རིག་གནས།

སྙོམ་སྙེ་ཚིག་མཛོད་དང་པོ།

སྒྲ་རིག་པ།

ནོད།

༼ཚིག་མཛོད།༽

ཀ - ཚ

སྙོམ་སྙེ་ལྷ་རམས་པ།

ལེ་ར་ཁྲེས་རིག་མཛོད་ཆེན་མོའི་རྩོམ་སྒྲིག་ཁང་།

རིག་གནས།

༄༅། །སྒོམ་སྡེ་ཚིག་མཛོད་ཆེན་མོ་བཞུགས་སོ། །

སྒྲ་རིག་པ།

བོད།

(ཚིག་མཛོད།)

སྤྱིའི་ཨང་།
༡
ཅེ་བྲག་གི་ཨང་།
༡
ཀ - ཆ

སྒོམ་སྡེ་ལྷ་རམས་པ་ཐུབ་བསྟན་བསམ་གྲུབ།
༡༩༥༨

དེབ་ཨང་།

RNDTT205002

རྩོམ་པ་པོའི་པར་རྒྱ་གཞིར་བཞག་བྱས་ཡོད།

སེར་བྱེས་རིག་མཛོད་རྩོམ་སྒྲིག་ཁང་གིས་གློག་རྡུལ་འཕྲུལ་དེབ་ཏུ་བཟོས།

སེར་བྱེས་རིག་མཛོད་ཆེན་མོས་འགྲེམས་སྤེལ་བྱས།

༢༠༡༨ ལོའི་ཟླ་བ་བཅུ་གཅིག་པར་རྩོམ་སྒྲིག་བྱས།

དེབ་ཚད། 15x21

ཡིག་ཚད། 14

ཡིག་གྲངས། 1.199.286

ང་ཚོའི་དྲ་ཚིགས་ཀྱི་ཁ་བྱང་།

www.serajeyrigzodchenmo.org

ང་ཚོའི་ཡིག་སྒམ།

serajeyrigzodchenmo@gmail.com

བཟོ་སྐྲུན་པ། རྩོམ་སྒྲིག་པ།

གསལ་བཤད།

སྒོམ་སྡེ་ལྷ་རམས་པ་ཐུབ་བསྟན་བསམ་གྲུབ་མཆོག་གིས་བརྩམས་པའི་ཚིག་མཛོད་འདིའི་པར་རྒྱ་རྩོམ་པ་པོས་འདི་ག་རྩོམ་སྒྲིག་ཁང་ལ་གནང་བ་ལྟར། རྩོམ་སྒྲིག་པས་པར་གཞི་རང་སོར་བཞག་སྟེ་འཕྲུལ་དེབ་ཏུ་རྩོམ་སྒྲིག་བྱས་ཡོད།

༄༅། །སྒོམ་སྡེ་ཚིག་མཛོད་ཆེན་མོ།

གླེགས་བམ་དང་པོ།

ཀ - ཆ།

རྩོམ་པ་པོ།

སྒོམ་སྡེ་ལྷ་རམས་པ་ཐུབ་བསྟན་བསམ་གྲུབ།

དཀར་ཆག

དཀར་ཆག

༼ སྒྲར་དབང་སྐོར ༽

ཚིག་མཛོད་འདིའི་སྒྲར་དབང་ཡོངས་རྫོགས་རྩོམ་པ་པོ་ཁོ་ནར་ཡོད་པས། རྩོམ་པ་པོའི་ཚོག་མཆན་མེད་པར་རང་དགར་སྒྲར་འདེབས་དང་སྒྲར་བཤུས་ནང་དོན་ལ་འགྱུར་བཅོས་གཏོང་བ་སོགས་མི་ཆོག རི་བོ་དགེ་ལྡན་པའི་གདན་ས་ཆེན་པོ་རྣམ་པ་བཞི་དང་། རྒྱུད་གྲྭ་སྟོད་སྨད། དེ་བཞིན་རིས་སུ་མ་ཆད་པའི་ཆོས་སྡེ་ཁག་ནས་སློབ་གཉེར་བ་རྣམས་ལ་རིན་མེད་ཆོས་སྦྱིན་དུ་འབྲེམ་སྤེལ་གནང་བཞེད་ཡོད་ཚེ། འདི་གར་ངེད་ལ་འབྲེལ་བ་གནང་ན་ཚོག་མཆན་འབུལ་ངེས་ཡིན་པས་དེ་ལྟུགས་དགོངས་འཛུགས་འཚལ།

Geshe Thubten samdup

༼ དགོངས་འཆར་གཏོང་ཡུལ ༽

མཁས་པ་རྣམ་དཔྱོད་ཀྱི་ནོར་དང་ལྡན་པ་དག་གིས་བཀའ་བཀྲོན་མེད་པའི་ཐོག་ནས། ལེགས་སྤེལ་ཉེས་འགོག་གི་དགོངས་འཆར་ལྷུག་སྟོལ་ཡོང་བའི་རེ་སྐུལ་ཞུ་རྒྱུ་ལགས། །དགོངས་འཆར་གཏོང་ཡུལ་གཤམ་གསལ་སློག་འཕྲིན་ཁ་བྱང་ཐོག་གནང་སྐྱོང་ཡོང་བར་ཞུའོ། །

སློག་འཕྲིན་ཁ་བྱང་།

gomdelharampa@hotmail.com

༧གོང་ས་མཆོག་དང་བོད་གཞུང་དགའ་ལྡན་ཕོ་བྲང་བ་མཆོག་ལ་བཀའ་དྲིན་རྗེས་དྲན།

གང་གི་རྣམ་པར་ཐར་པའི་ཆ་ཤས་ཤིག །
དང་བའི་སོར་མོས་ཡང་ཡང་བསྐྱོད་པ་ཡིས། །
གདམ་དུ་བྱ་བའི་མེ་ཏོག་ཕྲེང་བརྒྱུས་ཏེ། །
སྐལ་བཟང་སྐྱེ་བོའི་རྣ་བར་དགོད་པར་བྱ། །

༄༅། །ལྷར་བཅས་སྲིད་ཞིའི་གཙུག་རྒྱན་༧གོང་ས་ལྷ་མིའི་རྣམ་འདྲེན་༧སྐྱབས་མགོན་༧རྒྱལ་དབང་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་ཅིང་གཟིགས་པ་ཆེན་པོ་མཆོག་དང་། མགོན་པོ་གང་གིས་དབུ་ཁྲིད་པའི་བོད་གཞུང་དགའ་ལྡན་ཕོ་བྲང་ཕྱོགས་ལས་རྣམ་རྒྱལ་གྱི་མཛད་རྗེས་ལ་བཀའ་དྲིན་རྗེས་དྲན་ཞུ།

མི་ལོ་སྟོང་ཕྲག་བརྒྱལ་བའི་ལོ་རྒྱུས་ལྡན་པའི་ཆེས་རྒ་ཆེའི་བོད་ཀྱི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ཆོས་དང་རིག་གཞུང་གི་ཁྱད་ནོར་བཟང་པོ་འདི་ཉིད་བོད་ཁ་བ་གངས་ཅན་གྱི་ལྗོངས་སུ་ས་དར་རྗེ་དར་གྱི་ཚུལ་དུ་ཁྱབ་བརྡལ་ཆེས་ཆེ་བར་གྱུར་མོད། འོན་ཀྱང་ཕྱི་ལོ་༡༩༥༩ལོར་ནག་ཕྱོགས་རྒྱ་དམར་ཀླ་ཀློའི་དཔུང་གིས་བོད་ལ་བཙན་འཛུལ་དང་ཧམ་བཟུང་བྱས་ཏེ། བོད་ཀྱི་ཆོས་དང་རིག་གཞུང་། སྐད་ཡིག་དང་སྒྱུ་རྩལ། མི་རིགས་ཀྱི་ངོ་བོ་དང་གོམས་སྲོལ། གནའ་རྫས་དང་ཡིག་རྙིང་། ལྷ་ཁང་དང་དགོན་པ། ཤིང་ནགས་དང་གཏེར་ཁ་སོགས་མདོར་ན་སྣོད་བཅུད་ཡོངས་རྫོགས་ལ་ཉམས་ཉེས་དང་དོ་ཕོག་ཏ་ཅང་ཆེན་པོ་བཏང་སྟེ་ཕལ་ཆེར་རྩ་བརླག་ཏུ་འགྲོ་ལ་ཉེ་བར་གྱུར་ཏེ་མར་མེ་འཆི་ཁའི་ཚུལ་དུ་གྱུར་ནའང་། སྐབས་ལེགས་པ་ཞིག་ལ་བདག་ཅག་ཁ་བ་གངས་ཅན་པ་རྣམས་ཀྱི་བསོད་ནམས་ཀྱི་བགོ་སྐལ་ཟད་མཐར་མ་གཏུགས་པར་མེ་ཏོག་གང་ལ་ཕོག་པའི་ལྷ་སྐལ་འཕགས་མཆོག་འཇིག་རྟེན་མགོན་པོ་

སྡོམ་བརྩོན་མིའི་རྣམ་རོལ་༢གོང་ས་ལྷ་མིའི་རྣམ་འདྲེན་༢སྐྱབས་མགོན་༢རྒྱལ་བའི་དབང་པོ་མཆོག ༼ ཕྱི་ལོ་༡༩༥༩ཟླ་༣ ༽མཇུག་ཏུ་རྒྱ་གར་འཕགས་པའི་ཡུལ་དུ་མ་སུ་རི་ར་བཙན་བྱོལ་དུ་ཞབས་སོར་འཁོད་ཐུབ་པ་བྱུང་ཞིང་། དེའི་སྐབས་༧གོང་ས་མཆོག་གིས་ཐུགས་ཚབས་དང་དགོངས་པ་གཏད་ཡུལ་གྱི་གཙོ་བོ་ནི་མ་འོངས་བོད་ཀྱི་སོན་རྩ་བོད་རིགས་གཞོན་སྐྱེས་རྣམས་ལ་གནའ་དེང་གི་སློབ་སྦྱོང་གི་གོ་སྐབས་བསྐྲུན་རྒྱུ་དེ་ཡིན་ལ། སྐབས་དེར་མགོན་པོ་གང་གིས་རྒྱ་གར་གྱི་སྲིད་བློན་པཎྜིཏ་ནེ་རུ་མཆོག་ལ་དེང་དུས་ཀྱི་ཤེས་ཡོན་དང་ལྷག་པར་བོད་ཀྱི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ཆོས་དང་རིག་གཞུང་། སྐད་ཡིག་སོགས་མི་ཉམས་རྒྱུན་འཛིན་ཡོང་སླད་བོད་པ་ཚོར་ཟུར་དུ་བོད་པ་རང་གི་སློབ་གྲྭ་དགོས་ཀྱི་འདུག་ཅེས་རེ་འདུན་ཞུས་པར། པཎྜིཏ་ནེ་རུས་དང་ལེན་གནང་སྟེ་བོད་ཕྲུག་གཞོན་སྐྱེས་ལྔ་བརྒྱ་བསྡུ་རུབ་གནང་སྟེ་རྒྱ་གར་གཞུང་གི་རོགས་སྐྱོར་འོག་བཙན་བྱོལ་དུ་འགྱུར་ནས་བོད་ཀྱི་སློབ་གྲྭ་དང་པོ་དེ་མ་སུ་རིར་༼ ཕྱི་ལོ་༡༩༦༠ཟླ་༣ཚེས་༣ ༽ཉིན་གསར་འཛུགས་གནང་། དེ་དུས་༢གོང་ས་མཆོག་གིས་དགོན་པ་རྒྱག་རྒྱུའི་བྲེལ་བ་ཡང་མཛད་མི་འདུག ལྷ་ཁང་བཞེངས་རྒྱུའི་བྲེལ་བ་ཡང་མཛད་མི་འདུག ཕྱི་ནང་གི་ཤེས་ཡོན་སྦྱོང་རྒྱུ་དེ་ཁོ་ན་གལ་འགངས་ཆེ་ཤོས་སུ་བརྩིས་པར་མཛད་དོ། །

དེ་ནས་༧རྒྱལ་དབང་མཆོག་གི་བཀའ་དགོངས་དང་ལམ་སྟོན་འོག་སྐུའི་གཙམ་སྲིད་ཆེ་རིང་སྒྲོལ་མ་ལགས་ཀྱི་གཟིགས་སྐྱོང་འོག་བོད་རིགས་གཞོན་སྐྱེས་ལྔ་བརྒྱ་ལྔ་གཅིག་ལམ་བཟོ་ཁག་ནས་བསྡུ་རུབ་ཀྱིས་བཞུགས་སྒར་རྡ་རམ་ས་ལར་༼ ཕྱི་ལོ་༡༩༦༠ཟླ་༥ཚེས་༡༢ ༽ཉིན་བོད་ཕྲུག་ཁྱིམ་སྡེ་ཐོག་མར་གསར་འཛུགས་གནང་།

མི་འབོར་དང་ཡུལ་གྲུ་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བའི་རྒྱ་གར་གྱི་ས་གནས་གང་སར་བོད་མི་རྣམས་ལམ་བཟོ་དང་ཡིང་ཟེ་ར་སོགས་ཚོང་ལས་ཅག་ཅིག་དང་། ངོས་ཀྱི་ཕ་མ་དང་བོད་རིགས་སྤུན་ཟླ་མང་པོ་ཞིག་ནས་ལྷོ་སློང་བ་སོགས་ཀྱིས་གྱི་ནའི་འཚོ་བ་འཚོལ་བཞིན་པར་ཕྱོགས་ཐམས་ཅད་དུ་ཁ་ཐོར་ནས་བྱེ་མ་ཆུ་ཐིམ་དུ་སོང་སྟེ། རིག་གཞུང་ལྟ་ཞོག་ཐ་ན་བོད་སྐད་ཙམ་ཡང་མི་ཤེས་པའི་གནས་སུ་གྱུར་ལ་ཉེ་བ་ན། མགོན་པོ་གང་གི་ཐུགས་བསྐྱེད་དང་ཟབ་ལ་བརླིང་བའི་དགོངས་བཞེད་ལ་བརྟེན་ནས། ༼ ཕྱི་ལོ་༡༩༨༠ ༽ལོར་བོད་མིའི་གཞིས་ཆགས་ཆེ་ཤོས་ལུགས་ཟུང་བསམ་གྲུབ་གླིང་དེ་

བཞིན་རྒྱ་གར་ལྷོ་ཕྱོགས་རྣེ་ལ་ཀོ་པིར་ཆེད་འཛུགས་གནང་།

ངེད་རང་སྒེར་གྱི་ལོ་རྒྱུས་ཤིག་གླེང་ན། ཕྱི་ལོའི་ལོ་རབས་དྲུག་ཅུའི་དཀྱིལ་སྨད་ཙམ་ལ་ངེད་རང་ཆུང་དུས་བོད་མི་རྣམས་སིམ་ལ་དང་ཀལ་ཀ་སོགས་རྒྱ་གར་གྱི་ས་ཁུལ་གང་སར་ཁ་འཐོར་གྱི་ཚུལ་དུ་གནས་ནས་འཚོ་སྐྱོད་བྱེད་སྐབས། བོད་ཕྲུག་ཚོར་བོད་ཀྱི་ཆོས་དང་རིག་གཞུང་ལྟ་ཞོག་སྤྱིར་བཏང་གི་ཤེས་ཡོན་ཙམ་ཡང་ཐོབ་རྒྱུའི་གོ་སྐབས་མེད་ཅིང་། སེམས་སྐྱོ་བ་ཞིག་ལ་དེ་དུས་ངེད་ལ་རྩེད་མོ་རྩེ་རོགས་ཀྱང་རྒྱ་གར་བའི་ཕྲུག་གུ་ལས་བོད་ཕྲུག་གཅིག་ཀྱང་མེད་པའི་གནས་ཚུལ་དེ་དག་ལ་ཕྱི་མིག་ཅིག་བལྟ་དུས་དེ་དུས་ང་ཚོར་ཆབས་ཆེན་གྱི་དབུ་ཁྲིད་འདི་འདྲ་བ་ཞིག་མེད་ཚེ། བོད་ཀྱི་བདེན་དོན་ལ་འཐབ་རྩོད་བྱེད་རྒྱུ་ལྟ་ཞོག་བོད་མི་ཞེས་མཛུབ་མོ་འཛུགས་ས་ཙམ་ཡང་མེད་པར་འགྱུར་བ་ལ་ཐེ་ཚོམ་སྤུ་ཙམ་ཡང་མེད་ཅིང་། ད་ལྟ་ང་ཚོ་ཆོས་དང་རིག་གཞུང་སྐད་ཡིག་དང་བཟང་སྤྱོད་སོགས་གང་གི་ཐད་ནས་འཛམ་གླིང་གི་ཡུལ་གྲུ་གང་དུ་སོང་ཡང་བོད་མི་ཞེས་བརྗོད་དུས་སྤོབས་པ་བྱས་ནས་འགྲོ་རྒྱུ་བྱུང་བ་འདི་ནི་ཁོང་ཉིད་ཀྱི་བཀའ་དྲིན་ཡིན་ལ། བླ་མ་འདིའི་མཛད་རྗེས་དང་སྐུ་དྲིན་འདྲ་བ་བོད་ཀྱི་ས་དགེ་བཀའ་སྙིང་གི་བླ་ཆེན་སུ་ལའང་ཆ་ཙམ་ཡང་མིག་ལམ་དུ་བསྟན་དུ་མེད་དོ། །

༼ ཕྱི་ལོ་༡༩༦༦ ༽ལོར་བོད་མིའི་གཞིས་སྒར་ཆེ་ཤོས་ཨང་གཉིས་པ་མོན་སྐྱོ་འདོད་དགུ་གླིང་འཛུགས་པར་མཛད། དེའི་རྗེས་ཙམ་ལ་ངེད་རང་ཆུང་ཆུང་སྐབས་སིམ་ལའི་ཉེ་འདབས་ཀྱི་གྲོང་ཁྱེར་ཀལ་ཀ་ཟེར་བའི་ལུང་པ་དེ་ནས་མེ་འཁོར་ནང་ཞུགས་ནས་རྒྱ་གར་ལྷོ་ཕྱོགས་སུ་གཞིས་ཆགས་ལ་ཐོན་པ་ད་ལྟ་ཡང་གསལ་ལེར་དྲན། དེ་ནས་རིམ་གྱིས་ས་གནས་གང་ས་ནས་བོད་མི་བསྡུ་རུབ་གྱིས་ས་ཁུལ་མང་པོར་གཞིས་ཆགས་གསར་འཛུགས་གནང་སྟེ། རྒྱ་གར་དུ་བོད་མིའི་གཞིས་ཆགས་ཁག་སུམ་ཅུ་སོ་དགུ་༣༩དང་། བལ་ཡུལ་དུ་བཅུ་གཉིས་༡༢དང་། དེ་བཞིན་འབྲུག་ཡུལ་དུ་བདུན་༧བཅས་ཁྱོན་བསྡོམས་བཙན་བྱོལ་དུ་བོད་མིའི་གཞིས་ཆགས་ཁག་ལྔ་བཅུང་བརྒྱད་༥༨དང་། སློབ་གྲྭ་ཁག་༨༢ལྷག་ཙམ་གསར་འཛུགས་མཛད་དོ། །

དེ་ནས་སློབ་གྲྭ་སོགས་ཆགས་ཚུད་བྱུང་མཚམས་སུ། ཕྱི་ལོ་༡༩༦༠ལོའི་ལོ་མཇུག་ཏུ།

བསྟན་པའི་མེ་རོ་གསོ་བའི་ས་དགེ་བཀའ་སྙིང་རིས་སུ་མ་ཆད་པའི་དགེ་འདུན་ཞལ་གྲངས་ཆིག་སྟོང་ལྔ་བརྒྱ་༡༥༠༠སྐོར་ཞིག་རྒྱ་གར་ཤར་ཕྱོགས་སྦྲག་ས་ཚོས་སྒར་དུ་གཏོང་བར་མཛད་དེ་སློབ་གཉེར་གྱི་བསྡི་གནས་གསར་འཛུགས་མཛད། དེ་དུས་དགེ་འདུན་པ་ཡང་རྩོད་རྒྱུགས་སྤྲོད་ལླངས་ནས་སློབ་གཉེར་བ་གོ་འཕེར་ཤ་སྟག་མ་གཏོགས་གང་བྱུང་བཙུད་མི་འདུག་ཅིང་། ངོས་ཀྱི་ངོ་ཤེས་པ་ཏན་རབས་འགའ་དེ་དུས་སྦྲག་ས་ཚོས་སྒར་དུ་མ་ཚུད་པར་ལམ་བཟོར་ཕྱིན་པ་ཡིན་ཞེས་བརྗོད་མཁན་ཡང་བྱུང་། འདི་ལ་ལོ་རྒྱུས་སྣན་པོ་ཞིག་ཀྱང་ཤོད་རྒྱུ་ཡོད། དེ་དུས་བོད་གཞུང་ནས་སློབ་གཉེར་བ་ཡིན་མིན་གྱི་ཞིབ་བཤེར་དབྱེ་འབྱེད་གནང་སྐེ་རྩོད་རྒྱུགས་བཞེས་སྐབས། དཀའ་ལྡན་དགོན་པའི་ཏན་ཕ་ར་དངོས་གྲུབ་ཞུ་བ་ཕྱུག་དཔེ་ལེགས་པོ་རང་མི་མཁྱེན་པ་ཞིག་ཡོད་པ་ཁོང་དམ་བཅར་བཞུགས་ནས། ཅིག་གིས། ཁོང་ལ་ཆོས་འཁོར་གྱི་མཚན་ཉིད་ཞོག་ཅེས་སྨྲས་པ་ན། ཁོང་ཅི་ལབ་འདི་ལབ་མེད་པར་སྐད་ཤུགས་དང་དྲམ་པ་ཆེན་པོས། ཞྭ་ནྣ་ཙ་སྣི་ཆོས་ཅན། ཞེས་བརྗོད་མ་ཐག་ཐམས་ཅད་བཞད་གད་དིར་རེར་གྱུར་པའི་ལོ་རྒྱུས་དགོད་བྲོ་བ་ཞིག་ཀྱང་ཡོད་དོ། །

དེ་ནས་སྦྲག་ས་ཚོས་སྒར་དེ་བཞིན་མི་དམངས་དང་ས་ཁད་ཤིན་ཏུ་རིང་བའི་ས་ཁུག་དབེན་པ་ཞིག་ཏུ་ཡོད་པར་བརྟེན། མི་རབས་གསར་པ་ནས་མཚམས་སྦྱོར་མཛུག་མཐུད་བྱེད་མཁན་གྱི་གྲྭ་རྒྱུན་རེ་ཟུང་ལས་མེད་པའི་རྐྱེན་གྱིས། ལྷག་ཚུ་ཆད་པའི་རྫིང་བུའི་ཚུལ་ལྟར་དུ་འགྱུར་ལ་ཉེ་བ་ན། དགོན་པོ་གང་གི་རླབས་ཆེན་གྱི་དགོངས་བཞེད་ལ་བརྟེན་ནས། སྦྲག་སའི་རིས་མེད་ཀྱི་དགེ་འདུན་གྱི་སྡེ་རྣམས་ཆ་བགོས་ཀྱིས་རྒྱ་གར་ལྷོ་ཕྱོགས་རྣེལ་ཀོབ་གཞིས་ཆགས་སུ་སེ་ར་དགོན་པ་དང་བཀའ་བརྒྱུད་དགོན་པ་གཉིས། མོན་རྒོ་གཞིས་ཆགས་སུ་དགའ་ལྡན་དང་སྙིང་མ་གཉིས། འབྲས་སྤུངས་དང་ས་སྐྱ་གཉིས་བཅས་གཏོང་བར་མཛད་དོ། །

སྐབས་དེ་དུས་བོད་གཞུང་གིས་སྦྲག་སའི་དགེ་འདུན་པ་རྣམས་ལ་རྒྱ་གར་ལྷོ་ཕྱོགས་སུ་གཞིས་ཆགས་ལ་གནས་སྤོ་གནང་དགོས་པའི་བཀའ་ཕེབས་པ་ན། དགེ་འདུན་པ་མང་པོས་གདན་ས་ཁག་གཞིས་ཆགས་སུ་གནས་སྤོ་བྱས་ཆེ་ཞིང་ལས་བྱེད་དགོས་ཤིང་། རབ་ཏུ་བྱུང་བས་ཞིང་ལས་བྱེད་ན་དམ་ཆོས་འདུལ་བ་དང་འགལ་བ་སོགས་ཀྱིས་བདེན་རྫུན་འདྲེས་མའི་སྒྲུབ་བྱེད་སྣ་ཚོགས་ཤིག་བཀོད་དེ། གནས་

སྦྱོ་བྱེད་མ་ཐུབ་པར་ལུས་ཤིང་། དེ་ནས་༧གོང་ས་མཆོག་གིས་མ་འོངས་སྔོན་གཟིགས་དང་ཐབས་ཆེན་གྱི་དགོངས་བཞེད་ལ་བརྟེན་ནས། སྒྲ་འཛིན་འཁོར་ཐག་ཐོག་གནས་སྒོ་གནང་ན་འཕྲུལ་ཤུགས་ཀུན་ཏུ་དགེ་བའི་བཀའ་སློབ་ཟབ་རྒྱས་གནང་བ་ལ་བརྟེན་ནས་མཐར་གནས་སྒོ་ཕྱེ་ཐུབ་ཙམ་བྱུང་ཡང་། བགྲེས་སོང་མང་པོ་ཞིག་བླ་མའི་བཀའ་བཅག་མ་བཏུབ་པར་ཐུགས་སྐྱོ་ནས་བཀྲུམས་པའི་ལོ་རྒྱུས་ཀྱང་འདུག་གོ །འོན་ཀྱང་ཕྱིས་སུ་གྲྭ་ཚོགས་དང་སློབ་གཉེར་གོང་འཕེལ་དུ་སོང་སྟེ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བསྟན་པ་ཉི་མ་བཞིན་དུ་གསལ་བར་གྱུར་པ་ན། གཞི་ནས་བགྲེས་པ་མང་པོ་ཞིག་གིས། ཨོ་༧རྒྱལ་དབང་མཆོག་གི་སྔོན་གྱི་དགོངས་བཞེད་དེ་ནི་མ་འོངས་སྔོན་གཟིགས་ཀྱི་དགོངས་བཞེད་བླ་ན་མེད་པ་ཞིག་ཡིན་འདུག་ཨང་ཞེས་མིག་མཆི་མས་བརླན་ཞིང་མིག་སྨྱུ་གཟེངས་གཟེངས་གནང་སྟེ་ཞལ་ལས་ལས་གནང་མཁན་ཡང་མང་པོ་མཐོང་བྱུང་།

དེ་དུས་དགའ་འབྲས་གཉིས་མོན་རྗོང་གཞི་སྤོས་གནང་གི་རེད་ཅེས་བོད་མི་རྣམ་རབས་རྣམས་གླིང་སྟེ་དགའ་སྣང་ཆེན་པོ་བྱས་པ་ཡང་དྲན། དེ་དུས་༧གོང་ས་མཆོག་དང་གང་གིས་དབུ་ཁྲིད་པའི་བོད་གཞུང་དགའ་ལྡན་ཕོ་བྲང་ཕྱོགས་ལས་རྣམ་རྒྱལ་གྱིས། ས་དགེ་བཀའ་སྙིང་རིས་སུ་མ་ཆད་པའི་དགེ་འདུན་གྱི་སྡེར་ཐོག་མཐའ་བར་གསུམ་དུ་ཐོབ་ཐང་གི་གོ་སྐབས་འདྲ་མཉམ་ཕྱུལ་བ་ཡང་ཚང་མས་མཁྱེན་དགོས་པ་ཤིན་ཏུ་གལ་ཆེ། དེ་བཞིན་ཧུན་སུར་དང་འབུམ་སྡེ་ལར་རྒྱུད་གྲྭ་སྨད་སྟོད་གཉིས་སོགས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བསྟན་པའི་གཞི་རྟེན་སྲ་འཛུགས་གནང་། དེ་ནས་བཟུང་དེང་གི་ཆར་ས་དགེ་བཀའ་སྙིང་བོན་དང་བཅས་པའི་གཙུག་ལག་སློབ་གཉེར་ཁང་བརྒྱ་ཕྲག་འགའ་ཤས་བཞུགས་ཡོད་པ་ནི། མགོན་པོ་གང་གི་བཀའ་དྲིན་དང་ཐུགས་བསྐྱེད་སྨོན་ལམ་ཉག་གཅིག་གི་མཛད་རྗེས་ལགས་སོ། །

དེ་ནས་རྒྱུད་གྲྭ་སྟོད་སྨད་དང་། སྐུ་བཅར་རྣམ་རྒྱལ་གྲྭ་ཚང་། དགེ་ལུགས་པའི་གཞི་དགོན་ཁག་དང་། བཙུན་མའི་དགོན་པ། བཀའ་སྙིང་སོགས་ཆོས་བརྒྱུད་གཞན་གྱི་བླ་ཆེན་རྣམས་ལའང་སློབ་གཉེར་སྤྱི་དང་། ལྷག་པར་བསྡུས་གྲྭའི་རིགས་ལམ་གྱི་ལམ་ནས་སློབ་གཉེར་བྱེད་ཐུབ་ན་དགེ་ཚན་ཡོད་ཚུལ་གྱིས་བཀའ་སློབ་ཡང་ཡང་ཕེབས་པར་བརྟེན། དེང་གི་ཆར་དགོན་པ་དེ་དག་ཏུ་གནའ

བོའི་འཁོར་ལོ་གསུམ་གྱི་ཉམས་བཞེས་སོགས་མི་ཉམས་གོང་འཕེལ་ཐོག་གཞུང་ཆེན་མོར་རྩལ་དུ་བཏོན་ནས་སློབ་གཉེར་བྱ་རྒྱུའི་སྲོལ་བཟང་པོ་ཡང་གཏོད་པར་མཛད། ད་ལྟའི་ཆར་བཙུན་དགོན་རྣམས་སུ་འང་རྟགས་གསལ་དང་རིགས་ལམ་གྱི་ལམ་ནས་གཞུང་ཆེན་མོར་སློབ་གཉེར་མཛད་དེ། དགེ་བཤེས་མའི་མིང་རྟགས་བཞེས་པའང་མང་དག་ཅིག་ཐོན་གྱི་ཡོད་པའི་གནས་ཚུལ་ཡོད་པ་འདི་ནི། སྔར་བོད་གངས་ཅན་གྱི་ལྗོངས་སུ་བསྟན་པ་སྔ་དར་ཕྱི་དར་གྱི་དུས་སུ་འང་བྱུང་མ་མྱོང་བའི་ངོ་མཚར་བའི་མཛད་རྗེས་རླབས་པོ་ཆེ་ཡིན་ལ། དེའི་མཐུས་བཙན་བྱོལ་དུ་བོད་ཀྱི་ཆོས་དང་རིག་གཞུང་དང་། སྐད་ཡིག་དང་མི་རིགས་ཀྱི་ངོ་བོ་དང་བཅས་པ་ཉམས་པ་སོར་ཆུད་མི་ཉམས་གོང་འཕེལ་དབྱར་གྱི་མཚོ་ཆེན་པོའི་ཚུལ་ལྟར་ཕྱོགས་དང་དུས་དང་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་ཡར་རྒྱས་ཀྱི་ངོ་བོར་གནས་པ་ལགས་སོ། །

དེ་ནས་ཕྱི་ལོ་༡༩༢༠ནས་༡༩༥༠བར་གདན་ས་ཁག་ནས་རྒྱུད་གྲྭ་སྟོད་སྨད་དུ་ཕེབས་མཁན་གྱི་དགེ་བཤེས་ཧ་ཅང་དཀོན་པར་གྱུར་པ་ན། ༧གོང་ས་མཆོག་ནས་ཐུགས་ཀྱིས་མ་བཟོད་པར་བཀའ་བསྐྱོན་ཚུན་ཆད་གནང་ནས་ཞི་དྲག་གི་ཐབས་ལམ་སྣ་ཚོགས་ཀྱི་སྒོ་ནས་དགེ་བཤེས་རྣམས་རྒྱུད་གྲྭ་སྟོད་སྨད་དུ་ཕེབས་པའི་ལམ་སྲོལ་བཟང་པོ་དེ་ཉིད་སླར་གསོ་མཛད། ལར་ནས་དགེ་བཤེས་བགྲེས་སོང་ཚོར་ཐུགས་ཁག་མི་འདུག དེ་དུས་རྒྱུད་སྨད་གྲྭ་ཚང་དུ་ཕེབས་རྒྱུར་འཆེར་སྣང་གནང་བའི་རྒྱུ་མཚན་གཙོ་བོ་ནི། གྲུབ་པའི་རྒྱལ་མཚན་འཛིན་པའི་མཁས་གྲུབ་གཉིས་ལྡན་གྱི་གནས་བརྟན་བགྲེས་སོང་རི་བོ་ལྟ་བུ་དེ་ཚོར་ཡང་དམིགས་བསལ་ཉེལ་འབྲུ་ཙམ་ཡང་མེད་པར། གསར་བུ་བ་རྣམས་དང་གཅིག་མཚུངས་སུ་ཞིང་ལས་སོགས་སུ་ཕེབས་དགོས་པའི་གནད་ཀྱིས་རེད། རྒྱུད་སྟོད་ནི་དེ་དུས་འབྲུམ་སྡེའི་ཉེ་འདབས་བསྟན་འཛིན་སྒང་དུ་ཡོད་པས་འགྲོ་སྟབས་མི་བདེ་ཞིང་ཧ་ཅང་སཐག་རིང་བའི་རྐྱེན་གྱིས་ཡིན་འདུག་གོ།

ཕྱི་ལོ་༡༩༥༢-༥ གང་རུང་ཞིག་ལ་གདན་ས་ཁག་ལ་སློབ་གཉེར་ལེགས་ཉེས་གཟིགས་ཞིབ་གནང་བར་ཕེབས་པ་ན། རྩོད་རྒྱུགས་སྐབས་གྲྭ་པ་འགས་རྔན་ཧི་དཀར་པོ་དང་སྔོན་པོ་སོགས་མི་རུང་བའི་ཁ་དོག་གྱོན་པ་གཟིགས་པ་ན། དེ་ལྟར་མི་རུང་བའི་བསླབ་སྡོན་དང་འབྲེལ་སྐུ་སྒེར་ཡིག

ཚང་ནས་ལྷན་ཧེ་དོ་གྲངས་གསུམ་བཞི་ཞིག་བསྐྱར་བར་གནང་སྟེ། ཟླ་པ་རེར་ལྷན་ཧེ་གསུམ་རེར་གསོལ་རས་བསྩལ། དེ་ནས་བཟུང་མི་རུང་བའི་ཁ་དོག་གྱོན་པ་རྒྱུན་ཆད་དོ། །

གདན་ས་གསུམ་དང་རིས་མེད་ཀྱི་ཆོས་སྡེ་རྣམས་སུ་རང་རང་གི་ཆོས་བརྒྱུད་ཕྱག་འདེབས་པ་པོའི་བླ་མ་རྣམས་ཉེན་གྱི་གཙོ་བོར་བཞུགས་སུ་གསོལ་བའི་ལམ་སྲོལ་སྔར་ནས་ཡོད་མོད། འོན་ཀྱང་༧རྒྱལ་དབང་མཆོག་ནས་དུས་རབས་དང་བསྟུན་ཅིང་དགོས་དབང་གིས་སྟོན་པ་ཐུབ་པའི་དབང་པོ་སྣང་བརྙན་ཉེན་གཙོར་འཇོག་དགོས་པའི་བཀའ་སློབ་ཡང་ཡང་ཕེབས་པར་བརྟེན། དེང་གི་ཆར་དགེ་ལྡན་པའི་གདན་ས་ཁག་དང་། ས་སྐྱིང་བཀའ་གསུམ་གྱི་གཙུག་ལག་ཁང་རྣམས་སུ་བསྟན་པའི་བདག་པོ་སྟོན་པ་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཉེན་གྱི་གཙོ་བོར་བཞུགས་སུ་གསོལ་བའི་སྲོལ་བཟང་པོ་འདི་ཉིད་དར་བར་གྱུར་ཏོ། །

འདིས་ནི་ཕྱི་རྒྱལ་བ་ཆོས་བོད་པའི་ཆོས་ནི་བླ་མའི་ཆོས་ལུགས་རེད་ཟེར་བའི་ངན་སྐྱོད་ཀྱང་རང་ཤུགས་ཀྱིས་ཁེགས་ཤིང་། རྒྱ་གར་བ་དང་ཕྱི་རྒྱལ་བའི་གནས་མཇལ་བ་རྣམས་གནས་དེ་ནང་པའི་གནས་ཡིན་མིན་གྱི་ཐེ་ཚོམ་དང་གསལ་བཤད་ལོགས་པ་བྱེད་མི་དགོས་པར་གྱུར་བ་ཡང་ཁོང་ཉིད་ཀྱི་བཀའ་དྲིན་ནོ། །

མདོར་ན་མགོན་པ་གང་གིས་མི་ལོ་ལྔ་བཅུ་ལྷག་རིང་དུས་སྐད་ཅིག་ཀྱང་ཐུགས་ལྷོད་དང་བཞུགས་ལོང་མེད་པར་ཉིན་མཚན་བར་མེད་དུ་སྐྱུངས་ལ་ཚད་མེད་མཛད་དེ། ཐོག་མར་༡༩༨༠ལོར་སློབ་གྲྭ་བཙུགས། དེ་ནས་གཞིས་ཆགས། དེ་ནས་དགེ་འདུན་གྱི་སྡེ་བཙུགས་པ་སོགས། མདོར་ན་མི་ལོ་ལྔ་བཅུའི་རྗེས་སུ་ཕྱིའི་འཛུགས་སྐྲུན་དང་ནང་གི་ཤེས་ཡོན་སོགས་ཐམས་ཅད་ཆགས་ཚུད་ཅིང་ཡར་རྒྱས་གོང་འཕེལ་བགྲ་ཤིས་བདེ་ལེགས་ཀྱི་རྒྱལ་ཁའི་ངང་དུ་ཡོད་པ་ན། ཕྱི་ལོ་༢༠༡༡ལོར་༧གོང་ས་༧སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག་ནས་ཏྭ་ལའི་བླ་མའི་སྐུའི་སྲིད་དབང་ཡོངས་རྫོགས་བོད་མི་དམངས་ལ་ཕྱིར་བསྩལ་གྱིས་བཙན་བྱོལ་གྱི་སྒྲིག་འཛུགས་འདི་བཞིན་དམངས་གཙོའི་ལམ་ལུགས་ཡང་དག་པའི་སྒྲིག་འཛུགས་ཤིག་ཏུ་བསྒྱུར་རྒྱུའི་དགོངས་བཞེད་བླ་ན་མེད་པ་ལ་བརྟེན། ༧གོང་ས་ལྔ་པ་ཆེན་པོས་བཙུགས་པའི་དགའ་ལྡན་ཕོ་བྲང་གིས་ཆབ་སྲིད་ཀྱི་དབུ་ཁྲིད་མཛད་པའི་གཞུང་འདི་ད་

ནས་བཟུང་མཛུག་བསྐྲིལ་བ་ཡིན་ཞེས་ཡོངས་ཁྱབ་ཏུ་གསལ་བསྒྲགས་མཛད་པ་ན། བོད་གཞུང་དམངས་གཉིས་ནས་བློ་འཚབ་ཧ་ཅང་ཆེན་པོས་༧མགོན་ས་མཆོག་ལ་སྔར་སྲུས་བཞིན་ཆོས་སྲིད་གཉིས་ཀའི་དབུ་ཁྲིད་སྣུ་མ་ཐུད་དེ་མཛད་རོགས་ཞེས་གསོལ་བ་ཕུར་ཚུགས་སུ་ལན་མང་བཏབ་ཀྱང་བདག་གིར་མ་བཞེས་པར། སྐུའི་སྲིད་དབང་ཡོངས་རྫོགས་མི་དམངས་ལ་ཕྱིར་བསྐྱལ་གྱིས་མཚན་ཉིད་ཡོངས་སུ་ཚང་བའི་དམངས་གཙོའི་སྒྲིག་འཛུགས་ཡང་དག་པ་ཞིག་ཏུ་བསྒྱུར་པར་མཛད་པ་སོགས་ཀྱི་བཀའ་དྲིན་གྱི་ཕུང་པོ་ནི་ང་ཚོ་བོད་མི་རྣམ་ཟན་ཡོངས་ནས་དུས་ནམ་ཡང་གཞལ་བར་དཀའ་ཞིང་ཞར་ཡང་བརྗེད་དུ་མི་རུང་བར་སྙིང་དབུས་སུ་བཅངས་དགོས་པ་ཞིག་གོ། དེ་ལྟ་བུའི་བཀའ་དྲིན་རྗེས་སུ་དྲན་ཞིང་མགོན་པོ་གང་གི་ཐུགས་བཞེད་ལྷུན་གྱིས་གྲུབ་ཅིང་སྐུ་ཚེ་མི་ཤིགས་རྡོ་རྗེའི་ཁམས་སུ་བསྐལ་བརྒྱར་བརྟན་པའི་གསོལ་འདེབས་དང་སྨོན་འདུན་ལན་བརྒྱར་ཞུ་ཞིང་། གང་གིས་དབུ་ཁྲིད་པའི་བོད་གཞུང་དགའ་ལྡན་ཕོ་བྲང་ཕྱོགས་ལས་རྣམ་རྒྱལ་གྱི་ལས་ཀྱི་སྣེ་མོར་གཏོགས་པ་སློབ་དཔོན་ཆེན་པོ་བཀའ་ཁྲི་ཟམ་གདོང་རིན་པོ་ཆེ་ལ་སོགས་པ་བཀའི་མདུན་ན་འདོན་དང་། གཞན་ཡང་སྐུའི་ལྷུམ་སྲིང་བཀའ་ཟུར་རྗེ་བཙུན་པདྨ་ལ་སོགས་པ་རླབས་ཆེན་གྱི་གཞུང་ཞབས་ཆེ་ཕྲ་ཡོངས་ཀྱི་བླ་མེད་ཀྱི་མཛད་རྗེས་ལའང་ལག་གཉིས་ཐལ་མོ་སྦྱར་ཏེ་སྙིང་ནས་བཀའ་དྲིན་རྗེས་དྲན་ཞུའོ།། །།

གྲྭ་སའི་སློབ་གཉེར་བར་བསྐྱོད་པ་བྱུང་བ་གཞོན་ནུའི་འདབ་སླུ་ཞེས་བྱ་བ་བཞུགས་སོ། །

འཁར་བརྡའི་སྒྲ་དང་ཆོས་གྲྭའི་སྒྲ་སྐད་དག །ཐོས་པའི་མོད་ལ་རྨ་བྱས་འབྲུག་སྒྲར་བཞིན། །
དགའ་ཞིང་སྤྲོ་བའི་གར་སྟབས་རྣམ་པར་བསྒྱུར། །གྲྭ་སའི་སློབ་གཉེར་བ་རྣམས་ཕྱུག་གི་ཡུལ། །

ཉིན་རེར་ལྦྱིང་པའི་འཚོ་བ་དན་དོན་དང་། །ཆར་ཆུས་མ་གདུངས་ཙམ་གྱིས་ཤག་ཁྲུང་ལ། །
ཆོག་པར་འཛིན་ཏེ་ཆོས་ལ་དཀའ་ཐུབ་མཛད། །གྲྭ་སའི་སློབ་གཉེར་བ་རྣམས་ཕྱུག་གི་ཡུལ། །

འཚོ་བ་ཞན་པས་ལུས་ཀྱི་ཟུངས་བཙུད་ཉམས། །གློ་ནད་ལ་སོགས་ནད་རིགས་ཡོད་དགུས་གཙེས། །
ཁ་ནས་ཁྲག་ལིང་སྐྱུག་པའང་བགྲང་ལས་འདས། །གྲྭ་སའི་སློབ་གཉེར་བ་རྣམས་ཕྱུག་གི་ཡུལ། །

ཉེར་འཚོའི་བཟའ་བཏུང་ཤིན་ཏུ་དཀོན་པས་ན། །མི་སྐལ་གཅིག་གི་གྱི་ནའི་ཁ་ཟས་དེ། །
དགེ་རྒན་དགེ་ཕྲུག་གཉིས་ཀྱིས་བགོས་ནས་བཟོས། །གྲྭ་སའི་སློབ་གཉེར་བ་རྣམས་ཕྱུག་གི་ཡུལ། །

འཚོ་བས་ཕོངས་ཆེ་མིག་ནས་མཆི་མ་འཚོར། །ནད་ཀྱིས་མནར་ཆེ་ཟུག་རྡུས་སྨྲེ་ངག་འདོན། །
ཤི་ཡང་ཆོས་ཀྱི་དམ་བཅའ་མི་འདོར་བའི། །གྲྭ་སའི་སློབ་གཉེར་བ་རྣམས་ཕྱུག་གི་ཡུལ། །

ཆུང་དུས་སྐྱོར་སྦྱང་ཟིན་ནས་ཉལ་བའི་ཚེ། །ཕྱང་ཕྱང་ཟེར་བའི་ཐག་རིང་མོ་ཊའི་སྐད། །

རྣ་བར་ལྷུང་ཚེ་དྲིན་ཅན་ཕ་མ་དྲན། །གྲྭ་སའི་སློབ་གཉེར་བ་རྣམས་ཕྱུག་གི་ཡུལ། །

ཕ་མ་དྲན་ཚེ་སྐྱོ་ནས་མཆི་མ་འཚོར། །སློབ་གཉེར་བྱེད་ཚེ་དགའ་ནས་ཙ་ཙོ་འཚོར། །
དྲིན་ཅན་ཕ་མའི་དྲིན་ལན་ཆོས་ཀྱིས་འཇལ། །གྲྭ་སའི་སློབ་གཉེར་བ་རྣམས་ཕྱུག་གི་ཡུལ། །

ལོངས་སྤྱོད་མི་འགྲན་སློབ་གཉེར་བཟང་ངན་འགྲན། །ཆོས་ལུགས་མི་རྩོད་རིག་པའི་གཞུང་ལུགས་རྩོད། །
བློ་ཁོག་མི་འགྲན་སྙིང་རུས་སུ་ཆེ་འགྲན། །གྲྭ་སའི་སློབ་གཉེར་བ་རྣམས་ཕྱུག་གི་ཡུལ། །

ཤིང་རྟ་འཁོར་ལོ་འཕེན་ནས་འཕྲུང་ཚུ་འདྲེན། །སློབ་གཉེར་བྱེད་བཞིན་ཞིང་ལས་ཨར་ལས་བྱེད། །
མཛུབ་མོ་གང་གཏད་ཤར་དུ་བསྒྱེ་བ་ཡི། །གྲྭ་སའི་སློབ་གཉེར་བ་རྣམས་ཕྱུག་གི་ཡུལ། །

ལྟོ་གོས་གཏམ་གསུམ་ཞེན་པ་དེ་ཡིས་སྤོང་། །རིན་ཐང་ཅན་གྱི་རིག་གཞུང་དེ་ཡིས་འཛིན། །
རི་བྲོད་འགྲིམ་པ་བས་ཀྱང་རིན་ཐང་ཆེ། །གྲྭ་སའི་སློབ་གཉེར་བ་རྣམས་ཕྱུག་གི་ཡུལ། །

ལ་ལས་རྩོག་གེ་བ་ཞེས་སྙིང་ཚིག་སྨྲ། །གཞན་དག་ཉམས་ལེན་མེད་ཅེས་གཞོགས་འཕྱ་བྱེད། །
ཡང་དག་དོན་དུ་བསྟན་འཛིན་སྐྱེས་བུའི་མཆོག །གྲྭ་སའི་སློབ་གཉེར་བ་རྣམས་ཕྱུག་གི་ཡུལ། །

བསྙེན་བཀུར་བྱེད་ན་དེ་ཡི་རིགས་ལ་ཐོས། །བསྟོད་ར་གཏོང་ན་དེ་ཡི་རིགས་ལ་ཐོངས། །
མིག་ལྟོས་བྱེད་ན་དེ་ཡི་རིགས་ལ་ཐོས། །སྐྱབས་དང་དད་པ་བྱེད་ནའང་དེ་ལ་ཐོས། །

མང་པོ་འཛོམས་ན་ཚགས་སྡང་ཕྱོགས་རིས་སྨྲ། །གཅིག་པུར་སྡོད་ཚེ་དྭག་གསུམ་བཅོ་བརྒྱད་དྲན། །
ཆོས་ཉིད་ངན་ལང་ཤོར་བའི་གྲྭ་པའི་གཟུགས། །གྲྭ་སའི་སློབ་གཉེར་བ་ཡི་ཆང་འདྲེན་ཡིན། །

མ་གི་གསར་དུ་ཞུགས་པའི་བཙུན་ཚུང་ནས། །ཡ་གི་མཁན་པོའི་བར་གྱི་གནས་བརྟན་ལ། །
ཞུ་དག་བྱེད་ལ་ཤིན་ཏུ་དགའ་བ་ཡི། །ལྟས་ངན་ཟུག་པའི་བརྟུལ་ཞུགས་འཛིན་པའང་མང་། །

རིན་བྲལ་ཆ་དངོས་བཟང་པོས་ཤག་ཁྱུང་ཁེངས། །ཚགས་སྡང་ཕྱོགས་རིས་ཞེན་པས་སེམས་རྒྱུད་ཁེངས། །
མ་བརྟགས་མཛེས་མཛེས་འདྲ་བའི་སེར་མོའི་གཟུགས། །ངེས་དོན་ཁྲིམ་པ་བས་ཀྱང་དམན་པའང་མཆིས། །

གྲྭ་ཚུང་ཞིག་གིས་གློག་བརྙན་བལྟས་པ་ལ། །པག་ལྷ་ཡིན་ཞེས་ཏན་གཞོན་མང་པོ་འབབ། །
ཤ་དམར་ཁྲག་གི་ཐིགས་པ་འཛག་བཞིན་དུ། །འཁྲེར་ནས་བག་མེད་རྒྱུ་འདི་ཡ་རེ་མཚན། །

དཔྱོད་ལྡན་གཞོན་སྐྱེས་འགའ་རེས་ཚོགས་གཞུང་དུ། །དམར་ཟས་སྤོང་བའི་དགེ་སྐུལ་ཞུས་པ་ལ། །
བསམ་མེད་ཏན་གཞོན་མང་པོས་ཁོང་ཅག་ལ། །དགེ་འདུན་རྫོ་རྗེ་ཞེས་ནི་དམོད་མོ་བཏབ། །

བཤེས་གཉེན་བསྙེན་ཚུལ་ལམ་གྱི་སྲོག་ཤིང་ཞེས། །མ་ཏི་འདྲེན་པའི་ཚུལ་ལྟར་བྱེད་ན་ཡང་། །
ཐུགས་དཀྱུགས་གསུང་བཅག་བླ་མར་གྲོལ་བ་ལ། །ཡང་བག་ཚ་མེད་འདི་ཡ་རེ་མཚན། །

འགྲོ་དྲུག་སེམས་ཅན་རང་གི་ཕ་མ་ཞེས། །ལྷེ་བདེའི་བརྗོད་པ་ལྷག་པར་འགྱུར་བཞིན་དུ། །
ཆོས་ལུགས་ཕན་ཚུན་དབྲ་ཡི་དྭངས་མ་རུ། །བལྟ་ལ་ཆེས་ཆེར་དགྲེས་འདི་ཡ་རེ་མཚན། །

ཕྱུང་གྲོལ་མི་གཙང་འབྲུ་ལ་རྟག་ཧུ་བྲེལ། །རྣམ་རྟོག་དོགས་པའི་མིག་གཉིས་ཧྲིག་ཧྲིག་བལྟ། །
རང་གི་གྲིབ་མར་འཇོག་པའི་བྱ་རོག་འདི། །ནམ་ཡང་དཀར་པོར་འགྱུར་ལ་རེ་བ་མེད། །

མི་ཚེ་ཧྲིལ་པོར་གྲྭ་ཇ་མང་ཇ་སོགས། །མཐུན་འགྱུར་སྦྱིན་པ་སྦྱིན་བདག་ཡིན་བཞིན་དུ། །
དེ་ཡི་བཀའ་དྲིན་མི་བརྗོད་གྲྭ་ཚང་གི། །བཀའ་དྲིན་ཡིན་ཞེས་ཡང་ཡང་སྨྲ་འདི་མཚར། །

ཉམ་ཆུང་ཁྲིམ་པས་བཟའ་བཏུང་མི་བྲག་པར། །ཁྲག་གསོག་རྣག་གསོག་བྱས་པའི་དད་རྫས་རྣམས། །
གྲྭ་བཙུན་རྣམས་ཀྱིས་བག་མེད་ལོངས་སྤྱད་ན། །སྲས་བཅས་རྒྱལ་བ་ཁྲེལ་བར་མི་འགྱུར་གྲང་། །

ལང་ཚོས་དྲེགས་པའི་ཁྲིམ་པ་ཕོ་མོ་དང་། །ནོར་གྱིས་སྙེམས་པའི་བན་གཟུགས་ཕྱུག་པོ་དག །

མ་བརྟགས་ཕྱི་ཚུལ་མཛེས་མཛེས་ལྟར་སྣང་ཡང་། །ཡ་རབས་དམ་པའི་སྤྱན་སྔར་དེ་འདྲ་མིན། །

ཡུན་རིང་སྙིང་དུ་ཉལ་བའི་གླུ་ཆུང་ཞིག །དཔྱོད་ལྡན་མཁས་པའི་སྤྱན་སྔར་འབུལ་བ་འདི། །
གོས་མེད་གཅེར་བུར་རྒྱུ་བའི་དང་ཚུལ་ལྟར། །རང་གི་དེ་ཉིད་མཚོན་པ་མིན་ན་ཅི། །

འོན་ཀྱང་དུང་ལྟར་དཀར་བའི་ལྷག་བསམ་གྱིས། །གཅིག་ཏུ་ཕན་པའི་གཏམ་ཞིག་སྨྲས་ན་ཡང་། །
གཅིག་ལ་ཕན་ཅིང་ཅིག་ཤོས་གནོད་པ་འདི། །ཆོས་ཉིད་ཡིན་ཕྱིར་དེ་ལ་ཅི་བྱར་ཡོད། །

ཅེས་གླུ་སའི་སློབ་གཉེར་བར་བསྐྱོད་པ་བྱུང་བ་གཞོན་ནུའི་འདབ་གླུ་ཞེས་བྱ་བ་འདི་ཉིད་སྒོམ་སྡེ་ལྷ་རམས་པ་ཐུབ་བསྟན་བསམ་གྲུབ་ཀྱིས་དད་གུས་ཀྱི་སྤྱི་ལོང་གཡོ་བཞིན་དུ་༢༠༠༨ཟླ་༢ཚེས་༨བོད་ཀྱི་བྱེ་བ་ལོའི་གནམ་ལོ་གསར་ཚེས་ཀྱི་སྔ་ཉིན་ཁེ་ན་ཊའི་གྲོང་ཁྱེར་ལེང་ཁྲུ་ཕའི་རང་ཤག་ཏུ་བྲིས་པའོ། །བསྐྱོད་གླུ་འདི་ངེད་རང་སྐོར་གྱི་མི་ཚེའི་ལོ་རྒྱུས་དང་ཡང་འབྲེལ་ཞིང་། ལྷག་པར་གདན་ས་ཆེན་པོ་རྣམས་སུ་སློབ་གཉེར་གཤའ་མ་མཛད་མཁན་གྱི་གྲྭ་པ་ཉམ་ཆུང་ཚུལ་ལྡན་རྣམས་དང་། མཁས་བཙུན་བཟང་གསུམ་གྱི་ཡོན་ཏན་གྱིས་ཡོངས་སུ་ཕྱུག་པའི་གསེར་གྱི་ལྷུན་པོ་ལྟ་བུའི་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་དེ་དག་ལ་སྙིང་ནས་དད་ཅིང་། དེ་དག་གི་རྣམ་པར་ཐར་པ་བཟང་པོ་ལ་བསྐྱོད་བསྔགས་བྱེད་པ་ལ་སྙིང་ནས་དགའ་ཞིང་། མ་ཟད་བསྐྱོད་གླུ་འདི་སེར་སྐྱ་མི་དམངས་ཀྱི་སྤྱན་ལམ་དུ་ཕུལ་ཐུབ་ན། ཆོས་བྱེད་དགེ་འདུན་རྣམས་ལ་ཉ་ཉུང་མཉམ་བསྲེ་ལྟ་བུས་སྒྲོ་སྐུར་སྣ་ཚོགས་ཀྱི་ལམ་ནས་ལས་ངན་ཚབས་ཆེ་གསོག་པ་དེ་དག་ཀྱང་ཇེ་ཉུང་དུ་འགྲོ་ཞིང་། ལྷག་པར་ཨེ་མ་རི་བོ་དགེ་ལྡན་པའི་གདན་ས་ཆེན་པོ་རྣམས་སུ་བཤད་སྒྲུབ་འཆད་ཉན་ལ་དཀའ་སྤྱད་སྙིང་རུས་འདི་འདྲ་མཛད་ཀྱིན་ཡོད་འདུག་ཨང་སྙམ་སྟེ། མིག་ནས་མཆི་མ་འཚོར་བའི་ཚོད་ཙམ་གྱི་དད་གུས་སྤྲོ་གསུམ་འཕེལ་བའི་རེ་བ་དང་བཅས་ཏེ་བཀོད་དོ། །

རྗོམ་པ་པོའི་ལོ་རྒྱུས་སྙིང་བསྡུས།



འཁོར་བའི་འདམ་དུ་བྱིང་བའི་མཆིང་བུ་ཞིག །
ཐུགས་རྗེའི་ཕྱག་གིས་བཀྱུ་དང་བྱི་དོར་གྱིས། །
རིན་བྲལ་ནོར་བུའི་གཟུགས་སུ་སྒྱུར་མཛད་པའི། །
ང་ཡི་བླ་མ་བསྟན་འཛིན་རྒྱ་མཚོ་རྒྱལ། །

ཞེས་མཆོད་པར་བརྗོད་པའི་བཀྲ་ཤིས་པའི་གླུ་དབྱངས་ཀྱིས་སྔུན་བསུས་ཏེ། རང་གི་ལོ་རྒྱུས་མདོར་བསྡུས་སུ་བརྗོད་པ་ལ།

ཐོག་མར་བསྟན་པ་ལ་ཞུགས་པའི་ཚུལ།

ངེད་རང་ཕྱི་ལོ་ (༡༩༧༣) ཕྱི་ཟླ་གསུམ་པའི་འགོ་སྟོད་ཙམ་ལ་སེ་ར་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་གླིང་གི་ཡ་གྱལ་སེར་བྱེས་མཁས་སྟན་གྲྭ་ཚང་དུ་སྒྲིག་ཞུགས་ཀྱིས་བསྡུས་གྲྭས་གཙོས་པའི་ནང་དོན་རིག་པའི་གཞུང་ཆེན་མོ་རྣམས་ལ་སློབ་གཉེར་བྱེད་འགོ་བཙམས། བསྡུས་གྲྭ་ནས་དབུ་ཕར་གྱི་བར་གྱི་གཞུང་ཆེན་མཐའ་དག་ཚུལ་བཞིན་འདོམས་པར་མཛད་ཅིང་། ཕ་མ་ལྟར་བྱམས་ལ་སྨྲུན་གྱི་འབྲས་བུ་ལྟར་སྐྱོང་བར་མཛད་པའི་དྲིན་ཅན་གྱི་བླ་མ་དམ་པ་མཚན་བརྗོད་པར་དཀའ་བ་ཡོངས་ཀྱི་དགེ་བའི་

བཤེས་གཉེན་ཆེན་པོ་མཁས་བཙུན་བཟང་གསུམ་གྱི་བདག་ཉིད་«བྱ་བྲལ་དགེ་བཤེས་བཀྲ་ཤིས་འབུམ»མམ་མཚན་གཞན་ཐུབ་བསྟན་ཀུན་དགའ་དཔལ་བཟང་པོའི་ཞལ་སྔ་ནས་དང་། (ཉིན་ཞིག་བླ་མ་རིན་པོ་ཆེའི་ཞལ་ནས། ཁོ་བོ་དབེན་པའི་གནས་སུ་སྒྲུབ་པ་ཉམས་ལེན་ལ་འབུངས་ཡོད་ཚེ། ད་གཟོད་བྱམས་སྙིང་རྗེ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ལ་སྦྱོང་བ་གང་འཚམ་ཞིག་སྐྱེ་ས་ཡོད། འོན་ཀྱང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བསྟན་པ་ལ་དགོངས་ནས་དགེ་ཕྲུག་ལ་དཔེ་ཁྲིད་མཛད་དེ་བཞུགས་པ་ཡིན་གསུངས། ཚིག་དེ་ཐོས་མ་ཐག་ཨེ་མ་གང་གི་དགེ་སྦྱོར་གནང་བའི་བགོ་སྐལ་ཡང་གཞན་དོན་དུ་ཐུགས་ཀྱིས་བཤོལ་ཏེ། ངེད་ཅག་གི་ཆེད་དུ་དཔེ་ཁྲིད་གནང་ནས་བཞུགས་པ་འདི་ཐུགས་རྗེ་རེ་ཆེ་སྙམ་དུ་བསམས་ཏེ། རང་གི་བླ་མ་ལ་སྙིང་ཁོང་རུས་པའི་གཏིང་ནས་ལྡོག་ཏུ་མེད་པའི་དད་པ་མིག་ཆུ་འཆོར་བའི་ཚོད་ཙམ་དུ་སྐྱེས། བླ་མ་འདི་པ་ནི་མཁས་ཀྱང་མཁས་ཉམས་མི་མཛད་པ། བཙུན་ཀྱང་བཙུན་མདོག་མི་མཛད་པ། གཞན་ལ་འཚེ་བའི་བསམ་པ་ཙུང་ཟད་ཀྱང་མེད་པར་ཐུགས་རྒྱུད་པད་མའི་འདབ་མ་ལྟར་འཇམ་ལ་ཞི་དུལ་བག་ཡོད་ཀྱི་གོ་ཆ་བརྟན་པོས་རྒྱན་དུ་བརྒྱན་པས། རྩོད་གྲྭ་སོགས་ཀྱི་ཚེ་གཞན་གྱིས་ཁ་ངན་ཚིག་ངན་ཧ་ཅམ་སླས་ཀྱང་ཞལ་གྱི་དཀྱིལ་འཁོར་འཛུམ་མུལ་ལེ་བཞུགས་པ་ལས་འཁོན་ལན་སྐད་ཅིག་ཀྱང་མི་མཛད་པའི་བཟོད་པའི་ཉམས་ལེན་གྱིས་ཐུགས་རྒྱུད་རབ་ཏུ་ཕྱུག་ཅིང་། གཞན་ལ་རྟག་ཏུ་ཕན་པར་བཞེད་པའི་ཐུགས་རྗེའི་བདག་ཉིད་ཅན། ཀུན་དང་མཛའ་ཞིང་འགྲོགས་བདེ་ལ་གཞུང་བཟང་བའི་བླ་མ་འདིའི་བཟོད་པའི་ཉམས་ལེན་གཅིག་པུར་བསམ་ན་ཡང་འདི་ལ་ལྷག་པར་ཡང་དད་པ་སྐྱེའོ། །བླ་མ་འདི་པས་གཞན་ལ་ཚིག་རྩུབ་དང་ངན་སྨྲོད་མཛད་པ་མི་ཆེར་ཐོས་མ་མྱོང་ཞིང་། ཚོལ་ཁ་དང་ཆོས་ལུགས་དང་གྲྭ་ཚང་སོ་སོའི་ཕྱོགས་རིས་ཀྱི་དྲི་ཙམ་ཡང་མེད། སྐྱག་སར་བཞུགས་དུས་ཁོང་གི་དྲུང་དུ་ས་སྐྱ་པའི་གྲྭ་པ་མང་པོ་ཡང་དཔེ་ཁྲིད་ཞུ་བར་ཕེབས་ཀྱི་ཡོད་འདུག མཁན་པོ་སངས་རྒྱས་བསྟན་འཛིན་ཞུ་བ་གཞུང་དང་རིག་གནས་ལ་ཤིན་ཏུ་མཁས་པ་ཕལ་ཆེར་ས་སྐྱ་པ་ཡིན་སྙམ་ཁོང་ཡང་ཐུགས་ནང་ཏ་ཅང་ཉེ་བའི་ཚོས་གྲོགས་ཤིག་ཡིན་ཞེས་བླ་མ་ཉིད་ཀྱི་ཞལ་ལས་ཡང་ཡང་ཐོས། ཁོང་ལྷོ་ཕྱོགས་ལ་ཕེབས་པ་དང་སྟབས་འགྲིགས་ན་ཁྲིདཅག་ངེས་པར་ཁོང་གི་དྲུང་དུ་སྟན་ངག་སྦྱོང་བར་གཏོང་རྒྱུ་ཡིན་ཞེས་གསུངས་པའང་དྲན། ཕྱི་ལོ་བདུན་ཅུའི་

ནང་ངེས་པ་དོན་གྱི་བླ་མ་ས་སྐྱ་བདག་ཁྲི་རིན་པོ་ཆེ་མཆོག་རྒྱ་གར་ལྷོ་ཕྱོགས་སུ་ཆིབས་སྒྱུར་བསྐྱངས་སྐབས་རྣམ་འབྱོར་མའི་དབང་ཆེན་ཞུ་བར་རྒྱུགས་གསུང་། མི་མོས་ཞུས་པས། ཁྱེད་ཅག་ཤི་ན་གང་དུ་སྐྱེ་གདེང་ཚོད་ཡོད་དམ་བླ་མ་རྟ་ཆེན་འདི་འདྲར་ངེས་པར་ཆོས་འབྲེལ་ཞུ་དགོས་ཞེས་བཀའ་བསྐྱོན་ཚུན་གྱིས་གཏོང་བར་མཛད་པའང་བཀའ་དྲིན་ཤིན་ཏུ་ཆེའོ། །༥གོང་ས་༥རྒྱལ་བའི་དབང་པོའི་རྟེང་ལ་བླ་མ་འདི་དང་། དཔལ་རྒྱལ་བ་ཀརྨ་པ་ཨོ་རྒྱན་འཕྲིན་ལས་རྡོ་རྗེ་ལྷ་བུའི་བླ་མ་སྲིད་ན་དཀོན། འདི་ལྟ་བུའི་ཚད་ཐུབ་ཀྱི་བླ་མ་རེ་གཉིས་མཇལ་རྒྱུ་ཡོད་པ་འདི་ངེད་ཅག་གི་བསོད་ནམས་ཀྱི་བགོ་སྐལ་དུ་ངེས་སོ་སྙམ་དུ་བསམས་ཏེ་དགའ་ནས་མཆི་མའང་འཆོར་རོ། །རྒྱལ་བ་ཀརྨ་པ་ལྟ་བུ་སྐུ་ན་ཕྲ་མོའི་འདི་ལྟ་བུའི་དུས་ནས་བསྟན་པ་ལ་དག་ཟེར་མཛད་སྟངས་འདི་གཅིག་པུར་བསམ་ཆེ་ཡང་བརྗོད་པ་ལས་འདས་པའི་རླབས་ཆེན་གྱི་མཛད་རྗེས་སུ་སྣང་། སྐྱེས་ཆེན་དམ་པ་དེ་དག་སྐུ་ཚེ་བརྟན་ཞིང་མཛད་འཕྲིན་རྒྱས་པའི་སྨོན་འདུན་རྒྱུན་དུ་ཞུའོ། །དེ་བཞིན་དུ་རྒྱ་གར་ལྷོ་ཕྱོགས་སེ་ར་དགོན་པའི་ཉེ་འདབས་སུ་ཆགས་པའི་རྙིང་མའི་རྣམ་གྲོལ་གླིང་དགོན་པའི་དབུ་བླ་གྲུབ་དབང་པད་ནོར་རིན་པོ་ཆེ་མཆོག་ཀྱང་གཟིམས་ཤག་ལ་གདན་ཞུས་ཀྱིས་གསོལ་སྟོན་དྲངས་པའང་ལན་མང་དྲན། ད་ནི་དཀྱུས་ལ་འཇུག་པར་བྱ་སྟེ། རང་ཉིད་ཡིད་མི་བདེ་ཞིང་སེམས་ཞུམ་པའི་སྐབས་ཕྱག་གིས་མགོ་ལ་བྱུལ་བྱུལ་མཛད་པ་ཙུན་གྱིས་སེམས་བདེ་སིང་ངེ་བར་འགྱོ་བ་སོགས་ངོ་མཚར་གྱི་ཡོན་ཏན་མང་དུ་མཆིས། བླ་མ་འདིའི་ཡོན་ཏན་ཐམས་ཅད་འདིར་བརྗོད་ན་ཚིག་ཚོགས་ཧ་ཅང་ཆེ་བར་དོགས་པས་རེ་ཞིག་དེ་ཙམ་མོ)

ཡོངས་ཀྱི་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་ཆེན་པོ་«སེར་བྱེས་ཧྲེ་ཧོར་མཁན་ཟུར་བློ་བཟང་དབང་ཕྱུག་རིན་པོ་ཆེ་མཆོག» (བླ་མ་འདི་ནི་མཁས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཁྲོད་ན་རི་ཡི་རྒྱལ་པོ་རི་རབ་ལྟར་མངོན་པར་འཕགས་པ་ཞིག་སྟེ། བོད་དུ་ལྷ་རམས་ཨང་གི་དང་པོའི་ཡང་དང་པོའི་གཟེངས་རྟགས་བཞེས་ཤིང་། སྔོན་མ་བོད་དུ་སེར་བྱེས་ལྭ་བ་བྱམས་པ་ཆོས་འཕེལ་ཞུ་བ་མཁས་པ་ཆེན་པོ་དེས། རྒན་བློ་བཟང་དབང་ཕྱུག་གིས་རྟགས་གསལ་གཏོང་དུས་ཕྱོགས་སྔ་འཕབ་རྒྱུ་མེད་པ་རྗེ་ཕ་བོང་ཆེན་པོ་ཞིག་གིས་མནན་པ་ལྟ་བུའི་ལྡིད་གོག་ཡོད་ཅེས་གསུང་གི་ཡོད་འདུག གདན་ས་གསུམ་གྱི་བགྲེས་

པ་མང་པོས་བླ་མ་འདི་པ་རྫི་ཅོང་ཁ་པ་ཆེན་པོའི་རྣམ་འཕྲུལ་རེད་ཅེས་བཤད་སྲོལ་ཡང་ཡོད། ལེགས་བཤད་སྙིང་པོ་དཔེ་ཁྲིད་གནང་དུས་ཕྱག་དཔེ་ལ་མ་གཟིགས་པར་སྤྱན་བཙུམས་ནས་ཐུགས་ཐོག་ནས་ཚིག་ཉུང་གོ་སླའི་ངང་ནས་གཞུང་གོང་འོག་གྲུང་བསྒྲིགས་པའི་སྤྱིའི་གོ་བ་དང་། དེ་ནས་དཀའ་གནད་ལ་དོགས་སློང་མཛད་དེ། སྐུ་གམ་ཡོད་དུས་ཚང་མ་ཤེས་སོང་སྙམ་པ་ཞིག་འོང་རྒྱུ་ཡོད། གཞན་ཡང་འདིའི་ཁྱད་ཆོས་དམིགས་བསལ་ཞིག་ནི། དཔེ་ཁྲིད་སྐབས་སེམས་བསྐྱེད། གདམས་ངག་རིགས། སྦྱོར་ལམ་སོགས་ལེ་ཚན་རེ་རེ་གྲུབ་མཚམས་སུ་མཇུག་ཏུ་སེམས་རྒྱུད་འཕྲུལ་ངེས་ཀྱི་བཀའ་སློབ་རྒྱས་པ་རེ་འཆར་ཅན་གནང་སྲོལ་ཡོད། དེ་ནི་ད་ལྟ་བསམ་དུས་གལ་འགངས་ཤིན་ཏུ་ཆེན་པོ་ཞིག་ཏུ་སྣང་ཞིང་། གདན་སའི་དཔེ་ཁྲིད་དགེ་རྒན་ཚང་མས་དེ་ལ་སྤྱན་ལྟོས་བྱ་འོས་པ་ཞིག་ཀྱང་ཡིན་ཏེ། དེ་འདྲ་གནང་ཆེ་བསླབ་པ་སློབ་གཉེར་དང་སྒྲིག་ལམ་ཀུན་སྤྱོད་སོགས་གང་ཅིའི་ཐད་ཕན་ནུས་རྒྱ་ཆེན་པོ་འབྱུང་ངེས་ཤིང་། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་བྱ་སྤྱོད་གནོན་གྱི་ཚུལ་གྱིས་ཚུ་བརྒྱ་ཟམ་འོག་གཅིག་ཏུ་འདུས་པའི་སྒོ་ནས་དགེ་འདུན་གྱི་སྡེར་ཕྱུང་གྲོལ་རྩོག་གླེང་སོགས་གང་ཡང་མེད་པར་ཕན་ཚུན་ཕུ་ནུ་བཞིན་དུ་གནས་པ་སོགས་ཀྱི་དགེ་མཚན་ཡོད་དོ། །བཀའ་སློབ་ཡང་གཙོ་བོར་༼རྒྱལ་དབང་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་བསྟན་འཛིན་རྒྱ་མཚོའི་སྐུ་གསུང་ཐུགས་ཀྱི་རྣམ་ཐར་དང་། ༼གོང་ས་མཆོག་གི་བཀའ་ལ་སྲུང་བརྩི་དགོས་ཚུལ་སོགས་ལས་བརྩམས་ཏེ་གསུངས། སྐབས་རེར་འཕགས་བསྟོད་དང་སྦྲུར་ནས་གསུང་ཞིང་། དེ་ཡང་འཕགས་བསྟོད་ཀྱི་ཚིག གངས་ཅན་རི་ཡིས་བསྐོར་བའི་ཞིང་འདིར་ཐུབ་པའི་བསྟན་སྲོལ་གནས་མོད་ཀྱི། །ཆོས་བྱེད་ཕལ་ཆེར་ཚུལ་ཁྲིམས་གོས་བྲལ་གཅེར་བུར་ངོ་ཚ་སྤངས་ནས་ནི། །ཁྲིམ་པ་རྣམས་ལ་བསླེན་ཅིང་ངོར་བལྟ་དམ་པས་སྨད་པའི་ལས་ལ་འཇུག །ཀྱེ་མ་དམ་ཆོས་ཉི་མའི་འོད་ཟེར་རི་བོའི་ཐྲག་ཏུ་ནུབ་ལ་ཉེ། །ཞེས་སོགས་ལུང་འདྲེན་གནང་ནས་གསུང་ཞིང་། གོང་གི་ཚིག་བཅད་དེ་ངེད་རང་གསར་བུའི་སྐབས་གསུངས་པ་ད་ལྟ་ཡང་གསལ་ལེར་དྲན། ད་ལྟ་ལེགས་པར་བསམ་དུས་བླ་མ་དེ་ནི་ངེས་པ་དོན་གྱི་བྱ་བྲལ་བ་ཞིག་ཀྱང་ཡིན་ངེས་ཏེ། གཟིམས་ཤག་ཆུང་ཆུང་དེའི་ནང་ཤིང་སྒྲོམ་ཞིག་ཏུ་གོང་གཤམ་མེད་པའི་སྒྲོལ་དཀར་ཡིད་བཞིན་འཁོར་ལོའི་ཞལ་ཐང་མཆར་སྡུག་དང་ལྡན་ལ་བྱིན་རླབས་ཆེ་མདོག་ཁ་བ་གསུང་ཡང་འབྱོན་

གྱི་མེད་དམ་སྙམ་པ་ཞིག་ལས་གཞན་སྐུ་ཆས་དམིགས་བསལ་གང་ཡང་མེད། རིན་པོ་ཆེ་མཆོག་སྐུ་ཞི་བར་གཤེགས་དུས་སྐུ་ཕུང་ལས་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་དྲི་དད་མངར་སིང་ངེར་འཕྱུལ་བ་སོགས་ཀྱི་ངོ་མཚར་བའི་རྣམ་ཐར་དེ་དག་ད་ལྟ་ཡང་ལྷང་ངེར་དྲན་ནོ།) དང་། འདུལ་མཛོད་ཀྱི་བཀའ་དྲིན་ཞུ་སའི་བླ་མ་«མང་ཐོས་འདུལ་བའི་མངའ་བདག་ཧར་གདོང་དགེ་བཤེས་ཐུབ་བསྟན་བཀྲ་ཤིས་»སམ་མཚན་གཞན་འབྲི་དགེ་བཤེས་ཞེས་བལ་ཡུལ་གྱི་དབེན་པའི་གནས་རྣམས་སུ་མི་ལོ་བཅུ་དྲུག་ལྷག་ཙམ་གསང་བདེ་འཇིགས་གསུམ་གྱི་བསྙེན་ཆེན་དང་གཞན་ཡང་ལྷ་མང་པོའི་བསྙེན་མཚམས་བཞུགས་ཤིང་། ལྷ་འདིའི་བསྙེན་པ་མ་མཛད་བྱ་བ་མེད་པ་ལྟ་བུའི་ངེས་པ་དོན་གྱི་གསང་སྔགས་ཀྱི་རྣལ་འབྱོར་པ་ཆེན་པོ་ཞིག་ཡིན་ཞིང་། གང་ཉིད་ནི་བཀའ་པོད་ལྔ་སྨྲི་དང་ལྷག་པར་འདུལ་མཛོད་ལ་ཤིན་ཏུ་མཁས། བླ་མ་འདིའི་དྲིན་ལས་ཁོ་བོ་ཡང་འདུལ་མཛོད་ལ་མཁྱེན་པ་ཙུང་ཟད་གཟེངས་སུ་བསྟོད་རྒྱུ་ཡོད་པ་འདི་ཁོང་ཉིད་ཀྱི་བཀའ་དྲིན་ཡིན་ནོ། །དེ་ནས་ངེད་རང་ཆུང་དུས་ནས་གསོ་སྐྱོང་གནང་མཁན་གྱི་ཤག་གི་དགེ་རྒན་«དགེ་བཤེས་བྱམས་པ་བཙོན་འགྲུས» ལགས་དང་། ལོ་རབས་བདུན་ཅུའི་དཀྱིལ་སྐད་ཙམ་ལ་«སྐྱབས་རྗེ་ཡོངས་འཛིན་གླིང་སྤྲུལ་རྡོ་རྗེ་འཆང»ཆེན་པོ་ལས་ཚིགས་སྡུ་མ་དགེ་ཚུལ་གྱི་བསླབ་སྡོམ་མནོས་ཏེ་མིང་ཐུབ་བསྟན་བསམ་གྲུབ་ཅེས་བསྟུལ། དེ་ནས་«༧གོང་ས་༧སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག»གི་ཞལ་སྔ་ནས་ཀྱི་དྲུང་ནས་བསྙེན་རྫོགས་ཀྱི་སྡོམ་པ་དང་། གཞན་ཡང་རྗེའི་བྱང་ཆུབ་ལམ་རིམ་ཆེན་མོའི་བཤད་ལུང་ཐེངས་ལྔ། ལམ་འབྲིང་པོ། ལམ་རིམ་ཆུང་ངུ། ཇོ་བོའི་ལམ་སྒྲོན་བཅས་ཀྱི་བཤད་ལུང་། རྗེའི་ལེགས་བཤད་གསེར་ཕྲེང་གི་བཤད་ལུང་། རྗེའི་དབུ་མ་དགོངས་པ་རབ་གསལ་གྱི་བཤད་ལུང་། བླ་མ་མཆོད་པའི་བཤད་ལུང་། རྗེའི་སྔགས་དོན་ཀུན་གསལ་གྱི་བཤད་ལུང་། རྗེའི་ན་རོ་ཆོས་དྲུག་གི་ཁྲིད་ཡིག་ཡིད་ཆེས་གསུམ་ལྡན། རྗེའི་འགྲེལ་པ་བཞི་སྦྲགས་སོགས་ཀྱི་བཤད་ལུང་། རྗེའི་ལམ་གཙོའི་བཤད་ལུང་། སྤྱོད་འཇུག་གི་བཤད་ལུང་ཐེངས་མང་། དབུ་མ་རིན་ཆེན་ཕྲེང་བའི་བཤད་ལུང་ཐེངས་འགའ། བརྒྱད་སྟོང་པ་དང་། མདོ་སྡུད་པ། མངོན་རྟོགས་རྒྱན་གསུམ་ཤན་སྦྱར་གྱི་ཁྲིད་རྒྱུན་ཧ་ཅང་དཀོན་པའི་བཤད་ལུང་། སྒོམ་རིམ་བར་ཐ་གསུམ་གྱི་བཤད་ལུང་། བློ་སྦྱོང་ཉི་མའི་འོད་ཟེར་གྱི་བཤད་ལུང་། དཔལ་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོའི་དབང་ཆེན་ལན་དྲུག

གསང་བདེ་འཇིགས་གསུམ་གྱི་དབང་ཆེན་ཐེངས་མང་། གཞན་ཡང་༧རྒྱལ་མཆོག་ལྔ་པ་ཆེན་པོའི་གསང་བ་རྒྱ་ཅན་གྱི་ཆོས་སྐོར་དང་། ཡང་། རྒྱལ་དབང་དགེ་འདུན་རྒྱ་མཚོའི་འཇམ་དཔལ་མཚན་བརྗོད་ཀྱི་ཁྲིད་ཡིག་གི་བཤད་ལུང་། ཀུན་མཁྱེན་འཇམ་དབྱངས་བཞད་པའི་གྲུབ་མཐའ་ཆེན་མོའི་བཤད་ལུང་། ཕྱི་ལོ་༢༠༡༣ལོར་ལམ་རིམ་ཁྲིད་ཆེན་བཅོ་བརྒྱད་ཀྱི་ཕྱེད་དང་། དེའི་ལྷག་འཕྲོས་རྣམས་རྗེས་ལོར་ཞུ་རྒྱུའི་སྨོན་འདུན་བཅས་སོ། །ད་དུང་ཡང་མདོ་སྔགས་ཀྱི་གསུང་རབ་ཆེས་མང་པོ་ཞིག་གི་བཀའ་དྲིན་ཞུས་ཀྱང་རེ་རེ་ནས་མི་དྲན་ཞིང་བགྲང་བར་ཡང་མི་ནུས་སོ། །མདོར་ན་ཁོ་བོ་བློ་སྣ་ཆོས་ལ་ཅུང་ཟད་ཕྱོགས་པ་འདི་རྗེ་འདི་པའི་བཀའ་དྲིན་ཉག་གཅིག་གིས་ཡིན་ནོ། །༧གོང་ས་མཆོག་གི་རྣམ་ཐར་རྒྱས་པ་གོང་དུ་༼ ༧གོང་ས་མཆོག་དང་བོད་གཞུང་དགའ་ལྡན་ཕོ་བྲང་བ་ཆེན་པོ་ལ་བཀའ་དྲིན་རྗེས་དྲན ༽ཞེས་པའི་ཐད་དུ་གཟིགས།

ཐལ་ཆེར་ (༡༩༥༧) ལོ་མཇུག་ཙམ་ (ཡིན་ནམ་སྙམ) ལ། སེ་ར་ཆོས་སྐྱར་གྱིས་གཙོས་པའི་གདན་ས་ཆེན་པོ་སེ་འབྲས་དགེ་གསུམ་ལ་སློབ་གཉེར་ལེགས་ཉེས་གཟིགས་ཞིབ་སླད་ཆེད་གཏད་ཀྱིས་ཆིབས་སྒྱུར་བཀའ་དྲིན་བསྐྱངས་ཏེ། སེ་རར་ཉིན་བཅུ་གཉིས་ཙམ་རིང་སྐྱུ་ངལ་འཛེམས་མེད་ཀྱིས་གྲྭ་དམངས་དང་གཅིག་མཚུངས་སུ་ཚོགས་ཐེབས་ཀྱིས་ཉིན་ལྟར་རྩོད་རྒྱུགས་ལ་གསན་གཟིགས་ཉིན་འཁྲོངས་མཛད་ཅིང་། ༧རྒྱལ་དབང་མཆོག་གདན་སའི་སློབ་གཉེར་དང་བརྩོན་པ་བཅས་ཀྱིས་ཐུགས་འཕྲོགས་ཏེ། དགྱེས་ཚོར་ཆེན་པོས་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་བསྟན་པ་ཅུང་མཐར་ཡང་མི་ལོ་ལྔ་བཅུའི་རིང་བློ་བདེ་པོ་བྱེད་ཆོག་པ་འདུག་གསུངས་སྐད། སྐབས་དེ་དུས་༧རྒྱལ་དབང་མཆོག་གིས་བཀའ་སློབ་གནང་ཚད་ལ་གྲྭ་ཇ་མང་ཇ་གཏོང་རྒྱུ་ཡོད་ན་གྲྭ་ས་ལ་ཐོངས། བསྙེན་བཀུར་བྱེད་རྒྱུ་ཡོད་ན་གྲྭ་ས་ཕྱོས་ཞེས་བཀའ་སློབ་ཡང་ཡང་ཐེབས་པའི་རྐྱེན་གྱིས། གདན་སའི་ཚེ་མཐོང་དང་མཚན་སྙན་ཡང་ལྷག་པར་རྒྱས་ཏེ་བསྙེན་བཀུར་ཞུ་མཁན་ཡང་མང་དུ་སོང་། དེ་དུས་དེད་རང་འཛིན་གྲྭ་དབུ་མ་ལ་སླེབས་ཡོད་ཅིང་། དེ་ནས་བཟུང་༧རྒྱལ་དབང་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པས་བོད་བ་གསེར་གཟིགས་ཀྱིས་བྱམས་གཟིགས་དང་སྤྱན་བསྐྱངས་ཚད་མེད་མཛད་དེ་སྐུ་གམ་དུ་ལན་བཞི་བཀའ་འགུགས་ཀྱིས་གཟིམས་ཆུང་མཇལ་ཁ་དང་གསོལ་རས་ཀྱི་ནོམ་པ་བསྩལ།

གཞན་ཡང་ཉེ་སྔོན་ཕྱི་ལོ་ (༢༠༠༨) ལོར་༧རྒྱལ་དབང་མཆོག་ཁེ་ན་ཊའི་གྲོང་ཁྱེར་"ཀྲོ་རན་ཀྲོ"རུ་དཔལ་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོའི་དབང་ཆེན་བཀའ་དྲིན་ཆེ་སྐབས་ཨིག་མཛོད་ཀྱི་སྒྲར་ཕུད་སྤྱན་སྔར་ཞུས་པར་ཐུགས་དགྱེས་མཉེས་ཆེན་པོས་སྒྲར་སྐྱུན་མ་ཐུན་འགྱུར་ཟླ་སྒྲོར་གསུམ་སྟོང་གསོལ་རས་བསྩལ་བ་སོགས་ཆོས་དང་ཟང་ཟིང་གི་བཀའ་དྲིན་གྱི་ཕུང་པོ་ནི་ཆེ་རབས་མང་པོར་ཡང་གཞལ་བར་དཀའོ། །སྐབས་དེ་དུས་བཀའ་སློབ་སྤྱི་བོར་ཕེབས་དོན་དུ། ཀྲོ་རན་ཀྲོ་སོགས་བོད་པའི་སྤྱི་ཚོགས་རྣམས་དང་། ཨ་རྣ་ཊ་ཀླིའི་བོད་ཀྱི་ཆེས་མཐོའི་གཙུག་ལག་སློབ་གཉེར་ཁང་སོགས་བོད་ཀྱི་སློབ་གྲྭ་ཆེན་མོ་རྣམས་སུ་དུས་དུས་སུ་སློབ་སྟོན་བྱེད་པར་བསྐྱོད་ཐུབ་ཆེ་ཡག་པོ་ཡོད་ཚུལ་གྱི་བཀའ་སློབ་ཡང་ཕེབས། གཞན་ཡང་ཉེ་དུས་ཁེ་ན་ཊའི་གྲོང་ཁྱེར་ཕེང་ཁུ་ཕ་རུ་༢༠༠༩-༩-༢༩ཉིན་ཞོགས་པ་ཆུ་ཚོད་༧ཿ༣༥ཙམ་ལ་དེ་གའི་ཆོས་སྲིད་ཀྱི་མཛད་འཆར་རྣམས་ལེགས་པར་གྲུབ་ནས་ཆིབས་ཁ་བསྒྱུར་ལ་ཉེ་བ་ན་ཐུགས་བརྩེ་བ་ཆེན་པོས་ངེད་རང་གཟིམས་ཆུང་དུ་བཀའ་འགུགས་ཀྱིས་ས་གནས་བོད་མི་རྣམས་ལ་ཆོས་ཀྱི་སློབ་ཁྲིད་དང་བགྲོ་གླེང་བྱེད་དགོས་པའི་བཀའ་སློབ་སྤྱི་བོར་ཕེབས་ཤིང་། དེ་གའི་ས་གནས་བོད་མིའི་ཚོགས་གཙོ་དང་། ནི་ཞུ་ཡིག་དོན་གཅོད་སོགས་ལའང་ངེད་རང་ངོ་སྤྲོད་ཀྱིས་དེའི་ཐོག་རོགས་དན་དགོས་པའི་བཀའ་སློབ་ཡང་བསྩལ།

སློབ་གཉེར་ལ་འགྲུས་ཚུལ།

ངེད་ཚོ་གསར་བུའི་སྐབས་འཁར་བརྡ་མ་བྱུང་གོང་སྐར་མ་བཅོ་ལྔ་ཉི་ཤུའི་སྔོན་ནས་ཆོས་གྲྭའི་ནང་རྟོད་སྒྲ་ཙུར་ཆིལ་ལེ་སྔོད་ཅིང་། དགེ་སྐོས་ཀྱིས་འཁར་ཛ་དུས་ཐོག་མ་བརྡུངས་ན་ཁ་གཏོང་བ་སོགས་བྱེད། ངེད་རང་ནི་དེ་ལས་ཕྱོག་སྟེ་མཁར་ཛ་ཙ་ཟད་བརྡུང་ཐོས་ན་དགེ་སྐོས་ལ་དམོད་མོ་འདེབས། དེ་དུས་བདུན་གཅིག་རྫིལ་པོ་སློབ་གཉེར་བྱེད་ཅིང་སུས་ཀྱང་རྟེང་སྐྱུལ་མི་དགོས། གཟའ་མིག་དམར་གྱི་ (འཛམ་གླིང་གི་ཡུལ་གྲུ་ཀུན་ཏུ་བདུན་རེར་ཉིན་གཉིས་དགུང་སེང་ཡོད་ཀྱང་། གྲྭ་བཙུན་སྤྱི་དང་ལྷག་པར་གདན་ས་ཁག་ལ་དེང་སང་ཡང་ཉིན་གཅིག་ལས་དགུང་སེང་མེད) དགུང་

སེང་ཉིན་ཡང་མ་སྐྱུལ་དང་བླངས་ཀྱིས་པནྜིའི་མཚོ་ལ་དང་མོ་འཇུག་པ་བཞིན་དུ་ཚོགས་དང་ཆོས་གྲྭར་དགའ་བཞིན་སྤྲོ་བཞིན་དུ་འཇུག་པས། དཔྱ་ཕྱི་མིག་ཅིག་བལྟ་དུས་སྐབས་དེ་དུས་ཀྱི་དགེ་སྐོས་དང་མཁན་པོ་ནི་ སྒྲིག་ལམ་གནོན་པའི་ངལ་བ་ཆེར་མཛད་མི་དགོས་པ་སྐྱིད་པོ་བྱུང་འདུག་སྙམ། དེ་དུས་གྲྭ་ཚོགས་ཆུངས་པས་རྫུང་ཁང་དུ་ཐབ་རེས་ཀྱང་བདུན་ཕྲག་གཅིག་ཧྲིལ་པོ་རྒྱུག་དགོས་ནའང་། དཔེ་ཆ་ལ་དོ་དབྱིངས་ཧ་ཅང་ཆེ་བས་དགོང་མོའི་ཆོས་གྲྭར་ཆག་མེད་དུ་བསྐྱོད། དེད་ཚོ་གསར་བུའི་སྐབས་གླང་གོག་མེད་ན་གྲྭ་པས་ཐེར་ག་འཐེན་ནས་འཐུང་ཆུ་ལེན་པར་བསྐྱོད་དགོས། དེ་ཡང་གྲྭ་པ་གཉིས་ཀྱིས་གླང་གོག་གི་དོད་བྱས་ཏེ་མདུན་ནས་འཐེན། གཉིས་ཀྱིས་རྒྱབ་ནས་འཕུལ་ཏེ་གྲྭ་ཚང་སྨད་ཀྱི་རྫུམ་ཐག་བཟོ་གྲྭ་ཡོད་སའི་ལུང་གཤོངས་དེ་ནས་གྲྭ་ཚང་གི་རྫུང་ཁང་ (གྲྭ་ཚང་གི་རྫུང་ཁང་སྙིང་པ་དེ་དཔྱའི་སེར་བྱེས་འཕྲོད་བསྟེན་ཁང་གི་མདུན་དེར་ཡོད།) སྙིང་པའི་བར་འོར་འདྲེན་བྱེད་དགོས། དེད་ལ་ཡོན་ཏན་བག་ཙམ་མངོན་པ་འདི་ཁ་ལ་ཞིམ་ཟས་ཟོས། ལུས་ལ་གཟབ་མཆོར་སྤྲས། སྡོད་ས་སྐྱིད་པོ་ཞིག་ལ་བསྡད་ནས་བྱུང་བའམ། ལྷན་སྐྱེས་ཀྱི་ཤེས་རབ་ཆེ་བས་མིན་གྱི། སློབ་གཉེར་ལ་བརྩོན་པ་དང་སྙིང་སྟོབས་རྒྱུད་མར་བསྟེན་པས། གློ་ནད་ཀྱི་སྨྲི་སོགས་ཀྱིས་མནར་ཏེ་ཁ་ནས་ཁྲག་ལིང་ལན་མང་བསྐྱུགས་ཀྱང་ཇི་མི་སྙམ་པར་གཞན་གྱི་བློས་འཁྱུད་པར་དཀའ་བའི་དཀའ་ཐུབ་དང་བརྩོན་པ་བསྟེན་པའི་འབྲས་བུ་ལགས། སྐབས་དེ་དུས་འཚོ་གོས་ཀྱང་ཤིན་ཏུ་དམན་པས། སྤྱི་ཐབ་ནས་དགེ་རྒན་ལ་བག་ལེབ་སྐྱ་བག་ཅིག་དང་སྔོ་ཚོད་ཁྱོར་བ་གང་ཙམ་བསྐལ་བ་དེ་ཡང་དགེ་རྒན་དགེ་ཕྲུག་གཉིས་ཀྱིས་བགོས་ཏེ་ཟ་བར་བྱེད་ཅིང་། སྐབས་རེར་ཞིང་ཁའི་དཀྱིལ་ནས་སྔོ་རྒོད་དེ་འདྲ་ཡང་བསྒྲུགས་ཏེ་ཟ་བར་བྱེད། གསར་བུའི་སྐབས་སེ་ར་རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན་གྱི་སྐབས་དང་པོའི་སྤྲི་དོན་རོལ་མཚོ་ཤོག་ལྡེབ་༡༩༥(ཙམ་ཡོད་པ་དེ་ལས་ཉི་ཤུ་མ་གཏོགས་ཐལ་ཆེར་བློར་བཟུང་སྟེ་ལོ་མང་རིང་སྐྱོར་སྦྱང་ཚད་མེད་བྱས་ཤིང་། བགྲོས་པ་ཚོའི་གསུང་རྒྱུན་ལ་དེ་བློ་འཛིན་བྱས་ན་གཞུང་ལུགས་ལ་གོ་བ་ཆེན་པོ་ཆགས་འོང་ཞེས་གསུང་སྲོལ་ཡོད། ཆོས་བཟང་དུས་བཟང་སྐབས་སྐྱོར་སྦྱང་མཚན་འཁྱོངས་བགྲང་ལས་འདས་པ་བྱས་ཤིང་། འགག་རེས་ཁྲོད་སྡུག་རྫུས་དེ་འདྲ་བྱེད་ན་འཆི་ཡོང་དཀྱེར་མཁན་ཡང་བྱུང་། མཚན་མོ་དཔེ་ཆ་སྐྱོར་དུས་ཁོ་བོའི་སྐད་སྒྲ་དེང་སང་

བོད་ཁྲིམས་ཀྱི་ལུགས་གསོ་ཁང་ཡོད་ས་དེའི་བར་གསལ་པོ་ཐོས་ཀྱི་འདུག་ཅེས་སེ་རར་ཡུན་རིང་སྡོད་སྡོད་བའི་དེད་ཚོའི་གྲོགས་པོ་ཕྱི་རྒྱལ་བ་ David ཊེ་ཝི་ཀྲི་ཟེར་བར་བཤད་བྱུང་། ཕྱིས་སུ་བསམ་ཆེ་ཟས་བཅུད་མེད་པའི་འབྲས་དང་ལྤ་ལི་བཟོས་ཙམ་ནས་ཉིན་རེར་ཆུ་ཚོད་བཅོ་ལྔ་བཅུ་དྲུག་སློབ་གཉེར་བྱེད་ཐུབ་པ་འདི་ཆོས་སམ་ལྷ་དང་བླ་མའི་བྱིན་རླབས་ཡིན་ལས་གཞན་དཀའ་མོ་ཡིན་ཚོད་རེད་སྙམ། གང་ལྟར་གསར་བུའི་སྐབས་དཔེ་ཆ་བལྟས་ནས་ཤི་ཡང་མི་འགྱོད་སྙམ་པའི་སེམས་ཤུགས་དང་ཚོད་སེམས་ཆེས་བརྟན་པ་ཞིག་ཡོད་དོ། །འཛིན་གྲྭ་ལྷ་རམས་ལ་སླེབས་ཤིང་དགེ་ལུག་བརྒྱ་ཐག་བགྲལ་བར་ཡོད་ཙང་ཆེ་སློབ་དང་ལྷུམ་རྫ་མི་བྱེད་པར་གསར་བུ་བ་རྣམས་དང་གཅིག་མཚུངས་སུ་སྤྲང་ལམ་དུ་དཔེ་ཆ་སྐྱོར་སྦྱང་བྱས་ཤིང་། འདུལ་སྡོམ་ནི་སེ་ར་བྱེས་པའི་ཟ་ཁང་རྙིང་པའི་སྒོ་འཚོར་འོག་མཆན་མོ་ཆུ་དང་ཆར་པའི་དཀྱིལ་ལ་བློ་འཛིན་བྱས། ཚོགས་དང་ཆོས་གྲྭ་ཚུལ་བཞིན་དུ་འགྲིམས་ཤིང་འཛིན་སྐྱོར་སྦྱང་ཚུལ་བཞིན་བྱས་པའི་དགེ་རྒ་འདི་གཅིག་པུས་ཀྱང་ཚོགས་རླབས་པོ་ཆེ་རྫོགས་པའི་གདེང་ཐོད་ཡོད། མདོར་ན་རྒྱལ་བསྟན་ཉག་ཕྲར་གྱུར་པའི་དུས་སུ་བཀའ་དྲིན་ཅན་གྱི་མི་རབས་གོང་མ་ལ་དེད་ཚོ་མི་རབས་རྗེས་མས་འཕྲོ་ལེགས་པར་མཐུད་ཐུབ་པ་བྱུང་ནས། སངས་རྒྱས་ཀྱི་བསྟན་པའི་མེ་རོ་རྨང་ནས་སོས་ཤིང་། གཞི་རྟེན་ལེགས་པར་ཚུགས་པའི་སྒོ་ནས་ད་ལྟ་སེར་བྱེས་མཁས་སྙན་གྲྭ་ཚང་ཞེས་སྙན་པའི་གྲགས་པ་འཛམ་གླིང་ཡོངས་ལ་ཁྱབ་པ་འདི་ཉིད་བྱུང་བ་ལགས་སོ། །ཕྱི་ལོ་(༡༩༧༣) ལོར་གྲྭ་ཚང་བྱེས་སྨད་གཉིས་ལ་དགེ་འདུན་ཞལ་གྲངས་སུམ་བརྒྱ་ལྔ་ (༣༥༠) བཅུ་ལྷག་ཙམ་ལས་མེད་ནའང་། ཕྱི་ལོ་ (༡༩༩༣) ལོར་དེད་རང་དགེ་བཤེས་གཏོང་སྒོ་གཏོང་སྐབས་སེར་བྱེས་གྲྭ་ཚང་གཅིག་པུར་ཡང་དགེ་འདུན་ཞལ་གྲངས་སུམ་སྟོང་ལྔ་བརྒྱ་ (༣༥༠༠) བགྲལ་བར་བཞུགས་སོ། །

དཔལ་ལྡན་རྒྱུད་སྟོད་གྲྭ་ཚང་དུ་སྒྲིག་ཞུགས་བྱས་ཚུལ།

སྤར་ཀྱི་འགོ་ལ་འཇུག་པར་བྱ་སྟེ། ཕྱི་ལོ་(༡༩༩༣)ལོར་ལྷ་རམས་ཀྱི་གྲྭ་སྐོར་དམ་བཅའ་

ལེགས་པར་གྲུབ་རྗེས། འབྲས་མོ་ལྗོངས་ཀྱི་གྲོང་ཁྱེར་སྒང་ཏོག་ཏུ་༸མགོང་ས་སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག་གི་དཔལ་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོའི་དབང་ཆེན་གྲུབ་མཚམས་སུ་དཔལ་ལྡན་རྒྱུད་སྟོད་གྲྭ་ཚང་གི་གྲྭ་དམངས་ལྷན་དུ་བསྟན་འཛིན་སྐད་དུ་འགྱུར་ཞིང་། དེའི་ཕྱི་ཉིན་ཕྱི་ལོ་༡༩༩༣ཟླ་༨ཚེས་༢༡ཉིན་དཔལ་ལྡན་རྒྱུད་སྟོད་གྲྭ་ཚང་དུ་སྤྱི་འགྲེ་ལྟར་གདིང་རྒྱག་སྒྲིག་ཞུགས་བྱས་ཏེ། (དོགས་གཅོད། ཁྱོད་ཀྱིས་ཟླ་ཚེས་སོགས་གསལ་པོ་འདི་འདྲ་ཇི་ལྟར་ངེས་སམ་ཞེ་ན། དེ་ནི་༡༩༩༣ལོའི་ཁོ་བོའི་ལོ་ཐོ་རྙིང་པ་ཞིག་དགེ་ཕྲུག་ཆོས་ཉར་ཚགས་བྱས་འདུག་པ་སྔ་ལོར་སེ་རར་བསྐྱོད་ལག་སོན་བྱུང་བས་དེའི་ནང་ཟིན་བྲིས་གལ་ཆེན་མང་པོ་འདུག་པ་དེ་དག་ལས་བླངས།) ༡༩༩༣ཟླ་༨ཚེས་༢༣ཉིན་དཔལ་ལྡན་རྒྱུད་སྟོད་གྲྭ་ཚང་དུ་བར་སྐབས་སུ་ཉམས་ཆག་སོང་བའི་མཚན་ཉིད་རྩོད་གྲྭ་སླར་གསོའི་རྟེན་འབྲེལ་མཛད་སྒོ་མདོར་བསྡུས་ཤིག་མཛད་དེ་དགེ་བཤེས་རྣམ་པར་མཛལ་དང་ཕྱུལ་ཏེ་བསྡུས་གྲྭ་སློབ་ཁྲིད་འགོ་ཚུགས། དེ་ནས་ཟླ་༥ཚེས་༡༦འགྲེལ་པ་བཞི་སྦྲགས་ཀྱི་འཆད་ཉན་དབུ་ཚུགས་པ་ནས་བཟུང་གསང་སྔགས་ཀྱི་གཞུང་ལ་ཐོས་བསམ་བྱ་འགོ་བཙམས། ལྷག་པར་ཤར་པ་ཆོས་རྗེ་བློ་བཟང་ཉི་མའི་སྐུ་མདུན་ནས་ཆོས་བར་ལ་གསང་སྔགས་ཀྱི་དཔེ་ཁྲིད་དང་གསུང་ཆོས་ཞུས། ཕྱི་ལོ་༡༩༩༣ཟླ་༥ཚེས་༡༢ཉིན་ཚུ་ཟླ་ཆོས་ཐོག་གི་འདིང་རྒྱག་སྐབས་ཁ་གཏད་དགེ་བཤེས་ལང་རྒྱུའི་སྐལ་བཟང་ཡང་ཐོབ། ཁ་གཏད་དགེ་བཤེས་ཞེས་པ་ཟླ་མ་དབུ་མཛད་དང་ཁ་སྒྲོད་དུ་བཞུགས་པས་མིང་དེ་ལྟར་ཐོགས། མཁན་པོ་དང་ཟླ་མ་དབུ་མཛད་ཚོགས་པེབས་མེད་ན་གསོ་སྦྱོང་གི་མདོ་འདོན་པ་(༡༩༩༣ཟླ་༨ཚེས་༢༣ལ་གསོ་སྦྱོང་གི་མདོ་བློ་འཛིན་འགོ་བཙུགས)དང་། སྨིན་སྲེག་དང་། གཏོར་རྒྱག་སོགས་སློབ་དཔོན་གྱི་བྱེད་སྒོ་མཐའ་དག་ཁ་གཏད་དགེ་བཤེས་ནས་གནང་དགོས། དེད་ནི་གྲྭ་སར་ཡོད་དུས་དཔེ་ཆ་མ་གཏོགས་ཆོ་ག་ཕྱག་ལེན་ལ་མི་མོས་ཤིང་དོ་སྣང་ཡང་མ་བྱས་པས། ཉ་ཁྲིལ་དཀྱིལ་སྟངས་དང་ཚུ་གཉིས་ཉེར་སྤྱོད་ཀྱི་ཕྱག་རྒྱ་ཙམ་ཡང་མི་ཤེས་ཀྱང་། གཞི་ནས་སྦྱངས་ཏེ་ཟླ་བ་དྲུག་ནང་ཆོ་ག་ཕྱག་ལེན་སོགས་བག་ཚ་མི་དགོས་པར་ཀུན་དང་འདྲ་མཉམ་དུ་བྱེད་ནུས་པར་གྱུར། དེ་ནས་གྲྭ་སར་མར་སླེབས་དུས་སྔོན་ཆད་ངེད་ཚོར་ཁྲིལ་དགོད་བྱེད་མཁན་དེ་ཚོས་གཞན་དག་ལྷ་ཞིག་རྫོར་དྲིལ་ལེན་སྟངས་ཙམ་ལའང་གད་མོ་འཚོར་གྲབས་བྱེད་པའང་བྱུང་། ཁ་གཏད་དགེ་

བཤེས་བཞེང་རྒྱུའི་གོ་སྐབས་ཐོབ་ན་ཆོ་ག་ཕྱག་ལེན་སོགས་ལ་ཧ་ཅང་གི་ཕན་ཐོགས་དང་དགེ་མཚན་ཡོད། ཐིག་རྩ་དང་བློས་བསླངས། སྦྱིན་སྲེག་དང་ཐབ་ཐིག་སོགས་ཀྱི་སྐོར་མཐའ་དག་པར་དཔལ་ལྡན་རྒྱུད་སྟོད་གྲྭ་ཚང་གི་མཆོད་གཡོག་བགྲེས་པ་རྒན་བསམ་གཏན་མཐར་ཕྱིན་ལགས་སྐུ་མདུན་ནས་ཕྱི་ལོ་༡༩༩༣ ཟླ་༥ ཚེས་༡ ནས་འགོ་བཙུགས་ཏེ་བར་གསེང་ཡོད་ཚད་ལ་སྦྱངས་ཤིང་། རྒྱུད་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་དཔལ་གསང་བ་འདུས་པའི་བདག་བསྐྱེད། མདུན་བསྐྱེད། བུམ་བསྒྲུབ། སྦྱིན་སྲེག་དང་བཅས་པའི་ཆོ་ག་དང་འབྲེལ་བའི་ཕྱག་རྒྱ་སོགས་དཔལ་ལྡན་རྒྱུད་སྟོད་གྲྭ་ཚང་གི་ཕྱག་བཞེས་ལྟར་གསལ་བར་བཀོད་པ་ཟླ་བའི་འོད་སྣང་ཞེས་བྱ་བའི་ཟིན་བྲིས་ངོས་ཤོག (༦༨) ཙམ་ཞིག་ཀྱང་བཏབ། དེབ་ཆུང་འདི་ང་དང་ང་འདྲ་བའི་དགེ་བཤེས་ཀྱི་རིགས་ལ་ལོང་འཁྲིད་ལྟ་བུར་ཕན་ཐོགས་རྒྱ་མི་ཆུང་བ་ཞིག་ཡོང་རྒྱུའི་རེ་འདུན་ཡོད་དོ། །

སེར་བྱེས་མཁས་སྣན་གྲྭ་ཚང་གི་སློབ་གཉེར་དགེ་རྒན་དུ་བཀོ་གཞག་བྱུང་སྐོར།

རྒྱུད་སྟོད་ཀྱི་ཆོས་ཐོག་ཟིན་ནས་སེ་རར་ཕྱིར་འགྱོར་མཚམས་སུ་གྲྭ་ཚང་མང་ཚོགས་ནས་ངོས་འདེམས་ཀྱིས་སློབ་གཉེར་དགེ་རྒན་དུ་བསྐོ་གཞག་གནང་བ་ལྟར་ཕྱི་རྒྱལ་དུ་མ་བསྐྱོད་བར་ཧུར་ཐག་བྱས་ཁུལ་ཡིན།

ཕྱི་རྒྱལ་དུ་བསྐྱོད་དགོས་པའི་རྒྱུ་མཚན།

ཕྱི་ལོ་ (༡༩༩༥) ལོར་བླ་མ་བཟོད་པ་རིན་པོ་ཆེ་སེ་རར་ཕེབས་ཞོར་ཞིག་ལ་གཟིམས་ཤག་ཏུ་ཆེད་འབོད་ཀྱིས་ཕྱི་རྒྱལ་དུ་འགྲོ་བློ་ཡོད་མེད་བཀའ་བརྩད་གནང་ནས་ཐེ་ཝེན་དུ་བསྐྱོད་ཐུབ་ན་ཐུགས་བརྟག་ལེགས་པོ་བབས་ཚུལ་གསུངས་བྱུང་། དེ་ཡང་བོད་གཞུང་ཆོས་དོན་ལྷན་ཁང་དང་བཀའ་བསྡུར་དགོངས་ཁྲོལ་འོག་ཚུལ་མཐུན་གྱིས་འགྲོ་རྒྱུ་ཡིན་སྐོར་གསལ་བཤད་གནང་བྱུང་ཡང་། སྐབས་དེར་ཐེ་བོད་གཉིས་དབར་སྲིད་དོན་གྱི་རྙོག་གླེང་ཡོད་སྐུས་ཡིན་སྟབས་ཕྱིན་ན་རང་གི་རྒྱལ་

ཁབ་ལ་རྒྱབ་གཏད་བྱེད་པ་ལྷ་བུའི་ཚེ་འདི་ལ་བསླུབ་ཏུ་མེད་པའི་སྡུག་གནོང་ཞིག་ཀྱང་འོང་བར་འདུག་སྙམ་སྟེ། གང་ལྟར་འགྲོ་རྒྱུའི་འདུན་པ་མ་བྱུང་བས་དགོངས་པ་ཞུས། དྲང་པོ་ཞུས་ན་དེ་དུས་བོད་པའི་བླ་མ་དང་ཆོས་པ་ཐོག་པོ་དེ་ཚོ་ཤོག་ཆག་དམར་པོ་དེའི་རྐུབ་ལ་ཐེ་ཕན་ལ་འགྲོ་རྒྱུ་མ་རྙེད་ནས་འདུག་པའི་སྐབས་རེད། འགའ་ཤས་ཀྱིས་བླ་མ་བཟོད་པ་ལ་ཐེ་ཕན་ལ་གཏོང་རོགས་ཞེས་ཞུ་འཐེན་བྱེད་མཁན་ཡང་བྱུང་འདུག་ཀྱང་། རིན་པོ་ཆེས་བཏང་མི་འདུག དེ་ནས་ལོ་གསུམ་རིང་བཟོད་པ་རིན་པོ་ཆེའི་ཆོས་ཚོགས་གལ་ཆེ་ཤོས་གཉིས་དང་གཞན་གཅིག་བཅས་ཆོས་ཚོགས་གསུམ་གྱི་ཆོས་དགེར་ཨ་རིར་བཏང་གནང་བྱུང་། ཕྱི་རྒྱལ་དུ་བསྐྱོད་དགོས་པའི་རྒྱུ་མཚན་གཙོ་བོ་ནི་སློམ་སྡེ་ཁང་ཚན་གྱི་གྲྭ་རྒྱུན་རྣམས་ལ་སྤྱོད་ཤག་དང་འདུ་ཁང་དང་དེ་རྒྱག་སའི་ས་ཆ་བཅས་ལ་ཧིན་སྒོར་ལྔ་འབུམ་ལྷག་གི་བུ་ལོན་ཆགས་པ་དེ་འཇལ་བའི་ཆེད་དུ་ཡིན། དེའི་སེམས་ཁྲལ་གྱིས་ལོ་བཞིའི་རིང་ཉིན་མོ་ཟས་དང་མཚན་མོ་གཉིད་ཀྱང་ལེགས་པོ་མ་བྱུང་། རང་གིས་ཀྱང་ཐབས་ཤེས་ཡོད་དགུ་རྩལ་སྤྲུག་བྱས་ཤིང་། མཐར་བླ་མ་བཟོད་པ་རིན་པོ་ཆེས་ཐུགས་བརྩེ་ཆེན་པོས་སྣ་ཕྱི་བསྡོམས་ཨ་སྒོར་བརྒྱད་སྟོང་གསོལ་རས་བསྩལ་བྱུང་བ་དེས་བུན་ཆགས་རྣམས་གཙང་འཇལ་གྱིས་སེམས་ལྷོད་སིང་ངེ་བར་བདེ་བར་གཉིད་ལོག་རྒྱུ་བྱུང་། དེ་ནི་བཟོད་པ་རིན་པོ་ཆེའི་བཀའ་དྲིན་ཉག་གཅིག་ཡིན་པས་ཁོང་ལ་སྙིང་ཐག་པ་ནས་ཐུགས་རྗེ་ཞེས་ཞུ་རྒྱུ་ཡིན། མདོར་ན་སློམ་སྡེ་ཁང་ཚན་འདི་ཉིད་གང་སྤྱིའི་ཐད་ནས་ཚགས་སུ་ཚུད་པ་ཞིག་བྱས་ཤིང་། ལོ་ཡུན་དེའི་རིང་ནུས་པ་ཡོད་དགུ་ཁང་ཚན་སྤྱི་ཐོག་ལ་བཏང་བ་ལས་སྔེར་གྱི་ཁང་པ་རྒྱག་རྒྱུ་དང་དངུལ་གསོག་སྒྲུབ་བྱེད་རྒྱུ་ལྟ་ཞོག་རང་ཤག་ལ་འགྱུར་བ་སྣ་གཅིག་ཀྱང་གཏོང་རྒྱུའི་རྩོལ་བ་བྱས་མེད་དོ། །

འཆད་པའི་སྒོ་ནས་བསྟན་པ་ལ་བྱ་བ་བྱས་ཚུལ།

མི་ལོ་སུམ་ཅུ་ལྷག་རིང་གཞན་ལ་སློབ་ཁྲིད་བྱས་ཤིང་། དེ་ཡང་གདན་སར་རང་ཉིད་སློབ་གཉེར་བྱེད་པ་དང་ལྷན་དུ་དགེ་ཕྲུག་བརྒྱ་སྐོར་ཞིག་ལ་ཕྱི་ལོ་༡༩༩༨ བར་(དེད་རང་ཕྱི་རྒྱལ་དུ་མ་བསྐྱོད་ཀྱི་བར)

ལོ་བཅུ་བཞིར་དཔེ་ཆ་སློབ་ཁྲིད་བྱས་ཤིང་། དེ་ཡང་ཉིན་དྲུག་གི་རིང་ཉིན་ལྟར་སྔ་དྲོ་ཆུ་ཚོད་བརྒྱད་པ་ཙམ་
ནས་ཕྱི་དྲོ་ཆུ་ཚོད་ལྔ་པའི་བར་གཞུང་ཆེན་མོའི་སློབ་ཁྲིད་དང་། རེས་གཟའ་མིག་དམར་གྱི་དགུང་སེང་
ཉིན་ཡང་ཞོགས་པ་སུམ་རྟགས་སློབ་ཁྲིད་བྱས་སོ། །དེ་ལྟར་ལོ་མང་སློབ་ཁྲིད་བྱས་པའི་གྲུབ་འབྲས་སུ་
དགེ་བཤེས་ལྷ་རམས་ཐོན་པའི་དགེ་ཕྲུག་ཀྱང་མང་དག་ཅིག་བྱུང་ཞིང་། ཕྱི་ལོ་༡༩༩༨ལོ་ནས་ཨ་རིར་
ཆོས་ཚོགས་གསུམ་དང་དེ་བཞིན་ཨ་རིའི་ནང་སློབ་གྲྭ་ཁག་དང་ཆོས་ཚོགས་མང་པོར་སློབ་ཁྲིད་བྱས་
ཤིང་། དེ་ནས་ཕྱི་ལོ་༢༠༠༩ལོར་ཁེ་ན་ཊའི་གྲོང་ཁྱེར་ཆེན་པོ་ཊོ་རན་ཊོར་དཔལ་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོའི་
དབང་ཆེན་བཀའ་དྲིན་ཆེ་སྐབས་དང་། དེའི་རྗེས་༢༠༠༩ལོར་༧རྒྱལ་དབང་མཆོག་གིས་སྔར་ཡང་དེད་
ཉིད་གཟིམས་ཤག་ཏུ་ཆེད་འཁྱུགས་ཀྱིས་ས་གནས་བོད་མི་ཚོར་ནང་ཆོས་སློབ་ཁྲིད་བྱ་དགོས་ཀྱི་བཀའ་
སློབ་དང་། ནེ་ཙུ་ཡོག་དོན་གཅོད་སོགས་ལའང་དེ་ལ་རོགས་དན་དགོས་པའི་བཀའ་ལུང་ནན་ཕྱིར་ཕེབས་
ཏེ་ས་གནས་བོད་མིའི་ཆོས་དགོར་ཐད་བཀོད་གནང་དོན་བཞིན། ཕྱི་ལོ་༢༠༡༠ཟླ་༡ཚེས་༢ནས་ད་བར་ལོ་
ངོ་གསུམ་ལྷག་ཙམ་རིང་ཊོ་རན་ཊོའི་ས་གནས་བོད་མི་རྣམས་ལ་རང་ནུས་ཅི་ཡོད་ཀྱིས་སློམ་གྱི་རྨང་གཞི་
དབུགས་འབྱུང་རྟུབ་ནས་བཟུང་སྟེ། ལམ་རིམ་གྱི་སྐྱེས་ཆུང་འབྲིང་ནས་སྐྱེས་བུ་ཆེན་པོའི་བར་གྱི་གཞུང་
ཆེན་རྣམས་ཀྱི་ཚིག་དོན་གཉིས་ཀའི་དགོངས་དོན་ངོ་ལེགས་པར་སྤྲད་ཐོག་བཤད་ཆོས་ཙམ་དུ་མ་སོང་
བར་སྒྲུབ་པ་ཉམས་ལེན་ལ་སྦྱར་ཏེ་གཞུང་ཆེན་རྣམས་སློབ་ཁྲིད་བྱས་ཏེ་རང་གཞན་གཉིས་ཀ་འཆི་ཚེ་
འགྱོད་མི་དགོས་པ་ཞིག་དང་འཆི་དུས་འཆི་ཤེས་པ་ཞིག་བྱས་དང་བྱ་ཁུལ་ལགས་སོ། །གཞོན་སྐྱེས་ལོ་
ན་ཉི་ཤུ་ཡས་མས་ནས་རྒན་པོ་ལོ་ན་བདུན་ཅུ་ལྷག་ཙམ་ལོན་པ་རྩུན་གྱིས། སྐྱེས་བུ་ཆུང་འབྲིང་ལྟ་ཅི་སྨོས།
མཐོ་ས་ནས་རྒྱུ་འབྲས་མན་ངག་བདུན་དང་། བདག་གཞན་མཉམ་བརྗེ། གཏོང་ལེན། སྨོན་སེམས་དམ་
བཅའ་ཅན་གཟུང་བ། བྱང་སྡོམ་ལེན་ཚུལ། བྱང་སེམས་ཀྱི་རྩ་ལྟུང་བཅོ་བརྒྱད། ཉེས་བྱས་ཞེ་དྲུག་སོགས་
ལའང་གོ་སྒྲོང་གཉིས་ཀ་མི་དམན་པ་ཞིག་བྱུང་འདུག་ཅེས་སྨྲས་ཀྱང་སྨྲ་འོས་པར་འདུག་གོ །མདོར་ན་རྒྱ་
གར་ལྷོ་ཕྱོགས་སེ་ར་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་གླིང་དུ་དགེ་འདུན་པ་བགྲེས་གཞོན་ཡོངས་ནས་ཕྱུར་བ་གྲུབ་
འདེགས་ཀྱིས་རྒྱལ་བསྟན་རིན་པོ་ཆེ་རྒྱ་གར་འཕགས་པའི་ཡུལ་དུ་སླར་ཡང་ཉམས་པ་སོར་ཆུད་དེ་བསྟན་
པའི་མེ་རོ་ལེགས་པར་སོས་ཏེ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བསྟན་པ་ཉི་མ་ཤར་བ་ལྟར་གྱུར་པ་ལའང་ཁོ་བོ་ཅག་གིས་

བྱུས་རྗེས་མི་དམན་པ་ཞིག་བཞག་ཡོད་པར་སེམས་ཤིང་། ད་ལྟའི་ཆར་༧རྒྱལ་དབང་མཆོག་གི་བཀའ་དགོངས་ལྟར་རྒྱལ་བསྟན་རིན་པོ་ཆེ་ཁྲིམ་པ་མི་ནག་པའི་བགོ་སྐལ་དུ་དར་སྤེལ་བྱུས་དང་བྱ་ཐུས་ཀྱིས། མདོར་ན་འཆད་རྩོད་རྩོམ་གསུམ་གྱི་སྒོ་ནས་རྒྱལ་བའི་བསྟན་པ་སྤྱི་དང་ལྷག་པར་འཇམ་མགོན་བླ་མ་ཙོང་ཁ་པ་ཆེན་པོའི་བསྟན་པ་ལ་ཞབས་འདེགས་དང་ལག་རྗེས་མི་ཆུང་བ་ཞིག་བཞག་ཡོད་སྙམ་དུ་རློམ་མོ། །

རྩོད་པའི་སྒོ་ནས་བསྟན་པ་བྱ་བ་བྱུས་ཚུལ།

ཐེམ་སྐས་རིམ་འཛེགས་ཀྱིས་རིགས་ཆེ་ཆུང་གི་ཚོགས་ལངས་ (སེ་ར་བའི་རིགས་ཆེ་ཆུང་གི་ཚོགས་ལངས་ཀྱི་བགྲོ་གླེང་བྱེད་སྟངས་འདི་ནམ་རྒྱུན་རྟགས་གསལ་གཏོང་སྟངས་དང་མི་འདྲ་བར་ཏ་ཅང་གི་དཀའ་ལས་ཁག་པོ་ཞིག་ཡོད། འདི་སེ་ར་བའི་ཁྱད་ཆོས་ཤིག་ཡིན) དང་། ལྷག་པར་རིགས་ཆེན་ཚོགས་ལངས་ཨང་གཉིས་པའི་གཟེངས་གནས་ཐོབ། སེར་བྱེས་གྲྭ་ཚང་དུ་དགེ་བཤེས་གཏོང་སྒོ་ཕྱིའི་གོ་རིམ་ནི་རིགས་ཆེན་ཚོགས་ལངས་ཀྱི་ཨང་ཐོབ་གོ་རིམ་ལྟར་ཡིན་པས་གལ་འགངས་ཆེན་པོར་བརྩི་ཞིང་། གྲྭ་ཚང་སྣང་ལ་དགེ་བཤེས་ཀྱི་གཏོང་སྒོ་ཕྱིའི་གོ་རིམ་ཡང་རིགས་ཆུང་ཚོགས་ལངས་ཀྱི་ཨང་རིམ་ལྟར་ངེས་འགྲོ་བ་རེད། གཞན་ཡང་དགེ་ལྡན་ལུགས་བཟང་གཙུག་ལག་སློབ་གཉེར་ཁང་ཆེན་པོའི་བཀའ་རམས་ལོ་རིམ་གཉིས་དང་། སློབ་དཔོན་ལོ་རིམ་གཉིས་ཀའི་རྒྱུགས་སྤྲོད་ཡང་ཨང་སྔེ་དང་པོའི་གྲས་ཤ་སྟག་ཏུ་ཡོད། ཕྱི་ལོ་(༡༩༩༣)ལོར་༧གོང་ས་༧སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག་རྒྱ་གར་ལྷོ་ཕྱོགས་ཀོ་ལེ་ཀྲལ་གཞིས་ཆགས་སུ་ཆིབས་སྒྱུར་བསྐྱངས་ཏེ། རྗོགས་ཆེན་དགོན་པར་༧རྒྱལ་མཆོག་ལྔ་པ་ཆེན་པོའི་དག་སྣང་གི་ཆོས་སྐོར་གསང་བ་རྒྱ་ཅན་གྱི་གསུང་ཆོས་བཀའ་དྲིན་ཆེ་སྐབས། མགོན་པོ་གང་ཉིད་ནས་བཀའ་སློབ་སྩལ་དོན། ཉེ་དུས་སུ་ཕྱི་རྒྱལ་བ་མང་པོ་ཞིག་ནས་ཤེས་ཡོན་གྱི་ཚུ་ཚད་མ་ལོངས་ཤིང་མིང་དོན་མི་མཚུངས་པའི་བླ་མ་དགེ་བཤེས་མང་པོ་ཞིག་ཕྱི་རྒྱལ་དུ་སླེབས་ཀྱི་འདུག་ཅེས་སྐྱོན་བརྗོད་ཡང་ཡང་ཡོང་གི་ཡོད་པར་བརྟེན། དེ་ནས་བཟུང་ཆོས་རྗེ་རྣམ་གསུམ་དང་གདན་གསུམ་གྱི་མཁན་ལས་རྣམ་པ་ནས་དགེ་བཤེས་འོས་མི་འོས་

ཀྱི་དབྱེ་མཚམས་ལེགས་པར་ཕྱེ་ནས། ལྷ་རམས་རྩོད་རྒྱུགས་ཧ་ཅང་དམ་དོག་ཆེ་བ་ཞིག་བླངས་ཏེ། དགེ་བཤེས་སློབ་གཉེར་བཟང་གྲས་གོ་འཕེར་མིང་དོན་མཚུངས་པ་ཤ་སྟག་འདེམས་སྒྲུག་དགོས་པའི་བཀའ་སློབ་ཚ་ནན་ཕེབས་པར་བརྟེན། དེའི་ཕྱི་ལོ་ (ཁོ་བོ་དགེ་བཤེས་གཏོང་སྐབས) ༡རྒྱལ་དབང་མཆོག་གི་བཀའ་ལུང་བཞིན་རྒྱ་གར་དུ་བྱེས་སུ་འབྱོར་ནས་སྔོན་བྱུང་མ་མྱོང་བའི་ལྷ་རམས་རྒྱུགས་སྤྲོད་ཧ་ཅང་དམ་ཚགས་ཆེ་ལ་ཇམ་བརྟེད་ཆེ་བ་ཞིག་འཇམ་མགོན་རྒྱལ་བའི་རྒྱལ་ཚབ་དགའ་ལྡན་ཁྲི་རིན་པོ་ཆེ་ཡེ་ཤེས་དོན་གྲུབ་མཆོག་གི་ཞལ་སྔ་ནས་དང་། ཤར་བྱང་གི་ཆོས་རྗེ་(བྱང་རྩེ་ཆོས་རྗེ་བློ་བཟང་ཉི་མ་དང་། ཤར་རྩེ་ཆོས་རྗེ་བློ་བཟང་ཉི་མ) རྣམ་གཉིས། གྲྭ་ཚང་དྲུག་གི་མཁན་པོ་ལས་ཐོག་བཅས་གདན་འཛོམས་པའི་དབུས་སུ་ཉིན་ཕྱེད་པོ་བཅུ་གཉིས་རིང་རྩོད་རྒྱུགས་བླངས་ཏེ། རྒྱུགས་སྤྲོད་དམ་དོག་ཧ་ཅང་ཆེས་པས་རྩོད་རྒྱུགས་འབུལ་མཁན་གྱི་དགེ་བཤེས་ཉི་ཤུ་ལས་དཔེ་ཆ་དྲག་གྲས་འགའ་རེ་དང་བཅས་མི་བརྒྱད་རྒྱུགས་མ་འཕྲོད་པས་ཁོང་རྣམ་པ་ལྷ་རམས་པ་གཏོང་རྒྱུ་བཤོལ་དགོས་བྱུང་། འོན་ཀྱང་སེ་ར་བྱེས་པ་གྲྭ་ཚང་ནས་དེད་ཀྱི་དགེ་བཤེས་ཆོས་གྲོགས་མོན་པ་རྒན་བློ་བཟང་ཆོས་དར་ལགས་དང་ངེད་གཉིས་རྩོད་རྒྱུགས་སྤྱན་འབེབས་ལམ་ལྗོང་གིས། ཕྱི་ལོ་ (༡༩༩༣) ལོར་ལོ་དེ་ཉི་ཤུ་རྩ་གཅིག་སློབ་གཉེར་བགྱིས་རྗེས་གདན་ས་ཆེན་པོ་སེ་འབྲས་དགའ་གསུམ་གྱི་དགེ་འདུན་ཁྲི་ཕྲག་བརྒྱལ་བའི་དབུས་སུ་ལྷ་རམས་དགེ་བཤེས་འཛིན་རྒྱུའི་སྐལ་བཟང་ཐོབ། དེ་སྟེ་ནི་འཛིན་གྲྭ་འཕོས་རིམ་བཞིན་དགེ་བཤེས་གཏོང་འགྲོ་བ་མ་གཏོགས་རྒྱུགས་འཕྲོད་མ་འཕྲོད་ཀྱི་ཐ་སྙད་མེད་ཅིང་། དེད་ཚོ་ནི་ཐེངས་དང་པོར་སོང་གཤིས་རྒྱུགས་སྤྲོད་དམ་དོག་ཧ་ཅང་ཆེས་པས་གདན་གསུམ་གྱི་གྲྭ་ཚང་ཐམས་ཅད་ནས་མ་མཐར་ཡང་རྒྱུགས་མ་འཕྲོད་པ་རེ་རེ་ལས་མི་ཉུང་བ་བྱུང་ཡོད། འོན་ཀྱང་བྱེས་པ་གྲྭ་ཚང་ནས་དགེ་བཤེས་ངེད་གཉིས་ཀ་རྒྱུགས་ལེགས་པར་འཕྲོད་དེ། ཕྱི་ལོ་༡༩༩༣ལོར་རི་བོ་དགེ་ལྡན་པའི་གདན་ས་ཆེན་པོ་རྣམ་པ་གསུམ་དང་གྲྭ་ཚང་དྲུག་ལས་ལྷ་རམས་དགེ་བཤེས་ཐམས་ཅད་རྒྱུགས་འཕྲོད་པ་ནི་སེར་བྱེས་མཁས་སྣན་གྲྭ་ཚང་ཁོ་ན་ཡིན་ནོ། །རྩོད་རྒྱུགས་ཉིན་དང་པོའི་ཉིན་ཤར་བྱང་གི་ཆོས་རྗེ་རྣམ་གཉིས་ནས་ལྷ་རམས་གཏོང་རྒྱུའི་གདེང་སྤོབས་ཡོད་ངེས་ཤེས་པ་མ་གཏོགས་རང་གཞན་དལ་ཞིང་སྐྱིངས་པའི་རྒྱུ་ཙམ་ལས་གོ་འཕེར་མ་བྱུང་ཆེ་མཛུབ་མོ་ཐད་འཛུགས་ཀྱིས་ཕྱིར་

དབྱུང་གནང་རྒྱུ་ཡིན་ཞེས་བཀའ་སློབ་ཚ་ནན་ཕེབས་པའི་རྐྱེན་གྱིས་འགག་རེ་ནི་རྒྱུགས་སྤྲོད་མ་བྱས་གོང་ནས་དགོངས་པ་རང་ཞུས་བྱེད་མཁན་ཡང་བྱུང་། དེའི་ཕྱི་ལོ་རྣམས་སུ་ནི་དེད་ཚོ་ལ་གནང་པའི་དམ་དོག་གི་རྒྱ་དེ་ལྷོད་དུ་སོང་འདུག གང་ལྟར་དེ་འདྲའི་རྒྱུགས་སྤྲོད་དེ་ཚོན་བསྒོམས་ལོ་གསུམ་ཙམ་ལས་རྒྱུན་འཁྱོངས་གནང་ཐུབ་མི་འདུག དེང་སང་ནི་དགེ་ལུགས་རྒྱུགས་སྤྲོད་ལམ་ནས་ལྷ་རམས་འོས་མིན་གྱི་དབྱེ་མཚམས་འབྱེད་ཀྱི་ཡོད་འདུག་གོ།

༸རྒྱལ་དབང་མཆོག་གི་སྤྱན་སྔར་དཀར་སྤྲོ་ཚོགས་ལངས་ལན་གཉིས་ལངས་པའི་སྐོར།

རི་བོ་དགེ་ལུགས་པའི་གདན་གསུམ་རེ་མོས་ཀྱིས་བཞུགས་སྒར་རྔ་རམ་ས་ལའི་ཐེག་ཆེན་ཆོས་གླིང་གཙུག་ལག་ཁང་དུ་ལོ་གསར་ཆེས་གཉིས་ཉིན་༸རྒྱལ་དབང་མཆོག་གི་སྤྱན་སྔར་དཀར་སྤྲོའི་ཚོགས་ལངས་བཞེངས་སྲོལ་དེ་དུས་ནམ་གྱི་ཚེ་བྱུང་བ་དང་རྒྱུ་རྐྱེན་ག་འདྲ་ཞིག་ལ་བརྟེན་ནས་བྱུང་བ་ཡིན་ཞེ་ན། སྤྱིར་ན་དེ་འདྲའི་སྲོལ་སྔར་བོད་ནས་ཡོད་མེད། འོན་ཀྱང་རྒྱ་གར་དུ་དེའི་སྲོལ་སྣར་གསོ་ཇི་ལྟར་བྱུང་བའི་ཚུལ་ནི། ཕྱི་ལོ་༡༩༨༨ལོར་ངེད་ཀྱི་དཀར་སྤྲོའི་ཚོགས་ལངས་དང་པོ་དེ་ཕན་བདེ་ལེགས་བཤད་གླིང་ངམ་རྣམ་རྒྱལ་གྲྭ་ཚང་གི་མཁན་རིན་པོ་ཆེ་ལྷུན་མ་བློ་ཆོས་རིན་པོ་ཆེ་མཆོག་ནས་བློ་བུར་དུ་༸གོང་ས་མཆོག་གིས་ཁོ་བོར་ཚོགས་ལངས་བྱ་དགོས་ཀྱི་བཀའ་ཕེབས་སོང་ཞེས་གསུངས་བྱུང་བར་ཚོགས་ལངས་ཀྱི་གྲ་སྒྲིག་བྱེད་པར་བདུན་གཉིས་ཙམ་ལས་མེད་ཟུང་བཀའ་བསྒྲིག་མ་ཐུས་པར་དང་བ་ལྷུར་ལེན་གྱིས་སེར་བྱེས་བྱ་བྲལ་བློ་བཟང་དོ་རྗེ་དང་དེད་གཉིས་ནས། རྔ་རམ་ས་ལའི་ཐེག་ཆེན་ཆོས་གླིང་གཙུག་ལག་ཁང་དུ་༸གོང་ས་༸སྐྱབས་མགོན་༸རྒྱལ་དབང་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་ཅིང་གཟིགས་པ་ཆེན་པོ་མཆོག་གི་ཞལ་སྔ་ནས་ཀྱིས་དབུས་བཀའ་ཡི་མདུན་ན་འདོན་སོགས་གཞུང་ཞབས་ལྷན་རྒྱས་དང་། གཞན་ཡང་རྣམ་རྒྱལ་གྲྭ་ཚང་གི་མཁན་བླ་འདུས་དམངས་དང་དེ་བཞིན་རིགས་ལམ་སློབ་གྲྭའི་དབུ་དགེ་རྒན་བློ་བཟང་རྒྱ་མཚོ་སོགས་གདན་འཛོམས་པའི་དབུས་

སུ་ལོ་གསར་གྱི་དཀར་སློའི་ཚོགས་ལངས་ཐོག་མ་དེ་སྤྱན་འབེབས་ཞུ་རྒྱུའི་སྐབས་བཟང་ཐོབ། དེ་དུས་ཚོགས་ལངས་ལམ་ལྷོང་གཟེངས་སུ་ཐོན་པ་བྱུང་སོང་བར་མང་པོས་བསྟགས་བརྗོད་ཀྱི་མེ་ཏོག་འཐོར། སྐབས་དེ་དུས་རིགས་ལམ་སློབ་གྲྭའི་འགན་འཛིན་ངེད་ཀྱི་ཆོས་གྲོགས་དམ་པ་མཁས་པའི་ཡང་རྩེར་སོན་པ་ངེས་དོན་གྱི་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་ཆེན་པོ་ཀུན་བློ་བཟང་རྒྱ་མཚོ་ལགས་ནས་"ཁོ་རྟགས་གསལ་དངོས་གནས་བོད་ཀྱི་རྟགས་གསལ་གཏོང་སྟངས་ནང་བཞིན་གཏོང་གི་རེད" ཅེས་བསྔགས་བརྗོད་ཀྱང་གནང་བ་མོན་པ་ཀུན་ཐུབ་བསྟན་དགེ་འདུན་ནས་ཕྱིས་སུ་ངེད་ལ་གསུངས་བྱུང་། དེ་ནས་བཟུང་ཀུན་ལགས་མཆོག་ནས་ཐུགས་བརྩེ་ཆེན་པོས་རྣ་སར་གསུང་ཆོས་ནམ་བཅར་ལ་གནས་ཚང་སོགས་ཀྱི་བཀའ་དྲིན་མུ་མཐུད་ནས་བསྐྱངས་ཤིང་། བློ་བཟང་རྡོ་རྗེ་ངེད་གཉིས་ཀྱི་ཚོགས་ལངས་དེ་བཞིན་ལམ་ལྷོང་གང་ལེགས་བྱུང་བའི་ཉེར་ལེན་གྱིས་དེའི་རྗེས་ལོ་ (༡༩༨༩) ནས་གདན་གསུམ་སོ་སོའི་ལོ་འཁོར་དགེ་བཤེས་རྣམས་ནས་ཚོགས་ལངས་བཞེང་ན་ཡག་པོ་འདུག་ཅེས་༸གོང་ས་མཆོག་བཀའ་ཕེབས་ཏེ་དེ་ནས་བཟུང་ཐེག་ཆེན་ཆོས་གླིང་གཙུག་ལག་ཁང་དུ་ལོ་གསར་གྱི་དཀར་སློ་ཚོགས་ལངས་དེ་བཞིན་གདན་གསུམ་རེ་མོས་ཀྱིས་བཞེང་རྒྱུའི་ལམ་སྲོལ་གསར་པ་དེ་ངེད་གཉིས་ནས་བཏོད་དོ། །དེ་སྔོན་རྣམ་རྒྱལ་གྲྭ་ཚང་དང་རིགས་ལམ་སློབ་གྲྭའི་ཀུན་ལགས་རྣམ་པ་ནས་ཚོགས་ལངས་མཛད་ཀྱི་ཡོད་འདུག ཕྱི་ལོ་ (༡༩༨༩) ལོར་གདན་གསུམ་རེས་མོས་ཀྱི་དཀར་སློ་ཚོགས་ལངས་ཐོག་མ་དེ་སྐུའི་གསུང་སྒྲུར་དགེ་བཤེས་ཐུབ་བསྟན་སྨིན་པ་ལགས་ནས་བཞེངས་ཡོད་འདུག ངོས་ནས་དཀར་སློ་ཚོགས་ལངས་ཐེངས་གཉིས་པ་དེ་བཞིན་ཕྱི་ལོ་ (༡༩༩༣) ལོར་ཐུན་དགེ་བཤེས་ལྷ་རམས་པའི་དམ་བཅའི་གྲྭ་སྐོར་བྱེད་སྐབས་སྟེས་དབང་གིས་མ་བསྒྲིགས་ལྷུན་གྲུབ་བྱུང་ངོ། །

དགེ་བཤེས་ལྷ་རམས་པའི་བྱུང་བ་བརྗོད་པ།

དགེ་བཤེས་ལྷ་རམས་པའི་རྩོད་རྒྱུགས་ཀྱི་བྱུང་བ་མདོ་ཙམ་བརྗོད་ན། དེ་སྔ་བོད་དུ་༸རྒྱལ་

དབང་སྐུ་ཕྲེང་བཅུ་གསུམ་པ་ཆེན་པོའི་སྐབས་གཞུང་ས་མཆོག་ནས་ནོར་བུ་གླིང་ཁའི་ཕོ་བྲང་གི་གཟིམས་ཚུང་ཉི་འོད་འཁྱིལ་དུ་དགེ་བཤེས་ལྷ་རམས་པའི་རྩོད་རྒྱུགས་བཞེས་སྲོལ་ཕྱི་ལོ་ (༡༩༡༩) ལོར་གསར་གཏོད་མཛད་ཅིང་། དེ་ནི་སྐབས་རྗེ་ཁྲི་བྱང་རིན་པོ་ཆེ་དགེ་བཤེས་ལྷ་རམས་པའི་མཚན་རྟགས་བཞེས་པའི་སྤྱི་ལོ་དེར་ཡིན་འདུག དེ་ལོར་རྩོད་རྒྱུགས་ཟིན་མཚམས་གདན་ས་སོ་སོའི་མཁན་པོ་རྣམས་བཀའ་འགུགས་ཀྱིས་འདི་ལོའི་དགེ་བཤེས་གྲྭས་ནས་འགའ་ཤས་ལྷ་རམས་པ་མི་འོས་པ་ལྟ་བུ་འདུག་ཟེར། ད་ལམ་རྩོད་རྒྱུགས་ཐོག་མར་སོང་གཤིས་དམིགས་བསལ་རང་བབས་བཞག་པ་ཡིན་ཞིང་། ཕྱི་ལོ་ནས་བཟུང་དགེ་བཤེས་སློབ་གཉེར་བཟང་གྲས་གོ་འཕེར་ཤ་སྟག་མ་བྱུང་ཚེ་དོ་བདག་དགེ་བཤེས་ཕྱིར་འཐེན་བྱ་རྒྱུ་སློས་མེད་ཁར། གྲྭ་ཚང་སོ་སོའི་མཁན་པོར་ཡང་ཉེས་བཀོད་གནང་རྒྱུ་ཡིན་ཞེས་བཀའ་ནན་ཕེབས་འདུག དེའི་རྗེས་ལོར་སྐྱབས་རྗེ་ཁྲི་བྱང་རིན་པོ་ཆེ་མཚན་རྟགས་བཞེས་སྐབས་སྒོ་མང་ཨུ་ཚུ་སྨུ་ཅིན་སོག་པོ་ཧོ་ཐོག་གྱུར་བཀའ་ཉེས་གསེར་སྲང་བཅུ་དང་། སེར་བྱེས་ལྷུན་མ་སྨྱུལ་སྐྱུར་གསེར་སྲང་ལྔ། སེར་སྨད་ར་ལྟག་དང་། དགའ་ཤར་འབའ་ཐར་གཉིས་ལ་གསེར་སྲང་རེ་བཅས་བཀའ་ཉེས་ཕབ་ནས་དགེ་བཤེས་རང་འཇགས་གནས་ཙམ་བྱུང་འདུག རྩོད་རྒྱུགས་སྐབས་རྒྱལ་དབང་མཆོག་ཀྱང་སྐབས་རེར་གཟིམས་ཚུང་ཉི་འོད་ཀྱི་གདེངས་ཆའི་གཟིམ་སྒོའི་ཡོལ་བའི་ཕག་ཏུ་བྱོན་ནས་མངོན་ཚུང་གིས་གསན་གཟིགས་སྐྱོང་བར་མཛད། གནའ་བོར་གྲྭ་ཚང་སོ་སོའི་མཁན་པོས་དགེ་བཤེས་བསྐོ་གཞག་མཛད་ཅིང་། རྒྱ་གར་དུའང་དགེ་བཤེས་མིང་རྟགས་མཁན་པོས་གནང་རུང་ལྷ་རམས་པ་གཏོང་སྤྱ་ཕྱིའི་གོ་རིམ་ནི་གོང་ཞུས་ལྟར་སེར་བྱེས་གྲྭ་ཚང་ལྟ་བུར་ཆ་མཚོན་ན་རིགས་ཆེན་ཚོགས་ལངས་ཀྱི་ཨང་རིམ་ལྟར་ཐག་ཆོད་འགྲོ་བ་རེད། ཞོར་འཕྲོས་ཀྱི་གནས་ཚུལ་འདི་དག་གླེག་ཏུ་ལུས་ན་ཕངས་པར་བསམས་ནས་གསུང་རྒྱུན་བཞིན་བཀོད་དོ། །

རྩོམ་པ་ལེགས་བཤད་ཀྱི་སྒོ་ནས་བསྟན་པ་ལ་བྱ་བ་ཅུང་ཟད་བྱས་ཚུལ།

ཕྱི་ལོ་(༡༩༩༥)ནས་ད་བར་མི་ལོ་བཅུ་དྲུག་ལ་ཉེ་བའི་རིང་འཚོ་བ་དན་དོན་ཙམ་གྱིས་ཚོག་

ཤེས་པར་བྱས་ཏེ། གྲྭ་རྒྱུད་ཞིག་དང་མཚུངས་པར་དཔལ་འབྱོར་འདུ་འགོད་དང་དགྲ་འདུལ་གཉེན་སྐྱོང་སོགས་བློས་ཡོངས་སུ་བཏང་སྟེ། འདོད་ཆུང་ཆོག་ཤེས་ཀྱི་བརྟུལ་ཞུགས་བཟུང་སྟེ། རང་རེའི་ཆོས་དང་རིག་གཞུང་མི་རིགས་དངབཅས་པ་རྩ་བརླག་ཏུ་འགྲོ་ལ་ཉེ་བའི་ཉེན་འཕྲང་ཅན་གྱི་དུས་སྐབས་འདི་ལ། འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁ་དཔེར། མ་ཁྱོག་ཀྱང་འདྲུད་ཅེས་པའི་དཔེ་ལྟར་རང་ནུས་ཅི་ཡོད་ཀྱིས་མི་རིགས་ཀྱི་ཞབས་འདེགས་སུ་ལྷག་བསམ་གྱི་ཞེན་པ་དཀར་པོས་«མདོ་སྔགས་ཀྱི་གཞུང་ཆེན་མོའི་ཚིག་མཛོད་རིས་མེད་མཁས་པའི་ཞལ་ལུང་ཞེས་བྱ་བ»དེ་ཉིད་བརྩམས་ཤིང་། དེ་ཉིད་རྨང་གཞིར་བྱས་ཏེ་༼ ༡ ༽«སྒོམ་སྡེ་ཚིག་མཛོད་ཆེན་མོ»ཞེས་བྱ་བ་དེབ་ལྡེབ་(༢༥༦༠)ལྷག་ཙམ་འདི་ཉིད་བརྩམས་དང་རྩོམ་ཞུས། དེ་བཞིན་དུ་༼ ༢ ༽«དག་ཡིག་གཞོན་ནུའི་དགའ་སྟོན»ཞེས་བྱ་བ་དེབ་ལྡེབ་ (༢༥) ཅན། ༼ ༣ ༽«གསང་བ་འདུས་པའི་རྫོགས་རིམ་གྱི་ཁྲིད་ཡིག་སྐལ་བཟང་དགའ་སྟོན་ཞེས་བྱ་བ»དེབ་ལྡེབ་ (༩༥) ཅན་རྩོམ་འགྲོ་དང་། ༼ ༩ ༽«གསང་འདུས་རྫོགས་རིམ་གྱི་ས་བཅད»༼ ༥ ༽«གསང་འདུས་རྫོགས་རིམ་གྱི་དོན་བསྡུ་རྩོམ་འགྲོ»དེབ་ལྡེབ་ (༤) ༼ ༦ ༽«གསང་འདུས་བསྐྱེད་རིམ་གྱི་བརྗེད་བྱང་རྩོམ་འགྲོ» དེབ་ལྡེབ་ (༣) ༼ ༧ ༽«མཐུལ་གྱི་འཁྲིད་ཡིག་ཕན་བདེའི་ཆར་འབེབས»ཞེས་བྱ་བ་དེབ་ལྡེབ་ (༢༠) ཅན་དང་། ༼ ༨ ༽«དཔལ་གསང་བ་འདུས་པའི་ཚོ་ག་དང་འབྲེལ་བའི་ཕྱག་རྒྱ་སོགས་ཀྱི་སྐོར་དཔལ་ལྡན་རྒྱུད་སྟོད་གྲྭ་ཚང་གི་ཕྱག་བཞེས་ལྟར་བཀོད་པ་ཟླ་བའི་འོད་སྣང»ཞེས་བྱ་བ་དེབ་ལྡེབ་ (༦༩) དང་། ༼ ༩ ༽«ཤེས་རབ་སྙིང་པོའི་དོན་འགྲེལ་ཡང་དག་ལྟ་བའི་མིག་འབྱེད»ཅེས་བྱ་བ་དེབ་ལྡེབ་ (༢༣) དང་། ༼ ༡༠ ༽«ཤེས་རབ་སྙིང་པོའི་ཚིག་འགྲེལ་ཨུཏྤལའི་དྲི་བསུང»དེབ་ལྡེབ་ རྩོམ་འགྲོ། ༼ ༡༡ ༽« རྗེའི་ལྟ་བ་འཁྲུལ་བྲལ་ལྟ་བའི་ཡང་རྩེར་བསྒྲུབ་པ་ལེགས་བཤད་ཨུཏྤལའི་ཆུན་པོ་ཞེས་བྱ་བ»དེབ་ལྡེབ་ (༥) དང་། ༼ ༡༢ ༽«བླ་མ་མཆོད་པའི་ཚོ་ག་འདོན་ཚུལ་དང་དེའི་ཕྱག་རྒྱའི་སྐོར»དེབ་ལྡེབ་ (༥) ༼ ༡༣ ༽«སྒྲོལ་མ་ཉེར་གཅིག་གི་བསྟོད་པའི་འགྲེལ་པ་དངོས་གྲུབ་ཀུན་འབྱུང་ཞེས་བྱ་བ» དེབ་ལྡེབ (༡༢) (འདིར་སྒྲོལ་མའི་སྐུའི་མཚོན་དོན་དང་། སྒྲོལ་མའི་ལོ་རྒྱུས། སྒྲོལ་མའི་རྒྱུད་ཀྱི་འབྱུང་ཁུངས། དངོས་གཞི་སྒྲོལ་མ་ཉེར་གཅིག་གི་འགྲེལ་པ་བཅས་ཡོད། ༼ ༡༩ ༽«བཟང་སྤྱོད་སྨོན་ལམ་གྱི་ཚིག་འགྲེལ་ཀུན་ཏུ་བཟང

པོའི་མཆོད་སྤྲིན»ངོས་ལྡེབ་ (༡༠) དང་། ༼ ༡༥ ༽«རྒྱལ་བ་ཀུན་གྱི་མཁྱེན་བརྩེ་ནུས་གསུམ་གྱི་
བདག་ཉིད་རྗེ་བཙུན་ཙོང་ཁ་པ་ཆེན་པོ་ལ་དམིགས་བརྩེ་མའི་གསོལ་འདེབསདང་འབྲེལ་བའི་བླ་མའི་
རྣལ་འབྱོར་དགའ་ལྡན་ལྷ་བརྒྱ་མའི་ཁྲིད་ཡིག་དངོས་གྲུབ་ཀུན་འབྱུང་ཞེས་བྱ་བའི་མཆན་འགྲེལ་
དགའ་ལྡན་ཞིང་མཆོག་བགྲོད་པའི་ཐེམ་སྐས»ངོས་ལྡེབ་དང་། ༼ ༡༦ ༽« བླ་མའི་རྣལ་འབྱོར་
དགའ་ལྡན་ལྷ་བརྒྱ་མ་དང་འབྲེལ་བའི་བསྒོམ་བཟླས་བྱ་ཚུལ་ཡིད་དགའ་ཆོས་འཛིན་བགྲོད་པའི་ལག་
ཁྲིར་ཞེས་བྱ་བ»ངོས་ལྡེབ་ (༡༠) ༼ ༡༧ ༽«རྒྱལ་པོའི་ན་བཟའ་གསར་པ»ཞེས་བྱ་བའི་བྱིས་སྐྲུང་
སྙན་གྲགས་ཅན་ཞིག་གི་བསྒྱུར་རྩོམ། ༼ ༡༨ ༽ «སྐྱབས་འགྲོའི་སྡོམ་པ་འབོག་ཆོག་ཤིན་ཏུ་མདོར་
བསྡུས»༼ ༡༩ ༽«སྐྱབས་འགྲོའི་སྡོམ་པ་འབོག་ཆོག་ཅུང་ཟད་རྒྱས་པ་ཐར་པའི་འཇུག་
སྒོ»༼ ༢༠ ༽«རྒྱལ་དབང་སྐུ་ཕྲེང་རིམ་བྱོན་གྱི་གསོལ་འདེབས་ངོ་མཚར་དང་བ་འདྲེན་པའི་ཤིང་
རྟ»སོགས་བཅད་མ་དང་། ༼ ༢༡ ༽«དེང་དུས་ཀྱི་གྲྭ་བཙུན་སྙིང་རེ་རྗེ་ཞེས་པའི་མགུར་གླུ་སོགས་
བཅད་མ»༼ ༢༢ ༽«བོད་རྒྱལ་ཁབ་ཆེན་པོའི་རྒྱལ་གླུའི་འགྲེལ་པ»དང་། ༼ ༢༣ ༽«ཚང་གི་ཉེས་
དམིགས་སྟོན་པ་ཉེས་བརྒྱའི་ཆུ་རྒྱུན་འགོག་པའི་ཆུ་ལོན» (༣)༼ ༢༤ ༽«འདུལ་བ་ལུང་གི་གཏམ་
བརྒྱུད་ཕྱོགས་བསྡུས་ཏཐྲ་རའི་སྒྲ་དབྱངས་ཆོས་འཕྲོ་»ལ་ངོས་ལྡེབ་(༢༦༠)ལྷག་ཙམ། ༼ ༢༥
༽«སྟོན་པ་ཐུབ་པའི་དབང་པོའི་རྣམ་ཐར་རིན་པོ་ཆེའི་དོ་ཤལ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་(༣༨)»༼ ༢༦ ༽«སྒོམ་
སྡེ་འདུལ་བའི་ཚིག་མཛོད་ཆོས་འཕྲོ་ལ»ངོས་ལྡེབ་(༣༢༠)དང་༼ ༢༧ ༽«འདུལ་ཊཱི་ཀ་མཚོ་སྣའི་ཞལ་
ལུང་ལ་ཆོས་འཕྲོ་»ངོས་ལྡེབ་ལ་(༥༣)དང་། ༼ ༢༨ ༽«ལྟུང་སྡེ་ལྔའི་སྡོམ་ཚིག་དང་དེ་དག་གི་འགྲེལ་
བཤད»ལ་ངོས་ལྡེབ་ལ་(༥)དང་། ༼ ༢༩ ༽«སྒོམ་སྡེ་སྡུགས་ཀྱི་ཚིག་མཛོད་ཆོས་འཕྲོ་»ལ་ངོས་ལྡེབ་
(༡༩༢)དང་། «ཐུན་དྲུག་བླ་མའི་རྣལ་འབྱོར་གྱི་འགྲེལ་པ་ཐར་འདོད་དགྱེས་པའི་མཆོད་སྟོན་ཆོས་འཕྲོ་
»ལ་(༨)དང་། «ཐུན་དྲུག་འདོན་ཚུལ་ནག་འགྲོས་སུ་བཀོད་པ་ལོང་བའི་དམིགས་བུ»ལ་(༩)སོགས་
པ་རྩོམ་ཐུང་ཆེས་མང་པོ་ཡོད་ཀྱང་འདིར་མ་བཀོད། དེ་བཞིན་སྐྱ་རེངས་དུས་དེབ་དང་། ལྷག་པར་
སྟོན་དུས་བབས་གསར་ཤོག་ཏུ་རྩོམ་ཡིག་ཉིས་བརྒྱ་ལྷག་ཙམ་སྤེལ་སྒྲོང་བ་བཅས་སོ། །མདོར་ན་
གདན་སར་ལོ་ཉེར་གཅིག་སློབ་གཉེར་བྱས་ཤིང་ད་ལྟ་ཡང་དཔེ་ཆ་ལྟ་མུས་ཀྱི་མི་ལོ་བཞི་བཅུ་ལྷག་

ཅམ་རིང་ནང་ཆོས་ལ་སྦྱངས་པ་བྱས་དང་བྱེད་མུས་སུ་མཆིས་སོ།།

ཐོས་དོན་སྒྲུབ་པར་དྲིལ་ནས་བསྙེན་སྒྲུབ་ལ་ཅུང་ཟད་འབད་ཚུལ།

ཁོ་བོ་གདན་སར་ཡོད་དུས་ཞོགས་པ་ཆུ་ཚོད་བརྒྱད་པ་ནས་དགོང་དྲོའི་ཆུ་ཚོད་ལྔ་པ་ཅམ་གྱི་བར་གཞན་ལ་སློབ་ཁྲིད་བྱེད་པ་དང་ལྷན་དུ་ང་རང་ཡང་སློབ་སྦྱོང་བྱེད་དགོས་པས། དུས་ཚོད་ཧ་ཅང་དཀོན་པ་དེ་ལྟར་ནའང་། ངེད་རང་ཡི་དམ་གྱི་བསྙེན་པ་དང་ལས་རུང་སོགས་སྒོད་རྒྱུར་ཧ་ཅང་དཀའ་མོས་ཆེ་བས། ཆར་གཞུག་དང་གནང་ཆེན་སོགས་དགུང་སེང་ཡོད་ཚད་ལ། ལས་རུང་དང་བསྙེན་མཚམས་ལ་འབད་དེ། འཇིགས་བྱེད་ལྷ་བཅུ་གསུམ་མའི་ལས་རུང་བསྙེན་གྲངས་འབུམ་ཐེར་བཞི། འཇིགས་བྱེད་དཔའ་བོ་གཅིག་པའི་བསྙེན་གྲངས་འབུམ་ཐེར་བརྒྱད་དེ་བསྡོམས་འཇིགས་བྱེད་བསྙེན་གྲངས་ས་ཡ་གཅིག་དང་འབུམ་ཐེར་གཉིས་སོང་། གསང་བ་འདུས་པའི་བསྙེན་གྲངས་འབུམ་ཐེར། རྟ་མགྲིན་ཡང་གསང་གི་བསྙེན་གྲངས་འབུམ་ཐེར། རྡོ་རྗེ་རྣལ་འབྱོར་མའི་བསྙེན་གྲངས་འབུམ་ཐེར། སྒྲོལ་དཀར་ཡིད་བཞིན་འཁོར་ལོའི་བསྙེན་གྲངས་འབུམ་ཐེར་གཉིས། དགའ་ལྡན་ལྷ་བརྒྱ་མ་དང་འབྲེལ་བའི་དམིགས་བརྩེ་མའི་བསྙེན་གྲངས་འབུམ་ཐེར་ལྷག ཡིག་བརྒྱ་འམ་རྡོ་རྗེ་སེམས་དཔའི་སྔགས་བཟླས་འབུམ་ཐེར། ༡༩༩༣ཟླ་༨ཚེས་༣༠ནས། ཟླ་༤ཚེས་༢༤བར་སློབ་དཔོན་རིན་པོ་ཆེ་པདྨ་འབྱུང་གནས་ཀྱི་མཚན་སྔགས་༡༧༤༠༠༠འབུམ་ཐེར་གཅིག་དང་བཞི་ཁྲི་བརྒྱད་སྟོང་ལྷག་ཙམ་ངེད་རང་རྒྱུད་སྟོད་དུ་ཡོད་དུས་སྤྱ་དགོང་དང་བར་གསེང་ཡོད་ཚད་ལ་གསོག་སྒྲུབ་ཞུས་ཤིང་། དགེ་ཕྲུག་ཚོར་ཡང་དགག་དབྱེ་གྲོལ་ནས་ཆར་གཞུག་སྐབས་མི་རེས་གྱུ་རུའི་མཚན་སྔགས་འབུམ་ལྔ་ལྷག་ཅམ་རེ་རང་གི་ཚོགས་བསག་དང་བོད་བསྟན་སྲིད་ཀྱི་དོན་དུ་གསོག་རྒྱུའི་སྐུལ་མ་ཡང་བྱས་སོ། །དེང་སང་རྩོམ་གྱི་བྱ་བས་བྲེལ་ཏེ་དུས་ཚོད་ཤིན་ཏུ་དཀོན་ནའང་ཐོས་པའི་རྗེས་འཇུག་སྒྲུབ་པ་སྙིང་པོར་རང་ནུས་འཚམ་པར་གཞོལ་ཁུལ་ལགས་སོ། །

གཞན་ལ་འཚེ་བ་སྤོང་བའི་ལག་ལེན་དངོས་དམར་ཟས་སྤོང་བའི་དམ་བཅའ་བྱུས་ཚུལ།

ཕྱི་ལོ་༢༠༠༨ཟླ་༴ཚེས་༨ ༴གོང་ས་༴སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག་གིས་དཀར་ཟས་ལ་དོ་སྣང་དགོས་པའི་བཀའ་སློབ་རིམ་པར་ཕེབས་པའི་བྱིན་མཐུས་མགོན་པོ་གང་གི་སྐུའི་འབྲེངས་དཀར་དགེ་བའི་ཉིན་དམར་ཟས་སྤོང་བའི་ཡི་དམ་བཅས་ཏེ་དཀར་སྐྱོང་དགེ་བའི་ཟས་འབའ་ཞིག་བཟའ་བའི་འགོ་བརྩམས་སོ། །དེའི་སྐོར་ལོ་རྒྱུས་ཐུང་ཙམ་ཞིག་ཞུས་ན། གོང་གི་ལོ་དུས་དེ་གའི་སྔོན་ཙམ་གྱི་མཚན་མོ་ཞིག་ལ་རྨི་ལམ་ནང་། གསོད་རྒྱུ་ཡིན་ཁུལ་གྱི་བྱ་དེ་ཉམ་ཐག་པ་ཞིག་རྐང་པ་གཉིས་ཐག་པས་དམ་པོར་བཅིངས་ཏེ་ས་ལ་བསྐྱུར་བ་དེ་ཉིད་གཡོག་པ་ལྤེབ་ལྤེབ་བྱེད་བཞིན་སྡོད་པ་མཐོང་བ་ན། ཨ་ཙི་སྙིང་རེ་རྗེ་ད་འདི་གསོད་རྒྱུ་ཡིན་འདུག་ཨང་སྙམ་དུ་བསམམས་ནས་སེམས་ནང་སྙིང་རྗེ་དང་སྐྱོ་སྣང་ཤུགས་ཆེར་སྐྱེས་ཏེ་མིག་ཆུ་མང་དུ་བྱུང་ཞིང་། དེའི་ངང་ནས་དེ་མ་ཐག་གཉིད་སད་པ་ན་ད་དུང་དེའི་ངང་ཚུལ་ཞིབ་ཏུ་བསམམས་པ་ན། སྐྱོ་སྣང་དེ་བས་ཆེས་ཆེ་བར་སྐྱེས་ཏེ་དུས་ཡུན་གང་འཚམ་ཞིག་རིང་གཉོན་མི་ཐུབ་པ་ལྟ་བུར་དུ་ཡོད། དེ་ནས་བཟུང་སྲོག་ལ་ཐུག་ཀྱང་དུས་ནམ་དུའང་ཤ་མི་བཟའ་སྙམ་པའི་ཡི་དམ་བརྟན་པོར་བཅས་ཏེ་སེམས་ཐག་ཧྲིལ་གྱིས་བཅད། ཚང་མས་ཀྱང་མཉམ་དུ་དམར་ཟས་སྤོང་བའི་ཡི་དམ་བཅས་ཤིང་། དེ་ནས་བཟུང་དཀོན་མཆོག་ཐུགས་རྗེས་ད་བར་ལོ་དྲུག་ལྷག་ཙམ་རེད། དཀར་པོ་དགེ་བའི་ལས་ཀྱི་སྤྱོད་པ་རྒྱ་མཐུན་ལྟ་བུར་ནད་ན་ཚ་ཉུང་ལ་ལུས་ཁམས་ཀྱང་སྟར་བས་བདེ་བར་གྱུར་ཏོ། །

མཐའ་དོན་དུ། སྨྲས་པ། བསླབ་སྡོམ་ལང་ཚོ་ཉམས་ན་ཡང་། །ཤེས་རབ་ལང་ཚོ་ག་ལ་ཉམས། །གླང་ཆེན་ཤི་བའི་མཆེ་བ་ལའང་། །བ་སོར་ཆེས་ཆེར་བསྡུགས་ལ་ལྟོས། །ཞེས་རང་ལ་གཟེངས་བསྟོད་པའི་ཚིག་གི་མཇུག་སྡུད་དང་བཅས་རང་གི་ལོ་རྒྱུས་མདོར་བསྡུས་སུ་བཀོད་པ་རྫོགས་སོ། །

ཚིག་མཛོད་འདིའི་ལོ་རྒྱུས་སྙིང་བསྡུས།

“སྙོམ་སྤྱི་ཚིག་མཛོད་ཆེན་མོ”ཞེས་བྱ་བ་འདིའི་བྱུང་བ་མདོ་ཙམ་བརྗོད་པ་ལ། ཚིག་མཛོད་འདི་ནི་སྔར་གྱི་ཕྱི་ལོ་༢༠༠༥ལོར་བོད་གཞུང་ཤེས་རིག་སྤར་ཁང་ནས་སྤར་འདེབས་ཞུས་པའི་མདོ་སྔགས་ཀྱི་གཞུང་ཆེན་མོའི་ཚིག་མཛོད་རིས་མེད་མཁས་པའི་ཞལ་ལུང”ཞེས་བྱ་བ་ཤོག་གྲངས་བདུན་བརྒྱ་ལྷག་ཙམ་པ་དེ་ཉིད་ཇེ་རྒྱས་སུ་བཏང་བ་ཞིག་ཡིན་ལ། སྤྱིར་གནའ་ནས་ད་བར་སྔོན་མེད་ལེགས་བཤད་ལྟ་བུའི་ངོ་མཚར་ཅན་གྱི་ཚིག་མཛོད་ཇི་སྙེད་ཅིག་ཐོན་དང་འཐོན་བཞིན་པར་དེ་ལྟར་ནའང་། ཆེད་གཏད་ཀྱིས་གཞུང་ཆེན་མོར་གཙོ་བོར་དམིགས་ནས་བརྩམས་པའི་ཚིག་མཛོད་རྒྱས་པ་ཞིག་ད་བར་ཕྱི་རྒྱལ་ཡུལ་གྲུ་རྣམས་སུ་ལྟ་ཅི་རང་རེའི་ས་དགེ་བཀའ་རྙིང་གི་གྲུབ་མཐའ་གང་གི་ཁྲོད་དུའང་མཐོང་དུ་མེད་པས། དེར་བརྟེན་ཁོ་བོས་ཕྱི་ལོ་༡༩༩༨ནས་འགོ་བརྩམས་ཏེ་ད་བར་མི་ལོ་བཅུ་༡༥ཙམ་གྱི་རིང་། རང་རེའི་ཆོས་དང་རིག་གཞུང་མི་རིགས་དང་བཅས་པ་རྩ་བརླག་ཏུ་འགྲོ་ལ་ཉེ་བའི་ཉེན་འཕྲང་ཅན་གྱི་དུས་ཚོད་འདིར། རང་དོན་ཡོངས་སུ་བློས་བཏང་སྟེ། འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁ་དཔེར། སོ་མེད་ཀུང་སྐྱིལ་གྱིས་བགྲད་ཅེས་པའི་དཔེ་ལྟར། རང་ནུས་ཅི་ཡོད་ཀྱིས། རིས་མེད་ཀྱི་དོན་གཉེར་ཅན་མང་པོ་ཞིག་ལ་ཇོ་ཐོགས་རེ་དང་། དེ་བཞིན་བླ་མ་དང་ཕ་མའི་དྲིན་ལན། བསླབ་སྦྱོང་ཉམས་པའི་སྡིག་བཤགས། སྦྱིན་བདག་གི་དགོར་ལན། སློབ་བུ་རྣམས་ལ་གདུང་འཚོབ། ཆོས་དང་རིག་གཞུང་གི་ཞབས་འདེགས། མི་རིགས་ཀྱི་ལ་རྒྱ་སོགས་འཕྲུལ་ཤུགས་ཀྱི་དགེ་མཚན་དུ་མར་དམིགས་ཏེ། བོད་མི་རིགས་ཀྱི་ཞབས་འདེགས་སུ་ལྷག་བསམ་གྱི་ཞེན་པ་དཀར་པོས་༼ སྙོམ་སྤྱི་ཚིག་མཛོད་ཆེན་མོ ༽ཞེས་བྱ་བ་ངོས་སྤེལ་ (༢༥༨༠) ལྷག་ཙམ་འདི་ཉིད་བརྩམས་དང་རྩོམ་སྒྲུས་ལགས་ཤིང་། ད་དུང་ཡང་མི་ལོ་ཉི་ཤུ་ཙམ་གྱི་རིང་ཚེ་སྲོག་ལ་ཉེར་འཚེ་མ་བྱུང་ཚེ། དགོད་ཚིག་མཛོད་འདི་ཉིད་

གཞུང་ལུགས་རབ་འབྱམས་གཟིགས་པ་ལ་ཉེ་བར་མཁོ་བའི་ལྟ་བའི་མིག་དང་ལག་པའི་འཁར་བ་ལྟ་བུ་ཞིག་ཏུ་འགྱུར་རྒྱུའི་རེ་འདུན་དང་ཚོད་སེམས་བརྟན་པོ་སྙིང་གི་མཐིལ་དུ་བཅངས་ནས་ཡོད་ལགས་སོ། །

འདིའི་ནང་དོན།

འདིའི་ནང་དོན་གཙོ་བོ་ནི་ནང་དོན་རིག་པའི་བརྡ་ཆད་སྤྱི་དང་ལྷག་པར་ཤིན་ཏུ་གོ་དཀའ་བའི་མིང་ཚིག་རྣམས་རྩལ་དུ་བཏོན་ནས་འགྲེལ་བཤད་བྱས་ཡོད་ལ། མ་ཟད་རྒྱུན་སྤྱོད་ཀྱི་གོ་དཀའ་བའི་ཐ་སྙད་དཀྱུས་མ་མང་དག་ཅིག་གི་གསང་བ་ཡོངས་སུ་བརྗོལ་ཏེ་གོ་བདེར་བཅོས་ཤིང་། དེ་བཞིན་བོད་ཀྱི་རྒྱལ་རབས་དང་ཆོས་འབྱུང་། སུམ་རྟགས་དག་གསུམ། སྙན་ངག་དང་ཟལ་སྐད་སོགས་ཀྱི་ཐ་སྙད་ཆེས་ཤིན་ཏུ་མང་པོ་དག་ལ་ཞིབ་འཇུག་གཏིང་ཟབ་བྱས་ལ་བརྡ་དོན་ལེགས་པར་བཀྲལ་ཏེ་གཏན་ལ་ཕབ་ཡོད། སྐབས་རེར་མ་ཚིག་རེ་རེ་ལ་འང་ཞིབ་འཇུག་བྱས་ཏེ་བདུན་ཕྲག་ལྷག་ཙམ་འགོར་བའང་མང་དུ་བྱུང་། ཐ་སྙད་དེ་དག་ཀུང་གཞན་གྱི་ཚིག་མཛོད་དང་དག་ཡིག་སོགས་ལས་བཤུ་གསོག་བྱས་ཏེ་གླེགས་བམ་དུ་འཕོས་པ་ལྟ་བུ་མིན་པར། མདོ་རྒྱུད་དགོངས་འགྲེལ་དང་བཅས་པའི་གཞུང་ཆེན་མོ་རྣམས་དང་། འཇམ་མགོན་བླ་མ་ཙོང་ཁ་པ་ཆེན་པོ་ཡབ་སྲས་ལ་སོགས་པ་རིས་མེད་ཀྱི་མཁས་གྲུབ་ཆེན་པོ་དག་གི་གསུང་རབ་ལ་ཆུ་དང་ཉ་མོ་བཞིན་དུ་ལོ་མང་འགྲོགས་འདྲིས་ཀྱིས་སློབ་གཉེར་དང་རྟོག་ཞིབ་མཐིལ་ཕྱིན་པར་བྱས་ཏེ་བྲིས་པ་ལགས་སོ། །སྨྲས་པ། དཔེ་མང་འཚོལ་བའི་ངལ་བ་མི་དགོས་པར། །གསུང་རབ་རྒྱ་མཚོའི་དགོངས་དོན་བདེ་བླག་ཏུ། །ཚེགས་མེད་ཡུད་ཙམ་ཞིག་ལ་གསལ་མཛད་པའི། །སྙོམ་སྡེ་ཚིག་མཛོད་འདི་ཀོ་ཤེ་མ་ཧོ། །གཞུང་ལུགས་རྒྱ་མཚོར་ཐོས་བསམ་མ་བྱས་ཤིང་། །བརྡ་སྤྲོད་གཙུག་ལག་ལེགས་པར་མ་བསླབས་པར། །མཁས་པའི་མིང་ཙམ་འཛིན་པའི་བླུན་པོ་ཡིས། །ལེགས་བཤད་འདི་འདྲ་རྩོམ་པར་ག་ལ་ནུས། །ཞེས་ཀྱང་སྨྲས་སོ། །

དམིགས་ཡུལ།

ཚིག་མཛོད་འདི་ནི་གཙོ་བོར་གོང་སློས་ཀྱི་བློ་གསར་བ་དེ་དག་དང་། དེ་བཞིན་བོད་དང་ཕྱི་རྒྱལ་གྱི་ལོ་ཙཱ་བ་ཆེན་པོ་རྣམས་དང་། དེ་ནས་བོད་མི་རིགས་ཀྱི་ཆེད་དུ་རང་གི་ལུས་སྲོག་ཡོངས་སྤྱོད་ཀྱང་ཕངས་པ་མེད་པར་གཏོང་བར་བཟོད་པའི་ཞུམ་པ་མེད་པའི་སྙིང་སྟོབས་ཀྱི་གོ་ཆ་བརྟན་པོ་བགོས་ཤིང་རང་མི་རིགས་ཀྱི་ལ་རྒྱའི་དཔུང་པ་བརྟན་པོ་ལྡན་པའི་གཞིས་ལུས་བོད་རིགས་སྤུན་ཟླ་བཅས་ལ་ཕྱག་སྐྱེས་ཀྱི་ཚུལ་དུ་བརྩམས་སོ། །ང་ཚོས་ཁྱེད་ཅག་དུས་ནམ་ཡང་བརྗེད་མེད་དོ། །

སྐྱབས་པའི་མཆོད་སྤྲིན།

རྗེ་མི་ལས། ཉོར་ཟང་ཟིང་གི་འབུལ་བ་བདག་ལ་མེད། །ཕ་བླ་མའི་དྲིན་ལན་སྒྲུབ་པས་འཇལ། །སྙིང་རུས་སྡུག་བསྲན་གྱི་སྒྲུབ་པ་འདི། །ཕ་བླ་མ་མཉེས་པའི་ཞབས་ཏོག་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། མི་ལོ་རྩིལ་པོ་བཅུ་བཞིའི་རིང་དད་པ་དང་ལྷག་བསམ། སྙིང་སྟོབས་དང་བརྩོན་པ། དཀའ་ཐུབ་དང་ངལ་བ་བརྒྱ་ཕྲག་གིས་བསྒྲུབས་པའི་དེབ་ཆུང་འདི་ཉིད་༸གོང་ས་༸སྐྱབས་མགོན་༸རྒྱལ་བའི་དབང་པོ་མཆོག་ལ་སྒྲུབ་པའི་མཆོད་སྤྲིན་དུ་འབུལ་ལོ། །ཕྱི་ལོ་༢༠༡༡ལོ་དུས་འཁོར་དབང་ཆེན་སྐབས་འོད་སྡེར་༥༠༠ཞིག་རིན་མེད་དུ་འགྲེམ་སྤེལ་ཞུས་སོ། །

གང་ལས་བཏུས་པའི་གཞུང་གི་ཁུངས་ལས

བཀའ་འགྱུར་གྱི་སྐོར།

སོ་སོར་ཐར་པ འི་མདོ་རྩ་བ། དེའི་འགྲེལ་པ་ལུང་གཞི། འདིས་རབ་བྱུང་གི་གཞི་ལ་སོགས་པ་ནས་གནས་མལ་གྱི་གཞིའི་བར་གཞི་བཅུ་བདུན་སྟོན། ལུང་རྣམ་འབྱེད། འདིས་དགེ་སློང་ཕ་མའི་བསླབ་ཁྲིམས་སྟོན་ཏེ། དགེ་སློང་པའི་རྣམ་འབྱེད་ཀྱིས་དགེ་སློང་གི་ཁྲིམས་ཉིས་བརྒྱ་ལྔ་བཅུ་རྩ་

གསུམ་སྟོན། མའི་རྣམ་འབྱེད་ཀྱིས་དགེ་སློང་མས་ཁྲིམས་སུམ་བརྒྱ་དྲུག་ཅུ་སྟོན། གཞུང་དམ་པ། གཞུང་བླ་མ། ལུང་བླ་མ། ལུང་གཞུང་བླ་མ་ཡང་ཟེར། འདིས་ལུང་གཞི་དང་རྣམ་འབྱེད་ཀྱི་དོན་ཞིབ་ཏུ་འཆད་པས་དེ་དག་གི་འགྲེལ་པ་ལྟ་བུ་ཡིན། ལུང་ཕྲན་ཚེགས། འདི་ནི་དེ་རྣམས་ཀྱི་མ་ཚང་བ་ཁ་སྐོང་ལྟ་བུ་ཡིན། ཡབ་སྲས་མཇལ་བའི་མདོ། རྒྱ་ཆེར་རོལ་པའི་མདོ། མངོན་འབྱུང་གི་མདོ། (རྒྱ་ཆེར་རོལ་པའི་མདོ་དང་། མངོན་འབྱུང་གི་མདོ། འདུལ་བ་ལུང་གཞི་བཅས་ན་སྟོན་པའི་རྣམ་ཐར་གསུངས་ཡོད། དམ་ཆོས་པདྨ་དཀར་པོ། མདོ་སྡེ་དྲན་པ་ཉེར་གཞག དཀོན་ཅོག་བརྩེགས་པའི་མདོ། ལང་ཀར་གཤེགས་པའི་མདོ། བརྒྱད་སྟོང་པ། མདོ་སྡེ་ཟ་མ་ཏོག བདེ་བ་ཅན་དང་འོད་དཔག་མེད་ཀྱི་ཞིང་བཀོད་ཀྱི་མདོ། ཤིན་ཏུ་རྒྱས་པ་མདོ་སྡེ་ཕལ་པོ་ཆེ། འཕགས་པ་དགོངས་པ་ངེས་པར་འགྲེལ་པའི་མདོ། མདོ་སྡེ་ལས་བརྒྱ་པ། མདོ་མཛངས་བླུན་ལ་སོགས་མདོ་རྒྱུད་ཐམས་ཅད་འདིར་བྲིས་ན་ཆེས་མངས་སུ་དོགས་ནས་མ་བྲིས་སོ། །

བསྟན་འགྱུར་གྱི་སྐོར།

བསྟན་འགྱུར་གྱི་སྐོར་ལ། སློབ་དཔོན་ཀླུ་སྒྲུབ་ཀྱིས་མཛད་པའི་རྩ་བ་ཤེས་རབ། རྩོད་བཟློག སྟོང་ཉིད་བདུན་ཅུ་པ། རིགས་པ་དྲུག་ཅུ་པ། ཞིབ་མོ་རྣམ་འཐག རིན་ཆེན་ཕྲེང་བ་སྟེ་རིགས་ཚོགས་དྲུག་དང་། ཆོས་དབྱིངས་བསྟོད་པ། དཔེ་མེད་པར་བསྟོད་པ། བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པའི་བསྟོད་པ། བསྟོད་པ་ལས་འདས་པར་བསྟོད་པ། སྐུ་གསུམ་ལ་བསྟོད་པ་སོགས་བསྟོད་ཚོགས་རྣམས་དང་། བཤེས་སྤྲིངས། མདོ་ཀུན་ལས་བཏུས་པ། གཞན་ཡང་། ཀླུ་སྒྲུབ་ཀྱིས་མཛད་པའི་སྦྲོལ་མའི་སྒྲུབ་ཐབས་ཤིན་ཏུ་ལེགས་པ་ཞིག རྗེ་བཙུན་འཕགས་མ་སྒྲོལ་མ་སྦྱིའི་མངོན་པར་རྟོགས་པ་སོགས་སོ། །འཕགས་པ་ལྷ། ཐོགས་མེད། རྗེ་བཙུན་བྱམས་པའི་བྱམས་ཆོས་སྡེ་ལྔ། དབྱིག་གཉེན། ཕྱོགས་གླང་། ཆོས་གྲགས། ཡོན་ཏན་འོད་ཀྱི་མདོ་རྩ་བ་དང་དེའི་རང་འགྲེལ་རང་གི་རྣམ་བཤད་སོགས་དང་། ཤཱཀྱ་འོད་དེ་རྒྱན་དྲུག་མཆོག་གཉིས་ཀྱི་གཞུང་རྣམས་དང་། སློབ་དཔོན་ཏ་དབྱངས། སློབ་དཔོན་སངས་རྒྱས་བསྐྱངས། སློབ་དཔོན་ལེགས་ལྡན་འབྱེད། དཔལ་ལྡན་ཟླ་བ་གྲགས་པ། དགེ་ལེགས་

བཤེས་གཉེན། (རྒྱ་གར་གྱི་སློབ་དཔོན་དགེ་ལེགས་བཤེས་གཉེན་གྱིས་མཛད་པ་བམ་པོ་བཅུ་གཅིག་དང་ལྡན་ཞིང་བསྒྱུར་འགྱོ་ལུས་པ་ཞིག འདི་འདུལ་བ་ལུང་གཞིའི་ཚིག་འགྲེལ་དང་ལྷག་པར་བརྡ་རྙིང་གི་རིགས་རྣམས་ཞིབ་ཏུ་བཀྲལ་བའི་ཚིག་མཛོད་ཅིག་རེད་ཅེས་བརྗོད་ཀྱང་ཚོག ཁོ་བོས་ཀྱང་ལེགས་ཆ་མང་པོ་བླངས་ནས་ཚིག་མཛོད་འདིར་འགོད་འཇུག་བྱས། ཚིག་དང་ཐ་སྙད་ལ་དོ་སྣང་ཅན་རྣམས་ལ་ཉེ་བར་མཁོ་བ་ཞིག་གོ) ཚུལ་ཁྲིམས་བསྐྱངས། (རྒྱ་གར་གྱི་སློབ་དཔོན་ཚུལ་ཁྲིམས་བསྐྱངས་ཀྱིས་མཛད་པའི་ལུང་ཕྲན་ཚེགས་ཀྱི་འགྲེལ་པའང་འདུལ་བ་གཞི་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ་པ་དང་འདྲ་བར་ཤིན་ཏུ་ལེགས) སློབ་དཔོན་ཡེ་ཤེས་སྙིང་པོ། སེ་ནྡྲ་བཟང་པོའི་འགྲེལ་པ་དོན་གསལ། སློབ་དཔོན་ཞི་བ་འཚོ། སློབ་དཔོན་ཀ་མ་ལ་ཤཱི་ལའི་སྒོམ་རིམ་ཐོག་ཐ་བར་གསུམ། ཀླུའི་བཤེས་གཉེན། སློབ་དཔོན་ཨ་བྷ་ཀ་ར་གུཔྟ། རྒྱལ་སྲས་ཞི་བ་ལྷའི་སྤྱོད་འཇུག་དང་བསླབ་བཏུས། ཇོ་བོ་རྗེ་དཔལ་ལྡན་ཨ་ཏི་ཤ་སོགས་རྒྱ་གར་མཁས་པའི་གཞུང་སོགས་ཤིན་ཏུ་མང་ཡང་འདིར་མ་བཀོད་དོ། །

ཞ་ལུ་བའི་གཞུང་གི་སྐོར།

བུ་སྟོན་རིན་པོ་ཆེའི་ཆོས་འབྱུང་དང་དུས་འཁོར་ཊཱི་ཀྐ་སོགས། བུ་སྟོན་རིན་པོ་ཆེ་ནི་ས་དགེ་བཀའ་རྙིང་གི་གྲུབ་མཐའ་གང་གིའང་ཕྱོགས་སུ་མི་གཏོགས་ཤིང་། བོད་ཀྱི་གྲུབ་མཐའ་ཉེ་ཆེ་བ་གྲགས་ཅན་འགའ་ཞིག་བྱུང་བའི་ནང་གསེས་ཡིན་ཞིང་། ཁོང་གི་ཆོས་བརྒྱུད་ལ་ཞ་ལུ་བའི་གྲུབ་མཐའམ་བུ་ལུགས་ཞེས་སུ་གྲགས་ལ། སྐྱེས་མཆོག་དེ་ཉིད་ནི་ས་དགེ་བཀའ་རྙིང་གི་གྲུབ་མཐའ་ཐམས་ཅད་ཀྱིསཐུན་མོང་དུ་ཚད་མར་བྱེད་པའི་སྐྱེས་ཆེན་དམ་པ་ཞིག་གོ།

རི་བོ་དགེ་ལྡན་པའི་གཞུང་།

དཔལ་ལྡན་ལེ་ཙྭའི་རིང་ལུགས་འཛིན་པའི་ཆོས་བརྒྱུད་ཆེན་པོ་དཔལ་རི་བོ་དགེ་ལྡན་པའི་གཞུང་ལ། རྒྱལ་བ་ཙོང་ཁ་པ་ཆེན་པོའི་གསུང་ནི་བྱིན་རླབས་ཆེ་ལ་ཁུངས་བཙུན་པ། ཚིག་དོན་ཟབ་ལ་རྩོམ་པ་ལེགས་པ། སེམས་འདུལ་བ་ལ་མཆོག་ཏུ་བསྔགས་པའི་འགྲན་ཟླ་དང་བྲལ་བའི་ལེགས་

བཤད་གླེགས་བམ་བཅོ་བརྒྱད་པོ་༡༨རྣམས་ནི་གལ་འགངས་ཆེ་ཤོས་སུ་བརྩིས་ཏེ་གཙོ་འདོན་ཞུས་ཡོད། དེའི་ནང་ནས་ཀྱང་། མདོ་ཕྱོགས་ལ། ལམ་རིམ་ཆེ་འབྲིང་ཆུང་གསུམ་དང་། དབུ་མ་དགོངས་པ་རབ་གསལ། ལེགས་བཤད་གསེར་ཕྲེང་། ལེགས་བཤད་སྙིང་པོ། རྗེའི་གསུང་ཐོར་བུ་རྣམས་དང་། སྔགས་ཕྱོགས་ལ། སྔོན་དང་ད་ལྟར་གྱི་བོད་ཀྱི་མཁས་གྲུབ་སུས་ཀྱང་མ་ཐོན་པའི་ངོ་མཚར་བའི་ལེགས་བཤད་འགྲན་ཟླ་དང་བྲལ་བ་རྫོགས་རིམ་རིམ་ལྔ་གསལ་སྒྲོན། སྔགས་རིམ་ཆེན་མོ། རིམ་ལྔ་གདན་རྫོགས། འགྲེལ་བ་བཞི་སྦྲགས། དབང་དོན་དེ་ཉིད་རབ་གསལ། མཐའ་གཅོད་རིན་པོ་ཆེ་སྦྱུ་གུ། བདེ་མཆོག་འགྲེལ་པ་འདོད་འཇོ། སྦས་དོན་ཀུན་གསལ། ན་རོ་ཆོས་དྲུག་གི་ཁྲིད་ཡིག་ཡིད་ཆེས་གསུམ་ལྡན། གསང་སྔགས་ཀྱི་ཚུལ་ཁྲིམས་རྣམ་བཤད་དངོས་གྲུབ་ཀྱི་སྙེ་མ། གཞན་ཡང་རྗེའི་གསུང་ཟིན་བྲིས་ཕྲ་ཆེན་ཤིན་ཏུ་མང་པོ་རྣམས་སོ། །རྣམ་དབྱེད་ཡོད་ན་ལེགས་བཤད་དེ་དག་ལ་ལྟད་མོ་ཡོད། བསྟན་བཅོས་གཞན་གློག་མི་སྒྲོ་བ་ཞིག་ཆགས་རྒྱུ་ཡོད། ལེགས་བཤད་དེ་དག་མཇལ་དུས་རྗེ་རིན་པོ་ཆེ་འདི་བླ་མ་གཞན་དང་མི་འདྲ་བ་ཞིག་རེད་འདུག་ཨང་སྙམ་པའི་དད་གུས་ཀྱི་སྤྲོ་ཡོང་དབང་མེད་དུ་གཡོ་བ་ཞིག་འོང་ངོ་། །དེ་ནས་རྒྱལ་ཚབ་དར་མ་རིན་ཆེན་གྱི་གསུམ་འབུམ་པོད་ལྔ་༥། མཁས་གྲུབ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་གསུང་འབུམ་པོད་དྲུག༦ རྒྱལ་དབང་སྐུ་ཕྲེང་དང་པོ་དགེ་འདུན་གྲུབ་གསུང་འབུམ་ལྔ་༥། རྒྱལ་དབང་སྐུ་ཕྲེང་གཉིས་པ་དགེ་འདུན་རྒྱ་མཚོའི་གསུང་འབུམ་ཀ་ནས་ཨོའི་བར་གྱི་ལེ་ཚན་ཡོངས་རྫོགས། རིགས་པའི་དབང་ཕྱུག་སེ་ར་རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན་གྱི་གསུང་འབུམ་ཚང་། སློམ་སྡེ་ནམ་མཁའ་རྒྱལ་མཚན་གྱི་གསུང་འབུམ། པཎ་ཆེན་བསོད་ནམས་གྲགས་པའི་གསུང་འབུམ། རྒྱལ་དབང་སྐུ་ཕྲེང་གསུམ་པ་བསོད་ནམས་རྒྱ་མཚོའི་གསུང་འབུམ་པོད་གཅིག་༡། རྒྱལ་མཆོག་ལྔ་པ་ཆེན་པོའི་གསུང་འབུམ་པོད་སུམ་ཅུ་ཐམ་པ་༣༠། མཁོན་སྟོན་དཔལ་འབྱོར་ལྷུན་གྲུབ་ཀྱི་འགག་ཞིག པཎ་ཆེན་སྐུ་ཕྲེང་དང་པོ་བློ་བཟང་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན་གྱི་གསུང་འབུམ་པོད་ལྔ་༥། གཉལ་སྟོན་དཔལ་འབྱོར་ལྷུན་གྲུབ་ཀྱི་གསུང་འགག་ཞིག ངག་དབང་བསྟན་འཛིན་འཕྲིན་ལས་ཀྱི་གསུང་འབུམ། དོན་ཡོད་མཁས་གྲུབ་ཀྱི་གསུང་འབུམ། རྒྱལ་དབང་སྐུ་ཕྲེང་བདུན་པ་བསྐལ་བཟང་རྒྱ་མཚོའི་གསུང་འབུམ་པོད་བདུན་༧། འཇམ་དབྱངས་བདེ་བའི་རྡོ་རྗེའི་གསུང་འབུམ།

པཎ་ཆེན་སྐུ་ཕྲེང་གཉིས་པ་བློ་བཟང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་གསུང་འབུམ་པོད་བཞི་༤། ལྕང་སྐྱ་སྐུ་གོང་མ་ངག་དབང་བློ་བཟང་ཆོས་ལྡན་གྱི་གསུང་འབུམ་པོད་༥། ཀུན་མཁྱེན་འཇམ་དབྱངས་བཞད་པའི་གསུང་འབུམ། ཙོ་ནེ་བླ་མ་གྲགས་པ་བཤད་སྒྲུབ་ཀྱི་གསུང་འབུམ། ནམ་མཁའ་སེང་གེའི་གསུང་འབུམ། ཀུན་མཁྱེན་འཇིགས་མེད་དབང་པོ་གསུང་འབུམ་ཆ་ཚང་། ལྕང་སྐྱ་རོལ་པའི་རྡོ་རྗེ་གསུང་འབུམ་པོད་ལྔ་༥། ཕུར་ལྕོག་ངག་དབང་བྱམས་པའི་གསུང་འབུམ་པོད་གསུམ་༣། པཎ་ཆེན་སྐུ་ཕྲེང་གསུམ་པ་དཔལ་ལྡན་ཡེ་ཤེས་པོད་བརྒྱད་༨། ཡོངས་འཛིན་ཡེ་ཤེས་རྒྱལ་མཚན་གྱི་གསུང་འབུམ། གླིང་རྡོལ་བླ་མ་ངག་དབང་བློ་བཟང་གི་གསུང་འབུམ་པོད་གཉིས༢། ཐུའུ་བཀྭན་བློ་བཟང་ཆོས་ཀྱི་ཉི་མའི་གསུང་འབུམ། བློ་བཟང་ཡེ་ཤེས་བསྟན་པ་རབ་རྒྱས་ཀྱི་གསུང་འབུམ། སོག་པོ་དཔལ་ལྡན་ཆོས་རྗེའི་གསུང་འབུམ། གུང་ཐང་བསྟན་པའི་སྒྲོན་མེའི་གསུང་འབུམ། བསྟན་དར་ལྷ་རམས་པའི་གསུང་འབུམ། བསྟན་པའི་མགོན་པོའི་གསུང་འབུམ། བློ་བཟང་འཇམ་དབྱངས་སྨོན་ལམ་གྱི་གསུང་འབུམ། མཁྱེན་རབ་བསྟན་པ་ཆོས་འཕེལ་གྱི་གསུང་འབུམ། ཡེ་ཤེས་རྒྱ་མཚོའི་གསུང་འབུམ། ནམ་མཁའ་བསྟན་སྐྱོང་གི་གསུང་འབུམ། དངུལ་ཆུ་དྷརྨ་བྷ་དྲའི་གསུང་འབུམ། དབྱངས་ཅན་དགའ་བའི་བློ་གྲོས་ཀྱི་གསུང་འབུམ། དབྱངས་ཅན་གྲུབ་པའི་རྡོ་རྗེའི་གསུང་འབུམ། རྗེ་ཤེས་རབ་རྒྱ་མཚོའི་གསུང་འབུམ། འཇིགས་མེད་བསམ་གཏན་གྱི་གསུང་འབུམ། ཁྲི་རྒྱལ་མཚན་སེ་ཏྲེའི་གསུང་འབུམ། དཀོན་མཆོག་རྒྱལ་མཚན་གྱི་གསུང་འབུམ། སྐལ་བཟང་ཐུབ་བསྟན་དབང་ཕྱུག་གི་གསུང་འབུམ། བློ་བཟང་བསྟན་པའི་རྒྱལ་མཚན་གྱི་གསུང་འབུམ། དབང་ཆེན་དགེ་རབ་རྡོ་རྗེའི་གསུང་འབུམ། བློ་བཟང་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་གསུང་འབུམ། བློ་བཟང་འཕྲིན་ལས་བསྟན་པ་རྒྱ་མཚོའི་གསུང་འབུམ། བློ་བཟང་ཆོས་འགྱུར་ལྷུན་གྲུབ་ཀྱི་གསུང་འབུམ། བློ་བཟང་དམ་ཆོས་རྒྱ་མཚོའི་གསུང་འབུམ། བློ་བཟང་དཔལ་ལྡན་བསྟན་འཛིན་སྙན་གྲགས་ཀྱི་གསུང་འབུམ། ངག་དབང་གསུང་རབ་མཐུ་སྟོབས་ཀྱི་གསུང་འབུམ། ཕ་བོང་ཁ་པ་བདེ་ཆེན་སྙིང་པོའི་གསུང་འབུམ། རྡོ་སྦྲི་ཤེས་རབ་རྒྱ་མཚོའི་གསུང་འབུམ། འཇིགས་མེད་དམ་ཆོས་རྒྱ་མཚོའི་གསུང་འབུམ། མཁས་དབང་དགེ་འདུན་ཆོས་འཕེལ་གྱི་རྩོམ་ཡིག ཡོངས་འཛིན་ཁྲི་བྱང་རྡོ་རྗེ་འཆང་གི་གསུང་འབུམ། ལོ་རྒྱུས་དང་རྒྱལ་རབས་ལ་རྣམ་དཔྱོད་ཀྱི་མིག་དཀྱུས་ཡངས་པ་

ཞྭ་སྣབ་པ་དབང་ཕྱུག་བདེ་ལྡན་སོགས་དགེ་ལྡན་པའི་མཁས་པའི་ལེགས་བཤད་སོགས་དེད་ཀྱིས་ཐོས་བསམ་བྱས་པའི་དཔེ་དེབ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་མིང་བྱང་འདིར་བཀོད་ན་ཚིག་ཚོགས་ཧ་ཅང་ཆེ་བར་མཐོང་ནས་རེ་ཤིག་དེ་ཙམ་གྱིས་འཐུས་པར་བྱས་སོ། །

བཀའ་བརྒྱུད་པའི་གཞུང་།

མི་ལའི་རྣམ་ཐར་དང་མགུར་འབུམ། མཉམ་མེད་དྭགས་པོ་ལྷ་རྗེ། གརྨ་པ་སྐུ་ཕྲེང་གསུམ་པ་རང་བྱུང་རྡོ་རྗེ། འགོས་ལོ་ཟླ་བ་གཞོན་ནུ་དཔལ། འདི་དེབ་ཐེར་སྔོན་པོ་མཛད་པ་པོ་དང་། (རྗེ་ཙོང་ཁ་པ་ཆེན་པོའི་དངོས་སློབ་སྐད་གཉིས་སྨྲ་བའི་ལོ་ཙཱ་བ་གཉིས་ཀྱི་ཡ་གྱལ་ཡིན) གརྨ་པ་སྐུ་ཕྲེང་བརྒྱད་པ་མི་བསྐྱོད་རྡོ་རྗེ། གརྨ་མ་མི་བསྐྱོད་རྡོ་རྗེའི་སློབ་མ་ཀུན་མཁྱེན་པད་མ་དཀར་པོའམ་འབྲུག་པ་པད་དཀར་བའི་གསུང་འབུམ། གརྨ་པ་མི་བསྐྱོད་ཞབས་ཀྱི་སློབ་མ་དཔའ་བོ་གཙུག་ལག་ཕྲེང་བ། (དཔའ་བོ་གཙུག་ལག་ཕྲེང་བ་ནི་མཁས་བཙུན་བཟང་གསུམ་གྱི་ཡོན་ཏན་གྱིས་ཕྱུག་པ་ཙམ་དུ་མ་ཟད་ཀྱི་ཟླ་རི་སོགས་དབེན་པའི་གནས་སུ་སྒྲུབ་པ་སྙིང་པོར་མཛད་པའི་ཚེ་བློས་བཏང་གི་བྱ་བྲལ་གྱི་རྣལ་འབྱོར་ཆེན་པོ་ཞིག་ཀྱང་ཡིན་ནོ། །བློ་གཟུ་བོར་གནས་པ་ཞིག་ཡིན་ཆེ་དམ་པ་འདིའི་རྣམ་ཐར་མཇལ་བ་ཙམ་གྱིས་དད་པ་དང་གིས་སྐྱེ་བ་ཞིག་འདུག་གོ) གརྨ་པ་སྐུ་ཕྲེང་དགུ་པ་དབང་ཕྱུག་རྡོ་རྗེ། དྭགས་པོ་བཀྲ་ཤིས་རྣམ་རྒྱལ། སི་ཏུ་ཆོས་ཀྱི་འབྱུང་གནས་ཏེ་སི་ཏུ་པཎ་ཆེན་གྱི་གསུང་འབུམ། ཁོ་བོའི་དད་མོས་ཆེ་ཤོས་ཀྱི་ཕྱོགས་མེད་རིས་མེད་ཀྱི་མཁས་གྲུབ་ཆེན་པོ་འཇམ་མགོན་ཀོང་སྤྲུལ་བློ་གྲོས་མཐའ་ཡས་སམ་ཀོང་སྤྲུལ་ཡོན་ཏན་རྒྱ་མཚོའི་གསུང་རྣམས་ནི། རྒྱལ་བ་ཙོང་ཁ་ཆེན་པོའི་གསུང་ལྟར་ཕྱོགས་ལྷུང་ཟུར་ཟའི་དྲི་ཙམ་ཡང་མེད་པར་བློ་བདེ་པོ་བྱས་ནས་བརླག་ཆོག་ཅིང་། མཁས་པ་དགའ་བ་བསྐྱེད་པའི་ལེགས་བཤད་དང་། ཡ་རབས་དང་རྣམ་དཔྱོད་ཅན་རྣམས་ཀྱི་མིག་དཔེར་འོས་པའི་རྨད་དུ་བྱུང་ལེགས་བཤད་རྣམས་གཙོ་འདོན་ཞུས་སོ། །

ས་སྐྱའི་སྐོར།

ས་ཆེན་ཀུན་དགའ་སྙིང་པོ། རྗེ་བཙུན་བསོད་ནམས་རྩེ་མོ། རྗེ་བཙུན་གྲགས་པ་རྒྱལ་མཚན། ས་སྐྱ་པཎྜི་ཏ་ཀུན་དགའ་རྒྱལ་མཚན། འགྲོ་མགོན་ཆོས་རྒྱལ་འཕགས་པ། གཡག་སྟོན་སངས་རྒྱས་དཔལ། རྗེ་རེད་མདའ་བ་གཞོན་ནུ་བློ་གྲོས། ཤཱཀྱ་མཆོག་ལྡན་པ་སོགས་ཀྱི་གསུང་འབུམ་དང་། གཞན་ཡང་ས་སྐྱའི་ཆོས་འབྱུང་དང་། ས་སྐྱའི་ལམ་འབྲས་སོགས་སོ། །

སྙིང་མའི་སྐོར།

སློབ་དཔོན་རིན་པོ་ཆེའི་སྐྱེས་རབས་རྣམ་ཐར་གྱི་སྐོར་ཨོ་རྒྱན་གླིང་པས་གཏེར་ནས་བཏོན་པ་པདྨ་བཀའ་ཐང་ཞེས་བྱ་བ། ཀུན་མཁྱེན་ཀློང་ཆེན་རབ་འབྱམས་པ། ཀུན་མཁྱེན་འཇིགས་མེད་གླིང་པ། འཇུ་མི་ཕམ་རིན་པོ་ཆེ། རྫ་དཔལ་སྤྲུལ་འཇིགས་མེད་ཆོས་ཀྱི་དབང་པོའི་གསུང་སོགས་སོ། །མདོར་ན་ཚིག་མཛོད་འདིའི་འབྱུང་ཁུངས་ནི་རྒྱལ་བའི་བཀའ་དང་། འཕགས་བོད་ཀྱི་མཁས་པའི་ལེགས་བཤད་ཚད་ལྡན་ཤ་སྟག་མ་གཏོགས་མཁས་པ་ཡིན་ཟེར་ཚད་ལ་མགོ་འབྱུལ་ལུས་འབྱུལ་ཞུས་མེད་པས། ཅིས་ཀྱང་ཡིད་ཆེས་པའི་གནས་སུ་ངེས་སོ། །

སྒོམ་སྡེ་ཚིག་མཛོད་ཆེན་མོ་ཞེས་བྱ་བ་བཞུགས་སོ། །

༼ མཚོད་བརྗོད ༽

སྣ་ཚོགས་གདུལ་བྱའི་མོས་ཁམས་བསམ་པ་ཀུན། །ཇི་བཞིན་གཟིགས་ཤིང་གང་ལ་གང་འདུལ་གྱིས། །
རྣམ་མང་ཆོས་ཀྱི་དགའ་སྟོན་འགྱེད་མཛད་པའི། །རྣམ་འདྲེན་ཤཱཀྱ་སེངྒེར་མགོས་ཕྱག་འཚལ། །

རྒྱལ་བསྟན་ཉག་ཕྲ་སྨྱུམ་ཟད་མར་མེའི་ཚུལ། །རྨང་ནས་སོས་ཏེ་ཆེས་ཆེར་དར་མཛད་པའི། །
བསྟན་པའི་སྣང་བྱེད་ས་གསུམ་འགྲོ་བའི་མིག །ཞི་བདེའི་དེད་དཔོན་བསྟན་འཛིན་རྒྱ་མཚོར་འདུད། །

བསྒྱུས་གྲྭ་ནས་བཟུང་གཞུང་ལུགས་ཆེན་པོའི་བར། །སློབ་ཁྲིད་ལམ་སྟོན་མཛད་པའི་དྲིན་ཅན་རྗེ། །
མཁས་བཙུན་བཟང་པོས་ཐུགས་རྒྱུད་ཡོངས་སྨྱུག་པ། །ཡོངས་འཛིན་བཀྲ་ཤིས་འབུམ་སོགས་སྙིང་ནས་འདུད། །

འཕགས་བོད་མཁས་པའི་ཞལ་གྱི་བུམ་བཟང་ལས། །ལེགས་པར་འོངས་པའི་མན་ངག་བདུད་རྩིའི་བཅུད། །
ཐོས་བརྩོན་གཟུར་གནས་བློ་གསར་བྱེ་བའི་ཚོགས། །མགུ་བ་བསྐྱེད་ཕྱིར་རྩོམ་པའི་ལས་ལ་འཇུག །

རང་རྒྱུད་གྲོང་པོའི་ཉ་ལྟེབས་ལྟོ་བ་རུ། །ལེགས་པར་འཁྱིངས་པའི་ལེགས་བཤད་ནུ་རིའི་ཀ། །
ལྷག་བསམ་སྲ་བུར་བརྒྱུས་པའི་ཕྲེང་བ་འདི། །དཔྱོད་ལྡན་གཡོན་མིག་མ་ཡི་མགུལ་བར་སྤྲིན། །

ང་ང་ཟེར་བའི་མཁས་རློམ་དེ་པོ་རྣམས། །རྩོམ་པ་སྐད་སྟན་མི་འབྲིན་བཏང་སྙོམས་བཞུགས། །
ཀུན་རྨོངས་ཤེས་རབ་བྲལ་བའི་བོང་བུ་ཡིས། །ལེགས་བཤད་མགྲིན་ཧ་འཁྲོལ་ལ་བཟོད་པར་མཛོད། །

རང་གིས་ཀྱང་ནི་ཤེས་པར་མི་ནུས་ལ། །གཞན་ལ་འདྲི་བའི་ཡུལ་ཡང་མི་རྙེད་པའི། །
དུས་ངན་དག་ཀྱང་མི་འཆར་རྟོལ་མེད་པས། །དེ་ཆེ་འདི་ཡིས་སློབ་དཔོན་བྱེད་པར་ཤོག །

རིགས་ལམ་འཁྲོས་ཀྱི་གོམ་སྟབས་མི་བརྟན་ཅིང་། །ལེགས་ཉེས་འབྱེད་པའི་བློ་ཡི་མཐུ་བྲལ་བ། །
ཐག་དོག་སྤྱོས་ཚུས་བཟི་བའི་མི་རྣམས་ལ། །ལེགས་བཤད་གཏམ་གྱིས་མགུ་བ་ག་ལ་སྐྱེད། །

འདི་སྣང་འཁྲུལ་བའི་འཁོར་བའི་འོབས་ཆེན་པོར། །དབང་མེད་ལས་ཀྱིས་ཚུད་ཀྱང་བླ་མ་ལྷས། །
བྱིན་རླབས་ཐུགས་རྗེའི་ཐེམ་སྐས་བརྐྱངས་པ་ལ། །འཛེགས་ཏེ་ཚིག་མཛོད་རྩོམ་པའི་སྐལ་བཟང་རྙེད། །

བསླབ་པར་སྨྲོན་ཆགས་མིག་ནི་མཆི་མས་གང་། །ཡི་ཆད་སྲོ་ཤི་སེམས་ནི་བློང་བློང་པོར། །
གྱུར་ཀྱང་རྐྱེན་ངན་གྲོགས་སུ་ཤར་བ་ལས། །ཨེ་མ་བདག་གི་དལ་འབྱོར་དོན་ཡོད་གྱུར། །

རིས་མེད་གྲུབ་མཐའི་བློ་གསར་རྐང་དྲུག་ཚོགས། །རབ་འབྱམས་གཞུང་ལུགས་འདུས་པའི་པད་མཚོ་འདིར། །
ཞུགས་ཏེ་ཐོས་བསམ་འཕུར་ལྡིང་རོལ་པ་ལས། །གཞུང་དོན་བདུད་རྩིའི་རོ་མངར་སྤྱོད་པར་ཤོག །

ཅེས་མཚོན་པར་བརྗོད་པའི་ཚིག་གིས་བཀྲ་ཤིས་པར་བྱས་ཏེ། ཚིག་མཛོད་དངོས་འགོད་པ་ལ།

ཐོག་མར་སྒྲིག་སྟངས་ནི།

སྡེ་ཚན་དང་པོ།

1 ཐོག་མར་སྔོན་འཇུག་མེད་པའི་མིང་གཞིའི་ཡི་གེ དཔེར་ན། <ཀ་དག> <ཀ་རྨ> <ཀིང་ཤུ་ཀ> <ཀུན> <ཀེ་རེ> <ཀོས> ལྟ་བུ།

2 <ཀླ> ལ་ཆུང་བཏགས་པ་འདི་འཚོལ་སྐབས་བདེ་བའི་ཕྱིར་ཡོངས་གྲགས་ཀྱི་ཚིག་མཛོད་ཀྱི་ཕྱག་སྲོལ་དང་མི་མཐུན་པར་མཐར་ཆགས་སུ་བཀོད་ཡོད། དཔེར་ན། ཀ་ཀླ། དེའི་མཇུག་ཏུ། "ཀླ་ཀ་ཊུ" ཞེས་བཀོད་ཡོད། ཡོངས་གྲགས་ཀྱི་སྲོལ་ལ། ཀ་ཤུགས། ཀ་བཤད། ཅེས་"' ཀ" རྫོགས་པའི་མཚམས་ནས། ཀླ་ཀ་ཊུ། ཞེས་བཀོད་སྲོལ་ཡོད།

3 <ཀྭ> ཞ་ནུར་ཅན་རྣམས་ཀྱང་འཚོལ་སྐབས་བདེ་བའི་ཕྱིར་ཡོངས་གྲགས་ཀྱི་ཚིག་མཛོད་ཀྱི་སྲོལ་དང་མི་མཐུན་པར་རང་དང་སྒྲ་གདངས་མཐུན་པའི་ཡི་གེའི་རྗེས་སུ་བཀོད་པ་དཔེར་ན། <ཀ་ཡེ> དེའི་མཇུག་ཏུ <ཀྭ་ཡེ> ཞེས་བཀོད་ཡོད། ཡོངས་གྲགས་ཀྱི་ཕྱག་སྲོལ་ལ། ན་རོའི་མཇུག་ཏུ། ཞ་ནུར་ཅན་གྱི་ཡི་གེ"' ཀྭ" རྣམས་བཀོད་ཡོད། དཔེར་ན། ཀཽཎ་ཌི་ནྱ། དེའི་མཇུག་ཏུ། "ཀྭ" ཞེས་བཀོད་ཡོད།

4 ཡ་བཏགས་བརྩེགས་མེད། <ཀྱང> <ཀྱོང་མོ>

5 ར་བཏགས་བརྩེགས་མེད། <ཀྲང> <ཀྲོང་ངེ>

6 ལ་བཏགས་སྔོན་འཇུག་མེད་པ། <ཀླ་ཀློ> <ཀློང་ཡངས>

7 བརྩེགས་མེད་སྔོན་འཇུག་ཅན། <དཀར> <དཀྱིལ> <བཀྲུལ> <དཀྲི> <བཀླགས> ལྟ་བུ།

8 རའི་མགོ་ཅན་སྔོན་འཇུག་མེད་པ། <རྐང> <རྐྱོང> ལྟ་བུ།

9 ལའི་མགོན་ཅན་སྔོན་འཇུག་མེད་པ། <ལྐུག་པ> <ལྐོག་ཤལ> ལྟ་བུ།

q སའི་མགོ་ཅན་སྔོན་འཇུག་མེད་པ། <སྐ་རགས> <སྐྱུ> <སྐྱེ་བ> <སྐྲོད> ལྟ་བུ།

w བརྩེགས་ཅན་དང་འདོགས་ཅན་སྔོན་འཇུག་ཅན། <བརྐམ> <བརྐུ་བ> <བསྐ་བ> <བསྐྱུན་པ> <བསྐྲོགས> ལྟ་བུ།

སྡེ་ཚན་གཉིས་པ།

ཚིག་གཅིག་ལ་དོན་མི་འདྲ་བ་ཡོད་པ་རྣམས་ལ། 1 2 3 4 ནག་ཤས་ཆེ་བའི་དབྱེ་རྟགས་འདི་འདྲ་བཀྲུབ་ཡོད། དཔེར་ན། ཀླུ། 1 <ནཱ་ག> ཆུ་ལ་གནས་པའི་སྲོག་ཆགས་ཤིག 2 གྲངས་

བརྒྱད་ཀྱི་མིང་། 3 ཡན་ལག་གི་རླུང་ལྔའི་ནང་ཚན་ཀླུའི་རླུང་གི་མིང་། ཞེས་པ་ལྟ་བུ།

སྤྱིར་དོན་འདྲ་ལ་ནང་གསེས་ཀྱི་ཁྱད་པར་ཅུང་ཟད་ཡོད་པ་རྣམས་ལ། 1 2 དབྱེ་རྟགས་འདི་བཀྲབ་ཡོད། དཔེར་ན། རྐུན་པོ། 1 རྐུན་མ། 2 མཐུས་འཕྲོག་མཁན། ཞེས་པ་ལྟ་བུ།

ཚིག་དེ་ལེགས་སྦྱར་དང་། དུས་གསུམ་སོགས་གསལ་བར་མཚོན་ཕྱིར། () ཤད་སྒྲོམ་གྱི་ནང་དུ་བཀོད་དེ་ཁྱད་པར་ཕྱེ་ཡོད། དཔེར་ན། ཀུནྡ། (ལེགས་སྦྱར) 1 དྲི་ཤིན་ཏུ་ཞིམ་པའི་མེ་ཏོག་དཀར་པོ་ཚུང་ཚུང་ཞིག་གི་མིང་། འདི་ལ་ཕྱི་རྒྱལ་བས་ Jasmine ཟེར། 2 ཁ་དོག་དཀར་བའི་དཔེ། དཔེར་ན་ཁམས་དཀར་པོ་ལ་ཀུནྡ་ལྟ་བུའི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ཞེས་པ་ལྟ་བུ། 3 ཁམས་དཀར་པོ། དཔེར་ན་ཀུནྡ་མི་འབྲིན་ཚངས་སྤྱོད་བསྟེན། ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །

ལེགས་སྦྱར་གྱི་སྐད་དོད་རྣམས་ཤད་གུག་འདི་ལྟ་བུའི་ནང་ < > བཀོད་ཡོད། དཔེར་ན། ཀླུ་སྒྲུབ། <ན་གརྫ་ན> ལྟ་བུ།

མཚན་བུ་དེ་ཚིག་ལྷག་འོག་གང་གི་ཡིན་རྟོགས་པའི་ཕྱིར། དབྱེ་རྟགས་འདི་བཀོད། དཔེར་ན། ཐད་དབང་ཅན་མ་ཡིན་པ། [བརྡ་སྤྲོད] སླར་བསྡུ། [གོ་ངོ་དོ་ནོ་བོ་མོ་འོ། །ར་ལ་སོ་ཏོ] ལ་དོན། [སུ་ར་རུ་དུ་ན་ལ་ཏུ] ཞེས་སོགས་ལྟ་བུའོ། །

༼ ཀ ༽

ཀ། 1 ཀ་མད་སུམ་ཅུའི་དང་པོའོ། །2 ཀོ་ན། རང་། དཔེར་ན། དེ་ཀ་ཞེས་པ་ལྟ་བུ་དང་། དེ་རུ་ཀ་འགྲོ་དགོས་ཞེས་པ་དང་། ཅི་མཛད་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་དུ་འགྱུར་བ་ཞིག་བྱུང་ན་སྙམ་པ་ཀ་དགོངས་ལྟ་བུ། ད་ལྟའང་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ཀྱི་སྟོབས་པ་ཀ་གསུང་། ཞེས་པ་ལྟ་བུ་རྣམས་སོ། །3 མིང་གི་ཆ་ཤས་སུ་གྱུར་པའི་ཡི་གེ་ཞིག་སྟེ། རྟགས་མཚུངས་འདྲེན་སྐབས། གད་བ་ས་སྟེ། རྗེས་འཇུག་པོས་དྲངས་པའི་མིང་གི་ཆ་ཤས་ཤིག དཔེར་ན། ཐོག་ཀ། དབྱིད་ཀ་ལྟ་བུ། 4 མིང་མཐར་སྦྱར་ན་ཐམས་ཅད་ཅེས་པའི་དོན་སྟོན་པའི་ཡིག་འབྲུ་ཞིག དཔེར་ན་སྤྱ་ཕྱི་གཉིས་ཀ་ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །5 དང་པོ། གདོད་མ། ཐོག་མ། དཔེར་ན་ཀ་ནས་དག་པ་ཞེས་པ་ལྟ་བུ།

ཀཿ (ལེགས་སྦྱར) 1 ཀླད་ཀོར་ཉིས་བརྩེགས་ཅན་དེ་ལ་རྣམ་བཅད་ཟེར། ཀློག་ཚུལ་ནི། ཕལ་ཆེར་ས་རུ་བཀླག་སྟེ། དཔེར་ན་ནམཿཞེས་པ་ལ། ནམས་དང་། ཡང་ན། ས་མ་ཡིན་པ་ལ་དྲག་པོར་ལྷུམས་ལྷུམས་བཅད་ནས་འདོད་དགོས་པ། དཔེར་ན་ཨཿདང་། ཕཊྐྵ་བུའོ། །2 རིང་ཆ་མཚོན་པའི་ཡི་གེ་ཞིག ས་ཧ་ཀཱ་རཱཞེས་པ་ལྟ་བུ། ར་ཡིག་ལ་རྣམ་བཅད་ཡོད་པས་གདངས་རིང་པོས་བཀླག་དགོས།

ཀ་ཀ་ནི། (ལེགས་སྦྱར) 1 འགྲོན་བུའི་མིང་། 2 འགྲོན་བུ་ཉི་ཤུའི་རིན་ཐང་གི་ཚད། པོ་ཧྲི་ཡང་ཟེར། འདུལ་བ་གཞི་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ་ལས་བཤད། ཀ་ཀ་ནི་ཞེས་པ་ལེགས་སྦྱར་ཅུང་ཟད་ཟུར་ཆག་པར་སྙམ་སྟེ། ལེགས་སྦྱར་དུ་ काकिनी-णी "ཀཱ་ཀ་ནི" འམ། "ཀཱ་ཀ་ཎི" ཞེས་འབྱུང་བ་དེའོ། །དབྱིན་སྐད་དུ་ cowrie ཟེར། དབྱིན་སྐད་ཀྱི་ཀོ་རི་ཞེས་པའང་ཧིན་སྐད་ཀྱི་ Kauri कौडी ཀཽ་ཊི་

ཟུར་ཆག་པའོ། །རང་གི་རྣམ་བཤད་ལས། ཀ་ཀ་ནི་ཞེས་བྱ་བ་ནི་བོ་རྡི་ཀ་སྟེ། འགྲོན་བུ་ཉི་ཤུའི་རིན་ཐང་གི་མིང་ངོ་། །ཞེས་གསུངས་སོ། །

ཀཱ་ཀི་ནཱི། (ལེགས་སྦྱར) ཀ་ཀ་ནི་དང་འདྲ།

ཀ་ཀོ་ལ། (ལེགས་སྦྱར) ཀཀྐོ་ལ་དང་འདྲ།

ཀཱ་ཀོ་ལ། (ལེགས་སྦྱར) 1 བྱ་རོག་ཆེན་པོ། ཞེས་འཕགས་བོད་སྐད་གཉིས་ཤན་སྦྱར་གསེར་གྱི་ཕྲེང་མཛེས་ལས་བཤད། 2 སྨན་ཟླ་བའི་བྱེ་མ། 3 བྱ་རོག་གི་ཚང་པ་འདྲ་བའི་དུག་རིགས་ཤིག དུག་རིགས་དགུའི་བྱེ་བྲག་ཅིག 4 ཀཀྐོ་ལ་དང་འདྲ།

ཀ་སྒྲོགས། ཆུར་སྒྲོགས་ཏེ་ཆུ་བྱ་ཞིག སྒྲ་བཤད་ནི། ཀ་ཞེས་པའི་སྒྲ་འབོད་པས་ཀ་སྒྲོགས་ཞེས་མིང་ཐོགས་པ་འདྲ་ཞེས་གསུང་མཁན་ཡོད། འདི་ལ་ཆུར་སྒྲོགས་ཞེས་པ་ནི། ཆུ་ལ་གནས་ནས་སྒྲ་སྒྲོགས་པས་ན་ཆུར་སྒྲོགས་ཞེས་ཟེར་བ་ཡིན་ནམ་སྙམ།

ཀ་ཆེན་བཞི། 1 འགོས་ཁུག་པ་ལྷས་བཙས་ཀྱི་སློབ་མའི་གཙོ་བོ་སྟེ། ཀ་ཆེན་བཞི་ནི། འཛད་བསོ་རོང་མར་སྟོན་སེང་རྒྱལ། ཆབས་ལྷ་ཁང་གི་སུམ་སྟོན་ཡེ་འབར། ཤངས་ཀྱི་ངབ་སྟོན་བྱང་ཆུབ་རྒྱལ་མཚན། གཉལ་གྱི་ཤེ་སྟོན་རྡོ་རྗེ་རྒྱལ་མཚན་དང་བཞིའོ། །བུ་སྟོན་རིན་པོ་ཆེའི་གསང་འདུས་ཆོས་འབྱུང་ལས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །2 བཀའ་བབས་ཀྱི་སློབ་མ་བཞི་དང་དོན་གཅིག བཀའ་བབས་ཀྱི་སློབ་མ་བཞི་ལ་གཟིགས།

ཀ་ཆེན་བརྒྱད། (ཕྱོ་སྦྱོང) པོ་ཏི་བའི་མཐའ་ཀ་ཆེན་བརྒྱད་ལ་གཟིགས།

ཀ་ཏྲན། རས་དཀར་ཞིག

ཀ་ཏོ་ར། (རྒྱ་གར་སྐད) ལྕགས་ཟངས་སོགས་ལས་བཟོས་པའི་གཞོང་པའི་མིང་། རྒྱ་གར་བས་ (कतोर) ཟེར། ཀ་ཏོ་ར་ཡང་འཐད་པར་བཤད།

ཀ་ཊོ་ར། ཀ་ཏོ་ར་དང་འདྲ།

ཀ་བསྟོད། འཇམ་དཔལ་གཤིན་རྗེ་གཤེད་ཀྱི་བཀའ་སྟོད་དམ་ཅན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ལ་བསྟོད་པ་བདུད་དཔུང་འཇོམས་པ་ཞེས་བྱ་བ། རྗེ་དགེ་འདུན་པ་དཔལ་བཟང་པོས་མཛད། ཧཱུྃ། ཀཱ་ལ་རཱུ་པ་རབ་

བཛྲེད་དྲག་པོའི་སྐུ། །ཁ་ནས་ཁྲག་འཛག་མི་མགོའི་ཕྲེང་བ་ཡི། །ག་ཤ་རབ་འཕྱུར་མི་བཟད་བདུད་དཔུང་གི །ང་རྒྱལ་དྲེགས་པ་འཇོམས་པ་ཁྱོད་ལ་བསྟོད། །ཅེས་སོགས་ཀྱི་བསྟོད་པ་འདི་ཡིན་ནོ། །འདི་རྗེ་དགེ་འདུན་གྲུབ་ཀྱི་གསུང་ཐོར་བུ་༡༥བ༢ན་བཞུགས་སོ། །

ཀ་བསྟོད་མ་བསྟོད། དམ་ཅན་ཆོས་རྒྱལ་ཡབ་ཡུམ་གྱི་བསྟོད་པ་སྟེ། ཧཱུྃ། ཀཱ་ལ་རུ་དྲ་པ་རབ་བཛྲེད་དྲག་པོའི་སྐུ། །ཞེས་སོགས་དམ་ཅན་ཆོས་རྒྱལ་གྱི་བསྟོད་པ་དང་། བྷྱོཿ མ་སྐྱེས་མ་འགག་ཆོས་དབྱིངས་ཀློང་ཡངས་ནས། །ཞེས་སོགས་དེའི་ཡུམ་གྱི་བསྟོད་པ་གཉིས་ལ་ཟེར། རྗེ་དགེ་འདུན་གྲུབ་ཀྱིས་མཛད།

ཀ་དག སྟོང་ཉིད་ཀྱི་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་ཤིག སྣྲ་བཤད་ནི། ཀ་ནས་དག་པ་སྟེ་གདོད་མ་ནས་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པས་དག་པའམ་སྟོང་པས་ན་དེ་སྐད་ཅེས་བྱའོ། །

ཀཱ་དམ་པ། (ལེགས་སྦྱར) ཀཱདམྦ་དང་དོན་འདྲ།

ཀཱ་དམྦ། (ལེགས་སྦྱར) 1 ཆུ་སྐྱར། ཡོངས་གྲགས་སུ་ངང་པ་ཟེར་བའི་སྐྱེ་དང་རྐང་པ་ཐུང་བའི་ཆུ་བྱ་དེའི་མིང་། དབྱིན་སྐད་དུ duck ཟེར་བ་དེ་ཡིན། །བོད་སྐད་དུ་བསྒྱུར་ན། ཆུ་སྐྱར་ཞེས་བྱ། ༢རྒྱལ་མཆོག་ལྔ་པ་ཆེན་པོ་སོགས་མཁས་པ་མང་པོས་མཐིང་རིལ་གྱི་མིང་དུ་བཤད། མཐིང་རིལ་ལ་གཟིགས། ལེགས་སྦྱར་དུ་ཀལ་ཧཾས་कलहंसः་དང་། ཀཱདམྦ་कादंबः་ཟེར། དེང་སང་གསར་དུ་བསྒྲིགས་པའི་རི་མོ་ཅན་གྱི་ཚིག་མཛོད་ཅིག་ནང་། ཆུ་སྐྱར་ཞེས་པ་ཆུ་བྱ"སྦྲེགྷ་ལ" seagull ཞེས་པ་དེའི་མིང་དུ་བྱས་པ་ནི་ལེགས་པར་མ་མཐོང་སྟེ། མངོན་བརྗོད་འཆི་མེད་མཛོད་ཀྱི་འགྲེལ་པ་འདོད་འཇོ་བ་མོ་ལས། ཀཱདམྦ་དང་། ཀལ་ཧཾས་ནི་ཆུ་སྐྱར་རོ། །ཞེས་གསལ་བར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །Apte English Sanskrit dictionary ཞེས་པའི་དབྱིན་སཾ་ཤན་སྦྱར་གྱི་ཚིག་མཛོད་ནང་། ཀལ་ཧཾས་कलहंसः་དང་། ཀཱདམྦ་कादंबः་གཉིས་duck ངང་པའི་མིང་དུ་བཤད་དོ། །2 ཤིང་ཚོགས་ཅན།

ཀ་དར་སྒྲོག མཛད་སྒོ་གྲོལ་ཁར་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་སྐད་ཀ་བ་ལ་ཁ་བཏགས་འདོགས་པ་ལ་ཟེར་ཏེ། སྔར་སྐྱིད་དགག་དབང་དོན་གྲུབ་ལགས་ཀྱིས་བརྩམས་པའི་༧རྒྱལ་མཆོག་སྐུ་འཕྲེང་བཅུ་གསུམ་པ་

ཆེན་པོའི་མཛད་རྣམ་ལས། མཛད་སྒོའི་རིམ་པ་རྣམས་གྲུབ་ནས་ཚོགས་གྲོལ་ཁར་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་སླད་ཚོམས་ཆེན་ནམ་འདུ་ཁང་གི་ཀ་རིང་མདུན་མ་གཉིས་ལ་མཛལ་དར་འདོགས་པ་ལ་ཟེར། ཀ་བ་ཐྲ་བའི་རིགས་ལ་ཀ་དར་འཆིང་ཞེས་འབྲི་དགོས་པར་བཤད་དོ། །

ཀ་ཏྲ། (འདུལ་བ) ཆོན་གྱི་བྱེ་བྲག་ཅིག་གི་མིང་ཡིན་པར། རྒྱ་གར་གྱི་སློབ་དཔོན་ཚུལ་ཁྲིམས་བསྐྱངས་གསུང་།

ཀ་ན་ཀ། (རྒྱ་གར་སྐད) པྲ་ལྦ་ཤ་དང་འདྲ།

ཀ་ནི་ཀའི་སྤྲིངས་ཡིག རྒྱལ་པོ་ཀ་ནིཥྐ་ལ་སྤྲིངས་པའི་སྤྲིང་ཡིག་ཅེས་བྱ་བ་སློབ་དཔོན་དཔའ་བོས་མཛད། རྒྱ་གར་སྐད་དུ། མཧཱ་རཱ་ཛ་ཀ་ནིཥྐ་ལེ་ལ་ཞེས་བྱའོ། །འདི་འཇམ་དཔལ་རྩ་རྒྱུད་ནས་ལུང་བསྟན་པའི་ཁ་ཆེའི་རྒྱལ་པོ་ཀཱ་ནི་ཀ་ཞེས་བྱ་བས། སློབ་དཔོན་དཔའ་བོ་མཆོད་གནས་སུ་སྤྱན་དྲངས་པའི་ཚེ་སྐྱུན་བགྲེས་པས་འགྲོན་མ་ཐུབ་པར། སྤྲིངས་ཡིག་འདི་བརྩམས་ནས་བསྐུར་ཏེ་རྒྱལ་པོ་ཆོས་ལ་བཀོད་པ་ཡིན་ཚུལ་གསུང་ངོ་། །འདི་སྡེ་དགེ་བསྟན་འགྱུར་༼ངེ་པ༽སྐྱེས་རབས་དང་ལྷན་དུ་ཤོག་གྲངས་༥༢༣ན༨ན་བཞུགས་སོ། །

ཀ་ཊ་ཡ། (ལེགས་སྦྱར) 1 གདུང་ཕྱེད་པའི་རྣམ་པར་བཤད་པ་ཡོད་ཀྱང་། རྡོ་རྗེ་རྩེ་གཅིག་པའི་རྣམ་པའོ། །ཞེས་རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་གསུང་ཟིན་བྲིས་འཛིགས་བྱེད་ཀྱི་ཕྱག་མཚན་སོགས་ཀྱི་བཤད་པ་ལས་གསུངས། 2 ཀ་ཊ་ཡ་ནི་གདུང་ལ་ཞགས་པ་བཏགས་པའི་ཞགས་གདུང་དུ་གྲགས་པ་དེའོ། །

ཀ་ཊི། (ལེགས་སྦྱར) མཁས་པ་མང་པོས་མཆོད་རྟེན་གྱི་མིང་ཡིན་པར་བཤད། ཀ་ཊི་ཞེས་པའི་སྐོར་ལ། དགེ་བཤེས་ (བླ་ཉུ་བླ་མ) བསྟན་འཛིན་རྒྱལ་མཚན་རིན་པོ་ཆེས་ སྤུར་མཆོད་རྟེན་ནས་སྒོ་ལམ་ཡོད་པ་དེ་ཚོའི་ཡས་སྒོ་ལ་མི་འབྱུགས་པའི་དཀྱིལ་འཁོར་དང་། གཟུངས་སྔགས་ཀཾ་ཀ་ནི་བྲིས་ཡོད་པ་དག་ལས། ཕྱིས་མཆོད་རྟེན་སྒོ་ལམ་ཡོད་པ་ཆང་མར་མིང་དེ་འཇགས་པ་མིན་ནམ་གསུངས་པ་དང་། སྐྱབས་རྗེ་བདུད་འཇོམས་རིན་པོ་ཆེས་རྒྱ་གར་བས་མཆོད་རྟེན་རྣམས་ལ་ཀ་ཊི་ཟེར་བ་རེད་ཅེས་གསུངས། ཞེས་ཞྭ་སྒབ་པའི་རྒྱལ་རབས་ན་གསལ་བ་ལྟར་རོ། །

ཀ་པླ་ལ། (ལེགས་སྦྱར) 1 ཐོད་རུས། 2 མིའི་ཐོད་རུས་ལས་བཟོས་པའི་སྣོད་ཅིག ངེས་ཚིག་ནི་བདེ་

སྐྱོང་སྟེ། ཀཾ་དང་པླ་ལ་གཉིས་སོ་སོར་བཤད་ན། ཀཾ་བདེ་བ་དང་། པླ་ལ་སྐྱོང་བ་ལ་བཤད་ས་
ཡོད་པ་ཇེའི་སྤྱགས་རིམ་ཆེན་མོར་གསུངས།

ཀ་པ་ལླི། (ལེགས་སྦྱར) ཐོད་པ་ཅན། འཕགས་བོད་སྐད་གཉིས་ཤན་སྦྱར་གསེར་གྱི་ཕྲེང་མཛེས་ན་གསལ།

ཀཔ་ལི། ཐོད་རུས་ཏེ། ལེགས་སྦྱར་གྱི་ཀ་པླ་ལ་ བྱུར་ཆག

ཀཔི་ལ་བསྟུ། (ལེགས་སྦྱར) (འདུལ་བ) སེར་སྐྱའི་གྲོང་ཁྱེར། ལུམྦི་ནིའི་ནུབ་ཕྱོགས་མེ་ལི་ལྔ་དྲུག་ཙམ་ན་ "ཀཔི་ལ་བསྟུ" སེར་སྐྱའི་
གྲོང་ཁྱེར་གྱི་ཤུལ་ཡོད་ཅིང་། དེང་སང་མིང་ལ་Tilaurakot "ཏི་ལོ་ར་ཀོ་ཊ" ཟེར་ཞེས་མཁས་དབང་དགེ་འདུན་ཆོས་འཕེལ
གསུང་། སེར་སྐྱའི་གྲོང་ཁྱེར་ཞེས་པར་གཟིགས།

ཀ་སྨུ་ར། (ལེགས་སྦྱར) 1 ག་བུར། 2 ཐིག་ལེ། ཁམས་དཀར་པོ། ཐིག་ལེ་ལ་ཀ་སྨུ་ར་ཞེས་པ་ནི་ཁ་དོག་
དཀར་པོའི་ཆ་ནས་བཏགས་སོ། །

ཀ་བ་ཤིང་ལོ་ཅན། རས་འཕྲུལ་སྣང་གཙུག་ལག་ཁང་ངམ་ཡོངས་གྲགས་སུ་ཇོ་ཁང་དུ་འབོད་པ་དེའི་
ནང་གི་ཀ་བ་ཞིག དེའི་འོག་ཏུ་ཆོས་རྒྱལ་སྲོང་བཙན་སྒམ་པོས་གསེར་དངུལ་གྱི་གཏེར་མང་
པོ་སྦས་ཡོད་ཟེར། ཀ་བའི་རྩེ་མོར་ཤིང་ལོའི་རི་མོའི་རྒྱན་བརྐྱབ་ཡོད་པས་ཤིང་ལོ་ཅན་ཞེས་
གྲགས། ཇོ་ཁང་ནང་གི་ཤིང་གི་ཀ་བ་དེ་དག་ཤིན་ཏུ་ངོ་མཚར་ཆེ་བའི་སྐོར་ཟླ་བ་ཁོལ་Sarat
Chandra Das གྱིས་«ལྷ་ས་དང་བོད་དབུས་སུ་འགྲིམ་འགྲུལ»ཞེས་པའི་དེབ་དེའི་༡༢༤ན་
གསལ་ལོ། །

ཀ་བ་སེང་མགོ་ཅན། རས་འཕྲུལ་སྣང་གཙུག་ལག་ཁང་ངམ་ཡོངས་གྲགས་སུ་ཇོ་ཁང་དུ་འབོད་པ་དེའི་
ནང་གི་ཀ་བ་ཞིག དེའི་འོག་ཏུ་ཆོས་རྒྱལ་སྲོང་བཙན་སྒམ་པོས་བོད་བསྟན་སྲིད་དང་གཞུང་
དམངས་གནོད་པའི་བསམ་སྦྱོར་ངན་པ་ཞི་བའི་སྔོན་ཚིག་དང་རུས་གཏེར་སྦས་ཡོད་ཟེར། ཀ་
བའི་རྩེ་མོར་སེང་གེའི་མགོའི་རི་མོའི་རྒྱན་བརྐྱབ་ཡོད་པས་སེང་མགོ་ཅན་དུ་གྲགས། དེའི་
སྐོར་བྱུར་ཙམ་ཞིག་ཟླ་བ་ཁོལ་Sarat Chandra Das གྱིས་«ལྷ་ས་དང་བོད་དབུས་སུ་འགྲིམ་
འགྲུལ»ཞེས་པའི་དེབ་དེའི་༡༢༤ན་གསལ་ལོ། །

ཀླ་བེ་རི། (ལེགས་སྦྱར) རྒྱ་གར་གྱི་ཆུ་བོ་ཆེན་པོ་ཞིག་གི་མིང་། མདོ་དྲན་པ་ཉེར་གཞག་༼ ཤ་པ ༽

༡༤༡བ༣ལས། ཀླུ་བེ་རི་ཞེས་བྱ་བའི་ཆུ་ཀླུང་ནི་ཤིང་རྣམས་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་ཉེ་བར་མཛེས་པར་གྱུར་པ་སྟེ། རབ་ཏུ་དང་བའི་ཆུ་ཞེང་དུ་ནི་དཔག་ཚད་དོ། །རིང་དུ་གྱུར་པའི་ངོ་བོར་ནི་དཔག་ཚད་ལྔ་བརྒྱ་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །

ཀ་མ་བ། བཀའ་གདམས་པའི་དགེ་བཤེས་ཀ་མ་བ་ཤེས་རབ་འོད་ཅེས་བྱ་བ་དེའོ། །དམ་པ་དེ་ཉིད་རྣལ་འབྱོར་གྱི་དབང་ཕྱུག་དགོན་པ་བའི་དངོས་སློབ་གྲགས་ཅན་བཞི་ཡོད་པའི་ཡ་གྱལ་ཞིག་ཡིན་ལ། (དགོན་པ་བའི་དངོས་སློབ་གྲགས་ཅན་བཞི་ནི། ཞང་སྣེའུ་ཟུར་པ་ཡེ་ཤེས་འབར། དགེ་བཤེས་ཀ་མ་བ་ཤེས་རབ་འོད། མཉན་སྣ་མོ་བ། དགེ་བཤེས་འབན་གུང་རྒྱལ་དང་བཞིའོ) ཇོ་བོ་རྗེ་ལན་པ་སྤྱི་ལ་བྱུར་ཕེབས་དུས། ཡུམ་དེས་ཇོ་བོ་ལ་བྱིན་རླབས་ཞུས་པས། འདི་ལ་བུ་བཟང་པོ་ཞིག་འོང་གསུངས་ནས་ལུང་བསྟན་པ་བཞིན་ལན་པ་མདར་མེ་མོ་བྱ་ལ་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་ཏུ་བྱུང་བའི་མཚན་ཤེས་རབ་འོད། ཕྱིས་དགོན་པ་བ་དང་མཇལ་དུ་བྱོན་པས་དགོན་པ་བས་ཆོས་དང་ཟང་ཟིང་གཉིས་ཀས་བསྐྱངས། མངོན་པར་རྟོགས་པའི་ཡོན་ཏན་ཡང་ཚད་མེད་པ་དང་ལྡན་པ་ཡིན། ཐུགས་རབ་ཀྱང་ཤིན་ཏུ་ཆེ། རྟོག་གེ་འབར་བ་ནག་ཚོས་བསྒྱུར་བ་ལས་རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པ་བའི་དེ་ཁོ་ཉིད་གཏན་ལ་དབབ་པའི་ལེའུ་ལ་འགྱུར་བཅོས་མཛད་པ་པོའི་མཁས་བཙུན་ཤེས་རབ་འོད་གསལ་གཉིས་ཀྱིས་བསྒྱུར་ཟེར་བའི་ཡ་གཅིག་ཀྱང་ཁོང་ཡིན་པ་འདྲའོ། །དེས་ཀ་མ་དགོན་པ་བཏབ་པས་མཚན་ཡང་ཀ་མ་བར་གྲགས། གྲྭ་པ་ཡང་བདུན་བརྒྱ་ཙམ་འཚོགས། ཕྱི་རོལ་གྱི་དངོས་པོ་དན་པ་རྣམས་བཟང་པོར་བསྒྱུར་ནུས་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་བརྟན་པོ་འཁྲུངས། དགུང་གྲངས་བདུན་ཅུ་རྩ་ལྔ་བ་ལྕགས་མོ་ཕག་ལ་སྐུ་གཤེགས། ཞེས་དེབ་སྔོན་ལྟར་བཀོད། ཁོང་དགོན་པ་བའི་སློབ་མ་ཡིན་པ་རྗེའི་ལམ་རིམ་ཆེན་མོར་ཡང་ཟུར་ཙམ་གསལ་ལ་ལུང་འདྲེན་ཡང་ཐེངས་ལྔ་ཙམ་མཛད། འཁྲུངས་འདས་ལོ་ཚིགས། (༡༠༤༥-༡༡༣༡) ཡིན། འགའ་ཞིག་གིས། ལམ་རིམ་ཆེན་མོར་ཀ་མ་བ་ཞེས་འབྱུང་བ་དོན་ལ་ཀཱ་མ་པ་ལ་ཞུ་བ་ཡིན་ཀྱང་། ཀ་མ་བ་ཞེས་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་ཞེན་པས་ཚིག་ལ་བསྒྱུར་བཅོས་བྱས་པ་རེད་ཟེར་བ་ནི་རང་གི་དེ་ཉིད་གསལ་བར་མཚོན་པ་ཡིན་ཏེ། དེའི་སྐོར་བཀའ་བརྒྱུད་ཀྱི་མཁས་གྲུབ་ཆེན་

པོ་འགོས་ལོ་ཙཱ་བ་གཞོན་ནུ་དཔལ་གྱི་དེབ་སྔོན་དང་། ཡོངས་འཛིན་ཡེ་ཤེས་རྒྱལ་མཚན་གྱི་ལམ་རིམ་བླ་མ་བརྒྱུད་པའི་རྣམ་ཐར་སོགས་སུ་བལྟས་ན་ཤེས་སོ། །

ཀཱ་མ་རཱུ་པ། (ལེགས་སྦྱར) गुवाहाटी Guwahati སྐྱོ་ཧ་ཏི་དང་ཐག་མི་རིང་བའི་སར་ཡོད་པའི་མ་ཧཱ་སྨུ་ནི་བྱ་བ་དེ་ཡིན་པར་བཤད་དེ། དགེ་ཆོས་རྒྱ་གར་གནས་ཡིག་ལས། པཎ་ཧི་ལྟུར་ནས་སྐྱོ་ཧ་ཏི་བར་རི་ལི་དང་དེ་ནས་མེ་ལི་བཅུ་བདུན་སོང་ན་ཤར་རྩ་མཆོག་གྲོང་མ་ཧཱ་སྨུ་ནི་ཡོད། དེ་ནི་གནས་ཆེན་ཉེར་བཞིའི་ཡ་གྱལ་གྱི་ཀཱ་མ་ར་རཱུ་པ་ཡིན་འདུག་ཅིང་། སྔོན་མདོ་སྔགས་གཉིས་ཀའི་བསྟན་པ་ཤིན་ཏུ་དར་བའི་གནས་ཡིན་ཞེས་གསལ། ཡང་། གོང་སྤྲུལ་ཡོན་ཏན་རྒྱ་མཚོའི་ཤེ་རྗེར་གྱི་འགྲེལ་པ་ལས། འདོད་པའི་གཟུགས་ཏེ་གཉལ་གྱི་ལྷོ་ཐད་རྒྱ་གར་ཤར་ཕྱོགས་ཚུ་བོ་ལོ་ཧི་ཏ་དཀྱིལ་ན་འབབ་པའི་ས་ཕྱོགས་ན་གྲོང་ཁྱེར་ཆེན་པོ་ཞིག་ཡོད་པའི་ཕྱོགས་ཤིག་ན་སྒྲུབ་གནས་རྗེའི་ལིང་ག་མཚན་ཁྲུང་ལྷ་བུས་མཚན་པའི་ཆོས་འབྱུང་མི་གང་ཅམ་གྱིས་མཐོ་བ་ཡོད་པ་ལ་བཞེད་ཅེས་གསལ།

ཀཱ་ཡ། (ལེགས་སྦྱར) སྐཱ། ལུས།

ཀ་ཡེ། འབོད་སྒྲ་ཞིག་སྟེ། རང་མཉམ་དང་རང་ལ་དམའ་བར་འབོད་པའི་ཚིག

ཀྭ་ཡེ། ཀ་ཡེ་ཞེས་པའི་འབྲི་ཚུལ་གཞན།

ཀ་ར། 1 རོ་མངར་སྤྱིའི་མིང་། བྱེ་མ་ཀ་ར། ཤེལ་ཀ་ར་ཞེས་པ་ལྟ་བུ། 2 ཡང་། ལི་ཁར། བུ་རམ་རྡོག་པོར་བྱས་པ་ལ་ཟེར། བོད་རྒྱ་ཚིག་མཛོད་ཆེན་མོ་དང་ཁོ་བོས་ཀྱང་སྔར་ཐེངས་དང་པོའི་ནང་ཚིག་འདི་ལེགས་སྦྱར་ཡིན་པར་བྱས་ཡོད་ཀྱང་། འདི་ནི་ལེགས་སྦྱར་གྱི་ཤརྐ་ར་ཟུར་ཆག་པ་ཡིན་གྱི་ལེགས་སྦྱར་དངོས་ཡིན་པར་མི་སེམས་སོ། །རྒྱ་གར་ཡུལ་སྐད་ལ། ཤཀྐར་ཟེར། 3 གུར་གྱི་ཀ་རྒྱུག་གི་མིང་། ཁ་དཔེར། ཀ་ར་བཞིན་དུ་དྲང་དགོས། ཀ་རྡོ་བཞིན་དུ་བརྟན་དགོས། ཞེས་པ་ལྟ་བུ།

ཀ་ར་བི་ར། (ལེགས་སྦྱར) (འདུལ་བ) ཀ་ར་བི་རའི་མེ་ཏོག་དང་འདྲ།

ཀ་ར་བི་རའི་མེ་ཏོག (འདུལ་བ) ཀཱ་ར་ཝཱི་རའི་མེ་ཏོག་དང་འདྲ།

ཀཱ་ར་བཱི་རའི་མེ་ཏོག 1 (འདུལ་བ) ལྟས་ངན་པར་བརྩི་བའི་མེ་ཏོག་དམར་པོ་ཞིག་གི་མིང་། དེ་རྒྱ་གར་ན་རོ་མཆོད་པའི་མེ་ཏོག་དང་རྒྱལ་པོས་གསོད་པ་ན་དེའི་ཕྲེང་བ་མགུལ་བར་འཆིང་བས་གསོད་རྟགས་ཞེས་བྱ་ལ་དེའི་ཕྱིར་མེ་ཏོག་དེའི་ཕྲེང་བ་འཛིན་པ་སོགས་རྨིས་ན་འཆི་ལྟས་སུ་བཤད། འདུལ་བ་ལུང་གཞི་༼ག་པ༽ལས། རབ་ཏུ་བྱུང་བ་འདི་ངས་སྤྱངས་ཀྱིས་དེང་ལ་སོད་ཅིག དེ་ནས་དེའི་མགུལ་བར་མེ་ཏོག་ཀ་ར་བཱི་རའི་ཕྲེང་བས་བཏགས་ནས་གཤེད་མ་གོས་སྔོན་པོ་གྱོན་པ་མཚོན་ཐོགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཡོངས་སུ་བསྐོར་ནས་ལམ་པོ་ཆེ་དང་། ཚོང་འདུས་དང་། བཞི་མདོ་དང་། སུམ་མདོ་རྣམས་སུ་བསྒྲགས་ཏེ། གྲོང་ཁྱེར་ནས་སྐྱིད་མོས་ཚལ་ལོགས་སུ་ཁྲིད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །2 རྡུལ་གྱི་ཁམས་རབ་ཏུ་རྒྱས་པ་མཚོན། 3 སློང་རྡོལ་བླ་མས། མེ་ཏོག་ཀ་ར་བི་ར། ཞེས་ཤོག་བུ་བཟོ་རྒྱུའི་རེ་ལྕུག་མེ་ཏོག་ཅེས་ཀྱང་བཤད། བོད་རྒྱ་ཚིག་མཛོད་ཆེན་མོར་ཡང་དེ་བཞིན་དུ་གསལ། འདུལ་བ་ལུང་གཞི་པོད་གསུམ་པའི་ནང་། ཀ་ར་བཱི་ར་ཞེས་དག་ཆ་ཅུང་མི་འདྲ་བའང་སྣང་།

ཀཱ་ར་བཱི་རའི་ཤིང་། (འདུལ་བ) གསོད་རྟགས་ཞེས་པའི་མེ་ཏོག་དམར་པོ་དེ་སྐྱེ་བའི་ཤིང་སྡོང་། མིང་གི་རྣམ་གྲངས་ནི། སོ་སོར་རྒོད་དང་སོ་སོར་བཀྲ། །རྟ་གསོད་གསོད་རྟགས་མེ་ཏོག་ཨཾ། །བརྒྱ་ཕྲེང་དཔའ་བོའི་ལག་པ་དང་། །བརྒྱུམ་པོ་ཀཱ་ར་བཱི་རའོ། །ཞེས་གསུངས།

ཀཱ་རུ་ཎ། (ལེགས་སྦྱར) 1 སྙིང་རྗེ། ངེས་ཚིག་ནི། བདེ་འགོག་སྟེ། ཀཱ་སུ་ཁ་སྟེ་བདེ་བ་དང་། རུ་རུ་ཎ་འགོག་པ་སྟེ་བདེ་འགོག་ཅེས་བྱའོ། །ཡང་ན། ངེས་ཚིག སྙིང་རྗེའི་སྐད་དོད་ཀཱ་རུ་ཎ་ཞེས་པ། ཀ་ལ་ཐིག་ལེ་བྱིན་ནས་ཀཾ་བདེ་བ་དང་། རུ་ཎ་འགོག་པ་སྟེ་བདེ་འགོག་ཅེས་བྱའོ། །རང་ཉིད་གཅིག་པུ་བདེ་བར་འདུག་པའི་བློ་འགོག་པས་ན་བདེ་འགོག་ཅེས་ཀྱང་བྱེར་རོ། །2 (གསང་སྔགས) བདེ་བ་ཆེན་པོའི་ཡེ་ཤེས། འཇིག་བདེ་འགོག་པས་ན་སྙིང་རྗེ་འམ་བདེ་འགོག་ཅེས་བྱའོ། །

ཀ་ལ་པི་ངྐ། (ལེགས་སྦྱར) སྙན་སྒྲོགས། སྐད་ཤིན་ཏུ་སྙན་པའི་བྱ་རིགས་རྒྱ་མཚོའི་གླིང་ན་གནས་པ་ཞིག འཕགས་བོད་སྐད་གཉིས་ཤན་སྦྱར་ན་གསལ།

ཀ་ལ་བི་ནྐཿ (ལེགས་སྦྱར) མཆིལ་བའམ་ཁང་བྱི་ཙུ། འདི་རྒྱ་མཚོའི་གླིང་གི་བྱ་སྐད་སྙན་པ་དེ་དང་མི་འདྲ། ཞེས་འཕགས་བོད་སྐད་གཉིས་ཤན་སྦྱར་ན་གསལ།

ཀླ་ལ་ཏྟུ་པ། (ལེགས་སྦྱར) དམ་ཅན་ཆོས་རྒྱལ་གྱི་མིང་།

ཀླ་ལ་ཏྟུ་པ་རབ་བརྟེད་དྲག་པོའི་སྐུ་ཞེས་སོགས། འདི་ལ་ཀ་བསྐོད་ཟེར་ཞིང་འདི་དམ་ཅན་ཆོས་རྒྱལ་གྱི་བསྐོད་པ་ཡིན། རྗེ་དགེ་འདུན་གྲུབ་ཀྱིས་མཛད། ཞིབ་པར་ཀ་བསྐོད་ཅེས་པའི་ཐད་དུ་གཟིགས།

ཀ་ལན྄ྟ་ཀ། (འདུལ་བ) (ལེགས་སྦྱར) 1 བྱི་ཙུ་ཆུང་ཆུང་ཞིག་གི་མིང་། འདུལ་བ་གཞི་རྒྱ་ཆེར་བཤད་པ་ལས། ཀ་ལན྄ྟ་ཀའི་གནས་ཞེས་བྱ་བ་ནི། ཀ་ལན྄ྟ་ཀ་ (མ་དཔེར་ཀ་ལན་ད་ཀ་ཞེས་བྲིས་སྣང་བས་ད་དུང་ཡང་དཔྱད་དོ) ཞེས་བྱ་བ་སྤྲེག་ཆགས་ཕྲ་མོ་དག་གི་གནས་ན་སྟེ། ཞེས་དང་། འདུལ་བ་རྣམ་པར་འབྱེད་པའི་ཚིག་རྣམ་པར་བཤད་པ་༼ ཚུ ༽༡༡ན༨ལས། བྱ་ཀ་ལན་ད་ཀའི་གནས་ཞེས་བྱ་བ་ནི་བྱ་བོང་ཆུང་དུ་དག་གི་གནས་སོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །2 ནེ་ཙུ་ལེ་ཡིན་པར་བཤད། སྲེ་མོང་ཡང་ཟེར། འདི་ལ་ལེགས་སྦྱར་དུ་ན་ཀུ་ལཿNakula དང་། རྒྱ་གར་ཡུལ་སྐད་དུ་ནེ་བ་ལླ Nevlã དང་། བོད་སྐད་དུ་སྲེ་མོང་། བོད་སྐད་དུ་ནེ་ཙུ་ལེ་ཞེས་ཀྱང་འབོད། ན་ཀུ་ལཱ་ཛྷུར་ཆག་ཅེས་ལི་ཤིའི་གུར་ཁང་དུ་གསལ་ཡང་། འདི་ནི་རྒྱ་གར་ཕལ་སྐད་ཀྱི་नेवलाནེ་བ་ལླ་ཉིད་ཟུར་ཆག་པར་ཤིན་ཏུ་གསལ་ལོ། །ཕྱི་རྒྱལ་བས་ Mongoose ཟེར། རྒྱལ་ཁམས་རིག་པས་བསྒྲིར་བའི་གཏམ་རྒྱུད་གསེར་གྱི་ཐང་མ་ལས། ཀ་ལན྄ྟ་ཀ་ནི་འདུལ་བའི་ཚིག་མང་པོར་སྤྲེག་ཆགས་ཀ་ལན྄ྟ་ཀ་ཞེས་བསྒྱུར་ཅིང་སྤྲེག་ཆགས་ནི་བོད་རང་སྐད་འཆར་པར་དུད་འགྲོ་རྐང་བཞི་པའི་མིང་ཙམ་ཡིན་ལ། འོན་ཀྱང་སྐབས་འགར་ཀ་ལན྄ྟ་ཀ་ཞེས་བྲིས་མོད། སྲེ་མོང་རང་དུ་འདུག འདིས་ཚང་ཤིང་རྩེ་ལ་བྱེད་པས་བྱར་འཁྲུལ་སྲིམ་ཡོད། རྒྱ་ནག་ལའང་འདི་བྱ་ཞིག་གི་མིང་དུ་བྱས་ཡོད་ཟེར། རྒྱབ་གཞུང་དུ་གར་ཤ་ཡོད་པ་སྒྲི་ཏླ་སྲིན་པོས་ཁྲིད་པའི་ཚེ་འདིས་སེམས་གསོ་བཏང་བས་ཏླ་མས་ལག་པས་ཞུལ་ཞུལ་བྱས་པའི་ཤུལ་ཡིན་སོགས་ཟེར། འདིའི་མིང་ལ་མངོན་བརྗོད་དུ་རྒྱབ་ཁྲ་ཟེར་བ་དེ་ལ་བྱེད་པ་ཡིན་འདུག སྦྲུལ་མཐོང་ན་སྐད་འབྱིན་པ་ཡང་ཡོངས་གྲགས་ཡིན། འོད་མའི་ཚལ་གྱི་ཤུལ་ན་ཤིན་ཏུ་མང་བ་སྣམ་བྱེད།

ཀ་ལན་ད་ཀ། (ལེགས་སྦྱར) (འདུལ་བ) ཀ་ལནྡ་ཀ་ལ་གཟིགས།

ཀ་ལན་ད་ཀའི་གྲོང་ཁྱེར། (འདུལ་བ) འདིའི་ཀ་ལན་ད་ཀ་ནི་བྱི་འུ་ལ་གོ་རྒྱུ་མིན་པར་མི་རིགས་ཤིག་ལ་གོ་དགོས་ཏེ། རྣམ་འབྱེད་འགྲེལ་༼ ཚུ ༽༡༡བ༥ལས། ཀ་ལན་ད་ཀའི་གྲོང་ཁྱེར་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཀ་ལན་ད་ཀ་ཞེས་བྱ་བ་རིགས་ཐ་དད་པ་དཔེར་ན་ཧུན་ལ་སོགས་པ་དང་འདྲ་བའི་ཕྱིར་མི་དག་ཡོད་དོ། །དེ་དག་གི་གྲོང་ནི་ཀ་ལན་ད་ཀའི་གྲོང་ཁྱེར་ཞེས་བྱ་བ་སྟེ། ཞེས་གསུངས་སོ། །

ཀ་ལན་ད་ཀའི་གནས། (འདུལ་བ) བྱི་འུ་ཚུང་ཚུང་ཀ་ལན་ད་ཀ་ཞེས་བྱ་བ་དེ་རྣམས་ཞིང་འབབ་པའི་གནས་ལ་བཤད།

ཀ་ལི། ཀ་ཕྲེང་། གསལ་བྱེད། སྒྲ་བཤད་ནི། ཀ་ནི་གསལ་བྱེད་ཀྱི་ཡི་གེའི་སྡེ་ཚན་རྣམས་ཡིན་ལ། ལི་ཞེས་པ་ནི། སྣ་ལི་ནྲི་སྟེ་ཕྲེང་བའི་སྐད་དོད་དོ། །དེས་ཨ་ལི་ལའང་རིགས་འགྲེའོ། །

ཀཱ་ལི། ཀ་ལི་དང་འདྲ།

ཀ་ལི་ད་ས། (ལེགས་སྦྱར) ནག་མོ་ཁོལ་ཏེ། རྒྱ་གར་གྱི་ཕྱི་པའི་སྙན་ངག་མཁན་སྙན་གྲགས་ཅན་ཞིག དེ་ལྷ་མོ་ནག་མོ་ལ་ཤིན་ཏུ་གུས་པས་ཀཱ་ལི་ད་ས་སྟེ་ནག་མོའི་འབངས་སམ་ཁོལ་པོའམ་གཡོག་པོར་གྲགས་སོ། །འདི་སྐོར་རྒྱས་པར་ཧྥུ་ར་ནྲ་ཐའི་རྒྱ་གར་ཆོས་འབྱུང་ན་གསལ།

ཀ་ལི་ཧྣ། (ལེགས་སྦྱར) 1 ཨོཾ་ཊི་བི་ཤ་དང་དོན་གཅིག ཀ་ལི་ཧྣ་ཞེས་པ་མཁས་དབང་དགེ་འདུན་ཆོས་འཕེལ་གྱིས་ཨོཾ་ཊི་བི་ཤ་དང་དོན་གཅིག་པར་བཤད། 2 འཇམ་མགོན་ཀོང་སྤྲུལ་གྱིས། མང་ནང་གི་རྒྱབ་རྡོ་རྗེ་གདན་ནས་དཔག་ཚད་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་ཚུ་རོལ་ན་གླང་པོ་འཛིན་པའི་ས་ཞེས་བྱ་བའི་སྒྲུབ་གནས་ཡོད་པ་ལ་བཞེད། 3 འགའ་ཞིག་ལྷོ་ཕྱོགས་རྒྱ་མཚོའི་འགྲམ་གྱི་ཀ་ལི་ཧྣ་དང་ཉེ་བའི་ཡུལ་འཁོར་ལ་བཞེད། 4 ཁ་ཅིག་རྡོ་རྗེ་གདན་ནས་དཔག་ཚད་བཅུ་དྲུག་ལྷོ་ནུབ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ན་ཡོད་པ་ལ་བཞེད།

ཀ་ཤི། (ལེགས་སྦྱར) (འདུལ་བ) གྲོང་ཁྱེར་ཝཱ་ར་ཎ་སཱིའི་མིང་། བོད་སྐད་དུ་བསྒྱུར་ན་གསལ་ལྡན་ཞེས་བྱའོ། །

ཀ་ཤི་ཀའི་རས། (འདུལ་བ) ཝཱ་ར་ཎ་སཱིར་བཏགས་པའི་ཡུལ་ཀ་ཤི་ཀའི་རས་ལ་ཟེར། ལུང་ཕྲན་ཚེགས་ཀྱི་འགྲེལ་པ་ལས། ཡུལ་ཀ་ཤི་ཀའི་རས་ཕྲན་ནི་ཀ་ཤི་ཀའི་གོས་སུ་རྣམ་པར་བཏགས་པ་ཡུལ་

ལཱུ་ནཱ་ཊ་སྣི་ཉིད་དུ་བཏགས་པ་ལ་བྱོན། །ཞེས་གསུངས་སོ། །

ཀཀྐོ་ལ། (ལེགས་སྦྱར) 1 མོ་མཚན་གྱི་གབ་ཚིག དཔེར་ན་ཀྱེ་རྡོར་གྱི་རྒྱུད་བརྟག་གཉིས་ལས། ཉུ་མ་སྦྱངས་པ་བོ་ལླར་གྱུར། །ཀཀྐོ་ལ་དབུས་ཡང་དག་གནས། །འགྲམ་གཉིས་དྲིལ་བུ་ཉིད་དུ་གྱུར། །ཅེས་གསུངས། རྒྱུད་བརྟག་གཉིས་ཀྱི་ཚིགས་བཅད་འདི་རྣལ་འབྱོར་མའི་བདག་བསྐྱེད་རྒྱས་པའི་ཁྲིད་དུའང་བཞུགས། 2 རྩི་ཤིང་ཞིག་གི་འབྲས་བུའི་མིང་། ཆེ་བ་སྐྱར་ཁ་ཙམ། དབྱིབས་འཛོང་ཟླུམ་དང་ཤུན་པར་གཉེར་མ་མང་ཞིང་ནང་ལ་ས་བོན་གྱིས་ཁེངས་ནས་ཡོད། རྒྱ་ནག་གི་སྐད་དུ། “ཚོ་གོ” ཟེར་ཞིང་། ཟས་ཀྱི་བྲོ་བ་འབྱིན་བྱེད་དང་སྨན་བྱེད་ཚོག་ཅེས་དག་ཡིག་གསར་བསྒྲིགས་སུ་གསལ། 3 ཕྱི་རྒྱལ་གྱི་སྐད་དུ་བྷེ་རི་ (berry) ཞེས་པའི་ཤིང་འབྲས་དེའི་ལྗོན་པའི་མིང་།

ཀང་ཀ། རྒྱབ་དཀར་བའི་བྱ་དུར་པའི་མིང་།

ཀང་གོང་། ཀང་དེ་གོང་དེའི་བསྡུས་ཚིག་སྟེ། ཀྲང་ཀྲོང་དང་དོན་གཅིག

ཀང་དེ་གོང་དེ། འབར་འབུར་ཏེ། ཀྲང་དེ་ཀྲོང་དེ་དང་དོན་གཅིག

ཀཱང་ར། (ལེགས་སྦྱར) བཞུགས་སྒར་རྣ་རམ་ས་ལའི་ཉེ་འཁྲིས་ཀྱི་གྲོང་ཁྱེར་ཞིག ཀཱང་རའམ། ཀཾ་ཊ། कांगडा kangra ཧི་མ་ཙལ་མངའ་ཁོངས་ཀཱང་ར་ཞེས་བྱ་བ་གནས་ཆེན་ཉེར་བཞིའི་ནང་གི་ནུབ་ཕྱོགས་ཛཱ་ལནྡྷ་ར་བྱ་བའི་གྲགས་ཅན་དེ་ཡིན་པར། དགེ་འདུན་ཆོས་འཕེལ་གྱི་རྒྱ་གར་གནས་ཡིག་ན་གསལ། ཛཱ་ལནྡྷ་ར་ལ་གཟིགས།

ཀཙྪི། (ལེགས་སྦྱར) ཡུལ་ཉེར་བཞིའི་ཡ་གྱལ་ཞིག་སྟེ། རྒྱ་གར་ལྷོ་ཕྱོགས་ཚོས་གྲགས་ཀྱི་ཡུལ་དང་ཉེ་བ་ན་གྲོང་ཁྱེར་མཆོག་ཅེས་གྲགས་པ་དཱ་རི་ཀ་པ་གྲུབ་པ་བརྙེས་པའི་ས་ཕྱོགས་སྒྲུབ་གནས་གསེར་གྱི་ལི་ཁྲ་ལྷ་བུས་མཆོད་པ་ཡོད་པ་བཞེད།

ཀད་དེ་བ། ཞེན་པ་ཆུང་དུ། ཆོས་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པ་རེད་སྙམ་དུ་ཞེན་པའི་ཞེན་པ་ཆུང་ངུ་དེ་ཡང་སྤོང་དགོས་པར་གསུངས་པའི་དོན་རེད། ཅེས་བཀའ་བརྒྱུད་པའི་མཁན་ཆེན་ཁྲ་འགུ་རིན་པོ་ཆེ་གསུང་། ཁེ་ན་ཊའི་གྲོང་ཁྱེར་ཏེ་ལེ་པེ་ཀ་སི་ཊུ་ (༢༠༠༣-༧-༧ ཉིན་ཁྲ་འགུ་རིན་པོ་ཆེར་བཅར་

འདྲི་ཞུས་ཏེ་སྒྲ་ཇི་བཞིན་པར་བཀོད) ཁོ་བོའི་བསམ་ཚོད་ལ། ཀད་དེ་བ་ཞེས་པའི་ "ཀད" གོ་བ་ལེན་སྟངས་མི་འདྲ་བ་འགའ་ཤས་ཤིག་ཡོད་དམ་སྙམ་སྟེ། "ཀད" ཅེས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དོན་ལ་འང་འཇུག་པར་སྙམ་སྟེ། དག་ཡིག་འགར་གཉིས་ཀ་ལ་གཉིས་ཀད་ཅེས་སྣང་བ་བཞིན་ནོ། །གཞན་ཡང་ཡུལ་སྐད་ལ་ལར། ཀད་དེ། ཞེས་པ་ཐད་དེ། ཚང་མ། མ་ལུས་པ། ཡོངས་རྫོགས་བཅས་ལ་ཟེར་བས། འདི་ནི་འདི་ཁོ་ན་ལྟར་ངེས་སོ་སྙམ་པའི་བློ་ཐག་ཐད་བཅད་ཀྱི་ཞེན་པ་ཞིག་ལ་ཟེར་བ་ཡིན་ནམ་སྙམ། འདི་ཡང་གཞུང་གོང་འོག་རྣམས་ལ་ལེགས་པར་བརྟགས་ཤིང་གུང་བསྒྲིགས་ཏེ་བཀོད། ཀད་དེ་བ་ཞེས་པའི་ཚིག་འདི་དཔལ་བཀའ་བརྒྱུད་པའི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ཕྱག་ཆེན་གྱི་བརྡ་ཆད་ཅིག་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་ཀརྨ་པ་དབང་ཕྱུག་རྡོ་རྗེའི་ཕྱག་ཆེན་གྱི་ཁྲིད་ཡིག་ངེས་དོན་རྒྱ་མཚོའི་ནང་ལན་འགའ་ཞིག་དང་། ཕྱག་ཆེན་གྱི་ཁྲིད་ཡིག་དེ་ལས་ཉུང་ཟད་བསྡུས་པ་མི་རིག་མུན་སེལ་ནང་ལན་མང་དུ་སྣང་བ་འདི་ལྟར། ཤོག་གྲངས་༡༥(མདུན་གཟིགས་ལས། ཡུལ་ལ་བལྟས་ཆེ་ཡུལ་དེ་ཕ་གིར་ལམ་མེ་འདུག་ན་དེ་སྐད་སྙམ་པའི་ "ཀད་དེ་བ" ཞིག་འདུག་གམ་དེ་སྐད་སྙམ་པའང་མེད་པར་ཡུལ་དེ་འང་མ་འགགས་ཐལ་ལེ་བ་དེ་ལ་ལྟ་བྱེད་ཀྱི་སེམས་དེ་འང་འཛིན་མེད་གསལ་མེད་དུ་ཤིག་གེ་དེ་གཉིས་ཐ་དད་ཀྱང་མེད་པ་འདྲ་བ་ལ། དེ་སྐད་ཐ་དད་མེད་པའོ་སྙམ་རྒྱུ་གང་ཡང་མེད་པ་ཞིག་འདུག ཡུལ་ཕ་གིར་ལམ་མེ་འདུག་སྙམ་པའི་ "ཀད་དེ་བ" ཞིག་འདུག་ན། དེ་སྐད་སྙམ་པའི་ "ཀད་དེ་བ" དེ་ཀ་ཅང་ཅེ་འདྲ་ཞིག་འདུག་ལྟ། ཞེས་སོགས་དང་། ཡང་། ༡༩ན་ལས། དང་པོ་ནི། (བལྟ་ཚུལ་གཉིས་པ་གཞི་རྩ་བཅད་དེ་རྟོག་མེད་ཀྱི་སྟེང་ནས་ངོ་སྤྲོད་པ་ནི) རྟོག་མེད་དུ་ལྷན་ནེ་གསལ་སིང་ངེ་གནས་པ་བྱིང་རྒོད་དང་བྲལ་བའི་ཤེས་པ་དེ་ལ་བལྟས་པས་དེའི་ཁ་དོག་དབྱིབས་སོགས་དང་སྐྱེ་འགག་མི་འདུག་སྙམ་པའི་ "ཀད་དེ་བའི" འདི་ཡིན་སྙམ་རྒྱུ་ཡང་མེད། ཞེས་དང་། ༡༩རྒྱབ་གཟིགས་ལས། ངོས་གཟུང་མི་འདུག་སྙམ་པའི་ "ཀད་དེ་བ" ཡང་མེད་ལ་གལ་མེད་འཛིན་མེད་དུ་ངོས་གཟུང་མེད་པར་ཤར་གྲོལ་དུས་མཉམ་ན་ངོ་འཕྲོད་པ་ཡིན་ཞིང་། ཞེས་གསུངས། ༢༠བ་ལས། ཡུལ་དེ་ཕ་གིར་འདུག་སྙམ་པའི་ཀད་དེ་བ་ཡང་མེད་པར་ཡུལ་མ་འགགས་ཐལ་ལེ། དེ་ལ་ལྟ་བྱེད་ཀྱི་སེམས་དེ་འང་འཛིན་མེད་དུ་ཤིག་གེ ཞེས་སོགས་འབྱུང་བར་ཞིབ་ཏུ་བརྟགས་ནས་དཔྱད་པར་བྱའོ། །

ཡང་། ཀད་དེ་བ་དང་། སྐད་དེ་བ་གཉིས་འབྲི་ཚུལ་ཙམ་ལས་དོན་གཅིག་ཡིན་སྙམ་སྟེ། དེབ་སྔོན་སྟོད་ཆ་ཤོག་གྲངས་ (༨༥༩) ལས། (རྗེ་སྣམ་པོ་བས་དཔལ་ཕག་མོ་གྲུ་པ་ལ) དང་ལ་ཡང་དེ་བས་ལྷག་པ་བསྟན་རྒྱུ་མེད། འོན་ཡང་ང་རང་གི་ལུགས་ཁྲིགས་སྐད་དེ་བ་ཞིག་ཡོད་པ་དེ་བྱ་དགོས་གསུངས་ནས། ཞེས་གསལ་ཞིང་། ཡང་ཧཱ་རན་ཱ་ཐའི་རྒྱ་གར་ཆོས་འབྱུང་ (༡༡) ལས། དེའི་ཚེ་གསེར་མདོག(ཉན་ཐོས་ཤིག) ལྷ་བུའི་ སྐྱིད་དེ་བ་ཡང་ཚེགས་མེད་པར་དགྲ་བཅོམ་པའི་གནས་ལ་བགོད་ན། འཕགས་པ་ཀུན་དགའ་བོ་ནི་སངས་རྒྱས་དང་འདྲ་བའི་ཉན་ཐོས་སོ་ཞེས་རྒྱལ་པོ་མ་སྐྱེས་དགྲས་བསམས་ཏེ། འཕགས་པ་ཀུན་དགའ་བོ་ལ་སོགས་པའི་དགྲ་བཅོམ་པ་ལྔ་སྟོང་ལ་ལོ་ལྔའི་བར་དུ་ཡོ་བྱད་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་བསྙེན་བཀུར་བྱས་པ་བཞིན་ཡང་ཡོ་བྱད་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་བསྙབས་པའི་མཆོད་པ་བྱས་སོ། །ཞེས་སྐྱིད་པོ་ལ་སྐྱིད་དེ་བ་ཞེས་བརྗོད་པ་བཞིན་དུ། སྐད་དེ་བ་ལའང་དེའི་ཐོག་ནས་གོ་བ་ཞིག་ བླང་རྒྱུ་མེད་དམ་སྙམ། སྐད་དེ་བ་ཞེས་པའི་སྐད་དེ་སྐད་ཅིག་ཅེས་པའི་སྐད་དེ་ཡིན་ནམ། ཡང་ན། ཡོད་སྐད། ཟེར་སྐད་ཅེས་པའི་མ་རངས་པའི་ཚིག་སོགས་གོ་རྒྱུ་གཞན་ཞིག་ཡོད་མེད་སོགས་དཔྱད་པར་འོས་པ་ཞིག་གོ།

ཀཎྜ་ཀ་རི། (ལེགས་སྦྱར) ཚེར་མ་ཅན་ཏེ་ཤིང་སྨན་གྱི་རིགས་ཤིག་སྟེ། རོ་མངར་ལ་ཁ་ཞིང་ཚ་བ། ཞུ་རྗེས་སྐོམས། ནུས་པས་རླུང་ཚད་དང་བད་ཀན་སྐྱོ་བོ། གློ་ནད་བཅས་ལ་ཕན། འདི་བླ་མེད་ཀྱི་བུམ་རྫས་ཉེར་ལྔའི་གྲས་ཤིག་ཡིན།

ཀམ་པོ་གནས། ཀམ་པོ་གནས་ཞེས་ཀརྨ་པ་སྐུ་ཕྲེང་དང་པོ་དུས་གསུམ་མཁྱེན་པ་ཡུན་རིང་བཞུགས་ཏེ་རྟོགས་པ་བརྙེས་ཤིང་། རྗེས་སུ་ཆོས་བརྒྱུད་ལའང་ཀམ་ཚང་བཀའ་བརྒྱུད་ཅེས་མཚན་ཐོགས། གནས་དེ་ནི་དཔལ་འཁོར་ལོ་བདེ་མཆོག་གི་གནས་ཆེན་ཞིག་ཡིན་པ་དང་། དེའི་ཕྱུར་ཀམ་པོ་གནས་ཞེས་ཐ་སྙད་གདགས་གཞིའི་རྒ་བ་ཕ་བོང་ཆེན་པོ་རང་བྱོན་ཅན་ཞིག་ཡོད་ཅིང་། ཀམ་པོ་གནས་དེར་འཁོར་ལོ་བདེ་མཆོག་གི་གཙོ་བོའི་གནས་རི་གངས་རི་ཆེ་བ་ཞིག་དང་། འཁོར་གྱི་ལྷ་རྣམས་ཀྱི་གངས་རི་ཆུང་དུ་མང་པོ་ཐྲེང་བར་བསྒྲིགས་པ། གནས་ནང་དེར་སླེབས་ཙམ་ཉིད་ནས་རིག་པ་དྭངས་ཤིང་བག་ཕེབས་པ་ཞིག་འདུག ཅེས་སྐྱབས་རྗེ་ཁྲི་བྱང་

རིན་པོ་ཆེའི་རང་རྣམ་ན་གསལ།

ཀམ་ཚང། ཀམ་པོ་གནས་དང་འདྲ།

ཀཾ་ས་དེ་ཤ། (རྒྱ་གར་སྐད) ལི་ཡུལ་དང་དོན་གཅིག

ཀརྐ་ཊ། (ལེགས་སྦྱར) 1 (འདུལ་བ) ཤལ་པ། ཀརྐ་ཊ་སྦལ་པའི་སྐད་དོད་དུ་བོད་གཞུང་མང་པོར་གསལ་ཡང། དེང་སང་གི་ཕྱི་མིས་བརྩམས་པའི་སཾ་དབྱིན་སྐད་གཉིས་ཤན་སྦྱར་རྣམས་སུ་ནི་སྦལ་པའི་སྐད་དོད་བྷེ་ཀཞེས་པ་མ་གཏོགས་ཀརྐ་ཊ་ཞེས་མི་སྣང་། པཎ་ཆེན་ཤཱཀྱ་མཆོག་ལྡན་གྱིས་ནི། ཀརྐ་ཊ་ནི་སྦལ་པའི་མིང་། །ཡིན་ཀྱང་ལེགས་སྦྱར་སྐད་མ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་ཤིང་། དགེ་འདུན་ཆོས་འཕེལ་གྱི་རྒྱལ་ཁམས་རིག་པས་བསྐོར་བའི་གཏམ་རྒྱུད་གསེར་གྱི་ཐང་མ་ལས། སྦལ་པའི་མིང་བྷེ་ཀདང་། ཞེས་དང་། དོན་ལ་ཨུ་ཅག་གིས་ཀརྐ་ཊ་སྦལ་བར་བྱས་པ་དེ་ཡང་ནོར་ཅེས་སླ་འདོད་པ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་གསུངས་སོ། །འོན་ཀྱང་དགེ་འདུན་ཆོས་འཕེལ་གྱི་གསུང་ལ་ཡང་དཔྱད་པར་འོས་ཏེ། ཀརྐ་ཊ་སྦལ་པའི་སྐད་དོད་དུ་བྱས་པ་མཐའ་གཅིག་ཏུ་ནོར་བའང་མ་ཡིན་ཏེ། སྡིག་སྲིན་ལ་བོད་སྐད་དུ་སྦལ་ཆེན་དང་སྦལ་པ་རྐང་མང་སོགས་སུ་འབོད་པས། སྦལ་པ་ཞེས་པ་ཡོངས་གྲགས་ཀྱི་འཕར་མཚོངས་བྱེད་པའི་སྲོག་ཆགས་frog ཟེར་བ་དེ་ཙམ་ལ་མི་གོ་བར་སྡིག་སྲིན་ལའང་གོ་རུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །མདོར་ན། སྦལ་པ་ཞེས་པ་འཕར་ནས་འགྲོ་བའི་སྲོག་ཆགས་ལ་གྲགས་ཆེ་ཡང་། སྡིག་སྲིན་ལའང་འཇུག་གོ། 2 སྡིག་སྲིན། ཕྱི་རྒྱལ་བས་ crab ཟེར། ལེགས་སྦྱར་དུ་སྡིག་སྲིན་ལ་कर्कटःཀརྐ་ཊཟེར། མངོན་བརྗོད་མཁས་པའི་རྣ་རྒྱན་ལས། སྡིག་སྲིན་གྱི་མིང་། འཕྱོག་བྱེད་མིག་དང་རྐང་མང་པོ། སྦལ་ཆེན་སྡིག་སྲིན་ཀརྐ་ཊ། ཞེས་གསུངས། རྒྱལ་ཁམས་རིག་པས་བསྐོར་བའི་གཏམ་རྒྱུད་གསེར་གྱི་ཐང་མ་ལས། ཀརྐ་ཊ་ཡང་ཁོང་ཚོས་སྡིག་སྲིན་ཁོ་ནའི་མིང་ལ་བྱེད་ཀྱིན་འདུག་གསུངས། 3 དབྱར་གྱི་དུས། དབྱར་གྱི་དུས་ལ་ཀརྐ་ཊ་ཞེས་བརྗོད་པའི་རྒྱུ་མཚན་ནི། ཀརྐ་ཊ་ནི་སྦལ་པ་ཡིན་ལ་དེས་སྐད་འབྱིན་པའི་དུས་ཡིན་པས་དེ་སྐད་ཅེས་བྱ།

ཀར་ནི་ཀཱ་ར། (ལེགས་སྦྱར) མེ་ཏོག་ཅིག

ཀར་པི་སའི་ཚལ་གསེབ། (འདུལ་བ) ཀར་པི་སའི་ཚལ་གསེབ་ཅེས་བྱ་བ་ནི་ཤིང་ལྗོན་པ་ཞིས་མང་པོའི་མིང་། འདུལ་བ་ལུང་གཞིའི་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ་ལས་གསུངས།

ཀར་བྲིས། ཀརྨ་པ་བརྒྱད་པ་མི་བསྐྱོད་རྡོ་རྗེས་རི་མོའི་ཐིག་རྩ་ཉི་མ་ཆེན་པོ་ཞེས་པ་མཛད་པ་དང་། ལྷག་པར་ཀརྨ་པ་བཅུ་པ་ཆོས་དབྱིངས་རྡོ་རྗེ་རི་མོ་ལ་ཤིན་ཏུ་མཁས་ཤིང་ཕྱག་བདེ་བས། རྗེ་དེ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱག་བཟོའི་རྒྱུན་ལ་ཀརྨ་སྒར་བྲིས་སམ། ཀར་བྲིས་ཞེས་བརྗོད་པ་ཡིན་འདུག རྒྱས་པར་གཟིགས་འདོད་ན་ཞྭ་སྐབ་པའི་རྒྱལ་རབས་དེབ་དང་པོ་ (༡༡༠) ལ་གཟིགས།

ཀར་བྲིས་དང་གཞུང་བྲིས་ཀྱི་ཁྱད་པར། ཀར་བྲིས་ཀྱི་ལྷ་ཞི་བ་རྣམས་ཞལ་དང་། སྤྱན་ཆུང་བས་ཞི་ཉམས་ཆེ་ཞིང་། གཞུང་བྲིས་ཀྱི་ལྷ་ཞི་བ་རྣམས་ཞལ་དང་། སྤྱན་ཆེ་བས་ཁྲོ་ཉམས་ཅུང་ཟད་ཡོད་ཚུལ་བརྗོད་སྲོལ་ཡོད་པར་བཤད། རྒྱས་པར་ཞྭ་སྐབ་པའི་རྒྱལ་རབས་ལ་བལྟ་བར་བྱའོ། །

ཀརྨ། (ལེགས་སྦྱར) ལས། འཕྲིན་ལས།

ཀརྨ་བཀའ་བརྒྱུད། དྭགས་པོ་བཀའ་བརྒྱུད་ཀྱི་ནང་གསེས་ཤིག་སྟེ། མཉམ་མེད་དྭགས་པོ་ལྷ་རྗེའི་སློབ་མ་ཀརྨ་པ་དུས་གསུམ་མཁྱེན་པ་ལས་བརྒྱུད་པའི་བཀའ་བརྒྱུད་པའི་གྲུབ་མཐའ་ཞིག

ཀརྨ་པ། ཉམས་མེད་དྭགས་པོ་ལྷ་རྗེའི་སློབ་མ་དུས་གསུམ་མཁྱེན་པ་དང་དེའི་སྐུ་སྐྱེ་རྣམས་ལ་དཔལ་རྒྱལ་བ་ཀརྨ་པ་ཞེས་ཞུ་བ་རེད། ཀརྨ་པ་ཞེས་པའི་ཚིག་གི་དོན་ནི། སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་འཕྲིན་ལས་གཅིག་ཏུ་བསྡུས་པའི་ངོ་བོ་ཡིན་པས་ཀརྨ་པ་ཞེས་བརྗོད་པ་ཡིན་ནོ། །སྤྱིར་བཏང་དེའི་དོན་ནི། ལས་ཀྱི་བྱེད་པོ། འཕྲིན་ལས་པ། ཕྱག་ལས་གནང་མཁན། ལས་བྱེད་པ། ལས་ཀ་བྱེད་མཁན་བཅས་ཀྱི་དོན།

ཀརྨ་པ་སྐུ་ཕྲེང་རིམ་བྱོན།

ཨང་།	མཚན་གཞུང་།	འཁྲུངས་འདས་ལོ་ཚིགས།	དགུང་གྲངས།
1	ཀརྨ་པ་དུས་གསུམ་མཁྱེན་པ།	༡༡༡༠ - ༡༡༩༣	84
2	ཀརྨ་པ་པཀྴི་ཆོས་ཀྱི་བླ་མ།	༡༢༠༤ - ༡༢༨༣	74
3	ཀརྨ་པ་རང་བྱུང་རྡོ་རྗེ།	༡༢༨༤ - ༡༣༣༩	56
4	ཀརྨ་པ་རོལ་པའི་རྡོ་རྗེ།	༡༣༤༠ - ༡༣༨༣	44
5	ཀརྨ་པ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ།	༡༣༨༤ - ༡༤༡༥	32
6	ཀརྨ་པ་མཐོང་བ་དོན་ལྡན།	༡༤༡༦ - ༡༤༥༢	38
7	ཀརྨ་པ་ཆོས་གྲགས་རྒྱ་མཚོ།	༡༤༥༤ - ༡༥༠༦	53
8	ཀརྨ་པ་མི་བསྐྱོད་རྡོ་རྗེ།	༡༥༠༧ - ༡༥༥༤	48
9	ཀརྨ་པ་དབང་ཕྱུག་རྡོ་རྗེ།	༡༥༥༦ - ༡༦༠༣	48
10	ཀརྨ་པ་ཆོས་དབྱིངས་རྡོ་རྗེ།	༡༦༠༤ - ༡༦༧༤	71
11	ཀརྨ་པ་ཡེ་ཤེས་རྡོ་རྗེ།	༡༦༧༧ - ༡༧༠༡	24
12	ཀརྨ་པ་བྱང་ཆུབ་རྡོ་རྗེ།	༡༧༠༣ - ༡༧༣༢	34
13	ཀརྨ་པ་བདུད་འདུལ་རྡོ་རྗེ།	༡༧༣༣ - ༡༧༩༧	64
14	ཀརྨ་པ་ཐེག་མཆོག་རྡོ་རྗེ།	༡༧༩༨ - ༡༨༦༨	71
15	ཀརྨ་པ་མཁའ་ཁྱབ་རྡོ་རྗེ།	༡༨༧༡ - ༡༩༢༢	52
16	ཀརྨ་པ་རང་བྱུང་རིག་པའི་རྡོ་རྗེ།	༡༩༢༤ - ༡༩༨༡	58
17	ཀརྨ་པ་ཨོ་རྒྱན་འཕྲིན་ལས་རྡོ་རྗེ།	༡༩༨༥ -	

ཀརྨ་སྐར་ཕྲེས། ཀར་ཕྲེས་དང་དོན་འདྲ། ཀར་ཕྲེས་ལ་གཟིགས།

ཀརྨ་པ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ལ་ཕྱུལ་བའི་ཞུ་ཡིག རྗེ་ཙོང་ཁ་པ་ཆེན་པོས་ཀརྨ་པ་སྐུ་ཕྲེང་ལྔ་པ་དེ་བཞིན་

གཤེགས་པ་ལ་ཕུལ་བའི་ཞུ་ཡིག་རྡེའི་གསུང་ཐོར་བུ་༡༩༩ན༥ན་བཞུགས།

ཀརྨ་འཕྲིན་ལས་པ། ཀརྨ་པ་བརྒྱད་པ་མི་བསྐྱོད་རྡོ་རྗེའི་བླ་མ་ཞིག ཀརྨ་པ་བརྒྱད་པ་མི་བསྐྱོད་རྡོ་རྗེས་དེ་ལས་ཆོས་མངོན་པ་མཛོད་ཀྱང་གསན་ཏེ། ཀརྨ་པ་མི་བསྐྱོད་རྡོ་རྗེའི་མཛོད་འགྲེལ་ལས། སྙིགས་མའི་དུས་ཀྱི་དུར་སྨྲིག་འཛིན་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གཙུག་གི་ནོར་བུ། བླའི་ཉི་མ་པ་བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་ཀརྨ་འཕྲིན་ལས་པའི་ཞལ་སྔ་ནས་བདག་ལའོ། །ཞེས་གསུངས། རྣམ་ཐར་རྒྱས་པ་ཀརྨ་པ་མི་བསྐྱོད་རྡོ་རྗེས་མཛད་པའི་རྣམ་ཐར་ལ་གཟིགས།

ཀརྨ་ཤ་ཏཾ། (འདུལ་བ) འདུལ་བའི་ཚིག་ཕྲུག་ལེན་གཏན་ལ་འབེབས་པར་བྱེད་པ་ལས་བརྒྱ་རྩ་གཅིག་པ་ཞེས་བྱ་བ་སློབ་དཔོན་ཡོན་ཏན་འོད་ཀྱིས་མཛད། པཎྜི་ཏ་ཛཱི་ན་མི་ཏྲ་དང་། ལོ་ཙཱ་བ་ཀླུའི་རྒྱལ་མཚན་གྱི་འགྱུར། འདི་ལ་ཤློ་ཀ་སུམ་སྟོང་བདུན་བརྒྱ་ཡོད། འདི་བསྟན་འགྱུར་འདུལ་བའི་ ༼ཕུ་པའི༽ ༡༠༠བ༡ན་བཞུགས་ཤིང་། མཚན་དངོས་ནི་ལས་བརྒྱ་རྩ་གཅིག་པ་ཞེས་བྱའོ། །

ཀཱཪྵ་པ་ཎ། (ལེགས་སྦྱར) 1 (འདུལ་བ) འགྲོན་བུའི་མིང་། སཾ་བོད་སྐད་གཉིས་ཤན་སྦྱར་རྣམས་སུ་བཤད། 2 དངུལ་ལས་བྱས་པའི་པ་ཎའམ་དོང་ཙེའི་བྱེ་བྲག་ཅིག འདི་ལ་འགྲོན་བུ་ཆིག་སྟོང་དྲུག་རྒྱུའི་རིན་ཐང་གི་ཚད་ཡོད། ཀཱཪྵ་པ་ཎ་ཞེས་པ་དངུལ་ལས་བྱས་པའི་དོང་ཙེ་ལ་གྲགས་ཆེ་ཞིང་། ལྷག་པར་འདུལ་བའི་ཕྲུ་ཐམ་གྱི་སྐབས་སུ་ཀཱཪྵ་པ་ཎ་བཞི་ཆས་ཕམ་ཞེས་པའི། ཀཱཪྵ་པ་ཎ་ནི་ངེས་པར་དངུལ་ལས་བྱས་པར་ངེས་སོ། །ལུང་ཞུ་བའི་འགྲེལ་པ་ལས། ཀཱཪྵ་པ་ཎ་ནི་ཟོང་གི་ཁྱད་པར་ཏེ། དངུལ་ལས་བྱས་པ་གཟུགས་ (རི་མོ) དོད་པ་བཅོང་དུ་རུང་བ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །འདི་ལ་དབྱིབས་གོར་མོ་དང་གྲུ་བཞི་ཡང་སྣང་། ཕྱི་ལོའི་སྔོན་གྱི་དུས་རབས་གསུམ་པའི་ནང་གི་ཀཱཪྵ་པ་ཎའམ་དངུལ་གྱི་དོང་ཙེ་མང་པོའི་སྤར་རིས་ལོན་ཊོན་དབྱིང་ལེན་གྱི་འགྲེམས་སྟོན་ཁང་དང་དྲ་རྒྱ་སོགས་སུ་འཚར་མཐོང་རྒྱུ་འདུག གཤམ་གྱི་དྲ་རྒྱར་གཟིགས། ཡང་། ཀཱཪྵ་པ་ཎ་ལ་ཟངས་དང་རག་དང་གསེར་བཅས་ལས་བྱས་པའང་ཡོད། མཚོ་ཊཱི་ཀ་སྟོད་ཆ་ལས། འོ་ན་ཀར་ཤ་པ་ན་དེ་ཇི་ལྟ་བུ་ཡིན་ཞེ་ན། ཀར་ཤ་པ་ན་མཚན་ཉིད་པ་དང་བཏགས་པ་བ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། དངུལ་ལ་བྱས་པ་དོང་ཙེའི་རྣམ་པ་འདྲ་བའི་རི་མོའི་ཁྱད་པར་དང་དབྱིབས་སུ་བྱས་པ་

སྟེ། ཞུ་འགྲེལ་ལས། ཀར་ཤ་པ་ན་ནི་ཟོང་གི་ཁྱད་པར་སྟེ་དངུལ་ལས་བྱས་པ་གཟུགས་དོད་པ་བཙོང་དུ་རུང་བ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བཤད་ཅིང་། ལུང་ཞུ་བ་ཆེ་ཤོས་ལས་ཀར་ཤ་པ་ཎ་ནི་ཛེ་ལྟ་བུ་རྒྱན་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་བརྒྱན་པའོ་ཞེས་གསུངས་སོ། །དེའང་སྔོན་རྒྱལ་པོ་རྨ་བྱ་བ་ཞེས་བྱ་བའི་ཁྲིམས་ལུགས་ལས་བྱུང་བ་སྟེ། ལུང་ཞུ་བ་ཆུང་ཤོས་ལས་ཀར་ཤ་པ་ན་ཛེ་ལྟ་བུ་ལགས། རྒྱལ་པོ་རྨ་བྱ་བས་བྱས་པའོ་ཞེས་གསུངས་ཤིང་། ༼ ཞེས་པ་ནས ༽གཉིས་པ་ཀར་ཤ་པ་ན་བཏགས་པ་པ་བ་ནི་དེ་དང་རིན་མཉམ་པའི་མགྲོན་བུ་ལ་སོགས་པའི་དངོས་པོ་རྣམས་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །མཚོ་ལྟི་ཀ་ལས་ཀཱརྵ་པ་ཎ་ལ་དངོས་བཏགས་ཀྱི་ཁྱད་པར་གསུངས་པ་ལྟར་སྨྲ་ཛི་བཞིན་པར་ཁས་བླངས་ན་གནོད་བྱེད་ཐན་བུ་མཐོང་སྟེ། ཀཱརྵ་པ་ཎའི་མིང་ཐོག་མར་འཇུག་ཡུལ་ནི། འགྲོན་བུ་ཉིད་དུ་ངེས་ཏེ། མི་ལོ་སུམ་སྟོང་བཞི་སྟོང་གོང་ཚེས་གནའ་སྔ་བོའི་དུས་སུ་འཚོང་སྒྱུར་བྱེད་པའི་ཚེ་ན། དངུལ་གྱི་ཚབ་ཏུ་ཀཱརྵ་པ་ཎ་སྟེ་འགྲོན་བུ་བེད་སྤྱོད་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་ཅིང་། དེ་ནས་རིམ་གྱིས་ཕྱིས་སུ་མིའི་རྣམ་དཔྱོད་དང་དཔལ་འབྱོར་ཡར་རྒྱས་དང་བསྟུན་ནས་དངུལ་སོགས་ཀྱིས་བཟོས་པའི་དོང་ཙེ་བེད་སྤྱོད་བྱེད་མགོ་ཚུགས། དེ་ནས་གཞི་ནས་དངུལ་གྱི་དོང་ཙེ་ལ་ཀཱརྵ་པ་ཎའི་མིང་དེ་ཐོགས་པ་རེད། དེར་བརྟེན་མཚོ་ལྟི་ཀ་ཀྱི་དངོས་བཏགས་ཀྱི་ཁྱད་པར་དེ་གོ་ལྡོག་སྟེ་གསུངས་པར་སྣང་བས་ལེགས་པར་མི་སྣང་ངོ་། །འགྲོན་བུ་ནི་ཀཱརྵ་པ་ཎ་དངོས་དང་། དངུལ་གྱི་དོང་ཙེ་འམ་མདོན་མཚན་ཅན་ནི་ཀཱརྵ་པ་ཎ་བཏགས་པ་བར་ཁས་བླངས་དགོས་སོ་སྙམ་མོ། །གཞན་ཡང་མཚོ་ལྟི་ཀ་ཏུ༼ རྒྱལ་པོ་རྨ་བྱ་བས ༽ཞེས་འཁོད་པ་ནི་ཡིག་ནོར་ཏེ། ༼རྒྱལ་པོ་རྨ་བྱ་བྱ་བས ༽དག་བཅོས་དགོས་ཏེ། ཕྱི་ལོའི་སྔོན་གྱི་དུས་རབས་གསུམ་པའི་ནང་གི་རྒྱ་གར་གྱི་རྒྱལ་བརྒྱུད་ Mauryan Empire ༼ མ་ཡུར ༽ मयूरः ཏེ་རྨ་བྱ་ཞེས་བྱ་བའི་དུས་སུ་ཀཱརྵ་པ་ཎའི་རིགས་འགའ་ཞིག་གསར་དུ་བཟོ་སྐྲུན་བྱས་པར་བཤད་དོ། །མ་ཡུར་ནི་ལེགས་སྦྱར་གྱི་རྨ་བྱའི་སྐད་དོད་དོ། །ཚིག་མཛོད་རྣམས་སུ་ཀཱརྵ་པ་ཎའི་གོ་དོན་དཔྱིས་ཕྱིན་པ་ཞིག་བཤད་པར་མི་སྣང་བས་འདིར་བྲིས་སོ། ། མདོན་མཚན་ཅན་ཞེས་པའི་ཐད་དུ་གཟིགས། http://www.britishmuseum.org/explore/highlights/

highlight_objects/cm/s/silver_karshapana_of_the_maury.aspx

ཀཱརྵ་པ་ཎ་བཞི་ཆ། (འདུལ་བ) མ་ཤ་ཀ་ལྔ་སྟེ། འགྲོན་བུ་བཞི་བརྒྱའི་རིན་ཐང་གི་མིང་ངོ་། །འདུལ་བ་གཞི་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ་ལས་བཤད། རྒྱལ་པོ་མ་སྐྱེས་དགྲས་ཀཱརྵ་པ་ཎ་བཞི་ཆ་བརྐུས་ན་སྲོག་གི་ཆད་པ་གཅོད་པར་བྱེད་དེ། ཚོམས་ཀྱི་འགྲེལ་པ་༼ ཏུ ༽༡༢༣བ༢ལས་ཀྱང་། རྒྱལ་པོ་མ་སྐྱེས་དགྲས་ཀར་ཥ་པ་ཎའི་བཞི་ཆ་བརྐུས་པ་ཙམ་དང་། གཞན་གྱིས་བསླུར་བ་ཙམ་གྱིས་ཀྱང་གསོད་པར་བྱེད་དོ། །ཞེས་གསུངས།

ཀལྤ། (ལེགས་སྦྱར) བསྐལ་པ་སྟེ། དུས་ཡུན་ཤིན་ཏུ་རིང་བ་ཞིག་གི་མིང་། བསྐལ་པ་ལ་གཟིགས།

ཀལྤ་ཊཿ (ལེགས་སྦྱར) དགེ་བ། བྱེ་བྲག་རྟོགས་བྱེད་ཆེན་པོ་༨༠ན༨ན་གསལ།

ཀཤྨིར། (རྒྱ་གར་ཡུལ་སྐད) ཀསྨིར་དང་འདྲ། མངོན་བརྗོད་མཁས་པའི་རྣ་རྒྱན་གུར་གུམ་གྱི་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་བཤད་པའི་སྐབས་སུ་ཀཤྨིར་ཞེས་བྲིས་སྣང་ངོ་། །

ཀས། དེ་ཀས། དེ་ཀ་རང་གིས། དེ་ཉིད་ཀྱི་ཞེས་པའི་དོན། དཔེ་ཆོས་རིན་ཆེན་སྤུངས་པའི་འབུམ་འགྲེལ་(༣༡༨) ལས། སྤྱོ་མའི་ལས་འགྲོ་མེད་པ་ཀས་ད་རེས་འབབ་དགོས། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

ཀསྟུ་རྦ། (ལེགས་སྦྱར) རིན་པོ་ཆེའི་རིགས་ཤིག་གི་མིང་སྟེ་བསྒྱུར་ན་ས་རྟེན་ཞེས་འགྱུར་ཏེ། མཁས་གྲུབ་ཀརྨ་ཆགས་མེད་ཀྱིས་མཛད་པའི་རིན་ཆེན་བརྟག་ཐབས་འཁྲུལ་བྲལ་མེ་ལོང་ལས་ཀསྟུ་རྦ་ནི་ས་རྟེན་ཞེས་འགྱུར་བས་དེ་ནི་ཚངས་པ་དང་དབང་ཕྱུག་གི་ནོར་བུ་ཡིན་པར་བཤད་དོ། །ཞེས་འཕགས་བོད་སྐད་གཉིས་ཤན་སྦྱར་གསེར་གྱི་ཕྲེང་མཛེས་ན་གསལ།

ཀསྨིར། (ལེགས་སྦྱར) རྒྱ་གར་གྱི་ནུབ་བྱང་དུ་ཡོད་པའི་ལུང་པའི་མིང་། བོད་པས་ཁ་ཆེ་ཞེས་འབོད་པ་དེའོ། །ཁ་ཆེ་ཞེས་པའང་ཀསྨིར་ཟུར་ཆག་པར་སེམས་སོ། །དོགས་གཅོད་རྒྱས་པར་ཁ་ཆེ་ཞེས་པའི་ཐད་དུ་གཟིགས།

ཀིང་ཤུ་ཀ། (ལེགས་སྦྱར) ཀིཾ་ཤུ་ཀ་ལ་གཟིགས།

ཀིནྣར། (ལེགས་སྦྱར) 1 མིའམ་ཅི། དེ་ཡང་ "ཀིན" ནམ་ "ཀིཾ " ནི་འདྲི་བ་དང་། (འགའ་ཞིག་གིས) ཐེ་ཚོམ་དང་སྨད་པ་དང་དགག་པ་རྣམ་ས་ལའང་འཇུག་པར་བཤད། "ན་ར" ནི་མིའི་མིང་ངོ་། །རྒྱ་

གར་གྱི་སྐད་ཤེས་ན་འདིའི་དོན་སླ་པོར་རྟོགས་ནུས་སོ། །དེའི་འགྲེལ་བཤད་མིའམ་ཅི་ཞེས་པའི་ཐད་དུ་གཟིགས། 2 རྣམ་སྲས་ཀྱི་འཁོར་གྱི་མིང་ཡིན་པར་བཤད། ཁྱུ་ནུ་ཞེས་པའི་ཡུལ་མིང་དེ་ཡང་ཀིཾན་ར་ཟུར་ཆག་པ་ཡིན། ཁྱུ་ནུ་ལ་གཟིགས།

ཀིཾན་ར། (ལེགས་སྦྱར) ཀིནྣ་རའམ། ཀིམ་ན་ར། འཕགས་བོད་སྐད་གཉིས་ཤན་སྦྱར་དང་། བུ་སྟོན་རིན་པོ་ཆེའི་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོའི་ཊཱི་ཀ་འདོད་འཇོ་གཉིས་ཀར། ཀིཾན་ར་ཞེས་བྲིས་སྣང་།

ཀིམྤའི་འབྲས་བུ། (འདུལ་བ) མིག་ལ་མཛེས་ཀྱང་ཟོས་ན་འཆི་བར་བྱེད་པའི་དུག་རིགས་ཀྱི་ཤིང་ཐོག་ཅིག འདུལ་བ་རྣམ་པར་འབྱེད་པའི་ཚིག་རྣམ་པར་བཤད་པ་༼ ཚུ ༽༡༡༢ན༥ལས། ཀིམྤའི་འབྲས་བུ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཤིང་ཀིམྤའི་འབྲས་བུ་སྟེ་མིག་སྡུར་སྡུག་ཅིང་གསོད་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །འདི་ཕྱི་མཛེས་ལ་ནང་བཙུད་ལོངས་སྤྱད་དུ་མི་རུང་བའི་ཤིང་ཐོག་ཅིག་ཀྱང་ཡིན་ཏེ། བཤེས་སྤྲིང་གི་འགྲེལ་པ་༼ ངེ ༽༤༣བ༣ལས། དཔེར་ན་ཀིམྤའི་འབྲས་བུ་ཤུན་པ་ཙམ་ཞིག་བཟང་གི་ནང་ངན་པ་དང་འདྲའོ། །ཞེས་གསུངས། ཀླུ་སྒྲུབ་ཀྱི་བཤེས་སྤྲིང་༩༡བ༨ལས། འདོད་པ་རྣམས་ནི་ཕུང་ཁྲོལ་བསྐྱེད་པ་སྟེ། །རྒྱལ་བའི་དབང་པོས་ཀིམྤའི་འབྲས་འདྲར་གསུངས། །ཞེས་གསུངས་སོ། །

ཀིཾ་ཤུ་ཀ། (ལེགས་སྦྱར) རྒྱ་སྐྱེགས་ཀྱི་ཤིང་། ཐད་ཀར་བསྒྱུར་ན། ནེ་ཙོ་ཡིན་ནམ་ཅི་ཞེས་པ་ཡིན། དེ་ཡང་"ཀིན"ནམ"ཀིམ"ནི་འདྲི་བ་དང་། ཤུ་ཀ་ནི་ནེ་ཙོའི་མིང་ངོ་། །དཔེར་ན་མིའམ་ཅི་ལ། ལེགས་སྦྱར་དུ་ཀིཾན་ར་ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །དེ་ཡང་ཤིང་དེའི་ལོ་མ་རྣམས་ནེ་ཙོའི་གཤོག་པ་ལྟར་མདོག་ཤིན་ཏུ་ལྗང་ས་ཁྱུར་ཡོད་པས་མིང་དེ་ལྟར་ཐོགས་པར་སེམས། མངོན་བརྗོད་འཆི་མེད་མཛོད་ཀྱི་འགྲེལ་པ་འདོད་འཇོ་བ་མོ་མདོ་སྡེ་༼ སེ ༽༣༠༣ན༣ལས། ཀིཾ་ཤུ་ཀ ནེ་ཙོའམ་ཅི་སྟེ། ཡིད་ཤིན་ཏུ་འཕྲོག་པའི་མདོག་ཅན་ཏེ། མཁས་པའི་རྒྱན་གྱི་དྲིས་ལན་ལས། ཅི་འདབ་ཆགས་ནེ་ཙོ་གཞོན་ནུ་ཚོགས་པར་གྱུར་པའམ། ཡང་ན་ནི། དཔྱིད་ཀ་གསར་པའི་མེ་ཏོག་རྒྱས་པའི་ཕྱིར་ཀིཾ་ཤུ་ཀའི་ཤིང་ཉིད་དོ་ཞེས་སོ། །ཞེས་གསུངས། ཀིཾ་ཤུ་

ཀ किंशुक KimsÛka ཞེས་པ་བྲིས་པའང་སྣང་།

ཀུ་ཀུ། (ལེགས་སྦྱར) བྱ་ཁྲ་བྱུག་གམ་དེའི་སྐད།

ཀུ་ཀུ་ཏ་ཡ། (ལེགས་སྦྱར) ཀུ་ཀུ་ཞེས་སྒྲ་འབྱིན་པར་བྱེད་པ་སྟེ། ཁྲ་བྱུག་རབ་ཏུ་དགའ་བ་སྐྱེས་པ་ན་སྒྲའི་
བྱེ་བྲག་མི་གསལ་བར་ཀུ་ཀུ་ཞེས་སྒྲོག་པར་བྱེད་པ་ལ་ཟེར།

ཀུ་ཀུ་ར། (ལེགས་སྦྱར) ཁྱིའི་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་ཤིག་སྟེ། བསྒྱུར་ན་ཟ་བྱེད་ཅེས་འགྱུར་བར་དཔལ་
སྤྲུངས་སི་ཏུས་མཛད་པའི་མངོན་བརྗོད་འཆི་མེད་ཀྱི་མཛོད་ཀྱི་འགྲེལ་པ་ལས་གསུངས།
ཞེས་འཕགས་བོད་སྐད་གཉིས་ཤན་སྦྱར་གསེར་གྱི་ཕྲེང་མཛེས་ན་གསལ། བལ་པོས་ཁྱིའི་
མིང་ལ་ཐ་སྐད་དེ་རང་བེད་སྤྱོད་བྱེད།

ཀུ་བེ་ར། (ལེགས་སྦྱར) ལུས་ངན་ཏེ། རྣམ་སྲས་ཀྱི་མིང་།

ཀུ་མུ་ད། (ལེགས་སྦྱར) ཨུཏྤལ་དཀར་པོའི་མིང་དུ་བཤད། མཚན་མོ་ཁ་འབྱེ་བའི་ཨུཏྤལ་སྟེ་པདྨ་དཀར་
པོའི་མིང་། བསྒྱུར་ན་ས་དགའམ་ས་མོས་ཟེར་བར་སྣམ། མིང་གི་རྣམ་གྲངས་ནི། མངོན་བརྗོད་
མཁས་པའི་རྣ་རྒྱན་ལས། ཨུཏྤལ་དཀར་པོ་ཟླ་བའི་དྲི། །ས་མོས་ས་དགའ་ཀུ་མུ་ད། །སྙིང་འཐུང་
དཀར་པོ་ཟླ་བས་དགའ། །མཚན་མོ་བཞད་དང་ཀུ་མུད་དོ། །ཞེས་གསུངས།

ཀུ་མུ་དའི་ཚལ་གྱི་མིང་། ཀུ་མུད་ལྡན་དང་ས་མོས་ཚལ། །ཟླ་བས་བཞད་ཚལ་ཀུ་མུད་ཚོགས། །ཡིད་
མོས་ཚལ་དང་ཀུ་མུད་ཅན། །ཀུ་མུ་ད་ཡི་ནགས་ཚལ་ལོ། །ཞེས་མངོན་བརྗོད་མཁས་པའི་རྣ་
རྒྱན་ལས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

ཀུ་མུད། (ལེགས་སྦྱར) ཀུ་མུ་ད་དང་འདྲ།

ཀུ་རུ་ཀུལླེ། (ལེགས་སྦྱར) སྒྲོལ་མ་ཀུ་རུ་ཀུལླེ་སྟེ། རིགས་བྱེད་མའི་མིང་། ངེས་ཚིག་ནི། ཀུ་རུ་བྱེད།
ཀུལླེ་རིགས་མའོ། །

ཀུ་རུ་ཀུལླེ་པ། ས་སྒྲོག་རི་པ་སྟེ། ཉན་ཐོས་སྡེ་པ་བཅོ་བརྒྱད་ཀྱི་ནང་ཚན་ཞིག

ཀུ་རེ། (བརྡ་རྙིང) རྩེད་མོ།

ཀུ་རེ་བྱེད་པ། ཕན་ཚུན་རྩེད་མོ་རྩེ་བ།

ཀུ་ལུ། (ལེགས་སྦྱར) ཀུ་ལུ་ཏ་དང་དོན་གཅིག མན་དེའི་ (Mandi) ཆུའི་བརྒྱུད་ནས་མོ་ཏ་ལས་ཀུ་ལུ་ཏར་སླེབས་པར་བཤད། ཡུལ་དེ་ལ་བོད་སྐད་དུ་ཞུང་ཟེར་ཞེས་དགེ་འདུན་ཆོས་འཕེལ་གསུང་། ཀུ་ལུ་ཏ་ལ་གཟིགས།

ཀུ་ལུ་ཏ། (ལེགས་སྦྱར) 1 རྒྱུད་སྡེ་ནས་གསུངས་པའི་གནས་ཉེར་བཞིའི་ཡ་གྱལ་ཞི་སྟེ། ཀུ་ལུ་ཏ་དང་དོན་གཅིག ཀུ་ལུ་ཞེས་པའི་ཐད་དུ་གཟིགས། 2 གར་ཤའི་རྒྱབ་ཞུང་ཏིའི་ཕྱུག་པ་འཁྱུར་དུ་བཀོས་པའི་གཏིང་རིང་མོ་ཞིག་ན་རྡོའི་ལིངྒ་ཕུས་མོ་ལྷ་བུས་མཚན་པ་ཡོད་པ་ལ་བཞེད། 3 འགའ་ཞིག་གིས་ལྷོ་ཉུབ་ན་རྡོ་ཕུས་མོ་འདྲ་བ་ཡོད་པ་ལ་འཆད་དོ། །

ཀུ་ཤ། (ལེགས་སྦྱར) རྩྭ་ཀུ་ཤ་ཞེས་པའི་ཐད་དུ་གཟིགས།

ཀུ་ཤ་སྦྱིན་པའི་དགོས་པ། དབང་གི་སྟ་གོན་གྱི་སྐབས་རྩ་ཀུ་ཤ་སྦྱིན་པའི་དགོས་པ་ནི། བཀྲ་ཤིས་པའི་རྫི་ལམ་མི་འཁྲུལ་བའི་ཆེད་དུ་ཡིན་པར། རྗེའི་སྔགས་རིམ་ཆེན་མོ་དང་། དབང་དོན་དེ་ཉིད་རབ་གསལ་ན་གསལ།

ཀུ་ཤ་ལ། (ལེགས་སྦྱར) 1 བདེ་བ། 2 དགེ་བ།

ཀུ་ཤའི་གྲོངས། རྩ་ཀུ་ཤའི་འབྱུང་གནས།

ཀུ་སཱ་ལི། (ལེགས་སྦྱར) 1 དགེ་བ་ཅན། 2 མཁས་པ། 3 སྤྲང་པོ། 4 མ་བཅོས་པ་སོགས་ལ་འཇུག་པར་བསྟན་དར་ལྷ་རམས་པ་གསུང་།

ཀུ་སཱ་ལི་ཆུང་བ། རྫོ་བོ་རྗེ་དཔལ་ལྡན་ཨ་ཏི་ཤའི་བླ་མ་ཞིག

ཀུ་སཱ་ལིའི་ཚོགས་གསོག ཀུ་སུ་ལུའི་མཆོད་སྦྱིན་དང་འདྲ། ཀུ་སུ་ལུའི་མཆོད་སྦྱིན་ལ་གཟིགས།

ཀུ་སུ་ལི། རས་ཀྱི་མིང་དྲུ། རྩེ་ལེ་སྣ་ཚོགས་རང་གྲོལ་གྱིས་བཤད།

ཀུ་སུ་ལུའི་མཆོད་སྦྱིན། ལུས་སྦྱིན་པར་གཏོང་བའི་གཅོད་ཀྱི་ཉམས་ལེན།

ཀུ་སུ་ལུ། གཙོ་བོར་སྒྲོ་འདོགས་ནང་དུ་གཅོད་ལྟ་རྟོག་ནང་དུ་བྱེད་མཁན་གྱི་བྱ་བཏང་གི་རྣལ་འབྱོར་པ་ལ་ཟེར། རྩེ་ལེ་སྣ་ཚོགས་རང་གྲོལ་གྱི་བརྡ་སྦྱིང་ལས་ཀྱང་། ཀུ་སཱ་ལི་ནི་བོད་སྐད་དུ་བསྒྱུར་ན་དགེ་བ་ཅན་ཞེས་བྱ་ཡང་། དེ་སང་ཕལ་སྐད་དུ་ཀུ་སུ་ལུ་ཞེས་བྱ་བཏང་ལ་ཟེར་རོ། །ཞེས་བཤད་

དོ། །ཆོས་རྗེ་ས་པཎ་གྱིས། ཀུ་སུ་ལུ་ཞེས་པ་མ་དག་པ་ཡིན། ཀུ་ས་ལི་ཞེས་བརྗོད་དགོས། དེའི་དོན་ནི་དགེ་བ་ཅན་ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་པར་བཤད་དོ། །ཁ་ཆེའི་པཎྜི་ཏ་ཛྙ་ཤྲཱིས་མཛད་པར་གྲགས་པའི་སྟོང་ཕྲག་བརྒྱ་པའམ་འབུམ་གྱི་འགྲེལ་པ་ཤེར་ཕྱིན་༼ ཏ་པ ༽༢༠༩བ༣ལས། ཀུ་སུ་ལུའི་གདམས་ངག་གི་ལུགས་ཀྱིས་སྒྲོ་འདོགས་ནང་དུ་གཅོད། ལྟ་རྟོག་ནང་དུ་བྱེད་དེ་རྟོག་མེད་འབྱུང་བ་ཡིན་པས་རང་ངོ་རང་གིས་ཤེས་དགོས། རྟོག་པ་ཅིག་རང་ལ་སྐྱེ་དགོས། ཕྱི་རོལ་གྱི་ཡུལ་བཀག་པས་མི་ཁེགས། བསྒྲུབས་པས་མི་འགྲུབ་དཔེར་ན་མིག་ནད་ཅན་གྱི་སྐྲ་ཤད་དང་འདྲ། ཞེས་གསུངས་སོ། །ལུང་འདི་རྗེའི་ལེགས་བཤད་གསེར་ཕྲེང་དང་། སེ་ར་རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན་གྱི་སྐབས་དང་པོའི་སྤྱི་དོན་དུའང་ལུང་འདྲེན་མཛད་ཡོད།

ཀུ་སུམ་པ། (ལེགས་སྦྱར) མེ་ཏོག་དམར་པོ་ཞིག

ཀུན་དཀྲིས། ཉོན་མོངས། སྒྲ་བཤད་ནི། སེམས་ལ་ཀུན་ནས་འཁྲི་ཤིང་ཐམས་ཅད་དུ་དཀྲིས་ནས་གནས་པས་དེ་སྐད་ཅེས་བྱའོ། །ཞེས་ཕུང་པོ་ལྔའི་རབ་བྱེད་ལས་གསུངས།

ཀུན་དཀྲིས་བཅུ། རྨུགས་པ་དང་། གཉིད། རྒོད་པ། འགྱོད་པ། ཕྲག་དོག སེར་སྣ། ངོ་ཚ་མེད་པ། ཁྲེལ་མེད་པ། ཁྲོ་བ། འཆབ་པའོ། །ཞེས་ཕུང་པོ་ལྔའི་རབ་བྱེད་ལས་གསུངས་སོ། །

ཀུན་དཀྲིས་བཞི། ༡ ཉེས་དམིགས་མི་བལྟ་བ། ༢ ཉེས་སྤྱོད་ལ་དད་དུང་སྤྱོད་མ་ལོག་པ། ༣ དགའ་ཞིང་མགུ་བ། ༤ ངོ་ཚ་ཁྲེད་མེད་དང་བཞིའོ། །ཐུན་དྲུག་བླ་མའི་རྣལ་འབྱོར་ལས། ཉེས་དམིགས་མི་བལྟ་སྤྱོད་འདོད་མ་ལོག་དང་། །དགའ་མགུ་ངོ་ཚ་ཁྲེལ་མེད་ཀུན་དཀྲིས་བཞི། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

ཀུན་མཁྱེན་འཇམ་དབྱངས་བཞད་པའི་རྡོ་རྗེའི་གསུང་འབུམ་དཀར་ཆག རྗེ་འཇམ་དབྱངས་བཞད་པའི་རྡོ་རྗེ་འམ་མཚན་གཞན་རྗེ་ངག་དབང་བརྩོན་འགྲུས་ཀྱི་གསུང་འབུམ་མཚན་ཐོ་ནི། གྲུབ་མཐའི་རྩ་བ། དེ་ཡི་འགྲེལ་པ་རྣམ་བཤད་ཆེན་མོ། ཕར་ཕྱིན་སྐབས་བརྒྱད་ཀའི་མཐའ་དཔྱོད། ཡང་སྐབས་བརྒྱད་པ། དབུ་མའི་མཐའ་དཔྱོད། ཡང་དེ་ཡི་ཚད་འགོག་ཚིག་གསལ་སྟོང་ཐུན། མཛོད་གནས་བརྒྱད་ཀའི་མཐའ་དཔྱོད། འདུལ་བའི་གཞི་སྟོད་མཐའ་དཔྱོད། འདུལ་བའི་གཞི་སྨད་

མཐའ་དཔྱོད། འདུལ་བའི་སྤྱི་ར་བསྟན། བསམ་གཟུགས་ཆེན་མོ། བསམ་གཟུགས་འབྲེལ་
གཏམ། རྟེན་འབྲེལ་རྩོམ་འཕྲོ་ཅན། ཡང་རྟེན་འབྲེལ་ཆུང་ངུ། དྲང་ངེས་རྣམ་འབྱེད་རྒྱས་འབྲིང་
བསྡུས་གསུམ། ཐོས་བསམ་སྒོམ་གསུམ་གྱི་རྣམ་གཞག། ཕར་ཕྱིན་དོན་བདུན་ཅུ། འབུམ་
གྱི་འགྲེལ་ཆང་རྒྱས་བསྡུས་གཉིས། རྣམ་འགྲེལ་ལེ་འུ་དང་པོའི་མཐའ་དཔྱོད། རྣམ་འགྲེལ་
ལེ་འུ་གཉིས་པའི་མཐའ་དཔྱོད། བློ་རིགས། རྟགས་རིགས། བློ་རིགས་ཀྱི་བཤད་པ། བསྡུས་
གྲྭ་རྩ་ཚིག་བསྡུས་གྲྭའི་མཐའ་དཔྱོད་ལུང་རིགས་རྒྱ་མཚོར་འཇུག་པའི་གྲུ་གཟིངས། རྟགས་
གསུམ་གྱི་རྣམ་གཞག་བོད་སྐད་ཀྱི་སྦྱེབ་སྦྱོར། སྒྲ་ཡི་དྲིས་ལན། མཉམ་པའི་སྦྱེབ་སྦྱོར་ཞུང་
ངུ་རྣམ་གསལ། སྟན་དགག་གི་ཊཱི་ཀ་བསྟན་བཅོས། ཐེན་ཡིག་རྣམ་གཞག་བྱ་ཀ་ལན་ཏྲ་ཀཱའི་
དྲིས་ལན། ལུགས་གཉིས་བསླབ་བྱ་ཨུ་ཐེ་ལིའི་འཕྲི་ཤིང་། ལམ་རིམ་དམར་ཁྲིད། ལམ་རིམ་
གྱི་རྣམ་བཤད་རྩོམ་པའི་འཕྲོ་ཅན། ལམ་རིམ་དྲིས་ལན། རྒྱལ་སྲས་དྲིས་ལན་ལྷ་ཁྲིད་སྒོམ་
གསུམ་གྱི་ཁྲིད་ཡིག་བླ་མའི་བསྟོད་ཚོགས། སངས་རྒྱས་བྱང་སེམས་ཀྱི་བསྟོད་ཚོགས། ཞལ་
གདམས་མགུར་མའི་སྐོར། ཆབ་ཤོག་སྐོར། བསྔོ་བ་སྨོན་ལམ་གྱི་སྐོར། རྗེ་རིན་པོ་ཆེའི་རྣམ་
ཐར་རས་བྲིས་འབྲི་ཚུལ། ཉིད་ཀྱི་རྟོགས་བརྗོད་རྣམ་བཀག་བཅོམ་ལྡན་མ། སྔགས་ཀྱི་སྐོར་
ལ། ཉིད་ཀྱི་གསང་བའི་རྣམ་ཐར་ཚིགས་བཅད་མ། ཡང་ཉིད་ཀྱི་གསང་བའི་རྣམ་ཐར་ཚིགས་
བཅད་མ། ལི་ཡུལ་གྱི་མཆོད་རྟེན་བརྒྱད་ཀྱི་རྣམ་གཞག་གཅེས་བསྡུས། འཇིགས་བྱེད་ཆོས་
འབྱུང་ཆེན་མོ། འཇིགས་བྱེད་བསྐྱེད་རྫོགས་གཉིས། ཡང་འཇིགས་བྱེད་བསྐྱེད་ཚོགས་བདུད་
རྩི་བུམ་བཟང་མ། འཇིགས་བྱེད་རྟོགས་བདུན་གྱི་ཊཱི་ཀ་རྩོམ་འཕྲོ་ཅན། འཇིགས་བྱེད་ཕྱག་
གཉིས་པའི་སྒྲུབ་ཐབས། འཇིགས་བྱེད་ཕྱག་གཉིས་པའི་མངོན་རྟོགས་ཤར་སྒོམ་བྱེད་ཚུལ།
འཇིགས་བྱེད་རྟོགས་བདུན་གྱི་མཆན། འཇིགས་བྱེད་བསྟེན་ཡིག་ཡང་འཇིགས་བྱེད་བསྟེན་
སྒྲུབ་ལས་གསུམ་ནང་གི་སྒྲུབ་པ་བྱེད་ལུགས། ཁྲོ་བོ་བཅུའི་སྲུང་འཁོར། འཇིགས་བྱེད་ཞི་
བའི་འཕྲུལ་འཁོར། དེ་ཡི་རྒྱས་པའི་འཕྲུལ་འཁོར། དེ་ཡི་རེངས་པའི་འཕྲུལ་འཁོར། འཕྲུལ་
འཁོར་ལིང་ག་སོགས་ཀྱི་ཞལ་ཤེས་འགའ་ཞིག་ཞི་ཁྲོ་སྦྲགས་སྒྲུབ་ཀྱི་རྣམ་གཞག་རྒྱས་པ། ཞི་

ཁྲོ་སྔགས་སྒྲུབ་རྡོ་རྗེའི་ཚིག་སྔགས་ཀྱི་རྣམ་བཤད། འཇམ་དབྱངས་དཀར་པོའི་ཞི་ཁྲོ་སྔགས་སྒྲུབ། འཇིགས་བྱེད་བདུད་ལས་རྣམ་རྒྱལ་གྱི་ལྷན་ཐབས། འཇམ་དབྱངས་ཞི་ཁྲོ་དང་བླ་མ་ཡི་དམ་དབྱེར་མེད་དུ་སྒྲུབ་པའི་སྒྲུབ་ཐབས། ཞ་ལུ་པའི་དྲུག་ཅུ་པའི་རྩ་ཚིག་གི་མཚན། བཀའ་བསྐོ་དང་། བགེགས་གཏོར་གྱི་ཆོ་ག འཇིགས་བྱེད་དམར་པོ་མདའ་གཞུ་འགེངས་པའི་སྒྲུབ་ཐབས། གསང་བ་འདུས་པའི་བསྐྱེད་རིམ། གསང་འདུས་བསྙེན་ཡིག་ཤིན་ཏུ་རྒྱས་པ། དེ་ཡི་དེ་ཉིད་ཞེ་དགུའི་ཚིངས། བསྙེན་སྒྲུབ་ཡན་ལག་བཞིའི་ཚིངས། གསང་བ་འདུས་པའི་སྒོ་ནས་མ་ཧེ་རིལ་སྒྲུབ་ཀྱི་ཆོ་ག འཕགས་ལུགས་ཛམ་བྷ་ལའི་སྒྲུབ་ཐབས་ལེ་ཚན་གཉིས། མ་མ་ཀའི་འཁྲུལ་འཁོར་ཞལ་ཤེས། སྒྲོལ་མ་དམར་པོའི་སྒོ་ནས་ཕོ་མོ་དགུགས་པའི་གདམས་པ། དགྲ་བོ་བསྐྲད་པའི་མན་ངག་འབྱུང་པོའི་གདོན་ལས་སྒྲོལ་ཐབས། སྨྲན་མ་དང་གོས་དཀར་མོའི་སྲུང་འཁོར། སྒྲོལ་མའི་སྒོ་ནས་དབང་སྡུད། འཇིགས་བྱེད་བརྒྱད་ཀྱི་སྲུང་། འཁོར་བྲི་ཐབས། སྒྲོལ་ལྗང་གཙོ་རྐྱང་གི་སྒྲུབ་ཐབས། རེད་མདའ་བའི་དྲིས་ལན་གྱི་ཊཱི་ཀ། སྒྲུབ་ཐབས་རྒྱ་མཚོའི་ཚིངས། བ་རི་བརྒྱ་རྩའི་ལྷན་ཐབས། རྣམ་སྲས་བཀའ་བཙོ་ལྔའི་རྗེས་གནང་གི་ཆོ་ག་མགོན་པོ་ཕྱག་དྲུག་པའི་གཏོར་ཆེན་ཞལ་ཤེས། ཀླུ་དབང་རྒྱལ་པོའི་མངོན་རྟོགས། བུམ་ཆོག་བུམ་གཏེར་སྦ་ཐབས། ཀུན་རིག་ཆོ་གའི་ཟུར་རྒྱན། སྣ་ཚོགས་ཡུམ་གྱི་སྒྲུབ་ཐབས། ཁྱུང་ཁྲའི་སྒྲུབ་ཐབས། འཇམ་དབྱངས་དཀར་པོའི་སྒྲུབ་ཐབས་ལས་ཚོགས་དང་བཅས་པ། དབྱངས་ཅན་མའི་སྒྲུབ་ཐབས་ལེ་ཚན་གཉིས། དབྱངས་ཅན་མའི་སྦྱིན་སྲེག་བྱ་ཚུལ། མ་ཧེ་རིལ་སྒྲུབ་ཆོ་ག། བསྟུང་གནས་ཆོ་ག་ལོ་མ་གྱོན་པའི་སྒྲུབ་ཐབས། ཡང་དེ་ཡི་ཆོ་ག་ཕྱག་རྡོར་འཁོར་ཆེན་གྱི་སྨོན་ལམ་ཤིས་བརྗོད། ཛམ་བྷ་ལ་ནག་པོའི་སྒྲུབ་ཐབས། ཆུ་གཏོར་དངོས་གྲུབ་ཀུན་འབྱུང་། གཏོར་མ་བརྒྱ་རྩའི་ཆོ་ག་རྒྱལ་བའི་བདེ་ལམ། འཕོ་ཁྲིད་ཀུན་ཁྱབ་མ། བདེ་ཅན་མ། འཕོ་ཁྲིད་གསེར་གྱི་སྒོ་འབྱེད་ཀྱི་དམར་ཁྲིད། ཟུང་འཇུག་ལྷན་ཐབས། གཟུངས་བསྡུས་པ་བྱེད་ལུགས། རབ་གནས་བཀྲ་ཤིས་རབ་རྒྱས། དེ་ངག་འདོན་དུ་བཀོད་པ། རབ་གནས་འདོད་དོན་ཀུན་གཏེར་མ། བསྟན་སྲུང་གཞི་བདག་རྣམས་ཀྱི་གསོལ་མཆོད་དང་། ལྷ་བསངས་ཀྱི་སྐོར་

འགའ་ཞིག་ཚུ་གཏོར་གྱི་རྣམ་བཤད། འཁོར་ལོ་བདེ་མཆོག་ཡབ་ཡུམ་གྱི་འཕྲེང་སྡོགས་ཀྱི་ངག་འདོན་འགྲེལ་པ་བཅས་སོ། །

ཀུན་མཁྱེན་འཇིགས་མེད་དབང་པོའི་གསུང་འབུམ་དཀར་ཆག འཇམ་དབྱངས་བཞད་པའི་སྤྲུལ་སྐུ་དཀོན་མཆོག་འཇིགས་མེད་དབང་པོའི་གསུང་འབུམ་ནི། དགེ་ལུགས་ཀྱི་ཆོས་འབྱུང་གླེགས་བམ། པཎ་ཆེན་དཔལ་ལྡན་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་རྣམ་ཐར་པོད་གཉིས། ཙོ་ནེའི་བསྟན་འགྱུར་པར་མའི་དཀར་ཆག་པོད་གཅིག་པར་ཕྱིན་སྐབས་དང་པོ་ནས་བརྒྱུད་པའི་བར་སྐུ་སྔ་མའི་ཡིག་ཆ་ལས་མདོར་བསྡུས་པ། བསམ་གཟུགས་བསྡུས་པ། དབུ་མ་བསྡུས་པ། དབུ་མ་འདི་སྤྱི་དོན་ཐལ་ཕྲེང་འབྲེལ་ནས་བཤད་པས། བོད་ཀྱི་ཐལ་ཕྲེང་དབུ་མ་ཐམས་ཅད་ལས་གོ་བདེ་བ་ཞིག་ཡོད་པར་བཤད། མཛོད་བསྡུས་པ། འདུལ་བ་བསྡུས་པ། གསུང་ཐོར་བུ་ཕྱོགས་གཅིག་ཏུ་བསྡུས་པ་བཅས་སོ། །

ཀུན་མཁྱེན་དོལ་བུ་བ། ཀུན་མཁྱེན་དོལ་བུ་བ་ཤེས་རབ་རྒྱལ་མཚན་ནི། ཇོ་ནང་པའི་གྲུབ་མཐའི་བརྒྱུད་འཛིན་གྱི་གཙོ་བོ་ཡིན་པར། ལྟུང་སྐྲ་རོལ་པའི་རྡོ་རྗེ་སོགས་མཁས་པ་མང་པོ་གསུང་ངོ་། །
(1292-1361)

ཀུན་མཁྱེན་པ། 1 ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་སྟེ། སངས་རྒྱས་སྤྱིའི་མིང་། 2 ཀུན་མཁྱེན་ཀློ་གྲོས་རིན་ཆེན་སེངྒེ། སེ་ར་བྱེས་པས་ཁོང་ལ་ཀུན་མཁྱེན་པ་ཞེས་ཟེར་བ་རེད།

ཀུན་མཁྱེན་བུ། ཀུན་མཁྱེན་བུ་སྟོན་རིན་ཆེན་གྲུབ། བུ་སྟོན་རིན་ཆེན་གྲུབ།

ཀུན་མཁྱེན་བློ་གྲོས་རིན་ཆེན་སེངྒེ་གེ། རྗེ་ཙོང་ཁ་པ་ཆེན་པོའི་དངོས་སློབ་རྣམ་དཔྱོད་ཕུལ་དུ་བྱུང་བའི་མཁས་པ་གཉིས་(རྣམ་དཔྱོད་ཕུལ་དུ་བྱུང་བའི་མཁས་པ་གཉིས་ནི། ཐུས་སྲིད་པ་བློ་གྲོས་རིན་ཆེན་སེངྒེ་དང་། ཞང་ཞུང་པ་ཆོས་དབང་གྲགས་པ་གཉིས་སོ) ཞེས་ཡོངས་སུ་གྲགས་པའི་ཡ་གྱལ་ཐུས་སྲིད་པ་བློ་གྲོས་རིན་ཆེན་སེངྒེ་ནི། སེར་བྱེས་མཁས་སྙན་གྲྭ་ཚང་ཕྱག་འདེབས་པ་པོ་ཡིན་ཞིང་། འབྲས་སྤུངས་ཕྱག་འདེབས་པ་པོ་འཇམ་དབྱངས་ཆོས་རྗེའི་དངོས་སློབ་ཀྱང་ཡིན། གསུང་རྩོམ་སྐོར། དབུ་མའི་རྣམ་བཤད་དགོངས་པ་རབ་གསལ་གྱི་

དེ་ཉིད་གསལ་བྱེད། ཚད་མའི་སྟོང་ཐུན་མཁས་པའི་ཡིད་འཕྲོག དེ་གཉིས་སེ་ར་བྱེས་པའི་ཡིག་ཆ་རྙིང་པའི་གྲས་ཡིན་འདུག འཇམ་དབྱངས་ཆོས་རྗེའི་རྣམ་ཐར་ལ་ཤོག་གྲངས་བཞི་བཅུ་ཐམས་པ་བཅས་སོ། །གཞུང་ས་མཆོག་ནས་ (གྲྭ་ཚང་གི་ཡིག་ཆ་གསར་པ) རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན་གྱི་ཡིག་ཆ་མ་གཏོགས་རྙིང་པ་རྣམས་བལྟ་ཀློག་བྱེད་མི་ཆོག་པའི་བཀའ་རྒྱ་བཏང་སྟེ་དམ་ཐུག་བརྒྱབ་ནས་བཞག་ཡོད་པའི་ལོ་རྒྱུས་འདུག ཁོ་བོས་ནི་ཡིག་ཆ་དེ་དག་མཐོང་མ་མྱོང་། སྒོ་མང་ཡིག་ལའང་གསར་རྙིང་གཉིས་ཡོད་ཅིང་། ཡིག་ཆ་རྙིང་པའི་གྲས་རེད་ཟེར་བའི་དགེ་འདུན་ཉི་ཤུའི་སྐོར་ཞིག་མཐོང་བ་དྲན།

ཀུན་མཁྱེན་པའི་བསྟོད་པ་དགེ་ལེགས་དཔལ་འབར་མ། སེར་བྱེས་མཁས་སྣན་གྲྭ་ཚང་ཕྱུག་འདེབས་པ་པོ་དང་། རྗེ་ཙོང་ཁ་པ་ཆེན་པོའི་དངོས་སློབ་རྣམ་དབྱོད་ཕྱུལ་དུ་བྱུང་བའི་མཁས་པ་གཉིས་ཀྱི་ཡ་གྱལ་མུས་སྲད་པ་བློ་གྲོས་རིན་ཆེན་སེངྒེའི་བསྟོད་པ་དགེ་ལེགས་དཔལ་འབར་མ་ནི། འདན་མ་བླ་མ་དགེ་དབང་གྲགས་པས་མཛད་པར། ཀློང་རྫོལ་བླ་མས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

ཀུན་མཁྱེན་མཚོ་སྣ་བ་ཆེན་པོ། (འདུལ་བ) དམ་པ་འདིའི་ཞལ་སློབ་མཁན་ཆེན་ཆོས་སྐྱབས་བཟང་པོ་ནི་རྗེ་ཙོང་ཁ་པ་ཆེན་པོའི་བླ་མའི་གཙོ་བོའི་གྲས་ཤིག་དང་། བྱང་ཆུབ་ལམ་རིམ་རྩོམ་པར་སྐུལ་བ་པོ་ཡང་འདི་ཡིན་པར་བསམས་ན། མཚོ་སྣ་བ་ཆེན་པོ་འདི་རྗེ་ཙོང་ཁ་པ་ཆེན་པོ་ལས་མི་ཐོགས་གཅིག་གིས་སྔ་བར་བྱོན་པ་ཞིག་ཡིན་ཞིང་། ཕལ་ཆེར་བུ་སྟོན་རིན་པོ་ཆེ་དང་དུས་མཚུངས་པར་བྱོན་པ་ཡིན་པར་སེམས་སོ། །

ཀུན་མཁྱེན་ཡབ་སྲས། ཀུན་མཁྱེན་འཇམ་དབྱངས་བཞད་པ་སྐུ་ཕྲེང་རིམ་བྱོན་དང་། གུང་ཐང་བསྟན་པའི་སྒྲོན་མེ་སྐུ་ཕྲེང་རིམ་བྱོན་ལ་ཟེར།

ཀུན་དགའ་བོ། <ཨཱ་ནནྡ> (འདུལ་བ) སྟོན་པའི་གདུང་རབས་བདུན་གྱི་གཉིས་པ་འཕགས་པ་ཀུན་དགའ་བོ་ཞེས་བྱ་བ་སྟོན་པ་ཤཱཀྱ་ཐུབ་པའི་ཞབས་འབྲིང་དང་རྣམ་དབྱོད་ཕྱུལ་དུ་བྱུང་བའི་ཉན་ཐོས་ཤིག སྟོན་པ་སངས་རྒྱས་ལ་སྤྲི་ཞུ་དང་བཀུར་སྟིའི་རིམ་གྲོ་མཆོག་ཏུ་མཛད་ཅིང་། སྟོན་པ་ལ་ཐུགས་ནང་ཏ་ཅང་ཉེ་བའི་ལུས་དང་གྲིབ་མ་བཞིན་འགྲོགས་པའི་ཞབས་འབྲིང་ངམ་གསོལ་དཔོན་

ཞིག་ཡིན། དེར་མ་ཟད་ཕ་མ་སྤུན་གྱི་སྐུ་མཆེད་ཀྱང་ཡིན། དེ་ལ་དབྱིན་སྐད་དུ་cousin ཟེར། བདག་ཅག་གི་སྟོན་པའི་ཡབ་ཟས་གཙང་ལ་སྐུ་མཆེད་བུ་གསུམ་དང་བུ་མོ་བཞི་ལས། བུ་ཐ་མ་ཚད་མེད་ཟས་ལ་བུ་གཉིས་ཏེ། ཚེ་དང་ལྡན་པ་ཀུན་དགའ་བོ་དང་། ལྷས་བྱིན་གཉིས་ཡོད་པའི་དང་པོའོ། །འདིའི་སྐོར་རྒྱལ་པོ་ཟས་གཙང་མའི་རྒྱལ་རྒྱུད་ཀྱི་སྐོར། ཞེས་པའི་ཐད་དུ་གཟིགས། ཀུན་དགའ་བོ་ནི་བདག་ཅག་གི་སྟོན་པ་མངོན་པར་རྫོགས་པར་སངས་རྒྱས་པའི་དུས་ཆེན་ཁྱད་པར་ཅན་གྱི་ཉིན་སྐུ་འཁྲུངས་ཤིང་མིང་ཡང་ཀུན་དགའ་བོ་ཞེས་བཏགས་སོ། །དེ་ལྟར་བཏགས་པའི་རྒྱུ་མཚན་ནི། འདུལ་བ་ལུང་གཞི་གླེགས་བམ་༼ངཔ༽༡༩༨ན༨ལས། གང་གི་ཚེ་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་བདུད་འབྱུང་པོ་འཁོར་དང་བཅས་པ་བྱེ་བ་ཕྲག་སུམ་ཅུ་རྩ་དྲུག་བཅོམ་ནས་བླ་ན་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་བརྙེས་པ་དེའི་ཚེ་བདུད་ཀྱི་རིས་ཀྱི་ལྷ་རྣམས་ཀྱིས་གྲོང་ཁྱེར་སེར་སྐྱའི་གཞིར་རྒྱལ་པོ་བཙུན་མོ་དང་། བློན་པོ་དང་། གྲོང་མི་དང་། ཡུལ་མི་དང་བཅས་པ་ལ་དགེ་སློང་གཽ་ཏ་མ་ནི་དེ་རིང་ཤིའོ་ཞེས་བསྒྲགས་སོ། །དེ་ནས་རྒྱལ་པོ་ཟས་གཙང་བཙུན་མོ་དང་། གཞོན་ནུ་དང་། བློན་པོ་དང་། གྲོང་མི་དང་། ཡུལ་མི་དང་བཅས་པས་མྱ་ངན་བྱ་བར་བརྩམས་པ་དང་། ལྷ་རྣམས་ཀྱི་ཤེས་པ་མཐོང་བ་ནི་འོག་ཏུ་འཇུག་པ་ཡིན་པས་གནས་གཙང་མའི་རིས་ཀྱི་ལྷ་རྣམས་ཀྱིས་སྨྲས་པ། བཅོམ་ལྡན་འདས་མ་ནོངས་ཏེ། འདི་ལྟར་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་བླ་ན་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་བརྙེས་སོ། །དེ་ནས་རྒྱལ་པོ་ཟས་གཙང་གིས་ཀུན་དགའ་བ་བྱས་ཏེ་ཀུན་དགའ་བར་གྱུར་པ་དེའི་ཚེ་བདུད་རྩི་ཟས་ (བདུད་རྩིའི་ཟས་ཞེས་པ་ཀུན་དགའ་བོའི་ཡབ་ཚད་མེད་ཟས་ཟེར་བ་དེ་ཡིན་པར་སེམས) ཀྱི་ཁྱེའུ་ཞིག་བཙས་ཏེ། དེའི་བཙས་པའི་བཙས་སྟོན་རྒྱ་ཆེར་བྱས་ནས་ཁྱེའུའི་མིང་ཅིར་གདགས་ཞེས་མིང་འདོགས་པར་བྱེད་དོ། །ཉེ་དུ་དག་གིས་སྨྲས་པ། ཁྱེའུ་འདི་ཀུན་དགའ་བར་གྱུར་པ་ན་བཙས་པས་ཁྱེའུའི་མིང་ཀུན་དགའ་བོ་ཞེས་གདགས་སོ་ཞེས་དེའི་མིང་ཀུན་དགའ་བོ་ཞེས་བྱ་བར་བཏགས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །ཡང་གོང་གི་ལུང་གི་འགྲོ་༡༩༨བ༩ལས། མཚན་མཁན་རྣམས་ཀྱིས་ཁྱེའུ་འདིས་ནི་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཤཱཀྱ་ཐུབ་པའི་རིམ་གྲོ་བྱེད་པར་འགྱུར་རོ་ཞེས་ལུང་བསྟན་ཏོ། །བདུད་རྩི་ཟས་ཀྱིས་

ཁྲི་འུ་མཆན་མཁན་རྣམས་ཀྱིས་ལུང་བསྟན་ཏོ་ཞེས་ཐོས་ནས་དེས་བསམས་པ། གལ་ཏེ་དེ་ལྟ་ན་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་རབ་ཏུ་ཕྱུང་ (དབྱུང) དུ་འོང་ངོ་ཞེས་སྨྲུན་སྤྱར་མི་འབབ་པར་བྱའོ་སྙམ་ནས། གང་གི་ཚེ་བཅོམ་ལྡན་འདས་སེར་སྐྱའི་གཞིར་གཤེགས་པ་དེའི་ཚེ་ཡངས་པ་ཅན་དུ་སྐྱེལ་ལོ། །གང་གི་ཚེ་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཡངས་པ་ཅན་དུ་གཤེགས་པ་དེའི་ཚེ་སླར་ཡང་སེར་སྐྱའི་གཞིར་ཁྲིར་རོ། །སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྡན་འདས་རྣམས་ནི་དེ་ལྟ་བུ་མི་མཁྱེན་པའམ། མི་གཟིགས་པའམ། ཐུགས་སུ་མ་ཆུད་པའམ། རྣམ་པར་མི་རིགས་པ་ཙུང་ཟད་ཀྱང་མི་མངའོ། །ཆོས་ཉིད་ཀྱིས་སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོ་དང་ལྡན་པ། འཇིག་རྟེན་ལ་ཕན་པར་ཞུགས་པ། ཞེས་སོགས་ནས། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱི་དགོངས་པ། གཞོན་ནུ་ཀུན་དགའ་བོ་ནི་སྲིད་པ་ཐ་མ་པ་ཡིན་པས་དེ་ངའི་བསྟན་པ་ལ་རབ་ཏུ་འབྱུང་སྟེ། རབ་ཏུ་བྱུང་ནས་ངའི་རིམ་གྲོ་བྱེད་ཅིང་གསུང་རབ་འཛིན་པ་དང་། ང་ཡོངས་སུ་མྱ་ངན་ལས་འདས་ནས་བདུད་རྩི་ཐོབ་པར་འགྱུར་གྱིས་(གྱི)། མ་ལ་ངས་གཞོན་ནུ་ཀུན་དགའ་བོ་བསྟན་པ་ལ་གཞུག་པར་བྱའོ་སྙམ་ནས་མ་ཚོར་བ་ཁོ་ནར་གྲོང་ཁྱེར་སེར་སྐྱའི་ཐྱོན་ནས་བདུད་རྩི་ཟས་ཀྱི་གནས་ཁང་དུ་གཤེགས་ཏེ་གདན་བཤམས་པ་ཉིད་ལ་བཞུགས་སོ། །བདུད་རྩི་ཟས་ཀྱིས་གཞོན་ནུ་ཀུན་དགའ་བོ་ཁང་ཐྲན་གཞན་ཞིག་གི་ནང་དུ་བཙུག་སྟེ་བཞག་གོ །བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་གང་གི་ཚེ་སྒོ་རང་བྱེ་བར་འགྱུར་བ་དེ་ལྟར་བྱིན་གྱིས་བརླབས་ནས་ཐོག་མ་ཁོ་ནར་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱི་ཞབས་གཉིས་ལ་མགོ་བོས་ཕྱག་བྱས་ཏེ་བསིལ་ཡབ་བླངས་ནས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱི་སྙམ་ལོགས་ནས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ལ་གཡོབ་ཅིང་འདུག་གོ །དེ་ནས་བདུད་རྩི་ཟས་ཀྱིས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱི་ཞབས་གཉིས་ལ་མགོ་བོས་ཕྱག་བྱས་ཏེ་ཕྱོགས་གཅིག་ཏུ་འདུག་གོ །ཕྱོགས་གཅིག་ཏུ་འདུག་པ་དང་། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་བདུད་རྩི་ཟས་ལ་ཆོས་དང་ལྡན་པའི་གཏམ་གྱིས་ཡང་དག་པར་སྟོན་པར་མཛད། ཞེས་པ་ནས། ཡང་དག་པར་རབ་ཏུ་དགའ་བར་མཛད་ནས་གདན་ལས་བཞེངས་ཏེ་བཞུད་དོ། །རྒྱུའི་སྟོབས་ཆེ་ཡང་རྐྱེན་གྱི་སྟོབས་ལ་ལྟོས་དགོས་པས་སྲིད་པ་ཐ་མ་པའི་སེམས་ཅན་ཀུན་དགའ་

བོ་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱི་རྗེས་བཞིན་རྗེས་བཞིན་འབྲང་བ་ན། བདུད་སྡིག་ཅན་ཚུར་མའི་འཁོར་དང་བཅས་པས་བཟློག་པར་མ་ནུས་པ་དང་། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་བཀའ་སྩལ་པ། འདི་ནི་སྲིད་པ་ཐ་མ་པའི་སེམས་ཅན་ཡིན་པས་ཁྱེད་ཀྱིས་བཟློག་པར་མི་ནུས་ཀྱི་མ་ཟློག་ཤིག (ཅིག) །བདུད་སྡིག་ཅན་གྱིས་གསོལ་བ། བཅོམ་ལྡན་འདས་གལ་ཏེ་དེ་ལྟར་གྱུར་ན་འདི་ལ་རིམ་པ་བཞིན་བགྱིའོ། །བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་བཀའ་སྩལ་པ། དེ་བཞིན་དུ་གྱིས་ཤིག །དེ་ནས་བདུད་སྡིག་ཅན་གྱིས་དགེ་སློང་དང་། བྲམ་ཟེ་དང་། བགྲེན་པ་དང་། ཕོངས་པ་དང་། འགྲོ་བར་ཆས་པའི་སློང་བ་པོ་རྣམས་ཀྱི་ཕྱིར་སྦྱིན་པ་དག་གཏོང་དུ་བཅུག བསོད་ནམས་དག་བྱེད་དུ་བཅུག རང་གི་སྐྱེ་བོ་དང་གཉེན་གྱི་ཚོགས་རྣམས་ལ་ཡང་བཟོད་པ་གསོལ་དུ་བཅུག་ནས་རྒྱན་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་བརྒྱན་ཏེ། གླང་པོ་ཆེ་ལ་ཞོན་ནས་སྐྱེ་བོ་དུ་མས་ཡོངས་སུ་བསྐོར་ཏེ། ཉེ་གྲོ་ནྡྷའི་ཀུན་དགའ་ར་བ་ལོགས་སུ་ཕྱོགས་ཏེ་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱི་སྤྱན་སྔར་བཏང་ངོ་། །དེ་ཡང་སྲང་གི་དབུས་ནས་འགྲོ་བ་ན་གླང་པོ་ཆེས་ཨུཏྤལའི་ཚུན་པོ་ཞིག་ཟོས་སོ། །མཚན་མཁན་རྣམས་ཀྱིས་མཐོང་ནས་དེ་རྣམས་ཀྱིས་སྨྲས་པ། གཞོན་ནུ་འདི་ནི་ཐོས་པ་འཛིན་པ་རྣམས་ཀྱི་མཆོག་ཏུ་འགྱུར་རོ། །དེ་ཇི་ཙམ་བཞོན་པའི་སའི་བར་དུ་བཞོན་པས་སོང་ནས་བཞོན་པ་ལས་བབས་ཏེ་རྐང་པ་ཁོ་ནས་ཉེ་གྲོ་ནྡྷའི་ཀུན་དགའ་ར་བར་ཞུགས་ནས་བཅོམ་ལྡན་འདས་གང་ན་བ་དེར་སོང་སྟེ་ཕྱིན་པ་དང་། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱི་ཞབས་གཉིས་ལ་མགོ་བོས་ཕྱག་བྱས་ཏེ་ཕྱོགས་གཅིག་ཏུ་འདུག་གོ །བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་འོད་སྲུང་གཞོན་ནུ་རབ་ཏུ་ཕྱུང་ཤིག (ཞིག) ཅེས་འོད་སྲུང་སྟོབས་བཅུ་ལ་གཏད་ནས་དེས་དེ་རབ་ཏུ་ཕྱུང་བ་བསྙེན་པར་རྫོགས་པར་བྱས་སོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །འཕགས་པ་ཀུན་དགའ་བོ་འདི་ནི་སྐུ་གཞོན་ནུའི་དུས་ནས་ཆོས་ལ་ལྷག་པར་དད་པ་ཆེ་བ་ཞིག་སྟེ། སྔོན་ཐོག་མར་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱི་དྲུང་ནས་ཆོས་གསན་པའི་ཚེ་དབུ་ལ་ཐོག་མིག་གི་བསྟན་གཞི་ལྟ་བས་ནོན་པ་དེ་ཉིད། འཚོ་བྱེད་ཀྱིས་གཤག་བཅོས་བྱས་ཏེ་ནག་ཁྲག་ཆུ་སེར་རྣམས་བསལ་ནས་ནད་སོས་པར་བྱས་ཀྱང་། ད་དུང་ཡང་མ་ཚོར་བར་ཆོས་གསན་པའི་ལོ་རྒྱུས་ཡ་མཚན་པ་ཞིག་འདུལ་བ་ལུང་ལས་འབྱུང་བ་འདི་ལྟར། འདུལ་བ་ལུང་

གཞི་༼ ང་པ ༽༡༤‹ན༢ལས། དེ་ནས་བཅོམ་ལྡན་འདས་སེར་སྐྱའི་གཞིར་ཇི་ཙམ་བཞེད་ཀྱི་བར་དུ་བཞུགས་ནས་རྒྱལ་པོའི་ཁབ་གང་ན་བ་དེར་རྒྱུ་ཞིང་གཤེགས་ཏེ། རིམ་གྱིས་རྒྱུ་ཞིང་གཤེགས་པ་དང་རྒྱལ་པོའི་ཁབ་ཏུ་བྱོན་ནས། རྒྱལ་པོའི་ཁབ་འོད་མའི་ཚལ་བྱ་ཀ་ལན་ད་ཀ་གནས་པ་ན་བཞུགས་སོ། །ཚེ་དང་ལྡན་པ་ཀུན་དགའ་བོའི་སྤྱི་བོར་ཕོལ་མིག་བྱུང་ནས། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་འཚོ་བྱེད་ལ་བཀའ་སྩལ་པ། དགེ་སློང་ཀུན་དགའ་བོ་ལ་དཔྱད་བྱོས་ཤིག །བཙུན་པ་བཀའ་བཞིན་འཚལ་ཞེས་འཚོ་བྱེད་གཞོན་ནུས་བསྐྱེད་ཀྱིས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ལས་མཉན་ཏོ། །དེ་ནས་བཅོམ་ལྡན་འདས་དགེ་སློང་གི་དགེ་འདུན་གྱི་གུང་ལ་གདན་བཤམས་པ་ཉིད་ལ་བཞུགས་ནས་ཆོས་འཆད་དོ། །ཚེ་དང་ལྡན་པ་ཀུན་དགའ་བོ་ཡང་ཆོས་མཉན་པའི་ཕྱིར་དེ་ཉིད་ན་འདུག་གོ། འཚོ་བྱེད་གཞོན་ནུས་བསྐྱེད་ཀྱིས་བསམས་པ། འདི་ཆོས་ལ་དད་པ་བདེ་བར་གྱུར་པས་མི་ཚོར་གྱིས། དཔྱད་བྱ་བའི་དུས་ལ་བབ་བོ་སྙམ་ནས། དེས་དེའི་ཕོལ་མིག་སྨིན་པར་འགྱུར་བ་དག་བསྐུས་ནས་དེ་ཉིད་དུ་དྲལ་ཏེ་དེ་ཉིད་དུ་སོས་པར་བྱས་སོ། །དེ་ན་ཆོས་བཤད་པ་རྫོགས་ནས་འཚོ་བྱེད་ཀྱིས་གསོལ་པ། བཅོམ་ལྡན་འདས་བདག་གིས་འཕགས་པ་ཀུན་དགའ་བོ་འདི་ཉིད་ན་མཆིས་བཞིན་དུ་ཕོལ་མིག་སྨིན་པར་བགྱིས་ཏེ་བརྩོལ་ནས་སོས་པར་བགྱིས་ལགས་སོ། །ཚེ་དང་ལྡན་པ་ཀུན་དགའ་བོས་སྨྲས་པ། གལ་ཏེ་བདག་གི་ལུས་ཏིལ་འབྲུ་ཙམ་དུ་གཏུབས་པར་གྱུར་ཀྱང་བདག་གིས་མི་ཚོར་ལགས་སོ། །བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱི་ཆོས་ལས་བྱུང་བའི་དད་པས་བསམ་པ་བསྡུས་པ་ལ་འཚོ་བྱེད་མཆོག་ཏུ་ཡ་མཚན་སྐྱེས་སོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །དེ་ལྟར་ཀུན་དགའ་བོ་རབ་ཏུ་བྱུང་ནས། ཆོས་ཀྱི་ཕུང་པོ་བརྒྱད་ཁྲི་བཞི་སྟོང་ལོབས་ནས། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་ཀྱང་། ཐོས་པ་འཛིན་པ་རྣམས་དང་ཐོས་པ་བསགས་པ་རྣམས་ཀྱི་ནང་ནས་ཤེས་རབ་མཆོག་ཏུ་བསྔགས་སོ། །མདོ་སྡེའི་ཕྱོགས་ནས་ཀུན་དགའ་བོ་རྒྱུན་ཞུགས་སུ་བཤད་ཅིང་། རྒྱུད་ནས་ཀུན་ཏུ་བཟང་པོར་བཤད་དེ། རྗེའི་འགྲེལ་པ་བཞི་སྦྲགས་ལས། ཀུན་དགའ་བོ་མདོ་སྡེའི་ཕྱོགས་སུ་རྒྱུན་ཞུགས་སུ་བཤད་ལ། ཐམས་ཅད་གསང་བའི་རྒྱུད་ལས། ཀུན་ཏུ་བཟང་པོར་བཤད་པ་བཞིན་དུ་གདུལ་བྱའི་དགོས་པའི་དབང་དང་། ཐེག་

པ་ཕྱོགས་རེ་བའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །འདིའི་ལོ་རྒྱུས་«མདོ་སྡེ་ལས་བརྒྱ་པ»མདོ་སྡེ་༼ ཏ ༽༢༦༥བ༢ དང་། ལོ་རྒྱུས་རྒྱས་པར་གཟིགས་འདོད་ན་འདུལ་བ་ལུང་གཞི་༼ ང་པ ༽༧༤༦བ༢སོགས་ལ་གཟིགས།

ཀུན་དགའ་ར་བ། 1 (འདུལ་བ) གཙུག་ལག་ཁང་། འདུལ་བ་གཞི་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ་པ་ལས། ཀུན་དགའ་ར་བའི་ནང་ན་ཞེས་པ་ནི་གཙུག་ལག་ཁང་གི་ནང་ནའོ། །ཞེས་གསུངས་ཤིང་། མཚོ་ནྟི་ཀ་མཆན་བུ་ལས་ཀྱང་ཀུན་དགའ་ར་བ་གཙུག་ལག་ཁང་ལ་བཤད་ཡོད་པ་འོག་ཏུ་གཟིགས། 2 སྐྱེད་མོས་ཚལ། ནགས་ཀྱི་ལྷུམ་རའམ། མཚོ་ནྟི་ཀ་མཆན་བུ་ལས། སྐབས་གཞན་དུ་ནི་གཙུག་ལག་ཁང་ལ་ཀུན་དགའ་ར་བ་ཞེས་བརྗོད་ཅིང་། སྐབས་འདིར་ནི་ནགས་ཀྱི་ལྷུམ་རའི་མིང་ལ་ཀུན་དགའ་ར་བ་ཞེས་བརྗོད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །ཡབ་སྲས་མཇལ་བའི་མདོ་ལས། སེར་སྐྱའི་གནས་འདི་ཉིད་ན་ཤིང་ཉ་གྲོ་དྷའི་ཀུན་དགའ་ར་བ་ན་བཞུགས་སོ། །ཞེས་དང་། ཉ་གྲོ་དྷའི་ར་བ་ཉམས་དགའ་བར། །རྒྱལ་པོ་ཟས་གཙང་དེ་དང་གང་གི་ཚེ། །འཇིག་རྟེན་མགོན་པོ་འཕྲད་པ་དེ་ཡི་ཚེ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །3 དགེ་འདུན་གྱི་ཆོས་ར། 4 དཀའ་ཐུབ་ཀྱི་གནས། རྗེའི་འགྲེལ་པ་བཞི་སྦྲགས་ལས། ཀུན་དགའ་ར་བ་ནི་དཀའ་ཐུབ་ཀྱི་གནས་སོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །5 ཆོས་ཁྲི་དྲ་མིག་ཅན།

ཀུན་འགྲོ། 1 (མངོན་བརྗོད) ནམ་མཁའ། 2 སྤྲུལ། 3 གཙོ་སེམས་ཀུན་གྱི་འཁོར་དུ་འགྲོ་བའི་སེམས་བྱུང་། དཔེར་ན། ཚོར་སོགས་ཀུན་འགྲོ་ལྔ་ལྟ་བུ། 4 ཀུན་འགྲོའི་རྒྱུ། 5 ཀུན་ཏུ་འགྲོ་དང་དོན་འདྲ།

ཀུན་འགྲོའི་རྒྱུ། རྒྱུ་དྲུག་གི་ལྔ་པ་ནི། རང་དང་ས་གཅིག་པའི་ཉོན་མོངས་ཅན་ཕྱི་མ་སྐྱེད་བྱེད་ཀྱི་ཉོན་མོངས་དེ་ལ་ཟེར། དཔེར་ན་འདོད་པའི་འདོད་ཆགས་ཀྱིས་རང་སའི་འོད་ཆགས་སྐྱེད་པར་བྱེད་པ་བཞིན་ནོ། །

ཀུན་འགྲོ་ལྔ། ཚོར་བ། འདུ་ཤེས། སེམས་པ། རེག་པ། ཡིད་ལ་བྱེད་པ་དང་ལྔའོ། །སྒྲ་བཤད་ནི། གཙོ་སེམས་ཀུན་གྱི་འཁོར་དུ་འགྲོ་བས་ན་དེ་སྐད་ཅེས་བྱའོ། །

ཀུན་བརྗོད་པའི་ཚོ་འཕྲུལ། ཀུན་བརྗོད་པའི་ཚོ་འཕྲུལ་ནི་སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་ཁམས་དང་རང་བཞིན་

དང་བག་ལ་ཉལ་རྣམས་ལ་བཏགས་ནས་དེ་དག་ལ་དེ་བཞིན་དུ་བརྗོད་པའོ། །ཞེས་སློབ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན་གྱིས་མཛད་པའི་བློ་གྲོས་མི་ཟད་པས་བསྟན་པའི་མདོའི་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ་པ་༼ ཅི ༽༡༩༥ བ༥ལས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །དེ་ལ་ཐུགས་བརྗོད་པའི་ཚོ་འཕྲུལ་ཡང་ཟེར།

ཀུན་ཏ། (ལེགས་སྦྱར) ཀུནྡ་དང་། ཀུནྡ། ཀུན་ཏ་རྣམས་དོན་འདྲ་སྟེ། ཞལ་ལུང་སྡུགས་རིམ་ཆེན་མོར་དྲངས་པ་ལས། ཁམས་ཞུ་ནས་ནི་བཙུ་དྲུག་ཆར། །བྱུར་པ་མེ་ཏོག་ཀུན་ཏ་འདྲ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

ཀུནྡ། (ལེགས་སྦྱར) 1 ཁྲི་ཤིང་ལ་སྐྱེས་པའི་དྲི་ཞིམ་ལ་ཁ་དོག་དཀར་བའི་མེ་ཏོག་ཆུང་དུ་མཐེབ་རྫེས་ཙམ་པ་ཞིག་གི་མིང་། རྒྱ་གར་གྱི་ཡུལ་སྐད་དུ "चमेली ཙ་མེ་ལི" དང་། ཕྱི་རྒྱལ་བས་ Jasmine ཟེར། Jasmine ནི་ Persia པར་སི་ཡའམ་ "པར་སིག" སྟེ། དེང་སང་ Iran ཨི་རྣན་ཟེར་བའི་ཡུལ་དེའི་སྐད་དུ་ Yasmin "ཡེ་སེ་མིན" ཞེས་པ་སྟེ། "Gift from God" དཀོན་མཆོག་གི་གནང་སྦྱིན་ནམ། དཀོན་མཆོག་གི་གསོལ་རས་ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་པར་ལྷ་ཀི་རིགས་མཛོད་ཆེན་མོར་བཤད། མདོར་ན་ Jasmine ནི། ཨ་རབ་ཀྱི་ Yasmin ཞེས་པའི་སྒྲ་ཉམས་པར་སྣང་ངོ་། །མལླི་ཀཱ་ཟེར་བ་ཡང་ཀུནྡ་རང་ལ་ཟེར་བ་ཡིན་འདུག དགེ་འདུན་ཆོས་འཕེལ་གྱིས་ཙ་མེ་ལི་དང་མལླི་ཀཱ "मल्लिका" གཉིས་དོན་འདྲ་བར་བཤད་ཅིང་། ལེགས་སྦྱར་གྱི་ཚིག་མཛོད་རྣམས་སུའང་དེ་ལྟར་འབྱུང་། ཁུ་ནུ་བླ་མའི་དག་སྒྲོན་འགྲེལ་པར་ཀུནྡའི་འགྲེལ་བཤད་ལ་ལྕུམ་ཞིག་གི་མེ་ཏོག་དཀར་པོ་ཞེས་འབྱུང་ངོ་ཞེས་གསུངས། འདི་ལ་རིགས་མི་འདྲ་བ་ཉིས་བརྒྱ་ཙམ་ཡོད་པར་བཤད། རྒྱ་གར་ལྷོ་ཕྱོགས་གྲོང་ཁྱེར་གྱི་སྲང་ལམ་ཁྲོད་དུ་ཉོ་ཚོང་བྱེད་ཅིང་ཤིན་ཏུ་འཕེལ། ཀུནྡའི་མེ་ཏོག་སིལ་མ་དག་ལྷེ་བ་ནས་སྐུད་པ་དྲངས་ཏེ་ཕྲེང་རྒྱུན་བཟོས་ཏེ་ལྷའི་མཆོད་རྫས་དང་། བུད་མེད་རྣམས་ཀྱིས་སྐྲའི་ལན་བུ་ལ་འདོགས་པར་བྱེད། 2 མཚན་མོ་ཁ་འབྱེ་བའི་མེ་ཏོག་ཀུནྡའི་ཁྱད་པར་ཞིག དབྱིབས་དང་། ཁ་དོག་དྲི། ཆེ་ཆུང་སོགས་ཡོངས་གྲགས་ཀྱི་མེ་ཏོག་ཀུནྡ་དང་འདྲ་ལ། ཁྱད་པར་ནི་འདི་མཚན་མོར་ཁ་འབྱེ་ལ་དྲི་ཞིམ་འཕྱུལ་བ་ཞིག་སྟེ། སེ་ར་བྱེ་བྲལ་ཁང་ཚན་གྱི་འདུ་ཁང་སྙིང་པའི་ཉེ་འདབས་སུ་མཚན་མོ་སྐབས་རེར་མགོ་ན་བའི་ཚོད་ཙམ་དུ་དྲི་དད་འཕྱུལ་

ཡོད། རྫོགས་ཆེན་ཁ་བ་ཆེན་པོའི་ལེགས་བཤད་སྙིང་པོར། ཟླ་བ་ལས་འོང་ལེགས་བཤད་འོད་དཀར་གྱིས། །བློ་མིག་ཀུན་དའི་ཚལ་རབ་བྱེ་བའི་ཚེ། །ཞེས་དང་། རྫེའི་རྟེན་འབྲེལ་བསྟོད་པ་ལས་ཀྱང་། ཟློ་སྒྲུབ་གཞུང་ལུགས་ཀུན་དའི་ཚལ། །དྲི་མེད་མཁྱེན་པའི་དཀྱིལ་འཁོར་རྒྱས། །གསུང་རབ་མཁའ་ལ་ཐོགས་མེད་རྒྱུ། །མཐར་འཛིན་སྙིང་གི་མུན་པ་སེལ། །ལོག་སྨྲའི་རྒྱུ་སྐར་ཟིལ་གནོན་པ། །དཔལ་ལྡན་ཟླ་བའི་ལེགས་བཤད་ཀྱི། །འོད་དཀར་ཕྲེང་བས་བསལ་བྱས་པ། །ཞེས་མེ་ཏོག་ཀུནྡ་འདི་ཟླ་བས་ཁ་འབྱེད་པར་གསུངས་པ་དང་ཡང་ཕལ་ཆེར་མཐུན་ནོ། །སྐྱོགས་སྟོན་ལོ་ཙྪའི་དག་ཡིག་ལི་ཤིའི་གུར་ཁང་ལས་ཀྱང་། ལྷག་བསམ་དག་པའི་དགེ་ལེགས་ནི། །ཟླ་ཟེར་འཕྲུངས་པའི་ཀུནྡས་ཀྱང་། །མཚོན་པ་མིན་ངེས་རྒྱལ་བའི་བསྟན། །འབྲལ་མེད་ཡུན་དུ་གནས་གྱུར་ཅིག །ཅེས་གསུངས་སོ། །འདི་ཟླ་བས་ཁ་འབྱེད་མིན་ཇི་ལྟར་ཡང་མཚན་མོར་འཆར་བ་ནི་བསྙོན་དུ་མེད་དོ། །༧རྒྱལ་དབང་འཇམ་དཔལ་རྒྱ་མཚོའི་ཡོངས་འཛིན་ཕུར་ལྕོག་ངག་དབང་བྱམས་པས་མཛད་པའི་རྫེའི་རྟེན་འབྲེལ་བསྟོད་པའི་འགྲེལ་པར། ཀུན་ད་ཞེས་པ་ཀུ་མུད་ (ཀུ་མུད་ནི་མེ་ཏོག་པདྨའི་བྱེ་བྲག་ཅིག་གོ) ལ་གོ་འདུག་པ་ནི་ནོར་བར་སེམས་སོ། །3 (གསང་སྔགས) སྔགས་ཀྱི་གབ་ཚིག་ཅིག་སྟེ། སྐྱེས་པའི་ཁམས་དཀར་པོ། ཐིག་ལེ། ཕོའི་ཁུ་བ། ཀུནྡ་མི་འབྱིན་ཚངས་སྤྱོད་བསྟེན། ཞེས་པ་ལྟ་བུ། 4 (སྔགས) སྔགས་ཀྱི་གབ་ཚིག་ཅིག་སྟེ། ཁ་དོག་དཀར་བའི་དཔེའོ། །དཔེར་ན་སྐྱེས་པའི་ཁམས་དཀར་པོ་ལ་ཀུནྡ་ལྟ་བུའི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ཞེས་པ་ལྟ་བུ།

ཀུནྡ་མི་འབྱིན་པའི་རྒྱུ་མཚན། སྔགས་ཀྱི་སྐབས་ཀུནྡ་སྟེ་ཁུ་བ་ནོར་བུའི་ཕྱི་རོལ་ཏུ་འབྱིན་དུ་མི་རུང་བའི་རྒྱུ་ཚན་ནི། ཡབ་ཡུམ་སྙོམས་པར་འཇུག་པ་ནི། བདེ་ཆེན་བསྐྱེད་ནས་བདེ་སྟོང་སྒོམ་པའི་ཆེད་ཡིན་ལ། བདེ་བའི་རྟེན་ཕྱི་རོལ་ཏུ་ཤུང་ན་བདེ་བ་ཆེན་པོའི་གཞི་སྟོར་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་རྫེའི་འགྲེལ་པ་བཞི་སྦྲགས་ན་གསལ་བ་ལྟར་རོ། །

ཀུན་ཏུ། 1 ཐམས་ཅད་དུ། ཀུན་ལ། དཔེར་ན། ཚེ་རབ་ཀུན་ཏུ་ཞེས་པ་ལྟ་བུ། 2 འབད་པས། 3 ཡང་དག་པར། 4 ཡོངས་སུ། ཀུན་ནས། རྣམ་པར། ལྷག་པར། ཤིན་ཏུ། ཆེས་ཆེར། ཧ་ཅང་། དཔེར་

ན། ཀུན་ཏུ་རྨོངས་པར་འགྱུར་རོ་དང་། ཀུན་བཏགས་སམ། ཀུན་ཏུ་བཏགས་ཞེས་པ་ལྟ་བུ།

ཀུན་ཏུ་འགྲོ། 1 ཕྱོགས་ཀུན་ཏུ་འགྲོ་བ། 2 ཆུ་བོ། 3 རླུང་། 4 ནེ་ཙོ། 5 ཀུན་ཏུ་འགྲོ་དང་དོན་གཅིག

ཀུན་ཏུ་རྒྱུ། 1 ལུ་སྟེགས་པའི་རབ་བྱུང་། འདུལ་བ་གཞི་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ་པ་ལས། ཀུན་ཏུ་རྒྱུ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ལུ་སྟེགས་ཅན་གྱི་རྣམ་པ་སྟེ། རབ་ཏུ་བྱུང་བ་ཞེས་བྱ་བའི་ཐ་ཚིག་གོ། 2 ལུ་སྟེགས་གྲངས་ཅན་གྱི་གཞུང་འཛིན་པའི་གང་ཟག དགེ་སློང་མའི་སོ་ཐར་གྱི་མདོའི་འགྲེལ་པར་གཞི་བྱས། 3 སྤྲང་པོའི་མིང་།

ཀུན་ཏུ་སྦྱོར་བ། ཀུན་སྦྱོར་དང་འདྲ།

ཀུན་ཏུ་བཟང་པོ། 1 སངས་རྒྱས་སྤྱིའི་མཚན་གྱི་རྣམ་གྲངས་ཤིག མངོན་བརྗོད་འཆི་མེད་མཛོད་༡༣༥ན༡ལས། ཀུན་མཁྱེན་བདེ་གཤེགས་སངས་རྒྱས་དང་། །ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་དེ་བཞིན་གཤེགས། །ཀུན་ཏུ་བཟང་པོ་བཅོམ་ལྡན་འདས། །བདུད་འདུལ་རྒྱལ་བ་འཇིག་རྟེན་འདུལ། །མངོན་ཤེས་དྲུག་ལྡན་སྟོབས་བཅུ་པ། །གཉིས་མེད་གསུང་བ་རྣམ་པར་འདྲེན། །ཞེས་གསུངས་སོ། །2 རྒྱལ་བ་རྡོ་རྗེ་འཆང་། རྡོ་རྗེའི་འགྲེལ་པ་བཞི་སྦྲགས་ལས། ཀུན་ཏུ་བཟང་པོ་ནི་རྡོ་རྗེ་འཆང་ཆེན་པོ་སྟེ། ཞེས་གསུངས། 3 ཞལ་གསུམ་ཕྱག་དྲུག་པའི་ཡི་དམ་གྱི་ལྷ་ཞིག རྡོ་རྗེ་སྔགས་རིམ་ཆེན་མོ་ལས། ཀུན་ཏུ་བཟང་པོ་ནི། དཀར་སྔོ་དཀར་བའི་ཞལ་གསུམ་ཕྱག་དང་པོ་གཉིས་འཁྱུད་པའི་ཕྱག་རྒྱ་ཅན་གཡས་འོག་མ་གཉིས་རྡོ་རྗེ་དང་རལ་གྲི། གཡོན་འོག་མ་གཉིས་རིན་པོ་ཆེ་དང་པདྨ་འཛིན་པ། དར་དང་རིན་པོ་ཆེའི་རྒྱན་གྱིས་བརྒྱན་པར་སྒྲུབ་ཐབས་ཀུན་བཟང་གི་འགྲེལ་གཉིས་སུ་བཤད་པ་ལྟར་རམ། གཞུང་ཁུངས་མ་གཞན་ནས་བཤད་པའི་ཀུན་ཏུ་བཟང་པོ་བསྐྱེད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །འདི་དང་གོང་གི་དེ་གཉིས་ཟློས་སྐྱོན་ཡིན་མིན་དཔྱད་པར་འོས་སོ། །4 བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཀུན་ཏུ་བཟང་པོ། 5 ཆ་ཐམས་ཅད་ནས་ལེགས་པ། 6 (བཀའ་རྙིང) ཆོས་ཉིད། ཆོས་སྐུ། ཡེ་ཤེས་གྲུབ་པ་ལས། ཀུན་ཏུ་བཟང་པོ་ཞེས་བཤད་ཅིང་། །ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོ་ཞེས་ཀྱང་བྱ། །མི་ལོང་ཡེ་ཤེས་ཞེས་བྱ་སྟེ། །འདི་ནི་ཆོས་སྐུར་ཤེས་པར་བྱ། །ཞེས་ཡིད་བཞིན་མཛོད་པདྨ་དཀར་པོ་ན་གསལ། 7 སྤྱོད་པ་ལྟའི་ནང་གསེས། དེ་ལ་ཀུན་ཏུ་བཟང་

པོའམ་ཀུན་ཏུ་བཟང་པོའི་སྤྱོད་པ་ཟེར།

ཀུན་ཏུ་བཟང་པོའི་སྤྱོད་པ། 1 (བཀའ་བརྒྱུད) ལྷག་མཐོང་གི་ཉམས་དང་མ་བྲལ་བ་སྤྱོད་ལམ་རྣམ་བཞིར་རྣམ་རྟོག་ཐམས་ཅད་རྗེ་ཚན་ལ་ཁ་བ་བབས་པ་ལྟར་གཉེན་པོ་བསྟེན་མི་དགོས་པར་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་དང་དུ་ལྷན་གྱིས་ཞི་ཞིང་རང་ཡལ་དུ་འགྲོ་བའི་སྤྱོད་པ་ཞིག ཀརྨ་པ་དབང་ཕྱུག་རྡོ་རྗེའི་ཕྱག་ཆེན་ངེས་དོན་རྒྱ་མཚོ་ལ་གཞི་བྱས། 2 སྤྱོད་པ་གསུམ་གྱི་ནང་གསེས་ཤིན་ཏུ་སྤྲོས་མེད་ཀྱི་སྤྱོད་པ་ལ། ཀུན་ཏུ་བཟང་པོའི་སྤྱོད་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ། ས་པཎ་གྱི་སྡོམ་གསུམ་རབ་དབྱེ་ལས། ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོ་དེའི་ཡེ་ཤེས། །དེ་ཡི་སྤྲོས་བཅས་སྤྱོད་པ་ནི། །ཨིནྡྲ་བྷཱུ་ཏིས་མཛད་པ་ཡིན། །དེ་ཡི་སྤྲོས་མེད་སྤྱོད་པ་ལ། །ལྭ་སུ་ཀུ་ཞེས་སངས་རྒྱས་གསུངས། །དེ་ཡི་ཤིན་ཏུ་སྤྲོས་མེད་ལ། །རིམ་གཉིས་བརྟན་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར། །གྲུབ་ཐོབ་རྣམས་ཀྱིས་མཛད་པ་ནི། །ཀུན་ཏུ་བཟང་པོའི་སྤྱོད་པར་བཤད། །ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

ཀུན་བཏགས། <པ་རི་ཀལྤི་ཏ> 1 རྟོག་པས་སྒྲོ་བཏགས་ཀྱི་ཆ་ལ། ཀུན་བཏགས་ཞེས་བྱའོ། །དེ་ཡང་ལེགས་སྦྱར་གྱི་སྐད་དོད་ "པ་རི་ཀལྤི་ཏ" ཞེས་པའི་ "པ་རི" ནི་ཡོངས་སུ་ཞེས་པའི་དོན་དང༌། "ཀལྤི་ཏ" ནི་བཏགས་པའི་དོན་ནོ། །དེ་ལ་དབྱེ་ན། རྣམ་གྲངས་པའི་ཀུན་བཏགས་དང༌། མཚན་ཉིད་ཡོངས་ཆད་ཀྱི་ཀུན་བཏགས་གཉིས། སྔ་མ་དང་ཡོད་རྒྱུའི་ཀུན་བཏགས་དོན་གཅིག ཕྱི་མ་དང་མེད་རྒྱུའི་ཀུན་བཏགས་དོན་གཅིག སྒྲ་བཤད་ནི། རང་གི་ངོ་བོ་རྣམ་རྟོག་གིས་ཀུན་ཏུ་བཏགས་པ་ཙམ་ཡིན་པས་ན་ཀུན་བཏགས་ཞེས་བྱའོ། །དེ་ཡང་ཀུན་ཏུ་ཞེས་པ་དོན་མང་པོ་ལ་འཇུག་ཀྱང༌། འདིར་ཡོངས་སུ། ཀུན་ནས། རྣམ་པར། ལྷག་པར། ཤིན་ཏུ། ཆེས་ཆེར། ཏ་ཅང་ཞེས་པར་འཇུག་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས། རྟོག་པས་ཀུན་ཏུ་སྟེ་ལྷག་པར་སྒྲོ་བཏགས་པས་ན་ཀུན་བཏགས་ཞེས་བྱའོ། །འདི་ལ་ཀུན་བཏགས་དང༌། ཀུན་བརྟགས་ཞེས་འབྲི་ཚུལ་གཉིས་འབྱུང་ལ། དེའི་རྒྱུ་མཚན་ཡང༌། སྐད་དོད་ "པ་རི་ཀལྤི་ཏ" ཞེས་པ། ཀུན་བཏགས་དང༌། ཀུན་བརྟགས་གཉིས་ཀ་འཇུག་པས་ཡིན་ནམ་སྙམ་ཡང་དཔྱད་དོ། །སྒོ་མང་གི་ཡིག་ཆ་ཞིག་ཏུ་དེ་གཉིས་ཁྱད་པར་ལ་དཔྱད་པ་ཞིག་མཐོང་སྟོང་ཡང༌། དེ་ནི་གང་ཡང་མི་དྲན་འདུག གང་ལྟར་ཡང༌། ཀུན་བཏགས་

ཞེས་པ་ལེགས་པ་ཡིན་ནོ། ། 2 གྲུབ་མཐས་བཏགས་ནས་གསར་དུ་བྱུང་བའི་ཆོས་ཤིག་ལ། ཀུན་བཏགས་ཞེས་བྱའོ། །དཔེར་ན་བདེན་འཛིན་ཀུན་བཏགས་ཞེས་པ་དང་། འཛིན་པ་ཀུན་བཏགས་ཞེས་པ་ལྟ་བུ། ལྷན་སྐྱེས་ཀྱི་ལྡོག་ཕྱོགས།

ཀུན་བརྟགས། <པ་རི་ཀལྤི་ཏ> ཀུན་བཏགས་དང་འདྲ། སྒྲ་བཤད་ནི། ཀུན་ཏུ་སྟེ་ནན་གྱིས་བརྟགས་པས་ན་དེ་སྐད་ཅེས་བྱའོ། །སྒྲ་སྦྱོར་བམ་པོ་གཉིས་པ་༡༥(༡བ༡ལས། ཕྱིར་ན་གཟུང་བ་དང་འཛིན་པར་བཅས་པའི་ཆོས་ནན་གྱིས་བརྟགས་པ་ལ་བྱ་སྟེ། ཞེས་གསུངས་སོ། །ཀུན་བཏགས་ལ་གཟིགས།

ཀུན་རྟོག 1 རྟོག་པ། ཀུན་རྟོག རྣམ་རྟོག་རྣམས་དོན་གཅིག ཀུན་རྟོག་བརྒྱད་ཅུའི་སེམས་ཞེས་པ་ལྟ་བུ། རྗེའི་རིམ་ལྔ་གསལ་སྒྲོན་ལས། ཀུན་རྟོག་གཡོ་བའི་རླུང་ཐིམ་ནས་ཟླ་འོད་ལྟ་བུར་སྣང་བའི་སྒོ་ནས་སྣང་བ་ཞེས་བྱ་ལ། ཞེས་གསུངས། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །2 ཀུན་ཏུ་རྟོག་པ་སྟེ་བརྟག་དཔྱད་བྱེད་པའི་དོན།

ཀུན་རྟོག་བརྒྱད་ཅུ། རྟོག་པ་བརྒྱད་ཅུ། རང་བཞིན་བརྒྱད་ཅུའི་ཀུན་རྟོག་དང་དོན་འདྲ། དེའི་ཐད་དུ་གཟིགས།

ཀུན་རྟོག་བརྒྱད་ཅུའི་སེམས། ཀུན་རྟོག་བརྒྱད་ཅུ་དང་འདྲ།

ཀུན་རྟོག་གཡོ་བའི་རླུང་། རྣམ་རྟོག་གི་བཞོན་པའི་རླུང་།

ཀུན་བརྟགས། ཀུན་བཏགས་ཀྱི་འབྲི་ཚུལ་གཞན།

ཀུནྡ། (ལེགས་སྦྱར) ཀུནྡ་དང་འདྲ།

ཀུན་དོང་། བཙོང་།

ཀུན་འདར་མ། རྩ་དབུ་མའི་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་ཤིག ཀུན་འདར་མ། ཀུན་སྤངས་མ། རྩ་དབུ་མ་རྣམས་དོན་གཅིག

ཀུན་འདུས། 1 མང་པོ་འདུས་པ། 2 ༧གོང་ས་ཏཱ་ལའི་བླ་མ་མཆོག་གི་མཚན་གྱི་རྣམ་གྲངས་ཤིག 3 བླ་མ་སྤྱིའི་མིང་། སྐྱབས་གནས་ཀུན་འདུས་ཀྱི་ངོ་བོ་ཡིན་པས་ཀུན་འདུས་ཞེས་བྱ།

ཀུན་འདུས་ནོར་བུའི་ལུགས། 1 བླ་མ་སྐྱབས་གནས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ངོ་བོ་ཡིན་པས། སྐྱབས་ཡུལ་གཞན་གསལ་མི་འདེབས་པར་བླ་མ་གཅིག་པུ་གསལ་འདེབས་པ་ལ་ཟེར། 2 ཡང་ན་བླ་མ་སྐྱབས་གནས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ངོ་བོར་མོས་ནས་གསལ་འདེབས་པ་ལ་ཟེར།

ཀུན་ནས། 1 ཡོངས་སུ། ཤིན་ཏུ། རབ་ཏུ། ལྷག་པར་ཞེས་པའི་དོན། ཀུན་ནས་འཁྲུགས་ཞེས་པ་ལྟ་བུ། 2 ཐབས་སྣ་ཚོགས་ནས། ཐབས་སྣ་ཚོགས་ཀྱིས། སྒོ་སྣ་ཚོགས་ནས། དཔལ་ལྡན་ཟླ་བ་གྲགས་པའི་སྒྲོན་གསལ་༡༨༠ན༢ལས། ཀུན་ནས་ཏེ་སྒོ་སྣ་ཚོགས་པ་ལས། ཞེས་གསུངས་སོ། །

ཀུན་ནས་འཁྲུགས་པ། 1 ཤིན་ཏུ་ཁྲོས་པ། 2 སེམས་ཤིན་ཏུ་མི་བདེ་བར་གྱུར་པ། 3 འཐབ་རྩོད་ཆེན་པོ་ཤོར་བ། 4 འཁྲིས་པར་གྱུར་པ་བཅས་ཀྱི་དོན་ལ་བཤད།

ཀུན་ནས་མནར་སེམས། གནོད་སེམས། ཞེ་སྡང་། ཁོང་ཁྲོ་བཅས་ཀྱི་མིང་།

ཀུན་ནས་མནར་སེམས་པ། གནོད་པ་བྱ་བར་འདོད་པ། ཁོང་ཁྲོ་བ། ཞེ་སྡང་བ་བཅས་ཀྱི་དོན།

ཀུན་ནས་མནར་སེམས་པའི་གཞི་དགུ། ཞེ་སྡང་སྐྱེ་བའི་ཡུལ་དགུ་ནི། བདག་ལ་གནོད་པ་བྱས་སོ། །བྱེད་དོ། །བྱེད་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་བདག་ལ་སྦྱར་བ་གསུམ། བདག་གི་གཉེན་ལ་གནོད་པ་བྱས་སོ། །བྱེད་དོ། །བྱེད་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་གཉེན་ལ་སྦྱར་བ་གསུམ། བདག་གི་དགྲ་ལ་ཕན་བཏགས་སོ། །འདོགས་པར་བྱེད་དོ། །འདོགས་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་དགྲ་ལ་སྦྱར་བ་གསུམ་སྟེ་དགུའོ། །རིན་ཆེན་ཕྲེང་བ་ལས། གནོད་སེམས་བདག་དང་གྲོགས་དང་དགྲའི། །ཕྱོགས་ལ་དུས་གསུམ་དོན་མེད་པའི། །དོགས་པ་གཞན་ལ་གནོད་པའི་སེམས། །རྒྱུ་དགུ་ལས་ནི་བྱུང་བ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་སོ། །

ཀུན་སྤངས་མ། ཙ་དབུ་མའི་མིང་། སྒྲ་བཤད་ནི། གཟུང་བ་འཛིན་པའི་རྣམ་རྟོག་ཀུན་རྣམ་པར་སྤངས་པས་ན་ཀུན་སྤངས་པ་ཞེས་བྱའོ། །

ཀུན་སྤྱོར། ཉོན་མོངས། སྒྲ་བཤད་ནི། སྡུག་བསྔལ་སྣ་ཚོགས་ལ་ཀུན་ཏུ་སྦྱོར་བའི་ཕྱིར་དེ་སྐད་ཅེས་བྱའོ། །ཕུང་པོ་ལྔའི་རབ་བྱེད་ལས་གསུངས།

ཀུན་འཛིན། (འདུལ་བ) ཚུད་མི་ཟ་བ། ལུང་རྣམ་འབྱེད་༼ ཅ ༽ལས། རྣམ་པར་འཕེལ་དང་ཀུན་འཛིན་

གཉིས་ཀྱི་གཞི། །ཞེས་གསུངས་ཤིང་། རྣམ་འབྱེད་འགྲེལ་༼ ཚུ ༽༣བ༦ལས། ཀུན་འཛིན་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཚུད་མི་ཟ་བའོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །

ཀུན་རྫོབ། (སམ་བྲི་ཏ) 1 གཉིས་སྨུག་བདེན་འཛིན་ལ། ཀུན་རྫོབ་ཅེས་ཟེར་རོ། །དེའི་རྒྱུ་མཚན་ཡང་དེས་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་གནས་ལུགས་ཡང་དག་པར་རམ་ཡོངས་སུ་སྒྲིབ་པར་བྱེད་པས་ན། དེ་ལ་ལེགས་སྦྱར་དུ་སམ་བྲི་ཏ་དང་། དེ་བོད་སྐད་དུ་ཐད་སྒྱུར་བྱས་ན་ "ཡང་དག་སྒྲིབ་བྱེད" ཅེས་བྱའོ། །དེས་ཚིག་ནི། སམ་ཞེས་པ། ཡང་དག་པར། ཀུན་ནས། ཡོངས་སུ། ཉེ་བར། ལེགས་པར། ཞེས་བྱ་བའི་ཚིག་ཕྲད་དང་། བྲི་ཏ་ཞེས་པ་ནི། རྫོབ་པ། (བརྫབ་པ། རྫོབ་པ། བརྫབས་པ) སྒྲིབ་པ། བཅིངས་པ་བཅས་ལ་འཇུག་པར་བཤད་དོ། །སྒྲ་བཤད་ནི། "ཀུན" ནི་ཀུན་ནས་ཏེ་ཡང་དག་པར་རམ་ཡོངས་སུ་ཞེས་པ་ཡིན་ལ། "རྫོབ" ནི་རྫོབ་པ་སྟེ་སྒྲིབ་པའི་དོན་ཡིན་པས་ཀུན་རྫོབ་ཅེས་བྱའོ། །དེ་ཡང་ཚིག་གསལ་ལས། ཀུན་ནས་སྒྲིབ་པས་ཀུན་རྫོབ་སྟེ། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །2 ཕན་ཚུན་བརྟེན་པ། ཚིག་གསལ་ལས། ཡང་ན་ཕན་ཚུན་བརྟེན་པས་ཀུན་རྫོབ་སྟེ། ཕན་ཚུན་བརྟེན་པ་ཉིད་ཀྱིས་ན་ཞེས་བྱ་བའི་དོན་ནོ། །ཞེས་གསུངས། 3 འཇིག་རྟེན་གྱི་ཐ་སྙད། ཚིག་གསལ་ལས། ཀུན་རྫོབ་ནི་བརྡ་སྟེ། འཇིག་རྟེན་གྱི་ཐ་སྙད་ཅེས་བྱ་བའི་ཐ་ཚིག་གོ། ཡང་ན་རྗོད་པ་དང་བརྗོད་བྱ། ཤེས་པ་དང་ཤེས་བྱ་ལ་སོགས་པའི་མཚན་ཉིད་ཅན་ནོ། །ཞེས་གསུངས། 4 རྣམ་པར་འབྱེད་པ། རྟོག་གེ་འབར་བ་ལས། གཟུགས་ལ་སོགས་པའི་དངོས་པོ་ཀུན་རྣམ་པར་འབྱེད་པའི་དོན་གྱིས་ན་ཀུན་རྫོབ་སྟེ། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །5 དཔྱད་མི་བཟོད་པ། སློབ་དཔོན་སེ་ཏྲི་བཟང་པོས། རྣམ་པར་དཔྱད་པའི་དཔུང་མི་བཟོད་པས་ན་ཀུན་རྫོབ། ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །6 རྫུན་བག (ཕྱི་མ་གསུམ་པོ་འདི་གོང་སྨྲོས་ཡོན་ཏན་རྒྱ་མཚོའི་ཤེས་བྱ་མཛོད་འགྲེལ་ན་གསལ་བ་ལྟར་རོ)

ཀུན་རྫོབ་སྒྱུ་མའི་སྐུ། མ་དག་པའི་སྒྱུ་ལུས་ལ་ཟེར། འདི་ལ་རང་བྱིན་རླབས་ཞེས་ཀྱང་བྱའོ། །

ཀུན་རྫོབ་སྒྱུ་སྟབས། སྒྱུ་ལུས་ལ་ཀུན་རྫོབ་སྒྱུ་མའི་སྟབས་པ་ཞེས་བྱ། དེ་ཡང་རྒྱུད་དེ་འོག་མ་གསུམ་གྱི་གང་ཟག་ལྟ་བུ་སྤྱོད་མིན་ལ་སྟབས་པས་ན་སྟབས་པ་ཞེས་བྱ། དེ་ལ་གཞིའི་ཀུན་རྫོབ་སྒྱུ་སྟབས་ནི།

ཐ་བ་ཀུག་མའི་ལུས་དང་བཞིན་ལག་གི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་བར་དོ་རླུང་གི་ལུས་ཅན་ནོ། །ལམ་གྱི་ཀུན་རྫོབ་སྒྱུ་ལུས་ནི། དབེན་པ་གསུམ་གྱི་སྐབས་ཀྱི་ཡིད་དོའི་སྒྱུ་ལུས་དང་རིམ་པ་གསུམ་པའི་སྒྱུ་ལུས་སོ། །

ཀུན་རྫོབ་བསྒྲུབ་པ། ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་དང་དོན་གཅིག བློ་གྲོས་མི་ཟད་པས་བསྟན་པ་ལས། མདོ་སྡེ་གང་དག་ཀུན་རྫོབ་བསྒྲུབ་པ་བསྟན་པ་དེ་དག་ནི་དྲང་བའི་དོན་ནོ་ཞེས་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ཡོད་པ། བློ་ལ་སྣང་བའི་དབང་གིས་བཞག་པའི་ཡོད་པ་དེ། ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ཡོད་པའི་དོན་ཡིན། ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ཡོད་པ། ཐ་སྙད་དུ་ཡོད་པ། ཡོད་པ་རྣམས་དོན་གཅིག

ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ། དོན་དམ་བདེན་པ་ལས་གཞན་པའི་ཆོས། སྒྲ་བཤད་ནི། གཏི་མུག་བདེན་འཛིན་ནི་ཀུན་རྫོབ་ཡིན་ལ། དེའི་ངོར་བདེན་པས་ན་དེ་སྐད་ཅེས་བྱའོ། ། (ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་སྒྲ་བཤད་རྒྱས་པར་ཀུན་རྫོབ་ཅེས་པའི་ཟུར་དུ་གཟིགས) ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ། ཐ་སྙད་བདེན་པ། འཇིག་རྟེན་གྱི་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ། སླུ་བའི་ཆོས། ཀུན་རྫོབ་པ། སྣང་ཚུལ་དང་གནས་ཚུལ་མི་མཐུན་པའི་ཆོས་རྣམས་དོན་གཅིག

ཀུན་རྫོབ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ཀྱི་དཀྱིལ་འཁོར། བླ་མ་ཡབ་ཡུམ་གྱི་གསང་རྫས་བྱང་སེམས་དཀར་དམར་ལ་ཟེར། རྗེའི་དབང་དོན་དེ་ཉིད་རབ་གསལ་ལས། དེ་ནས་གདོང་གཡོགས་བསལ་ཞིང་ཁྲོད་ཀྱིས་དཀྱིལ་འཁོར་བཞི་ལས་ཀུན་རྫོབ་བྱང་ཆུབ་སེམས་ཀྱི་དཀྱིལ་འཁོར་དུ། རྫས་གསང་བ་ལས་བྱུང་བའི་དབང་ལ་གསང་བའི་དབང་བསྐུར་བ་ཞེས་བཤད་པ་དེ་ཐོབ།

ཀུན་རྫོབ་སེམས་བསྐྱེད། གཞན་དོན་དུ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་དོན་གཉེར་གྱི་འདུན་པ་དང་མཚུངས་ལྡན་གྱི་སེམས་ཁྱད་པར་ཅན་ཞིག་ལ་ཟེར། ཀུན་རྫོབ་སེམས་བསྐྱེད། ཐེག་ཆེན་སེམས་བསྐྱེད། སེམས་བསྐྱེད། (སྤྱིར་སེམས་བསྐྱེད་ལ། ཐེག་ཆེན་སེམས་བསྐྱེད་དང་། ཐེག་དམན་གྱི་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་ཐ་སྙད་ཡོད་རུང་། སེམས་བསྐྱེད་ཅེས་སྤྱི་ལྡོག་ནས་བརྗོད་ཚེ། ཐེག་ཆེན་སེམས་བསྐྱེད་ཉིད་ལ་གོ།) བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་རྣམས་དོན་གཅིག སྒྲ་བཤད་ནི།

སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཀུན་རྫོབ་པའི་སྐུ་ལ་དམིགས་ནས་དེ་དོན་དུ་གཉེར་བས་ན་དེ་སྐད་ཅེས་བྱའོ། །

ཀུན་གཞི། (སེམས་ཙམ) 1 ཀུན་གཞིའི་རྣམ་ཤེས། (ཀུན་གཞིའི་སྒྲ་འཇུག་གཞི་མང་དུ་ཡོད་ཀྱང་། ཀུན་གཞི་རྣམ་ཤེས་ལ་གཙོ་བོར་འཇུག་གོ) 2 ཀུན་གཞིའི་སྙིང་གི་ས་བོན།

ཀུན་གཞིའི་རྣམ་ཤེས། (སེམས་ཙམ) 1 དགེ་མི་དགེ་ཀུན་གྱི་བག་ཆགས་བསྒོ་བའི་གཞིར་གྱུར་པའི་རྣམ་ཤེས། དེ་ཡང་ཚོགས་དྲུག་ལས་གཞན་ལས་དོན་གཞན་ཞིང་། བདག་རྐྱེན་དབང་པོ་ལ་མ་ལྟོས་པའི་རྣམ་ཤེས་ཤིག སྒྲ་བཤད་ནི། འགྲོ་བ་ལྔའི་སེམས་ཅན་ཀུན་ཉོན་ཡིད་ཀྱིས་བདག་ཏུ་ལྟ་བ་ལ་སྒྱུར་བའི་གཞི་ཡིན་པས་དེ་སྐད་ཅེས་བྱ། 2 (བཀའ་བརྒྱུད) སེམས་ངོ་མ་ཤེས་པའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་སེམས་ལ་ཀུན་གཞིའི་རྣམ་ཤེས་ཟེར། དེ་ཡང་འཁོར་བའི་དངོས་ཀྱི་རྒྱུ་ཡིན་ལ་མྱང་འདས་ཀྱི་རྒྱུ་མ་ཡིན་པར་བཤད།

ཀུན་གཞིའི་ཡེ་ཤེས། (བཀའ་བརྒྱུད) འཁོར་འདས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གཞིར་གྱུར་པའི་ཆོས་ཉིད་དེ་བཞིན་ཉིད་ལ་ཟེར། དེ་དང་གདོད་མའི་མི་ཤིགས་པའི་ཐིག་ལེ་ཆེན་པོ། ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་མ། ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་མོ། གཉུག་མའི་ཡེ་ཤེས། ཐ་མལ་གྱི་ཤེས་པ་སོགས་མིང་དུ་མས་བསྟན་པ་དེ་ཡིན་ལ། ཟབ་མོ་ནང་དོན་གྱི་འགྲེལ་པ་ཀོང་སྤྲུལ་ཡོན་ཏན་རྒྱ་མཚོས་མཛད་པ་ལས་གསལ། དེ་ནི་མྱང་འདས་ཀྱི་རིགས་འདྲའི་རྒྱུ་དང་འཁོར་བའི་དབང་ངམ་བདག་པོའི་རྒྱུ་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་ཀུན་གཞིའི་རྣམ་ཤེས་ལ་ཆུ་དང་འོ་མ་འདྲེས་པའི་ཚུལ་དུ་གནས་པར་གསུང་ངོ་། །

ཀུན་བཟང་མཆོད་སྤྲིན། 1 (དགེ་ལུགས) (མདོ་ལུགས) མདོ་ལུགས་ཀྱི་ཀུན་ཏུ་བཟང་པོའི་མཆོད་པ་འབུལ་ཚུལ་ནི། པདྨ་འདབ་སྟོང་དང་ལྡན་པའི་ལྟེ་བར་རང་ཉིད་ཀུན་ཏུ་བཟང་པོ། འདབ་མ་སྟོང་ལ་ཀུན་ཏུ་བཟང་པོ་སྟོང་། དེ་ཐམས་ཅད་ལག་པ་ཐལ་མོ་སྦྱར་བའི་བར་དུ་ནོར་བུ་རིན་པོ་ཆེ་རེ་རེ། དེ་དག་ལས་མཆོད་པའི་སྤྲིན་ཕུང་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པ་འཕྲོས་པས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་རབ་འབྱམས་འགེངས་པར་བསམས་ནས་འབུལ་བ་ལ་བྱེད་དོ། །ལས་དང་པོ་བ་ལ་འདི་ཕན་ཡོན་ཤིན་ཏུ་ཆེའོ། །ཞེས་རྗེ་གུང་པ་གསུང་། 2 (དགེ་ལུགས) (སྔགས་ལུགས) སྔགས་ཀྱི་སྐབས་སུ་ཀུན་བཟང་མཆོད་སྤྲིན་ཞེས་པ་བདེ་སྟོང་དབྱེར་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་དེ་ཉིད་

མཆོད་པའི་ཡོ་བྱད་མཐའ་ཡས་པའི་རྣམ་པར་ཤར་ནས་འབུལ་བ་ལ་ཟེར། (སྙིང་མ) བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཀུན་ཏུ་བཟང་པོའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་མཐུ་ལས། རང་གི་ཐུགས་ཀ་ནས་འོད་ཟེར་ཁ་དོག་མི་འདྲ་བ་བྱེ་བ་བརྒྱ་སྟོང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་གྲངས་མེད་པའི་རྡུལ་དང་མཉམ་པར་སྤྲོས། འོད་ཟེར་དེ་རེ་རེའི་རྩེར་ཡང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཀུན་ཏུ་བཟང་པོ་རང་འདྲ་བ་རེ་རེ་གྲངས་མེད་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པས་ཕྱོགས་བཅུའི་རྒྱལ་བ་སྲས་དང་བཅས་པ་ལ་མཆོད་པ་ནི། འཕགས་པ་ཀུན་ཏུ་བཟང་པོའི་མཆོད་པའི་སྤྲིན་ཕུང་ཞེས་བྱའོ། །ཞེས་ཀུན་བཟང་བླ་མའི་ཞལ་ལུང་ན་གསལ།

ཀུན་བཟང་བླ་མའི་ཞལ་ལུང་། སྙིང་མའི་བསྟན་བཅོས་ཤིག་སྟེ། རྗེ་དཔལ་སྤྲུལ་འཇིགས་མེད་ཆོས་ཀྱི་དབང་པོས་མཛད། འདི་དགེ་ལྡན་པའི་ལམ་རིམ་དང་། ས་སྐྱའི་ལམ་འབྲས། བཀའ་བརྒྱུད་པའི་དྭགས་པོ་ཐར་རྒྱན་སོགས་དང་ཕྱོགས་མཚུངས་པར་སངས་རྒྱས་སུ་བགྲོད་པའི་ལམ་གྱི་རིམ་པ་མཐའ་དག་གང་ཟག་གཅིག་གི་ཉམས་ལེན་གྱི་རིམ་པར་དྲིལ་ནས་ཚིག་ཉུང་ཞིང་དོན་རྒྱས་ལ་ཆེས་ལག་ཏུ་བླང་བདེ་བའི་བསྟན་བཅོས་ཤིག སྤྱི་མོ་ལོ་རབས་བརྒྱད་ཅུའི་ནང་ངེད་རང་ལོ་ན་ཕྲ་དུས་༧རྒྱལ་དབང་བསྟན་འཛིན་རྒྱ་མཚོས་གསུང་ཆོས་སྐབས་འདིའི་ལུང་འདྲེན་ཡང་ཡང་མཛད་པར་དགའ་ལྡན་ཁྲི་པ་ཞིག་གིས་མཛད་པ་ཡིན་ནམ་སྙམ་གྱི་ཡོད། དེ་དུས་ནི་ཆོས་ལུགས་གཞན་ལ་དག་སྣང་སྦྱོང་རྒྱུ་དང་སློབ་སྦྱོང་བྱ་རྒྱུའི་འདུན་པ་ཙམ་ཡང་སྐྱེ་མ་མྱོང་།

ཀུན་ཤེས་ཀཽཎྜི་ནྱ། <ཨཱ་ཛྙཱ་ཏ་ཀཽཎྜི་ནྱ> (འདུལ་བ) འཁོར་ལྔ་སྡེའི་ཡ་གྱལ་ཞིག Ajňānata Kauṇdinya कौणिङ्नय འདི་ལ་ཀུན་ཤེས་ཞེས་པའི་རྒྱུ་མཚན་ནི། སྟོན་པས་ཝཱ་ར་ཎ་སཱི་ར་ལྔ་སྡེ་ལ་བདེན་བཞིའི་ཆོས་འཁོར་བསྐོར་ཏེ། ཀུན་ཤེས་ཀཽཎྜི་ནྱས་མཐོང་ལམ་ཐོབ་པ་ན། སྟོན་པས་ཁྱོད་ཀྱིས་ཆོས་ཀུན་ཤེས་སམ་ཞེས་ལན་གསུམ་དྲིས་པས། ཀུན་ཤེས་སོ་ཞེས་ལན་བཏབ་པ་ན་མཚན་དེ་ལྟར་ཐོགས་སོ། །ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོའི་མདོ་༼ས༽༢༧༨བ་༣ལས། དེ་ནས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་ཚེ་དང་ལྡན་པ་ཀཽཎྜི་ལ་བཀའ་སྩལ་པ། ཀཽཎྜི་ནྱ་ཁྱོད་ཀྱིས་ཆོས་ཀུན་ཤེས་སམ། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀུན་འཚལ་ལགས་སོ། །ཀཽཎྜི་ནྱ་ཀུན་ཤེས་སམ་ཀུན་ཤེས་

སམ། བདེ་བར་གཤེགས་པ་ཀུན་འཚལ་ལགས་སོ། །ཀུན་འཚལ་ལགས་སོ། །ཚེ་དང་ལྡན་པ་གཽཏྲི་ཧྲུ་ས་ཆོས་ཀུན་ཤེས་པས་དེའི་ཕྱིར་ཚེ་དང་ལྡན་པ་གཽཏྲི་ཧྲུ་ཀུན་ཤེས་གཽཏྲི་ཧྲུ་ཞེས་ཚིག་བླ་དྭགས་སུ་བཏགས་སོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །ཆོས་འབྱུང་མཁས་པའི་དགའ་སྟོན་ལས་ཀྱང་། བདེན་བཞིའི་ངོ་བོ་བྱ་བ་འབྲས་བུ་སྟེ། བཟླས་པ་གསུམ་གྱིས་རྣམ་པ་བཅུ་གཉིས་ཀྱི། །ཆོས་འཁོར་ལོ་གྲངས་མི་ཙུང་བ་རུ་བསྐོར། །དང་པོས་གཽཏྲི་ཧྲུ་ས་མཐོང་ལམ་ཐོབ། །སྟོན་པས་ཁྱོད་ཀྱིས་ཆོས་ཀུན་ཤེས་སམ་ཞེས། །ལན་གསུམ་སྨྲས་པས་ཀུན་ཤེས་མཚན་དུ་གྱུར། །ཞེས་ཀྱང་གསུངས་སོ། །

ཀུན་ཤེས་གཅིག་རྟགས། ཐམས་ཅད་ཤེས་ཁུལ་བྱེད་ཀྱང་། གཅིག་ལའང་ཐོགས་པ། ཡང་ན་རྣམ་གྲངས་མང་པོ་ཞིག་ཤེས་ཁུལ་བྱེད་ཀྱང་། ཁུངས་འཁྱོལ་བ་གཅིག་ཀྱང་མེད་པ། པཎ་ཆེན་བློ་བཟང་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན་གྱི་རང་རྣམ་ལས། ཟབ་དོན་གྱི་ཉམས་ལེན་བྱེད་འདོད་ཀྱང་། །རྙེད་གྲགས་ཀྱི་མི་མགོ་བསྐོར་ཕྱིར་དུ། །ཆོས་ཚུང་གི་རྣམ་གྲངས་གསོག་གསོག་ནས། །ཀུན་ཤེས་ཀྱི་གཅིག་རྟགས་འབྱུང་ཉེན་གདའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །རྟགས་པ་ནི་འདིར་ཐོགས་པའི་དོན་ནོ། །

ཀུན་སློང་། བྱ་བ་གང་ཞིག་བསྒྲུབ་འདོད་ཀྱི་བསམ་པ། དེ་ལ་རྒྱུའི་ཀུན་སློང་དང་། དུས་ཀྱི་ཀུན་སློང་གཉིས་ཡོད། དེ་ཡང་རྒྱུའི་ཀུན་སློང་ནི། བྱ་བ་གང་ཞིག་གི་སྔོན་དུ་འགྲོ་བའི་ཀུན་སློང་དང་། དུས་ཀྱི་ཀུན་སློང་ནི། བྱ་བ་དེ་དང་དུས་མཉམ་པའི་ཀུན་སློང་ལ་ཟེར་ཏེ། མཛོད་རྩ་བ་ལས། ཀུན་སློང་རྣམ་གཉིས་རྒྱུ་དང་ནི། །དེ་ཡི་དུས་ཀྱི་སློང་ཞེས་བྱ། །གཉིས་ལས་དང་པོ་རབ་འཇུག་བྱེད། །གཉིས་པ་རྗེས་སུ་འཇུག་བྱེད་ཡིན། །དེའི་ཐད་ཀྱི་མཆིམས་མཛོད་ (༣༥༧) ལས། ཀུན་སློང་གཉིས་པ་དེ་དག་ལས་དང་པོ་རྒྱུའི་ཀུན་སློང་ནི། ལས་ལ་དང་པོར་རབ་ཏུ་འཇུག་པར་བྱེད་པའི་རྒྱུ་ (སྔོར་བ) ལྟ་བུ་ཡིན་ལ། གཉིས་པ་དུས་ཀྱི་ཀུན་སློང་ནི། ལས་བྱ་བའི་དུས་སུ་མཐུན་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་རྗེས་སུ་འཇུག་པར་བྱེད་པ་ (དངོས་གཞི) ལྟ་བུ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

ཀུན་སློང་གི་དགེ་བ། ཀུན་སློང་དགེ་བའི་དབང་གིས་དགེ་བར་གྱུར་པ་གང་ཡིན་པ། མཚན་གཞི་ནི།

དད་པས་ཀུན་ནས་བསླངས་པའི་ལུས་ངག་གི་ལས་ལྟ་བུའོ། །

ཀུན་སློང་གི་མི་དགེ་བ། ཀུན་སློང་གི་དབང་གིས་མི་དགེ་བར་གྱུར་པ་གང་ཡིན་པ། མཚན་གཞི་ནི། ཞེ་སྡང་གིས་ཀུན་ནས་བསླངས་པའི་ལུས་ངག་གི་ལས་ལྟ་བུ།

ཀུན་སློང་གི་གཡོ། གཡོ་སྒྱུས་བསླད་པའི་ཀུན་སློང་སྟེ། མཆོད་པ་འབུལ་དུས་གཏམ་འདོད་དང་། མཛེས་ཚོས་ལྟ་བུའི་ཀུན་སློང་ངན་པས་བསླད་པ་ལ་ཟེར།

ཀུན་སློང་གི་ཡུང་མ་བསྟན། ཀུན་སློང་ཡུང་མ་བསྟན་གྱིས་ཀུན་ནས་བསླངས་པའི་ལུས་ངག་གི་ལས་ལྟ་བུ།

ཀུན་སློང་རྣམ་གཉིས། རྒྱུའི་ཀུན་སློང་དང་། དུས་ཀྱི་ཀུན་སློང་གཉིས། རྒྱས་པར་ཀུན་སློང་ཞེས་པའི་ཐད་དུ་གཟིགས།

ཀུབ་ལའི་ཁྭན། བོད་པས་ཧོར་ལ་སེ་ཆེན་རྒྱལ་པོ་ (Khublai Khan) ཞུ་བ་རེད། ཧོར་ནི་སོག་པོའི་རྒྱལ་པོ་ཆིང་གི་སི་ཁྭན་ (Genghis Khan) གྱི་ཚ་བོ་ (བུའི་བུ) ཡིན་ཞིང་། བོད་དང་འབྲེལ་བ་ཧ་ཅང་ཆེན་པོ་ཡོད་པའི་སོག་པོའི་རྒྱལ་པོ་ཞིག རྒྱས་པར་སེ་ཆེན་རྒྱལ་པོ་ཞེས་པའི་ཐད་དུ་གཟིགས།

ཀཻ། (ལེགས་སྦྱར) འབྲེང་བུ་ཉིས་བརྩེགས་ཅན་གྱི་ཡི་གེ་དེ་རྣམས་ལ་ཀེ་ཤ་ཅན་ཟེར། དེའི་བཟླག་ཚུལ་ནི། ཀེ་ཨི་ཞེས་བཟླག་དགོས་པར་སྣང་ཐང་ལོ་ཙཱ་བ་སོགས་བོད་ཀྱི་ལོ་ཙཱ་བ་ཆེན་པོ་རྣམས་ལ་གསུང་ངོ་། །

ཀེ་ཏ་ཀ། (ལེགས་སྦྱར) 1 བསྒྱུར་བྱེད་དམ་དྭངས་བྱེད་དེ། ཆུའི་རྙོག་མ་དྭངས་བྱེད་ཀྱི་ཤིང་ཏོག་གི་རིགས་ཤིག་སྟེ། ཤིང་ཀེ་ཏ་ཀ་ལ་འབྲས་བུའོ། །དཔེར་ན་ལུང་ཕྲན་ཚེགས་ལས། གལ་ཏེ་ཆུ་དེ་རྡུལ་ཅན་ཡིན་ན། ཤིང་ཏོག་ཀེ་ཏ་ཀ་ལ་སོགས་པས་དྭངས་བར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟ་བུའོ། །2 ཀེ་ཏ་ཀའི་ཤིང་སྡོང་ལ་ཟེར།

ཀེ་ཆེ། ས་བོན་རླུམ་རིལ་ཡུངས་ཀར་འདྲ་བའི་སྨན་རྒྱུ་ཞིག སྐྲ་རྩེ་བརྒྱད་ལ་ཀེ་ཆེ་གཅིག ཀེ་ཆེ་བརྒྱད་ལ་ཤིག་གཅིག་གི་ཚད་དུ། སྟེ་སྲིད་སངས་རྒྱས་རྒྱ་མཚོའི་གཡའ་སེལ་༡༣༠བ༣ལས་བཤད་དོ། །

ཀེ་ལླ། (རྒྱ་གར་སྐད) རྒྱ་གར་ལྟ་བུའི་ཚ་དྲོད་ཆེ་བའི་ཡུལ་དུ་སྐྱེ་བའི་ཤིང་ཏོག་ཅིག་གི་

མིང་། བོད་སྐད་དུ་ངང་ལག་དང་རྒྱ་གར་སྐད་དུ་ केलाཀེ་ལླ་ཟེར། (འདི་ངང་པའི་ལག་པ་འདྲ་བས་ངང་ལག་ཅེས་བཏགས) ཟ་སྟོད་འདི་ཞྭ་སྐབ་པའི་རྒྱལ་རབས་ན་གསལ་ཞིང་། ཀླ་ར་ནླ་ཟའི་རྒྱ་གར་ཆོས་འབྱུང་ལེ་ཚུ་བཅུ་དགུ་པའི་ནང་ཡང་གསལ་ལོ། །

ཀཱི་ལ་ཤ། (ལེགས་སྦྱར) གངས་རི།

ཀེང་ཤུ་ཀ། (ལེགས་སྦྱར) ཀིང་ཤུ་ཀ་དང་འདྲ།

ཀེཙུ། སྔོག་པའི་སྤྱི་འི་མིང་།

ཀེར་རེ། ཀེར་རེ་བ་དང་འདྲ།

ཀེར་རེ་བ། 1 ཡ་ཡོ་མེད་པར་ལངས་པ། 2 གཞན་ལ་མ་བརྟེན་པར་ཚུགས་ཐུབ་ཏུ་འགྲེང་བ།

ཀོ། "ནི" ཞེས་པའི་སྒྲ་སྟེ། འདི་ཀོ་ཞེས་པ་ལྟ་བུ། འདི་ཀོ་དང་འདི་ནི་ཞེས་པ་གཉིས་དོན་གཅིག

ཀཻ། (ལེགས་སྦྱར) ན་རོ་ཉིས་བརྩེགས་ཅན་གྱི་ཡི་གེ་འདི་རྣམས་ལ་ཀེ་ཤ་ཅན་ཟེར། དེའི་བཀླག་ཚུལ་ནི། ཀོ་ཨུ་ཞེས་བཀླག་དགོས་པར་སྣར་ཐང་ལོ་ཙྪ་བ་ཆེན་པོ་རྣམས་གསུང་།

ཀོ་ཀ། (ལེགས་སྦྱར) མེ་ཏོག་ཀོ་ཀ་སྟེ་པདྨའི་མིང་། ལུང་སྦྱན་ཚིགས་ཀྱི་འགྲེལ་པར་གསལ།

ཀོ་ཀི་ལ། (ལེགས་སྦྱར) ཁུ་བྱུག་གི་མིང་ཡིན་པར་བཤད། ཞིབ་པར་ཁུ་བྱུག་ཅེས་པའི་ཐད་དུ་གཟིགས།

ཀོ་ཀོ། (སོག་སྐད) སྔོན་པོ། ཀོ་ཀོ་ཞེས་པ་སོག་སྐད་ལ་སྔོན་པོ་ལ་ཟེར་བ་ཡིན་འདུག དཔེར་ན་ཀོ་ཀོ་ནོར་ཞེས་པ་དང་། མཁར་སྔོན་པོ་ལ་ཀོ་ཀོ་ཁོ་ཏན་ཞེས་པ་ལྟ་བུས་ཤེས་ནུས་སོ། །

ཀོ་ཀོ་ཁོ་ཏན། (སོག་སྐད) སོག་པོའི་རྒྱལ་པོ་ཨལ་ཐན་ཁཱན་གྱི་རྒྱལ་ས་ཀོ་ཀོ་ཁོ་ཏན་ནམ་མཁར་སྔོན་ཞེས་པ་དེའི་མིང་ཡིན་པར། ཞྭ་སྐབ་པའི་རྒྱལ་རབས་སྟོད་ཆ་༤༤ན་གསལ་བ་ལྟར་རོ། །

ཀོ་ཀོ་ནོར། (སོག་སྐད) བོད་སྐད་དུ་མཚོ་སྔོན་པོའམ། མཚོ་ཁྲི་ཤོར་རྒྱལ་མོ་ཡང་ཟེར། ཀོ་ཀོ་ནོར་ཞེས་པ་སོག་སྐད་ཡིན་པར་བོད་ཀྱི་ཡིག་ཆ་རྣམས་ལ་བལྟས་ན་ཤེས་ནུས་ཤིང་། ཨ་རིའི་ཚིག་མཛོད་ཆེན་མོ་ (Encyclopedia Americana 2001) ཞེས་པའི་ནང་འདི་སོག་སྐད་ཡིན་པར་བཤད་འདུག རྒྱའི་སྐད་དུ་འདི་ལ་ཆིང་གཱ་ཡི་ (Qinghai or Chinghi) ཟེར་ཞིང་དེའི་དོན་ནི་གནམ་མདོག་སྔོན་པོ་རེད་ཅེས་གསལ། ཀོ་ཀོ་ཞེས་པ་སོག་སྐད་ལ་སྔོན་པོའི་མིང་

ཡིན་པར་སྣང་། བོད་པས་འདི་ལ་ཀུན་དགའ་ནོར་ ཞེས་འབོད་མཁན་ཡང་འདུག་པ་འདི་ལྟར།
མཚོ་སྔོན་ལ་ཀུན་དགའ་ནོར་ཞེས་དུང་དཀར་ཚིག་མཛོད་༨༤༠ན་གསལ།

ཀོ་ཏམ་པའི་རས། རས་བལ་གྱི་རྒྱུ་དང་སྲིན་བལ་གྱི་སྲུན་བྱས་ནས་བཏགས་པའི་རས་ལ་ཟེར། ལུང་
ཕྲན་ཚེགས་ཀྱི་འགྲེལ་པར། རས་བལ་གྱི་རྒྱུ་དང་སྲིན་བལ་གྱི་སྲུན་བྱས་པའི་གོས་ཕྲ་མོ་ནི་
ཀོ་ཏམ་པའི་རས་ཞེས་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས།

ཀོ་ཏེ། (ལེགས་སྦྱར) 1 མཐའི་སྐད་དོད། དེ་རྩེ་མོ་དང་སྒོ་ལའང་འཇུག་པར་རྗེའི་འགྲེལ་པ་བཞི་སྦྲགས་
ན་གསལ། 2 ཟེ་བ། རབ་དང་རྩེ་མོ་སོགས་ལ་འཇུག་པར་རྗེ་གྲུང་ཐང་པ་གསུང་།

ཀཽཎྜི་ཏྱ། (ལེགས་སྦྱར) (འདུལ་བ) ཀུན་ཤེས་ཀཽཎྜི་ཏྱ་ལ་གཟིགས། བསྒྱུར་ན། ཐབས་ལྡན་མའི་བུ་ཞེས་
མའི་མིང་གིས་བཏགས་པར། དབྱངས་ཅན་དགའ་བློའི་འདུལ་བའི་གླེང་འབུམ་གྱི་བརྡ་བཀྲོལ་
ལས་གསུངས།

ཀོ་ལྤགས། (འདུལ་བ) 1 ཀོ་བའི་པགས་པ་ལ་ཟེར། དཔེར་ན་དོམ་ལྤགས་ལྟ་བུའོ། །2 ཀོ་བའི་སྒྲོ་བ་
དང་རྒྱལ་པ་ལ་སོགས་པ་ལ་ཟེར། འདུལ་བ་རྣམ་པར་འབྱེད་པའི་ཚིག་རྣམ་པར་བཤད་པ་
༼ ཚ ༽༤༠བ༣ལས། ཀོ་ལྤགས་ཞེས་བྱ་བ་ནི་སྒྲོ་བ་དང་རྒྱལ་པ་ལ་སོགས་པའོ། །ཞེས་
གསུངས།

ཀོ་བ། (འདུལ་བ) 1 པགས་པ་སྐམས་པ་ན་དེ་ལ་ཀོ་བ་ཟེར་རོ། །འདུལ་བ་རྣམ་པར་འབྱེད་པའི་ཚིག་
རྣམ་པར་བཤད་པ་༼ ཚ ༽༤༣ན༣ལས། ཀོ་བ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་པགས་པ་སྐམས་པའོ། །ཞེས་
གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །2 ཀོ་བའམ་པགས་པས་བཟོས་པའི་གྲུ་ལ་ཟེར།

ཀོ་ཤ་ལ། (ལེགས་སྦྱར) ཀོ་ས་ལ་སྟེ་དགེ་བ་ཅན། མཉན་ཡོད་ན་རྒྱལ་པོ་གསལ་རྒྱལ་གྱི་ཡུལ་སྔོན་རྒྱལ་
པོ་དགེ་བ་ཞེས་བྱ་བས་བརྩིགས་པ་དེའི་རྒྱུད་གྲགས་གཅིག་གི་ཕ་རོལ་ན་ཇོའི་ལི་ཏྲ་སྣ་ལྟ་བུས་
མཚན་པ་ཡོད་པ་ལ་བཞེད།

ཀཽ་ཤཱམྦི། (ལེགས་སྦྱར) 1 (འདུལ་བ) རྒྱ་གར་གྱི་གྲོང་ཁྱེར་ཞིག་སྟེ། ཨཱ་ནནྡ་པ་སྣི་ནས་ཨ་ལ་ཧ་བ་ད་དང་། དེ་
ནས་ཛྷ་ར་ཁ་རི་བར་སོང་ནས་མོ་ཏར་ལས་མེ་ལི་མང་ཙམ་སོང་བ་ན། ཚུ་བོ་ཡ་མུ་ནའི་འགྲམ་

དུ་ཀཽ་ཤཱམྦྷིའི་ཤུལ་ཡོད་ཅིང་། དེང་སང་ཡང་ཀོ་ཤམ་ཟེར། དེར་སྒྲ་དྲན་མེད་ཀྱི་རྫོ་རིང་དང་ཞིང་གི་དཀྱིལ་ན་སྔོན་གྱི་གྲོང་ཁྱེར་གྱི་ལྷགས་རི་གསལ་ཙམ་ཡོད། འདིར་སློན་པོ་གདུངས་ཅན་གྱིས་སངས་རྒྱས་སྤྱན་དྲངས་ཏེ་ལོ་གཅིག་བཞུགས། ཀཽ་ཤཱམྦྷི་ནས་ལྷོ་ཕྱོགས་སུ་རྒྱང་རིང་པོ་ན་རི་བོ་འབིགས་བྱེད་ཀྱང་གསལ་བར་མཐོང་། ཞེས་མཁས་དབང་དགེ་འདུན་ཆོས་འཕེལ་གྱི་རྒྱ་གར་ནང་པའི་གནས་ཆེན་ཁག་གི་གནས་ཡིག་ན་གསལ་བ་ལྟར་རོ། །ཀཽ་ཤཱམྦྷི་ཞེས་བྱ་བའི་གང་ཟག་གིས་བརྩིགས་པའི་གྲོང་ཁྱེར་ཡིན་པས་དེ་ལྟར་དུ་བཏགས་སོ། །ཀཽ་ཞེས་པའི་ཡི་གེ་འདིའི་བཀླག་ཚུལ་ནི། ཀོ་ཨུ་ཞེས་བཀླག་དགོས་པར་གོང་དུ་ "ཀཽ" ཞེས་པའི་ཐད་དུ་བཤད་པ་ལྟར་རོ། །2 མཛོད་ལྡན། 3 རྩྭ་ཀུ་ཤ། 4 (འདུལ་བ) གང་ཟག་ཅིག་གི་མིང་།

ཀཽ་ཤཱམ་བྷི། (ལེགས་སྦྱར) ཀཽ་ཤཱམྦྷི་དང་འདྲ།

ཀཽ་ཤི་ཀ། (ལེགས་སྦྱར) 1 མཁས་པ། 2 པདྨ་ཅན། 3 བྱ་འུག་པ། 4 མཛོད་ལྡན། 5 ཀུ་ཤ་ཐོགས་པ། དེའི་བཀླག་ཚུལ་ནི། ཀོ་ཨུ་ཤི་ཀ་ཞེས་བཀླག 6 (འདུལ་བ) གང་ཟག་ཅིག་གི་མིང་།

ཀོག 1 སྐྱུར་དུའམ་སློ་བུར་དུ་ཞེས་པའི་དོན། ཚོམས་ཀྱི་ལུང་རྗེའི་ལམ་རིམ་ཆེན་མོར་དྲངས་པ་ལས། ཀོག་སྟེ་ལངས་ཏེ་བྲོས་བྱས་ཀྱང་། །སྡུག་བསྔལ་ལས་ནི་ཐར་མི་འགྱུར། །གང་དུ་གནས་ན་ལས་ཀྱིས་མི་ཚུགས་པའི། །ས་ཕྱོགས་དེ་ནི་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། །བར་སྣང་ལ་མིན་རྒྱ་མཚོའི་ནང་ན་མེད། །རི་བོ་རྣམས་ཀྱི་གསེབ་ཏུ་ཞུགས་ཀྱང་མིན། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །2 ཕྱི་ཤུན་གྱོང་པོའི་མིང་། དཔེར་ན་ཤུན་ཀོག་ཅེས་པ་ལྟ་བུ།

ཀོག་ཀོག སྐྱུར་བ་སྐྱུར་བར། དབྱངས་ཅན་དགའ་བློས། ཀོག་ཀོག་ལྡང་བ་ནི། ལུས་འདུག་ཚུགས་མི་ཐུབ་པར་ཤར་ཤར་ལང་བ་ལྟ་བུའི་དོན་ནོ། །ཞེས་གསུངས། རྗེའི་ལམ་རིམ་ཆེན་མོ་ལས། ཐང་ལ་འདུག་པ་ཀོག་ཀོག་ལྡང་ཞེས་པ་ལྟ་བུ།

ཀོང་ཀ་ན། (ལེགས་སྦྱར) 1 ལྷོ་ནུབ་ན་མ་ཧཱ་སུ་བླྀ་ཕ་ཞེས་པ་རང་བྱུང་གི་མཆོད་རྟེན་ཡོད་པ་བཞེད། 2 ཁ་ཅིག་མཐའ་ཐམས་ཅད་ཆུས་འཁོར་བ་སྐུ་མཆོག་བཞིའི་ཡ་གྱལ་གྲིབ་མའི་སྐུ་བཞུགས་པའི་གྲོང་ཁྱེར་གྱི་བྱེ་བྲག་བདུན་ཡོད་པ་ལ་བཞེད།

ཀོང་ཇོ། (རྒྱའི་སྐད) གོང་མའམ་རྒྱལ་པོའི་སྲས་མོ།

ཀོང་སྤྲུལ་ཡོན་ཏན་རྒྱ་མཚོ། རིས་མེད་ཀྱི་མཁས་གྲུབ་ཆེན་པོ་འཇམ་མགོན་ཀོང་སྤྲུལ་བློ་གྲོས་མཐའ་ཡས་ནི། ཕྱི་ལོ་༡༨༡༣ རབ་བྱུང་བཅུ་བཞི་པའི་ཆུ་མོ་བྱའི་ལོའི་ཟླ་བ་བཅུ་པའི་ཚེས་བཅུ་ལ། མདོ་ཁམས་འབྲི་ཟླ་ཟལ་མོ་སྒང་དུ་སྐུ་འཁྲུངས། ཞི་ཆེན་པཎ་ཆེན་འགྱུར་མེད་མཐུ་སྟོབས་རྣམ་རྒྱལ། དཔལ་སྤུངས་སི་ཏུ་པདྨ་ཉིན་བྱེད་དབང་པོ། འཇམ་དབྱངས་མཁྱེན་བརྩེའི་དབང་པོ་སོགས་རིས་མེད་ཀྱི་སྐྱེ་ཆེན་ལྔ་བཅུ་ཙམ་བླ་མར་བསྟེན་ནས། ཐུན་མོང་བའི་རིག་གནས། སྒྲ་དང་ཚད་མ། བཟོ་དང་གསོ་བ། སྙན་ངག མངོན་བརྗོད། སྡེབ་སྦྱོར། ཟློས་གར། སྐད་རྩིས་བཅས་བོད་མི་རིགས་ཀྱི་རིག་གནས་ཡོད་དོ་ཅོག་དང་། ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་མདོ་སྔགས་ཀྱི་ནང་དོན་རིག་པའི་གནས་མཐའ་དག་ལ་མཁས་པ་དང་གྲུབ་པའི་རྟོགས་པ་མངོན་དུ་མཛད། ཁོང་གིས་རིན་ཆེན་གཏེར་མཛོད་དང་། གདམས་ངག་མཛོད། བཀའ་བརྒྱུད་སྔགས་མཛོད་རྣམས་བསྒྲིགས་པར་མཛད། ཤེས་བྱ་མཛོད་དང་། ཐུན་མིན་གསང་བའི་མཛོད་རྣམས་བརྩམས། མདོར་ན་གཏེར་ནས་བཏོན་པ་དང་བརྩམས་པ་བཅས་ཀྱི་མཛོད་ཆེན་ལྔ་དང་། ཟབ་མོ་ནང་དོན་གྱི་འགྲེལ་པ། བརྟག་གཉིས་ཀྱི་འགྲེལ་པ་ཁག་གཉིས། དེ་དང་རྗེས་སུ་འབྲེལ་བའི་གསུང་རྩོམ་སྙན་རྩིས་ཀྱི་གཞུང་། འབེལ་གཏམ། བསྟོད་ཚོགས་ནས་བསྔོ་སྨོན་ཤིས་བརྗོད་སོགས། རྒྱ་ཆེན་བཀའི་མཛོད་པོ་ཏི་བཅོ་ལྔ་བཅས་ཏེ། མདོར་ན་དམ་པ་འདི་ཉིད་ཀྱི་ཕྱོགས་སྒྲིག་དང་ལྷུག་རྩོམ་གནང་བའི་གསུང་རབ་གླེགས་བམ་དགུ་བཅུ་ཙམ་གྱིས་རྗེས་འཇུག་རྣམས་ལ་བསྟན་རྒྱུན་ལེགས་པར་བཞག གསུང་ལས་སྐྱེས་པའི་སློབ་བུ་ཡང་། བོད་ཀྱི་སྲིད་སྐྱོང་ནྲྀ་སྲིང་རིན་པོ་ཆེ། ས་སྐྱོང་སྡེ་དགེ་ཡབ་མེས་སྲས་བཅས་སོགས་ཀྱིས་ཀྱང་བླ་མར་བཀུར། ཐུགས་སྲས་ཀརྨ་པ་སྐུ་ཕྲེང་བཅུ་བཞི་པ་དང་བཅོ་ལྔ་པ། འཇམ་དབྱངས་བློ་གཏེར་དབང་པོ། འཇུ་མི་ཕམ་འཇམ་དབྱངས་རྣམ་རྒྱལ། (འཇུ་མི་ཕམ་རིན་པོ་ཆེན་པོ་དང་ཁོང་རྣམ་པ་གཉིས་ཕན་ཚུན་བླ་སློབ་ཡིན) བྲག་གཡབ་གདོང་སྤྲུལ་ངག་དབང་དམ་ཆོས་རྒྱ་མཚོ་སོགས་དབུས་གཙང་དང་། མདོ་ཁམས་སྟོད་སྨད་བར་གསུམ་གྱི་ས་དགེ་བཀའ་རྙིང་གི་མཁས་གྲུབ

ཤིན་ཏུ་མང་པོ་བྱུང་། དམ་པ་གང་གི་ལེགས་བཤད་ཀྱི་གསུང་རྩོམ་དེ་དག་ནི། ཚིག་གསལ་ལ་དོན་ཟབ་པ། རྩོམ་པ་ལེགས་ལ་ཐག་ཆོད་པ། རིགས་ལམ་དབང་པོར་བཞག་པའི་དགག་སྒྲུབ་ཙམ་ལས་གྲུབ་མཐའ་གཞན་ལ་དངོས་སུ་སྨོད་པ་དང་ཤུགས་ཀྱིས་ཟུར་ཟ་བའི་རིགས་ཙུང་ཟད་ཀྱང་མི་སྣང་ལ། ས་དགེ་བཀའ་རྙིང་གི་གྲུབ་མཐའ་གང་གིས་བལྟས་ཀྱང་། མཁས་པ་དགའ་བ་བསྐྱེད་པའི་ལེགས་བཤད་ཀྱི་གཏེར་ཆེན་པོ་ཤ་སྟག་ཏུ་སྣང་ངོ་། །སྐྱེས་མཆོག་དེ་ཉིད་ནི་ས་དགེ་བཀའ་རྙིང་གི་གྲུབ་མཐའ་ཐམས་ཅད་ལ་ཐུགས་གཉིང་ནས་མོས་ཤིང་གསན་བསམ་ཡང་རྒྱ་ཆེར་མཛད་པ་ཞིག་སྟེ། དགེ་ལྡན་གྱི་ཕྱོགས་ལའང་། རྗེ་བཙུན་ཙོང་ཁ་པ་ཆེན་པོའི་ལམ་རིམ་ཆེ་འབྲིང་སོགས་དང་། སྨན་དོན་ཀུན་གསལ། རྒྱལ་དབང་བསོད་ནམས་རྒྱ་མཚོའི་ལམ་རིམ་གསེར་ཞུན་མ། དེའི་འགྲེལ་པ་ལྟ་བུར་༧རྒྱལ་མཆོག་ལྔ་པ་ཆེན་པོའི་ལམ་རིམ་འཇམ་དཔལ་ཞལ་ལུང་། པཎ་ཆེན་བློ་བཟང་ཆོས་རྒྱན་གྱི་བདེ་ལམ་སོགས་ལ་ཞིབ་ཁྲིད་དང་། གཞན་ཡང་༧རྒྱལ་མཆོག་ལྔ་པ་ཆེན་པོའི་དག་སྣང་སྣན་བརྒྱུད་ཀྱི་སྐོར་ཡང་མང་དུ་གསན་པ་སྐྱེས་མཆོག་དེ་ཉིད་ཀྱི་རང་རྣམ་ན་གསལ། ཕྱིར་བོད་ལ་རིས་མེད་ཀྱི་སྐྱེས་ཆེན་དམ་པ་ནམ་མཁའི་སྐར་ཚོགས་ལྟ་བུ་ཞིག་བྱུང་དང་འབྱུང་མུས་ལགས་མོད། འོན་ཀྱང་གྲགས་ཆེ་ཤོས་ནི། པཎ་ཆེན་སྐུ་ཕྲེང་དང་པོ་ (པཎ་ཆེ་སྐུ་ཕྲེང་བཅོ་ཚུལ་མི་འདྲ་བ་གཉིས་ཡོད) བློ་བཟང་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན། ༧རྒྱལ་མཆོག་ལྔ་པ་ཆེན་པོ། བཀའ་བརྒྱུད་ཀྱི་མཁས་གྲུབ་ཆེན་པོ་ཀོང་སྤྲུལ་ཡོན་ཏན་རྒྱ་མཚོ། ༧རྒྱ་མཆོག་ཕྲེང་བཅུ་བཞི་པ་ཆེན་པོ་བསྟན་འཛིན་རྒྱ་མཚོའི་ཞལ་སྔ་ནས་དང་། རྙིང་མའི་གཏེར་སྟོན་ཆེན་པོ་འཇིགས་མེད་ཕུན་ཚོགས་རིན་པོ་ཆེ། ས་སྐྱ་ཁྲི་འཛིན་རིན་པོ་ཆེ་བཅས་ནི། རིས་མེད་ཀྱི་སྐྱེས་བུ་ཆེན་པོར་མཁས་ བླུན་ཀུན་ལ་ བློང་ལྟར་གྲགས་སོ། །དགུང་གྲངས་བརྒྱད་ཅུ་རྩ་བདུན་པ་ཕྱི་ལོ་༡༨༩༩ རབ་བྱུང་བཅོ་ལྔ་པའི་ས་མོ་ཕག་ལོ་ཟླ་བ་བཅུ་གཅིག་པའི་ཚེས་ཉེར་བརྒྱད་ཉིན་གཟུགས་སྐུའི་བཀོད་པ་ཆོས་སྐུ་ཞི་བའི་དབྱིངས་སུ་བསྡུས་པར་མཛད་དོ། ། (1813-1899)

ཀོར། ཀོར་ནི་གོར་གོར་གྱི་མིང་སྟེ། དཔེར་ན་དག་ཡིག་ངག་སྒྲོན་ལས། ཀླད་ཀོར་སྟོད་ཀོར་གདུབ་

ཀོར་དང༌། །པད་ཀོར་ཐན་ཀོར་འོད་ཀོར་ཕྲེང༌། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །ཀོར་ནི་འཁོར་ལའང་འཇུག་སྟེ། ཉེ་འཁོར་ལ་ཉེན་ཀོར་ཞེས་པ་ལྟ་བུ།

ཀོར་ཀོར། འཁོར་འཁོར།

ཀོར་ལེ་རེ། ཀོར་ཀོར་པོ་ཕྲན་ཚེགས་རེ།

ཀོལླ་གི་རི། (ལེགས་སྦྱར) 1 ཤར་ཕྱོགས་ཧྥོ་ག་ལའི་ལྷོ་ན་མཚོ་མ་ཡའི་ཆུ་གླུང་གི་གནས་ལ་རྡོའི་ལིང་ག་མགོ་ལྔ་བུས་མཚན་པ་ཡོད་པ་ལ་བཞེད། 2 ཁ་ཅིག་རྒྱ་གར་ལྷོ་ནུབ་ན་ཀོ་ལ་པུ་རི་ཞེས་པའི་གྲོང་ཁྱེར་ཡོད་པར་གྲགས་པ་ལ་འཆད། དེ་དང་པུ་ལླི་རི་མ་ལ་ཡ་དང༌། པུཎྜ་གི་རི་དང༌། རྡོ་རྗེའི་གནས་རྣམས་དོན་གཅིག་ཡིན་པར་བཤད།

ཀོསྟུ་བྷ། (ལེགས་སྦྱར) ས་ལྷུན་ཞེས་བྱ་བའི་ནོར་བུ་ཞིག་གི་མིང་དུ་བཤད།

ཀྲུང་ཀྲོང༌། ཀྲུང་ངེ་ཀྲོང་ངེ། ཀོང་ཀོང་དང་འབུར་འབུར། ཤང་ཤོང༌།

ཀྲུལ་ཀྲིལ། ཟླ་ཟླིའམ་ཙུང་ཟད་ཀྱི་དོན་དུ། བེ་ཅུ་བུམ་སྟོན་པོའི་མིང་བརྡ་གོ་དཀའ་བ་འགའ་ཞིག་བཤད་པ་སོམ་ཉིའི་སྨུན་སེལ་ལས་བཤད། བེ་ཅུ་འགྲེལ་ལས། འོ་སྐོལ་ནི་སེམས་གནས་པ་ཀྲུལ་ཀྲིལ་རེ་ཡོད་ན། དེ་གཅིག་པུས་ཚོག་པར་བརྩིས། ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །

ཀྱི་ཧུད། 1 སྨྲེ་ངག 2 གྲང་དམྱལ་བརྒྱད་ཀྱི་ལྔ་པ་ནི། གྲང་ངར་གྱི་ཨ་ཆུ་ཞེས་པ་ཡང་སྨྲ་མི་ནུས་པར་ཀན་ཞུག་ནས་ཀྱི་ཧུད་ཟེར་བའི་སྒྲ་ཆུང་ཙམ་འབྱིན་པའི་གྲང་དམྱལ་ཞིག

ཀྱེ་རྡོ་རྗེ། <ཧེ་བཛྲ> ཀྱེ་རྡོ་རྗེ། དགྱེས་པ་རྡོ་རྗེ། རོལ་པའི་རྡོ་རྗེ་ཞེས་མཚན་མི་འདྲ་བ་གསུམ་འབྱུང་བ་ནི། སྐད་དོད་ཧེ་བཛྲ་ལ། དོན་མི་འདྲ་བ་གསུམ་དང༌། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་འགྱུར་མི་འདྲ་བ་གསུམ་བྱུང་བའི་གནད་ཀྱིས་ཡིན་ཏེ། ཧེ་ནི། འབོད་ཅིང་བསྐུལ་བ་དང༌། དགྱེས་པའི་དོན་དུ་བསྒྱུར་ཞིང༌། ཡང་ན། ཧེ་ལ་ལ་བསྟན་པས་ཧེ་ལ་རོལ་པ་སྟེ་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་ལ་རོལ་པའི་སྐུར་སྟོན་པས་ན་རོལ་པ་ཞེས་སྒྲ་འཇུག་པར་བཤད། ཡང༌། རོལ་པའི་རྡོ་རྗེའི་སྐད་དོད་ལ། ཨ་ལ་ལ་བཛྲ་ཞེས་འཕགས་བོད་སྐད་གཉིས་ཤན་སྦྱར་ན་གསལ།

ཀྱེ་རྡོ་རྗེའི་རྒྱུད་ཀྱི་སྐོར། རྩ་བའི་རྒྱུད་བརྟག་པ་གཉིས་པ། (རྒྱུད་བརྟག་པ་གཉིས་པ་འདི་ཀྱེ་རྡོ་རྗེའི་རྒྱུད་

འབུམ་ཕྲག་ལྔ་པ་བོད་དུ་མ་འགྱུར་བ་ཞིག་ཡོད་པ། དེ་ལས་ཕྱུང་བར་མཁས་པ་འགའ་གསུང་)
བཤད་རྒྱུད་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་མཁའ་འགྲོ་མ་རྡོ་རྗེ་གུར། རྒྱུད་མང་པོའི་བཤད་རྒྱུད་ཐུན་མོང་
བ་དཔལ་སམྤུ་ཊ་རྒྱུད་ཕྱི་མ་དང་བཅས་པ་རྣམས་སོ། །ཤཱཀྱ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་འགྱུར།

ཀྱེ་རྡོ་རྗེའི་རྒྱུད་འབུམ་ཕྲག་ལྔ་པ། བོད་དུ་མ་འགྱུར་བའི་ཀྱེ་རྡོར་གྱི་རྒྱུད་ཅིག རྒྱུད་བརྟག་པ་གཉིས་པ་
ཞེས་བྱ་བ་དེ། དེ་ལས་ཕྱུང་བར་མཁས་པ་འགའ་གསུང་།

ཀྱེ་མ། 1 ཡིད་སྐྱོ་བ་དང་ཡི་ཆད་པའི་ཚིག འདུལ་བ་རྣམ་པར་འབྱེད་པའི་ཚིག་རྣམ་པར་
བཤད་པ་༣༦བ༥ལས། ཀྱེ་མའོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཡི་ཆད་པའི་ཚིག་གོ །ཞེས་གསུངས་
སོ། །རྒྱལ་མཆོག་བསྐལ་བཟང་རྒྱ་མཚོས། ཀྱེ་མ་དམ་ཆོས་ཉི་མའི་འོད་ཟེར་རི་བོའི་ཕྲག་ཏུ
ནུབ་ལ་ཉེ། །ཞེས་པ་ལྟ་བུ། 2 ཐུགས་བརྩེ་བ། སྙིང་རྗེ་བ། དཔེར་ན། ཀྱེ་མ། འཇིག་རྟེན་འདི་ནི་
ཤིན་ཏུ་སྡུག་བསྔལ་ལོ། །ཞེས་པ་ལྟ་བུ། ལུང་ཞུ་བའི་འགྲེལ་པ་ལས། ཀྱེ་མ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་བརྩེ་
བའོ། །ཞེས་གསུངས། 3 ངོ་མཚར་ཆེ་བ། དཔེར་ན། ཀྱེ་མ་སངས་རྒྱས་ཀྱེ་མ་ཆོས། །ཀྱེ་མ་
དགེ་འདུན་འཕགས་པའི་ཚོགས། །ཞེས་པ་ལྟ་བུ། རྗེའི་ལམ་རིམ་ལས། རང་གཞན་གྱི་ལེགས་
པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་འབྱུང་གནས། རྒུད་པ་ཐམས་ཅད་སེལ་བའི་སྨན། མཁས་པའི་སྐྱེ་བོ་ཀུན་
གྱིས་བགྲོད་པའི་ལམ་ཆེན་པོ། མཐོང་བ་དང་ཐོས་པ་དང་དྲན་པ་དང་རེག་པས་ཀྱང་འགྲོ་བ་
ཀུན་གྱི་གསོས་སུ་འགྱུར་བ། གཞན་གྱི་དོན་དུ་ཞུགས་པས་རང་གི་དོན་མ་ཚང་བ་མེད་པར་
ཞར་ལ་འགྲུབ་པའི་ཐབས་མཁས་པ་ཆེན་པོ་དང་ལྡན་པའི་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ལ་འཇུག་ཏུ་ཡོད་པ་
ནི། ཀྱེ་མའོ་བདག་གིས་རྙེད་པ་ལེགས་པར་རྙེད་དོ་སྙམ་དུ་བསམས་ལ། སྐྱེས་བུའི་རྩལ་ཅི་
ཡོད་ཀྱིས་ཐེག་པའི་མཆོག་འདིར་འཇུག་པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

ཀྱེ་མ་ཀྱི་ཧུད། སྔ་དན་གྱི་ཚིག སྨྲེ་ངག་འདོན་པ། ཡིད་སྐྱོ་ནས་ཅི་བྱ་རྟོལ་མེད་དུ་གྱུར་པ་ཚིག་སྟེ། ཀྱེ་
མ་ཀྱི་ཧུད་ཅེས་པ་ནི་སྐྱོ་ནས་ཡ་མཚན་དུ་གྱུར་པའོ། །ཞེས་བཻ་རོ་ཙ་ན་རཀྵི་ཏའི་སྤྱོད་འཇུག
འགྲེལ་པར་བཤད།

ཀྱེ་ཧུ། སྙིང་རྗེས་མ་བཟོད་པ་དང་། ཡིད་ཤིན་ཏུ་སྡུག་པ་དང་། ཉམ་ཐག་པ་སོགས་ཀྱི་ཚིག་གོ། ཞེས

བོད་རྒྱ་ཚིག་མཛོད་ཆེན་མོར་འབྱུང་བ་ནི། དབྱངས་ཅན་དགའ་བློའི་ལམ་རིམ་བརྡ་བཀྲོལ་༣༢ན༢ན་གསལ་བ་ལྟར་བཀོད་འདུག་ཅིང་། འདི་ "ཀྲི་ཏུད" དང་དོན་གཅིག་ཡིན་མིན་དང་། ཡི་གེ་དག་མ་དག་སོགས་ལ་དཔྱད་པར་བྱའོ། །ལམ་རིམ་ཆེན་མོ་ཞོལ་སྤར་མ་དང་། སྐུ་འབུམ་སྤར་མ། བཀྲ་ཤིས་ལྷུན་པོ་སྤར་མ་གསུམ་གར་ཡང་ (༡༧༠བ༥(ན) "ཀྲི་ཏུད" ཅེས་སྣང་བས། "ཀྲེ་ཏུ" ཐ་སྙད་འདི་མ་དག་རྒྱུན་འབྱམས་སུ་སོང་བ་ཞིག་ཡིན་མིན་ལ་དོགས་སོ། །

ཀྲེ་ཏུད། 1 ཉམ་ཐག་པ། ཡ་ང་བ། 2 སྣད་པ། དཔེར་ན་ཆུ་ཤིང་གི་བསྟན་བཅོས་ལས། ཤིང་གི་རལ་གྲི་གཡུལ་གྱི་ངོར། །འཕྱར་བ་དབྲ་ཡི་དགའ་སྟོན་ཡིན། །ལྟར་སྣང་ཉེ་ཚེའི་ལྟ་བ་ཡིས། །སྲིད་རྩ་གཅོད་འདོད་ཀྲེ་ཏུད་མཚར། །ཞེས་པ་ལྟ་བུ།

ཀྲེད། (བརྡ་སྤྲོད) "ི" འགྲེང་བུ་དང་། "ྀ" ན་རོ་གཉིས་ཀྱི་མིང་།

ཀྲབ་གླག (ཡུལ་སྐད) གཡོ་སྒྱུའི་མིང་ཡིན་པར། རྗེ་ཤེས་རབ་རྒྱ་མཚོའི་ལམ་རིམ་གྱི་ཞལ་ལུང་༣༣བ༤ལས་གསུངས། གཙང་སྐད་ལ་ཀྲབ་གླག་ཅེས་པ་སྐྱག་རྫུན་ལ་ཟེར། ཁོ་རེ་ཀྲབ་གླག་མ་ཤོད་ལྟ་བུ། བརྗོད་པའི་ཚེ་ཀྲམ་གླག་ཅེས་པ་ལྟ་བུར་བརྗོད།

ཀྲཱི་ཀླཱི། (ལེགས་སྦྱར) ཀྲཱི་ཀྲཱི་དང་དོན་འདྲ། འདུལ་བ་ལུང་གཞི་དང་། ལོ་ཙྪ་བ་དཔལ་བརྩེགས་ཀྱིས་མཛད་པའི་ཆོས་ཀྱི་རྣམ་གྲངས་ཀྱི་བརྗེད་བྱང་ཞེས་བྱ་བ། བསྟན་འགྱུར་༼ ཇོ་བ ༽༢༧༣ན༡ དང་། དེབ་སྔོན་སྟོད་ཆ་དེབ་གཟུགས་༣༧སོགས་སུ "ཀྲཱི་ཀླཱི" ཞེས་བྲིས་ཡོད་པས། ཀྲཱི་ཀྲཱི་དང་ཀྲཱི་ཀླཱི་གཉིས་ལས་གང་ཞིག་དག་མིན་དཔྱད་པར་འོས་སོ། །

ཀྲི་ཀྲི། (ལེགས་སྦྱར) ཀྲཱི་ཀྲཱི་ལ་གཟིགས།

ཀྲཱི་ཀྲཱི། (ལེགས་སྦྱར) བསྐལ་བཟང་སངས་རྒྱས་སྟོང་གི་གསུམ་པ་སངས་རྒྱས་འོད་སྲུང་གི་སྐབས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ཞིག །འདི་མ་ག་དྷའི་རྒྱལ་པོ་གཟུགས་ཅན་སྙིང་པོའི་སྐྱེ་བ་སྔ་མ་ཞིག་ཀྱང་ཡིན་ཏེ། འདུལ་བ་ལུང་གཞི་༼ ངཔ ༽ལས། དེའི་ཚེ་དེའི་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོས་སྒྱུར་བའི་རྒྱལ་པོ་ཀྲི་ཀྲི་ཞེས་བྱ་བ་འཁོར་དང་བཅས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི། དེའི་ཚེ་དེའི་དུས་ན་རྒྱལ་པོ་གཟུགས་ཅན་སྙིང་པོ་འདི་ཉིད་ཡིན་ཏེ། ཞེས་གསུངས་སོ། །སངས་རྒྱས་འོད་སྲུང་གི་སྦྱིན་བདག་ཀྱང་ཡིན། གོ་ཏ་མའམ་ཤཱཀྱའི་རིགས་རྒྱུད་འདི་

ཡང་རྒྱལ་པོ་ཀྲི་ཀྲིའི་རྒྱལ་རྒྱུད་ཡིན་པར། འདུལ་བ་ལུང་གཞི་ལས་གསུངས་ཡོད། འདུལ་བ་ལུང་གཞི་ལས་འདི་ལ་ཀྲི་ཀྲཱི་ཞེས་བྲིས་ཡོད་དོ། །བརྗོད་པའི་ཚེ། ཀྲི་ཀྲི་ལ། ཀིར་ཀིར་དང་། ཀྲི་ཀྲཱི་ལ། ཀིར་ཀྲཱི་ཞེས་པ་ལྟ་བུར་བརྗོད་དགོས། ཀྲི་ཀྲི་ཞེས་བྲིས་པའང་སྣང་ངོ་། །

ཀྲི་ཀྲིའི་རྨི་ལྟས་བཅུ། (འདུལ་བ) སངས་རྒྱས་འོད་སྲུང་གི་སྦྱིན་བདག་རྒྱལ་པོ་ཀྲི་ཀྲི་ལ་བྱུང་བའི་རྨི་ལྟས་བཅུ་ནི། ༡ གླང་པོ་ཆེ་ལུས་ཐོན་ནས་མཇུག་མ་ཐོགས་པ། ༢ ཆུའི་ཁྲོན་པས་སྐོམ་པའི་གང་ཟག་གི་རྗེས་སུ་རྒྱུག་པ། ༣ ཕྱེ་དང་མུ་ཏིག་བརྗེ་ཚོང་བྱེད་པ། ༤ ཙན་དན་དང་ཤིང་ཕལ་པ་རིན་ཐང་མཉམ་པར་བྱེད་པ། ༥ ཀུན་དགའ་ར་བ་མེ་ཏོག་དང་འབྲས་བུ་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་མ་བྱིན་པར་ལེན་པས་འཕྲོག་པ། ༦ གླང་པོ་ཕྲུག་གུས་སྨོས་ཀྱི་གླང་པོ་འཛིགས་པར་བྱེད་པ། ༧ སྤྲེའུ་མི་གཙང་བས་གོས་པས་གཞན་ལ་སྐྱུད་པ། ༨ སྤྲེའུ་རྒྱལ་པོར་དབང་བསྐུར་བ། ༩ རས་ཡུག་གཅིག་མི་བཅོ་བརྒྱད་ཀྱིས་བགོས་པ་ལས་རེ་རེའི་ལག་ཏུ་ཡང་རས་ཡུག་ཆ་ཚང་བ་རེ་ཐོབ་པ། ༡༠ སྐྱེ་བོའི་ཚོགས་ཆེན་པོ་འདུས་ནས་འཐབ་ཅིང་རྩོད་པ་མཐོང་བ་སྟེ། རྨི་ལམ་བཅུ་རྨིས་པས་རྒྱལ་པོ་ལ་མི་ཤིས་པའི་ལྟས་ཨེ་ཡིན་སྙམ་དུ་དོགས་ནས། བཅོམ་ལྡན་འདས་འོད་སྲུང་ལ་ཞུས་པ་ན། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས། དེ་དག་རྒྱལ་པོ་ཁྱོད་ལ་ཉེས་དམིགས་སུ་འགྱུར་བ་མ་ཡིན་གྱི། མ་འོངས་པ་ན་ཚེ་ལོ་བརྒྱ་པའི་ཚེ། ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཤཱཀྱ་ཐུབ་པའི་བསྟན་པ་ལ་མ་སྦྱངས་པའི་དགེ་སློང་རྣམས་ཁྲིམ་ནས་ཁྲིམ་མེད་པར་རབ་ཏུ་བྱུང་ཡང་གཙུག་ལག་ཁང་དང་རྙེད་པ་ལ་ཆགས་པ་འབྱུང་བས། གླང་པོ་ཆེ་ལུས་ཐོན་ནས་མཇུག་མ་ཐོགས་པ་དེ་ནི། དེ་ནི་དེའི་ལྟས་སོ། །ཁྲོན་པས་སྐོམ་པའི་ཕྱིར་སྙེག་པ་ནི། གཙུག་ལག་ཁང་ན་གནས་པ་ལ་གཞན་གྱིས་ཆོས་བཤད་པ་ན་ཉན་པར་མི་བྱེད་པའི་ལྟས་སོ། །ཕྱེ་དང་མུ་ཏིག་བརྗེ་བ་ནི། དེའི་ཚེ་ཉན་ཐོས་རྣམས་མུ་སྟེགས་ཀྱི་གཞུང་དང་། སངས་རྒྱས་ཀྱི་བཀའ་མཉམ་པར་འཛིན་པ་འབྱུང་བ་དེའི་ལྟས་སོ། །ཀུན་དགའ་བ་ར་བའི་མེ་ཏོག་ལ་སོགས་པ་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་ཆོམ་པོས་འཕྲོག་པ་ནི། དེའི་ཚེ་ཉན་ཐོས་མ་བསྡམས་པ་རྣམས་དགེ་འདུན་གྱི་ལོངས་སྤྱོད་ཀྱིས་ཁྲིམ་པའི་ངོ་བསྲུང་བ་འབྱུང་བ་དེའི་ལྟས་སོ། །གླང་པོ་ཕྲུག་གུས

སྡོམ་གྱི་གླང་པོ་འཛིན་པར་བྱེད་པ་ནི། དགེ་སློང་སྡིག་པ་ཅན་གྱིས་ཚུལ་ཁྲིམས་དང་ལྡན་པའི་དགེ་སློང་ཟེལ་གྱིས་གནོན་པ་འབྱུང་བ་དེའི་ལྟས་སོ། །མི་གཙང་བས་གོས་པའི་སྤྲེའུས་གཞན་ལ་སྐྱུད་པ་ནི། ཚུལ་ཁྲིམས་ཉམས་པས་ཚུལ་ཁྲིམས་དང་ལྡན་པ་ལ་སྐྱུར་བ་འདེབས་པ་དེའི་ལྟས་སོ། །སྤྲེའུ་རྒྱལ་པོར་དབང་བསྐུར་བ་ནི། དེའི་དུས་སུ་རྨོངས་པ་རྣམས་རྒྱལ་པོར་དབང་བསྐུར་བ་འབྱུང་བ་དེའི་ལྟས་སོ། །མི་བཅོ་བརྒྱད་ཀྱིས་རས་ཡུག་གཅིག་བགོས་པས་སོ་སོའི་ལག་ཏུམ་ཉམས་པར་བྱུང་བ་ནི། ཤཱཀྱ་ཐུབ་པའི་བསྟན་པ་སྡེ་པ་བཅོ་བརྒྱད་དུ་གྱེས་ཀྱང་ཐམས་ཅད་རྣམ་པར་གྲོལ་བའི་སྐལ་བ་ཅན་ཡིན་པས་དེའི་ལྟས་སོ། །སྐྱེ་བོའི་ཚོགས་འདུས་ནས་འཐབ་རྩོད་བྱེད་པ་ནི། ཤཱཀྱ་ཐུབ་པའི་བསྟན་པ་རྩོད་པས་ནུབ་པར་འགྱུར་བས་དེའི་ལྟས་སོ། །རྨི་ལྟས་དེ་རྣམས། མ་ག་དྷ་བཟང་མོའི་རྟོགས་བརྗོད་སྡེ་དགེ་བཀའ་འགྱུར་མདོ་སྡེའི་གླེགས་བམ་༼ ཨཾ ༽༢༥༨བ༡ལས་གསུངས་སོ། །

ཀྲི་ཀྲིའི་རྨི་ལམ་ལུང་བསྟན་པའི་མདོ། (འདུལ་བ) གསེར་ཕྲེང་ཅན་གྱི་རྟོགས་བརྗོད་ཅེས་བྱ་བ་འདི། ཀྲི་ཀྲིའི་རྨི་ལམ་ལུང་བསྟན་པའི་མདོ་ཡིན་པས། ཏཱ་ར་ནཱ་ཐའི་རྒྱ་གར་ཆོས་འབྱུང་༨༨ན་གསལ།

ཀྲེ་ག <ཏྲི་ཀཱ> ཀྲེ་ག་ནི་ལེགས་སྦྱར་གྱི་ཏྲི་ཀཱ་ཟུར་ཚག་པ་སྟེ། སུ་ཚྭ། ཉག་ཤུར་དང་། ཁ་སྐྱིལ་བཅས་ཀྱི་དོན། དག་ཡིག་གསར་བསྒྲིགས་ལས་ཁྲིམ་པའི་འགྲམ་མཐའི་ར་བའི་མིང་དུའང་བཤད།

ཀྲི་ས་ར། (ལེགས་སྦྱར) ཏིལ་ནག་དང་མ་ཤ་དང་འབྲས་བསྲེས་ནས་བཙོས་པའི་ཐུག་པ། རྗེའི་སྤུགས་རིམ་ཆེན་མོར་གསལ།

ཀྲིཥྞ་སཱ་ར། (ལེགས་སྦྱར) རི་དྭགས་གཞུང་ནག རི་དྭགས་ཁྲི་གཉན་ས་ལེ་ལ་གཟིགས། མངོན་བརྗོད་འཆི་མེད་མཛོད་ཀྱི་འགྲེལ་པ་འདོད་འཇོ་བ་མོ་སྒྲ་མདོ་༼ སེ་པ ༽༣༠༥བ༢ལས། "ཀྲིཥྞ་སཱ་ར" ནི། རི་དྭགས་གཞུང་ནག་གོ། ཞེས་གསུངས།

ཀྲིལ་ལེ། ཕན་ཚུན་སྦྲེལ་ནས་ཡོད་པའི་དོན། ཕན་ཚུན་སྦྲེལ་ནས་འཕྲལ་བ་མེད་པ་ལུས་དང་ཀྲིལ་ལེ་ཞེས་པ་ལྟ་བུ། དཔེ་ཆོས་རིན་ཆེན་སྤུངས་པའི་བརྡ་བཀྲོལ་དོན་གཉེར་ཡིད་ཀྱི་དགའ་སྟོན་ལས་བཤད།

ཀྲུང་ཀྲུང་། བྱ་ཁྲུང་ཁྲུང་དང་དོན་གཅིག ལུང་ཕྲན་ཚེགས་ཀྱི་འགྲེལ་པ་ལས། ཀྲུང་ཀྲུང་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཆུ་

རྟོགས་ནི་རྒྱུ་བ་དཀར་ལ་ཆེ་བའི་བྱའི་བྱེ་བྲག་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

ཀྲུང་གོ། (རྒྱའི་སྐད) རྒྱ་ནག་གི་མིང་། Zhong-Guo རྒྱ་མིས་རྒྱ་ནག་ལ་ཀྲུང་གོ་ཞེས་འབོད།

གླ་མ། ལ་བ་འཐུག་པོའི་མིང་དུ། ཀུན་མཁྱེན་མཚོ་སྔ་བ་ཆེན་པོ་གསུང་།

གླ་མ་མོ། གླ་མ་དང་འདྲ།

གླགས། ཤིན་ཏུའམ། ལྷག་པར། ཐུལ་དུ་བྱུང་བ་བཅས་ཀྱི་དོན། གླགས། གླགས་པ་

དང་། གླགས་པ། ལྷག་པ། བསྟན་པ། ཁྱད་འཕགས། ཐུལ་བྱུང་རྣམས་འདིར་མིང་གི་རྣམ་

གྲངས་སོ། །དབུ་མ་ལ་འཇུག་པ་ལས། དེ་ཚུལ་ཕུན་ཚོགས་ཡོན་ཏན་དག་ལྡན་ཕྱིར། །རྨི་ལམ་

དུ་ཡང་འཆལ་ཁྲིམས་དྲི་མ་སྤངས། །ལུས་ངག་ཡིད་ཀྱི་རྒྱུ་བ་དག་གྱུར་པས། །དམ་པའི་ལས་

ལམ་བཅུ་ཆར་སོག་པར་བྱེད། །དགེ་བའི་ལམ་འདི་ལྟ་ཞིག་བཅུ་ཆར་ཡང་། །དེ་ལ་གླགས་ཏེ་

ཤིན་ཏུ་དག་པར་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས། རྗེའི་དབུ་མ་དགོངས་པ་རབ་གསལ་ལས། དེས་

ཀྱང་སོག་མོད་ཀྱི་འོན་ཀྱང་དགེ་བའི་ལས་ཀྱི་ལམ་འདི་ལྟ་ཞིག་བཅུ་ཆར་ཡང་། ས་གཉིས་པ་

བ་དེ་ལ་གླགས་པ་སྟེ་ཤིན་ཏུ་ཐུལ་དུ་བྱུང་བར་དག་པར་འགྱུར་བ་དེ་ལྟར་ས་དང་པོ་བ་ནི་མ་

ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །

གླད། 1 འགོའམ། ཐོག་མ། སྟེང་། ཐོག གོང་བཅས་ཀྱི་དོན། གླད་ཀྱི་དོན་ཞེས་པ་ལྟ་བུ།

2 མགོའི་གླད་པ། 3 མགོ། སྤྱོད་འཇུག་ལས། སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་གླད་ནད་

ཙམ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟ་བུ།

གླད་ཀོར། 1 དབྱིབས་སྒོར་སྒོར། ཐིག་ལེ། འོན་གླད་སྒོར་རམ་གླད་སྐོར་ཞེས་མི་བརྗོད་པ་ཅི་ཡིན་ཞེ་

ན། མིང་མཐའ་འདྲེན་ཚུལ་གྱི་དབང་གིས་ཡིན་ཏེ། སི་ཏུ་འགྲེལ་ཆེན་རྟགས་འཇུག་གི་སྐབས་

ལས། གླད་ཀོར་དང་། སྟོད་ཀོར། པད་ཀོར་སོགས་ཀྱང་སྐོར་བའི་དོན་ལ། སྔ་མའི་རྗེས་འཇུག

གི་དབང་ལས་ས་མགོ་མོ་ཡིག་ཡིན་པས་ཕྱིས་པ་སྟེ། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །2 གླད་ཀོར་

རམ་ཐིག་ལེ་ནི་སྟོང་པའམ་མེད་པ་མཚོན་བྱེད་ཅིག་སྟེ། དགུ་མཐའ་ལས། གཅིག་གཅིག་གཅིག་

ཉིད་ཐིག་ལེ་སྟོང་། །ཞེས་འབྱུང་བ་ལྟར་རོ། །ཡང་ལེགས་སྦྱར་གྱི་ཡི་གེའི་སྟེང་དུ་བྲིས་པའི་

ཐིག་སྐོར། སྒྲ་བཤད་ནི། ལྒང་ནི་འདི་མགོའམ་སྟེང་གི་དོན་ཡིན་ལ། གོར་ནི་སྐོར་སྐོར་ཏེ། ཡི་གེའི་མགོ་ཐོག་གམ་སྟེང་དུ་ཡོད་པའི་དབྱིབས་སྐོར་སྐོར་ཞེས་པའོ། །3 རྗེས་སུ་ང་རོ་ཟེར་ཏེ། སྒྲ་མདོ་ཀ་ལཱ་པ་༡བ་ལས། ཨཾ་ཞེས་པ་རྗེས་སུ་ང་རོའོ། །ཞེས་གསུངས།

ལྒང་ཀྱི་དོན། བསྟན་བཅོས་ཀྱི་འགོའམ་ཐོག་མའི་དོན་ཏེ། མཆོད་བརྗོད་དང་རྩོམ་པར་དམ་བཅའ་སོགས་སོ། །

ལྒང་རྒྱ། ཐོད་པའི་འོག་ལྒང་ཤུན་རྩས་སྦྲེལ་བ་ལ་ལྒང་རྒྱ་ཟེར།

ལྒང་རྒྱུས། ལྒང་པ་ལས་བབས་པའི་མི་གཙང་བའི་རླན་གཤེར་གྱི་རིགས་ཤིག འདུལ་བ་ལུང་ཕྲན་ཚེགས་༼ ཐ་པ ༽༡༥༨ན༣ལས། འོག་ནས་ཁའི་རྣའི་དྲི་མ་དང་། ཁ་ཆུས་བརླན་པ། སྟེང་ནས་ལྒང་རྒྱུས་ཀྱིས་སྦགས་པ། ཞེས་གསུངས། ༡༥༨ན༢ལས། ལྒང་པ་དང་། ལྒང་རྒྱུས། ཞེས་གསུངས་སོ། །དབྱངས་ཅན་དགའ་བློས། ལྒང་རྒྱུས་ནི་ལྒང་པ་ལས་བབས་པ་ཞིག་གམ། ཁ་ཆུ་འབྱུར་བག་ཆེ་བ་ལྟ་བུ་ལ་བྱ་སྙམ། ཞེས་གསུངས།

ལྒང་ནད། ལྒང་པའམ་མགོ་ནད།

ལྒང་པ། མགོའི་ལྒང་པ། སྒྲ་བཤད་ནི། ལུས་ཀྱི་ལྒང་དེ་སྟེང་དུ་ཡོད་པས་ན་ལྒང་པ་ཞེས་བྱ། དཔེར་ན་ཡི་གེའི་སྟེང་དུ་ཡོད་པའི་ཐིག་ལེ་ལ་ལྒང་གོར་ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །

ལྒང་པ་འགེམས། མགོ་བོ་ཆལ་པའམ་དུམ་བུ་མང་པོར་བཀས་པའམ་འཇོམས་པའི་དོན།

ལྒང་ལ་བསྐོར། མགོ་ཐོག་ཏུ་བསྐོར་བའི་དོན། དཔེར་ན་རལ་གྲི་ལྒང་ལ་བསྐོར་ཞེས་པ་ལྟ་བུ།

ལྒུ། <ནཱ་ག> 1 ཆུ་ལ་གནས་པའི་དུད་འགྲོའི་རིགས་ཤིག ལྒུའི་སྐོར་ལོ་རྒྱུས་སྙན་པོ་འདི་འདྲ་ཞིག་ཡོད་དེ། རྒྱ་ནག་གི་ཡུལ་འདས་ནས་ཨུ་ཤི་རའི་ཡུལ་ལ་སླེབས། དེ་འདས་ནས་གྱུ་ཚིའི་ཡུལ་ལ་སླེབས། གྱུ་ཚིའི་ཡུལ་གྱི་འགྲེལ་བཤད་བྱེད་པ་ན་ཐང་ཟན་ལམ་ཡིག་ལས། སྐྱེ་བོ་ཐལ་ཆེར་དགའ་འདུན་ལ་ཆགས་ཤིང་ལེ་ལོ་ཆེའོ། །མཁར་དེའི་བྱང་ཤར་མཚམས་ན་ཕྱི་རོལ་པའི་དགོན་སྡེ་ཆེན་པོའི་མདུན་ན་ལྒུ་གནས་པའི་མཚོ་ཆེན་པོ་ཞིག་ཡོད་དོ། །དེར་ལྒུ་མ་རུངས་པ་མང་བས་ལྒུ་ཕོ་འགའ་ཞིག་ནི་སྐྱེས་པར་སྤྲུལ། འགའ་ཞིག་ནི་རྟ་གསེབ་ཏུ་སྤྲུལ། བུད་མེད་རྣམས་ཀྱི་གྲོ་

ཏུ་སླུ་བ་དང་རྟ་གསེབ་ཏུ་བསླུས་ནས་རྒོད་མ་དང་ཕྲད་པས་མི་དང་ཆ་ལ་ཀླུ་སྦྲུག་སྐྱེས་པ་མང་སྟེ། ལན་ཅིག་ཡུལ་དེའི་རྒྱལ་པོ་གསེར་གྱི་མེ་ཏོག་གི་རྟ་རྒོད་མ་ཞིག་ལ་ཀླུ་སྦྲུག་རྟེའུ་ལ་རྟའི་ཡོན་ཚང་བ་ཞིག་བྱུང་བ་གཅེས་སྤྲུས་ཀྱིས་བསྐྱངས་ཏེ་རྒྱུན་དུ་རང་གི་བཞོན་རྟར་བྱས་ཤིང་ལྕགས་ཀྱིས་གཏན་ནས་མི་ཞུ། སྐབས་ཤིག་བརྗེད་ནས་ལྕགས་ཀྱིས་རྣ་བར་རེག་ཙམ་བྱས་པས་ལུས་མི་མངོན་པར་གྱུར་ཏོ། །རྐྱེན་དེས་མི་རིང་བར་རྒྱལ་པོ་ཡང་འདས་སྐད་དོ། །ཡང་དེའི་ཕྱི་རོལ་ཏུ་ཀླུའི་རིགས་ཀྱི་གཞོན་ནུ་ཐམས་ཅད་དཔའ་ཞིང་རྩལ་ཕོད་པ་ཤིན་ཏུ་མི་བསྲུན་པ་གཏུམ་པ་ཁོ་ནར་གྱུར་པས། རྒྱལ་པོ་དཔོན་དུ་མི་བཀུར་ཞིང་བཀའ་ཡང་མ་ཉན་པས་རྒྱལ་པོ་ཁྲོས་འཁྲུགས་ཏེ། དུ་ཏུ་ཀླ་སྟེ་སྟག་ཟིག་མང་པོ་བོས་ནས་བཏང་པ་བྱིན་ཏེ་མ་ཏུངས་པ་དེ་དག་མ་ལུས་པར་བསད་དོ། །དེ་ནས་རྒྱལ་པོ་ཡང་མི་རིང་བར་གཤེགས་སོ། །གྲོང་ཁྱེར་དེ་ཀའི་ནང་གི་ཁྲིན་པ་ཐམས་ཅད་སྐམས་སོ། །ཞེས་འབྱུང་ངོ་། །2 གྲངས་བརྒྱད་ཀྱི་མིང་། 3 ཡན་ལག་གི་རླུང་ལྔའི་ནང་ཚན་ཀླུའི་རླུང་གི་མིང་།

ཀླུ་སྒྲུབ། <ནཱ་གཱརྫུ་ན> དཔལ་མགོན་འཕགས་པ་ཀླུ་སྒྲུབ་ནི། འཇམ་དཔལ་རྩ་རྒྱུད་དང་མདོ་སྡེ་སྤྲིན་ཆེན་པོ་གཞིར་བཞག་ན། བཅོམ་ལྡན་འདས་མྱ་ངན་ལས་འདས་ནས་ལོ་བཞི་བརྒྱ་སྟེ། ཕྱི་ལོའི་སྔོན་གྱི་ BC དུས་རབས་དང་པོ་ཙམ་ལ་བྱོན་པར་འདོད་དགོས་ལ། ཡང་དེང་སང་མང་པོས་ AD སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་གཉིས་པའི་ནང་བྱོན་ཞེས་བཤད་ཚུལ་གཉིས་ཙམ་སྣང་ངོ་། །དེང་སང་མི་ཤེས་པ་མང་པོས་གྲུབ་ཆེན་ཟེར་དུས་མགོ་ལ་རལ་པའི་ཐོར་ལྕོག་ཡོད་ཅིང་། ལུས་གཅེར་བུར་སྦྱུང་ནས་ཀུན་སྤྱོད་ཀུན་དང་མི་མཐུན་པ་བྱེད་མཁན་ལྟ་བུ་ཞིག་ལ་གོ་འདུག་པ་ནི་ཆོས་ཀྱི་གནད་མ་རྟོགས་པའི་རྟགས་ཡིན་ཏེ། གྲུབ་ཆེན་བརྒྱད་ཅུ་རྩ་བཞིའི་དང་པོ་དང་དེ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གཙུག་གི་ནོར་བུ་ལྟ་བུ་ནི་ཀླུ་སྒྲུབ་ཡིན་ཏེ། གྲུབ་ཆེན་བརྒྱད་ཅུ་རྩ་བཞིའི་གསོལ་འདེབས་ལས། དགེ་སློང་ལུས་ལ་དངོས་གྲུབ་བརྙེས། །ནགས་ཀྱི་ལྷ་མོས་བདུད་རྩི་ཕུལ། །ཀླུ་སྒྲུབ་སྙིང་པོ་ཞེས་བྱ་བའི། །བླ་མ་དེ་ལ་ཕྱག་འཚལ་ལོ། །ཞེས་ཐོག་མར་ཀླུ་སྒྲུབ་ལ་བསྟོད་ཕྱག་མཛད་པའི་ཕྱིར་རོ། །རྒྱ་གར་ན་གྲུབ་ཐོབ་ལ་ཕྱི་བ་ཀླུ་སྒྲུབ་ཀླུ་སྒྲུབ་ལུང་བསྟན་ཚུལ་ཡོད་དེ། འཇམ་དཔལ་རྩ་རྒྱུད་ལས། དེ་བཞིན་གཤེགས་

པ་ང་འདས་ནས། །ལོ་ནི་བཞི་བརྒྱ་ལོན་པ་ན། །དགེ་སློང་ཀླུ་ཞེས་དེ་འབོད་འབྱུང་། །བསྟན་པ་ལ་ནི་དད་ཅིང་ཕན། །རབ་ཏུ་དགའ་བའི་ས་ཐོབ་པ། །ལོ་ནི་དྲུག་བརྒྱ་དག་ཏུ་འཚོ། །རིག་པ་རྨ་བྱ་ཆེན་མོ་ནི། །བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་དེས་ཀྱང་གྲུབ། །བསྟན་བཅོས་སྣ་ཚོགས་དོན་དང་ནི། །དངོས་པོ་མེད་པའི་དོན་དེ་རིག །གང་ཚེ་ལུས་དེ་བོར་བ་ན། །བདེ་བ་ཅན་དུ་སྐྱེ་བར་འགྱུར། །དེ་ནི་མཐར་གྱིས་སངས་རྒྱས་ཉིད། །ངེས་པ་ཁོ་ནར་ཡང་དག་ཐོབ། །ཅེས་དང་། མདོ་སྡེ་སྤྲིན་ཆེན་པོ་མཁས་གྲུབ་ཆོས་རྗེའི་སྟོང་ཐུན་ཆེན་མོར་དྲངས་པ་ལས། གཞོན་ནུ་འདི་ང་མྱ་ངན་ལས་འདས་ནས་ལོ་བརྒྱ་ལོན་པ་ན། ཀླུ་ཞེས་བྱ་བའི་དགེ་སློང་དུ་གྱུར་ནས། ངའི་བསྟན་པ་རྒྱས་པར་བྱས་ཏེ། མཐར་གྱིས་དང་པོའི་འོད་ཅེས་བྱ་བའི་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་སུ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཡེ་ཤེས་འབྱུང་གནས་འོད་ཅེས་བྱ་བའི་རྒྱལ་བར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །གཞན་ཡང་ལང་གཤེགས་ལས། ལྷོ་ཕྱོགས་བེ་ཏའི་ཡུལ་དུ་ནི། །དགེ་སློང་དཔལ་ལྡན་ཞེས་གྲགས་པ། །དེ་མིང་ཀླུ་ཞེས་འབོད་པ་དེས། །ཡོད་དང་མེད་པའི་ཕྱོགས་འཇིག་པ། །ངའི་བསྟན་པ་འཇིག་རྟེན་དུ། །བླ་མེད་ཐེག་ཆེན་རབ་བཤད་ནས། །རབ་ཏུ་དགའ་བའི་ས་བསྒྲུབས་ཏེ། །བདེ་བ་ཅན་དུ་དེ་འགྲོའོ། །ཞེས་དང་། འཇམ་གླིང་མཛེས་པར་བྱེད་པའི་རྒྱན་དྲུག་གི་ཡ་གྱལ་ཏེ། བདག་ཅག་གི་སྟོན་པ་སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྡན་འདས་སྐུ་མྱ་ངན་ལས་འདས་ནས་ལོ་བཞི་བརྒྱ་ལོན་པ་ན། རྒྱ་གར་ལྷོ་ཕྱོགས་དཀྲའི་ཡུལ་དུ་བྲམ་ཟེ་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་ཞིག་གི་ཁྱིམ་དུ་སྐུ་འཁྲུངས། མཚན་མཁན་ལ་བསྟན་པས་ཞག་བདུན་གྱི་ཚེ་ལས་མེད་པར་བཤད། ཅེས་ཕན་དྲིས་པས་བྲམ་ཟེ་བརྒྱ་ལ་མཆོད་སྟོན་དྲངས་ན་ཟླ་བ་བདུན། དགེ་སློང་བརྒྱ་ལ་མཆོད་སྟོན་དྲངས་ན་ལོ་བདུན་ཐུབ། དེ་ནས་ཐབས་མེད་ཟེར། དེ་བཞིན་དུ་བྱས་ཏེ་ལོ་བདུན་ཉེ་བ་ན། ཕ་མ་གཡོག་དང་བཅས་པ་ནཱ་ལེནྡྲར་སོང་སྟེ། གྲུབ་ཆེན་ས་ར་ཧ་དང་མཇལ། སྔར་གྱི་ལོ་རྒྱུས་ཞུས་པས་རབ་ཏུ་བྱུང་ན་ཐབས་ཡོད་གསུངས་པས་རབ་ཏུ་བྱུང་། ཚེ་དཔག་མེད་འཆི་བདག་འཇོམས་པའི་དཀྱིལ་འཁོར་དུ་དབང་བསྐུར་ནས་གཟུངས་འདོན་དུ་བཅུག ཁྱད་པར་ལོ་བདུན་པའི་ནུབ་མོ་མཚན་ཐོག་ཐག་ཏུ་ཚེ་དཔག་མེད་ཀྱི་གཟུངས་བཏོན་པས་འཆི་བདག་ལ་ཐར་ཏེ་

ཕ་མ་དང་ཐྲད་པས་ཤིན་ཏུ་དགའོ། །གྲུབ་ཆེན་ས་ར་ཧ་ལས་གསང་བ་འདུས་པ་ལ་སོགས་པའི་གཞུང་གདམས་པ་དང་བཅས་པ་ཞུས། ནཱ་ལེནྡྲའི་མཁན་པོ་སྒྲ་གཅན་འཛིན་བཟང་པོ་ལ་མཁན་པོ་ཞུས་ཏེ་བསྙེན་པར་རྫོགས་ཏེ་མཚན་དགེ་སློང་དཔལ་ལྡན་ཞེས་མཚན་གསོལ། བསྟན་བཅོས་ཀྱང་། སངས་རྒྱས་ཀྱི་བསྟན་པ་སྤྱི་ར་བསྟན་པ་ས་ལུ་ལྗང་པའི་མདོ་འགྲེལ། ལམ་སྟོན་པ་ (དབུ་མ) རིགས་ཚོགས་ལྔ། འབྲས་བུ་སྟོན་པ་བསྟོད་ཚོགས། སྤྱོད་པ་སྟོན་པ་བསླབ་བཏུས། (འདི་བོད་ན་ནི་མི་སྣང་བར་བཤད་དེ། དཔའ་བོ་གཙུག་ལག་ཕྲེང་བའི་སྤྱོད་འཇུག་འགྲེལ་པ་༧༠༩ལས། འཕགས་པའི་བསླབ་བཏུས་དེ་བོད་ན་ནི་མི་སྣང་ངོ་། །ཞེས་གསུངས།) མདོ་ཀུན་ལས་བཏུས་པ། ཐེག་ཆེན་བློ་སྦྱོང་། ཁྱིམ་པ་རྣམས་ལ་བཤེས་སྤྲིངས། བྱང་ཆུབ་སེམས་འགྲེལ། བསྐྱེད་རིམ་སྟོན་པ་འདུས་པའི་སྒྲུབ་ཐབས། མདོར་བྱས། མདོ་བསྲེ། དཀྱིལ་ཆོག་ཉི་ཤུ་པ། རྫོགས་རིམ་སྟོན་པ་རིམ་ལྔ་ལ་སོགས་པ་མཛད། གསོ་བ་རིག་པའི་བསྟན་བཅོས་སྦྱོར་བ་བརྒྱ་པ་སོགས་པ་དང་། ལུགས་ཀྱི་བསྟན་བཅོས་དམངས་ལ་གདམས་པ་སྐྱེ་བོ་གསོ་ཐིག་དང་། བློན་པོ་ལ་གདམས་པ་ཤེས་རབ་བརྒྱ་པ། རྒྱལ་པོ་ལ་ཐེག་ཆེན་གྱི་ལྟ་སྤྱོད་ཟུང་འབྲེལ་དུ་སྟོན་པ་དབུ་མ་རིན་ཆེན་ཕྲེང་བ། གཞན་ཡང་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་རྟེས། གསེར་འགྱུར་ལ་སོགས་པ་མང་དུ་བརྩམས་སོ། །སློབ་དཔོན་འདིས་དབུ་མའི་ཚུལ་ལུགས་ལྷག་པར་དར་བར་མཛད། ཉན་ཐོས་པ་རྣམས་ལའང་ཕན་ཆེས་ཆེར་བཏགས། ཁྱད་པར་དགེ་སློང་དང་དགེ་ཚུལ་བསླབ་པ་འཆལ་བ་སྟོང་ཕྲག་བརྒྱད་ཙམ་དགེ་འདུན་གྱི་ནང་ན་དབང་ཆེན་པོར་ཡོད་པ་ཐམས་ཅད་གནས་ནས་བསྐྲད་དེ་བསྟན་པ་ལ་དག་ཐེར་ཆེར་མཛད་ལ། སྡེ་པ་ཀུན་གྱི་བདག་པོ་མཛད་དོ། །སློབ་དཔོན་འདིས་དགེ་འདུན་གྱི་ཞལ་ཏ་ཡང་མཛད། མཆོད་རྟེན་མང་པོ་བཞེངས། རྡོ་རྗེ་གདན་ལ་རྡོའི་ཐྲ་མིག་གི་ར་བས་བསྐོར། དཔལ་འབྲས་སྤུངས་ཀྱི་མཆོད་རྟེན་གྱི་བཀོད་པ་བཞེངས་པ་སོགས་བསྟན་འགྲོའི་བྱ་བ་རྒྱ་ཆེན་པོ་མཛད་དོ། །སྒྲ་བཤད་ནི། ཀླུའི་ཡུལ་དུ་ཕེབས་ཏེ་ཀླུ་རྣམས་ལ་ཆོས་གསུངས་པ་ན་དེ་རྣམས་ཀྱིས་མཆོད་ཅིང་བསྒྲུབས་པས་ཀླུ་སྒྲུབ་བམ། ཡང་ན་ངེས་ཚིག་གི་སྒོ་ནས་བཤད་ན། ནཱ་གཱརྫུ་ནའི་ནཱ་གཱ་ནི་ཀླུ་སྟེ། ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་སུ་སྐྱེས་

པ་རྟག་ཆད་གཉིས་ཀྱི་མཐའ་ལ་མི་གནས་པ། གསུང་རབ་རིན་པོ་ཆེའི་བང་མཛོད་ལ་མངའ་བརྙེས་པ། སྲིག་ཅིང་གསལ་བའི་ལྟ་བ་དང་ལྡན་པས་ཀླུ་འོ། །ཨརྫུ་ན་ནི་སྲིད་སྒྲུབ་སྟེ། ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་སྲིད་སྐྱོང་བ་དང་། ཉེས་པའི་དགྲ་ཚོགས་འདུལ་བས་སྲིད་སྒྲུབ་སྟེ། བསྡུས་པས་ཀླུ་སྒྲུབ་བོ། །ཞེས་བུ་སྟོན་གསུང་ངོ་། །གསུང་སྐྱེས་ཀྱི་སློབ་མ་ཡང་ཆེས་མང་དུ་བྱུང་ཡང་གྲགས་ཆེ་བ་ནི། འཕགས་པ་ལྷ། ཀླུའི་བྱང་ཆུབ། ཤཱཀྱ་བཤེས་གཉེན་གསུམ་ནི་གྲགས་ཆེ་ཤོས་ཡིན་ཞིང་། མ་ཏྲྀ་གི་ནི་གསང་འདུས་མར་ལུགས་པ་རྣམས་འཕགས་པའི་སློབ་མར་བཞེད། ཟླ་བ་གྲགས་པ་ནི་ རྗེ་འགོས་ལ་སོགས་པ་བླ་མ་སྔ་མ་རྣམས་ནི་སློབ་དཔོན་ཀླུ་སྒྲུབ་ཀྱི་སློབ་མར་བཞེད། བོད་ཀྱི་བླ་མ་ཁ་ཅིག་གིས་ཟླ་བ་གྲགས་པས་སློབ་དཔོན་ཀླུ་སྒྲུབ་ཀྱི་ཞབས་མ་ཟིན་པར་བཞེད་ཀྱང་། ཇོ་བོ་རྗེ་དཔལ་ལྡན་ཨ་ཏི་ཤས། ཟླ་བ་གྲགས་པ་ཀླུ་སྒྲུབ་ཀྱི་སློབ་མར་བཤད་དེ། ཇོ་བོའི་གསུང་སྒྲོས་རྗེའི་ལམ་རིམ་དུ་དྲངས་པ་ལས། ཇོ་བོས། སྟོང་ཉིད་གང་གིས་རྟོགས་ཤེ་ན། དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་ལུང་བསྟན་ཅིང་། །ཆོས་ཉིད་བདེན་པ་གཟིགས་པ་ཡི། །ཀླུ་སྒྲུབ་སློབ་མ་ཟླ་གྲགས་ཡིན། །དེ་ལས་བརྒྱུད་པའི་མན་ངག་གིས། །ཆོས་ཉིད་བདེན་པ་རྟོགས་པར་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །རྗེ་ཙོང་ཁ་པ་ཆེན་པོས་ཀྱང་ཟླ་བ་གྲགས་པ་སློབ་དཔོན་ཀླུ་སྒྲུབ་མར་ཞལ་གྱིས་བཞེས་པར། རྗེའི་རིམ་ལྔ་གསལ་སྒྲོན་ན་གསལ་ལོ། །སློབ་དཔོན་ཀླུ་སྒྲུབ་མིའི་ཡུལ་དུ་སྐུ་ཚེ་ཇི་ཙམ་བཞུགས་པ་ལ་བཤད་ཚུལ་མི་མཐུན་པ་མང་ནའང་། ལོ་དྲུག་བརྒྱར་བཞུགས་པ་ནི་ལུང་བསྟན་གྱི་མདོ་དང་མཐུན་ཞིང་། བུ་སྟོན་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་དང་རྗེ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པས་ཀྱང་འཐད་ཕྱོགས་སུ་མཛད་པར་ལུངས་སྐྱ་རོལ་པའི་རྡོ་རྗེས་གསུངས་སོ། །འདིའི་ལོ་རྒྱུས་ཞིབ་པར་བུ་སྟོན་རིན་པོ་ཆེའི་གསང་འདུས་ཆོས་འབྱུང་ལ་གཟིགས།

ཀླུ་སྒྲུབ་ཀྱི་བསྟོད་ཚོགས། སློབ་དཔོན་ཀླུ་སྒྲུབ་ཀྱིས་མཛད་པའི་བསྟོད་པ་སྣ་ཚོགས་པའི་སྐོར། ཆོས་དབྱིངས་བསྟོད་པ། དཔེ་མེད་པར་བསྟོད་པ། འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པར་བསྟོད་པ། སེམས་ཀྱི་རྡོ་རྗེའི་བསྟོད་པ། དོན་དམ་པར་བསྟོད་པ། སྐུ་གསུམ་ལ་བསྟོད་པ། བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པར་

བསྟོད་པ། ཤེར་ཕྱིན་གྱི་བསྟོད་པ། སེམས་མགུ་བར་བྱ་བའི་བསྟོད་པ། བསྟོད་པ་ལས་འདས་པར་བསྟོད་པ། རྗེ་བཙུན་འཇམ་དཔལ་གྱི་དོན་དམ་པའི་བསྟོད་པ། འཕགས་པ་འཇམ་དཔལ་གྱི་སྙིང་རྗེ་ལ་བསྟོད་པ། གནས་ཆེན་པོ་བརྒྱད་ཀྱི་མཆོད་རྟེན་ལ་བསྟོད་པ། ཡང་གནས་ཆེན་པོ་བརྒྱད་ཀྱི་མཆོད་རྟེན་ལ་བསྟོད་པ། མཛད་པ་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་ཚུལ་ལ་བསྟོད་པ། ཕྱག་འཚལ་བའི་བསྟོད་པ། དཔྱལ་བ་ནས་འདོན་པའི་བསྟོད་པ་རྣམས་སོ། །བསྟན་འགྱུར་པོད་༼ ཀ ༽པར་བཞུགས།

ཀླུ་སྒྲུབ་སྙིང་པོ། སློབ་དཔོན་ཀླུ་སྒྲུབ་ཀྱི་མཚན་གྱི་རྣམ་གྲངས་ཤིག གྲུབ་ཆེན་བརྒྱད་ཅུ་རྩ་བཞིའི་གསོལ་འདེབས་ལས། དགེ་སློང་ལུས་ལ་བརྡོས་གྲུབ་བརྙེས། །ཀ་ལས་ཀྱི་ལྷ་མོས་བདུད་རྩི་ཕུལ། །ཀླུ་སྒྲུབ་སྙིང་པོ་ཞེས་བྱ་བའི། །ཟླ་མདེ་ལ་ཕྱག་འཚལ་ལོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

ཀླུ་སྒྲུབ་ཡབ་སྲས། འཕགས་པ་ཀླུ་སྒྲུབ་དང་། སློབ་དཔོན་ཨཱ་རྱ་དེ་བ་གཉིས་སོ། །དེ་གཉིས་ བླ་སློབ་ཡིན་པས་ཡབ་སྲས་ཞེས་པའོ། །དེ་གཉིས་ལ་གཞུང་ཕྱི་མོའི་དབུ་མ་པ་ཡང་ཟེར་རོ། །

ཀླུ་བརྒྱད། ཤར་གྱི་ཚུར་ནོར་རྒྱས་དཀར་པོ། ལྷོར་པདྨ་དཀར་པོ། ནུབ་ཏུ་ཀ་ཀོ་ཊ་སྔོན་པོ། བྱང་དུ་འཇོག་པོ་དམར་པོ། བྱང་ཤར་དུ་པདྨ་ཆེན་པོ་དཀར་པོ། ཤར་ལྷོར་དུང་སྐྱོང་སེར་པོ། ལྷོ་ནུབ་ཏུ་རིགས་ལྡན་དཀར་པོ། ནུབ་བྱང་དུ་མཐའ་ཡས་སྔོན་པོ་དང་བརྒྱད་དོ། །དེ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་ཞལ་གཅིག་ཕྱག་གཉིས་པ། སྟོད་ལྷའི་ལུས་དང་སྨད་སྦྲུལ་མཇུག་ཅན། དབུ་ལ་སྦྲུལ་མགོའི་གདེངས་ཀ་བདུན་དང་ལྡན་པའོ། །

ཀླུ་ཆེན་པོ་བརྒྱད། ཀླུ་བརྒྱད་དང་འདྲ།

ཀླུ་སྡིངས། 1 ཀླུ་གནས་པའི་རི་རྩེ། 2 རྒྱལ་བ་དགེ་འདུན་རྒྱ་མཚོ་སོགས་བླ་མ་མང་པོ་བཞུགས་སྒྲོང་བའི་གཟིམས་ཁང་བྱིན་རླབས་ཅན་ཞིག རྒྱལ་མཆོག་ལྔ་པའི་རང་རྣམ་དུ་ཀྱཱ་ལའི་གོས་བཟང་གླེགས་བམ་དང་པོ་༡༤༣ལས། ཆོས་འཁོར་གླིང་པའི་གྲྭ་ཁང་གསར་རྒྱག་གི་ས་ཡུལ་དུ་ཞལ་ངོས་ཀླུ་སྡིངས་གནང་བར་ཕྱི་ནང་ཚང་མ་མ་འདོད་པའི་དབུང་འཁོར་ཚོས་ཞུ་འབུལ་དང་འབྲས་སྤུངས་སྒོ་སོས་གྲྭ་ཁང་རྒྱག་ས་ཁམས་ཚན་མི་ཚན་གྱི་ས་ཆ་གང་དགོས་ཀྱང་འབུལ། ཀླུ་

ཤིངས་འདི་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་དགེ་འདུན་རྒྱ་མཚོ་ནས་བཟུང་བླ་མ་མང་པོའི་གཟིམས་ཁང་བྱིན་རླབས་ཅན་ཡིན་པས་བཤིག་ན་མི་ཡོང་ཞུས་སོང་ནུང་། རབ་འབྱམས་པ་བཀྲ་ཤིས་རྒྱ་མཚོས་གཙོས་པ་ཁས་ཤས་ཀྱིས་ཀླུ་ཤིངས་མ་བྱུང་བྱིན་ཟ་དམ་ལྷ་བུར་དོན་འགྲོ་ཞེས་ཐེལ་བསྟུས་ཀྱང་བྱས་ཞེས་སྐད་ཆ་ཁུངས་མ་གྲྭ་ཚང་རང་གི་དབུ་མཛད་རག་པ་དོན་གྲུབ་རྒྱ་མཚོས་བཤད་བྱུང་ཞིང་། ཞེས་སོགས་གསུངས།

ཀླུ་ཐྲ་མོ། ཀླུ་གཞོན་ནུ། ཀླུ་ཆུང་ངུ།

ཀླུང་། 1 ལུང་གཤོང་། 2 ཆུ་བོ་ཆེན་པོའི་མིང་། བཤེས་སྤྲིངས་ལས་རྩེའི་ལམ་རིམ་དུ་དྲངས་པ་ལས། ལྗོན་ཤིང་འབྲས་བུ་མེད་འགྱུར་འདི་དག་གིས། །བལྟས་པ་ཙམ་གྱིས་ཀླུ་ཡང་སྐྲམ་པར་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །3 མཐུག་པོ་དང་མང་པོ་དང་ཆེན་པོ་བཅས་ཀྱི་དོན། ནགས་མཐུག་པོ་ལ་ནགས་ཀླུང་ཞེས་པ་དང་། ཆུ་རྒྱུན་ཆེན་པོ་ལ་ཆུ་ཀླུང་ཞེས་པ་ལྟ་བུ།

ཀླུང་རྟ། རླུང་རྟ་ཞེས་པའི་ཐད་དུ་གཟིགས།

ཀླུའི་བྱང་ཆུབ། <ནཱ་གཱ་བོ་དྷི> ཀླུའི་བློ་ཡང་ཟེར། སློབ་དཔོན་ཀླུ་སྒྲུབ་ཀྱི་སློབ་མ་ཀླུའི་བྱང་ཆུབ་ནི། ཕྱི་ནང་གི་གྲུབ་མཐའ་ཐམས་ཅད་ལ་མཁས་པ། ཡི་དམ་གྱི་ལྷའི་ཞལ་གཟིགས་ཤིང་དངོས་གྲུབ་བརྙེས་པས། དེང་སང་གི་བར་དུ་ཡང་ལྷོ་ཕྱོགས་དཔལ་གྱི་རི་ལ་བཞུགས་པར་གྲགས། བསྟན་བཅོས་ཀྱང་། གསང་འདུས་ཀྱི་དཀྱིལ་ཆོག་དང་རིམ་ལྔའི་འགྲེལ་པ་ལ་སོགས་པ་མང་དུ་མཛད། གྲུབ་ཆེན་བརྒྱད་ཅུའི་གསོལ་འདེབས་ལས། བ་ལང་སྐྱོང་བཞིན་དངོས་གྲུབ་བརྙེས། །ལུས་མཆོག་དཔལ་གྱི་རི་ལ་བཞུགས། །ནཱ་གཱ་བོ་དྷི་ཞེས་བྱ་བའི། །བླ་མ་དེ་ལ་ཕྱག་འཚལ་ལོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །ཙུང་ཟད་ཞིབ་པར་བཤད་ན། ཀླུའི་བྱང་ཆུབ་ནི་ཤར་གྱི་སློབ་མ་རྣན་པོ་དེ་ཤི་འཕོས་ནས། མ་ཧེ་སྐྱོང་བའི་བུ་ཞིག་ཏུ་སྐྱེས་ཏེ། ཆེར་སྐྱེས། མ་ཧེ་སྐྱོང་བའི་དུས་སུ་ཤར་གྱི་བག་ཆགས་ཀྱིས་སློབ་དཔོན་ཀླུ་སྒྲུབ་ཀྱི་སྤྱན་ཤར་འོངས་ཏེ། གྲུབ་པ་ང་སྐྱོ་བས་ཅིག་སློབ་དང་ཟེར། མ་ཧེ་ལྟར་བསྒོམ་དུ་བཅུག །ལོ་འགའ་ནས། རྣང་དུ་བྱུང་། དངའི་རྭ་འདི་སྒོ་ལ་ཐུགས་ཀྱིན་མི་བདེ་ཟེར། དསྒོམ་དེ་དོར་ལ། མདུན་དུ་མི་དཀར་པོ་གཅིག་སྒོམས་བྱས།

དེ་ལྟ་བུ་གསལ་བར་བྱུང་སྟེ། དངོས་གྲུབ་གང་འདོད་དྲི། གྲུབ་པ་ལ་དྲི་ཡི་བྱས། འདི་ལྟར་བྱུང་
བས་ཇི་སྐད་བྱ་ཟེར། ཁྱེད་རང་ངའི་སྙིང་ལ་ཞུགས་ཀྱིས་གསུངས། དེ་སྐད་བྱས་པ་ཙམ་གྱིས་
རང་ལ་ཐིམ། ཆོས་ལ་ཆོས་ཀྱི་སྤྱན་རྣམ་པར་དག །དེ་ནས་རབ་ཏུ་བྱུང་སྟེ། མཚན་ཀླུའི་བྱང་
ཆུབ་བམ་ཀླུའི་བློར་བཏགས་ལ། དཔལ་གསང་བ་འདུས་པའི་དཀྱིལ་འཁོར་དུ་བཙུག །དབང་
བསྐུར་རྒྱུད་བཤད། གདམས་པ་དང་རྗེས་སུ་བསྟན་པ་གནང་། དེས་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་ཆོ་ག་
ཉི་ཤུ་པ། བསྐྱེད་རིམ་གདན་ལ་འབེབས་པ་རྣམ་གཞག་རིམ་པ། རྫོགས་རིམ་སེམས་དབེན་
གདན་ལ་འབེབས་པ་ལས་མཐའ་འབྱེད། རིམ་ལྔའི་དོན་བསྡུས་ཀྱི་འགྲེལ་པ་ཁོངས་སུ་བསྡུ་
བ་རྣམས་མཛད་དོ། །རིམ་ལྔའི་འགྲེལ་ཆེན་རིམ་པ་གསལ་བ་དང་། འགྲེལ་པ་དོན་གསལ་བ་
གཉིས་མཛད་ཟེར་ཏེ། མི་བདེན་པ་འདྲ་འོ། །དེ་ནས་དཔལ་གྱི་རི་ལ་གཤེགས་ཏེ། དེང་སང་
གི་བར་དུ་འང་བཞུགས་སོ། །

ཀླུའི་བློ། ཀླུའི་བྱང་ཆུབ་དང་འདྲ། རྗེ་ཙོང་ཁ་པ་དང་བུ་སྟོན་རིན་པོ་ཆེའི་གསུང་ལ་གཞི་བྱས།

ཀླུའི་རླུང་། ཡན་ལག་གི་རླུང་ལྔའི་ཡ་གྱལ་ཏེ། མིག་ལ་གནས་ཤིང་། བྱེད་ལས་མིག་གིས་གཟུགས་མཐོང་
བ་དང་ལུས་སྐྱེག་པ་སོགས་ཀྱི་བྱ་བ་བྱེད་པའི་རླུང་ཞིག སྒྲ་བཤད་ནི། རླུང་དེ་ཀླུ་སྟེ་སྦྲུལ་གྱི་
དབྱིབས་དང་འདྲ་བའི་མཉེ་མ་ལས་བྱུང་བས་དེ་ལྟར་བཏགས་སོ། །མཉེ་མ་ནི་རྒྱུ་མའི་བྱེ་བྲག
ཅིག་སྟེ། དེ་ཡང་ཡར་སྣེ་ལོང་ག་དང་འབྲེལ་ཞིང་། མར་སྣེ་རྐུབ་དང་འབྲེལ་བའི་རྒྱུ་མ་ཞིག་གོ།

ཀློང་། 1 ཆུ་ཀླུང་ཤས་ཆེར་འཁོར་བ་སོགས་ལ་ཟེར། སློབ་མ་ལ་སྤྲིངས་པ་ལས། ཉེ་དུ་འཁོར་བའི་རྒྱ་
མཚོའི་ཁོངས་སུ་ཆུད་གྱུར་པ། །ཀློང་གི་ནང་དུ་ལྷུང་བ་ལྟ་བུར་སྣང་བཞིན་དུ། །སྐྱེ་ཤི་འཕོས་
པས་ངོ་མ་ཤེས་པ་དེ་བོར་ནས། །གལ་ཏེ་གཅིག་ཐར་བྱེད་ན་དེ་ལས་ཁྲེལ་བོར་མེད། །ཅེས་
སོ། །དེའི་ཐད་ཀྱི་སློབ་སྤྲིང་དཀའ་འགྲེལ་༡༢༠ན༢ལས། ཀློང་ནི་ཆུའི་འཁོར་བའོ། །ཞེས་གསུངས།
དབའ་ཀློང་དང་དོན་གཅིག ཞིབ་པར་དབའ་ཀློང་ལ་གཟིགས། 2 དཀྱིལ། རྒྱ་མཚོའི་ཀློང་ཞེས་
པ་ལྟ་བུ། སློབ་སྤྲིངས་ལས། ཀློང་གི་ནང་དུ་ལྷུང་བ་ལྟ་བུར་སྣང་བཞིན་དུ། །ཞེས་པའི་ཀློང་གི་
དོན་སློབ་སྤྲིངས་དཀའ་འགྲེལ་ལས་ཆུའི་འཁོར་བའོ། །ཞེས་བཤད་ལ། བསྟན་དར་ལྷ་རམས་

པས། དཀྱིལ་ལ་བཤད་དོ། །

གློང་དུ་གྱུར། 1 ཁོང་དུ་ཆུད་པའམ། ཚིགས་མེད་དུ་ཁོང་དུ་ཆུད་པ། གཞོན་ནུ་ཟླ་མེད་ཀྱི་གཏམ་བརྒྱུད་༡༢ལས། སྔོན་གོམས་ཀྱི་བག་ཆགས་སད་པའི་རྒྱུས་ཤེས་བྱའི་གནས་ཀུན་ལ་ཡུན་རིང་པོར་སྦྱངས་པ་ལ་མ་ལྟོས་པར་གློང་དུ་གྱུར་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །2 རང་དབང་ཐོབ་པ། དབང་དུ་གྱུར་པ་བཅས་ཀྱི་དོན་དུ། གློང་རྫོལ་བླ་མ་གསུང་། 3 མངོན་དུ་གྱུར་པ། རྗེའི་ལམ་རིམ་ཆེན་མོར། དེ་སྐྱེས་པ་འབད་ནས་བསྒོམས་པས་གོམས་པ་གློང་དུ་གྱུར་ནས་འབད་རྩོལ་མེད་པར་ཉིད་ངང་དེ་འཛིན་དུ་འགྲོ་བའི་སེམས་གནས་དགུ་པ་འགྲུབ་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས།

གློང་ཡངས། ཁོང་ཡངས་པའམ་རྒྱ་ཆེ་བའི་དོན།

ཀྵེ་ཏྲ་པཱ་ལ། (ལེགས་སྦྱར) རྒྱལ་སྐྱོང་སྟེ། མགོན་པོ་ཕྱག་དྲུག་པའི་འཁོར་ཤར་ཕྱོགས་ཀྱི་གནོད་སྦྱིན་ཞིག འདི་སྲོལ་མའི་བཀའ་སྲུང་ཀྱི་མཆོག་ཀྱང་ཡིན། དེའི་ཁྱད་པར་ནི། ཀྵེ་ཏྲ་པཱ་ལ་མི་དཀར་དར་ཐོད་ཅན། །ཕྱག་གཉིས་བསམ་འཕེལ་དབང་གི་རྒྱལ་པོ་འཛིན། །རབ་དཀར་གོས་བཟང་མཛེས་པར་གྱོན་པ་དང་། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

དཀའ་བཅུ་པ། གཙང་བཀྲ་ཤིས་ལྷུན་པོ་སོགས་གྲྭ་ས་ཆེན་པོ་རྣམས་སུ་དབུ་ཕར་འདུལ་མཛོད་བཞི་དང་། རྩ་འཇུག་བཞི་གསུམ། རྒྱུད་བླ་མ། ཆོས་མངོན་པ། དཔལ་ལྡན་འདུས་པ་སྟེ་གཞུང་ཆེན་བཅུ་ལ་གྲྭ་སྐོར་རམ་བཤད་པ་མཛད་པའི་དགེ་བཤེས་ལ་ཟེར། གཞུང་ཆེན་བཅུ་ལ་གྲྭ་སྐོར་མཛད་པའི་སྲོལ་འདི་ནི། རྗེ་རིན་པོ་ཆེ་བློ་བཟང་གྲགས་པའི་དཔལ་གྱི་སྐུ་ཆེ་སྨད་ཙམ་བྱུང་བར་སེམས་ཏེ། རྗེའི་རྣམ་ཐར་དད་པའི་འཇུག་ངོགས་ལས། རྗེ་རིན་པོ་ཆེ་འདིས། དེའི་ཚེ་ས་སྐྱར་གོང་དུ་སྨོས་པའི་དཀའ་ཆེན་རྣམས་ཀྱི་གྲྭ་སྐོར་མཛད། དེ་དུས་པོ་ཏི་གཞན་བཅུ་ལྷག་ཙམ་གྱི་གྲྭ་སྐོར་ཡང་མཛད་པས་ཚོག་པ་ཡོད་ཀྱང་། དེ་དུས་ཀྱི་གྲྭ་ས་རྣམས་ན་པོ་ཏི་གཞན་རྣམས་ཀྱི་གྲྭ་སྐོར་བྱེད་པའི་ལུགས་མ་དར་འདུག་པས་མ་བྱས་གསུང་ངོ་། །ཞེས་གསུངས་སོ།། འགའ་ཞིག་གིས། རྒྱལ་ཚབ་དར་མ་རིན་ཆེན་གྱིས་པུ་ཏི་བཅུ་ལ་བཤད་པའི་སྲོལ་བཏོད་པ་ནས་བཟུང་དཀའ་བཅུ་པ་ཞེས་སྲོལ་བྱུང་བར་གསུངས་སོ། །བཀའ་བཅུ་པ་ཞེས་ཀྱང་འབྲི་བར་

བྱེད་དོ། །ཆེ་ཏན་ཞབས་དྲུང་རིན་པོ་ཆེའི་དྲིས་ལན་ཕྱོགས་བསྒྲིགས་ཤོག་གྲངས་༡༢ན༢ལས་
དེ་སྐོར་གོང་དུ་བཤད་པ་དང་ཅུང་མི་འདྲ་བ་རྒྱས་ཙམ་གསུངས་ཡོད། སྒྲ་བཤད་ནི། གསུང་
རབ་ཀྱི་དཀའ་གནས་གསལ་བར་བྱེད་པའི་གཞུང་ཆེན་བཅུ་ལ་བློ་སྐོར་དམ་བཅའ་བཞག་
པས་ན་དེ་སྐད་ཅེས་བྱའོ། །

དཀའ་ཐུབ། (འདུལ་བ) 1 ཆོས་ཀྱི་ཕྱིར་དཀའ་སྤྱད་དུ་མ་དང་དུ་ལེན་པའི་བརྟུལ་ཞུགས། སྒྲ་བཤད་ནི། དཀའ་བ་ནི་
གདུང་བའམ་སྡུག་བསྔལ་གྱི་མིང་ཡིན་ལ། ཐུབ་པ་ནི་བཟོད་པའི་དོན་ནོ། །རྒྱ་གར་གྱི་སློབ་དཔོན་ཤཱཀྱ་འོད་
ཀྱི་གསུང་ལ་གཞི་བྱས། སོ་སོར་ཐར་པའི་མདོ་དང་། ལུང་རྣམ་འབྱེད་ལས། དགེ་འདུན་མཐུན་པ་བདེ་བ
སྟེ། །མཐུན་པ་རྣམས་ཀྱི་དཀའ་ཐུབ་བདེ། །ཞེས་གསུངས། དེའི་ཐད་ཀྱི་རྣམ་འབྱེད་འགྲེལ་
༼ཚུ༽༤བ༢ ལས། དཀའ་ཐུབ་ཅེས་བྱ་བ་ནི་རྗེས་སུ་བསྒྲུབ་པ་སྟེ། ཉེ་བར་སྦྱོང་བ་གདུང་
བར་བྱེད་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །2 དཀའ་ཐུབ་ཅེས་པའི་དཀའ་བ་བྱ་དཀའ་བའི་
སྤྱོད་པ་ལ་བྱས་ནས། དེར་འཇུག་ཡོད་ཅིང་སྒྲུབ་ནུས་པའམ་ཐུབ་པའི་དོན་དུ་བཤད་པའང་
མི་རུང་བ་མེད་ཀྱང་། ཁྱད་པར་འཕགས་བསྐོད་ཀྱི་འགྲེལ་པ་སོགས་སྔོན་གྱི་གཞུང་མང་
པོའི་ཚིག་གི་ནུས་པར་བརྟགས་ན་ཆགས་སྡང་སོགས་ཉོན་མོངས་སྐྱེ་བའི་རྐྱེན་དྲག་པོས་
གདུངས་ཏེ་བཟོད་དཀའ་བ་ནི་འདིའི་དཀའ་བའི་དོན་དང་། དེའི་དབང་དུ་མི་འཚོར་བར་དྲན་
ཤེས་བཞིན་བག་ཡོད་དང་བཟོད་པ་ལ་སོགས་པས་དེ་ཉིད་ཕར་ཟིལ་གྱིས་གནོན་ཐུབ་པའི་
དོན་དུ་བྱས་ན་ལེགས་ཏེ། རྗེ་བླ་མའི་ཉམས་མགུར་དུ། ཉོན་མོངས་གདུང་བའི་དཀའ་ཐུབ་
ཀུན་གྱི་ཕུལ། །ཞེས་ལུང་ལས་བཟོད་པ་དཀའ་ཐུབ་ཀྱི་མཆོག་ཏུ་གསུངས་པའི་དོན་དེ་ལྟར་
བཀྲལ་ཞིང་། ཞེས་རྗེ་གུང་ཐང་པ་གསུང་ངོ་། །3 མུ་སྟེགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་རང་གི་ལུས་ཉོན་
མོངས་ཤིང་གདུང་བར་བྱེད་པའི་བརྟུལ་ཞུགས་ཤིག 4 བསླབ་པ་གསུམ། སྒྲ་བཤད་ནི། དཀའ་
བ་ནི་ཉོན་མོངས་པ་ཡིན་ལ་དེ་ཐུབ་པའམ་གདུང་བར་བྱེད་པས་དཀའ་ཐུབ་བོ། །སློབ་དཔོན་
ཤཱཀྱ་འོད་ཀྱི་གསུང་ལ་གཞི་བྱས། 5 ཉོན་མོངས་པའམ་སྡུག་བསྔལ་གྱིས་མནར་བའི་དོན་
ལའང་བཤད་པའང་སྣང་ངོ་། །

དཀའ་ཐུབ་ཐུབ་པ། བརྟུལ་ཞུགས་རྫོགས་པ། ཁྱད་པར་འཕགས་བསྟོད་ཀྱི་རྒྱ་ཆེར་བཤད་པ་ལས། དཀའ་ཐུབ་ཐུབ་པ་ནི་བརྟུལ་ཞུགས་རྫོགས་པའོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །

དཀའ་བཞི་པ། དབུ་མར་འདུལ་མཛོད་བཅས་གཞུང་ཆེན་བཞིའི་དམ་བཅའ་བཞག་པའི་དགེ་བཤེས། ཐ་སྙད་འདི་དཔལ་ལྡན་ས་སྐྱ་པ་ནས་དར། རྒྱལ་ཚབ་ཆོས་རྗེ་ནས་དཀའ་བཅུ་པ་ཞེས་ཐ་སྙད་ཆགས་ཞེས་གསུང་ངོ་། །

དཀའ་རམས་པ། བཀའ་རམས་པ་དང་དོན་འདྲ། ཚེ་ཏན་ཞབས་དྲུང་སོགས་ཀྱིས་འདྲམ་ངར་གསུངས་སོ། །

དཀར་ཁུང་། སྐྲེཨུ་ཁུང་གི་མིང་གཞན་ཏེ། སྐར་ཁུང་དང་འདྲ། འདིའི་དོགས་གཅོད་སྐར་ཁུང་ཞེས་པའི་ཐད་དུ་གཟིགས།

དཀར་ཆག་ལྡན་དཀར་མ། ཕོ་བྲང་ལྡན་དཀར་དུ་སྒྲ་བསྒྱུར་གྱི་ལོ་ཙཱ་བ་ཆེན་པོ་བརྩེ་དཔལ་བརྩེགས་ཏེ་སྐ་བ་དཔལ་བརྩེགས་དང་། བརྩེ་ཀླུའི་དབང་པོ་ (ཅོག་རོ་ཀླུའི་རྒྱལ་མཚན) ལ་སོགས་པས་འབྲུག་གི་ལོའམ་ཕྱི་ལོའི་དུས་རབས་དགུ་པའི་འགོ་སྟོད་དེ་༡༢༩ལ་བསྒྲིགས་པར་ཚོད་དཔག་བྱེད་ཅིང་། འདི་དང་དཀར་ཆག་འཕང་ཐང་མ་གཉིས་དཀར་ཆག་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ནང་ནས་སྔ་ཤོས་ཡིན་ནོ། །འགའ་ཞིག་གིས་དཀར་ཆག་འཕང་ཐང་སྔ་ཟེར། གཞན་དག་གིས་ལྡན་དཀར་སྔ་ཟེར། འཕང་ཐང་མ་ཕྱི་ལོར་བརྩམས་པར་གསལ་བ་ལྟར་ན། ཡང་ན་ས་ཕྱི་སྐྱེ་༡༧༡དང་། ཡང་ན་ལྕགས་ཕྱི་སྐྱེ་༡༣༠གང་རུང་ལ་བརྩམས་པར་ཚོད་དཔག་བྱས་ཀྱང་མི་འགྲིག་པ་ཨེ་ཡོད་སྙམ། སྡེ་དགེ་བསྟན་འགྱུར་སྣ་ཚོགས་༼ཇོ་པ༽༢༤༩ན༨ན་བཞུགས་ཤིང་། དཀར་ཆག་འཕང་ཐང་མ་ནི་༢༠༠༣ལོར་བོད་དུ་དཔར་སྐྲུན་བྱས་པར་སྣང་ངོ་། །

དཀར་ཚའི་དྭངས་མ། ཁམས་དཀར་པོའི་དྭངས་མ་སྟེ། ཁ་དོག་དཀར་ལ་སྣུམ་པ་དྭངས་ཤིང་འཚེར་ལ་གཟི་མདངས་ཆེ་བ། དཔེར་ན་ཤེལ་གོང་གཡའ་དག་པ་དང་མཚུངས་པར་འོད་འཕྲོ་བ་ཞིག་ལ་བཤད། ཁམས་དཀར་ཚའི་དྭངས་མ་ཞེས་པའི་ཐད་དུ་གཟིགས།

དཀར་ཐབ། འོ་མ་དང་ཞོ་སོགས་ལུད་ནས་མེར་སོང་སྐེ་དྲི་ངན་འཐུལ་བ་ལ་ཟེར། འདི་རིགས་རི་ཀླུང་གྱི་ལྷ་ཀླུ་དྲག་པོ་གནས་ས་དང་། གནས་ཆེན་སོགས་སུ་འཛེམ་དགོས་པར་གསུངས། དཀར་ནི་

དཀར་པོ་སྟེ་འོ་མ་དང་ཞོ་སོགས་ལ་གོ་ཞིང་། ཐབ་ནི་མེ་གཏོང་བའི་ཐབ་བོ། །ཤ་ཁྲག་སོགས་མེར་སོང་ནས་དྲི་ངན་འཐུལ་བ་ལ། དམར་ཐབ་ཟེར། འདི་སྐོར་སྔེ་སྲིད་སངས་རྒྱས་རྒྱ་མཚོའི་གཡའ་སེལ་༣༧བ༣ན་གསལ་ལོ། །

དཀར་པོ་བརྒྱད་ཅུ། དཀར་པོ་བརྒྱད་ཅུ། རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ་བཞི། ཕྱོགས་སྐྱོང་བཅོ་ལྔ། ལྷ་ཆེན་པོ་བརྒྱད། ཀླུ་ཆེན་པོ་བརྒྱད། གཟའ་ཆེན་པོ་བརྒྱད། རྒྱུ་སྐར་ཉི་ཤུ་རྩ་བརྒྱད། འཇིགས་བྱེད་ཆེན་པོ་དགུ་སྟེ་འདི་བརྒྱད་ཅུ་ལ་ཇོ་བོ་བཀའ་གདམས་པ་རྣམས་ཀྱིས་དཀར་པོ་བརྒྱད་ཅུ་ཟེར་རོ། །གླིང་རྗོལ་བླ་མའི་གསུང་ལྟར་བཀོད། ཞིབ་པར་གཙང་རིས་ཀྱི་མགོན་པོ་བདུན་ཅུ་རྩ་ལྔ་ལ་གཟིགས།

དཀར་པོ་ཆིག་ཐུབ། (བཀའ་བརྒྱུད) 1 ཕྱག་ཆེན་གདམས་པ། 2 ཕྱག་ཆེན་བསྒོམ་པའི་མིང་། ཕྱག་ཆེན་བསྒོམ་པ་གཅིག་པུས་མཐར་ཐུག་གི་འབྲས་བུ་འཐོབ་པར་འགྱུར་བ་ལ་དགོངས་ནས་དེ་ལྟར་བཏགས། དཀར་པོ་ཆིག་ཐུབ་ཅེས་པའི་ཐ་སྙད་འདི་ཞང་ཚལ་པ་ཡན་ལ་དེ་འདྲའི་ཐ་སྙད་གྲགས་མི་ཆེ་ཞིང་། ཞང་གིས་ (ཞང་འགྲོ་བའི་མགོན་པོ་གཡུ་བྲག་པས) དཀར་པོ་ཆིག་ཐུབ་ལ་གཙོ་བོར་བྱས་པའི་བསྟན་བཅོས་མཛད་ནས་དེ་ཕྱིན་ཆད་ལ་གྲགས་ཆེ་བར་གྱུར་ཏོ། །3 སྤོ་སྨན་གྱི་རིགས་ཤིག་སྟེ། རོ་མངར་ཞིང་བསྐ། ཞུ་རྗེས་བསིལ། ནུས་པས་སྲིན་ནད་སེལ། དུག་ནད་སྤུད། གག་ལྷོག་དང་། ཕོ་བའི་གླང་ཐབས་འཇོམས་པར་བཤད། དེའུ་དམར་དགེ་བཤེས་བསྟན་འཛིན་ཕུན་ཚོགས་ཀྱི་དྲི་མེད་ཤེལ་ཕྲེང་༣༤༣ལས། དཀར་པོ་ཆིག་ཐུབ་དུད་སྤྲུད་གཉན་སྲིན་འཇོམས། །ཞེས་པ་དུག་སྤྲུད་གསོད་སྦྱོང་སྐབས་གོང་གི་ཀོ་ཙ་ལག་ལེན་བཞིན་གཏོང་བ་དང་། གཉན་སྲིན་སྐབས་སྔར་བཤད་གངས་ཐང་ཕྲོམ་ཆེ་བ་ཕ་ཏ་གཏོང་བ་ཡིན་ལ། ཆིག་ཐུབ་ཅེས་པས་ཆིག་རྐྱག་ལས་སྤྱད་སྦྱོར་གྱི་གྲོགས་ལ་མི་ལྟོས་པའོ། །ཞེས་གསུངས།

དཀར་པོའི་ལས། དགེ་བའི་ལས། དཔེར་ན་མི་དགེ་བཅུ་སྤོང་གི་ཚུལ་ཁྲིམས་ལྟ་བུ། སྒྲ་བཤད་ནི། བརྟན་སོགས་ཀྱི་ཉེས་པའི་དྲི་མའམ་སྐྱོན་དང་བྲལ་བས་ན་དཀར་པོ་ཞེས་བརྗོད་དོ། །དེ་ཡང་རིན་ཆེན་ཕྲེང་བའི་རྒྱ་ཆེར་བཤད་པ་༼གི༽༧༣༧ན༨ལས། དཀར་པོ་ནི་ཉེས་པའི་དྲི་མ་དང་བྲལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །

དཀར་སྦྲོ། ལོ་གསར་དང་རྟེན་འབྲེལ་མཛད་སྒོའི་སྐབས་སུ་ཅོག་ཙེ་འམ་སྟེགས་བུའི་སྟེང་དུ་བཤམས་པའི་སྣུམ་ལ་བསྲེགས་པའི་ཁ་ཟས་ལ་ཟེར། དམར་སྦྲོ་ཞེས་པའང་ཁ་དོག་དམར་པོ་ཡིན་མིན་ཙམ་ལས་བཟོ་དབྱིབས་ལ་ཁྱད་པར་མེད།

དཀར་རྩི། 1 ཚོན་རྩི་དཀར་པོ། 2 ས་དཀར། སློབ་དཔོན་ཡོན་ཏན་འོད་ཀྱི་རང་གི་རྣམ་བཤད་ལས། དཀར་རྩིས་དཀར་པོར་བྱའོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ས་དཀར་པོ་ལ་སོགས་པས་སོ། །ཞེས་གསུངས།

དཀར་འཛིན། དཀར་འཛིན་བུམ་པ་དང་འདྲ།

དཀར་འཛིན་བུམ་པ། ཞུ་མ། སྒྲ་བཤད་ནི། དཀར་ནི་དཀར་པོ་སྟེ་འོ་མའི་མིང་དང་། དེ་འཛིན་པའི་སྣོད་ལྟ་བུ་ཡིན་པས་དཀར་འཛིན་བུམ་པའོ། །

དཀར་ཟལ། གཞི་དཀར་པོ་ལ་ནག་པོ་དང་དམར་པོ་སོགས་ཀྱི་ཐིག་ལེ་སྣ་ཚོགས་ཡོད་པ་ལ་ཟེར། དཔེར་ན་བ་ལང་དཀར་ཟལ་ཞེས་པ་ལྟ་བུ།

དཀར་ཡོལ། ཇ་འཐུང་སའི་སྣོད། ཕོར་པ་ཞིག སྒྲ་བཤད་ནི། ཁ་དོག་དཀར་པོ་ཡིན་པའི་ཆ་ནས་དཀར། ཡོལ་ནི་ཡོལ་གོ་སྟེ་སྣོད་སྤྱད་ཡིན་པས་དཀར་ཡོལ་ཞེས་བཏགས་སོ། །

དཀྱུ། 1 སྟ་ཟུར་ཏེ། དབྱི་མགོ་ལ་ཟེར། 2 ལྟོ་བ་ལ་ཟེར། ཚེ་ཏན་ཞབས་དྲུང་གི་དག་ཡིག་ཐོན་མིའི་དགོངས་རྒྱན་ལས། དཀྱུ་ནི་ལུས་ཀྱི་སྟ་ཟུར་ཏེ་དབྱི་མགོ་དང་། སྐབས་འགར་ལྟོ་བ་ལ་ཡང་འཇུག་ཅེས་གསུངས་སོ། །3 དྲི་མི་ཞིམ་པ་ལའང་ཟེར། པཎ་ཆེན་ཤཱཀྱ་མཆོག་ལྡན་གྱི་སྒྲའི་གནས་བྱེ་བྲག་ཏུ་རྟོགས་པར་བྱེད་པ་ལས། དཀྱུ་ཞེས་བྱ་བ་ལུས་ཀྱི་ནི། །སྟ་ཟུར་ཉིད་ཡིན་སྐྱུ་མ་ཡིན། །མི་ཞིམ་པ་ཡི་དྲི་ལ་ཡང་། །དཀྱུ་ཞེས་འཆད་པ་སྐབས་ཀྱིས་དབྱེ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

དཀོན་མཆོག་རྗེས་དྲན་གྱི་མདོ། འདི་མདོ་སྡེ་༼ ཟ ༽པའི་ནང་བཞུགས། སྤྱང་གོང་ཕྱག་རྒྱ་པའི་མདོ་ཡང་མདོ་སྡེ་དེར་བཞུགས།

དཀོན་མཆོག་དབལ། (གསང་སྔགས) རིན་ཆེན་དབལ་ཏེ། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་སམ་ཁུ་བའི་མིང་ངོ་། །སྒྲ་བཤད་ནི། དཀོན་མཆོག་གི་སྐད་དོད་རཏྣ་དང་། དེ་ཡང་རིན་པོ་ཆེ་ཡིན་པས་ཀུནྡ་ལྟ་བུའི་བྱང་

ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ཀྱིས་ཀྱང་། འདོད་དོན་རྫོགས་པར་བྱེད་པས་རིན་པོ་ཆེའོ། །ཀེ་ཏུ་དཔལ་དང་རྒྱལ་མཚན་གཉིས་ཀ་ལ་འཇུག་པས། རྒྱལ་མཚན་བཙུགས་པས་དགའ་བ་བསྐྱེད་པ་བཞིན་དུ། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ཀྱིས་ཀྱང་ཡིད་དགའ་བར་བྱེད་པའི་ཕྱིར། དཀོན་མཆོག་དཔལ་ཞེས་བྱའོ། །ཞེས་རྗེའི་འགྲེལ་པ་བཞི་སྨྲགས་ལས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

དཀོན་མཆོག་བརྩེགས་པ། <རཏྣ་ཀཱུ་ཊ> བཀའ་འགྱུར་ཁྲིད་བཞུགས་པའི་ཀ་ནས་ཆའི་བར་གྱི་པོ་ཏི་དྲུག་ཙན་གྱི་མདོ་ཞིག དཀོན་མཆོག་བརྩེགས་པ་རྒྱ་གར་འཕགས་པའི་ཡུལ་དུ་འདུས་པ་སྟོང་ཕྲག་གཅིག་ལས་ (འདིའི་འདུས་པ་ཞེས་པ་ལེའུ་ལ་གོ་དགོས) ཡོད་པ་ལས། བོད་དུ་པོ་ཏི་དྲུག་དང་འདུས་པ་བཞི་བཅུ་ཞེ་དགུ་འགྱུར་ཡོད། ༼ ཀ་པར ༽འཕགས་པ་སྡོམ་གསུམ་བསྟན་པ་བམ་པོ་གསུམ་པ་འདུས་པ་དང་པོ། སྣོ་མཐའ་ཡས་པ་རྣམ་པར་སྒྲུང་བ་བམ་པོ་བཞི་འདུས་པ་གཉིས་པ། གསང་བ་གསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པ་བམ་པོ་བཅུ་འདུས་པ་གསུམ་པ། རྨི་ལམ་བསྟན་པ་བམ་པོ་གསུམ་འདུས་པ་བཞི་པ། འོད་དཔག་མེད་ཀྱི་ཞིང་བཀོད་བམ་པོ་གསུམ་འདུས་པ་ལྔ་པ། ༼ ཁ་པར ༽མི་འཁྲུགས་པའི་ཞིང་བཀོད་བམ་པོ་ལྔ་འདུས་པ་དྲུག་པ། གོ་ཆའི་བཀོད་པ་བསྟན་པ་འདུས་པ་བདུན་པ། ཆོས་དབྱིངས་དབྱེར་མེད་བསྟན་པ་བམ་པོ་ཉེར་གཉིས་འདུས་པ་བརྒྱད་པ། ཆོས་བཅུ་པའི་མདོ་བམ་པོ་གཉིས་འདུས་པ་དགུ་པ། ཀུན་ནས་སྒོ་ཡི་ལེའུ་དང་། འོད་ཟེར་ཀུན་ཏུ་བཀྱེ་བའི་མདོ་འདི་གཉིས་བམ་པོ་ལྔ་འདུས་པ་བཅུ་པའོ། །༼ ག་པར ༽བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྡེ་སྣོད་བམ་པོ་ཉི་ཤུ་པ་འདུས་པ་བཅུ་གཅིག་པ། དགའ་བོ་མངལ་དུ་འཇུག་པ་བམ་པོ་གཅིག་འདུས་པ་བཅུ་གཉིས་པ། དགའ་བོ་མངལ་ན་གནས་པ་བམ་པོ་གཉིས་འདུས་པ་བཅུ་གསུམ་པ། ༼ ང་པར ༽འཕགས་པ་འཇམ་དཔལ་གྱི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་གི་བཀོད་པ་བམ་པོ་བཞི་འདུས་པ་བཅུ་བཞི་པ། ཡབ་སྲས་མཇལ་བའི་མདོ་བམ་པོ་བཅོ་ལྔ་འདུས་པ་བཅོ་ལྔ་པ། གང་པོས་ཞུས་པ་བམ་པོ་དྲུག་འདུས་པ་བཅུ་དྲུག་པ། ཡུལ་འཁོར་སྐྱོང་གིས་ཞུས་པ་བམ་པོ་གསུམ་འདུས་པ་བཅུ་བདུན་པ། ༼ ཅ་པར ༽ཁྱིམ་བདག་དྲག་ཤུལ་ཅན་གྱིས་ཞུས་པ་བམ་པོ་གསུམ་འདུས་པ་བཅོ་བརྒྱད་པ། ཀློག་ཐོབ་ཀྱིས་

ཞུས་པ་མི་ཟད་པའི་གཏེར་བསྟན་པ་འདུས་པ་བཅུ་དགུ་པ། སྒྱུ་མ་མཁན་བཟང་པོ་ལུང་བསྟན་
པ་འདུས་པ་ཉི་ཤུ་པ། ཚོ་འཕྲུལ་བསྟན་པའི་མདོ་འདུས་པ་ཉེར་གཅིག་པ། ལྷ་ཡི་བུ་དེད་དཔོན་
གྱིས་ཞུས་པ་བམ་པོ་གསུམ་འདུས་པ་ཉེར་གཉིས་པ། བྱམས་པ་སེང་གེའི་སྒྲ་ཆེན་པོ་བམ་པོ་
བཞི་འདུས་པ་ཉེར་གསུམ་པ། འདུལ་བ་རྣམ་པར་བསྟན་པ་ཉེ་བར་འཁོར་གྱིས་ཞུས་པ་བམ་
པོ་གཉིས་འདུས་པ་ཉེར་བཞི་པ། ལྷག་པའི་བསམ་པ་བསྐུལ་བའི་མདོ་བམ་པོ་གཉིས་འདུས་
པ་ཉེར་ལྔ་པ། ལག་བཟང་གིས་ཞུས་པ་འདུས་པ་ཉེར་དྲུག་པ།་འཕགས་པ་དབྱུལ་པོ་ངེས་པས་
ཞུས་པ། འདི་འདུས་པའི་གྲངས་སུ་མི་བརྩི་བ་འདུག་ཁྱིམ་བདག་དཔལ་བྱིན་གྱིས་ཞུས་པ་
འདུས་པ་ཉེར་བདུན་པ། པད་ས་ལའི་རྒྱལ་པོ་འཆར་བྱེད་ཀྱིས་ཞུས་པ་འདུས་པ་ཉེར་བརྒྱད་
པ། བུ་མོ་བློ་གྲོས་བཟང་མོས་ཞུས་པ་འདུས་པ་ཉེར་དགུ་པ། བུ་མོ་གངྒའི་མཆོག་གིས་ཞུས་
པ་འདུས་པ་སུམ་ཅུ་པ། བུ་མོ་མྱ་ངན་མེད་བྱིན་ལུང་བསྟན་པ་འདུས་པ་སོ་གཅིག་པ། བུ་མོ་དྲི་
མ་མེད་བྱིན་གྱིས་ཞུས་པ་འདུས་པ་སོ་གཉིས་པ། ཡོན་ཏན་རིན་ཆེན་ཀུན་རྒྱས་ཀྱིས་ཞུས་པ་
འདུས་པ་སོ་གསུམ་པ། ཡུལ་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པ་བསྟན་པ་སོ་ལྔ་པ། ༼ ཆ་པར ༽ལྷ་ཡི་
བུ་བློ་གྲོས་རབ་གནས་ཀྱིས་ཞུས་པ་འདུས་པ་སོ་དྲུག་པ། རྒྱལ་པོ་མ་སྐྱེས་དགྲ་ཡི་སྲུས་སེང་
གེས་ཞུས་པ་སོ་བདུན་པ། གསང་ཆེན་ཐབས་ལ་མཁས་པ་སོ་བརྒྱད་པ། ཡེ་ཤེས་དམ་པས་
ཞུས་པ་འདུས་པ་སོ་དགུ་པ། ཚོང་དཔོན་བཟང་སྐྱོང་གིས་ཞུས་པ་འདུས་པ་བཞི་བཅུ་པ། བུ་
མོ་རྣམ་དག་དད་པས་ཞུས་པ་འདུས་པ་ཞེ་གཅིག་པ། འཕགས་པ་བྱམས་པས་ཞུས་པ་འདུས་
པ་ཞེ་གཉིས་པ། བྱམས་པས་ཞུས་པའི་ཆོས་བརྒྱད་འདུས་པ་ཞེ་གསུམ་པ། འོད་སྲུང་གིས་
ཞུས་པའི་མདོ་འདུས་པ་ཞེ་བཞི་པ། རིན་ཆེན་ཕུང་པོའི་མདོ་འདུས་པ་ཞེ་ལྔ་པ། བློ་གྲོས་མི་
ཟད་པས་ཞུས་པ་འདི་ཡང་འདུས་པ་ཞེ་ལྔ་པ། ཤེར་ཕྱིན་བདུན་བརྒྱ་པ་འདུས་པ་ཞེ་དྲུག་པ།
ལྷ་ཡི་བུ་གཙུག་ན་རིན་ཆེན་གྱིས་ཞུས་པ་འདུས་པ་ཞེ་བདུན་པ། རྒྱལ་པོ་གསལ་རྒྱལ་གྱི་བུ་
མོ་ལྷ་མོ་དཔལ་འཕྲེང་སེང་གེའི་སྒྲ་ཡིས་ཞུས་པ་འདུས་པ་ཞེ་བརྒྱད་པ། དྲང་སྲོང་རྒྱས་པས་
ཞུས་པ་འདུས་པ་ཞེ་དགུ་པ་སྟེ་མདོ་སྡེ་དཀོན་མཆོག་བརྩེགས་པ་པོ་ཏི་དྲུག་གོ། ༼ དོགས་

གཙོད ༽དཀོན་མཆོག་བརྩེགས་པ་ཞེས་པའི་དོན་གང་ཡིན་ནམ་སྙམ་ན། དཀོན་མཆོག་གི་སྐད་དོད་ "རཏྣ" ཞེས་པ་རིན་ཆེན་དང་། དཀོན་མཆོག་གཉིས་ཀ་ལ་འཇུག་པས། དོན་དུ་ "རིན་ཆེན་བརྩེགས་པ" ཞེས་བྱ་བའམ། རིན་པོ་ཆེ་མང་པོ་ཞེས་པའི་དོན་ཡིན། ཤིན་ཏུ་སླ་བ་ཞིག་འགྱུར་མ་ལེགས་པའི་དབང་གིས་ཀློག་གྱུར་ཏུ་བཏང་བ་མང་དུ་ཡོད་པ་ལས་འདི་ཡང་དེའི་གྲས་ཤིག་གོ། དེས་ན་ "རིན་ཆེན་བརྩེགས་པ" ཞེས་བསྒྱུར་ཡོད་ན་ལེགས་པར་སེམས་ཏེ། སྐྱབས་ཡུལ་གྱི་དཀོན་མཆོག་དང་ནོར་བ་སྤྱངས་ཏེ་དོན་བདེ་བླག་ཏུ་གོ་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ "དཀོན་མཆོག་ཏ་ལའི་གཟུངས་ལའང" རིན་ཆེན་ཏ་ལའི་གཟུངས་ཞེས་བསྒྱུར་ན་ལེགས་པར་སེམས་སོ། །བསྟན་པ་ལ་དགྲ་ལན་གསུམ་བྱུང་བའི་ཐ་མའི་སྐབས་སུ་དཔལ་ནཱ་ལེནྡྲའི་གསུང་རབ་མཐའ་དག་བཞུགས་པའི་གཙུག་ལག་ཁང་རཏྣ་སཱ་གཱར། རཏྣ་ད་དྷི། རཏྣ་རཉྫ་ཀ ཞེས་བྱ་བའི་ལྷ་ཁང་ཆེན་པོ་གསུམ་ཡོད་པ་དེ་གསུམ་ཆར་ཚིག་པའི་སྐབས་སུ། འཕགས་པ་དཀོན་མཆོག་བརྩེགས་པ་འདུས་པ་སྟོང་ཕྲག་གཅིག་ལས་བཞི་བཅུ་ཞེ་དགུ་ལུས། མདོ་ཕལ་ཆེན་གྱི་ལེ་ཚན་སྟོང་ལས་སུམ་ཅུ་སོ་བརྒྱད་ལུས། འདུས་པ་ཆེན་པོ་དུམ་བུ་སྟོང་ལས་དུམ་བུ་དགུ་ལུས། ལངྐར་གཤེགས་པ་ལས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྙིང་པོའི་ལེ་ཚན་ཉི་ཚེ་བ་ཙམ་ལུས་པར་གྲགས་སོ། །

དཀོན་མཆོག་གསུམ། <ཏྲི་རཏྣ> འདི་ལ་རིན་ཆེན་རྣམ་གསུམ་ཡང་ཟེར། དཀོན་མཆོག་རིན་པོ་ཆེ་རྣམ་པ་གསུམ་ལ་གཟིགས།

དཀོན་མཆོག་རིན་པོ་ཆེ་རྣམ་པ་གསུམ། སངས་རྒྱས་དཀོན་མཆོག ཆོས་དཀོན་མཆོག དགེ་འདུན་དཀོན་མཆོག་དང་གསུམ་མོ། །སྒྲ་བཤད་ནི། དཀོན་མཆོག་གསུམ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་དཀོན་མཆོག་རིན་པོ་ཆེ་ཞེས་བརྗོད་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་དེ། ཡིད་བཞིན་གྱི་ནོར་བུ་རིན་པོ་ཆེ་དང་ཆོས་མཐུན་རྣམ་པ་དྲུག་ཡོད་པས་དེ་ལྟར་བརྗོད་པའི་ཕྱིར། ཆོས་མཐུན་རྣམ་པ་དྲུག་ནི། འཇིག་རྟེན་ན་འབྱུང་བ་དཀོན་པ། དྲི་མའམ་སྐྱོན་མེད་པ། མངོན་ཤེས་ལ་སོགས་པའི་མཐུ་དང་ལྡན་པ། བསམ་པ་དགེ་བའི་རྒྱན་རྣམས་ཀྱི་མཆོག་ཏུ་གྱུར་པ་དང་། ཡོན་ཏན་རྣམས་ཀྱི་མཆོག་ཏུ

གྱུར་པ་དང་། ཆགས་སྡང་གིས་གཞན་དབང་དུ་མི་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་ཏེ། རྒྱུད་བླ་མ་ལས། འབྱུང་བ་དཀོན་ཕྱིར་དྲི་མེད་ཕྱིར། །མཐུ་ལྡན་ཕྱིར་དང་འཇིག་རྟེན་གྱི། །རྒྱན་གྱུར་ཕྱིར་དང་མཆོག་ཉིད་ཕྱིར། །འགྱུར་བ་མེད་ཕྱིར་དཀོན་མཆོག་ཉིད། །ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

དཀོན་མཆོག་གསུམ་ལ་བདག་སྐྱབས་མཆི། དཀོན་མཆོག་གསུམ་ལ་བདག་སྐྱབས་མཆི། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐྱབས་འགྲོའི་ཚིགས་བཅད་གསུམ་པོ་འདི་ཀྱེ་རྡོར་གྱི་རྒྱུད་ལས་གསུངས་པར་བཤད།

དཀོན་བརྩེགས། <རཏྣ་ཀཱུ་ཊ> དཀོན་མཆོག་བརྩེགས་པ་ཞེས་པའི་ཐད་དུ་གཟིགས།

དཀོར། 1 དད་རྫས། དད་པས་ཕུལ་བའི་རྫས། དད་པའི་སེམས་ཀྱིས་ཕུལ་ན་དཀོར་དང་། དེ་མིན་པར་སྙིང་རྗེའི་ཀུན་ནས་བསླངས་ཏེ་བྱིན་ན་སྦྱིན་པ། དགའ་སྤྲོའི་རྣམ་པས་སྤེར་ན་ཛན་པ་ཞེས་བྱའི་དཀོར་ཞེས་མི་བྱའོ། །ལོ་རྒྱུས། སྔོན་དེད་ཚེ་ཕར་ཕྱིན་འཛིན་གྲྭ་ལ་སླེབས་ཉེའི་སྐབས། འཛིན་གྲྭ་ནས་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་སྐད་དུ་གྲྭ་ཚང་ཕྱག་འདེབས་པ་པོ་ཀུན་མཁྱེན་བློ་གྲོས་རིན་ཆེན་སེངྒེའི་སྐུ་བརྙན་ཞིག་བཞེང་རྒྱུ་དང་། འཛིན་གྲྭའི་ཞབས་རིམ་བཅས་ཀྱི་གཏོང་སྒོའི་སྐད། རྒྱ་གར་ལྷོ་ཕྱོགས་མོན་ལྗོ་འདོད་དགུ་གླིང་གཞིས་ཆགས་སུ་ཞལ་འདེབས་སློང་བར་ཕྱིན། སྐབས་དེར་རྨོ་བོ་རྒས་ཤིང་ཁོག་པ་ཞིག་ནས་ལག་པ་འདར་འཕྲིལ་འཕྲིལ་བྱེད་ཀྱིན་སྐྱེ་ལ་བཏགས་པའི་དངུལ་ཁུག་དྲིག་པ་ཚིར་ཚིར་ཞིག་གི་ནང་ནས། ཚིག་ལོར་རྙིང་པ་ཞིག་ཡར་བཏོན་ནས་ཐོད་པ་ལ་ཡུན་རིང་པོར་སྦྱར་ཏེ་སྨོན་ལམ་བཏབ། དེ་ནས་དང་བ་ཆེན་པོས་དངུལ་སྒོར་དེ་ཕུལ་བྱུང་བར། ངེད་ནི་ལུས་བརྩེ་ཟིང་ངེ་བར་སྐྱི་གཡའ་ལ་འཛིགས་ཞུམ་ཞུམ་པའི་ཚོར་སྣང་ཡང་བ་ཞིག་བྱུང་། དེ་དུས་དཀོར་གྱི་གོ་དོན་དཔྱིས་ཕྱིན་པ་དེ་ཤེས་བྱུང་། ཕྱིར་འཁོར་ནས་འཛིན་གྲོགས་རྣམས་ལ་མཐོང་ཐོས་བྱུང་བ་རྣམས་གསལ་བཤད་བྱས་ཏེ། ཞལ་འདེབས་ཇི་བྱུང་སྐུ་འདྲའི་མ་ཐེབས་ཁོ་ནར་གཏོང་བ་ལས་བཟའ་བཏུང་གི་ཆེད་དུ་བེད་སྤྱོད་མི་བྱེད་རྒྱུའི་རེ་སྐུལ་ཞུས་པས། ཚང་མས་དང་བ་ཁུར་ལེན་གྱིས་མོས་མཐུན་གྲོས་འཆམ་བྱུང་ནས། གཏོང་སྒོའི་རྒྱུ་གྲོན་ཡོངས་རྫོགས་རང་རང་སོ་སོའི་སྒེར་དངུལ་ནས་བཏང་བ་ལས་ཞལ་འདེབས་བྱུང་བའི་སྤྱི་དངུལ་ནས་སྒོར་གཅིག་ཀྱང་མ་བཏང་། དེ་དུས་ངེད་ཚོ་ལོ་ན་ཆུང་ཡང་ཞེ་གཅང་

ཞིང་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་སྐྱོན་གྱིས་མ་གོས་པར་དང་བ་འདྲེན་པ་ཞིག་ཡོད་འདུག་གོ། དཀོར་འདི་ཏ་ཙང་གི་སྡིག་པ་ཆེ་བ་ཡིན་པ་ནི་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་ཀྱང་དཀོན་མཆོག་བརྩེགས་པའི་མདོ་ལས་གསུངས་ཏེ། ས་པཎ་གྱི་སྡོམ་གསུམ་རབ་དབྱེ་ལས། དཀོན་མཆོག་བརྩེགས་པའི་མདོ་སྡེ་ལས། །དད་རྫས་ཟ་བའི་ཉེས་མཐོང་ནས། །དགེ་སློང་ལྔ་བརྒྱས་སྡོམ་པ་ཕུལ། །དེ་ལ་ཐུབ་པས་ལེགས་ཞེས་གསུངས། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །2 རྒྱ་ནོར་སྤྱིའི་མིང་།

དཀྱིལ་ཀྱང་། སྐྱིལ་ཀྲུང་གི་འབྲི་ཚུལ་གཞན། དེའི་མཚོན་དོན་སྐྱིལ་ཀྲུང་ཞེས་པའི་ཐད་དུ་གཟིགས།

དཀྱིལ་དཀྲུང་། སྐྱིལ་ཀྲུང་གི་འབྲི་ཚུལ་གཞན་ཡིན་པར། དག་ཡིག་གསར་བསྒྲིགས་ན་གསལ།

དཀྱིལ་འཁོར། <མཎྜལ> 1 དབྱིབས་ཟླུམ་པོའམ་སྒོར་མོ། སྤུ་ཁྲུད་ཅན། ཚ་ཤས་རྫོགས་པ་བཅས་ཀྱི་མིང་། དཔེར་ན་ཉི་མའི་དཀྱིལ་འཁོར། ཟླ་བའི་དཀྱིལ་འཁོར། ཞལ་གྱི་དཀྱིལ་འཁོར་ཞེས་པ་ལྟ་བུ། 2 ཡི་དམ་ལྷའི་གཞལ་ཡས་ཁང་རྟེན་དང་བརྟེན་པ་བཅས་པ། འདི་ལ་མཚོན་བྱེད་དཔེའི་དཀྱིལ་འཁོར་ཟེར། སྤྱིར་དཀྱིལ་འཁོར་ལ་དབྱེ་ན། ༡ རྡུལ་མཚོན་གྱི་དཀྱིལ་འཁོར། ༢ རས་བྲིས་ཀྱི་དཀྱིལ་འཁོར། ༣ བསམ་གཏན་གྱི་དཀྱིལ་འཁོར། (བསམ་གཏན་གྱི་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་ཚ་གནི། སློབ་དཔོན་ལྷའི་རྣལ་འབྱོར་ཤིན་ཏུ་བརྟན་པ་དང་། སློབ་མ་རྡུལ་ཚོན་གྱིས་བྲི་བའི་ཡོ་བྱད་མི་རྙེད་པ་སོགས་པ་ལ་དམིགས་བསལ་དུ་གསུངས་ཀྱི། སྤྱིའི་དབང་དུ་བྱས་པ་མིན་ནོ། །ཞེས་དབང་དོན་དེ་ཉིད་རབ་གསལ་ལས་གསུངས།) དེ་གསུམ་ལ་ཕྱིའི་དཀྱིལ་འཁོར་ཟེར། ཕྱི་དཀྱིལ་གསུམ་གྱི་ནང་ནས་རྡུལ་ཚོན་གྱི་དཀྱིལ་འཁོར་མཆོག་ཏུ་བསྔགས་པར་གསུངས་སོ། །༤ ལུས་དཀྱིལ། (ལུས་དཀྱིལ་ནི་ནང་གི་དཀྱིལ་འཁོར་རོ) ༥ ཀུན་རྫོབ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ཀྱི་དཀྱིལ་འཁོར། ༦ དོན་དམ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ཀྱི་དཀྱིལ་འཁོར། ༧ རྣ་གའི་དཀྱིལ་འཁོར་དང་བདུན་ནོ། །ཕྱི་མ་གསུམ་ནི་རྫོགས་རིམ་གྱི་དབང་གསུམ་གང་དུ་ཐོབ་པའི་དཀྱིལ་འཁོར་ཡིན་པར། དབང་དོན་དེ་ཉིད་རབ་གསལ་ལས་གསུངས་སོ། །3 སྙིང་པོ་ལེན་པ། (བདེ་སྟོང་གཉིས་སུ་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་རང་རྒྱུད་ལ་ལེན་པའམ་འཐོབ་པར་བྱེད་པས་ན་སྙིང་པོ་ལེན་པ་ཟེར) འདི་ལ་མཚོན་བྱ་དོན་གྱི་དཀྱིལ་འཁོར་ཟེར། ཀྱེ་རྡོ་རྗེའི་རྩ་རྒྱུད་

ལས། དཀྱིལ་ནི་སྙིང་པོ་ཞེས་བརྗོད་དེ། །བྱང་ཆུབ་སེམས་ནི་བདེ་ཆེན་པོ། །ལེན་པར་བྱེད་པས་དཀྱིལ་འཁོར་ཉིད། །འདུས་པ་དཀྱིལ་འཁོར་ཉིད་དུ་བརྗོད། །ཅེས་གསུངས། སྒྲ་བཤད་ནི། དཀྱིལ་ནི་སྙིང་པོ། འཁོར་ནི་ལེན་ཅིང་འཛིན་པ་ཡིན་པས་དཀྱིལ་འཁོར་ཏེ། སྙིང་པོ་ནི་བདེ་སྟོང་གཉིས་སུ་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་ཡིན་ལ། དེ་ལེན་པས་ན། སྙིང་པོ་ལེན་པའོ། །རྗེའི་འགྲེལ་པ་བཞི་སྦྲགས་ལ་གཞི་བྱས་ཏེ་བཀོད། (སྒྲ་བཤད་ལ་དོགས་གཅོད། བོད་སྐད་རང་གི་དབང་དུ་བྱས་ན། དཀྱིལ་སྙིང་པོ་དང་། འཁོར་ལེན་པ་ལ་འཇུག་པར་དཀའ་བས། རྗེ་གུང་ཐང་པས། མཎྜ་ནི་སྙིང་པོའོ། །ལ་ནི་ལེན་པའོ། །ཞེས་སྐད་དོད་རང་སོར་བཞག་ན་ཚིག་དོན་གཉིས་ག་ལ་འགྲིག་པར་སྣང་ངོ་། །འོན་རྣམ་སྣང་མངོན་བྱང་ལས། དཀྱིལ་ནི་སྙིང་པོའོ། །འཁོར་ནི་ལེན་པའོ། །ཞེས་འབྱུང་བ་ཅི་ཡིན་ཞེ་ན། འདི་དག་ནི་ལོ་ཙཱ་བ་རྣམས་ཀྱིས་གོ་བདེའི་ཐབས་ཙམ་དུ་ཅུང་ཟད་བསྒྱུར་ཆེས་པར་སྣང་སྟེ། ཞེས་གསུངས་སོ། །འདི་དག་གི་སྐོར་རྒྱས་པར་ "ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོ" ཞེས་པའི་ཐད་དུ་གཟིགས།) 4 དབྱུང་ཚོགས། ཚོགས་པ། འདུས་པ། སྡེ་བཙས་ཀྱི་མིང་། འདུལ་བ་ལུང་གཞི་ལས། ཤེས་ལྡན་དག་གྲོལ་བའི་དཀྱིལ་འཁོར་ཤོམས་ཤིག་ཅེས་པ་ལྟ་བུ། 5 ཁམས་དང་། འཛིན་པའམ་གཞི་རྟེན་བྱེད་པ། དཔེར་ན་སའི་དཀྱིལ་འཁོར། ཆུའི་དཀྱིལ་འཁོར། མེའི་དཀྱིལ་འཁོར། རླུང་གི་དཀྱིལ་འཁོར་ཞེས་པ་ལྟ་བུ། 6 ཤེས་བྱ། གཞལ་བྱ། བློའི་ཡུལ་བཅས་ལ་འཇུག་པར་བཤད། དཔེར་ན་ཤེས་བྱའི་དཀྱིལ་འཁོར་ཞེས་པ་ལྟ་བུ། འཆི་མེད་ཀྱི་འགྲེལ་པ་འདོད་འཇོ་བ་མོ་ལས་ཀྱང་། གང་གི་ཕྱིར་བཅོམ་ལྡན་འདས་དེའི་མཁྱེན་པ་དང་བརྩེ་བ་ཤེས་བྱའི་དཀྱིལ་འཁོར་མཐའ་དག་ལ་ཁྱབ་པས། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

དཀྱིལ་འཁོར་རྒྱལ་མཆོག ལྷ་ཡབ་ཡུམ་སྙོམས་པར་ཞུགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ (ཐིག་ལེ་དཀར་དམར) ལས་སྤྲུལ་པའི་རྟེན་དང་བརྟེན་པའི་དཀྱིལ་འཁོར་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་གྲུབ་པ་ལ་ཟེར། རྗེའི་སྔགས་རིམ་ཆེན་མོ་ལ་གཞི་བྱས་ཏེ་བཀོད། རྗེའི་གསང་འདུས་སྨོན་ལམ་ལས། མཁའ་དབྱིངས་རྡོ་རྗེ་སྦྱུར་བའི་སྦྱར་བ་ཡིས། །ཙཎྜ་ལི་ཡིས་བཞུས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས། །ཨ་ཝ་དྷཱུ་ཏཱིའི་རྒྱུན་ལམ་ནས་འོངས་པ། །ཤེས་རབ་པདྨའི་ཟེ་འུ་འབྲུར་སོན་པ་ལས། །འཁྲུངས་

པའི་རྟེན་དང་བརྟེན་པའི་དཀྱིལ་འཁོར་གྱིས། །སྤྲུལ་པའི་སྤྲིན་གྱིས་ནམ་མཁའི་ཁྱོན་བཀང་སྟེ། །སྟོང་བཅུད་ཞིང་ཀུན་ཡོངས་སུ་སྦྱོང་མཛད་པའི། །དཀྱིལ་འཁོར་རྒྱལ་མཆོག་མྱུར་དུ་འགྲུབ་པར་ཤོག །ཅེས་གསུངས་སོ། །གསང་འདུས་བསྐྱེད་རིམ་གྱི་དེ་ཉིད་ཞི་དགུའི་ནང་ནས། ༣༣ རང་གནས་སུ་འཁོད་པའི་སྒོ་སྟེ་སྒོ་བདུན་གྱིས་གཤེགས་པ་དབྱུང་བའི་དེ་ཉིད། ༣༤ གཤེགས་མ་དབྱུང་བའི་དེ་ཉིད། ༣༥ སེམས་མ་དབྱུང་བའི་དེ་ཉིད། ༣༦ སེམས་དཔའ་དབྱུང་བའི་དེ་ཉིད། ༣༧ ཁྲོ་བོ་དབྱུང་བའི་དེ་ཉིད་བཅས་ལྔ་པོ་འདི་རྣམས་དཀྱིལ་འཁོར་རྒྱལ་མཆོག་གི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ནོ། །

དཀྱིལ་འཁོར་དམ་པ་བཤད་དུ་གསོལ། རྩ་རྒྱུད་ལས་དཀྱིལ་འཁོར་དམ་པ་བཤད་དུ་གསོལ། ཞེས་འབྱུང་བའི་དོན་ནི། དཀྱིལ་འཁོར་ནི་སྙིང་པོ་ལེན་ཞིང་འཛིན་པ་ཡིན་པས་སྙིང་པོ་ལེན་པའི་མཆོག་བཤད་དུ་གསོལ། ཞེས་པའི་དོན་ཡིན།

དཀྱིལ་འཁོར་བདུན། སློབ་མ་གང་དུ་དབང་བསྐུར་སའི་དཀྱིལ་འཁོར་ལ་སྤྱིར་བདུན་ཡོད་དེ། ༡ རྡུལ་ཚོན་གྱི་དཀྱིལ་འཁོར། ༢ རས་བྲིས་ཀྱི་དཀྱིལ་འཁོར། ༣ ལུས་དཀྱིལ། ༤ བསམ་གཏན་གྱི་དཀྱིལ་འཁོར། ༥ ཀུན་རྫོབ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ཀྱི་དཀྱིལ་འཁོར། ༦ རྣ་གའི་དཀྱིལ་འཁོར། ༧ དོན་དམ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ཀྱི་དཀྱིལ་འཁོར་དང་བདུན་ནོ། །རྫེའི་སྔགས་རིམ་ཆེན་མོ་ལས། བྲིས་སྐུ་དང་རྡུལ་ཚོན་དང་ལུས་ཀྱི་དཀྱིལ་འཁོར་གསུམ་གསུངས་སོ། །གདུལ་བྱའི་ཁྱད་པར་འགའ་ཞིག་ལ་བསམ་གཏན་གྱི་དཀྱིལ་འཁོར་ཡང་གསུངས་པས་དཀྱིལ་འཁོར་དུ་གཞུག་པའི་སྐབས་ཀྱི་དཀྱིལ་འཁོར་ལ་སྤྱིར་ནི་བཞི་ཡོད་དོ། །བྱང་ཆུབ་སེམས་ལ་དོན་དམ་དང་ཀུན་རྫོབ་བྱང་ཆུབ་སེམས་ཀྱི་དཀྱིལ་འཁོར་གཉིས་དང་། རྣ་གའི་དཀྱིལ་འཁོར་གསུམ་དུ་དབང་བསྐུར་བ་གསུངས་པ་ནི་དབང་གོང་མ་གསུམ་གྱི་སྐབས་ཡིན་གྱི། ཆུ་ལ་སོགས་པའི་དབང་གི་སྔོན་དུ་དཀྱིལ་འཁོར་དུ་འཇུག་པའི་དཀྱིལ་འཁོར་མིན་ནོ། །དེ་ལ་ལུས་དཀྱིལ་དུ་དབང་བྱེད་པ་ནི་སྔོན་དུ་དབང་མ་ཐོབ་པ་ལ་བསྐུར་དུ་མི་རུང་ལ། བསམ་གཏན་གྱི་དཀྱིལ་འཁོར་དུ་དབང་བསྐུར་བ་ཡང་སློབ་དཔོན་དང་སློབ་མ་མཚན་ཉིད་ཁྱད་པར་བ་དང་ལྡན་པ་

ཞིག་དགོས་པས་སྤྱིའི་དབང་དུ་བྱས་པ་མིན་ཏེ་འཆད་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །

དཀྱིལ་འཁོར་སྒྲིངས། 1 གཞལ་ཡས་ཁང་གི་དཀྱིལ་ཕྱོགས་སམ་ལྟེ་བ། བོད་རྒྱ་ཚིག་མཛོད་ཆེན་མོ་ལྟར་རོ། །2 ལྷ་སའི་ཇོ་ཁང་དང་དོན་གཅིག་ཡིན་པར། Saras Chandradas «ལྷ་ས་དང་བོད་དབུས་གཙང་ཁུལ་དུ་འགྲུལ་བཞུད»ཅེས་པའི་དེབ་དེའི་ཤོག་གྲང་༡༨༩ཕྲེང་༩པར་གསལ།

དཀྱིལ་འཁོར་བ། (འདུལ་བ) 1 གདིང་བ་བཞི་བཅུ་ཤོང་བའི་གནས། 2 བསྙེན་རྫོགས་སོགས་འདུལ་བའི་ལས་ཆོག་བྱེད་པའི་གནས།

དགྲུ་ས། དགྲུས་ས་ཡི་འབྲི་ཚུལ་གཞན། དགྲུས་ས་ལ་གཟིགས།

དགྲུས། (ལྷ་རྟེ་བའི་སྐད) 1 རྒྱུག་པ། འགྲོས་པ། ལྷ་རྟེ་བའི་ཡུལ་སྐད་དུ། རྒྱུག་ཤོག་ཅེས་པར་དགྲུས་ལེ་ཞེས་བརྗོད་པ་ལྟ་བུའོ། །2 སྲིད་དམ་གཞུང་། དགྲུས་ཞེང་ཞེས་པ་ལྟ་བུ། 3 དཔེ་ཆའི་གཞུང་དོན་དངོས་གཞི། དགྲུས་མའི་དོན་ཞེས་པ་ལྟ་བུ།

དགྲུས་མོ། རྒྱུག་ཅིང་འགྲོ་བའི་དོན་དུ། འདུལ་བ་རྣམ་པར་འབྱེད་པའི་ཚིག་རྣམ་པར་བཤད་པ་༡༡༨བ༢ལས་གསུངས་སོ། །

དགྲུས་ས། ཏ་སོགས་རྒྱུག་ས། དབྱངས་ཅན་དགའ་བློ་དང་། ཕ་བོང་ཁ་པ་བདེ་ཆེན་སྙིང་པོས། དགྲུས་སའི་དོན་ལ། དགྲུས་མའི་ལམ་མོ་ཞེས་གསུངས་པ་ནི། སྟོད་ལྷ་རྟེ་བའི་ཡུལ་སྐད་ཡིན་པ་མ་ཤེས་པས་ནོངས་པ་ཡིན་ཏེ། དགྲུས་ནི་ལྷ་རྟེ་བའི་ཡུལ་སྐད་ལ་རྒྱུག་པའི་དོན་ཡིན་པས་སོ། །ཞིབ་པར་དགྲུས་ཞེས་པའི་ཐད་དུ་གཟིགས།

དཀྱེལ་ཆེ་བ། ཁོང་ཡངས་པ། ཕལ་སྐད་དུ། མི་ཁོག་པ་ཆེན་པོ་ཞེས་པ་དང་དོན་གཅིག

དཀྱོར་འབྱིན། གཡོ་སྒྱུས་ཀུན་ནས་བསླངས་པའི་ལས་ཀྱི་མིང་དུ་བཤད། པཎ་ཆེན་ཤཱཀྱ་མཆོག་ལྡན་གྱི་སྤྲིའི་གནས་བྱེ་བྲག་ཏུ་རྟོགས་པར་བྱེད་པ་ལས། དཀྱོར་འབྱིན་ཞེས་བྱ་གཡོ་སྒྱུ་ཡིས། །ཀུན་ནས་བསླངས་པའི་ལས་ཀྱི་མིང་། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

དཀྲབ་པ། དབྱེ་བསལ། བསལ་བའམ་སེལ་བ། གཙང་མར་བྱེད་པའི་དོན། དཀྲབ། འཁྲབ། བཀྲབས། ཁྲོབས། འཁྲབ་ལ་གཟིགས། འདི་ལ་དཔྱད་དོ། །

དགེ། (འདུལ་བ) ཕོ་རྟགས་ཀྱི་མགོའམ། ཕོ་རྟགས་ཀྱི་ཏོག་གི་མིང་། དེ་ལ་ནོར་བུ་ཡང་ཟེར། གཞུང་
དམ་པའམ་ཞུ་བ་རྫོགས་པ་༼ ན ༽༧ན༥(ལས། ཇི་ཙམ་གྱིས་ན་ཁར་བཙུག་པ་ཞེས་བགྱི།
ཨུ་པླ་ལི་སོ་ལས་དགེ་འདས་ནའོ། །ཇི་ཙམ་གྱིས་ན་བཤང་བའི་ལམ་དུ་བཙུག་པ་ཞེས་བགྱི།
རྐུབ་ཁར་དགེ་འདས་ནའོ། །ཇི་ཙམ་གྱིས་ན་གཅི་བའི་ལམ་དུ་བཙུག་པ་ཞེས་བགྱི། ཁ་ཤུན་
ལས་དགེ་འདས་ནའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

དགྲོང་། 1 ཀེར་རེ། 2 ཡུད་ཙམ། བློ་བུར་བཅས་ཀྱི་དོན།

དགྲོང་བསྐྱེད། ཡུད་ཙམ་གྱིས་བསྐྱེད་པ། སྐད་ཅིག་དགྲོང་བསྐྱེད་ཅེས་པ་ལྟ་བུ།

བཀན་གཟར་ལ་མི་ཐལ། བཀན་གཟར་ནི་གྲེན་ཐུར་གྱི་གཡང་གཟར་བ་ཡིན་ལ་དེར་མི་ལྷུང་བར་བྱེད་
ཅེས་པའི་དོན།

བཀད་ས། (འདུལ་བ) ཐབ་ཚང་། འདུལ་བ་ལུང་གཞི་༼ ངབ ༽ལས། བཅོམ་ལྡན་འདས་བདག་
གི་སྟུམ་པར་གདུགས་ཚོད་སྔོ་ར་ཞིང་མཆིས་ན་གནང་བར་མཛད་དུ་གསོལ། བཅོམ་ལྡན་
འདས་ཀྱིས་བྲམ་ཟེ་ལྷ་ལ་ཅང་མི་གསུང་བས་གནང་ངོ་། །དེ་ནས་བཅོམ་ལྡན་འདས་བྲམ་ཟེ་
ལྷའི་བཀད་ས་གང་ན་བ་དེར་གཤེགས་ཏེ་ཕྱིན་ནས་གདན་བཤམས་པ་ཉིད་ལ་བཞུགས་
སོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

བཀན་པ། (འདུལ་བ) ཁ་གྱེན་དུ་སྟོན་པའི་མིང་། དཔེར་ན་ལུས་གན་རྐྱལ་དུ་བཀན་པ་ལྟ་བུ་དང་།
ལག་པ་བཀན་པ་ཞེས་པ་ལྟ་བུ།

བཀལ། 1 སངས་རྒྱས་ཀྱི་གསུང་། སཾ་སྐྲི་ཏའི་སྐད་དུ། སུ་བྷཱ་ཥི་ཏ་ཞེས་བྱ་ལ། སུ་ཞེས་པ་དོན་ལྡ་ལ་
འཇུག་ཀྱང་འདིར་ལེགས་པའི་དོན་དང་། བྷཱ་ཥི་ཏ་ནི་གསུངས་པ་སྟེ། ལེགས་པར་གསུངས་
པས་ན་བཀའོ། །ཞེས་བུ་སྟོན་གསུང་ངོ་། །2 སངས་རྒྱས་ཀྱི་གསུང་རབ། 3 གསུང་།

བཀའ་འགྱུར་ཁྲིད་འདུལ་བའི་སྐོར་གླེགས་བམ་ཇི་ཙམ་ཡོད་སྐོར། (འདུལ་བ) དེ་ལ་གླེགས་བམ་བཅུ་
གསུམ་ཡོད། ཞིབ་པར་འདུལ་བའི་སྐོར་བཀའ་འགྱུར་ཁྲིད་གླེགས་བམ་ཇི་ཡོད། ཅེས་པའི་
ཐད་དུ་གཟིགས།

བཀའ་བརྒྱུད་པ། བོད་ཀྱི་ཆོས་ལུགས་ཆེན་པོ་ལྔའི་ཡ་གྱལ་ཞིག་སྟེ། རྒྱལ་བ་རྡོ་རྗེ་འཆང་ནས་ཏེ་ལོ་ན་རོའི་བར་དུ་བྱོན་པའི་བཀའ་བབས་ཀྱི་གདམས་པའི་ཆོས་བརྒྱུད་འཛིན་པ་རྣམས་སོ། །དེ་ལ་གཉིས། ༡ མཁས་གྲུབ་ཁྱུང་པོ་རྣལ་འབྱོར་ལས་བརྒྱུད་པ་ཤངས་པ་བཀའ་བརྒྱུད་དང་། ༢ མར་པ་ལོ་ཙྪ་བ་ཆོས་ཀྱི་བློ་གྲོས་དང་དྭགས་པོ་ལྷ་རྗེ་ནས་བརྒྱུད་པའི་དྭགས་པོ་བཀའ་བརྒྱུད་གཉིས། དྭགས་པོ་བཀའ་བརྒྱུད་ལ་ནང་གསེས་ཀྱི་ཕྱེ་ན། ༡ ཀརྨ་བཀའ་བརྒྱུད། ༢ ཕག་གྲུ་བཀའ་བརྒྱུད། ༣ ཚལ་པ་བཀའ་བརྒྱུད། ༤ འབྲི་གུང་བཀའ་བརྒྱུད། ༥ འབྲུག་པ་བཀའ་བརྒྱུད། ༦ སྟག་ལུང་བཀའ་བརྒྱུད། ༧ འབའ་རོམ་བཀའ་བརྒྱུད། ༨ གཡའ་བཟང་བཀའ་བརྒྱུད། ༩ ཁྲོ་ཕུའི་བཀའ་བརྒྱུད་རྣམས་སོ། །སླ་བཤད་ནི། རྡོ་རྗེ་འཆང་ནས་ཏེ་ལོ་ན་རོའི་བར་དུ་བྱོན་པའི་བཀའ་བབས་བཞིའི་གདམས་པ་རྣམས་རྗེ་མར་པ་དང་མཁས་གྲུབ་ཁྱུང་པོ་ལ་མངའ་བས། དེའི་ཆོས་བརྒྱུད་འཛིན་པ་རྣམས་ལ། བཀའ་བརྒྱུད་པ་ཞེས་བྱའོ། །

བཀའ་སྐུར་བསྐུལ། ༧དགོང་ས་མཆོག་དང་། ༧རྒྱལ་ཚབ། སྲིད་སྐྱོང་། བཀའ་ཤག་ཅི་རིགས་ནས་བཀའ་ཁྲབ་གནང་དགོས་རིགས་མགྲོན་གཉེར་ཆེན་མོ་དང་། སྣེ་མགྲོན། བཀའ་མགྲོན་ཁྱུངས་སོ་སོར་བརྒྱུད་དེ་ཡིག་ཐོག་དང་། ངག་ཐོག་ཇི་འོས་སྐབས་བསྟུན་བཀའ་ཁྲབ་བསྐུལ་བ་དེ་ལ་མགྲོན་བརྒྱུད་བཀའ་སྐུར་བསྐུལ་ཟེར། ཞེས་སྣར་སྐྱིད་དགེ་དབང་དོན་གྲུབ་ལགས་ཀྱིས་བརྩམས་པའི་༧རྒྱལ་མཆོག་སྐུ་འཕྲེང་བཅུ་གསུམ་པ་ཆེན་པོའི་མཛད་རྣམ་ལས་གསུངས་པ་ལྟར་བཀོད།

བཀའ་བཅུ་པ། དཀའ་བཅུ་པ་དང་འདྲ། སླ་བཤད་ནི། རྒྱལ་བའི་བཀའ་མི་འདྲ་བ་བཅུ་ལ་སློབ་གཉེར་བྱས་ཏེ་གྲྭ་སྐོར་དམ་བཅའ་བཞག་པས་ན་དེ་སྐད་ཅེས་བྱའོ། །

བཀའ་ཐང་སྡེ་ལྔ། བཀའ་ཐང་སྡེ་ལྔ་ནི། སློབ་དཔོན་པད་མ་འབྱུང་གནས་ཀྱིས་གསུངས་པའི་རྒྱལ་པོ་བཀའ་ཐང་། བཙུན་མོ་བཀའ་ཐང་། བློན་པོ་བཀའ་ཐང་། ལོ་པཎ་བཀའ་ཐང་། ལྷ་འདྲེ་བཀའ་ཐང་དང་ལྔའོ། །འདི་རྣམས་ལ་པད་མ་བཀའ་ཐང་ཡང་ཟེར། གཏེར་ཆེན་ཡར་རྗེ་ཨོ་རྒྱན་གླིང་པ་མཆོག་གྲུབ་རྒྱལ་པོས་རབ་བྱུང་བཞི་པའམ་ལྔ་པའི་ནང་། བསམ་ཡས་རྫོའི་མཆོད་རྟེན་ནས་རྒྱལ་པོ་བཀའི་ཐང་ཡིག། ཁམས་གསུམ་ཟངས་ཁང་གླིང་ནས་བཙུན་མོ་བཀའ་ཐང་། ཤེལ་བྲག་ནས་

བློན་པོ་བཀའ་ཐང་། དགེ་རྒྱས་བྲེ་མ་གླིང་གི་ལྷ་ཁང་ནས་ལོ་པཎ་བཀའ་ཐང་། བུ་ཚལ་གསེར་ཁང་གླིང་ནས་ལྷ་འདྲེ་བཀའ་ཐང་བཅས་གཏེར་ནས་བཞེས་ཏེ་དར་སྤེལ་མཛད། ༼ བཀའ་ཐང་སྡེ་ལྔ་ལས་དང་པོ་རྒྱལ་པོ་བཀའ་ཐང་གི་དཀར་ཆག་ནི ༽ ༡ སྣོད་ཀྱི་འཇིག་རྟེན་ཇི་ལྟར་ཆགས་ཚུལ། ༢ བཅུད་ཀྱི་སེམས་ཅན་ཇི་ལྟར་གྲུབ་ཚུལ། ༣ འཁོར་ལོས་སྒྱུར་རྒྱལ་ཇི་ལྟར་བྱོན་ཚུལ། ༤ བདེ་གཤེགས་རྒྱལ་བ་ཇི་ལྟར་བྱོན་ཚུལ། ༥ ཕྱི་ནང་ཐེག་པ་ཇི་ལྟར་གསུངས་ཚུལ། ༦ ཞུ་དང་སྟུད་པོ་ཇི་ལྟར་བྱོན་ཚུལ། (ཞུས་དང་སྟུད་པ་ཇི་ལྟར་བྱོན་པ) ༧ བོད་ཁམས་ཆོས་རྒྱལ་ཇི་ལྟར་བྱོན་ཚུལ། (བོད་དུ་ཆོས་རྒྱལ་ཇི་ལྟར་བྱོན་པའི་ལེའུ) ༨ ལོ་པཎ་སྐྱེས་བུ་ཇི་ལྟར་བྱོན་ཚུལ། ༩ བོད་དུ་དམ་ཆོས་ཇི་ལྟར་དར་ཚུལ། ༡༠ སྔགས་འཆང་གྲུབ་ཐོབ་ཇི་ལྟར་བྱོན་ཚུལ། ༡༡ རྒྱལ་པོའི་ཐུགས་དམ་ཇི་ལྟར་བཞེངས་ཚུལ། ༡༢ རྒྱལ་བརྒྱུད་གཙུག་ལག་ཁང་ཆེན་བརྩིགས་ཚུལ། ༡༣ སྲོང་གི་བང་སོ་ཇི་ལྟར་མཆོད་ཚུལ། ༡༤ བཞེངས་པའི་ལྷ་ཁང་ཇི་ལྟར་བཞེངས་པ། ༡༥ བཞུགས་ཀྱི་སྐུ་མཁར་ཇི་ལྟར་བརྩིགས་ཚུལ། ༡༦ བཀའ་ཡི་ནན་ཐག་ཇི་ལྟར་གདམས་པ། ༡༧ རྗེས་ཀྱི་རྗོ་རིང་ཇི་ལྟར་བསླངས་ཚུལ། ༡༨ མ་འོངས་རྒྱལ་བརྒྱུད་ནོར་སྐལ་ཇི་ལྟར་སྦས་ཚུལ། ༡༩ མཐའ་མའི་དུས་སུ་ཇི་ལྟར་འབྱུང་ཚུལ། ༼ གཉིས་པ་བཙུན་མོ་བཀའ་ཐང་གི་དཀར་ཆག ༽ ༡ བསམ་ཡས་འགྲོངས་པ། ༢ སྔགས་པའི་སྔགས་གླུ་སྡེ་བཞི། ༣ རྗེ་ཡི་དགའ་གླུ་བཅུ་གསུམ། ༤ མི་རེས་གླུ་རེ་བླངས་པའི་ཁོག་ཕུབ། ༥ སྤྲུལ་པ་བཀྲི་བ། ༦ མི་རྣམས་དང་དྲི་བ་དྲིས་ལན་མཛད་པ། ༧ བཙུན་མོ་ཚེ་སྤོང་བཟའ་དམར་རྒྱན་བེ་རོ་ཙ་ནར་ཆགས་སེམས་སྐྱེས་པ། ༨ བཙུན་མོས་ལྗོ་ཡོང་བཏབ་པ། ༩ བེ་རོ་ཙ་ན་དང་མགར་བ་འཕྲད་པ། ༡༠ རྒྱལ་པོ་ཁྲི་སྲོང་ལྡེ་བཙན་གྱིས་བེ་རོ་ཙ་ན་འཚོལ་དུ་གཤེགས་པ། ༡༡ བེ་རོ་ཙ་ནས་ཀླུ་བསྒྲུབས་ནས་བཙུན་མོ་ལ་ཙི་ཙི་རྣ་ལའི་ནད་བཏང་བ། ༡༢ མོ་མའི་ལུང་འབྲས་ལྟར་བཙུན་མོས་ལྗོ་ཡོང་སྐྱུར་བཏབ་བྲང་པོར་སྨྲ་བར་ཁས་བླངས་པ། ༡༣ ཨུ་རྒྱན་ཆེན་པོའི་སྤྱན་སྔར་བཙུན་མོས་བྲང་པོར་ཞུས་ཤིང་། ཨུ་རྒྱན་གྱིས་ལུང་བསྟན་མཛད་ནས་བེ་རོ་ཙ་ན་ཕྱིར་ལོག་ཏུ་གདན་དྲངས་པ། ༡༤ བཙུན་མོས་བཤགས་པ་ཕུལ་བས་བེ་

རོ་ཅན་ཐུགས་དགྱེས་ཏེ་བཙུན་མོ་ནད་ལས་གྲོལ་བར་མཛད་པ། ༡༥ བཙུན་མོའི་སྦྲིབ་པ་འབྱོངས་སམ་མ་འབྱོངས་བརྟག་པ་མཛད་པ། ༡༦ བཙུན་མོས་སྦྲིབ་སྦྱོངས་ཕྱག་འཚལ་བྱས་པ། ༡༧ བཙུན་མོས་ལྷོ་ལོང་བཏབ་པ་སངས་པ། ༡༨ བགོད་གཞི་བསྟན་པ། ༡༩ རྒྱལ་པོའི་སྲས་མོ་ལྷ་ལྕམ་ཁྲིམ་པ་རྒྱན་བརྟག་པ། ༢༠ ལྷ་ལྕམ་ཁྲིམ་པ་རྒྱན་ལ་བུ་བདུད་སྤྲུལ་སྐྱེས་པ། ༢༡ བུད་མེད་ཀྱི་སྐྱོན་སོགས་དགེ་སྡིག་སྐོར་འགའ་བསྟན་པ། ༢༢ ཨུ་རྒྱན་པདྨས་མདོན་ཞེས་ཀྱིས་འབྱུང་འགྱུར་ལུང་བསྟན་པ། ངུང་དཀར་ཚིག་མཛོད་དུ་འདི་ལ་ལེ་ཚུ་ཉེར་གཅིག་ཡོད་ཅེར། ༼ སློན་པོ་བཀའ་ཐང་གི་དཀར་ཆག ༽འགོ་བརྗོད། ༡ མི་ཡི་འཆད་ཁུངས་བསྟན་པ། ༢ མིའི་རྒྱལ་པོ་ཇི་ལྟར་བྱོན་བསྟན་པ། ༣ བློན་པོའི་བྱུང་ཁུངས་བཤད་པ། ༤ སྟོང་སྡེའི་དམག་རྟ་དཔྱད་པའི་སྐབས། ༥ ཆོས་ཁྲིམས་བཅས་པའི་སྐབས། ༦ རྒྱལ་ཁྲིམས་བཅས་པའི་སྐབས། ༧ འབངས་ཀྱི་སྤྱི་ཚིས་བཅས་པའི་སྐབས། ༨ ཡུལ་ཁམས་རྒྱ་བསྐྱེད་མཐའ་དམག་རྣམས་བཏུལ་བའི་སྐབས། ༩ མངའ་འོག་བོད་ཀྱི་རྣམ་ཐར་བསྟན་པའི་སྐབས། ༡༠ དྲང་དོན་རིམ་གྱིས་པ་ཡོད་སྨྲ་བའི་སྡེ་པའི་སྐབས། ༡༡ བསྟན་པ་ཅིག་ཅར་བའི་སྐབས། ༡༢ རྩེ་མེན་རིམ་གྱིས་པའི་སྐབས། ༡༣ སྟོན་མུན་ཅིག་ཅར་འཇུག་པའི་སྐབས། ༡༤ བོད་ཀྱི་སྡེ་པ་ལྔ་བ་དབུ་མ་དང་སྤྱོད་པ་ཡོད་སྨྲའི་ལྟ་ཆོས་སྐབས། ༡༥ མི་ཆོས་བསྟན་པའི་སྐབས། ༡༦ སྐུ་གསུམ་གྱིས་གསུངས་པ་ཆོས་ཡིན་པའི་སྐབས། ༡༧ ཆོས་དང་ཆོས་མིན་ཕྱེ་བའི་སྐབས། ༡༨ བསྟན་པའི་གཞི་བཞགས་པའི་སྐབས། ༡༩ བློན་པོའི་ལག་རིས་ཇི་ལྟར་བྱས་པའི་སྐབས། ༢༠ མཆོད་པའི་ཕན་ཡོན་བསྟན་པའི་སྐབས། ༢༡ མ་མཆོད་པའི་ཉེས་དམིགས་བསྟན་པའི་སྐབས། ༢༢ བོན་གཏན་ལ་ཕབ་པའི་སྐབས། ༢༣ རྩིས་གཏན་ལ་ཕབ་པའི་སྐབས། ༢༤ སྨན་གཏན་ལ་ཕབ་པའི་སྐབས། ༢༥ ཆོས་གཏན་ལ་ཕབ་པའི་སྐབས། ༢༦ དུས་གསུམ་མཁྱེན་པས་སྔ་མ་ཅི་ཡིན་དེ་ལྟར་ཞེས་པའི་སྐབས། ༢༧ དུས་གསུམ་མཁྱེན་པས་ད་ལྟ་ཅི་ཡིན་གསུངས་པའི་སྐབས། ༢༨ ཕྱི་མ་ཅི་འགྱུར་བསྟན་པའི་སྐབས། ༢༩ བསྟན་ཞབས་གཏེར་གྱིས་སྐྱོང་བའི་སྐབས། ༣༠ གཏེར་མིན་གཏེར་འདྲ་བསྟན་པའི་སྐབས། ངུང་དཀར་ཚིག་མཛོད་དུ་འདི་ལ་

ལེ་ཙུ་སོ་གཉིས་ཡོད་ཟེར། ༼ལོ་པཎ་བཀའ་ཐང་གི་དཀར་ཆག ༽༡ ཞུ་བ་པོ་གསུམ་གྱི་ཞུ་དོན་ཉེ་ཤུ་པ། ༢ ཕྱི་སྣོད་འཇིག་རྟེན་ཆགས་ཚུལ་བསྟན་པ། ༣ གཟུགས་མེད་རྣམ་བཞི་བཤད་པ། ༤ གཟུགས་ཁམས་བཤད་པ། ༥ འདོད་ལྷ་རིགས་དྲུག་བསྟན་པ། ༦ ལྷ་མིན་གྱི་རྒྱུ་འབྲས་བཤད་པ། ༧ མི་རྣམས་ཀྱི་རྒྱུ་འབྲས་བཤད་པ། ༨ དུད་འགྲོའི་རྒྱུ་འབྲས་བཤད་པ། ༩ ཡི་དྭགས་ཀྱི་རྒྱུ་འབྲས་བཤད་པ། ༡༠ དམྱལ་བའི་རྒྱུ་འབྲས་བཤད་པ། ༡༡ སྐུ་གསུམ་གྱི་ཞིང་ཁམས་བསྟན་པ། ༡༢ དུས་གསུམ་སངས་རྒྱས་བྱོན་ཚུལ་བསྟན་པ། ༡༣ ཉན་ཐོས་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་བསྟན་པ། ༡༤ རང་རྒྱལ་ཐེག་པའི་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་བསྟན་པ། ༡༥ བྱང་སེམས་ཐེག་པའི་ཕུན་ཚོགས་བསྟན་པ། ༡༦ བྱ་རྒྱུད་ཀྱི་ཕུན་ཚོགས་བསྟན་པ། ༡༧ སྤྱོད་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཕུན་ཚོགས་བསྟན་པ། ༡༨ རྣལ་འབྱོར་རྒྱུད་ཀྱི་ཕུན་ཚོགས་བསྟན་པ། ༡༩ མ་ཧཱ་ཡོ་གའི་ཕུན་ཚོགས་བསྟན་པ། ༢༠ ཨ་ནུ་ཡོ་གའི་ཕུན་ཚོགས་བསྟན་པ། ༢༡ ཨ་ཏི་ཡོ་གའི་ཕུན་ཚོགས་བསྟན་པ། ༢༢ སྤྱི་ཏི་ཡོ་གའི་ཕུན་ཚོགས་བསྟན་པ། ༢༣ ཐེག་པའི་ཤན་འབྱེད་བསྟན་པ། ༢༤ རང་རྒྱལ་ཐེག་པ་བསྟན་པ། ༢༥ བྱང་སེམས་ཐེག་པ་བསྟན་པ། ༢༦ ཀྲི་ཡའི་ཐེག་པ་བསྟན་པ། ༢༧ ཡོ་གའི་ཐེག་པ་བསྟན་པ། ༢༨ མ་ཧཱ་ཡོ་གའི་ཐེག་པ་བསྟན་པ། ༢༩ ཨ་ནུ་ཡོ་གའི་ཐེག་པ་བསྟན་པ། ༣༠ ཨ་ཏིའི་ཐེག་པ་བསྟན་པ། ༣༡ སྤྱི་ཏིའི་ཐེག་པ་བསྟན་པ། ༣༢ ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཉམས་ལེན་བསྟན་པ། ༣༣ སངས་རྒྱས་བསྟན་པ་དར་ནུབ་བསྟན་པ། ༣༤ མདོར་བསྡུས་གཞི་ལམ་འབྲས་བུ་བསྟན་པ། ༣༥ སེམས་ཀྱི་གནས་ལུགས་བསྟན་པ། མཇུག་བྱང་བཅས་སོ། །༼ ལྷ་འདྲེ་བཀའ་ཐང་གི་དཀར་ཆག ༽༡ འགོ་བརྗོད་དང་འབྲེལ་དམྱལ་བའི་འགྲོ་དོན་མཛད་ཚུལ་བསྟན་པ། ༢ ཡི་དྭགས་ཀྱི་འགྲོ་དོན་མཛད་པ། ༣ དུད་འགྲོའི་འགྲོ་དོན་མཛད་པ། ༤ མིའི་འགྲོ་དོན་མཛད་པ། ༥ ལྷ་མ་ཡིན་གྱི་འགྲོ་དོན་མཛད་པ། ༦ ལྷའི་འགྲོ་དོན་མཛད་པ། ༧ ཨོ་རྒྱན་པདྨ་འབྱུང་གནས་ཀྱི་ཆེ་བ་བཞི་བཅུ། ༨ བལ་མོ་ཤཱཀྱ་དེ་བ་བདུད་ཀྱིས་བསླུས་པ་མ་བསླུས་པ་སོགས། ༩ བར་སྣང་གློག་མ་སྤྲིན་གསུམ། ༡༠ བལ་མོ་ཀུན་ས་ཞི་བདུད་ཀྱིས་བསླུས་པ། ༡༡ ལྷ་ལྕམ་ཀུན་ས་ཞི་བདུད་ཀྱིས་ངན་སོང་གནས་

སུ་ཁྲིད་པ། ༡༢ ལྷ་ལྷམ་ཀུན་ས་ཞི་བདུད་ཀྱིས་ངན་སོང་གནས་ནས་བཏོན་པ། ༡༣ ལྷ་འདྲེ་གཡུལ་ལོག་པ། ༡༤ བལ་ཡུལ་ཡང་ལེ་ཤོད་དུ་ཕྱུར་པ་ཟེབས་པས་ལྷ་འདྲེའི་ཞི་བསྣུགས་བྱུང་བ། ༡༥ དམ་ཅན་རྡོ་རྗེ་ལེགས་པ་དམ་ལ་བཏགས་པ། (༢༢ན༦) ༡༦ སྐུ་ལ་ཐང་ལྷ་སོ་ཤ་ཡུ་ཆུང་འབར་གསུམ་དམ་ལ་བཏགས་པ། (༢༨ན༥) ༡༧ འབར་མ་གསུམ་དང་གནོད་སྦྱིན་གཙུག་ན་མེ་འབར་དམ་ལ་བཏགས་པ། (༣༢ན༥) ༡༨ གླུ་མལ་གྲོ་གཟི་ཅན་བཏུལ་བ། (༣༩ན༢) ༡༩ ཟེའུ་བྲང་བཏུལ་བ། (༣༦བ༦ནས་དབུ་བཙུགས། མཇུག་༣༩བ༢ན་རྫོགས) ༢༠ ལྷ་འདྲེ་བཏུལ་བ། (༣༩བ༢ན་དབུ་བཙུགས) ༢༡ གནས་པོ་ཟེ་སྟོན་ལ་གཙུག་ལག་ཁང་ལུང་བསྟན་པ། ༢༢ བསྟན་པ་གླིང་ལོག་བྱུང་ཚུལ། ༢༣ བསྟན་ཞབས་གཏེར་སྦྱོང་མཛད་པ། ༢༤ རྒྱ་བོད་དྲིན་ཆེན་གང་ལ་གང་འདུལ་མཛད་པ། དུང་དཀར་ཚིག་མཛོད་དུ་འདིའི་སྐོར་ལ་འདི་ལྟར་གསུངས་ཏེ། བཀའ་ཐང་སྡེ་ལྔ་འདི་གཞི་རྩའི་ཆ་ནས་བཙན་པོའི་དུས་སྐབས་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་ལ་ཞིབ་འཇུག་བྱེད་རྒྱུར་མཁོ་བའི་དཔྱད་གཞི་མང་པོ་ཡོད་པས་རིན་ཐང་ཆེན་པོ་ཡིན་ཡང་། སྐབས་སྐབས་སུ་ནང་པ་སངས་རྒྱས་པའི་ལྟ་ཚུལ་ཡོངས་གྲགས་དང་མི་མཐུན་པ་ཡང་ཡོད་པས་གཟིགས་པ་པོ་རྣམས་ཀྱིས་འདོར་ལེན་གནང་འོས་གལ་ཆེའི་གནས་སུ་མཐོང་ཞིང་། ཞེས་བཤད་ཡོད་དོ། །

བཀའ་ཐམ་བདེ་སྐྱིད་མ། [༢]གོང་ས་སྐུ་འཕྲེང་བདུན་པ་བསྐལ་བཟང་རྒྱ་མཚོ་མཆོག་གིས་བོད་གཞུང་བཀའ་ཤག་བསྐྱར་འཛུགས་བསྐྲུངས་པ་དེ་སྐབས་བཀའ་ཤག་ལ་བསྩལ་བའི་ཐམ་ག་ཞལ་རིས་སུ་ཧོར་ཡིག་བདེ་སྐྱིད་ཅེས་འཁོད་པ་དེ་ཡིན། ཞེས་སྣར་སྐྱིད་ངག་དབང་དོན་གྲུབ་ལགས་ཀྱིས་བརྩམས་པའི་[༣]རྒྱལ་མཆོག་སྐུ་འཕྲེང་བཅུ་གསུམ་པ་ཆེན་པོའི་མཛད་རྣམ་ལས་གསུངས་པ་ལྟར་བཀོད།

བཀའ་དྲིན་གསུམ་ལྡན། མདོ་ལུགས་ལྟར་བྱེད་ན། རང་ལ་བསླབ་སྡོམ་དང་། ལུང་། ཁྲིད་གསུམ་གནང་བའི་བླ་མ་ལ་བཀའ་དྲིན་གསུམ་ལྡན་ཟེར་ཞིང་། སྔགས་ལུགས་ལྟར་བྱེད་ན། དབང་བསྐུར། རྒྱུད་བཤད། མན་ངག་གནང་བའི་བླ་མ་ལ་ཟེར།

བཀའ་གདམས། བཀའ་གདམས་པ་ཞེས་པའི་ཐད་དུ་གཟིགས།

བཀའ་གདམས་སྐུ་མཆེད་གསུམ། འབྲོམ་གྱི་སློབ་མ་སྐུ་མཆེད་གསུམ་སྟེ། རྒྱལ་སྲས་སྐུ་མཆེད་གསུམ་ཞེས་པའི་ཐད་དུ་གཟིགས།

བཀའ་གདམས་སྲུང་མ་བཅུ་གཉིས། པཎ་ཆེན་བློ་བཟང་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན་གྱིས། ༡ གཙོ་བོ་དམག་ཟོར་མ། ༢ མ་ཅིག་དཔལ་གྱི་ལྷ་མོ། ༣ ལྷ་མོ་དུད་སོལ་མ། ༤ ལྷ་མོ་ཕྱག་བཞི་མ། ༥ ལྷ་མོ་དུས་མཚན་མ། ༦ རང་འབྱུང་རྒྱལ་མོ། ༧ ལྷ་མོ་ནམ་མཁའི་གོས་ཅན། ༨ ལྷ་མོ་ནམ་གྲུ་མ། ༩ ལྷ་མོ་ཙན་ཌི་ཀ། ༡༠ (ལྷ་མོ་ཨེ་ཀ་ཛ་ཊི། བཅུ་གཅིག་པ་དང་བཅུ་གཉིས་པ་གཉིས་དེར་མི་གསལ་བས། ཁ་ཅིག་མ་ཅིག་རྡོ་རྗེ་གཡོག་རྒོད་མ་ཡིན་ཟེར། ཁ་ཅིག་ལ་སྐྱོད་ཨ་ཕྱི་ཆོས་ཀྱི་སྒྲོན་མ་ཡིན་ཟེར། གོང་གི་དེ་རྣམས་ངོས་འཛིན་མཛད་པ་ཨེ་ཕྱི་ལས་འབྱུང་ངོ་། །ཞེས་གློང་རྡོལ་བླ་མའི་གསུང་འབུམ་གླེགས་བམ་གཉིས་པ་༥༦ ༩ན་གསལ་ལོ)

བཀའ་གདམས་ཆུ་བོ་གཅིག་འདྲེས། བྱང་ཆུབ་ལམ་རིམ་གཞུང་ཆེན་མོའི་སྐྱེང་ནས་འཆད་པ་པོ་པོ་ཧོ་བ་ནས་ཤར་བ་ལ་བརྒྱུད་པའི་བཀའ་གདམས་གཞུང་པ་བ། དེ་ལས་ཐུང་ཟད་བསྡུས་པའི་ལམ་རིམ་བསྟན་རིམ་དང་སྦྱར་ནས་འཆད་པ་དགོན་པ་བ་ནས་སྣེ་ཨུ་ཟུར་པར་བརྒྱུད་པ་བཀའ་གདམས་ལམ་རིམ་པ་དང་། རྟེན་འབྲེལ་སྙིང་པོའི་ཁྲིད་སོགས་བླ་མའི་མན་ངག་དང་སྦྱར་ནས་འཆད་པ་སྤྱན་སྔ་བ་ནས་བྱ་ཡུལ་བ་ལ་བརྒྱུད་པའི་བཀའ་གདམས་མན་ངག་པ་དང་བརྒྱུད་པ་གསུམ་ཡོད་ལ། བཀའ་གདམས་ཀྱི་བརྒྱུད་པ་གསུམ་པོ་རྗེ་ཙོང་ཁ་པ་ནས་ལོགས་སུ་མེད་པར་བརྒྱུད་པའི་ཆུ་བོ་གཅིག་ཏུ་འདྲེས་པས་དེ་སྐད་ཅེས་བརྗོད་དོ། །

བཀའ་གདམས་ཐིག་ལེ་བཅུ་དྲུག རྒྱལ་དབང་སྐུ་ཕྲེང་བཅུ་བཞི་པ་ཆེན་པོ་བསྟན་འཛིན་རྒྱ་མཚོས། བཀའ་གདམས་ཐིག་ལེ་བཅུ་དྲུག་གི་ཆོས་སྐོར་འདི་དག་སྣང་གི་ཆོས་སྐོར་ལྟ་བུ་ཞིག་ཡིན་པར་གསུངས་ཤིང་། འདི་རྫོ་རྫོག་འབྲོམ་གསུམ་གྱི་དག་སྣང་དུ་བྱུང་བའི་ཆོས་སྐོར་དང་། རྒྱུད་སྡེ་བརྩེགས་པ་ཡིན་ན་ཐིག་ལེ་གོང་མ་རྣམས་ཕལ་ཆེར་བྱ་རྒྱུད་གཞིར་བཞག་ལྟ་བུ་དང་། ཐིག་ལེ་བཅོ་ལྔ་པ་དང་བཅུ་དྲུག་གཉིས་བླ་མེད་ཆགས་བསྟོད་ཡོད་རེད། འདི་ལ་

ཡོངས་གྲགས་ཀྱི་དབང་ཆེན་གྱི་འཁྲོས་དང་འདྲ་བའི་ཚོ་གའི་ཚུལ་ཡང་མེད་ཅིང་། ཐིག་ལེ་བཅུ་དྲུག་གི་ཆོས་སྐོར་འདི་ཚད་ལྡན་གྱི་ཆོས་སྐོར་དུ་ཞལ་བཞེས་མི་མཛད་པ་ཡང་ཡོད་དེ། མཁས་གྲུབ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་གསུང་ནང་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་ནང་དུ་བོད་ཀྱི་བླ་མ་བཀོད་པ་མི་འཚམ་གསུངས་པ་སོགས་ཡོད་པར་གསུངས། རྗེ་དགེ་འདུན་གྲུབ་པ་ཐིག་ལེ་བཅུ་དྲུག་གི་ཉམས་བཞེས་མཛད་ཅིང་། ཕལ་ཆེར་གཞན་ལའང་འཆད་སྤེལ་གནང་གི་ཡོད་པ་འདྲ་ཞིང་། འགའ་ཞིག་གིས་དགེ་འདུན་གྲུབ་པ་ལ། བཀའ་གདམས་ཕ་ཆོས་བུ་ཆོས་དང་དེ་དང་འབྲེལ་བའི་ཐིག་ལེ་བཅུ་དྲུག་གི་ཆོས་སྐོར་རྣམས་ཆོས་ཚད་ལྡན་ཡིན་མིན་བཀའ་དྲིས་ཞུས་པར། དེའི་ལན་དུ་ཆོས་རྣམ་དག་ཡིན་མིན་ནི་ངས་མི་ཤེས། སེམས་ལ་ཕན་པོ་ནི་འདུག་ཅེས་གསུང་ལན་གནང་བར། ༧གོང་ས་མཆོག་ནས "རྗེ་དགེ་འདུན་གྲུབ་པས་ལན་ཡག་པོ་བསྐྱོན་འདུག་འདུག་ག" ཞེས་བཞད་མོ་སྐྱ་རྩེད་དང་བཅས་ཏེ་གསུངས། དེའི་མཇུག་ཏུ། སེམས་ལ་ཕན་པ་ཞིག་བྱུང་ན་དེ་གལ་ཆེ་གི་རེད་བ་གསུངས། བརྒྱུད་རིམ་ནང་འབྱུང་བ་ལྟར། ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་དགེ་འདུན་གྲུབ་པ་དང་། དགེ་འདུན་རྒྱ་མཚོ་དང་། དེ་ནས་རྒྱལ་མཆོག་ལྔ་པ་ཆེན་པོ་བཅས་ནས་ཐིག་ལེ་བཅུ་དྲུག་གི་དར་སོ་ཤུགས་ཆེན་པོ་ཡོད་ས་རེད་ཅེས་དང་། བྱང་ནྭ་སྒྲིང་དུ་ཐིག་ལེ་བཅུ་དྲུག་གི་ཚོ་གའི་དར་སོ་ཤུགས་ཆེན་པོ་ཡོད་པའི་བཟོ་འདྲ་ཞིག་མཐོང་བྱུང་ཞེས་དང་། སྐྱབས་རྗེ་ཁྲི་བྱང་རིན་པོ་ཆེས་ཆེད་དམིགས་ཀྱིས་ལྟ་གས་བསྟེན་གནང་སྟེ་གྲུབ་མཆམས་སུ། ༧གོང་ས་མཆོག་ནས་བཀའ་དབང་ཞུས་ཤིང་། ཕྱིས་སུ་ལྟ་གས་བསྙེན་གནང་སྐབས་མཐའ་ལམ་བཟང་པོ་བྱུང་ཞེས་བྱུང་ཚུལ་དང་། རྒྱལ་དབང་མཆོག་གིས་སྐྱབས་རྗེ་ཁྲི་བྱང་རིན་པོ་ཆེའི་སྐུ་མདུན་ནས་ཆེད་དམིགས་ཀྱིས་ཞུས་ཤིང་། སྐྱབས་རྗེ་རིན་པོ་ཆེ་མཆོག་གིས་ཀྱང་ཆེད་དུ་གཉེར་ནས་ལྟ་གས་བསྙེན་གནང་སྟེ་བསྐུལ་བར་བརྟེན། ཐོག་མའི་ཐུགས་རེ་ལ་དབང་དང་པོ་དེ་སྐྱབས་རྗེ་ཁྲི་བྱང་རིན་པོ་ཆེའི་ཡང་སྲིད་ལ་འབུལ་རྒྱུ་བྱུང་ན་སྙམ་པའི་ཐུགས་རེ་ཡོད་ཀྱང་། དེ་མ་བྱུང་བ་རེད་ཅེས་ཐུགས་འགྱོད་ཀྱི་རྣམ་པ་ལྟ་བུས་གསུངས། གཞན་གྱིས་ཤོད་ཡ་ལ། ༧གོང་ས་མཆོག་ནས་ཁྲི་བྱང་རིན་པོ་ཆེའི་མཆོག་སྤྲུལ

མཆོག་ལ་ཕེབས་རོགས་ཞེས་རེ་སྐུལ་ཞུས་ཏེ་ཡུན་རིང་ཕེབས་སྐྱུག་ཞུས་ཀྱང་མ་ཕེབས་པ་རེད་ཅེས་ཤོད་མཁན་འདུག ཀྲུལ་དབང་མཆོག་ནས་དབང་འདི་ལན་མ་ཚུང་བ་ཞིག་བརྟོན་པས། བྱིན་རླབས་ཅན་ཞིག་ཏན་ཏན་རེད་འདུག་ཅེས་བཀའ་བསྩལ།

བཀའ་གདམས་གདམས་ངག་པ། འབྲོམ་རིན་པོ་ཆེ་ནས་དཔལ་ལྡན་དགོན་པ་བ་དང་། སྣེའུ་ཟུར་པ་སོགས་ནས་བརྒྱུད་པ་དེ་ལ་བཀའ་གདམས་གདམས་ངག་པའམ་ལམ་རིམ་པ་ཟེར། དེའི་རྒྱུ་མཚན་གཞུང་རྒྱ་ཆེན་པོའི་སྦྱོར་བཤད་མ་མཛད་པར། ལམ་སྒྲོན་གཞིར་བཟུང་ལམ་རིམ་དང་། བསྟན་རིམ་སོགས་དང་སྦྱར་ཏེ་འཆད་ཅིང་། དེ་ཡང་སློབ་མ་རྣམས་ཐོག་མར་རིགས་དང་། རྟེན་འབྲེལ་བཅུ་གཉིས་ཀྱིས་འཁོར་ཚུལ་སོགས་འཁོར་བར་འཇུག་ལྡོག་གི་ཚུལ་ནས་འཁྲིད་པ་དེ་ཡིན།

བཀའ་གདམས་པ། ཇོ་བོ་རྗེ་དཔལ་ལྡན་ཨ་ཏི་ཤ་ནས་དབུ་བརྙེས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བཀའ་སྡེ་སྣོད་གསུམ་གྱི་དོན་མ་ལུས་པ་སྐྱེས་བུ་གསུམ་གྱི་ལམ་རིམ་དུ་བསྡུས་ནས་ཉམས་སུ་ལེན་པའི་གྲུབ་མཐའ་ལ། བཀའ་གདམས་པ་ཟེར། འབྲོམ་གྱི་ཞལ་ནས། ངོ་མཚར་བཀའ་ནི་སྡེ་སྣོད་གསུམ་ཡིན་ཏེ། །གདམས་པ་སྐྱེས་བུ་གསུམ་གྱིས་མཛེས་པ་ཡི། །བཀའ་གདམས་རིན་ཆེན་གསེར་གྱི་ཕྲེང་བ་ལ། །འགྲོ་བ་གང་གིས་བགྲངས་ཀྱང་དོན་ཡོད་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །བཀའ་གདམས་པའི་ལུགས་སྲོལ་ཁྱད་པར་ཅན་དེ་ཇི་ལྟར་བྱུང་བའི་ཚུལ་ནི། ཇོ་བོ་རྗེ་དཔལ་ལྡན་ཨ་ཏི་ཤ་ནས་དབུ་བརྙེས། སྟོན་པ་རིན་པོ་ཆེས་སྲོལ་ཕྱེས། སྐུ་མཆེད་གསུམ་གྱིས་དར་ཞིང་རྒྱས་པར་མཛད། གླང་ཤར་གཉིས་དང་བྱ་ཡུལ་བ་སོགས་ཀྱིས་དེ་ལས་ཀྱང་རྒྱས་པར་མཛད་པའོ། །བཀའ་གདམས་པ་ལ་དབྱེ་ན། བཀའ་གདམས་གཞུང་པ་བ། བཀའ་གདམས་གདམས་ངག་པ། བཀའ་གདམས་མན་ངག་དང་གསུམ་ཡོད། སོ་སོའི་ངོས་འཛིན་སོ་སོའི་ཐད་དུ་གཟིགས། སྒྲ་བཤད་ལ་གཉིས་ཏེ། དང་པོ་ནི། སངས་རྒྱས་ཀྱི་བཀའ་ལས་ཡིག་འབྲུ་གཅིག་ཀྱང་འདོར་དུ་མེད་པར་ཚང་མ་འཚང་རྒྱ་བའི་གདམས་ངག་ཏུ་གོ་བའི་གྲུབ་མཐའ་ཡིན་པས་ན། བཀའ་གདམས་པ་ཞེས་བྱའོ། །རྗེ་བདག་ཉིད་ཆེན་པོས་དཀའ་བཅུ་རིན་ཆེན་

འཕེལ་ལ་བཀའ་གདམས་ཞེས་པའི་དོན་གང་ཡིན་བཀའ་འདྲི་གནང་བར། རྒྱལ་བའི་བཀའ་ལས་ཡི་གེ་ན་གཅིག་ཀྱང་འདོར་དུ་མེད་པར་གདམས་ངག་ཏུ་གོ་བ་ལ་ཟེར་བ་ཡིན་ཞུས་པས། ཇོ་རིན་པོ་ཆེ་ཐུགས་ཤིན་ཏུ་དགྱེས་ནས་དེ་ཡིན་དེ་ཡིན་ཞེས་བསྔགས་བརྗོད་མཛད་པའི་ལོ་རྒྱུས་ཀྱང་ཡོད། དེབ་སྔོན་སྟོད་ཆ་༡༢༡ལས་ཀྱང་། རྒྱལ་བའི་བཀའ་མ་ལུས་པ་གང་ཟག་གཅིག་གི་ལམ་དུ་འཁྱེར་དགོས་པར་བཞེད་ཅིང་གསུངས་པས། དེ་སྐད་དུ་ཐོགས་པ་ཡིན། ཞེས་གསུངས་སོ། །གཉིས་པ་ནི། སངས་རྒྱས་ཀྱི་བཀའ་སྡེ་སྣོད་གསུམ་གྱི་དོན་མ་ལུས་པ་སྐྱེས་བུ་གསུམ་གྱི་ལམ་རིམ་དུ་བསྡུས་ནས་ཉམས་སུ་ལེན་པའི་གྲུབ་མཐའ་ཡིན་པས་ན་དེ་སྐད་ཅེས་བྱའོ། །བཀའ་གདམས་དགེ་བཤེས་པོ་ཏོ་བའི་རིང་ལ་བཀའ་གདམས་པའི་སྲོལ་འདི་ཉིད་ཏ་ཅང་དར་རྒྱས་ཆེས་ཆེན་པོ་བྱུང་སྟེ་བཀའ་གདམས་པ་ཟེར་བའི་སྒྲ་བོ་ཆེ་དེ་ཡང་པོ་ཏོ་བ་ཁོང་གི་རིང་ནས་གྲགས་པ་ཡིན་ཟེར་ཞེས་དེབ་སྔོན་སྟོད་ཆ་༡༢༨ན་གསལ་བ་ལྟར་རོ། །

བཀའ་གདམས་མན་ངག་པ། འབྲོམ་ནས་དགེ་བཤེས་སྤྱན་སྔ་བ། བྱ་ཡུལ་བ་སོགས་བརྒྱུད་པ་ལ་མན་ངག་པ་ཞེས་ཟེར། དེའི་རྒྱུ་མཚན་སློབ་མ་རྣམས་ལ། ཆོས་རྣམས་ཐམས་ཅད་རྒྱུ་ལས་བྱུང་། །ཞེས་སོགས་རྟེན་འབྲེལ་སྙིང་པོའི་མདོ་དོན་སྦྱར་ཏེ་བདེན་བཞིའི་ཚུལ་ནས་རིམ་གྱིས་ཁྲིད་ཅིང་། དེ་ཡང་བླ་མའི་སྙན་བརྒྱུད་མན་ངག་གཙོ་བོར་བྱས་ནས་འཆད་པ་དེ་ལ་མན་ངག་པར་གྲགས།

བཀའ་གདམས་གཞུང་དྲུག ས་རྒྱན་གཉིས། སྐྱེས་ཚོམས་གཉིས། བསླབ་སྤྱོད་གཉིས་ཏེ་དྲུག་གོ། རེ་རེ་ནས་བཤད་ན། བྱང་ས་དང་མདོ་སྡེ་རྒྱན་གཉིས། སྐྱེས་རབས་དང་ཆེད་དུ་བརྗོད་པའི་ཚོམས་གཉིས། བསླབ་བཏུས་དང་སྤྱོད་འཇུག་སྟེ་དྲུག་གོ།

བཀའ་གདམས་གཞུང་པ་བ། ཇོ་བོ་ཡབ་སྲས་ནས་དགེ་བཤེས་པོ་ཏོ་བ། ཤ་ར་བ་སོགས་ནས་བརྒྱུད་པ་ལ་བཀའ་གདམས་གཞུང་པ་བར་གྲགས། དེའི་རྒྱུ་མཚན། མདོ་སྡེ་རྒྱན་དང་། བྱང་ས། སྐྱེས་རབས་དང་ཚོམས། བསླབ་བཏུས་དང་སྤྱོད་འཇུག་བཅས་གཞུང་དྲུག་གཙོ་ཆེར་གཞིར་བཟུང་ཐོག རིན་ཆེན་ཕྲེང་བ། སློབ་སྤྲིང་། བཤེས་སྤྲིངས། ཀ་མ་ལ་ཤཱི་ལའི་སྒོམ་རིམ་སོགས་གཞུང་རྒྱ་ཆེན་པོ་དང་སྦྱར་ཏེ་འཆད་ནས་གདུལ་བྱ་བཀྲི་བས་དེ་སྐད་ཅེས་བརྗོད་པ་ཡིན།

བཀའ་གདམས་གསར་མ། རི་བོ་དགེ་ལྡན་པའི་རིང་ལུགས་ལ་བཀའ་གདམས་གསར་མ་ཞེས་བྱའོ། །དེའི་
རྒྱུ་མཚན་ནི། རི་བོ་དགེ་ལྡན་པའི་ལུགས་སྲོལ་ཉིད་ཀྱང་ཇོ་བོ་བཀའ་གདམས་པའི་རྣམ་ཐར་
གཞིར་བཞག་ལ་དབུ་མའི་ལྟ་བ་དང་གསང་སྔགས་ཀྱི་སྟོན་པ་བདག་པ་ལྟ་བུ་ཡིན་པས། ཆོས་
འབྱུང་རྣམས་སུ་དགེ་ལྡན་རིང་ལུགས་ལ་བཀའ་གདམས་གསར་མའི་མིང་གི་ཐ་སྙད་མཛད་
དོ། །ཞེས་ཐུའུ་བཀྭན་གྲུབ་མཐར་གསལ་བ་ལྟར་རོ། །

བཀའ་གདམས་ལྷ་བཞི། ཐུབ་དབང་། སྤྱན་རས་གཟིགས། སྒྲོལ་མ། མི་གཡོ་བ་དང་བཞིའོ། །ལྷ་བཞི་པོ་འདི་ཇོ་བོས་
འབྲོམ་སྟོན་རྒྱལ་བའི་འབྱུང་གནས་ལ་གནང་ནས། བཀའ་གདམས་ལྷ་བཞི་ཞེས་གྲགས་པ་འབྱུང་ངོ་། །བཀའ་
གདམས་གླེགས་བམ་༼ཀ༽༣༤ལས། འདི་ནི་འབྲོམ་གྱི་ལྷ་བཞི་ཡིན། །ཨ་ཏི་ཤ་ཡིས་ལེགས་པར་
གནང་། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །བཀའ་གདམས་ལྷ་བཞི་ལ་བརྟེན་པའི་བླ་མའི་རྣལ་འབྱོར་
ཉམས་སུ་ལེན་ཚུལ། པཎ་ཆེན་བློ་བཟང་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན་གྱི་གསུང་ཉེར་མཁོ་འགའ་ཞིག་
ཅེས་པ་༥(ན༢ན་གསལ་ལོ། །

བཀའ་བསྡུ། (འདུལ་བ) སངས་རྒྱས་ཞལ་བཞུགས་དུས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གསུང་རྣམས་གླེགས་བམ་
དུ་བཀོད་པ་མེད་ཀྱང་། སངས་རྒྱས་མྱ་ངན་ལས་འདས་པའི་ཕྱི་ལོ་ནས་བཟུམས་ཏེ། ཀུན་
དགའ་བོ་ལ་སོགས་པའི་བཀའ་བསྡུ་མཛད་པ་པོ་རྣམས་ཀྱིས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བཀའ་རྣམས་
ཕྱོགས་གཅིག་ཏུ་བསྒྲིགས་ནས་ཡི་གེར་གསལ་བར་བཀོད་ཅིང་གླེགས་བམ་དུ་བཞག་པ་ལ་
བཀའ་བསྡུ་ཞེས་ཟེར་རོ། །

བཀའ་བསྡུ་གཉིས་པ། (འདུལ་བ) བཅོམ་ལྡན་འདས་མྱ་ངན་ལས་འདས་ནས་ལོ་བརྒྱ་དང་བཅུ་ལོན་
པ་ (སྟེ་པ་གཞན་དག་གིས། སྟོན་པ་མྱ་ངན་ལས་འདས་ནས་ལོ་ཉིས་བརྒྱ་ཉི་ཤུ་ལོན་པ་ན་
བཀའ་བསྡུ་གཉིས་པ་མཛད་ཟེར་བ་ནི། རྒྱ་གར་ན་ལོ་ཕྱེད་ལ་ལོར་བརྩི་བའི་སྲོལ་ཡོད་པས་
དེའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་བཤད་པས། ལོ་བརྒྱ་དང་བཅུར་བཤད་པ་དང་དགོངས་པ་གཅིག་
ཏུ་གནས་སོ) ན། དགོས་པ་རྟུང་མིན་གྱི་གཞི་བཅུ་བསལ་བའི་ཕྱིར། གནས་ཡངས་པ་ཅན་
གྱི་ཀུསྨ་པུ་རིའི་གཙུག་ལག་ཁང་དུ། སྦྱིན་བདག་ཆོས་རྒྱལ་མྱ་ངན་མེད་ཀྱིས་ (བཀའ་བསྡུ་

གཉིས་པ་འདི་ཆོས་རྒྱལ་མྱ་ངན་མེད་ཀྱིས་སྦྱིན་བདག་མཛད་ཞེར་བ་དང་། ཡང་ཏྲ་ར་ནཱ་ཐའི་ཆོས་འབྱུང་དུ་ལི་ཙ་བྱིའི་རིགས་ལས་བྱུང་བའི་རྒྱལ་པོ་དགའ་བྱེད་ཀྱིས་སྦྱིན་བདག་བྱས་ཞེར་བ་གཉིས་འདུག་པས། ད་དུང་དཔྱད་པར་འཚལ་ལོ) མཛད་དེ། དགྲ་བཅོམ་པ་གྲགས་པ་ལ་སོགས་པ་བདུན་བརྒྱས་བསྡུ་བ་གཉིས་པ་མཛད་དོ། །བཀའ་བསྡུ་གཉིས་པ་འདི་སྟོན་པའི་གདུང་རབས་བདུན་གྱི་ལྷ་པ་ཏྲི་ཏྲི་ཀ་དང་། དྲུག་པ་ནག་པོ་གཉིས་ཀྱི་སྐུ་དུས་སུ་བྱུང་བ་ཡིན་ནོ། །འདི་འཕགས་པ་ཏྲི་ཏྲི་ཀས་འཕགས་པ་ནག་པོ་ལ་བསྟན་པ་མ་གཏད་པའི་སྔོན་རོལ་ཞིག་ཏུ་འཕགས་པ་ཏྲི་ཏྲི་ཀ་ལོ་མང་པོ་སྟུན་གཞི་བཞེས་ཏེ་མ་ལ་ཡའི་ཡུལ་གྱི་བྱེ་བྲག་གཽ་ཤཱམྦི་ཁོ་ནར་བཞུགས་ནས། གནས་དེའི་གདུལ་བྱ་ཙམ་ལས། ཡངས་པ་ཅན་པའི་དགེ་སློང་དག་ལ་ཆོས་གསུངས་མ་ཐུབ་པས། ཡངས་པ་ཅན་པའི་དགེ་སློང་དག་གིས་མི་རུང་བའི་གཞི་བཅུ་སྤྱོད་བཞིན་དུ་འདི་ནི་ཆོས་ཡིན། འདུལ་བ་ཡིན། སྟོན་པའི་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བསྒྲགས་ཤིང་མ་རུངས་པར་བྱས་པ་ལ་བརྟེན་ནས། དགྲ་བཅོམ་པ་གྲགས་པ་ལ་སོགས་པ་དགྲ་བཅོམ་པ་བདུན་བརྒྱས་དེ་སུན་ཕྱུང་སྟེ། ཀུསྨ་པ་རི་ཞེས་བྱ་བའི་གཙུག་ལག་ཁང་དུ་ལི་ཙ་བྱིའི་རིགས་ལས་བྱུང་བའི་རྒྱལ་པོ་དགའ་བྱེད་ཅེས་བྱ་བས་སྦྱིན་བདག་བྱས་ཏེ། བཀའ་བསྡུ་གཉིས་པ་མཛད་པར། ཏཱ་ར་ནཱ་ཐའི་རྒྱ་གར་ཆོས་འབྱུང་ན་གསལ་བ་ལྟར་རོ། །འདིའི་ལོ་རྒྱུས་དངོས་འདུལ་བ་ལུང་ཕྲན་ཚེགས་གླེགས་བམ་གཉིས་པ་༣༢༣བ༤ལས་གསུངས་སོ། །

བཀའ་བསྡུ་དང་པོ། (འདུལ་བ) སྟོན་པ་མྱ་ངན་ལས་འདས་པའི་ཕྱི་ལོ་དེར་གནས་རྒྱལ་པོའི་ཁབ་ཀྱི་བདེ་ཅན་མའི་ཕུག་ཏུ་རྒྱལ་པོ་མ་སྐྱེས་དགྲས་སྦྱིན་བདག་བྱས་ནས། འཕགས་པ་འོད་སྲུང་ཆེན་པོས་དགེ་འདུན་གྱི་གནས་བརྟན་མཛད་དེ་དགྲ་བཅོམ་པ་ལྔ་བརྒྱས་དབྱར་གནས་པར་ཁས་བླངས་སོ། །དེའི་ཚེ་སེནྡྷའི་ཁྲི་ལ་དགྲ་བཅོམ་པ་ལྔ་བརྒྱས་སྣམ་སྦྱར་བཏིང་བའི་སྟེང་དུ་འཕགས་པ་ཀུན་དགའ་བོས་བཞུགས། ཞལ་མཉན་ཡོད་དུ་ཕྱོགས་ཏེ་ཐལ་མོ་སྦྱར་གདོང་མཆི་མས་གང་བཞིན་དུ་སྟན་པའི་གདངས་དང་བཅས། འདི་སྐད་བདག་གིས་ཐོས་པ་དུས་གཅིག་ན། ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པས་མདོ་སྡེའི་སྡེ་སྣོད་བསྡུས་སོ། །དེ་ནས་ཀུན་དགའ་བོ་

སྟན་ལས་བབས་ཏེ་འཁོད་པ་དང་། འཕགས་པ་ཉེ་བར་འཁོར་གྱིས་སྔ་མ་བཞིན་དུ་བྱས་ཏེ་
འདུལ་བའི་སྡེ་སྣོད་བསྡུས་སོ། །དེ་ནས་འཕགས་པ་འོད་སྲུང་ཆེན་པོས་མངོན་པའི་སྡེ་སྣོད་
བསྡུས་སོ། །བཀའ་བསྡུ་མཛད་སའི་རྒྱལ་པོའི་ཁབ་ཀྱི་བདེ་ཅན་མའི་ཕུག་ཅེས་པ་ "འོད་སྲུང་
ཕུག" ཅེས་པ་འདི་ཡིན་ལ། དེ་ནི་བྱ་རྒོད་ཕུང་པོའི་རི་ར་འགྲོ་བའི་ལམ་དུ་ཆུ་ཚན་ཞིག་ཡོད་
པ་དེའི་ཐག་ཉེ་ལ་ཡོད་པར། དགེ་འདུན་ཆོས་འཕེལ་གྱི་རྒྱ་གར་གནས་ཆེན་ཁག་གི་གནས་
ཡིག་ན་གསལ་བ་ལྟར་རོ། །

བཀའ་བསྡུ་གསུམ་པ། (འདུལ་བ) བཀའ་བསྡུ་གསུམ་པ་འདི་ལུང་ཕྲན་ཚེགས་ན་མ་གསུངས་པས། འདི་
ལ་བཤད་ཚུལ་མི་མཐུན་པ་ཅི་རིགས་སུ་བྱུང་ངོ་། །འོན་ཀྱང་རང་ལུགས་ནི། སྟོན་པ་མྱ་ངན་ལས་
འདས་ནས་ལོ་བརྒྱ་དང་དྲུག་ཅུ་ལོན་པ་ན་གྲོང་ཁྱེར་མེ་ཏོག་གིས་རྒྱས་པ་ཞེས་བྱ་བར་དགེ་འདུན་
གནས་བརྟན་བཞི་སྐད་རིགས་མི་མཐུན་པ་ལེགས་སྦྱར་དང་། ཟུར་ཆག་དང་། ཡུལ་གྲུ་རང་བཞིན་པ་
དང་། ཤ་ཟའི་སྐད་ཀྱིས་ལུང་འདོན་པ་ན་སློབ་མ་རྣམས་མི་མཐུན་པར་གྱུར་ཏེ་རྩ་བའི་སྡེ་
བཞིར་གྱེས་སོ། །དེ་དག་ཀྱང་ནང་གསེས་ཀྱི་དབྱེ་བས་སྡེ་པ་བཅོ་བརྒྱད་དུ་གྱེས་ནས་ཕན་
ཚུན་རྩོད་པར་གྱུར་ཏེ། ནམ་ཞིག་ན་རྒྱལ་པོ་ཀྲི་ཀྲིའི་རྨི་ལྟས་ལུང་བསྟན་པའི་མདོ་རྙིང་ནས་
བལྟས་པས་སྡེ་པ་བཅོ་བརྒྱད་དུ་གྱུར་ཀྱང་རྣམ་པར་གྲོལ་བའི་འབྲས་བུ་ཉམས་པ་མེད་པར་
གསུངས་པ་མཐོང་ནས་ཕན་ཚུན་མཐུན་པར་གྱུར་ཅིང་། སངས་རྒྱས་ཀྱི་བསྟན་པར་གཅིག་
ཏུ་བསྡུས་པ་ལ་བསྡུ་བ་གསུམ་པ་ཞེས་བྱའོ། །བཀའ་བསྡུ་གསུམ་པའི་ལོ་ཚིགས་ནི་བུ་སྟོན་
ཆོས་འབྱུང་དུ། འདི་ལ་ཁ་ཅིག་གིས་ལོ་བརྒྱ་དང་སུམ་ཅུ་རྩ་བདུན་ལོན་པ་ན་བསྡུས་ཟེར་
བ་དང་། ཡང་གཞན་དག་གིས་ལོ་བརྒྱ་དང་དྲུག་ཅུ་ན་བསྡུས་ཟེར། ཡང་ཁ་ཅིག་གིས་སུམ་
བརྒྱ་ལོན་པ་ན་བསྡུས་ཞེས་གཞན་ལུགས་བསྐྱར་བ་མ་གཏོགས་བུ་སྟོན་རང་ལུགས་ཀྱི་
གསལ་ཁ་མ་མཛད་དོ། །མཆིམས་མཛོད་དེབ་གཟུགས་༢༨༣ལས་བཀའ་བསྡུ་གསུམ་
པ་ལོ་བརྒྱ་དང་དྲུག་ཅུ་ན་བསྡུས་པར་གསུངས་སོ། །ཡང་ས་པཎ་གྱི་སྡོམ་གསུམ་རབ་དབྱེ་
ལས། ལྷ་ཆེན་ཞེས་བྱའི་དགེ་སློང་ཞིག །བསྟན་པ་འདི་ཡི་ཆོམ་རྐུན་བྱུང་། །དེ་ཡིས་རང་གི་

པ་མ་བསད། །སློབ་དཔོན་ཡིན་པའི་དགྲ་བཅོམ་བཀྲོངས། །མཁན་སློབ་མེད་པའི་དགེ་སློང་བྱས། །ཕྱི་ནས་དགོན་པར་བསྡད་ནས་ནི། །སྦྱིན་བདག་རྣམས་ཀྱི་དད་རྫས་ཟོས། །ལྷུན་པོ་རྣམས་ཀྱི་མཁན་སློབ་བྱས། །ལྷུན་པོ་ལོངས་སྤྱོད་ཅན་རྣམས་ཀྱིས། །ཕུལ་བའི་ཟས་ནོར་ཆར་བཞིན་བབ། །སྐལ་མེད་དད་ཅན་འདུས་པ་ཡི། །དགེ་འདུན་འབུམ་ཕྲག་དུ་མས་བསྐོར། །དེ་ནས་བརྟན་རླབས་ཆེན་པོ་དེ། །དགྲ་བཅོམ་ཡིན་པར་ཁས་བླངས་སོ། །འཁོར་གྱིས་རྫུ་འཕྲུལ་ཞུས་པ་ན། །རྫུ་འཕྲུལ་ཐོ་རངས་ཉམས་ཞེས་ཟེར། །རང་གི་སྡིག་པ་དྲན་པ་ཡིས། །སྨྲེ་སྔགས་ཆེན་པོ་བཏོན་པ་ལ། །སྡུག་བསྔལ་བདེན་པ་བོས་ཞེས་བསྒྲགས། །དེ་ལ་སོགས་པའི་བརྟན་ཚིག་གིས། །ཚོགས་པ་རྣམས་ཀྱི་མགོ་བོ་བསྐོར། །འཕགས་པ་རྣམས་ལ་འབུལ་རྒྱུ་ཡི། །དད་རྫས་རྣམས་ཀྱང་དེ་ལ་འགྱུར། །རབ་བྱུང་ལྷུན་པོ་ཕལ་ཆེར་གྱིས། །དགྲ་བཅོམ་བོར་ནས་དེ་ལ་འདུད། །སངས་རྒྱས་མྱ་ངན་འདས་འོག་ཏུ། །སོ་སོ་སྐྱེ་བོས་འཁོར་བསྡུས་པ། །དེ་ལས་མང་བ་མེད་ཅེས་གྲགས། །དེ་ཡི་ཆོས་ལོག་བཤད་པ་ཡི། །རྗེས་སུ་སློབ་མ་རྣམས་འབྲངས་ནས། །འབྲུལ་བའི་གྲུབ་མཐའ་དུ་མ་བྱུང་། །ལྷ་ཆེན་ལྷུན་པོ་དེ་ཤི་ནས། །སེམས་ཅན་དམྱལ་བར་གྱུར་ཅེས་གྲག །དེ་ཡི་ལོག་པའི་ཆོས་དེ་དག །དགྲ་བཅོམ་རྣམས་ཀྱིས་སུན་ཕྱུང་ནས། །བསྡུ་བ་གསུམ་པ་བྱས་ཞེས་ཐོས། །འོན་ཀྱང་དེ་ཡི་ལེ་ལན་གྱིས། །སྡེ་པ་བཅོ་བརྒྱད་རྣམས་ལ་ཡང་། །ཚུང་ཟད་བསླད་པ་ཡོད་ཅེས་ཟེར། །མཁས་པའི་གཙུག་རྒྱན་དབྱིག་གཉེན་གྱིས། །ཡང་དག་བསྡུས་པའི་གཞི་ཉམས་ཕྱིར། །མཐའ་དག་མིན་པར་རྟོགས་པ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པ་ཡང་དེ་ལ་དགོངས། །ཞེས་གསུངས་སོ། །བཀའ་བསྡུ་གསུམ་པའི་སྐོར་གོང་དང་བཤད་ཚུལ་མི་འདྲ་བ། ཏཱ་ར་ནཱ་ཐའི་རྒྱ་གར་ཆོས་འབྱུང་༨༨ན་གཟིགས།

བཀའ་པོད་ལྔ། གཞུང་ཆེན་པོ་ཏྲི་ལྔ་དང་དོན་འདྲ། རི་བོ་དགེ་ལྡན་པའི་མདོ་ཕྱོགས་ཀྱི་སློབ་གཉེར་བྱ་ཡུལ་གྱི་གཞུང་པོ་ཏྲི་ལྔ་ཞེས་ཡོངས་སུ་གྲགས་པ་ནི། རྣམ་འགྲེལ། ཕར་ཕྱིན། དབུ་མ། འདུལ་བ། མཛོད་དང་ལྔའོ། །དེ་ལ་བསྟན་པའི་ལུགས་རི་ཚད་མ། བསྟན་པའི་མཛེས་རྒྱན་མཛོད། བསྟན་པའི་གཞུང་ཤིང་ཕར་ཕྱིན། བསྟན་པའི་སྙིང་པོ་དབུ་མ། བསྟན་པའི་ནང་མཛོད་འདུལ་བ

ཞེས་མཁས་པ་རྣམས་ཀྱིས་བསྔགས་པར་མཛད་དོ། །བཀའ་པོད་ལྔ་འབྱུང་བའང་ལྷ་སྒོམ་སྒྲོད་གསུམ་མམ། བསླབ་པ་གསུམ་ཡ་མ་བྲལ་བར་ཉམས་སུ་ལེན་དགོས་པའི་གནད་ཀྱིས་ཡིན་ཏེ། ཇོ་གླང་ཐང་པའི་སློབ་གཉེར་བསླབ་བྱ་ལས། དབུ་ཚད་ཟུང་དུ་འཇུག་པའི་ལྔ་བ་དང་། །ཆོས་མངོན་མཛོད་དང་ཕ་རོལ་ཕྱིན་སྒོམ། །བསྟན་པའི་ནང་མཛོད་འདུལ་བའི་སྤྱོད་པ་རྣམས། །མ་ཚང་བསླབ་གསུམ་ཡ་བྲལ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། །བཀའ་པོད་ལྔ་ལ་ཚང་བར་སྦྱོངས་ཤིག་ཨང་། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །དེ་ཡང་དབུ་ཚད་མཛོད་གསུམ་གྱིས་ལྟ་བའམ་ཤེས་རབ་ཀྱི་བསླབ་པ། ཕར་ཕྱིན་གྱིས་སྒོམ་པའམ་ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་བསླབ་པ། འདུལ་བས་སྤྱོད་པའམ་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་བསླབ་པ་གཙོ་བོར་བསྟན་པ་བཅས་སོ། །ཆོས་བརྒྱུད་གཞན་ལ་གཞུང་ཆེན་བཅོ་བརྒྱད་སོགས་ཀྱི་ཐ་སྙད་བྱེད་པ་ཡང་བཀའ་པོད་ལྔ་དང་སྡེ་སྣོད་གསུམ་དུ་མ་འདུས་པ་མེད་དོ། །

བཀའ་བབས། 1 ལྷ་མས་སློབ་མ་ལ་གཏད་པའི་མན་ངག་གི་བརྒྱུད་པ། 2 གོང་རིམ་གྱིས་འོག་རིམ་ལ་བཏང་བའི་མཛུབ་སྟོན་གྱི་མིང་། ཞེས་དག་ཡིག་གསར་བསྒྲིགས་ན་གསལ། 3 སྐབས་རེར་མན་ངག་གཏད་ཡུལ་གྱི་སློབ་མ་ལའང་གོ། སྒྲ་བཤད་ནི། བཀའ་ནི་མན་ངག་ཡིན་ལ། བབས་ཞེས་པ་ནི་ཐོབ་པའམ་གཅིག་ནས་གཅིག་ཏུ་བརྒྱུད་པ་ལ་ཟེར།

བཀའ་བབས་ཀྱི་སློབ་མ། མན་ངག་གཏད་ཡུལ་གྱི་སློབ་མ།

བཀའ་བབས་ཀྱི་བུ་ཆེན་དྲུག ཇེ་ཙོང་ཁ་པ་ཆེན་པོའི་སློབ་མའི་གཙོ་བོ་དྲུག་སྟེ། ༡ རྒྱལ་ཚབ་རིན་པོ་ཆེ་ལ་ཕར་ཚད་སོགས་མདོ་ཕྱོགས་ཀྱི་སྙོར་དུ་མ་དང་། སྔགས་ཆོག་དུས་འཁོར་དང་། བདེ་མཆོག་གི་རྫོགས་རིམ་གཙོ་ཆེ་བའི་བཀའ་བབས། ༢ འདུལ་འཛིན་རིན་པོ་ཆེ་ལ་འདུལ་བའི་བཤད་པ་དང་ལག་ལེན། གཤིན་རྗེ་གཤེད་དམར་ནག་སོགས་ཀྱི་བཀའ་བབས། ༣ མཁས་གྲུབ་རིན་པོ་ཆེ་ལ་དཔལ་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོའི་རྩ་རྒྱུད་འགྲེལ་ཆེན་དང་བཅས་པའི་བཤད་བཀའ་སོགས་བཀའ་བབས། ༤ རྗེ་བཙུན་ཤེས་རབ་སེངྒེ་ལ་གསང་བ་འདུས་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་བཤད་པ་འགྲེལ་པ་བཞི་སྦྲགས་སུ་གྲགས་པ་དང་། གཞན་ཡང་གསང་བདེའི་བསྐྱེད་རྫོགས་སོགས་བཀའ་བབས། ༥ ལ་སྟོད་བླ་ཊའི་ཆོས་རྗེའི་ཀུན་མཁྱེན་ཀུན་དགའ་དཔལ་བ་རྗེ་ཉིད་ཀྱིས་ཊཱ་

རིར་འཁོར་ལོ་བདེ་མཆོག་ཉིད་ལས་དངོས་སུ་གསན་པའི་དྲིལ་བུ་ལུས་དཀྱིལ་གྱི་དབང་བཞི་ཡོངས་རྫོགས་ཀྱི་བཀའ་བབས། ༨ ནཱ་སྒྲེང་གི་རྗེ་བཙུན་རྒྱལ་མཚན་གྲགས་བཟང་ལ་རྗེ་ས་སྐྱ་པ་དང་། བུ་སྟོན་སོགས་ནས་བརྒྱུད་པའི་བདེ་མཆོག་དྲིལ་བུ་ལུས་དཀྱིལ་གྱི་དབང་བཞི་དང་། དྲིལ་བུ་རིམ་ལྔའི་ཁྲིད་ཀྱི་བཀའ་བབས་པ་སྟེ་དྲུག་གོ། རྗེའི་རྣམ་ཐར་ཆེན་མོ་ལྟར་བཀོད།

བཀའ་བབས་ཀྱི་བུ་ཆེན་བཞི། ཤར་བའི་བཀའ་བབས་ཀྱི་བུ་བཞིར་གྲགས་པ་སྟེ། ཚོས་ལུང་སྐྱ་གཤེགས་ལ་དང་ཚུགས་ཀྱི་བཀའ་བབས། སྐབས་ཀ་བ་ཆེན་པོ་ལ་བཤད་པའི་བཀའ་བབས། ཉི་མལ་འདུལ་བ་འཛིན་པ་ལ་བྱིན་རླབས་ཀྱི་བཀའ་བབས། མཆད་ཁ་བ་ཆེན་པོ་ལ་བྱང་ཆུབ་སེམས་ཀྱི་བཀའ་བབས་ཏེ་བཞིའོ། །

བཀའ་བབས་ཀྱི་སློབ་མ་བཞི། ཀ་ཆེན་བཞི་ཡང་ཟེར། ལྟོ་བྲག་མར་པ་ཆོས་ཀྱི་བློ་གྲོས་ཀྱི་སློབ་མ་མཆོག་གྱུར་བཞི་སྟེ། རྔོག་ཆོས་སྐུ་རྡོ་རྗེ། མཚུར་སྟོན་དབང་ངེ། མེས་སྟོན་ཚོན་པོ། མི་ལ་རས་པ་དང་བཞིའོ། །དེ་ཡང་། བླ་མ་རྔོག་པ་ལ་དགྱེས་རྡོར་གྱི་བཀའ་བབ། དོལ་གྱི་མཚུར་སྟོན་དབང་ངེ་ལ་འཕོ་བའི་བཀའ་བབ། གཙང་རོང་གི་མེས་སྟོན་ཚོན་པོ་ལ་འོད་གསལ་གྱི་བཀའ་བབ། མི་ལ་རས་པ་ལ་གཏུམ་མོའི་བཀའ་བབ་པ་བཅས་སོ། །རྗེ་མི་ལའི་རྣམ་མགུར་ལ་གཞི་བྱས། (མཚུར་སྟོན་དབང་ངེ། རྗེ་མར་པའི་འཕོ་བའི་བཀའ་བབས་ཅམ་དུ་མ་ཟད་ཀྱི། རྗེ་མར་པའི་འདུས་པའི་གདམས་ངག་གི་བཀའ་བབས་ཡིན་པའང་། རྗེའི་རིམ་ལྔ་གསལ་སྒྲོན་ན་གསལ། གཞན་ཡང་། མཚུར་སྟོན་དབང་གི་རྡོ་རྗེ་ལས་བརྒྱུད་པའི་གསང་བ་འདུས་པའི་དབང་དང་རྒྱུད་ཀྱི་བཤད་པ་བུ་སྟོན་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་དང་། རྒྱལ་བ་ཙོང་ཁ་པ་ཆེན་པོ་ལ་བྱོན་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་ཐུའུ་བཀྭན་བློ་བཟང་ཆོས་ཀྱི་ཉི་མ་གསུང་། མཚུར་ཞེས་པ་ནི་རིགས་ཤིག་གི་མིང་སྟེ། དེབ་སྔོན་ལས། དོལ་གྱི་མདའ་ན་འཆེས་དང་མཚུར་ཞེས་བྱ་བའི་རིགས་གཉིས་ཡོད་པ་ལས་མཚུར་གྱི་རིགས། ཞེས་འབྱུང་ངོ་། །དེབ་སྔོན་དུ་འཚུར་ཞེས་བྲིས་སྣང་ངོ)

བཀའ་བབས་བཞི། 1 རྗེ་མར་པ་ལ་མངའ་བའི་མན་ངག་གི་བརྒྱུད་པ་བཞི་ནི། ༧ གསང་བ་འདུས་པ། གདན་བཞི། ཆོས་དྲུག་གི་སྒྱུ་ལུས། འཕོ་བའི་བཀའ་བབས། ༣ སྒྱུ་མ་ཆེན་མོ། ཆོས་དྲུག

གི་རྨི་ལམ་གྱི་བཀའ་བབས། ༣ བདེ་མཆོག་མ་རྒྱུད་མཐའ་དག་དང་། ཆོས་དྲུག་གི་འོད་གསལ་གྱི་བཀའ་བབས། ༤ དགྱེས་པ་རྡོ་རྗེ་དང་། ཆོས་དྲུག་གི་གཏུམ་མོའི་བཀའ་བབས་བཅས་སོ། །བཀའ་བབས་བཞིའི་ངོས་འཛིན་དང་གོ་རིམ་སོགས་ཅུང་མི་འདྲ་བ་འགའ་རེ་ཡང་སྣང་ངོ་། །ཐུའུ་བཀྭན་གྲུབ་མཐར་གཞི་བྱས། 2 བཀའ་བབས་ཞེས་པ་མན་ངག་དང་དེ་གཏད་ཡུལ་གཉིས་ཀ་ལ་གོ་བས། རྗེ་མར་པའི་མན་ངག་གཏད་སའི་སློབ་མ་བཞིའོ། །བཀའ་བབས་ཀྱི་སློབ་མ་བཞི་ལ་གཟིགས།

བཀའ་བློ། (འདུལ་བ) སྒོ་གསུམ་གྱི་ལས་ཀྱི་ཀུན་སློང་ལ་བཤད། པཎ་ཆེན་ཤཱཀ་མཆོག་པས། མིང་ཡིན་བཀའ་བློ་ཞེས་བྱ་བ། །སྒོ་གསུམ་ལས་ཀྱི་ཀུན་སློང་མིང་། །ཞེས་གསུངས་ཀྱང་དཔྱད་དོ། །

བཀའ་བློ་མི་བདེ་བ། (འདུལ་བ) བསླབ་བྱའི་ཚིག་ལ་ཡིད་མི་ཆེས་ཤིང་དང་དུ་མི་ལེན་པ་ལ་ཟེར། ཡང་ན། ཚིག་མི་བཟོད་པ་ལ་ཟེར། ཕལ་སྐད་དུ་བཤད་ན། ང་ལ་ཉེས་པ་གླེང་མ་ཡོང་ཞེས་རང་ཉེས་ཁས་མི་ལེན་པ་ལྟ་བུའི་དོན་རེད། ལུང་ཞུ་བའི་འགྲེལ་པ་ལས། བཀའ་བློ་མི་བདེ་བ་ནི་ཚིག་མི་བཟོད་པ་ཉིད་དེ་བདག་ཉིད་ཀྱི་ཡུལ་ལ་ཕན་པ་དང་མི་ཕན་པའི་ཚིག་བཟློག་པའོ་ཞེས་བྱ་བའི་ཐ་ཚིག་གོ །ཞེས་གསུངས་སོ། །འདུལ་བ་རྣམ་པར་འབྱེད་པའི་ཚིག་རྣམ་པར་བཤད་པ་༼ཚུ༽༡༠༧བ༥ལས་ཀྱང་། བཀའ་བློ་མི་བདེ་བ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཚིག་སྙིན་ཚགས་ཤིང་འབྲས་བུ་མེད་པའོ། །ཞེས་ཀྱང་གསུངས་སོ། །སྔ་བཤད་ནི། བཀའ་ནི་འདིར་བསླབ་བྱའི་ཚིག་གི་མིང་ཡིན་ལ། མི་བདེ་བ་ནི་བློ་མི་བདེ་བའམ་ཡིད་མ་ཆེས་པའི་དོན་ནོ། །ཡང་ན། བཀའ་ནི་ཚིག་དང་མི་བདེ་བ་ནི་མི་བཟོད་པའོ། །ལུང་ཞུ་བའི་འགྲེལ་པ་ལས། དེ་ལྟ་བུ་ནི་བཀའ་བློ་མི་བདེ་བ་ཉིད་ཀྱི་རང་བཞིན་ཅན་ཏེ། ཚིག་མི་བཟོད་པ་ཞེས་བྱ་བའི་དོན་ཏོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

བཀའ་བློ་མི་བདེ་བའི་ལྷག་མ། (འདུལ་བ) ལྷག་མ་བཅུ་གསུམ་གྱི་ཐ་མ། བཀའ་བློ་མི་བདེ་བའི་ལྷག་མའི་ངོ་ཏོ་ནི། བཅས་ལྡན་དགེ་སློང་ལ་ལྟུང་བ་གླེངས་པ་ན་དགེ་སློང་མཐའ་དག་གིས་བདག་ཉིད་ཀྱི་བསླབ་པའི་གཞི་མཐའ་དག་ལ་གླེང་བ་འགོག་ཅིང་བཞམས་བསྒོ་དང་གསོལ་བཞིའི་ལས་ཀྱིས་བཟློག་ཀྱང་མི་གཏོང་བ་ལས་གྱུར་པའི་ལྟུང་བ་དངོས་གཞིའོ། །གླེང་གཞི་ནི། ཀོ་

ཤཱཀྱི་གདངས་ཅན་གྱི་ཀུན་དགའ་ར་བར་འདུན་པས་བཀའ་བློ་མི་བདེ་བའི་ཚིག་སྨྲས་པ་ལས་དགེ་འདུན་ལྷག་མར་བཅས་སོ། །དགག་བྱ་ནི་རང་རིགས་ཀྱི་ཚུལ་ཁྲིམས་དང་སེམས་བདེ་བ་ལ་གནོད་པའོ།། བཀའ་བློ་མི་བདེ་བའི་ལྷག་མའི་སྐོར། འདུལ་བ་ལུང་རྣམ་འབྱེད་པ་པོད་གཉིས་པ་༼ ཚ་པ ༽༢༥ན༣ན་བཞུགས་སོ། །

བཀའ་བཞི་པ། དཀའ་བཞི་པ་དང་འདྲ།

བཀའ་བཞིན་སྒྲུབ་པའི་མཆོད་པ། བླ་མའི་བཀའ་ལས་མི་འགལ་བར་སྒྲུབ་པ་ལ་ཟེར།

བཀའ་ཡི་འཁོར་ལོ། ཁྲི་བོ་བཅུ། སྨྲ་བ-ཤད་ནི། གཙོ་བོས་འཁོར་ཁྲི་བོ་བཅུ་ལ་བགེགས་རྣམས་བཟུང་ལ་ཆར་གཅོད་ཅིག ཅེས་བཀའ་བསྒོ་བའི་གནས་ཡིན་པས་དེ་སྐད་ཅེས་བྱ། རྡོ་རྗེའི་གསང་འདུས་བསྐྱེད་རིམ་གྱི་ཟིན་བྲིས་ལས། འདི་དག་ལ་བཀའ་འཁོར་ཞེས་པ་ནི་གཙོ་བོའི་བཀའ་བསྒོ་བ་སྒྲུབ་པའི་འཁོར་ལོ་ཡིན་པས་སྒྲུབ་པ་པོའི་ཕྱི་ནང་གི་བགེགས་གཞོམ་པའི་བཀའ་བསྒོ་བ་ཡིད་ཀྱིས་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

བཀའ་རམས་པ། 1 བསྡུས་གྲྭ་ནས་བཟུང་དབུ་ཕར་འདུལ་མཛོད་རྣམ་འགྲེལ་བཅས་གཞུང་ཆེན་རྣམས་ལ་སློབ་གཉེར་བགྱིས་ཏེ་དམ་བཅའ་བཞག་པའི་གྲྭ་ཚང་སོ་སོའི་དགེ་བཤེས་ལ། བཀའ་རམས་པ་ཟེར། ཚེ་ཏན་ཞབས་དྲུང་རིན་པོ་ཆེས། བཀའ་རམས་པ་དང་། བཀའ་བཅུ་པ་གཉིས་དོན་གཅིག་ཡིན་པ་ལྟ་བུར་དྲིས་ལན་ཕྱོགས་བསྒྲིགས་༡༢ན༢ན་གསུངས། ལྟ་རམས་པ་ལྟ་བུ་ཡིན་ན་གྲྭ་ཚང་དུ་དམ་བཅའ་བཞག་པའི་སྟེང་དུ་གདན་ས་གསུམ་གྱི་དགེ་འདུན་འདུས་པ་རྒྱ་མཚོའི་དབུས་སུ་དམ་བཅའ་འཛུགས་དགོས་པས་ཁྱད་དུ་འཕགས་པའི་རྒྱུ་མཚན་གཅིག་དེ་ཡིན་ནོ། །2 དགེ་ལྡན་པའི་བཀའ་རམས་ལོ་རིམ་གཉིས་ཀྱི་རྒྱུགས་འབྲས་ལེགས་པར་སོན་པ་ལ། བཀའ་རམས་པ་ཟེར་ཡང་ཆོག

བཀར་བཏགས། 1 ཁྲིམས་བསྒྲགས་པའམ། བཀའ་ཁྲིམས་ཁྱབ་བསྒྲགས་བྱེད་པའི་དོན། དཔེར་ན་མདོ་མཛངས་བླུན་༼ མདོ་ཤ་པ ༽༡༣༠ན༥ལས། བདག་གིས་ནི་རིན་པོ་ཆེ་དང་། ལོངས་སྤྱོད་ཀྱིས་འགྲོ་བ་ཐམས་ཅད་ལ་ཕན་བཏགས་ཀྱི། དམ་པའི་ཆོས་ཀྱི་ཕན་འདོགས་པར་མ་གྱུར་ཏེ།

འདི་དག་ནི་བདག་གི་སྐྱོན་དུ་འགྱུར་གྱིས། དམ་པའི་ཆོས་གང་ན་མཆིས་པ་བཙལ་ཏེ། ཐམས་ཅད་དགྲོལ་བར་བྱའོ་སྙམ་དུ་བསམས་ནས། འདི་སྐད་ཅེས་ "བཀར་བཏགས" སོ། །འཛམ་བུའི་གླིང་ན་སུ་ལ་དམ་པའི་ཆོས་ཡོད་པ་དེ། བདག་ལ་སྟོན་པར་གྱུར་ན། དེ་ཡིད་དང་མི་འགལ་བར་ཅི་དང་ཅི་འདོད་པ་སྦྱིན་ནོ་ཞེས་བསྒྲགས་ཀྱང་སྟོན་ནུས་པ་མ་བྱུང་ངོ་། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟ་བུའོ། །འདུལ་བ་རྣམ་པར་འབྱེད་པའི་ཚིག་རྣམ་པར་བཤད་པ་༼ ཚུ ༽༣༤ན༧ལས། བཀའ་འདོགས་པའི་གནས་ཞེས་བྱ་བ་ནི་སྒྲོགས་པའི་གནས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའང་གོང་དང་དོན་འདྲ་བར་སྣང་ངོ་། །དྲིན་ལན་བསབ་པའི་མདོ་༼ ཨཿ ༽༡༩༨ན༩ལས། ལྷ་སྦྱིན་གྱིས་སྨྲས་པ། རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོས་ཡུལ་ཕྱོགས་སུ་བཀར་བཏགས་ཏེ། སུ་ཡང་དགེ་སློང་རྣམས་ལ་གོས་དང་། བཟའ་བ་དང་། བཏུང་བ་དང་། བསོད་སྙོམས་བྱིན་དུ་མ་སྩལ་ཅིག ཅེས་པ་ལྟ་བུའོ། །2 བཀས་ཟིན་པ། ཐུགས་ཀྱིས་ཟིན་པ་ལ་ཐུགས་ལ་བཏགས་ཞེས་ཟེར་བ་བཞིན་ནོ། །ཞེས་བསྟན་དར་ལྷ་རམས་པ་གསུངས་སོ། །འགྲེལ་བཤད་འདི་ལ་ཡིད་བརྟན་མི་སྣང་ངོ་། །

བཀས། བཀའ་ཡིས།

བཀས་བཅད་ཐེངས་གསུམ། སྐད་གསར་བཅད་ཐེངས་གསུམ་ལ་གཟིགས།

བཀས་བཅད་རྣམ་པ་གསུམ། སྐད་གསར་བཅད་ཐེངས་གསུམ་ལ་གཟིགས།

བཀས་པ། 1 སེར་ཁ། 2 འགས་པའི་འདས་པ།

བཀས་ས། (བརྡ་རྙིང་) 1 ཐབས་ཚང་། ཟས་གཡོས་ཁང་། 2 རང་ཉིད་སྡོད་སའི་མིང་།

བཀས་གསར་བཅད་རྣམ་པ་གསུམ། སྐད་གསར་བཅད་ཐེངས་གསུམ་དང་འདྲ།

བཀུར་སྟི། ཕྱག་དང་སྔོན་དུ་ལྡང་བ་སོགས་གུས་པའི་རྣམ་འགྱུར། གུས་འདུད། གུས་བཀུར། གུས་ཞབས་བྱེད་པའི་དོན་ཡིན། བླ་མ་ཕྱག་འཚལ་བ་དང་། གུས་འདུད་བྱེད་པ་དང་། བླ་མ་ཐེབས་དུས་ཡར་ལྡང་བ་སོགས་ལྟ་བུའོ། །བསྙེན་བཀུར་ཡང་ཟེར། བརྒྱད་སྟོང་པའི་འགྲེལ་པ་གནད་ཀྱི་ཟླ་འོད་ལས་ཀྱང་། བཀུར་སྟི་ནི་གུས་པའོ། །ཞེས་གསུངས།

བཀུར་སྟི་བྱས། སེམས་ཀྱིས་ཆེན་པོ་ཉིད་དུ་འཛིན་པ་སྟེ། གུས་འདུད་བྱས་པའི་མིང་།

བཀུས་ཏེ་བོར་བ། (འདུལ་བ) སྣན་སོགས་ཀྱི་ཁུ་བ་བསྐོལ་ཅིང་བཙིར་ནས་སྙིགས་རོ་དོར་བ། དཔེར་ན་སྣན་བཀུས་ཏེ་བོར་ཞེས་པ་ལྟ་བུ། སྒྲ་བཤད་ནི། བཀུས་ནི་བསྐོལ་བའི་དོན་ཡིན་ལ། བོར་བ་ནི་ཕྱི་རོལ་དུ་དོར་བའོ། །ལུང་ཕྲན་ཚེགས་ཀྱི་འགྲེལ་པ་ལས། བཀུས་ཏེ་བོར་བ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་བཀུས་པ་ནི་བསྐོལ་བ་ཡིན་ལ། ཁུ་བ་བཀུས་ཤིང་བཙིར་ནས་ཕྱི་རོལ་དུ་བོར་བ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་བཀུས་ཏེ་བོར་བ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

བཀོད་པ། (འདས་པ) 1 འགོད་པའི་འདས་པ། བཞག་པའི་དོན། ཐར་པ་ལ་བཀོད་ལྟ་བུ། 2 བཀོད་པ་ཞེས་པའི་ཚིག་གི་ཐད་ཀའི་དོན་ནི། རྒྱན་སོགས་བཀྲམ་ཞིང་བཀོད་པ་ཞེས་པའི་དོན་ཡིན། སྤྱིར་བཏང་ནི་དབྱིབས་དང་རྣམ་འགྱུར། སྒྲིག་སྟངས་བཅས་ཀྱི་དོན་ལ་གོ འཇིག་རྟེན་གྱི་བཀོད་པ་དང་བཀོད་པ་མཛེས་ཞེས་པ་ལྟ་བུ། 3 བརྗོད་པ། བྲངས་པ། རྟགས་སུ་བཀོད་ཅེས་པ་ལྟ་བུ་དང་། ལུང་བཀོད་ལྟ་བུ། 4 བྲིས་པ། ཡི་གེར་བཀོད་ལྟ་བུ། 5 ཐབས། འཆར་གཞི། དཔེར་ན་ཐབས་བྱུས་ལ་བཀོད་བྱུས་ཟེར་བ་ལྟ་བུ། 7 བཀའ་བཀྱོན། ཚོགས་གཏམ། འཁྲུག་པོ་ཡོ་བསྲང་གི་བསླབ་བྱའི་དོན། བཀོད་པ་བཤད་ཅེས་པ་ལྟ་བུ། 8 གསལ་བཏབ་པ། བཀོད་པ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ཞེས་བརྗོད་པ་ལྟ་བུ། བཀོད་པ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ལ་གཟིགས། རྗེ་ཤེས་རབ་རྒྱ་མཚོའི་གསང་འདུས་རྫོགས་རིམ་ལས་བཀོད་པ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ཞེས་པའི་བཀོད་པ་དམིགས་ཡུལ་ལ་བཤད་དོ། །6 ཕལ་ཆེ་བ། སྤྲུས་པ། སྣ་ཚོགས་པ། རྗེའི་ལམ་རིམ་ཆེན་མོ་ལས། བཀོད་པ་ནི་གོང་མ་ཀུན་གྱི་མཐར་སྦྱོར་བ་སྟེ་ཕལ་ཆེ་བ་དང་སྤྲུས་པ་དང་སྣ་ཚོགས་པ་ལ་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །ཕལ་ཆེ་བ་ནི། ཕལ་མོ་ཆེ་སྟེ་མང་པོ་དང་རྒྱ་ཆེ་བའི་དོན་ནོ། །9 སྤྲུས་པ་ནི། རྒྱན་གྱིས་སྤྲུས་པ་སྟེ་མཛེས་པར་བྱེད་པའི་དོན་ནོ། །q སྣ་ཚོགས་པ་ནི། རིགས་མི་འདྲ་བ་མང་པོའི་དོན་ནོ། །

བཀོད་པ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས། ཐིག་ལེ་དཀར་དམར། ཁུ་ཁྲག སྒྲ་བཤད་ནི། བཀོད་པ་ནི་གསལ་བཏབ་པའི་དོན་དང་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ནི་འདིར་ཐིག་ལེ་དཀར་དམར་གྱི་མིང་ངོ་། །ཐིག་ལེ་དཀར་དམར་ལ་བཀོད་པ་ཞེས་པའི་རྒྱུ་མཚན་ནི་རྫོགས་རིམ་གྱི་སྐབས་དེ་གཉིས་ལུས་ཀྱི་སྙིང་ག་དང་

ལྟེ་བ་སོགས་སུ་བགོད་པའམ་གསལ་བཏབ་ནས་དེ་ལ་གནད་དུ་བསྣུན་པའི་རྒྱུ་མཚན་གྱིས་ཡིན་ཏེ། རྡེའི་རིམ་ལྔ་གསལ་སྒྲོན་ལས། སྙིང་གར་བཅྭ་འདབ་མ་བཞི་པའི་ལྟེ་བར་ཐིག་ལེ་དཀར་དམར་བགོད་པ་ལ་དམིགས་ནས་གཉིད་ཀྱི་སྟོང་པ་འཛིན་པར་བཤད་པ་ཡང་། ཞེས་གསུངས་སོ། །དེ་གཉིས་ལ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ཞེས་བརྗོད་པའི་རྒྱུ་མཚན་ནི། ལྟེ་བའི་གཏུམ་མོ་འབར་བ་དང་སྤྱི་བོའི་ཧཾ་ཡིག་ཞུ་བ་ལས་དོན་དམ་པའི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་འོད་གསལ་གྱི་རྟོགས་པ་རྒྱུད་ལ་སྐྱེ་བའི་གྲོགས་བྱེད་པས། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ཞེས་འབྲས་མིང་རྒྱུ་ལ་བཏགས་པའོ། །

བགོད་ལེགས། དབྱིབས་ལེགས། བཟོ་བགོད་དམ། བཟོ་དབྱིབས་ལེགས་པ།

བཀོན་པ། (བརྡ་རྙིང) ཁོན་འཛིན་བྱེད་པའི་དོན། ཁྲོ་བའམ་སྡང་བའི་དོན་དུ། དབྱངས་ཅན་དགའ་བློ་གསུང་། སྤྱོད་འཇུག་ལས། གལ་ཏེ་གཞན་ལ་འཚེ་བྱེད་པ། །བྱིས་པ་རྣམས་ཀྱི་རང་བཞིན་ན། །དེ་ལ་ཁྲོ་བར་མི་རིགས་ཏེ། །བསྲེག་པའི་རང་བཞིན་མེ་བཀོན་འདྲ། །འོན་ཏེ་སྐྱོན་དེ་གློ་བུར་ལ། །སེམས་ཅན་རང་བཞིན་ངེས་པ་ན། །འོ་ནའང་ཁྲོ་བར་མི་རིགས་ཏེ། །མཁའ་ལ་དུད་འཐུལ་བཀོན་པ་བཞིན། །ཞེས་གསུངས་སོ། །

བཀོལ་སྤྱོད། ལས་ཀ་བསྐུལ་ནས་བེད་སྤྱོད་བྱེད་པའི་དོན། དཔེར་ན་དུད་འགྲོ་ལ་བཀོལ་སྤྱོད་ཀྱི་སྡུག་བསྔལ་ཞེས་པ་ལྟ་བུ། འཁོལ་བ། བཀོལ་བ། བཀོལ་བ། ཁོལ།

བཀོལ་བ། 1 ཟུར་དུ་བཏོན་པ། ལོགས་སུ་བཀར་བ། ལོགས་སུ་བཏོན་པ། བཀག་པ་བཅས་ཀྱི་དོན་ཡིན། དཔེར་ན་ཟུར་བཀོལ་བཞི་ཞེས་པ་ལྟ་བུ། བཀོལ་བ། བཀོལ་བ། བཀོལ་བ། ཁོལ། 2 སྐུལ་བ་དང་བེད་སྤྱོད་བྱས་པ། དཔེར་ན་བྲན་དུ་བཀོལ་ཞེས་པ་ལྟ་བུ། འཁོལ་བ། བཀོལ་བ། བཀོལ་བ། ཁོལ། 3 (འདུལ་བ) རབ་ཏུ་བྱུང་བའི་བར་ཆད་དང་ལྡན་པ་རྣམས་ལ་རབ་ཏུ་འབྱུང་བའི་གོ་སྐབས་མ་བྱིན་པར་བཀག་པ་ལ། བཀོལ་བ་ཟེར། མདོར་བསྡུས་ཏེ་བཤད་ན། གནང་བ་མ་སྦྱིན་པར་ཕྱིར་ཕུད་པ་ལ་ཟེར། སྤྱིར་བཏང་བཀོལ་ཞེས་པ་ལོགས་སུ་བཏོན་པའམ་ཕུད་པའི་དོན་ཡིན། འགྲེལ་ཆུང་ལས། བཀོལ་བ་ཞེས་པ་ནི་བར་ཆད་མེད་དམ་ཞེས་དྲིས་ཏེ་བར་ཆད་ཡོད་ན་མི་རུང་ཞེས་བྱ་བའི་ཚིག་གོ །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

བཀྲ་མ། 1 བཀོད་པ་ལེགས་པ། 2 བཀྲ་ཤིས་པ།

བཀྲ་ལམ་ལམ། བོད་རྒྱ་ཚིག་མཛོད་ཆེར། ཁྲ་ལམ་ལམ་ཞེས་སྣང་ཡང་དག་ཆ་ལ་དཔྱད་དོ། །དེབ་སྔོན་སྟོད་ཆ་༡༥༧ལས། ཅིར་སྣང་ཐམས་ཅད་རྡོ་རྗེ་སེམས་དཔའི་རང་བཞིན་དུ་བཀྲ་ལམ་ལམ་གསལ་བ་བྱུང་བ་ལ། དེ་དག་ཀྱང་བཟང་རྟོག་གི་མཐུ་བརྟས་པ་ཡིན། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟ་བུ།

བཀྲ་ཤིས། 2 ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ། སྡིག་པ་ཉམས་པར་བྱེད་པ། 2 འདོད་པའི་དོན་འགྲུབ་པའི་རྒྱུ། 3 རྒྱ་གར་གྱི་བཀྲ་ཤིས་པའི་རི་མོ་ཞིག་སྟེ། གླང་ཆེན་གྱི་མཆེ་བ་གཉིས་རྒྱབ་སྦྲོད་བྱས་ནས་བཞག་པ་ལྟ་བུའི་རི་མོ་ཁ་བཞི་པ་ཞིག་གི་མིང་ཡིན་པར་སེམས། འདུལ་བ་རྣམ་པར་འབྱེད་པའི་ཚིག་རྣམ་པར་བཤད་པ་༼ ཚུ ༽༡༣༣བ༥ལས། བཀྲ་ཤིས་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཟླ་གམ་ལྟ་བུའི་མཚན་མ་ཁ་བཞི་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

བཀྲ་ཤིས་རྟགས་བརྒྱད། གདུགས། གསེར་ཉ། བུམ་པ། པདྨ། དུང་དཀར། དཔལ་བེའུ། རྒྱལ་མཚན། འཁོར་ལོ་དང་བརྒྱད་དོ། །དེ་དག་གི་མཚོན་དོན་ནི། ༡ རིན་ཆེན་གདུགས་ཀྱིས་ནི། ཚེ་འདིའི་ནད་རིམས་གདོན་བགེགས་སོགས་བར་ཆད་མི་མཐུན་པའི་འགལ་རྐྱེན་དང་། ཕྱི་མ་ངན་སོང་གསུམ་དང་། ལྷ་མིའི་སྡུག་བསྔལ་སོགས་འཁྲུལ་དང་ཡུན་གྱི་སྡུག་བསྔལ་གྱི་ཚ་གདུང་མཐའ་དག་ལས་སྐྱོབ་ཅིང་། ཕན་བདེའི་གྲིབ་བསིལ་གྱི་དགའ་སྟོན་ཡངས་པོར་འབེབས་པའི་རྟེན་འབྲེལ། ༢ གསེར་ཉས་ནི། ཉ་རྣམས་ཆུ་མཚོར་



འཇིགས་མེད་ཅི་དགར་འགྱོ་ཞིང་རྒྱུ་བ་ལྟར་རང་གཞན་རྣམས་སྡུག་བསྔལ་གྱི་རྒྱ་མཚོར་བྱིང་བའི་འཇིགས་པ་མེད་ཅིང་། བདེ་ནས་བདེ་བར་ཐོགས་མེད་དུ་རང་དབང་གིས་རྒྱུ་ཞིང་རྩེན་པའི་རྟེན་འབྲེལ། ༣ གཏེར་ཆེན་པོའི་བུམ་པས་ནི། ཚེ་དཔལ་ལོངས་སྤྱོད་སོགས་ཁམས་གསུམ་གྱི་སྲིད་དང་ཞི་བའི་ལྷ་གཡང་གི་འདོད་དགུ་མཐའ་དག་

ཟད་མི་ཤེས་པ་འཛོ་བའི་རྟེན་འབྲེལ། ༤ པདྨས་ནི། ལུས་ངག་ཡིད་གསུམ་གྱི་མི་དགེའི་ཉེས་སྐྱོན་གྱི་དྲི་མ་མཐའ་དག་དང་བྲལ་ཞིང་། རྣམ་དཀར་དགེ་བའི་འདབ་བརྒྱ་ལྷུག་པར་བཞད་དེ་གདན་བདེ་ངེས་ལེགས་སྒྲུང་རྩེའི་བཅུད་བཟང་ལྷུག་པར་འཛོ་བའི་རྟེན་འབྲེལ། ༥ དུང་དཀར་གཡས་འཁྱིལ་གྱིས་ནི། གདུལ་བྱའི་ཁམས་དབང་མོས་པ་དང་འཚམས་པའི་ཟབ་རྒྱས་ཆོས་ཀྱི་སྒྲ་དབྱངས་སྙན་པོར་སྒྲོག་པས། འགྲོ་བ་རྣམས་མ་རིག་པའི་རྨོངས་གཉིད་ལས་སློང་ཞིང་། རང་གཞན་གྱི་ཕན་བདེ་སྒྲུབ་པར་བྱ་བར་བསྐུལ་བའི་རྟེན་འབྲེལ། ༦ དཔལ་གྱི་བེའུས་ནི། ཆོས་དང་སྲིད་གཉིས་གཅིག་གྲོགས་གཅིག་ཏུ་འཁྱེར་ཏེ་ཕན་ཚུན་ལུ་གུ་བརྒྱུད་དུ་སྦྲེལ་བ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་ལམ་གྱི་དུས་སུ་ཐབས་དང་ཤེས་རབ་ཟུང་འབྲེལ། སྟོང་པ་དང་རྟེན་འབྱུང་འགལ་མེད་ཟུང་དུ་འབྲེལ་བ། འབྲས་བུ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་དུས་སུ་མཁྱེན་དང་བརྩེ་བ་ཟུང་འདུག་བཅས་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ། ༧ རྒྱལ་མཚན་གྱིས་ནི། རང་གཞན་ཀུན་གྱི་སྒོ་གསུམ་བྱ་བ་དང་བཅས་པ་བར་ཆད་མི་མཐུན་པའི་རྐྱེན་གྱིས་བརྫི་བ་མེད་པར་རྒྱལ་བ་དང་། སངས་རྒྱས་ཀྱི་བསྟན་པ་རིན་པོ་ཆེ་ནག་ཕྱོགས་བདུད་རིགས་ཀྱི་གཡུལ་ལས་རྣམ་པར་རྒྱལ་བའི་རྟེན་འབྲེལ། ༨ གསེར་གྱི་འཁོར་ལོས་ནི། རྒྱལ་བའི་ལུང་དང་རྟོགས་པའི་དམ་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་རིན་པོ་ཆེ་འཛམ་གླིང་གྱི་ཁམས་ཐམས་ཅད་དུ་རྒྱུན་མི་ཆད་པར་འཁོར་ཞིང་། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་སྐྱེ་དགུ་རྣམས་རྣམ་གྲོལ་དགེ་བའི་དཔལ་ཡོན་ལ་སྤྱོར་བའི་རྟེན་འབྲེལ་བཅས་སོ། །རྟགས་བརྒྱད་ཀྱི་གཟུགས་བརྙན་གང་དུ་མཆིས་པ་དེར་བཀྲ་ཤིས་ཀྱི་དགེ་མཚན་འཕེལ་བའི་རྟེན་འབྲེལ་མཆིས་པ་ལགས་སོ། །སྐབས་ཐེ་ཁྲི་བྱང་རྡོ་རྗེ་འཆང་གི་གསུང་ལྟར་བཀོད། འཕགས་པ་བཀྲ་ཤིས་བརྩེགས་པ་ཞེས་བྱ་བ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་མདོ་ལས། ན་མོ་དབུ་ལ་བཀྲ་ཤིས་གདུགས་ལྟར་སྐྱོབས། །སྐུ་ལ་བཀྲ་ཤིས་མི་ནུབ་རྒྱལ་མཚན་མཆོག །གསུང་ལ་བཀྲ་ཤིས་ཆོས་དུང་གཡས་སུ་འཁྱིལ། །ཐུགས་ལ་བཀྲ་ཤིས་དཔལ་གྱི་བེའུ་གསལ། །སྤྱན་ལ་བཀྲ་ཤིས་རིན་ཆེན་གསེར་གྱི་ཉ། །ལྗགས་ལ་བཀྲ་ཤིས་པདྨོ་འདབ་རྒྱས། །མགུལ་ལ་བཀྲ་ཤིས་རིན་ཆེན་བུམ་པ་འཁྱིལ། །ཕྱག་ལ་བཀྲ་ཤིས་ཡོན་ཏན་ནོར་བུ་མཆོག །ཞབས་ལ་

བཀྲ་ཤིས་འཕྲིན་ལས་འཁོར་ལོ་མངའ། །བཀྲ་ཤིས་རྫས་བརྒྱད་དངོས་གྲུབ་དམ་པའི་མཆོག །རྫས་མཆོག་བརྒྱད་ཀྱི་བཀྲ་ཤིས་གང་ཡིན་པ། །དེང་འདིར་བདག་ཅག་རྣམས་ལ་བཀྲ་ཤིས་ཤོག །བཀྲ་ཤིས་དེས་ཀྱང་རྟག་ཏུ་བདེ་ལེགས་ཤོག །ཅེས་གསུངས་སོ། །དེང་སང་གི་བཀྲ་ཤིས་རྟགས་བརྒྱད་ཀྱི་རི་མོ་དེ་ཡང་རགས་རིམ་ཙམ་ཞིག་གོང་གི་མདོ་དེ་ལ་གཞི་བྱས་ཏེ་བྲིས་པར་སེམས་སོ། །དེ་ཡང་། ༡ གདུགས་ཀྱིས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་དབུ། ༢ གསེར་ཉས་སྤྱན། ༣ བུམ་པས་མགུལ། ༤ པདྨས་ལྗགས། ༥ དུང་དཀར་གྱིས་གསུང་། ༦ དཔལ་བེའུས་ཐུགས། ༧ རྒྱལ་མཚན་གྱིས་སྐུའི་ཆ་སྤྱི། ༨ འཁོར་ལོས་ཞབས་མཚོན་པ་བཅས་སོ། །བཀྲ་ཤིས་རྟགས་བརྒྱད་ཀྱི་དཔེ་རིས་ལ་ཞིབ་བལྟ་བྱས་ན་སྐུ་གཟུགས་ཀྱི་རྣམ་པ་ལམ་ཙམ་ཞིག་མཐོང་ཐུབ། འཁོར་ལོ་དཀྱིལ་དུ་ཡོད་པ་དང་། བུམ་པ་འོག་ཏུ་བཞག་པ་སོགས་ཀྱི་འགྲུར་བཅོས་ཙུང་ཟད་མཛད་པ་ནི་མཛེས་ཆོས་ཀྱི་དབང་གིས་ཡིན་པར་སེམས་སོ། །

བཀྲ་ཤིས་དོ་ཁར་མ། མི་དབང་གྲགས་པ་རྒྱལ་མཚན་གྱིས་གསོལ་བ་བཏབ་ནས། བཀྲ་ཤིས་དོ་ཁར་དུ་གདན་དྲངས་ནས་ཕེབས་སྐབས། སྤྲུལ་པའི་ལྷ་བཟོ་བ་ཞིག་གིས་ཉི་མ་གཅིག་ལ་རྗེའི་སྐུ་བརྙན་བདུན་རྫུ་འཕྲུལ་གྱིས་བཞེངས་པ་ན། རྗེ་བདག་ཉིད་ཆེན་པོས་ཀྱང་རྫུ་འཕྲུལ་གྱིས་ཉིན་གཅིག་པོ་དེ་རང་ལ་དབུ་སྐུ་ལན་བདུན་བསིལ་བའི་དབུ་ལོ་བུབས་རེ་རེ་ནང་ཞུགས་འབུལ་བར་མཛད་པས་བྱིན་རླབས་ཀྱི་ཚན་ཁ་ཆེ་བར་གྲགས་པའི་སྐུ་བརྙན་བྱིན་རླབས་ཅན་ཞིག་འདིའི་ལོ་རྒྱུས་རྗེའི་རྣམ་ཐར་ཆེན་མོ་ལས་ཤེས་པར་བྱའོ། །

བཀྲ་ཤིས་སྣ་ནག་མ། བཀྲ་ཤིས་པ་དང་མི་ཤེས་པ། སྒྲ་བཤད་ནི། བཀྲ་ཤིས་པ་ནི་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་དང་། སྣ་ནག་མ་ནི་བཀྲ་མི་ཤིས་པའི་དོན་ནོ། །

བཀྲ་ཤིས་རྫས་བརྒྱད། 1 མཐུ་སྟོབས་གྲུབ་པ་ཡུངས་དཀར་དང་། །ཤིན་ཏུ་གཙང་བའི་རྩྭ་མཆོག་དང་། །ཡོན་ཏན་སྡུད་པའི་ལི་ཁྲི་དང་། །བཅུད་ཀྱི་དམ་པ་གི་ཝཾ་དང་། །དོན་རྣམས་གསལ་བའི་མེ་ལོང་དང་། །ཆོས་སྒྲ་སྒྲོགས་པའི་དུང་མཆོག་དང་། །གཟི་མདངས་བསྐྱེད་པའི་ཟས་མཆོག་དང་། །འབྲས་བུ་སྨིན་པའི་བིལ་བ་དང་། །དེ་ཡང་ལོངས་སྤྱོད་རྒྱེན་དུ་ཤོག །ཅེས་གཙུག་དགུའི་དཀྱིལ་ཆོག་ལས་གསུངས་པར་བཤད། 2 བཀྲ་

ཤིས་རྟགས་བརྒྱད་ལའང་བཀྲ་ཤིས་རྫས་བརྒྱད་ཀྱི་ཐ་སྙད་མཛད་ལས་གསུངས་ཏེ། འཕགས་པ་བཀྲ་ཤིས་བརྩེགས་པ་ཞེས་བྱ་བ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་མདོ་ལས། ན་མོ་དབུ་ལ་བཀྲ་ཤིས་གདུགས་ལྟར་སྐྱོབས། །སྐུ་ལ་བཀྲ་ཤིས་མི་ཉུབ་རྒྱལ་མཚན་མཆོག །གསུང་ལ་བཀྲ་ཤིས་ཆོས་དུང་གཡས་སུ་འཁྱིལ། །ཐུགས་ལ་བཀྲ་ཤིས་དཔལ་གྱི་བེ་འུ་གསལ། །སྤྱན་ལ་བཀྲ་ཤིས་རིན་ཆེན་གསེར་གྱི་ཉ། །ལྗགས་ལ་བཀྲ་ཤིས་པདྨོ་ལོ་འདབ་རྒྱས། །མགུལ་ལ་བཀྲ་ཤིས་རིན་ཆེན་བུམ་པ་འཁྱིལ། །ཕྱག་ལ་བཀྲ་ཤིས་ཡོན་ཏན་ནོར་བུ་མཆོག །ཞབས་ལ་བཀྲ་ཤིས་འཁྲིན་ལས་འཁོར་ལོ་ལྡེ། །བཀྲ་ཤིས་རྫས་བརྒྱད་དངོས་གྲུབ་དམ་པའི་མཆོག །རྫས་མཆོག་བརྒྱད་ཀྱི་བཀྲ་ཤིས་གང་ཡིན་པ། །དེང་འདིར་བདག་ཅག་རྣམས་ལ་བཀྲ་ཤིས་ཤོག །བཀྲ་ཤིས་དེས་ཀྱང་རྟག་ཏུ་བདེ་ལེགས་ཤོག །ཅེས་སོགས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

བཀྲ་ཤིས་གསོ་སྦྱོང་། གསོ་སྦྱོང་གི་ཁྱེ་བྲག་ཅིག་སྟེ། དགེ་འདུན་ལ་བཀྲ་མི་ཤིས་པའི་ལྟས་ངན་བྱུང་ན་དེ་ཞི་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར་དགེ་འདུན་འདུས་ནས་དུས་ངེས་མེད་དུ་བྱེད་པའི་གསོ་སྦྱོང་ཞིག

བཀྲབ་པ། (མ་འོངས་ད་ལྟ) མང་པོའི་ནང་ནས་འདེམས་པའི་དོན། འདུལ་བ་ལས། རྒྱལ་པོས་བཀྲབས་པ་མ་ཡིན་ནམ་ཞེས་པ་ལྟ་བུ། བཀྲབས་ནི་འདས་པ་དང་སྐུལ་ཚིག

བཀྲི་བ། (བརྟ་སྙིང) འཁྲིད་པའི་བརྟ་སྙིང་ཡིན་པར་བཤད། ཐང་བ་དང་། འགུགས་པའི་དོན་ལའང་འཇུག་པར་བཤད། བཀྲི་བ། བཀྲིས་པ། བཀྲི་བ། བཀྲིས།

བཀྲེན་པ། 1 དབུལ་ཞིང་ཕོངས་པ། 2 སེར་སྣ་ཅན། མི་ལག་པ་བཀྲེན་པའམ་བཀྲེན་པོ་ཞེས་པ་ལྟ་བུ། 3 དམན་པ།

བཀྲེས་སྐོམ། གྲོད་པ་ལྟོགས་པ་དང་། ཁ་སྐོམ་པ། བཀྲེས་སྐོམ་གྱི་སྡུག་བསྔལ་ཞེས་པ་ལྟ་བུ།

བཀྲེས་ངབ། ལྟོགས་ཧམ། བཀྲེས་ནད། ལྟོགས་སྣང་། (བཀྲེས་ངབ་ཅེས་པ་ལྷ་རྩེ་བའི་ཡུལ་སྐད་ལ་ཡོད། ཆུང་དུས་ལྟོགས་ཧམ་བྱེད་དུས་སྒུ་མོ་ལགས་ནས་བཀྲེས་ངབ་མ་བྱེད་ཅེས་བཀའ་བསྐྱོན་གནང་གི་ཡོད)

བཀྲེས་པ། 1 འབྱུང་འགྱུར་གྱི་རིག་བྱ་བདུན་གྱི་ཡ་གྱལ། འབྱུང་བ་རླུང་ཤས་ཆེ་བ་ལས་བྱུང་བའི་ལྟོ་

བའི་ནང་གི་ལུས་ཀྱི་དབང་པོའི་རིག་བྱ། བགྲེས་པ་སྐྱེ་བཟའ་བ་མངོན་པར་འདོད་པའི་བྱེད་ལས་ཅན་ནོ། །དེ་ནི་རྒྱ་རིག་བྱ་ལ་འབྲས་བུ་བགྲེས་པའི་མིང་གིས་བཏགས་པའོ། །རྒྱ་གར་གྱི་སློབ་དཔོན་ཨ་བྷ་ཀ་རའི་གསུང་ལ་གཞི་བྱས་ཏེ་བཀོད། 2 བཟའ་བ་མངོན་པར་འདོད་པའི་ལུས་ཀྱི་ཚོར་བ།

རྐང་མགྱོགས། 1 རྐང་པ་མགྱོགས་པོ། 2 (སྔགས) ཐུན་མོང་གི་དངོས་གྲུབ་བརྒྱད་ཀྱི་ནང་གསེས། རྐང་མགྱོགས་ཀྱི་དངོས་གྲུབ་ནི། མཆིལ་ལྷམ་གྲུབ་སྐྱེ་གྱོན་པས་ཡུད་ཙམ་ལ་རྒྱ་མཚོའི་མཐའ་འཁོར་བའོ། །

རྐང་མགྱོགས་ཀྱི་དངོས་གྲུབ། རྐང་མགྱོགས་དང་འདྲ།

རྐང་གཅིག་པ། (མངོན་བརྗོད) ཚུ་སྐྱར་གྱི་མིང་། སྒྲ་བཤད་ནི། ཆུའི་ནང་རྐང་པ་གཅིག་བཙུགས་ནས་སྡོད་པས་དེ་སྐད་ཅེས་བཏགས་པ་ཡིན་ནམ་སྙམ།

རྐང་འཆམ། རྐང་ཐང་དུ་འཆམ་འཆམ་ལ་འགྲོ་བ།

རྐང་གཉིས། (མངོན་བརྗོད) མིའི་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་ཤིག

རྐང་གཉིས་པ། (མངོན་བརྗོད) རྐང་གཉིས་དང་འདྲ།

རྐང་པ་ཉིས་འཛུགས། མགོ་གཉིས་མ་བྱེད་པའམ། ཚོ་ཐག་མ་ཆོད་པའི་དཔེ།

རྐང་སྦྲས། (མངོན་བརྗོད) སྦྲུལ་གྱི་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་ཤིག

རྐང་མང་། (མངོན་བརྗོད) འབུ་སྲིན་གྱི་མིང་།

རྐང་མངས། རྐང་མང་དང་འདྲ།

རྐང་མར། རུས་རྐང་གི་དཀྱིལ་གྱི་བཙུད།

རྐང་མེད། (མངོན་བརྗོད) སྦྲུལ་གྱི་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་ཤིག

རྐང་མེད་སོགས་བཞིའི་སེམས་ཅན། རྐང་མེད་སྦྲུལ་དང་། རྐང་མངས་འབུ་སྲིན། རྐང་བཞི་ཕྱུགས་རིགས། རྐང་གཉིས་མི་བཅས་སོ། །འདི་རྫེའི་རིམ་ལྔ་གསལ་སྒྲོན་ལས་འབྱུང་ངོ་། །

རྐང་བཞི། (མངོན་བརྗོད) བ་གླང་དང་རྟ་སོགས་རྐང་པ་བཞི་ལྡན་གྱི་ཕྱུགས་རིགས་སྤྱིའི་མིང་གི་རྣམ་

གྲངས་ཤིག

ཀྲང་ལག་འགྲུས་པ། (ཕར་ཕྱིན) ཡན་ལག་འགྲུས་པ་དང་འདྲ། དེར་གཟིགས།

ཀུ་ཐབས་སུ་གནས་པ། (འདུལ་བ) 1 བསྙེན་རྫོགས་ཀྱི་སྡོམ་པ་སྐྱེ་བའི་བར་ཆད་ཅིག་སྟེ། བདག་ཉིད་བསྙེན་པར་མ་རྫོགས་པའམ་རྫོགས་ཀྱང་མ་ཆགས་པ་ཉིད་དུ་ཤེས་ལ། ལན་གཉིས་སུ་དགེ་འདུན་དང་ལྷན་ཅིག་འདུལ་བའི་ལས་ཉམས་སུ་མྱོང་བ་གང་ཡིན་པའོ། །འདུལ་བ་གཞི་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ་པ་ལས་ཀྱང་། ཀུ་ཐབས་སུ་གནས་པ་ནི་འདིར་རང་གིས་རྟགས་བླངས་པ་སྡོམ་པ་མ་ཐོབ་པའོ། །ཞེས་གསུངས། འདུལ་བ་ལུང་གཞི་༼ཀ༽ལས། དེ་ནས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་དགེ་སློང་རྣམས་ལ་བཀའ་སྩལ་པ། དགེ་སློང་དག་གང་ཟག་ཀུ་ཐབས་སུ་གནས་པ་ནི་ཆོས་འདུལ་བ་འདི་ལ་མི་སྐྱེ་བའི་ཆོས་ཅན་ཡིན་པས། དགེ་སློང་དག་ཁྱེད་ཀྱིས་གང་ཟག་ཀུ་ཐབས་སུ་གནས་པ་ཆོས་འདུལ་བ་འདི་ལས་བསྐྲོལ་བར་བྱའོ། །འགའ་ཞིག་གི་གན་དུ་རབ་ཏུ་འབྱུང་བར་འདོད་པ་འོངས་ན། དེས་དེ་ལ་ཀུ་ཐབས་སུ་གནས་པ་མ་ཡིན་ནམ་ཞེས་དྲི་བར་བྱའོ། །མ་དྲིས་པར་རབ་ཏུ་འབྱིན་པར་བྱེད་ན་འགལ་ཚབས་ཅན་དུ་འགྱུར་རོ། །སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ལ་ཚེ་དང་ལྡན་པ་ཉེ་བ་འཁོར་གྱིས་ཞུས་པ། བཙུན་པ་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་གང་ཟག་ཀུ་ཐབས་སུ་གནས་པ་བསྐྲོལ་བར་བྱའོ་ཞེས་བཀའ་སྩལ་ན། བཙུན་པ་ཇི་ཙམ་གྱིས་ན་གང་ཟག་ཀུ་ཐབས་སུ་གནས་པ་ལགས། ཉེ་བ་འཁོར་གང་ཚུན་ཆད་ནས་དགེ་སློང་རང་བཞིན་དུ་གནས་པ་དག་དང་ལྷན་ཅིག་གསོ་སྦྱོང་གི་ལས་དག་ལན་གཉིས་སམ་གསུམ་དུ་ཉམས་སུ་མྱོང་བར་གྱུར་ན་དེ་ཙམ་གྱིས་ན་གང་ཟག་ཀུ་ཐབས་སུ་གནས་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས། རྣམ་འབྱེད་འགྲེལ་༼ཚུ༽༢༥ན༨ལས། ཀུ་ཐབས་སུ་གནས་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཡང་དག་པའི་ལྟ་བ་དང་ལྡན་དུ་ཟིན་ཀྱང་རྫོགས་པར་མ་བསྙེན་པའམ། རྫོགས་པར་བསྙེན་པ་ཉམས་པ་རྫོགས་པ་བསྙེན་པ་མ་ཡིན་པར་འདུ་ཤེས་བཞིན་དུ་ལས་ལན་གསུམ་ཉམས་སུ་མྱོང་བ་གང་ཡིན་པའོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །ཡང་༢༣ན༢ལས་ཀྱང་། ཀུ་ཐབས་སུ་གནས་ཤིང་ཞེས་བྱ་བ་ནི་རྐུན་པོ་ལྟ་བུར་ཆོས་ཀྱི་ལོངས་སྤྱོད་བྱེད་པའོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །2 ཕྱི་

རོལ་པ་ནང་པའི་ཉམས་ཚོད་ལེན་པའི་ཕྱིར། ནང་པའི་རབ་བྱུང་དུ་བརྟུས་ཏེ་གནས་པའོ། །

ཀུ་བ་རྣམ་པ་ལྔ། (འདུལ་བ) སྐྲུས་ཀུ་བ། མཐུས་ཀུ་བ། ཕྱིར་སྤྱིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་ཞིང་ཀུ་བ། བརྙོགས་ཏེ་ཀུ་བ། བསྒོས་ཏེ་ཀུ་བ་དང་ལྔའོ། །ལུང་ཞུ་བ་༼ པ ༽༥༣བ༧ན་གསལ་ལོ། །

ཀུ་བའི་ཕམ་པ། (འདུལ་བ) མ་བྱིན་ལེན་གྱི་ཕམ་པ་ལ་གཟིགས།

ཀུ་ཤུས། བརྐུས་པའི་རྫས་ཀྱི་ཆ་ཤས་ཀྱི་མིང་།

ཀུན་པོ། 1 ཀུན་མ། 2 མཐུས་འཕྲོག་མཁན།

ཀུན་མ། 1 རང་ལ་མི་དབང་བའི་རྫས་གཞན་གྱིས་མ་ཚོར་བར་འཇབ་བུས་ལེན་མཁན། 2 ཀུ་བའི་བྱ་བ་ལའང་འཇུག དཔེར་ན་ཀུན་མ་ཀུ་བ་ཞེས་པ་ལྟ་བུ།

ཀུན་མ་དང་ལྷན་ཅིག་ལམ་དུ་འགྲོ་བའི་ལྟུང་བྱེད། (འདུལ་བ) འབའ་ཞིག་པ་དགུ་བཅུའི་དོན་གཅིག་པ། ཀུན་མ་དང་ལྷན་ཅིག་ལམ་དུ་འགྲོ་བའི་ལྟུང་བྱེད་ཀྱི་ངོ་བོ་ནི། བཅས་ལྡན་དགེ་སློང་གིས་ཚོམ་ཀུན་པའམ་ཤོ་གམ་འབྲལ་བའི་ཚོང་པ་དང་ལྷན་ཅིག་ལམ་དུ་འགྲོ་ཞིང་རྒྱང་གྲགས་འདས་པ་ལས་གྱུར་པའི་ལྟུང་བ་དངོས་གཞིའོ། །གླེང་གཞི་ནི། སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྡན་འདས་མཉན་ཡོད་ན་བཞུགས་པའི་ཚེ། རྒྱལ་པོའི་ཁབ་ནས་དགེ་སློང་ཞིག་ཤོ་གམ་འབྲལ་བའི་ཚོང་པ་དང་ལྷན་ཅིག་ལམ་དུ་འགྲོ་བ་ལས་ལྟུང་བྱེད་དུ་བཅས་སོ། །དགག་བྱ་ནི་མ་བྱིན་ལེན་པའི་རྒྱུར་འགྱུར་བའོ། །

ཀུན་མའོ་བྱིས་པའོ་བླུན་པའོ་ཀུ་བའོ། (འདུལ་བ) ཀུན་མའོ། །བྱིས་པའོ། །བླུན་པའོ། །ཀུ་བའོ་ཞེས་པའི་དོན་ནི། འཇབ་བུས་ཀུ་བས་ན་ཀུན་མའོ། །མི་ཤེས་པས་ན་བྱིས་པའོ། །གཞན་ལ་ལམ་སྟོན་བྱེད་མི་ཤེས་པས་ན་བླུན་པའོ། །མཐུས་ཀུ་བས་ན་ཀུ་བའོ། །འདུལ་བ་རྣམ་པར་འབྱེད་པའི་ཚིག་རྣམ་པར་བཤད་པ་༼ ཚུ ༽༣༦བ༥ལས། ཀུན་མ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་འཇམ་བུས་ཀུ་བའོ། །བྱིས་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་རང་གིས་མི་ཤེས་པའོ། །བླུན་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ལུང་པོག་མི་ཤེས་པའོ། །ཀུ་བ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་མཐུས་ཀུ་བའོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །

ཀུབ་ཚོས། ཀུབ་ཀྱི་ཤ་འབུར་པོ་གཉིས་ཀྱི་མིང་། ཚོས་ནི་འབུར་པོའི་དོན་ཡིན་པར་སྣང་སྟེ། འགྲམ་

པའི་ཤ་འབུར་ལ་མཁུར་ཚོས་ཟེར་བ་ལྟ་བུའོ། །

ཀྲེ་བ། ལུས་ཀྱི་པགས་པ་ཤིང་གི་ལོ་མ་ལྟར་སྐམ་པའི་དོན་ནོ། །འདུལ་བ་གཞི་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ་པ་༼ ཙ ༽༣༨༧ན༡ལས། ཀྲེ་བ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་པགས་པ་སྐམ་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །འདུལ་བ་ལུང་གཞི་༼ ཀ ༽ལས། དགེ་སློང་དག་ཅིའི་ཕྱིར་དགེ་སློང་ཀུན་དགའ་བོ་སྐྱ་བོ་བསེང་བསེང་པོ་རིད་པ་དང་། ཉམ་ཆུང་བ་དང་། ཀྲེ་བ་དང་། སྐམ་པ་དང་། ལུས་མ་ཐོབ་པར་གྱུར། དེ་དག་གིས་གསོལ་པ། བཙོམ་ལྡན་འདས་ཚེ་དང་ལྡན་པ་ཀུན་དགའ་བོའི་སྲིང་མོའི་བུ་གཉིས་ཤིག་པ་མས་བོར་ནས་ཚེ་དང་ལྡན་པ་ཀུན་དགའ་བོ་གཡར་བལྟམ་གྱི་བསོད་སྙོམས་བླངས་ནས་སླར་འབྱུང་ཞིང་དེ་ཕྱེད་ནི་བདག་ཉིད་འཚལ་བར་བགྱིད། ཕྱེད་ནི་དེ་གཉིས་ལ་སྩོལ་བས་དེས་ན་ཚེ་དང་ལྡན་པ་ཀུན་དགའ་བོ་འདི་སྐྱ་བོ་བསེང་བསེང་པོ་རིད་པ་དང་། ཉམ་ཆུང་བ་དང་། ཀྲེ་བ་དང་། སྐམ་པ་དང་། ལུས་མ་ཐོབ་པར་གྱུར་ཏོ། །ཞེས་གསུངས།

ཀྲུང་པ། 1 གཅིག་པུ། ཁེར་ཀྲུང་། དཔེར་ན་གྲྭ་ཀྲུང་ཞེས་པ་ལྟ་བུ། 2 ལྟད་མེད་པ། དངུལ་དངུལ་ཀྲུང་དང་། བལ་བལ་ཀྲུང་ཞེས་པ་ལྟ་བུ། 3 (བརྡ་སྤྲོད) གུག་ཀྱེད་བརྩེགས་འདོགས་བཞི་པོ་རྣམས་གང་ཡང་མེད་པའི་མིང་གཞིའི་ཡི་གེ་ཀྲུང་པ། དཔེར་ན་མདའ་ཞེས་པ་ལྟ་བུ།

ཀྲུང་མ། ཙ་ཀྲུང་མ་དང་དོན་འདྲ། ཙ་ཀྲུང་མ་ལ་གཟིགས།

ཀྲུང་ལ་ཞོན། རྟེད་དཀའ་བའི་དཔེ་ཞིག་སྟེ། དེ་ནི་འཕན་ཡུལ་ན་གྲུ་གུ་ཞ་བོ་ཞེས་པའི་མི་ཞིག་ཡོད་པ་དེ་གྲོག་རོང་ཞིག་གི་ཉེ་འཁྲམ་ཞིག་ཏུ་བསྡད་ཡོད་པ་ལ། དེའི་འོག་ཏུ་ཀྲུང་ཞིག་ཡོད་པ་མཐོང་སྟེ་དེ་ལ་བཞོན་སྙམ་སྟེ་མཆོངས་པས་སྟེས་དབང་གིས་ཀྲུང་ལ་བཞོན་ཐུབ་པའི་ལོ་རྒྱུས་ཡོད་པ་དེ་དཔེར་བཟུང་བ་སྟེ། དཔེ་ཆོས་རིན་ཆེན་སྤུངས་པའི་འབུམ་འགྲེལ་དུ་འང་དེ་བཞིན་དུ་གསལ།

ཀྲུལ་པ། དུད་འགྲོའི་པགས་པས་བཟོས་པའི་ཁུག་སྣོད། སྒྲ་བཤད་ནི། འདི་ལ་ཀྲུལ་པ་ཞེས་མིང་ཐོགས་ཚུལ་ནི། སྔ་མོ་བོད་སོགས་སུ་ར་ལྤགས་སྦྲུབས་བཤུས་ཀྱི་མཐའ་ནས་འཚེམས་ཏེ་ཕུ་བརྒྱབ་ནས་ཆུ་ཀྲུལ་བའམ་རྒལ་བའི་ཐབས་སུ་བེད་སྤྱོད་བྱེད་པས་ན་ཀྲུལ་པ་ཞེས་ཟེར་ཏེ། ལུང་ཐྲན་ཚིགས་ལས། ཀྲུལ་པ་ནི་ར་ལྤགས་ལས་བསྒྲུབས་པའི་ཆུ་རྒལ་བའི་ཐབས་སུ་གྱུར་པའོ། །ཞེས་

གསུངས་སོ། །

རྐྱེན། 1 རྒྱུ་ཕལ་པ་ལ་རྐྱེན་ཟེར། ཡང་ན། ལྷན་ཅིག་བྱེད་རྐྱེན་ལ་རྐྱེན། ཡང་ན། འབྲས་བུའི་ཁྱད་པར་སྐྱེད་བྱེད་ལ་རྐྱེན། ཡང་ན། ཐོ་བུར་རམ་འཕྲལ་དུ་འབྱུང་བའི་རྒྱུ་ལ་རྐྱེན་ཞེས་བྱའོ། །རྒྱུ་དང་རྐྱེན་གྱི་ཁྱད་པར། འོག་ཏུ་རྒྱུ་རྐྱེན་ཞེས་པའི་ཐད་དུ་གཟིགས། 2 བརྡ་སྤྲོད་ཀྱི་སྐབས་སུ་རྐྱེན་ཞེས་པ་གཙོ་བོ་རྣམ་དབྱེའི་རྐྱེན་ལ་གོ་དགོས། དཔེར་ན་ལ་དོན་དང་། འབྲེལ་སྒྲ། བྱེད་སྒྲ་སོགས་སོ། །ལེགས་སྦྱར་གྱི་རྐྱེན་སོགས་ཀྱང་ཡོད་པས་དེ་ཡང་ཤེས་པར་བྱའོ། །

རྐྱེན་གྱི་ཡི་གེ ཡིག་མགོ་དང་ཤད་གཉིས་ལ་ཟེར། འདི་ "༄༅" ལ་ཡིག་མགོ་དང་། དབུ་ཁྱུད་དང་། དང་ཀྱོག་དང་། བེཀ་ཡང་ཟེར། འདི་ལ་ "།" ཤད་ཟེར། ཤད་ལ་རིགས་མི་འདྲ་བ་ཁ་ཤས་ཡོད་དེ། "༔" འདི་ལ་སྦྲུལ་ཤད་ཟེར། "།།" འདི་ལ་ཉིས་ཤད། "༑" འདི་ལ་རིན་ཆེན་སྤུངས་ཤད། "།། །།" འདི་ལ་བཞི་ཤད་ཟེར། སྐྲ་བཤད་ནི། དེ་རྣམས་ཀྱི་རྐྱེན་བྱས་ཏེ་དེ་ནས་གཞུང་ཡིག་རྣམས་བྲི་དགོས་པས་ན་རྐྱེན་གྱི་ཡི་གེ་ཞེས་བྱའོ། །གསེར་ཏོག་སུམ་འགྲེལ་ལ་གཞི་བྱས་ཏེ་བཀོད།

རྐྱེན་ངན་ཐུ་འཛིངས་པ། (ཐོ་སྦྱོང) རྐྱེན་ངན་སྤུངས་ནས་ཐོག་ཏུ་འབབ་པའི་དོན་དུ་བཤད།

རྐྱེན་ཉིད་འདི་པ་ཙམ། རང་ངོས་ནས་མ་གྲུབ་པར་རང་གི་རྒྱུ་རྐྱེན་འདི་ཉིད་ཙམ་ལ་བརྟེན་ནས་བྱུང་བའི་ཆོས་ཞེས་པའི་དོན་ཡིན། ཚིག་དེའི་ཐད་ཀའི་གོ་དོན་ནི། རྐྱེན་འདི་ཙམ་ཞེས་པའི་དོན་ནོ། །དཔལ་ལྡན་ཟླ་བའི་འཇུག་པ་རང་འགྲེལ་ལས། དེ་ལྟར་རྐྱེན་ཉིད་འདི་པ་ཙམ་གྱིས་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་གསུངས་ཏེ། རྐྱེན་འདི་ཉིད་འདི་པ་ཙམ་གྱིས་ཞེས་བྱ་བ་ནི་འདི་ཡོད་པས་ན་འདི་འབྱུང་ངོ་ཞེས་བྱ་བ་འདི་ཙམ་གྱིས་སོ། །ཞེས་གསུངས། བརྟེན་ནས་བཏགས་པ་ཙམ། རྟོག་པས་བཏགས་ཙམ། བཏགས་པ་ཙམ། ལྟོས་ནས་གྲུབ་པ་རྣམས་དོན་འདྲ། སྤྱིར་བཏང་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་ལ། རྟེན་ནས་འབྱུང་བ། བརྟེན་ནས་སྐྱེས་པ། རྐྱེན་ལས་སྐྱེས་པ། བརྟེན་ནས་གྲུབ་པ། རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བ་རྣམས་སོ། །སྒོ་མང་གི་གྲུབ་མཐའ་ཆེན་མོའི་མཆན་འགྲེལ་༼ ཅ ༽ལས། རྐྱེན་ཉིད་འདི་པ་ཙམ་ནི་འདུས་བྱས་ཀྱི་རྟེན་འབྱུང་གི་མིང་

ཡིན་ལ། རྒྱུ་འབྲས་བུ་ལ་ལྟོས་པ་ནི་ཐལ་འགྱུར་བ་ཁོ་ནས་འདོད་ཅིང་། འབྲས་བུ་རྒྱུ་ལ་ལྟོས་པ་ནི་ནང་པའི་གྲུབ་མཐའ་སྨྲ་བ་ཀུན་གྱིས་འདོད་པར་བཤད་དོ། །ཞེས་གསུངས།

རྐྱེན་རྟོགས། <པྲ་ཏྱེ་ཀ་བུདྡྷ> རང་སངས་རྒྱས་དང་འདྲ། རང་སངས་རྒྱས། རང་རྒྱལ། ངེས་ཚིག་ནི། པྲ་ཏྱ་རྐྱེན། ཨེ་ཀ་གཅིག བུདྡྷ་རྟོགས་པ་ལ་བྱས་ཏེ། དུར་ཁྲོད་ཀྱི་དུས་གོང་ལྷ་བུ་ལ་དམིགས་ནས་རྟེན་འབྲེལ་ལུགས་འབྱུང་ལྡོག་སོགས་ཀྱིས་རྐྱེན་རྣམས་རྟོགས་པས་ན་རྐྱེན་རྟོགས་ཞེས་ཀྱང་གསུངས་ཏེ། གཟུངས་རྒྱལ་གྱིས་ཞུས་པའི་མདོ་ལས། རང་སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱི་རྣམ་པར་གྲོལ་བ་ནི་རྐྱེན་ཁོང་དུ་ཆུད་པའོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །

རྐྱེན་བཞི་ལས་སྐྱེ་ཚུལ། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་གློ་བུར་གྱི་རྐྱེན་བཞི་ལས་སྐྱེ་ཚུལ་ནི། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོ་འཕྲུལ་ངོ་མཚར་བ་མཐོང་ཞིང་ཐོས་ནས་སེམས་བསྐྱེད་པ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་ཐོས་ནས་སེམས་བསྐྱེད་པ། ཐེག་ཆེན་གྱི་བསྟན་པ་ནུབ་པ་ལ་མ་བཟོད་ནས་སེམས་བསྐྱེད་པ། སེམས་དེ་དཀོན་པར་མཐོང་ནས་སེམས་བསྐྱེད་པ་དང་བཞིའོ། །དེ་ནི་ལམ་རིམ་དུ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་སྐྱེ་ཚུལ་ལ། རྐྱེན་བཞི་ལས་སྐྱེ་ཚུལ། རྒྱུ་བཞི་ལས་སྐྱེ་ཚུལ། སྟོབས་བཞི་ལས་སྐྱེ་ཚུལ་དང་གསུམ་གསུངས་པའི་ཡ་གྱལ་ལོ། །

རྐྱེན་གསུམ། (རྣམ་འགྲེལ) བདག་རྐྱེན། (བདག་རྐྱེན་ཞེས་པ་དབང་པོའམ་དབང་པོ་གཟུགས་ཅན་པ་ལ་གོ་དགོས) དམིགས་རྐྱེན། དེ་མ་ཐག་རྐྱེན་དང་གསུམ་མོ། །རང་ཉིད་ཡུལ་གཅིག་ཁོ་ན་འཛིན་པར་ངེས་ཀྱི་གཞན་གཏན་ནས་མི་འཛིན་པར་བྱེད་པའི་རྐྱེན་ལ། བདག་རྐྱེན་ཟེར། (རང་འབྲས་དབང་ཤེས་ཀྱི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ཁྱད་པར་ལ་ལྟག་པར་དབང་བྱེད་པའི་དབང་པོ་དེ། དབང་ཤེས་ཀྱི་བདག་རྐྱེན་གྱི་མཚན་ཉིད་དུ། སྡེ་བདུན་ཡིད་ཀྱི་མུན་སེལ་དུ་གསུངས) རང་ཉིད་ཡུལ་དེ་དང་དེའི་རྣམ་ལྡན་དུ་སྐྱེད་བྱེད་ལ། དམིགས་རྐྱེན་ཟེར། རང་གི་ངོ་བོ་མྱོང་བ་གསལ་རིག་ཆར་སྐྱེད་བྱེད་ལ། དེ་མ་ཐག་རྐྱེན་ཟེར། དཔེར་ན་སྔོན་འཛིན་མིག་ཤེས་སྐྱེ་བ་ལ་རྐྱེན་གསུམ་ག་ཚང་དགོས་ཏེ། སྔོན་འཛིན་མིག་ཤེས་ཀྱིས་སྔོན་པོ་འཛིན་གྱི་སྒྲ་དང་དྲི་དང་རོ་སོགས་ལ་མི་འཇུག་པ་ནི། བདག་རྐྱེན་དབང་པོའི་བྱེད་ལས་ཡིན། སྔོན་འཛིན་མིག་ཤེས་མྱོང་བ་གསལ་

རིག་གི་ངོ་བོར་སྐྱེས་པ་དེ། དེ་མ་ཐག་རྐྱེན་གྱི་བྱེད་ལས་ཡིན། སྔོན་འཛིན་མིག་ཤེས་སྔོན་པོའི་རྣམ་པ་ཅན་དུ་སྐྱེས་པ་དེ། དམིགས་རྐྱེན་གྱི་བྱེད་ལས་ཡིན་ནོ། །རྫེའི་སྟུགས་རིམ་ཆེན་མོ་ལས། སྔོན་པོ་འཛིན་པའི་མིག་གི་ཤེས་པ་སྐྱེ་བ་ལ་རྐྱེན་གསུམ་ཚང་དགོས་པས། གསུམ་གའི་འབྲས་བུ་ཡིན་མོད་ཀྱང་གཟུགས་ལ་འཛིན་གྱི་སྒྲ་ལ་སོགས་པ་ཡུལ་གཞན་ལ་མི་འཇུག་པ་ནི་དབང་པོའི་ལག་རྗེས་དང་། སྔོང་བའི་ངོ་བོར་སྐྱེས་པ་དེ་མ་ཐག་རྐྱེན་དང་། སྔོན་པོའི་རྣམ་པ་ཅན་དུ་སྐྱེས་པ་དམིགས་རྐྱེན་གྱི་ལག་རྗེས་ཡིན་པ་དང་འདྲའོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །མཁས་གྲུབ་ཆོས་རྗེའི་སྡེ་བདུན་ཡིད་ཀྱི་མུན་སེལ་ལས། དེ་ཡང་མིག་ཤེས་ལྟ་བུ་ལ་ཡང། རང་གི་ངོ་བོ་སྔོང་བ་གསལ་རིག་གི་ཆ་དང། གཟུགས་ཀྱི་རྣམ་ལྡན་དུ་སྐྱེས་པའི་ཆ་དང། གཟུགས་ཁོ་ན་འཛིན་པར་ངེས་ཀྱི་སྒྲ་སོགས་གཏན་འཛིན་མི་སྲིད་པའི་ཁྱད་པར་གསུམ་ཡོད་ལ། དང་པོ་ནི། རང་གི་དེ་མ་ཐག་རྐྱེན་གྱིས་གཙོ་བོར་བསྐྱེད་པ་ཡིན་མོད་ཀྱི། དེ་ཡང་གཞན་དང་མི་འདྲ་བའི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ཁྱད་པར་མ་ཡིན་ཏེ། ཤེས་པ་ཀུན་སྔོང་བ་གསལ་རིག་གི་ངོ་བོ་ཅན་དུ་མཚུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཉིས་པ་ནི། རང་གི་དམིགས་རྐྱེན་གྱིས་གཙོ་བོར་བསྐྱེད་པ་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་གཞན་དང་མི་འདྲ་བའི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ཁྱད་པར་མ་ཡིན་ཏེ། ཡིད་ཤེས་འགའ་ཞིག་ཀྱང་གཟུགས་ཀྱི་རྣམ་ལྡན་དུ་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར་རོ། །གསུམ་པ་ནི། མིག་ཤེས་ཁོ་ནའི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ཁྱད་པར་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་བདག་རྐྱེན་གྱིས་གཙོ་བོར་བྱས་པ་ཡིན་པས། བདག་རྐྱེན་མིག་གི་དབང་པོ་ནི་མིག་ཤེས་ཀྱི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ཁྱད་པར་གཙོ་བོར་སྐྱེད་བྱེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མིག་ཤེས་ལ་ལྷག་པར་དབང་བྱེད་པ་ཞེས་བྱ་ལ། དེས་མཚོན་ན་རྣ་བའི་དབང་པོ་སོགས་ལ་འང་ཤེས་པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། ། གཡོ་བ་མེད་པའི་རྐྱེན། མི་རྟག་པའི་རྐྱེན། ནུས་པའི་རྐྱེན་དང་གསུམ་མོ། །རྐྱེན་གསུམ་ནི། རྣམ་པར་འབྱེད་པའི་མདོ་ལས། འདི་ཡོད་པས་འདི་འབྱུང་། འདི་སྐྱེས་བའི་ཕྱིར་འདི་སྐྱེ་སྟེ། འདི་ལྟར་མ་རིག་པའི་རྐྱེན་གྱིས་འདུ་བྱེད། ཅེས་གསུངས་སོ། །འདུས་བྱས་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་ཆོས་རྣམས་ཆོས་ཅན། གཡོ་བ་མེད་པའི་རྐྱེན་ལས་བྱུང་བ་ཞེས་བྱ་སྟེ། དབང་ཕྱུག་སོགས་ཀྱི་བློའི་གཡོ་བ་སྔོན་དུ་བཏང་

ནས་བྱུང་བ་མིན་པར་རང་གི་རྒྱུ་རྐྱེན་ཡོད་པ་ཙམ་གྱིས་འབྱུང་བའི་ཕྱིར། མི་རྟག་པའི་རྐྱེན་ལས་བྱུང་བ་ཡིན་ཏེ། སྐྱེས་པ་གང་ཞིག རྟག་པ་རིམ་དང་ཅིག་ཅར་གྱི་དོན་བྱེད་པས་སྟོང་པའི་ཕྱིར། དེ་ཡང་རྐྱེན་ཡིན་ན་རང་ཉིད་ཀྱང་རྒྱུ་ལས་བློ་བུར་དུ་སྐྱེས་ཤིང་དུས་གཉིས་པར་འགག་ནས་འབྲས་བུ་འབྱིན་པ་དགོས་ཀྱི། རྟག་པ་ཡིན་ན་འབྲས་བུ་རྟག་ཏུ་སྐྱེད་པའམ་འབྲས་བུ་ལ་སྐབས་མི་འབྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ནུས་པའི་རྐྱེན་ལས་བྱུང་བ་ཡིན་ཏེ། སྐྱེས་པ་གང་ཞིག མི་མཐུན་པའི་རྒྱུ་ངེས་མེད་ལས་འབྱུང་བ་མི་འཐད་པའི་ཕྱིར་རོ། །

ཀློག་ཁ་བཅད་པོ་ལའང་གཏོང་། ཀློག་ཏུ་ཁ་རྒྱལ་པོ་ལའང་གཏོང་ཞེས་པའི་དོན།

ཀློག་མ། མཁྲིན་པ། ཨོག་མ་ཡང་ཟེར།

ཀློག་ཤལ། བ་ལང་སོགས་ཀྱི་ཨོག་མའི་འོག་གི་ཤ་ལྷེབ།

སྐ་ཅོག་ཞང་གསུམ། དུས་རབས་བརྒྱད་པར་ཆོས་རྒྱལ་ཁྲི་སྲོང་ལྡེའུ་བཙན་གྱི་སྐབས་སུ་བྱོན་པའི་བོད་ཀྱི་ལོ་ཙཱ་བ་གྲགས་ཅན་གསུམ་སྟེ། ལོ་ཙཱ་བ་སྐ་བ་དཔལ་བརྩེགས། ཅོག་རོ་ཀླུའི་རྒྱལ་མཚན། ཞང་ཡེ་ཤེས་སྡེ་གསུམ་ལ་ཟེར། དེ་གསུམ་ལས་སྐ་ཅོག་གཉིས་གྲགས་ཆེ་བར་སྣང་ལ། ལོ་ཙཱ་བ་དེ་གཉིས་ཆོས་རྒྱལ་ཁྲི་རལ་པ་ཅན་གྱི་སྐབས་སུ་བྱུང་བར། འགྲོ་མགོན་ཆོས་རྒྱལ་འཕགས་པའི་ཤེས་བྱ་རབ་གསལ་༡༥ནེ་གསལ། རྗོག་ལོ་ཙཱ་བ་བློ་ལྡན་ཤེས་རབ་ཀྱིས། བཻ་རོ་ཙ་ན་ནམ་མཁའ་དག་དང་མཉམ། །སྐ་ཅོག་རྣམ་གཉིས་ཉི་ཟླ་ཟུང་གཅིག་ལ། །རིན་ཆེན་བཟང་པོ་ཐོ་རངས་སྐར་ཆེན་ཙམ། །ཁོ་བོ་དེ་དྲུང་སྲིན་བུ་མེ་ཁྱེར་བཞིན། །ཞེས་གསུངས་སྐད། འོན་ཀྱང་ས་པཎ་གྱིས་མཛད་པའི་ཕྱོགས་བཅུའི་སངས་རྒྱས་དང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ལ་ཞུ་བའི་འཕྲིན་ཡིག་༤༢ལས་འདི་ལྟར་གསུངས་ཏེ། སྐ་ཅོག་སོགས་ཀྱིས་བསྒྱུར་བ་ལ། །འགའ་ཞིག་སྒྲ་དང་ཚུང་མི་མཐུན། །འགའ་ཞིག་དོན་འགྱུར་དག་ཏུ་བྱས། །འགའ་ཞིག་བརྡ་རྙིང་གོ་བ་དཀའ། །འགའ་ཞིག་སྔ་མ་བཙན་པར་བྱས། །ལ་ལ་གསར་བཅད་དག་གིས་བཅོས། །ལ་ལ་རྒྱ་སྐད་སོར་བཞག་སྣང་། །ལ་ལ་ཁམས་ཀྱི་བྱེ་བྲག་གིས།། རྒྱ་སྐད་གཅིག་ལའང་བཤད་ཚུལ་གྱིས། །བོད་ཀྱི་སྒྲ་འགྱུར་ཐ་དད་སྣང་། །འདི་འདྲའི་ཚིག་དོན་འདྲ་མི་འདྲ། །དེ་དག་ལེགས་པར་དཔྱིས་ཕྱིན་པ། །ལྷུན་

པོ་རྣམས་ཀྱིས་ལྷ་ཅི་སྨོས། །མཁས་པ་ཡིས་ཀྱང་ཤེས་པར་དཀའ། །དེ་དག་བདག་གི་ཐ་སྙད་ལ། །སྒྲུངས་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་ལེགས་པར་ཤེས། །ཞེས་ཀྱང་གསུངས་སོ། །

སྐྱབ། 1 རོ་དྲུག་གི་ནང་ཚན། བསྐ་བའང་འཐད། མཚན་གཞི་ནི་ཨ་རུ་རའི་རོ་ལྟ་བུ། 2 གར་བའམ་གར་པོ། སྐྱ་རགས། སྐྱེད་རགས། ལུས་འཆིང་བྱེད།

སྐད། 1 རང་རང་གི་ཡུལ་གྱི་བརྡ་གོ་བར་བྱེད་པའི་སྒྲ་གདངས་ལ་ཟེར། བོད་སྐད་དང་རྒྱ་སྐད་ཅེས་པ་ལྟ་བུ། ཤེས་བྱ་མཛོད་འགྲེལ་གླེགས་བམ་བར་ཆ་༣༡༤ལས། སྐད་ནི་འཕགས་བོད་རྒྱ་ནག་ལ་སོགས་པ་རང་རང་གི་ཡུལ་གྱི་བརྡ་གོ་བར་བྱེད་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །2 བརྗོད་བྱ་མི་སྟོན་ཡང་རྒྱུད་ཀྱིས་བསྡུས་ཙམ་གྱི་སྒྲ་ལའང་སྐད་ཟེར། དཔེར་ན་བྱ་སྐད། ཁྱི་སྐད་ཅེས་པ་ལྟ་བུ། 3 ཟུར་ཟའི་ཚིག་ཅིག ཡོད་སྐད། ཡིན་སྐད། ཟེར་སྐད་ལྟ་བུ།

སྐད་ཅོར། སྐད་ལོག ཀུ། ཀུ་སྒྲ། ཀུ་ཅོ། ཅ་ཅོ། ཚོ་ངེ་རྣམས་དོན་གཅིག

སྐད་ཅིག་དཀྱིལ་བསྐྱེད། ལྷ་བསྐྱེད་ཚུལ་ཞིག་སྟེ། ལྷ་ཡི་རྟེན་དང་བརྟེན་པའི་དཀྱིལ་འཁོར་གློ་བུར་དུ་གསལ་འདེབས་པ་ལ་ཟེར། སྐད་ཅིག་གིས་ལྷ་བསྐྱེད་པའོ། །འདི་ལ་བཀའ་རྙིང་གཞུང་དུ་སྐད་ཅིག་དག་རྫོགས་ཀྱི་ཐ་སྙད་བྱེད།

སྐད་ཅིག་དག་རྫོགས། (བཀའ་རྙིང་) སྐད་ཅིག་དཀྱིལ་བསྐྱེད་དང་འདྲ། བཀའ་རྙིང་གིས་སྐད་ཅིག་དཀྱིལ་བསྐྱེད་ལ་སྐད་ཅིག་དག་རྫོགས་ཟེར།

སྐད་ཅིག་མ། 1 སྤྱིར་བཏང་སྐད་ཅིག་མ་ཞེས་པ་ཡུད་ཙམ་ཞིག་ཅེས་པའི་དོན་རེད། 2 རང་གྲུབ་པའི་དུས་ལས་དུས་གཉིས་པར་མི་སྡོད་པ། རྗེ་ཙོང་ཁ་པ་ཆེན་པོའི་རྩ་ཤེའི་ཊཱི་ཀ་ཆེན་ལས། མི་རྟག་པའི་མཚན་ཉིད་དུ་གསུངས་པའི་སྐད་ཅིག་མ་ནི་རང་གྲུབ་པའི་དུས་ལས་དུས་གཉིས་པར་མི་སྡོད་པ་ཡིན་གྱི་ཡུད་ཙམ་ཞིག་ལས་མི་སྡོད་པ་ནི་སྐད་ཅིག་མའི་དོན་མིན་ནོ། །དེའི་ཕྱིར་ལོ་རྫོགས་པ་ལ་ཟླ་བ་བཅུ་གཉིས་རྫོགས་དགོས་ཤིང་དེའི་འོག་ཏུ་ལོ་དེ་མི་གནས་པས་རྒྱུན་ཐམས་ཅད་ཀྱང་རང་གྲུབ་པའི་དུས་ལས་དུས་གཉིས་པར་མི་སྡོད་པའི་སྐད་ཅིག་མ་ཡིན་

ནོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །

སྐད་དེ་བ། ཀད་དེ་བ་ལ་གཟིགས།

སྐད་བརྡངས་པ། སྐད་འགགས་པ། མདོ་མྱང་འདས་༼ཏ༽༢༡༢ན༩ལས། སྐད་བརྡངས་པ་ཙམ་

དུ་མཆི་མ་བླགས་ནས་མྱ་ངན་གྱིས་ནོན་ཏོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟ་བུའོ། །

སྐད་པ། 1 ཟེར་བ། 2 འདི་ཟེར་བའི་དོན་ཡིན་ཀྱང་། མ་རངས་པ་དང་ཟུར་ཟའི་ཚིག་ཏུ་བེད་སྤྱོད་བྱེད།

རྗེ་མི་ལའི་རྣམ་མགུར་ལས། (ཉ་མའི་བུ་མོ་གཞོན་ནུ་མ་ལྔས་རྗེ་བཙུན་ལ་ཟུར་ཟ་དང་བཅས་

མགྲིན་གཅིག་ཏུ་འདི་ལྟར) གངས་དཀར་ཏི་སེ་སྐད་པ་དེ། །མ་མཐོང་རྒྱང་ནས་སྒྲ་ཆེ་བ། །གངས་

ཤེལ་གྱི་མཆོད་རྟེན་འདྲའོ་སྐད། །མཐོང་ནས་དྲུང་དུ་སླེབས་ཙ་ན། །རི་མགོ་ཁ་བས་གཏུམས་

པ་ཅིག །ཅེས་སོགས་གསུངས་པ་ལྟ་བུ།

སྐད་པོ་ཆེ། སྐད་གྲགས་ཆེན་པོ་ལ་འཇུག་ཀྱང་། ཡོངས་གྲགས་སུ་མ་རངས་པ་དང་ཟུར་ཟའི་ཚིག་ཅིག་

ལ་གོ་སྟེ། སྐད་གྲགས་ཆེ་མདོག་ཁ་པོ་ཞེས་པའི་ཟུར་ཟའི་ཚིག་དང་ཕལ་ཆེར་འདྲ།

སྐད་འབྱིན་པ། སྐད་རྒྱག་པ། སྒྲ་སྒྲོག་པ།

སྐད་རིགས་ཆེན་པོ་བཞི། སཾ་སྐྲི་ཏ་ལེགས་སྦྱར་གྱི་སྐད་དང་། པྲཱ་ཀྲི་ཏ་ཡུལ་མི་རང་བཞིན་

པའམ་ཕལ་སྐད། ཨ་པ་བྷྲཾ་ཤ་ཟུར་ཆག་གི་སྐད། པི་ཤཱ་ཙི་ཀ་ཤ་ཟའི་སྐད་དང་

བཞིའོ། །སཾ་སྐྲི་ཏའི་སྐད་ནི། (རྒྱ་གར་གྱི་སྐད་རིགས་གཞན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྩ་བའམ་ཕྱི་མོ་ཡིན)

ཡུལ་མི་རང་བཞིན་པའི་སྐད་ནི། (ཡུལ་མི་རང་བཞིན་པ་ཞེས་པ་ནི། ཡུལ་མིའི་ཕལ་སྐད་ཅེས་

པའི་དོན་ཡིན། རང་བཞིན་པ་ནི་ཕལ་སྐད་ཀྱི་དོན་ཡིན་པར། སི་ཏུ་འགྲེལ་ཆེན་ལས་བཤད་དེ།

པྲཱ་ཀྲི་ཏ་ཞེས་པ་ཕལ་པ་ལ་འཇུག་པས། རྒྱ་གར་གྱི་ཡུལ་འཁོར་ཆེན་པོར་གྲགས་པའི་ཕལ་སྐད་

བཞིན་དུ། བོད་ཡུལ་གྱི་ཕལ་སྐད་དམ་རང་བཞིན་གྱི་སྐད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་

སོ། །ཡང་། འདི་ལ་ཐ་མལ་པའི་སྐད་ཅེས་ཀྱང་བྱ། རྒྱ་གར་གྱི་ཡུལ་གྲུ་ཆེན་པོའམ་གྲོང་ཁྱེར་

ཆེན་པོ་རྣམས་ཀྱི་སྐད་ལ། ཡུལ་མི་རང་བཞིན་པའི་སྐད་ཟེར། དཔེར་ན་པྲཱ་ལིའི་སྐད་དང་། ཧིཾ་

དྷིའི་སྐད་ལྟ་བུ་བཞག་ན་ཚོག་པར་སེམས) ཟུར་ཆག་གི་སྐད་ནི། (སྤྱིར་ན་ལེགས་སྦྱར་གྱི་

སྐད་ལས་གཞན་པའི་རྒྱ་གར་གྱི་སྐད་ཐམས་ཅད་ཟུར་ཆག་ཡིན་ཀྱང་། འདིར་ནི་ཡུལ་མི་རང་བཞིན་པའི་སྐད་དེའང་ཟུར་ཆག་པའི་ཡུལ་མཐའ་ཁོབ་ཀྱི་བ་ལང་རྫི་ལ་སོགས་པའི་སྐད་ལྟ་བུ་ལ། ཟུར་ཆག་གི་སྐད་ཟེར) ཤ་ཟའི་སྐད་(ཟུར་ཆག་གི་སྐད་དེའང་ཟུར་ཉམས་པའི་སྐད་ལ། ཤ་ཟའི་སྐད་ཟེར་བ་ཡིན་འདུག མདོར་ན་ཤ་ཟའི་སྐད་ནི་སྐད་རིགས་བཞི་པོ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ནང་ནས་ཐ་ཤལ་དེ་ཡིན་ནོ)དང་བཞིའོ། །སི་ཏུ་འགྲེལ་ཆེན་རྟགས་འཇུག་གི་སྐབས་སུ་གཟིགས་ན་འདི་དག་གི་ཁྱད་པར་རྣམས་ཤེས་པར་འགྱུར་རོ། །ཡང་། རྒྱལ་རིགས་ལས་རབ་ཏུ་བྱུང་བའི་གཞི་ཐམས་ཅད་ཡོད་པར་སྨྲ་བའི་སྡེ་པའི་མཁན་པོ་སྲས་སྒྲ་གཅན་འཛིན་བཟང་པོ་ནི། སཾ་སྐྲི་ཏའི་སྐད་དུ་འདོན། བྲམ་ཟེའི་རིགས་ལས་རབ་ཏུ་བྱུང་བའི་དགེ་འདུན་ཕལ་ཆེན་སྡེ་པའི་མཁན་པོ་འོད་སྲུང་ཆེན་པོ་ནི། ཟུར་ཆག་གི་སྐད་དུ་འདོན། རྗེ་རིགས་ལས་རབ་ཏུ་བྱུང་བའི་གནས་བརྟན་པའི་སྡེ་པའི་མཁན་པོ་འཕགས་པ་ཀཱ་ཏྱཱ་ཡ་ན་ནི། ཡུལ་མི་རང་བཞིན་པའི་སྐད་དུ་འདོན། དམངས་རིགས་ལས་རབ་ཏུ་བྱུང་བའི་མང་པོས་བཀུར་བའི་སྡེ་པའི་མཁན་པོ་ཉེ་བར་འཁོར་ནི། ཤ་ཟའི་སྐད་དུ་འདོན། ཞེས་བྱེ་བྲག་ཏུ་སྨྲ་བའི་རྩ་བའི་སྡེ་བཞི་ཡིས་སྐད་རིགས་མི་འདྲ་བའི་བཞི་ཡི་སྒོ་ནས་མདོ་འདོན་ཚུལ་གསུངས་པ་དང་གོང་དུ་བཤད་པ་གཉིས་ཞིབ་བསྡུར་གྱིས་དཔྱད་དགོས་པ་འདུག་གོ།

སྐད་གསར་བཅད། སྐད་གསར་བཅད་ཅེས་པའི་གོ་དོན་ནི། སྐད་གསར་པ་གཏན་ལ་ཕབ་པའི་དོན་ཡིན། བཅད་ཅེས་པ་ཐག་བཅད་པའམ་གཏན་ལ་ཕབ་པའི་དོན་ཡིན། དེ་ཡང་ཡི་གེའི་འབྲི་གློག་མི་བདེ་བའི་བརྡ་སྙིང་གི་འབྲི་སྦྱོལ་འགའ་ཞིག་ལ་བཅོས་འགྱུར་བཏང་སྟེ་གཏན་ལ་ཕབ་པ་ལ་སྐད་གསར་བཅད་ཟེར། དཔེར་ན་ཀུནད། ཅེས་པའི་ད་དྲག་བསྡུས་ནས། ཀུན་ཞེས་གཏན་ལ་ཕབ་པ་དང་། འགྱོ་ནི་འགྲོ་དང་། མྱིག་ནི་མིག སྟོགས་ནི་སོགས་ཞེས་པར་གཏན་ལ་ཕབ་པ་ལྟ་བུའོ། །སྐད་གསར་བཅད་དུས་ནམ་གྱི་ཚེ་བྱུང་བ་སོགས་ཞིབ་པར་ "སྐད་གསར་བཅད་ཐེངས་གསུམ" ཞེས་པའི་ཐད་དུ་གཟིགས། སྐད་གསར་བཅད་ལ་སྐྱོན་བརྗོད་བྱེད་མཁན་ཡང་འདུག་པ་འདི་ལྟར། སྣ་ཚོག་ཞང་གསུམ་སོགས་སྐད་གསར་བཅད་མཁན་པོ་དག་ལ་གནའ་དེང་གི་

མཁས་པ་དུ་མས་ཞུས་དག་མང་དྲགས་པའི་སྐྱོན་གྱིས་བརྡ་རྙིང་མང་པོ་ཞིག་ཉུབ་ནས་མི་སྣང་བར་གྱུར་ལ། གསར་བཅད་དེའི་དབང་གིས་བརྡ་གསར་རྙིང་དམ་ཡིག་སྐད་དང་ཕལ་སྐད་ཀྱི་བར་ཁྱད་ཆེ་རུ་བཏང་བའི་སྐྱོན་བརྗོད་བྱེད་མཁན་ཡང་ཡོད་དེ། སི་ཏུ་འགྲེལ་ཆེན་ལས། རྒྱ་ནག་གི་ཟླས་དྲངས་པའི་རྒྱ་དཀར་པོ་ཞེས་བོད་དུ་གྲགས་པར་ཟད་མོད། འོན་ཀྱང་མིང་མཐའ་འདྲེན་ཚུལ་གྱིས་སྔོན་འཇུག་མ་ནིང་ད་ཡིག་ཕྱིས། མིང་གཞི་རང་སྟེའི་མོ་ཡིག་ཏུ་བསྒྱུར་བས་རྒྱ་གར་ཞེས་གྲུབ་པར་འཁྲུམས་པས་སོ། །དེ་བཞིན་དུ་ཀླད་གོར་དང་། སྟོད་གོར་དང་། པད་གོར་སོགས་ཀྱང་སྒོར་བའི་དོན་ལ། སུམ་པའི་རྗེས་འཇུག་གི་དབང་ལས་ས་མགོ་མོ་ཡིག་ཡིན་པས་ཕྱིས་པ་སྟེ་སྒོར་བའི་སྐད་དོད་ཡོད་མེད་རྩད་མི་དགོས་ཤིང་ཐོ་སྒོར་ཉེ་སྒོར་སོགས་ལ་ས་མགོ་ངེས་པར་སྦྱར་དགོས་པ་ལྟ་བུའང་གོ་བར་བྱའོ། །དེས་ན་འདི་འདྲའི་རིགས་མིང་མཐའ་རྟགས་མཚུངས་འདྲེན་ཚུལ་སྔོན་གྱི་བརྡ་རྙིང་ལ་ཤིན་ཏུ་མང་བ་ཞིག་ཡོད་པ་འདྲའང་གསར་བཅད་ཀྱི་ཞུ་དག་མངས་པས་ད་ལྟ་ཕལ་ཆེར་ཉུབ་པར་གནོན་མི་ཟ་བས་དཔེར་བརྗོད་ཀྱང་ཆེར་མི་སྣང་ལ། འདིས་ཐམས་ཅད་ལ་རིགས་འགྲེ་སྦྱར་ཆོག་པའང་མིན་པར་མངོན་ཏེ། འདི་རིགས་མིང་མཐའ་འདྲེན་ཚུལ་རྟགས་མཚུངས་བརྗོད་བདེ་མི་བདེ་སོགས་དང་བསྟུན་པའི་ཚིག་སྦྱོད་ལས་བྱུང་བའི་དམིགས་བསལ་གྱི་ཡི་གེའི་རྣམ་འགྱུར་ཞིག་ཏུ་སྣང་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་སོགས་གསུངས་སོ། །མྱི་དང་། འགྱོ་བ་ཞེས་པའི་བརྡ་རྙིང་ལྟ་བུ་སྐད་གསར་བཅད་ཀྱི་སྐབས་སུ་དོར་ཏེ་བོད་ཡིག་གི་བཞུགས་གྲལ་ནས་ཕུད་པ་ལྟ་བུས་ད་ཆ་མདོ་ཁམས་ཀྱི་ལུང་ཚན་འགའ་ཙམ་ལས་གཞན་སུས་ཀྱང་མི་གོ་བའི་གནས་སུ་བསྐྱེལ་འདུག་འདི་ཡང་སྐད་གསར་བཅད་ཀྱི་སྐྱོན་ནོ། །ངེད་ལ་ཁམས་ཛ་ཆུ་ཁ་ནས་ཡིན་པ་ཞིག་ཡོད་པ་ཁོ་པས་ད་ལྟ་ཡང་འགྲོ་བ་ལ་འགྱོ་བ་ཟེར་གྱི་འདུག མ་ཟད་འཕན་པོའི་སྐད་དུའང་འགྲོ་བ་ལ་འགྱོ་བ་ཟེར་བར་ཐོས། དེ་བཞིན་དུ་མི་ལ་མྱི་ཟེར་མཁན་ནི་མང་དག་ཅིག་ད་ལྟ་ཡང་ཡོད་དོ། །

སྐད་གསར་བཅད་ཐེངས་གསུམ། ཡི་གེའི་འབྲི་ཀློག་མི་བདེ་བའི་བརྡ་རྙིང་གི་འབྲི་སྲོལ་འགའ་ཞིག་ལ་བཅོས་འགྱུར་བཏང་སྟེ་གཏན་ལ་ཕབ་པ་ལ་སྐད་གསར་བཅད་ཟེར། སྐད་གསར་བཅད་ཀྱི་

སྐོར་རྒྱས་པར་གོང་དུ་གཟིགས། སྐད་གསར་བཅད་ཐེངས་གསུམ་ནི་སྐྱོགས་སྟོན་ལོ་ཙཱའི་དག་ཡིག་ལི་ཤིའི་གུར་ཁང་ལྟར་ན། བཀས་བཅད་དང་པོ་ནི་ཐོན་མི་སཾ་བྷོ་ཊ་ནས། ཁྲི་སྲོང་ལྡེ་བཙན་ (༧༤༢-༧༩༨) གྱི་སྐབས་སུ་ཐོག་མར་བསྒྱུར་བའི་འགྱུར་རྣམས་བཀས་བཅད་དང་པོས་གཏན་འབེབས་བྱས་པའི་སྐད་གསར་བཅད་དང་པོ་ཡིན་ལ། བཀས་བཅད་དང་པོས་བསྒྱུར་བའི་མདོ་ནི། སངས་རྒྱས་ཕལ་མོ་ཆེ་དང་། ལུང་སྡེ་བཞི་དང་། མདོ་སྡེ་ཁ་ཅིག་དང་། ཤེར་ཕྱིན་གྱི་མདོ་ཁ་ཅིག་ཡིན་པར་བཤད་དོ། །བཀས་བཅད་གཉིས་པ་ནི། ཁྲི་སྲོང་ལྡེ་བཙན་གྱི་སྐབས་སུ་ཕྱིས་སུ་བསྒྱུར་བའི་འགྱུར་རྣམས་དང་། མངའ་བདག་ཁྲི་རལ་པ་ (༨༠༠-༨༣༦) ཅན་ཡན་ཆད་དུ་སྐ་ཅོག་ཞང་ལ་སོགས་པས་མཛད་པ་དང་། སྐད་གསར་བཅད་གསུམ་པ་ནི། བཀས་བཅད་ཐ་མ་ནི། (དུས་རབས་བཅུ་པའི་ནང་) བོད་ཀྱི་ཆོས་རྒྱལ་ལྷ་བླ་མ་ཡེ་ཤེས་འོད་ཀྱི་དུས་ཀྱི་སྒྲ་སྒྱུར་ལོ་ཙཱ་བ་ཆེན་རིན་ཆེན་བཟང་པོ་དང་། རྔོག་ལོ་ཙཱ་བ་བློ་ལྡན་ཤེས་རབ་དང་། དུས་རབས་བཅུ་བཞི་པའི་ནང་དཔང་ལོ་ཙཱ་བ་ཆེན་པོ་དང་། དུས་རབ་བཅོ་ལྔ་པའི་འགོར་ལོ་ཆེན་ཧྨ་པཱ་ལ་ཧྲ་དྲའམ་ཞ་ལུ་ལོ་ཙཱ་བ་ཆོས་སྐྱོང་བཟང་པོའི་བར་དུ་བྱོན་པ་རྣམས་ཀྱིས་མཛད་པར་བཞེད་དོ། །ཁོ་བོ་ལྟར་ན། སྐད་གསར་བཅད་ཅེས་པ་སྔར་གྱི་བཀའ་བསྟན་གྱི་ཐ་སྙད་རྙིང་པ་རྣམས་ལ་གསར་བཅོས་སམ་ལེགས་བཅོས་བྱས་པའི་དོན་ཡིན་པས། ཐོན་མི་སོགས་ལོ་ཙཱ་བ་སྔ་བ་རྣམས་ཀྱིས་ཐ་སྙད་གསར་བཟོ་བྱས་པ་ཡིན་གྱི། སྔར་གྱི་འགྱུར་རྙིང་ལ་ལེགས་བཅོས་བྱས་པ་མིན་པས། དེ་དག་གི་འགྱུར་ལ་སྐད་གསར་བཅས་ཞེས་པའི་དོན་མེད་དོ། །སྐད་གསར་བཅད་དང་པོ་ནི་ཁྲི་སྲོང་ལྡེ་བཙན་གྱི་སྐབས་ནས་བཞག་དགོས་པར་སེམས་སོ། །དེས་ན་བཀས་བཅད་དང་པོ་ནི། (དུས་རབས་བརྒྱད་པའི་ནང་) ཁྲི་སྲོང་ལྡེ་བཙན་གྱི་སྐབས་སུ་བོད་ཀྱི་ལོ་ཙཱ་བ་ཆེན་པོ་སྐ་ཅོག་ཞང་གསུམ་སོགས་ཀྱིས་ཐོན་མི་སོགས་ཀྱི་འགྱུར་རྙིང་རྣམས་ལ་ལེགས་བཅོས་བྱས་ཏེ་གཏན་འབེབས་མཛད་པ་ནས་བཀས་བཅད་དང་པོ་བྱུང་ངོ་། །བཀས་བཅད་བར་པ་ནི། (དུས་རབས་དགུ་པའི་ནང་) ཁྲི་ལྡེ་སྲོང་བཙན་སྙེ་སད་ན་ལེགས་འཛིང་ཡོན་ (བོད་ཀྱི་རྒྱལ་རབས་བཞི་བཅུ་པ། ཁྲི་སྲོང་ལྡེ་བཙན་སྲས་བཞི་པ) གྱི་སྐབས་སུ། སྔོན་ཡབ་

རྒྱལ་པོའི་སྐབས་སུ་གདན་འདྲེན་ཞུས་པའི་ཐ་སྙད་མང་པོ་ཞིག་སྐྱོན་གཟིགས་ཏེ། རྒྱ་གར་གྱི་མཁས་པ་ཨཱནནྡ་ཏཛིཪྻ་ན་མི་ཏྲ་སོགས་དང་། བོད་ཀྱི་ལོ་ཙྪ་བ་ཆེན་པོ་ཡེ་ཤེས་སྡེ་སོགས་ཀྱིས་བྱེ་བྲག་རྟོགས་བྱེད་འབྲིང་པོའམ་སྒྲ་སྦྱོར་བམ་གཉིས་མཛད་དེ་བཀས་བཅད་གཉིས་པ་མཛད་དོ། །བཀས་བཅད་ཐ་མ་ནི། (དུས་རབས་བཅུ་པའི་ནང་) བོད་ཀྱི་ཆོས་རྒྱལ་ལྷ་བླ་མ་ཡེ་ཤེས་འོད་ཀྱི་དུས་ཀྱི་སྒྲ་སྒྱུར་ལོ་ཙྪ་བ་ཆེན་རིན་ཆེན་བཟང་པོ་དང་། རྔོག་ལོ་ཙྪ་བ་བློ་ལྡན་ཤེས་རབ་དང་། དུས་རབས་བཅུ་བཞི་པའི་ནང་དཔང་ལོ་ཙྪ་བ་ཆེན་པོ་དང་། དུས་རབ་བཅོ་ལྔ་པའི་འགོར་ལོ་ཆེན་ཧྲཱུ་པླ་ལ་ཧྲ་དྲའམ་ཞ་ལུ་ལོ་ཙྪ་བ་ཆོས་སྐྱོང་བཟང་པོའི་བར་དུ་བྱོན་པ་རྣམས་ཀྱིས་མཛད་པར་བཞེད་དོ། །བོད་རྒྱ་ཚིག་མཛོད་ཆེན་མོར་ཙུང་ཟད་མི་འདྲ་བ་བཤད་ཡོད་པས་དེར་གཟིགས། བཀས་བཅད་དང་པོ་གཉིས་ཀྱི་སྐབས་སུ་བོད་ཀྱི་སྐད་ཡིག་ལ་དོ་ཐོག་གནོད་སྐྱོན་ཆེ་ཅམ་བྱུང་འདུག་སྙམ་སྟེ། ཡིག་ཟུར་ཡང་བ་དང་། རྟགས་མཚུངས་འདྲེན་པ་སོགས་ཡིན་ཁུལ་གྱིས། ཡི་གེའི་སྐྱོན་རྫེས་མང་པོ་ཞིག་དོར་ནས་གོ་བདེ་བའི་ཐ་སྙད་མང་པོ་ཞིག་གོ་མི་བདེ་བར་བཏང་བ། དཔེར་ན་འཕོར་ཡུག་ལ་ཕོར་ཡུག ཡིད་དམ་ལ་ཡི་དམ། ཡིད་དྭགས་ལ་ཡི་དྭགས། གསུམ་བཅུ་ལ་སུམ་ཅུ། གཤམ་ཐབས་ལ་ཤམ་ཐབས་སོགས་ཏ་ཅང་མང་ངོ་། །ལོ་ཆེན་རིན་ཆེན་བཟང་པོས་བཀས་བཅད་བར་པའི་སྐབས་སུ་ནོར་འཁྲུལ་དེ་དག་སོར་ཆུད་ཐབས་གནང་འདུག་ཀྱང་ལམ་ལྷོང་མ་བྱུང་བར་སྐད་བཅད་བར་པ་བཞིན་དུ་མུ་མཐུད་དེ་གནས་འདུག དཔེར་ན། ལོ་ཆེན་གྱིས། གཉི་ཟླ་ལ་ཉི་ཟླ། བསྟན་བཅོས་ལ་བསྟན་ཆོས། ཕྱུག་པོ་ལ་འབྱུག་པོ། ཉི་ཤུ་ལ་གཉིས་བཅུ། སུམ་ཅུ་ལ་གསུམ་བཅུ། སུམ་བརྒྱ་ལ་གསུམ་བརྒྱ་སོགས་སུ་འཚོས་པར་མཛད་ཀྱང་ལག་ལེན་སྟར་མཁན་མ་བྱུང་བར་སྔར་སྲུས་སུ་གནས་སོ། །འོན་ཡིད་དམ་དང་ཡིད་དྭགས་སོགས་རྟགས་མཚུངས་འདྲེན་ཚུལ་གྱིས་བཅོས་བསྒྱུར་བཏང་བ་ཡིན་ན། ཡིད་ཆེས་དང་། ཡིད་མདོན། ཡིད་བརྟན། ཡིད་འབྱུང་། ཡིད་བྱེད། ཡིད་སྨོན། ཡིད་འོང་། ཡིད་ཡུལ། ཡིད་ཤེས་སོགས་ལའང་རིགས་པ་མཚུངས་པའི་ཕྱིར། ཡི་ཆེས་དང་། ཡི་མདོན། ཡི་བརྟན། ཡི་འབྱུང་། ཡི་བྱེད། ཡི་སྨོན། ཡི་འོང་། ཡི་ཡུལ། ཡི་

ཤེས་སོགས་སུ་ཅིའི་ཕྱིར་མ་བཅོས་ཞེས་དོགས་གཅོད་ཞུའོ། །བཀས་བཅད་རྣམ་པ་གསུམ་གྱི་སྐོར་འདི་སྐྱོགས་སྟོན་པོ་ཐ་ལའི་དག་ཡིག་ལི་ཤིའི་གུར་ཁང་ལ་གཞི་བྱས་ཏེ་བཀོད་དོ། །

སྐབས་ཕྱེ། (འདུལ་བ) སྐབས་དབྱེ་བ་དང་འདྲ། སྐབས་དབྱེ་བ་ལ་གཟིགས།

སྐབས་ཕྱེ་བ། (འདུལ་བ) སྐབས་ཕྱེ་དང་དོན་འདྲ།

སྐབས་དབྱེ། (འདུལ་བ) 1 གནང་བ་སྦྱིན་པ། གོ་སྐབས་སྦྱིན་པ། གོ་སྐབས་དབྱེ་བ། གོ་སྐབས་སྤྲོད་པ། དགོངས་པ་ཁྲོལ་བ། མདོ་རྩ་བ་ལས། དང་པོའི་མཁན་པོ་ཉིད་ཀྱིས་བར་ཆད་དྲིས་ནས་ཡོངས་སུ་དག་པ་ལ་སྐབས་དབྱེའོ། །ཞེས་དང་། པཎ་ཆེན་བློ་བཟང་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན་གྱིས་ཀྱང་། དེ་ཕྱིར་མི་དགེ་ཤིན་ཏུ་ཕྲ་མོ་ལའང་། །བག་དང་ལྡན་པས་སྐབས་དབྱེ་མི་བྱ་སྟེ། །ནམ་མཁའི་ཁམས་ཀུན་འགེངས་འདྲའི་རྒྱ་གྲོ་རྒྱ། །ས་བོན་ཏིལ་འབྲུ་ཙམ་གྱིས་བསྐྱུན་པ་ལགས། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །2 ཁས་བླངས་པའི་དོན་ལ་འཇུག ལུང་ཕྲན་ཚེགས་ཀྱི་འགྲེལ་པ་ལས། སྐབས་ཕྱེའི་ཞེས་བྱ་བའི་བསྒྲུག་པར་བགྱིའོ་ཞེས་བྱ་བ་དེ་ཁས་བླངས་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་གསུངས།

སྐབས་དབྱེ་བ། (འདུལ་བ) སྐབས་དབྱེ་དང་འདྲ།

སྐབས་འབྱེད་པ། (འདུལ་བ) སྐབས་དབྱེ་དང་འདྲ།

སྐབས་འཚོལ་བ། རྒྱུན་དུ་གནོད་པ་བྱེད་པའི་དུས་སྐབས་འཚོལ་བའོ། །གླགས་འཚོལ་བ་དང་སྐབས་འཚོལ་བའི་ཁྱད་པར་ནི། གླགས་འཚོལ་བ་ནི་ཐོག་མར་གླགས་ལྟ་བའོ། །སྐབས་འཚོལ་བ་ནི་རྒྱུན་དུ་སྐབས་འཚོལ་བའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

སྐབས་གསུམ་པ། 1 ལྷ་སྦྱིའི་མིང་། སྦྲ་ཙ་ཀ་ནི། ཐོག་མར་སྐྱེས་པའི་ཚེ་སྐྱེས་སོ་སྐམ་པ་དང་། བར་དུ་གནས་པ་དང་། ཐ་མར་འཆི་བའི་ཚེ་འཆིའོ་སྙམ་པའི་འདུ་ཤེས་ཙམ་ལས། སྐབས་གཞན་ཐམས་ཅད་དུ་འདོད་པའི་རྣམ་གཡེངས་ཀྱིས་སེམས་རབ་ཏུ་གཡེངས་ཏེ་ཆོས་བྱ་བ་ལ་ལོང་དང་སྐལ་བ་མེད་པས་ན་སྐབས་གསུམ་པ་ཞེས་བྱའོ། །2 སྟོན་པ་ཤཱཀྱ་ཐུབ་པ་ལ་བསྟོད་པ་བྱིན་རླབས་ཉེར་འཇུག་ཅེས་བྱ་བ་རྗེ་ཙོང་ཁ་པ་ཆེན་པོས་མཛད། ཡོངས་གྲགས་སུ་འདི་ལ་སྐབས་གསུམ་པའམ་སྐབས་གསུམ་མ་ཞེས་བྱ། 3 ལེ་ཚན་གསུམ་པ། མངོན་རྟོགས་རྒྱན་སྐབས་གསུམ་པ་ཞེས་པ་ལྟ་བུ།

སྐབས་གསུམ་མ། སྟོན་པ་ཤཱཀྱ་ཐུབ་པ་ལ་བསྟོད་པ་བྱིན་རླབས་ཉེར་འཇུག་ཅེས་བྱ་བ་རྗེ་ཙོང་པ་ཆེན་པོས་མཛད། ཡོངས་གྲགས་སུ་འདི་ལ་སྐབས་གསུམ་པའང་ཟེར།

སྐབས་གསུམ་མའི་ཊཱི་ཀ། ལྕང་སྐྱ་ངག་དབང་བློ་བཟང་ཆོས་ལྡན་གྱིས་མཛད་པའི་སྐབས་གསུམ་མའི་ཊཱི་ཀ་སོགས་མང་དུ་ཡོད།

སྐར་ཁུང་། སྐེའུ་ཁུང་གི་མིང་གཞན། སྒྲ་བཤད་ནི། འདི་ལ་དཀར་ཁུང་ཞེས་བརྗོད་དགོས་པ་ལས་སྐར་ཁུང་ཞེས་བརྗོད་པ་ཅི་ཡིན་སྙམ་ན། དེ་ནི་དམ་ཆོས་འདུལ་བའི་ནང་སྐར་ཆོད་ལྟ་བའི་རེའུ་མིག་བཞག་པ་ལས་བཏགས་པའི་བརྡ་ཆད་ཅིག་ཡིན་པར། སྐྱོགས་སྟོན་ལོ་ཙཱའི་དག་ཡིག་ལི་ཤིའི་གུར་ཁང་དུ་བཤད་པ་ལྟར་རོ། །མིང་གི་རྣམ་གྲངས་ལ་དྲ་མིག ཁོལ་མ། དཀར་གསལ། ཞུན་དཀར། བ་ལང་མིག གླང་མིག ལྕུང་སྒོ་བཅས་སོ། །འདི་ལ་དཀར་གསལ་དང་ཞུན་དཀར་ཟེར་བ་དང་བསྟུན་ན་དུས་འཕྲུལ་ཐོབ་པར་སྣང་ཡང་།

སྐལ། སྐལ་བ་ཞེས་པའི་བསྡུས་ཚིག སྐལ་བ་ལ་གཟིགས།

སྐལ་ངན། 1 བསོད་ནམས་དམན་པ། 2 དབང་པོ་དམན་པ། རྗེའི་འགྲེལ་བ་བཞི་སྦྲགས་ལས། སྐལ་ངན་ཏེ་དབང་པོ་དམན་པ་ཅན་དག་ལྟ་བུ་ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

སྐལ་ཆད། བསོད་ནམས་དམན་པའམ་ཆུང་བ།

སྐལ་ཆད་མ། བུད་མེད་བསོད་ནམས་ཆུང་བའམ་ལས་ངན། རྣམ་འབྱེད་འགྲེལ་༼ ཚུ ༽༣༢ན༣ ལས། སྐལ་ཆད་མ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་བསོད་ནམས་ཆུང་བའོ། །ཞེས་གསུངས།

སྐལ་མཉམ། རིགས་འདྲ་བ། སྐལ་བ་མཉམ་པ་ལ་གཟིགས།

སྐལ་མཉམ་གྱི་རྒྱུ། རྒྱུ་དྲུག་གི་གསུམ་པ་ནི། རང་གི་འབྲས་བུ་ཕྱི་མ་རང་དང་འདྲ་བ་སྐྱེད་བྱེད། དཔེར་ན་ནས་ལས་ནས་དང་། འབྲས་ལས་འབྲས། དགེ་བ་ལས་དགེ་བ། ཉོན་མོངས་ལས་ཉོན་མོངས་སྐྱེ་བ་ལྟ་བུ།

སྐལ་ལྡན། ཆོས་ཀྱི་སྐལ་བ་མ་ཆད་པར་ཐོབ་པའི་གང་ཟག་ལས་ཅན། བསོད་ནམས་དང་ལྡན་པའམ། ལས་འཕྲོ་ཅན་བཅས་ལ་ཟེར། ཞེས་རྗེ་ཤེས་རབ་རྒྱ་མཚོའི་ལམ་རིམ་གྱི་ཞལ་ལུང་༣༥ན༨ལས། སྐལ་

ལྡན་ནི་སྐལ་བ་མ་ཆད་པར་ཐོབ་པ་སྟེ། མཛོད་ལས། སྐལ་མཉམ་སེམས་ཅན་འདྲ་བའོ། །ཞེས་མི་ལྟ་བུར་སྐྱེས་ནས་ལོངས་སྤྱོད་སོགས་སྐལ་བ་མཉམ་པར་སོང་བ་ལ་སྐལ་མཉམ་ཟེར་བ་དང་། ཞེས་གསུངས། ཡང་། སྐྱེས་ཐོབ་ཀྱི་ཡོན་ཏན། རྒྱ་གར་གྱི་སློབ་དཔོན་བི་དྱཱ་ཀ་ར་སིཾ་ཧས་མཛད་པའི་༼སྐྱེས་རབས་ཀྱི་རྒྱུད་ཀྱི་དཀའ་འགྲེལ༽ལས། སྐལ་བ་དང་ལྡན་པ་ནི་སྐྱེས་ཐོབ་ཀྱི་ཡོན་ཏན་ནོ། །ཡོན་ཏན་ཁྱད་པར་དུ་གྱུར་པ་ནི་སྦྱོར་བ་ལས་བྱུང་བའོ། །ཞེས་གསུངས།

སྐལ་བ། 1 དངོས་རྫས་བགོས་པའི་རང་གི་ཐོབ་ཆ། 2 དབང་པོ་དང་ཡོན་ཏན། རང་དང་སྐལ་མཉམ་ཞེས་པ་ལྟ་བུ། གཞན་ཡང་། སྐལ་བ་ཞེས་པ་དབང་པོ་ལ་འཇུག་པ་ནི། རྗེའི་འགྲེལ་པ་བཞི་སྦྲགས་ལས། སྐལ་ངན་ཏེ་དབང་པོ་དམན་པ། ཞེས་གསུངས། ཡོན་ཏན་ནམ་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་ལ་འཇུག་པ་ནི། རྗེའི་འགྲེལ་པ་བཞི་སྦྲགས་ལས། སམྦུ་ཊ་ལས། དབང་ཕྱུག་དང་ནི་གཟུགས་བཟང་དང་། །དཔལ་དང་གྲགས་དང་ཡེ་ཤེས་དང་། །བརྩོན་འགྲུས་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་སྟེ། །དྲུག་པོ་རྣམས་ལ་སྐལ་ཞེས་བྱ། །ཞེས་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་དྲུག་ལ་སྐལ་བར་གསུངས་ཤིང་། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །3 བསོད་ནམས། དཔེར་ན་བསོད་ནམས་དམན་པ་ལ་སྐལ་དམན་ཞེས་པ་ལྟ་བུ། 4 རིགས་དང་ཁམས། 5 གོ་སྐབས། སྐལ་བ་བཟང་པོ་བྱུང་ཞེས་པ་ལྟ་བུ།

སྐལ་བ་ཆུང་བ། བསོད་ནམས་ཆུང་བ།

སྐལ་བ་མཉམ་པ། 1 དབང་པོ་དང་ཡོན་ཏན་མཉམ་པ། སྤྱོད་འཇུག་ལས། དགེ་བ་བསྒོམ་ཕྱིར་བདག་གི་དད་པའི་ཤུགས། །འདི་དག་གིས་ཀྱང་རེ་ཞིག་འཕེལ་འགྱུར་ལ། །བདག་དང་སྐལ་བ་མཉམ་པ་གཞན་གྱིས་ཀྱང་། །ཅི་སྟེ་འདི་དག་མཐོང་ན་དོན་ཡོད་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །སྐལ་བ་ཞེས་པ་དབང་པོ་ལ་འཇུག་པ་ནི། རྗེའི་འགྲེལ་པ་བཞི་སྦྲགས་ལས། སྐལ་ངན་ཏེ་དབང་པོ་དམན་པ། ཞེས་གསུངས། ཡོན་ཏན་ནམ་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་ལ་འཇུག་པ་ནི། རྗེའི་འགྲེལ་པ་བཞི་སྦྲགས་ལས། སམྦུ་ཊ་ལས། དབང་ཕྱུག་དང་ནི་གཟུགས་བཟང་དང་། །དཔལ་དང་གྲགས་དང་ཡེ་ཤེས་དང་། །བརྩོན་འགྲུས་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་སྟེ། །དྲུག་པོ་རྣམས་ལ་སྐལ་ཞེས་བྱ། །ཞེས་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་དྲུག་ལ་སྐལ་བར་གསུངས་ཤིང་། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །2

གཞིས་ཀའམ་རིགས་འདྲ་བ། ཁམས་མཉམ་པ་བཅས་ཀྱི་དོན་ལ་མཁས་པ་རྣམས་གསུང་ངོ་། །

སྐལ་བ་དང་ལྡན་པ། སྐལ་ལྡན་ལ་གཟིགས།

སྐལ་བ་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ། སྐལ་བ་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་ནི་སྔོན་བསོད་ནམས་བསགས་པས་རང་བཞིན་གྱིས་གཞན་འདུན་པའོ། །ཞེས་རྒྱ་གར་གྱི་སློབ་དཔོན་བི་ཤྭ་ཀ་ར་སི་ཧྨས་མཛད་པའི་༼ སྐྱེས་རབས་རྒྱུད་ཀྱི་དཀའ་འགྲེལ ༽ལས་བཤད་པ་ལྟར་རོ། །

སྐལ་བ་མེད་པ། བསོད་ནམས་མེད་པ། བསོད་བདེ་མེད་པ།

སྐལ་བཟང་སྐྱེ་བོ། (གསང་སྔགས) རྒྱུད་ཀྱི་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱ་མཆོག་རིན་པོ་ཆེ་ལྟ་བུའི་གང་ཟག་གི་མིང་། རྒྱུད་ཀྱི་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱ་ལ། ཨུཏྤལ་ལྟ་བུ་གང་ཟག པད་དཀར་ལྟ་བུ་གང་ཟག པདྨ་ལྟ་བུའི་གང་ཟག ཙནྡན་ལྟ་བུ་གང་ཟག རིན་པོ་ཆེ་ལྟ་བུའི་གང་ཟག་དང་ལྔ་ཡོད། དེའི་གསང་འདུས་སྔོན་ལམ་ལས། ཐུན་མོང་ལམ་སྦྱོང་སྔོད་དུ་གྱུར་པ་ན། །ཐེག་པ་ཀུན་གྱི་མཆོག་གྱུར་རྡོ་རྗེ་ཐེག །སྐལ་བཟང་སྐྱེ་བོའི་འཇུག་ངོགས་དམ་པ་དེར། །བདེ་བླག་ཉིད་དུ་འཇུག་པ་ཉིད་གྱུར་ཅིག །ཅེས་གསུངས་པ་ལྟ་བུ།

སྐར་མ་རབ་རིབ་ཅེས་སོགས། (དཔེ་མ) སྐར་མ་རབ་རིབ་མར་མེ་དང་། །སྒྱུ་མ་ཟིལ་པ་ཆུ་བུར་དང་། །རྨི་ལམ་གློག་དང་སྤྲིན་ལྟ་བུར། །འདུས་བྱས་དེ་ལྟར་བལྟ་བར་བྱ། །ཞེས་པའི་ཚིགས་བཅད་འདི་རྡོ་རྗེ་གཅོད་པའི་མཇུག་ཏུ་བཞུགས་སོ། །

སྐས་ཀྱི་གདང་བུ། སྐས་ཀྱི་གདང་བུ་ལ་གོ་དོན་གཉིས་ཡོད་དེ། 1 སྐས་འཛེག་ladder གི་རྐང་པ་འཛོག་སའི་རྒྱུག་ཐིལ་ཕྲ་མོའི་ step མིང་ལ་གཙོ་ཆེར་འཇུག རྒྱུ་མཚན་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་རྡོ་དང་ཤིང་ལེབ་ཀྱིས་བཟོས་པའི་སྐས་འཛེག་stairs གི་བང་རིམ་ step ལའང་སྐས་ཀྱི་གདང་བུ་ཞེས་མིང་ཐོགས་པར་སྣམ། 2 སྐས་འཛེག་stair གི་གཡས་གཡོན་གྱི་ལག་པ་འཇུ་སའི་ཤིང་རིང་པོ་ rail དེ་ལའང་སྐས་ཀྱི་གདང་བུ་ཟེར་ཏེ། རྒྱལ་རབས་སྒྲ་བཞེད་ཞབས་བཏགས་མ་༤༣ལས། སྟེང་དུ་འཛེག་པའི་གྲུ་སྐས་རྨང་རྡོ་ལ་བྱས། བར་སོ་ཐག་སྟེང་ཤིང་ལས་བྱས། འཇུས་པའི་གདང་བུ་བྱས་ཏེ་མི་འགྱུལ་བའི་ལྕགས་གཟེར་གདབ་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ། ཞེས་གསུངས་

ཤིང་། ཆོས་འབྱུང་མཁས་པའི་དགའ་སྟོན་སྟོད་ཆ་༣༩༣ལས། ལག་འཛིན་གྱི་གདང་བུ་ཞེས་སོགས་གོང་དང་འདྲ་བར་བཤད་དོ། །ཡང་སྒྱི་ར་བཏང་གདང་ཞེས་པ་འཕྱེད་ལ་འཛིན་ནས་གོས་འགེལ་སའི་ཐག་པ་ལ་གོས་གདང་ཟེར་བ་དང་། བྱང་ཁང་ནང་གི་བྱ་དེ་སྟོད་སའི་ཤིང་ཕྲལ་རིང་བ་དེའི་མིང་ལ་བྱ་གདང་ཟེར་བ་དང་། འབྲོག་པས་ཕྱུགས་ཐོག་འདོགས་སའི་ཐག་པ་འཕྱེད་འཛིན་ལ་ཐག་གདང་ངམ་གདང་ཐག་ཟེར་བ་ (ཧྲ་གདང་། མཛོ་གདང་། ཞེས་པ་ལྟ་བུ) དང་། འདི་ལ་རྟང་ཞེས་འབྲི་ཚུལ་གཞན་ཡང་ཡོད། གདང་བུ་ཞེས་པའི་གདང་ནི། ཁ་གདང་ཞེས་པའི་གདང་དང་འབྲེལ་བ་ཡོད་པར་སེམས། གདང་ནི། ཕྱེ་བ་དང་། སྟར་བ། འཛིན་ནས་རིང་པོར་བྱེད་པ་བཅས་ལ་འཇུག་པར་སྣམ་མོ། །

སྐས་གདང་། སྐས་ཀྱི་གདང་བུ་དང་དོན་འདྲ། དེའི་ཐད་དུ་གཟིགས།

སྐུ་སྐ། <བྲ་ཧེ་ལི་ཀཿ> ཁྲུ་བ་གར་པོ། སྒྲ་བཤད་ནི། སྐུ་ནི་འདིར་ཁྲུ་བ། སྐ་ནི་སྐ་བའམ་གར་པོའོ། །ཚིག་འདི་བྱེ་བྲག་རྟོགས་བྱེད་ཆེན་པོ་༡༠༩བ༢ན་གསལ།

སྐུ་སྐྱེ། སྤྲུལ་སྐུ། ཡང་སྲིད། རྗེ་གུང་ཐང་པས། སྐུ་སྐྱེ་བསྟན་དོན་དུ་བྱོན་ན། །བཤད་སྒྲུབ་ལག་རྗེས་ཤིག་ཡོད་དགོས། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟ་བུ།

སྐུ་ཁམས་དྭངས་པ། ནད་དྲག་སྐྱིད་བྱུང་བའི་དོན། སྐུ་ཁམས་དྭངས་བཞག་ལྟ་བུ།

སྐུ་མཁྱེན། མཐེ་བོང་གཉིས་བསྟན་ནས་ཁུ་ཐུག་གིས་རེ་འདུན་བྱེད་པའི་བརྡ་ཞིག

སྐུ་གམ། སྐུའི་ཉེ་འགྲམ། གམ་ནི་འཁྲིས་སམ་འགྲམ་དང་མདུན་གྱི་དོན། སྐུ་གམ་དུ་བཅར་ལྟ་བུ། འདིའི་ཐད་ཀྱི་བོད་རྒྱ་ཚིག་མཛོད་ཆེན་མོར། སང་གནངས་ལས”’ མི་འགྱུངས་པར” སྐུ་གམ་དུ་ངོ་བཅར་ཞུས་ཚོག ཅེས་གསུངས་འདུག་པར་དོགས་པ་འདི་ལྟར། ཡང་ན”’ མ་འགྱུངས་པར” ཞེས་འདས་ཚིག་སྦྱོར་དགོས། ཡང་ན”’ མི་འགྱུང་བར” ཞེས་ད་ལྟ་བའི་ཚིག་སྦྱོར་དགོས་པར་སྣམ།

སྐུ་ཆེ་བ། (ཤར་ཕྱིན) སྐུ་ཆེ་བ་ཞེས་པ་ནི། སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྐུ་གཟུགས་རིང་ཐུང་ཁྲུ་བདུན་ཙམ་དུ་ཡོད་ཅེས་པའི་དོན་ཡིན། རྗེའི་ལེགས་བཤད་གསེར་ཕྲེང་༡༡༢བ༥ལས། སྐུ་ཆེ་བ་ནི་ཁྲུ་བདུན་ཙམ་དུ་འཕགས་པ་དང་། ཞེས་གསུངས་སོ། །

སྐུ་གདུང་ཆ་བརྒྱད་མཛད། སྐུ་གདུང་ཆ་བརྒྱད་མཛད་ཅེས་པའི་དོན་ནི། སྟོན་པ་སྐུ་མྱ་ངན་ལས་འདས་པའི་ཚེ་སྐུ་གདུང་ སུ་བདག་གི་རྟོད་པ་བྱུང་ནས་གཡུལ་འཁྲུགས་འབྱུང་ལ་ཉེ་བ་ན། སྟོན་པའི་རྗེས་འཇུག་རྒྱལ་པོ་མ་སྐྱེས་དགྲས་སྐུ་གདུང་ཆ་བརྒྱད་དུ་བགོས་ཏེ་རྟོད་པ་ཞི་བར་བྱས་ཏེ་རང་རང་གི་སྐལ་བ་བྱིན་ནས་རྟོད་པ་ཞི་བར་བྱས་སོ། །བུ་སྟོན་ཆོས་འབྱུང་༡༡༣དང་། ཆོས་འབྱུང་མཁས་པའི་དགའ་སྟོན་སྟོད་ཆ་༥༥གཞི་བྱ།

སྐུ་བདུན་དག་མཐོ་བ། བདུན་དག་མཐོ་བ་ཞེས་པའི་ཐད་དུ་གཟིགས།

སྐུ་ནི་ཉ་གྲོ་དྷ་ལྟར་ཆུ་ཞེང་གབ་པ། (ཡར་ཕྱིན) 1 ཉ་གྲོ་དྷའི་ཤིང་སྡོང་དཀྱུས་ཞེང་མཉམ་པ་བཞིན་དུ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྐུ་ལུས་ཀྱང་དཀྱུས་ཞེང་མཉམ་པ་ཡིན་ཞེས་པའི་དོན་ཡིན། དེ་ཡང་ཕྱག་གཉིས་བརྐྱངས་པའི་རིང་ཚད་དང་། སྐུའི་རིང་ཚད་གཉིས་མཉམ་པ་ཡིན་ཞེས་པའོ། །འདུལ་བ་ལུང་གཞི་༼ གབ ༽ལས། ལྷ་གཞོན་ནུ་ནི་སྐུ་ཇི་སྲིད་པར་འདོམ་ཡང་དེ་སྲིད་ལ་འདོམ་ཇི་སྲིད་པར་སྐུ་ཡང་དེ་སྲིད་པས་ཤིང་ཉ་གྲོ་དྷ་ལྟར་ཆུ་ཞེང་གབ་པ་ལགས་ཏེ། ལྷ་འདི་ནི་གཞོན་ནུའི་སྐྱེས་བུ་ཆེན་པོའི་སྐྱེས་བུ་ཆེན་པོའི་མཚན་ལགས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །མངོན་རྟོགས་རྒྱན་ལས། སྐུ་ནི་ཉ་གྲོ་དྷ་ལྟར་ཆུ་ཞེང་གབ། །ཅེས་གསུངས། ཞིབ་པར་ཉ་གྲོ་དྷ་ཞེས་པའི་ཐད་དུ་གཟིགས། 2 སྐུ་སྟོད་དང་སྐུ་སྨད་གཉིས་རིང་ཐུང་ཚད་མཉམ་པ་ལ་འང་ཟེར། རྗེའི་ལེགས་བཤད་གསེར་ཕྲེང་༡༡༨བ༥ལས། ཤིང་ཉ་གྲོ་དྷ་ལྟར་ཆུ་ཞེང་གབ་པ་ནི་འདོམ་གྱི་ཕན་ཚུན་གྱི་རྩེ་མོ་ནས་གཅལ་བ་ཇི་ཙམ་པ་ཞབས་ནས་སྤྱི་བོའི་བར་ལའང་དེ་ཙམ་པའོ། །དགོངས་རྒྱན་དུ་ཉ་གནི་དམའ་བ་སྟེ་སྐུ་སྨད་རིང་ནི་མཉམ་པ་སྟེ་ལྟེ་བ་ནས་བཟུང་ནས་སྐུ་སྨད་དང་སྐུ་སྟོད་ཚད་མཉམ་པའོ་ཞེས་དང་། ཡང་ན་འདོམ་ནི་ཉ་གྲོ་དྷ་སྟེ་ཞེས་སྔར་ལྟར་ཡང་བཤད་དོ། །འོན་ཀྱང་མདོ་དང་ཉི་སྣང་གི་དགོངས་པ་སྔ་མའོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །

སྐུ་སྦྱོད། ཀུན་སྤྱོད་དང་དོན་འདྲ། ཚིག་འདི་དཔེ་ཆོས་རིན་ཆེན་སྤུངས་པའི་འབུམ་འགྲེལ་ན་གསལ།

སྐུ་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོ། ལྷ་སྐུ་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོ་དང་དོན་འདྲ། དེའི་ཐད་དུ་གཟིགས།

སྐུ་བལ། རིང་བསྲེལ་གསུམ་མམ་བཞིའི་ཡ་གྱལ་ཏེ། དབུ་སྐྲ་དང་སྐུའི་བ་སྤུ་ལ་ཟེར།

སྐུ་བལ་གྱི་རིང་བསྲེལ། སྐུ་བལ་དང་འདྲ།

སྐུ་སྨྱ་ངན་ལས་འདས་པ། ཤི་བའི་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་ཤིག

སྐུ་ཚ། ཚ་བོའི་ཞེ་ས།

སྐུ་ཚེའི་འདུ་བྱེད་གཏོང་བ། ཤི་བའི་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་ཤིག

སྐུ་ཚེའི་འདུ་བྱེད་རྫོགས་པ། ཤི་བའི་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་ཤིག

སྐུ་ཚེའི་འཕེན་པ་རྫོགས་པ། ཤི་བའི་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་ཤིག

སྐུ་རྫུ་འཕྲུལ་གྱི་ཚོ་འཕྲུལ། ནམ་མཁའ་ལ་འགྲོ་བ་དང་སྐུ་ལུས་མང་པོར་སྤྲུལ་པ་ལ་སོགས་པའི་སྒོ་ནས་པ་རོལ་པོ་ཚོས་ལ་དད་ཅིང་འདུན་པར་མཛད་པ་ལ། སྐུ་རྫུ་འཕྲུལ་གྱི་ཚོ་འཕྲུལ་ཟེར་རོ། །

སྐུ་བཞི། 1 ངོ་བོ་ཉིད་སྐུ། ཡེ་ཤེས་ཆོས་སྐུ། ལོངས་སྐུ། སྤྲུལ་སྐུ་དང་བཞིའོ། །2 (བཀའ་བརྒྱུད) རྣམ་ཀུན་མཆོག་ལྡན་ཟུང་འཇུག་གི་སྐུ་ཉིད་གདུལ་བྱ་དག་མ་དག་སྣ་ཚོགས་ལ་བགོད་པ་སྣ་ཚོགས་སུ་སྣང་བ་སྤྲུལ་སྐུ་དང་། དག་པའི་གདུལ་བྱ་ལ་འོག་མིན་ལ་སོགས་པའི་རྫུ་འཕྲུལ་གྱི་བཀོད་པར་སྣང་བ་ལོངས་སྐུ་དང་། སྤྲོས་པ་མེད་པའི་དབྱིངས་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་འབྱུང་གི་བདག་ཉིད་ཆོས་སྐུ་དང་། སྟོང་ཉིད་སྙིང་རྗེ་དབྱེར་མེད་པའི་བདག་ཉིད་བདེ་བ་ཆེན་པོའི་ཡེ་ཤེས་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་སྐུའོ། །3 (གོང་སྤྲུལ) ངོ་བོ་སྟོང་པ་ཆོས་སྐུ། རྣམ་པ་གསལ་བ་སྤྲུལ་སྐུ། དེ་གཉིས་ཟུང་དུ་འཇུག་པ་ལོངས་སྐུ། དེ་རྣམས་དབྱེར་མེད་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་སྐུ། འཁྲུལ་སྣང་སྐུ་བཞིར་སྣང་བ་ཡིས། །སྟོང་ཉིད་སྣང་བ་བླ་ན་མེད། །ཅེས་པའི་ཐད་ཀྱི་གོང་སྤྲུལ་ཡོན་ཏན་རྒྱ་མཚོའི་བློ་སྦྱོང་དོན་བདུན་མའི་འགྲེལ་པར་གསལ། འཁྲུལ་སྣང་སྐུ་བཞིར་སྣང་བ་ཡིས། །སྟོང་ཉིད་སྣང་བ་བླ་ན་མེད། །ཅེས་པའི་ཚིག་རྐང་གཉིས་པོ་འདི་དགེ་ལྡན་པའི་བློ་སྦྱོང་དོན་བདུན་མའི་དཔེ་རྣམས་སུ་མི་སྣང་། དགེ་ལུགས་པའི་ལུགས་ལ་ཚིག་འདི་འགྲེལ་བཤད་བྱེད་མི་བདེ་བས་དོར་བའམ་ཡང་ན་གྲུབ་མཐའ་གཞན་གྱིས་སྣོན་པ་བཏབ་པ་གང་ཡིན་དཔྱད་དགོས་སོ། །ཁོ་བོས་ནི་ཕལ་ཆེར་དོར་བ་ཡིན་ནམ་སྙམ་དུ་དོགས་སོ། །

སྐུ་ཡི་སྐྱོན་སྤངས་མཚན་དང་དཔེ་བྱད་ལྡན་ཞེས་སོགས། སྐུ་ཡི་སྐྱོན་སྤངས་མཚན་དང་

དཔེ་བྱད་ལྡན། །གསུང་གི་སྐྱོན་སྤངས་ཀ་ལ་པིང་ཀའི་དབྱངས། །ཐུགས་ཀྱི་སྐྱོན་སྤངས་ཤེས་བྱ་མཐའ་དག་མཁྱེན། །བཀྲ་ཤིས་དཔལ་འབར་མ་ཡི་བཀྲ་ཤིས་ཤོག །ཅེས་པའི་ཚིགས་བཅད་གཅིག་པོ་འདི། ཇོ་བོ་རྗེ་དཔལ་ལྡན་ཨ་ཏི་ཤས་(འཕགས་པ་སྒྲོལ་མ་ལ་བསྟོད་པ)ཞེས་བྱ་བའི་བསྟོད་པ་འདིའི་དབུར་གསུངས་ཡོད། འདི་བསྟན་འགྱུར་རྒྱུད་(སུ)༣༢༣ན༧ན་བཞུགས་སོ། །

སྐུ་ཡི་ཁོ་ལག་ཡངས་པ། (ཕར་ཕྱིན) ཁོ་ལག་ཅེས་པའི་ཐད་དུ་གཟིགས།

སྐུ་གཤེགས་པ། ཤི་བའི་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་ཤིག

སྐུ་གསུང་ཐུགས་ཀྱི་དངོས་གྲུབ། སྐུ་གསུང་ཐུགས་ཀྱི་དངོས་གྲུབ་ནི། རང་གི་ལུས་ངག་ཡིད་གསུམ་ཀྱི་སྐྱོན་ཇེ་ཆུང་དང་ཡོན་ཏན་ཇེ་ཆེར་སོང་ནས་མཐར་བླ་མའི་གསུང་ཐུགས་དང་སྤྱང་རྟོགས་མཉམ་པ་ལ་བྱེད། ཅེས་དངུལ་ཆུ་དྷརྨ་བྷ་དྲ་གསུང་བ་ལྟར་རོ། །

སྐུ་གསུང་ཐུགས་རྟེན། སྐུའི་རྟེན་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྐུ་བརྙན་བྲིས་འབུར། གསུང་གི་རྟེན་གསུང་རབ་གླེགས་བམ། ཐུགས་ཀྱི་རྟེན་མཆོད་རྟེན་དང་ཕྱག་མཚན་རྡོར་དྲིལ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་སོ། །དེ་ཡང་སྐུ་དང་ཐུགས་ཀྱི་རྟེན་ནི་བྱིན་རླབས་ཀྱི་རྟེན་ཡིན་ལ། གསུང་གི་རྟེན་ནི་ཐོས་བསམ་གྱི་རྟེན་བསྟན་པ་གནས་པ་ལ་མེད་མི་རུང་ཡིན་ཚུལ་ཀུན་མཁྱེན་འཇིགས་མེད་དབང་པོའི་རྣམ་ཐར་ན་གསལ།

སྐུ་གསུམ། སྤྲུལ་སྐུ། ལོངས་སྐུ། ཆོས་སྐུ་དང་གསུམ་མོ། །སྐུ་གསུམ་ལ་འཇུག་པའི་སྒོ་ལས། སྤྲུལ་དང་ལོངས་སྤྱོད་རྫོགས་པ་དང་། །དེ་བཞིན་གཞན་ནི་ཆོས་སྐུ་སྟེ། །གསུམ་པོ་འདི་དག་ཐུབ་པའི་སྐུ། །དེ་ཡིས་དེ་ཡི་བྱང་ཆུབ་བསྡུས། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

སྐུ་གསུམ་པ། སངས་རྒྱས་སྤྱིའི་མཚན།

སྐུ་གསུམ་ལ་འཇུག་པ། སྐུ་གསུམ་ལ་འཇུག་པའི་སྒོ་དང་འདྲ།

སྐུ་གསུམ་ལ་འཇུག་པའི་སྒོ། རྒྱ་གར་གྱི་སློབ་དཔོན་ཀླུའི་བཤེས་གཉེན་གྱིས་མཛད་པའི་བསྟན་བཅོས་ཤིག ཡེ་ཤེས་སྡེའི་འགྱུར།

སྐུ་གསུམ་ལ་འཇུག་པའི་འགྲེལ་པ། རྒྱ་གར་གྱི་སློབ་དཔོན་ཡེ་ཤེས་ཟླ་བས་མཛད། ཡེ་ཤེས་སྡེའི་འགྱུར།

སྐུ་གསུམ་ལམ་འཁྱེར། འཆི་བ་ཆོས་སྐུའི་ལམ་འཁྱེར། བར་དོ་ལོངས་སྐུའི་ལམ་འཁྱེར། སྐྱེ་བ་སྤྲུལ་སྐུའི་ལམ་འཁྱེར་དང་གསུམ་མོ། །

སྐུ་གསུམ་ལྷུན་གྲུབ། ཧྲཱིཿ སྐུ་གསུམ་ལྷུན་གྲུབ་ཐུགས་རྗེ་མཐར་ཕྱིན་ཀྱང་། །སྲིད་གསུམ་གདུག་པ་འདུལ་ཕྱིར་ཁྲོས་པའི་སྐུ། །དུས་གསུམ་རྒྱལ་བའི་བསྟན་སྲུང་ཆེན་མོ་ལ། །སྒོ་གསུམ་གུས་པའི་སྒོ་ནས་ཕྱག་འཚལ་ལོ། །ཞེས་དཔལ་ལྡན་ལྷ་མོ་དམག་ཟོར་རྒྱལ་མོའི་བསྟོད་པ་འདི་རྗེ་དགེ་འདུན་གྲུབ་ཀྱིས་མཛད། གསུང་ཐོར་བུ་༨༢ན༢ན་བཞུགས་སོ། །

སྐུད་པ་སེ་རལ་ཁ། སེ་རལ་ཁ་དང་། ཚངས་སྐུད། མཆོད་ཕྱིར་ཐོགས་རྣམས་དོན་འདྲ། མཆོད་ཕྱིར་ཐོགས་ལ་གཟིགས།

སྐུད་པོ། 1 ཆུང་མའི་མིང་པོ། 2 སྲིང་མོའི་ཁྱོ།

སྐུམ་པ། (ད་ལྟ་བ) 1 ཚུར་སྡུད་པ། རྐང་པ་སྐུམ་ལྟ་བུ། 2 ཁུམ་པའམ་ཞུམ་པ། དཔེ་ཆོས་རིན་ཆེན་སྤུངས་པའི་འབུམ་འགྲེལ་ལས། སེམས་ཅན་གྱི་དོན་བྱེད་པ་ལ་སྙིང་ཁམས་བསྐྱེད་དགོས། ཞེས་པ་བསྐུམས་པས་མི་འོང་། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །2 སྦྲ་བ། སྐད་ཆ་དྲང་པོ་མི་ཤོད་པར་སྐུམ་ལྟ་བུ།

སྐུའི་བཀོད་པ་བསྡུས་པ། ཤི་བའི་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་ཤིག

སྐུའི་གསང་བ་གསུམ། གསང་བ་གསུམ་དང་དོན་གཅིག སྐུའི་གསང་བ། གསུང་གི་གསང་བ། ཐུགས་ཀྱི་གསང་བ་དང་གསུམ་མོ། །གསང་བ་གསུམ་ནི་གསང་བ་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པའི་མདོ་ལས་གསུངས་པ་ལྟར། ནམ་མཁའི་མཐས་ཁྱབ་ཚད་དུ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྐུས་ཁྱབ་ཅིང་། དག་པ་དང་མ་དག་པའི་གདུལ་བྱའི་སྣང་བ་དང་མཐུན་པར་སྟོན་པར་ནི། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྐུའི་གསང་བའོ། །གདུལ་བྱའི་བསམ་པ་དང་མཐུན་པའི་སྐད་མཐའ་ཡས་པས་ཆོས་ཀྱི་སྒོ་མོ་བརྒྱད་ཁྲི་བཞི་སྟོང་མ་ལུས་པར་འཆད་པ་ནི། གསུང་གི་གསང་བའོ། །སྟོབས་བཅུ་དང་མི་འཇིགས་པ་བཞི་དང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་མ་འདྲེས་པ་བཅོ་བརྒྱད་ལ་སོགས་པ་སྤངས་པ་དང་རྟོགས་པས་བསྡུས་པའི་ཡོན་ཏན། ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་

སྤྱོད་ཡུལ་ལས་འདས་པ་ནི་ཐུགས་ཀྱི་གསང་བའོ། །སྒྲ་བཤད་ནི། སྐུ་ནི་འདིར་ཞེ་སའི་ཚིག་ཅིག་ཡིན་གྱི། སྐུ་གསུང་ཐུགས་ཀྱི་ལྷས་ཕྱེ་བའི་སྐུའི་དོན་ནི་མིན་ནོ། །སོ་སོ་སྐྱེ་བོ་དང་། ཉན་རང་སོགས་ཀྱི་བློའི་སྤྱོད་ཡུལ་དུ་མ་གྱུར་པས་ན་གསང་བའོ། །སྐུ་ཞེས་པ་ཞེ་ས་ལ་འཇུག་པ་ནི། དཔེར་ན་ཡོན་ཏན་ལ་སྐུ་ཡོན་ཞེས་པ་དང་། རྩེད་མོ་ལ་སྐུ་རྩེད་ཅེས་པ་ལྟ་བུའོ། །གསང་བ་ནི། ལྐོག་ཏུ་གྱུར་པ། མངོན་དུ་མ་གྱུར་པ། རྟོགས་པའམ་དཔོག་པར་དཀའ་བ། བློའི་སྤྱོད་ཡུལ་དུ་མ་གྱུར་པ་སོགས་ལ་འཇུག་གོ། ཡང་ན། སྐུའི་གསང་བ་ནི། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྐུའི་ཚད་དམ་སྐུའི་མཐའ་མཐོང་བར་མི་ནུས་པ་ལ་བཤད། གསུང་གི་གསང་བ་ནི། གསུང་གི་ཚད་དཔོག་པར་མི་ནུས་པ་ལ་བཤད། ཐུགས་ཀྱི་གསང་བ་ནི། ཐུགས་ལ་ཀུན་སློང་གི་རྟོག་པ་མི་མངའ་བ་སོགས་ལ་བཤད་དོ། །འདི་དག་ཀུང་གསང་བ་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པའི་མདོ་ལས་གསུངས་པར་བཤད་དོ། །རྒྱས་པར་སེ་ར་རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན་གྱི་སྐབས་བརྒྱད་པའི་སྤྱི་དོན་ལས་ཤེས་པར་བྱའོ། །

སྐུར་བ་འདེབས་པའི་ལྟུང་བྱེད། (འདུལ་བ) འབའ་ཞིག་པ་དགུ་བཅུའི་རེ་དགུ་པ། སྐུར་བ་འདེབས་པའི་ལྟུང་བྱེད་ཀྱི་ངོ་བོ་ནི། བཅས་ལྡན་དགེ་སློང་གིས་རང་ཕྱོགས་བསྙེན་རྫོགས་ཀྱི་སྡོམ་པ་གསོར་རུང་ཡན་ཆད་དང་ལྡན་པའམ་ལྟ་བ་གཞན་ཕྱོགས་བསྙེན་རྫོགས་ཀྱི་སྡོམ་པ་ཕམ་པས་མ་ཉམས་པ་དང་ལྡན་པ་ལ་དགེ་འདུན་ལྷག་མས་སྐུར་བ་བཏབ་པ་ལས་གྱུར་པའི་ལྟུང་བ་དངོས་གཞིའོ། །གླེང་གཞི་ནི། རྒྱལ་པོའི་ཁབ་ཏུ་མཛའ་བོ་དང་ས་ལས་སྐྱེས་ཀྱིས་དགེ་འདུན་ལྷག་མས་སྐུར་བ་བཏབ་པ་ལས་ལྟུང་བྱེད་དུ་བཅས་སོ། །དགག་བྱ་ནི་སྡོམ་པའི་སྒྲོ་ནས་རང་རིགས་ཙམ་ལ་གནོད་པའོ། །

སྐུལ་བྱེད་མ། <ཙུནྡ> ལྷ་མོ་ཙུནྡ། སྐུལ་བྱེད་མ། རིག་བྱེད་མ་རྣམས་དོན་གཅིག་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་ཡིན།

སྐེ་ཙུ་ཙུ། སྐེ་གཙུ་གཙུ། མཛིང་ཀྱོག་ཀྱོག་བྱེད་པའམ། མཛིང་པ་འགྱུར་བའི་དོན་ཡིན་པར་སེམས།

སྐེད་མེད། བུད་མེད་སྤྱིའི་མིང་། སྒྲ་བཤད་ནི། སྐེད་པ་ཏ་ཅང་ཕྲ་བས་སྐེད་པ་མེད་པ་ལྟ་བུ་ཡིན་པས་དེ་སྐད་ཅེས་བཏགས།

སྐེད་མེད་པ། མཛེས་མ། ལུས་ཕྲ་མ།

སྐེད་རགས། ཞེ་སར་སྐུ་རགས་ཟེར།

སྐོན་པ། ལྕུག་མ་ལས་བྱས་པའི་ཕྱི་ལྤི་བ་དང་སས་ཞལ་ཞལ་བྱས་པའི་རིམ་པ་གཅིག་པ་དང་། རིམ་པ་
ཉིས་བརྩེགས་སམ་སུམ་བརྩེགས་ཅན་འབྲས་ལ་སོགས་པ་གཞུག་པའི་གནས།

སྐོན་བུ་ཁ་སྦྲ་ར། ལྕུག་མ་ལས་བྱས་པའི་ལྷུང་བཟེད་གཞག་སའི་གནས།

སྐྲོམ་པ། 1 འབྱུང་འགྱུར་གྱི་རིག་བྱ་བདུན་གྱི་ཡ་གྱལ། མེ་དང་རླུང་ཤས་ཆེ་བ་ལས་བྱུང་བའི་ལུས་
གྱི་དབང་པོའི་རིག་བྱ། སྐྲོམ་པ་སྐེ་བཏུང་བ་མངོན་པར་འདོད་པའི་བྱེད་ལས་ཅན་ནོ། །རྒྱ་
རིག་བྱ་ལ་འབྲས་བུ་སྐྲོམ་པའི་མིང་གི་བཏགས་པའོ། །རྒྱ་གར་གྱི་སློབ་དཔོན་ཨ་བྷ་ཀ་རའི་
གསུང་ལ་འཕྲི་སྐོན་ཙུང་ཟད་ཀྱིས་བཀོད། 2 བཏུང་བ་མངོན་པར་འདོད་པའི་ལུས་ཀྱི་ཚོར་བ།

སྐྲོམ་པ་ཆུ་འདོད། རེ་འདོད་དང་ཡིད་སྨོན་ཏ་ཅང་ཆེ་བའི་དཔེ། _{དུ་ཀཱུ་ལའི་}གོས་བཟང་དེབ་དང་པོ་
༦༣༩ལས། ཛོ་ཤཱཀ་སོགས་ཀྱི་དབུ་རྒྱན་དང་མཆུལ་རྣམས་འགྲུབ་ན་ཅི་མ་རུང་སྙམ་པའི་
སྐྲོམ་པ་ཆུ་འདོད་ལྟར་ཡོད་རུང་ལག་ཐོག་ཏུ་མ་ཁེལ། ལྟ་བུ།

སྐོར་བ་བྱེད་པའི་ཕན་ཡོན། མཆོད་རྟེན་སོགས་གནས་ཁྱད་པར་ཅན་ལ་སྐོར་བ་བྱེད་པའི་ཕན་ཡོན་ནི།
སྟོན་པ་མྱ་ངན་ལས་འདའ་ཁར་ཞལ་ཆེམས་ཀྱི་ཚུལ་དུ་འདི་ལྟར་གསུངས་ཏེ། འདུལ་བ་ལུང་
ཕྲན་ཚེགས་ལས། དགེ་སློང་དག ང་འདས་པའི་འོག་ཏུ་གནས་བཞི་པོ་འདི་དག་ནི་རིགས་ཀྱི་
བུ་དང་བུ་མོ་དད་པ་ཅན་རྣམས་ཀྱིས་ཇི་སྲིད་འཚོའི་བར་དུ་འགྲོ་བར་བྱ་ཞིང་། དྲན་པར་འགྱུར་
བར་བྱའོ། །བཞི་གང་ཞེ་ན། འདིར་༼ལུམྦི་ནི༽ནི་བཅོམ་ལྡན་འདས་འཁྲུངས་སོ། །འདིར་
༼རྡོ་རྗེ་གདན༽ནི་བཅོམ་ལྡན་འདས་མངོན་པར་རྫོགས་པར་སངས་རྒྱས་སོ། །འདིར་༼ཝཱ་
ར་ཎ་སཱི༽ནི་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་རྣམ་པ་བཅུ་གཉིས་བསྐོར་ཏོ། །འདིར་
༼རྩྭ་མཆོག་གྲོང༽ནི་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཡོངས་སུ་མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་སྟེ། དགེ་སློང་དག
ང་འདས་པའི་འོག་ཏུ་འདིར་མཆོད་རྟེན་བསྐོར་བ་དང་། མཆོད་རྟེན་ལ་ཕྱག་འཚལ་བ་དང་དག
འོང་གི། དེ་དག་ལ་འདི་སྐད་ཅེས་བརྗོད་པར་བྱ་སྟེ། ཞེས་པ་ནས་ང་ལ་དད་པས་དུས་བྱས་པ་

དེ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་བདེ་འགྲོ་མཐོ་རིས་ཀྱི་འཇིག་རྟེན་དུ་འགྲོའོ། །སོགས་རྒྱས་པར་གསུངས་སོ། །གཞན་ཡང་། རྟོག་གེ་འབར་བར་མདོ་དྲངས་པ་ལས་ཀྱང་། གནས་བཞི་པོ་འདི་དག་བསྐོར་བས་མཚམས་མེད་པའི་སྡིག་པ་ཡང་འབྱུང་བར་གསུངས་སོ། །ཞེས་འབྱུང་ངོ་། །«འཕགས་པ་སྤྱན་རས་གཟིགས་ཀྱི་མདོ»མདོ་སྡེ་༼ ཅ་པ ༽ ༢༥༡ན༦ལས། སྡིག་ཆགས་ཀུན་ལ་ཕན་པའི་ཕྱིར།།བྱང་ཆུབ་ཏུ་ནི་སེམས་བསྐྱེད་ནས། །འཇིག་རྟེན་མགོན་གྱི་མཆོད་རྟེན་ལ། །སུ་ཞིག་སྐོར་བ་བྱེད་པ་ནི། །ཚེ་རབས་དག་ནི་ཐམས་ཅད་དུ། །བྱང་ཆུབ་སྤྱོད་པ་སྤྱོད་པའི་ཚེ། །དྲན་དང་ལྡན་ཞིང་བློ་གྲོས་ལྡན། །བསོད་ནམས་ལྡན་ཞིང་འཇིགས་མེད་འགྱུར། །མཆོད་རྟེན་སྐོར་བ་བྱས་ན་ནི། །ཚེ་རབས་དག་ནི་ཐམས་ཅད་དུ། །ལྷ་དང་ཀླུ་དང་གནོད་སྦྱིན་དང་། །སྲིན་པོ་རྣམས་ཀྱིས་མཆོད་པར་འགྱུར། །ངས་ནི་བཀའ་དག་བསྟན་པ་ཡི། །མི་ཁོམ་བརྒྱད་པོ་དེ་དག་སྤོང་། །སངས་རྒྱས་འབྱུང་བ་རབ་བརྗེས་པ། །མཉེས་པར་བྱེད་འདི་དལ་བ་གཅིག །མདོག་ལྡན་གཟུགས་ནི་ཕུན་སུམ་ཚོགས།། མཚན་གྱིས་ལེགས་པར་བརྒྱན་པ་དང་། །མཐུ་དང་སྟོབས་དང་ལྡན་པར་འགྱུར།།ལེ་ལོ་ཅན་དུ་དེ་མི་འགྱུར། །དེ་ནི་ཕྱུག་ཅིང་ནོར་ཆེར་འགྱུར། །བསོད་ནམས་ལྡན་ཞིང་རྗེ་བ་མེད། །འཇིག་རྟེན་སྒྲོན་མ་མཉེས་བྱས་ནས། །ཡང་དང་ཡང་དུ་བསྙེ་སྟང་བྱེད། །བདག་མེད་སྟོང་པའི་ཆོས་ཐོས་ན། །དེ་ནི་ཆོས་ལ་རྨོངས་མི་འགྱུར། །མྱུར་དུ་དད་པ་འཐོབ་འགྱུར་ཞིང་། །ཆོས་དོན་ཇི་བཞིན་མཁས་པར་འགྱུར། །ཚོང་དཔོན་ཁྱིམ་དང་རྒྱས་པ་དང་། །ཕྱུག་པོ་རྣམས་སུ་སྐྱེ་བར་འགྱུར། །དཔའ་ཞིང་སྦྱིན་པའི་བདག་པོར་འགྱུར། །གཏོང་བ་བཏང་ཞིང་སེར་སྣ་མེད། །འཛམ་བུ་གླིང་ན་གང་ཡང་རུང་། །ཁྱད་པར་ཅན་གྱི་རིགས་མཛེས་པ། །དེར་ནི་བསྟན་པ་དེ་སྐྱེ་སྟེ། །དམའ་བ་དག་ནས་རྣམ་པར་སྤངས། །མཆོད་རྟེན་སྐོར་བ་བྱས་ན་ནི། །སྐྱེ་བ་ཐམས་ཅད་ཀུན་ཏུ་ཡང་། །དབང་ཆེར་གྲགས་པའི་ཁྱིམ་བདག་དང་། །དཔལ་དང་གཟི་བརྗིད་ལྡན་པར་འགྱུར། །བྲམ་ཟེ་སྣ་ལ་ཆེ་འདྲ་དང་། །ཚུལ་ཁྲིམས་ལྡན་ཞིང་མང་ཐོས་དང་། །རྒྱལ་རིགས་སྣ་ལ་ཆེ་འདྲ་དང་། །ཕྱུག་ཅིང་ནོར་ཆེར་ལྡན་པར་འགྱུར། །རིས་བསྐོར་རྒྱ་མཚོ་ཚུན་ཆད་ཀྱི། །ས་ཀུན་ལ་ནི་གང་སྣོན་པ། །གླིང་བཞི་དག

གི་དབང་ཕྱུག་ཟླ། །རྒྱལ་པོ་ཆོས་དང་ལྡན་པར་འགྱུར། །འཁོར་ལོས་བསྒྱུར་བ་རྫུ་འཕྲུལ་ཆེ། །རིན་ཆེན་བདུན་དང་ལྡན་པར་འགྱུར། །རྒྱལ་སྲིད་གནས་ནས་སངས་རྒྱས་ལ། །ཡང་དང་ཡང་དུ་བསྙེ་སྟང་བྱེད། །འདི་ནས་ཤི་འཕོས་མཐོ་རིས་སུ། །སོང་ནས་སངས་རྒྱས་བསྟན་ལ་དད། །ལྷུན་པོའི་ཟེལ་གྱི་དབང་ཕྱུག་པོ། །ལྷ་ཡི་དབང་པོ་བརྒྱ་བྱིན་འགྱུར། །ལྷ་དབང་ཤིན་ཏུ་འཐབ་བྲལ་དང་། །དེ་བཞིན་དུ་ནི་དགའ་ལྡན་དང་། །ལྷ་དབང་ཤིན་ཏུ་འཕྲུལ་དགའ་དང་། དབང་སྒྱུར་འཇིགས་པ་མེད་པར་འགྱུར། །མཆོད་རྟེན་སྐོར་བ་བྱས་ན་ནི། །དེ་ནི་ཚངས་པའི་འཇིག་རྟེན་དུ། །ཚངས་པའི་དབང་ཕྱུག་མཁས་འགྱུར་ཞིང་། །ལྷ་རྣམས་བྱེ་བས་མཆོད་པར་འགྱུར། །འཇིག་རྟེན་མགོན་གྱི་མཆོད་རྟེན་ལ། །མི་གང་སྐོར་བ་བྱས་པ་ཡི། །བསྡུགས་པ་བསྐལ་བ་བྱེ་བར་ཡང་། །བརྗོད་པས་ཟད་པར་བྱ་མི་ནུས། །སུ་ཞིག་བྱང་ཆུབ་སེམས་བསྐྱེད་ནས། །སྟོན་པའི་མཆོད་རྟེན་ཕྱག་འཚལ་བ། །དེ་ནི་བསྐལ་བ་བྱེ་བར་ཡང་། །ནམ་ཡང་ལོང་ཞིང་ཐེངས་མི་འགྱུར། །འཇིག་རྟེན་མགོན་གྱི་མཆོད་རྟེན་ལ། །མདོན་དུ་སྐོར་བ་བྱེད་པ་ནི། །བྱུང་བ་སྔོན་པོ་མཛེས་འདྲ་ཡི། །རྣམ་པར་དག་པའི་མིག་འཐོབ་འགྱུར། །མཆོད་རྟེན་སྐོར་བ་བྱས་ན་ནི། །དེ་ནི་ངེས་པར་རྟག་ཏུ་ཡང་།། མཐུན་པའི་དོན་ཀུན་འཐོབ་འགྱུར་ཞིང་། །དོན་མིན་རྣམས་ནི་སྤང་བར་འགྱུར།། མཆོད་རྟེན་སྐོར་བ་བྱས་ན་ནི། །མཐུ་དང་སྟོབས་དང་ལྡན་པར་འགྱུར། །དེ་ནི་ལེ་ལོ་མེད་འགྱུར་ཞིང་། །རྟག་ཏུ་བག་ཡོད་ལྡན་པར་འགྱུར། །མཆོད་རྟེན་སྐོར་བ་བྱས་ན་ནི། །བརྩོན་འགྲུས་བརྟན་ཞིང་མཐུན་བརྟན་ལ། །བརྟན་ཞིང་རྣམ་པར་གནོན་བརྟན་དང་། །དེ་ནི་སྒྱུར་དུ་མཁས་པར་འགྱུར། །སེ་དང་དུག་དང་མཚོན་གྱིས་དེ། །ནམ་ཡང་འཆི་དུས་བྱེད་མི་འགྱུར། །མཁས་པ་ཆེ་ནི་རྫོགས་རྫོགས་སུ། །ཆད་པར་བྱས་ན་འཆི་དུས་བྱེད། །མཆོད་རྟེན་སྐོར་བ་བྱས་ན་ནི། །ཕོ་བྲང་འཁོར་དང་ཡུལ་འཁོར་དང་། །གྲོང་རྡལ་རྣམས་སུ་ལོངས་སྤྱོད་དང་། །གཟུགས་ཀྱིས་ཁྱད་པར་འཕགས་པར་འགྱུར། །བྱང་ཆུབ་སྤྱོད་པ་སྤྱོད་པའི་ཆེ། །དེ་ནི་འདོད་པ་མི་བསྟེན་ཞིང་། །ལུས་ཀྱང་གཙང་ལ་གོས་གཙང་ཞིང་། །གཙང་མའི་ཆོས་ལ་གནས་པར་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་པས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་བཀའ་མི་བསླུ་བ་ལ་ཡིད་ཆེས་ཀྱི་དད་པ་ཤུགས་དྲག་པོས་བསྐོར་བ་བྱས་ན་འབྲས་བུ་དེ་དག་ངེས་པར་

འབྱུང་ངོ་། །དེ་བཞིན་དུ་«མཆོད་རྟེན་བསྐོར་བའི་ཚིགས་སུ་བཅད་པ»ཞེས་པའི་མདོ་ལས་ཀྱང་། མཆོད་རྟེན་ལ་ཕྱག་མཆོད་སྐོར་བ་བྱེད་པ་དང་། བསྙེན་བཀུར་བྱེད་པའི་ཕན་ཡོན་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པ་གསུངས་སོ། །མདོ་འདི་སྡེ་དགེ་སྐུར་མའི་མདོ་སྡེ་༼ ས་པ ༽༡༩༤བ༧ན་བཞུགས་སོ། །རྗེ་ཙོང་ཁ་པ་ཆེན་པོའི་བླ་མ་ཆོས་རྗེ་དོན་གྲུབ་རིན་ཆེན་པས། ཞ་ལུར་བྱོན་ནས་ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོ་རང་བྱུང་ལྔ་ལྡན་གྱི་གནས་ཁྱད་པར་ཅན་ལ་ཞབས་ལ་ཁྲག་རྡོལ་གྱི་བར་དུ་སྐོར་བ་མཛད་པས། མཐར་བློ་གྲོས་ཀྱི་ནུས་པ་མཆོག་ཏུ་གྱུར་ནས། རིགས་པའི་གནས་ལ་ཐོགས་པ་མེད་པར་གྱུར་པའི་ཚུལ། མཁས་གྲུབ་ཆོས་རྗེས་གསུངས་ཏེ། རྗེའི་རྣམ་ཐར་དད་པའི་འཇུག་ངོགས་ལས། ཆོས་རྗེ་དོན་གྲུབ་རིན་ཆེན་པ་ཞེས་གྲགས་པ་དེ་ཉིད་ཡིན་ལ། དེའི་རྣམ་པར་ཐར་པ་ཕྱོགས་མཚོན་ཙམ་ཞིག་ཞར་བྱུང་དུ་བརྗོད་ན། དེའི་འཁྲུངས་ཡུལ་ནི་མདོ་ཁམས་སྨད་ཡིན་ལ། གཞོན་ནུ་ལ་རབ་ཏུ་བྱུང་ཞིང་དབུས་གཙང་དུ་བྱོན། སྣེ་ཐང་པ་བཀྲ་ཤིས་སེངྒེ་སོགས་ལ་ཕར་ཕྱིན་དང་བྱམས་ཆོས་ཐམས་ཅད་མཁས་པར་བསླབས། གཙང་གི་སྣར་ཐང་དུ་བྱོན། བཅོམ་ལྡན་རིགས་རལ་གྱི་བུ་ཆེན། བཅོམ་ལྡན་པ་རང་གི་གདན་ས་པ། ལྷོང་སྟོན་རིགས་པའི་སེངྒེ་ལ་ཚད་མ་རྣམ་ངེས་གསན་སྦྱོང་མཛད། དེའི་ཚེ་རིགས་པའི་གནས་ཀྱི་དགག་སྒྲུབ་ཅུང་ཟད་འཆར་དཀའ་བ་བྱུང་བ་ལ། ཞ་ལུར་བྱོན་ནས་ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོ་རང་བྱོན་གྱི་དྲུང་དུ་གསོལ་བ་དྲག་ཏུ་བཏབ་ཅིང་། ཞབས་ལ་ཁྲག་རྡོལ་གྱི་བར་དུ་ཉིན་མཚན་དུ་སྐོར་བ་མཛད་པས། བློ་གྲོས་ཀྱི་ནུས་པ་མཆོག་ཏུ་གྱུར་པ་འཁྲུངས་ཏེ། རིགས་པའི་གནས་ལ་ཐོགས་པ་མེད་པར་གྱུར་ནས། རྟོད་པ་བཟང་བའི་མཆོག་ཏུ་གྲགས་པ་བྱུང་། ཞེས་གསུངས་སོ། །སྐོར་བའི་སྔགས་ནི། ན་མོ་བྷ་ག་ཝ་ཏེ། རཏྣ་ཀེ་ཏུ་རཱ་ཛཱ་ཡ། ཏ་ཐཱ་ག་ཏཱ་ཡ་ཨརྷ་ཏེ་ས་མྱཀ྄་སཾ་བུད་དྷཱ་ཡ། ཏདྱ་ཐཱ། ཨོཾ་རཏྣེ་རཏྣེ་མ་ཧཱ་རཏྣེ། རཏྣ་བི་ཛ་ཡ་སྭཱཧཱ། ཡང་ན། ན་མོ་ཤ་དེ་ཀ་ཏྲི་ཀཱ་ལ་སརྦ་རཏྣ་ཏྲ་ཡཱ་ཡ། ན་མཉྫ་དཀྵ་སུ་བྲ་དཀྵ་སརྦ་པཱ་པཾ་བི་ཤོ་དྷ་ནི་སྭཱཧཱ། ཞེས་པ་གཉིས་གང་རུང་འདོན་བཞིན་པས་བསྐོར་ན་འགྱུར་ཆེ་བར་གསུངས། དེ་མིན་ཀྱང་མི་འཁྲུགས་པའི་གཟུངས་དང་མ་ཎི་ལ་སོགས་པ་རང་གི་ཡི་དམ་གྱི་ལྷ་གང་ཡིན་གྱི་སྔགས་སམ་གསོལ་འདེབས་ལ་སོགས་པ་

བརྗོད་བཞིན་པས་སྨྲོར་བ་བྱས་ན་མདོ་ལས་འབྱུང་བའི་ཕན་ཡོན་དེ་དག་དང་། གནས་སྐབས་
སུ་ཡང་ནད་དང་གདོན་ལ་སོགས་པའི་འཇིགས་པ་ཆེན་པོ་རྣམས་ལས་ཐར་པ་དང་། རིགས་
བརྒྱུད་ཆེ་བསོད་དཔལ་འབྱོར་ལུང་རྟོགས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་སོགས་རྒྱས་པ་དང་། ལས་ངན་པའི་
སྡིག་སྒྲིབ་དག་པའི་མཚན་མ་བརྟན་པོ་འབྱུང་བ་སོགས་ཕན་ཡོན་མཐའ་ཡས་པ་ཀུན་མངོན་
སུམ་དུ་གྲུབ་པས་ཚིགས་ཆུང་ངུས་དལ་བའི་རྟེན་ལ་སྙིང་པོ་ལེན་པའི་ཐབས་ཁྱད་པར་ཅན་དེ་
ལྟ་བུ་ལ་བརྩོན་པ་བྱ་འཚལ་ལོ། །འདུལ་བ་ལུང་ཕྲན་ཚེགས་དང་། ལྟུང་སྐྱེ་རོལ་པའི་རྡོ་རྗེའི་
གསུང་ལ་གཞི་བྱས་ཏེ་བཀོད་དོ། །

སྐྲོས་མ། ཐབ་ཚང་། ཚང་མང་། སྤྱི་བུངས་ཀྱི་གནས། འདུལ་བ་གཞི་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ་པ་ལས་ཀྱང་།
སྐྲོས་མ་ལ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་སྤྱི་བུངས་ཀྱི་གནས་སམ་ཚང་མང་ངོ་། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟ་བུའོ། །

སྐྲོས་ས། ཟས་གཡོ་སའམ་བཟོ་ས་ལ་ཟེར། སྐྲོས་མ་དང་དོན་གཅིག སྐྲོས་དང་བསྐྲོས་ཞེས་པ་ཟས་གཡོ་
གཡོས་ཞེས་པ་དང་དོན་གཅིག་ཡིན། འདུལ་བ་ལུང་ཕྲན་ཚེགས་༼ ཐ་པ ༽༡༠༩ན༡ལས།
ཟས་ཀྱི་སྐྲོས་ས་ལ་བརྟག་པར་བྱ་ཞིང་། ཟས་བསྐྲོས་ཟིན་ནས་ཁང་སྟེང་དུ་སོང་སྟེ་གཉྫི་བརྡུང་
བར་བྱ། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

སྐྱ་བཅོས། མཁྲིས་ནད་ཅན་གྱིས་ནད་པ་ལྟ་བུར་དང་པོར་ཞག་ཚི་མེད་པའི་ཟས་སྦྱིན་ཏེ་ནད་གསོ་བའི་
བཅོས་ཐབས་ཤིག སྒྲ་བཤད་ནི། སྐྱ་ནི་སྐྱ་ཟན་གྱི་བསྡུས་ཚིག་དང་། བཅོས་ནི་བཅོས་ཐབས་
སོ། །སྐྱ་བཅོས་དང་སྨུམ་བཅོས་ཟེར་བ་ལྟ་བུ།

སྐྱ་རྡབ། ལུས་ཀྱི་པགས་པའི་མདོག་ཐམས་ཅད་སྐྱ་བོར་གྱུར་པ་ཟེར། ལུང་གཞི་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ་པ་ལས།
སྐྱ་རྡབ་ཅེས་བྱ་བ་ནི་ལུས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་པགས་པའི་མདོག་སྐྱ་བའོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །

སྐྱ་རྡབ་རྡབ་པོ། སྐྱ་རྡབ་དང་དོན་འདྲ།

སྐྱ་རེངས། <ཨཱ་ཏྲུ་ཧཾ> (འདུལ་བ) ཉི་མོའི་དང་པོའོ། །འདི་བསྟན་བཅོས་ལ་གྲགས་པའི་ཉིན་མོའི་དང་
པོའོ། །འཇིག་རྟེན་གྱི་ཐ་སྙད་ལ་ནི་སྐྱ་རེངས་དང་པོ་གཉིས་ལ་མཚན་མོའི་ཐ་སྙད་བྱེད་པར་མཚོ་
ཊཱི་ཀ་ལས་གསུངས། སྒྲ་བཤད་ནི། ནམ་མཁར་སྐྱ་གདངས་ཐོག་པའམ་ཤར་བས་ན་སྐྱ་རེངས་

ཞེས་བྱ། དེས་སྔོ་རེངས་དང་། སེར་རེངས། དམར་རེངས་རྣམས་ལ་རིགས་འགྲེའོ། །ཞིབ་པར་སྐྱ་རེངས་དང་པོ་ཞེས་པའི་ཐད་དུ་གཟིགས།

སྐྱ་རེངས་ཐ་མ། <ཀྲྀ་ཏཱ་ཡུ་གཿ> (འདུལ་བ) ནམ་ལངས་པ་ལ་ཟེར། མདོ་རྩ་བའི་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ་པ་༼ཏ༽༣༤༧ན༡ལས། སྐྱ་རེངས་ཐ་མ་ཤར་བ་ཉིད་ནི་ནམ་ལངས་པ་ཉིད་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བའི་ཐ་ཚིག་གོ། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །སྐྱ་རེངས་ཐ་མའི་སྐད་དོད་དེ་བྱེ་བྲག་རྟོགས་བྱེད་ཆེན་པོ་༡༣༤ན༩ན་གསལ་ལོ། །

སྐྱ་རེངས་དང་པོ། <ཏྲེ་ཏཱ་ཡུ་གཿ> (འདུལ་བ) སྐྱ་རེངས་དང་པོ་འཆར་དུས་འདི་སྤྱིར་ནམ་རིང་ཐུང་དང་། ལྷག་པར་ཡུལ་གྲུ་སོ་སོར་ཉི་མ་འཆར་སྔ་ཕྱིའི་དབང་གིས། དེང་དུས་ཀྱི་ཆུ་ཚོད་དང་སྦྱར་ནས་མཐའ་གཅིག་ཏུ་ཁ་ཚོན་བཅད་ནས་བཤད་པར་དཀའ་ན་ཡང་། ནམ་ (ནམ་གྱི་གོ་དོན་འོག་ཏུ་གཟིགས) གྱི་ཆ་ལ་སྟོད་དང་དགུང་དང་ཐོ་རངས་གསུམ་དུ་ཕྱེ་བའི་ཐོ་རངས་ཀྱི་དུས་སུ་འཆར་ལ། དེ་གསུམ་རེ་རེ་ལ་ཡང་གསུམ་གསུམ་སྟེ་ཆ་དགུར་ཕྱེ་བའི་ཆ་བདུན་པའི་ཕྱེད་ན་སྐྱ་རེངས་དང་པོ་འཆར་རོ། །མདོར་ན། ཐོ་རངས་ལ་ཆ་གསུམ་དུ་ཕྱེ་བའི་ཆ་དང་པོའི་ཕྱེད་ན་འཆར་རོ། །དེང་དུས་ཀྱི་ཆུ་ཚོད་དང་སྦྱར་ནས་བཤད་ན། ཆུ་ཚོད་༦དྲུག་པ་ལ་ཉི་མ་ནུབ་ནས། སང་གི་ཆུ་ཚོད་༦དྲུག་པ་ལ་ཉི་མ་ཤར་བའི་དབང་དུ་བཏང་ན། སྔ་དྲོའི་ཆུ་ཚོད་གཉིས་དང་སྐར་མ་བཞི་བཅུ་ (༣:༩༠) ལ་སྐྱ་རེངས་དང་པོ་འཆར་རོ། །དེ་ཇི་ལྟར་ཡིན་ཞེ་ན། དགོང་དྲོའི་ཆུ་ཚོད་༦ནས་སང་ཞོགས་ཀྱི་ཆུ་ཚོད་༦བར་ཆུ་ཚོད་བཅུ་གཉིས་ཡོད་ལ། ཆུ་ཚོད་༡༢བཅུ་གཉིས་པོ་དེ་ཆ་དགུར་བགོས་པའི་ཆ་བདུན་པའི་ཕྱེད་ན་སླེབས་པ་ན་སྐྱ་རེངས་དང་པོ་འཆར་བ་ཡིན། འོན་ཀྱང་ནམ་རིང་ཐུང་གི་དབང་གིས་སྐྱ་རེངས་འཆར་དུས་ཀྱང་མི་འདྲ་བ་འོང་སྟེ། དཔེར་ན་ནམ་ཐུང་དུས་ནི་ནམ་གྱི་སུམ་ཆ་ (ནམ་ལ་ཆ་གསུམ་དུ་བགོས་པའི་ཆ་གསུམ་པ་སླེབ་ཁར་སྐྱ་རེངས་དང་པོ་འཆར་རོ) ཉེ་བ་ལུས་པ་ན་སྐྱ་རེངས་དང་པོ་འཆར་ལ། ནམ་རིང་དུས་ནི་ནམ་གྱི་ལྔ་ཆ་ (ནམ་ལ་ཆ་ལྔ་བགོས་པའི་ཆ་ལྔ་པའི་དུས་སུ་སྐྱ་རེངས་དང་པོ་འཆར་རོ) ལུས་པ་ན་སྐྱ་རེངས་དང་པོ་འཆར་བ་གསུངས་

སོ། །ནམ་མཁའི་ཁ་དོག་གི་སྔོ་ནས་སྐྱ་རེངས་འཆར་དུས་ངོས་བཟུང་བ་ནི། སྐར་མའི་གདོང་གི་འོད་ཉམས་ནས། ནམ་མཁའ་སྔོ་སྐྱར་གྱུར་པ་ན་སྐྱ་རེངས་དང་པོ་ཤར། རྒྱ་སྐར་འོད་ཆུང་བ་དང་། ནམ་མཁའ་སེར་སྐྱར་གྱུར་པ་ན་སྐྱ་རེངས་བར་པ་ཤར་བ་ཡིན། རྒྱ་སྐར་འོད་ནི་མེད་པ་དང་། ནམ་མཁའ་དམར་པོར་གྱུར་ནས་ཉི་མ་ཤར་བའི་བར་དུ་ནི་སྐྱ་རེངས་ཐ་མའི་དུས་སོ། །འོ་ན་ནམ་གྱི་གོ་དོན་གང་ཡིན་ནམ་ཞེ་ན། ནམ་ཞེས་པ་དེ་རིང་ཉི་མ་ནུབ་ནས་སང་ཉི་མ་མ་ཤར་གྱི་བར་གྱི་དུས་ཚོད་ལ་ནམ་ཟེར་ཞིང་། དེ་དང་མཚན་མོ་དོན་འདྲ། དཔེར་ན་ནམ་གྱི་ཆ་ལ་སྲོད་དང་དགུང་དང་ཐོ་རངས་གསུམ་ཞེས་པ་ལྟ་བུས་ཤེས་ནུས་སོ། །ཉི་མ་ནུབ་ནས་ས་མ་རུབ་ཀྱི་བར་ལ་སྲོད་ཟེར། མཚན་ཕྱེད་ལ་ནམ་དགུང་ཟེར་རོ། །

སྐྱ་རེངས་བར་པ། <བྲི་ཧྣ་ཏུ་ཊཿ> (འདུལ་བ) སྐྱ་རེངས་དང་པོ་དང་ཐ་མའི་བར་གྱི་དུས་ཚོད་ལ་ཟེར། སྐད་དོད་དེ་བྱེ་བྲག་རྟོགས་བྱེད་ཆེན་པོ་༡༢༤ན༩ན་གསལ་ཡོ། །

སྐྱ་སེང་། སྐྱ་སང་། དཀར་དྭངས། སྐྱ་བསེང་ཞེས་ཀྱང་བྲིས།

སྐྱ་སེང་བུ་ལྔ། "པཎ་ཌཝ" (पाण्डव) སྟེ་སྐྱ་སེང་བུ་ལྔ་མདོར་བསྡུས་ཏེ་བཤད་ན། ༡ "ཡུ་དྷི་ཥྛི་ཏར" युधिष्ठिर, yudhiṣṭhira (གཡུལ་བརྟན) (གཡུལ་ངོར་བརྟན་པས་མིང་དེ་ལྟར་ཐོགས) ༢ "བྷི་མ་སེ་ན" भीमसेन, Bhimasena (འཇིགས་སྡེ) ༣ "ཨརྫུ" अर्जुन, Arjun (སྲིད་སྒྲུབ) (འདི་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་འགྲེལ་པ་རྣམས་སུ་སྲིད་སྒྲུབ་འཁོར་སྐྱེན་ཞེས་པའི་སྲིད་སྒྲུབ་དེ་རེད) ༤ "ན་ཀུ་ལ" नकुल, nakÜla (ནེའུ་ལེ། སྲེ་མོང་། འདི་ལ་རྒྱ་ཆེར་རོལ་པའི་མདོར། རིགས་མེད་ཅེས་བསྒྱུར་ཡོད། དེ་ཡང་ "ན" ཞེས་པ་ལེགས་སྦྱར་གྱི་དགག་ཚིག "ཀུ་ལ" རིགས་ཀྱི་དོན་ཡིན་པས། རིགས་མེད་ཅེས་སོ) ༥ "སཧ་དེ་ཝ" सहदेव, sahadéva (ལྷན་བཅས) སོ། །རྒྱས་པར་བཤད་ན། "མཧཱ་བྷཱ་ར་ཏ" Mahābhārata महाभारत ནི་རྒྱ་གར་ལ་འགྱུར་བྱས་ན། "བྷཱ་ར་ཏ་ཆེན་པོའི་གཏམ་རྒྱུད" ཞེས་པའི་དོན་ནོ། ། "མཧཱ་བྷཱ་ར་ཏའི་བྱུང་བ" ནི། "ཀཽ་ར་ཝ" (कौरव) འམ་དམག་བརྒྱ་པའི་བུ་དང་། "པཎ་ཌཝ" (पाण्डव) འམ་སྐྱ་སེང་བུ་ལྔ་སྟེ། ཕ་མ་གཅིག་གཞོན་གྱི་བུ་སྤུན་ cousins གྱི་དབང་རྒྱལ་སྲིད་ཀྱི་དོན་དུ་ཁ་མ་འཆམས་པར་རྩོད་པ་བྱུང་

སྟེ། མཐར་དམག་འཐབ་བྱུང་བའི་དཔའ་བོའི་ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་མིང་ཞིག་རེད། སྤྱིར་བཏང་ "མཧཱ་བྷཱ་ར་ཏ" ཞེས་པ་ནི། བྷཱ་ར་ཏ་ཆེན་པོ་ཟེར་བའི་དོན་དང་། དེ་ཡང་རྒྱལ་བརྒྱུད་འདིའི་རྒྱལ་པོ་དང་པོའི་མིང་ཡིན། དེང་སང་རྒྱ་གར་ལ་མིང་གཞན་བྷཱ་ར་ཏ་ཞེས་པའང་རྒྱལ་པོ་འདིའི་མིང་ཡུལ་ལ་ཐོགས་པ་ཡིན། དམག་བརྒྱ་པ་དང་སྐྱ་སེང་བུ་ལྔ་པོ་ཡང་རྒྱལ་པོ་བྷཱ་ར་ཏའི་རྒྱལ་རྒྱུད་ཉིད་དོ། །གཡུལ་འཐབ་འདི་ལ་ནག་ཕྱོགས་པ་དང་དཀར་ཕྱོགས་པ་གཉིས་ཡོད་ཅིང་། ནག་ཕྱོགས་པ་ནི། ཡབ་རྒྱལ་པོ་ "དྷྲྀ་ཏ་རཱཥྚྲ" धृतराष्ट्र dhritarāshtra (དམག་བརྒྱ་པ) དང་། བཙུན་མོའི་མིང་ལ། "གཱཾ་དྷཱ་རཱི" गांधारी, Gāndhārī ཟེར། རྒྱལ་པོ་འདི་མིག་ལོང་བ་ཡིན་ལ། འདི་ལ་ "འཐབ་དཀའ" ལ་སོགས་པ་སྲས་བརྒྱ་བྱུང་ཞིང་། འདི་སྐྱ་སེང་བུ་ལྔའི་ཨ་ཁུ་ཡང་ཡིན། འདི་ལ་བུ་བརྒྱ་ཡོད་པས་དམག་བརྒྱ་པ་ཞེས་མིང་ཐོགས། བུ་རྒན་ཤོས་ཀྱི་མིང་ལ། "དུརྻོ་དྷན" दुर्योधन, Duryodhana (འཐབ་དཀའ) ཟེར། འདི་སྐྱ་སེང་བུ་ལྔའི་དགྲ་བླའི་གཙོ་བོ་དང་རྩེ་ཁྲ་སློང་མཁན་གྱི་གཏེ་དཔོན་ཡིན། དེའི་འོག་མ་དེར། "དུཿཤཱ་སན" दुःशासन; Duḥśāsana ཟེར་རོ། །དཀར་ཕྱོགས་པ་ནི། "པཎྜུ" पांडु Pandu (སྐྱ་སེང) དང་། བཙུན་མོའི་མིང་ལ། "ཀུཾ་ཏི" कुंती, Kunti ཟེར། རྒྱལ་པོ་འདི་ "དྷྲྀ་ཏ་རཱཥྚྲ" གྱི་གཅུང་པོ་ཡིན་ཞིང་། འདི་ལ་བུ་ལྔ་ཡོད། དེ་དག་ལ་ "སྐྱ་སེང་བུ་ལྔ" ཟེར། གོང་གི་བུ་སྤུན་བརྒྱ་པོ་རྣམས་དང་། སྐྱ་སེང་བུ་ལྔའི་དབར་གཡུལ་འཐབ་བྱུང་ཞིང་། ཐ་མ་དམག་བརྒྱ་པ་ཕམ་ནས་ཐམས་ཅད་སྐྱ་སེང་བུ་ལྔའི་མཆོན་འོག་ཏུ་ཤོར་རོ། །སྔོན་གྱི་བྱུང་བ་འདིའི་ཐོག་ནས་བློ་སྐྱེད་ཆེན་པོ་མང་པོ་བླང་རྒྱུ་ཡོད་མོད། འོན་ཀྱང་དེ་དག་འདིར་སྐབས་སུ་མ་བབས་པས་བཤད་པར་མི་སྤྲོ་ལ། ཁོ་བོས་བཤད་འདོད་པ་ནི་ "གཉའ་ཁྲི་བཙན་པོ་ནི་སྐྱ་སེང་བུ་ལྔའི་ "གཡུལ་བཏན" ཞེས་པ་དེ་ཡིན" པར་འདོད་དེ། "བྷཱ་ར་ཏ་ཆེན་པོའི་གཏམ་རྒྱུད" འདི་ལ་གླེགས་བམ་བཅོ་བརྒྱད་ཙམ་ཡོད་པའི་ནང་ནས། འདིའི་མཇུག་བསྡུའི་ལེ་ཚན་ "འགྲུལ་བཞུད་ཆེན་མོ" (The Great Journey) ཟེར་བ་ཞིག་དང་། "ལྷ་ཡུལ་དུ་གཤེགས་པ" (Ascent to Heaven) ཞེས་པའི་ལེ་ཚ་གཉིས་ཡོད་པའི་ནང་ནས་ཕྱི་མ་དེ་ཡིན། སྐྱ་སེང་བུ་ལྔ་གཡུལ་ལས་རྒྱལ་ཏེ་མཐར་ "གཡུལ་བཏན"

གྱིས་རྒྱལ་སྲིད་བསྐྱངས་ནའང་། སྔར་གྱི་སྲིད་པ་ལ་ཡིད་སྨྲུང་ནས་རྒྱལ་སྲིད་རང་གི་གཙུང་པོ་ སྲིད་སྒྲུབ་ཀྱི་བུ་ལ་བཏད་དེ་हिमालय,ཧི་མཱ་ལ་ཡའི་རི་བོ་བརྒྱུད་དེ་ལྷ་ཡུལ་དུ་གཤེགས་པའི་ལོ་ རྒྱུས་ཡོད་པ་དེ་ཡིན། དངོས་ཡོད་གནས་ཚུལ་ལ་ "གཡུལ་བཏྟན" ལྷ་ཡུལ་དུ་ཕྱིན་ཡོད་མེད་ བཤད་པར་དཀའ་ཡང་། རི་བོ་གངས་ཅན་ཅན་གྱི་ཕྱོགས་སུ་བསྐྱོད་པ་ནི་དངོས་ཡོད་གནས་ ཚུལ་ཡིན་པར་འདོད་ཅིང་། བོད་ཀྱི་རྒྱལ་རབས་རྣམས་སུ་སྤྱུགས་རྗེ་རྣམས་ཀྱིས་གཉའ་ཁྲི་ བཙན་པོ་ཐོག་མར་མཐོང་བ་ན། གང་འོང་ཞེས་དྲིས་པ་ན། མཛུབ་མོ་གནམ་ལ་ཀེར་ཟེར་བ་ དང་ཡང་འཁྲིག་སྟེ། ཁོང་རྒྱ་གར་བ་ཡིན་པས་སྐད་བརྡ་མ་འཕྱོད་པར་མཛུབ་མོ་གནམ་ལ་ ཀེར་བ་ཡིན་པ་ངེས་སོ། །དེས་ན་སྐྱ་སེང་བུ་ལྔའི་བུ་རྒྱན་ཤོས་རྒྱལ་པོ་ "ཡུ་ཧྀཥྛཱིར" རམ་ "གཡུལ་བཏྟན" ཉིད་ངེད་ཅག་བོད་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་དང་པོ་གཉའ་ཁྲི་བཙན་པོ་ཡིན་ནོ་ཞེས་སྐད་ གསང་མཐོན་པོས་སྨྲ་བར་འདོད་དོ། །ལུང་རིགས་ཀྱི་ལམ་ནས་གནོད་བྱེད་རྣམ་དག་ཅིག་མ་ བྱུང་གི་བར་ཁོ་བོ་ནི་འདི་རང་ལ་ཡིད་རྟོན་བྱེད་དོ། །ཧིཊླའི་ལོ་རྒྱུས་ནི་ང་ཚོ་བོད་པ་དང་ནང་པས་ འོལ་ཚོད་བྱེད་པ་ལས་ཁོང་ཅག་གི་གཞུང་ལུགས་ཉིད་ལ་ཁུངས་བཙོལ་ན་ལེགས་ཤིང་། ལོ་ རྒྱུས་འདི་ནི་ཞལ་ནས་ཞལ་བརྒྱུད་དང་སྙན་ནས་སྙན་བརྒྱུད་མིན་པར་མི་ལོ་སུམ་སྟོང་ཙམ་ གྱི་སྔོན་ནས་ཁོང་ཅག་གི་ཡིག་ཐོག་ཏུ་འཁོད་ནས་ཡོད་པས་སོ། །སྤྱིར་བཏང་ང་ཚོ་བོད་པ་ཚོ་ དགུ་ཐུག་ལ་མཉེས་ཤིང་། བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་སླ་བ་ཆོས་ཀྱང་འདིའི་སྐོར་ལ་དགུ་ཐུག་མགོ་ཡུ་ འཁོར་ཞིང་གྲོད་ཁོག་ན་དགོས་པ་ཞིག་བསྐོལ་འདུག་གོ། ༼ སྐྱ་སེང་བུ་ལྔའི་སྐོར་རྒྱ་ཆེར་ རོལ་པའི་མདོར་ཡང་ཟུར་ཙམ་གསལ་ཏེ ༽དེ་ཉིད་ལས། ལ་ལ་ན་རེ། གྲོང་ཁྱེར་ཧསྟི་ན་པུ་ ར་འདིའི་རྒྱལ་པོ་ནི་སྐྱ་བསེང་གི་བུའི་རིགས་ཀྱི་རྒྱུད་ལས་སྐྱེས་པ། དཔའ་ཞིང་རྟུལ་ཕོད་པ་ དང་ལྡན་པ། ཡན་ལག་མཆོག་གི་གཟུགས་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་གཞན་གྱི་སྡེ་འཇོམས་པ་སྟེ། རིགས་དེ་ནི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དེ་ཡུམ་གྱི་ལྷུམས་སུ་འཇུག་པའི་གནས་ཀྱི་འོས་ཡིན་ ནོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །ལ་ལ་ན་རེ། དེའང་ཚུལ་དང་མཐུན་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། འདི་ ལྟར་སྐྱ་བསེང་གི་བུའི་རིགས་སུ་སྐྱེས་པ་དག་གིས་ནི་རིགས་ཀྱི་རྒྱུད་རྣམ་པར་འཛུགས་པར་

བྱས་ཏེ། གཡུལ་ངོར་བརྟན་པ་ལ་ནི་ཆོས་ཀྱི་བུ་ཞེས་ཟེར། འཇིགས་སྤེ་ལ་ནི་རླུང་གི་བུ་ཞེས་ཟེར། སྲིད་སྒྲུབ་ལ་ནི་དབང་པོའི་བུ་ཞེས་ཟེར། རིགས་མེད་དང་། ལྷར་བཅས་ལ་ནི་ཐ་སྐར་གྱི་བུ་ཞེས་ཟེར་ཏེ། དེའི་ཕྱིར་རིགས་དེ་འདང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དེ་ལྷུམས་སུ་འཇུག་པའི་གནས་ཀྱི་འོས་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །ཞེས་གསལ་ལོ། །

སྐྱ་སེང་སེང་པོ། གཟི་མདངས་ཆུང་ཞིང་སྐྱ་སྐྱ་པོར་གྱུར་པ་ལ་ཟེར།

སྐྱ་བསེང་། སྐྱ་སེང་དང་འདྲ།

སྐྱ་བསེང་བུ་ལྎ། སྐྱ་སེང་བུ་ལྎ་དང་འདྲ།

སྐྱ་བསེང་བསེང་པོ། སྐྱ་སེང་སེང་པོ་དང་འདྲ།

སྐྱུག་གཏད། གཏད་སོ་མེད་པ། ཆ་འཛོག་བྱ་མི་འོས་པ། ཕན་ཐོགས་མེད་པ། འབྲུག་པ་ཀུན་ལེགས་ཀྱི་རྣམ་ཐར་ལས། འདི་ནས་མར་ལ་སྐྱོན་པའི་འཚོལ་གཏམ་གང་བྱུང་མང་བྱུང་སྐྱུག་གཏད་ཅི་ཡང་མེད་པ་བཞུགས་སོ། །ཞེས་པ་ལྟ་བུ།

སྐྱུག་ཐུག ཐུག་གུ་ལ་དམའ་འབེབས་ཀྱི་ཚུལ་དུ་འབོད་པའི་ཚིག་ངན་ཞིག འདི་ལ་སྐྱུག་ཐུག་ཅེས་བརྗོད་པ་ནི་དམན་པའམ་ངན་པ་ལ་སྐྱུག་པའི་སྒྲ་སྦྱར་བ་ཡིན། དཔེར་ན་ངན་ལང་ལ་ཤོར་བ་ལ་སྐྱུག་ལང་ཤོར་ཞེས་པ་དང་། ཐུག་གུ་ངན་པ་ལ་སྐྱུག་ཐུག་ཟེར་བ་ལྟ་བུ་རྣམས་སོ། །

སྐྱུག་རྟུན། རྟུན་གྱི་མིང་། སྒྲ་བཤད་ནི། སྐྱུག་རྟུན་ཞེས་བརྗོད་པ་ནི་དམན་པའམ་ངན་པ་ལ་སྐྱུག་པ་ཞེས་དམན་པའི་སྒྲ་སྦྱར་བའོ། །

སྐྱུག་ལག ལག་པའི་ངན་མིང་། ལག་པ་ལ་སྨད་པའི་ཚིག་ཅིག སྤྱུག་ལག་ཅེས་པ་དང་། ཐུག་གུ་འདི་སྐྱུག་ལག་སྡོད་ཚུགས་མི་འདུག་ཅེས་པ་ལྟ་བུ།

སྐྱུག་ལང་། ངན་ལང་སྐྱེ་གོམ་གཤིས་ངན་པ། ངན་ལང་ལ་ཤོར་ལྟ་བུ། སྐྱིད་ལང་ཤོར་ཞེས་པ་དང་། རྒྱུགས་ཤ་ལངས་པ་རྣམས་ཕལ་ཆེར་དོན་འདྲ། སྒྲ་བཤད་ནི། ངན་ལང་ལ་སྐྱུག་ལང་ཞེས་པ་ནི་དམན་པའམ་ངན་པའི་སྒྲ་སྦྱར་བ་ཡིན། དཔེར་ན་ཐུག་གུ་ངན་པ་ལ་སྐྱུག་ཐུག་ཟེར་བ་དང་། རྟུན་ལ་སྐྱུག་རྟུན་ཟེར་བ་དང་། བྲོད་རྒྱུགས་པ་ལ་སྐྱུག་བྲོད་རྒྱུགས་ཟེར་ལྟ་བུའོ། །

སྐྱུག་ལང་ཤོར། ངན་ལང་ཤོར་བ། གོམ་གཤིས་ངན་པའི་དབང་དུ་སོང་བ།

སྐྱང་ནུལ། 1 ཞལ་བའི་མིང་། དམ་ཆོས་པདྨ་དཀར་པོའི་མདོ་ལས། རྟིག་པ་དང་སྔོའི་སྐྱང་ནུལ་གོགས་པར་གྱུར་པའི་ཁང་པ་དེ་ལ། ཞེས་པ་ལྟ་བུ། 2 ཞལ་བ་སྟེ་ཆག་ཆག་བཏབ་པའི་མིང་། བསྟན་དར་ལྷ་རམས་པ་གསུང་།

སྐྱབས། གནོད་འཚེ་ལས་སྐྱོབ་མཁན་ལ། སྐྱབས་ཟེར། ཞིབ་ཏུ་བཤད་ན། མཛོད་རང་འགྲེལ་ལས། སྐྱབས་ཀྱི་དོན་ཅི་ཞེ་ན། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་སྡུག་བསྔལ་ཐམས་ཅད་ལས་གཏན་དུ་ངེས་པར་ཐར་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

སྐྱབས་འགྲོ། སྐྱབས་ཡུལ་ལ་སེམས་ཀྱི་གཏིང་ནས་རེ་ལྟོས་འཆའ་བའི་བསམ་པ་ལ། སྐྱབས་འགྲོ་ཟེར། ཞིབ་ཏུ་བཤད་ན། རང་ཉིད་འཁོར་བ་དང་ངན་སོང་གི་སྡུག་བསྔལ་ལ་འཇིགས་ཤིང་སྐྲག་ནས། དེ་ལས་སྐྱོབ་པའི་ནུས་པ་དཀོན་མཆོག་རིན་པོ་ཆེ་རྣམ་པ་གསུམ་ལ་ཡོད་པར་ཡིད་ཆེས་པའི་སྒོ་ནས་དཀོན་མཆོག་གསུམ་ལ་བསམ་པ་ཐག་པ་ནས་སྡུག་བསྔལ་མཐའ་དག་ལས་སྐྱོབས་པར་བློ་ལིངས་ཀྱིས་སྒྲུར་བའི་བསམ་པ་ལ། སྐྱབས་འགྲོ་ཟེར།

སྐྱབས་འགྲོ་ཁྱད་པར་ཅན། ཐེག་ཆེན་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་སྐྱབས་འགྲོ་དང་དོན་འདྲ།

སྐྱབས་འགྲོ་དྲུག་སྐོར། བླ་མ་ལ་སྐྱབས་སུ་མཆིའོ། །སངས་རྒྱས་ལ་སྐྱབས་སུ་མཆིའོ། །ཆོས་ལ་སྐྱབས་སུ་མཆིའོ། །དགེ་འདུན་ལ་སྐྱབས་སུ་མཆིའོ། །ཡི་དམ་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་ལྷ་ཚོགས་འཁོར་དང་བཅས་པ་རྣམས་ལ་སྐྱབས་སུ་མཆིའོ། །དཔལ་མགོན་དམ་པ་ཆོས་སྐྱོང་བའི་སྲུང་མ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྤྱན་དང་ལྡན་པ་རྣམས་ལ་སྐྱབས་སུ་མཆིའོ། །ཞེས་པའི་ཚིག་རྐང་དྲུག་པའི་སྐྱབས་འགྲོ་འདིའོ། །

སྐྱབས་འགྲོ་བདུན་ཅུ་པ། དཔལ་ལྡན་ཟླ་བ་གྲགས་པས་མཛད་པའི་བསྟན་བཅོས་ཤིག སྡེ་དགེ་བསྟན་འགྱུར་༼ གི་པར ༽བཞུགས།

སྐྱབས་འགྲོ་བཞི་སྐོར། བླ་མ་ལ་སྐྱབས་སུ་མཆིའོ། །སངས་རྒྱས་ལ་སྐྱབས་སུ་མཆིའོ། །ཆོས་ལ་སྐྱབས་སུ་མཆིའོ། །དགེ་འདུན་ལ་སྐྱབས་སུ་མཆིའོ། །ཞེས་པའི་ཚིག་རྐང་བཞི་པའི་སྐྱབས་འགྲོ་ལ་

ཟེར། ཞིབ་པར་བཤད་ན། རྒྱལ་བ་སྐལ་བཟང་རྒྱ་མཚོའི་དགའ་ལྡན་ལྷ་བརྒྱ་མའི་ཁྲིད་ཡིག་ཏུ་འབྱུང་བ་ལྟར། བདག་དང་འགྲོ་བ་ནམ་མཁའི་མཐའ་དང་མཉམ་པའི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་དུས་འདི་ནས་བཟུང་སྟེ་ཇི་སྲིད་བྱང་ཆུབ་སྙིང་པོ་ལ་མཆིས་ཀྱི་བར་དུ་དཔལ་ལྡན་བླ་མ་དམ་པ་རྣམས་ལ་སྐྱབས་སུ་མཆིའོ།། རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྡན་འདས་རྣམས་ལ་སྐྱབས་སུ་མཆིའོ། །དམ་པའི་ཆོས་རྣམས་ལ་སྐྱབས་སུ་མཆིའོ། །འཕགས་པའི་དགེ་འདུན་རྣམས་ལ་སྐྱབས་སུ་མཆིའོ། །ཞེས་པའི་སྐྱབས་འགྲོའི་ཚིགས་བཅད་འདིའོ། །

སྐྱབས་འགྲོའི་དགེ་བསྙེན། (འདུལ་བ) སྐྱབས་གསུམ་འཛིན་པའི་དགེ་བསྙེན་དང་འདྲ།

སྐྱབས་འགྲོའི་དགེ་བསྙེན་དུ་བསྒྲུབ་པའི་ཆོ་ག (འདུལ་བ) ངག་དབང་བློ་བཟང་བསྟན་པའི་རྒྱལ་མཚན་གྱིས་མཛད་པའི་སྐྱབས་འགྲོའི་བསྙེན་དུ་བསྒྲུབ་པའི་ཆོ་ག

སྐྱབས་འགྲོའི་རྒྱུ་གཉིས། འཇིགས་དད་གཉིས། འཁོར་བ་སྤྱི་དང་ངེ་བྲག་གི་སྡུག་བསྔལ་དྲན་ནས་འཇིགས་པ་དང་། དེ་ལས་སྐྱོབ་པའི་ནུས་པ་དཀོན་མཆོག་ལ་ཡོད་པར་ཡིད་ཆེས་པའི་དད་པ་གཉིས་སོ། །

སྐྱབས་གསུམ་འཛིན་པའི་དགེ་བསྙེན། (འདུལ་བ) སྲུང་བྱ་ལྔ་སྤོང་བའི་དགེ་བསྙེན་གྱི་སྡོམ་པ་མ་བླངས་ཀྱང་སྐྱབས་འགྲོ་ཙམ་རྒྱུད་ལ་སྐྱེས་པའི་སྒོ་ནས་ནང་པའི་བསྟན་པ་ལ་ཞུགས་པའི་གང་ཟག་ལ་ཟེར། མཚོ་ཏྲི་ཀ་ལས། སྡོམ་པ་མ་བླངས་ཀྱང་གསུམ་ལ་སྐྱབས་སུ་འགྲོ་བ་ལ་གནས་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །མིང་ཆེན་གྱི་མདོ་ལས། མིང་ཆེན་འདི་ལྟར་ཁྱིམ་པ་གོས་དཀར་པོ་བགོས་པ་སྐྱེས་པ་ཕོའི་དབང་པོ་དང་ལྡན་པ་ཞིག་སངས་རྒྱས་ལ་སྐྱབས་སུ་འགྲོ་ཆོས་དང་དགེ་འདུན་ལ་སྐྱབས་སུ་འགྲོ་ཞིང་། བདག་ལ་དགེ་བསྙེན་དུ་གཟུང་དུ་གསོལ་ཞེས་ཚིག་ཏུ་ཡང་སྨྲ་ན་འདི་ཙམ་གྱིས་དགེ་བསྙེན་དུ་འགྱུར་རོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །མདོ་འདི་མཛོད་རང་འགྲེལ་དུ་དྲངས་སོ། །

སྐྱབས་འགྲོའི་ཊཱི་ཀ། རྒྱལ་བ་དབེན་ས་པ་བློ་བཟང་དོན་གྲུབ་ཀྱི་སྐྱབས་འགྲོའི་ཁྲིད་ཡིག་ཁག་གཉིས། འཁོན་སྟོན་མཁས་པ་དཔལ་འབྱོར་ལྷུན་གྲུབ་ཀྱི་སྐྱབས་འགྲོའི་ཁྲིད་ཡིག ཀུན་མཁྱེན་འཇམ་

དབྱངས་བཞད་པའི་སྐྱབས་འགྲོའི་ཁྲིད་ཡིག གུང་ཐང་བསྟན་པའི་སྒྲོན་མེའི་སྐྱབས་འགྲོའི་ཁྲིད་ཡིག་སོགས་མང་ངོ། །

སྐྱབས་གསུམ་ཀུན་འདུས། མཆོག་གསུམ་ཀུན་འདུས་དང་འདྲ། མཆོག་གསུམ་ཀུན་འདུས་ལ་གཟིགས།

སྐྱབས་འགྲོའི་དགེ་བསྙེན། སྐྱབས་འགྲོ་ཙམ་ལ་གནས་པའི་དགེ་བསྙེན་བཏགས་པ་བ་ཞིག་སྟེ། མཚོ་ཊཱི་ཀ་ལས། དེ་ལ་སྐྱབས་གསུམ་འཛིན་པའི་དགེ་བསྙེན་ནི། སྡོམ་པ་མ་བླངས་ཀྱང་གསུམ་ལ་སྐྱབས་སུ་འགྲོ་བ་ལ་གནས་པའོ། །

སྐྱུས། གནས་གཞི། སྟོད་གནས། འགྲེལ་བཤད་རྒྱས་པར་སྐྱུས་འདེགས་ཞེས་པར་གཟིགས།

སྐྱུས་ཆེན། འཆི་བ། མཁས་གྲུབ་རིན་པོ་ཆེའི་གསུང་ཐོར་བུ་༥༥ན༧ལས། དོན་ཆེན་ཡིད་སྨོན་ལ་འཛོག་པའི་ངང་ལ། དབང་མེད་ཀྱི་སྐྱུས་ཆེན་མ་བྱུང་གི་བར་དུ། ཉིན་མཚན་གར་སོང་ཆ་མེད་དང་དོན་མེད་ལ་གཏོང་བའི་ཉམས་ལེན་ལ་བརྩོན་པར་བདོག་ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

སྐྱུས་འདེགས། གནས་སྒོ་བའམ། གཞི་སྒོ་བ། མཁས་གྲུབ་རིན་པོ་ཆེའི་གསུང་ཐོར་བུ་༥༥བ༨ལས། ཤེས་ཀྱང་མ་བསླབ་པར་ཕྱི་བཤོལ་དུ་ལུས་པའི་སོས་དལ་གྱི་སྐབས་སུ། གློ་བུར་གྱི་སྐྱུས་འདེགས་ཤིག་བབ་པའི་དུས་ན། འགྱོད་ཀྱང་ནི་འཕྱིས། ཞེས་གསུངས། དྭགས་པོ་ཐར་རྒྱན་༣༣ལས། སྐྱུས་ཆེན་པོ་ནི་འདེགས། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟ་བུ།

སྐྱི་གྲི། སྤུ་གྲི།

སྐྱི་གཡའ་བ། ཤིན་ཏུ་འཇིགས་ནས་ལུས་འདར་བ་དང་སྙིང་གཡུག་པ་དང་བ་སྤུ་ལྡང་བ་སོགས་ཀྱི་ཚོར་སྣང་ལ་ཟེར། དཔེར་ན་སྐྱུར་མོ་བཟོས་ན་ལུས་འདར་སིལ་ཤོར་བ་དང་ཆ་མཚུངས་པའི་ཚོར་སྣང་ཞིག ཇོའི་བྱམས་པའི་བསྟོད་ཆེན་ལས། དེ་ལྟར་མཐོང་བ་ལྟ་ཞོག་ཐོས་ན་ཡང་། །སྙིང་ལ་འཇིགས་སྐྱེད་སྐྱི་ནི་གཡའ་བ་ཡི། །དམྱལ་བ་ཡི་དྭགས་དུད་འགྲོ་ལྷ་མིན་གྱི། །གཡང་ས་ཆེན་པོ་དག་ཏུ་ལྟུང་འགྱུར་བའི། །དམ་པས་སྨད་པའི་མི་བཟད་སྡིག་པའི་ལས། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

སྐྱིགས་བུ། <ཧིཀྐཱ> ཨི་ཀ། དཔེར་ན་ཨི་ཀ་རྒྱག་ཅེས་པ་ལྟ་བུ། ཕྱི་རྒྱལ་བས་ hiccup ཟེར།

སྐྱིད་ཁྲག རང་ལ་འགྱོར་བ་དང་ལྡན་ཚོགས་ཐྲན་བུའི་བྱུང་བ་ན། ང་རྒྱལ་དང་། རྒྱགས་པ་སྐྱེ་བའི་རྐྱེན་
དུ་མི་གཏོང་བར་རང་ཚུགས་ཟིན་ཐུབ་པ་ལ་ཟེར། བློ་སྦྱོང་ལས། སྐྱིད་ན་སྐྱིད་ཁྲག སྡུག་ན་
སྡུག་ཁྲག་པ་ཞིག་དགོས་ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

སྐྱིད་སྡུག་གོ་མ་ལྡོག ཚེ་སྟོད་ལ་སྐྱིད་པོ་དང་ཚེ་སྨད་ལ་སྡུག་པོ་མྱོང་དགོས་པ་ལྟ་བུ་མིན་པའི་དོན།

སྐྱིད་ཤོད་སྤྲུལ་སྐུ་ངག་དབང་བསྟན་འཛིན་འཕྲིན་ལས་ཀྱི་གསུང་འབུམ་དཀར་ཆག རྫོང་སེམས་རྗེས་
གནང་། རྡོ་རྗེ་འཕྲེང་བའི་དབང་ཆོག་ངག་འདོན་གྱི་རིམ་པ་མཐོང་བས་དོན་གྲུབ། དཔལ་རྡོ་རྗེ་
འཇིགས་བྱེད་ཀྱི་དབང་བཤད་ཟབ་དོན་གསང་བའི་སྒོ་འབྱེད། མགོན་ཆེན་བཅུ་གསུམ་དང་།
མགོན་པོ་སྟག་ཞུགས་བཅས་ཀྱི་རྗེས་གནང་ཚོ་ག་གདུགས་དཀར་གྱི་སྒྲུབ་ཐབས་དབང་མཆོག་
དང་བཅས་པ་ལེགས་བཤད་ཟླ་ཚེས། གདུགས་དཀར་གྱི་སྲུང་འཁོར་འབྲི་ཚུལ། དེ་རབ་གནས་
བྱ་ཚུལ་ལེ་ཚན་གཉིས། སྣར་ཐང་བརྒྱ་རྩའི་རྗེས་གནང་བྱ་ཚུལ་ཟུར་འདེབས། རྡོ་རྗེ་འཇིགས་
བྱེད་དཔའ་བོ་གཅིག་པའི་རྗེས་གནང་བྱ་ཚུལ་ལོ་རྒྱུས་དང་བཅས་པ། འཇམ་དབྱངས་ཆོས་
སྐོར་གྱི་རྗེས་གནང་བྱ་ཚུལ་ལྷན་ཐབས་གསལ་བྱེད་སྒྲོན་མེ། སྤྱན་རས་གཟིགས་ཆེམ་བུ་
དམར་ཁྲིད་ཀྱི་ཟིན་བྲིས། རྗོ་ལུགས་སྒྲོལ་མ་ཉེར་གཅིག་གི་རྗེས་གནང་བྱ་ཚུལ་དངོས་གྲུབ་
འདོད་འཇོ། རྗོ་བོ་ལྷ་གཅིག་ནས་བརྒྱུད་པའི་ཛམ་ལྷ་ལ་གཙོ་འཁོར་ལྔ་ཡི་རྗེས་གནང་བྱ་ཚུལ་
དགོས་འདོད་ཀུན་འབྱུང་། པཎ་ཆེན་བློ་བཟང་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན་གྱིས་མཛད་པའི་འཆི་བླུའི་
ཟུར་འདེབས། མ་གཅིག་དཔལ་གྱི་ལྷ་མོའི་རྗེས་གནང་བྱ་ཚུལ། རྡོ་རྗེ་འཇིགས་བྱེད་ཀྱི་བསྐྱེད་
རྫོགས་ཁྲིད་ཀྱི་བླ་བརྒྱུད་གསོལ་འདེབས། རྒྱལ་བ་ཙོང་ཁ་པ་ལ་བརྟེན་པའི་སེམས་དཔའ་
སུམ་བརྩེགས་ཀྱི་བླ་མའི་རྣལ་འབྱོར། དབུ་མཛད་བསྟན་འཛིན་ལ་གནང་བའི་ཞལ་གདམས་
བསླབ་བྱ། བླ་མའི་རྣལ་འབྱོར་དངོས་གྲུབ་ཆར་འབེབས། བདེ་བ་ཅན་དུ་བགྲོད་པའི་འཕོ་བའི་
གདམས་པ། བསངས་ཀྱི་ཚོག་དངོས་གྲུབ་ཆར་འབེབས། དབང་དང་རྗེས་གནང་སྟོན་འགྲོའི་
ཆོས་བཤད། རྒྱུད་སྡེའི་རྣམ་གཞག་མདོར་བསྡུས་པ་དང་བཅས་པ་གསུང་མགུར་མ་འོངས་
ལུང་བསྟན། བཅུ་གཅིག་ཞལ་གྱི་རྗེས་གནང་ཚོག་བསྒྲིགས་བཀླགས་པས་དོན་གྲུབ། ལྷོ་བྲག

སྔན་བརྒྱུད་ཀྱི་རྫེས་གནང་ལྔ་ཡི་ལྷན་ཐབས་ཕྱོགས་གཅིག་ཏུ་བསྒྲིགས་པ་ནི། ཚེ་དཔག་ལྷ་དགུའི་དབང་ཆོག་དོན་དམ་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་རྗེས་གནང་། ཕྱག་རྡོར་སྐུ་ལྔའི་རྗེས་གནང་། ཕྱག་རྡོར་ཞལ་གསུམ་ཕྱག་དྲུག་པའི་རྗེས་གནང་། ཕྱག་རྡོར་གཏུམ་པོ་ཕྱག་གཉིས་པའི་ཐུགས་དཀར་ཕྱག་དྲུག་པ་བཙུག་པའི་རྗེས་གནང་དང་བཅས་པ་རྣམས་སོ། །ཀུན་རིག་གི་ཞི་བའི་སྦྱིན་སྲེག་བྱ་ཚུལ། རྒྱས་པའི་སྦྱིན་སྲེག་ཕྲིར་བདེ་ཀུན་ཕན། རྒྱས་པའི་སྦྱིན་སྲེག་དངོས་གྲུབ་འདོད་འཇོ། གཙུག་ཏོར་རྣོག་ཆེན་གྱི་བཅའ་གཞི། གཟི་བརྗིད་རྒྱལ་མོ་ཁ་ལ་མེ་འབར་མའི་མདོས་ཆོག་དང་དེ་ཡི་བཅའ་གཞི། དཔལ་རྡོ་རྗེ་འཇིགས་བྱེད་རྣལ་འབྱོར་བཞི་ཡི་ཁྲིད་ཀྱི་ཟིན་བྲིས། བརྒྱ་བཞིའི་ཚོག་ཁ་འགེངས་དང་བཅས་པ། ཀུན་རིག་གི་སྒོ་ནས་གཤིན་པོ་རྗེས་འཛིན་ཚང་ལ་རྒྱས་པ། བ་རི་བརྒྱ་རྩའི་མངོན་རྟོགས་རྣམས་སོ། །སྐྱིད་ཤོད་སྤྲུལ་སྐུའི་གསུང་འབུམ་རྫོགས་སོ། །

སྐྱིད་ཤོད་ཞབས་དྲུང་བསྟན་འཛིན་བློ་བཟང་རྒྱ་མཚོའི་གསུང་འབུམ་གྱི་དཀར་ཆག པཎ་ཆེན་བློ་བཟང་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན་གྱི་སྐུ་བསྟོད། རྡོ་རྗེ་འཆང་ལ་བརྟེན་པའི་བླ་མའི་རྣལ་འབྱོར། རྗེ་ཤེས་རབ་སེངྒེ་ལ་གནང་བའི་བླ་མའི་རྣལ་འབྱོར་མན་ངག་ཡོན་ཏན་ཤེས་རབ་ཀྱིས་ཞུས་ངོར་རྗེ་ཡི་བླ་མའི་རྣལ་འབྱོར། དེ་ལ་བརྟེན་པའི་འཕོ་བ། རྒྱ་མཚོ་རིན་ཆེན་སྒྲོན་གྱིས་ཞུས་ངོར་སྤྱན་རས་གཟིགས་ཀྱི་བླ་མའི་རྣལ་འབྱོར། ཡང་རྗེ་ཡི་བླ་མའི་རྣལ་འབྱོར། ཆོས་རྗེ་དོན་གྲུབ་རིན་ཆེན་གྱི་གསོལ་འདེབས། བྱ་ཁྱུང་མཁན་པོས་ཞུས་པ་རང་གི་སྐུ་བསྟོད། སྔན་ངག་དོན་རྒྱན་སོ་ལྔ་སངས་རྒྱས་སོ་ལྔ་དང་སྦྱར་བ། དགེ་འདུན་རིན་ཆེན་གྱིས་ཞུས་ངོར་གསོལ་འདེབས། ཚོག་ཐུ་རྒྱལ་པོས་ཞུས་ངོར་ཀྱི་རྡོར་བླ་བརྒྱུད་གསོལ་འདེབས། སྐུ་འབུམ་ཆོས་རྗེའི་བརྟན་བཞུགས། དམིགས་བརྩེ་མའི་ཊཱི་ཀ། ཤེར་སྙིང་མཆན་བུ། ལམ་གཙོའི་རྣམ་བཤད། སྔན་ངག་ཚིག་རྒྱན། རྒྱལ་པོ་ཧོར་ཐ་ཇིའི་ཞུས་ངོར་ནྣ་རོ་ཆོས་དྲུག་གི་དམར་ཁྲིད། གསུང་མགུར་ལེ་ཚན་སུམ་ཅུ་སོ་གཉིས། འཇིགས་བྱེད་སྒྲུབ་ཐབས། འཇིགས་བྱེད་སྒྲུབ་ཐབས་མདོར་བསྡུས། འཇིགས་བྱེད་རྫོགས་རིམ་རྣལ་འབྱོར་བཞི་ཡི་ཁྲིད། ལྷ་བཙུན་གྱིས་ཞུས་ངོར་བྱང་ཆུབ་སེམས་ཀྱི་གདམས་

པ། ཐུབ་པ་དམ་ཚིག་གསུམ་བཀོད་ཀྱི་སྒྲུབ་ཐབས་དངོས་གྲུབ་བང་མཛོད། ཡང་ཐུབ་པ་དམ་ཚིག་གསུམ་བཀོད་ཀྱི་སྒྲུབ་ཐབས་སྒྲིབ་གཉིས་དག་བྱེད་བདུད་རྩིའི་ཆུ་རྒྱུན། ཐུབ་དབང་སྒྲུབ་ཐབས། སེང་གེའི་གདོང་ཅན་མའི་སྒྲུབ་ཐབས། ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོ་གསང་སྒྲུབ་ལྷ་བཅུ་གསུམ་གྱི་སྒྲུབ་ཐབས། འཇམ་དབྱངས་དང་། སྤྱན་རས་གཟིགས་གཉིས་ཀྱི་སྒྲུབ་ཐབས། བཅུ་གཅིག་ཞལ་གྱི་བསྙེན་པའི་ཆོ་ག་ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོ་རྒྱལ་བ་རྒྱ་མཚོ་ལྷ་དགུའི་སྒྲུབ་ཐབས། བྱ་ཁྱུང་མཁན་པོས་ཞུས་ངོར་དགའ་ལྡན་དུ་བསྒྲོད་པའི་འཕོ་བ། ངམ་རིང་བྱམས་ཆེན་ལ་བསྟོད་པ། ཡང་བྱམས་པའི་བསྟོད་པ། གྲོ་ཚང་གི་རྡོ་རྗེ་འཆང་དང་། བཅུ་གཅིག་ཞལ་གྱི་སྐུ་འདྲའི་ཞལ་བྱང་། བྱ་ཁྱུང་བྲག་གི་སྐུའི་ཞལ་བྱང་། དྲིས་ལན་ལེ་ཚན་གཉིས། ཀུན་རིག་གི་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་ཞལ་བྱང་། ལྷ་རྣམས་ཀྱི་མངོན་རྟོགས་ཀྱི་རིམ་པ་ཕྱོགས་གཅིག་ཏུ་བསྒྲིགས་པ་ནི། དམ་ཚིག་གསུམ་བཀོད། བྱམས་པ། འཇམ་དབྱངས། འཇམ་དབྱངས་སྨྲ་སེང་། འཇམ་དབྱངས་དཀར་པོ། འཇམ་དབྱངས་ནག་པོ། གཙུག་ཏོར་རྣམ་རྒྱལ། གདུགས་དཀར། འོད་ཟེར་ཅན་མ། ལོ་གྱོན་མ། དབྱངས་ཅན་མ་དཀར་མོ། སོ་སོར་འབྲང་མ། སྟོང་ཆེན་རབ་འཇོམས། གསང་སྔགས་རྗེས་སུ་འཛིན་མ། བསིལ་བའི་ཚལ་ཆེན་མོ། རྨ་བྱ་ཆེན་མོ། མི་གཡོ་བ་སྔོན་པོ། མི་གཡོ་བ་དཀར་པོ། ཚེ་དཔག་མེད། ཡང་ཚེ་དཔག་མེད། བཅུ་གཅིག་ཞལ། སྤྱན་རས་གཟིགས་ཕྱག་བཞི་པ། སེངྒེ་སྒྲ། ཁ་སར་པ་ཎི། སྒྲོལ་སྔོན། སྒྲོལ་དཀར། སྒྲོལ་དཀར་ཡིད་བཞིན་འཁོར་ལོ། རྟ་མགྲིན་ཤཱན་བཞི་སྐོར། རྟ་མགྲིན་ནག་པོ། མི་འཁྲུགས་པ། རྣམ་འཇོམས། ཕྱག་རྡོར་གཏུམ་པོ། གོས་སྔོན་ཅན། ཨུ་ཙྪ་ཡ། འབྱུང་པོ་འདུལ་བྱེད། གཏུམ་པོ་ཁྱུང་ལྔ། ཕྱག་རྡོར་ཁྱུང་ཁྲ། ཁྱུང་ནག་སྣེ་བ་བརྩེགས་པ། ཁྲོ་བོ་སྣེ་བ་བརྩེགས་པ་དང་བཅས་པ་རྣམས་སོ། །མགོན་པོ་ཕྱག་བཞི་པའི་སྒྲུབ་ཐབས་མདའ་གསོལ། ལྷ་མོ་ལ་དྲང་ངེས་ཀྱི་སྒོ་ནས་བསྟོད་པ་མདུང་དམར་ཅན་གྱི་བྲིས་སྐུའི་ཞལ་བྱང་། རྣམ་སྲས་མདུང་དམར་ཅན་གྱི་སྒྲུབ་ཐབས། བྱ་ཁྱུང་བྲག་གི་བྱམས་སྐུའི་གཉེར་གཏད་ཞལ་ཡིག །ལྕམ་སྲིང་གི་མཆོད་འཕྲེང་བཤགས་བསྟོད། ལོ་རྒྱུས། རྟེན་ལ་གཟུང་གཞུག་འབུལ་ཚུལ། སྐུ་འབུམ་བྱང་ཆུབ་མཆོད་རྟེན་བཞེངས་པའི་

དཀར་ཆག་སྟན་དག་ཞལ་ཡིག་གི་རིམ་པ། དམ་བཅའི་རིམ་པ། རྟོགས་བྱེད་རྟེས་ཀྱི་ལག་ལེན་སྐོར། ཆབ་ཤོག་གི་རིམ་པ། དྲིས་ལན་ཐུན་བུ། ཆབ་གཏོར་བརྒྱ་རྩའི་རིམ་པ། རྨ་ཆེན་སྤོམ་རའི་གསོལ་མཆོད། ལྷ་རྒྱལ་དཀྱིལ་རིའི་གསོལ་མཆོད། རྐོད་རྟེའི་གསོལ་མཆོད། ཨ་མྱེ་ཆོས་སྐྱོན་གསོལ་མཆོད། དམ་ཅན་རྡོར་ལེགས་གསོལ་མཆོད། བསྟན་འཛིན་མཁས་པའི་གསོལ་འདེབས་བཅས། སྐྱིད་ཤོད་པའི་གསུང་འབུམ་པོད་གཅིག་ལ་ཤོག་གྲངས་སུམ་བརྒྱ་དང་ཉི་ཤུ་རྩ་དྲུག་བཞུགས་པ་རྫོགས་སོ། །

སྐྱིན་གོར། ཅངས་པའི་རིགས་ཤིག་གི་མིང་སྟེ། དབྱིད་དང་འདྲ་བར་བཤད། འབུ་ཅངས་པའི་རིགས་ཤིག འདི་ལ་ལེགས་སྦྱར་དུ་གོ་རྣ་ཟེར་བར་སཾ་བོད་སྐད་གཉིས་ཤན་སྦྱར་གསེར་གྱི་ཐིང་མཛེས་ན་གསལ། བོད་རྒྱ་ཚིག་མཛོད་ཆེན་མོར། གངས་སྦྲུལ་ཏེ་བཟོ་དབྱིབས་དབྱིད་དང་ཆ་འདྲ་བའི་སྲོག་ཆགས་ཤིག དེའི་ཤ་སྨན་ལ་འགྲོ་ཞེས་གསུངས།

སྐྱིན་པ། ཚབ། སྐྱིན་པའི་ཞེ་སར་ཞལ་སྐྱིན་ཟེར།

སྐྱིལ་ཀྲུང་། བརླ་གཡས་པའི་སྟེང་དུ་རྐང་པ་གཡོན་པ་བཞག གཡོན་པའི་སྟེང་དུ་རྐང་པ་གཡས་པ་བཞག་པའི་འདུག་སྟངས་ལ་ཟེར། སྐྱིལ་ཀྲུང་གི་མཚོན་དོན་ནི། ཤིན་ཏུ་བརྟན་པའི་མཚོན་དོན་ཡིན་ཏེ། འཕགས་པ་ཀླུ་སྒྲུབ་ཀྱིས་མཛད་པའི་«སྒྲོལ་མའི་སྒྲུབ་ཐབས»རྒྱུད་འགྲེལ་༼ ༡ ༽༥༨༤ ལས། འཁོར་བཞི་ཀ་སྐྱིལ་ཀྲུང་དུ་བྱུང་བ་ནི་གཞན་གྱི་དོན་ལ་ཤིན་ཏུ་བརྟན་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །སྒྲ་བཤད་ནི། སྐྱིལ་ནི་ཕྱོགས་གཅིག་ཏུ་སྡུད་པའམ་རུབ་རུབ་བཟོས་པའི་དོན་ཡིན་ལ། དཔེར་ན་ཚུ་སྐྱིལ་ལྟ་བུ། ཀྲུང་ནི། སྐྲུམ་པའི་དོན་ཡིན་པར་སེམས་སོ། །འདི་ལ་སྐྱིལ་ཀྲུང་དང་། དཀྱིལ་ཀྲུང་། དཀྱིལ་དཀྲུང་ཞེས་འབྲི་ཚུལ་གསུམ་ཙམ་སྣང་ཡང་། སྐྱིལ་ཀྲུང་ཉིད་ལེགས་པར་སྣང་སྟེ་རྒྱུ་མཚན་ནི་གོང་གི་སྒྲ་བཤད་ཀྱིས་ཤེས་སོ། །

སྐྱིལ་ཀྲུང་ཕྱེད་པ། 1 ཡོངས་གྲགས་ཀྱི་སྐྱིལ་ཀྲུང་ལ་ཟེར། 2 རྐང་པ་གཡོན་པ་བཀན་པའི་སོར་མོ་རྣམས་གཡས་པའི་བརླ་ལ་མ་རེག་ཙམ་གྱི་དང་ནས་གཡས་པ་འཁྱིལ་སྟབས་སུ་བརྐྱང་བ་ནི་སྐྱིལ་ཀྲུང་ཕྱེད་པ་ཞེས་བྱའོ། །ཤེས་བྱ་ཀུན་ཁྱབ་མཛོད་དེབ་དང་པོ་༢༥༤ལས། གཡོན་

པ་བཀན་པའི་སོར་མོ་རྣམས། །གཡས་པའི་བརླ་ལ་མ་རེག་ཙམ། །གཡས་པ་འཁྱིང་སྟབས་བརྐྱང་བ་ནི། །སྐྱིལ་ཀྲུང་ཕྱེད་པ་ཞེས་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །བོད་རྒྱ་ཚིག་མཛོད་ཆེན་མོ་ལས། སྐྱིལ་ཀྲུང་ཕྱེད་པ་ནི། རྐང་པ་གཡས་བསྐུམས་ཤིང་། གཡས་ཅུང་ཟད་བརྐྱངས་པ་སྟེ། སེམས་དཔའི་སྐྱིལ་ཀྲུང་ཡང་ཟེར། ཞེས་གསུངས་སོ། །

སྐྱུག་ཧིང་ཧིང་བ། སྐྱུག་ལོག་ལོག ཞེ་ལོག་ལོག རྗེའི་ལམ་རིམ་ཆེན་མོ་ལས། རང་ཅག་ཀྱང་འཇིག་རྟེན་གྱི་བདེ་བ་གང་མཐོང་བ་དང་ཐོས་པ་དང་དྲན་པ་ཐམས་ཅད་ལ་དེ་ཡང་འཇིག་རྟེན་ཡིན། དེ་ཡང་འཇིག་རྟེན་ཡིན། དེ་ཡོ་སྡུག་བསྔལ་ཡིན། ཅེས་ཀྱང་བྱུར་མེད་སྙམ་ནས་སྐྱུག་ཧིང་ཧིང་བ་དགོས་གསུང་བ་ལྟར་རོ། །ཞེས་གསུངས།

སྐྱུག་ལོག་ལོག སྐྱུག་ཧིང་ཧིང་དང་དོན་འདྲ།

སྐྱུར་རྩི། 1 ཞོའི་ཟུ་རྩི་དང་། བག་ལེབ་སོགས་གསོབ་གསོབ་ཆགས་པར་བྱེད་པའི་རྫས་ཤིག 2 ཆང་གི་ཕབས། 3 དབྱིན་སྐད་དུ་ acid ཟེར་བ་དེ་ལའང་འཇུག

སྐྱེ་སྐྲ། བྱ་སྐྱ་ཀའི་མིང་།

སྐྱེ་དགུ། 1 སེམས་ཅན། འདུལ་བ་གཞི་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ་ལས། སྐྱེ་དགུ་རྣམས་ལ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་སེམས་ཅན་རྣམས་ལའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །ཅུང་སྦྱོར་ཏེ་བཤད་ན། སྲོག་ལྡན་ཡིན་ནོ་ཅོག སྐྱེ་དགུ་དང་སྐྱེ་རྒུ་དང་དོན་གཅིག་ཡིན་པས། སྐྱེ་བ་ལེན་མཁན་ཡིན་ནོ་ཅོག་ཅེས་པའི་དོན་ཡིན། 2 འབངས་སམ་མི་སྡེའི་མིང་། དཔེར་ན་རྒྱལ་པོ་ལ་སྐྱེ་དགུའི་བདག་པོ་ཞེས་བརྗོད་པ་ལྟ་བུའོ། །ལུང་ཕྲན་ཚེགས་ཀྱི་འགྲེལ་པ་ལས། སྲིད་སྲུང་གི་རིག་བྱེད་ནི་སྐྱེ་དགུ་བསྲུང་བའི་ཐབས་སུ་གྱུར་པའི་ཆེད་དུ་བསྟན་པ་སྟེ། ཞེས་དང་། བཞི་བརྒྱ་པའི་འགྲེལ་པ་ལས་ཀྱང་། རྒྱལ་པོས་སྐྱེ་དགུ་རྣམས་བསྲུངས་ལ། སྐྱེ་དགུ་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་རྒྱལ་པོ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །3 བུ་ཕྲུག་གི་མིང་། དཔེར་ན་ཨ་མ་ལ་སྐྱེ་དགུའི་བདག་མོ་ཟེར་བ་ལྟ་བུ། སྒྲ་བཤད་ནི། སྐྱེ་དགུ་ཞེས་པ་སྐྱེས་ཚད་ཅེས་པའི་དོན་ཏེ། ཚིག་ཟུར་གྱི་དགུ་ནི། ཐམས་ཅད་དང་མང་པོའི་དོན་ཏེ། སྐྱེས་སོ་ཅོག ཡོད་དོ་ཅོག ཡིན་ནོ་ཅོག སྐྱེས་ཚད། ཡོད་ཚད། ཡིན་ཚད་སོགས་ཀྱི་

དོན་ནོ། །སྐྱེ་དགུ་དང་། བཟང་དགུ། འདོད་དགུ ཕྲད་དགུ་སོགས་ཀྱི་དགུ་ནི་འཕགས་བོད་སྐད་གཉིས་ཤན་སྦྱར་གསེར་གྱི་ཕྲེང་མཛེས་ལས་ "མང་ཚིག" གི་དོན་ཡིན་པར་བཤད། འདིའི་དགུ་ཞེས་པ་མང་ཚིག་ལ་འཇུག་ཚུལ་ནི། ལེགས་སྦྱར་གྱི་ "བྲ" ཞེས་པ། རབ་དང་། དང་པོ། ཡང་(ཡང་སློབ་ཅེས་པའི་ཡང) དང་། མང་ཚིག་བཅས་ལ་འཇུག་པར་བཤད་པ་ལྟར་རོ། །པཎ་ཆེན་བློ་བཟང་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན་དང་། ཀུན་མཁྱེན་འཇམ་དབྱངས་བཞད་པའི་བླ་མཆོད་འགྲེལ་པ། ཀུན་མཁྱེན་འཇིགས་མེད་དབང་པོ། བོད་རྒྱ་ཚིག་མཛོད་ཆེན་མོ་སོགས་སུ། གཟུགས་མེད་ནས་གཟུགས་མེད་དང་། དེ་ནས་ཁམས་གཞན་གཉིས་སུ་སྐྱེ་བ་གསུམ། གཟུགས་ཁམས་ནས་གཟུགས་ཁམས་དང་། དེ་ནས་ཁམས་གཞན་གཉིས་སུ་སྐྱེ་བ་གསུམ། འདོད་ཁམས་ནས་འདོད་ཁམས་དང་། དེ་ནས་ཁམས་གཞན་གཉིས་སུ་སྐྱེ་བ་གསུམ་སྟེ། སྐྱེ་བ་དགུ་ལེན་པས་སྐྱེ་དགུ་ཞེས་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་ཤིང་། ཡང་ཕྱུང་པོ་ལྔ་དང་ཁམས་བཞི་ལྡན་ལ་བྱེད་པའི་ཚུལ་ཡང་ཡོད་དོ། །ཞེས་པཎ་ཆེན་བློ་བཟང་ཆོས་རྒྱན་གསུངས་མོད། སྐྱེ་དགུ་ཞེས་པའི་དགུ་གྲངས་ཀྱི་དགུ་ལ་བྱེད་པ་ནི་འཐད་པར་མ་མཐོང་སྟེ། དེ་ལྟར་ན་བཟང་དགུ་དང་། ཡོད་དགུ་དང་། འདོད་དགུ་སོགས་ལ་འགྲེལ་བཤད་གནང་དུས་ཅུང་ཟད་འོ་བརྒྱལ་བར་འགྱུར་གོ་ཞེས་ཞུའོ། །དེས་ན་དགུ་དང་། བརྒྱ། སྟོང་སོགས་སྐབས་མང་པོར་གྲངས་ཀ་དགུ་སོགས་ལ་མི་གོ་བར་མང་པོའི་དོན་ཙམ་ལ་གོ་དགོས་པ་ཡང་ཤེས་པར་བྱའོ། །

སྐྱེ་དགུ་དང་སྐྱེ་རྒུ་གཉིས་ཀྱི་ཁྱད་པར། དེ་གཉིས་དོན་གཅིག་ཡིན་ཀྱང་། སྐྱེ་དགུ་ཞེས་པ་ལེགས་པར་སྣང་སྟེ། ཚིག་ཟུར་གྱི་དགུ་ནི་གྲངས་ཀྱི་དགུ་མ་ཡིན་པར་ཐམས་ཅད་དང་མང་པོའི་དོན་ལ་འཇུག་པར་བཤད་པས། སྐྱེ་བ་བླངས་སོ་ཅོག སྐྱེ་བ་བླངས་ཚད་ཅེས་པ་ལྟ་བུའི་མང་པོའི་དོན་ལ་གོ རྒྱས་པར་གོང་དུ་སྐྱེ་དགུ་ཞེས་པའི་ཐད་དུ་གཟིགས། སྐྱེ་རྒུ་ཞེས་བརྗོད་ན་ཚིག་འགྲེལ་བྱེད་དུས་སྐྱུ་མཉེལ་ཙམ་ཡོང་ངེས་ལགས།

སྐྱེ་དགུའི་བདག་པོ། <པྲ་ཛ་པ་ཏི> 1 རྒྱལ་པོའི་མིང་། སྒྲ་བཤད་ནི། སྐྱེ་དགུ་ནི་འབངས་དང་མིའི་མིང་ཡིན་ལ། བདག་པོ་ནི་གཙོ་བོའི་དོན་ཡིན་པས་སྐྱེ་དགུའི་བདག་པོ་ཞེས་

བྱེའོ། །2 ཚངས་པའི་མིང་། ཚངས་པའི་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་བཤད་པའི་སྐབས་ཀྱི་མངོན་བརྗོད་འཆི་མེད་མཛོད་༣ན༦ལས། སྲིན་བྱེད་སྐྱེ་དགུའི་བདག་པོ་དང་། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །གཞན་ཡང་། མངོན་བརྗོད་འཆི་མེད་མཛོད་ཀྱི་འགྲེལ་པ་འདོད་འཇོ་བ་མོ་༢༥༤ན༥ལས། སྐྱེ་དགུའི་བདག་པོ་ནི་སྐྱེ་འགྲོ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གཙོ་བོའོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །

སྐྱེ་དགུའི་བདག་མོ། (འདུལ་བ) 1 ཆུང་མ། 2 བཙུན་མོའམ། རིགས་བཞི་ལས་རྗེ་རིགས་མའི་མིང་ཡིན་ཏེ། མངོན་བརྗོད་མཁས་པའི་རྣ་རྒྱན་ལས། རྗེ་རིགས་མའི་མིང་། ཇོ་མོ་རྗེ་མོ་རྗེ་རིགས་མ། སྐྱེ་དགུའི་བདག་མོ་སྐྱེ་དགུ་མ། ཞེས་བཤད་པ་ལྟར་རོ། །3 ཨ་མ། ཁྱིམ་དེའི་མ་ནུ། 4 བདག་ཅག་གི་སྟོན་པའི་ཡུམ་ཚབ་མཛད་པའི་སྲུ་མོ་སྐྱེ་འགྲུལ་མའི་མིང་། བདག་ཅག་གི་སྟོན་པའི་མ་ཡུམ་སྒྱུ་མ་ལྷ་མཛེས་སམ་སྒྱུ་འཕྲུལ་ཆེན་མོ་ལ་སྲིང་མོ་ཀུན་པ་སྒྱུ་འཕྲུལ་ཞེས་བྱ་བ་ཞིག་ཡོད་པ་དེ་ཡིན་ནོ། །(ཡུམ་སྒྱུ་མ་ལྷ་མཛེས་སྟོན་པ་སངས་རྒྱས་འཁྲུངས་ནས་ཞག་བདུན་པ་ལ་འདས་ཞེས་འདུལ་བ་ལུང་གཞི་དང་རྒྱ་ཆེར་རོལ་པའི་མདོ་སོགས་སུ་གསལ) རྒྱ་ཆེར་རོལ་པའི་མདོ་ལས། དེ་ནས་རྒྱལ་པོ་ཟས་གཙང་མས་དེ་དག་ཐམས་ཅད་དང་མཐུན་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཁྱིམ་དེ་ཀུན་ཏུའང་ཞུགས་པར་བྱས་ཏེ་ཟླ་བ་བཞི་ལོན་པ་ནས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཉིད་ཀྱི་ཁྱིམ་དུ་ཞུགས་ཏེ་རིན་པོ་ཆེ་སྣ་ཚོགས་བཀོད་པ་ཞེས་བྱ་བའི་ཁང་བཟང་ཆེན་པོ་དེར་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཞུགས་པར་གྱུར་ཏོ། །དེ་ན་ཤཱཀྱ་ཀུན་རབས་ཀུན་རབས་རྣམས་འདུས་ཏེ་བགྲོས་པ། ཕན་པའི་སེམས་དང་། བྱམས་པའི་སེམས་ཀྱིས་ཡོན་ཏན་དང་ལྡན་པ་དང་། འཇམ་པ་དང་ལྡན་པར་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་བཙའ་བ་དང་། བྱི་དོར་བྱ་བ་དང་། ཉམས་སུ་བླང་བར་སུས་ནུས་ཞེས་བྱས་པ་དང་། དེ་ན་ཤཱཀྱའི་བུ་མོ་ལྔ་བརྒྱ་ཙམ་སོ་སོ་ནས་འདི་སྐད་དུ་བདག་གིས་གཞོན་ནུའི་རིམ་གྲོ་བགྱིའོ། །བདག་གིས་གཞོན་ནུའི་རིམ་གྲོ་བགྱིའོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །དེ་ན་ཤཱཀྱ་ཆེས་བགྲེས་ཆེས་བགྲེས་པ་དེ་དག་ན་རེ། བུ་མོ་འདི་དག་ཐམས་ཅད་ནི་བྱིས་པ་གཞོན་ནུ། ཐོར་བུ་གཞོན་ནུ་ལ་གཟུགས་དང་དར་

ལ་བབ་པར་རྒྱུགས་ཤིང་དྲིགས་པ་ཡིན་པས་འདི་དག་གིས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ལ་དུས་དུས་སུ་རིམ་གྲོ་བྱ་བ་མི་ནུས་སོ། །སྐྱེ་རྒྱུའི་བདག་མོ་ཆེན་མོ་གོཽ་ཏ་མཱི་ནི་གཞོན་ནུའི་སྲུ་མོ་སྟེ། འདིས་ནི་གཞོན་ནུ་བདེ་བ་དང་ལགས་པར་བསྐྱེད་པར་ནུས་སོ། །རྒྱལ་པོ་ཟས་གཙང་མའང་མཉེས་པར་ནུས་སོ་ཞེས་ཐམས་ཅད་གྲོས་གཅིག་ཏུ་འདུས་ཏེ། སྐྱེ་རྒྱུའི་བདག་མོ་ཆེན་པོ་གོཽ་ཏ་མཱི་དད་པར་བྱས་ནས་སྐྱེ་རྒྱུའི་བདག་མོ་ཆེན་མོ་གོཽ་ཏ་མཱི་གཞོན་ནུ་དེ་ལེགས་པར་བསྐྱེད་དོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །འདི་བུད་མེད་སྲི་དང་ལྷག་པར་རབ་བྱུང་མ་རྣམས་ལ་བཀའ་དྲིན་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བ་ཡིན། འདིས་སྟོན་པ་ལ་ལན་གསུམ་རབ་ཏུ་དབྱུང་བར་གསོལ་བ་བཏབ་ཀྱང་མ་གནང་། མཐར་འཕགས་པ་ཀུན་དགའ་བོས་ངོ་ཆེན་མཛད་དེ་གསོལ་བ་བཏབ་པས་སྟོན་པས་གནང་སྟེ་སྐྱེ་དགུ་བདག་མོ་རབ་ཏུ་བྱུང་ཞིང་། དེ་ནས་བུད་མེད་རབ་ཏུ་བྱུང་བ་གནང་བ་ཡིན་ནོ། །འདི་སྐོར་དྲིན་ལན་བསབ་པའི་མདོ་༼ ཨཿ ༽༡༧༨༠ན༨ན་གསལ་ལོ། །སྨྲ་བ་ཤད་ནི། སྐྱེ་དགུ་ནི་བུའི་ཚིགས་ཡིན་ལ། དེའི་བདག་མོ་ཡིན་པས་དེ་ལྟར་བརྗོད། རྒྱ་གར་གྱི་སློབ་དཔོན་དགེ་ལེགས་བཤེས་གཉེན་གསུང་བ་ལྟར་རོ། །

སྐྱེ་དགུའི་བདག་མོ་ཆེན་མོ། བདག་ཅག་གི་སྟོན་པའི་མ་ཚབ་གནང་མཁན་གྱི་སྲུ་མོའི་མིང་། ལོ་རྒྱུས་རྒྱས་པར་གོང་དུ་སྐྱེ་དགུའི་བདག་མོ་ཞེས་པའི་ཐད་དུ་གཟིགས།

སྐྱེ་དགུའི་བདག་མོ་ཆེན་མོ་གོཽ་ཏ་མཱི། སྐྱེ་དགུའི་བདག་མོ་ཆེན་མོ་དང་འདྲ།

སྐྱེ་དགུའི་བདག་མོའི་རྟོགས་བརྗོད། (འདུལ་བ) སྐྱེ་དགུའི་བདག་མོའི་རྟོགས་བརྗོད་ངོ་མཚར་འདབ་བརྒྱ་རྒོད་པའི་པདྨོ་ཞེས་བྱ་བ། པཎ་ཆེན་བློ་བཟང་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན་གྱིས་མཛད། འདི་སྐོར་འདུལ་བ་ལུང་ལས་གསུངས་ཡོད།

སྐྱེ་རྒུ། སྐྱེ་དགུ་དང་དོན་གཅིག འདི་ལ་སྐྱེ་རྒུ་དང་། སྐྱེ་དགུ་ཞེས་འབྲི་ཚུལ་གཉིས་ཡོད་ཀྱང་། སྐྱེ་དགུ་ཞེས་བྲིས་པ་ལེགས་སོ། །

སྐྱེ་རྒུའི་བདག་མོ། སྐྱེ་དགུའི་བདག་མོ་དང་དོན་འདྲ།

སྐྱེ་རྒུའི་བདག་མོ་ཆེན་མོ། སྐྱེ་དགུའི་བདག་མོ་ཆེན་མོ་དང་འདྲ།

སྐྱེ་རྒྱུའི་བདག་མོ་ཆེན་མོ་གཽ་ཏ་མཱི། སྐྱེ་དགུའི་བདག་མོ་ཆེན་མོ་གཽ་ཏ་མཱི་དང་དོན་འདྲ།

སྐྱེ་མཆེད། <ཨཱ་ཡ་ཏ་ན> རྒྱས་བྱེད་ཅེས་པ་སྟེ། སེམས་སེམས་བྱུང་སྐྱེ་བའི་སྒོའམ་རྒྱུར་གྱུར་པ་ལ་སྐྱེ་མཆེད་ཟེར། དབྱིག་གཉེན་མཛོད་རང་འགྲེལ་ལས། ངེས་པའི་ཚིག་ཏུ་ན་སེམས་དང་སེམས་ལས་བྱུང་བ་རྣམས་སྐྱེ་བ་མཆེད་པར་བྱེད་པས་སྐྱེ་མཆེད་རྣམས་ཏེ། རྒྱས་པར་བྱེད་ཅེས་བྱ་བའི་ཐ་ཚིག་གོ། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །དབྱེ་ན་སྐྱེ་མཆེད་བཅུ་གཉིས་ནི། མིག་གི་སྐྱེ་མཆེད། རྣ་བའི་སྐྱེ་མཆེད། སྣའི་སྐྱེ་མཆེད། ལྕེའི་སྐྱེ་མཆེད། ལུས་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད། ཡིད་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད། གཟུགས་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད། སྒྲའི་སྐྱེ་མཆེད། དྲིའི་སྐྱེ་མཆེད། རོའི་སྐྱེ་མཆེད། རེག་བྱའི་སྐྱེ་མཆེད། ཆོས་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་དང་བཅུ་གཉིས་སོ། །སྒྲ་བཤད་ནི། སེམས་སེམས་བྱུང་རྣམས་སྐྱེ་ཞིང་མཆེད་པ་སྟེ་རྒྱ་ཆེར་ཁྱབ་པའམ་འཕེལ་བའི་སྒོ་ཡིན་པས་དེ་སྐད་ཅེས་བྱའོ། །དེ་ཡང་གཟུགས་ཀྱི་དབང་པོ་སོགས་དབང་པོ་ལྔ་པོ་རྣམས་ཀྱིས་བདག་རྐྱེན་བྱེད་པའི་སྒོ་ནས་སྐྱེ་ཞིང་འཕེལ་བར་བྱེད་ལ། གཟུགས་ལ་སོགས་པ་ལྔས་དམིགས་རྐྱེན་བྱེད་པའི་སྒོ་ནས་སེམས་སེམས་བྱུང་རྣམས་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར་རོ། །སློབ་དཔོན་སྦྱིན་རས་གཟིགས་བརྟུལ་ཞུགས་ཀྱི་ཤེས་རབ་སྒྲོན་མ་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ་པ་ལས། སྐྱེ་མཆེད་རྣམས་ཞེས་བྱ་བ་ནི་སེམས་དང་སེམས་ལས་བྱུང་བ་རྣམས་སྐྱེ་ཞིང་འབྱུང་བ་དང་། མཆེད་ཅིང་རྒྱས་པར་བྱེད་པས་སྐྱེ་མཆེད་རྣམས་ཏེ། འདི་ལྟ་སྟེ། མིག་དང་། རྣ་བ་དང་། སྣ་དང་། ལྕེ་དང་། ལུས་དང་། ཡིད་ཅེས་བྱ་བ་རྣམས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

སྐྱེ་མཆེད་བཅུ་གཉིས། མིག་གི་སྐྱེ་མཆེད་སོགས་བཅུ་གཉིས། སྐྱེ་མཆེད་ལ་གཟིགས།

སྐྱེ་ཐེབས། སྐྱེ་ཐེངས། སྐྱེ་ཐེངས་གཉིས་ལ་སྐྱེ་ཐེབས་གཉིས་ཞེས་བརྗོད་པ་ལྟ་བུ།

སྐྱེ་གནས། 1 མངལ། སྐྱེ་གནས་ཞེས་བྱ་བ་ནི་མངལ་གྱི་གནས་སོ། །ཞེས་ལུང་ཕྲན་ཚེགས་ཀྱི་འགྲེལ་པར་གསུངས། 2 ལྟོ་བ། དཔེར་ན་པདྨ་ཅན་གྱི་ཕྱུག་རྒྱ་མའི་མཚན་ཉིད་བཤད་པའི་སྐབས་སུ། སྐྲ་བཟང་ (དཔྲལ་བའམ་སྐྱེ་གནས་ཀྱི) དབུས་སུ་གཉེར་མ་གསུམ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །2 <ཡོ་ནི> མོ་མཚན། ཤེས་རབ་མའི་སྐྱེ་གནས་ཞེས་པ

ལྷ་བུ། 3 འབྱུང་ཁུངས། ཡི་གེའི་སྐྱེ་གནས་ཞེས་པ་ལྟ་བུ། 4 ཡུལ། ཞིང་ཁམས། སྤྱོད་འཇུག་དར་ཊཱི་ཀ་ལས། རྒྱལ་བའི་སྲས་པོ་རྣམས་བདེ་བ་ཅན་གྱི་ཞིང་སོགས་སུ་སྐྱེ་བ་ན། སྐྱེ་གནས་རྒྱ་ཆེ་ཞིང་ཡངས་པ་དྲི་བཟང་ཞིང་ཡིད་དུ་འོང་བ། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

སྐྱེ་གནས་བཞི། རྫུས་སྐྱེས། མངལ་སྐྱེས། སྒོང་སྐྱེས། དྲོད་གཤེར་སྐྱེས་དང་བཞིའོ། །དེ་ཡང་མདོན་བརྗོད་མཁས་པའི་རྣ་རྒྱན་ལས། མགོ་རིས་ལྷ་རྣམས་ (དམྱལ་བའང) རྫུས་སྐྱེས་ཏེ། །མི་དང་བ་ལང་སོགས་མངལ་སྐྱེས། །བྱ་དང་སྦྲུལ་སོགས་སྒོང་སྐྱེས་དང་། །འབུ་སྦྲང་ལ་སོགས་དྲོད་གཤེར་སྐྱེས། །ཤིང་དང་འབྲི་ཤིང་སོགས་ས་སྐྱེས། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །དེང་སང་གི་མཚན་རིག་པས་སྐྱེ་གནས་བཞི་ལས་རྫུས་སྐྱེས་ཁས་མི་ལེན་ནོ། །

སྐྱེ་བ་དང་སྐྱེ་བ། སྐྱེ་བ་འདི་དང་སྐྱེ་བ་ཕྱི་མ། སྐྱེ་བ་མང་པོ།

སྐྱེ་བ་གཅིག་ཐོགས་ཀྱི་བྱང་སེམས། བྱང་ཆུབ་ཐོབ་པ་ལ་སྐྱེ་བ་གཅིག་ངེས་པར་ལྷག་དགོས་ཀྱི་བྱང་སེམས། ཐོགས་པ་ནི། བར་དུ་གཅོད་པ། བར་གཅོད་བྱེད་པ། བར་ཆད་བྱེད་པ། གེགས་བྱེད་པ་བཅས་ཀྱི་དོན་ཡིན།

སྐྱེ་བ་གཅོད་པའི་ལྟུང་བྱེད། (འདུལ་བ) འབའ་ཞིག་པ་དགུ་བཅུའི་བཅུ་གཅིག་པ་ནི། ངོ་ཧེ་ནི་བཅས་ལྡན་དགེ་སློང་གིས་ས་བོན་ནམ་ཕྱི་རོལ་གྱི་སྐྱེ་བ་ཏུང་བའི་ཆོས་དང་མ་འབྲེལ་བར་ཉམས་འདུན་གྱིས་རང་ངམ་བསྐོས་པས་ཉམས་པར་བྱས་པ་ལས་གྱུར་པའི་ལྟུང་བ་དངོས་གཞིའོ། །སྐྱེ་བ་གཅོད་པའི་ལྟུང་བྱེད་དང་། ས་བོན་སྐྱེ་འཇིག་གི་ལྟུང་བྱེད། ས་བོན་འཇོམས་པའི་ལྟུང་བྱེད་རྣམས་དོན་གཅིག་ཡིན། གླིང་གཞི་ནི་མཉན་ཡོད་དུ་དྲུག་སྡེས་ རྩ་སྔོན་པོ་བཟ་ཞིང་བཟར་འཇུག་པ་ལ་ས་བོན་དང་སྐྱེ་བ་འཇིག་པའི་ལྟུང་བྱེད་དུ་བཅས་ཤིང་། དགག་བྱ་ནི་སྲོག་ཆགས་ལ་གནོད་པའོ། །མཚོ་ཊཱི་ཀ་ལྟར་རོ། །སྐྱེ་བ་གཅོད་པའི་ལྟུང་བྱེད་དང་ས་བོན་འཇོམས་པའི་ལྟུང་བྱེད་གཉིས་ལོགས་སུ་མི་དྲང་བར་གྲངས་གཅིག་ཏུ་འདྲེན་པ་ཡིན་ཏེ། སེ་ར་རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན་གྱི་འདུལ་བ་ལས། ཁོ་ན་རེ། དགེ་ཚུལ་གྱི་ཤིང་གཅོད་པ་དང་ས་བོན་འཇོམས་པ་གཉིས་གཅིག་ཏུ་འདྲེན་རིགས་ཀྱི་སོ་སོར་འདྲེན་མི་རིགས་ཏེ། དགེ་སློང་གི་ཤིང་གཅོད་

པ་དང་ས་བོན་འཛོམས་པ་གཉིས་འབའ་ཞིག་པ་དགུ་བཅུའི་ནང་དུ་གྲངས་འཛིན་གཅིག་ཏུ་
འདྲེན་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ་སྟེ། དགེ་སློང་མས་ཤིང་བཅད་ན་བཤགས་བྱའི་ཉེས་བྱས་དང་།
ས་བོན་བཅོམ་ན་ལྟུང་བྱེད་དུ་འགྱུར་བའི་རིམ་པ་དང་བསྟུན་ནས། དེ་གཉིས་ལྟུང་བ་སོ་སོར་
བཤད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་སོ། །

སྐྱེ་བ་དྲན་པ། རང་གི་སྐྱེ་བ་སྔ་མ་དྲན་པ།

སྐྱེ་བ་དྲན་པའི་རྒྱུ། སྐྱེ་བ་དྲན་པའི་རྒྱུ་དངོས་ནི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ཡིན་ལ། སྐྱེ་བ་དྲན་པའི་རྒྱུ་གཞན་དག་ནི།
དཔེ་ཆོས་རིན་ཆེན་སྤུངས་པའི་འབུམ་འགྲེལ་༣༣༣ལས། མཆོད་རྟེན་བརྩིག་པ་དང་། ཚ་
ཚ་གདབ་པ་དང་། ཆོས་ཀྱི་སྦྱིན་པ་དང་། ཕྱག་རྒྱ་ལྔའི་མདོ་དང་། སྒོ་དྲུག་གི་གཟུངས་དང་།
བཟང་སྤྱོད་ཀྱི་མདོ་རྣམས་ལ་འབད་པ་བྱས་ན། མ་འོངས་པ་ན་སྐྱེ་བ་དྲན་པར་འོང་གསུང་།
ཞེས་གསུངས་སོ། །

སྐྱེ་བ་སྡུག་བསྔལ་བ། སྐྱེས་པ་སྡུག་བསྔལ་སྣ་ཚོགས་དང་ལྡན་པས་ན། སྐྱེ་བ་སྡུག་བསྔལ་བ་ཞེས་
བྱའོ། །བློ་གྲོས་མི་ཟད་པས་བསྟན་པའི་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ་ལས་བཤད་པ་ལྟར་རོ། །

སྐྱེ་བ་སྤྲུལ་སྐུའི་རྣལ་འབྱོར། སྐྱེ་བ་སྤྲུལ་སྐུའི་ལམ་འཁྱེར་དང་འདྲ། སྐྱེ་བ་སྤྲུལ་སྐུའི་ལམ་འཁྱེར་ལ་གཟིགས།

སྐྱེ་བ་སྤྲུལ་སྐུའི་ལམ་འཁྱེར། ལོངས་སྐུ་གནས་གྱུར་ཏེ་སྤྲུལ་སྐུ་རྫོགས་སེམས་སུ་བསྒོམ་པ་ལ་ཟེར། འཇིགས་བྱེད་ལྟ་
བུ་ལ། རྒྱུ་རྡོ་རྗེ་འཛིན་པ་འཇམ་དཔལ་གནས་གྱུར་ཏེ། ཞལ་ཕྱག་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པའི་རྡོ་རྗེ་འཇིགས་
བྱེད་དུ་བསྐྱེད་ནས་བསྒོམ་པ་ལྟ་བུའོ། །འདི་ནི་གཞིའི་སྐྱེ་བ་སྦྱོང་བྱེད་དང་། འབྲས་བུའི་སྤྲུལ་སྐུ་འགྲུབ་བྱེད་
དོ། །རྗེའི་གསང་འདུས་བསྐྱེད་རིམ་བློ་གསལ་བྱུང་བའི་རེ་སྐོང་ལས། བསྐྱེད་རིམ་པའི་སྤྲུལ་
སྐུས་སྐྱེ་བ་སྦྱོང་བའི་ཚུལ་ནི། ཐ་མལ་པ་ལ་སྐྱེ་བ་རང་དགའ་བ་འབྱུང་བའི་དོད་ལ། བསྐྱེད་རིམ་
པའི་རྣལ་འབྱོར་པ་ལ་དང་པོའི་མགོན་པོ་སྤྲུལ་སྐུ་རྫོགས་སེམས་སུ་བསྒྱུར་བའི་སྤྲུལ་སྐུ་འབྱུང་བ་
ཡིན་ནོ། །དེས་རྫོགས་རིམ་གང་གིས་རྒྱུད་སྨིན་པར་བྱེད་པ་ནི། དབེན་པ་གསུམ་གྱི་སྐབས་ཀྱི་
སྒྱུ་ལུས་རྗེས་མཐུན་པ་ཕུང་པོ་རྙིང་པ་ལ་ཞུགས་པའི་རགས་པའི་སྤྲུལ་སྐུ་དང་། དག་མ་དག་གི་
སྒྱུ་མའི་སྐུ་ཕུང་པོ་རྙིང་པ་ལ་ཞུགས་པའི་རགས་པའི་སྤྲུལ་སྐུ་རྣམས་ཀྱིས་རྒྱུད་སྨིན་པར་བྱེད་

ཅིང་། སྦྱངས་པའི་འབྲས་བུ་ལ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྤྲུལ་སྐུ་འགྲུབ་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས།

སྐྱེ་བ་སྤྲུལ་སྐུའི་ལམ་འཁྱེར་གྱིས་སྐྱེ་བ་སྦྱོང་ཚུལ། སྐྱེ་བ་སྤྲུལ་སྐུའི་ལམ་འཁྱེར་ཞེས་པའི་ཐད་དུ་གཟིགས།

སྐྱེ་བ་སྤྲུལ་སྐུའི་བསྲེ་བ། བསྲེ་བ་སྐོར་དགུའི་དགུ་པ་དང་འཆི་དུས་ཀྱི་བསྲེ་བ་གསུམ་གྱི་གསུམ་པ་ནི། སྐྱེ་བ་སྤྲུལ་སྐུ་དང་བསྲེ་བ་ནི། མངལ་དུ་སྐྱེ་བ་ལེན་པར་རྩོམ་པ་ན། སྐྱེ་བ་ལེན་རྒྱུའི་རྣམ་སྨིན་གྱི་ལུས་དེ་སྤྲུལ་སྐུ་རྡོ་རྗེ་སེམས་དཔའམ། སྤྲུལ་སྐུ་རྡོ་རྗེ་འཛིན་པ་དཔལ་རྡོ་རྗེ་འཇིགས་བྱེད་ཀྱི་སྐུར་བསྒོམ་པའི་སྙིང་གའི་དབུས་སུ་ཤིན་ཏུ་ཕྲ་བའི་རླུང་སེམས་ལས་གྲུབ་པའི་ལོངས་སྐུ་དེ་ཉིད་བཞུགས་པར་བསྒོམ་སྟེ། སྐྱེ་གནས་སུ་སྐྱེ་བ་ལེན་པ་ནི་སྐྱེ་བ་སྤྲུལ་སྐུ་དང་བསྲེ་བ་ཡིན་ཏེ། འདི་ནི་བསྲེ་བ་སྐོར་དགུའི་དགུ་པ་ཡིན་ནོ། །

སྐྱེ་བ་མེད་པ། སྟོང་ཉིད་ཀྱི་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་ཤིག སྐྲ་བཤད་ནི། རྒྱུ་ལས་འབྲས་བུ་དོན་དམ་པར་མི་སྐྱེ་བས་དེ་སྐད་ཅེས་བྱ།

སྐྱེ་བའི་རྗོང་། འཁོར་བའི་སྐྱེ་བ་འདི་ཤིན་ཏུ་མཐར་དཀའ་བའི་བྲང་རྗོང་འཇིགས་སུ་རུང་བའི་ཞིག་གི་གཟུགས་སུ་བཀོད་པའོ། །ཡང་ན། རྗོང་ནི་མཁར་རམ་ཁང་པའི་མིང་ཡིན་པས། ཤིན་ཏུ་ཐར་བར་དཀའ་བའི་མཁར་ཆེན་པོ་དག་གི་གཟུགས་སུ་བཀོད་པའོ། །དཔེར་ན་སྐྱེས་རབས་ལས། ཐོས་པའི་རྗེས་འཇུག་བསྒྲུབ་པ་སྙིང་པོར་བྱེད། །སྐྱེ་བའི་རྗོང་ལས་ཆེགས་ཚུང་ཐར་བར་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟ་བུ། རྗེའི་ལེགས་བཤད་གསེར་གྱི་ཕྲེང་བ་ལས། འདིར་འཇིག་ཚོགས་ལ་ལྟ་བའི་རི་བོ་ཉེ་ཤུ་མཐོ་ལ་བརྟེན་བས་ངོས་ཀུན་ནས་བསྐོར་ཅིང་། མ་རིག་པའི་མུན་པ་སྟུག་པོ་ཅན། ལྟ་བ་ངན་པ་སྣ་ཚོགས་པའི་འཁྲི་ཤིང་གིས་ཐར་བའི་ལམ་བསྒྲིབས་ལ། །ཕྲ་རྒྱས་ཀྱི་དུག་གི་ལྗོན་ཤིང་སྡུག་བསྔལ་གྱི་འབྲས་བུ་ཡིད་དུ་མི་འོང་བ་སྟེར་བས་དཀྲིགས་པ། སྲིད་པའི་ཆུ་ཀླུང་གི་འབབས་ཆེན་པོས་ཡོངས་སུ་འཁྱུད་པའི་འཁོར་བའི་འབྲོག་དགོན་པ་ཆེན་པོ། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟ་བུ་ལ་གོ་དགོས་སོ། །

སྐྱེ་བོ། མི་སྤྱིའི་མིང་། སྒྲ་བཤད་ནི། ལས་དང་ཉོན་མོངས་དག་གིས་བསྐྱེད་པར་བྱ་བ་ཡིན་པས་ན་དེ་སྐད་ཅེས་བྱའོ། །

སྐྱེ་བོ་མཆོག་གི་ཆོས་ལུགས། ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ཆོས་ལུགས་སམ། ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ཆོས།

སྐྱེ་བོ་གསོ་ཐིག སློབ་དཔོན་ཀླུ་སྒྲུབ་ཀྱིས་མཛད་པའི་དམངས་ཕལ་པ་ལ་གདམས་པའི་བསྟན་བཅོས་ཤིག

སྐྱེ་མེད་ཟང་ཐལ་ལ་བཟླ་བ། (བཀའ་བརྒྱུད) ཕྱག་ཆེན་གྱི་བརྡ་ཆད་ཅིག རང་གི་སེམས་སྐྱེ་འགག་གནས་གསུམ་དང་དུས་གསུམ་ལ་སོགས་པའི་སྤྲོས་པ་བཅད་དེ་སྐྱེ་མེད་ཟང་ཐལ་ཆེན་པོར་བློ་ཐག་གཅོད་པ་ལ་ཟེར། ཟང་ཐལ་ནི་ཐོགས་རྡུགས་མེད་པའི་དོན་དང་། ལ་བཟླ་བ་ནི་ཐག་གཅོད་པའི་དོན་ནོ། །

སྐྱེ་དམན། བུད་མེད། ཐ་སྙད་འདི་ཆོས་རྒྱལ་སྲོང་བཙན་སྒམ་པོའི་སྐབས་ནས་ཀྱང་ཡོད་དེ། མ་ཎི་བཀའ་འབུམ་སྨད་ཆ་༢༤ན༣ལས། སྐྱེ་བ་དམན་པ་ཟ་མ་བུད་མེད་དུ་སྐྱེས། ཆོས་ལ་གོ་བ་མེད་པར་གཉི་ཧྲུག་གི་སྲུན་པར་ཚུད། ཅེས་གསལ་ལོ། །

སྐྱེ་སྲིད། སྲིད་པ་ལ་བཞིར་ཕྱེ་བའི་སྐྱེ་སྲིད་ནི། སྐྱེ་བ་བླངས་པའི་སྐད་ཅིག་དང་པོ་ལ་ཟེར།

སྐྱེངས། (བརྡ་རྙིང) 1 ངོ་ཚ་བ། 2 འཚེར་བ། 3 བག་ཚ་བ། 4 རྣམ་པར་ཞུམ་པ་སྟེ། 5 བྱ་བ་ལ་སྐྱོངས་པར་གྱུར་པ།

སྐྱེངས་པ། ངོ་ཚ་བ། སེམས་ཞུམ་ནས་བྱ་བ་ལ་སྐྱོངས་པའི་དོན། ལུང་ཕྲན་ཚེགས་ཀྱི་འགྲེལ་པ་ལས། སྐྱེངས་པ་ནི་རྣམ་པར་ཞུམ་པ་ཡིན་ཏེ། བྱ་བ་ལ་སྐྱོངས་པར་གྱུར་ཞེས་བྱ་བའི་ཐ་ཚིག་གོ། །ཞེས་གསུངས།

སྐྱེད་མོས་ཚལ། ལྡུམ་ར། རྩེད་འཇོའི་གནས།

སྐྱེད་ཚལ། སྐྱེད་མོས་ཚལ་གྱི་བསྡུས་མིང་།

སྐྱེད་ཚལ་ར་བའི་རྫིང་བུའི་འགྲམ། རྒྱལ་པོ་མ་སྐྱེས་དགྲས་བྱས་པའི་རྫིང་བུའི་ནང་དུ་སྐྱེད་མོས་ཚལ་ཀུན་ཏ་ཞེས་པ་ཡོད་པའི་ས་ཕྱོགས་ལ་བཤད།

སྐྱེར་ཁ། ཤིང་སྐྱེར་ཁའམ། དེའི་ཁ་དོག་གི་མིང་སྟེ། དཀར་པོ་དང་འདུས་པའི་སེར་པོ་ཤས་ཆེ་བའི་ཁ་དོག་ཅིག

སྐྱེལ་ཐུང་། ཐོགས་སྐྱེལ་ཐག་མི་རིང་བའི་དོན་དུ་བཤད། རྗེའི་ལམ་རིམ་ལས། སྤྱན་སྔའི་གྲྭ་པས་

པོ་ཏོ་བ་ལ་སྐྱེལ་ཐུང་བྱས་པའི་དུས་སུ། ཁྱེད་སྐྱིད་ཅེས་ལན་གསུམ་གསུངས་ནས། ཞེས་
གསུངས་པ་ལྟ་བུ།

སྐྱེལ་མ། སྐྱེལ་མཁན། དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་ནི་ཐར་པ་དང་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་གྲོང་ཁྱེར་དུ་འགྲོ་
བ་ལ་སྐྱེལ་མ་དང་འདྲ་བར་བཤད།

སྐྱེལ་སོ། དོན་གྱི་སྙིང་པོ། འགག་རྩ། མཐར་ཐུག་གི་དོན།

སྐྱེས། ལག་རྟགས་དང་བྱ་དགའ་དང་རྫན་པ་སོགས་ཀྱི་མིང་། སྐྱེས་ནི་རྫོང་བ་སྟེ། རང་གི་གྲོགས་
བཤེས་ལྟ་བུ་ཐག་རིང་དུ་འགྲོ་བའམ། དེ་ནས་ཚུར་འོང་བའི་ཚེ། ཕན་ཚུན་ཡིད་དགའ་བའི་
མཚོན་བྱེད་ནོར་དུ་མ་སྟེར་བ་དེའོ། །ཞེས་དབྱངས་ཅན་དགའ་བློའི་ལམ་རིམ་གྱི་བརྡ་བཀྲོལ་
ལས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

སྐྱེས་ནས་མ་ཉིང་། (འདུལ་བ) 1 མ་ཉིང་ལྟའི་ཡ་གྱལ་ཏེ། སྐྱེས་ཙམ་ནས་ཕོ་མོ་གང་གི་ཡང་མཚན་
མ་དང་མི་ལྡན་པའི་མི། འདུལ་བ་ལུང་གཞི་༼ ཀ ༽༡༥ན༨ལས། དེ་ལ་སྐྱེས་ནས་མ་ཉིང་
གང་ཞེ་ན། གང་སྐྱེས་ནས་བུད་མེད་ཀྱང་མ་ཡིན་སྐྱེས་པ་ཡང་མ་ཡིན་པའོ། །ཞེས་གསུངས་
པ་ལྟར་རོ། །2 མཚན་གཉིས་པ།

སྐྱེས་ནས་སྦྱོང་འགྱུར་གྱི་ལས། ཚེ་གཉིས་པ་ལ་འབྲས་བུ་སྨྱོང་བའི་ལས། རྗེའི་ལམ་རིམ་ཆེ་ཆུང་དུ་གསལ།

སྐྱེས་པའི་ཁམས། ཐིག་ལེ། ཁུ་བ། སྐྱེས་པའི་ས་བོན།

སྐྱེས་པའི་རབས་ཀྱི་རྒྱ་ཆེར་བཤད་པ། སྐྱེས་རབས་ཀྱི་རྒྱ་ཆེར་བཤད་པ་ལ་གཟིགས།

སྐྱེས་པའི་རབས་ཀྱི་རྒྱུད་ཀྱི་དཀའ་འགྲེལ། སྐྱེས་རབས་སོ་བཞི་པའི་དཀའ་འགྲེལ་ལ་གཟིགས།

སྐྱེས་པའི་རབས་ཀྱི་ཕྲེང་བ་སུམ་ཅུ་རྩ་ལྔ་པ། སློབ་དཔོན་རྒྱལ་པོའི་སྲས་སེངྒེ་ཞབས་འབྲིང་བས་མཛད།
བསྟན་འགྱུར་༼ ཤུ་པར ༽བཞུགས། རྒྱ་གར་གྱི་མཁན་པོ་པཎྜི་ཏ་ཨ་ལམྐ་དེ་ཝ་དང་། བོད་ཀྱི་
ལོ་ཙཱ་བ་དགེ་སློང་ཚུལ་ཁྲིམས་འབྱུང་གནས་སྦས་པས་དཔལ་སྐྱེ་འུ་རིའི་རྩ་ཚོས་སྐོར་དབེན་
པའི་གཙུག་ལག་ཁང་དུ་འགྱུར།

སྐྱེས་པའི་རབས་སུམ་ཅུ་རྩ་བཞི་པ། སྐྱེས་རབས་སོ་བཞི་པ་ལ་གཟིགས།

སྐྱེས་བུ། <པུ་རུ་ཥ> 1 མི་སྤྱིའི་མིང་། ངེས་ཚིག་ནི། པུ་རུ་ཥ་ནི་ནུས་ལྡན་བྱ་བ་ཡིན། མི་ནི་འགྲོ་བ་གཞན་ལ་ལྟོས་ཏེ་རྟོག་དཔྱོད་ཀྱི་ནུས་པ་ཆེས་ཆེ་བས་ནུས་ལྡན་ཟེར་བ་ཡིན། དེ་ལ་འགྲེལ་བཤད་བྱེད་ཚུལ་གཞན་ཡང་ཡོད་དེ། མཉམ་མེད་དྭགས་པོ་ལྷ་རྗེའི་ལམ་རིམ་དྭགས་པོ་ཐར་རྒྱན་ལས། སྐྱེས་བུ་ནི་རྒྱ་གར་སྐད་དུ་ན། པུ་རུ་ཥ་བྱ་བ་ཡིན་ལ། པུ་རུ་ཥའི་སྒྲ་ནི་སྟོབས་སམ་ནུས་པ་ལ་འཇུག་སྟེ། དལ་འབྱོར་གྱི་ལུས་ལ་མངོན་མཐོ་དང་ངེས་ལེགས་བསྒྲུབ་པའི་སྟོབས་སམ་ནུས་པ་ཡོད་པས་སྐྱེ་བ་ཞེས་བྱ་བ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །སྦྱོར་འཇུག་གི་ཟིན་བྲིས་ལས་ཤིག་ལས་ཀྱང་། སྐྱེས་བུའི་སྐད་དོད་པུ་རུ་ཥ་ཞེས་པ་ནུས་ལྡན་ལ་འཇུག་པས་ཕྱི་མའི་དོན་བསྒྲུབ་པ་ལ་ནུས་པ་དང་ལྡན་པའི་དོན་ནོ། །ཞེས་གསུངས། སྐྱེས་བུ། ཡིད་ཀྱི་བུ། ཤེད་བུ། ཤེད་ལས་སྐྱེས། ཤེད་བདག་རྣམས་དོན་གཅིག 2 འདུལ་བ་ནས་བཤད་པའི་གྲིབ་ཚོད་འཛལ་བྱེད་ཀྱི་ཤིང་བུ་སོར་བཞི་པའི་ཐུར་མའམ། དེའི་གྲིབ་མ་སོར་བཞི་པ་ལ་ཟེར། དེ་ལྟ་བུའི་ཐུར་མ་དེ་ལ་ཡང་གྲིབ་ཚོད་དཔོག་པའི་ནུས་པ་དན་ལྡན་པས་སྐྱེས་བུ་ཞེས་བཏགས་པར་སེམས་སོ། །

སྐྱེས་བུ་ཆུང་ངུ། མངོན་མཐོ་ལྷ་མིའི་གོ་འཕང་ཙམ་དོན་དུ་གཉེར་ཞིང་དེ་འཐོབ་པའི་ཐབས་མི་དགེ་བཅུ་སྤོང་གི་ཚུལ་ཁྲིམས་ལ་ཚུལ་བཞིན་དུ་སློབ་པའི་གང་ཟག་དེ་ལ། སྐྱེས་བུ་ཆུང་ངུའམ་སྐྱེས་བུ་ཐ་མ་ཞེས་བྱའོ། །ཇོ་བོའི་བྱང་ཆུབ་ལམ་སྒྲོན་ལས། གང་ཞིག་ཐབས་ནི་གང་དག་གིས། །འཁོར་བའི་བདེ་བ་ཙམ་དག་ལ། །རང་ཉིད་དོན་དུ་གཉེར་བྱེད་པ། །དེ་ནི་སྐྱེས་བུ་ཐ་མར་ཤེས། །ཞེས་གསུངས་པ་དང་མཐུན་ནོ། །

སྐྱེས་བུ་ཆེན་པོ། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དོན་དུ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གོ་འཕང་དོན་དུ་གཉེར་ཞིང་། དེ་འཐོབ་པའི་ཐབས་ཀྱི་གཙོ་བོ་རྒྱུ་འབྲས་མན་ངག་བདུན་སོགས་ཐབས་ཀྱི་ཆ་དང་། ཡང་དག་པའི་ལྟ་བ་ལ་ཚུལ་བཞིན་དུ་སློབ་པའི་གང་ཟག་དེ་ལ། སྐྱེས་བུ་ཆེན་པོའམ་སྐྱེས་བུ་མཆོག་ཅེས་བྱའོ། །ཇོ་བོའི་བྱང་ཆུབ་ལམ་སྒྲོན་ལས། རང་རྒྱུད་གཏོགས་པའི་སྡུག་བསྔལ་གྱིས། །གང་ཞིག་གཞན་གྱི་སྡུག་བསྔལ་ཀུན། །ཡང་དག་ཟད་པར་ཀུན་ནས་འདོད། །སྐྱེས་བུ་དེ་ནི་མཆོག

ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

སྐྱེས་བུ་དམ་པ། 1 བསྟན་འགྲོའི་དོན་རྒྱ་ཆེན་པོ་མཛད་པའི་མཁས་གྲུབ་གཉིས་ལྡན་གྱི་སྐྱེས་བུ་ལ་ཟེར་ཏེ། ལྕང་སྐྱ་རོལ་པའི་རྡོ་རྗེས། མཁས་པས་གྲུབ་པ་མ་བཅོམ་ཞིང་། །གྲུབ་པས་མཁས་པ་མ་བཅོམ་པར། །བསྟན་ལ་ཕན་པ་སྒྲུབ་པ་ལ། །སྐྱེས་བུ་དམ་པ་ཞེས་ཀྱང་བྱ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །2 ཡང་ན། འཇམ་མགོན་ས་པཎ་གྱིས། བསྟོད་པས་དགའ་བར་མི་འགྱུར་ལ། །སྨད་པས་མི་དགའ་མི་འགྱུར་ཞིང་། །རང་གི་ཡོན་ཏན་ལེགས་པར་གནས་པ། །སྐྱེས་བུ་དམ་པའི་མཚན་ཉིད་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་སོ། །3 གང་ཞིག་གི་རྗེས་སུ་བསླབས་ན་རང་གི་ཚུལ་ཁྲིམས་དང་། ཐོས་པ། གཏོང་བ། ཤེས་རབ་རྣམས་ངང་གིས་འཕེལ་བར་འགྱུར་བའི་སྐྱེས་བུ་དེ་ལ་ཟེར་ཏེ། བཤེས་སྤྲིང་གི་འགྲེལ་པ་༼ངེ༽༥༨ན༢ལས། གང་གི་རྗེས་སུ་བསླབས་ནས་ཚུལ་ཁྲིམས་དང་། ཐོས་པ་དང་། གཏོང་བ་དང་། ཤེས་རབ་འཕེལ་བར་འགྱུར་བ་དེ་འདྲ་དེ་ནི་སྐྱེས་བུ་དམ་པ་ཞེས་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །

སྐྱེས་བུ་འདུལ་བ། གདུལ་བྱ་དང་དོན་གཅིག གདུལ་བར་བྱ་བའི་སྐྱེས་བུ་ཞེས་པའི་དོན།

སྐྱེས་བུ་འབྲིང་། སྲིད་པའི་བདེ་བ་ལ་རྒྱབ་ཀྱིས་ཕྱོགས་ནས་རང་ཉིད་གཅིག་པུའི་དོན་དུ་ཞི་བའི་བདེ་བ་ཙམ་དོན་དུ་གཉེར་ལ། དེ་བསྒྲུབ་པའི་ཐབས་དགེ་སྡིག་གི་སྤང་བླང་དང་བྱེ་བྲག་ཏུ་ལྷག་པའི་བསླབ་པ་གསུམ་ལ་ཚུལ་བཞིན་དུ་སློབ་པའི་གང་ཟག་དེ་ལ། སྐྱེས་བུ་འབྲིང་ཞེས་བྱའོ། །ཇོ་བོའི་བྱང་ཆུབ་ལམ་སྒྲོན་ལས། སྲིད་པའི་བདེ་ལ་རྒྱབ་ཕྱོགས་ཤིང་། །སྡིག་པའི་ལས་ལས་ལྡོག་བདག་ཉིད། །གང་ཞིག་རང་ཞི་ཙམ་དོན་གཉེར། །སྐྱེས་བུ་དེ་ནི་འབྲིང་ཞེས་བྱ། །

སྐྱེས་བུ་གསུམ། སྐྱེས་བུ་ཆུང་འབྲིང་ཆེ་གསུམ་ལ་ཟེར། སྒྲ་བཤད་ནི། འདི་གསུམ་ལ་གང་ཟག་གསུམ་མི་ཟེར་བར་སྐྱེས་བུ་གསུམ་ཟེར་བ་ནི། སྐྱེས་བུའི་སྐད་དོད་པུ་རུ་ཥ་ཞེས་པ་ནུས་ལྡན་ལ་འཇུག་པས་འདི་གསུམ་བློའི་ནུས་པ་ཆེ་ཆུང་གི་སྒོ་ནས་བཞག་པ་གོ་བའི་ཆེད་དུ་ཡིན་པར། ཡོངས་འཛིན་ཡེ་ཤེས་རྒྱལ་མཚན་གསུང་ངོ་། །ཞེས་རྗེ་གུང་ཐང་པའི་སྐབས་དང་པོའི་མཆན་འགྲེལ་ན་གསལ། སྐྱེས་བུ་གསུམ་ལ་འཇོག་ཚུལ་མི་འདྲ་བ་གཞན་ཡང་ཡོད་པ། རྗེ་གུང་ཐང་པའི་

སྐབས་དང་པོའི་མཚན་འགྲེལ་ལས་ཤེས་པར་བྱའོ། །སྐྱེས་བུ་གསུམ་གྱི་མཚན་ཉིད་ཇོ་བོའི་ལམ་སྒྲོན་ཙམ་དུ་མ་ཟད། དབྱིག་གཉེན་གྱི་མཛོད་འགྲེལ་ལས་ཀྱང་གསུངས་ཞེས་ལམ་རིམ་ཆེན་མོར་གསུངས་ཏེ། དེ་ཉིད་ལས། ལམ་སྒྲོན་བཞིན་དུ་མཛོད་འགྲེལ་ལས། སློབ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན་གྱིས་ཀྱང་སྐྱེས་བུ་གསུམ་གྱི་མཚན་ཉིད་གསུངས་སོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །

སྐྱེས་བུ་གསུམ་གྱི་ལམ་གྱི་སྣང་མ། སྐྱེས་བུ་ཆེན་པོའི་སྣང་མ་མྱུར་མཛད་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་མགོན་པོ། སྐྱེས་བུ་འབྲིང་གི་སྣང་མ་རྣམ་སྲས། སྐྱེས་བུ་ཆུང་ངུའི་སྣང་མ་ལས་གཤིན་དང་གསུམ་མོ། །དེ་གསུམ་སྐྱེས་བུ་གསུམ་གྱི་སྣང་མར་འཛོག་པའི་རྒྱུ་མཚན་ནི། མྱུར་མཛད་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་མགོན་པོ་རྒྱལ་ཀུན་སྙིང་རྗེའི་རང་གཟུགས་འཕགས་མཆོག་སྤྱན་རས་གཟིགས་དངོས་ཡིན་པས་དེ་ཉིད་ཆོས་སྐྱོང་དུ་བསྟེན་ན་སྐྱེས་བུ་ཆེན་པོའི་སྐབས་བྱམས་སྙིང་རྗེ་མྱུར་དུ་སྐྱེ་བ་ལ་གནད་ཆེ་བ་དང་། འབྲིང་གི་སྐབས་བསླབ་པ་གསུམ་དང་། ལྷག་པར་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་བསླབ་པ་གཙོ་བོར་ཉམས་སུ་ལེན་དགོས་ཤིང་། རྒྱལ་ཆེན་རྣམ་ཐོས་སྲས་ཀྱིས་སྟོན་སྟོན་པའི་སྤྱན་སྔར་འདུལ་བ་དང་དེའི་བཛོད་བྱ་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་བསླབ་པ་སྲུང་བར་ཞལ་གྱིས་བཞེས་པས་དེ་ཉིད་བསྟེན་ན་དེ་ལྟ་བུའི་ལམ་རྒྱུད་ལ་སྐྱེ་བའི་གནད་ཆེ། ཆོས་རྒྱལ་གཤིན་རྗེ་ནི་སྐྱེས་འགྲོ་ཀུན་ལ་མི་རྟག་པ་སྟོན་ཅིང་དགེ་སྡིག་གི་སྣང་ས་འཛིན་ལས་འབྲས་ཀྱི་རྣམ་དབྱེ་སྟོན་པ་པོ་ཡིན་པས་དེ་ཉིད་ཆོས་སྐྱོང་དུ་བསྟེན་ན་འཆི་བ་མི་རྟག་པ་དང་ལས་འབྲས་སོགས་སྐྱེས་བུ་ཆུང་ངུའི་རྟོགས་པ་རང་རྒྱུད་ལ་སྐྱེ་སླ་བའི་དགོས་པ་ཡོད་པས། སྐྱེས་བུ་གསུམ་གྱི་སྣང་མ་ཞེས་བརྗོད་དོ། །རྗེ་ཙོང་ཁ་པ་ཆེན་པོའི་གསུང་འབོར་བུ་༢༠༧ན༡ལས། སྤྲུལ་པི་ཆོས་སྐྱོང་ལ་མདོ་རྒྱུད་གཞན་ནས་གསུངས་པའི་བཀའ་སྲོད་ཁྱད་པར་ཅན་ཤིན་ཏུ་མང་ཞིང་འགངས་ཆེ་མོད། དེ་ལྟ་ནའང་གོང་དུ་བཤད་པ་མྱུར་བའི་དབང་དུ་བྱས་པའི་སྐྱེས་བུ་གསུམ་གྱི་ལམ་གྱི་རིམ་པ་དང་མཐུན་པ་ཞིག་ངེས་པར་དགོས་པ་ཡིན་ལ། དེ་ལ་སྐྱེས་བུ་སྐྱེས་བུ་ཆུང་ངུའི་བསམ་པ་ནི་འཇིག་རྟེན་འདིར་ཡུན་རིང་དུ་མི་གནས་པ་དང་། འཆི་བ་མི་རྟག་པ། ལས་འབྲས། འཁོར་བའི་ཉེས་དམིགས་བསམ་ཞིང་། དེ་ལས་བསྐྱབ་པའི་སྐྱབས་འགྲོ་བསླབ་བྱ་དང་བཅས་

པ་བསམ་ཞིང་རྒྱུད་ལ་སྐྱེ་དགོས་པས། འདི་རྒྱུད་ལ་བསྐྱེད་པ་ལ་གཉེན་རྗེ་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་བསྟེན་དགོས་ཏེ། འདི་ནི་འཆི་བདག་གམ། དགེ་སྡིག་གི་དབང་པོའམ། སྡིག་པ་ཅན་གྱི་ཆད་ལས་མཁན་ནམ། དགེ་བ་ཅན་གྱི་སྐྱངས་འཛིན་པའམ། ལས་རྒྱུ་འབྲས་གསལ་བྱེད་ཀྱི་མེ་ལོང་། ལེགས་ཉེས་ཚུལ་བཞིན་དུ་སྤྱོད་པའམ་ཆོས་བཞིན་དུ་སྤྱོད་པས་ཆོས་རྒྱལ་ཞེས་བྱ་ཞིང་། ལས་དཀར་ནག་གི་རྗེས་སུ་འཇུག་པས་ན། ལས་ཀྱི་གཉེན་རྗེ་ཞེས་བྱའོ། །དེས་ན་སྐྱེས་བུ་ཆུང་ངུའི་ཆོས་སྐོར་འདི་རྣམས་ལམ་གསུམ་གའི་རྩ་ཡིན་པས། འདི་རྒྱུད་ལ་བསྐྱེད་པའི་ཕྱིར་དུ་ལས་གཉེན་བསྟེན་པར་བྱའོ། །སྐྱེས་བུ་འབྲིང་གི་བསམ་པ་ནི། འཇིག་རྟེན་ཕྱི་མ་བདེ་བའི་ཐབས་སུ་མ་ཟད། འཁོར་བ་མཐའ་དག་མེ་འོབས་ལྟ་བུར་མཐོང་ནས། དེ་འབྲལ་འདོད་ཀྱི་ཐར་པ་དོན་གཉེར་གྱི་བློ་ངེས་འབྱུང་གི་བསམ་པ་ཅན་ཡིན་ལ། འཁོར་བ་མཐའ་དག་ལ་སྙིང་པོ་མེད་པར་མཐོང་ནས། དེ་ལ་ཡིད་སྐྱོ་ཞིང་ངེས་པར་འབྱུང་བའི་བསམ་པ་ནི་ཚུལ་ཁྲིམས་བསླབ་པའི་གཙོ་བོ་ཡིན་ཞིང་། འདི་གཉིས་དོན་གཅིག་པས་སོ། །དེས་ན་རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ་རྣམ་ཐོས་སྲས་བསྟེན་དགོས་ཏེ། འདི་སྟེ་སྣོད་གསུམ་གྱི་ནང་ནས་འདུལ་བའི་སྡེ་སྣོད་ཀྱི་སྲུང་མའམ། བསླབ་པ་གསུམ་གྱི་ནང་ནས་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་བསླབ་པ་བསྲུང་བའོ། །སྐྱེས་བུ་ཆེན་པོའི་བསམ་པ་ནི། རང་ཉིད་འཁོར་བ་ལས་ཐར་པ་ཙམ་གྱིས་མི་ཆོག་པར། མར་གྱུར་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་འཁོར་བ་སྡུག་བསྔལ་གྱི་རྒྱ་མཚོ་ལས་ཐར་པའི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་སྐྱེས་པ་ཡིན་ལ། དེ་རྒྱུད་ལ་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར་དུ་འཕགས་པ་སྤྱན་རས་གཟིགས་ཀྱི་རྣམ་པར་སྤྲུལ་པ་མྱུར་མཛད་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་མགོན་པོ་ཕྱག་དྲུག་པ་བསྟེན་པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་བཤད་སྲོལ་ལ། རྒྱུད་སྟོད་པས་ཆོས་སྐྱོང་མགོན་པོ་བསྟེན་པས་དགེ་འདུན་པ་རྣམས་ཐུགས་རྒྱུད་འཇམ་པོ་འོང་ཞེས་བགྲེས་པ་དག་གི་ཞལ་ལས་ཐོས་ཤིང་། དེད་རང་ཕྱི་ལོ་༡༩༩༣ལོར་རྒྱུད་སྟོད་དུ་ཆོས་གྲྭ་འགྲིམ་སྐབས་ཡང་དངོས་སུ་ཉམས་མྱོང་བྱུང་ཞིང་། རྒྱུད་སྟོད་པའི་བསྐྱེད་རིམ་པ་དང་དགེ་བཤེས་རྣམས་ཏ་ཅང་ཐུགས་ནང་ཏ་ཅང་མཐུན་པོ་ཡོད་པའང་དེ་འདྲ་ཞིག་གི་འཕྲུལ་ཡིན་པར་སྣང་ངོ་། །

སྐྱེས་རབས་ཀྱི་སྡེ། གསུང་རབ་ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་དགུ་པ་སྐྱེས་རབས་ཀྱི་སྡེ་ནི། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་སྔོན་སློབ་པ་ལམ་གྱི་སྐབས་སུ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྤྱོད་པ་དང་དཀའ་བ་ཇི་ལྟར་སྤྱད་པ་བསྟན་པའི་སྡེ་སྣོད་ཅིག

སྐྱེས་རབས་ཀྱི་རྒྱ་ཆེར་བཤད་པ། སློབ་དཔོན་རྡྨ་གིརྟིས་མཛད། བསྟན་འགྱུར་༼ཧི་པར༽བཞུགས། རྒྱ་གར་གྱི་མཁན་པོ་པཎྜི་ཏ་ཛ་ན་ར་རྙ་ན་དང་། ཞུ་ཆེན་གྱི་ལོ་ཙྪ་བ་ཨེ་བུ་དགེ་སློང་ཤཱཀྱ་བློ་གྲོས་ཀྱི་འགྱུར།

སྐྱེས་རབས་སོ་བཞི་པ། སློབ་དཔོན་དཔའ་བོའམ་རྟ་དབྱངས་ཀྱིས་མཛད་པའི་སྟོན་པའི་འཁྲུངས་རབས་སྟོན་པའི་བསྟན་བཅོས་ཤིག ཤློ་ཀ་སུམ་སྟོང་ཕྱེད་དང་བཞི། བམ་པོ་བཅུ་གཉིས་པ། རྒྱ་གར་གྱི་མཁན་པོ་བི་དྱཱ་ཀ་ར་སིཾ་ཧ་དང་། ཞུ་ཆེན་གྱི་ལོ་ཙྪ་བ་མཉྫུ་ཤྲཱི་ཝརྨའི་འགྱུར། བསྟན་འགྱུར་༼ཧི་པར༽བཞུགས། འདི་བཀའ་འཁོར་ལོ་རིམ་པ་གསུམ་གྱི་ནང་ནས་ཅི་རིགས་པར་བཏུས་པའོ། །སྐྱེས་རབས་སོ་བཞི་པ་འདི་རྩོམ་འགྲོ་ལུས་པར་གྲགས་ཏེ། སློབ་དཔོན་རྟ་དབྱངས་ལྷོ་ཕྱོགས་ནས་དབུས་སུ་བྱོན་པ་ན། ངོ་མཚེན་པ་ཐམས་ཅད་ནགས་སུ་བཞུགས་པའི་ཚེ་སྟག་མོ་ལ་སྐུ་ལུས་བཏང་བས་སྐྱེས་རབས་བརྩམས་འགྲོ་ལུས་པར། ཆོས་འབྱུང་མཁས་པའི་དགའ་སྟོན་༡༩༥༢ནང་གསལ།

སྐྱེས་རབས་སོ་བཞི་པའི་དཀའ་འགྲེལ། རྒྱ་གར་གྱི་མཁན་པོ་བི་དྱཱ་ཀ་ར་སིཾ་ཧས་མཛད། སློབ་དཔོན་འདི་དང་། ཞུ་ཆེན་གྱི་ལོ་ཙྪ་བ་མཉྫུ་ཤྲཱི་ཝརྨ་གཉིས་ཀྱིས། སྐྱེས་རབས་སོ་བཞི་པ་ཡང་བསྒྱུར།

སྐྱོ་སྤོགས། (འདུལ་བ) འབྲུགས་པ། ལི་ཤིའི་གུར་ཁང་དུ་གསུངས། ཞུར་འཁོན་པ་བར་སྐབས་སུ་ཞི་བར་སླར་སློང་བའོ། །ཞེས་བསྟན་དར་ལྷ་རམས་པ་གསུང་། དཔེར་ན་འདུལ་བ་ལས། སྐྱོ་སྤོགས་བྱེད་པའི་ལྷུང་བྱེད་ཅེས་པ་ལྟ་བུ། སྒྲ་བཤད་འོག་ཏུ་སྐྱོ་སྤོགས་བྱེད་པའི་ལྷུང་བྱེད་ཅེས་པའི་ཐད་དུ་གཟིགས། བུ་སྟོན་རིན་པོ་ཆེས། སྐྱོར་སྤོགས་ཞེས་ཀྱང་བྲིས་སོ། །ཁུངས་གཤམ་དུ་གཟིགས།

སྐྱོ་སྤོགས་བྱེད་པའི་ལྷུང་བྱེད། (འདུལ་བ) འབའ་ཞིག་པ་དགུ་བཅུའི་བཞི་པ། སྐྱོ་སྤོགས་བྱེད་པའི་ལྷུང་བྱེད་ཀྱི་ངོ་བོ་ནི། བཅས་ལྡན་དགེ་སློང་གིས་དགེ་སློང་གཉིས་ཡན་ཆད་ཀྱི་རྩོད་པ་དགེ་འདུན་གྱིས་

ལེགས་པར་ཞི་བར་བྱས་པ་ལ་ངག་གིས་སྐྱོ་སྟོགས་བྱས་ཏེ་དོན་གོ་བ་ལས་གྱུར་པའི་ལྟུང་བ་དངོས་གཞིའོ། །གླེང་གཞི་ནི། མཉན་ཡོད་དུ་དྲུག་སྡེས་དགེ་སློང་དག་གི་རྩོད་པ་དགེ་འདུན་གྱིས་ཞི་བར་བྱས་པ་ལ་སྐྱོ་སྟོགས་བྱས་པ་ལས་ལྟུང་བྱེད་དུ་བཅས་སོ། །དགག་བྱ་ནི། རང་རིགས་ཀྱི་མཛའ་བའི་ཡོངས་སྤྱོད་ལ་གནོད་པའོ། །སྐྱོ་སྟོགས་ནི་སྟར་འཁོན་པའི་བར་སྐབས་ཞི་བ་སླར་སློང་བའོ། །རྩོད་པ་བཞི་ནི། ལྟུང་ཕྱིར་རྩོད་པ། འགྱེད་ཕྱིར་རྩོད་པ། མི་བསྟུམས་པའི་ཕྱིར་རྩོད་པ། བྱ་བ་ལས་ཕྱིར་རྩོད་པ་དང་བཞིའོ། །སྦྲ་བཤད་ནི། སྐྱོ་ནི་སྐྱོར་གྱི་དོན་ཡིན་པས་སླར་ཡང་ཞེས་པའི་དོན་དང་། སྟོགས་ནི་སྟོག་འདྲུ་རྒྱག་པའི་དོན་ཏེ། ནད་རྙིང་སླར་ཡང་སློང་བའི་དོན་ནོ། །བུ་སྟོན་རིན་པོ་ཆེའི་མདོ་རྩའི་རྣམ་བཤད་༡༣༥སོགས་སུ། སྐྱོར་སྟོགས་ཞེས་གསལ་བ་དེར་གོ་རྒྱུ་འདུག་སྙམ་སྟེ། སྐྱོར་ནི་ཡང་བསྐྱར་རམ་སླར་ཡང་གི་དོན་ཡིན་ལ། སྟོགས་ནི་སྟོག་འདྲུ་རྒྱག་པའི་དོན་ཡིན་པས་ཤིན་ཏུ་འབྲོར་རོ། །

སྐྱོ་བ། 1 སྐྱུ་ངན། སེམས་སྐྱོ་བ་ཞེས་པ་ལྟ་བུ། 2 ངེས་འབྱུང་། ངེས་པར་འབྱུང་བ། ཞེན་པ་ལོག་པ། འཁོར་བ་ལ་སྐྱོ་བའམ་སྐྱོ་ཤས་བསྐྱེད་ལྟ་བུ། 3 སེམས་ཤུགས་ཆག་པ། དཀའ་སྤྱད། ངལ་བ། ཡང་ཡང་འཆད་པས་ངལ་བའི་སྐྱོ་བ་སྤྱངས་ཞེས་པ་ལྟ་བུ།

སྐྱོང་བྱེད། 1 ས། 2 ཕྱུགས་རྫི། 3 མི་ཤེས་པ། བྱིས་པ། གློང་ཆེན་རབ་འབྱམས་པའི་ཡིད་བཞིན་མཛོད་རྩ་བ་ལས། མི་ཤེས་པ་དག་ཐམས་ཅད་སེམས་ཡིན་ལོ། །སྣང་བ་རྣམ་གསུམ་དོན་ལ་ཤིན་ཏུ་རྨོངས། །སྐྱོན་མང་ཕན་ཚུན་འཚོལ་ཞིང་ཏ་ཅང་ཐལ། །སྐྱོང་བྱེད་དག་གི་ལུགས་ངན་དེ་སྤོངས་ཤིག །ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

སྐྱོན་གྱིས་མ་གོས་སྐུ་མདོག་དཀར་ཞེས་སོགས། སྐྱོན་གྱིས་མ་གོས་སྐུ་མདོག་དཀར། །རྫོགས་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་དབུ་ལ་བརྒྱན། །ཐུགས་རྗེ་སྤྱན་གྱིས་འགྲོ་ལ་གཟིགས། །སྤྱན་རས་གཟིགས་ལ་ཕྱག་འཚལ་ལོ། །ཞེས་པའི་ཚིགས་བཅད་འདི་༼ འཕགས་པ་སྤྱན་རས་གཟིགས་དབང་ཕྱུག་གི་བསྟོད་པ ༽དགེ་སློང་མ་དཔལ་མོས་མཛད་པ་བསྟན་འགྱུར་རྒྱུད་འགྲེལ་༼ ཧུ ༽༡༢༨ན༥ན་གསལ་ལོ། །འདི་རྒྱལ་པོ་སྲོང་བཙན་སྒམ་པོས་གསུངས། ཞེས་ཀློང་རྡོལ་བླ་མའི་གསུང་འབུམ་

གླེགས་བམ་གཉིས་པ་༨༠༤ན་གསལ་ཡང་ནོར་རོ། །

སྐྱོན་རྟོག་གི་བློ། གཞན་ལ་ཞུས་དག་གཏོང་བའི་བློ། གཞན་གྱི་ཡོན་ཏན་ལ་མི་སེམས་པར་སྐྱོན་ལ་
བརྟག་དཔྱད་བྱེད་པའི་བློ། གཞན་གྱི་སྐྱོན་མཐོང་བ་ལ་དགའ་བའི་བློ།

སྐྱོན་ནས་སྨྲ་བའི་ལྟུང་བྱེད། (འདུལ་བ) འབབ་ཞིག་པ་དགུ་བཅུའི་གཉིས་པ། སྐྱོན་ནས་སྨྲ་བའི་ལྟུང་བྱེད་
ཀྱི་ངོ་ཏི་ནི། བཅས་ལྡན་དགེ་སློང་གིས་དགེ་སློང་གཞན་ལ་ཡུལ་དུས་དེ་ན་སྐྱོན་དུ་གྲགས་པ་
གང་ཡང་རུང་བ་ངག་ཏུ་སྨྲས་ཏེ་དོན་གོ་བ་ལས་གྱུར་པའི་ལྟུང་བ་དངོས་གཞིའོ། །གླེང་གཞི་ནི།
མཉན་ཡོད་དུ་དྲུག་སྡེ་དགེ་སློང་གཞན་གྱི་སྐྱོན་ནས་སྨྲས་པས་ལྟུང་བྱེད་དུ་བཅས་སོ། །དགག་
བྱ་ནི། རང་རིགས་ཀྱི་སེམས་བདེ་བ་ལ་གནོད་པའོ། །དུད་འགྲོ་ལའང་སྐྱོན་ནས་སྨྲས་ན་མི་
དགའ་བའི་སྐོར། གླང་མཇུག་རྗུམ་དང་། གླང་རྒྱ་འདེལ་དང་ཁྱུ་ཡུ་ཞེས་པའི་གླང་གསུམ་གྱི་
གཏམ་རྒྱུད་སྣན་པོ་ཞིག་འདུལ་བ་ལུང་རྣམ་འབྱེད་༼ཆ་བ༽༢༣༤བ༨ན་ཡོད་དོ། །

སྐྱོན་སྨྲའི་ལྟུང་བྱེད། (འདུལ་བ) སྐྱོན་ནས་སྨྲ་བའི་ལྟུང་བྱེད་དང་འདྲ།

སྐྱོབ་པ། 1 སྲུང་བའི་དོན་ཡིན། སྐྱོབ་པ་ད་ལྟ་བ། བསྐྱབས་པ་འདས་པ། བསྐྱབ་པ་མ་འོངས་པ། སྐྱོབས་
སྐུལ་ཚིག འཇིགས་པ་ལས་སྐྱོབ་ལྟ་བུ། 2 <ཏླ་ཡིཿ> སངས་རྒྱས་ཀྱི་མཚན་གྱི་རྣམ་གྲངས་ཤིག
འདུལ་བ་གཞི་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ་ལས། སྐྱོབ་པ་རྣམས་ཀྱི་ཞེས་བྱ་བ་ནི་གདུལ་བའི་སྐྱེ་བོ་ཡོངས་
སུ་སྲུང་བ་ལ་གཞོལ་བ་སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

སྐྱོར་སྦྱོགས། (འདུལ་བ) སྐྱོ་སྦྱོགས་དང་དོན་འདྲ།

སྐྱོར་བ་དང་འདོན་པའི་ཁྱད་པར། དཔེ་ཆ་སོགས་ཟེངས་གཅིག་ཙམ་ངག་ནས་སྨྲས་པ་ལ་འདོན་པ་ཞེས་
བྱ་ལ། ཡང་ནས་ཡང་དུ་འདོན་པ་ལ་སྐྱོར་བའམ་བསྐྱར་བ་ཞེས་བྱའོ། །སྐྱོར་བ། བསྐྱར་བ།
བསྐྱར་བ། སྐྱོར། ཞེས་དུས་གསུམ་དང་སྐུལ་ཚིག་གི་ཁྱད་པར་ཙམ་ལས་དོན་ལ་ཁྱད་པར་མེད།

སྐྲ། མགོ་སྤུ་ལ་ཟེར། སྐྲའི་ཞེ་སར་དབུ་སྐྲ་དང་། དབུ་ལོ་ཟེར། མིང་གི་རྣམ་གྲངས་ནི། མགོ་སྐྱེས། མགོར་
ཉལ། འཕྱིལ་བ་སོགས་སོ། །སྐྲ་བཤད་ནི། སྐྲའི་ཉག་མ་རྣམས་ཏ་ཙང་ཕྲ་བའི་ཚ་ནས་སྐྲ་ཞེས
མིང་བཏགས་པར་སེམས་སོ། །ཕྲ་དང་སྐྲ་གཉིས་སྒྲ་གདངས་ཏ་ཙང་ཉེ་པོ་ཡོད།

སྒྲ་དཀར་སྐྱེས་པ། ནུས་པ།

སྒྲ་ཅན་གསོད། (མངོན་བརྗོད) ཁྲབ་འཇུག་གི་མིང་། སྒྲ་བཤད་ནི། མངོན་བརྗོད་འཆི་མེད་མཛོད་ཀྱི་འགྲེལ་པ་འདོད་འཇོ་བ་མོ་༧༥༦༡བ༨ལས། སྒྲ་ཅན་གསོད་ནི་ལྷ་མ་ཡིན་སྒྲ་ཅན་ཞེས་བྱ་བ་ཁྲབ་འཇུག་གིས་བསད་དོ་ཞེས་གྲག་གོ །ཞེས་བཤད་པ་ལྟར་རོ། །

སྒྲ་བརྙན། (འདུལ་བ) སྒྲ་ཆབ། དགེ་སློང་མས་སྒྲ་བརྙན་ཐོགས་ན་ལྟུང་བྱེད་དུ་གསུངས་ཏེ། མའི་རྣམ་འབྱེད་༼ ཏ་པ ༽༣༧༣བ༣ལས། དགེ་སློང་མ་གང་སྒྲ་བརྙན་ཐོགས་ན་ལྟུང་བྱེད་དོ། །ཡང་གང་ཞེས་བྱ་བ་ནི་སློམ་དགའ་མོའོ། །སྒྲ་བརྙན་ཐོགས་ན་ཞེས་བྱ་བ་ནི་གར་མཁན་གྱི་སྒྲ་བརྙན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །

སྒྲ་དང་ཁ་སྤུ་ཐིགས་པའི་རྒྱུ་མཚན། (འདུལ་བ) རབ་ཏུ་བྱུང་བ་རྣམས་སྒྲ་དང་ཁ་སྤུ་ཐིགས་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཅི་ཡིན་ཞེ་ན། དེ་ལ་བཞི་སྟེ། ཁྲིལ་ཡོད་ཀྱི་བསམ་པ་སྐྱེ་བ་དང་། དོན་དང་བྱ་བ་ཉུང་བ། ང་རྒྱལ་དང་རྒྱགས་པ་གཞོམ་པ། སྲོག་ཆགས་ལ་གནོད་པ་སྤོང་བ་དང་བཞིའོ། །ཞེས་མཚོ་ཊཱི་ཀ་ལས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

སྒྲ་ཤད། 1 རྒྱུག་ཤད། 2 སྒྲའི་ཆང་ངམ་ཉག་མ་རིང་པོའི་མིང་། འཕགས་པ་ལང་ཀར་གཤེགས་པ་རིན་པོ་ཆེའི་མདོ་༼ ཅ་པ ༽༢༥༦༣ན༧ལས། ཇི་ལྟར་རབ་རིབ་མིག་ཅན་གྱིས། །སྒྲ་ཤད་མཚན་ཉིད་ལོག་པར་མཐོང་། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

སྒྲ་སེ། མགོ་སྐྱ་སྟེ་སྒྲ་སེ། ཞེས་འཕགས་བོད་སྐད་གཉིས་སྦྱར་གསེར་གྱི་འཕྲེང་མཛེས་༥༠༥ན་གསལ། འདི་ལ་དཔྱད་དོ། །

སྒྲ་སེ་བ། མགོ་སེར་བ། ཚིག་འདི་མངོན་འབྱུང་གི་མདོར་གསལ། མདོ་སྡེ་༼ ས་པ ༽ན་བཞུགས། སྒྲའི་མཆོག་མ། སྒྲའི་རྩེ་མོ། འདི་རྣམ་བཤད་རིགས་པ་ལས་མཆོག་གི་སྒྲ་འཇུག་ཡུལ་བདུན་གསུངས་པའི་རྩེ་མོ་ལ་འཇུག་པའི་དབང་དུ་བྱས་སོ། །རྒྱས་པར་མཆོག" ཅེས་པའི་ཐད་དུ་གཟིགས།

སྒྲའི་རེ་བ། རྩེད་སྐྱུད་ལས་བཟོས་པའི་རེ་ལྡེ་ལྟ་བུ་ལ་ཟེར།

སྒྲོད་པའི་ལྟུང་བྱེད། (འདུལ་བ) འབའ་ཞིག་པ་དགུ་བཅུའི་བཅུ་དྲུག་པ། སྒྲོད་པའི་ལྟུང་བྱེད་ཀྱི་ངོ་བོ་ནི།

བཅས་ལྡན་དགེ་སློང་གིས་དགེ་འདུན་དབང་བའི་གནས་ནས་ཕན་པའི་རྐྱེན་དང་མི་ལྡན་པའི་དགེ་སློང་གཞན་རང་ངམ་བསྐོས་པས་བསྐྲད་དེ་ཉེ་འཁོར་འདས་པ་ལས་གྱུར་པའི་ལྟུང་བ་དངོས་གཞིའོ། །གླེང་གཞི་ནི། མཉན་ཡོད་ན་འཆར་ཀས་ལྷོ་ངོས་རྒྱ་ཞིང་སོང་ནས་རི་བྲག་གི་གཙུག་ལག་ཁང་ནས་དགེ་སློང་བསྐྲད་པ་ལས་ལྟུང་བྱེད་དུ་བཅས་སོ། །དགག་བྱ་ནི་རང་རིགས་ལ་གནོད་པའོ། །

བརྙམ་ཆགས། འདོད་ཞེན། ཞིབ་པར་བརྙམ་པ་ལ་གཟིགས།

བརྙམ་པ། ཆགས་པའི་མིང་། ལེགས་སྦྱར་གྱི་སྐད་དུ། ཀཱ་མ་ནི་འདོད་ཆགས་དང་། ཀམ་ཞེས་པ་ནི་ཆགས་པའི་མིང་དུ་བཤད་པས་དེ་གཞིར་བྱས་ཏེ་བཟོས་པའི་ཚིག་ཅིག་ཡིན་པའམ། ཡང་ན་དེ་ཟུར་ཆག་པ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན་བསྐལ་པ་ནི་ལེགས་སྦྱར་གྱི་ཀལྤ་ཟུར་ཆག་པ་ལྟ་བུ་དང་། ན་བཟའ་ཞེས་པ་ཡང་ལེགས་སྦྱར་གྱི་ "ནི་བཱ་ས་ན" "निवासन" ཟུར་ཆག་པ་ལྟ་བུའོ། །རྗེའི་ལམ་གཙོ་རྣམ་གསུམ་ལས། རྣམ་དག་ངེས་འབྱུང་མེད་པར་སྲིད་མཚོ་ཡི། །བདེ་འབྲས་དོན་གཉེར་ཞི་བའི་ཐབས་མེད་ལ། །སྲིད་ལ་བརྙམ་པ་ཡིས་ཀྱང་ལུས་ཅན་རྣམས། །ཀུན་ནས་འཆིང་ཕྱིར་ཐོག་མར་ངེས་འབྱུང་བཙལ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

བརྒྱང་བ། ཁྱབ་པའམ་ཡངས་པར་བྱས་པ། ལུང་ཐུན་ཚོགས་ཀྱི་འགྲེལ་པར་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

བརྒྱངས་བསྐྱམས་མ། ཆོས་རྒྱལ་ནང་སྦྲུབ་ཀྱི་བསྟོད་པ་བརྒྱངས་བསྐྱམས་མ་འདི། རྗེ་ཙོང་ཁ་པ་ཆེན་པོས་མཛད།

བརྒྱངས་ཁྲུ། སོར་ཉི་ཤུ་རྩ་བཞིའི་ཚད། དེ་ནི་གྲུ་མོའི་སྣེ་ནས་གུང་མཛུབ་ཀྱི་རྩེ་མོའི་བར་གྱི་ཆ་ཤས་ལ་བརྒྱངས་ཁྲུ་གང་ཟེར།

བསྐྲ་བ། སྐྲ་བ་དང་དོན་འདྲ།

བསྐལ་ཆུང་། བར་བསྐལ་དང་འདྲ།

བསྐལ་ཆེན། བར་བསྐལ་བརྒྱད་ཅུ་ལ་བསྐལ་ཆེན་ཟེར།

བསྐལ་པ། <ཀལྤ> 1 དུས་ཡུན་ཤིན་ཏུ་རིང་བའི་ཚད་ཅིག་སྟེ། ལེགས་སྦྱར་གྱི་ཀལྤ་ཟུར་ཆག་པའོ། །བསྐལ་

པ་བར་མ་ལ་གཟིགས། 2 ལྐོག་ཏུ་སྒྱུར་བ། དཔེར་ན་དུས་ཀྱི་བསྐལ་དོན། ཡུལ་གྱི་བསྐལ་དོན། ངོ་བོའི་བསྐལ་དོན་ཞེས་པ་ལྟ་བུ།

བསྐལ་པ་སྐར་མ་ལྟ་བུ། སྨོན་ལམ་དང་དགེ་བའི་རྩ་བའི་དབང་གིས་བར་བསྐལ་དང་བསྐལ་ཆེན་རྣམས་ལས་ཀྱང་དུས་ཡུན་ཤིན་ཏུ་རིང་བའི་བསྐལ་པ་ཞིག་སྟེ། དེའི་འགྲིབ་པའི་དུས་ཡུན་གཅིག་ཕྱི་ལའང་བར་བསྐལ་སྟོང་ཕྲག་ཉི་ཤུ་ཡོད་པར། སློབ་དཔོན་ཨ་བྷ་ཀ་རས་གསུངས། བསྐལ་པ་སྐར་མ་ལྟ་བུ་ཞེས་བྱ་བ་འབྱུང་བའི་དུས་ནི། བསྐལ་བཟང་པོ་འདིའི་འོག་ཏུ་སངས་རྒྱས་མེད་པའི་བསྐལ་པ་དྲུག་ཅུ་འབྱུང་ངོ་། །དེའི་འོག་ཏུ་བསྐལ་པ་སྣན་པ་ཆེན་པོ་ཞེས་བྱ་བ་འབྱུང་སྟེ། བསྐལ་པ་དེ་ལ་སངས་རྒྱས་ཁྲི་འབྱུང་ངོ་། །དེའི་འོག་ཏུ་སངས་རྒྱས་མེད་པའི་བསྐལ་པ་བརྒྱད་ཁྲི་འབྱུང་ངོ་། །དེའི་འོག་ཏུ་བསྐལ་པ་སྐར་མ་ཞེས་བྱ་བ་འབྱུང་ཞིང་། དེ་ལ་སངས་རྒྱས་བརྒྱད་ཁྲི་འབྱུང་ངོ་། །དེ་ནས་སྟོན་བསྐལ་སུམ་བརྒྱ། དེ་ནས་སྒྲོན་བསྐལ་ཡོན་ཏན་བཀོད་པ་ལ་སངས་རྒྱས་བརྒྱད་ཁྲི་བཞི་སྟོང་འབྱུང་བར་མདོ་སྡེ་བསྐལ་བཟང་ལས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

བསྐལ་པ་ཆུང་ངུ། བར་བསྐལ་དང་འདྲ།

བསྐལ་པ་ཆེན་པོ། བར་བསྐལ་བརྒྱད་ཅུ་ལ་བསྐལ་པ་ཆེན་པོ་ཟེར། བསྐལ་ཆེན་དང་དོན་གཅིག བསྐལ་ཆེན་ལ་གཟིགས།

བསྐལ་པ་བར་མ། 1 བསྐལ་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཐམས་ཅད་དཔག་ཚད་ཕྱེད་ཕྱེད་པ་ལ་ཀ་ཤི་ཀའི་རས་ཀྱིས་ལོ་བརྒྱ་བརྒྱ་ན་ཕྱོགས་རེ་ཕྱགས་པས་ནམ་ཟད་པར་འགྱུར་བ་དེ་ཙམ་ན་བསྐལ་པ་བར་མ་ཞེས་བྱའོ། །ཞེས་རྒྱ་གར་གྱི་སློབ་དཔོན་བི་རོ་ཙ་ན་རཀྵི་ཏའི་སྤྱོད་འཇུག་འགྲེལ་པར་གསུངས། བསྐལ་པ་བར་མ། བར་བསྐལ། བསྐལ་ཆུང་རྣམས་དོན་གཅིག 2 བར་བསྐལ་གྱི་རྩིས་གཞི་ལོ་ཡིས་བྱེད་པ་མིན། དེའི་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། བཅུད་ཀྱི་སེམས་ཅན་གྱི་བྱེད་སྤྱོད་བཟང་ངན་གྱིས་བསྐལ་བཟང་གི་སངས་རྒྱས་དེ་དག་སྐུ་ཚེ་དང་སྨོན་ལམ་གྱིས་ཀྱང་མ་ངེས་ཤིང་། བར་གྱི་བསྐལ་པ་ཡང་ཏ་ཅང་རྒྱུན་རིང་བས་ལོ་དང་ཟླ་བས་བགྲང་མི་ནུས་སོ། །འགའ་ཞིག་གིས་བར་བསྐལ་གཅིག་ལ། མི་ལོ་དཀྲིགས་ཆེན་པོ་གསུམ། དཀྲིགས་ཆུང་བ་གསུམ། གཏམ་ཆེན་

དགུ། གཏམས་ཚུང་བདུན། རབ་བཀྲམ་ཆེན་པོ་བདུན། ཁྲག་ཁྲིག་ཆེན་པོ་དྲུག ཁྲག་ཁྲིག་ཚུང་བ་གཉིས། ཐེར་འབུམ་ཆེན་པོ་བཞི་ཡོད་གསུངས། ཁ་ཅིག་གིས་བར་བསྐལ་མི་ལོ་དཀྲིགས་ཁྲག་དགུ་ཡོད་གསུངས་སོ། །ཞེས་གླིང་རྫོང་བླ་མ་གསུངས། 3 བོད་རྒྱ་ཚིག་མཛོད་ཆེན་མོར། བསྐལ་པ་ཚུང་བ་སྟེ། ཆོས་མངོན་པའི་བཤད་སྲོལ་ལྟར་ན་མིའི་ཚེ་ལོ་བཅུ་པ་ནས་བཟུང་ལོ་བརྒྱ་རེར་ལོ་རེ་འཕེལ་ཏེ་མིའི་ཚེ་ལོ་བརྒྱད་ཁྲི་བཞི་སྟོང་བར་ཡར་འཕེལ་བའི་དུས་ཡུན་ལ་བསྐལ་པ་ཚུང་བ་གཅིག་དང་། དེ་ནས་ལོ་བརྒྱ་རེར་ལོ་རེ་འགྲིབ་སྟེ་མིའི་ཚེ་ལོ་བཅུ་པའི་བར་མར་འགྲིབ་པའི་དུས་ཡུན་ལ་ཡང་བསྐལ་པ་ཚུང་བ་གཅིག་ཟེར། དེ་ལ་མི་ལོ་ཁྲི་བརྒྱད་བརྒྱ་སོ་དགུ་དང་དགུ་སྟོང་ཐམ་པ་ཡོད། ཅེས་འཁོད་འདུག་ཀྱང་བསྐལ་ཚུང་དང་བར་བསྐལ་དོན་གཅིག་པས་བར་བསྐལ་གྱི་རྩིས་གཞི་ལོ་ཡིས་བྱེད་པ་མིན་ཞེས་གོང་དུ་བཤད་པ་ལྟར་བྱས་ན་འདི་ལ་ད་དུང་དཔྱད་དགོས་པར་སྣང་ངོ་། །

བསྐལ་པ་བཟང་པོ། བསྐལ་པ་འདི་ཆགས་པའི་སྔོན་རོལ་དུ་སྟོང་གསུམ་ཐམས་ཅད་ཆུའི་རྒྱ་མཚོ་ཆེན་པོ་གཅིག་ཏུ་གྱུར་ཏེ་ཡོད་པ་ལ་མེ་ཏོག་པདྨ་འདབ་མ་སྟོང་སྐྱེས་ནས་འདུག་པ་དང་གཙང་རིས་ཀྱི་ལྷ་རྣམས་ཀྱིས་རྒྱུ་མཚན་ཅི་ཡིན་ཞེས་མངོན་ཤེས་ཀྱིས་བརྟགས་པས། ད་རེས་ཀྱི་བསྐལ་པ་འདི་ལ་སངས་རྒྱས་སྟོང་ཕྲག་འབྱོན་པར་དེའི་དོན་གྱིས་ཡིན་པར་ཤེས་ཏེ། ད་རེས་ཀྱི་བསྐལ་པ་འདི་ནི་བཟང་པོ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བསྐལ་པའི་མིང་བཟང་པོར་བཏགས་སོ། །བསྐལ་པ་བཟང་པོ་ཞེས་བརྗོད་པའི་རྒྱུ་མཚན་ནི། འདུལ་བ་རྣམ་པར་འབྱེད་པའི་ཚིག་རྣམ་པར་བཤད་པ་༤༥(བ༢ལས། བསྐལ་པ་བཟང་པོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཤིན་ཏུ་བཀྲ་ཤིས་པ་སྟེ་བསོད་ནམས་དང་ལྡན་པའོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །

བསྐུ་མཉེ། རླུང་ནད་བཅོས་པའི་ཐབས་ཤིག་སྟེ་སྨན་གྱི་བྱུག་པ་འབྱུག་ཅིང་ལག་པས་མཉེ་ཞིང་འཕྱུར་འཕྱུར་གཏོང་བའི་དོན།

བསྐུ་མཉེ་དྲིལ་ཕྱིས། བསྐུ་ནི། རླུང་དང་ཆུ་སེར་སོགས་ལ་ཕན་པའི་ཕྱིར་སྨན་བསྐུ་བ། མཉེ་ནི། ལག་པས་མཉེ་བ། ཕྱི་རྒྱལ་བས་ massage ཟེར་བ་དེའོ། །ལུས་པོར་གོས་པའི་སྨན་དེ་ཉིད་ལེན་

པའི་ཕྱིར་ཟན་ཇོག་གིས་དྲིལ་བ། དེ་ནས་རྗེས་སུ་རས་སོགས་ཀྱིས་ཕྱི་བའོ། །

བསྐུ་ཞིང་བྱུག་པ། ཕྱོགས་གཅིག་ཞལ་ཞལ་བྱས་པ་ནི་བསྐུས་པའོ། །ཕྱོགས་ཀུན་ཞལ་ཞལ་བྱས་པ་ནི་བྱུག་པའོ། །

བསྐུངས་ཡིག བསྡུས་ཡིག བསྐུངས་ནི་བསྡུས་པའམ་སྦས་པའི་དོན།

བསྐུམ་པ། སྐུམ་པའི་མ་འོངས་པ།

བསྐུམས་ཁྲུ། སོར་ཉི་ཤུའི་ཚད། དེ་ནི་གྲུ་མོའི་སྐེ་ནས་མཐེབ་ཆུང་གི་རྩ་བའི་བར་གྱི་ཆ་ཤས་ལ་ཟེར། མཛོད་ལས་ཁྲུ་གང་ཞེས་པ་བརྐྱངས་ཁྲུ་གང་ལ་ཟེར་བ་ཡིན།

བསྐུར་བའི་སྤང་ལྟུང་། (འདུལ་བ) སྤང་ལྟུང་སུམ་ཅུའི་ཐ་མ། བསྐུར་བའི་སྤང་བའི་ངོ་བོ་ནི། བཅས་ལྡན་དགེ་སློང་གིས་གོས་སམ་གོས་ཀྱི་རིན་གྱི་རྙེད་པ་སྦྱིན་བདག་གིས་པོ་ཉ་བ་ལ་བསྐུར་ཞིང་པོ་ཉ་ནས་ཞལ་ཏ་བ་ལ་གཏད་པའི་དངོས་པོ་དེ་བསྐུལ་བ་དང་བསྡད་པ་དྲུག་ལས་ལྷག་པར་བླངས་པའམ། མ་ལྷག་ཀྱང་སྦྱིན་བདག་གི་སེམས་བསྡུ་བར་ཁས་མི་ལེན་པ་ལས་བསླངས་པར་གྱུར་པའི་ལྟུང་བ་དངོས་གཞིའོ། །གླེང་གཞི་ནི། མཉན་ཡོད་དུ་ཉེ་དགའ་ལ་བྲམ་ཟེ་དབྱར་ཚུལ་གྱིས་གོས་ཀྱི་རིན་ཀཱརྵ་པ་ཎ་བསྐུར་བ་དེས་སློས་འཚོང་གི་ཁྱེའུ་ལ་གཏད་ཅིང་ཧ་ཅང་བརྟུན་ངས་པས་བསླངས་པ་ལས་སྤང་བའི་ལྟུང་བྱེད་དུ་བཅས་སོ། །དགག་བྱ་ནི་ཧ་ཅང་བརྟུན་ངས་པས་གཞན་ལ་གནོད་པ་དང་། རང་འདོད་པ་ཆེས་པའོ། །འདིའི་བསྐུར་ཞེས་པ་གོས་སོགས་བསྐུར་བ་ལ་ཟེར།

བསྐུར་བའི་སྤང་བ། (འདུལ་བ) བསྐུར་བའི་སྤང་ལྟུང་དང་འདྲ།

བསྐྱང་ཐུལ། ཞལ་བའམ་ཞལ་ཞལ་བྱེད་པའི་དོན་དུ་བཤད། རྗེའི་ལམ་རིན་ཆེན་མོ་ལས། བ་བྱུང་ལྔས་བསྐྱང་ཐུལ་དང་བྱུག་པ་བྱས་ལ་ཅན་དན་ལ་སོགས་པའི་དྲིའི་ཆུ་ཕྱུལ་དུ་བྱུང་བས་ཀྱང་བྱུག་ཅིང་དྲི་ཞིམ་པོའི་མེ་ཏོག་སིལ་མ་གཏོར་ལ། ཞེས་གསུངས།

བསྐྱེད་རྫོགས། (གསང་སྔགས)བསྐྱེད་རིམ་དང་རྫོགས་རིམ་གྱི་བསྡུས་མིང་།

བསྐྱེད་རིམ། (གསང་སྔགས) <ཨུཏྤ་ཏི་ཀྲ་མ> བསྒོམས་སྟོབས་ཀྱིས་རླུང་དབུ་མར་ཞུགས་གནས་ཐིམ་

གསུམ་བྱས་པ་ལས་མ་བྱུང་ཞིང་། རང་འབྲས་རྫོགས་རིམ་གྱི་རྒྱུད་སྨིན་བྱེད་གང་ཞིག སྐྱེ་ཤི་བར་དོ་གསུམ་པོ་ཅི་རིགས་དང་རྣམ་པ་མཐུན་པར་བློས་གསར་དུ་བཏགས་ནས་སྒོམ་པའི་རྣལ་འབྱོར་དེ། བསྐྱེད་རིམ་གྱི་མཚན་ཉིད་དུ་པཎ་ཆེན་བློ་བཟང་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན་གསུང་ངོ་། །དཔལ་ལྡན་ཆོས་རྗེས་མཚན་ཉིད་དེ་བསྐྱེད་རིམ་གྱི་གཙོ་བོའི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་གསུང་། གཞན་ཡང་། དངོས་གནས་ལ་གྲུབ་པ་མེད་ཅིང་། བློས་ཡི་གེ་དང་ཉི་ཟླ་མཚན་མ་སོགས་གང་རུང་ལས་རང་ཉིད་ལྷར་བསྐྱེད་པའི་རྣམ་པ་ཡིན་པས་བསྐྱེད་རིམ་སྟེ། རིམ་པ་ནི་རྣམ་པའི་དོན་ནོ། །ཞེས་མཁས་གྲུབ་ཆོས་རྗེའི་དངོས་སློབ་འདུལ་འཛིན་དཔལ་ལྡན་བཟང་པོའི་གསུང་གསང་འདུས་རྩ་རྒྱུད་ཀྱི་འགྲེལ་པ་རིན་ཆེན་གཏེར་མཛོད་ལས་གསུངས། རྗེའི་སྔགས་རིམ་ཆེན་མོར་ཡང་དེ་བཞིན་དུ་གསུངས། སྒྲ་བཤད་ནི། བློས་བཅོས་ནས་བསྐྱེད་པའི་རྣམ་པ་ཡིན་པས་ན་བསྐྱེད་རིམ་ཞེས་བྱ་སྟེ། དེ་ཡང་བློས་བཅོས་ནས་བསྐྱེད་པས་ནས་བསྐྱེད། རིམ་པ་ནི་རྣམ་པ་དང་ཆ་དང་ཕྱོགས་ཞེས་བྱ་བའི་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་ཡིན་པར། ཤཱནྟི་པས་གསུངས་ཞེས་རྗེའི་སྔགས་རིམ་ཆེན་མོར་གསལ་ལོ། །དབྱེ་ན། རགས་པ་དྲན་པ་གཅིག་པའི་རྣལ་འབྱོར་དང་། (བསྐྱེད་རིམ་རགས་པ་དང་དོན་གཅིག) ཕྲ་བ་རྟོག་པའི་རྣལ་འབྱོར་གཉིས། (བསྐྱེད་རིམ་ཕྲ་མ་དང་དོན་གཅིག) མིང་གི་རྣམ་གྲངས་ནི། རིམ་པ་དང་པོ། བསྐྱེད་རིམ། རྟོག་པའི་རྣལ་འབྱོར། བཏགས་པའི་རིམ་པ། བཅོས་མའི་རྣལ་འབྱོར་རྣམས་སོ། །རྗེའི་སྔགས་རིམ་ཆེན་མོར་གཞི་བྱས་ཏེ་བཀོད། བསྐྱེད་རིམ་གྱི་སྐད་དོད་ལ། ཨུཏྤ་ཏྟི་ཀྲ་མ་ཞེས་འབྱུང་ཞིང་། ཡང་སំ་བོད་སྐད་གཉིས་ཤན་སྦྱར་གསེར་གྱི་ཕྲེང་མཛེས་ལས། ཨུཏྤ་ཏ་ཀྲ་མ་ཞེས་འབྱུང་བས་དཔྱད་དོ། །

བསྐྱེད་རིམ་གྱི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་སྦྱང་བྱ། (གསང་སྔགས)ཐ་མལ་གྱི་སྣང་ཞེན་འདི་བསྐྱེད་རིམ་གྱི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་སྦྱང་བྱ་ཡིན། རྗེའི་སྔགས་རིམ་ཆེན་མོ་ལས། བསྐྱེད་རིམ་གྱི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་སྦྱང་བྱ་ནི། རྟེན་དང་བརྟེན་པ་ཐ་མལ་པའི་སྣང་བ་དང་རྟེན་དང་བརྟེན་པ་ཐ་མལ་པར་ཞེན་པའི་ང་རྒྱལ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་གསུངས།

སྣང་བྱ་ཐ་མལ་པའི་སྣང་བ་ནི་དབང་པོའི་ཤེས་པ་ལ་སྣང་བའི་སྣོད་བཅུད་མིན་གྱི་ཡིད་ཀྱི་ཤེས་པ་ལ་ཐ་མལ་གྱི་སྣོད་བཅུད་སྣང་བ་ཡིན་ལ་དེ་དང་ཐ་མལ་པའི་ང་རྒྱལ་གཉིས་བསྐྱེད་རིམ་གྱིས་འགོག་ཚུལ་ནི། འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ལམ་གྱིས་སྦྱོང་བ་ལྟར་ས་བོན་སྦྱོང་བ་སྐབས་འདིར་འོང་དོན་མེད་ལ་འཇིག་རྟེན་པའི་ལམ་གྱིས་སྦྱོང་བ་ལྟར་ས་བོན་ཉམས་སྨད་ནས་མངོན་གྱུར་སྦྱོང་བ་ཡང་མིན་ནོ། །འོན་ཇི་ལྟར་འགོག་སྙམ་ན། བློ་བུར་བའི་འགལ་རྐྱེན་གཞན་མེད་པ་ན་རྟེན་དང་བརྟེན་པའི་དཀྱིལ་འཁོར་དེ་དང་དེའི་ང་རྒྱལ་བཟུང་བའི་ཚེ་སྔར་བཤད་པ་ལྟར་གྱི་ང་རྒྱལ་དུ་འཕོ་ནུས་པ་དང་དཀྱིལ་འཁོར་གཉིས་གསལ་བརྟན་པའི་ཚེ་གསལ་གང་བརྟན་པ་བཞིན་དུ་ཤིན་ཏུ་གསལ་བར་སྣང་བ་སྐྱེས་ནས་ཡིད་ངོའི་ཐ་མལ་པའི་སྣང་བ་བཟློག་པའི་ཚུལ་དེས་ཐ་མལ་པའི་སྣང་ཞེན་གཉིས་ཟློག་པ་ཡིན་ནོ། །འདི་ཡང་ཅུང་ཟད་རེའི་བར་དུ་ཟློག་ནུས་པས་མི་ཚོག་གི་ཤིན་ཏུ་བརྟན་པ་ཅིག་དགོས་སོ། །འདི་འདྲ་བའི་ཚུལ་གྱིས་སྔོན་དུ་བསྙེན་པ་ལས་སུ་རུང་བར་བྱས་པའི་རྡོ་རྗེ་སློབ་དཔོན་རྣམས་ལ་ནི་ས་ཆོག་གི་བགེགས་ལ་བཀའ་སྒོ་བ་ལ་སོགས་པའི་ཚེ་ང་ནི་དཔལ་ལྡན་རྡོ་རྗེ་འཆང་། ཞེས་སོགས་ཀྱིས་རང་ཉིད་རྡོ་རྗེ་འཆང་ལ་སོགས་པའི་ང་རྒྱལ་བྱེད་པ་ན་དེ་དང་དེའི་ང་རྒྱལ་བཅོས་མིན་སྐྱེ་ལ་དེ་ལྟ་བུ་མིན་པ་རྣམས་ལ་ནི་ཚིག་ཙམ་གྱི་ང་རྒྱལ་དུ་འགྲོ་བས་སྔོན་དུ་བསྙེན་པ་གལ་ཆེ་བར་གསུངས་སོ། །ཚིག་ཙམ་མིན་པའི་ཁྱད་པར་ཅན་གྱི་ང་རྒྱལ་དང་སྣང་བ་ཡང་དང་པོར་ཚིག་ཙམ་གྱི་བཅོས་མའི་ང་རྒྱལ་དང་སྣང་བ་སྒོམ་པ་གོམས་པ་ལས་སྐྱེ་དགོས་པས་ཐོག་མར་དེ་ལ་འབད་དོ། །གོམས་པ་ཆེ་བས་ལྷའི་རྣལ་འབྱོར་ལ་མཉམ་པར་བཞག་པ་ན་མིག་གི་ཤེས་པ་ལ་སོགས་པའི་སྣང་བ་གཞན་མི་འཆར་བ་ནི། ཡིད་ཀྱི་ཤེས་པ་དོན་དེ་ལ་རྗེས་སུ་ཞུགས་དྲགས་པས་མིག་ལ་སོགས་པའི་ཤེས་པ་སྐྱེ་བའི་དེ་མ་ཐག་རྐྱེན་གྱི་ནུས་པ་ཉམས་པས་དེ་དག་རེ་ཤིག་མ་སྐྱེས་པས་ཁ་དོག་ལ་སོགས་པའི་སྣང་བ་གཞན་མ་ཤར་བ་ཡིན་གྱི་སྣང་བ་དེ་དག་བསྐྱེད་རིམ་གྱིས་བཀག་པ་མིན་ཏེ། རིག་པའི་རྒྱལ་པོས། རྣམ་ཤེས་དོན་གཞན་ཆགས་པ་ཡིས། །ནུས་མེད་དོན་གཞན་

མི་འཛིན་ཕྱིར། །ཞེས་གསུངས་པ་བཞིན་ནོ། །དེས་ན་ཁྱད་པར་ཅན་གྱི་སྣང་བས་ཡིད་ཤེས་ཀྱི་ངོར་ཐ་མལ་པའི་སྣང་བ་འགོག་པའི་ནུས་པ་ཐོབ་ན་དེས་དགོས་པ་འགྲུབ་ལ་དངོས་པོ་ལ་ལྟར་མ་སོང་ཡང་ལྟའི་བཅོས་མིན་གྱི་ང་རྒྱལ་སྐྱེས་ནའང་དེས་དགོས་པ་འགྲུབ་བོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །འོན་གང་འགོག་རྒྱུའི་ཐ་མལ་གྱི་སྣང་བ་ཡང་། དབང་ཤེས་ལ་སྣང་བའི་ཐ་མལ་གྱི་སྣང་བ་མིན་པར་ཡིད་ཤེས་ལ་སྣང་བའི་སྣང་བ་ཞིག་ཡིན་དགོས་པའི་རྒྱུ་མཚན་ནི། དབང་ཤེས་ཀྱི་སྣང་བ་ནི་བསྐྱེད་རིམ་གྱི་རྣལ་འབྱོར་གྱིས་འགོག་མི་དགོས་པར་རྐྱེན་ཕལ་པ་གཞན་གྱི་སྟོབས་ཀྱིས་འགོག་ནུས་ལ། ཡིད་ཤེས་ལ་སྣང་བའི་ཐ་མལ་གྱི་སྣང་བ་ནི་དེ་ལྟར་མ་ཡིན་པར་ངེས་པར་བསྐྱེད་རིམ་ལ་བརྟེན་ནས་འགོག་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །

བསྐྱེད་རིམ་དངོས་གྲུབ་རྒྱ་མཚོ། (གསང་སྔགས) གསང་འདུས་བསྐྱེད་རིམ་དངོས་གྲུབ་རྒྱ་མཚོ་ཞེས་བྱ་བ་མཁས་གྲུབ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པས་མཛད། འདི་གསང་འདུས་བསྐྱེད་རིམ་ཡོངས་ཀྱི་གཙུག་རྒྱན་ལྟ་བུར་ཤིན་ཏུ་གལ་ཆེ་བར་གསུངས་སོ། །གསུང་འབུམ་༼ ག་པར ༽བཞུགས།

བསྐྱེད་རིམ་དུ་གྱུར་པའི་ལུས་དབེན། (གསང་སྔགས) རླུང་དབུ་མར་ཞུགས་གནས་ཐིམ་གསུམ་བྱས་པ་དང་མ་འབྲེལ་བའི་ཕུང་སོགས་ལྷར་བསྒོམ་པ་ཙམ་ལ་ཟེར། རྒྱས་པར་བཤད་ན། རླུང་དབུ་མར་ཞུགས་གནས་ཐིམ་གསུམ་བྱས་པ་ལས་བྱུང་བའི་བདེ་སྟོང་གི་ཡེ་ཤེས་སྐྱེས་པའི་སྒོ་ནས་ཕུང་སོགས་ལྷར་བསྒོམ་པ་མིན་པར། བསྐྱེད་རིམ་ཕྲ་རགས་མཐར་ཕྱིན་པ་ན་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཕྱག་རྒྱ་ལ་བརྟེན་ནས། བྱང་སེམས་སྤྱི་བོ་ནས་གསང་གནས་ཀྱི་རྩེའི་བར་འབེབས་ནུས་ཤིང་། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་དགའ་བཞི་སྐྱེས་ནུས་ལ། དེ་ལྟ་བུའི་བདེ་བ་དང་སྟོང་པ་སྦྱར་བའི་སྒོ་ནས་ཕུང་སོགས་ལྷར་བསྒོམ་པ་ལ་བསྐྱེད་རིམ་པའི་ལུས་དབེན་ཞེས་ཟེར་རོ། །རྗེའི་རིམ་ལྔ་གསལ་སྒྲོན་ལ་གཞི་བྱས།

བསྐྱེད་རིམ་རྣལ་འབྱོར་བཅུ་གཅིག (གསང་སྔགས) རྗེ་བཙུན་རྡོ་རྗེ་རྣལ་འབྱོར་མའི་བསྐྱེད་རིམ་རྣལ་འབྱོར་བཅུ་གཅིག་ནི། ཆོས་རྗེ་ས་པཎ་གྱིས། ཉལ་དང་ལྡང་དང་བདུད་རྩི་མྱང་། །ཚད་མེད་བླ་མ་བདག་ལྷར་བསྐྱེད། །འགྲོ་བ་དག་པའི་རྣལ་འབྱོར་དང་།། དཔའ་བོ་དཔའ་མོས་བྱིན་གྱིས་

བསྟབས། །ངག་བཟླས་ཡིད་བཟླས་གཉིས་གཅིག་ཡིན། །བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་རྣལ་འབྱོར་དང་། །སྤྱོད་ལམ་གྱི་ནི་རྣལ་འབྱོར་ཏེ། །དེ་ལྟར་རྣལ་འབྱོར་བཅུ་གཅིག་གོ །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་ཏེ། དང་པོ་ཉལ་བའི་རྣལ་འབྱོར། གཉིས་པ་ལྡང་སྟེ་ལང་བའི་རྣལ་འབྱོར། གསུམ་པ་བདུད་རྩི་སྤྱོད་པའི་རྣལ་འབྱོར། བཞི་པ་ཚད་མེད་ཀྱི་རྣལ་འབྱོར། ལྔ་པ་བླ་མའི་རྣལ་འབྱོར། དྲུག་པ་བདག་ལྟར་བསྐྱེད་པའི་རྣལ་འབྱོར། བདུན་པ་འགྲོ་བ་དག་པའི་རྣལ་འབྱོར། བརྒྱད་པ་དཔའ་བོ་དཔའ་མོས་བྱིན་གྱིས་བརླབས་པའི་རྣལ་འབྱོར། དགུ་པ་ངག་བཟླས་དང་ཡིད་བཟླས་ཀྱི་རྣལ་འབྱོར། བཅུ་པ་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པའི་རྣལ་འབྱོར། བཅུ་གཅིག་པ་སྤྱོད་ལམ་གྱི་རྣལ་འབྱོར་བཅས་སོ། །

བསྐྱེད་རིམ་པའི་འཆི་བ་ཆོས་སྐུའི་ལམ་འཁྱེར། (གསང་སྔགས) འཆི་བ་ཆོས་སྐུའི་ལམ་འཁྱེར།

བསྐྱེད་རིམ་ཕྲ་རགས། (གསང་སྔགས) རྟེན་དང་བརྟེན་པའི་དཀྱིལ་འཁོར་ལ་ང་རྒྱལ་འཛིན་ཅིང་གསང་སྣང་འདོན་པ་ནི། བསྐྱེད་རིམ་རགས་པའོ། །བསྐྱེད་རིམ་རགས་པ་དང་། རགས་པ་དྲན་པ་གཅིག་པའི་རྣལ་འབྱོར་གཉིས་དོན་གཅིག སྙིང་འོག་གི་སྣ་རྩེར་ཕྲ་ཐིག་བསྒོམ་པ་ནི། བསྐྱེད་རིམ་ཕྲ་མའོ། །བསྐྱེད་རིམ་ཕྲ་མོ་དང་། ཕྲ་བ་རྟོག་པའི་རྣལ་འབྱོར་གཉིས་དོན་གཅིག

བསྐྱོད་པ། 1 བསྐུལ་བ། གཡོ་བ། རླུང་གིས་བསྐྱོད་ལྟ་བུ་དང་། རྣམ་རྟོག་གིས་མི་བསྐྱོད་ཞེས་པ་ལྟ་བུ། རྒྱ་ཆེར་རོལ་པའི་མདོ་ལས། བྱེ་བ་ཁྲག་ཁྲིག་སྟོང་ཕྲག་དུ་མ་གནྡྷའི་གླུང་གི་བྱེ་མ་སྙེད་ཀྱི་བདུད། དེ་དག་རྣམས་ཀྱིས་བྱང་ཆུབ་ཤིང་དྲུང་ནས་ནི་ཁྱོད་ལ་བསྐྱོད་པའམ་གཡོས་མ་ནུས། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །2 འགྲོ་བ། མདུན་དུ་བསྐྱོད་ཅེས་པ་ལྟ་བུ།

བསྐྲད་པའི་ལུང་བྱེད། (འདུལ་བ) སྐྲོད་པའི་ལུང་བྱེད་དང་འདྲ།

༼ཁ༽

ཁ། ཟས་ཟ་བ་དང་ངག་སྨྲ་བའི་སྒོ་ལ་ཟེར། ཁའི་ཞེ་སར་ཞལ་ཟེར།

ཁ་སྐྱོང་། སྐྱོན་མ། ཁ་གསབ།

ཁ་སྐྱོང་བ། ཁ་ཚང་བར་བྱེད་པ། གྲངས་ཚང་བར་བྱེད་པ།

ཁ་སྐྱོར། རྒྱབ་སྐྱོར། རམ་འདེགས། རོགས་རམ།

ཁ་འཁོས། ཁ་ཐབས་དང་འཁོས་ཀ། ཀོང་སྤྲུལ་ཡོན་ཏན་རྒྱ་མཚོའི་རང་རྣམ་༣༩༠ལས། རང་ཉིད་ཁ་འཁོས་དམན་སྐབས། ཞེས་པ་ལྟ་བུ།

ཁ་གྲོད་གཅོག ཁ་གོག་གཅོག་དང་དོན་གཅིག་ཡིན་ནམ་སྙམ། དཔེ་ཆོས་རིན་ཆེན་སྤུངས་པའི་འབུམ་འགྲེལ་༢༣ལས། མི་མང་པོ་འཚོགས་པའི་སར། གཞན་གྱི་ཁ་གྲོད་གཅོག་པར་འདོད་ནས་ཐོས་བསམ་བྱེད་པ་དང་། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟ་བུ།

ཁ་དངགས། ཁ་ངག་གམ་ཁ་རྒྱུན། ངག་རྒྱུན། དཔེ་ཁ་ཅིག་ཏུ་ཁ་སྡུགས་ཞེས་ཀྱང་སྣང་། དཔེ་ཆོས་རིན་ཆེན་སྤུངས་པའི་འབུམ་འགྲེལ་ལས། དཔེར་ན་འཇིག་རྟེན་པའི་ཁ་སྡུགས་ལ། རང་གི་ལུས་ལ་དཔེ་ལོང་ལ། །གཞན་ལ་གནོད་པ་མ་བྱེད་ཅིག །མཚོན་ཆས་མི་འཇིགས་སུ་ཡང་མེད། །འཆི་བའི་སྲོག་ལ་ཀུན་ཀྱང་འཇེམ། །ཞེས་འབྱུང་བ་ལྟར་རོ། །

ཁ་སྡུགས། ཁ་དངགས་དང་འདྲ།

ཁ་འཆུ་བ། ཁ་འགྱུར་བའམ། ཁ་ཕྱོགས་འགྱུར་བའི་དོན།

ཁ་འཆུས་པ། ཁ་འཆུ་བའི་འདས་ཚིག སྤྱིར་འཆུ་བ་ཞེས་པ་འགྱུར་བ་དང་ཡོ་བའི་དོན་ཡིན་ཞིང་། གཙུ་

བ་ཞེས་པའི་བྱེད་མེད་ལས་ཚིག་ཡིན། གཙུས་གཟེར་གཙུ་བ་ཞེས་པའི་གཙུ་དང་དོན་འདྲ་བ་ཡིན། རྗེའི་རྣམ་ཐར་ཆེན་མོ་ལས། ཤ་མར་རྩམ་པ་སོགས་ཀྱིས་པན་འདོགས་པའི་སྦྱིན་བདག་འགའ་ཞིག་ཙམ་རི་བོ་དགེ་ལུགས་པའི་ཕྱོགས་སུ་ཁ་འཆུས་དོགས་ཀྱི་སྡུག་བསྔལ་གྱིས་ཀུན་ནས་བསླངས་ཏེ་འདི་འདྲ་ཞིག་བརྩམས་ན། རྨོངས་ཆུན་དེ་དག་ལ་བཟང་ངན་འབྱེད་པའི་བློ་གྲོས་མེད་པའི་དབང་གིས་གང་སྨྲས་པ་དེ་དག་ཡིན་ཤག་གིས་བདེན་པར་འཛིན་ཡོང་སྙམ་པའི་ལྟོགས་འདོད་ཀྱི་བསམ་པ་དེ་ཙམ་ཞིག་གིས་སྨྲ་བ་ཡིན་འདུག་ཅིང་། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

ཁ་ཆེ། <ཀཤྨིར> 1 རྒྱ་གར་གྱི་ནུབ་ཕྱོགས་སུ་ཡོད་པའི་རྒྱ་གར་གྱི་ཡུལ་དང་དེའི་ཡུལ་མི། ཁ་ཆེ་ལ་ལེགས་སྦྱར་དུ་ཀཤྨིར་དང་། རྒྱ་གར་ཡུལ་སྐད་དུ་ཀཤྨིར་ཟེར། ཁ་ཆེ་ (Khache) ནི། ཀཤྨིར་ (Kashmir) ཞེས་པ་ཟུར་ཆག་པ་ཡིན་ལ། དེང་སང་ནི་ཁ་ཆེ་ཞེས་པ་ཨི་སི་ལམ་གྱི་ཆོས་ལུགས་ལ་དད་པ་བྱེད་མཁན་གྱི་མིང་དུ་གྲགས་ཆེ་ཡང་། དོན་དུ་ན་གོང་དུ་བཤད་པའི་ཡུལ་དེ་དང་དེའི་ཡུལ་མིའི་མིང་ངོ་། །ཀཤྨིར་ནི་སྔོན་ནང་པའི་བསྟན་པ་ཤས་ཆེར་དར་བའི་ཡུལ་ཡིན་ཞིང་། ཡུལ་དེ་ནས་ཐོན་པའི་ཁ་ཆེ་པཎ་ཆེན་དུ་གྲགས་པའི་ནང་པའི་སློབ་དཔོན་ཡང་མང་པོ་བྱུང་བ་ལོ་རྒྱུས་རྣམས་སུ་གསལ་ལོ། །2 ཨི་སི་ལམ་གྱི་ཆོས་ལུགས་ལ་དད་པ་བྱེད་མཁན་གྱི་མིང་། (དེང་སང་ནི་ཁ་ཆེ་ཞེས་པ་ཨི་སི་ལམ་གྱི་ཆོས་ལུགས་ལ་དད་པ་བྱེད་མཁན་གྱི་མིང་དུ་གྲགས་ཆེ) 3 ཁ་ཆེན་པོ། །བྲམ་ཟེ་ཁྱིའུ་ཁ་ཆེ་སྣ་ཉག་ཅེས་པ་ལྟ་བུ།

ཁ་ཆེམས། འཆི་ཁའི་བསླབ་བྱ། འཆི་ཁའི་སྙིང་གཏམ། འཆི་ཁའི་ངག་གཏམ། སྒྲ་བཤད་ནི། ཁ་ནི་འཆི་ཁ་དང་ཆེམས་ནི་འཕྲིན་ནམ་གཏམ་གྱི་དོན་ཡིན། ཕྱི་རྒྱལ་བས་Message ཟེར་བ་དེའོ། །ཡང་ན་ཁ་ནི་ངག་དང་ཆེམས་ནི་འཕྲིན་ནམ་གཏམ་གྱི་དོན་ཡིན་པས། འཆི་ཁའི་ངག་གཏམ་ཞེས་བྱའོ། །ལི་ཤིའི་གུར་ཁང་ལས་ཀྱང་། ཆེམས་པ་ནི་འཕྲིན་པ། ཞེས་གསུངས་སོ། །

ཁ་ཆེམས་རླུང་བསྐུར། གཞན་ལ་ཕན་སྲིད་སྙམ་པའི་རེ་བ་ཙམ་གྱིས་ཀུན་ནས་བསླངས་པའི་བསླབ་བྱ། ལོ་རྒྱུས་ནི། སྔོན་བྱང་ཐང་དུ་མི་ཞིག་དགྲས་བཟུང་ནས་གསོད་པར་ཉེ་བ་ན། ཁོས་ང་ལ་ཁ་

ཚེམས་ཤིག་གཞག་འཇུག་རོགས་ཞེས་ལབ་པས། ཁྱོད་ཁ་ཚེམས་སུ་ལ་འཇོག་ཅེས་དྲིས་པས། ཁ་ཚེམས་རླུང་ལ་བསྐུར་རོ་ཟེར་ནས་བར་སྣང་སྟོང་པ་ལ་མི་འདི་དང་འདི་ཞེས་བྱ་བས་ང་བསད་དོ་ཞེས་བརྗོད་པས། ཁོ་ཡ་མཚན་སྐྱེས་ཏེ་མི་གཞན་ལ་ཁོས་དེ་སྐད་ཟེར་རོ་ཞེས་བརྗོད་པས། གཅིག་ནས་གཅིག་བརྒྱུད་དེ་མཐར། འཆི་མཁན་གྱི་མི་དེའི་ཉེ་དུ་རྣམས་ཀྱིས་ཐོས་ནས་དགྲ་ཤ་བླངས་པའི་གཏམ་རྒྱུད་ཅིག་གོ། བསད་པའི་མི་དེས་ཀྱང་རེ་བ་ཙམ་ཞིག་བྱས་ནས་ཁ་ཚེམས་རླུང་ལ་བསྐུར་ཀྱང་རྗེས་སུ་ཕན་ཐོགས་བྱུང་བའི་དཔེའོ། །དཔེ་ཆོས་རིན་ཆེན་སྤུངས་པའི་འབུམ་འགྲེལ་༣༩ལས། ཁ་ཚེམས་རླུང་། ཞེས་པ་ནི་བྱང་དུ་མི་ཅིག་དགྲས་བཟུང་ནས་གསོད་པར་བྱེད་པ་ལ། ཁོ་ཁ་ཚེམས་འབོགས་ཟེར། ཁྱོད་སུ་ལ་འབོགས་བྱས་པས། ཁ་ཚེམས་རླུང་ལ་བསྐུར་ཟེར་ལོ། དེར་དོ་མཚར་ཆེ་ནས་གླེངས་པས། ཁོའི་ཉེ་བས་ཐོས་ནས་མི་ཤ་བླན་ནོ། །དེ་བཞིན་དུ་ངས་ཇི་སྐད་བཤད་ཀྱང་ཁྱེད་ཉན་དུ་མི་གཏུབ་སྟེ། ཁོ་དེ་སྐད་ཟེར་ལོ་ཟེར་ནས། གཞན་ལ་ཕན་པ་ལྟ་བུ་སྲིད་གསུང་། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

ཁ་ཆེའི་རྣམ་ཤྲིས་མཛད་པར་གྲགས་པའི་འབུམ་གྱི་འགྲེལ་པ། (ཕར་ཕྱིན) འདི་ལ་སྟོང་ཕྲག་བརྒྱ་པའི་རྣམ་པར་བཤད་པ་ཟེར། ཤེར་ཕྱིན་༼ ཏ་པ ༽༡༠༩ན༣ན་བཞུགས། འདི་རྗེ་ཙོང་ཁ་པ་ཆེན་པོས་རྒྱ་གཞུང་མིན་པར་རིགས་པས་འགོག་པར་མཛད། འདིའི་དབུར་རྒྱ་གར་སྐད་དུ་ཞེས་པའང་མི་སྣང་ཞིང་། མཇུག་ཏུའང་། འདི་ནི་ཁ་ཆེའི་པཎྜི་ཏ་རྣམ་ཤྲིས་མཛད་དོ་ཞེས་གྲག་གོ་ཞེས་འབྱུང་ངོ་། །

ཁ་ཆེའི་པཎྜི་ཏ་ཇི་ཙམ་བྱུང་བའི་སྐོར། ཁ་ཆེ་སྟེ་ཀཤྨིར་ཡུལ་གྱི་ནང་པའི་པཎྜི་ཏ་བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་ཐོག་འཕོད་པ་རྣམས་ཀྱི་མཚན་གཞུང་རགས་རིམ་འགོད་པ་ལ། «ཁ་ཆེའི་པཎྜི་ཏ་ཤཱཀྱ་ཤྲཱི» འདི་ལ་ “ཁ་ཆེའི་པཎྜི་ཏ་ཤཱཀྱ་ཤྲཱི་བྷ་དྲ” དང་། “ཤཱཀྱ་ཤྲཱི་བཟང་པོ” དང་། “ཁ་ཆེའི་པཎ་ཆེན” སོགས་ཟེར། བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་ཐོག་ཁ་ཆེའི་པཎྜི་ཏ་མང་པོ་བྱོན་པ་རྣམས་ཀྱི་ནང་ནས་འདི་ཉིད་སྙན་གྲགས་ཆེ་ཤོས་སུ་སྣང་། བོད་གངས་ཅན་གྱི་ལྗོངས་སུ་དགེ་སློང་གི་སྡོམ་རྒྱུན་གསུམ་བྱུང་བའི་པཎ་ཆེན་སྡོམ་རྒྱུན་ཞེས་ཡོངས་སུ་གྲགས་པ་དེ་ཡང་སློབ་དཔོན་འདི་ཉིད་ལས་

བརྒྱུད་པའི་སྟོམ་རྒྱུན་ཡིན་ནོ། ། (འདིའི་ལོ་རྒྱུས་དེབ་སྔོན་སྐད་ཆ་༡༢༣༧ན་གསལ་ལོ) དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་མཚན་བརྗོད་བསྐལ་བཟང་རྒྱན་གྱི་ཕྲེང་བ་ཞེས་བྱ་བ་མཛད་ཅིང་། པཎྜི་ཏ་དེ་ཉིད་དང་། ལོ་ཙྪ་བ་བྱམས་པའི་དཔལ་གཉིས་ཀྱིས་བསྒྱུར། རྡོ་རྗེའི་ཚིག་གི་སྙིང་པོ་བསྡུས་པའི་དཀའ་འགྲེལ་ཞེས་བྱ་བ་ཡང་སློབ་དཔོན་དེ་ཉིད་དང་། བོད་ཀྱི་ལོ་ཙྪ་བ་དཔྱལ་ཆོས་ཀྱི་བཟང་པོ་གཉིས་ཀྱིས་བསྒྱུར། འདིས་མན་ངག་སྙེ་མ་ལའང་ཞུ་བཅོས་མཛད། «ཁ་ཆེའི་པཎྜི་ཏ་བུདྡྷ་ཤྲཱི་ཛྙཱ་ན» ཁ་ཆེའི་པཎྜི་ཏ་ཆེན་པོ་བུདྡྷ་ཤྲཱི་བྷ་དྲ་ཡང་ཟེར། སློབ་དཔོན་འདིས་མངོན་རྟོགས་རྒྱན་གྱི་འགྲེལ་པ་ཤེས་རབ་སྒྲོན་མེའི་ཕྲེང་བ་མཛད་ཅིང་། འདི་དང་གཉུབས་ལོ་ཙྪ་བ་དགེ་སློང་བྱམས་པའི་དཔལ་གཉིས་ཀྱིས་བསྒྱུར། (འདི་ཁྲོ་ཕུ་ལོ་ཙྪ་བས་ཐོག་མར་རྒྱ་གར་གྱི་སློབ་དཔོན་རྗེ་མི་ཏྲཛོ་ཀི་བོད་དུ་སྤྱན་དྲངས། དེ་རྗེས་པཎ་ཆེན་བུདྡྷ་ཤྲཱི་སྤྱན་དྲངས། དེ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྗེས་ལ་ཁ་ཆེ་པཎ་ཆེན་སྤྱན་དྲངས་པ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་དེབ་སྔོན་སྐད་ཆ་༡༢༩༡ལས་གསུངས་པས། ཁ་ཆེ་པཎ་ཆེན་ཤཱཀྱ་ཤྲཱི་དང་སྐུ་མཚུངས་པར་བྱོན་པ་ཡིན་ནོ།) «ཁ་ཆེ་བྱེ་བྲག་ཏུ་སྨྲ་བའི་སློབ་དཔོན་ཛཱི་ན་མི་ཏྲ» འདིའི་འགྱུར་ནི་ཤིན་ཏུ་མང་ངོ་། །«ཁ་ཆེའི་པཎྜི་ཏ་སློབ་དཔོན་ཉི་མ་སྦས་པ» ལྷ་མོ་སྒྲོལ་མའི་བསྟོད་པ་ཉི་ཤུ་རྩ་གཅིག་པའི་སྒྲུབ་ཐབས་ཞེས་བྱ་བ་དང་། དེའི་སོ་སོའི་སྒྲུབ་ཐབས་ལས་ཚོགས་དང་བཅས་པ་མཛད། «ཁ་ཆེའི་པཎྜི་ཏ་བི་མ་ལ་ཤྲཱི» འདིས་འཕགས་པ་སྤྱན་རས་གཟིགས་རིགས་ཀྱི་འཇིག་རྟེན་མགོན་པོའི་རྗེས་གནང་གི་ཆོ་ག་མཛད་ཅིང་། པཎྜི་ཏ་དེ་ཉིད་དང་། ཤོང་ལོ་ཙྪ་བ་བློ་བརྟན་གྱི་འགྱུར། «ཁ་ཆེའི་པཎྜི་ཏ་དྲི་མེད་དཔལ་བཟང་པོ» ལྟ་བཅུ་པའི་བཤད་པ་མཛད་ཅིང་། པཎྜི་ཏ་ཆེན་པོ་དེ་ཉིད་དང་། ལོ་ཙྪ་བ་ཡར་ལུངས་པ་ཤུད་ཀེ་གྲགས་པ་རྒྱལ་མཚན་གྱི་འགྱུར། «ཁ་ཆེའི་མཁན་པོ་ཛྙཱ་ན་ཤྲཱི་བྷ་དྲ» འདི་ལ་ཡེ་ཤེས་དཔལ་བཟང་པོ་ཡང་ཟེར། འདིས་ཚུལ་ཁྲིམས་དང་སྡོམ་པ་དང་དམ་ཚིག་དང་མི་འགལ་བ་ཞེས་བྱ་བ་མཛད་ཅིང་། དེ་ཉིད་དང་། ཞུ་ཆེན་གྱི་ལོ་ཙྪ་བ་དགེ་སློང་བློ་གྲོས་སྙིང་པོ་དང་། དགེ་སློང་རབ་ཞི་བཤེས་གཉེན་གཉིས་ཀྱི་འགྱུར། «ཁ་ཆེའི་མཁན་པོ་ཀླ་མ་ཧྣྨ་ཤྲཱི» ཡོངས་གྲགས་

ཤུ་ཁ་ཆེ་ཧྲམ་ཤྲཱི་ཟེར། སྡུད་པ་མངོན་རྟོགས་རྒྱན་དང་མཐུན་པར་བཤད་པ་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པའི་མཛོད་ཀྱི་ལྡེ་མིག་ཅེས་བྱ་བ་མཛད། སྟོང་ཕྲག་བརྒྱ་པའམ་འབུམ་གྱི་རྣམ་པར་བཤད་པ་ཞེས་བྱ་བ་དེ་ཡང་ཁོང་གིས་མཛད་པར་གྲགས་སོ། །«ཁ་ཆེའི་མཁས་པ་ཆེན་པོ་ལ་ཀཤྨཱི» རིམ་པ་ལྔའི་འགྲེལ་པའི་དོན་གསལ་བར་བྱེད་པ་ཞེས་བྱ་བ་མཛད། «ཁ་ཆེའི་པཎྜི་ཏ་ཐིག་ལེ་བུམ་པ» སློབ་དཔོན་འདི་དང་། ལོ་ཙྪ་བ་བློ་ལྡན་ཤེས་རབ་གཉིས་ཀྱིས། སློབ་དཔོན་འཕགས་པ་ཀླུ་སྒྲུབ་ཀྱིས་མཛད་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་མའི་བསྟོད་པ་བསྒྱུར། «ཁ་ཆེའི་པཎྜི་ཏ་བི་མ་ལ་ཤྲཱི་བྷ་དྲ» སློབ་དཔོན་དེ་ཉིད་དང་། བོད་ཀྱི་ལོ་ཙྪ་བ་དགེ་སློང་ཤེར་བློ་བརྟན་གཉིས་ཀྱིས། རྒྱུད་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་དཔལ་ཀྱེའི་རྡོ་རྗེའི་འགྲེལ་བཤད་ཁ་སྦྱོར་ཤིན་ཏུ་དྲི་མ་མེད་པ་ཞེས་བྱ་བ་བསྒྱུར། «ཁ་ཆེའི་པཎྜི་ཏ་དགེ་སློང་སྟན་གྲགས་བཟང་པོ» སློབ་དཔོན་འདིས་རྡོ་རྗེའི་ཚིག་གི་སྙིང་པོ་བསྡུས་པའི་དཀའ་འགྲེལ་ཞེས་བྱ་བ་མཛད། «ཁ་ཆེའི་པཎྜི་ཏ་རིན་ཆེན་རྡོ་རྗེ» གཏོར་མའི་ལས་ཀྱི་རིམ་པ་དང་། དཔལ་དགྱེས་པ་རྡོ་རྗེ་ལ་བསྟོད་པ་གཉིས་མཛད། «ཁ་ཆེའི་པཎྜི་ཏ་སོ་མ་ནཱ་ཐ» སློབ་དཔོན་འདི་དང་། བོད་ཀྱི་ལོ་ཙྪ་བ་ཆེན་པོ་འབྲོ་དགེ་སློང་ཤེས་རབ་གྲགས་གཉིས་ཀྱིས། མཆོག་གི་དང་པོའི་སངས་རྒྱས་ལས་བྱུང་བ་དཔལ་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོའི་བསྡུས་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་བསྒྱུར། པདྨ་ཅན་ཞེས་བྱ་བའི་དཀའ་འགྲེལ་དཔལ་དུས་ཞབས་པ་ཆེན་པོས་མཛད་པ་དེ་ཡང་བསྒྱུར། «ཁ་ཆེའི་པཎྜི་ཏ་ཟླ་བ་མགོན་པོ» དཔལ་དོན་དམ་བསྙེན་པ་ཞེས་བྱ་བ་བསྒྱུར་ནས་གཏན་ལ་ཕབ། ཡང་འདིས་དབང་མདོར་བསྟན་པའི་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ་པ་རྣལ་འབྱོར་པ་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོའི་ཞབས་པས་མཛད་པ་ཡང་བསྒྱུར།«ཁ་ཆེའི་པཎྜི་ཏ་ཧྲམ་ཧྲ་ར» སློབ་དཔོན་དེ་ཉིད་དང་། ལོ་ཙྪ་བ་གྲགས་པ་རྒྱལ་མཚན་གཉིས་ཀྱིས། ནཱ་རོ་པས་མཛད་པའི་དབང་མདོར་བསྟན་པའི་འགྲེལ་བཤད་དོན་དམ་བསྡུས་པ་ཞེས་བྱ་བ་བསྒྱུར། «ཁ་ཆེའི་མཁན་པོ་ལོངས་སྤྱོད་རྡོ་རྗེ» དཔལ་གསང་ཆེན་པདྨ་ཞེས་བྱ་བའི་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ་པ་མཛད་ཅིང་། དེ་ཉིད་ཀྱི་རང་འགྱུར། «ཁ་ཆེའི་པཎྜི་ཏ་ཤྲདྡྷཱ་ཀ་ར་ཝརྨ» སློབ་དཔོན་དེ་ཉིད་དང་། ཞུ་ཆེན་གྱི་ལོ་ཙྪ་བ་དགེ་སློང་རིན་ཆེན་བཟང་

པོ་གཉིས་ཀྱིས། ལྷ་ཡི་པས་མཛད་པའི་དཔལ་བཅོམ་ལྡན་འདས་མངོན་པར་རྟོགས་པ་ཞེས་བྱ་བ་བསྒྱུར། «ཁ་ཆེའི་མཁན་པོ་རྣམ་བརྫ» སློབ་དཔོན་དེ་ཉིད་དང་། བོད་ཀྱི་ལོ་ཙྪ་བ་རྒྱ་བརྩོན་འགྲུས་སེངྒེ་གཉིས་ཀྱིས། ནཱ་རི་ཀ་པས་མཛད་པའི་དཔལ་འཁོར་ལོ་སྡོམ་པའི་བསྟོད་པ་དོན་ཐམས་ཅད་གྲུབ་པ་རྣམ་དག་གཙུག་གི་ནོར་བུ་ཞེས་བྱ་བ་བསྒྱུར། «ཁ་ཆེའི་མཁན་པོ་བི་ནཱ་ཡ་ཀ» སློབ་དཔོན་དེ་ཉིད་དང་། བོད་ཀྱི་ལོ་ཙྪ་བ་དགེ་སློང་བློ་ལྡན་ཤེས་རབ་གཉིས་ཀྱིས། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་སྙིང་པོ་ཞེས་བྱ་བའི་སྒྲུབ་པའི་ཐབས་སློབ་དཔོན་དད་བྱེད་གོ་ཆས་མཛད་པ་བསྒྱུར། «ཁ་ཆེའི་མཁས་པ་ཛྙ་ན་བོ་ཛྷི» སློབ་དཔོན་དེ་ཉིད་དང་། བོད་ཀྱི་ལོ་ཙྪ་བ་མར་པ་ཆོས་ཀྱི་དབང་ཕྱུག་གཉིས་ཀྱིས། དཔལ་འཁོར་ལོ་སྡོམ་པའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་མན་ངག་སློབ་དཔོན་ཀུ་ས་ལི་པས་མཛད་པ་བསྒྱུར། «ཁ་ཆེའི་པཎྜི་ཏ་ཆེན་པོ་བྲམ་ཟེ་རིན་ཆེན་རྡོ་རྗེ» འདིས་དཔལ་འཁོར་ལོ་སྡོམ་པ་ལ་བསྟོད་པ་མཛད། «ཁ་ཆེའི་པཎྜི་ཏ་བདེ་བའི་རྒྱལ་པོ» འདིས་དབང་གི་རིམ་པ་ཞེས་བྱ་བ་མཛད། «ཁ་ཆེའི་པཎྜི་ཏ་སཛྫ་ཤྲཱི་ཛྙ་ན» དང་། བོད་ཀྱི་ལོ་ཙྪ་བ་འཇམ་དཔལ་སྙེག་པའི་རྡོ་རྗེ་གཉིས་ཀྱིས། ཨུ་རྒྱན་གྱི་རྣལ་མའི་རིམ་པ། དཀྱིལ་འཁོར་དུ་དབང་བསྐུར་བའི་ཆོ་ག་མདོར་བསྡུས་པ་པཎྜི་ཏ་པ་ར་ཧི་ཏས་མཛད་པ་རྣམས་བསྒྱུར། «ཁ་ཆེའི་པཎྜི་ཏ་ཛ་ཡ་ཨཱ་ནནྡ» དང་། བོད་ཀྱི་ལོ་ཙྪ་བ་ཁུ་མདོ་སྡེ་འབར་གཉིས་ཀྱིས། བྱང་ཆུབ་སེམས་ཀྱི་འགྲེལ་པ་ལྷུག་པ་མ་སློབ་དཔོན་ཀླུ་སྒྲུབ་ཀྱིས་མཛད་པ་བསྒྱུར། «ཁ་ཆེའི་སློབ་དཔོན་ཆེན་པོ་དཔལ་རིན་ཆེན་རྡོ་རྗེ» བཞི་པའི་རྣམ་པར་ངེས་པའི་མན་ངག་ཅེས་བྱ་བ་མཛད། «ཁ་ཆེའི་མཁན་པོ་པཎྜི་ཏ་མ་ཧཱ་ཛ་ན» དང་། བོད་ཀྱི་ལོ་ཙྪ་བ་དགེ་སློང་ཚུལ་ཁྲིམས་གཞོན་ནུ་གཉིས་ཀྱིས། འཕགས་པ་འཇམ་དཔལ་གྱི་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་ཆོ་ག་ཡིད་བཞིན་ནོར་བུ་ཞེས་བྱ་བ་སློབ་དཔོན་ཟླ་བཟངས་གྲགས་པས་མཛད་པ། «ཁ་ཆེའི་པཎྜི་ཏ་ཏ་ཐཱ་ག་ཏ་ཛྙ་ན» དང་། དགེ་སློང་འཕགས་པས། འཇིགས་པ་བརྒྱད་ལས་སྐྱོབ་པའི་སྒྲོལ་མའི་སྒྲུབ་ཐབས་སློབ་དཔོན་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་བཤེས་གཉེན་གྱིས་མཛད་པ། རྒྱའི་ཡུལ་ཅོང་ཧོའི་མཁར་དུ་བསྒྱུར། «ཁ་ཆེའི་མཁན་པོ་ཧ་སུ་མ་ཏི» སློབ་དཔོན་འདི་དང་། བོད་ཀྱི་སྣ་སྒྱུར་གྱི་ལོ་ཙྪ་བ་པ་ཚབ་ཉི་

མ་གྲགས་གཉིས་ཀྱིས། ཙོག་རོ་ཀླུ་ཡི་རྒྱལ་མཚན་གྱིས་རྩ་བ་ཤེས་རབ་བསྒྱུར་བ་ལ་འགྲེལ་པ་ཚིག་གསལ་དང་བསྟུན་ནས་ཞུ་བཅོས་མཛད་དོ། །«ཁ་ཆེའི་མཁན་པོ་ཀ་ན་ཀ་ཝརྨ» དང་། བོད་ཀྱི་ལོ་ཙཱ་བ་པ་ཚབ་ཉི་མ་གྲགས་གཉིས་ཀྱིས། དཔལ་ལྡན་ཟླ་བས་མཛད་པའི་རྩ་ཤེའི་འགྲེལ་པ་ཚིག་གསལ་ལ་ཉི་འོག་ཤར་ཕྱོགས་ཀྱི་དཔེ་དང་གཏུགས་ཤིང་ལེགས་པར་ཞུ་བཅོས་མཛད། «ཁ་ཆེའི་མཁན་པོ་པ་ར་ཧི་ཏ» ལོ་ཙཱ་བ་དགེ་སློང་གཞོན་ནུ་མཆོག་གཉིས་ཀྱིས། སྟོང་ཉིད་བདུན་ཅུ་པའི་རྣམ་པར་བཤད་པ་བསྒྱུར། «ཁ་ཆེའི་ཡུལ་གྱི་མཁས་པ་ཆེན་པོ་སོ་མ་ཤྲཱི» འདི་གོང་དུ་བཤད་པའི་སྟོང་ཉིད་བདུན་ཅུ་པའི་རྣམ་བཤད་མཛད་མཁན་སློབ་དཔོན་ཆེན་པོ་དཔལ་གཞན་ལ་ཕན་པ་ཞེས་བྱ་དེའི་བླ་མ་ཡིན། «ཁ་ཆེའི་པཎྜི་ཏ་ཏི་ལ་ཀ་ཀ་ལ་ཤ» དང་། བོད་ཀྱི་ལོ་ཙཱ་བ་དགེ་སློང་བློ་ལྡན་ཤེས་རབ་གཉིས་ཀྱིས། བསླབ་པ་ཀུན་ལས་བཏུས་པའི་ཚིག་ལེའུར་བྱས་པ་དང་། བསླབ་པ་ཀུན་ལས་བཏུས་པ་སློབ་དཔོན་ཞི་བའི་ལྷས་མཛད་པ་ལ་ཞུ་བཅོས་ལེགས་པར་མཛད། «ཁ་ཆེ་ཨ་མོ་ཀྑ»དང་། བོད་ཀྱི་འོ་བྲུ་ལོ་ཙཱ་གཉིས་ཀྱིས། དབུ་མ་རྒྱན་གྱི་མན་ངག་ཅེས་བྱ་བ་སློབ་དཔོན་རིན་ཆེན་འབྱུང་གནས་ཞི་བས་མཛད་པ་བསྒྱུར། འདི་ལ་སྤུ་འགྱུར་ཞིག་ཀྱང་ཡོད་པར་སྣང་། «ཁ་ཆེའི་པཎྜི་ཏ་བ་ལ་ཤྲཱི་ཛྙ་ན» འདིས་གླེང་གཞི་དང་གང་ཟག་བསྟུས་པའི་ཚིག་ལེའུར་བྱས་པ་མཛད། «ཁ་ཆེའི་མཁན་པོ་ན་ར་ས་དེ་ཝ»དང་། བོད་ཀྱི་ལོ་ཙཱ་བ་དགེ་སློང་རྒྱལ་བའི་ཤེས་རབ་གཉིས་ཀྱིས། དགེ་ཚུལ་གྱི་དང་པོའི་ལོ་དྲི་བ་བསྒྱུར། «ཁ་ཆེའི་པཎྜི་ཏ་ཤྲཱི་ཐ»དང་། བོད་ཀྱི་ལོ་ཙཱ་བ་དགེ་སློང་གྲགས་འབྱོར་ཤེས་རབ་གཉིས་ཀྱིས། རྨི་ལམ་ཡིད་བཞིན་ནོར་བུའི་གཏམ། སྨྲིན་པའི་གཏམ། སྲིད་པ་ལས་འདས་པའི་གཏམ་རྣམས་སློབ་དཔོན་འཕགས་པ་ཀླུ་སྒྲུབ་ཀྱིས་མཛད་པ་བསྒྱུར། «ཁ་ཆེའི་པཎྜི་ཏ་བི་ནཱ་ཡ»དང་། བོད་ཀྱི་ལོ་ཙཱ་བ་གྲགས་འབྱོར་ཤེས་རབ་གཉིས་ཀྱིས། མི་རྟག་པའི་དོན་གྱི་གཏམ་སྟན་དངགས་མཁན་ཆེན་པོ་དགའ་བའི་དབང་པོས་མཛད་པ་བསྒྱུར། «ཁ་ཆེའི་པཎྜི་ཏ་ཆེན་པོ་སྐལ་ལྡན་རྒྱལ་པོ»དང་། བོད་ཀྱི་ལོ་ཙཱ་བ་ཆེན་པོ་དགེ་སློང་རྫོག་བློ་ལྡན་ཤེས་རབ་གཉིས་ཀྱིས། ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་ཚིག་ལེའུར་བྱས་པ་ལ་ཞུ་བཅོས་ལེགས་པར་མཛད།

«ཁ་ཆེའི་མཁན་པོ་པཎྜི་ཏ་ཀུ་མཱར་ཤྲཱི»དང་། ཞུ་ཆེན་གྱི་ལོ་ཙཱ་བ་དགེ་སློང་འཕགས་པ་ཤེས་རབ་གཉིས་ཀྱིས། ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་ལེའུ་གཉིས་པ་མན་ཆད་ཀྱི་འགྲེལ་པ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་རྒྱན་ཞེས་བྱ་བ་ཞུ་བཅོས་ལེགས་པར་མཛད། «ཁ་ཆེའི་པཎྜི་ཏ་མ་ནོ་རཱ་ཐ»དང་། བོད་ཀྱི་ལོ་ཙཱ་བ་བློ་ལྡན་ཤེས་རབ་གཉིས་ཀྱིས། སེལ་བ་གྲུབ་པ་ཞེས་བྱ་བ་དགེ་བསྙེན་དམ་པ་མཁས་པ་ཆེན་པོ་བྲམ་ཟེ་ཤཱཀྱ་རཱ་ནནྡས་མཛད་པ་བསྒྱུར། «ཁ་ཆེའི་པཎྜི་ཏ་སྙན་དངགས་མཁན་ཆེན་པོ་སུ་མ་ན་ཤྲཱི»དང་། བོད་ཀྱི་ཞུ་ཆེན་གྱི་ལོ་ཙཱ་བ་མང་དུ་ཐོས་པའི་དགེ་སློང་བྱང་ཆུབ་རྩེ་མོ་དང་། ལོ་ཙཱ་བ་ལུང་རིགས་སྨྲ་བ་ནམ་མཁའ་བཟང་པོ་རྣམས་ཀྱིས། སྙན་དངགས་སྤྲིན་གྱི་ཕོ་ཉ་ཞེས་བྱ་བ་སྙན་དངགས་མཁན་ཆེན་པོ་ནག་མོ་ཁོལ་གྱིས་མཛད་པ། དཔལ་ས་སྐྱའི་གཙུག་ལག་ཁང་ཆེན་པོར་བསྒྱུར་ཏོ། །འདི་ཡན་ནི་བསྟན་འགྱུར་མཛད་པ་པོ་དང་སྒྱུར་བ་པོའི་ཁ་ཆེའི་མཁས་པ་རྣམས་ཀྱི་མཚན་གཞུང་ཡིན་ལ། ༼ བཀའ་འགྱུར་སྒྱུར་བྱེད་ནི ༽ «ཁ་ཆེའི་མཁན་པོ་ཛྙཱ་ན་བཛྲ» འདིས་དཔལ་བདེ་མཆོག་ནམ་མཁའ་དང་མཉམ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ལེའུ་གསུམ་པ་རང་འགྱུར་དུ་མཛད། «ཁ་ཆེའི་པཎྜི་ཏ་ཨཱ་ཀ་ར་སིདྡྷི»དང་། བོད་ཀྱི་ལོ་ཙཱ་བ་ནག་ཚོ་ཚུལ་ཁྲིམས་རྒྱལ་བ་གཉིས་ཀྱིས། དཔལ་ཡེ་ཤེས་རྡོ་རྗེ་ཀུན་ལས་བཏུས་པ་རབ་བྱེད་བཞི་བཅུ་རྩ་གཅིག་པ་བསྒྱུར། «ཁ་ཆེའི་པཎྜི་ཏ་ཛྙཱ་ན་བཛྲ» དང་། བོད་ཀྱི་ལོ་ཙཱ་བ་འབྲོ་ཤེས་རབ་གྲགས་གཉིས་ཀྱིས། རབ་ཏུ་གནས་པ་མདོར་བསྡུས་པའི་རྒྱུད་བསྒྱུར། «ཁ་ཆེའི་པཎྜི་ཏ་ཅེ་ལུ»དང་། བོད་ཀྱི་ ལོ་ཙཱ་བ་འཕགས་པ་ཤེས་རབ་གཉིས་ཀྱིས། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཕྱག་ན་རྡོ་རྗེ་གོས་སྔོན་པོ་ཅན་རྡོ་རྗེ་ས་འོག་གི་རྒྱུད་ཅེས་བྱ་བ་ལ་ལེའུ་བཅུ་གསུམ་བསྒྱུར། «ཁ་ཆེའི་པཎྜི་ཏ་མ་ཧཱ་ཛྙཱ་ན» འཕགས་པ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་གཙུག་ཏོར་ནས་བྱུང་བའི་གདུགས་དཀར་པོ་ཅན་གཞན་གྱིས་མི་ཐུབ་པ་ལྷ་ཡུལ་མ་ཆུང་བར་གྲགས་པ་རང་འགྱུར་མཛད། «ཁ་ཆེའི་མཁན་པོ་ཛྙཱཤྲཱི་ཀ་ར»དང་། བོད་ཀྱི་ལོ་ཙཱ་བ་བེཙྪེ་དཔལ་འབྱོར་གཉིས་ཀྱིས། ནོར་བུ་ཆེན་པོ་རིན་པོ་ཆེ་ལ་མཁས་པ་བསྟན་པ་ཡོངས་སུ་བསྔོ་བ་ཆེན་པོའི་རྒྱལ་པོ་ཞེས་བྱ་བ་བསྒྱུར་ཏོ། །

ཁ་རྗེ། 1 བསོད་ནམས། འཇིག་རྟེན་ལུགས་ཀྱི་ལེགས་པ་དང་དོན་གྲུབ་པའི་དོན་དུ་བཤད། ལུང་གཞི་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ་པ་ལས། ཁ་རྗེ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་འཇིག་རྟེན་པའི་དོན་གྲུབ་པའོ། །ཞེས་གསུངས། 2 མི་གང་ཞིག་གིས་བདག་ཏུ་བཟུང་བའི་རྒྱུ་ནོར་ལོངས་སྤྱོད་ཐམས་ཅད། ཁ་རྗེ་དབང་ཐང་ཞེས་པ་ལྟ་བུ།

ཁ་ཏ། 1 བསླབ་བྱ། ཁ་ཏ་བསླབ་བྱ་ཞེས་པ་ལྟ་བུ། 2 གཅེས་པར་འཛིན་པ། སྤྱང་སྐྱོབ་བྱེད་པ། སྤྱོད་འཇུག་ལས། ལུས་ཀྱི་ཁ་ཏ་བྱས་པ་ཡིས། །དོན་མེད་སྡུག་བསྔལ་ཉེར་བསགས་ནས། །རྗེས་སུ་ཆགས་དང་ཁོང་ཁྲོ་བ། །ཤིང་མཚུངས་འདི་ལ་ཅི་ཞིག་བྱ། །ཞེས་དང་། དཔྱ་ཅིའི་ཕྱིར་ཁ་ཏ་བྱེད། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

ཁ་ཊྭཾ་ག། (གསང་སྔགས) (ལེགས་སྦྱར) བོད་སྐད་དུ་བསྒྱུར་ན་ཡན་ལག་དྲུག་པ་ཞེས་བྱ་བ་ལྷ་ཡི་ཕྱག་མཚན་ཞིག ལུས་གཅིག་ལ་ཡན་ལག་དྲུག་ཡོད་པ་ལྟ་བུ་སྟེ། ཡུ་བ་ལུས་ལྟ་བུ་ལ། རྡོ་རྗེ་རྩེ་ལྔ་པ། མི་མགོ་གསུམ་ཡན་ལག་རེ་རེ། སྣ་ཚོགས་རྡོ་རྗེ། བུམ་པ་སྟེ་ཡན་ལག་དྲུག་གོ། རྒྱས་པར་བཤད་ན། ཤིང་གི་ཡུ་བ་དཀར་པོ་ (ཡུ་བ་དཀར་པོས་ནི་བྱང་སེམས་དཀར་པོ་སྟེ་བོའི་ཁམས་དཀར་པོ་མཚོན་ཏེ། རྗེའི་འདོད་འཇོ་ལས། ཕྱག་གསུམ་པ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ཀྱི་རང་བཞིན་གྱི་ཁ་ཊྭཾ་ག་དཀར་པོ་རྡོ་རྗེས་མཚན་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ) ཟུར་བརྒྱད་ཀྱིས་དུར་ཁྲོད་བརྒྱད། ཡུ་བའི་མར་སྣེ་རྡོ་རྗེ་རྩེ་གཅིག་པས་སྲུང་འཁོར་མེ་རི་དང་བཅས་པ། གསེར་གྱི་བུམ་པས་གཞལ་ཡས་ཁང་། བུམ་པའི་རྩ་བར་བཏགས་པའི་སྣ་ཚོགས་པའི་བ་དན་གྱིས་ཐུགས་ཀྱི་གསང་བ། དྲིལ་ཆུང་གིས་གསུང་གི་གསང་བ། དེ་དག་གང་ལ་ལྡན་པའི་ཁ་ཊྭཾ་གས་སྐུའི་གསང་བ་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པ། བུམ་པའི་སྟེང་གི་སྣ་ཚོགས་རྡོ་རྗེས་དམ་ཚིག་གི་འཁོར་ལོའི་སྒོ་མཚམས་མ་བརྒྱད། དེའི་སྟེང་གི་མི་མགོ་རློན་པ་ནག་པོས་ཐུགས་འཁོར་གྱི་དཔའ་བོ་དཔའ་མོ་བཅུ་དྲུག དེའི་སྟེང་གི་མི་མགོ་རྙིང་པ་དམར་པོས་གསུང་འཁོར་གྱི་དཔའ་བོ་དཔའ་མོ་བཅུ་དྲུག དེའི་སྟེང་གི་མི་མགོ་དཀར་པོས་སྐུ་འཁོར་གྱི་དཔའ་བོ་དཔའ་མོ་བཅུ་དྲུག (དཀར་དམར་གནག་པའི་མི་མགོ་གསུམ་གྱིས་རིམ་བཞིན་རྒྱལ་བའི་སྐུ་གསུང་ཐུགས་གསུམ་མཚོན། ཞེས་རྗེའི་འདོད་འཇོ་

ལས་གསུངས་སོ) དེའི་སྙིང་གི་རྡོ་རྗེ་ནག་པོ་རྩེ་ལྔ་པའི་ཕྱོགས་ནྲྀ་སྙིང་མ་བཞིས་བདེ་ཆེན་གྱི་འཁོར་ལོའི་ཡུམ་བཞི་དང་འོག་མ་བཞིས་ཡབ་བཞི། དབུས་ནྲྀ་སྙིང་མས་ཡབ། འོག་མས་ཡུམ་སྟེ། མདོར་ན་བདེ་མཆོག་གི་ལྷ་དྲུག་ཅུ་རྩ་གཉིས་པའི་རྟེན་དང་བརྟེན་པའི་དཀྱིལ་འཁོར་ཡོངས་རྫོགས་མཆོན། དེ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་གཙོ་བོ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཆ་ལས་གྲུབ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་གཙོ་བོ་ལ་འདུས་པས་ན་ཡབ་མཆོན་ཞིང་སྦས་པའི་ཚུལ་གྱིས་འཛིན་ཅིང་ཐབས་ཤེས་སྦྱོར་བ་མཆོན་ནོ། །རིང་ཐུང་གི་ཚད་ནི་ཁྲུ་གང་ནས་ལུས་ཚད་ཀྱི་བར་གང་བྱས་ཀྱང་རུང་བར་བཤད། དཔལ་ཚུལ་གྱི་གསུང་རྒྱལ་འབྱོར་མའི་བསྐྱེད་རྫོགས་ཀྱི་ཟིན་བྲིས་དང་། རྗེའི་འདོད་འཇོ། གླིང་རྡོལ་བླ་མའི་གསུང་བཅས་ལ་གཞི་བྱས།

ཁ་གཏོགས། ངག་བཀོད་དམ་བཀོད་པ་བྱེད་པའི་དོན་དུ་བཤད།

ཁ་བཏགས་ བཤད་པ། ཏཱ་ར་ནཱ་ཐའི་རྒྱ་གར་ཆོས་འབྱུང་གོང་དུ་དྲངས་པ་ལྟར་ཤོག་གྲངས་‹༧ནའང་བཤད་པ་རང་ལ་བརྗོད་འདུག་སྟམ། ཁུན་རྟོང་ནས་ཐོན་པའི་རླ་མ་ཏའི་རྟོགས་བརྗོད་ལས། "ཁ་བཏགས་ བཉལ་བཆད་དེ། སྨྱིད་པར་བྱས" ཞེས་འབྱུང་ཞིང་། དེའི་མཆན་བུར། དེ་ལ་ཁ་དག་སྟེ་གཅིག་ཀྱང་མེད་པར་ཤེ་བའམ་བཤད་པའི་དོན་ནོ། །ཁ་བཏགས་པ་འབྲི་བའང་ཡོད། ཅེས་འཁོད། ཡིག་རྙིང་དེར། ཁ་གདགས་པ། ཞེས་ཀྱང་བྲིས་འདུག

ཁ་བཏགས། 1 ཁ་བཏགས་ནི་ལྷ་གོས་སམ། ལྷ་རྫས་ཞེས་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་རྫས་ཤིག་ཏུ་ངོས་འཛིན་གྱིས་གཙུག་ལག་ཁང་ལ་སོགས་པར་རྟེན་མཇལ་བར་འགྲོ་བ་དང་། བླ་མ་དང་། དཔོན་པོ་མཇལ་བ། བྱ་དགའ་དཔའ་རྟགས་སྤྲོད་པ། ཆང་ས་སོགས་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་དང་། འགྲུལ་པ་ཐོན་པ། གཤིན་པོའི་ཕུང་པོ་ཕྱིར་ཐོན་ཡན་བྱ་བ་ལེགས་ཉེས་བཟང་ངན་ཚང་མར་མེད་ཐབས་མེད་པ་ཞིག་ཡིན། སྔར་རྒྱ་གར་བས་རྟེན་མཇལ་སྐབས་དང་། བླ་མ་དང་། དགེ་འདུན་ལ་བསྙེན་བཀུར་རམ་ཡོན་འབུལ་སྐབས་ན་བཟའ་རེ་འབུལ་སྲོལ་ཡོད་པ་ལྟར། རྗེས་སུ་བོད་ལ་རིམ་པས་ན་བཟའི་དོད་ལ་ཁ་བཏགས་འབུལ་བའི་སྲོལ་དར་བ་མིན་ནམ་སྙམ། ཁ་བཏགས་སྤུས་ལེགས་ཞན་གྱི་རྣམ་གྲངས་ཤིན་ཏུ་མང་། སྔ་མོའི་ནང་མཛོད་མ་རིག་གཉིད་སངས་མ། དཀོན་མཆོག་རིན་ཆེན་

མ། བར་ཐོན་ཉིན་བདེ་མ། འདོམ་འཁོར་མ། ཕྱིས་ཐོན་འཕྲིན་ལས་དར་རྒྱས་མ་སོགས་དང་། དེ་བཞིན་ཨ་ཤེ། བར་མཛོད། ཟུབ་ཕྱི། ཕྱི་མཛོད། བསོད་ནམས་ཁ་བཏགས་སོགས་ཕྱི་མ་ཕྱི་མ་སྤུས་ཞན་པ་ཡོད་ཅེས་ཞྭ་སྐབ་པའི་རྒྱལ་རབས་ནི་གསལ་བ་ལྟར་རོ། །ཁ་བཏགས་ཁ་དོག་དཀར་པོ་ཡིན་པ་ནི། བསམ་པ་དཀར་བའམ་ལྷག་བསམ་རྣམ་དག་གི་མཚོན་དོན་ཡིན་ཏེ། མཁས་གྲུབ་ཆོས་རྗེའི་གསུང་ཐོར་བུ་༥༩ནཱ༣ལས། ཅེས་པའི་ཞུ་ཡིག་གཟིགས་པའི་རྟེན་མཚོན་པར། ལྷག་བསམ་དྲི་མ་མེད་པ་ལྟར་རབ་ཏུ་དཀར་བའི་ཁ་བཏགས་གཅིག་མཆིས། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །ཡང་དུང་དཀར་བློ་བཟང་འཕྲིན་ལས་རིན་པོ་ཆེའི་ཚིག་མཛོད་ཆེན་མོར། འདི་ཡི་སྐོར་བོད་ཡིག་གི་ལོ་རྒྱུས་ཡིག་ཆ་ཁག་ཏུ་མི་གསལ་ཡང་རྒན་རབས་མི་ཚུང་བ་ཞིག་གི་ངག་རྒྱུན་དུ་གནའ་རབས་བོད་དུ་སྐུ་མགྲོན་ཁྱིམ་དུ་ཕེབས་པ་དང་ཁྱིམ་ནས་ནང་མི་ཡུལ་གཞན་དུ་ཐོན་པ་སོགས་ཀྱི་སྐབས་བཀྲ་ཤིས་པའི་རྟེན་འབྲེལ་བཟང་པོ་མཚོན་བྱེད་དུ་རྩམ་པས་གོས་ཀྱི་གོང་བའི་སྟེང་དུ་དཀར་ཐིག་རྒྱབ་པ་དེར་ཁ་བཏགས་ཟེར་ཞིང་། རྗེས་སུ་སོག་པོས་བོད་ས་གནས་སུ་དབང་སྒྱུར་བྱས་སྐབས་དེའི་ཚབ་ཏུ་དར་སྔོན་པོ་དང་སེར་པོ་སོགས་མགུལ་དུ་གཡོགས་པ་དང་ཕྱག་ཏུ་འབུལ་བ་སོགས་ཀྱི་སྲོལ་དར་ནས་དེའི་མིང་ལ་ཁ་བཏགས་ཞེས་འབོད་སྲོལ་བྱུང་བ་ཡིན་ཞེས་གསུང་མཁན་འདུག་པ་དེའི་དཔྱད་གཞིར་བཀོད་ཅེས་གསལ་ལོ། ། 2 བསད་པའི་དོན། དཔེར་ན་ཏཱ་ར་ནཱ་ཐའི་རྒྱ་གར་ཆོས་འབྱུང་༢༧ལས། ལན་ཅིག་མེ་ཏོག་གི་ཕུང་པོའི་དབུས་ནས་བྱི་ལ་ཞིག་བྱུང་སྟེ་ལུས་ལ་ཐེམ་པ་དང་སྣྲུམ་མར་གྱུར། ལོ་དུས་སུ་ཁྱིའུ་སྟོབས་དང་ལྡན་པ་ཞིག་བཙས་ཏེ། ཆེར་སྐྱེས་པ་ན་བྱིས་པ་ན་མཉམ་ཐམས་ཅད་ལ་བརྡེག་ཅིང་སྲོག་ཆགས་ཐམས་ཅད་གསོད་དོ། །དེར་ཡུལ་དཔོན་གྱིས་ནགས་ཚལ་དུ་བསྐྲད། དེར་ཡང་སྐྱེ་བོ་བྱུང་ཚད་ཁ་བཏགས་ཏེ་འགག་ཞིག་རང་གི་གཡོག་ཏུ་བྱས། ནགས་ཀྱི་གཅན་གཟན་དང་སྲོག་ཆགས་སྣ་ཚོགས་པ་དག་བསད་དེ། ཤ་རུས་པགས་པ་དག་སྐྱེ་བོ་དག་ལ་སྦྱིན་པར་བྱེད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

ཁ་བཏགས་པ། མཐུ་ཆུང་ངུར་བྱས་པའམ་བསད་པའི་མིང་དང་། ཤུལ་མེད་དུ་ཤི་བའི་མིང་དུ་བཤད།

ཞིབ་པར་བདག་ལ་གཟིགས།

ཁ་ཐམས་པ། ཁ་འཐམས་པ་དང་དོན་གཅིག མདོ་མཛངས་བླུན་༡༣༩བ༢ལས། སྡིག་མོ་ཁ་ཐམས་ནས་ཟ་མ་ཐུས་སོ། །ཞེས་དང་། སྟོན་པ་དྲུག་བཏུལ་བའི་ལེའུ་༡༥༧བ༢ལས་ཀྱང་། སྟོན་པ་དྲུག་ཁ་ཐམས་ནས་སྨྲ་མ་ཐུས་ཏེ། སངས་རྒྱས་ལ་གསོལ་ཅིག་ཅེས་ལག་བརྡ་བྱས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟ་བུའོ། །འཐམ་པ། འཐམས་པ། (ཐམས་པ) འཐམ་པ། འཐོམས།

ཁ་འཐམ་པ། སོ་འགྲིག་སྟེ་ཁ་འབྱེད་བཙུམ་མི་ཐུབ་པའི་དོན། འདི་དག་གི་ཚེ་ཞུ་སྟེགས་ཀྱི་སྟོན་པ་དྲུག་ཚེ་འཕྲུལ་སྟོན་པར་འདོད་ཀྱང་ཡན་ལག་རེངས། ཁ་འཐམས། སེམས་ཁྲུང་དུ་ཆུད་དེ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་སྟོན་པའི་མཐུ་མེད་པར་གྱུར་ཏེ་ཕམ་པར་མཛད། ཅེས་པ་ལྟ་བུ། འདིའི་འཐམ་པ་ནི་འབྱུད་པའམ་སྦྱོར་བ། འཛིན་པའམ་འཇུ་བ། འགྲིག་པ་བཅས་ལ་འཇུག་པ་དེ་ཡིན་པར་མངོན་ནོ། །

ཁ་ད་ཚད། ཁ་དང་མཉམ་པའི་དོན། འབྲུ་རིགས་ཀྱིས་བང་མཛོད་ཁ་ད་ཚད་གང་ལྟ་བུ།

ཁ་དང་ཞལ་ཐུག་པ། དབང་ཆེ་ཆུང་ཤོར་བའི་དོན། ཞྭ་སྐབ་པའི་རྒྱལ་རབས་སྐད་ཆ་༧༠ལས། ང་ཚོས་བོད་གཞུང་ཁྲིམས་དོན་ལྟར་ཁང་སྟེང་ཁྲ་མའི་ནང་ནས་བལྟས་ན་འགྲིགས་མིན་མོལ་ཡང་། ཨམ་བན་ཕྱག་མཛོད་གསུམ་དང་། སྤྱི་ཁང་དཔོན་པོ་གསུམ་ཡོང་སྟེ། ཁ་དང་ཞལ་ཐུག་པས་ཉན་མཁན་མ་བྱུང་ཚུལ་བརྗོད་པར་བརྟེན། ཞེས་པ་ལྟ་བུ།

ཁ་དུམ་པའི་ཆུང་མ། ཆུང་མ་དྲུག་གི་ཡ་གྱལ་ཞིག་སྟེ། ངས་ཁྱོད་ཀྱི་ཉེ་གནས་སམ་འཁོར་བྱེད་དོ་ཞེས་ཆུང་མར་གྱུར་པའོ། །

ཁ་དོག་འཆང་བ། གུར་གུམ་དང་ག་བུར་ལ་སོགས་པས་རང་གི་ལུས་ལ་རི་མོ་བྱེད་པའི་དོན།

ཁ་དོག་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ། ཁ་དོག་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་ནི། ཁ་དོག་དང་དབྱིབས་ལེགས་པས་གཟུགས་བཟང་ཞིང་དབང་པོ་མ་ཚང་བ་མེད་པས་བལྟ་ན་སྡུག་ལ་ཆུ་ཞིང་གབ་པས་མཛེས་པའོ། །ཞེས་རྗེའི་ལམ་རིམ་ཆེན་མོར་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

ཁ་དྲ། ཧ་སོགས་ཀྱི་ཁ་ལ་གཡོག་རྒྱུའི་དྲ་བ།

ཁ་དྲག་པ། འཇེམ་ཐོན་དང་ཞུམ་པ་མེད་པར་སྨྲ་བ།

ཁ་བརྡར་བ། སྐད་ཆ་མང་པོ་བཤད་པ། དོན་མེད་ཀྱི་སྐད་ཆ་མང་པོ་བཤད་པ།

ཁ་ན་མ་ཐོ་བ། སྡིག་པ་མི་དགེ་བའི་ལས། ཉེས་ལྟུང་། སྒྲ་བཤད་ནི། ཁ་ནས་སྨྲ་མི་ཉུས་པའི་ཚོད་ཙམ་ཀྱི་ཚབས་ཆེ་བའམ་དམན་པ་ཡིན་པས་དེ་སྐད་ཅེས་བརྗོད་དོ། །ལོ་ཙཱ་བ་དཔལ་བརྩེགས་ཀྱི་ཆོས་ཀྱི་རྣམ་གྲངས་ཀྱི་བརྗེད་བྱང་ཞེས་བྱ་བ། སྡེ་དགེ་བསྟན་འགྱུར་༼ཇོ་པ༽༡༣༥ན༧ ལས། ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་ནི་ཚིག་ཏུ་སླེང་ཞིང་བརྗོད་དུ་མི་བཟོད་དེ་སྨྲ་བར་ཡང་མི་འོས་ཤིང་སྨད་པའི་གནས་ཏེ། དེ་ལྟ་བུས་འཇིགས་པ་ནི་འཇེམ་པ་ཞེས་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

ཁ་ན་མ་ཐོ་བའི་ཟས། གཞན་ལ་གནོད་པ་བྱས་སམ་བྱེད་དུ་བཅུག་པ་ལས་བྱུང་བའི་ཤ་ལ་ཟེར།

ཁ་ཕོ། འཁོར་ཤོབ། ཞུད་ཤོབ། ཟབ་ཁྲིད་ཀྱི་ཁ་ཕོ་འབྲུག་ལྟར་སྒྲོག་ལྟ་བུ། ཞེ་ས་བྱེད་ན་ཞལ་ཕོ་ཟེར། ཞལ་ཕོ་ཡང་མཛད་ཅེས་པ་ལྟ་བུ།

ཁ་འཕངས་པ། གཞུང་གཞན་དུ་ཡོད་ཚུལ་བཤད་པ། རྒྱས་པར་ལམ་རིམ་ཆེན་མོ་ལས་ཤེས་པར་བྱའོ་ཞེས་པ་ལྟ་བུ་ཞལ་འཕངས་པ་ཟེར།

ཁ་བའི་རི། 1 ཧི་མ་ལ་ཡ་ཞེས་པ་གངས་ཅན་ཏེ། ཧི་སེ་ན་ཇོའི་ལིང་ག་ཁྲེ་གང་ཙམ་ཞིག་ལ་ཆུ་འབབ་པ་ལ་བཞེད། 2 ཁ་ཅིག་གིས་བོད་སྤྱི་ལ་བཤད།

ཁ་ལྷན། ཁ་བསྐྱར་བ། ཁ་ཕྱོགས་པ། ཁ་འཛིན་པ། དཔེར་ན་སོ་སོར་ཐར་པའི་མདོ་ལས། རྟག་ཏུ་འབད་པས་བདའ་བ་ཡི། །སེམས་རྟ་ཁ་ལྷན་དཀའ་བ་ལ། །མཐུན་པའི་གཟེར་སྙོན་བརྒྱ་པ་ཡི། །སྲབ་ནི་སོ་སོར་ཐར་འདི་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

ཁ་ལྷན་དཀའ་བ། ཁ་བསྐྱར་དཀའ་བའམ་ཁ་ཕྱོགས་པར་དཀའ་བ།

ཁ་འབབ་རྣམ་བཞི། གངས་ཏེ་སེའི་ཕྱོགས་བཞི་ནས་འབབ་པའི་ཆུ་བོ་བཞི་སྟེ། ༡ ཤར་ཕྱོགས་གླང་ཆེན་ཁ་ནས་གངྒཱ་འབབ། ༢ ལྷོ་ཕྱོགས་ནས་རྨ་བྱའི་ཁ་ནས་སིནྡྷུ་འབབ། ༣ ནུབ་ཕྱོགས་རྟ་ཡི་ཁ་ནས་པཀྵུ་འབབ། (འདི་ལ་ཆུ་བོ་ཡ་མུ་ན་དང་། བོད་སྐད་དུ་ཡར་ཀླུངས་གཙང་པོའང་ཟེར) ༤ བྱང་ཕྱོགས་སེངྒེའི་ཁ་ནས་སཱི་ཏཱ་འབབ་པ་བཅས་སོ། །དང་པོ་ཤར་ཕྱོགས་གླང་ཆེན་ཁ་འབབ་ནི། སྟོད་མདའ་པ་དང་། མཐོ་ལིང་སོགས་

ནས་ཁུ་ནུའི་གཞུང་བརྒྱུད་རྒྱ་གར་ནང་རྣམ་ཕྱུར། མ་ཧི་ཤ་ནར། པན་འཇབ་སོགས་སུ་ཆུ་བོ་སུ་ཀྲ་ལེ་ཇེ་ཟེར། གཉིས་པ་ལྷ་ཕྱོགས་ནས་རྨ་བྱ་ཁ་འབབ་ནི། སྤུ་ཧྲེང་ཕྱོགས་ནས། རྒྱ་གར་ཨུཏྟར་པྲ་དེ་ཤ་བརྒྱུད་ཕྱི་ནང་གཉིས་ཀས་རྩ་ཆེར་འཛིན་པ་ཆུ་བོ་གངྒཱའམ། ཀྲན་ཇེ་འབབ། གསུམ་པ་ནུབ་ཕྱོགས་ནས་རྟ་མཆོག་ཁ་འབབ་ནི། གཙང་གི་གཞུང་བརྒྱུད། དབུས་ཀྱི་སྐྱིད་ཆུ་དང་ལྷ་བསྐྱིལ་གྱིས་དྭགས་ཀོང་ནས་གནམ་ལྕགས་འབར་བའི་རི་བོར་གཡས་སྐོར་གྱིས་གློ་ཡུལ་བརྒྱུད་རྒྱ་གར་ཤར་ཕྱོགས་ཨ་སམ་དང་། འབང་ལེ་དེ་ཤ་སོགས་བརྒྱུད་རྒྱ་མཚོར་འབབ་པ་བྲ་མ་པུ་ཏྲ་དང་། བཞི་པ་བྱང་ཕྱོགས་སེ་ཏྲེ་ཁ་འབབ་ནི། སྟོད་སྨར་དང་། ལ་དྭགས་ནས་ཀསྨིར་དང་། པ་ཀི་སྟན་བརྒྱུད་འབབ་པ་ཆུ་བོ་ཨིན་རྡུ། དབུས་ཀྱི་བྱང་བརྒྱུད་ནས་ཆུ་བོ་རྒྱ་མོ་སྤོ་ཆུ་མདོ་སྟོད་བརྒྱུད་བྲ་མའི་ནང་སིལ་ཕན་ཞེས་དང་། ཡང་རྫ་ཆུ་དང་། ངོམ་ཆུ་གཉིས་མདོ་སྟོད་ཆབ་མདོར་ལྷ་བསྐྱིལ་གྱིས་རྨར་ཁམས་དང་། འབབ་བརྒྱུད་ཐའི་དང་། ལའོ་སེ། ཀམ་པོ་ཀྲི་ཡ་སོགས་སུ་འབབ་པ་ཆུ་བོ་མེ་ཀོང་ཟེར་བ་བཅས་སོ། །དཔྱད་པར་བྱ་བ་ཞིག་ལ། བོད་རྒྱ་ཚིག་མཛོད་ཆེན་མོར། གངྒཱ་ཤར་ཕྱོགས་གླང་ཆེན་གྱི་ཁ་ནས་འབབ་པར་བཤད་ལ། ཞྭ་སྒབ་པའི་རྒྱལ་རབས་ནང་། གངྒཱ་དེ་བཞིན་ལྷོ་ཕྱོགས་རྨ་བྱའི་ཁ་ནས་འབབ་པར་བཤད་པའི་བཤད་ཚུལ་མི་འདྲ་བ་གཉིས་འདུག་པས་དཔྱད་པར་འོས་སོ། །མངོན་བརྗོད་མཁས་པའི་རྣ་རྒྱན་༩༨ལས་ནི། ཆུ་བོ་བཞི་པོ་འབབ་པའི་ཕྱོགས་ནི་བོད་རྒྱ་ཚིག་མཛོད་ཆེན་མོར་གསུངས་པ་ལྟར་གསལ་ལོ། །གཞན་ཡང་གངྒཱའི་ཆུ་འགོ་བོད་ཀྱི་ཡིག་ཆ་ཕལ་ཆེ་བ་དང་། རིག་བྱེད་ཀྱི་གཞུང་ནས་གངས་ཏེ་སེ་ནས་འབྱུང་བར་བཤད་པ་དང་། ཡང་རྒྱ་གར་བ་དག་གིས། ཧི་མ་ལ་ཡའི་རི་བརྒྱུད་“གར་བར་གངྒུ་ཏྲི”ལས་འབྱུང་བར་བཤད་པའི་ཚུལ་གཉིས་ཡོད་པ། ཞྭ་སྒབ་པའི་རྒྱལ་རབས་དེབ་དང་པོ་༢༩ན་གསལ་ལོ། །ཡང་། ཆུ་བོ་ཆེན་པོ་བཞི་པོ་འདི་དག་མཚོ་མ་དྲོས་པའམ་ཡོངས་གྲགས་སུ་མ་ཕམ་གཡུ་མཚོར་གྲགས་པ་དེའི་ཤར་ནས་ནི་གངྒཱ། ལྷོ་ཕྱོགས་ནས་པཀྵུ། ནུབ་ནས་ནི་སི་ཏཱ། བྱང་ནས་ནི་སིནྡྷུ་འབབ་པར་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཡོན་ཏན་རིན་པོ་ཆེ་སྡུད་པའི་ཚིགས་སུ་བཅད་

པའི་དཀའ་འགྲེལ་ལས་བཤད་དོ། །

ཁ་འབུས་པ། ཁ་བྲེ་བའམ། ཁ་གྲེས་པ། མེ་ཏོག་དང་ལོ་མ་སོགས་ཁ་འབུས་པ་ཞེས་པ་ལྟ་བུ།

ཁ་སྦྱར། ཁ་སྦྱོར་དང་འདྲ།

ཁ་སྦྱོར། 1 ཁ་དང་ཁ་སྦྱོར་བ། ཽ་བྱེད་པ། ཁ་སྐྱེལ་བ། 2 ཕོ་མོ་འཁྲིག་སྤྱོད་ཀྱི་མིང་། དེ་ལ་ཁ་སྦྱོར་རམ་མཉམ་པར་སྦྱོར་བའམ་སྙོམས་པར་འཇུག་པ་ཟེར། རང་སྣང་གི་ལྷ་མོ་དང་མཉམ་པར་སྦྱོར་བའི་ཁ་སྦྱོར་གྱི་ཡན་ལག་ཅེས་པ་ལྟ་བུ། 3 དངོས་པོ་གཉིས་གཅིག་ཏུ་སྦྱོར་བ། 4 རླུང་ཁ་སྦྱོར་རམ་ཁ་སྦྱར་ཏེ། རླུང་བུམ་པ་ཅན་དང་འདྲ། 5 དབྱེར་མེད་དུ་བྱེད་པ། ལྷག་མོས་ལུས་ལ་སྤྱད་པའི་སྐབས་སུ་ཁ་སྦྱོར་ཞེས་གསུངས་པའི་དོན་གཉིས་སུ་མེད་པར་སྦྱོར་བ་སྟེ་དབྱེར་མེད་དུ་བྱེད་པའི་དོན་ཡིན་ལ། དབྱེར་མེད་རྒྱུ་ནི་རང་གི་ཕུང་ཁམས་བསྐྱེད་མཆེད་དང་ལྷ་རྣམས་སོ། །དེ་ལྟར་ན་རང་གི་གཟུགས་ཕུང་དང་རྣམ་སྣང་གཉིས་ཁ་སྦྱོར་བ་སྟེ་ངོ་བོ་དབྱེད་མེད་དུ་མོས་པའོ། །ཞེས་རྗེའི་གསང་འདུས་བསྐྱེད་རིམ་གྱི་ཟིན་བྲིས་ན་གསལ།

ཁ་སྦྱོར་ཡན་ལག་བདུན་ལྡན། སློབ་དཔོན་ངག་གི་དབང་ཕྱུག་གྲགས་པས། ལོངས་སྤྱོད་རྫོགས་དང་ཁ་སྦྱོར་བདེ་ཆེན་རང་བཞིན་མེད། །སྙིང་རྗེ་ཡོངས་གང་རྒྱུན་མི་ཆད་དང་འགོག་པ་མེད། །ཡན་ལག་བདུན་བཤད་དོན་དང་ལྡན་པ་བསྒྲུབ་བྱ་འདར།། བདག་འདོད་ཚད་མས་ཡོངས་སྒོམ་བློ་ཆེན་གྱིས་ཀྱང་སྟུགས། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། ༡ མཚན་དཔེས་བརྒྱན་པའི་ལོངས་སྤྱོད་རྫོགས་པའི་སྐུའི་ཡན་ལག་དང་། ༢ རང་སྣང་གི་ལྷ་མོ་དང་མཉམ་པར་སྦྱོར་བར་ཁ་སྦྱོར་གྱི་ཡན་ལག་དང་། ༣ གྱ་ནོམ་པ་དང་། ཟག་པ་མེད་པ་དང་། འཁོར་བ་ཇི་སྲིད་པའི་བདེ་བ་ཆེན་པོའི་ཡན་ལག་དང་། ༤ ནམ་མཁའི་བཟློ་ལྟར་ཡེ་མེད་ཀྱི་སྟོང་པ་མ་ཡིན། བུམ་པ་བདེན་སྟོང་ལྟར་ཐབས་དང་བྲལ་བའི་སྟོང་པ་མ་ཡིན་པའི་རང་བཞིན་མེད་པའི་ཡན་ལག་དང་། ༥ དམིགས་པ་མེད་པའི་བརྩེ་བ་ཆེན་པོས་རྣམ་པར་མི་རྟོག་བཞིན་དུ་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་བྱེད་པའི་སྙིང་རྗེ་ཡོངས་སུ་གང་བའི་ཡན་ལག་དང་། ༦ སྲིད་ཞིའི་མཐའ་ལ་མི་གནས་པས་རྒྱུན་མི་ཆད་པའི་ཡན་ལག་དང་། ༧ སྐུ་གཅིག་པུ་དེའི་རྣམ་པ་ནམ་མཁའ་ཇི་སྲིད་གནས་ཀྱི་བར་དུ་མྱ་ངན་ལས་འདའ

ཚུལ་མི་སྟོན་པར་བཞུགས་པའི་འགོག་པ་མེད་པའི་ཡན་ལག་བདུན་དང་ལྡན་པའི་གོ་འཕང་མངོན་དུ་བྱེད་པའོ། །རྫ་ཆེང་ཁ་བ་ཆེན་པོའི་རིམ་ལྔ་གསལ་སྒྲོན་ལས། རྨད་བྱུང་མཚན་དཔེའི་དཔལ་འབར་ལོངས་སྤྱོད་རྫོགས། །ཁ་སྦྱོར་བདེ་སྟོང་རོ་ལ་རྟག་རོལ་ཞིང་། །དམིགས་མེད་ཐུགས་རྗེས་ཞི་བའི་མཐའ་སྤངས་པ། །རྒྱལ་བ་ཡན་ལག་བདུན་ལྡན་ལ་ཕྱག་འཚལ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

ཁ་ལྷན། ཁ་ཕྱོགས་བསྒྱུར་བ།

ཁ་ལྷན་དཀའ་བ། ཁ་ཕྱོགས་བསྒྱུར་བར་དཀའ་བ། གདུལ་བར་དཀའ་བ།

ཁ་མ། ཚབ་བམ་དོད་ཀྱི་མིང་།

ཁ་མ་བསྒྱུར་བར་གོས་གྱོན་པའི་ལྟུང་བྱེད། (འདུལ་བ) འབའ་ཞིག་པ་དགུ་བཅུའི་ང་བརྒྱད་པ། ཁ་མ་བསྒྱུར་བར་གོས་གྱོན་པའི་ལྟུང་བྱེད་ཀྱི་ངོ་ཏོ་ནི། བཅས་ལྡན་དགེ་སློང་གིས་རང་དབང་བའི་གོས་དཀར་པོ་བགོ་བ་ལ་སོགས་པ་ལོངས་སྤྱད་པ་ལས་གྱུར་པའི་ལྟུང་བ་དངོས་གཞིའོ། །གླིང་གཞི་ནི། རྒྱལ་པོའི་ཁབ་ཏུ་དྲུག་སྡེས་གོས་དཀར་པོ་གྱོན་པ་ལས་ལྟུང་བྱེད་དུ་བཅས་སོ། །དགག་བྱ་ནི་ཁྱིམ་པ་དང་ཆ་ལུགས་འདྲེས་པའོ། །

ཁ་མི་སྐྱོར། རྒྱབ་སྐྱོར་མི་བྱེད་པ། རོགས་རམ་དང་རམ་འདེགས་མི་བྱེད་པའི་དོན། ལམ་རིམ་ཆེན་མོ་ལས། ཉོན་མོངས་ཀྱི་ཁ་མི་སྐྱོར་ཕྱོགས་མི་འཛིན་པར་དགྲར་ལྟ་བ་ཞིག་དཔྱ་མེད་དུ་མི་རུང་བས་གཉེན་པོའི་ཕྱོགས་བཟུང་ལ་ཉོན་མོངས་སུན་འབྱིན་པ་ལ་འབད་ནས། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

ཁ་མི་དལ་བ། ཁ་མང་པོ། སྐད་ཆ་མང་པོ་ཤོད་མཁན། གཞན་ལ་ཁ་གཏོང་མཁན།

ཁ་ཙ་ར། <ཁ་ཙྪར> བོད་པ་དང་བལ་པོ་འདུས་པ་ལས་བྱུང་བའི་མི་རིགས། རྒྱ་གར་ཡུལ་སྐད་དུ་ཁཙྪར (खच्चर Khaccara) ཞེས་པ་དྲེལ་གྱི་མིང་ཡིན་ལ། དྲེལ་ནི་རྟ་དང་བོང་བུ་འདུས་པ་ལས་བྱུང་བའི་དུད་འགྲོའི་རིགས་ལ་ཟེར་བས། དེ་དང་ཕྱོགས་མཚུངས་པར་མི་རིགས་མི་འདྲ་བ་གཉིས་འདུས་ལའང་། དེའི་མིང་གི་བཏགས་པར་སེམས་སོ། །དབྱིན་སྐད་དུ་དྲེལ་ལ་ (Mule) ཟེར།

ཁ་རྩང་། གྲོང་ཚིག་ལ་ཁ་སང་ངམ་ཁར་སང་ཟེར།

ཁ་ཆ་དགོས་གཏུག ཉེ་བར་མཁོ་བ། འཕྲལ་དུ་མཁོ་བ། ཇ་དྲག་བཅས་ཀྱི་དོན།

ཁ་ཆ་ར། ཁ་ཙ་ར་དང་དོན་འདྲ། བོད་རྒྱ་ཤོག་མཛོད་ཆེན་མོར་ཁ་ཆ་ར་ཞེས་བྲིས་སྣང་།

ཁ་ཆར། ཁ་ཆར་དང་ཕུན་ཚར་ལ་གཟིགས།

ཁ་ཆར་དང་ཕུན་ཚར། རས་དང་སྣམ་བུ་སོགས་ཀྱི་སྣེ་མོ་འཛར་ནས་ཡོད་པ་ལ་ཟེར། ཡང་ན། རས་དང་སྣམ་བུ་སོགས་ཀྱི་སྣེ་མོར་སྐུད་པ་གཞན་འཕུད་ནས་བཏག་ཚོག་པ་ལྟ་བུའི་སྣེ་འཛར་ལ་ཟེར། ཕུན་ཚར་ནི། རྒྱུའི་སྐུད་པའི་འཕྲོ་ལས་བྱུང་བ་ལ་བཤད།

ཁ་ཚོན། 1 ཐག་གཅོད་པ། ཐག་ཆོད་པ། བརྟག་དཔྱད་མེད་པར་རང་འགར་ཁ་ཚོན་གཅོད་མི་རུང་། ཞེས་པ་ལྟ་བུ། 2 ཁ་ཞེང་། ཁ་ཁྱེར། འོད་དཔག་མེད་ཀྱི་ཞིང་གི་བཀོད་པ་ཞེས་བྱ་བའི་མདོ་ལས། ཀུན་དགའ་བོ་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་བདེ་བ་ཅན་དེ་ན་ཆུ་ཀླུང་རྣམ་པ་སྣ་ཚོགས་དག་འབབ་སྟེ། དེ་ན་ཆུ་ཀླུང་ཆེན་པོ་ "ཁ་ཚོན" དཔག་ཚད་ཙམ་དག་ཀྱང་ཡོད། ཅེས་དང་། མདོ་མཛངས་བླུན་༼ ཨ ༽༢༡༨ན༣ལས། ཆུ་དེ་ཁ་ཚོན་ཡང་ཆེ་ལ་ཟབ་པས་བུ་གཉིག་མ་ཐེག་ནས། བུ་ཆེ་བ་ནི། ཆུའི་ཚུ་རོལ་ཏུ (མ་དཔེར་དུ་བྲིས་འདུག) བཞག་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

ཁ་ཚོན་གཅོད་པ། ཁ་ཚོན་བཅད་པ་ལ་གཟིགས།

ཁ་ཚོན་བཅད་པ། ཐག་བཅད་པ། ངེས་པར་བྱས་པ། སྔ་བཤད་ནི། ཁ་ཚོན་ནི་འདིར་ཁ་ཁྱེར་གྱི་དོན་ཡིན་པས། འབྲུ་སོགས་འཇལ་བའི་ཚེ་ཁ་ཁྱེར་དང་མཉམ་པར་གྲིས་བཅད་པ་ལྟར་ཏག་ཏག་འཇལ་བ་ལ་ཁ་ཚོན་གཅོད་ཟེར་བས། དེ་དཔེ་རུ་བླངས་པ་སྟེ་ཐག་བཅད་པའི་དོན་ནོ། །ཡང་ན། ཁ་ཚོན་ནི་ཁ་ཞེང་ངམ་མཐའི་དོན་དང་གཅོད་པ་དང་བཅད་པ་ནི་ནམ་འཕང་གཅོད་ཅེས་པ་ལྟར་འགྲོ་བ་དང་སོང་བའི་ཡིན་པས་མཐར་སླེབས་པའམ་གཏུགས་པའི་དོན་ནོ། །དཔེར་ན་རྒྱ་མཚོར་སོང་སོང་ནས་མཐར་སླེབས་པ་ལྟ་བུ་སྟེ་ངེས་པའི་དོན་ནོ། །དེས་མཐའ་གཅོད་ལའང་རིགས་འགྲེའོ། །

ཁ་ཚོན་ཆོད་པ། ཐག་ཆོད་པ། ངེས་པ། ཤེས་བྱ་ལ་རྟག་མི་རྟག་གཉིས་སུ་ཁ་ཚོན་ཆོད་ཅེས་པ་ལྟ་བུ།

ཁ་འཛིན། 1 ཕྱོགས་འཛིན། ཆོས་ལུགས་ཀྱི་ཁ་འཛིན་ཞེས་པ་ལྟ་བུ། 2 འཚོ་འཛིན། ལམ་རིམ་བླ་མ་

བརྒྱུད་པའི་རྣམ་ཐར་༨༠༧ལས། རྗེ་འདིས་ (པཎ་ཆེན་སྐྱ་བྲེང་གཉིས་པ་བློ་བཟང་ཡེ་ཤེས)

བདག་ནི་ཀུས་ཤིང་གཟུགས་གཞི་གཙོང་བ་བཅས་ཆོས་གཞི་མང་པོའི་ཁ་འཛིན་མི་ལྟོགས་

ཤིང་། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟ་བུ། 3 སྟོང་གྲོགས། གཡུལ་ལས་རྣམ་པར་རྒྱལ་བའི་ཁ་འཛིན་

མཛོད་ཅེས་པ་ལྟ་བུ། ཁ་ཟིན་དང་འདྲ།

ཁ་ཟས་སྦྱིན་པའི་ཕན་ཡོན་བཅུ། ཁ་ཟས་སྦྱིན་པའི་ཕན་ཡོན་བཅུ་ཡོད་དེ། བཅུ་གང་ཞེ་ན། ཚེ་རིང་བར་

འགྱུར་བ་དང་། མདོག་བཟང་བར་འགྱུར་བ་དང་། སྟོབས་དང་ལྡན་པར་འགྱུར་བ་དང་། དྲན་

པ་དང་ལྡན་ཞིང་སྤོབས་པ་དང་ལྡན་པར་འགྱུར་བ་དང་། བག་ཚ་བ་མེད་པར་འཁོར་གྱི་ནང་དུ་

འགྲོ་བ་དང་། འཁོར་འདུན་པར་འགྱུར་བ་དང་། ལྷ་དང་མི་རྣམས་དགའ་བར་འགྱུར་བ་དང་།

ལོངས་སྤྱོད་ཆེ་བར་འགྱུར་བ་དང་། མཐོ་རིས་སུ་སྐྱེ་བར་འགྱུར་བ་དང་། མྱུར་དུ་ཡོངས་སུ་

མྱ་ངན་ལས་འདའ་བ་སྟེ། བཅུ་པོ་དེ་དག་ནི་ཁ་ཟས་བྱིན་པའི་ཕན་ཡོན་ནོ། །ཞེས་ལས་རྣམ་

པར་འབྱེད་པ། མདོ་༼ ས ༽༢༥༨བ༨ ལས་གསུངས་སོ། །གཞན་ཡང་བཞོན་པ་སྦྱིན་པའི་

ཕན་ཡོན་དང་། གནས་སྦྱིན་པའི་ཕན་ཡོན་སོགས་ཀྱང་དེར་གསུངས་སོ། །

ཁ་ཟིན། ཁ་འཛིན་དང་འདྲ། བུ་སྟོན་གྱིས། ཆོས་ཁ་ཟིན་གྱིས་ཕུང་། ར་ཚིལ་གྱིས་ཕུང་བྱ་བ་ལགས། ཞེས་

གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །དེད་ཀྱི་ཆོས་འདི་ཟབ། ཁྱེད་ཀྱི་དེ་མི་ཟབ་ཅེས་བྱ་བ་སོགས་པ་ལྟ་བུའོ། །

ཁ་ཟེར། ཁ་ཟེར་བ་ལ་གཟིགས།

ཁ་ཟེར་བ། ཁ་གཏོང་བ། འཕྱ་སྨོད་བྱེད་པ། སྐུར་བ་འདེབས་པ། འདུལ་བ་རྣམ་པར་འབྱེད་པའི་ཚིག་རྣམ་

པར་བཤད་པ་༣༧བ༨ལས། ཁ་ཟེར་བ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་སྐུར་བ་འདེབས་པར་རོ། །ཞེས་གསུངས།

ཁ་གཟར། ལྕགས་ཁེམ་མམ་ཐུར་མའོ། །

ཁ་ཡན་སྨུ་ཡན། ཁ་རལ་སྣ་རལ། བག་ཡངས་ཅི་དགར་བཏང་བ། བག་མེད།

ཁ་ལོ་སྒྱུར་བ། 1 ཁ་ཕྱོགས་སྒྱུར་བ། 2 འདུལ་བར་མཛད་པ།

ཁ་ས་རྦ་ཎ། (ལེགས་སྦྱར) 1 མཁའ་སྤྱོད། 2 སྤྱན་རས་གཟིགས་ཀྱི་མཚན་གྱི་རྣམ་གྲངས་ཤིག

ཡང་དྷཱ་ར་ནཱ་ཐའི་རྒྱ་གར་ཆོས་འབྱུང་༡༥༡ལས་ "ཁ་ས་རྦ་ཎ།" ཞེས་ཀྱང་འབྱུང་

ཞིང་། དེ་ལྟར་སྨོས་པའི་རྒྱུ་མཚན་དང་བཅས་པ་གསལ་བར་གསུངས་ཡོད།

ཁ་སཕ་ཏ། ཁ་སབྦ་ན་ལ་གཟིགས།

ཁ་སུ། ཁ་སུར་ལ་གཟིགས།

ཁ་སུར། <ཁརྫུར> རྒྱ་གར་གྱི་ཤིང་ཏོག་ཅིག་སྟེ། ཁརྫུ་ར་ཟུར་ཆག བོད་སྐད་དུ་བསྒྱུར་ན། གཟིར་བྱེད་ཅེས་བྱ། བོད་པས་ "ཁ་སུ" ཞེས་འབོད་པ་དང་། རྒྱ་གར་བས (खजूर) ཟེར་ཞིང་། ཕྱི་རྒྱལ་བས date ཟེར་བའི་ཤིང་ཏོག་དེའོ། །

ཁ་གསག <ལ་པ་ནཾ> རྙེད་བཀུར་གྱི་དོན་དུ་གཞན་མགུ་བའི་ཚིག་སྨྲ་བའོ། །ཅུང་ཟད་ཞིབ་པར་བཤད་ན། རྙེད་བཀུར་གྱི་ཆེད་དུ་དངོས་ཡོད་དང་མི་མཐུན་པའི་ངོ་བསྟོད་ཀྱི་བརྫུན་ཚིག་སྨྲ་བའི་དོན་ནོ། །གཞན་མགུ་བའི་སྐད་དོད་དེ་བྱེ་བྲག་རྟོགས་བྱེད་ཆེན་པོ་༤༧བ༣ན་གསལ། ཞིབ་པར་བཤད་ན། ལོག་འཚོ་ལྔའི་གཉིས་པ་སྟེ། རྙེད་བཀུར་གྱི་ཆེད་དུ་གཞན་གྱི་མདུན་དུ་ཚིག་སྙན་པོ་སྨྲ་བའོ། །དབུ་མ་རིན་ཆེན་ཕྲེང་བ་ལས། ཁ་གསག་རྙེད་དང་བཀུར་སྟིའི་ཕྱིར། །ཚིག་འཇམ་(ཁ་སྙན་པའོ) སྨྲར་ (འདིའི་སྨྲར་ཞེས་པ་ནི་སྔོན་ལའམ་དང་པོར་རམ་གཙོ་བོར་ཞེས་པའི་དོན་ཡིན། རྙེད་བཀུར་ལ་ཧ་ཅང་ཆགས་ནས་སྐད་ཆ་བཤད་མ་ཐག་གམ་དང་པོ་ཉིད་ནས་ཁ་སྙན་པོ་སྨྲ་བའམ། ཡང་ན་གཞན་མགུ་བ་གཙོ་བོར་བཟུང་སྟེ་ཁ་སྙན་པོ་གཙོ་བོར་སྨྲ་བ་ཞེས་པའི་དོན་ཏེ། རིན་ཆེན་ཕྲེང་བའི་རྒྱ་ཆེར་བཤད་པ་༡༤༣ན༤ལས། ཚིག་འཇམ་པ་ནི་ཁ་སྙན་པའོ། །དེ་སྔར་སྨྲ་བ་ནི་ཇི་སྨྲ་བའམ། གཙོར་བྱེད་པའོ། །ཞེས་གསུངས་སོ) ནི་སྨྲ་བའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །འདིའི་ཐད་ཀྱི་རིན་ཆེན་དར་ཊཱི་ཀ་ལས། ཁ་གསག་ནི། རྙེད་པ་དོན་དུ་གཉེར་བས་ཀུན་ནས་བསླངས་ནས། ཁོ་བོ་ཐག་རིང་པོ་ནས་ཁྱོད་ཀྱི་ཐད་དུ་འོངས་སོ་ཁོ་བོ་འདིར་གནས་པ་ཡང་ཁྱོད་ཀྱི་དོན་ཡིན་ནོ། །ཁྱེད་ནི་ངའི་ཕ་དང་འདྲ་བས་ང་ལ་སྦྱིན་པར་བྱ་ལ། ངེད་ཀྱིས་ཀྱང་ཁྱེད་ལ་སྦྱིན་ནོ་ཞེས་ངོར་བསྟོད་པའི་ཀུན་ཏུ་སྨྲ་བའོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །དེ་ལ་དབྱེ་ན་གསུམ་སྟེ། འདུལ་བ་ལུང་ཕྲན་ཚེགས་ཀྱི་འགྲེལ་པ་ལས། ཁ་གསག་ནི་རྣམ་པ་གསུམ་སྟེ། རྙེད་པ་དང་བཀུར་སྟིའི་བསམ་པ་ཅན་གྱིས་སྙན་པར་སྨྲ་བ་དང་། བདག་གི་ཡོན་ཏན་བརྗོད་པ་དང་། ཚོས་སྨྲ

བའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །སྒྲ་བཤད་ནི། ཚིག་རྫུན་མ་ཞེས་པ་སྟེ་དེ་ཡང་ཁ་ནི་འདིར་ཚིག་གམ་སྐད་ཆའི་དོན་ཏེ། དཔེར་ན་མི་ཞྭཱད་ཆཚཱང་བ་ལ། མི་ཞྭབཚཱང་པོ་ཞེས་པ་ལྟ་བུ། གསག་དང་གསོག་དང་གསོབ་རྣམས་ནི་བརྫུན་ནམ་རྫུན་མའི་དོན་ཡིན་པར་སེམས་ཏེ། འདུལ་བ་ལུང་གཞི་ལས། གསོབ་གསོག་བརྫུན་དུ་སྨྲ་བ་ཞེས་འབྱུང་ཞིང་། པཎ་ཆེན་ཤཱཀྱ་མཆོག་པས་ཀྱང་། དེས་ན་རྙེད་བཀུར་གྱི་དོན་དུ་བརྫུན་ནམ་བཅོས་མའི་སྐད་ཆ་སྨྲན་པོ་བཤད་པས་ན་དེ་སྐད་ཅེས་བྱའོ། །

ཁ་གསག་གསག ཁ་གསག་དང་དོན་འདྲ།

ཁ་ལྷན་སོང་། ཁ་ལྷན་གྱིས་འཁྲིག་སོང་ཞེས་པའི་དོན། དེའི་དོན་ཡང་ལས་འབྲས་ལ་བླང་དོར་བྱ་ཚུལ་མདོ་མཛངས་བླུན་ལས་གསུངས་པ་དང་འཁྲིག་སོང་ཞེས་པའམ། དེར་གསུངས་པ་ལྟར་བྱུང་བ་ཡིན་ཞེས་པའོ། །ཞེས་དབྱངས་ཅན་དགའ་བློས་གསུངས། རྗེའི་ལམ་རིམ་ཆེན་མོ་ལས། ཕུ་ཚུང་བའི་ཞལ་ནས་ང་ནི་ཐས་ཁར་མཛངས་བླུན་ལ་ཁ་ལྷན་སོང་གསུང་བ་དང་། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

ཁང་སྒྲོམ། ཁང་པ་གྲུ་བཞི་ཆུང་ཆུང་གི་མིང་། ཕྱི་རྒྱལ་བས་ booth ཟེར།

ཁང་ཆེན། (འདུལ་བ) 1 ལྷ་ཁང་། གཙུག་ལག་ཁང་། དཀོན་མཆོག་གསུམ་གྱི་ཆེད་དུ་བརྩིགས་པའི་ཁང་པའམ་གནས་ལ་ཟེར། སྒྲ་བཤད་འོག་ཏུ་ཁང་ཆེན་གྱི་ལྷག་མའི་སྐབས་སུ་གཟིགས། 2 ཁང་པ་ཆེན་པོ།

ཁང་ཆེན་གྱི་ལྷག་མ། (འདུལ་བ) ལྷག་མ་བཅུ་གསུམ་གྱི་བདུན་པ། ཁང་ཆེན་གྱི་ལྷག་མའི་ངོ་བོ་ནི། བཅས་ལྡན་དགེ་སློང་གིས་ས་གཞི་མ་དག་པར་དཀོན་མཆོག་གསུམ་གང་ཡང་རུང་བའི་ཆེད་དུ་མངོན་གྱུར་གྱི་བདག་པོ་ཚོགས་ཀྱི་དོན་དུ། གནས་བརྩིགས་པ་ལས་གྱུར་པའི་ལྟུང་བ་དངོས་གཞིའོ། །གླེང་གཞི་ནི། ཡུལ་ཀོ་ཤམ་བྷིར་འདུན་པ་ལ་སོགས་པ་དྲུག་སྡེས་གཙུག་ལག་ཁང་བརྩིགས་པ་ལས་དགེ་འདུན་ལྷག་མར་བཅས་སོ། །དགག་བྱ་ནི་སྲོག་ཆགས་ལ་གནོད་པ་དང། རྩོད་པ་རྒྱས་པ་དང། དོན་དང་བྱ་བ་མང་པའོ། །སྒྲ་བཤད་ནི། སྦྱིར་ཆེན་པོ་ལ་གཉིས་ཏེ། སྦྱིན་

ཡུལ་གྱི་ཆེ་བ་དང་། ཚད་ཀྱི་ཆེ་བ་གཉིས་ལས། འདིར་སྐྱིན་ཡུལ་གྱི་ཆེ་བའམ་རྩ་བ་ཆེ་བ་དཀོན་མཆོག་གི་ཆེད་དུ་བརྩིགས་པས་ན། ཁང་ཆེན་ཞེས་བྱའོ། །བུ་སྟོན་རིན་པོ་ཆེའི་མདོ་རྩའི་རྣམ་བཤད་༡༠༥(བ༡)ལས་གསུངས་པ་ལ་གཞི་བྱས་སོ། །

ཁང་པ། སྡོད་གནས་དང་ཅ་ལག་འཇོག་གནས། ཁང་པའི་སྒྲ་དོན་ནི། བསྟན་འགྱུར་༼ཛོ་པའི༽ཤོག་གྲངས་༥(ན༣)ལས། དེ་ལ་ཁང་པའི་སྒྲ་དོན་ནི། དེ་མཐོང་བས་འགྲོ་བ་སེམས་དང་བར་བྱེད་པས་ན་ཁང་པ་སྟེ། ངེས་པའི་ཚིག་གི་ཚུལ་གྱིས་སོ། །ཞེས་གསལ།

ཁང་པ་དང་ཁང་ཆེན། (འདུལ་བ) ཁྱིམ་པའམ་རབ་བྱུང་གང་ཟག་གི་དོན་དུ་བྱེད་པའི་གནས་ནི་ཁང་པ་དང་། དཀོན་མཆོག་གསུམ་གྱི་ཆེད་དུ་བརྩིགས་པའི་གནས་ལ་ཁང་ཆེན་ཟེར།

ཁང་པ་བརྩིགས་པའི་གནས། (འདུལ་བ) གཙུག་ལག་ཁང་།

ཁང་པའི་ལྷག་མ། (འདུལ་བ) ལྷག་མ་བཅུ་གསུམ་གྱི་དྲུག་པ། ཁང་པའི་ལྷག་མའི་ངོ་ཧྲི་ནི། བཅས་ལྡན་དགེ་སློང་གིས་ས་གཞི་དང་ཡོ་བྱད་བཙལ་བས་ས་གཞི་མ་དག་པར་དཀོན་མཆོག་ལས་གཞན་པའི་ཆེད་དུ་མདོན་གྱུར་གྱི་བདག་པོ་གཅིག་གི་དོན་དུ་ཁང་པ་ཚད་ལས་ལྷག་པ་བརྩིགས་པ་ལས་གྱུར་པའི་ལྟུང་བ་དངོས་གཞིའོ། །གླིང་གཞི་ནི་མཉན་ཡོད་དུ་དགེ་སློང་རབ་ཏུ་མང་པོས་ཁང་པ་བརྩིགས་པ་ལས་དགེ་འདུན་ལྷག་མར་བཅས་སོ། །དགག་བྱ་ནི་འདོད་པ་ཆེས་པ་དང་། སྲོག་ཆགས་ལ་གནོད་པ་དང་། རྩོད་པ་རྒྱས་པ་དང་། དོན་དང་བྱ་བ་མང་བའོ། །

ཁང་གསར་བློ་བཟང་ཚུལ་ཁྲིམས་བསྟན་པའི་རྒྱལ་མཚན། ཁོང་ནི་ཁམས་དཀར་མཛེས་ཀྱི་ས་ཁུལ་དུ། རབ་བྱུང་བཅུ་བཞི་པའི་ས་པོ་སྦྲུལ་ལོ་ (ཕྱི་ལོ་༡༤༨༤) ལོར་འཁྲུངས། དགུང་ལོ་གཞོན་ནུས་ནས་དབུས་སུ་ཕེབས། ཧོ་བོ་ཁང་ཚན་དུ་གྲྭ་སར་ཞུགས། རྒྱལ་བ་ཐུབ་བསྟན་རྒྱ་མཚོའི་དུས་སུ་རྒྱུད་སྨད་མཁན་པོ་མཛད། དེའི་རྗེས་སུ་མཁན་ཟུར་ཧོ་བོ་ཁང་གསར་བློ་བཟང་ཚུལ་ཁྲིམས་བསྟན་པའི་རྒྱལ་མཚན་ཟེར། གསུང་འབུམ་ཀ་ཁ་ག་བཅས་པོད་གསུམ་བཞུགས་སོ། །གསུང་འབུམ་ག་པའི་ནང་། ཐག་དཀར་སྤྲུལ་སྐུ་དང་བགྲལ་ལན་འགའ་ཞིག་བགྱིས་པ་འོ་མཚོ་ལྷག་བསམ་དབུ་འཕྲེང་རྐོད་པ་ཞེས་བྱ་བ་ཞིག་ཀྱང་བཞུགས་སོ། །

ཁད། 1 བར་ཐག ས་ཁད་རིང་བ་ཞེས་པ་ལྟ་བུ། 2 དལ་བུའམ་ག་ལེ། རིམ་གྱིས། 3 དུས་ཐག་ཉེ་བ། འགྲོ་ལ་ཁད། ཉི་མ་འཆར་ལ་ཁད་ཅེས་པ་ལྟ་བུ། 4 སྦྱུར་བའམ། དེ་མ་ཐག་པའི་དོན། རྗེའི་རྣམ་ཐར་དད་པའི་འཇུག་ངོགས་ལས། དེ་ཡང་ཆོས་རྗེ་ (དོན་གྲུབ་རིན་ཆེན་པ) དེའི་དྲུང་དུ་ཐོག་མར་ཕེབས་མ་ཁད་ནས། ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །

ཁད་ཀྱིས། རིམ་གྱིས།

ཁད་ཀྱིས་ཁད་ཀྱིས། རིམ་གྱིས་རིམ་གྱིས། ག་ལེ་ག་ལེ། བཀའ་གདམས་པའི་དགེ་བཤེས་ཀ་མ་བའི་ཞལ་ནས། ཉམས་པ་ཁད་ཀྱིས་ཁད་ཀྱིས་འོང་བ་དྲག དུས་གཅིག་ལ་འོངས་ན་བསྲུན་ཐབས་མེད། ཅེས་གསུངས་པ་ལྟ་བུའོ། །

ཁཊྭཱ་རི་ཧི། (ལེགས་སྦྱར) དུམ་སྐྱེས་མ།

ཁབ་རྩེའི་དམྱལ་བ། ཁབ་རྩེའི་དམྱལ་བ་ཞེས་པ་ནི། སྔགས་ཀྱི་དམ་ཚིག་ཅེས་ཉམས་པ་རྣམས་སྐྱེ་བའི་གནས་དང་། དེའི་ཚེ་ཚད་ནི་འཇིག་རྟེན་ཆགས་འཇིག་གནས་གསུམ་གྱི་ཚད་ཡིན་པར་བཤད་དོ། །

ཁབ་རལ་འཚོས་པའི་ལྟུང་བྱེད། (འདུལ་བ) འབབ་ཞིག་པ་དགུ་བཅུའི་གྲུ་བཞི་པ། ཁབ་རལ་འཚོས་པའི་ལྟུང་བྱེད་ཀྱི་ངོ་ཧོ་ནི། བཅས་ལྡན་དགེ་སློང་གིས་རང་དབང་བའི་ཁབ་རལ་གྱི་རྒྱུ་མཚན་ཉིད་དང་ལྡན་པ་ལ་རང་ཆེད་དུ་རང་ངམ་བསྐོས་པས་ཁབ་རལ་གྱི་བཟོ་བྱས་པ་ལས་གྲུབ་པའི་ལྟུང་བ་དངོས་གཞིའོ། །གླེང་གཞི་ནི། མཉན་ཡོད་དུ་དགེ་སློང་མང་པོ་རྣམས་ཀྱིས་ཁབ་རལ་བྱེད་དུ་བཅུག་པ་ལས་ལྟུང་བྱེད་དུ་བཅས་སོ། །དགག་བྱ་ནི་དོན་དང་བྱ་བ་མང་བ་དང་རང་འདོད་པ་ཆེ་བའོ། །

ཁམ་གྱི་ནགས། ནས་ཀྱི་ཞིང་།

ཁམ་སྐར། ཁམ་བུ་དང་སྐར་ཁའི་བསྲུས་ཚིག སེ་ར་རྗེ་བཙུན་པའི་འདུལ་བ་ལས། འབྲས་བུའི་བཅའ་བ་ནི། རྒུན་འབྲུམ་དང་ཁམ་སྐར་ལྟ་བུའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

ཁམ་པོ་ཆེ། ཚབས་ཆེན་པོ། འགལ་ཚབས་ཅན། དཔེར་ན་སྡིག་ཁམ་པོ་ཆེ། ལས་ཁམ་པོ་ཆེ་ཞེས་པ་ལྟ་བུ།

ཁམ་པོར། རྫ་པོར་གྱི་མིང་། ཁམ་པོར་ནི་རྫ་པོར་གྱི་དོན་ཡིན་པར་བསྟན་དར་ལྷ་རམས་པ་སོགས་ཀྱིས་གསུངས། སྒྲ་བཤད་ནི། མདོག་ཁམ་པའི་པོར་པ་ཡིན་པས་ན་དེ་སྐད་ཅེས་བྱ་སྟེ། འདིའི་ཁམ་ནི་ཁམ་པ་སྟེ་མདོག་སེར་ནག་གི་མིང་ཡིན་པས་ཁ་དོག་གི་ཆ་ནས་བཏགས་པར་སེམས་ཏེ། བྱང་ས་སྡེ་དགེ་བསྟན་འགྱུར་སེམས་ཙམ་༼ ཞི་པ ༽༡༢བ༨ལས། བུམ་པ་དང་། རྫེ་ཞུ་དང་། ཁམ་པོར་ལ་སོགས་པ་ཁམ་པའི་སྣོད་ནི་གང་གི་ཚེ་སྦྱིད་ལ་རག་པར་སྦྱོར་བ་མཐར་ཐུག་པར་གྱུར་པ་ན་དེའི་མོད་ལ་ཡོངས་སུ་སྨྱིད་པའི་འོས་ཡིན་ཏེ། དེའི་ཚེ་ཚོས་པ་ཞེས་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །

ཁམ་ཆིག ཁམ་བུའི་ནང་གི་ཆི་གུ ཁམ་རུས་ཡང་ཟེར། སྤྱིར་བཏང་མང་པོས་ཁམ་ཆིག་དང་འདྲ་བའི་ཆི་གུ་ཡོད་ཚད་ལ་ཁམ་ཆིག་ཅེས་འབོད་ཀྱི་འདུག

ཁམ་ཟས། ལུས་ཀྱི་སྟོབས་གསོ་བར་བྱེད་པའི་ཡོངས་གྲགས་ཀྱི་ཟས་སྤྱིའི་མིང་། དཔེར་ན་ཕ་དང་། རྩམ་པ། འབྲས། ཕུར་བ། མར། སྣང་རྩི་ལ་སོགས་པ་ལྟ་བུའོ། །སྒྲ་བཤད་ནི། ཁམ་དུ་བཅད་ཅིང་ཟ་བའི་ཕྱིར་ཁམ་ཟས་ཞེས་བྱའོ། །

ཁམ་ཟས་ཕྲ་བ། བཤང་གཅི་འཁྲོན་རྒྱུ་མེད་པའི་ཟས་ལ་ཟེར། དཔེར་ན་བར་སྲིད་པས་ལོངས་སྤྱད་བྱ་དྲི་དང་། བསྐལ་བ་དང་པོའི་མི་རྣམས་ཀྱིས་ལོངས་སྤྱད་བྱ་ཕྲ་བའི་བདུད་རྩི་ལྟ་བུ་དེ་རྣམས་ཀྱིས་ལོངས་སྤྱད་པ་ན། ཞིང་ལ་ཆུ་སིམ་པ་ལྟར་ལུས་ལ་ཐིམ་ནས་བཤང་གཅི་སོགས་མི་འབྱུང་བར་བཤད་དོ། །

ཁམ་ཟས་རགས་པ། བཤང་གཅི་འཁྲོན་རྒྱུ་ཡོད་པའི་ཟས་ལ་ཟེར། དཔེར་ན་ཕ་དང་། རྩམ་པ། འབྲས་སོགས་ཡོངས་གྲགས་ཀྱི་ཟས་རགས་པ་ཐམས་ཅད་དོ། །

ཁམ་རུས། ཆི་གུ ནང་ཆིག ཤིང་ཏོག་གི་ནང་རུས་སམ་ཞུན་སྙིགས་མཁྲེགས་པོ། མཁས་དབང་དགེ་འདུན་ཆོས་འཕེལ་གྱི་རྒྱལ་ཁམས་རིག་པས་བསྐོར་བའི་གསེར་གྱི་ཐང་མ་ལས། ཁམ་རུས་ཞེས་པ་ཆི་གུ་སྤྱིའི་མིང་དུ་བེད་སྤྱོད་བྱས་འདུག་ཀྱང་། ཁམ་རུས་དང་ཁམ་ཆིག་ཅེས་པ་ཁམ་བུའི་ནང་གི་ཆི་གུའི་མིང་ཡིན་གྱི། ཆི་གུ་སྤྱིའི་མིང་དུ་བྱས་ན་འཐད་པར་མི་སེམས་

ཀྱང་དཔྱད་པར་འཚལ་ལོ། །

ཁམས། <ཀླ་ཏུ> སྒྲིར་བཏང་ཁམས་ཞེས་པ་ལེགས་སྦྱར་དུ་ཀླ་ཏུ་སྐེ་འཛིན་པའི་དོན་ཡིན་ལ། མེའི་མཚན་ཉིད་འཛིན་པས་ན་མེ་ཁམས་ཞེས་པ་ལྟ་བུ། ཁམས་ཀྱི་སྒྲ་འཇུག་གཞི་ཕལ་མོ་ཆེར་འཛིན་པའི་དོན་ཚང་ཡོད། 1 འབྱུང་བ། མེའི་འབྱུང་བ་ལ་མེའི་ཁམས་ཞེས་པ་ལྟ་བུ། ཡང་རྩོམ་པ་པོའི་མཚན་མི་གསལ་བའི་བསྟན་འགྱུར་༼ སྣ་ཚོགས་ཉོ་པ ༽༩༡བ༨ལས། ཁམས་ཀྱི་སྒྲ་ནི་འཛིན་པ་ལ་བྱ་སྟེ། རང་གི་མཚན་ཉིད་འཛིན་པ་དང་། འབྱུང་བ་ལས་གྱུར་པའི་གཟུགས་འཛིན་པའི་ཕྱིར་ཁམས་ཞེས་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །2 གནས་སམ། རིས་དང་རིགས། ཁམས་གསུམ་ཞེས་པ་ལྟ་བུ། འདི་ལའང་འཛིན་པའི་དོན་ཚང་སྟེ། ཁམས་གསུམ་པོ་རྣམས་ཀྱིས་རང་རང་གི་གནས་སུ་ཡོད་པའི་སེམས་ཅན་རྣམས་ཐུར་དུ་མི་ལྷུང་བར་འཛིན་པས་ན་དེ་དག་ལ་འཛིན་པའམ་ཁམས་ཞེས་བྱའོ། །3 རང་བཞིན། ཁམས་བཅོ་བརྒྱད་ཅེས་པ་ལྟ་བུ་དང་། བེམ་པོའི་རང་བཞིན་ལ། བེམ་པོའི་ཁམས་ཞེས་པ་དང་། མེའི་རང་བཞིན་ལ་མེ་ཁམས་ཞེས་པ་ལྟ་བུ། འདིའི་ཁམས་ཀྱི་དོན་ལ་ད་དུང་ཞིབ་ཆ་དགོས། སྤྱགས་རིམ་༩༥༨རྒྱབ་ན་གསལ་བས་དེར་གཟིགས། 4 རྒྱུ། ས་བོན། དབྱིངས། འབྱུང་ཁུངས། འབྱུང་ཁུངས་མཐར་ཐུག མཐར་ཐུག་པའི་རྩ་བ། ཁམས་བདེ་བར་གཤེགས་པའི་སྙིང་པོ་ཞེས་པ་ལྟ་བུ། གསེར་མང་པོ་ཡོད་པའི་རི་ལ་གསེར་གྱི་ཁམས་སམ་རིགས་ཞེས་བརྗོད་པ་ལྟ་བུ། (འདི་མཛོད་འགྲེལ་རྣམས་སུ་གསལ) འགྲེལ་པ་བཞི་སྦྲགས་ལས་ཀྱང་། ཀླ་ཏུ་ནི་དབྱིངས་དམ་ཁམས་ཏེ། མཐར་ཐུག་པའི་རྩ་བའོ། །ཞེས་གསུངས། སློབ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན་གྱིས་མཛད་པའི་བློ་གྲོས་མི་ཟད་པས་བསྟན་པའི་མདོའི་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ་པ་༼ ཅི ༽༡༡༢བ༢ལས། ཁམས་ཀྱི་དོན་ནི་རང་གི་མཚན་ཉིད་འཛིན་པའི་དོན་ཏོ། །ཡང་ན་རྒྱུའི་དོན་ཏེ། ཁམས་དང་ས་བོན་དང་དབྱིངས་ནི་རྒྱུའི་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་ཏེ། ཞེས་གསུངས། 5 བསམ་པའམ། བསམ་བློ། ཞིབ་ཏུ་བཤད་ན། ཁམས་དང་མོས་པ་ཞེས་པའི་ཁམས་ནི་སྔོན་གྱི་བག་ཆགས་ཀྱི་སྟོབས་ཀྱིས་གྲུབ་པའི་བསམ་པའི་ཁྱད་པར་ཞིག་ལ་ཟེར། བྱེ་བྲག་རྟོགས་བྱེད་ཆེན་པོ་༡༣༥བ༨ལས། ཁམས་ཞེས་བྱ་བ་ནི་སྔོན་གྱི་བག

ཚགས་ཀྱིས་གྲུབ་པའི་བསམ་པའི་ཁམས་དང་། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །ཁམས་དང་མོས་པ་སྣ་ཚོགས་ནི། བསམ་པ་དང་རང་བཞིན་སྣ་ཚོགས་ལ། སློབ་དཔོན་ཚུལ་ཁྲིམས་བསྐྱངས་གསུངས་ངོ་། །དོགས་གཅོད། ཡང་། འདུལ་བ་ལུང་གཞི་༼ ག་བ ༽ལས། དེ་ནས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་ཁྱིམ་བདག་ལུག་གི་བསམ་པ་དང་། བག་ལ་ཉལ་དང་། ཁམས་དང་། རང་བཞིན་མཁྱེན་ནས་འཕགས་པའི་བདེན་པ་བཞི་སོ་སོར་རྟོགས་པར་འགྱུར་བ་དེ་ལྟ་བུའི་ཆོས་བཤད་པར་མཛད་དེ། ཞེས་བསམ་པ་དང་ཁམས་གཉིས་ཐ་དད་དུ་གསུངས་པས། ད་དུང་ཡང་དཔྱད་དོ། །6 ས་མཐའ། མཆིམས་མཛོད་དེབ་གཟུགས་་༣༣༠ལས། འཁོར་ལོས་བསྒྱུར་བ་བཞི་པོ་དེ་དག་གིས་ཕྱོགས་ལས་རྒྱལ་བར་བྱེད་པའི་ཚུལ་ནི་གསེར་གྱི་འཁོར་ལོ་ཅན་ནི་ (ཁམས་ཀྱི་རྒྱལ་ཕྲན་རྣམས་ཀྱིས) ཕས་བསུ་བ་བྱེད་པ་དང་། ཞེས་གསུངས་སོ། །རྒྱལ་རབས་དེབ་ཐེར་དཀར་པོ་ལས། མཐའི་རྒྱལ་ཕྲན་ལ་ཁམས་ཀྱི་རྒྱལ་ཕྲན་དུ་འབོད་པ་ལྟ་བུའོ། །ཞེས་བཤད་པ་ལྟར་རོ། །7 ཆོལ་ཁ་གསུམ་གྱི་ཡ་གྱལ་ཏེ། ཁམས་པའི་ཡུལ། ཡུལ་གྱི་ས་མཐར་ཡོད་པས་ཆ་ནས་ཁམས་ཞེས་བརྗོད། 8 ཁམས་དང་ཨ་མདོ་བསྡོམས་པའི་ཤར་ཕྱོགས་ཀྱི་བོད་ཡུལ་སྤྱིའི་མིང་། ཡུལ་གྱི་ས་མཐའ་ལ་ཡོད་པས་ཁམས་ཞེས་བྱའོ། །9 ཕོ་མོའི་ལུས་ཀྱི་འབྱུང་བའི་དྭངས་མ། བུད་མེད་ཀྱི་ཁམས། ཁམས་དམར་པོ། སྐྱེས་པའི་ཁམས། ཁམས་དཀར་པོ་ཞེས་པ་ལྟ་བུ། སྒྲ་བཤད་ནི། འཛིན་པས་ན་ཁམས་ཞེས་བྱའོ། །དཔེར་ན་སའི་མཚན་ཉིད་འཛིན་པས་ན་སའི་ཁམས། ཆུའི་མཚན་ཉིད་འཛིན་པས་ན་ཆུའི་ཁམས་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་ལྟ་བུའོ། །ཕུང་པོ་ལྔའི་རབ་བྱེད་ལ་གཞི་བྱས་ཏེ་བཀོད། ཁམས་ཀྱི་སྐད་དོད་དྷཱ་ཏུ་ལ་དྷཱ་ར་ཎ་འཛིན་པ་སྟེ། རང་གི་མཚན་ཉིད་འཛིན་པ་དང་སྡོད་ཀྱི་སེམས་ཅན་འོག་ཏུ་མི་ལྷུང་བར་འཛིན་པ་ལ་སོགས་པའོ། །རྒྱལ་ཆེན་རིས་བཞི་ལ་སོགས་པ་འདོད་པའི་ལྷ་རྣམས་སོ། །དེ་རྣམས་འཛིན་པས་ན་ཁམས་ཏེ་གནས་སོ། །ཞེས་འགྲེལ་པ་བཞི་སྦྲགས་ན་གསལ།

ཁམས་དཀར་ཆའི་དྭངས་མ། ཕོའི་ཁུ་བའམ་ཐིག་ལེའི་དྭངས་ཆའི་མིང་སྟེ། རྩ་དབུ་མའི་ཡར་སྣེ་ན་གནས་ཤིང་། རྣམ་པ་ཧཾ་ཡིག་ཐུར་དུ་ལྟ་བའི་རང་བཞིན་ཅན། ཆེ་ཆུང་ཡུངས་ཀར་ཙམ་པ།

ཁ་དོག་དཀར་ལ་སྨུམ་པ་དྭངས་ཤིང་འཚེར་ལ་གཟི་མདངས་ཆེ་བ། ཤེལ་གོང་གཡའ་དག་པ་ལྟར་འོད་འཕྲོ་བ་ཞིག་གོ།

ཁམས་དཀར་པོ། 1 ཕོའི་ཐིག་ལེ། 2 རུས་པའི་མིང་ལའང་འཇུག་སྟེ། རྗེའི་སྔགས་རིམ་ཆེན་མོ་༤༢༥བ་ལས། ཐིང་བའི་རྒྱུ། ཁ་སྦྱོར་གྱི་སྲུམ་ཅུ་པ་ལས། ས་དང་ཉ་ཕྱིས་སྲུ་ཏིག་དང་། །ཁམས་ནི་དཀར་པོ་ལ་སོགས་གཞན། ཞེས་སོགས་དང་། དེའི་མཇུག་ཙམ་ལས། ཁམས་དཀར་པོ་ནི། རུས་པ་དང་། ཞེས་གསུངས་ཤིང་།

ཁམས་བཅོ་བརྒྱད། རྟེན་དབང་པོའི་ཁམས་དྲུག བརྟེན་པ་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་ཁམས་དྲུག དམིགས་པ་ཡུལ་གྱི་ཁམས་དྲུག་སྟེ་བཅོ་བརྒྱད་དོ། །སྒྲ་བཤད་ནི། ཁམས་ནི་འདིར་རང་བཞིན་ལ་འཇུག་པས་རང་བཞིན་མི་འདྲ་བ་བཅོ་བརྒྱད་ཅེས་པའི་དོན་ནོ། །

ཁམས་འཚོས་སུ་འོངས། ལུས་ཁམས་སམ་ནད་འཚོས་སུ་འོངས་པ་སྟེ། སྨན་བཅོས་བྱེད་དུ་འོངས་ཞེས་པའི་དོན་ནོ། །

ཁམས་དང་མོས་པའི་ཁྱད་པར། བསམ་པའམ། བསམ་བློ། ཞིབ་ཏུ་བཤད་ན། ཁམས་དང་མོས་པ་ཞེས་པའི་ཁམས་ནི་སྔོན་གྱི་བག་ཆགས་ཀྱི་སྟོབས་ཀྱིས་གྲུབ་པའི་བསམ་པའི་ཁྱད་པར་ཞིག་ལ་ཟེར། བྱེ་བྲག་རྟོགས་བྱེད་ཆེན་པོ་༡༣༥བ༨ལས། ཁམས་ཞེས་བྱ་བ་ནི་སྔོན་གྱི་བག་ཆགས་ཀྱིས་གྲུབ་པའི་བསམ་པའི་ཁམས་དང་། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །མོས་པ་ནི། དགའ་བའམ། འདུན་པའམ་འདོད་པའི་མིང་ངོ་། །ཡང་མོས་པ་ནི་རང་བཞིན་ལ་བཤད་པའང་ཡོད་དོ། །ཁམས་དང་མོས་པ་སྣ་ཚོགས་ནི། བསམ་པ་དང་རང་བཞིན་སྣ་ཚོགས་ལ། སློབ་དཔོན་ཚུལ་ཁྲིམས་བསྐྱངས་གསུངས་ངོ་། །དོགས་གཅོད། ཡང་། འདུལ་བ་ལུང་གཞི་༼ག་བ༽ལས། དེ་ནས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་ཁྱིམ་བདག་ལུག་གི་བསམ་པ་དང་། བག་ལ་ཉལ་དང་། ཁམས་དང་། རང་བཞིན་མཁྱེན་ནས་འཕགས་པའི་བདེན་པ་བཞི་སོ་སོར་རྟོགས་པར་འགྱུར་བ་དེ་ལྟ་བུའི་ཆོས་བཤད་པར་མཛད་དེ། ཞེས་བསམ་པ་དང་ཁམས་གཉིས་ཐ་དད་དུ་གསུངས་པས། ད་དུང་ཡང་དཔྱད་དོ། །

ཁམས་དང་མོས་པ་སྣ་ཚོགས། བསམ་པ་དང་རང་བཞིན་སྣ་ཚོགས། སློབ་དཔོན་ཚུལ་ཁྲིམས་བསྐྱངས་གསུང་།

ཁམས་དྲུག 1 (མདོ་ལུགས) འབྱུང་བ་བཞི་དང་། ནམ་མཁའ་རྣམ་ཤེས་དང་དྲུག 2 (སྔགས་ལུགས) རྒྱུད་ཀྱིས་བསྡུས་པའི་འབྱུང་བ་བཞི་དང་། རྩ་དང་ཐིག་ལེ་སྟེ་དྲུག་གོ། 3 ཡང་ན་ཕ་ལས་ཐོབ་པའི་རུས་པ་རྐང་ཁུ་བ་གསུམ་དང་། མ་ལས་ཐོབ་པའི་ཤ་པགས་པ་ཁྲག་གསུམ་སྟེ་ཁམས་དྲུག་གོ། ཞེས་དབྱངས་ཅན་དགའ་བློའི་བརྗེད་བྱང་ན་གསལ། 4 (བཀའ་བརྒྱུད) འབྱུང་བ་བཞི། ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཁམས་ཏེ་ཁུ་བ། ནམ་མཁའི་ཁམས་དང་དྲུག་ལ་འཇོག གོང་སྨྲོས་ཡོན་ཏན་རྒྱ་མཚོའི་ཤེས་བྱ་ཀུན་ཁྱབ་མཛོད་བར་ཆ་༦༣༣ན་གསལ་བ་ལྟར་རོ། །

ཁམས་སྣ་ཚོགས། བསམ་པ་སྣ་ཚོགས།

ཁམས་པ། 1 ཁམས་ཀྱི་མི། 2 བརྒྱལ་བའི་དོན། མདོ་མཛངས་བླུན་༡༥༠ན༣ལས། ཚོ་ངེས་བཏབ་ནས་ངུས་པ་དང་། དེར་ཡང་ཁམས་ནས་རིང་ཞིག་ལོན་ཏེ། ཕྱིར་སངས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟ་བུ། འཁམས་པ་དང་འདྲ།

ཁམས་བྲིས། ག་ཤམ་གྱི་ཡིག་གཟུགས་དེ་ལ། ངའི་མིང་ལ་ཁམས་བྲིས་ཟེར། འདི་ལ་དཔེ་ཚུགས་ཀྱང་ཟེར།

ཁམས་མ་འཚོ། ཤི་བའི་མིང་།

ཁམས་དམར་ཆའི་དྭངས་མ། ལྟེ་འོག་གི་རྩ་གསུམ་འདུས་མདོ་ན་གནས་ལ། ཁ་དོག་དམར་ཞིང་རབ་ཏུ་ཚ་ལ་འོད་གསལ་བ་དཔེར་ན་གྲོད་མ་ཁའི་མེ་དང་འདྲ་བ། དབྱིབས་ནི་ཨ་ཐུང་སྟེ་ཨ་ཤད་མགོ་གྱེན་དུ་ལོག་པ་དང་འདྲ་བ་ཞིག དམར་ཆའི་དྭངས་མ་དང་དོན་གཅིག

ཁམས་གསུམ། འདོད་ཁམས། གཟུགས་ཁམས། གཟུགས་མེད་ཁམས་དང་དྲུག་གོ། སྒྲ་བཤད་ནི། ཁམས་ནི་འདིར་གནས་སམ་རིས་ལ་འཇུག་པས་སེམས་ཅན་གྱི་གནས་སམ་ཡང་རིས་མི་འདྲ་བ་གསུམ་ཞེས་པའི་དོན།

ཁམས་གསུམ་ས་དགུ། འདོད་ཁམས་དང་། བསམ་གཏན་བཞི་དང་། གཟུགས་མེད་བཞི་སྟེ་དགུའོ། །སྒྲ་བཤད་ནི། ཁམས་གསུམ་ནི་འདོད་ཁམས། གཟུགས་ཁམས། གཟུགས་མེད་ཁམས་དང་གསུམ་

ཡིན་ལ། ས་དགུ་ནི། བསམ་གཏན་བཞི། གཟུགས་མེད་བཞི། འདོད་པའི་ས་དང་དགུའོ། །

ཁས་ཆེས་པ། (བརྡ་རྙིང་) ཁས་ལེན་པའི་བརྡ་རྙིང་དུ་བཤད།

ཁས་ལེན། 1 དམ་བཅའ། 2 ངོས་ལེན་བྱེད་པ། སྐྱོན་ལ་ཁས་ལེན་བྱེད་ལྟ་བུ། 3 བསྐུལ་བ་དང་དུ་ལེན་པ།

ཁས་ལེན་དང་དམ་བཅའི་ཁྱད་པར། སྤྱིར་ཁས་ལེན་དང་དམ་བཅའ་དོན་གཅིག་

ནའང་། ནང་གསེས་ཀྱི་ཁྱད་པར་ནི། ཚིག་ཏུ་ཐོན་པ་ལ་ཁས་ལེན་དང་། མ་ཐོན་པ་ཡིད་ངོར་

ཡོད་པ་ལ་དམ་བཅའ་ཟེར།

ཁས་ལེན་པ། 1 དམ་བཅའ་བ། 2 ངོས་ལེན་བྱེད་པ། སྐྱོན་ལ་ཁས་ལེན་བྱེད་ལྟ་བུ། 3 བསྐུལ་བ་དང་

དུ་ལེན་པ། 4 དང་བླང་བ། ཁས་ལེན་པ། ཁས་ལེན་པ་དོན་ལོག་ཅེས་པ་ལྟ་བུ།

ཁས་ལེན་བྲལ་བའི་སྟོང་པ། (དབུ་མ) སྟོང་པའི་ཁས་ལེན་བྲལ་བ་ལ་གཟིགས།

ཁུ་ཇོག་འཁོར་གསུམ། ཇོ་བོ་དཔལ་ལྡན་ཨ་ཏི་ཤའི་སློབ་མའི་གཙོ་བོ་གསུམ་སྟེ། ཁུ་སྟོན་བརྩོན་འགྲུས་

གཡུང་དྲུང་། ཇོག་ལེགས་པའི་ཤེས་རབ། འབྲོམ་སྟོན་རྒྱལ་བའི་འབྱུང་གནས་དང་གསུམ་མོ། །

ཁུ་ཆུ། ཕོའི་ཁུ་བ། ཕལ་སྐད་ལ་ཐིག་ལེ་ཟེར་བ་དེའོ། །མདོ་དྲན་པ་ཉེར་གཞག་༼ ཤ་པ ༽༢༡༢ན་༧ལས།

ཇི་ལྟར་སྐྱེ་བའི་སྡུག་བསྔལ་ནི་དང་པོ་ཉིད་དུ་ཕ་མ་གཉིས་ཀྱི་ཁུ་ཆུ་དང་ཁྲག་དེ་དག་གཉིས་ཀྱིས་

མི་སྟོང་བར་གྱུར་པའི་གཅིན་གྱི་ནང་དུ་གསུས་པའི་སྣད་ཀྱི་རུས་པའི་རང་བཞིན་གྱི་རྣམ་པ་ཞིང་

གི་གདུབ་ཀོར་ལྟ་བུའི་མངལ་དུ་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ས་བོན་སྐྱེའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟ་བུའོ། །

ཁུ་རྡུལ། (གསང་སྔགས) ཕའི་ཁུ་བ་དང་མའི་མངལ་ཁྲག་གི་མིང་། མངལ་ཁྲག་ལ་རྡུལ་ཞེས་བརྗོད་པའི་

རྒྱུ་མཚན་ནི་མི་གཙང་བ་ཡིན་པས་ཆ་ནས་ཡིན་ནོ། །དཔེར་ན་མིག་སྐྱག་ལ་མིག་གི་རྡུལ་

ཞེས་བརྗོད་པ་བཞིན་ནོ། །འདིའི་དོགས་གཅོད་དང་བཅས་པ་རྡུལ་ཞེས་པའི་ཟད་དུ་གཟིགས།

ཁུ་ནུ། <ཀིཾན་ར> རྒྱ་གར་གྱི་ཧི་མ་ཅལ་པྲ་དེ་ཤ་ हिमाचल प्रदेश མངའ་ཁོངས་ཀྱི་ས་ཁུལ་ཞིག འདི་

ཀིཾན་ར་ཟུར་ཆག་པར་ངེས་ཤིང་། འདི་ལ་ཀིཾན་ར་སྟེ་མིའམ་ཅིའི་ཡུལ་ཟེར། ཀི་ནོ་ཨུ་རི། ཀི་

ནོ་རི། ཀ་ནོར། ཀུ་ན་ཝར་སོགས་སུ་འབོད། Kinnauri, Kanauri, Kanor, Koonawur or

Kunawar སྔོན་རྒྱ་གར་ལ་གནོད་སྦྱིན་གྱི་ཡུལ། ཤ་ཟའི་ཡུལ། དྲི་ཟའི་ཡུལ། མིའམ་ཅིའི་ཡུལ་

སོགས་ཡོད་པས། འདི་མིའམ་ཅིའམ་ཀིཾ་ན་ར་སྟེ་ཕྱིས་བོད་རྣམས་ལ་ཁྱུ་ཉུ་ཞེས་བརྡ་ཆགས་པ་ཡིན་ཚུལ། རྒྱལ་ཁམས་རིག་པས་བསྐོར་བའི་གཏམ་རྒྱུད་གསེར་གྱི་ཐང་མ་ལས་བཤད། ཀིཾ་ར་ནི་མིའམ་ཅིའི་སྐད་དོད་ཡིན་པ་གོང་དུ་བཤད་ཟིན་ཏོ། །

ཁྱུ་འཕྲིག དོགས་པའམ་རྣམ་རྟོག

ཁྱུ་བ། 1 ཆུའི་རང་བཞིན་གྱི་བཅུད་ཀྱི་དྭངས་མ། 2 <ཤུ་ཀྲ> ཕོའི་ཐིག་ལེ། མིང་གི་རྣམ་གྲངས་ནི། ཁྱུ་བ་དང་། ཟླ་བའམ་གཟི་བརྗིད། ཐིག་ལེ། ས་བོན། ནུས་པ། དབང་པོ་རྣམས་སོ། །མངོན་བརྗོད་འཆི་མེད་མཛོད་ཀྱི་འགྲེལ་པ་འདོད་འཇོ་བ་མོ་ལས་གསུངས། ཁྱུ་བ་ཞེས་པ་ནི་བདེ་བ་ཆེན་པོ་ལ་ཟེར་ཏེ། རྗེའི་འགྲེལ་པ་བཞི་སྦྲགས་ལས། ཁྱུ་བ་སྟེ་བདེ་ཆེན་ཞེས་དང་། ཁྱུ་བའི་སྐད་དོད་ཤུ་ཀྲ་ཞེས་བྱ་བའི་ཤུ་ལ་ཀོ་ཀན་ཞེས་བྱ་བ་ནི་སྒྱུ་དྲན་ནོ། །ཀྲ་ཀ་ཙ་ནི་སོག་ལེ་སྟེ། སྒྱུ་དྲན་དང་སྡུག་བསྔལ་སོགས་སོག་ལེ་ལྟར་གཅོད་པས་ན་ཤུ་ལ་ཀོ་ཀན་ཞེས་བྱ་སྟེ། ཞེས་གསུངས། ཁྱུ་བའི་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་ནི། མངོན་བརྗོད་མཁས་པའི་རྣ་རྒྱན་ལས། ཁྱུ་བ་ཟླ་བ་ཐིག་ལེ་དང་། །ས་བོན་སྟོབས་ལྡན་དབང་པོར་འགྲོ། །ཀུནྡ་བྱང་སེམས་དཀར་པོ་དང་། །དྭངས་མ་དང་ནི་ཁམས་དཀར་པོ། །ཞེས་གསུངས།

ཁྱུ་བ་བསྐྱ་བ། ཞོ་ལྟར་གར་པོ། ཞོ་ལྟར་འབབ་པ། བསྐྱ་བ་ནི་ཨ་རུ་རའི་རོ་ལྟ་བུ་རོ་བསྐྱ་བ་ལ་འཇུག་པ་དང་། གར་པོ་ལ་འཇུག་པ་གཉིས་ལས་འདིར་ནི་གར་པོ་ལ་གོ་འོ། །

ཁྱུ་བ་འབྱིན་པའི་ལྟུང་བ། (འདུལ་བ) ལྟུང་བ་བཅུ་གསུམ་གྱི་དང་པོ། ཁྱུ་བ་འབྱིན་པའི་དགེ་འདུན་ལྷག་མའི་ངོ་བོ་ནི། རང་གི་ཡན་ལག་ལས་དབྱུང་སེམས་ཀྱིས་འབྱིན་བྱེད་མཚན་ཉིད་དང་ལྡན་པས་རེག་ཅིང་བརྩལ་བས་ཁྱུ་བ་དང་པོའི་གནས་ནས་འཕོས་པའི་ལྷུང་བ་དངོས་གཞིའོ། །གླིང་གཞི་ནི་མཉན་ཡོད་དུ་འཆར་ཀས་རང་གི་ས་བོན་ཕྱུང་བ་ལས་འབྱིན་པའི་དགེ་འདུན་ལྷག་མར་བཅས་པའོ། །དགག་བྱ་ནི་ས་བོན་གྱིས་བསྐྱེད་པའི་འདོད་ཆགས་འཕེལ་བའོ། །བརྩལ་བ་ནི། མཉེ་བ། མཉེས་པ། འཕྱུར་འཕྱུར་གཏང་བའམ། འཕྱུར་འཕྱུར་བཏང་བའི་དོན་ཡིན། ཁྱུ་བ་དང་པོའི་གནས་ནས་འཕོས་ཞེས་པའི་དོན་ནི། ཁྱུ་བའམ་ཐིག་ལེ་ནི་འབྲུ་དང་འབྲུ་མར་བཞིན་དུ་ལུས་

ཀྱི་ཆ་ཐམས་ཅད་ལ་ཁྱབ་སྟེ་གནས་ལ། ཁུ་བ་ཀྱི་ཆ་དེ་དག་ལས་རིམ་བཞིན་འདུས་ཏེ་རྩའི་སྒྲུབས་སུ་འོངས་པ་ལ་དང་པོའི་གནས་ནས་འཕོས་པ་ཟེར། མཚོ་ཏྲི་ཀ་ལྟར་ན་ཁུ་བ་འབྱིན་པའི་ལྷག་མ་འབྱུང་བ་ལ་ཁུ་བ་དབང་པོའི་ཕྱི་རོལ་ཏུ་ཕྱུང་དགོས་པའི་ངེས་པ་མེད། མཚོ་ཏྲི་ཀ་ལས་གསུངས་པ་འདི་འདུལ་བའི་ཁྲིམས་དོགས་མཐའི་ཕྱོགས་བཟུང་བའི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན། འོ་ན། ཁུ་བ་དང་པོའི་གནས་ནས་ཕྱུང་བ་ཇི་ལྟར་ཤེས་ཤེ་ན། འདོད་ཆགས་ཤས་ཆེར་རྒྱས་པ། བདེ་བའི་ཉམས་མྱོང་ཆེན་པོ་སྐྱེས་པ། སྙིང་འདར་བ་ལ་སོགས་པ་ལུས་ཀྱི་རེག་བྱའི་བདེ་བ་ཆེན་པོ་ཉམས་སུ་མྱོང་བ་ནའོ། །འདུལ་བའི་ཕྱག་ལེན་གྱི་ཡངས་པའི་དབང་དུ་བྱས་ན། ཁུ་བ་དབང་པོའི་ཕྱི་རོལ་དུ་ཕྱུང་བ་ན་འབྱིན་པའི་ལྷག་མ་འབྱུང་གི་དང་པོའི་གནས་ནས་འཕོས་པ་ཙམ་གྱིས་མི་ཚོག་སྟེ། དདུལ་རྩའི་གསུང་དྲི་ལན་ལས། དབང་གསུམ་པ་དང་བསྐྱེད་རིམ་གྱི་རྗེས་ཆགས་སྐབས། དངོས་སུ་ལུས་སེམས་ལ་འགྱུར་བ་ཐོན་པའི་བདེ་བ་བསྐྱེད་ནས་འདུལ་བའི་སྐབས་ཀྱི་ཉེས་པ་བསྐྱེད་མིན་ཇི་ལྟར་ཡིན་ཞེ་ན། འཕྲུལ་གྱི་བདེ་བ་ལ་སྲེད་ཞེན་མེད་ཅིང་། བྱང་སེམས་དབང་པོའི་ཕྱིར་མ་ཐོན་ན་ཉེས་པ་མི་འབྱུང་སྟེ། དོན་འདི་ལ་དགོངས་ནས་ཡིད་ལ་ཆོས་ཀྱི་འདུ་ཤེས་བྱ་བ་དང་། བྱང་སེམས་འཛིན་དཀའ་ན་མཐོ་ས་ནས་བཟློག་འགྲེམས་བྱེད་པ་གསུངས་སོ། །ཞེས་གསུངས། དང་པོའི་གནས་ཞེས་པའི་ཐད་དུ་གཟིགས།

ཁུ་བོ། ཕའི་སྤུན། ཨ་ཁུ་ཟེར་བ་དེའོ། །

ཁུ་བྱུག <ཀོ་ཀི་ལ> སྤྱིར་ཁུ་བྱུག་ལ་རིགས་མང་པོ་ཡོད་ཀྱང་རྒྱ་གར་ཡོངས་གྲགས་ཀྱི་ཁུ་བྱུག་ནི། ལུས་ནག་ལ་སྐད་སྙན་ཅིང་། མིག་དམར་སེར་དང་། ཆུ་སྔེར་ནག་སྐྱ་དང་ལྡན་པའི་བྱ་ཞིག་ལ་ཟེར། འགྲེལ་བཤད་དེ་ནི་ཁུ་བྱུག་པོའི་ཡིན་ལ། མོ་ནི་པོ་ལས་ལུས་ཅུང་ཆུང་ལ་མདོག་ཁྲ་བོ་ཞིག་ཡོད། རྒྱ་གར་ལྷོ་ཕྱོགས་ཀྱི་ཁུ་བྱུག་པོ་ནི་གཞན་རྣམས་འདྲ་བ་ལ་མཆུ་དཀར་པོ་ཡིན། ཁུ་བྱུག་གིས་སྒོ་ང་གཏོང་དུས་བྱ་གཞན་གྱི་ཚང་དུ་འཛུལ་ནས་གཏོང་ལ། བྱ་གཞན་དེས་ཀྱང་རང་གི་སྒོ་ངར་འཁྲུལ་ཞིང་རྨུ་ནས་གསོ་སྐྱོང་བྱེད་ཅིང་། བསྐྱེད་བསྲིངས་ཏེ་ཆེར་ལོངས་པ་ན་རང་ཉིད་གསོ་སྐྱོང་བྱེད་མཁན་གྱི་མ་དེར་འཚེ་བ་བྱེད་པས་ཁུ་བྱུག་འདི་གཡོ་སྒྱུ་

དང་སེམས་གནག་ཅེས་བཤད་སྲོལ་འདུག འདིའི་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་ལ་གཞན་གྱིས་གསོས་ཟེར་བའི་རྒྱུ་མཚན་ཡང་དེ་ཡིན། སྤྱིར་བཏང་ཁུ་བྱུག་ལ་ཁོར་ཡུག་མི་འདྲ་བའི་དབང་གིས་སྐད་དང་། ཁ་དོག དབྱིབས། ཆེ་ཆུང་སོགས་མི་འདྲ་བ་ཡོད། བོད་ཀྱི་ཁུ་བྱུག་ལའང་དེ་དེ་གུ་གུའི་མདོག་འདྲ་བ་དང་། ཁྲ་དང་མདོག་འདྲ་ཟེར་མཁན་ཡང་འདུག 1. Yellow-billed Cuckoo 2. Great-Lizard -Cuckoo 3. Asian Cuckoo 4. Brush Cuckoo 5. Bronze-Cuckoo 6. Hawk- Cuckoo 7. Channel-billed-Cuckoo 8. Squirrel-Cuckoo རྒྱ་གར་ལྷོ་ཕྱོགས་སེ་ར་དགོན་པའི་ཉེ་འཁྲིས་ཀྱི་ནགས་གསེབ་ཏུ་མང་པོ་ཡོད། འདིའི་སྐད་མཉན་ན་སེམས་ལྷོད་ལ་བདེ་སིང་ངེ་བར་འགྱུར། རྒྱ་གར་བས་ཁུ་བྱུག་ལ། ཟས་ཞིམ་པོ་དེ་རང་ཡུལ་ལ་ཟོས། སྐད་སྙན་པོ་དེ་མི་ཡུལ་རྒྱབ། ཅེས་གཞེ་བའི་ལོ་རྒྱུས་ཀྱང་ཡོད། ལེགས་སྦྱར་དུ་कोकिलः གོ་ཀི་ལ་རྗོད། རྒྱ་གར་ཡུལ་སྐད་དུ་कोयलགོ་ཡལ། ཕྱི་རྒྱལ་བས་ཀུ་ཀུ་Cuckcoo ཟེར། བོད་ཀྱི་ཁ་སྐད་དུའང་ཁུ་ཡུག་ཅེས་བརྗོད་ལ། ཡང་བོད་ཀྱི་ལུང་པ་འགའ་རེའི་ནང་འདི་ལ་ཁུ་བྱུག་མི་ཟེར་བར"གི་གུ" ཟེར་གསུང་མཁན་ཡང་འདུག དེ་ནི་རྒྱ་གར་ཡུལ་སྐད་ཀྱི་གོ་ཡལ་དང་ཡང་ཤིན་ཏུ་ཉེ་བས། གོ་ཡལ་གྱི་སྒྲ་ཟུར་ཉམས་ནས་ཁུ་ཡུག་ཅེས་འབོད་པའང་ཡིན་སྲིད། དེ་ལྟ་ནའང་ང་ཚོས་ཁུ་ཡུག་ལ་ཁུ་བྱུག་ཅེས་ཨུ་ཚུགས་ཀྱིས་བརྗོད་དགོས་དོན་ཅི་ཡིན་ནམ། འགའ་ཞིག་གིས། ཁུ་བྱུག་ཉིད་སྒྲ་ཉམས་ནས་ཁུ་ཡུག་ཅེས་འབོད་པ་རེད་ཟེར། རྒྱལ་ཁམས་རིག་པས་བསྐོར་བའི་གཏམ་རྒྱུད་གསེར་གྱི་ཐང་མ་ལས། གོ་ཀི་ལ་ནི་ཁ་དོག་ནག་པོ་རང་རེའི་འཇོལ་མོ་ལས་ཆེ་ཙམ་པ། མིག་དམར་སེར། ཆུ་སྔེར་ནག་སྐྱ། སྐད་ནི་བུད་མེད་ལྐུགས་སྐད་ཀྱི་འཕྲུན་དུ་སྤུར་བརྟངས་པ་བཞིན་དུ་ཕྲ་ལ་འཚེར། དང་པོ་ཙུང་ཟད་དམའ་བར་སྒྲོག རིམ་གྱིས་མཐོ་རུ་སོང་སྟེ། ཐང་བཅུ་སྐོར་རེ་ཙམ་མགྲིན་པ་བསྟངས་དྲགས་ཏེ་ཁ་རོག་པར་ཡུད་ཙམ་ངལ་གསོ་ཞིང་ཡང་སྒྲོག སྤྲོ་ན་ནག་མོའི་བྱེད་ལུགས་དེ་ག་རང་དུ་འདུག་པས། འདོད་པའི་རོ་ལ་ཆགས་སྐྱེས་འདོད་པའི་ཕོ་ཉ་སོགས་མངོན་བརྗོད་རྣམས་ཀྱི་རྩ་བ་གོ་དགོས། ཧོར་ཟླ་གཉིས་པ་ཙམ་ནས་དཔྱིད་ཧྲིལ་པོར་སྐད་འབྱིན། རིམ་གྱིས་སྐད་དམའ

ཞིང་འགག་པ་ལྟ་བུར་འགྲོ། དགུན་ནི་གཟེབ་ཏུ་བཙུག་པ་དག་ཀྱང་ཁ་མི་གྲགས་པར་ལྐུགས་ཏེ་སྡོད་པས། བསྡུགས་བསྡོད་དུ་ཡང་། གཞན་ནི་མི་སྨྲའི་ཚུལ་གནས་པ། །དགུན་གྱི་ཁུ་བྱུག་ལྟ་བུ་ལགས། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། འོན་ཀྱང་འདི་དགུན་གནས་གཞན་དུ་འཕོ་བ་ནི་མིན་པར་འདུག་སྙམ། རང་རེའི་སྐད་འདི་སྦྲོམ་ནས་ཕྲ་རྡུ་བཏང་བས་དབྱངས་སྐོར་གཅིག་གི་ནང་རྫོགས་པ་རིམ་པ་བདུན་འོངས། ཐང་ལྷུ་པ་དེ་ཕྲ་ཞིང་འཛེབས་པའི་མོ་སྐད་བཟང་ཤོས་ཡིན་ཞིང་། འདིའི་སྐད་ཀྱང་དེ་ཡིན་པས་ལྷུ་པའི་དབྱངས་ཞེས་བརྗོད་དོ། །རྒྱ་གར་བའི་གླུ་དབྱངས་ལྷུ་པ་དྲུག་པ་ལ་སོགས་པའི་མིང་ཅན་གཞན་ཡང་དེ་ལྟར་གཟུང་བར་བྱའོ། །འདིའི་སྐད་ནི་གདངས་རིང་བ་མ་གཏོགས་སྦྲོམ་ཕྲ་རང་རེའི་སྐྱུང་ཀའི་སྐད་དང་ཤིན་ཏུ་འདྲ། ལྟ་སའི་དོག་སྡེ་སྨུག་ཏུ་སྐྱུང་ཀ་ཁྱུ་ཞིག་མཐོང་བས་པཎྜི་ཏ་ཨ་ཙཱརྱས་ཀོ་ཀི་ལ་ཞེས་སྨྲ་ཡིན་འདུག འོན་ཀྱང་མཆུ་སྡེར་སོགས་འདི་དང་མི་འདྲ། ཁུ་བྱུག་འདིའི་རིགས་ཀྱང་ཡིན་མིན་མ་ཤེས། ཀུ་ཧུ་བྱ་བའི་སྒྲ་འདི་ཕྲ་ལ་ཤུགས་དྲག་པར་ཕྱུང་ཆེ་འདིའི་སྐད་དངོས་འདྲ་བ་ཡོད་པས་འདི་ལ་ཀུ་ཧུའི་མགྲིན་དུ་བཤད་འདུག སྐད་ཕྲ་ལ་འཆེར་བས། སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྤྱོད་པ་ལས་ཀྱང་། ཁུ་བྱུག་གཞན་ནི་མངོན་སྨུམ་དུ། །ཁུས་འདེབས་བྲག་ཆའི་སྒྲ་སྙན་འདྲ། །སོགས་བཤད། ཞེས་གསུངས། མིང་གི་རྣམ་གྲངས་ནི། མངོན་བརྗོད་ལས། དཔྱིད་ཀྱི་ཕོ་ཉ་ནགས་ན་གནས། །འདབ་མའི་ཐེག་པ་ན་ཚོད་གནས། །མིག་མཛེས་འདོད་པའི་ཏླ་ལ་དང་། །གཞན་གྱིས་གསོས་དང་གཞན་གྱིས་རྒྱས། (བྱ་རོག་གིས་བཟུང་ནས་གསོ་བར་བྱེད་པས་སོ) །ངག་སྙན་དབྱངས་སྙན་གཞན་ལ་སེམས། །འདོད་པའི་ཕོ་ཉ་བྱ་རོག་གསོས། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

ཁུ་དབྱུག ཁུ་བྱུག་དང་འདྲ། དག་ཡིག་ཁ་ཅིག་ཏུ་ཁུ་དབྱུག་དང་ཁུ་ཡུག་ཅེས་ཀྱང་བྲིས་སྣང་།

ཁུ་ལེ་རི་མོ། སྤྲང་མདའི་ངོས་ཀྱི་གྲངས་ཚད་རི་མོ། ཀློ་སྦྱོང་ལས། འདི་ནི་ཆོས་པ་སྤྲང་ལ་འཇལ་བའི་ཁུ་ལེ་རི་མོ་བྱ་བ་ཡིན་གསུངས་པ་ལྟ་བུ།

ཁུ་ཤ། ཤ་ཁུ། ལུང་རྣམ་འབྱེད་འགྲེལ་ལས། དེ་ལ་ཡང་སྦྲུལ་གྱི་ཕོ་ཤའི་ཁུ་ཤ་བླུད་ནས་དེས་ཀྱང་འཐུངས་པས་དེའི་རླངས་པས་ལི་ཏོག་རྒྱ་ཆེར་ཕྱེད་དོ། །ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །

ཁུ་སིམ་ཧྲིག་སྒྲ། འདི་ལ་མགོ་སྙོམས་ཚུང་ཡང་ཟེར། མིའི་མདུན་ལ་སྙོམས་ཚུང་ཚུལ་ལྡན་ཡིན་པའི་ཟོལ་བྱེད་ཅིང་། ཕྱོག་ཏུ་དེ་ལས་ལྡོག་སྟེ་ཚུལ་མིན་གྱི་བྱ་སྤྱོད་བྱེད་མཁན་ལ་ཟེར།

ཁུག་ཏ། ཆར་སྤོད་བྱི་འུ། དབྱིན་སྐད་དུ་ swallow ཟེར། བྱི་འུ་འདི་དབྱར་ཁ་ཟླ་བ་བཞིའི་རིང་ཕྱིར་མི་འགྲོ་བར་ཚང་དུ་ཉལ་ནས་སྡོད། འདུལ་བ་ལུང་གཞི་༼ ཀ་པ ༽ལས། སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྡན་འདས་མཉན་ཡོད་ན་རྒྱལ་བུ་རྒྱལ་བྱེད་ཀྱི་ཚལ་མགོན་མེད་ཟས་སྦྱིན་གྱི་ཀུན་དགའ་ར་བར་དབྱར་བཞུགས་པར་ཞལ་གྱིས་བཞེས་སོ། །དེའི་ཚེ་དགེ་སློང་དག་དབྱར་གྱི་ནང་ལོགས་སུ་ལྗོངས་རྒྱུ་ཞིང་དོང་ངོ་། །དེ་དག་དབྱར་གྱི་ནང་ལོགས་སུ་ལྗོངས་རྒྱུ་ཞིང་དོང་བ་དག་མི་སྲིད་ཅིང་མ་བསྲུངས་ལ་མ་སྲུས་པར་གྱུར་པ་དག་ལ་མུ་སྟེགས་ཅན་རྣམས་ཤེས་ལྡན་དག་ཤཱཀྱའི་བུའི་དགེ་སྦྱོང་འདི་དག་ནི་སྲོག་གཅོད་པ་ཡིན་ཏེ། སྲོག་གཅོད་པ་ལས་མ་ལོག །རྣམ་པར་མ་ལོག །ཕྱིར་མ་ལོག་པ་འདི་དག་དབྱར་གྱི་ནང་ལོགས་སུ་ལྗོངས་རྒྱུ་ཞིང་འདོང་སྟེ། དབྱར་གྱི་ནང་ལོགས་སུ་ལྗོངས་རྒྱུ་ཞིང་འདོང་བ་ན་སྲོག་ཆགས་ཕྲ་མོ་དང་ཤིན་ཏུ་ཕྲ་མོ་མང་པོའི་ཚོགས་རྣམས་བརྫིས་ནས་སྲོག་དང་བྲལ་བར་བྱས་སོ། །རི་ཞིག་བྱི་འུ་ཁུག་ཏ་ཡང་དབྱར་ཟླ་བ་བཞི་རང་གི་ཚང་ན་ཞུམ་ཞུམ་པོར་བྱས། ཀུན་ཏུ་ཞུམ་ཞུམ་པོར་བྱས་ནས་བསྐུམས་ཤིང་བསྐུམས་ནས་འདུག་ན། དགེ་སྦྱོང་མགོ་རེག་འདི་དག་ནི་ཁས་ལེན་པ་ཙམ་ཡང་མི་ཤེས་ན། དགེ་སྦྱོང་མགོ་རེག་འདི་དག་ལ་བསོད་སྙོམས་སྦྱིན་པ་དང་དེ་ལ་བྱ་བར་སེམས་པ་ལྟ་སུ་ཞིག་ཡོད་ཅེས་སྨོད་པར་བྱེད། འཕྱ་བར་བྱེད། ཁ་ཟེར་བར་བྱེད་པའི་སྐབས་དེ་བཅོམ་ལྡན་འདས་ལ་དགེ་སློང་རྣམས་ཀྱིས་གསོལ་བ་དང་།

ཁུག་རྣ། རྟུལ་ཞག་འཁྲིགས་པ་ལ་ཟེར། དེ་ཡང་ཐལ་འཚུབ་བམ། རྟུལ་འཚུབ་བམ། རླུང་འཚུབ་ཆེན་པོ་ལངས་ནས། ཕྱི་ཉིན་དེར་རི་སྟེང་ནས་མར་བལྟས་ན་དུ་ཞག་ལྟ་བུ་ཞིག་འཁྲིགས་ནས་ཡོད་པ་དེ་ལ་ཟེར། དེ་ལ་ཕྱོ་ཝུར་མ་ཟེར་ཞེས་མཆིམས་མཛོད་གསུང་ངོ་། །

ཁུངས་མ། ཁུངས་ལྡན། རྗེའི་རིམ་ལྔ་གསལ་སྒྲོན་ལས། མར་ལུགས་ཀྱི་གདམས་པ་ཁུངས་མ་རྣམས་ཀྱི་གཞུང་དང་མི་མཐུན་པ་ཅིག་སྣང་བ་ནི་བླ་མ་དེས་མཛད་པར་མི་སྣང་ངོ་། །ཞེས་གསུངས་

པ་ལྟར་རོ། །

ཁྱད་པ། (འདུལ་བ) 1 སྐྱེས་དང་རྫོངས་དང་། ལག་རྟགས། ཐུན་མིན་གྱི་ཁྱད་ཆོས་བཅས་ལ་འཇུག་པར་བཤད། བེ་ཙུ་འགྲེལ་ལས། རྟེན་འབྲེལ་ཟབ་མོ་ཆོས་ཀྱི་ཁྱད་པ་ཡིན། ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །2 སུལ། དཔེར་ན་རི་ཁྱད་དང་གོས་ཀྱི་ཁྱད་ཅེས་པ་ལྟ་བུ། 3 སྙེར་བདག་བྱེད་པ། རང་གཅིག་པུས་དབང་བར་བྱེད་པ། ལུང་རྣམ་འབྱེད་༼ ༧ ༽༢༢༡བ༡ལས། དེ་ཨུཏྤ་ལ་མདོག་ལ་རྫེས་སུ་ཆགས་པ་སྐྱེས་ནས་དེས་དེ་གཅིག་པུས་ཆུང་མ་ཁྱད་པར་བྱས་སོ། །ཡི་ཏྣ་ནྲི་དང་ཁྲིམས་ནས་ཤར་གྱི་སྒོ་བའི་བུ་དེས་ཚོགས་ཀྱིས་སྤྱད་པར་བྱ་བའི་བུད་མེད་དེ་གཅིག་པུས་ཆུང་མ་ཁྱད་པར་གྱིས་དེ་གསོད་དུ་འདོད་དོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

ཁྱར་དུ་མི་འགྲོ་བར་རྒྱན་དུ་འཛིན་པ། ཁྲལ་གྱི་འདུ་ཤེས་ལྟ་བུས་བྱེད་སྙིང་མི་འདོད་པའི་འཚེར་སྣང་མེད་པར་དགའ་བཞིན་སྤྲོ་བཞིན་དུ་འཇུག་དགོས་པའི་དཔེ་ཞིག དཔེར་ན་རྒྱན་དང་ཆས་གོས་སོགས་ཐེ་ཙམ་ལྷོ་ཡང་རྒྱན་གྱི་འདུ་ཤེས་ལས་ཁྱར་གྱི་འདུ་ཤེས་མེད་པས། ངལ་དུབ་ཀྱི་སྡུག་བསྔལ་བཟོད་ནུས་པ་ཙམ་དུ་མ་ཟད་ཀྱི་སྤྲོ་སྣང་གིས་དང་དུ་ལེན་པའི་དཔེ་ཞིག་གོ། ཐ་སྙད་འདི་རྗེའི་ལམ་རིམ་ཆེན་མོར་སྣང་།

ཁྱར་ཅ། ཁྱར་པོ། རྫོག་ཁྲིས།

ཁྱར་ཆ། ཁྱར་ཅ་དང་འདྲ། བེ་ཙུ་འགྲེལ་ལས། ཁྱར་ཆ་ནི་དབང་མེད་ན་ཁྱར་བ་ལས་ཡོད་ན་དགའ་བ་མ་ཡིན། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

ཁེ་ཅར། (ལེགས་སྦྱར) མཁའ་སྤྱོད་ཅེས་པའི་དོན།

ཁེ་གཙང་། གཅིག་པུ། གཞན་དང་མ་འདྲེས་པ། (བརྗོད་ཆེ་ཁབ་གཙང་ཞེས་པ་ལྟ་བུར་བརྗོད་ཡོང)

ཁེངས་བསྐྱུང་བ། ང་རྒྱལ་སྤོང་བ། ང་རྒྱལ་ཆུང་དུ་གཏོང་བ། ང་རྒྱལ་མགོ་གནོན་པའམ་ཉམས་སྨད་པར་བྱེད་པའི་དོན། སྒྲ་བཤད་ནི། ཁེངས་ནི་ཁེངས་པ་སྟེ་ང་རྒྱལ། བསྐྱུང་བ་ནི་སྤོང་བའི་དོན་ཏེ། ལུང་ཕྲན་ཚེགས་ཀྱི་འགྲེལ་པ་ལས། འཁོར་བསྐྱུངས་ཞེས་བྱ་བ་ནི་འཁོར་སྤངས་པ་སྟེ། གཅིག་པུ་ཞེས་བྱ་བའི་བར་དུའོ། །ཞེས་གསུངས། ཡང་ན། བསྐྱུང་བ་ནི། མགོ་གནོན་པའམ་

ཉམས་སྨད་པའི་དོན་ཡིན་ཏེ། རྗེ་གུང་ཐང་པའི་གསུང་ཟིན་བྲིས་ན་བསྐྱུང་བ་ནི་མགོ་གནོན་པའམ་ཉམས་སྨད་པའི་དོན་ཡིན་པར་གསུངས་སོ། །

ཁེངས་པ། <སྔོ་སྣ> 1 (མིང་ཚིག) ང་རྒྱལ་གྱི་མིང་། ཞིབ་ཏུ་བཤད་ན། གཞན་ལ་མི་འདུད་པའི་སེམས་དཔང་མཐོ་བ་ལ་ཟེར། དབུ་མ་རིན་ཆེན་ཕྲེང་བ་༡༢༢ན༥ལས། ཁེངས་པ་འདུད་པར་མི་བྱེད་པ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །སྐྲ་བཤད་ནི། དཔེར་ན་གྲང་ངར་གྱིས་འཁེངས་པའམ་རེངས་པའི་དངོས་པོ་རྣམས་མི་གུག་པའམ་མི་དུད་པ་ལྟར། སེམས་ཁེངས་པའམ་རེངས་པའི་གང་ཟག་དེ་གཞན་ལ་མི་འདུད་ཅིང་མི་གུས་པས་དེ་ལྟར་དུ་བཏགས་སོ། །འདུལ་བ་རྣམ་པར་འབྱེད་པའི་ཚིག་རྣམ་པར་བཤད་པ་ལས། ཁེངས་པ་ནི་རེངས་པའོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །དབུ་མ་རིན་ཆེན་ཕྲེང་བའི་རྒྱ་ཆེར་བཤད་པ་༡༣༩ན༢ལས། ཁེངས་པ་ནི་གྱོང་ཞིང་འགྱིང་བ་སྟེ་བརྗོད་འཚོས་པའི་ང་རྒྱལ་གྱིས་ཟིན་པའོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །ཁེངས་པའམ་རེངས་པའི་སྐད་དོད་སྟོ་སྣ་ཞེས་པ་བྱེ་རྟོགས་༡༠༩བ༢ན་གསལ། ཡང་རྗེ་ཙོང་ཁ་པ་ཆེན་པོས་ལམ་རིམ་ཆེན་མོར། ཁེངས་པའི་དོན་མཐོ་བ་ལ་གསུངས་ཏེ། དེ་ཉིད་ལས། ང་རྒྱལ་ནི། འཇིག་ལྟ་ལ་བརྟེན་ཏེ་ཕྱིའམ་ནང་གི་མཐོ་དམན་དང་བཟང་ངན་ལ་དམིགས་ནས་སེམས་ཁེངས་པ་སྟེ། མཐོ་བའི་རྣམ་པ་ཅན་དུ་འཛུག་པའོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། ། 2 (བྱ་ཚིག) རེངས་པ། འཁྱགས་ནས་མཁྲེག་པོ་ཆགས་པའི་དོན་ལའང་འཇུག ཁེངས་པ་ཞེས་པའི་ཚིག་འདི། འཁེང་བ། འཁེངས་པ། འཁེང་བ་ཞེས་པའི་ཚིག་འདི་དག་དང་འབྲེལ་བ་ཡོད། 3 (བྱ་ཚིག) གང་བའི་དོན། ཁང་པ་ཆུས་ཁེངས་པ་ལྟ་བུ། ཁེང་བ། ཁེངས་པ། ཁེང་བ།

ཁོ་ཐག་ཆོད་པ། 1 རེ་ཐག་ཆོད་པ། སེམས་ཐག་ཆོད་པ། ཐག་ཆོད་པ། རེ་བ་མེད་པ་བཅས་ཀྱི་དོན།ཚངས་དབྱངས་རྒྱ་མཚོའི་མགུར་གླུ་ལས། ངང་པ་འདམ་ལ་ཆགས་ནས། །རེ་ཞིག་སྡོད་དགོས་བསམས་ཀྱང་། །མཚོ་མོ་དར་ཁ་འཁྱིགས་ནས། །རང་སེམས་ཁོ་ཐག་ཆོད་སོང་། །ཞེས་པ་ལྟ་བུ། དཔའ་བོ་གཙུག་ལག་ཕྲེང་བའི་སྒྲོད་འཇུག་འགྲེལ་པ་ལས། བུད་མེད་སེར་སྐྱ་མོ་ཞེས་བྱ་བ་ཞིག་ནམ་སྟོད་ལ་སྐྱེས་པ་འོང་དུ་རེ་ནས་སྡུག་བསྔལ་ལ། ནམ་སྨད་ལ་མི་འོང་བར་ཤེས་པས་ཁོ་

ཐག་ཚོད་དེ་བདེ་བར་གཉིད་ལོག་པ་ལྟར་འདོད་པ་ལ་རེ་བ་ནི་སྡུག་བསྔལ་གྱི་རྒྱ་བ་ཡིན་ལ་རེ་བ་མེད་པ་ནི་བདེ་བ་དམ་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །2 གཏན་ལ་ཕབ་པའི་དོན། ཡིན་མིན་ཁོ་ཐག་ཚོད་ཅེས་པ་ལྟ་བུ།

ཁོ་བོའི་མ་མོ་གཤམ་མོ། རང་ཚིག་སྤྱི་འགལ་བའི་དཔེའམ། འགལ་འདུའི་དཔེ། རང་གི་མ་མོ་གཤམ་ཡིན་པ་དང་། རང་ཉིད་དེའི་བུ་ཡིན་པ་གཉིས་དངོས་སུ་འགལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །

ཁོ་ལག (ཕར་ཕྱིན) རྒྱ་ཁྲོན། ཞེང་། ཚུ་ཞེང་། སྒོམ། རྗེའི་ལེགས་བཤད་གསེར་ཕྲེང་ ༼ སྐད་ཆ ༽༡༢༠བ༢ལས། སྐུ་ཁྲོན་ཆེ་བས་ཁོ་ལག་ཡངས་ཤིང་ཁྱད་པར་བཟང་བ། ཞེས་གསུངས་ཤིང་། རྣམ་བཤད་སྙིང་པོའི་རྒྱན་ལས་ཀྱང་། སྐུའི་ཁྲོན་ཆེ་བས་ཁོ་ལག་ཡངས་ཤིང་ཁྱད་པར་བཟང་བ་ཉིད་དང་ལྡན་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །མངོན་རྟོགས་རྒྱན་ལས། སྐུ་ཡི་ཁོ་ལག་ཡངས་ཤིང་བཟང་། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

ཁོག་ལྤིར། ཛ་སྙོད། སྒྲ་བཤད་ནི། ཁོག་པའམ་ལྟོ་བ་འབུར་འབུར་ཡིན་པའི་ཆ་ནས་ཁོག་ལྤིར་ཞེས་བྱའོ། །དེ་ཡང་ལྤིར་བ་ནི་འབུར་བའི་དོན་ནོ། །

ཁོང་ཁྲོ། གནོད་སེམས། ཞིབ་པར་བཤད་ན། རྩ་ཉོན་དྲུག་གི་གཉིས་པ་ནི། ཚོས་གསུམ་གང་རུང་ལ་དམིགས་ནས་མི་བཟོད་ཅིང་གནོད་པ་བྱ་བར་འདོད་པ་ཀུན་ནས་མནར་སེམས་པས་རབ་ཏུ་ཕྱེ་བའི་རིག་པ། བྱེད་ལས་ནི། མི་འདོད་པ་ལ་དངོས་སུ་སྦྱོར་བ་དང་། དེའི་རྒྱུ་ལ་རྒྱུད་ནས་སྦྱོར་བའོ། །

ཁོང་ཁྲོ་དང་ཁྲོ་བ་ཁོན་འཛིན་འཚིག་པ་རྣམ་པར་འཚེ་བ་བཅས་ཀྱི་ཁྱད་པར། གཞན་ལ་གནོད་པའི་བསམ་པ་ལ་ཁོང་ཁྲོ་དང་། ཁོང་ཁྲོ་ཆེར་འཕེལ་ཏེ་གཞན་ལ་བརྡེག་པ་ལ་སོགས་པ་བྱ་བར་འདོད་པའི་བསམ་པ་སྐྱེ་བའི་གནས་སྐབས་ན་ཁྲོ་བ་ཟེར། ཁྲོ་བ་དེ་ཉིད་ཆེས་ཆེར་འཕེལ་ཏེ་དགྲ་ཤ་ལེན་འདོད་ཀྱི་བསམ་པ་མི་གཏོང་བ་ལ་ཁོན་འཛིན་ཟེར། ཁྲོ་བ་དང་ཁོན་འཛིན་ལྷག་པར་འཕེལ་ཏེ་ཚིག་རྩུབ་པོ་སྨྲ་བ་ལ་སོགས་པ་ལུས་ངག་གི་རྣམ་འགྱུར་དངོས་སུ་ཐོན་པའི་གནས་སྐབས་སུ་འཚིག་པ་ཟེར། ཁྲོ་བ་ལྷག་པར་འཕེལ་ཏེ་གཞན་ལ་ཁུ་ཚུར་དང་ཐལ་ལྕགས་

ལ་སོགས་པས་དངོས་སུ་གནོད་པ་བྱེད་པ་ལ་ཟེར་རོ། །མདོར་ན་ཁོང་ཁྲོ་དང་ཁྲོ་བ་སོགས་རྒྱུ་དང་འབྲས་བུའི་ཚུལ་དུ་རིམ་བཞིན་སྐྱེའོ། །འདི་ཐམས་ཅད་ཁོང་ཁྲོའི་ཆར་གཏོགས་ཡིན་ནོ། །

ཁོང་ཧྲ། ཁོང་ཚོ། ཁོང་ཚོའི་བརྡ་རྙིང་ཞིག་ཡིན་པར་སེམས་ཏེ། ཧུན་ཧོང་ནས་ཐོན་པའི་ཡིག་རྙིང་ནང་མང་དུ་སྣང་ངོ་། །

ཁོང་དུ་ཆུད་པ། 1 རྟོགས་པའམ་ངེས་པའི་དོན། 2 སེམས་ཁོང་དུ་ཆུད་པ་དང་དོན་འདྲ། དེར་གཟིགས།

ཁོང་པ། 1 ཁོང་། ཁོའི་ཞེ་ས། 2 ཁོག་པ། དཔེར་ན་ཁོང་པའི་ནང་ནས་ཨ་ར་པ་ཙའི་རང་སྒྲ་དྲག་པོ་འབྱུང་ཞེས་པ་ལྟ་བུ། 3 ནང་ལོག

ཁོན་གཙུགས། མི་མཛའ་བའི་དོན་ལ་བཤད།

ཁོན་འཛིན། འཁོན་འཛིན་དང་འདྲ།

ཁོབ་བལ། ལུག་གི་མགོ་དང་། རྐང་པ། ལྟོ་བ་བཅས་ཀྱི་བལ།

ཁོར་མོ་ཡུག ཁོར་ཡུག་ལ་གཟིགས།

ཁོར་ཟླུག (བརྡ་རྙིང) ཁོར་ཡུག་གི་བརྡ་རྙིང་།

ཁོར་ཡུག 1 མཐའ་སྐོར་གྱི་མིང་། ཁོ་ར་ཁོར་ཡུག་དང་། ཁོར་མོ་ཡུག་ཅེས་ཀྱང་ཟེར། ཁོར་ཡུག་གི་རི་ཞེས་པ་ལྟ་བུ། བརྡ་རྙིང་དུ་ཁོར་ཟླུག་ཟེར། གཞན་ཡང་། ཁོར་ཡུག་གི་ལྟགས་རིས་གླིང་བཞི་ "ཁོར་ཡུག" ཏུ་བསྐོར་ཏོ། །ཞེས་པ་ལྟ་བུ། མཆིམས་མཛོད་ལས་ཀྱང་། ཁོར་ཡུག་སྟེ་མཐའ་སྐོར་ཞེས་གསུངས་སོ། །སྒྲ་བཤད་ནི། ཁོར་ནི་ཁོར་མོའམ་འཁོར་ལོ་སྟེ། བར་མཚམས་མེད་པར་སྒྲིལ་ཞིང་མཐུད་ནས་ཡོད་པ། ཧྲིལ་པོ། རིལ་པོ། ཟླུམ་པོ་བཅས་ཀྱི་དོན་ཡིན་ལ། ཡུག་ནི། ཆ་ཚང་བའམ་ཡོངས་རྫོགས་ཀྱི་དོན་ཏེ། དཔེར་ན་རས་ཡུག་གཅིག་ཅེས་པ་ལྟ་བུའོ། །དོགས་གཅོད། འདི་ལ་འཁོར་ཡུག་ཅེས་མ་བྲིས་པར་ "ཁོར་ཡུག" ཅེས་བྲིས་པ་ནི་སྐད་གསར་བཅད་ཀྱི་སྐབས་འགྱུར་བཅོས་བྱས་པར་མངོན་ཞིང་། འདི་ལ་ཡིག་ཚོགས་ཆུང་བ་ཙམ་ལས་དམིགས་གསལ་གྱི་དགོས་པ་ལྷག་པོ་གང་ཡང་མ་མཐོང་བ་མ་ཟད། ཚིག་དེའི་ནུས་པ་ཉམས་ཤིང་། རང་གི་གོ་དོན་ལས་རྒྱང་ཐག་རིང་དུ་སོང་ལ་གོ་དཀའ་རུ་བཏང་འདུག

པ་འདི་ནི་སྐད་གསར་བཅད་ཀྱི་ཉེས་པའོ། །དེ་དང་འདྲ་བ་མང་པོ་ཡོད་དེ། དཔེར་ན་གཉེན་བྱེད་པ་ལ་སྨྱན་བྱེད་པ་དང་། བསྟུང་གནས་ལ་སྲུང་གནས། རླུང་རྟ་ལ་གླུང་རྟ། གཉིད་ལམ་ལ་རྨིད་ལམ། ཨ་ཏོག་ལ་ཨ་སྟོག བྱ་བརྔངས་ལ་བྱ་རྔུང་ཞེས་འབྲི་བ་ལྟ་བུས་མཚོན་ནོ། །དེ་དག་ལས་ནོར་བའམ་གོ་རྒྱུ་མེད་པ་མང་པོ་ཞིག་ནི་མ་དག་རྒྱུན་འབྱམས་སུ་སོང་སྟེ་ད་དུང་ཁྱབ་བརྡལ་ཆེ་བ་བྱུང་འདུག དཔེར་ན་གླུང་རྟ་དང་། སྲུང་གནས་ལྟ་བུའོ། །ད་དུང་དེ་དང་འདྲ་བ་མང་དུ་སྣང་ངོ་། །2 རྒྱུན་ནམ་བར་མ་ཆད་པ། ཀུན། ཐམས་ཅད། ཡོངས་རྫོགས། ཉིན་མཚན་ཁོར་ཡུག་ཏུ་དཔེ་ཆ་བལྟས་ལྟ་བུ། 3 ཉེ་འཁོར། རང་ཉིད་སྡོད་སའི་ཉེ་འཁོར། ཁང་པའི་ཁོར་ཡུག གྲོང་ཁྱེར་གྱི་ཁོར་ཡུག་ཅེས་པ་ལྟ་བུ། 4 རང་ཉིད་གང་དུ་འཚོ་གནས་བྱ་ཡུལ་གྱི་རང་བྱུང་གི་སྣོད་ཀྱི་འཇིག་རྟེན་ནམ། སའི་གོ་ལ་འདི་ཉིད་ལ་དེང་སང་ཁོར་ཡུག་ཅེས་ཐ་སྙད་བྱེད། འདིའི་ནང་མཁའ་དབུགས་དང་ཆུ། རྩི་ཤིང་ནགས་ཚལ་མེ་ཏོག ས་རྫོ་རི་བྲག དེར་གནས་པའི་སྲོག་ཆགས་ཆེ་ཆུང་། གཏེར་རྫས་དང་ཉི་མའི་འགྲིབ་འཕྲོ། གནམ་གཤིས་ཚ་གྲང་སོགས་མདོར་ན་རང་བྱུང་གི་འབྱུང་བའི་ཁམས་དང་དེར་གནས་པའི་སེམས་ཅན་གཉིས་ཀ་འདུས་ཡོད། འདི་དབྱིན་སྐད་ཀྱི་environment ཞེས་པའི་ཐ་སྙད་འདིའི་སྐད་དོད་དུ་བེད་སྤྱོད་བྱེད་ཅིང་། འདི་དུས་རབས་ཉི་ཤུ་རྩ་གཅིག་པའི་ནང་དབྱིན་སྐད་ལ་གཞི་བྱས་ཏེ་ལོ་ཤས་སྔོན་གསར་བཟོ་བྱས་པའི་ཐ་སྙད་ཅིག་ཡིན་པས། བོད་རྒྱ་ཚིག་མཛོད་ཆེན་མོ་སོགས་བོད་ཀྱི་ཚིག་མཛོད་གཞན་རྣམས་སུ་འདིའི་གོ་དོན་མི་གསལ་མེད་དོ། །

ཁོལ་དུ་འདོན་པ། ཁོལ་འདོན་ལ་དང་དོན་གཅིག

ཁོལ་དུ་ཕྱུང་བ། ལོགས་སུ་བཏོན་པ། ཟུར་དུ་བཏོན་པ། ཟུར་དུ་བཀོལ་བ། ལོགས་སུ་བསལ་བ། འདིའི་ཁོལ་ཞེས་པ་བཀོལ་བ་དང་དོན་འདྲ། ལོགས་སུ་འདོན་པ་ལ་བཀོལ་ཟེར་བ་དེའོ། །བཀོལ་བ། བཀོལ་བ། བཀོལ་བ། ཁོལ་ཅིག་ལྟ་བུའོ། །

ཁོལ་འདོན། ཟུར་འདོན། ཟུར་དུ་འདོན་པ། ཟུར་བཀོལ་རྣམས་དོན་གཅིག

ཁོས། 1 ཁོ་ཡིས། ཁོས་ལས་འདི་ལྟ་བུ་བྱས་སོ་ལྟ་བུ། 2 འགས་པའི་སྐྱུལ་ཚིག འགས་པ། བཀས་

པ། དགས་པ། ཁོས། ཁོས་ཤིག་ལ་གཟིགས།

ཁོས་ཤིག ཚལ་པའམ་དུམ་བུ་མང་པོར་འགས་པར་གྱོས་ཤིག་ཅེས་པའི་དོན། ཁོས་ཤིག་ཅེས་པ་ནི་ འགས་པའི་སྐུལ་ཚིག་ཡིན། དཔེར་ན་མགོ་བོ་ཚལ་པར་ཁོས་ཤིག་ཅེས་པ་ལྟ་བུ། ལེགས་སྦྱར་གྱི་ཕཊ་ཞེས་པ་དང་དོན་གཅིག ཕཊ་ཞེས་པའི་ཐད་དུ་གཟིགས།

ཁྱག་པ། ཡར་འདེགས་ཐུབ་པའི་དོན།

ཁྱད་དུ་གསོད་པའི་ལྟུང་བྱེད། (འདུལ་བ) འབའ་ཞིག་པ་དགུ་བཅུའི་གྱ་གསུམ་པ། ཁྱད་དུ་གསོད་པའི་ ལྟུང་བྱེད་ཀྱི་ངོ་བོ་ནི། བཅས་ལྡན་དགེ་སློང་གིས་ཡིད་རྨོངས་པ་མ་ཡིན་པས་གསོ་སྦྱོང་གི་སོ་ སོ་ཐར་པའི་མདོ་འདོན་པའི་དུས་སུ་རང་གི་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་བསླབ་པའི་གཞིའི་དངོས་པོ་ལ་ ངག་གི་རིག་བྱེད་ཀྱིས་ཁྱད་དུ་གསོད་དེ་ཕ་རོལ་པོས་དོན་གོ་བ་ལས་གྱུར་པའི་ལྟུང་བ་དངོས་ གཞིའོ། །གླིང་གཞི་ནི། མཉན་ཡོད་དུ་དྲུག་སྡེས་བསླབ་པའི་གཞི་ཁྱད་དུ་གསོད་པ་ལས་ལྟུང་ བྱེད་དུ་བཅས་སོ། །དགག་བྱ་ནི་ཆོས་ཁྱད་དུ་གསོད་པས་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་དགག་བྱར་གྱུར་པ་ དང་རང་རིགས་ཀྱི་སེམས་བདེ་བ་ལ་གནོད་པའོ། །

ཁྱད་པར། 1 རྣམ་དབྱེ། 2 ལྷག་པར། རྗེའི་བྱམས་པའི་བསྟོད་ཆེན་ལས། བདེ་བར་ འདོད་ནས་དེ་ཡི་ཐབས་བསྒྲུབས་པས། །བདེ་བ་ཐོབ་པ་དེ་ལས་ཆེས་ལྷག་ པའི། །ལུས་ཀྱི་སྡུག་བསྔལ་སེམས་ཀྱི་ཡིད་མི་བདེ། །རྣམ་པ་དུ་མས་ཁྱད་པར་མནར་བར་ འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །དཔེ་ཁ་ཅིག་ཏུ། རྣམ་པ་དུ་མས་ཀུན་ནས་མནར་བར་ འགྱུར། །ཞེས་ཀྱང་སྣང་ངོ་། །གཞན་ཡང་། ས་སྐྱ་ལེགས་བཤད་ལས། དམ་པ་རྒྱང་ན་གནས་ན་ ཡང་། །འཁོར་འདབ་པན་པས་རིང་ནས་སྐྱོང་། །མཁའ་ལ་སྤྲིན་ཚོགས་འཁྲིགས་པ་ཡིས། །ས་ ཡི་ལོ་ཏོག་ཁྱད་པར་འཕེལ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟ་བུ།

ཁྱད་པར་ཅན་གྱི་སྤྱོད་པ་ལྔ། (འདུལ་བ) གུས་པའི་བྱ་བ་བདག་གིར་མི་བྱེད་པ། མཉམ་པ་དང་ལྷག་པའི་ བསམ་པ་སྤོང་བ། དགེ་སྦྱོང་བླ་མའི་གནས་ལྟ་བུ་སྤོང་བ། ཚད་ལས་སུ་གཏོགས་པའི་བྱ་བ་ སྤོང་བ། རྟེན་ཁྱད་པར་ཅན་སྤོང་ཞིང་ཉེས་པ་རྣམས་སྤོང་བའོ། །

ཁྱད་པར་འཕགས་བསྟོད། བདག་ཅག་གི་སྟོན་པ་ཤཱཀྱ་ཐུབ་པའི་བསྟོད་པ་རྒྱ་གར་གྱི་སློབ་དཔོན་མཐོ་

བཙུན་གྲུབ་རྗེས་མཛད། བསྟན་འགྱུར་པོད་༼ ཀ ༽པར་བཞུགས། སྡེ་དགེ་སྤར་མའི་བསྟན་

འགྱུར་བསྟོད་ཚོགས་ཞེས་པར་བཞུགས་སོ། །

ཁྱད་པར་འཕགས་བསྟོད་ཀྱི་རྒྱ་ཆེར་བཤད་པ། སློབ་དཔོན་ཤེས་རབ་གོ་ཆས་མཛད། བསྟན་འགྱུར་

༼ ཀ ༽པར་བཞུགས། སྡེ་དགེ་སྤར་མའི་བསྟན་འགྱུར་བསྟོད་ཚོགས་ཞེས་པར་བཞུགས་སོ། །

ཁྱད་པར་སེམས་བསྐྱེད། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དོན་དུ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གོ་འཕང་འཐོབ་པར་བྱའོ་

སྙམ་དུ་སེམས་བསྐྱེད་པ་ཙམ་དུ་མ་ཟད། དེ་ཡང་མྱུར་བར་མྱུར་བ་སྟེ་སྙིགས་དུས་ཀྱི་ཚེ་ཐུང་

འདི་ཉིད་དམ་ལོ་གསུམ་ཕྱོགས་གསུམ་ལྟ་བུར་ཐོབ་ན་ཅི་མ་རུང་། ཐོབ་པ་བདག་གིས་ཅིས་

ཀྱང་བྱའོ་སྙམ་པའི་སེམས་བསྐྱེད་ཁྱད་པར་བ་ཞིག་ལ་ཟེར།

ཁྱད་ཚིག (བརྡ་སྤྲོད) ཁྱད་གཞིའི་ཡོན་ཏན་ནམ་ཁྱད་པར་འགྲེལ་བཤད་བྱེད་པའི་ཚིག་ཅིག་ལ་ཟེར།

དབྱིན་སྐད་དུ་ adjective ཟེར། འདིའི་ཡོན་ཏན་ཞེས་པ་སྐྱོན་དང་ཡོན་ཏན་ཞེས་པའི་ཡོན་

ཏན་ལ་མི་གོ་བར་ཁྱད་པར་ཉིད་ལ་གོ་དགོས་སོ། །

ཁྱད་ཞུགས། ཁྱད་ཞུགས་པ་དང་འདྲ།

ཁྱད་ཞུགས་པ། 1 ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་པ། དཔེར་ན་གཞན་ལས་ཁྱད་ཞུགས་ལྟ་བུ། 2 ལྷག་པ། བཤེས་

སྤྲིངས་ཀྱི་འགྲེལ་པ་༼ ངེ་པ ༽༡༠༡བ༣ལས། དམྱལ་བའི་སྡུག་བསྔལ་ཆུང་དུ་ཡང་སྡུག་

བསྔལ་དེ་བས་ཀྱང་ཁྱད་ཞུགས་སོ་ཞེས་བྱ་བའི་ཐ་ཚིག་གོ །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

ཁྱབ་འཇུག <བི་ཥྞུ> རྒྱ་གར་གྱི་ཧིནྡུའི་ལྷ་ཞིག ཁྱབ་འཇུག་གི་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་

ནི། མངོན་བརྗོད་མཁས་པའི་རྣ་རྒྱན་ལས། དགའ་བའི་དབང་པོ་གོ་

བིནྡ། །ཐིག་ལེ་དྲུག་པ་འཁྲོ་བའི་ཏོག །ཐ་གུའི་ལྟོ་ཅན་ (ལམ་སྣ་ཚོགས་ལ་བརྟེན་པས་ན་སྲེད་མེད་དེ།

དེ་ཉིད་ཀྱི་བུ་ཡིན་པས་ན) སྲེད་མེད་བུ། །གཡོ་མེད་གླང་རྫི་ (ནི་འདི་བ་ལང་སྐྱོང་བའི་རིགས་སུ་སྐྱུར་

པ་ན་ཆར་ཆེན་པོ་བབས་པའི་ཚེ་འདིས་རི་བོ་བཏེག་ནས་བསྲུངས་པས། དེ་ནས་བྲམ་ཟེ་རྣམས་ཀྱིས་

བ་ལང་སྐྱོང་བའི་དཔོན་དུ་བསྐོས་སོ) སྐྲ་ཅན་གསོད།།(ནི་འདིས་ལྷམ་ཡིན་སྐྲ་ཅན་བསད་ཅེས་ཟེར་རོ)

མི་ཡི་ཐེག་པ་དཔའ་བོ་རྒྱུད (ནི་སེམས་པོ་དཔའ་བོ་ཞེས་བྱ་བའི་རིགས་རྒྱུད་དོ) ། །ཉི་དབང་དཔལ་གྱི་བེ་ཏུས་མཚན (ནི་འདིའི་སྙིང་གན་སྐུ་དཔལ་གྱི་བེ་ཏུའི་དབྱིབས་ཅན་ཡོད་པའོ) ། །པད་མའི་ལྟེ་བ་འོག་དབང་སྐྱེས (ནི་ཚངས་པ་སྒོང་། དབང་ཕྱུག་རང་སྐྱེས། ཁྱབ་འཇུག་མངལ་སྐྱེས་ཞེས་གྲག་གོ། ཡང་ཕའི་མིང་གིས་བཏགས་ཞེས་ཀུང་ཟེར་རོ) ། །དཔལ་གྱི་ལག་པ་གཡུང་དྲུང་ཅན། །དབྱིག་གི་ལྟེ་བ་ནབས་སོ་སྐྱེས། །སྦྱོར་བ་བརྒྱ་པ་དཔལ་གྱི་བདག །འཇུག་པ་བཅུ་པ་མི་འུ་ཐུང་ (སྔོན་ལྷ་མ་ཡིན་སྟོབས་ལྡན་ལ། ཁྱབ་འཇུག་གིས་མི་འུ་ཐུང་གི་གཟུགས་སུ་བྱས་ཏེ་ས་གཞི་གོམ་པ་དོ་སློངས་པས་གསུམ་ཡང་ཁྱེར་ཟེར་བས་ལུས་བསྐྱེད་དེ་རི་རབ་དང་རྒྱ་མཚོའི་མཐིལ་ལ་རྐང་པ་གཉིས་བཞག་ནས་གཅིག་གིས་མེད་པས་སྟོབས་ལྡན་གྱི་མགོ་ལ་བཞག་གོ་དེ་ནས) ། །གོམ་གསུམ་གནོན་དང་སྟོབས་ལྡན་བསླུ (སོགས་སུ་བརྗོད་དོ) ། །མཁའ་ལྡིང་རྒྱལ་མཚན་འཁོར་ལོའི་ཕྱག །ཆུ་བའི་སྙིང་པོ་པད་དཀར་མིག (ནི་འདིས་དྲག་པོ་མཆོད་པའི་ཕྱིར། པདྨ་དཀར་པོ་སྟོང་གི་གཏོར་མའི་གཟུགས་བྱས་པ་ལ། དྲག་པོས་དེ་ལས་གཅིག་མི་སྣང་བར་བྱས་པ་ན། འདིས་མིག་གཅིག་ཕྱུང་ནས་པདྨ་དཀར་པོའི་གནས་སུ་བཞག་པས་པད་དཀར་མིག་ཅེས་གྲགས་སོ) །མི་འཛག་དང་ནི་རྣ་གཞུ་ཅན། །སྣ་ཚོགས་གཟུགས་ཁྱུ་མཆོག་ལྟོ། །དགའ་བ་བརྒྱ་པ་མཐོན་པོའི་ལྷ། །སྤྲིན་སྐྱེས་དགྲ་བོ (ནི་ལྷ་མིན་སྤྲིན་སྐྱེས་འདིས་བསད་པས་སོ) གོས་སེར་ཅན། །མེ་ཏོག་ལྟོ་བ་མཁར་བའི་དགྲ (ནི་ལྷ་མིན་མཁར་བ་ཞེས་པ་རྐང་པ་གཉིས་ནས་འཛིན་ཏེ་བཀས་ནས་བསད་པས་སོ) ། །མི་ཡི་སེངྒེ (འགྲོ་བ་མཐའ་དག་འདི་ཡིས་ཁྱབ་ཅིང་བཅིངས་པའི་ཕྱིར) ཁྱབ་འཇུག་གོ། ཞེས་འབྱུང་བ་ལྟར་རོ། །

ཁྱབ་འཇུག་གི་འཇུག་པ་བཅུ། ཉ། རུས་སྦལ། ཕག མི་ཡི་སེངྒེ། མི་འུ་ཐུང་། མི་སྡུག་པ། ནག་པོ། དགའ་བྱེད་ར་མ་ཎ། རྒྱས་པ་ར་མ་ཎ། སངས་རྒྱས་ཀྐི་ཅི་སྟེ་བཅུ། ཞེས་སྡེ་སྲིད་སངས་རྒྱས་རྒྱ་མཚོའི་གཡའ་སེལ་༥༩ན༥༨ན་གསལ་བ་ལྟར། འཇུག་པ་བཅུ་ལ་བརྩི་ཚུལ་མི་འདྲ་བ་ཁ་ཤས་སྣང་ངོ། །

ཁྱབ་འཇུག་གནས། ནམ་མཁའི་མིང་ཡིན་པར་བཤད།

ཁྱབ་འཇུག་མོ། ཁྱབ་འཇུག་གི་ཆུང་མ།

ཁྱབ་འཇུག་ཤིང་རྟ། མཁའ་ལྡིང་ངམ། བྱ་ཁྱུང་གི་མིང་ཡིན་པར་བཤད།

ཁྱབ་འཇུག་སྲིང་མོ། ལྷ་མོ་ཨུ་མའི་མིང་ཡིན་པར་བཤད།

ཁྱབ་བདག <བི་ནྡུཿ> 1 སངས་རྒྱས་ཀྱི་མཚན་གྱི་རྣམ་གྲངས་ཤིག སྐད་དོད་དེ་བྱེ་བྲག་རྟོགས་བྱེད་ཆེན་པོ་༢ན~ན་གསལ། 2 རྒྱལ་བ་རྡོ་རྗེ་འཆང་གི་མཚན་གྱི་རྣམ་གྲངས་ཤིག སླ་བཤད་ནི། རིགས་བརྒྱ་རིགས་ལྔ་ལ་སོགས་པའི་རིགས་ཐམས་ཅད་ལ་ཁྱབ་པས་ན་ཁྱབ་བདག་ཅེས་བྱ།

ཁྱབ་བདག་འཁོར་ལོའི་མགོན་པོ། རྒྱལ་བ་རྡོ་རྗེ་འཆང་གི་མཚན་གྱི་རྣམ་གྲངས་ཤིག

ཁྱབ་པ་འདུ་བྱེད་ཀྱི་སྡུག་བསྔལ། སྡུག་བསྔལ་དང་ཉོན་མོངས་སྐྱེད་པའི་ནུས་པ་བརྟན་ཆགས་པར་ཡོད་པའི་ཕུང་པོ་ལྔ་ལ་ཟེར། ཐལ་སྐད་ཐོག་བཤད་ན། ད་ལྟ་སྡུག་བསྔལ་དངོས་སུ་མེད་ཀྱང་རྐྱེན་དང་ཕྲད་ན་སྡུག་བསྔལ་སྐྱེ་ཚོག་ཚོག་བྱས་ནས་ཡོད་པའི་ཕུང་པོ་ལྔ་པོ་དེ་ལ། ཁྱབ་པ་འདུ་བྱེད་ཀྱི་སྡུག་བསྔལ་ཟེར། དཔེར་ན་མི་ཞིག་ཉིལ་ལ་ཉེ་བའི་གད་ཀ་ཞིག་ཏུ་ངལ་གསོ་བྱེད་དེ་ལྟོད་ཀྱིས་སྡོད་པ་དང་མཚུངས་སོ། །འདུ་བྱེད་ཀྱི་སྡུག་བསྔལ་ཞེས་པ་ནི། མདོ་ཏིལ་གྱིས་དྲིལ་ཏེ་བཤད་ན། ལས་དང་ཉོན་མོངས་པ་སྔ་མའི་གཞན་དབང་དུ་གྱུར་ཅིང་། སྡུག་བསྔལ་དང་ཉོན་མོངས་ཕྱི་མ་རྣམས་སྐྱེ་བའི་ས་བོན་བརྟན་ཆགས་པར་ཡོད་པས། འདུ་བྱེད་ཀྱི་སྡུག་བསྔལ་ཞེས་བྱའོ། །རྗེའི་ལམ་རིམ་ཆེན་མོ་ལས། དཔེར་ན། ཁུར་ཆེན་པོ་ཁྱེར་བ་ནི་ཁུར་དེ་ཇི་ཙམ་འཁུར་དགོས་པ་དེ་ཙམ་དུ་བདེ་བ་མེད་པ་བཞིན་དུ། ཉེ་བར་ལེན་པའི་ཕུང་པོའི་ཁུར་ཡང་ཇི་སྲིད་བཟུང་དགོས་པ་དེ་སྲིད་དུ་སྡུག་བསྔལ་བར་འགྱུར་ཏེ། ཕུང་པོ་འདི་ལ་སྡུག་བསྔལ་དང་ཉོན་མོངས་ཀྱི་གནས་ངན་ལེན་བརྟན་ཆགས་པར་ཡོད་པས་འདུ་བྱེད་ཀྱི་སྡུག་བསྔལ་དེ་ཡོད་ན། ཚོར་བ་སྡུག་བསྔལ་ད་ལྟ་མེད་པའི་སྐབས་རེ་འབྱུང་ཡང་དེ་མ་ཐག་ཡང་སྣོ་སྣ་ཚོགས་ནས་སྡུག་བསྔལ་དུ་མ་བསྐྱེད་པས་ན། འདུ་བྱེད་ཀྱི་སྡུག་བསྔལ་ནི་སྡུག་བསྔལ་ཐམས་ཅད་ལ་ཁྱབ་པ་དང་སྡུག་བསྔལ་གཞན་གཉིས་ཀྱི་རྩ་བ་ཡིན་པས་འདི་ལ་སྐྱོ་བ་མང་དུ་བསྒོམ་མོ། །ཞེས་དང་། ཡང་དེ་ཉིད་ལས། འདི་ལྟར་ལྷ་མིའི་གོ་འཕང་ཐོབ་ཀྱང་འདུ་བྱེད་ཀྱི་སྡུག་བསྔལ་ལས་

མ་འདས་པས་དེ་ལ་རང་བཞིན་གྱིས་བདེ་བར་འཛིན་པ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཡིན་པས་ཡང་དག་པར་ན་བདེ་བ་མེད་ལ་སླར་ཡང་ངན་འགྲོར་ངེས་པར་ལྟུང་བས་མཐའ་ངན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དཔེར་ན་དེ་མ་ཐག་གཡང་སར་ལྟུང་བ་འགའ་གཡང་ཁ་ན་དལ་བསོ་བ་བཞིན་ཏེ། སྤྱོད་པ་ལ་འཇུག་པ་ལས། བདེ་འགྲོར་ཡང་དང་ཡང་འོངས་ཏེ། །བདེ་བ་མང་པོ་སྤྱད་སྤྱད་ནས། །ཤི་ནས་ངན་སོང་སྡུག་བསྔལ་ནི། །ཡུན་རིང་མི་བཟད་རྣམས་སུ་ལྟུང་། །ཞེས་དང་། སློབ་མ་ལ་སྤྲིངས་པ་ལས་ཀྱང་། གང་ཞིག་འཁོར་བའི་འཁོར་ལོ་རྟག་ཏུ་འགྱུར་བ་ཡི། །ནང་དུ་ཞུགས་ནས་བསྙི་བ་ཙམ་ལ་བདེར་སེམས་པ། །དེ་ནི་ངེས་པར་དབང་མེད་རིམ་གྱིས་བརྒྱ་ཕྲག་ཏུ། །འགྲོ་བ་མཉམ་དང་མི་མཉམ་ཀུན་ཏུ་འཁྱམ་བར་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་སོ། །དེའི་ཕྱིར་བདེ་འགྲོ་ལ་ཡང་ངན་འགྲོ་དང་འདྲ་བར་ཤིན་ཏུ་སྐྱོ་བར་བྱ་དགོས་ཏེ། བཞི་བརྒྱ་པ་ལས། མཁས་པ་རྣམས་ལ་མཐོ་རིས་ཀྱང་། །དམྱལ་བ་དང་མཚུངས་འཇིགས་བསྐྱེད་འགྱུར། །རྣམ་པ་ཀུན་ཏུ་དེ་རྣམས་ལ། །སྲིད་གང་འཇིགས་པ་མི་བསྐྱེད་དཀོན། །ཞེས་དང་། ཡོན་ཏན་རིན་པོ་ཆེ་སྡུད་པ་ལས་ཀྱང་། འཁོར་བར་ཆགས་པའི་ཡིད་དང་ལྡན་རྣམས་རྟག་ཏུ་འཁོར། །ཞེས་དང་། སློབ་མ་ལ་སྤྲིངས་པ་ལས་ཀྱང་། ཇི་ལྟ་ཇི་ལྟར་འགྲོ་བ་ཀུན་ལ་བདེ་བའི་འདུ་ཤེས་སྐྱེས། །དེ་ལྟ་དེ་ལྟར་གཏི་མུག་མུན་པ་ཤིན་ཏུ་འཐུག་པོར་འགྱུར། །ཇི་ལྟ་ཇི་ལྟར་འགྲོ་བ་ཀུན་ལ་སྡུག་བསྔལ་འདུ་ཤེས་སྐྱེས། །དེ་ལྟ་དེ་ལྟར་གཏི་མུག་མུན་པ་ཤིན་ཏུ་སྲབ་མོར་འགྱུར། །ཇི་ལྟ་ཇི་ལྟར་སྡུག་པ་བསྒོམ་པ་ཤིན་ཏུ་རྣམ་འཕེལ་བ། །དེ་ལྟ་དེ་ལྟར་འདོད་ཆགས་མེ་ལྕེ་ཤིན་ཏུ་འཕྲོ་བར་འགྱུར། །ཇི་ལྟ་ཇི་ལྟར་མི་སྡུག་བསྒོམ་པ་ཤིན་ཏུ་འཕེལ་གྱུར་པ། །དེ་ལྟ་དེ་ལྟར་འདོད་ཆགས་མེ་ལྕེ་ཤིན་ཏུ་རྩེ་གཞིལ་འགྱུར། །ཞེས་ཐོག་མ་མེད་པ་ནས་སྲིད་པའི་ཕུན་ཚོགས་ལ་བདེ་བར་འཛིན་པ་དང་། སྡུག་པའི་རྣམ་པར་སྒྲོ་འདོགས་པ་གོམས་པའི་གཉེན་པོར་སྡུག་བསྔལ་དང་། མི་སྡུག་པ་བསྒོམ་པ་གོམས་པར་བྱས་ན་དེ་དག་ལྡོག་ལ། མ་བསྒོམས་ན་གཏི་མུག་དང་འདོད་ཆགས་འཕེལ་ནས་སྲིད་པའི་འཁོར་ལོ་བསྐོར་བར་གསུངས་པས་སྲིད་པའི་ཉེས་དམིགས་བསྒོམ་པ་གནད་དུ་ཆེའོ། །ཞེས་དང་། ཡང་དེ་ཉིད་ལས། ལྟ་བ་ནི་ཉེར་ལེན་གྱི་ཕུང་པོ་གྲུབ་ཙམ་གྱིས་

འདུ་བྱེད་ཀྱི་སྡུག་བསྔལ་གྱི་རང་བཞིན་དུ་སྐྱེ་སྟེ། ལས་དང་ཉོན་མོངས་པ་སྔ་མའི་གཞན་གྱི་དབང་དུ་གྱུར་པའི་འདུ་བྱེད་ཐམས་ཅད་འདུ་བྱེད་ཀྱི་སྡུག་བསྔལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་དང་། རེག་པ་དེ་གཉིས་ཀ་དང་མ་ཕྲད་པའི་དུས་ཀྱི་འབྲས་ཚ་བ་ལྟ་བུ་ནི། ཟག་པ་དང་བཅས་པའི་ཚོར་བ་བཏང་སྙོམས་ཏེ། གནས་ངན་ལེན་རྗེས་སུ་འབྲེལ་བས་འདུ་བྱེད་ཀྱི་སྡུག་བསྔལ་ལོ། །འདི་ཡང་ཚོར་བ་གཅིག་པུ་ལ་མི་བྱ་བ་ནི་སྔར་ལྟར་རོ། །འདི་ནི་ལས་དང་ཉོན་མོངས་པ་སྔ་མའི་གཞན་དབང་དུ་གྱུར་ཅིང་། སྡུག་བསྔལ་དང་ཉོན་མོངས་པ་ཕྱི་མ་རྣམས་སྐྱེ་བའི་ས་བོན་རྗེས་སུ་འབྲེལ་བས་ན་ཀུན་ཏུ་འགྲོ་བའི་གནས་ངན་ལེན་དང་ལྡན་པའོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །མཁས་གྲུབ་ཆོས་རྗེའི་གསུང་འབོར་བུ་‹(བ༢ལས་ཀྱང་། འཁོར་བའི་སྡུག་བསྔལ་སེམས་པའི་སྒོ་མཐའ་ཡས་ཀྱང་། གཙོ་བོར་ཁྱབ་པ་འདུ་བྱེད་ཀྱི་སྡུག་བསྔལ་ཉེར་ལེན་གྱི་ཕུང་པོ་འདི་གནས་སྲིད་རྩེ་ནས་དམྱལ་བའི་བར་གང་དུ་གྲུབ་ཀྱང་གྲུབ་ཙམ་ནས་སྡུག་བསྔལ་གྱི་རང་བཞིན་དུ་གྲུབ་པའི་ཚུལ་ལ་ངེས་པ་གཏིང་ནས་རྙེད་ཀྱི་བར་དཔྱད་ནས། ངེས་པ་རྙེད་པ་ན་དཔྱད་སྒོམ་ལ་ལེགས་པར་འབད་པས་ཕུང་པོ་འདི་ལ་ནད་དང་འབྲས་དང་ཟུག་རྫུ་ལྟར་མཐོང་ནས། ལྷའི་ལུས་ལ་ཡང་འདོད་པ་རྫི་ལམ་དུ་ཡང་མི་སྐྱེ་བའི་བློ་གོ་ཡུལ་ཙམ་དུ་མ་ལུས་པ་ཞིག་མ་སྐྱེས་ན། ངེས་འབྱུང་མཚན་ཉིད་ཚང་བའི་དོན་མེད་ཅིང་། བློ་དེ་འདྲ་གཅིག་མ་སྐྱེས་བར་དུ་ཐར་པ་དོན་གཉེར་ཚིག་ཙམ་ཡིན། ཞེས་གསུངས་སོ། །དེས་ན་ཁྱབ་པ་འདུ་བྱེད་ཀྱི་སྡུག་བསྔལ་ནི་ཡབ་སྲས་གཉིས་ཀས་ཉེར་ལེན་གྱི་ཕུང་པོ་ལྟ་ལ་ངོས་འཛིན་མཛད་དོ། །མཛོད་འགྲེལ་ལས། ལག་མཐིལ་སྤུ་ཉག་གཅིག་འདུག་པ། །དེ་ནི་མིག་ཏུ་སོང་བ་ན། །མི་བདེ་བ་དང་སྡུག་བསྔལ་སྐྱེད། །བྱིས་པ་ལག་མཐིལ་འདྲ་བ་ཡིས། །འདུ་བྱེད་སྡུག་བསྔལ་སྤུ་མི་རྟོགས། །འཕགས་པ་མིག་དང་འདྲ་བ་ཡིས། །འདུ་བྱེད་ལ་ནི་སྡུག་བསྔལ་གཟིགས། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །སྐབ་བཤད་ནི། སྲིད་རྩེ་ནས་མནར་མེད་ཀྱི་བར་ཁྱབ་པས་ན་ཁྱབ་པ། ཡང་ན་བདེ་སྡུག་བཏང་སྙོམས་ཐམས་ཅད་འབྱུང་བས་ཁྱབ་པ། སྡུག་བསྔལ་གཞན་གཉིས་འདུ་བྱེད་པ་སྟེ་སྐྱེད་པར་བྱེད་པས་འདུ་བྱེད། ཚོར་བ་སྡུག་བསྔལ་

དངོས་མིན་ཡང་དེའི་རང་བཞིན་དུ་གནས་པས་སྡུག་བསྔལ་ཞེས་བརྗོད་དོ། །ཚོར་བ་སྡུག་བསྔལ་ནི་འདོད་ཁམས་ཁོ་ནར་ཡོད་ལ། ཚོར་བ་བདེ་བ་ནི་བསམ་གཏན་གསུམ་པའི་བར་ཡོད་ཅིང་། ཚོར་བ་བཏང་སྙོམས་ནི་ཁམས་གསུམ་གར་ཡོད་པས་སྲིད་རྩེ་ནས་མནར་མེད་ཀྱི་བར་ཁྱབ་པ་ཞེས་བརྗོད་ཀྱང་རིགས། ཡང་ན། རྗེའི་ལམ་རིམ་ཆེན་མོ་ལས། ལས་ཉོན་སྔ་མའི་གཞན་དབང་དུ་གྱུར་པའི་འདུ་བྱེད་ཐམས་ཅད་འདུ་བྱེད་ཀྱི་སྡུག་བསྔལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་དོན་ཕལ་ཆེར་གོང་དང་འདྲ་བ་ལ་ཚིག་རིས་ཅུང་ཟད་མི་འདྲ་བར་ཡང་གསུངས་སོ། །

ཁྱབ་པའི་དམིགས་པ། རྣལ་འབྱོར་པའི་དམིགས་པ་བཞིའི་དང་པོའོ། །དེ་ལ་དབྱེ་ན། རྣམ་རྟོག་དང་བཅས་པའི་གཟུགས་བརྙན། རྣམ་རྟོག་མེད་པའི་གཟུགས་བརྙན། དངོས་པོའི་མཐའ། དགོས་པ་ཡོངས་སུ་གྲུབ་པའི་དམིགས་པ་སྟེ་བཞིའོ། །གཟུགས་བརྙན་ནི་གང་ལ་དམིགས་པའི་དམིགས་པ་རང་མཚན་པ་དེ་དངོས་མིན་པར་དེའི་རྣམ་པ་བློ་ལ་སྣང་བའོ། །༡ དེ་ལ་དམིགས་ནས་ལྷག་མཐོང་གིས་དཔྱོད་པ་བྱེད་པའི་ཚེ་དཔྱོད་བྱེད་ཀྱི་རྣམ་རྟོག་ཡོད་པས་རྣམ་རྟོག་དང་བཅས་པའི་གཟུགས་བརྙན་ནོ། །༢ ཡང་དེ་ལ་དམིགས་ནས་ཞི་གནས་ཀྱིས་མི་དཔྱོད་པར་སེམས་འཛིན་པའི་ཚེ་དཔྱོད་བྱེད་ཀྱི་རྟོག་པ་མེད་པས་རྣམ་རྟོག་མེད་པའི་གཟུགས་བརྙན་ཞེས་བྱའོ། །གཟུགས་བརྙན་དེ་དམིགས་པ་གང་གི་གཟུགས་བརྙན་ཡིན་སྙམ་ན། སྤྱོད་པ་རྣམ་སྦྱོང་གི་དམིགས་པ་ལྔ་དང་མཁས་པའི་དམིགས་པ་ལྔ་དང་ཉོན་མོངས་རྣམ་སྦྱོང་གི་དམིགས་པ་གཉིས་ཀྱི་གཟུགས་བརྙན་ནམ་རྣམ་པ་ཡིན་ནོ། །༣ དངོས་པོའི་མཐའ་ནི། ཕུང་པོ་ལྔར་འདུས་བྱས་ཐམས་ཅད་དང་། བདེན་པ་བཞིར་གྲོལ་བ་དོན་གཉེར་གྱི་བླང་དོར་གྱི་གཞིར་གྱུར་པའི་ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་འདུས་ལུགས་བསམས་ནས། དེའི་རྗེས་སུ་དེར་གྲངས་ངེས་པར་ཐག་བཅད་ནས་དེ་ལ་སེམས་འཛིན་པ་ལྟ་བུའོ། །༤ དགོས་པ་ཡོངས་སུ་གྲུབ་པ་ནི། དམིགས་པ་དེ་གོམས་པས་འདོད་བྱའི་དགོས་པའམ་འབྲས་བུ་ཤིན་སྦྱངས་སྐྱེ་བ་སོགས་ཡོངས་སུ་གྲུབ་པའོ། །སྐབས་འཕྲོས། ཁྱབ་པའི་དམིགས་པ་བཞི་པོ་འདི་ཡང་། སྤྱོད་པ་རྣམ་སྦྱོང་དང་། མཁས་པ་དང་། ཉོན་མོངས་རྣམ་སྦྱོང་གི་དམིགས་པ་ལས་ལོགས་ན་མེད་ཅིང་དེ་ཐམས་ཅད་ལ་ཁྱབ་

པས་ན་ཁྲབ་པའི་དམིགས་པ་ཞེས་བྱའོ། །

ཁྲབ་བྱེད། 1 སྤྱི། 2 ཁྲབ་བྱེད་ཀྱི་རླུང་ལ་གཟིགས།

ཁྲབ་བྱེད་ཀྱི་རླུང་། རྩ་བའི་རླུང་ལྔའི་ཡ་གྱལ་ཏེ། ལུས་ཀྱི་ཚིགས་ཐམས་ཅད་ལ་གནས་ཤིང་། བྱེད་ལས་འགྲོ་འོང་བརྐྱང་བསྐུམ་སོགས་བྱེད་པའི་རླུང་ཞིག སྒྲ་བཤད་ནི། ལུས་ཀྱི་ཚིགས་ཐམས་ཅད་ལ་ཁྲབ་པས་ན་ཁྲབ་བྱེད་ཅེས་བྱའོ། །རྒྱུད་རྡོ་རྗེ་འཕྲེང་བ་ལས། ཁྲབ་བྱེད་ཡན་ལག་ཀུན་ལ་ཁྲབ། །ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

ཁྲམས། 1 ཁྱིམ་གྱི་དཀྱིལ་དུ་ཡོད་པའི་ཚང་མ་འདུ་འཛོམས་བྱེད་སའི་ཁང་པ་ཆེ་ཤོས་དེ་ལ་ཟེར། དེ་ལ་ཚོམས་ཆེན་དང་། བར་ཁྲམས་ཡང་ཟེར། དབྱིན་སྐད་དུ་ hall ཟེར་བ་དེའོ། །བར་ཁྲམས་ཞེས་པ་དབྱིན་སྐད་དུ་ corridor ཟེར་བ་དེ་ལའང་འཇུག 2 སྒོ་ར་དང་དོན་གཅིག ཕྱི་རྒྱལ་བས yard, courtyard ཟེར་བ་དེའོ། །3 སྒོ་ཁྲམས། ཁང་པའི་མདུན་ཕྱོགས་ཀྱི་གྱང་སོགས་མེད་པའི་ཐོག་གཡོགས་དང་བཅས་པ་དེ་ལ་ཟེར། དེ་ནི་དབྱིན་སྐད་དུ་ veranda ཟེར་བ་དེའོ། །4 གཙུག་ལག་ཁང་གི་ནང་སྒོ་དང་ཕྱི་སྒོའི་བར་སྟང་དེ་ལ་ཟེར་བར་སྣང། སྒོའི་འདུལ་བ་གཞི་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ་ལས། ཁྲམས་ཞེས་བྱ་བ་ནི་གཙུག་ལག་ཁང་གི་སྒོའི་བར་གྱི་བང་རིམ་མོ། །ཞེས་གསུངས། ལུང་ཞུ་བའི་འགྲེལ་པ་ལས་ཀྱང་། སྒོ་ཁྲམས་ནི་སྒོའི་བང་རིམ་མོ། །ཞེས་གསུངས། 5 ལྟེམ་དང་དོན་གཅིག དམ་ཆོས་པད་དཀར་གྱི་མདོ་ལས། རྩྭས་གཡོགས་པ། ཁྲམས་རྣམས་ཀྱང་གྲུམ་པ། ཞེས་གསུངས་སོ། །

ཁྲམས་ར། སྒོ་ར། ཁྲམས་དང་དོན་འདྲ།

ཁྲི་གུ། ཁྲི་ཐུག ཁྲིའི་ཐུག་གུ།

ཁྲི་རྗེ། གཡན་པ་དང་འདྲ།

ཁྲི་ལྡེ་འབྲུག རྒྱལ་རབས་བཞི་བཅུ་ཞེ་གཅིག་པ་ཁྲི་རལ་པ་ཅན་གྱི་སྐུ་དུས་སུ་བྱོན་པའི་བོད་ཀྱི་ལོ་ཙཱ་བ་ཞིག བོད་ཀྱི་ལོ་ཙཱ་བ་གྲགས་ཅན་བརྒྱ་དང་གོ་གཅིག་གི་ནང་གསེས་ཨ་གྲངས་ཉི་ཤུ་རྩ་དགུ་པ་དེ་ཡིན། སྤྱི་ལོ་༡༧༧ཡས་མས་ལ་བྱུང་བར་མངོན། ཁོང་སློབ་བསྟན་བཅོས་གནས་

བརྒྱད་རྩ་འགྲེལ་མཛད་པ་པོ་དེ་ཡིན་པར་བུ་སྟོན་ཆོས་འབྱུང་ན་གསལ།

ཁྲི་འཐབ་བརྒྱབ་པ་སྤྲང་པོས་ལྷ་རྟ་མཐོང་། རང་གི་དགྲ་གཉིས་ཕན་ཚུན་འཐབ་ན་ཞར་ལ་རང་ཉིད་ལ་ཁེ་ཕན་འབྱུང་བའི་དཔེ་ཞིག་སྟེ། འདོགས་ཁྲི་ཕན་ཚུན་འཐབ་ན་སྤྲང་པོ་དེའི་ཞར་ལ་གནོད་འཚེ་མེད་པར་བདེ་བར་འགྲོ་ཐུབ་པ་ལྟར་གྲོགས་སུ་འགྲོ་བའི་དཔེ་ཞིག ཐ་སྙད་འདི་དུ་ཀཱུ་ལའི་གོས་བཟང་དེབ་དང་པོ་༥༨ན་གསལ།

ཁྲི་དང་གློ་བ་ཐད་པ་ལྟ་བུ། བརྟག་དཔྱད་མི་བྱེད་པར་རྟོལ་རྒྱུག་བྱེད་པའི་དཔེ།

ཁྲི་འདོད་ཛམ་ཅན་གྱི་སྒྲུང་། དཔེ་ཆོས་རིན་ཆེན་སྤུངས་པའི་འབུམ་འགྲེལ་༣༢༣ལས། ཁྲིའི་འཁུར་བ་ཞེས་པ་ནི། ཁྲི་རྐུན་ཅིག་གིས་འཁུར་བ་ཅིག་ཐོབ་སྟེ། ཆུ་འགྲམ་ཅིག་ན་ཕར་ཕྱིན་ཏེ། མིག་ཕར་ཅེར་ཚུར་ཅེར་ཡོད་ཙམ་ན། ཁོ་རང་གི་གཟུགས་བརྙན་ཆུ་ནང་དུ་ཡེར་ཡེར་བྱུང་བ་མཐོང་བས། ཁོའི་སྙིང་ལ་ཁྲི་གཞན་ཅིག་འཁུར་བ་ཐོགས་ནས་འདུག་སྙམ་ནས། འཁུར་བ་དེ་དབྲོག་པར་འདོད་པས། ཆུ་ནང་དུ་ཉབས་བྱས་པས། ཁོ་རང་གི་ཁའི་འཁུར་བ་ཆུའི་ནང་དུ་ཤོར་ལོ། དཔེ་དེ་བཞིན་དུ་ཁ་ཅིག སྤར་གྱི་བླ་མའི་མན་ངག་སྒོམ་འཁྲི་བཅད་ཀྱིན་དེ་བས་ཀྱང་ཆེགས་ཚུང་ལ་དོན་ཆེ་བ་ཅིག་འཚོལ་དུ་འགྲོ་འགྲོ་ནས། སྔར་གྱི་ཡོན་ཏན་བག་ཙམ་སྐྱེས་པ་དེ་ཡང་སྟོར་ནས་འགྲོ་གསུང་། ཞེས་གསུངས་སོ། ། (གོང་གི་དཔེ་ཆོས་རིན་ཆེན་སྤུངས་པའི་ལུང་ནང་། ཚིག་ཐད་ "ཅིག" དང་ "ཞིག" གཉིས་ལྡོན་དབང་གི་འགྲོས་དང་ཉུང་ཟད་མི་མཐུན་པ་འདུག་ཀྱང་བཅས་བཅོས་མེད་པར་རང་སོར་བཞག་གོ) འདི་རང་རེའི་བཙན་བྱོན་བོད་གཞུང་གི་སློབ་གྲྭའི་སློབ་དེབ་ཅིག་ནང་ཡང་འབྱུང་།

ཁྲི་གཞོང་སྟོང་ལ་རྗོད་པའི་དཔེ། དགོས་པ་དང་སྙིང་པོ་མེད་པའི་དཔེ།

ཁྲི་སྲེ་བོ། ཁྲི་སྤྱུ་མདོག་དམར་སྨུག

ཁྲིམ་གྱི་བྱ་བ་ཆེ་ཚུང་། ཁྲིམ་གྱི་བྱ་བ་ཆེ་བ་ནི། ནོར་དང་། འབྲུ། དབྱིག གསེར་དང་དངུལ། རྟ་དང་བ་ལང་། གླང་པོ་ཆེ་ལ་སོགས་པ་མང་དག་གོ། བྱ་བ་ཚུང་བ་ནི། དེ་དག་ཉུང་བའོ། །ཞེས་རྒྱ་གཞུང་རྣམས་སུ་གསལ།

ཁྱིམ་བཅུ་གཉིས། བུམ་པ། ཉ། ལུག (དཔྱིད་ཀྱི་དུས) གླང་། འཁྲིག་པ། ཀརྐ་ཊ། (དབྱར་གྱི་དུས) སེངྒེ། བུ་མོ། སྲང་། (སྟོན་གྱི་དུས) སྡིག་པ། གཞུ། ཆུ་སྲིན། (དགུན་གྱི་དུས) ཁྱིམ་བཅུ་གཉིས་སོ། །གཞན་ཡང་། ཁྱིམ་བཅུ་གཉིས་དུས་བཞིར་བགོ་ཚུལ་སེ་ར་བྱེས་པའི་བྱ་སྟོམ་ནང་གོང་དང་ཅུང་མི་འདྲ་བ་འདི་ལྟར། གཞུ་དང་ཆུ་སྲིན་བུམ་པ་དགུན། །ཉ་ཁྱིམ་ལུག་ཁྱིམ་གླང་ཁྱིམ་དཔྱིད། །འཁྲིག་པ་ཀརྐ་ཊ་སེངྒེ་དབྱར། །བུ་མོ་སྲང་དང་སྡིག་ཁྱིམ་སྟོན། །ཞེས་གསུངས་སོ། །ཁྱིམ་བཅུ་གཉིས་ལ་མིང་དེ་ལྟར་བཏགས་པའི་རྒྱུ་མཚན་ནི། ༡ འཛམ་བུའི་གླིང་ན་གཞུ་སྲ་བའི་དུས་དང་། ༢ ཆུ་སྲིན་གྱི་ཁ་ཉི་མ་ལ་བསྟན་ནས་འདུག་པའི་དུས་དང་། ༣ བུམ་པའི་ནང་གི་ཆང་རོ་ཞུས་དང་ལྡན་པའི་དུས་དང་། ༤ ཉ་རྣམས་ཆུ་ལ་རྒྱུ་བའི་དུས་དང་། ༥ ལུ་གུ་སྐྱེ་བའི་དུས་དང་། ༦ གླང་རྣམས་ཀྱིས་ཞིང་རྨོ་བའི་དུས་དང་། ༧ དུད་འགྲོ་རྣམས་འདོད་ཆགས་ལངས་པའི་དུས་དང་། ༨ ཀརྐ་ཊ་ནི་སྦལ་པའི་མིང་ཡིན་པས་དེས་སྐད་འབྱིན་པའི་དུས་དང་། ༩ སེངྒེས་ཆགས་པ་སྤྱོད་པའི་དུས་དང་། ༡༠ བུ་མོ་རྣམས་མདངས་བཟང་བའི་དུས་དང་། ༡༡ སྲང་ངམ་ཉ་ག་ལ་ཛ་མར་འདེགས་པའི་དུས་དང་། ༡༢ སྡིག་པ་རྣམས་ཁུང་དུ་འགྲོ་བའི་དུས་དང་། ཡང་ཁ་ཅིག་འདི་མི་རྣམས་ཀྱིས་དུད་འགྲོ་གསོད་པའི་དུས་ཡིན་པས་སྡིག་པའི་དུས་ཡང་ཟེར། ཁྱིམ་ནི་ནཀ་ཤིའི་སྦྲ་ལས་ཚོགས་པའམ་ཕུང་པོའི་དོན་ཡིན་ཞེས་ཤེས་བྱ་མཛོད་འགྲེལ་སྟོད་ཆ་༢༢༡ན་གསལ་ལོ། །

ཁྱིམ་ཐབ། ཁྱོ་ཤུག བཟའ་ཟླ། བཟའ་ཚང་། ཁྱོ་དང་ཆུང་མ་རྣམས་དོན་གཅིག སྒྲ་བཤད་ནི། ཁྱིམ་གཅིག་དང་ཟ་མ་གཡོ་སྐོལ་བྱེད་སའི་ཐབ་ཀ་གཅིག་ཡིན་པས་ཁྱིམ་ཐབ་ཟེར་བ་ཡིན་འདུག

ཁྱིམ་དུབ། དུད་ཚང་དང་དོན་འདྲ།

ཁྱིམ་བདག་དཔལ་སྐྱེས་ཀྱི་མདོ། ལོ་བརྒྱ་ལོན་པའི་མི་རྒད་པོ་ཞིག་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བསྟན་པ་ལ་རབ་ཏུ་བྱུང་སྟེ་མཐར་སྡུག་བསྔལ་ཐམས་ཅད་ཡོངས་སུ་སྤངས་ཏེ། མྱ་ངན་ལས་འདས་པའི་གོ་འཕང་མངོན་དུ་བྱས་ནས། ལྷ་དང་མིར་བཅས་པའི་འཇིག་རྟེན་གྱི་མཆོད་པའི་གནས་སུ་གྱུར་པའི་སྤྲོ་བ་སྐྱེ་བ་དང་གཟེངས་བསྟོད་པའི་ལོ་རྒྱུས་ངོ་མཚར་བ་ཞིག འདི་མདོ་མཛངས་བླུན་

༼ མདོ་སྡེ་ཨ་པ ༽གྱི་ལེའུ་བཅོ་ལྔ་པ་རབ་ཏུ་བྱུང་བའི་ཡོན་ཏན་བསྔགས་པའི་ལེའུ་ཞེས་བྱ་བ་༡༥༣ན༤ན་བཞུགས་སོ། །གཞན་ཡང་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བའི་མདོ། སླ་ལུ་ལྗང་པའི་མདོ། སོར་ཕྲེང་ལ་ཕན་པའི་མདོ། གཟུགས་ཅན་སྙིང་པོར་གདམས་པའི་མདོ། ཁྱིམ་བདག་དཔལ་སྐྱེས་ཀྱི་མདོ་སོགས་མཉམ་དུ་བཞུགས།

ཁྱིམ་བདག་མགོན་མེད་ཟས་སྦྱིན། (འདུལ་བ) བཟང་སྦྱིན་ཞེས་བྱ་བ་བདག་ཅག་གི་སྟོན་པའི་སྦྱིན་བདག་ཁྱིམ་བདག་ཤིན་ཏུ་ཕྱུག་ལ་དད་པ་དང་གཏོང་ཕོད་ལྷག་པར་ཆེ་བ་ཞིག ཡོངས་གྲགས་སུ་Anathapindika ཟེར། འདི་པྲ་ལིའི་སྐད་ཡིན་ནམ་སྙམ་ཞིང་། ལེགས་སྦྱར་གྱི་སྐད་དུ་Anathapindada ཡིན་ཞེས་འགའ་ཞིག་ཟེར། འདི་ལ་མིང་དངོས་ལ་བཟང་སྦྱིན་ཟེར། འདིས་སྟོན་པ་འཁོར་དང་བཅས་པ་མཉན་ཡོད་དུ་གདན་དྲངས་ནས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ལ་རྒྱལ་བུ་རྒྱལ་བྱེད་ཀྱི་ཚལ་ཞེས་བྱ་བའི་ཀུན་དགའ་ར་བ་དེར་གཙུག་ལག་ཁང་ཡངས་ཤིང་རྒྱ་ཆེ་བ་ཞིག་བརྩིགས་ནས་ཕུལ་བས། རྒྱལ་བུ་རྒྱལ་བྱེད་ཀྱི་ཚལ་མགོན་མེད་ཟས་སྦྱིན་གྱི་ཀུན་དགའ་ར་བ་ཞེས་ཡོངས་སུ་གྲགས་པ་དེ་བྱུང་བ་ཡིན་ནོ། །ས་ག་ཟླ་བཟང་མོ་ཡང་ཁྱིམ་བདག་འདིའི་བུ་མོ་ཡིན་ནོ། །འདིའི་སྐོར་འདུལ་བ་ལུང་གཞི་གླེགས་བམ་༼ ག་པའི ༽༡༩༣བ༢ན་བཞུགས་སོ། །

ཁྱིམ་བདག་མགོན་མེད་ཟས་སྦྱིན་གྱི་ཀུན་དགའ་ར་བ། (འདུལ་བ) རྒྱལ་བུ་རྒྱལ་བྱེད་ཀྱི་ཚལ་མགོན་མེད་ཟས་སྦྱིན་གྱི་ཀུན་དགའ་ར་བ་ཞེས་པའི་ཐད་དུ་གཟིགས།

ཁྱིམ་པ་ཆོས་དྲུག་ལྡན། ཆོས་དྲུག་ནི། ཁྱིམ་པ་མཚན་ཉིད་དང་ལྡན་པ། ཐ་སྙད་ལྔ་དང་ལྡན་པ། རང་དང་ནོར་ཐ་དད་ཡིན་པ། ལུས་ཐ་མལ་དུ་གནས་པ། ཅི་བདེར་སྤྱོབ་པ་མ་ཡིན་པ། ཉེ་དུ་མ་ཡིན་པ་སྟེ་དྲུག་གོ།

ཁྱིམ་པ་རྡོ་རྗེ་འཛིན་པ། གསང་སྔགས་ཉམས་སུ་ལེན་མཁན་གྱི་ཁྱིམ་པ་ལ་ཟེར།

ཁྱིམ་པ་མོ་ལ་ཆོས་སྟོན་པའི་ལྟུང་བྱེད། འབའ་ཞིག་པ་དགུ་བཅུའི་ལྔ་པ་ནི། ཁྲིམས་གྲོགས་མེད་པར་ཁྱིམ་པ་མོ་ལ་ཆོས་ཚིག་ལྔའམ་དྲུག་ལས་ལྷག་པ་བསྟན་ཏེ་དོན་གོ་བའོ། །

ཁྱིམ་བྱ། 1 བྱ་དེ། 2 འཇིགས་བྱེད་ཀྱི་ཞབས་གཉོན་དུ་ཡོད་པའི་ཁྱིམ་བྱ་ཞེས་པ་ནི། ལུས་ནག་ལ་ཤའི་

སྐེ་སྐོར་ཅན་མི་སྐད་སྨྲ་བའི་བྱ་ཞིག་ལ་ཟེར། པཎ་ཆེན་བློ་བཟང་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན་གསུང་།

ཁྱིམ་བཙུན། རབ་བྱུང་གི་རྟགས་འཆང་བའི་ཁྱིམ་པའི་མིང་། སེར་ཁྱིམ་པ་དང་དོན་གཅིག

ཁྱིམ་ཞག ཡུད་ཙམ་ཕྱེད་དང་སོ་གཅིག་ཙུང་ཟད་མ་ལོང་ཙམ་གྱི་ཡུན་གྱི་མིང་། ཉི་མ་ཁྱིམ་སེར་འཕོ་བའི་ཡུན་ཚད་སུམ་ཅུར་བགོས་པའི་ཆ་ཤས་གཅིག ཡུད་ཙམ་གཅིག་ལ་དེང་དུས་ཀྱི་ཆུ་ཚོད་ལ་སྒྱུར་ན། སྐར་མ་བཞི་བཅུ་ཞེ་བརྒྱད་ཡོད། ཁྱིམ་ཞག་གཅིག་ལ། རགས་རྩིས་བྱེད་ན་དེང་སང་གི་ཆུ་ཚོད་ཉི་ཤུ་རྩ་བཞི་དང་སྐར་མ་ཉི་ཤུ་རྩ་གསུམ་ཙམ་ཡོད། approximately Twenty four hours and twenty three minutes, 24.23 hours. སྨྲ་བ་ཤོད་ན། ལོ་གཅིག་ལ་ཁྱིམ་བཅུ་གཉིས་སུ་ཕྱེ་ཞིང་། ཁྱིམ་རེ་རེ་ལ་ཞག་སུམ་ཅུར་ཕྱེ་བའི་ཞག་གཅིག་ཡིན་པས་དེ་ལྟར་བརྗོད། ཁྱིམ་ཞག་ཉིན་ཞག་ཁྱིམ་ཞག་གསུམ་གྱི་ནང་ནས་ཁྱིམ་ཞག་ཡུན་རིང་ཤོས་ཡིན། ཞག་ལ་གཟིགས།

ཁྱིམ་ལ་འབྲེན་པ། ཁྱིམ་ལ་ཞེན་ཆགས་བྱེད་པའི་དོན། བརྒྱད་སྟོང་པའི་འགྲེལ་པ་སྙིན་པོ་མཆོག་ལས། ཁྱིམ་ལ་འབྲེན་པ་ནི་ཁྱིམ་དུ་སོང་ནས་སེར་སྣ་བྱེད་པའོ། །ཞེས་གསུངས།

ཁྱིམ་སུན་འབྱིན་པ། ཁྱིམ་པ་རྣམས་མ་དད་པར་བྱེད་པ།

ཁྱིམ་སུན་འབྱིན་པའི་ལྷག་མ། (འདུལ་བ) ལྷག་མ་བཅུ་གསུམ་གྱི་བཅུ་གཉིས་པ། ཁྱིམ་སུན་འབྱིན་པའི་ལྷག་མའི་ངོ་ཏེ་ནི། བཅས་ལྡན་དགེ་སློང་གིས་ཁྱིམ་སུན་ཕྱུང་སྟེ་དགེ་འདུན་གྱིས་བསྐྲད་པ་ན་དགེ་འདུན་ལ་སྐུར་པ་འདེབས་པ་དེ་བཞམས་བསྒོ་དང་གསོལ་བཞིའི་ལས་ཀྱིས་བཟློག་ཀྱང་མི་གཏོང་བ་ལས་བྱུར་པའི་ལྟུང་བ་དངོས་གཞིའོ། །གླེང་གཞི་ནི། མཉན་ཡོད་དུ་ནབ་སོ་དང་འགྲོ་མགྱོགས་ཀྱིས་ཁྱིམ་སུན་ཕྱུང་སྟེ་དགེ་འདུན་གྱིས་བསྐྲད་པ་ན་དགེ་འདུན་ལ་སྐུར་པ་འདེབས་པ་དེ་བཟློག་ཀྱང་མི་གཏོང་བ་ལས་དགེ་འདུན་ལྷག་མར་བཅས་སོ། །དགག་བྱ་ནི་ཁྱིམ་པའི་སྡིག་རྐྱེན་བྱས་པས་ཁྱིམ་པ་ལ་གནོད་པ་དང་དགེ་འདུན་ལ་སྐུར་པ་བཏབ་པས་དགེ་འདུན་གྱི་ཐུགས་བདེ་བ་ལ་གནོད་ཅིང་། ངག་གི་སྡིག་པ་ཆེན་པོ་འཐོབ་པའོ། །

ཁྱིའུ། ཤིང་གཤག་པ་དང་། ཡོ་བྱད་དམ་པོར་བྱེད་པའི་ཤིང་བུ་ཞིག

ཁྲེ་ཙུ་ལི་གྲྭ། (འདུལ་བ) མཁན་པོའི་ཁྲིམ་གྱི་མིང་དུ། རྣམ་འབྱེད་འགྲེལ་༡༥༨བ༡ལས་གསུངས་སོ། །

ཁྲུ། མི་དང་སྒྲོག་ཆགས་སོགས་རིགས་མཐུན་མང་པོ་མཉམ་དུ་འཚོགས་པའི་ཚོགས་པ་ལ་ཟེར། བ་

ལང་ཁྲུ། མི་ཁྲུ་ཞེས་པ་ལྟ་བུ།

ཁྲུ་གཅིག ཚོགས་པའམ་སྡེ་གཅིག སྡེ་ཁག་གཅིག དཔེར་ན་རི་དྭགས་ཁྲུ་གཅིག་མཉམ་དུ་རྒྱུགས་ལྟ་བུ།

1 ཕྱོགས་གཅིག ས་སྐྱ་ལེགས་བཤད་ལས། སེམས་ཅན་གཞན་དང་རྗེས་མཐུན་པའི། །སྤྱོད་པ་ཤེས་ན་མཁས་པ་ཡིན། །དུད་འགྲོ་ཡིན་ཀྱང་རིགས་མཐུན་རྣམས། །ཁྲུ་གཅིག་ཏུ་ནི་མི་གནས་སམ། །ཞེས་པ་ལྟ་བུ།

ཁྲུ་མཆོག 1 གཙོ་བོ། རྒྱལ་པོ། དཔའ་བོ། ཁྲིམ་ན་གནས་པ་རྣམས་ཀྱི་ཁྲུ་མཆོག ནགས་ན་གནས་པ་རྣམས་ཀྱི་སེངྒེ། དགོན་པར་གནས་པ་རྣམས་ཀྱི་གླང་པོ་ཞེས་གསུངས་པ་ལྟ་བུའོ། །2 བ་ལང་གི་མཆོག རྗེའི་སྐབས་གསུམ་མ་ལས། བ་ལང་ཁྲུ་ཡི་ཐོག་མར་ཁྲུ་མཆོག་བཞིན། །ཞེས་པ་ལྟར་དང་། སོ་ཐར་གྱི་མདོའི་འགྲེལ་པ་ལས། སྐྱེ་བོ་མ་རབས་བསྟེན་ན་ནི། །མིག་གིས་བཟང་པོ་མཐོང་མི་འགྱུར། །སེངྒེ་ཁྲུ་མཆོག་མཛའ་བ་ལ། །ཞ་ཡིས་ཐ་དད་བྱས་ལ་ལྟོས། །ཞེས་དང་། ཡང་འདུལ་བ་ལུང་གཞི་ལས། ཁྲུ་མཆོག་བ་གླང་ཚོགས་ཀྱིས་བསྐོར་བ་ལྟ་བུ། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །ས་སྐྱ་ལེགས་བཤད་ལས། སེངྒེས་ཁྲུ་མཆོག་གསོད་པའི་ཚེ། །ཀྭ་ལ་འཇུར་བ་ག་ལ་སྲུར། །རྣམ་པ་ཀུན་ཏུ་མི་དཔྱོད་པར། །དགྲ་ལ་མཆོང་བ་བླུན་རྟགས་ཡིན། །ཞེས་གསུངས།

ཁྲུ་ཚན། རྒྱུ་ཚབས་ཆེན་ཏེ་རྒྱུ་སྟོབས་ཆེན་གྱི་དོན་དུ། བེ་ཙུ་བུམ་སྡོན་པོའི་མིང་བརྡ་གོ་དཀའ་བ་འགའ་ཞིག་བཤད་པ་སོམ་ཉིའི་སྨུན་སེལ་ལས་བཤད། བེ་ཙུ་འགྲེལ་ལས། ཙོམ་མེ་བསྡད་པས་གླེན་པ་གོམས་པར་བྱེད་པའི་ཁྲུ་ཚན་ནམ། ལྟ་ཚེ་རིང་པོའམ་གཟུགས་མེད་དུ་གོལ་བ་ཡང་སྲིད། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

ཁྲུ་རུ་རུ། ཁྱི་ཕྲུ་དང་འཇམ་ཤུག་ཤུག་ཏུ་འགྲོ་ཚུལ་ཞིག་སྟེ། སྤྲུལ་ཚུ་ནང་དུ་ཁྲུ་རུ་རུ་འགྲོ་ལྟ་བུ།

ཁྲུང་། བྱ་ཁྲུང་ལ་གཟིགས།

ཁྲུང་པོ་ལྷས་པ། བུ་སྟོན་ཞབས་ཀྱི་སློབ་མ་དང་། རྗེ་ཙོང་ཁ་པ་ཆེན་པོས་གསང་འདུས་འཕགས་ལུགས་

ཀྱི་ཆོས་འཁོར་གསན་ཡུལ་གྱི་བླ་མ་གལ་ཆེན་གསུམ་གྱི་ཡ་གྱལ་ཞིག བླ་མ་གསུམ་ནི། རྗེའི་མཐའ་སྤྱོད་རིན་པོ་ཆེའི་སྨྱུ་གུ་ལས། རྗེ་བཙུན་དམ་པ་ཀུ་སླ་ར་མ་ཧྲིའི་ཞལ་སྔ་ནས་དང་། བྱ་སྟོན་ཞབས་ཀྱི་སློབ་མ་རྗེ་བཙུན་དམ་པ་ཁྱུང་པོ་ལྷས་པའི་ཞལ་སྔ་ནས་དང་། རྗེ་བཙུན་དམ་པ་ཆོས་ཀྱི་དཔལ་བ་གསུམ་ག་བསྟོམས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་འཕགས་སྐོར་གྱི་ཆོས་འཁོར་རྣམས་བདག་གིས་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་མནོས། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

ཁྱུར་ཁྱུར། ཁྱུ་རུ་རུ་དང་འདྲ།

ཁྱེ། ཁེ་དང་དོན་གཅིག མཁས་གྲུབ་རིན་པོ་ཆེའི་གསུང་འབོར་བྱ་༥༥བ༥ལས། ཁྱེ་ཉེན་ཅི་ཡོད་ཀྱང་ཁྱད་དུ་བསད་ནས། སྙིང་ཚ་ཧང་བའི་བྱ་བ་བཙན་ཆོད་ལ་གཏོང་བའི་སྙིང་ཁམས་དང་བརྟོན་འགྲུས་ཤིག་མ་བྱུང་ན། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟ་བུ།

ཁྱེའུ། མིའི་ཕྲུ་གུ་ཆུང་ཆུང་། བྲམ་ཟེའི་ཁྱེའུ་ཁ་ཆེ་སྣ་ཉག་ཅེས་པ་ལྟ་བུ།

ཁྱེད་མཁྱེན། ཁྱེད་ཤེས་དང་དོན་གཅིག

ཁྱེད་ཤེས། ཕྱར་ཚུགས་སུ་གསོལ་འདེབས་བྱེད་པ། དཔེར་ན། ཁྱེད་ཤེས། ཁྱེད་མཁྱེན་ནོ་ཞེས་པ་ལྟ་བུ།

ཁྱེད་ཤེས་ཀྱི་བསམ་པ། སྐྱབས་ཡུལ་ལ་བློ་ལིངས་འགེལ་གྱི་བསམ་པ།

ཁྱེར་སོ་གསུམ་གྱི་རྣལ་འབྱོར། ཁྱེར་སོ་གསུམ་གྱི་རྣལ་འབྱོར་ནི། གཟུགས་སྣང་སྐུ་ཡི་ཁྱེར་སོ། སྒྲ་གྲག་གསུང་གི་ཁྱེར་སོ། དྲན་རིག་ཐུགས་ཀྱི་ཁྱེར་སོ་དང་གསུམ་མོ། །བཅུད་ཀྱི་སེམས་ཅན་རྣམས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྐུར་མོས་པ་ནི་སྐུ་ཡི་ཁྱེར་སོ། དེའི་སྒྲ་རྣམས་གསུང་དུ་མོས་པ་ནི་གསུང་གི་ཁྱེར་སོ། ཤེས་པ་རྣམས་ཐུགས་སུ་མོས་པ་ནི་ཐུགས་ཀྱི་ཁྱེར་སོ་བཅས་ཡིན་ནོ། །ཞིབ་ཏུ་བཤད་ན། ༼གཟུགས་སྣང་སྐུ་ཡི་ཁྱེར་སོ་ནི༽ འཕགས་པའི་སྐུ་སྤྱི་དང་ལྷག་པར་ཐུགས་ཀའི་ཧྲི་ཡིག་ལས་འོད་ཟེར་དཔག་ཏུ་མེད་པ་འཕྲོས་ཏེ་སྣོད་བཅུད་ཀྱི་སྐྱོན་སྦྱངས་ཏེ། མ་དག་པའི་སྣོད་ཀྱི་འཇིག་རྟེན་འདི་ཉིད་དག་པའི་ཞིང་ཁམས་དང་། བཅུད་ཀྱི་སེམས་ཅན་རྣམས་འཕགས་པ་སྤྱན་རས་གཟིགས་ཀྱི་སྐུའི་གསང་བར་མོས་པ་ནི་གཟུགས་སྣང་སྐུའི་ཁྱེར་སོ་ཡིན་ནོ། །༼སྒྲ་གྲག་གསུང་གི་ཁྱེར་སོ་ནི༽ ཕྱགས་འཕྲེང་གི་འོད་ཟེར་གྱིས་འབྱུང་བ་དང་འབྱུང་འགྱུར་གྱི་

སྒྲ་གང་གྲག་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཉེས་སྐྱོན་སྤྱངས་ཏེ། འཕགས་པ་སྤྱན་རས་གཟིགས་ཀྱི་གསུང་གི་གསང་བ་ཡི་གེ་དྲུག་པའི་གདངས་སུ་མོས་པ་སྒྲ་གྲག་གསུང་གི་ཁྱེར་སོ། ༼ དྲན་རིག་ཐུགས་ཀྱི་ཁྱེར་སོ་ནི ༽ས་བོན་གྱི་འོད་ཟེར་གྱིས་ཡིད་ཀྱི་དྲན་རིག་གི་ཉེས་སྐྱོན་སྤྱངས་ཏེ་འཕགས་པ་སྤྱན་རས་གཟིགས་ཀྱི་ ཐུགས་ཀྱི་གསང་བ་སྟོང་ཉིད་སྙིང་རྗེའི་སྙིང་པོ་ཅན་དུ་མོས་པ་དྲན་རིག་ཐུགས་ཀྱི་ཁྱེར་སོ་སྟེ་ཁྱེར་སོ་གསུམ་གྱི་རྣལ་འབྱོར་ལ་ཟེར་རོ། །དངུལ་ཆུ་རྣམ་རྣ་དྲའི་གསུང་ལ་གཞི་བྱས་ཏེ་བཀོད།

ཞྭོག 1 འགྱོག་པའི་སྐྱུལ་ཚིག ཡར་ཞྭོག་ཅིག་ལྟ་བུ། 2 ཡར་འདེགས་པའི་དོན། (བཀྱག་པ) (བཀྱགས་པ) (འགྱོག་པ) (ཞྭོག) 3 བཀྱགས་ཐུབ་པའམ། ཁུར་ཐུབ་པའི་དོན། ཕོས་དོ་པོ་དེ་ཞྭོག་མ་སོང་ལྟ་བུ། ཞྭོག་གི་འགྲེལ་བཤད་ཕྱི་མ་འདི་ཚིག་མཛོད་རྣམས་སུ་མི་གསལ་ཡང་། ཐ་སྙད་འདི་ཐ་སྙད་ཡང་དག་ཡིན་པ་མ་ཟད་འདི་ལ་ཚིག་གཞན་གྱིས་མ་ཐོན་པའི་གོ་རྒྱུ་དམིགས་བསལ་ཞིག་ཀྱང་ཡོད། དཔེར་ན་བཀྱགས་ནས་ཞྭོག བཀླགས་ནས་ལྷོགས། ฌངས་ནས་ལོངས། བཤད་ནས་ཤོད། གཏན་ལ་ཕབ་ནས་ཕེབས་སོགས་མང་དུ་ཡོད་དོ། །དེ་ཡང་བཀྱག་ཐུབ་པ་ལ་ཞྭོག ལེན་ཐུབ་པ་ལ་ལོན་ནམ་ལོངས། ཀློག་ཐུབ་པ་ལ་ལྷོགས། བཤད་ཐུབ་པ་ལ་ཤོད། གཏན་ལ་འབེབས་ཐུབ་པ་ལ་གཏན་ལ་ཕེབས་ཞེས་པའི་ཐ་སྙད་འདི་རྣམས་ཚིག་ཚོགས་ཆུང་ལ་ནུས་པ་ཆེ་བའི་ཚིག་ཅིག་ཏུ་སྣང་བས། སྣང་མེད་དུ་ཉམས་སུ་མི་འཇུག་པར་ཅིས་ཀྱང་གཅེས་སྤྲས་སུ་བྱ་རིགས་སོ། །རྒྱལ་མཆོག་ལྔ་པ་ཆེན་པོའི་རང་རྣམ་དུ་ཀཱུ་ལའི་གོས་བཟང་ལས། རིམ་གྱིས་ཡི་གེ་བཤུར་མ་ཐན་བུ་ལྷོགས་པ་དང་བསྟུན་འཕྲོ་མ་རྣམས་དཔེ་ཐོག་ནས་ཁྲིད། ཅེས་གསུངས་པ་ལྟ་བུའོ། །ཚིག་འདི་དག་རྒྱལ་མཆོག་ལྔ་པའི་རང་རྣམ་ཙམ་ལས་གཞན་དུ་མི་སྣང་བ་ནི། ཡུལ་དུས་ཀྱི་དབང་གིས་རིམ་གྱིས་ཉམས་འགྲོ་བ་ཡིན་འདུག་གོ།

ཞྭོག་པོ། 1 ཁུར་བའམ་འདེགས་ཐུབ་པའི་དོན། ལས་འགན་ཞྭོག་པོ་འདུག 2 ཀྱོག་ཀྱོག དཔེར་ན་འཞྭོག་པོ་ཡི་འབྲི་ཚུལ་གཞན་ཡིན་པར། དག་ཡིག་གསར་བསྒྲིགས་སུ་བཤད་པ་ལྟར་རོ། །

ཞྭོག་བཤད། འཞྭོག་བཤད་དང་འདྲ། ཟུར་པོ་མ་བཤད་པར་འགྲེལ་བཤད་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་བརྒྱབ་པའི་

སྐད་ཆ། སྲིད་དོན་གྱི་ཁྲོག་བཤད་ཅེས་པ་ལྟ་བུ།

ཁྲིགས། 1 འདེགས་ཁྲི། འདེགས་པའི་ཁྲི། ཁྲི་སྟེང་གཡོགས་དང་བཅས་པ་སྐྱེས་བུ་བཞིས་བཏེག་པར་གྱུར་པ་གང་ཡིན་པའོ། །2 ལས་ཁྲི། འགྲོགས་ཁྲི་ཡང་ཟེར།

ཁྲིགས་ཀྱི་བཟླས་པ། ཁྲིགས་ཀྱི་བཟླས་པའམ་དོ་ལིའི་བཟླས་པ་ནི། རྫོའི་སྔགས་རིམ་ཆེན་མོ་༤༣༧བ་ལས། ཁྲིགས་ཀྱི་བཟླས་པ་ནི་ཆོས་ཐམས་ཅད་མཉམ་པ་ཉིད་ཀྱི་ང་རྒྱལ་གྱིས་སྔགས་ཕྲེང་རང་གི་ཞལ་དུ་ཞུགས་པ་རྡོ་རྗེ་ནས་འཐོན་ཏེ་པདྨར་སོང་ཞིང་རྩ་དབུ་མ་ལས་གྱེན་དུ་བྱུང་སྟེ་ཡུམ་གྱི་ཞལ་ནས་བྱུང་བ་རང་གི་ཞལ་དུ་ཞུགས་ནས་འཁོར་བར་སྒོམ་ཞིང་ཡི་གེ་ལྡོད་ཅིང་ཞི་བའི་ཕྲེང་སྔགས་བཟླས་པའོ། །ཞེས་གསུངས། པཎ་ཆེན་བློ་བཟང་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན་གྱིས་ཀྱང་། ཆོས་ཐམས་ཅད་མཉམ་པ་ཉིད་ཀྱི་ང་རྒྱལ་གྱིས་རྩ་སྔགས་རང་གི་ཞལ་དུ་ཞུགས། སྐུའི་དབྱིབས་བརྒྱུད་རྡོ་རྗེའི་ལམ་ནས་ཡུམ་གྱི་པདྨར་འཐོན། ཡུམ་གྱི་དབུ་མའི་ལམ་ནས་བརྒྱུད་དེ་ཞལ་ནས་བྱུང་། རང་གི་ཞལ་དུ་ཞུགས་པར་བསྒོམས་ནས་ཡི་གེར་ལྡོད་ཅིང་ཞི་བའི་རྣམ་པར་བཟླ་བའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

ཁྲིད་ཀོ། ཁྲིད་ནི་ཞེས་པའི་དོན་ཡིན། ཀོ་ཞེས་པ་ "ནི" དང་དོན་གཅིག་ཡིན། དབུ་མ་རིན་ཆེན་ཕྲེང་བ་སྟེ་དགེ་བསྟན་འགྱུར་༼ གེ་བ ༽༡༡༣ན༧ལས། གཅིག་ལ་ཁྲིད་ཀོ་ཅེས་མི་འཛིགས། །ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །

ཁྲོར་ཚུ་སྨིན་པ། དབང་གི་སྐབས་དྲི་བཟང་གི་ཁྲོར་ཚུ་སྨིན་པ་ནི། གཙོ་བོ་ངག་གི་ཉེས་པ་དག་པའི་ཆེད་དུ་ཡིན་པར། རྫོའི་སྔགས་རིམ་ཆེན་མོར་གསུངས། ཁྲོར་ཚུ་ལན་གསུམ་དུ་འཐུང་དུ་བཅུག་པ་ནི། ལུས་ངག་ཡིད་གསུམ་གྱི་སྡིག་པ་དག་པའི་ཆེད་དུ་ཡིན་པར། རྫོའི་དབང་དོན་དེ་ཉིད་རབ་གསལ་དུ་གསུངས་སོ། །

ཁྲོར་བ། ལག་པ་ཡ་གཅིག་ཙུང་ཟད་འཁུམས་པའི་མིང་། དེ་ལ་ཡ་ཁྲོར་ཡང་ཟེར།

ཁྲོས་མ། ཟས་ལྷག ཟས་ཀྱི་ལྷག་མ། ཟ་འཕྲོ། མདོ་སྡེ་ལས་བརྒྱ་པ་༼ ཏ ༽༧བ་༣ལས། དེ་ནས་ཚེ་དང་ལྡན་པ་ཤཱ་རིའི་བུས། དེའི་ཉིན་པར་ཟན་ཟོས་པའི་འོག་ཏུ་ཁྱི་དེ་ལ་ཁྲོས་མ་བྱིན་ཏེ། ཁྱི་

དེས་ཐོས་ནས་དེའི་གདོང་དུ་བལྟས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟ་བུ།

ཁྲ་ཆེམ་ཆེམ། འོད་འཚེར་ཚུལ་ཞིག སྐར་མ་ཁྲ་ཆེམ་ཆེམ་ཞེས་པ་ལྟ་བུ།

ཁྲག་ཁྲིག ཟེར་འབུམ་ཆེན་པོ་བཅུ་ལ་ཟེར། ཞིབ་པར་བྱེ་བ་ཁྲག་ཁྲིག་ཅེས་པའི་ཟད་དུ་གཟིགས།

ཁྲམ་པ། གཡོ་སྒྱུའི་བྱེ་བྲག་ཅིག་སྟེ། གཞན་ལ་སྣད་འདོགས་པའོ། །བསྟན་དར་ལྷ་རམས་པ་ལ་གཞི་བྱས། འོན་ཀྱང་གཡོ་སྒྱུ་ཁྲམ་གྱི་ཟླས་ཕྱེ་བའི་ཁྲམ་པ་ནི། གཞན་ལ་མངོན་སུམ་འཛེམ་མེད་དུ་རྫུན་བཤད་པའི་དོན་ཡིན།

ཁྲི་ཀང་འཚོས་པའི་ལྟུང་བྱེད། (འདུལ་བ) འབའ་ཞིག་པ་དགུ་བཅུའི་གྲུ་ལྔ་པ། ཁྲི་ཀང་འཚོས་པའི་ལྟུང་བྱེད་ཀྱི་ངོ་བོ་ནི། བཅས་ལྡན་དགེ་སློང་གིས་དགེ་འདུན་དབང་བའི་ཤིང་གི་ཁྲིའམ་ཁྲིའུ་ཀང་པ་ཚད་ལས་ལྷག་པ་རང་ངམ་བསྐོས་པས་བཟོ་བྱས་ཏེ་ཟིན་པ་ལས་གྱུར་པའི་ལྟུང་བ་དངོས་གཞིའོ། །གླེང་གཞི་ནི། མཉན་ཡོད་དུ་དྲུག་སྡེས་ཁྲི་ཀང་ཚད་ལས་ལྷག་པར་བྱས་པ་ལས་ལྟུང་བྱེད་དུ་བཅས་སོ། །དགག་བྱ་ནི་དོན་དང་བྱ་བ་མང་བ་དང་། དགེ་འདུན་གྱི་ཡོ་བྱད་ཆུད་ཟོས་པར་འགྱུར་པའོ། །

ཁྲི་རྒྱབ་དྲུག་འགྲོགས། ༡ བྱ་ཁྱུང་དང་། ༢ གླུ་མོ། ༣ ཆུ་སྲིན། ༤ བུ་ཆུང་། ༥ རི་དྭགས་ཀྱི[illegible]་[illegible]་སྣ་ར། ༦ གླང་ཆེན་བཅས་ཀྱིས་བརྟེག་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བཞུགས་ཁྲིའི་རྒྱབ་ཡོལ། སྲོག་ཆགས་དྲུག་གིས་ཡར་འདེགས་པས། དྲུག་འགྲོགས་ཞེས་མིང་བཏགས་པ་རེད། སྲོག་ཆགས་དེ་དག་གིས་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་དྲུག་མཚོན་པར་བཤད། བྱ་ཁྱུང་གཅིག གླུ་གཉིས། ཆུ་སྲིན་གཉིས། བུ་ཆུང་གཉིས། རི་དྭགས་གཉིས། གླང་ཆེན་གཉིས་ཏེ་བཅུ་གཅིག་ཡོད་ཀྱང་། གླུ་གཉིས་སོགས་གྲངས་རེ་རེར་བརྩི་དགོས། བྲིས་ཆ་ཕལ་མོ་ཆེར་རི་དྭགས་ཁྲི་སྟན་སྣ་རའི་འོག་ཏུ་སེ་ནྡྲེ་ཞིག་བྲིས་འདུག་པ་དེ་གང་ཡིན་དཔྱད་པར་བྱའོ། །

ཁྲི་ཆེན་བརྒྱད། (བཀའ་བརྒྱུད) སྟོད་འབྲུག་གི་ཁྲིད་ཆེན་བརྒྱད་དུ་གྲགས་པ་ནི། འགྲོ་མགོན་གཙང་པ་རྒྱ་རས་ཀྱིས་ཕྱག་ཆེན་འཁྲིད་ལུགས་ཀྱི་གདམས་པ་ཞིག་སྟེ། ༡ བླ་མ་སྐུ་གསུམ་གྱི་ཁྲིད། ༢ བྱམས་སྙིང་རྗེའི་ཁྲིད། ༣ རྒྱུ་འབྲས་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་ཁྲིད། ༤ ལྷ་ལྡན་བདུད་རྩི་ཐིགས་པའི་

ཁྲིད། ༥ ལྷན་ཅིག་སྐྱེས་སྦྱོར་གྱི་ཁྲིད། ༦ ན་རོ་ཆོས་དྲུག་གི་ཁྲིད། ༧ ཆོས་བརྒྱད་མགོ་སྙོམས་ཀྱི་ཁྲིད། ༨ གསང་སྤྱོད་ལྷོག་སྒོམ་གྱི་ཁྲིད་དང་བརྒྱད་དོ། །

ཁྲི་ཆེན་ངག་དབང་མཆོག་ལྡན་གྱི་གསུང་འབུམ་དཀར་ཆག རྒྱལ་བའི་ཡོངས་འཛིན་པ་ཁྲི་ཆེན་ངག་དབང་མཆོག་ལྡན་གྱི་གསུང་འབུམ། ས་བཅུད་ལྷ་བུམ། ཀླུ་བུམ་བཅའ་ཐབས། སྲྭ་ཐབས། མགོན་པོ་ཕྱག་དྲུག་པའི་བསྙེན་ཡིག་འཕྲིན་ལས་བཞི་ཡི་བང་མཛོད། གཏོར་སྒྲུབ་དགོས་འདོད་ཀུན་འབྱུང་དངོས་གྲུབ་ལག་བཅང་། དྲག་པོའི་སྦྱིན་སྲེག་དམིགས་བརྟེ་མའི་ལས་ཚོགས་ཆར་འབེབས། ཤར་རྫ་ཆེན་སྒོམ་རའི་གསོལ་མཆོད། ཁྲི་ཆེན་ངག་དབང་མཆོག་ལྡན། གནས་བརྟན་ལམ་ཐྲན་བསྟན། གྲུབ་ཆེན་ཧཱུྃ་ཀ་ར། རྒྱ་བཟའ་གོང་ཇོ། བོ་དོང་འཇིགས་མེད་གྲགས་པ་སོགས་སུ་སྐྱེ་བ་བཞེས་ཚུལ་དྲན་པའི་སྐུ་ཕྲེང་གསོལ་འདེབས། བཀའ་འགྱུར་བཞེངས་པ་སོགས་ཀྱི་སྨོན་ལམ་འདོད་གསོལ། འཕྲིན་བཅོལ་བཅས་པ་རྣམས་སོ། །

ཁྲི་གཅན། རི་དྭགས་ཁྲི་གཅན་ས་ལེ་ཞེས་པའི་ཐད་དུ་གཟིགས།

ཁྲི་གཅན་ས་ལེ། ཁྲི་གཅན་དང་འདྲ། དེར་གཟིགས།

ཁྲི་གཅན་སྔ་ར། ཁྲི་གཅན་དང་འདྲ། དེར་གཟིགས།

ཁྲི་སྟན། ཁྲི་གཅན་ལ་འདྲ།

ཁྲི་སྟན་སྔ་ར། ཁྲི་གཅན་དང་འདྲ།

ཁྲི་དར་སྒྲོན། བཞུགས་ཁྲི་ལ་མཛལ་དར་འབུལ་བའི་དོན་ཏེ། སྣར་སྐྱིད་ངག་དབང་དོན་གྲུབ་ལགས་ཀྱིས་བརྩམས་པའི་༼རྒྱལ་མཆོག་སྐུ་འཕྲེང་བཅུ་གསུམ་པ་ཆེན་པོའི་མཛད་རྣམ་ལས། མཛད་སྒོའི་རིམ་པ་གྲུབ་འཕྲལ་༼གོང་ས་མཆོག་བཞུགས་ཁྲི་ལས་མ་བཞེངས་ཙམ་ལ་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་སླད་བཞུགས་ཁྲིའི་སྟེང་མཛལ་དར་ཨ་ཤེ་ཕྲེད་དུ་བསྣར་ཏེ་སྒྲོན་པ་ལ་ཟེར། ཞེས་པ་ལྟར་རོ། །

ཁྲི་གདུགས། (བཛྲ་ཚིྀང) ཉི་མའི་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་ཤིག སྒྲ་བཤད་ནི། ཁྲི་ནི་མང་པོའི་དོན་དང་གདུགས་ནི་འདིར་ཉི་མའི་བཛྲ་ཚིྀང་ཡིན་པས། མང་པོའམ་སྟྲི་འམ་ཐུན་མོང་གི་ཉི་མ་ཞེས་པ་ལྟ་བུའི་དོན་ནོ། །གདུགས་ཞེས་པ་ཉི་མ་ལ་འཇུག་པ་ནི། བརྒྱ་ལྡུ་བཅུ་པ་ལམ་རིམ་དུ་དྲངས་པ་ལས། ཡང་

དང་ཡང་དུ་མི་ཤེས་པའི། །རབ་རིབ་འཇོམས་པས་གདུགས་དང་འདྲ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟ་བུ། བརྒྱ་དང་སྟོང་དང་ཁྲི་དང་འབུམ་ཞེས་པ་གྲངས་ངེས་བཟུང་གི་ཚིག་ལ་མི་གོ་བར་མང་པོ་ཙམ་གྱི་དོན་ལ་འཇུག་པའི་སྐབས་ཀྱང་མང་དུ་ཡོད་དེ། དཔེར་ན་ཉི་མ་ལ་འོད་སྟོང་ཅན་ཟེར་བ་ལྟ་བུའོ། །ཁྲི་གདུགས་ཞེས་པ་ཉི་མའི་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་ཡིན་པར་དདུལ་ཚུའི་གསུང་དྲིས་ལན་དུ་གསལ་ལོ། །

ཁྲི་ལྡེ་བཙན་པོ། གདགས་ཁྲི་བཙན་པོ་སྟེ། གཉའ་ཁྲི་བཙན་པོ་ནས་བརྩེས་པའི་རྒྱལ་རབས་དྲུག་པའོ། །

ཁྲི་ལྡེ་སྲོང་བཙན། ཁྲི་རལ་པ་ཅན་གྱི་ཡབ། ཡང་བུ་སྟོན་ཆོས་འབྱུང་དུ་སྲོང་བཙན་སྒམ་པོའི་ཐོག་མའི་མིང་དང་། སྲོང་བཙན་སྒམ་པོ་ནི་ཕྱིས་སུ་བཏགས་པའི་མིང་ཞིག་ཡིན་པར་གསུངས་ཏེ། བུ་སྟོན་ཆོས་འབྱུང་༡༤༣ལས། གནམ་རི་སྲོང་བཙན་དང་། བཙུན་མོ་ཚེ་སྤོང་བཟའ་འབྲི་བཟའ་ཐོད་དཀར་གྱི་སྲས་མཚན་དང་ལྡན་པ་དབུ་ལ་ཨ་མི་ཏཱ་བྷ་བཞུགས་པ་ཞིག་མེ་མོ་གླང་ལ་བྲུམས་པ་མི་འགྱུར་གླིང་དུ་བལྟམས་ཏེ་ཁྲི་ལྡེ་སྲོང་བཙན་དུ་བཏགས་ཏེ། ཞེས་གསལ་བར་གསུངས་སོ། །འགའ་ཞིག་གིས། འདི་ཡིག་ནོར་རེད་ཟེར། ཁྲི་སྲོང་བཙན་ཟེར་རྒྱུར། ཁྲི་ལྡེ་སྲོང་བཙན་ཞེས་ "ལྡེ" ཡིག་ལྷག་པའི་ཡིག་ནོར་བྱུང་བར་བཤད། བོད་རྒྱ་ཚིག་མཛོད་ཆེན་མོར། ཁྲི་ལྡེ་སྲོང་བཙན་ནི་ཁྲི་སྲོང་ལྡེའུ་བཙན་གྱི་སྲས་གསུམ་པ་མུ་ཏིག་བཙན་པོ་ཡིན་ཞེས་པ་དང་། ཡང་སྲས་བཞི་པའོ་ཞེས་དང་། ཡང་དབོན་སྲས་ཁྲི་རལ་པ་ཅན་ཡིན་ཞེས་པ་སོགས་བཞེད་ཚུལ་སྣ་ཚོགས་འདུག་གོ། "ཁྲི་ལྡེ་སྲོང་བཙན" ཁྲི་རལ་གྱི་ཡབ་ཡིན་པར་བཤད་པ་དང་། ཡང་དེབ་སྔོན་སྟོད་ཆ་༢༢ལས་མུ་ནེ་བཙན་པོའི་མཇུག་ཐོག་ཏུ། ཁྲི་ལྡེ་སྲོང་བཙན་རྒྱལ་སར་བསྐོར་པས་གསུངས་པ་རྣམས་ཡུང་བསྒྲིགས་ན། བབས་ས་གཅིག་ཏུ་བབས་པར་སྣང་བས། ཕལ་ཆེར་ཁྲི་ལྡེ་སྲོང་བཙན་ཁྲི་རལ་གྱི་ཡབ་ཡིན་པར་བཤད་པ་ཉིད་འཐད་ཕྱོགས་སུ་མཐོང་ཡང་། ད་དུང་དཔྱད་དོ། །

ཁྲི་ལམ། (བཙ་རྟེང) བརྒྱ་ལམ། གཞུང་ལམ། ལམ་པོ་ཆེ། སློབ་དཔོན་ཚུལ་ཁྲིམས་བསྐྱངས་ཀྱི་ལུང་ཐུན་ཚེགས་ཀྱི་རྣམ་བཤད་ལས། ཁྲི་ལམ་ནི་ཤིང་རྟ་བསྐྱོད་དུ་རུང་བའི་ཚོང་དུས་ཀྱི་ཁྲི་ལམ་

མོ། །ཞེས་གསུངས། སྣྲ་བཤད་ནི། ཤིང་རྟའི་ཁྲི་ལ་བརྟེན་ནས་བགྲོད་ཐུབ་པའི་གཞུང་ལམ་ཡིན་
པས་ན་ཁྲི་ལམ་མམ། ཡང་ན་དཔལ་པོ་གཙུག་ལག་ཕྲེང་བའི་སྤྱོད་འཇུག་འགྲེལ་པ་ (༢༠༨)
ལས། སྟོང་ནི་དཔེར་མཚོན་པ་ཡིན་གྱི་ངེས་བཟུང་མ་ཡིན་ཏེ་བརྒྱའམ་སྟོང་ངམ་ཁྲི་ལ་སོགས་
པ་ཡང་སྟེ་ལམ་པོ་ཆེ་ལ་ཁྲི་ལམ་དུ་གྲགས་པ་ལྟར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། ཁྲི་དང་སྟོང་
དང་བརྒྱ་ཞེས་པ་མང་པོ་ལའང་འཇུག་པས་མང་པོ་འགྲོ་བའི་ལམ་ཡིན་པས་ཁྲི་ལམ་ཞེས
བྱ་སྟེ། དགའ་ལྡན་ལྷ་བརྒྱ་ཞེས་པ་དང་། བསྐལ་པ་སྟོང་དུ་བསགས་པ་ཡིས། །ཞེས་སོགས་
གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

ཁྲི་སྲོང་ལྡེ་བཙན་སྐབས་རྒྱ་རྒྱལ་ཁྲི་ལས་ཕབ་སྐོར། འདི་སྐོར་ཞྭ་སྐབ་པའི་རྒྱལ་རབས་དེབ་དང་པོ་
༡༥ན་ལས། ཞོལ་གྱི་ལྷུགས་རི་ཆེན་མོར་ཤར། ལྷོ། ཉུབ་གསུམ་ལ་སྒོ་ཆེན་རེ་ཡོད་པའི་ཡ་
གྱུལ་ལྷོ་ཕྱོགས་གཞུང་སྒོ་ནས་ཐད་དྲངས་རྒྱ་ལམ་གྱི་བཞི་མདོར། བོད་རྗེ་ཁྲི་སྲོང་ལྡེ་བཙན་
སྐབས། རྒྱ་ནག་ཏུ་དམག་དྲངས་ཤིང་། རྒྱ་རྒྱལ་ཁྲི་ལས་ཕབ་ཅིང་། ལོ་ལྟར་བོད་ལ་དཔྱ་ཁྲལ་
འབུལ་དགོས་སོགས་གསལ་བའི་གཟི་བརྗིད་ཅན་གྱི་རྡོ་རིང་དང་། ཞེས་གསུངས།

ཁྲིད་ཡིག ཁྲིད་ཀྱི་ཡི་གེ་སྟེ། སློབ་ཁྲིད་བྱ་རྒྱུའི་གཞུང་ངམ་དཔེ་ཆའི་མིང་། དཔེར་ན་དགའ་ལྡན་ལྷ་
བརྒྱ་མའི་ཁྲིད་ཡིག་ཅེས་པ་ལྟ་བུ།

ཁྲིམས་གྲོགས། (འདུལ་བ) རང་གིས་སྡོམ་པ་བསྲུང་བའི་གྲོགས་སུ་གྱུར་པའི་སྡོམ་ལྡན་གྱི་ཆོས་གྲོགས་
པོ་མོ། སྣྲ་བཤད་ནི། ཚུལ་ཁྲིམས་རལ་བའི་བར་ཆད་ལས་སྲུང་ཞིང་སྐྱོབ་པའི་གྲོགས་བྱེད་
པའི་ཆ་ནས་ཁྲིམས་གྲོགས་ཟེར་བ་ཡིན་འདུག དཔེར་ན། ཁྱིམ་པ་མོ་ལ་ཆོས་སྟོན་པའི་ལྟུང་
བྱེད་ཀྱི་ངོ་ཏེ་བཤད་པ་ན། ཁྲིམས་གྲོགས་མེད་པར་ཁྱིམ་པ་མོ་ལ་ཆོས་ཚིག་ལྔའམ་དྲུག་ལས་
ལྷག་པ་བསྟན་ཏེ་དོན་གོ་བའོ། །ཞེས་པ་ལྟ་བུ།

ཁྲིའུ། (འདུལ་བ) ཁྲི་ཆུང་ངུ། ཁྲིའུ་ཞེས་པའི་འུ་ནི་ཆུང་ངུའི་མིང་སྟེ། རྟའུ། མིའུ། ཁྱིའུ། རྡེའུ་སོགས་
ལྟ་བུའོ། །

ཁྲིས། ཁྲིས་མ་དང་འདྲ། ཁྲིས་མ་ལ་གཟིགས།

ཁྲིས་སྐྱད། སྟོད་འགག་གི་མཐར་གཏོང་རྒྱུའི་སྐྱད་པ་ལྷུས་མ་སྔོན་པོ་དེའི་མིང་། འདི་རྒྱ་ནག་ཏ་ཤང་གི་བཀའ་དྲིན་དྲན་པའི་ཆེད་དུ་ཡིན་པར་གསུངས་ཤིང་། ཁ་དོག་སྔོན་པོར་བྱས་པ་ནི། རྒྱའི་ཏ་ཤང་རྣམས་ན་བཟའ་སྔོན་པོ་ནབ་པས་དེའི་མཚོན་དོན་ནོ། །སྒྲ་བཤད་ནི། སྐྱད་པའི་ཁྲིས་མ་སྟེ་ཉག་མ་མང་པོ་མཉམ་དུ་བསྒྲིལ་བའི་སྐྱད་པ་ཡིན་པས་ན་དེ་སྐད་ཅེས་བྱའོ། །

ཁྲིས་མ། ཉག་མ་དང་རྐང་གི་མིང་། ཁྲིས་དང་དོན་གཅིག སཾ་བོད་སྐད་གཉིས་སྦྱར་གསེར་གྱི་ཕྲེང་མཛེས་ལས། "ར་ཤ་ནཱ" འོག་པག་སྟེ་སྐེད་རྒྱན་ཁྲིས་མ་གཅིག་པ་ནས་བརྒྱད་པ་དང་བཅུ་དྲུག་པ་དང་ཉེར་ལྔ་པ་རྣམས། ཞེས་གསུངས།

ཁྲུ། ཁྲུ་ལ་བརྟེ་ཚུལ་མི་འདྲ་བ་གསུམ་སྟེ། རྡུལ་ཁྲུ། ལུས་ཁྲུ། ལག་ཁྲུ་དང་གསུམ་མོ། །(རྡུལ་ཁྲུ་ནི) སོར་མོ་ཉི་ཤུ་རྩ་བཞིའི་ཚད་ལ་རྡུལ་ཁྲུ་ཟེར། དེ་ལ་རྡུལ་ཁྲུ་ཞེས་བརྗོད་པའི་རྒྱུ་མཚན་ནི། རྡུལ་ཕྲ་རབ་རྩོམ་གཞིར་བྱས་ཏེ་དེ་ཉིད་གོང་ནས་གོང་དུ་བདུན་འགྱུར་དུ་བརྩིས་ནས་གྲུབ་པའི་ཁྲུ་ཡིན་པས་ན་དེ་སྐད་ཅེས་བྱའོ། །དེ་ཡང་མཛོད་རྩ་བ་ལས། སྐད་ཅིག་ཕྲ་རབ་རྡུལ་དང་ནི། །རྡུལ་ཕྲན་དང་ནི་དེ་བཞིན་དུ། །ལྕགས་ཆུ་རི་བོང་ལུག་དང་གླང་། །ཉི་ཟེར་རྡུལ་དང་སྲོ་མ་དང་། །དེ་ལས་བྱུང་དང་དེ་བཞིན་དུ། །སོར་ཚིགས་ཞེས་བྱ་གོང་བདུན་བསྒྱུར། །སོར་མོ་ཉི་ཤུ་བཞི་ལ་ཁྲུ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །རྡུལ་ཁྲུས་གཞལ་བར་བྱ་བ་ནི། །ཁང་པའི་ཚད་དང་ཁྲི་རྐང་ཚད། །གདིང་བ་གཡན་དགབ་རས་ཆེན་ནོ། །ཞེས་མཚོ་ཊཱི་ཀ་ལས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །(ལུས་ཁྲུ་ནི) རང་གི་སྤྱི་གཙུག་ནས་རྐང་མཐིལ་གྱི་བར། ཆ་བདུན་ལ་བགོས་པའི་ཆ་གཉིས་ལ་ཟེར། མདོ་རྩ་བ་ལས། ཁྲུའི་དོན་ནི་ལུས་ཀྱི་ཆ་བདུན་ལས་གཉིས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པས་སོ། །དཔེར་ན་རང་གི་ལུས་ཀྱི་རིང་ཚད་ལ་རྐང་ཁྲུའམ་པི་ཏེ་བདུན་ཡོད་ན། རྐང་ཁྲུ་གཉིས་ལ་ཟེར། (ལག་ཁྲུ་ནི) གྲུ་མོའི་རྩེ་ནས་དཀྱུང་མོའི་རྩེའི་བར་ལ་ཟེར་རོ། །ཁྲུ་རྣམ་པ་གསུམ་འདུལ་བའི་གཞུང་རྣམས་ལས་གསུངས་ཏེ། རྡུལ་ཁྲུ་དང་། ལུས་ཁྲུ་དང་། ལག་ཁྲུའོ། །དང་པོ་ནི་བལ་ཁྱུར་བའི་སྐབས་སུ་འཆད་དོ། །གཉིས་པ་ནི། ཁྲུའི་དོན་ནི་ལུས་ཀྱི་ཆ་བདུན་ལས་གཉིས་སོ་ཞེས་སོ། །གསུམ་པ་ནི་ཊཱི་ཀ་ལས་གྲུ་མོ་ནས་གུང་མོའི་རྩེ་མོའི་བར་ཞེས་སོ། །

ཁྲི་གང་། སོར་མོ་ཉི་ཤུ་རྩ་བཞིའི་ཚད་ཀྱི་མིང་། མཛོད་ལས་ཁྲུ་གང་ཞེས་པ་བརྒྱངས་ཁྲུའི་དབང་དུ་

བྱས་པ་ཡིན། བསྐུམས་ཁྲུ་ནི་སོར་ཉི་ཤུའི་ཚད་དོ། །

ཁྲུང་ཁྲུང་། བྱ་ཁྲུང་ཁྲུང་། ཁྲུང་ཁྲུང་དཀར་མོ། མགྲིན་པ་དང་རྐང་པ་རིང་ལ་མདོག་དཀར་བའི་བྱ་ཞིག

རྒྱལ་མཚོག་ཚངས་དབྱངས་རྒྱ་མཚོས། བྱ་དེ་ཁྲུང་ཁྲུང་དཀར་མོ། །གཤོག་རྩལ་ང་ལ་གཡོར་

དང་། །ཐག་རིང་རྒྱང་ལ་མི་འགྲོ། ལི་ཐང་བསྐོར་ནས་སླེབས་ཡོང་། །ཞེས་གསུངས། འདི་མང་

པོས་སྐྱ་ཕྲེང་ཕྱི་མ་གང་དུ་འཁྲུང་བར་སྟོན་པའི་མ་འོངས་ལུང་བསྟན་ཡིན་ཟེར། བྱ་འདི་བསམ་

པ་བཟང་ལ་སྙིང་རྗེ་ཡང་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བའི་བྱ་ཞིག་སྟེ། སྔོན་ཁ་ནཊའི་ས་ཁུལ་ཞིག་ཏུ་དགུན་དུས་

གནམ་གཤིས་གྲང་དར་ཤིན་ཏུ་ཆེ་སྐབས་ཤིག་ལ། ཤ་སྦྲུག་ཅིག་འཁྱག་རོམ་དུ་ཚུད་ནས་ཤི་

ལ་ཁད་དུ་གྱུར་པར་མཐོང་ནས་སྙིང་རྗེས་མ་བཟོད་དེ། དེའི་ཉེ་འགྲམ་སོང་ནས་པར་རྒྱ་ཚུར་

རྒྱ་བྱེད་བཞིན་ཤ་སྦྲུག་དེ་མིས་བཏོན་མ་ཐེན་པར་བསྡད་ནས། བཏོན་ཐེན་པ་ན་བློ་བདེ་བདེ་

ལྟར་བྱས་ནས་ཕྱིན་སོང་། ཨ་ཙི་དུད་འགྲོ་ནི་འགྲོ་བ་མི་ལས་ཀྱང་བསམ་པ་བཟང་བ་འདུག

གནས་ཚུལ་འདི་ཕྱི་ལོ་༢༠༠༥-༡-༡༦ཉིན་གྱི་གཟུགས་མཐོང་བརྙན་འཕྲིན་ "ཨེ་ཅེན་ནལ"

"A Channel" ནང་གནས་ཚུལ་སྤེལ་སོང་།

ཁྲུང་ཁྲུང་དཀར་མོ། ཁྲུང་ཁྲུང་དང་འདྲ།

ཁྲོལ་ཁྲོལ། གནམ་ལ་བཏགས་ནས་ཐག་པ་སོགས་ཀྱི་སྣེ་མོར་ཕན་ཚུན་དུ་གཡོ་འགྱུལ་བྱེད་པའི་དོན།

དཔྱང་ཁྲོལ་དང་ཕལ་ཆེར་དོན་གཅིག གནམ་ལ་ཁྲོལ་ཁྲོལ་དུ་བཏགས་ཞེས་པ་ལྟ་བུ།

ཁྲུས་ཀྱི་མེ་ལོང་། ཁྲུས་གསོལ་དུ་ཁྲུས་ཀྱི་རྗེད་བུ་མཚོན་བྱེད་དུ་བུམ་ཆུ་ཅུང་ཟད་བླུགས། མེ་ལོང་

ལ་བུམ་ཆུས་འཕྲེད་དུ་རི་མོ་གཉིས་དང་། གྱེན་དུ་རི་མོ་གཉིས་ཏེ་རེའུ་མིག་དགུ་བྲིས་པའི་

དབུས་དང་ཕྱོགས་བཞིར་བུམ་ཆུས་ཐིག་ལེ་རེ་བྱ། དེ་ཡང་རེའུ་མིག་དགུས་ཁྲུས་ཁང་དགུ་

དང་། ཐིག་ལེ་ལྔས་ནི་རྒྱལ་བ་རིགས་ལྔ་མཚོན་པར་གསུངས། ཁྲུས་ཀྱི་མེ་ལོང་གི་དཔེ་རིས་

འདིར་འཇུག་བྱེད་དགོས།

ཁྲུས་བྱེད་པའི་ལྟུང་བྱེད། (འདུལ་བ) འབབ་ཞིག་པ་དགུ་བཅུའི་དྲུག་ཅུ་པ། ཁྲུས་བྱེད་པའི་ལྟུང་བྱེད་ཀྱི་

ངོ་ཧྲི་ནི། བཅས་ལྡན་དགེ་སློང་གིས་སྤྱར་བྲིས་བྱས་ནས་ཟླ་བ་ཕྱེད་མ་འདས་པར་འཛིག་རྟེན་ལ་གྲགས་པའི་ཚུས་བྲིས་བྱས་ཏེ་ལུས་ཕྱེད་ཁྱབ་པར་གྱུར་པའི་ལྟུང་བ་དངོས་གཞིའོ། །གླེང་གཞི་ནི། རྒྱལ་པོའི་ཁབ་ཏུ་དྲུག་སྡེས་མཐོ་འཚམས་པའི་སེམས་ཀྱིས་བྲིས་བྱས་པ་ལས་ལྟུང་བྱེད་དུ་བཅས་སོ། །དགག་བྱ་ནི་མ་དད་པ་བསྐྱེད་པའོ། །

ཁྲི། རྒྱ་གར་གྱི་འབྲུའི་རིགས་ཤིག རྒྱ་གར་བས་འདི་ལ་ "कोदी" གོ་དི་དང་། "जुवार" ཛུ་ཝར་ཟེར་ཞིང་། ཕྱི་རྒྱལ་བས་ millet ཟེར། འདིས་ལུས་བརྟས་པར་བྱེད་ཅིང་། ཡན་ལག་ཆག་གྲུགས་འབྱོར་བར་བྱེད་དོ། །འགྲེལ་པ་ཟླ་ཟེར་༼ གསོ་རིག་གོ་པ ༽༨༤ན༡ལས། དེ་ལ་ཁྲི་ནི་བརྟ་བྱེད་ལྟོ། །ལུས་ཀྱི་ཆག་གྲུགས་འབྱོར་བར་བྱེད། །ཅེས་བྱ་བ་ནི། དེ་ལ་རྩ་ཅན་གྱི་འབྲུ་དེ་རྣམས་ཀྱི་ནང་ནས་ཁྲི་ནི་ལུས་བརྟ་བར་བྱེད་པ་དང་། ལྟོ་བ་དང་ཡན་ལག་གི་ཆག་གྲུགས་འབྱོར་ཅིང་འཚོ་བར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །འདི་འབྲུའི་རིགས་ཙུང་ཟད་དམན་པ་ཞིག་དང་། རྒྱ་གར་གྱི་ཁྱིམ་ཚང་དཀྱུས་མ་དག་གིས་ཟ་བར་བྱེད་དོ། །དྲི་མེད་ཤེལ་ཕྲེང་༥༩ལས་ཀྱང་། ཁྲི་ནི་ལྟོ་བསིལ་ལྡན་པས་ཤ་བརྟས་བྱེད། །རུས་པ་ཆག་གྲུམ་གས་རྣམས་སྦྱོར་བར་བྱེད། །ཅེས་གསུངས།

ཁྲི་རྒོད། རི་སོགས་སུ་བདག་མེད་དུ་སྐྱེ་བའི་ཁྲིའི་རིགས། འདི་ཁྲི་ཞེས་པའི་འབྲུ་དེའི་རིགས་ཞན་པ་ཞིག་ཡིན། ཕྱི་རྒྱལ་བས་wild millet ཟེར། འགྲེལ་པ་ཟླ་ཟེར་༼ གསོ་རིག་གོ་པ ༽༨༤ན༣ལས། ཁྲི་རྒོད་མཆོག་ཏུ་འབྲུ་གཅོད་ཅིང་། །རིགས་ན་བསིལ་ལ་དུག་སེལ་ཡིན། །ཞེས་བྱ་བ་ནི། རྩ་ཅན་གྱི་འབྲུའི་ནང་ཁྲི་རྒོད་དེ། ཀོ་ཏྲ་བ་ནི་ཤིན་ཏུ་ཡང་འབྲུ་བ་གཅོད་ཅིང་། སྨྱུད་པའི་དང་ཚུལ་དང་། རིགས་ན་བསིལ་བ་སྟེ། ཕྱི་རོལ་དུ་བསྐུ་བ་ལ་སོགས་པ་ལ་སྦྱར་ན། རིགས་ན་བསིལ་བ་ཉིད་ཀྱིས་ཚ་བ་སེལ་བར་བྱེད་དོ། །དུག་སེལ་ཞིང་འཇོམས་པ་ཡིན་པས་ན། དུག་སེལ་ཡིན་ཞེས་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །ཁྲི་རྒོད་ནི། འབྲུ་རིགས་སྤྱུས་ཀ་ཞན་པ་ཞིག་ཡིན་ཏེ། མདོ་སྡེ་༼ ཏ་པ ༽ལས་བརྒྱ་པ་ཀུན་དགའ་བོའི་ལོ་རྒྱུས་འཆད་པའི་སྐབས་༣༨༧ན༧ལས། འབྲུ་རྣམས་ཀྱང་མ་རུང་བར་གྱུར་པས་སྨུ་གེ་འབྱུང་བར་འགྱུར་རོ། །སྨུ་གེ་བྱུང་ནས་མི་རྣམས་ཟས་སུ་ཁྲི་རྒོད་

ཟ་བར་འགྱུར་ཏེ། ཉམ་སྟོབས་ཆུང་ཞིང་གཟི་བརྗིད་ཆུང་བར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །ཁྲི་
མེད་ཤེལ་ཕྲེང་ ༥༤ ལས་ཀྱང་། ཁྲི་ཁྲོད་འབྲུ་གཙོད་དུག་སེལ་རེག་ན་བསིལ། །ཞེས་གསུངས།

ཁྲིམ་མེ། ལྷང་ལྷང་བ་ཞེས་པའི་དོན་དུ་བཤད།

ཁྲིལ། ཉེས་སྤྱོད་ལ་འཛེམས་ཟོན།

ཁྲིལ་བོར། ཁྲིལ་མེད། བོར་བ་ནི་འདིར་མེད་པའི་དོན་ཡིན།

ཁྲིལ་བོར་མེད། ཁྲིལ་མེད་མེད། འདི་ལས་ཁྲིལ་མེད་པ་ཞིག་མེད་ཅེས་པའི་དོན། སྒྲ་བཤད་ནི། ཁྲིལ་ནི་
ཉེས་སྤྱོད་ལ་འཛེམས་ཟོན་གྱི་མིང་ཡིན་ལ། དེ་བོར་བ་སྟེ་མེད་ཅེས་པའི་དོན་ནོ། །

ཁྲིལ་མེད་པ། 1 གཞན་ལ་འཛེམ་མེད་དུ་སྡིག་པ་ལ་འཇུག་པ། 2 ཉེ་ཉོན་ཉི་ཤུའི་བཅུ་གཉིས་པ་ནི།
དུག་གསུམ་གང་རུང་གི་ཆར་གཏོགས་གང་ཞིག ཁ་ན་མ་ཐོ་བས་གཞན་ལ་མི་འཛེམས་པས་
རབ་ཏུ་ཕྱེ་བའི་རིག་པའོ། །

ཁྲིལ་ཡོད། དགེ་བ་བཅུ་གཅིག་གི་གསུམ་པ་ནི། གང་ཞིག་གཞན་ནམ་ཆོས་རྒྱུ་མཚན་དུ་བྱས་ནས།
ཉེས་སྤྱོད་ལ་འཛེམས་པས་རབ་ཏུ་ཕྱེ་བའི་སེམས་བྱུང་། བྱེད་ལས་ནི། སྒོ་གསུམ་ཉེས་སྤྱོད་
ལས་སྡོམ་པའི་ལས་ཅན་ནོ། །གཞན་ནམ་ཆོས་རྒྱུ་མཚན་དུ་བྱས་ཞེས་པ་ནི། དེ་འདྲ་བྱས་ན་
བླ་མ་དཀོན་མཆོག་སོགས་གཞན་གྱིས་ཤེས་ན་མི་རུང་། ཆོས་དང་འགལ་ན་མི་རུང་སྙམ་དུ་
བསམས་ནས་ཉེས་སྤྱོད་ལས་ལྡོག་པའོ། །

ཁྲོ། ཟངས་ཀྱི་རིགས་ཤིག་སྟེ། ལི་ལས་རྒྱུ་ཆ་ཅུང་ཟད་ཞན་པ་ཞིག་གི་མིང་།

ཁྲོ་རྒྱལ་མི་གཡོ་བ། མི་གཡོ་བ་ལ་གཟིགས།

ཁྲོ་རྒྱལ་མི་གཡོ་བ་དཀར་པོ། མི་གཡོ་བ་དཀར་པོ་ལ་གཟིགས།

ཁྲོ་རྒྱལ་སྣེ་བ་བརྟེགས། དེའི་སྐུ་མདོག་སོགས་ཀྱི་ཁྱད་པར་ནི། སྐུ་མདོག་དུད་ཁ་དཀར་དམར་ཞལ་
གསུམ་པ། །ཕྱག་དྲུག་གཡས་ན་རྡོ་རྗེ་རྒྱ་གྲམ་དང་། །རྡོ་རྗེ་རྩེ་ལྔ་རྡོ་རྗེ་ལྕུགས་ཀྱུ་སྟེ། །གཡོན་ན་
རྡོ་རྗེ་དབྱུག་པ་རྡོ་རྗེ་ཞགས། །གསུམ་པས་རྡོ་རྗེ་སྡིགས་མཛུབ་མཛད་པའོ། །ཐོད་པ་སྐམ་པོའི་
ཐོད་དང་སེ་རལ་ཁ། །རློན་པ་ལྔ་བརྒྱའི་དོ་ཤལ་སྦྲུལ་གྱིས་བརྒྱན། །མི་ལྤགས་སྟོད་གཡོགས་

སྟག་ལྷུགས་ཤམ་ཐབས་གསོལ། །པད་ཉིར་ཞབས་གཉིས་བགྲད་པའི་སྟབས་ཀྱིས་བཞུགས། །ཁྲོ་རྒྱལ་སྐྲེ་བ་བརྩེགས་ལ་ཕྱག་འཚལ་ལོ། །སྔགས། ཨོཾ་ཧྲུར་ཀྲུཾ་མཧཱ་བྲ་ཊ་ཡ། ཧྲུར་ཙིཾ་ཧྲུར་ཀྲུཾ་བིམ་ལེ་ཨུ་ཙྪུཥྨ་ཀྲོ་དྷ་ཧཱུྃ་ཕཊ།

ཁྲོ་བཅུ། ཁྲོ་བོ་བཅུ་དང་འདྲ།

ཁྲོ་ཆུ། 1 ལྕགས་ཟངས་སོགས་བསྐོལ་ཞིང་བཞུས་པའི་ཁུ་བ། ཀླུ་སྒྲུབ་ཀྱི་བཤེས་སྤྲིངས་ལས། དེ་བཞིན་གཞན་དག་ཁྲོ་ཆུ་བཞུས་པ་ཡི། །ཁུ་བ་འབར་བ་འཁྲིགས་པ་ལྡུད་པར་འགྱིད། །ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །2 དངུལ་ཆུ།

ཁྲོ་ཕུ་བཀའ་བརྒྱད། དྲགས་པོ་བཀའ་བརྒྱུད་ཀྱི་ནང་གསེས་ཤིག་སྟེ། ཕག་མོ་གྲུ་པའི་སློབ་མ་རིན་པོ་ཆེ་རྒྱལ་ཚ་དང་ཀུན་ལྡན་རས་པ་སྐུ་མཆེད་ལས་བརྒྱུད་པའི་བཀའ་བརྒྱུད་པའི་གྲུབ་མཐའ་ཞིག

ཁྲོ་བ། ཁོང་ཁྲོ་ཆེར་འཕེལ་ཏེ་སེམས་རབ་ཏུ་འཁྲུག་པའི་གནས་སྐབས་ལ་ཁྲོ་བ་ཟེར། ཕུང་པོ་ལྔའི་རབ་བྱེད་ལས། ཁྲོ་བ་ནི་སེམས་རབ་ཏུ་འཁྲུག་པའོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །ཡང་ན། ཉེ་ཉོན་ཉི་ཤུའི་དང་པོ་ནི། ཁོང་ཁྲོའི་ཆར་གཏོགས་གང་ཞིག གནོད་པར་བྱེད་པའི་རྒྱུ་ཀུན་ནས་མནར་སེམས་ཀྱི་གཞི་དགུ་གང་རུང་ཉེ་བར་གནས་ན་གནོད་པར་བྱ་བར་འདོད་པའི་ཀུན་ནས་མནར་སེམས་པས་རབ་ཏུ་ཕྱེ་བའི་རིག་པའོ། །བྱེད་ལས་ནི། དངོས་སུ་གནོད་པ་བྱེད་པ་དང་། གནོད་པའི་ཐབས་ལ་སྦྱོད་པ་སོགས་ཀྱི་ལས་ཅན་ནོ། །ཀུན་ནས་མནར་སེམས་ཀྱི་གཞི་དགུ་ནི། བདག་ལ་གནོད་པ་བྱས་སོ། །བྱེད་དོ། །བྱེད་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་བདག་ལ་སྦྱར་བ་གསུམ། བདག་གི་གཉེན་ལ་གནོད་པ་བྱས་སོ། །བྱེད་དོ། །བྱེད་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་གཉེན་ལ་སྦྱར་བ་གསུམ། བདག་གི་དགྲ་ལ་ཕན་བཏགས་སོ། །འདོགས་པར་བྱེད་དོ། །འདོགས་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་དགྲ་ལ་སྦྱར་བ་གསུམ་སྟེ་དགུའོ། །

ཁྲོ་བ་དང་ཁོང་ཁྲོ་སོགས་ཀྱི་ཁྱད་པར། ཁོང་ཁྲོ་དང་ཁྲོ་བ་ཁོན་འཛིན་འཚིག་པ་རྣམ་པར་འཚེ་བ་བཅས་ཀྱི་ཁྱད་པར་ཞེས་པའི་ཐད་དུ་གཟིགས།

ཁྲོ་བོ་བཅུ། ༡ གཤིན་རྗེ་གཤེད། ༢ གཞན་གྱིས་མི་ཐུབ་པ། ༣ རྟ་མགྲིན། ༤ བདུད་རྩི་འཁྱིལ་བ། ༥

འདོད་རྒྱལ། ༦ དབྱུག་སྔོན་ཅན། ༧ སྟོབས་པོ་ཆེ། ༨ མི་གཡོ་བ། ༩ གཙུག་ཏོར་འཁོར་ལོས་བསྒྱུར་བ། ༡༠ རྡོ་རྗེ་ས་འོག་བཅས་སོ། །བགེགས་རྣམས་ཕྱོགས་བཅུར་འདུ་བས་ཁྲོ་བོ་ཡང་བཅུ་ཡིན་གསུང་ངོ་། །

ཁྲོ་བོ་བཅུ་གཅིག ༡ གནོད་མཛེས། ༢ གཤིན་རྗེ་གཤེད། ༣ གཞན་གྱིས་མི་ཐུབ་པ། ༤ རྟ་མགྲིན། ༥ བདུད་རྩི་འཁྱིལ་བ། ༦ འདོད་རྒྱལ། ༧ དབྱུག་སྔོན་ཅན། ༨ སྟོབས་པོ་ཆེ། ༩ མི་གཡོ་བ། ༡༠ གཙུག་ཏོར་འཁོར་ལོས་བསྒྱུར་བ། ༡༡ རྡོ་རྗེ་ས་འོག་དང་བཅུ་གཅིག་གོ།

ཁྲོ་བོ་འཇིག་རྟེན་གསུམ་རྒྱལ། ཧཱུྃ་མཛད་དང་འདྲ།

ཁྲོ་བོ་བཞི། གསང་འདུས་ལྷ་སོ་གཉིས་ཀྱི་ཡ་གྱལ་ཏེ། ༡ གཤིན་རྗེ་གཤེད། (ཡ་མཱནྟ་ཀྲྀ་ཏ) ༢ གཞན་གྱིས་མི་ཐུབ་པ། (པྲཛྙཱནྟ་ཀྲྀཏ) ༣ རྟ་མགྲིན། (པདྨཱནྟ་ཀྲྀ་ཏ) ༤ བགེགས་མཐར་བྱེད། (བིགྷྣཱནྟ་ཀྲྀ་ཏ) བཅས་སོ། །

ཁྲོ་བོའི་རྡོ་རྗེ། རྡོ་རྗེ་ནག་པོ་རྩ་རྩེ་རྣམས་སོ་སོར་གདེངས་པའི་རྡོ་རྗེ། དེ་ལ་རྩེ་གཅིག་པ་ནས་དགུ་པའི་བར་ཡོད་པར། པཎ་ཆེན་བློ་བཟང་ཆོས་རྒྱན་གསུང་།

ཁྲོ་བོའི་བཟླས་པ། ཁྲོ་བོའི་བཟླས་པ་ནི། སྔགས་རྣམས་དྲག་ཏུ་བཟླ་བའོ། །

ཁྲོན་པ། ཆུ་དོང་།

ཁྲོལ། འཁྲོལ་བའི་སྐུལ་ཚིག (འཁྲོལ) (བཀྲོལ) (དཀྲོལ) (ཁྲོལ) ལྟ་བུ། གོ་བ་བློངས་ཐུབ་པའི་དོན། གོ་དོན་བཀྲོལ་ནས་གོ་བའི་དོན། གོ་དོན་བཀྲོལ་ནས་ཁྲོལ་ཞེས་པ་ལྟ་བུ།

ཁྲོས་པའི་བཟླས་པ། ཁྲོས་པའི་བཟླས་པའམ་དྲག་པོའི་བཟླས་པ་ནི། རྩ་སྔགས་རང་གི་ཞལ་དུ་ཞུགས། སྐུའི་དབྱིབས་བརྒྱད་རྡོ་རྗེའི་ལམ་ནས་བརྒྱུད་ཡུམ་གྱི་པདྨར་འཛོན། ཡུམ་གྱི་དབུ་མའི་ལམ་ནས་བརྒྱུད་དེ་ཞལ་ནས་བྱུང་། རང་གི་ཞལ་དུ་ཞུགས་པར་བསྒོམས་ནས་ཡི་གེ་རྩུབ་ཅིང་དྲག་པའི་རྣམ་པ་ཅན་བསྒོམ་པའོ། །པཎ་ཆེན་བློ་བཟང་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན་གྱི་གསུང་ལ་གཞི་བྱས།

མཁན་ཆེན་ཆོས་སྐྱབས་བཟང་པོ། བྲ་གོར་མཁན་ཆེན་ཆོས་སྐྱབས་བཟང་པོའམ། སྐྱབས་མཆོག་དཔལ་བཟང་ཞུ་བ་དེ་ཡིན། དམ་པ་འདི་ནི་ཀུན་མཁྱེན་མཚོ་སྣ་བའི་དངོས་སློབ་ཡིན་ཞིང་།

ཛྷེ་ཙོང་ཁ་པ་ཆེན་པོས་དམ་པ་འདིའི་དྲུང་ནས་བཀའ་གདམས་གཞུང་པའི་ལམ་རིམ་གྱི་མན་ངག་ཆ་ཚང་གསན་པས་བཀའ་དྲིན་ཆེ་བའི་རྩ་བའི་བླ་མ་ཞིག་ཏུ་གྱུར་བཀུར་མཛད། ཛྷེ་ཙོང་ཁ་པ་ཆེན་པོར་བྱང་ཆུབ་ལམ་རིམ་ཆེན་མོ་རྩོམ་པའི་བསྐུལ་མ་མཛད་པ་པོ་ཡང་འདི་ཡིན།

མཁན་པོ། (འདུལ་བ) <ཤུ་པ་རྣམས> 1 བསྒྲུབ་བྱ་ཡུལ་གྱིས་མཁན་པོར་གསོལ་བ་ལན་གསུམ་བཏབ་པའི་མཐར་མཁན་པོར་ཁས་བླངས་པ། མཁན་པོའི་དོན་ཡིན། སཾ་སྐྲི་ཏའི་སྐད་དུ། ཤུ་པ་རྣམས་ཞེས་པ་སྐད་ཀྱི་བྱིངས་ཡིན་ཏེ། དེ་ནི་མཁན་པོ་ཙམ་ལ་འཇུག་གོ། ཤུ་པ་རྣམས་ཞེས་པ་དེ་ལ་སྦྲའི་རྐྱེན་བྱིན་པས། ཤུ་པ་རྣར། ཤུ་པ་ཡ་ཏསྐྱེ། ཤུ་པ་དེ་ཀ་ཏི་ཞེས་པ་སྐྱེ། རིམ་པ་བཞིན། ཉེ་བར་འཛིན་པ། ཉེ་སྒྲོར། ཉེ་བར་ལུང་འབོགས་པའི་དོན་གྱིས་ན་མཁན་པོ་ཞེས་བྱའོ། །ཞེས་མཚོ་ཊཱི་ཀ་ལས་གསུངས་པ་ལྟར་བགོད། བུ་རིན་པོ་ཆེའི་འདུལ་བའི་ལག་ལེན་གྱི་ཚོ་ག་དྲི་མ་མེད་པའི་ཕྲེང་བ་༤ བ༢ལས། མཁན་པོའི་དོན་ཡང་། འདིའི་ཐད་དུ་ཉེ་བར་སོང་སྟེ་གློག་པས་ན། མཁན་པོ་སྟེ། བསླབ་པ་རྣམས་གློག་པའམ། གློག་ཏུ་འཇུག་པས་ན་མཁན་པོ། དགག་སྒྲུབ་གནང་གསུམ་གསུམ་གྱི་བསླབ་པ་ཉེ་བར་ལུང་འབོགས་པའམ་སྟོན་པར་བྱེད་པ་དང་། ཕ་དང་བུའི་འདུ་ཤེས་ཀྱིས་བརྩེ་བས་དམན་པའི་གནས་སུ་ལྟུང་བ་ལས་ཉེ་བར་འཛིན་པ་དང་། དངོས་སུ་བསླབ་པ་རིན་པོ་ཆེ་ལ་ཉེ་བར་སྦྱོར། བརྒྱུད་ནས་མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་ལ་སྦྱོར་བར་བྱེད་པས་ན། མཁན་པོ་སྟེ། ཞེས་སོགས་གསུངས་སོ། །2 གྲྭ་ས་གྲྭ་ཚང་སོ་སོའི་ཆོས་ཕྱོགས་ཀྱི་དབུ་ཁྲིད་འདུལ་བ་ནས་བཤད་པའི་མཁན་པོའི་ངོ་ལྟ་བུའི་མིང་།

མཁན་པོར་འོས་པ། (འདུལ་བ) བརྟན་མཁས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་གཉིས་དང་ལྡན་པའི་དགེ་སློང་གང་ཞིག །ལས་ཀྱི་ཁ་སྐོང་དུ་འོས་པ་དེ། མཁན་པོར་འོས་པའི་མཚན་ཉིད།

མཁན་སློབ་ཆོས་གསུམ། མཁན་ཆེན་ཞི་བ་འཚོ། སློབ་དཔོན་པདྨ་འབྱུང་གནས། ཆོས་རྒྱལ་ཁྲི་སྲོང་ལྡེའུ་བཙན་དང་གསུམ་མོ། །

མཁན་སློབ་ཆོས་གསུམ་གྱིས་བསམ་ཡས་བསྲུང་བར་བཞག་པའི་སྲུང་མ། རྒྱལ་པོ་སྐུ་ལྔ། ཡུམ་ལྔ། བློན་པོ་ལྔ། ཉ་འདྲེན་ལྔ། བཤན་པ་ཡང་ལེ་ཕེར་རམ་གནོད་སྦྱིན་ཙི་ཙ་དམར་པོ་རྣམས་སོ། །རྒྱལ་

པོ་སྐུ་ལྷ་ནི། སྐུ་མོན་བུ་བུ་ཏ། གསུང་དགྲ་ལྷ་སྐྱེས་གཅིག ཐུགས་བརྒྱ་བྱིན་རྒྱལ་པོ། ཡོན་ཏན་གནོད་སྦྱིན་ཤིང་བྱ། འཕྲིན་ལས་དཔེ་ཧར་རྒྱལ་པོ་དང་ལྔའོ། །ཡུམ་ལྷ་ནི། སྐུ་བདུད་མོ་རོ་ལངས། གསུང་མཛེས་བྱེད་པདྨ་སྐྱེས། ཐུགས་ཤན་ཏིང་རོ་ཟན། ཡོན་ཏན་གསེར་གྱི་སྤྱི་གྲི་མ། འཕྲིན་ལས་བདུད་བཟང་སྨིན་དཀར་བཅས་སོ། །བློན་པོ་ལྷ་ནི། སྐུ་བྱ་ཁྲིད་སྤྲུན་གཅིག (འདི་བྱ་རུ) གསུང་རྡོ་རྗེ་གྲགས་ལྡན། (འདི་གནས་ཆུང) ཐུགས་བཀའ་ཡི་བྱ་རབ། ཡོན་ཏན་བྱ་རྒོད་ཐང་ནག (འདི་སྐྱོར་ལུང་ཆོས་སྐྱོང) འཕྲིན་ལས་སུ་ཏྲ་ནག་པོ། (འདི་ཐ་འོག་ཡིན་ཟེར་བས་བརྟག་པར་བྱ) ཞེས་གླིང་རྗེ་ལ་བླ་མ་གསུང་། རྟ་འདྲེན་ལྷའི་གྲངས་འདྲེན་དེ་རྟ་མི་གསལ་འདུག་པས་དཔྱད་པར་འཚལ་ལོ། །

མཁན་སློབ་བདུན། (འདུལ་བ) འདུལ་བ་ནས་བཤད་པའི་མཁན་པོ་གཉིས་དང་། སློབ་དཔོན་ལྔ་དང་བདུན་ནོ། །མཁན་པོ་གཉིས་ནི། རབ་བྱུང་གི་མཁན་པོ་དང་། བསྙེན་རྫོགས་ཀྱི་མཁན་པོ་གཉིས་སོ། །སློབ་དཔོན་ལྔ་ནི། དགེ་ཚུལ་གྱི་སློབ་དཔོན། གསང་སྟེ་སྟོན་པའི་སློབ་དཔོན། ལས་བྱེད་པའི་སློབ་དཔོན། གནས་སྦྱིན་པའི་སློབ་དཔོན། ཀློག་པའི་སློབ་དཔོན་དང་ལྔའོ། །དགེ་ཚུལ་གྱི་སློབ་དཔོན་གང་ཞེ་ན། །གང་གིས་སྐྱབས་སུ་འགྲོ་བ་དང་། བསླབ་པའི་གཞི་དག་བྱིན་པ་ཡིན་ནོ། །གསང་སྟེ་སྟོན་པ་གང་ཞེ་ན། གང་གིས་གསང་སྟེ་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །ལས་བྱེད་པ་གང་ཞེ་ན། གང་གིས་གསོལ་བ་དང་བཞིའི་ལས་ཀྱིས་ལས་བྱས་པ་ཡིན་ནོ། །གནས་སྦྱིན་པའི་སློབ་དཔོན་གང་ཞེ་ན། གང་གི་དྲུང་དུ་ཞག་གཅིག་ཙམ་ཡང་གནས་པས་འདུག་པ་ཡིན་ནོ། །ཀློག་པའི་སློབ་དཔོན་གང་ཞེ་ན། གང་ལས་ཚིག་བཞི་པའི་ཚིགས་སུ་བཅད་པ་ཙམ་ཡང་ལན་གསུམ་དུ་བཟླས་ཏེ་བཟུང་བ་ཡིན་ནོ། །མཁན་སློབ་བྱུང་ཚུལ་ནི། སྔོན་ཆོག་གི་སྐབས་སུ་རབ་བྱུང་དང་བསྙེན་རྫོགས་བསྒྲུབ་པ་ན་མཁན་སློབ་མེད་པར་དགེ་འདུན་ཙམ་གྱིས་བསྒྲུབས་པར་བྱས་པས། དགེ་སློང་རྣམས་ལེགས་པར་མ་སྦྱངས་པ་དང་། གོས་ལེགས་པར་མ་བགོས་པ་དང་། སྤྱོད་ལམ་ཚུལ་བཞིན་མ་བྱས་པ་ལ་སོགས་པས་ཁྱིམ་པ་རྣམས་མ་དད་པར་གྱུར་ནས་འཕྱ་བར་བྱས་པ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་དགེ་སློང་ནད་པ་ནད་གཡོག་མེད་པར་ཤི་བ་ལ་བརྟེན་ནས་

ད་ལྟར་གྱི་ཚེ་གའི་སྐབས་སུ་མཁན་སློབ་གྱིས་རབ་བྱུང་དང་བསྙེན་རྫོགས་བསྒྲུབ་པར་གནང་ངོ་། །འདུལ་བ་ལུང་གཞི་ལ་གཞི་བྱས་ཏེ་བཀོད་དོ། །

མཁའ་འགྲོ། 1 མཁའ་འགྲོ་མ། 2 ལྷའི་མིང་། 3 ཉི་མ། 4 བྱའི་རིགས་སྤྱིའི་མིང་།5 མདའ་བཅས་ལ་འཇུག་པར་བཤད།

མཁའ་འགྲོ་མ། <ḍཱ་ཀི་ནཱི> 1 ཆོས་ཀྱི་རྟོགས་པ་མཐོན་པོར་སོན་པའི་བུད་མེད། རྟོགས་པ་མཐོན་པོའི་རྣལ་འབྱོར་མ། གྲུབ་པའི་རྣལ་འབྱོར་མ། ཨོ་རྒྱན་སོགས་ཀྱི་ཞིང་སྐྱེས་ཀྱི་བུད་མེད། དཔེར་ན་ནཱ་རོ་པའི་ལྷམ་སྲིང་མཁའ་འགྲོ་མ་ "ནི་གུ་མ" ལྟ་བུ། བྱེ་བྲག་རྟོགས་བྱེད་འབྲིང་པོ་༡༥༥རྒྱབ་གཟིགས་ཡིག་ཕྲེང་༥པ་ལས། ḍཱ་ཀི་ནཱི་ཞེས་བྱ་བ་ "ཌཱ་ཀི་ནཱི་ཡཱ་མི་གཏོ" ཞེས་བྱ་སྟེ། སྔགས་གྲུབ་པ་ནམ་མཁའ་ལ་འགྲོ་བ་ལ་སོགས་པ་རྫུ་འཕྲུལ་ཐོབ་པའི་མིང་སྟེ། མཁའ་འགྲོ་མ་ཞེས་བྱ། ཞེས་གསུངས། བུ་སྟོན་རིན་པོ་ཆེའི་སམྦུ་ཊའི་འགྲེལ་པ་སྙིང་པོའི་དེ་ཁོ་ཉིད་གསལ་བར་བྱེད་པ་༤༢༣ན༦ལས། མཁའ་འགྲོ་མའི་སྐད་དོད་ḍཱ་ཀི་ནི་ཞེས་པ་ལ། ḍ་ནི་མཁའ་ཡིན་ལ། ཨ་ཀི་ནི། བྲིངས་ལ་ཨག་ཨག་གྱུ་གྱུར་འགྲོ་བ་ལའོ་ཞེས་འདོན་པས་ནམ་མཁའ་ལ་ཐམས་ཅད་ནས་ཐམས་ཅད་དུ་གྱུ་གྱུར་འགྲོ་བའི་ངང་ཚུལ་ཅན་ཡིན་པས། མཁའ་འགྲོ་མ་སྟེ། རྫུ་འཕྲུལ་གྱི་ལུས་དཔག་ཏུ་མེད་པ་ཅིག་ཅར་ཐམས་ཅད་དུ་འགྲོ་བ་སྟེ། ཞེས་གསུངས་སོ། །2 དག་ཞིང་དུ་བཞུགས་པའི་ལྷ་མོ། 3 ངན་སྔགས་ཤེས་ཤིང་མི་ཤ་ཟ་བ་སོགས་བྱེད་པའི་འཇིགས་སྣང་བྱེད་ཡུལ་གྱི་བུད་མེད་གཏུམ་མོ་མ་རུང་བའི་མཐར་ཐུག་ཅིག་ལ་ངོས་འཛིན་བྱེད། སྤྱོད་འཇུག་ལས། མཁའ་འགྲོ་སྲིན་པོ་ལ་སོགས་པ། །སྙིང་རྗེའི་སེམས་དང་ལྡན་གྱུར་ཅིག། ཅེས་དང་། དགེ་འདུན་ཆོས་འཕེལ་གྱི་རྒྱལ་ཁམས་རིག་པས་བསྐོར་བའི་གཏམ་རྒྱུད་གསེར་གྱི་ཐང་མ་ལེ་ཚན་བཅུ་པ་ལས་ཀྱང་། བུད་མེད་མཁའ་འགྲོ་མ་མང་བའི་གཏམ་ནི་གྲོང་ཀུན་ཏུ་གྲགས་ཆེ། ལྷག་པར་མ་ཊི་ཀཱཎྜ་བྱ་བའི་གྲོང་དེར་མཁའ་འགྲོ་མང་ཟེར་ནས་འགྲོ་བ་ལ་ཡང་འཇིགས་པར་བལྟ། མཁའ་འགྲོ་མ་ནི་རང་རེའི་སེམས་ལ་འཆར་ཚུལ་དང་ཡེ་མི་འདྲ། བུད་མེད་ངན་སྔགས་ཤེས་ཤིང་མི་ཤ་ཟ་བ་སོགས་བྱེད་པའི་མ་རུང་མཐར་ཐུག་ཅིག་ལ་འདོད།

སྔོན་གྱི་ལོ་ཙཱ་བ་རྣམས་ཌཱ་ཀི་ནི་བྱ་བའི་ཚིག་དེ་ཕྲ་མེན་མར་བསྒྱུར། ཡ་མཚན་པ་སྒྲོད་འཇུག་ཏུ། བྱེད་པ་དེ་བཞིན་སྲིན་པོ་རྣམས། །བྱ་བར། ཌཱ་ཀིནསཧྣ་ཀ་སསྐྲྀ་ཏྲ་སོགས་བྱུང་བས། དེ་ན་བྱེད་ནི་ངན་སྔགས་ལ་གྲགས་པས་བྱེད་མ་ནི་ངན་སྔགས་བྱེད་པའི་བུད་མེད་དང་། དེར་ཌཱ་ཀི་ནི་བྱ་བ་བསྒྱུར་འདུག མཁའ་འགྲོ་མ་བྱ་བ་འཇིག་རྟེན་དུ་ངན་པར་གྲགས་ཀྱང་སྔགས་ཀྱི་གྲོགས་མཆོག་ཏུ་གྱུར་པ་ནི་ཤིན་ཏུ་ཡང་ངོས་པ་ཡིན། འདི་ཙམ་དུ་མ་ཟད་ཀྱི་གདོལ་བ་མོ་དང་། ཉ་མ་མོ་སོགས་ཕྱུག་རྒྱའི་མཚན་དུ་བསྟན་ཅིང་། ཙཎྜ་ལི་སོགས་ཟ་ཆད་ལ་ཤིན་ཏུ་བསྔགས་པས་སོ། །ཞེས་གསལ།

མཁའ་མཉམ་མ། རྒྱན་དྲུག་མཆོག་གཉིས་ཀྱི་བསྟོད་པ་མཁའ་མཉམ་མ་ཞེས་བྱ་བ་འདི། (རྗེ་ཙོང་ཁ་པ་ཆེན་པོའི་བླ་མའི་གཙོ་བོ་ས་སྐྱའི་མཁས་གྲུབ་ཆེན་པོ) རྗེ་བཙུན་རེད་མདའ་བ་གཞོན་ནུ་བློ་གྲོས་ཀྱིས་མཛད།

མཁའ་སྣང་། ནམ་མཁའི་འོད་དེ། མཁའ་སྣང་མེ་ཁྱེར་དང་འདྲ། སྒྲ་བཤད་ནི། ནམ་མཁའི་སྣང་བའམ་འོད་ཅེས་བྱ་བའི་དོན་ནོ། །

མཁའ་སྣང་མེ་ཁྱེར། སྲིན་འབུ་མེ་ཁྱེར་དང་། མེ་ཁྱེར་ཡང་ཟེར། སྲིན་འབུ་མེ་ཁྱེར་ལ་གཟིགས།

མཁའ་སྤྱོད། ལྷ་སྤྱིའི་མིང་དུ་བཤད།

མཁའ་སྤྱོད་མ། 1 ལྷ་མོ། 2 རྗེ་བཙུན་རྡོ་རྗེ་རྣལ་འབྱོར་མའི་མཚན་གྱི་རྣམ་གྲངས་ཤིག

མཁའ་དབྱིངས། 1 ནམ་མཁའི་དབྱིངས། ནམ་མཁའི་དཀྱིལ། ནམ་མཁའི་ཀློང་། ནམ་མཁའི་མཐོངས་རྣམས་དོན་གཅིག 2 མོ་མཚན་ནམ། མོ་མཚན་གྱི་སྦུབས་སྟོང་། རྗེའི་གསང་འདུས་སྨོན་ལམ་ལས། མཁའ་དབྱིངས་རྡོ་རྗེ་སྦྱོར་བའི་སྦྱར་བ་ཡིས། །ཙཎྜ་ལི་ཡིས་བཞུས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས། །ཨ་བ་དྷཱུ་ཏཱིའི་རྒྱུན་ལམ་ནས་འོངས་པ། །ཤེས་རབ་པདྨའི་ཟེ་འུ་འབྲུར་སོན་པ་ལས། །འབྲུངས་པའི་རྟེན་དང་བརྟེན་པའི་དཀྱིལ་འཁོར་གྱིས། །སྤྲུལ་པའི་སྤྲིན་གྱིས་ནམ་མཁའི་ཁྱོན་བཀང་སྟེ། །སྣོད་བཅུད་ཞིང་ཀུན་སྦྱོང་མཛད་པའི། །དཀྱིལ་འཁོར་རྒྱལ་མཆོག་མྱུར་དུ་འགྲུབ་པར་ཤོག །ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

མཁའ་ལམ་པ། ཉི་མའི་མིང་དུ་བཤད།

མཁའི་དུ་བ། ཆར་སྤྲིན་གྱི་མིང་དུ་བཤད།

མཁར། 1 ཁང་པ། 2 ཚང་། དཔེར་གྲོག་མཁར་ཞེས་པ་ལྟ་བུ།

མཁར་སིལ། འཁར་བསིལ་ལ་གཟིགས།

མཁས་གྲུབ། རྒྱལ་བའི་གསུང་རབ་ཀྱི་དོན་ལ་ཐོས་བསམ་གྱིས་སྒྲོ་འདོགས་ལེགས་པར་ཆོད་ཅིང་། རང་རྒྱུད་དུལ་ལ་ལྷ་སྒོམ་འབྲུལ་བྲལ་གྱི་གདེངས་དང་ལྡན་པའི་སྐྱེས་བུ་ལ་ཟེར་ཏེ། ལྷུང་སྐྱ་རོལ་པའི་རྡོ་རྗེས། ཐོས་བསམ་ཕྱོགས་སུ་མ་སོང་ཞིང་། །གཞུང་ལུགས་གདམས་པར་ཤར་བ་ཡིས། །མཉན་འོས་རིགས་པའི་ལམ་སྟོན་བ། །དེ་ཉིད་ལ་ནི་མཁས་པ་ཟེར། །ཉོན་མོངས་དབལ་ནི་ཆོག་པ་དང་། །རང་དང་གཞན་རྒྱུད་འདུལ་བར་ནུས། །ལྷ་སྒོམ་འབྲུལ་བྲལ་གདེངས་ལྡན་པ། །དེ་ཉིད་ལ་ནི་གྲུབ་པ་ཟེར། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

མཁས་གྲུབ་ཁྱུང་པོ་རྣལ་འབྱོར། བཀའ་བརྒྱུད་པ་ལ་མཁས་གྲུབ་ཁྱུང་པོ་རྣལ་འབྱོར་ལས་བརྒྱུད་པ་ཤངས་པ་བཀའ་བརྒྱུད་དང་། མར་པ་ལོ་ཙྪ་བ་ཆོས་ཀྱི་བློ་གྲོས་དང་དྭགས་པོ་ལྷ་རྗེ་ནས་བརྒྱུད་པའི་དྭགས་པོ་བཀའ་བརྒྱུད་གཉིས་ཡོད་པ་ལས། ཤངས་པ་བཀའ་བརྒྱུད་ཀྱི་སྲོལ་གཏོད་པ་པོ། ཕྱི་ལོ་༩༧༨ལོར་སྟེ་མོ་ར་མངས་སུ་ཡབ་སྟག་སྐྱེས་དང་། ཡུམ་བཀྲ་ཤིས་སྐྱིད་ཀྱི་སྲས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས་ཤིང་། ཕྱི་ལོ་༡༡༢༧ལོར་སྐུ་གཤེགས། མཁས་གྲུབ་ཆེན་པོ་འདི་ཐོག་མར་བོན་དང་། དེ་ནས་རྙིང་མ། དེ་ནས་གསང་སྔགས་གསར་མར་ཞུགས་པ་གསུངས་ཏེ། ཞ་བོད་ཁ་པ་བདེ་ཆེན་སྙིང་པོའི་མདོ་སྔགས་ཀྱི་དྲིས་ལན་༡༡བ༢ལས། སྔོན་མཁས་གྲུབ་ཁྱུང་པོ་རྣལ་འབྱོར་ཀྱང་དང་པོ་བོན། དེ་ནས་བོན་བཞག་སྔེ་རྙིང་མ། དེ་ནས་རྙིང་མ་སྔེ་སྔགས་གསར་མ་མཛད་པ་རྣམ་ཐར་ན་གསལ། ཞེས་གསལ།

མཁས་གྲུབ་ཁྱུང་པོ་ལྷས་པ། ཁྱུང་པོ་ལྷས་པ་ལ་དང་དོན་འདྲ། ཁྱུང་པོ་ལྷས་པ་ལ་གཟིགས།

མཁས་གྲུབ་དགེ་ལེགས་དཔལ་བཟང་གི་གསུང་འབུམ་དཀར་ཆག ༼ ཀ་པར ༽ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་ཊཱི་ཀ་རིགས་པའི་རྒྱ་མཚོ། ཚད་མ་སྡེ་བདུན་ཡིད་ཀྱི་མུན་སེལ། ཚད་འབྲས་ཀྱི་རྣམ་བཤད་

ཆེན་མོ། ༼ཁ་པར༽ ཕར་ཕྱིན་རྟོག་གེའི་སྣང་བ། དབུ་མ་སྟོང་ཐུན་ཆེན་མོ་སྐལ་བཟང་མིག་འབྱེད། འདུས་པའི་བསྐྱེད་རིམ་ཟུར་བཤད། ཀྱི་རྡོར་ལ་ལུས་དཀྱིལ་མེད་པ་ལས་འཕྲོས་པའི་རྩོད་ལན་གནམ་ལྕགས་འཁོར་ལོ་ངོས་ལེན། རྗེ་ཙོང་ཁ་པ་ཆེན་པོའི་རྣམ་ཐར་དད་པའི་འཇུག་ངོགས། གསང་བའི་རྣམ་ཐར་རིན་ཆེན་སྙེ་མ། མཁས་གྲུབ་པ་རང་གི་རྣམ་ཐར་གཟིགས་པ་ལྡ་ལྡན། (མཁས་གྲུབ་རྗེའི་སློབ་མ་གསང་མདའ་བ་ཆོས་ལྡན་རབ་འབྱོར་གྱིས་མཛད) ༼ག་པར༽ སྡོམ་གསུམ་རྣམ་བཞག་ཐུབ་བསྟན་བྱེ་དོར། རྒྱུད་སྡེ་སྤྱི་ཡི་རྣམ་བཞག གསང་འདུས་བསྐྱེད་རིམ་དངོས་གྲུབ་རྒྱ་མཚོ། གསང་འདུས་ཀྱི་ཞི་རྒྱས་སྦྱིན་སྲེག གསང་འདུས་འཇམ་རྡོར་རམ་ཡེ་ཤེས་ཞབས་ལུགས་སུ་གྲགས་པའི་སྒྲུབ་ཐབས་རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་མཛད་པ་འཇམ་དབྱངས་དགོངས་གསལ་གྱི་ལྷན་ཐབས། གསང་འདུས་འཕགས་ལུགས་ཀྱི་ཚོ་གའི་ལྷན་ཐབས། གསང་འདུས་རྫོགས་རིམ་གྱི་དྲིས་ལན། བདེ་མཆོག་ལཱུ་ཧི་པའི་ལུགས་ཀྱི་དཀྱིལ་ཆོག་བདེ་ཆེན་ཆོས་སྐྱོང་གིས་ཁ་བསྐང་བ། ཡང་འཇིགས་བྱེད་ཀྱི་བསྐྱེད་རིམ་གསུམ་པའི་འགྲེལ་པ་རྒྱ་ཆེར་བཤད་པ་ཁམས་གསུམ་རྣམ་རྒྱལ། འཇིགས་བྱེད་ཀྱི་སྲུང་འཁོར་བསྡུས་པ་དང་སྦྱིན་སྲེག་བསྡུས་པ་དང་། འཇིགས་བྱེད་ཀྱི་ཕྱོགས་སྐྱོང་གི་དབྱེ་བ། སྤྱན་འདྲེན་འཇམ་དཔལ་རང་བཞིན་མའི་འགྲེལ་པ། དམ་ཅན་ཆོས་རྒྱལ་གྱི་ལས་གསུམ་རྣམ་བཞག དེ་ཡི་གཏོར་ཆོག་བཅས་སོ། །༼ང་པར༽ ཀྱཻ་རྡོ་རྗེ་རྒྱུད་བརྟག་པ་གཉིས་པའི་འགྲེལ་པ་མཁའ་འགྲོའི་གསང་མཛོད། ཀྱཻ་རྡོ་རྗེའི་སྒྲུབ་ཐབས་དང་དཀྱིལ་ཆོག་སྦྲགས་པ་བདེ་ཆེན་འཇུག་ངོགས། དེ་ཡི་མཆོད་ཕྲེང་། སྨོན་ཤིས་དང་བཅས་པ། ལྷ་ཁྲིད་མུན་སེལ་སྒྲོན་མེ། (དོགས་གཅོད། འདི་སྤར་མ་འགའ་ཞིག་ལ་གསལ་ལ་འགའ་ཞིག་ན་མི་གསལ་ལོ། །འོན་ཀྱང་སྐུ་འབུམ་སྤར་མའི་གསུང་འབུམ་༼ང་པར༽སྣང་བ་ལྷར་འདེར་བཅུག་གོ། རྗེ་གུང་ཐང་པས་མཛད་པའི་རྗེའི་བསྟོད་པ་དོན་ལྡན་མའི་འགྲེལ་པར། མཁས་གྲུབ་རྗེའི་ལྷ་ཁྲིད་ཆེན་མོ་ཞེས་འབྱུང་བ་དེ། འདི་ཉིད་ཞུ་བ་ཡིན་ནོ) ༼ཅ་པར༽དཔལ་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོའི་འགྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད་ཀྱི་ཊཱི་ཀ་དེ་ཉིད་སྣང་བ་མཇུག་ཁམས་ནག་ཤོད་སྦྱད་མདའ་དགོན་ཕུག་འདེགས་པ་པོ་མདའ་རིས་ཞང་ཞུང་པ་ཆོས་དབང་གྲགས་

པས་ཁ་བསྐང་བ་ཚར་གཅིག ཡང་རྗེ་བློ་གྲོས་ཆོས་སྐྱོང་གིས་ཁ་བསྐང་བ་ཚར་གཅིག་དང་གཉིས་ཡོད། དཔལ་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོའི་སྐུ་གསུང་ཐུགས་ཡོངས་རྫོགས་སྒྲུབ་ཐབས་པད་དཀར་ཞལ་ལུང་། མཆོད་པའི་ཚོ་ག་ཀུན་བཟང་མཆོད་སྤྲིན། དཀྱིལ་ཆོག་དགོངས་པ་རབ་གསལ། ཐིག་རྩ་དང་བཅས། ༼ ཆ་པར ༽ དུས་འཁོར་ལུགས་མདོ་སྔགས་བསྟན་རྩིས། རྒྱལ་འགྱུར་རྒྱུད་འཛམ་དཔལ་གསང་ལྡན་གྱི་སྒྲུབ་དཀྱིལ། གསུང་ཐོར་བུ་རྣམས་ཕྱོགས་གཅིག་ཏུ་དྲིལ་བ་མཇུག་ཏུ་རྒྱལ་འགྱུར་རོལ་པའི་དགའ་སྟོན་ཞེས་པ་རྫོ་དྲིལ་སོགས་ཀྱི་ཆ་ཚད་བཤད་པ། གསུང་ཐོར་བུ་སྤྱར་ལ་མེད་པར་སྔགས་རིམ་ལྔན་ཐབས་རྒྱུད་སྡེ་བཞིའི་རྣམ་བཞག་སྟོན་པ་རྣམས་སོ། །དཔལ་སྨྱུར་མཛད་ཡེ་ཤེས་མགོན་པོ་ཕྱག་དྲུག་པའི་བེ་ཅུ་བུམ་གསར་བསྒྲིགས་གནང་ཞིང་མན་ངག་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་ཤོག་དྲིལ་བཅུ་གསུམ། མགོན་པོ་ཕྱག་དྲུག་པའི་བསྙེན་སྒྲུབ་ལས་གསུམ་ཆེ་ཆུང་གཉིས། དེ་ཡི་གཏོར་ཆོག་བསྟོད་བསྐུལ་དང་བཅས་པའོ། །དེར་མ་ཆུད་པ་ཤོག་གྲིལ་རིམ་གཉིས་གསོ་ཐབས། གནོད་སྦྱིན་ཀྵེ་ཏྲ་པཱ་ལ་སྦྲགས་སྒྲུབ། ཕྱག་དྲུག་པའི་བརྒྱུད་འདེབས་རྣམས་སོ། །དཔལ་མགོན་ཞལ་བཞི་པའི་གཏོར་འབུལ་ཐུགས་བསྐང་བའི་རིམ་པ་དང་། དེ་ཡི་བསྟོད་པ་གླུ་སྒྲུབ་ཀྱིས་མཛད་པ་ལ་མཆན་བུ་དང་བཅས་པ་རྣམས་སོ། །

མཁས་གྲུབ་རྗེའི་ལྷ་ཁྲིད་ཆེན་མོ། (དབུ་མ) ལྷ་ཁྲིད་སྨུན་སེལ་སྒྲོན་མེ་ཞེས་བྱ་བ་དེའི་མིང་ཡིན། རྗེ་གུང་ཐང་པས་མཛད་པའི་རྗེའི་བསྟོད་པ་དོན་ལྡན་མའི་འགྲེལ་པར། མཁས་གྲུབ་རྗེའི་ལྷ་ཁྲིད་ཆེན་མོ་ལས་ཞེས་ལན་མང་དུ་འབྱུང་བ་དེ། གོང་དུ་བཤད་པའི་ལྷ་ཁྲིད་སྨུན་སེལ་སྒྲོན་མེ་ལ་ངང་ལ་ཟེར་བ་ཡིན་ནོ། །ལྷ་ཁྲིད་སྨུན་སེལ་སྒྲོན་མེ་འདི་ཡང་། སྤྱར་མ་འགའ་ཞིག་ལ་ཡོད་ལ་འགའ་ཞིག་ན་མི་སྣང་ངོ་། །

མཁས་གྲུབ་རིན་པོ་ཆེའི་དམ་བཅའ་བཅུ། ༡ ཆོས་ལྡན་གྱི་དམིགས་བསལ་རེ་རེ་ཙམ་མ་གཏོགས་པའི་སྐབས་གང་དུ་ཡང་། དམག་དང་། ཆོམ་རྐུན། རྒྱལ་པོའི་གཏམ་ལ་སོགས་པའི་འདུ་འཛིའི་གཏམ་གྱི་སྒྲོར་བ་ཙུང་ཟད་ཀྱང་མི་བགྱི་བ་ནི། དམ་བཅའ་དང་པོའོ། །༢ ཀུན་སློང་སྐྱོན་ཆགས་པའམ། ལུང་དུ་མ་བསྟན་པ་རྣམ་པར་མ་བརྟགས་པའི་སེམས་ཀྱིས་བསླང་བ་

ཡང་རུང་སྟེ། དེ་ཉིད་ཀྱི་ཉེས་པ་སེལ་བའི་ཆོས་ལྡན་གྱི་ཆེད་དུ་ཕན་པར་འདོད་པ་འབའ་ཞིག་གིས་བརྗོད་རིགས་པའི་ཚིག་གིས་བརྗོད་པ་མ་གཏོགས། རང་ལས་རྒྱུད་ཐ་དད་པའི་གང་ཟག་དམིགས་ཀྱིས་བསལ་བའི་མིང་གིས་སྨོས་ཏེ། དེའི་སྒོ་གསུམ་གྱི་སྐྱོན་ཕྲ་མོ་ཙམ་ཡང་ཚིག་ཏུ་བརྗོད་པར་མི་བགྱི་བ་ནི། དམ་བཅའ་གཉིས་པའོ། །༣ གལ་ཏེ་རང་ལ་སེམས་རྒྱུད་ཅུང་ཟད་ཙམ་ཡང་འཁྲུག་པའི་ཉེས་པ་མི་འདྲེན་ཞིང་། གཞན་ལ་ཐབས་ངེས་ངེས་པར་ཕན་ཞིང་ཡིད་ཆེས་པའི་སྐབས་མ་གཏོགས་པ་རང་ལས་རྒྱུད་ཐ་དད་པའི་སེམས་ཅན་དང་། དེ་ལས་གཞན་སེམས་ཅན་མ་ཡིན་པ་ཡུལ་དུ་བྱས་པའང་རུང་སྟེ། རྩུབ་མོའི་ཚིག་ཅུང་ཟད་ཙམ་ཡང་སྨྲ་བར་མི་བགྱིད་པ་ནི། དམ་བཅའ་གསུམ་པའོ། །༤ གང་གི་ཚེ་ཆོས་ལྡན་གྱི་བྱ་བའི་ཆེད་དུ་དྲན་ཤེས་ཉེ་བར་བཞག་སྟེ་ངེས་པར་བརྟག་དགོས་པའི་གནས་ལ་སེམས་པ་མ་གཏོགས་པ། གཉེན་བཤེས་དང་སྙེད་བཀུར་འདུ་འཛི་ཆགས་སྡང་སོགས་ཀྱི་གནས་ལ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་ཉོན་མོངས་པ་དང་འདྲེས་པའི་སེམས་ཀྱིས་བརྟག་པར་མི་བགྱི་བ་ནི། དམ་བཅའ་བཞི་པའོ། །༥ གང་གི་ཚེ་ནད་དང་ལམ་ལ་སོགས་པ་ཏ་ཅང་དུབ་པའི་སྐབས་མ་གཏོགས་པར་དགེ་བའི་སྦྱོར་བའི་སྐབས་གང་གི་ཚེ་ཡང་། ཉལ་བ་དང་། འཁྲིས་པ་དང་། བྲེ་མོའི་གཏམ་དང་། བཟའ་བཏུང་ཏ་ཅང་བསྟེན་པ་སོགས་ཀྱིས། ཆོས་ལྡན་གྱི་དགོས་པ་མེད་ཅིང་ལེ་ལོ་སྐྱེ་བ་མཐོང་བཞིན་དུ་འཕྲོ་མི་གཅོད་ཅིང་། དང་དུ་ལེན་པ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མི་བྱ་བ་ནི། དམ་བཅའ་ལྔ་པའོ། །༦ བདག་ལ་ཇུས་དེ་བདོག་ཅིང་དེ་གང་ཟག་དེ་ཉིད་ལ་བྱིན་ན་བདག་གི་དགེ་བའི་བྱ་བ་ཉམས་པའི་རྐྱེན་དང་། འཕེལ་བའི་གེགས་སུ་འགྱུར་བའམ། ཡུལ་དེ་ལ་གནོད་པར་འགྱུར་བར་ངེས་པའམ་ཆོས་ལྡན་གཞན་དང་ཡུལ་གཞན་ལ་བསྔོས་ཟིན་པ་མ་གཏོགས། གང་ཡང་རུང་བས་ཡོ་བྱད་བཟང་ངན་ཅི་འདྲ་ཞིག་སློང་ཡང་སེར་སྣའི་བློས་མི་སྟེར་བ་སྤྱངས་ཏེ། དེ་མ་ཐག་ཏུ་དགའ་བའི་སེམས་ཀྱིས་བྱིན་ནས་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཏུ་བསྔོ་བ་ནི། དམ་བཅའ་དྲུག་པའོ། །༧ གང་གི་ཚེ་བདག་གམ་གཉེན་བཤེས་ལོངས་སྤྱོད་འཁོར་གཡོག་སོགས་གང་ཡང་རུང་བ་ལ་སུ་ཡང་རུང་བས་ཅི་ཡང་རུང་བའི་གནོད་པ་དང་། མི་སྙན་པ་བརྗོད་པ་དང་།

མཚང་འབྲུ་བ་དང་། སྲོག་གཅོད་པའི་བར་དུ་བྱེད་པ་ཐམས་ཅད་ལ་དང་པོ་ཁོང་འཁྲུག་པ་དང་། རྗེས་སུ་འཁོན་དུ་འཛིན་པ། ལུས་ངག་གི་རྣམ་པར་འགྱུར་བ་ཁྲ་མོ་ཡན་ཆད་འབད་པས་འགག་ཅིང་། ཉུང་ཟད་ཀྱང་དང་དུ་མི་ལེན་པ་ལ་ཅི་ནས་ཀྱང་དེ་ཉིད་ལ་ལན་དུ་དངོས་བརྒྱུད་གང་ཡང་ཟུང་བའི་སྒོ་ནས་ཕན་གདགས་པའི་བློ་བསྐྱེད་ཅིང་སྨོན་ལམ་གདབ་པ་ནི། དམ་བཅའ་བདུན་པའོ། །༨ བདག་ཉིད་ཀྱིས་དབང་ཁྲིད་ལུང་མན་ངག་བསྟན་པ། མདོ་རྒྱུད་སོགས་བཤད་པ། བདུན་ཚིགས་རབ་གནས་སྦྱིན་སྲེག་རྣམས་ཀྱི་ཡོན་དང་། ཆོས་ལ་དམིགས་ཏེ་གཞན་གྱིས་བྱིན་པ། འཕྲལ་དུ་ལོངས་སྤྱོད་ལ་ཉེ་བའི་སྐུ་གོན་བྱས་པ། བཙེམས་ཤིང་དྲུབ་པའི་ཆོས་གོས་དང་། གཡོས་སུ་བྱས་སམ་དེ་ཉིད་ཀྱི་ཆེ་གཡོས་སུ་བྱེད་པར་ཆས་པ་ལྷ་བུའི་ཟས་གོས་མ་གཏོགས། ཡོ་བྱད་ཆེ་ཆུང་གང་བྱུང་ཡང་། བདག་ཉིད་ཀྱིས་ཉུང་ཟད་ཀྱང་བདག་གིར་མི་འཛིན་ཅིང་། བསོད་ནམས་གསག་པའི་ཐབས་འབའ་ཞིག་ལ་གཏོང་བ་དང་། ཆོས་ཀྱི་སྦྱིན་པ་ཚིག་བཞི་པ་གཅིག་ཡན་ཆད་ཀྱང་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ཀྱིས་ཟིན་པར་བྱ་བ་ནི། དམ་བཅའ་བརྒྱད་པའོ། །༩ བསྟན་པ་འབའ་ཞིག་བསམ་པའི་བློས་གསུང་རབ་ཀྱི་དོན་ལ་ལོག་པར་རྟོག་པ་འགོག་པའི་ཡན་ལག་མ་གཏོགས་པར། བཤེས་གཉེན་སུ་ལ་ཡང་མི་བསྔགས་པ་ཉུང་ཟད་ཀྱང་མི་སྨྲ་ཞིང་། ཡོན་ཏན་སྒྲོག་པ་ལྷུར་ལེན་པ་དང་། གང་ཟག་མཆོག་དམན་སུ་ལའང་། ཕུན་སུམ་ཚོགས་པའི་རྣམ་པ་ཆེ་ལ་ཟུང་ཧུ་ཉུང་ཟད་མི་སྐྱེད་ཅིང་དེ་མ་ཐག་ཏུ་སྙིང་ནས་དགའ་བའི་བློ་སྦྱོང་བ་ནི། དམ་བཅའ་དགུ་པའོ། །༡༠ ནད་དང་ཆོམ་རྐུན་སོགས་དྲག་པོས་གཙེས་པས་གཞན་དབང་དུ་གྱུར་པས་སྒྲུབ་པར་མི་ནུས་པའི་སྐབས་བྱུང་ན་མ་གཏོགས་པར། ཇི་སྲིད་འཚོའི་བར་དུ་ཉིན་ཞག་རེའི་ནང་དུ་དགེ་སྦྱོར་བཅུ་པོ་ཆག་མེད་དུ་བགྱི་བ་སྟེ། བྱང་སེམས་ཀྱི་སྡོམ་པ་རང་གིས་བླང་བའི་ཚིག་རྒྱས་པ། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་གཉིས་སྦྱོང་བའི་དམིགས་རྣམ་དངོས་གཞི་ཐུན་བཞིའམ་གསུམ་དུ་ལེན་པར་བསྒོམས་ནས་སྤྱོད་ལམ་ཐམས་ཅད་དེ་ཉིད་ཀྱིས་རྗེས་ཟིན་པའི་དྲན་ཤེས་རྒྱ་ཡན་དུ་མ་ཤོར་བར་ནར་མར་བསྟེན་པ་ལ་འབད་པ། འཁོར་བའི་སྣང་ཤས་ཟིལ་གྱིས་གནོན་པའི་གཉེན་པོར། སྐྱེས་བུ་ཆུང་འབྲིང་གི་དམིགས་རྣམས་གཙོ་

པོ་གང་སྐབས་དང་འཚམ་པར་ཐུན་གསུམ་མམ་བཞིར་བསྒོམས་ནས་སྔ་མ་ལྟར་དྲན་ཤེས་
བསྟེན་པ། སྔགས་བླ་མེད་ཀྱི་དཀྱིལ་འཁོར་རྟེན་དང་བརྟེན་པ་བཅས་པ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་
ཐུན་བཞིའི་རྣལ་འབྱོར་རྣམས་སོ། །

མཁས་གྲུབ་རིན་པོ་ཆེའི་གསུང་ཐོར་བུ། གསུང་འབུམ་པོད་༼ ཆ་པའི ༽ནང་བཞུགས། རྣལ་འབྱོར་
རོལ་པའི་དགའ་སྟོན་ཞེས་བྱ་བ་རྗོར་དྲིལ་སོགས་ཀྱི་ཆ་ཚད་བཤད་པའང་དེ་རུ་བཞུགས།

མཁས་གྲུབ་སངས་རྒྱས་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་གསུང་འབུམ་དཀར་ཆག དབེན་ས་པའི་སློབ་མ་མཁས་གྲུབ་སངས་
རྒྱས་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་གསུང་འབུམ་ནི། ༼ ཀ་པར ༽རྒྱལ་བ་བློ་བཟང་དོན་གྲུབ་ལ་བསྟོད་པ།
༼ ཁ་པར ༽རྒྱལ་བ་བློ་བཟང་གྲགས་པའི་ཕྱི་ནང་གསང་གསུམ་གྱི་སྒྲུབ་ཐབས་འདོད་དགུའི་
ཆར་འབེབས་ཡིད་བཞིན་ནོར་བུ། ༼ ག ༽བླ་མ་མཆོད་པའི་ཆོ་ག་དངོས་གྲུབ་ཀུན་འབྱུང་།
ཡང་བླ་མ་མཆོད་པ་བསྡུས་པ་དངོས་གྲུབ་ཀུན་འབྱུང་། ང་ཟབ་ལམ་བླ་མའི་རྣལ་འབྱོར་དངོས་
གྲུབ་ཀུན་འབྱུང་དུ་གྲགས་པ་དབོན་ཆོས་ལེགས་ཚོགས་ལྷུན་གྲུབ་ཀྱིས་ཞུས་པ། ༼ ཅ ༽བླ་
མའི་རྣལ་འབྱོར་གྱི་སྒོ་ནས་བསྐྱེད་རྫོགས་ཀྱི་སྙིང་པོ་ཉམས་སུ་ལེན་ཚུལ། ༼ ཆ ༽ཟབ་ལམ་
ཐེག་ཆེན་ཐུན་མོང་བའི་བླ་མ་ལྷའི་རྣལ་འབྱོར་དངོས་གྲུབ་ཀུན་འབྱུང་ཞེས་བྱ་བ་ཞལ་ཤེས་
ཀྱིས་བརྒྱན་པ། ༼ ཇ ༽ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་བླ་མའི་རྣལ་འབྱོར་ཟབ་པ། ༼ ཉ ༽དགེ་ཚུལ་མ་
བསོད་ནམས་སྒྲོལ་མ་ལ་གནང་བའི་བླ་མའི་རྣལ་འབྱོར་དངོས་གྲུབ་ཀུན་འབྱུང་། ༼ ཏ ༽བྱང་
ཆུབ་ལམ་རིམ་གྱི་བླ་མའི་རྣལ་འབྱོར་གྱི་སྙིང་པོ། ༼ ཐ ༽བླ་མའི་རྣལ་འབྱོར་ལ་སོགས་པ་དུ་
མའི་ཟུར་འདེབས་དང་མགོན་པོའི་ཧཱུྃ་དྲུག་དམིགས་སྐོར་ཟིན་བྲིས། ༼ ད ༽ རྗེ་ཙོང་ཁ་པ་ལ་
བརྟེན་པའི་བླ་མའི་རྣལ་འབྱོར་གྱི་སྙིང་པོ་བསྡུས་པ་དང་། བསྟོད་པ་འགའ་ཞིག་ཡོད། ༼ ན ༽
ཡང་རང་གཞན་ལ་གདམས་པ། གསོལ་འདེབས་གསུང་མགུར་དང་བཅས་པ ༼ པ ༽རྗེ་
བཙུན་འཇམ་དབྱངས་ཀྱི་སྒྲུབ་ཐབས། བདེན་གཉིས་རྣམ་འབྱེད་ཀྱི་མཆོག་སྦྱིན་དང་། སྨན་
པའི་རྒྱལ་པོའི་སྒྲུབ་ཐབས། ༼ ཕ ༽བླ་མ་ལྷ་འཇིགས་བྱེད་ཀྱི་རྣལ་འབྱོར་ཉམས་སུ་ལེན་
ཚུལ་རྒྱས་པ། ༼ བ ༽ཡང་བླ་མ་འཇིགས་བྱེད་ཀྱི་རྣལ་འབྱོར་དེ་ལས་ཅུང་ཟད་བསྡུས་པ།

༼ མ ༽དཔལ་རྡོ་རྗེ་འཇིགས་བྱེད་ཀྱི་སྒྲུབ་ཐབས་བདུད་ལས་རྣམ་པར་རྒྱལ་བ་ངག་འདོན་གྱི་རིམ་པར་བསྒྲིགས་པ། ཚོགས་འཁོར་གྱི་ཚིག་དངོས་གྲུབ་ཀུན་འབྱུང་། ༼ ཙ ༽ མཆོད་ཅ་བླ་མ་ལྷ་ཧྲ་མགྲིན་གྱི་རྣལ་འབྱོར་ཉམས་སུ་ལེན་ཚུལ་རྒྱས་བསྡུས་གཉིས། ཚེ་ཁྲིད་བསྡུས་པ་ཚིགས་བཅད་མ་དང་། དེའི་བླ་བརྒྱུད་གསོལ་འདེབས། བྱེ་མདའ་ནས་ལ་གདམས་པའི་ཚེ་སྒྲུབ་དང་། ཡེ་ཤེས་ཁྱུང་ཁྲའི་སྒྲུབ་ཐབས། ཚ་ལམ་རིམ་གྱི་སྐྱེས་བུ་ཆུང་ངུའི་དམིགས་སྐོར་ཟིན་བྲིས། ༼ ཛ ༽ལམ་རིམ་གྱི་ཁྲིད་དངོས་གྲུབ་ཀུན་འབྱུང་། ༼ ཞ ༽བློ་སྦྱོང་དོན་བདུན་མའི་ཁྲིད། ༼ ཟ ༽ཐབས་ཤེས་ཀྱི་གཙོད་བདེ་ཆེན་ལམ་གྱི་སྙིང་པོ། ༼ འ ༽དབུ་མའི་ཟིན་བྲིས། ༼ ཡ ༽བདེ་ཆེན་ལམ་གྱི་སྙིང་པོ་དོན་གཉིས་རྣམ་པར་བཤད་པ་དངོས་གྲུབ་ཀུན་འབྱུང་སོགས་མན་ངག་ཟུར་འདེབས་ཚན་པ་བཅུ་གསུམ། ༼ ར ༽ལྷ་བའི་གནད་སྟོན་པ་པོ་རྒྱ་བོད་ཀྱི་བླ་མའི་གསུང་འབྲུ་སྣོན་དང་བཅས་པ། ༼ ར ༽གཞི་ལམ་འབྲས་བུའི་དཀའ་གནད་ལ་དྲི་བ་དང་། དེའི་ལན་རང་ཉིད་ཀྱིས་མཛད་པ། ༼ ལ ༽ རྗེ་བཀྲ་ཤིས་རིན་ཆེན་པའི་དྲིས་ལན། དྲིས་ལན་ལེགས་པར་བཤད་པ་ཉིན་མོར་བྱེད་པའི་དཔལ། ས་ཆེ་དབང་བསྐུར་ཚུལ། ཕྱག་རྡོར་གཏུམ་པོ་ཁྱུང་ལྔའི་རྗེས་གནང་བྱེད་ཚུལ། ༼ ཧ ༽སྐྱེར་སྒང་ལུགས་ཀྱི་ཧྲ་མགྲིན་གྱི་རྗེས་གནང་། ༼ ཨ ༽ ཐེག་ཆེན་གསོ་སྦྱོང་གི་སྡོམ་པ་ལེན་ཚུལ་མན་ངག་གིས་བརྒྱན་པ། ༼ ཊ ༽བསྟུང་གནས་ཀྱི་ཚིག་དངོས་གྲུབ་ཀུན་འབྱུང་། ༼ ཋ ༽ སྤྱན་རས་གཟིགས་རྒྱལ་བ་རྒྱ་མཚོའི་སྒྲུབ་ཐབས་དངོས་གྲུབ་ཀུན་འབྱུང་། ༼ ཌ ༽གཏོར་མའི་སྙིང་པོའི་ཚིག་དངོས་གྲུབ་ཀུན་འབྱུང་། ༼ ཎ ༽བླ་མ་ལྷ་སྲུང་ལ་མཆོད་གཏོར་འབུལ་ཚུལ་བདུད་ལས་རྣམ་པར་རྒྱལ་བ། ལྟུང་བ་བཤགས་པའི་ཊཱི་ཀ། ༼ ཥ ༽ དམ་ཅན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོའི་སྒྲུབ་ཐབས་རྣམས་བཞུགས་སོ། །

མཁས་པ། 1 ལེགས་ཉེས་འབྱེད་པའི་རྣམ་དཔྱོད་དང་ལྡན་པ། རྣམ་དཔྱོད་ཅན། ཡོན་ཏན་གྱིས་ཕྱུག་པ། མིང་གི་རྣམ་གྲངས་ནི། མངོན་བརྗོད་མཁས་པའི་རྣ་རྒྱན་ལས། རིག་ལྡན་རྣམ་གསལ་རིག་པ་ཅན། །བློ་ལྡན་སེམས་ཤེས་ཤེས་པ་ཤེས། །གྲངས་ཅན་མཛངས་པ་སྣན་ངག་མཁན། །ཤེས་རབ་

ཅན་དང་དམ་པ་དང་། །རིག་པའི་དཔའ་བོ་གོ་བ་ཅན། །ཀུན་རིག་བརྟན་པོ་སེམས་ཤེས་པ། །ཐོས་ལྡན་སྤྱོད་ལྡན་རྣམ་པར་དྭངས། །རིང་དུ་མཐོང་དང་གྲགས་པ་ཐོབ། །གསལ་བའི་སྒྲོ་དང་དུས་ཡིག་ཅན། །ཀུན་ཤེས་ཤེས་ལྡན་དྲན་པའི་དབང་། །བློ་བཟང་བློ་གྲོས་མིག་ཅན་དང་། །པཎྜི་ཏ་རྣམས་མཁས་པའོ། །ཞེས་གསུངས། 2 བྱང་ཆུབ་པའམ། ལེགས་པར་ཡོབས་པ། 3 གྲུང་པོ།

མཁས་པ་སྒོ་དྲུག ཤར་རྒྱ་གར་གྱི་ཕྱི་ཀྲ་མ་ཤཱི་ལའི་གཙུག་ལག་ཁང་དུ་ཨུ་སྟེགས་པ་ལ་སོགས་པའི་རྒོལ་བའི་རིགས་པ་དང་ནུས་པས་སྲུང་བ་པོ་སྟེ། ༡ དེའང་ཤར་སྒོ་སྲུང་བ་རྟོད་ལྡན་དུས་ཀྱི་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཤཱནྟི་པ། ༢ ལྷོ་ཕྱོགས་ཀྱི་སྒོ་སྲུང་བ་ཤེས་རབ་འབྱུང་གནས། ༣ ནུབ་ཕྱོགས་ཀྱི་སྒོ་སྲུང་བ་ངག་གི་དབང་ཕྱུག་གྲགས་པ། ༤ བྱང་སྒོ་སྲུང་བ་ནཱ་རོ་པ། ༥ དབུས་ཀྱི་ཀ་ཆེན་དང་པོ་བྲམ་ཟེ་རིན་ཆེན་རྡོ་རྗེ་དང་། ༦ གཉིས་པ་ཛྙཱ་ན་ཤྲཱི་མི་ཏྲ་རྣམས་སོ། །མཁས་པ་དེ་དག་མདོ་སྔགས་ཀྱི་བསྟན་བཅོས་མང་པོ་རྩོམ་པ་པོ་དང་། ཆེས་ངོ་མཚར་བའི་མཛད་པ་མང་པོས་དེ་སྐབས་ཀྱི་སྐྱེ་བོ་དག་ཆོས་ལ་བཙུད་དེ་བདེ་བར་གཤེགས་པའི་བསྟན་པ་སྤྱི་དང་། ཁྱད་པར་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་བསྟན་པ་ཉི་མ་ལྟར་གསལ་བར་མཛད་པ་ཡིན་ནོ། །

མཁས་པ་དག་གིས་ཡོངས་བཀང་སྟེ་ཞེས་སོགས། ཞིང་འདིར་འཁོར་ལོ་རིན་པོ་ཆེ། །མཁས་པ་དག་གིས་ཡོངས་བཀང་སྟེ། །དངོས་གྲུབ་འདོད་པ་སྟྱིན་པའི་ཕྱིར། །ཉིན་རེ་ཤེས་རབ་ཅན་གྱིས་དབུལ། །ཞེས་པའི་མཁས་པ་ཞེས་པ། བསོད་ནམས་དང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཚོགས་གསོག་པ་ལ་མཁས་པས་ན་མཁས་པ་ཞེས་བརྗོད་དེ། རྗེའི་འགྲེལ་པ་བཞི་སྦྲགས་ལས། མཁས་པ་སྟེ་བསོད་ནམས་དང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཚོགས་གསོག་པ་ལ་མཁས་པས་ཉིན་རེ་བཞིན་དབུལ་བར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས།

མཁས་པའི་བྱ་བ་རྣམ་གསུམ། འཆད་རྩོད་རྩོམ་གསུམ། མཁས་དབང་ཚེ་ཏན་ཞབས་དྲུང་གིས། འཆད་པ་སྐལ་བཟང་ཐོས་པའི་བང་མཛོད་འཛིན། །རྩོད་པ་བྲ་ཞིབ་རིགས་པའི་རྒྱ་མཚོ་ཡངས། །རྩོམ་པ་དབྱངས་ཅན་པི་ཕང་འཇེབས་ཤིང་སྙན། །མཁས་པའི་བྱ་བ་རྣམ་གསུམ་ཨ་ཧོ་སྨད། །ཅེས་

གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

མཁས་པའི་དབང་པོ་ཡིད་བཟང་རྩེ་བ། དེབ་སྔོན་མཛད་པ་པོ་བཀའ་བརྒྱུད་ཀྱི་མཁས་གྲུབ་ཆེན་པོ་འགོས་ལོ་ཙྪ་བ་གཞོན་ནུ་དཔལ་བ་ལ་ཞུ་བ་ཡིན། འདི་ལ་མཚན་གཞན་ཆོས་རྗེ་སྐལ་བཟང་རྩེ་པ་དང་། ཆོས་རྗེ་རིན་པོ་ཆེ་ཡིད་བཟང་རྩེ་པ་ཡང་ཞུ་བ་རེད།

མཁས་པའི་དམིགས་པ། རྣལ་འབྱོར་པའི་དམིགས་པའི་བཞིའི་གསུམ་པ་ནི། ཕུང་པོ་དང་ཁམས་དང་སྐྱེ་མཆེད་དང་རྟེན་འབྲེལ་དང་གནས་དང་གནས་མ་ཡིན་པ་ལ་མཁས་པའོ། །འདི་དག་ལ་མཁས་པའི་དམིགས་པ་ཞེས་པའི་རྒྱུ་མཚན་ནི། འདི་དག་བསྒོམས་པས་མཁས་པར་འགྱུར་བ་ལ་དགོངས་ནས་དེ་ལྟར་གསུངས་པ་ཡིན་གྱི། དཔེར་ན་འདི་དག་སྒོམ་པ་པོའི་གང་ཟག་དེ་ནི་གཏི་མུག་ཤས་ཆེ་བ་ཡིན་གྱི་མཁས་པ་མ་ཡིན་ནོ། །མཁས་པའི་དམིགས་པ་ལྔ་ལ་མཁས་ཚུལ་ནི། ཕུང་པོ་ལྔའི་སྟེང་དུ་དེ་ལྔ་པོ་དེར་མ་གཏོགས་པའི་བདག་ཡོད་པ་འགོག་པ་དང་། དེ་ལ་མེད་ཀྱང་ཁམས་བཅོ་བརྒྱད་ཀྱི་རྒྱུའི་ཁྲོད་ན་རང་དབང་བའི་བདག་ཡོད་དམ་སྙམ་པ་ལ། མིག་ལ་སོགས་པའི་ཁམས་རྣམས་རང་རང་གི་ས་བོན་ལས་བྱུང་བ་ཡིན་གྱི། དེ་ལས་དོན་གཞན་པའི་བདག་མེད་པར་ཤེས་པ་དང་། དེ་ལྟར་མེད་ཀྱང་རྐྱེན་གྱི་ཁྲོད་ན་བདག་ཡོད་དམ་སྙམ་པ་ལ་མིག་སོགས་སྐྱེ་མཆེད་བཅུ་གཉིས་པོ་རྣམས་ཀྱིས་རྐྱེན་གསུམ་གྱི་རྣམ་གཞག་ཤེས་ན་དེ་ལས་དོན་གཞན་པའི་བདག་མེད་པར་ཤེས་པ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་རྟེན་འབྲེལ་བཅུ་གཉིས་ལ་མི་རྟག་སྡུག་བསྔལ་སོགས་སུ་ཤེས་ཀྱི། གང་ཟག་གི་བདག་ཏུ་མེད་པ་དང་རྒྱུ་དགེ་སྡིག་ལས་འབྲས་བུ་བདེ་སྡུག་འབྱུང་གི་དེ་ལས་དོན་གཞན་པའི་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་པར་ཤེས་ནས་དེ་དག་ལ་སེམས་འཛིན་པ་ལ་དེ་དག་ལ་མཁས་པ་ཞེས་བྱའོ། །རྒྱས་པར་རྗེའི་བྱང་ཆུབ་ལམ་རིམ་ཆེན་མོ་ལ་ཤེས་པར་བྱའོ། །

མཁས་པའི་ཞལ་ལུང་། མཁས་པའི་ཞལ་ལས་བྱུང་བའི་མན་ངག སྐབས་རེར་མཁས་པའི་ཞལ་ལུང་ཞེས་བྱ་བ། མཁས་པའི་ཞལ་ལས་བྱུང་བ་བཞིན་བཀོད་ཀྱི་རང་སྟོབས་ཀྱིས་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་ཁེངས་སྐྱུང་བའི་ཚིག་ཏུའང་གོའོ། །དཔེར་ན་མཁས་པའི་ཞལ་ལུང་དང་། ཀུན་བཟང་བླ་མའི་

ཞལ་ལུང་ཞེས་པ་ལྟ་བུས་མཚོན་ནོ། །

མཁས་པར་བགྲང་བ། མཁས་པར་བརྩི་བ། མཁས་པའི་གྲས་སུ་འཛོག་པ། མཁས་པར་གྲགས་པ། མང་དུ་ཐོས་པར་གྲགས་པ། རྒྱ་གར་གྱི་སློབ་དཔོན་དགེ་ལེགས་བཤེས་གཉེན་གྱི་གསུང་ལ་གཞི་བྱས།

མཁས་པར་སྦྱངས། མཁས་པར་གྱུར་གྱུར་ཀྱི་བར་དུ་སྦྱངས་པ། ཞེས་པའི་དོན་དང་། ཕལ་སྐད་དུ། མཁས་པ་ཆགས་ཆགས་ཀྱི་བར་དུ་སྦྱངས། ཞེས་པ་དང་དོན་གཅིག རིག་པའི་གནས་ལྔ་ལ་མཁས་པར་སྦྱངས་ཤིང་གསུང་རྩོམ་ཡང་མང་དུ་མཆིས། ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །

མཁས་བཙུན་བཟང་གསུམ། རྒྱལ་བའི་གསུང་རབ་ལ་གྲོལ་བ་དོན་གཉེར་གྱི་བསམ་པས་ཐོས་པ (དང་བསམ་པ) རྒྱ་ཆེན་པོ་བཙལ་བས་ན་མཁས་པ། ཐོས་པ་ཐོས་རྐྱང་དུ་མ་སོང་བར་ཐོས་དོན་(སྒོམ་པའམ་བསྒོམས་བྱུང་གི་བློས) རང་རྒྱུད་ལ་སྦྱར་བས་བཙུན་པ། དེ་ལྟར་རྒྱལ་བའི་གསུང་རབ་ལ་ཐོས་བསམ་སྒོམ་གསུམ་བྱེད་པའི་དགེ་རྩ་ཡོད་གཞན་དོན་འབའ་ཞིག་ཏུ་བསྔོ་བས་བཟང་པོ་ཞེས་བྱའོ། །རྗེ་གུང་ཐང་པས། མང་དུ་ཐོས་པ་རྒྱ་ཆེར་བཙལ་བས་མཁས། །ཐོས་དོན་ཇི་བཞིན་རྒྱུད་ལ་སྦྱར་བས་བཙུན། །ཀུན་ཀྱང་བསྟན་འགྲོའི་དོན་དུ་བསྔོ་བས་བཟང་། །བློ་བཟང་རྒྱལ་བའི་བསྟན་པ་རྒྱས་གྱུར་ཅིག །ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

མཁུར་བ། 1 ཁའི་སྦུབ་སྟོང་གཡས་གཡོན་གྱི་མིང་། འདུལ་བའི་གླེང་འབུམ་ལས། མཁུར་བ་ནས་མཁུར་བར་སྤོ་ཞིང་ཟ་བས། སུ་ཏོ་བ་དག་འདི་ལྟར་ཟའོ། །ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །2 འགྲམ་པ་གཡས་གཡོན་གྱི་རུས་འབུར་ཡོད་སའི་ཆ་ཤས་འབུར་པོའི་མིང་། དཔེར་ན་མཁུར་ཚོས་དམར་ཞེས་པ་ལྟ་བུ།

མཁུར་ཚོས། འགྲམ་པ་གཡས་གཡོན་གྱི་རུས་འབུར་ཡོད་སའི་ཆ་ཤས་འབུར་པོའི་མིང་། དཔེར་ན་མཁུར་ཚོས་དམར་ཞེས་པ་ལྟ་བུ། སྒྲ་བཤད་ནི། མཁུར་ནི་འདིར་འགྲམ་པ་གཡས་གཡོན་གྱི་ཆ་ཤས་ཀྱི་མིང་ཡིན་ལ། ཚོས་ཞེས་པ་འབུར་པོའམ་ཤ་འབུར་གྱི་དོན་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན་རྐུབ་ཀྱི་ཤ་འབུར་ལ་རྐུབ་ཚོས་ཞེས་པ་དང་། འགྲམ་པའི་ཤ་འབུར་ལ་མཁུར་ཚོས་ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །

མཁོས་སུ་ཕབ། (འདུལ་བ) བཞག་པ། སོ་སོའི་གནས་སུ་བཞག་པ། ལྷུང་བཟེད་དང་ཆོས་གོས་མཁོས་སུ་ཕབ་ཅེས་པ་ལྟ་བུ། འདུལ་བ་རྣམ་པར་འབྱེད་པའི་ཚིག་རྣམ་པར་བཤད་པ་༼ཚ༽༢༨བ༧ལས། མཁོས་སུ་ཕབ་ནས་ཞེས་བྱ་བ་ནི་རང་རང་གི་གནས་སུ་བཞག་ནས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

མཁྱིད། ཁྲུ་ཚུར་བཅངས་པའི་སྟེང་དུ་མཐེ་བོང་བགྲད་དེ་བཞག་པ་སྟེ། སོར་ལྔའི་ཚད་དོ། །དབྱངས་ཅན་དགའ་བློའི་ཤིང་གི་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་བརྡ་བཀྲོལ་ལས་སོར་བདུན་གྱི་ཚད་ལ་བཤད་ཅིང་། ཡང་བསྟན་དར་ལྷ་རམས་པས། མཁྱིད་གང་ནི་མཐེ་བོང་བསྒྲེང་བཞིན་པའི་མཐེའུ་ཆུང་ནས་མཐེ་བོང་གི་རྩེའི་བར་གྱི་ཚད་དུ་བཤད་དོ། །འདི་ལ་མཁྱིད་དང་། འཁྱིད་དང་། མཁྱུད་ཅེས་དག་ཆ་མི་འདྲ་བ་གསུམ་ཙམ་སྣང་ངོ་། །

མཁྱེན་པ། 1 ཤེས་པ་དང་གོ་བ་དང་རྟོགས་པའི་ཞེ་ས། 2 ས་ལམ་གཉིས་སུ་ཕྱེ་བའི་ས་དང་ལམ་དང་མཁྱེན་པ་རྣམས་དོན་གཅིག

མཁྱེན་པ་བཞི། མེ་ལོང་ལྟ་བུའི་ཡེ་ཤེས། མཉམ་ཉིད་ཡེ་ཤེས། སོར་རྟོག་ཡེ་ཤེས། བྱ་སྒྲུབ་ཡེ་ཤེས་དང་བཞི་ལ་ཟེར། འདི་དཀོན་མཆོག་གསུམ་གྱི་བསྟོད་པ་སློབ་དཔོན་མ་ཏྲི་ཙེ་ཊས་མཛད་པ་ལས། ཚོགས་ཆེན་གཉིས་ཚོགས་མཁྱེན་བཞི་སྐུ་གསུམ་གྲུབ། །ཅེས་པའི་མཁྱེན་བཞི་དེ་ཡིན་ནོ། །

མཁྱེན་པའི་གཏེར། རྗེ་བཙུན་འཇམ་དཔལ་དབྱངས་ཀྱི་མཚན་གྱི་རྣམ་གྲངས་ཤིག རྗེའི་སྤྱུགས་རིམ་ཆེན་མོ་ལས། རྒྱུན་མི་ཆད་དུ་ལྷག་པའི་ལྷར་བསྟེན་ཅིང་། །དད་དུ་ཕྱོགས་ཀྱི་ཞབས་པད་སྤྱིར་ནས་ནི། །ནམ་ཡང་སྐྱབས་གནས་མེད་དོ་མཁྱེན་པའི་གཏེར། །བདག་གི་རེ་བ་འབྲས་བུ་མཆིས་པར་མཛོད། །ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

མཁྱེན་སྲིད་མ། མཁྱེན་པས་སྲིད་པའི་འཆིང་བ་མཐར་མཛད་ཅིང་། །ཐུགས་རྗེས་ཞི་ལ་དགའ་བ་རིང་དུ་དོར། །སྲིད་ཞིའི་མཐའ་ལ་མི་གནས་སྲིད་ཞིའི་མགོན། །རྒྱལ་བ་རྡོ་རྗེ་འཆང་ལ་གསོལ་བ་འདེབས། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་གསོལ་འདེབས་འདིའི་མཚན་དངོས "བྱིན་རླབས་ཉེ་བརྒྱུད་ཀྱི་བླ་མ་རྣམས་ལ་གསོལ་བ་འདེབས་པ་དངོས་གྲུབ་སྟེ་མ" ཞེས་བྱ་བ། རྗེ་ཙོང་ཁ་པ་བློ་བཟང་གྲགས་པའི་དཔལ་གྱིས་མཛད།

མཁྲང་འགྱུར། (ཕར་ཕྱིན) མངལ་གྱི་གནས་སྐབས་ལྔ་འམ་མེར་ཚགས་པའི་གནས་ལྔའི་བཞི་པ་སྟེ། བདུན་
ཕྲག་བཞི་པ་ནས་བསྐྱ་བར་གྱུར་ཏེ་མནན་ཀྱང་བཟོད་པའོ། །འཁྲང་འགྱུར་ཞེས་འབྲིའོ། །

མཁྲང་ཐང་། གྲོང་པོའམ་མཁྲེགས་པོ།

མཁྲང་ཐེང་། མཁྲང་ཐང་དང་འདྲ།

མཁྲིག་མ། <མ་ཧི་བནྡྷ> ལག་མགོ་དང་ལག་ངར། རྐང་མགོ་དང་རྗེ་ངར་གཉིས་སྦྲེལ་བའི་ལྷུ་ཚིགས་ཀྱི་མིང་།
མཁྲིག་མ་ནི་ལག་གདུབ་དང་རྒྱན་སོགས་ནོར་བུ་འཆིང་བའི་གནས་ཡིན་པའི་ཚ་ནས་འདི་ལ་ལེགས་སྦྱར་
དུ་མ་ཧི་བནྡྷ་སྟེ་ནོར་བུ་འཆིང་བ་ཞེས་ཟེར་རོ། །མངོན་བརྗོད་འཆི་མེད་མཛོད་ཀྱི་འགྲེལ་པ་འདོད་འཇོ་བ་མོ་
དང་། འཕགས་བོད་སྐད་གཉིས་ཤན་སྦྱར་གསེར་གྱི་འཕྲེང་མཛེས་སོགས་ན་གསལ། བོད་
རྒྱ་ཚིག་མཛོད་ཆེན་མོ་དང་དག་ཡིག་གསར་བསྒྲིགས་སུ། མཁྲིག་མའི་དོན་ལ། ལག་མགོ་
དང་ལག་ངར་འབྲེལ་བའི་ཚིགས་མཚམས་ཞེས་གསལ་ཡང་། དེ་ནི་ཁྲབ་ཆུངས་པས་སྐྱོན་
ཏེ། རྐང་པའི་མཁྲིག་མའང་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མཚོ་ཧྣེ་ཀ་སྨད་ཆ་དགེ་སློང་མའི་རྣམ་འབྱེད་
ཀྱི་མཆན་བུར། སྐྱིད་པ་ལ་འབྱུད་པའི་ཕྱག་ནི། མདུན་དུ་ཙོག་པོར་འདུག་སྟེ་ཐལ་མོ་སྦྱར་
ནས། ཕ་རོལ་པོའི་རྐང་པའི་མཁྲིག་མ་གཉིས་ལ་ལག་མཐིལ་གཉིས་འབྱུད་དེ་རྐང་པ་ལ་སྤྱི་
བོས་གཏུགས་པའོ། །ཞེས་དང་། གཞན་ཡང་། རྗེའི་འཇམ་དབྱངས་བསྟོད་སྤྲིན་རྒྱ་མཚོ་ལས།
བགས་ཀྱིས་ཕྲ་ཞིང་རླུམ་པའི་བྱིན་པ་ལེགས། །ཞབས་ཀྱི་མཁྲིག་མ་ལོང་བུའི་འབུར་གྱིས་
དབེན། །ཞེས་དང་། གང་དེར་སྨྲ་ལྡན་གདུ་བུས་མཁྲིག་མའི་ཕྱོགས། །མཛེས་པའི་ཞབས་
གཉིས་རྡོ་རྗེ་སྐྱིལ་ཀྲུང་མཛད། །ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །

འཁམས། བརྒྱལ་བ། མདོ་མཛངས་བླུན་ ཨ ༢༡༧༨ན༥ལས། དེའི་ཚེ་ཁོ་མོ་འཁམས་ཏེ་ས་ལ་
འགྱེལ་ཏོ། །ཞེས་དང་། དེར་ཡང་འཁམས་ནས། རིང་ཤིག་ལོན་ཏེ་ཕྱིར་སངས་པ་དང་། ཞེས་
གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

འཁར་རྔ། འཁར་བ་སྟེ་ལི་ལས་བཟོས་པའི་རོལ་མོའི་བྱེ་བྲག་ཅིག འཁར་རྔ་བརྡུང་ལྟ་བུ།

འཁར་གསིལ། (འདུལ་བ) དགེ་སློང་གིས་རྒྱུན་དུ་འཆང་རྒྱུའི་དབྱུག་པ་ཞིག སྒྲ་བཤད་ནི། འཁར་ནི་རྒྱུག་

པའམ་དབྱུག་པ། གསིལ་ནི་སྒྲའི་བྱེ་བྲག་གོ། འཁར་གསིལ་གྱི་མཚོན་དོན་ནི། འཁར་གསིལ་གྱི་ཡས་མས་ཀྱི་ལྕགས་གཉིས། བར་གྱི་ཤིང་སྐེ་གསུམ་གྱིས་བསླབ་པ་གསུམ། སྟོད་ཟུར་བརྒྱད་འཕགས་ལམ་ཡན་ལག་བརྒྱད། སྨད་ཟུར་བདུན་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཡན་ལག་བདུན། རྭ་བཞི་བདེན་པ་བཞི། རྭ་རེ་ལ་ཨ་ཡོང་གསུམ་གསུམ་སྟེ་བཅུ་གཉིས་ཀྱིས་གསུང་རབ་ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས། དབུས་རྭའི་རྩེ་མོའི་མཆོད་རྟེན་གཉིས་ཀྱིས་ཆོས་གཟུགས་ཀྱི་སྐུ། རྟེང་པའི་རྒྱ་མདུད་ངན་སོང་གི་སྒོ་འགེགས་པ། བར་གྱི་ལྕགས་ཀྱུས་ངན་སོང་གི་གནས་ནས་འདྲེན་པ་མཚོན་པར་གསུངས་སོ། །དེ་ལ་དབྱེ་ན། རྭ་གཅིག་པ། རྭ་གཉིས་པ། རྭ་བཞི་པ། རྭ་དྲུག་པ་རྣམས་སོ། །འདི་ལ་འཁར་གསིལ། གསེག་ཤང་། གོ་བྱེད། ཁྲི་སྒྲོད། སིལ་བྱེད་ཅེས་ཀྱང་བྱའོ། །འཁར་བསིལ་གྱི་སྐོར། འཕགས་པ་འཁར་བསིལ་གྱི་མདོ་ཞེས་བྱ་བ། སྡེ་དགེ་སྤར་མའི་མདོ་〔ས〕༢༧༡ན༥དང་། དེའི་མཇུག་ཏུ། འཁར་བསིལ་འཆང་བའི་ཀུན་ཏུ་སྤྱོད་པའི་ཆོ་ག་ཞེས་བྱ་བར། ཞིབ་པར་གསུངས་ཡོད་པས་དེར་བལྟ་བར་བྱའོ། །

འཁར་བསིལ་གྱི་མདོ། (འདུལ་བ) འཕགས་པ་འཁར་བསིལ་གྱི་མདོ་ཞེས་བྱ་བ། སྡེ་དགེ་སྤར་མའི་མདོ་〔ས〕༢༧༡ན༥བཞུགས་སོ། །འདིར་འཁར་བསིལ་གྱི་སྐོར་རྒྱས་པར་གསུངས་ཡོད།

འཁར་བསིལ་འཆང་བའི་ཀུན་ཏུ་སྤྱོད་པའི་ཆོ་ག (འདུལ་བ) སྡེ་དགེ་སྤར་མའི་མདོ་〔ས〕༢༧༨ན༧བཞུགས་སོ། །འདིར་འཁར་བསིལ་འཆང་ཚུལ་གསུངས་ཡོད།

འཁྲུ་བ། (བྱེད་མེད་ལས་ཚིག) 1 (བརྡ་རྙིང) ཞེ་སྡང་བའི་བརྡ་རྙིང་། གནོད་ཅིང་འཚེ་བ། ཁྲོལ་བ། རྗེའི་ལམ་རིམ་ཆེན་མོ་ལས། བརྡེག་པ་དང་བསད་ན་ཅི་མ་རུང་སྙམ་པ་འཁྲུ་བའི་སེམས་དང་། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །2 འདོད་ཛམས། བརྣབ་སེམས་བཤད་པའི་སྐབས་ཀྱི་རྗེའི་ལམ་རིམ་ཆེན་མོ་ལས། གཞན་དག་གི་གང་ཡིན་པ་དེ་བདག་གིར་གྱུར་ཅིག་སྙམ་པ་འཁྲུ་བའི་སེམས་དང་ལྡན་པ་དང་། ཞེས་གསུངས་སོ། །

འཁྲུམ་པ། (བྱེད་མེད་ལས་ཚིག་ད་ལྟ་བ) 1 (འཁྲུམ་པ) (འཁྲུམས་པ) (འཁྲུམ་པ) ཞུམ་པའམ་ཆུང་དུ་སོང་བའི་དོན། ལོ་མ་འཁྲུམས་པ། ལུས་འཁྲུམས་པ་ཞེས་པ་ལྟ་བུ། 2 ཤེས་པ་དང་རྟོགས་

པའི་དོན། བདག་གིས་འབུམས་སོ་ཞེས་པ་ལྟ་བུ།

འབྲུལ་བ། འགྱུར་བ་ཐེབས་པའི་དོན།

འཕོན་དཀོན་མཆོག་རྒྱལ་པོ། དཔལ་ས་སྐྱ་པའི་གྲུབ་མཐའི་སློལ་གཏོད་པ་པོའམ་ཕྱག་འདེབས་པ་པོ་ཡིན་ཞིང་། རབ་བྱུང་དང་པོའི་ཤིང་ཕྲི་ལོ་སྟེ། ཕྱི་ལོ་༡༠༣༤ ལ་འཁྲུངས། འབྲོག་མི་ལོ་ཙཱ་བ་ཤཱཀྱ་ཡེ་ཤེས། འགོས་ལོ་ཙཱ་བ་ཁུག་པ་ལྷས་བཙས། ཁེ་ཆེའི་པཎྜི་ཏ་ཏང་ཏུ་དཀར་པོ། རྨ་ལོ་ཙཱ་བ་རིན་ཆེན་མཆོག འཇམ་ལོ་ཙཱ་བ་སོགས་མཁས་གྲུབ་ཀྱི་བླ་མ་མང་དུ་བསྟེན། ས་དཀར་དབུས་ཀྱི་ལོགས་ལ་དགོན་པ་བཏབ་པས་དེ་ན་བཟུང་དཔལ་ས་སྐྱ་པ་ཞེས་ཡོངས་སུ་གྲགས་སོ། །རབ་བྱུང་གཉིས་པའི་ཆ་རྟ་ལོར་འདས། རྗེ་མར་པས་དགུང་གྲངས་སོ་གཅིག་བཞེས་པའི་ཚེ། འཕོན་དཀོན་མཆོག་རྒྱལ་པོས་དགུང་ལོ་དགུ་བཞེས་པར་དེབ་སྔོན་དུ་གསུངས་ཏེ། དེབ་སྔོན་སྟོད་ཆ་༩༩ལས། དེ་ལྟར་ན་སློང་བཙན་སྒམ་པོ་འཁྲུངས་ནས་ལོ་བཞི་བརྒྱ་དང་བཅུ་གསུམ་འདས། བསྟན་པ་བསྣུབས་པའི་ལྕགས་བྱ་ནས་ལོ་བརྒྱ་དང་བཞི་བཅུ་རྩ་གཅིག་འདས་རྗེས་ཀྱི་ཆུ་པོ་རྟ་ལ་ཇོ་བོ་རྗེ་བོད་དུ་ཕེབས། དེའི་ཚེ་རྗེ་མར་པས་ལོ་སོ་གཅིག་ལོན། འཕོན་དཀོན་མཆོག་རྒྱལ་པོས་ལོ་དགུ་ལོན། ཞེས་གསུངས། འཁྲུངས་འདས་ལོ་ཚིགས། (༡༠༣༤-༡༡༠༢)

འཕོན་སྟོན་དཔལ་འབྱོར་ལྷུན་གྲུབ། སེར་བྱེས་ཨེ་པ་འཕོན་སྟོན་མཁས་པ་དཔལ་འབྱོར་ལྷུན་གྲུབ་ནི། ༧རྒྱལ་མཆོག་ལྔ་པ་ཆེན་པོས་བཀའ་དྲིན་ཆེ་ཤོས་སུ་བརྩི་བའི་བླ་མའི་གཙོ་བོ་ཞིག་ཡིན། དེ་ཡང་༧རྒྱལ་མཆོག་ལྔ་པ་ཆེན་པོའི་རང་རྣམ་དུ་ཀཱུ་ལའི་གོས་བཟང་གླེགས་བམ་དང་པོ་༡༩༡ལས། ཐོག་མར་ཞལ་ངོའི་བསླབ་སྟོན་དང་བསྟུན་པ་ལས་མོས་པ་ཆེ་བ་མེད་ཀྱང་ཉེ་བར་བརྟགས་ཚེ་བླ་མ་དེ་ཉིད་མཚན་ཆོས་ཀྱིས་འདབ་བའི་མཛད་པ་དང་། གསུང་འཕྲོས་གང་ལ་བརྟགས་ཀྱང་དད་པ་མི་འགྲོ་བའི་རང་དབང་མི་འདུག བསླབ་སྟོན་དང་ཕེབས་སྒོ་མཐའ་དག་ཆོས་ལ་བསྐུལ་བ་ཁོ་ནར་སྣང་བས་སྤོན་ཆད་ཐོས་བསམ་བྱེད་རྒྱུའི་ལུགས་རྣམས་ཀྱང་སྣང་ཤས་ཀྱི་མཁས་འདོད་གྲགས་འདོད་ཁོ་ནར་སོང་བའི་རང་རྒྱུད་ཐ་རྒོད་ལྟར་རེངས་པ་འདི་ནས་བཟུང་

ཐར་པ་སྒྲུབ་པའི་ཆོས་ཤིག་བྱེད་དགོས་རྒྱུ་ཡིན་འདུག་སྙམ་པའི་བློ་སྣ་ཙུང་ཟད་ནང་དུ་ཁུགས་པའང་རྗེ་བླ་མ་རྡོ་རྗེ་འཆང་ (རྗེ་ཕ་བོང་ཁ་པའམ་འཁོན་སྟོན་དཔལ་འབྱོར་ལྷུན་གྲུབ) འདི་ཉིད་ཀྱི་བཀའ་དྲིན་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས། ཡང་ (༧༥༦) ལས། སྔོན་ཆད་རྟོག་གེ་ཕྱི་ལྟས་ཀྱི་ཤེས་པས་སངས་རྒྱས་ལའང་དག་མི་སྣེར་ཞིང་མིག་ཏུ་སློག་ཙུ་སོང་ཡང་མཆི་མ་མི་འཚོར་བ་ཞིག་ཡིན་རུང་འདི་ནས་བཟུང་སྟེ་ཆོས་རྣམ་དག་ཅིག་བྱེད་འདོད་ལྷན་སྐྱེས་སུ་ཤར་ཞིང་ཆོས་ལ་བརྟེན་པའི་སྡིག་པ་གསོག་པའི་འཕྲོ་ཆད་པས་བཀའ་དྲིན་འཁོར་ཐབས་མ་མཆིས། ཞེས་གསུངས། ལྟ་བ་ཆེན་པོས་དམ་པ་དེ་ཉིད་ལས་རྫོགས་ཆེན་གྱིས་གཙོས་པའི་གསང་སྔགས་རྙིང་མའི་ཆོས་འཁོར་སོགས་མང་དུ་གསན། རྣམ་ཐར་དུ་ཀུ་ལའི་གོས་བཟང་ནང་། རྗེ་ཕ་བོང་ཁ་པ་ཞེས་ཡང་ཡང་གསུང་བ་ཡང་རྗེ་དེ་ཉིད་ལ་ཞུ་བ་ཡིན། ཁོང་གིས་མཛད་པའི་འཇིགས་བྱེད་ཆོས་འབྱུང་དང་། ཕར་ཕྱིན་གྱི་ཊཱི་ཀ་«འཁོན་སྟོན་འགྲེལ་ཊཱི་ཀ»ཞེས་བྱ་བ་ཤིན་ཏུ་ལེགས་པ་ཞིག་ཀྱང་ཡོད། འགྲེལ་ཊཱི་ཀ་འདི་བཞིན་ཁོ་བོའི་རྩ་བའི་བླ་མ་མཚན་བརྗོད་པར་དཀའ་བ་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་ཆེན་པོ་བཀྲ་ཤིས་འབུམ་གྱི་ཞལ་སྔ་ནས་ཀྱིས་ཡང་ནས་ཡང་དུ་ལུང་འདྲེན་དང་བསྔགས་བརྗོད་མཛད་ཀྱི་ཡོད།

འཁོན་འཛིན། 1 ཉེ་ཉོན་ཉི་ཤུའི་གཉིས་པ་ནི། ཁོང་ཁྲོའི་ཚར་གཅོགས་གང་ཞིག གནོད་ལེན་བྱེད་འདོད་པ་མི་གཏོང་བས་རབ་ཏུ་ཕྱེ་བའི་རིག་པ། བྱེད་ལས་ནི། མི་བཟོད་པའི་ལས་ཅན་ནོ། །ཕལ་སྐད་ལ་སྙིང་ནད་འཛིན་ཞེས་པ་དང་དོན་གཅིག 2 ཁྲོས་པའི་ཡུལ་སེམས་ལ་མང་དུ་བྱེད་པའོ། །ཕུང་པོ་ལྔའི་རབ་བྱེད་ལས་གསུངས་སོ། །སྒྲ་བཤད་ནི། མདུད་པ་ལྟར་འཁོན་པའམ་ཐོགས་ཏེ་མི་བཏང་བར་ཞེ་རུ་དམ་དུ་འཛིན་པས་ན་འཁོན་འཛིན་ནོ། །སློབ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན་གྱིས་མཛད་པའི་བློ་གྲོས་མི་ཟད་པས་བསྟན་པའི་མདོའི་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ་པ་༼ ཅི ༽༡༠༥ན༡ལས། འཁོན་དུ་འཛིན་པ་ནི་ཁྲོས་པའི་འོག་ཏུ་འདིས་བདག་ལ་གནོད་པ་འདི་བྱས་སོ་ཞེས་ཤར་གཉེར་བའི་མདུད་པར་འཛིན་པ་མི་གཏོང་བའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

འཁོབ། འཁོབ་པ་ལ་གཟིགས།

འཁོབ་པ། ངན་པའམ་མཐའི་དོན་ཡིན། ལི་ཤིའི་གུར་ཁང་ལས། འཁོབ་པ་ནི་ངན་པའམ་མཐའ་ཞེས་གསུངས་ཤིང་། ཚེ་ཏན་ཞབས་དྲུང་གི་དག་ཡིག་ཐོན་མིའི་དགོངས་རྒྱན་ལས་ཀྱང་། འཁོབ་པ་ནི་ངན་པའི་བརྡ་རྙིང་སྟེ་མཐའ་འཁོབ་དང་འཁོབ་བལ་ཞེས་པས་མཚོན་ཞེས་ཀྱང་གསུངས་སོ། །

འཁོབ་བལ། (འདུལ་བ) ལུག་གི་མགོ་དང་རྐང་པ་དང་ལྟོ་བ་བཅས་ཀྱི་ངོས་སུ་སྐྱེས་པའི་བལ་གྱི་མིང་། བལ་འདི་རྒྱུ་ཞན་པའམ་དམན་པར་བརྩི། ཊཱི་ཀ་ལས། དཀར་པོ་བས་འཁོབ་བལ་ལྷག་པར་བྱེད་ན་ནི་ལྟུང་བ་མེད་དེ། །མོད་པ་དང་རིན་ཆུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །འདིའི་མོད་པ་ཞེས་པ་ནི་མང་བའི་དོན་ནོ། །ཀརྨ་པ་བརྒྱད་པ་མི་བསྐྱོད་རྡོ་རྗེའི་འདུལ་བའི་ཊཱི་ཀ་ལས། ལུག་གི་མགོ་དང་། རྐང་པ་དང་། ལྟོ་བ་ནས་སྐྱེས་པ་ནི་ཕྱི་མ་འཁོབ་བལ་ཞེས་བྱའོ། །བདག་གི་བླ་མས་འཁོབ་བལ་གྲོ་བོའི་དོན་ཡིན་པའང་གསུངས་ལ། ལ་ལ་ལུས་ཀྱི་མཐར་ཡོད་པ་ལ་བསམ་པ་ཡིན་ཅེས་ཀྱང་ཟེར་ཏེ་རྒྱུ་དཔེ་ལ་གཏུག་གོ །ཞེས་གསུངས་སོ། །

འཁོར་ལྔ་སྡེ་བཟང་པོ། (འདུལ་བ) སྟོན་པ་ཤཱཀྱ་ཐུབ་པ་སངས་རྒྱས་ནས་གནས་མཆོག་ཝཱ་རཱ་ཎ་སཱིར་བདེན་བཞིའི་ཆོས་འཁོར་ཐོག་མར་བསྐོར་སའི་གདུལ་བྱ་ལྔ་སྡེ་ནི། ༡ ཀུན་ཤེས་ཀཽཎྜི་ནྱ། ལེགས་སྦྱར་དུ་ཨཱ་ཛྙཱ་ཏ་ཀཽཎྜི་ནྱ་ཟེར། Ajňānata Kauṇdinya कौणिङनय (བཅོམ་ལྡན་འདས་མངོན་པར་རྫོགས་པར་སངས་རྒྱས་ཏེ་ལྔ་སྡེ་ལ་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་བསྐོར་ནས། ཀུན་ཤེས་ཀཽཎྜི་ནྱས་བདེན་པ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་ཏེ་དགྲ་བཅོམ་པའི་གོ་འཕང་མངོན་དུ་བྱས་པས། འདི་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱི་རྗེས་སུ་ནང་པའི་དགྲ་བཅོམ་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཐོག་མ་དེ་ཡིན་ནོ། །དེ་ཡང་འདུལ་བ་ལུང་གཞི་༼ ང་པ ༽ལས། ཚེ་དང་ལྡན་པ་ཀུན་ཤེས་ཀཽཎྜི་ནྱ་ལེན་པ་མེད་པར་ཟག་པ་རྣམས་ལས་སེམས་རྣམ་པར་གྲོལ་ལོ། །ལྔ་སྡེའི་དགེ་སློང་ལྷག་མ་རྣམས་ལ་ནི་ཆོས་རྣམས་ལ་ཆོས་ཀྱི་མིག་རྡུལ་མེད་ཅིང་དྲི་མ་དང་བྲལ་བ་སྐྱེས་སོ། །དེའི་ཚེ་འཇིག་རྟེན་ན་དགྲ་བཅོམ་པ་གཅིག་དང་། གཉིས་པ་ནི་བཅོམ་ལྡན་འདས་སོ། །དེ་ལ་ཀུན་ཤེས་ཞེས་པའི་རྒྱུ་མཚན་ནི། སྟོན་པས་ཝཱ་རཱ་ཎ་སཱིར་ལྔ་སྡེ་ལ་བདེན་བཞིའི་ཆོས་འཁོར་བསྐོར་ཏེ། ཀུན་ཤེས་ཀཽཎྜི་ནྱས་མཐོང་ལམ་ཐོབ་པ་ན། ཁྱོད་ཀྱིས་ཆོས་ཀུན་ཤེས་སམ་ཞེས་ལན་གསུམ་དྲིས་པས་

ཀུན་ཤེས་ཞེས་ལན་སྨྲས་པས་མཚན་དེ་ལྟར་ཐོགས་པར་ལུང་གཞི་ལས་གསུངས་སོ) ༢ རྟ་ཐུལ། ལེགས་སྦྱར་དུ་ཨ་ཤྭ་ཛིཏ་ཟེར། AŚvajit अश्वजित ༣ རླངས་པ། ལེགས་སྦྱར་དུ་བཱ་ཥྤ་ཟེར། Vāṣpa वाष्प ༤ མིང་ཆེན། ལེགས་སྦྱར་དུ་མཧཱ་ནཱ་མ་ཟེར། Mahānāma महानामा ༥ བཟང་ལྡན། ལེགས་སྦྱར་དུ་བྷདྲ་ཀ་ཟེར། Bhadraka भद्रक དང་ལྔའོ། །འཁོར་ལྔ་སྡེ་བཟང་པོ་དང་འབྲེལ་བའི་ལོ་རྒྱུས། འདུལ་བ་ལུང་གཞི་༼ ང་པ ༽དང་། མདོ་མཛངས་བླུན་གྱི་༼ བཟོད་པའི་ལེའུ ༽མདོ་སྡེ་༼ ཨ ༽༡༥༤ན༢དང་། མདོ་མཛངས་བླུན་གྱི་༼ རྒྱལ་པོ་བྱམས་པའི་སྟོབས་ཀྱི་སྦྱིན་པའི་ལེའུ ༽མདོ་སྡེ་༼ ཨ ༽༡༥༥བ༤ན་བཞུགས་ཤིང་། དྲང་སྲོང་བཟོད་པ་སྨྲ་བའི་སྐྱེས་རབས་སམ་༼ བཟོད་པར་སྨྲ་བའི་སྐྱེས་རབས ༽ཞེས་བྱ་བ་སྐྱེས་རབས་སོ་བཞི་པར་བཞུགས་པ་རྣམས་ལ་བལྟ་བར་བྱའོ། །

འཁོར་ཚུ། ཚུའི་འཁོར་ལོ། ཚུ་འཁོར་གྱི་མིང་། ཞེས་པའི་ཐད་ཀྱི་མདོན་བརྗོད་མཁས་པའི་རྣ་རྒྱན་༤༧ལ་གཟིགས།

འཁོར་གཏན། (འདུལ་བ) སྒོ་གླེགས་ཕྱི་མི་ཕྱེད་པའི་ཐབས་སུ་བྱུར་པ་སྟེ། སྒོ་གླེགས་དབུས་ཀྱི་ཕྱོགས་སུ་ཁྲུ་གང་གི་ཚད་ཀྱི་ཤིང་གཟེར་བུས་སྦྱར་བ་དེ་འཛིན་པའི་ཤིང་དེ་འཁོར་ལོ་བཞིན་དུ་ཡོངས་སུ་བསྐོར་ནས་གཟུང་བར་བྱ་བ་ལ་དེ་ལ་ཟེར།

འཁོར་དག་པ། འཁོར་དག་པ་ཞེས་པ་ནི། ཚུལ་ཁྲིམས་དག་པ། བཤེས་གཉེན་ལ་གུས་པ། དབང་པོ་རྣོ་བ། དྲིན་ལན་ལོག་སྒྲུབ་མི་བྱེད་པའི་འཁོར་རམ་སློབ་མ་རྣམས་ལ་ཟེར། རྗེ་ཙོང་ཁ་པ་ཆེན་པོའི་བྱམས་པའི་བསྟོད་ཆེན་ལས། ཐུབ་པས་བཅས་པའི་མཚམས་ལས་མི་འདའ་ཞིང་། །རྒྱལ་བའི་གདུང་འཚོབ་དགེ་བའི་བཤེས་ལ་གུས། །དབང་པོ་རབ་རྣོ་ལོག་སྒྲུབ་སྐྱོན་དང་བྲལ། །ཡོངས་སུ་དག་པའི་འཁོར་དང་ལྡན་པར་ཤོག །ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

འཁོར་དག་པ་རྣམ་བརྒྱད། རྗེ་ཙོང་ཁ་པ་ཆེན་པོ་བྱ་བྲལ་ལ་ཐེབས་པའི་སྐབས་ཀྱི་དངོས་སློབ་བརྒྱད་དེ། བླ་མ་འཇམ་དཀར་བ། གནས་བརྟན་བཟང་སྐྱོང་བ། གནས་བརྟན་རིན་ཆེན་རྒྱལ་མཚན། གནས་བརྟན་བྱང་སེང་བ་སྟེ་དབུས་པ་བཞི། རྟོགས་ལྡན་འཇམ་དཔལ་རྒྱ་མཚོ། དགེ་བཤེས་

ཤེས་རབ་གྲགས། དགེ་བཤེས་འཇམ་དཔལ་བཀྲ་ཤིས། དགེ་བཤེས་དཔལ་སྐྱོང་བ་སྟེ་མདོ་སྨད་པ་བཞི་དང་བརྒྱད་དོ། །དེ་དག་ཐམས་ཅད་ཀྱང་ལུང་རྟོགས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་མཐའ་ཡས་ཤིང་ཡི་དམ་གྱི་ལྷས་རྗེས་སུ་བཟུང་བ་ཤ་སྟག་གོ།

འཁོར་འདབ། 1 སློབ་མ། ས་སྐྱ་ལེགས་བཤད་ལས། དམ་པ་རྒྱང་ན་གནས་ན་ཡང་། །འཁོར་འདབ་ཕན་པས་རིང་ནས་སྐྱོང་། །མཁའ་ལ་སྤྲིན་ཚོགས་འཁྲིགས་པ་ཡིས། །ས་ཡི་ལོ་ཏོག་ཁྱད་པར་འཕེལ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །2 གཉེན་ཉེ་དུ།

འཁོར་འདབས། ཉེ་འདབས།

འཁོར་རྣམ་བཞི། 1 སྟོན་པའི་འཁོར་རྣམ་པ་བཞི་སྟེ། དགེ་སློང་ཕ་མ་གཉིས་དང་། དགེ་བསྙེན་ཕ་མ་གཉིས་ཏེ་བཞིའོ། །འདིས་སྟོན་པའི་འཁོར་རབ་བྱུང་དང་ཁྱིམ་པ་གཉིས་ཀྱི་གཙོ་བོ་གཉིས་པོ་བསྡུས་སོ། །སྤྱོད་པ་ཚིགས་སུ་བཅད་པའི་དཀའ་འགྲེལ་༼ ཉ ༽༡༡༤ན༢ལས། འཁོར་བཞི་པོ་དེ་དག་ཅེས་བྱ་བ་ནི་དགེ་སློང་དང་། དགེ་སློང་མ་དང་། དགེ་བསྙེན་དང་། དགེ་བསྙེན་མ་རྣམས་ཏེ། འདི་ཙམ་ཁོ་ནས་གདུལ་བྱའི་སྐྱེ་བོ་གཙོ་བོ་ཀུན་ནས་བསྡུས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །2 དགེ་བསྙེན་ཕ་མ་གཉིས་དང་། དགེ་ཚུལ་ཕ་མ་གཉིས་ཏེ་བཞི་ལ་བཤད་པའང་ཡོད་ཀྱང་། གོང་དུ་བཤད་པ་ཉིད་ལེགས་པར་སྣང་ངོ། །

འཁོར་རྣམ་པ་བཞི། འཁོར་རྣམ་བཞི་དང་འདྲ།

འཁོར་བ། 1 (མིང་ཚིག) ལས་ཉོན་གྱི་དབང་གིས་སྐྱེ་འཆི་གཅིག་ནས་གཅིག་ཏུ་བརྒྱུད་པའི་ཕུང་པོ། ལས་ཉོན་གྱི་གཞན་དབང་དུ་གྱུར་པའི་ཕུང་པོ། ཟག་བཅས་ཉེར་ལེན་གྱི་ཕུང་པོ་ལྔ་ལྟ་བུ། འདིའི་ཕུང་པོ་ཞེས་པ་གཟུགས་ཕུང་གཅིག་པུ་ལ་མི་གོ་བར་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་ཕུང་སོགས་ལའང་གོ་བར་བྱའོ། །དབུ་མ་རིན་ཆེན་ཕྲེང་བའི་རྒྱ་ཆེར་བཤད་པ་༡༣༢བ༥ལས། འཁོར་བ་ནི་འཁོར་བར་འགྱུར་བ་སྟེ། ཕུང་པོའི་ཚོགས་འགྲོ་གཞན་ནས་འགྲོ་བ་གཞན་དུ་ཕྱིན་པའོ། །འཁོར་བ་ཞེས་བྱ་བ་དེ་ལས་གཞན་ནི་ཡོད་པ་མ་ཡིན་གྱི། ཕུང་པོ་དེ་དག་ཉིད་འཁོར་བས་ན་དེ་སྐད་ཅེས་བྱ་སྟེ། དཔེར་ན་བྱ་རོག་གི་ནག་པོ་དང་། ཆུ་སྐྱར་གྱི་དཀར་པོ་ཞེས་བྱ་བ་ལྟ་བུའོ། །ཞེས་གསུངས་

སོ། །སྡུག་བསྔལ་གྱི་གཞིའམ་རྒྱུ་ལ་འཁོར་བ་ཞེས་བྱ་སྟེ། སློབ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན་གྱིས་མཛད་པའི་བློ་གྲོས་མི་ཟད་པས་བསྟན་པའི་མདོའི་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ་པ་༼ཅི༽༡༡༣བ༡ ལས། དེ་ལ་ཆོས་གང་སྡུག་བསྔལ་གྱི་གཞིར་གྱུར་པ་རྣམས་ནི། འཁོར་བ་ཞེས་བྱ་སྟེ། འདི་ལྟར་འཁོར་བ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་སྡུག་བསྔལ་གསུམ་དང་བརྒྱད་ལ་སོགས་པ་སྡུག་བསྔལ་དཔག་ཏུ་མེད་པའི་རྟེན་དུ་གྱུར་པ་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །2 (བྱ་ཚིག) རང་བཞིན་གྱིས་སྐོར་བ་རྒྱག་པའི་དོན། འཁོར་ལོ་འཁོར་བ་ཞེས་པ་ལྟ་བུ། 3 (བྱ་ཚིག) བློ་ལ་འཆར་བ། བསམ་བློ་འཁོར་བ་ཞེས་པ་ལྟ་བུ། 4 (བྱ་ཚིག) ཡེང་བ། མགོ་འཁོར་བ་ཞེས་པ་ལྟ་བུ། 5 (བྱ་ཚིག) འདུ་བ། བྱུང་བ་མེ་ཏོག་ལ་འཁོར་བ། ཞེས་པ་ལྟ་བུ། 6 (བྱ་ཚིག) ཆགས་པ། དཔེར་ན་མངལ་ལ་ཕྲུག་གུ་འཁོར་བ་ཞེས་པ་ལྟ་བུ། 7 (བྱ་ཚིག) སྐྱེ་བ། བཟང་སྤྱོད་སྨོན་ལམ་ལས། སྲིད་པ་ཐམས་ཅད་དུ་ཡང་འཁོར་བ་ (སྐྱེ་བ) ན། །བསོད་ནམས་ཡེ་ཤེས་དག་ནི་མི་ཟད་ (ཟད་མི་ཤེས་པའམ་རྫོགས་མཐའ་མེད་པ) རྟེན། །ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

འཁོར་བ་ཁབ་ཀྱི་རྩེ་མོ་ཞེས་སོགས། འཁོར་བ་ཁབ་ཀྱི་རྩེ་མོ་ན། །བདེ་བ་ནམ་ཡང་ཡོད་མ་ཡིན། །ཞེས་པའི་རྐང་པ་གཉིས་པོ་འདི་མདོ་དྲན་པ་ཉེར་གཞག་གི་ཚིག་ཡིན། དཔེ་གཞན་དུ། འཁོར་བ་ཁབ་ཀྱི་རྩེ་ཙམ་ན། །ཞེས་སྣང་།

འཁོར་བ་འཇིག <ཀུཎྜཱ> སངས་རྒྱས་དཔའ་བོ་བདུན་གྱི་ཡ་གྱལ་ཞིག སྒྲ་བཤད་ནི། འཁོར་བ་འཇོམས་པར་བྱེད་པས་ན་དེ་སྐད་ཅེས་བྱ་སྟེ། བྱེ་བྲག་རྟོགས་བྱེད་འབྱིང་པོའམ་སྒྲ་སྦྱོར་བམ་གཉིས་༼ཅོ་པ༽༡༣༤བ༡ལས། ཀྲ་ཀུཎྜཱ་ཅེས་བྱ་བ། ཀྲ་ནི་ཀྲམ་སྟེ་འཁོར་བ། ཀུཎྜཱ་ནི། ཧེ་ཀུང་ས་ཡ་ཧེ་ཞེས་བྱ་སྟེ། འཁོར་བ་འཇོམས་པའམ། སེལ་བ་ལ་བྱ་སྟེ། འཁོར་བ་འཇིག་ཅེས་བྱ། ཞེས་གསུངས་སོ། །

འཁོར་བ་སྤྱི་དང་བྱེ་བྲག་གི་སྡུག་བསྔལ་བསམ་པ། འཁོར་བ་སྤྱིའི་སྡུག་བསྔལ་བསམ་པ་ནི། སྡུག་བསྔལ་བརྒྱད་བསམ་པ། སྡུག་བསྔལ་དྲུག་བསམ་པ། སྡུག་བསྔལ་གསུམ་བསམ་པ་བཅས་ལ་ཟེར་ལ། འཁོར་བ་བྱེ་བྲག་གི་སྡུག་བསྔལ་བསམ་པ་ནི། དམྱལ་བ། ཡི་དྭགས། དུད་འགྲོ། མི།

ལྷ་མ་ཡིན། ལྷ་བཅས་ཀྱི་འགྲོ་བ་རང་རང་གི་སྡུག་བསྔལ་བསམ་པ་ལ་ཟེར་རོ། །སྐྲ་བཤད་ནི། འགྲོ་བ་རིགས་དྲུག་པོ་ཐམས་ཅད་དམ་ཁམས་གསུམ་འཁོར་བ་སྤྱི་ལ་ཁྱབ་པའི་སྡུག་བསྔལ་ཡིན་པས་ན། འཁོར་བ་སྤྱིའི་སྡུག་བསྔལ་ཞེས་བྱ་ལ། འགྲོ་བ་རིགས་དྲུག་སོ་སོ་སྐོར་ཀྱི་སྡུག་བསྔལ་ཡིན་པས་ན་བྱེ་བྲག་གི་སྡུག་བསྔལ་ཞེས་བྱའོ། །

འཁོར་བ་སྤྱིའི་སྡུག་བསྔལ། འཁོར་བ་སྤྱི་དང་བྱེ་བྲག་གི་སྡུག་བསྔལ་ལ་གཟིགས།

འཁོར་བ་བྱེ་བྲག་གི་སྡུག་བསྔལ། འཁོར་བ་སྤྱི་དང་བྱེ་བྲག་གི་སྡུག་བསྔལ་ལ་གཟིགས།

འཁོར་བ་ལས་གྲོལ་ཏྭ་རེ་མ། འཁོར་བ་ལས་གྲོལ་ཏྭ་རེ་མ། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་ཚིག་བཅད་འདི་པཎྜི་ཏ་ངག་གི་དབང་ཕྱུག་གྲགས་པས་མཛད་པར་གསུངས། ཞེས་ཀློང་རྫོལ་བླ་མའི་གསུང་འབུམ་གླེགས་བམ་གཉིས་པ་༤༠༩ལས་བཤད།

འཁོར་མོ་འཇིག ཤྨ་ཤཱ་ན་སྡེའི་མིང་། ཀུན་གཟིགས་ལྷ་པ་ཆེན་པོའི་གསུང་རྫེ་གྱུང་ཐང་པའི་དྲང་ངེས་རྗོམ་འཕྲོར་དྲངས་པ་ལས་གསུངས། དཔའ་བོ་གཙུག་ལག་ཕྲེང་བའི་ཆོས་འབྱུང་མཁས་པའི་དགའ་སྟོན་ལས་ཀྱང་། འཁོར་མོ་འཇིག་ཅེས་ཤྨ་ཤཱ་ན་སྡེའི་ཡུལ། །དྲང་སྲོང་ལྷུང་བ་རི་དྭགས་ནགས་ཚལ་དུ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །ཐ་སྙད་འདི་ཟམ་ཏོག་བཀོད་པའི་མདོར་ཡང་གསལ་ལོ། །

འཁོར་མོ། 1 རྒྱུན་ཆད་མེད་པའི་དོན་ལ་འང་འཇུག་པར་བཤད། 2 གཡོག་མོའི་དོན་ལ་བོད་རྒྱ་ཚིག་མཛོད་ཆེན་མོར་བཤད།

འཁོར་མོ་ཡུག ཁོར་ཡུག་ལ་གཟིགས།

འཁོར་ཡུག ཁོར་ཡུག་ལ་གཟིགས།

འཁོར་ལོ་ཆེན་པོ་བཞི། ཐེག་མཆོག་འཁོར་ལོ་བཞི་དང་དོན་གཅིག དགེ་བ་འཕེལ་བའི་ཡུལ་ན་གནས་པ། དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་ལ་བརྟེན་པ། བདག་ཉིད་ལས་དང་སྨོན་ལམ་བཟང་པོའི་འབྲས་བུར་ལུས་ངག་ཡིད་གསུམ་དགེ་བ་ལ་སྤྲོ་བཞིན་དུ་འཇུག་པ། ཚེ་སྔོན་མར་བསོད་ནམས་བགྱིས་པས་མཐོ་རིས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་དང་ལྡན་པ་སྟེ་བཞིའོ། །འཕགས་པ་ཀླུ་སྒྲུབ་ཀྱི་བཤེས་སྤྲིངས་ལས། མཐུན་པར་གྱུར་པའི་ཡུལ་ན་གནས་པ་དང་། །སྐྱེས་བུ་དམ་པ་ལ་ནི་བརྟེན་པ

དང་། །བདག་ཉིད་ལས་སྨོན་སྤོན་ཡང་བསོད་ནམས་བགྱིས། །འཁོར་ལོ་ཆེན་པོ་བཞི་ཡང་བྱོད་ལ་མངའ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

འཁོར་ལོ་བཞི། འཁོར་ལོ་ཆེན་པོ་བཞི་དང་དོན་འདྲ།

འཁོར་ལོ་གསུམ། 1 བཀའ་དང་པོ་བདེན་བཞི་ཆོས་འཁོར། བར་པ་མཚན་ཉིད་མེད་པའི་ཆོས་འཁོར། ཐ་མ་ལེགས་པར་རྣམ་པར་ཕྱེ་བའི་ཆོས་འཁོར་དང་གསུམ་མོ།། 2 ཀློག་པ་ཐོས་བསམ་གྱི་འཁོར་ལོ། སྤོང་བ་བསམ་གཏན་གྱི་འཁོར་ལོ། བྱ་བ་ལས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་དང་གསུམ་མོ། །

འཁོར་ལོའི་གདོང་། བོད་རྒྱ་ཚིག་མཛོད་ཆེན་མོ་དང་། མངོན་བརྗོད་མཁས་པའི་རྣ་རྒྱན་སོགས་སུ་འདི་རི་ཕག་གམ་ཕག་རྒོད་ཀྱི་མིང་དུ་བཤད་ཀྱང་། འདི་ནི་ཕག་པ་སྤྱིའི་མིང་དུ་ངེས་ཏེ། དེ་དག་གི་གདོང་ངམ་མཆུ་ཏོ་རྣམས་འཁོར་ལོའི་དབྱིབས་ལྟར་ཡོད་པས། འཁོར་ལོའི་གདོང་ཞེས་བྱའོ། །གདོང་ཞེས་པ་མཆུ་ཏོ་ལའང་འཇུག་པ་ནི། དཔེར་ན་བྱ་རོག་གི་མཆུ་ཏོ་ལ། བྱ་རོག་གདོང་ཟེར་བ་ལྟ་བུའོ། །

འཁོར་ལོའི་ལག་པ། ཁྱབ་འཇུག་གི་མིང་།

འཁོར་ལོས་བསྒྱུར་བའི་རྒྱལ་པོ། གླིང་བཞི་དང་གསུམ་དང་གཉིས་དང་གཅིག་བཅས་ལ་ཅི་རིགས་པར་དབང་བསྒྱུར་བའི་རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོའི་མིང་། འཁོར་ལོས་བསྒྱུར་བའི་རྒྱལ་པོ་དེ་དག་ལ་འཁོར་ལོ་རིན་པོ་ཆེ་ལ་སོགས་པའི་རྒྱལ་སྲིད་རིན་པོ་ཆེ་སྣ་བདུན་དང་། རལ་གྲི་དང་པགས་པ་སོགས་ཉེ་བའི་རིན་པོ་ཆེ་བདུན་ཡང་ལྡན་ཞིང་། ལུས་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་སྐྱེས་བུ་ཆེན་པོའི་མཚན་བཟང་པོ་སུམ་ཅུ་རྩ་གཉིས་ལས་མཛོད་སྤུ་དང་གཙུག་ཏོར་མ་གཏོགས་པ་ལྷག་མ་སུམ་ཅུ་དང་ཡང་ལྡན་པར་གསུངས་སོ། །འོན་ཀྱང་། རྒྱ་ཆེར་རོལ་པའི་མདོ་ལས། རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ། མཚན་གྱི་རྣམ་པ་དེ་ལྟ་བུ་དག་ནི། འཁོར་ལོས་བསྒྱུར་བའི་རྒྱལ་པོ་ལ་མི་འབྱུང་སྟེ། མཚན་དེ་ལྟ་བུ་དག་ནི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ལ་འབྱུང་ངོ་། །ཞེས་ཀྱང་གསུངས་སོ། །འཁོར་ལོས་བསྒྱུར་བའི་རྒྱལ་པོ་འབྱུང་བའི་དུས་ནི། ཚེ་ལོ་དཔག་མེད་ནས་བརྒྱད་ཁྲིའི་བར་དུ་ཡིན་ཞིང་། དེ་ལས་འཕྱི་བར་མི་འབྱུང་བ་ནི་བསོད་ནམས་མི་ཆུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །འཁོར་ལོས་བསྒྱུར་བའི་རྒྱལ་པོ་ལ་བཞི་སྟེ། གསེར་གྱི་འཁོར་ལོ་ཅན་དང་། དངུལ་གྱི་

འཁོར་ལོ་ཅན། ཟངས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་ཅན། ལྕགས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་ཅན་དང་བཞིའོ། །འོན་ཀྱང་མདོ་ལས་ནི་གསེར་གྱི་འཁོར་ལོ་ཅན་ཁོ་ན་གསུངས་ཞེས་མཆིམས་མཛོད་གསུང་ངོ་། །དེ་དག་གིས་དབང་བསྒྱུར་ཚུལ་ནི། གསེར་གྱི་འཁོར་ལོ་ཅན་གྱིས་གླིང་བཞི་ལ་དབང་བསྒྱུར། དངུལ་གྱིས་གླིང་གསུམ། ཟངས་ཀྱིས་གླིང་གཉིས། ལྕགས་ཀྱིས་གླིང་གཅིག་ལ་དབང་བསྒྱུར་བ་ཡིན། དེ་ཡང་གསེར་གྱི་འཁོར་ལོ་ཅན་ནི་ཕས་ཧེ་ཕ་རོལ་རྒྱལ་ཐུབ་གྱིས་ཕེབས་རོགས་ཞེས་བསུ་བ་བྱེད་པ་ཙམ་གྱིས་རྒྱལ་བར་བྱེད་ལ། དངུལ་གྱི་འཁོར་ལོ་ཅན་ནི་རང་འགྲོ་བ་ཙམ་དང་། ཟངས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་ཅན་ནི་གཡུལ་བཤམས་པ་ཙམ་དང་། ལྕགས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་ཅན་ནི་མཚོན་ཆ་བརྩམས་པ་ཙམ་གྱིས་ཕ་རོལ་པོས་འདུད་ཅིང་རྒྱལ་བར་བྱེད་པས་དངོས་སུ་སེམས་ཅན་ལ་གནོད་པ་བྱེད་པ་མེད་པར་བཤད་དོ། །སྒྲ་བཤད་ནི། དེ་དག་ལ་འཁོར་ལོ་རིན་པོ་ཆེ་དག་ཡོད་ལ་དེས་རྒྱལ་སྲིད་ལ་མངའ་བསྒྱུར་བའི་ཕྱིར་དེ་སྐད་ཅེས་བྱའོ།། མཛོད་རྩ་བ་ལས། འཁོར་ལོས་བསྒྱུར་བ་འབྱུང་བ་ནི། །སྟོང་ཐུབ་བརྒྱད་ཅུ་ལས་མི་འཕྱི། །གསེར་དངུལ་ཟངས་ལྕགས་འཁོར་ལོ་ཅན། །དེ་དག་གླིང་གཅིག་གླིང་གཉིས་དང་། །གསུམ་དང་བཞི་ལས་མས་རིམ་བཞིན། །ལྷན་ཅིག་གཉིས་མིན་སངས་རྒྱས་བཞིན། །ཕས་བསུ་རང་འགྲོ་གཡུལ་བཤམས་དང་། །མཚོན་བརྩམས་པས་རྒྱལ་གནོད་པ་མེད། །ཅེས་གསུངས། Chakravartin, the universal monarch

འཁོར་གསུམ། 1 བྱ་བྱེད་ལས་གསུམ། ཡང་ན། སྦྱིན་པ་ལྟ་བུ་ལ་སྦྱར་ན། སྦྱིན་བྱའི་རྫས། སྦྱིན་པ་གཏོང་བའི་ཡུལ། སྦྱིན་པ་གཏོང་བ་པོ་དང་གསུམ་ལ་སྦྱིན་པའི་འཁོར་གསུམ་ཟེར། དབུ་མ་ལ་འཇུག་པ་ལས། སྦྱིན་པ་སྦྱིན་བྱ་ལེན་པོ་གཏོང་པོས་སྟོང་། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །བསྒོ་བ་ལ་སྦྱར་ན། བསྒོ་བྱའི་རྫས། བསྒོ་ཡུལ། བསྒོ་བ་པོ་དང་གསུམ་སོགས་རིགས་འགྲེའོ།། 2 ཁས་བླངས་ནང་འགལ་གྱི་སྒོ་ནས་ཀྱིས་རྟགས་གསལ་ཁྱབ་གང་ལའང་ལན་འདེབས་མི་ནུས་པར་གྱུར་པ་ལ་ཟེར། དཔེར་ན་སྒྲ་བྱས་པར་ཁས་བླངས། བྱས་ན་མི་རྟག་པས་ཁྱབ་པ་ཁས་བླངས། སྒྲ་རྟག་པར་ཁས་བླངས་པའི་གང་ཟག་དེ་ལ། སྒྲ་ཆོས་ཅན།

མ་བྱས་པ་ཡིན་པར་ཐལ། རྟག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་ཐལ་འགྱུར་བཀོད་ན། རྒོལ་བ་དེས་སྒྲ་བྱས་པར་ཁས་བླངས་པས། གསལ་བ་ལ་འདོད་ལན་འདེབས་མི་ནུས། རྟག་ན་མ་བྱས་པས་ཁྱབ་པ་ཁས་བླངས་པས། ཁྱབ་པ་མ་གྲུབ་ཀྱི་ལན་འདེབས་མི་ནུས། སྒྲ་རྟག་པར་ཁས་བླངས་པས། རྟགས་མ་གྲུབ་ཀྱི་ལན་འདེབས་མི་ནུས་པས་འཁོར་གསུམ་ཁས་བླངས་ཟེར་བ་དེ་ལ་ཟེར་བ་ཡིན་ནོ། | 3 མཚན་ཉིད་ཀྱི་རྩོད་གྲྭའི་སྐབས་འཁོར་གསུམ་ཞེས་པ་རྩོད་པ་ལ་ལན་འདེབས་མི་ནུས་པར་མགོ་བོ་རྨོངས་ནས་འདུག་ཅེས་པའི་དོན་ལྟ་བུར་གོ 4 (འདུལ་བ) ལྟེ་བ་དང་ཕྱུས་མོའི་ལྷང་གཉིས་ཏེ་གསུམ་མོ། །དེ་ཡང་མདོ་རྩ་རང་འགྲེལ་ལས། འཁོར་གསུམ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ལྟེ་བའི་དཀྱིལ་འཁོར་དང་ཕྱུས་མོའི་ལྷ་ངའི་ཚིགས་གཉིས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། | 5 མཚོན་ཆ་མདའ་གྲི་གདུང་གསུམ། དགེ་བཤེས་འབན་གུང་རྒྱལ་གྱི་གསུང་གྲོས་ལམ་རིམ་རྣམ་གྲོལ་ལག་བཅངས་སུ་དྲངས་པ་ལས། ང་མི་སྐྱའི་དུས་འཁོར་གསུམ་ཚེར་མ་འདྲ་བ་བཏགས་ཀྱང་དགྲ་མང་གཉེན་ཉུང་། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། | 6 སྲིད། ལོངས་སྤྱོད། ཆོས་དང་གསུམ་མོ། །རྒྱ་གར་གྱི་སློབ་དཔོན་བི་དྷྱ་ཀ་ར་སིདྷས་མཛད་པའི་༼སྐྱེས་རབས་རྒྱུད་ཀྱི་དཀའ་འགྲེལ༽ལས། ནོར་ནི་འཁོར་གསུམ་ཁྱད་པར་རྒྱུ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་བྱ་བ་ནི་སྲིད་དང་ཆོས་དང་ལོངས་སྤྱོད་དོ། །ཞེས་གསུངས། སྐྱེས་རབས་སོ་བཞི་པ་ལས། དེ་ལ་འཁོར་གསུམ་རྗེས་མཐུན་ཡོན་ཏན་ཚོགས། །ཕན་ཚུན་འགྲན་པ་བཞིན་དུ་གནས་པར་གྱུར། །ཞེས་པའི་ཐད་ཀྱི་༼ སྐྱེས་རབས་རྒྱུད་ཀྱི་དཀའ་འགྲེལ ༽ལས། འཁོར་གསུམ་ནི་འབངས་ལ་སོགས་པའི་གྲོས་མཐུན་པའི་སྲིད་དང་། ལོངས་སྤྱོད་ཀྱི་འབྱོར་བ་དང་། ཡོན་ཏན་གྱི་ཞིང་དང་། སྡུག་བསྔལ་བ་ལ་སྦྱིན་པ་རྒྱ་ཆེན་པོ་བྱེད་པའི་ཆོས་ཀྱི་འབྱོར་བ་སྟེ། དེ་རྗེས་སུ་མཐུན་ཞིང་འཚམ་པའི་ཡོན་ཏན་གྱི་ཚོགས་གཅིག་བས་གཅིག་བཟང་བས་ཕན་ཚུན་འགྲན་པ་བཞིན་དུ་གནས་པའོ། །ཞེས་གསུངས།

འཁོར་གསུམ་ཁེབས་པའི་གོས། (འདུལ་བ) ལྟེ་བ་དང་ཕྱུས་མོའི་ལྷང་གཉིས་ཏེ་གསུམ་ཁེབས་པའི་གོས།

འཁོར་གསུམ་རྣམ་དག འཁོར་གསུམ་ཡོངས་དག་ལ་གཟིགས།

འཁོར་གསུམ་ཡོངས་དག <ཏྲི་མཎྜལ་པ་རི་ཤུདྡྷ> 1 འཁོར་གསུམ་ཡོངས་དག་ཅེས་པ་ནི། དཀྱིལ་འཁོར་གསུམ་ཡོངས་སུ་དག་པ་ཞེས་པའི་ཚིག་སྡུ་བསྡུས་པ་སྟེ། ས་པཎ་གྱིས། ལུས་ལྷའི་དཀྱིལ་འཁོར་དང་། ངག་སྔགས་ཀྱི་དཀྱིལ་འཁོར། སེམས་ཉིད་དེ་འཛིན་གྱི་དཀྱིལ་འཁོར་དང་གསུམ་མོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་ཡིན་སྙམ། དེ་ཡང་ས་པཎ་གྱི་སྡོམ་གསུམ་རབ་དབྱེ་ལས། འཁོར་གསུམ་ཡོངས་དག་ཅེས་བྱ་བ། །རྒྱ་སྐད་དུ་ནི་ཏྲི་མཎྜལ། །པ་རི་ཤུདྡྷ་ཞེས་བྱར་ཡོད། །ཏྲི་ནི་གསུམ་ཡིན་མཎྜལ། །ཞེས་བྱ་བོད་སྐད་དཀྱིལ་འཁོར་ཡིན། །པ་རི་ཤུདྡྷ་ཡོངས་དག་པ། །དྲང་པོར་བསྒྱུར་ན་དཀྱིལ་འཁོར་གསུམ། །ཡོངས་སུ་དག་པ་ཞེས་བྱར་འགྱུར། །མཁས་པ་རྣམས་ཀྱིས་སྒྲ་བསྡུས་ནས། །འཁོར་གསུམ་ཡོངས་དག་ཅེས་བྱར་བསྒྱུར། །དེ་ཡི་སྒྲ་དོན་མ་ཤེས་པར། །འཁོར་གསུམ་གཡོག་ཏུ་འཆད་པ་འབྲེལ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །2 བྱ་བྱེད་ལས་གསུམ་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པ་ལ། འཁོར་གསུམ་ཡོངས་དག་གམ་འཁོར་གསུམ་རྣམ་དག་ཟེར། དབུ་མ་ལ་འཇུག་པ་ལས། "སྦྱིན་པ་སྦྱིན་བྱ" "ལེན་པོ" "གཏོང་པོས" སྟོང་། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། སྦྱིན་བྱ་རྫས། ལེན་པོ་སློང་མོ་བ། གཏོང་པོ་སྦྱིན་བདག་བཅས་ཀྱི་འཁོར་གསུམ་པོ་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོངས་སུ་དག་པའམ་སྟོང་པ་ལ། འཁོར་གསུམ་ཡོངས་དག་གམ་འཁོར་གསུམ་རྣམ་དག་ཟེར་བ་ཡིན་འདུག བསྒོ་བ་ལ་སྦྱར་ན། བསྒོ་བྱའི་རྫས། བསྒོ་ཡུལ། བསྒོ་བ་པོ་དང་གསུམ་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོངས་སུ་དག་པ་སོགས་ཆོས་གཞན་ལའང་གོང་བཞིན་སྦྱར་བར་བྱའོ། །

འཁོས་ཀ། ནུས་པ་དང་། ཁ་ཐབས་སམ་འགྲོར་བ་དང་། འཛིན་སྟངས་བཅས་ཀྱི་དོན་ལ་བཤད། འཁོས་ཁ། འཁོས་ཀ་དང་འདྲ།

འཁོས་ཆུང་། ནུས་པ་ཆུང་བ། ནུས་པ་ཞན་པ། འཛིན་ཐང་ཆུང་བ་བཅས་ཀྱི་དོན།

འཁྱུག 1 སྐྱུར་བའམ་མགྱོགས་པའི་དོན། དཔེར་ན་གློག་འཁྱུག་ལྟ་བུ། 2 འཁྱུག་ཡིག འཁོས་ཀ་ཆུང་བའམ་འཁོས་ཀ་ཞན་པ་ཞེས་པ་ལྟ་བུ།

འཁྱུག་ཡིག གཤམ་གྱི་ཡིག་གཟུགས་དེ་ལ། ངའི་མིང་ལ་འཁྱུག་ཡིག་ཟེར།

འདི་ལ་འཕྲུག་ཅེས་པ་ནི་མགྱོགས་པོར་འཕྲི་བའི་དོན་གྱིས་འཕྲུག་ཅེས་བྱའོ། །

འཕྲུད་ལྡང་མ་ནིང་། (འདུལ་བ) མ་ནིང་ལྡའི་ཡ་གྱལ་ཏེ། གཞན་ལ་འཕྲུད་པའི་ཚེ་དབང་པོ་ལས་སུ་རུང་

ལ། དུས་གཞན་གྱི་ཚེ་མི་རུང་བའི་མ་ནིང་ཞིག འདུལ་བ་ལུང་གཞི་༼ ཀ ༽༩༥ན༢ལས།

འཕྲུད་ནས་ལྡང་བའི་མ་ནིང་གང་ཞེ་ན། གང་ལ་གཞན་དག་གིས་འཕྲུད་ན་དབང་པོ་འབྱུང་

བར་འགྱུར་བའོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །

འཕྱིད། མཕྱིད་ལ་གཟིགས།

འཕྲེར་སོ། 1 བསམ་ཚུལ། བསམ་བློ་གཏོང་ཕྱོགས། བསམ་བློ་གཏོང་སྟངས། བསམ་བློ་གཏོང་ཕྱོགས།

རྫེ་ཅོང་ཁ་པ་ཆེན་པོའི་བློ་སྦྱོང་སྙན་ངག་སྒྲ་རྒྱན་ལས། ཆོས་དང་ཆོས་མིན་བསམ་པའི་འཕྲེར་

སོ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །2 གཟུགས་པོའི་སྟངས་ཀའམ་རྣམ་འགྱུར། གཟུགས་

པོའི་འཕྲེར་སོ་མཛེས་པ།

འཕྲོག་པོ། ཕྲོག་ཕྲོག ཕྲོག་པོ་དང་དོན་གཅིག

འཕྲོག་བཤད། ཕྲོག་བཤད་དང་དོན་གཅིག ནྲང་པོ་མ་བཤད་པར་འགྲེལ་བཤད་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་བརྒྱབ་

པའི་སྐད་ཆ། སྲིད་དོན་གྱི་འཕྲོག་བཤད་ཅེས་པ་ལྟ་བུ།

འཕྲོལ་བ། 1 སོན་པ་དང་སླེབས་པ་མཐར་ཕྱིན་པ་བཅས་ཀྱི་དོན། སློབ་གཉེར་མཐའ་འཕྲོལ། བྱ་བ་

མཐའ་འཕྲོལ། ལས་ཀ་མཐའ་འཕྲོལ་ལྟ་བུ། 2 བསྐྱལ་ཐུབ་པའི་དོན། དཔེར་ན་གནོད་པ་བསྐྱལ་

ཡང་མ་འཕྲོལ་ལྟ་བུ། ཡི་གེ་བསྐྱལ་ཡང་མ་འཕྲོལ། སློབ་གྲྭ་བཙུགས་ཀྱང་མ་ཚུགས། བཅད་

ཀྱང་མ་ཆོད། བསླབས་ཀྱང་མ་ལོབས་སོགས་རིགས་འགྲེའོ། །

འཁྲང་འགྱུར། (ཕར་ཕྱིན) མཁྲང་འགྱུར་དང་འདྲ།

འཁྲབ། 1 གར་འཁྲབ་པ། 2 དབྱེ་བསལ་བྱེད་པ། བསལ་བའམ་སེལ་བའི་དོན། མཚོ་ཏྲེ་ཀ་ལས། ཚུར་

ཞུགས་ཏེ་ཆུ་ནང་གི་གསེག་མ་ལག་པས་འཁྲབ་པ་དང་། ཞེས་གསུངས།

འཁྲིག་ཁྲིམ། དབྱར་གྱི་དུས། སྒྲ་བཤད་ནི། དུད་འགྲོ་རྣམས་འཁྲིག་པ་སྤྱོད་པའི་དུས་ཡིན་པས་དེ་སྐད་

ཅེས་བརྗོད།

འཁྲིག་པ། ཀྲྀ། ཕོ་མོ་ཕན་ཚུན་ཆགས་སྤྱོད་ཀྱི་མིང་། སྐྲ་བ་ཤད་ནི། འཁྲིག་པ་ནི་ཡིག་རྙིང་རྣམས་སུ་འཁྲིག་པ་ཞེས་ཀྱང་འབྱུང་བས་ཕོ་མོ་ཕན་ཚུན་འཁྲིག་པའམ་འཚེང་བར་བྱེད་པའི་ཆ་ནས་འཁྲིག་པའམ་འཁྲིག་པ་ཞེས་བྱའོ། །ཡང་ན་འཁྲིག་པ་ནི་སྦྱོར་བའི་དོན་ནོ། །དབང་པོ་གཉིས་སྦྱོར་ལྷ་བུའི་སྦྱོར་བ།

འཁྲིག་པ་དང་མི་ཚངས་སྤྱོད་ཀྱི་ཁྱད་པར། སྤྱིར་དེ་གཉིས་དོན་གཅིག་ཀྱང་། ཁྱད་པར་ནི། གཞན་ལ་མི་ཚངས་པར་སྤྱོད་པ་ལ་འཁྲིག་པ། མཚན་རིང་ལྷ་བུས་རང་གིས་རང་ལ་འདོད་པ་སྤྱོད་པ་ལ་མི་ཚངས་སྤྱོད་ཟེར་གྱི་འཁྲིག་པ་ཞེས་མི་ཟེར་ཏེ། འཁྲིག་པ་ལ་གང་ཟག་གཉིས་དགོས་པས་སོ། །དེ་ཡང་ལུང་ཕྲན་ཚེགས་ཀྱི་འགྲེལ་པ་ལས། འཁྲིག་པ་ནི་གཉིས་ལས་བྱུང་བའི་ཆོས་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པས་སོ། །

འཁྲིག་པའི་ཆོས། (འདུལ་བ) འཁྲིག་པ་དང་དོན་གཅིག འདི་ལ་ཆོས་ཞེས་བརྗོད་པའི་རྒྱུ་མཚན་ནི། མའི་རྣམ་འབྱེད་༼ཏ༽༢༤བ༣ལས། འཁྲིག་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་མི་ཚངས་པར་སྤྱོད་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ཉིད་འཁྲིག་པ་ཡང་ཡིན་ནོ། །ཆོས་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཆོས་མ་ཡིན་པ་ལ་ཆོས་ཀྱི་སྒྲར་གསུངས་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

འཁྲིག་ཚིག་སྨྲ་བའི་ལྟུང་མ། (འདུལ་བ) ལྟུང་མ་བཅུ་གསུམ་གྱི་གསུམ་པ། འཁྲིག་ཚིག་སྨྲ་བའི་ལྟུང་མའི་ངོ་བོ་ནི། བཅས་ལྡན་དགེ་སློང་གིས་ཆགས་སེམས་ཀྱིས་བུད་མེད་ལ་འཁྲིག་པ་གསལ་བར་སྨྲས་ཏེ། དོན་གོ་བ་ལས་གྱུར་པའི་དངོས་གཞིའོ། །གླེང་གཞི་ནི་མཉན་ཡོད་དུ་འཆར་ཀས་བུད་མེད་ལ་འཁྲིག་ཚིག་སྨྲས་པ་ལས་དགེ་འདུན་ལྷག་མར་བཅས་སོ། །དགག་བྱ་ནི་འཁྲིག་པའི་འདོད་ཆགས་འཕེལ་བ་དང་། ཕམ་པ་དང་པོའི་རྒྱུར་འགྱུར་བའོ། །

འཁྲིད་བཀའ། འཁྲིད་པའི་བཀའ་སྲོལ་དང་དོན་གཅིག བླ་མ་གོང་མ་གོང་མས་འོག་མ་འོག་མ་རྣམས་ལ་གཞུང་དོན་གི་སྙིང་པོ་རྣམས་དམར་ཁྲིད་དུ་བསྟན་ནས་ཉམས་མྱོང་མ་མཐའ་རེ་རྒྱུད་ལ་སྐྱེས་སྐྱེས་ཀྱི་བར་དུ་གེགས་སེལ་བོགས་འདོན་དང་བཅས་ཏེ་ཉམས་སུ་ལེན་དུ་འཇུག་པའི་འཁྲིད་སྲོལ་བཟང་པོ་ཞིག

འབྲིལ་བག་ཆགས་པ། (ཕར་ཕྱིན) འཁྱིང་ལེགས་པ། རྗེའི་ལེགས་བཤད་གསེར་ཕྲེང་༼ སྟོད་ཆ ༽༡༢༠བ༡ལས།
འབྲིལ་བག་ཆགས་པ་ནི་འཁྱིང་ལེགས་པ་དང་། ཞེས་གསུངས། རྣམ་བཤད་སྙིང་རྒྱན་ལས་
ཀྱང་དེ་བཞིན་དུ་གསུངས།

འབྲུག་པ། 1 འཐབ་རྩོད། 2 འཚོལ་བའམ་ནོར་བ། 3 སྒྱུ་དཀྲུང་དང་བཅས་པའི་བྲང་བརྡུང་བ་ལ་སོགས་
པའི་ལུས་ཀྱི་རྣམ་འགྱུར། རྒྱ་གར་གྱི་སློབ་དཔོན་དགེ་ལེགས་བཤེས་གཉེན་གསུང་། 4 སེམས་
མི་བདེ་བར་གྱུར་པ།

འབྲུངས་རབས། སྐྱེས་རབས་ཀྱི་ཞེ་ས་སྟེ། སྔོན་སྐྱེ་བ་ཇི་ལྟར་བླངས་པའི་ལོ་རྒྱུས། འདི་ལ་ཞོར་འཕྲོས་
ཀྱི་ རྫོངས་འཆར་འདི་འདྲ་ཞིག་ཡོད་དེ། ས་དགེ་བཀའ་རྙིང་གི་སྐྱེས་ཆེན་དམ་པའི་འབྲུངས་
རབ་ཇི་འདྲ་ཞིག་ལ་བལྟས་ཀྱང་། སྔོན་པ་ཤཱཀྱ་ཐུབ་པ། མགོན་པོ་ཀླུ་སྒྲུབ། དཔལ་ལྡན་ཟླ་བ་
གྲགས་པ་སོགས་ཀྱི་སྐུ་སྐྱེར་གྱུར་པ་ཤ་སྟག་ཏུ་སྣང་བས། བླ་མ་ཐམས་ཅད་དེ་དང་དེའི་སྤྲུལ་
པར་ཁས་འཆེས་ན་བོད་ཀྱི་བླ་མ་ཐམས་ཅད་ཐུགས་རྒྱུད་གཅིག་པ་ཤ་སྟག་ཏུ་སྨྲ་དགོས་ལ།
ཡང་ན་དེ་དག་སྒྲོ་བཏགས་ཡིན་ཞེས་སྨྲ་བ་ལས་འོས་མ་མཆིས་སོ་ཞེ་ན། འདི་ལ་ལན་འདི་ལྟར་
གདབ་པར་བྱ་སྟེ། རྣལ་འབྱོར་པའི་ཉམས་ལ་ཅི་ཡང་འཆར་བས་དེའི་ཚུལ་དང་བསྟུན་ནས་
བྲིས་པར་སེམས་ཏེ། རྣལ་འབྱོར་པ་རང་ཉིད་ལ་རང་ཉིད་རི་དང་ལྗོན་ཤིང་སོགས་སུ་སྣང་བ་
དང་། སྔོན་གྱི་བླ་མ་དེ་དང་དེར་དྲན་པ་ནི་མང་དུ་འབྱུང་བས་རྣལ་འབྱོར་པའི་ཉམས་སྣང་དང་
མཐུན་པར་བྲིས་པ་ཡིན་གྱི་གཞི་གཏན་ནས་མེད་པའི་རྫུན་གཏམ་ཡང་མ་ཡིན་ནོ། །དཔའ་བོ་
གཙུག་ལག་ཕྲེང་རང་རྣམ་རང་གི་རྟོགས་པ་བརྗོད་པ་འབྲུལ་བའི་བཞིན་རས་འཆར་བའི་མེ་ལོང་
ལས། སྔོན་ཆེ་རྣལ་འབྱོར་དབང་ཕྱུག་དཔའ་བོ་ཡིས། །སྔོན་གནས་དུ་མ་དྲན་པར་ཞལ་འཆེས་
ཤིང་། །ཡིད་རྟོན་གཏན་ཚིགས་བཅས་པ་འགའ་སྣང་མོད། །ཨ་འཐས་འཛིན་རྟོག་རགས་པ་ཞི་གྱུར་
ནས། །ཧིང་འཛིན་ཤེས་པ་ལས་རུང་གྱུར་པ་དང་། །རྫོ་རྗེ་ཐེག་པའི་སྦྱོང་བ་འདྲིས་
པའི་ཚེ། །བླ་མ་ཡི་དམ་རྒྱལ་དང་རྒྱལ་སྲས་དང་། །དུས་གསུམ་རིགས་དྲུག་ལ་
སོགས་རྣམ་མང་པོ། །དབྱེར་མེད་བདག་ཉིད་ཡིན་པར་མཐོང་བ་དང་། །བདག་ཉིད་

དེ་དག་ཡིན་པར་མཐོང་བའང་འཆར། །རང་ཉིད་རི་དང་ལྗོན་ཤིང་དུ་མཐོང་དང་། །རི་ལྗོན་བདག་ཉིད་ཡིན་པར་མཐོང་བའང་ཡོད། །མཆོག་གི་དངོས་གྲུབ་མཐར་ཕྱིན་མི་ལ་ཡིས། །རྣལ་འབྱོར་ཉམས་ལ་ཅི་ཡང་འཆར་ཞེས་གསུངས། །དེ་ཚེ་དེ་དེའི་སྐྱེ་བར་ཁས་ལེན་པའི། །རྣལ་འབྱོར་པ་འདི་ཤིན་ཏུ་མང་ན་ཡང་། །གཅིག་ཏུ་ཡིད་བརྟན་རུང་བར་མ་མཐོང་ངོ་། །སློབ་མས་བླ་མའི་རྣལ་འབྱོར་རབ་གོམས་ཤིང་། །ཚུར་ཟད་སྣང་རྟོགས་མཐོ་བར་གྱུར་པ་ན། །བླ་མ་དེ་ཡི་བྱིན་གྱིས་བརླབས་པའི་ཕྱིར། །དེ་ཡི་སྤྲུལ་པའམ་སྐྱེ་བར་གྲགས་པ་ཡོད། །ཞེས་སོགས་དབྱེ་ཞིབ་གསལ་བར་ཕྱེད་ནས་གསུངས་འདུག་གོ། ༼རྒྱལ་དབང་བསྟན་འཛིན་རྒྱ་མཚོས། བླ་མ་སྐྱེས་ཆེན་དམ་པ་ཐམས་ཅད་སངས་རྒྱས་བྱང་སེམས་ཀྱི་སྤྲུལ་པ་ཤ་སྟག་ཡིན་ཟེར་ན་སྐབས་རེར་སེམས་ཤུགས་ཆག་གྲབས་བྱེད་ཀྱི་འདུག་ཅེས་གསུངས་པའང་ཐུགས་མད་པར་སྣང་སྟེ། ང་ཚོ་སོ་སྐྱེ་ཐ་མལ་པ་རྣམས་སྐྱེས་བུ་དམ་པར་འགྱུར་དུ་མེད་པ་ལྟ་བུས་སེམས་ཤུགས་ཆག་པའི་རྒྱུ་རུའང་སྣང་ཞིང་། དེ་བས་རྗེ་བཙུན་མི་ལ་ལྟ་བུ་མི་ཐ་མལ་པ་ཞིག་ཚེ་འདི་ཉིད་ལ་དཀའ་སྤྱད་སྙིང་རུས་ཀྱིས་ལམ་ནས་སངས་རྒྱས་སུ་གྱུར་པ་ཡིན་ཞེས་སྨྲས་ན་སྤྲོ་བ་འཕེལ་བའི་རྒྱུ་རུ་འགྱུར་རོ། །འཁྲུངས་རབས་དང་སྐུ་ཕྲེང་གི་ཁྱད་པར་ནི། བླ་མ་དེ་དང་དེའི་འཁྲུངས་རབས་ཀྱི་གྲལ་དུ་སངས་རྒྱས་བྱང་སེམས་ཡང་མང་པོ་ཞིག་ཡོད་ལ། སྐུ་ཕྲེང་ནི་བླ་མ་དེ་ངོས་འཛིན་བྱས་པའི་འགོ་བརྩམས་པ་ནས་བཟུང་སྟེ་སྐུ་ཕྲེང་ཞེས་བརྩི་བ་རེད། དཔེར་ན་བླ་མ་མང་པོའི་འཁྲུངས་རབས་ནང་རྒྱལ་བ་ཤཱཀྱ་ཐུབ་པའང་ཡོད་ཅིང་། འོན་ཀྱང་དེའི་སྐུ་ཕྲེང་གི་གྲལ་དུ་མི་འཛོག་པ་ལྟ་བུའོ། །

འབྲེར་འདུག་གི་སྤང་ལྟུང་། (འདུལ་བ) འབྲེར་འདུག་གི་སྤང་བ་ལ་གཟིགས།

འབྲེར་འདུག་གི་སྤང་བ། (འདུལ་བ) སྤང་ལྟུང་སུམ་ཅུའི་བཞི་པ། འབྲེར་འདུག་གི་སྤང་བའི་ངོ་བོ་ནི། བཅས་ལྡན་དགེ་སློང་གིས་དགེ་སློང་མ་ཉེ་དུ་མ་ཡིན་པ་ལ་ཆོས་གོས་སམ་གདིང་བ་འབྲུ་བ་ལ་སོགས་པ་བྱེད་དུ་འཇུག་ཅིང་ཕྱོགས་ལ་ལས་བྱས་པ་ལས་གྱུར་པའི་ལྟུང་བ་དངོས་གཞིའོ། །གླེང་གཞི་ནི་མཉན་ཡོད་དུ་འཆར་ཀས་དགེ་སློང་མ་སྦྲིད་མ་ལ་ཤམ་ཐབས་འབྲེར་

བཙུག་པ་ལས་སྨྲང་པའི་ལྷུང་བྱེད་དུ་བཅས་སོ། །དགག་བྱ་ནི་ཆགས་པས་རྒྱུ་བྱས་ཏེ་རང་རིགས་ཀྱི་བསླབ་པ་ལ་གནོད་པའོ། །

འབྲུལ་རྟོག རྟོགས་པ། རྣམ་རྟོག རྒྱལ་མཆོག་ལྔ་པའི་རང་རྣམ་དུ་ཀཱུ་ལའི་གོས་བཟང་ལས། སྡེ་པ་གཙང་པའི་ཞལ་ངོ་ཡིན་པ་འདྲ་སྙམ་པའི་བྲིས་པའི་འབྲུལ་རྟོག་ཀྱང་ཤར། ཞེས་པ་ལྟ་བུ།

འབྲུལ་བ་བསྐྱེད་ནུས་པ། (འདུལ་བ) ར་བཟི་ནུས་པ། ར་བཟི་བའི་ནུས་པ་དང་ལྡན་པ།

འབྲུལ་བ་མོ། (འདུལ་བ) འཕྱོན་མའམ་འཚལ་མོའི་མིང་། འདི་ལ་གཡོན་ཅན་མ་ཡང་ཟེར། བུ་སྟོན་རིན་པོ་ཆེའི་མའི་རྣམ་འབྱེད་ཀྱི་འགྲེལ་པ་༢ ༣ན༨ལས། འབྲུལ་བ་མོ་ཞེས་པ་གཡེམ་སྤྱོད་པའི་གཡོན་ཅན་མ་ཡིན་པའོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །

འབྲུལ་ཞིག 1 སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་བློ། བདག་འཛིན་གྱི་འབྲུལ་བ་ཞིག་པའི་དོན་ཡིན། 2 སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་གང་ཟག དེ་དང་གཞི་མེད། ཞིག་པོ། ཛ་བྲལ་རྣམས་དོན་གཅིག

འབྲུལ་ཞིག་པ། སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་གང་ཟག

༼ག༽

གག་ཆིལ། (འདུལ་བ) ཕལ་སྐད་དུ་ཨི་ཅི་ལུ་གུའམ། ཨི་ཅི་གུ་ལུ་ཟེར་བ་དེའོ། །གག་ཆིལ་བྱེད་པའི་ལྟུང་བྱེད་ལྔ་བུ།

གག་ཆིལ་བྱེད་པའི་ལྟུང་བྱེད། (འདུལ་བ) འབའ་ཞིག་པ་དགུ་བཅུའི་རེ་གསུམ་པ། གག་ཆིལ་བྱེད་པའི་ལྟུང་བྱེད་ཀྱི་ངོ་བོ་ནི། བཅས་ལྡན་དགེ་སློང་གིས་རང་གི་ལུས་དངོས་མ་ཉམས་པས་དགེ་སློང་གཞན་གྱི་ལུས་དངོས་མ་ཉམས་པ་ལ་སྐྱི་གཡའ་བར་བྱ་བའི་སེམས་ཀྱིས་རེག་པ་ལས་གྱུར་པའི་ལྟུང་བ་དངོས་གཞིའོ། །གླེང་གཞི་ནི། མཉན་ཡོད་དུ་བཅུ་བདུན་སྡེའི་གཅིག་ལ་གཞན་བཅུ་དྲུག་གིས་གག་ཆིལ་བྱས་པ་ལས་ལྟུང་བྱེད་དུ་བཅས་སོ། །དགག་བྱ་ནི་རང་རིགས་ལ་གནོད་པའོ། །

གགེ་མོ། (འདུལ་བ) གཙོ་བོར་གང་ཟག་ལས་གཞན་པའི་ཆོས་ལ་སྦྱོར་རྒྱུའི་མིང་ཚབ་ཅིག འདུལ་བ་ལུང་གཞི་ལས། རྒྱལ་པོ་ཚངས་སྦྱིན་གྱིས་ཀུང་སྐྱེད་མོས་ཚལ་གགེ་མོ་ཞེས་བྱ་བར་དྲང་སྲོང་དུང་དང་བྲིས་པ་སྤུན་གཉིས་གནས་ཏེ། དེ་ལ་དུང་ནི་མཁན་པོ་བྱེད་དོ། །ཞེས་དང་། ཡང་དེ་ཉིད་ལས། ལྷ་གཅིག་ནས་གཅིག་ཏུ་སྨྲས་ཏེ་ཕྱོགས་གགེ་མོ་ཞིག་ན་མཆིས་སོ་ཞེས་གསན་ནས་བདག་ཅག་ལ་བཀའ་སྩལ་པའི་རིགས་སོ། །ཞེས་དང་། ཡང་དེ་ཉིད་ལས། བདག་གིས་དེའི་མ་རི་སྲུལ་གགེ་མོ་ཞེས་བྱ་བ་ན་འདུག་པ་མཐོང་ངོ་། །ཞེས་དང་། འདུལ་བ་ལུང་རྣམ་འབྱེད་ལས། འཕགས་པ་བདག་གི་སྟུམ་པ་ཕྱོགས་གགེ་མོ་ཞིག་ན་མཆིས་ཀྱིས། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །ཡང་གགེ་མོ་གང་ཟག་ལ་སྦྱར་བའང་ཡོད་དེ། འདུལ་བ་ལུང་རྣམ་འབྱེད་ལས། དེད་དཔོན་གགེ་མོ་ཞིག་ནའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །གགེ་མོ་དང་། ཆེ་གེ་མོ་གཉིས་ཀྱི་ཁྱད་པར་ནི། གགེ་མོ་ནི་གང་ཟག་ལས་གཞན་པའི་

ཚོས་ལ་གཙོ་བོར་སྦྱོར་བ་དང་། ཚེ་གེ་མོ་གཙོ་བོར་གང་ཟག་ལ་སྦྱོར་བའི་ཁྱད་པར་རོ། །ཞིབ་པར། ཚེ་གེ་མོ་ཞེས་པའི་ཐད་དུ་གཟིགས། གག་གེ་མོ་ཞེས་བྲིས་པ་ཡོད་དེ། བརྒྱད་སྟོང་པ་ལས། ཕྱོགས་གག་གེ་མོ་ཞིག་དང་ཕྱོགས་ཀྱི་ཆ་གག་གེ་མོ་ཞིག་དང་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་གག་གེ་མོ་ཞིག་ན་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་དགྲ་བཅོམ་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཚེ་གེ་མོ་ཞེས་བྱ་བ་དེ་ཉན་ཐོས་དང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་མང་པོ་དང་ཉན་ཐོས་དང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་བརྒྱ་ཕྲག་མང་པོ་དང་། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

ག་གོན། 1 ཞ་ཉེ་ནག་པོ། 2 ཞུང་མ། 3 རྣམ་འགྲེལ་ཊཱི་ཀ་ཆེན་རིགས་པའི་རྒྱ་མཚོ་ལས། ག་གོན་ནི་ཤོག་ཧྲོག་འབྲས་བུ་ཆེན་པོ་སྨིན་པ་ན་རོ་སྐྱུར་ཞིང་ནང་ན་ཁུ་བ་མང་བ་འདུ་བའི་ནད་ལ་འཕེལ་བ་ལ་གནོད་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

ག་ཆད། 1 ཐང་ཆད་པ། སྤྱོད་འཇུག་ལས། བྱེ་མའི་ཁང་བུ་རྡིབ་གྱུར་ན། །བྱིས་པ་རྣམས་ནི་ག་ཆད་ངུ། །དེ་བཞིན་བསྟོད་དང་གྲགས་ཉམས་ན། །རང་གི་སེམས་ནི་བྱིས་པ་བཞིན། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །བསྟན་དར་ལྷ་རམས་པས། དོན་མེད་དུ་ཐང་ཆད་པའི་དོན་དུ་གསུངས། 2 ཤིན་ཏུའམ་ཀུན་ནས། ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་པར་སེམས་ཏེ། ཤིན་ཏུ་གྲོད་པ་ལ་ག་ཆད་གྲོད་ཅེས་པ་ལྟ་བུ། བཞད་གད་ཀྱི་མིང་ཞེས་པའི་ཐད་ཀྱི་མངོན་བརྗོད་མཁས་པའི་རྣ་རྒྱན་ལས། ག་ཆད་གྲོད་དང་ཀུན་ནས་གྲོད། །ཅེས་གསུངས་སོ། །བུ་ཊཱི་ཀ་ལས། མཆོག་ཏུ་ཉམ་ཐག་པའི་དོན་ལ་གསུང་ངོ་། །3 བོད་རྒྱ་ཚིག་མཛོད་ཆེན་མོར། ཡི་ཐང་ཆད་པའམ་ཨུ་ཐུག་པ། ཞེས་གསལ།

ག་བཏང་གོ་ཆོད། གང་དུ་བཏང་ཡང་གོ་ཆོད་པའི་མི།

ག་ཏ་པ་ཏི། (ལེགས་སྦྱར) ཚོགས་བདག་སྟེ། དབང་ཕྱུག་ཆེན་པོའི་བུ་ཚོགས་བདག་གླང་སྣའི་མིང་ངོ་། །ཚོགས་བདག་གི་སྒྲ་བཤད་ནི། ལྷའི་ཚོགས་རྣམས་ཀྱི་བདག་པོའམ་གཙོ་བོ་ཡིན་པས་དེ་སྐད་ཅེས་བྱའོ། །

ག་བུར། (ལེགས་སྦྱར) ལུས་རྒྱས་སམ་རབ་བསིལ་ཏེ་རྩི་སྨན་གྱི་རིགས་ཤིག རོ་བསྐ་ལ་ཚ། ཞུ་རྗེས་

བསིལ། ཞུས་པས་རྒྱས་ཚད་གསོད། རྙེད་ཚད་སེལ། ཞེས་བོད་རྒྱ་ཚིག་མཛོད་ཆེན་མོ་གསུང་། རྒྱ་གར་བས་ (कपूर) དང་། ཕྱི་རྒྱལ་བས camphor ཟེར། དྲི་དང་ལ་ཞིམ་པ་ཞིག་སྟེ། རིལ་བུ་གྲལ་བསྒྲིགས་པའི་ཤོག་ཆག་སྐམ་སོགས་ཀྱི་ནང་དུ་བཞག་ན་དུག་སློག་འབུས་བཟའ་བ་ལས་སྐྱོབ་པར་བྱེད།

ཀླུ་ཤི། (ལེགས་སྦྱར) བ་ལང་།

ཀླུ་ཡ་མགོ་རི། 1 ཀླུ་ཡའི་གྲོང་ཁྱེར་གྱི་བྱང་ངོས་ནས་མཐོང་བའི་རི་རྣམས་ལ་ཟེར། སྔྲིར་ཀླུ་ཡའི་ཕྱོགས་འདིར་སངས་རྒྱས་ལོ་བདུན་ཙམ་བཞུགས། ཀླུ་ཡའི་གྲོང་ཁྱེར་གྱི་བྱང་ངོས་ནས་མཐོང་བའི་རི་དེ་རྣམས་ཀླུ་ཡ་ཤིརྵ་སྟེ་ཀླུ་ཡ་གོ་རི་བྱ་བ་དེ་ཡིན། ཞེས་དགེ་འདུན་ཆོས་འཕེལ་གྱིས་བཤད། 2 མདོ་ཞིག་གི་མིང་སྟེ། བཅོམ་ལྡན་སངས་རྒྱས་ནས་རིང་པོར་མ་ལོན་པའི་སྐབས་ཤིག་ན་རི་ཀླུ་ཡ་མགོ་རི་སྟེ་ཀླུ་ཡ་ན་ཀླུ་ཡ་ཤིརྵ་ཞེས་པའི་སྟེང་གི་མཆོད་རྟེན་གྱི་དྲུང་དུ་གསུངས་པའི་མདོ་ཡིན་པས་ན་དེ་སྐད་ཅེས་བྱའོ། །ཤིརྵ་ཞེས་པ་མགོའི་དོན་དུ་བཤད་པས། ཀླུ་ཡ་ཤིརྵ་སྟེ། ཀླུ་ཡ་མགོའི་རི་ཞེས་བསྒྱུར་ཏོ། །ཀླུ་ཡ་མགོ་རིའི་མདོ་ནི། རྒྱ་གར་སྐད་དུ། ཨཱརྱ་ཀླུ་ཡ་ཤིརྵ་ནཱ་མ་མཧཱ་ཡཱ་ན་སཱུ་ཏྲ། བོད་སྐད་དུ། འཕགས་པ་ཀླུ་ཡ་མགོའི་རི་ཞེས་བྱ་བ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་མདོ། ཞེས་བྱ་བ་མདོ་སྡེ་༼ ཙ་པ ༽ཤོག་གྲངས་༢༨༥ནས༡ན་བཞུགས་སོ། །རྗེའི་ལམ་རིམ་ཆེན་མོ། ཞོལ་དང་། སྐུ་འབུམ། བཀྲ་ཤིས་ལྷུན་པོ་བཅས་ཀྱི་སྤར་མ་གསུམ་གར་ཀླུ་ཡ་གོ་རི་ཞེས་འབྱུང་བ་ནི་ཡི་གེ་མ་དག་པར་སེམས་སོ། །འོན་ཀྱང་མདོ་དེ་ཉིད་ལས། ག་ཡཱ་ཞེས་འ་ཆུང་ཡ་ལ་བཏགས་པར་འབྱུང་བས་དཔྱད་པར་འོས་སོ། །འགའ་ཞིག་གིས་ལེགས་སྦྱར་ཤེས་མདོག་གིས་ཀླུ་ཡ་མགོ་རི། ཀླུ་ཡ་གཽ་རྣེར་བཅོས་པ་ནི་བཞད་གད་ཀྱི་གནས་སོ། །

ག་ལ། 1 གང་ན། གང་དག་ན། གང་ཞིག་ན། གང་ཞིག་ལ། གང་དུ། ཡུལ་སྐད་འགའ་ཞིག་ལ། ག་ལ་འགྲོ་ཞེས་པ་ལྟ་བུ། 2 ཅི་ལ། ཅིའི་ཕྱིར། ཕལ་སྐད་དུ། གནས། དཔེར་ན་ག་ལ་ཤེས། ག་ལ་འགྲོ་ལྟ་བུ།

ག་ལ་འཇིགས་མེད། ག་ལས་འཇིགས་མེད་དང་འདྲ།

ག་ལ་བ། གང་དུ་གཤེགས་པའམ་བཞུགས་པའི་གནས། བཅོམ་ལྡན་འདས་ག་ལ་བ་དེར་ཕྱིན་ཏོ་ཞེས་པ་ལྟ་བུ།

ག་ལ་ཞིག ག་ལ་སྲིད། མི་སྲིད། རྗེའི་འཇམ་དབྱངས་བསྟོད་སྤྲིན་རྒྱ་མཚོ་ལས། སྐྱོབ་པ་ཁྱོད་ལ་ནམ་མཁའ་ཇི་སྲིད་དུ། །ཆོས་ཀྱི་སྐུ་ལས་གཡོ་བ་ག་ལ་ཞིག །ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

ག་ལས་འཇིགས་མེད། དབུ་མ་རྩ་བ་ཤེས་རབ་ཀྱི་འགྲེལ་པ་ག་ལས་འཇིགས་མེད། སློབ་དཔོན་ཀླུ་སྒྲུབ་ཀྱིས་མཛད། མདོ་སྡེ་འབར་གྱི་འགྱུར། བསྟན་འགྱུར་༼ ཙ་པར ༽བཞུགས། ཞིབ་ཏུ་བཤད་ན། དབུ་མ་རྩ་བའི་འགྲེལ་པ་ག་ལས་འཇིགས་མེད་ཅེས་བྱ་བའི་ཚིག་ལེ་ཚུར་བྱས་པ་སློབ་དཔོན་བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་འཕགས་པ་ཀླུ་སྒྲུབ་ཀྱིས་མཛད་པ། རྒྱ་གར་གྱི་མཁན་པོ་ཛེཀ་པ་ཆེན་པོ་དབུ་མ་པ་ཛྙཱ་ན་གརྦྷ་དང་། ཞུ་ཆེན་གྱི་ལོ་ཙཱ་བ་དགེ་སློང་ཀླུའི་རྒྱལ་མཚན་གྱིས་བསྒྱུར་བ། འདི་ལ་རབ་ཏུ་བྱེད་པ་ཉི་ཤུ་རྩ་བདུན། ཤློ་ཀ་ནི་ཉིས་སྟོང་ཚིག་བརྒྱ། བམ་པོ་ནི་བདུན་དུ་བྱས་སོ། །ལམ་སྒྲོན་གྱི་རང་འགྲེལ་ལས། སློབ་དཔོན་ཀླུ་སྒྲུབ་ཀྱིས་མཛད་པའི་ག་ལས་འཇིགས་མེད། ཅེས་འབྱུང་བ་ལྟར། བུ་སྟོན་རིན་ཆེན་གྲུབ་སོགས་བོད་སྔ་རབས་པ་དག་ག་ལས་འཇིགས་མེད་རྩ་ཤེའི་རང་འགྲེལ་དུ་བཤད་ཀྱང་། རྗེ་ཙོང་ཁ་པ་ཆེན་པོས་དེ་རྩ་ཤེའི་རང་འགྲེལ་མིན་པར་གསུངས་ཏེ། ལེགས་བཤད་སྙིང་པོ་ལས། རབ་བྱེད་ཉེར་བདུན་པའི་འགྲེལ་པ་ག་ལས་འཇིགས་མེད་ལས། བཙུན་པ་འཕགས་པ་ལྷས་ཀྱང་། ཉན་པ་པོ་དང་མཉན་བྱ་ལ། །སྨྲ་པོ་འབྱུང་བ་ཤིན་ཏུ་དཀོན། །དེ་ཕྱིར་མདོར་ན་འཁོར་བ་ནི། །མཐའ་ཡོད་མ་ཡིན་མཐའ་མེད་མིན། །ཞེས་བཤད་དོ། །ཞེས་བཞི་བརྒྱ་པའི་ལུང་ཤེས་བྱེད་དུ་དྲངས་པས་རང་འགྲེལ་གྱི་དོན་མེད་དོ། །སངས་རྒྱས་བསྐྱངས་དང་ལེགས་ལྡན་འབྱེད་དང་ཟླ་བ་གྲགས་པའི་འགྲེལ་པར་འགྲེལ་པ་དེའི་ཟུར་ཙམ་ཡང་མ་བྱུང་བས་ཀྱང་ཤེས་སོ། །ཞེས་གསུངས། འདིའི་དོགས་གཅོད་སྟོང་ཐུན་སྐལ་བཟང་མིག་འབྱེད་༢༤བ༢ན་གསལ་ལོ། །སྒྲ་བཤད་ནི། གང་ལའང་འཇིགས་པ་མེད་པས་ན་ག་ལ་འཇིགས་མེད་ཅེས་བྱ་སྟེ། ག་ལས་འཇིགས་མེད་ཀྱི་

མཇུག་ཏུ་རང་དང་གཞན་གྱི་གྲུབ་མཐའ་སྨྲ་བའི་ཕྱོགས་ག་ལས་ཀྱང་འཛིགས་པ་མེད་པ། ཞེས་གསུངས་སོ། །ཛེ་དགེ་འདུན་གྲུབ་པའི་ཏཱའི་སི་ཏུ་རྣམ་རྒྱལ་གྲགས་པའི་དྲིས་ལན་ཤོག་གྲངས་༡༥ན་འདི་རྩ་ཤེའི་རང་འགྲེལ་མིན་པའི་སྒྲུབ་བྱེད་རྒྱས་པར་བཀོད་ཡོད་པས་དེར་གཟིགས།

ག་ཤ། 1 སྟོད་གཡོགས་ཀྱི་མིང་དུ། བསྟན་དར་ལྷ་རམས་པའི་ལེགས་བྲིས་མའི་འགྲེལ་པར་གསུངས་ཏེ། སྐུ་སྟོད་ལྷ་རྫས་གོས་ཀྱི་ག་ཤ་སྟེ་སྟོད་གཡོགས་ཅན་དང་། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །ལེགས་བྲིས་མ་ལས། མར་གད་རི་བོས་འཇའ་ཚོན་གྱོན་པ་བཞིན། །སྐུ་སྟོད་ལྷ་རྫས་གོས་ཀྱི་ག་ཤ་ཅན། །ཐ་ཞིང་ལྟེམ་ལ་མཛེས་པའི་སྐེད་སྐབས་ནི། །པདྨ་ལི་ཀའི་ཤམ་ཐབས་འཛིན་ལ་འདུད། །ཅེས་གསུངས། 2 ཐྲག་པ་ནས་མཆན་ཁུང་པན་ཚུན་དུ་བསྣོལ་མར་འཆིང་བའི་ཐག་པ། འདོགས་ཁྲི་ལ་ག་ཤ་གཡོགས་པ། ཞེས་བོད་རྒྱ་ཚིག་མཛོད་ཆེན་མོར་གསལ།

གག་གེ་མོ། ག་གེ་མོ་དང་འདྲ། བརྒྱད་སྟོང་པ་ལས། ཕྱོགས་གག་གེ་མོ་ཞིག་དང་ཕྱོགས་ཀྱི་ཆ་གག་གེ་མོ་ཞིག་དང་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་གག་གེ་མོ་ཞིག་ན་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་དགྲ་བཅོམ་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཆེ་གེ་མོ་ཞེས་བྱ་བ་དེ་ཉན་ཐོས་དང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་མང་པོ་དང་ཉན་ཐོས་དང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་བརྒྱ་ཕྲག་མང་པོ་དང་། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

གགས། གེགས་སམ་བར་ཆད། འདུལ་བ་ལུང་གཞི་༼ ག་པ ༽༢༩༠བ༡ལས། དུས་དུས་སུ་ཆུ་ཐྲུག་པས་དེའི་རྩ་བ་བྲུས་ནས་ཀླུང་གི་ཤུགས་ཀྱིས་འགྲེལ་ཏེ་གགས་བཞིན་དུ་ཆུ་བཅད་དེ་འདུག་གོ། །དེ་ནས་ཆུས་རྒྱལ་པོ་ལེགས་པར་རབ་སད་ཀྱི་ཡུལ་ནི་ཆུ་མེད་པས་མ་རུང་ལ། ཟས་གཙང་གི་ཡང་ཆུང་མ་རུང་སྟེ། རྒྱལ་པོ་ལེགས་པར་རབ་སད་ཀྱིས་རྒྱལ་པོ་ཟས་གཙང་ལ་སྤྲིང་བ། ཤིང་དགེ་བའི་སྙིང་པོ་འགྱེལ་ནས་འབབ་ཆུ་རོ་ཧི་ཀའི་གགས་སུ་གྱུར་ཏེ་མཆིས་ན་གཞོན་ནུ་མཐུ་དང་ལྡན་ཞེས་ཐོས་ཀྱིས་དེ་བཏང་བའི་རིགས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

གགས་ཤིང་ཚུང་བ། (འདུལ་བ) ཉེ་དུའི་ཚོགས་ཆུང་བ།

གགས་ཤིང་སྦོམ་པ། (འདུལ་བ) ཕ་མ་དང་། ཉེ་དུ། མཛའ་བཤེས། གཡོག་འཁོར་སོགས་དང་རྗེས་སུ་

འབྲེལ་བས་རང་གིས་བསླབ་ཏུ་མེད་པས་ཤིང་གི་གགས་ཤིང་སྦོམ་པོས་གཉའ་བར་བསྒགས་པ་འདྲོ། །

གངྒཱ། རྒྱ་གར་གྱིས་ཧ་ཅང་རྩ་བ་ཆེན་པོར་འཛིན་པའི་ཆུ་བོ་ཞིག ལྷ་ཡི་ཆུ་བོ་ཡིན་ཟེར། འདི་ལ་བོད་སྐད་དུ་རྨ་བྱ་ཁ་འབབ་ཟེར། གངས་ཏེ་སེའི་ལྷོ་ཕྱོགས་ནས་འབབ་པའི་རྨ་བྱ་ཁ་འབབ་ནི། སྲུ་ཧེང་ཕྱོགས་ནས། རྒྱ་གར་ཨུཏྟར་པྲ་དེ་ཤ་བརྒྱུད་ཕྱི་ནང་གཉིས་ཀས་རྩ་ཆེར་འཛིན་པ་ཆུ་བོ་གངྒཱའམ། དབྱིན་སྐད་དུ་ལྒན་ཇེ་ཞེས་བྱ་བ། མངོན་བརྗོད་མཁས་པའི་རྣ་རྒྱན་༩༨ལས། ཆུ་བོ་བཞི་པོ་འབབ་པའི་ཕྱོགས་ནི་བོད་རྒྱ་ཚིག་མཛོད་ཆེན་མོར་གསུངས་པ་ལྟར་གསལ་ལོ། །གཞན་ཡང་གངྒཱའི་ཆུ་འགོ་བོད་ཀྱི་ཡིག་ཆ་ཕལ་ཆེ་བ་དང་། རིག་བྱེད་ཀྱི་གཞུང་"མཧཱ་བྷཱ་ར་ཏ"Mahabharata महारत ལས་གངས་ཏེ་སེ་ནས་འབྱུང་བར་བཤད་པ་དང་། ཡང་རྒྱ་གར་བ་དག་གིས། ཧི་མ་ལ་ཡའི་རི་བརྒྱུད"གར་བར་གངྒོ་ཏྲི"Gangotriལས་འབྱུང་བར་བཤད་པའི་ཚུལ་གཉིས་ཡོད་པ། ཞྭ་སྐབ་པའི་རྒྱལ་རབས་དེབ་དང་པོ་༣༩ན་གསལ་ལོ། །སྐྱོ་རྡོ་ཞྭ་སྐབ་པས་རྒྱལ་རབས་རྩོམ་སྒྲིག་གནང་སྐབས་རྒྱ་གར་གཞུང་ནས་སྣང་ས་འཛིན་ནན་པོ་གནང་འདུག་ཅིང་། དེ་དུས་རྒྱ་གར་གཞུང་ནས་ཁྱོད་ཀྱིས་རྨ་བྱ་ཁ་འབབ་གངྒཱ་འདི་བཞིན་གངས་ཏེ་སེ་ནས་འབྱུང་བར་བཤད་འདུག་ཀྱང་། གངྒོ་ཏྲི་ལས་འབྱུང་བར་མངོན་སུམ་ཚད་གྲུབ་ཡིན་པས། ཁྱོད་ཀྱི་བཤད་སྲོལ་འདི་ལ་ཁུངས་ཅི་ཡོད་ཅེས་བགོད་འདོམས་ནན་པོས་བཀར་འདུག་ཀྱང་། ཁོང་ནས་འདི་ཁྱེད་ཅག་གི་རིག་བྱེད་ཀྱི་གཞུང་མཧཱ་བྷཱ་ར་ཏ་ལས་གསུངས་འདུག་ཅེས་འབྲེལ་བཤད་བྱས་སྐབས་རྒྱ་གར་གཞུང་ལ་གསུང་རྒྱུ་གང་ཡང་བྱུང་མི་འདུག འདིའི་སྐོར་རྣམས་ཁུ་ནུ་བླ་མ་བསྟན་འཛིན་རྒྱལ་མཚན་ལ་བཀའ་འདྲི་ཞུས་ཏེ་ལན་འདེབས་གནང་འདུག ཞྭ་སྐབ་པས་གངྒཱ་གངྒོ་ཏྲི་ལས་འབྱུང་བ་དང་གངས་ཏེ་སེ་ལས་འབྱུང་བར་བཤད་པ་གཉིས་ལ་འགལ་བ་མེད་དེ། གངས་ཏེ་སེའི་གཤམ་ནས་ས་འོག་ཏུ་སོང་སྟེ་གངྒོ་ཏྲི་ནས་ཐོན་པའང་སྲིད་ཅེས་འགྲེལ་བཤད་གནང་འདུག འདི་སྐོར་རྣམས་ཞྭ་སྐབ་པའི་རྒྱལ་རབས་གསུང་བཤད་ནང་གསལ་ལོ། །དཔྱད་པར་བྱ་བ་ཞིག་ལ། བོད་རྒྱ་ཚིག་མཛོད་ཆེན་མོར། གངྒཱ་ཤར་ཕྱོགས་

གླིང་ཆེན་གྱི་ཁ་ནས་འབབ་པར་བཤད་ལ། ཞྭ་སྣབ་པའི་རྒྱལ་རབས་ནང་། གཙྲུ་དེ་བཞིན་ལྷོ་ཕྱོགས་རྨ་བྱའི་ཁ་ནས་འབབ་པར་བཤད་པའི་བཤད་ཚུལ་མི་འདྲ་བ་གཉིས་འདུག་པས་དཔྱད་པར་འོས་སོ། །ཆུ་འདི་ལོ་ཉི་ཤུ་སུམ་ཅུ་ཤེལ་དམ་སོགས་སུ་ལྷུགས་ནས་བཞག་ཀྱང་རྙིང་རུལ་ཆགས་རྒྱུ་མེད་ཟེར། དེ་བདེན་པ་ཡིན་འདུག གཙྲུ་ཞེས་པ་བོད་སྐད་དུ་བསྒྱུར་ན། འགྲོ་ལྡན་མ་ཞེས་བྱའོ། །

གཙྲུའི་གླིང་། ཆུ་བོ་གཙྲུའམ། གཙྲུའི་ཆུ་རྒྱུན།

གཙྲུའི་གླིང་གི་བྱེ་མ། 1 ཆུ་བོ་གཙྲུའི་འགྲམ་གྱི་བྱེ་མ། 2 གཙྲུའི་ཆུ་རྡུལ། འདིའི་སྐོར་ཞིབ་པར་འོག་ཏུ་གཙྲུའི་གླིང་གི་བྱེ་མ་སྙེད་ཅེས་པའི་ཐད་དུ་གཟིགས། 3 ཧ་ཅང་མང་བའི་དཔེ་ཞིག

གཙྲུའི་གླིང་གི་བྱེ་མ་སྙེད། ཆུ་བོ་གཙྲུའི་འགྲམ་གྱི་བྱེ་མ་ཇི་སྙེད་ཡོད་པའི་གྲངས་དང་མཉམ་པ་སྟེ། ཧ་ཅང་མང་བའི་དཔེའོ། །རྗེ་ཙོང་ཁ་པ་ཆེན་པོས། གཙྲུའི་གླིང་གི་བྱེ་མ་ཞེས་པ་གཙྲུའི་ཆུ་རྡུལ་ལ་གསུངས་ཏེ། འགྲེལ་པ་བཞི་སྦྲགས་༥༠༣བ༣ལས། གང་གཱའི་གླིང་ནི་ཆུ་བོ་ཆེན་པོའོ། །དེའི་གི་བྱེ་མ་ནི་ཆུའི་རྡུལ་ལོ། །ཞེས་གསུངས་སོ།།ཕྱིར་བྱེ་མ་ཞེས་པ་ཆ་ཤས་ཕྲ་མོ་ལ་ཟེར་བས། འདིར་ཡང་གཙྲུའི་ཆུ་རྡུལ་ཕྲ་མོ་རྣམས་ལ་བྱེ་མ་ཞེས་མིང་བཏགས་པར་འདྲའོ། །

གང་གི་ཚེ། 1 དུས་གང་གི་ཚེ། 2 རྒྱུ་མཚན། རྩ་ཤེ་ཊཱི་ཀ་ཆེན་ལས། གང་གི་ཚེ་སྟེ་གང་གི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

གང་ཆེན་མཚོ། (འདུལ་བ) རྒྱ་མཚོ་དང་དོན་གཅིག རྣམ་འབྱེད་འགྲེལ་༼ ཚུ ༽༧བ༧ལས། དེ་ལ་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་གསུངས་པའི་འདུལ་བ་གང་ཆེན་མཚོ་ཞེས་པ་རྒྱ་མཚོ་ལྟ་བུ་གང་ལ། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །ལུང་རྣམ་འབྱེད་༼ ཅ་པ ༽༢༡བ༨ལས། སངས་རྒྱས་འདུལ་བ་གང་ཆེན་མཚོ། །གཏིང་མཐའ་མེད་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི། །ཞེས་གསུངས།

གང་འདོད། རང་གི་བློ་ལ་གང་འཐད། ཡིད་ལ་གང་འབབ། གང་མོས་རྣམས་དོན་གཅིག

གང་པོ། 1 རིལ་པོ། ཆ་ཚང་བ། ཡོངས་རྫོགས་བཅས་ཀྱི་དོན། མི་ཚེ་གང་པོ་ཞེས་པ་ལྟ་བུ། 2 <པཱུརྞ> ཉེ་བའི་ལྷ་སྡེའི་ཡ་གྱལ་ཞིག ལེགས་སྦྱར་དུ་པཱུརྞपूर्णཟེར།

གང་བློ་མ། རྗེ་བཙུན་འཇམ་པའི་དབྱངས་ཀྱི་བསྟོད་པ་གང་བློ་མར་གྲགས་པ་རྒྱ་གར་གྱི་སློབ་དཔོན་རྡོ་རྗེ་མཚོན་ཆ་ཞེས་བྱ་བས་བརྩམས། པཎྜི་ཏ་ལྷ་བཀྲས་སོ་སོར་བརྩམས་པས་ཚིག་དོན་དོན་གཅིག་ཏུ་བྱུང་བས་ལྷའི་རྫུ་འཕྲུལ་དུ་ཤེས་སོ། །ཞེས་ཛོ་ནང་ཏཱ་ར་ནཱ་ཐའི་རྒྱ་གར་ཆོས་འབྱུང་ན་གསལ།

གང་བློ་མའི་འགྲེལ་པ། བློ་བཟང་སྤྲིན་པས་མཛད་པའི་གང་བློ་མའི་འགྲེལ་པ།

གང་མོས། གང་འདོད། ཁྱེད་རང་ལ་ང་ལ་བལྟས་ནས་འོང་དམ་ཕྱིར་ལྡོག་པ་གང་འདོད་ཀྱིས་ཤིག་ལྟ་བུ།

གང་ཞིག 1 སྤྱི་སྒྲ། 2 གང་ཞིག་ཅེས་པ་སྤྱི་སྒྲ་ཡིན་ཀྱང་བྱེ་བྲག་ལ་འཇུག་པའི་སྐབས་བཞི་ཡོད་པར་མཆིམས་མཛོད་ལས་གསུངས། སྐབས་བཞི་ནི། ཁྱད་པར་གྱི་སྒྲ་དང་འབྲེལ་བ། སྐབས་སྟོབས། ཤུགས། ལྡན་བྲལ་གྱི་སྟོབས་ཀྱིས་འཇུག་པ་དང་བཞིའོ། །

གང་ཟག 1 སྲོག་ལྡན་སྤྱིའི་མིང་། བདག་དང་། སེམས་ཅན། སྲོག གསོ་བ། སྐྱེས་བུ། ཤེད་ལས་སྐྱེས། ཤེད་བུ། བྱེད་པ་པོ། ཚོར་བ་པོ་རྣམས་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་ཡིན། སྒྲ་བཤད་ནི། ཤེས་རྒྱུད་ཉོན་མོངས་པས་གང་ཞིང་། རྨ་སྒྲོ་མཐའ་དག་ནས་ཟག་པས་ན་གང་ཟག ཅེས་ཡོངས་ཀྱི་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་ཆེན་པོ་སེར་བྱེས་ཏྲེ་ཧོར་མཁན་ཟུར་བློ་བཟང་དབང་ཕྱུག་རིན་པོ་ཆེ་སོགས་བྱེས་པ་གྲྭ་ཚང་གི་མཁས་པའི་ཞལ་རྒྱུན་དུ་ཡོད། ཡང་། ཤེས་རྒྱུད་ཉོན་མོངས་པས་གང་ཞིང་ཟག་པ་དང་བཅས་པས་ན་གང་ཟག་ཅེས་བྱ། སྒྲ་བཤད་ཕྱི་མ་འདི་སེ་ར་རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན་གྱི་སྐབས་བརྒྱད་པའི་སྤྱི་དོན་ནང་གསལ། ཡང་། སྐྱེ་གནས་རྣམས་སུ་ཡང་དང་ཡང་དུ་གང་ཞིང་ཟག་པར་བྱེད་པས་དེ་སྐད་ཅེས་བཏགས། འདི་རྒྱལ་ཚབ་ཆོས་རྗེའི་ཀུན་བཏུས་དར་ཊཱི་ཀ་ལས་གསུངས། བདག་དང་སེམས་ཅན་སོགས་སོ་སོའི་སྒྲ་བཤད་ནི། ཉེར་ལེན་གྱི་ཕུང་པོ་རྣམས་ལ་བདག་དང་བདག་གིར་ལྟ་བས་བདག ཆོས་རྣམས་ཡང་དག་པ་ཇི་ལྟ་བཞིན་མ་ཤེས་པ་དང་དེ་དག་ལ་ཆགས་པས་སེམས་ཅན། ཚེ་དང་ལྡན་ཅིག་གསོན་ཞིང་གནས་པས་སྲོག འབྱུང་བའི་སྲིད་པའི་ལམ་གྱིས་རྒྱས་པར་བྱས་པས་གསོ་བ། སྐྱེས་བུའི་རྩལ་བྱེད་པས་སྐྱེས་བུ། སྐྱེ་གནས་རྣམས་སུ་ཡང་དང་ཡང་དུ་གང་ཞིང་ཟག་པར་བྱེད་པས་

གང་ཟག ང་རྒྱལ་ལ་བརྟེན་ནས་མཐོ་དམན་དུ་འགྱུར་བས་ཤེད་བུ། ལས་བྱེད་པ་པོ་ཡིན་པས་བྱེད་པ་པོ། རྣམ་སྨིན་གྱི་ཚོར་བ་མྱོང་བ་པོ་ཡིན་པས་ཚོར་བ་པོ་ཞེས་བྱའོ། །2 (འདུལ་བ) བཞི་གྲྭ་མ་ལོངས་པའི་དགེ་སློང་ངམ་དགེ་སློང་མ།

གང་ཟག་ཁྱད་པར་ཅན། (འདུལ་བ) 1 སྡེ་སྣོད་གསུམ་ཤེས་ཤིང་བག་ཡོད་དང་ལྡན་པའི་དགེ་སློང་། 2 སྐྱེས་བུ་དམ་པ།

གང་ཟག་ཁྱད་པར་ཅན་མ་ཡིན་པ། (འདུལ་བ) 1 སྡེ་སྣོད་གསུམ་ཤེས་ཤིང་བག་ཡོད་དང་ལྡན་པའི་དགེ་སློང་ལས་ལྡོག་པ། 2 གང་ཟག་དམན་པ།

གང་ཟག་གི་བསམ་པ་ལ་དགོངས་པ། དགོངས་པ་ཅན་བཞིའི་ནང་གསེས་ཤིག གང་ཟག་གི་བསམ་པ་ལ་དགོངས་པ་ནི། སྦྱིན་པ་ཙམ་གྱིས་ཚོག་པར་འཛིན་པའི་གཉེན་པོར་སྦྱིན་པ་ལ་སྨད་ནས་ཚུལ་ཁྲིམས་ལ་བསྔགས་པ་ལྟ་བུ། དགོངས་ལྡེམ་དགོངས་གཉིས་མདོ་གཅིག་ལ་ཚང་བའང་ཡོད་པས་དེ་གཉིས་འགལ་བ་མིན་པར་གསུངས།

གང་ཟག་བརྒྱད་པའི་བླ་མ། (བཀའ་བརྒྱུད) རྒྱལ་བ་རྡོ་རྗེ་འཆང་ནས་རང་གི་རྩ་བའི་བླ་མའི་བར་དུ་བྱོན་པའི་མན་ངག་སྒོམ་སྒྲོལ་མ་ཉམས་ཤིང་། སློབ་མའི་རྒྱུད་ལ་ཉམས་རྟོགས་ཁྱད་པར་ཅན་བསྐྲུན་ནུས་པ། རང་གིས་ལྟ་བ་ཇི་ལྟར་རྟོགས་པ་བཞིན་གཞན་ལ་ཤེས་རབ་ཀྱི་གོ་འབྱེད་ནུས་པ། རྣམ་རྟོག་སྐུ་དྲིན་དུ་ཤེས་ཏེ་གང་བྱུང་ཤེས་རབ་ཀྱི་གྲོགས་སུ་བསྒྱུར་ཏེ་གསོས་འདེབས་པ། མི་མཐུན་པའི་རྐྱེན་འགལ་ཕྱོགས་དག་ཀྱང་མཐུན་རྐྱེན་ཡོན་ཏན་དུ་བསྒྱུར་ནུས་པ། འཁྲུལ་པ་ཐམས་ཅད་རྣམ་རྟོག་ངོ་མ་ཤེས་པས་འཁྲུལ་པ། ཡང་རྣམ་རྟོག་སེམས་སུ་ཤེས་པས་རྟོག་པ་ལམ་དུ་བྱེད་པ་ནི་མ་འཁྲུལ་བ་ཡིན་ལ། རྣམ་རྟོག་དེ་ལྟར་དུ་ཤེས་པས་ཆོས་ཐམས་ཅད་ནམ་མཁའ་ལ་གདུང་བསྐོར་བ་ལྟར་ཐོགས་རྡུགས་མེད་པར་ཤེས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱི་གོ་འབྱེད་ནུས་པ་སྟེ་དེ་དག་དང་ལྡན་པའི་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་རྣམས་སོ། །

གང་ཟག་རང་དབང་ཅན། (འདུལ་བ) བསྙེན་པར་རྫོགས་ནས་སྡོམ་རྒྱུན་བར་མ་ཆད་དུ་ལོ་བཅུ་ལོན་པའི་བརྟན་པའི་ཡན་ལག་དང་ལྡན་ཞིང་། འདུལ་བ་ཤེས་པའི་གང་ཟག སྒྲ་བཤད་ནི། གནས་ཀྱི་བླ

མ་ལ་མ་བརྟེན་པར་རང་དབང་དུ་འདུག་ཏུ་རུང་བའི་གང་ཟག་ཡིན་པས་ན་དེ་སྐད་ཅེས་བྱའོ། །

གང་ཟག་རང་དབང་ཅན་མ་ཡིན་པ། (འདུལ་བ) བསྙེན་པར་རྫོགས་ནས་ལོ་བཅུ་མ་ལོན་པའམ་འདུ་བ་མི་ཤེས་པའི་རབ་བྱུང་། སྒྲ་བཤད་ནི། གནས་ཀྱི་བླ་མ་ལ་མ་བརྟེན་པར་རང་དབང་དུ་འདུག་ཏུ་མི་རུང་བའི་གང་ཟག་ཡིན་པས་ན་དེ་སྐད་ཅེས་བྱའོ། །

གང་ལ་གང་འཚམ། 1 ཚིག་འདིའི་ཐོག་མའི་འབྱུང་ཁུངས་སམ་ཐོག་མའི་གོ་དོན་ནི། གང་ལ་གང་འོས་སམ། རང་རང་གི་གནས་བབས་དང་མཐུན་པ་ཞེས་པའི་དོན་རེད། དུ་ཀྐུ་ལའི་གོས་བཟང་ལས། མང་འགྱེད་ཀྱིས་མཚོན་སྐྱ་སེར་ཚང་མར་གང་ལ་གང་འཚམ་གྱི་སྟེར་ཆ་གྱ་ནོམ་པས་ཐུགས་དམ་བསྐང་། ཞེས་པ་ལྟ་བུ། 2 ཏོན་ཀྱང་དེང་སང་གང་ལ་གང་འཚམ་ཞེས་པའི་ཚིག་འདི། མང་ཉུང་རན་པོའམ། མང་ཉུང་འཚམ་པོ། མང་མིན་ཉུང་མིན། ཡག་ཐག་ཆོད། འགྲིག་ཐག་ཆོད་ཅེས་པ་ལྟ་བུའི་དོན་ལ་བེད་སྤྱོད་བྱེད། དཔེར་ན་ད་རེས་ཚོགས་འདུར་མི་གང་ལ་གང་འཚམ་སླེབས་འདུག་ལྟ་བུ་དང་། ཁོས་དཔེ་ཆ་གང་ལ་གང་འཚམ་བལྟས་འདུག་ལྟ་བུ།

གང་ལ་ལ། གང་ཞིག སུ་ཞིག འགའ་ཞིག སུ་ཡང་རུང་བ་ཞིག ཁ་ཤས།

གངས་ཀྱི་གཡག གངས་གཡག་དང་འདྲ།

གངས་དཀར་ཏི་སེ། གངས་ཏི་སེ་ལ་གཟིགས།

གངས་ཅན་གྱི་གཡག གངས་གཡག་དང་འདྲ།

གངས་ཆེན་མཚོ། རྒྱ་མཚོ། སོ་ཐར་གྱི་མདོའི་འགྲེལ་པར་གསལ།

གངས་ཏི་སེ། སྟོད་མངའ་རིས་ཕྱོགས་སུ་ནང་པ་དང་། ཧི་ནྡུ་གཉིས་ཀའི་ཐུན་མོང་དུ་རྩ་ཆེར་འཛིན་པའི་གངས་རི་ཞིག་སྟེ། ལེགས་སྦྱར་དུ། ཀཻ་ལ་ཤད་དང་། ཕྱི་རྒྱལ་བས་Mount Kailash ཟེར། ཕལ་སྐད་དུ་གངས་རིན་པོ་ཆེ་ཟེར་བ་དེའོ། །ཏེ་སེའམ། ཏི་སེ་ནི་ལེགས་སྦྱར་གྱི་སྐད་ལ་གངས་རིའི་མིང་ཡིན་པར་བཤད། ཕྱི་ལོ་དུས་རབས་བཅུ་གཅིག་པའི་ནང་གངས་དཀར་ཏི་སེའི་རྩེ་མོར་རྗེ་བཙུན་མི་ལས་རྫུ་འཕྲུལ་གྱིས་ཕེབས་པ་མགུར་འབུམ་༡༢༨ན་གསལ། གངས་དཀར་ཏི་སེ་དང་། མཚོ་མ་ཕམ་གྱི་གནས་བཤད་ཞིབ་པར་འབྲི་ཀུང་གདན་རབས་

སོ་བཞི་པ་དཀོན་མཆོག་བསྟན་འཛིན་གྱིས་མཛད་པའི་ཤེལ་དཀར་མེ་ལོང་ནང་གསལ་ཡོད། ཅེས་ཞྭ་སྐབ་པའི་རྒྱལ་རབས་ན་གསལ། འདི་སྐོར་མདོ་དྲན་པ་ཉེར་གཞག་༼ ཤ་པ ༽༡༩༠བ༣ལས་གསུངས་སོ། །

གངས་གཡག　འབྲོང་(གཡག་རྒོད) དང་གཡག་གི་མིང་། གངས་གཡག་ཅེས་པ་འདི་རྒྱ་གར་གྱི་སྐད་ངག་པ་རྣམས་ཀྱིས་བཏགས་པ་ཙམ་ལས་དོན་ལ་བོད་ཀྱི་འབྲོང་དང་གཡག་རང་གི་མིང་ཡིན། རྒྱལ་ཁམས་རིག་པས་བསྐོར་བའི་གཏམ་རྒྱུད་གསེར་གྱི་ཐང་མ་ལས། བེཌཱུརྻ་མཐིང་ནག་ལྷ་བུའི་སྤུ་དང་ལྡན་པའི་གངས་ཅན་གྱི་གཡག་ཅེས་པ་དང་། གཡག་དེའི་སྤུ་རེ་ཙམ་ཤིང་ལ་ཐོགས་ཀྱང་གཅོད་དུ་འཕང་ནས་ཇོན་པ་སླེབས་ཀྱང་མི་འགྲོས་པར་དེར་སྡོད་སྐད་དང་། གཞན་རྒྱ་གར་བའི་སྐད་ངག་མཁན་མང་པོ་གངས་ཅན་ལ་སྤྱིར་བའི་རྩོམ་བྱེད་ཚེ་གངས་གཡག་ཅེས་ངོ་མཚར་ཆེ་ཆེ་བར་བྲིས་པ་དག་ཀྱང་རང་རེའི་ཡུལ་གྱི་འབྲོང་དང་གཡག་འདི་དག་རྒྱང་རིང་པོ་ན་སྟན་གྲགས་ཆེ་ཏུ་སོང་བ་ཡིན་གྱི་དེ་དག་གི་ཐུགས་ལ་ཤར་བའི་རྣམ་པ་དེ་འདྲ་ཞིག་ག་ཤེད་ཅིག་ན་ཡོད་སྙམ་དུ་ལྟ་བར་མི་བྱ་སྟེ། འདི་ལྟ་བུ་དག་ཀྱང་སྐབས་མང་པོར་བྱེ་བྲག་ཕྱེས་ནས་ཤེས་པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

གངས་རིན་པོ་ཆེ། གངས་ཏི་སེ་ལ་གཟིགས།

གངས་སེང་། སེ་ནྡྷེ་དཀར་པོ་དང་འདྲ། དེའི་ཐད་དུ་གཟིགས།

གད་རྒྱངས། 1 ངར་སྐད་བཏོན་པ། 2 སྐད་གསང་མཐོན་པོས་དགོད་པ། ལུང་ཐུན་ཚིགས་ཀྱི་འགྲེལ་པར་གསུངས།

གཏྲྀ། (ལེགས་སྦྱར) 1 དྲི་ཟ། བར་དོ་བ། བར་སྲིད་ཀྱི་སེམས་ཅན། 2 ལྷའི་གླུ་མཁན། 3 རྟ་བཅས་ལ་འཇུག་པར་བཤད། མངོན་བརྗོད་མཁས་པའི་རྣ་རྒྱན་ལས། གཏྲྀ་ནི་ལྷའི་གླུ་མཁན། །རྟ་དང་བར་སྲིད་སེམས་ཅན་ལ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

གན་མཛོད། <གཉྫ> མཛོད། བང་མཛོད། གན་མཛོད་ནི་ལེགས་སྦྱར་གྱི་ “གཉྫ” ཟུར་ཆག་པར་སེམས་སོ། །

གཏྲི་བྲི་བོ། (འདུལ་བ) རྒྱན་མེད་པའི་གཏྲི་ལ་ཟེར། བྲི་བོ་ཞེས་པ་འདིར་རྒྱན་དང་བྲལ་བའམ་གོག་པོའི་དོན་ཡིན། འདུལ་བ་ལས། གཏྲི་བྲི་བོ་བྱའོ། །ཞེས་པ་ལྟ་བུ།

གཏྲྭ་ལ། (ལེགས་སྦྱར) གཏྲོ་ལ་དང་འདྲ།

གཏྲོ་ལ། (ལེགས་སྦྱར) བོད་སྐད་དུ་བསྒྱུར་ན་དྲི་གཙང་ཁང་ངམ། དྲི་འཛིན་ཁང་སྟེ། གཙུག་ལག་ཁང་མཆོད་རྟེན་གྱི་རྣམ་པ་ཅན་ལ་ཟེར། འགའ་ཞིག་གིས་ "མཆོད་རྟེན་ཆེན་མོ"ཡང་ཟེར། རྡོ་རྗེ་གདན་གྱི་མཆོད་རྟེན་ཆེན་མོ་ལ། རྡོ་རྗེ་གདན་གྱི་གཏྲོ་ལ་ཞེས་བརྗོད་པ་ལྟ་བུ། དགེ་འདུན་ཆོས་འཕེལ་གྱི་རྒྱ་གར་ནང་པའི་གནས་ཆེན་ཁག་གི་གནས་ཡིག་ལས། གཏྲོ་ལ་ (མ་དཔེར་གཏྲྭ་ལ་ཞེས་འཁོད་འདུག) བོད་སྐད་དུ་དྲི་གཙང་ཁང་ཞེས་སམ་དབུ་རྩེ་ (རྩེ་མོ) ཞེས་པའོ་ཞེས་འབྱུང་། རྒྱལ་མཆོག་ལྔ་པའི་རང་རྣམ་དུ་ཀུ་ལའི་གོས་བཟང་ལས་ཀྱང་། དཀོན་མཆོག་གསུམ་གྱི་རྟེན་གྱི་བཞུགས་གནས་ལ་གཏྲོ་ལ་ (མ་དཔེར་གཏྲྭ་ལ་ཞེས་འཁོད་འདུག) ཞེས་གསལ། གཙུག་ལག་ཁང་། གཏྲོ་ལ་ཞེས་པ་དྲི་འཛིན་གྱི་སྐད་དོད་དེ་གཙུག་ལག་ཁང་གི་མིང་ཡིན་པར། བསྟན་དར་ལྷ་རམས་པ་སོགས་ཀྱིས་གསུངས། གཏྲོ་ལ་ཞེས་པ་དྲི་ཚབ་ལ་ལེགས་སྦྱར་དུ་གཏྲེ་ཞེས་པའི་ཚིག་དེ་དང་འབྲེལ་བར་མངོན་ནོ། །གཏྲོ་ལ་ཞེས་པའི་ཐ་སྙད་འདི་དེང་སང་གི་ལེགས་སྦྱར་དང་དབྱིན་སྐད་ཕན་སྦྱར་སོགས་སུ་མི་སྣང་ངོ་། །

གཏྲི། (འདུལ་བ) (ལེགས་སྦྱར) དགེ་འདུན་གསོ་སྦྱོང་སོགས་ལ་བསྡུ་བའི་ཕྱིར་བརྡ་གཏོང་བྱེད་ཀྱི་ཤིང་གིས་བཟོས་པའི་དྲིལ་བུ་དང་འཁར་རྔ་སོགས་ཀྱི་དོད་ཅིག གཏྲིའི་རྒྱུ་ནི། ཙནྡན་དང་། རྒྱ་ཤུག སྟག་པ། སྟར་ཁ། འོམ་བུ། སེང་ལྡེང་། འོད་མ། ཙནྡ་དམར་པོ་དང་བརྒྱད་དང་། དེའི་སྟེང་དུ་རྒྱ་གར་ན་ཡོད་པའི་ཤིང་བདུན་དང་བཅོ་ལྔ་སྟེ་གང་འཛོམ་ལ་བྱེད་དོ། །དེའི་ཚད་ནི་སྲིད་དུ་རིང་ཚ་སོར་བརྒྱད་ཅུ་རྩ་བཞི། (རྗེ་འདུལ་བ་འཛིན་པ་གྲགས་པ་རྒྱལ་མཚན་གྱི་གཞི་གསུམ་ཚོ་ག་༢༩༡ལས་ཆེ་ཚད་ལ་སོར་བརྒྱ་རྩ་བརྒྱ་དང་། ཆུ་ཚད་ལ་སོར་བརྒྱད་ཅུ་རྩ་བཞི་ཡོད་དགོས་པར་གསུངས་སོ) ཞེང་ལ་སོར་དྲུག་པ། དཔངས་ལ་སོར་གཉིས་པ། ཟུར་གཉིས་བཅུམ་ཞིང་བཞོགས་པ་ལ་སོར་བརྒྱད་བརྒྱད། (ཟུར་བཞིར་སོར་གཉིས་ཀྱི་ཚད་དང་ལྡན་པ) རྩེ་མོ་གཉིས་

སྤྲུལ་བའི་མགོ་བཞིན་དུ་བྱེའོ། །གན་གཡོག་གི་རྒྱུ་ནི་གཏེ་དང་འདྲ་ཞིང་། སྲིད་དུ་རིང་ཚད་སོར་བཅུ་གཉིས་པ་བརླུམ་ཞིང་རྩེ་གཉིས་ནི་ཝུ་ལེའི་མགོ་བཞིན་དུ་བྱེའོ། །དེའི་རབ་ཏུ་གནས་པ་ནི་བཀྲ་ཤིས་པའི་ཚིག་བྲི་བ་དང་སེར་སྦྱུགས་བྲི་བར་བྱ་སྟེ་བརྟུངས་པ་ལས་གནོད་པ་ཞི་བའི་དགོས་པ་ཡོད་པས་སོ། །བརྟུང་ལུགས་ལ་ཉ་ལྟར་བརྟུང་བ་དང་། མདོ་ལས་བསྐྱེད་པའི་རིམ་པ་ལྟར་བརྟུང་བ་དང་། གྲངས་དང་རྒྱུད་གཅིག་ལ་སུམ་ཅུ་རྩ་ལྔ་ཡོད་པར་གསུངས་སོ། །

གཏེའི་བསྟོད་པ། (འདུལ་བ) སློབ་དཔོན་ཧ་དབྱངས་ཀྱིས་མཛད། སུམ་པ་ལོ་ཙཱ་བའི་འགྱུར། སྡེ་དགེ་བསྟན་འགྱུར་བསྟོད་ཚོགས་ གླེགས་བམ་༼ ཀ ༽༡༢༧ ན༡ན་བཞུགས་སོ། །

གཏེའི་ཟེ་ཝུ། (འདུལ་བ) གན་གཡོག་གི་མིང་དུ་བཤད།

གཏེའི་བརྟུང་ཚུལ། (འདུལ་བ) གསོ་སྦྱོང་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ་གཏེ་ཇི་ལྟར་བརྟུང་བའི་ཚུལ་ནི། གཏེ་ལ་ཡུམ་ཤིན་ཕྱིན་དུ་མོས། བརྟུང་བ་ལ་ཆོས་འཁོར་བསྐོར་བར་བསྒྲུལ་བ་དང་། སྒྲ་ལ་སྟོང་ཉིད་དང་ཤེར་ཕྱིན་གྱི་ཆོས་སྟོན་པའི་སྒྲར་མོས་ཏེ། བསྟན་པ་དང་སེམས་ཅན་ལ་ཕན་པའི་འདུ་ཤེས་ཀྱིས། དང་པོར་ཡུམ་ཤེར་ཕྱིན་དང་། དཀོན་མཆོག་གསུམ་ལ་སོགས་པར་མོས་ནས། དེ་ལ་ཕྱག་འཚལ་ཏེ། ཤངས་ཚ་ལན་གསུམ་སྔོན་དུ་བཏང་ནས། རྒྱུད་རེ་རེ་ལ་སུམ་ཅུ་སོ་ལྔ་སོ་ལྔ་དང་། མཇུག་ཏུ་ཏོག་གསུམ་བྱས་ཏེ་བརྒྱ་རྩ་བརྒྱད་བྱེའོ། །རྒྱུད་དེ་ཡང་གཅིག་ནས་བཅོ་བརྒྱད་ཀྱི་བར་ལ་ཇེ་ཆེ་ཇེ་ཆེ་དང་། དེ་ནས་བཅུ་བདུན་ཇེ་ཆུང་དུ་སོང་བ་ཟླ་བ་ཉ་གང་བའི་འཕེལ་འགྲིབ་ལྟར་བརྟུང་ངོ་། །

གབ། གབ་པ་དང་འདྲ།

གབ་པ། 1 ཡིབ་པ། 2 མཉམ་པའམ། འདྲ་བ། ཚུ་ཞིང་གབ་ཅེས་པ་ལྟ་བུ།

གབ་ཅེ། སྟོད་ཀྱི་མིང་། གབ་ཅེ་ནི་ཞང་ཞུང་གི་སྐད་དེ། དཔེ་ཆ་འདུག་སའི་སྟོད་ཀྱི་མིང་ལ་བཤད་པའང་སྣང་ངོ་། །གབ་ཅེའི་སྐད་དོད་ལཙྪ་ཞེས་པ་སྟོད་ཕལ་ཆེར་ལ་འདུག་ཅེས་སཾ་བོད་སྐད་གཉིས་ཤན་སྦྱར་གསེར་གྱི་ཕྲེང་མཛེས་ན་གསལ།

གབ་ཆེ། གབ་ཅེ་ལ་གཟིགས།

གཙུ། 1 བྱིན་རྟེན་སོགས་འཇུག་ཡུལ་གྱི་རྟེན་སྐམ་ཚུང་ངུའི་མིང་། 2 འབྲུམ་ཁེངས་པའི་ཤུན་ལྤགས་སྦུབས་མོའི་མིང་། སྲན་མའི་གཙུ་ཟེར་བ་ལྟ་བུ།

གཙུ་ཁ་སྦྱར། གཙུ་ཁ་སྦྱོར་དང་དོན་འདྲ།

གཙུ་ཁ་སྦྱོར། 1 དབྱེར་མེད་ཟུང་དུ་འབྲེལ་བའམ་ཁ་སྦྱོར་བའི་ཚུལ་གྱི་ཡོད་པའི་དཔེའོ། །2 སྲན་མའི་གང་བུའི་ཤུན་ལྤགས་པན་ཚུན་ཁ་སྦྱར་ནས་ཡོད་པ། 3 བྱིན་རྟེན་སོགས་འཇུག་ཡུལ་གྱི་རྟེན་སྐམ་ཚུང་ངུ་ཁ་སྦྱར་ནས་ཡོད་པ།

གཙྭ། གཙུ་དང་འདྲ།

གཙྭ་ཁ་སྦྱར། གཙུ་ཁ་སྦྱར་དང་འདྲ།

གཙྭ་ཁ་སྦྱོར། གཙུ་ཁ་སྦྱོར་དང་འདྲ།

གར་གྱི་ཉམས་དགུ། གར་སྟབས་ཀྱི་རྣམ་འགྱུར་དགུ། གར་འཁྲབ་སྐབས་ཀྱི་རྣམ་འགྱུར་ལ། ༡ སྒེག་པ་དང་། ༢ དཔའ་བ། ༣ མི་སྡུག་པ། ༤ དྲག་ཤུལ། ༥ བཞད་གད། ༦ འཇིགས་རུང་། ༧ སྙིང་རྗེ། ༨ རྨད་པ། ༩ ཞི་བ་དང་དགུའོ། །དེ་ཡང་རྒྱན་མདངས་ཀྱིས་སྒེག་པ། འགྱིང་ལ་རོལ་པས་དཔའ་བ། སྤྱན་ལོག་ཁྲོ་གཉེར་གྱིས་མི་སྡུག་པ། ཧི་ཧི་དང་ཧཱུྃ་ཕཊ་སྒྲོག་པས་དྲག་ཤུལ་དང་ལྡན་པ། འཛུམ་ཞིང་ཧ་ཧའི་སྒྲས་བཞད་གད། སོ་ཐམ་པ་དང་མགོ་ཀྲུག་ཅིང་མཚོན་ཆ་ཕྱར་གདེངས་ཀྱིས་འཇིགས་སུ་རུང་བ། སྤྱན་དམར་ཟིམ་ཟིམ་དང་གཞོན་ཤས་སྙིང་རྗེ། ཞལ་གདངས་རྐན་རྗེབ་པའི་རྨད་པ། མཉེན་ལྷུག་འཛེམ་པའི་མིག་སྣ་རྩེར་བལྟས་པས་ཞི་བ་སྟེ་དགུའོ། །

གར་སྟབས། 1 གར་འཁྲབ་པའི་རྣམ་འགྱུར་རམ་སྟངས་ཀ། 2 ལྷའི་བཞུགས་སྟངས་ཤིག་སྟེ། རྐང་པ་གཡོན་བརྐྱངས་ཏེ་དྲང་པོར་གདན་ལ་བཙུགས་ལ། དེ་ཡི་བརླ་ལ་གཡས་མཐིལ་སྦྱར་ནས་བཞེངས་པའི་སྐྱིལ་ཀྲུང་ཕྱེད་ལ། གར་སྟབས་ཞེས་བྱའོ། །

གར་དགུའི་ཉམས། གར་གྱི་ཉམས་དགུ་དང་འདྲ།

གར་སོགས་འཕྲེང་སོགས། (འདུལ་བ) བསྙེན་གནས་ཀྱི་སྤང་བྱ་བརྒྱད་དང་དགེ་ཚུལ་གྱི་སྤང་བྱ་བཅུའི་ནང་གསེས་ཤིག་སྟེ། གར་སོགས། འཕྲེང་སོགས་གཉིས་ཏེ། དེ་ཡང་གར་སོགས་ཞེས་པའི་

སོགས་སྨྲས་གླུ་དང་རོལ་མོ་གཉིས་བསྡུས་ཤིང་། འཕྲེང་སོགས་ཞེས་པའི་སོགས་སྨྲས་སྤོས་ཞུགས་པ་དང་ཁ་དོག་འཆང་བ་གཉིས་བསྡུས་པར་འོད་ལྡན་ལས་གསུངས་སོ། །བསྙེན་གནས་ཀྱི་སྤང་བྱ་བརྒྱད་དང་དགེ་ཚུལ་གྱི་སྤང་བྱ་བཅུའི་སྐོར་སོ་སོའི་ཐད་དུ་གཟིགས།

གར་ལོག ཤིན་ཅང་གི་ས་ཁུལ་ཞིག་གི་མིང་ཡིན་པར་སེམས། གར་ལོག་ནི་Qarlug or Karlug ཞྭ་སྐབ་པས་ཡར་ཀན་Yarkhand གྱི་ཕྱོགས་ལ་ངོས་འཛིན་བྱས་འདུག་ཅིང་། ཞྭ་སྐབ་པའི་རྒྱལ་རབས་དེབ་དང་པོ་༢༩༣ལས། གར་ལོག་གི་ཡུལ་གང་དུ་ཡོད་རྩད་དཔྱོད་བྱ་ཕྱིར་ཧེལ་ཧྥུག་གྱི་དབྱིན་དེབ་ "Die Qarlug inder Tibetischen Literatur" , Oriens, p, 3 (London, 1950) pp.190-208 ཞེས་པའི་ནང་ལ་ཡར་ཀན་གྱི་ཕྱོགས་སུ་ངོས་འཛིན་བྱས་འདུག་ཅིང་། ང་རང་གིས་ཀྱང་དེ་ལྟར་ཡིན་པར་སེམས་སོ། །ཞེས་གསལ། མཁས་དབང་དུང་དཀར་བློ་བཟང་འཕྲིན་ལས་རིན་པོ་ཆེའི་ཚིག་མཛོད་ནང་གར་ལོག་གི་སྐོར་ཅུང་ཟད་རྒྱས་ཙམ་སྣང་བ་དེར་བལྟ་བར་བྱའོ། །བོད་རྒྱ་ཚིག་མཛོད་ཆེན་མོར། གར་ལོག་ནི། སྔར་ཁ་ཆེ་ཡུལ་གྱི་མི་རིགས་ཧུ་རུ་ཀའི་ནང་གསེས་ཡན་ལག་ཅིག་ཡིན་ཞིང་། དུས་རབས་བཅུ་གཅིག་པར་དེའི་རྒྱལ་པོ་ཞིག་གིས་ལྷ་བླ་མ་ཡེ་ཤེས་འོད་བཀྲོངས། ཞེས་ཀྱང་གསུངས་འདུག་པས་ད་དུང་ཞིབ་ཏུ་དཔྱད་པར་འཚལ་ལོ། །

གལ་ཏེ། 1 གལ་སྲིད། བརྟག་པ་མཐའ་བཟུང་གི་ཚིག ཅི་སྟེ་དང་དོན་གཅིག 2 རྒྱུ་མཚན་གྱི་སྒྲ། གང་གི་ཕྱིར། སྤྱོད་འཇུག་ལས། གལ་ཏེ་ (གལ་ཏེའམ་གོང་དུ་བཤད་པའི་རྒྱུ་མཚན་དེའི་ཕྱིར) བདག་གིས་དེ་རྟོགས་ནས། །སྔོངས་པས་ཕྱིས་ཀྱང་སྙིང་ལུག་ན། །ཞེས་སོགས་གསུངས་པ་ལྟར་ཏེ། དེའི་ཐད་ཀྱི་བི་རོ་ཙ་ན་རཀྵི་ཏའི་འགྲེལ་པ་ལས། གལ་ཏེ་ནི་གང་གི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །

གི་གུ། (ི) བོད་ཡིག་དབྱངས་བཞིའི་དང་པོ་ཨི་ཡིག་མཚོན་བྱེད་ཡིན། སྒྲ་བཤད་ནི། དབྱིབས་གུག་གུག་ཡིན་པའི་ཆ་ནས་གི་གུ་ཞེས་བཏགས། འདི་ལ་ "གི་གུ" དང་ "གུ་གུ" "གུག་གུ" ཞེས་ཀྱང་བྲིས་པ་ཡོད་དོ། །

གི་ཕང་། བ་ལང་དང་འབྲི་གཡག་དང་གླང་པོ་ཆེ་སོགས་དུད་འགྲོའི་རིགས་ཀྱི་མཁྲིས་པར་ནད་བྱུང་ནས་མཁྲིས་ཁུ་རྡོག་པོར་ཆགས་པའི་སྨན་མཆོག་ཅིག མདོག་སེར་ལ་རོ་ཁ་ཞིང་དུག་ཚུང་ཟད་ཡོད་པ་ཞིག དེས་ཚ་ནད་སེལ་བ་དང་སྙིང་གི་ནུས་པ་བསྐྱེད་པར་བྱེད། སྨྱོ་འབོག་སོགས་ལ་ཕན། འདི་བཀྲ་ཤིས་རྟས་བརྒྱད་ཀྱི་ཡ་གྱལ་ཞིག་ཀྱང་ཡིན་ཏེ། བཙུད་ཀྱི་དམ་པ་གི་ཝཾ་དང་། ཞེས་གསལ་བ་ལྟར་རོ། །འདི་ལ་གི་ཧང་། གི་ཝཾ། གིའུ་ཕང་སོགས་འབྲི་ཚུལ་སྣ་ཚོགས་ཤིག་ཡོད། འདི་གྲུབ་པའི་རྫས་སུའང་འགྲོ་སྟེ། འདི་ལ་སྔགས་རྫས་ཀྱིས་བཏབ་སྟེ་རྫས་ཀྱི་ཐིག་ལེ་དཔྲལ་བར་བྱུགས་པས་ལུས་མི་སྣང་ཞིང་སུས་ཀྱང་མི་མཐོང་བར་འགྱུར་ནུས་པ་ཞིག་སྟེ། ཤེས་བྱ་མཛོད་འགྲེལ་གླེགས་བམ་སྨད་ཆ་༤༣༥ལས། རོ་ཅན་ནི་གིའུ་ཕང་སྟེ་དེ་གྲུབ་ན་མི་སྣང་བ་སོགས་སུ་ནུས་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །འདི་ལ་ལེགས་སྦྱར་དུ། ཏུ་ཙི་ར་དང་རོ་ཅན་དང་གོ་རོ་ཅན་སོགས་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་མང་པོ་ཡོད་འདུག

གི་ཝཾ། གི་ཕང་དང་འདྲ།

གི་ཧང་། གི་ཕང་དང་འདྲ།

གིའུ་ཕང་། གི་ཕང་དང་འདྲ།

གུ་ཎ་མ་ཏི། (ལེགས་སྦྱར) 1 དབུ་མ་རྩ་བ་ཤེས་རབ་ལ་རྒྱ་འགྲེལ་གྲགས་ཆེ་བ་བརྒྱད་ཡོད་པའི་ནང་གསེས་ཤིག སློབ་དཔོན་ཡོན་ཏན་བློ་གྲོས་ཀྱིས་མཛད། འདི་བོད་དུ་མ་འགྱུར། རྩ་ཤེའི་རྒྱ་འགྲེལ་གྲགས་ཅན་བརྒྱད་ལ་གཟིགས། 2 རྒྱ་གར་གྱི་སློབ་དཔོན་བློ་གྲོས།

གུ་ཎ་ཤྲཱི། (ལེགས་སྦྱར) 1 དབུ་རྩ་བ་ཤེས་རབ་ལ་རྒྱ་འགྲེལ་གྲགས་ཆེ་བ་བརྒྱད་ཡོད་པའི་ནང་གསེས་ཤིག སློབ་དཔོན་ཡོན་ཏན་དཔལ་གྱིས་མཛད། འདི་བོད་དུ་མ་འགྱུར། རྩ་ཤེའི་རྒྱ་འགྲེལ་གྲགས་ཅན་བརྒྱད་ལ་གཟིགས། 2 རྒྱ་གར་གྱི་སློབ་དཔོན་ཡོན་ཏན་དཔལ།

གུ་ཏྲ། (ལེགས་སྦྱར) 1 བླ་མ། 2 རྙིངས་པ། 3 ལྕི་བ་སོགས་ལ་འཇུག་པར་བཤད། སེམས་ཉེས་སྤྱོད་ཀྱི་ཕྱོགས་སུ་མི་གཡོ་བར་གནས་ཐུབ་པས་ན་ལྕི་བ་ཞེས་སམ། យང་ན། ཡོན་ཏན་གྱིས་ཁུར་གྱིས་ལྕི་བས་ལྕི་བ་ཞེས་བརྗོད།

གུ་ཤྲཱི། ཆོས་སྲིད་གཉིས་ཀྱི་དབང་ཆ་ཡོད་པའི་མི་ལ་ཟེར། ཞྭ་སྐྱབ་པའི་རྒྱལ་རབས་དེབ་དང་པོ་༢༤༥ན་གསལ།

གུ་ཤྲཱི་བསྟན་འཛིན་ཆོས་རྒྱལ། སོག་པོའི་རྒྱལ་པོ་འདིས་༡༦༤༢ལོར་གཙང་པ་སྡེ་སྲིད་ཀྱི་སྲིད་གཞུང་གཏོར་ཕམ་བཏང་ནས། བོད་ཀྱི་སྲིད་དབང་ཡོངས་རྫོགས་ཨ་གོང་ས་ལྔ་པ་ཆེན་པོའི་ཕྱག་ཏུ་ཕུལ་ཏེ། བོད་གཞུང་དགའ་ལྡན་ཕོ་བྲང་གི་སྲིད་དབང་བཙུགས་ཤིང་། ཏཱ་ལའི་བླ་མ་དང་དགེ་ལུགས་པའི་ཕྱོགས་ལ་དད་ཞེན་ཏ་ཅང་ཆེ་བའི་རྒྱལ་པོ་ཞིག ཏཱ་ལའི་བླ་མ་ལྔ་པ་ཆེན་པོས་གུ་ཤྲཱི་ཏན་ལ་བསྟན་འཛིན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ཞེས་མཚན་བསྟོད་གནང་། ལོ་རྒྱུས་རྒྱས་པ་ནི། ཨོ་རོད་ཚོ་བཞིར་གྲགས་པའི་ནང་ཚན། ཧོ་ཤོད་ཀྱི་དཔོན་ཏ་ནའི་སྲས། གུ་ཤྲཱི་ཏན་བསྟན་འཛིན་ཆོས་རྒྱལ་གྱི་རྒྱལ་པོར་གྲགས་པ་ནི། རབ་བྱུང་བཅུ་པའི་ཆུ་པོ་རྟའི་ལོ། ཕྱི་ལོ་༡༥༨༢ལོར་འཁྲུངས། མཚན་ཐོ་རོལ་བའི་ཧུར་ཞེས་བཏགས། གཏེར་སྟོན་དྲི་མེད་ལྷུན་པོའི་ལུང་བསྟན་ལས་ཕྱག་ན་རྡོ་རྗེའི་རྣམ་འཕྲུལ་དུ་བཀོད་ཅིང་། སར་གནས་ཀྱི་བྱང་སེམས་ཆོས་རྒྱལ་པོའི་རྣམ་པར་བྱོན་པ་ཞིག་སྟེ། དགུང་ལོ་བཅུ་གསུམ་ལོན་པའི་ཚེ། མགོ་དཀར་གྱི་དམག་ཁྲི་ཕྲག་ཙམ་གྱི་སྟེང་དམག་དཔོན་བྱས་ཏེ་བྱོན་པས་ཕ་རོལ་གྱི་དཔུང་ཚོགས་ཐམས་ཅད་བཅོམ་སྟེ་གཡུལ་ལས་རྣམ་པར་རྒྱལ་བའི་སྟན་པ་ཐོབ། དེ་སྐབས་ཡུལ་དེར་ཆོས་མ་དར་བར་ཡོད་པ་ལས། སོག་པོའི་ཡུལ་གྲུ་གཞན་དག་ཏུ་རྒྱལ་དབང་བསོད་ནམས་རྒྱ་མཚོ་དང་། གསེར་གྱི་རྒྱལ་པོ་མཆོད་ཡོན་ཟུང་གི་བཀའ་དྲིན་ལ་བརྟེན་ནས་དམ་པའི་ཆོས་དར་ཞེས་པའི་ཆོས་ཀྱི་མིང་ཙམ་ཐོས་པར་བརྟེན་དད་པ་ལྷག་པར་འཁྲུངས་ཏེ། ཕྱོགས་དེར་ཕྱག་ཡང་དང་ཡང་དུ་བཙལ་བས་དཔྲལ་བ་སྐྲངས་པ་ཙམ་དུ་གྱུར་ཅེས་གྲགས། དགུང་ལོ་ཉེར་ལྔ་བཞེས་པའི་ཚེ། ཡུམ་གཤེགས་ཏེ་དེའི་དགོངས་རྫོགས་སུ་དབུལ་པོངས་རྣམས་ལ་སྦྱིན་གཏོང་རྒྱ་ཆེར་མཛད། བར་སྐབས་ཤིག་ཧལ་ཧ་དང་ཨོ་རོད་གཉིས་ཕན་ཚུན་མ་མཐུན་པར་འཁྲུགས་པ་ཆེན་པོ་བྱུང་བའི་ཚེ། སྙིང་རྗེའི་གཞན་དབང་དུ་གྱུར་ཏེ། ཧལ་ཧའི་གྲོང་དུ་ཚམ་ཚོམ་མེད་པར་བྱོན་ནས་ཕན་ཚུན་གྱི་བར་དུ་འདུམ་པར་མཛད། དེ་ལ་སྟོང་འཁོར་ཆོས་རྗེ་དང་། ཧལ་ཧའི་རྒྱལ་བློན་

རྣམས་ཤིན་ཏུ་མགུ་སྟེ། ཏའི་གཱི་ཤྲཱི་ཞེས་པའི་ཚོ་ལོ་བྱིན། སླར་རང་ཡུལ་དུ་བྱོན། རྒྱལ་བ་བསོད་ནམས་རྒྱ་མཚོ་ལ་ཨོ་རོད་ཀྱི་མི་ཞིག་གིས་མདོ་སྔེ་གསེར་འོད་དམ་པ་ལ་ཕྱག་ནས་ཞུས་པའི་ཚེ། མིང་དྲིས་པར། ཨལ་ཐན་ཀ་རེ་ལ་ཟེར་ཞུས་པར། དེ་ན་མི་ལོ་ཉི་ཤུ་ན་ཁྱོད་ཀྱི་ཡུལ་དུ་ཆོས་འདི་དར་བར་འགྱུར་རོ་ལུང་བསྟན་པར་ལྟར་སྦྱིན་བདག་མཛད་དེ། གསེར་འོད་དམ་པ་སོགས་ཆོས་མང་དུ་བསྒྱུར་ཅིང་བསྟན་པའི་སྲོལ་བཏོད། ཆ་ཧར་རྒྱལ་པོས་སོག་པོ་ཚོ་ཆེན་དྲུག་གི་ནང་དུ་དུས་འཁྲུག་བསླངས་པར་བརྟེན། ཏལ་ཏའི་ཁྲིད་དུ་འགའ་ཞིག་བྲོས་པར། དབོན་པོ་ཕན་ཚུན་ནང་མ་འཆམས་པའི་རྐྱེན་གྱི་ཏལ་ཏ་ཚོག་ཐུ་རང་ཡུལ་ནས་སྤྱུགས་པ་མཚོ་ཁར་འོངས་ནས། ཨ་མདོའི་ས་ཆ་ནས་མངའ་འོག་ཏུ་བཙུགས་སྟེ། རེ་ཞིག་མངའ་ཐང་ཆེ་བར་བྱུང་བས་བསྟན་པ་སྤྱི་དང་། ཁྱད་པར་རི་བོ་དགེ་ལྡན་པའི་བསྟན་པ་ལ་གནོད་པ་ཅི་འཚོལ་བྱས་པའི་རྒྱུ་མཚན་རྒྱལ་པོ་འདིའི་སྐྱན་དུ་སོན་ཏེ། རྗེ་རིན་པོ་ཆེའི་བསྟན་པ་འབའ་ཞིག་གཅེས་པར་དགོངས་ནས་དམག་གི་དཔུང་ཆེན་པོ་དང་བཅས་རང་ཡུལ་ནས་མེ་གླང་ཟླ་བ་དང་པོར་མཚོ་ཁར་བྱོན་ཏེ། གཡུལ་བཀྱེས་པས་ཚོག་ཐུའི་དམག་ཁྲི་ཕྲག་བཞི་དང་བཅས་པ་ལྷག་མ་མེད་པར་བཅོམ་སྟེ། མདོ་སྨད་ཀྱི་ཕྱོགས་མཐའ་དག་མངའ་འོག་ཏུ་བསྡུས། དེ་ནས་རྒྱལ་བ་ཡབ་སྲས་མཇལ་བའི་ཆེད་དུ་དབུས་སུ་བྱོན། ༸རྒྱལ་མཆོག་ལྔ་པ་ཆེན་པོ་དང་། པཎ་ཆེན་བློ་བཟང་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན་གཉིས་ཞལ་མཇལ་ཏེ་གཙུག་ཏུ་རྒྱན་དུ་བསྟེན། དགའ་ལྡན་དུ་མཇལ་བར་བྱོན་པའི་ཚེ། དེ་དགོང་ཉེར་བདུན་ཡིན་ནའང་སྔོན་གྱི་དུས་རྗེ་ཙོང་ཁ་པ་ཡང་མཐོང་བའི་འདུན་ས་ཤིན་ཏུ་དཀར་བ་བྱུང་བས་བསྟན་སྲིད་མཐའ་དག་དཀར་འཛམ་དུ་འགྱུར་བའི་རྟེན་འབྲེལ་འགྲིག དེ་ནས་གླང་ལོའི་དགུན་ཕྱིར་མཚོ་ཁར་བྱོན། བར་ཁམས་སུ་བེ་རི་རྒྱལ་པོ་དོན་ཡོད་སངས་རྒྱས་བསྟན་པ་ལ་ཤིན་ཏུ་གནག་ཅིང་། བོན་གྱི་རིང་ལུགས་ཁོ་ན་གཙོ་བོར་མཆོད་པའི་རྒྱུ་མཚན་གསན་ཏེ། ས་ཡོས་ཧོར་ཟླ་ལྔ་པའི་ནང་དཔུང་གི་ཚོགས་དང་བཅས་པ་བེ་རིའི་སྟེང་དུ་བྱོན། མངའ་འབངས་སུ་ཕལ་ཆེར་ བླངས། བེ་རི་རྒྱལ་པོ་ཕྱོགས་གཞན་དུ་བྲོས་པ་ལྕགས་འབྲུག་ཟླ་བ་བཅུ་གཅིག་པའི་ཉེར་ལྔ་ལ་བཟུང་སྟེ་ཁྲི་མོན་དུ་བཙུག ས་དགེ་

ཀར་འབྲུག་སྟག་ལུང་སོགས་ཀྱི་བླ་དཔོན་བཙོན་དུ་ཚུད་པ་རྣམས་ཀྱང་བཏོན་ཏེ་རང་གནས་སུ་བསྐྱལ། འཇང་རྒྱལ་པོ་ཚུན་ཆད་ཀྱི་སྐྱེ་དགུ་རྣམས་ཀྱིས་དཔྱ་ཁྲལ་འབུལ་ཞིང་གུས་འདུད་ལྷུར་བླངས། དེའི་ཚེ་དབུས་གཙང་གི་རྒྱལ་པོ་ནི་སྡེ་སྲིད་གཙང་པ་ཡིན་ཞིང་། དེས་ཀརྨ་པ་བླ་མཆོད་ཀྱི་གཙོ་བོར་བཟུང་སྟེ། དགེ་ལུགས་ཕྱོགས་ལ་བསམ་སྦྱོར་ལོག་པ་མང་དུ་བྱས་པར་བརྟེན། རྒྱལ་པོ་འདི་དཔུང་གི་ཚོགས་ཆེན་པོ་དང་བཅས་ཏེ་དབུས་གཙང་གི་ཕྱོགས་སུ་བཏེག གཙང་པའི་དཔུང་དམག་མཐའ་དག་བཅོམ་སྟེ་གཙང་པ་རྒྱ་བློན་བཟུང་ནས་དབུས་ཀྱི་སྡེ་ཤོ་གཞིས་ཁར་བཙོན་ཁང་དུ་བཅུག་ཅིང་དབུས་གཙང་གི་ཕྱོགས་ཀུན་མངའ་འོག་ཏུ་བསྡུས། བོད་ཆོལ་ཁ་གསུམ་གྱི་རྒྱལ་པོར་གྱུར་ཏེ་བཀའ་ཁྲིམས་ཀྱི་གདུགས་དཀར་པོ་སྲིད་རྩེའི་བར་དུ་འཕོར། དགེ་ལུགས་ལ་ལོག་པར་འཛུ་བའི་མི་བསྡུན་སྐྱེ་བོ་ཐམས་ཅད་ཚར་བཅད། རྒྱ་གར་གྱི་རྒྱལ་པོ་ཁོ་ཞིང་། བལ་པོ་ཡུམ་བུའི་རྒྱལ་པོ། མངའ་རིས་རྒྱལ་པོ་སོགས་མཐའ་ཐྲན་མང་པོས་ཀྱང་ཡུལ་ལུགས་ཀྱི་སྐྱེས་ཕུལ་ཏེ། གནམ་བསྐོས་དགའ་ལྡན་ཕོ་བྲང་གི་ཆབ་སྲིད་ཀྱི་དབུ་འཕང་དཀྱུང་ལ་རེག་པར་གྱུར་ཏེ། ད་ལྟའི་བར་དུས་དགའ་ལྡན་གནམ་དགའ་ལྡན་དུ་གྲགས་པ་འདི་ཡང་རྒྱལ་པོ་འདིའི་དྲིན་དུ་ཁུམས་སོ། །འདི་ལ་སྲས་བཅུ་ཡོད་པ་ལས། ཏ་ཡན་ཏན་དང་། དེའི་ཚ་བོ་ལྷ་བཟང་གཉིས་ཀྱིས་རིམ་པར་བོད་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་བྱས། སྲས་ཐ་ཆུང་ཨ་ཁྲུ་བཀྲ་ཤིས་པ་ཐུར་གྱིས་མཚོ་སྔོན་པོའི་རྒྱལ་པོ་བྱས། དེ་ལྟར་གཽ་ཤྲཱི་ཏན་གྱི་བརྒྱུད་པ་དཔོན་ཁག་སོ་སོར་གྱེས་པ་རྣམས་ཀྱང་སྟོབས་འབྱོར་མངའ་ཐང་དང་ལྡན་ཞིང་། གཞན་ལ་ལྟོས་མི་དགོས་པའི་རང་ཚུགས་ཐུབ་པར་ཡོད་ཀྱང་། ཕྱིས་སུ་བསྟན་འཛིན་ཕང་གིས་འཁྲུགས་པ་བསླངས་པར་བརྟེན། ཐམས་ཅད་འཇམ་དབྱངས་གོང་མའི་མངའ་ཞབས་སུ་ཚུད། གོང་ནས་སོ་སོར་ཐོབ་དང་བདག་རྐྱེན་གནང་ཞིང་། ཡབ་མེས་གོང་མའི་སྲོལ་བཞིན་རི་བོ་དགེ་ལྡན་པའི་བསྟན་པ་བསྟན་འཛིན་དང་བཅས་པ་ལ་གུས་མཆོད་དང་རང་རང་གནས་སུ་དགེ་འདུན་གྱི་སྡེ་འཛུགས་པ་སོགས་ཀྱིས་བསྟན་པའི་ཞབས་འདེགས་ལྷུར་ལེན་པར་བྱེད་དོ། །ཞེས་ཐུའུ་བཀྭན་བློ་བཟང་ཆོས་ཀྱི་ཉི་མའི་གྲུབ་མཐར་གསལ་བ་ལྟར་བཀོད། གོང་གསལ་གནས་ཚུལ་ནང་ཐུའུ་བཀྭན་

རིན་པོ་ཆེས་སྤྲིད་དོན་ཐོག་ཞིབ་ཚགས་མ་བྱས་པའི་གནས་ཚུལ་ལྟ་བུར་འགལ་རེ་སྣང་མོད་བཅས་བཅོས་མེད་པར་རང་སོར་བཞག

གུག (བརྡ་སྤྲོད) གི་གུ (ི) དང་། ཞབས་ཀྱུ (ུ) གཉིས་ཀྱི་མིང་།

གུག་ཀྱེད་བརྩེགས་འདོགས། གུག་ནི། གི་གུ་དང་ཞབས་ཀྱུ་གཉིས། ཀྱེད་ནི། འགྲེང་བུ་དང་ན་རོ་གཉིས། བརྩེགས་ནི། ར་མགོ། ལ་མགོ། ས་མགོ་གསུམ་མོ། །འདོགས་ཞེས་པ་ནི། ཡ་བཏགས། ར་བཏགས། ལ་བཏགས། ཝ་བཏགས་བཅས་ཀྱི་སྐད་འདོགས་རྣམས་སོ། །

གུང་བསྒྲིགས། ལྟག་འོག་ཞིབ་བསྡུར་གྱིས་དཔྱད་པ་ཞིབ་མོ་བྱས་ཏེ་གཏན་ལ་ཕབ་པའི་དོན། གཞུང་གོང་འོག་གུང་བསྒྲིགས་ལྟ་བུ། སྒྲ་བཤད་ནི། གུང་ནི་སྤྱི་རདཀྱིལ་གྱི་དོན་ཡིན་ལ། འདིར་ཕྱོགས་གཅིག་གི་དོན་ཡིན་སྙམ། བསྒྲིགས་པ་ནི་གཏན་ལ་ཕབ་པའི་དོན་ཡིན་པས། གོང་འོག་དཔྱད་དེ་གུང་སྟེ་ཕྱོགས་གཅིག་ཏུ་བསྒྲིགས་པའམ་གཏན་ལ་ཕབ་པས་ན་དེ་སྐད་ཅེས་བྱའོ་སྙམ།

གུང་ཐུན། (འདུལ་བ) ནམ་གྱི་ཆ་བར་པ་ལ་གཟིགས།

གུང་སེང་། བར་སེང་། ལས་ཀ་སོགས་ཀྱི་ངལ་དུབ་གསོ་བའི་བར་སེང་གི་མིང་། སྒྲ་བཤད་ནི། གུང་ངམ་དགུང་ནི་དཀྱིལ་དང་། བར་དང་། ཐུག བར་ཐུག ཐུག་བར་བཅས་ལ་འཇུག་ཅིང་། སེང་ནི་ཡངས་པ་དང་བར་ཚགས་ལྷོད་པ་དང་སྟོང་པ་བཅས་ཀྱི་དོན་ནོ། །དགུང་སེང་དང་དོན་གཅིག

གུང་གསེང་། སུ་དོ་དང་ཕྱི་དོའི་མཚམས། སུ་དོ་དང་ཕྱི་དོའི་དཀྱིལ་མཚམས། སུ་དོ་དང་ཕྱི་དོའི་བར་མཚམས། དག་ཡིག་གསར་བསྒྲིགས་ལ་གཞི་བྱས།

གུད། 1 ཡོགས། ཡོགས་པ། དེ་ལས་གཞན། 2 རྒུད་པ་དང་ཉམས་པའི་དོན་ཡིན་པར་བཤད། གྱོང་གུད་དང་། དར་གུད་ཅེས་པ་ལྟ་བུ། དག་ཡིག་གསར་བསྒྲིགས་ལྟར་རོ། །

གུད་ན། ཡོགས་སུ། ཡོགས་ན། ཡོགས་པ་ཞིག་ཏུ། ཡོགས་ཤིག་ཏུ། དེ་ལས་གཞན་དུ། ཟུར་ན།

གུད་ན་མེད། ཡོགས་སུ་མེད། ཡོགས་ན་མེད། ཟུར་དུ་མེད། ཡོགས་ཤིག་ཏུ་མེད།

གུར་གུམ། <ཀུངྐུ་མ> གུར་གུམ། ལེགས་སྦྱར་གྱི་ཀུངྐུ་མ་ཟུར་ཆག་པ་སྟེ། ཁ་ཆེ་གུར་གུམ་སམ་ཁ་ཆེ་ཤ་སྐམ་ལྟ་བུ། གུར་གུམ་ལ་རིགས་མི་འདྲ་བ་ལྔ་ཡོད་པར་བཤད།

གུས་ཏག་སྦྱོར་བ། གུས་སྦྱོར་དང་ཏག་སྦྱོར་ཏེ། གུས་སྦྱོར་ནི་དོན་གཉེར་གྱི་འདུན་པ། ཏག་སྦྱོར་ནི་བརྩོན་འགྲུས་སོ། །མཆིམས་མཛོད་ལས། དེ་ལ་འདུན་པ་ནི་ཞི་གནས་དོན་དུ་གཉེར་བས་གུས་པར་སྦྱོར་བའོ། །བརྩོན་འགྲུས་ནི་དེ་ལ་སློ་བས་རྒྱུན་དུ་སྦྱོར་བའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

གུས་པར་བྱ་བ་བདག་གིར་བྱེད་པ་སྤོང་བ། (འདུལ་བ) ཁྱད་པར་ཅན་གྱི་སྤྱོད་པ་ལྔ་སྤོང་བའི་ཡ་གྱལ་ཏེ། སྔོ་མགུ་སྤྱོད་པའི་ཆད་ལས་ལ་གནས་པའི་དགེ་སློང་གིས། ས་རང་བཞིན་དུ་གནས་པའི་དགེ་སློང་དག་ལས་མདོན་དུ་ལྡང་བ་དང་། ཕྱག་དང་ཐལ་མོ་སྦྱར་བ་སོགས་གུས་པའི་ལས་ཐམས་ཅད་བདག་གིར་མི་བྱ་བའི་སྤྱོད་པའོ། །

གུས་སྦྱོར། དོན་གཉེར་གྱི་འདུན་པའི་མིང་།

གེ་སར། <ཀེ་ས་ར> 1 མེ་ཏོག་གི་ཟེ་ཨུ་འབྲུ། གེ་སར་ཞེས་པ་མེ་ཏོག་གི་ཟེ་ཨུ་འབྲུའི་སྐད་དོད་ <ཀེ་ས་ར> ཞེས་པ་ཟུར་ཆག་པར། སྐྱོགས་སྟོན་ལོ་ཙྪའི་དག་ཡིག་ལི་ཤིའི་གུར་ཁང་དུ་གསལ། 2 སྔོ་སྨན་ཞིག ནུས་པའི་ཚ་བ་སེལ་བར་བཤད། 3 གླིང་གེ་སར་གྱི་བསྡུས་ཚིག

གེལ་པ། (བརྡ་རྙིང) ཡལ་གའི་བརྡ་རྙིང་དུ་བཤད།

གོཾ (ལེགས་སྦྱར) 1 བ་ལང་། 2 རྟུས། 3 ཚིག 4 ཕྱོགས། 5 ས།6 འོད། 7 རྡོ་རྗེ། 8 མཐོ་རིས་སོགས་དུ་མ་ལ་འཇུག་པར་སོ་སོར་ཐར་པའི་མདོའི་འགྲེལ་པ་༡༢༨ན༢ལས་གསུངས་སོ། །དེའི་གློག་ཚུལ་ནི། གོ་ཨུ་ཞེས་པ་ལྟ་བུར་བཀླག་པར་བྱའོ། །

གོ་རྒྱ་གཙོད་པ། གོ་རྒྱ་བསྐྱེད་པ། ཤེས་ཡོན་རྒྱ་སྐྱེད། གོ་བ་རྒྱ་བསྐྱེད་པ། འདིའི་འགྲེལ་བཤད་ཕྱིའི་གོ་རྒྱ་གཙོད་པ་ཞེས་པའི་ཐད་དུ་གཟིགས།

གོཾ་ཏ་མ། (ལེགས་སྦྱར) 1 སྟོན་པ་ཤཱཀྱ་ཐུབ་པའི་མཚན་གྱི་རྣམ་གྲངས་ཤིག ངེས་ཚིག་ནི། གོཾ་ཏ་མ་ཞེས་པ་བསྒྱུར་ན་རིགས་མཆོག་ཅེས་བྱ་བ་ཡིན་ཏེ། མངོན་བརྗོད་འཆི་མེད་མཛོད་ཀྱི་འགྲེལ་པ་འདོད་འཇོ་བ་མོ་༢༥༦ན༣ལས། གོ་ཏ་ནི་རིགས་ལ་ཨུཏྟམ་ནི་མཆོག་གོ། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །དེ་ཉིད་ལས་༢༥༦ན༣ལས། གོཾ་ཏ་མ་ནི་ཐུབ་པ་སེར་སྐྱའི་རིགས་སུ་སྐྱེས་པའོ། །དེའི་

སློབ་མ་ནི་ཤཱཀྱ་གཽ་ཏ་མ་སྟེ་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱང་དེའི་རིགས་སུ་འཁྲུངས་པས་ན་གཽ་ཏ་མ་སྟེ། ཞེས་གསུངས་སོ། །པཎ་ཆེན་ཤཱཀ་མཆོག་པའི་སྒྲའི་གནས་བྱེ་བྲག་ཏུ་རྟོགས་པར་བྱེད་པ་༢༦བ༢ལས། གཽ་ཏ་མ་བླ་མ་ཡི། །རིགས་ཞེས་བྱ་བའི་ལེགས་སྦྱར་སྐད། །ཅེས་བླ་མའི་རིགས་ཀྱི་དོན་དུ་གསུངས་པའང་གོང་དང་འདྲའོ། །2 དྲང་སྲོང་གཽ་ཏ་མའི་རིགས་རྒྱུད་ཀྱི་མིང་།

གཽ་ཏ། (ལེགས་སྦྱར) དཀར་མོ་ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་པར་བཤད། གོ་ཏའི་རྒྱལ་པོ་ལ་གཟིགས།

གོ་ཏའི་རྒྱལ་པོ། རྒྱ་གར་ཤར་ཕྱོགས་རྡཾ་ག་ལའི་ཡུལ་གཽ་རྡི་དང་གཽ་ཏ་ཞེས་འབྱུང་བས་གཽ་རྡི་དང་གཽ་ཏ་ནི་དཀར་མོ་ཟེར་བ་ཡིན་པས་ཡུལ་དེའི་རྒྱལ་པོ་ཞིག་གི་མིང་ཡིན་ནམ། ཡང་ན། སོར་མོའི་འཕྲེང་བའི་མིང་ཡིན། དེ་ཡང་སོར་མོའི་འཕྲེང་བའི་མིང་བཟུང་ནས། ལོག་འདྲེན་པལ་གྱིས་བསྒྲུང་བར་བཤད། ཅེས་པ་སོར་འཕྲེང་ཅན་གྱིས་མི་དགུ་བརྒྱ་དང་གོ་དགུ་བསད་པའི་ཚེ་དེའི་མིང་ཐོས་པ་ཙམ་གྱིས་སྲོག་ཆགས་ཐམས་ཅད་སྐྲག་ནས་སྦྲུམ་མ་རྣམས་ཀྱང་བུ་བཙའ་བར་མི་ནུས་པར་གསུངས་པས་དེ་ཡིན་ནམ་སྙམ་ཞེས། དབྱངས་ཅན་དགའ་བློའི་ས་སྐྱ་ལེགས་བཤད་ཀྱི་བཏྲ་བགྲོལ་ལས་བཤད་དོ། །ས་སྐྱ་ལེགས་བཤད་ལས། བསོད་ནམས་ལྡན་པའི་ཚིག་ཙམ་ཡང་། །ཉམ་ཆུང་རྣམས་ཀྱིས་བཟོད་པར་དཀའ། །གོ་ཏའི་རྒྱལ་པོའི་ཚིག་ཙམ་གྱིས། །རྒྱ་མཚོའི་རྒྱལ་པོ་བཅིངས་ཞེས་གྲགས། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟ་བུ།

གོ་དན་རྒྱལ་པོ། ཆེན་པོ་ཧོར་གྱི་རྒྱལ་པོ་ཆིང་གི་སི་ཁན་གྱི་སྲས་ས་སྐྱ་པཎྜི་ཏ་ཀུན་དགའ་རྒྱལ་མཚན་སྤྱན་འདྲེན་པ་པོའི་རྒྱལ་པོ་དེའི་མིང་།

གོ་དོན་མ་ཁྲོལ་བ། དགོངས་པ་མ་ལོན་པའམ། གོ་བ་མ་ལོན་པའི་དོན།

གོ་འདུན། 1 སྣ་ཚོགས་པ། 2 ཚོགས་ཤིང་འདུས་པ། 3 གང་མོས། 4 འདག་རྫས་ཏེ། དེ་ཡང་གླ་རྩི་དང་ཀ་ཤ་དང་སྤོས་ལ་སོགས་པ་བཏགས་པའི་བྱེ་མའི་མིང་ངོ་། །5 རིགས་མི་མཐུན་པ་མཐུད་པའི་མིང་ཡིན་ཟེར་བའང་སྣང་། ཞེས་བསྟན་དར་ལྷ་རམས་པ་གསུང་ངོ་། །

གོ་འཕང་། ཐོབ་བྱ། གནས། གནས་རིམ། ས། ཡོན་ཏན་གྱི་གནས། ཡུལ། དབྱིན་སྐད་ཀྱི་state ཟེར་བ་དེ་དང་ཏ་ལམ་མཚུངས། སངས་རྒྱས་ཀྱི་གནས་ལ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གོ་འཕང་དང་། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་ལ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གོ་འཕང་ཟེར་བ་ལྟ

བུའོ། །འདུལ་བ་གཞི་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ་པ་ལས། གོ་འཕང་ཞེས་བྱ་བ་ནི་གནས་ཏེ། ཡོན་ཏན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གནས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་དང་། འཆི་མེད་གནས་ཡིན་ཏེ་ཞེས་བྱ་བ་འཆི་མེད་དེ་སྲོག་དང་བྲལ་བ་མེད་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་འཆི་མེད་དེ། མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་ཞེས་བྱ་བའི་དོན་ཏོ། །དེའི་གནས་ནི་གོ་འཕང་ཡིན། གང་གི་ཕྱིར་བག་ཡོད་པ་ལ་གནས་ན། མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་རྗེས་སུ་ཐོབ་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །བག་མེད་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་བག་ཡོད་པ་ལས་བཟློག་པའི་མཚན་ཉིད་ཅན་གྱི་ཆོས་ཡིན་ནོ། །འཆི་བའི་གནས་ཞེས་བྱ་བ་ནི་འཆི་བའི་གོ་འཕང་ཡིན་ཏེ། ཞེས་གསུངས་སོ། །སྤྱིར་གནས་ལ་གོ་དོན་མང་དུ་ཡོད་ཀྱང་། འདི་ནི་ཡུལ་གྱི་དོན་ནོ། །དེས་ན་ཡོན་ཏན་གྱི་ཡུལ་ཞེས་བྱ་བའི་དོན་ནོ། །གང་ལ་ཡོན་ཏན་ཡོད་པ་དེ་ལ་གོ་དགོས། སྐྱབས་སུ་འགྲོ་བའི་ཡུལ་ལ་སྐྱབས་གནས་ཞེས་པ་དང་མཚུངས། གོ་འཕང་ལ། ནོར་གྱི་གོ་འཕང་དང་། རིག་པའམ་ཤེས་ཡོན་གྱི་གོ་འཕང་སོགས་ཀྱང་ཡོད་དེ། ཀླུ་སྒྲུབ་ཀྱི་ཤེས་རབ་སྡོང་བུ་ལས། ནོར་རམ་རིག་པར་ལྡན་གྱུར་ན། །དམན་པ་རྣམས་ནི་དྲེགས་པར་འགྱུར། །གོ་འཕང་གཉིས་པོ་དེ་དག་གིས། །མཁས་པ་ཤིན་ཏུ་དུལ་བར་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས། བོད་རྒྱ་ཚིག་མཛོད་ཆེན་མོར། ཐོབ་ཐང་ངམ་གོ་སའི་དབང་ས། ཞེས་གསུངས།

གོ་འཕེར། གོ་ཆོད་པོ། ཕན་ཐོགས་པོ། འཇོན་པོ་བཅས་ཀྱི་དོན། སྒྲ་བཤད་ནི། གོ་ནི་གོ་ཆོད་པོ་ཞེས་པའི་ཚིག་སྔ་བསྡུས་པ་ཡིན་ལ། འཕེར་ནི་འཕེར་པོ་སྟེ་འཇོན་པོའི་དོན་ནོ། །

གོ་བ། (ལེགས་སྦྱར) བ་ལང་།

གོ་མི་དགེ་བསྙེན། (འདུལ་བ) ཇི་སྲིད་འཚོའི་བར་དུ་བསྙེན་གནས་ཀྱི་སྡང་བྱ་བརྒྱད་སྤོང་བར་ཁས་ལེན་པའི་རབ་བྱུང་གི་རྟགས་ཅན་ལ་ཟེར། མཚོ་ནཱ་ཀ་ལས། གོ་མའི་དགེ་བསྙེན་ནི་ཐུབ་པའི་དགོངས་པའི་རྒྱན་ལས་གསོ་སྦྱོང་གི་སྡོམ་པ་ཁོ་ན་ཇི་སྲིད་འཚོའི་བར་དུ་ལེན་པ་ནི་གོ་མིའི་སྡོམ་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་གདམས་ངག་གོ་ཞེས་བཤད་དོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །ངེས་ཚིག་ནི། གོ་མི་ཞེས་པ་བཙུན་པའི་མིང་སྟེ་བསྙེན་གནས་ཀྱི་སྡོམ་པ་ནི་ཁྲིམ་པའི་སྡོམ་པ་ཡིན་ཀྱང་། སྡོམ་པ་བརྟན་པའི་ཡན་ལག་ཏུ་བཙུན་པའི་ཆ་ལུགས་བྱས་པས་གོ་མི་ཞེས་བཏགས་ཏེ། བཙུན་པ་

བཏགས་པ་བའོ། །མཚོ་ནྟི་ཀ་ལྟར་རོ། །རྫེ་ཅོང་ཁ་པ་ཆེན་པོའི་འདུལ་བ་རྒྱ་མཚོའི་སྙིང་པོར།
དགེ་བསྙེན་དྲུག་མ་གཏོགས་གོ་མིའི་དགེ་བསྙེན་མ་གསུངས་ལ། ཡང་ཡིག་ཆ་མང་པོར། གོ་
མི་དགེ་བསྙེན་དགེ་བསྙེན་མཚན་ཉིད་པར་གསུངས་པའང་ཡོད་དོ། །

གོ་སྦྱོང་རྟོགས་གསུམ། (ཕྱག་ཆེན) གོ་བ་དང་། ཉམས་སྦྱོང་། རྟོགས་པ་དང་གསུམ་སྟེ། ལྟ་བ་ལ་ཐོས་
བསམ་གྱི་གོ་བ། བསྒོམས་བྱུང་གི་ཉམས་སྦྱོང་། སྦྱོང་བ་མཐར་སོན་པའི་མངོན་སུམ་གྱི་རྟོགས་
པ་གསུམ་ལ་ཟེར། དེ་ཡང་དཔེར་ན། རྒྱ་གར་ཇོ་རྫེ་གདན་ལྟ་བུའི་ལོ་རྒྱུས་ཐོས་པས་དེའི་དོན་
སྤྱི་ཤར་བ་གོ་བ། དེ་ཉིད་མིག་ལམ་དུ་བྱུར་ནས་བཀོད་པ་རགས་རིམ་མཐོང་བ་ཉམས་སྦྱོང་།
དེའི་གནས་ཚུལ་ཞིབ་ཏུ་ངེས་ནས་བློ་ཁོག་ཏུ་ཚུད་པ་རྟོགས་པ་དང་མཚུངས་པར་གསུངས་སོ། །

གོ་ཡུལ་དུ་མ་ལུས་པ། གོ་བ་རྐྱང་པར་མ་ལུས་པར་སྦྱོང་བ་སྐྱེས་པ་ལ་ཟེར། མཁས་གྲུབ་ཆོས་རྫེའི་
བསྐྱེད་རིམ་དངོས་གྲུབ་རྒྱ་མཚོ་༥(བ༡ལས། འགྲོ་བ་ཐམས་ཅད་གདོན་པར་འདོད་པའི་བྱང་
ཆུབ་སེམས་བཅོས་མ་མ་ཡིན་པ་གོ་ཡུལ་དུ་མ་ལུས་པ་ཅིག་རྒྱུད་ལ་མ་སྐྱེད་བར་དུ་འབད་
དགོས་ཏེ། འདི་སྐྱེས་ན་ཐེག་ཆེན་པར་འགྱུར་ཞིང་། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

གོ་ཡུལ་དུ་ལུས། སྦྱོང་བ་མ་སྐྱེས་པར་གོ་བ་རྐྱང་པར་ལུས་པ་ལ་ཟེར།

གོ་ར། <གོླ་ལཿ> 1 བཙོན་ར། (གོ་ར་ནི། ཐླུམ་པོའི་སྐད་དོད་ལེགས་སྦྱར་གྱི་ "गोलः" " गोलं" "གོླ་ལཿ"
ཟུར་ཆག་པས། ཐླུམ་པོའམ་གོར་གོར་ལ་གོ་དགོས་ཀྱང་། བཙོན་རའི་མིང་དུ་གྲགས) གོ་ར་
ནི། ཐླུམ་པོའི་སྐད་དོད་གོླ་ལཿ' ཟུར་ཆག་ཅེས། སྐྱོགས་སྟོན་ལོ་ཙྪའི་དག་ཡིག་ལི་ཤིའི་གུར་
ཁང་དུ་གསལ། 2 མེ་ཐལ་འཐེན་སའི་ར་སྐྱོར། ཞེས་བོད་རྒྱ་ཚིག་མཛོད་ཆེན་མོར་གསལ།

གོཾ་ནླི། (ལེགས་སྦྱར) 1 དཀར་མོ། 2 ལྷ་དབང་ཕྱུག་ཆེན་པོའི་ཡུམ། ཨུ་མ། དཀར་བརླིག་མ། རི་སྐྱེས་
རྣམས་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་ཡིན། 3 ཀྱེ་རྡོར་གྱི་ཡུམ།

གོ་རིམ། ཐུ་ཕྱིའི་རིམ་པ། དཔེར་ན་སྙིང་རྫེ་བསྒོམ་པའི་གོ་རིམ་ནི། ཐོག་མར་གཉེན་དང་བར་མ་དེ་
ནས་དགྲ་ལ་བསྒོམ་སྟེ། ཞེས་པ་ལྟ་བུ།

གོླ་ལ། (ལེགས་སྦྱར) གོ་ལ་དང་འདྲ།

གོ་ལ། (ལེགས་སྦྱར) 1 འདི་ནི་ལེགས་སྦྱར་གྱི་གློ་ལ་ཞེས་པ་ཙུང་ཟད་ཟུར་ཆག་པ་སྟེ། རི་རབ་ཀྱི་ཁོར་ཡུག་ཏུ་མགོ་ལ་ཉི་གདུགས་ཕྱུབ་པ་དང་འདྲ་བར་ཁོར་མོ་ཡུག་ཏུ་བསྐོར་ཏེ་གནས་པའི་བར་སྣང་གི་སྟོང་ཆ་ལ་གོ་ལ་ཟེར་ཞིང་། དེ་ཡི་ཐད་ཀའི་ས་ལ་སའི་གོ་ལ་ཞེས་བརྗོད་པ་ཡིན། དེ་ལྟ་བུའི་བར་སྣང་གི་སྟོང་ཆ་དེ་ལ་ནམ་མཁའི་གོ་ལ་དང་། ཉི་ཟླ་རྒྱུ་བས་ཉི་ཟླའི་གོ་ལ་དང་། རྒྱུ་སྐར་རྣམས་རྒྱུ་བས་རྒྱུ་སྐར་གོ་ལ་དང་། འདི་ལ་ཁྱིམ་མམ་ཁྱིམ་གྱི་གོ་ལ་ཞེས་ཀྱང་བརྗོད་མཁན་འདུག ཁྱིམ་ཞེས་བརྗོད་པའི་རྒྱུ་མཚན་ནི་འདིས་གཟའ་སྐར་རྣམས་མི་ལྷུང་བར་འཛིན་པར་བྱེད་པའི་རྒྱུ་མཚན་གྱིས་ཡིན། མདོར་ན། དེ་ལྟ་བུའི་ཉི་ཟླའི་རྒྱུ་ལམ་གྱི་སྟོང་ཆ་དང་དེའི་ཐད་ཀྱི་ས་བཅས་ལ་གོ་ལ་ཞེས་བརྗོད་པ་ཡིན་ནོ། །མཁས་གྲུབ་ཆོས་རྗེའི་དུས་འཁོར་འགྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད་ཀྱི་རྒྱ་ཆེར་བཤད་པ་ལས། གོ་ལ་ཞེས་པ་ནི་སཾ་སྐྲྀ་ཏའི་སྐད་སོར་བཞག་ཡིན་ཅིང་དེ་ཉིད་ལོ་ཏྟ་བ་སྒོ་མ་ཁ་ཅིག་གིས་ཁོང་དང་། ཁ་ཅིག་གིས་སྦུབས་དང་། ཁ་ཅིག་གིས་ཟླུམ་པོར་བསྒྱུར་མོད་ཀྱང་། སྐབས་སུ་བབ་པ་ནི་ཟླུམ་པོ་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་བསིལ་རིའི་སྙིང་གི་ནམ་མཁའི་མཐའི་བར་གྱི་ས་དང་ལན་ཚྭ་རྒྱ་མཚོའི་སྙིང་གི་ནམ་མཁའ་ལ་གཟའ་དང་རྒྱུ་སྐར་རྣམས་འདེགས་བྱེད་ཀྱི་རླུང་གིས་བཏེག་ནས་རི་རབ་དབུས་སུ་གནས་པ་ལ་བསྐོར་བའི་ཚུལ་གྱིས་འཁོར་བའི་ཟླུམ་པོ་ནི་ཁྱིམ་གྱི་གོ་ལ་ཞེས་བྱ་ཞིང་། འདི་ནས་དུམ་བུ་བཅུ་གཉིས་པོ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྤྱིའི་གོ་ལ་དང་། ཞེས་སོགས་གསུངས་སོ། །གོ་ལ་ནི་གོང་དུ་བཤད་པ་ལྟར་ལེགས་སྦྱར་སོར་བཞག་ཡིན་ལ། དེ་ནི་སྐད་གཞོན། ལྡི་ཡང་། སྦུབས་སྟོང་། ཟླུམ་པོ་རྣམས་ལ་འཇུག་པར། ལྕང་སྐྱ་རོལ་པའི་རྡོ་རྗེའི་བཟོ་རིག་པའི་སྐོར་གྱི་དག་ཡིག་མཁས་པའི་འབྱུང་གནས་ལས་བཤད་ཅིང་། སཾ་བོད་སྐད་གཉིས་ཤན་སྦྱར་གསེར་གྱི་ཕྲེང་མཛེས་ནའང་དེ་བཞིན་དུ་གསལ་ལོ། །རྒྱ་གར་གྱི་ཡུལ་སྐད་ལའང་गोल གློལ་ (ཀློལ་ཞེས་པ་ལྟ་བུར་བཀླག) ཞེས་པ་གོར་གོར་རམ་ཟླུམ་པོ་ལ་འཇུག་པར་ཡོངས་གྲགས་ཡིན། ཀོང་སྤྲུལ་ཡོན་ཏན་རྒྱ་མཚོས་ནི། གོ་ལ་ཞེས་པ་ནམ་མཁར་ཁྱབ་པའི་རླུང་གི་དཀྱིལ་འཁོར་ཟླུམ་པོ་ཞིག་ལ་བཤད་དེ། ཤེས་བྱ་མཛོད་འགྲེལ་སྟོད་ཆ་༢༢༧ལས། ལྷའི་གཞལ་ཡས་ཁང་རྣམས་འདེགས་པར་བྱེད་པའི་

 རླུང་གི་ཚོས་ཅན་གྱི་འཁོར་ལོ་རི་རབ་ལ་ཉེ་བ་ཙུང་ཟད་མཐོ་བས་སྐྱུར་པོ་གཞུའི་དབྱིབས།
མེ་རི་ལ་ཉེ་བ་ཙུང་ཟད་དམའ་བ་བད་འདབ་ཀྱི་རྣམ་པ་ཕྱོགས་ཀུན་ཏུ་ཟླུམ་པོ་གནས་པ་ཞིག་
ཡོད་ལ། སྒྲ་བཀཱད་ནི། གོ་ལ་ཞེས་པ་སྦུབས་ཁོང་སྟོང་གཤོང་ཟླུམ། །ཕྱི་ཡང་སོགས་སུ་
བསྒྱུར་དུ་རུང་བའི་སྒྲ། །ལེགས་པར་བསྒྱུར་ན་མཐོ་རིས་འཛིན་དུ་འགྱུར། །ཞེས་པ་ལྟར་
རོ། །2 སྤོའི་ལོ་མ་ལས་བཟོས་པའི་ཁ་དོག་དམར་ལ་རོ་སྐྱུར་སེང་ངེ་བའི་བཏུང་བ་ཞིག་གི་
མིང་། འདི་སྤུ་མོ་རྒྱ་གར་གྱི་ནང་པའི་གྲྭ་པ་རྣམས་ཀྱི་བཏུང་བ་ཞིག་ཡིན། འདི་ལ་ཚོས་སྐད་
དུ་ཏཀྲ་ལ་ཟེར་ཞིང་། ཕལ་སྐད་དམ། བལ་པོའི་སྐད་དུ་གོ་ལ་ཟེར་ཏེ། ཆག་ལོའི་རྣམ་ཐར་ལས།
རྒྱ་གར་དང་། བལ་པོ་ན་སྤོའི་ལོ་མ་སའི་སྟེང་དུ་བཀྲམ་པ་ལྟར་སྐྱེ་བ། གོང་པོ་མེད་པ་ཅིག་
ལ་ར་ཕྱུགས་ཀྱི་རྫིག་པ་ལ་སོགས་ཀྱིས་མ་རལ་བ་དགོས། རལ་བའམ་སྐྱོན་ཅན་ཞིག་ཟླ་ལ་
ཤོར་ན་ཟླ་བོ་སྐྱོན་མེད་ཐམས་ཅད་ཀྱང་རུལ་བར་འདུག གྲོགས་ངན་ཡང་གོ་ལ་རུལ་བ་དང་
འདྲ། ཟླ་བོ་ཐམས་ཅད་རུལ་དུ་བཅུག ལོ་མ་དེའི་རུལ་བ་གྲིས་བཅད་ཅིང་བོར་ནས་འགྲོན་བུ་
བསྲེགས་པའི་ཐལ་བ་བཏབ། དེ་ཆང་ཕབས་འདེབས་པའི་དོད་པོ་ཡིན་ཞིང་བར་དུ་དྲི་བཟང་
བཏབ་ནས་ཞག་གཉིས་གོས་ཀྱིས་མནན་པ་ལངས་པ་དེ་ལ་ཕྱན་ཟེར། བོད་སྐད་དུ་བཏུང་བ།
དེ་ལ་ཚོས་སྐད་དུ་ཏཀྲ་ལ། ཕལ་སྐད་དམ་བལ་པོའི་སྐད་དུ་གོ་ལ། བོད་སྐད་དུ་སོ་རྩེ་ཞེས་པར་
བསྒྱུར་ཏེ། དེའི་ཁ་དོག་དམར་པོ་སྐྱུར་སིང་ངེ་བ་བན་དེ་རྣམས་ཀྱི་བཏུང་བ་ཡིན། རྒྱ་གར་ན་
བན་དེ་ཆང་མི་འཐུང་། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །ཡང་གློང་རྡོལ་བླ་མའི་གླེགས་བམ་དང་པོ་
༢༣༢ལས། རྒྱ་ནག་སྒྲ་རྩེའི་རྒྱུ་བསེ་ཤིང་གི་འབྲས་བུའི་ཁུ་བ་ལ་གོ་ལ་ཟེར། ཞེས་འབྱུང་བ་
གོང་དང་འདྲ་མིན་དཔྱད། 3 མགྲོན་བུ་བསྲེགས་པའི་ཐལ་བའི་མིང་། གློང་རྡོལ་བླ་མ་གསུང་།
4 སྨན་གོ་ལ། སྨན་གོ་ལ་ནི། རྒྱ་གར་གོ་ཡུ་དང་། མོན་གོ་ཡུ་གཉིས་ལ་སྨན་གོ་ལ་ཟེར། ཞེས་
གློང་རྡོལ་བླ་མ་གསུང་། 5 རྟ་གོ་ལ་ཟེར་བ་ཞིག་ཀྱང་ཡོད་པ་གློང་རྡོལ་བླ་མ་གསུང་ངོ་། །
གོ་ལོ། གོ་ཁྲུལ། གོ་བའི་ལད་མོ་བྱེད་པ། གོ་བྱུང་མདོག་མདོག་བྱེད་པ། གོ་བ་ཙམ་བཅས་ཀྱི་དོན།
གོ་ལོ་ཐོས་ལོ། གོ་ཁྲུལ་དང་ཐོས་ཁྲུལ།

གོ་ལོག སྒྱུར་བའི་དོན་དུ་བཤད།

གོ་ཤེ་ཀྲ། (ལེགས་སྦྱར) ཙནྡན་གོ་ཤེ་ཀྲ་ལ་གཟིགས།

གོ་ས། 1 གོ་གནས་སམ་གོ་འཕང་། 2 (རྣམ་འགྲེལ) གཟུགས་ཅན་གང་ཞིག་གིས་ནོན་པའི་ས་གཞི་དང་མཁའ་དབྱིངས་ཀྱི་མིང་། ཙུང་གོ་བདེ་བར་བཤད་ན། གཟུགས་ཅན་གང་ཞིག་གིས་ཁེབས་པའམ་ཁྱབ་པའི་ས་གཞི་དང་མཁའ་དབྱིངས་ཀྱི་མིང་། 3 ཕྱོགས། རང་ཉིད་གང་དུ་ཡོད་སའི་ས་ཆའམ་ས་ཕྱོགས། རྗེའི་ལམ་རིམ་ཆེན་མོ་ལས། རང་ལ་གཅེས་པར་འཛིན་པ་དང་གཞན་ཡལ་བར་འདོར་བའི་བློ་གཉིས་གོ་ས་བརྗེས་ཏེ་གཞན་ལ་རང་ལྟར་གཅེས་པར་འཛིན་ཅིང་རང་ལ་གཞན་ལྟར་ཡལ་བར་འདོར་བའི་བློ་བསྐྱེད་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

གོག་པ། 1 ཡན་ལག་བཞི་ས་ལ་བཙུགས་ནས་འགྲོ་བ། 2 ལྟུང་བའི་དོན། ལོ་མ་གོག་པ། ས་གོག་པ་ལྟ་བུ། 3 གོ་ས་དང་ཐོབ་སྟངས་ལ་ཟེར། ཞེས་ཞུ་སྐབ་པའི་རྒྱལ་རབས་དེབ་དང་པོ་༢༨༢ན་གསལ།

གོག་ཙམ། ཕྲུག་གུ་ཆུང་དུ་རྐང་ལག་བཞི་ས་ལ་བཙུགས་ནས་འགྲོ་བའི་ཚོད་ཙམ་དུ་སླེབས་པ་ལ་ཟེར། རྗེའི་ལམ་རིམ་ཆེན་མོ་ལས། ཚོམས་ལས། སྔ་དྲོ་སྐྱེ་བོ་མང་མཐོང་བ། །ཕྱི་དྲོ་ཁ་ཅིག་མཐོང་མི་འགྱུར། །ཕྱི་དྲོ་སྐྱེ་བོ་མང་མཐོང་བ། །སྔ་དྲོ་ཁ་ཅིག་མཐོང་མི་འགྱུར། །ཞེས་དང་། སྐྱེས་པ་བུད་མེད་མང་པོ་དང་། །དར་ལ་བབ་པའང་འཆི་འགྱུར་ན། །དེ་ལ་མི་འདི་གཞོན་ཞེས་ཏེ། །གསོན་པའི་གདེང་ཐོད་ཅི་ཞིག་ཡོད། །ཁ་ཅིག་མངལ་དུ་འཆི་བར་འགྱུར། །དེ་བཞིན་ཁ་ཅིག་བཙས་པའི་སར། །དེ་བཞིན་ཁ་ཅིག་གོག་ཙམ་ན། །དེ་བཞིན་ཁ་ཅིག་ཡོངས་རྒྱུག་ན། །ལ་ལ་རྒན་དང་ལ་ལ་གཞོན། །ལ་ལ་དར་ལ་བབ་པའི་མི། །རིམ་གྱིས་རབ་ཏུ་འགྲོ་འགྱུར་ཏེ། །འབྲས་བུ་སྨིན་པ་ལྟུང་བ་བཞིན། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

གོང་དུ་ཆུད་པ་འཁྱོག་པ། ཁྲིམ་མམ་མཛོད་སོགས་ནས་འཁྱོག་པའི་དོན། གོང་དུ་ཆུད་པ་ཞེས་པ་དམར་མཆན་དུ། ཐང་དུ་ཆུད་པ་ཞེས་འབྱུང་བའི་ཐང་ནི་ཐང་ཁང་གི་མིང་སྟེ། འདུག་སའི་ཁང་པ་དང་། རྒྱལ་དབང་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པས། གོང་དུ་ཆུད་པ་ནི། བསྡུ་བར་གྲོང་དུ་ཆུད་པ་ཞེས་འབྱུང་བས་ཁོ་རང་གི་ཁྲིམ་མམ་མཛོད་ལྟ་བུ་ནས་འཁྱོག་པ། ཞེས་དང་། གྲོ་ལུང་པའི་བསྟན་

རིམ་ཆེན་མོར་ཡང་། གྲོང་དུ་ཆུད་པ་ཞེས་འབྱུང་བས། གྲོང་པའི་ནང་ཁྱིམ་སོགས་ནས་འཕྲོག་པའི་དོན་ནོ། །ཡང་རྫོངས་བློར་ཤར་ཚོད་གཅིག་ལ། གོང་མ་སྐྱེས་བུ་དམ་པའི་ཕྱག་ཏུ་ཆུད་པ་འཕྲོག་པ་ཞེས་པ་ཡིན་ནམ་སྙམ། ཞེས་དབྱངས་ཅན་དགའ་བློའི་གསུང་།

གོང་བུའི་བཟླས་པ། ཐུགས་ཀའི་ས་བོན་ལ་བཟླ་རྒྱུའི་སྔགས་མགོ་གྱེན་བསྟན་ཟླུམ་པོར་བསྐོར་བར་འོད་ཟེར་འབར་བའི་རྣམ་པ་ཅན་ལ་དམིགས་ནས་སྔགས་བཟླ་བ་ལ་ཟེར།

གོད་ཁ། ཟད་པའམ་གྲངས་ཞུང་དུ་སོང་བའི་དོན། ཐུགས་ཀྱི་གོད་ཁ་ཞེས་པ་ལྟ་བུ། དག་ཡིག་འགར། འགོད་པ་ཞེས་བྲིས་པའང་ཡོད།

གོད་པ། ཆུད་ཟོས་པའམ་འབྲིད་པའི་དོན་དུ་བཤད།

གོད་མ། 1 ཆུད་ཟོས་པའི་དངོས་པོ། 2 ཟས་ལྷག་ལའང་འཇུག ནམ་འབྱེད་འགྲེལ་༼ ཚ ༽༡༣༤བ༤ལས། ལྷག་རོལ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་གོད་མའོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །

གོན་པ། གྱོན་པ་དང་གཅིག

གོབ་ལོབ། ལེ་ལོ་བྱས་ཏེ་འོལ་སྤྱི་ཙམ་དུ་བཅལ་བའི་དོན་ལ་བཤད། ཡང་། བྱ་སླ་བའམ་སླ་ཚོས་ཀྱི་མིང་། ཤཀ་མཆོག་པས། གོབ་ལོབ་ཅེས་པ་བྱ་སླའི་མིང་། །ཞེས་ཀྱང་གསུངས་སོ། །

གོམ་སྟབས། གོམ་པ་སྤོ་སྟངས། འདིའི་སྟབས་ཞེས་པ་སྟངས་ལ་གོ་དགོས།

གོར་མ། 1 རྡོ། རྡོ་བ། དཔེར་ན་དབུ་སྟུང་གནང་བའི་གོར་མ་དེ་ཞེས་པ་ལྟ་བུ། དབུ་སྟུང་ནི་མནའ་དང་། གོར་མ་ནི་རྡོའི་མིང་ཡིན་པས། སྔོན་དུས་བོད་དུ་གནའ་སྐྱེལ་བའི་ཚེ་རྡོ་བ་རེ་ལག་ཏུ་འཆང་བ་དེའི་མིང་སྟེ། དེ་ཁམས་དང་འབྲས་ལྗོངས་སོགས་ན་ཉེ་དུས་བར་དུ་ཡོད་པར་མཁས་དབང་དགེ་འདུན་ཆོས་འཕེལ་གསུང་། 2 གོང་བུའི་མིང་། གོང་བུ་འགོར་གཟུགས་གོར་མ་སྟེ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

གོར་མ་ཆག གོར་མ་ཆག་པ་ལ་གཟིགས།

གོར་མ་ཆག་པ། ཐེ་ཚོམ་མེད་པའམ། ཐེ་ཚོམ་ཆོད་པའི་དོན། གོར་མ་ནི་རྡོའི་མིང་ཡིན་པས། རྡོ་ཆག་པའམ་བཅག་པ་ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་ཏེ། ལི་ཤིའི་གུར་ཁང་ལས། གོར་མ་རྡོ་སྟེ་རྡོ་བཅག་པའི་

དོན། ཞེས་གསུངས་ཤིང་། ཐེ་ཚོམ་ཆོད་པའི་དོན་ཏེ། དེ་ཡང་ཐེ་ཚོམ་ཐེ་དང་དཔེ་སྒྲ་ར་ནས་དེ་ཆག་པ་སྟེ་ཆོད་པ་ཡིན་པས་དེ་སྐད་ཅེས་བརྗོད་པར་སེམས་སོ། །

གོར་མོ། སྣང་སེམས། སྐྱོགས་སྟོན་ལོ་ཙྪའི་དག་ཡིག་ལི་ཤིའི་གུར་ཁང་དུ་བཤད།

གོལ་བ། ནོར་བ། འཁྲུལ་བ། འཕྱུགས་པ། ཁ་ཕྱོགས་ནོར་བར་ཕྱིན་པ་བཅས་ཀྱི་དོན།

གོལ་ས། ནོར་ས། ལོག་པ། ལྡོག་ཕྱོགས། མི་མཐུན་ཕྱོགས།

གོལ་ས་གཙོད་པ། ནོར་ས་ཞེས་པ། ནོར་ས་ངོས་འཛིན་པ། ནོར་ས་ལ་སྒྲོ་འདོགས་གཅོད་པ།

གོལ་ས་ཆོད་པ། ནོར་ས་ཞེས་པ། ནོར་ས་ངོས་བཟུང་བ། ནོར་ས་ལ་སྒྲོ་འདོགས་ཆོད་པ།

གོས་ཀྱི་གྲྭ། (འདུལ་བ) གོས་ཀྱི་མཐའ་ལ་ཟེར། འདུལ་བ་རྣམ་པར་འབྱེད་པའི་ཚིག་རྣམ་པར་བཤད་པ་༡༤༤ན༢ལས། གོས་ཀྱི་གྲྭ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་གོས་ཀྱི་མཐའ་མའོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །

གོས་ཀྱི་རྒྱུ། (འདུལ་བ) ཆོས་གོས་བཟོ་རྒྱུའི་རྒྱུ་རས་ཡུག་ལྷ་བུ་ལ་ཟེར།

གོས་ཀྱི་རྒྱུ་རུང་བ་བདུན། (འདུལ་བ) ཆོས་གོས་ཀྱི་རྒྱུར་རུང་བའི་གོས་བདུན་ནི། བལ་གོས། ཤ་ནའི་གོས། ཟར་མའི་གོས། དུ་གུ་ལའི་གོས། རས་བལ་གྱི་གོས། ཀོ་དམ་པའི་གོས། ཉེ་འོག་གི་གོས། ཞེས་འདུལ་བ་ལུང་རྣམ་འབྱེད་ལས་གསུངས། རིན་ཕྲེང་ལས་ནི་སྲིན་བལ་ཡང་རུང་བར་གསུངས་སོ། །

གོས་འཆང་བའི་སྤྱང་པ། (འདུལ་བ) གོས་ཞག་ཙུ་འཆང་སྤྱང་ལ་གཟིགས།

གོས་བེར། བོད་ཀྱི་བླ་ཆེན་སོགས་ཀྱིས་མནབ་རྒྱུའི་གོས་ཆེན་སོགས་རྒྱན་སྤྲོས་ཅན་གྱི་ན་བཟའ་གམ་གྱི་མིང་ཡིན། འདིའི་སྐོར་ཞིབ་སྐབ་པའི་རྒྱལ་རབས་དེབ་དང་པོའི་ཤོག་གྲངས་༢༡ན་དོགས་གཅོད་དང་བཅས་པ་གསལ་ལོ། །

གོས་སྨིན་པའི་ལྟུང་བྱེད། (འདུལ་བ) འབའ་ཞིག་པ་དགུ་བཅུའི་ཉེར་ལྔ་པ། གོས་སྨིན་པའི་ལྟུང་བྱེད་ཀྱི་ངོ་བོ་ནི། བཅས་ལྡན་དགེ་སློང་གིས་རང་གི་ཉེ་དུ་མ་ཡིན་པའི་དགེ་སློང་མ་ལ་དགེ་སློང་རང་དབང་བའི་གོས་ངག་གི་རིག་བྱེད་ཀྱིས་བྱིན་ནས་ཡུལ་དེས་ཐོབ་བློ་སྐྱེས་པ་ལས་གྱུར་པའི་ལྟུང་བ་དངོས་གཞིའོ། །གླེང་གཞི་ནི། མཉན་ཡོད་དུ་ཚོང་དཔོན་ལས་རབ་ཏུ་བྱུང་བའི་དགེ་

སློང་གིས་དགེ་སློང་མ་ལ་གོས་བྱིན་པ་ལས་ལྟུང་བྱེད་དུ་བཅས་སོ། །དགག་བྱ་ནི་ཆགས་པའི་རྐྱེན་བྱས་ཏེ། རང་རིགས་ཀྱི་བསླབ་པ་ལ་གནོད་པའོ། །

གོས་བྱེད་པའི་ལྟུང་བྱེད། (འདུལ་བ) འབའ་ཞིག་པ་དགུ་བཅུའི་ཉེར་བཞི་པ། གོས་བྱེད་པའི་ལྟུང་བྱེད་ཀྱི་ངོ་ཏི་ནི། བཅས་ལྡན་དགེ་སློང་གིས་རང་གི་ཉེ་དུ་མ་ཡིན་པའི་དགེ་སློང་མའི་གོས་བཟོ་བྱས་ཏེ་ཟིན་པ་ལས་གྱུར་པའི་ལྟུང་བ་དངོས་གཞིའོ། །གླེང་གཞི་ནི། མཉན་ཡོད་དུ་འཆར་ཀས་དགེ་སློང་མའི་གོས་བཟོ་བྱས་པ་ལས་ལྟུང་བྱེད་དུ་བཅས་སོ། །དགག་བྱ་ནི་ཆགས་པའི་རྐྱེན་བྱས་ཏེ་རང་རིགས་ཀྱི་བསླབ་པ་ལ་གནོད་པའོ། །སོ་སོ་ཐར་པའི་མདོ་ལས། གོས་སྒྱི་ན་པའི་རྗེས་སུ་གོས་བྱེད་པ་འདི་གསུངས་ཀྱང་། འདིར་གོ་རིམ་བསྒྱུར་ནས་གསུངས་པ་ནི། གོས་བྱེད་པ་ནི་གོས་སྒྱི་ན་པའི་རྒྱུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གོས་ཞག་ཅུ་འཆང་སྤང་། (འདུལ་བ) སྤང་ལྟུང་སུམ་ཅུའི་དང་པོ། གོས་འཆང་བའི་སྤང་པའི་ངོ་ཏི་ནི། བཅས་ལྡན་དགེ་སློང་གིས་རང་དབང་པའི་གོས་བྱིན་གྱིས་མ་བརླབས་པར་རང་ངམ་ཀུན་སྤོབས་ཀྱིས་ཞག་བཅུ་འདས་པའི་ལྟུང་བ་དངོས་གཞིའོ། །གླེང་གཞི་ལ་གཉིས་ལས་སྔར་བཅས་ནི་མཉན་ཡོད་དུ་དགེ་སློང་རྣམས་ཆོས་གོས་མང་པོ་འཆང་བར་བྱེད་པ་ལ་བརྟེན་ནས་དགེ་སློང་གིས་ཆོས་གོས་གསུམ་ལས་ལྷག་པར་འཆང་ན་སྤང་བའི་ལྟུང་བྱེད་དོ་ཞེས་བསླབ་པའི་གཞི་བཅའ་བར་མཛད་དོ། །རྗེས་བཅས་ནི་རྒྱལ་པོའི་ཁབ་ཏུ་འོད་སྲུངས་ཆེན་པོའི་བྱུང་བ་ལ་བརྟེན་ནས་དགེ་སློང་གིས་གོས་བྱིན་གྱིས་མ་བརླབས་པར་ཞག་བཅུ་ལས་འདས་པར་འཆང་ན་སྤང་བའི་ལྟུང་བྱེད་དུ་བཅས་སོ། །དགག་བྱ་ནི་འདོད་པ་ཆེ་བའོ། །

གོས་སོ་མ། གོས་གསར་པའི་མིང་། མངོན་བརྗོད་མཁས་པའི་རྣ་རྒྱན་ལས་བཤད།

གྱ་ནོམ་པ། 1 བཟང་པོ། མཆོད་པའི་དངོས་པོ་གྱ་ནོམ་པ་ཞེས་པ་ལྟ་བུ། 2 ཞིམ་པོའི་དོན་ལའང་འཇུག ལུང་གཞི་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ་ལས། གྱ་ནོམ་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཞིམ་པོ་ཞེས་བྱ་བའི་ཐ་ཚིག་གོ། ཞེས་གསུངས།

གྱ་ནོམ་སྣང་བ། གཟུགས་ཁམས་གནས་རིས་བཅུ་བདུན་གྱི་བཅོ་ལྔ་པའོ། །སྒྲ་བཤད་ནི། མཆིམས་

མཛོད་ལས། ཚོས་མཐོང་བ་བཟང་བའི་ཕྱིར་གྲུ་ནོམ་སྣང་བ། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

གྲུ་བ། (བརྡ་སྙིང་) 1 ཉམས་པའི་བརྡ་སྙིང་དུ་བཤད། ཚིག་མཛོད་མང་པོར་ཉམས་པའི་དོན་ལ་བཤད།

2 ཉམ་ཐག་པའི་དོན། བཞི་བརྒྱ་པའི་འགྲེལ་པ་རྗེའི་ལམ་རིམ་ཆེན་མོར་དྲངས་པ་ལས། འགྲོ་བ་གྲུ་ཞིང་མགོན་མེད་པ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

གྲུ་ཚོམ། ཆེད་དུ་མ་བསམས་པར་གློ་བུར་བའམ། མ་བརྟགས་པར་བྱེད་པའི་བྱ་སྤྱོད་ཀྱི་མིང་།

གྲུ་ཚོམ་དུ་སྨྲ་བ། ཆེད་དུ་མ་བསམས་པར་གློ་བུར་དུ་སྨྲ་བ། མ་བརྟགས་མ་དཔྱད་པར་སྨྲ་བ། བྱུང་རྒྱལ་དུ་སྨྲ་བ། སེམས་ལ་གང་དྲན་སྨྲ་བ། མི་ཤེས་བཞིན་དུ་སྨྲ་བ། གང་དྲན་དྲན་དུ་སྨྲ་བ། གྲུ་ཚོམ་དུ་སྨྲ་བ། བབ་ཅོལ་དུ་སྨྲ་བ། ཀུ་ཅོར་སྨྲ་བ། ཕྱ་བརྗོལ་དུ་སྨྲ་བ། གཟུ་ལུམ་དུ་སྨྲ་བ་རྣམས་ཕལ་ཆེར་འདྲ་བར་བཤད།

གྲུད། ཤུགས་རྩལ་འགྲན་མཁན་གྱི་མི་སྟོབས་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བ་དེ་དག་གི་མིང་། ཕྱི་རྒྱལ་བས་Wrestler ཟེར་བ་དེའོ། །ལྷག་པར་རྒྱལ་པོས་བྲན་གཡོག་ཏུ་ཉར་བའི་ཤུགས་རྩལ་འགྲན་མཁན་གྱི་ལུས་སྟོབས་ཧ་ཅང་ཆེ་བའི་མིའི་མིང་། ལུང་ཕྲན་ཚེགས་ཀྱི་འགྲེལ་པ་ལས། གཡུལ་འགྱེད་པ་ལ་བརྩོན་པ་ནི་གྲུད་ཡིན་ལ། ཞེས་གསུངས། འདུལ་བ་ལུང་གཞི་༼ ག་པ ༽༡༡༣༨ལས། དགེ་སློང་དག་སྔོན་བྱུང་བ་གྲུད་གཅིག་གིས་ཡུལ་ལྷོངས་ཀྱི་གྲུད་ཐམས་ཅད་བརྡབས་ནས་རྒྱལ་པོའི་ཕོ་བྲང་དུ་ཕྱིན་པ་དང་། རྒྱལ་པོའི་ཕོ་བྲང་དེ་ན་རྒྱལ་པོའི་གྲུད་སྟོབས་དང་ཕ་རོལ་གནོན་པ་ཐུབ་ རླག་པ་ཞིག་ཡོད་དེ། དེ་དེ་དང་ལྷན་ཅིག་རྒྱལ་མཚན་གྱི་ཕྱིར་སྟོབས་འགྱེད་པ་ལ་ཞུགས་སོ། །གྲུད་དེ་དག་གི་ཀུན་ཏུ་སྤྱོད་པ་ནི་ལག་པ་ནས་བཟུང་བ་ཁོ་ནས་གྲུད་ཀྱིས་གྲུད་ཤེས་པ་ཡིན་པས། ཞེས་དང་། ཡང་དེ་ཉིད་ལས། ཇི་ཙམ་ན་གྲུད་ཀྱིས་གྲུད་གཅིག་བརྡབས་པས་དེའི་ནང་གྲོལ་རྣམས་འཁྲུགས་ནས་དེ་ཤིའོ། །ཞེས་སོགས་ཆེས་མང་དུ་འབྱུང་ངོ་། །

གྲི་ན། ཕལ་པ། དཀྲུས་མ། ཐ་མལ། ཅི་བདེའམ་རང་བ། རང་དགའ་བ། དཔེར་ན། གྲི་ནའི་ཟས་ཞེས་པ་ལྟ་བུ་དང་། རྗེའི་ལམ་རིམ་ཆེན་མོ་ལས། གྲི་ནར་བོར་བ་ནི་ཅི་བདེར་བོར་བའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟ་བུ།

གྱི་ན་བ། ཐ་མལ་པ་ཞེས་པ་སྟེ། རང་ཉིད་དམན་ས་འཛིན་པའི་ཁེངས་སྐྱུང་གི་ཚིག་ཅིག་སྟེ། ངའམ་བདག་ཅེས་པའི་དོན། ཚིག་འདི་ "གྱི་ན" ཞེས་པའི་ཚིག་འདི་ལས་བྱུང་བ་ཡིན།

གྱི་ནས། རང་དགར། རང་གར། ཐ་མལ་དུ།

གྱི་ནར་བོར། ཅི་བདེར་བོར་བ། རང་དགར་བོར་བ། ཕལ་སྐད་དུ། ཅོག་གེ་བཞག ཐོ་མ་བཏང་བར་རང་འཇགས་བཞག་ཅེས་པ་དང་དོན་གཅིག

གྱེན་རྒྱུ། 1 གྱེན་དུ་འགྲོ་བ། 2 རྩ་བའི་རླུང་ལྔའི་ཡ་གྱལ་ཏེ། གནས་མགྲིན་པ་དང་། བྱེད་ལས་བཟའ་བཏུང་མིད་པ་ལ་སོགས་པའི་ལས་ཀུན་བྱེད་པའི་རླུང་ཞིག ཁ་དོག་ནི་དམར་པོ་ཡིན་པར་རྗེའི་རིམ་ལྔ་གསལ་སྒྲོན་ལས་བཤད། སྒྲ་བཤད་ནི། ལུས་ཀྱི་གྱེན་དུའམ་སྟོད་དུ་རྒྱུ་བས་གྱེན་རྒྱུའམ་སྟོད་དུ་རྒྱུ་བ་ཞེས་བྱ་སྟེ། རྒྱུད་རྡོ་རྗེ་ཕྲེང་བ་ལས། སྟོད་དུ་རྒྱུ་བ་གྲོག་མར་གནས། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

གྱེན་རྒྱུའི་རླུང་། གྱེན་རྒྱུ་ལ་གཟིགས།

གྱོ་མོ། 1 ཁམ་ཕོར་རམ་དཀར་ཡོལ་དང་རྫ་སྣོད་ལ་སོགས་པ་ཆག་པའི་དུམ་བུའི་མིང་། ལུང་ཕྲན་ཚེགས་ཀྱི་འགྲེལ་པ་ལས། གྱོ་མོ་ནི་ཁམ་ཕོར་ལ་སོགས་པའི་དུམ་བུའོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །2 རྫ་ཕོར། 3 རྫ་སྣོད། ལུང་ཞུ་བ་〔བ〕༣༠༤ན༣ལས། དེ་སྟེ་ཕྱི་ཕྱིར་བཤང་བ་ (བཤང་བ་ནི་བཤང་བའི་ད་ལྟ་བའི་ཚིག་ཡིན་པར་སྙམ) ཞིག་ཏུ་གྱུར་ན་བཤང་བའི་གྱོ་མོ་དྲུང་དུ་གཞག་པར་བྱ། ཞེས་དང་། ཡང་དེ་ཉིད་༣༠༤བ༥ལས། དེ་སྟེ་གཅིན་སྟི་བར་གྱུར་ན་གཅིན་སྣོད་གྱོ་མོ་གཏད་པར་བྱ། ཞེས་གསུངས་སོ། །

གྱོ་མོའི་སྣོད། གྱོ་མོ་དང་འདྲ།

གྱོང་གུད། ཁེ་ཕན་གྱི་ལྡོག་ཕྱོགས།

གྱོང་གུན། གྱོང་གུད་དང་འདྲ། གུན་དང་གུད་གཉིས་ཀ་རྩ་བ་རྒྱུད་ཅེས་པའི་ཚིག་འདི་ལ་བྱུང་བར་སེམས།

གྱོང་གྲུགས། (འདུལ་བ) གྱོང་པོའམ་སྐམ་པོ་ཆགས་ནས་དུམ་བུ་དུམ་བུར་གས་པའི་དོན་ཡིན་ནམ་སྙམ། ཁགས་ཁོགས་སུ་གྱུར་པའོ། །ཞེས་འདུལ་བ་རྣམ་པར་འབྱེད་པའི་ཚིག་རྣམ་པར་བཤད་པ་

༼ ཚུ ༽༢༡ ན༢ ལས་གསུངས། དེའི་༣༥བ༣ལས། ས་ཞིག་ཅེས་བྱ་བ་ནི་གྲོང་གྲུགས་སུ་གྲུར་པའི་དུམ་བུའོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །སྒྲ་བཤད་ནི། གྲོང་ནི་གྲོང་པོ་སྟེ་མཁྲེག་པོའམ་སྐམ་པོའི་དོན་ཡིན་ལ། གྲུགས་ནི་གས་པའམ་བྲུལ་བའི་དོན་ནོ། །

གྲོད་སྦྲ་བ། བསྒྲུ་བར་རེ་བ།

གྲོད་ལ་སྐྲིན། (འདུལ་བ) ཡན་ལག་ཉིང་ལག་སོགས་གཅོད་པའི་དོན་ཡིན། འདུལ་བ་རྣམ་པར་འབྱེད་པའི་ཚིག་རྣམ་པར་བཤད་པ་༼ ཚུ ༽༣༤ན༧ལས། གྲོད་ཅེས་བྱ་བ་ནི་ཡག་ལག་བཅད་པའོ། །ཞེས་གསུངས། དེའི་ཐད་ཀྱི་ལུང་རྣམ་འབྱེད་༼ ཅ་པ ༽༥༦བ༥ལས། རྒྱལ་པོ་མ་སྐྱེས་དགྲས་ཇི་ཙམ་མ་བྱིན་པར་བླངས་པས་གྲོད་ལ་སྐྲིན་ཅིང་སྲོག་དང་འབྲལ་བར་བྱེད། ཅེས་གསུངས་སོ། །

གྲོལ་པོ། ཀང་གྲོག ཀང་པ་འཐེང་པོ།

གྲོས་སྒྲུག ཁྱོ་དང་ཆུང་མའི་ཕ་མ། དབྱིན་སྐད་དུ་in-law ཟེར། དེ་ཡང་ཁྱོ་དང་ཆུང་མའི་ཕ་ནི་གྲོས་པོ་དང་། ཁྱོ་དང་ཆུང་མའི་མ་ནི་སྒྲུག་མོ་ཡིན་ནོ། །བདག་པོ་ལའང་འཇུག་པར་བཤད།

གྲོས་པོ། ཁྱོ་དང་ཆུང་མའི་ཕ། དབྱིན་སྐད་དུ་ father-in-law ཟེར་བ་དེའོ། །མཚོ་ཊཱི་ཀ་ལས། བུད་མེད་འདི་ཅིའི་ཕྱིར་གྲོས་པོའི་གན་དུ་ཚུར་ལ་མི་བགྲི་ཟེར་བ་དག་ཀྱང་ཉེས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །ཡང་སོ་ཐར་གྱི་མདོའི་འགྲེལ་པ་ལས། མཛའ་ན་མོ་བཙུ་གང་ཞེ་ན། མས་བསྲུངས་པ་དང་། མིང་པོས་བསྲུངས་པ་དང་། ཧུ་མོས་བསྲུངས་པ་དང་། སྒྲུག་མོས་བསྲུངས་པ་དང་། གྲོས་པོས་བསྲུངས་པ་དང་། ཉེ་དུས་བསྲུངས་པ་དང་། རིགས་ཀྱིས་བསྲུངས་པ་དང་། རུས་ཆགས་ཀྱིས་བསྲུངས་པ་དང་། རྣམ་པར་འཕྲུགས་པ་མེད་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

གྲྭ། 1 ཟུར། དཔེར་ན་ཟུར་བཞི་ལ་གྲྭ་བཞི་ཟེར་བ་ལྟ་བུ། 2 ར་བ། ཆོས་ར་ལ་ཆོས་གྲྭ་ཟེར་བ་ལྟ་བུ། 3 སྡེ་ཚན་ནམ། ཆ་ཤས། དུམ་བུ་བཅས་ལ་འཇུག་པ་ནི། ཆོས་གོས་དང་ཤམ་ཐབས་ཀྱི་གྲྭ་ཞེས་པ་ལྟ་བུ། 4 ཚོགས། དཔེར་ན་སློབ་པོའི་ཚོགས་ལ་སློབ་གྲྭ་ཞེས་པ་ལྟ་བུ། 5 གྲས། གྲལ། རིགས་

དང་ཕྱོགས། ཁོངས། ཁོངས་གཏོགས། དཔེར་བརྗོད་འོག་ཏུ་གྲུབ་ཞེས་པའི་ཐད་དུ་གཟིགས།

གྲ་མ། གྲོ་དང་ནས་དང་འབྲས་སོགས་ཀྱི་སྙེ་མའི་རྩེར་རྩ་ཀུ་ཤ་ལྟར་རྩེ་མོ་ཟིང་ཟིང་དུ་ཡོད་པ་དེ་ལ་གྲ་མ་ཟེར།

གྲག 1 ལོ་གྲག་ཟེར་སྐད་བཞིའི་གྲག ཟུར་ཟ་དང་། མ་རངས་པ་དང་། ཡིད་མ་ཆེས་པའི་དོན་སྟོན་པའི་བརྡ་ཞིག ཕལ་སྐད་དུ། ཟེར་གྱིས། ཞེས་པ་དང་དོན་གཅིག 2 སྒྲ་སྐད་ཐོན་པ། སྒྲ་གྲག་ཅེས་པ་ལྟ་བུ། 3 ཐོས་པ་དང་ཤེས་པ། དེང་སང་གི་མཁས་པར་རློམ་པ་དག་གི་རྣ་ལམ་དུ་གྲག་མ་མྱོང་བ་ཐུགས་སུ་མངའ་ཞིང་། ཞེས་པ་ལྟ་བུ།

གྲག་པ། གྲག་ཅེས་པའི་ཐད་དུ་གཟིགས།

གྲགས་པ། 1 ཁྱབ་པའམ། མི་ཡོངས་ཀྱི་ངག་ལམ་ནས་ཐོན་པ། སྟོན་པའི་བ་དན་འཛིག་རྟེན་གསུམ་ན་གྲགས་ཞེས་པ་ལྟ་བུ། འདུལ་བ་རྣམ་པར་འབྱེད་པའི་ཚིག་རྣམ་པར་བཤད་པ་༼ ཚུ ༽༥༨བ༥ལས། གྲགས་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཁྱབ་པའོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །2 སྙན་པ། མིང་། ཡོངས་ལ་ཁྱབ་པ། སྙན་པའི་གྲགས་པ་ཞེས་པ་ལྟ་བུ། 3 གྲུབ་པ། སྣང་ཞིང་མྱོང་བ། ཐ་སྙད་པའི་ཤེས་པ་ལ་གྲགས་པ་ཞེས་པ་ལྟ་བུ།

གྲགས་པ་རྒྱལ་མཚན། (ལོ་རྒྱུས) རྗེ་བཙུན་གྲགས་པ་རྒྱལ་མཚན། ས་ཆེན་ཀུན་དགའ་སྙིང་པོའི་སྲས་དང་། ས་སྐྱ་པཎྜི་ཏ་ཀུན་དགའ་རྒྱལ་མཚན་གྱི་བླ་མ་ཡིན། བླ་མ་འདིས་གཞན་གྱིས་དངོས་པོ་མཐའ་དག་རྟེན་བཞེངས། མཆོད་འབུལ། དབུལ་ཕོངས་ལ་སྦྱིན་གཏོང་སོགས་མཛད་པས། སྐུ་གཤེགས་དུས་བཞུགས་གདན་དང་། ན་བཟའ་ཚ་གཅིག་ལས་གཞན་གང་ཡང་མེད་པར་བཤད། འཁྲུངས་འདས་ལོ་ཚིགས། ༡༡༤༧-༡༢༡༦ འདུལ་འཛིན་གྲགས་པ་རྒྱལ་མཚན། འདི་རྗེའི་དངོས་སློབ་ཡིན་ཞིང་འདུལ་བའི་བསླབ་བྱ་ཆེན་མོ་མཛད་མཁན་གྱི་བླ་མ་དེ་ཡིན། རྗེ་ཙོང་ཁ་པ་ཆེན་པོས། འདུལ་འཛིན་འདི་འདྲ་བ་ད་ལྟ་རྒྱ་གར་ནའང་དཀོན་ཞེས་བསྔགས་པར་མཛད། ༡༣༧༤-༡༤༣༤ མི་དབང་གྲགས་པ་རྒྱལ་མཚན། སྐབས་དེ་དུས་ཀྱི་བོད་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་དང་རྗེའི་སྦྱིན་བདག་ཡིན། རྗེའི་རྣམ་ཐར་དད་པའི་འཇུག་ངོགས་ནང་མཁན་ཆེན་

ལོ་ཙཱ་བ་གྲགས་པ་རྒྱལ་མཚན་ཟེར་བ་ཞིག་ཀྱང་འདུག་པས་དེ་སུ་ཡིན་དཔྱད་དོ། །སྤྲུལ་སྐུ་གྲགས་པ་རྒྱལ་མཚན་ཞེས་བྱ་བ། ༸རྒྱལ་མཆོག་ལྔ་པ་ཆེན་པོ་དང་ཐུགས་ནང་མ་མཐུན་པའི་སྨོན་ལམ་ལོག་པའི་དབང་གིས་ཤི་ནས་འདྲེར་སྐྱེས་པ་དོ་རྒྱལ་ལམ་ཤུགས་ལྡན་བྱ་བ་དེའི་སྐྱེ་བ་སྔོན་མ་དེ་ཡིན། རྒྱལ་མཁན་པོ་གྲགས་པ་རྒྱལ་མཚན་ཞེས་བྱ་བ། ཨ་མདོ་བཀྲ་ཤིས་འཁྱིལ་གྱི་བླ་མ་མཁས་པ་ཞིག་ཡིན། འདིས་སྤྱོད་འཇུག་གི་འགྲེལ་པ་རིན་ཆེན་ཕྲེང་བ་ཞེས་བྱ་བ་མཛད། འདི་གཡུང་ཐང་བསྟན་པའི་སྒྲོན་མེ་དང་དུས་ཐོག་གཅིག་པ་ཡིན། ཁོང་གིས་གཡུང་ཐང་ཚང་ལ་ཕུལ་བའི་ཆབ་ཤོག་ཀྱང་ཡོད་དོ། །

གྲགས་པ་ཉམས་པའི་རྒྱུ་དྲུག དེ་ནི་སློབ་དཔོན་ཀླུ་སྒྲུབ་ཀྱི་བཤེས་སྤྲིངས་ལས། རྒྱན་པོ་འཇོད་དང་འདུས་ལ་ལྟ་བ་དང་། །ལེ་ལོ་སྡིག་པའི་གྲོགས་ལ་བརྟེན་པ་དང་། །ཆང་དང་མཚན་མོ་རྒྱུ་བ་ངན་སོང་བ། །གྲགས་པ་ཉམས་པར་འགྱུར་བའི་དྲུག་པོ་སྤོངས། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

གྲགས་པ་རྣམ་གསུམ། དཔལ་ལྡན་ཟླ་བ་གྲགས་པ། པ་ཚབ་ལོ་ཙཱ་བ་ཉི་མ་གྲགས། རྗེ་ཙོང་ཁ་པ་བློ་བཟང་གྲགས་པ་དང་གསུམ་མོ། །སེ་ར་ཀུན་མཁྱེན་པའི་བསྟོད་པ་དགེ་ལེགས་དཔལ་འབར་མ་ལས། སྐྱེ་བ་ཀུན་ཏུ་ཁྱོད་གསུང་ལྕགས་ཀྱུ་ཡིས། །ལེགས་པར་དྲངས་ཏེ་བདག་ཡིད་གླང་པོ་ཆེ། །གྲགས་པ་རྣམ་གསུམ་གཞུང་གི་ལམ་བཟང་ནས། །ཐར་པའི་གྲོང་མཆོག་འཇུག་པར་བྱིན་གྱིས་རློབས། །ཞེས་པའི་གྲགས་པ་རྣམ་གསུམ་གོང་དུ་བཤད་པའི་སྐྱེས་མཆོག་གསུམ་ལ་ཞུ་བ་ཡིན།

གྲགས་འཛིན་མ། (འདུལ་བ) <ཡ་ཤོ་དྷ་ར> རྒྱལ་བུ་གཞོན་ནུ་དོན་གྲུབ་ཀྱི་བཙུན་མོའི་གཙོ་མོ་གསུམ་གྱི་རྒན་ཤོས་དང་། སྲས་སྒྲ་འཛིན་གྱི་མ་ཡུམ་ཡིན། གྲགས་འཛིན་མ་ཕྱིས་རབ་ཏུ་བྱུང་སྟེ་སྟོན་པའི་ཉན་ཐོས་སུ་གྱུར་ཏེ་དགྲ་བཅོམ་མར་གྱུར་ཏོ། །དམ་ཆོས་པདྨ་དཀར་པོའི་མདོ་ལས། སྐྱེ་དགུའི་བདག་མོ་ཆེན་མོ་ལ་སོགས་པ་དགེ་སློང་མ་དྲུག་སྟོང་དང་། སྒྲ་གཅན་ཟིན་གྱི་མ་དགེ་སློང་མ་གྲགས་འཛིན་འཁོར་དང་བཅས་པ་དང་ཐབས་ཅིག་གོ། ཞེས་གསུངས་སོ། །བོད་སྐད་དུ། གྲགས་འཛིན་མ་དང་། རྒྱ་གར་གྱི་སྐད་དུ། ཡ་ཤོ་དྷ་ར་ यशोघरा ཟེར།

གྲང་། 1 འབྲེད་སྟུད་ཀྱི་སྒྲ་ "གམ" "ངམ" "དམ" "ནམ" སོགས་དང་ཆ་འདྲ་བའི་བརྙོག་སྙེ་དྲི་བའི་ཚིག་དང་ཐེ་ཚོམ་བཅས་ལ་འཇུག་པའི་ཚིག་ཕྲད་ཅིག དཔེར་ན་ཡོངས་འཛིན་ཁྲི་བྱང་རིན་པོ་ཆེས། འོན་ཏེ་ཆོས་པ་དག་ལས་ཐོག་པོ་བྲིན། །དྲང་པོའི་མི་བས་གཡོ་ཅན་དཔུང་པ་དར། །སྡིག་ཅན་སོག་ལེའི་སེམས་ཅན་ལྷ་གཟུགས་འགས། །ཕན་བདེའི་འབྲི་ཤིང་གཙོད་པ་མི་འགྱུར་ (རམ) གྲང་། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟ་བུ། གཞོན་ནུ་ཟླ་མེད་ཀྱི་གཏམ་རྒྱུད་ལས། ཉེ་དུ་འཁོར་བཅས་མངོན་སུམ་སྡུག་བསྔལ་གྱིས། །མནར་ལ་སྙིང་རྗེའི་ཡུལ་རྣམས་བོར་བཞིན་དུ། །མཐའ་ཡས་འགྲོ་དོན་སྒྲུབ་ཅེས་རི་ཀླུང་དུ། །གཞེགས་བཞེད་ཐུགས་ནི་འགལ་བར་མ་གྱུར་(ཏམ) གྲང་། །ཞེས་པ་ལྟ་བུ། གཞན་ཡང་། ཁོ་བོས་བྱས་པའི་«གྲྭ་སའི་སློབ་གཉེར་བར་བསྐྱོད་པ་བུང་བ་གཞོན་ནུའི་འདབ་གླུ་ལས» ཉམ་ཆུང་ཁྲིམ་པས་བཟའ་བཏུང་མི་ཐུབ་པར། །ཁྲག་གསོག་རྣག་གསོག་བྱས་པའི་དད་རྫས་རྣམས། །གྲྭ་བཙུན་རྣམས་ཀྱིས་བག་མེད་ལོངས་སྤྱོད་ན། །སྲས་བཅས་རྒྱལ་བ་ཁྲེལ་བར་མི་འགྱུར་ (རམ) གྲང་། །ཞེས་པ་ལྟ་བུ། 2 ཚ་པོའི་ལྡོག་ཕྱོགས། དཔེར་ན་ཚ་གྲང་ཞེས་པ་ལྟ་བུ།

གྲང་དམྱལ་བརྒྱད། ༡ ཆུ་བུར་ཅན། (ལུས་ཐམས་ཅད་ཆུ་བུར་བྱུང་བ་བཞིན་དུ་འཁུམས་པའོ) ༢ ཆུ་བུ་རྡོལ་བ། (ཆུ་བུར་རྡོལ་བ་བཞིན་དུ་འཁུམས་པའོ) ༣ སོ་ཐམ་ཐམ་པ། (ཁ་དང་སོ་དག་ལས་སྒྲ་ཐམ་ཐམ་ཟེར་བ་འབྱུང་བའི་ཕྱིར) ༤ ཀྱི་ཧུད་ཟེར་བ། (ཀྱི་ཧུད་ཅེས་པའི་སྨྲེ་ངག་འདོན་པའོ) ༥ ཨ་ཆུ་ཟེར་བ། (ཨ་ཆུ་ཟེར་བཞིན་སྨྲེ་ངག་འདོན་པའོ) ༦ ཨུཏྤལ་ལྟར་གས་པ། (ཨུཏྤལ་གྱི་ཁ་དོག་ལྟར་ཤ་མདོག་སྔོན་པོར་གྱུར་ཅིང་ལྔ་དྲུག་ཙམ་དུ་གས་པའོ) ༧ པདྨ་ལྟར་གས་པ། (པདྨ་དམར་པོ་ལྟར་ཤ་མདོག་དམར་བར་གྱུར་ཅིང་བརྒྱའམ་དེ་ལས་མང་བར་གས་པའོ) ༨ པདྨ་ཆེན་པོ་ལྟར་གས་པ་དང་བརྒྱད་དོ། ། (ཤ་མདོག་ཤིན་ཏུ་དམར་བར་གྱུར་ཅིང་བརྒྱའམ་དེ་ལས་མང་བར་གས་པའོ)

གྲང་ཤུམ། 1 ཚ་ནད་བྱུང་བའི་སྐབས་ཐོག་མར་ལུས་གྲང་བའི་སྣང་བ་ཤར་བའི་ནད་རྟགས་ཀྱི་མིང་སྟེ། ལུས་གྲང་ཤུམ་བྱེད་ཅེས་པ་ལྟ་བུ། ཅེས་དག་ཡིག་གསར་བསྒྲིགས་ལས་བཤད་པ་ལྟར་

རོ། །བོད་རྒྱ་ཚིག་མཛོད་ཆེན་མོར། ནྡྲ་ལྡུང་གི་ནད་རྟགས་ཤིག ཅེས་གསུངས་འདུག་ཀྱང་དེས་དོན་དུ་གོང་དུ་དག་ཡིག་གསར་བསྒྲིགས་ལས་བཤད་པ་ལྟར་འཐད་པར་སེམས་སོ། །2 ཡང་ལྟུང་སྐྱ་རོལ་པའི་རྡོ་རྗེ་དང་བསྟན་དར་ལྷ་རམས་པས། གྲང་ཤུམ་བྱེད་པ་ནི་སྐྱི་གཡའ་བའི་དོན་དུ་བཤད་དོ། །

གྲངས་ཅན་པ། <སཾཁྱཿ> ཐུ་སྟེགས་པའི་བྱེ་བྲག་ཅིག

གྲངས་ཅན་པའི་ཤེས་བྱ་ཉེར་ལྔ། རང་བཞིན། ཆེན་པོ། ང་རྒྱལ། དབང་པོ་བཅུ་གཅིག དེ་ཙམ་ལྔ། འབྱུང་བ་ལྔ། སྐྱེས་བུ་དང་ཉེར་ལྔའོ། །རང་བཞིན་དང་། གནས་ལུགས། གཙོ་བོ། དོན་དམ་བདེན་པ་རྣམས་རྣམ་གྲངས་སོ། །ཆེན་པོ་ནི་བློའོ། །ང་རྒྱལ་ནི་གསུམ་སྟེ། རྣམ་པར་འགྱུར་བ་ཅན། སྙིང་སྟོབས་ཅན། མུན་པ་ཅན་ནོ། །དབང་བ་བཅུ་གཅིག་ལ། ལས་ཀྱི་དབང་པོ་ལྔ་ནི། ངག ལག་པ། རྐང་པ། རྐུབ། འདོམ་གྱི་དབང་པོའོ། །བློའི་དབང་པོ་ལྔ་ནི། མིག རྣ་བ། སྣ། ལྕེ། པགས་པའི་དབང་པོའོ། །གཉིས་ཀའི་བདག་ཉིད་ཅན་ནི་ཡིད་ཀྱི་དབང་པོའོ། །དེ་ཙམ་ལྔ་ནི། གཟུགས་སོགས་ལྔའོ། །འབྱུང་བ་ལྔ་ནི་ས་སོགས་ལྔའོ། །ལྟུང་སྐྱའི་གྲུབ་མཐར་བཤད་པ་ལྟར་རོ། །

གྲངས་བཅད། གྲངས་ཚད་ངེས་ཅན་བཟོས་པའི་དོན། འདིའི་བཅད་ཅེས་པ་ནི་ཐག་བཅད་པའམ་གཏན་ལ་ཕབ་པའི་དོན་ནོ། །ཏུ་ཀྐུ་ལའི་བཟང་དེབ་དང་པོ་༥༢༦ལས། འདི་ལོ་ནས་བཟུང་ད་ལྟའི་བར་དབུས་གཙང་སྟོད་སྨད་ཀུན་ཏུ་སད་གཏའ་བསྡམས་ཤིང་བྲ་ཚང་གི་གྲྭ་པ་གྲངས་བཅད་ཀྱིས་ཟླ་བ་གཉིས་ལ་ཉེ་བར་རྗེས་སྤྱགས་ཏེན་ངེ་འཛིན་ལ་བརྟེན་པའི་སད་སྲུང་གི་གདམས་པ་ལག་ཏུ་བླངས། ཞེས་པ་ལྟ་བུ།

གྲངས་གནས་བརྒྱ་དང་སོ་ལྔ། མདོ་ཕལ་ཆེན་ལས་འབྱུང་བའི་གྲངས་གནས་བརྒྱ་དང་སུམ་ཅུ་སོ་ལྔ་ནི། ༡ བྱེ་བ། ༢ ཁྱོད་ཁྱོད། ༣ ཐ་དགུ། ༤ ཁྲིག་ཁྲིག ༥ ཐམས་ཐམས། ༦ སྨྱུད་སྨྱིད། ༧ གང་ཡ། ༨ བན་བུན། ༩ ཕུར་ཕྱུར། ༡༠ ལྷུག་ལྷིག ༡༡ བྱང་བྱིང་། ༡༢ ཆེམ་ཆེམ། ༡༣ ཕུལ་ཕྱོལ། ༡༤ ཁྱུད་ཁྱུད། ༡༥ ཟར་ཟེར། ༡༦ ཁྲིབ་ཁྲིབ། ༡༧ ཡ་གངས། ༡༨ ཆོམ། ༡༩ ཁྲམ་ཁྲིམ། ༢༠ ནབ་ནུབ། ༢༡ སང་སང་། ༢༢ བརྒྱུད་ཡས། ༢༣ གཏང་ཡས། ༢༤ བཀྲ་

ཡར། ༢༥ གསའ་ཡས། ༢༦ མཚུངས་མེད། ༢༧ ལམ་ལུམ། ༢༨ ཡལ་ཡོལ། ༢༩ ཁྲལ་ཁྲོལ། ༣༠ ཐུད་ཐུད། ༣༡ བསམ་ཕྱོད། ༣༢ བྲང་བྲེང་། ༣༣ བགྲོད་ཡས། ༣༤ བསྡོ་ཡས། ༣༥ ཟང་ཡག ༣༦ འཕྲོ་བཀྲི། ༣༧ རྩེ་འཕྱོ། ༣༨ ཡོང་ཏན། ༣༩ འབྲུག་གཡོས། ༤༠ སང་ཡལ། ༤༡ ཐེང་ཡུག ༤༢ ཡིད་འཕྱོ། ༤༣ ནབ་ནེབ། ༤༤ ཁྲམ་ཐམས། ༤༥ ཡལ་ཡལ། ༤༦ བགྲང་ཡས། (འོག་ཏུའང་བགྲང་ཡས་ཤིག་འབྱུང་བས་ཟློས་སྐྱོན་ཡིན་མིན་དཔྱད་དོ།) ༤༧ ཐུག་ཡལ། ༤༨ ཤང་ཤང་། ༤༩ ཡག་ཡག ༥༠ ཐམ་ཐེམ། ༥༡ ཟློམ་བསྙལ། ༥༢ གཞལ་འཕྱོས། ༥༣ གཞལ་མེད། ༥༤ གཞལ་འཕོར། ༥༥ གཞལ་ཐེམ། ༥༦ གར་གཞལ། ༥༧ གཞལ་སངས། ༥༨ གཞལ་ཕྱལ། ༥༩ གཞལ་ཞི། ༦༠ འཕྱོ་འཁྱུར། ༦༡ ཉར་ཉེར། ༦༢ ཕྱག་ཕྱིག ༦༣ ཟལ་ཟུལ། ༦༤ སལ་སལ། ༦༥ གཡོ་ལྡེག ༦༦ ཕན་ཕུན། ༦༧ བརྡད་ཡ། ༦༨ རེམ་འཛོལ། ༦༩ རྫི་དད། ༧༠ རྫི་རྫུལ། ༧༡ ཕུན་ཡོལ། ༧༢ དད་དད། ༧༣ བགྲང་བརྩི། ༧༤ ཟབ་བགྲང་། ༧༥ དགའ་རྒྱང་། ༧༦ གཞུད་འདལ། ༧༧ ཁྲུག་ཕྱད། ༧༨ ཚོལ་ཕྱོད། ༧༩ གདབ་ཡས། ༨༠ གཅལ་ཡས། ༨༡ བགྲང་ཡས། (གོང་དུ་གྲངས་གནས་༤༦པར་ཡང་བགྲང་ཡས་ཤིག་འབྱུང་བས་ཟློས་སྐྱོན་ཡིན་མིན་དཔྱད་དོ།) ༨༢ ཁྲིམ་འཕྱོ། ༨༣ ཡམ་མེ། ༨༤ བསྙལ་ཡས། ༨༥ ལྡབ་ལྡེབ། ༨༦ འཕན་ཚད། ༨༧ ཕང་ཕུང་། ༨༨ ཁེའུ་ཚང་། ༨༩ ཞུང་ཟུད། ༩༠ མཆོག་ཡལ། ༡༠༠ མཐའ་རྡུལ། ༡༠༡ ཡུན་འགྱངས། ༡༠༢ བུན་ལོབ། ༡༠༣ ལམ་ལོམ། ༡༠༤ བསྡད་ཡས། ༡༠༥ ལང་ལིང་། ༡༠༦ ལྡབ་ལྡིབ། ༡༠༧ མི་བརྩལ། ༡༠༨ འབྲུམས་ཡས། ༡༠༩ ང་འགྲང་། ༡༡༠ སྨོས་ཡལ། ༡༡༡ བཀྲ་ཆལ། ༡༡༢ ལོ་རྒྱུས། ༡༡༣ འབུམ་དེབ། ༡༡༤ གམ་གྱུམ། ༡༡༥ ལ་ལོ། ༡༡༦ བགྲང་འཕྱོས། ༡༡༧ བགྲང་འཕྱོས་ལ་བསྒྲེས་པ། ༡༡༨ དཔག་ཡས། ༡༡༩ དཔག་ཡས་ལ་བསྒྲེས་པ། ༡༢༠ ཡལ་ཕྱོང་། ༡༢༡ ཡལ་ཕྱོང་ལ་བསྒྲེས་པ། ༡༢༢ སྨུ་ཡལ། ༡༢༣ སྨུ་ཡལ་ལ་བསྒྲེས་པ། ༡༢༤ བགྲང་ཡོལ། ༡༢༥ བགྲང་ཡོལ་ལ་བསྒྲེས་པ། ༡༢༦ མི་འཛལ། ༡༢༧ སྨྲི་འཛལ་ལ་བསྒྲེས་པ། ༡༢༨ བསམ་ཕྱོད། ༡༢༩ བསམ་ཕྱོད་ལ་བསྒྲེས་པ། ༡༣༠

མཐའ་འབྱམ། (འདི་ལ་མཐའ་འབྱམ་ལ་བསྒྲེས་པ་ཞེས་འོང་དགོས་རྒྱུ་ལ་མི་འདུག་པས་དཔྱད་དོ) ༡༣༡ དཔག་ཐག ༡༣༢ དཔག་ཐག་ལ་བསྒྲེས་པ། ༡༣༣ བརྗོད་དུ་མེད་པ། ༡༣༤ བརྗོད་དུ་མེད་པ་ལ་བསྒྲེས་པ། ༡༣༥ བརྗོད་དུ་མེད་པའི་ཡང་བརྗོད་དུ་མེད་པ་ལ་བསྒྲེས་པ་ཞེན་ཏུ་བརྟན་པའོ། །སྔེ་དགེ་སྤར་མའི་མདོ་ཕལ་ཆེན་༼ཁ་པ༽༣༤༥མདུན་གཟིགས་གཅིག་འོག་མ་དང་། མདོ་ཕལ་ཆེན་༼ཨ་པའི༽ཤོག་གྲངས་གསུམ་པའི་ ༣དབུ་གཟིགས་ལས། བརྒྱ་སྟོང་ཕྲག་བརྒྱ་ན་བྱེ་བའོ། །བྱེ་བ་བྱེ་བ་ན་ཁྲོད་ཁྲོད་དོ། །ཁྲོད་ཁྲོད་ཁྲོད་ཁྲོད་ན་ཐ་དགུའོ། །ཐ་དགུ་ཐ་དགུ་ན་ཁྲིག་ཁྲིག་གོ། ཁྲིག་ཁྲིག་ཁྲིག་ཁྲིག་ན་ཐམས་ཐམས་སོ། །ཐམས་ཐམས་ཐམས་ཐམས་ན་སྲུད་སྲིད་དོ། །སྲུད་སྲིད་སྲུད་སྲིད་ན་གང་ཡའོ། །གང་ཡ་གང་ཡ་ན་བན་བུན་ནོ། །བན་བུན་བན་བུན་ན་ཕྱར་ཕྱུར་རོ། །ཕྱར་ཕྱུར་ཕྱར་ཕྱུར་ན་ལྟག་ལྟིག་གོ། ལྟག་ལྟིག་ལྟག་ལྟིག་ན་བྱང་བྱིང་ངོ་། །བྱང་བྱིང་བྱང་བྱིང་ན་ཆེམ་ཆེམ་མོ། །ཆེམ་ཆེམ་ཆེམ་ཆེམ་ན་ཕྱལ་ཕྱོལ་ལོ། །ཕྱལ་ཕྱོལ་ཕྱལ་ཕྱོལ་ན་ཁྱུད་ཁྱུད་དོ། །ཁྱུད་ཁྱུད་ཁྱུད་ཁྱུད་ན་ཟར་ཟེར་རོ། །ཟར་ཟེར་ཟར་ཟེར་ན་ཁྲིབ་ཁྲིབ་བོ། །ཁྲིབ་ཁྲིབ་ཁྲིབ་ཁྲིབ་ན་ཡ་གངས་སོ། །ཡ་གངས་ཡ་གངས་ན་ཆོ་མའོ། །ཆོ་མ་ཆོ་མ་ན་ཁྲམ་ཁྲིམ་མོ། །ཁྲམ་ཁྲིམ་ཁྲམ་ཁྲིམ་ན་ནབ་ནུབ་བོ། །ནབ་ནུབ་ནབ་ནུབ་ན་སང་སང་ངོ་། །སང་སང་སང་སང་ན་བརྒྱུད་ཡས་སོ། །བརྒྱུད་ཡས་བརྒྱུད་ཡས་ན་གཏང་ཡས་སོ། །གཏང་ཡས་གཏང་ཡས་ན་བཀྲ་ཡར་རོ། །བཀྲ་ཡར་བཀྲ་ཡར་ན་གསའ་ཡས་སོ། །གསའ་ཡས་གསའ་ཡས་མཚུངས་མེད་དོ། །མཚུངས་མེད་མཚུངས་མེད་ན་ལམ་ལུམ་མོ། །ལམ་ལུམ་ལམ་ལུམ་ན་ཡལ་ཡོལ་ལོ། །ཡལ་ཡོལ་ཡལ་ཡོལ་ན་ཁྲལ་ཁྲུལ་ལོ། །ཁྲལ་ཁྲུལ་ཁྲལ་ཁྲུལ་ན་ཐུད་ཐུད་དོ། །ཐུད་ཐུད་ཐུད་ཐུད་ན་བསམ་ཕྱོད་དོ། །བསམ་ཕྱོད་བསམ་ཕྱོད་ན་བྲང་བྲེང་ངོ་། །བྲང་བྲེང་བྲང་བྲེང་ན་བགྲོད་ཡས་སོ། །བགྲོད་ཡས་བགྲོད་ཡས་ན་བསྒོ་ཡས་སོ། །བསྒོ་ཡས་བསྒོ་ཡས་ན་ཟང་ཡག་གོ། ཟང་ཡག་ཟང་ཡག་ན་འཕྲོ་བཀྱེའོ། །འཕྲོ་བཀྱེ་འཕྲོ་བཀྱེ་ན་རྟེ་འཕྱོའོ། །རྟེ་འཕྱོ་རྟེ་འཕྱོ་ན་ཡོང་ཧྲན་ནོ། །ཡོང་ཧྲན་ཡོང་ཧྲན་ན་འབྲུག་གཡོས་སོ། །འབྲུག་གཡོས་འབྲུག་གཡོས་ན་སང་

ཡལ་ལོ། སང་ཡལ་སང་ཡལ་ན་ཐིང་ཡུག་གོ། ཐིང་ཡུག་ཐིང་ཡུག་ན་ཡིད་འཕྲོག་ཨོ། །ཡིད་འཕྲོག་ཡིད་འཕྲོག་ན་ནབ་ནེབ་བོ། །ནབ་ནེབ་ནབ་ནེབ་ན་ཁྲམ་ཐམས་སོ། །ཁྲམ་ཐམས་ཁྲམ་ཐམས་ན་ཡལ་ཡལ་ལོ། །ཡལ་ཡལ་ཡལ་ཡལ་ན་བགྲང་ཡས་སོ། །བགྲང་ཡས་བགྲང་ཡས་ན་ཐུག་ཡལ་ལོ། །ཐུག་ཡལ་ཐུག་ཡལ་ན་ཤང་ཤང་ངོ་། །ཤང་ཤང་ཤང་ཤང་ན་ཡག་ཡག་གོ། ཡག་ཡག་ཡག་ཡག་ན་ཐམ་ཐིམ་མོ། །ཐམ་ཐི་ཐམ་ཐིམ་ན་རློམ་བསྒུལ་ལོ། །རློམ་བསྒུལ་རློམ་བསྒུལ་ན་གཞལ་འཕྱོས་སོ། །གཞལ་འཕྱོས་གཞལ་འཕྱོས་ན་གཞལ་མེད་དོ། །གཞལ་མེད་གཞལ་མེད་ན་གཞལ་འཁོར་ཏོ། །གཞལ་འཁོར་གཞལ་འཁོར་ན་གཞལ་ཐིམ་མོ། །གཞལ་ཐིམ་གཞལ་ཐིམ་ན་གར་གཞལ་ལོ། །གར་གཞལ་གར་གཞལ་ན་གཞལ་སངས་སོ། །གཞལ་སངས་གཞལ་སངས་ན་གཞལ་ཕྱུལ་ལོ། །གཞལ་ཕྱུལ་གཞལ་ཕྱུལ་ན་གཞལ་ཞིའོ། །གཞལ་ཞི་གཞལ་ཞི་ན་འཕྲོ་འགྱུར་རོ། །འཕྲོ་འགྱུར་འཕྲོ་འགྱུར་ན་ཉར་ཉེར་རོ། །ཉར་ཉེར་ཉར་ཉེར་ན་ཕྲག་ཕྲིག་གོ། ཕྲག་ཕྲིག་ཕྲག་ཕྲིག་ན་ཟལ་ཟུལ་ལོ། །ཟལ་ཟུལ་ཟལ་ཟུལ་ན་སལ་སལ་ལོ། །སལ་སལ་སལ་སལ་ན་གཡོ་ལྡིག་གོ། གཡོ་ལྡིག་གཡོ་ལྡིག་ན་ཕན་ཕུན་ནོ། །ཕན་ཕུན་ཕན་ཕུན་ན་བརྡད་པའོ། །བརྡད་པ་བརྡད་པ་ན་རེམ་འདྲོལ་ལོ། །རེམ་འདྲོལ་རེམ་འདྲོལ་ན་ཛྷི་དད་དོ། །ཛྷི་དད་ཛྷི་དད་ན་ཛྷི་ཏྲུལ་ལོ། །ཛྷི་ཏྲུལ་ཛྷི་ཏྲུལ་ན་ཕུན་ཡོལ་ལོ། །ཕུན་ཡོལ་ཕུན་ཡོལ་ན་དད་དད་དོ། །དད་དད་དད་དད་ན་བགྲང་བརྩིའོ། །བགྲང་བརྩི་བགྲང་བརྩི་ན་ཟབ་བགྲང་ངོ་། །ཟབ་བགྲང་ཟབ་བགྲང་ན་དགའ་རྒྱང་ངོ་། །དགའ་རྒྱང་དགའ་རྒྱང་ན་གཞུད་འདལ་ལོ། །གཞུད་འདལ་གཞུད་འདལ་ན་ཁྲིག་ཕྲད་དོ། །ཁྲིག་ཕྲད་ཁྲིག་ཕྲད་ན་འོལ་ཕྱོད་དོ། །འོལ་ཕྱོད་འོལ་ཕྱོད་ན་གདབ་ཡས་སོ། །གདབ་ཡས་གདབ་ཡས་ན་གཅལ་ཡས་སོ། །གཅལ་ཡས་གཅལ་ཡས་ན་བགྲང་ཡས་སོ། །བགྲང་ཡས་བགྲང་ཡས་ན་ཁྲིམ་འཕྲོའོ། །ཁྲིམ་འཕྲོ་ཁྲིམ་འཕྲོ་ན་ཡམ་མེའོ། །ཡམ་མེ་ཡམ་མེ་ན་བསྒུལ་ཡས་སོ། །བསྒུལ་ཡས་བསྒུལ་ཡས་ན་ལྡབ་ལྡེབ་བོ། །ལྡབ་ལྡེབ་ལྡབ་ལྡེབ་ན་འཕན་ཚད་དོ། །འཕན་ཚད་འཕན་ཚད་ན་ཕང་ཕུང་ངོ་། །ཕང་ཕུང་ཕང་ཕུང་ན་ཁེའུ་ཚང་ངོ་། །ཁེའུ་ཚང་ཁེའུ་ཚང་ན་ཞུང་ཟུད་དོ། །ཞུང་ཟུད་ཞུང་ཟུད་ན་

མཆོག་ཡལ་ལོ། །མཆོག་ཡལ་མཆོག་ཡལ་ན་མཐའ་རྟུལ་ཏོ། །མཐའ་རྟུལ་མཐའ་རྟུལ་ན་ཡུན་
འགྱངས་སོ། །ཡུན་འགྱངས་ཡུན་འགྱངས་ན་བྱུན་ལོབ་བོ། །བྱུན་ལོབ་བྱུན་ལོབ་ན་ལམ་ལོམ་
མོ། །ལམ་ལོམ་ལམ་ལོམ་ན་བསྣྲད་ཡས་སོ། །བསྣྲད་ཡས་བསྣྲད་ཡས་ན་ལང་ལིང་ངོ། །ལང་
ལིང་ལང་ལིང་ན་ལྦྱུབ་ལྦྱིབ་བོ། །ལྦྱུབ་ལྦྱིབ་ལྦྱུབ་ལྦྱིབ་ན་མི་བརྟལ་ཏོ། །མི་བརྟལ་མི་བརྟལ་ན་
འབྲུམས་ཡས་སོ། །འབྲུམས་ཡས་འབྲུམས་ཡས་ན་ང་འགྲང་ངོ། །ང་འགྲང་ང་འགྱང་ན་སྨོས་
ཡལ་ལོ། །སྨོས་ཡལ་སྨོས་ཡལ་ན་བཀྲ་ཚལ་ལོ། །བཀྲ་ཚལ་བཀྲ་ཚལ་ན་ལོ་ཀྲུས་སོ། །ལོ་ཀྲུས་
ལོ་ཀྲུས་ན་འབུམ་རྡེབ་བོ། །འབུམ་རྡེབ་འབུམ་རྡེབ་ན་གམ་གྲུམ་མོ། །གམ་གྲུམ་གམ་གྲུམ་ན་ལ་
ལོའོ། །ལ་ལོ་ལ་ལོ་ན་བགྲང་འཕྱོས་སོ། །བགྲང་འཕྱོས་བགྲང་འཕྱོས་ན་བགྲང་འཕྱོས་ལ་བསྒྲེས་
པའོ། །བགྲང་འཕྱོས་ལ་བསྒྲེས་པ་བགྲང་འཕྱོས་ལ་བསྒྲེས་པ་ན་དཔག་ཡས་
སོ། །དཔག་ཡས་དཔག་ཡས་ན་དཔག་ཡས་ལ་བསྒྲེས་པའོ། །དཔག་ཡས་ལ་བསྒྲེས་པ་དཔག་
ཡས་ལ་བསྒྲེས་པ་ན་ཡལ་ཕྱོང་ངོ། །ཡལ་ཕྱོང་ཡལ་ཕྱོང་ན་ཡལ་ཕྱོང་ལ་བསྒྲེས་པའོ། །ཡལ་
ཕྱོང་ལ་བསྒྲེས་པ་ཡལ་ཕྱོང་ལ་བསྒྲེས་པ་ན་སྨུ་ཡལ་ལོ། །སྨུ་ཡལ་སྨུ་ཡལ་ན་སྨུ་ཡལ་ལ་བསྒྲེས་
པའོ། །སྨུ་ཡལ་ལ་བསྒྲེས་པ་སྨུ་ཡལ་ལ་བསྒྲེས་པ་ན་བགྲང་ཡོལ་ལོ། །བགྲང་ཡོལ་བགྲང་ཡོལ་
ན་བགྲང་ཡོལ་ལ་བསྒྲེས་པའོ། །བགྲང་ཡོལ་ལ་བསྒྲེས་པ་བགྲང་ཡོལ་ལ་བསྒྲེས་པ་ན་མི་འཇལ་
ཏོ། །སྨྲི་འཇལ་སྨྲི་འཇལ་ན་སྨྲི་འཇལ་ལ་བསྒྲེས་པའོ། །མི་འཇལ་ལ་བསྒྲེས་པ་མི་འཇལ་ལ་
བསྒྲེས་པ་ན་བསམ་ཕྱོད་དོ། །བསམ་ཕྱོད་བསམ་ཕྱོད་ན་བསམ་ཕྱོད་ལ་བསྒྲེས་པའོ། །བསམ་
ཕྱོད་ལ་བསྒྲེས་པ་བསམ་ཕྱོད་ལ་བསྒྲེས་པ་ན་མཐའ་འབྱམ་མོ། །མཐའ་འབྱམ་མཐའ་འབྱམ་ན་
དཔག་ཐག་གོ། དཔག་ཐག་དཔག་ཐག་ན་དཔག་ཐག་ལ་བསྒྲེས་པའོ། །དཔག་ཐག་ལ་བསྒྲེས་པ་
དཔག་ཐག་ལ་བསྒྲེས་པ་ན་བརྗོད་དུ་མེད་པའོ། །བརྗོད་དུ་མེད་པ་བརྗོད་དུ་མེད་པ་ན་བརྗོད་དུ་
མེད་པ་ལ་བསྒྲེས་པའོ། །བརྗོད་དུ་མེད་པ་ལ་བསྒྲེས་པ་བརྗོད་དུ་མེད་པ་ལ་བསྒྲེས་པ་ན་བརྗོད་
དུ་མེད་པའི་ཡང་བརྗོད་དུ་མེད་པ་ལ་བསྒྲེས་པ་ཞེན་ཏུ་བརྟན་པའོ། །ཞེས་འབྱུང་བ་ལྟར་རོ། །
གྲངས་གནས་དྲུག་ཅུ། མདོ་སིལ་བུ་ལས་གསུངས་པའི་གྲངས་གནས་དྲུག་ཅུ་ནི། ༡ གཅིག ༢ བཅུ།

༣ བརྒྱ། ༤ སྟོང་། ༥ ཁྲི། ༦ འབུམ། ༧ ས་ཡ། ༨ བྱེ་བ། ༩ དུང་ཕྱུར། ༡༠ ཐེར་འབུམ། ༡༡ ཐེར་འབུམ་ཆེན་པོ། ༡༢ ཁྲག་ཁྲིག (འདི་ལ་བྱེ་བ་ཁྲག་ཁྲིག་ཅེས་ཀྱང་ཟེར) ༡༣ ཁྲག་ཁྲིག་ཆེན་པོ། ༡༤ རབ་བཀྲམ། ༡༥ རབ་བཀྲམ་ཆེན་པོ། ༡༦ གཏམས། ༡༧ གཏམས་ཆེན་པོ། ༡༨ དཀྲིགས། ༡༩ དཀྲིགས་ཆེན་པོ། ༢༠ མི་འཁྲུགས་པ། ༢༡ མི་འཁྲུགས་པ་ཆེན་པོ། ༢༢ ཁྱད་ཕྱིན། ༢༣ ཁྱད་ཕྱིན་ཆེན་པོ། ༢༤ པང་སྐྱེད། ༢༥ པང་སྐྱེད་ཆེན་པོ། ༢༦ དེད་འདྲེན། ༢༧ དེད་འདྲེན་ཆེན་པོ། ༢༨ མཐའ་སྣང་། ༢༩ མཐའ་སྣང་ཆེན་པོ། ༣༠ རྒྱུ་རིག ༣༡ རྒྱུ་རིག་ཆེན་པོ། ༣༢ འོད་མཛེས། ༣༣ འོད་མཛེས་ཆེན་པོ། ༣༤ དབང་པོ། ༣༥ དབང་པོ་ཆེན་པོ། ༣༦ ལེགས་སྦྱིན། ༣༧ ལེགས་སྦྱིན་ཆེན་པོ། ༣༨ རྟོགས་འགྲོ། ༣༩ རྟོགས་འགྲོ་ཆེན་པོ། ༤༠ འབྱིང་རྡུལ། ༤༡ འབྱིང་རྡུལ་ཆེན་པོ། ༤༢ རྒྱ་རྟགས། ༤༣ རྒྱ་རྟགས་ཆེན་པོ། ༤༤ སྟོབས་འཁོར།་༤༥ སྟོབས་འཁོར་ཆེན་པོ། ༤༦ བཏྲ་ཤེས། ༤༧ བཏྲ་ཤེས་ཆེན་པོ། ༤༨ རྣམ་འབྱུང་། ༤༩ རྣམ་འབྱུང་ཆེན་པོ། ༥༠ སྟོབས་མིག ༥༡ སྟོབས་མིག་ཆེན་པོ། ༥༢ གྲངས་མེད་པ་སྟེ་ལྔ་བཅུ་ང་གཉིས་སོ། ། "བར་གྱི་གནས་བརྒྱད་ནི་མ་རྙེད་དོ" ཞེས་དབྱིག་གཉེན་གྱིས། མཛོད་རང་འགྲེལ་ན་གསལ་བར་གསུངས་ཤིང་། བུ་སྟོན་རིན་པོ་ཆེ་ཡང་དེ་ལྟར་གསུངས་སོ། །འོན་ཀྱང་སྡེ་སྲིད་སངས་རྒྱས་རྒྱ་མཚོའི་གཡའ་སེལ་༥༦ན༡དང་། བོད་རྒྱ་ཚིག་མཛོད་ཆེན་མོ་རྣམས་སུ། ༼ ༥༢ བྲམས་པ། ༥༣ བྲམས་པ་ཆེན་པོ། ༥༤ སྙིང་རྗེ། ༥༥ སྙིང་རྗེ་ཆེན་པོ། ༥༦ དགའ་བ། ༥༧ དགའ་བ་ཆེན་པོ། ༥༨ བཏང་སྙོམས། ༥༩ བཏང་སྙོམས་ཆེན་པོ ༽ཞེས་སྟོན་པ་བརྒྱད་གསུངས་འདུག་པས། བར་གྱི་གནས་བརྒྱད་པོ་དེ་དག་གཞུང་གང་ཞིག་ལ་ཁུངས་གཏུགས་ནས་གསུངས་པ་ཡིན་མིན་དཔྱད་པར་བྱའོ། །

གྲངས་མེད། 1 གྲངས་ཀ་བགྲང་དུ་མེད་པ། བགྲང་ཡས་དང་དོན་གཅིག 2 གྲངས་ཀྱི་གནས་དྲུག་ཅུ་པ། བསྐལ་ཆེན་གྲངས་མེད་གསུམ་ཞེས་པ་ལྟ་བུ།

གྲྭ། གྲས་སུ། གྲལ་དུ། ཁོངས་སུ། ཕྱོགས་སུ། རིགས་སུ། ཁོངས་གཏོགས་སུ། རྟགས་འཇུག་དཀའ་གནད་གསལ་བའི་མེ་ལོང་ལས། འདི་ལ་མ་སྦྱངས་རྫོངས་ཚོད་ཀྱིས། །འཆད་རྩོད་

ཙོམ་པའི་གྲྭར་འཇུག་པ། །ཞ་སྐྱེས་སེང་ལྤགས་གྱོན་པ་བཞིན། །ནམ་ཞིག་རྗེས་ངན་གསལ་བར་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

གྲལ་རིམ་དུ་མ་ཕེབས་པར་འཁྲིམ་དུ་འཇུག་པ་མ་བཟློག་པའི་སོར་བཤགས། (འདུལ་བ) སོར་བཤགས་བཞིའི་གཉིས་པ། གྲལ་རིམ་དུ་མ་ཕེབས་པར་འཁྲིམ་དུ་འཇུག་པ་མ་བཟློག་པའི་སོར་བཤགས་ཀྱི་ངོ་ཏེ་ནི། དགེ་སློང་གསུམ་ཡན་ཆད་ཁྱིམ་པས་མགྲོན་དུ་བོས་པ་ན་དགེ་སློང་མས་བསྐོས་བཤམ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་བྱེད་པ་དེ་མ་བཟློག་པས་བཅས་ལྡན་དགེ་སློང་གིས་ཟོས་པ་ལས་གྱུར་པའི་ལྟུང་བ་དངོས་གཞིའོ། །གླེང་གཞི་ནི། མཉན་ཡོད་དུ་ཁྱིམ་པས་དགེ་འདུན་ལ་མཆོད་སྟོན་འདྲེན་པ་ན། དགེ་སློང་མས་བསྐོ་བཤམ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་བྱེད་པ་དེ་མ་བཟློག་པར་དྲུག་སྡེ་རྣམས་ཀྱིས་ཟོས་པ་ལས་སོ་སོར་བཤགས་པར་བྱ་བ་བཅས་སོ། །དགག་བྱ་ནི་ཆགས་པས་རྐྱེན་བྱས་ཏེ་རང་རིགས་ཀྱི་བསླབ་པ་ལ་གནོད་པ་དང་། གྲོགས་ཀྱི་འཚོ་བ་ལ་གནོད་པའོ། །

གྲི་ཏ་དེ་ཤ། (ལེགས་སྦྱར) ཁྱིམ་གྱི་ལྷ་སྟེ་ལི་ཡུལ་ལྐུང་ར་སླུག་པོ་ན་སྦྲུབ་གནས་རྫོའི་ལི་དྲ་སྙིང་ལྟ་བུས་མཚན་པ་ལ་བཞེད།

གྲི་གུག་གི་མཚོན་དོན། མཐར་འཛིན་གྱི་རྣམ་རྟོག་གཅོད་པར་མཚོན་ཏེ། རྗེའི་འདོད་འཇོ་ལས། དངོས་པོ་ཡོད་མེད་ཀྱི་མཐར་འཛིན་པའི་རྣམ་རྟོག་གཅོད་པའི་གྲི་གུག་བསྣམས་ཤིང་། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

གྲིན་པོ། ལེ་ཤོར་མེད་པའི་དོན་དུ། དབྱངས་ཅན་དགའ་བློ་གསུང་། བསྒྲིན་པ་དང་དོན་འདྲ་བར་བཤད། བསྒྲིན་པ་ཞེས་པའི་ཐད་དུ་གཟིགས།

གྲིབ་སྐྱམ། གྲིབ་ནག་ཏུ་སྐམ་པ། རིལ་བུ་སོགས་གྲིབ་སྐམ་བྱེད་པ་ནི་སེར་ག་མི་གས་པ་དང་ཞུས་པ་མི་ཉམས་པ་སོགས་ཀྱི་ཆེད་དུ་ཡིན།

གྲིབ་གནོན། 1 གཉིད་དུ་ཉལ་བ་ལ་བབ་ནས་གནོན་ཅིང་གནོད་པའི་གདོན་རིགས་ཤིག དབང་དོན་དེ་ཉིད་ཡང་གསལ་༤༤ན༢ལས། སྒྲ་སྦྱོར་བམ་གཉིས་ལས། ཨོ་སྟཱ་རཀ་ཞེས་བྱ་བ་ཞུར་སི་ཛྷ་ད་ནེ་ཞེས་བཤད་དེ། ཉལ་བ་ལ་བབ་ནས་གནོན་ཅིང་གནོད་པར་བྱེད་པས་ན་གནོན་པ་ཞེས་བྱ་

བཏགས། ཞེས་པ་ལྟར་དང་། ཚིག་ལྷུག་པར་གནོན་པོའི་ཚབ་གྲིབ་གནོན་ཞེས་འབྱུང་བ་ནི། དེ་ཉིད་ལས། ཆྰ་ཡ་ཞེས་བྱ་བ་གྲིབ་མས་མི་དག་ལ་གནོད་པ་དང་། གདོན་གྱིས་མིའི་གྲིབ་མ་གནན་ཞིང་གནོད་པར་བྱེད་པས་ན་གྲིབ་གནོན་ཞེས་བྱ་ཞེས་པ་ལྟར་དང་། ཞེས་གསུངས། 2 གཉིད་དུ་སོང་བའི་ཚེ་ལུས་འགྱུལ་བསྐྱོད་མི་ནུས་པའི་འཐྲུལ་སྣང་བྱུང་བ་ལའང་། གྲིབ་གནོན་ཟེར། འདི་གྲིབ་གནོན་གྱིས་གནོད་པ་བྱེད་པ་ཡིན་ཟེར། ལག་པ་སྙིང་ཁར་བཞག་ནས་གཉིད་དུ་སོང་ནའང་ལུས་འགྱུལ་བསྐྱོད་མི་ནུས་པའི་འཁྲུལ་སྣང་འབྱུང་ངོ་། །

གྲིམ་པ། གྲིམས་པ་དང་དོན་གཅིག

གྲིམ་པོ། གྲིམ་པ་དང་དོན་འདྲ།

གྲིམས་པ། 1 དམ་པོ། དམ་པོར་བྱུར་བ། དཔེར་ན་སྐྱུད་པ་གྲིམས་དྲགས་པ་ཞེས་པ་ལྟ་བུ། 2 གསལ་བ། ཞི་གནས་བསྒྲུབ་སྐབས་དམ་ལྷོད་དམ་གྲིམས་ལྷོད་ཅེས་པའི་གྲིམས་ནི་གསལ་ཆའམ་གསལ་ཆའི་ངར་ལ་ཟེར། འདུལ་བ་གཞི་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ་པ་ལས། སྤྱོད་པ་གསལ་བ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་གྲིམས་པའོ། །ཞེས་གསུངས། 3 ལེ་ལོ་མེད་པ། ལེ་ཤོར་མེད་པ། ལྷོད་ཡེངས་མི་བྱེད་པ། བག་ཡངས་ཀྱི་ལྷོག་ཕྱོགས། གཟབ་གཟབ། གྲིམས་པ་དང་སྒྲིམ་པ་གཉིས་བྱེད་པ་པོ་དང་འབྲེལ་མ་འབྲེལ་ཙམ་ལས་དོན་འདྲ་བ་ཡིན། གྲིན་པོ་དང་། གྲིམ་པ། གྲིམས་པ། སྒྲིམ་པ་རྣམས་དོན་འདྲའོ། །

གྲིམས་ལྷོད། དམ་ལྷོད།

གྲིམས་ལྷོད་རན་པའི་ས་མཚམས། ཞི་གནས་སྒྲུབ་སྐབས། རང་གིས་བརྟགས་པ་ན་རིག་པའི་འཕང་འདི་ཙམ་ཞིག་བསྟོད་ན་རྒོད་པ་སྐྱེ་ངེས་པར་འདུག་སྙམ་པའི་ཚད་དེ་ལས་ནི་ལྷོད་ལ། འདི་ཙམ་ཞིག་ལ་བཞག་ན་བྱིང་བ་སྐྱེ་སླ་བར་འདུག་སྙམ་པའི་ཚད་དེ་ལས་ཀྱང་འཕང་མཐོ་བའི་འཛོག་ཚུལ་ལ་བྱའོ། །སེམས་གནས་སྒྲུབ་སྐབས། འབད་པས་བསྒྲིམས་ཏེ་བརྩོན་པ་བསྐྱེན་ན་ནི་རྒོད་པ་འབྱུང་ལ། སེམས་ལྷོད་ཅིང་རྩོལ་བ་སྤྱངས་ན་ནི་སེམས་ནང་དུ་ཞུམ་པའི་བྱིང་བ་སྐྱེ་བས། གྲིམས་ལྷོད་རན་པའི་ས་མཚམས་ཤེས་པ་ཤིན་ཏུ་གལ་ཆེའོ། །

གྲུ་སྐས། ཁང་པའི་ཟུར་གྱི་སྐས་འཛེག་གི་མིང་། སྒྲ་བཤད་ནི། གྲུ་ནི་ཟུར་གྱི་མིང་ཡིན་པས་ཁང་པའི་ཟུར་གྱི་སྐས་འཛེག་ཡིན་པས་ན་དེ་སྐད་ཅེས་བྱའོ། །གྲུ་དང་། གྲྭ། ཟུར་རྣམས་དོན་གཅིག་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་ཡིན། གྲུ་ཞེས་པ་ཟུར་ལ་འཇུག་པ་ནི། དཔེར་ན་གྲུ་གསུམ་དང་གྲུ་བཞི་ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །

གྲུ་ཆར། ཆར་ཟེམ། ཆར་འཛམ་པོ། ལོ་ཏོག་སོགས་ལ་མི་གནོད་པའི་ཆར་པ་འཛམ་པོའི་མིང་། སྒྲ་བཤད་ནི། གྲུ་འགྲོ་བསྐྱོད་བྱེད་པ་ལ་མི་གནོད་པའི་ཆར་འཛམ་པོ་ཡིན་པས་དེ་སྐད་ཅེས་བྱའོ། །

གྲུ་མོ། (འདུལ་བ) ལག་ངར་དང་དཔུང་པའི་བར་གྱི་ཟུར། རྣམ་འབྱེད་འགྲེལ་༼ ཚུ ༽༨༣༡༧ལས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

གྲུ་བཞི་ལམ་གྱིས་འཁྱེར་ཤེས་པ། བསྟན་པ་ཐམས་ཅད་གྲུ་བཞི་ལམ་གྱིས་འཁྱེར་ཤེས་པ་ཞེས་པའི་ཐད་དུ་གཟིགས།

གྲུང་། གྲུང་པོ་དང་འདྲ། གྲུང་པོ་ལ་གཟིགས།

གྲུང་པོ། 1 སྤྱང་པོ། རིག་པ་རྣོ་བ། རྣམ་རིག་བཀྲ་བ། 2 སྤུས་དག་པོ། ཡང་དག་པ། གཤའ་མ། ཡག་པོ། བཟང་པོ་བཅས་ཀྱི་དོན། ས་བོན་གྲུང་པོ་ཞེས་པ་ལྟ་བུ་དང་། གཞན་ཡང་དེབ་སྔོན་༣༢༣ལས། བཀའ་གདམས་པ་རྣམས་དེ་ལ་མང་མི་གཙོ་གྲུང་གཙོ་ཟེར། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

གྲུབ་ཆེན་དཔའ་བོ་རྡོ་རྗེ། བླ་མ་དབུ་མ་པའི་མཚན་གྱི་རྣམ་གྲང་ཤིག རྗེའི་རྣམ་ཐར་ཆེན་མོ་ལས། ལས་གཤིན་ཕྱི་ནང་གསང་གསུམ་གྲུབ་ཆེན་དཔའ་བོ་རྡོ་རྗེ་འམ། བླ་མ་དབུ་མ་པར་གསན་བ་རྣམས་གཙོ་བོར་མཛད་རིགས། ཞེས་གསུངས། འདི་རྗེ་བླ་མའི་འཁྲུན་ཟླ་དང་བྲལ་བའི་བླ་མ་བཞི་ཡོད་པའི་གཅིག་ཡིན་པར་གསུངས་ཏེ། རྗེའི་རྣམ་ཐར་ཆེན་མོ་ལས། དེ་ནས་ཀུང་ཆོས་རྗེ་དོན་གྲུབ་རིན་ཆེན་དང་། རྗེ་བཙུན་རེད་མདའ་པ། གྲུབ་ཆེན་དཔའ་བོ་རྡོ་རྗེ། ལས་ཀྱི་རྡོ་རྗེ་དང་བཞི་ནི་འཁྲུན་ཟླ་དང་བྲལ་བའི་བླ་མ་ཡིན་པར་གསུངས། ཞེས་གསུངས་སོ། །

གྲུབ་ཆེན་ལས་ཀྱི་རྡོ་རྗེ། ལྷོ་བྲག་གྲུབ་ཆེན་ནམ་མཁའ་རྒྱལ་མཚན་གྱི་མཚན་གྱི་རྣམ་གྲངས་ཤིག རྒྱས་པར་ལྷོ་བྲག་གྲུབ་ཆེན་ནམ་མཁའ་རྒྱལ་མཚན་ཞེས་པར་གཟིགས།

གྲུབ་ཆེན་ས་ར་ཧ། ས་ར་ཧ་ལ་གཟིགས།

གྲུབ་རྟགས། ནང་དུ་གྲུབ་པའམ་རྟོགས་པའི་ཡོན་ཏན་མཐོན་པོར་སོན་པའི་ཕྱིའི་རྟགས་མཚན། གྲུབ་རྟགས་ཚད་ལྡན་ཞིག་ཡིན་ན། གཙོ་བོར་ནང་དུ་བདག་འཛིན་དུལ་བ་ལས་བྱུང་བ་ཞིག་དགོས་ཀྱི། དེ་ལྟར་མིན་ན། གྲུབ་རྟགས་ཀྱི་གཟུགས་བརྙན་ཙམ་ཡིན་ཏེ། མཁས་གྲུབ་ཆོས་རྗེའི་རྟོགས་པ་དང་ལྡན་པ་དག་ལ་གཏམ་དུ་བྱ་བ་གཟུགས་བརྙན་གསལ་བར་བྱེད་པའི་མེ་ལོང་ཞེས་བྱ་བ་གསུང་འབོར་བུའི་༤༥ན༦ལས། བདག་འཛིན་ཉོན་མོངས་ཆ་ཙམ་མ་བྲི་ཡང་། །ལུས་ཀྱི་འབྱུང་བ་ཙུང་ཟད་སྒོམས་པ་དང་། །ཉམས་ལེན་མི་ཤེས་འཁྲུལ་བའི་བན་བུན་གྱིས། །བླུན་པོའི་མགོ་སྐོར་གྲུབ་རྟགས་གཟུགས་བརྙན་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་སོ། །

གྲུབ་ཐོབ། མཆོག་དང་ཐུན་མོང་གི་དངོས་གྲུབ་ཅི་རིགས་ཐོབ་པའི་གང་ཟག་ལ་གྲུབ་ཐོབ་ཟེར། ས་པཎ་གྱི་སྡོམ་གསུམ་རབ་དབྱེ་ལས་ནི། འདི་ལ་མ་མཐའ་ཡང་མཐོང་ལམ་གྱི་རྟོགས་པ་ཐོབ་པ་ཞིག་དགོས་པར་ཡང་བཤད་དེ། དེ་ཉིད་ལས། གྲུབ་ཐོབ་ཆུང་དུ་མཐོང་ལམ་ཡིན། །གྲུབ་ཐོབ་འབྲིང་པོ་ས་བརྒྱད་པ། གྲུབ་ཐོབ་ཆེན་པོ་སངས་རྒྱས་ས། །འཕགས་པ་མིན་ལ་གྲུབ་ཐོབ་མེད། །མདོ་སྡེ་རྒྱན་ལས་འདི་སྐད་གསུངས། །ས་རྣམས་ཐམས་ཅད་མ་གྲུབ་དང་། །གྲུབ་པ་དག་ཏུ་ཤེས་པར་བྱ། །གྲུབ་པ་དག་ཀྱང་མ་གྲུབ་དང་། །གྲུབ་པ་དག་ཏུ་ཡང་དག་འདོད། །ཅེས་གསུངས་དགོངས་པ་དེ་ཉིད་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་སོ། །ས་པཎ་གྱི་གསུང་འདི་ལ་དཔྱད་པར་བྱའོ། །

གྲུབ་ཐོབ་བརྒྱད་ཅུ་རྩ་བཞི། (གསང་སྔགས) ༡ མགོན་པོ་ཀླུ་སྒྲུབ། ༢ ཨཱརྱ་དེ་བ། ༣ ལཱུ་ཡི་པ། ༤ པདྨ་བཛྲ། ༥ ས་ར་ཧ། ༦ མཚོ་སྐྱེས་རྡོ་རྗེ། ༧ ཌོཾ་བི་ཧེ་རུ་ཀ། ༨ བི་རུ་པ། ༩ བྷུ་སུ་ཀུ་པ། (འདི་རྒྱལ་སྲས་ཞི་བ་ལྷ་ཡིན) ༡༠ རྡོ་རྗེ་དྲིལ་བུ། ༡༡ ན་ལེནྡྲ་པ། ༡༢ ཀུ་ཀུ་རི་པ། ༡༣ སངས་རྒྱས་ཡེ་ཤེས། ༡༤ ནག་པོ་རྡོ་རྗེ། ༡༥ ཨིནྡྲ་བྷཱུ་ཏི། ༡༦ ནཱ་རོ་པ། ༡༧ ཏོག་ཙེ་པ། ༡༨ ཏནྟྲ་པ། ༡༩ ལ་བ་པ། ༢༠ ཙནྡྲ་གོ་མི། ༢༡ ཤཱནྟི་པ། (ཤཱནྟི་པ་འདི་སུ་ཡིན་དཔྱད་པར་འོས་སོ) ༢༢ མར་མེ་མཛད། ༢༣ ཏཻ་ལོ་པ། ༢༤ ནག་པོ་སྤྱོད་པ། ༢༥ ཐག་ཚང་པ། ༢༦ བཟང་པོ་པ། ༢༧ ཤ་བ་རི་པ། ༢༨ ད་རི་ཀ་པ། ༢༩ ནཱ་ག་བོ་དྷི། ༣༠ མར་མེ་ལྷ། ༣༡ ད་ཀི་པ། ༣༢

ཛཻ་ཏ་རི། ༣༣ ས་ར་ཀ་པ། ༣༤ ཤཱནྟི་པ། (སློབ་དཔོན་རཏྣ་ཨཱ་ཀ་ར་ཤཱནྟི་པའམ། རིན་ཆེན་འབྱུང་གནས་ཞི་བ་ཟེར་བ་དེ་ཡིན་ཞིང་། འདི་ཇོ་བོ་རྗེའི་བླ་མ་དང་ཡོངས་གྲགས་ཀྱི་ཤཱནྟི་པ་ཟེར་བ་དེ་ཉེ་ཡིན) ༣༥ ཐ་ག་པ། ༣༦ ཌོ་ལི་ཧྲུ་ར། ༣༧ ཀ་མ་ལ། ༣༨ གསེར་གླིང་པ། ༣༩ བི་ར་ཡ་པ། ༤༠ གོ་ཧྣ་ན། ༤༡ པ་ཀ་པ་ལྷ། ༤༢ ཏཾ་པ་ཀ། ༤༣ ཛྙེ་ན་ས། ༤༤ ཤུ་ཏ་ལོ་ཀི། ༤༥ ཛྷམ་ཀཱི་ཏི། ༤༦ ཀུ་མླ་ར། ༤༧ ཚེམ་བུ་པ། ༤༨ ཉེ་ལ་པ། ༤༩ པདྨ་ཀཱ་ར། ༥༠ སེཧྣ་པ། ༥༡ མི་ན་ར་བ། ༥༢ སྦྲིན་གྱི་ཞུགས་ཅན། ༥༣ ཀ་ཏུ་པ། ༥༤ ད་སི་རི་པ། ༥༥ ཨ་ནཏྟ། ༥༦ སེ་ནྟྲེ་པ། ༥༧ ཟླ་བ་བཟང་པོ། ༥༨ ཀུན་དགའ་སྙིང་པོ། ༥༩ ཟླ་བ་གྲགས་པ། ༦༠ སྨད་དགྲིས་པ། (མ་དཔེར་སྨད་དགྲིས་པ་འབྱུང་ཡང་མཻ་ཏྲི་པ་དང་ནོར་མིན་དཔྱད) ༦༡ ག་ཏྲ་པ། ༦༢ ཨ་ཕ་ཧྲུ་ཏྲི། ༦༣ ཙ་ཏྲ་པ། ༦༤ ཤཱཀྱ་བཤེས་གཉེན། ༦༥ ཙ་ཏྲ་ལི། ༦༦ གླུ་དབྱངས་མཁན། ༦༧ ཛ་ག་ལ་ན། ༦༨ སྦྲ་མཁན་ཞབས། ༦༩ གོ་ཀྐྲི་ལི། ༧༠ ཙ་པ་རི། ༧༡ སི་ཡ་ལི། ༧༢ ཉི་མ་སྦས་པ། ༧༣ ངག་གི་དབང་ཕྱུག ༧༤ ཧེ་ལ་པ། ༧༥ ཀ་ལ་ཀ། ༧༦ཀུ་ཀྐུ་ཙ། ༧༧ སེ་ནྟྲེ་པ། ༧༨ འཕགས་པ་ཐོགས་མེད། ༧༩ ན་ཏ་པ། ༨༠ གླིང་བུ་མཁན། ༨༡ ས་ར་ཧ། ༨༢ ས་ར་ཤུ་ཀ། ༨༣ ཀ་ལ་ལཾ་གོ། ༨༤ ཛ་ཡ་ནེ། ༨༥ མེ་ཏོག་པ། ངོགས་གཅོད། སེ་ནྟྲེ་པ་ལན་གཉིས་འབྱུང་བ་ལྟར་བྲིས་ན་གྲུབ་ཐོབ་བརྒྱད་ཅུ་རྩ་ལྔར་འགྱུར་རོ། །སློབ་དཔོན་མི་འཇིགས་པ་སྦྱིན་པ་དཔལ་གྱིས་མཛད་པའི་གྲུབ་ཐོབ་བརྒྱད་ཅུ་རྩ་བཞིའི་ལོ་རྒྱུས་ལས། མཏྲེཛྙ་དྲ་དང་། མེ་ཁལྤ། ཀན་ཁལྤ་ (འདི་མེ་ཁལྤའི་བུ་མོ་ཡིན་པར་བཤད) ལཀྵྨཱ་མི་ཀ་ར་ (ཡུལ་ཨོ་རྒྱན་གྱི་སམ་བྷོ་ལ་ན་གར་ཞེས་པ་གྲོང་ཁྱེར་འབུམ་ཚོ་ཕྱེད་དང་གསུམ་གྱི་རྒྱལ་པོ་ཨིནྡྲ་བྷཱུ་ཏིའི་ལྕམ་སྲིང་མོ་ཡིན་པར་བཤད) བཅས་བཞི་པོ་འདི་བུད་མེད་དམ་གྲུབ་ཐོབ་མ་ཡིན་པ་གསལ་པོར་གསུངས་སོ། །འོན་ཀྱང་གྲུབ་ཐོབ་མ་བཞི་པོ་འདི་རྣམས་བརྒྱད་ཅུ་རྩ་བཞིའི་གསོལ་འདེབས་དང་སྦྱར་ནས་ངོ་སྤྲོད་གསལ་པོ་ཞིག་བྱ་ཐུབ་པ་དགོས་སོ། །

གྲུབ་ཐོབ་བརྒྱད་ཅུ་རྩ་བཞིའི་མངོན་པར་རྟོགས་པ། (གསང་སྔགས) བལ་པོའི་དགེ་སློང་དཔལ་གྱིས་སྦྱེས་མཛད། འདིར་གྲུབ་ཐོབ་དེ་དག་གི་སྐུ་མདོག་དང་དགེ་སློང་དང་ཁྱིམ་པའི་རྟེན་ཅན་གང་ཡིན་

ཀྱི་ཁྱད་པར་རྣམས་གསུངས་ཡོད། བསྟན་འགྱུར་སྣ་ཚོགས་༼ རྡོ་པ ༽༡༥བ༨ན་བཞུགས་སོ། །འདིར་གླུ་སྒྲུབ་ཞབས་ཀྱུར་ཀྱུམ་གྱི་མདོག་ཅན་བུད་མེད་དང་ལྡན་ཅིག་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་འདི། གྲུབ་ཐོབ་བརྒྱད་ཅུ་རྩ་བཞིའི་གསོལ་འདེབས་ལས། དགེ་སློང་ལུས་ལ་དངོས་གྲུབ་བརྙེས། །ནགས་ཀྱི་ལྷ་མོས་བདུད་རྩི་ཕུལ། །གླུ་སྒྲུབ་སྙིང་པོ་ཞེས་བྱ་བའི། །བླ་མ་དེ་ལ་ཕྱག་འཚལ་ལོ། །ཞེས་གསུངས་པ་དང་འགལ་ཞིང་། ཡོངས་གྲགས་སུའང་གླུ་སྒྲུབ་ནི་ཚུལ་ཁྲིམས་ཡོངས་སུ་དག་པའི་དགེ་སློང་ཡིན་པར་ཆུང་ལྟར་གྲགས་པས་དོགས་པ་ཙམ་ཡང་མི་དགོས་པས། གོང་གི་དེ་འཐད་པར་མི་སེམས་པས་དཔྱད་པར་འོས་སོ། །

གྲུབ་ཐོབ་བརྒྱད་ཅུ་རྩ་བཞིའི་རྣམ་ཐར། (གསང་སྔགས) རྒྱ་གར་གྱི་སློབ་དཔོན་མི་འཇིགས་པ་སྦྱིན་པ་དཔལ་གྱིས་མཛད། འདིར་གྲུབ་ཐོབ་རེ་རེའི་རྣམ་ཐར་རྒྱས་པར་གསུངས་ཡོད། འདི་དང་གྲུབ་ཐོབ་བརྒྱད་ཅུ་རྩ་བཞིའི་གསོལ་འདེབས་གཉིས་ལ་མི་མཐུན་པ་ཡོད་མེད་ལ་དཔྱད་དགོས་ཤིང་། འདི་བསྟན་འགྱུར་ནང་ཡོད་མེད་ལའང་དཔྱད་པར་བྱའོ། །

གྲུབ་ཐོབ་བརྒྱད་ཅུ་རྩ་བཞིའི་གསོལ་འདེབས། བླ་མ་རྡོ་རྗེ་གདན་པས་མཛད། སྡེ་དགེ་བསྟན་འགྱུར་རྒྱུད་༼ ཚུ ༽༡༡༠ན༨ན་བཞུགས་སོ། །

གྲུབ་ཐོབ་བརྒྱད་ཅུའི་མངོན་པར་རྟོགས་པ། དགེ་སློང་དཔལ་གྱི་སྡེས་མཛད། སྡེ་དགེ་བསྟན་འགྱུར་སྣ་ཚོགས་༼ རྡོ་པ ༽༡༥བ༥ན་བཞུགས་སོ། །

གྲུབ་ཐོབ་ཨུ་རྒྱན་པ། དཔལ་ཆོས་ཚང་པའི་ཐུགས་ཀྱི་སྲས་གྲུབ་ཐོབ་ཨུ་རྒྱན་པ་ནི། སློབ་དཔོན་པདྨའི་དངོས་སློབ་དང་། རྒྱལ་པོ་ཁྲི་སྲོང་ལྡེ་བཙན་གྱི་མཆོད་གནས་སུ་གྱུར་པ་ཞིག་གོ། དེབ་ཐོན་སྐད་ཆ་༤༡༨ལས་བཤད་པ་ལྟར་བཀོད།

གྲུབ་མཐའ། 1 འདོད་ཚུལ། བསམ་ཚུལ། ལྟ་ཚུལ་བཅས་ཀྱི་དོན། དེ་ཡང་ལུང་རིགས་ཀྱིས་གཏན་ལ་ཕབ་པའི་འདོད་ཚུལ་ཞིག་ལ་གྲུབ་མཐའ་ཟེར། ཞིབ་པར་བཤད་ན། ལྕང་སྐྱའི་གྲུབ་མཐའ་ལས། སི་དྡྷཱནྟ་ཞེས་པའི་སྐད་ཀྱི་བྱིངས་ལས་བསྟན་བཅོས་དང་། དམ་ཚིག་དང་། ཡང་དག་པ་རྟོགས་པ་སོགས་ལ་འཇུག་པར་བཤད་ཀྱང་། འདིར་ནི་རང་གི་བློ་ངོར་ཡང་དག་པའི་གནས་ལུགས་

སམ་དོན་གྱི་གནས་ཚུལ་ནི་འདི་ཉིད་ལས་གཞན་དུ་མེད་དོ་སྙམ་དུ་རིགས་པས་གྲུབ་པའམ་ཐག་བཅད་པའི་ཆ་ལ་བྱ་སྟེ། སིདྡྷི་ནི་གྲུབ་པ་དང་། ཨནྟ་ནི་མཐའ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་དང་། ཡང་། ཀུན་མཁྱེན་རོང་སྟོན་ཆེན་པོས། གྲུབ་མཐའི་དོན་ནི། བློང་དོར་གྱི་དོན་ལ་རྣམ་པར་དཔྱོད་པ་ཞུགས་པའི་གང་ཟག་རང་རང་གི་འདོད་པས་ཡོངས་སུ་དཔྱད་པའི་དོན་ཡིན་ལ། ཞེས་གསུངས། སྒྲ་བཤད་ནི། རང་རང་གི་ལུགས་ཀྱི་ལུང་རིགས་ཀྱིས་གྲུབ་པས་དེ་ལས་ཕར་ནམ་ཡང་འགྲོ་ས་མེད་པས་ན་མཐའ་ཞེས་བྱའོ། །ཤེས་བྱ་མཛོད་འགྲེལ་ལ་གཞི་བྱས་ཏེ་བཀོད།

2 ཆོས་ལུགས་ཀྱི་སྤྱི་ཚན། ས་དགེ་བཀའ་རྙིང་གི་གྲུབ་མཐའ་རིས་སུ་མ་ཆད་པ་ཞེས་པ་ལྟ་བུ།

གྲུབ་མཐའ་བཞི། ནང་པའི་གྲུབ་མཐའ་ལ་དབྱེ་ན། བྱེ་བྲག་སྨྲ་བ། མདོ་སྡེ་པ། སེམས་ཙམ་པ། དབུ་མ་པ་དང་བཞིའོ། །འོ་ན། གྲུབ་མཐའ་བཞི་པོ་འདི་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་གསུངས་པ་ཡིན་ནམ་མིན་ཞེ་ན། མཁས་གྲུབ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པས་མ་གསུངས་པར་བཞེད་དེ། མཁས་གྲུབ་ཆོས་རྗེའི་གསུང་ཐོར་བུ་༡༢༨བ༢ལས། དྲི་བ་དྲུག་པ་གྲུབ་མཐའ་བཞི་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་གསུངས་སམ་མ་གསུངས་ཟེར་བ་ལ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་བཀའ་ཐམས་ཅད་ནི་བདེན་པ་གཅིག་ལས་བརྩམས་ནས་སྤྲོས་པའི་མཐའ་ཐམས་ཅད་དང་བྲལ་བ་དབུ་མའི་ལམ་ཁོ་ནར་བསྟན་ཏེ་དགོངས་འགྲེལ་བྱེད་པ་པོའི་བསམ་པའི་དབང་གིས་གྲུབ་མཐའ་བཞིར་གྱེས་པ་སྟེ། དེ་ལྟ་མིན་ན་བཀའ་ནང་འགལ་གསུངས་པ་པོ་སྟོན་པ་ཀུན་མཁྱེན་དུ་མི་འགྱུར་བའི་སྐྱོན་ཡོད་དོ། །དེ་ནས་གྲུབ་མཐའ་སྨྲ་བ་རྣམས་ཀྱང་རང་རང་གི་ལུགས་རྟག་ཆད་སྤོང་ལུགས་དང་བཅས་ནས་དབུ་མའི་ལམ་དུ་ཐློམ་མོ། །ཞེས་གསུངས། འདི་ལ་ད་དུང་དོགས་གཅོད་དགོས་སོ། །

གྲུབ་དོན་ས་གསུམ། གྲུབ་མཐའ། ས་ལམ། དོན་བདུན་ཅུ་བཅས་གཞུང་གསུམ་གྱི་བསྡུས་མིང་། གྲུབ་མཐའི་ནང་། བྱེ་བྲག་སྨྲ་བ། མདོ་སྡེ་པ། སེམས་ཙམ་པ། དབུ་མ་པ་བཅས་ཀྱི་འདོད་ཚུལ་རྣམས་གསལ་བར་བཤད་ཡོད། ས་ལམ་གྱི་ནང་། གང་ཟག་ཅིག་དང་པོ་ཚོགས་ལམ་ལ་ཞུགས། དེ་ནས་སྦྱོར་ལམ། མཐོང་ལམ། སྒོམ་ལམ། མི་སློབ་ལམ་བཅས་ཀྱི་ལམ་ལ་བགྲོད་ཚུལ་གྱི་རིམ་པ་རྣམས་གསལ་བར་བཤད་ཡོད། དོན་བདུན་ཅུའི་ནང་། མངོན་རྟོགས་རྒྱན་གྱི་བརྗོད་བྱ་

རྣམས་མདོར་བསྡུས་ཏེ་ཚིག་ཙུང་ལ་དོན་གསལ་བར་བཤད་ཡོད། དགེ་ལུགས་པའི་གདན་ས་སེ་ར་ལྷ་བུ་ཡིན་ན། བསྡུས་གྲྭ་གསུམ་དང་བློ་རྟགས་བཅས་སློབ་གཉེར་ཟིན་རྗེས། དེ་ནས་གྲུབ་དོན་ས་གསུམ་བལྟ་དགོས།

གྲུབ་དང་བདེ་བ། གཏན་དུ་བདེ་བ་ཞེས་པའི་དོན་ཡིན། ཚོམས་ལས། མྱུར་དུ་འཇིག་ཅིང་ན་བ་དང་། །རྣག་དང་ལྡན་པའི་ལུས་འདི་ཡིས། །གྲུབ་དང་བདེ་བ་བླ་མེད་པ། །ཞི་མཆོག་དོན་དུ་གཉེར་བར་གྱིས། །ཞེས་དང་། དེའི་ཐད་ཀྱི་ཚོམས་ཀྱི་འགྲེལ་པ་༼ཏ༽༡༥༤བ༧ལས། གྲུབ་དང་བདེ་བ་ནི་རྟག་པ་ཉིད་དུ་གྲུབ་པས་འཇིག་པ་མེད་པའོ། །བླ་ན་མེད་པ་ནི་སྡུག་བསྔལ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཡང་ན་གྲུབ་པ་དང་བདེ་བ་ནི་གྲུབ་པ་དང་བདེ་བའོ། །མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་དེ་ན་འབྲལ་བ་མེད་པས་གྲུབ་པ་ནི་གཏན་དུ་བདེ་བ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་རོ། །དགེ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་བདེ་བ་སྟེ། སྡུག་བསྔལ་མཐའ་དག་དང་བྲལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །བླ་ན་མེད་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་ནི་བླ་ན་ཡོད་པ་ཡིན་ལ། ཐར་པ་ནི་བླ་ན་མེད་པ་སྟེ། རྟག་ཏུ་དགེ་བ་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གྲུབ་པའི་གཙོ། དྲང་སྲོང་བདེན་ཚིག་གྲུབ་པའི་གཙོ་བོ་དྲང་སྲོང་ཆེན་པོ་མཆོག་བརྒྱད་ལ་སོགས་པ། རིགས་སྔགས་གྲུབ་པའི་དྲང་སྲོང་གི་གདོན་ཏེ། གསང་སྔགས་གྲུབ་པའང་ཟེར། འདིའི་སྐོར་དབང་དོན་དེ་ཉིད་ཡང་གསལ་༨༨བ༣ན་གསལ་ལོ། །དེ་ཡང་རྗེའི་སྐབས་གསུམ་མ་ལས། སྐབས་གསུམ་པ་དང་དབང་པོའི་དགྲ། །དྲི་ཟ་གདེངས་ཅན་གྲུབ་པའི་གཙོ། །ཀུན་གྱི་གཙུག་རྒྱན་ནོར་བུ་ཡིས། །གང་གི་ཞབས་པད་མཛེས་བྱས་པ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

གྲུབ་པའི་རིག་འཛིན། ཐུན་མོང་གི་དངོས་གྲུབ་མིག་སྨན་དང་། རལ་གྲི་དང་། སྔགས་ཀྱི་དངོས་གྲུབ་སོགས་ལ་གྲུབ་པའི་རིག་པ་ཞེས་བྱ་ལ། དངོས་གྲུབ་དེ་ཐོབ་པ་ལ་གྲུབ་པའི་རིག་པ་འཛིན་པ་ཞེས་བྱའོ། །ཞེས་དབྱངས་ཅན་དགའ་བློ་གསུང་ངོ་། །

གྲུམ། གྲུག་དང་། ཆག་གྲུམ། གས་ཆག་རྣམས་དོན་གཅིག་པར་བཤད། གྲུམ་པ་ལ་གཟིགས།

གྲུམ་གདན། གྲུམ་ཙེ་ལ་གཟིགས།

གྲུམ་པ། 1 སྲོག་ཆགས་ཞིག་གི་མིང་སྟེ། སྤུ་སྐྱ་བོ་ཅན་མགོ་ན་དཀར་ཤུར་གསུམ་ཡོད་པ། པགས་པས་

གདན་བཟོ་ཚོག་ཅིང་སྤུས་པིར་སྨྱུག་བཟོ་ཚོག ཚིག་བསྡུས་ན་གྲུམ་ཞེས་འབྲི་ཚོག་སྟེ། གྲུམ་ལྷུགས། གྲུམ་གདན་ཞེས་པ་ལྟ་བུ། ཞེས་དག་ཡིག་གསར་བསྒྲིགས་ན་གསལ་བ་ལྟར་རོ། །2 གྲུག་པ་དང་། གས་ཆག་ཤོར་བ། ཞིག་པ་བཅས་ཀྱི་དོན་ལ་བཤད། ཆག་གྲུམ་ཞེས་པ་ལྟ་བུ།

གྲུམ་ཙེ། གྲུམ་ཟེ་ལ་གཟིགས།

གྲུམ་ཟེ། གདན་གྱི་བྱེ་བྲག་ཅིག་སྟེ། གྲུམ་གདན་དང་ཌྲེའུ་རྫོག་ཡང་ཟེར། བོད་རྒྱ་ཚིག་མཛོད་ཆེན་མོར། གྲུབ་ཙེ་ཞེས་འབྱུང་བ་ནི་ནོར་རོ། ། (བོད་ཀྱི) གཞི་ལུས་ཀྱི་དཔྱོད་ལྡན་འགའ་རེས་འདི་རྒྱའི་སྐད་ཡིན་ཞེས་ཁ་ཚོན་བཅད་འདུག་ཀྱང་། དེ་ནི་ནོར་བ་ཡིན་ཏེ། སྤོག་ཆགས་གྲུམ་པའི་སྤུའམ་ཟེ་བའམ་པགས་པ་ལས་བཟོས་པའི་གདན་ལ་གྲུམ་གདན་ནམ། གྲུམ་ཟེ་ཞེས་ཟེར་རྒྱུར་གྲུམ་ཙེ་ཞེས་སྒྲ་ཉམས་པ་ཁོ་ནའོ། །མཁས་གྲུབ་རིན་པོ་ཆེའི་གསུང་ཐོར་བུའི་«སྦྲ་བ་རྣམ་པར་ངེས་པ་རབ་དགའི་འཇུག་པ»ཞེས་བྱ་བ་༣༢བ༦ལས། གྲུམ་ཟེའམ་ཌྲེ་ཨུ་རྫོག་ལ་ཡང་། །བྲུམ་ཚེ་ཞེས་ནི་ཟེར་བ་དང་། །ཞེས་གྲུམ་ཟེ་ཞེས་པ་ཐ་སྙད་ཚད་ལྡན་དུ་མཛད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཌྲེའུ་ནི་རྟ་དང་བོང་བུ་འདུས་པ་ལས་བྱུང་བའི་དུད་འགྲོའི་རིགས་ཤིག་སྟེ། ཡོངས་གྲགས་སུ་ཌྲེལ་ཞེས་བྱ་ལ། དེའི་རྫོག་མའམ་ཟེ་བ་འདྲ་བའི་ཆ་ནས་ཌྲེའུ་རྫོག་ཅེས་བཏགས།

གྲུལ་བུམ། <ཀུམྦྷཎྜ> ཡི་དྭགས་ཀྱི་རིགས་ཤིག རྒྱ་གར་གྱི་སློབ་དཔོན་དགེ་ལེགས་བཤེས་གཉེན་གྱིས། གྲུལ་བུམ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཡི་དྭགས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཉིད་དོ། །དེ་དག་གི་ཡན་ལག་གི་རྣམ་པ་འབྲས་བུ་བུམ་པ་འདྲ་བ་སྟེ། བུམ་སྣ་ལ་སོགས་པ་དག་གོ། ཞེས་གསུངས། རྗེ་ཙོང་ཁ་པ་ཆེན་པོའི་མདོ་རྩ་བའི་ཟིན་བྲིས་ལས་ཀྱང་། ཡན་ལག་གི་འབྲས་བུ་བུམ་པ་བཞིན་དུ་ཕྱུར་བ་བུམ་སྣ་ལ་སོགས་པ། ཞེས་གསུངས།

གྲེ་བ། <གྲཱི་བ> མགྲིན་པའམ་སྐེའི་མིང་། ཞིབ་ཆ་བྱས་ན། ཨོལ་མདུད་ཀྱི་མགོར་གནས་པའི་སྒྲའི་སྐྱེ་གནས་དེའི་མིང་ཡིན་པར་བཤད། གྲེ་བ་ནི་ལེགས་སྦྱར་གྱི་ "གྲཱི་བ" ཟུར་ཆག་པ་ཡིན་ཞེས་སྐྱོགས་སྟོན་ལོ་ཙྪའི་དག་ཡིག་ལི་ཤིའི་གུར་ཁང་ལས་བཤད་དོ། །གྲཱི་བ་ཞེས་པ་མགྲིན་པ་ལ་འཇུག་པ་ནི་དཔེར་ན། རྟ་མགྲིན་ལ་ "ཧ་ཡ་གྲཱི་བ" ཞེས་པ་ལྟ་བུ།

གྲེས་མ། (གསོ་རིག)) སྤང་ལས་འབྲུངས་ཤིང་ལོ་མང་སྐྱེ་བའི་སྔོ་ལྗམ་ཞིག་གི་མིང་དུ་བཤད། ཕྱི་
རྒྱལ་དུ་སྐད་དུ་Iris bulleyana Dykes forma alba Y. I. Zhoa ཟེར། མེ་ཏོག་སྔོ་སྐྱ་
འདབ་མ་གསུམ་དང་འདབ་ཐྲན་གསུམ་རེ་ཅན། དྲི་མེད་ཤེལ་ཕྲེང་ལས། གྲེས་མའི་གེ་སར་
སྲིད་གསོད་གླང་ཐབས་འཇོམས། ཞེས་འབྱུང་། འདིའི་ལོ་མའི་རྩ་ཐག་བཟོ་རུང་། ཚོམས་
ལས་ཀྱང་། ལྷགས་ཤིང་གྲེས་མ་ལས་བྲུས་ཆིངས་མ་གང་། །ཞེས་པའི་ཐད་ཀྱི་ཆེད་དུ་བརྗོད་
པའི་ཚོམས་ཀྱི་འགྲེལ་པ་༼ཏ༽༤༣༢༧ལས། གྲེས་མ་ནི་རྩྭ་ལས་བྲུས་པ་སྟེ། ཐག་པ་ལ་
སོགས་པའོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །
གྲོ་ག ཤིང་སྟག་པའམ་དེའི་ཤུན་པའི་མིང་། དཔེར་ན་རྣ་བའི་དབང་པོ་གྲོ་ག་གཙུས་ནས་བཅད་པ་ལྟ་
བུ། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །
གྲོ་སོ་ཕྱེ་མར། བོད་ཀྱི་ལོ་གསར་སོགས་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་མཛད་སྒོའི་སྐབས་འབོ་ནང་གྲོ་དང་རྩམ་ཕྱེ་
བླུགས་ནས་སྒྲིག་གཞོམ་བྱེད་ཅིང་། དེ་ཡང་མཁས་པ་ཚོའི་གསུང་རྒྱུན་ལ་ཕྱེ་མར་འདེགས་
པ་པོའི་ལག་གཡས་སུ་གྲོ་བླུག་དགོས་པ་དང་། དེའི་གཡོན་དུ་ཕྱེ་མར་བླུག་དགོས། གྲོ་ནི་ཁ་
ཟྲོ་བའི་རྟེན་འབྲེལ་དང་། རྩམ་ཕྱེ་ནི་ལུས་འཚོ་བའི་བདུད་རྩིའི་ཟས་ལ་ལོངས་སྤྱོད་པའི་རྟེན་
འབྲེལ་མཚོན་བྱེད་ཅིག་གོ། གྲོ་དང་ཕྱེ་མར་གྱི་ཐོག་ཏུ་རྩེ་སྒྲོ་དང་། གྲོའི་སྙེ་མ། མེ་ཏོག་བཅས་
བཙུགས་ཤིང་། མགྲོན་པོ་ཕེབས་དུས་དེ་འདེགས་འབུལ་ཞུས་ཏེ་དགའ་བསུ་སྣེ་ལེན་ཞུ་ཞིང་།
སྐུ་མགྲོན་གྱིས། དེ་ལས་ཕྱེ་མར་བླངས་ཏེ། བཀྲ་ཤིས་བདེ་ལེགས་ཕུན་སུམ་ཚོགས། །ཨ་མ་
བག་ཟྲོ་སྐུ་ཁམས་བཟང་། གཏན་དུ་བདེ་བ་ཐོབ་པར་ཤོག ཅེས་བརྗོད་དེ་མཆོད་གཏོར་དང་
སྨོན་ལམ་འདེབས་པར་བྱེད་དོ། །
གྲོག་མཁར། འབུ་གྲོག་མའི་ཚང་། འདི་ལ་གྲོག་མཁར་དང་། གྲོག་ཚང་། བརྒྱ་བྱིན་སྦྱི་བོ། དབང་པོའི་
མཆོད་སྡོང་བཅས་ཟེར་རོ། །སྒྲ་བཤད་ནི། གྲོག་ནི་གྲོག་མ་དང་མཁར་ནི་ཁང་པའམ་ཚང་གི་
མིང་ངོ། །
གྲོག་སྤུར། གྲོག་མའི་མིང་། སྒྲ་བཤད་ནི། གྲོག་ནི་གྲོག་མ་དང་། སྤུར་ནི་སྤུར་མ་སྟེ་ཆུང་བའི་དོན་ཡིན།

ལུང་སྟོན་ཚིགས་ཀྱི་འགྲེལ་པ་༡༧༡ན༢ལས། ཤིན་ཏུ་ཆུང་བ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་སྟུར་མས་ཉེ་བར་མཚོན་དུ་རུང་བའི་སྲོག་ཆགས་ཕྲ་ལ་འཇོམ་པ་དག་ནི་གྲོག་སྦུར་ཡིན་ཏེ། ཞེས་གསུངས་སོ། །འདུལ་བ་ལུང་གཞི་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ་པ་ལས་ཀྱང་། གྲོག་སྦུར་ཞེས་བྱ་བ་ནི་སྲོག་ཆགས་ཀྱི་བྱེ་བྲག་ཤིན་ཏུ་ཕྲ་བའོ། །ཞེས་གསུངས། ཁུ་ནུ་བླ་མ་བསྟན་འཛིན་རྒྱལ་མཚན་གྱི་ངག་སྒྲོན་འགྲེལ་པར། གྲོག་སྦུར་གྱི་དོན་ལ། གྲོག་མ་དང་། སྦུར་བ་འབུ་ཞིག་ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར་ན། གྲོག་མ་དང་སྦུར་བ་ཞེས་པ་སྲོག་ཆགས་ཐ་དད་པ་གཉིས་ལྟ་བུར་གསུངས་ཀྱང་དཔྱད་དོ། །

གྲོགས་པོ། སྙིང་དུ་སྡུག་པ། སྙིང་ཉེ་པོ་བྱེད་སའི་མི། བློ་མཐུན་ཞིང་མཛའ་བའི་མི། གྲོགས་པོ་ཞེས་པའི་ཚིག་འདི་འགྲོགས་ཞེས་པའི་ཚིག་འདི་ལས་བྱུང་བ་ཡིན། སྒྲ་བཤད་ནི། རྒྱུན་དུ་འགྲོགས་པའམ་གཤིབ་པས་ན་གྲོགས་པོའོ། །འགྲོགས་ནི་དབྱིན་སྐད་དུ་ Associate ཟེར་བ་དེའོ། །

གྲོགས་མོ། སྙིང་དུ་སྡུག་པའི་བུད་མེད།

གྲོགས་ཚངས་པར་མཚུངས་པར་སྤྱོད་པ། ཐར་པ་དོན་དུ་གཉེར་བར་མཚུངས་པའི་ཆོས་གྲོགས། སྒྲ་བཤད་ནི། ཚངས་པ་ནི་འདིར་ཐར་པ་ཡིན་ལ་དེ་དོན་དུ་གཉེར་བར་མཚུངས་པའི་གྲོགས་ཡིན་པས་དེ་སྐད་ཅེས་བྱའོ། །

གྲོང་། <གྲཱ་མ> གྲོང་གསེབ། ལེགས་སྦྱར་དུ་ग्रामः "གྲཱ་མཿ" ཟེར། ཕྱི་རྒྱལ་བས་ Village ཟེར་བ་དེའོ། །ཁྱིམ་ཚང་མང་པོ་ཡོད་ལ་ཚོང་ཁང་སོགས་མེད་པ། ལུང་སྟོན་ཚིགས་ཀྱི་འགྲེལ་པ་ལས། ཚོང་ཁང་དང་བཟོའི་གནས་མེད་པ་སྐྱེ་བོའི་ཚོགས་གནས་པ་ནི་གྲོང་ཡིན་ལ། འདུལ་བ་གཞི་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ་པ་ལས། གྲོང་ཞེས་བྱ་བ་ནི་སྐྱེ་བོའི་ཚོགས་གནས་པ་ཟིང་བཀྲམ་པ་དང་བཅེར་བ་མེད་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

གྲོང་ཁྱེར། <ན་ག་ར> མི་ཚོགས་ཆེ་ལ་ཚོང་ཁང་སོགས་མང་པོ་ཡོད་པའི་གནས། ལེགས་སྦྱར་དུ་नगरं ན་ག་རཾ་དང་། ཕྱི་རྒྱལ་བས་City ཟེར། གྲོང་ཁྱེར་ནི་བཟོ་བྱེ་བྲག་བཅོ་བརྒྱད་ཡོད་པའི་གནས་ཀྱི་མིང་ཡིན་པར། མཚོ་ཊཱིཀ་ལས་གསུངས། ཡང་འདུལ་བ་གཞི་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ་པ་ལས། གྲོང་ཁྱེར་ཞེས་བྱ་བ་ནི་བམ་པོ་འབྱེད་པར་བྱེད་པའི་གནས་ཆེན་པོ་ཟིང་བཀྲམ་པ་དང་

བཅེར་བ་དང་ལྡན་པའོ། །སྒྲ་བཤད་ནི། གྲོང་ཁྱེར་ཞེས་པའི་ཁྱེར་ནི་བཅེར་བ་དང་དོན་གཅིག་སྐེ་སྤྱངས་པའི་དོན་ཡིན། དེས་ན་ཚོང་ཟོག་བཀྲམ་པ་དང་སྤྱངས་ཏེ་ཉོ་ཚོང་བྱེད་པའི་གནས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དེ་སྐད་ཅེས་བྱའོ། །སྙམ་མོ། །

གྲོང་ཁྱེར་གྱི་ས། 1 ཁ་ཆེ་གྲི་བསྟན་ཞེས་པ་གྲོང་ཁྱེར་འབུམ་ཕྲག་སོ་དྲུག་ཡོད་པར་གྲགས་པ་ལ་བཞེད། 2 གྲོང་ཁྱེར་པ་ཊ་ལི་པུ་ཏྲ། ཞེས་ཤཱཀྱ་པས་བཞེད། Pataliputra (Modern Patna) པ་ཊ་ལི་པུ་ཏྲ་ཞེས་པ་དེང་སང་པཊ་ན་ཟེར་བ་བྷི་ཧཱར་གྱི་མངའ་སྡེའི་རྒྱལ་ས་དེ་ཡིན་པར་སེམས། འདི་ལ་པ་ཏྲ་ལི་པུ་ཏྲ་དང་། པ་ཊ་ལི་པུ་ཏྲ་ཞེས་འབྲི་ཚུལ་གཉིས་སྣང་ཡང་ཕྱི་མ་དག་པར་སེམས།

གྲོང་ཁྱེར་ཆེན་པོ་དྲུག གནའ་བོའི་རྒྱ་གར་གྱི་གྲོང་ཁྱེར་ཆེན་པོ་དྲུག་ཅེས་བྱ་བ་ནི། འདུལ་བ་ཚིག་ལེ་ཨུར་བྱས་པ་ལས། མཉན་ཡོད་གནས་བཅས་ཙམ་པ་ཀ། །ཝཱ་རཱ་ཎ་སཱི་ཡངས་པ་ཅན། །རྒྱལ་པོའི་ཁབ་ནི་དྲུག་པ་སྟེ། །འདི་དག་གྲོང་ཁྱེར་ཆེན་པོར་ཤེས། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། ༡ གཉན་ཡོད། <ཤྲཱ་བསྟི> Srāvasti ༢ གནས་བཅས། <ཤཱ་ཀེ་ཏ> (སེར་སྐྱ་དང་འདྲ) Sāketa ༣ <ཙམ་པ་ཀ> Champaka (Bhagalpur) བྷ་གལ་པུར་དང་འདྲ) ༤ <ཝཱ་རཱ་ཎ་སཱི> VārānaŜi ༥ ཡངས་པ་ཅན། <བཻ་ཤཱ་ལི> Vaisāli ༦ རྒྱལ་པོའི་ཁབ། <རཱཛ་གྲི་ཧ> Rajagrha

གྲོང་ཁྱེར་ལྟན་སྡུག རི་རབ་ཀྱི་རྩེ་མོ་ན་སུམ་ཅུ་རྩ་གསུམ་པའི་ལྷའི་གནས་ཡོད། དེའི་དབུས་ན་གྲོང་ཁྱེར་ལྟན་སྡུག་ཅེས་བྱ་བ་ཡོད། དེའི་སྐོར་རྒྱས་པ་མཆིམས་མཛོད་༣༠༥ན་གསལ།

གྲོང་ཁྱེར་ཙམ་པ། གནའ་བོའི་རྒྱ་གར་གྱི་གྲོང་ཁྱེར་ཆེན་པོ་དྲུག་གི་ཡ་གྱལ་ཞིག ཙམ་པ་ཀ་ལ་གཟིགས།

གྲོང་ཁྱེར་ཙམ་པ་ཀ། གནའ་བོའི་རྒྱ་གར་གྱི་གྲོང་ཁྱེར་ཆེན་པོ་དྲུག་གི་ཡ་གྱལ་ཞིག ཙམ་པ་ཀ་ལ་གཟིགས།

གྲོང་ཆོས། ཆགས་སྤྱོད། འཁྲིག་པ། འཁྲིག་སྤྱོད། རྒྱ། འདུལ་བ་ཚིག་ལེ་ཨུར་བྱས་པ་མཆིམས་མཛོད་དུ་དྲངས་༣༨༣པ་ལས། གང་ཞིག་གྲོང་པའི་ཆོས་དག་གི །ནུས་མེད་དེ་ནི་ཟ་མ་སྟེ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

གྲོང་མཆོག གྲོང་ཁྱེར་གྱི་གཙོ་བོ། འདུལ་བ་གཞི་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ་ལས། གྲོང་མཆོག་ཅེས་བྱ་བ་ནི་གྲོང་ཁྱེར་གྱི་གཙོ་བོའོ། །ཞེས་གསུངས།

གྲོང་མཐར་གནས་པ། 1 གྲོང་གི་ཕྱི་རོལ་ཏུ་གནས་པ། 2 གྲོང་གི་མཐའ་ལ་གནས་པ་ལྟ་བུ་ལ་མི་གོ་བར་གྲོང་ན་གནས་པ་ཉིད་ལ། གྲོང་མཐར་གནས་པ་ཞེས་བྱའོ། །འདུལ་བ་རྣམ་པར་འབྱེད་པའི་ཚིག་རྣམ་པར་བཤད་པ་(ཚུ)༣༣བ༧ལས། གྲོང་མཐའ་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་གྲོང་ན་གནས་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །3 མོན་ཡུལ་གྱི་བྱེ་བྲག་ཅིག་ལ་བཤད།

གྲོང་དང་གྲོང་ཁྱེར་གྲོང་རྡལ་གསུམ་གྱི་ཁྱད་པར། གྲོང་གསེབ་ལ་གྲོང་། མི་ཚོགས་ཆེ་ཞིང་ཚོང་ཁང་སོགས་མང་པོ་ཡོད་པ་ལ་གྲོང་ཁྱེར། གྲོང་ཁྱེར་ལས་ཆུང་ཞིང་གྲོང་ལས་ཆེ་བ་ལ་གྲོང་རྡལ་ཟེར། ཕྱི་རྒྱལ་བས་གྲོང་ལ་ Village དང་། གྲོང་ཁྱེར་ལ་ City དང་། གྲོང་རྡལ་ལ་Town ཟེར་རོ། །མདོར་ན་གྲོང་དང་གྲོང་ཁྱེར་གྲོང་རྡལ་གསུམ་ནི་ཕྱི་རྒྱལ་བས་Village, City, Town གསུམ་དང་དོན་གཅིག

གྲོང་དུ་རྒྱུ་བའི་ལྟུང་བྱེད། (འདུལ་བ) འབའ་ཞིག་པ་དགུ་བཅུའི་གྲྭ་གཅིག་པ། འདི་ལ་གཉིས་ཏེ། སྔ་དྲོ་གྲོང་དུ་རྒྱུ་བ་དང་། ཕྱི་དྲོ་གྲོང་དུ་རྒྱུ་བ་གཉིས་ལས། དང་པོ་སྔ་དྲོ་གྲོང་དུ་རྒྱུ་བའི་ལྟུང་བྱེད་ཀྱི་ངོ་ཏི་ནི། བཅས་ལྡན་དགེ་སློང་གིས་རང་གི་གླིང་གི་སྔ་དྲོའི་དུས་སུ་རང་གི་ཚིག་གིས་དགེ་འདུན་ཟས་ལ་སྤྱན་འདྲེན་པའི་ཚེ་ཟས་བྲིམ་པ་ཡོལ་བར་མ་བྱ་ཞིག་ཅེས་མ་བསྒོ་བར་ཁྱིམ་གསུམ་པའམ་བཞི་པ་ལ་སོགས་པར་རྒྱུ་བ་ལས་གྱུར་པའི་ལྟུང་བ་དངོས་གཞིའོ། །གླིང་གཞི་ནི།མཉན་ཡོད་དུ་ཉེ་དགས་སྔ་དྲོ་གྲོང་རྒྱུས་པ་ལས་ལྟུང་བྱེད་དུ་བཅས་སོ། །དགག་བྱ་ནི་རང་རིགས་ཀྱི་འཚོ་བ་ལ་གནོད་པའོ། །གཉིས་པ་ཕྱི་དྲོ་གྲོང་དུ་རྒྱུ་བའི་ལྟུང་བྱེད་ཀྱི་ངོ་ཏི་ནི། བཅས་ལྡན་དགེ་སློང་གིས་རང་གླིང་གི་ཉི་མ་ཕྱེད་ཡོལ་ནས་སྐྱ་རེངས་མ་ཤར་བའི་བར་དེར་ཁྱིམ་བཞི་པའམ་ལྔ་པ་ལ་སོགས་པར་རྒྱུ་བ་ལས་གྱུར་པའི་ལྟུང་བ་དངོས་གཞིའོ། །གླིང་གཞི་ནི། མཉན་ཡོད་དུ་ཉེ་དགས་ཕྱི་དྲོ་གྲོང་དུ་རྒྱུ་བ་ལས་ལྟུང་བྱེད་དུ་བཅས་སོ། །དགག་བྱ་ནི་ཆགས་པའི་རྒྱུར་འགྱུར་བའོ། །

གྲོང་རྡལ། གྲོང་ཁྱེར་ལས་ཆུང་ལ་གྲོང་ལས་ཆེ་བ་ལ་གྲོང་རྡལ་ཟེར། ཕྱི་རྒྱལ་བས་Town ཟེར་བ་དེའོ། །གྲོང་ཁྱེར་དང་འདྲ་བ་ཆུང་དུ་ཐོང་བཀྲམ་པ་དང་བཅེར་བ་ (སྤྱངས་པ) དང་ལྡན་པའོ། །ཞེས་དགེ་

ལེགས་བཤེས་གཉེན་གསུང་། བཅེར་བ་ནི་སྤྱུངས་པའི་དོན་ཡིན། ཚོང་པ་མང་པོ་ཡོད་པའི་གནས་ཀྱི་མིང་ཡིན་པར། མཚོ་ཏྲི་ཀ་གསུང་།

གྲོང་པའི་ཆོས། གྲོང་ཆོས་དང་འདྲ།

གྲོང་ཚིག 1 ཕལ་སྐད། མཁས་གྲུབ་རིན་པོ་ཆེའི་གསུང་ཐོར་བུ«སྒྲ་བ་རྣམ་པར་ངེས་པ་རབ་དཀའི་འཇུག་པ»༣༩༧༤ལས། ཞམ་རིང་བ་ལ་བྱུང་སྐོར་དང་། །གཉེར་པ་དཔོན་ཆེན་རྫོང་ཕྱི་སོགས། །འཇིག་རྟེན་ཕལ་པའི་གྲོང་ཚིག་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །2 ངོ་ཚའི་གནས་རྣམས་རྗེན་པར་སྨྲས་པའི་ཚིག རྒྱལ་ཁམས་རིག་པས་བསྐོར་བའི་གཏམ་རྒྱུད་གསེར་གྱི་ཐང་མ་ལས། ཚིག་གསལ་ཆེ་བར་བྲིས་ཚེ་ཀུན་གྱིས་གྲོང་ཚིག་ཅེས་སྨྲ་ཡིན་གདའ་སྟེ། གྲོང་ཚིག་ལ་ངོ་ཚའི་ཚིག་རྗེན་པར་སོང་བ་བཞིན་དགོས་ཀྱི་ཚིག་རྗེན་པ་ཐམས་ཅད་དེར་ག་ལ་འགྱུར། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

གྲོད་པ། 1 གྲོད་ཁོག ལྟོ་བ། དཔེར་ན་གྲོད་པ་ལྟོགས། གྲོད་པ་རྒྱགས་ལྟ་བུ། 2 ཕྱུགས་ཐོག་གི་ནང་ཁྲོལ་ཞིག དཔེར་ན་གྲོད་པ་ཁ་ཚ་ཞེས་པ་ལྟ་བུ།

གྲོལ་ལམ། བདག་མེད་རྟོགས་པའི་བློ། འཁོར་བ་ལས་དངོས་སུ་གྲོལ་བྱེད་ཀྱི་ལམ། དེ་ལས་གཞན་མི་རྟག་སོགས་རྟོགས་པའི་བློ་ནི་གྲོལ་ལམ་མིན་པར་རྒྱུད་སྦྱོང་བྱེད་དུ་གསུངས་སོ། །རྗེའི་སྔགས་རིམ་ཆེན་མོར་གཞི་བྱས།

གྲོལ་བ་འབྲས་བུའི་དབང་། (གསང་སྔགས) དབང་གསུམ་གྱི་ཡ་གྱལ་ཏེ། མི་སློབ་པའི་ཟུང་འཇུག་ལ་ཟེར། རྒྱལ་བ་བསྐལ་བཟང་རྒྱ་མཚོའི་དབང་དོན་དེ་ཉིད་ཡང་གསལ་༢༨༤༡ལས། གྲོལ་བ་འབྲས་བུའི་དབང་ནི། མཐར་ཐུག་མི་སློབ་པའི་ཟུང་འཇུག་ཡིན་ལ། རྗེའི་སྔགས་རིམ་ཆེན་མོ་ལས། གལ་ཏེ་ཡན་ལག་བདུན་ལྡན་བཞི་པ་ཡིན་མོད་ཀྱང་དབང་སྐུར་དུ་ཇི་ལྟར་རིགས་སྙམ་ན། ཆུ་དབང་ལ་སོགས་པ་རྣམས་དྲི་མ་དག་པར་བྱེད་པས་དབང་སྐུར་དུ་འཇོག་པ་དེ་བཞིན་དུ་ཡན་ལག་བདུན་ལྡན་གྱི་བསྒྲུབ་བྱས་ཀྱང་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་དྲི་མ་མེད་པར་བྱེད་པས་དབང་སྐུར་རོ། །ཞེས་རང་རྒྱུད་ལྡན་གྱི་གང་ཟག་གི་རྒྱུད་ལ་སྒྲིབ་པའི་དྲི་མ་ཐམས་ཅད་

དུས་ནམ་དུའང་སྐྱེ་བ་བཀག་པའི་ཆ་ནས་དབང་དུ་གསུངས་ཏེ། ཨ་ནྟི་ཀཱ་ཧྲུའི་ངེས་ཚིག་དྲི་མ་འབྲུད་པའི་སྙིང་ནས་བཤད་པའོ། །ཞེས་གསུངས།

གྲོལ་བའི་ཐིག་ལེ།(གསང་སྔགས) རྫོགས་རིམ་གྲོལ་བའི་ཐིག་ལེ་དང་འདྲ། སློབ་དཔོན་སངས་རྒྱས་ཡེ་ཤེས་ཞབས་ཀྱིས་མཛད།

གྲོལ་བྱེད་ལམ་གྱི་དབང་། (གསང་སྔགས) དབང་གསུམ་གྱི་ཡ་གྱལ་ཏེ། བསྐྱེད་རྫོགས་ཀྱི་ལམ་ལ་ཟེར། རྒྱལ་མཆོག་བདུན་པའི་དབང་དོན་དེ་ཉིད་ཡང་གསལ་༢༥བ༥ལས། གསང་བ་འདུས་པ་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ་རྫོགས་རིམ་རིམ་པ་ལྔ་སོགས་ལ་འདོད་དགོས་ཤིང་། དེའི་རྒྱུ་མཚན་ཡང་རྫོགས་རིམ་དེ་དག་གིས་རང་རང་གི་ངོ་སྐལ་གྱི་སྤང་བྱ་སྤོང་ཞིང་། དེ་དང་དེའི་ལག་རྗེས་འགྲུབ་པ་ལ་དབང་བར་བྱེད་པ་སོགས་ཀྱི་སྒོ་ནས་འཛོག་དགོས་ལ། བསྐྱེད་རིམ་ནི་སྤྱིར་སྨིན་གྲོལ་གྱི་ལམ་གཉིས་སུ་ཕྱེ་བའི་སྨིན་བྱེད་ཀྱི་ལམ་ཡིན་མོད་ཀྱི། དབང་གསུམ་དུ་ཕྱེ་བའི་གྲོལ་བྱེད་ཀྱི་དབང་ལ་འཛོག་དགོས་སམ་དཔྱད་པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས།

གླ་རྫན་མི་སྙེར་བའི་སྤང་ལྷུང་། སྤང་ལྷུང་སུམ་ཅུའི་ཉེར་གསུམ་པ་ནི། ཐག་པ་ཁྱིམ་པ་ལ་གོས་འཐག་བཅུག་སྟེ་གླ་རྫན་མི་སྙེར་བར་ཐགས་བཅད་པའོ། །

གླ་བ། ཕྱི་རྒྱལ་བས་འདི་ལ་Musk deer ཟེར། འདིའི་ལྡིད་ཚད་ལ་ཀི་ལོའམ་སྤྱིའི་རྒྱ་༩ནས་༡༣བར་ཙམ་ཡོད། རྒྱབ་ཀྱི་སུག་ལག་རྣམས་རིང་ལ་ནུས་ཤུགས་ཆེ། མདུན་ཕྱོགས་རྣམས་ཐུང་ལ་ཤེད་ཆུང་། ཕོ་མོ་གཉིས་ཀར་རྭ་ཅོ་མེད། གླ་མོ་ཤེ་ལངས་པའི་དུས་སུ་གླ་ཕོས་གླ་ཁུག་ནས་གླ་རྩིའི་དྲི་ཕྱིན་ཏེ་གླ་མོ་རྣམས་འཁྲིད་ཅིང་འགུགས་པར་བྱེད། ཤེ་སྦྱོར་གྱི་དུས་ཚོད་ནི་ཕྱི་ཟླ་༡༢པའི་ནང་ཡིན་པ་དང་། དུས་ཡུན་ནི་བདུན་ཕྲག་གསུམ་བཞིའི་རིང་སྲིད་ཀྱི་ཡོད། རྩྭ་དང་ལོ་མ་དང་ལྷམ་བུ་སོགས་ཟས་སུ་བྱེད། གླ་སྦྲུག་མངལ་དུ་གནས་པའི་དུས་ཡུན་ནི་ཞག་ཐོ་༡༨༥ནས་༡༩༥བར་ཡིན། གླ་བ་ནི་གླ་རྩིའི་ཆེད་དུ་བརྫོན་བརྫོན་ནས་ད་ལྟ་སྔོང་ལ་ཉེ་བའི་སྲོག་ཆགས་ཀྱི་གྲས་སུ་སླེབས་ཡོད་ལ། དེའི་ནང་ནས་ཀྱང་ཉེན་ཚབས་ཆེ་བའི་གྲས་ཤིག་ཡིན། རྒྱ་དཀར་ནག་ཏུ་གླ་རྩིའི་ཆེད་དུ་གླ་བ་གསོ་སྐྱོང་བྱེད་པའི་ཐབས་ལམ་གསར་པ་ཞིག

བཙུགས་ནས་གླ་རྩི་འདོན་སྤྲོལ་ཡོད། འོན་ཀྱང་རྒྱ་མི་རྣམས་སྙིང་རྗེ་ཆུང་ཞིང་གདུག་རྩུབ་ཆེ་བས། ཤ་ཚ་དང་སྙིང་རྗེ་ཆེ་མེད་པར་གླ་པོ་རྣམས་སྡོད་གནས་ཆུང་དུ་ཞིག་ནང་བཙོན་འཛུག་བྱེད་ཅིང་། ཡང་ཡང་འཛིན་བཟུང་བྱས་ཏེ་གླ་རྩི་འདོན་པར་བྱེད་ལ། རྩི་འདོན་སྐབས་སྦྲིད་སྨན་སོགས་གང་ཡང་མེད་པར་མི་མང་པོས་མཉམ་རུབ་ཀྱིས་མར་མནན་ནས་གླ་པོའི་ལྤགས་ཁྲུག་དེ་གྲིས་བཤགས་ནས་གླ་རྩི་རྣམས་ལྕུགས་ཐུར་གྱིས་ལེན་པར་བྱེད། གླ་བ་རྣམས་ནི་འཇིགས་སྣང་དང་ན་ཟུག་གིས་ཨར་མ་བརྟེན་པར་འགྲོས་ཐབས་བྱེད་པ་སོགས་ལུས་སེམས་ཀྱི་སྡུག་བསྔལ་མང་པོ་མྱོང་། འོན་ཀྱང་རྒྱ་གར་བ་རྣམས་བྱམས་བརྩེ་ཉུང་ཟད་ཆེ་བར་བཤད། བལ་ཡུལ་དང་བོད་ཀྱི་ཁྲིམ་ཚང་སྐྱོ་གྲས་རྣམས་ལོ་རེར་ཨ་སྒོར་༤༠ཙམ་གྱི་ཡོང་བབས་ལས་མེད་རུང་། འོན་ཀྱང་གླ་བ་གཅིག་བསད་ཐུབ་ན་ཨ་སྒོར་༡༠༠ཐོབ་ཀྱི་ཡོད་པར་བརྟེན། གླ་བ་བཙོན་ནས་འཚོ་རྟེན་བསྐྱབ་པའང་མང་བས། གླ་བའི་གྲངས་འབོར་ཡང་ཧ་ཅང་ཉུང་དུ་སོང་། གླ་རྩིའི་ཐོན་སྐྱེད་ཀྱི་བརྒྱ་ཆ་༤༥ཙམ་ཉི་ཧོང་ལ་ཚོང་སྒྱུར་བྱེད་ཅིང་། གླ་རྩི་སྤྱི་རྒྱའམ་ཀི་ལོ་གཅིག་ལ་ཨ་སྒོར་ $US55,000 སྟོང་ཕྲག་ལྔ་བཅུ་ང་ལྔ་ཙམ་རག་གི་ཡོད། གླ་རྩི་ཕྱི་རྒྱལ་བས་དྲི་ཞིམ་གྱི་བྱུག་རྫས་སུ་བེད་སྤྱོད་བྱེད། དེར་བརྟེན་ང་ཚོས་གླ་རྩིས་བཟོས་པའི་ཕྱི་རྒྱལ་གྱི་དྲི་ཞིམ་པོའི་བྱུག་རྫས་དག་ཉོ་སྒྲུབ་མི་བྱེད་ཅིང་། བྱུང་ན་དེ་དག་ལ་ངོ་རྒོལ་གྱི་ལས་འགུལ་སྤེལ་བ་དང་། དེའི་སྐོར་གནས་ཚུལ་ཁྱབ་སྤེལ་བྱས་ཏེ་གླ་བ་དང་སྟོང་ལ་ཉེ་བའི་སྲོག་ཆགས་རྣམས་ཅིས་ཀྱང་གཅེས་སྐྱོང་བྱེད་དགོས་སོ། །

གླ་བོ། གླིང་མོ་དང་། གླ་བོ། གླི་བོ་རྣམས་དོན་གཅིག་པར་བཤད།

གླ་བོ་དྲིན་དུ་གཙགས་པ། 1 གླིང་མོ་གང་བྱུང་བ་རྣམས་ཐུགས་ལ་བཏགས་པ་ཞེས་པའི་དོན་ནོ། །གླ་བོ་དང་། གླི་བོ་ཞེས་ཀྱང་འབྱུང་བས་གླིང་མོ་ཞེས་པའི་ཡུལ་སྐད་དོ། །ཞེས་དབྱངས་ཅན་དགའ་བློའི་ལམ་རིམ་གྱི་བརྡ་བཀྲོལ་༡༤ན༣ལས་གསུངས་སོ། །རྗེའི་ལམ་རིམ་ཆེན་མོ་ལས། པོ་ཏོ་བའི་ཞལ་ནས། བསླབ་པ་གསུམ་དང་དེ་ཉིད་རྟོགས་པ་དང་སྙིང་བརྩེ་བ་ལྔ་གཙོ་བོ་ཡིན། ངེད་ཀྱི་སློབ་དཔོན་ཞང་བཙུན་ཀུན་ལ་མང་དུ་ཐོས་པའང་མེད་སྐྱོ་བ་བཟོད་པའང་མེད་པས་

གླ་བོ་དྲིན་དུ་གཅགས་པ་རེ་བྱེད་པའང་མེད་དེ་སྔ་མ་ལྔ་ཡོད་པས་དྲུང་ན་སུ་ཡོད་པ་ལ་ཕན། གཞན་སྟོན་ལ་སླ་མཁས་པ་ཡེ་མེད་ཡོན་བཤད་རེ་བྱེད་པའང་འདི་ཀུན་གྱིས་ད་རེས་མི་གོ་སྙམ་པ་ལས་མི་ཤེས་ཏེ་ལྔ་པོ་ཡོད་པས་སུ་ཉེ་བ་ལ་ཕན་གསུང་ངོ་། །ཞེས་གསུངས། 2 གླ་བོ་ནི་གླིང་མོའམ་བསླབ་བྱ་ཡིན་ལ། དྲིན་དུ་གཅགས་པ་ནི། དྲིན་བྱས་པ་སེམས་ལ་བཞག་པའི་དོན་ནོ། །ཟེར་བའང་ཡོད། 3 དྲིན་གྱིས་བསྐྱངས་པ་ལ་གཞན་གྱི་ཐུགས་རྗེ་ཆེ་ཞེས་ལེགས་སོ་སྙིང་ཡོང་སྙམ་པའི་རེ་བ་བྱེད་པ་ལ་ཟེར།

གླ་རྩི། རི་དྭགས་གླ་བའི་རྩི་སྨན་ཞེས་པ་ཧ་ཅང་རིན་ཐང་ཆེ་བའི་སྨན་རྩི་ཞིག འདི་ནི་གསེར་ལས་ཀྱང་རིན་ཐང་ཆེས་ཆེ་བ་ཡིན། རོ་ཁ། ཞུ་རྗེས་བསིལ། ནུས་པས་དུག་ནད་དང་། མཆིན་ནད། མཁལ་མའི་གཉན་ཚད། སྲིན་ནད། གཉན་རིམས་བཅས་ལ་ཕན་པར་བཤད། ནུབ་ཕྱོགས་པས་འདི་གཙོ་བོར་ལུས་ལ་འབྱུག་རྒྱུའི་དྲི་ཞིམ་པོའི་བྱུག་རྫས་སུ་བེད་སྤྱོད་བྱེད། ས་སྐྱ་ལེགས་བཤད་ལས། ལེགས་བཤད་བྱིས་པ་དག་ལས་ཀྱང་། །མཁས་པ་རྣམས་ནི་ཡོངས་སུ་ལེན། །དྲི་ཞིམ་བྱུང་ན་རི་དྭགས་ཀྱི། །ལྟེ་བ་ལས་ཀྱང་གླ་རྩི་ལེན། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། གླ་རྩི་ནི་གླ་བ་ཕོ་ལ་གཏོགས་མོ་ལ་མི་འབྱུང་ལ། དེ་འབྱུང་བའི་གནས་ཀྱང་རི་དྭགས་ཀྱི་ལྟེ་བའི་ཐད་དུ་ཡོད་པ་ལྟ་བུར་བཤད་ཀྱང་། འགའ་ཞིག་གིས་གླ་རྩི་ནི་གླ་བའི་ཕོ་རྟགས་ཀྱི་འབྲས་བུ་ལ་ཟེར་གྱི་ཡོད་རེད་ཟེར་ཞིང་། དེ་ཡང་བ་ལང་དང་འདྲ་བར་བརླ་གཉིས་ཀྱི་བར་དུ་ཡོད་རེད་ཟེར། འདི་ལ་ཕྱི་རྒྱལ་བས་musk ཟེར་ལ། ལེགས་སྦྱར་དུ་ “མུཥྐ” “मुष्कः” Muska ཟེར་བས། དེ་ནི་ཚིག་རིལ་ལམ་ཕོ་རྟགས་ཀྱི་འབྲས་བུའི་མིང་ཡིན་པས་སོ་སྙམ་ཡང་། ས་པཎ་གྱིས་གསུངས་པ་ལྟར་ལྟེ་བའི་ཐད་དུ་ཡོད་པ་ཉིད་འཐད་ལྡན་དུ་གཟུང་ངོ་། །

གླགས། 1 གོ་སྐབས། དུས་ཚོད། དུས་སྐབས། གླགས་འཚོལ་ཞེས་པ་ལྟ་བུ། 2 བསྲན་པ། ཐུབ་པ། ཐབས། བཟོད་པ། སྡུག་བསྔལ་བཟོད་གླགས་མེད་པ་ཞེས་པ་ལྟ་བུ། 3 གླགས་པ་དང་དོན་འདྲ། གླགས་པ་ཞེས་པའི་ཐད་དུ་གཟིགས། དེས་ན་གླགས། གླགས་པ་དང་། ཀླགས་པ། ལྷག་པ། བསྟན་པ། ཁྱད་འཕགས། ཕྱུལ་བྱུང་རྣམས་འདྲིར་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་སོ། །

སླགས་བལྟ་བ། སླགས་འཚོལ་བ་དང་དོན་འདྲ། སླགས་འཚོལ་བ་ལ་གཟིགས།

སླགས་པ། 1 ལྤག་པ། བསྐྱན་པ། ཕྱལ་བྱུང་། ཁྱད་འཕགས་བཅས་ཀྱི་དོན། སླགས། སླགས་པ་དང་། སླགས་པ། ལྤག་པ། བསྐྱན་པ། ཁྱད་འཕགས། ཕྱལ་བྱུང་རྣམས་འདིར་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་སོ། །མཛོད་རྩ་བ་ལས། འགོག་དང་ལམ་མཐོང་སྤང་བྱ་ཀུན། །རང་གིས་སླགས་པའི་སྤྱོད་ཡུལ་ལོ། །ཞེས་དང་། མཛོད་རང་འགྲེལ་ལས། སྲིད་མེད་ཀྱི་བུའི་སྟོབས་ཀྱི་ཚད་ཇི་ཙམ་ཞེ་ན། སླང་ཆེན་སོགས་བདུན་ཅུས་སླགས་པའི་སྟོབས་ཡིན་ནོ། །ཞེས་དང་། ཡང་དེ་ཉིད་ལས། གདོན་མི་ཟ་བར་འབྱུང་སྟེ། ས་མང་པོ་པ་བཅུ་དང་། དགེ་བའི་ས་མང་པོ་པ་བཅུ་དང་། རྟོག་པ་དང་དཔྱོད་པའོ། །ལ་ལ་དག་ཏུ་འགྱོད་པ་བསྣན། །དགེ་བའི་སེམས་ཐམས་ཅད་ལ་ནི་འགྱོད་པ་མེད་པས་གང་ལ་ཡོད་པ་དེར་དེ་ཉིད་ཀྱིས་སླགས་ན་སེམས་ལས་བྱུང་བ་ཉི་ཤུ་རྩ་གསུམ་འབྱུང་ངོ་། །ཞེས་གསུངས་པས་སོ། ། 2 བསླད་པ། སྦགས་པ། སྐྱོན་གྱིས་སྦགས་པ། མདོ་མཛངས་བླུན་༼ ཨ ༽༡༧༥༦བ༦ ལས། ངན་པར་ལྟ་བས་སླགས་པས་དེ་ལ་མོས་པའི་སེམས་མེད་དོ། །ཞེས་དང་། ༢༧༥བ༣ལས་ཀྱང་། ཁྲིམ་གྱིས་སླགས་ཤིང་། བཅིངས་པ་ནི་བཙོན་ར་བས་ཀྱང་དམ་མོ། །ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། ། 3 དྲལ་བའམ་ཕྱུག་པའི་དོན། ལུང་ཕྲན་ཚེགས་ཀྱི་འགྲེལ་པ་ལས། སླགས་པ་ནི་སླགས་སམ་དྲལ་བའམ་ཕྱུག་པར་གྱུར་པའོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །སླགས་དང་དོན་འདྲ་བར་སེམས། 4 སླགས་པ་ནི་འཇུག་པའམ་འགྲོ་འཚམས། ཞེས་དག་ཡིག་ལི་ཤིའི་གུར་ཁང་ན་གསལ། 5 ཁེབས་པ། ལྟུང་སྐྱ་རོལ་པའི་རྡོ་རྗེ་གསུང་། (མ་དཔེར་འཁེབས་ཞེས་བྲིས་འདུག) ལུང་རྣམ་འབྱེད་༼ ཅ ༽༢༧ན༢ལས། ཕ་རོལ་མ་མཐོང་གཏིང་རྟོགས་མ་གྱུར་ཅིང་། །སླགས་པའི་མུན་གནག་སློབ་དཔོན་ཚོགས་རྣམས་ཀྱི། །ཞེས་གསུངས་པའི་སླགས་པ་ནི། ཁེབས་པ་དང་། བསླད་པ་དང་སྦགས་པའི་དོན་གང་ལ་སྦྱར་ནའང་རུང་བར་སེམས། 6 སླགས་དང་དོན་འདྲ། སླགས་ཞེས་པའི་ཐད་དུ་གཟིགས། དེས་ན་སླགས། སླགས་པ་དང་། སླགས་པ། ལྤག་པ། བསྐྱན་པ། ཁྱད་འཕགས། ཕྱལ་བྱུང་རྣམས་འདིར་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་སོ། །སླགས་པ་དང་། སླགས་པ་གཉིས་འབྲི་ཚུལ་ཙམ་ལས་དོན་གཅིག་ཡིན་

པར་ཡང་ཤེས་པར་བྱའོ། །གླགས་ཞེས་པར་གཟིགས།

གླགས་འཚོལ་བ། ཕ་རོལ་པོ་ལ་གནོད་པ་བྱེད་ཐུབ་མི་ཐུབ་ཚོད་བལྟ་བའི་དོན། གླགས་འཚོལ་བ་དང་

སྐབས་འཚོལ་བའི་ཁྱད་པར་ནི། གླགས་འཚོལ་བ་ནི་ཐོག་མར་གླགས་བལྟ་བའོ། །སྐབས་

འཚོལ་བ་ནི་རྒྱུན་དུ་གོ་སྐབས་འཚོལ་བའོ། །ཞེས་སློབ་དཔོན་ཚུལ་ཁྲིམས་བསྐྱངས་གསུང་།

གླང་ཁྲིམ། དཔྱིད་ཀྱི་དུས། ཟླ་བ་ཤད་ནི། གླང་རྣམས་ཀྱིས་ཞིང་རྨོ་བའི་དུས་ཡིན་པས་དེ་སྐད་ཅེས་བརྗོད།

གླང་ཐང་པ། གླང་རི་ཐང་པ་དང་འདྲ།

གླང་དར་གྱིས་བསྟན་པ་བསྣུབས་རྗེས་ཕྱིམ་པས་བསྟན་པ་བསྲུངས་པ། གླང་དར་གྱིས་བསྟན་པ་བསྣུབས་

ནས་མི་ལོ་བདུན་ཅུ་རྩ་གསུམ་གྱི་རིང་ཁྱིམ་པས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བསྟན་པ་ལེགས་པར་བསྲུངས་

སོ། །དེ་ཡང་དེབ་སྔོན་སྟོད་ཆ་༤༥ལས། བུ་སྟོན་རིན་པོ་ཆེས་རྒན་མོ་ཞིག་གི་ངག་གི་རྗེས་སུ་

འབྲངས་ནས་ལྕགས་མོ་བྱ་ (ཕྱི་ལོ་༤༩༡) ལ་བསྟན་པ་བསྣུབས་ནས་བདུན་ཅུ་རྩ་གསུམ་པ་

ཆུ་མོ་བྱ་ (ཕྱི་ལོ་༥༡༣) ལ་བསྟན་པ་བྱུང་བ་ཡིན་ཞེས་གསུང་ལ། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། མི་

ལོ་བདུན་ཅུ་རྩ་ (༢༣) གསུམ་གྱི་རིང་ཁྱིམ་པས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བསྟན་པ་གསུངས་སོ། །དེའི་

རིང་བསྟན་པ་ཚུལ་བཞིན་སྲུང་བའི་རབ་བྱུང་གི་སྡེ་མེད་པས་རྒྱལ་བའི་བསྟན་པ་རིན་པོ་ཆེ་

ལ་སྒྱུར་སྒྲོལ་དུ་གྲགས་པ་ལ་སོགས་པའི་མ་རྟོགས་པ་དང་ལོག་པར་རྟོག་པའི་དྲི་མའི་བསླད་

པ་ཡང་ཆེས་ཆེན་པོ་ཞུགས་པས། སྤྱགས་པའམ་ཁྱིམ་པས་རབ་བྱུང་གི་ཚབ་ནམ་ཡང་བྱེད་

མི་བཏུབ་བོ། །

གླང་རྟུལ། (མཛོད) ལུག་རྟུལ་བདུན་ལ་གླང་རྟུལ་ཟེར། འདི་ལ་རྟུལ་ཕྲ་རབ་༡༡༢,༦༩༥ཡོད།

གླང་པོ་ཆེའི་ལྟ་སྟངས། སྐྱེས་བུ་དམ་པ་རྣམས་ཀྱི་ལྟ་སྟངས་སམ། ཞི་དུལ་གྱི་ལྟ་ཚུལ་ཞིག དེ་ཡང་སྟེང་

ན་འདུག་པ་ལ་བཀྱེད་དེ་མི་ལྟ། འོག་ན་འདུག་པ་ལ་བཏུད་དེ་མི་ལྟ། གཡས་གཡོན་ན་འདུག

པ་ལ་ནི་མིག་བཟུར་ཏེ་མི་ལྟ། རྒྱབ་ན་འདུག་པ་ལ་ནི་མཛིང་པ་བསྒྱུར་ཏེ་མི་ལྟ། ཐག་རིང་པོ་

ན་འདུག་པ་ལ་བསྒྲིམས་ཏེ་མི་ལྟ། ཐག་ཉེ་བ་ན་འདུག་པ་ལ་བསྒྲིམས་པ་མེད་པར་མི་ལྟའོ། ཇི་

ལྟར་འདུག་པའི་སྤྱོད་ལམ་དང་། ཇི་ལྟར་ལྟ་བའི་མིག་གིས་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་ཐམས་ཅད

དུ་སེམས་ཅན་དང་། ཆོས་ཐམས་ཅད་ལ་ལྟ་བ་ནི་གླང་པོ་ཆེའི་ལྟ་སྟངས་ཞེས་འཆད་དོ། །ཞེས་ཡུམ་གྱི་རྒྱ་ཆེར་བཤད་པ་ལས་བཤད་དོ། །

གླང་ལྤགས་ཀྱི་མཚོན་དོན། གཏི་མུག་དང་བྲལ་བ་མཚོན་ཏེ། རྫེའི་འདོད་འཛོ་ལས། གླང་པོས་གཏི་མུག་མཚོན་ལ། དེའི་པགས་པ་བཤུས་པས་ནི་གཏི་མུག་དང་བྲལ་བ་མཚོན་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །གླང་པོས་གཏི་མུག་མཚོན་པ་ནི། གཏི་མུག་གླང་པོའི་འཇིགས་པ་བསྐྱབ་ཏུ་གསོལ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟ་བུ།

གླང་མ། སྨན་ཤིང་ཞིག གླང་མས་མོ་ནད་དང་ནི་ཚད་པ་སེལ། །ཞེས་སོ། །དེ་ལ་རིགས་གཉིས་ཡོད་དེ། གླང་དཀར་གླང་ནག་གཉིས་སོ། །གླང་དཀར་པགས་པ་དམར་ལ་བོང་ཐུང་ཞིང་ཡལ་ག་ཐུང་སྨུན་སུར་ནག་ལྟར་མགོ་འབལ་འཁྲིགས་པ་ཡིན། དེ་དག་སྐམ་སྐྱེས་རླན་སྐྱེས་གཉིས་ཡོད། གླང་དཀར་སྐམ་སྐྱེས་བཟང་བ་ཡིན། ཞེས་དེའུ་དམར་དགེ་བཤེས་བསྟན་འཛིན་ཕུན་ཚོགས་ཀྱི་དྲི་མེད་ཤེལ་དཀར་༢༥༠ལས་བཤད་པ་ལྟར་རོ། །

གླང་འོག་མེད་འདྲ། སློབ་མ་ལ་རང་གིས་ཀྱང་དཔེ་ཆ་སོགས་ཁྲིད་མི་ཐུབ། གཞན་གྱི་དྲུང་དུའང་འགྲོར་མི་འཇུག་པའི་བཤེས་གཉེན་ངན་པའི་དཔེ་ཞིག དཔེ་ཆོས་རིན་ཆེན་སྤུངས་པའི་འབུམ་འགྲེལ་ལས། དཔེར་ན་གླང་འོག་མེད་རྒད་པོ་དེ་བ་ཤེ་ལངས་པ་ཐམས་ཅད་བསྡུངས་ནས། གླང་གཞན་དང་སྦྱོར་དུ་མི་སྟེར། ཁོ་རང་དང་ཇི་ཙམ་སྦྱར་ཀྱང་བེའུ་མི་ཡོང་། དེ་བཞིན་དུ་བླ་མ་ངན་པ་རེ་དང་ཐད་ཙམ་ན། སློབ་མ་སྐལ་ལྡན་ཡོད་ཀྱང་གཞན་སྐྱེས་བུ་དམ་པ་ཀུན་གྱི་དྲུང་དུ་འགྲོར་མི་སྟེར། ཁོ་རང་གི་དྲུང་དུ་ཇི་ཙམ་བསྡད་ཀྱང་ཡོན་ཏན་མི་སྐྱེ་བའི་བླ་མ་དེས་མི་ཡོང་གསུང་། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

གླང་རི་ཐང་པ། བཀའ་གདམས་པའི་དགེ་བཤེས་པོ་ཏོ་བའི་སློབ་མ་གླང་ཤར་གཉིས་ཤེས་གྲགས་པའི་ཡ་གྱལ། གླང་རི་ཐང་པ་རྡོ་རྗེ་སེངྒེ་ནི། རབ་བྱུང་དང་པོའི་ཤིང་ཕོ་རྟ་སྟེ། ཕྱི་ལོ་༡༠༥༤ ལོར་འཁྲུངས་ནས། རབ་བྱུང་གཉིས་པའི་ཆུ་མོ་ཡོས་ཏེ། ཕྱི་ལོ་༡༡༢༣ལོའི་བར་དགུང་ལོ་བདུན་བཅུ་བཞུགས། ཚོགས་པ་ཡུན་རིང་དུ་བསྐྱངས། བློ་སྦྱོང་ཚིགས་བརྒྱད་མར་གྲགས་པ་ཡང་

ཁོང་གིས་མཛད། ཤ་ར་བའི་སློབ་མ་དགེ་བཤེས་མཆད་ཁ་བ་རིག་པའི་གནས་ལྔ་ལ་མཁས་ཀྱང་མ་ཚིམ་པར། གྲོང་ཁ་རང་གིས་ལེན་པ་དང་། །རྒྱལ་ཁ་གཞན་ལ་འབུལ་བར་ཤོག །ཞེས་སོགས་གླང་ཐང་པའི་བློ་སྦྱོང་ཚིགས་བརྒྱད་མ་འདི་གཟིགས་ནས་དེས་ཐུགས་ཐོགས་ཏེ་རྩད་གཅད་པར་བྱོན་པ་ན། གླང་ཐང་པ་གཤེགས་ཟིན་ཤུལ་ཤ་ར་བ་དང་མཇལ་ནས། བློ་སྦྱོང་གི་གདམས་ངག་ཞུས་ཏེ་བསྒོམས་པས་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ཐུགས་རྒྱུད་ལ་འཁྲུངས། མཛེ་ནད་ཅན་མང་པོར་ཡང་བློ་སྦྱོང་གི་གདམས་པ་འདི་གནང་ནས་བསྒོམས་པས་ནད་ལས་གྲོལ་བས་མཛེ་ཆོས་སུ་གྲགས་པའང་བྱུང་ངོ་། །པོ་ཏོ་བའི་མཛད་པ་བཞིན་དུ་བྱམས་ཆོས་ལ་སོགས་པའི་གཞུང་ཆེ་བ་རྣམས་ཀྱི་བཤད་པ་མཛད་དེ་སློབ་མ་སྐྱོང་། ལན་ཅིག་གི་ཚེ་ཚེ་རབས་ཐམས་ཅད་དུ་དགེ་སློང་གི་དངོས་པོ་དང་མི་འབྲལ་བའི་དམ་བཅའ་བརྟན་པོ་མཛད་པས། དཔལ་ལྷ་མོ་དྲི་ཙུའི་སྐད་ལྷང་ངེ་བྱོན་ནས་དེའི་བར་དུ་ངས་ཚོད་ཀྱི་གྲོགས་བྱའོ་གསུང་སྐད། ཁྲུང་པོ་རྣལ་འབྱོར་གྱིས་ཀྱང་། ཁོང་སངས་རྒྱས་འོད་དཔག་མེད་ཀྱི་སྤྲུལ་པ་ཡིན་ཟེར་ནས་དབུ་སྐྲ་གཙོད་ས་མཛད། གླང་ཐང་པ་ཕྱིས་སྣེའུ་ཟུར་པའི་ཡང་སློབ་མར་གྱུར། ཚོགས་པ་ཉིས་སྟོང་ཙམ་འདུས་པ་བཅས་སོ། ། (1054-1123)

གླང་རི་ཐང་པ་རྡོ་རྗེ་སེང་གེ། གླང་རི་ཐང་པ་དང་འདྲ།

གླང་རུ། གླང་རྭ། བ་གླང་གི་རྭ།

གླང་རུ་ལུང་བསྟན་གྱི་མདོ། མདོ་བམ་པོ་གཅིག་པ་འདི་མདོ་སྡེ་༼ ཨ ༽པའི་ནང་བཞུགས། བུ་སྟོན་རིན་ཆེན་པོ་ཆེའི་ཆོས་འབྱུང་ལས། རི་གླང་རུ་ལུང་བསྟན་ཞེས་སྣང་བ་ལྟར་རོ། །

གླང་ཤར་གཉིས། (བློ་སྦྱོང་) དགེ་བཤེས་པོ་ཏོ་བའི་སློབ་མ་དབུས་ཀྱི་ཉི་ཟླ་ཟུང་གཅིག་ཏུ་གྲགས་པ་ནི། གླང་རི་ཐང་པ་རྡོ་རྗེ་སེང་གེ་དང་། ཤ་ར་བ་ཡོན་ཏན་གྲགས་གཉིས་སོ། །

གླང་ཧྲང་། གླང་ཧྲན་ལ་གཟིགས།

གླང་ཧྲན། ཕ་གླང་ངམ་གླང་ཐུག དཔེ་ཆོས་རིན་ཆེན་སྤུངས་པའི་འབུམ་འགྲེལ་ལས། དཔེར་ན་གླང་ཧྲན་དེས། བ་འདུག་ཚད་ཀྱི་འཕོངས་ལ་སྨོམས་ཀྱང་དོན་མི་འགྲུབ། བ་ཤེ་འཚོལ་བའི་དུས་

ལ་བབས་པ་ཅིག་དང་ཐད་ན། ཁོའི་འདོད་པ་གྲུབ་ནས་ཡོང་བ་ཡིན། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟ་བུ། དཔེ་ཆོས་རིན་ཆེན་སྤུངས་པ་རྩ་འགྲེལ་དུ་གླང་ཧྲུན་དང་། བོད་རྒྱ་ཚིག་མཛོད་ཆེན་མོར། གླང་ཧྲང་ཞེས་སྣང་།

གླན། གླན་པ་ལ་གཟིགས།

གླན་པ། 1 འཇལ་བ། གདབ་པ། འདེབས་པ། སློག་པ་བཅས་ཀྱི་དོན། དཔེར་ན་ལན་གླན་པ་ཞེས་དང་། ཤ་ཁོན་གླན་པ་ཞེས་པ་ལྟ་བུ། གློན་པ། གླན་པ། གླན་པ། གློན། 2 དགབ་པ། འགེབས་པ། གཡོག་པ། རྒྱབ་པ། བསྣན་པའམ་སྣོན་པ། སྣྲུར་བའམ་སྣྲོར་བ་བཅས་ཀྱི་དོན། དཔེར་ན་ལྷན་པ་གླན་ཞེས་པ་དང་། ལྷན་ཐབས་སུ་གླན་ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །དག་ཡིག་ངག་སྒྲོན་ལས། གླགས་རྙེད་ལན་གླན་ལྷན་པ་གླན། །ཞེས་གསུངས་སོ། །3 ཆོམ་བུ་ལ་འཇུག་སྟེ། ལུང་ཐན་ཚིགས་ཀྱི་འགྲེལ་པ་ལས། བར་བར་དུ་གོས་ཀྱི་དུམ་བུ་གླན་པ་ནི་ཆོམ་བུའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

གླལ་བ། གཉིད་བྲོ་ནས་སེམས་ཐང་ཆད་ཅིང་ཉོབ་ནས་ཁ་གདངས་པ་ལ་ཟེར། ཕལ་སྐད་དུ་ཨལ་སྟོང་རྒྱབ་ཟེར་བ་དེའོ། །འདུལ་བ་རྣམ་པར་འབྱེད་པའི་ཚིག་རྣམ་པར་བཤད་པ་༼ ཚུ ༽༡༣༢བ༨ ལས། གླལ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཁ་གདངས་པའོ། །ཞེས་དང་། དགེ་ཚུལ་གྱི་ཚིག་ལེའུར་བྱས་པ་༡༣༤ན༣ལས། ལག་པའམ་ཆོས་གོས་ཀྱི་ནི་ཐ་མ་ཡིས། །ཁ་དག་རབ་ཏུ་བཀབ་སྟེ་གླལ་བར་བྱ། །ཞེས་དང་། འོན་ཏེ་གླལ་བྱུང་ན་ལག་པའམ་གོས་ཀྱི་ཐ་མས་ཁ་བཀབ་སྟེ་གླལ་བར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །དེང་སང་ནུབ་ཕྱོགས་ན་གླལ་བའི་ཚེ་གྲུས་ཞབས་ཀྱི་ཐོག་ནས་དགོངས་དག excuse me ཅེས་བརྗོད་སྲོལ་ཞིག་ཡོད་མོད། གླལ་བའི་ཚེ་ཁ་འགེབས་པའི་ཡ་རབས་ཀྱི་བཟང་སྤྱོད་འདི་ནི་ཤར་ཕྱོགས་པ་རྣམས་ལ་མི་ལོ་སྟོང་ཕྲག་མང་པོའི་སྔོན་ནས་ཡོད་དོ། །

གླིང་ཕྲན་བརྒྱད། ཤར་ལུས་འཕགས་པོའི་ལྷོ་ན་ལུས་དང་བྱང་ན་ལུས་འཕགས། ལྷོ་འཛམ་བུ་གླིང་གི་ནུབ་ན་རྔ་ཡབ་དང་ཤར་ན་རྔ་ཡབ་གཞན། ནུབ་བ་ལང་སྤྱོད་ཀྱི་བྱང་ན་གཡོ་ལྡན་དང་ལྷོ་ན་ལམ་མཆོག་འགྲོ། བྱང་སྒྲ་མི་སྙན་གྱི་ཤར་ན་སྒྲ་མི་སྙན་དང་ནུབ་ན་སྒྲ་མི་སྙན་གྱི་ཟླ་བཅས་བརྒྱད་ཡོད་དོ། །འདི་རྣམས་ལ་གླིང་གཡོག་བརྒྱད་ཅེས་ཀྱང་བྱའོ། །

གླིང་སྣང་ཞབས་དྲུང་། ལམ་རིམ་ལ་ཤིན་ཏུ་མཁས་པར་གྲགས་པའི་ལ་རྒྱལ་མཆོག་ལྔ་པ་ཆེན་པོའི་བླ་མ་ཞིག དུ་ཀུ་ལའི་གོས་བཟང་གླེགས་བམ་སྟོད་ཆ་༣༩༧ལས། བྱང་ཆུབ་ལམ་གྱི་རིམ་པ་ལ་རྗེ་བླ་མ་ནས་འཇམ་དབྱངས་སྨྲ་ལུང་བྲག་པའི་བར་དུ་བཤད་རྒྱུན་ཉམས་པ་མེད་པ་གླིང་སྣང་ཞབས་དྲུང་ལ་མངའ་ཞིང་དུས་ཐོག་དེར་ལམ་རིམ་ལ་དེ་ལས་མཁས་པ་མེད་པར་ངེས་པ་ཉིད་དེ་གསང་སྔགས་མཁར་ནས་གདན་དྲངས། ལམ་རིམ་ཆེན་མོའི་སྤྱོད་པ་སྤྱི་བསླབ་ཡན་ལ་ཞིབ་བཤད། ཞི་ལྷག་ལ་དོན་བསྡུ། ལམ་རིམ་ཆུང་བའི་ཞི་ལྷག་ལ་ཞིབ་བཤད་དང་དེ་ཕྱིན་ལ་ལྷགས་ལུང་གནང་ཞིང་གསུང་བཤད་རྣམས་ལ་རྒྱུགས་འབུལ་ཀྱང་ཞུས། ཡར་སྣམ་བུ་འདོམ་རེ་ཉིད་པ་ལ་དཀའ་ཚེགས་མི་འདུག་ཀྱང་པཎ་ཞྭ་སེར་པོ་སྣེ་རིང་ཚད་ཀྱིས་ལམ་རིམ། ས་ཞུ་འཁྱོར་ཚད་ཀྱིས་ལམ་འབྲས། ཨོ་རྒྱན་པཎ་ཞུ་དམར་ཞྭ་ཚད་ཀྱིས་རྫོགས་ཆེན། སྒོམ་ཞྭ་ཕུས་འབྱུད་ཡོད་ཚད་ཀྱིས་ཕྱག་ཆེན་འཆད་ག་ལ་ཤེས། ཆོས་འདི་ཤེས་པ་ཞིག་ལ་གཏུགས་པ་གནད་ཆེ་བར་སྣང་། ཞེས་གསུངས།

གླིང་བཞི། ཤར་ལུས་འཕགས་པོ། ལྷོ་འཛམ་བུ་གླིང་། ནུབ་བ་ལང་སྤྱོད། བྱང་སྒྲ་མི་སྙན་དང་བཞིའོ། །

གླིང་གཡོག་བརྒྱད། གླིང་ཕྲན་བརྒྱད་དང་འདྲ།

གླིང་བསྲེ་དགེ་བཤེས། དགེ་བཤེས་ཆུང་ཁག་གི་གྲས་ཤིག སེར་བྱེས་མཁས་སྙན་གྲྭ་ཚང་གི་གསུང་རྒྱུན་ལ་ལྷ་ཚོགས་གཉིས་ལན་གཙོ་བོ་དང་། གླིང་བསྲེ་དང་རིགས་རམས་པ་གཉིས་བཤད་པ་གཙོ་བོ་ཡིན་ཞེས་བཤད་སྲོལ་ཡོད། འདི་ལ་གླིང་བསྲེ་ཞེས་པའི་ཐ་སྙད་ཐོགས་ཚུལ་ནི། གླིང་བསྲེ་དགེ་བཤེས་ཀྱི་སྲོལ་རྒྱུན་ཐོག་མའི་འབྱུང་ཁུངས་ནི། མཉམ་མེད་རྗེ་བོ་ཆེན་པོའི་སློབ་མ་རྟོག་ལེགས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་རྗེ་བོའི་བཀའ་ལུང་ལྟར་ཕྱི་ལོ་༡༠༧༣ལོར་གསང་ཕུ་ནེ་ཨུ་ཐོག་དགོན་པ་ཕྱག་བཏབ་ཅིང་། གངས་ཅན་གྱི་ལྗོངས་ཀྱི་ལུང་རིགས་ཀྱི་བཤད་གྲྭ་དང་རྩོད་གྲྭའི་ཐོག་མའི་འབྱུང་ཁུངས་ཡང་འདི་ཉིད་ཡིན། དེ་ཡང་རྗེ་བོའི་ཉམས་སྣང་ལ་བྱམས་འཇམ་དབྱངས་གཉིས་དྲང་ངེས་ལ་བགྲོ་གླེང་མཛད་པའི་ཚུལ་གཟིགས་པའི་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་དབང་གིས་གླིང་སྟོད་སྨད་གཉིས་སུ་ཕྱེས་པ་དང་། ཕྱིས་སུ་བསྟན་པ་ལ་བཟང་འགྲན་གྱི་ཚུལ་དུ་གླིང་སྟོད་

སླད་བསྒྲེས་ནས་དམ་བཅའ་འཇོག་པའི་སློལ་བྱུང་བ་ལ་གླིང་བསྒྲེའི་དམ་བཅའ་ཞེས་གྲགས་ཤིང་། སློལ་རྒྱུན་འདི་ད་ལྟའི་རི་བོ་དགེ་ལྡན་པའི་གྲྭ་ས་ཁག་ཁུ་མ་ཉམས་པར་བཞུགས་སོ། །

གླིངས་པ། ཕྲིང་པ་ལྟ་བུ་ལ་བཤད་དོ། །

གླུ་དབྱངས་ཀྱི་རིས་པ་དྲུག དྲུག་ལྡན་གླུ་ལ་གཟིགས།

གླུ་དབྱངས་ཀྱི་རིས་པ་བདུན། སྒྲ་རྩལ་དྲུག་ཙུ་རྩ་བཞིའི་ཡ་གྲལ་ཏེ། བར་མ། དྲང་སྲོང་། ས་འཛིན། དྲུག་ལྡན། ལྔ་པ། བློ་གསལ། འཁོར་ཉན་དང་བདུན་ནོ། །

གླེ་འདམས་པ། (འདུལ་བ) མོ་མཚན་དང་བཤང་ལམ་གཅིག་ཏུ་གྱུར་པའི་ནད་དང་ལྡན་པའི་བུད་མེད་ཀྱི་མིང་། དཔེར་ན་གླེ་འདམས་པ་མ་ཡིན་ནམ་ཞེས་པ་ལྟ་བུ། ལུང་ཕྲན་ཚེགས་ཀྱི་འགྲེལ་པ་ལས། བུད་མེད་ཀྱི་མཚན་དང་བཤང་བའི་ལམ་དང་བཅས་པ་གཅིག་ཏུ་གྱུར་པ་གང་ལ་ཡོད་པ་དེ་ནི་འདིར་གླེ་འདམས་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །ལི་ཤིའི་གུར་ཁང་དང་། བོད་རྒྱ་ཚིག་མཛོད་ཆེན་མོ་གཉིས་སུ་སླེ་འདམས་པའམ། སླེ་འདམ་ཅན་ཞེས་འབྱུང་ཡང་། འདུལ་བ་ལུང་གཞི། མདོ་རྩ་འགྲེལ་གཉིས། ལུང་ཕྲན་ཚེགས་ཀྱི་འགྲེལ་པ། ལུང་ཞུ་བའི་འགྲེལ་པ། ལུང་གཞི་རྒྱ་ཆེར་སོགས་གཞུང་ཁུངས་བཙུན་རྣམས་སུ་གླེ་འདམས་པ་ཞེས་འབྱུང་བ་ལས་སླེ་འདམས་ཞེས་མི་འབྱུང་བས་ཁུངས་བཙལ་དགོས་སོ། །

གླེ་བོ། གླེང་མོ་དང་དོན་གཅིག་པར་བཤད།

གླེགས། ལེབ་ལེབ། ལེབ། ལེབ་མོ། གླེགས་ཞེས་པའི་ཐད་ཀའི་ཚིག་གི་གོ་དོན་ནི་ལེབ་ལེབ་བམ་ལེབ་མོའམ་ལེབ་ཅེས་པའི་དོན་ཡིན། འོན་ཀྱང་སྐབས་རེར་སྤྱང་ལེབ་ལའང་གོ་རུང་ངོ་། །རང་གི་རྣམ་བཤད་ལས། སྒོ་གླེགས་ཞེས་བྱ་བ་ནི་སྒོ་ལེབ་ལ་བྱ་སྟེ། ཞེས་དང་། འདུལ་བ་གཞི་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ་པ་ལས་ཀྱང་། སྒོ་གླེགས་ཞེས་བྱ་བ་ནི་སྤྱང་ལེབ་ཅེས་བྱ་བའི་ཤིང་སྟེ། དེས་སྒོ་དང་སྐར་ཁུང་གཅོད་པར་བྱེད་པའོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །ལུང་ཞུ་བ་༼ པ ༽༢༤༣ན༨ལས། སྒོ་ལེབ་ཀྱི་བྱ་བ་གང་ཞེ་ན། སྒོ་ལེབ་ཅེས་བྱ་བ་ནི་སྒོའི་འཕར་མ་སྟེ། དགེ་སློང་གིས་དེ་ལ་ཧུང་ན་ཡུན་རིང་དུ་བཧུང་བར་མི་བྱ། ཞེས་སོགས་གསུངས་སོ། །

གླེགས་ཐག གླེགས་ཤིང་སྟོམ་བྱེད་ཀྱི་ཐག་པ།

གླེགས་བམ། པོད། པོ་ཏི། དཔེ་ཆ།

གླེགས་ཤིང་། དཔེ་ཆ་ཆུད་མི་ཟ་བའི་ཕྱིར་སྟེང་འོག་ནས་དམ་པོར་བཙིར་ནས་འཛོག་བྱེད་ཀྱི་ཤིང་ལེབ།
གླེགས་དང་ལེབ་གཉིས་དོན་འདྲ་བས་ལེབ་ལེབ་ཀྱི་དོན་ནོ། །

གླེང་དྲན། (འདུལ་བ) ལྟུང་བ་གླེང་དྲན་དང་དོན་འདྲ།

གླེང་གཞི། (འདུལ་བ) 1 བསླབ་པའམ་ཁྲིམས་བཅའ་བའི་རྒྱུ་ལ་ཟེར། དཔེར་ན་མི་ཚངས་སྤྱོད་ཀྱི་གླེང་གཞི་
ཞེས་པ་ལྟ་བུ། རྣམ་འབྱེད་འགྲེལ་༼ ཚུ ༽༡༤བ༣ལས། གླེང་གཞི་འདི་ཞེས་བྱ་བ་ནི་བསླབ་པ་
བཅས་པའི་རྒྱུ་འདིའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །2 མདོ་རྒྱུད་ཀྱི་གཞུང་དངོས་གཞིའི་སྔོན་དུ་དེ་
དག་གསུངས་པའི་དུས་དང་། སྟོན་པ། གནས། འཁོར་རྣམས་སྟོན་པའི་ཐོག་མའི་གཞུང་ཚན་ཞིག
སྐབས་བཤད་ནི། གསུང་བའི་རྒྱུ་ཞེས་པ་སྟེ། དེ་ཡང་གླེང་ཞེས་པ་ནི་གསུང་བའི་དོན་ཡིན་ལ། གཞི་ནི་
རྒྱུའོ། །དེ་ཡང་མདོ་རྒྱུད་གསུང་བའི་རྒྱུ་ནི་རྣམ་པ་གསུམ་སྟེ། སྟོན་པ། གནས། འཁོར་དང་
གསུམ་མོ། །དེ་གསུམ་ཚང་ན་མདོ་རྒྱུད་རྣམས་གསུང་བར་འགྱུར་གྱི་མ་ཚང་ན་མི་གསུང་བས་
རྒྱུ་ཞེས་བྱའོ། །དེ་ཡང་སྟོན་པ་གང་ལས་ཐོས། གནས་གང་དུ་ཐོས། འཁོར་གང་དང་ལྷན་ཅིག་
ཏུ་ཐོས་པ་སྟེ་རྒྱུ་གསུམ་པོ་དག་བསྟན་པའི་ཕྱིར་གླེང་གཞི་ཞེས་བྱའོ། །རྗེའི་གསུང་ལ་གཞི་བྱས།
ཤེས་རབ་སྙིང་པོ་ལྟ་བུ་ལ་སྦྱར་ནས་བཤད་ན། འདི་སྐད་བདག་གིས་ཐོས་པ་དུས་གཅིག་ན་
ཞེས་པས་དུས། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཞེས་པས་སྟོན་པ། རྒྱལ་པོའི་ཁབ་བྱ་རྒོད་ཕུང་པོའི་རི་ལ་
ཞེས་པས་གནས། དགེ་སློང་གི་དགེ་འདུན་ཆེན་པོ་དང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་དགེ་འདུན་ཆེན་
པོ་དང་ཐབས་ཅིག་ཏུ་བཞུགས་ཏེ་ཞེས་པས་འཁོར་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་བསྟན་པ་ལྟ་བུའོ། །

གླེང་གཞིའི་སྡེ། གསུང་རབ་ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་བརྒྱད་པ་གླེང་གཞི་ནི། མཆིམས་མཛོད་ལས།
གང་ཟག་གི་མིང་དང་རིགས་བརྗོད་ནས་བསྟན་ཅིང་བཤད་པ་དང་གང་གི་ཆེད་དུ་གསུངས་
པ་དང་འདུས་པ་དང་ལྡན་པའི་བྱུང་བ་དང་བཅས་གླེང་གཞི་དང་བཅས་པའི་སོ་སོར་ཐར་པ་
གསུངས་པ་གླེང་གཞིའི་སྡེ་དང་། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

གློ་དཀར། སྐར་ཁུང་དྲ་བ་ཅན།

གློ་བ་དགའ་བ། (ཡུལ་སྐད) སེམས་དགའ་བའི་ཡུལ་སྐད་ཡིན་པར་བཤད།

གློ་བ་ཉེ་བ། སྙིང་ཉེ་བ་དང་ཤ་ཚ་བའི་དོན།

གློ་བ་ལ་གཅགས་པ། ཡིད་ལ་གཅགས་པ། ཞེས་བརྒྱད་སྟོང་པའི་དཀའ་འགྲེལ་སྙིང་པོ་མཆོག་ན་གསལ།

གློ་བུར་གྱི་གསོ་སྐྱོང་། (འདུལ་བ) གསོ་སྐྱོང་གི་བྱེ་བྲག་ཅིག གནོད་པ་བཟློག་པའི་གསོ་སྐྱོང་དང་འདྲ།

གློ་བུར་བ། 1 མ་བསམས་པར་འཕྲལ་དུ་བྱུང་བ། མགྲོན་པོ་གློ་བུར་དུ་སླེབས་ལྟ་བུ། 2 གཏན་དུ་མི་གནས་པ། དྲི་མ་གློ་བུར་བ་ཞེས་པ་ལྟ་བུ།

གློ་བུར་གྱི་འཁྲུལ་རྒྱུ། འཕྲལ་གྱི་འཁྲུལ་རྒྱུ་དང་དོན་འདྲ། འཕྲལ་གྱི་འཁྲུལ་རྒྱུ་ལ་གཟིགས།

གློ་བུར་ལས་གཙོལ། དུས་ལ་མ་ལྟོས་པར་དགོས་པ་ཁྱད་པར་ཅན་གྱི་དུས་སུ་འབུལ་བའི་གཏོར་མ་ལ་ཟེར།

གློག་ཀླད། ཕྱི་རྒྱལ་བས་ཀམ་པུའི་ཏྲར་ཞེས་པ་དེའོ། །computerའདི་ལ་བསྒྱུར་མི་འདྲ་བ་ "རྩིས་འཁོར" དང་། འཕྲུལ་རྩིས། གློག་ཀླད། ཐ་རྩིས་བཅས་ཡོད་པ་ལས། གློག་ཀླད་ཅེས་པ་ཕྱི་རྒྱལ་བས་memory ཟེར་བ་དེའི་མིང་དུ་བྱས་ནས་ཤིན་ཏུ་འཚམ་པར་སྣང་ཡང་། དེང་སང་ནི་བོད་མི་མང་ཆེ་བས་ཀམ་པུའི་ཏྲར་ལ་གློག་ཀླད་ཅེས་པའི་ཐ་སྙད་འདི་ཉིད་ཤུགས་ཆེ་ཤོས་སུ་བེད་སྤྱོད་བྱེད་པར་སྣང་ངོ་། །

གློག་འགྱུ་བ། གློག་འཕྲོ་བ།

གློག་འཕྲིན། གློག་གི་འཕྲིན་ཡིག་སྟེ། ཕྱི་རྒྱལ་བས་e-mail ཨྀ་མེལ་ཟེར་བ་དེའོ། །

གློད་ལ་བཞག 1 བཙོས་སླད་མེད་པར་རང་གར་བཞག་པའི་དོན། 2 (ཕྱག་ཆེན) སེམས་ལ་གང་ཤར་ཅི་འདུག་དེ་ཀའི་ཐོག་ཏུ་ཞི་འདོད་ཅི་ཡང་མི་བྱ་བར་རང་ལུགས་སུ་ལྷོད་དེ་བཞག་པ། ཏཻ་ལོ་པས། མ་བཅོས་གཉུག་མའི་ངང་དུ་གློད་ལ་ཞོག །བཅིངས་པ་གློད་ན་གྲོལ་བར་ཐེ་ཚོམ་མེད། །ཅེས་དང་། རྗེ་སྒམ་པོ་བས། གློད་པ་རབ་ལ་སྒོམ་པ་རབ། གློད་པ་འབྲིང་ལ་སྒོམ་པ་འབྲིང་། གློད་པ་ཐ་མ་ལ་སྒོམ་པ་ཐ་མ། ཞེས་སོགས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

དགག་གོ འདི་ལ་གོ་རྒྱུ་གཉིས་ཡོད་དེ། དགག་པར་བྱེད་དོ། །ཞེས་པ་དང་། དགག་པར་བྱའོ་ཞེས་པའི་དོན་གཉིས་

ལ་འཇུག་སྟེ། དདུལ་ཚུའི་གསུང་དྲི་ལན་ལས། དགག་གོ། ཞེས་པ་བྱ་བྱེད་གཉིས་ཀའི་དཔེར་བརྗོད་དུ་བྱུང་

བས་བདག་གཞན་མི་ཕྱེད་པའི་དོགས་པ་འདུག་གསུང་བ་ཐུགས་མད་ཀྱང་། སྤྱིར་ཚིག་གཅིག་ལ་དོན་དུ་མ

དང་། དོན་གཅིག་ལ་མིང་དུ་མ་འབྱུང་བ་མི་ཤེས་པ་བར་མ་ཟད་མཐེང་བདག་གཞན་གཉིས་ཀ་ལ་འཇུག་པས།

དགག་གོ། ཞེས་པ་ཡང་། སྔ་ཕྱིའི་ཚིག་གྲོགས་དང་བསྟུན་ནས། དགག་པར་བྱེད་དོ་ཞེས་པ་དང་མཚུངས་ན་དགག་དོན

དང་། དགག་པར་བྱའོ། །ཞེས་པ་དང་མཐུན་ན་གཞན་དངོས་སུ་གོ་དགོས་པ་ལགས། ཞེས

གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

དགག་སྒྲ། མེད་པའམ་མིན་པར་སྟོན་པའི་ཚིག་ཕྲད་ཅིག ལེགས་བཤད་ལྗོན་དབང་ལས། མ་མི་མིན་

མེད་དགག་སྒྲ་སྟེ། །མ་མི་ཐོག་མ་མིན་མེད་མཐུག །མ་ནི་བར་གྱི་གསལ་བྱེད་ལའང་། །ཞེས་

གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །འདི་ལ་མོ་རྟགས་ཞེས་ཀྱང་ཟེར། དགག་ཚིག་དང་ཡང་དོན་གཅིག་སྟེ།

ཁུ་ནུ་བླ་མའི་ངག་སྒྲོན་འགྲེལ་པར། མི་དགག་ཚིག་རྟག་པ་བརྟན་པ་འགྱུར་མེད་རྒྱུན་པ་མི་

ཉམས་པ་རང་བཞིན་ཟད་མེད་རྒྱུན་མི་འཆད་མཉམ་ཉིད། ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

དགག་པ། སྒྲས་བརྗོད་པ་ན་ཚིག་གིས་ཟིན་པར་དགག་བྱ་བཅད་པའམ། ཡང་ན་དེའི་རྣམ་པ་ཡིད་ལ་

འཆར་བ་ན་དགག་བྱ་བཀག་པའི་རྣམ་པ་ཅན་དུ་དངོས་སུ་ཤར་ནས་རྟོགས་པར་བྱ་བ་གང་རུང་

ལ། དགག་པ་ཟེར། བདག་མེད་ལྟ་བུ་སྒྲས་བརྗོད་པ་ན་ཚིག་གིས་ཟིན་པར་དགག་བྱ་བཅད་

པ་དང་། ཆོས་ཉིད་ལྟ་བུ་སྒྲས་བརྗོད་པ་ན་ཚིག་གིས་ཟིན་པར་དགག་བྱ་མ་བཅད་ཀྱང་། དེའི་

རྣམ་པ་བློ་ལ་འཆར་བ་ན་དགག་བྱ་བཀག་པའི་རྣམ་པ་ཅན་དུ་དངོས་སུ་ཤར་ནས་རྟོགས་པར་

བྱ་བ་ཡིན་ནོ། །དེ་ཡང་རྗེའི་ལེགས་བཤད་སྙིང་པོ་ལས། འདི་ལ་ཐོག་མར་དགག་པ་གཉིས་

ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཤེས་དགོས་པས་དེ་བཤད་པར་བྱའོ། །དེ་ལ་དགག་པ་ནི་སྒྲས་བརྗོད་པ་ན་

ཚིག་གིས་ཟིན་པར་དགག་བྱ་བཅད་པའམ་དེའི་རྣམ་པ་བློ་ལ་འཆར་བ་ན་དགག་བྱ་བཀག་

པའི་རྣམ་པ་ཅན་དུ་དངོས་སུ་ཤར་ནས་རྟོགས་པར་བྱ་བ་ཞིག་སྟེ། དང་པོ་ནི་བདག་མེད་

ལྟ་བུའོ། །གཉིས་པ་ནི། ཆོས་ཉིད་ལྟ་བུ་སྟེ་འདི་ལ་ཚིག་གིས་ཟིན་པར་དགག་བྱ་བཅད་པ་

མེད་ཀྱང་དེའི་དོན་འཆར་བ་ན་སྤྲོས་པ་བཅད་པའི་རྣམ་པ་ཅན་དུ་འཆར་བ་ཡོད་དོ། །དེ་ལྟར་

དགག་བྱ་དངོས་སུ་བཅད་པས་རྟོགས་པར་བྱ་བའི་དོན་དེ་ལ་གཉིས་ལས་མ་ཡིན་དགག་ནི་
དགག་བྱ་དངོས་སུ་བཅད་ནས་ཆོས་གཞན་འཕེན་པ་སྟེ། རྟོག་གེ་འབར་བ་ལས། མ་ཡིན་
པར་དགག་པ་ནི་དངོས་པོའི་ངོ་བོ་ཉིད་དགག་པས་དེ་དང་འདྲ་བ་དེ་ལས་གཞན་པའི་དངོས་
པོའི་ངོ་བོ་ཉིད་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པ་སྟེ། དཔེར་ན་འདི་བྲམ་ཟེ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་དགག་པས་བྲམ་
ཟེ་འདྲ་བ་དེ་ལས་གཞན་པ་བྲམ་ཟེ་མ་ཡིན་པ་དཀའ་ཐུབ་དང་ཐོས་པ་ལ་སོགས་པས་དམན་
པའི་དམངས་རིགས་ཡིན་པར་སྒྲུབ་པ་ལྟ་བུའོ་ཞེས་སོ། །མེད་དགག་ནི་དགག་བྱ་དངོས་སུ་
བཅད་ནས་ཆོས་གཞན་མི་འཕེན་པ་སྟེ། རྟོག་གེ་འབར་བ་ལས། མེད་པར་དགག་པ་ནི་དངོས་
པོའི་ངོ་བོ་ཉིད་ཙམ་ཞིག་འགོག་པར་ཟད་ཀྱི་དེ་དང་འདྲ་བ་དེ་མ་ཡིན་པ་གཞན་གྱི་དངོས་པོ་
སྒྲུབ་པར་མི་བྱེད་པ་སྟེ་དཔེར་ན་བྲམ་ཟེས་ཆང་བཏུང་བར་མི་བྱའོ། །ཞེས་བྱ་བ་དེ་ཙམ་ཞིག་
འགོག་པར་ཟད་ཀྱི་དེ་ལས་གཞན་པའི་བཏུང་བ་བཏུང་ངོ་ཞེའམ་མི་བཏུང་ངོ་ཞེས་མི་བརྗོད་པ་
ལྟ་བུའོ་ཞེས་སོ། །དེ་ལ་སྒྲུབ་མི་སྒྲུབ་ནི་འཕེན་མི་འཕེན་དང་དོན་གཅིག་ལ་དེ་ལས་གཞན་པ་
ནི་དགག་བྱ་བཀག་ཙམ་མིན་པའོ། །མ་ཡིན་ཞེས་པ་དང་མེད་ཅེས་པའི་ཚིག་གིས་བཀག་པ་
ནི་དེ་གཉིས་ཀྱི་ཁྱད་པར་མིན་ཏེ། བདག་ལས་མ་ཡིན་ཞེས་བཀག་པ་མེད་དགག་ཏུ་ལེགས་
ལྡན་དང་ཟླ་བ་གཉིས་ཀས་བཤད་པའི་ཕྱིར་དང་ཚེ་དཔག་མེད་ཅེས་པ་མ་ཡིན་དགག་ཏུ་བྱ་
དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་དགག་པ་ལ་ཆོས་ཀུན་ཀྱང་རང་མ་ཡིན་བཀག་པས་དངོས་པོ་
ལ་དགག་བྱ་བཅད་པས་མི་ཚིག་གི་རང་བརྗོད་པའི་སྒྲས་བཅད་པ་དང་རང་རྟོགས་པའི་བློ་ལ་
དངོས་སུ་དགག་བྱ་བཅད་པའི་རྣམ་པ་ཅན་དུ་འཆར་བ་གང་རུང་དགོས་སོ། །ཁ་ཅིག་བདག་
མེད་ལྟ་བུ་མེད་དགག་ཡིན་གྱི་གང་ཟག་ལ་བདག་མེད་ཅེས་པ་ལྟ་བུ་གཞི་སྒྲུབ་པ་དང་ཚོགས་
ན་མེད་དགག་མིན་ཞེས་འདོད་ལ་གཞན་དགག་ཞི་དང་ཚོགས་ན་ཆོས་གཞན་འཕངས་པས་
མེད་དགག་མིན་ཞེས་སླ་བ་ནི་མི་རིགས་ཏེ། དགག་པ་གཉིས་ཀྱི་ཁྱད་པར་ནི་སྔར་བཤད་པ་
ཕོ་ན་བཞིན་གཞུང་གཞན་ལས་ཀྱང་འབྱུང་ལ་དེའི་ཚེ་བྲམ་ཟེས་ཆང་མི་བཏུང་ངོ་ཞེས་པ་ལྟ་
བུ་ལ་གཞི་སྒྲུབ་པ་དང་ཚོགས་ཀྱང་མེད་དགག་གི་མཚན་ཉིད་གནས་པའི་ཕྱིར་དང་། བྲམ་ཟེ་

ལྟ་བུ་དེ་དགག་བྱ་བཅད་ནས་ཆོས་གཞན་འཕེན་མི་འཕེན་རྩེ་བའི་གཞི་ཡིན་གྱི་འཕངས་པའི་
ཆོས་གཞན་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་ཆོས་གཞན་འཕངས་ཚུལ་ལ་ཞུགས་དང་དངོས་
དང་དེ་གཉིས་ཀ་དང་སྐབས་ཀྱིས་འཕངས་པ་བཞི་ཡོད་དེ་ཤེས་རབ་སྒྲོན་མའི་འགྲེལ་བཤད་
དུ་དྲངས་པ་ལས། དགག་པ་དོན་གྱིས་བསྟན་པ་དང་། །ཚིག་གཅིག་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པ་དང་། །དེ་
ལྡན་རང་ཚིག་མི་སྟོན་པ། །མ་ཡིན་གཞན་པ་གཞན་ཡིན་ནོ། །ཞེས་སོ། །དེ་ལ་དོན་གྱིས་བསྟན་
པ་ནི་མཆོད་སྦྱིན་ཚོན་པོ་ཉིན་པར་མི་ཟ་བ་ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །ཚིག་གཅིག་གིས་དངོས་པོ་སྒྲུབ་
པ་ནི་བདག་ལས་མ་སྐྱེས་པ་ཡོད་ཅེས་པ་ལྟ་བུ་དགག་བྱ་གཅོད་པ་དང་ཆོས་གཞན་དངོས་
སུ་འཕེན་པ་གཉིས་ཀ་ཚིག་གཅིག་གིས་ཟིན་པའོ། །དེ་ལྡན་ནི་དངོས་ཤུགས་ལ་ཆོས་གཞན་
འཕངས་པ་དེ་གཉིས་ཀ་ཡོད་པའི་ཚིག་སྟེ་མཆོད་སྦྱིན་ཚོན་པོ་ཉིན་པར་མི་ཟ་བ་རིད་པ་མིན་པ་
ཡོད་ཅེས་པ་ལྟ་བུའོ། །རང་གི་ཚིག་གིས་མི་སྟོན་པ་ནི་སྐྱེས་བུ་གཅིག་རྒྱལ་རིགས་དང་བྲམ་
ཟེ་གང་རུང་གཅིག་ཏུ་ངེས་ཤིང་ཁྱད་པར་མ་ངེས་པའི་སྐབས་སུ་འདི་བྲམ་ཟེ་མ་ཡིན་ཞེས་པ་
ལྟ་བུའོ། །འཕེན་ཚུལ་བཞི་པོ་དེ་གང་བྱུང་ཡང་མ་ཡིན་དགག་ཡིན་ལ་དེ་ལས་གཞན་པ་དེ་བཞི་
གང་ཡང་མ་འཕངས་པ་ནི་མ་ཡིན་དགག་ལས་གཞན་མེད་དགག་གོ།

དགག་པའི་བསླབ་བྱ། (ཕར་ཕྱིན) ལྷ་གཞན་ལ་སྐྱབས་སུ་མི་འགྲོ་བ་དང་། སེམས་ཅན་ལ་གནོད་འཚེ་སྤོང་
བ་དང་། མུ་སྟེགས་ཅན་དང་མི་འགྲོགས་པ་གསུམ་མོ། །དེ་ལ་དང་པོ་ནི། འཇིག་རྟེན་པའི་ལྷ་
དྲག་པོ་དང་ཁྱབ་འཇུག་སོགས་ལའང་ཞུགས་ཀྱི་སྐྱབས་སུ་མི་འཛིན་ན། ཡི་དྭགས་སུ་གྱུར་
པའི་གཞི་བདག་དང་ཀླུ་ལ་ལྟ་ཅི་སྨོས། དེ་ཡང་སྐྱབས་གསུམ་ལ་ཡིད་མ་ཆེས་ནས་དེ་དག་ལ་
བློ་འགེལ་ན་མི་རུང་བ་ཡིན་གྱི། དེ་དག་ལ་འཕྲུལ་གྱི་ཆོས་ལྡན་གྱི་བྱ་བ་འགའ་ཞིག་གི་གྲོགས་
འཚོལ་བ་ཙམ་ལ་མི་རུང་བ་མེད་དེ། དཔེར་ན། སྦྱིན་བདག་ལ་འཚོ་བའི་གྲོགས་འཚོལ་བ་
དང་། སྨན་པ་ལ་ནད་གསོ་བའི་རེ་བསྐོས་འཆའ་བ་བཞིན་ནོ། །གཉིས་པ་ནི། མི་དང་དུད་འགྲོ་
ལ་སོགས་པ་ལ་བརྡེག་པ་དང་འཆིང་བ་དང་གོ་རར་གཞུག་པ་དང་། སྣ་འབུགས་པ་དང་མི་ཐེག་
བཞིན་དུ་འགེལ་བ་ལ་སོགས་བསམ་པ་དང་སྦྱོར་བས་སེམས་ཅན་ལ་གནོད་པ་དང་འཚེ་བ་

སྤྱོང་བའོ། །གསུམ་པ་ནི། དཀོན་མཆོག་གསུམ་ལ་སྐྱབས་སུ་ཡིད་མི་ཆེས་ཤིང་། སྐྱུར་བར་བྱེད་པ་རྣམས་དང་མཐུན་པར་མི་བྱེད་པའོ། །མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་ལས། གང་ཞིག་གསུམ་ལ་སྐྱབས་འགྲོ་བ། །དེ་ནི་ཡང་དག་དགེ་བསྙེན་ཏེ། །ནམ་དུའང་ལྷ་ནི་གཞན་དག་ལ། །སྐྱབས་སུ་སོང་བ་མ་ཡིན་ནོ། །དམ་པའི་ཆོས་ལ་སྐྱབས་འགྲོ་བ། །འཚེ་ཞིང་གསོད་པའི་སེམས་དང་བྲལ། །དགེ་འདུན་ལ་ཡང་སྐྱབས་འགྲོ་བ། །མུ་སྟེགས་ཅན་དང་འགྲོགས་པ་མིན། །ཞེས་གསུངས་སོ། །རྫེའི་ལམ་རིམ་ལྟར་བཀོད་དོ། །

དགག་བྱ་ངོས་འཛིན། (དབུ་མ) རྗེའི་དབུ་མ་དགོངས་པ་རབ་གསལ་ལས། སྤྱོད་འཇུག་ལས། བརྟགས་པའི་དངོས་ལ་མ་རེག་པར། །དེ་ཡི་དངོས་མེད་འཛིན་མ་ཡིན། །ཞེས་བརྟགས་པའི་དངོས་པོ་སྟེ་དགག་བྱའི་སྤྱི་ལེགས་པར་བློ་ལ་མ་ཤར་ན། དགག་བྱ་དེ་མེད་པ་ལེགས་པར་འཛིན་མི་ནུས་པར་གསུངས་པས། མེད་རྒྱུའི་བདེན་གྲུབ་དང་། གང་གིས་སྟོང་པའི་དགག་བྱའི་རྣམ་པ་བློ་ཡུལ་དུ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་མ་ཤར་ན། བདེན་མེད་དང་སྟོང་པའི་ངོ་བོ་ལེགས་པར་ངེས་པ་མི་སྲིད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་དགག་བྱ་ངོས་འཛིན་འདི་ཤིན་ཏུ་གལ་ཆེ་བས་དེ་ལ་བཤད་པ་ལ། སྟོང་ཉིད་བསྒོམ་པའི་ལྷག་མཐོང་ལ་གནད་བཞི་དང་། ཚད་མ་བཞི་ལྡན་དུ་སྐྱོང་ཚུལ་ནི། ཐོག་མར་དགག་བྱ་དེའི་ཚད་འཆར་ཚུལ་ནི། ཐོག་མར་བློ་ལྡན་སྐྱེས་ལ་ང་ཙམ་དེ་ཇི་ལྟར་འཆར་བ་བལྟ། དེ་ངེས་ནས་ང་ཙམ་དེ་དངོས་སྨྲ་བའི་བློ་ལ་ཇི་ལྟར་སྣང་བ་བལྟ། སྣང་ཚུལ་ངེས་ནས་དངོས་སྨྲ་བའི་བློ་འདིས་ང་དེ་ཇི་ལྟར་བཟུང་བར་བྱེད་པ་དེ་ལ་ཡང་སྔོན་ལ་སྣང་བའི་འཆར་ཚུལ་དང་། དེ་ནས་ཞེན་པའི་འཆར་ཚུལ་གཉིས་ལ་རིམ་པ་བཞིན་ཐ་དད་དུ་གཉེན་པོ་བསྟེན་དགོས་སོ། །ལྟ་ཚུལ་ཡང་དངོས་སྨྲ་བའི་བློ་མ་ཤོར་བར་བྱས་ནས། བློ་གཞན་ཞིག་གིས་ཟུར་ནས་བལྟ་དགོས་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟར་བལྟས་པ་ན་ཐོག་མར་ཕུང་པོ་འཆར་བ་དང་མི་འཆར་བ་གཉིས་དང་། འཆར་བ་ལ་ཡང་ང་དེ་ཕུང་པོའི་དཀྱིལ་ན་གནས་པ་ལྟ་བུར་འཆར་བ་དང་། ཕུང་པོ་ལས་གཞན་ལས་འཆར་བ་དང་། མི་འཆར་བ་ལ་ཡང་ཅང་མེད་ཀྱི་སྟོང་སང་ངེ་བ་ལྟ་བུ་དང་། ཁ་དོག་དང་གཟུགས་ཀྱི་རྣམ་པ་ལྟ་བུ་འཆར་བ་ནི་འཆར་ཚུལ་རྣམ་དག་མིན་ནོ། །དེས་ན་བློ་

ལྷན་སྐྱེས་འདི་ལ་ང་དེ་ཡུལ་གང་ལ་ཡང་ལྟོས་པ་མེད་པ་འདྲ་བའི་རང་ངོས་ནས་ལྷང་ངེ་བ་ཅིག་འཆར་ལ། དེ་ཉིད་ཐ་སྙད་ཧྲང་ངེ་བ་དང་། ཐོབ་ཐོབ་པ་དང་། ཤུས་ལྷང་ངེ་བ་དང་། ལམ་མེ་བ་དང་། གང་ལ་སྦྱར་ཡང་འཆར་བ་འདྲ་བ་ཞིག་འོང་ངོ་། །སྣང་བ་དེ་ཡང་ཡུན་ཐུང་བས་ཡུད་ཙམ་ལས་མི་འཆར་རོ། །དེ་ཡང་བློ་དེ་དང་མཉམ་དུ་ སྡོད་ནས་གྲུབ་གྲུབ་པ་ཅིག་དྲན་པ་ལྟར་དུ་འཆར་རོ། །འཆར་ཚུལ་དེ་ལ་ཡང་ཕུང་པོ་དང་གཅིག་དང་ཐ་དད་གཉིས་ཀའི་འཆར་ཚུལ་འབྱུང་ངོ་། །དེ་ཡང་ང་ན་ཞེས་པ་དང་། ངའི་ལག་པ་ན་ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །ལྷན་སྐྱེས་ཀྱི་སྣང་བ་དེ་མ་ངོར་བར་ང་བྱ་བ་བྱེད་དོ། །ཞེས་པ་ལྟ་བུའི་ངར་ཞེན་པ་ཡིན་ནོ། །ངའོ་སྙམ་པའི་བློ་ནི། ང་འགྲོ་ང་སྡོད་སྙམ་པ་རྣམས་སོ། །དེ་ལྟར་འཆར་ཚུལ་ངེས་ནས་དེ་ལྟར་གྲུབ་ན་ཕུང་པོ་དང་གཅིག་དང་ཐ་དད་དང་གང་རུང་ལས་མི་འདའི་བའི་ཚུལ་དང་། གཅིག་དང་ཐ་དད་གཉིས་ཀ་ལ་གནོད་པ་འོང་བའི་ཚུལ་བསམ་པ་སྟེ། ང་སྣང་བ་དེ་ལྟར་གྲུབ་པ་མི་འདུག་པར་ལྷང་གིས་ངེས་པ་ན། ངེས་ཤེས་ལྷང་ལྷང་བ་བར་མ་ཆད་དུ་སྐྱོང་བ་ནི་སྐྱོང་ཚུལ་གྱི་གནད་དམ་པའོ། །དེའི་ཚེ་ཡང་དགག་བྱ་གསར་དུ་གསལ་བཏབ་ནས་དེ་ལྟར་དུ་མེད་མོད་སྙམ་དུ་བྱེད་པ་མིན་ཏེ། དང་པོར་དགག་བྱ་གསལ་བཏབ་ནས། དེ་ལྟར་མེད་པར་ངེས་པ་ལྷང་གིས་སྐྱེས་པའི་མེད་དགག་དེ་ཉིད་ལ་རྩེ་གཅིག་ཏུ་འཇོག་པའོ། །དེ་ལ་གནད་བཞིར་བྱས་ནས། དང་པོ་དགག་བྱ་ངེས་པ། གཉིས་པ་ཁྱབ་པ་ངེས་པ། གསུམ་པ་ཆོས་ངེས་པ། བཞི་པ་བསྒྲུབ་བྱ་ངེས་པ་དང་བཞི་ཡིན་ལ། ཚད་མ་བཞིར་བྱས་ན། དགག་བྱའི་འཆར་ཚུལ་ངེས་པའི་ཚད་མ། གཅིག་དང་ཐ་དད་གང་རུང་ངེས་པའི་ཚད་མ། གཅིག་ཏུ་མ་གྲུབ་པར་ངེས་པའི་ཚད་མ། ཐ་དད་དུ་མ་གྲུབ་པར་ངེས་པའི་ཚད་མ་དང་བཞིའོ། །དེ་ལ་བོགས་འདོན་པ་ནི། མཉམ་རྗེས་ཀྱི་སྐྱོང་ཚུལ་གཉིས་ལ་མཁས་པས་འདོན་པ་ཡིན། གེགས་སེལ་ལ་གནད་དང་པོའི་ཚད་མ་ངེས་ན་མི་འབྱུང་ཡང་། བདག་ཆད་ཀྱིས་དོགས་པའི་འཛིགས་པ་ནི། རྗེས་ཐོབ་ཀྱི་སྣང་བ་སྐྱོན་མེད་འདི་གས་སེལ་ནུས་སོ། །སྟོང་ཉིད་རྒྱུང་ཆད་དུ་བསྒོམས་ན་བདེན་གྲུབ་ཀྱི་རྟག་ལྟ་བསྒོམས་པར་འགྱུར་བས་བློ་དང་བསྲེས་ནས་དབྱེར་མེད་དུ་བསྒོམ་མོ། །ང་ཡི་བའི་འཆར་ཚུལ་ནི། ང་ཡིའོ་

སྣམ་དུ་བློ་སྲི་འདིའི་འཆར་ཚུལ་ང་ཡིའོ་སྣམ་དུ་བསམསམ་ན། བློ་དེ་དང་མཉམ་དུ་ལིང་ཆད་དུ་ཆར་ཆར་བ་འདྲ་བ་ཞིག་འཆར་ལ། དེ་ཉིད་སྣང་བ་ལྟར་དུ་གྲུབ་ན་མིག་རྣ་སོགས་དང་གཅིག་དང་ཐ་དད་གང་རུང་དུ་གྲུབ་པར་ངེས་ལ། གཅིག་ཏུ་གྲུབ་ན་ཐ་དད་གཏན་མེད་དུ་འགྱུར་བས། མིག་གིས་ཀྱང་སྒྲ་ཐོས་པར་འགྱུར་བ་དང་། རྣ་བས་ཀྱང་གཟུགས་མཐོང་བ་སོགས་སུ་འགྱུར་རོ། །ཐ་དད་དུ་གྲུབ་ན་ངའི་སྣམ་པའི་བློ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་ཡུལ་ལ་ལོངས་སྤྱོད་པ་དང་། ང་ཡི་བ་རྣམས་ཀྱི་བདེ་བ་བསྒྲུབ་བྱ་མིན་པར་འགྱུར་བས་དེ་ལྟར་ངེས་པ་དྲངས་ནས་སྐྱིད་ཚུལ་སྟང་ལྟར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ནས་ཤེས་པའི་འཆར་ཚུལ་ལ་བལྟས་ཏེ། དེ་ལ་ཡུལ་རང་དབང་དུ་སྤྱོད་པ་འདྲ་བའི་ཚུགས་ཐུབ་ཏུ་འཆར་རོ། །དེའི་ངེས་པ་འདྲེན་ཚུལ་དང་། སྐྱོང་ཚུལ། མཉམ་རྗེས་སོགས་ཐམས་ཅད་སྟར་དང་འདྲའོ། །དེ་ནས་རང་རྒྱུད་ཀྱིས་བསྡུས་པའི་ཕུང་པོའི་སྟེང་དུ་གཏན་ལ་ཕབ་སྟེ་བསྒོམ་མོ། །དེ་ནས་གང་ཟག་གཞན་དང་། རྒྱུད་ཀྱིས་མ་བསྡུས་པའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྟེང་དུ་བསྒོམ་མོ། །དེའི་འཆར་ཚུལ་ནི། ཀ་བ་ལྟ་བུ་དེ་སྟར་ནས་གྲུབ་གྲུབ་པ་འདྲ་བ་བརྟན་ཚུགས་པའི་རྣམ་པར་འཆར་རོ། །ཐ་སྙད་དུ་ཡོད་པར་བཤད་པ་ནི་མིང་ཙམ་ཞིག་ཡོད་པ་ཡིན་ལ། རིགས་པས་མེད་པར་བསྒྲུབ་པ་ནི། བློ་མ་རིག་པས་ཡུལ་རྣམས་རང་དབང་དུ་བཟུང་བ་ལྟར་དུ་མེད་པར་བསྒྲུབ་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་རྗེ་ཙོང་ཁ་པ་ཆེན་པོའི་གསང་འདུས་མན་ངག་རྣམས་མཁས་གྲུབ་ཆོས་རྗེས་ཟིན་བྲིས་སུ་བཏབ་པ་གསང་འདུས་ཡིག་ཆུང་ཉེར་གཅིག་དང་ལྟ་བའི་ཞལ་ཤེས་སོགས་ནས་གསུངས་པ་ལྟར་དགག་བྱ་ངོས་འཛིན་ཚུལ་མ་འཕྱུགས་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །མཁས་གྲུབ་ཆོས་རྗེའི་ལྟ་བའི་ཞལ་ཤེས་ལས། སྔོང་སྔོང་བ་ཞེས་འབྱུང་བ་ནི་ཧྲང་ངེ་བ་དང་དོན་གཅིག

དགག་བྱ་ངོས་འཛིན་ཁྱབ་ཆེས་པ། (དབུ་མ) འགོག་མཚམས་མ་ཟིན་པར་ཐལ་ཆེས་པའམ། དགག་བྱ་བཀག་ཆེས་པ་ལ་ཟེར། དེ་ཡང་རང་གི་ངོ་བོས་ཡོད་པ་དང་ཡོད་པ་གཉིས་ཀྱི་ཁྱད་པར་ཕྱེད་མ་ཐུབ་པར། བུམ་པ་ལྟ་བུ་རང་གི་ངོ་བོས་ཡོད་པ་བཀག་པ་ན་དེ་ཉིད་ཐ་སྙད་དུ་ཡོད་པ་འོག་མ་ཤེས་པར་ཡེ་མེད་དུ་སོང་ན། དགག་བྱ་ངོས་འཛིན་ཁྱབ་ཆེས་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལ་ཆད་ལྟར་ལྷུང་བ་ཞེས་ཀྱང་

བྱིའོ། །དགག་བྱ་བཀག་ཚེས་པའི་སྐྱོན་འདི་ཡོང་གཞི་ནི། རིགས་ཤེས་ཀྱིས་རྙེད་པ་དང་དེས་དཔྱད་བཟོད་དུ་གྲུབ་པ་དོན་གཅིག་ཏུ་གོ་ རིགས་ཤེས་ཀྱིས་མ་རྙེད་པ་དང་དེས་བཀག་པ་གཉིས་ཀྱང་དོན་གཅིག་ཏུ་གོ་བས་སྐྱོན་གྱིས་ཡིན་ནོ། །དེའི་སྟོབས་ཀྱིས་ཆ་པ་ཆོས་ཀྱི་སེངྒེས་དོན་དམ་བདེན་པ་རིགས་པས་དཔྱད་བཟོད་ཀྱི་བདེན་གྲུབ་ཏུ་འདོད་པ་དང་། ཇོན་ལོ་ཆེན་པོས་དོན་དམ་བདེན་པ་ཤེས་བྱ་མིན་པར་གསུངས་པ་དང་། གྲོ་ལུང་པའི་བསྟན་རིམ་སོགས་སུ་བློ་གཅིག་དེར་ལྟོག་ཆ་ནས་ཕྱེ་སྟེ་རིགས་ཤེས་སུ་སོང་བའི་ཡུལ་མེད་ལ། རྗེས་དཔག་ཏུ་སོང་བའི་ཡུལ་ཡོད་པར་བཤད་པ་སོགས་བྱུང་བའི་ཕྱིར། རྗེའི་ལེགས་བཤད་སྙིང་པོ་ལས། རིགས་ཤེས་ལ་གཞལ་བྱ་ཡོད་ན་བདེན་གྲུབ་ཏུ་སོང་ནས་སྔོན་གྱི་མཁས་པ་དག་ཁ་ཅིག་དེ་ཉིད་འདོད་ལ། ལ་ལ་རིགས་ཤེས་ཡུལ་མེད་དང་། གཞན་དག་རིགས་པ་དང་རྗེས་དཔག་གི་ལྡོག་པ་ཕྱེ་ནས་ཡུལ་ཡོད་མེད་དུ་འཛོག་གོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གུང་ཐང་རིན་པོ་ཆེའི་རྗེའི་བསྟོད་པ་དོན་ལྡན་མའི་འགྲེལ་པ་༣༤ན་གསུངས་པར་གཞི་བྱས་ཏེ་བཀོད།

དགག་བྱ་ངོས་འཛིན་ཁྲབ་ཚུངས་པ། (དབུ་མ) རང་བཞིན་ཁྱད་པར་གསུམ་ལྡན་ལྟ་བུ་དགག་བྱ་ཕྲ་མོར་ངོས་བཟུང་ན། དགག་བྱ་ངོས་འཛིན་ཁྲབ་ཚུངས་པ་ཡིན་ནོ། །འདི་དགག་བྱ་ངོས་འཛིན་ཁྲབ་ཚུངས་པས་རྒྱུ་མཚན་གང་ཡིན་ཞེ་ན། དགག་བྱ་འདི་བཀག་ཀྱང་ད་དུང་ཡང་དགག་བྱ་ཕྲ་མོ་མ་ཁེགས་པར་ཤུལ་དུ་ལུས་པས་རང་བཞིན་མེད་རྟོགས་ཀྱི་དབུ་མའི་ལྟ་བ་རྒྱུད་ལ་སྐྱེས་པ་མེད་པས་སོ། །དགག་བྱ་ངོས་འཛིན་ཁྲབ་ཚུངས་པས་སྐྱོན་འདི་ཡོང་གཞི་ནི། གལ་ཏེ་ཆོས་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་བཀག་ན་ཡེ་མེད་དུ་སོང་ནས་ཆད་མཐར་ལྟུང་བར་དོགས་ཏེ་བྱུང་བ་ཡིན་ནོ། །རང་བཞིན་ཁྱད་པར་གསུམ་ལྡན་ནི། ༡ ངོ་བོ་རྒྱུ་རྐྱེན་གྱིས་མ་བསྐྱེད་པ། ༢ གནས་སྐབས་གཞན་དུ་མི་འགྱུར་བ། ༣ རྣམ་འཇོག་གཞན་ལ་མི་ལྟོས་པ་དང་གསུམ་མོ། །སྦྱུ་གུ་ལྟ་བུའི་སྟེང་དུ་རང་བཞིན་ཁྱད་པར་གསུམ་ལྡན་ཁེགས་ཀྱང་སྦྱུ་གུ་རང་བཞིན་མེད་པ་རྟོགས་མི་དགོས་པ་ནི། བྱེ་མདོ་ལྟ་བུའོ། །རང་བཞིན་ཞེས་པ་འདིར་དགག་བྱ་ལ་གོ་དགོས། གཞི་སྦྱུ་གུ་ལྟ་བུ་ (༡) རྒྱུ་རྐྱེན་གྱིས་བསྐྱེད་པ། (༢)

སྐད་ཅིག་གིས་འཛིག་པ། (༣) ཚུ་རོལ་ལ་ལྟོས་ཏེ་ཕ་རོལ། རིང་པོ་ལ་ལྟོས་ཏེ་ཐུང་དུ་འཇོག་པ་ལྟ་བུའི་ཐ་སྙད་རྣམ་འཇོག་གི་རྟེན་འབྲེལ་དུ་རྟོགས་པ་ཙམ་གྱིས་གནས་ལུགས་མཐར་ཐུག་རྟོགས་པར་མི་འཇོག་ཅེས་པའི་དོན་ནོ། །ཆུངས་པ་དང་ཆུང་བའི་ཁྱད་པར། ཆུངས་པ་ནི་ཆུང་དྲགས་པའི་དོན་དང་། ཆུང་བ་ནི་ཆེ་བའི་ལྡོག་ཕྱོགས་ཙམ་མོ། །ཆུངས་པ་ཞེས་པའི་ཡང་འདྲུག་ཅན་འདི་ཚིག་མཛོད་རྣམས་སུ་ཡང་མི་གསལ་ལ། འདི་ལ་ཆུང་བ་ཞེས་པའི་ཚིག་གིས་མ་ཐོན་པའི་གནད་ཐྲ་མོ་ཀྱང་ཞིག་ཡོད་དེ། ཆུངས་པ་ནི་གོང་དུ་བཤད་པ་ལྟར་ཆུང་དྲགས་པའི་དོན་དང་། ཆུང་བ་ནི་ཆེ་བའི་ལྡོག་ཕྱོགས་ཙམ་ལ་ཟེར་རོ། །དཔེར་ན། ཆེས་པ་དང་ཆེ་བ། ཉུངས་པ་དང་ཉུང་བ། མངས་པ་དང་མང་བ་ཞེས་སོགས་ཤིན་ཏུ་མང་ངོ་། །རྗེའི་ལམ་རིམ་ཆེན་མོ་ལས་དགག་བྱ་ངོས་འཛིན་ཁྱབ་ཆེས་པ་དང་ཆུངས་པ། ཞེས་འབྱུང་བ་ལྟ་བུའོ། །དེ་སང་འདི་འདྲའི་གནད་ཐྲ་མོ་ལ་ཁྱད་པར་འབྱེད་ཤེས་མཁན་དང་དོ་སྣང་བྱེད་མཁན་ནི་ཉིན་མོའི་སྐར་མ་ལྟར་སྣང་ངོ་། །

དགག་དབྱེ། (འདུལ་བ) དབྱར་གནས་པར་ཁས་བླངས་པའི་དགེ་འདུན་ལ་ལྟུང་བ་གླེང་དྲན་སོགས་ཀྱི་གོ་སྐབས་སྦྱིན་པ། གོ་བདེ་བར་བཤད་ན། གུ་ཡངས་སམ་བག་ཡངས་བྱེད་པའི་གནང་བ་སྦྱིན་པའི་དོན་ཡིན། སྒྲ་བཤད་ནི། དབྱར་གྱི་ནང་དུ་ལྟུང་བ་གླེང་དྲན་བྱེད་པ། ནན་ཏུར་བྱེད་པ། དབྱར་གྱི་རྟེད་པ་བགོ་བ། མཚམས་ཀྱི་ཕྱི་རོལ་དུ་མཚན་མོ་འདའ་བ་སྟེ་བཞི་པོ་རྣམས་དགག་པ་སྟེ་བཀག་པ་རྣམས་དབྱེ་བ་སྟེ་འབྱེད་པར་བྱེད་པས་དགག་དབྱེ་ཞེས་བྱའོ། །

དགག་དབྱེ་བཞག་པ། (འདུལ་བ) གསོ་སྦྱོང་བཞག་པས་མ་དུལ་བ་ལ་དགེ་འདུན་དང་ལྷན་ཅིག་དགག་དབྱེ་བྱེད་དུ་མི་འཇུག་པའི་ཆད་ལས་ཤིག

དགག་དབྱེ་བཞག་པའི་ནན་ཏུར། (འདུལ་བ) དགག་དབྱེ་བཞག་པ་དང་དོན་འདྲ།

དགག་དབྱེ་སྐབས་རྟ་དུར་བའི་མཚོན་དོན། (འདུལ་བ) རྟ་དུར་བ་ལ་རྟེ་མོ་ཕན་ཚུན་དུད་དེ་ཡོད་པས། དགེ་འདུན་རྣམས་ཕན་ཚུན་སེམས་དང་ཞིང་འདུད་པ་དེ་མཚོན་པར་ལུང་གཞིའི་འགྲེལ་པ་ལས་གསུངས། བོད་ཀྱི་འདུལ་འཛིན་ཁ་ཅིག དེའི་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་དེ། རྟ་དུར་བའི་འདབ་མ་དེ་རྟུབ་

རྒྱབ་འདྲ་ཡང་རེག་ན་འཇམ་པ་བཞིན་དུ། དགེ་འདུན་རྣམས་ཀྱང་ལྷུང་བ་གླེང་དྲན་བྱས་པས། རྒྱབ་རྒྱབ་འདྲ་ཡང་། ལྷུང་བ་གླེང་དྲན་བྱས་པས་ལྷུང་བ་དག་ནས་ཕན་ཚུན་སེམས་མཐུན་པར་གྱུར་པ་དེ་མཚོན་པར་གསུངས་སོ། །

དགག་ཚིག (བརྡ་སྤྲོད) 1 དགག་སྒྲ་དང་དོན་གཅིག་སྟེ། ཁ་ཉུ་ཟླ་མའི་ངག་སྒྲོན་འགྲེལ་པར། མི་དགག་ཚིག་དང་རྟག་པ་བརྟན་པ་འགྱུར་མེད་ཀྱི་དོན་དུ་བཤད་པའི་ཕྱིར་རོ། །2 གཞན་ལུགས་དགག་པའི་ཚིག

དགང་ཟླུགས། (གསང་སྔགས) དགང་གཟར་ཟླུགས་དང་དོན་འདྲ།

དགང་གཟར། (གསང་སྔགས) སྦྱིན་སྲེག་འབུལ་བྱེད་ཀྱི་གཟར་བུའམ་སྐྱོགས་མགོ་གྲུ་བཞི་མ།

དགང་གཟར་ཟླུགས། (གསང་སྔགས) དགང་གཟར་དང་། ཟླུགས་གཟར།

དགའ་གུས་དད་གསུམ། དགའ་བ་ནི་མངོན་པར་འདོད་པའོ། །གུས་པ་ནི་མངོན་པར་ཡིད་ཆེས་པའོ། །དད་པ་ནི་གུས་པའི་བྱེ་བྲག་གོ། ཞེས་ཡོན་ཏན་རིན་པོ་ཆེ་སྡུད་པའི་ཚིགས་སུ་བཅད་པའི་དཀའ་འགྲེལ་ལས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

དགའ་མགུ་རངས་པ། བཞིན་དང་བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་དགའ་བ། ཡིད་དང་བར་འགྱུར་བ་ནི་མགུ་བའོ། །ངག་གམ་སྐད་དང་བར་འགྱུར་བར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་རངས་པའོ། །ཞེས་འབྱུང་བ་ལྟར་རོ། །

དགའ་མགུར་སྤྱོད་པ། འཁྲིག་པའི་བདེ་བ་ལ་སྤྱོད་པའི་དོན།

དགའ་ཆེན། (གསང་སྔགས) རྡོ་རྗེ་འཆང་གི་མཚན་གྱི་རྣམ་གྲངས་ཤིག རྗེའི་སྔགས་རིམ་ཆེན་མོར་གསལ།

དགའ་འདུན། ཕོ་ཕྱིང་མོ་ཕྱིང་རྣམས་མཉམ་དུ་འཚོགས་ནས་དགའ་དགའ་སྤྲོ་སྤྲོ་བྱེད་པའི་དོན་ཡིན་འདྲ། དག་ཡིག་ལི་ཤིའི་གུར་ཁང་ལས། སྐྱེས་པའམ་བུད་མེད་རྐྱང་པ་དགའ་སྤྲོ་ལ་ཚོགས་པ་ཞེས་གསུངས་སོ། །དབྱིན་ཇིས་bachelor party ཟེར་བ་དེ་དང་ཕྱོགས་ཙམ་འདྲའོ། །འདུན་ཞེས་པ་ཚོགས་པ་དང་དང་འདུས་པའི་དོན་ཡིན།

དགའ་འདུན་པ། དགའ་སྤྲོ་ཚོགས་པའི་མི།

དགའ་ལྡན། <ཏུ་ཥི་ཏུ> 1 འདོད་ལྷ་རིགས་དྲུག་གི་ནང་གསེས་ཀྱི་ལྷ་གནས་ཤིག 2 དགའ་ལྡན་ཡིད་
དགའ་ཆོས་འཛིན། སྒྲ་བཤད་ནི། རྒྱལ་བ་མི་ཕམ་པའི་ཆོས་ཀྱི་དགའ་བ་དང་ལྡན་པས་དགའ་
ལྡན་ཞེས་བྱ།

དགའ་ལྡན་ཁྲི་པ་རིམ་བྱོན། དཔལ་མཉམ་མེད་རི་བོ་དགའ་ལྡན་པའི་གསེར་ཁྲིར་ཕེབས་པ་རྣམས་ཀྱི་མཚན་གཞུང་ནི།
༡ ཁྲི་ཐོག་དང་པོ་མཁས་གསུམ་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ཤར་རྒྱལ་བ་ཙོང་ཁ་པ་བློ་བཟང་གྲགས་པའི་དཔལ།
༢ ཁྲི་ཐོག་གཉིས་པ་རྒྱལ་ཚབ་དར་མ་རིན་ཆེན། ༣ ཁྲི་ཐོག་གསུམ་པ་མཁས་གྲུབ་དགེ་ལེགས་དཔལ་
བཟང་། ༤ ཁྲི་ཐོག་བཞི་པ་ཞ་ལུ་བ་ལེགས་པའི་རྒྱལ་མཚན། ༥ ཁྲི་ཐོག་ལྔ་པ་གཡག་སྡེ་བ་
བློ་གྲོས་ཆོས་སྐྱོང་། ༦ ཁྲི་ཐོག་དྲུག་པ་མཁས་གྲུབ་རྗེའི་སྐུ་མཆེད་བ་སོ་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།
༧ ཁྲི་ཐོག་བདུན་པ་དྭགས་པོ་གྲྭ་ཚང་ཕྱག་འདེབས་པ་པོ་མཁས་མཆོག་བློ་གྲོས་བརྟན་པ། ༨
ཁྲི་ཐོག་བརྒྱད་པ་རྣམ་འགྲེལ་སྨོན་ཊཱི་ཀ་མཛད་པ་པོ་རྗེ་སྨོན་ལམ་དཔལ་བ། འདི་ཡན་གྱི་གདུང་
གཙང་པ་གདུང་བདུན་དུ་གྲགས། ༩ ཁྲི་ཐོག་དགུ་པ་རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་སྐུ་ཚ་བློ་བཟང་ཉི་མ། དེས་
གསང་ཕུ་གླིང་སྨད་ཆོས་རྗེ་ཡང་མཛད། ༡༠ ཁྲི་ཐོག་བཅུ་པ་འདན་པ་བློ་གསལ་གླིང་པ་ཤར་
རྗེ་ཡེ་ཤེས་བཟང་པོ། ༡༡ ཁྲི་ཐོག་བཅུ་གཅིག་པ་གཙང་འདར་སྟོན་ཤར་རྗེ་བློབ་ཟང་གྲགས་
པ། ༡༢ ཁྲི་ཐོག་བཅུ་གཉིས་པ་ཨེ་པ་བྱང་རྗེ་འཇམ་དབྱངས་ཤེས་རབ་ལེགས་པའི་བློ་གྲོས།
༡༣ ཁྲི་ཐོག་བཅུ་གསུམ་པ་སྟོད་ལུང་པ་ཤར་རྗེ་ཆོས་ཀྱི་བཤེས་གཉེན། ༡༤ ཁྲི་ཐོག་བཅུ་
བཞི་པ་སྟོད་ལུང་མདར་ས་བྱང་རྗེ་རིན་ཆེན་འོད་ཟེར། ༡༥ ཁྲི་ཐོག་བཅོ་ལྔ་པ་རྗེད་ཐང་བ་
ཤར་རྗེ་པཎ་ཆེན་བསོད་ནམས་གྲགས་པ། ༡༦ ཁྲི་ཐོག་བཅུ་དྲུག་པ་དབུས་སྟོད་རྒྱ་ར་གུར་
པ་བྱང་རྗེ་ཆོས་སྐྱོང་རྒྱ་མཚོ། འདིས་རྒྱུད་སྨད་ཁྲི་ཆེན་བརྒྱད་པ་མཛད། ༡༧ ཁྲི་ཐོག་བདུན་
པ་མི་ཉག་སེར་སྨད་པ་ཤར་པ་རྡོ་རྗེ་བཟང་པོ། ༡༨ ཁྲི་ཐོག་བཅོ་བརྒྱད་པ་སྟག་རྩེ་བ་བྱང་རྗེ་
རྒྱལ་མཚན་བཟང་པོ། ༡༩ ཁྲི་ཐོག་བཅུ་དགུ་པ་སྟོད་ལུང་མདའ་པ་ཤར་རྗེ་ངག་དབང་ཆོས་
གྲགས། ༢༠ ཁྲི་ཐོག་ཉི་ཤུ་པ་སྟག་ཕུ་བྱང་རྗེ་ཆོས་གྲགས་བཟང་པོ། ༢༡ ཁྲི་ཐོག་ཉེར་གཅིག་
པ་འོལ་ཁ་ཤར་རྗེ་དགེ་ལེགས་དཔལ་བཟང་། འདི་ལ་ཁྲི་ཆེན་བདེ་བ་ཅན་པ་ཡང་ཟེར། ༢༢ ཁྲི་

ཐོག་ཉེར་གཉིས་པ་གླང་ཤོད་བྱང་རྩེ་དགེ་འདུན་བསྟན་པ་དར་རྒྱས། ༢༣ ཁྲི་ཐོག་ཉེར་གསུམ་པ་རྩེད་ཐང་ཤར་རྩེ་ཚེ་བརྟན་རྒྱ་མཚོ། ༢༤ ཁྲི་ཐོག་ཉེར་བཞི་པ་དབུས་སྟོད་ཞོག་པ་བྱང་རྩེ་བྱམས་པ་རྒྱ་མཚོ། འདི་མདོར་དཀར་ཟུར་བཞུགས་མཛད་པ་ཁྲི་ཆེན་མདོན་དགའ་བ་ཡང་ཟེར། ༢༥ ཁྲི་ཐོག་ཉེར་ལྔ་པ་སྟོད་ལུང་པ་ར་བ་སྟོད་པ་ཁྲི་ཆེན་ཤར་པ་རྒྱལ་ཁང་རྩེ་པ་དཔལ་འབྱོར་རྒྱ་མཚོ། འདི་ཁུ་སྟོན་སྐྱེ་བ་ཡིན་པར་གྲགས། ༢༦ ཁྲི་ཐོག་ཉེར་དྲུག་པ་གཙང་པ་བྱང་རྩེ་དམ་ཆོས་དཔལ་འབར། ༢༧ ཁྲི་ཐོག་ཉེར་བདུན་པ་མལ་གྲོ་བ་དགའ་ལྡན་ཉག་རོང་ཤར་རྩེ་སངས་རྒྱས་རིན་ཆེན། ༢༨ ཁྲི་ཐོག་ཉེར་བརྒྱད་པ་ལྷ་ས་བ་སེ་ར་བྱེས་བྱང་རྩེ་དགེ་འདུན་རྒྱལ་མཚན། ༣༠ ཁྲི་ཐོག་སུམ་ཅུ་པ་སྟོད་ལུང་བ་སྟོད་པ་ཤར་རྩེ་ཁྲི་ཆེན་སྟག་ལུང་བྲག་པ་བློ་གྲོས་རྒྱ་མཚོ། ༣༡ ཁྲི་ཐོག་སོ་གཅིག་པ་ཁམས་འཇང་ཞབས་པ་བློ་གསལ་གླིང་པ་ཤར་རྩེ་ཆོས་རྗེ་དམ་ཆོས་དཔལ་བ། ༣༢ ཁྲི་ཐོག་སོ་གཉིས་པ་གཙང་འབྲོང་རྩེ་པ་སེ་ར་བྱེས་བྱང་རྩེ་ཚུལ་ཁྲིམས་ཆོས་འཕེལ། ༣༣ ཁྲི་ཐོག་སོ་གསུམ་པ་དབུས་སྟོད་གེར་ཤར་པ་གྲགས་པ་རྒྱ་མཚོ། ༣༤ ཁྲི་ཐོག་སོ་བཞི་པ་འཕན་ཡུལ་བ་གསེར་ཁང་སྐུ་སྐྱེ་བྱང་རྩེ་ངག་དབང་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན། འདི་ཡིས་རེ་ཞིག་པཎ་ཆེན་བློ་བཟང་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན་ལ་བྱང་རྩེ་ཕུལ། ༣༥ ཁྲི་ཐོག་སུམ་ཅུ་རྩ་ལྔ་པ་གྲྭ་ནང་དྭགས་པོ་དང་ར་བ་སྟོད་པ་ཤར་རྩེ་ཁྲི་ཆེན་དཀོན་མཆོག་ཆོས་འཕེལ། འདི་ཡིས་རྒྱལ་བ་ལྔ་པའི་ཡོངས་འཛིན་ཡང་མཛད། ཅེས་གླིང་རྡོལ་བླ་མ་གསུང་ཡང་ཡོངས་འཛིན་མཛད་དུས་འདི་དགའ་ལྡན་ཁྲི་ཟུར་ཡིན་པར་ངེས། དེ་ལྟར་མིན་ན་ཁྲི་ཐོག་སོ་དྲུག་པའི་སྐབས། སྡེ་པ་གཙང་པས་དགའ་ལྡན་ཁྲི་པའི་ལོ་དུས་ལོ་བདུན་རེ་བྱེད་དགོས་པར་མཛད། ཅེས་བཤད་པ་དེ་དང་འགལ་འདུ་འབྱུང་ངོ་། །༣༦ ཁྲི་ཐོག་སོ་དྲུག་པ་གོང་པོ་དྭགས་པོ་གྲྭ་ཚང་བྱང་རྩེ་བསྟན་འཛིན་ལེགས་བཤད། འདི་སྐབས་སུ་བྱང་རྩེ་ཤར་རྩེ་གླེང་གཞི་བྱུང་བར་བརྟེན་སྡེ་པ་གཙང་པས་ལོ་བདུན་རེ་རེས་མོས་དགོས་པར་མཛད། ཅེས་གླིང་རྡོལ་བླ་མ་གསུང་། ༣༧ ཁྲི་ཐོག་སོ་བདུན་པ་འཇང་ཐང་པ་སེར་སྨད་ཤར་རྩེ་དགེ་འདུན་རིན་ཆེན། ༣༨ ཁྲི་ཐོག་སོ་བརྒྱད་པ་དྭགས་པ་གྲྭ་ཚང་རྒྱུད་སྨད་བྱང་རྩེ་བསྟན་པ་རྒྱལ་མཚན། ༣༩ ཁྲི་ཐོག་

སོ་དགུ་པ་སྟོད་ལུང་ཚོས་བཟང་བ་འབྲས་སྤུངས་སྒོ་མང་རྒྱུད་སྟོད་ཤར་རྩེ་དཀོན་མཆོག་ཚོས་བཟང་། ༤༠ ཁྲི་ཐོག་བཞི་བཅུ་པ་མངའ་རིས་སྨྲ་ཧྲི་མངའ་རིས་གྲྭ་ཚང་བ་བྱང་རྩེ་དཔལ་ལྡན་བསྟན་པ་རྒྱལ་མཚན། ༤༡ ཁྲི་ཐོག་ཞེ་གཅིག་པ་རྩེད་ཐང་བ་ར་བ་སྟོད་པ་རྒྱུད་སྟོད་ཤར་རྩེ་བློ་བཟང་རྒྱལ་མཚན། ༤༢ ཁྲི་ཐོག་ཞེ་གཉིས་པ་འཕན་ཡུལ་ཞོགས་པ་སེར་བྱེས་རྒྱུད་སྨད་བྱང་རྩེ་བློ་བཟང་དོན་ཡོད། འདི་ལ་འགའ་ཞིག་གིས་ཁྲི་རྣམ་དག་རྡོ་རྗེ་ཡང་ཟེར། ༤༣ ཁྲི་ཐོག་ཞེ་གསུམ་པ་རྒྱལ་བ་དྭགས་པོ་གྲྭ་ཚང་བ་ཤར་རྩེ་བྱམས་པ་བཀྲ་ཤིས། འདི་ལ་ཁྲི་ཆེན་གླིང་ཡག་པ་ཡང་ཟེར། ༤༤ ཁྲི་ཐོག་ཞེ་བཞི་པ་ཨ་མདོ་སྐྱུ་འབུམ་འབྲས་སྒོ་མང་བ་བྱང་རྩེ་ཁྲི་ཆེན་རྒྱ་མཚོ་ནག་པ་བློ་གྲོས་རྒྱ་མཚོ། འདི་དུས་ཕྱིས་སུ་དགེ་ལུགས་པའི་བླ་ཆེན་ཤར་ཕྱོགས་རྒྱ་ནག་ཏུ་ཕེབས་དགོས་པའི་ཐོག་མ་ཡིན། ༤༥ ཁྲི་ཐོག་ཞེ་ལྔ་པ་ཨ་མདོ་ཙོ་ནེ་སེར་སྨད་རྒྱུད་སྟོད་ཤར་རྩེ་འཛམ་དབྱངས་ཚུལ་ཁྲིམས་དར་རྒྱས། འདི་ཁྲི་རྒྱ་ནག་པའི་གོང་འོག་གཉིས་ལ་ཐེངས་གཉིས་སོང་། ༤༦ ཁྲི་ཐོག་ཞེ་དྲུག་པ་མདོ་སྨད་པ་འབྲས་སྤུངས་སྒོ་མང་བསམ་བློ་སྦྱིན་པ་རྒྱ་མཚོ། འདི་ལ་ངག་དབང་དཔལ་བཟང་ཡང་ཟེར། བཤེས་གཉེན་བྱམས་པ་ཚོས་ལྡན་གྱི་བླ་མ་དེ་ཡིན། ༤༧ ཁྲི་ཐོག་ཞེ་བདུན་པ་སྐྱོ་འབོར་ཡང་སྙིང་བ་སེར་སྨད་རྒྱུད་སྟོད་ཤར་རྩེ་ཁྲི་ཆེན་བློ་བཟང་ཚོས་འཕེལ། འདི་ལ་ཁྲི་ཡང་སྙིང་བ་ཡང་ཟེར། ༤༨ ཁྲི་ཐོག་ཞེ་བརྒྱད་པ་འབྲས་སྤུངས་སྒོ་མང་གྲེ་ནག་ཚང་བ་བྱང་རྩེ་དོན་གྲུབ་རྒྱ་མཚོ། ༤༩ ཁྲི་ཐོག་ཞེ་དགུ་པ་སེར་སྨད་ཙོ་ནེ་ཤར་རྩེ་བློ་བཟང་དར་རྒྱས། ༥༠ ཁྲི་ཐོག་ལྔ་བཅུ་པ་འབྲས་སྤུངས་སྒོ་མང་པ་བྱང་རྩེ་དགེ་འདུན་ཕུན་ཚོགས་སམ་བྱ་བྲལ་ཕུན་ཚོགས། ༥༡ ཁྲི་ཐོག་ང་གཅིག་པ་སྒོ་མང་ཧྲ་འོན་པ་ཤར་རྩེ་དཔལ་ལྡན་གྲགས་པ། ༥༢ ཁྲི་ཐོག་ང་གཉིས་པ་དྭགས་པོ་གྲྭ་ཚང་བ་བྱང་རྩེ་ཚེ་འཕེལ། ༥༣ ཁྲི་ཐོག་ང་གསུམ་པ་སྒོ་མང་ཧྲ་འོན་པ་ཤར་རྩེ་རྒྱལ་མཚན་སེང་གེ། ༥༤ ཁྲི་ཐོག་ང་བཞི་པ་སེར་བྱེས་བྱ་ཁྱུང་པ་བྱང་རྩེ་ངག་དབང་མཆོག་ལྡན། འདིས་རྒྱལ་བ་བསྐལ་བཟང་རྒྱ་མཚོའི་ཡོངས་འཛིན་མཛད། ༥༥ ཁྲི་ཐོག་ང་ལྔ་པ་སྒོ་མང་གཞུང་པ་ཤར་རྩེ་ནམ་མཁའ་བཟང་པོ། ༥༦ ཁྲི་ཐོག་ང་དྲུག་པ་འབྲས་སྤུངས་བློ་གླིང་སྐྱོ་འབོར་བ་བྱང་རྩེ་བློ་བཟང་

ཐྲི་མེད། ༥༧ ཁྲི་ཐོག་ང་བདུན་པ་འབྲས་སྤུངས་བློ་གླིང་དབུས་སྟོད་ཕག་མོ་བ་ཞར་རྗེ་བསམ་གཏན་ཕུན་ཚོགས། ༥༨ ཁྲི་ཐོག་ང་བརྒྱད་པ་སེར་བྱེས་བྱ་ཁྱུང་བ་བྱང་རྗེ་ངག་དབང་ཆོས་གྲགས། ༥༩ ཁྲི་ཐོག་ང་དགུ་པ་སེར་སྨད་ཞར་རྗེ་ངག་དབང་ཆོས་གྲགས། ༦༠ ཁྲི་ཐོག་དྲུག་པ་བྱང་རྗེ་ཚ་བ་བློ་བཟང་བསྟན་པ། ༦༡ ཁྲི་ཐོག་རེ་གཅིག་པ་རྒྱ་ནག་ནས་བསྐོས་པ་སེར་སྨད་ཚ་ཇོར་ཞར་རྗེ་ངག་དབང་ཆོས་གྲགས། ༦༢ ཁྲི་ཐོག་རེ་གཉིས་པ་འབྲས་སྤུངས་བློ་གླིང་དར་རྗེ་མདོ་པ་བློ་བཟང་སྨོན་ལམ། འདི་ཡན་གློང་རྡོལ་བླ་མ་ངག་དབང་བློ་བཟང་གི་གསུང་འབུམ་པོད་པ་གཉིས་པ་ཤོག་གྲངས་༣༧༨ནས་གསུངས་པ་ལྟར་བཀོད་ལ། ༦༣ ཁྲི་ཐོག་རེ་གསུམ་པ་བློ་བཟང་མཁས་མཆོག ༦༤ ཁྲི་ཐོག་རེ་བཞི་པ་བློ་བཟང་བགྲེས། ༦༥ དགེ་འདུན་ཚུལ་ཁྲིམས། ༦༦ ཁྲི་ཐོག་རེ་དྲུག་པ་གཟིམས་ཁང་ཆོས་རྗེ་ངག་དབང་སྣན་གྲགས། ༦༧ ཁྲི་ཐོག་རེ་བདུན་པ་འཇམ་དབྱངས་སྨོན་ལམ། ༦༨ ཁྲི་ཐོག་རེ་བརྒྱད་པ་བློ་བཟང་དགེ་ལེགས། ༦༩ ཁྲི་ཐོག་རེ་དགུ་པ་བྱང་ཆུབ་ཆོས་འཕེལ། འདི་ཁྲི་བྱང་རིན་པོ་ཆེ་སྐུ་ཕྲེང་དང་པོ་ཡིན། ༧༠ ཁྲི་ཐོག་བདུན་ཅུ་པ་སྟག་བྲག་སྐུ་ཕྲེང་དང་པོ་ངག་དབང་ཆོས་འཕེལ། ༧༡ ཁྲི་ཐོག་དོན་གཅིག་པ་ཡེ་ཤེས་ཐར་འདོད། ༧༢ ཁྲི་ཐོག་དོན་གཉིས་པ་ཚེ་གླིང་སྐུ་ཕྲེང་གཉིས་པ་འཇམ་དཔལ་ཚུལ་ཁྲིམས་རྒྱ་མཚོ། ༧༣ ཁྲི་ཐོག་དོན་གསུམ་པ་ངག་དབང་ཚུལ་ཁྲིམས་རྒྱ་མཚོ། ༧༤ ཁྲི་ཐོག་དོན་བཞི་པ་བློ་བཟང་ལྷུན་གྲུབ། ༧༥ ཁྲི་ཐོག་དོན་ལྔ་པ་ངག་དབང་ལུང་རྟོགས་ཡོན་ཏན་རྒྱ་མཚོ། ༧༦ ཁྲི་ཐོག་དོན་དྲུག་པ་སྡེ་དྲུག་སྐུ་ཕྲེང་དང་པོ་བློ་བཟང་མཁྱེན་རབ་དབང་ཕྱུག ༧༧ ཁྲི་ཐོག་དོན་བདུན་པ་ཚུལ་ཁྲིམས་དར་རྒྱས། ༧༨ ཁྲི་ཐོག་དོན་བརྒྱད་པ་བློ་བཟང་འཇམ་དབྱངས་དམ་ཆོས། ༧༩ ཁྲི་ཐོག་དོན་དགུ་པ་ཞུ་ཁང་བློ་བཟང་སྦྱིན་པ། ༨༠ ཁྲི་ཐོག་བརྒྱད་ཅུ་པ་གྲགས་པ་དོན་གྲུབ། ༨༡ ཁྲི་ཐོག་གྱ་གཅིག་པ་ངག་དབང་ནོར་བུ། ༨༢ ཁྲི་ཐོག་གྱ་གཉིས་པ་ཁྲི་ཆེན་ཡེ་ཤེས་ཆོས་འཕེལ། ༨༣ ཁྲི་ཐོག་གྱ་གསུམ་པ་བྱང་ཆུབ་ནམ་མཁའ། ༨༤ ཁྲི་ཐོག་གྱ་བཞི་པ་བློ་བཟང་ཚུལ་ཁྲིམས། ༨༥ ཁྲི་ཐོག་གྱ་ལྔ་པ་ཁྲི་བྱང་སྐུ་འཕྲེང་གཉིས་པ་བློ་བཟང་ཚུལ་ཁྲིམས་དཔལ་ལྡན། ༨༦ ཁྲི་ཐོག་གྱ་བརྒྱད་པ་རྨེ་རུ་བློ་བཟང་རྒྱལ་

མཚན། ༨༧ ཁྲི་ཐོག་བརྒྱད་ཅུ་བདུན་པ་ཚེ་གླིང་སྤྲུལ་སྐུ་ཡེ་ཤེས་རྒྱལ་མཚན། ༨༨ ཁྲི་ཐོག་བརྒྱད་ཅུ་བརྒྱད་པ་ལྷུན་གྲུབ་པ་མཁྱེན་རབ་ཡོན་ཏན་རྒྱ་མཚོ། ༨༩ ཁྲི་ཐོག་བརྒྱད་ཅུ་དགུ་པ་བློ་བཟང་ཐུབ་བསྟན་སྙན་གྲགས་རྒྱ་མཚོ། ༩༠ ཁྲི་ཐོག་དགུ་བཅུ་པ་བྱམས་པ་ཚོས་གྲགས། ༩༡ ཁྲི་ཐོག་གོ་གཅིག་པ་བློ་བཟང་རྒྱལ་མཚན། ༩༢ ཁྲི་ཐོག་གོ་གཉིས་པ་ཐུབ་བསྟན་ཉིན་བྱེད། ༩༣ ཁྲི་ཐོག་གོ་གསུམ་པ་ཡེ་ཤེས་དབང་ལྡན། ༩༤ ཁྲི་ཐོག་གོ་བཞི་པ་སེར་བྱེས་གཙང་པ་ལྷུན་གྲུབ་བརྩོན་འགྲུས། ༩༥ ཁྲི་ཐོག་གོ་ལྔ་པ་བཀྲིས་སྟོང་འདུས། ༩༦ ཁྲི་ཐོག་གོ་དྲུག་པ་རྗེ་དྲུང་ཐུབ་བསྟན་ཀུན་དགའ། ༩༧ ཁྲི་ཐོག་གོ་བདུན་པ་ཡོངས་འཛིན་གླིང་སྤྲུལ་རྡོ་རྗེ་འཆང་ཐུབ་བསྟན་ལུང་རྟོགས་རྣམ་རྒྱལ་འཕྲིན་ལས་དཔལ་བཟང་པོ། ༩༨ ཁྲི་ཐོག་གོ་བརྒྱད་པ་བྱང་རྩེ་ཕ་ར་འཇམ་དཔལ་གཞན་ཕན། ༩༩ ཁྲི་ཐོག་གོ་དགུ་པ་ཐར་ལམ་པ་ཡེ་ཤེས་དོན་གྲུབ། ཁྲི་ཐོག་འདིའི་སྐབས་ངེད་རང་ལྷ་རམས་དམ་བཅའ་བཞག ༡༠༠ ཁྲི་ཐོག་བརྒྱ་པ་བློ་གླིང་བློ་བཟང་ཉི་མ། ༡༠༡ ཁྲི་ཐོག་བརྒྱ་དང་དང་པོ་ཤར་པ་ལུང་རིགས་རྣམ་རྒྱལ། ༡༠༢ ཁྲི་ཐོག་བརྒྱ་དང་གཉིས་པ་རི་རྫོང་རིན་པོ་ཆེ་ཐུབ་བསྟན་ཉི་མ་ལུང་རྟོགས་བསྟན་འཛིན་ནོར་བུ་བཅས་སོ། །ཁྲི་པ་འདི་འབྱུངས་ཡུལ་ལ་དྭགས་ཡིན། བོད་ཀྱི་གཏམ་དཔེར། ཨ་མའི་བུ་ལ་ཡོན་ཏན་ཡོད་ན། དགའ་ལྡན་ཁྲི་ལ་བདག་པོ་མེད། ཟེར་བ་འདི་ཅིས་མི་བདེན། ཡོན་ཏན་དང་ཉམས་ལེན་ཡོད་ན། དབུལ་ཕྱུག་དང་། སྐྱེས་ཡུལ་དང་། གོ་ས་དང་། སྤྲུལ་སྐུ་ཡིན་མིན་སོགས་ཀྱི་ཁྱད་པར་མེད་པར་སྤྱང་པོ་བེར་རྒྱུག་ཐོགས་པ་ཞིག་གིས་ཀྱང་དགའ་ལྡན་ཁྲི་པ་བྱེད་ཚོག་པ་འདི་དམངས་གཙོའི་ལམ་ལུགས་དང་མཐུན་པའི་ ཆེས་དོ་མཚར་བའི་རི་བོ་དགེ་ལྡན་པའི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ཁྱད་ཆོས་ཤིག་གོ།

དགའ་ལྡན་ལྷ་བརྒྱ་མ། མང་པོས། འདི་འདུལ་ནག་པ་དཔལ་ལྡན་བཟང་པོས་མཛད་ཟེར། འདུལ་ནག་པ་དཔལ་ལྡན་བཟང་པོ་འདི་རྗེ་བཙུན་ཤེས་རབ་སེང་གེའི་ཐུགས་སྲས་ཤིག་ཡིན། ཁོང་གིས་ཁྱིམ་བདག་ཞིག་ལ་རྒྱལ་པོ་བེ་ཏར་གྱི་གནོད་པས་མི་མང་པོ་གྱུམ་ཞིང་ལྷག་པར་ཤིན་ཏུ་གཅེས་པའི་བུ་ཞིག་གི་ཁོག་ཏུ་བརླམས་ནས་གནོད་པ་བྱེད་པ་བཏུལ་བ་དང་། དེའི་ཚེ་འདུལ་ནག་པས

བཀའ་བསྒྲོས་པ་བཞིན་པེ་ཧར་གྱིས་བླ་མའི་རྣལ་འབྱོར་འདི་དང་འབྲེལ་བའི་དམིགས་བརྟེ་མ་འདོན་མི་རྣམས་ལ་བར་གཅོད་མི་བྱེད་པར་བྲོ་བོར་བའི་ལོ་རྒྱུས། རྒྱལ་མཆོག་བསྐལ་བཟང་རྒྱ་མཚོའི་དགའ་ལྡན་ལྷ་བརྒྱ་མའི་ཁྲིད་ཡིག་དངོས་གྲུབ་ཀུན་འབྱུང་ལས་བཤད་དོ། །ཡང་འགའ་ཞིག་གིས། འདི་རྒྱུད་ཆེན་སངས་རྒྱས་རྒྱ་མཚོས་མཛད་ཅེས་ཟེར་རོ། །གློང་རྡོལ་བླ་མ་སོགས་ཀྱི་གསུང་ལ་གཞི་བྱས།

དགའ་ལྡན་ལྔ་མཆོད། བོད་ཟླ་བཅུ་པའི་ཚེས་ཉི་ཤུ་ལྔ་ཉིན་ནི་རྗེ་བཙུན་ཙོང་ཁ་པ་ཆེན་པོའི་དགོངས་རྫོགས་ཀྱི་དུས་མཆོད་ཡིན།

དགའ་ལྡན་ལྷ་བརྒྱ་མའི་ཁྲིད་ཡིག རྒྱལ་མཆོག་བསྐལ་བཟང་རྒྱ་མཚོའི་དགའ་ལྡན་ལྷའི་ཁྲིད་ཡིག འདི་འགྲེལ་པ་གྲགས་ཆེ་ཤོས་ཡིན། རྗེ་བཙུན་བློ་བཟང་ཐུགས་རྗེའི་དགའ་ལྡན་ལྷའི་ཁྲིད་ཡིག གུ་གེ་ཡོངས་འཛིན་བློ་བཟང་བསྟན་འཛིན་གྱི་དགའ་ལྡན་ལྷའི་ཁྲིད་ཡིག་མདོར་བསྡུས། དཔལ་མང་པཎྜི་ཏ་དཀོན་མཆོག་རྒྱལ་མཚན་གྱི་དགའ་ལྡན་ལྷའི་ཁྲིད་ཡིག རྒྱལ་མཁན་པོ་གྲགས་པ་རྒྱལ་མཚན་གྱི་དགའ་ལྡན་ལྷ་བརྒྱ་མའི་ཁྲིད་ཡིག་ལས་ཚོགས་དང་བཅས་པ་དང་། ཡང་དེའི་ཁྲིད་ཡིག་བྱིན་རླབས་སྤྱུར་འཇུག་ཅེས་བྱ་བ་ཁག་གཉིས་བཞུགས། ཕ་བོང་ཁ་པ་བདེ་ཆེན་སྙིང་པོའི་དགའ་ལྷའི་འགྲེལ་པ།

དགའ་བ་བཅུ་དྲུག དགའ་བ་བཞི་པོ་རེ་རེར་བཞི་བཞིར་ཕྱེ་སྟེ་བཅུ་དྲུག དང་པོ་དགའ་བ་ལ་བཞིར་ཕྱེ་བ་ནི། དགའ་བའི་དགའ་བ། དགའ་བའི་མཆོག་དགའ། དགའ་བའི་ཁྱད་དགའ། དགའ་བའི་ལྷན་སྐྱེས་ཀྱི་དགའ་བ་དང་བཞིའོ། །དེས་མཆོག་དགའ་དང་། ཁྱད་དགའ། ལྷན་སྐྱེས་ཀྱི་དགའ་བ་རྣམས་ལའང་དབྱེ་ཚུལ་རིགས་འགྲེའོ། །དགའ་བ་བཅུ་དྲུག་ཡོད་པའི་རྒྱུ་མཚན་ནི། ཐིག་ལེ་སྤྱི་བོ་ནས་མགྲིན་པར་འབབ་པ་ལ་ཆ་མཉམ་བཞིར་བགོས་ནས། སྙིང་ནས་རིམ་པ་ལྟར་བཞི་ཆ་དང་པོའི་དུས་སུ་དགའ་བའི་དགའ་བ། ཆ་གཉིས་པའི་དུས་སུ་དགའ་བའི་མཆོག་དགའ། ཆ་གསུམ་པའི་དུས་སུ་དགའ་བའི་ཁྱད་དགའ། ཆ་བཞི་པའི་དུས་སུ་དགའ་བའི་ལྷན་སྐྱེས་ཀྱི་དགའ་བའོ། །དེས་གཞན་རྣམས་ལའང་རིགས་འགྲེའོ། །རྗེའི་གསུང་ཟིན་བྲིས་མ་རྒྱུད་ཀྱི་རྫོགས་རིམ་དབྱིད་ཀྱི་ཐིག

ལེ་ལ་གཞི་བྱས་ཏེ་བཀོད།

དགའ་བ་བཞི། 1 དགའ་བ། མཆོག་དགའ། ཁྱད་དགའ། ལྷན་ཅིག་སྐྱེས་པའི་དགའ་བ་དང་བཞིའོ། །དགའ་བ་བཞིའི་ཐ་སྙད་དང་གོ་རིམ་འདི་རྡོ་རྗེའི་གསུང་རིམ་ལྔ་གདན་རྫོགས་ལས་གསུངས་པ་ལྟར་བཀོད། 2 ཡང་ན། རྒྱུད་རྡོ་རྗེ་འཕྲེང་བ་ལས་གསུངས་པ་ལྟར། དགའ་བ། མཆོག་དགའ་བ། དགའ་བྲལ་གྱི་དགའ་བ། ལྷན་ཅིག་སྐྱེས་པའི་དགའ་བ་དང་བཞིའོ། །དེ་ཡང་རྒྱུད་རྡོ་རྗེ་ཕྲེང་བ་ལས། དེ་རྗེས་ལུགས་འབྱུང་བཤད་བྱ་སྟེ། བདེ་ཆེན་འཁོར་ལོ་སྤྱི་བོ་ལ། །འདི་ནི་དགའ་བར་བཤད་པ་ཡིན། །ལོངས་སྤྱོད་འཁོར་ལོ་མཆོག་དགའ་དང་། །དགའ་བྲལ་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོར་གནས། །སྤྲུལ་པའི་འཁོར་ལོ་ལྷན་ཅིག་སྐྱེས། །དགའ་བ་ཉམས་སུ་མྱོང་བར་བྱེད། །ཅེས་རྡོའི་ཞལ་གྱི་གདམས་པ་རིམ་གཉིས་སྒོམ་ཚུལ་སྦྱ་བི་ར་སྣ་ཧླ་བྱ་ཧྣ་དྲུས་ཟིན་བྲིས་སུ་བཀོད་པ་ལས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །གོང་འོག་གི་ཐ་སྙད་ཙུང་མི་འདྲ་ཡང་དོན་གཅིག་ཏུ་གནས་ལ། ཐ་སྙད་དེ་གཉིས་ལས་དགེ་ལྡན་པའི་ཕྱོགས་ལ་སྔ་མ་དེ་གྲགས་ཆེ་བ་ཡིན་ནོ། །

དགའ་བའི་བུ་ག མོ་མཚན་གྱི་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་ཤིག

དགའ་བོ། <ནནྡཿ> (འདུལ་བ) ཚེ་དང་ལྡན་པ་དགའ་བོ་ཞེས་བྱ་བ་འདི་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱི་ཡབ་ཡུམ་གཅིག་པའི་སྐུ་མཆེད་གཞོན་པ་ཡིན། འདི་དང་ཀུན་དགའ་བོ་གཉིས་ནོར་བར་མི་བྱའོ། །འགྲེལ་བཤད་ཞིབ་པར་གཙུང་དགའ་བོ་ཞེས་པའི་ཐད་དུ་གཟིགས།

དགའ་བོ་མངལ་འཇུག་གི་མདོ། འཕགས་པ་དགའ་བོ་མངལ་དུ་འཇུག་པ་བསྟན་པའི་མདོ་ཞེས་བྱ་བ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་མདོ། འདི་སྡེ་དགེ་བསྟན་འགྱུར་མདོ་དཀོན་བརྩེགས་༼གཔ༽༢༣༧ན༣ན་བཞུགས་སོ། །ལུང་ཕྲན་ཚེགས་༼ཐཔའི༽༡༢༩བ༨ན་ཡང་། དགའ་བོ་མངལ་དུ་འཇུག་པའི་ཆོས་ཀྱི་རྣམ་གྲངས་ཞེས་བྱ་བ་ཡོད་པས། འདི་གཉིས་ཚིག་རིས་མི་འདྲ་ནའང་ནང་དོན་འདྲ་ཞིང་། འདི་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱི་གཙུང་པོ་དགའ་བོའམ་ཡོངས་གྲགས་སུ་གཙུང་དགའ་བོ་ཞེས་བྱ་བ་རང་གི་ཆུང་མ་ལ་ཞེན་ཏུ་ཆགས་ཏེ་ཆོས་ལ་མི་འཇུག་པ་དེ། འཁོར་བ་ལ་སྐྱོ་ཤས་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར། བར་སྲིད་པ་མངལ་དུ་འཇུག་ཚུལ་གྱི་སྐོར་ཏ་ཙང་ཞིབ་པར་གསུངས་ཏེ།

གཙུང་དགའ་བོས་མཐོང་ལམ་ཐོབ་ཅིང་། མཐར་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་གཙུང་དགའ་བོ་དགྲ་བཅོམ་པའི་གོ་འཕང་ཐོབ་པར་མཛད་པའི་ལོ་རྒྱུས་གསལ་ལོ། །

དགའ་བོ་མངལ་དུ་འཇུག་པ་བསྟན་པའི་མདོ། དགའ་བོ་མངལ་འཇུག་གི་མདོ་ལ་གཟིགས།

དགའ་བོ་མངལ་ན་གནས་པ་བསྟན་པའི་མདོ། འཕགས་པ་དགའ་བོ་མངལ་ན་གནས་པ་བསྟན་པའི་མདོ་ཞེས་བྱ་བ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་མདོ། འདི་སྡེ་དགེ་བསྟན་འགྱུར་མདོ་དཀོན་བརྩེགས་༼ ག་ པ ༽༢༠༥བ་༡ན་བཞུགས་སོ། །

དགའ་བོ་རབ་ཏུ་བྱུང་བའི་མདོ། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་རང་གི་གཙུང་པོ་དགའ་བོ་ཞེས་བྱ་བ་འདོད་ཆགས་ཧ་ཅང་ཆེ་བ་དེ་ཉིད་རབ་ཏུ་འབྱུང་བར་སྐུལ་བའི་ཚུལ་བསྟན་ཡོད། དགེ་སྡེ་སྤྱར་མའི་མདོ་༼ ས ༽༢༥༩བ་༣ན་བཞུགས། སྤྱོད་འཇུག་ལས། དེ་ཉིད་ཕྱིར་ན་བཅོམ་ལྡན་གྱིས། །རྒྱ་མཚོ་ཆེར་གཡེངས་གཉའ་ཤིང་གི། །བུ་གར་རུས་སྦལ་མགྲིན་ཆུད་ལྟར། །མི་ཉིད་ཤིན་ཏུ་ཐོབ་དཀར་གསུངས། །ཞེས་པའི་བཤད་བྱ་རྩ་བའི་མདོ་ཡང་འདི་ཉིད་ཡིན་པར་སྣམ། དགའ་བོ་རབ་ཏུ་བྱུང་བའི་མདོ་༼ མདོ་ས་པ ༽༢༥༦བ་༥ལས། དགའ་བོ་ཁྱོད་ཀྱིས་རབ་ཏུ་བྱུང་། །དལ་བ་ཤིན་ཏུ་རྙེད་དཀའ་སྟེ། །དགའ་བོ་སྟོན་པ་མངོན་གྱུར་པ། །ང་ལ་མི་མཉེས་མ་བྱེད་ཅིག །དགའ་བོ་དཔེར་ན་ས་ཆེན་པོ་འདི་ཆུ་གཅིག་པུར་རྒྱ་མཚོར་གྱུར་ལ། དེ་ན་རུ་སྦལ་ཞར་བ་གཅིག་ཀྱང་ཡོད། དེ་ན་གཉའ་ཤིང་བུ་ག་གཅིག་པ་གཅིག་ཀྱང་རྒྱུ་ལ་རུ་སྦལ་ཞར་བ་དེ་འདི་སྐད་དུ། གཉའ་ཤིང་གི་བུ་གེར་མགྲིན་པ་ཆུད་པར་བྱའོ་སྙམ་དུ་སེམས་སྐྱེ་ཞིང་། གཉའ་ཤིང་བུ་ག་ཅན་དེ་ཡང་རླུང་གིས་བསྐྱོད་ནས་ཕྱོགས་ཕྱོགས་སུ་རྒྱུག་པར་བྱེད་པ་ན་དགའ་བོ་རྒྱ་ལ་རྐྱེན་ཞིག་གིས་རུ་སྦལ་ཞར་བ་དེའི་མགྲིན་པ་གཉའ་ཤིང་གི་བུ་གེར་འཇུག་པར་འགྱུར་གྱི། དགའ་བ་མི་ཉིད་ཐོབ་པ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །

དགའ་བྱེད། <ནྡ་ཀཿ> སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཉན་ཐོས་ཤིག

དགའ་བཞི་འཕྲུལ་སྣང་གི་གཙུག་ལག་ཁང་། ར་ས་འཕྲུལ་སྣང་གི་གཙུག་ལག་ཁང་དང་དོན་འདྲ། རྒྱས་པར་ར་ས་འཕྲུལ་སྣང་གི་གཙུག་ལག་ཁང་ཞེས་པའི་ཐད་དུ་གཟིགས།

དཀའ་ཡལ་ལེ་བ། དཀའ་བའི་ཚིར་སྣང་འབྱུང་ཚུལ་ཞིག

དགུ། 1 གྲངས་ཀྱི་དགུ 2 མང་ཚིག་གམ། ཚད། (ཡོད་ཚད་ལ། ཡོད་དགུ་ཞེས་པ་ལྟ་བུ) ཐམས་ཅད་ཀྱི་དོན། དཔེར་ན། འདོད་དགུ། ཡོད་དགུ། ཐད་དགུ། སྐྱེ་དགུ་སོགས་ལྟ་བུའོ། །འདི་ཡང་ལེགས་སྦྱར་གྱི་ "ཕྲ" ཞེས་པ། རབ་དང་། དང་པོ། ཡང་དང་། མང་ཚིག་བཅས་ལ་འཇུག་པར་བཤད། མང་ཚིག་ལ་འཇུག་པ་ནི། ལེགས་སྦྱར་དུ་ "ཕྲ་ཀཱ་མ" ཞེས་པ་འདོད་དགུ་ལ་བསྒྱུར་བ་བཞིན་ནོ། །དེ་ཡང་ "ཀཱ་མ" ནི་འདོད་པ། "ཕྲ" ནི་མང་ཚིག་གི་དོན་ཡིན་པར། འཕགས་བོད་སྐད་གཉིས་ཤན་སྦྱར་གསེར་གྱི་ཕྲེང་མཛེས་ལས་བཤད་པ་ལྟར་རོ། །

དགུ་མཐའ། བོད་རྩིས་ཀྱི་སྒྱུར་སྦྱོམ་གྱི་མན་ངག་ཅིག

(དགུ) གཅིག་གཅིག་དགུ་དགུ་རང་ཡིན། །དགུ་གཉིས་གཉིས་དགུ་བཅོ་བརྒྱད་ལ། །དགུ་གསུམ་གསུམ་དགུ་ཉི་ཤུ་བདུན། །དགུ་བཞི་བཞི་དགུ་སུམ་ཅུ་དྲུག །དགུ་ལྔ་ལྔ་དགུ་བཞི་བཅུ་ལྔ། །དགུ་དྲུག་དྲུག་དགུ་ང་བཅུ་བཞི། །དགུ་བདུན་བདུ་དགུ་དྲུག་ཅུ་གསུམ། །དགུ་བརྒྱད་བརྒྱད་དགུ་བདུན་ཅུ་གཉིས། །དགུ་དགུ་བརྒྱད་ཅུ་གྱ་གཅིག་གོ།

(བརྒྱད) གཅིག་གཅིག་བརྒྱད་བརྒྱད་རང་ཡིན། །བརྒྱད་གཉིས་གཉིས་བརྒྱད་བཅུ་དྲུག་ལ། །བརྒྱད་གསུམ་གསུམ་བརྒྱད་ཉི་ཤུ་བཞི། །བརྒྱད་བཞི་བཞི་བརྒྱད་སུམ་ཅུ་གཉིས། །བརྒྱད་ལྔ་ལྔ་བརྒྱད་བཞི་བཅུ་ཐམ། །བརྒྱད་དྲུག་དྲུག་བརྒྱད་བཞི་བཅུ་བརྒྱད། །བརྒྱད་བདུན་བདུན་བརྒྱད་ལྔ་བཅུ་དྲུག །བརྒྱད་བརྒྱད་དྲུག་ཅུ་རེ་བཞིའོ། །

(བདུན) གཅིག་གཅིག་བདུན་བདུན་རང་ཡིན། །བདུན་གཉིས་གཉིས་བདུན་བཅུ་བཞི་ལ། །བདུན་གསུམ་གསུམ་བདུན་ཉི་ཤུ་གཅིག །བདུན་བཞི་བཞི་བདུན་ཉི་ཤུ་བརྒྱད། །བདུན་ལྔ་ལྔ་བདུན་སུམ་ཅུ་ལྔ། །བདུན་དྲུག་དྲུག་བདུན་བཞི་བཅུ་གཉིས། །བདུན་བདུན་བཞི་བཅུ་ཞེ་དགུའོ། །

(དྲུག) གཅིག་གཅིག་དྲུག་དྲུག་རང་ཡིན། །དྲུག་གཉིས་གཉིས་དྲུག་བཅུ་གཉིས་ལ། །དྲུག་གསུམ་གསུམ་དྲུག་བཅོ་བརྒྱད་དོ། །དྲུག་བཞི་བཞི་དྲུག་ཉི་ཤུ་བཞི། །དྲུག་ལྔ་ལྔ་དྲུག་སུམ་ཅུ་ཐམ། །དྲུག་དྲུག་སུམ་ཅུ་སོ་དྲུག་གོ།

(ལྔ) གཅིག་གཅིག་ལྔ་ལྔ་རང་ཡིན། །ལྔ་གཉིས་གཉིས་ལྔ་བཅུ་ཐམ་པ། །ལྔ་གསུམ་གསུམ་ལྔ་བཅོ་ལྔ་སྟེ། །ལྔ་བཞི་བཞི་ལྔ་ཉི་ཤུ་ཐམ། །ལྔ་ལྔ་ཉི་ཤུ་རྩ་ལྔ་ཡོ། །

(བཞི) གཅིག་གཅིག་བཞི་བཞི་ཡིན་ལ། །བཞི་གཉིས་གཉིས་བཞི་བརྒྱད་ཡིན་ནོ། །བཞི་གསུམ་གསུམ་བཞི་བཅུ་གཉིས་ལ། །བཞི་བཞི་དག་དག་ནི་བཅུ་དྲུག་གོ།

(གསུམ) གཅིག་གསུམ་གསུམ་རང་ཡིན། །གསུམ་གཉིས་གཉིས་གསུམ་དྲུག་ཏུ་འགྱུར། །གསུམ་གསུམ་ལ་ནི་དགུ་ཡིན་නོ། །

(གཉིས) གཅིག་གཅིག་གཉིས་གཉིས་ཡིན་ལ། །གཉིས་གཉིས་བཞི་རུ་ཤེས་པར་བྱ། །

(གཅིག) གཅིག་གཅིག་ཉིད་ཐིག་ལེ་སྟོང་། །

དགུ་བ། (བྱེད་མེད་ལས་ཚིག) 1 སྔར་བའི་དོན། རྒྱ་ཆེར་རོལ་པའི་མདོ་ལས། གདུང་རྟེན་ལྷར་དགུ་བ། ཞེས་དང་། ལུས་དགུ་བས་འཁར་བ་ལ་བརྟེན་ནས་ཡན་ལག་དང་ཉིང་ལག་ཐམས་ཅད་འདར་བ་ཞིག་ལམ་གར་བསྟན་པར་གྱུར་ཏོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ།། དོན་རྣམ་པར་ངེས་པ་ཞེས་བྱ་བའི་ཆོས་ཀྱི་རྣམ་གྲངས་ཀྱི་མདོ་༼ས༽༡༢༢ན་བ༦ལས། སྔར་ཏེ་གདུང་རྟེན་ལྷར་དགུ་བ་དང་། ཞེས་དང་། ལུས་མདུན་དུ་དགུ་བ་དང་། ཞེས་གསུངས་སོ། །2 དགའ་བའི་དོན། སེམས་དགུ་བ་ཞེས་པ་ལྟ་བུ།

དགུང་། 1 དཀྱིལ། བར། དབར། བར་སྣག གུང་དང་དོན་གཅིག 2 ལོའི་ཞེ་ས། དགུང་ལོ་ཞེས་པ་ལྟ་བུ། 3 གནམ་གྱི་ཞེ་ས། སྐྱོགས་སྟོན་ལོ་ཙྪའི་དག་ཡིག་ལི་ཤིའི་གུར་ཁང་དུ་དགུང་ཞེས་པ་གནམ་གྱི་ཞེ་ས་ཡིན་པར་གསུངས་སོ། །དགུང་སྔོན་པོ་ཞེས་པ་དང་། དགུང་ལ་རེག་ལྟ་བུ། 4 མཚན་མོའི་མིང་། ལི་ཤིའི་གུར་ཁང་ལ་གཞི་བྱས་ཏེ་བཀོད།

དགུང་ལོ། ལོའི་ཞེ་ས། དག་ཡིག་ལི་ཤིའི་གུར་ཁང་དུ་དགུང་ལོ་གནམ་ལོའི་ཞེ་སར་གསུངས།

དགུང་སེང་། གུང་སེང་དང་འདྲ།

དགུན་སིལ། དགུན་དུས་སུ་སླེབ་པའི་ཤིང་ཏོག་གི་མིང་།

དགེ་སློས། (འདུལ་བ) 1 དགེ་འདུན་གྱི་སྒྲིགས་ཁྲིམས་གནོད་མཁན་གྱི་མིང་། 2 འདུལ་བ་ལུང་གི་

སྐབས་སུ། དགེ་སློས་ཞེས་པ་དགེ་འདུན་གྱི་ལས་བྱེད་ལ་ཟེར་བར་སྣམ། ལུང་རྣམ་འབྱེད་ཀྱི་འགྲེལ་པ་༼ ཚུ ༽༥༢ན༣ལས། དགེ་སློས་ཞེས་བྱ་བ་ནི་དགེ་འདུན་གྱི་ལས་ལ་དབང་བྱེད་པའོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །དགེ་སློས་ཞེས་པའི་ཐ་སྙད་འདི་འདུལ་བ་ལུང་ཕྲན་ཚེགས་ལས་ཀྱང་འབྱུང་སྟེ། ལུང་ཕྲན་ཚེགས་སྟོད་ཆ་༼ ཐ ༽༡༤༥ན༤ལས། སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྡན་འདས་མཉན་ཡོད་ན་རྒྱལ་བུ་རྒྱལ་བྱེད་ཀྱི་ཚལ་མགོན་མེད་ཟས་སྦྱིན་གྱི་ཀུན་དགའ་ར་བ་ན་བཞུགས་སོ། །བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་ཕྱག་དར་འཕྱག་པ་ལ་ཕན་ཡོན་ལྔ་ཡོད་དོ་ཞེས་བཀའ་སྩལ་པ་དང་དགེ་སློང་གནས་བརྟན་གནས་བརྟན་དག་བསམ་གཏན་དང་འདོན་པ་བོར་ཏེ་རྒྱལ་བྱེད་ཀྱི་ཚལ་འཕྱག་པ་ལ་ཞུགས་ནས། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་བཀའ་སྩལ་པ། ངས་དགེ་སློས་ལ་དགོངས་ཏེ་གསུངས་ཀྱི་དགེ་སློང་གནས་བརྟན་གནས་བརྟན་དག་ནི་མ་ཡིན་នོ། །ཞེས་དང་། ཇི་ཙམ་སྲུང་དགོས་པ་དེ་དགེ་སློས་ཀྱིས་ཕྱག་པར་བྱ་ཞིང་གཞན་ཆེས་བརྒྱ་དན་བཅུ་བཞི་ལ་གཉེར་བ་རྟུངས་ཏེ་དགེ་འདུན་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་ཕྱག་པར་བྱའོ། །ཞེས་སོགས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །མདོ་རྩ་བ་ལས་ཀྱང་། དགེ་སློས་ཀྱིས་ཉི་མ་རེ་རེ་ཞིང་བྱི་དོར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །

དགེ་རྒྱས་སམ་བདེ་རྒྱས། གཟུགས་ཁམས་གནས་རིས་བཅུ་བདུན་གྱི་དགུ་པ། སྒྲ་བཤད་ནི། མཆིམས་མཛོད་ལས། བདེ་བ་ཤིན་ཏུ་རྒྱས་པའི་ཕྱིར་བདེ་རྒྱས་ཏེ། ཞེས་གསུངས།

དགེ་ཆུང་ངམ་བདེ་ཆུང་། གཟུགས་ཁམས་གནས་རིས་བཅུ་བདུན་གྱི་བདུན་པ། སྒྲ་བཤད་ནི། གོང་མ་ལས་སེམས་ཀྱི་དགེ་བའམ་བདེ་བ་ཆུང་བས་དགེ་ཆུང་ཞེས་བྱའོ། །

དགེ་བསྙེན། (འདུལ་བ) སློབ་དཔོན་མ་མཐར་ཡང་དགེ་བསྙེན་གྱི་སྡོམ་པ་དང་ལྡན་པ་ཞིག་གི་དྲུང་དུ་སྐྱབས་སུ་འགྲོ་བས། རྩ་བཞི་ཆང་དང་བཅས་པའི་སྤང་བྱ་ལྔ་ཇི་སྲིད་འཚོའི་བར་དུ་སྤོང་བར་ཁས་བླངས་པའི་ཁྲིམ་པ་ལ་ཟེར། འདི་གོ་བ་གཙོ་བོར་བྱས་ནས་བཞག་པ་ཡིན། མཚོ་ཏྲིཀ་ལས་འདི་ཡོངས་རྫོགས་དགེ་བསྙེན་གྱི་ངོ་བོར་བཞག་ཡོད། སྤང་བྱ་ལྔ་ནི། སྲོག་གཅོད་པ། མ་བྱིན་པར་ལེན་པ། ལོག་པར་གཡེམ་པ། བརྫུན་དུ་སྨྲ་བ། ཆང་འཐུང་བ་དང་ལྔའོ། །མཛོད་རང་འགྲེལ་ལྟར་རོ། །སྒྲ་བཤད་ནི། ལེགས་སྦྱར་དུ་ཨུ་པ་སི་ཀ་ཞེས་པ་སྟེ། ཨུ་པ་ཉེ་བའམ་

བསྙེན་པ་ཡིན་ལ། སི་ཀ་ནི་དགེ་བ་ཡིན་པས་དགེ་བསྙེན་ཞེས་བྱ་སྟེ། དགེ་བའི་ཆོས་ལ་བསྙེན་བཀུར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་དེ་སྐད་ཅེས་བྱའོ། །ཞེས་མཚོ་ཊཱི་ཀ་ལས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །དབྱེ་ན། ༡ སྐྱབས་འགྲོའི་དགེ་བསྙེན། ༢ སྣ་གཅིག་སྤྱོད་པ། ༣ སྣ་འགའ་སྤྱོད་པ། (མཚོ་ཊཱི་ཀ་ལས་འདི་ལ། ཕྱོགས་གཅིག་སྤྱོད་པའི་དགེ་བསྙེན་ཞེས་ཐ་སྙད་བྱེད་དོ) ༤ ཕལ་ཆེར་སྤྱོད་པ། ༥ ཡོངས་རྫོགས་སྤྱོད་པ། (མིང་ཆེན་གྱིས་ཞུས་པའི་མདོ་དང་། མཛོད་འགྲེལ་ལས་ལྔ་གསུངས་སོ) ༦ ཚངས་སྤྱོད་དགེ་བསྙེན་དང་དྲུག་གོ། རྗེའི་འདུལ་བ་རྒྱ་མཚོའི་སྙིང་པོ་ལས་དགེ་བསྙེན་དྲུག་ཏུ་གསུངས་ཏེ། སྣ་གཅིག་སྣ་འགའ་ཕལ་ཆེར་སྤྱོད། །ཡོངས་རྫོགས་སྤྱོད་དང་ཚངས་སྤྱོད་དང་། །སྐྱབས་འགྲོའི་དགེ་བསྙེན་རྣམ་པ་དྲུག ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །༧ གོ་མི་དགེ་བསྙེན། མཚོ་ཊཱི་ཀ་ལས། དེའི་སྟེང་དུ་གོ་མིའི་དགེ་བསྙེན་བསྣན་ཏེ་བདུན་དུ་གསུངས་ཀྱང་། དེ་ནི་བསྙེན་གནས་ཡིན་པས་དགེ་བསྙེན་དུ་བཏགས་པ་ཙམ་ཡིན་པར་གསུངས་སོ། །འོ་ན་དགེ་བསྙེན་བདུན་པོ་དེ་དག་ལས་མཚན་ཉིད་ཇི་ཙམ་ཡོད་ཅེ་ན། མཚོ་ཊཱི་ཀ་ལྟར་ན། ལྔ་པ་ཡོངས་རྫོགས་དགེ་བསྙེན་དང་། དྲུག་པ་ཚངས་སྤྱོད་དགེ་བསྙེན་གཉིས་དགེ་བསྙེན་མཚན་ཉིད་པ་ཡིན་ཞིང་། གཞན་ལྔ་པོ་རྣམས་དགེ་བསྙེན་བཏགས་པ་བར་གསུངས་ཏེ། མཚོ་ཊཱི་ཀ་ལས། དེ་ལྟར་ན་ཉན་ཐོས་ཀྱི་གྲུབ་མཐའ་ཙམ་ལ་ལྟོས་ནས་དགེ་བསྙེན་བདུན་ཡིན་ལ། ཁྱད་པར་དུ་ཁ་ཆེ་བྱེ་བྲག་ཏུ་སྨྲ་བའི་ལུགས་ཀྱི་དགེ་བསྙེན་མཚན་ཉིད་པ་ནི་ལྔ་པ་དང་དྲུག་པ་སྟེ། དགེ་བསྙེན་དེ་གཉིས་ཁོ་ན་ཡིན་ལ། ཞེས་གསུངས་སོ། །འོན་ཀྱང་སེར་བྱེས་བྱ་སྟོམ་ལས། ཡོངས་རྫོགས་ཚངས་སྤྱོད་གོ་མི་དགེ་བསྙེན་དངོས། །སྣ་གཅིག་སྤྱོད་སོགས་དགེ་བསྙེན་བཏགས་པ་བ། །ཞེས་གོ་མི་དགེ་བསྙེན་དགེ་བསྙེན་མཚན་ཉིད་པར་གསུངས་པས་དཔྱད་པར་འོས་སོ། །མདོར་བསྡུས་ན། མིང་ཆེན་གྱི་མདོ་དང་། མཛོད་རང་འགྲེལ་ལས་དགེ་བསྙེན་ལྔ། རྗེ་ཙོང་ཁ་པ་ཆེན་པོས་དགེ་བསྙེན་དྲུག མཚོ་ཊཱི་ཀ་ལས་བདུན་བཤད་དོ། །དགེ་བསྙེན་བདུན་པོ་སོ་སོའི་མཚན་ཉིད་རང་རང་གི་ཐད་དུ་གཟིགས་པར་བྱའོ། །དོགས་གཅོད། སོ་ཐར་གྱི་སྡོམ་པ་ཐོབ་པ་ལ་ངེས་པ་ལྔ་བྲལ་དགོས་ལ། སྣ་གཅིག་སྤྱོད་པ་ལ་སོགས་པའི་དགེ་བསྙེན

འདི་དག་ནི་ཡན་ལག་ངེས་པ་ཡིན་པས། དེ་ལ་སྐྱོན་སྤོང་ཇི་ལྟར་བྱེད་ཅེ་ན། མཚོ་ཊཱི་ཀ་ལས། སྣ་གཅིག་སྤྱོད་པ་ལ་སོགས་པ་གསུམ་པོ་དེ་དག་ནི་བྱེ་བྲག་སྨྲ་བ་ལྟར་ན། དང་པོ་ཡོངས་རྫོགས་ཀྱི་དགེ་བསྙེན་གྱི་སྡོམ་པ་བླངས་ནས་བར་དུ་ཉམས་ཏེ་སྣ་གཅིག་བསྲུང་བའམ་ཕལ་ཆེར་བསྲུང་བ་ཡིན་གྱི་ལེན་པའི་ཚེ་ཉིད་ན་སྣ་གཅིག་བསྲུང་བ་ལ་སོགས་པ་བླངས་ན་ཡན་ལག་ངེས་པའི་ཕྱིར་སྡོམ་པ་མི་སྐྱེ་སྟེ། བར་མའི་དགེ་བ་ཙམ་དུ་འདོད་དོ། །མདོ་སྡེ་པ་ལྟར་ན་ཡན་ལག་ངེས་པ་ལ་ཡང་སྡོམ་པ་སྐྱེ་བར་འདོད་ཅིང། ལེན་པའི་ཚེ་ཉིད་ནས་སྣ་གཅིག་བསྲུང་བ་ལ་སོགས་པ་བླངས་པས་སྣ་གཅིག་བསྲུང་བའམ་ཕལ་ཆེར་བསྲུང་བའི་སྡོམ་པ་ཐོབ་པར་འདོད་དོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། ། (དགེ་བསྙེན་གྱི་སྡོམ་པ་འབོག་ཆོག) ནི། འོག་ནས་འབྱུང་བའི་ཀརྨ་ཤ་ཏཾ་གྱི་དགེ་བསྙེན་གྱི་སྡོམ་པ་འབོག་ཆོག་དེ་བཞིན་འདུལ་བ་ལུང་གཞི་གླེགས་བམ་༼ ཀ་པ ༽༢༥ན༣ནའང་ཚིག་རིས་ཇི་བཞིན་འབྱུང་ངོ་། །ཀརྨ་ཤ་ཏཾ་སྡེ་དགེ་བསྟན་འགྱུར་འདུལ་བ་གླེགས་བམ་༼ ཝུ་པ ༽༡༠༡བ༥ལས། གསུམ་ལ་སྐྱབས་སུ་འགྲོ་བ་དང་། དགེ་བསྙེན་ཉིད་དུ་ཁས་བླངས་པས་དགེ་བསྙེན་གྱི་སྡོམ་པ་སྦྱིན་པར་བྱའོ། །འདི་ལྟར་སྦྱིན་པར་བྱ་སྟེ། དང་པོ་སྟོན་པ་ལ་ཕྱག་འཚལ་དུ་གཞུག་གོ། དེའི་འོག་ཏུ་སློབ་དཔོན་ལ་ཕྱག་འཚལ་དུ་བཅུག་ནས་མདུན་དུ་ཙོག་ཙོག་པོར་འདུག་ཏུ་བཅུག་སྟེ། ཐལ་མོ་སྦྱོར་དུ་བཅུག་ནས་དེས་འདི་སྐད་བརྗོད་པར་བྱ་སྟེ། བཙུན་པ་དགོངས་སུ་གསོལ། བདག་མིང་འདི་ཞེས་བགྱི་བ་དུས་འདི་ནས་བཟུང་སྟེ་ཇི་སྲིད་འཚོའི་བར་དུ། རྐང་གཉིས་རྣམས་ཀྱི་མཆོག་སངས་རྒྱས་ལ་སྐྱབས་སུ་མཆིའོ། །འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་རྣམས་ཀྱི་མཆོག་ཆོས་ལ་སྐྱབས་སུ་མཆིའོ། །ཚོགས་རྣམས་ཀྱི་མཆོག་དགེ་འདུན་ལ་སྐྱབས་སུ་མཆིའོ། །བདག་ཇི་སྲིད་འཚོའི་བར་དུ་དགེ་བསྙེན་དུ་བཙུན་པས་གཟུང་དུ་གསོལ། དེ་བཞིན་དུ་ལན་གཉིས་ལན་གསུམ་དུ་བཟླས། ཚིག་གསུམ་པ་ལ་སློབ་དཔོན་གྱིས་ཞེས་བརྗོད་པར་བྱའོ། །སློབ་དཔོན་གྱིས་ཐབས་ཡིན་ནོ་ཞེས་བརྗོད་པར་བྱའོ། །དགེ་བསྙེན་གྱིས་ལེགས་སོ་ཞེས་བརྗོད་པར་བྱའོ། །དེ་ནི་དགེ་བསྙེན་གྱི་སྡོམ་པ་སྦྱིན་པའོ། །དེའི་འོག་ཏུ་བསླབ་པ་བརྗོད་པ་ཁས་བླང་བའི་ཚུལ་གྱིས་བྱའོ། །འདི་ལྟར་བྱ་སྟེ། སློབ་དཔོན་དགོངས་སུ་གསོལ། ཇི་ལྟར

འཕགས་པ་དཀྲ་བཅོམ་པ་དེ་དག་གིས་ཇི་སྲིད་འཚོའི་བར་དུ་སྲོག་གཅོད་པ་སྤངས་ཏེ་སྲོག་
གཅོད་པ་ལས་སླར་ལོག་པ་དེ་བཞིན་དུ། བདག་མིང་འདི་ཞེས་བགྱི་བས་ཀྱང་དུས་འདི་ནས་
བཟུང་སྟེ་ཇི་སྲིད་འཚོའི་བར་དུ་སྲོག་གཅོད་པ་སྤངས་ཏེ་སྲོག་གཅོད་པ་ལས་སླར་ལྡོག་པར་
བགྱིའོ། །ཡང་དག་དང་པོ་འདིས་བདག་འཕགས་པ་དཀྲ་བཅོམ་པ་དེ་དག་གི་བསླབ་པ་ལ་རྗེས་
སུ་སློབ་བོ། །རྗེས་སུ་སྒྲུབ་བོ། །རྗེས་སུ་བགྱིད་དོ། །གཞན་ཡང་ཇི་ལྟར་འཕགས་པ་དཀྲ་བཅོམ་
པ་དེ་དག་གིས་ཇི་སྲིད་འཚོའི་བར་དུ་མ་བྱིན་པར་ལེན་པ་དང་། འདོད་པས་ལོག་པར་གཡེམ་པ་
དང་། བརྫུན་དུ་སྨྲ་བ་དང་། འབྲུའི་ཆང་དང་བཅོས་པའི་ཆང་སྲོས་པར་འགྱུར་བ་བག་མེད་པའི་
གནས་སྤངས་ཏེ། འབྲུའི་ཆང་དང་བཅོས་པའི་ཆང་སྲོས་པར་འགྱུར་བ་བག་མེད་པའི་གནས་
ལས་སླར་ལོག་པ་དེ་བཞིན་དུ། བདག་མིང་འདི་ཞེས་བགྱི་བས་ཀྱང་དུས་འདི་ནས་བཟུང་སྟེ་ཇི་
སྲིད་འཚོའི་བར་དུ་མ་བྱིན་པར་ལེན་པ་དང་། འདོད་པས་ལོག་པར་གཡེམ་པ་དང་། བརྫུན་དུ་
སྨྲ་བ་དང་། འབྲུའི་ཆང་དང་བཅོས་པའི་ཆང་སྲོས་པར་འགྱུར་བ་བག་མེད་པའི་གནས་སྤངས་
ཏེ། འབྲུའི་ཆང་དང་བཅོས་པའི་ཆང་སྲོས་པར་འགྱུར་བ་བག་མེད་པའི་གནས་ལས་ལྡོག་པར་
བགྱིའོ། །ཡན་ལག་ལྔ་པ་འདིས་བདག་འཕགས་པ་དཀྲ་བཅོམ་པ་དེ་དག་གི་བསླབ་པ་ལ་རྗེས་
སུ་སློབ་བོ། །རྗེས་སུ་སྒྲུབ་བོ། །རྗེས་སུ་བགྱིད་དོ། །སློབ་དཔོན་གྱིས་ཐབས་ཡིན་ནོ་ཞེས་
བརྗོད་པར་བྱའོ། །དགེ་བསྙེན་གྱིས་ལེགས་སོ་ཞེས་བརྗོད་པར་བྱའོ། །དགེ་བསྙེན་ཉིད་དུ་
ཉེ་བར་སྒྲུབ་པའི་ཆོ་ག་རྫོགས་སོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །གོང་གི་ཀ་རྨ་ཤ་ཏཾ་གྱི་དགེ་བསྙེན་
བསྒྲུབ་པའི་ཆོ་གའི་ཚིག་དེ་དག་འདུལ་བ་ལུང་གཞི་ནས་བླངས་པ་ཡིན་ནོ། །

དགེ་བསྙེན་གྱི་སྡོམ་པ་བརྒྱ་ཐམ་པ། (འདུལ་བ) མཚོ་ཊཱི་ཀ་ལས། འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱི་རྣམ་པར་
གཏན་ལ་དབབ་པ་བསྡུ་བ་ལས་དགེ་བསྙེན་གྱི་སྡོམ་པ་བརྒྱ་ཐམ་པ་གསུངས་ཏེ། དེ་ཡང་སྣ་
གཅིག་སྤྱོད་པ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ཀྱི་བྱེ་བྲག་གི་དབྱེ་བ་ལ་སོགས་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་
པའི་དགེ་བསྙེན་གྱི་སྡོམ་པ་བརྒྱ་པོ་དེ་གང་ཞེ་ན། དེ་ནི། མི་དགེ་བ་བཅུ་ལ་སྦྱར་ནས་བཤད་
དེ། ༡ མི་དགེ་བ་བཅུ་ཕྱོགས་གཅིག་སྤོང་བ་བཅུ། ༢ མི་དགེ་བ་བཅུ་ཕལ་ཆེར་སྤོང་བ་བཅུ། ༣

མི་དགེ་བ་བཅུ་ཐམས་ཅད་སྤྱོད་པ་བཅུ། ༤ མི་དགེ་བ་ཡུན་ཐུང་དུར་སྤྱོད་པ་བཅུ། ༥ མི་དགེ་བ་བཅུ་ཡུན་རིང་པོའི་བར་སྤྱོད་པ་བཅུ། ༦ མི་དགེ་བ་བཅུ་ཇི་སྲིད་འཚོའི་བར་དུ་སྤྱོད་པ་བཅུ། ༧ མི་དགེ་བ་བཅུ་བདག་ཉིད་ཀྱིས་སྤྱོད་པ་བཅུ། ༨ མི་དགེ་བ་བཅུ་གཞན་དག་སྤྱོད་དུ་འཇུག་པ་བཅུ། ༩ དགེ་བ་བཅུའི་བསྔགས་པ་བརྗོད་པ་བཅུ། ༡༠ མི་དགེ་བ་བཅུ་སྤྱོད་པར་མཐོང་ན་ཡིད་དགའ་བ་བཅུ་དང་བརྒྱའོ། །དེ་ཡང་རྣམ་པར་གཏན་ལ་དབབ་པ་བསྡུ་བ་༢༩བ༧ལས། སྡོམ་པ་ཡང་དག་པར་བླང་བ་དེ་ཡང་རྣམ་པ་བརྒྱར་གཏོགས་པར་རིག་པར་བྱ་སྟེ། མི་དགེ་བའི་ལས་ཀྱི་ལམ་བཅུ་སྤྱོད་པ་ལ་བརྟེན་ཏེ། སྲོག་གཅོད་པའི་ཕྱོགས་གཅིག་སྤྱོད་པ་ནས་ལོག་པར་ལྟ་བའི་བར་གྱི་ཕྱོགས་གཅིག་སྤྱོད་པ་འདི་དག་ནི་རྣམ་པ་བཅུའོ། །སྲོག་གཅོད་པ་ཕལ་ཆེར་སྤྱོད་པ་ནས་ལོག་པར་ལྟ་བའི་བར་ཕལ་ཆེར་སྤྱོད་པ་འདི་དག་ཀྱང་གཞན་རྣམ་པ་བཅུའོ། །སྲོག་གཅོད་པ་ཐམས་ཅད་སྤྱོད་པ་ལས་ལོག་པར་ལྟ་བའི་བར་ཐམས་ཅད་སྤྱོད་པ་འདི་དག་ཀྱང་གཞན་རྣམ་པ་བཅུའོ། །དུས་ཡུན་ཐུང་དུ་ཉིན་མཚན་ནམ་ཟླ་བ་ཕྱེད་དམ། ཟླ་བའམ་ལོར་སྲོག་གཅོད་པ་སྤྱོད་པ་ནས་ལོག་པར་ལྟ་བའི་བར་སྤྱོད་པ་འདི་དག་ཀྱང་གཞན་རྣམ་པ་བཅུའོ། །དུས་ཡུན་རིང་པོ་ལོ་ཕན་ཆད་ནས་ཇི་སྲིད་འཚོའི་བར་དུ་ནི་མ་ཡིན་པར་སྲོག་གཅོད་པ་སྤྱོད་པ་ནས་ལོག་པར་ལྟ་བའི་བར་སྤྱོད་པ་འདི་དག་ཀྱང་གཞན་རྣམ་པ་བཅུའོ། །ཇི་སྲིད་འཚོའི་བར་དུ་སྲོག་གཅོད་པ་སྤྱོད་པ་ནས་ལོག་པར་ལྟ་བའི་བར་སྤྱོད་པ་འདི་དག་ཀྱང་གཞན་རྣམ་པ་བཅུའོ། །བདག་ཉིད་སྲོག་གཅོད་པ་སྤྱོད་པ་ནས་ལོག་པར་ལྟ་བའི་བར་སྤྱོད་པ་འདི་དག་ཀྱང་གཞན་རྣམ་པ་བཅུའོ། །གཞན་དག་དེ་དག་ཉིད་ཡང་དག་པར་ལེན་དུ་འཇུག་པ་འདི་དག་ཀྱང་གཞན་རྣམ་པ་བཅུའོ། །དེ་དག་གི་བསྔགས་པ་རྣམ་གྲངས་དུ་མར་རྗོད་པར་བྱེད་པ་འདི་དག་གཞན་རྣམ་པ་བཅུའོ། །སྲོག་གཅོད་སྤྱོད་པ་ནས་ལོག་པར་ལྟ་བའི་བར་སྤྱོད་པ་མཐོང་ན་ཡིད་བདེ་བར་འཛིན་ཅིང་དགའ་བ་དང་ཡིད་བདེ་བ་སྐྱེ་བ་འདི་དག་ཀྱང་གཞན་རྣམ་པ་བཅུའོ། །བཅུ་པ་རྣམ་པ་བཅུ་པོ་དེ་དག་གཅིག་ཏུ་བསྡུས་ནས་རྣམ་པ་བརྒྱར་འགྱུར་ཏེ། བསོད་ནམས་སྐྱེ་བ་ཡང་དེ་ཙམ་ཁོ་ནར་རིག་པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །ཁོ་བོར་གཏན་ལ་དབབ་པ་བསྡུ་བ

ཡོངས་རྫོགས་བསླུག་རྒྱུའི་དུས་ཚོད་མ་བྱུང་བས་ད་དུང་ཡང་དཔྱད་པར་འོས་སོ། །

དགེ་བསྙེན་ཟླ་བ། ཙཎྜ་གོ་མི་དང་དོན་འདྲ། རྗེའི་ལམ་རིམ་ཆེན་མོར་བཙུན་པ་ཟླ་བ་ཞེས་འབྱུང་བ་དེ་སློབ་དཔོན་འདི་ལ་ཞུ་བ་ཡིན་ནོ། །ཞིབ་པར་ཙཎྜ་གོ་མི་ལ་གཟིགས།

དགེ་འདུན། <སཾགྷ> 1 འཕགས་པའི་གང་ཟག སྒྲ་བཤད་ནི། འདུས་ཤིང་འཚོགས་པས་ན་དགེ་འདུན་ནོ། །མང་པོས་དགེ་འདུན་གྱི་སྒྲ་བཤད་པ་ན། དགེ་ནི་དོན་དམ་པའི་དགེ་བ་སྟེ་ཐར་པ་ཡིན་ལ། དེ་ལ་འདུན་པ་སྟེ་དོན་དུ་གཉེར་བས་ན་དགེ་འདུན་ཞེས་བརྗོད་མོད། དོན་ལ་འགྲིག་ཀྱང་སྒྲ་བཤད་ཚུལ་དེ་ལེགས་པར་མ་མཐོང་ངོ་། །སྐད་དོད་ "སཾགྷ" ལ་འདུས་པའམ་འདུན་པ་ཞེས་པ་ཙམ་ལས་ "དགེ" ཞེས་མི་འབྱུང་ལ། དེ་ནི་བོད་ཀྱི་ལོ་ཙཱ་བ་ཆེན་པོ་རྣམས་ཀྱིས་དགོས་དབང་གིས་ཟླ་ཐབས་སུ་བསྣན་པའོ། ། "འདུན" ནི་འདུན་པ་སྟེ་འདུས་པའམ་ཚོགས་པའི་དོན་ཏེ། སྐྱོགས་སྟོན་ལོ་ཙཱའི་དག་ཡིག་ལི་ཤིའི་གུར་ཁང་ལས། འདུན་པ་ནི་ཚོགས་པ་ཞེས་གསུངས་སོ། །བོད་ཀྱི་ལོ་ཙཱ་བ་ཆེན་པོ་རྣམས་ཀྱིས་ "སཾགྷ" དགེ་འདུན་དུ་བསྒྱུར་བ་ནི་ཤིན་ཏུ་ལེགས་མོད། ཕྱི་རབས་ཀྱི་གདུལ་བྱ་རྣམས་ཀྱིས་ "དགེ་འདུན" གྱི་འདུན་ཞེས་པ་འདུས་པའི་དོན་ཡིན་པར་མ་གོ་བར་དོན་གཉེར་གྱི་འདུན་པ་ལ་གོ་འདུག་པ་ཡང་དེས་སྐྱོན་ནོ། །རྗེའི་གསང་སྔགས་ཀྱི་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་རྣམ་བཤད་དངོས་གྲུབ་ཀྱི་སྙེ་མ་ལས་ཀྱང་། འདུས་པས་ན་དགེ་འདུན། ཡང་ན་མི་ཕྱེད་པས་ན་དགེ་འདུན། བརྒྱད་སྟོང་པའི་དཀའ་འགྲེལ་སྙིང་པོ་མཆོག་ལས། དགེ་འདུན་ནི་ཚོགས་ཏེ། དེ་ཇི་ལྟར་དགེ་འདུན་ཡིན་ཞེ་ན། མི་ཕྱེད་པས་ན་དགེ་འདུན་ཏེ། སངས་རྒྱས་ཆོས་དང་དགེ་འདུན་ནི། །བདུད་རྣམས་བྱེ་བ་བརྒྱ་ཡིས་ཀྱང་། །གང་ཕྱིར་དབྱེ་བར་མི་ནུས་པས། །དེ་ཕྱིར་དགེ་འདུན་ཞེས་བྱའོ། །ཞེས་ཀྱང་གསུངས་སོ། །དཀོན་མཆོག་གསུམ་གྱི་བསྟོད་པའི་འགྲེལ་པ་སློབ་དཔོན་རྒྱལ་བའི་སྲས་ཀྱིས་མཛད་པ་བསྟན་འགྱུར་〔ཀ་པ〕བསྟོད་ཚོགས་ཤོག་གྲངས་༡༠༥བ་ཕྲེང་༡ལས་ཀྱང་། འདི་དག་ལྷའི་བུའི་བདུད་དག་གིས་ཀྱང་སྟོན་པ་དང་ལྟ་བ་ལས་མི་ཕྱེད་པས་ན་དགེ་འདུན་ཏེ། དེ་ལ་སྟོན་པ་ལས་མི་ཕྱེད་པ་ནི་ཤེས་ནས་དད་པ་ཐོབ་པས་སོ། །ལྟ་བ་ལས་མི་ཕྱེད་པ་ནི་བདག་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་རྣམ་པར་དག་པ་ཐོབ་པའི་ཕྱིར་

རོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །ཡང་ན། དབྱེར་མེད་གཅིག་ཏུ་འཚོགས་པའི་ཕྱིར་མི་ཕྱེད་པ་སྟེ། ཕྱི་
མ་ལ་མི་ཏུའི་ཤེར་སྙིང་འགྲེལ་པ་ལས། དེ་དག་མང་པོ་འཚོགས་པས་དབྱེར་མེད་པའི་ཕྱིར་
དགེ་འདུན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །ཇོ་ནང་ཏཱ་ར་ནཱ་ཐའི་བཀྲ་ཤིས་ཀྱི་རྣམ་བཤད་ཉིན་༧ལས།
དེ་ལྟ་བུའི་ཆོས་མངོན་དུ་བྱས་པ་ནི་འཕགས་པ་ཡིན་ལ། འཕགས་པ་དེ་ཉིད་མང་དུ་ཚོགས་
པ་ནི་འདུས་པའོ། །དེ་ལ་སྒྷ་ཞེས་བྱ་བ་འདུས་པའི་དོན་དང་། ཡང་རྣམ་པ་གཅིག་ཏུ་ན། སཾ་
ནི་དགེ་བའམ་བཟང་པོའི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྐྱེ་བོ་བཟང་འདུན་ལ་ཚོགས་པ་ལྟར་དགེ་བ་
སྟེ་ཐར་པའི་བཟང་འདུན་བྱེད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དགེ་འདུན་ཏེ། དམ་པ་ནི་འཕགས་པའི་སྐྱེས་
བུའོ། །ཞེས་ཀྱང་གསུངས་སོ། །འདིའི་དོགས་གཅོད། སློན་འདྲེན་ཞེས་པའི་ཐད་དུ་གཟིགས།
དགེ་འདུན་ཞེས་པ་བསླབ་པ་སློབ་གཉེར་དང་འདུལ་ཁྲིམས་ཚུལ་བཞིན་སྲུང་བའི་སྡོམ་གཙང་
གི་ཚོགས་པ་ཞིག་དགོས་ཀྱི། དེ་ལྟར་མིན་ན། མཁས་གྲུབ་ཆོས་རྗེའི་རྟོགས་པ་དང་ལྡན་པ་
དག་ལ་གདམས་དུ་བྱ་བ་གཟུགས་བརྙན་གསལ་བར་བྱེད་པའི་མེ་ལོང་ཞེས་བྱ་བ་གསུང་ཐོར་
བུའི་༤༤བ༧ལས། རྣམ་དག་བསླབ་པས་བསྡམས་པའི་དགེ་སློང་ནི། །གཅིག་ཀྱང་མེད་པར་
རྟགས་ཙམ་བསྒྱུར་བ་ཡི། །བཟའ་བཏུང་དོན་གཉེར་ཁྲིམ་པའི་བརྟུལ་ཞུགས་ཅན། །བརྒྱ་སྟོང་
ཚོགས་ཀྱང་དགེ་འདུན་གཟུགས་བརྙན་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་དུ་འགྱུར་ཉེན་ཡོད་དོ། །2

(འདུལ་བ) སོ་སྐྱེའི་དགེ་སློང་བཞི་གྲྭ་གཅིག་གམ་དེ་ཡན་ཆད་ལ་དགེ་འདུན་ཟེར། བོད་རྒྱ་ཚིག་
མཛོད་ཆེན་མོར། དགེ་འདུན་གྱི་འགྲེལ་བཤད་ལ། ཉོན་མོངས་པ་སྤོང་བ་ལ་ཞུགས་པའི་སློབ་
པ་ལམ་གྱི་གང་ཟག་དགེ་སློང་གསུམ་མམ་བཞི་ཡན་ཆད། ཅེས་གསུངས་པ་ལ་དོགས་པ་འདི་
ལྟར་ཡོད་དེ། འདིའི་དགེ་འདུན་ཞེས་པ་ཡོངས་གྲགས་ཀྱི་འདུལ་བ་ནས་བཤད་པའི་དགེ་སྦྱོང་
ལ་ཟེར་བ་ཡིན་ན་ནི། དགེ་འདུན་ལ་དགེ་སློང་བཞི་གྲྭ་གཅིག་ངེས་པར་ཚང་དགོས་པས་གསུམ་
མམ་ཞེས་པ་ནོར་བ་ཡིན་ལ། ཅི་སྟེ་དགེ་འདུན་དཀོན་མཆོག་ལ་ཟེར་བ་ཡིན་ན་གྲངས་བཅད་
ཀྱི་ངེས་པ་མེད་པས་དེ་ཡང་ནོར་རོ། །འདུལ་བར། དགེ་སློང་བཞི་གྲྭ་ལ་དགེ་འདུན་དང་བཞི་
གྲྭ་མ་ཚང་ན་གང་ཟག་གི་ཐ་སྙད་བྱེད་དོ། །

དགེ་འདུན་དཀོན་མཆོག རིག་གྲོལ་གྱི་ཡོན་ཏན་བརྒྱད་པོ་གང་རུང་དང་ལྡན་པའི་འཕགས་པའི་གང་ཟག་དེ། དགེ་འདུན་དཀོན་མཆོག་གི་མཚན་ཉིད། སྒྲས་བརྗོད་རིགས་ཀྱི་སྒོ་ནས་དབྱེ་ན། ཀུན་རྫོབ་པའི་དགེ་འདུན་དཀོན་མཆོག་དང་། དོན་དམ་པའི་དགེ་འདུན་དཀོན་མཆོག་གཉིས་ལས། དང་པོ་དང་། འཕགས་པའི་གང་ཟག་དོན་གཅིག གཉིས་པ་ནི། འགོག་བདེན་དང་། ལམ་བདེན་ལྟ་བུའོ། །ཐེག་ཆེན་གྱི་དགེ་འདུན་དཀོན་མཆོག་ཆོས་ཅན། ཡོན་ཏན་བརྒྱད་དང་ལྡན་ཏེ། ཇི་ལྟ་བ་རིག་པའི་ཡོན་ཏན། ཇི་སྙེད་པ་རིག་པའི་ཡོན་ཏན། ནང་རིག་པའི་ཡོན་ཏན། རང་གི་ངོས་སྐལ་གྱི་ཆགས་ཐོགས་དམན་གསུམ་ཅི་རིགས་པས་དག་པའི་ཡོན་ཏན་གསུམ། རིག་པའི་ཡོན་ཏན། གྲོལ་བའི་ཡོན་ཏན་དང་བརྒྱད་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྒྱུད་བླ་མ་ལས། ཇི་ལྟ་ཇི་སྙེད་ནང་གི་ནི། །ཡེ་ཤེས་གཟིགས་པ་དག་པའི་ཕྱིར། །བློ་ལྡན་ཕྱིར་མི་ལྡོག་པའི་ཚོགས། །བླ་མེད་ཡོན་ཏན་དང་ལྡན་ཉིད། །ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ཡང་བསྡུ་ན་གཉིས་སུ་འདུ་སྟེ། དང་པོ་གསུམ་རིག་པའི་ཡོན་ཏན། ཕྱི་མ་གསུམ་གྲོལ་བའི་ཡོན་ཏན་དུ་འདུ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སེ་ར་རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན་གྱི་སྤྱི་དོན་རོལ་མཚོ་ལྟར་བཀོད། འདི་ལ་དོགས་པ་འདི་ལྟར་ཡོད་དེ། ཡོན་ཏན་བརྒྱད་ལས་ཐ་མ་གཉིས་པོ་ནི་ཡོན་ཏན་དང་པོ་དྲུག་གི་ནང་དུ་སོང་ཟིན་པས། རིག་པའི་ཡོན་ཏན་དང་། གྲོལ་བའི་ཡོན་ཏན་ཞེས་ལོགས་སུ་འབྱེན་དགོས་དོན་མེད་ལ། རྒྱུད་བླ་མ་ལས་ཀྱང་དྲུག་མ་གཏོགས་བརྒྱད་གསུངས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །

དགེ་འདུན་མཐུན་པ། (འདུལ་བ) དགེ་འདུན་ཕན་ཚུན་ཚུལ་ཁྲིམས་དང་། ལྟ་བ། ཆོ་ག འཚོ་བ་རྣམས་མཐུན་པའམ་མཚུངས་པའི་དོན་ནོ། །

དགེ་འདུན་གྱི་དབྱེན་བྱེད་པའི་ལྷག་མ། (འདུལ་བ) ལྷག་མ་བཅུ་གསུམ་གྱི་བཅུ་པ། དགེ་འདུན་གྱི་དབྱེན་བྱེད་པའི་ལྷག་མའི་ངོ་ཏོ་ནི། བཅས་ལྡན་དགེ་སློང་གིས་དགེ་འདུན་ཆོས་ལས་ཆོས་མ་ཡིན་པའི་ཕྱོགས་སུ་འབྱེད་པར་བྱེད་པ་ལ་བཞམས་བསྒོ་དང་གསོལ་བཞིའི་ལས་ཀྱིས་བཟློག་ཀྱང་མི་གཏོང་བ་ལས་བྱུང་བའི་ལྟུང་བ་དངོས་གཞིའོ། །གླེང་གཞི་ནི། རྒྱལ་པོའི་ཁབ་ཏུ་ལྷས་བྱིན་གྱིས་དགེ་འདུན་འབྱེད་པ་ལས་དགེ་འདུན་ལྷག་མར་བཅས་སོ། །དགག་བྱ་ནི་རང་རིགས་ཀྱི་

དགེ་འདུན་ལ་གནོད་པའོ། །

དགེ་འདུན་འཚོའི་རྟོགས་བརྗོད། དགེ་འདུན་སྒྲུངས་ཀྱི་རྟོགས་བརྗོད་ལ་གཟིགས།

དགེ་འདུན་སྒྲུངས་ཀྱི་རྟོགས་བརྗོད། དགེ་འདུན་འཚོའི་རྟོགས་བརྗོད། འདི་འདུལ་བ་ལུང་གཞི་༼ཀ་པ༽༧༠༠བཉན་བཞུགས། རྗེའི་ལམ་རིམ་ཆེ་འབྲིང་དུ་དགེ་འདུན་སྒྲུངས་ཀྱི་རྟོགས་བརྗོད་ཅེས་གསལ་ཡང་། འདུལ་བ་ལུང་གཞིར་དགེ་འདུན་འཚོ་ཞེས་གསལ། གཏམ་རྒྱུད་འདིའི་ནང་ཉེ་ཆེ་བའི་དམྱལ་བའི་སྐོར་ཞིབ་པར་གསུངས་ཡོད།

དགེ་འདུན་ལྷག་མ། (འདུལ་བ) (མཚོ་ཊཱི་ཀ) ལྟུང་བ་དངོས་གཞི་རྫོགས་པ་ཡིན་ཞིང་རང་གི་ངོ་བོའི་ཆ་ནས་ཆོག་བརྗོད་ཚུལ་དགེ་འདུན་ལྷག་མའི་མིང་རིགས་བརྗོད་པས་ཚུལ་བཞིན་དུ་ཕྱིར་བཅོས་ན་འདག་ཏུ་རུང་བ་དེ། དགེ་འདུན་ལྷག་མའི་མཚན་ཉིད་དུ་མཚོ་ཊཱི་ཀ་གསུང་། ལྟུང་བ་དངོས་གཞི་རྫོགས་པ་ཡིན་ཞིང་ཞེས་པས། དགེ་འདུན་ལྷག་མ་ལ་ལྟུང་བ་དངོས་གཞི་ཡིན་དགོས་ཞེས་པའི་དོན་ཡིན། དཔེར་ན་ལྷག་མའི་སྦོམ་པོ་ལྟ་བུ་ལྷག་མའི་སྔེར་གཏོགས་ཡིན་ཀྱང་ལྷག་མ་དངོས་གཞི་མིན་ཞེས་པའི་དོན་ནོ། །རང་གི་ངོ་བོའི་ཆ་ནས་ཞེས་པ་ནི། མཚོ་ཊཱི་ཀ་མཆན་བུ་ལས། རང་གི་ངོ་བོའི་ཆ་ནས་ཞེས་པ་ནི་ལུང་ཞུ་བ་ལས་ལྷག་མ་བྱུང་ནས་ཕམ་པ་འཆབ་བཅས་བྱུང་ན་ལྷག་མ་དེ་ཕྱིར་བཅོས་ཀྱང་མི་འདག་པར་གསུངས་པ་དེ་སེལ་ལོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །ཆོག་བརྗོད་ཚུལ་ཞེས་པ་ཕྱིར་བཅོས་ཀྱི་ཆོག་བརྗོད་ཚུལ་ཞེས་པའི་དོན་དང་། ལྷག་མའི་མིང་རིགས་ཞེས་པ་ནི། མིང་ནི་སྡེ་ཚན་ལ་ཟེར་ཞིང་། རིགས་ནི་སྡེ་ཚན་དེའི་བྱེ་བྲག་གོ། དཔེར་ན་ཁུ་བ་འབྱིན་པའི་ལྷག་མ་ལྟ་བུ་ཞིག་ཕྱིར་བཅོས་བྱེད་ཆེ། མིང་ནི་ལྷག་མའི་སྡེ་ཚན་ལས་ཞེས་པ་དེ་ཡིན་ལ། རིགས་ནི་དེའི་ནང་ཚན་ཁུ་བ་འབྱིན་པའི་ལྷག་མ་ཞེས་པ་དེ་ཡིན་ནོ། །ཕལ་སྐད་དུ་གོ་བདེ་བར་བཤད་ན། ང་ལ་ལྷག་མ་བྱུང་སོང་ཞེས་པ་ལྟ་བུ་ལྟུང་བ་སྡེ་ལྔའི་ནང་ནས་ལྷག་མའི་སྡེ་ཚན་གྱི་མིང་བརྗོད་པ་ཡིན། ལྷག་མའི་སྡེ་ཚན་གྱི་ནང་ནས་ཁུ་བ་འབྱིན་པའི་ལྷག་མ་བྱུང་སོང་ཞེས་བརྗོད་ཆེ། སྡེ་ཚན་དེའི་རིགས་སམ་བྱེ་བྲག་ཁུ་བ་འབྱིན་པའི་ལྷག་མ་དམིགས་སུ་བཀར་ནས་བརྗོད་པ་ལྟ་བུའི་དོན་ནོ། །དེ་

ཡང་སློབ་དཔོན་ཡོན་ཏན་གྱི་འོད་ཀྱི་མདོ་རྩའི་རང་འགྲེལ་རང་གི་རྣམ་བཤད་ལས། འདིར་མིང་ནི་ལྟུང་བྱེད་ཀྱི་སྡེ་ཚན་ལས་མིང་ངོ་། །བྱུང་བ་ནི་རིགས་སོ་ཞེས་བྱ་བ་སྨོས་ཏེ། འདིར་ལྟུང་བ་ལས་ལྡང་བ་ལ་སྡེ་ཚན་ལ་བརྟེན་ནས་མིང་དུ་གྲགས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་མིང་དུ་ཤེས་པར་བྱའོ། །དེ་བས་ན་ཕམ་པར་འགྱུར་བ་དང་དགེ་སློང་ལྷག་མར་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པས་སོ། །བསམས་བཞིན་དུ་ཁུ་བ་འབྱིན་པ་ལ་སོགས་པ་བྱུང་བ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་རིགས་ཡིན་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །སྒྲ་བཤད་ནི། ལྟུང་བ་དེ་དགེ་འདུན་ལས་ལྡང་བའམ་འདག་པར་འགྱུར་གྱི་གང་ཟག་ལས་མི་ཡིན་པས་ན་དགེ་འདུན་ལྷག་མ་ཞེས་བྱ། གསོར་རུང་ཙམ་གྱིས་ལྷག་མར་ལུས་པས་ན་ལྷག་མའོ། །

དགེ་བ། 1 རང་འབྲས་རྣམ་སྨིན་ཡིད་འོང་འབྱིན་བྱེད་ལ་དགེ་བ་ཟེར། 2 བཟང་པོ། ལེགས་པ། འདུལ་བ་གཞི་རྒྱ་ཆེར་བཤད་པ་ལས། དགེ་བ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་བཟང་པོའོ། །ཞེས་གསུངས། 3 བཀྲ་ཤིས་པ། དཔེར་ན་དགེ་བར་གྱུར་ཅིག་ཅེས་པ་ལྟ་བུ། 4 བདེ་བའི་དོན། ཕུང་པོ་ལྔའི་རབ་བྱེད་ལས་གསུངས། དཔེར་ན་གཟུགས་ཁམས་ཀྱི་གནས་དགེ་ཆུང་ལ། བདེ་ཆུང་ཞེས་བསྒྱུར་བ་ལྟ་བུ།

དགེ་བ་ལྔ། ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་དགེ་བ། མཚུངས་ལྡན་གྱི་དགེ་བ། རྗེས་འབྲེལ་གྱི་དགེ་བ། ཀུན་སློང་གི་དགེ་བ། དོན་དམ་པའི་དགེ་བ་དང་ལྔའོ། །

དགེ་བ་བསྔོ་བ། རང་གིས་བསགས་པའི་དགེ་རྩ་རྣམས་གཞན་ལ་བསམ་པ་ཐག་པ་ནས་བྱིན་པར་བསམ་པ་ལ་ཟེར། ཞིབ་པར་བསྔོ་བ་ཞེས་པའི་ཐད་དུ་གཟིགས།

དགེ་བ་བཅུ། མི་དགེ་བ་བཅུའི་ལྡོག་ཕྱོགས།

དགེ་སྦྱོང་། (འདུལ་བ) 1 སོ་སྐྱེའི་དགེ་སློང་ཕ་མཐའམ། རབ་བྱུང་སྤྱིའི་མིང་། འདུལ་བ་གཞི་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ་པ་ལས། དགེ་སྦྱོང་ཞེས་བྱ་བ་ནི་རབ་ཏུ་བྱུང་བའམ་སྡིག་པ་ཞི་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས། འདུལ་བ་རྣམ་པར་འབྱེད་པའི་ཚིག་རྣམ་པར་བཤད་པ་(ཚུ)༣༤བ༥ལས། དགེ་སྦྱོང་ཞེས་བྱ་བ་ནི་རབ་ཏུ་བྱུང་བའོ། །ཞེས་གསུངས། 2 འཕགས་པའི་དགེ་འདུན། སྒྲ་

བཤད་ནི། དགེ་ནི་དོན་དམ་པའི་དགེ་བ་སྐྱེ་ཐར་པ་ཡིན་ལ། དེའི་དོན་དུ་ཡོངས་སུ་སྦྱོང་བས་ན་དེ་ལྟར་དུ་བརྗོད་དོ། །ལུང་ཐུན་ཚེགས་ཀྱི་འགྲེལ་པར་གསུངས་པ་ལྟར་བཀོད། ཡང་ན། དགེ་བ་སྐྱེ་སྡིག་པ་ཞི་བ་ལ་སྦྱོད་ཅིང་ལེགས་པར་སྦྱོང་བས་ན་དགེ་སྦྱོང་ངོ་། །མའི་སོ་ཐར་གྱི་མདོ་ལ་གཞི་བྱས།

དགེ་སྦྱོང་མགོ་རེག (འདུལ་བ) ནང་པའི་རབ་བྱུང་སྤྱིའི་མིང་། སྒྲ་བཤད་ནི། རབ་བྱུང་མགོ་རེལ་ཞེས་པ་སྐྱེ་འདི་ནི་ཕྱི་རོལ་པས་ནང་པའི་རབ་བྱུང་ལ་ངན་སྨྲས་སམ་འཕྱ་སྨོད་ཀྱི་ཚུལ་དུ་བཏགས་པའི་མིང་ངན་ཞིག

དགེ་སྦྱོང་དུ་བྱེད་པའི་ཆོས་བཞི། (འདུལ་བ) གཞན་ལ་གནོད་པ་མི་བྱེད་པའི་ཆོས་བཞི། གཤེ་ཡང་སླར་མི་གཤེ། ཁྲོས་ཀྱང་སླར་མི་ཁྲོ། བརྡེགས་ཀྱང་སླར་མི་བརྡེག མཚང་བྲུས་ཀྱང་སླར་མཚང་མི་འབྲུ་བ་དང་བཞིའོ། །སྒྲ་བཤད་ནི། གནོད་པ་མི་བྱེད་པས་ན་དགེ་སྦྱོང་དུ་བྱེད་ཅེས་བྱའོ། །ལུང་གཞིའི་འགྲེལ་པར་གཞི་བྱས། ཡང་ན། རང་ཉིད་དགེ་སྦྱོང་དུ་མཚོན་བྱེད་ཀྱི་ཆོས་བཞི་ཞེས་བྱ་བའི་དོན་ཡིན། གཤེ་ནི་གཤེ་གཤེ་གཏོང་བ། ཁྲོས་ནི་ཁྲོས་ནས་ཚིག་ངན་སྨྲས་པའོ། །བརྡེགས་ནི་ལུས་ཀྱིས་བརྡེགས་པའོ། །མཚང་འབྲུ་བ་ནི་སྐྱོན་ནས་བརྗོད་པའོ། །

དགེ་ཚུལ། (འདུལ་བ) <ཤྲ་མ་ཎེ་ར> མཁན་སློབ་དགེ་འདུན་དང་བཅས་པའི་དབུས་སུ་ངེས་འབྱུང་གི་བསམ་པས་ཀུན་ནས་བསླངས་ཏེ། རྩ་བ་བཞི་དང་ཡན་ལག་དྲུག་ཇི་སྲིད་འཚོའི་བར་དུ་སྤོང་བར་ཁས་བླངས་པའི་གང་ཟག་ལ། དགེ་ཚུལ་ཟེར། རྩ་བ་བཞི་དང་ཡན་ལག་དྲུག་ནི། ༡ སྲོག་གཅོད་པ། ༢ མ་བྱིན་པར་ལེན་པ། ༣ མི་ཚངས་པར་སྤྱོད་པ། ༤ བརྫུན་དུ་སྨྲ་བ་སྟེ་རྩ་བ་བཞི་དང་། ༥ གར་ (སོགས་སྨྲས་གླུ་དང་རོལ་མོ་གཉིས་བསྡུས་པར་འོད་ལྡན་ལས་གསུངས) སོགས། ༦ འཕྲེང་ (སོགས་སྨྲས་སྤོས་ཉུག་པ་དང་ཁ་དོག་འཚང་བ་གཉིས་བསྡུས་པར་འོད་ལྡན་ལས་གསུངས) སོགས། ༧ གསེར་དངུལ་ལེན་པ། ༨ ཆང་འཐུང་བ། ༩ ཕྱི་དྲོའི་ཁ་ཟས་ཟ་བ། ༡༠ མལ་སྟན་ཆེ་མཐོ་ (མལ་ཆེ་བ་དང་མཐོ་བ་གཉིས་གཅིག་ཏུ་བགྲང་ངོ་) སྟེ་ཡན་ལག་དྲུག་གོ །རྗེའི་འདུལ་བ་རྒྱ་མཚོའི་སྙིང་པོ་ལས། རྩ་བ་བཞི་དང་ཡན་ལག་དྲུག །བཙུ་སྤོང་དགེ་

ཚུལ་སྟོམ་པའོ། །གང་སོགས་ཕྲེང་སོགས་རྣམ་གཉིས་དང་། །གསེར་དངུལ་ལེན་དང་རྣམ་པ་གསུམ། །ཕྱེ་བས་ཡན་ལག་དྲུག་ཏུ་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །མཚོ་ནཱི་ཀ་ལས། དགེ་ཚུལ་གྱི་ངོ་བོ་ནི། སྤང་བྱ་བཅུ་སྤོང་བའི་སྡོམ་པ་དང་ལྡན་པའི་གང་ཟག་སྟེ། མཛོད་འགྲེལ་ལས། སྤང་བྱ་བཅུ་སྤོང་བ་ཡང་དག་པར་བླངས་པས་ནི་དགེ་ཚུལ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །སྒྲ་བཤད་ནི། མཚོ་ནཱི་ཀ་ལས། མིག་མཆི་མས་གང་བ་དང་འདྲ་བས་ན་དགེ་ཚུལ་ཞེས་བྱ་སྟེ། མིག་མཆི་མས་གང་བ་དེས་ཐག་ཉེ་བ་མཐོང་ཡང་ཐག་རིང་བ་མི་མཐོང་བ་ལྟར་དགེ་ཚུལ་ཡང་རང་གི་བསླབ་པ་སྟོན་པའི་འདུལ་བ་ཉན་དུ་རུང་ཡང་། དགེ་འདུན་དང་འབྲེལ་བའི་ལས་ཚོག་རྣམས་སྤྱིར་བཏང་ལ་ཐོས་སུ་མི་རུང་བས་ན་དགེ་ཚུལ་ཞེས་བྱའོ། །ཕལ་སྐད་དུ་ཙི་ལུ་ཞེས་པ་གཡོག་པོ་ཞེས་པ་སྟེ་བླ་མའི་བྱ་བ་ལ་ངལ་ཞིང་དུབ་པའི་དོན་གྱིས་ན་དགེ་ཚུལ་ཞེས་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

དགེ་ཚུལ་གྱི་སྤང་བྱ་བཅུ། (འདུལ་བ) དགེ་ཚུལ་ཞེས་པའི་ཐད་དུ་གཟིགས།

དགེ་ཚུལ་གྱི་ཚིག་ལེའུར་བྱས་པ་ལྔ་བཅུ་པ། (འདུལ་བ) འཕགས་པ་གཞི་ཐམས་ཅད་ཡོད་པར་སྨྲ་བའི་དགེ་ཚུལ་གྱི་ཚིག་ལེའུར་བྱས་པ་ལྔ་བཅུ་པ་ཞེས་བྱ་བ། སློབ་དཔོན་ཀླུ་སྒྲུབ་ཀྱིས་མཛད་ཟེར་བ་དང་། ཁ་ཆེ་དགེ་འདུན་བཟང་པོས་མཛད་ཀྱང་ཟེར། མཚན་བྱང་ལ་ལྔ་བཅུ་པ་ཞེས་འཁོད་མེད། རྒྱ་གར་སྐད་དུ། ཨཱཪྻ་མཱུ་སརྦ་ཨསྟིབཱདི་ཤྲམ་ཎེ་ར་ཀཱ་རི་ཀཱ། ཞེས་བྱའོ། །སྡེ་དགེ་བསྟན་འགྱུར་འདུལ་བ་གླེགས་བམ་༼ ཤུ་པར ༽བཞུགས་སོ། །

དགེ་ཚུལ་གྱི་ཚིག་ལེའུར་བྱས་པ་སུམ་བརྒྱ་པ། (འདུལ་བ) འཕགས་པ་གཞི་ཐམས་ཅད་ཡོད་པར་སྨྲ་བའི་དགེ་ཚུལ་གྱི་ཚིག་ལེའུར་བྱས་པ་ཞེས་བྱ་བ། སློབ་དཔོན་ཤཱཀྱ་འོད་ཀྱིས་མཛད། མཚན་བྱང་དངོས་ལ་ནི་སུམ་བརྒྱ་པ་ཞེས་པ་མི་སྣང་ངོ་། །སྡེ་དགེ་བསྟན་འགྱུར་འདུལ་བ་གླེགས་བམ་༼ ཤུ་པའི ༽༤༣ན༤ན་བཞུགས་སོ། །

དགེ་ཚུལ་གྱི་ཚིག་ལེའུར་བྱས་པ་སུམ་བརྒྱ་པའི་རྣམ་པར་བཤད་པ། (འདུལ་བ) དགེ་ཚུལ་གྱི་ཚིག་ལེའུར་བྱས་པ་སུམ་བརྒྱ་པའི་རྣམ་པར་བཤད་པ་སློབ་མ་ལ་ཕན་པ་ཞེས་བྱ་བ་སློབ་དཔོན་

དུལ་བའི་ལྷས་མཛད། སྡེ་དགེ་བསྟན་འགྱུར་འདུལ་བ་གླེགས་བམ་༼ ཤུ་པའི ༽༡༤༣བ༣ན་བཞུགས་སོ། །

དགེ་ཚུལ་གྱི་སློབ་དཔོན། (འདུལ་བ) བསླབ་བྱའི་རྒྱུད་ལ་དགེ་ཚུལ་གྱི་སྡོམ་པ་སྐྱེས་པའི་ཆ་ནས་དེའི་སློབ་དཔོན་དུ་བཞག་པ་དེ། བསླབ་བྱ་ཡུལ་གྱི་དགེ་ཚུལ་གྱི་སློབ་དཔོན་གྱི་མཚན་ཉིད།

དགེ་ཚུལ་གྱི་སློབ་དཔོན་འོས་པ། (འདུལ་བ) དགེ་སློང་ཚོས་དྲུག་ལྡན་གྱི་སྟེང་དུ་དགེ་ཚུལ་གྱི་སྡོམ་པ་འབོགས་པའི་ཆོ་ག་ཚིག་ཕྱེད་ཀྱང་མ་འཁྲུལ་བར་བློ་ལས་ཐོན་པ་དེ། དགེ་ཚུལ་གྱི་སློབ་དཔོན་དུ་འོས་པའི་མཚན་ཉིད།

དགེ་ཚུལ་བསྙིལ་བ་སྤྱད་པའི་ལྟུང་བྱེད། (འདུལ་བ) འབའ་ཞིག་པ་དགུ་བཅུའི་ང་བདུན་པ། དགེ་ཚུལ་བསྙིལ་བ་སྤྱད་པའི་ལྟུང་བྱེད་ཀྱི་ངོ་བོ་ནི། དགེ་འདུན་གྱིས་དགེ་ཚུལ་བསྙིལ་བ་ལ་བཅས་ལྡན་དགེ་སློང་གིས་ཚོས་དང་ཟང་ཟིང་གི་ལོངས་སྤྱོད་བྱས་པ་ལས་གྱུར་པའི་ལྟུང་བ་དངོས་གཞིའོ། །གླེང་གཞི་ནི། མཉན་ཡོད་དུ་ཉེ་དགས་དགེ་ཚུལ་བསྙིལ་བ་ཉེ་བར་འཛོག་པར་བྱེད་པ་ལས་ལྟུང་བྱེད་དུ་བཅས་སོ། །དགག་བྱ་ནི་ཡུལ་དགེ་ཚུལ་དེ་ལ་གནོད་ཅིང་རང་རིགས་དགེ་འདུན་ལ་ཡང་གནོད་པའོ། །

དགེ་མཚན། 1 ཕན་ཡོན། ལེགས་ཚོགས། བཟང་པོའི་རྒྱུ་ཚོགས། 2 བཀྲ་ཤིས་པའི་རྟགས་སམ་མཚན་མ། བཀྲ་ཤིས་པའི་མཚོན་དོན། སྦྲ་བཤད་ནི། དགེ་བའི་མཚན་མ་ཞེས་པ་སྟེ། དགེ་བ་ནི་བཟང་པོ་དང་བཀྲ་ཤིས་པ་སོགས་ཀྱི་དོན་ཡིན་ལ། མཚན་མ་སྟེ་རྟགས་སོ། །ལུང་ཐུན་ཚོགས་ཀྱི་འགྲེལ་པ་ལས། དགེ་མཚན་ཞེས་བྱ་བ་ནི་བདག་པོ་དང་བུ་དང་མིང་པོ་ལ་སོགས་པ་ལ་དགེ་བར་ཕྱིར་འོང་བ་ལ་སོགས་པའི་དོན་དུ་བུད་མེད་རྣམས་ཀྱིས་སྨྲུང་བའི་སྐྱུད་པ་ལ་སོགས་པ་བཏགས་པ་དང་། ལུས་ཀྱི་ཕྱོགས་གཅིག་ལ་གི་ཝང་ལ་སོགས་པས་སྐུད་པའོ། །ཞེས་གསུངས། འདུལ་བ་རྣམ་པར་འབྱེད་པའི་ཚིག་རྣམ་པར་བཤད་པ་༣༠ན༣ལས། དགེ་མཚན་ཞེས་བྱ་བ་ནི་གི་ཝ་ཁང་དང་ཚོན་སྣ་ལྔ་པ་དང་ཡུངས་ཀར་དཀར་པོ་གསང་སྔགས་ཀྱིས་བཏབ་པ་ལ་སོགས་པ་བཀྲ་ཤིས་ཀྱི་རྟགས་སོ། །ཞེས་གསུངས། 3 ཡང་དགེ་མཚན་ཞེས་བྱ་བ་ནི་

ཡིད་དུ་འོང་བའི་རྒྱུ་ཡོ། །འདུལ་བ་རྣམ་པར་འབྱེད་པའི་ཚིག་རྣམ་པར་བཤད་པ་༣༠ན༢ལས་གསུངས་སོ། །

དགེ་ལུགས་པ། རྗེ་ཙོང་ཁ་པ་བློ་བཟང་གྲགས་པའི་དཔལ་གྱིས་སྲོལ་བཏོད་པའི་མདོ་སྔགས་བཤད་སྒྲུབ་ཟུང་འབྲེལ་གྱི་རིང་ལུགས་འཛིན་མཁན་རྗེས་འབྲང་དང་བཅས་པའི་མིང་། སྒྲ་བཤད་ནི། དགེ་ལྡན་པའམ་དགའ་ལྡན་པ་ཞེས་པ་ནི་གདན་སའི་མིང་གིས་བཏགས་པ་སྟེ། རྗེ་ཙོང་ཁ་པ་ཆེན་པོས་འབྲོག་རི་བོ་དགའ་ལྡན་རྣམ་པར་རྒྱལ་བའི་གླིང་བཏབ་ནས་སྐུ་ཚེའི་སྨད་དུ་དེར་རྟག་ཆགས་པར་བཞུགས་པ་ལ་བརྟེན་ནས། རྗེའི་རིང་ལུགས་ལ་ཆོས་རྗེ་དགའ་ལྡན་པའི་ལུགས་ཞེས་འབོད་པ་བྱུང་། དེ་ཚིག་སྣ་བསྡུས་ནས་བརྗོད་པའི་ཚེ་དགའ་ལུགས་པ་ཞེས་བརྗོད་པ་མ་བདེ་བས། དགེ་ལུགས་པ་ཞེས་འབོད་པ་རྒྱུན་ཆགས་པ་ཡིན། བླ་ཆེན་དགོངས་པ་རབ་གསལ་གྱིས་ཀླུ་མེས་དབུས་སུ་འབྱོན་ཁར་དབུ་ཞྭ་སེར་པོ་བཞེས་འཕྲོ་ཞིག་གནང་ནས་འདི་གྱོན་ལ་ངརྗེས་སུ་དྲན་པར་གྱིས་གསུང་བར་བརྟེན། རྗེ་བླ་མས་ཀྱང་འདུལ་བའི་བསྟན་པ་ཉམས་པ་གསོ་བའི་རྟེན་འབྲེལ་དུ་དབུ་ཞྭའི་ཁ་དོག་སྔོན་གྱི་འདུལ་འཛིན་རྣམས་དང་མཐུན་པར་སེར་པོར་མཛད་པར་བརྟེན། རྗེའི་རིང་ལུགས་ལ་ཞྭ་སེར་ཅན་པན་འཆང་བའི་རིང་ལུགས་ཞེས་གྲགས་སོ། །

དགེ་ལུགས་པའི་གྲུབ་ཐོབ་ཚད་ལྡན་སུམ་ཅུ། དགེ་ལྡན་པའི་ཕྱོགས་ལ་གསང་སྔགས་ཀྱི་གྲུབ་ཐོབ་རྟོད་མེད་སུམ་ཅུ་བྱུང་བ་འདི་ལྟར། ༡ གྲུབ་ཆེན་འཁོར་ལོས་བསྒྱུར་བ་རྗེ་ཙོང་ཁ་པ་ཆེན་པོ། ༢ གྲུབ་ཆེན་རྟོགས་འཛམ་དཔལ་རྒྱ་མཚོ། ༣ གྲུབ་ཆེན་ཆོས་རྗེ་རྗེ། ༤ གྲུབ་ཆེན་བ་སོ་ཆོས་རྗེ། ༥ གྲུབ་ཆེན་དབེན་ས་པ། ༦ གྲུབ་ཆེན་རྡྨ་རླཛ། ༧ གྲུབ་ཆེན་ཆོས་དབང་གྲགས་པ། ༨ གྲུབ་ཆེན་ཀོད་ཕྲུག་འབྱུང་། ༩ གྲུབ་ཆེན་མདུང་རྩེ་རལ་པའི་བུམ་པ་ཅན། ༡༠ གྲུབ་ཆེན་ཤེས་རབ་སེངྒེ། ༡༡ གྲུབ་ཆེན་སྦྱིན་པ་དཔལ་བ། ༡༢ གྲུབ་ཆེན་འདུལ་ནག་པ། ༡༣ གྲུབ་ཆེན་འདུལ་དཀར་བ་བློ་གྲོས་སྦས་པ། ༡༤ གྲུབ་ཆེན་བརྩོན་འགྲུས་འཕགས། ༡༥ གྲུབ་ཆེན་དཀོན་མཆོག་ཡར་འཕེལ། ༡༦ གྲུབ་ཆེན་ཐང་སག་པ། ༡༧ གྲུབ་ཆེན་དོན་ཡོད་མཁས་གྲུབ།

༡༨ ཁྲི་ཆེན་འཇམ་དབྱངས་བདེ་བའི་རྡོ་རྗེ། ༡༩ ཁྲི་ཆེན་དགེ་འདུན་རྒྱ་མཚོ། ༢༠ ཁྲི་ཆེན་སློམ་སྡེ་ནམ་མཁའ་རྒྱལ་མཚན། ༢༡ ཁྲི་ཆེན་འཇམ་དབྱངས་བཞད་པ། ༢༢ ཁྲི་ཆེན་ན་ཁ་བ་ཐར་པའི་རྒྱལ་མཚན། ༢༣ ཁྲི་ཆེན་རོང་པོ་སྐལ་ལྡན་རྒྱ་མཚོ། ༢༤ ཁྲི་ཆེན་གནས་བཅུ་དགེ་འདུན་རྒྱལ་མཚན། ༢༥ ཁྲི་ཆེན་བཀའ་ཆེན་ནམ་མཁའ་རྡོ་རྗེ། ༢༦ ཁྲི་ཆེན་བསྐལ་བཟང་རྒྱ་མཚོ། ༢༧ ཁྲི་ཆེན་ལྕང་སྐྱ་རོལ་པའི་རྡོ་རྗེ། ༢༨ ཁྲི་ཆེན་དགེ་དབང་བློ་གྲོས། ༢༩ ཁྲི་ཆེན་བཟོད་པ་རྒྱ་མཚོ། ༣༠ ཁྲི་ཆེན་པཎ་ཆེན་དཔལ་ལྡན་ཡེ་ཤེས་བཅས་སོ། །རྒྱལ་བ་ཙོང་ཁ་པའི་བསྟན་པ་ལ་གསང་སྔགས་ཀྱི་སྒོ་ནས་ཁྲི་པ་བརྟེན་པ་སུམ་ཅུ་ཐམ་པ་རྫོགས་སོ། །ཞེས་གློང་རྡོལ་བླ་མའི་གསུང་ལ་ཡོངས་གྲགས་ཀྱི་ཁྲི་ཆེན་འགའ་རེའི་གོ་རིམ་འཇོལ་བ་ལྟར་སྣང་བས་བཅོས་བསྒྱུར་གྱིས་བཀོད། ད་དུང་དཔྱད་པར་འཚལ། གློང་རྡོལ་བླ་མ་མན་གྱི་དགེ་ལུགས་པའི་ཁྲི་ཐོབ་ཚད་ལྡན་རྣམས་ཀྱི་མཚན་གཞུང་ཡང་འདིར་དགོད་པར་བྱའོ། །

དགེ་ལུགས་པའི་ཡིག་ཆ་གྲགས་ཆེ་བ་བཞི། ༡ རིགས་པའི་དབང་ཕྱུག་སེ་ར་རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན་གྱི་ཡིག་ཆ། (འདི་སེར་བྱེས་གྲྭ་ཚང་དང་དགའ་ལྡན་བྱང་རྩེ་གྲྭ་ཚང་གི་ཐུན་མོང་གི་ཡིག་ཆ་ཡིན། འདི་ཡིག་ཆ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ནང་ནས་ཐོན་སྔ་ཤོས་ཡིན) ༢ མདོ་སྔགས་རབ་འབྱམས་པ་ཆེན་པོ་པཎ་ཆེན་བསོད་ནམས་གྲགས་པའི་ཡིག་ཆ། (འདི་བློ་གསལ་གླིང་དང་དགའ་ལྡན་ཤར་རྩེ་གྲྭ་ཚང་གི་ཡིག་ཆ་དང་) ༣ མཁས་ཤིང་གྲུབ་པ་ཆེན་པོ་བསྟན་པ་དར་རྒྱས་ཀྱི་ཡིག་ཆ་ནི་སེར་སྨད་གྲྭ་ཚང་གི་ཡིག་ཆ་དང་། ༤ ཀུན་མཁྱེན་ཆེན་པོ་འཇམ་དབྱངས་བཞད་པའི་རྡོ་རྗེའི་ཡིག་ཆ་ནི་སྒོ་མང་གྲྭ་ཚང་གི་ཡིག་ཆ་ཡིན་པ་བཅས་སོ། །

དགེ་ལུགས་པས་སྟོང་ཉིད་མེད་དགག་ཏུ་བཞེད་པའི་ཁུངས། དགེ་ལྡན་པས་སྟོང་ཉིད་མེད་དགག་ཏུ་བཞེད་པའི་ལུང་གི་ཁུངས་ནི། མདོ་སྡེ་དགོངས་འགྲེལ་དང་། ཀླུ་སྒྲུབ་ཀྱི་རྩ་བ་ཤེས་རབ། བཞི་བརྒྱ་པའི་འགྲེལ་པ་སློབ་དཔོན་ཟླ་བ་གྲགས་པས་མཛད་པ་བཅས་ལ་གཏུགས་པར་གསུངས་ལ། དེ་ཡང་ (ཡོངས་གྲུབ་འཆད་པའི་སྐབས་ཀྱི) མདོ་སྡེ་དགོངས་འགྲེལ་ལས། རྣམ་པར་

རྟོག་པའི་སྤྱོད་ཡུལ་ཀུན་བརྟགས་པའི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་གནས་འདུ་བྱེད་ཀྱི་མཚན་མ་དེ་ཉིད་ཀུན་བརྟགས་པའི་མཚན་ཉིད་དེར་ཡོངས་སུ་མ་གྲུབ་ཅིང་། ངོ་བོ་ཉིད་དེ་ཁོ་ནས་ངོ་བོ་ཉིད་མ་མཆིས་པ་ཉིད། ཆོས་ལ་བདག་མ་མཆིས་པ་དེ་བཞིན་ཉིད་རྣམ་པར་དག་པའི་དམིགས་པ་གང་ལགས་པ་དེ་ནི། ཡོངས་སུ་གྲུབ་པའི་མཚན་ཉིད་ལགས་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པ་འདིས་སྟོང་གཞི་གཞན་དབང་གི་སྟེང་དུ་དགག་བྱ་ཆོས་བདག་རྣམ་པར་བཅད་ཙམ་གྱི་མེད་དགག་དེ་ལ་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་ཀྱི་ཡོངས་གྲུབ་ཏུ་གསལ་བར་བཤད་ཅིང་། ཡང་དེ་ཉིད་ལས། གལ་ཏེ་འདུ་བྱེད་ཀྱི་མཚན་ཉིད་དང་། དོན་དམ་པའི་མཚན་ཉིད་ཐ་དད་ཡིན་པར་གྱུར་ན། འདུ་བྱེད་རྣམས་ཀྱི་བདག་མེད་པ་ཙམ་དང་ངོ་བོ་ཉིད་ཙམ་ཉིད་དོན་དམ་པའི་མཚན་ཉིད་ཡིན་པར་ཡང་མི་འགྱུར་རོ། །བདག་མེད་པ་ཙམ་དང་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ཙམ་ཉིད་ཅེས་པའི་ཙམ་སྒྲ་འདིས། འདུ་བྱེད་གཞན་དབང་གི་སྟེང་དུ་ཆོས་བདག་བཀག་ཙམ་གྱི་མེད་དགག་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་ཀྱི་ཡོངས་གྲུབ་ཏུ་གསལ་བར་བསྟན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཡང་ (ཡོངས་གྲུབ་ཀྱི་དཔེ་འཆད་པ་ན) དེ་ཉིད་ལས། དོན་དམ་ཡང་དག་འཕགས། དེ་ལ་འདི་ལྟ་སྟེ་ནམ་མཁའ་གཟུགས་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ཙམ་གྱིས་རབ་ཏུ་ཕྱེ་བ་དང་ཐམས་ཅད་དུ་སོང་བ་ཇི་ལྟ་བ་དེ་ལྟ་བུར་དོན་དམ་པ་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་དེ་ལས་ཆོས་བདག་མེད་པས་རབ་ཏུ་ཕྱེ་བ་དང་། ཐམས་ཅད་དུ་སོང་བ་ཞིག་བལྟ་བར་བྱ་སྟེ། ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་ཀྱི་ཡོངས་གྲུབ་དེ་ཆོས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་ཁྱབ་པ་དང་། ཆོས་བདག་མེད་པས་རབ་ཏུ་ཕྱེ་བ་ཞེས་ཆོས་བདག་བཀག་ཙམ་གྱི་མེད་དགག་ཡིན་པར་གསལ་བར་བཤད་པའི་ཕྱིར། (རྒྱས་པར་གཟིགས་འདོད་ན། རིགས་པའི་དབང་ཕྱུག་སེ་ར་རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན་གྱི་ཤཱཀ་ལན་ལྷ་དན་སྨུན་སེལ་སོགས་དགག་ལན་གསུམ་མཉམ་དུ་བཞུགས་པའི་དེབ་གཟུགས་༣༢༥ན་ཤིན་ཏུ་གསལ་བར་གསུངས་ཡོད་པ་དེར་བལྟ་བར་བྱའོ།) དེ་བཞིན་དུ་རྩ་ཤེས་ལས། འགག་པ་མེད་པ་སྐྱེ་མེད་པ། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་དོན་དམ་པར་སྐྱེ་འགག་སོགས་བརྒྱད་མེད་པ་མཉམ་གཞག་གི་ཡུལ་དུ་གསུངས་ལ། བཞི་བརྒྱ་པའི་འགྲེལ་པར་ཡང་། གང་ཞིག་ཞི་བའི་སློ་གཉིས་སུ་མེད་པ་དེ་ནི་བདག་མེད་པའོ། །གང་

ཞིག་ལྟ་བ་ངན་པ་རྣམས་འཇིག་པར་བྱེད་པ་དེ་ནི་བདག་མེད་པའོ། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་གཞུང་ལ་གཏུགས་པར། རྗེ་གྲུང་ཐང་པའི་རྗེའི་བསྟོད་པ་དོན་ལྡན་མའི་འགྲེལ་པ་ཤོག་གྲངས་༧༤ན་གསལ་བ་ལྟར་རོ། །སྟོང་ཉིད་མེད་དགག་ཡིན་པ་ལ་རིགས་པའི་སྒྲུབ་བྱེད་མང་དུ་ཡོད་ཀྱང་། དེ་དག་ལས་དཔེ་མཚོན་ཙམ་ཞིག་བརྗོད་ན། “ཆོས་ལ་ངེས་སེམས་ཀྱི་བཟོད་པ” ཞེས་པ་འདི་ལ་ཐུག་གི་འདུག་སྙམ། དེའི་དོན་ནི་སྟོང་ཉིད་ལ་མི་སྐྲག་པའི་བཟོད་པ་ཞེས་པའི་དོན་ཡིན། ལྟ་བ་ཐོག་མར་རྟོགས་ཆེ་དགག་བྱ་བཀག་པ་ན་ཤུལ་དུ་ཅི་ཡང་མི་འདུག་སྙམ་པའི་སྟོང་ཉིད་ལ་འཇིགས་སྣང་ཞིག་ངང་གིས་སྐྱེ་བར་བཤད་ལ། དེ་ནི་སྟོང་ཉིད་མེད་དགག་ཏུ་འདོད་པའི་ལུགས་ལ་འབྱུང་གི་དེ་ལས་གཞན་དུ་འདོད་པ་རྣམས་ལ་འབྱུང་ཚུལ་ཆེར་མི་སྣང་ལ། མཁས་སྒྲུབ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པས་ཀྱང་ལྟ་བ་ཐོག་མར་རྟོགས་ཆེ་ཆད་མཐར་ལྷུང་བའི་འཇིགས་པས་གློ་བུར་དུ་སྐྲུ་འགག་གི་མཐའ་ནས་ཕྲུག་གིས་འཇུས་ཏེ། ཐ་སྙད་དུ་ཡོད་པ་ལ་ངེས་ཤེས་འབྲོངས་ཏེ། སྣང་སྟོང་ཟུང་འཇུག་ཏུ་རྟོགས་ནས་ལྟ་བའི་དཔྱད་པ་རྫོགས་ཚུལ་གྱི་ལོ་རྒྱུས་ཡོད། རྒྱུ་མཚན་དེ་དག་ལ་བརྟེན་ནས་རྗེ་ཙོང་ཁ་པ་ཆེན་པོས། སྣང་སྟོང་ཟུང་འཇུག་གི་ཚུལ་ལ་ཐུགས་གཙིགས་ཏ་ཅང་ཆེན་པོར་མཛད་དོ། །རྗེ་ཙོང་ཁ་པ་ཆེན་པོའི་རྩ་ཤེ་ཊཱི་ཀ་ཆེན་ལས་ཀྱང་། སྤྲོས་བྲལ་རྟོགས་སོ་བྱས་ན་ཤིན་ཏུ་རངས་ཤིང་དགའ་ལ། སྤྲོས་པ་མེད་པ་དགག་པ་འཛལ་ལོ་བྱས་ན་མི་བཟོད་པ་ནི། དགག་བྱ་རྣམ་པར་བཅད་ཙམ་ཞིག་མེད་དགག་གི་དོན་ཡིན་པ་མ་རྟོགས་པར་མེད་དགག་ཐམས་ཅད་རི་བོང་གི་རྭ་དང་འདྲ་བའི་ཅང་མེད་དུ་འདོད་པའི་བློ་སྐྱོན་ཡིན་ཏེ། ཞེས་གསུངས་སོ། །འོན་ཆོས་བརྒྱུད་རང་རང་གི་ལྟ་བ་དེ་ལྟ་བ་རྣམ་དག་ཡིན་མིན་ཇི་ལྟར་ཤེས་ནུས་སམ་ཞེ་ན། དེ་ནི་ལུང་རིགས་ཀྱིས་བསྒྲུབ་མི་དགོས་པར་ཤིན་ཏུ་སླ་སྟེ། གལ་ཏེ་ལྟ་བ་དེ་བསྒོམས་པས་རང་རྒྱུད་ཀྱི་ཆགས་སོགས་ཉོན་མོངས་ཀྱི་ཆ་རྣམས་ཤུགས་ཇེ་ཆུང་དང་། དད་སོགས་ཡོན་ཏན་གྱི་ཆ་རྣམས་ཇེ་འཕེལ་དུ་སོང་ན། ལྟ་བ་དེ་ལྟ་བ་རྣམ་དག་ཡིན་པའི་འབྲས་རྟགས་ཡང་དག་རེད། རྒྱུ་མཚན་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་དེང་ཚོའི་ལྟ་བ་བཟང་ཁོང་ཚོའི་ལྟ་བ་ངན་ཞེས་པའི་རྩོད་པ་ཡང་གཞི་མེད་རང་ཡལ་དུ་འགྲོ་བར་འགྱུར་རོ། །

དགེ་བཤེས་སྟོན་པ། འབྲོམ་སྟོན་རྒྱལ་བའི་འབྱུང་གནས།

དགེ་བཤེས་སྟོན་པའི་བླ་མ་ལྔ། རྒྱ་གར་བ་གཉིས་དང་བོད་པ་གསུམ་སྟེ་ལྔའོ། །རྒྱ་གར་བ་གཉིས་ནི། ཇོ་བོ་རྗེ་དཔལ་ལྡན་ཨ་ཏི་ཤ་དང་། ཇོ་བོ་སྨྲྀ་ཏི་དང་གཉིས་སོ། །བོད་པ་གསུམ་ནི། སེ་བཙུན། ཞང་སྣ་ནམ་རྡོ་རྗེ་དབང་ཕྱུག གཡུང་ཆོས་མགོན་དང་གསུམ་མོ། །

དགེ་བཤེས་ལྷ་རམས་པ། གནས་རིམ་མཐོ་ཤོས་ཀྱི་དགེ་བཤེས་ཤིག་སྟེ། དེ་ཡང་སྔར་བོད་ལ་ལྷ་སར་སྨོན་ལམ་ཆེན་མོའི་སྐབས་གདན་ས་གསུམ་མཉམ་འཛོམས་ཀྱི་འདུས་ཚོགས་ཀྱི་དབུས་སུ་གཞུང་ཆེན་བཀའ་པོད་ལྔ་ལ་བགྲོ་གླེང་དམ་འཇོག་མཛད་པའི་མཐོ་རིམ་གྱི་དགེ་བཤེས་ཤིག་ཡིན། དགེ་བཤེས་ལྷ་རམས་པའི་སྲོལ་ནི། པཎ་ཆེན་བློ་བཟང་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན་གྱིས་བརྗོད་པར། མཁས་དབང་ཚེ་ཏན་ཞབས་དྲུང་གིས་རྗེའི་ལམ་རིམ་གྱི་ཟིན་བྲིས་གླེགས་བམ་སྟོད་ཆ་༣༩༥༣ལས་གསུངས་ལ། དེའི་རྗོད་རྒྱུགས་ཀྱི་བྱུང་བ་མདོ་ཙམ་བརྗོད་ན། དེ་སྔ་བོད་དུ་རྒྱལ་དབང་སྐུ་ཕྲེང་བཅུ་གསུམ་པ་ཆེན་པོའི་སྐབས་གཞུང་ས་མཆོག་ནས་ནོར་བུ་གླིང་ཁའི་ཕོ་བྲང་གི་གཟིམས་ཆུང་ཉི་འོད་འཁྱིལ་དུ་དགེ་བཤེས་ལྷ་རམས་པའི་རྗོད་རྒྱུགས་བཞེས་སྲོལ་ཕྱི་ལོ་༡༡༡༤ལོར་གསར་གཏོད་མཛད་ཅིང་། དེ་ཡང་སྐྱབས་རྗེ་ཡོངས་འཛིན་ཁྲི་བྱང་རྡོ་རྗེ་འཆང་དགེ་བཤེས་ལྷ་རམས་པའི་མཚན་རྟགས་བཞེས་པའི་སྤྱི་ལོ་དེར་ཡིན་འདུག དེ་ལོར་རྗོད་རྒྱུགས་ཟིན་མཚམས་གདན་ས་སོ་སོའི་མཁན་པོ་རྣམས་བཀའ་འཁྱུགས་ཀྱིས་འདི་ལོའི་དགེ་བཤེས་གྲས་ནས་འགའ་ཤས་ལྷ་རམས་མི་འོས་པ་ལྟ་བུ་འདུག་རྒྱུང་། ད་ལམ་རྗོད་རྒྱུགས་ཐོག་མར་སོང་གཤིས་དམིགས་བསལ་རང་བབས་བཞག་པ་ཡིན་ཞིང་། ཕྱི་ལོ་ནས་བཟུང་དགེ་བཤེས་སློབ་གཉེར་བཟང་གྲས་གོ་འཕེར་ཤ་སྟག་མ་བྱུང་ཚེ་དོ་བདག་དགེ་བཤེས་ཕྱིར་འཐེན་བྱ་རྒྱུ་སློས་མེད་ཐོག གྲྭ་ཚང་སོ་སོའི་མཁན་པོར་ཡང་ཉེས་བཀོད་གནང་རྒྱུ་ཡིན་ཞེས་བཀའ་ནན་ཕེབས། དེའི་རྗེས་ལོར་སྐྱབས་རྗེ་ཁྲི་བྱང་རིན་པོ་ཆེ་མཚན་རྟགས་བཞེས་སྐབས་སྒོ་མང་ཨུ་ཚུ་སུ་ཅིན་སོག་པོ་ཧོ་ཐོག་ཐུར་བཀའ་ཉེས་གསེར་སྲང་བཅུ་དང་། སེར་བྱེས་ལྡན་མ་སྤྲུལ་སྐུར་གསེར་སྲང་ལྔ། སེར་སྨད་ར་ལྡག་དང་། དགའ་ཤར་འབའ་ཐར་གཉིས་ལ་གསེར་སྲང་རེ་

བཅས་བཀའ་ཉེས་ཕབ་ནས་དགེ་བཤེས་རང་འཛུགས་གནས་ཙམ་བྱུང་། རྫོང་རྒྱུགས་སྐབས་རྒྱལ་དབང་མཆོག་ཀྱང་སྐབས་རེར་གཟིམས་ཚུར་ཉེ་འོད་ཀྱི་གདེངས་ཚའི་གཟིམས་སྒོའི་ཡོལ་བའི་ཕག་ཏུ་བྱོན་ནས་མཛོད་ཚུང་གིས་གསན་གཟིགས་བསྐྱངས་ཀྱི་ཡོད། དགེ་བཤེས་མིང་རྟགས་ནི་གྲྭ་ཚང་སོ་སོའི་མཁན་པོས་གནང་གི་ཡོད་མོད། འོན་ཀྱང་སེར་བྱེས་གྲྭ་ཚང་ལྟ་བུར་དགེ་བཤེས་ལྷ་རམས་གཏོང་སྲོལ་ཕྱིའི་གོ་རིམ་ནི་རིགས་ཆེན་ཚོགས་ལངས་ཀྱི་ཨང་ཐོབ་གོ་རིམ་ལྟར་ཡིན་པས་གལ་འགངས་ཆེན་པོར་བརྩི་ཞིང་། གྲྭ་ཚང་སྣང་ལ་རིགས་ཚུང་ཚོགས་ལངས་ཀྱི་སྒོ་ནས་དགེ་བཤེས་གཏོང་སྲོལ་རྟེང་འཛོག་པ་རེད། དེང་རང་ལྷ་རམས་དམ་བཅའ་བཞག་པའི་སྤྱི་ལོའམ་ཕྱི་ལོ་༡༩༩༣ ལོར་༧གོང་སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོའི་བཀའ་ལུང་བཞིན་རྒྱ་གར་དུ་བྱེས་སུ་འགྱུར་ནས་སྔོན་བྱུང་མ་མྱོང་བའི་ལྷ་རམས་རྒྱུགས་སྤྲོད་ཧ་ཅང་དམ་དོག་ཆེ་བ་ཞིག་དགེ་ལྡན་བསྟན་པའི་མཛེས་རྒྱན་དགའ་ལྡན་ཁྲི་རིན་པོ་ཆེ་དང་། ཤར་བྱང་གི་ཆོས་རྗེ་རྣམ་གཉིས། གྲྭ་ཚང་དྲུག་གི་མཁན་པོ་ལས་ཐོག་བཅས་གདན་འཛོམས་པའི་དབུས་སུ་ཉིན་ཧྲིལ་པོ་བཅུ་གཉིས་རིང་རྫོང་རྒྱུགས་སྤྱན་འབེབས་ལམ་ལྷོང་དགོས་རྒྱུ་དང་། རྒྱ་གར་དུ་དེ་སྔ་ནི་འཛིན་གྲྭ་འཕོས་རིམ་བཞིན་དགེ་བཤེས་གཏོང་འགྲོ་བ་མ་གཏོགས་རྒྱུགས་འཕྲོད་མ་འཕྲོད་ཀྱི་ཐ་སྙད་མེད། དེང་ཚོ་ནི་ཐེངས་དང་པོར་སོང་གཤིས་རྒྱུགས་སྤྲོད་དམ་དོག་ཧ་ཅང་ཆེས་པས་རྫོང་རྒྱུགས་འབུལ་མཁན་གྱི་དགེ་བཤེས་ཉི་ཤུ་ལས་དཔེ་ཆ་དྲག་གྲས་འགའ་རེ་དང་བཅས་མི་བརྒྱད་རྒྱུགས་མ་འཕྲོད་པས་ལྷ་རམས་ཕྱིར་འཐེན་བྱས་སོང་། རྗེས་ལོ་རྣམས་སུ་དེང་ཚོ་ལ་གནང་བའི་དམ་དོག་གི་རྒྱ་དེ་ལྷོད་དུ་སོང་སྟེ། ཙི་ཙིའི་མཇུག་མ་ལྟར་གྱུར་ཅིང་། དེང་སང་ནི་དགེ་ལུགས་རྒྱུགས་སྤྲོད་འཕྲོད་མ་འཕྲོད་ཀྱིས་ས་མཚམས་འབྱེད་ཀྱི་ཡོད་འདུག ལྷ་རམས་པའི་སྒྲ་བཤད་ནི། ལྷ་ནི་ལྷ་ས་དང་། རམས་ནི་རབ་འབྱམས་ཀྱི་བསྡུས་ཚིག་སྟེ། ལྷ་སའི་རབ་འབྱམས་པ་ཞེས་བྱ་བའི་དོན་ནོ། །

དགེ་སློང་། (འདུལ་བ) <ཉི་སྐྱ> མཁན་སློབ་དགེ་འདུན་དང་བཅས་པའི་དབུས་སུ་ངེས་འབྱུང་གི་བསམ་པས་ཀུན་ནས་བསླངས་ཏེ། ད་ལྟར་གྱི་ཚེ་གཉིས་མེད་ཕུན་ཚོགས་ཀྱི་སྒོ་ནས་བསྙེན་པར་

རྟོགས་ཏེ། ཁྲིམས་ཉིས་བརྒྱ་དང་ལྔ་བཅུ་རྩ་གསུམ་རྣམས་ཇི་སྲིད་འཚོའི་བར་དུ་སྲུང་བར་ཁས་བླངས་ནས་ཚུལ་བཞིན་དུ་སྲུང་བར་བྱེད་པའི་གང་ཟག་གོ། སྒྲ་བཤད་ནི། སཾ་སྐྲི་སྐད་དོད་བྷི་ཀྵུ་ལ་སློང་མོ་བ་དང་། སྔར་པོའི་དོན་ཙམ་ལས། དགེ་ཞེས་པ་མེད་ཀྱང་བོད་ཀྱི་ལོ་ཙཱ་བ་ཆེན་པོ་རྣམས་ཀྱིས་ལྷ་ཐབས་སུ་བསྣན་པར་གསུངས་ཏེ། བུ་སྟོན་རིན་པོ་ཆེའི་ལས་བརྒྱ་རྩ་གཅིག་གི་རྣམ་པར་བཤད་པ་ཚོ་གའི་གསལ་བྱེད་༼༧བ༣ལས། སཾ་སྐྲི་ཏའི་སྐད་ལ། བྷི་ཀྵུ་ཞེས་པ་སློང་མོ་བའམ། སྔར་པོའི་མིང་སྟེ། དེ་ལ་སྔོན་གྱི་ལོ་ཙཱ་བ་ཆེན་པོ་རྣམས་ཀྱིས་སྒྲ་འཇུག་པའི་རྒྱུ་མཚན་འདི་ལ་བརྟེན་ནས། དགེ་ཞེས་ལྷ་ཐབས་སུ་བསྣན་ནས་དགེ་སློང་ཞེས་བསྒྱུར་ཏེ། བྷི་ཀྵུ་ལ་ཡི་གེ་ཕྱིས་པ་དང་བསྣན་པའི་ངེས་ཚིག་གིས་བི་ཀྵ་རྣམ་པ། ཀྵ་ཡ་ཟད་པ་སྟེ། ལུས་ངག་གི་འཆལ་བ་བདུན་རྣམ་པར་ཟད་པའི་ཕྱིར་དང་། དགེ་བ་སློང་བར་བྱེད་པ་དང་། ཟས་བསོད་སྙོམས་སུ་སློང་བར་བྱེད་པ་དང་། བྷི་བི་དུ་བསྒྱུར་ཀ་ཏ་དུ་བསྒྱུར་ནས། བི་ཏ་ར་གནས་པ། ཁ་ཤ་དུ་བསྒྱུར་ནས། ཤམ་ཞི་བ་སྟེ། ཞི་བར་གནས་པས་ན་དགེ་སློང་། ཡང་ཀ་ཊ་དུ་བསྒྱུར་ནས། ཨ་བྷིཥྚ་ཞུགས་པ། ཁ་སུ་དུ་བསྒྱུར་ནས། སུ་མཉ་ལཾ་སྟེ། ལམ་བཟང་པོ་ལ་ཞུགས་པས་ན། དགེ་སློང་། ལོག་འཚོ་སྤངས་ནས་སློང་མོས་ལེགས་པར་འཚོ་ཞིང་། ཡོ་བྱད་ཀུན་ཏུ་འཛིན་པའི་ཆགས་པ་སྤངས་པས་དགེ་སློང་། ཨ་བྷི་མ་ནོ་ཏ་ར། མངོན་པར་ཡིད་དུ་འོང་བས་ན། དགེ་སློང་ངོ་། །ཞེས་གསུངས་སོ། །དེའི་གོང་ཉིད་ལས། སྒྲ་འཇུག་རྣམ་པར་ཟད་ཕྱིར་དང་། །དགེ་བ་སློང་དང་ཟས་སློང་དང་། །ཞི་བར་གནས་དང་ལམ་ཞུགས་དང་། །ལེགས་པར་འཚོ་དང་ཆགས་སྤངས་དང་། །ཡིད་འོང་ཕྱིར་ན་དགེ་སློང་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །ཡང་ན། བྷི་ཀྵུ་ཞེས་པའི་སྒྲ་ལས་དྲངས་ན་དགེ་བ་མྱ་ངན་ལས་འདས་པའི་དོན་འཚོལ་ཞིང་ཆོས་དང་ལྡན་པའི་བསོད་ནམས་སློང་བས་ན་དགེ་སློང་ཞེས་མཁན་པོ་ཛི་ན་མི་ཏྲ་ལ་སོགས་པ་བཞེད་དོ། །ཞེས་མཚོ་ཊཱི་ཀ་གསུང་། སྒྲ་སྦྱོར་བམ་གཉིས་ལས་ཀྱང་། བྷི་ཀྵུ་ཞེས་བྱ་བ་དགེ་སློང་བ་ཡིན་ཏེ། མྱ་ངན་ལས་འདས་པའི་དོན་སློང་ཞིང་འཚོལ་བ་དང་གསོལ་བ་དང་བཞིའི་ལས་ཀྱིས་བསྙེན་པར་རྫོགས་ལ་ཆོས་དང་མཐུན་པར་བསོད་སྙོམས་ལེན་པས་འཚོ་བས་ན་

དགེ་སློང་ཞེས་བྱ། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །དགེ་སློང་ལ་དབྱེ་ན། མིང་གི་དགེ་སློང་། ཁས་འཆེ་བའི་དགེ་སློང་། སློང་བའི་དགེ་སློང་། ཉོན་མོངས་བཅོམ་པའི་དགེ་སློང་། གསོལ་བ་དང་བཞིའི་ལས་ཀྱིས་བསྙེན་པར་རྫོགས་པའི་དགེ་སློང་དང་ལྔར་ཕྱེ་སྟེ། དགེ་སློང་བཏགས་པ་བ་དང་མཚན་ཉིད་པ་ཅི་རིགས་ཡོད་པ་མཚོ་ནྣཱ་ཀ་ན་གསལ། ལུང་རྣམ་འབྱེད་ལས། མིང་གི་དགེ་སློང་གང་ཞེ་ན། གང་གི་མིང་དང་། མིང་དུ་བརྗོད་པ། ཚིག་གཉིས་པ་དང་། ཚིག་བླ་དྭགས་དང་། འདུ་ཤེས་དང་། ཐོད་པ་དང་། གདགས་པ་དང་། ཐ་སྙད་དགེ་སློང་ཞེའམ། དགེ་སློང་གི་རིགས་ཞེའམ། དགེ་སློང་དང་འདྲ་བར་གྱུར་པ་ཞེས་བྱ་བ་དེ་ནི་མིང་གི་དགེ་སློང་ཞེས་བྱའོ། །ཁས་འཆེ་བའི་དགེ་སློང་གང་ཞེ་ན། གང་དགེ་སློང་མ་ཡིན་བཞིན་དུ་བདག་ཉིད་དགེ་སློང་ངོ་ཞེས་ཁས་འཆེ་བར་བྱེད་པ་དང་། ཐུ་ཐབས་སུ་གནས་ཤིང་དགེ་སློང་དུ་དམ་འཆའ་བར་བྱེད་པ་དེ་ནི་ཁས་འཆེ་བའི་དགེ་སློང་ངོ་། །སློང་བའི་དགེ་སློང་གང་ཞེ་ན། གང་ཚོས་དང་ལྡན་པས་སློང་མོ་སྤྱོད་པས་འཚོ་བར་བྱེད་པ་དེ་ནི་སློང་བའི་དགེ་སློང་ཞེས་བྱའོ། །ཉོན་མོངས་བཅོམ་པའི་དགེ་སློང་ཞེ་ན། གང་གིས་གང་ཟག་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པར་བྱེད་པ། ཡང་སྲིད་པར་བྱེད་པ། རིམས་ནད་དང་བཅས་པ། རྣམ་པར་སྨིན་པ་སྡུག་བསྔལ་བ། ཕྱི་མ་ལ་སྐྱེ་བ་དང་། རྒ་བ་དང་། འཆི་བར་འགྱུར་བ་གང་དག་ཡིན་པ་དེ་དག་སྤངས་པ་དང་། ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་དང་། རྩ་བ་ནས་བཅད་པ་དང་། ཤིང་ཏ་ལའི་མགོ་བཞིན་དུ་གཞི་མི་སྣང་བ་དང་། ཕྱི་མ་ལ་མི་སྐྱེ་བའི་ཆོས་ཅན་དུ་གྱུར་པ་དེ་ནི་ཉོན་མོངས་པ་བཅོམ་པའི་དགེ་སློང་ཞེས་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །

དགེ་སློང་གི་དངོས་པོ། (འདུལ་བ) དགེ་སློང་གི་སྡོམ་པ།

དགེ་སློང་གི་སྡོམ་པ། (འདུལ་བ) བསྙེན་རྫོགས་ཞེས་པའི་ཐད་དུ་གཟིགས།

དགེ་སློང་དག་གམ་མཁས་རྣམས་ཀྱིས་ཞེས་སོགས། དགེ་སློང་དག་གམ་མཁས་རྣམས་ཀྱིས། །བསྲེགས་བཅད་བརྡར་བའི་གསེར་བཞིན་དུ། །ལེགས་པར་བརྟགས་ལ་ང་ཡི་བཀའ། །བླང་བར་བྱ་ཡི་གུས་ཕྱིར་མིན། །ཞེས་པའི་ཚིགས་བཅད་འདི་«རྒྱུད་སྡུག་པོ་བཀོད་པའི་མདོ»འི་ལུང་ཡིན་པར་མཁས་གྲུབ་ཆོས་རྗེའི་«དཔལ་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོའི་འགྲེལ་ཆེན་དྲི་མ་མེད་པའི་འོད་ཀྱི་

རྒྱ་ཆེར་བཤད་པ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་སྣང་བར་བྱེད་པ»ཞེས་བྱ་བ་ལས་གསུངས་སོ། །བྱ་སྟོན་རིན་པོ་ཆེ་དང་དཔལ་འཛིན་སོགས་ཀྱིས་ཀྱང་དེ་བཞིན་དུ་གསུངས། འོན་ཀྱང་འཛིགས་མེད་དམ་ཆོས་རྒྱ་མཚོའི་དྭང་ངེས་ལེགས་བཤད་སྙིང་པོའི་འགྲེལ་པར་ཚིགས་བཅད་དེ་བོད་དུ་འགྱུར་བའི་རྒྱུན་སྟུག་པོ་བཀོད་པའི་མདོར་མི་སྣང་ཟེར། འདི་ལ་འགྱུར་མི་འདྲ་བ་འགའ་ཙམ་སྣང་སྟེ། རྗེའི་དྭང་ངེས་ལེགས་བཤད་སྙིང་པོར་དྲངས་པ་ནི་ནྭ་འགྱུར་ལྟར་དང་། ཡང་འགྲོ་འགྱུར་ལས། བསྲེགས་བཅད་བརྡར་བའི་གསེར་བཞིན་དུ། །མཁས་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཡོངས་བརྟགས་ནས། །བདག་གསུང་བླང་བྱ་དགེ་སློང་དག །གུས་པའི་ཕྱིར་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་དང་། འགྱུར་གཞན་ཞིག་ཏུ། བསྲེགས་བཅད་བརྡར་བའི་གསེར་བཞིན་དུ། །ལེགས་པར་བརྟགས་ལ་ང་ཡི་བཀའ། །མཁས་པ་དག་གིས་བླང་བྱ་ཡི། །དགེ་སློང་དག་གིས་གུས་ཕྱིར་མིན། །ཞེས་འབྱུང་ངོ་། །

དགེ་སློང་རྡོ་རྗེ་འཛིན་པ། གསང་སྔགས་ཉམས་སུ་ལེན་མཁན་གྱི་དགེ་སློང་། རྗེའི་སྔགས་རིམ་ཆེན་མོ་ལས། ཤཱཀྱའི་དགེ་སློང་རྡོ་རྗེ་འཛིན་པ་ཤར་ཅོང་ཁ་པ་བློ་བཟང་གྲགས་པའི་དཔལ་གྱིས། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟ་བུ།

དགེ་སློང་ཕའི་རྣམ་འབྱེད། (འདུལ་བ) ཕའི་རྣམ་འབྱེད་ལ་གཟིགས།

དགེ་སློང་ཕའི་སོ་ཐར་གྱི་མདོ། (འདུལ་བ) ཕའི་སོ་ཐར་གྱི་མདོ་ལ་གཟིགས།

དགེ་སློང་བླ་མའི་གནས་ལྔ་བུ་སྤོང་བ། (འདུལ་བ) ཁྱད་པར་ཅན་གྱི་སྤྱོད་པ་ལྔ་སྤོང་བའི་ཡ་གྱལ་ཏེ། རབ་ཏུ་བྱུང་བ་དང་། བསྙེན་པར་རྫོགས་པ། གནས་ཀྱི་བླ་མ་བྱེད་པ་སོགས་སྤོང་བའོ། །

དགེ་སློང་མ། (འདུལ་བ) མཁན་སློབ་དགེ་འདུན་གྱི་སྡེ་གཉིས་དང་བཅས་པའི་དབུས་སུ་ངེས་འབྱུང་གི་བསམ་པས་ཀུན་ནས་བསླངས་ཏེ། གསོལ་བཞིའི་ཆོ་གའི་སྒོ་ནས་ལྟུང་བ་སུམ་བརྒྱ་དང་དྲུག་ཅུ་རྩ་བཞི་པོ་རྣམས་ཇི་སྲིད་འཚོའི་བར་དུ་སྤོང་བར་ཁས་བླངས་ནས་ཚུལ་བཞིན་སྲུང་བར་བྱེད་པའི་རབ་བྱུང་མ།

དགེ་སློང་མ་དང་ལྷན་ཅིག་ཏུ་འགྲོན་ལམ་དུ་འཇུག་པའི་ལྟུང་བྱེད། (འདུལ་བ) འབབ་ཞིག་པ་དགུ་བཅུའི་ཉེར་དྲུག་པ། དགེ་སློང་མ་དང་ལྷན་ཅིག་ཏུ་འགྲོན་ལམ་དུ་འཇུག་པའི་ལྟུང་བྱེད་ཀྱི་ངོ་བོ་ནི།

བཅས་ལྡན་དགེ་སློང་གིས་དགེ་སློང་མ་དང་ལྷན་ཅིག་ཏུ་སའི་ལམ་དུ་རྒྱང་གྲགས་ལས་འདས་པར་ཕྱིན་པ་ལས་གྱུར་པའི་ལྟུང་བ་དངོས་གཞིའོ། །གླེང་གཞི་ནི། མཉན་ཡོད་དུ་དྲུག་སྡེས་དགེ་སློང་མ་བཅུ་གཉིས་སྡེ་དང་ལྷན་ཅིག་ལམ་དུ་འགྲོ་བ་ལས་ལྟུང་བྱེད་དུ་བཅས་སོ། །དགག་བྱ་ནི། དགེ་སློང་ཕོ་མོ་ལམ་དུ་འགྲོགས་པ་དེ་མི་མཛེས་ཤིང་མ་དད་པ་སྐྱེ་བ་དང་། ཆགས་པའི་རྐྱེན་བྱས་ཏེ་རང་རིགས་ཀྱི་བསླབ་པ་ལ་གནོད་པའོ། །སོ་སོར་ཐར་པའི་མདོ་ལས། ཡང་དགེ་སློང་གང་དགེ་སློང་མའི་དོན་མ་ཐུན་དང་ལྷན་ཅིག་འཐམས་ནས་འགྲོན་ལམ་དུ་འཇུག་ན་དུས་མ་གཏོགས་ཏེ་ལྟུང་བྱེད་དོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །སོ་སོར་ཐར་པའི་མདོའི་སྡོམ་ལས། དོན་མ་ཐུན་ཞེས་པའི་སྐབས་སུ། དགེ་སློང་མ་དང་ལྷན་ཅིག་ལམ་དུ་འགྲོ་བའི་ལྟུང་བྱེད་འདི་བསྟན་ཏོ། །འདིའི་དོན་མ་ཐུན་ཞེས་པ་ནི། ལམ་གྲོགས་ལ་གོ་དགོས། དེ་ཡང་ལུང་ཕྲན་ཚེགས་ཀྱི་འགྲེལ་པ་ལས། མངོན་དུ་ཕྱོགས་ནས་འོངས་པའི་ལམ་གྲོགས་གཉིས་པ་ནི་དོན་མ་ཐུན་ནོ། །ཞེས་གསུངངས་པ་ལྟར་རོ། །

དགེ་སློང་མ་དང་ལྷན་ཅིག་ཏུ་ལམ་དུ་འགྲོ་བའི་ལྟུང་བྱེད། (འདུལ་བ) དགེ་སློང་མ་དང་ལྷན་ཅིག་ཏུ་འགྲོན་ལམ་དུ་འཇུག་པའི་ལྟུང་བྱེད་དང་འདྲ།

དགེ་སློང་མ་དང་ལྷན་ཅིག་ཏུ་གྲུར་འཇུག་པའི་ལྟུང་བྱེད། (འདུལ་བ) འབའ་ཞིག་པ་དགུ་བཅུའི་ཉེར་བདུན་པ། དགེ་སློང་མ་དང་ལྷན་ཅིག་ཏུ་གྲུར་འཇུག་པའི་ལྟུང་བྱེད་ཀྱི་ངོ་ཏོ་ནི། བཅས་ལྡན་དགེ་སློང་གིས་དགེ་སློང་མ་དང་ལྷན་ཅིག་ཏུ་ཆུའི་ལམ་གྲུ་གདན་གཅིག་པ་ཡན་ཆད་དུ་རྒྱུན་ཕྱོགས་སམ་རྒྱུན་ལས་བཟློག་ཕྱོགས་སུ་འགྲོ་ཞིང་རྒྱང་གྲགས་འདས་པ་ལས་གྱུར་པའི་ལྟུང་བ་དངོས་གཞིའོ། །གླེང་བཞི་ནི། མཉན་ཡོད་དུ་དྲུག་སྡེས་དགེ་སློང་མ་བཅུ་གཉིས་སྡེ་དང་ལྷན་ཅིག་གྲུར་འཇུག་པ་ལས་ལྟུང་བྱེད་དུ་བཅས་སོ། །དགག་བྱ་ནི་ཆགས་པའི་རྐྱེན་བྱས་ཏེ་རང་རིགས་ཀྱི་བསླབ་པ་ལ་གནོད་པའོ། །

དགེ་སློང་མ་ཡིས་སྦྱོར་བཙུག་པའི་ཟ་བའི་ལྟུང་བྱེད། (འདུལ་བ) འབའ་ཞིག་པ་དགུ་བཅུའི་སུམ་ཅུ་ཐམ་པ་ནི། དགེ་སློང་མས་དགེ་སློང་བདག་ཉིད་ཀྱི་ཡང་དག་པ་མ་ཡིན་པའི་ཡོན་ཏན་ཁྱིམ་པ་ལ་

བརྗོད་ནས་སྤྱོར་བཙུག་པའི་ཟས་ཟོས་པའོ། །

དགེ་སློང་མ་ཡི་ཕམ་པ་བརྒྱད། (འདུལ་བ) སྲོག་གཅོད། མ་བྱིན་པར་ལེན་པ། མི་ཚངས་པར་སྤྱོད་པ། བརྫུན་དུ་སྨྲ་བ་དང་བཞི་ནི་དགེ་སློང་དང་འདྲ་ལ། དེ་སྟེང་། རེག་ཕམ། ལུས་བཀན། འཆབ་ཕམ། བཟློག་ཕམ་སྟེ་བརྒྱད་དོ། །དེ་ལ་རེག་ཕམ་ནི། དགེ་སློང་མས་ཆགས་པའི་དབང་གིས་སྐྱེས་པའི་ལུས་རིལ་པོ་ལ་རེག་པའོ། །ལུས་བཀན་ནི། སྐྱེས་པ་དང་མཉམ་དུ་གལ་རྐྱལ་ཉལ་བའོ། །འཆབ་ཕམ་ནི། རང་གི་གྲོགས་དགེ་སློང་མ་ལ་ཕམ་པ་བྱུང་ན་སྦས་ནས་གཞན་ལ་གསང་བའོ། །བཟློག་ཕམ་ནི། དགེ་སློང་མ་ཡི་དགེ་འདུན་གྱིས་བཟློག་པས་མ་ཉན་པའོ། །

དགེ་སློང་མ་ལ་ཟས་ལེན་པའི་སོར་བཤགས། (འདུལ་བ) སོར་བཤགས་བཞིའི་དང་པོ། དགེ་སློང་མ་ལ་ཟས་ལེན་པའི་སོར་བཤགས་ཀྱི་ངོ་བོ་ནི། བཅས་ལྡང་དགེ་སློང་གྲོང་དམ་གྲོང་གི་ཉེ་འཁོར་རམ་ལམ་པོ་ཆེ་ན་འདུག་པས་དགེ་སློང་མ་གནས་དེ་གསུམ་གང་ཡང་རུང་བ་ན་འདུག་པ་ལ་ཟས་བླངས་ཏེ་ཟོས་པ་ལས་གྱུར་པའི་ལྟུང་བ་དངོས་གཞིའོ། །གླེང་གཞི་ནི། མཉན་ཡོད་དུ་ཉེ་དགས་དགེ་སློང་མ་ཨུཏྤ་ལའི་མདོག་ལ་ཟས་བླངས་པ་ལས་སོ་སོར་བཤགས་པར་བྱ་བ་བཅས་སོ། །དགག་བྱ་ནི་ཆགས་པས་རྐྱེན་བྱས་ཏེ་རང་རིགས་ཀྱི་བསླབ་པ་ལ་གནོད་པའོ། །

དགེ་སློང་མ་སྲུན་ཕྱུང་བ། (འདུལ་བ) དགེ་སློང་མ་ལ་འདོད་ལོག་སྤྱད་ནས་དེའི་སྡོམ་པ་ཉམས་པར་བྱས་པ་ལ་ཟེར། འདུལ་བ་གཞི་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ་པ་ལས། དགེ་སློང་མ་སྲུན་ཕྱུང་ཞེས་བྱ་བ་ཉིད་དགེ་སློང་མ་ཕམ་པར་འགྱུར་བ་མ་བྱུང་བ་ལ་མི་ཚངས་པར་སྤྱད་པས་སྲུན་ཕྱུང་བའོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །

དགེ་སློང་མ་ཨུཏྤལའི་མདོག་ཅན། <ཨུཏྤལ་བཏྐ> (འདུལ་བ) ཤིན་ཏུ་གྲགས་ཆེ་བའི་སྟོན་པའི་འཁོར་ཉན་ཐོས་དགྲ་བཅོམ་མ་ཞིག བོད་སྐད་དུ་ཨུད་པ་ལའི་མདོག་དང་། ལེགས་སྦྱར་དུ་ཨུཏྤལ་བཏྐ ཟེར། འདི་ལ་ཨུཏྤལའི་མདོག་ཅེས་བརྗོད་པའི་རྒྱུ་མཚན་ནི། འདིའི་མིག་མེ་ཏོག་ཨུཏྤལ་འདྲ་བ། ཨུཏྤལའི་དྲི་དང་ལྡན་པ། ཨུཏྤལའི་ཟེའུ་འབྲུའི་མདོག་འདྲ་བས་དེ་སྐད་ཅེས་བྱའོ། །ལུང་རྣམ་འབྱེད་༼ཉ་པ༽༣༣༥བ༥ན་གསལ་བ་ལྟར་རོ། །འདི་ལྟས་བྱིན་གྱིས་བསྒྲངས་པའི་སྐོར་འདུལ་བ་ལུང་གཞི་༼ང་པའི༽མཇུག་ཙམ་ན་གསལ་ལོ། །འདིའི་ལོ་རྒྱུས། སྔེ་དགེ་

སྤྱར་མའི་མདོ་མཛངས་བླུན་༼ མདོ་སྡེ་ཨ་པ ༽༢༡༩ བ༨དང་། དྲིན་ལན་བསབ་པའི་མདོ་༼ ཨཿ ༽༡༥༤བ༥ན་གསལ་ལོ། །གཞན་ཡང་དགེ་སློང་མ་ཉེ་དུ་མ་ཡིན་པ་ལས་ཟས་ལེན་པའི་ལྟུང་བྱེད་ཀྱི་གླེང་གཞིའི་སྐབས་ཀྱི་ལུང་རྣམ་འབྱེད་༼ ཉ་པ ༽༢༡༨ན༢ནའང་དེ་སྐོར་བཞུགས། འོན་ཀྱང་འདིར་དགེ་སློང་མ་ཨུཏྤལའི་མདོག་གི་ལོ་རྒྱུས་མདོ་མཛངས་བླུན་སོགས་དང་གཏན་ནས་མི་འདྲ་བར་གསུངས་ཡོད་དོ། །

དགེ་སློང་མ་ཨུད་པ་ལའི་མདོག་ཅན། (འདུལ་བ) དགེ་སློང་མ་ཨུཏྤལའི་མདོག་ཅན་དང་འདྲ།

དགེ་སློང་མའི་ཁྲིམས་སུམ་བརྒྱ་དྲུག་ཅུ་རྩ་བཞི། (འདུལ་བ) དགེ་སློང་མའི་ཁྲིམས་སུམ་བརྒྱ་དྲུག་ཅུ་རྩ་བཞི་ནི། མི་ཚངས་སྤྱོད་སོགས་ཕམ་པ་བརྒྱད་དང་། སྐྱུན་བྱེད་པ་སོགས་ལྷག་མ་ཉི་ཤུ་དང་། འཆང་བ་སོགས་སྤང་བའི་ལྟུང་བྱེད་སུམ་ཅུ་རྩ་གསུམ་དང་། རྫུན་སྨྲ་བ་སོགས་ལྟུང་བྱེད་འབའ་ཞིག་པ་བརྒྱ་དང་བརྒྱད་ཅུ་དང་། གཞན་གྱི་ཁྱིམ་ནས་འོ་མ་བསླངས་ཏེ་འཐུང་བ་སོགས་སོ་སོར་བཤགས་པར་བྱ་བ་བཅུ་གཅིག་དང་། ཤམ་ཐབས་ཟླུམ་པོར་མི་བགོ་བ་སོགས་ཉེས་བྱས་བརྒྱ་དང་བཅུ་གཉིས་ཏེ་ལྟུང་བ་སུམ་བརྒྱ་དང་དྲུག་ཅུ་རྩ་བཞིའོ། །རྗེའི་འདུལ་བ་རྒྱ་མཚོའི་སྙིང་པོ་ལས། ཕམ་བརྒྱད་ལྷག་མ་ཉི་ཤུ་དང་། །སྤང་བའི་ལྟུང་བྱེད་སུམ་ཅུ་གསུམ། །ལྟུང་བྱེད་འབའ་ཞིག་བརྒྱ་བརྒྱད་ཅུ། །སོ་སོར་བཤགས་པ་བཅུ་གཅིག་དང་། །ཉེས་བྱས་བརྒྱ་དང་བཅུ་གཉིས་ཏེ། །སུམ་བརྒྱ་དྲུག་ཅུ་རྩ་བཞི་རྣམས། །སྤོང་བར་བྱེད་པ་དགེ་སློང་མ། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

(དགེ་སློང་མའི་ཕམ་པ་བརྒྱད་ནི) དགེ་སློང་མའི་སོ་སོར་ཐར་པའི་མདོ་༼ ཏ ༽༣བ༣ལས། སྡོམ་ལ། མི་ཚངས་སྤྱོད་དང་རྐུ་བ་དང་། །མི་གསོད་བརྫུན་དུ་སྨྲ་བ་དང་། །ས་གའི་བུ་དང་སྡོས་འཚོང་ཁྲིའུ། །མཛའ་མོ་དང་ནི་གྲི་སྐྱེས་པའོ། །ཞེས་གསུངས། (དགེ་སློང་མའི་ལྷག་མ་ཉི་ཤུ་ནི) སྐྱུན་བྱེད་པ་དང་གཞི་མེད་དང་། །གསུམ་པ་བག་ཙམ་ཆ་ལས་ལེན། །བཞི་པ་ཅི་ཡང་རུང་བར་བྱ། །ལྟ་བ་ཆགས་པ་མེད་པ་སྟེ། །མཚན་མོ་ཉིན་མོ་ལམ་འགྲོ་དང་། །ཆུ་ཀླུང་ཕ་རོལ་ཡིད་མཐུན་ནོ། །ཤི་བའི་ནོར་རྫས་ལེན་པ་དང་། །དགེ་སློང་མ་ལ་བཟོད་བྱེད་དང་། །སྡོང་དང་འཐབ་ཀྲོལ་བྱེད་པ་དང་། །སྙེན་དང་སྙེན་དུ་འཇུག་པ་དང་། །དགེ་འདུན་དབྱེན་

དང་དེ་རྗེས་ཕྱོགས། ། སྲུན་འབྱིན་བཀའ་བློ་མི་བདེ་བའོ། ། (དགེ་སློང་མའི་སྤང་ལྟུང་སུམ་ཅུ་རྩ་གསུམ་ནི) འཆང་བ་འབྲལ་བ་འཛོག་པ་དང་། །འཇུ་བ་དང་ནི་ལེན་པ་དང་། །སློང་དང་སྟོད་གཡོགས་སྨད་གཡོགས་བཅས། །རིན་ཐང་སོ་སོར་བསྐུར་བའོ། །གསེར་དངུལ་མངོན་ཚན་ཉོ་ཚོང་དང་། །ཚོལ་དང་འཐག་པ་བསྐྱེད་པ་དང་། །བྱིན་ཕྲོགས་བསྔོས་དང་གསོག་འཛོག་དང་། །འཆང་དང་བྱིན་གྱིས་མི་རློབ་པའོ། །འབྱིན་དང་མི་འབྱིན་སློང་བ་དང་། །གོས་དང་གོས་རྒྱུ་མལ་ཆ་རྒྱུ། །དབྱར་ཁང་རྒྱུ་དང་སྐྱེ་བོ་དང་། །དགེ་འདུན་བཅིངས་བཀྲོལ་ལྷེ་ཡང་ངོ་། །སྲིན་བལ་འབའ་ཞིག་ཆ་གཉིས་དང་། །དྲུག་དང་མཐོ་གང་ལམ་དང་ནི། །འཇུ་དང་འཆང་དང་ཧ་དང་དགོན། །རས་ཆེན་མ་གཏོགས་ལྟག་མ་ཡིན། ། (ལྟུང་བྱེད་འབའ་ཞིག་བརྒྱ་བརྒྱད་ཅུ་ནི) (བཅུ་ཚན་དང་པོ) བརྫུན་སྐྱོན་དགེ་སློང་ཕྲ་མ་དང་། །སྐྱོ་སྦྱོགས་བྱེད་དང་སྟོན་པ་དང་། །འདོན་དང་གནས་ངན་ལེན་དང་ཆོས། །བཤེས་ངོར་བྱེད་དང་ཁྱད་དུ་གསོད། ། (བཅུ་ཚན་གཉིས་པ) ས་བོན་འཕྱ་བ་བསྒོ་བ་དང་། །ཁྲི་དང་གདིང་དང་ཕྱིས་གནོན་དང་། །འབྱུང་བ་དང་ནི་འདེབས་པ་དང་། །རིམ་པ་གཉིས་སུ་རྩིག་པའོ། ། (བཅུ་ཚན་གསུམ་པ) འདུག་གནས་གཅིག་དང་ཕྱེ་དང་ནི། །བཅའ་བ་དང་ནི་སྟོབས་པ་དང་། །འདུས་པ་དང་ནི་དུས་མིན་དང་། །གསོག་འཛོག་དང་ནི་ཁ་ནས་མེད། ། (བཅུ་ཚན་བཞི་པ) སྲོག་ཆགས་བཅས་དང་གཅེར་བུ་དང་། །དམག་ལ་ལྟ་དང་ཞག་གཉིས་དང་། །བཤམས་པ་འཐུག་དང་རྡེག་པ་དང་། །གཟས་པ་དང་ནི་གནས་ངན་ལེན། ། (བཅུ་ཚན་ལྔ་པ) བདེ་དང་མེ་དང་འདུན་པ་དང་། །བསྙེན་པར་མ་རྫོགས་ཆོས་དང་སྨྲ། །དགེ་ཚུལ་ཁ་དོག་བསྒྱུར་བ་དང་། །རིན་པོ་ཆེ་དང་ཚ་བའི་དུས། ། (བཅུ་ཚན་དྲུག་པ) དུད་འགྲོ་འགྱོད་པ་སོར་མོ་དང་། །རྩེ་དང་ལྷན་ཅིག་སྤྱངས་བྱེད་དང་། །སྲིད་པ་དང་ནི་གཞི་མེད་དང་། །བུད་མེད་མེད་པར་ལམ་འགྲོ་བའོ། ། (བཅུ་ཚན་བདུན་པ) ཟས་བཅས་སྐྱ་རེངས་དགོད་དང་། །ཁབ་རལ་དང་ནི་ཁྲི་རྐང་དང་། །བདལ་དང་གདིང་དང་གཡན་པ་དང་། །བདེ་བར་གཤེགས་པའི་ཆོས་གོས་སོ། ། (བཅུ་ཚན་བརྒྱད་པ) མ་ལོན་དང་འཁོར་དང་འཁོར་མང་པོ། །བཅུ་གཉིས་ཉེ་ཤུ་ཁྱིམ་སོ་གཉིས། །མ་བསླབས་པ་དང་བསླབས་པ་

དང་། །ཆོས་འཆོང་སྡེ་ཚན་བསྡུས་པ་ཡིན། ། (བཅུ་ཚན་དགུ་པ) འདྲིད་དང་ལོ་རེ་མ་གནང་

དང་། །འབྲུལ་སྨྲམ་སྨྱུ་ངན་རྩ་བཀྲོལ་དང་། །ཕན་མི་འདོགས་དང་མི་འདྲེན་དང་། །བསླབ་པ

དག་ལ་མི་སློབ་པའོ། ། (བཅུ་ཚན་བཅུ་པ) ནད་གཡོག་རྒྱུ་སྐྱེགས་སོར་མོ་དང་། །ཐལ་མོ་

སྤྱུ་དང་དབེན་གཉིས་དང་། །ཀླ་གབ་མེད་པ་གཉིས་དང་ནི། །རྣ་བར་བཤུབ་ཅིང་སྨྲ་བའོ། །

(བཅུ་ཚན་བཅུ་གཅིག་པ) ཉན་དང་དགེ་སློང་རྣམ་གཉིས་དང་། །རིག་པ་གཉིས་དང་རྨ་འགྲོལ་

དང་། །བུ་དང་ཁྲིམ་དང་མ་བརྟགས་དང་། །མཚན་མོ་གཅིག་བུ་ཉལ་བའོ། ། (བཅུ་ཚན་བཅུ་

གཉིས་པ) ཁྲི་གཅིག་ལ་ནི་ཉལ་བ་དང་། །དྲིལ་ཕྱི་བྱེད་པ་རྣམ་ལྔ་དང་། །བཀྲུ་བཤལ་བྱེད་

དང་དྲི་ཞིམ་དང་། །འབྲུ་མར་དང་ནི་ཆུ་ཁྲུས་སོ། ། (བཅུ་ཚན་བཅུ་གསུམ་པ) ཕུ་ཤེལ་

ཅི་དང་སོ་མངས་དང་། །སྨིག་ཤད་གསུམ་དང་སྐྲ་བཅན་དང་། །རྒྱན་དང་བྲོ་རྟུང་གླུ་ལེན་

དང་། །རོལ་མོ་བྱེད་དང་གདུགས་ཐོགས་པའོ། ། (བཅུ་ཚན་བཅུ་བཞི་པ) མཆིལ་ལྷམ་

ཁྲིའུ་ཕྱིས་གནོན་དང་། །སྣོན་དང་སྐྲུད་པ་ཁྲིམ་ལས་དང་། །རྫིན་པ་འཚོད་དང་གོས་དང་

ནི། །ཟས་འཚོང་བ་དང་ལྗོ་འདུན་ནོ། ། (བཅུ་ཚན་བཅོ་ལྔ་པ) སྒོག་སྐྱུ་སླེ་གབ་ཆུ་གོས་

དང་། །འཁྱར་འཇུག་པ་དང་དགེ་སྦྱོང་གོས། །རྫེ་དང་བསྡུགས་པ་ཁྲིམ་དང་

ནི། །གནས་དང་རྙེད་པའི་སེར་སྣའོ། ། (བཅུ་ཚན་བཅུ་དྲུག་པ) ཆོས་དང་སྤྲོད་པ་རྣམ་གཉིས་དང་། །གླེང་

དང་མཐའ་འཁོར་རྡེག་པ་དང་། །བཏྲས་ཐབས་སྦྱོད་དང་ཆུ་འཕོར་དང་། །འཕྲུག་ལོང་ཡལ་བར་འཁོར་བའོ། །

(བཅུ་ཚན་བཅུ་བདུན་པ) ལྟུང་བ་བཏམས་ལ་ངག་དབྱར་གནས་དང་། །དགག་དབྱེ་གསོ་སྦྱོང་སྤྲ་བཀྲུར་དང་། །

དབྱུང་དང་གོས་འཕྱེད་དབྱར་ཁང་དང་། །དབྱར་གྱི་ནང་དུ་ལྡོངས་རྒྱུ་བའོ། ། (བཅུ་ཚན་བཅོ་

བརྒྱད་པ) མི་འགྲོ་དོགས་པ་མི་མཐུན་དང་། །འཐབ་ཀྲོལ་བྱེད་དང་འདྲི་བ་དང་། །གཅིག་

ཕུ་སྦྱི་དང་མ་བལྟས་པའི། །སྡེ་ཚན་ཐ་མར་བྱས་པ་ཡིན། །བར་སྡོམ་ལ། ཐུན་མོང་མིན་པ་

བརྒྱ་རྩ་བརྒྱད། །དགེ་སློང་ཐུན་མོང་བདུན་བཅུ་གཉིས། །བརྒྱ་དང་བརྒྱད་བཅུར་གནས་

པ་དག །ལྟུང་བྱེད་འབབ་ཞིག་བྱུང་བ་ཡིན། །སྤྲོད་དང་མ་བསྒྲིམས་ཉི་ཤུབ་དང་། །ཟས་དང་

ཆོས་གོས་གཉིས་དག་དང་། །དོན་མཐུན་གྲུ་དང་དབེན་པ་གཉིས། །སྦྱོར་བཅུག་ཡང་ཡང་

བསོད་པ་དང་། །ཉལ་སར་འདུག་དང་འགྲེང་བ་དང་། །གདེང་མེད་ཉི་ཤུ་མ་ལོན་དང་། །རས་ཆེན་ལྟུང་བ་བཅོ་བརྒྱད་པོ། །བཀོལ་བའི་ལྷག་མ་འདིར་འདོད་དོ། ། (སོར་བཤགས་བཅུ་གཅིག་ནི) འོ་མ་ཞོ་དང་མར་དང་ནི། །ཞུན་མར་འབྲུ་མར་སྦྲང་རྩི་དང་། །དབུ་བ་ཉ་ཤ་ཤ་དང་ནི། །ཤ་སྐམ་བསླབ་སྡོམ་བྱིན་པའོ། ། (ཉེས་བྱས་བརྒྱ་དང་བཅུ་གཉིས་ནི) ཉེས་བྱས་ཀྱི་སྡེ་ཚན་ལ་བརྒྱད་ལས་དང་པོ་གོས་བགོ་བ་ལས་གྱུར་པའི་སྡེ་ཚན་གྱི་སྡོམ་ནི། ཤམ་ཐབས་ལ་ནི་རྣམ་བརྒྱད་དང་། །སྟོད་གཡོགས་ལ་ནི་རྣམ་གསུམ་དང་། །གཉིས་པ་ཁྱིམ་དུ་འགྲོ་བའི་སྡེ་ཚན་གྱི་སྡོམ་ནི། ཤིན་ཏུ་བསྡམས་ལ་སོགས་པ་དྲུག །མགོ་གཡོགས་ལ་སོགས་རྣམ་པ་ལྔ། །མཆོད་ལ་སོགས་པ་རྣམ་པ་ལྔ། །འདུས་ལ་སོགས་པ་རྣམ་པ་ལྔ། །གསུམ་པ་ཁྱིམ་དུ་འདུག་པའི་སྡེ་ཚན་གྱི་སྡོམ་ནི། འདུག་པར་བྱ་བ་བརྒྱད་དག་དང་། །བྱིན་ལེན་བྱ་བ་བརྒྱད་རྣམས་སོ། །ལྔ་པ་ཟས་བཟའ་བའི་སྡེ་ཚན་གྱི་སྡོམ་ནི། ཟས་ལ་ལེགས་པར་བྱ་བ་དྲུག །ཙུག་ཙུག་ལ་སོགས་རྣམ་པ་ལྔ། །འབྲུ་ནས་ཐ་དད་བྱེད་པ་ལྔ། །ལག་པ་བལྡག་ལ་སོགས་པ་ལྔ། །དྲུག་པ་ལྷུང་བཟེད་དུ་སྤྱད་པའི་སྡེ་ཚན་གྱི་སྡོམ་ནི། འཕྱ་བ་ལ་སོགས་རྣམ་པ་བཞི། །ལྷུང་བཟེད་ལ་ཡང་རྣམ་པ་བཅུ། །བདུན་པ་ཆོས་བསྟན་པའི་སྡེ་ཚན་གྱི་སྡོམ་ནི། འགྲེང་བར་བྱེད་ལ་སོགས་པ་ལྔ། །མགོ་གཡོགས་ལ་སོགས་རྣམ་པ་ལྔ། །དོ་ཀེར་ཅན་ལ་སོགས་པ་ལྔ། །གླང་ཆེན་ལ་སོགས་བཞོན་པ་ལྔ། །ལག་ན་མཁར་བ་ལ་སོགས་དྲུག །བརྒྱད་པ་སྤྱན་པའི་སྡེ་ཚན་གྱི་སྡོམ་ནི། ན་བ་རྣམ་པ་གསུམ་རྣམས་སོ། །མདོར་བསྡུས་ཏེ་བཤད་ན། ཕམ་པ་བརྒྱད། ༨ ལྷག་མ་ཉི་ཤུ། ༢༠ སྤང་ལྟུང་སུམ་ཅུ་རྩ་གསུམ། ༣༣ འབའ་ཞིག་བརྒྱ་དང་བརྒྱད་ཅུ། ༡༨༠ སོར་བཤགས་བཅུ་གཅིག ༡༡ ཉེས་བྱས་བརྒྱ་དང་བཅུ་གཉིས་ཏེ་ལྟུང་བ་སུམ་བརྒྱ་དང་དྲུག་ཅུ་རྩ་བཞིའོ། །

དགེ་སློང་མའི་ལྕི་བའི་ཆོས་བརྒྱད། (འདུལ་བ) ལྕི་བའི་ཆོས་བརྒྱད་ལ་གཟིགས།

དགེ་སློང་མའི་ཆོས་གོས་ལྔ། (འདུལ་བ) སྣམ་སྦྱར། བླ་གོས། མཐང་གོས། རྔུལ་གཟན། ཤིང་ང་དཔུང་ཚད་དང་ལྔའོ། །

དགེ་སློང་མའི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ལྟུང་བ་བརྒྱ་དང་ལྔ་བཅུ་རྩ་གསུམ། (འདུལ་བ) དགེ་སློང་མའི་ཐུན་

མོང་མ་ཡིན་པའི་ལྟུང་བ་བརྒྱ་དང་ལྔ་བཅུ་རྩ་གསུམ་ཡོད་དེ། ཕམ་པ་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་རྣམ་བཞི་དང་། །ལྷག་མ་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་བཅུ་གསུམ་དང་། །སྤང་ལྟུང་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་བཅུ་བཞི་དང་། །ལྟུང་བྱེད་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་བརྒྱ་དང་བརྒྱད། །སོ་སོར་བཤགས་པ་བཅུ་དང་ཉེས་བྱས་བཞི། །ཞེས་པ་རྣམས་སོ། །སེ་ར་རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན་གྱི་གསུང་ལྟར་རོ། །

དགེ་སློང་མའི་རྣམ་འབྱེད། (འདུལ་བ) མའི་རྣམ་འབྱེད་ལ་གཟིགས།

དགེ་སློང་མའི་ཡོ་བྱད་བརྒྱད། (འདུལ་བ) སྣམ་སྦྱར། བླ་གོས། མཐང་གོས། རྔུལ་གཟན། ཤིང་ང་དཔུང་ཆད། ལྷུང་བཟེད། ཚུ་ཚགས་དང་བརྒྱད་དོ། །

དགེ་སློང་མའི་སོ་ཐར་གྱི་མདོ། (འདུལ་བ) མའི་སོ་ཐར་གྱི་མདོ་ལ་གཟིགས།

དགེ་སློང་མས་སྒྲོར་དུ་བཙུག་པ་ཟ་བའི་ལྟུང་བྱེད། (འདུལ་བ) འབའ་ཞིག་པ་དགུ་བཅུའི་སུམ་ཅུ་ཐམ་པ། དགེ་སློང་མས་སྒྲོར་དུ་བཙུག་པ་ཟ་བའི་ལྟུང་བྱེད་ཀྱི་ངོ་བོ་ནི། དགེ་སློང་བདག་ཉིད་ཀྱི་ཡང་དག་པ་མ་ཡིན་པའི་ཆོས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་དགེ་སློང་མས་ཁྱིམ་པ་ལ་བརྗོད་པའི་སྒོ་ནས་སྒྲོར་དུ་བཙུག་པའི་ཟས་བཅས་ལྡན་དགེ་སློང་གིས་ཟོས་པ་ལས་གྱུར་པའི་ལྟུང་བ་དངོས་གཞིའོ། །གླེང་གཞི་ནི། མཉན་ཡོད་དུ་དྲུག་སྡེས་དགེ་སློང་མས་སྒྲོར་དུ་བཙུག་པའི་ཟས་ཟོས་པ་ལས་ལྟུང་བྱེད་དུ་བཅས་སོ། །དགག་བྱ་ནི་རྫུན་དང་དུ་ལེན་པའི་བྱ་བ་དང་འབྲེལ་ནས་གྲོགས་ཀྱི་འཚོ་བ་ལ་གནོད་པ་དང་། ཆགས་པའི་རྐྱེན་བྱས་ཏེ་རང་རིགས་ཀྱི་བསླབ་པ་ལ་གནོད་པའོ། །

དགེ་སློང་ལ་རབ་ཏུ་གཅེས་པའི་མདོ། མདོ་སྡེ་༼ སཔ ༽༡༢༥ན༢བཞུགས། འདི་ལ་ངོས་ཤོག་༡དང་ཡིག་ཕྲེང་གཉིས་ཙམ་ཡོད།

དགེ་སློང་ལུས་ཀྱིས་ཕྱག་རྒྱ་བསྟེན་ཞེས་སོགས། དགེ་སློང་ལུས་ཀྱིས་ཕྱག་རྒྱ་བསྟེན། །ལྗོ་ཐུབ་སྲིན་པོའི་ཁ་གདོན་མཛད། །པདྨ་ཀ་ར་ཞེས་བྱ་བའི། །བླ་མ་དེ་ལ་ཕྱག་འཚལ་ལོ། །ཞེས་པའི་སློབ་དཔོན་པདྨ་འབྱུང་གནས་ལ་བསྟོད་པའི་ཚིགས་བཅད་འདི་གྲུབ་ཐོབ་བརྒྱད་ཅུ་རྩ་བཞིའི་གསོལ་འདེབས་ཀྱི་རྩ་ཚིག་ཡིན།

དགེ་སློང་ལེགས་པའི་སྐར་མ། ལེགས་པའི་སྐར་མ་དང་འདྲ། ལེགས་པའི་སྐར་མ་ལ་གཟིགས།

དགེ་སློབ་མ། (འདུལ་བ) མཁན་མོ་དང་སློབ་དཔོན་མ་དང་དགེ་འདུན་དང་བཅས་པའི་དབུས་སུ་ངེས་འབྱུང་གི་བསམ་པས་ཀུན་ནས་བསླངས་ཏེ། སྔར་བཤད་པའི་དགེ་ཚུལ་མའི་སྡོམ་པ་རྣམ་པར་དག་པ་ཐོབ་པའི་རྗེས་སུ། རྩ་བའི་ཆོས་དྲུག་དང་རྗེས་མཐུན་གྱི་ཆོས་དྲུག་སྟེ་སྤང་བྱ་བཅུ་གཉིས་ལོ་གཉིས་ཀྱི་བར་དུ་སྲུང་བར་ཁས་བླངས་པའི་གང་ཟག་ལ། དགེ་སློབ་མ་ཟེར། རྩ་བའི་ཆོས་དྲུག་ནི། ༡ ཁྲིམས་གྲོགས་མེད་པར་གཅིག་པུ་རུ་ལམ་དུ་འགྲོ་བར་མི་བྱ་བ་དང་། ༢ ཆུ་བོ་ཆེན་པོའི་ཕ་རོལ་ཏུ་བགྲོད་ཕྱིར་གཅེར་བུར་རྐྱལ་བར་མི་བྱ་བ་དང་། ༣ སྐྱེས་པ་ལ་ནི་རེག་པར་མི་བྱ་བ་དང་། ༤ སྐྱེས་པ་དང་ནི་སྟན་ཅིག་ཏུ་འདུག་པར་མི་བྱ་བ་དང་། ༥ ཕོ་མོ་གཉིས་སྨྱོད་པ་སྨྲུན་དུ་འགྱུར་བའི་ལས་ཀྱང་མི་བྱ་ཞིང་། ༦ ཟླ་མོའི་ཁ་ན་མ་ཐོ་བའམ་ལྟུང་བ་འཆབ་པར་མི་བྱ་བ་དང་དྲུག་གོ །རྩ་བའི་ཆོས་ཞེས་བརྗོད་པའི་རྒྱུ་མཚན་ནི། སྤང་བྱ་གཙུག་མ་ཡིན་པས་རྩ་བའི་ཆོས་ཞེས་བྱའོ། །རྗེས་མཐུན་གྱི་ཆོས་དྲུག་ནི། གསེར་ལ་སོགས་པ་བདག་གིར་གཟུང་བར་ཡང་མི་བྱ་ཞིང་། འདོམས་ཀྱི་སྤུ་ནི་བྲེག་པར་མི་བྱ་བ་དང་། བྱིན་ལེན་མ་བྱས་པར་ཟ་བར་མི་བྱ་བ་དང་། གསོག་འཇོག་བྱས་པ་ཟ་བར་མི་བྱ་བ་དང་། རྩ་སྔོན་དག་ཀྱང་བཅད་པར་མི་བྱ་ཞིང་མི་གཙང་བ་འདོར་བར་ཡང་མི་བྱ་བ་དང་། ས་ནི་བརྐོ་བར་མི་བྱ་བ་སྟེ་དེ་དག་ནི་རྗེས་མཐུན་གྱི་ཆོས་ནི་རྣམ་པ་དྲུག་གོ །སྤང་བྱ་ཕྲི་བུར་བ་ཡིན་པས་རྗེས་མཐུན་གྱི་ཆོས་ཞེས་བྱའོ། །རྗེའི་འདུལ་བ་རྒྱ་མཚོའི་སྙིང་པོ་ལས། དགེ་ཚུལ་སྡོམ་པ་ཐོབ་རྗེས་སུ། །རྩ་བའི་ཆོས་དྲུག་རྗེས་མཐུན་གྱི། །ཆོས་དྲུག་སྲུང་བའི་སྡོམ་པ་ནི། །དགེ་སློབ་མ་ཡི་སྡོམ་པ་ཡིན། །གཅིག་པུ་ལམ་དུ་འགྲོ་མི་བྱ། །ཆུ་བོའི་ཕ་རོལ་རྐྱལ་མི་བྱ། །སྐྱེས་པ་ལ་ནི་རེག་མི་བྱ། །སྐྱེས་པ་དང་ནི་འདུག་མི་བྱ། །སྨྱུན་དུ་འགྱུར་བ་མི་བྱ་ཞིང་། །ཁ་ན་མ་ཐོ་འཆབ་མི་བྱ། །དེ་དག་རྩ་བའི་ཆོས་དྲུག་སྲུང་། །གསེར་ལ་བཟུང་བར་མི་བྱ་ཞིང་། །འདོམས་ཀྱི་སྤུ་ནི་བྲེག་མི་བྱ། །བྱིན་ལེན་མ་བྱས་ཟ་མི་བྱ། །གསོག་འཇོག་བྱས་པ་བཟའ་མི་བྱ། །རྩྭ་སྔོན་མི་གཙང་འདོར་མི་བྱ། །ས་ནི་བརྐོ་བར་མི་བྱ་བ། །རྗེས་མཐུན་ཆོས་ནི་རྣམ་དྲུག་སྲུང་། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །དགེ་སློབ་མ་ལ་སྤང་བྱའི་གཙོ་འཁོར་ཐམས་ཅད་བསྡོམས་ན་སྤང་བྱ་

ཉི་ཤུ་རྩ་གཉིས་ཡོད་པ། དགེ་སློབ་མའི་ སྤང་བྱ་ཉི་ཤུ་རྩ་གཉིས་ཞེས་པའི་ཐད་དུ་གཟིགས།

དགེ་སློབ་མའི་སྤང་བྱ་ཉི་ཤུ་རྩ་གཉིས། (འདུལ་བ) དགེ་སློབ་མ་ལ་སྤང་བྱའི་གཙོ་འཁོར་ཐམས་ཅད་བསྡོམས་ན་སྤང་བྱ་ཉི་ཤུ་རྩ་གཉིས་ཡོད་དེ། སྲོག་གཅོད་སྤོང་བ་ལ་སོགས་པ་བཅུ་དང་། རྩ་བའི་ཆོས་དྲུག་དང་། རྗེས་མཐུན་གྱི་ཆོས་དྲུག་སྟེ་ཉེར་གཉིས་ཡོད་དེ། མཚོ་ཊཱི་ཀ་ལས། དེ་ལྟར་ན་དགེ་སློབ་མའི་སྡོམ་པའི་གཙོ་འཁོར་ཐམས་ཅད་བགྲངས་ན་སྤོང་བ་བཞི་འཁོར་དང་བཅས་པ། སྤང་བྱ་ཉི་ཤུ་རྩ་གཉིས་སྤོང་བ་སྟེ། ཊཱི་ཀ་ལས། དགེ་སློབ་མས་བསླབ་པའི་གཞི་ཡང་དག་པར་བླངས་པ་སྲོག་གཅོད་པ་སྤོང་བ་ལ་སོགས་པ་བཅུ་དང༌། ཆོས་དྲུག་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པའི་ཆོས་དྲུག་པོ་དག་གོ་ཞེས་སོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །

དགེས་པ། (བརྡ་རྙིང) དགྱེས་པའི་བརྡ་རྙིང་ཡིན་པར། རྗེ་གུང་ཐང་པའི་གསུང་ཟིན་བྲིས་ནའང་ཡོད། དགའ་བ། དགྱེས་པ། དགེ་བ། དགེས་པ་རྣམས་དོན་འདྲ།

དགོང་ཀ། (འདུལ་བ) དགོངས་ཀ་དང་དོན་འདྲ།

དགོང་ག (འདུལ་བ) དགོངས་ཀ་དང་དོན་འདྲ།

དགོངས་ཀ། (འདུལ་བ) མཚན་མོའི་ཆ་དང་པོའི་མིང་དུ་བཤད། འདུལ་བ་ལུང་རྣམ་འབྱེད་སོགས་སུ་དགོངས་ཀ་ཞེས་གསལ་ལོ། །

དགོངས་ཀར། (འདུལ་བ) མཚན་མོའི་ཆ་དང་པོར། འདུལ་བ་རྣམ་འབྱེད་པའི་ཚིག་རྣམ་པར་བཤད་པ་༼ཚུ༽༣༡བ༡ལས། དགོངས་ཀར་ཞེས་བྱ་བ་ནི་མཚན་མོའི་ཆ་དང་པོར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

དགོངས་ཀར་གྱི་དུས་སུ་སྨྲུབ་པའི་དམན་སྤྱོད། (འདུལ་བ) དགོང་མོར་ཚུས་དགེ་སློང་རྣམས་ཀྱི་ཞབས་བཀྲུ་བ་དང་། ཞབས་ལ་སྣུམ་བསྐུ་བ་སོགས་ཀྱི་དམན་སྤྱོད་དོ། །

དགོངས་བརྒྱུད་ལྔ་མ། (གསང་སྔགས) (རྙིང་མ) དང་པོའི་སངས་རྒྱས་ཀུན་ཏུ་བཟང་པོའི་དྲུག་པ་རྡོ་རྗེ་འཆང་ལ་རྒྱལ་བ་རིགས་ལྔ་ཡབ་ཡུམ་སེམས་དཔའ་སེམས་མ་སོགས་ཉིད་ལས་མི་གཞན་པའི་སྤྲུལ་པའི་དཀྱིལ་འཁོར་དང་བཅས་པ་ཐུགས་རྒྱུད་དགོངས་པ་གཅིག་གི་བརྒྱུད་པ་ཡིན་

པའི་ཕྱིར་དགོངས་བརྒྱུད་བླ་མ་ཞེས་གསུངས། ཞེས་རིག་འཛིན་འདུས་པའི་ཟིན་བྲིས་རིག་འཛིན་ཞལ་ལུང་ན་གསལ་བ་ལྟར་རོ། །

དགོངས་པ་ངེས་པར་འགྲེལ་པ། <སནྡྷི་ནི་རྨོ་ཙ་ནཾ> (ཕར་ཕྱིན) དགོངས་འགྲེལ་མདོ་ཞེས་པ་འཁོར་ལོ་མཐའ་མའི་མདོ་ཞིག ཀླད་དོན་བྱེ་བྲག་རྟོགས་བྱེད་༢༤༣༡ན་གསལ་ཞིང་། དེར་མདོ་མང་པོ་ཞིག་ཀླད་དོན་གསལ་ལོ། །

དགོངས་པ་ཟླ་མེད་པ། དགོངས་པ་འཁྲུལ་མེད། དགོངས་པ་སྐྱོན་མེད་དང་དྲི་མ་མེད་པའོ། །དཔེར་ན་སྡེ་བདུན་གྱི་དགོངས་པ་ཟླ་མེད་པའོ་ཞེས་པ་ལྟ་བུ།

དགོངས་པ་ལུང་སྟོན། (གསང་སྔགས) གསང་འདུས་བཤད་རྒྱུད་དགོངས་པ་ལུང་བསྟན་པ་ཞེས་བྱ་བའི་རྒྱུད་ལེའུ་བཅུ་གཉིས་པ། རྒྱ་གར་གྱི་མཁན་པོ་ཛྙཱ་ན་ཝཱཀྲ་དང་། ལོ་ཙཱ་བ་རིན་ཆེན་བཟང་པོའི་འགྱུར། རྒྱུད་༼ ཅ་པ ༽༡༥༤༣༡ན་བཞུགས་སོ། །

དགོངས་སུ་གསོལ། 1 (འདུལ་བ) ཞུ་བ་འབུལ་བ། སྙན་གསན་ཞུ་བ། ཐུགས་དགོངས་གཏོད་ཅིག ཅེས་པ་རྣམས་ཀྱི་དོན། འདུལ་བ་གཞི་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ་ལས། དགོངས་སུ་གསོལ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་སེམས་གཏོད་ཅིག་ཅེས་བྱ་བའོ། །ཞེས་གསུངས། 2 རྗེས་སུ་ཡི་རང་བ་དང་བཅས་པའི་བདག་ལ་བྱིན་གྱིས་རློབ་ཅིང་བདག་དགེ་བར་མཛོད། ཅེས་བླ་བ་རྣ་དྲས་བཤད་དོ། །ཞེས་རྗེའི་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་རྣམ་བཤད་དངོས་གྲུབ་སྙེ་མ་ལས་གསུངས།

དགོངས་སེལ་ཞུ་བ། དགོངས་དག་ཞུ་བ། དགོངས་པ་དྭངས་རོགས་ཞེས་ཞུ་བ་འབུལ་བ།

དགོངས་གསོལ། དགོངས་སུ་གསོལ་དང་འདྲ།

དགོན་པ། 1 དགེ་འདུན་གྱི་བཞུགས་གནས། 2 གྲོང་ལས་རྒྱང་གྲག་གཅིག་གིས་ཆོད་པའི་དབེན་པའི་གནས། 3 ཚུ་སོགས་མེད་པའི་སྐྱ་ངམ་གྱི་ཐང་། ཞེས་རྗེ་གུང་ཐང་པ་གསུང་།

དགོན་པ་ཆེན་པོ། (གསང་སྔགས) གྲོང་ལས་དཔག་ཚད་བཅོ་ལྔས་ཆོད་པའི་དབེན་པའི་གནས་ལ་ཟེར། རྗེའི་འགྲེལ་པ་བཞི་སྦྲགས་ལས། དགོན་པ་ཆེན་པོ་ནི་གྲོང་ལས་དཔག་ཚད་བཅོ་ལྔ་སྤངས་པའི་བས་མཐའི་ས་ཕྱོགས། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

དགོན་པ་བ། 1 གནས་དབེན་པར་སྡོད་པའི་གང་ཟག 2 རྫོ་བོ་རྗེའི་དངོས་སློབ་བཀའ་གདམས་པའི་
དགེ་བཤེས་དཔལ་ལྡན་དགོན་པ་བ།

དགོན་པ་བའི་སྒང་བ། (འདུལ་བ) དགོན་པ་བའི་འབྲུལ་སྒང་དང་འདྲ།

དགོན་པ་བའི་འབྲུལ་སྒང་། (འདུལ་བ) སྒང་ལྟུང་སུམ་ཅུའི་ཉེར་བདུན་པ། དགོན་པ་བའི་སྒང་པའི་ངོ་ཏི་
ནི། བཅས་ལྡན་དགེ་སློང་དགོན་པ་པས་འཇིགས་པའི་དབང་གིས་ཆོས་གོས་གསུམ་ལས་གང་
ཡང་རུང་བ་གཅིག་སྤྱོད་ཡུལ་གྱི་གྲོང་དུ་བཞག་སྟེ་ཟླ་བ་ཆོས་ལྡན་གྱི་ཆེད་དུ་དགོན་པ་དང་
ཆོས་གོས་དེའི་གནས་ཉེ་འཁོར་དང་བཅས་པ་ལས་ཕྱི་རོལ་ཏུ་གནས་ཏེ་བར་ཆད་ཀྱི་དབང་
མ་གཏོགས་པ་ཞག་དྲུག་འདས་པ་ལས་གྱུར་པའི་ལྟུང་བ་དངོས་གཞིའོ། །གླེང་གཞི་ནི། མཉན་
ཡོད་དུ་དྲུག་སྡེས་ཆོས་གོས་གྲོང་དུ་བཞག་པ་དེ་ལས་ཞག་བདུན་དུ་འབྲལ་བར་བྱེད་པ་ལས་
སྒང་བའི་ལྟུང་བྱེད་དུ་བཅས་སོ། །དགག་བྱ་ནི། དགེ་སློང་གི་ཆ་ལུགས་ཁྲིད་པར་ཅན་ཉམས་
པ་དང་། ཡོ་བྱད་ཀྱི་ཁྱད་པར་ཆུད་ཟོས་པར་འགྱུར་བའོ། །

དགོན་པ་ལ་གནས་པའི་ཡོན་ཏན་བཅུ། དགོན་པ་ལ་གནས་པའི་ཕན་ཡོན་བཅུ་ཡོད་དེ། བཅུ་གང་ཞེ་ན།
འདུ་འཛི་རྣམ་པར་སྤོང་བ་དང་། རབ་ཏུ་དབེན་པ་ལ་སྟེན་པ་དང་། དེའི་སེམས་བསམ་གཏན་ལ་
དམིགས་པར་འགྱུར་བ་དང་། སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྡན་འདས་རྣམས་ལ་སྨོན་པ་དང་། དགའ་བ་
དང་བདེ་བ་དང་། ཡིད་བདེ་བ་ལུས་ལ་སྐྱེད་པ་དང་། དེ་ལ་བར་དུ་གཅོད་པར་མི་འགྱུར་བ་དང་།
ཇི་ལྟར་ཐོས་པའི་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་དོན་རྒྱ་ཆེར་ཤེས་པར་འགྱུར་བ་དང་། ཞི་གནས་འཐོབ་པ་
དང་། ལྷག་མཐོང་ཐོབ་པ་སྟེ། བཅུ་པོ་དེ་དག་ནི་དགོན་པ་ལ་གནས་པའི་ཕན་ཡོན་ནོ། །ཞེས་
ལས་རྣམ་པར་འབྱེད་པའི་མདོ་༼ས༽༢༩༨ན༣ལས་གསུངས་སོ། །

དགོན་པའི་ཐིག་ལེ། ཤིང་ཞིག་གི་མིང་ཡིན་པར་བཤད། རྒྱལ་ཁམས་རིག་པས་བསྐོར་བའི་གཏམ་
རྒྱུད་གསེར་གྱི་ཐང་མ་ལས། ཚིག་གསལ་གྱི་འགྲེར། ཅི་སྟེ་ཡང་དགོན་པའི་ཐིག་ལེ་བཞིན་
སོགས་ཀྱི་ཚིག་གོ་དཀའ་ཡང་དེ་ཡང་དགོན་པའི་ཐིག་ལེ་བྱ་བ་ཨརཛྫེ་ཏི་ལ་ཀཱ་ཛྷ་བའི་ཤིང་
ཞིག་གི་མིང་ཡིན་ཟེར་ཅིང་། ཤིང་དེ་གཅིག་མཐོང་ཡང་མང་ཚིག་སྦྱོར་བས་རྣམས་ལ་མཐའ་

གཅིག་ཏུ་ངོན་མི་དགོས་པའི་དཔེ་དང་། ཞེས་གསལ།

དགོས་པ་ཡོངས་སུ་གྲུབ་པའི་དམིགས་པ། ཁྱབ་པའི་དམིགས་པ་བཞིའི་ཐ་མ་དགོས་པ་ཡོངས་སུ་གྲུབ་པ་ནི། དམིགས་པ་དེ་གོམས་པས་འདོད་བྱའི་དགོས་པའམ་འབྲས་བུ་ཤིན་སྦྱངས་སོགས་སྐྱེ་བའམ་ཡོངས་སུ་གྲུབ་པའོ། །སྒྲ་དོན་ཡང་དེས་ཤེས་སོ། །

དགྱེས་དགྱེས། དགའ་དགའ། ཧ་ཅང་དགའ་བའི་དོན། (དགྱེས) (དགྱེས) ཞེས་ལན་གཉིས་སློས་པས་མང་པོ་དང་ཧ་ཅང་གི་དོན་སྟོན། དུ་ཀྱཱ་ལའི་གོས་བཟང་༢༥༩ལས། རྗེ་དགེ་འདུན་རྒྱ་མཚོ་དེ་དབྱངས་ཅན་མས་རྗེས་སུ་བཟུང་བའི་ཐོགས་མེད་དུ་མཛད་པ་ཡོད་འདུག་པས་དེ་འདྲ་ཞིག་བྱུང་ན་སྙམ་པ་ཡིད་ལ་དུར་དུར་ཤར་ཡང་ད་ཆ་རེ་བ་བཞིན་བྱུང་ཞེས་དགྱེས་དགྱེས་གནང་། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟ་བུ།

དགྱེས་པ། (བརྡ་གསར) དགའ་བའི་ཞེ་ས། ཐུགས་དགྱེས་ཞེས་པ་ལྟ་བུ། དགེས་པའི་བརྡ་གསར་ཡིན་པར། རྗེ་གུང་ཐང་པའི་གསུང་ཐེན་ཐྲིས་ན་གསལ།

དགྱེས་པ་རྡོ་རྗེ། <ཧེ་བཛྲ> ཀྱེ་རྡོ་རྗེ། དགྱེས་པ་རྡོ་རྗེ། རོལ་པའི་རྡོ་རྗེ་ཞེས་མཚན་མི་འདྲ་བ་གསུམ་འབྱུང་བ་ནི། སྐད་དོད། ཧེ་བཛྲ་ལ། དོན་མི་འདྲ་བ་གསུམ་དང་། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་འགྱུར་མི་འདྲ་བ་གསུམ་བྱུང་བའི་གནད་ཀྱིས་ཡིན་ཏེ། དེ་ཡང་ཧེ་ནི། འབོད་ཅིང་བསྐུལ་བའམ། དགྱེས་པའི་དོན་དུ་བསྒྱུར་ཞིང་། ཡང་ན། ཧེ་ལ་ལ་བསྟན་པས་ཧེ་ལ་རོལ་པ་སྟེ་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་ལ་རོལ་པའི་སྐུར་སྟོན་པས་ན་རོལ་པ་ཞེས་སྒྲ་འཇུག་པར་བཤད། ལྷའི་ཞལ་ཕྱག་གི་གྲངས་དང་སྐུ་མདོག་ཕྱག་མཚན་སོགས་ཀྱི་ཁྱད་པར་ནི། སྐུ་མདོག་མཐིང་ག་ཞལ་བརྒྱད་ཕྱག་བཅུ་དྲུག །རྩ་ཞལ་མཐིང་ག་གཡས་སྐྱོ་གཡོན་དམར་ཞིང་། །གཡས་གཡོན་ལྷག་མ་གཉིས་གཉིས་ནག་པོ་སྟེ། །སྟེང་ཞལ་དུད་ཁ་ཞལ་རྣམས་སྤྱན་གསུམ་པ། །བཅུ་དྲུག་ཕྱག་གིས་ཐོད་པ་གཟུང་བའི་ནང་། །གཡས་ན་གླང་ཆེན་རྟ་བོང་གླང་ཐ་མོང་། །མི་དང་ཤ་ར་བྷ་དང་བྱི་ལ་དང་། །གཡོན་ན་ས་ཆུ་རླུང་མེ་ཟླ་ཉིའི་ལྷ། །གཤིན་རྗེ་གནོད་སྦྱིན་བསྣམས་ཤིང་རྩ་ཕྱག་གཉིས། །སྐུ་གདོག་སྔོན་པོ་ཕྱག་གཉིས་ཀྱི་ཐོད་དང་། །ཁ་ཊྃ་འཛིན་ཅིང་ཞབས་གཡས་ཡབ་ལ་འཁྲིལ། །གཡོན་པ་

བརྒྱང་ཞིང་ཕྱག་རྒྱ་ལྔ་ཡིས་བརྒྱན། །སྟག་ཤམ་གསོལ་བའི་བདག་མེད་མ་ལ་འཁྱུད། །དབུ་སྐྲ་
གྱེན་བརྫེས་སྣ་ཚོགས་རྡོ་རྗེས་མཚན། །ཡོད་པ་སྐམ་རློན་ཕྱག་རྒྱ་དྲུག་གིས་བརྒྱན། །ཞབས་
བཞི་མདུན་མ་གཡས་བརྒྱང་གཡོན་བསྐུམ་ཞིང་། །རྒྱབ་མ་སྐྱིལ་ཀྲུང་ཕྱེད་པའི་གར་སྟབས་
ཀྱིས། །སྣ་ཚོགས་པད་ཉིའི་སྟེང་དུ་བདུད་བཞི་ཡི། །ངོ་བོ་ཚངས་པ་དབང་པོ་ཉེ་དབང་
དང་། །དྲག་པོ་གན་བརྒྱལ་བསྙེལ་བའི་སྟེང་བཞུགས་པའི། །དགྱེས་པ་རྡོ་རྗེ་ཡབ་ཡུམ་ལ་ཕྱག་
འཚལ། །ཨོཾ་དེ་ཝ་པི་ཙུ་བཛྲ་ཧཱུྃ་ཧཱུྃ་ཧཱུྃ་ཕཊ་སྭཱཧཱ། །ནི་སྙིང་པོའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །དགྱེས་
རྡོར་གྱི་འཁོར་གྱི་ལྷ་མོ་བརྒྱད་ནི། ༡ གཽ་རཱི་འམ་དཀར་མོས་རི་དྭགས་རི་བོང་གི་མཚན་མ་ཅན་
ཟླ་བས་སྒྲས་བསྟན་པའི་བྱང་སེམས་དཀར་པོས་གང་བའི་ཐོད་པ་འཛིན་པ། ༢ ཙཽ་རཱི་སྟེ་ཆོས་
རྐུམ་མས་མྱུན་པའི་བདུད་ལས་རྒྱལ་བ་ཉི་མའི་སྒྲས་བསྟན་པའི་བྱང་སེམས་དམར་པོས་གང་
བའི་ཐོད་པ་འཛིན་པ། ༣ བཻ་ཏཱ་ལཱི་སྟེ་རོ་ལངས་མས་དྲི་ཆུས་གང་བའི་ཐོད་པ་འཛིན་པ། ༤
གྷསྨ་རཱི་སྟེ་ཟ་ཡོད་མས་སྨན་གྱིས་སྒྲས་བསྟན་པའི་ཤ་ལྔས་གང་བའི་ཐོད་པ་འཛིན་པ། ༥ པུཀྐཱ་
སཱི་སྤྱོས་མས་རྡོ་རྗེའི་སྒྲས་བསྟན་པའི་དྲི་ཆེན་གྱིས་གང་བའི་ཐོད་པ་འཛིན་པ། ༦ ཤ་ཝ་རཱི་སྟེ་
རི་ཁྲོད་མས་སྦྲང་ཆང་གིས་གང་བའི་ཐོད་པ་འཛིན་པ། ༧ ཙཎྜ་ལཱི་སྟེ་གདོལ་མོའམ་གཏུམ་
མོས་ཅང་ཏེའུ་རྡུང་བར་བྱེད་པ། ༨ ཌོམྦི་ནཱི་སྟེ་གཡུང་མོས་གཙོ་བོའི་སྐུ་འཁྱུད་དེ་བདེ་སྟོང་
སྐྱེད་པ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་མཆོད་པས་མཆོད་པར་བྱེད། དགྱེས་རྡོར་གྱི་རྒྱུད་ནི་འབྲས་བུའི་ཧེ་རུ་
ཀ་མི་བསྐྱོད་དགྱེས་པ་རྡོ་རྗེར་བཞེངས་པས་རྒྱུད་བསྟན་པ་སྟེ། ཕྱག་ནི་བཅུ་དྲུག་ཞབས་བཞི་
པ། །ཞེས་སོགས་གོང་དུ་བཤད་པ་བཞིན་ནོ། །ཆོས་ནི། རྒྱས་པ་འབུམ་བདུན། འབྲིང་འབུམ་
ལྔ། བསྡུས་པ་བརྟག་གཉིས་ཏེ་རྩ་བའི་རྒྱུད། རྒྱུད་ཕྱི་མ་ཕྱག་ཐིག་ཕྱི་མའི་ཕྱི་མ་ཡེ་ཤེས་སྙིང་
པོ་ཡེ་ཤེས་ཐིག་ལེ་བཤད་རྒྱུད་སྙིང་པོའི་རྒྱུད། གྲུབ་པ་ངེས་བསྟན་འབྲས་བུའི་རྒྱུད་དེ་ཁོ་ན་
ཉིད་ཀྱི་སྒྲོན་མེ་རྣམས་ལས་རྩ་རྒྱུད་རྒྱས་པ་འབུམ་བདུན་དང་འབྲིང་འབུམ་ལྔའི་བརྟག་པ་ཕྱི་
མ་རྣམས་དང་གྲུབ་པ་ངེས་བསྟན་བོད་དུ་མ་འགྱུར་ལ། གཞན་རྣམས་དང་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་
པའི་བཤད་རྒྱུད་རྡོ་གུར་དང་བཅས་པ་ཕེབས་སོ། །བརྟག་གཉིས་འདི་མིང་མཐུན་དུ་འདོད་པ།

རྩ་རྒྱུད་བསྡུས་པར་འདོད་པ། ཕྱུང་བའི་རྒྱུད་དུ་འདོད་པ་སྟེ་གསུམ་ལས་རྡོ་རྗེ་སྙིང་འགྲེལ་དུ་རྩ་རྒྱུད་བསྡུས་པར་བཤད་པ་ལ་རིན་ཆེན་རྒྱན་འདྲར་དེ་བཀའ་ནས་ཕྱུང་རྒྱུད་དུ་འཆད་མོད་ཀྱང་འབུམ་ལྔའི་བརྟག་པ་དང་པོ་གཉིས་བརྟག་པ་སུམ་ཅུ་པོའི་མདོར་བསྟན་ནས་དོན་བསྡུར་གནས་པས། རྡོ་རྗེ་སྙིང་པོ་མངོན་བྱང་ཆུབ། །བརྟག་པའི་རྒྱལ་པོ་དང་པོ་སྟེ། །སྒྱུ་མའི་བརྟག་པ་གཉིས་པ་ཡིན། །ཞེས་པ་ལྟར་བརྟག་པ་དང་པོ་གཉི་ག་ཕྱུང་བ་ཡིན་ལ། ཡེ་ཤེས་ཐིག་ལེར་རྩ་རྒྱུད་བརྟག་གཉིས་མ་བཤད་པའང་འབུམ་ལྔ་བཤད་པས་ཆློས་པ་སྤོང་བའི་ཕྱིར་ཡིན་ལ། གོང་དུ་བརྟག་པ་གཉིས་པར། རྒྱས་པར་གསུངས་པ་མདོ་རུ་བསྡུ། །ཞེས་དང་། ཅི་གསུངས་སྙིན་སྲིག་བྱས་ནས་ནི། །ཞེས་པ་ནི་བར་འབུམ་བདུན་དུ་བསྟན་པ་བཞིན་ཞེས་པ་སྟེ་རྩ་རྒྱུད་བསྡུས་པ་ཡིན་པས་རྡོ་རྗེ་སྙིང་འགྲེལ་དང་མི་འགལ་ཞིང་ལེ་ཚ་དང་པོ་གཉིས་ཕྱུང་བ་ཡིན་པས་ན་རོ་ཡབ་སྲས་ཀྱི་བཞེད་པ་གྲུབ་བོ་ཞེས་ཁོ་བོ་ (དཔའ་བོ་གཙུག་ལག་ཕྲེང་བ) སེམས་སོ། ། (རྗེ་ཙོང་ཁ་ཆེན་པོའི་བཞེད་པ་ལྟར་ན) རྒྱུད་བརྟག་པ་གཉིས་པ་འདི་ལ། རྒྱ་གར་དུ་རྒྱུད་རྒྱས་པ་ལས་ཕྱུང་བར་བཞེད་པ་དང་། རྒྱུད་ལོགས་པ་བསྡུས་རྒྱུད་དུ་འདོད་ཚུལ་གཉིས་འབྱུང་ཡང་། རྗེ་བདག་ཉིད་ཆེན་པོས་ནི། འདི་རྒྱུད་ལོགས་པ་བསྡུས་རྒྱུད་ཡིན་པར་བརྟག་གཉིས་ཀྱི་ཟིན་བྲིས་ལས་གསུངས་ཏེ། དེ་ཉིད་ལས། དེས་ན་བརྟག་པ་སོ་གཉིས་པ་ལས་ཕྱུང་ཞེས་པའི་དོན་ནི། རྒྱུད་རྒྱས་པ་དེ་ལས་བསྡུས་ནས་གསུངས་པའི་བསྡུས་རྒྱུད་ཡིན་པ་ལ་དགོངས་སོ། །ཞེས་གསུངས། རྡོ་རྗེ་སྙིང་འགྲེལ་དང་། སྤྱོད་དཀའ་ཟླ་བའི་འགྲེལ་པ་སུ་སུ་དེ་དང་། ཤཱནྟི་པའི་མེ་ཏོག་ཕྲེང་བ་སོགས་རྩ་རྒྱུད་ཀྱི་འགྲེལ་པ་བཅུ་གསུམ་ཙམ་དང་། ཨིནྡྲ་བྷཱུ་ཏིའི་གྱུར་གྱི་དཀའ་འགྲེལ་སོགས་དགྱེས་རྡོར་གྱི་རྒྱུད་འགྲེལ་རྒྱ་གཞུང་པོ་ཏི་བཅུ་གཉིས་ཙམ་བཞུགས་ལ་བོད་དུའང་ས་རྗེ་ག་གཉིས་སོགས་སྔོ་དུ་མ་ནས་དར་རོ། །རྗེ་ཙོང་ཁ་པ་ཆེན་པོའི་བརྟག་གཉིས་ཀྱི་གསུང་ཟིན་བྲིས་དང་། ལྕང་སྐྱ་ངག་དབང་བློ་བཟང་ཆོས་ལྡན་གྱི་ལྷ་མང་པོའི་སྐུ་མདོག་ཕྱག་མཚན་སོགས་གསལ་བར་བཀོད་པ་དང་། ཀོང་སྤྲུལ་ཡོན་ཏན་རྒྱ་མཚོ་དང་། དཔའ་བོ་གཙུག་ལག་ཕྲེང་བ་སོགས་ཀྱི་གསུང་ལ་གཞི་བྱས་ཏེ་བཀོད།

དགྲ་བཅོམ་རྒྱུན་ཅན། གཉིས་ཀའི་ཆ་ལས་རྣམ་གྲོལ་གྱི་དགྲ་བཅོམ་པ་དང་འདྲ། མཚོ་ནྐི་ཀ་ལས། དགྲ་བཅོམ་པ་རྒྱུན་ཅན་གཉིས་ཀའི་ཆ་ལས་རྣམ་པར་གྲོལ་བ་ནི་དགྲ་བཅོམ་པའི་རྣམ་པར་གྲོལ་བ་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

དགྲ་བཅོམ་རྒྱུན་མེད། ཤེས་རབ་རྐྱང་གྲོལ་གྱི་དགྲ་བཅོམ་པ་དང་འདྲ། མཚོ་ནྐི་ཀ་ལས། དགྲ་བཅོམ་པ་རྒྱུན་མེད་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཆ་ལས་རྣམ་པར་གྲོལ་བ་ནི་ཉོན་མོངས་པའི་སྒྲིབ་པ་ལས་རྣམ་པར་གྲོལ་བས་རྣམ་པར་གྲོལ་བ་དང་ལྡན་པ་ཙམ་ཡིན་ཀྱང་། རྣམ་པར་གྲོལ་བ་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། སྙོམས་འཇུག་གི་སྒྲིབ་པ་ལས་མ་གྲོལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

དགྲ་བཅོམ་བདེན་སྨྲའི་ལུང་བྱེད། (འདུལ་བ) འབའ་ཞིག་པ་དགུ་བཅུའི་བརྒྱད་པ་ནི། དགེ་སློང་གིས་མི་ཆོས་བླ་མ་ཐོབ་པ་དེ་བསྙེན་པར་མ་རྫོགས་པ་སོགས་ལ་དགོས་མེད་དུ་བརྗོད་པ་དོན་གོ་བའོ། །

དགྲ་བཅོམ་པ། <ཨརྟཿ> ཉོན་མོངས་སྤངས་པའི་གང་ཟག་ལ་ཟེར། མཆོད་འོས་ཀྱང་བྱ། འདིའི་སྐད་དོད་ལ་ཨརྟ་ཞེས་པ་ཡོངས་སུ་གྲགས་ཀྱང་། བྱེ་བྲག་རྟོགས་བྱེད་ཆེ་འབྲིང་ལས་ཨརྠན་ཞེས་འབྱུང་ངོ་། །སྒྲ་སྦྱོར་བམ་གཉིས་༡༣ ༣ན༢ལས། ཨརྠན་ཞེས་བྱ་བ་གཅིག་ཏུ་ན། པཱུ་ཛཱ་མར་ཏྟི་ཨརྠན་ཞེས་བྱ་སྟེ། ལྷ་དང་མི་ལ་སོགས་པ་ཀུན་གྱིས་མཆོད་པར་འོས་པས་ན་མཆོད་འོས་ཞེས་ཀྱང་བྱ། ཡང་གཅིག་ཏུ་ན། ཀླེ་ཤ་ཨ་རི་ཏ་དེ་སྣན་ཨརྠན་ཞེས་བྱ་སྟེ། ཉོན་མོངས་པའི་དགྲ་བཅོམ་པ་ཞེས་ཀྱང་བྱ་སྟེ། རྣམ་པ་འདི་ལས་འདིར་ནི་དོན་བཅན་པར་བྱ་སྟེ་དགྲ་བཅོམ་པ་ཞེས་བཏགས། ཞེས་གསུངས་སོ། །

དགྲ་བཅོམ་པ་ཆོས་སྐྱོབ། སྟོན་པ་ཤཱཀྱ་ཐུབ་པའི་འཁོར་ཉན་ཐོས་དགྲ་བཅོམ་པ་ཞིག འདིས་སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྡན་ཞལ་བཞུགས་པའི་སྐབས་ཉིད་ན་ཆེད་དུ་བརྗོད་པའི་ཚོམས་སམ་ཚོམས་ཞེས་བྱ་བ་ཡང་དག་པར་བསྡུས་སོ། །ཞེས་སློབ་དཔོན་ཤེས་རབ་གོ་ཆས་ཆེད་དུ་བརྗོད་པའི་ཚོམས་ཀྱི་རྣམ་པར་འགྲེལ་པ་ལས་གསུངས་སོ། །འདིའི་ལོ་རྒྱུས་རྒྱས་པར་གོང་དུ་བཤད་པའི་སློབ་དཔོན་ཤེས་རབ་གོ་ཆའི་འགྲེལ་པར་བལྟ་བར་བྱའོ། །

དགྲ་ཆ། དགྲ་སྟ་དང་མདའ་གཞུ།

དགྲ་སྟ། སྟ་གྲིའི་རྣམ་པ་རྣོ་ཞིང་སྐྱེང་དུ་ལྡིད་ཀྱི་རྡོ་རྗེ་དང་ཡུ་བའི་རྩེར་རྡོ་རྗེ་ཕྱེད་པས་མཚན་པའོ། །དེའི་མཚོན་ནི། རྗེའི་འདོད་འཇོ་ལས། སྒོ་གསུམ་གྱི་སྐྱོན་གཅོད་པའི་དགྲ་སྟ། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

དགྲ་ནག་གི་རྒྱུད། གཤིན་རྗེ་གཤེད་ཀྱི་རྒྱུད་ཅིག ཚུལ་ཁྲིམས་རྒྱལ་བ། དར་མ་གྲགས། རྡོ་རྗེ་གྲགས་བཅས་ཀྱི་འགྱུར།

དགྲ་མི་ཤ་པོ། རང་གི་ཤའམ་སྲོག་ལེན་པའི་དགྲ་བོའམ། ཕན་ཚུན་གསོད་རེས་བྱེད་པའི་འཁོན་འཛིན་ཞུགས་པའི་དགྲ་བོ་ལ་ཟེར། འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁ་རྒྱུན་ལ། དགྲ་ཤ་ལེན་ཞེས་པ་ལྟར་རོ། །

དགྲ་ཟིན། དགྲ་གཉེན། དགྲ་ཟུན་ཞེས་ཀྱང་སྣང་། ཟིན་ཞེས་པ་འདིར་གཉེན་ལ་གོ་དགོས། དཔེ་ཚོས་རིན་ཆེན་སྤུངས་པའི་འབུམ་འགྲེལ་༤༡༡ལས། དགྲ་ཟིན་ཕྱེ་ནས། ཞེས་པ་ནི། དཔེར་ན་འཁྲུག་པ་འཐབ་པའི་དུས་སུ། དགྲ་ཟིན་ངོ་ཤེས་པར་བྱས་ནས་དགྲ་ལ་ཟོན་བྱེད་ཅིང་། ཟིན་གྱི་སྲིད་འཚོ་བ་ཡིན། དཔེ་དེ་བཞིན་དུ་ཐར་པ་དང་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་ལམ། སྐྱེས་བུ་གསུམ་གྱི་བསྟན་པ་ལ་འཇུག་པའི་རིམ་པ་དེ་རྣམས་ལ། མཐུན་ཕྱོགས་བསྒྲུབ་བྱ་དང་། མི་མཐུན་ཕྱོགས་སྤང་བྱ་གཉིས་གཉིས་སུ་བསྟན་པས། སྐྱེས་བུ་རབ་འབྲིང་ཐ་མ་གསུམ་གྱི་ཐད་ཀ་ཐད་ཀའི་སྤང་བྱ་མི་མཐུན་པ་དེ་དག་ངོ་ཤེས་པར་བྱས་ལ་སྤོང་ཞིང་ཟོན་བྱེད་དགོས། བསྒྲུབ་བྱ་མཐུན་ཕྱོགས་རྣམས་ལ་ནན་ཏན་གྱིས་དང་དུ་བླང་ཞིང་སྒྲུབ་དགོས་གསུང་། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

དགྲ་ཟུན། དགྲ་ཟིན་དང་འདྲ། དཔེར་ན་དགྲ་ཟུན་གྱི་རུ་ཕྱེད་པར་བྱའོ། །ཞེས་པ་ལྟ་བུ།

དགྲ་ཟུན་གྱི་རུ་ཕྱེད་པ། དགྲ་གཉེན་གྱི་ཁྱད་པར་ཕྱེད་པ།

དགྲ་ལྷ་སྨན། དགྲ་ལྷ་མོ། དགྲ་ལྷ་ལ་ཕོ་མོ་གཉིས་འབྱུང་བའི་མོའི་མིང་ངོ་།

བགེགས་མཐར་བྱེད་ཀྱི་ཙ་སྔགས་བསྡུས་པ། ཨོཾ་ཨཱཿ བིགྷྣཱན་ཏ་ཀྲྀ་ཏ། ཞེས་པ་འདིའོ། །

བགོ་སྐལ། 1 བགོ་བཤའ་བྱས་པའི་རང་གི་ཐོབ་ཆ། བགོ་བྱའི་སྐལ་བའམ། རང་སྐལ། རང་གི་སྐལ་བ། ཐོབ་ཆ། 2 སྔོན་བསགས་ཀྱི་ལས་ཀྱི་འབྲས་བུའམ་འབྲས་བུ་བཟང་པོ། གྲུབ་འབྲས། འབྲས་བུ། མཁས་པ་འགའ་རེས། སྔོན་གྱི་ལས་ལ་འང་བཤད།

བགོ་སྐལ་ལ་སྤྱོད་པ། 1 སྐལ་བ་བྱིན་པའི་ནོར་ལ་ལོངས་སྤྱོད་པ། 2 སྔོན་བསགས་ཀྱི་ལས་ཀྱི་འབྲས་
བུ་བཟང་པོར་སྤྱོད་པའི་དོན།

བགྲང་ཐེང་གི་སྐོར། འདིའི་སྐོར་སུམྦྷུ་ཊའམ་ཡང་དག་པར་སྦྱོར་བའི་རྒྱུད་ཆེན་པོ་ཞེས་བྱ་བ། རྒྱུད་
༼ ག་པ ༽༡༥༥(བ༡ན་གསལ་ལོ། །

བགྲང་ལས་འདས་པ། གྲངས་ཀ་རྒྱག་མི་ཐུབ་པ་ལྟ་བུའི་ཆེས་མང་པོའི་མིང་།

བགྲོད་པ། (བྱ་ཚིག) 1 འགྲོ་བ། རྗེའི་ལམ་རིམ་ཆེན་མོ་ལས། ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པའི་ལམ་ནི། རྒྱལ་བའི་ཡུམ་ལས།
རྒྱལ་བ་འདས་དང་མ་བྱོན་ད་ལྟར་གང་བཞུགས་པ། །ཀུན་ལམ་ཕ་རོལ་ཕྱིན་པ་འདི་ཡིན་གཞན་མ་
ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། སངས་རྒྱས་སུ་བགྲོད་པའི་ལམ་གྱི་གཞུང་ཤིང་ལྟ་བུ་ཡིན་པས་དོར་དུ་མི་
རུང་ངོ་། །ཞེསགསུངསསོ། །2 (མིང་ཚིག) འགྲོ་སའི་ལམ། བགྲོད་པ་ནི་བགྲོད་བྱ་ཞེསཔ་སྟེ་ལམ་གྱི་མིང་
ངོ་། །དཔེར་ན་བགྲོད་པ་གཅིག་པ་ཞེས་པ་ལྟ་བུ། 3 འཁྲིག་པ་སྤྱོད་པ། ཁྲོ་རྒྱག་པ། ཆགས་
སྤྱོད་བྱེད་པ། དེ་ལ་བགྲོད་པ་ཟེར་བའི་རྒྱུ་མཚན་ནི། བགྲོད་པ་ནི་སྤྱིར་འགྲོ་བའི་དོན་ཡིན་པས།
ཆུང་མའམ་བུད་མེད་ཀྱི་གནས་སུ་འགྲོ་བས་ན་མིང་དེ་སྐད་ཅེས་ཐོགས་པ་ཡིན་ཏེ། འདུལ་བ་
གཞི་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ་པ་ལས། ཟླ་མའི་ཆུང་མའི་གནས་སུ་འགྲོ་བ་དང་། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་
རོ། །4 འགྲོ་ཚད། འགྲོ་བའི་ཚེ་མགྱོགས་བུལ་གྱི་ཚད། རྗེའི་ལམ་རིམ་ཆེན་མོ་ལས། དེའི་
སྟེང་དུ་གསང་སྔགས་ཀྱི་ལམ་ཐུན་མོང་མིན་པ་དབང་དང་དམ་ཚིག་དང་སྡོམ་པ་དང་རིམ་
པ་གཉིས་འཁོར་དང་བཅས་པ་བསྟན་པས་སངས་རྒྱས་སུ་བགྲོད་པ་མྱུར་བ་ཡིན་གྱི། ལམ་
ཐུན་མོང་བ་དོར་ན་ནི་ནོར་བ་ཆེན་པོའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །5 ལོ་གཅིག་ལ་ཉིན་
མ་ལྔ་བགྲོད་བྱང་བགྲོད་གཉིས་ཡོད་པས་གྲངས་གཉིས་མཚོན་པར་བཤད།

བགྲོད་པ་གཅིག་པ། 1 འགྲོ་སའི་ལམ་ག་གཅིག་པ། བགྲོད་པ་ནི་འདིར་བགྲོད་བྱ་སྟེ་ལམ་གྱི་མིང་ཡིན་
པས་དེ་འདྲ་བའི་ཆ་ནས་བགྲོད་པ་གཅིག་པ་ཞེས་བྱའོ། །དཔེར་ན་གྲོན་བྱ་ལ་གྲོན་པ། བཟའ་
བྱ་ལ་བཟའ་བ། གསོལ་བྱ (འི་ཟས) ལ་གསོལ་བ་ཞེས་པ་ལྟ་བུས་མཚོན་ནོ། །2 འགྲོ་སྟངས་
སམ་གོམ་པ་རྒྱག་སྟངས་གཅིག་པ།

མགལ་དུམ། སྔོང་དུམ་དང་ཤིང་དུམ་མེས་ཚིག་པ་ལ་བཤད།

མགལ་བ། མགལ་དུམ་དང་དོན་འདྲ།

མགལ་མེ། ཤིང་ཕྱེད་ཚིག་པའི་སྣེ་མོའི་མེ་ལ་ཟེར། རིན་ཆེན་ཕྲེང་བའི་རྒྱ་ཆེར་བཤད་པ་༡༣༤ན༠ལས། མགལ་མེ་ནི་ཤིང་ཕྱེད་ཚིག་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །སྦྲ་བཤད་ནི། ཤིང་མགལ་དུམ་གྱི་མེ་ཡིན་པས་ན་དེ་སྐད་ཅེས་བྱའོ། །

མགལ་མེ་འཁོར་ལོ། ཤིང་དུམ་གྱི་མེ་མྱུར་བར་བསྐོར་བ་ལས་དབྱིབས་གོར་གོར་པོར་སྣང་བ་དེ་ལ་ཟེར།

མགུ་བ། 1 སེམས་སྤྲོ་བའམ་དགའ་བ། 2 (འདུལ་བ) དགེ་འདུན་ལྷག་མའི་དབྱུང་བ་ཆགས་པའི་རྗེན་དུ་ཐུང་བའི་སྐད་དུ་དགེ་འདུན་གྱི་ཐུགས་མགུ་བར་བྱེད་པའོ། །

མགུ་བ་ནོད་པ། (འདུལ་བ) མགུ་བའི་ཆད་ལས་དང་དུ་བླངས་པའི་དོན།

མགུ་བ་སྤྱོད་པ། (འདུལ་བ) དགེ་འདུན་ལྷག་མའི་དབྱུང་བ་ཆགས་པའི་རྗེན་དུ་ཐུང་བའི་སྐད་དུ་དགེ་འདུན་གྱི་ཐུགས་མགུ་བར་བྱེད་པའི་ཆད་ལས་ལ་སྤྱོད་པ་སྟེ་ཞུགས་པའོ། །

མགུར། 1 ནང་གི་ཉམས་ལེན་གླུ་རུ་བླངས་པའི་སྙན་ཚིག མགུར་རམ་མགུལ་ནས་བྱུང་བའི་གླུའི་དོན་ནོ། །2 མགུལ་དང་དོན་གཅིག

མགུལ་ཆིངས། 1 སྙེ་དགྲིས། 2 བུམ་པ་སོགས་ཀྱི་མགྲིན་པ་ལ་འདོགས་རྒྱུའི་དར་གོས། རྒྱལ་མཆོག་ལྔ་པའི་རང་རྣམ་དུ་ཀཱུ་ལའི་གོས་བཟང་ལས། མང་ཐོས་བཙུན་དང་མི་ལྡན་བུམ་པ་ལ། །བསྟོད་བསྔགས་པཉྩ་ལི་ཀའི་མགུལ་ཆིངས་ཅན། །མཛེས་ཚོས་རྨ་བྱའི་མདོངས་ཀྱིས་ཁ་བརྒྱན་པ། །རིང་པོར་ཆར་དུ་བསྒྲིགས་འདི་བྱེད་པོ་སུ། །ཞེས་གསུངས།

མགུལ་དུ་ཐོགས། 1 གཉའ་བར་འཁྱེར་བ། དགེ་ལེགས་བཤེས་གཉེན་གསུང་། དཔེར་ན་འདུལ་བ་ལུང་གཞི་ལས། རལ་གྲི་མགུལ་དུ་ཐོགས་ཏེ་ཕྱིར་བྱུང་བ་དང་། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟ་བུའོ། །2 ཟས་མགྲིན་པའི་ནང་འགག་པ།

མགོ་ཅན། (བརྡ་སྤྲོད) ཡི་གེ་གཞན་གྱི་མགོར་བརྩེག་རྒྱུའི་ཡི་གེ (ར་ལ་ས) གསུམ་ལ། མགོ་ཡིག་ཟེར། མགོ་ཡིག་གང་ལ་བརྩེག་སའི་ཡི་གེ (ཀ་ལྐ་སྐ) ལྟ་བུ་ལ། མགོ་ཅན་ཟེར། གནའ་དེང་གི་མཁས་

པ་ཕལ་ཆེར་གྱིས་ "མགོ་ཡིག་དང་མགོ་ཅན" གཉིས་ཉ་ཚུང་མཉམ་བསྲེ་བྱེད་པ་དཔེར་ན། མཁས་དབང་ཚེ་ཏན་ཞབས་དྲུང་རིན་པོ་ཆེའི་«སུམ་འགྲེལ་ཐོན་མིའི་ཞལ་ལུང་༡༨»ལས་ཀྱང་། ག་ད་བ་མ་འ་སྔེ་སྔོན་འཇུག་ལྔ། ག་ང་ད་ན་བ་མ་འ་ར་ལ་ས་སྔེ་རྗེས་འཇུག་བཅུ། ད་ས་སྔེ་ཡང་འཇུག་གཉིས། ར་ལ་ས་སྔེ་ "མགོ་ཅན" གསུམ། ཡ་ར་ལ་ཝ་སྔེ་ "འདོགས་ཅན" བཞི་རྣམས་དང་། ཞེས་མགོ་ཡིག་ལ། མགོ་ཅན་དང་། འདོགས་ཡིག་ལ། འདོགས་ཅན་ཞེས་ནོར་ནས་ཐ་སྙད་སྦྱར་འདུག་ཅིང་། «གསེར་ཏོག་སུམ་འགྲེལ་༡༢»ལས་ཀྱང་། བདུན་པ་འདོགས་ཅན་གྱི་ཡི་གེ་བཤད་ན། ཡ་དང་ར་དང་ལ་དང་ཝ་འོ། །ཞེས་དང་། དེའི་མཇུག་ཉིད་ལས། འདོགས་ཅན་འཕུལ་བའི་སྔོན་འཇུག་གི་ཡི་གེ་བཞི་སྟེ་ད་བ་མ་འའོ། །ཞེས་འབྱུང་བ་རྣམས་ཀྱང་ལེགས་པར་མི་སྣང་ངོ་། །«དུང་དཀར་བློ་བཟང་འཕྲིན་ལས་ཀྱི་གསུང་འབུམ་པོད་༼ཛ་པ༽ཤོག་གྲངས་༥»ལས། ར་ལ་ས་གསུམ་མགོ་ཅན་ཏེ། །གོ་དོན་ནི། གསལ་བྱེད་སུམ་ཅུའི་ནང་ནས་ར་ལ་ས་གསུམ་ནི་མགོ་ཅན་གྱི་ཡི་གེ་ཡིན། མགོ་ཅན་ཟེར་བའི་གོ་དོན་ནི། རང་གི་འཇུག་ཡུལ་གྱི་མིང་གཞིའི་ཡི་གེ་རྣམས་ཀྱི་མགོར་བརྩེགས་ནས་ཡོད་པས་ན་མིང་དེ་ལྟར་བཏགས་པ་ཡིན། ཞེས་གསུངས་འདུག ལར་ནས་༼ར་མགོ ལ་མགོ ས་མགོ༽གསུམ་ལ་འཐད་ལྡན་གྱི་མིང་ཚིག་ཅིག་གཏན་འབེབས་གནང་མི་འདུག་ཅིང་། སི་ཏུ་འགྲེལ་ཆེན་ལས་ཀྱང་དེ་དག་ལ་མགོ་ཟེར་བ་ཙམ་དང་། ཡ་ར་ལ་ཝ་རྣམས་ལ་འདོགས་ཟེར་བ་ཙམ་ལས་མི་འབྱུང་སྟེ། དེ་ཉིད་ལས། མགོ་ཅན་དང་འདོགས་ཅན་རྣམས་ལའང་མགོ་དང་འདོགས་ཀྱི་ཡི་གེ་སོ་སོའི་གནས་དང་མཐུན་པའི་བརྗོད་པ་སོ་སོར་འབྱུང་དགོས་པ་དཔེར་ན་སྒྲ་ལྷ་བྱུ་ལ་ས་ག་ར་རྣམས་རིམ་པར་རང་སྒྲ་ཐོན་ཙམ་དུ་སྦྱར་བར་གློག་པ་ལྷ་བྱུ་དང་། ཞེས་པ་ཙམ་མོ། །མགོ་ཡིག་མགོ་ཅན་གྱི་ཁྱད་པར་ནི། (ར་ལ་ས) སྟེ། ར་མགོ ལ་མགོ ས་མགོ་གསུམ་ལ་མགོ་ཅན་དང་། (ཡ་ར་ལ་ཝ) སྟེ། ཡ་བཏགས། ར་བཏགས། ལ་བཏགས། ཝ་བཏགས་རྣམས་ལ་འདོགས་ཅན་ཞེས་ཐ་སྙད་འདོགས་རྒྱུང་གནང་གི་འདུག དེ་ནི་ཤིན་ཏུ་ནོར་བ་སྟེ། མགོ་ཅན་ནི་མགོ་གང་ལ་ལྡན་པ་དེ་ལ་ཟེར་གྱི་མགོ་ལ་མགོ་ཅན་ཞེས་བརྗོད་མི་རིགས་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་བ་ལང་ལ་རྭ་ཅན་

ཞེས་བརྗོད་ཀྱི་ར྄་ལ་ར྄་ཅན་ཞེས་བརྗོད་མི་རིགས་པ་དང་སྒྲོ་ནས་ཀུན་ནས་མཚུངས་སོ། །དེས་ན། ར་མགོ་ (ར་ལ་ས) སོགས་གསུམ་ལ། (མགོ་ཡིག) དང་། ར་སོགས་བཏགས་པའམ་བརྩེགས་པའི་ཡི་གེ་ (ཀ་ལྐ་སྐ) ལ། (མགོ་ཅན) དང་། ཡ་བཏགས་ (ཡ་ར་ལ་ཝ) སོགས་བཞི་ལ། (འདོགས་ཡིག) ཡ་སོགས་བཏགས་པའི་ཡི་གེ་ (ཀྱ་ཀྲ་ཀླ་ཀྭ) ལ། (འདོགས་ཅན) ཞེས་ཐ་སྙད་གདགས་དགོས་སོ། །གནས་ཚུལ་འདི་ཆུང་ཆུང་ཞིག་རེད་སྙམ་ནས་སྣང་ཆུང་དང་གཅིགས་ཆུང་གཏན་ནས་མཛད་མི་རིགས། གང་ལགས་ཤེ་ན། དེང་སང་བོད་ཀྱི་རིག་གནས་འཕྱུར་འཕྱོར་ཤེས་པའི་བོད་རིགས་དང་དབྱིན་ཇི་མགོ་སེར་བ་མང་པོས་བསྒྲིགས་པའི་བོད་ཡིག་སློབ་དེབ་མང་པོའི་ནང་དེ་དག་ཉ་ཉུང་མཉམ་བསྲེ་བྱས་ཏེ་བྲིས་པའི་དེབ་ཉོག་མང་དུ་སྣང་བའི་ཕྱིར་རོ། །

མགོ་བཅལ། མགོ་སྔོན་བྱེད་པའམ་དབང་ཡོད་ཤོད་པའམ་དབང་སྒྱུར་བྱེད་པའི་དོན་ཡིན་པར་སྙམ། ཀོང་སྤྲུལ་ཡོན་ཏན་རྒྱ་མཚོའི་རང་རྣམ་༢༥ལས། དཔེ་མང་པོ་བགྲང་ནས་ཁྲོད་རང་ཚོ་ནར་སོན་དུས་དེ་འདྲ་བྱེད་འོང་ཐེར་ནས” མགོ་བཅའ” ཤ་སྐྱག་བྱེད་པ་༼ ཁ་ཡར ༽ཞིག་ཡོད་པ་དེ་སྐབས་ནི་སེམས་ཤིན་ཏུ་གནོད། ཀོང་སྤྲུལ་ཡོན་ཏན་རྒྱ་མཚོའི་རང་རྣམ་༣༩༠ལས། གྲྭ་པའང་རང་ལས་དྲག་པ་ཞིག་ཡོད་ན་མགོ་བཅའ་ཚུར་ལ་བྱེད། རང་ལས་གཞན་པས་ནི་རྒྱུན་རྫུན་སོགས་མགོ་མི་ཐོན། རང་མཉམ་རྣམས་ཀྱང་དུས་དབང་གིས་ངོ་ལྐོག་མི་ཐུབ་པ་དང་ཡུན་རིང་འགྲོགས་ཐུབ་ཀྱི་བརྟན་པོ་མི་རྙེད་འདུག་པས། གྲྭ་པའི་རྩོལ་བ་མ་བྱས་པར་མ་རྒྱན་མེད་ཕྱིན་ཆ་མོ་འདི་ལ་དེ་ཆབ་བཙོལ་བ་ཡིན། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟ་བུ།

མགོ་ལྟོགས་ལྡེམ། མེ་ཏོག་དང་འབྲས་བུ་སོགས་མགོ་ལྡེམ་ལྡེམ་བྱེད་པའི་མིང་། ཚུ་ཤིང་གི་བསྟན་བཅོས་ལས། བསམ་གཏན་རྣམ་པར་དག་པ་ལས། །མངོན་ཤེས་ལ་སོགས་ཡོན་ཏན་འབྱུང་། །སྡོང་བུ་ཉམས་པ་མེད་གྱུར་ན། །མེ་ཏོག་གེ་སར་མགོ་ལྟོག་ལྡེམ། །ཞེས་པ་ལྟ་བུ།

མགོ་ཉང་ཉང་བྱེད་པ། མགོ་སྨྱུང་སྨྱུང་བྱེད་པ་དང་དོན་འདྲ།

མགོ་ཉམ་ཆུང་། མགོ་སྙོམས་ཆུང་དང་འདྲ།

མགོ་ཞུག་ཞུག མགོ་ཕྱིར་ཐོན་ཅམ་ཐོན་ཅམ་བྱེད་པའམ། མགོ་འབུར་ཅམ་འབུར་ཅམ་བྱེད་པའི་དོན།
 མགོ་སྨུག་སྨུག་དང་སྨུག་སྨུག་རྣམས་དོན་འདྲ།

མགོ་སྟུང་། (འདུལ་བ) མགོ་བོ་མཚན་གྱི་དབྱིབས་ལྟར་རྩེ་སྟུང་སྟུང་ཡོད་པ་ལ་ཟེར། སྟུང་ཞེས་པ་ནི་རྩེ་རྣོ་བའི་དོན་ཡིན།

མགོ་སྙིང་སྙིང་བྱེད་པ། མགོ་སྙིང་བྱེད་པ་དང་འདྲ། ཕལ་སྐད་དུ། མགོ་ཉང་ཉང་བྱེད་ཅེས་པ་དང་དོན་གཅིག མགོ་སྙེང་སྙེང་བྱེད་པ་ཞེས་པ་འདི་དག་པ་ཡིན་པར་སེམས།

མགོ་སྙིང་བྱེད་པ། མགོ་ཞུག་ཞུག་བྱེད་པ། དགེ་ཆོས་རིན་ཆེན་སྤུངས་པའི་འབུམ་འགྲེལ་༢༤༩ལས། ཁོང་གཉིས་འཐབ་བསྡོ་ཅམ་ན། མོ་གྲུ་ནང་ནས་མགོ་སྙིང་བྱེད་པས། རལ་སྐོར་མཁན་མོ་ལ་མིག་ཡེངས་ནས་མདའ་ཐོག་སྟེ་ཤི་བས། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །གཞུང་འགའ་ཞིག་ལ་དེ་ལྟར་འབྱུང་ཡང་། མགོ་སྙེང་བྱེད་ཅེས་པ་དག་པ་ཡིན་ནམ་སྙམ་མོ། །དཔྱད་དོ། །

མགོ་སྙེང་སྙེང་བྱེད་པ། མགོ་སྙེང་བྱེད་པ་དང་འདྲ། ཕལ་སྐད་དུ། མགོ་ཉང་ཉང་བྱེད་ཅེས་པ་དང་དོན་གཅིག

མགོ་སྙེང་བྱེད་པ། མགོ་ཞུག་ཞུག་བྱེད་པ། འདི་ལ་མགོ་སྙེང་བྱེད་པ་དང་། མགོ་སྙིང་བྱེད་པ་ཞེས་འབྲི་ཚུལ་མི་འདྲ་བ་གཉིས་སྣང་ཡང་ཕལ་ཆེར་མགོ་སྙེང་བྱེད་པ་ཞེས་པ་འདི་དག་པར་སེམས་ཏེ། སྙེང་བ་ནི་རིང་དུ་ཕྱིང་བའམ་རྐྱོང་བའམ་བརྐྱང་བ་སོགས་ཀྱི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ་སྙམ་མོ། །

མགོ་སྙོམས། 1 ཚ་སྙོམས། སྙོམས་པ། བཏང་སྙོམས། འཕགས་པ་ཀླུ་སྒྲུབ་ཀྱིས། འཇིག་རྟེན་མཁྱེན་པ་རྙེད་དང་མ་རྙེད་དང་། །བདེ་དང་མི་བདེ་སྙན་དང་མི་སྙན་དང་། །བསྟོད་སྨད་ཅེས་བགྱི་འཇིག་རྟེན་ཆོས་བརྒྱད་པོ། །བདག་གི་ཡིད་ཡུལ་མིན་པར་མགོ་སྙོམས་མཛོད། །ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །རོ་སྙོམས་དང་དོན་གཅིག ཆོས་བརྒྱད་མགོ་སྙོམས་ལ་གཟིགས། 2 མཚུངས་པ། ཁྱད་མེད་པ། འཐབ། སྤྱོད་འཇུག་ལས། དུར་ཁྲོད་སོང་ནས་གཞན་དག་གི། རུས་གོང་དག་དང་བདག་གི་ལུས། །འཇིག་པའི་ཆོས་ཅན་དག་ཏུ་ནི། །ནམ་ཞིག་མགོ་སྙོམས་བྱེད་པར་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

མགོ་སྐྱོམས་ཆུང་། ཁུ་སིམ་རྫིག་སྒྲ་ལ་གཟིགས།

མགོ་གདུགས་ལྷ་བུ་དང་ལྡན་པ། མགོ་རྩེ་རྣོན་པོ་དང་སྒྱུར་སྒྱུར་མིན་པར་གདུགས་ཀྱི་དབྱིབས་ལྟ་བུ་ཟླུམ་པ་དང་ལྡན་པ་ཞེས་པའི་དོན་ཡིན། འདུལ་བ་ལུང་གཞི་སོགས་ལས། མགོ་གདུགས་ལྟ་བུ་དང་ལྡན་པ་ཞེས་འབྱུང་བ་དེའི་དོན་ནི། འདུལ་བ་གཞི་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ་པ་ལས། མགོ་གདུགས་ལྟ་བུ་དང་ལྡན་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་མགོ་གདུགས་ལྟར་ཟླུམ་པ་དང་ལྡན་པའོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །

མགོ་འདོགས། མགོ་ཡིག་དང་། འདོགས་ཡིག་གི་བསྡུས་ཚིག ར་ལ་ས་གསུམ་མགོ་ཡིག་དང་། ཡ་ར་ལ་ཝ་བཞི་ནི་འདོགས་ཡིག་གོ།

མགོ་སྤྲ་ཐོག་གི་རྣམ་པ། མགོ་སྤྲ་བའི་མེ་ཏོག་ལྟར་དཀར་པོར་གྱུར་པ།

མགོ་མ་འཚོས་གོང་ནས་ཀླད་པ་བལྟག གནས་ཚུལ་ཞིབ་ཕྲ་མ་ཤེས་གོང་ནས་ཐག་གཅོད་བྱེད་པའི་དཔེ་ཞིག

མགོ་མྱུང་མྱུང་བྱེད་པ། སྙེའུ་ཁུང་སོགས་ནས་མཛེང་པ་བསྣར་བའམ་བརྐྱང་བའི་དོན། འདི་ལ་མཛེང་པ་བསྙངས་ཞེས་ཀྱང་ཟེར། མགོ་ཉང་ཉང་བྱེད་པ་ཞེས་པའང་འཐད།

མགོ་མྱུག་མྱུག མགོ་ཙུག་ཙུག་དང་དོན་འདྲ།

མགོ་ཟླ་བ། ཧོར་ཟླ་བཙུ་གཅིག་པའི་མིང་། མིང་གི་རྣམ་གྲངས་ལ། རི་དྭགས་མགོ། མགོ་ཟླ་བ། བཟོད་ལྡན་མ། ལོའི་ཐོག་མ(འདི་ནས་ལོའི་ཐོག་མ་བྱེད་པས)བཅས་སོ། །འདུལ་བའི་དུས་ཚིགས་ཀྱི་སྐབས་སུ་ཡང་འདི་སྐོར་གསུང་ངོ་། །

མགོ་ཡིག ཡི་གེ་གཞན་གྱི་མགོར་བརྩེག་རྒྱུའི་ཡི་གེ (ར་ལ་ས) གསུམ་ལ། མགོ་ཡིག་ཟེར། དེ་དག་སོ་སོར་རམགོ ལམགོ སམགོ་ཞེས་ཟེར། མགོ་ཡིག་གི་ཡི་གེ་རྣམས་སོ་སོའི་སྒྲ་འདོན་ཚུལ་ནི། ས་སྐྱའི་རྗེ་བཙུན་བསོད་ནམས་རྩེ་མོས། གང་དང་གང་ལ་གང་བཏགས་པས། །གོ་རིམ་བཞིན་དུ་གནས་ནས་འབྱུང་། །དེ་ལ་རམགོ་ལྟེ་རྩེ་འདར། །ལམགོ་ལྟེ་ཀློད་རྒྱ་ཡང་བསྐྱེད། །སམགོ་སོ་ཡི་བར་ནས་དབྱུང་། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །མགོ་ཡིག་དང་མགོ་ཅན་གྱི་ཁྱད་པར་ལ་དོགས་གཅོད་གོང་དུ་མགོ་ཅན་ཞེས་

པའི་ཐད་དུ་གཟིགས།

མགོ་རེག 1 མགོ་རེ་ལ། དགེ་སློང་མགོ་རེག་ཅེས་པ་ལྷ་བུ། 2 རྒྱ་གར་གྱི་ཡུལ་སྲོལ་ལ་སྐྲ་བྲེགས་ཏེ་
མགོ་རིལ་བཟོས་ན་འཇིག་རྟེན་ན་སྨད་པའམ་སྨ་ངན་གྱི་མཚོན་དོན་ཡིན། གཙུག་ཕུད་བྲེགས་
པས་ཉེ་དུ་རྣམས་ཀྱིས་ཉེ་དུའི་གྲལ་ནས་ཕྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་འདུལ་བའི་གཞུང་རྣམས་སུ་
འབྱུང་ཞིང་། གཞན་ཡང་རྒྱ་གར་ན་རང་གི་ཕ་ཤི་ན་སྐྲ་བྲེགས་ཏེ་མགོ་རིལ་བཟོ་བའི་སྲོལ་ད་
ལྟ་ཡང་ཡོད། དགེ་སློང་མགོ་རེག་ལ་གཟིགས།

མགོ་སེ། མགོ་སེར་པོ་ལ་ཟེར། འོ་ན་དེ་ལ་མགོ་སེར་ཞེས་མི་བརྗོད་པར་མགོ་སེ་ཞེས་རྗེས་འཇུག་གི་
ར་ཡིག་དོར་བ་ཅི་ཡིན་ཞེ་ན། དེ་ནི་བརྗོད་བདེ་བས་ཡིན་ནམ་སྙམ་སྟེ། དཔེར་ན་ཙ་བ་ཤེས་
རབ་ལ། ཙ་ཤེས་ཞེས་མི་ཟེར་བར་ཙ་ཤེ་ཞེས་བརྗོད་པ་བཞིན་ནོ། །མགོ་སེ། དབུ་སེ་ཞེས་
ཀྱང་སྣང་ངོ་། །

མགོན། ཡོངས་སུ་སྐྱོང་བའམ་སྐྱོབ་པ། འདུལ་བ་རྣམ་པར་འབྱེད་པའི་ཚིག་རྣམ་པར་བཤད་པ་
༡༢༨བ༣ལས། མགོན་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཡོངས་སུ་སྐྱོང་བའོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །

མགོན་ཁང་། ཆོས་སྐྱོང་གི་རྟེན་ཁང་། གྲྭ་ཚང་དང་ཚོགས་ཆེན་སོགས་སུ་མགོན་ཁང་ཞེས་ཟུར་དུ་
ཡོད་པ་དེ། ཆོས་སྐྱོང་རྣམས་རྟེན་གྱི་གཙོ་བོར་མི་འགྱུར་བའི་ཆེད་དུ་ཡིན་པར་བླ་མ་གོང་མ་
རྣམས་ཀྱི་ཞལ་རྒྱུན་ལ་ཡོད་དོ། །

མགོན་མེད་ཟས་སྦྱིན། (འདུལ་བ) ཁྱིམ་བདག་མགོན་མེད་ཟས་སྦྱིན་ལ་གཟིགས། ཡོངས་གྲགས་སུ་
Anathapindika ཟེར། འདི་པཱ་ལིའི་སྐད་ཡིན་སྙམ། ལེགས་སྦྱར་གྱི་སྐད་དུ་Anathapindada
ཡིན་ཞེས་འགའ་ཞིག་ཟེར། འདི་ལ་མིང་དངོས་ལ་བཟང་སྦྱིན་ཟེར། འདིའི་སྐོར་ཞིབ་པར།
ཁྱིམ་བདག་མགོན་མེད་ཟས་སྦྱིན་ཞེས་པའི་ཐད་དུ་གཟིགས།

མགོན་མེད་ཟས་སྦྱིན་གྱི་ཀུན་དགའ་ར་བ། (འདུལ་བ) མགོན་མེད་ཟས་སྦྱིན་གྱི་གཙུག་ལག་ཁང་།
འདུལ་བ་ལུང་གཞི་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ་པ་ལས། མགོན་མེད་ཟས་སྦྱིན་གྱི་ཀུན་དགའ་བར་ཞེས་
བྱ་བ་ནི་ཁྱིམ་བདག་མགོན་མེད་ཟས་སྦྱིན་ཞེས་བྱ་བས་དེར་གཙུག་ལག་ཁང་བརྩིགས་པར་

རོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །ཞིབ་པར་རྒྱལ་བུ་རྒྱལ་བྱེད་ཀྱི་ཚལ་མགོན་མེད་ཟས་སྦྱིན་གྱི་ཀུན་དགའ་ར་བ་ལ་གཟིགས།

མགོའི་ཤ་ལྤྱག ཐྱ་རིགས་སྤྱི་དང་ལྷག་པའི་བྱ་ཕོའི་མགོའི་སྟེང་གི་ཤ་ལྷེབ་ལྷེབ་དེའི་མིང་། སྤྱིར་བཏང་ཤ་ལྤྱག་ཅེས་པའི་བ་གླང་གི་སྐྲལ་པའི་སྟེང་གི་ཤ་རྗོག་དེའི་མིང་ཡིན།

མགྲོགས་ཀྱི་རྩེ་གཏོད། སུ་མགྲོགས་ལ་བློ་རྩེ་གཏོད་པ། སུ་མགྲོགས་བསྐུར་བ། སུ་མགྲོགས་ལྟ་བ། མགྲོགས་ཀྱི་རྩེ་མི་གཏོད། ཧ་རྒྱུགས་པའི་ཚེ་སུ་མགྲོགས་ལ་བློ་རྩེ་གཏོད་པ་བཞིན་དུ་ཆོས་པ་འདྲ་འདྲའི་ནང་ནས་རྙེད་བཀུར་སྙན་གྲགས་སོགས་རང་ལ་ལྷག་པར་འོང་དུ་རེ་བ་དང་། དེ་འཐོབ་པའི་ཐབས་སྣ་ཚོགས་ལ་བརྩོན་པ་བྱེད་མི་རུང་ཞེས་པའི་དོན་ཡིན།

མགྲོགས་ཆོས། སླ་ཆོས། རུང་ཞིབ་ཚགས་མེད་པར་མགྲོགས་པོ་ཚར་ཐབས་བྱེད་པའི་དོན།

མཁྲིན་སྟོན། 1 ལྷ་དབང་ཕྱུག་ཆེན་པོ། འདི་ལ་མཁྲིན་སྟོན་ཞེས་བརྗོད་པའི་རྒྱུ་མཚན་ནི། ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་པའི་བསྟོད་པའི་རྒྱ་ཆེར་བཤད་པ་ལས། ལྷ་ཆེན་མཁྲིན་པ་སྟོར་གྱུར་པས། །ཞེས་བྱ་བ་ལ། ལྷ་ཆེན་ནི་དབང་ཕྱུག་ཆེན་པོ་སྟེ། དེ་ཡང་དུག་གིས་ཉེ་བར་བཅོམ་པས་མཁྲིན་པ་སྔོན་པོར་གྱུར་ཏོ། །དེ་ཡང་འདི་ལྟར་ལྷ་རྣམས་རྒྱ་མཚོ་བསྲུབ་པའི་ཕྱིར་ཞུགས་པ་ན། དེའི་ཚེ་ནོར་བུ་ཀཽསྟུ་བྷ་དང་། ཧ་མཁྲིན་རིངས་ལ་སོགས་མང་པོ་ཞིག་རྒྱ་མཚོ་ལས་བྱུང་བར་གྱུར་པ་དང་། ཛ་ཅམ་ན་དུག་ཅིག་བྱུང་བར་གྱུར་ནས་དེའི་མཐུས་ཁྱབ་འཇུག་དེའི་གནན་གནས་པས་པགས་པའི་མདོག་ནག་པོར་གྱུར་ཏོ། །ལྷ་ཆེན་པོས་དེ་བླངས་ནས་འཇིགས་པ་མེད་པར་མིད་པར་རྩོམ་པ་ན། ཛ་ཅམ་ན་མཁྲིན་པར་ཐོགས་ཏེ་སྟེང་དུ་ཡང་མ་བྱུང་། འོག་ཏུ་ཡང་མ་སོང་བར་དེའི་མཁྲིན་པ་རྨ་བྱའི་མཁྲིན་པ་ལྟར་སྔང་བར་གྱུར་པ་དང་། ལྷ་རྣམས་ཀྱིས་སྨྲས་པ། འདི་ནི་ཤིན་ཏུ་མཛེས་པས་ད་ནི་དེང་ནས་དེ་མཁྲིན་པ་ཉིད་དུ་བཞག་པའི་རིགས་སོ་ཞེས་སྨྲས་སོ་ཞེས་གྲག་གོ། 2 རྨ་བྱ།

མཁྲིན་པ་ལོངས་སྤྱོད་ཀྱི་འཁོར་ལོ། (དགེ་ལུགས) མཁྲིན་པ་ལོངས་སྤྱོད་ཀྱི་འཁོར་ལོ་རྩ་འདབ་བཅུ་དྲུག་པ་གདུགས་ཁ་ཕྱེན་དུ་བསྟང་བ་ལྟ་བུ། དེ་ནི་མཁྲིན་པའི་ཨོལ་མདུད་ཀྱི་ཐད་ཀྱི་དབུ་མ་

ལས་ཕྱོགས་བཞིར་བཞི། དེ་ལས་བརྒྱད། དེ་རེ་རེ་ལས་གཉིས་གཉིས་གྱེས་པས་རྩ་འདབ་བཅུ་དྲུག་པའོ། །སྒྲ་བཤད་ནི། ལུས་ཀྱི་མགྲིན་པ་ན་གནས་ནས་བཟའ་བཏུང་ལ་ལོངས་སྤྱོད་ཅིང་རྩའི་དབྱིབས་འཁོར་ལོ་ལྟ་བུར་ཡོད་པས་དེ་སྐད་ཅེས་བྱའོ། །ཡང་ན། སྦྱང་བྱ་མི་མཐུན་ཕྱོགས་འཇོམས་པས་འཁོར་ལོ་ཞེས་བྱའོ། །(བཀའ་བརྒྱུད) སྒྲ་བཤད་ནི། གནད་དུ་བསྣུན་པས་རྫི་ལམ་གྱི་གནས་སྐབས་ལོངས་སྤྱོད་རྫོགས་པའི་སྐུར་འཆར་ཞིང་སྦྱང་བྱ་མི་མཐུན་ཕྱོགས་འཇོམས་པར་བྱེད་པའི་དོན་གྱིས་ན་མགྲིན་པ་ལོངས་སྤྱོད་ཀྱི་འཁོར་ལོ་ཞེས་བྱའོ། །ཞེས་འབྱུང་།

མགྲིན་བཟང་། (མངོན་བརྗོད) 1 སྐད་བཟང་། སྐད་སྙན་པོ་ཡོད་པའི་མི། 2 བོང་བུའི་མིང་། ལྷུང་སྐྱ་རོལ་པའི་རྡོ་རྗེ་གསུང་། གཞན་ཡང་རྗེའི་རྣམ་ཐར་ཆེན་མོ་ལས། བསྟན་པའི་སྙིང་པོ་རྣམ་དག་རིང་ལུགས་ལ། །ཆོས་བཞིན་གྲོལ་བའི་ཀླན་ཀ་བྲ་མོ་ཙམ། །སྨྲ་བའི་ནུས་པ་ཆ་ཙམ་མ་མཆིས་པས། །ཅི་བྱ་རྟོལ་མེད་དང་ཚུལ་ལ་འཕྱན་ཚེ། །ལུང་རིགས་ཚུལ་དང་འགལ་བའི་ བླུན་པོའི་ཚིག །འཕྲེང་བར་བསྒྲིགས་ལ་ལུང་བསྟན་སྒྲོ་བཏགས་ནས། །རང་རང་རིགས་མཐུན་མགྲིན་པ་བཟང་པོའི་ཁྲུར། །སྤེལ་བའི་ངལ་བ་ཅི་ཡང་ཁུར་དུ་འཕྱེར། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

མགྲོན་གཉེར་རིང་འདུག་གི་ལྟུང་བྱེད། (འདུལ་བ) འབའ་ཞིག་པ་དགུ་བཅུའི་དོན་བཞི་པ། མགྲོན་གཉེར་རིང་འདུག་གི་ལྟུང་བྱེད་ཀྱི་ངོ་བོ་ནི། བཅས་ལྡན་དགེ་སློང་གིས་རང་མགྲོན་དུ་འབོད་པ་པོ་ཁྱིམ་པས་ཚིགས་རྣམ་པར་བཞག་པ་ཡོད་ན་ཚིགས་དེ་ལས་ལྷག་པའི་ཟས་ཟོས་པ་དང་། ཚིགས་རྣམ་པར་བཞག་པ་མེད་ན་ཟླ་བ་བཞི་ལས་ལྷག་པར་ཟས་ཟོས་པ་ལས་གྱུར་པའི་ལྟུང་བ་དངོས་གཞིའོ། །གླིང་གཞི་ནི། སེར་སྐྱའི་གནས་སུ་དྲུག་སྡེས་མགྲོན་དུ་གཉེར་བ་ལས་རིང་དུ་འདུག་པར་བྱེད་པ་ལས་ལྟུང་བྱེད་དུ་བཅས་སོ། །དགག་བྱ་ནི་སྦྱིན་བདག་གི་ལོངས་སྤྱོད་ལ་གནོད་པའོ། །

འགག་དེབ། རྩེ་འགག་ཏུ་རྩེ་མགྲོན་གྱིས་ལྦོང་ས་ལྷྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོའི་ཉིན་རེའི་མཛད་པ་ཡིག་ཐོག་བཀོད་པའི་མཛད་དེབ་ཆེན་མོ་ཞེས་པའི་དེབ་ཆེན་མང་པོ་ཡོད་པ་དེ་དག་གི་བསྡུས་མིང་

ཡིན། ཞེས་སྟར་སྐྱིད་དངག་དབང་དོན་གྲུབ་ལགས་ཀྱིས་བརྩམས་པའི་༄ཀྲྱལ་མཚོག་སྐྱུ་འཕྲེང་བཅུ་གསུམ་པ་ཆེན་པོའི་མཛད་རྣམ་ལས་གསུངས་པ་ལྟར་བཀོད།

འགང་། རིན་ཐང་། གནད། གལ།

འགང་ཆེན། རིན་ཐང་ཆེ་བ། གནད་ཆེ་བ། གལ་ཆེ་བ་བཅས་ཀྱི་དོན། སི་ཏུ་འགྲེལ་ཆེན་ལས། དཔེར་ན། སྐྱེས་བུ་འགང་ཆེན་བུད་མེད་འགང་ཆེན་ནོར་འགང་ཆེན་ཞེས་གྲོང་པ་ལ་གྲགས་པའང་རིན་ཐང་ཆེ་བའི་ཚིག་ཙམ་ཡིན་པ་བཞིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

འགངས། འགང་དང་འདྲ།

འགབ་མ། (ཡུལ་སྐད) འོག་མ།

འགབ་མ་ཡང་གྲགས། འོག་མ་གྱུ་ཡངས་དྲགས་ཅེས་པའི་དོན་དུ་བཤད། རྗེའི་ལམ་རིམ་ལས། རྣལ་འབྱོར་པ་ཤེས་རབ་རྡོ་རྗེ་ལ། འོ་སྐོལ་ལ་འགབ་མ་ཡང་གྲགས་ཟེར་ནས་མིས་སླ་ཡིན་འདུག་བྱས་པས། ལགས་མིའི་སླ་གཞི་མི་ལ་བྱེད་པ་ལས་འོ་ན་ཅི་ལ་བྱེད་གསུངས་པས། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

འགར་འགར་པོ། འགར་པོ་དང་དོན་འདྲ།

འགར་པོ། <གཟ> ང་རྒྱལ། བོད་རྒྱ་ཚིག་མཛོད་ཆེན་མོར་འདི་བོད་ཀྱི་བརྡ་རྙིང་དུ་མཛད་ཀྱང་། འདི་ནི་ལེགས་སྦྱར་གྱི་गर्वः “གཟ” ཟུར་ཆག ལི་ཤིའི་གུར་ཁང་ལ་གཞི་བྱས། འགར་འགར་པོ་དང་དོན་གཅིག མི་འགར་པོའམ་མི་འགར་འགར་པོ་ཞེས་པ་ལྟ་བུ།

འགལ་བརྗོད་ཀྱི་ཐལ་འགྱུར། སྨྱུ་གུ་ཆོས་ཅན། སྔར་ཡང་སྐྱེ་བ་དོན་མེད་པར་ཐལ། རང་གི་རྒྱུའི་དུས་ན་རྫོགས་པར་གྲུབ་ཟིན་པའི་ཕྱིར། ལྟ་བུ། དེ་ནི་གཞན་ལ་ཁས་བླངས་ནང་འགལ་གྱི་གནོད་བྱེད་བརྗོད་པའོ། །

འགལ་བའི་ཁྱུར་ཆེན་བཅོ་བརྒྱད། སྟག་ཚང་ལོ་ཙྪ་བའམ་སྒྲ་པ་ཤེས་རབ་རིན་ཆེན་གྱིས། རྗེ་ཙོང་ཁ་པ་ཆེན་པོའི་ལྟ་བའི་ཕྱོགས་ལ་ནང་འགལ་གྱི་ཁྱུར་ཆེན་པོ་བཅོ་བརྒྱད་འདུག་ཅེས་ཆོས་མཐུན་གྱིས་རྩོལ་ཚུལ་འདི་ལྟར། གང་དག་དཔལ་ལྡན་ཟླ་བའི་རྗེས་འབྲངས་ནས། །མ་དག་འཁྲུལ་བའི་སྣང་བ་

ཚད་གྲུབ་ཀྱྀ། །རིགས་པ་དུ་མས་དཔྱད་ནས་ཁས་ལེན་པ། །འདི་ལ་འགལ་བའི་ཁྱུར་ཆེན་འདི་ལྟར་ཡོད། །༡ ཡུལ་ཀུན་བརྟེན་དང་ཡུལ་ཅན་བསླུ་མེད་འགལ། །༢ ཡུལ་དེར་འཕྲུལ་དང་དེ་ལ་ཚད་མ་འགལ། །༣ རྗེས་དཔག་ཡོད་དང་སྒྲུབ་ངག་མེད་པ་འགལ། །༤ མཐུན་སྣང་མེད་དང་ཆོས་ཅན་ཚད་གྲུབ་འགལ། །༥ ཕྱི་དོན་ཚད་གྲུབ་རྡུལ་ཕྲན་ཆ་བཅས་འགལ། །༦ རིགས་དྲུག་ཚད་མ་རྫོས་བཅས་ཚད་གྲུབ་འགལ། །༧ སྐྲ་ཤད་མེད་དང་གླུང་རྣག་ཡོད་པ་འགལ། །༨ རྫས་གྲུབ་མེད་དང་དངོས་པོ་ཡོད་པ་འགལ། །༩ གཞན་སྐྱེ་མེད་དང་ས་སྨྱུག་རྫས་གཞན་འགལ། །༡༠ བདེན་བརྟེན་ཡོད་དང་ཡང་ལོག་མེད་པ་འགལ། །༡༡ ཡན་ལག་ལ་དཔྱད་བུམ་པ་མི་རྙེད་དང་། །སྐད་ཅིག་ལ་དཔྱད་ཞིག་པ་རྙེད་པ་འགལ། །༡༢ རང་རྒྱུད་སྨྲ་བས་རང་བཞིན་སྨྲས་པ་དང་། །རང་བཞིན་མེད་བློ་དེ་ངོར་གྲུབ་པ་འགལ། །༡༣ ཉོན་མོངས་ཅན་མིན་མ་རིག་ཡོད་པ་དང་། །ཤེས་པར་གྱུར་པའི་ཤེས་སྒྲིབ་མེད་པ་འགལ། །༡༤ གཞུང་གཞན་ནས་བཤད་ཀུན་གཞི་རང་རིགས་སོགས། །འགོག་ན་དེ་དག་རང་ལུགས་མི་འདོད་དང་། །སྔེ་བདུན་ནས་གསུངས་ཚད་མ་མི་འདོད་ཀྱང་། །རང་ལུགས་ཚད་མའི་རྣམ་གཞག་ཤེས་པ་འགལ། །༡༥ མི་རྟག་སོགས་རྟོགས་རྣལ་འབྱོར་མངོན་སུམ་དང་། །དེ་ཡིས་སྦྱོར་ལམ་རྟོགས་པར་མི་སླེབ་འགལ། །༡༦ གཞན་སེམས་ཤེས་པ་ཡིད་མངོན་ཡིན་པ་དང་། །བདེན་བཞི་ཤེས་པ་རྣལ་འབྱོར་མངོན་སུམ་འགལ། །༡༧ ཀུན་མཁྱེན་ཡེ་ཤེས་ཆོས་ཀུན་འཛལ་བ་དང་། །ཤེས་བྱ་ཕྱེད་ལ་ཚད་མ་མིན་པ་འགལ། །༡༨ རྫས་ཡོད་བདག་སླ་གནས་མ་བུར་ངེས་དང་། །རྣམ་ཤེས་བདག་སླའི་དབུ་སེམས་ཡོད་པ་འགལ། །དེ་ལྟར་འགལ་བའི་ཁྱུར་ཆེན་ཡོད་པའི་རྒྱུ། །རྣམ་དཔྱད་མེད་པར་འཇིག་རྟེན་ཉིད་ལས་ཞེས། །ཡང་ཡང་སྨྲས་ཀྱང་རྟོག་གེར་གོམས་པས་མཐུས། །འཐད་པ་བཙུག་ནས་དཔྱད་ཅིང་བསྒྲུབས་པས་སོ། །ཞེས་པ་ལྟར་རོ། །སྟག་ཚང་པས་ཕྱིས་སུ་རྗེ་བླ་མའི་ཕར་ཕྱིན་འགྲེལ་པ་ལེགས་བཤད་གསེར་གྱི་ཕྲེང་བ་གཟིགས་ནས་མི་ཕྱེད་པའི་དད་པ་ཐོབ་སྟེ། ཁྱོད་བློའི་ཉི་མ་གཞོན་ནུའི་དུས་ཀྱི་ཚེ། །མདོ་དང་རྒྱུད་ཀྱི་པད་ཚལ་རྒྱས་མཐོང་ནས། །བདག་བློ་ཁེངས་པའི་ང་རྒྱལ་ཀུ་མུད་ཟུམ། །ཟབ་ཡངས་མཁྱེན་པའི་གཏེར་ལ་གསོལ་

བ་འདེབས། །ཞེས་དང་། མདོ་སྔགས་མཐའ་དག་ཁྱད་པར་རྡོ་རྗེ་ཐེག །རྒྱུད་སྡེ་མཐའ་དག་ཁྱད་པར་བླ་མེད་དོན། །རིམ་གཉིས་མཐའ་དག་ཁྱད་པར་སྐྱུ་ལུས་ལ། །སྟོན་མེད་ལེགས་བཤད་གཏེར་ཆེན་ཁྱོད་ལ་འདུད། །ཅེས་སོགས་ཀྱིས་དོན་མཐུན་གྱི་བསྔགས་པ་མཛད་པས་གོ་ཤཱཀ་སོགས་ལས་ཁྱད་པར་ཆེ་བར་གསུངས་སོ། །འགལ་བའི་ཁུར་ཆེན་བཅོ་བརྒྱད་ཀྱིས་རྗེའི་ལྟ་བ་ལ་ལུང་རིགས་ཀྱི་སྒོ་ནས་རྒོལ་བའི་གཞུང་འདི་བློ་གཟུ་བོར་གནས་ཤིང་། དེ་ལས་མི་ཉུང་བ་ཞིག་རྟོག་དཔྱོད་འོས་པའི་རྣམ་དཔྱོད་ཅན་གྱི་དོགས་སློང་དུ་སྣང་བས་འདིར་བཀོད་པ་ཡིན། གཞན་དུ་ན་མཁས་པ་གཞན་དག་གིས་རང་གི་བླ་མ་དང་གྲུབ་མཐའ་ལ་ལུང་རིགས་ཀྱི་སྒོ་ནས་རྒོལ་བ་ལ། སྙིང་མི་དགེ་བ་བྱེད་ན་བློ་སྐྱིད་འབྱུང་བའི་སྒོ་འགེགས་ཤིང་རིགས་པ་སྨྲ་བའི་ཞེས་བྱ་བའི་གྲངས་ནས་རང་འབུད་དུ་འགྲོའོ། །བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱི་རིང་ལུགས་སྤྱི་དང་ལྷག་པར་རིགས་པ་སྨྲ་བ་ཞེས་བྱ་བའི་གྲལ་དུ་འཁོད་པ་ལ་ནི་བློ་གཟུ་བོར་གནས་པ་ཞིག་རྨང་གཞིར་དགོས་ཤིང་། ལར་ནས་དངོས་ཡོད་བདེན་པ་འཚོལ་བ་ནི་ནང་པ་སངས་རྒྱས་པའི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ཁྱད་ཆོས་ཡིན་པས་དེ་དང་ཡང་འགལ་ལོ། །རྣམ་དཔྱོད་ཀྱི་རྩལ་ལས་ཐོན་ཞིང་རིགས་ལམ་དབང་པོར་བཞག་པའི་རྩོད་ཡིག་དང་རྩོད་ལན་སོགས་ནི་ཧ་ཅམ་མང་ཡང་བློ་གྲོས་གོང་དུ་འཕེལ་བའི་རྒྱུ་དང་བསྟན་པའི་ཕྱི་དོར་དུ་སྣང་ངོ་། །དེ་མིན་གྲུབ་མཐའ་ཕན་ཚུན་ངན་མཆང་འདོན་རེས་བྱེད་པ་ལྟ་བུའི་རྩོད་ཡིག་དང་རྩོད་ལན་དག་ནི་རང་གི་གྲུབ་མཐའི་ཞབས་འདེགས་སུ་རློམ་ཡང་ཞབས་འདྲེན་དུ་གྱུར་པ་མང་ངོ་། །སྟག་ཚང་པའི་རྩོད་ལན་པཎ་ཆེན་བློ་བཟང་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན་དང་། ཕུར་ལྕོག་ངག་དབང་བྱམས་པ། ལི་ཐང་མཁན་པོ་ཉག་རེ་ཆོས་གྲགས་སོགས་དགེ་ལྡན་པའི་མཁས་པ་མང་པོས་དགག་ལན་དཔྱིས་ཕྱིན་པ་མཛད་འདུག་པ་དེ་དག་ལ་བལྟ་བར་བྱའོ། །

འགལ་ཚབས། (འདུལ་བ) ལྟུང་བའམ་ཉེས་པ། འདུལ་བ་གཞི་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ་ལས། འགལ་ཚབས་ཅན་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཉེས་པ་དང་བཅས་པའོ། །ཞེས་གསུངས།

འགལ་ཚབས་ཅན་དུ་འགྱུར་རོ། (འདུལ་བ) ལྟུང་བའམ་ཉེས་པ་དང་བཅས་པར་འགྱུར་རོ་ཞེས་པའི་དོན་

ཡིན། དེ་འདྲའི་ལྟུང་བ་དེ་ལ་ལྟུང་བ་དངོས་གཞིའམ་སྦོམ་པོ་དང་ཉེས་བྱས་ཅི་རིགས་པ་ཡོད། འདུལ་བ་རྣམ་པར་འབྱེད་པའི་ཚིག་རྣམ་པར་བཤད་པ་༼ ཚུ ༽༧༣ ན༧ལས། འགལ་ཚབས་ཅན་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཁ་ཅིག་ཏུ་སྦོམ་པོའོ། །ཁ་ཅིག་ཏུ་དངོས་གཞིའོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །འདུལ་བ་གཞི་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ་ལས། འགལ་ཚབས་ཅན་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཉེས་པ་དང་བཅས་པ་སྟེ། ཉེས་བྱས་ཀྱི་ལྟུང་བ་དང་ལྡན་ཞེས་བྱ་བའི་ཐ་ཚིག་གོ །ཞེས་གསུངས་སོ། །

འགྱུགས་གཞུག་བཅིངས་མཉེས། འགྱུགས་ཞེས་པ་རང་གི་སྤྱི་བོར་གདན་དྲངས་པ། གཞུག་ཅེས་པ་རང་གི་ལུས་ལ་ཞུགས་པ། བཅིངས་ཞེས་པ་རང་དང་དབྱེར་མེད་དུ་འདྲེས་པ། མཉེས་ཞེས་པ་དགྱེས་པ་ཆེན་པོས་རང་དང་འབྲལ་མེད་དུ་བཞུགས་པའི་དོན་ཡིན་ནོ། །ཛཿཧཱུྃ་བཾ་ཧོཿཞེས་པ་དང་དོན་གཅིག འགྱུགས་གཞུག་བཅིངས་མཉེས་བཞི་སྟེ། ཛཿཞེས་བརྗོད་པས་མི་ཐོག་ཏུ་མི་བརྟེགས་པ་ལྟར་ལྷ་རང་གི་སྤྱི་བོར་འགྱུགས། ཧཱུྃ་ཞེས་བརྗོད་པས་དངུལ་ཆུ་ལ་དངུལ་ཆུ་བཅུག་པ་བཞིན་དམ་ཚིག་པ་ལ་ཞུགས། བཾ་ཞེས་བརྗོད་པས་ཆུ་ལ་ཆུ་བཞག་པ་བཞིན་དམ་ཚིག་པ་དང་དབྱེར་མེད་དུ་བཅིངས། ཧོཿཞེས་བརྗོད་པས་རྒྱལ་པོ་རང་གི་བློ་འབངས་རྣམས་ཀྱི་ནང་ནས་གང་ལ་ཐུགས་རྗེས་ཆེ་བ་དེའི་དབང་དུ་འགྱུར་བ་ལྟར་དགྱེས་པ་ཆེན་པོས་དམ་ཚིག་པ་དང་འབྲལ་མེད་དུ་བཞུགས་པར་བསམ་པའོ། །

འགེང་། འགེངས་ཀྱི་འབྲི་ཚུལ་གཞན། དག་ཡིག་གསར་བསྒྲིགས་སོགས་ཀྱིས་འགེང་ཞེས་འབྲི།

འགེངས། གང་བར་བྱེད་པའི་དོན། 1 (བོད་རྒྱ་ཚིག་མཛོད་ཆེན་མོ) འགེངས། (ད་ལྟ)བཀང་། (འདས) དགང་། (མ་འོངས) ཁེང་། (སྐུལ་ཚིག) 2 (དག་ཡིག་གསར་བསྒྲིགས) འགེང་། (ད་ལྟ) བཀང་། (འདས) དགང་། (མ་འོངས) ཁེངས། (སྐུལ་ཚིག)

འགེམ། (བྱེད་འབྲེལ་ལས་ཚིག་མ་འོངས་ད་ལྟ) ཚལ་པ་མང་པོར་འཛོམས་པར་བྱེད་པ།

འགེམས། (བྱེད་འབྲེལ་ལས་ཚིག་འདས་པ) འགེམ་པའི་འདས་པ།

འགོ་དང་མགོའི་ཁྱད་པར། འགོ་ནི་ཐོག་མའི་དོན་དང་། མགོ་ནི་ལུས་ཀྱི་མགོའོ། །དེ་ཡང་བསྟན་དང་ལྷ་རམས་པའི་དག་ཡིག་གཅེས་བསྡུས་འཁྲུལ་སྤོང་ལེགས་པར་བཤད་པའི་སྐྱ་རེངས་གསར་

པ་ལས། ཐོག་མའི་འགྲོ་དང་ལུས་ཀྱི་མགོ། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

འགོག་པའི་སྙོམས་འཇུག 1 (སེམས་ཙམ་པ) སེམས་ཙམ་པས་ནི། ཚོར་འདུ་རགས་པ་འགོག་པའི་ཞི་བ་ལ་གནས་པར་བྱའོ་སྙམ་པའི་ཡིད་བྱེད་ཀྱི་ཀུན་ནས་བསླངས་ཏེ། ཅི་ཡང་མེད་པ་མན་ཆད་ལས་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་ཞིང་། སྲིད་པའི་རྩེ་མོ་ལས་གྱེན་དུ་བསྐྱོད་པ་གང་ཞིག་འཇུག་ཤེས་དྲུག་འཁོར་བཅས་དང་། ཉོན་ཡིད་མངོན་གྱུར་འགགས་པས་རབ་ཏུ་ཕྱེ་བའི་ཀུན་གཞིའི་གནས་སྐབས་ལ་བཏགས་པའི་འདུ་བྱེད་ལ་འགོག་སྙོམས་སུ་འཇོག སྲིད་པའི་རྩེ་མོ་ལས་གྱེན་དུ་བསྐྱོད་པ་ཞེས་པ་འཕགས་ལམ་ཐོབ་པར་བསྟན་ཏོ། །འཕགས་པ་རྣམས་ནི་མཐོང་ལམ་ཐོབ་མ་ཐག སྲིད་རྩེའི་མཐོང་སྤང་ཟད་པར་སྤོང་བས་སྲིད་རྩེ་ལས་གྱེན་དུ་བསྐྱོད་པ་ཞེས་བྱའོ། །2 (རང་རྒྱུད་པ) རང་རྒྱུད་པས་ནི། དགག་གཞི་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་ཕྲ་མོའི་སྟེང་དུ། དགག་བྱ་ཚོར་འདུ་རགས་པ་བཀག་པའི་འཕགས་རྒྱུད་ཀྱི་ལྡན་མིན་འདུ་བྱེད་ལ་འཇོག 3 (ཐལ་འགྱུར་པ) ཐལ་འགྱུར་བས་ནི། ཆོས་ཉིད་ལ་རྩེ་གཅིག་ཏུ་མཉམ་པར་བཞག་པའི་མཉམ་གཞག་ཡེ་ཤེས་ལ་འགོག་སྙོམས་སུ་འཇོག་པར་བྱེད་དོ། །

འགོག་བཟླས། ཚུང་བསྡམས་ནས་ཡིད་ཀྱིས་བཟླ་བ། ཚུང་བསྡམས་ནས་ཡིད་བཟླས་བྱེད་པ།

འགོང་བ། (བྱེད་མེད་ལས་ཚིག་མ་འོངས་ད་ལྟ) འགོངས་པ་ནི་འདས་པ། 1 སྐྲག་པ། ཞུམ་པ། དཔེར་ན་མངོན་རྟོགས་རྒྱན་ལས། སེམས་མི་འགོང་བ་ཉིད་ལ་སོགས། །ཞེས་དང་། དེའི་ཐད་ཀྱི་རྒྱལ་ཚབ་ཆོས་རྗེའི་རྣམ་བཤད་སྙིང་རྒྱན་ལས། སྟོང་ཉིད་ཟབ་མོའི་དོན་ལ་སེམས་མི་འགོང་ཞིང་མི་སྐྲག་པ་ཉིད་ལ་སོགས་པའི་ཐབས་ལ་མཁས་པ་དང་། ཞེས་གསུངས། 2 སྨད་པ། ཀླན་ཀ། རྗེའི་རྟེན་འབྲེལ་བསྟོད་པ་ལས། འདི་ལ་སུ་ཡིས་འགོང་བར་ནུས། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

འགོད་པ། (བྱེད་འབྲེལ་ལས་ཚིག་ད་ལྟ་བ) 1 འཇོག་པའམ་འཁྲིད་པའི་དོན། དཔེར་ན་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་ལ་འགོད་པ། བདེ་སྐྱིད་ལ་འགོད་པ་ལྟ་བུའོ། །འགོད་པ། བཀོད་པ། དགོད་པ། ཁོད། 2 རྒྱུད་པའམ་ཉམས་པ། དཔེར་ན་སྡེ་དགེ་བསྟན་འགྱུར་༼ གེ་པ ༽དབུ་མ་རིན་ཆེན་ཕྲེང་བ་

༡༡༩བ༨ལས། དེ་ལྟར་རིགས་པས་དཔྱད་ན་ནི། །ཁྱོད་ཀྱི་རྒྱལ་སྲིད་འགོད་མི་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །དེའི་ཐད་ཀྱི་རིན་ཕྲེང་དར་ཊཱི་ཀ་ལས། སྔར་བཤད་པ་དེ་ལྟར་རིགས་པས་དཔྱད་ན་ནི་ཁྱོད་ཀྱི་རྒྱལ་སྲིད་འགོད་པ་དང་ཉམས་པར་མི་འགྱུར་ལ། ཞེས་གསུངས་སོ། །

འགོས་ཁུག་པ་ལྷས་བཙས། རྗེ་འགོས། ཏྲ་ནག་འགོས། ཏྲ་ནག་འགོས་ཁུག་པ་ལྷས་བཙས། འགོས་ལོ་ཙཱ་བ། འགོས་ལོ་ཙཱ་བ་ཁུག་པ་ལྷས་བཙས་ཀྱང་ཟེར། རྗེའི་རིམ་ལྔ་གསལ་སྒྲོན་ལས། རབ་འབྱམས་གཞུང་ལ་མཁས་པའི་སྨྲ་སྒྲུར་མཆོག །ཏྲ་ནག་འགོས་ཀྱི་ཞབས་ལ་ཕྱག་འཚལ་ལོ། །ཞེས་གསུངས། མཚན་དངོས་ནི་ལྷས་བཙས་ཞེས་བྱ། འགོས་ནི་གདུང་ནི་མིང་ཡིན་ལ། ལྷས་བཙས་ནི་ལྷས་སྐྱབས་ཞེས་བྱ་བའི་དོན་ཏེ། དེ་ཡང་བཙས་པའམ་བཙའ་བ་ནི་འདིར་གཅེས་སྐྱོང་དམ་སྲུང་སྐྱོབ་བྱེད་པའི་དོན་ནོ། །ཁུག་པ་ནི་ཏྲ་ནག་ཕུག་པའི་ཁུག་པ་ཞེས་བྱ་བའི་སའི་ཆར་འཁྲུངས་པས་དེ་ལྟར་དུ་བཏགས་པར་དེབ་སྔོན་དུ་གསལ། སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བཅུ་གཅིག་པའི་ནང་མར་པ་ལོ་ཙཱ་བ་ཆེན་པོ་དང་སྐུ་དུས་མཚུངས་པར་བྱོན་ཞིང་། རྗེ་མར་པའི་འཁྲུངས་འདས་ལོ་ཚིགས་ནི། (༡༠༡༢-༡༠༩༧) ཡིན་པས་དེའི་ཡས་མས་ཙམ་ལ་བྱོན་པར་མངོན། དཔལ་ས་སྐྱ་པའི་གྲུབ་མཐའི་སློལ་གཏོད་པ་པོ། འཁོན་དཀོན་མཆོག་རྒྱལ་པོའི་བླ་མའི་གཙོ་བོ་ཞིག་དང་། གྲུབ་ཆེན་ནག་པོ་པ་དང་ཇོ་བོ་རྗེ་དཔལ་ལྡན་ཨ་ཏི་ཤའི་དངོས་སློབ་གྲགས་ཆེ་བ་ཞིག་ཀྱང་ཡིན། རྗེ་འདིས་རིམ་པ་གཉིས་ཀའི་མན་ངག་རྒྱས་པར་བཤད་པ་སྟོང་ཐུན་ཆེན་མོ་ཞེས་བྱ་བ་མཛད། འདུས་པ་འཕགས་ལུགས་ཀྱི་མན་ངག་གི་ཁུངས་གཏུགས་ས་གལ་ཆེ་བ་ཞིག་ཀྱང་ཡིན། རྗེ་དེ་ཉིད་རྒྱ་གར་དུ་ལན་བཅུ་གཉིས་བྱོན་ནས་པཎྜི་ཏའི་བླ་མ་བདུན་ཅུ་དང་། མཁའ་འགྲོ་མའི་བླ་མ་གཉིས་ཏེ་བདུན་ཅུ་རྩ་གཉིས་ཡོད་པར་གྲགས། ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་ཀྱི་འདུས་པ་རྩད་གཅོད་པ་ལ། ཛྙཱ་ལའི་མཁས་པ་མངོན་ཤེས་ཅན་དང་། ཟ་ཧོར་གྱི་མཁས་པ་བཙུན་མོ་ཅན། གོ་ཧྲ་ནའི་མཁས་པ་སྦྱིན་གྱི་ཤུགས་ཅན། ཁ་ཆེ་ཁྲི་བརྟན་གྱི་མཁས་པ་ཙ་ནྡ་ཧ་རི། འཇམ་དབྱངས་ཀྱིས་བྱིན་གྱིས་རླབས་པ་པཛྙཱ་ན་ཀ་ར། བལ་པོ་མཐིལ་གྱི་ཙ་ཏ་དུ། བལ་པོ་རྫོང་གི་ནཱ་ག་ཀོ་ཊི། པཎྜི་ཏ་ས་ར་ཏ་པ། རྡོ་རྗེ་གདན་གྱི་མཁས་པ་ནག་པོ་དམ་ཚིག་རྡོ་རྗེ། ཕི་ཀྲ་མ་ཤཱི་ལའི་མཁས་པ་དེ་པཾ་ཀ་ར

ཤྲཱི་ཛྙཱ་ན་ (ཇོ་བོ་རྗེ་དཔལ་ལྡན་ཨ་ཏི་ཤ) རྣམས་བསྟེན་ཅིང་ཕྱི་མ་གཉིས་ལ་ནི་བོད་དུ་གསན་ཏོ། །བླ་མ་དེ་རྣམས་ལ་འཕགས་སྐོར་ལྔའི་གཞུང་ལ་བརྟེན་པའི་གཞུང་བཤད། དབང་ལུང་མན་ངག་གི་སྐོར་རྣམས་ལེགས་པར་གཏན་ལ་འབེབས་པར་མཛད། མངོན་ཤེས་ཅན་དང་བཙུན་མོ་ཅན་དང་ནག་པོ་པ་གསུམ་ལ་མཆོག་གི་བླ་མར་མཛད་ཅིང་། གཞུང་བཤད་དང་གདམས་པ་ཡང་དེ་གསུམ་གྱི་ལུགས་ལ་གཙོ་བོར་མཛད་དོ། །བོད་དུ་བྱུང་བའི་གསང་འདུས་འཕགས་ལུགས་ལ་རྒྱུད་ཀྱི་བཤད་སྲོལ་གཞན་མང་དུ་སྣང་ནའང་། རྗེ་རིན་པོ་ཆེ་འགོས་ཀྱི་བཤད་པ་ཉིད་དེ་རྣམས་ཀྱི་མཆོག་ཏུ་མཐོང་ངོ་། །ཞེས་རྗེ་ཙོང་ཁ་པ་ཆེན་པོའི་རིམ་ལྔ་གསལ་སྒྲོན་ན་གསལ་ཞིང་། རྗེ་འགོས་ནི་བོད་ཀྱི་ལོ་ཙཱ་བ་གྲགས་ཅན་བརྒྱ་དང་དགུ་བཅུ་གོ་གཉིས་ཀྱི་མཚན་གཞུང་བུ་སྟོན་རིན་པོ་ཆེའི་ཆོས་འབྱུང་དུ་གསལ་བའི་ཨང་གྲངས་བརྒྱད་ཅུ་གྱ་བཞི་པ་༨༤འགོས་ཁུག་པ་ལྷས་བཙས་ཞེས་པ་དེ་ཡིན། དོགས་གཅོད། རྗེ་ཙོང་ཁ་པ་ཆེན་པོའི་རིམ་ལྔ་གསལ་སྒྲོན་དུ་རྗེ་འགོས་ཞེས་ཡང་ཡང་འབྱུང་བ་ཡང་། འགོས་ཁུག་པ་ལྷས་བཙས་ཉིད་ལ་གོ་དགོས་ཏེ། འགོས་ལོ་ཙཱ་བ་ཆོས་གྲུབ་ཅེས་པ། ཆོས་རྒྱལ་ཁྲི་རལ་པ་ཅན་ (༨༧༧-༨༩༦) དང་སྐུ་དུས་མཚུངས་པར་བྱོན་པ་དེ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། རྗེ་འགོས་ཇོ་བོ་རྗེའི་དངོས་སློབ་ཡིན་པ་རྗེ་ཙོང་ཁ་པ་ཆེན་པོས་རིམ་ལྔ་གསལ་སྒྲོན་དང་། ལམ་རིམ་ཆེན་མོར་གསལ་བར་གསུངས་ལ། ཇོ་བོ་རྗེ་ནི་ཆོས་རྒྱལ་ཁྲི་རལ་གྱི་རྗེས་སུ་སྐྱེ་ལོ་ (༩༨༢-༡༠༥༤) ལ་བྱོན་པའི་ཕྱིར། ཡང་རྗེ་ཙོང་ཁ་པ་ཆེན་པོའི་དངོས་སློབ་སྐད་གཉིས་སྨྲ་བའི་ལོ་ཙཱ་བ་གཉིས་ཀྱི་ནང་ཚན། འགོས་ལོ་ཙཱ་བ་གཞོན་ནུ་དཔལ་བ་ཞེས་བྱ་བ་དེབ་སྔོན་མཛད་པ་པོའི་བཀའ་བརྒྱུད་ཀྱི་མཁས་གྲུབ་གྲགས་ཅན་དེ་ཡང་མིན་ཏེ། དེ་ནི་སྐྱེ་ལོ་ (༡༣༩༢-༡༤༨༡) ལ་བྱོན་པས་ཇོ་བོ་རྗེ་དང་སྐུ་དུས་མི་མཚུངས་པས་ཇོ་བོའི་དངོས་སློབ་ཡིན་པ་འགལ་ལོ། །དེས་ན་རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་གསུང་ནང་རྗེ་འགོས་ཞེས་ཡང་ཡང་འབྱུང་བ་ནི་འགོས་ཁུག་པ་ལྷས་བཙས་ཉིད་ལ་ངོས་འཛིན་དགོས་པ་ཡིན་ནོ། །རྗེ་འགོས་ཀྱི་འགྱུར་ཆོས་ནི་ཤིན་ཏུ་མང་སྟེ། ༡ སེཧྲེའི་སྒྲའི་རྒྱུད། ༢ རྡོ་རྗེ་མཁའ་འགྲོ་དང་རྣལ་འབྱོར་མའི་ཀུན་ཏུ་སྤྱོད་པ་གཉིས། ༣ རྡོ་རྗེ་གདན་བཞིའི་

རྩ་བའི་རྒྱུད། ༤ བཤད་པའི་རྒྱུད། ༥ མནྣ་ཨཾ་པ། ༦ གདན་བཞི་སྦྱོར་བའི་རབ་ཏུ་བྱེད་པ། ༧ མ་ཧཱ་མཱ་ཡའི་རྒྱུད། ༨ འཇིག་རྟེན་དབང་ཕྱུག་ལ་བསྟོད་པ། ༩ སྤྱན་རས་གཟིགས་ཀྱི་བསྟོད་པ། ༡༠ སྤྱན་རས་གཟིགས་དབང་ཕྱུག་གི་བསྟོད་པ། ༡༡ ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོ་ལ་བསྟོད་ཅིང་བསྐུལ་བ། ༡༢ དོན་ཡོད་ཞགས་པའི་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་ལྷ་བཅུ་བདུན་ལ་བསྟོད་པ་དྲི་མ་མེད་པའི་འོད། ༡༣ ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོ་ལ་བསྟོད་ཅིང་བསྐུལ་བ། ༡༤ ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ཚུལ་བརྒྱ་ལྔ་བཅུ་པའི་འགྲེལ་པ། ༡༥ རྟེན་འབྲེལ་གྱི་ཚིག་ཞིབ་མོ། ༡༦ དགེ་བ་འདོད་འཇོའི་རྣམ་བཤད། ༡༧ གསང་འདུས་ཀྱི་གླེང་གཞིའི་བཤད་པ། ༡༨ བདེ་བ་ཆེན་པོའི་སྒྲུབ་ཐབས། ༡༩ གསང་འདུས་ཀྱི་དཀྱིལ་ཆོག་དང་རབ་གནས། ༢༠ རྡོ་རྗེ་སེམས་དཔའི་མཆོད་ཆོག ༢༡ གསང་བ་འདུས་པའི་མངོན་པར་རྟོགས་པ་རྒྱན་གྱི་འགྲེལ་པ། ༢༢ སྒྲོན་གསལ་གྱི་འགྲེལ་བཤད། ༢༣ གསང་འདུས་ཀྱི་གཏེར་ཆོག ༢༤ བདག་བྲུབ་པ་ལ་འཇུག་པ། ༢༥ གསང་འདུས་བཤད་སྦྱར་སྒྲིམ་པའི་མེ་ཏོག ༢༦ གཤིན་རྗེ་གཤེད་ནག་པོའི་སྒྲུབ་ཐབས། ༢༧ ཀུ་རུ་ཀུལླེ་སྒྲུབ་པ། ༢༨ དཀའ་འགྲེལ་དྲན་པའི་འབྱུང་གནས། ༢༩ ཀྱེ་རྡོ་རྗེ་དཔའ་བོ་གཅིག་པའི་སྒྲུབ་ཐབས། ༣༠ ནག་པོ་པས་མཛད་པའི་སྦྱིན་སྲེག ༣༡ དུས་འཁོར་གྱི་བཤད་པ། ༣༢ དཀྱིལ་ཆོག་གཞུང་འགྲེལ། ༣༣ ནག་པོ་པ་ཆུང་བས་མཛད་པའི་རོ་སྲེག་གི་ཆོ་ག ༣༤ སྦྱིན་སྲེག་གི་ཆོག ༣༥ རབ་ཏུ་གནས་པའི་ཆོ་གའི་ཚུལ། ༣༦ ཚོགས་ཀྱི་འཁོར་ལོ། (བདེ་མཆོག་གི་སྐོར་ལ) ༣༧ ལཱ་བ་པའི་འགྲེལ་པ་སྒྲུབ་ཐབས་གླེང་གཞི། ༣༨ དཔལ་རྡོ་རྗེ་མཁའ་འགྲོའི་རྒྱུད་ལས་བཏུས་པའི་སྒྲུབ་ཐབས་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ཀུན་ཏུ་གཟིགས་པའི་ཕྲེང་བ། (ཆོས་དྲུག་གི་སྐོར་ལ) ༣༩ དཔྱིད་ཀྱི་ཐིག་ལེ། ༤༠ གསང་བའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད། (རྡོ་རྗེ་མཁའ་འགྲོའི་སྐོར་ལ) ༤༡ རྡོ་རྗེ་མཁའ་འགྲོའི་འགྲེལ་པ། (གདན་བཞིའི་སྐོར་ལ) ༤༢ རྒྱུད་ཀྱི་འགྲེལ་པ་དྲན་པའི་རྒྱ་མཚན། ༤༣ གདན་བཞིའི་དཀྱིལ་ཆོག་སྙིང་པོ་མདོར་བསྒགས། ༤༤ གདན་བཞིའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་བཞི་པ་དང་གསུམ་པ། (མ་ཧཱ་མཱ་ཡའི་སྐོར་ལ) ༤༥ རྒྱུད་ཀྱི་འགྲེལ་པ་ཡོན་ཏན་ལྡན། ༤༦ དཀའ་འགྲེལ། ༤༧ དཀའ་འགྲེལ་སྒྲུ་མ་ཅན། ༤༨ སྒྱུ་འཕྲུལ་ཆེན་མོའི་རྗེས་

སྒྱུ་འཕྲུལ་སྙིང་པོའི་སྙིང་ཏོག་གི་བརྒྱ་ཤ་བའི་ཞུས་ ༤༩ རྡོ་རྗེ་སེམས་དཔའི་སྒྲུབ་ཐབས་ཆེ་ཆུང་གཉིས།

སུ་འབྲངས་པའི་རྟེ་དྲུ་ཀའི་སྒྲུབ་ཐབས། ༤༩ རྡོ་རྗེ་སེམས་དཔའི་སྒྲུབ་ཐབས་ཆེ་ཆུང་གཉིས། ༥༠ གཏོར་ཆོག ༥༡ རྫོངས་པ་གྲོལ་བའི་བརྟག་པ། ༥༢ བུམ་པའི་ཆོ་གའི་རྣམ་པར་ཕྱེ་བ། ༥༣ དབང་བཞི་པའི་རབ་ཏུ་བྱེད་པ། ༥༤ ཐབས་དང་ཤེས་རབ་གཏན་ལ་དབབ་པ་གྲུབ་པ། ༥༥ དངོས་པོ་གསལ་བའི་རྗེས་སུ་འགྲོ་བའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་སྒྲུབ་པ། ༥༦ བིཪྺ་པའི་རྡོ་རྗེ་ཚིག་རྐང་། ༥༧ ཏོག་ཙེ་པའི་བསམ་མི་ཁྱབ། ༥༨ སློབ་དཔོན་དཔལ་སྦས་ཀྱིས་མཛད་པའི་དབུ་མ་ཤེས་རབ་ལ་འཇུག་པ་བཅས། ཁོ་བོའི་མིག་ལམ་དུ་སོན་པ་ནི་དེ་ཙམ་མོ། །དམ་པ་འདིས་ནི་སྔགས་ལོག་སུན་འབྱིན་པ་དང་བསྟན་བཅོས་བསྒྱུར་བ་སོགས་ཀྱིས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བསྟན་པ་ལ་ཕྱག་ཕྱུས་གཟེངས་ཐོན་པ་འཛོག་པར་མཛད་འདུག་གོ།

འགོས་ལོ་ཙཱ་བ་ཁུག་པ་ལྷས་བཙས། འགོས་ཁུག་པ་ལྷས་བཙས་དང་དོན་གཅིག

འགོས་ལོ་ཙཱ་བ་ཆོས་གྲུབ། ཆོས་རྒྱལ་ཁྲི་རལ་པ་ཅན་ (༨༧༧-༨༩༦) དང་སྐྱུ་དུས་མཚུངས་པར་བྱོན་པའི་བོད་ཀྱི་ལོ་ཙཱ་བ་ཆེན་པོ་ཞིག་སྟེ། བོད་ཀྱི་ལོ་ཙཱ་བ་གྲགས་ཅན་བརྒྱ་དང་གོ་གཉིས་ཀྱི་མཚན་ཐོ་བུ་སྟོན་ཆོས་འབྱུང་དུ་གསལ་བའི་གྲངས་སོ་གསུམ་པ། འགོས་ཆོས་གྲུབ་ཅེས་པ་དེ་ཡིན་ནོ། །

འགོས་ལོ་ཙཱ་བ་གཞོན་ནུ་དཔལ་བ། བཀའ་བརྒྱུད་ཀྱི་ལོ་ཙཱ་བ་གྲགས་ཅན་ཞིག རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་དངོས་སློབ་སྐད་གཉིས་སྨྲ་བའི་ལོ་ཙཱ་བ་གཉིས་ཀྱི་ནང་ཚན། འགོས་ལོ་ཙཱ་བ་གཞོན་ནུ་དཔལ་བའམ། རྟེད་ཐང་པ་འགོས་ལོ་གཞོན་ནུ་དཔལ་བ་ཡེ་བཟང་རྩེ་པ་ཞེས་བྱ་བ་དེབ་ཐེར་སྔོན་པོ་མཛད་པ་པོ་དེ་ཡིན། (གློང་རྡོལ་བླ་མའི་གསུང་འབུམ་ནང་རྟེད་ཐང་པ་ཟེར་རྒྱུ་ལ་རྩེ་ཐང་པ་ཞེས་འཁོད་འདུག) (སྐད་གཉིས་སྨྲ་བའི་ལོ་ཙཱ་བ་གཉིས་ནི། འགོས་ལོ་ཙཱ་བ་གཞོན་ནུ་དཔལ་བ་དང་། སྟག་ལུང་ལོ་ཙཱ་བ་གཉིས་སོ) མཁས་མཆོག་དེ་ཉིད་ཀྱིས་མཛད་པའི་དེབ་ཐེར་སྔོན་པོ་ནི། བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་དེབ་ཐེར་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཕྱི་མོ་ལྟ་བུ་དང་། ཁུངས་བཙུན་ཤོས་སུ་བོད་ཀྱི་གྲུབ་མཐའ་ཐམས་ཅད་ཞལ་མཐུན་པར་གསུང་ངོ་། །མཁས་དབང་དགེ་འདུན་ཆོས་འཕེལ་གྱིས་ཀྱང་། འགོས་ལོ་ནི་ལོ་རྒྱུས་སྨྲ་བ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ནང་ནས་ཁུངས་བཙུན་ཤོས་སུ་བརྩིས་འདུག

ཅིང་། གསུང་རེ་ཟུང་ལ་དོགས་པ་ཡོད་ཚུལ་གསུངས་པ་ཙམ་ལས་སྐྱོན་འདི་དང་འདི་འདུག་ཅེས་ཟེར་འདོན་བྱེད་པ་ཡང་མེད་དེ། དགེ་ཆོས་ཀྱི་དེབ་ཟེར་དཀར་པོ་ལས། རབ་ཏུ་དང་པོ་ཡན་ཆད་ཀྱི་ལོ་ཚིགས་རྣམས་གཏན་ལ་འབེབས་ཚེ། ཡང་དག་པར་ནི་འགོས་ལོ་ལྷ་བུའི་མཁས་པ་མ་གཏོགས་སུས་ཀྱང་མི་ནུས། འོན་ཀྱང་འགོས་ཀྱི་བཞེད་པ་ཡང་རྣམ་པ་ཀུན་ཏུ་ལོང་བས་གླང་མཇུག་གི་ཚུལ་དུ་བྱས་ན་མི་རུང་བ་ཡང་དེ་གཉིས་ཡོད་དམ་སྙམ། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། ། (༡༣༤༣-༡༥༤༡)

འགྱུ་བ། 1 ཏ་ཅང་མྱུར་པོར་གཡོ་ཚུལ་ཞིག་སྟེ། འཁྱུག་པའི་དོན། གློག་འགྱུ་ཞེས་པ་ལྟ་བུ། 2 གཡོ་བའམ་གཡེང་བའི་དོན། རྟོག་པ་འོག་འགྱུའི་ཚུལ་ཞེས་པ་ལྟ་བུ། ལམ་རིམ་རྣམ་གྲོལ་ལག་བཅངས་༥༣༥ལས། འཁྲུགས་འོག་ནས་ཆུ་རྒྱུགས་པ་ལྟར། དམིགས་རྟེན་ཡིད་ཀྱིས་མ་ཤོར་བར། སེམས་ཀྱི་ཟུར་ཆ་ཞིག་ནས་རྟོག་པ་འོག་འགྱུའི་ཚུལ་དུ་ཡིད་དུ་འོང་བའི་རྣམ་པ་འཆར་ལ་ཁད་ལྟ་བུའི་རྒོད་པ་བྱུང་བ་ནི་རྒོད་པ་ཕྲ་མོ་སྟེ། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

འགྱུ་བ་དང་རྒྱུ་བའི་ཁྱད་པར། འགྱུ་བ་ནི་གཡོ་བ་དང་། རྒྱུ་བ་ནི་འགྲོ་བའི་དོན་ནོ། །དཔེར་ན་རིམ་པ་བཞིན། གློག་འགྱུ་ཞེས་པ་དང་། དབུགས་ཕྱི་ནང་དུ་རྒྱུ་བ་ཞེས་པ་ལྟ་བུ།

འགྱུར། (བྱེད་མེད་ལས་ཚིག) 1 ངོ་བོ་དང་རྣམ་པ་སོགས་མི་བརྟན་པར་གཞན་དུ་སོང་བ། བསམ་ཚུལ་དང་སྤྱོད་ཚུལ་འགྱུར། རང་གཤིས་འགྱུར་ལྟ་བུ། 2 (མིང་ཚིག) སྐད་ཡིག་སོགས་གཞན་ནས་གཞན་དུ་བསྒྱུར་བའི་བྱ་བའི་མིང་། དཔེར་ན་འགྱུར་ལེགས་མི་ལེགས་ཞེས་པ་ལྟ་བུ་དང་། རྗེའི་སྨྲས་དོན་ཀུན་གསལ་ལས། མར་དོའི་ "འགྱུར" ལེགས་སོ། །ཞེས་པ་ལྟ་བུ་དང་། རྗེའི་འགྲེལ་པ་བཞི་སྦྲགས་ལས་ཀྱང་། རྐང་པ་འདི་ལ་འགྲེལ་པའི་ "འགྱུར" མི་འདྲ་བ་གསུམ་ཡོད་ཀྱང་། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟ་བུའོ། །

འགྱུར་མཆན། (གསང་སྔགས) རྗེའི་འགྲེལ་པ་བཞི་སྦྲགས་ནང་འགྱུར་དེ་གང་གི་ཡིན་པ་སྟོན་བྱེད་ཀྱི་མཆན་བུ། "པ་ཚབ་དང་། ཚག" ཅེས་འཁོད་པ་དེ་ལ་འགྱུར་མཆན་ཟེར།

འགྱུར་ཏ་རེ། (རྣམ་འགྲེལ) འོང་ངོ་། །ཡོང་ངོ་། །འགྱུར་རོ་ཞེས་པའི་དོན། མདོ་ལས། ངའམ་ང་དང་འདྲ་

བའི་གང་ཟག་གི་གང་ཟག་གི་ཚོད་གཟུང་བར་བྱའི། གང་ཟག་གིས་གང་ཟག་གི་ཚོད་གཟུང་བར་མི་བྱ་སྟེ། ཉམས་པར་འགྱུར་ཏ་རེ། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

འགྱུར་ཕྱག (ཕར་ཕྱིན) ལོ་ཙྪ་བས་བཀའ་དང་བསྟན་བཅོས་བོད་སྐད་དུ་བསྒྱུར་བའི་ཚེ་བར་ཆད་ཞི་བ་དང་འགྱུར་མཐར་ཕྱིན་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་ཕྱག་འཚལ་བ་ལ་འགྱུར་ཕྱག་ཟེར། མངོན་པའི་སྡེ་སྣོད་ལ། འཇམ་དཔལ་གཞོན་ནུར་གྱུར་པ་ལ་ཕྱག་འཚལ་ལོ། །ཞེས་མངོན་པའི་སྡེ་སྣོད་ཀྱི་བརྗོད་བྱ་ལྷག་པ་ཤེས་རབ་ཀྱི་བསླབ་པའི་ཡུལ་རང་སྤྱིའི་མཚན་ཉིད་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་འབྱེད་པའི་ཤེས་རབ་ནི་འཇམ་པའི་དབྱངས་ལ་རག་ལས་པས་དེ་ལ་འགྱུར་ཕྱག་བྱ་བ་དང་། འདུལ་བའི་སྡེ་སྣོད་ལ། ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ལ་ཕྱག་འཚལ་ལོ། །ཞེས་འདུལ་བའི་སྡེ་སྣོད་ཀྱི་བརྗོད་བྱ་ལྷག་པ་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་བསླབ་པའི་བཅས་པ་མཛད་པ་པོ་སངས་རྒྱས་ཡིན་པ་དང་། དེའི་བླང་དོར་གྱི་གནས་ཕྲ་ཞིང་ཕྲ་བ་རྣམས་སངས་རྒྱས་ཁོ་ནའི་མངོན་སུམ་གྱི་སྤྱོད་ཡུལ་ཡིན་པས་སྟོན་པ་སངས་རྒྱས་ལ་ཕྱག་འཚལ་བའོ། །མདོ་སྡེའི་སྡེ་སྣོད་ལ། སངས་རྒྱས་དང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཐམས་ཅད་ལ་ཕྱག་འཚལ་ལོ། །ཞེས་མདོ་སྡེའི་སྡེ་སྣོད་ལས་སངས་རྒྱས་དང་བྱང་སེམས་ཀྱི་མཛད་པ་དང་། ཉམས་ལེན་རྣལ་འབྱོར་གྱི་རིམ་པ་གཙོ་བོར་སྟོན་པ་དང་། དེ་རྣམས་ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་བསླབ་པ་ལ་མངའ་བརྙེས་པའི་གང་ཟག་གི་གཙོ་བོ་ཡིན་པས་སངས་རྒྱས་དང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ལ་ཕྱག་འཚལ་བ་སྔོན་གྱི་ཆོས་རྒྱལ་རྣམས་ཀྱི་བཀས་བཅད་པ་དང་མཐུན་པར་མཛད་པ་ཡིན་ནོ། །

འགྱུར་བ། (བྱེད་མེད་ལས་ཚིག) 1 འགྱུར་དང་དོན་འདྲ། བསམ་ཚུལ་དང་སྤྱོད་ཚུལ་འགྱུར་བ། རང་གཤིས་འགྱུར་བ་ལྟ་བུ། 2 (མིང་ཚིག) གཞན་ནས་གཞན་དུ་འགྱུར་བའི་བྱ་བའི་མིང་། འགྱུར་བ་ཆེན་པོ་ཕྱིན་ཞེས་པ་ལྟ་བུ།

འགྱུར་བ་བསྟེན་པ། (འདུལ་བ) འཁྲིག་པ་སྤྱོད་འདོད་ཀྱི་བསམ་པ་དྲག་ཏུ་སྐྱེས་ཤིང་སྙིང་འདར་བ་ལ་སོགས་པའི་ལུས་ཀྱི་རྣམ་འགྱུར་ཐོན་པ་ལ་ཟེར། ཞིབ་ཏུ་བཤད་ན། སྙིང་འདར་བ་ལ་སོགས་པའི་ལུས་ཀྱི་རྣམ་འགྱུར་ཤས་ཆེར་ཐོན་ཞིང་དེ་འདྲའི་ཚོར་བ་ཉམས་སུ་མྱོང་བ་ལ་ཟེར། སྤྲ་

བཤད་ནི། འགྱུར་བ་ཞེས་པ་ནི་འདོད་ཆགས་ཀྱིས་ཀུན་ནས་དཀྲིས་པའི་ལུས་ཀྱི་རྣམ་པར་འགྱུར་བ་ཡིན་ལ། བསྟེན་ཅེས་པ་ནི་ཉམས་སུ་མྱོང་བའི་དོན་ནོ། །འདུལ་བ་གཞི་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ་ལས། འགྱུར་བ་མི་བསྟེན་ན་ཞེས་བྱ་བ་ནི་གཞན་ལ་རྩོལ་འདོད་པའི་འདུན་པ་ལ་སོགས་པ་མི་འབྱུང་བའོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །འདུལ་བ་ལུང་གཞི་༼ ཀ ༽༥༥ བ༢ལས། དེ་ལ་ཉམས་པའི་མ་ནིང་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་རབ་ཏུ་མ་བྱུང་ན་ནི་རབ་ཏུ་དབྱུང་བར་མི་བྱ་ལ། རབ་ཏུ་བྱུང་ན་ནི་གལ་ཏེ་འགྱུར་བ་མི་བསྟེན་ན་བཏང་སྙོམས་སུ་བྱའོ། །གལ་ཏེ་འགྱུར་བ་བསྟེན་ན་བསྙིལ་བར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །འགྱུར་བ་བསྟེན་མི་བསྟེན་ཞེས་པའི་འགྱུར་བ་ནི་ལུས་ཀྱི་རྣམ་འགྱུར་ལ་ཟེར་བ་ཡིན་ཏེ། རང་གི་རྣམ་བཤད་ལས། གླིང་གཞན་ནས་སྐྱེས་པ་དང་འགྱུར་བ་བསྟེན་པ་གཉིས་ནི་མ་ཚོག་པ་ཉིད་དོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་བྱང་གི་སྒྲ་མི་སྙན་ལ་སོགས་པའི་གླིང་གཞན་ནས་སྐྱེས་པ་དང་། ལུས་སམ་ངག་གིས་བུད་མེད་ཀྱི་སྐབས་སམ་སྐྱེས་པའི་སྐབས་སུ་ "འཁྲིག་པ་དང་ལྡན་པའི་རྣམ་པར་འགྱུར་བ་གང་གིས་བསྟེན་པར" འགྱུར་བ་ནི་དཔེར་ན་བསྙེན་ཐབས་མཁན་ནམ་མ་ནིང་ལྟ་བུ་དེ་གཉིས་ནི་སྟོན་པའི་སྐབས་འདིར་རིག་པར་མ་ཚོག་པ་ཉིད་དོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །ཡང་། བུ་སྟོན་རིན་པོ་ཆེའི་ལས་བརྒྱ་རྩ་གཅིག་གི་རྣམ་པར་བཤད་པ་ཚོ་གའི་གསལ་བྱེད་༣༤བ༡ལས། ཉམས་པའི་མ་ནིང་ནི། ནད་དང་མཚོན་དང་སྔན་ལ་སོགས་པས་སྐྱེས་པའི་དབང་པོ་ཆད་ཅིང་ཉམས་པ་སྟེ། འདི་ཆད་མ་ཐག་མ་ནིང་དུ་འགྱུར་བ་མ་ཡིན་གྱི། ཆད་ནས་སྐྱེས་པའི་སྦྱོབས་པ་མི་འབྱུང་ཞིང་། མ་ནིང་གི་ཉེས་པ་སྐྱེས་པ་གཞན་གྱིས་བརྩལ་བ་ལ་སོགས་བསྟེན་ན་མ་ནིང་དུ་འགྱུར་བ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་ཙུང་ཟད་མི་འདྲ་བར་གསུངས་སོ། །མདོ་རྩ་བ་ལས། མ་ནིང་ངོ་། །དེ་ནི་རྣམ་པ་ལྔའོ། །སྐྱེས་ནས་དང་། ཟླ་བ་ཕྱེད་པ་དང་། འཕྲུད་ནས་ལྷུང་བ་དང་། ཕྲག་དོག་ཅན་དང་། ཉམས་པའོ། །འདི་ལས་ཐ་མ་ནི་ཉེས་པ་བསྟེན་ན་བསྙིལ་བའོ། །ཞེས་པའི་དོན་ནི། ཉམས་པ་མ་ནིང་ལ། འདོད་ཆགས་ཤས་ཆེར་སྐྱེས་ཤིང་སྙིང་འདར་བ་ལ་སོགས་པའི་ལུས་ཀྱི་རྣམ་འགྱུར་ཐོན་ནས། འཁྲིག་པའི་བྱ་བ་ལ་ཞུགས་པ་ན། འཁྲིག་སྤྱོད་བྱེད་པའི་ནུས་པ་མེད་པར་མཐོང་བ་ན། བསྙིལ་བར་བྱའོ་ཞེས་

པའི་དོན་ཡིན་ནོ། །

འགྱུར་བ་མི་བསྙེན་པ། (འདུལ་བ) འཁྲིག་པ་སྤྱོད་འདོད་ཀྱི་བསམ་པ་མ་སྐྱེས་ཤིང་ལུས་ཀྱི་རྣམ་འགྱུར་མ་ཐོན་པ་ལ་ཟེར། འདུལ་བ་གཞི་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ་ལས། འགྱུར་བ་མི་བསྙེན་ན་ཞེས་བྱ་བ་ནི་གཞན་ལ་རྩོལ་འདོད་པའི་འདུན་པ་ལ་སོགས་པ་མི་འབྱུང་བའོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །སློབ་དཔོན་དགེ་ལེགས་བཤེས་གཉེན་གྱིས་མཛད་པའི་ལུང་ཞུ་བའི་འགྲེལ་པ་ལས་ཀྱང་། ཟ་མ་དང་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་ལ་ཁ་ཅིག་ནི་དགེ་སློང་མའི་མིའི་སྐྱོན་ནས་སྨྲ་ན་ལྟུང་བྱེད་དུ་འདོད་དོ། །དེ་དག་གི་བསམ་པ་འདི་ཡིན་ཏེ། ཟ་མ་དབང་པོ་མེད་པ་ཡིན་ལ། དེའི་ཡན་ལག་སྐྱེས་ནི་བཅད་པ་ལ་སོགས་པས་ཉམས་པ་བཞིན་ནོ། །དེ་ཡང་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་འདི་ཇི་སྲིད་ཅིག་ཏུ་འགྱུར་བ་མི་བསྙེན་པ་འདི་སྲིད་དུ་བསྐྲད་པར་མི་བྱའོ། །ནམ་ཞིག་འགྱུར་བ་དེའི་ཚེ་ནི་བསྐྲད་པར་བྱའོ་ཞེས་གསུངས་སོ། །འདིས་ནི་ཇི་སྲིད་དུ་འགྱུར་བ་མི་བསྙེན་པ་དེ་སྲིད་དུ་དགེ་སློང་ཡིན་ལ་དགེ་སློང་ཉིད་ཡིན་ན་ཡང་ང་འདི་ལ་དགེ་སློང་གཞན་བཞིན་དུ་རིགས་པར་ལྟུང་བ་རྣམས་འབྱུང་ངོ་ཞེས་བྱ་བ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །འདུལ་བ་ལུང་གཞི་༼ ཀ ༽༤༥༡བ༢ལས། དེ་ལ་ཉམས་པའི་མ་ནིང་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་རབ་ཏུ་མ་བྱུང་ན་ནི་རབ་ཏུ་དབྱུང་བར་མི་བྱ་ལ། རབ་ཏུ་བྱུང་ན་ནི་གལ་ཏེ་འགྱུར་བ་མི་སྟེན་ན་བཏང་སྙོམས་སུ་བྱའོ། །གལ་ཏེ་འགྱུར་བ་བསྟེན་ན་བསྙིལ་བར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །

འགྱུར་བྱེད། 1 ཚ་རིགས་སྤྱིའི་མིང་། རྗེའི་ལམ་རིམ་ཆེན་མོ་ལས། བ་ཚ་ལ་སོགས་པའི་འགྱུར་བྱེད་འདེབས་པ་དང་འདྲ་བར། ཞེས་གསུངས། 2 བྲུལ་ཏོག་གམ་བ་ཚྭའི་རྒྱ། དབྱངས་ཅན་དགའ་བློའི་རྒྱུའི་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་བརྡ་འགྲོལ་ནགས་ལ། རྒྱུའི་བསྟན་བཅོས་ལས། མི་བསྒྱུར་སྐྱེ་བོ་གདམས་པ་ལས། །ནན་ཏུར་ལས་ཀྱིས་གདུལ་བར་སླ། །གོས་ཀྱི་དྲི་མ་འབྲུད་པ་ལ། །གཙང་མའི་རྒྱུ་ལས་འགྱུར་བྱེད་བཟང་། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །3 ཁྲོ་རྒྱུ། ལྕགས་ཟངས་སོགས་བསྐོལ་ཞིང་བཞུས་པའི་ཁུ་བ། ཁྲོ་རྒྱུ་ཁོལ་མ་ལའང་འདྲུག འཕགས་བསྟོད་ལས། རེག་ན་བདེ་བའི་མལ་སྟན་འཇམ་དང་ཡིད་འོང་སྐྱེལ་ཚལ་ངོགས་རྟེ་བའི། །ལྷ་བུ་ཉིད་ཀྱང་འགྱུར་བྱེད་འཕུང་ཞིང་ལྕགས་ཀྱི་ཚེར་རྣོན་ཐང་ལ་འདྲབ། །ཅེས་

གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །4 དཏུལ་ཚུ།

འགྱེད་པ། བཀྲམ་པ་དང་གཏོང་བའི་དོན་ཡིན། འགེད་པ་དང་དོན་གཅིག དཔེར་ན་དགྱེས་པ་དང་དགེས་པ་གཉིས་དོན་གཅིག་ཡིན་པ་བཞིན་ནོ། །

འགྱོ་བ། (བརྡ་རྙིང) འགྲོ་བའི་བརྡ་རྙིང་། ངེད་ལ་ཁམས་ཇ་ཚུ་ཁ་ནས་ཡིན་པའི་དགེ་ཕྲུག་ཅིག་ཡོད་པ་ཁོང་གིས་འགྲོ་བ་ལ་འགྱོ་བ་ཟེར་གྱི་འདུག

འགྱོད་པ། སྔར་བྱས་ཀྱི་ལས་ལ་ཕྱིས་གདུང་ཞིང་སྨྱ་ངན་བྱེད་པ་ལ་ཟེར། དེ་ལ་དགེ་མི་དགེ་ལུང་མ་བསྟན་གསུམ་གྱི་ཆ་ཡོད་དེ། སྔར་གྱི་སྡིག་པ་ལ་འགྱོད་པ་ལྟ་བུ་དགེ་བ་དང་། དགེ་བ་བྱས་པ་ལ་འགྱོད་པ་ལྟ་བུ་མི་དགེ་བའི་ཕྱོགས་དང་། ངས་རྩིག་པ་དེ་ལ་རི་མོ་ཅི་ཕྱིར་མ་བྲིས་སྙམ་པ་ལྟ་བུ་ལུང་མ་བསྟན་ཡིན་པ་ལྟ་བུའོ། །

འགྱོད་པ་བསྐྱེད་དུ་བཅུག་པའི་ལྟུང་བྱེད། (འདུལ་བ) འབའ་ཞིག་པ་དགུ་བཅུའི་རེ་གཉིས་པ། འགྱོད་པ་བསྐྱེད་པའི་ལྟུང་བྱེད་ཀྱི་ངོ་བོ་ནི། བཅས་ལྡན་དགེ་སློང་གིས་དགེ་སློང་གཞན་ལ་རྣམ་དག་གི་དགེ་སློང་མ་ཡིན་པའི་དོན་གྱིས་འགྱོད་པ་བསྐྱེད་པ་ལས་གྱུར་པའི་ལྟུང་བ་དངོས་གཞིའོ། །གླིང་གཞི་ནི། མཉན་ཡོད་དུ་འཆར་ཀས་འགྱོད་པ་བསྐྱེད་པ་ལས་ལྟུང་བྱེད་དུ་བཅས་སོ། །དགག་བྱ་ནི་རང་རིགས་ཀྱི་སེམས་བདེ་བ་ལ་གནོད་པའོ། །

འགྲངས་ལ་མ་འགྲངས། འགྲངས་ཕྱེད་ལྟོགས་ཕྱེད། གྲོད་པ་འགྲངས་ཙམ་ཞིག་ཅེས་པའི་དོན།

འགྲམ་ཚུ་ལྡང་བ། ཁ་ལག་ཞིམ་པོ་མཐོང་བ་ན་ཟ་རྙིང་འདོད་ནས་ཁ་ནང་ཆུ་འཁོར་བ་དཔེར་བླངས་པ་སྟེ། གཞན་ལ་སྨོན་པའི་དཔེའོ། །

འགྲམ་ཆུ་ལྡང་མི་དགོས། གཞན་ལ་སྨོན་མི་དགོས་པའི་དཔེ།

འགྲིལ་བ། (བྱེད་མེད་ལས་ཚིག) 1 རང་བཞིན་གྱིས་ཧྲིལ་པོར་འགྱུར་བ། འདུ་བ། དཔེར་ན་ཤིང་ཤུན་རང་བཞིན་གྱིས་འགྲིལ། འགྲིལ། གྲིལ། འགྲིལ། བཀའ་གདམས་གླེགས་བམ་༼ ཀ་བ ༽༥༤ལས། ད་ཧྲིལ་དེ་གྲིལ་བའི་མདོ་དོན་ལ། ཞེས་པ་ལྟ་བུ། 2 རིལ་བ། རྡབ་རིལ། དཔེར་ན་རྡོ་རྡབ་ལ་འགྲིལ་ལྟ་བུ།

འགྲུབ་བྱེད་ཀྱི་རྒྱུ། རྟེན་འབྲེལ་ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་ནང་ནས་སྲེད་ལེན་སྲིད་པ་གསུམ་ལ་ཟེར། རྒྱུ་མཚན་ནི། འདུ་བྱེད་ཀྱིས་རྣམ་ཤེས་ལ་བསྒོས་པའི་ལས་ཀྱི་བག་ཆགས་དེ་ནུས་པ་མཐུ་ཅན་དུ་བྱེད་པའི་རྒྱུ་ལ་འགྲུབ་བྱེད་ཀྱི་རྒྱུ་ཞེས་བྱའོ། །

འགྲུབ་བྱེད་ཀྱི་ལས། རྟེན་འབྲེལ་ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་ནང་ནས་སྲིད་པའི་རྟེན་འབྲེལ་ལ་ཟེར། རྒྱུ་མཚན་ནི། འདུ་བྱེད་ཀྱིས་རྣམ་ཤེས་ལ་བསྒོས་པའི་ལས་ཀྱི་བག་ཆགས་དེ་ནུས་པ་མཐུ་ཅན་དུ་བྱེད་པའི་ལས་ལ་འགྲུབ་བྱེད་ཀྱི་ལས་ཞེས་བྱའོ། །

འགྲུལ་བཞུད། ཕྱོགས་ཕན་ཚུན་དུ་འགྲོ་བ། འཁྲིམ་འགྲུལ་དང་དོན་གཅིག དབྱིན་སྐད་དུ་Journey ཟེར།

འགྲུས་སྐྱོར། བརྩོན་འགྲུས། མདོ་སྡེ་རྒྱན་གྱི་འགྲེལ་པ་ལས། འགྲུས་སྐྱོར་ནི་མཁས་པར་བྱེད་པ་དང་། རྟག་ཏུ་བྱེད་པ་སྟེ། ཞེས་གསུངས།

འགྲུས་པ། བརྩོན་པ་དང་འབད་རྩོལ། མཁས་གྲུབ་ཚོས་རྗེས་མཛད་པའི་རྗེའི་གསང་བའི་རྣམ་ཐར་རིན་པོ་ཆེའི་སྙེ་མ་ལས། སྐུ་ཁམས་བསྙེལ་བ་ཙུང་ཟད་དྭངས་པའི་སྐབས་ཤིག་ཏུ། རྗེ་བཙུན་འཇམ་པའི་དབྱངས་ཀྱི་ཞལ་ནས། ད་ཕྱིན་ཆད་གཙོ་བོར་བསྐྱེད་རྫོགས་ཀྱི་རྣལ་འབྱོར་ཐུགས་ཉམས་སུ་བཞེས་པ་ལ་འགྲུས་པར་མཛད་ན། སྔགས་བླ་མེད་ཀྱི་སྒོ་ནས་རྟོགས་པ་ཁྱད་པར་ཅན་མྱུར་དུ་རྒྱུད་ལ་འཁྲུངས་ཤིང་། སློབ་མ་སྐལ་ལྡན་བདུན་ལ་ཡང་། ལམ་གྱི་རྟོགས་པ་ཁྱད་པར་ཅན་རེ་སྐྱེ་བར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་ལུང་བསྟན། ཞེས་གསུངས།

འགྲེ་བ། (བརྡ་རྙིང) གཡོ་བའི་བརྡ་རྙིང་དུ་བཤད། ལུང་རྣམ་འབྱེད་ཀྱི་འགྲེལ་པ་ལས། འགྲེ་བར་བྱེད་ཅེས་པ་ནི་གཡོ་བར་བྱེད་པའོ། །ཞེས་གསུངས། རྗེའི་ལམ་རིམ་ཆེན་མོ་ལས། མིག་གཙང་དེ་ནང་གནས་བཅས་འགྲེ་བའི་ལུས་དེ་ནི། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

འགྲེང་འཆག་ཉལ་འདུག་གི་སྤྱོད་ལམ་བཞི། (འདུལ་བ) ཡར་འགྲེང་བའམ་ལང་བ་དང་། འཆག་པ་སྟེ་འགྲོ་བ་དང་། ས་ལ་འདུག་པ་དང་། གཉིད་ཉལ་བ་དང་བཞིའོ། །འདུལ་བ་ལུང་གཞི་༼ ངབ ༽ལས། སྤྱོད་ལམ་རྣམ་པ་བཞི་མཛད་དེ། འདི་ལྟ་སྟེ། འཆག་པ་དང་། བཞེངས་པ་དང་། བཞུགས་པ་དང་། མནལ་བ་མཛད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །རྗེའི་ལམ་རིམ་ཆེན་མོ་ལས་ཀྱང་།

འཆག་པ་དང་འཕྲེང་བ་དང་འདུག་པ་དང་ཉལ་བ་ནི་སྤྱོད་ལམ་བཞི་ཡིན་ལ། ཞེས་གསུངས་སོ། །འགྲོ་འཆག་ཉལ་འདུག་གི་སྤྱོད་ལམ་བཞི་དང་ཕལ་ཆེར་འདྲའོ། །ཁྱད་པར་རྣམས་དེའི་ཟད་དུ་གཟིགས།

འཕྲེང་འཆག་ཉལ་འདུག (འདུལ་བ) འཕྲེང་འཆག་ཉལ་འདུག་གི་སྤྱོད་ལམ་བཞི་དང་དོན་འདྲ།

འཕྲེང་དུད། མི་ཕྱུགས། དེ་ཡང་འཕྲེང་བ་ནི་མི་དང་། དུད་པ་ནི་བ་ཕྱུགས་ལ་སོགས་པ་དུད་འགྲོའི་རིགས་སོ། །

འཕྲེང་སྟེ་བཤད་གཅི་མི་བྱ། (འདུལ་བ) རབ་ཏུ་བྱུང་བས་ལངས་ནས་སྐྱག་གཅིན་གཏོང་མི་རུང་ཞེས་པའི་དོན། དེང་སང་རབ་ཏུ་བྱུང་བས་གཅིན་པ་ལངས་ནས་གཏོང་བར་འཛེམ་ཟོན་ཅི་ཡང་མེད་པ་འདི་ཡང་ཤིན་ཏུ་མི་མཛེས་ཤིང་ཉེས་དམིགས་ཆེ་བ་ཞིག་སྟེ། འདིས་ཁྲིམ་པ་སུན་འབྱིན་ལས་གསོག་པའི་ཕྱིར་དང་། ལྷག་པར་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་སོ་སོར་ཐར་པའི་མདོ་ལས། མི་ན་བར་འཕྲེང་སྟེ་བཤད་གཅི་མི་བྱ་བར་བསླབ་པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པས་སོ། །

འཕྲེང་བུ། 1 (`) བོད་ཡིག་གི་དབྱངས་གསུམ་པ་ཨེ་ཡིག་མཚོན་བྱེད། དབྱིབས་འཕྲེང་བ་ལྟར་ཀེ་རེར་ལངས་ནས་ཡོད་པས་འཕྲེང་བུའམ་འཕྲེང་པོ་ཟེར། འཕྲེང་པོ་ཞེས་བྲིས་པའང་ཡོད། 2 ལངས་ནས་འགྲོ་མཁན་གྱི་དུད་འགྲོའམ་འགྲོ་བ་སྤྱིའི་མིང་། སློན་པོ་བཀའི་ཐང་ཡིག་ལས། སེམས་ཅན་རིགས་བྱེད་མི་འདྲ་མང་ན་ཡང༔ རིགས་ནི་ལྔ་རུ་མ་འདུས་མེད་དོ་གསུང༔ དེ་ནི་འདབ་ཆགས་དང་ནི་སྟེར་ཆགས་དང༔ སྨིག་ཐྲུམ་དང་ནི་སྨིག་པ་ཁ་བྲག་དང༔ འཕྲེང་བུ་དང་ནི་རིགས་སུ་ཆགས་པ་ཡིན༔ ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

འཕྲེལ་ཆུང་། (འདུལ་བ) འདུལ་བ་མདོའི་འགྲེལ་པ་ཞེས་བྱ་བ་སློབ་དཔོན་ཆེན་པོ་ཡོན་ཏན་འོད་ཀྱིས་མཛད་པར་གྲགས། མཚོ་ཊཱི་ཀ་ལས་འགྲེལ་ཆུང་ཞེས་མང་དུ་འབྱུང་བ་ཡང་དེ་ཡིན་ནོ། །བོད་ཀྱི་མཁས་པ་རྣམས་ཀྱིས་འདི་སློབ་དཔོན་གྱིས་མཛད་པར་ཐེ་ཚོམ་གྱི་གཞིར་མཛད་དེ། བུ་སྟོན་རིན་པོ་ཆེའི་ཆོས་འབྱུང་དེབ་གཟུགས་༢༢༨ལས། འདུལ་བ་མདོའི་འགྲེལ་ཆུང་སློབ་དཔོན་ཡོན་ཏན་འོད་ཀྱིས་མཛད་ཟེར་བ་འདི་ཐེ་ཚོམ་གྱི་གཞི་ཡིན། ཞེས་གསུངས་ཤིང་། སྡེ་དགེ་

བསྟན་འགྱུར་དཀར་ཆག་གཞན་དུའང་། འདི་བོད་མར་ཟེ་ཆོམ་ཟའོ། །ཞེས་འབྱུང་ངོ་། །འདི་བསྟན་འགྱུར་འདུལ་བ་གླེགས་བམ་༼ ལུ་པའི ༽དབུར་བཞུགས་སོ། །

འགྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད། དཔལ་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོའི་འགྲེལ་ཆེན་དྲི་མ་མེད་པའི་འོད་ཅེས་བྱ་བ་འཕགས་མཆོག་ཕྱག་ན་པདྨོའི་རྣམ་འཕྲུལ་རིགས་ལྡན་པདྨ་དཀར་པོས་མཛད།

འགྲེལ་པ། (མིང་ཚིག) གཞུང་གི་ཚིག་དོན་གོ་དཀའ་བ་རྣམས་གསལ་དུའམ་སླ་རུ་གཏོང་བའི་དཔེ་ཚའི་མིང་། སྒྲ་བཤད་ནི། མདུད་པ་འགྲོལ་བ་ལྟར་གཞུང་གི་ཚིག་དོན་གོ་དཀའ་བ་རྣམས་སླ་རུ་གཏོང་བས་ན་དེ་སྐད་ཅེས་བྱའོ། །བཙན་པོ་ཁྲི་སྲོང་ལྡེ་བཙན་གྱི་སྐབས་ཀྱི་བསྒྱུར་ཆོས་རྣམས་སུ་འགྲེལ་བ་ལ་འགྲོལ་བར་བསྒྱུར་ཡོད་པར། སྒྲོགས་སྟོན་ལོ་ཙཱའི་དག་ཡིག་ལི་ཤིའི་གུར་ཁང་དུ་གསུངས་ཤིང་། དེ་ནི་ཤིན་ཏུ་ལེགས་ཏེ། འགྲེལ་བ་ནི་མདུད་པ་འགྲོལ་བ་ལྟར་སླ་རུ་གཏོང་བ་ཉིད་ལ་གོ་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །སྤྱིར་འགྲེལ་པ་ལ་དོན་གྱི་གནད་ཚང་བར་སྟོན་པའི་དོན་འགྲེལ་དང་། དཀའ་གནད་ཟེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པའི་དཀའ་འགྲེལ། ཚིག་འབྲུ་ཞིབ་ཏུ་གཉེར་བའི་ཚིག་འགྲེལ། ཡིག་དོན་གྱི་ཐོབ་ཚོད་ཙམ་སྟོན་པའི་ངག་འགྲེལ། འཐོས་པ་ཡན་ལག་དང་བཅས་ཏེ་སྟོན་པའི་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ་དང་ལྔ་ཡོད་པར། རྗེ་གུང་ཐང་པའི་སྐབས་དང་པོའི་མཆན་འགྲེལ་ལས་གསུངས། བཅོམ་ལྡན་རིག་རལ་གྱི་མངོན་རྟོགས་རྒྱན་གྱི་འགྲེལ་པ་༢བ༣ལས། འགྲེལ་པ་ནི་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ་པ་དང་། དཀའ་འགྲེལ། བསྡུས་དོན་གྱི་འགྲེལ་པ་དང་། དོན་ཙམ་འཆད་པའི་རྣམ་འགྲེལ་དང་། སྒྲས་ཟིན་པ་ཙམ་འཆད་པའི་འགྲེལ་པ་ལྔ་ལས། ཞེས་འགྲེལ་པ་ལ་ལྔ་ཡོད་པར་གསུངས་སོ། །བོད་རྒྱ་ཚིག་མཛོད་ཆེན་མོར། འགྲེལ་པ་ནི་མིང་ཙམ་དང་། འགྲེལ་བ་ནི་བྱ་ཚིག་ཏུ་བྱས་ཤིང་། དེ་ཡོངས་གྲགས་སུ་གྱུར་ཡོད་མོད། དེ་གཉིས་ལ་ཁྱད་པར་ཡོད་མེད་ཞིབ་ཏུ་དཔྱད་པར་འོས་སོ། །

འགྲེལ་པ་ཉེར་གཅིག རྒྱ་གར་མར་གྲགས་པའི་འགྲེལ་པ་ཉེར་གཅིག་ཅེས་པའི་ཐད་དུ་གཟིགས།

འགྲེལ་པ་ཚིག་གསལ། དབུ་མ་རྩ་བའི་འགྲེལ་པ་ཚིག་གསལ། སློབ་དཔོན་ཟླ་བ་གྲགས་པས་མཛད། པ་ཚབ་ཀྱི་འགྱུར།

འགྲེལ་པ་བཞི་སྦྲགས། རྒྱུད་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་དཔལ་གསང་བ་འདུས་པའི་རྒྱ་ཆེར་བཤད་པ་སྒྲོན་

མ་གསལ་བའི་ཚིག་དོན་ཇི་བཞིན་འབྱེད་པའི་མཆན་གྱི་ཡང་འགྲེལ་ཞེས་བྱ་བ། རྗེ་ཙོང་ཁ་པ་ཆེན་པོས་འབྲོག་རི་བོ་དགེ་ལྡན་རྣམ་པར་རྒྱལ་བའི་གླིང་དུ་མཛད། འགྲེལ་བ་བཞི་སྦྲགས་ཞེས་པའི་འགྲེལ་པ་བཞི་འདྲེན་ཚུལ་ལ་མི་འདྲ་བ་གཉིས་ཡོད་དེ། 1 རྩ་རྒྱུད་རྩ་བ་ཡིན་པས་གྲངས་སུ་མི་བགྲང་། འགྲེལ་པ་བཞི་ནི། (༡) དཔལ་ལྡན་ཟླ་བའི་སྒྲོན་གསལ། (༢) དཀྱུས་མཆན་ཟུར་མཆན་གཉིས་གཅིག་ཏུ་བརྩིས། (༣) རྗེའི་ས་བཅད་བསྡུས་དོན། (༤) རྗེའི་མཐའ་གཅོད་སྨྱུ་གུ་དང་བཞི་ཡིན་ཟེར་བ་དང་། 2 ཡང་། རྩ་རྒྱུད་དང་སྒྲོན་གསལ་གཉིས་རྩ་བ། (༡) དཀྱུས་མཆན། (༢) ཟུར་མཆན། (༣) ས་བཅད་བསྡུས་དོན། (༤) མཐའ་གཅོད་སྨྱུ་གུ་དང་བཞི་ཡིན་ཟེར་བའི་ལུགས་གཉིས་སྣང་། རྗེ་གུང་ཐང་པས་འགྲེལ་པ་བཞིའི་ངོས་འཛིན་ཕྱི་མ་ལྟར་མཛད་པ། ཉིད་ཀྱིས་མཛད་པའི་ "ཀུན་མཁྱེན་འཇིགས་མེད་དབང་པོའི་རྣམ་ཐར" ན་གསལ། ཕྱིར་ན་དཀྱུས་མཆན་རྣམས་དཀྱུས་མའི་དོན་དང་། ཟུར་མཆན་རྣམས་འཕྲོས་དོན་ལས་དཀྱུས་མའི་དོན་མིན། དེ་གཉིས་ལ་དོན་དཀྱུས་མཆན་དུ་ཐོབ་པ་འདྲ་བ་ཞིག་བྱུང་ཡང་། དཀྱུས་མཆན་དུ་བྱས་ན་འགྲེལ་པའི་འཇུག་ཡུལ་གོང་འོག་གང་རུང་རེ་མ་འབྲེལ་བ་ཆེན་པོར་གྱུར་པ་དག་ཟུར་མཆན་དུ་བཀོད། གཞན་ཡང་། སྙིང་མཆན་དང་འོག་མཆན་གཉིས། ཟུར་མཆན་ལས་ཐ་སྙད་མི་འདྲ་བ་ཙམ་ལས་དོན་གཅིག་པར། རྒྱལ་མཆོག་བདུན་པ་ཆེན་པོས་བསྟོལ་བའི་སྤྱར་བྱང་དུ་གསལ་བར་གསུངས་པར་བཤད། སྒྲ་བཤད་ནི། གོང་དུ་བཤད་པའི་འགྲེལ་པ་བཞི་པོ་དེ་དག་དང་སྦྲགས་ནས་དཔལ་གསང་བ་འདུས་པའི་རྩ་རྒྱུད་ཀྱི་དོན་འཆད་པས་ན་འགྲེལ་པ་བཞི་སྦྲགས་ཞེས་བྱའོ། །

འགྲེལ་པ་ཟླ་ཟེར། ཡན་ལག་བརྒྱད་པའི་སྙིང་པོའི་རྣམ་པར་འགྲེལ་པ་ཚིག་གི་དོན་གྱི་ཟླ་ཟེར་ཞེས་བྱ་བ། རྒྱ་གར་གྱི་སློབ་དཔོན་ཟླ་བ་ལ་དགའ་བས་མཛད།

འགྲེལ་བ། (བྱེད་འབྲེལ་ལས་ཚིག་དང་ལྡ) ཚིག་དོན་གོ་དཀའ་བ་རྣམས་གསལ་དུའམ་གོ་སླ་རུ་གཏོང་བའི་དོན། འགྲེལ་བ། བཀྲལ་བ། དགྲོལ་བ། ཁྲོལ། འདི་ལ་བོད་རྒྱ་ཚིག་མཛོད་ཆེན་མོ་དང་། དག་ཡིག་གསར་བསྒྲིགས་གཉིས་ལ་བཞེད་ཚུལ་མི་མཐུན་པ་ཡོད་པས་དཔྱད་པར་འཚལ་ལོ། །སྒྲ་བཤད་ནི། མདུད་

པ་འགྲོལ་བ་ལྟར་གཞུང་དོན་གོ་དཀའ་བའི་ཚ་རྣམས་སླ་རུ་གཏོང་བས་ན་འགྲེལ་བའམ་འགྲོལ་བ་ཞེས་བྱའོ། །བཙན་པོ་ཁྲི་སྲོང་ལྡེ་བཙན་གྱི་སྐབས་ཀྱི་བསྒྱུར་ཆོས་རྣམས་སུ་འགྲེལ་བ་ལ་འགྲོལ་བར་བསྒྱུར་ཡོད་པས། སྐྱོགས་སྟོན་ལོ་ཙཱའི་དག་ཡིག་ལི་ཤིའི་གུར་ཁང་དུ་གསུངས་ཤིང་། དེ་ནི་ཤིན་ཏུ་ལེགས་ཏེ། དོན་ལའང་དེ་ལྟར་གནས་སོ། །

འགྲེལ་བཤད། 1 གསལ་བཤད། གསལ་བཤད་བྱེད་པ། དོན་གསལ་བར་བཤད་པ། འགྲེལ་བཤད་རྒྱག་ལྟ་བུ། 2 འགྲེལ་པའི་ཡང་འགྲེལ་པ། ཡང་འགྲེལ།

འགྲོ་མགོན་གཙང་པ་རྒྱ་རས། འབྲུག་པ་བཀའ་བརྒྱུད་ཀྱི་སྲོལ་འབྱེད། རྗེ་བཙུན་གཙང་པ་རྒྱ་རས་ནི། ཉང་སྟོད་ཁུ་ལེའི་ཚར་འཁྲུངས། མཚན་གཡུང་དྲུང་དཔལ་དུ་བཏགས། དགུང་གྲངས་བཅུ་གཉིས་པ་ལ། ཡབ་ཀྱིས་གཙེན་པོའི་སར་བཞག་ནས་སློབ་གཉེར་མང་དུ་མཛད། བཅུ་གསུམ་པ་ལ་སྐྲ་བཅད་དེ་མཚན་ཤེས་རབ་དཔལ་དུ་བཏགས། ཕྱིས་བླ་མ་ཞང་ལས་རབ་ཏུ་བྱུང་སྟེ་མཚན་ཡེ་ཤེས་རྡོ་རྗེ་ཞེས་བཏགས། ཉི་ཤུ་རྩ་གཉིས་པ་ལ་རྗེ་བཙུན་གླིང་རས་པར་ལུང་ན་བཞུགས་པ་དང་མཇལ་ནས་གདམས་པ་མང་དུ་གསན། དེ་ནས་དབུས་སུ་བྱོན། སྣ་ཕུར་གླིང་རས་པ་ལ་སླར་ཡང་མཇལ་ནས་ཆོས་དྲུག་དང་། ལྷན་ཅིག་སྐྱེས་སྦྱོར་ལ་སོགས་པའི་གདམས་པ་གསན་པས་ཞག་བདུན་ནས་རས་ཐུབ་པ་བྱུང་། དགུན་འདག་སྦྲ་ར་མཛད་དེ་བསྒོམས་པས་རླུང་ཕྱི་ནང་བསྲེ་ནུས་པ་དང་། རྟོག་པ་ལ་ཐོགས་མེད་དུ་བགྲོད་ནུས་པ་དང་། ཏིང་ངེ་འཛིན་གསལ་སྟོང་ནམ་མཁའ་དང་མཉམ་པར་འཁྲུངས། རས་ཆུང་པས་གཏེར་དུ་སྦས་པའི་རོ་སྙོམས་སྐོར་དྲུག་བཏོན། བླ་མ་ཞང་གི་ལུང་བསྟན་ལྟར་ཀློང་རྡོལ་གྱི་དགོན་པ་བཏབ། ཡི་དམ་གྱིས་ལུང་བསྟན་ལྟར་ར་ལུང་བཏབ། གླིང་རས་པས་ལུང་བསྟན་ལྟར་འབྲུག་དགོན་བཏབ་པ་བཅས་སོ། །

འགྲོ་འཆག་ཉལ་འདུག་གི་སྤྱོད་ལམ་བཞི། (འདུལ་བ) འགྲོ་བ་ནི་ཐག་རིང་དུ་འགྲོ་བ། སྤྱིར་འཆག་པ་ནི་འགྲོ་བའི་དོན་ཡིན་ཀྱང་འདིར་ཉེ་འཁོར་དུ་འཆམ་འཆམ་བྱེད་པ། (འཆག་པ་ཞེས་པ་ཉེ་འཁོར་དུ་འཆམ་འཆམ་བྱེད་པ་ལ་ཟེར་བས། རྗེའི་ལམ་རིམ་ཆེན་མོ་དང་། གུང་ཐང་བསྟན་པའི་སྒྲོན་

མེའི་གསུང་ཟིན་བྲིས་སོགས་སུ་གསལ) ཉལ་བ་ནི་གཉིད་ལོག་པ། འདུག་པ་ནི་གདན་སོགས་ཀྱི་སྟེང་དུ་འདུག་པ་དང་བཞིའོ། །གོང་དུ་བཤད་པ་ལྟར་འགྲོ་འཆག་ཉལ་འདུག་གི་སྤྱོད་ལམ་བཞིའི་ཟླས་ཕྱེ་བའི་འགྲོ་འཆག་གཉིས་ལ་ཁྱད་པར་ཅུང་ཟད་ཡོད་ཀྱང་། སྤྱིར་འགྲོ་བ་དང་འཆག་པ་གཉིས་དོན་འདྲའོ། །ཐ་སྙད་འདི་མདོ་སྡུད་པ་༧༢ན༣ལས་ཀྱང་གསུངས་ཏེ། ནམ་མཁར་གནས་ཏེ་ཅིག་ཅར་ཆོ་འཕྲུལ་རྣམ་པར་འཕྲུལ། །འགྲོ་དང་འཆག་པ་དང་ནི་ཉལ་དང་འདུག་པ་སྟོན། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

འགྲོ་འཆག་ཉལ་འདུག (འདུལ་བ) འགྲོ་འཆག་ཉལ་འདུག་གི་སྤྱོད་ལམ་བཞི་དང་དོན་འདྲ།

འགྲོ་བ། 1 གོམ་པ་རྒྱག་པ། ཆས་པ། 2 སེམས་ཅན་སྤྱིའི་མིང་། འགྲོ་བ་རིགས་དྲུག་ཅེས་པ་ལྟ་བུ། སྒྲ་བཤད་ནི། ལས་དང་ཉོན་མོངས་ཀྱི་དབང་གིས་ཁམས་གསུམ་འཁོར་བའི་གནས་གཅིག་ནས་གཅིག་ཏུ་འགྲོ་བས་ན་དེ་སྐད་ཅེས་བྱ། སློབ་དཔོན་ཤཱཀྱ་འོད་ཀྱི་སོ་ཐར་གྱི་མདོའི་འགྲེལ་པར་གཞི་བྱས། ཡང་ན། ཚེ་སྔ་མ་ནས་འདིར་འགྲོ་བས་དེ་སྐད་ཅེས་བྱ། 3 འདའ་བ། དཔེར་ན་ཞེ་སྡང་གིས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བཀའ་ལས་འདའ་བ་ལ། ཞེ་སྡང་གིས་འགྲོ་བ། ཞེས་སོགས་ལྟ་བུའོ། །སློབ་དཔོན་ཤཱཀྱ་འོད་ཀྱི་སོ་ཐར་གྱི་མདོའི་འགྲེལ་པར་གཞི་བྱས། འགྲོ་བ་བཞི་ཞེས་པའི་ཐད་དུ་གཟིགས། 4 (འདུལ་བ) སྐུར་བ་འདེབས་པ། འདུལ་བ་ལས་འགྲོ་བ་བཞི་ཞེས་པའི་འགྲོ་བ་ནི། འགྲོ་བ་བཞིའི་སྐུར་བ་འདེབས་པ་ལ་ཟེར། དཔེར་ན་དགེ་སློང་ཞིག་ཞེ་སྡང་གིས་བཅས་མཚམས་ལས་མ་འདས་བཞིན་དུ་འདས་སོ་ཞེས་སྐུར་བ་འདེབས་པ་ལ། ཞེ་སྡང་གིས་འགྲོ་བ་ཟེར། 5 བྱེས་པ་གྲྭ་ཚང་གི་འདུལ་བའི་སྡོམ་<<བྱེ་སྡོམ>>ཞེས་པའི་ནང་འགྲོ་བ་ཞེས་པ་བརྗོད་པའམ་སྨྲ་བའི་དོན་ལ་བཤད་པའང་ཡོད་དོ། །ཀུན་མཁྱེན་འཇམ་དབྱངས་བཞད་པའི་འདུལ་ཊཱི་ཀ་སྣད་ཆ་ལས། འདིར་འགྲོ་བ་ནི་བརྗོད་པ་ལ་བྱ་སྟེ། འགྲོ་བའི་སྐད་དོད་བརྗོད་པ་ལ་འཇུག་པས། ཞེས་སོགས་གསུངས་སོ། །འདིའི་བརྗོད་པའམ་སྨྲ་བ་ཞེས་པ་འདི་དང་གོང་གི་སྐུར་བ་འདེབས་པ་ཞེས་པ་གཉིས་དོན་འདྲ་བར་སེམས་སོ། །5 སྐད་ཅིག་མ། དེ་ལ་འགྲོ་བ་ཞེས་པ་ནི། རང་གྲུབ་ཀྱི་སྐད་ཅིག་གཉིས་པར་མི་སྡོད་པར་འགྲོ་བས་ན་འགྲོ་བ་ཞེས་བརྗོད་དོ། །6 ཆོས་ཐམས་ཅད། རྒྱུད་བླ

མ་ལས། འགྲོ་བ་ཞི་བའི་ཆོས་ཉིད་དུ། །ཞེས་པའི་ཐད་ཀྱི་འགྲེལ་པར། ཆོས་དང་གང་ཟག་གི་འགྲོ་བ་འདི་དག ཅེས་ཆོས་ཐམས་ཅད་ལ་འགྲོ་བ་ཞེས་གསུངས་པ་དང་། གཞན་ཡང་ཆོས་ཐམས་ཅད་ལ། མཐའ་དག་འགྲོ་བ་ཞེས་པ་ལྟ་བུས་མཚོན་ནོ། །པཎ་ཆེན་བློ་བཟང་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན་གྱི་གསུང་ལ་གཞི་བྱས།

འགྲོ་བ་ལྔ། ལྷ། (ལྷ་མ་ཡིན་ལྷའི་ཁོངས་སུ་གཏོགས) མི། དུད་འགྲོ། ཡི་དྭགས། དམྱལ་བ་དང་ལྔའོ། །

འགྲོ་བ་བཞི། (འདུལ་བ) 1 འདུན་པས་འགྲོ་བ། ཞེ་སྡང་གིས་འགྲོ་བ། གཏི་མུག་གིས་འགྲོ་བ། འཇིགས་པས་འགྲོ་བ་དང་བཞིའོ། །འདུན་པ་སྟེ་འདོད་ཆགས་ཀྱིས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བཀའ་ལས་འདའ་བ། ཞེ་སྡང་སྟེ་འཁོན་འཛིན་གྱིས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བཀའ་ལས་འདའ་བ། གཏི་མུག་སྟེ་མི་ཤེས་པས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བཀའ་ལས་འདའ་བ། འཇིགས་པ་སྟེ་སྐྲག་པ་སྟོན་པས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བཀའ་ལས་འདའ་བ་དང་བཞིའོ། །སྐྲ་བཤད་ནི། འགྲོ་བ་ཞེས་པ་ནི་འདིར་འདའ་བའི་དོན་ཡིན་པས། བཅས་མཚམས་ལས་འདའ་བས་ན་འགྲོ་བ་ཞེས་བྱའོ། །ཆོས་ལས་འདའ་བ་ཞེས་པ་ནི་ཆོས་འདོར་བའི་དོན་ཡིན། འདོད་ཆགས་ཀྱི་དབང་གིས་ཆོས་འདོར་བ། ཞེ་སྡང་གི་དབང་གིས་ཆོས་འདོར་བ། འཇིགས་པའི་དབང་གིས་ཆོས་འདོར་བ། གཏི་མུག་གི་དབང་གིས་ཆོས་འདོར་བ་དང་བཞིའོ། །དབུ་མ་རིན་ཆེན་ཕྲེང་བ་ལས་ཀྱང་། འདུན་དང་ཞེ་སྡང་འཇིགས་པ་དང་། །རྨོངས་པས་གང་ཞིག་ཆོས་མི་འདའ། །འདི་ནི་དད་པ་ཅན་ཞེས་བྱ། །ངེས་པར་ལེགས་པའི་སྣོད་མཆོག་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །རིན་ཆེན་ཕྲེང་བའི་རྒྱ་ཆེར་བཤད་པ་༼ གེ ༽༡༣༠ན༥ལས། གང་ཞིག་རྒྱུ་དེ་རྣམས་ཀྱིས་ཆོས་ལས་མི་འདའ་ཞིང་མི་འདོར་བ་དེ་ནི་དད་པ་ཅན་ཡིན་នོ་ཞེས་བྱ་བར་ཤེས་པར་བྱ་ཞིང་ཁོང་དུ་ཆུད་པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་ཤིང་། སློབ་དཔོན་ཤཱཀྱ་འོད་ཀྱི་སོ་ཐར་གྱི་མདོའི་འགྲེལ་པར་ཡང་དེ་བཞིན་དུ་འབྱུང་ངོ་། །དེའི་ཐད་ཀྱི་རིན་ཆེན་དར་ཊཱིཀ་ལས་ཀྱང་། ཆོས་ཀྱི་སྣོད་དུ་རུང་བའི་དད་པ་ཅན་ཡང་གང་ཞིག་ཡིན་ལ་ཤེས་རབ་ཅན་ཡང་གང་ཞིག་ཡིན་ཞེ་ན། ཤ་ལ་ཆགས་པས་སྲོག་གཅོད་པ་སོགས་ལ་འཇུག་ཅིང་ཆོས་འདོར་བ་ནི་ཆགས་པ་དང་། འདུན་པས་ཆོས་ལས་འདའ་བ་དང་། ཀུན་ནས་མནར་སེམས་སོགས་ཀྱིས

སྒྲིག་གཅོད་པ་ལྟ་བུ་ནི་ཞེ་སྡང་གིས་ཆོས་ལས་འདའ་ན་དང་། རྒྱལ་པོའི་ཆད་པ་ལ་སོགས་ཀྱི་འཇིགས་པས་ཆོས་ལས་འདའ་བ་དང་། ཕ་མ་ལ་སོགས་ཀྱི་ཆེད་དུ་སྒྲིག་གཅོད་པ་སོགས་ཉེས་མེད་དུ་བཟུང་ནས་ཆོས་འདོར་བ་འདི་རྨོངས་པས་ཆོས་ལས་འདའ་བ་ཡིན་ལ། འགྲོ་བ་བཞིའི་སྒོ་ནས་ཆོས་ལས་འདའ་བ་ལས་ལྡོག་ནས་གདུལ་བྱ་གང་ཞིག་འདུན་པ་དང་ཞེ་སྡང་དང་འཇིགས་པ་དང་རྨོངས་པས་ཆོས་ལས་མི་འདའ་ཞིང་ལས་འབྲས་སོགས་ལ་ཡིད་ཆེས་པ་དེ་ནི་དད་པ་ཅན་ཞེས་བྱ་ལ། དེ་ཉིད་ཐར་པར་དགེ་འདུན་བས་ངེས་པར་ལེགས་པའི་སྣོད་མཆོག་ཏུ་གྱུར་པ་ཡིན་ལ། ཞེས་གསུངས་སོ། །མཉམ་མེད་དྭགས་པོ་ལྷ་རྗེའི་དྭགས་པོ་ཐར་རྒྱན་༧༠ལས་ཀྱང་། དེ་ལ་འདུན་པས་ཆོས་ལས་མི་འདའ་བ་ནི། འདོད་ཆགས་ཀྱི་ཕྱོགས་ནས་ཆོས་མི་གཏོང་བ་སྟེ། དཔེར་ན་གཞན་ཞིག་ན་རེ། ཁྱོད་ལ་ཟས་ནོར་རམ། བུད་མེད་དམ། རྒྱལ་སྲིད་ལ་སོགས་པའི་བྱ་དགའ་ཆེན་པོ་སྟེར་གྱི་ཆོས་ཐོང་ཟེར་ཡང་མི་གཏོང་བའོ། །ཞེ་སྡང་གིས་ཆོས་ལས་མི་འདའ་བ་ནི། ཁོང་ཁྲོ་བའི་ཕྱོགས་ནས་ཆོས་མི་གཏོང་བ་སྟེ། དཔེར་ན་གཞན་ཞིག་གི་ཞེ་སྡང་གིས་བདག་ལ་སྔར་ཡང་གནོད་པ་བྱས་ལ། ད་རུང་ཡང་གནོད་པ་ཆེན་པོ་བྱེད་དུ་བྱུང་ཡང་ཆོས་མི་གཏོང་བའོ། །འཇིགས་པས་ཆོས་ལས་མི་འདའ་བ་ནི། བྲེད་པའི་ཕྱོགས་ནས་ཆོས་མི་གཏོང་བ་སྟེ། དཔེར་ན་འགའ་ཞིག་ན་རེ། ཁྱོད་ཆོས་མི་གཏོང་ན་དཔའ་བོ་སུམ་བརྒྱས་བཀྲལ་ནས། ཉིན་རེ་བཞིན་ཁྱོད་ཀྱི་ལུས་ལས་ཤ་སྲང་ལྔ་ལྔ་གཅོད་ཟེར་ཡང་ཆོས་མི་གཏོང་བའོ། །རྨོངས་པས་ཆོས་ལས་མི་འདའ་བ་ནི། མི་ཤེས་པའི་ཕྱོགས་ནས་ཆོས་མི་གཏོང་བ་སྟེ། དཔེར་ན་འགའ་ཞིག་ན་རེ། ལས་མི་བདེན། འབྲས་བུ་མི་བདེན། དཀོན་མཆོག་མི་བདེན། ཁྱོད་ཆོས་བྱས་ནས་ཅི་བྱེད། ཆོས་ཞོག་ཟེར་ཡང་ཆོས་མི་གཏོང་བའོ། །དེ་ལྟར་རྣམ་པ་བཞི་དང་ལྡན་པ་དེ་དད་པ་ཅན་ཡིན། ངེས་ལེགས་བསྒྲུབ་པའི་སྣོད་མཆོག་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །ཡང་སེ་ར་རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན་གྱི་འདུལ་བ་དང་། བྱེས་པ་གྲྭ་ཚང་གི་«བྱ་སྡོམ»ནང་འགྲོ་བ་ཞེས་པ་བརྗོད་པའམ་སྐྲ་བའི་དོན་ལ་བཤད་པའང་ཡོད་དོ། །2 (འདུལ་བ)

འདུལ་བ་ལས་འགྲོ་བ་བཞི་ཞེས་པ་ནི། འགྲོ་བ་བཞིའི་སྐུར་བ་འདེབས་པ་ལ་ཟེར། དཔེར་ན་

དགེ་འདུན་རྣམས་ཞེ་སྡང་གིས་བཅས་མཚམས་ལས་མ་འདས་བཞིན་དུ་འདས་སོ་ཞེས་སྐུར་བ་འདེབས་པ་ལྟ་བུ། འགྲོ་བ་བཞིའི་སྐོར་འདི་ཁྱིམ་སུན་འབྱིན་པའི་ལྷག་མ་དང་། ཞི་གནས་གསོ་སྦྱོང་གི་སྐབས་སུ། སྤྱོང་བ་པའི་ཞལ་ཏ་བ་དེ་ལ་ཆོས་བཅུ་གཅིག་དང་ལྡན་པ་ཞིག་བསྐོ་དགོས་པར་བཤད་པའི་སྐབས་སུ་ཆོས་བཅུ་གཅིག་གི་ཡ་གྱལ་དུ་འགྲོ་བ་བཞི་དང་བྲལ་བ་ཞེས་འབྱུང་ངོ་། །འདིའི་འགྲེལ་བཤད་ཕལ་སྐད་ཀྱི་ལམ་ནས་བཤད་ན། དཔེར་ན་གྲྭ་པ་ཞིག་ཁྱིམ་པའི་གནས་སུ་སོང་སྟེ་ཁྱིམ་པ་མ་དད་པར་བྱེད་པའི་ལས་བྱེད་པ་ན། དགེ་སྐོས་འོངས་ཏེ་ཁྱོད་ཁྱིམ་པ་སུན་འབྱིན་གྱི་ལས་འདི་མཚམས་འཛོག་བྱོས་ལ་གནས་འདི་ནས་སོང་ཞིག་ཅེས་སྨྲས་པ་ན། ཁོ་ཁྲོས་ཏེ་དགེ་སྐོས་ལ་འདིར་ཡོད་ཀྱི་དགེ་འདུན་ཐམས་ཅད་སྒྲིག་ལམ་འཛིག་མཁན་ཤ་སྟག་ཡིན་པ་ལ། ཁྱོད་ཀྱིས་ཁོ་བོ་གཅིག་བུ་གནས་འདི་ལ་བསྐྲད་ལ་གཞན་རྣམས་མ་བསྐྲད་པ་ནི་དྲང་པོ་མ་བྱས་སོ་ཡར་ལན་བསློགས་པ་ན། དགེ་འདུན་གྱིས་བཞམས་བསྐོ་གསོལ་བཞིའི་ལས་ཀྱིས་བཟློགས་ཀྱང་ད་དུང་མི་གཏོང་ན། གྲྭ་པ་དེ་ལ་ཁྱིམ་སུན་འབྱིན་པའི་ལྷག་མ་འབྱུང་བ་ཡིན་ནོ། །དེས་ན་བཤད་པར་བྱ་བ་དངོས་ནི། དེ་ལྟར་གོང་དུ་བཤད་པའི་གྲྭ་པ་བསྟན་བཤིག་དེས་དེར་ཡོད་ཀྱི་དགེ་འདུན་ཀུན་སྤྱོད་ཚུལ་ལྡན་ཐམས་ཅད་ལ་ཁོ་རང་དང་འདྲ་བར་བསྟན་བཤིག་ཡིན་ནོ་ཞེས་སྐུར་བ་བཏབ་པ་ལས་ཁྱིམ་སུན་འབྱིན་པའི་ལྷག་མ་འདི་བཅས་སོ། །འདི་ནི་དཔེ་ཙམ་ཞིག་ཡིན་གྱི་ཁྱིམ་སུན་འབྱིན་པའི་སྐོར་ཞིབ་པར་གཟིགས་པར་འདོད་ན། སོ་སོར་ཐར་པའི་མདོ་དང་མཚོ་ཊཱི་ཀ་སོགས་ལ་བལྟ་བར་བྱའོ། །

འགྲོ་བ་བཞི་དང་བྲལ་བ། (འདུལ་བ) 1 འདོད་ཆགས་ཀྱི་དབང་དུ་མི་འགྲོ་བ། ཞེ་སྡང་གི་དབང་དུ་མི་འགྲོ་བ། གཏི་མུག་གམ་རྨོངས་པའི་དབང་དུ་མི་འགྲོ་བ། འཇིགས་པའི་དབང་དུ་མི་འགྲོ་བ་དང་བཞི་ཡིན་ཏེ། དབུ་མ་རིན་ཆེན་ཕྲེང་བ་ལས། འདུན་དང་ཞེ་སྡང་འཇིགས་པ་དང་། །རྨོངས་པས་གང་ཞིག་ཆོས་མི་འདའ། །འདི་ནི་དད་པ་ཅན་ཞེས་བྱ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །2 འདུན་པས་འགྲོ་བ། ཞེ་སྡང་གིས་འགྲོ་བ། གཏི་མུག་གིས་འགྲོ་བ། འཇིགས་པས་འགྲོ་བ་དང་བཞིས་སྐུར་བ་མི་འདེབས་པ་ལ་ཟེར། འགྲོ་བའི་སྒྲ་བཤད་གོང་དུ་འགྲོ་བ་བཞིའི་ཐད་དུ་བཤད་

ཟིན་པ་ལས་ཤེས་པར་བྱའོ། །

འགྲོ་བ་རིགས་ལྔ། འགྲོ་བ་ལྔ་དང་འདྲ། རིས་ལྔའི་འགྲོ་བ་ཡང་ཟེར།

འགྲོ་བ་རིགས་དྲུག ལྷ། ལྷ་མ་ཡིན། མི། དུད་འགྲོ། ཡི་དྭགས། དམྱལ་བ་དང་དྲུག་གོ།

འགྲོ་བ་རིས་ལྔ། འགྲོ་བ་རིགས་ལྔ་དང་འདྲ།

འགྲོ་བ་རིས་དྲུག འགྲོ་བ་རིགས་དྲུག་དང་འདྲ།

འགྲོ་བའི་དེད་དཔོན། སངས་རྒྱས་ཀྱི་མཚན་གྱི་རྣམ་གྲངས་ཤིག

འགྲོ་བའི་མར་མེ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་མཚན་གྱི་རྣམ་གྲངས་ཤིག

འགྲོ་བའི་མར་མེ་ཉུབ། སངས་རྒྱས་མྱ་ངན་ལས་འདས་པ།

འགྲོག་པ། (བྲེད་མེད་ལས་ཚིག) མཉམ་དུ་གཤིབ་པ་དང་འདྲིས་པའི་དོན། འགྲོག་པ་ནི་ད་ལྟ་བ། འགྲོགས་པ་ནི་འདས་པ། འགྲོག་པ་ནི་མ་འོངས་པ།

འགྲོགས་བཤེས། རྒྱུན་དུ་གཤིབ་པའི་མཛའ་བཤེས། རང་གི་རྣམ་བཤད་ལས། འགྲོགས་བཤེས་ཞེས་བྱ་བ་ནི་གང་གིས་གང་མཐོང་ངམ་ཐོས་མ་ཐག་ཁོ་ནར་ཡན་ལག་ཅན་གྱི་དངོས་པོ་སྐྱེས་པ་ནས་དགའ་བ་ཙམ་སྐྱེས་པའོ། །ཞེས་གསུངས།

འགྲོང་། འདོམས་དང་རྨ་སྒོ། འདུལ་བ་ལས། བུད་མེད་ཅིག་འགྲོང་གདངས་ཏེ་འདུག་པ་དང་། ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །

འགྲོངས་པ། (བྲེད་མེད་ལས་ཚིག) འཆི་བ། འགྲོངས་པ། གྲོངས་པ། འགྲོངས་པ། འདུལ་བ་ལུང་གཞི་༼ང༽༧༣བ༥ལས། ལྷ་རྒྱལ་པོ་བགྲེས་པོ་ནི་སྲུས་ཀྱི་མྱ་ངན་གྱིས་འགྲོངས་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

འགྲོན་ཐོད། འགྲོན་བུས་བཟོས་པའི་མགོ་རྒྱན་ཞིག་ལ་ཟེར་བ་ཡིན་འདུག རྗེ་མི་ལའི་རྣམ་མགུར་ལས། སྐེ་ཡི་ནོར་བུ་རིན་ཆེན་དང་། །མགོ་ལ་གྱོན་པའི་འགྲོན་ཐོད་ཅན། །རྗེ་རས་པ་ཆེན་པོ་ལ་འབུལ་བ་ལགས་ཀྱི། །ཀ་དྲིན་ལྷ་ཚོས་བཀང་བར་ཞུ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

རྒ་བའི་ཆོས་ཅན། རྒ་བའི་རང་བཞིན། གདོན་མི་ཟ་བར་རྒ་བར་འགྱུར་བ།

ཀ་ཤི་མེད་པ། ཀ་ཤི་མེད་པའི་གནས་ལ་གཟིགས།

ཀ་ཤི་མེད་པའི་གནས། སངས་རྒྱས་ཀྱི་གོ་འཕང་། བྱམས་པའི་སྨོན་ལམ་ལས། ངན་འགྲོའི་ལམ་ནི་
བཟློག་བགྱིད་ཅིང་། །མཐོ་རིས་ལམ་ནི་རབ་སྟོན་ལ། །ཀ་ཤི་མེད་པར་འདྲེན་བགྱིད་པའི། །བྱང་
ཆུབ་སེམས་ལ་ཕྱག་འཚལ་ལོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

ཀན་པ་བཞི། འཇིག་རྟེན་ན་གྲགས་པའི་ཀན་པ་བཞི་ལ་གཟིགས།

ཀན་ཞུགས། (འདུལ་བ) ཀས་ཞུགས་དང་དོན་འདྲ། ལུང་གཞི་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ་པ་ལས། ཀན་ཞུགས་ཞེས་
བྱ་བ་ནི་ཡུན་རིང་ཞིག་ལོན་ནས་རབ་ཏུ་བྱུང་བའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

ཀན་ཆོས་བྱེད་པ། (འདུལ་བ) ལོ་ན་ཀས་ནས་ཆོས་སྒོར་ཞུགས་པ། ན་ཚོད་ཀས་ནས་རབ་ཏུ་བྱུང་བ།
ལོ་ན་ཀན་པོ་ཆགས་ནས་རབ་ཏུ་བྱུང་བ།

ཀས་ཆོས་བྱེད་པ། (འདུལ་བ) ཀན་ཆོས་བྱེད་པ་དང་འདྲ།

ཀས་པས་རིད་པ། ཀས་ཤིང་འཁོགས་པ། སྤྱིར་རིད་པ་ནི་ཆོན་པོའི་ཕྱོག་ཕྱོགས་ཏེ་ཤ་སྐམ་པོར་གྱུར་
པའི་དོན།

ཀས་ཞུགས། (འདུལ་བ) 1 ཀས་ཆོས་བྱེད་པ། ལོ་ན་ཀས་ནས་ཆོས་སྒོར་ཞུགས་པའི་དོན། ན་ཚོད་
ཀས་ནས་རབ་ཏུ་བྱུང་བ། 2 ཤིན་ཏུ་ཀས་པར་གྱུར་པ།

ཀུད་པ། ཉམས་པ། དཔེར་ན་ལུས་སྟོབས་ཉམས་པ། དཔལ་འབྱོར་ཉམས་པ། གོ་གནས་ཉམས་པ།
སྣན་གྲགས་ཉམས་པ་སོགས་ཐམས་ཅད་ལ་ཀུད་པ་ཟེར།

ཀོད་པ། 1 དགོད་པའི་ད་ལྟ་བའི་འབྲི་ཚུལ་གཞན་ཞིག་སྟེ། གད་མོ་དགོད་པའི་དོན། 2 ཡུལ་ཡིད་འོང་
སོགས་ལ་འཕྲོ་ཞིང་རྒྱུག་པར་བྱེད་པའི་འདོད་ཆགས་ཀྱི་ཆར་གཏོགས་པའི་སེམས་བྱུང་ངོ་། །ཞེས་
རྗེའི་གསུང་མཁས་གྲུབ་ཆོས་རྗེས་ཟིན་བྲིས་སུ་བཏབ་པ་ལས་གསུངས། སྤྱིར་བཏང་། ཀོད་པ་
ཞེས་པ་ནི། མ་ཐུལ་བ། མ་དུལ་བ། རྟིང་པོ། ཧུང་བ། རེངས་པ་བཅས་ཀྱི་དོན་ཡིན། དཔེར་ན་
ཧ་ཀོད། མི་ཀོད། གཡག་ཀོད་ཅེས་པ་ལྟ་བུ། རང་གི་རྣམ་བཤད་ལས། ཀོད་པ་ནི་ཉེ་བར་མ་ཞི་
བའོ། །ཞེས་གསུངས། ཉེ་ཉོན་ཉི་ཤུའི་བཅུ་བཞི་པ་ནི། འདོད་ཆགས་ཀྱི་ཆར་གཏོགས་གང་ཞིག

སྤར་རྐྱོད་རྐྱོད་པ་དང་། རྩེ་རྩེ་བ་ལ་སོགས་པའི་ཡུལ་དྲན་པའི་སྒོ་ནས་དེ་ལ་སེམས་རྣམ་པར་འཕྲོ་བར་བྱེད་པས་རབ་ཏུ་ཕྱེ་བའི་རིག་པའོ། །བྱེད་ལས་ནི། བྱིང་རྒོད་དང་བྲལ་བའི་ཞི་གནས་སྐྱེ་བ་ལ་བར་ཆད་བྱེད་པའི་ལས་ཅན་නོ། །ཀུན་བཏུས་ལམ་རིམ་དུ་དྲངས་པ་ལས། རྒོད་པ་གང་ཞེ་ན། སྡུག་པའི་མཚན་མའི་རྗེས་སུ་འཇུག་པའི་འདོད་ཆགས་ཀྱི་ཆར་གཏོགས་པའི་སེམས་རྣམ་པར་མ་ཞི་བ་སྟེ་ཞི་གནས་ཀྱི་བར་དུ་གཅོད་པའི་ལས་ཅན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

རྒོད་པ་རགས་པ། 1 ལྷ་སྐུ་ལྟ་བུ་སྒོམ་པ་ན་དམིགས་རྟེན་ཡིད་ཀྱི་ཡུལ་ནས་ཤོར་ཏེ་བརྗེད་ན་རྒོད་པ་རགས་པའོ། །2 (བཀའ་བརྒྱུད) ཡུལ་ལ་ཏ་ཅང་ཆགས་པས་གཉེན་པོས་ཀྱང་མི་ནོན་པར་འཕྲོ་བ།

རྒོད་པ་ཕྲ་མོ། 1 འཕྲུགས་འོག་ནས་ཆུ་རྒྱུགས་པ་ལྟར། དམིགས་རྟེན་ཡིད་ཀྱིས་མ་ཤོར་བར་སེམས་ཀྱི་ཟུར་ཆ་ཞིག་ནས་རྟོག་པ་འོག་འགྲུའི་ཚུལ་དུ་ཡུལ་ཡིད་དུ་འོང་བའི་རྣམ་པ་འཆར་ལ་ཁད་ལྟ་བུའི་རྒོད་པ་བྱུང་བ་ནི། རྒོད་པ་ཕྲ་མོའོ། །2 (བཀའ་བརྒྱུད) གཡོ་མེད་དུ་མི་གནས་པར་ཅུང་ཟད་འཕྲོ་བའོ། །

རྒོད་བག 1 (འདུལ་བ) མ་དུལ་བ་དང་རྩིང་པོ། དམ་ཆོས་འདུལ་བ་དང་མི་མཐུན་པའི་ཁྲིམ་པ་སྤུན་འབྱིན་གྱི་ལས་གསོག་པའི་རྒྱུར་གྱུར་པའི་མ་དུལ་བའི་རྩིང་སྤྱོད་རྩེད་མོ་བཞད་གད་ལྟ་བུ། མཚོ་ནྟི་ཀ་ལས། ཆོས་གོས་ལེགས་པར་མ་བགོས་ཤིང་སྨྲ་ཆེན་པོ་དང་། རྒོད་བག་གི་སྤྱོད་ལམ་གྱིས་བསོད་ནམས་སྨྱོང་བར་བྱེད་པ་ན། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །2 རྩེད་མོ་རྣམ་གཡེང་། རྩེད་མོ་བཞད་གད། མདོ་རྩ་རང་འགྲེལ་ལས། གནས་ངན་ལེན་གྱིས་ཐན་རྒོད་བག་ཙམ་གྱིས་སླས་ན་ཡང་ཐམས་ཅད་དུ་སྦོམ་པོར་རིག་པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །3 འབད་རྩོལ་ཆེན་པོ། རྗེའི་ལམ་རིམ་ཆེན་མོ་ལས། དབུགས་ནི་ཕྱི་ནང་དུ་རྒྱུ་བ་སྒྲ་ཅན་ (ཕར་རྒྱུ་ཚུར་རྒྱུ་ཐོས་པའི་སྒྲ་ཅན) དང་རྫམ་པ་ (ཤིན་ཏུ་བྲེལ་བ) དང་རྒོད་བག་ (འབད་རྩོལ་དང་ཨུ་ཚུགས) ཅན་དུ་མི་གཏང་གི་ཅི་ནས་ཀྱང་ཕར་རྒྱུ་ཚུར་རྒྱུ་མི་ཚོར་བར་དལ་བུས་འབད་པ་མེད་པར་འཇུག་པ་དེ་ལྟར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །4 བོད་རྒྱ་ཚིག་མཛོད་ཆེན་མོར་རྒོད་བག་གི་དོན་ལ། ཡོན་ཏན་མེད་ཅིང་སེམས་དཔངས་མཐོ་བ་ཞེས་ཀྱང་སྣང་ངོ། །

སྐོད་བག་གི་སྦྱོད་ལམ། (འདུལ་བ) ཉེ་བར་མ་ཞི་བའི་འགྲོ་འདུག་གི་སྤྱོད་ལམ།

རྐོད་མ་ཁ། ཚ་དྲོད་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བའི་ཁྲོ་ཆུ་འཁོལ་བའི་མེ་གང་དུ་ཡོད་སའི་རྡ་རྐོད་མའི་ཁའམ། རྡ་རྐོད་མའི་གདོང་འདྲ་བའི་རི་དེ་ལ་ཟེར། དབྱིན་སྐད་དུ་Volcano ཟེར་བ་དེའོ། །རྗེ་གུང་ཐང་པའི་ཆུ་ཤིང་གི་བསྟན་བཅོས་ལས། རྒྱལ་དབན་འཁངས་ཀྱི་ཟམ་ནོར་ཀུན། །ཕྲོགས་ཀྱང་དད་དུང་ལྟོགས་ཤིང་བཀྲེན། །རྐོད་མ་ཁ་ཡིས་རྒྱ་མཚོའི་ཆུ། །འཐུང་གིན་ཏག་ཏུ་འབར་དང་མཚུངས། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟ་བུ།

རྐོད་མ་ཁའི་མེ། རྐོད་མ་ཁའི་མེ་ནི་རྒྱ་མཚོའི་མཐའ་ལ་རི་རྡ་རྐོད་མའི་གདོང་པ་འདྲ་བའི་ཁ་ལས་འབར་བའི་ཁྲོ་ཆུ་འཁོལ་བའི་མེ་ཤིན་ཏུ་དམར་ཞིང་ཚ་དྲོད་ཆེ་བ་དེ་ལ། རྐོད་མ་ཁའི་མེའམ། རྡ་གདོང་གི་མེ་ཞེས་གྲགས། དབྱིན་སྐད་དུ་lava ཟེར་བའི་ཚ་དྲོད་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བའི་ཁྲོ་ཆུ་འཁོལ་བའི་མེ་དེའོ། །

རྒྱ་སྐད། 1 རྒྱ་གར་གྱི་སྐད། ལེགས་སྦྱར་གྱི་སྐད། 2 རྒྱ་ནག་གི་སྐད། འགའ་ཞིག་གིས་རྒྱ་ནག་གི་སྐད་ལ་རྒྱ་སྐད་ཅེས་སྨྲ་བ་འདི་འབྲེལ་གཞི་ཆེ་བས། རྒྱ་ནག་གི་སྐད་ལ་རྒྱའི་སྐད་ཅེས་བརྗོད་ན་ཅུང་ཟད་ལེགས་པར་སེམས། གནའ་གཞུང་དུ་རྒྱ་སྐད་ཅེས་པ་རྒྱ་གར་གྱི་སྐད་ལ་གོ་བ་ཤས་ཆེ་ནའང་། ཕྱིས་བོད་རྒྱ་མིས་བཙན་བཟུང་བྱས་པའི་རྗེས་སུ་གཞིས་ལུས་བོད་མིའི་ཁྲོད་དུ་རྒྱ་སྐད་ཅེས་པ་རྒྱ་མིའི་སྐད་ལ་བརྗོད་པ་དང་། བཙན་བྱོལ་གྱི་བོད་མིའི་ཁྲོད་དུ་རྒྱ་སྐད་ཅེས་པ་རྒྱ་གར་གྱི་སྐད་ལ་བརྗོད་པ་ཤས་ཆེ་བ་སོགས། སྨྲ་བ་པོ་ཡུལ་གང་དུ་ཡོད་མེད་ལ་རག་ལས་སོ། །

རྒྱ་གད། བསྐྱོན་པའམ་སྡིག་ཚིག་ལའོ། །ཞེས་སོམ་སེལ་ལས་གསུངས། བེ་ཙུ་འགྲེལ་ལས། སྤྲང་བཙུན་ཆེ་མ་ཕྱིད་ཟེར་ནས་རྒྱ་གད་མེ་བུས་པ་འདྲ་བ་ཅམ་འོང་། ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །རྒྱ་གད་ཅེས་པ། བཀའ་བསྐྱོན་གཏོང་བ་བརྒྱད་པའམ་བརྒྱད་བཀག་ཟེར་བ་དང་འདྲ་བར་སེམས་སོ། །

རྒྱ་གར། འཕགས་ཡུལ། ཱ་ར་ཏ། ཧིནྡྷུ་སྟན། དབྱིན་ཊི་ཡ། སྔ་བཤད་ནི། ཡུལ་རྒྱ་ཆེ་ཞིང་གོས་དཀར་པོ་གྱོན་པས་རྒྱ་གར་ཞེས་བྱ། འོ་ན་འབྲི་བའི་ཚེ་རྒྱ་དཀར་ཞེས་མི་འབྲི་བར་རྒྱ་གར་ཞེས་འབྲི་བ་ཅི་ཡིན་ཞེ་ན། ཐུའུ་བཀྭན་བློ་བཟང་ཆོས་ཀྱི་ཉི་མས་ནི། འཕགས་ཡུལ་ལ་རྒྱ་གར་ཞེས་འབོད་པའང་ཡུལ་དབུས་ཀྱི་མི་རྣམས་རས་དཀར་པོ་གྱོན་པ་ཤས་ཆེ་བས་དེ་ལྟར་བཏགས་

པའོ། །འོན་ཀྱང་འབྲི་བའི་ཚེ་རྒྱ་དཀར་ཞེས་མི་འབྲི་བར་རྒྱ་གར་ཞེས་འབྲི་བ་ནི། ཕལ་སྐད་ལ་དཀར་པོ་ལ་གར་པོ་ཞེས་གློག་པར་བྱེད་པའི་རྒྱུན་འབྱམས་པ་ཡིན་གྱི། འགའ་ཞིག་གིས་སྒྲ་བཤད་གཞན་བྱེད་པ་ནི་རྟོག་བཟོར་སྣང་ངོ་། །ཞེས་ཀྱང་གསུངས་སོ། །ཐུའུ་བཀྭན་བློ་བཟང་ཆོས་ཀྱི་ཉི་མའི་གསུང་འདི་ཤིན་ཏུ་བདེན་པར་སྣང་སྟེ། ཨ་མདོའི་འབྲོག་ཁུལ་གྱི་སྐད་ལ་དཀར་པོ་ལ་གར་པོ་ཞེས་གློག་ཚུལ་ཡོད་པ་དང་། ཧྲེ་ཧོར་ཁམས་པའི་སྐད་ལའང་དཀར་མཛེས་ལ་གར་མཛེས་སམ་གྭ་མཛེས་ཞེས་པ་ལྟ་བུའི་བརྗོད་ཚུལ་ད་ལྟ་ཡང་ཡོད་པ་མངོན་སུམ་མཐོང་ཆོས་ལ་ཡོད་པ་འདིས་ཤེས་ནུས་སོ། །དེས་ན་ག་དང་གྭ་དང་གར་རྣམས་དཀར་པོའི་མིང་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན་གདོང་ལ་ཐིག་ལེ་དཀར་པོ་ཡོད་པའི་གཡག་ལ། གཡག་གྭ་པ་ཟེར་བ་དང་། མགོ་སྤྱི་མེད་ལ་གླང་གྭ་ཟེར་བ་ལྟ་བུའོ། །ཡང་། སི་ཏུའི་འགྲེལ་ཆེན་ལས། རྒྱ་ནག་གི་ཟླས་དྲངས་པའི་རྒྱ་དཀར་པོ་ཞེས་བོད་དུ་གྲགས་པ་ཟད་མོད། འོན་ཀྱང་མིང་མཐའ་འཛིན་ཚུལ་གྱིས་སྔོན་འཇུག་མ་ནིང་ད་ཡིག་ཕྱིས། མིང་གཞི་རང་སྡེའི་མོ་ཡིག་ཏུ་བསྒྱུར་བས་རྒྱ་གར་ཞེས་གྲུབ་པར་འཁྲུམས་སོ། །ཞེས་གསུངས། (སི་ཏུའི་གསུང་འདི་ལ་དོགས་པ་འདི་ལྟར་ཡོད་དེ། མིང་མཐའ་འཛིན་ཚུལ་གྱིས་སྔོན་འཇུག་ད་ཡིག་ཕྱིས་པ་ནི། རྗེས་འཇུག་གི་ཕོ་ "ག" ཡིག་གིས་ཕོ་དྲང་དགོས་པའི་ཕྱིར། དཀར་ཞེས་པའི་སྔོན་འཇུག་གི་ "ད" ནི་གསལ་བྱེད་ཀྱི་མོ་ཡིག་ཡིན་པས་ཕྱིས་པ་བདེན་མོད། འོན་ཀྱང་ "ཀ" རང་སྡེའི་མོ་ཡིག་ཏུ་བསྒྱུར་དགོས་དོན་ཅི་ཡང་མ་མཐོང་བ་མ་ཟད། དེ་ལྟར་བྱས་ན། ཕོ་ཡིས་ཕོ་ཡི་མིང་མཐའ་དྲང་། །ཞེས་པའི་རྟགས་མཚུངས་འཛིན་ཚུལ་དང་ཡང་འགལ་བར་འགྱུར་རོ། །དེས་ན་རྒྱ་དཀར་ཞེས་པའི་ད་ཡིག་ཕྱིས་ནས་"རྒྱ་ཀར" ཞེས་བཞག་ཀྱང་རུང་བའི་ཕྱིར་སྙམ་ཡང་ད་དུང་དཔྱད་དོ།) ཡང་མཁས་པ་མང་པོས་འདི་འདོད་རྒྱལ་གྱི་བརྡ་ཡིན་པར་བཞེད་དེ། བུ་སྟོན་རིན་ཆེན་གྲུབ་ཀྱི་རྣམ་ངེས་འགྲེལ་པ་དང་། རྗེ་ཙོང་ཁ་པ་ཆེན་པོའི་ (སྦྲ་ཙོམ་གྲུས) ལེགས་བཤད་གསེར་ཕྲེང་ལས། རྒྱ་གར་ཞེས་པ་འདུལ་བ་ཚིག་ལེ་ལས། མཉན་ཡོད་གནས་བཅས་ཅམ་པ་ཀ། །ཝཱ་རཱ་ཎ་སཱི་ཡངས་པ་ཅན། །རྒྱལ་པོའི་ཁབ་ནི་དྲུག་པ་སྟེ། །འདི་དག་གྲོང་ཁྱེར་ཆེན་པོར་ཤེས། །ཞེས་པ་ལྟར་

གྲོང་ཁྱེར་ཆེན་པོ་དྲུག་གནས་པའི་ཕྱོགས་ལ་འདོད་རྒྱལ་དུ་བཏྲ་བྱས་པ་སྟེ། ཞེས་གསུངས་ཤིང་། རིགས་པའི་དབང་ཕྱུག་སེ་ར་རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན་གྱིས་ཀྱང་དེ་དང་མཐུན་པར་གསུངས་ཀྱང་། རྒྱ་གར་ཞེས་པའི་མིང་འདི་རྗེས་གྲུབ་ཀྱི་མིང་ཡིན་གྱི་འདོད་རྒྱལ་མིན་ཏེ། གོང་དུ་བཀོད་པའི་རྒྱུ་མཚན་རྣམས་དང་། ཅི་སྟེ་རྒྱ་གར་འདོད་རྒྱལ་གྱི་མིང་ཡིན་ན་རྒྱ་ནག་ཅེས་པའང་འདོད་རྒྱལ་དུ་སྨྲ་དགོས་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་ཁོ་བོ་སྨྲའོ། །

རྒྱ་གར་མཁའ་འགྲོའི་ཁྱད་འཕགས་ཀྱི་གདམས་པ་བཅོ་ལྔ། (བཀའ་བརྒྱུད) ༡ སྔོན་འགྲོའི་དག་བྱེད་སྦྱོང་ར། ༢ ཐབས་ལམ་བདེ་སྟོང་རང་འབར། ༣ སྒྱུ་ལུས་ཆགས་སྡང་རང་གྲོལ། ༤ རྨི་ལམ་འཁྲུལ་བ་རང་དག ༥ ཁྱད་པར་འཁོར་ལོ་རྣམ་དྲུག ༦ བསྲེ་འཕོ་ཤེས་རབ་རྣམ་བཞི། ༧ འཕྲུག་མེད་ལམ་འཁྱེར་རྣམ་གསུམ། ༨ དག་སྣང་ལྷ་སྐུ་རང་ཤར། ༩ ཡུལ་སྣང་གང་བསམ་གསལ་མཐོང་། ༡༠ འོད་གསལ་གཏི་མུག་རང་སངས། ༡༡ འཕོ་བ་མ་བསྒོམས་སངས་རྒྱས། ༡༢ བར་དོ་ལོངས་སྤྱོད་རྫོགས་སྐུ། ༡༣ ཀུན་རྫོབ་སྒྱུ་མ་རྨི་ལམ། ༡༤ དོན་དམ་ཕན་མེད་གནོད་མེད། ༡༥ གཞན་དོན་གཟུགས་སྐུ་རང་ཤར་དང་བཅོ་ལྔའོ། །

རྒྱ་གར་དུ་བོད་ཀྱི་སློབ་གྲྭ་དང་པོ་བཙུགས་ཚུལ། ༧གོང་ས་མཆོག་༡༩༥༩ལོའི་སྤྱི་ཟླ་༤བཞི་པའི་ནང་རྒྱ་གར་དུ་བཙན་བྱོལ་དུ་ཕེབས་འབྱོར་བྱུང་ནས། རྒྱ་གར་གྱི་ས་གནས་གང་ས་ནས་བོད་ཕྲུག་༥༠ཞིག་བསྡུ་རུབ་ཀྱིས། ༡༩༦༠ ལོའི་སྤྱི་ཟླ་༣ཚེས་༣ཉིན་ "མ་སུ་རི" ལ་བོད་ཀྱི་སློབ་གྲྭ་ཐོག་མ་དེ་གསར་འཛུགས་གནང་།

རྒྱ་གར་མ། རྒྱ་གར་གྱིས་བརྩམས་པའམ་བཟོ་སྐྲུན་བྱས་པའི་ཆོས་ཤིག་ལ། རྒྱ་གར་མ་ཟེར། རྩོམ་པ་པོ་རྒྱ་གར་མཁས་པས་བརྩམས་པའི་བསྟན་བཅོས་ལ་ཤས་ཆེར་འཇུག ཡང་ན། རྒྱ་གར་བས་བཟོ་སྐྲུན་བྱས་པའི་ཡོ་བྱད་དམ་དངོས་རྫས་ཀྱི་མིང་། དེབ་སྔོན་སྟོད་ཆ་༣༥༤ལས། ཡང་གསོལ་བ་བཏབ་པས་སྣམ་སྦྱར་རྒྱ་གར་མ་ཞིག་གནང་བ་རྨིས། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟ་བུའོ། །

རྒྱ་གར་མར་གྲགས་པ། རྩོམ་པ་པོ་རྒྱ་གར་བ་ཡིན་མིན་དོགས་གཞི་ཅན་གྱི་བསྟན་བཅོས།

རྒྱ་གར་མར་གྲགས་པའི་འགྲེལ་པ་ཉེར་གཅིག རྒྱ་འགྲེལ་ཉེར་གཅིག་ཀྱང་ཟེར། བསྟན་བཅོས་མངོན་རྟོགས་

རྒྱན་ལ་རྒྱ་གར་ན་འགྲེལ་པ་མང་དུ་ཡོད་ཀྱང་། གྲགས་ཆེ་བ་ཉེར་གཅིག་ཡོད་དེ། མདོ་རྒྱན་སྦྱར་བའི་འགྲེལ་པ་བཅུ་གཉིས་དང་། མ་སྦྱར་བའི་འགྲེལ་པ་དགུའོ། །མདོ་རྒྱན་སྦྱར་བའི་འགྲེལ་པ་བཅུ་གཉིས་ནི། ཉི་ཁྲི་དང་སྦྱར་བ་བཞི། བརྒྱད་སྟོང་པ་དང་སྦྱར་བ་གསུམ། མདོ་སྡུད་པ་དང་སྦྱར་བ་གསུམ། འབུམ་རྐྱང་པ་དང་སྦྱར་བ་གཅིག ཡུམ་གསུམ་ག་དང་སྦྱར་བ་གཅིག་སྟེ་བཅུ་གཉིས་སོ། །དང་པོ་ཉི་ཁྲི་དང་སྦྱར་བ་བཞི་ནི། འཕགས་པ་གྲོལ་སྡེས་མཛད་པའི་ཉི་ཁྲི་སྣང་བ། བཙུན་པ་གྲོལ་སྡེས་མཛད་པའི་ཉི་ཁྲི་རྣམ་འགྲེལ། སློབ་དཔོན་སེངྒེ་བཟང་པོས་མཛད་པའི་ཉི་ཁྲི་ལེ་ཚེ་བརྒྱད་མ། ཤཱནྟི་པས་མཛད་པའི་ཉི་ཁྲི་དག་ལྡན་ཏེ་བཞིའོ། །གཉིས་པ་བརྒྱད་སྟོང་པ་དང་སྦྱར་བ་གསུམ་ནི། སློབ་དཔོན་སེངྒེ་བཟང་པོས་མཛད་པའི་བརྒྱད་སྟོང་འགྲེལ་ཆེན། ཤཱནྟི་པས་མཛད་པའི་སྙིང་པོ་མཆོག ཨ་བྷ་ཡ་ཀ་རས་མཛད་པའི་གནད་ཀྱི་ཟླ་འོད་དང་གསུམ་མོ། །གསུམ་པ་མདོ་སྡུད་པ་དང་སྦྱར་བ་གསུམ་ནི། སློབ་དཔོན་སེངྒེ་བཟང་པོས་མཛད་པའི་སྡུད་པའི་དཀའ་འགྲེལ་རྟོགས་སླ། སངས་རྒྱས་ཡེ་ཤེས་ཞབས་ཀྱིས་མཛད་པའི་སྡུད་པའི་དཀའ་འགྲེལ། ཁ་ཆེ་རྣམ་ཤྲིས་མཛད་པར་གྲགས་པའི་ཤེར་ཕྱིན་མཛོད་ཀྱི་ལྡེ་མིག་སྟེ་གསུམ་མོ། །བཞི་པ་འབུམ་རྐྱང་པ་དང་སྦྱར་བ་གཅིག་ནི། ཁ་ཆེ་རྣམ་ཤྲིས་མཛད་པར་གྲགས་པའི་སྟོང་ཕྲག་བརྒྱ་པའི་བཤད་པ་དེའོ། །ལྔ་པ་ཡུམ་གསུམ་ག་དང་སྦྱར་བ་གཅིག་ནི། ཇོ་བོ་སླཱ་ཏིས་མཛད་པར་གྲགས་པའི་ཡུམ་གསུམ་དོན་བརྒྱད་ཀྱིས་མཐུན་པར་བསྟན་པར་དེ་དེ་ཡིན་ནོ། ། (ཡུམ་གསུམ་དོན་བརྒྱད་ཀྱིས་མཐུན་པར་བསྟན་པ་འདི། སྡེ་དགེ་བསྟན་འགྱུར་ཤེར་ཕྱིན་གླེགས་བམ་༼ ཁ་པའི ༽ཤོག་གྲངས་༡༤༣དབུ་ན་བཞུགས་ཤིང་། འདི་ལ་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་འགོར་རྒྱ་སྐད་དང་བོད་སྐད་ཀྱི་མཚན་བྱང་མི་སྣང་ངོ་། །) མདོ་རྒྱན་མ་སྦྱར་བའི་འགྲེལ་པ་དགུ་ནི། སློབ་དཔོན་སེངྒེ་བཟང་པོས་མཛད་པའི་འགྲེལ་པ་དོན་གསལ། ཆོས་ཀྱི་བཤེས་གཉེན་གྱིས་མཛད་པའི་འགྲེལ་བཤད་ཚིག་གསལ། གསེར་གླིང་པས་མཛད་པའི་འགྲེལ་བཤད་རྟོགས་དཀའི་སྣང་བ། ཤེར་འབྱུང་བློ་གྲོས་ཀྱིས་མཛད་པའི་བསྡུས་དོན། ཁ་ཆེ་གཞོན་ནུ་དཔལ་གྱིས་མཛད་པའི་བསྡུས་དོན། ཇོ་བོས་མཛད་པར་གྲགས་པའི་བསྡུས་

དོན། རིན་ཆེན་གྲགས་པས་མཛད་པའི་འགྲེལ་པ་གྲགས་ཆེ། བུདྡྷ་ཤྲཱིས་མཛད་པའི་ཤེས་རབ་སྒྲོན་མེའི་ཕྲེང་བ། ཨ་བྷ་ཀ་རས་མཛད་པའི་ཐུབ་པ་དགོངས་རྒྱན་ཏེ་དགུའོ། །དེ་དག་ལ་རྒྱ་གར་མར་གྲགས་པ་ཞེས་བརྗོད་པའི་རྒྱུ་མཚན་ནི། མདོ་རྒྱན་སྣྲུར་བའི་འགྲེལ་པ་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་ནས་ཤེར་ཕྱིན་མཛོད་ཀྱི་ལྡེ་མིག་དང་། ཡུམ་གསུམ་དོན་བརྒྱད་ཀྱིས་མཐུན་པར་བསྟན་པ་དང་གཉིས། མདོ་རྒྱན་མ་སྦྲུར་བའི་འགྲེལ་པ་དགུ་ལས་ཇོ་བོས་མཛད་པར་གྲགས་པའི་བསྡུས་དོན་དང་། རིན་ཆེན་གྲགས་པས་འགྲེལ་པ་གྲགས་ཆེ་རྣམས་ཙོམ་པ་པོ་རྒྱ་གར་མཁས་པ་ཡིན་མིན་དོགས་གཞི་ཅན་ཡིན་པས། རྒྱ་གར་མར་གྲགས་པ་ཞེས་བརྗོད་པ་ཡིན་ནོ། །

རྒྱ་འགྲེལ། རྒྱ་གར་མཁས་པས་བརྩམས་པའི་འགྲེལ་པ།

རྒྱ་འགྲེལ་ཉེར་གཅིག རྒྱ་གར་མར་གྲགས་པའི་འགྲེལ་པ་ཉེར་གཅིག་དང་འདྲ།

རྒྱ་རྒྱུད། ས་ཆ་གང་ཞིག་གི་ཡས་མས་ཤིག་ལའམ། ས་ཆ་གང་ཞིག་གི་ཉེ་འཁོར་ཞེས་པའི་དོན། དཔེར་ན། ལྷ་སའི་རྒྱ་རྒྱུད་ཅེས་པ་ལྷ་བུ་ས་ཁུལ་གང་ཡིན་མཐའ་གཅིག་ཏུ་མ་ངེས་པའི་དོན་རེད།

རྒྱ་ཅང་། སྐེད་རགས་སྦྲུབ་ཅན་གྱི་མིང་། སྟེང་འོག་ནས་སྐྱུད་པ་མང་པོ་དང་ལྡས་པའི་སྐེད་རགས་ཤིག

རྒྱ་ཆེན་སྤྱོད་བརྒྱུད། ལམ་རིམ་གྱི་བླ་བརྒྱུད་ཅིག་སྟེ། རྗེ་བཙུན་ཙོང་ཁ་པ་ཆེན་པོའི་ཐུགས་ཀ་ནས་འོད་ཟེར་གཡས་ཕྱོགས་སུ་སྤྲོས་པའི་རྩེ་མོ་རྒྱ་ཧྲེ་ཆེར་སོང་བའི་སྟེང་དུ། སྟོན་པ་བཅོམ་ལྡན་འདས། རྒྱལ་ཚབ་མི་ཕམ་མགོན་པོ། འཕགས་པ་ཐོགས་མེད། དབྱིག་གཉེན། འཕགས་པ་རྣམ་གྲོལ་སྡེ། བཙུན་པ་རྣམ་གྲོལ་སྡེ་སོགས་སོ། །བྱམས་པ་ཐོགས་མེད་དབྱིག་གཉེན་རྣམ་གྲོལ་སྡེ། །མཆོག་སྡེ་དུལ་བའི་སྡེ་དང་གྲགས་པའི་སྡེ། །སེང་བཟང་ཀུ་སླ་ལི་གཉིས་གསེར་གླིང་པ། །རྒྱ་ཆེན་སྤྱོད་པའི་བརྒྱུད་ལ་གསོལ་བ་འདེབས། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །དེ་ཡང་རྗེ་ཙོང་ཁ་པ་ཆེན་པོའི་ལམ་རིམ་གསོལ་འདེབས་ལམ་མཆོག་སྒོ་འབྱེད་ལས། འདྲེན་པ་མཉམ་མེད་སྟོན་པ་བཅོམ་ལྡན་འདས། །རྒྱལ་ཚབ་དམ་པ་རྗེ་བཙུན་མི་ཕམ་མགོན། །རྒྱལ་བས་ལུང་བསྟན་འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ཞབས། །སངས་རྒྱས་བྱང་སེམས་གསུམ་ལ་གསུམ་ལ་གསོལ་བ་འདེབས། །ཞེས་སོགས་ནས། སྙིགས་དུས་འགྲོ་བ་འདྲེན་པའི་བཤེས་གཉེན་མཆོག །ནམ་

མཁའ་རྒྱལ་མཚན་ཞབས་ལ་གསོལ་བ་འདེབས། །ཞེས་པའི་བར་རོ། །

རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ་པ། (འདུལ་བ) མཚོ་ནཻ་ཀ་སོགས་འདུལ་བའི་གཞུང་རྣམས་སུ་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ་པ་ཞེས་འབྱུང་བ་འོག་ཏུ་བཤད་པའི་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ་པ་བཞི་པོ་གང་རུང་ལ་ཟེར་བ་ཡིན་ནོ། །1 <བྲ་ཧེ་མོ་ཀྲྀ་བི་ནཡ་སཱུ་ཏྲ་ཊཱི་ཀ་བི་ནཡ་ས་མུ་ཙྪ་ཡ> སོ་ཐར་གྱི་མདོའི་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ་པ་གླེགས་བམ་གསུམ་གྱི་བདག་ཉིད་ཅན། སློབ་དཔོན་དྲི་མེད་བཤེས་གཉེན་གྱིས་མཛད་པ། སྡེ་དགེ་བསྟན་འགྱུར་༼ པུ ༽༼ ཕུ ༽༼ བུ ༽ན་བཞུགས་སོ། །འདིའི་མཚན་དངོས་ནི། སོ་སོར་ཐར་པའི་མདོ་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ་པ་འདུལ་བ་ཀུན་ལས་བཏུས་པ། ཞེས་བྱའོ། །2 <བི་ནཡ་སཱུ་ཏྲ་ཊཱི་ཀ> འདུལ་བ་མདོའི་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ་པ་གླེགས་བམ་གཉིས་ཀྱི་བདག་ཉིད་ཅན། སློབ་དཔོན་ཆོས་བཤེས་ཀྱིས་མཛད་པ། སྡེ་དགེ་བསྟན་འགྱུར་༼ ཝུ ༽༼ ཡུ ༽གཉིས་ན་བཞུགས་སོ། །(དོགས་གཅོད། མཚོ་ནཻ་ཀ་སྟོད་ཆའི་མཇུག་ཏུ། སློབ་དཔོན་ཆོས་ཀྱི་བཤེས་གཉེན་གྱིས་མཛད་པའི་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ་པ་ཆེ་ཆུང་གཉིས། ཞེས་འབྱུང་ཡང་། དེས་མཛད་པའི་མཛད་པའི་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ་ཆུང་བ་ཞིག་མཐོང་རྒྱུ་མི་འདུག་ཅིང་། མ་ཟད་ཆུང་བ་གསུང་བཞིན་དུ་རྒྱ་ཆེར་ཞེས་གསུངས་ན་ཚིག་ལའང་སྐྱོན་ཞུགས་ཤིང་འགལ་བ་ཡིན་ནོ།། གང་ལྟར་དེ་འདྲའི་འགྲེལ་པ་ཆུང་བ་དེ་གང་ལ་ངོས་གཟུང་རྒྱུ་ཡིན་སྙོམས་ཤིག གཞན་ཡང་། འདི་ལའང་རྒྱ་གར་སྐད་དུ། བི་ནཡ་སཱུ་ཏྲ་ཊཱི་ཀ། བོད་སྐད་དུ། འདུལ་བའི་མདོའི་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ་པ། ཞེས་འབྱུང་ཡང་། རྒྱ་སྐད་ལ་ནི་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ་པ་ཞེས་པའི་ཚིག་མི་སྣང་ཞིང་། བསྟན་བཅོས་གཞན་ལའང་བོད་སྐད་ལ་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ་ཞེས་འབྱུང་ཡང་ལེགས་སྦྱར་ལ་མི་འབྱུང་ངོ་) 3 <བི་ནཡ་བསྟུ་ཊཱི་ཀ> ལུང་གཞིའི་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ་པ་གླེགས་བམ་གཅིག་གི་བདག་ཉིད་ཅན། སློབ་དཔོན་དགེ་ལེགས་བཤེས་གཉེན་གྱིས་མཛད་པ། སྡེ་དགེ་བསྟན་འགྱུར་༼ ཙུ ༽ན་བཞུགས་སོ། །4 <བི་ནཡ་ཀ་བྲཥྞ་ཊཱི་ཀ> འདུལ་བ་དྲི་བའི་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ་པ་གླེགས་བམ་གཅིག་གི་བདག་ཉིད་ཅན། སློབ་དཔོན་ཀ་ལྱཱ་ཎ་མི་ཏྲས་མཛད་པ་བཅས་སོ། །སྡེ་དགེ་བསྟན་འགྱུར་༼ སུ ༽ན་བཞུགས་སོ། །

རྒྱ་ཆེར་རོལ་པའི་མདོ། <ལ་ལི་ཏ་བི་སྟར་སུ་ཏྲ> རྒྱ་ཆེར་རོལ་པའི་མདོ་ནི་སྟོན་པ་ཤཱཀྱ་ཐུབ་པའི་རྣམ་

ཐར་བརྗོད་བྱུར་བྱེད་པའི་ལེའུ་ཉི་ཤུ་རྩ་བདུན་གྱི་བདག་ཉིད་ཅན་གྱི་མདོ་ཞིག་སྟེ། དང་པོ་གླེང་གཞིའི་ལེའུ། གཉིས་པ་ཡང་དག་པར་སྦྱོར་བར་བྱ་བའི་ལེའུ། གསུམ་པ་རིགས་ཡོངས་སུ་དག་པའི་ལེའུ། བཞི་པ་ཆོས་སྣང་བའི་སྒོའི་ལེའུ། ལྔ་པ་བསྐྱེད་པར་བརྩམས་པའི་ལེའུ། དྲུག་པ་ལྷུམས་སུ་འཇུག་པའི་ལེའུ། བདུན་པ་བལྟམས་པའི་ལེའུ། བརྒྱད་པ་ལྷ་ཁང་དུ་ཁྲིད་པའི་ལེའུ། དགུ་པ་རྒྱན་གྱི་ལེའུ། བཅུ་པ་ཡི་གེ་བསྟན་པའི་ལེའུ། བཅུ་གཅིག་པ་ཞིང་པའི་གྲོང་གི་ལེའུ། བཅུ་གཉིས་པ་སྒྱུ་རྩལ་བསྟན་པའི་ལེའུ། བཅུ་གསུམ་པ་བསྐུལ་བའི་ལེའུ། བཅུ་བཞི་པ་རྨི་ལམ་གྱི་ལེའུ། བཅོ་ལྔ་པ་མངོན་པར་འབྱུང་བའི་ལེའུ། བཅུ་དྲུག་པ་གཟུགས་ཅན་སྙིང་པོ་འོངས་པའི་ལེའུ། བཅུ་བདུན་པ་དཀའ་བ་སྤྱད་པའི་ལེའུ། བཅོ་བརྒྱད་པ་ནཻ་རཉྫ་ནའི་ལེའུ། བཅུ་དགུ་པ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སྙིང་པོར་བཞུད་པའི་ལེའུ། ཉི་ཤུ་པ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སྙིང་པོར་བཀོད་པའི་ལེའུ། ཉེར་གཅིག་པ་བདུད་བཏུལ་བའི་ལེའུ། ཉེར་གཉིས་པ་མངོན་པར་རྫོགས་པར་བྱང་ཆུབ་པའི་ལེའུ། ཉེར་གསུམ་པ་མངོན་པར་བསྟོད་པའི་ལེའུ། ཉེར་བཞི་པ་བཟང་པོའི་ལེའུ། ཉེར་ལྔ་པ་བསྐུལ་བའི་ལེའུ། ཉེར་དྲུག་པ་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་བསྐོར་བའི་ལེའུ། ཉེར་བདུན་པ་མཇུག་སྡུད་པའི་ལེའུ་སྟེ་ཐ་མའོ། །མདོ་སྡེ་༼ཁ༽པའི་ནང་བཞུགས།

རྒྱ་བཏབ་ར་མོ་ཆེ། ར་མོ་ཆེའི་གཙུག་ལག་ཁང་དང་དོན་འདྲ། འདི་ལ་རྒྱ་བཏབ་ཅེས་པ་ནི་རྒྱ་བཟའ་ཀོང་ཇོས་ཕྱག་བཏབ་པའམ་བཞེངས་པའི་རྒྱུ་མཚན་གྱིས་ཡིན་ནོ། །འགའ་ཞིག་གིས། རྒྱ་སྟག་ར་མོ་ཆེ་ཟེར་བ་ནི་སྒྲ་འཆོལ་བ་ཡིན་པར་ངེས་སོ། །

རྒྱ་སྟག་ར་མོ་ཆེ། འདི་རྒྱ་བཏབ་ར་མོ་ཆེ་ཞེས་པ་དེ་ཉིད་སྒྲ་འཆོལ་བའམ་ཉམས་པ་ཡིན་ནོ། །རྒྱ་བཏབ་ར་མོ་ཆེ་ལ་གཟིགས།

རྒྱ་ནག་གི་སྐད་ནས་བོད་སྐད་དུ་འགྱུར་བའི་བཀའ་བསྟན་གྱི་སྐོར། རྒྱ་ནག་ནས་བོད་སྐད་དུ་བསྒྱུར་བའི་བཀའ་འགྱུར་ནི། ༡ འཕགས་པ་ལང་ཀར་གཤེགས་པ་རིན་པོ་ཆེའི་མདོ་སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གསུང་གི་སྙིང་པོའི་ལེའུ་བམ་པོ་བརྒྱད་པ། རྒྱའི་སློབ་དཔོན་ཝེན་ཧྲི་ཡིས་མཛད་པའི་འགྲེལ་པ་དང་སྦྱར་ནས་ལོ་ཙྪ་བ་འགོས་ཆོས་འགྲུབ་ཀྱིས་རྒྱའི་དཔེ་ལས་བསྒྱུར་

བ། ༢ འཕགས་པ་བྱམས་པ་དགའ་ལྡན་གནམ་དུ་སྐྱེ་བ་བླངས་པའི་མདོ། །ལོ་ཙཱ་བ་བཙེ་པ་བ་སྟོང་དང་། །བཙེ་ཤེས་རབ་སེང་གེས་རྒྱའི་དཔེ་ལས་བསྒྱུར་བ། །༣ འཕགས་པ་ལེགས་ཉེས་ཀྱི་རྒྱུ་འབྲས་བསྟན་པ་ཞེས་བྱ་བའི་མདོ། ལོ་ཙཱ་བ་བཙེ་ཆོས་གྲུབ་ཀྱིས་རྒྱའི་དཔེ་ལས་བསྒྱུར་བ། ༤ འཕགས་པ་གསེར་འོད་དམ་པ་མཆོག་ཏུ་རྣམ་པར་རྒྱལ་བའི་མདོ། བམ་པོ་བཅུ་དང་ལེའུ་སོ་གཅིག་པ། ཞུ་ཆེན་གྱི་ལོ་ཙཱ་བ་འགོས་ཆོས་འགྲུབ་ཀྱིས་རྒྱའི་དཔེ་ལས་བསྒྱུར་བ། ༥ འཕགས་པ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སྤྱན་རས་གཟིགས་དབང་ཕྱུག་ཕྱག་སྟོང་སྤྱན་སྟོང་དང་ལྡན་པ་ཐོགས་པ་མི་མངའ་བའི་ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོའི་སེམས་རྒྱ་ཆེར་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་ཞེས་བྱ་བའི་གཟུངས་ཚིག་དང་བཅས་པ་བམ་པོ་གསུམ་པ། ལོ་ཙཱ་བ་ཆོས་འགྲུབ་ཀྱིས་རྒྱའི་དཔེ་ལས་བསྒྱུར་བ། ༦ འཕགས་པ་ཞལ་བཅུ་གཅིག་པའི་རིག་སྔགས་ཀྱི་སྙིང་པོ། ལོ་ཙཱ་བ་བཙེ་ཆོས་འགྲུབ་ཀྱིས་རྒྱའི་དཔེ་ལས་བསྒྱུར་བ། ༧ གཙུག་ཏོར་ཆེན་པོ་བམ་པོ་དགུ་པ་ལས་བདུད་ཀྱི་ལེའུ་ཉི་ཚེ་ཕྱུང་བ་ཤློ་ཀ་དོན་ལྔ་པ། །བམ་པོ་གཉིས་པ་འདི་ལ་གོང་དཀར་བ་སོགས་ཀྱིས་ཐེ་ཚོམ་གྱི་གཞིར་བྱས་ཀྱང་སྔོན་གྱི་དཀར་ཆག་གསུམ་དུ་རྒྱ་ནག་ལས་འགྱུར་བའི་ཁུངས་མར་བཤད་པས་བཞག་པ་རྣམས་བཞུགས་སོ། །༨ འཕགས་པ་ནམ་མཁའི་མདོག་གིས་འདུལ་བའི་བཟོད་པ་བསྟན་པ་བམ་པོ་བཅུ་གཅིག་དང་ལེའུ་བཅུ་གཉིས་པ་རྒྱ་ནག་འགྱུར། །༩ འཕགས་པ་ཐར་པ་ཆེན་པོ་ཕྱོགས་སུ་རྒྱས་པ་འགྱོད་ཚངས་ཀྱིས་སྡིག་སྦྱངས་ཏེ་སངས་རྒྱས་སུ་སྒྲུབ་པ་རྣམ་པར་བཀོད་པ་ཞེས་བྱ་བའི་མདོ་བམ་པོ་གཉིས་དང་ཤློ་ཀ་བརྒྱ་བཅུ་གཉིས་པ་རྒྱ་ནག་གི་འགྱུར། །༡༠ མཛངས་བླུན་ཞེས་བྱ་བའི་མདོ་བམ་པོ་བཅུ་གཉིས་དང་ལེའུ་ལྔ་བཅུ་རྩ་གཅིག་པ་ལོ་ཙཱ་བ་འགོས་ཆོས་འགྲུབ་ཀྱིས་རྒྱ་གར་དང་རྒྱ་ནག་གི་དཔེ་ལས་བསྒྱུར་བ། ༡༡ ཐབས་ལ་མཁས་པ་ཆེན་པོ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་དྲིན་ལན་བསབ་པའི་མདོ་བམ་པོ་ཕྱེད་བརྒྱད་དང་ལེའུ་དགུ་པ་རྒྱ་ནག་འགྱུར་བཅས་སོ། ། (རྒྱ་ནག་ནས་བོད་སྐད་དུ་བསྒྱུར་བའི་བསྟན་འགྱུར) ནི། ༡ ཧེ་ཤི་དི་གསུམ་ལ། འཕགས་པ་དགོངས་པ་ཟབ་མོ་ངེས་པར་འགྲེལ་པའི་མདོའི་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ་པ་རྒྱའི་སློབ་དཔོན་མཁན་པོ་ཝེན་ཚིག་གིས་མཛད་པ།

ཞུ་ཆེན་གྱི་ལོ་ཙཱ་བ་འགོས་ཆོས་གྲུབ་ཀྱིས་རྒྱའི་དཔེ་ལས་བསྒྱུར་ཅིང་ཞུས་ཏེ་གཏན་ལ་ཕབ་པ། ༢ པི་པ་ལ། འཕགས་པ་ལངྐར་གཤེགས་པ་ཞེས་བྱ་བ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་མདོའི་འགྲེལ་པ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྙིང་པོའི་རྒྱན་ཞེས་བྱ་བ་རྒྱའི་མཁན་པོ་ཛྙཱ་ན་བཛྲ་ས་མཛད་པ་བཞུགས་སོ། །༣ ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ཆོས་བརྒྱ་གསལ་བའི་སྒོའི་བསྟན་བཅོས་རྒྱའི་དཔེ་ལས་སློབ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན་གྱིས་མཛད་པར་སྣང་། དེང་སང་བོད་རྣམས་དཔལ་ལྡན་ཆོས་སྐྱོང་གིས་མཛད་ཅེས་གྲགས་སོ། །དཔལ་ལྡན་དབང་ཕྱུག་རྒྱའི་ལོ་ཙཱ་བ་ཐང་སང་ཙང་ཞེས་བྱ་བས་རྒྱ་གར་གྱི་སྐད་ལས་རྒྱའི་སྐད་དུ་བསྒྱུར་ཅིང་། ཕྱིས་སྟོན་པ་དགེ་སློང་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན་ཞེས་བྱ་བས་བསྒྱུར་བར་ཞུས་པའི་དོན་དུ་གཞི་ཐམས་ཅད་ཡོད་པར་སྨྲ་བའི་སྡེ་པ་ལས་རབ་ཏུ་བྱུང་བ་རྒྱ་ནག་ཆེན་པོའི་ལྷ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རིན་ཆེན་གྱིས་དཔལ་ས་སྐྱའི་གཙུག་ལག་ཁང་དུ་བསྒྱུར་ཞིང་ལེགས་པར་གཏན་ལ་ཕབ་པ། ༤ ཚད་མའི་བསྟན་བཅོས་རིགས་པ་ལ་འཇུག་པ་ཞེས་བྱ་བ་སློབ་དཔོན་ཆེན་པོ་ཕྱོགས་ཀྱི་གླང་པོས་མཛད་པ། རྒྱ་གར་ལས་རྒྱའི་ལོ་ཙཱ་བ་ཐང་སང་ཙང་གིས་རྒྱའི་སྐད་དུ་བསྒྱུར་བ་ལས། སླད་ཀྱིས་རྒྱའི་དགེ་བཤེས་སིང་གྲུང་ཧྲུས་དང་། བོད་ཀྱི་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་སྟོན་གཞོན་གྱིས་བོད་སྐད་དུ་བསྒྱུར་ཤིང་། ཕྱིས་གཞི་ཐམས་ཅད་ཡོད་པར་སྨྲ་བའི་སྡེ་པ་ལས་རབ་ཏུ་བྱུང་བ་རྒྱ་ནག་ཆེན་པོའི་ལྷའི་བཙུན་པ་ཆོས་ཀྱི་རིན་ཆེན་གྱིས་དཔལ་ལྡན་ས་སྐྱའི་གཙུག་ལག་ཁང་དུ་རྒྱའི་དཔེ་དང་བོད་ཀྱི་དཔེ་གཉིས་པོ་ལེགས་པར་གཏུགས་ཤིང་བཅོས་ཏེ་དག་པར་བསྒྱུར་བ། རྒྱའི་དཔེ་ལས་རིགས་པ་ལ་འཇུག་པ་ཞེས་སྣང་། དེང་སང་བོད་རྣམས་རིགས་པའི་སྒོ་ཞེས་གྲགས་སོ། །འདི་རིགས་པའི་སྒོ་དང་གཅིག་ཏུ་འདོད་པར་མི་རིགས་པའི་སྒོ་ལ་ཧེ་ཏུ་ཡ་མུ་ཁ་ཞེས་ཟེར་བ་ལ། འདི་ལ་ཧེ་ཏུ་ཡ་པྲ་བེ་ཤ་ཞེས་ཟེར། འཐད་དེ། ཚད་མའི་འགྲེལ་ཆེན་རྣམས་སུ་རིགས་སྒོ་ནས་ལུང་དྲངས་པ་རྣམས་འདི་ན་མི་སྣང་བའི་ཕྱིར་རོ། །༥ ཐུབ་པ་ཆེན་པོ་དྲང་སྲོང་སཀྱས་ལྷས་ཀྱི་རྣམ་པ་བསྟན་པ་ཞེས་བྱ་བའི་གཙུག་ལག་རྒྱ་ནག་ནས་བསྒྱུར་བ། འདིར་རགས་རིམ་ཙམ་ཞིག་བཀོད་ཀྱི་ཞིབ་ཏུ་བརྟགས་ན་ད་དུང་བཀའ་བསྟན་འགའ་རེ་ཡོད་པར་སྣང་ངོ་། །

རྒྱ་ནག་གི་རྒྱལ་རབས་སྙིང་བསྡུས།

	རྒྱལ་རབས།	ལོ་རྒྱུས།	ལོ་ཚིགས།
1	«ཤི་ཡ་རྒྱལ་རབས» xia (Hsia) Dynasty		ཕྱི་ལོའི་སྔོན་གྱི་དུས་རབས། ༢༠༧༠-༡༦༠༠ B.C.
2	«ཤང་རྒྱལ་རབས་སམ་ཡིན་རྒྱལ་རབས» Shang or Yin Dynasty		ཕྱི་ལོའི་སྔོན་གྱི་ ༡༦༠༠-༡༠༤༦ B.C.
3	«ཅིའུ་རྒྱལ་རབས» Zhou (Chou) Dynasty	ཅིའུ་རྒྱལ་རབས་བཞི་པ་ཅིའུ་དབང་ཞེས་པའི་སྐབས་སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྡན་འདས་འཁྲུངས་པར་དེབ་སྔོན་སོགས་ལས་བཤད། འདི་སྐབས་སུ་རྒྱ་ནག་ཏུ་གསོ་བ་རིག་པ་ཡང་དར་བར་བཤད།	ཕྱི་ལོའི་སྔོན་གྱི་ ༡༠༤༦-༢༢༡ B.C.
4	«ཆིན་རྒྱལ་རབས» Qin Dynasty	འདིའི་ལོ་རྒྱུས་རྣམས་རེའུ་མིག་འོག་མར་གཟིགས།	ཕྱི་ལོའི་སྔོན་གྱི་ ༢༢༡-༢༠༦ B.C.
རྒྱ་ནག་གི་ལུགས་རི་ཆེན་མོ་འདི་ནི་རྒྱ་བོད་སོག་གསུམ་རྒྱལ་ཁབ་ཐ་དད་ཡིན་པའི་མངོན་རྟགས་བསྟུབ་ཏུ་མེད་པ་ཞིག་གོ།			
5	«ཧན་རྒྱལ་རབས» Han Dynasty	འདིའི་ལོ་རྒྱུས་རྣམས་རེའུ་མིག་འོག་མར་གཟིགས།	ཕྱི་ལོའི་སྔོན་གྱི་དུས་རབས་༢༠༦ B.C. ཕྱི་ལོའི་དུས་རབས་༢༢༠ A.D.

<table>
<tr><th></th><th>རྒྱལ་རབས།</th><th>ལོ་རྒྱུས།</th><th>ལོ་ཚིགས།</th></tr>
<tr><td colspan="4">ཕྱི་ལོ་༦༨ལོར་རྒྱ་ནག་ཏུ་ནང་པ་སངས་རྒྱས་པའི་བསྟན་པ་ཐོག་མར་དབུ་བརྙེས་ཞེས་ཆོས་འབྱུང་མཁས་པའི་དགའ་སྟོན་ལས་གསུངས་ཤིང་། རྒྱ་ཡིག་གི་ལོ་རྒྱུས་ཡིག་ཆ་འགའ་ཞིག་ལས་ཀྱང་དེ་ལྟར་གསལ། ཞེས་དུང་དཀར་ཚིག་ཆེན་མོར་གསལ། དེ་ཡང་ཧན་གྱི་རྒྱལ་བརྒྱུད་སླེའུ་གོང་བུའི་བུ་ལྷ་པ་ཧན་མིང་ཏིའི་དུས་སུ་རྒྱ་གར་ནས་པཎྜི་ཏ་ཛྷུ་ཏ་ལ་ཟེར་བ་བདེན་པ་མཐོང་བ་གཉིས་ཀྱིས་ཐེག་པ་ཆུང་ངུའི་ཆོས་གདན་དྲངས་ནས་རྒྱའི་ཡུལ་དུ་སླེབས། ཧོར་ནཾ་ཧུར་པའི་མའི་སའི་ལྷ་ཁང་བཞེངས། ཆོས་བསྒྱུར། དེ་ནས་བཟུང་སྟེ་ད་ལྟའི་བར་རྒྱ་ནག་ཏུ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བསྟན་པ་དར། ཞེས་དེབ་སྔོན་དང་ཆོས་འབྱུང་མཁས་པའི་དགའ་སྟོན་གཉིས་ཀར་གསལ། དེ་དུས་རྒྱ་ནག་གི་རྒྱལ་ས་ཆང་ཨན་ཞེས་པ་དེ་ཡིན། དེང་སང་ཤི་ཨན་ཟེར། Chang-an (Xi-an) ཝ་ཝེ་ཕེན་ Wang Wei-fan ཞེས་པའི་རྒྱ་ནག་གི་སློབ་དཔོན་དེས་ཤར་ཕྱོགས་ཀྱི་ཧན་རྒྱལ་རབས་སྐབས། ཕྱི་ལོའི་དུས་རབས་༢༥-༢༢༠ དབར་ལ་རྒྱ་ནག་ནང་ཡེ་ཤུའི་ཆོས་སླེབས་ཡོད་པའི་ཚོད་དཔག་བྱས་ཡོད། དེ་སང་ས་འོག་ནས་ཡེ་ཤུའི་ཆོས་ལུགས་དང་འབྲེལ་བའི་གནའ་རྫས་མང་པོ་ཞིག་རྙེད་སོན་བྱུང་བ་དེ་དག་སྒྲུབ་བྱེད་དུ་འགོད་ཀྱི་ཡོད།</td></tr>
<tr><td>6</td><td>«རྒྱལ་རབས་གསུམ་གྱི་སྐབས»
Three Kingdoms</td><td></td><td>ཕྱི་ལོའི་དུས་རབས་
༢༢༠-༢༨༠ A.D.</td></tr>
<tr><td>7</td><td>«ནུབ་མའི་ "ཡིན" རྒྱལ་རབས»
Western Jin Dynasty</td><td></td><td>ཕྱི་ལོའི་དུས་རབས་
༢༨༠-༣༡༧ A.D.</td></tr>
<tr><td>8</td><td>«ཤར་མའི་ "ཡིན" རྒྱལ་རབས»
Eastern Jin Dynasty</td><td></td><td>ཕྱི་ལོའི་དུས་རབས་
༣༡༧-༤༢༠</td></tr>
</table>

	རྒྱལ་རབས།	ལོ་རྒྱུས།	ལོ་ཚིགས།
9	«བྱང་དང་ལྷོའི་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་སྐབས» Northern and Southern Dynasty	ལོ་རྒྱུས་འགའ་ཤས་ནང་འདིའི་སྐབས་ཕྱི་ལོ་༤༧༩ལོར་རྒྱ་ནག་ཏུ་ནང་ཆོས་དར་བའི་འགོ་ཚུགས་ཞེས་བཤད། འོན་ཀྱང་གོང་དུ་དེབ་སྔོན་ལས་བཤད་པ་ཉིད་ཁུངས་བཙུན་པར་སེམས་སོ། །	ཕྱི་ལོའི་དུས་རབས་༤༢༠-༥༨༡
10	«སུས་རྒྱལ་རབས» Sui Dynasty		ཕྱི་ལོའི་དུས་རབས་༥༨༡-༦༡༨
11	«ཐང་རྒྱལ་རབས» Tang Dynasty	འདིའི་ལོ་རྒྱུས་རྣམས་རེའུ་མིག་འོག་མར་གཟིགས།	ཕྱི་ལོའི་དུས་རབས་༦༡༨-༩༠༧

<table>
<tr><th></th><th>རྒྱལ་རབས།</th><th>ལོ་རྒྱུས།</th><th>ལོ་ཚིགས།</th></tr>
<tr><td colspan="4">ཐང་གི་རྒྱལ་པོ་དང་པོ་ཐང་ཀོའོ་ཙུང་རྒྱ་ནག་གི་རྒྱལ་ཁྲིར་འཁོད་པའི་སྤྱི་ལོར་༦༡༧ལོར་ཆོས་རྒྱལ་སྲོང་བཙན་སྒམ་པོ་སྐུ་འཁྲུངས། ཐང་གི་རྒྱལ་པོ་ཐང་ཐའི་ཙུང་གི་ (ཚ་མོ) སྲས་མོ་ལྷེན་ཅིང་ཀོང་ཇོ་བཙུན་མོར་བཞེས། སྲོང་བཙན་སྒམ་པོས་རྒྱ་བཟའ་ཀོང་ཇོ་བཙུན་མོར་བླངས་པའི་ལོ་རྒྱུས་དེ་ནི་བོད་རང་བཙན་གཙང་མ་ཡིན་པའི་བདེན་དཔང་བསྒྲུབ་ཏུ་མེད་པ་ཞིག་གོ། དེས་དེ་དུས་ཀྱི་བོད་བཙན་པོའི་དྲག་པོའི་དམག་གི་སྟོབས་ཤུགས་དང་མངའ་ཐང་ཡང་གསལ་བར་མཚོན་ནུས་སོ། །རྒྱ་མིའི་སློབ་དཔོན་ཆེན་མོ་ professor ཡིན་ཟེར་བ་ཞིག་གིས། སྲོང་བཙན་གྱིས་ཀོང་ཇོ་ཁབ་ཏུ་བཞེས་ཟེར་བ་དེར་ཡིད་ཆེས་མེད་ཟེར། ད་ལྟ་བསམ་དུས་དངོས་ཡོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་དེས་ཁོང་ཅག་ལ་ཧན་ཧན་འཁྲུག་བཤད་བྱེད་མི་བདེ་བ་ཞིག་ཡོང་གི་ཡོད་འདུག མ་ཟད་ཁོ་པས་ཉིན་ཅིག་བོད་འདི་རྒྱ་ལག་ནས་འཚོར་གྱི་རེད་ཟེར། མི་ལོ་༡༡རྒྱ་མིའི་བཙོན་འདུག་འོག་མནར་གཅོད་ཚད་མེད་མྱངས་མྱོང་བའི་ཆབ་སྲིད་བཙོན་ཟུར་རྣལ་དཔལ་ལྡན་རྒྱ་མཚོ་ལགས་ཀྱི་མི་ཚེའི་ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་དེབ་ནང་། བཙོན་ཁང་དུ་རྒྱ་མིས་ཉིན་ལྟར་མནར་གཅོད་དང་སྡུག་སྦྱོང་ཚད་མེད་གཏོང་ཞིང་། མི་འདོད་བཞིན་དུ་བཙན་ཤེད་ཀྱིས་བོད་རྒྱ་ཁོངས་ཡིན་པར་ཁས་བླང་དུ་འཇུག་པ་དང་། རྒྱ་ཁོངས་ཡིན་པའི་སྒྲུབ་བྱེད་དུ་ "སྲོང་བཙན་གྱིས་རྒྱའི་བཙུན་མོ་བླངས་པ་རེད" ཅེས་ཤོད་ཀྱི་ཡོད་པར། ཉིན་ཞིག་ཧ་བ་བསྒུན་ནས། འོ་ན་ཁྱེད་ཅག་གིས་བོད་བལ་པོའི་མངའ་ཁོངས་རེད་ཟེར་གྱི་ཡོད་དམ། ཞེས་ལན་ཚ་པོ་ཞིག་བཏབ་པར་ཅི་ཡང་སྨྲ་མ་ནུས་པར་ཁ་སྐྱེངས་ཏེ། དེ་ནས་བཟུང་བརྗུན་གཏམ་དེ་བཤད་མཚམས་བཞག་སོང་ཟེར།</td></tr>
<tr><td colspan="4">རྒྱ་མིས་བཟོ་སྐྲུན་བྱས་པའི་ཧ་ཅང་འཁྲུག་བཤད་ཅན་གྱི་སྲོང་བཙན་སྒམ་པོའི་ལོ་རྒྱུས་གློག་བརྙན་དེའི་ནང་། སྲོང་བཙན་སྒོམ་པོ་ལས་ཀྱང་ཀོང་ཇོ་གལ་ཆེ་བ་ལྟ་བུར་བསྟན་ནས། བོད་དེ་ཅི་ཡང་མི་ཤེས་པའི་མུན་ནག་གླ་གློའི་ལུང་པ་ལྟ་བུར་བསྒྲུབས་ཏེ་རྒྱ་ནག་བོད་ལ་བཀའ་དྲིན་ཆེན་པོ་ཡིན་པར་སྒྲུབ་ཁུལ་བྱས་ཤིང་། ཕལ་ཆེར་ཀོང་ཇོས་གང་བྱས་ཡིན་པ་ལྟ་བུར་བསྟན་མོད། འོན་ཀྱང་དོན་དུ་ནི་ཆོས་རྒྱལ་སྲོང་བཙན་སྒམ་པོ་ནི་ཆོས་སྲིད་གང་ཐད་ནས་རྣམ་དཔྱོད་འགྲན་ཟླ་དང་བྲལ་བ་ཞིག་སྟེ། བོད་ཀྱི་ཡི་གེ་དང་ནང་ཆོས་རྒྱ་ནག་ནས་མ་བླངས་པར་རྒྱ་གར་ནས་བླངས་པ་དེ་གས་སྲོང་བཙན་སྒམ་པོ་འདི་རང་ཚུགས་དང་རྣམ་དཔྱོད་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བར་ཤེས་ནུས། ཀོང་ཇོ་ལ་དབང་ཆ་མེད་པ་ཡང་དེ་གས་ཤེས་ནུས་སོ། །</td></tr>
</table>

༼ ག ༽

	རྒྱལ་རབས།	ལོ་རྒྱུས།	ལོ་ཚིགས།
༼ གོང་གི་འཕྲོ ༽ དེ་དུས་སྲོང་བཙན་གྱིས་བྱབ་བསྐྱིལ་ཡོད་ན་ད་གཟོད་ང་ཚོ་རྒྱ་མི་བཀྲུས་ནས་མ་དག་པ་ཞིག་ཆགས་ཡོད་པར་ཐེ་ཚོམ་མེད། དེར་བརྟེན་ང་ཚོ་བོད་མི་རྣམ་གཟན་ཡོངས་ནས་ཆོས་རྒྱལ་མཛད་རྗེས་ཅན་དེའི་བཀའ་དྲིན་དུས་ནམ་དུ་ཡང་བརྗེད་དུ་མི་རུང་ངོ་། །ཐང་ཐའི་རྫོང་གི་སྐབས་སུ་རྒྱའི་ལོ་ཟླ་བ་ཐང་ཟན་ཚང་ཞེས་པ་བྱུང་ནས་ཆོས་མང་པོ་བསྒྱུར། དེ་ཡན་ལ་རྒྱ་ཡི་ལོ་ཟླ་བ་ཉིས་བརྒྱ་བྱུང་ཞེས་དེབ་སྔོན་སོགས་སུ་གསལ། ཐང་རྒྱལ་རབས་སྐབས་རྒྱ་ནག་ཏུ་ནང་ཆོས་དར་ཁྱབ་ཆེན་པོ་བྱུང་ཞིང་། ཕྱི་ལོ་༦༣༥ལོར་རྒྱ་ནག་ལ་ཡེ་ཤུའི་ཆོས་སྤེལ་མཁན་ཐོག་མར་སླེབས། འདིའི་རྒྱལ་ས་Chang-an (Xi-an) ཆང་ཨན་དང་། དེང་སང་འདི་ལ་ཤང་ཨན་ཟེར། ཕང་ཕེ་ཕན་ Wang Wei-fan ཞེས་པའི་ལོ་རྒྱུས་མཁས་པ་དེས་ཏན་རྒྱལ་རབས་སྐབས་རྒྱ་ནག་ཏུ་ཡེ་ཤུའི་ཆོས་སླེབས་ཡོད་པའི་ཚོད་དཔག་བྱས་ཡོད། ཏན་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་སྐབས་ཡེ་ཤུའི་ཆོས་སླེབས་ཀྱང་། དར་འགོ་ནི་ཐང་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་སྐབས་སུ་ཚུགས་པར་མངོན།			
12	«རྒྱལ་པོ་ལྔའི་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་སྐབས» Five Dynasty		ཕྱི་ལོའི་དུས་རབས་༩༠༧-༩༦༠
13	«སུང་རྒྱལ་རབས» Song Dynasty (pronounced soong)	སུང་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་གོང་མ་སུང་ཐའི་ཙུང་ཀྲའོ་ཀུས་ཀྱི་ཀྲི་ཏའོ་ཁྲི་ལོ་གཉིས་པ་མེ་སྤྲེལ་༩༩༦ལོར། ལྷ་བླ་མ་ཡེ་ཤེས་འོད་ཀྱིས་བོད་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་གནང་བའི་སྐབས་ཡིན།	ཕྱི་ལོའི་དུས་རབས་༩༦༠-༡༢༧༩
14	«ལིའའོ་རྒྱལ་རབས» Liao Dynasty (Khitan ཁི་ཏན)	འདི་རྒྱ་ནག་ལ་དབང་སྒྱུར་མཁན་གྱི་ཕྱིའི་རྒྱལ་ཁབ་ཅིག་ཡིན།	ཕྱི་ལོའི་དུས་རབས་༩༠༧-༡༡༢༥

<table>
<tr><th></th><th>རྒྱལ་རབས།</th><th>ལོ་རྒྱུས།</th><th>ལོ་ཚིགས།</th></tr>
<tr><td>15</td><td>«ཡིན་རྒྱལ་རབས»
Jin Dynasty
(Jurchen ཛུར་ཙན)</td><td>འདི་ཡང་རྒྱ་ནག་ལ་དབང་སྒྱུར་མཁན་གྱི་ཕྱིའི་རྒྱལ་ཁབ་ཅིག་ཡིན།</td><td>ཕྱི་ལོའི་དུས་རབས་
༡༡༡༥-༡༢༣༤</td></tr>
<tr><td>16</td><td>«ཡོན་ནམ་སོག་པོའི་རྒྱལ་རབས»
Yuan or Mongol, Dynasty</td><td>འདི་ཡང་རྒྱ་ནག་ལ་དབང་སྒྱུར་མཁན་གྱི་ཕྱིའི་རྒྱལ་ཁབ་ཅིག་ཡིན།
འདིའི་ལོ་རྒྱུས་རྣམས་རེའུ་མིག་འོག་མར་གཟིགས།</td><td>ཕྱི་ལོའི་དུས་རབས་
༡༢༠༦/༧༩-༡༣༦༨</td></tr>
<tr><td colspan="4">འདི་ལ་ཡོན་རྒྱལ་རབས་སམ། སོག་པོའི་རྒྱལ་རབས་ཟེར་བ་རེད། ཡོན་རྒྱལ་རབས་ནི་རྒྱ་ནག་ལ་དབང་སྒྱུར་མཁན་གྱི་སོག་པོའི་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་མིང་།
ཕྱི་ལོ་༡༢༦༠ལོར་ཀུབ་ལའི་ཁཱན་Kublai Khan སྟེ། བོད་པས་སེ་ཆེན་ Setsen རྒྱལ་པོར་འབོད་པ་རྒྱལ་ཁྲིར་འཁོད། འགྲོ་མགོན་ཆོས་རྒྱལ་འཕགས་པ་མཆོད་གནས་སུ་བསྟེན་ནས་གསང་སྔགས་ཀྱི་དབང་ཞུས། དེའི་དབང་ཡོན་དུ་ཆོལ་ཁ་གསུམ་ཕུལ་བར་བཤད། གོང་གི་ལིའའོ་རྒྱལ་རབས་དང་། ཡིན་རྒྱལ་རབས། ཡོན་རྒྱལ་རབས་གསུམ་གྱི་སྐབས་རྒྱ་ནག་ཕྱིའི་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱིས་དབང་སྒྱུར་འོག་གནས་པའི་སྐབས་རེད།</td></tr>
<tr><td>17</td><td>«མིང་རྒྱལ་རབས»
Ming Dynasty</td><td>ལོ་རྒྱུས་རེའུ་མིག་འོག་མར་གཟིགས།</td><td>ཕྱི་ལོའི་དུས་རབས་
༡༣༦༨-༡༦༤༤</td></tr>
</table>

<table>
<tr><th></th><th>རྒྱལ་རབས།</th><th>ལོ་རྒྱུས།</th><th>ལོ་ཚིགས།</th></tr>
<tr><td colspan="4">མིང་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་གསུམ་པ་ཏཱ་མིང་གོང་མ་ཡུང་ལོའམ Yung-lo ལྷེན་ཏི་Wen-ti ཞེས་པས་ཕྱི་ལོ་༡༤༠༢ལོར། རྗེ་བཙུན་ཙོང་ཁ་པ་ཆེན་པོ་མཆོད་གནས་སུ་གདན་དྲངས་ཀྱང་མ་ཕེབས། རྗེས་སོར་མང་པོས་གསོལ་བ་བཏབ་པས་ངོ་མ་བཟློག་པས་སྐུ་ཚབ་ཏུ་རྗེའི་དངོས་སློབ་སེ་ར་ཐེག་འདེབས་པ་པོ་བྱམས་ཆེན་ཆོས་རྗེ་ཤཱཀྱ་ཡེ་ཤེས་གཏོང་བར་མཛད། རྒྱུ་མཚན་དེ་ཁོ་ནས་བོད་དེ་རང་བཙན་གཙང་མའི་རྒྱལ་ཁབ་ཅིག་ཡིན་པ་གསལ་པོར་མཚོན་ཐུབ། གལ་ཏེ་བོད་དེ་རྒྱ་ཁོངས་ཡིན་ཚེ་རྒྱ་ནག་གོང་མ་དབང་ཐང་ཆེན་པོ་དེ་འདྲ་ཞིག་ལ། མི་སེར་ཞིག་གིས་རྒྱལ་པོའི་བཀའ་ལ་མི་བཙི་བ་བྱེད་ཕོད་དམ། རྒྱ་མི་རིགས་ཤིག་གིས་དེ་འདྲ་བྱས་ཡོད་ཚེ་མི་དེ་སྲོག་ཐོག་གི་ཉེས་ཆད་ཕོག་རྒྱུ་ངེས་པ་རེད། རྒྱ་ནག་གོང་མས་རྗེ་ཙོང་ཁ་པ་ཆེན་པོ་གདན་དྲངས་ཚུལ་སྐོར་མཁས་གྲུབ་ཆོས་རྗེས་མཛད་པའི་རྗེའི་རྣམ་ཐར་དད་པའི་འཇུག་ངོགས་སུ་གསལ་བར་གསུངས་ཏེ། དེ་ཉིད་ལས། དེའི་ཚེ་རྒྱ་ནག་གི་རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ་ཏའུ་མིང་གིས་བླ་མ་འདི་ལ་དད་པ་ཆེན་པོས་ལུང་དང་གནང་སྦྱིན་དཔག་ཏུ་མེད་པའི་འབུལ་སྐྱེལ་དང་། རྒྱ་ཡུལ་དུ་བསོད་ནམས་ཀྱི་ཞིང་དང་། སྐྱེ་བོ་མཐའ་དག་ལ་དམ་པའི་ཆོས་ཀྱིས་བཀའ་དྲིན་མཛད་པའི་སླད་དུ་སྤྱན་འདྲེན་པའི་གསོལ་བ་ནན་ཆེར་འདེབས་པ་ལ། གསེར་ཡིག་པ་ཏཱ་ཞིང་བཞིས་མགོ་བྱས་བརྒྱ་ཕྲག་མང་པོ་མངགས་བྱུང་བ་ལ། དང་པོར་ཅུང་ཟད་དབེན་པ་འདྲར་མངོན་ཚུང་བར་བཞུགས་ཏེ། གསེར་ཡིག་པ་རྣམས་མཇལ་དུ་མ་གནང་། རྗེས་སུ་མི་དབང་གྲགས་པ་རྒྱལ་མཚན་པས་གཙོ་མཛད། དཔོན་ནམ་མཁའ་བཟང་པོ་བ་དང་བཅས་པ་ངོ་ཆེན་ལ་སྨྲན་ནས། གསེར་ཡིག་པ་རྣམས་མཆི་མ་བྱུང་ཞིང་། ཞུ་བ་ནན་གྱིས་ཕུལ་བས་སེ་རྣར་ཕེབས། མཇལ་ཁ་གནང་། འབུལ་བ་རྣམས་བཞེས། རྒྱ་ཡུལ་ལ་འབྱོན་པ་དགག་བྱ་ཆེ་ཞིང་དགོས་པ་ཆུང་བའི་རྒྱུ་མཚན་དང་བཅས་པའི་ཞལ་ཏ་ནན་ཅན་ཞིབ་པར་བྱོན་ནས། སྤྱན་མ་འདྲོངས་པར་གསེར་ཡིག་པ་རྣམས་ཕྱིར་ལ་ཐེགས། ཞེས་གསུངས་སོ། །དེའི་སྤྱི་ལོར་༡༤༠༧ ཡུང་ལོས་ཀརྨ་པ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་གདན་དྲངས་པ་ལྷར་ནན་ཅིང་དུ་ཞབས་སོར་འཁོད་དེ་དང་ལྷན་སློབ་གྲོལ་གྱི་ལམ་ལ་འགོད་པར་མཛད། ༡༤༡༠ལོར་ཏཱ་མིང་གོང་མ་ཡུང་ལོས་ནན་ཅིན་དུ་བོད་ཡིག་གི་བཀའ་འགྱུར་སྤར་དུ་བརྐོས། ཡུང་ལོས་༡༤༠༣-༢༤བར་ལོ་ཉེར་གཉིས་རྒྱལ་སྲིད་བསྐྱངས། ༡༣༦༨-༡༤༢༡ ནན་ཀིང་ Nanking པེ་ཅིན་ Peking ༡༤༢༡-༡༦༤༤</td></tr>
<tr><td>18</td><td>«ཆིང་ངམ་མན་ཇུའི་རྒྱལ་རབས»
Qing (Ch’ing) , or Manju, Dynasty</td><td>འདིའི་ལོ་རྒྱུས་རྣམས་རེའུ་མིག་འོག་མར་གཟིགས།</td><td>ཕྱི་ལོའི་དུས་རབས་༡༦༡༦-༡༩༡༡</td></tr>
</table>

<table>
<tr><th></th><th>རྒྱལ་རབས།</th><th>ལོ་རྒྱུས།</th><th>ལོ་ཚིགས།</th></tr>
<tr><td colspan="4">འདི་ལ་ཆིང་རྒྱལ་རབས་སམ། མན་ཇུའི་རྒྱལ་རབས་ཟེར་བ་རེད། ཕྱི་ལོ་༡༦༥༢ལོར་མན་ཇུ་གོང་མའི་རྒྱལ་པོ་དང་པོ་ཤུན་ཅིས་ Shunzhi Emperor (དཔེ་མང་པོར། རྒྱུན་གྱི་དང་། ཤུན་གྱི་ཞེས་སྣང་། རྒྱལ་མཆོག་ལྔ་པའི་རང་རྣམ་དུ་ཀུ་ལའི་གོས་བཟང་ལས་" "ཤུན་ཅི" ཞེས་སྣང) ཏཱ་ལའི་བླ་མ་ལྔ་པ་རིན་པོ་ཆེ་རྒྱ་ནག་ཏུ་པེ་ཅིང་དུ་གདན་དྲངས་པ་ལྟར། སྐུ་འཁོར་སུམ་སྟོང་དང་ལྷག་ཙམ་དང་ལྷན་དུ་ཆིབས་སྒྱུར་བསྐྱངས། མན་ཇུ་གོང་མ་རྒྱུན་གྱིས་པེ་ཅིན་དང་རྒྱང་གྲགས་གཉིས་ཙམ་གྱིས་ཚོད་པའི་སར་དབྱུལ་སྲང་ཁྲི་ཕྲག་དགུའི་མཐུན་རྐྱེན་སྒྲུར་ཏེ། ༧གོང་ས་ལྔ་པ་ཆེན་པོར་ཆེད་གཉེར་གྱིས་བརྒྱབ་པའི་གཟིམས་ཁང་སེར་པོར་གྲགས་པའི་ཕོ་བྲང་ལྷའི་སྐྱིད་ཚལ་ལྷ་བུ་ལྟེགས་རི་ཤག་སྒོར་དང་བཅས་པ་བཞེངས་ཏེ། པེ་ཅིན་དུ་གདན་དྲངས་ནས་གུས་བཀུར་ཚད་མེད་ཞུས་པའི་རྒྱུ་མཚན་ནི། སྐབས་དེ་དུས་བོད་སོག་གཉིས་དམིགས་བསལ་གྱི་འབྲེལ་བ་དམ་ཟབ་ཡོད་ཅིང་། ལྷག་པར་སོག་པོའི་རྒྱལ་པོ་གུ་ཤྲཱི་བསྟན་འཛིན་ཆོས་རྒྱལ་གྱིས་༡༧༩༢ལོར་གཙང་པ་སྡེ་སྲིད་ཀྱི་སྲིད་གཞུང་གཏོར་ཕམ་བཏང་ནས། བོད་ཀྱི་སྲིད་དབང་ཡོངས་རྫོགས་༧གོང་ས་ལྔ་པ་ཆེན་པོའི་ཕྱག་ཏུ་ཕུལ་ཏེ། བོད་གཞུང་དགའ་ལྡན་ཕོ་བྲང་གི་སྲིད་དབང་བཙུགས་པ་དང་། གཞན་ཡང་༧རྒྱལ་དབང་སྐུ་ཕྲེང་བཞི་པ་སོག་པོའི་རྒྱལ་པོ་ཧིང་གི་སེ་ཁྲན་གྱི་རིགས་བརྒྱུད་ཨལ་ཐན་ཁྲན་གྱི་སྐུ་ཚར་གཏོགས་པ་ཐུ་མེད་ཐའི་ཇིའི་སྲས་ཡིན་པ་སོགས་རྒྱུ་མཚན་མང་པོ་ཞིག་གིས། ༧གོང་ས་མཆོག་ལ་གུས་བཀུར་ཞུས་ན། སོག་པོ་དང་མཐུན་འབྲེལ་གང་ལེགས་ཀྱིས་རྒྱ་ནག་ལ་སོག་ཡུལ་ནས་དཔུང་རྐོལ་གྱི་ཟིང་འཁྲུགས་མི་ཡོང་བའི་ཆེད་དུ་དམིགས་པ་ཞིག་རེད། ༧གོང་ས་ཆེན་པོས་སྟོད་ཀྱི་སོག་པོ་ཨོ་རོད་ནས་སྨད་ཀྱི་སོག་པོ་ཧལ་ཧའི་བར་ཆེན་པོ་ཧོར་གྱི་རྒྱལ་བློན་ཁག་ལ་ཕྱིད་ཚོ་དགྲ་ལ་མཆོངས་ཤིག སོད་ཅིག་གཏུབས་ཤིག་ཅེས་མ་གསུངས་པ་མ་གཏོགས། དེ་ལྟར་གསུངས་ན་ཁོང་ཚོས་ལུས་སྲོག་བཏང་ནས་དགྲ་ལ་མཆོང་རྒྱུ་ཡིན་པར་སེམས་ཉེ་ཕྱེད་མི་དགོས་པ་ཞིག་རེད། ཅེས་མདོ་སྨད་པ་མཁས་དབང་ཡོན་ཏན་རྒྱ་མཚོས་གསུངས་པ་དེ་བདེན་པ་རེད། གོང་དུ་གསལ་བ་ལྟར་ཕྱི་ལོ་༡༦༥༢ལོར་མན་ཇུ་གོང་མའི་རྒྱལ་པོ་དང་པོ་ཤུན་ཅིས་ Shunzhi Emperor ཏཱ་ལའི་བླ་མ་ལྔ་པ་རིན་པོ་ཆེ་རྒྱ་ནག་ཏུ་པེ་ཅིང་དུ་གདན་དྲངས་ནས་རྒྱ་བོད་གཉིས་མཛའ་འབྲེལ་དམ་ཟབ་བྱུང་བའི་རྗེས་སུ། རྒྱ་ནག་གོང་མས་རྒྱ་ནག་གི་གཞུང་ཚབ་གི་ཚུལ་དུ་ "ཨམ་བན" ཟེར་བ་དེ་ཡང་གཏོང་འགོ་ཚུགས་པར་སེམས་སོ། །</td></tr>
</table>

<table>
<tr><th></th><th>རྒྱལ་རབས།</th><th>ལོ་རྒྱུས།</th><th>ལོ་ཚིགས།</th></tr>
<tr><td colspan="4">མདོར་བསྡུས་ན་དེ་དུས་རྒྱ་ནག་གོང་མས་ཕྱི་ལྷར་དུ་ཆོས་ཕྱོགས་ཀྱི་ཐོག་ནས་གདན་ཞུར་ཁ་གཡར་བ་ཙམ་ལས་ངེས་དོན་དུ་སོག་པོ་ལ་འཇིགས་སྣང་གི་དབང་གིས་ལྒོང་ས་མཆོག་ལ་སྲིད་དོན་གྱི་སྤྲེལ་ལད་བཤད་པ་ཞིག་རེད། ཏྟ་ལའི་བླ་མ་ལྔ་པ་ཆེན་པོ་པེ་ཅིན་དུ་ཕེབས་སྐྱར་བསྐྱངས་ཚུལ་སོགས་ཞིབ་པར་རང་རྣམ་དུ་ཀུ་ལའི་གོས་བཟང་དེབ་དང་པོ་༣༠༡ན་གསལ་བ་ལས་ཤེས་པར་བྱའོ། །སྐབས་དེ་དུས་ཀྱི་རྒྱ་ནག་གི་རྒྱལ་ས་ནི་པེ་ཅིན་ཡིན།</td></tr>
<tr><td>19</td><td>«གོ་མིན་ཏང»
Kuomintang
རྒྱ་ནག་སྤྱི་མཐུན་རྒྱལ་ཁབ།
Republic of China</td><td>འདིའི་ལོ་རྒྱུས་རྣམས་རེའུ་མིག་འོག་མར་གཟིགས།</td><td>ཕྱི་ལོའི་དུས་རབས་
༡༩༡༡-༡༩༤༩</td></tr>
<tr><td colspan="4">ཕྱི་ལོ་༡༩༤༩-༡༠-༡ཉིན་མའོ་ཙེ་ཏུང་གིས་རྒྱ་ནག་དམར་པོའི་སྲིད་གཞུང་བཙུགས་ཏེ་གསལ་བསྒྲགས་བྱས་པ་ན། གོ་མིན་ཏང་གི་དམག་སྤྱི་ཆེན་མོ་ཅེང་ཀའི་ཤེག་དང་ཕོ་པའི་དམག་མི་འཁྲོས་ལུས་རྣམས་ཐེ་ཝན་ལ་སྐྱབས་བཅོལ་དུ་ཕྱིན་ནས་དེར་གཞིས་ཆགས་པ་རེད། ཅེང་ཀའི་ཤེག་ཕྱི་ལོ་༡༨༨༧-༡༠-༣༡ ཉིན་སྐྱེས་ཤིང་། དགུང་གྲངས་༨༧ཐོག ཕྱི་ལོ་༡༩༧༥-༤-༥ ཉིན་འདས་གྲོངས་སུ་གྱུར།</td></tr>
<tr><td>20</td><td>«རྒྱ་ནག་གུང་ཁྲན་ཏང་ངམ་དམར་པོའི་སྲིད་གཞུང»
People’s Republic of China</td><td>འདི་ལ་ཞྭ་སྐབ་པའི་རྒྱལ་རབས་སོགས་སུ་གྲུང་དབྱང་མི་དམངས་སྲིད་གཞུང་གི་ཐ་སྙད་བྱེད།

ལོ་རྒྱུས་འོག་ཏུ་གཟིགས།</td><td>ཕྱི་ལོ་༡༩༤༩ལོར་རྒྱ་ནག་དམར་པོའི་སྲིད་གཞུང་བཙུགས།</td></tr>
<tr><td colspan="4">ཕྱི་ལོ་༡༩༦༦-༡༩༧༦བར་ལོ་བཅུའི་རིང་རིག་གནས་གསར་བརྗེའི་སྐབས་བོད་ཀྱི་ཆོས་དང་རིག་གཞུང་ལ་གཏོར་ཀྲོལ་གྱི་གནོད་སྐྱོན་ཚབས་ཆེ་ཐོག་ཡོད་པ་རེད། མའོ་ཙེ་ཏུང་ལོ་གྲངས་༨༣ལ་སླེབས་པ་ན། ཕྱི་ལོ་༡༩༧༦-༩-༩ ཉིན་རྒྱ་ནག་པེ་ཅིང་དུ་འདས་གྲོངས་སུ་སོང་ངོ་།།</td></tr>
</table>

རྒྱ་ནག་སྟོང་ཁུན་རྒྱལ་པོ། ཧྥུང་ཀུས་ཞེས་པ་རྒྱ་ནག་གི་སྐད་དེ། ཧྥུང་ནི་ཤར་ཕྱོགས་དང་། ཀུས་ནི་

རྒྱལ་བློན་གྱི་ཆེ་འབོད་དེ། དོན་དུ་རྒྱ་ནག་གི་རྒྱལ་པོའི་ལོངས་སྤྱོད་དང་འདྲ་བ་ལ་ལྷུང་སྐྱོ་རོལ་པའི་རྡོ་རྗེ་སོགས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

རྒྱ་ནག་དང་རྒྱ་ནག་ཆེན་པོ། དེ་གཉིས་ཀྱི་ཁྱད་པར་ནི་ཀྲུང་ཀེ་ཝུ་ལ་སོགས་པའི་རྒྱ་དཀར་ནག་གི་མཚམས་ཀྱི་ས་ལ་རྒྱ་ནག་ཆུང་ངུ་དང་། དེ་ཚུན་གྱི་རྒྱ་ནག་གི་ཡུལ་ལྗོངས་རྣམས་ལ་རྒྱ་ནག་ཆེན་པོར་སྔོན་གྱི་ཡིག་རྙིང་རྣམས་སུ་གྲགས་པ་དང་། འཇམ་དཔལ་རྩ་རྒྱུད་ལས་ཀྱང་། རྒྱ་དང་རྒྱ་ནག་ཆེ་ཉིད་ན། །འཇམ་པའི་དབྱངས་ནི་རབ་འགྲུབ་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་སོ། །ལྷུང་སྐྱོ་རོལ་པའི་རྡོ་རྗེ་གསུང་ལ་གཞི་བྱས། རྒྱ་ནག་དང་རྒྱ་ནག་ཆེན་པོའི་ཐ་སྙད་འདི་འགྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད་ལས་ཀྱང་བཤད་དེ། ས་ཆེན་དུམ་བུ་དྲུག་ཡོད་པས། །དང་པོ་རྒྱ་གར་འཕགས་ཡུལ། གཉིས་པ་བོད་ཡུལ། གསུམ་པ་ལི་ཡུལ། བཞི་པ་རྒྱ་ནག ལྔ་པ་རྒྱ་ནག་ཆེན་པོ། དྲུག་པ་གངས་ལྡན། ཞེས་གསུངས་སོ། །ཞེས་ཀློང་རྡོལ་བླ་མའི་གསུང་འབུམ་གླེགས་བམ་དང་པོ་༢༡༨ན་གསལ།

རྒྱ་རྣ་རུ། (འདུལ་བ) འདུལ་བའི་གབ་ཚིག་ཅིག་སྟེ། རྐྱོའི་མིང་། འཁྲིག་སྤྱོད། རྒྱ་ན་རོ་ཡང་ཟེར། དེ་ཡང་རྒྱ་ལ་ན་རོ་བསྣན་ན་རྐྱོ་ཞེས་གྲུབ་པ་འདུལ་བའི་གབ་ཚིག་ཅིག་གོ། སྟུ་ལ་སྟ་ཞབས་ཀྱུ་དང་། མཛེ་ལ། མཛ་འཁྲིང་བུ་ཞེས་བརྗོད་ཀྱང་རུང་བར་སེམས་སོ། །

རྒྱ་ཚ། ལན་ཚྭའི་བྱེ་བྲག་ཅིག ངག་སྒྲོན་འགྲེལ་པར། ཚྭ་ཞེས་པ་ལྟ་བུ་ཚིག་གྲོགས་མེད་པའི་རྐྱང་པ་ལ་ཕ་ཟུར་དགོས་པ་དང་། ཚིག་གྲོགས་དང་སྦྲེར་བ་དཔེར་ན་རྒྱ་ཚ་ལྟ་བུར་ཕ་ཟུར་མེད་པ་ཕྱུག་ལེན་ཡིན་པར་གསུངས་ཤིང་། འོན་ཀྱང་ལན་ཚྭ་ལ་ཕ་ཟུར་ཡོད་པ་མང་ངོ་། །ཞེས་ཀྱང་གསུངས་སོ། །

རྒྱ་ཚྭ། རྒྱ་ཚ་ལ་རྒྱ་ཚྭ་ཞེས་བྲིས་པའང་སྣང་།

རྒྱ་མཚོ། 1 ཆུའི་ཕུང་པོ་ཆེན་པོ། 2 མང་པོ། དབྱངས་ཀྱི་ཡན་ལག་རྒྱ་མཚོའི་སྒྲ་ཀུན་གྱིས། །ཞེས་པ་ལྟ་བུ་དང་། སྐྱུ་ཆེ་བསྐལ་པ་རྒྱ་མཚོའི་བར་དུ་བརྟན་གྱུར་ཅིག ཅེས་པ་ལྟ་བུའོ། །3 བགྲོད་པར་དཀའ་བའམ་བརྒལ་བར་དཀའ་བའི་དོན་ཡིན། དཔེར་ན་འཁོར་བའི་རྒྱ་མཚོ་ཞེས་པ་ལྟ་བུ།

རྒྱ་མཚོ་སྤྲིན་གྱི་བཀོད་པ། ནམ་མཁའི་མཐའ་ཁྱབ་ཀྱི་འཇིག་རྟེན་དེ་ཉིད་བཅྩེ་གཞིར་བྱས་ནས་གཅིག་བརྒྱ་སྟོང་ནས་གྲངས་མེད་ཀྱི་བར་དང་། རྒྱལ་མཚན་རྩེ་མོའི་དཔུང་རྒྱན་དང་། རབ་འབྱམས་རྒྱ་མཚོ་སོགས་ཀྱི་གྲངས་མདོ་ལས་འབྱུང་བ་ལྟར། རྒྱ་མཚོ་སྤྲིན་གྱི་བཀོད་པ་ཞེས་པ་ཡང་དེ་དག་ལས་བརྒལ་བའི་གྲངས་གནས་ཤིག་གི་མིང་ཡིན་པར་བཤད།

རྒྱ་མཚོ་བཞི། ཤར་ལ་སོགས་པའི་ཕྱོགས་བཞིའི་རྒྱ་མཚོ་ཆེན་པོ་བཞིའོ། །

རྒྱ་མཚོའི་འགྲམ། 1 ཡི་དྭགས་དངོས་སུ་རྒྱུ་བའི་ས་ཕྱོགས་རྒྱ་མཚོའི་འགྲམ་ན་ཡོད་པ་ལ་བཞེད། 2 ཁ་ཅིག་ལྷོ་ཕྱོགས་ལང་ཀའི་གླིང་གི་འགྲམ་ན་ཡོད་ཟེར།

རྒྱ་མཚོའི་གོས་ཅན། (འདུལ་བ) ས་གཞིའི་མིང་དུ། མངོན་བརྗོད་མཁས་པའི་རྣ་རྒྱན་སོགས་ལས་བཤད།

རྒྱ་བཟའ་ཀོང་ཇོ། ཆོས་རྒྱལ་སྲོང་བཙན་སྒམ་པོ་ལ་རྒྱ་བཟའ་དང་བལ་བཟའ། བོད་པའི་བཙུན་མོ་གསུམ་སྟེ་བཙུན་མོ་ལྔ་ཡོད་པའི་ནང་ནས་གཅིག་སྟེ། Wen Ch’eng ཝན་ཆེང་ཀོང་ཇོ་དང་། བོད་སྐད་དུ་བསྒྱུར་ན་ཚུ་ནང་གི་པདྨོ་ཞེས་བྱའོ། །ད་ལྟའི་ལྷ་སའི་ཇོ་བོ་ཤཱཀྱ་མུ་ནེ་བདག་ཅག་གི་སྟོན་པ་དགུང་ལོ་བཅུ་གཉིས་པའི་སྐུ་ཚད་རྒྱལ་བ་རང་ཉིད་བཞུགས་པ་དང་ཁྱད་པར་མེད་པའི་ཇོ་བོ་རིན་པོ་ཆེ་གདན་དྲངས། ལྷ་སའི་ར་མོ་ཆེ་བཞེངས། དེ་ཉིད་རྗེ་བཙུན་སྒྲོལ་མའི་རྣམ་འཕྲུལ་དུ་གྲགས་ཤིང་། འཕགས་པའི་གནས་བརྟན་བཅུ་དྲུག་དངོས་སུ་གདན་དྲངས་པའི་སྦྱིན་བདག་རྒྱ་ནག་གི་རྒྱལ་པོ་ཐལ་ཛུའི་སྲས་མོ་ཡིན།

རྒྱ་ཡན། ཡུལ་སྐད་དུ། ག་ས་ག་ལ་ཞེས་པ་དང་དོན་གཅིག

རྒྱ་རིམ་པ་བདུན། རྒྱ་རིམ་པ་བདུན་གྱིས་གདབ་པ་ཞེས་པའི་རྒྱ་རིམ་པ་བདུན་ནི། ཚིག་མི་འབྲུགས་པ་ཆེག་གི་རྒྱ། ཚིག་རྐང་མི་འབྲུགས་པ་ཤད་ཀྱི་རྒྱ། ཚིག་དོན་མི་འབྲུགས་པ་ལེ་ཚན་གྱི་རྒྱ། ཤོ་ལོ་ཀ་མི་འབྲུགས་པ་བམ་པོའི་རྒྱ། བམ་པོ་མི་འབྲུགས་པ་བམ་གྲངས་ཀྱི་རྒྱ། མཐའ་མི་འཚོལ་བ་སྡེ་ཐིག་གི་རྒྱ། གླེགས་བམ་མི་འབྲུགས་པ་གདོང་ཡིག་གམ་སྤྱན་ཕྱེར་གྱི་རྒྱ་དང་བདུན་ནོ། །གློང་རྡོལ་བླ་མ་གསུང་ལ་གཞི་བྱས།

རྒྱ་ལ། བརྒྱ་ལ་ཞེས་པ་དང་དོན་འདྲ།

རྒྱ་ལམ། ལམ་པོ་ཆེ། གཞུང་ལམ། ལམ་ཡངས་ཤིང་རྒྱ་ཆེ་བའི་ཆ་ནས་རྒྱ་ལམ་ཞེས་བཏགས་ཀྱང་
   ཉུང་མོད། འོན་ཀྱང་བརྒྱ་ལམ་ཞེས་བརྗོད་ན་ལེགས་པར་སེམས། འདིའི་དོགས་གཅོད་བརྒྱ་
   ལམ་ཞེས་པའི་ཟབ་དུ་གཟིགས།

རྒྱ་ལྱི། བོད་རྒྱ་ཚིག་མཛོད་ཆེན་མོར་རྒྱལ་པོའི་སྲས་ཀྱི་མིང་དང་། ཞྭ་སྐྱབ་པའི་རྒྱལ་རབས་ན་མི་
   དྲག་གི་མིང་དུ་བཤད།

རྒྱ་ཤུག 1 ཤུག་པའི་བྱེ་བྲག་ཅིག་ལ་ཟེར། 2 མཐེ་བོང་གི་ཚོད་ཙམ་པའི་ཤིང་ཏོག་ལྷང་སེར་ཞིག འདི་
   མ་སྨིན་པའི་ཚེ་ཁ་དོག་ལྷང་སེར་དང་། སྨིན་ན་དམར་པོར་འགྱུར། བུ་སྟོན་ཆོས་འབྱུང་ལས། ལོ་
   དྲུག་ཏུ་མཁའ་ཁྱབ་ཀྱི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ལ་མཉམ་པར་བཞག་སྟེ་ཉིལ་འབྲུ་གཅིག་དང་རྒྱ་ཤུག
   འབྲུ་གཅིག་དང་འབྲས་འབྲུ་གཅིག་གིས་ལོ་དྲུག་ཏུ་དཀའ་བ་སྤྱད་དེ་དབུགས་རྒྱུ་བ་བཅད་དེ་
   བཞུགས་སོ། །ཞེས་སྟོན་པ་ཐུགས་རྗེ་ཅན་སྟོན་ལོ་དྲུག་ཏུ་དཀའ་བ་སྤྱོད་ཚེ་ཉིལ་འབྲུ་གཅིག
   དང་རྒྱ་ཤུག་འབྲུ་གཅིག་དང་འབྲས་འབྲུ་གཅིག་གིས་དཀའ་བ་སྤྱད་གསུང་བའི་རྒྱ་ཤུག་དེ་འདི་
   རང་ཡིན་པར་བཤད། འདི་ཤིང་ཏོག་འདི་ཧ་ཅང་ཞིམ་པ་ཞིག་ནི་མིན། ཁོ་བོ་ནི་ཤིང་ཏོག་འདི་
   ཟ་སྙིང་ཡེ་མི་འདོད། འདི་ལ་རྒྱ་གར་བས་ “བ་དར་ཕལ” ཟེར། “ཕལ” ནི་རྒྱ་གར་གྱི་སྐད་ལ་
   ཤིང་ཏོག་གི་མིང་ངོ་། །རྒྱ་ཤུག་གི་འབྲུའི་སྐད་དོད་བདར་ཕ་ལཾ་ཞེས་པ་བྱེ་བྲག་རྟོགས་བྱེད་
   ཆེན་པོ་༤༩བ༣ན་གསལ། ཕྱི་རྒྱལ་བས་Jujube fruit ཟེར། རྒྱ་གར་གྱི་རྒྱལ་ས་ལྡི་ལིའི་སྲང་
   ལམ་སོགས་སུ་ཆེས་འབོལ་པོ་ཡོད། ལུང་ཞུ་བ་ལས་རྒྱ་ཤུག་གི་བཏུང་བ་ཡང་གསུངས་ཏེ།
   ལུང་ཞུ་བ་༼ ཕ་བ ༽༡༧༣ན༨ལས། བཏུང་བའི་རབ་ཏུ་ལྡན་པ་གང་ཞེ་ན། བཅོམ་ལྡན་འདས་
   ཀྱིས་དགེ་སློང་རྣམས་ལ་དྲང་སྲོང་ཀཽཎྜ་ཞེས་བྱ་བ་ལས་ཏེ་དགེ་སློང་རྣམས་ལ་བཏུང་བ་རྣམ་
   པ་བརྒྱད་རྗེས་སུ་གནང་སྟེ། དེ་དག་གང་ཞེ་ན། འདི་ལྟ་སྟེ། ཤིང་ཏོག་ཙོ་ཙའི་དང་། མོ་ཙའི་
   དང་། རྒྱ་ཤུག་གི་དང་། འབྲ་གོའི་དང་། བ་རུ་ཤ་དང་། ཨ་ཤྭཏྠའི་དང་། ཨུ་དུམ་བ་རའི་
   དང་། རྒུན་འབྲུམ་གྱི་སྟེ། བཏུང་བ་རྣམ་པ་བརྒྱད་པོ་འདི་དག་ནི་དགེ་སློང་རྣམས་ལ་གནང་
   གིས། ཞེས་རྒྱ་ཤུག་གི་བཏུང་བ་གསུངས་པས་ཀྱང་ཤུག་པ་མིན་པར་ཤེས་ནུས་སོ། །ཤིང་

ཏོག་འདི་ལ་བོད་དབུས་པས་ཆི་བི་ཁ་དང་ཨ་མདོས་ཙོལ་རི་ཟེར་གྱི་ཡོད་ཚུལ། མཁས་དབང་དགེ་འདུན་ཆོས་འཕེལ་གྱི་རྒྱལ་ཁམས་རིག་པས་བསྐོར་བའི་གཏམ་རྒྱུད་གསེར་གྱི་ཐང་མ་ལས་གསུངས་ཏེ། རྒྱ་ཤུག་དེ་ཤུག་པ་ཡིན་པའི་སྒྲོས་བཅངས་ནས་ཡོད། ཕྱིས་སུ་མཐོང་དུས་བ་དར་ཤིང་འབྲས་མཐེ་བོང་ཙམ་པ་ལྗང་སེར་མར་ཁུའི་བྲོ་བ་ཞིག་འདུག ཁམ་རྡུས་དེ་རང་རེའི་ཤིང་ཏོག་ཙོལ་རི་ལ་འདྲ་བ་འདུག་པས་དེའི་རིགས་ཤིག་ཡིན་ནམ་སྙམ་པ་བྱུང་། ལོ་གཅིག་ལྷག་ཙམ་སོང་སྔེ་བཏལེ་བརྟར་ཡོད་དུས་རྒྱ་ཤུག་གི་འབྲས་བུ་ཞིག་བཟས་པའི་ལྷག་མ་རྗོག་པོ་གཉིས་ཆ་སྙམ་ཞིག་གི་ཟུར་དུ་ལུས་པ་ལ་དོ་སྣང་ཡེ་མ་བྱས་ཟླ་བ་གསུམ་ཙམ་ཞིག་གི་རྗེས་སུ་འགའ་ཞིག་ལེན་ཁར་ལ་ཆ་སྙམ་གྱི་ཟུར་ནས་ཕ་ཡུལ་ནས་འོངས་པའི་ཤིང་ཏོག་ཙོལ་རི་དམར་སེང་བ་གཉིས་འདུག་པ་མཐོང་། ཡ་མཚན་པ་ལ་ཚོད་མ་བྱུང་། གྲོགས་འགའ་རེ་ལ་ཁྱེད་ཚོས་འདི་གང་ནས་ཁྱེར་འོངས་སྨྲས་པས། ཁོང་ཚོས་ཁྱེར་འོངས་པ་ཡིན་ཟེར། གཅིག་བཟས་པས་ཁམ་རྡུས་མཐོང་དུས་དྲན་པ་སོས། སྔར་ལུས་པའི་རྒྱ་ཤུག་གི་འབྲས་བུར་འདུག དེས་ན་རྒྱ་ཤུག་དེ་རང་རེའི་ཙོལ་རི་དང་བོད་དབུས་པས་འཕྱི་བིས་ཁར་འབོད་པའི་ཤིང་འབྲས་དམར་པོ་ཨ་མདོ་ན་ཅི་བས་ཀྱང་མང་བ་དེར་འདུག འོན་ཀྱང་རྒྱ་གར་བས་དེ་སྐྲམ་པ་སོགས་ཡེ་བྱེད་ཀྱིན་མི་འདུག རྒྱ་ཤུག་སྨིན་པ་ལྟ་བུའི་མཆུ་སྒྲོས་སོགས་ལེགས་སྦྱར་ལ་བྲིས་པ་མཐོང་ཞིང་དགའ་བོ་མངལ་གནས་ཀྱི་མདོར་ཡང་རྒྱ་ཤུག་གི་མདོག་དམར་པོར་བཤད་པ་དང་ཡང་འབྲེལ། བྱང་སེམས་དཀའ་བ་སྤྱོད་པ་ན་རྒྱ་ཤུག་འབྲུ་རེ་བཟས་བྱ་བ་ཡང་ཤུག་ཏོག་བཟས་པ་མིན་འདུག ཚིགས་བཅད་ཀྱི་མཛོད་ལས་ཀྱང་། ངན་གཡོ་ཚིག་སྙན་རྒྱ་ཤུག་གི། འབྲས་བུ་མངར་ཡང་འཁྲུ་བར་བྱེད། །གསུངས་པས་ཀྱང་ཤུག་ཏོག་མིན་པ་ཤེས། རྒྱ་ཤུག་གི་སྡོང་པོ་ཆེན་པོ་ཐོག་ཚད་གཉིས་ཙམ་པ་ལ་ལོ་མ་ཆུང་དུ་མཐའ་སྐོར་དུ་རྩེབས་ཆགས་པ་མཚོན་གང་སོགས་ཅི་རིགས་པར་ཡོད། ཡལ་གའི་ལྕུག་མ་ལ་ཚེར་མ་ཆུང་དུ་དེ་ལོ་མའི་གསེབ་ཏུ་ཡིབ་སྐྱེ་མི་མངོན་པས་མི་ངན་པས་རང་བཞིན་རྒྱ་ཤུག་གི་ཚེར་མ་ལྟ་བུ་སོགས་ཀྱང་ཟེར། 3 ཤིང་ཏོག་ཆི་བི་ཁའི་ཤིང་སྡོང་།

རྒྱ་ཤུག་གི་འབྲུ། <བདར་ཕ་ལཾ> 1 འདི་རྒྱ་ཤུག་གི་ཚི་གུའམ་ཤུག་ཧྲོག་ལ་གོ་རྒྱུ་མིན་པར་ཤིང་ཧྲོག "ཚི་བི་ཁའམ། རྒྱ་གར་བས "བ་དར་ཕལ" ཞེས་པའི་ཤིང་ཧྲོག་ཆུང་དུའི་ཇོག་པོ་དང་། ཕྱི་རྒྱལ་བས་Jujube fruit ཟེར་བ་དེའི་ཇོག་པོ་ལ་གོ་དགོས་སོ། །སྔོན་སྔོན་པས་ལོ་ཏྲུག་དཀའ་བ་སྤྱོད་ཚེ་ཉིན་རེར་རྒྱ་ཤུག་གི་འབྲུ་རེ་བཟས་ཞེས་པ་ཡང་ཤིང་ཧྲོག་འདི་ཀའི་ཇོག་པོ་ (སྐམ་པོ) རེ་མཚོན་ཟེར་བའི་དོན་གྱི་ཤུག་ཧྲོག་བཟས་པས་དོན་མིན་པར། དགེ་འདུན་ཆོས་འཕེལ་གསུང་བ་ལྟར་དོན་ལའང་གནས་སོ། །རྒྱ་ཤུག་གི་འབྲུའི་སྐད་དོད་བདར་ཕ་ལཾ་ཞེས་པ་བྱེ་བྲག་རྟོགས་བྱེད་ཆེན་པོ་༡༩༨༣ན་གསལ། 2 རྒྱ་ཤུག་གི་ཏུས་པའི་ནང་གི་འབྲུའམ་སོན་ལ་ཟེར། 3 རྒྱ་ཤུག་ལ་ཆགས་པའི་འབྲུ་ཇོག ཤུག་ཧྲོག རྒྱ་ཤུག་གི་འབྲུ། རྒྱ་ཤུག་གི་འབྲུ་ཇོག་རྣམས་དོན་གཅིག

རྒྱ་ཤུག་འབྲས་བུ། 1 རྒྱ་ཤུག་གི་ཏུས་པའི་ནང་གི་འབྲུའམ་སོན་ལ་ཟེར། 2 རྒྱ་ཤུག་གི་ཏུས་པ། རྒྱ་ཤུག་ཅེས་བྱ་བའི་ཤིང་ཧྲོག་དེའི་ནང་ཏུས་ལ་ཟེར། སློབ་དཔོན་དུལ་བ་ལྷའི་འདུལ་བ་རྣམ་པར་འབྱེད་པའི་ཚིག་རྣམ་པར་བཤད་པ་༦༣ན༩ལས། རྒྱ་ཤུག་གི་འབྲས་བུ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་རྒྱ་ཤུག་གི་ཏུས་པའོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །དོགས་གཅོད། རྒྱ་ཤུག་གི་ཏུས་པ་ཞེས་པ་ཏུས་པ་རང་ལ་མི་གོ་བར་དེའི་ནང་གི་འབྲུ་ལ་གོ་དགོས་པ་ཡིན་ནམ་སྙམ་ཡང་དཔྱད་དོ། །3 རྒྱ་ཤུག་ཅེས་བྱ་བའི་ཤིང་ཧྲོག་དེའི་ཇོག་པོ་ལ་ཟེར། རྒྱ་ཤུག་གི་འབྲུ་ཞེས་པའི་ཐད་དུ་གཟིགས།

རྒྱ་ཤུག་ཚི་གུ། 1 ཤིང་ཧྲོག་ཚི་བི་ཁའི་ཚི་གུ། ཞིབ་པར་རྒྱ་ཤུག་ཅེས་པའི་ཐད་དུ་གཟིགས། 2 ཤུག་པའི་ཁྱད་པར་རྒྱ་ཤུག་ལ་ཆགས་པའི་འབྲུ་ཇོག་ལ་གོ་མཁན་མང་། ཤུག་ཧྲོག རྒྱ་ཤུག་གི་འབྲུ། རྒྱ་ཤུག་གི་འབྲུ་ཇོག་རྣམས་དོན་གཅིག

རྒྱ་ཤུག་ཤིང་། ཤིང་ཧྲོག་ཚི་བི་ཁ་སྐྱེ་བའི་ཤིང་སྡོང་། རྒྱ་ཤུག་གི་འབྲུ་ཞེས་པའི་ཐད་དུ་གཟིགས། མིང་གི་རྣམ་གྲངས་ནི། མངོན་བརྗོད་མཁས་པའི་རྣ་རྒྱན་ལས། བྱ་རྒོད་སེན་མོ་འབྲས་ལྡུམ་ཅན། །དཔའ་སྐྱེས་ས་སྐྱོབས་རྒྱ་ཤུག་གོ། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

རྒྱ་སེར། ཨུ་ཏུ་སུའི་མིང་ཡིན་པར། པཎ་ཆེན་དཔལ་ལྡན་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཤམྦྷ་ལའི་ལམ་ཡིག

༣༥བ༥ལས། རྒྱ་སེར་གྱི་ཡུལ་སྡེ་ཨུ་རུ་སུ་ལ་ཅུང་ཟད་འབྲེལ་ཏེ། ཞེས་གསུངས་སོ། །རྒྱ་གར་དང་རྒྱ་ནག་རྣམས་གོས་ཀྱི་ཁ་དོག་གི་ཆ་ནས་བཏགས་པ་ཡིན་ལ། རྒྱ་ནི་ཡོངས་གྲགས་ལྟར་ཡུལ་གྲུ་རྒྱ་ཆེ་བའི་དོན་དང་། སེར་ནི་སྐྱའི་ཁ་དོག་གི་ཆ་ནས་ཡིན་པར་སེམས་སོ། །

རྒྱགས་རྩ། བཟའ་བཏུང་། དེ་ཡང་རྒྱགས་ནི་བཟའ་བ་དང་རྩ་ནི་བཏུང་བའོ། །

རྒྱགས་པ། 1 ལུས་ཀྱི་ཤ་རྒྱས་པ། སྐྱ་ཤ་རྒྱགས་པ་ཆགས་འདུག་ལྟ་བུ། 2 ངོམས་པའམ་འགྲངས་པ། གྲོད་ཁོག་རྒྱགས་ལྟ་བུ། རྒྱགས་པ། བརྒྱགས་པ། བརྒྱག་པ། 3 ངོམ་པ། ངོམ་སོ་རྒྱག་པ། ཁེངས་པ། དྲེག་པ། 4 རང་གི་ཡོན་ཏན་ལ་དམིགས་ནས་ཁེངས་སེམས་བསྐྱེད་པ་ལ་ཟེར། འདུལ་བ་གཞི་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ་པ་ལས། རྒྱགས་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་རང་གི་ཡོན་ཏན་ལ་ལྟོས་པས་ཁེངས་པར་བྱེད་པའོ། །ཞེས་གསུངས། ཡང་། ཉེ་ཉོན་ཉི་ཤུའི་དགུ་པ་རྒྱགས་པའི་ངོ་བོ་ནི། འདོད་ཆགས་ཀྱི་ཆར་གཏོགས་གང་ཞིག ནད་མེད་པ་སོགས་ལ་བརྟེན་ཅིང་ཟུན་ཚོགས་ཀྱི་མཚན་མ་གང་རུང་མཐོང་ནས་དགའ་ཞིང་ཡིད་བདེ་བས་རབ་ཏུ་ཐེ་བའི་རིག་པའོ། །བྱེད་ལས་ནི། ཉོན་མོངས་དང་ཉེ་བའི་ཉོན་མོངས་མཐའ་དག་སྐྱེ་བ་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པའི་རྒྱུ་བྱེད་པའི་ལས་ཅན་ནོ། །

རྒྱགས་པ་དང་འཚག་པ་བསྙེམས་པ་གསུམ་གྱི་ཁྱད་པར། རྒྱགས་པ་ནི་འདོད་ཆགས་ཀྱི་རྒྱུ་ལུས་དང་སེམས་ཀྱི་འགྱུར་བ་འགའ་ཁོ་ན་ཡིན་ནོ། །འཚག་ནི་ཡག་ལག་དང་ཉིང་ལག་རྒྱས་པའོ། །བསྙེམས་པ་ནི་ཉམས་སྟོབས་སོ། །དེ་དག་མེད་པར་ལུས་གནས་པ་འབའ་ཞིག་གི་ཕྱིར་ཏེ། སྲོག་གི་དབང་པོ་ཡོངས་སུ་གཟུང་བའི་ཕྱིར་ཞེས་བྱ་བའི་ཐ་ཚིག་གོ། ཞེས་དང་། རྒྱགས་པར་འདོད་པ་གང་ཞིག་རྒྱགས་པར་བྱའོ་སྙམ་པ་དང་འཚག་པར་བྱའོ་སྙམ་ནས་ཟས་ཟ་བ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་འདོད་ཆགས་ཀྱིས་ཟ་བ་ཡིན་ནོ། །གང་ཞིག་བསྙེམས་པའི་ཕྱིར་ཟ་བ་དེ་ནི། བསྙེམས་པའི་འབྲས་བུ་དེ་ནི་གཞན་ལ་གནོད་པར་བྱེད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེ་སྡང་གིས་ཟ་བ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་རྒྱ་གར་གྱི་སློབ་དཔོན་བློ་གྲོས་ཆེན་པོས་མཛད་པའི་བཤེས་པའི་སྤྲིང་ཡིག་གི་རྒྱ་ཆེར་བཤད་པ་ཚིག་གསལ་བ་ཞེས་བྱ་བ། བསྟན་འགྱུར་༼ ངེ་པ ༽༡༧ ན༦ལས་གསུངས་སོ། །

ཀྲུང་གྲགས། གཞུ་འདོམ་ལྔ་བརྒྱའི་ཚད་ཀྱི་མིང་། ཀྲུང་གྲགས་གཅིག་ལ་ཕྱང་ཕྲིའམ་ཕི་ཀྱི་༣༢༣༩.༧༥དང་། ཀི་ལོ་མི་ཀྲར་༠.༩༨༧༤༧༥༨སྟེ། ཀི་ལོ་མི་ཀྲར་གཅིག་མ་ཟིན་ཙམ་ཡོད། 3239.75 Feet=0.9874758 kilometers མཛོད་རྩ་བ་ལས། སྐད་ཅིག་ཕྲ་རབ་རྡུལ་དང་ནི། །རྡུལ་ཕྲན་དང་ནི་དེ་བཞིན་དུ། །ལྕགས་ཆུ་རི་བོང་ལུག་དང་གླང་། །ཉི་ཟེར་རྡུལ་དང་སྲོ་མ་དང་། །དེ་ལས་བྱུང་དང་དེ་བཞིན་དུ། །སོར་ཚིགས་ཞེས་བྱ་གོང་བདུན་བསྒྱུར། །སོར་མོ་ཉི་ཤུ་བཞི་ལ་ཁྲུ། །ཁྲུ་བཞི་ལ་ནི་གཞུ་གང་ངོ་། །དེ་དག་ལྔ་བརྒྱ་རྣམས་ལ་ནི། །ཀྲུང་གྲགས་དེ་ལ་དགོན་པར་འདོད། །དེ་བརྒྱད་དཔག་ཚད་ཅེས་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས།

ཀྲུང་འཕེན་པ། <ལོ་ཀཱ་ཡ་ཏ> འཇིག་རྟེན་ཀྲུང་འཕེན་པ་ཞེས་བྱ་བ་སྐྱེ་བ་སྔ་ཕྱི་སོགས་མི་འདོད་པའི་ཕྱི་རོལ་པའི་གྲུབ་མཐའ་སྨྲ་བ་ཞིག སྒྲ་བཤད་ནི། ལོ་ཀཱ་ཡ་ཏ་ཞེས་བྱ་བ་འཇིག་རྟེན་ཀྲུང་བསྒྲིངས་པ་ལ་འཇུག་པས་དེ་སྐད་ཅེས་བྱའོ། །སྐད་དོད་ལོ་ཀཱ་ཡ་ཏ་ཞེས་བྱ་བ་བྱེ་བྲག་རྟོགས་བྱེད་ཆེན་པོ་༼ ཙོ ༽༥༩བ༨ན་གསལ་ལོ། །

ཀྲུང་མ། ཐག་རིང་པོ། ཤིན་ཏུ་ཐག་རིང་བའི་དངོས་པོ། ཚོམས་ཀྱི་འགྲེལ་པ་༡༣༢ན༥ལས། འདིར་ཀྲུང་མ་ཞེས་བྱ་བའི་སྒྲ་ནི་ཤིན་ཏུ་ཐག་རིང་བའི་དངོས་པོའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

ཀྲུང་མ་ན། ཐག་རིང་པོ་ན། ཚོམས་ལས། བག་མེད་པ་ཡིས་རློམ་བྱེད་པ། །དེ་དག་རྣམས་ཀྱི་ཟག་པ་འཕེལ། །གང་གིས་ཟག་པ་འཕེལ་འགྱུར་བ། །དེ་ཡི་ཟག་མེད་ཀྲུང་མ་ན། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

ཀྲུང་མིག 1 འཁྲིས་ལ་མ་ཕྱིན་པར་ཀྲུང་རིང་པོ་ནས་མིག་གིས་ལྟ་བའི་དོན། ཀྲུང་མིག་ལྟ་བ་ཞེས་པ་ལྟ་བུ། རྒྱལ་མཆོག་ལྔ་པའི་རང་རྣམ་དུ་ཀཱུ་ལའི་གོས་བཟང་ལས། དེར་ཁྲིམ་བགྲང་ལས་འདས་པ་ཚོགས་འདུག་ཀྱང་རྒྱལ་པོའི་ཐམ་ཀ་འབྱར་བའི་ཤིང་དང་ལྕགས་ཐག་གཉིས་ལག་པ་རེ་མོས་ཀྱིས་འཛིན་མཁན་ཞིག་འགྲོ་ཡིན་འདུག་པར་བརྟེན་སྐྱེ་བོ་དེ་དག "ཀྲུང་མིག" ལྟ་བ་ལས་འཁྲིས་སུ་བཅར་མི་ནུས་པར་སྣང་། ཞེས་པ་ལྟ་བུ། 2 ཀྲུང་རིང་གསལ་པོར་མཐོང་བའི་མིག་དང་། རྗེས་ཡོང་སྔོན་དྲན་གྱི་བསམ་མནོ་གཏོང་ཤེས་པའི་དོན་དུ་བོད་རྒྱ་ཚིག་མཛོད་

ཆེན་མོར་བཤད།

རྒྱང་བསྒྲིངས་པ། རྒྱང་རིང་དུ་འཕངས་པ་དང་དོར་བ་དང་སྤྱངས་པ། གང་ཞིག་དང་རྒྱང་རིང་དུ་བསྐྱོད་པ་བཅས་ལ་གོ

རྒྱན། 1 རྒྱན་ཆ་སྟེ། མཛེས་པར་བྱེད་པའི་ཆས། ཡོངས་གྲགས་སུ་རྒྱན་ཞེས་པ་མཛེས་བྱེད་ཀྱི་རྒྱན་གཅིག་པུ་ལ་གོ་ཡང་། སྤྱིར་བཏང་རྒྱན་ལ་དབྱེ་ན་བཞི་ཡོད་དེ། རང་བཞིན་གྱི་རྒྱན། མཛེས་བྱེད་ཀྱི་རྒྱན། གསལ་བྱེད་ཀྱི་རྒྱན། དགའ་བའི་རྒྱན་དང་བཞིའོ། །དཔེར་ན་རང་བཞིན་གྱི་རྒྱན་སྐྱེས་བུའི་ལུས་བཟང་པོ་ལ། མཛེས་བྱེད་ཀྱི་རྒྱན་གདུ་བུ་ལ་སོགས་པས་སྤྲས་པ་དེ་ཉིད་གསལ་བྱེད་ཀྱི་རྒྱན་མེ་ལོང་ལ་སོགས་པའི་ནང་དུ་ཤར་བ་ན་དགའ་བའི་རྒྱན་འདོད་པ་པོ་དགའ་བསྐྱེད་པ་ལྟ་བུའོ།། མདོ་སྡེའི་རྒྱན་ལས། གཟུགས་རྒྱན་རང་བཞིན་ཡོན་ཏན་ལྡན་པ་མེ་ལོང་ནང་སོང་བ། །མཐོང་བའི་དབང་གིས་མི་རྣམས་རབ་ཏུ་དགའ་བའི་མཆོག་སྐྱེད་པ། །དེ་བཞིན་ལེགས་གསུངས་རྟག་ཏུ་རང་བཞིན་ཡོན་ཏན་ལྡན་པ་ཡི། །ཆོས་ཀྱང་དོན་རྣམས་ཕྱེ་བས་མཁས་རྣམས་འདི་ན་དགའ་མཆོག་སྐྱེད། །ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །2 འཛམ་གླིང་མཛེས་པར་བྱེད་པའི་རྒྱན་དྲུག་ཡོད་པས་གྲངས་ཀ་དྲུག་མཚོན། 3 ཤོ་སྦག་སོགས་རྩེད་དུས་རྒྱལ་ཕམ་གྱི་གཞི་རུ་འཇུགས་རྒྱུའི་དངུལ་དངོས་སོགས་ལ་གཙོ་བོར་གོ། རྒྱན་རྩེད་ཅེས་པ་ལྟ་བུ། རྒྱལ་ཕམ་གྱི་གཞི་རུ་འཛུག་རྒྱུའི་དངོས་པོ་ལའང་གོ་སྟེ། རྒྱན་རྒྱབ་པ་ཞེས་བརྗོད་པ་ལྟ་བུ།

རྒྱན་གྱི་རྡོ་རྗེ། ཅི་མཛེས་སུ་བྱས་པའི་རྒྱན་གྱི་རྡོ་རྗེ། དེ་ལ་རྡོ་རྗེ་རྩེ་གསུམ་པ་ནས་དགུ་པའི་བར་ཡོད་པར་མངོན། པཎ་ཆེན་བློ་བཟང་ཆོས་རྒྱན་གྱི་གསུང་ལ་གཞི་བྱས།

རྒྱན་དྲུག 1 རྒྱན་དྲུག་མཆོག་གཉིས་ཞེས་པའི་རྒྱན་དྲུག་ནི། འཕགས་པ་ཀླུ་སྒྲུབ། ཨཱརྱ་དེ་བ། འཕགས་པ་ཐོགས་མེད། སློབ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན། སློབ་དཔོན་ཕྱོགས་ཀྱི་གླང་པོ། དཔལ་ཆོས་ཀྱི་གྲགས་པ་དང་དྲུག་གོ། སྒྲ་བཤད་ནི། འཛམ་གླིང་མཛེས་པར་བྱེད་པའི་ཆ་ནས་རྒྱན་ཞེས་བརྗོད་ཀྱང་། དོན་དུ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བསྟན་པ་ཉིན་མོ་ལྟར་གསལ་བར་བྱེད་པས་རྒྱན་ཞེས་

བྱའོ། །སྤྱིར་རྒྱུན་ལ་རང་བཞིན་གྱི་རྒྱུན། མཛེས་བྱེད་ཀྱི་རྒྱུན། གསལ་བྱེད་ཀྱི་རྒྱུན། དགའ་བའི་རྒྱུན་དང་བཞི་ཡོད་པའི་ནང་ནས་གསལ་བྱེད་ཀྱི་རྒྱུན་ནོ། །ཏཱ་ར་ནཱ་ཐའི་རྒྱ་གར་ཆོས་འབྱུང་ལས། དེ་རྣམས་སོ་སོའི་དུས་སྐབས་ལ་ལྟོས་ཏེ། བསྟན་པ་གསལ་བར་བྱེད་པའི་མཛད་པ་མཉམ་པས་རྒྱན་དྲུག་ཅེས་གྲགས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །2 ཕྱག་རྒྱ་དྲུག་དང་འདྲ། འདི་ལ་རུས་པའི་རྒྱན་དྲུག་ཅེས་ཀྱང་ཟེར། རྒྱས་པ་ཕྱག་རྒྱ་དྲུག་ལ་གཟིགས།

རྒྱན་དྲུག་མཆོག་བརྒྱད། (རྙིང་མ) རྒྱན་དྲུག་ནི། སློབ་དཔོན་ཀླུ་སྒྲུབ། ཐོགས་མེད། དབྱིག་གཉེན། ཕྱོགས་གླང་། ཆོས་གྲགས། ཡོན་ཏན་འོད་དོ། །མཆོག་བརྒྱད་ནི། དེ་རྣམས་ཀྱི་སྟེང་དུ། འཕགས་པ་ལྷ། ཙནྡྲ་གོ་མི། སློབ་དཔོན་དཔའ་བོ་བསྣན། ཕྱོགས་གླང་ཕྱི་བའོ། །གློང་ཆེན་རབ་འབྱམས་པའི་གྲུབ་མཐའ་མཛོད་དུ་གསལ་བར་ལྟར་རོ། །དགེ་ལྡན་པའི་ཕྱོགས་ལ་རྒྱན་དྲུག་མཆོག་བརྒྱད་ཀྱི་ཐ་སྙད་མ་གྲགས།

རྒྱན་དྲུག་མཆོག་གཉིས། 1 (དགེ་ལུགས) འཛམ་གླིང་མཛེས་པར་བྱེད་པའི་རྒྱན་དྲུག་ནི། འཕགས་པ་ཀླུ་སྒྲུབ། ཨཱརྱ་དེ་བ། འཕགས་པ་ཐོགས་མེད། སློབ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན། སློབ་དཔོན་ཕྱོགས་ཀྱི་གླང་པོ། དཔལ་ཆོས་ཀྱི་གྲགས་པ་དང་དྲུག་གོ། དེ་རྣམས་ལ་རྒྱན་ཞེས་བརྗོད་པའི་རྒྱུ་མཚན་ནི། འཛམ་གླིང་མཛེས་པར་བྱེད་པའི་ཆ་ནས་རྒྱན་ཞེས་བརྗོད་ཀྱང་། དོན་དུ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བསྟན་པ་ཉིན་མོ་ལྟར་གསལ་བར་བྱེད་པའི་ཆ་ནས་རྒྱན་ཞེས་བྱའོ། །སྤྱིར་རྒྱུན་ལ་རང་བཞིན་གྱི་རྒྱུན། མཛེས་བྱེད་ཀྱི་རྒྱུན། གསལ་བྱེད་ཀྱི་རྒྱུན། དགའ་བའི་རྒྱུན་དང་བཞི་ཡོད་པའི་ནང་ནས་གསལ་བྱེད་ཀྱི་རྒྱུན་ནོ། །ཏཱ་ར་ནཱ་ཐའི་རྒྱ་གར་ཆོས་འབྱུང་ལས། དེ་རྣམས་སོ་སོའི་དུས་སྐབས་ལ་ལྟོས་ཏེ། བསྟན་པ་གསལ་བར་བྱེད་པའི་མཛད་པ་མཉམ་པས་རྒྱན་དྲུག་ཅེས་གྲགས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །མཆོག་གཉིས་ནི། དབྱིག་གཉེན་སློབ་མ་འདུལ་བ་རང་ལས་མཁས་པ་ཡོན་ཏན་དང་། དེའི་སློབ་མ་ཤཱཀྱ་འོད་གཉིས་སོ། །རྒྱན་དྲུག་ནི་རྗེ་བཙུན་རེད་མདའ་བས་མཁའ་མཉམ་མ་ལས་གསལ་བར་གསུངས་ལ། མཆོག་གཉིས་ནི། ཚུལ་ཁྲིམས་རྒྱ་མཚོའི་དབུས་ན་གནས་བཅས་ཤིང་། །འབུམ་ཕྲག་འདུལ་བའི་གཞུང་གི་གདེངས་ཀས་བརྗིད། །རྣམ་གྲོལ་ཐར་པའི་ནོར་བུས་གཙུག་ན་མཛེས། །མཆོག་

གཉིས་ཀླུ་ཡི་དབང་པོར་ལ་ཕྱག་འཚལ། །ཞེས་པ་ཙམ་ལས་མ་བྱུང་ཡང་། དོན་ཐོབ་ཀྱིས་ཡོན་ཏན་འོད་དང་། ཤཱཀྱ་འོད་གཉིས་ལ་གོ་དགོས་པ་ཡིན། རྗེ་ཙོང་ཁ་པ་ཆེན་པོའི་དཔལ་ནཱ་ལེནྡྲའི་མཁས་པ་རྣམས་ལ་བསྟོད་པ་ལས་ཀྱང་དེ་ལྟར་གསུངས་ཏེ། དེ་ཉིད་ལས། མཐའ་བྲལ་ལྟ་བས་ཆོས་ཀུན་སྟོང་པར་གཟིགས། །ཡང་དག་རིགས་པས་རྩོལ་ངན་དྲེགས་པ་འཇོམས། །དམིགས་མེད་ཐུགས་རྗེས་འགྲོ་ལ་བུ་ལྟར་བརྩེ། །འཕགས་མཆོག་ཀླུ་སྒྲུབ་ཡབ་སྲས་ལ་ཕྱག་འཚལ། །རྣམ་བཀྲའི་གཟུགས་ལ་མིག་གིས་ལྟ་བ་བཞིན། །རྣམ་མང་རྒྱལ་བའི་གསུང་རབ་ཇི་སྙེད་ལ། །རྣམ་དག་མཁྱེན་པ་ཐོགས་པ་མེད་འཇུག་པ། །ཐོགས་མེད་སྐུ་མཆེད་ཞབས་ལ་ཕྱག་འཚལ་ལོ། །གནས་གསུམ་གཞན་བྱའི་དེ་ཉིད་མ་ལུས་པ། །ཚད་མ་གསུམ་གྱི་གཏན་ལ་ཕབ་པའི་དོན། །སྒྲུབ་དང་སུན་འབྱིན་ངག་གིས་འདོགས་མཛད་པ། །རིགས་པའི་དབང་ཕྱུག་གཉིས་ལ་ཕྱག་འཚལ་ལོ། །ཚུལ་ཁྲིམས་རྒྱ་མཚོའི་དབུས་ན་གནས་བཅས་ཤིང་། །འབུམ་ཕྲག་འདུལ་བའི་གཞུང་གི་གདེངས་ཀས་བརྫིད། །རྣམ་གྲོལ་ཐར་པའི་ནོར་བུའི་གཙུག་ན་མཛེས། །མཆོག་གཉིས་ཀླུ་ཡི་དབང་པོ་ལ་ཕྱག་འཚལ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །འདི་ནི་རིགས་རྡུས་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པའི་མངའ་བདག་བདག་པོ་གྲགས་པ་རྒྱལ་མཚན་པས་བསྐུལ་བའི་དོན་དུ་ཤར་ཙོང་ཁ་པ་བློ་བཟང་གྲགས་པའི་དཔལ་གྱིས་སྦྱར་བའོ། །རྗེའི་གསུང་ཐོར་བུ་ཤོག་གྲངས་༥བ༢ན་གསལ། འདིར་ཚིག་ཟིན་ལ་རྒྱན་ལྔ་དང་མཆོག་གཉིས་མ་གཏོགས་མི་གསལ་ལོ། །མཆོག་གཉིས་ཀྱི་ཐ་སྙད་ནི་བོད་ཀྱིས་བཏགས་ཤིང་། སྔོན་རྒྱ་གར་ན་རྒྱན་དྲུག་མ་གཏོགས་མཆོག་གཉིས་ཀྱི་ཐ་སྙད་མེད་ཅེས། ཏཱ་ར་ནཱ་ཐའི་རྒྱ་གར་ཆོས་འབྱུང་ལས་གསུངས་ཏེ། དེ་ཉིད་‹ལས། མཆོག་གཉིས་རྒྱ་གར་ཡུལ་ན་གྲགས་པ་མེད། །རྒྱན་དྲུག་མཆོག་གཉིས་ཞེས་བྱར་བོད་ཀྱིས་བཏགས། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །2 (རྙིང་མ) འཕགས་པ་ཀླུ་སྒྲུབ། ཨཱརྻ་དེ་བ། འཕགས་པ་ཐོགས་མེད། སློབ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན། སློབ་དཔོན་ཕྱོགས་ཀྱི་གླང་པོ། དཔལ་ཆོས་ཀྱི་གྲགས་པ་དང་དྲུག་གོ། མཆོག་གཉིས་ནི་དེ་དྲུག་གི་ནང་ནས་ཤིང་རྟ་ཀླུ་ཐོགས་གཉིས་ལ་འདོད། ཅེས་འཇུ་མི་ཕམ་

རིན་པོ་ཆེའི་སྐད་གཉིས་ཤན་སྦྱར་༡༢ན་༦ལས་གསུངས། ཡང་དེ་ཉིད་ལས། ཡང་ཁ་ཅིག་མཆོག་གཉིས་ཤིང་རྟ་གཉིས་དང་། དེའི་རྗེས་སུ་འཕགས་པ་ལྷ་སོགས་རྒྱན་དྲུག་གཞན་བཞེད་པ་དང་། ཡོད་ཏན་འོད་དང་ཤཱཀྱ་འོད་རྣམ་པ་གཉིས་ལ་འདུལ་འཛིན་མཆོག་གཉིས་ཞེས་འདོད་པ་སོགས་ཡོད། ཅེས་གསུངས་སོ། །

རྒྱན་སྡུད། (བརྡ་སྙོད) ཕྲད་གཞན་དབང་ཅན་ཞིག་སྟེ། "཈ང" "ཡང" "འང" གསུམ་མོ། །༡ མཐུན་པའི་ཚིག་རྒྱན་ལ་འཇུག་པ་ནི། དཔེར་ན་མཁས་཈ང་མཁས་ལ་སློབས་པ་ཡང་ཆེ་ལྟ་བུ། མཛེས་཈ང་མཛེས་ལ་འཐྲ་ཡང་ཆགས་ལྟ་བུ། གཏམ་འདོད་བཤད་཈ང་བཤད་པ་ཡིན་ལ་བཤད་རིན་ཆོག་པ་ཡོད་ལྟ་བུ། ༢ མི་མཐུན་པའི་ཚིག་རྒྱན་ལ་འཇུག་པ་ནི། དཔེར་ན་བལྟས་཈ང་མ་མཐོང་། བཏུད་཈ང་ཁྲོ། བཤད་཈ང་མི་ཉན་ལྟ་བུ། ༣ སྡུད་པའི་དོན་ལ་འཇུག་པ་ནི། དཔེར་ན་མིར་མ་ཟད་ལྟས་཈ང་བཏུད། འང་འགྲོ་རྒྱུ་ཡིན་ལྟ་བུ།

རྒྱབ་ཆོས། 1 གཤིན་པོའི་འདས་མཆོད། 2 ཁ་སྐོང་། སྔོན་པ། འགྲེལ་པ་བཅས་ལ་འཇུག

རྒྱམ། རྒྱ་མཚོ་ཞེས་པའི་ཚིག་སྣ་བསྡུས་པ་སྟེ། བསོད་ནམས་རྒྱ་མཚོ་ལ་བསོད་རྒྱམ་ཞེས་པ་དང་། ཆོས་ཀྱི་རྒྱ་མཚོ་ལ་ཆོས་རྒྱམ་ཟེར་བ་ལྟ་བུ།

རྒྱའི་སྐད། རྒྱ་ནག་གི་སྐད།

རྒྱལ་ཛ་རྡུང་བ། གཡུལ་འགྱེད་པའི་ཚེ་གཞན་དག་ཕམ་ནས་རང་ཕྱོགས་རྒྱལ་བ་ན་ངེད་ཅག་རྒྱལ་ལོ་ཞེས་པའི་བརྡར་ཛ་རྡུང་བ་དེའོ། །

རྒྱལ་ཆེན་རིགས་བཞི། འདོད་ལྷ་རིགས་དྲུག་གི་ཡ་གྲལ་ཞིག་སྟེ། ཡུལ་འཁོར་སྲུང་། འཕགས་སྐྱེས་པོ། སྤྱན་མི་བཟང་། རྣམ་ཐོས་སྲས་དང་བཞིའོ། །འདི་དག་གི་གནས་ནི། རི་རབ་ལ་ཆུའི་མཚམས་ཡན་ཆད་ན་བང་རིམ་བཞི་ཡོད་ཅིང་། སྟེང་ནས་རིམ་བཞིན་བང་རིམ་དང་པོ་ལ་ནི་གནོད་སྦྱིན་ལག་ན་གཞོང་ཐོགས་ཞེས་བྱ་བ་གནས་སོ། །གཉིས་པ་ལ་ནི་ཕྲེང་ཐོགས་གནས་སོ། །གསུམ་པ་ལ་ནི་རྟག་ཏུ་མྱོས་གནས་སོ། །བང་རིམ་བཞི་པ་ལ་ནི་རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ་བཞི་དང་དེའི་འཁོར་རྣམས་གནས་སོ། །སྟོན་པ་བཅོམ་ལྡན་འདས་སུམ་ཅུ་རྩ་གསུམ་ནས་བབས་དུས་སྟོན་པས་ལྷའི་དབང་པོ་བརྒྱ་བྱིན་དང་།

རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ་བཞི་ལ་བསྟན་པ་ཉེ་བར་གཏད་ཅིང་། ལྷ་ཆེན་པོ་དེ་དག་གིས་ཀྱང་བསྟན་པ་བསྲུང་བར་ཞལ་གྱིས་བཞེས་སོ། །དེ་ཡང་མདོ་སྡེ་ལས་བརྒྱ་པ་མདོ་༼ཏ་པ༽༢༨༧ན༡ལས། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་འཇིག་རྟེན་པའི་དགོངས་པ་བསྐྱེད་དེ། ཀྱེ་མ་ལྷའི་དབང་པོ་བརྒྱ་བྱིན་དང་རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ་བཞི་པོ་ཡུལ་འཁོར་སྲུང་དང་འཕགས་སྐྱེས་པོ་དང་མིག་མི་བཟང་དང་རྣམ་ཐོས་ཀྱི་བུ་རྣམས་ང་ལ་ལྟར་འོངས་ནས་ལེགས་སོ་སྙམ་དུ་དགོངས་ནས། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་ཅི་ནས་ལྷའི་དབང་པོ་བརྒྱ་བྱིན་དང་། རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ་བཞིའི་ལྷའི་ནང་ནས་མི་སྣང་བར་གྱུར་ཏེ། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱི་སྤྱན་སྔར་འདུག་པར་འགྱུར་བ་དེ་ལྟར་བྱིན་གྱིས་བརླབས་སོ། །དེ་ནས་དེ་དག་གིས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ལ་ལྷའི་མེ་ཏོག་ཨུཏྤལ་དང་ཀུ་མུད་དང་པད་མ་དཀར་པོ་རྣམས་ཀྱིས་གཏོར་ནས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱི་སྤྱན་སྔར་འཁོད་དེ། དེར་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་ལྷའི་དབང་པོ་བརྒྱ་བྱིན་དང་རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ་བཞི་ལ་བཀའ་སྩལ་པ། དབང་པོ་དག དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ནི་རིང་པོར་མི་ཐོགས་པར། ཕུང་པོ་ལྷག་མ་མེད་པའི་མྱ་ངན་ལས་འདས་པའི་དབྱིངས་སུ་ཡོངས་སུ་མྱ་ངན་ལས་འདའ་བར་འགྱུར་གྱིས། ང་ཡོངས་སུ་མྱ་ངན་ལས་འདས་པའི་འོག་ཏུ། ཁྱོད་ཀྱིས་བསྟན་པ་བསྲུང་བར་གྱིས་ཤིག དབང་པོ་དག་ལོ་སྟོང་འདས་པའི་འོག་ཏུ་བསྟན་པ་ནུབ་ཏུ་ཆ་བའི་ཚེ། འཇིག་རྟེན་ན་ཆོས་མ་ཡིན་པའི་ཤས་ཆེ་ཞིང་དགེ་བ་བཅུའི་ལས་ཀྱི་ལམ་ལས་ཡོངས་སུ་ཉམས་པར་གྱུར་པ་ན། འཛམ་བུའི་གླིང་དུ་མི་བདེ་བའི་རླུང་ལྡང་བར་འགྱུར་ཏེ། མི་བདེ་བའི་རླུང་ལངས་པས་ཆར་འབབ་པར་མི་འགྱུར་རོ། །ཆར་མ་བབ་པས་ཆུ་ཀླུང་དང་ཁྲོན་པ་རྣམས་ཆུ་ཉུང་བར་འགྱུར་ཞིང་ཤིང་ལྗོན་པ་རྣམས་ཀྱང་མེ་ཏོག་དང་འབྲས་བུ་མེད་པར་འགྱུར་རོ། །ལོ་ཏོག་རྣམས་ཀྱང་འབྲས་བུ་མེད་པ་དང་མཐུ་མེད་པར་འགྱུར་ལ། དེ་དག་ཀྱང་སེར་བས་མེད་པར་བྱེད་དོ། །འབྲུ་རྣམས་ཀྱང་མ་རུང་བར་གྱུར་པས་མུ་གེ་འབྱུང་བར་འགྱུར་རོ། །མུ་གེ་བྱུང་ནས་མི་རྣམས་ཟས་སུ་ཁྲི་གྲོད་ཟ་བར་འགྱུར་ཏེ། ཉམ་སྟོབས་ཆུང་ཞིང་གཟི་བརྗིད་ཆུང་བར་འགྱུར་རོ། །ཤ་ཀའི་མི་དང་ཡ་བ་ན་དང་བ་ལྷི་ཀ་དང་རྒྱལ་པོ་དང་ཆོས་རྐུན་གྱིས་འཇིག་རྟེན་རྣམས་ལ་གནོད་པ་བྱེད་པར་འགྱུར་རོ། །ཤ་ཀའི་མི་དང་ཡ་

བ་ན་དང་བ་ལྷི་ཀ་དང་རྒྱལ་པོ་དང་ཆོམ་རྐུན་གྱིས་གནོད་པ་བྱས་ནས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་གཙུག་ཏོར་དང་མཆེ་བ་དང་ལྷུང་བཟེད་མཆོད་རྟེན་དང་འདྲ་བ་རྣམས་ཤར་ཕྱོགས་ཀྱི་ཡུལ་དུ་ཁྱེར་བའི་འོག་ཏུ་ལྷོ་ཕྱོགས་ནས་མཐའ་འཁོབ་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ཤ་ཀ་ཞེས་བྱ་བ་གཡོག་འཁོར་འབུམ་དང་ལྡན་པ་འོང་བར་འགྱུར་ཏེ། དགེ་འདུན་གྱི་གཙུག་ལག་ཁང་རྣམས་འཇིག་པར་བྱེད་ཅིང་། མཆོད་རྟེན་རྣམས་འདྲལ་བར་བྱེད་ལ་དགེ་སློང་རྣམས་ཀྱང་གསོད་པར་བྱེད་དོ། །ནུབ་ཕྱོགས་ནས་ནི་མཐའ་འཁོབ་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་བ་ལྷི་ཀ་ཞེས་བྱ་བ་གཡོག་འཁོར་འབུམ་དང་ལྡན་པ་འོང་བར་འགྱུར་ཏེ། དགེ་འདུན་གྱི་གཙུག་ལག་ཁང་རྣམས་འཇིག་པར་བྱེད་ཅིང་། མཆོད་རྟེན་རྣམས་འདྲལ་བར་བྱེད་ལ་དགེ་སློང་རྣམས་ཀྱང་གསོད་པར་བྱེད་དོ། །བྱང་ཕྱོགས་ནས་ནི་མཐའ་འཁོབ་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ཡ་བ་ན་ཞེས་བྱ་བ་གཡོག་འཁོར་འབུམ་དང་ལྡན་པ་འོང་བར་འགྱུར་ཏེ། དགེ་འདུན་གྱི་གཙུག་ལག་ཁང་རྣམས་འཇིག་པར་བྱེད་ཅིང་། མཆོད་རྟེན་རྣམས་འདྲལ་བར་བྱེད་ལ་དགེ་སློང་རྣམས་ཀྱང་གསོད་པར་བྱེད་དོ། ། ཞེས་སོགས་དང་། ཡང་དེའི་འགྲོ་༢༥༣ན༤ལས། དབང་པོ་དག་ཕྱི་མའི་དུས་ན་གང་དུ་བསྟན་པ་ལ་གནོད་པ་ཆེན་པོ་འབྱུང་བར་འགྱུར་བར་དེར། ཁྱེད་གཅིག་ཏུ་བསྒོམས་ལ་བསྟན་པ་བསྲུང་བར་གྱིས་ཤིག དེ་ནས་དེ་ལྟར་འཚལ་ལོ་ཞེས་གསོལ་ནས། རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ་ཡུལ་འཁོར་སྲུང་གིས་གསོལ་པ། བཙུན་པ་བདག་གིས་ཤར་ཕྱོགས་ནས་བསྟན་པ་བསྲུང་བར་འཚལ་ལོ། །འཕགས་སྐྱེས་པོས་གསོལ་པ། བཙུན་པ་བདག་གིས་ལྷོ་ཕྱོགས་ནས་བསྟན་པ་བསྲུང་བར་འཚལ་ལོ། །མིག་མི་བཟང་གིས་གསོལ་པ། བཙུན་པ་བདག་གིས་ནུབ་ཕྱོགས་ནས་བསྟན་པ་བསྲུང་བར་འཚལ་ལོ། །རྣམ་ཐོས་ཀྱི་བུས་གསོལ་པ། བཙུན་པ་བདག་གིས་བྱང་ཕྱོགས་ནས་བསྟན་པ་བསྲུང་བར་འཚལ་ལོ། །ལྷའི་དབང་པོ་བརྒྱ་བྱིན་གྱིས་གསོལ་པ། བཙུན་པ་བདག་གིས་ནི། ཐམས་ཅད་ནས་བསྲུང་བར་འཚལ་ལོ། །དེ་སྐད་ཅེས་གསོལ་ནས། ཞེས་སོགས་གསུངས་སོ། །

རྒྱལ་མཆོག་སྐུ་ཕྲེང་བཅུ་གསུམ་པ་ཆེན་པོའི་སྤྱག་ཐམ་རྩ་ཚིག་དོན་ཚན་ལྔ་པ། ཕྱི་ལོ་༡༩༩༥།༩།༢༨ཉིན་བོད་ལྗོངས་ཡོངས་ཁྱབ་ལ་གླང་དོར་བྱེད་སྐོའི་སྤྱག་ཐམ་རྩ་ཚིག་དོན་ཚན་ལྔ་པ་ཞིག་སྤེལ་བའི་

སྙིང་དོན། དོན་ཚན་དང་པོར། རས་གཙོས་མཐའ་འདུལ་ཡང་འདུལ། རུ་གནོན་གྱི་གཙུག་ལག་ཁང་སོགས་ལ་མཆོད་རྒྱུན་རྣམས་མི་ཉམས་གོང་འཕེལ་དང་། གཙུག་ལག་ཁང་ཉམས་གསོ་གཅེས་སྐྱུས་དགོས་སྐོར། དོན་ཚན་གཉིས་པ། རིས་མེད་དགེ་འདུན་གྱི་སྡེ་རྣམས་ཀྱི་འཚད་ཉན་དང་། འདུལ་ཁྲིམས་སྐོར་དང་། མི་སྡེ་རྣམས་ནས་དུས་ཆེན་ཁག་ལ་རྣམ་དཀར་བྱེད་དགོས་དང་། ཕ་མ་རྒན་འཁོགས་བུ་ཚས་ཕྱིད་འབུད་དང་ཟས་གོས་ཕོངས་སུ་འཇུག་པ། ནང་མི་དང་། གཡོག་རིགས་ཞ་ལོང་། རྒས་འཁོགས་ཕྱིར་འབུད་བྱས་པ། རྟ་ཁལ་སོགས་ལ་ཁལ་ཚད་ལ་བརྒལ་བའི་དོ་པོ་ལྡིད་འགེལ་བྱེད་པ་སོགས་མི་ཚོག་པའི་སྐོར། དོན་ཚན་གསུམ་པ། ཕྱི་ནང་གི་ཞི་དྲག་གི་གཞུང་ཞབས་རྣམས་ཀྱི་བྱེད་སྒོའི་སྐོར། ལམ་ཐོགས་རྫོང་གི་རྟ་ཁལ་མི་གསུམ་གཏོང་ཕྱོགས་ལ་བྱམས་ཡང་གང་ཆེས་རྒྱུས་བསྡུས་སྟུལ་བ་དང་། ཟླ་དྲུག་སོང་ཁྲར་ཞིབ་འཇུག་བྱེད་དགོས་སྐོར། དོན་ཚན་ལྔ་པ། ས་སྟོང་བདེ་མེད་ལ་གསར་སྦྱོལ་དང་། སྐྱེ་ཞིང་གསར་འཛུགས་སོགས་དཔལ་འབྱོར་གོང་འཕེལ་འབྱུང་ཐབས་ཀྱི་སྐོར་སོགས་ཡོད་པ་རེད། ཅེས་ཞྭ་སྐབ་པའི་རྒྱལ་རབས་སྐད་ཆ་ (༢༡) ན་གསལ།

རྒྱལ་པོ། 1 གནའ་དུས་རྒྱལ་པོ་ཞེས་པ་རྒྱལ་སྲིད་ལ་དབང་སྒྱུར་མཁན་ལ་ཟེར་མོད། དེང་སང་ནི་རྒྱལ་པོ་དང་རྒྱལ་མོ་ནི་མིང་ཙམ་ལས་དངོས་འབྲེལ་གྱི་དབང་ཆ་ནི་གང་ཡང་ཡོད་མ་རེད། རྒྱལ་པོའི་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་ནི། བཙན་པོ། རྗེ། མངའ་བདག ཟླ། མི་དབང་། ལྷ། ས་སྐྱོང་རྣམས་སོ། །ཞིབ་ཏུ་བཤད་ན། དེབ་ཐེར་དཀར་པོ་༡༩ལས། བཙན་པོ་དང་། རྗེ་དང་། རྒྱལ་པོ་དང་། མངའ་བདག་དང་། ཟླ་སོགས་ནི་སྔོན་གྱི་བརྡ་རྙིང་ཡིན་ཞིང་། ས་སྐྱོང་དང་མི་དབང་སོགས་ནི། ལེགས་སྦྱར་སྐད་ཀྱི་བྷཱུ་པཱ་ལ་དང་ན་རེནྡྲ་སོགས་བསྒྱུར་བར་འདུག་པས་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་ཐ་སྙད་ཙམ་མོ། །དེ་མཆུངས་སྡེ་པ་བྱ་བ་ཡང་ཕྱིས་ཀྱི་ཐ་སྙད་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་རྒྱ་གར་བ་རྣམས་རྒྱལ་པོ་ལ་དེ་བ་སྟེ་ལྷ་ཞེས་འབོད་པ་དེ་ཟུར་ཆག་ནས། ཁ་ཆེ་བ་རྣམས་ཀྱི་སྐད་དུ་བདེ་ཤང་དུ་འབོད་པའི་ཐ་སྙད་དེ་ག་ཐོག་མར་མངའ་རིས་ཆོས་རྒྱལ་ལ་ཚོ་ལོར་སྦྱར་ཞིང་། ཕྱིས་རིན་སྤུངས་སྣེའུ་གདོང་གཙང་པ་སོགས་ལ་ཡང་སྦྱར་རོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །སྲི

བཤད་དེ། ཕ་རོལ་ལས་རྒྱལ་བའི་སྟོབས་ཤུགས་ལྡན་པས་རྒྱལ་ཞེས་བྱ་ལ། སྐྱེས་པ་ཡིན་པས་ཕོའམ་པོ་ཞེས་བྱའོ། །དེབ་ཐེར་དཀར་པོ་༥༧ལས། བོད་རྣམས་མི་སྟོབས་ཤུགས་ཅན་ལ་རྒྱལ་དུ་འབོད་ཅིང་། སྐྱེས་པའི་མིང་ལ་ཕོ་ཟེར་བས། རྗེ་ལ་རྒྱལ་ཕོར་འབོད། བཙུན་མོར་ལ་མོ་སྨན་དུ་འབོད། ནང་བློན་སོགས་ལ་བློན་ཆེ་ཆུང་དུ་འབོད། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །མངོན་བརྗོད་མཁས་པའི་རྣ་རྒྱན་ལས། ས་སྲུངས་ས་སྐྱོང་ས་གཞི་སྐྱོང་། །ས་དབང་ས་བདག་ས་ལ་སྤྱོད། །རྣམ་པར་རྒྱལ་དང་འགྲོ་བའི་དབང་། །སྐྱེ་དགུའི་བདག་པོ་འཛིན་མ་འཛིན། །མི་རྗེ་མི་བདག་མིའི་དབང་ཕྱུག མི་ཡི་དབང་པོ་མི་ཡི་འདྲེན། །གནམ་གྱི་རྒྱལ་དང་དབྱུང་པ་སྐྱེས། །དམའ་སྐྱོབ་ནོར་གྱི་བློ་གྲོས་བདག །སྤྱི་བོར་དབང་བསྐུར་མིའི་མགོན་པོ། །ས་འཛིན་ས་འཚོ་སའི་དབང་ཕྱུག །ནྲ་དྲྀ་རྣམས་ནི་རྒྱལ་པོ་སྟེ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །2 གཞན་ལ་མཆོག་ཏུ་གྱུར་པ། དཔེར་ན་རི་ཡི་རྒྱལ་པོ་རི་རབ་ཅེས་པ་ལྟ་བུ། 3 གསལ་བ། 4 གཞན་གྱིས་མི་བརྩི་བ། 5 མི་མཐུན་ཕྱོགས་འཇོམས་པའི་སྟོབས་དང་ལྡན་པ། 6 འཁོར་ཚོགས་མང་པོ་དང་ལྡན་པ་བཅས་ལ་འཇུག་པར་བཤད། 7 འབྱུང་པོའི་བྱེ་བྲག་ཅིག བཙན་དང་རྒྱལ་པོ་ཞེས་པ་ལྟ་བུ། 8 སྔར་རྒྱ་གར་དུ་མ་ག་དྷ་སོགས་ཡུལ་ཆེན་ཏེ་རྒྱལ་ཕྲག་བཅུ་དྲུག་ལ་རྒྱལ་པོ་རེ་ཡོད་པ་རྣམས་ཁྲིན་བསྡོམས་རྒྱལ་པོ་བཅུ་དྲུག་ཡོད་པས། གྲངས་བཅུ་དྲུག་མཚོན་པར་བཤད།

རྒྱལ་པོ་སྐྱ་ལྔ། མཁན་སློབ་ཆོས་གསུམ་གྱིས་བསམ་ཡས་བསྲུང་བར་བཞག་པའི་སྲུང་མའི་ནང་གསེས་རྒྱལ་པོ་སྐྱ་ལྔ་ནི། སྐུ་མོན་བུ་བུ་ཏ། གསུང་དགྲ་ལྷ་སྐྱེས་གཅིག །ཐུགས་བརྒྱ་བྱིན་རྒྱལ་པོ། ཡོན་ཏན་གནོད་སྦྱིན་ཤིང་བྱ། འཕྲིན་ལས་པེ་ཧར་རྒྱལ་པོ་དང་ལྔའོ། །གླིང་རྫོང་བླ་མའི་གསུང་ལ་གཞི་བྱས།

རྒྱལ་པོ་མ་སྐྱེས་དགྲ། (འདུལ་བ) <ཨཛྙཏ་ཤ་ཏྲུ> བདག་ཅག་གི་སྟོན་པ་ཤཱཀྱ་ཐུབ་པའི་དུས་ཀྱི་རྒྱ་གར་གྱི་ནང་པའི་རྒྱལ་པོ་གྲགས་ཅན་ཞིག ལེགས་སྦྱར་དུ་འདི་ལ་ཨཛྙཏ་ཤ་ཏྲུ་Ajatashatru ཟེར། ཁོང་གི་ཡབ་ཀྱི་མཚན་ལ་བིམྦི་ས་ར Bimbhisara ཟེར། འདིའི་རྒྱལ་པོའི་ཕོ་བྲང་གི་ཤུལ་ནི། བྱ་རྒོད་ཕུང་པོའི་རི་ལ་འགྲོ་བའི་ལམ་དུ་ཆུ་ཚན་ཞིག་ཡོད་པ་དེ་དང་ཐག་ཉེར་ཡོད། ཕོ་

བྲང་གི་ཤུལ་ཡོད་ས་དེར་གནའ་བོ་རྒྱལ་པོའི་ཁབ་གསར་པ་ཟེར་བ་ཡིན་འདུག འདིའི་ལོ་རྒྱུས་རྒྱུས་པ་ནི། འདུལ་བ་ལུང་གཞི་(ངབ)༡༡༨ན༢ལས། གང་གི་ཚེ་མ་སྐྱེས་དགྲས་རྒྱལ་པོ་གཟུགས་ཅན་སྙིང་པོ་ལ་རྡོ་རྗེ་རྩེ་གཅིག་པ་འཕངས་པ་དེའི་ཚེ་རྒྱལ་པོས་དེ་ལ་སྨྲས་ནས་གཞོན་ནུ་ཅིའི་ཕྱིར་ཁྱོད་ཀྱིས་ང་ལ་རྡོ་རྗེ་རྩེ་གཅིག་པ་འཕངས། དེས་སྨྲས་པ། ལྷ་ཚིག་པ་འཚལ་བའི་ (ཟ་བའི) སྐད་དུ་སྟེ། ལྷ་ལ་ནི་ཡོངས་སྤྱོད་མངའ་ན་བདག་ལ་མ་མཆིས་སོ། །རྒྱལ་པོས་སྨྲས་པ། བུ་གལ་ཏེ་དེ་ལྟ་ན་སོང་ལ་ཙམ་པ་གཞི་དང་བཅས་པ་ཁྱོད་ཀྱི་ཡིན་ནོ། །དེ་དགའ་བ་དང་། མགུ་བ་དང་། རབ་ཏུ་དགའ་བས་ལྷ་སྦྱིན་གྱི་དྲུང་དུ་སོང་སྟེ་སྨྲས་པ། འཕགས་པ་བདག་གིས་ཙམ་པ་གཞི་དང་བཅས་པ་ཐོབ་བོ། །དེས་སྨྲས་པ། གཞོན་ནུ་ཁྱོད་ཀྱིས་ཕ་རོལ་གནོན་པའི་འབྲས་བུ་མཐོང་ངམ། འཕགས་པ་མཐོང་ངོ་། །ད་དུང་ཡང་ཕ་རོལ་གནོན་པ་གྱིས་ཤིག་དང་། ཁྱོད་ཀྱི་མངོན་པར་འཕེལ་བར་འགྱུར་རོ། །དེས་ཙམ་པར་དཔྱ་བབ་པས་གཙེ་བར་བརྩམས་ཏེ་གཙེས་པ་ན་སྐྱེ་བོའི་ཚོགས་འཁྲོས་པ་ལ་ཞུགས་ཏེ། ཁ་ཅིག་ནི་རྒྱལ་པོའི་ཁབ་ཏུ་དོང་ངོ་། །ཁ་ཅིག་ནི་ཡུལ་གཞན་དུ་དོང་ནས་བློན་པོ་རྣམས་ཀྱིས་རྒྱལ་པོ་ལ་ཕོ་ཉས་བཟླུགས་པ། ལྷ་གཞོན་ནུས་ཙམ་པའི་སྐྱེ་བོ་གཙེས་ཏེ། གཙེས་པ་ན་འཁྲོས་ལགས་ཀྱིས། ལྷ་གཞོན་ནུ་དེ་ལས་བཟློག་པར་མཛད་པའི་རིགས་སོ། །རྒྱལ་པོས་སྨྲས་པ། གཞོན་ནུ་ཅིའི་ཕྱིར་ཡུལ་མི་ལ་གནོད་པར་བྱེད། དེས་སྨྲས་པ། ལྷ་དཔུང་རྒྱས་པར་མི་འགྱུར་ལགས་སོ། །རྒྱལ་པོས་སྨྲས་པ། གཞོན་ནུ་གལ་ཏེ་དེ་ལྟ་ན་རྒྱལ་པོའི་ཁབ་འབའ་ཞིག་མ་གཏོགས་པར་ཡུལ་མ་ག་དྷ་ཁྱེར་ཅིག །དེས་ཡུལ་མ་ག་དྷ་བླངས་ནས་ལྷ་སྦྱིན་གྱི་དྲུང་དུ་དོང་སྟེ་སྨྲས་པ། འཕགས་པ་བདག་གིས་རྒྱལ་པོའི་ཁབ་འབའ་ཞིག་མ་གཏོགས་པ་ཡུལ་མ་ག་དྷ་ཐམས་ཅད་ཐོབ་བོ། །དེས་སྨྲས་པ། གཞོན་ནུ་ཕ་རོལ་གནོན་པའི་འབྲས་བུ་ནི་དེ་འདྲས་ཡང་ཕ་རོལ་གནོན་པ་གྱིས་ཤིག །དེས་ཡུལ་མ་ག་དྷ་བཏགས་པར་བྱ་བར་བརྩམས་པ་ན་ཡུལ་མ་ག་དྷ་ན་གནས་པའི་སྐྱེ་བོའི་ཚོགས་ཀྱིས་རྒྱལ་པོ་གཟུགས་ཅན་སྙིང་པོ་ལ་གསོལ་པ། ལྷ་གཞོན་ནུས་ཡུལ་མ་ག་དྷ་བཏགས་པར་བགྱིས་ཀྱིས་བཟློག་མཛོད་ཅིག །རྒྱལ་པོས་དེ་བཀུག་སྟེ་སྨྲས་པ། གཞོན་ནུ་ཅིའི་ཕྱིར་ཡུལ་མ་ག་དྷ་བཏགས

པར་བྱ། དེས་སྨྲས་པ། ལྷ་བདག་གི་སྐྱེ་བོའི་ཚོགས་ཕལ་མོ་ཆེ་ཀྱུས་པར་མི་འགྱུར་ལགས་སོ། །རྒྱལ་པོས་སྨྲས་པ། གཞོན་ནུ་གལ་ཏེ་དེ་ལྟ་ན་མཛོད་ཅིག་མ་གཏོགས་པ་ཐམས་ཅད་ཁྱོད་ཁོ་ནའི་ཡིན་ནོ། །དེས་རྒྱལ་པོའི་ཁབ་ཀུང་ནླངས་ནས་ལྷ་སྦྱིན་གྱི་དྲུང་དུ་སོང་སྟེ་སྨྲས་པ། འཕགས་པ་བདག་གིས་མཛོད་ཅིག་མ་གཏོགས་པར་ཡོངས་སྤྱོད་ཐམས་ཅད་ཐོབ་བོ། །དེས་སྨྲས་པ། ཕ་རོལ་གནོན་པའི་འབྲས་བུ་དེ་ཡིན་མོད་ཀྱི་འོན་ཀུང་རྒྱལ་པོ་རྣམས་ནི་མཛོད་ཀྱི་མཐུ་ཅན་ཡིན་ཏེ། གང་ལ་མཛོད་ཡོད་པ་དེ་རྒྱལ་པོ་ཡིན་པས་མཛོད་ཀྱི་ཕྱིར་ཕ་རོལ་གནོན་པ་གྱིས་ཤིག །དེས་རྒྱལ་པོའི་ཁབ་ཀུང་བཏླག་པར་བྱ་བར་བརྩམས་པ་ན་རྒྱལ་པོའི་ཁབ་ན་གནས་པའི་སྐྱེ་བོའི་ཚོགས་དང་། ཡུལ་མ་ག་དླ་ན་གནས་པའི་སྐྱེ་བོའི་ཚོགས་དང་། ཙམ་པ་པ་ཐམས་ཅད་སྐྲག་པར་གྱུར་ནས། ཇི་ལྟར་མ་སྐྱེས་དགྲས་མི་མཐོང་བ་དེ་ལྟར་ཕོ་ཉ་བཏང་སྟེ་རྒྱལ་པོ་ལ་གསོལ་པ། ལྷས་བདག་ཅག་བུ་བཞིན་དུ་སོ་སོར་བསྐྱངས་ན་གཞོན་ནུས་མ་འོས་པ་བཞིན་དུ་བཀྲེན་པར་བགྱིས་པས་ལྷའི་ཡུལ་མི་ཕལ་ཆེར་བྲོས་ལགས་ཏེ། བདག་ཅག་ཀུང་འབྲོས་པར་འཚལ་ལགས་སོ། །རྒྱལ་པོ་སྙིང་རྗེའི་བདག་ཉིད་ཅན་ཆོས་གཙོར་བྱེད་པ་དེ་མི་བདེ་བ་སྐྱེས་ནས་མ་སྐྱེས་དགྲ་བཀུག་སྟེ། དགའ་བ་དང་། སྙན་པ་དང་། རྗེས་སུ་མཐུན་པའི་ཚིག་གིས་མགོ་ལ་བྱུགས་ཏེ་སྨྲས་པ། བུ་ངས་ཁྱོད་ལ་ཡུལ་ཐམས་ཅད་བྱིན་ན་ཅིའི་ཕྱིར་ཡི་ཆད་པར་བྱ་སོ་སོར་སྐྱོངས་ཤིག །དེས་སྨྲས་པ། ལྷ་རྒྱལ་པོ་རྣམས་ནི་མཛོད་ཀྱི་མཐུ་ཅན་ལགས་ན། བདག་ལ་མཛོད་ཀྱི་མཐུ་མ་མཆིས་ན་ཇི་ལྟར་བགྱི། དེས་སྨྲས་པ། གལ་ཏེ་དེ་ལྟ་ན་བཙུན་མོའི་འཁོར་མ་གཏོགས་པ་ཐམས་ཅད་ཁྱོད་ཁོ་ནའི་ཡིན་ནོ། །འོན་ཀུང་རང་བཞིན་ངན་ཅིང་སྡིག་པའི་གྲོགས་པོ་ཅན་དེ་འདུག་ཏུ་མི་བཏུབ་ཅིང་བཏླག་པ་ཁོ་ནར་བྱེད་དོ། །རྒྱལ་པོས་སྒྲོ་བ་དང་བཅས་པས་སྨྲས་པ། བང་མཛོད་དང་། མཛོད་དང་། ཡུལ་ཐམས་ཅད་ཁྱོད་ཁོ་ན་ལ་བྱིན་ན་ཅིའི་ཕྱིར་དད་དུང་ནླག་པར་བྱེད། དེ་སྐད་ཅེས་སྨྲས་པ་དང་དེ་ཁྲོས་ནས་བློན་པོ་རྣམས་ལ་སྨྲས་པ། ཞེས་ལྡན་དག་རྒྱལ་པོ་རྒྱལ་རིགས་སྤྱི་བོ་ནས་དབང་བསྐུར་བ་ལ་སྨོད་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ལ་ཆད་པ་ཅིས་གཅད། བློན་པོ་རྣམས་ཀྱིས་སྨྲས་པ། ལྷ་ཆད་པར་དགུམ

ལགས་སོད། དེས་སླས་པ། དེ་ངའི་ཡབ་ཡིན་པས་ཇི་ལྟར་གསད་ཀྱིས། དེང་ལ་དེ་བཟུང་སྟེ་
ཕྲུག་སྦལ་དུ་ཚུག་ལ་ཞོག་ཤིག །དེ་ཕྲུག་སྦལ་དུ་བཙུག་པ་དང་། རྒྱལ་པོ་དེ་ལ་གྲོང་མི་རྣམས་
དགའ་བས་ཡུལ་དེ་ན་གནས་པའི་སྐྱེ་བོའི་ཚོགས་ཀྱིས་ཐོས་ནས་ཡིད་མི་བདེ་བར་གྱུར་ན་
མ་སྐྱེས་དགྲ་གཏུམ་པ་དང་། བརླང་བ་དང་། གཟུ་ལུམས་ཆེ་བས་དེ་ལ་སུ་ཡང་ཁ་ཟེར་མི་
ཐོད་དོ། །རྒྱལ་པོ་གཟུགས་ཅན་སྙིང་པོ་ཕྲུག་སྦལ་ན་ལས་ཁོ་ན་ལ་རྟེན་ཅིང་འདུག་པ་དེ་ལ་
ལུས་འཕགས་མས་སྣོད་དུ་བཙོས་བསྐྱེལ་བར་བྱེད་དོ། །མ་སྐྱེས་དགྲས་བཙོན་སྲུངས་རྣམས་
ལ་དྲིས་པ། ཤེས་ལྡན་དག་རྒྱལ་པོ་བགྲེས་པོ་ཇི་ལྟར་འཚོ་བར་བྱེད། དེ་རྣམས་ཀྱིས་སླས་པ།
ལྷ་ཁྱོད་ཀྱི་ཡུམ་གྱིས་སྣོད་ནས་བཙོས་པ་སྐྱེལ་ལགས་སོ། །མ་སྐྱེས་དགྲས་བསྒོ་བ། ཕྱིན་
ཆད་བཟའ་བ་དང་བཏུང་བ་ཇི་ལྟར་ཡང་སྐྱེལ་བར་མི་འགྱུར་བར་ཁོག་ཤིག །བཙུན་མོ་རྣམས་
ལ་ཡང་བསྒོ་བ། སུས་ཀྱང་ཕྲུག་སྦལ་དུ་བཟའ་བ་དང་བཏུང་བ་བསྐྱལ་བར་མི་བྱའོ། །གང་
ཞིག་སྐྱེལ་ན་དེ་ཆད་པས་གསད་དོ། །དེ་ཞེ་གནག་པའི་ལས་ཅན་ཡིན་པར་ཤེས་པས་སུ་ཡང་
ཁ་ཟས་སྦྱོར་བ་ཡང་མི་བྱེད་ན་སྐྱེལ་བ་ལྟ་སྨོས་ཀྱང་ཅི་དགོས། དེ་ནས་ལུས་འཕགས་མ་ཁྲིམ་
ཐབ་ལ་སྟུག་པར་འཆུམས་པའི་སྙིང་གིས་ཕྱེའི་འདེ་གྲུས་ལུས་ བྱུགས་ཤིང་ཆང་གདུབ་ཀྱི་
སྦུབས་ཚུས་བཀང་ནས་བསྐྱལ་བར་བརྩམས་ཏེ་དེ་དེས་འཚོ་བར་བྱེད་དོ། །བཙོན་སྲུངས་
ཀྱི་མི་རྣམས་ཀྱིས་དེའི་ཐབས་ཤེས་མོད་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་དེལ་དགའ་བས་མཐོང་ཡང་མ་སྐྱེས་
དགྲལ་མ་སྨྲན་ཏོ། །ཇི་ཙམ་ན་ཡང་མ་སྐྱེས་དགྲས་བཙོན་སྲུངས་ཀྱི་མི་རྣམས་ལ་སླས་པ། ཤེས་
ལྡན་དག་རྒྱལ་པོ་བགྲེས་པོ་ཇི་ལྟར་འཚོ་བར་བྱེད། དེ་རྣམས་ཀྱིས་རྒྱས་པར་སླས་པ་དང་།
དེས་སླས་པ། ཤེས་ལྡན་དག་ལུས་འཕགས་མ་ཇི་ལྟར་ཡང་ཕྱིས་སྐྱེལ་བར་མི་འགྱུར་བར་
ཁོག་ཤིག །དེ་ནས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་དེའི་དགེ་བའི་རྩ་བ་བསྐྱེད་པའི་ཕྱིར་སྣར་ཁྲུང་གི་
དྲང་སྲོང་གི་བྱ་རྒོད་ཀྱི་ཕུང་པོའི་རི་ལ་འཆག་པར་བརྩམས་ནས། རྒྱལ་པོ་གཟུགས་ཅན་སྙིང་
པོས་སྣར་ཁྲུང་ནས་དྲང་སྲོང་གི་བྱ་རྒོད་ཀྱི་ཕུང་པོའི་རི་ལ་བཅོམ་ལྡན་འདས་གང་ན་བ་ལ་
བལྟས་ནས་དགའ་བ་སྐྱེད་པས་དེས་ན་སྲོག་དང་བྲལ་བར་མ་གྱུར་ཏོ། །མ་སྐྱེས་དགྲས་ཡང་

བཙོན་སྲུངས་ཀྱི་མི་རྣམས་ལ་སྨྲས་པ། ཤེས་ལྡན་དག་བཟའ་བ་དང་བཏུང་བ་ནི་བཀག་ན་ད་ལྟར་རྒྱལ་པོ་བགྲེས་པོ་ཇི་ལྟར་འཚོ་བར་བྱེད། དེ་རྣམས་ཀྱིས་སྨྲས་པ། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་དེ་རྗེས་སུ་གནང་བའི་སླད་དུ་སྐར་ཁུང་གི་ནང་ཐད་ཀྱི་བྱ་རྒོད་ཀྱི་ཕུང་པོའི་རི་ལ་འཆག་པར་མཛད་པ་དེ་ལ་དེ་གདུགས་རེ་རེ་ཞིང་བཞེངས་ནས་གཟིགས་ལགས་སོ། །དེས་སྨྲས་པ། སྐར་ཁུང་ཐོག་ལ་དེའི་རྐང་པ་གཉིས་ཀྱང་སྤྱི་གྲིས་ཐོས་ཤིག །དེ་རྣམས་ཀྱིས་སྐར་ཁུང་དག་བཀག་དེའི་རྐང་པ་གཉིས་ཀྱང་སྤྱི་གྲིས་དྲས་པ་དང་དེ་སྡུག་བསྔལ་གྱི་ཚོར་བས་གདུངས་པས་མཆི་མས་བརྣངས་ཤིང་སྐད་འགགས་ལ་མིག་མཆི་མས་གང་བས་བསམས་པ། བདག་སྡུག་བསྔལ་མི་བཟད་པ་དོག་པ་ཐོབ་ན་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་མ་དགོངས་པ་ལྟ་ཞིག་སྙམ་མོ། །སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྡན་འདས་རྣམས་ནི་དེ་ལྟ་བུ་མི་མཁྱེན་པའམ། མི་གཟིགས་པའམ། ཐུགས་སུ་མི་ཆུད་པའམ། རྣམ་པར་མི་མཁྱེན་པ་ཅི་ཡང་མི་མངའོ། །ཆོས་ཉིད་ཀྱིས་སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོ་དང་ལྡན་པ། འཇིག་རྟེན་ལ་ཕན་པར་ཞུགས་པ། བསྲུང་བ་གཅིག་པུ་པ། ཉག་གཅིག་དཔའ་བ། ཟླ་མེད་པ། གཉིས་སུ་མི་གསུང་བ། ཞི་གནས་དང་ལྷག་མཐོང་གིས་བཞུགས་པ། དུལ་བའི་གནས་གསུམ་གྱི་གཞི་ལ་མཁས་པ། ཆུ་བོ་བཞི་ལས་རྒལ་བ། རྫུ་འཕྲུལ་གྱི་རྐང་པ་བཞིའི་ཞབས་ཀྱི་མཐིལ་ལེགས་པར་གནས་པ། བསྡུ་བའི་དངོས་པོ་བཞི་ལ་ཡུན་རིང་པོ་ནས་ཡོངས་སུ་སྦྱང་བ་མཛད་པ། ཡན་ལག་ལྔ་སྤངས་པ། འགྲོ་བ་ལྔ་ལས་ཡང་དག་པར་འདས་པ། ཡན་ལག་དྲུག་དང་ལྡན་པ། ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་དྲུག་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཡན་ལག་བདུན་གྱི་མེ་ཏོག་གིས་ཕྱུག་པ། ལམ་གྱི་ཡན་ལག་བརྒྱད་སྟོན་པ། མཐར་གྱིས་གནས་པའི་སྙོམས་པར་འཇུག་པ་དགུ་ལ་མཁས་པ། སྟོབས་བཅུའི་སྟོབས་དང་ལྡན་པ། ཕྱོགས་བཅུར་སྙན་པས་ཡང་དག་པར་རྒྱས་པ། བརྒྱ་ཕྲག་བཅུར་དབང་སྒྱུར་བ་ལས་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་པ་རྣམས་ནི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྤྱན་གྱིས་ཉིན་ལན་གསུམ་མཚན་ལན་གསུམ་དུ་འཇིག་རྟེན་ལ་རྣམ་པར་གཟིགས་ནས་གང་ནི་ཉམས། གང་ནི་འཕེལ། གང་ནི་མི་བཟད་པར་གྱུར། གང་ནི་དོག་པར་གྱུར། གང་ནི་སྡུག་བསྔལ་བར་གྱུར། གང་ནི་མི་བཟད་པ་

དང་དོག་པ་དང་སྡུག་བསྔལ་བར་གྱུར། གང་ནི་ངན་སོང་ལ་གནོལ། གང་ནི་ངན་སོང་ལ་འབབ། གང་ནི་ངན་སོང་ལ་བབ། ངས་གང་ནི་ངན་སོང་ནས་དྲངས་ཏེ་མཐོ་རིས་དང་ཐར་པ་དང་འབྲས་བུ་ལ་གཞག་པར་བྱ། གང་གི་དགེ་བའི་རྩ་བ་དག་མ་བསྐྱེད་པ་ནི་བསྐྱེད་པར་བྱ། གང་གི་དགེ་བའི་རྩ་བ་བསྐྱེད་པ་དག་ནི་ཡོངས་སུ་སྨིན་པར་བྱ། གང་གི་ཡོངས་སུ་སྨིན་པ་ནི་རྣམ་པར་གྲོལ་བར་བྱ་ཞེས་ཡེ་ཤེས་གཟིགས་པ་ལ་འཇུག་པར་མཛད་དོ། །དེ་ནས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་ཚེ་དང་ལྡན་པ་མོད་གལ་གྱི་བུ་ཆེན་པོ་ལ་བཀའ་སྩལ་པ། མོད་གལ་གྱི་བུ་སོང་ལ་ངའི་ཚིག་གིས་རྒྱལ་པོ་གཟུགས་ཅན་སྙིང་པོ་ལ་ནད་མེད་པར་གྱུར་ཅིག་ཅེས་ཞོས་ལ་འདི་སྐད་ཅེས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱི་ཞལ་ནས་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་གྱིས་བྱ་བ་གང་ཡིན་པ་དེ་ངས་ཁྱོད་ལ་མཛད་ཟིན་ཏེ། ཁྱོད་སེམས་ཅན་དམྱལ་བ་དང་། དུད་འགྲོའི་སྐྱེ་གནས་དང་། ཡི་དྭགས་རྣམས་ནས་ནི་ཕྱང་པ་དྲངས། ལྷ་དང་མི་རྣམས་སུ་ནི་རབ་ཏུ་བཞག །འཁོར་བའི་ནི་མཐར་བྱས། ཁྲག་དང་མཆི་མའི་རྒྱ་མཚོ་ནི་བསྐམས། རུས་པའི་རི་བོ་ལས་ནི་བསྒྲལ། ངན་སོང་རྣམས་ཀྱི་སྒོ་ནི་བཅད། མཐོ་རིས་དང་ཐར་པའི་སྒོ་རྣམས་ནི་ཕྱེ་ན། འོན་ཀྱང་ཁྱོད་ཉིད་ཀྱི་ལས་ཚོགས་རྟེན་པ། རྐྱེན་ཡོངས་སུ་བསྒྱུར་བ། འོད་པ་བཞིན་དུ་ཉེ་བར་གནས་པ། གདོན་མི་ཟ་བར་འབྱུང་བར་འགྱུར་བའི་ལས་དག་ཁྱོད་ཉིད་ཀྱིས་བྱས་ཤིང་བསགས་པ་དག་གཞན་སུ་ཞིག་གིས་སོ་སོར་མྱོང་བར་འགྱུར། རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ་ལས་བྱས་ཤིང་བསགས་པ་དག་ནི་ཕྱི་རོལ་གྱི་སའི་ཁམས་ལ་རྣམ་པར་སྨིན་པར་མི་འགྱུར། ཆུའི་ཁམས་ལ་མི་འགྱུར། མེའི་ཁམས་ལ་མི་འགྱུར། རླུང་གི་ཁམས་ལ་མི་འགྱུར་གྱི། འདི་ལྟར་ལས་དགེ་བ་དང་མི་དགེ་བ་བྱས་ཤིང་བསགས་པ་དག་ནི་ཟིན་པའི་ཕུང་པོ་དང་། ཁམས་དང་། སྐྱེ་མཆེད་རྣམས་ཁོ་ན་ལ་རྣམ་པར་སྨིན་པར་འགྱུར་ཏེ། ལས་རྣམས་བསྐལ་པ་བརྒྱར་ཡང་ནི། །ཆུད་མི་ཟ་བའང་ཚོགས་དང་དུས། །རྙེད་ན་ལུས་ཅན་རྣམས་ལ་ནི། །འབྲས་བུ་དག་ཏུ་འགྱུར་བ་ཉིད། །རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ་དེ་ལྟ་བས་ན་ལས་ཀྱི་སྐྱབས་ཅན་དུ་གྱིས་ཤིག་ཅེས་གསུང་ངོ་། །ཞེས་ཞོས་ཤིག །བཙུན་པ་བཀའ་བཞིན་འཚལ་ཞེས་ཚེ་དང་ལྡན་པ་མོད་གལ་གྱི་བུ་ཆེན་པོས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ལས

མཉན་ནས་ཇི་ལྟར་སེམས་མཉམ་པར་བཞག་ན་བྱ་རྒོད་ཀྱི་ཕུང་པོའི་རི་ལས་མི་སྣང་བར་གྱུར་
ཏོ། །ཕྱག་སྦལ་དུ་རྒྱལ་པོ་གཟུགས་ཅན་སྙིང་པོའི་མདུན་དུ་འདུག་པ་དེ་ལྟ་བུའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་
ལ་སྙོམས་པར་བཞུགས་ཏེ་འདི་སྐད་ཅེས་སྨྲས་སོ། །རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱི་
ཞལ་ནས་ཁྱོད་ནད་མེད་པར་གྱུར་ཅིག་ཅེས་གསུང་ངོ་། །བཙུན་པ་མོད་གལ་གྱི་བུ་ཆེན་པོ་
བཅོམ་ལྡན་འདས་ལ་ཕྱག་འཚལ་ལོ། །རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱི་ཞལ་ནས་འདི་
སྐད་ཅེས། དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་གྱིས་བྱ་བ་གང་ཡིན་པ་དེ་ངས་ཁྱོད་ལ་མཛད་དེ། ཁྱོད་
སེམས་ཅན་དམྱལ་བ་དང་། དུད་འགྲོ་དང་། ཡི་དགས་རྣམས་ནས་ནི་ཐར་པ་དྲངས། ལྷ་དང་
མི་རྣམས་སུ་ནི་རབ་ཏུ་བཞག །འཁོར་བའི་ནི་མཐར་བྱས། ཁྲག་དང་མཆི་མའི་རྒྱ་མཚོ་ནི་
བསྐམས། རུས་པའི་རི་བོ་ལས་ནི་བསྒྲལ། ངན་སོང་རྣམས་ཀྱི་སྒོ་ནི་བཅད། མཐོ་རིས་དང་
ཐར་པའི་སྒོ་རྣམས་ནི་ཕྱེ་ན། འོན་ཀྱང་ཁྱོད་ཉིད་ཀྱི་ལས་ཚོགས་རྙེད་པ། རྐྱེན་ཡོངས་སུ་བསྒྱུར་
བ། འོད་པ་བཞིན་དུ་ཉེ་བར་གནས་པ་གདོན་མི་ཟ་བར་འབྱུང་བར་འགྱུར་བའི་ལས་དག་ཁྱོད་
ཉིད་ཀྱིས་བྱས་ཤིང་བསགས་པ་དག་གཞན་སུ་ཞིག་གིས་སོ་སོར་མྱོང་བར་འགྱུར། རྒྱལ་
པོ་ཆེན་པོ་ལས་བྱས་ཤིང་བསགས་པ་དག་ནི་ཕྱི་རོལ་གྱི་སའི་ཁམས་ལ་རྣམ་པར་སྨིན་པར་
མི་འགྱུར། ཆུའི་ཁམས་ལ་མི་འགྱུར༑ མེའི་ཁམས་ལ་མི་འགྱུར། རླུང་གི་ཁམས་ལ་མི་འགྱུར་
གྱི། འདི་ལྟར་ལས་དགེ་བ་དང་མི་དགེ་བ་བྱས་ཤིང་བསགས་པ་དག་ནི་ཟིན་པའི་ཕུང་པོ་དང་།
ཁམས་དང་། སྐྱེ་མཆེད་རྣམས་ཁོ་ན་ལ་རྣམ་པར་སྨིན་པར་འགྱུར་ཏེ། ལས་རྣམས་བསྐལ་པ་
བརྒྱར་ཡང་ནི། །ཆུད་མི་ཟ་བའང་ཚོགས་དང་དུས། །རྙེད་ན་ལུས་ཅན་རྣམས་ལ་ནི། །འབྲས་
བུ་དག་ཏུ་འགྱུར་བ་ཉིད། །རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ་དེ་ལྟ་བས་ན་ཁྱོད་ཀྱིས་ལས་ཀྱི་སྐྱབས་ཅན་དུ་གྱིས་
ཤིག་ཅེས་གསུང་ངོ་། །དེ་ཕྱག་སྦལ་དུ་བཙུག་པ་དང་། སྤུ་གྲིས་ཐང་པ་དྲས་པ་དང་། བཟའ་
བ་དང་བཏུང་བ་དང་བྲལ་བའི་སྡུག་བསྔལ་གྱིས་ཉེན་པས་སྨྲས་པ། བཙུན་པ་མོད་གལ་གྱི་བུ་
ཆེན་པོ་གང་ན་ཁ་ཟས་བཟང་པོ་འཚལ་ལགས། དེས་སྨྲས་པ། རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ་རྒྱལ་ཆེན་
བཞིའི་རིས་ཀྱི་ལྷ་རྣམས་ནའོ་ཞེས་སྨྲས་ནས། ཚེ་དང་ལྡན་པ་མོད་གལ་གྱི་བུ་ཆེན་པོས་ཇི་

ལྟར་སེམས་མཉམ་པར་བཞག་ན་ཕྲུག་སྤྲུལ་དེ་ནས་མི་སྣང་བར་གྱུར་ཏེ། བྱ་རྒོད་ཀྱི་ཕུང་པོ་ལ་ཕྱིན་པ་དེ་ལྟ་བུའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ལ་སྙོམས་པར་ཞུགས་སོ། །མ་སྐྱེས་དགྲའི་བུ་འཆར་བྱེད་བཟང་པོའི་མཛུབ་མོ་ལ་ཕོལ་མིག་བྱུང་བས་དེ་ངུ་བར་གྱུར་ནས་མ་སྐྱེས་དགྲས་བྲང་དུ་སོང་སྟེ། དེས་དེ་པང་པར་བཞག་ནས་མགུལ་ནས་འཁྱུད། འོ་བྱས། ཀུན་ཏུ་འཁྱུད་ན་འོན་ཀྱང་དེ་ངུ་སྟེ་འདུག་ཏུ་མི་བཏུབ་བོ། །དེ་ནས་མ་སྐྱེས་དགྲས་དེའི་མཛུབ་མོ་ཁར་བཅུག་པ་དང་། ཕོལ་མིག་ཁར་རྡོལ་ནས་མ་སྐྱེས་དགྲས་རྣག་ཁྲག་ས་ལ་ཕོའོ། །གཞོན་ནུ་འཆར་བྱེད་བཟང་པོས་རྣག་ཁྲག་དེ་མཐོང་ནས་ལྷག་པར་ངུ་བར་བརྩམས་པ་དང་། བཙུན་མོ་ལུས་འཕགས་མས་འཛུམ་ཕྱུང་བ་མ་སྐྱེས་དགྲས་མཐོང་ནས་སྨྲས་པ། ཡུམ་འདི་ཇི་ལྟ་བུ་ཞིག །དེས་སྨྲས་པ། བུ་ནད་འདི་ནི་ཁྱེད་ཀྱི་ཡབ་མེས་བརྒྱུད་དེ་འོངས་པ་ཡིན་ཏེ། ཁྱོད་ཀྱང་དེ་ལྟར་གྱུར་པ་ན་ཁྱོད་ཀྱི་ཡབ་ཀྱིས་མཛུབ་མོ་ཁར་བཅུག་པ་དང་། ཕོལ་མིག་རྡོལ་ནས་ཁྱོད་མི་ངུ་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར་རྣག་ཁྲག་ས་ལ་མ་ཕོ་བར་ཁོང་དུ་མིད་དོ་དེས་སྨྲས་པ། ཡུམ་བདག་གི་ཡབ་འདི་འདྲ་བར་བྱམས་པར་གྱུར་ཏམ། དེས་སྨྲས་པ། དེ་འདྲའོ། །དེ་ནས་མ་སྐྱེས་དགྲ་ཕ་ལ་ཞེ་སྡང་གི་ཀུན་ནས་དཀྲིས་པ་དང་བྲལ་ཞིང་རྗེས་སུ་ཆགས་པ་སྐྱེས་ཏེ། དེས་བློན་པོ་རྣམས་ལ་སྨྲས་པ། ཤེས་ལྡན་དག་གང་ཞིག་ང་ལ་རྒྱལ་པོ་བགྲེས་པོ་གསོན་ནོ་ཞེས་ཟེར་བ་དེ་ལ་ངས་རྒྱལ་སྲིད་ཕྱེད་སྦྱིན་ནོ། །རྒྱལ་པོ་དེ་ལ་གྲོང་མི་དང་ཡུལ་མི་རྣམས་དགའ་བ་ཡིན་པས་སྐྱེ་བོའི་ཚོགས་ཆེན་པོས་ཕྲུག་སྤྲུལ་ལོགས་སུ་བརྒྱུགས་པའི་སྔ་རྒྱལ་པོས་ཐོས་ནས་བསམས་པ། ད་ནི་གནོད་པ་མི་བཟད་པ་ཅི་ཞིག་བྱེད་པར་འགྱུར་རོ་སྙམ་སྟེ། སྐྲག་ནས་ཤུགས་ནར་ཞེས་ཕྱུང་སྟེ་ཤི་བ་དང་། རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ་རྣམ་ཐོས་ཀྱི་བུའི་བུར་སྐྱེས་ཏེ་པང་དུ་འདུག་ནས་ལྷའི་བདུད་རྩིས་ལོངས་སྤྱོད་པར་བྱེད་དོ། །རྣམ་ཐོས་ཀྱི་བུས་སྨྲས་པ། ཁྱོད་སུ་ཞིག །དེས་བདག་ནི་རྒྱལ་བ་ཁྲུ་མཆོག་ལགས་སོ། །ཞེས་སྨྲས་པས། དེའི་མིང་རྒྱལ་བ་ཁྲུ་མཆོག་རྒྱལ་བ་ཁྲུ་མཆོག་ཅེས་བྱ་བར་གྲགས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་རྒྱལ་པོ་འདི་ཉིད་ཀྱི་ཆེད་དུ་༼ མ་སྐྱེས་དགྲའི་འགྱོད་པ་བསལ་བ་ཞེས་བྱ་

བ་མདོ་༽གསུངས་ལ། རྒྱལ་པོ་འདི་བྱ་གྲོད་ཕུང་པོའི་རིར་༼ དམ་ཆོས་པདྨ་དཀར་པོའི་མདོ་༽ གསུངས་པའི་འཁོར་དུའང་ཡོད། འདུལ་བ་ལུང་གཞི་༼ ངབ ༽༢༡༡བ༢ ལས། རྒྱལ་པོ་མ་སྐྱེས་དགྲར་ངན་སྐུལ་བྱས་ཏེ་རང་གི་ཕ་བསད་པ་སོགས་ཀྱི་མཚམས་མེད་ཀྱི་ལས་ལ་སྤྱོར་མཁན་ནི། ལྷས་བྱིན་ཉིད་ཡིན་པ་ནི་འདུལ་བ་ལུང་གཞི་དང་དྲིན་ལན་བསབ་པའི་མདོ་སོགས་ན་གསལ་ལོ། །སྒྲ་བཤད་ནི། འདུལ་བ་གཞི་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ་པ་ལས། མ་སྐྱེས་དགྲ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་མིང་སྟེ་མའི་མངལ་ན་གནས་པ་ཉིད་ནས་ཕའི་རྒྱབ་ཀྱི་ཤ་ཟ་བ་སོགས་པས་མིང་དེ་སྐད་བཏགས་ཏེ། དེ་ཡང་གཞུང་འདི་ཉིད་ལས་འོག་ནས་འབྱུང་ངོ་། །ཞེས་གསུངས་སོ། །འདུལ་བ་རྣམ་པར་འབྱེད་པའི་ཚིག་རྣམ་པར་བཤད་པ་ཏ༤ན༦ལས་ཀྱང་། མ་སྐྱེས་དགྲ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་མིང་སྟེ་མངལ་ན་གནས་པ་ཉིད་ཀྱིས་ཕ་ལ་དགྲ་ཉིད་བྱེད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས། རྒྱལ་པོ་འདིས་ཐོག་མར་རང་གི་ཕ་བསད་པ་དང་། དགེ་འདུན་གྱི་དབྱེན་ཕྱེ་བ་དང་། གླང་པོ་ཆེ་བཀྱེ་བ། ཇོའི་འཁོར་ལོ་འཕངས་པ་སོགས་ཀྱིས་ལས་ཤིན་ཏུ་ཚབས་ཆེ་བ་བྱས་ན་ཡང་ཕྱིས་འགྱོད་སེམས་དྲག་པོ་སྐྱེས་ནས་ལས་ཀྱི་རྣམ་སྨིན་ཧ་ཅང་ཡང་དུ་སོང་བའི་ལོ་རྒྱུས་ཡོད། ལས་རྣམ་པར་འབྱེད་པ་ཞེས་བྱ་བའི་མདོ་༼ ས ༽༢༤༢བ༦ལས། དེ་ལ་ལས་གང་དང་ལྡན་ན་གང་ཟག་སེམས་ཅན་དམྱལ་བར་སྐྱེས་མ་ཐག་ཏུ་ཆེ་འཕོ་བར་འགྱུར་བའི་ལས་ཡོད་དེ་དེ་གང་ཞེ་ན། དེ་ནི་འདི་ལ་གང་ཟག་ལ་ལས་སེམས་ཅན་དམྱལ་བའི་ལས་བྱས་ཤིང་བསགས་པ་ན། ལས་དེ་བྱས་པས་ངོ་ཚ་བར་འཛིན་ལ་འགྱོད་ཅིང་སྨོད་པ་དང་འཆགས་ཤིང་མཐོལ་ལ་ཕྱིན་ཅད་མི་བྱའོ་ཞེས་སྡོམ་པར་བྱེད་པས། བརྒྱ་ལ་སེམས་ཅན་དམྱལ་བར་སྐྱེས་ན་ཡང་སྐྱེས་མ་ཐག་ཏུ་ཆེ་འཕོ་བར་འགྱུར་བ་སྟེ། དཔེར་ན་རྒྱལ་པོ་མ་སྐྱེས་དགྲས། མཚམས་མེད་པའི་ལས་ཕ་བསད་པ་དང་། དགེ་འདུན་ཕྱེ་བ་དང་། གླང་པོ་ཆེ་བཀྱེ་བ་དང་། ཇོའི་འཁོར་ལོ་འཕངས་པ་ལྟ་བུ་སྟེ། ལས་དེས་མནར་མེད་པའི་སེམས་ཅན་དམྱལ་བར་འགྲོ་བར་ཐོས་ནས། དེ་མི་དགའ་སྟེ། སེམས་མོས་པར་བྱས་པ་དང་དགེ་སློང་གི་འབྲས་བུའི་མདོ་ལས་སྡིག་གཤེགས་ཏེ། དགེ་བའི་རྩ་བ་བསགས་པ་དང་ཆེ་འཕོ་ཀར་རྡུས་པ་ཡན་

ཅན་ཀྱང་སངས་རྒྱས་ལ་སྐྱབས་སུ་མཆིའོ་ཞེས་གསོལ་བ་ལྟ་བུ་སྟེ། དེ་སྐད་དུ། ཤིན་ཏུ་མི་བཟད་ལས་རྣམས་བྱས་པ་ནི། །བདག་ལ་སྨོད་དང་རབ་ཏུ་བཤཀས་པ་དང་། །སྡོམ་པར་བྱེད་པས་དེ་དག་སྲབས་འགྱུར་གྱིས། །ཤིན་ཏུ་རྩ་ནས་ཕྱིན་ནས་མི་སྨྲའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟ་བུ་སྟེ། ལས་དེ་ལྟ་བུ་དང་ལྡན་ན་གང་ཟག་སེམས་ཅན་དམྱལ་བར་སྐྱེས་མ་ཐག་ཏུ་ཆེ་འཆོ་བར་འགྱུར་བའོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །འདིའི་སྐབས་ཡུལ་ཁྲིམས་ཡང་ཤིན་ཏུ་བཙན་པར་སྣང་སྟེ། ལོག་གཡེམ་དང་རྐུ་སོགས་བྱས་ན་སྲོག་ཐོག་གི་ཆད་པ་གཅོད་ཀྱི་ཡོད་པའི་སྐོར། ཚོམས་ཀྱི་འགྲེལ་པ་༼ ཏ ༽༡༣༤༥༡ན་གསལ་ཏེ། རྒྱལ་པོའི་ཁབ་ན་གཞན་གྱི་བུད་མེད་ལ་འགྲོ་བའི་སྐྱེས་བུ་གཞན་གྱི་ཆུང་མ་དང་དགའ་བར་སྤྱོད་ཅིང་འདུག་པ་ལ་རྒྱལ་པོའི་སྐྱེས་བུས་བཟུང་ནས་མ་སྐྱེས་དགྲས་གཤེད་མ་ལ་གཏད་དེ། ལག་པ་དང་རྐང་པ་དང་སྐྱེས་པའི་དབང་པོ་དང་ཐལ་ནས་དུར་ཁྲོད་ཀྱི་གནས་སུ་བསྐྱལ་ལོ། །དེ་བཀྲེས་པ་དང་སྐོམ་པ་ལ་སོགས་པས་ཉེ་བར་གདུངས་བཞིན་དུ་དེ་ནས་ཤི་བའི་དུས་ཏེ་དམྱལ་བར་སྐྱེས་པ་དེའི་དབང་དུ་མཛད་ནས་འདི་གསུངས་སོ། །ཞེས་དང་། ༡༧༣བ༧ལས་ཀྱང་། རྒྱལ་པོ་མ་སྐྱེས་དགྲས་ཀར་ཥ་པ་ཎའི་བཞི་ཆ་བརྐུས་པ་ཙམ་དང་། གཞན་གྱིས་བསླུར་བ་ཙམ་གྱིས་ཀྱང་གསོད་པར་བྱེད་དོ། །ཞེས་གསུངས། རྒྱལ་པོ་འདི་ཆེ་སྟོད་ལ་ཤིན་ཏུ་གཏུམ་པ་ཞིག་ཡིན་རུང་། ཆེ་སྨད་ལ་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱི་ཞབས་ལ་གཏུགས་ཏེ་ཆོས་དང་མཐུན་པའི་རྒྱལ་པོ་ཞིག་ཏུ་གྱུར་ཏོ། །ཡང་། རྒྱལ་པོ་མ་སྐྱེས་དགྲ་ལ་སྟོང་ཉིད་ཀྱི་བག་ཆགས་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བ་ཡོད་པས། གདུགས་ཚོད་གཅིག་གི་སྐབས། འཇམ་དབྱངས་ལ་གོས་གསེར་སྲང་སྟོང་རི་བ་ཞིག་ཕུལ་བས། དེ་འབུལ་བའི་ཡུལ་མ་རྙེད་པར་སྟོང་པར་ཡལ་བ་ན། རྒྱལ་པོ་རང་གིས་གྱོན་པས་རང་ཉིད་ཀྱང་ཡལ་ཏེ་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པ་བྱུང་བའང་སྔོན་བག་ཆགས་བཞག་པའི་མཐུ་སད་པའི་སྐོར། ལམ་རིམ་རྣམ་གྲོལ་ལག་བཅངས་སུ་གསལ་ལོ། །

རྒྱལ་པོ་ཟས་གཙང་མའི་རྒྱལ་རྒྱུད་ཀྱི་སྐོར། (འདུལ་བ) རྒྱལ་པོ་ཟས་གཙང་མའི་ཡབ་རྒྱལ་པོ་སེངྒེའི་འགྲམ་ <སིཾ་ཧ་ཧ་ནུཿ> ལ་བུ་བཞི་སྟེ། ༡ ཟས་གཙང་དང་། <ཤུདྡྷོ་དནཿ> (འདི་བདག་ཅག་གི་

སྟོན་པའི་ཡབ) ༢ ཟས་དཀར། <ཤུ་ཀློ་དནཿ> ༣ བྲེ་བོ་ཟས་སམ་བྲའོ་ཟས། <དྲོ་ཎོ་དནཿ> (བྱེ་བྲག་རྟོགས་བྱེད་ཆེན་པོ་༨༠བ༨པར། བྲའོ་ཟས་ཞེས་བྲིས) ༤ ཚད་མེད་ཟས་སམ་བདུད་རྩི་ཟས་དང་བཞིའོ། ། (བྱེ་བྲག་རྟོགས་བྱེད་ཆེན་པོ་༨༠བ༨པར། བདུད་རྩི་ཟས་ཞེས་བྲིས) ༡ བུ་མོ་གཙང་མ་དང་། ༢ དཀར་མོ་དང་། ༣ བྲེ་བོ་མ་དང་། ༤ ཚད་མེད་མའོ། །བུ་དང་པོ་ཟས་གཙང་ལ་བུ་གཉིས་ཏེ། དོན་གྲུབ་བམ་བཅོམ་ལྡན་འདས་ <སིདྡྷཱརྠ> དང་། ཆེ་དང་ལྡན་པ་དགའ་བོ་ <ནནྡཿ> གཉིས་སོ། །བུ་གཉིས་པ་ཟས་དཀར་ལ་བུ་གཉིས་ཏེ། ཆེ་དང་ལྡན་པ་རྒྱལ་<ཏིཥྱཿ> དང་། ཤཱཀྱའི་རྒྱལ་པོ་བཟང་ལྡན་ <བྷདྲཀཿ> (རྒྱལ་པོ་ཟས་གཙང་གིས་བཟང་ལྡན་ཤཱཀྱའི་རྒྱལ་པོར་དབང་བསྐུར་ཚུལ། ལུང་རྣམ་འབྱེད་༼ ཆ ༽༡༡བ༣ན་གསལ་ལོ) ནོ། །བུ་གསུམ་པ་བྲེ་བོ་ཟས་ལ་བུ་གཉིས་ཏེ། མིང་ཆེན་ <མཧཱནམཿ> དང་། ཆེ་དང་ལྡན་པ་མ་འགགས་པ <ཨནིརུདྡྷཿ> གཉིས་སོ། །བུ་བཞི་པ་ཚད་མེད་ཟས་ལ་བུ་གཉིས་ཏེ། ཆེ་དང་ལྡན་པ་ཀུན་དགའ་བོ་ <ཨ་ནནྡཿ> (འདི་སྟོན་པའི་ཞབས་ཕྱི་འམ་གསོལ་དཔོན་ཡིན) དང་། (ཀུན་དགའ་བོ་ལ་སྲིང་མོ་ཞིག་ཀྱང་ཡོད། སྲིང་མོའི་བུ་གཉིས་རབ་ཏུ་བྱུང་ཚུལ་སྐོར་༼ འདུལ་བ་ལུང་གཞི ༽ཀ་པར་གསལ་ལོ) ལྷ་སྦྱིན་ <དེ་བ་དཏྟཿ> (འདི་སྟོན་པ་ལ་རྟག་ཏུ་འགྲན་པའི་བདུད་ལྷ་སྦྱིན་ཞེས་བྱ་བ་དེ་ཡིན) ནོ། །གཙང་མའི་བུ་ནི་ལེགས་པར་རབ་སད་དོ། །དཀར་མོའི་བུ་ནི་ཕྲེང་བ་ཅན་ནོ། །བྲེ་མོ་མའི་བུ་ནི་བཟང་ལེན་ནོ། །ཚད་མེད་མའི་བུ་དགེ་འཕེལ་ལོ། །བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱི་སྲས་ནི་སྒྲ་གཅན་ཟིན་ <རཱ་ཧུལཿ> ཡིན་ཏེ། ཞེས་གསུངས་སོ། །འདུལ་བ་ལུང་གཞི་༼ ག་པ ༽༢༥༢བ་ཕྲེང་༨ན་གསལ་བ་ལྟར་བཀོད་དོ། །

རྒྱལ་པོ་གཟུགས་ཅན་སྙིང་པོ། (འདུལ་བ) < བིམྦི་ས་ར> བདག་ཅག་གི་སྟོན་པ་དང་དུས་མཉམ་པར་བལྟམས་པའི་ནང་པའི་རྒྱལ་པོ་ཞིག ལེགས་སྦྱར་དུ་བིམྦི་ས་ར་ Bimbhisara ཟེར། ཕྱིས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱི་ཞབས་ལ་གཏུགས་ཏེ་ནང་པར་གྱུར། རང་གི་མངའ་རིས་རྣམས་ཆོས་བཞིན་བསྐྱངས་པས་འབངས་མི་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་རྒྱལ་པོ་འདི་ལ་གུས་བཀུར་དང་དགའ་མོས་ཆེན་པོ་བྱས་སོ། །མཐར་ལྷས་བྱིན་གྱིས་ངན་སྐུལ་བྱས་ཏེ་རང་གི་བུ་རྒྱལ་པོ་མ་སྐྱེས་དགྲས་བཙོན་དུ་བཙུག་

ནས་རྐང་ལག་བཅད་པ་སོགས་ཀྱི་སྡུག་སྔོང་དང་མནར་གཅོད་ཚད་མེད་བཏང་སྟེ་བཀྲོངས་སོ། །ལོ་རྒྱུས་ཞིབ་པར་རྒྱལ་པོ་མ་སྐྱེས་དགྲ་ཞེས་པའི་ཐད་དུ་གཟིགས། སྒྲ་བཤད་ནི། འདུལ་བ་ལུང་གཞི་༼ ག་པ ༽༢༤༧ན་༥ལས། གང་གི་ཚེ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་བཙོམ་ལྡན་འདས་ཤཱཀྱ་ཐུབ་པ་བལྟམས་པ་དེ་ཉིད་ཀྱི་ཚེ་རྒྱལ་པོ་བཞི་ཡང་བུ་བཙས་ཏེ། ཞེས་དང་། རྒྱལ་པོའི་ཁབ་ཀྱི་གྲོང་ཁྱེར་ན་རྒྱལ་པོ་པདྨ་ཆེན་པོའི་བུ་བཙས་པ་ན་དེ་འདི་སྙམ་དུ་སེམས་ཏེ། བདག་གི་བུ་བཙས་པ་ན་འཇིག་རྟེན་ཉི་མའི་གཟུགས་ཤར་བ་ལྟར་སྣང་ཞིང་གཟུགས་ཅན་མའི་བུ་ཡིན་པས་འདིའི་མིང་གཟུགས་ཅན་སྙིང་པོ་ཞེས་བྱ་བར་གདགས་སོ་ཞེས་བཏགས་སོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །ཟས་གཙང་གི་སྲས་གཞོན་ནུ་དོན་གྲུབ་དང་། རྒྱལ་པོའི་ཁབ་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་པདྨ་ཆེན་པོའི་སྲས་གཟུགས་ཅན་སྙིང་པོ་དང་། མཉན་ཡོད་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ཚངས་བྱིན་གྱི་སྲས་གསལ་རྒྱལ་དང་། ཀོཽ་ཤམྦིའི་རྒྱལ་པོ་དམག་བརྒྱ་པའི་སྲས་ཤར་པ་དང་། གྲོང་ཁྱེར་འཕགས་རྒྱལ་གྱི་རྒྱལ་པོ་མུ་ཁྱུད་མཐའ་ཡས་ཀྱི་སྲས་རབ་སྣང་རྣམས་དུས་གཅིག་ལ་བལྟམས་སོ། །འདིའི་སྔོར་འདུལ་བ་གཞི་༼ ག་པ ༽༢༤༧ན་གསལ་ལོ། །

རྒྱལ་པོ་ལ་གདམས་པ། རྗེའི་ལམ་རིམ་དུ་རྒྱལ་པོ་ལ་གདམས་པ་ཞེས་འབྱུང་བ་ནི། རྒྱལ་པོ་གསལ་རྒྱལ་ལ་གདམས་པའི་མདོ་ཡིན། མི་རྟག་པ་སྟོན་པའི་མདོ་འདི་ལས་གསལ་རྒྱལ་བོད་དུ་བསྒྱུར་བ་ལ་མེད་གསུང་། ཞེས་དབྱངས་ཅན་དགའ་བློ་གསུང་།

རྒྱལ་པོ་ཨུ་ཏྲ་ཡ་ན། བདག་ཅག་གི་སྟོན་པ་དང་དུས་མཚུངས་སུ་བྱོན་པའི་རྒྱལ་པོ་ཞིག འདི་ལ་རུ་དྲ་ཡ་ན་ Rudrayana ཞེས་ཀྱང་བརྗོད་ཀྱི་ཡོད་འདུག འདི་ནི་གནའ་བོ་རྒྱ་གར་གྱི་ནུབ་ཕྱོགས་སིནྡྷུའི་ཡུལ་གྱི་གྲོང་ཁྱེར་ཆེན་པོ་རོ་རུ་ཀ་ཞེས་བྱ་བ་དེའི་རྒྱལ་པོ་ཡིན་པར་བཤད། རོ་རུ་ཀ་ Roruka ལ། རོ་རི་ Rori དང་། རོ་རིཀ་ Rorik བཅས་ཟེར། སྟོན་པའི་ཞལ་བཀོད་ལྟར་རྒྱལ་པོ་གཟུགས་ཅན་སྙིང་པོས་རྒྱལ་པོ་འདི་ལ་སྲིད་པ་འཁོར་ལོའི་དཔེ་རིས་ལག་སྐྱེས་སུ་བསྐུར་བའི་ལོ་རྒྱུས་ཡོད། ཚོམས་ཀྱི་འགྲེལ་པ་༼ ཏ ༽༧༥༠ ན༧ལས། སིནྡྷུའི་ཡུལ་རོ་རུ་ཀ་ཞེས་བྱ་བའི་གྲོང་ཁྱེར་ཆེན་པོའི་རྒྱལ་པོ་ཨུ་ཏྲ་ཡ་ནས་ཤར་ཕྱོགས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་གཟུགས་

ཅན་སྙིང་པོ་ལ་མ་མཐོང་བའི་གྲོགས་པོ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཁས་བླངས་ཏེ། རིན་པོ་ཆེའི་རང་བཞིན་གྱིས་ཁྲབ་རིན་ཐང་མེད་པ་ཞིག་བསྐུར་རོ། །རྒྱལ་པོ་གཟུགས་ཅན་སྙིང་པོས་དེ་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པའི་སྐྱེས་མ་རྟེད་དེ། ཞེས་སོགས་གསུངས་སོ། །

རྒྱལ་པོའི་ཁབ། 1 རྒྱལ་པོའི་ཕོ་བྲང་ངམ་ཁྱིམ། 2 <ནཱ་རྡཱ་གྲ་ཧཾ> (འདུལ་བ) སྔར་རྒྱ་གར་གྱི་གྲོང་ཁྱེར་ཆེན་པོ་དྲུག་གི་ནང་གསེས་ཤིག་སྟེ། སྟོན་སྟོན་པས་ཤེར་ཕྱིན་གྱི་མདོ་ (ཤེས་རབ་སྙིང་པོ) གསུངས་པའི་གནས་དང་། ཕྱིས་འོད་སྲུང་ལ་སོགས་པ་དགྲ་བཅོམ་པ་ལྔ་བརྒྱས་བཀའ་བསྡུ་དང་པོ་མཛད་པའི་གནས་ཀྱང་ཡིན། འདི་ལ་རྒྱལ་པོའི་ཁབ་ཅེས་པའི་རྒྱུ་མཚན་ནི། གྲོང་མི་རྣམས་ཀྱིས་གླུ་གནས་པའི་ཕྱོགས་སུ་གྲོང་ཁྱེར་བརྩིགས་པས་བརྩིགས་སོ་ཅོག་གླུའི་རྒྱལ་པོས་བཤིག་ཅིང་། རྒྱལ་པོའི་མིང་དུ་བྱས་པ་འགའ་ཞིག་མ་བཤིག་པར་རིག་ནས། བློན་པོ་རྣམས་ཀྱིས་གྲོང་ཁྱེར་ཐམས་ཅད་ལ་རྒྱལ་པོའི་མིང་དུ་བྱས་པས་དེའི་ཕྱིར་རྒྱལ་པོའི་ཁབ་ཅེས་བརྗོད་དོ། །དེ་ཡང་དགེ་འདུན་ཆོས་འཕེལ་གྱི་རྒྱ་གར་ནང་པའི་གནས་ཆེན་ཁག་གི་གནས་ཡིག ༤༡ལས། ན་ལེནྡྲ་ནས་ར་ཛི་གི་རི་ལ་སླེབས། དེ་ནི་རྒྱལ་པོའི་ཁབ་ཡིན་ཞིང་དེར་རིས་བསྐོར་བའི་དབུས་ཀྱི་ཐང་དེ་ཐམས་ཅད་སྔོན་གྱི་གྲོང་ཁྱེར་ཆགས་པའི་ཤུལ་ཡིན། རྙིར་མའི་རྙི་རྨ་སྣ་ལ་དང་ཉེ་བ་ན་སྔོན་གྱི་རྗོ་མཁར་ཆེན་པོ་ཞིག་ཡོད་པ་དེ་རྒྱལ་པོའི་ཁབ་གསར་པ་བྱེ་བ་རྒྱལ་པོ་ (ཨ་རྡྷ་ཏ་ཀ་ཏུ) མ་སྐྱེས་དགྲའི་ཕོ་བྲང་གི་ཤུལ་ཡིན། ཚ་ཚན་གྱི་གནས་དེ་ཚུ་རྡོན་གྱི་ཀུན་དགའ་ར་བའི་ཤུལ་དང་། ཚུ་ཚན་ཡོད་སའི་རི་དེ་རྒྱལ་པོའི་ཁབ་ཀྱི་རི་ལྔའི་ནང་གི་ (བཻ་ཌཱུ་ལ) རི་ངོས་ཡངས་བྱ་བ་དེ་ཡིན་ཞིང་། འོད་སྲུང་ལ་སོགས་དགྲ་བཅོམ་པ་ལྔ་བརྒྱས་བཀའ་བསྡུ་དང་པོ་མཛད་པའི་བྲག་ཕུག་ཀྱང་ཚུ་ཚན་གྱི་ཐག་ཉེ་ལ་ཡོད། ཚུ་ཚན་གྱི་རི་དེའི་ཁ་ཐུག་བྱང་ངོས་ན་ཡོད་པའི་རི་དེ་རི་བོ་སྐྱ་བསངས་བྱ་བ་དེ་ཡིན་ཞིང་། རི་འདི་གཉིས་ཀྱི་མཚམས་དེར་སྔོན་གྲོང་ཁྱེར་གྱི་རྒྱལ་སྒོ་ཡོད་པའི་རྟིག་ཤུལ་ཀྱང་ཡོད། ཚུ་ཚན་གྱི་ཐད་ནས་འོངས་པའི་ཆ་འགྲམ་བྱང་ཕྱོགས་ས་འབུར་མཐོ་བའི་ཕྱོགས་ཤིག་ཡོད་ས་དེ་ (བི་ལྦ་བན) འོད་མའི་ཚལ་གྱི་ཤུལ་ཡིན་ཞིང་དེར་སྟོན་པ་ལོ་ཤས་བཞུགས། རྒྱལ་པོའི་ཁབ་ཀྱི་བྱང་ངོས་ལ་ (གྲི་ཛྷ་ཀུ

ཏེ) བྱ་བ་བྱ་རྒོད་ཕུང་པོའི་རི་བོ་ཡོད་ཅིང་དེ་ནི་སྟོན་པས་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པའི་མདོ་གསུངས་པའི་གནས་ཡིན། བྱ་རྒོད་ཕུང་པོའི་རིའི་མདུན་གྱི་ཐང་དུ་ (སུམགཱདྷི) མ་གནྡ་བཟང་མོའི་རྫིང་བུའི་ཤུལ་ཡོད་ཅིང་དེ་ནས་མར་ལ་འབབ་པའི་ཆུ་དེ་ལ་ (སར་སྭ་ཏི) དབྱངས་ཅན་མའི་ཆུ་ཞེས་གྲགས་སོ། །ཞེས་སོགས་གསུངས་པས་ཞིབ་པར་དེར་བལྟ་བར་བྱའོ། །

རྒྱལ་པོའི་མདོ་ལྔ། ཡུམ་གྱི་དོན་བསྡུས་ཤེས་རབ་སྙིང་པོ། མྱང་འདས་ཀྱི་དོན་བསྡུས་འདའ་ཀ་ཡེ་ཤེས། དཀོན་མཆོག་བརྩེགས་པའི་དོན་བསྡུས་རྡོ་རྗེ་རྣམ་འཇོམས། ཕལ་ཆེན་གྱི་དོན་བསྡུས་བཟང་སྤྱོད་སྨོན་ལམ། ལང་གཤེགས་ཀྱི་དོན་བསྡུས་ལྟུང་བཤགས་རྣམས་སོ། །དེ་རྣམས་ལ་རྒྱལ་པོའི་མདོ་ཟེར་བའི་རྒྱུ་མཚན་ནི། སྔོན་དུས་སུ་བོད་ཀྱི་ཆོས་རྒྱལ་རྣམས་ཀྱི་རིམ་གྲོར་མདོ་ལྔ་པོ་དེ་གདོན་པར་བྱ་བ་ལས་བཏགས་པར་སེམས་སོ། །ཡང་ཤེས་རབ་སྙིང་པོ་ལྔ་བའི་མདོ། འདའ་ཀ་ཡེ་ཤེས་སྤྱོད་པའི་མདོ། རྡོ་རྗེ་རྣམ་འཇོམས་ཁྲུས་ཀྱི་མདོ། བཟང་པོ་སྤྱོད་པ་སྨོན་ལམ་གྱི་མདོ། ལྟུང་བཤགས་སྡིག་པ་བཤགས་པའི་མདོའོ། །ཞེས་བསྟན་དར་ལྷ་རམས་པའི་ཤེར་སྙིང་གི་འགྲེལ་པ་༤བ་ན་གསལ་ལོ། །

རྒྱལ་པོའི་ཕོ་བྲང་དུ་ནུབ་མོ་འགྲོ་བའི་ལྟུང་བྱེད། (འདུལ་བ) འབབ་ཞིག་པ་དགུ་བཅུའི་བྱ་གཉིས་པ། རྒྱལ་པོའི་ཕོ་བྲང་དུ་ནུབ་མོ་འགྲོ་བའི་ལྟུང་བྱེད་ཀྱི་ངོ་ཧྲེ་ནི། བཅས་ལྡན་དགེ་སློང་གིས་རང་གི་གླིང་གི་ནུབ་ཕྱོགས་ཀྱི་འོད་དམར་པོ་འདས་ནས་སྐྱ་རེངས་ཐ་མ་མ་ཤར་གྱི་བར་དུ་བཙུན་མོའི་འཁོར་རམ། རྒྱལ་པོའི་ཕོ་བྲང་གི་གནས་སུ་འགྲོ་ན་བསྐོར་བ་མེད་ན་ཕྱི་རོལ་གྱི་ཉེ་འཁོར་འདོམ་གང་གི་ཁོངས་སུ་ཕྱིན་པ་དང་། བསྐོར་བ་ཡོད་ན་ནང་གི་སྒོ་མ་བཙུགས་པ་ལ་ཕྱི་བསྐོར་གྱི་སྒོ་བཙུགས་ཤིང་བཅད་ན་གཏན་པའི་གནས་འདས་པ་དང་། སྒོ་མ་བཅད་ན་གཏན་པའི་གནས་དེའི་ཉེ་འཁོར་འདོམ་གང་འདས་པ་དང་། ནང་གི་སྒོ་བཙུགས་ཤིང་བཅད་ན་དེ་ཉིད་ཀྱི་གཏན་པའི་གནས་སུ་ཕྱིན་པ་ལས་གྱུར་པའི་ལྟུང་བ་དངོས་གཞིའོ། །གླིང་གཞི་ནི། མཉན་ཡོད་དུ་འཆར་ཀས་རྒྱལ་པོའི་ཕོ་བྲང་དུ་ནུབ་མོ་འགྲོ་བ་ལས་ལྟུང་བྱེད་དུ་བཅས་སོ། །དགག་བྱ་ནི་ལུང་རྣམ་འབྱེད་ལས་རྒྱལ་པོའི་ཕོ་བྲང་དུ་འགྲོ་བ་ལ་ཉེས་དམིགས་བཅུ་གསུངས་ཀྱང་། གཙོ་བོར་ནི་ཆགས་པའི་རྒྱུར་འགྱུར་བ

དང་། སྐྱར་བའི་ཚིག་འབྱུང་བའོ། །

རྒྱལ་པོས་བཀབས་པ། (འདུལ་བ) རྒྱལ་པོས་མང་པོའི་ནང་ནས་འདམས་པའི་རྒྱལ་པོའི་འཁོར་གྱི་ནང་མ།

རྒྱལ་བ་སྐུ་ཕྲེང་རིམ་བྱོན།

སྐུ་ཕྲེང་།	ལོ་ཚིགས།	མཚན།	དགུང་གྲངས།
1	༡༣༩༡ - ༡༤༧༤	རྒྱལ་བ་དགེ་འདུན་གྲུབ།	84
2	༡༤༧༥ - ༡༥༤༢	རྒྱལ་བ་དགེ་འདུན་རྒྱ་མཚོ།	67
3	༡༥༤༣ - ༡༥༨༨	རྒྱལ་བ་བསོད་ནམས་རྒྱ་མཚོ།	46
4	༡༥༨༩ - ༡༦༡༦	རྒྱལ་བ་ཡོན་ཏན་རྒྱ་མཚོ།	28
5	༡༦༡༧ - ༡༦༨༢	རྒྱལ་བ་བློ་བཟང་རྒྱ་མཚོ།	66
6	༡༦༨༣ - ༡༧༠༦	རྒྱལ་བ་ཚངས་དབྱངས་རྒྱ་མཚོ།	64
7	༡༧༠༨ - ༡༧༥༧	རྒྱལ་བ་བསྐལ་བཟང་རྒྱ་མཚོ།	50
8	༡༧༥༨ - ༡༨༠༤	རྒྱལ་བ་འཇམ་དཔལ་རྒྱ་མཚོ།	47
9	༡༨༠༥ - ༡༨༡༥	རྒྱལ་བ་ལུང་རྟོགས་རྒྱ་མཚོ།	11
10	༡༨༡༦ - ༡༨༣༧	རྒྱལ་བ་ཚུལ་ཁྲིམས་རྒྱ་མཚོ།	22
11	༡༨༣༨ - ༡༨༥༥	རྒྱལ་བ་མཁས་གྲུབ་རྒྱ་མཚོ།	18
12	༡༨༥༦ - ༡༨༧༥	རྒྱལ་བ་འཕྲིན་ལས་རྒྱ་མཚོ།	30
13	༡༨༧༦ - ༡༩༣༣	རྒྱལ་བ་ཐུབ་བསྟན་རྒྱ་མཚོ།	58
14	༡༩༣༥ -	རྒྱལ་མཆོག་བསྟན་འཛིན་རྒྱ་མཚོ།	

རྒྱལ་བ་སྐུ་ཕྲེང་རིམ་བྱོན་གྱི་འཁྲུངས་རབས་རྣམ་ཐར། རྒྱལ་ཀུན་སྙིང་རྗེའི་རང་གཟུགས་འཕགས་མཆོག་སྤྱན་རས་གཟིགས་དབང་ཕྱུག་དེས་དག་དང་མ་དག་པའི་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་མཐའ་དང་མུ་མེད་པ་ན་གང་ལ་གང་འདུལ་གྱི་སྤྲུལ་པའི་རོལ་པ་མཐའ་ཡས་པའི་སྒོ་ནས་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པ་མཛད་པ་ལས། རྒྱ་གར་འཕགས་པའི་ཡུལ་དུ་འཕགས་པ་སྤྱན་

རས་གཟིགས་དབང་ཕྱུག་གི་སྐུའི་སྤྲུལ་པ་གྲགས་ཆེ་བ་སོ་དྲུག་བྱོན་པའི་ཚུལ་ནི། ༡ རྒྱལ་པོ་འཇིག་རྟེན་དབང་ཕྱུག ༢ ཁྲི་འུ་སྣང་བ། ༣ ཁྲི་འུ་གསལ་བ། ༤ རྒྱལ་བུ་ཆགས་མེད། ༥ རྒྱལ་བུ་ཀུན་ཏུ་དགའ། ༦ རྒྱལ་པོ་ལྷ་སྐྱེས། ༧ རྒྱལ་པོ་དཀོན་མཆོག་འབངས། ༨ རྒྱལ་བུ་དད་པ་བརྟན་པ། ༩ རྒྱལ་པོ་དཔལ་བཟང་། ༡༠ དད་པ་རབ་བརྟན། ༡༡ རྒྱལ་བུ་བློ་གྲོས་འཕེལ། ༡༢ ཁྲི་འུ་དགའ་འཛིན། ༡༣ དགེ་བསྙེན་བཙུན་པ། ༡༤ ནོར་བུ་བཟང་པོ། ༡༥ ཁྲི་འུ་ཟླ་བ། ༡༦ ཁྲི་འུ་རིན་ཆེན་སྙིང་པོ། ༡༧ ཁྲི་འུ་པདྨ། ༡༨ ཁྲི་འུ་འོད་ཟེར། ༡༩ བྱམས་པ། ༢༠ སེང་གེ་སྒྲ། ༢༡ རྒྱལ་པོ་བདེ་མཆོག (བ་ལང་སྐྱོང་) ༢༢ ལྷའི་རྒྱལ་པོ། ༢༣ ཁྲི་འུ་དགེ་འདུན་འཕེལ། ༢༤ པོ་རིང་པོ་རྣ་ཛ། ༢༥ གེ་སར། ༢༦ རི་བོང་། ༢༧ ལོ་བརྒྱད་བྱིས་པ། ༢༨ ཛི་བོ། ༢༩ བྲམ་ཟེ་རིན་ཆེན་མཆོག ༣༠ བསམ་གཏན་བཟང་པོ། ༣༡ དུར་ཁྲོད་རྣལ་འབྱོར་པ། ༣༢ གླིང་ཕྲན་རྒྱལ་པོ། ༣༣ སྲོ་ལོང་ཀུན་ཏུ་རྒྱུ། ༣༤ རྒྱལ་པོ་སྐྱབས་སྦྱིན། ༣༥ རྒྱལ་པོ་གཙུག་ལག་འཛིན། ༣༦ རྒྱལ་པོ་དགའ་བ་དཔལ། (དགེ་བ་དཔལ) བཅས་སྐུའི་སྤྲུལ་པ་སོ་དྲུག་གོ །༼ བོད་ཁ་བ་གངས་ཅན་གྱི་ལྗོངས་སུ་བོད་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་གྲགས་ཆེ་བ་བཅུ་བྱོན་པའི་ཚུལ་ནི ༽ ༡ གཉའ་ཁྲི་བཙན་པོ། ༢ ཨི་ཤོ་ལེགས། ༣ ལྡེ་འཕྲུལ་གནམ་གཞུང་བཙན། ༤ ལྡེ་རྒྱལ་པོ། ༥ ཁྲི་སྙན་གཟུངས་བཙན། ༦ ལྷ་ཐོ་ཐོ་རི་གཉན་བཙན། ༧ ཆོས་རྒྱལ་སྲོང་བཙན་སྒམ་པོ། ༨ འདུས་སྲོང་མང་པོ་རྗེ། ༩ ཁྲི་སྲོང་ལྡེ་བཙན། ༡༠ ཁྲི་རལ་པ་ཅན་བཅས་བོད་རྗེ་བཅུའོ། །༼ འཕགས་བོད་ཀྱི་པཎ་གྲུབ་དུ་མར་བསམ་བཞིན་སྐྱེ་བ་བཞེས་པའི་སྐུ་ཕྲེང་བཅོ་ལྔ་ནི ༽ ༡ འབྲོམ་སྟོན་རྒྱལ་བའི་འབྱུང་གནས། ༢ ཉང་ཉི་མ་འོད་ཟེར། ༣ གསུང་གི་སྤྲུལ་པ་གུ་རུ་ཆོས་དབང་། ༤ ཐུགས་སྤྲུལ་པདྨ་དབང་རྒྱལ། ༥ ཡོན་ཏན་གྱི་སྤྲུལ་པ་ཆོས་རྒྱལ་དབང་པོའི་སྡེ། ༦ འཕྲིན་ལས་སྤྲུལ་པ་འཕགས་ཆེན་བློ་གྲོས་རྒྱལ་མཚན། (འགྲོ་མགོན་ཆོས་རྒྱལ་འཕགས་པ) ༧ བལ་ཡུལ་དུ་པཎྜི་ཏ་པདྨ་བཛྲ། ༨ ཁ་ཆེ་དགོན་པ་བ། ༩ ས་ཆེན་ཀུན་དགའ་སྙིང་པོ། ༡༠ འགྲོ་དགོན་པོ་ཞང་རིན་པོ་ཆེ་གཡུ་བྲག་པ། ༡༡ གཡམ་བཟང་བ། ༡༢ སུམ་སྟོན་ཡེ་ཤེས་གཟུངས། ༡༣ ལྷ་རྗེ་དགེ་བ་འབུམ། ༡༤ བདག་ཆེན་རྡོ་རྗེ་འཆང་བློ་གྲོས་

རྒྱལ་མཚན། ༡༥ དཔལ་ལྡན་བླ་མ་རིན་ཆེན་མཁྱེན་རབ་ཆོས་རྗེ་བཅས་སོ། །༼ ༧རྒྱལ་དབང་སྐུ་འཕྲེང་རིམ་བྱོན་གྱི་སྐུའི་སྐྱེས་རབས་ཀྱི་འཕྲེང་བ་ཇི་ལྟར་བྱོན་པའི་ཚུལ་ནི ༽ ༡ རྒྱལ་བ་དགེ་འདུན་གྲུབ། ༢ རྒྱལ་བ་དགེ་འདུན་རྒྱ་མཚོ། ༣ རྒྱལ་བ་བསོད་ནམས་རྒྱ་མཚོ། ༤ རྒྱལ་བ་ཡོན་ཏན་རྒྱ་མཚོ། ༥ རྒྱལ་བ་བློ་བཟང་རྒྱ་མཚོ། ༦ རྒྱལ་བ་ཚངས་དབྱངས་རྒྱ་མཚོ། ༧ རྒྱལ་བ་བསྐལ་བཟང་རྒྱ་མཚོ། ༨ རྒྱལ་བ་འཇམ་དཔལ་རྒྱ་མཚོ། ༩ རྒྱལ་བ་ལུང་རྟོགས་རྒྱ་མཚོ། ༡༠ རྒྱལ་བ་ཚུལ་ཁྲིམས་རྒྱ་མཚོ། ༡༡ རྒྱལ་བ་མཁས་གྲུབ་རྒྱ་མཚོ། ༡༢ རྒྱལ་བ་འཕྲིན་ལས་རྒྱ་མཚོ། ༡༣ རྒྱལ་བ་ཐུབ་བསྟན་རྒྱ་མཚོ། ༡༤ རྒྱལ་བ་བསྟན་འཛིན་རྒྱ་མཚོའི་ཞབས་བཅས་བཅུ་བཞི་བཞུགས་སོ། །གོང་གི་ལོ་རྒྱུས་དེ་དག་ཞིབ་པར་གཟིགས་འདོད་ན། སྡེ་སྲིད་སངས་རྒྱས་རྒྱ་མཚོའི་གསུང་རྒྱལ་མཆོག་ལྔ་པའི་རྣམ་ཐར་དུ་ཀུ་ལའི་གོས་བཟང་གླེགས་བམ་བཞི་པ་དང་། འཕགས་པ་འཇིག་རྟེན་དབང་ཕྱུག་གི་རྣམ་འཕྲུལ་རིམ་བྱོན་གྱི་འཁྲུངས་རབས་དེབ་ཐེར་ནོར་བུའི་འཕྲེང་བ་དེབ་དང་པོ་ན་གཟིགས།

རྒྱལ་བ་བསྐལ་བཟང་རྒྱ་མཚོའི་གསུང་འབུམ། རྒྱལ་བ་སྐུ་ཕྲེང་བདུན་པ་བསྐལ་བཟང་རྒྱ་མཚོའི་གསུང་འབུམ་གླེགས་བམ་བདུན་ནི། ༼ ཀ་པར ༽ (ཀླུ་སྒྲུབ་ཀྱི་སློབ་མ་ཀླུ་ཡི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་དཔལ་གསང་བ་འདུས་པའི་དཀྱིལ་ཆོག་ཉི་ཤུ་པའི་སྟེང་དུ་དབང་གོང་མ་གསུམ་བསྣན་ནས་བཤད་པ) རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་དབང་དོན་དེ་ཉིད་རབ་གསལ་གྱི་འགྲེལ་པ་དེ་ཉིད་ཡང་གསལ་རྗེ་རྗེ་སེམས་དཔའི་ཞལ་ལུང་ལེགས་བཤད་རྒྱ་མཚོ་ལ་བཞི་བརྒྱ་དང་བདུན། ༼ ཁ་པར ༽རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་བླ་མའི་རྣལ་འབྱོར་དགའ་ལྡན་ལྷ་བརྒྱ་མའི་ཁྲིད་ཡིག་དངོས་གྲུབ་ཀུན་འབྱུང་ལ་བཅོ་ལྔ། བླ་མའི་རྣལ་འབྱོར་ཕྱོགས་གཅིག་ཏུ་བཀོད་པ་དངོས་གྲུབ་བདུད་རྩིའི་ཆར་འབེབས་ལ་བརྒྱད་ཅུ་རྩ་བཞི། འཇིགས་བྱེད་དབང་གི་བརྒྱུད་འདེབས་ལ་གསུམ། འཇིགས་བྱེད་བསྐྱེད་རྫོགས་བརྒྱུད་འདེབས་ལ་གསུམ། འཇིགས་བྱེད་དབང་བཤད་སྐུ་གསུམ་རིན་ཆེན་བང་མཛོད་ལ་བརྒྱ་དང་བརྒྱད། འཇིགས་བྱེད་བསྐྱེད་རིམ་མཆོག་མཐུན་དངོས་གྲུབ་གཏེར་མཛོད་ལ་ལྔ་བཅུ་ང་དྲུག འཇིགས་བྱེད་ཀྱི་ཚོགས་མཆོད་དགའ་སྟོན་འཛུམ་ཞལ་ལ་བཞི། འཇིགས་

བྱེད་དཔའ་བོ་གཅིག་པའི་དཀྱིལ་ཆོག་དང་། བདུད་དཔུང་ཕྱེ་མར་འཐག་པའི་འཕྲུལ་འཁོར་ལ་སོ་དྲུག བདེ་མཆོག་ལྷུ་ཧི་པ་དང་། མི་ཏྲ་ནས་བརྒྱུད་པའི་བདེ་མཆོག་གཉིས་ཀྱི་བརྒྱུད་འདེབས་ལ་བཞི། དྲིལ་བུ་ལྷ་ལྔའི་དབང་གི་བརྒྱུད་འདེབས་ལ་ལྔ། དྲིལ་བུ་ལྷ་ལྔའི་སྒྲུབ་ཐབས་བདེ་ཆེན་དབང་གི་རྒྱལ་པོ་ལ་བཞི། བདེ་མཆོག་གི་ཚོགས་མཆོད་བྱ་ཚུལ་བདེ་ཆེན་སྙིང་པོ་རབ་རྒྱས་ལ་བཅུ་བདུན་བཅས་ཁྲི་བསྒོམས་སུམ་བརྒྱ་དང་དོན་བདུན། ༼ ག་པར ༽ རྗེས་གནང་སྔོན་འགྲོའི་ཆོས་བཤད་བྱ་ཚུལ་གཞན་ཕན་རབ་སྐྱེར་ལ་བཅུ་དྲུག རྗེ་ཙོང་ཁ་པ་དང་། པཎ་ཆེན་སྐུ་ཕྲེང་སྔ་ཕྱི། ཁྲི་ཆེན་ངག་དབང་མཆོག་ལྡན། ལྕང་སྐྱ་མཆོག་སྤྲུལ་རོལ་པའི་རྡོ་རྗེ་སོགས་ཀྱི་གསོལ་འདེབས། པོ་ཏ་ལའི་རྫོ་བོ་ལོ་ཀི་ཤྭ་རའི་སྐུ་མདུན་དུ་བསྟོད་པ་ཕན་བདེའི་ཆར་འབེབས་སོགས་སངས་རྒྱས་བྱང་སེམས་ཀྱི་བསྟོད་ཚོགས། བརྟན་བཞུགས་ཀྱི་རིམ་པ་རྣམས་ཕྱོགས་གཅིག་ཏུ་བསྒྲིགས་པ་དགེ་ལེགས་ཉིན་མོར་བྱེད་པའི་སྣང་བ་ལ་བརྒྱ་དང་གྱ་བརྒྱད། དཔལ་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོའི་བླ་བརྒྱུད་གསོལ་འདེབས་ལ་གསུམ། དཔལ་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོའི་དབང་གོང་མ་གོང་ཆེན་རྡོ་རྗེ་སློབ་དཔོན་བདག་པོ་ཆེན་པོ་དང་བཅས་པའི་དབང་ཆོག་དོན་གཉིས་མཆོག་སྦྱིན་ལ་ཞེ་བཞི། (འདི་ན་དུས་འཁོར་བསྐྱེད་རྫོགས་གནད་དོན་མང་པོ་གསལ་བ་ཡོད་ཅེས་གློང་རྡོལ་བླ་མ་གསུང་) དཔལ་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོའི་སྐུ་གསུང་ཐུགས་ཡོངས་རྫོགས་ཀྱི་སྒྲུབ་ཐབས་མཁས་གྲུབ་ཞལ་ལུང་ལ་དོན་གསུམ། དཔལ་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོའི་ཐུགས་དཀྱིལ་རྐྱང་པའི་སྒྲུབ་ཐབས་དངོས་གྲུབ་བུམ་བཟང་ལ་ལྔ་བཅུ་ང་བཞི། དཔལ་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོའི་ཚོགས་མཆོད་བྱ་ཚུལ་བདེ་ཆེན་རབ་རྒྱས་ལ་བཅུ་བཅས་ཁྲི་སུམ་བརྒྱ་དང་གྱ་བརྒྱད། ༼ ང་པར ༽ བློ་སྦྱོང་དང་འབྲེལ་བའི་ཞལ་གདམས། ཉམས་མགུར་ཕྱོགས་གཅིག་སྨོན་པ་དོན་ལྡན་ཚངས་པའི་སྒྲ་དབྱངས་ལ་ལྔ་བཅུ་ང་གཅིག ཁྲི་རྒྱ་ནག་པ་བློ་གྲོས་རྒྱ་མཚོའི་སྐུ་སྐྱེ་བློ་བཟང་བསྟན་པའི་ཉི་མའི་རྣམ་ཐར་ལ་ཞེ་བཞི། མི་ཏྲ་ནང་གི་རྡོར་སེམས་ལྷ་བཅུ་བདུན་གྱི་དབང་གི་བརྒྱུད་འདེབས་ལ་བཞི། རྡོར་སེམས་ལྷ་བཅུ་བདུན་མའི་སྒྲུབ་ཐབས་རབ་དཀར་བདུད་རྩིའི་ཆུ་རྒྱུན་ལ་བཅུ་གསུམ། དེ་ཡི་དཀྱིལ་ཆོག་ཀུན་གསལ་

ནོར་བུའི་ཕྲེང་བ་ལ་སོ་བརྒྱད། (འདི་ལེགས་པར་གཟིགས་ན་མི་ཏྲ་བརྒྱ་རྩའི་དབང་བསྐུར་ཚུལ་ཤེས་ཞེས་ཟེར) ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོ་རྒྱལ་བ་རྒྱ་མཚོའི་སྒྲུབ་ཐབས་ལ་བཅུ་གསུམ། སྒྲོལ་དཀར་སྒྲུབ་ཐབས་དང་ཚེ་སྒྲུབ། ཚེ་དཔག་མེད་ལ་བརྟེན་པའི་བླ་མ་དང་སྦྱིན་བདག་སོགས་ལ་བརྟན་བཞུགས་འབུལ་ཚུལ་སོས་ཡི་དམ་སྒྲུབ་སྐོར་ཕྱོགས་གཅིག་ཏུ་བཀོད་པ་ཕན་བདེའི་འདོད་དགུ་སྟེར་བ་ཡོངས་འདུའི་འཁྲི་ཤིང་ལ་དྲུག་ཅུ་རེ་བརྒྱད། སྤྱན་རས་གཟིགས་ཁ་སར་པ་ཎིའི་སྒྲུབ་ཐབས་དང་། རྗེས་གནང་བྱ་ཚུལ་དང་། ལས་ཚོགས་ཀྱི་རིམ་པ་གཞན་ཕན་ཀུནྡ་འཛུམ་པའི་ཟླ་འོད་ལ་ཉེར་དགུ། གསང་བདག་དྲག་པོ་གསུམ་དྲིལ་ལ་ལྔ། འཇམ་དབྱངས་ཨ་ར་པ་ཙ་དཀར་པོ་ལྷ་ལྔའི་དབང་གི་བརྒྱུད་འདེབས་ལ་བཞི། འཇམ་དཀར་ལྷ་ལྔའི་སྒྲུབ་ཐབས་ཤེས་རབ་མཆོག་སྦྱིན་ལ་བཅུ་དྲུག འཇམ་དཀར་ལྷ་ལྔའི་དཀྱིལ་ཆོག་འཇམ་དབྱངས་དགྱེས་པའི་ཞལ་སྟོན་ལ་སོ་དྲུག མཐུ་སྟོབས་ཐོགས་པ་མེད་པའི་དམ་ཅན་སྲུང་མ། ཡུལ་ལྷ་གཞི་བདག་ལ་མཆོད་གཏོར་འབུལ་ཚུལ་ཕྱོགས་གཅིག་ཏུ་བཀོད་པ་འཕྲིན་ལས་རྣམ་བཞིའི་འདོད་འཇོ་ལ་བརྒྱ་དང་སོ་བདུན། དམར་ཟེར་མའི་མངའ་གསོལ་ལ་གསུམ་བཅས་ཁྲིན་བཞི་བརྒྱ་དང་བཅུ་བདུན། ༼ ཙ་པར ༽ཕྱག་རྡོར་འཁོར་ཆེན་གྱི་སྦྱིན་སྲེག་ལ་བཅུ་གཅིག བཅུ་གཅིག་ཞལ་དཔལ་མོ་ལུགས་ཀྱི་དབང་གི་བརྒྱུད་འདེབས་ལ་གསུམ། བཅུ་གཅིག་ཞལ་གྱི་རས་བྲིས་ལ་བརྟེན་པའི་དབང་ཆོག་བདེ་ལེགས་ཀུན་འབྱུང་ལ་ཉེར་ལྔ། བཅུ་གཅིག་ཞལ་གྱི་སྒྲུབ་ཐབས་ཕན་བདེའི་སྣང་བ་གསར་དུ་ངོམས་པ་ལ་ཉེར་གཉིས། འཕགས་པ་སྒྲོ་དྲུག་པའི་གཟུངས་ཀྱི་འགྲེལ་པ་རྣམ་བཤད་ནོར་བུའི་གཏེར་མཛོད་ལ་ཉེར་བརྒྱད། འཇམ་དབྱངས་བསྟོད་པ་བསྟོད་སྤྲིན་རྒྱ་མཚོའི་འགྲེལ་པ་ཀུན་གསལ་ཤེས་རབ་འདོད་འཇོ་ལ་ང་གཅིག འཕགས་པ་འདའ་ཀ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་མདོ་འགྲེལ་ཀུན་མཁྱེན་སྣང་བ་ཉི་མ་ལ་སོ་གསུམ། སྐུ་སྐྱེ་སྔུར་བྲོན། བརྟན་བཞུགས། སྨོན་ལམ། ཞེས་བརྗོད་རྣམས་ཕྱོགས་གཅིག་ཏུ་བསྒོམས་པ་ནོར་བུ་དབང་གི་རྒྱལ་པོའི་དོ་ཤལ་ལ་གྱ་གསུམ། རྒྱ་ཧོར་བོད་སོགས་མཆོག་དམན་བར་གསུམ་ལ་གནང་བའི་ཆབ་ཤོག ལུང་སྐྱ་རིན་པོ་ཆེ་སོགས་ཀྱི་དྲིས་ལན་བཅས་ལ་དོན་དགུ། ཏྭགས་པོ་དགེ་བཤེས་བློ་བཟང་

སྨིན་པའི་འཛིགས་བྱེད་དབང་ཆོག་མཆན་ལ་སོ་བདུན། བསང་མཆོད་ལྷ་གསོལ་གྱི་རིམ་པ་ལ་བཅུ་བདུན་བཅས་ཚྫོན་སུམ་བརྒྱ་དང་གོ་བཞི། གསུང་བཀའ་རྒྱ་མ་སྐོར་ལ་ཉིན་ཞག་གཅིག་གི་དྲུག་ཅུ་པ་བསྡོ་ཚུལ་གནམ་ལྕགས་ཐོག་ཆེན་དྲག་འབེབས། མགོན་པོ་ཕྱག་དྲུག་པ་སྙིང་ཞུགས་ཀྱི་ཁྲིད་སྐྱོང་ཚུལ་དངོས་གྲུབ་ཀུན་འབྱུང་གཉིས་ལ་བཅོ་བརྒྱད་བཅས་ཚྫོན་སུམ་བརྒྱ་དང་གོ་བཞི། ༼ ཆ་པར ༽སྐུ་གསུང་ཐུགས་རྟེན་བཞེངས་པའི་དཀར་ཆག་འདོད་གསོལ་རྒྱབ་ཡིག་སོགས་ཕྱོགས་གཅིག་ཏུ་བཀོད་པ་ལ་སུམ་བརྒྱ་དང་ཉེར་བཞི། སྐོར་ཚད་བྱང་ཆེན་བགྲོད་པའི་ཤིང་རྟ་ལ་ཞེ་གཉིས་བཅས་ཚྫོན་སུམ་བརྒྱ་དང་རེ་དྲུག ༼ ཛ་པར ༽ ཆོས་སྡེ་ཆེ་ཆུང་གི་བཅའ་ཡིག་སྒྲིངས་ཡིག་སོགས་ཕྱོགས་གཅིག་ཏུ་བཀོད་པ་ལ་བརྒྱ་དང་ཞེ་བརྒྱད། བླ་མ་ཡི་དམ་ལ་ན་བཟའ། མཆོད་རྫས། སྣན་ཤལ་ཕུལ་བའི་འདོད་གསོལ་ཞལ་ཡིག ཐམ་ཕུད་སོགས་ཕྱོགས་གཅིག་ཏུ་བཀོད་པ་ཚོགས་གཉིས་གསེར་གྱི་སྙེ་མ་ལ་ཉིས་བརྒྱ་དང་སུམ་ཅུ་བཅས་ཚྫོན་སུམ་བརྒྱ་དང་དོན་བརྒྱད་དོ། །

རྒྱལ་བ་དགེ་འདུན་གྲུབ་ཀྱི་གསུང་འབུམ་དཀར་ཆག རྒྱལ་བ་སྐུ་ཕྲེང་དང་པོ་དགེ་འདུན་གྲུབ་ཀྱི་གསུང་འབུམ་གླེགས་བམ་ལྔ་ནི། ༼ ཀ་པར ༽འདུལ་བའི་གླེང་འབུམ་ཆེན་མོར་ལྔ་བརྒྱ་དང་བདུན། ༼ ཁ་པར ༽འདུལ་ཊཱི་ཀ་རིན་ཆེན་འཕྲེང་བར་བཞི་བརྒྱ་དང་ཉི་ཤུ། ༼ ག་པར ༽མཛོད་ཊཱིཀ་ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད་ལ་སུམ་བརྒྱ་དང་གསུམ། འདུལ་བ་སོ་ཐར་འདུལ་ཊཱིཀ་ལ་བརྒྱད་ཅུ། ༼ ང་པར ༽རྣམ་འགྲེལ་ལེ་ཚུ་བཞིའི་ཊཱི་ཀ་ལ་ཉིས་བརྒྱ་དང་སུམ་ཅུ། ཚད་མ་རིགས་རྒྱན་ལ་བརྒྱ་དང་བདུན་ཅུ་ཐམ་པ། དབུ་མ་རྩ་བ་ཤེས་རབ་ཀྱི་འབྲུ་འགྲེལ་རིན་ཆེན་འཕྲེང་བ་ལ་ཉེར་བརྒྱད། དབུ་མ་འཇུག་པའི་འབྲུ་འགྲེལ་གསལ་བའི་མེ་ལོང་ལ་སུམ་ཅུ་སོ་གཅིག ༼ ཀ་པར ༽རྒྱལ་བ་དགེ་འདུན་གྲུབ་ཀྱི་རྣམ་པར་ཐར་པ་ནོར་བུའི་འཕྲེང་བར་དྲུག་ཅུ་རེ་བཞི། ༼ ཁ་པར ༽དགེ་འདུན་གྲུབ་ཀྱི་རྣམ་ཐར་ངོ་མཚར་མཛད་པ་བཅུ་གཉིས་ལ་བཅུ་དགུ། ༼ ག་པར ༽ ཐུབ་དབང་བསྟོད་པ་བདུད་དཔུང་ཕྱེར་འཐག་ལ་དགུ། ༼ ང་པར ༽གསུང་ཐོར་བུ་ཕྱོགས་གཅིག་ཏུ་དྲིལ་བ་བདུན་ཅུ་དོན་གསུམ་གྱི་ནང་དུ། རྒྱལ་ཚབ་དར་མ་རིན་ཆེན་གྱི་སྐུ

བསྟོད་གང་སྐུ་མ། ཡང་དེ་ཡི་སྐུ་བསྟོད་རྣམ་དཔྱོད་མ། དགེ་ལེགས་དཔལ་བཟང་གི་སྐུ་བསྟོད་
ཕུན་ཚོགས་དགེ་ལེགས་མ། སྤྱན་སྔ་བསོད་ནམས་ལྷུན་གྲུབ་ཀྱི་བསྟོད་པ་རླབས་ཆེན་མ།
སྤྱན་སྔ་རིན་འཕེལ་ལ་བསྟོད་པ་ལྷག་བསམ་མ། བྱང་རྩེ་ནམ་མཁའ་དཔལ་བཟང་ལ་བསྟོད་པ་
ལྷག་བསམ་མ། སེམས་དཔའ་ཚུལ་ཁྲིམས་དཔལ་ལ་བསྟོད་པ་རྣམ་དག་མ། མཆོག་གསུམ་
ལ་བརྟེན་པའི་ཡན་ལག་བདུན་པ། ཐུབ་དབང་ལ་བསྟོད་པ་ལུང་ཀུན་ལས་བཏུས་པ། སངས་
རྒྱས་ཀྱི་གསུང་ལ་བསྟོད་པ། དུས་ཆེན་ངོས་འཛིན་ཆོ་འཕྲུལ་བསྟོད་པ། འོད་དཔག་མེད་གཙོ་
འཁོར་ལ་བསྟོད་པ། འཇམ་དབྱངས་ལ་བསྟོད་པ་ཤེས་རབ་སྣང་བྱེད། ས་ཡི་སྙིང་པོ་ལ་བསྟོད་
པ་ས་ལམ་མ། ཟབ་མོ་ལྷ་བརྒྱད་ལ་བསྟོད་པ། སྒྲོལ་དཀར་ལ་བསྟོད་པ་མཁྱེན་བརྩེ་དྲི་མེད་མ།
སྒྲོལ་ལྗང་ལ་བསྟོད་པ་ལེགས་བྲིས་མ། སྒྲོལ་མའི་ཞིང་གཡུ་ལོ་བཀོད་པ་སེང་ལྡེང་ནགས་ཀྱི་
བསྟོད་པ་ཡིད་ཀྱི་ལྕགས་ཀྱུ་མ། དབྱངས་ཅན་མ་ལ་བསྟོད་པ། བཀྲ་ཤིས་ལྷུན་པོའི་གནས་
བསྟོད། ཤར་གངས་རི་མ། དྲིན་དྲན་མགུར་མ། བསྟོད་པ་རྒྱལ་གསུང་མ། ཞལ་གདམས་ཀ་
འཕྲེང་། མིག་གཟུངས་སྤྱན་རས་གཟིགས་ཀྱི་སྒྲུབ་ཐབས། ཛམ་བྷ་ལ་སེར་པོའི་ཚུ་སྒྲིན། མི་
གཡོ་བའི་སྒྲུབ་ཐབས། སེང་གདོང་མའི་སྒྲུབ་ཐབས། ཡེ་ཤེས་ཕྱུང་ཁྲའི་སྒྲུབ་ཐབས། རྨི་ལམ་
སྒྲོལ་མ་ལྷ་མོ་ཤྲཱི་མ་ཧཱའི་སྒོ་ནས་རྨི་ལམ་བརྟག་པ། ཕྱག་དྲུག་པའི་མངའ་གསོལ། གདུགས་
དཀར་གྱི་ལེགས་ལྡན་མཆེད་གསུམ་གྱི་གཏོར་ཆོག །དམ་ཅན་ཆོས་རྒྱལ་གྱི་བསྐང་བ་བསྟོད་
བསྐུལ། དམ་ཅན་ཆོས་རྒྱལ་ཡབ་ཡུམ་ལ་ཀ་བསྟོད་མ་བསྟོད་བཟློག་པ་རྒྱས་པ། ཆོས་རྒྱལ་
གསང་སྒྲུབ་བསྟོད་པ། ལྷ་མོ་དམག་ཟོར་མའི་གཏོར་ཆོག་བསྡུས་པ། ཆོས་རྒྱལ་ལྷ་བེག་བཅས་
ལ་བཀྲ་ཤིས་ལྷུན་པོ་གཉེར་གཏད་མཛད་པ། མགོན་པོ་གྲི་གུག་གི་བསྟོད་པ། ཞལ་བཞི་པའི་
ཀ་བསྟོད། དབུ་མའི་ལྟ་ཁྲིད་རྡོ་རྗེ་ཅོང་ཁ་པའི་གསུང་རྒྱུན་བཞིན་བཀོད་པ། དབུལ་ཚུའི་བཅུད་
ལེན། གཟུངས་གཞུག་འབུལ་ཚུལ་དང་། དེ་ཡི་རབ་གནས་བྱ་ཚུལ། བྱང་སེམས་མར་གནང་
བའི་ཆབ་ཤོག །དཀོན་མཆོག་བརྩེགས་པ་ནས་བྱུང་བའི་ཞིང་སྦྱོང་སྨོན་ལམ། ཆོ་འཕྲུལ་དུས་
ཆེན་དུ་མཛད་པའི་སྨོན་ལམ། བཀྲ་ཤིས་ལྷུན་པོའི་བྱམས་ཆེན་བཞེངས་པའི་སྨོན་ལམ་བྱམས་

པའི་སྐུ་གཟུགས་མ། འདུལ་བའི་གླིང་འབུམ་གྱི་དབུ་ཡི་སྙན་ངག་ཟུང་ལྡན་རྒྱུན་ཆགས་ཚིགས་བཅད། སྨོན་ལམ་དང་བཅས་པ་རྣམས་སོ། །༼ ཅ་པར ༽འཆི་ལྟས་བརྟག་པ། གྲུབ་རྒྱལ་ལུགས་ཀྱི་ཚེ་སྒྲུབ། སྒྲོལ་དཀར་སྒོ་ནས་ཚེ་སྒྲུབ། ནམ་མཁའ་ཟས་སུ་ཟ་བའི་སྒོ་ནས་ཚེ་སྒྲུབ། འཕོ་བ་སྦྱང་བ་དང་བཅས་པ་ལ་ཉི་ཤུ། ༼ ཆ་པར ༽སྒྲོལ་དཀར་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་རྗེས་གནང་ལ་བཞི། ༼ ཇ་པར ༽ སྒྲོལ་ཊཱི་ཀ་རིན་ཆེན་འཕྲེང་བ་སྒྲོལ་ལྗང་སྒྲུབ་ཐབས་བཅས་པ་ལ་བཅུ། ༼ ཉ་པར ༽གསང་འདུས་ཀྱི་སྒོ་ནས་རབ་གནས་ལ་བཅུ་གཅིག ༼ ཏ་པར ༽དུས་འཁོར་བསྐྱེད་རྫོགས་ཟིན་བྲིས་ལ་ཉི་ཤུ་ཐམ་པ། ༼ ཐ་པར ༽གཏོར་མའི་རྣམ་བཤད་ཚིག་དོན་རབ་གསལ་ལ་བཅུ་གཅིག །༼ ད་པར ༽ཐེག་ཆེན་བློ་སྦྱོང་རྒྱས་པ་ལ་ལྔ་བཅུ་ང་བཞི། ༼ ན་པར ༽ཐེག་ཆེན་བློ་སྦྱོང་བསྡུས་པ་ལ་ཉི་ཤུ་ཙ་དྲུག །སི་ཏུ་རྣམ་རྒྱལ་གྲགས་པའི་དྲི་བ་ལ་གསུམ། ༼ མ་པར ༽སི་ཏུ་རྣམ་རྒྱལ་གྲགས་པའི་དྲིས་ལན་ལ་ཉེར་གཉིས་རྣམས་སོ། །

རྒྱལ་བ་དགེ་འདུན་རྒྱ་མཚོའི་གསུང་འབུམ་དཀར་ཆག རྒྱལ་བ་སྐུ་ཕྲེང་གཉིས་པ་དགེ་འདུན་རྒྱ་མཚོའི་གསུང་འབུམ་གྱི་མཚན་བྱང་ནི། གཡངས་པ་ཆོས་རྗེས་སྟོད་ཆ་དང་། ཆོས་རྗེ་དགོན་མཆོག་སྐྱབས་ཀྱིས་སྨད་ཆ་མཛད་པའི་རྣམ་ཐར་དད་པའི་ལྗོན་ཤིང་ཡལ་འདབ་ཉེར་ལྔ་པ་ལ་བརྒྱ་དང་དྲུག་ཅུ་རེ་གཅིག་ཀ་པར་རྗེ་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་ཐར་རྗེ་ཉིད་ཀྱིས་མཛད་པ་ལ་སོ་བརྒྱད། ༼ ཁ་པར ༽རྗེ་ཉིད་ཀྱི་ཡབ་རྗེ་ཀུན་དགའ་རྒྱལ་མཚན་གྱི་རྣམ་ཐར་ལ་བཞི་བཅུ། ༼ ག་པར ༽བླ་མའི་བསྟོད་ཚོགས་ལ་དོན་ལྔ། ༼ ང་པར ༽ སངས་རྒྱས་བྱང་སེམས་ཀྱི་བསྟོད་ཚོགས་ལ་སོ་བཞི། ༼ ཅ་པར ༽ཞལ་གདམས་མགུར་མ་ལ་ཞེ་དྲུག་ཆ་པར་བླ་མའི་རྣལ་འབྱོར། ནཱ་རོ་ཆོས་དྲུག་རྒྱས་བསྡུས་གཉིས། སྙིང་པོ་དོན་གསུམ། དབུ་མའི་ལྟ་ཁྲིད་རྒྱས་བསྡུས་སོགས་ལ་གོ་དྲུག ༼ ཇ་པར ༽མཚན་བརྗོད་འགྲེལ་པར་བརྒྱ་དང་ཞེ་གཅིག ༼ ཉ་པར ༽ གསང་འདུས་བསྐྱེད་རིམ་ལ་སོ་གསུམ། ༼ ཏ་པར ༽འཇིགས་བྱེད་བསྐྱེད་རིམ་ལ་ཉེར་བདུན། ༼ ཐ་པར ༽ནཱ་རོ་ཆོས་དྲུག་ལ་བཅོ་ལྔ། ༼ ད་པར ༽དྲིལ་བུ་ལྷ་ལྔའི་ཆོ་གར་བཅོ་ལྔ། ༼ ན་པར ༽བདེ་མཆོག་དྲིལ་བུ་པའི་སྦྱིན་སྲེག་ལ་བརྒྱད། ༼ པ་པར ༽

ཛ་མཚོད་རྒྱ་འགྲེལ་ལ་གཉིས། ༼ ཕ་བར ༽བདེ་མཆོག་བསྐྱེད་རིམ་ཉི་འོད་ལ་དྲུག་ཅུ་རེ་གཉིས། ༼བ་བར༽ལྷུ་དྲིལ་གཉིས་ཀའི་རྫོགས་རིམ་ལ་བཞི་བཅུ། ༼ མ་བར ༽ཡི་དམ་སྒྲུབ་སྐོར་ལ་རེ་བཞི། ༼ ཙ་བར ༽སྤྱན་རས་གཟིགས་བཅུ་གཅིག་ཞལ་གྱི་ཆོ་ག་ལ་དགུ། ༼ ཚ་བར ༽རབ་གནས་དངོས་གྲུབ་སྟེ་མ་ལ་བཅུ་བདུན། ༼ ཛ་བར ༽རབ་གནས་ཕྱག་མཆོད་ལ་ལྔ། ༼ ཞ་བར ༽བློ་གྲོས་སྟུས་པའི་མགུར་འགྲེལ་ལ་གསུམ། ༼ ཞ་བར ༽མེ་ཏོག་བཙུད་ལེན་གྱི་གདམས་པར་བཞི། ༼ ཟ་བར ༽གཏོར་མ་བརྒྱ་རྩ་ལ་དྲུག་འ་པར་དྲང་ངེས་རྣམ་འབྱེད་དཀའ་འགྲེལ་ལ་བརྒྱ་དང་དྲུག་ཡ་པར་དབུ་མའི་ཊཱི་ཀ་ཆེན་གསལ་རྒྱན་ལ་བརྒྱ་དང་བཅུ་གསུམ། ༼ ར་བར ༽དབུ་མ་སྟོང་ཉིད་བདུན་ཅུའི་འགྲེལ་པ་ལ་ཉེར་བརྒྱད། ལ་བར་རྟེན་འབྲེལ་བསྟོད་པའི་ཊཱི་ཀ་ལ་བཅུ་དྲུག་ཤ་པར་སྒྲོལ་ཊཱི་ཀ་ལ་ལྔ། ༼ ཥ་བར ༽མཆོད་ཡར་ལ་གསུམ། ཨ་བར་གླེགས་བམ་བསྡུས་དོན་ལ་བཞི། ༼ ཨ་ཐུང ༽གྲུབ་མཐའི་རྣམ་གཞག་ལ་བཅུ་གསུམ། ༼ ཨཱ་རིང ༽སྟོན་ངག་སྐོར་ལ་སོ་གསུམ། ༼ ཨི་ཐུང ༽འདུལ་བའི་བསླབ་བྱ་ཆེན་མོར་དོན་བརྒྱད། ༼ ཨཱི་རིང ༽སློབ་དཔོན་དཔའ་བོའི་སློན་ལམ་བདུན་ཅུ་པའི་ཊཱི་ཀ་ལ་བཅུ་བདུན། ༼ ཨུ་ཐུང ༽ཆོས་སྐྱོང་སྒྲུབ་སྐོར་ཏེ། ལྷ་མོ་ཞལ་བཞི། ཕྱག་བཞི། དུར་ཁྲོད་མགོན་པོ། མགོན་པོ་བཞི་སྟགས། རྒྱལ་ཆེན་རྣམ་སྲས། ཆོས་སྐྱོང་སྤྱི་བསྐང་སོགས་ལ་བརྒྱད་ཅུ་གཅིག །༼ རི་ཐུང ༽རྒྱལ་པོ་སྐུ་ལྔ། གྲགས་རྒྱལ་མ། གཡུ་སྒྲོན་མ། ཚེ་རིང་མཆེད་ལྔ། འཕྲོས་ལྷ་སོགས་ཀྱི་གསོལ་མཆོད་ལ་ཉེར་དྲུག ༼ རཱི་རིང༽ཚབ་ཤོག་ལ་བརྒྱ་དང་ཉེར་གཉིས། ༼ ལཱི་རིང ༽སྙན་ངག་དོན་རྒྱན་ལ་བཅུ་གཅིག ༼ ཨེ་ཐུང ༽ འཇིགས་བྱེད་སློན་ལམ་ཤིས་བརྗོད་ལ་ལྔ། ༼ ཨཻ་རིང ༽ བརྟན་བཞུགས་ལ་ལྔ། ༼ ཨོ་ཐུང ༽སྨན་བླའི་ཤིས་བརྗོད་ལ་གཉིས། བརྒྱ་བཞི་ལ་ལྔ་རྣམས་སོ། །པར་ལ་མ་འཁོད་པ་ནི། འཇམ་དབྱངས་ཨ་ར་པ་ཙའི་མངོན་རྟོགས་དང་རྗེས་གནང་བྱ་ཚུལ། ལྷ་མོ་ཀུ་རུ་ཀུ་ལེའི་གསང་སྒྲུབ་ཀྱི་གདམས་པ། སྒྲ་དབྱངས་ལྷ་མོའི་རྗེས་གནང་བྱ་ཚུལ། ཚེ་རིང་མཆེད་ལྔའི་རྗེས་གནང་། ལྷ་མོ་འོད་ཆེན་འབར་མའི་བསྐུལ། འཇིགས་བྱེད་ཚོགས་འཁོར། གྲུབ་ཐོབ་གཉན་ཆེམ་བུ་བའི་ལུགས་ཀྱི་

སྨྲན་རས་གཟིགས་ཀྱི་སྒྲུབ་ཐབས་དམར་ཁྲིད། པཎ་ཆེན་ཡེ་ཤེས་རྩེ་མོའི་རྣམ་ཐར་རྒྱས་པ། མགོན་པོ་ཕྱག་དྲུག་པའི་བསྙེན་སྒྲུབ་ལས་གསུམ། ལྷ་མོ་དམག་ཟོར་མ་དང་ཆོས་སྐྱོང་བེག་རྩེ་གཉིས་ཀྱི་བསྙེན་སྒྲུབ་བྱ་ཚུལ། ཆོས་རྒྱལ་བསྐྱང་བ་བདེ་ཆེན་ལྷུན་གྲུབ་མ་ནི་འགའ་ཞིག་གིས་བསོད་ནམས་ཡེ་ཤེས་དབང་པོའི་ཡིན་གསུངས་ཀྱང་། རྒྱལ་བ་བསྐལ་བཟང་རྒྱ་མཚོས་དགེ་འདུན་རྒྱ་མཚོའི་གསུང་དུ་བཞེད་དེ། དེ་དགེ་འདུན་རྒྱ་མཚོའི་གསུང་འབུམ་ལུང་གནང་སྐབས་སུ་ལུང་ཡང་གནང་ངོ་། །༼ ཤི་ཐུང ༽འཛིགས་བྱེད་སྟོན་ཤིས་ལ་བཞི་བཅས་སོ། །

རྒྱལ་བ་རྒྱ་མཚོའི་མཚོད་རྫས་ཞེས་སོགས། རྒྱལ་བ་རྒྱ་མཚོའི་མཚོད་རྫས་ཞེས་སོགས་ཀྱི་མཚོད་ཐྲེང་འདི་གཞོན་ནུ་ནོར་བཟང་གིས་གསུངས་པར་བཤད།

རྒྱལ་བ་ལྔ་པ་ངག་དབང་བློ་བཟང་རྒྱ་མཚོའི་གསུང་འབུམ་དཀར་ཆག ༄རྒྱལ་མཆོག་ལྔ་པ་ཆེན་པོའི་གསུང་འབུམ་དཀར་ཆག་ནི། ཕར་ཕྱིན་བློ་བཟང་དགོངས་རྒྱན་ལ་སུམ་བརྒྱ་གྱ་བདུན། དབུ་མ་ཐེག་ཆེན་འཇུག་པའི་གྲུ་རྫིངས་ལ་བརྒྱ་དང་ཞེ་གཅིག འདུལ་བ་རྣམ་རྒྱལ་གསེར་མདོག་ལ་བརྒྱ་དང་རེ་བཞི། མཛོད་འགྲེལ་ཆོས་མངོན་རིན་ཆེན་འདྲེན་པའི་ཤིང་རྟ་ལ་བརྒྱ་དང་དོན་བདུན། ལམ་རིམ་འཇམ་དཔལ་ཞལ་ལུང་ལ་གོ་བརྒྱད། ལམ་གྱི་གཙོ་བོ་རྣམ་གསུམ་མཆན་འགྲེལ་ལ་བཞི། དམིགས་བརྩེ་མའི་ཊཱི་ཀ། སོ་ཐར་བསླབ་བྱ་རྣམ་གསལ་སྒྲོན་མེ། གནས་མཆོག་རྒྱལ་བསྟན་འཛད་མེད། སྨན་བླའི་མདོ་ཆོག་ཡིད་བཞིན་དབང་རྒྱལ་ལ་ང་བརྒྱད། བོད་ཀྱི་རྒྱལ་རབས་དེབ་ཐེར་རྫོགས་ལྡན་གཞོན་ནུ་ལ་བརྒྱ་དང་བཅུ་གསུམ། ལྷ་ལྡན་ཇོ་བོའི་དཀར་ཆག་ཤེལ་དཀར་མེ་ལོང་ལ་ཉེར་གསུམ། འབྲུངས་རབས་ཞིང་བཀོད་འབྲི་ཚུལ་རྟོགས་བརྗོད་ཁ་བྱང་དང་བཅས་པ་གསལ་བའི་མེ་ལོང་ལ་བཅུ་གསུམ། པཎ་ཆེན་བློ་བཟང་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན་གྱི་རྣམ་ཐར་ལ་བརྒྱད། རྒྱལ་བ་བསོད་ནམས་རྒྱ་མཚོའི་རྣམ་ཐར་ལ་བརྒྱ་དང་བཅུ་གསུམ། ཡང་བརྒྱ་དང་དགུ་ཡོད་པའི་སྤར་གཉིས་ཡོད་འདུག རྒྱལ་བ་ཡོན་ཏན་རྒྱ་མཚོའི་རྣམ་ཐར་ལ་དྲུག་ཅུ་དང་ང་གཉིས་ཡོད་པ་གཉིས། ཁྲི་ཆེན་དཀོན་མཆོག་ཆོས་འཕེལ་གྱི་རྣམ་ཐར་ལ་བཅུ་དགུ། ཕ་ཕང་ཁ་པ་དཔལ་འབྱོར་ལྷུན་གྲུབ་ཀྱི་རྣམ་ཐར་ལ་ཞེ་བཞི། བྱང་བདག

རྣམ་ཐར་ལ་རེ་བཞི། ས་སྐྱ་པ་ཚར་ཆེན་རྣམ་ཐར་ལ་ང་ལྔ། ས་སྐྱ་པ་དབང་ཕྱུག་རབ་བརྟན་གྱི་
རྣམ་ཐར་ལ་ལྔ། ས་སྐྱ་པ་མགོན་པོ་བསོད་ནམས་མཆོག་ལྡན་གྱི་རྣམ་ཐར་ལ་བརྒྱ་དང་གཉིས།
ཞ་ལུ་པ་བསོད་ནམས་མཆོག་གྲུབ་ཀྱི་རྣམ་ཐར་ལ་ང་ལྔ། ཟུར་ཆེན་ཆོས་དབྱིངས་རང་གྲོལ་
གྱི་རྣམ་ཐར་ལ་དྲུག་བཅུ་རེ་བཞི། ཁྲ་ཚང་པ་བློ་མཆོག་རྡོ་རྗེའི་རྣམ་ཐར་ལ་རེ་བཞི། རྒྱལ་བ་
ལྔ་པ་རང་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་ཐར་ལ་གླེགས་བམ་བཅུ་གཅིག་ཡོད་དེ། ཕྱི་ཡི་རྣམ་ཐར་དུ་ཀཱུ་ལའི་གོས་
བཟང་ལ་གླེགས་བམ་དྲུག ནང་གི་རྣམ་ཐར་གསན་ཡིག་གང་གཱའི་ཆུ་རྒྱུན་ལ་གླེབས་བམ་བཞི།
གསང་བའི་རྣམ་ཐར་རྒྱ་ཅན་གླེགས་བམ་གཅིག་དང་བཅུ་གཅིག་ཞེས་མི་དབང་སངས་རྒྱས་
རྒྱ་མཚོས་གསུངས། དུ་ཀཱུ་ལའི་གོས་བཟང་གླེགས་བམ་དྲུག་གི་ཕྱི་མ་གསུམ་སངས་རྒྱས་རྒྱ་
མཚོས་བརྩམས་པ་ཡིན་ཞིང་པོ་ཏ་ལའི་ཞོལ་སྤར་ཁང་དུ་བཞུགས། དཀར་ཆག་ཆེ་བརྗོད་དང་
སྔོན་དར་ཞལ་ཡིག་སྐོར་ལ་གླེགས་བམ་གསུམ། ཞལ་གདམས་ཚབ་ཤོག་སྨོན་གཤིས་སྐོར་ལ་
གླེགས་བམ་གཉིས། བླ་མའི་བསྟོད་ཚོགས་སྐོར་ལ་བརྒྱ་དང་བརྒྱད་ཅུ། ཡི་དམ་སྒྲུབ་སྐོར་ལ་
བརྒྱ་ཐམ་པ། ཆོས་སྐྱོང་སྒྲུབ་སྐོར་ལ་ཉིས་བརྒྱ་སོ་གཉིས། སངས་རྒྱས་བྱང་སེམས་ཀྱི་བསྟོད་
ཚོགས་ལ་ཉིས་བརྒྱ་ང་དྲུག བཅའ་ཡིག་དང་རྒྱ་ནག་ཤུན་རྩིས་གདན་དྲངས་པའི་ལམ་ཡིག་
ལ་བརྒྱ་དང་ང་དྲུག བླ་མ་མཆོད་པ་ཟུང་འཇུག་སྒྲུབ་པའི་ཤིང་རྟ་ལ་བཅུ་བཞི། མི་འཁྲུགས་
པ་ལྷ་དགུའི་ཆོ་ག་ལ་བཅྭ། བདེ་མཆོག་དྲིལ་བུ་པའི་མངོན་རྟོགས་ལ་བཅོ་བརྒྱད། དྲིལ་བུ་
པའི་དཀྱིལ་ཆོག་ལ་ཞེ་གསུམ། གཤེད་དམར་ལྷ་ལྔའི་མངོན་རྟོགས་ལ་བཅུ་བདུན། གཤེད་
དམར་དཀྱིལ་ཆོག་མཐོ་རིས་དབང་གི་ཆུ་རྒྱུན་ལ་ཞེ་གསུམ། ཡང་མི་འཁྲུགས་པའི་ཆོ་ག་ལ་
བཅུ་དགུ། ཛོ་ཀྲ་རིའི་ལུགས་ཀྱི་ལྷ་མོ་རྣམ་རྒྱལ་མའི་ཆོ་ག་འཆི་མེད་དཔལ་སྟེར་ལ་བདུན།
བཀའ་གདམས་ཐིག་ལེ་བཅུ་དྲུག་གི་ཆོ་ག་ཕུལ་བྱུང་དགོངས་རྒྱན་ལ་བཅུ་དྲུག གཟུངས་
འབུལ་འཁྲུལ་སྤོང་ཉིན་བྱེད་ལ་ཉེར་ལྔ། ས་ཚྭ་འདེབས་ཚོག་རྒྱས་པ་ལ་གསུམ། བསྡུས་པ་
ལ་གཉིས། གཏོར་མ་བརྒྱ་རྩ་ཆེ་བ་ལ་བཅྭ། ཡང་གཏོར་མ་ཁྲེར་བདེ་ཀུན་ཕན་ལ་བཞི། གླུ་
གཏོར་ལ་ལྔ། གཏོར་མ་སྣ་ཚོགས་ལ་ཉེར་དྲུག གསོ་སྦྱོང་གི་དཀར་ཆག་བཞི་དང་གཞི་བདག་

གཏོར་མ་བཅས་ལ་གསུམ། འཇམ་དབྱངས་ལ་བསྟོད་པ་ལ་དྲུག འཇིགས་བྱེད་བསྟོད་པ་ལ་གསུམ། ལྷ་མོའི་བསྟོད་པ་ལ་ལྔ། བསྔོ་བ་ཤད་ལ་བཅུ་གསུམ། བསངས་མཆོད་བཀྲ་ཤིས་འཁྱིལ་བ་ལ་དགུ། བསངས་མཆོད་དངོས་གྲུབ་ཆར་འབེབས་ལ་གསུམ། འགོ་བའི་ལྷ་ལྔའི་གསོལ་མཆོད་ལ་ལྔ། (གྲྭ་ཚང་རྙིང་པའི་ཞལ་འདོན་དུ་མཛད་རྒྱུ་སྐོར་ལ) འཇིགས་བྱེད་ཚོ་ག་རེག་ཟིག་བཀླག་ཆོག ཕྱག་དྲུག་མགོན་དཀར་བཅས་པའི་གཏོར་ཆོག་བསྐང་གསོ། ཆོས་རྒྱལ་ཕྱི་སྒྲུབ་ཀྱི་གཏོར་ཆོག་བསྐང་བསྟོད། ཕྱོགས་སྐྱོང་ལ་གཏོར་མ་འབུལ་ཚུལ། འཇིགས་བྱེད་ཀྱི་ཞི་བའི་སྦྱིན་སྲེག་རབ་དཀར་བདུད་རྩིའི་བུམ་བཟང་། རྒྱས་པ་དངོས་གྲུབ་ཉིན་མོ། དབང་གི་ཁམས་གསུམ་རྣམ་རྒྱལ། དྲག་པོ་བསྐལ་པའི་མེ་དཔུང་། སྦྱིན་སྲེག་སྔོ་འབྱེད་འཕྲུལ་གྱི་ལྡེ་མིག དྲུག་ཅུ་ལྟུགས་མཁར་སྲིད་གསུམ་རྣམ་རྒྱལ། ལྷ་ས་ཇོ་བོ་རིན་པོ་ཆེ་དང་ར་མོ་ཆེའི་ཇོ་བོ་གཉིས་ལ་བརྟན་བཞུགས་འབུལ་ཚུལ་མི་འགྱུར་གཡུང་དྲུང་། ན་རོ་མཁའ་སྤྱོད་ཀྱི་རྣལ་འབྱོར་བཅུ་གཅིག་སྒྲོ་འདོགས་གཅོད་ཚུལ་སེམས་འཛིན་བཅས་ལ་དྲུག ལམ་ཟབ་རྣལ་འབྱོར་མཐོ་རིས་དབང་གི་ཆུ་བོ་ལ་ལྔ། ལམ་འབྲས་ཁྲིད་ཡིག་བྲིས་ཐང་གསལ་བྱེད། (རྒྱལ་བ་ལྔ་པ་ཆེན་པོའི་གསུང་འབུམ་ནང་མ་གསང་ཕྱོགས་ཕྱི་འགྱུར་གྱི་ཆོས་སྐོར་ལ) བསམ་གཏན་གླིང་གི་ཨ་ཏི་ཡོ་གའི་ཆོས་དཀར་ཆག་རིན་ཆེན་དོ་ཤལ། འབྲུག་པ་བད་དཀར་བའི་ཚེ་བདག་གི་དྲིས་ལན་ནད་བརྒྱ་འཇོམས་པའི་སྨན་ཅིག རྒྱལ་བ་བསོད་ནམས་རྒྱ་མཚོར་པདྨ་འབྱུང་གནས་ཀྱི་ཞལ་གཟིགས་དག་པའི་སྣང་བར་བསྩལ་བའི་ཚེ་ཁྲིད་རྡོ་རྗེའི་སྲོག་ཤིང་ཚོག་སྒྲིག ལྷོ་བྲག་གཏེར་སྟོན་གྱི་ཚེ་དཔག་མེད་ནང་སྒྲུབ་ལྟུགས་སྟོང་ལས་བྱུང་། གཡུ་ཐོག་སྙིང་ཐིག་ལས་བྱུང་དཔག་བསམ་ལྗོན་པ་ལ་བཅུ། ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོ་འཁོར་བ་དབྱིངས་གྲོལ་གི་ལས་བྱང་འཁྲུགས་བསྐེབས་སུ་བཀོད་པ་བཀླགས་པས་དོན་གྲུབ། འཁོར་བ་དབྱིངས་གྲོལ་གྱི་ལས་བྱང་འཁྲུགས་བསྐེབས་སུ་བཀོད་པ་བཀླགས་པས་དོན་གྲུབ། འཁོར་བ་དབྱིངས་གྲོལ་གྱི་ཁྲིད་ཡིག་རིག་འཛིན་ཞལ་ལུང་ལ་ལྔ་བཅུ་ང་གཅིག རྒྱལ་པོ་ལུགས་ཀྱི་སྤྱན་རས་གཟིགས་ཀྱི་ལས་བྱང་ཉི་མའི་སྙིང་པོ་དང་། དེ་དང་འབྲེལ་བའི་ཚོགས་མཆོད། འགྲོ་བ་ཀུན་སྒྲོལ་གྱི་ལས་

བྱུང་། ཡང་དག་ཟླ་གམ་དགུ་པའི་མངོན་རྟོགས་ལས་བྱུང་ལ་སོ་དྲུག ཡང་དག་ཟླ་གམ་དགུ་
ཡི་དཀྱིལ་ཆོག་ཧཱུྃ་མཛད་ཞལ་ལུང་ལ་རེ་ལྔ། ཟླ་གམ་དགུ་པའི་འཕྲིན་ལས་རྒྱུད་དོན་སྣང་བྱེད།
ཏྲ་མགྲིན་ཡང་གསང་ལོ་རྒྱུས་རིག་འཛིན་ཞལ་ལུང་ལ་བདུན། ཏྲ་མགྲིན་ཡང་གསང་གི་ལས་
བྱང་རྡོ་རྗེའི་སྒྲ་དབྱངས་ལ་ཉེར་དགུ། ཡང་གསང་ལས་བྱང་སྙིང་པོ་བཅུད་བསྡུས་ལ་དྲུག ཡང་
གསང་བསྙེན་ཡིག་རིན་ཆེན་འདོད་འཇོ་ལ་བཅུ་བཞི། ཡང་གསང་ཟོར་འཛིན་རྡོ་རྗེའི་ཕ་ལམ་
ལ་ཉེར་གསུམ། ཡང་གསང་གི་བཅུ་ཆའི་སྦྱིན་སྲེག་ཡེ་ཤེས་སྣང་བ་རབ་འབར་ལ་བརྒྱད།
ཡང་གསང་བསྙེན་སྒྲུབ་ལ་ཉེ་བར་ཕོ་བ་དངོས་གྲུབ་ལེན་ཆོག་ལ་བཟི། ཐུགས་སྒྲུབ་ལས་བྱང་
དངོས་གྲུབ་གཏེར་མཛོད་ལ་བཅུ་གཅིག ཐུགས་སྒྲུབ་ལས་བྱང་འབྲིང་པོ་རིན་ཆེན་ཕྲེང་བ་ལ་
བཅུ། ཟོར་གྱི་ལས་རིམ་གནམ་ལྕགས་ཐོག་མདའ་ལ་བཅོ་ལྔ། རིག་འཛིན་གདུང་སྒྲུབ་ལ་བཅོ་
བརྒྱད། ལྕགས་སྡོང་དབང་ཆེན་ལ་དྲུག ཟླ་མ་ཀརྨ་གུ་རུའི་གྱེར་སྒོམ་གཟི་འོད་སྟོང་འབར་ལ་
བདུན། ཀརྨ་གུ་རུའི་སྲོག་གཏད་བྱིན་རླབས་སྤྲིན་ཕུང་སྣན་མཆོད་བཅས་པ་ལ་ལྔ། དེ་ཡི་
བསྙེན་ཡིག་སྤར་བཅང་མ་ལ་གཉིས། དེ་ཡི་བརྒྱུད་འདེབས་རྒྱས་བསྡུས་གཉིས་ལ་གསུམ།
གཏེར་སྲུང་མཆོད་སྤྲིན་ལ་གཉིས། ཡང་བཟློག་ལས་བྱང་རྡོ་རྗེ་ཐོག་མདའ་ལ་བཅུ་དྲུག ཡང་
བཟློག་སྲེག་དུས་ཀྱི་བྱིན་ཟ་ལ་བཅུ་གཉིས། གཏེར་ཁ་འོག་མའི་གསང་འདུས་དང་། ལེ་ཚུ་
བརྒྱད་པ་བསྡེབས་པའི་ལས་བྱང་རྩ་གསུམ་རྒྱས་པའི་རོལ་གར། ལྗོ་བྲག་གཏེར་བྱོན་གྱི་བུམ་
པ་ལྕགས་ཁང་སྨྱུ་གྲིའི་ལས་བྱང་། ཕུར་པ་ཆོག་བསྒྲིགས་དངོས་གྲུབ་རྒྱ་མཚོའི་རོལ་གར་ལ་
བརྒྱད། བྱང་གཏེར་ཕུར་པ་ལུགས་གསུམ་ཀའི་སྦྱིན་སྲེག་ཨུན་སེལ་འོད་དཀར་ལ་བཅུ་ཐམ་
པ། འཇམ་དཔལ་ཞི་བའི་འཕྲིན་ལས་སངས་རྒྱས་ལག་བཅང་ལ་བརྒྱད། ཚེ་བདག་ལས་བྱང་
སྲིད་གསུམ་རྣམ་རྒྱལ་ལ་ཉེར་གཅིག ཚེ་བདག་འཇམ་དཔལ་ཕྱག་རྒྱ་ཟིལ་གནོན་གྱི་ལས་
བྱང་གནམ་ལྕགས་འཁོར་ལོ། ཚེ་བདག་བམ་སྙིང་། རྩ་གསུམ་བཀང་བ། འཆི་བདག་བཟློག་
བྱེད་གྱེར་གཞུང་ལ་དགུ། བཟློག་དཀྱིལ་མགོ་བ་ཙུང་དུ་རྣམ་གསལ་ལ་དྲུག ཧེན་མདོས་དང་
བསྐང་མདོས་དན་བཟློག་མདོས་ཀྱི་རིམ་པ་རྒྱ་འབབ་མིག་འཕྲུལ་ལ་བཅུ་བདུན། ལྷ་མོ་ཡང་ཟླ་

བཟའི་མདོས་འཕྲིན་ཡིད་བཞིན་གཏེར་མཛོད་ལ་སོ་དགུ། སེང་ལྡེང་ནག་སྒྲོལ་ལ་བརྟེན་པའི་བཟློག་མདོས་མཐོང་བས་དོན་གྲུབ་ལ་བཅུ་བདུན། དམག་ཟོར་རེ་མ་ཏིའི་བསྐང་མདོས་རྡོ་རྗེ་སྒྲ་དབྱངས་ལ་བཅུ་གསུམ། བརྟན་མ་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་མདོས་དཔྱིད་ཀྱི་རྒྱལ་མོའི་གླུ་དབྱངས་ལ་ཉེར་བརྒྱད། ཐང་ལྷའི་བསྐང་མདོས་ལག་ལེན་དྲན་པའི་གསལ་འདེབས་ལ་དྲུག ཐང་ལྷའི་འཕྲིན་ལས་བརྒྱ་ཕྲག་ཉི་འོད་ལ་ཉེར་ལྔ། དྲང་སྲོང་ལོ་ག་ཏྲིའི་རིགས་གཏད་ཚོག་བསྒྲིགས་ལ་དྲུག ཐུགས་ཚོག་དང་དབང་དྲག་རོལ་བའི་དགའ་སྟོན་ལ་བཞི། མ་དང་མཁའ་འགྲོ་མཉེས་བྱེད་མི་མཆོད་ཚོག་ལ་བརྒྱ། ཙྪ་རི་ཞིང་སྐྱོང་སེང་གེའི་གདོང་པ་ཅན་གྱི་ལས་བྱང་གནམ་ལྕགས་སྤུ་གྲི་ལ་བཅུ་གཅིག འཁོར་ལོ་འབར་བ་ནད་བདག་སྟོབས་འཇོམས། སྨན་གྲུབ་ཟིན་བྲིས། ལྕགས་འདྲ་དང་ལྕགས་སྡིག་གི་འཁོར་ལོ། འཆི་བདག་ཞལ་དབྱེའི་འཕྲིན་ལས་ལེ་ཚན། ལྕགས་རལ་གྱི་ལས་བྱང་། གཏོར་ནག་གི་ལས་མཐའ། དམར་ཆེན་གཏོར་བཟློག མཁའ་འགྲོ་བསུ་འགྲོ། བཏགས་སྒྲོལ། རྒྱལ་མདོས། ཐུགས་ཚོག ཀུན་བཟང་འཆམས་ཀྱི་བརྗེད་བྱང་། རྒྱལ་བ་ལྔ་པ་ཆེན་པོའི་གསུང་འབུམ་ཕྱི་མ་པོད་ཉི་ཤུ། ནང་མ་དྲུག རྣམ་ཐར་རྒྱ་ཅན་ཉེར་བཞི་རྩ་བ་དང་དེ་ཡི་བུ་དཔེ་སྟོམ་པ་པོད་གསུམ། གྲྭ་ཚང་རྙིང་པའི་འདོན་ཚོག་ཟུར་དུ་ཕྱུང་པ་པོད་གཅིག བསྡོམས་པོད་སུམ་ཅུ་ཐམ་པ་བཞུགས་སོ། །

རྒྱལ་བ་གཉིས་པ། རྒྱལ་བ་དང་འདྲ་བའི་དོན་ལ་དཔྱད་ཚུལ་བཤད།

རྒྱལ་བ་འདས་དང་མ་བྱོན་ཞེས་སོགས། (དབུ་མ) རྒྱལ་བ་འདས་དང་མ་བྱོན་ཕྱོགས་བཅུར་གང་བཞུགས་པ། །ཀུན་ལམ་ཕ་རོལ་ཕྱིན་པ་འདི་ཡིན་གཞན་མ་ཡིན། །ཕ་རོལ་ཕྱིན་འདི་བྱང་ཆུབ་མཆོག་ལ་ཞུགས་རྣམས་ཀྱི། །གསལ་དང་སྒྲོན་དང་སྣང་དང་སྟོན་མཆོག་ཡིན་ཞེས་བཤད། །ཅེས་པའི་ཚིགས་བཅད་འདི་མདོ་སྡུད་པ་༡༣བ༤ན་གསལ་ལོ། །རྗེའི་ལམ་རིམ་ལས་རྒྱལ་བའི་ཡུམ་ལས། ཞེས་པ་ཙམ་ལས་གསལ་ཁ་མི་འབྱུང་ཡང་། རྗེའི་ལེགས་བཤད་གསེར་ཕྲེང་དུ་སྡུད་པའི་ཚིག་ཡིན་པར་གསལ་བར་གསུངས་ཡོད་དོ། །

རྒྱལ་བ་རྣལ་དུ་འགོད་པ། རྒྱལ་བ་དེ་ཉིད་བརྟན་པར་བྱེད་པའི་དོན། རྒྱལ་བ་དགེ་འདུན་གྲུབ་ཀྱི་མཛོད་

ཊཱིཀ་ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད་ལས། མ་རྒྱལ་བ་ལས་རྒྱལ་བར་བྱེད་པ་དང་། རྒྱལ་བ་རྣམས་རྣལ་དུ་འགོད་པར་བྱེད་པ། ཞེས་དང་། བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱིས་ཉོན་མོངས་པའི་ཐོབ་པ་གཅོད་པས་མ་རྒྱལ་བ་ལས་རྒྱལ་བ་དང་། རྣམ་གྲོལ་ལམ་གྱིས་བྲལ་ཐོབ་འཛིན་པས་རྒྱལ་བ་རྣལ་དུ་འགོད། ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

རྒྱལ་བ་དབང་པོའི་ཏོག བདག་ཅག་གི་སྟོན་པ་ཤཱཀྱ་ཐུབ་པ་འདི་ཉིད་སྔོན་བསྐལ་པ་དཔག་ཏུ་མེད་པའི་སྔ་རོལ་ནས་བསྐལ་ཆེན་གྲངས་མེད་གསུམ་གྱི་ཚོགས་རྫོགས་ནས་མཆོག་གི་སྤྲུལ་སྐུའི་ངོ་བོར་སངས་རྒྱས་པའི་སངས་རྒྱས་ལ། རྒྱལ་བ་དབང་པོའི་ཏོག་ཟེར། འདིའི་ཁུངས་ཡབ་སྲས་མཇལ་བའི་མདོ་ལས་གསུངས་པར་བཤད། རྡོ་རྗེ་གདན་གྱི་སྟེང་ལ་མངོན་པར་རྫོགས་པར་སངས་རྒྱས་པ་ལ་སོགས་པའི་མཛད་པ་ནི་གདུལ་བྱ་ཐུན་མོང་བའི་ངོར་ཚུལ་བསྟན་པ་ཙམ་མོ། །དགེ་ལྡན་ལུགས་བཟང་རྒྱས་པའི་སྨོན་ལམ་ལས། (རྗེ་ཙོང་ཁ་པ་ཆེན་པོ་འདི་ཉིད) སྔོན་ཚེ་དབང་པོའི་ཏོག་གི་སྤྱན་སྔ་རུ། །དམ་བཅས་ཚེ་ན་སྙིང་སྟོབས་ཆེན་པོ་ཞེས། །སྲས་བཅས་རྒྱལ་བས་བསྔགས་བརྗོད་བདེན་པའི་མཐུས། །བློ་བཟང་རྒྱལ་བའི་བསྟན་པ་རྒྱས་གྱུར་ཅིག །ཅེས་པའི་དབང་པོའི་ཏོག་དང་དོན་གཅིག་ཡིན་པར་སེམས།

རྒྱལ་བ་བྱམས་པ། དེའི་སྐུ་མདོག་ཕྱག་མཚན་སོགས་ཀྱི་ཁྱད་པར་ནི། སྐུ་མདོག་སེར་པོ་ཕྱག་གཉིས་ཆོས་འཆད་ཅན། །མཚན་དཔེའི་རྒྱན་ལྡན་ཆོས་གོས་རྣམ་གསུམ་གསོལ། །ཞབས་གཉིས་རྡོ་རྗེ་སྐྱིལ་ཀྲུང་ཚུལ་གྱིས་བཞུགས། །བཅོམ་ལྡན་རྒྱལ་བ་བྱམས་པ་ལ་ཕྱག་འཚལ། །སྔགས་ནི། ཨོཾ་ཨཱཿམཻ་ཏྲི་ཧཱུྃ།

རྒྱལ་བ་མར་མེ་མཛད། དེའི་སྐུ་མདོག་སོགས་ཀྱི་ཁྱད་པར་ནི། སྐུ་མདོག་སེར་པོ་ཆོས་འཁོར་ཕྱག་རྒྱ་ཅན། །གཙུག་ཏོར་དབུར་ལྡན་ཆོས་གོས་རྣམ་གསུམ་གསོལ། །ཞབས་གཉིས་རྡོ་རྗེ་སྐྱིལ་ཀྲུང་ཚུལ་གྱིས་བཞུགས། །རྒྱལ་བ་མར་མེ་མཛད་ལ་ཕྱག་འཚལ་ལོ། །སྔགས་ནི། ཨོཾ་ཨཱ་དཱི་པཾ་ཀ་ར་ཧཱུྃ།

རྒྱལ་བ་ཡབ་སྲས། རྒྱལ་བ་རིན་པོ་ཆེ་སྐུ་ཕྲེང་རིམ་བྱོན་དང་། པཎ་ཆེན་རིན་པོ་ཆེ་སྐུ་ཕྲེང་རིམ་བྱོན་

ལ་ཟེར།

རྒྱལ་བ་རིགས་ལྔ། ༡ རྣམ་སྣང་། (བཻ་རོ་ཙ་ན) ༢ རིན་འབྱུང་། (རཏྣ་སཾ་བྷ་ཝ) ༣ འོད་དཔག་མེད། (ཨ་མི་ཏ་བྷ) ༤ དོན་གྲུབ། (ཨ་མོ་གྷ་སིདྡྷི) ༥ མི་བསྐྱོད་པ་ (ཨཀྵོ་བྷྱ) དང་ལྔའོ། །དེ་དག་སོ་སོའི་སྐུ་མདོག་ཕྱག་མཚན་སོགས་ཀྱི་ཁྱད་པར་ནི། མི་བསྐྱོད་སྔོན་པོ་ས་གནོན་མཉམ་བཞག་མཛད། །རིན་འབྱུང་སེར་པོ་མཆོག་སྦྱིན་མཉམ་བཞག་མཛད། །སྣང་མཐའ་དམར་པོ་ཕྱག་གཉིས་མཉམ་བཞག་མཛད། །དོན་གྲུབ་ལྗང་ཁུ་སྐྱབས་སྦྱིན་མཉམ་བཞག་མཛད། །རྣམ་སྣང་དཀར་པོ་བྱང་ཆུབ་ཕྱག་རྒྱ་མཛད། །ཐམས་ཅད་ཞབས་གཉིས་རྡོ་རྗེ་སྐྱིལ་ཀྲུང་ཚུལ། །རིན་ཆེན་རྒྱན་དང་དར་གྱི་ན་བཟས་མཛེས།། ལོངས་སྐུའི་ཚུལ་གྱི་རྒྱལ་བ་རིགས་ལྔ་དང་། །སྐུ་མདོག་ཕྱག་མཚན་གོང་དང་འདྲ་བ་ལ། །རིན་ཆེན་རྒྱན་དོར་ཆོས་གོས་རྣམ་གསུམ་གསོལ། །སྤྲུལ་སྐུའི་ཚུལ་གྱི་རྒྱལ་བ་རིགས་ལྔ་སྟེ། །རྒྱལ་བ་རིགས་ལྔ་ཟུང་ལ་ཕྱག་འཚལ་ལོ། །སྙིང་པོ་ནི་རིམ་པ་བཞིན། ཨོཾ་ཨཱཿཨཀྵོ་བྷྱ་ཧཱུྃ། ཨོཾ་ཨཱཿརཏྣ་སཾ་བྷ་ཝ་ཧཱུྃ། ཨོཾ་ཨཱཿཨ་མི་ཏ་བྷ་ཧཱུྃ། ཨོཾ་ཨཱཿཨ་མོ་གྷ་སིདྡྷི་ཧཱུྃ། ཨོཾ་ཨཱཿབཻ་རོ་ཙ་ན་ཧཱུྃ། དེ་ཡང་རྣམ་སྣང་ནི་གཏི་མུག་དང་གཟུགས་ཕུང་དག་པའི་ཆ་ལྷར་ཤར་བ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་རིན་འབྱུང་ང་རྒྱལ་དང་ཚོར་ཕུང་རྣམ་དག འོད་དཔག་མེད་འདོད་ཆགས་དང་འདུ་ཤེས་རྣམ་དག དོན་གྲུབ་ཕྲག་དོག་དང་འདུ་བྱེད་རྣམ་དག མི་བསྐྱོད་པ་ནི་ཞེ་སྡང་དང་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་ཕུང་པོ་རྣམ་དག་ཡིན་པ་བཅས་སོ། །གཞན་ཡང་། ༡ རྣམ་སྣང་མེ་ལོང་ལྟ་བུའི་ཡེ་ཤེས་ཉིད་ལྷར་ཤར་བ་དང་། ༢ རིན་འབྱུང་མཉམ་ཉིད་ཡེ་ཤེས། ༣ མི་བསྐྱོད་པ་ཆོས་དབྱིངས་ཡེ་ཤེས། ༤ འོད་དཔག་མེད་སོར་རྟོག་ཡེ་ཤེས། ༥ དོན་གྲུབ་བྱ་སྒྲུབ་ཡེ་ཤེས་ལྷར་ཤར་བ་ཡིན་ནོ། །ལྕང་སྐྱ་ངག་དབང་བློ་བཟང་ཆོས་ལྡན་གྱི་«ལྷ་མང་པོའི་སྐུ་མདོག་ཕྱག་མཚན་སོགས་གསལ་བར་ཡི་གེར་བཀོད་པ»ཞེས་བྱ་བ་དང་། «རྗེའི་འདོད་འཇོ»དང་«འགྲེལ་པ་བཞི་སྦྲགས»ལ་གཞི་བྱས་ཏེ་བཀོད། རྒྱལ་བ་རིགས་ལྔའི་སྐུ་མདོག་ཕྱག་མཚན་ཁྲི་སོགས་ཀྱི་ཁྱད་པར་གཟིགས་པར་འདོད་ན། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ལྔ་ལ་བསྟོད་པ་ཞེས་བྱ་བ། སྡེ་དགེ་བསྟན་འགྱུར་བསྟོད་ཚོགས་༼ ཀ ༽༢༣༧ན༥ན

བཞུགས་སོ། །འདི་ལ་མཛད་བྱང་མི་སྣང་ངོ་། །

རྒྱལ་བ་རིགས་ལྔ་ཟུང་། ལོངས་སྐུའི་ཆ་བྱད་ཀྱི་རྒྱལ་བ་རིགས་ལྔ་དང་། སྤྲུལ་སྐུའི་ཆ་བྱད་ཀྱི་རྒྱལ་བ་རིགས་ལྔ་གཉིས་སོ། །རྒྱས་པར་རྒྱལ་བ་རིགས་ལྔ་ལ་གཟིགས།

རྒྱལ་བ་རིགས་དྲུག ༡ རྣམ་སྣང་། (བཻ་རོ་ཙ་ན) ༢ རིན་འབྱུང་། (རཏྣ་སཾ་བྷ་ཝ) ༣ འོད་དཔག་མེད། (ཨ་མི་ཏ་བྷ) ༤ དོན་གྲུབ། (ཨ་མོ་གྷ་སིདྡྷི) ༥ མི་བསྐྱོད་པ། (ཨཀྴོ་བྷྱ) ༦ རྡོ་རྗེ་འཆང་ (བཛྲ་དྷ་ར) དང་དྲུག་གོ།

རྒྱལ་བ་སེངྒེ་ང་རོ། རྗེ་བཙུན་ཙོང་ཁ་པ་ཆེན་པོ་མངོན་པར་རྫོགས་པར་སངས་རྒྱས་པའི་སངས་རྒྱས་དེ་ལ། རྒྱལ་བ་སེངྒེ་ང་རོ་ཟེར། མཁས་གྲུབ་ཆོས་རྗེའི་རྣམ་དག་གངས་རི་མ་ལས། དེ་ནས་དེར་ནི་བདེ་གཤེགས་དབང་པོའི་ཏོག །སྐུ་ལས་འོད་ཟེར་བྱེ་བ་འབུམ་འཕྲོད་ཅིང་། །འཇམ་ལྡན་ཞལ་གྱིས་བདག་གི་དགེ་བའི་བཤེས། །སྙིང་སྟོབས་ཆེ་དེ་འདི་ལྟར་ལུང་བསྟན་མཛད། །ཁྱོད་ནི་དེང་ནས་བརྩམས་ཏེ་མ་དག་པའི། །གྲངས་མེད་ཞིང་དུ་རྡོ་རྗེ་ཐེག་པའི་ལམ། །ཟབ་མོ་དབུ་མའི་ལྟ་བས་ཡོངས་བཟུངས་པ། །རྒྱས་བྱེད་ཐབས་ཆེན་སྤྱོད་པ་རྫོགས་བྱས་ཏེ། །སངས་རྒྱས་ཞིང་མང་བརྒྱལ་བའི་བྱང་ཤར་མཚམས། །ངོ་མཚར་རྨད་བྱུང་བཀོད་པའི་འཇིག་རྟེན་དུ། །དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་སེངྒེ་ང་རོ་ཞེས། །མངོན་པར་རྫོགས་པར་མྱུར་དུ་འཚང་རྒྱ་འགྱུར། །བསྐལ་པ་དཔག་མེད་ཐ་མལ་སྐུ་ཡི་ཚད། །དཔག་ཚད་གཅིག་པ་མཐུད་མདོག་ལྟ་བུ། །དཔག་ཚད་དུ་མའི་འོད་ལྡན་ཕྱག་གཡས་ནི། །ཆོས་འཆད་གཡོན་པ་མཉམ་གཞག་ལ་གནས་པ། །བདུད་རྩིས་གང་བའི་ལྷུང་བཟེད་དེ་དབུས་ན། །བདུད་རྩིའི་འོད་ལྡན་མཆོད་སྡོང་ཆེར་འཕགས་ཤིང་། །གྲངས་མེད་འོད་ཟེར་འཕྲོད་པ་ལྷག་གེར་གསལ། །ཞེས་སོགས་གསུངས་སོ། །ཚུལ་འདི་དག་ནི་ངེས་པ་དོན་གྱི་མཁས་གྲུབ་ཆེན་པོ་རྟོགས་ལྡན་འཇམ་དཔལ་རྒྱ་མཚོ་དཔལ་བཟང་པོ་ལ་རྗེ་བཙུན་འཇམ་དཔལ་དབྱངས་ཀྱི་སྐུ་དང་གསུང་གི་སྣང་བ་སྒྲིབ་མེད་རྒྱུན་ཆགས་སུ་འབྱུང་བ་ལྟར་རྗེ་བླ་མའི་མཛད་པ་རྣམ་ཐར། སྐུ་ཚེ་སྔོན་མའི་སྐྱེས་རབས། མ་འོངས་པ་ན་འཚང་རྒྱ་བའི་མཛད་པ་ཇི་ལྟར་སྟོན་སོགས་ཡང་ཡང་གསོལ་བ་བཏབ་ནས་ཞུས་པ་ན། རྗེ་བཙུན་འཇམ་དཔལ་དབྱངས་

ཉིད་ཀྱིས་དངོས་སུ་ལུང་བསྟན་པའི་ཚད་མའི་གསུང་བསླུ་བ་མེད་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་རྗེའི་རྣམ་ཐར་ཆེན་མོ་ལས་གསུངས་སོ། །

རྒྱལ་བ་བསོད་ནམས་རྒྱ་མཚོའི་གསུང་འབུམ་དཀར་ཆག རྒྱལ་བ་སྐུ་ཕྲེང་གསུམ་པ་བསོད་ནམས་རྒྱ་མཚོའི་བཀའ་འབུམ་པོད་གཅིག་གི་མཚན་བྱང་ནི། བྱང་ཆུབ་ལམ་གྱི་རིམ་པའི་ཁྲིད་ཡིག་གསེར་གྱི་ཞུན་མ། རྗེ་བརྒྱུད་བླ་མའི་གསོལ་འདེབས་དངོས་གྲུབ་འབྱུང་གནས་ཞལ་ཐང་རྒྱབ་ཡིག་བསྟུལ་བ་ཕྱོགས་གཅིག་ཏུ་བསྒྲིགས་པ། ཕག་གྲུ་རྡོ་རྗེ་རྒྱལ་པོའི་བསྟོད་པ་བྱིན་རླབས་ལྷུན་པོ། རྗེ་རང་ཉིད་ལ་བསྟོད་པ་རྒྱ་ཆེན་བསོད་ནམས་མ། ཕྱུན་ཚོགས་རྣམ་དཔྱོད་ཐུགས་རྗེའི་བདག་ཉིད་མ། བསྐལ་བཟང་དཔག་མེད་མ། རྡོ་རྗེ་གདན་བཞིའི་བསྟོད་པ། དཔལ་རྡོ་རྗེ་འཇིགས་བྱེད་ཀྱི་དྲག་པོའི་སྦྱིན་སྲེག་གི་ལས་མཐའ་སྲིད་གསུམ་ཟ་བའི་སྲེག་ཁང་འབར་བ། གུ་རུ་དྲག་པོའི་ལས་བྱང་ཉི་མའི་འཁོར་ལོ། པེ་ཧར་ཆོས་རྒྱལ་ཆེན་པོར་ཀ་འཕྲིན་ལས་བཅོལ་མཆོད། དམ་ཅན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོའི་གཏོར་ཟོར་བྱ་ཚུལ། བདེ་མཆོག་དྲིལ་བུ་ལྷ་ལྔའི་བདག་འཇུག་ལེན་ཚུལ། དྲིལ་བུ་ལྷ་ལྔའི་ཞིས་བརྗོད། མི་འཁྲུགས་པའི་སྨོན་ལམ། བརྒྱ་བཞིའི་ཚིག་བསྡུགས་པས་དོན་འགྲུབ། སྙིང་པོ་དོན་གསུམ་གྱི་ཁྲིད་ཡིག་ཧ་མགྲིན་གསང་སྒྲུབ་ཀྱི་སྒྲུབ་ཐབས་བདུད་དཔུང་ཕྱེར་ཐག་ཚོགས་བདག་སྒྲུབ་ཐབས་འདོད་དགུའི་འབྱུང་གནས། ཀུ་རུ་ཀུ་ལེའི་སྒྲུབ་ཐབས་དངོས་གྲུབ་བང་མཛོད། མགོན་དཀར་ཡིད་བཞིན་ནོར་བུའི་སྒྲུབ་ཐབས། མགོན་དཀར་གཞན་གྱི་ཚིག་བསྒྲིགས་ཡོད་པའི་ཁ་སྐོང་། དཔལ་གུར་གྱི་མགོན་པོའི་མངོན་རྟོགས་དངོས་གྲུབ་ཉིང་ཁུ། དེ་ཡི་གཏོར་འབུལ། དཔལ་མགོན་བྲམ་གཟུགས་ལ་མཆོད་གཏོར་འབུལ་ཚུལ་ཕྲིན་བཅོལ་དང་བཅས་པ། དེ་ཡི་གཏོར་འབུལ། ཞལ་བཞི་པའི་བསྐང་གསོ་རྒྱས་པའི་འཕྲིན་ལས་ཀྱི་གཏོར་འབུལ། ཞལ་བཞི་གདོང་བརྟན་ཅན་འཁོར་མང་གི་སྒྲུབ་ཐབས་རྒྱས་པ་དགྲ་སྡེ་འཇོམས་པའི་སྤྱུ་གྲི། དེ་ཡི་བསྟོད་པ་དང་གདབ་ལས་ཀྱི་བསྐུལ་ཚིག་བེག་ཙེ་ལྕམ་སྲིང་གི་བསྟོད་པ། དཔལ་ལྡན་དམག་ཟོར་རྒྱལ་མོའི་བསྟོད་པ་འཕྲིན་བཅོལ་དངོས་གྲུབ་རྒྱ་མཚོ། དཔལ་ལྡན་ལྷ་མོའི་མཆོད་གཏོར་འབུལ་ཚུལ་དངོས་གྲུབ་

ཚར་འབེབས། ལྷ་མོ་དུས་མཚན་མར་མཆོད་གཏོར་འབུལ་བའི་རིམ་པ། འོ་དེ་གུང་རྒྱལ་གྱི་བསྟོད་པ། གཟའ་རྒོད་བཤན་པ་མིག་དམར་གྱི་མངོན་རྟོགས། རྒྱ་ལེ་ཆོས་མཛད་ལ་གནང་བའི་ཞལ་གདམས་ཞལ་ཆེམས་གནས་ཆུ་ལེན་མ། ལོ་གསར་མཆོད་འབུལ་གོ་རིམ། ཐུགས་དམ་བཀྲ་ཤིས་ཚིགས་བཅད་མ་རྣམས་སོ། །བསོད་ནམས་རྒྱ་མཚོའི་དག་སྣང་ཆེ་སྤྲུལ་འཆི་མེད་རྡོ་རྗེའི་སྲོག་ཤིང་། །གསུང་འབུམ་ནང་དུ་མི་བཞུགས།

རྒྱལ་བུ་རྒྱལ་བྱེད། <ཛེ་ཏ་ཀུ་མཱ་ར> (འདུལ་བ) རྒྱལ་བྱེད་ཅེས་བྱ་བའི་རྒྱལ་པོའི་སྲས་ཤིག་གི་མིང་། རྒྱལ་བུ་རྒྱལ་བྱེད་ཀྱི་ཚལ་གྱི་ཐོག་མའི་བདག་པོའི་མིང་ཡིན། ཕྱིས་ནགས་ཚལ་དེ་མགོན་མེད་ཟས་སྦྱིན་ལ་བཙོང་ནས། རྒྱལ་བུ་རྒྱལ་བྱེད་ཀྱི་ཚལ་མགོན་མེད་ཟས་སྦྱིན་གྱི་ཀུན་དགའ་ར་བ་ཞེས་ཡོངས་སུ་གྲགས་པ་དེ་གྲུབ་པ་ཡིན་ནོ། །འདི་ལ་ཛེ་ཏ་ཀུ་མཱ་ར་ Jeta Kumāra ཟེར། ནགས་ཚལ་ལམ་ཀུན་དགའ་བ་འདིའི་བདག་པོ་དོ་མ་མགོན་མེད་ཟས་སྦྱིན་ཡིན་ཀྱང་། ཚལ་དེའི་མིང་བཏགས་པ་ན། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་དགོས་པའི་དབང་གིས། རྒྱལ་བུ་རྒྱལ་བྱེད་ཀྱི་ཚལ་མགོན་མེད་ཟས་སྦྱིན་གྱི་ཀུན་དགའ་ར་བ། ཞེས་རྒྱལ་བུའི་མིང་སྔོན་དུ་སྨོས་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ཡང་འདུལ་བ་ལུང་གཞི་༼ ག་བ ༽ལས། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཉིད་ཀྱི་ཡན་ལག་ལྔ་དང་ལྡན་པའི་གསུང་དབྱངས་ཀྱིས་རྒྱལ་བྱེད་ཀྱི་ཚལ་བརྗོད་པར་མཛད་དེ། རྒྱལ་བྱེད་ཀྱི་ཚལ་བརྗོད་པ་མཛད་པ་ན་གཞོན་ནུ་རྒྱལ་བྱེད་ཀྱིས་བསམས་པ། ཀྱེ་མ་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་དེར་བདག་གིས་མིང་ཐོག་མར་སྨོས་ཀྱང་ཅི་མ་རུང་སྙམ་པ་དང་། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་གཞོན་ནུ་རྒྱལ་བྱེད་ཀྱི་བསམ་པ་ཐུགས་སུ་ཆུད་ནས། དགེ་སློང་དག་འདི་ནི་རྒྱལ་བུ་རྒྱལ་བྱེད་ཀྱི་ཚལ་མགོན་མེད་ཟས་སྦྱིན་གྱི་ཀུན་དགའ་ར་བ་ཡིན་ནོ་ཞེས་དེར་མིང་ཐོག་མར་སྨོས་པར་མཛད་དོ། །གཞོན་ནུ་རྒྱལ་བྱེད་ཀྱིས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་དེར་བདག་གི་མིང་ཐོག་མར་སྨོས་པ་མཛད་པ་ཐོས་ནས་ཤིན་ཏུ་དགའ་བར་གྱུར་ཏེ། དགའ་བ་དང་རབ་ཏུ་དགའ་བ་སྐྱེས་པ་དེས་ནོར་གྱི་རིགས་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱི་ཕྱིར་རིན་པོ་ཆེ་སྣ་བཞིའི་སྒོ་ཁང་བྱེད་དུ་བཅུག་གོ །དེ་བཞིན་དུ་སྤྱོད་པ་བྱེད་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་མདོ་སྡེའི་

ནང་དུ་སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྡན་འདས་རྒྱལ་བུ་རྒྱལ་བྱེད་ཀྱི་ཚལ་མགོན་མེད་ཟས་སྦྱིན་གྱི་
ཀུན་དགའ་ར་བ་ན་བཞུགས་སོ་ཞེས་གདགས་པར་བྱས་སོ། །ཞེས་སོགས་གསུངས་སོ། །

རྒྱལ་བུ་རྒྱལ་བྱེད་ཀྱི་ཚལ། (འདུལ་བ) རྒྱལ་བུ་རྒྱལ་བྱེད་ཀྱི་ཚལ་མགོན་མེད་ཟས་སྦྱིན་གྱི་ཀུན་དགའ་
ར་བ་ལ་གཟིགས།

རྒྱལ་བུ་རྒྱལ་བྱེད་ཀྱི་ཚལ་མགོན་མེད་ཟས་སྦྱིན་གྱི་ཀུན་དགའ་ར་བ། (འདུལ་བ) ཁྱིམ་བདག་མགོན་
མེད་ཟས་སྦྱིན་གྱིས་མཉན་ཡོད་ཀྱི་གྲོང་ཁྱེར་དང་ཐག་ཉེ་རིང་འཚམ་པའི་གནས་སུ་སྟོན་པ་
དང་དེའི་འཁོར་ཉན་ཐོས་དང་བཅས་པ་རྣམས་བཞུགས་ཡུལ་གྱི་ཆེད་དུ་བརྩིགས་པའི་གཙུག་
ལག་ཁང་དང་སྐྱེད་མོས་ཚལ་ཧ་ཅང་མཛེས་སྡུག་དང་ལྡན་ལ་སྐད་གྲགས་ཆེ་བ་ཞིག་གི་མིང་།
མཉན་ཡོད་དུ་ཡོད་པའི་ནྟར་མའི་རྣམ་སྣ་ལ་དང་ཉེ་བ་ན་རྒྱལ་བུ་རྒྱལ་བྱེད་ཀྱི་ཚལ་ཛེ་ཏ་བ་
ན་མགོན་མེད་ཟས་སྦྱིན་གྱི་ཀུན་དགའ་ར་བའི་ཤུལ་ཡོད་ཅིང་། འདིའི་ལོ་རྒྱུས་གོང་དུ་ཁྱིམ་
བདག་མགོན་མེད་ཟས་སྦྱིན་ཞེས་པའི་ཐད་དུ་གཟིགས།

རྒྱལ་བུ་དོན་གྲུབ་ཀྱི་མདོའམ་ཐམས་ཅད་སྒྲོལ་གྱི་སྐྱེས་རབས། (འདུལ་བ) མདོ་སྡེ་༼ ཨ ༽པའི་ནང་
བཞུགས།

རྒྱལ་བུ་གཞོན་ནུ་དོན་གྲུབ། (འདུལ་བ) བདག་ཅག་གི་སྟོན་པ་རབ་ཏུ་མ་བྱུང་གོང་རྒྱལ་སྲས་གནང་
བའི་སྐབས་ཀྱི་མཚན། རྒྱ་ཆེར་རོལ་པའི་མདོ་དང་། མངོན་འབྱུང་གི་མདོ། འདུལ་བ་ལུང་
གཞི་པོད་༼ ག་པའི ༽མཇུག་དང་། ལུང་གཞི་པོད་༼ ང་པར ༽བཞུགས། རྒྱ་ཆེར་རོལ་
པའི་མདོར་ཧ་ཅང་རྒྱས་པོ་གསུངས་ཡོད།

རྒྱལ་བུ་གཞོན་ནུ་དོན་གྲུབ་ཀྱི་བཙུན་མོའི་གཙོ་མོ་གསུམ། (འདུལ་བ) བདག་ཅག་གི་སྟོན་པ་སྲོན་ཁབ་
ཏུ་བཞུགས་པའི་དུས་ཀྱི་བཙུན་མོའི་གཙོ་མོ་གསུམ་ནི། གྲགས་འཛིན་མ། ས་འཚོ་མའམ་
སྒེད་མ། རི་དྭགས་འཛིན་མ་དང་གསུམ་མོ། །དེ་ཡང་དང་པོ་གྲགས་འཛིན་མ་ནི། (གྲགས་
འཛིན་མ་ཕྱིས་རབ་ཏུ་བྱུང་སྟེ་སྟོན་པའི་ཉན་ཐོས་སུ་གྱུར་ཏེ་དགྲ་བཅོམ་མར་གྱུར། དམ་ཆོས་
པདྨ་དཀར་པོའི་མདོ་ལས། སྐྱེ་དགུའི་བདག་མོ་ཆེན་མོ་ལ་སོགས་པ་དགེ་སློང་མ་དྲུག་སྟོང་

དང་། སྒྲ་གཅན་ཟིན་གྱི་མ་དགེ་སློང་མ་གྲགས་འཛིན་འཁོར་དང་བཅས་པ་དང་ཐབས་གཅིག་གོ། ཞེས་གསུངས་སོ) གཉིས་པ་ས་འཚོ་མའམ་སྲིད་མ་ནི། (དོགས་གཅོད། འཇུ་མི་ཕམ་རིན་པོ་ཆེའི་སྐད་གཉིས་ཤན་སྦྱར་༡༠༨བ་༦ལས། ས་འཚོ་མ་ཞེས་པ་གྲགས་འཛིན་མ་ལ་གོ་བ་ཤས་ཆེ། ཞེས་དང་། ཡང་དེ་ཉིད་ལས། ས་འཚོ་མ་ཞེས་པ་གྲགས་འཛིན་མ་ལ་མི་གོ་བར། སྲིད་མ་ལ་གོ་མཁན་མང་དུ་འདུག་པས་ཐེ་ཚོམ་གཅོད་པའི་ཕྱིར་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས། འོན་ཀྱང་ས་འཚོ་མ་ནི་གྲགས་འཛིན་མ་ལ་མི་གོ་བར་སྲིད་མ་ལ་གོ་དགོས་ཏེ། འདུལ་བ་ལུང་གཞི་པོད་༼ ཅ་པ ༽༩ན་༡ལས། བདག་ལ་གཞན་དག་གཉོན་ཏུ་ཤཱཀྱ་ཐུབ་པ་ན་སྐྱེས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། གང་གི་ཕྱིར་གྲགས་འཛིན་མ་དང་། ས་འཚོ་མ་དང་། རི་དྭགས་སྐྱེས་དང་། བུད་མེད་དྲུག་ཁྲི་སྤངས་ནས་རབ་ཏུ་བྱུང་ངོ་ཞེས་གཞི་དེས་ཁ་ཟེར་བར་འགྱུར་དུ་འོང་གི། ཞེས་གྲགས་འཛིན་མ་དང་། ས་འཚོ་མ་གཉིས་ཐ་དད་དུ་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ས་འཚོ་མ་ཞེས་པ་གྲགས་འཛིན་མ་ལ་གོར་མི་རུང་ངོ་། །དེ་བཞིན་དུ་འདུལ་བ་ལུང་གཞི་པོད་༼ ག་པ ༽ནང་དེ་གཉིས་ཐ་དད་ཡིན་པའི་ཚུལ་རྒྱས་པར་གསུངས་ཡོད་དོ། །དེས་ན་ས་འཚོ་མ་ནི་སྲིད་མ་ལ་གོ་བར་བྱའོ) གསུམ་པ་རི་དྭགས་སྐྱེས་དང་གསུམ་མོ། །

རྒྱལ་བྱེད་ཀྱི་ཚལ། <ཛེ་ཏ་བ་ནཾ> (འདུལ་བ) རྒྱལ་བུ་རྒྱལ་བྱེད་ཀྱི་ཚལ་མགོན་མེད་ཟས་སྦྱིན་གྱི་ཀུན་དགའ་ར་བ་དང་དོན་འདྲ། ལེགས་སྦྱར་དུ་ཛེ་ཏ་བ་ནཾ་ཟེར། ཛེ་ཏ་བ་ན་ Jetavana ཡང་ཟེར།

རྒྱལ་བྱེད་ཀྱི་ཚལ་མགོན་མེད་ཟས་སྦྱིན་གྱི་ཀུན་དགའ་ར་བ། (འདུལ་བ) རྒྱལ་བུ་རྒྱལ་བྱེད་ཀྱི་ཚལ་མགོན་མེད་ཟས་སྦྱིན་གྱི་ཀུན་དགའ་ར་བ་དང་དོན་འདྲ།

རྒྱལ་རྩེ། བོད་ཀྱི་ས་ཁུལ་ཞིག རྒྱལ་མཁར་རྩེ་ཟེར་བ་ཡིན་འདུག དེའི་དོན་ནི། རྒྱལ་པོའི་ཕོ་བྲང་གི་རྩེ་མོ་ཞེས་པའི་དོན་རེད། འདིའི་སྐོར་ཟུར་ཙམ་ཞིག་ཀཿཐོག་པ་མི་བསྐྱོད་རྡོ་རྗེའི་རྣམ་ཐར་འཆད་པའི་ཐད་ཀྱི་ཆོས་འབྱུང་མཁས་པའི་དགའ་སྟོན་སྨད་ཆ་༡༣༩༦ན་གསལ།

རྒྱལ་ཚབ་ཀྱི་ས་ཐོབ་པ། ས་བཅུ་པ་ཐོབ་པའི་བྱང་སེམས་ཀྱི་མིང་ཡིན་པར་སེམས། ཀློང་རྡོལ་བླ་མའི་གླེགས་བམ་དང་པོ་༡༢༥ལས། འཇམ་དཔལ་ཞལ་ལུང་གཞན་ལ་བཤད་པས་སློབ་མ

ས་བཅུའམ་རྒྱལ་ཚབ་ཀྱི་ས་ཐོབ་པ་བཅོ་བརྒྱད་དང་། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

རྒྱལ་ཚབ་དར་མ་རིན་ཆེན་གྱི་གསུང་འབུམ་དཀར་ཆག <ཀ་པར> གནས་སྙིང་པ་རིན་ཆེན་རྒྱལ་མཚན་གྱིས་བསྒྲུབ་པ་ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་ཊཱིཀྐ་ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད། འདི་ལ་སྤྱི་རྫོམ་ཞིག་ཡོད་པར་བཤད། ལྷ་དབང་བློ་ཡི་རྗེས་སུ་འབྲང་བའི་རྣམ་འགྲེལ་ས་བཅད་ཆེན་མོ། ཕྱོགས་སྔྲ་འཇུག་ཚུལ་ཙུང་ཏུ། <ཁ་པར> འབྲོང་རྩེ་ལྷ་བཙུན་གྱིས་བསྒྲུབ་པ་རིན་ཆེན་གཏེར་མཛོད། འདི་ཡི་སྤྱི་རྫོམ་གནས་སྙིང་མཁན་པོས་ཞུས་པ་རྒྱས་པ་ཞིག་ཡོད་པར་བཤད། ཚད་མའི་ལམ་བསྒྲིགས་ (འདི་ལུང་སྐྱ་རོལ་པའི་རྡོ་རྗེས་བཤད་ལུང་གནང་ཞེས་གློང་རྡོལ་བླ་མ་གསུང) <ག་པར> སློབ་དཔོན་ཕྱོགས་གླང་གི་ཚད་མ་ཀུན་ལས་བཏུས་པའམ་ཚད་མ་མདོ་ཞེས་གྲགས་པའི་ཊཱིཀྐ་མཐར་འཛིན་གདུང་སེལ། ས་པཎ་གྱིས་མཛད་པའི་ཚད་མ་རིགས་གཏེར་དང་། འབྲེལ་པ་བརྟག་པའི་རྣམ་བཤད། རྟབ་ཤེས་རབ་ཀྱི་སྦྱོར་ཊཱིཀ་ངག་འདོན་ཡིད་ཀྱི་མགུལ་རྒྱན། དབུ་མ་འཇུག་པའི་སྦྱོར་ཊཱིཀ། <ང་པར> རྗེ་ཙོང་ཁ་པ་ཆེན་པོས་ར་སྒྲེང་རྒྱལ་བའི་དབེན་གནས་སུ་ཕར་ཕྱིན་གྱི་གསུང་བཤད་རྒྱས་པ་གནང་ཆེ་དར་མ་རིན་ཆེན་ལ་བཀའ་གནང་ནས་རྗོམ་པར་མཛད་པ་ཕར་ཕྱིན་ཊཱིཀྐ་རྣམ་བཤད་སྙིང་པོའི་རྒྱན། ཕར་ཕྱིན་ལམ་གྱི་རིམ་པར་བསྒྲིགས་པའི་ཐེག་ཆེན་སྒོ་འབྱེད། བཀའ་བཞི་པ་སངས་རྒྱས་འཕེལ་གྱིས་བསྒྲུབ་པ་ཕར་ཕྱིན་དོན་བདུན་ཅུ་རིན་ཆེན་ཕྲེང་བ། རྗེ་བློ་གྲོས་བརྟན་པས་བསྒྲུབ་པ་མངོན་པ་གོང་མ་ཀུན་ལས་བཏུས་པའི་ཊཱིཀྐ་ཆོས་མངོན་རྒྱ་མཚོ། མངའ་རིས་ཆོས་རྒྱལ་གདུང་བརྒྱུད་ཀྱིས་བསྒྲུབ་པ་དབུ་མ་རིན་ཆེན་འཕྲེང་བའམ་གཏམ་བྱ་རིན་ཆེན་འཕྲེང་བའི་ཊཱིཀྐ་སྙིང་པོའི་དོན་གསལ། དབུ་མ་རང་རྒྱུད་པའི་སློབ་དཔོན་ཡེ་ཤེས་སྙིང་པོས་མཛད་པའི་དབུ་མ་བདེན་གཉིས་ཀྱི་ཊཱིཀྐ། དབུ་མ་བཞི་བརྒྱ་པའི་ཊཱིཀྐ་ལེགས་བཤད་སྙིང་པོ། <ཅ་པར> གུང་རུ་རྒྱལ་མཚན་བཟང་པོས་བསྒྲུབ་པ་རྒྱུད་བླ་མའི་ཊཱིཀྐ། རྒྱལ་སྲས་ཞི་བ་ལྷའི་སྤྱོད་འཇུག་ཊཱིཀྐ་རྒྱལ་སྲས་འཇུག་ངོགས། རྒྱལ་ཚབ་རྗེའི་ཤེས་རབ་ལེ་ཙུའི་ཟིན་བྲིས་རྗེའི་གསུང་འབུམ་དུ་བཞུགས། དབུ་མ་རིགས་པ་དྲུག་ཅུ་པའི་ཊཱིཀྐ་སྨྲ་བ་ངན་པ་རྣམ་པར་འཐག་པ། ལུང་བཤགས་ཊཱིཀྐ། གསང་འདུས་བླ་

བརྒྱུད་སོགས་གསོལ་འདེབས་མདོ་རྒྱུད་མ། རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་གསང་འདུས་འཇམ་རྡོར་སྒྲུབ་ཐབས་འཇམ་དབྱངས་དགོངས་གསལ་ལ་མགོ་བ་འཇམ་རྡོར་དཀྱིལ་ཆོག འཇམ་རྡོར་སྒྲུབ་ཐབས་རྒྱུད་གཞུང་ཀུན་བཟང་གི་རྣམ་བཤད་བསྡུས་པ། དཔལ་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོའི་རྫོགས་རིམ་སྦྱོར་དྲུག་དང་རིམ་པ་དང་པོའི་རྣམ་བཤད་བདེ་ཆེན་སྤྱུར་འཇུག དབུ་མའི་ལྟ་ཁྲིད་ཞུང་ངུ། དགེ་སློང་གི་བསླབ་བྱ་གནམ་རྩེ་ལྡིང་མ་དང་། དགེ་ཚུལ་གྱི་བསླབ་བྱ་གནམ་རྩེ་ལྡིང་མ། ཚད་མའི་བརྗེད་བྱང་ཆེན་མོ། མངོན་སུམ་ལེ་ཨུའི་བརྗེད་བྱང་། དབུ་མ་རྒྱན་གྱི་བརྗེད་བྱང་སོགས་རྗེ་ཡི་གསུང་ཟིན་བྲིས་རྣམས་རྗེའི་གསུང་འབུམ་གྱི་ཁྲོད་དུ་བཞུགས་སོ། །

རྒྱལ་མཚན། 1 ཕྱོགས་ཐམས་ཅད་ལས་རྣམ་པར་རྒྱལ་བ་མཚོན་བྱེད་ཀྱི་མཆོད་རྫས་ཤིག 2 ལྷ་ཆེས་དང་རིན་པོ་ཆེ་དང་རྡོ་རྗེ་དང་ལྡན་པའི་རྩེ་མོ་ཅན་གྱི་རིན་པོ་ཆེའི་དབྱུག་པ་ལ་བཙེངས་ཤིང་། དྲིལ་བུ་འཁྲོལ་བ་བཙེངས་པའི་དར་ལྡེ་གསུམ་པ་རྩེ་མོ་ལ་རི་དྭགས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་དང་དང་ངང་པའི་རྒྱལ་པོ་དང་ཀླུ་ཟ་བ་དང་ཉ་སྦྲུ་རྒྱས་པ་དང་། ཆུ་སྲིན་གྱིས་མཚན་པ་རླུང་གིས་བསྐྱོད་པས་སུམ་ཁུགས་སུ་འཁྱོག་ཅིང་འཁྱིང་བའི་ཆ་བྱད་ཅན་ནོ། །སྲོག་ཆགས་ཀྱི་མཚན་མ་བྱེད་པའི་རྩེ་མོ་ནི་དར་ལྡེའི་རྩེ་མོའོ། །ཞེས་རྗེའི་སྔགས་རིམ་ཆེན་མོ་གསུང་། འདུལ་བ་མདོར་ཡང་སེ་ནྡྲི་ཤང་པ་བརྒྱད་པ་དང་། ཉ་སྦྲུ་རྒྱས་པ་སོགས་སྲོག་ཆགས་གཉིས་འདུས་ཀྱི་གཟུགས་ཁྲིད་པར་བས་མཚན་པའི་རྒྱལ་མཚན་གསུངས་པ་བཞིན་ཡིན་པས། མཚན་མ་དེ་འདྲ་ཡོད་པ་རྒྱལ་མཚན་དང་། མེད་པ་བ་དན་དུ་འཛོག་ལ། གཉིས་ཀའང་དར་ལྡེ་གསུམ་པ་ཡོངས་གྲགས་ཀྱི་འཕན་ལྟ་བུ་ཞིག་ཡིན། འདི་ཡོངས་གྲགས་ཀྱི་བོད་པའི་རྒྱལ་མཚན་དང་བཟོ་དབྱིབས་མི་འདྲའོ། །རྗེ་ཙོང་ཁ་པ་ཆེན་པོའི་བདེ་མཆོག་གི་མཆོད་འཕྲེང་ལས། དྲང་ཞིང་ལྡེམ་པའི་རིན་ཆེན་ཡུ་བ་ནི། །ལྷ་ཕྱེད་རྡོ་རྗེ་རིན་ཆེན་རྩེ་མོ་ཅན། །དར་ལྡེ་གསུམ་པ་རླུང་གིས་བསྐྱོད་པ་ན། སིལ་སིལ་འཁྲོལ་བའི་དྲིལ་ཆུང་སྒྲ་སྒྲོགས་ཤིང་། །སུམ་ཁུགས་འཁྱོག་གི་འཁྱིང་དང་རབ་ཏུ་ལྡན། །མཛེས་པའི་སྲོག་ཆགས་མཚན་མ་ཡོད་མེད་ཀྱི། །མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལས་རྒྱལ་བའི་རྒྱལ་མཚན་དང་། །རབ་མཛེས་བ་དན་རྣམས་ཀྱིས་མཆོད་པར་བྱ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །རྒྱལ་མཚན་ལ་དབྱེ་ན། སློབ་དཔོན་ཡོན་ཏན་འོད་ཀྱི་རང་གི་རྣམ་བཤད་ལས། རྒྱལ་མཚན་

གཟུགས་སོ། །དེ་ནི་རྣམ་པ་བཞིའོ་ཞེས་བྱ་བ་ལ། དེ་ནི་ཞེས་བྱ་བ་ནི་རྒྱལ་མཚན་ནོ། །སེང་གེའི་རྒྱལ་མཚན་དང་ཆུ་སྲིན་གྱི་རྒྱལ་མཚན་དང་། ཀླུའི་རྒྱལ་མཚན་དང་། ཁྱུ་མཆོག་གི་རྒྱལ་མཚན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །3 རྟགས་སམ་ཚས་གོས། སྣ་སྣེགས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན་འཚང་བ་ཞེས་པ་ལྟ་བུ། སྒྲ་བཤད་ནི། མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལས་རྣམ་པར་རྒྱལ་བའི་ཤེས་རབ་མཚོན་བྱེད་ཀྱི་མཚན་མ་ཡིན་པས་རྒྱལ་མཚན་ཞེས་བྱའོ། །

རྒྱལ་མཚན་རྩེ་མོའི་དཔུང་རྒྱན། ཡི་དམ་གྱི་ལྷ་ཞིག འདིའི་སྒྲུབ་ཐབས། བསྟན་འགྱུར་རྒྱུད་འགྲེལ་༼ སུ ༽༢༡༥ནེ༢ལས། རྒྱ་གར་སྐད་དུ། ནླ་ཛྙ་ཨ་གྲ་ཀེ་ཡཱུ་ར་སཱ་དྷ་ནཾ། བོད་སྐད་དུ། རྒྱལ་མཚན་གྱི་རྩེ་མོའི་དཔུང་རྒྱན་གྱི་སྒྲུབ་ཐབས། རྒྱལ་མཚན་རྩེ་མོའི་དཔུང་རྒྱན་ལ་ཕྱག་འཚལ་ལོ། །རྒྱལ་མཚན་རྩེ་མོའི་དཔུང་རྒྱན་སྐུ་མདོག་ནག་མོ། །ཞལ་གསུམ་པ། ཕྱག་བཞི་པ། དམར་པོ་དང་ལྗང་ཁུ་ནི་གཡས་དང་གཡོན་གྱི་ཞལ་ལོ། །ཕྱག་གཡས་པ་གཉིས་ན་རལ་གྲི་དང་། ཞགས་པའོ། །རྡོ་རྗེས་མཚན་པའི་ཁ་ཊྭཾ་ག་དང་། འཁོར་ལོ་དག་ཕྱག་གཡོན་པ་དག་ན་བསྣམས་པའོ། །སྐུ་སྐྲ་ཁམ་པ་གྱེན་དུ་བརྫེས་པ། ཐོད་པ་སྐམ་པོ་ལྔས་དབུ་བརྒྱན་པ། སྟག་གི་པགས་པའི་ཤམ་ཐབས་ཅན། ཞལ་མཆེ་བ་གཙིགས་ཤིང་ལྗེ་འཕྱང་ཉི་མའི་གདན་ལ་ཞབས་གཡོན་བརྐྱང་གིས་བཞུགས་པ། འོད་ཟེར་དང་ལྡན་པའོ། །གོས་སེར་པོའི་ཤ་འགག་ཅན། ས་བོན་ནི་ཧཱུཾ་ཡིག་གོ། མི་བསྐྱོད་པས་དབུ་བརྒྱན་པ་ཅན་ནོ། །རྒྱལ་མཚན་རྩེ་མོའི་དཔུང་རྒྱན་གྱི་སྒྲུབ་ཐབས་རྫོགས་སོ། །ཞེས་སོགས་ལྟར་རོ། །

རྒྱལ་མཚན་རྩེ་མོའི་དཔུང་རྒྱན་གྱི་གཟུངས། འཕགས་པ་རྒྱལ་མཚན་གྱི་རྩེ་མོའི་དཔུང་རྒྱན་ཞེས་བྱ་བ་བཞུགས་སོ། །རྒྱ་གར་སྐད་དུ། ཨཱཪྱ་ཛྙ་ཛྙ་ཨ་གྲ་ཀེ་ཡཱུ་ར་ནཱ་མ་ཛྙ་ར་ཎི། བོད་སྐད་དུ། འཕགས་པ་རྒྱལ་མཚན་གྱི་རྩེ་མོའི་དཔུང་རྒྱན་ཞེས་བྱ་བའི་གཟུངས། སངས་རྒྱས་དང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཐམས་ཅད་ལ་ཕྱག་འཚལ་ལོ། །འདི་སྐད་བདག་གིས་ཐོས་པའི་དུས་གཅིག་ན། བཅོམ་ལྡན་འདས་སུམ་ཅུ་རྩ་གསུམ་པའི་ལྷའི་ནང་ན་ལྷ་བ་དཀར་པོ་ལྟ་བུའི་རྡོ་ལེབ་ལ་བཞུགས་ཏེ། དེ་ནས་ལྷའི་དབང་པོ་བརྒྱ་བྱིན་ལྷ་མ་ཡིན་ལས་ཕམ། རབ་ཏུ་ཕམ་ནས་དེ་རྟབ་

ཅིང་རིངས་པའི་གཟུགས་ཀྱིས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ག་ལ་བ་དེར་སོང་སྟེ་ཕྱིན་ནས། བཅོམ་ལྡན་
འདས་ཀྱི་ཞབས་ལ་མགོ་བོས་ཕྱག་འཚལ་ཏེ། བཅོམ་ལྡན་འདས་ལ་འདི་སྐད་ཅེས་གསོལ་
ཏོ། །བཅོམ་ལྡན་འདས་བདག་འདི་ལྟར་ལྷ་མ་ཡིན་དང་གཡུལ་བགྲེ་བ་ལས། ལྷ་མ་ཡིན་གྱི་
དབང་པོ་ཐག་བཟང་རིས་ལས་ཕམ། རབ་ཏུ་ཕམ་སྟེ། སུམ་ཅུ་རྩ་གསུམ་པའི་ལྷ་རྣམས་ཀྱང་
ཕམ། རབ་ཏུ་ཕམ་ན། བཅོམ་ལྡན་འདས་བདག་ཅག་གིས་ཇི་ལྟར་བསྒྲུབ་པར་བགྱི། བཅོམ་
ལྡན་འདས་ཀྱིས་བཀའ་བསྩལ་པ། ལྷའི་དབང་པོ་ཁྱོད་ཀྱིས་རྒྱལ་མཚན་གྱི་རྩེ་མོའི་དཔུང་
རྒྱན་ཞེས་བྱ་བ་གཞན་གྱིས་མི་ཐུབ་པའི་གཟུངས་ཟུངས་ཤིག ངས་ཀྱང་སྔོན་བྱང་ཆུབ་
སེམས་སྤྱར་གྱུར་པ་ན། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་གཞན་གྱིས་མི་ཐུབ་པའི་རྒྱལ་མཚན་ལས་
འདི་མནོས་སོ། །མནོས་ནས་ཀྱང་གཞན་ལ་རྒྱ་ཆེར་ཡང་དག་པར་བཤད་དོ། །མཛོན་པར་
ཟྲན་ཏེ་དེ་ཚུན་ཆད་འཇིགས་པའམ། བག་ཚ་བའམ། སྤུ་ཟིང་ཞེས་བྱེད་པའམ། ཐ་ན་སྐད་ཅིག
ཡུན་ཙམ་ཡང་ལུས་ལ་གནོད་པ་བྱུང་མ་མྱོང་ངོ་། །བཅོམ་ལྡན་འདས་རྒྱལ་མཚན་གྱི་རྩེ་མོའི་
དཔུང་རྒྱན་ཞེས་བགྱི་བ་གཞན་གྱིས་མི་ཐུབ་པའི་གཟུངས་དེ་གང་ལགས། བཅོམ་ལྡན་འདས་
ཀྱིས་བཀའ་སྩལ་པ། ཏདྱ་ཐཱ། ཨོཾ་ཛ་ཡ་ཛ་ཡ། བི་ཛ་ཡ་བི་ཛ་ཡ། ཛ་ཡ་བཱ་ཧི་ནི། ཤང་ཀ་རི་
ཤང་ཀ་རི། པྲ་ཏྱཾ་ཀ་རི། བདག་དང་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི། སརྦ་ཤ་ཏྲཱུཾ། ཛཾ་བྷ་ཡ་ཛཾ་བྷ་
ཡ། སྟཾ་བྷ་ཡ་སྟཾ་བྷ་ཡ། མོ་ཧ་ཡ་མོ་ཧ་ཡ། བྷ་ག་ཝ་ཏི། ཛ་ཡ་བཱ་ཧི་ནི། མ་ཐ་མ་ཐ། པྲ་མ་ཐ་པྲ་
མ་ཐ། ཏྲ་ས་ཏྲ་ས། ཧ་ས་ཧ་ས། ཧཱུྃ་ཧཱུྃ། ལ་ཧཱུྃ་ལ་ཧཱུྃ། ལམྦོ་དྷ་རེ། ཙི་ཊེ་ཙེ། ཙ་ཏུར་མུཁྑེ། ཙ་
ཏུ་དཾཥྚྲེ། ཙ་ཏུར་བྷུ་ཛེ། ཨ་སི་མུ་ས་ལ། ཙཀྲ་ཏྲི་ཤཱུ་ལ། བཛྲ་ཀ་བ་ཙ་དྷཱ་རི། བདག་གནོད་
པ་ཐམས་ཅད་ལས་སྲུངས་ཤིག་སྲུངས་ཤིག །བྷ་ག་ཝ་ཏི། ཧ་ན་ཧ་ན། ད་ཧ་ད་ཧ། པ་ཙ་པ་
ཙ། མ་ཐ་མ་ཐ། པྲ་མ་ཐ་པྲ་མ་ཐ། དྷུན་དྷུན། བི་དྷུན་བི་དྷུན། ཧཱུྃ་ཧཱུྃ། ཕཊ་ཕཊ། ཧཿ་ཧཿ།
པ་ར་སཻ་ཎྱཾ། བི་དྲཱ་བ་ཡ། སརྦ་ཤ་ཏྲཱུཾ་ནཱ་ཤ་ཡ། དྷྭ་ཛ་ཨ་གྲ་ཀེ་ར་ཡཱུ་རེ། ཧི་ཏ་ཧི་ཏ་ཧི་ཏ། ཧི་
ཏ་ཧི་ཏ། ཨུ་ལྐཱ་མུ་ཁི་ཨུ་ལྐཱ་ཧསྟེ། ཏྲཻ་ལོ་ཀྱ་མ་ཐ་ནི། བི་དྷྭཾ་ས་པ་ར་སཻ་ནྱཾ། བདག་གནོད་
པ་ཐམས་ཅད་ལས་སྲུངས་ཤིག་སྲུངས་ཤིག ཙ་ལ་ཙ་ལ། ཙི་ལི་ཙི་ལི། ཙུ་ལུ་ཙུ་ལུ། ཀཾ་པ

ཀིཾ་པཱ། ཀཱ་ལ་ཀཱ་ལ། ཀཱི་ལི་ཀཱི་ལི། ཀུ་ལུ་ཀུ་ལུ། ཤུདྡྷེ་ཤུདྡྷེ། ཨ་ཏྲ་ཏྲ་སཾ་བི་ཧྲ་ཧྲ་ཡ། པ་ར་སེ་ཚྀ་ན། བདག་གནོད་པ་ཐམས་ཅད་ལས་སྲུངས་ཤིག་སྲུངས་ཤིག །ཏྲཱ་ས་ཡ་ཏྲཱ་ས་ཡ། ཏྲཱ་མ་ཡ་ཏྲཱ་མ་ཡ། བུདྡྷཱ་ས་ཚྀ་ན། དྷརྨ་ས་ཚྀ་ན། སཾ་གྷ་ས་ཚྀ་ན། ས་ཚྀ་བྲཱ་དི་ནཱི། ས་ཚྀ་ན། བུདྡྷཱ་ས་ཚྀ་སྨཱ་ཏི་ཀྲ་མ། དྷརྨ་ས་ཚྀ་མ་ཏི་ཀྲ་མ། སཾ་གྷ་ས་ཚྀ་སྨཱ་ཏི་ཀྲ་མ། ས་ཚྀ་བྲཱ་ཏི་ནཱི། ས་ཚྀ་སྨཱ་ཏི་ཀྲ་མ། ལམྦོ་དྷ་རི། ལམྦོ་དྷ་རི། ཀུ་ཊ་ཀུ་ཊ། ཀུ་ཊྚ་ཀུ་ཊྚ། ཀུ་ཊྚ་ཀུ་ཊྚ། ཀུ་ཊྚ་པ་ཡ་ཀུ་ཊྚ་པ་ཡ། ཙུ་ཛྲ་མ་ནཱ་ཡ། བི་ཥྚུ་མ་ནཱ་ཡ། ཙ་ཏྲ་སུ་ཏྲ་བྲ་ཧྨ་ཎཱ་ཡ་ཏྲཻ་ལོ་ཀྱ་ཨ་དྷི་པ་ཏི་མ་ནཱ་ཡ་སརྦ་དེ་བ་ཨ་དྷི་པ་ཏི་མ་ནཱ་ཡ། སརྦ་ཡཀྵ་རཀྵ་ས། གཉྫ། ཀུམྦྷཎ་ཊ། མ་ཧོ་ར་ག་ཨ་དྷི་པ་ཏི་མ་ནཱ་ཡ། བི་ཥྞ་ཝ་ཡ། པ་ར་སཱི་ཚྀ། རཾ་ག་རཾ་ག རཾ་གྲཱ་པ་ཡ། རཾ་གྲཱ་པ་ཡ། ཛྭ་ལ་ཛྭ་ལ། ཤུཥྐ་སྨཱ་ལི་ནི། ཙུན་ཎྜ་ཙུན་ཎྜ། རི་ཏི་རི་ཏི། ཙི་ཏི་ཙི་ཏི། ཧྲི་ཏི་ཧྲི་ཏི། ཧྲ་ཀུ་ཊེ། ཤུ་ཁེ་པ་ར་སེ་ན། ཀུ་ཡོད་སྨ་ཧྲ་ཎི་ཀ་རི། ཏ་ལ་ཏ་ལ། ཏི་ལི་ཏི་ལི། ཏུ་ལུ་ཏུ་ལུ། ཏེ་ཏེ། རི་ཊི་རི་ཊི། རི་ཎི་མ་ཏི། ཛམ་ཧྲ་ཧྲ་ཛེ། སརྦ་བུདྡྷཱ། ཨཱ་བ་ལོ་ཀི་ཏེ། བདག་འཇིགས་པ་ཐམས་ཅད་ལས་སྲུངས་ཤིག་སྲུངས་ཤིག སརྦ་ཏ་ཐཱ་ག་ཏ་ཨཱ་བ་ལོ་ཀི་ཏེ་སྭཱ་ཧཱ། གུ་ཊ་ཀྲ་ཛ་བྲ་ཧྨ་སོད་ཏ་མེ་སྭཱ་ཧཱ། སྟུ་ཏཱ་ཨཀྵ་བི་མ་ལེ་སྭཱ་ཧཱ། ཙ་ཏྲ་ཨཀྵ་བི་མ་ལེ་སྭཱ་ཧཱ། སརྦ་པྲ་ཏ་ནཱ་ཀྲ་ཏྲ་ཏྲི་མི་ཀ་ར་ཊེ་སྭཱ་ཧཱ། བདག་འཇིགས་པ་དང་། གནོད་པ་དང་། ནད་འགོ་བ་དང་། འཁྲུགས་པ་ཐམས་ཅད་ལས་སྲུངས་ཤིག་སྲུངས་ཤིག སྭཱ་ཧཱ། ལྷའི་རྒྱལ་པོ། རྒྱལ་མཚན་གྱི་རྩེ་མོའི་དཔུང་རྒྱན་ཞེས་བྱ་བ་གཞན་གྱིས་མི་ཐུབ་པའི་གཟུངས་འདིས་ཁྱོད་གཡུལ་སྤྲོད་པའམ། འཐབ་པའམ། རྩོད་པའམ། འགྱེད་པའམ། གང་དུ་འགྲོ་ཡང་རུང་སྟེ། མི་འཇིགས་ཤིང་། ཐམས་ཅད་དུ་རྒྱལ་བར་འགྱུར་རོ། །རྒྱལ་མཚན་གྱི་རྩེ་མོའམ། མགུལ་དུ་བཏགས་ན་མིའི་རྒྱལ་པོ་དང་། སྐྱེས་བུ་དཔའ་བོ་ཐམས་ཅད་ལས་སྲུང་བར་བྱེད་དོ། །བུད་མེད་ཀྱི་གཟུགས་ལྷ་བུར་བསྒྱུར་ནས་མདུན་དུ་འདུག་སྟེ། མི་འཇིགས་པ་སྦྱིན་ཞིང་སྲུང་བར་བྱེད་དོ། །དཔལ་བསྐྱེད་པར་བྱེད་དོ། །ཕ་རོལ་གྱི་སྡེ་སྤྲ་བཀོང་བར་བྱེད་དོ། །བཀྲ་ཤིས་པ་དང་། གཙང་བ་དང་། གྲགས་པ་དང་། དཔལ་དང་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་ཀུན་ཏུ་གནས་པར་བྱེད་དོ། །བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་དེ་སྐད་ཅེས་བཀའ་སྩལ་ནས། ལྷའི་དབང་

པོ་བརྒྱ་བྱིན་དང་། ལྷ་དང་མི་དང་ལྷ་མ་ཡིན་དང་། དྲི་ཟར་བཅས་པའི་འཇིག་རྟེན་ཡི་རང་སྟེ། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་གསུངས་པ་ལ་མངོན་པར་བསྟོད་དོ། །འཕགས་པ་རྒྱལ་མཚན་གྱི་རྩེ་མོའི་དཔུང་རྒྱན་ཞེས་བྱ་བའི་གཟུངས་རྫོགས་སོ། །ཨོཾ་རྣྲ་ཛ་ཨ་གྲ་ཀེ་ཨུ་ར་ཧྲཱུཾ་ཧྲཱུཾ་ཕཊ་ཕཊ་སྭཱ་ཧཱ། རྒྱ་གར་གྱི་མཁན་པོ་ཛི་ན་མི་ཏྲ་དང་། དཱ་ན་ཤཱི་ལ་དང་། ཞུ་ཆེན་གྱི་ལོ་ཙཱ་བ་བནྡེ་ཡེ་ཤེས་སྡེས་བསྒྱུར་ཏེ། སྐད་གསར་བཅད་ཀྱིས་བཅོས་ཏེ་གཏན་ལ་ཕབ་པའོ། །འདི་སྡེ་དགེ་སྤར་མའི་རྒྱུད་འབུམ་༼ བ ༽༢༥༡བ༡ན་བཞུགས་སོ། །

རྒྱལ་རབས་གསལ་བའི་མེ་ལོང་། ས་སྐྱ་པ་བསོད་ནམས་རྒྱལ་མཚན་གྱིས་བརྩམས། རྒྱལ་རབས་འདི་བསམ་ཡས་གཙུག་ལག་ཁང་དུ་བརྩམས་ཤིང་། ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་ཡིག་ཆ་གྲགས་ཅན་ཞིག་ཏུ་ངོས་འཛིན་བྱེད། རྒྱལ་རབས་འདི་རྩོམ་པ་པོ་ནི་སྤྱི་ལོ་༡༣༡༣ལོར་ཞ་ལུ་ཁང་གསར་དུ་སྐུ་འཁྲུངས། བུ་སྟོན་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ། རྒྱལ་སྲས་ཐོགས་མེད་བཟང་པོ། དཔང་ལོ་བློ་གྲོས་བརྟན་པ་སོགས་བླ་མ་མང་པོ་བསྟེན་ནས་འཆད་རྩོད་རྩོམ་གསུམ་གྱིས་རྒྱལ་བསྟན་སྤེལ་བར་མཛད། བརྩམས་ཆོས་ཀྱང་། ཚད་མ། ཕར་ཕྱིན། དབུ་མ། གསང་སྔགས། རིག་གནས་དང་། ཆོས་འབྱུང་གི་སྐོར་བཅས་ཡོད་དོ། །

རྒྱལ་སྲས་སྐུ་མཆེད་གསུམ། འགྲོ་མགོན་སྐུ་མཆེད་གསུམ་གྱི་སློབ་མ་སྐུ་མཆེད་གསུམ་ནི། པོ་ཏོ་བ་རིན་ཆེན་གསལ། སྤྱན་སྔ་བ་ཚུལ་ཁྲིམས་འབར། ཕུ་ཆུང་བ་གཞོན་ནུ་རྒྱལ་མཚན་དང་གསུམ་མོ། །དེ་གསུམ་ལ་སྐུ་མཆེད་ཅེས་པ་ནི། རྒྱལ་པོ་དད་པ་བརྟན་པོའི་སྲས་སུ་འཁྲུངས་པའི་ཚེ་སྐུ་མཆེད་ཡིན་པ་དང་། དཔལ་ལྡན་འགྲོ་མགོན་གྱི་སློབ་མ་ཡིན་པས་ཆོས་ཀྱི་སྐུ་མཆེད་ལ་དགོངས་པ་ཡིན་ཞེས་མཁས་པ་རྣམས་གསུང་བ་ལྟར་རོ། །ཇི་སྐད་དུ། ལོང་མེད་ཐུགས་ལ་འཁྲུངས་པའི་པོ་ཏོ་བ། །བདག་པས་གཞན་གཅེས་སྒོམ་པའི་སྤྱན་སྔ་བ། །སྒྲུབ་པ་སྙིང་པོར་མཛད་པའི་ཕུ་ཆུང་བ། །རྒྱལ་སྲས་སྐུ་མཆེད་གསུམ་ལ་གསོལ་བ་འདེབས། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

རྒྱལ་སྲས་ངག་དབང་ཡེ་ཤེས་གྲགས་པའི་གསུང་འབུམ་གྱི་དཀར་ཆག བླ་མའི་གསོལ་འདེབས་ཞབས་བརྟན། རང་ལ་གྲོས་འདེབས། བླ་མ་རྣམས་ཀྱི་ཞུ་ཕྲིན་སོགས། ཆབ་ཤོག་འདོད་གསོལ་ཁ་

བྱང་། སྨོན་ཚིག་བསྟན་སྲུང་མཆོད་བསྟོད། འཇིགས་བྱེད་ བླ་བརྒྱུད་དོགས་གཅོད། ཐུན་དྲུག་ཚོགས་འཁོར་གཏོང་ཚུལ་ས་བཅད། ཚོགས་འཁོར་ཚེ་གསྒྲོལ་དཀར་སྔོ་ནས་བཏན་བཞུགས། དཔལ་མོའི་བསྟུང་གནས་ཚེ་ག་སྒྲོལ་དཀར་ཡིད་བཞིན་ནོར་བུའི་སྒྲུབ་ཐབས། མཁའ་འཕྱིང་སྒྲུབ་ཐབས། སྒྲོལ་མ་མཉྫལ་བཞི། ལྗོ་སྔོའི་ཚེ་ག་བུམ་གཏེར་སྦ་ཚུལ། གླུ་བརྒྱུད་མངོན་རྟོགས། ཆོས་སྐྱུང་གཉེར་གཏད། གནས་བརྟན་གོས་ཐང་སྨོན་ལམ། དགུ་གཏོར། བཅའ་ཡིག་སྣར་ཐང་། ན་སྒྲེང་། མདོ་སྨད་དགོན་ལུང་སོགས་ཀྱི་བཅའ་ཡིག་རིན་པོ་ཆེ་བརྟག་ཐབས། ཕྱག་སྟོང་སྤྱན་སྟོང་གི་ཆོ་ག་རྒྱལ་སྲས་རང་གི་རྣམ་ཐར། ནག་རྩིས་སྐོར་མགོ། ལྷ་བསངས་བཀྲ་ཤིས་འཁྱིལ་བ་བསྡུས་པ་བཅས་སོ། །

རྒྱལ་སྲས་ཞི་བ་ལྷ། ཞི་བ་ལྷ་ལ་གཟིགས།

རྒྱལ་སྲིད། 1 རྒྱལ་པོའི་ཡུལ་འབངས་ཀྱི་མིང་། འདུལ་བ་གཞི་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ་པ་ལས། རྒྱལ་སྲིད་ཅེས་བྱ་བ་ནི། རྗེ་དཔོན་དང་། བློན་པོ། ཡུལ་འཁོར། རྫོང་། མཛོད། དཕུང་། མཛའ་བཤེས་དག་ཡན་ལག་བདུན་དང་ལྡན་པ་ནི་རྒྱལ་སྲིད་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟར་ཡང་། རྗེ་དཔོན་བློན་པོ་ཡུལ་འཁོར་རྫོང་། །མཛོད་དང་དཕུང་དང་མཛའ་བཤེས་ཀྱི། །ཡན་ལག་བདུན་ལྡན་རྒྱལ་སྲིད་དེ། །སེམས་ཅན་བློ་ལ་བརྟེན་པ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །2 རྒྱལ་པོའི་ལས་སམ་བྱ་བ། ངག་སྒྲོན་འགྲེལ་པར་གསུངས།

རྒྱལ་སྲིད་སྣ་བདུན། འཁོར་ལོས་བསྒྱུར་བའི་རྒྱལ་པོ་ལ་རང་ཆས་སུ་འབྱུང་བའི་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པའི་ཡོ་བྱད་མཆོག་གི་རིན་ཆེན་བདུན་ནམ་རིན་ཆེན་སྣ་བདུན་དུ་གྲགས་པ་ནི། འཁོར་ལོ་རིན་པོ་ཆེ། ནོར་བུ་རིན་པོ་ཆེ། བཙུན་མོ་རིན་པོ་ཆེ། བློན་པོ་རིན་པོ་ཆེ། གླང་པོ་རིན་པོ་ཆེ། རྟ་མཆོག་རིན་པོ་ཆེ། དམག་དཔོན་རིན་པོ་ཆེ་དང་བདུན་ནོ། །ཡོངས་གྲགས་སུ་འདི་ལ་རྒྱལ་སྲིད་སྣ་བདུན་ཞེས་གྲགས་ཀྱང་། མདོ་སྡེ་དྲན་པ་ཉེར་གཞག་ལས་ནི་འདི་ལ། རིན་པོ་ཆེ་སྣ་བདུན་ཞེས་ཐ་སྙད་བྱེད་དོ། །༡ ༽ འཛམ་བུའི་ཆུ་བོའི་གསེར་ལས་ལེགས་བྱས་ཤིང་། །རྩིབས་སྟོང་ལྡན་པའི་དཔག་ཚད་ལྔ་བརྒྱ་པ། །ཉི་མ་གཉིས་པ་ལྟ་བུར་མཁར་འཕགས་ཏེ། །དཔག་

ཚད་འབུམ་ལམ་ཉི་མ་གཅིག་གིས་གཅོད། །དེའི་མཐུས་ནམ་མཁའི་ལམ་ལས་དབུང་ཚོགས་བཞི། །གླིང་བཞི་ལྷ་གནས་དང་བོར་བགྲོད་བྱེད་པའི། །འཁོར་ལོ་རིན་ཆེན་ཕུལ་བས་འགྲོ་བ་ཀུན། །ཆོས་ཀྱི་སྲིད་ལ་དབང་བསྒྱུར་ཐོབ་པར་ཤོག །༢ ༽རིན་ཆེན་བཻཌཱུརྻའི་ཟུར་བརྒྱད་ལས། །སྲོས་པའི་འོད་ཀྱིས་དཔག་ཚད་བརྒྱ་ཡི་བར། །མཚན་མོའང་ཉིན་མོ་བཞིན་དུ་སྣང་བྱེད་ཅིང་། །ཚ་བས་གདུངས་ཚེ་འོད་ཀྱིས་བསིལ་བ་སྐྱེར། །དེར་ནི་དུས་མིན་འཆི་དང་ནད་རྣམས་སེལ། །ཡིད་ལ་གང་བསམས་ཐལ་ཆེར་འབྱུང་འགྱུར་བའི། །ནོར་བུ་རིན་ཆེན་ཕུལ་བས་འགྲོ་བ་ཀུན། །ཆོས་ལྡན་རེ་བ་ཡིད་བཞིན་འགྲུབ་པར་ཤོག །༣ ༽ཡིད་འོང་ལྷ་ན་སྡུག་པའི་བུད་མེད་ནི། །ལུས་དང་ཁནས་དྲི་ཞིམ་རབ་ཏུ་འབྱུང་། །གང་གིས་རེག་ལ་བདེ་བ་མཆོག་སྐྱེར་ཞིང་། །གླིང་དེར་བགྲེས་སྐོམ་སྦྱུངས་སེལ་བར་བྱེད། །བུད་མེད་སྐྱོན་ལྔ་སྤངས་ཤིང་ཡོན་ཏན་ནི། །རྣམ་པ་བརྒྱད་དང་རབ་ཏུ་ལྡན་གྱུར་པའི། །བཙུན་མོ་རིན་ཆེན་ཕུལ་བས་འགྲོ་བ་ཀུན། །ཟག་མེད་བདེ་བ་ཆེ་ལ་སྤྱོད་པར་ཤོག །༤ ༽གཞན་ལ་མི་འཚེ་བྱ་བ་མ་ཡིན་སྤངས། །ཡང་དག་ཐ་སྙད་ལས་ལ་སྐྱོ་བ་མེད། །ས་ཡི་བདག་པོའི་ཡིད་ལ་བསམས་པ་རྣམས། །མ་སྨྲས་པར་ཡང་ཤེས་ནས་སྒྲུབ་པར་བྱེད། །དབུང་རྣམས་འགྲོ་དང་གནས་དང་ལྡོག་པ་ཡི། །བྱ་བ་ཀུན་ལ་རབ་ཏུ་མཁས་གྱུར་པའི། །བློན་པོ་རིན་ཆེན་ཕུལ་བས་འགྲོ་བ་ཀུན། །རྒྱལ་བའི་དགོངས་པ་ཇི་བཞིན་སྐྱོང་བར་ཤོག །༥ ༽ཡན་ལག་བདུན་ལྡན་གངས་ཀྱི་རི་བོ་འདྲ། །རང་བཞིན་གླང་པོ་སྟོང་གི་སྟོབས་དང་ལྡན། །ཉི་མ་གཅིག་གིས་འཛམ་གླིང་ལན་གསུམ་འཁོར། །ཅང་ཤེས་སྐྱུད་པ་ཡིས་ཀྱང་དཀྲི་བར་ནུས། །གཞན་ལ་མི་གནོད་མི་འབྲུག་དཔལ་གྱི་འགྲོ། ཕ་རོལ་སྡེ་ལས་རྒྱལ་བར་བྱེད་པ་ཡི། །གླང་པོ་རིན་ཆེན་ཕུལ་བས་འགྲོ་བ་ཀུན། །ཐེག་པ་མཆོག་གི་བཞོན་པས་བགྲོད་པར་ཤོག །༦ ༽མེ་ཏོག་ཀུ་མུད་བཞིན་རབ་ཏུ་དཀར། །ལྷ་ཡི་གཙུག་རྒྱན་ནོར་བུ་སོགས་ཀྱིས་བརྒྱན། །མདོག་དང་དབྱིབས་དང་བོངས་ཚོད་ཕུན་སུམ་ཚོགས། །བསྒྲོན་ཉིན་གཅིག་འཛམ་གླིང་ལན་གསུམ་འཁོར། །ལུས་ལ་ནད་མེད་གཟི་བརྗིད་ཆེན་པོ་ཅན། །ཡོངས་སུ་ངལ་བ་མེད་པའི་བཞོན་པ་ནི། །རྟ་མཆོག་རིན་ཆེན་ཕུལ་བས་འགྲོ་བ་ཀུན། །རྫུ་འཕྲུལ་མཆོག་གི་ཤུགས་དང་ལྡན་པར་ཤོག །༧ ༽རྡོ་རྗེ་རིན་ཆེན་མཐོན་ཁ

མཆོད་དང་། །གསེར་དང་དངུལ་དང་སྦྲུག་ལ་སོགས་པ་ནི། །སྐྱེ་བོ་ཐམས་ཅད་རབ་ཏུ་དགའ་
འགྱུར་བའི། །ཁྲིམ་བདག་རིན་ཆེན་ཕུལ་བས་འགྲོ་བ་ཀུན། །གསུང་རབ་རིན་ཆེན་མཛོད་
ཀུན་འཛིན་པར་ཤོག །ཅེས་སོ། །རིན་ཆེན་སྣ་བདུན་འབུལ་བའི་ཚིགས་བཅད་རྣམས་ནི།
མདོ་དྲན་པ་ཉེར་གཞག་ལས་གསུངས་པའི་དོན་བསྡུས་པའོ། །ཞེས་རྗེ་ཙོང་ཁ་པ་ཆེན་པོའི་
བདེ་མཆོག་གི་མཆོད་ཕྲེང་ལས་གསུངས་སོ། །༡ (འཁོར་ལོ་རིན་པོ་ཆེ) འཁོར་ལོ་རིན་པོ་
ཆེ་ནི། གསེར་ལས་གྲུབ་ཤིང་དཔག་ཚད་ལྔ་བརྒྱ་པ་རྩིབས་སྟོང་དང་ལྡན་པ། ཉི་མ་གཅིག་
ལའང་དཔག་ཚད་སྟོང་དུ་འགྲོ་ཞིང་། དེའི་མཐུས་སུམ་ཅུ་རྩ་གསུམ་མན་ཆད་དུ་གླང་ཆེན་
སོགས་འཁོར་ཐམས་ཅད་ནམ་མཁར་འགྲོ་ནུས་པ་དང་། རྒྱལ་པོས་མི་ཐོས་པའང་ཐོས་པ།
ཉོ་ཟླ་སུ་ཡང་མེད་པར་བྱེད་པ་ཞིག་ནམ་མཁའ་ལས་འབྱུང་བར་བཤད་དོ། །༢ (ནོར་བུ་རིན་
པོ་ཆེ) ནོར་བུ་རིན་པོ་ཆེ་ནི། མི་ཆེན་པོའི་བརླ་ཤ་ཙམ་ཟུར་བརྒྱད་པ། མཚན་མོ་དཔག་
ཚད་བརྒྱར་འོད་འབྱུང་ཞིང་། ཉི་མ་ཚ་བ་ན་བསིལ་བའི་ཆུ་ཡན་ལག་བརྒྱད་ལྡན་འབྱུང་བ་
དང་། དཔག་ཚད་བརྒྱའི་ཁོར་ཡུག་ཏུ་ནད་མེད་པར་བྱེད་ཅིང་ཇི་ལྟར་འདོད་པའི་ལས་ཐམས་
ཅད་གྲུབ་པར་བྱེད་པ་ཞིག་གོ། ༣ (བཙུན་མོ་རིན་པོ་ཆེ) བཙུན་མོ་རིན་པོ་ཆེ་ནི། ལུས་ལ་
ཙནྡན་དང་ཁ་ནས་ཨུཏྤལའི་དྲི་འབྱུང་ཞིང་། རེག་བྱ་ཉོན་མོངས་པ་མེད་པས་མི་ཐམས་ཅད་
ཀྱིས་མ་དང་སྲིང་མོ་ལྟར་མཐོང་བ་དང་། གླིང་དེའི་བཀྲེས་སྐོམ་ཐམས་ཅད་སེལ་བར་བྱེད་
ཅིང་བསམ་པ་མཐུན་པ། བུ་མང་པོ་བཙའ་ཞིང་ཁྲིམ་ཐབས་མེད་ཀྱང་འདོད་ཡོན་ལྔའི་དབང་
དུ་མི་འགྱུར་བ་ཞིག་གོ། ༤ (བློན་པོ་རིན་པོ་ཆེ) བློན་པོ་རིན་པོ་ཆེ་ནི། ཉོན་མོངས་པ་མེད་
པས་མི་དགེ་བ་སྤངས་ཤིང་བྱ་བ་ཀུན་ལ་མ་བསླབས་ཀྱང་ཤེས་བཞིན་བྱེད་པ། སེམས་ཅན་
རྣམས་ལ་ཕ་མ་ལྟར་བྱམས་པ་ཞིག་གོ། ༥ (གླང་པོ་རིན་པོ་ཆེ) གླང་པོ་རིན་པོ་ཆེ་ནི། ཉིན་
གཅིག་ལའང་འཛམ་གླིང་ལན་གསུམ་འཁོར་ཞིང་། རྒྱལ་པོས་ཞོན་པའི་ཚེ་གང་དུ་འདུག་
སྙོ་བ་དེར་བསྐྱལ་མི་དགོས་པར་འགྲོ་བ། ཕ་རོལ་ལས་རྒྱལ་བར་བྱེད་པ་བཅས་སོ། །༦ (རྟ་
མཆོག་རིན་པོ་ཆེ) རྟ་མཆོག་རིན་པོ་ཆེ་ནི། རྨ་བྱའི་མགྲིན་པ་ལྟར་སྔོ་ཞིང་ཡོན་ཏན་གླང་པོ་

དང་མཚུངས་པའོ། །༧ (དམག་དཔོན་རིན་པོ་ཆེ) དམག་དཔོན་རིན་པོ་ཆེ་ནི། དགྲ་བོ་མ་ལུས་པར་འཇོམས་པར་ནུས་ཀྱང་གཞན་ལ་མི་འཚེ་བ་དང་བདུན་ནམ། ཡང་ཁྱིམ་བདག་རིན་པོ་ཆེ་བསྟན་པའི་བདུན་ནོ། །ཁྱིམ་བདག་རིན་པོ་ཆེ་ནི། རྒྱལ་པོའི་མཛོད་གཉེར་ཁྱིམ་བདག་གོ། འདིར་མཁས་པ་དག་གསེར་གྱི་འཁོར་ལོས་བསྒྱུར་བ་ལ་དམག་དཔོན་མེད་དེ་གཡུལ་བཤམ་མི་དགོས་པའི་ཕྱིར་མཛོད་གཉེར་བ་ཁྱིམ་བདག་དང་བདུན་ཡིན་ཞིང་། གཞན་དངུལ་དང་ཟངས་དང་ལྕགས་ཀྱི་འཁོར་ལོས་བསྒྱུར་བའི་རྒྱལ་པོ་གསུམ་ལ་གཡུལ་བཤམ་དགོས་པས་དམག་དཔོན་བགྲངས་པའི་བདུན་ཡིན་ནོ། །ཞེས་བཤད་དོ། །སློབ་དཔོན་དཔའ་བོའི་ཀུན་རྫོབ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་བསྒོམ་པའི་མན་ངག་ཡི་གེར་བྲིས་པ་ལས། འཕགས་ནོར་བདུན་དང་རྒྱལ་སྲིད་སྣ་བདུན་ཚོས་མཐུན་སྦྱར་ནས་གསུངས་པ་འདི་ལྟར། དད་པའི་འཁོར་ལོ་རིན་པོ་ཆེས། །ཉིན་མཚན་དགེ་བའི་ལམ་སྣ་དྲང་། །ཚུལ་ཁྲིམས་བཙུན་མོ་རིན་པོ་ཆེས། །རབ་ཏུ་མཛེས་པའི་རྒྱན་ཕྲེང་གདགས། །གཏོང་བའི་བློན་པོ་རིན་པོ་ཆེས། །བསོད་ནམས་ཡེ་ཤེས་འཕྲུལ་ཆེན་འབྱུང་། །ཐོས་པའི་དམག་དཔོན་རིན་པོ་ཆེས། །ལོག་རྟོག་དགྲ་ཡི་གཡུལ་ངོ་གཞོམ། །ངོ་ཚ་ཤེས་པའི་རྟ་མཆོག་གིས། །ཉོན་མོངས་བག་མེད་སྤྲུབས་སུ་སྒྲ། །ཁྲེལ་ཡོད་སྟོབས་ཀྱི་གླང་པོ་ཆེས། །ཕྱིན་ཅི་ལོག་གི་ལས་རྣམས་སྤང་། །ཤེས་རབ་ནོར་བུ་རིན་པོ་ཆེས། །བདག་དང་གཞན་གྱི་རེ་བ་བསྐང་། །ཡོན་ཏན་མཐའ་ཡས་འཕགས་པའི་ནོར། །ནོར་གཞན་ཕལ་པ་སྡུག་བསྔལ་རྒྱུ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །མདོ་སྡེ་དྲན་པ་ཉེར་གཞག་ལས་ནི་རྒྱལ་སྲིད་སྣ་བདུན་གྱི་གོ་རིམ་འདི་ལྟར་གསུངས་ཏེ། ༡ བུད་མེད་རིན་པོ་ཆེ། ༢ ནོར་བུ་རིན་པོ་ཆེ། ༣ འཁོར་ལོ་རིན་པོ་ཆེ། ༤ གླང་པོ་རིན་པོ་ཆེ། ༥ རྟ་མཆོག་རིན་པོ་ཆེ། ༦ བློན་པོ་རིན་པོ་ཆེ། ༧ ཁྱིམ་བདག་རིན་པོ་ཆེ་དང་བདུན་རིམ་བཞིན་གསུངས་ཤིང་། གོ་རིམ་དེ་ལྟར་གསུངས་པ་ལ་རྒྱུ་མཚན་དམིགས་བསལ་ཡོད་མེད་དཔྱད་པར་རིགས་སོ། །གོང་གི་རྒྱལ་སྲིད་སྣ་བདུན་གྱི་སྐོར་དེ་མདོ་དྲན་པ་ཉེར་གཞག་སྡེ་དགེ་སྤར་མའི་མདོ་སྡེ་གླེགས་བམ་༼ ཡ་པ ༽༡༠༠བ༥ན་བཞུགས་སོ། །

རྒྱལ་ལྷ་ཁང་། འཕན་ཡུལ་སྟོད་ཀྱི་བཀའ་གདམས་པའི་དགོན་པ་རྙིང་ཤོས་ཤིག དེ་ནི་འགོས་ལོས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བསྟན་པའི་ཙ་བར་གྱུར་པའི་གནས་ཆེན་བཞི་ཞེས་གསུངས་པའི་ཡ་གྱལ་ཏེ། བླ་ཆེན་པོའི་དངོས་སློབ་ཀླུ་མེས་ཀྱི་མཁན་བུ་ཞང་སྣ་ནམ་རྡོ་རྗེ་དབང་ཕྱུག་གིས་བཞེངས་པ་ཡིན་ཞིང་། དར་མས་ཆོས་བསྣུབས་ནས་ལོ་བརྒྱ་དང་བཅུ་གསུམ་ཙམ་ན་ཡིན་པས། བསྟན་པ་ཕྱི་དར་གྱི་དང་པོའི་ཆོས་གཞིའི་གྲས་ཡིན། ཞེས་དགེ་འདུན་ཆོས་འཕེལ་གྱི་རྒྱལ་ཁམས་རིག་པས་བསྐོར་བའི་གཏམ་རྒྱུད་གསེར་གྱི་ཐང་མ་ན་གསལ།

རྒྱས་གདབ་པ། (མ་འོངས་པ) རྒྱས་བཏབ་པ་དང་དོན་འདྲ།

རྒྱས་བཏབ་སྟེ་གཏམས་པ། 1 དམ་ཕྱག་བརྒྱབ་ནས་བཞག་པ། 2 བཅོལ་ནས་བཞག་པ།

རྒྱས་བཏབ་པ། (འདས་པ) 1 དམ་ཕྱག་བརྒྱབ་པ། 2 བཙན་དུ་བཏང་། བརྟན་པར་བྱས་པ། དགེ་ཙ་རྣམས་བསྔོ་བ་དང་སྨོན་ལམ་གྱིས་རྒྱས་བཏབ་ཅེས་པ་ལྟ་བུ། བསྔོ་བ་དང་སྨོན་ལམ་གྱིས་རྒྱས་བཏབ་པའི་དགེ་ཙ་ནི་ཁོང་ཁྲོ་སོགས་ཀྱིས་བཅོམ་མི་ནུས་པས་བརྟན་པའམ་བཙན་པར་བྱས་པའི་དོན་ནོ། །3 ཡིད་བྱེད་བསྡམས་པ། མི་འདའ་བར་བྱས་པ། དཔེར་ན་ཡུལ་ལ་ལོངས་སྤྱོད་པའི་ཚེ་བདེ་སྟོང་གིས་རྒྱས་བཏབ་སྟེ། དེ་དང་མི་མཐུན་པའི་ཡིད་བྱེད་བསྡམས་ཏེ་གནས་ན་ཡུལ་སྣང་ཀུན་བདེ་བར་འཆར་ཞིང་། ཞེས་རྗེའི་རིམ་ལྔ་གསལ་སྒྲོན་ན་གསལ་བ་ལྟར་རོ། །4 ཐ་མི་དད་པའི་དོན། བསྟན་དར་ལྷ་རམས་པས། རྒྱ་ཡིས་བཏབ་པ་ནི་རིགས་ཀྱི་བདག་པོ་དང་ངོ་བོ་གཅིག་ཏུ་སོང་བའི་དོན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །

རྒྱས་པའི་ཤིང་རྟ། ལྟད་མོ་སོགས་སུ་བཞོན་རྒྱུའི་གཟབ་མཆོར་རྒྱས་སྤྲོས་བྱས་པའི་ཤིང་རྟའི་མིང་།

རྒྱས་བཏབ་ར་མོ་ཆེ། རྒྱ་བཏབ་ར་མོ་ཆེ་ལ་གཟིགས།

རྒྱུ། 1 སྐྱེད་བྱེད། འབྲས་ཅན། ཙ་བ། རྟེན། གཞི། རྟེན་གཞི། གཞི་རྟེན། གདན་རྣམས་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་ཡིན། 2 ནོར་རྫས། 3 རྒྱུ་མཚན། རྒྱུ་མཚན་ལ་རྒྱུ་ཞེས་པ་ནི་གོ་བར་བྱེད་པའི་རྒྱུ་ཡིན་པས་ཆ་ནས་ཡིན།

རྒྱུ་རྐྱེན། 1 རྒྱུའི་གཙོ་བོ་ལ་རྒྱུ་དང་། རྒྱུ་ཕལ་པ་ལ་རྐྱེན་ཟེར། ཡང་ན། ཉེར་ལེན་གྱི་རྒྱུ་ལ་རྒྱུ་དང་།

ལྷན་ཅིག་བྱེད་རྐྱེན་ལ་རྐྱེན་ཟེར། ཡང་ན། འབྲས་བུའི་ངོ་བོ་སྐྱེད་བྱེད་ལ་རྒྱུ་དང་། འབྲས་བུའི་ཁྱད་པར་སྐྱེད་བྱེད་ལ་རྐྱེན་ཞེས་བྱ། ཡང་ན། རྒྱུན་བརྟན་པར་འབྱུང་བའི་རྒྱུ་ལ་རྒྱུ་དང་། གློ་བུར་རམ་འཕྲལ་དུ་འབྱུང་བའི་རྒྱུ་ལ་རྐྱེན་ཞེས་བྱའོ། །དཔེར་ན་ས་བོན་ནི་རྒྱུ་དང་། ཆུ་ལུད་ནི་རྐྱེན་ཡིན་པ་ལྟ་བུའོ། །ཞེས་མདོ་སྡེ་པ་ཡན་ཆད་འདོད་དོ། །གོང་གི་རྒྱུ་རྐྱེན་གྱི་འགྲེལ་བཤད་གསུམ་ག་ཡང་ཚིག་རིས་ཙམ་ལས་དོན་ལ་ཁྱད་པར་མེད་དོ། །2 རྒྱུ་དང་རྐྱེན་ལ་ངོ་བོ་ཐ་དད་མེད་ཅིང་མིང་ཐ་དད་དུ་བརྗོད་པ་ཙམ་དུ་འདོད་དོ་ཞེས་མཚོ་ཏི་ཀ་ཡིག་ཆུང་ན་གསལ་ལོ། །

རྒྱུ་རྐྱེན་ཚོགས་པ། རྒྱུ་རྐྱེན་ཚང་བ། སྒྲ་བཤད་ནི། རྒྱུ་ནི་ཉེར་ལེན། རྐྱེན་ནི་ལྷན་ཅིག་བྱེད་རྐྱེན། ཚོགས་པ་ནི་ཚང་བའི་དོན་ནོ། །

རྒྱུ་འགྲུལ། འགྲོ་བ།

རྒྱུ་ཅན། 1 འབྲས་བུ། 2 ཕྱུག་པོ།

རྒྱུ་དུས་ཀྱི་ཀུན་སློང་། རྒྱུའི་ཀུན་སློང་དང་། དུས་ཀྱི་ཀུན་སློང་ཞེས་པའི་ཚིག་བསྡུས་པ་ཡིན། འདི་ལ་རྒྱུའི་དུས་ཀྱི་ཀུན་སློང་ཞེས་པ་ལྟ་བུར་གོ་བ་ལོག་པ་བླང་རྒྱུའི་ཉེན་ཁ་ཡོད། དཔེར་ན་མཁས་གྲུབ་ཆོས་རྗེའི་དུས་འཁོར་འགྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད་ཀྱི་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ་པ་ལས། རྒྱུ་དུས་ཀྱི་ཀུན་སློང་འདོད་ཆགས་ལ་བརྟེན་ནས་སྐྱེས་པའི་བདེ་བ་རང་དུས་ན་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ངེས་པའི་བློ་དང་གྲུབ་བདེ་དབྱེར་མེད་དུ་སྐྱེས་པས་འདོད་ཆགས་ཀྱི་རྩ་བ་མ་རིག་པ་གཅོད་པར་བྱེད་པའི་དོན་ཏོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

རྒྱུ་རྡོ་རྗེ་འཛིན་པ། 1 (དགེ་ལུགས) མངོན་བྱང་དང་པོ་བཞི་རྒྱུ་རྡོ་རྗེ་འཛིན་པར་འཇོག འགྲེལ་བཤད་ཞིབ་པར་མངོན་བྱང་ལྔ་ལ་གཟིགས། 2 རྣལ་འབྱོར་མའི་སྐབས་སུ་ཡང་། ཟླ་བའི་དཀར་ཆ་མེ་ལོང་ཡེ་ཤེས། དམར་ཆ་དང་སྦྲགས་འཕྲེང་མཉམ་ཉིད་ཡེ་ཤེས། བཾ་ཡིག་ཟླ་སྟེང་དུ་བཞུགས་པ་སོར་རྟོག་ཡེ་ཤེས། འོད་ཟེར་གྱི་སྤྲོ་བསྡུ་བྱ་གྲུབ་ཡེ་ཤེས་ཏེ། དེ་བཞི་རྒྱུ་རྡོ་རྗེ་འཛིན་པ། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །ཞིབ་ཕྲ་རྒྱུ་འབྲས་རྡོ་རྗེ་འཛིན་པ་ཞེས་པའི་ཐད་དུ་གཟིགས། 3 (བཀའ་བརྒྱུད) ཁྱད་ཆོས་གསུམ་ལྡན་གྱི་སེམས་ཀྱི་ཆོས་ཉིད། ཁྱད་ཆོས་གསུམ་ནི། རང་

བཞིན་འགྱུར་བ་མེད་པ། སོ་སོ་རང་གི་རིག་པའི་མཚན་ཉིད་ཅན། མཆོག་ཏུ་མི་འགྱུར་བའི་བདེ་བ་ཆེན་པོ་སྟེ་གསུམ་མོ། །

རྒྱུ་ནོར་ལོངས་སྤྱོད། གནའ་བོ་རྒྱུ་ནོར་ལོངས་སྤྱོད་བརྩི་ཚུལ་ནི། གསེར་དངུལ་ལ་སོགས་པའི་རྒྱུ། སྒོ་ཕྱུགས་ཀྱི་ནོར། གྲོ་དང་འབྲུ་ལ་སོགས་པའི་ལོངས་སྤྱོད་དོ། །

རྒྱུ་སྤྱན། རྒྱུ་ནི་སྟམ་བུ་དང་རས་སོགས་ཀྱི་སྲིད་དུ་བཏང་བའི་སྐུད་པ་དང་། སྤུན་ནི་འཕྲེད་ལ་བར་དུ་བཙུག་པའི་སྐུད་པ་ལ་ཟེར།

རྒྱུ་སྤུན་གྱི་དོག་པ། རྒྱུ་ནི་སྣམ་བུ་དང་རས་སོགས་ཀྱི་སྲིད་དུ་བཏང་བའི་སྐུད་པ་དང་། སྤུན་ནི་འཕྲེད་ལ་བར་དུ་བཙུག་པའི་སྐུད་པ། དོག་པ་ནི་འདིར་སྐུད་པའི་མིང་ཡིན་པར་བཤད་དོ། །

རྒྱུ་འབྲས་རྡོ་རྗེ་འཛིན་པ། 1 མངོན་བྱང་དང་པོ་བཞི་རྒྱུ་རྡོ་རྗེ་འཛིན་པ། ལྷ་པ་འབྲས་བུ་རྡོ་རྗེ་འཛིན་པར་འཇོག་པ་ཡིན་ཏེ། མན་སྙེ་ལས། འདིར་རྒྱུའི་ཡེ་ཤེས་བཞིའི་རང་བཞིན་ཉིད་ལ་ཡང་བདེ་བ་ཆེན་པོ་མོས་པ་ཡོད་པ་ཁོ་ན་སྟེ། དེ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་རྒྱུ་རྡོ་རྗེ་འཛིན་པར་བརྗོད་པར་བྱའོ། །ཞེས་སོགས་དང་། སྔགས་རིམ་ཆེན་མོ་ལས། ཞུ་བ་གླུས་བསྐུལ་མེད་ན་མངོན་བྱང་དང་པོ་བཞི་རྒྱུ་རྡོ་རྗེ་འཛིན་པ་དང་། ལྔ་པ་འབྲས་བུ་རྡོ་རྗེ་འཛིན་པ་དང་། ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞིབ་པར་མངོན་བྱང་ལྔ་ལ་གཟིགས། 2 རྣལ་འབྱོར་མའི་སྐབས་སུ་ཡང་། ཟླ་བའི་དཀར་ཆ་མེ་ལོང་ཡེ་ཤེས། དམར་ཆ་དང་ས་བོན་མཉམ་ཉིད་ཡེ་ཤེས། ཐེང་ཡིག་ཟླ་སྟེང་དུ་བཞུགས་པ་སོར་རྟོག་ཡེ་ཤེས། འོད་ཟེར་གྱི་སྤྲོ་བསྡུ་བྱ་གྲུབ་ཡེ་ཤེས་ཏེ། དེ་བཞི་རྒྱུ་རྡོ་རྗེ་འཛིན་མ། ཟླ་བའི་ཐེང་ཡིག་ས་བོན་དང་བཅས་པ་ཡོངས་སུ་གྱུར་ནས་རྟེན་བརྟེན་པ་རྫོགས་པ་ཆོས་དབྱིངས་ཡེ་ཤེས་ལས་བྱང་ཆུབ་པ་འབྲས་བུ་རྡོ་རྗེ་འཛིན་མར་འཇོག་དགོས་སོ། །ཞེས་དངུལ་ཆུ་རྣམ་ཧྲ་དྲ་གསུང་ངོ་། །

རྒྱུ་འབྲས་མན་ངག་བདུན། མར་ཤེས། དྲིན་དྲན། དྲིན་གཟོ། ཡིད་འོང་བྱམས་པ། སྙིང་རྗེ་ཆེན་པོ། ལྷག་བསམ་རྣམ་དག བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ཏེ་བདུན་ནོ། །དེ་ཡང་མར་

ཤེས་ནས་ལྷག་བསམ་གྱི་བར་དུག་ནི་རྒྱུ་དང་།   བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ནི་འབྲས་བུའོ། །རྒྱུ་འབྲས་མན་ངག་བདུན་མ་ནི། སློབ་དཔོན་ཟླ་བ་གྲགས་པ་དང་། ཙནྡྲ་གོ་མི། ཀ་ྨ་ལ་ཤཱི་ལ། ཇོ་བོ་རྗེ་དཔལ་ལྡན་ཨ་ཏི་ཤ་སོགས་ཀྱི་ལུགས་ཡིན་ཞིང་། འདི་དབང་པོ་རྟུལ་པོའི་སེམས་བསྐྱེད་ཚུལ་དང་། བདག་གཞན་མཉམ་བརྗེའི་སྒོ་ནས་སེམས་བསྐྱེད་ཚུལ་ནི་དབང་རྣོན་གྱི་སེམས་བསྐྱེད་ཚུལ་ཡིན་པར་གསུང་ངོ་། །

རྒྱུ་མཚན། 1 སྒྲུབ་བྱེད་དམ། རིགས་པ། དཔེར་ན་རྒྱུ་མཚན་ཡང་དག་དང་ལྡར་སྣང་ཞེས་པ་ལྟ་བུ། 2 རྒྱུའམ། ཐབས། མཚན་མ། བྱེ་བྲག ཁྱད་པར། ཇོ་བོ་རྗེའི་ལམ་སྒྲོན་རྩ་བ་ལས། འཆི་འཕོ་སོགས་ཀྱིས་སྡུག་བསྔལ་བའི། །འགྲོ་བ་མ་ལུས་ལ་བལྟས་ཏེ། །སྡུག་བསྔལ་གྱིས་ནི་སྡུག་བསྔལ་བ། །སྡུག་བསྔལ་སྡུག་བསྔལ་ "རྒྱུ་མཚན" ལས། །འགྲོ་བ་ཐར་པར་འདོད་པ་ཡིས། །ཕྱོག་པ་མེད་པར་དམ་འཆའ་བའི། །བྱང་ཆུབ་སེམས་ནི་བསྐྱེད་པར་བྱ། །ཞེས་དང་། ཡང་དེའི་མཇུག་ཉིད་དུ། དེ་ཡིས་མདོ་བཀྲལགས་པའམ་བླ་མ་ལ་མཉན་ཏེ། །རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་མཐའ་མེད་པ། །རྣམ་པར་ཤེས་པར་བྱས་ལ་དེ་ནས་ "རྒྱུ་མཚན" དུ། །དེ་ལྟར་ཡང་དང་ཡང་དུ་སེམས་ནི་བསྐྱེད་པར་བྱ། །དཔལ་ལྡན་ཟླ་བས་མཛད་པར་གྲགས་པའི་ཕུང་པོ་ལྔའི་རབ་བྱེད་ལས། འདུ་ཤེས་ཀྱི་ཕུང་པོའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་བརྗོད་པ། འདི་ལ་བུམ་པ་དང་། རས་ཡུག་དང་། ཤིང་རྟའི་ངོ་བོ་ལ་སོགས་པའི་གཟུགས་རྣམས་འདུས་པ་ཉིད་དུ་མཚུངས་ན་ཡང་སོ་སོར་ངེས་པའི་རྒྱུ་དང་རྐྱེན་གྱི་བྱེ་བྲག་ཡོད་པར་རྒྱུ་དང་རྐྱེན་གྱི་བྱེ་བྲག་ལ་ལྟོས་ནས་ཡངས་པ་ལ་སོགས་པའི་བྱེ་བྲག་ཡོད་དོ། །བྱེ་བྲག་དེ་ཉིད་རྒྱུ་མཚན་ཞེས་བརྗོད་དེ། དེས་དོན་རྣམས་ཀྱི་ཁྱད་པར་འཇལ་བར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །བུམ་པ་དང་། རས་ཡུག་ལ་སོགས་པའི་མཚན་མ་དེ་སེམས་ལས་བྱུང་བའི་ཆོས་གང་གིས་འཛིན་པ་དེ་འདུ་ཤེས་ཏེ་ཡོངས་སུ་གཅོད་པར་བྱེད་པ་དང་མཚན་མར་འཛིན་པའི་བདག་ཉིད་ནི་འདུ་ཤེས་ཞེས་བརྗོད་དོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །

རྒྱུ་མཚན་མཚུངས་པའི་མགོ་སྐོམས་ཀྱི་ཐལ་འགྱུར། སྒྲ་འཛིན་ཉན་ཤེས་ཀྱིས་གཟུགས་མཐོང་བར་

ཐལ། གཟུགས་འཛིན་མིག་ཤེས་ཀྱིས་དོན་དམ་པར་གཟུགས་མཐོང་བའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་ཐལ་འགྱུར་ལྟ་བུ། སྒྲ་བཤད་ནི་འདི་ཁས་ལེན་ན་འདི་ཁས་ལེན་ཞེས་རྒྱུ་མཚན་མཚུངས་པ་སྟེ་ཁྱད་པར་མེད་པའི་སྒོ་ནས་མགོ་སྐོམས་པ་སྟེ་རིགས་འགྲེའི་སྒྲུབ་བྱེད་འགོད་པའོ། །རྗེའི་ལམ་རིམ་ཆེན་མོ་ལ་གཞི་བྱས་ཏེ་བཀོད།

རྒྱུ་བཞི་ལས་སྐྱེ་ཚུལ། རིགས་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ། དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་གྱིས་ཟིན་པ། སེམས་ཅན་ལ་སྙིང་བརྩེ་བ། འཁོར་བའི་དཀའ་སྤྱད་ལ་མི་སྐྱོ་བ་ལས་སེམས་བསྐྱེད་པ་དང་བཞིའོ། །དེ་ནི་ལམ་རིམ་དུ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་སྐྱེ་ཚུལ་ལ། རྐྱེན་བཞི་ལས་སྐྱེ་ཚུལ། རྒྱུ་བཞི་ལས་སྐྱེ་ཚུལ། སྟོབས་བཞི་ལས་སྐྱེ་ཚུལ་དང་གསུམ་གསུངས་པའི་ཡ་གྱལ་ལོ། །

རྒྱུ་གཟུགས། ས་ཆུ་མེ་རླུང་གི་འབྱུང་བ་ཆེན་པོ་བཞི་ལ་ཟེར། སྒྲ་བཤད་ནི། དབང་པོ་ལྔ། ཡུལ་ལྔ། ཆོས་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་ཀྱི་གཟུགས་ཏེ་འབྲས་གཟུགས་བཅུ་གཅིག་པོ་དེ་དག་གི་རྒྱུ་ཡང་ཡིན་ལ་གཟུགས་ཀྱང་ཡིན་པས་རྒྱུ་གཟུགས་ཞེས་བྱའོ། །

རྒྱུག་ཤད། སྐྲ་ཤད། འདི་ལ་སོ་མངས་ཞེས་ཀྱང་བྱ། དཔེར་ན་སྐྲ་ལ་རྒྱུག་ཤད་རྒྱག་དགོས་ལྟ་བུ། སྒྲ་བཤད་ནི། རྒྱུག་པའམ་ཤིང་ལས་བཟོས་པས་ན་རྒྱུག་དང་། སྐྲ་ཤད་བྱེད་ཀྱི་ཡོ་བྱད་ཡིན་པས་ན་ཤད་ཅེས་བྱའོ། །སྨྱུག་མ་ལས་བྱས་པ་ལ་སྨྱུག་ཤད་དམ་སྨྱིག་ཤད་ཅེས་པ་ལྟ་བུ། རང་གི་རྣམ་བཤད་ལས། སོ་མངས་དང་། སྨྱིག་ཤད་དང་། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

རྒྱུད། <ཏནྟྲ> སྤྱིད་རྒྱུད་ཅེས་པ་རྒྱུན་དང་། རྒྱུན་ཆགས་པ། འབྲེལ་བའམ་འབྲེལ་ཆགས་པ་བཅས་ལ་ཟེར། ལེགས་སྦྱར་གྱི་ཏནྟྲ་ཞེས་པ་ནི་ཐད་སྒྱུར་བྱས་ན་ “ཏན” ལུས་དང་ “ཏྲ” སྐྱོབ་པ་སྟེ་ལུས་སྐྱོབ་ཅེས་བྱ་སྟེ། བཻ་སྔོན་ལས། ཏན་ཞེས་བྱ་བ་ནི། ཏ་ནུ “तनु” ལུས་དང་ཏྲཡ་སྐྱོབ་པ་ལ་འཇུག་པའི་དབང་གིས་ལུས་སྐྱོབ་པ་ཞེས་པ་སྟེ། དེ་འདྲ་བའི་དོན་ཟབ་མོ་གཞུང་འདི་ཉིད་ལས་རྒྱུན་མི་ཆད་པར་གནས་པའི་དོན་གྱིས་རྒྱུད་ཅེས་བྱེད་ལས་ཀྱི་སྒོ་ནས་བཏགས་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །ལེགས་སྦྱར་གྱི་ཏནྟྲ་སྟེ་ལུས་སྐྱོབ་ཅེས་པའི་ཚིག་དང་བསྟུན་ན་གསོ་བ་རིག་པའི་རྒྱུད་བཞི་ལ་རྒྱུད་ཅེས་བཏགས་པ་འདི་ཤིན་ཏུ་ལེགས་ཏེ། སྙན་གཞུང

འདི་དག་གིས་ལུས་ནད་སོགས་ཀྱི་ཉེར་འཚེ་ལས་སྐྱོབ་པའི་ཐབས་སྟོན་པའི་ཕྱིར་རོ། །རྒྱ་གར་ཡུལ་སྐད་ལའང་ "ཏན" ཞེས་པ་ལུས་དང་། "མན" ཞེས་པ་སེམས་ལ་ཟེར་བས་སོ། །1 (དགེ་ལུགས) རྒྱུད་ལ་དབྱེ་ན། བརྗོད་བྱ་དོན་གྱི་རྒྱུད་དང་། རྗོད་བྱེད་ཚིག་གམ་གཞུང་གི་རྒྱུད་གཉིས་ཡོད། དང་པོ་ལ། གཞིའི་རྒྱུད་ (འདི་ལ་རྒྱུའི་རྒྱུད་ཅེས་ཀྱང་ཟེར་རོ) ། ལམ་གྱི་རྒྱུད་ (འདི་ལ་ཐབས་ཀྱི་རྒྱུ་ཅེས་ཀྱང་ཟེར་རོ) ། འབྲས་བུའི་རྒྱུད་ (འདི་ལ་མི་འགྱོག་པའི་རྒྱུད་ཅེས་ཀྱང་ཟེར་རོ) དང་གསུམ་མོ། །གཞིའི་རྒྱུད་ནི། ཤིན་ཏུ་ཕྲ་བའི་རླུང་སེམས་དང་དེ་ཡི་ཆོས་ཉིད་ལྟ་བུ། ལམ་གྱི་རྒྱུད་ནི། བསྐྱེད་རྫོགས་ཀྱི་ལམ་ལྟ་བུ། འབྲས་བུའི་རྒྱུད་ནི། སློབ་པ་དང་མི་སློབ་པའི་ལམ་ལྟ་བུའོ། །ཡང་བཤད་ཚུལ་གཞན་ཞིག་ལ། གཞིའི་རྒྱུད་རྩ་རླུང་ཐིག་ལེའི་རྣམ་གཞག ལམ་གྱི་རྒྱུད་བསྐྱེད་རྫོགས་ཀྱི་ལམ། འབྲས་བུའི་རྒྱུད་ཟུང་འཇུག་གི་གོ་འཕང་དང་གསུམ་ལ་བྱའོ། །2 སེམས། སེམས་རྒྱུད། སེམས་ཀྱི་རྒྱུན། དཔེར་ན་རྒྱུད་དག་མ་དག་ཅེས་པ་ལྟ་བུ། 3 རིས་སམ་རིགས་ཀྱི་དོན། དཔེར་ན་འགྲོ་བ་རིགས་ལྔ་ལ་རྒྱུད་ལྔའི་འགྲོ་བ་ཞེས་པ་ལྟ་བུ། 4 སྐུད་པ། དཔེར་ན་སྒྲ་སྙན་གྱི་བྱེ་བྲག་ཏམྦུ་ར་ལ་རྒྱུད་མངས་ཟེར་བ་ལྟ་བུ། ཐང་སན་ཅང་གི་ལམ་ཡིག་ལས་ཀྱང་། སྔོན་པས་བཀའ་བསྒྲུབ་པ་གྲོད་ཁྱིམ་ན་གནས་པའི་ཚེ་རིག་པ་འགའ་ལ་རྩལ་ཐོན་ནམ། ཞུས་པ་པི་ཝང་ལ་མཁས་པར་གྲགས་ལགས་སོ། །བཀའ་བསྒྲུབ་པ་པི་ཝང་བརྡུང་བའི་ཚེ་རྒྱུད་ཏ་ཅང་གྲིམ་དྲགས་ན་རྒྱུད་འཆད་ལ། ཏ་ཅང་ལྷོད་དྲགས་ན་སྒྲ་སྙན་པོ་མི་འབྱུང་བ་དེ་བཞིན་དུ། ཉམས་ལེན་ཀྱང་གྲིམ་ལྷོད་འཚམ་པར་གྱིས་ཤིག་གསུང་ངོ་། །དེ་ལྟར་ཉམས་སུ་བླངས་པས་ཆེགས་མེད་པར་དགྲ་བཅོམ་ཐོབ་བོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །5 རིམ་པའི་དོན་ལའང་འཇུག་པར་སེམས། དཔེར་ན་རྒྱུད་ཆགས་གསུམ་པ་ཞེས་པ་ལྟ་བུ། ཞིབ་པར་འོག་ཏུ་རྒྱུན་ཆགས་གསུམ་པ་ཞེས་པའི་ཐད་དུ་གཟིགས། 6 (བཀའ་བརྒྱུད) ཐོག་མཐའ་མེད་པའི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ཀུན་ཏུ་བཟང་པོ་རང་བཞིན་གྱིས་འོད་གསལ་བ་གང་ཡིན་པའོ། །སྒྲ་བཤད་ནི། འདི་ཉིད་ཐོག་མ་མེད་པའི་དུས་ནས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བར་དུ་རྒྱུན་མི་འཆད་པས་རྒྱུད་དམ་རྒྱུན་ཆགས་པ་ཞེས་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །

རྒྱུད་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་དཔལ་གསང་བ་འདུས་པ། གསང་བ་འདུས་པའི་རྒྱུད་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྩེ་མོའམ་མཆོག་ཡིན་ཚུལ་ཞེས་པའི་ཐད་དུ་གཟིགས།

རྒྱུད་ཀྱི་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱ་ལྔ། ཨུཏྤལ་ལྟ་བུ་གང་ཟག པད་དཀར་ལྟ་བུ་གང་ཟག པདྨ་ལྟ་བུའི་གང་ཟག ཙནྡན་ལྟ་བུ་གང་ཟག རིན་པོ་ཆེ་ལྟ་བུའི་གང་ཟག་དང་ལྔ་ཡོད། དེ་དག་ལས་རིན་པོ་ཆེ་ལྟ་བུའི་གང་ཟག་ནི་གདུལ་བྱ་མཆོག་ཡིན་ལ། གཞན་རྣམས་ནི་ཕལ་པ་ཡིན་པར་གསུངས་སོ། །གཞན་ཡང་། དང་པོ་བཞི་ནི། བསྐྱེད་རིམ་གྱི་སྣོད་རུང་དང་། ཕྱི་མ་རྫོགས་རིམ་གྱི་སྣོད་དུ་གསུངས་སོ། །གང་ཟག་གི་རིགས་ཀྱི་ཤེས་པའི་དབྱེ་བ་ཡིས། རྫོགས་རིམ་གྱི་སྣོད་དང་སྣོད་མིན་ཡོངས་སུ་བརྟགས་ནས། རྡོ་རྗེ་སློབ་དཔོན་མཁས་པས། ཚོགས་དང་སློབ་མ་ལ་བཤད་པ་རྣམ་པ་གཉིས་བྱའོ། །ཞེས་རྗེའི་འགྲེལ་པ་བཞི་སྦྲགས་ལས་གསུངས།

རྒྱུད་ལྔ། འགྲོ་བ་རིགས་ལྔ་སྟེ། དམྱལ་བ། ཡི་དྭགས། དུད་འགྲོ། ལྷ་དང་། མིའོ། །

རྒྱུད་ཆགས་གསུམ་པ། རྒྱུན་ཆགས་གསུམ་པ་ལ་གཟིགས།

རྒྱུད་བརྟག་པ་གཉིས་པ། བརྟག་པ་གཉིས་པ་དང་དོན་འདྲ། བརྟག་པ་གཉིས་པ་ཞེས་པའི་ཐད་དུ་གཟིགས།

རྒྱུད་རྡོ་རྗེ་ཕྲེང་བ། བཤད་རྒྱུད་རྡོ་རྗེ་ཕྲེང་བ་ཞེས་བྱ་བ། རྣལ་འབྱོར་ཆེན་པོའི་རྒྱུད་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྙིང་པོ་གསང་བ་འདུས་པའི་བཤད་རྒྱུད་རྡོ་རྗེ་ཕྲེང་བ་ལེའུ་དྲུག་ཅུ་རྩ་བརྒྱད་ཀྱི་བདག་ཉིད་ཅན་ཞིག རྒྱ་གར་གྱི་མཁན་པོ་སུ་ཛ་ན་ཤྲཱི་དང་། ལོ་ཙཱ་བ་བོད་ཀྱི་ལྷ་བཙན་པོ་བླ་མ་དགེ་སློང་ཞི་བའི་འོད་ཀྱི་ཞལ་སྔ་ནས་བསྒྱུར་ཅིང་ཞུས་པའོ། །རྒྱུད་༼ ཙ་པ ༽ཤོག་གྲངས་༢༠༨ན༧ན་བཞུགས་སོ། །

རྒྱུད་སྡེ། སྟོན་པ་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་གསུངས་པའི་གསང་སྔགས་ཀྱི་གཞུང་། འདི་ལ་རྡོ་རྗེ་ཐེག་པའི་གཞུང་ཞེས་ཀྱང་ཟེར། སྒྲ་བཤད་ནི། གཞི་ལམ་འབྲས་བུའི་རྒྱུད་གསུམ་ནི་བརྗོད་བྱ་དོན་གྱི་རྒྱུད་དང་། དེ་དག་བརྗོད་བྱར་བྱེད་པའི་གཞུང་རྣམས་རྗོད་བྱེད་ཚིག་གི་རྒྱུད་ཡིན་པས་རྒྱུད་ཅེས་བྱ་ལ། སྡེ་ནི་རྒྱུད་དེའི་ཚོགས་སམ་རིས་ཡིན་པས་དེ་སྐད་ཅེས་བྱའོ། །རྗེའི་སྔགས་རིམ་ཆེན་མོར་གཞི་བྱས་ཏེ་བཀོད།

རྒྱུད་སྡེ་གོང་འོག རྒྱུད་སྡེ་གོང་མ་རྣལ་འབྱོར་དང་རྣལ་འབྱོར་བླ་མེད། འོག་མ་བྱ་སྤྱོད་གཉིས་སོ། །ཕྱི་
ནང་གི་རྒྱུད་སྡེ་གཉིས་དང་དོན་འདྲ།

རྒྱུད་སྡེ་ལྔ། 1 ༡ རྣལ་འབྱོར་རྒྱུད། (འདིའི་རྣལ་འབྱོར་རྒྱུད་བླ་མེད་ལ་ངོས་འཛིན་བྱས་ཡོད) ༢ གཉིས་
ཀའི་རྒྱུད། (གཉིས་ཀའི་རྒྱུད་སྤྱོད་རྒྱུད་ལ་གྲགས་ཆེ་ཡང་འདིར་རྣལ་འབྱོར་རྒྱུད་ལ་ངོས་འཛིན)
༣ སྤྱོད་པའི་རྒྱུད། ༤ བྱ་རྒྱུད། ༥ རྟོག་པའི་རྒྱུད། (དེ་གཉིས་ཀྱི་ཁྱད་པར་ནི། མཆོག་གི་དངོས་
གྲུབ་གཙོ་བོར་སྒྲུབ་པའི་བྱ་རྒྱུད་རྣམས་ལ་བྱ་རྒྱུད་ཀྱི་ཐ་སྙད་དང་། ཐུན་མོང་གི་དངོས་གྲུབ་གཙོ་
བོར་སྒྲུབ་པའི་བྱ་རྒྱུད་རྣམས་ལ་རྟོག་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཐ་སྙད་བཏགས་སོ) དབྱེ་སྒོ་འདི་སློབ་དཔོན་ཀླུ་
སྒྲུབ་བཞེད་པར་གསུངངོ། །2 བྱ་རྒྱུད། སྤྱོད་རྒྱུད། རྣལ་འབྱོར་རྒྱུད། རྣལ་འབྱོར་ཆེན་པོ། (ཕ་
རྒྱུད་ལ་རྣལ་འབྱོར་ཆེན་པོ་དང) རྣལ་འབྱོར་ཆེན་པོ་བླ་ན་མེད་པ (མ་རྒྱུད་ལ་རྣལ་འབྱོར་ཆེན་པོ་
བླ་ན་མེད་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཐ་སྙད་སྦྱོར་བར་མཛད) དང་ལྔའོ། །དབྱེ་སྒོ་ནི་མཁའ་འགྲོ་རྒྱ་མཚོའི་རྒྱུད་
དང་། ཤྲཱིཧེ་པའི་ཐེག་གསུམ་རྣམ་གཞག་སོགས་ལས་གསུངས་པར་བཤད་
དོ། །དོགས་གཅོད། རྗེ་ཡབ་སྲས་ཀྱི་གཞུང་དུ་རྒྱུད་སྡེ་བཞི་མ་གཏོགས་ལྔ་དྲུག་བདུན་སོགས་
ཀྱི་རྣམ་གཞག་གསུངས་པ་མ་མཐོང་ལ། གང་ལྟར་རྒྱུད་སྡེ་ལྔ་དང་དྲུག་དང་བདུན་ཞེས་འབྱུང་
བ་ནི་དབྱེ་བསྡུ་ཙམ་ལས་རྒྱུད་སྡེ་བཞིར་མ་བསྡུས་པའི་རྒྱུད་སྡེ་ཟུར་པ་ཞིག་ནི་མེད་དོ། །

རྒྱུད་སྡེ་གཉིས། རྒྱུད་སྡེ་གོང་འོག་གཉིས་དང་དོན་འདྲ། དང་དྲུག་ཏུ་དབྱེ།

རྒྱུད་སྡེ་དྲུག 1 བྱ་བའི་རྒྱུད། རྟོག་པའི་རྒྱུད། སྤྱོད་རྒྱུད། རྣལ་འབྱོར་རྒྱུད། རྣལ་འབྱོར་ཕ་ཡི་རྒྱུད། རྣལ་
འབྱོར་མ་ཡི་རྒྱུད་དང་དྲུག་གོ། དེ་རྡོ་རྗེ་གུར་ལས་གསུངས་པར་བཤད། 2 བྱ་བའི་རྒྱུད། (ཕྱིའི་བྱ་
བ་གཙོ་བོར་བྱས་པ་ལ་བྱ་རྒྱུད་དང) ཙ་བའི་རྒྱུད། (ཕྱིའི་བྱ་བ་གཙོ་བོར་མི་བྱེད་པའི་བྱ་རྒྱུད་ལ་ཙ་
བའི་རྒྱུད་དུ་བཞག) སྤྱོད་པའི་རྒྱུད། རྣལ་འབྱོར་རྒྱུད། རྣལ་འབྱོར་བླ་མ། (ཕ་རྒྱུད) རྣལ་འབྱོར་བླ་
མེད། (མ་རྒྱུད) འདི་ཚུལ་གསུམ་སྒྲོན་མེ་ལས་གསུངས་པར་བཤད། དོགས་གཅོད། རྗེ་ཡབ་སྲས་
ཀྱི་གཞུང་དུ་རྒྱུད་སྡེ་བཞི་མ་གཏོགས་ལྔ་དྲུག་བདུན་སོགས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་གསུངས་པ་མ་མཐོང་
ལ། གང་ལྟར་རྒྱུད་སྡེ་ལྔ་དང་དྲུག་དང་བདུན་ཞེས་འབྱུང་བ་ནི་དབྱེ་བསྡུ་ཙམ་ལས་རྒྱུད་སྡེ་

བཞིར་མ་བསྡུས་པའི་རྒྱུད་སྡེ་ཟུར་པ་ཞིག་ནི་མེད་དོ། །

རྒྱུད་སྡེ་བདུན། བྱ་བའི་རྒྱུད། སྤྱོད་པའི་རྒྱུད། རྟོག་པའི་རྒྱུད། (རི་ལུ་མིག་སྨན་སོགས་སྒྲུབ་པའི་ཚོ་ག་ཞིབ་མོ་རྣམས་ཤས་ཆེར་སྟོན་པའི་རྟོག་པ་ཀུན་ལས་བཏུས་པ་སོགས་ལ་བཞེད) གཉིས་ཀའི་རྒྱུད། (སྤྱོད་རྒྱུད་མན་དང་རྣལ་འབྱོར་རྒྱུད་གཉིས་ཀའི་ཆ་ཤས་དང་ལྡན་པ་སྒྱུ་འཕྲུལ་དྲྭ་བ་དང་པདྨ་གར་དབང་སོགས་ལ་གཉིས་ཀའི་རྒྱུད་དུ་བཞག) རྣལ་འབྱོར་རྒྱུད། རྣལ་འབྱོར་ཆེན་པོའི་རྒྱུད། (རྣལ་འབྱོར་ཆེན་པོའི་རྒྱུད་ནི་ཕ་རྒྱུད) རྣལ་འབྱོར་བླ་ན་མེད་པའི་རྒྱུད་ (རྣལ་འབྱོར་བླ་ན་མེད་པའི་རྒྱུད་ནི་མ་རྒྱུད) དང་བདུན་ནོ། །འདི་ཇོ་བོ་རྗེའི་ལམ་སྒྲོན་འགྲེལ་པར་གསུངས། དོགས་གཅོད། རྗེ་ཡབ་སྲས་ཀྱི་གཞུང་དུ་རྒྱུད་སྡེ་བཞི་མ་གཏོགས་ལྔ་དྲུག་བདུན་སོགས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་གསུངས་པ་མ་མཐོང་ལ། གང་ལྟར་རྒྱུད་སྡེ་ལྔ་དང་དྲུག་དང་བདུན་ཞེས་འབྱུང་བ་ནི་དབྱེ་བསྡུ་ཙམ་ལས་རྒྱུད་སྡེ་བཞིར་མ་བསྡུས་པའི་རྒྱུད་སྡེ་ཟུར་པ་ཞིག་ནི་མེད་དོ། །

རྒྱུད་སྡེ་རྣམས་སུ་ཐོག་མར་ལུས་ལ་གནད་དུ་བསྣུན་ཚུལ་གྱི་ཁྱད་པར། བདེ་མཆོག་ལྟ་ཧི་པ། རྡོ་རྗེ་འཇིགས་བྱེད། ནཱ་རོ་ཆོས་དྲུག་ལྷ་བུ་དང་པོར་ལྟེ་བར་གནད་དུ་བསྣུན། གསང་འདུས་འཇམ་རྡོར་སྙིང་ཁ་དང་། བདེ་མཆོག་དྲིལ་བུ་པ་ལྟ་བུ་དང་པོ་སྙིང་ཁ། དེ་ནས་དབུ་མའི་ཡར་སྣེ་དང་མར་སྣེ། དུས་འཁོར་དང་པོ་དབུ་མའི་ཡར་སྣེ། གསང་འདུས་འཕགས་ལུགས་དབུ་མའི་མར་སྣེ་དང་། དེ་ནས་སྙིང་ཁར་གནད་དུ་བསྣུན་པ་ཡིན་ནོ། །

རྒྱུད་སྡེ་བཞི། བྱ་རྒྱུད། སྤྱོད་རྒྱུད། རྣལ་འབྱོར་རྒྱུད། རྣལ་འབྱོར་བླ་མེད་ཀྱི་རྒྱུད་དང་བཞིའོ། ། རྗེའི་རྣམ་གཞག་རིམ་པའི་རྣམ་བཤད་ལས། དཔལ་སཾ་བྷུ་ཊའི་བརྟག་པ་དྲུག་པ་ལས། རྒོད་དང་བལྟས་དང་ལག་བཅངས་དང་། །གཉིས་གཉིས་འཁྲུད་དང་རྣམ་པ་བཞི། །སྲིན་བུའི་ཚུལ་གྱིས་རྒྱུད་བཞིར་གནས། །ཞེས་རྒོད་པ་ལ་སོགས་པའི་འདོད་ཆགས་རིགས་བཞི་ལམ་དུ་བྱེད་པ་ལ་རྒྱུད་སྡེ་བཞིར་གསུངས་ཤིང་། ཞེས་དང་། ཁ་སྦྱོར་ལས། དགོད་དང་ལྟ་དང་ལག་བཅངས་དང་། གཉིས་གཉིས་འཁྲུད་དང་རྣམ་པ་བཞི། སྲིན་བུའི་ཚུལ་གྱིས་རྒྱུད་བཞིར་གནས། ཞེས་ཤིང་ལས་བྱུང་བའི་སྲིན་བུས་ཤིང་ཟ་བ

བཞིན་དུ་འདོད་ཆགས་ལས་བྱུང་བའི་ལམ་གྱིས་འདོད་ཆགས་ཟད་པར་བྱེད་པའི་རྒྱུད་བཞིན་གསུངས་ཤིང་། དེ་ཡང་། བྱ་རྒྱུད་དགོད་པའི་རྒྱུད། སྤྱོད་རྒྱུད་ལྟ་བའི་རྒྱུད། རྣལ་འབྱོར་རྒྱུད་ལག་བཅངས་སམ་འཁྱུད་པའི་རྒྱུད། རྣལ་འབྱོར་བླ་མེད་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་གཉིས་གཉིས་སྦྱོར་བའི་རྒྱུད་ཅེས་བྱའོ། །མདོར་ན། དེ་ནི་འདོད་ཡོན་ལ་ཆགས་པ་ལམ་དུ་བྱེད་ཚུལ་མི་འདྲ་བ་བཞི་ཡོད་པས་རྒྱུད་སྡེ་བཞིར་བཞག་པའོ། །རྒྱུད་སྡེ་འོག་མ་གསུམ་ལ་ནི། བསྒོམས་པའི་རིག་མ་ཁོ་ནའི་འདོད་ཡོན་ལ་དམིགས་པའི་དགའ་བ་ལམ་བྱེད་ཙམ་བཞག་གོ། བྱ་རྒྱུད་སོགས་ཀྱི་སྒྲ་བཤད་ནི། བྱ་བ་ཤས་ཆེ་བས་ན་བྱ་རྒྱུད། བྱ་བ་དང་ཏིང་ངེ་འཛིན་ཆ་མཉམ་པར་སྤྱོད་པས་ན་སྤྱོད་རྒྱུད། ནང་གི་རྣལ་འབྱོར་ཤིན་ཏུ་གཙོ་བོར་གྱུར་པས་ན་རྣལ་འབྱོར། རྣལ་འབྱོར་དེ་ལས་གོང་ན་མེད་པས་ན་རྣལ་འབྱོར་བླ་མེད་ཀྱི་རྒྱུད་དོ། །རྗེའི་མཐའ་གཅོད་རིན་པོ་ཆེའི་སྒྱུ་གུ་ལ་གཞི་བྱས་ཏེ་བཀོད།

རྒྱུད་སྡེ་བཞི་བཞག་པའི་རྒྱུ་མཚན། རྒྱུད་སྡེ་བཞི་ལ་གཟིགས།

རྒྱུད་སྡེ་འོག་མ་གསུམ། བྱ་བའི་རྒྱུད། གཉིས་ཀ་སྟེ་སྤྱོད་པའི་རྒྱུད། རྣལ་འབྱོར་རྒྱུད་དང་གསུམ་མོ། །རྣལ་འབྱོར་དང་རྣལ་འབྱོར་བླ་མེད་གཉིས་ཀ་ནང་སེམས་ཀྱི་ཏིང་ངེ་འཛིན་གཙོ་བོར་སྟོན་པར་གཅིག་པས་རྣལ་འབྱོར་རྒྱུད་དུ་བསྡུས་པར་གསུངས། དབྱེ་སྒོ་འདི་ནི་སློབ་དཔོན་སངས་རྒྱས་གསང་བ། སྒེག་པའི་རྡོ་རྗེ། ཀུན་སྙིང་རྣམས་ཀྱིས་བཞེད་པར་གསུང་ངོ་། །ཞེས་ཤེས་བྱ་མཛོད་འགྲེལ་ན་གསལ།

རྒྱུད་ཕྱི་མ། རྩ་རྒྱུད་ལས་ཕྱིས་གསུངས་པའི་རྒྱུད་ཅིག་ལ། རྒྱུད་ཕྱི་མ་ཟེར་བ་འདྲའོ། །དཔེར་ན་གསང་འདུས་ལེའུ་བཅོ་བརྒྱད་པ་ལྟ་བུའོ། །རྗེའི་རིམ་ལྔ་གསལ་སྒྲོན་ལས། དེ་ལྟར་མི་འཇོག་ན་ནི་རྒྱུད་ཕྱི་མའི་འཇོག་མཚམས་གང་ནས་ཡིན་སློས་ཤིག་ཅེ་ན། རྒྱུད་ཕྱི་མར་སྦྱིར་འཇོག་ཚུལ་མང་ཡང་། འདིར་འདུས་པའི་རྒྱུད་ཕྱི་མར་འཇོག་ཚུལ་བཤད་པར་བྱའོ། །དེ་ལ་ལེའུ་བཅོ་བརྒྱད་པ་འདི་འདུས་པའི་རྒྱུད་ཀྱང་ཡིན་ལ། འདུས་པའི་རྩ་བའི་རྒྱུད་ལས་ཕྱིས་གསུངས་ཤིང་། རྩ་རྒྱུད་ལེའུ་བཅུ་བདུན་པོ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཐུན་མོང་གི་དོན་དང་ལེའུ་སོ་སོའི་དོན་

དཀའ་ཞིང་སྦས་པ་རྣམས་གསལ་བར་འབྱེད་པས་འདུས་པ་ཕྱི་མ་ཞེས་ཟེར་བས། རྩ་རྒྱུད་ཀྱི་ལེ་ཚན་ཕྱི་མ་རྣམས་ལེ་ཚན་སྔ་མའི་རྒྱུད་ཕྱི་མར་འགྱུར་བའི་སྐྱོན་མེད་དོ། །འདུས་པའི་བཤད་རྒྱུད་དུ་འཕགས་པ་ཡབ་སྲས་ཀྱིས་དངོས་སུ་གསུངས་པ་ནི་ལྔ་སྟེ། རིམ་ལྔ་ལས་ལྷ་མོ་བཞིས་ཞུས་དང་། དགོངས་པ་ལུང་སྟོན་དང་། རྡོ་རྗེ་འཕྲེང་བ་བཤད་རྒྱུད་དུ་གསུངས་ལ། སྤྱོད་བསྡུས་ལས་ཡེ་ཤེས་རྡོ་རྗེ་ཀུན་ལས་བཏུས་ཀྱང་བཤད་རྒྱུད་དུ་གསུངས་ཤིང་། སྒྲོན་གསལ་ལས་གླེང་གཞིའི་ཡི་གེ་དང་པོ་གཉིས་འཆད་པ་ན་ལྷའི་དབང་པོས་ཞུས་པའི་ཁུངས་དངོས་སུ་སྨོས་ཤིང་། དེ་ནས་དེའི་ལྷག་མ་རྣམས་འཆད་པ་ན་བཤད་པའི་རྒྱུད་ལས་ཞེས་གསུངས་པ་ནི་སྔ་མ་ཉིད་དུ་སྣང་བས། ལྷའི་དབང་པོས་ཞུས་པ་བཤད་རྒྱུད་དུ་གསུངས་ཧེ་འདི་མ་འགྱུར་རོ། །ཡབ་སྲས་རྣམས་ཀྱིས་ལེ་ཚན་བཅོ་བརྒྱད་པ་རྒྱུད་ཕྱི་མར་གསུངས་པ་མ་གཏོགས་པ་བཤད་རྒྱུད་དུ་གསལ་བར་གསུངས་པ་མི་སྣང་ཡང་། ཐ་གྣ་དང་རྒྱལ་བས་བྱིན་གྱིས་རྩ་རྒྱུད་ཀྱི་བཤད་པར་འདོད་པ་ལྟར་བཤད་རྒྱུད་དུ་འདོད་པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །

རྒྱུད་བླ་མ། བྱམས་ཆོས་སྡེ་ལྔའི་ནང་གསེས་ཤིག མཚན་དངོས་ནི། རྒྱ་གར་སྐད་དུ། མཧཱ་ཡཱ་ན་ཨུཏྟ་ར་ཏནྟྲ་ཤཱསྟྲ། བོད་སྐད་དུ། ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་རྒྱུད་བླ་མའི་བསྟན་བཅོས་ཞེས་བྱའོ། །བོད་སྔ་རབས་པ་རྣམས་བཀའ་བར་པའི་དགོངས་འགྲེལ་དང་། ལྟ་བ་རང་རྒྱུད་སྟོན་པར་བཞེད། རྗེ་བཙུན་གྲགས་པ་རྒྱལ་མཚན། མཉམ་མེད་དྭགས་པོ་ལྷ་རྗེ་རྗེས་འབྲངས་དང་བཅས་པ་རྣམས་ཀྱིས་དབུ་མའི་གཞུང་དུ་བཞེད། བུ་སྟོན་རིན་ཆེན་གྲུབ་བཀའ་ཐ་མའི་དགོངས་འགྲེལ་དང་། ལྟ་བ་དབུ་སེམས་གང་རུང་བསྟན་པར་གསུངས། རྗེ་ཙོང་ཁ་པ་ཆེན་པོས་ཐལ་འགྱུར་བའི་ལྟ་བ་སྟོན་པར་བཞེད། ཅེས་གོང་སྤྲུལ་ཡོན་ཏན་རྒྱ་མཚོའི་ཤེས་བྱ་མཛོད་འགྲེལ་ན་གསལ། སྒྲ་བཤད་ནི། ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་རྒྱུད་བླ་མ་ཞེས་བྱ་བ་ནི། ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་མདོ་སྡེ་ཕྱི་མ་ཞེས་བྱ་བའི་དོན་ཡིན་ལ། འདིའི་རྒྱུད་ཅེས་པ་མདོ་རྒྱུད་ཅེས་པའི་རྒྱུད་ལ་མི་གོ་བར་མདོ་སྡེ་ཙམ་ལ་གོ་དགོས། བླ་མ་ནི་ཕྱི་མའི་དོན་ཏེ། ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་མདོ་སྡེ་ཕྱི་མའམ་ཐ་མ་ཞེས་བྱ་བའི་དོན་ནོ། །ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་མདོ་སྡེ་ཕྱི་མའམ་ཐ་མ་ནི། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྙིང་པོའི་མདོ་

ལ་ཟེར་ལ། དེ་ལ་ཕྱི་མའམ་ཐ་མ་ཞེས་པ་ནི་གཟུངས་རྒྱལ་ནས་གསུངས་པའི་འཁོར་ལོ་ཐ་མ་ཡིན་པའི་རྒྱུ་མཚན་གྱིས་ཡིན་ཞིང་། དེ་ལྟ་བུའི་མདོའི་དགོངས་པ་འགྲེལ་བའི་བསྟན་བཅོས་ཡིན་པས། ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་རྒྱུད་བླ་མའི་བསྟན་བཅོས་ཞེས་བྱའོ། །དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྙིང་པོའི་མདོ་དེ། གཟུངས་རྒྱལ་ནས་གསུངས་པའི་འཁོར་ལོ་ཐ་མ་ཡིན་པ་ནི། རྒྱུད་བླ་མ་ལས། སླར་ཡང་བླ་མའི་རྒྱུད་འདིར་ནི། །ཉེས་པ་ལྔ་དག་སྤང་ས་པའི་ཕྱིར། །ཞེས་པའི་ཐད་ཀྱི་རྒྱུད་བླ་དར་ཊཱི་ཀ་ལས། སླར་ཡང་བླ་མའི་རྒྱུད་དེ་རྒྱུད་ཕྱི་མ་འཁོར་ལོ་ཐ་མ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྙིང་པོའི་མདོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བུ་སྟོན་རིན་པོ་ཆེ་ལྟར་ན། རྒྱུད་ཕྱི་མ་ཞེས་པ་འཁོར་ལོ་ཐ་མ་མདོ་སྡེ་དགོངས་འགྲེལ་ལ་ངོས་འཛིན་པར་མཛད་དོ། །གོང་དུ་བཤད་པ་ལྟར་འདིའི་རྒྱུད་ཅེས་པ་མདོ་རྒྱུད་ཅེས་པའི་གསང་སྔགས་ཀྱི་གཞུང་ལ་གོ་རྒྱུ་མིན་པར། སེམས་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་ལ་བརྗོད་བྱ་དོན་གྱི་རྒྱུད་དང་། དེ་སྟོན་པའི་གཞུང་ལ་རྗོད་བྱེད་ཚིག་གི་རྒྱུད་ཅེས་པའི་ཚིག་གི་རྒྱུད་ལ་གོ་དགོས། འོ་ན་སེམས་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་ལ་རྒྱུད་ཅེས་བརྗོད་པའི་རྒྱུ་མཚན་གང་ཡིན་ཞེ་ན། སེམས་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་ནི་ཐོག་མ་མེད་པ་ནས་རང་རྒྱུད་ལ་རང་ཆས་སུ་རྒྱུན་ཆགས་པར་ཡོད་པས་རྒྱུད་ཅེས་བརྗོད་དོ། །འདིའི་སྐོར་རྗེ་གུང་ཐང་པའི་སྐབས་དང་པོའི་མཐའ་གཅོད་ཀྱི་མཆན་འགྲེལ་དུའང་ཟུར་ཙམ་འབྱུང་བས་དེར་བལྟའོ། །བྱམས་ཆོས་སྡེ་ལྔའི་ནང་གི་རྒྱུད་བླ་མ་རྩ་བ་དང་། དེ་ཡི་རྣམ་བཤད་སོགས་འགྲེལ་དང་བཅས་པས། དབུ་མ་ཐལ་འགྱུར་བའི་ལུགས་ཀྱི་ལྟ་སྒོམ་སྤྱོད་གསུམ་བསྟན་པ་ཡིན་ལ། རྒྱུད་བླ་མ་འདིའི་བཤད་བྱ་རྩ་བའི་མདོ་ནི་ལྔ་སྟེ། ༡ གཟུངས་ཀྱི་དབང་ཕྱུག་རྒྱལ་པོས་ཞུས་པའི་མདོ་དང་། ༢ དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྙིང་པོའི་མདོ་དང་། ༣ ཀོ་ས་ལའི་རྒྱལ་པོ་གསལ་རྒྱལ་གྱི་བུ་མོ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་གྲགས་པའི་བཤེས་གཉེན་གྱི་ཚུང་མ་ལྷ་མོ་དཔལ་ཕྲེང་གིས་ཞུས་པའི་མདོའམ་དཔལ་སེངྒེ་སྒྲའི་མདོ། ༤ ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་མན་ངག་ཅེས་བྱ་བ་བུ་མོ་རིན་ཆེན་གྱིས་ཞུས་པའི་མདོ་དང་། ༥ སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཡུལ་ལ་འཇུག་པ་ཡེ་ཤེས་སྣང་བ་རྒྱས་པའི་མདོ་དང་ལྔ་པོ་འདི་རྒྱུད་བླ་མའི་བཤད་བྱ་རྩ་བའི་མདོ་ཡིན། འཇམ་

དཔལ་དགའ་བའི་བློ་གྲོས་ཀྱིས་བྱང་སེམས་ཁྱིམ་བདག་དྲག་ཤུལ་ཅན་གྱིས་ཞུས་པའི་མདོ་དང་དྲུག་ཏུ་བྱས་ན་ཡང་རུང་གསུངས། འདིའི་སྐོར་ཞིབ་པར་ཀློང་རྡོལ་བླ་མའི་གསུང་འབུམ་པོད་དང་པོ་༤༡༥ན་གསལ་བ་ལས་ཤེས་པར་བྱའོ། །

རྒྱུད་བླ་མ་ནས་བཤད་པའི་རྡོ་རྗེའི་གནས་བདུན། ༡ སངས་རྒྱས། ༢ ཆོས། ༣ དགེ་འདུན། ༤ ཁམས། ༥ བྱང་ཆུབ། ༦ ཡོན་ཏན། ༧ འཕྲིན་ལས་དང་བདུན་ནོ། །དེ་དག་རེ་རེ་ལ་དོན་དམ་དང་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་ཆ་གཉིས་རེ་ཡོད་པ་ནི། ༡ དོན་དམ་པའི་སངས་རྒྱས། (གཞན་རྒྱུད་ཀྱི་ཆོས་སྐུ) ཀུན་རྫོབ་པའི་སངས་རྒྱས། (གཞན་རྒྱུད་ཀྱི་གཟུགས་སྐུ) ༢ དོན་དམ་པའི་ཆོས། (འགོག་ལམ) ཀུན་རྫོབ་པའི་ཆོས། (དེ་བརྗོད་བྱར་བྱེད་པའི་གསུང་རབ) ༣ དོན་དམ་པའི་དགེ་འདུན། (རིག་གྲོལ་གྱི་ཡོན་ཏན) ཀུན་རྫོབ་པའི་དགེ་འདུན། (འཕགས་པའི་གང་ཟག) ༤ དོན་དམ་པའི་ཁམས། (རང་བཞིན་གནས་རིགས) ཀུན་རྫོབ་པའི་ཁམས། (འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ཆོས་སྐྱེ་རུང་གི་ནུས་པ) ༥ དོན་དམ་པའི་བྱང་ཆུབ། (རང་རྒྱུད་ཀྱི་ཆོས་སྐུ) ཀུན་རྫོབ་པའི་བྱང་ཆུབ། (རང་རྒྱུད་ཀྱི་གཟུགས་སྐུ) ༦ ཡོན་ཏན་དོན་དམ། (སྟོབས་སོགས་བྲལ་བའི་ཡོན་ཏན་སུམ་ཅུ་རྩ་གཉིས) ཀུན་རྫོབ་པའི་ཡོན་ཏན། (རྣམ་སྨིན་གྱི་ཡོན་ཏན་སུམ་ཅུ་རྩ་གཉིས) ༧ འཕྲིན་ལས་དོན་དམ། (བྱ་གྲུབ་ཡེ་ཤེས) ཀུན་རྫོབ་པའི་འཕྲིན་ལས། (དེ་བརྗོད་བྱར་བྱེད་པའི་གསུང་རབ) སྒྲ་བཤད་ནི། གོང་དུ་བཤད་པའི་དོན་རྣམ་པ་བདུན་ནི་རྟོགས་དཀའ་བའི་ཕྱིར་རྡོ་རྗེ་དང་། ཤེས་པར་བྱ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་གནས་ཏེ། རྟོགས་དཀའ་བའི་གནས་བདུན་ཞེས་བྱའོ། །

རྒྱུད་མོ། འཁོར་ལོའམ། འཁྲུལ་འཁོར། དཔེར་ན་ཟོ་ཆུན་གྱི་རྒྱུད་མོ་ཞེས་པ་ལྟ་བུ། སྒྲ་བཤད་ནི། རྒྱུད་ནི་རྒྱུན་གྱི་དོན་ཡིན་པས། གཅིག་རྗེས་གཉིས་མཐུད་ཀྱི་འཁོར་ལོའི་རྣམ་པར་ཡོད་པས་རྒྱུད་མོ་ཞེས་བྱའོ། །

རྒྱུད་སྨད་རྫོགས་རིམ་ཁྲིད་ཆེན་བརྒྱད། འདི་སྐོར་རྩད་གཅོད་དགོས། འདི་མཛད་པ་པོ་ནི། དབུས་སྟོད་སྟག་རྩེ་རྒྱ་ར་ཁུག་ཏུ་འཁྲུངས་པའི་རྒྱ་ར་གུར་པ་ཆོས་གྲགས་རྒྱ་མཚོ་ཡིན་པར་ཀློང་རྡོལ་བླ་མའི་གསུང་གླེགས་བམ་དང་པོ་༢༥༨ན་གསལ། དེ་ཉིད་ལས། འདི་༼ གཙང་ཆུང་

ཆོས་གྲགས་རྒྱ་མཚོ ༽ཁ་ཅིག་གིས་རྒྱུད་སྨད་རྫོགས་ཆེན་ཁྲིད་ཆེན་བརྒྱུད་རྫོམ་པ་པོ་ཡིན་ཟེར་བ་ནི་ནོར་བ་སྟེ། དེ་ནི་དབུས་སྟོད་སྟག་རྩེ་རྒྱ་ར་ཁུག་ཏུ་འཁྲུངས་པའི་རྒྱ་ར་གྲུར་པ་ཆོས་གྲགས་རྒྱ་མཚོ་དང་མཚན་མཐུན་པས་འཁྲུལ་གཞི་བྱས་སོ་ཞེས་ལྕང་སྐྱ་རོལ་པའི་རྡོ་རྗེས་གསུངས། ཞེས་གསུངས་སོ། །

རྒྱུད་སྨིན་པ། 1 སེམས་རྒྱུད་དུལ་བ། སེམས་རྒྱུད་ལས་རུང་དུ་གྱུར་པ། 2 ལམ་རྒྱུད་ལ་སྐྱེས་པ། 3 འཕགས་ལམ་རྒྱུད་ལ་སྐྱེས་པ། 4 གསང་སྔགས་ཀྱི་སྐབས་རྒྱུད་སྨིན་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི། སློབ་མའི་རྒྱུད་རྡོ་རྗེ་ཐེག་པའི་དངོས་ཀྱི་སྣོད་རུང་དུ་ལེགས་པར་དུལ་ཞིང་ཡེ་ཤེས་སྐྱེས་ངེས་སུ་བྱས་པ་ཞིག་ལ་ཟེར།

རྒྱུད་དེར་མ་ཕྱིན་པ། ཉམས་རྟོགས་ཀྱི་རྟོགས་པའི་ཆུ་ཚད་མ་ལོངས་པ།

རྒྱུད་གསུམ། (དགེ་ལུགས) གཞིའི་རྒྱུད། ལམ་གྱི་རྒྱུད། འབྲས་བུའི་རྒྱུད་དང་གསུམ་མོ། ། (བཀའ་བརྒྱུད) རྒྱུའི་རྒྱུད། ཐབས་ཀྱི་རྒྱུད། འབྲས་བུའི་རྒྱུད་དང་གསུམ་མོ། །གོང་གི་དེ་གཉིས་ལ་ཚིག་གི་བརྗོད་ཚུལ་ཙམ་ལས་དོན་ལ་ཁྱད་པར་མེད།

རྒྱུད་གསུམ་པ། སངས་རྒྱས་སམ་དཀོན་མཆོག་གི་བསྟོད་པ་ནི་རྒྱུད་གཅིག གཞུང་གི་ཆོས་བཤད་པ་ནི་རྒྱུད་གཉིས་པ། མདོའི་དོན་རྣམ་པར་བཤད་པའི་གཏམ་རྒྱུད་ནི་རྒྱུད་གསུམ་པ་ཡིན། ཞེས་ལུང་ཚིགས་ཀྱི་འགྲེལ་པར་གསལ།

རྒྱུན་ཆགས་གསུམ་པ། རྒྱུད་ཆགས་གསུམ་པ་དང་དོན་གཅིག 1 ཕྱག་འཚལ་བའི་རྒྱུད། མདོ་འདོན་པའི་རྒྱུད། བསྔོ་བའི་རྒྱུད་དང་གསུམ་མོ། །སོ་སོར་ཐར་པའི་མདོ་ཡང་རྒྱུན་ཆགས་གསུམ་པའི་ཚུལ་དུ་གསུངས་པར་བཤད་དེ། སོ་སོར་ཐར་པའི་མདོའི་གཞུང་འགྲེལ་ལས། དེ་ལྟར་ཡང་དག་པར་སྡུད་པར་བྱེད་པས་སོ་སོར་ཐར་པའི་མདོ་ཡང་དག་པར་བསྡུ་བ་འདི་ཡང་རྒྱུད་ཆགས་གསུམ་པའི་ཚུལ་དུ་བརྩམས་པ་ཡིན་ཏེ། དང་པོར་སྟོན་པའི་བ་དན་འཇིག་རྟེན་གསུམ་དུ་གྲགས། །དམ་པའི་ཆོས་སྒྲ་སེང་གེའི་སྒྲ་བསྒྲགས་པ། །ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་དཀོན་མཆོག་མཛོད་བརྙེས་པ། །ཞབས་ལ་ཚངས་དབང་གཙུག་གི་ནོར་བུས་གཏུགས། །སྡུག་བསྔལ་རྒྱ་མཚོ་

གཏིང་མཐའ་མེད་རྒྱལ་བ། །འགྲོ་བའི་གཙོ་ལ་ལ་སྤྱི་བོས་ཕྱག་འཚལ་ཏེ། །ཞེས་སྨོས་པས་ནི་ཕྱག་འཚལ་བའི་རྒྱུད་བསྟན་ཏོ། །དེའི་འོག་ཏུ། ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་བསླབ་གཞི་དཀོན་མཆོག་སྟོད། །འཕགས་པའི་ཚོགས་ཀྱི་དབུས་སུ་དབྱེ་བར་བྱ། །ཞེས་བྱ་བ་ནས། ཚུལ་ཁྲིམས་དེ་ནི་བསྲུང་བྱ་སྟེ། །གཡག་རྔའི་རྩེ་མོ་ཇི་བཞིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བར་གྱིས་ནི་མདོ་གདོན་པའི་རྒྱུད་བསྟན་ཏོ། །སོ་སོར་ཐར་པ་བཏོན་པ་ཡི། །བསོད་ནམས་གྲུབ་པ་གང་ཡོད་པ། །དེས་ནི་འཇིག་རྟེན་མ་ལུས་པ། །ཐུབ་དབང་གོ་འཕང་ཐོབ་པར་ཤོག། །ཅེས་གསུངས་པས་ནི་བསྔོ་བའི་རྒྱུད་བསྟན་ཏོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །2 དཀོན་མཆོག་གསུམ་གྱི་ཡོན་ཏན་བརྗོད་ཅིང་ཕྱག་འཚལ་བའི་གཞུང་༼ སྟོན་པ་བཅོམ་ལྡན་འདས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ ༽ཞེས་སོགས་ཀྱི་གཞུང་འདིའི་མཚན། རྒྱུད་གསུམ་ལས། (ཕྱག་འཚལ་བའི་རྒྱུད་ནི) སྟོན་པ་བཅོམ་ལྡན་འདས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་དགྲ་བཅོམ་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་རིག་པ་དང་ཞབས་སུ་ལྡན་པ། བདེ་བར་གཤེགས་པ་འཇིག་རྟེན་མཁྱེན་པ། སྐྱེས་བུ་འདུལ་བའི་ཁ་ལོ་བསྒྱུར་བ། བླ་ན་མེད་པ་ལྷ་དང་མི་རྣམས་ཀྱི་སྟོན་པ། སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྡན་འདས་དཔལ་རྒྱལ་བ་ཤཱཀྱ་ཐུབ་པ་ལ་ཕྱག་འཚལ་ལོ། །མཆོད་དོ་སྐྱབས་སུ་མཆིའོ། ། (ལན་གསུམ) གང་ཚེ་རྐང་གཉིས་གཙོ་བོ་ཁྱེད་བལྟམས་ཚེ། །ས་ཆེན་འདི་ན་གོམ་པ་བདུན་བོར་ནས། །ང་ནི་འཇིག་རྟེན་འདི་ན་མཆོག་ཅེས་གསུངས། །དེ་ཚེ་མཁས་པ་ཁྱོད་ལ་ཕྱག་འཚལ་ལོ། །རྣམ་དག་སྐུ་མངའ་མཆོག་ཏུ་གཟུགས་བཟང་བ། །ཡེ་ཤེས་རྒྱ་མཚོ་གསེར་གྱི་ལྷུན་པོ་འདྲ། །གྲགས་པ་འཇིག་རྟེན་གསུམ་ན་ལྷམ་མེ་བ། །མགོན་པོ་མཆོག་བརྙེས་ཁྱོད་ལ་ཕྱག་འཚལ་ལོ། །མཚན་མཆོག་ལྡན་པ་དྲི་མེད་ཟླ་བའི་ཞལ། །གསེར་མདོག་འདྲ་བ་ཁྱོད་ལ་ཕྱག་འཚལ་ལོ། །རྡུལ་བྲལ་ཁྱོད་འདྲ་སྲིད་པ་གསུམ་མ་མཆིས། །མཉམ་མེད་མཁྱེན་ཅན་ཁྱོད་ལ་ཕྱག་འཚལ་ལོ། །མགོན་པོ་ཐུགས་རྗེ་ཆེ་ལྡན་པ། །ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པས་སྟོན་པ་པོ། །བསོད་ནམས་ཡོན་ཏན་རྒྱ་མཚོའི་ཞིང་། །དེ་བཞིན་གཤེགས་ལ་ཕྱག་འཚལ་ལོ། །དག་པས་འདོད་ཆགས་བྲལ་བར་གྱུར། །དགེ་བས་ངན་སོང་ལས་གྲོལ་ཞིང་། །གཅིག་ཏུ་དོན་དམ་མཆོག་གྱུར་པ། །ཞི་གྱུར་ཁྱོད་ལ་ཕྱག་འཚལ་ལོ། །གྲོལ་ནས་གྲོལ་བའི་ལམ་

ཡང་སྟོན། །བསླབ་པ་དག་ལ་རབ་ཏུ་གནས། །ཞིང་གི་དམ་པ་ཡོན་ཏན་ལྡན། །དགེ་འདུན་ལ་ཡང་ཕྱག་འཚལ་ལོ། །ཞེས་པའི་བར་རོ། ། (མདོ་འདོན་པའི་རྒྱུད་ནི) སྡིག་པ་ཅི་ཡང་མི་བྱ་ཞིང་།། དགེ་བ་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པར་སྤྱད། །རང་གི་སེམས་ནི་ཡོངས་སུ་འདུལ། །འདི་ནི་སངས་རྒྱས་བསྟན་པ་ཡིན། །སྐར་མ་རབ་རིབ་མར་མེ་དང་། །སྒྱུ་མ་ཟིལ་པ་ཆུ་བུར་དང་། །རྨི་ལམ་གློག་དང་སྤྲིན་ལྟ་བུ། །འདུས་བྱས་ཆོས་རྣམས་དེ་ལྟར་ལྟ། །ཞེས་པའི་བར་རོ། ། (བསྔོ་བའི་རྒྱུད་ནི) བསོད་ནམས་འདི་ཡིས་ཐམས་ཅད་གཟིགས་པ་ཡི། །གོ་འཕང་ཐོབ་ནས་སྐྱོན་གྱི་དགྲ་བཏུལ་ཏེ། །རྒ་དང་ན་དང་འཆི་བའི་རྦ་རླབས་འཁྲུགས་པའི། །སྲིད་པའི་མཚོ་ལས་འགྲོ་བ་སྒྲོལ་བར་ཤོག། ཞེས་པའི་བར་རོ། །སྒྲ་བཤད་ནི། འདི་ལ་ཕྱག་འཚལ་བ་སོགས་ཀྱི་རིམ་པ་གསུམ་ཡོད་པས་རྒྱུན་ཆགས་སམ་རྒྱུད་ཆགས་གསུམ་པ་ཞེས་བརྗོད་པར་སྣམ་མོ། །དོགས་གཅོད། འདི་ལ་རྒྱུན་ཆགས་གསུམ་པ་དང་། རྒྱུད་ཆགས་གསུམ་པ། རྒྱུན་ཕྱག་གསུམ་པ་ཞེས་འབྲི་ཚུལ་མི་འདྲ་བ་གསུམ་ཙམ་འབྱུང་བའི། །དང་པོ་གཉིས་དག་ལ་ཕྱི་མ་ནོར་རོ། །རྒྱུ་མཚན་ནི། འདིའི་རྒྱུན་དང་རྒྱུད་ཅེས་པ་དོན་གཅིག་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་དང་པོ་ཕྱག་འཚལ་བའི་རྒྱུད། གཉིས་པ་མདོ་འདོན་པའི་རྒྱུད། གསུམ་པ་བསྔོ་བའི་རྒྱུད་དང་གསུམ་ལ་ཟེར་བའི་ཕྱིར་རོ། །མདོ་རྩ་བ་ལས། མཇུག་ཏུ་རྒྱུན་ཆགས་གསུམ་པ་གདོན་ནོ། །ཞེས་གསུངས། འདུལ་བ་གཞི་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ་ལས། རྒྱུན་ཆགས་གསུམ་པ་གདོན་པར་བྱའོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་འགྱེས་ཀར་དཀོན་མཆོག་གསུམ་གྱི་རྒྱུད་དང་། མདོ་སྡེའི་རྒྱུད་དང་། བསྔོ་བའི་རྒྱུད་ཆགས་གསུམ་གདོན་པར་བྱའོ། །དེ་ཡང་དཔེར་ན་ཀུན་ཏུ་རྒྱུ་དག་གི་རིལ་པའི་གཞི་ཤིང་བུ་གསུམ་ལ་བརྟེན་པ་དང་འདྲ་བར་དམ་པའི་ཆོས་གདོན་པའི་གཞི་ནི་རྒྱུན་ཆགས་གསུམ་པོ་འདི་ཡིན་པས་དེའི་ཕྱིར་རྒྱུན་ཆགས་གསུམ་ཞེས་བྱ་བའོ། །སེ་ར་རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན་གྱི་འདུལ་ཊཱིཀ་ལས། རྒྱུན་ཆགས་གསུམ་ནི། དང་པོར་དཀོན་མཆོག་ལ་ཕྱག་འཚལ་བ། བར་དུ་མདོ་འདོན་པ། མཐར་བསྔོ་བ་བྱ་བ་དང་གསུམ་མོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

རྒྱུའི་རྒྱུད། 1 (དགེ་ལུགས) ཤིན་ཏུ་ཕྲ་བའི་རླུང་སེམས་དང་དེ་ཡི་ཆོས་ཉིད་ལྟ་བུ། གཞིའི་རྒྱུད་དང་དོན་གཅིག 2 རྩ་རླུང་ཐིག་ལེའི་རྣམ་གཞག་ལ་ཟེར། 3 རིན་པོ་ཆེ་ལྟ་བུའི་གང་ཟག ཅེས་མཁས་པ་འགའ་གསུང་། 4 (བཀའ་བརྒྱུད) འགྱུར་མེད་སེམས་ཀྱི་ཆོས་ཉིད། སྒྲ་བཤད་ནི། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཉེར་ལེན་ཡིན་པའི་ཚ་ནས་རྒྱུ་ཞེས་བྱ་ལ། ཐོག་མ་མེད་པ་ནས་སེམས་ཀྱི་རང་བཞིན་ལ་གནས་ཏེ། སེམས་ཅན་ནས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བར་རྒྱུན་ཆགས་པར་འཇུག་པས་ན་རྒྱུད་ཅེས་བྱའོ། །

རྒྱུའི་ཀུན་སློང་། བྱ་བ་གང་ཞིག་ལ་དང་པོར་འཇུག་པར་བྱེད་པའི་ཀུན་སློང་ལ་རྒྱུའི་ཀུན་སློང་ཟེར། འདུལ་བ་ལྟར་ན། རྒྱུའི་ཀུན་སློང་ལ། སྡོམ་པ་ལེན་འདོད་ཀྱི་བསམ་པ། སྡོམ་པ་འཐོབ་པར་ཤེས་པ། སྐྱ་རྟེན་ལས་འདས་པའི་བསམ་པ་བརྟན་པོ་ལྡན་པ་སྟེ་གསུམ་གསུངས་སོ། །དེ་ཡང་སྡོམ་པ་སྐྱེ་བའི་སྔ་རོལ་ཏུ་སྡོམ་པ་ལེན་འདོད་ཀྱི་བསམ་པ་དང་། སྡོམ་པ་སྐྱེ་བ་དང་དུས་མཉམ་དུ་བདག་གིས་སྡོམ་པ་འཐོབ་བོ་སྙམ་པའི་བསམ་པ། ངེས་འབྱུང་གི་བསམ་པ་བརྟན་པོ་དང་གསུམ་མོ། །

རྒྱུའི་ཐེག་པ། མདོ་སྔགས་གཉིས་སུ་ཕྱེ་བའི་མདོ་ཡི་ཐེག་པའི་མིང་། ཕར་ཕྱིན་ཐེག་པ་ཡང་ཟེར། སྒྲ་བཤད་ནི། འབྲས་བུ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གནས་ལུས་ལོངས་སྤྱོད་མཛད་པ་ཡོངས་སུ་དག་པ་བཞི་པོ་དེ་དག་དང་རྣམ་པ་རྗེས་སུ་མཐུན་པའི་ལམ་མི་སྒོམ་པར་དེ་དག་གི་རྒྱུ་ཙམ་སྒོམ་པའི་ལམ་ཡིན་པས་དེ་སྐད་ཅེས་བྱའོ། །རྗེའི་སྔགས་རིམ་ཆེན་མོ་དང་མཐའ་གཅོད་སྤྱི་གུ་སོགས་ལ་གཞི་བྱས། ཡང་ན། བྱང་ཕྱོགས་སོ་བདུན་སོགས་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཐོབ་པའི་རྒྱུ་ལམ་དུ་བྱེད་པས་དེ་སྐད་ཅེས་བརྗོད་དོ། །

རྒྱུའི་དབང་། (གསང་སྔགས) སྨིན་བྱེད་རྒྱུའི་དབང་ལ་གཟིགས།

རྒྱུའི་མཚན་མ། 1 རྒྱུ་དང་དོན་གཅིག རྒྱུའི་མཚན་མ་ཞེས་རྒྱུ་དང་མཚན་མ་ལོགས་སུ་མི་གོ་བར། མཚན་མའི་སྒྲ་རྒྱུ་དང་། ཁྱད་པར། རྟགས་སོགས་ལ་འཇུག་ཀྱང་། སྐབས་འདིར་གཞན་ལ་གོ་བ་སྤྲང་ནས་རྒྱུ་ལ་གོ་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར། རྒྱུའི་མཚན་མ་ཞེས་སྨྲས་སོ། །2 སྤྱི་རིས་འབྱེད་པའི་རྣམ་རྟོག་ལ་རྒྱུའི་མཚན་མ་ཞེས་ནུ་རོ་པས་བཤད་དོ། །ཞེས་པཎ་ཆེན་བློ་བཟང་ཆོས་ཀྱི་

རྒྱལ་མཚན་གྱི་དུས་འཁོར་ཊཱི་ཀར་གསུངས།

རྒྱའི་གཡོ། མཆོད་པའི་རྒྱ་ལ་སྐྱོན་ཞུགས་པ་སྟེ། རབ་བྱུང་ཡིན་ལ་ལོག་འཚོས་བསྒྲུབས་པ་དང་། ཁྱིམ་པ་ཡིན་ན་གཡོ་སྒྱུ་ཁྲམ་གསུམ་དང་། དམར་ཁེ་སོགས་ཀྱིས་བསྒྲུབས་པའི་རྒྱུ་ནོར་ལ་ཟེར།

ལྷན་ལེ་ཤམ། ལྷ་ནི་ལྷ་སྨུག་དང་། ན་ལེ་ཤམ་ནི་ཪོ་བ་རི་ལུའི་མིང་ཡིན་པར་གསུང་ངོ་། །

སྒྲ་བོག་པ། སྒྲ་ཪོག་པའམ་ཕབ་པ། རྫེའི་ལམ་རིམ་ཆེན་མོ་ལས། སྒྲ་བོག་པའི་གཡག་གིས་མཇུག་མ་བསྡམས་ནས་འཕགས་པས་སྒྲས་རྐང་པ་བཟུང་ལ། ཞེས་གསུངས་སོ། །

སྒྲང་། ས་མཐོ་ས་ལ་ཟེར། སྒྲང་། སྒྲོང་བ། སྒྲང་བུ་རྣམས་གོང་བུའི་དོན་ལ་འཇུག

སྒྲང་གཤོངས། ས་མཐོ་ས་དང་དམའ་ས།

སྒྲང་ཁ། རངས་པོ། ཧྲིལ་པོ། རིལ་པོ། གང་པོ། གང་ཚང་། (འཐད་པར་སེམས) སྒྲང་པོ། སྒྲང་ཚང་རྣམས་དོན་གཅིག

སྒྲང་པོ། སྒྲང་ཁ་དང་འདྲ།

སྒྲང་བུ། གང་བུ། ཐེའུ། སྒྲམ་བུ་ཡང་ཟེར།

སྒྲང་ཚང་། སྒྲང་ཁ་དང་འདྲ།

སྒྲམ་པོ་བ། མཉམ་མེད་དྭགས་པོ་ལྷ་རྗེ་དང་འདྲ། མཚན་གྱི་རྣམ་གྲངས་ནི། དྭགས་པོ་ལྷ་རྗེ། མཉམ་མེད་དྭགས་པོ་ལྷ་རྗེ། སྒྲམ་པོ་བ། རྗེ་སྒྲམ་པོ་བ། དྭགས་པོ་ཟླ་འོད་གཞོན་ནུ། དྭགས་པོ་རིན་པོ་ཆེ། དྭགས་པོ་ལྷ་རྗེ་བསོད་ནམས་རིན་ཆེན་རྣམས་སོ། །རྣམ་ཐར་ཞིབ་པར་མཉམ་མེད་དྭགས་པོ་ལྷ་རྗེ་ཞེས་པའི་ཐད་དུ་གཟིགས།

སྒྲམ་བུ། 1 སྒྲམ་ཆུང་ཆུང་། སྒྲམ་ཆུང་། སྒྲོམ་ཆུང་། 2 ཐེའུའི་མིང་། སྒྲམ་བུ་དང་། སྒྲང་བུ། གང་བུ་རྣམས་དོན་འདྲ་བར་སེམས། སྒྲ་བཤད་ནི། སྒྲམ་ཆུང་ཆུང་ནར་མོའི་དབྱིབས་དང་རྣམ་པ་འདྲ་བས་དེ་ལྟར་བཏགས་པར་སེམས། ཆག་ལོའི་རྣམ་ཐར་ན་གྲུ་སྒྲམ་བུ་འདྲ་བ་ཞེས་འབྱུང་ཞིང་། དགེ་འདུན་ཆོས་འཕེལ་གྱི་གཏམ་རྒྱུད་གསེར་གྱི་ཐང་མ་ལས། ལོ་མ་དང་སྒྲམ་བུ་དང་བརྒྱ་དང་འདྲ། ཞེས་དང་། ཙ་ཏའི་ཨམྲ་དེ་མེ་ཏོག་སྒྲམ་བུར་ཡོད། ཅེས་གསུངས་པས་ཤེས་སོ། །

སྒྲུར་ཚུང་། སྔོན་པའི་འཁོར་ཉན་ཐོས་དགྲ་བཅོམ་པ་ཞིག འཕགས་པ་སྒྲུར་ཚུང་གི་སྐོར། མདོ་སྡེ་ལས་བརྒྱ་པ་༼ ཏ ༽༡༠༨བ་ཉན་བཞུགས་སོ། །ལམ་རིམ་རྣམ་གྲོལ་ལག་བཅངས་དབྱིན་འགྱུར་དེབ་ཤྲེང་གཉིས་པ་༣༥༠ནང་Small Humpཞེས་བསྒྱུར། འདིའི་ལེགས་སྦྱར་གྱི་མིང་ཚབ་མ་རྙེད་འདུག

སྔགས་པའི་རྡོ་རྗེ། 1 འཇམ་དཔལ་དབྱངས་ཀྱིས་བྱིན་གྱིས་བརླབས་པ་རྒྱ་གར་གྱི་སློབ་དཔོན་སྔགས་པའི་རྡོ་རྗེའམ་དཔལ་སྨྲ་ཚོགས་གཟུགས་ཞེས་བྱ་བ། བོད་དུ་བསྟན་པ་མ་བྱུང་གོང་བྱོན་པ་དམ་ཚིག་གསལ་བཀྲ་མཛད་པ་པོ་དེ་ཡིན། འདི་ལ་སྔགས་པའི་རྡོ་རྗེ་སྨྲ་མ་ཞེས་གྲགས། 2 སྔགས་པའི་རྡོ་རྗེ་ཕྱི་མ་ནི། རྗེ་ ཙྪ་རིའི་སློབ་མ། མ་གཞྙན་མ་ཧེའི་རྗེ་པོ་ལོ་བརྒྱད་ཅུ་ལོན་པ་ཕྱིས་འཇམ་དབྱངས་དཀར་པོ་བསྒྲུབས་ནས་པཎྜི་ཏར་གྱུར་ཏེ། བློ་གྲོས་ཅན་ནམ་པཎྜི་ཏ་མ་ཏི་ཞེས་གྲགས་པ་དེའོ། །རྒྱས་པར་ཆོས་འབྱུང་མཁས་པའི་དགའ་སྟོན་སོགས་ལ་བལྟ་བར་བྱའོ། །

སྔེའུ། སྒོ་ཚུང་ཚུང་། དཔེར་ན་སྒོ་དང་སྔེའུ། ཏ་དང་ཏེའུ་ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །

སྔེའུ་ཁུང་། ཁང་པའི་ངོས་ཀྱི་གསལ་ཆ་ རླུང་འོང་སའི་ཁུང་བུ། སྦྲ་བཤད་ནི། སྔེའུ་ཁུང་ཞེས་པ་སྒོ་ཚུང་ཚུང་ཞེས་པའི་དོན་ཡིན། སྔེའུ་ནི་སྒོ་ཚུང་དང་ཁུང་ནི་ཁུང་བུ་སྟེ་ཨི་ཁུང་གི་དོན་ནོ། །

སྔེར་ལངས། སྲིད་དབང་གཞན་གྱི་དབང་འོག་ཏུ་བསྡད་འདོད་མེད་པར་སོ་སོའི་རང་དབང་གི་ཆེད་དུ་ངོ་ལོག་རྒྱག་པའི་དོན་ནོ། །སྦྲ་བཤད་ནི། སྔེར་ནི་རང་ངམ་སོ་སོའི་ཆེད་དུ་ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་ལ། ལངས་ནི་ངོ་རྒོལ་བྱས་པའི་དོན་ཡིན་པས། སོ་སོའི་རང་དབང་གི་ཆེད་དུ་ངོ་རྒོལ་བྱས་པའི་དོན་ནོ། །བོད་རྒྱ་ཚིག་མཛོད་ཆེན་མོར། རྒྱལ་ཁབ་བམ་སྲིད་དབང་ཞིག་རྒྱལ་ཁབ་བམ་སྲིད་དབང་གཞན་ཞིག་གི་དབང་སྒྱུར་དུ་འོག་ཏུ་མ་ཚུད་པར་རང་བཙན་དུ་གནས་པ། ཞེས་པ་འདི་ལ་གོ་རྒྱུ་དེ་ཙམ་མི་འདུག་པས་འགྱུར་བཅོས་གཏོང་དགོས་པ་འདུག་གོ།

སྒོ། 1 ཁང་པ་སོགས་ཀྱི་ནང་དུ་གཞུག་ས། སྒོ་དང་སྔེའུ་ཁུང་ཞེས་པ་ལྟ་བུ། སྒོ་ལ་ཆབ་སྒོ་ཡང་ཟེར་ཞིང་། ཞེ་ས་བྱས་ན་གཟིམས་སྒོ་ཟེར། 2 ཐབས། རྣམ་པར་ཐར་པའི་སྒོ་གསུམ་ཞེས་པ་ལྟ་བུ། 3 རྒྱུའམ་འབྱུང་ཁུངས། ལུས་ངག་ཡིད་གསུམ་ལ་སྒོ་གསུམ་ཞེས་པ་ལྟ་བུ། 4 ཕྱོགས་

སམ། ཚ། སྒོ་ཀུན་ནས་ཞེས་པ་ལྟ་བུ་དང་། སྒོ་ཙམ་ཞིག་བསྟན་གྱི་རྒྱས་པར་གཞན་དུ་ཤེས་པར་བྱའོ། །ཞེས་པ་ལྟ་བུ། 5 ལེའུའི་མིང་། ཐུན་ཚོགས་ཀྱི་ཚིག་རྣམ་པར་བཤད་པ་སྟེ་སྒོ་གཉིས་པའོ། །ཞེས་པ་ལྟ་བུ།

སྒོ་ཀུན་ནས། 1 ཆ་ཐམས་ཅད་ནས་སམ་ཕྱོགས་ཐམས་ཅད་ནས་ཞེས་པའི་དོན། སྒོ་ཀུན་ནས་མཚུངས་སོ་ཞེས་པ་ལྟ་བུ། 2 ཐབས་ཐམས་ཅད་ཀྱིས། སྒོ་ཀུན་ནས་བརྩོན་པར་བྱེད་ཅེས་པ་ལྟ་བུ།

སྒོ་སྐྱེས། (འདུལ་བ) 1 ཨ་ཤིང་། འཕྲེད་གདན། སྒོ་གདན་རྣམས་དོན་གཅིག གནམ་རྩེ་ལྡིངས་མ་ལས། སྒོ་སྐྱེས་ལ་ཆོས་གོས་མི་དྲུད་པར་དལ་བུས་ནང་དུ་འཇུག་ཅེས་པ་ལྟ་བུ། 2 ཧྲ་བབས་ཀྱི་མིང་དུ་བཤད་པའང་སྣང་ཞེས་མཁས་པ་འགའ་གསུང་།

སྒོ་ཁང་། (འདུལ་བ) སྒོ་སྟེང་གི་ཁང་པ་ལས་ཁང་པ་གཅིག་པའམ་ཉིས་བརྩེགས་གཅིག་གིས་ཤིན་ཏུ་མཐོ་བ་རླུང་འཇུག་པ་དང་འབྱུང་བ་དང་ལྡན་པའི་ཁང་པ་ལ་སྒོ་ཁང་ཞེས་བྱའོ། །ཞེས་སློབ་དཔོན་ཚུལ་ཁྲིམས་བསྐྱངས་ཀྱི་ལུང་ཕྲན་ཚེགས་ཀྱི་འགྲེལ་པར་གསུངས།

སྒོ་གླེགས། (འདུལ་བ) སྒོ་དང་སྒེའུ་ཁུང་གི་སྒྲོམ་གཞིའི་སྤང་ལེབ་ཀྱི་མིང་ཡིན། འདི་ལ་སྒོ་ལེབ་ཡང་ཟེར། སྒོའི་མེ་ལོང་ཡང་ཟེར། གླེགས་དང་ལེབ་གཉིས་དོན་གཅིག་ཡིན། གླེགས་ཤིང་ཞེས་པའང་ཤིང་ལེབ་ལ་ཟེར་བ་ཡིན་ནོ། །འདུལ་བ་གཞི་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ་པ་ལས། སྒོ་གླེགས་ཞེས་བྱ་བ་ནི་སྤང་ལེབ་ཅེས་བྱ་བའི་ཤིང་སྟེ། དེས་སྒོ་དང་སྐར་ཁུང་གཅོད་པར་བྱེད་པའོ། །ཞེས་དང་། རང་གི་རྣམ་བཤད་ལས་ཀྱང་། སྒོ་གླེགས་ཞེས་བྱ་བ་ནི་སྒོ་ལེབ་ལ་བྱ་སྟེ། ཞེས་གསུངས་སོ། །

སྒོ་ང་། བྱ་དང་ཉ་སྦྲུལ་རུས་སྦལ་སོགས་ཀྱིས་བཏང་བའི་སྲོག་ཆགས་སྐྱེ་བའི་ཤུས་པ་ལྡན་པའི་དངོས་རྫས་རིལ་པོ་ཞིག་གི་མིང་། བྱའི་སྒོ་ང་ལྟ་བུ་ཤུན་སྐོགས་དང་ལྡན་ཞིང་། ཉ་སོགས་ལ་ཤུན་སྐོགས་མེད། སྒྲ་བཤད་ནི། སྒོ་ང་ཞེས་པའི་ཚིག་འདི་བྱུང་ཚུལ་ནི། ཐོག་མར་སྒོང་བ་ཞེས་བརྗོད་པ་ཐག་ཆོད། དེ་ནས་རིམ་གྱིས་སྒོང་ང་། དེ་ཡང་ཡིག་ཟུར་ཡང་བའི་ཆེད་དུ། སྒོ་ང་ཞེས་བྲིས་པར་ངེས་སོ། །སྒོང་བ་ཞེས་པ་ནི་ཧྲིག་ཧྲིག་གམ་རིལ་རིལ་བཟོ་བའི་དོན་ཡིན་པས། དེ་ལས་དྲུས་པར་ངེས་སོ། །སྒོང་བ། བསྒོངས་བ། བསྒོང་བ། སྒོངས་

ཤིག་ལྷ་བུའོ། །

སྒོ་ང་ཕྱེད་ཚལ་བ། (ཕར་ཕྱིན) 1 ཤེས་པ་གཅིག་ལ་རྣམ་པ་ཡང་གཅིག་ཁོ་ན་འཆར་བར་ཁས་ལེན་པའི་སེམས་ཙམ་རྣམ་བདེན་པའོ། །2 དེ་ལྟར་ཁས་ལེན་པའི་མདོ་སྡེ་པ་རྣམས་སོ། །

སྒོ་གཅིག་པུ། (ཕར་ཕྱིན) ཐབས་གཅིག་པུ།

སྒོ་བཅད། (འདུལ་བ) སྒོ་བརྒྱབ་པ། སྒོ་བཀག་པ། སྒོ་ཕྱེ་བ་དང་། སྒོ་དབྱེ་བའི་ལྡོག་ཕྱོགས། འདི་ལ་ངན་འགྲོའི་སྒོ་བཅད་ཅིང་། ཞེས་པ་ལྟ་བུ་འདས་ཚིག ངན་འགྲོའི་སྒོ་བཅད་པར་བྱའོ་ལྟ་བུ་མ་འོངས་པའི་ཚིག་གི་ཁྱད་པར་གཉིས་ཡོད་དོ། །

སྒོ་གཏན། (འདུལ་བ) འཕྲེད་གཏན། ཨ་ཤིང་རྣམས་དོན་གཅིག འཕྲེད་གཏན་ནི། སྒོ་གདོན་བྱེད་ཀྱི་ཤིང་རིང་པོ་འཕྲེད་དུ་བསྒལ་ཏེ་སྡེ་མོ་གཉིས་རྩིག་པའི་སྦུབས་སུ་གཞུག་པ་དེ་ལ་ཟེར།

སྒོ་བདུན་བསྐྱེད། (གསང་སྔགས) ལྷ་བསྐྱེད་ཚུལ་ཞིག་སྟེ། ༡ བསྐྱེད་པའི་སྒོ། ༢ སྦྱོ་བའི་སྒོ། ༣ མཛད་པའི་སྒོ། ༤ བསྡུ་བའི་སྒོ། ༥ འདྲེས་པའི་སྒོ། ༦ དབང་བསྐུར་བའི་སྒོ། ༧ གནས་པའི་སྒོའམ་གདན་ལ་འཁོད་པའི་སྒོ་དང་བདུན་ནོ། །ཞིབ་ཏུ་བཤད་ན། ཚོ་ག་གསུམ་གྱི་སྒོ་ནས་བསྐྱེད་པ་ནི། བསྐྱེད་པའི་སྒོ། ཐུགས་ཀར་དྲངས་ནས་ཕྱོགས་བཅུར་འཕྲོས་པ་ནི། སྦྱོ་བའི་སྒོ། ཚོས་འཁོར་བསྐོར་བ་ལ་སོགས་པའི་འཕྲིན་ལས་མཛད་པ་ནི། མཛད་པའི་སྒོ། སྤྲུལ་པ་རྣམས་གཅིག་ཏུ་བསྡུས་པ་ནི། བསྡུ་བའི་སྒོ། ལྷ་རྣམས་རང་གི་ཡེ་ཤེས་པ་དང་དབྱེར་མེད་དུ་འདྲེས་པ་ནི། འདྲེས་པ་སྒོ། རང་གི་རིགས་བདག་ཡབ་ཡུམ་གྱི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ཀྱི་དབང་བསྐུར་བ་ནི། དབང་བསྐུར་བའི་སྒོའོ། །སླར་བཀྲོན་ནས་རང་གནས་སུ་འཁོད་པ་ནི། གནས་པའི་སྒོ་སྟེ། ལྷ་ཐམས་ཅད་སྒོ་བདུན་དང་ལྡན་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་རྗེའི་གསང་འདུས་བསྐྱེད་རིམ་བློ་གསལ་བྱུང་བའི་རེ་སྐོང་ལས་གསུངས། རྗེ་ཤེས་རབ་རྒྱ་མཚོའི་གསང་འདུས་བསྐྱེད་རིམ་༡༦ ཏུའང་དེ་དང་འདྲ་བར་གསལ།

སྒོ་བདུན་གྱི་སྒོ་ནས་བསྐྱེད་པ། སྒོ་བདུན་བསྐྱེད་དང་འདྲ།

སྒོ་ནས། 1 ཚ་ནས། དཔེར་ན། ངོ་བོའི་སྒོ་ནས་དབྱེ་ན། བྱེད་ལས་ཀྱི་སྒོ་ནས་ཞེས་པ་ལྟ་བུ། 2 ཐོག་ནས།

ཐབས་དུ་མའི་སྒོ་ནས་ཞེས་པ་ལྟ་བུ། 3 དང་ནས། སྒོ་གསུམ་གུས་པས་སྒོ་ནས་ཞེས་པ་ལྟ་བུ།

སྒོ་ཕག (འདུལ་བ) སྒོ་རྒྱབ། སྒོའི་རྒྱབ་ལོགས། སྒོ་དང་རྩིག་པའི་བར།

སྒོ་འཕར། (འདུལ་བ) 1 སྒོའི་སྤྱང་ལེབ་ཀྱི་མིང་སྟེ། སྒོ་གླེགས་དང་དོན་འདྲ། སྒོའི་མེ་ལོང་ཡང་ཟེར། 2 སྒོ་འཕར་ཞེས་བྱ་བ་ནི་སྒོ་དྲུང་གི་ཐེམ་པའི་མིང་དུ་བཤད་པའང་ཡོད་དེ། མཚོ་ཊཱི་ཀ་ལས། རྣམ་འབྱེད་ལས་སྒོ་འཕར་ཞེས་བྱ་བ་ནི་སྒོ་དྲུང་གི་ཐེམ་པའོ་བཤད་དོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །

སྒོ་ཙམ་ཞིག ཟུར་ཙམ་ཞིག ཕྱོགས་ཙམ་ཞིག རོབ་ཙམ་ཞིག སྒོ་ཙམ་ཞིག་བསྟན་གྱི་རྒྱས་པ་གཞན་དུ་ཤེས་པར་བྱའོ། །ཞེས་པ་ལྟ་བུ།

སྒོ་ལེབ། (འདུལ་བ) སྒོ་གླེགས་དང་དོན་འདྲ། ལེབ་དང་གླེགས་གཉིས་དོན་གཅིག ལུང་ཞུ་བ་༼པ༽༢༡༣ན༨ལས། སྒོ་ལེབ་ཀྱི་བྱ་བ་གང་ཞེ་ན། སྒོ་ལེབ་ཅེས་བྱ་བ་ནི་སྒོའི་འཕར་མ་སྟེ། དགེ་སློང་གིས་དེ་ལ་རྟུང་ན་ཡུན་རིང་དུ་བརྟུང་བར་མི་བྱ། ཞེས་སོགས་གསུངས་སོ། །

སྒོ་ལོགས། (འདུལ་བ) སྒོའི་གཞོགས་གཡས་གཡོན་གྱི་རྩིག་པའི་མིང་།

སྒོ་གསུམ། ལུས་ངག་ཡིད་གསུམ། སྒྲ་བཤད་ནི། དགེ་སྡིག་གི་ལས་སྣ་ཚོགས་གསོག་པའི་རྒྱུ་འམ་འབྱུང་ཁུངས་ཡིན་པས་སྒོའོ། །

སྒོག་སྐྱ། (འདུལ་བ) སྒོག་པའི་མིང་། དབྱིན་ཇིས་ garlic ཟེར་བ་དེའོ། །ལུང་ཞུ་བ་༼པ་པ༽༢༧༢ན༢ལས། སྒོག་སྐྱའི་རབ་ཏུ་ལྡན་པ་གང་ཞེ་ན། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་དགེ་སློང་ན་བ་རླུང་ནད་ཅན་ལ་སྒོག་སྐྱ་རྗེས་སུ་གནང་སྟེ། ཇི་ལྟར་ཚེ་དང་ལྡན་པ་ཤཱ་རིའི་བུ་ལ་གནང་བ་བཞིན་ནོ། །དགེ་སློང་མི་ན་བར་སྒོག་སྐྱ་མ་ཟ་ཞིག (མ་ཕྱི་ལ། མ་ཟ་ཤིག་ཅེས་སྣང) ཟ་ན་འདས་པ་དང་བཅས་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །

སྒོག་ཏིང་། སྒོག་གཙུན་དོན་འདྲ་ཞེས་བོད་རྒྱ་ཚིག་མཛོད་ཆེན་མོར་བཤད་ཀྱང་། དེ་ནི་རྡོའམ་ཤིང་ལས་བཟོས་པའི་སྒོག་པ་དང་སི་པན་བརྡུང་སའི་སྣོད་སྤྱད་ཅིག་ལ་ཡོངས་སུ་གྲགས་སོ། །སྒོག་པ་རྡུང་བྱེད་ཀྱི་རྡོ་དེ་ལ་གཙུན་རྡོ་ཟེར།

སྒོག་གཙུན། སྒོག་པ་རྡུང་བྱེད་རྡོའི་ཡས་གཙུན་མས་གཙུན། ཞེས་བོད་རྒྱ་ཚིག་མཛོད་ཆེན་མོར་གསུངས།

སྒོག་པ། སྒོག་སྐྱ་ལ་གཟིགས།

སྒོམ། 1 (བྱ་ཚིག) ཐོས་བསམ་གྱིས་སྒྲོ་འདོགས་བཅད་པའི་དོན་ལ་ཡང་ཡང་གོམས་འདྲིས་བྱེད་པ་ལ། སྒོམ་ཟེར། སྒོམ་པ། བསྒོམས་པ། བསྒོམ། སྒོམས། སྒོམ་གྱི་ཁྱད་པར་མང་དུ་ཡོད་དེ། རྗེའི་ལམ་རིམ་ཆེན་མོ་ལས། དེས་ན་སྒོམ་ཞེས་པ་ནི། ཕར་ཕྱིན་གྱི་འགྲེལ་བཤད་ཚིག་གསལ་བ་ལས། སྒོམ་པར་བྱེད་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཡིད་དེའི་སྐལ་པ་ཅན་དུ་བྱེད་པའམ་དེའི་དངོས་པོར་བྱེད་པའོ། །ཞེས་བཤད་པ་ལྟར་གོ་བར་བྱ་སྟེ། དཔེར་ན། དད་པ་བསྒོམ་སྙིང་རྗེ་བསྒོམ་ཞེས་པ་ནི་ཡིད་དེ་དང་དེར་བསྐྱེད་པ་ལ་བྱ་དགོས་པ་བཞིན་ནོ། །དེའི་ཕྱིར་ལོ་ཙྪ་བ་ཆེན་པོ་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་རེས་འགའ་སྒོམ་པའི་ལམ་ཞེས་པར་བསྒྱུར་ལ། རེས་འགའ་ནི་མངོན་རྟོགས་རྒྱན་ལས། མཐོང་དང་གོམས་པའི་ལམ་དག་ལ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་གོམས་པར་བསྒྱུར་ཏེ་སྒོམ་པ་དང་གོམས་པ་གཉིས་དོན་གཅིག་གོ། གཞན་ཡང་རྗེ་བཙུན་བྱམས་པས། ངེས་འབྱེད་ཡན་ལག་དང་མཐོང་བའི། །ལམ་དང་སྒོམ་པའི་ལམ་ཉིད་ལ། །ཡང་དང་ཡང་དུ་སེམས་པ་དང་། །འཇལ་དང་ངེས་རྟོག་སྒོམ་པའི་ལམ། །ཞེས་ཐེག་ཆེན་འཕགས་པའི་སྒོམ་ལམ་ཡིན་པས་ཡང་ཡང་སེམས་པ་དང་འཇལ་བ་དང་ངེས་པར་རྟོག་པ་ཡོད་པར་གསུངས་པ་ལ་དཔྱད་ནས་སྐྱོང་བ་དང་སྒོམ་གཉིས་འགལ་བར་འདོད་པ་ནི་བཞད་གད་ཀྱི་གནས་སོ། །དེ་ལྟར་ན་དད་པ་བསྒོམ་པ་དང་ཚད་མེད་བཞི་དང་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་བསྒོམ་པ་དང་མི་རྟག་པ་དང་སྡུག་བསྔལ་བསྒོམ་པ་ཞེས་གསུངས་པ་ལྟ་བུ་ཡང་དང་ཡང་དུ་དཔྱད་ནས་སྐྱོང་དགོས་པ་ལ་སྒོམ་དུ་གསུངས་པ་མཐའ་ཡས་པ་ཞིག་སྣང་སྟེ། སྤྱོད་འཇུག་དང་བསླབ་བཏུས་ལས། རང་གི་ཡིད་ལ་བསྒོམ་ཕྱིར་ངས་འདི་བརྩམས། །ཞེས་གཞུང་དེ་གཉིས་སུ་བཤད་པའི་ལམ་གྱི་རིམ་པ་ཐམས་ཅད་སྒོམ་དུ་གསུངས་པ་དང་། བསླབ་བཏུས་ལས། དེ་ལྟ་བས་ན་ལུས་དང་ལོངས་སྤྱོད་དང་བསོད་ནམས་རྒྱུན་མི་འཆད་པར་བཏང་བ་དང་བསྲུང་བ་དང་དག་པ་དང་སྤེལ་བ་ཅི་རིགས་པར་བསྒོམ་པར་བྱའོ། །ཞེས་ལུས་ལོངས་སྤྱོད་དགེ་རྩ་གསུམ་རེ་རེ་ལ་བཏང་བསྲུང་དག་སྤེལ་བཞི་བཞི་བྱེད་པ་ཐམས་ཅད་སྒོམ་དུ་གསུངས་པའི་ཕྱིར་སྒོམ་ཞེས་པ་དེ་རྒྱ་ཆུང་ཆུང་ཞིག་ལ་མི་བཟུང་ངོ་། །ཞེས་

གསུངས། སྒོམ་གྱི་དགོས་པ་ནི། རྗེའི་ལམ་རིམ་ཆེན་མོ་ལས། སྒོམ་ཞེས་གྲགས་པ་སེམས་
དགེ་བའི་དམིགས་པ་ལ་ཡང་དང་ཡང་དུ་གཏོད་པའི་དམིགས་རྣམ་སྐྱོང་བ་འདི་ནི་ཐོག་མ་མེད་
པ་ནས་རང་སེམས་ཀྱི་དབང་དུ་གྱུར་ཅིང་སེམས་རང་གི་དབང་དུ་མ་གྱུར་ལ། སེམས་ཀྱང་ཉོན་
མོངས་པ་ལ་སོགས་པའི་སྒྲིབ་པ་རྣམས་ལ་རྗེས་སུ་ཕྱོགས་པས་ཉེས་སྐྱོན་ཐམས་ཅད་སྐྱེད་པར་
བྱེད་པའི་སེམས་འདི་རང་གི་དབང་དུ་འགྱུར་བར་བྱས་ནས་དགེ་བའི་དམིགས་པ་ལ་ཇི་ལྟར་
འདོད་འདོད་དུ་བཀོལ་དུ་རུང་བར་བྱེད་པའི་ཆེད་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །སྒོམ་པ་དང་
གོམས་པ་གཉིས་དོན་གཅིག་ཡིན་པར་རྗེའི་ལམ་རིམ་ཆེན་མོར་གསུངས། སྒོམ་ལ་བྱ་བ་དང་
མིང་གི་ཆ་གཉིས་ཡོད་དེ། ཡིད་ལ་སྒོམ་ཞེས་པ་ལྟ་བུ་བྱ་ཚིག་དང་། དཔྱད་སྒོམ། འཇོག་སྒོམ།
ཐོས་བསམ་སྒོམ་གསུམ་ཞེས་པ་ལྟ་བུའི་མིང་ཚིག་ཡིན། སྤྱིར་བཏང་སྒོམ་ལ། དཔྱད་སྒོམ་དང་།
འཇོག་སྒོམ་གཉིས་ཡོད། དཔྱད་སྒོམ་ནི། ལུང་རིགས་དཔེ་དང་གཏན་ཚིགས་སོགས་མང་པོ་
བསམས་ནས་སྒོམ་པ་ལ་ཟེར། དེ་ཤེས་རབ་བམ་ལྷག་མཐོང་གི་ཕྱོགས་སུ་བསྡུ། འཇོག་སྒོམ་
ནི། དཔྱད་སྒོམ་གྱིས་གཏན་ལ་ཕབ་པའི་དོན་དེ་ཉིད་ལ་སེམས་རྩེ་གཅིག་ཏུ་འཇོག་པ་ལ་ཟེར།
དེ་ནི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ནམ་ཞི་གནས་ཀྱི་ཕྱོགས་སུ་བསྡུ། ཡང་སྒོམ་ལ། དམིགས་ཡུལ་དུ་བྱས་
ནས་སྒོམ་པ་དང་། དད་པ་དང་སྙིང་རྗེ་སྒོམ་པ་ལྟ་བུ་བློ་དེ་དང་དེའི་ངོ་བོར་བསྐྱེད་ནས་སྒོམ་
པ་གཉིས་ཡོད། མཁས་གྲུབ་ཆོས་རྗེའི་རྟོགས་པ་དང་ལྡན་པ་དག་ལ་གཏམ་དུ་བྱ་བ་གཟུགས་
བརྙན་གསལ་བར་བྱེད་པའི་མེ་ལོང་ཞེས་བྱ་བ་གསུང་ཐོར་བུའི་༤༥(ན)ལས། འཁོར་བ་རྩ་
བ་བདག་འཛིན་ལྷན་སྐྱེས་དང་། །དངོས་སུ་འགལ་བའི་བདག་མེད་མི་བསྒོམ་པར། །དུས་
གསུམ་ཡིད་བྱེད་འགོག་པ་ལྟར་ལེན་པ། །དུད་འགྲོའི་སྒྲུབ་ཐབས་སྒོམ་གྱི་གཟུགས་བརྙན་
ཡིན། །ཞེས་གསུངས་སོ། །2 (མིང་ཚིག) ཐོས་བསམ་གྱིས་སྒྲོ་འདོགས་བཅད་པའི་དོན་ལ་ཡང་
ཡང་གོམས་འདྲིས་བྱེད་པའི་བྱ་བའི་མིང་ཙམ། དཔེར་ན་སྒོམ་རྒྱག་ཅེས་པ་དང་། དཔྱད་སྒོམ་
དང་འཇོག་སྒོམ་ཞེས་པ་ལྟ་བུ། འདིའི་སྒོམ་ཞེས་པ་མིང་ཚིག་ཡིན། 3 ཡིད་ལ་ཡང་ཡང་དྲན་
པ། དགའ་བ་སྒོམ། སྙིང་རྗེ་སྒོམ་ལྟ་བུ། 4 བཟོད་བསྲན་བྱེད་པ། དཔེར་ན་སྡུག་རུས་སྒོམ།

རྟག་ཏུ་སློམ་ལྟ་བུ། 5 ཏིང་ངེ་འཛིན། ལྟ་སློམ་སྤྱོད་གསུམ་ཞེས་པ་ལྟ་བུ།

སློམ་ཁུལ། 1 སློམ་པའི་ལད་མོ། 2 གནད་དུ་མ་ཁེལ་བའི་སློམ་ལ་བརྗོན་པ།

སློམ་གྲ། 1 ཐོས་བསམ་སློམ་གསུམ་ལས་སློམ་པ་གཙོ་བོར་བྱེད་སའི་བསྡེ་གནས། སྒྲུབ་གྲྭ། སློམ་སྡེ་རྣམས་དོན་འདྲ། 2 སློམ་སྡེ་ཁང་ཚན་གྱི་གྲྭ་བ།

སློམ་ཐོག་ནས་ལྟ་བ་འཚོལ་བ། སློམ་ཐོག་ནས་ལྟ་བ་འཚོལ་ཞེས་པའི་དོན་ནི། སྤྱོད་འཇུག་ལས། ཞི་གནས་རབ་ཏུ་ལྡན་པའི་ལྷག་མཐོང་གིས། །ཞེས་སོགས་གསུངས་པ་ལྟར། དང་པོར་ཞི་གནས་བསྒྲུབས། དེ་རྗེས་མཚན་ཉིད་སོ་སོར་རིག་པ་ཡིད་བྱེད་ཀྱིས་དཔྱད་ནས་ལྟ་བ་འཚོལ་བ་ལ་ཟེར། བཀའ་བརྒྱུད་སོགས་གྲུབ་མཐའ་གཞན་གྱིས་སློམ་ཐོག་ནས་ལྟ་བ་འཚོལ་བ་ཞེས་པའི་དོན་ནི། རྗེ་གུང་ཐང་པའི་རྗེའི་བསྟོད་པ་དོན་ལྡན་མའི་འགྲེལ་པ་༼༥༽དེབ་གཟུགས་ལས། ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་པ་ཆོས་ཀུན་འགྲོ་བའི་མདོ་ལས། སེམས་མཉམ་པར་བཞག་ན་ཡང་དག་པ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་ཤེས་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པ་འདི་སྔ་མ་རྣམས་གནས་ལུགས་བསློམ་པའི་ཚེ་དཔྱད་པ་མི་གཙོ་བོར། སེམས་རྩེ་གཅིག་ཏུ་མཉམ་པར་འཇོག་པ་ཁོ་ན་ལྷུར་བྱས་ན་ལྟ་བ་རྟེན་འོང་བའི་ཤེས་བྱེད་མཐར་ཐུག་ཏུ་རྩིའང་། དེའི་དགོངས་པ་མ་ནོར་བ་ནི་རྗེ་བླ་མས། སེམས་རྩེ་གཅིག་པ་ལ་འཇོག་པ་ཙམ་ཞིག་གོམས་ན་ཡང་དག་པའི་དོན་རྟོགས་པར་འགྱུར་རོ་ཞེས་པའི་དོན་མ་ཡིན་གྱི། མཉམ་པར་བཞག་པའི་སེམས་ཀྱིས་ཞེས་སྨོར་རྒྱུ་ཡིན་ལ་དེའི་དོན་ཡང་མཉམ་པར་བཞག་པའི་ཞི་གནས་ཀྱིས་དམིགས་པ་ལ་སེམས་བརྟན་པར་བྱས་པའི་འོག་ཏུ། ཤེས་རབ་ཀྱིས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་བརྟགས་ན་ཡང་དག་པའི་དོན་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་སྐྱེ་བ་གསལ་བར་བཤད་པ་ཡིན་ཏེ།

སློམ་དོན། 1 སློམ་རྒྱག་པའི་དགོས་པ། 2 བློ་ཡིས་བཙོས་ཏེ་སློམ་པའི་སྐབས་ཀྱི་ཡོད་སྟངས། སློམ་དོན་གྱི་རྩ་དབུ་མ་དང་གནས་ཚོད་ཀྱི་རྩ་དབུ་མ་ཞེས་པ་ལྟ་བུ།

སློམ་སྡེ། 1 ཐོས་བསམ་སློམ་གསུམ་ལས་སློམ་པ་གཙོ་བོར་བྱེད་སའི་བསྡེ་གནས། སློམ་གྲྭ་དང་དོན་འདྲ། བཤད་གྲྭ་དང་སློམ་གྲྭ། བཤད་གྲྭ་དང་སློམ་སྡེ། བཤད་གྲྭ་དང་སྒྲུབ་གྲྭ་ཟེར་བ་ལྟ་བུའོ། །2

སྒོམ་སྡེ་ཁང་ཚན། སེར་བྱེས་མཁས་སྣན་གྲྭ་ཚང་གི་ཁང་ཚན་ཞིག སྒོམ་སྡེ་ཁང་ཚན་ལ་སྒོམ་སྡེ་ཟེར་བའི་རྒྱུ་མཚན་ནི། ཁམས་སྒོམ་སྡེ་ནས་གྲྭ་རྒྱུན་ཡོང་བའི་ཆ་ནས་བཏགས་པར་སེམས། དཔེར་ན་ཏྲེ་ཧོར། མངའ་རིས། གཙང་པ་ཟེར་བ་སོགས་ཀྱང་དེ་དང་འདྲའོ། །3 ཁམས་ཁུལ་གྱི་ལུང་པ་ཞིག་གི་མིང་ཡིན་པར་སེམས་ཏེ། དེབ་སྔོན་སྟོད་ཆ་༨༥༠ལས། ཆོས་རྗེ་མཐོང་བ་དོན་ལྡན་ཀུང་སྤྱན་དྲངས་ཏེ། སྒོམ་སྡེ་ནས་ཁྱུང་པོ་ལ་བརྒྱུད་དེ་སྤུ་སོར་གོང་པོར་ཕེབས། ཞེས་པ་ལྟར་རོ། །དཔྱོད་ལྡན་མ་ཞིག་གིས། སྒོམ་སྡེའི་ལོ་རྒྱུས་དེབ་ཐེར་གསེར་གྱི་ལྡེ་མིག་ལས། མདོ་སྟོད་ནོར་འཛིན་སྙེག་མོ་མཛེས་པའི་རྒྱན། །ཁམས་ཀྱི་དབུས་གྱུར་སྒོམ་སྡེ་ནང་ཆེན་གྱི། །ཞེས་ཁམས་ནང་ཆེན་རྫོང་ཡུས་ཧྲུའུ་ཁུལ་དུ་ཡོད་པའི་གསལ་བཤད་གནང་བྱུང་།

སྒོམ་སྡེ་ནམ་མཁའ་རྒྱལ་མཚན་གྱི་རྣམ་ཐར། མཁར་རྗེ་བཟོད་པ་རྒྱ་མཚོའི་གསུང་འབུམ་ཁྲིད། སྒོམ་སྡེ་དགེ་བཤེས་ཀྱི་རྣམ་ཐར་ཞེས་པ་ཞིག་འདུག་པ་དེ་སྒོམ་སྡེ་ནམ་མཁའ་རྒྱལ་མཚན་གྱི་རྣམ་ཐར་ཡིན་པར་སེམས།

སྒོམ་སྡེ་ནམ་མཁའ་རྒྱལ་མཚན་གྱི་གསུང་འབུམ་དཀར་ཆག ཕར་ཕྱིན་སྐབས་དང་པོའི་སྤྱི་དོན་མཐོང་བ་དོན་ལྡན་ལ་བརྒྱ་དང་དགུ། དབུ་མ་ལ་འཇུག་པའི་དགོངས་འགྲེལ་ཐར་འདོད་འཇུག་ངོགས་ལ་བརྒྱ་ཐམ་པ། ཐལ་ཟློག་ཟུར་དུ་བཀོལ་བ་ལ་བཅོ་ལྔ། དྲང་ངེས་ལེགས་བཤད་སྙིང་པོའི་རྣམ་བཤད། (འདིའི་སྐོར་ཟུར་ཙམ་ཀུན་མཁྱེན་འཇིགས་མེད་དབང་པོའི་རྣམ་ཐར་ན་གསལ) དགེ་སློང་གི་བསླབ་བྱ་ཚིགས་བཅད་མ་ལ་བཅོ་ལྔ། གདུགས་དཀར་གྱི་ཊཱི་ཀ་ལ་བཅོ་བརྒྱད། འབྲུག་པ་པད་དཀར་བའི་དགག་ལན་ལ་ཉེར་བདུན། བྱང་ཆུབ་སེམས་འགྲེལ་གྱི་ཊཱི་ཀ་ལ་ཉེར་གསུམ། འཇིགས་བྱེད་ལྷ་བཅུ་གསུམ་མའི་བསྐྱེད་རྫོགས་རིག་འཛིན་ཀུན་དགའི་དགའ་སྟོན་ལ་སོ་བདུན། དཔལ་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོའི་ཕྱི་ནང་གསང་གསུམ་སྦྱོར་ཚུལ་ལ་ལྔ། གསང་བ་འདུས་པའི་རྫོགས་རིམ་གྱི་དམར་ཁྲིད་ལ་བཅོ་ལྔ། བླ་མ་དང་སངས་རྒྱས་བྱང་སེམས་ཀྱི་བསྟོད་པ། ཆབ་ཤོག་སྣན་ངག་བཅས་ལ་བཅུ་བདུན་བཅས་སོ། །

སྒོམ་པ། 1 གོམས་འདྲིས་བྱེད་པའི་དོན་ཡིན། སྒོམ་ལ་གཟིགས། སྒོམ་པ། (ད་ལྟ) བསྒོམས་པ། (འདས)

བསྒོམ་པ། (མ་འོངས) སྒོམས། (སྐུལ་ཚིག) 2 སྒོམ་པ་ཞེས་མཛོད་པ་ལྟ་བུའི་གོ་སའི་མིང་ཡིན་པར། ཞུ་སྐབ་པའི་རྒྱལ་རབས་དེབ་སྟོད་ཆ་༢༨༩ན་གསལ། 3 ཉིང་དེ་འཛིན། བློ་བཟང་རྒྱལ་བསྟན་མ་ལས། སྒོམ་པ་རྣམ་དག་ཐིང་རྒྱུགས་མྱུན་པ་སངས། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟ་བུ།

སྒོམ་མེད། 1 བསྒོམ་བྱའི་དངོས་པོ་དོན་དམ་པར་མི་དམིགས་པས་སྒོམ་མེད་ཅེས་བྱའོ། །གསང་འདུས་ལས། དངོས་པོ་མེད་པས་སྒོམ་པ་མེད། །ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །2 བསྒོམ་བྱ་སྒོམ་བྱེད་གཉིས་སུ་མེད་པས་སྒོམ་མེད། 3 སྒོམ་གྱི་བྱ་རྩོལ་དང་བྲལ་བས་སྒོམ་མེད། བཀའ་བརྒྱུད་ཀྱི་ཕྱག་ཆེན་གྱི་སྐབས། སྒོམ་མེད་ཀྱི་རྣལ་འབྱོར་ཞེས་པ་ལྟ་བུ།

སྒོམ་མེད་ཀྱི་རྣལ་འབྱོར། (བཀའ་བརྒྱུད) ཕྱག་ཆེན་གྱི་རྣལ་འབྱོར་བཞིའི་ཡ་གྱལ་ཏེ། རོ་གཅིག་གི་སྐབས་སུ་བསྒོམ་བྱ་སྒོམ་བྱེད་ཀྱི་བློ་ཕྲ་མོ་ཞིག་ཡོད་པ་དེ་ཡང་དག་ཅིང་མཉམ་རྗེས་དང་དྲན་མ་དྲན་མེད་པར་རྟོག་པ་འབའ་ཞིག་ཏུ་གྱུར་ནས་སྒོམ་གྱི་བྱ་རྩོལ་དང་བྲལ་བའི་རྣལ་འབྱོར་རོ། །དེ་ལ་ཆུང་འབྲིང་ཆེ་གསུམ་ཡོད་པར་གསུང་།

སྒོམ་རིམ་རྣམ་པ་གསུམ། སྒོམ་རིམ་གསུམ་ལ་གཟིགས།

སྒོམ་རིན་མེད་པར་བྱེད། སྒོམ་ལོང་མི་བྱེད་པའི་དོན་དུ་བཤད། རྗེའི་ལམ་རིམ་ཆེན་མོ་ལས། ཕུ་ཆུང་བ་ལ་ཁམ་ལུང་པས། དགེ་བཤེས་པ་ནི་ལས་འབྲས་ཁོ་ན་གལ་ཆེ་བར་གསུངས་པ་ལ་ད་ལྟ་བཤད་པ་དང་ཉན་པ་དང་སྒོམ་རིན་མེད་པར་བྱེད་དེ། འདི་ཁོ་ན་ཉམས་སུ་བླང་དཀའ་འམ་སྙམ་གསུངས་པས་ཕུ་ཆུང་བ་ཡང་དེ་ཙུག་ལགས་གསུང་བ་དང་། ཞེས་གསུངས།

སྒོམ་རིམ་གསུམ། རྒྱ་གར་གྱི་སློབ་དཔོན་ཀ་མ་ཤཱི་ལས་བོད་དུ་མཛད་པའི་བསྟན་བཅོས་ཤིག ཡེ་ཤེས་སྡེའི་འགྱུར། འདིའི་ལོ་རྒྱུས་འདི་ལྟར། ཆོས་རྒྱལ་ཁྲི་སྲོང་ལྡེ་བཙན་གྱིས། སློབ་དཔོན་ཀ་མ་ལ་ཤཱི་ལར་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཐོས་བསམ་གྱིས་བདག་མེད་པར་གཏན་ལ་ཕབ་པའི་ཆོས་དེ་ཇི་ལྟར་ལགས་པ་ཅིག་ཡི་གེར་བཀོད་པ་ཞུས་པས། སྒོམ་རིམ་དང་པོ་བརྩམས་ནས་བཙན་པོ་ལ་གནང་། བཙན་པོས་གཟིགས་པས་ཐུགས་དགྱེས་ཏེ། དེའི་དོན་སྟན་ཐོག་གཅིག་ཏུ་བསྒོམས་ན་ཇི་ལྟར་བསྒོམ་ཞེས་ཞུས་པས། སྒོམ་རིམ་བར་པ་བརྩམས་ཏེ་

ཕུལ། དེ་ལྟར་བསྒོམས་པས་དེ་ལ་འབྲས་བུ་ཇི་ལྟ་བུ་ཡོད་ཅེས་ཞུས་པས། སྒོམ་རིམ་ཐ་མ་བརྩམས་ཤིང་། དེའི་ཞར་ལ་ཏ་ཙང་གི་ལྟ་བ་སུན་ཕྱུང་སྟེ་གནང་བས་རྒྱལ་པོ་ཤིན་ཏུ་དགྱེས་སོ། །དེའི་དོན་འགྲེལ་དུ་སློབ་དཔོན་ཞི་བ་འཚོའི་དགོངས་པ་ལ་རྩོད་པ་འབྱུང་གིས་དོགས་པས། དེའི་དོན་དུ་ལུང་རིགས་ཀྱི་ལམ་ནས་དབུ་མ་སྣང་བ་བརྩམས་ནས་གནང་ངོ་། །ཞེས་སྦ་བཞེད་ཞབས་བཏགས་མ་ལས་འབྱུང་བ་ལ་སྟོན་འཕྲི་ཙུང་ཟད་ཀྱིས་བཀོད་དོ། །འདི་སྐོར་ཡོངས་འཛིན་ཡེ་ཤེས་རྒྱལ་མཚན་གྱི་ལམ་རིམ་བླ་མ་བརྒྱུད་པའི་རྣམ་ཐར་(༤༧)ནའང་གསལ་ལོ། །

སྒོམ་ལོ། སྒོམ་ཁུལ། སྒོམ་པའི་ལད་མོ།

སྒོར་འཁྱིལ་ལེ་བར་འཆར་བ། ཀུན་ནས་བླ་ཟུར་མ་ཉམས་པར་སྒོར་རེ་འཆར་བ་ལ་བཤད།

སྒོར་མོ། 1 དབྱིབས་སྒོར་སྒོར་གྱི་མིང་། 2 གསེར་དངུལ་ཟངས་ལྕགས་ཀྱིས་བཟོས་པའི་དོང་ཙེའི་མིང་། དཔེ་ཤག དཔེར་ན་སྒོར་མོ་གཅིག སྒོར་མོ་གཉིས་ཞེས་པ་ལྟ་བུ། གནའ་བོ་ཤོག་སྒོར་གྱི་ཚབ་ཏུ་གསེར་དངུལ་ཟངས་ལྕགས་ཀྱི་དོང་ཙེ་བེད་སྤྱོད་བྱེད་ཅིང་། དེ་དག་གི་དབྱིབས་སྒོར་སྒོར་ཡིན་པས། སྒོར་མོ་ཞེས་བཏགས་པ་རེད།

སྒོས་ཁྱབ། ཤེས་བྱ་དང་། ཡོད་པ་གཉིས་ལ་སྤྱི་ཁྱབ་གྲུབ། སྒོས་ཁྱབ་མ་གྲུབ་ཅེས་སྨྲ་དགོས་ཏེ། དེ་གཉིས་གཅིག་ཡིན་ན་གཅིག་ཤོས་ཡིན་པས་ཁྱབ་པས་སྤྱི་ཁྱབ་གྲུབ་ལ། སྒོས་ཁྱབ་བྱེ་བྲག་ལ་སྦྱར་ན་ཁྱབ་པ་མ་གྲུབ་པ་ནི། ཆོས་དེའི་ཡུལ་ཡིན་ན། ཆོས་དེའི་ཤེས་བྱ་ཡིན་མི་དགོས་པ། དཔེར་ན་བུམ་པ་རྗོད་བྱེད་ཀྱི་སྒྲའི་ཡུལ་ཡིན་ཀྱང་། དེའི་ཤེས་བྱ་མ་ཡིན་པས། སྒོས་ཁྱབ་མ་གྲུབ་ཅེས་སྨྲ་དགོས་སོ། །

སྒོས་མཛད། སྔེར་རམ་དམིགས་བསལ་གྱི་མཛད་པ་སྟེ། མི་བསྐྱོད་པ་ཞེ་སྡང་རྣམ་དག་གི་ལྷ་ཡིན་པས་སེམས་ཅན་གྱི་ཞེ་སྡང་རྒྱུ་དང་བཅས་པ་སྤྱངས་པ་ལྟ་བུ་ལ་སྒོས་མཛད་ཟེར།

སྒྲིད་པ་ལ་འཁྱུད་པའི་ཕྱག (འདུལ་བ) སྒྲིད་པ་ལ་འཁྱུད་པའི་ཕྱག་ནི། མདུན་དུ་ཅོག་པོར་འདུག་སྟེ་ཐལ་མོ་སྦྱར་ནས། ཕ་རོལ་པོའི་རྐང་པའི་མཁྲིག་མ་གཉིས་ལ་ལག་མཐིལ་གཉིས་འཁྱུད་དེ་

ཀྲང་པ་ལ་སྤྱི་བོས་གཏུགས་པའོ། །མཚོ་ཊཱི་ཀ་སྣང་ཆ་དགེ་སློང་མའི་རྣམ་འབྱེད་ལ་གཞི་བྱས།

སྤྱི་ད་ལུག་པ། 1 སེམས་ཞུམ་པའམ། སེམས་ཤུགས་ཆག་པ་ལ་ཟེར། རིན་ཆེན་སྤྲེང་བའི་རྒྱ་ཆེར་བཤད་པ་༡༥༨ན༧ལས། སྤྱི་ད་ལུག་པ་ནི་སྲུས་ནུས་ཞེས་ཞུམ་པ་ཉིད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །སྦྱོད་འཇུག་ཆེན་མོ་ལས། བདག་གིས་བྱང་ཆུབ་ག་ལ་ཞེས། །སྤྱི་ད་ལུག་པར་ནི་མི་བྱ་སྟེ། །འདི་ལྟར་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ནི། །བདེན་པ་གསུང་བས་བདེན་འདི་གསུངས། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །2 ངལ་བའམ་ཐང་ཆད་པ་ལ་ཟེར། ལུང་རྣམ་འབྱེད་༼ ཅ་པ ༽༢༣བ༨ ལས། དགེ་སློང་གི་ཚུལ་གྱིས་སྤྱི་ད་ལུག་པའམ། ཞེས་པ་ལྟ་བུ། དེའི་ཐད་ཀྱི་འདུལ་བ་རྣམ་པར་འབྱེད་པའི་ཚིག་རྣམ་པར་བཤད་པ་༼ ཚུ ༽༡༣བ༡ལས། སྤྱི་ད་ལུག་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ལུས་ཀྱིས་ངལ་བར་བྱེད་པའོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །

སྤྱི་ད་ལུག་པའི་ལེ་ལོ། ལེ་ལོ་གསུམ་གྱི་ཡ་གྱལ་ཞིག་སྟེ། སེམས་ཞུམ་ནས་དགེ་སྦྱོར་རམ་བྱ་བ་ལ་མི་བརྩོན་པ་ལ་ཟེར། ཡང་ན་ལུས་སེམས་ཐང་ནས་བྱ་བ་ལ་འཇུག་མི་འདོད་པ་ལ་ཟེར། དཔེར་ན་འདི་འདྲ་སྲུས་བྱེད་ནུས་ཞེས་སེམས་ཞུམ་ནས་དགེ་སྦྱོར་ལ་མི་བརྩོན་པ་ལྟ་བུའོ། །རིན་ཆེན་སྤྲེང་བའི་རྒྱ་ཆེར་བཤད་པ་༡༨༢བ༣ལས། སྤྱི་ད་ལུག་པ་ནི་བྱ་བ་རྣམས་ལ་སྤྲིམ་པ་མེད་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །སྤྱི་ད་ལུག་པའི་ལེ་ལོ་དང་། བདག་ཉིད་ལ་བརྙས་པའི་ལེ་ལོ་གཉིས་ཀྱི་ཁྱད་པར་ནི། སྤྱི་ད་ལུག་པའི་ལེ་ལོ་ནི་ཁོ་བོ་ལྟ་ཅི་སློས་གཞན་སུས་ཀྱང་མི་ནུས་སོ་སྙམ་པའི་སེམས་ཞུམ་པ་ཡིན་ལ། བདག་ཉིད་ལ་བརྙས་པའི་ལེ་ལོ་ནི་གཞན་གྱིས་ནུས་ཀྱང་ཁོ་བོས་མི་ནུས་སོ་སྙམ་པའི་ལེ་ལོའོ། །

སྤྲུ། 1 རང་ལ་ཡོན་ཏན་མེད་བཞིན་དུ་ཡོད་པ་ལྟར་སྟོན་པའི་སེམས་བྱུང་ཞིག རྗེའི་ལམ་རིམ་ཆེན་མོ་ལ་གཞི་བྱས། དབུ་མ་རིན་ཆེན་སྤྲེང་བ་༡༢༢ན༥ལས། སྒྱུ་ནི་སེམས་རྒྱུད་གྱ་གྱུ་ལ། །ཞེས་གསུངས། 2 བཅོས་མས་གཞན་སླུ་འདོད་ཀྱི་སེམས་ཤིག རྗེའི་རིམ་ལྔ་གསལ་སྒྲོན་ལས། སྒྱུ་ནི་བཅོས་མས་གཞན་སླུ་བའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །3 ཉེ་ཉོན་ཉི་ཤུའི་བདུན་པ་ནི། འདོད་ཆགས་དང་གཏི་མུག་གི་ཆར་གཏོགས་གང་ཞིག

ཉེད་བཀུར་ལ་ཆགས་ནས་བསླུ་བའི་བསམ་པས་རང་ལ་མེད་པའི་ཡོན་ཏན་སྟོན་འདོད་པས་
རབ་ཏུ་ཕྱེ་བའི་རིགས་པའོ། །བྱེད་ལས་ནི། ལོག་འཚོ་ལྡིས་འཚོ་བར་བྱེད་པའི་ལས་ཅན་ནོ། །

སྒྱུ་ཐབས། བསླུ་ཐབས། ངན་ཐབས། ཕ་རོལ་པོ་བསླུ་བའི་ཐབས་བྱུས།

སྒྱུ་འཕྲུལ་དྲ་བ། 1 སྒྱུ་འཕྲུལ་གྱི་དྲ་བ་ནི། སྒྱུ་འཕྲུལ་གྱི་བཀོད་པའམ་རྣམ་འགྱུར་རོ། །2 གསང་སྔགས་
ཀྱི་རྒྱུད་ཆེན་ཞིག 3 སྤྱན་རས་གཟིགས་ཀྱི་སྤྲུལ་པ་ཞིག

སྒྱུ་མ། 1 སྔགས་རྫས་ཀྱིས་བསླད་པའི་མིག་འཁྲུལ་པ་ལ་སྣང་བའི་འཁྲུལ་སྣང་ཞིག 2 རང་བཞིན་གྱིས་
སྟོང་བཞིན་དུ་གཟུགས་སོགས་སུ་སྣང་བ་ལ་སྒྱུ་མ་ཟེར། དཔེར་ན་གཟུགས་སོགས་སྒྱུ་མ་ལྟ་
བུ་ཞེས་བརྗོད་པ་ལྟ་བུ། 3 ཡོད་ཀྱང་བདེན་གྲུབ་ཁེགས་པ་ལ་སྒྱུ་མ་ཟེར་བ་ཞིག་ཀྱང་ཡོད་
དེ། དཔེར་ན་དོན་དམ་བདེན་པ་སྒྱུ་མ་ལྟ་བུ་ཟེར་བ་ལྟ་བུའོ། །ཕྱི་མ་གཉིས་རྗེའི་ལམ་རིམ་ཆེ་
ཆུང་དུ་གསལ།

སྒྱུ་མ་ལྟ་བུའི་ཏིང་ངེ་འཛིན། 1 (མདོ་སྔགས་ཐུན་མོང) བདེན་སྟོང་སྒྱུ་མ་ལྟ་བུར་རྟོགས་པའི་ཏིང་ངེ་
འཛིན། རྒྱལ་མཆོག་བདུན་པ་སོགས་ཀྱི་གསུང་ལྟར་བྱས་ན། བདེན་སྟོང་སྒྱུ་མ་ལྟ་བུར་རྟོགས་
པའི་དག་སའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ཞེས་བརྗོད་པར་བྱའོ། །རྒྱལ་མཆོག་བདུན་པས་སྒྱུ་མ་ལྟ་བུའི་
ཏིང་ངེ་འཛིན་ས་བརྒྱད་པ་ནས་ཐོབ་པར་འཇམ་དབྱངས་བསྟོད་སྤྲིན་རྒྱ་མཚོའི་འགྲེལ་པ་དེབ་
གཟུགས་༢༥༧ན་གསུངས། འདི་ལ་དོགས་གཅོད་འདི་ལྟར་འབྱུང་སྟེ། ཐལ་འགྱུར་བའི་ལུགས་
ལ་ཉན་རང་དགྲ་བཅོམ་པས་ཀྱང་བདེན་འཛིན་ཟད་པར་སྤངས་པས་དེ་དག་གི་རྒྱུད་ལ་སྒྱུ་མ་
ལྟ་བུའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ཡོད་དམ་ཞེ་ན། རྒྱལ་མཆོག་བདུན་པས་མེད་པར་གསུངས་ཏེ། དེ་ཉིད་
ཀྱིས་མཛད་པའི་བསྟོད་སྤྲིན་རྒྱ་མཚོའི་འགྲེལ་པ་ལས། འོ་ན། འཇུག་པ་ལས། བཅོས་མར་
གྱུར་པའི་དངོས་ནི་ཀུན་རྫོབ་ཏུའོ། །ཞེས་ཉན་རང་དགྲ་བཅོམ་པ་དང་དག་ས་ལ་གནས་པའི་
སེམས་དཔའ་གསུམ་བདེན་འཛིན་ཟད་པར་སྤངས་པ་འདྲ་བས་དེ་གསུམ་གྱི་བློ་ངོར་ཆོས་
ཐམས་ཅད་བརྫུན་པའམ་ཀུན་རྫོབ་ཙམ་ཡིན་གྱི་བདེན་པ་མ་ཡིན་པར་གསུངས་པས། ཉན་
རང་དགྲ་བཅོམ་པས་ཀྱང་སྒྱུ་མ་ལྟ་བུའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ཐོབ་པ་ཡིན་ནམ་ཞེ་ན། ཉན་རང་དགྲ་

བཙོམ་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་རྗེས་ཐོབ་ཏུ་སྒྱུ་མ་ལྟ་བུར་གཟིགས་པ་ལས་མི་གཡོ་བ་དག་སའི་སེམས་དཔའ་རྣམས་དང་འདྲ་མོད་ཀྱང་། དེ་དག་གི་སྒྱུ་མ་ལྟ་བུར་རྟོགས་པའི་བློ་ལ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ལ་སོགས་པ་ཐེག་ཆེན་གྱི་ཐབས་ཀྱི་ཆའི་གྲོགས་མེད་པས་ཤེས་སྒྲིབ་ཀྱི་ཆ་ཤས་འཇོམས་པའི་ནུས་པ་དང་དག་སའི་སེམས་དཔའ་ལྟ་བུའི་གཞན་དོན་བྱེད་པའི་ནུས་པ་དང་མི་ལྡན་པས་སྒྱུ་མ་ལྟ་བུའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་མིང་མི་འཐོབ་བོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །2 (སྔགས་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ) བདེ་སྟོང་དབྱེར་མེད་ཀྱི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ལ་ཟེར། 3 རླུང་སེམས་ཙམ་ལས་གྲུབ་པའི་སྒྱུ་མའི་སྐུ་ལ་མཉམ་པར་བཞག་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ལ་ཡང་ཟེར་ཏེ། རྗེའི་རིམ་ལྔ་གསལ་སྒྲོན་ལས། འཁོར་བར་འཁྲུམས་པ་དང་། འཁོར་བའི་བག་ཆགས་རྒྱུན་མི་འཆད་དུ་འཇུག་པ་གཉིས་སོ། །དང་པོ་ལྡོག་པ་ལ་སྒྱུ་མ་ལྟ་བུའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་དགོས་པ་ནི། སྔགས་དང་ཕར་ཕྱིན་ཐུན་མོང་བའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ནོ། །ཕྱི་མ་ལྡོག་པ་ལ་དགོས་པའི་སྒྱུ་མ་ལྟ་བུའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ལ་ཡང་ཐུན་མོང་ཡིན་མིན་གཉིས་དང་། ཐུན་མོང་མིན་པ་ལ་ཡང་བདེ་སྟོང་སྦྱོར་བ་དང་། སྒྱུ་ལུས་གཉིས་ཡོད་ཀྱང་འདིར་ནི་ཕྱི་མའོ། །ཞེས་གསུངས། མཁས་གྲུབ་ཆོས་རྗེའི་དུས་འཁོར་འགྲེལ་ཆེན་སོགས་སུ་བལྟ་བར་བྱའོ། །

སྒྱུ་མ་ལྟ་བུའི་སྟོང་ཉིད། རྗེས་ཐོབ་སྒྱུ་མ་ལྟ་བུའི་སྟོང་ཉིད་དང་དོན་འདྲ། དེའི་ཐད་དུ་གཟིགས།

སྒྱུ་མ་ལྟ་མཛེས། ཡུམ་སྒྱུ་མ་ལྟ་མཛེས་དང་དོན་འདྲ། དེའི་ཐད་དུ་གཟིགས།

སྒྱུ་རྩལ་དྲུག་ཅུ་རྩ་བཞི། 1 སྔར་རྒྱ་གར་དུ་དར་བའི་བཟོ་རིག་ལ་སོགས་པར་གཏོགས་པའི་སྒྱུ་རྩལ་སུམ་ཅུ་ནི། ཡི་གེ་ལག་རྩིས། གྲངས། རྩིས་ཆེན། ཐོར་ཚུགས། གོམས་སྟབས། ལྟུགས་ཀྱུས་བསྐྱུར་ཐབས། རལ་གྲིའི་ཐབས། ཞགས་པ་གདབ་པ། མདའ་བོ་ཆེ་འཕེན་པ། མདུན་དུ་བསྣུར་བ། ཕྱིར་བསྣུར་བ། བཅད་པ། དྲལ་བ། དབུག་པ། རྒྱང་ནས་འཕོག་པ། གནད་དུ་འཕོག་པ། མི་ཆོར་བར་འཕོག་པ། ཚབས་ཆེ་བར་འཕོག་པ། མཆོངས་པ། གྲུད་ཀྱི་འཛིན་སྟངས། བང་། རྐྱལ། བརྐྱལ། གླང་པོ་ཆེའི་གཉར་ཞོན་པ། རྟ་ལ་ཞོན་པ། ཤིང་རྟའི་ཐབས། མདའ་གཞུ། གྱད་སྟོབས་དང་སུམ་ཅུའོ། །རོལ་མོའི་སྒྱུ་རྩལ་བཅོ་བརྒྱད་ནི། གར་མཁན། གྲོ། ཟ་བོ་ཆེ། རྫ་ཟ།

ཟ་ཐྲན། ཟ་ཆེན། འཁར་ཛ། པི་ཝང་རྒྱུད་གཅིག་པ། རྫ་ཛ་ཁ་གཅིག་པ། ལྕགས་ཀྱི་སིལ་ཁྲོལ། འཁར་བའི་སིལ་ཁྲོལ། པི་ཝང་རྒྱུད་གསུམ་པ། ཛ་ལྷ་ཀུཎྜ། སིལ་སྙན་གླུ་དབྱངས་དང་བསྟུན་པ། ཞེག་རྫོབ། རོལ་མོའི་སྒྲ། པི་ཝང་། གླིང་བུ་དང་བཅོ་བརྒྱད་དོ། །གླུ་དབྱངས་ཀྱི་ངེས་པ་བདུན་ནི། བར་མ། དྲང་སྲོང་། ས་འཛིན། དྲུག་ལྡན། ལྔ་པ། བློ་གསལ། འཁོར་ཉན་དང་བདུན་ནོ། །གར་གྱི་ཆ་བྱད་དགུ་ནི། སྒེག་པ། དཔའ་བ། མི་སྡུག་པ། དྲག་ཤུལ། བཞད་གད། འཇིགས་རུང་། སྙིང་རྗེ། རྔམས་པ། ཞི་བ་དང་བཅས་དྲུག་ཅུ་རྩ་བཞིའོ། ། 2 འདོད་པའི་སྒྱུ་རྩལ་དྲུག་ཅུ་རྩ་བཞི་དང་འདྲ།

སྒྱུ་ལུས། 1 (དགེ་ལུགས) སེམས་དབེན་མཐར་ཐུག་དཔེའི་འོད་གསལ་ལས་ལྡང་ཙམ་ཟད་གཡོས་ཏེ་ལུགས་ལྡོག་གི་ཉེར་ཐོབ་ཐུབ་པ་དང་དུས་མཉམ་དུ། སེམས་དབེན་མཐར་ཐུག་དཔེའི་འོད་གསལ་གྱི་ལྷན་ཅིག་བྱེད་རྐྱེན་དང་དེའི་བཞོན་པར་གྱུར་པའི་གཞུག་རླུང་གིས་ཉེར་ལེན་བྱས་ནས་མཚན་དཔེའི་སྤྲས་པའི་ལྷའི་སྐུ་དངོས་གནས་ལ་གྲུབ་པ་ནས་བཟུང་སྟེ། དོན་གྱི་འོད་གསལ་གྱི་ཉེ་བའི་རྒྱུ་རྣམས་མ་སྐྱེས་ཚུན་ཆད་ཀྱི་རྫོགས་རིམ་ནི། སྒྱུ་ལུས་ཀྱི་རིམ་པའི་མཚན་ཉིད་དོ། །ཡང་རྗེ་ཤེས་རབ་རྒྱ་མཚོའི་གསང་འདུས་རྫོགས་རིམ་མི་བསྐྱོད་ཞལ་གྱི་བདུད་རྩི་༢༡བ་ལས། སེམས་དབེན་མཐར་ཐུག་གི་དཔེའི་འོད་གསལ་ལས་ལྡང་བར་རྩོམ་པ་ན་འོད་གསལ་དེའི་བཞོན་པའི་རླུང་གིས་ཉེར་ལེན་དང་། འོད་གསལ་གྱི་སེམས་ཀྱིས་ལྷན་ཅིག་བྱེད་རྐྱེན་ལས་དཔེའི་འོད་གསལ་འགགས་ཏེ་ལུག་ལྡོག་གི་ཉེར་ཐོབ་ཐུབ་པ་དང་ཡིད་ངོ་ཙམ་མ་ཡིན་པར་ཕུང་པོ་རྙིང་པ་ལས་གོ་ས་ལོགས་སུ་ལོངས་སྐུ་རྡོ་རྗེ་འཆང་སྐུ་མདོག་དཀར་པོ་རྟེན་དང་བརྟེན་པར་བཅས་པའི་སྐུར་དངོས་གནས་ལ་བཞེངས་པ་ནི། རིམ་པ་གསུམ་པའི་སྒྱུ་མའི་སྐུ་དང་། ཉོན་མོངས་མ་སྤངས་པས་མ་དག་པའི་སྒྱུ་ལུས་དང་། བར་དོ་ཁེགས་ཏེ་ལོངས་སྐུའི་བསྒྲེ་བ་དངོས་སུ་གྲུབ་པས་ལམ་དུས་ཀྱི་ལོངས་སྐུ་དང་། ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྐུ་མཚན་ཉིད་པ་དང་། རྡོ་རྗེའི་སྐུ་རྗེས་མཐུན་པའོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །རྗེའི་ སྔགས་རིམ་ཆེན་མོ་ལས། སྒྱུ་ལུས་ནི་ཆོས་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་མེད་པར་རྟོགས་པའི་སྒོ་ནས་གང་སྣང་སྒྱུ་མར་འཆར་བ་ལ་མི་བྱེད་ཀྱི་

སྟོང་པ་གསུམ་གྱི་ཡེ་ཤེས་མངོན་དུ་བྱས་པས་མཐུས་རྣལ་འབྱོར་པའི་ལུས་དེ་སྒྱུ་མའི་ལུས་སུ་སོང་བ་ཅིག་ཡིན་ཏེ་གསང་འདུས་ལས་ཤེས་དགོས་སོ། །ཞེས་དང་། སྒྱུ་ལུས་ནི་སྟོང་པ་གསུམ་གྱི་མཐར་ཕྱུགས་བཟློག་ཏུ་ཤར་བའི་སེམས་གསུམ་རླུང་དང་བཅས་པའི་རླུང་སེམས་ཙམ་ལས་རང་ཉིད་རྡོ་རྗེ་སེམས་དཔར་ཤར་བའི་སྐུ་ཡིན་ཏེ་རིམ་ལྔ་ལས། དེ་ཉིད་རླུང་དང་ཡང་དག་ལྡན། །རྣམ་ཤེས་གསུམ་པོ་སླར་ཡང་ནི། །རྣལ་འབྱོར་པ་ཡི་ལུས་སུ་འབྱུང་། །སྒྱུ་མའི་ལུས་ཞེས་དེ་ལ་བཤད། །ཅེས་གསུངས་སོ། །ཞེས་གསུངས། འདིའི་སྐོར་ཞིབ་པར་སྔགས་རིམ་ཆེན་མོ་༥༥༥(སོགས་རྗེའི་གསུང་རྣམས་སུ་གསལ་བས་དེར་གཟིགས། དབང་ཕྱུག་དགྱེས་རབ་རྡོ་རྗེའི་«སྔགས་ཀྱི་ས་ལམ་གྱི་རྣམ་གཞག་ཟུང་འཇུག་རིན་ཆེན་འདྲེན་པའི་ཤིང་རྟ»༢༠བ༥(ལས། རང་གི་བསྒྲུབ་གཞི་སེམས་དབེན་དཔེའི་འོད་གསལ་མཐར་ཐུག་གིས་ལྷན་ཅིག་བྱེད་རྐྱེན་དང་། འོད་གསལ་དེའི་བཞོན་པའི་རླུང་འོད་ཟེར་ལྔ་པའི་ཉེར་ལེན་ལས་བྱུང་བ་གང་ཞིག རྣམ་སྨིན་གྱི་ལུས་རགས་པ་ལས་གོ་ས་ལོགས་སུ་དངོས་གནས་ལ་གྲུབ་པའི་མཚན་དཔེས་སྤྲས་པའི་གཟུགས་སྐུ་དེ་མ་དག་པའི་སྒྱུ་ལུས་ཀྱི་མཚན་ཉིད། དེ་དང་རིམ་པ་གསུམ་པའི་སྒྱུ་ལུས་དོན་གཅིག སྒྱུ་ལུས་ཀྱི་ཡུན་ཚད་ནི། རིམ་པ་བཞི་པའི་དོན་གྱི་འོད་གསལ་ཐོབ་ཀྱི་བར་དུ་ནི། མཉམ་རྗེས་གང་ལ་རྒྱུན་ཆད་པར་མེད་ཅིང་། འོད་གསལ་དེ་ཉིད་མངོན་དུ་གྱུར་པ་ན། དེ་དང་དུས་མཉམ་དུ་ནམ་མཁའ་ལ་འཇའ་ཡལ་བ་ལྟར་དག་སྟེ། རིགས་འདྲའི་རྒྱུན་འཆད་མེད་པར་གསུངས་སོ། །ཞེས་གསུངས། སྒྱུར་ལུས་ཐོབ་ན་རྣལ་འབྱོར་པ་དེ་ཚེ་དེ་ཉིད་ལ་འཚང་ངེས་པར་རྒྱ་སྟེ། རིམ་ལྔ་གསལ་སྒྲོན་ལས། རིམ་པ་གསུམ་པ་ལས། སྒྱུ་ལུས་ཐོབ་ན་ཚེ་དེ་ཉིད་ལ་ངེས་པར་འཚང་རྒྱ་བར་གསུངས་ཤིང་། རིམ་པ་གཉིས་པ་ལས་ཀྱང་། མངོན་པར་བྱང་ཆུབ་ལེགས་ཐོབ་ནས། །གཙང་མའི་གནས་སུ་ཉེ་བར་འགྲོ། །སངས་རྒྱས་ཞིང་ན་མི་ལྡོག་པས། །ཚེ་འདི་ཉིད་ཀྱིས་ཐམས་ཅད་མཁྱེན། །ཞེས་རིམ་པ་བཞི་པ་ཐོབ་ན་ཚེ་འདི་ཉིད་ཀྱིས་འཚང་རྒྱ་བར་གསུངས་པས། བར་དོར་འཚང་རྒྱ་བས་སྒྱུ་ལུས་དང་འོད་གསལ་ཐོབ་པ་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །2 (བཀའ་བརྒྱུད) རྣམ་པ་མེད་ཀྱང་རྣམ་པ་སྣ་ཚོགས་

འཛིན་པའམ། སྣང་ཡང་རང་བཞིན་གྱིས་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་སྒྱུ་མའི་ལུས་ཞེས་བྱའོ། །3 (སྤྱི་རབས་པ) རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པས་སྟོང་ཡང་ཐ་སྙད་ཙམ་དུ་བདེན་སྟོང་སྒྱུ་མ་ལྟ་བུ་ཞིག་ལ་ཟེར། ཞེས་རྗེ་གུང་ཐང་པ་གསུང་། ཡོངས་གྲགས་སུ་སྒྱུ་ལུས་ལ་དབྱེ་ན། མ་དག་པའི་སྒྱུ་ལུས་དང་། དག་པའི་སྒྱུ་ལུས་གཉིས། གཞན་ཡང་། དཔེའི་སྒྱུ་མ། སྣང་བ་སྒྱུ་མ། རྨི་ལམ་སྒྱུ་མ། བར་དོ་སྒྱུ་མ། འོད་གསལ་སྒྱུ་མ། སྤྲུལ་པ་སྒྱུ་མ། ཡེ་ཤེས་སྒྱུ་མ་སྟེ་བདུན་སོགས་དབྱེ་ཚུལ་མང་དུ་ཡོད་དོ། །ཤེས་བྱ་མཛོད་འགྲེལ་སོགས་ལ་བལྟ་བར་བྱའོ། །

སྒྱུ་ལུས་ཀྱི་དཔེ་བཅུ་གཉིས། སྒྱུ་ལུས་འདི་ཉིད་དཔེ་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་སྒོ་ནས་ཤེས་པར་བྱ་དགོས་པ་ལ་དཔེ་བཅུ་གཉིས་ནི། སྒྱུ་མ་ཆུ་ཟླ་མིག་ཡོར་གསུམ། །རྨི་ལམ་སྨིག་སྒྱུ་བྲག་ཆ་དྲུག །དྲི་ཟ་མིག་འཕྲུལ་འཇའ་ཚོན་དགུ། །ཆུ་བུར་གློག་དང་སྐུ་བརྙན་ཏེ། །སྒྱུ་མའི་དཔེ་ནི་བཅུ་གཉིས་སོ། །འགྲེལ་བཤད་ནི་རྗེ་ཙོང་ཁ་པ་ཆེན་པོའི་རིམ་ལྔ་གསལ་སྒྲོན་ལས། ༡ རླུང་སེམས་ཙམ་ལས་རྡོ་རྗེ་འཆང་གི་སྐུར་བསྐྱེད་པ་ན། ཡན་ལག་དང་ཉིང་ལག་ཚང་ཡང་རླུང་སེམས་ལས་མེད་པས་སྒྱུ་མའི་མི་ལྟ་བུའོ། །༢ གར་ཡང་ཁྱབ་པ་ནི་ཆུ་ཟླ་ལྟ་བུའོ། །༣ ཤ་རུས་ལ་སོགས་པ་དང་བྲལ་མིག་ཡོར་ཏེ་མིའི་གྲིབ་མའི་ལུས་ལྟ་བུའོ། །༤ སྐད་ཅིག་གིས་གཡོ་བ་ནི་སྨིག་སྒྱུ་ལྟ་བུའོ། །༥ རླུང་སེམས་ཙམ་ལས་གྲུབ་པས་རླུང་ཡིན་པ་ནི་རྨི་ལམ་དུ་ལུས་རགས་པ་ལས་ཟུར་དུ་བྱེ་བའི་རྨི་ལམ་གྱི་ལུས་ལྟ་བུའོ། །༦ རྣམ་སྨིན་གྱི་ལུས་དང་རྒྱུད་གཅིག་ཏུ་གཏོགས་ཀྱང་གཞན་དུ་སྣང་བ་ནི་བྲག་ཆ་ལྟ་བུའོ། །༧ སྐུ་དེའི་རྟེན་དང་བརྟེན་པའི་དཀྱིལ་འཁོར་པ་ནི་དྲི་ཟའི་གྲོང་ཁྱེར་ལྟ་བུའོ། །༨ གཅིག་ཡིན་ཀྱང་དུ་མར་སྣང་བ་ནི་མིག་འཕྲུལ་ལྟ་བུའོ། །༩ སྐུ་ཁ་དོག་རྣམ་པ་ལྔ་ཐོགས་པ་མེད་ཅིང་མ་འདྲེས་པར་སྣང་བ་ནི་འཇའ་ཚོན་ལྟ་བུའོ། །༡༠ རྣམ་སྨིན་གྱི་ཕུང་པོའི་ནང་ནས་གནས་པ་ནི་སྤྲིན་གྱི་གསེབ་ན་གློག་འགྱུ་བ་ལྟ་བུའོ། །༡༡ སྟོང་པའི་ངང་ལས་ཐོལ་གྱིས་བཞེངས་པ་ནི་ཤིན་ཏུ་དྭངས་པའི་ཆུ་ལས་ཆུ་བུར་རྡོལ་བ་ལྟ་བུའོ། །༡༢ ཡན་ལག་དང་ཉིང་ལག་ཐམས་ཅད་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་ནི་མེ་ལོང་ལ་རྡོ་རྗེ་འཆང་གི་གཟུགས་བརྙན་ཤར་བ་ལྟ་བུའོ། །ཞེས་གསུངས།

སྒྲུ་ལུས་མཆོད་པ། བླ་མ་རྡོ་རྗེ་འཆང་དུ་བསྐྱེད་པ་ལ་མཆོད་བསྟོད་ཚོགས་འཁོར་མཇལ་སོགས་ཕུལ་ཏེ་གསོལ་འདེབས་བྱེད་པ་ལ་ཟེར།

སྒྲུ་ལུས་སྟོན་མོ། སྒྲུ་ལུས་མཆོད་པ་དང་འདྲ།

སྒྲུག་མོ། ཁྱོ་དང་ཆུང་མའི་མ་ལ་སྒྲུག་མོ་ཟེར། དབྱིན་སྐད་དུ་mother-in-law ཟེར་བ་དེའོ། །གྲོས་སྒྲུག་ལ་གཟིགས།

སྒྱུར་བ། 1 (ད་ལྟ་བ) སྐད་རིགས་ཕན་ཚུན་བརྗེ་བ། སྒྱུར་ལ། དོན་སྒྱུར། ཐད་སྒྱུར། (འདི་ལ་སྒྲ་སྒྱུར་ཡང་ཟེར) ལོག་སྒྱུར། དཔེར་ན་ཚུལ་ཁྲིམས་ནི་ལེགས་སྦྱར་གྱི་ཤཱི་ལ་ཞེས་པའི་དོན་སྒྱུར་དང་། བསིལ་ཐོབ་ནི་དེའི་སྒྲ་སྒྱུར་རམ་ཐད་སྒྱུར། ལོག་སྒྱུར་ནི། ཚིག་འགའ་ཞིག་ལྟག་ལོག་ཕྱོག་སྟེ་བསྒྱུར་བ་ལ་ཟེར། དཔེར་ན་གང་ཡིན་ཞེས་པའི་ཚིག་འདི་སཾ་སྐྲི་ཏའི་སྒྲ་ལ་ཚོ་གའི་ཚིག་གི་དང་པོ་ན་ཡོད་ཀྱང་། སྒྲ་ལོག་སྒྱུར་དུ་ (མ་ཕྱི་ལ་ལོག་འགྱུར་ཞེས་བྲིས་འདུག) བསྒྱུར་བས་བོད་དཔེ་ལ་ཚོ་གའི་ཚིག་གི་ཐ་མར་སོང་བའི་ལྟ་བུའོ། །ཞེས་མཚོ་ཏྲི་ཀ་ལས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །2 གཞི་ཕར་ཚུར་སྤོ་བ། ཆོས་ལུགས་སྒྱུར་བ། མདོག་སྒྱུར་བ་ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །

སྒྲོང་བ། སྟེད་པ། རང་གི་ཉེས་པ་སྒྲོང་བ་ཞེས་པ་ལྟ་བུ། རྗེའི་ལམ་རིམ་ནུ་གསལ།

སྒྲ་བསྒྱུང་བ། ཅ་ཅོ་མི་འབྱིན་པ།

སྒྲ་འགྱུར། སྒྲ་སྒྱུར་དང་འདྲ། མཚོ་ཏྲི་ཀ་སོགས་སུ་སྒྲ་འགྱུར་བྲིས་ཡོད།

སྒྲ་སྒྱུར། 1 འདི་ལ་ཐད་སྒྱུར་དང་། དྲང་ཐད་དུ་བསྒྱུར་བ། སྒྲ་བཞིན་དུ་བསྒྱུར་པ་ཞེས་ཀྱང་བྱ། དཔེར་ན་བསིལ་ཐོབ་ཅེས་པ་ལེགས་སྦྱར་གྱི་ཤཱི་ལ་ཐད་སྒྱུར་དང་། ཚུལ་ཁྲིམས་ནི་དེའི་དོན་སྒྱུར་ཡིན་པ་ལྟ་བུ། མཚོ་ཏྲི་ཀ་ལ་གཞི་བྱས་ཏེ་བཀོད། གཞིས་ལུས་ཀྱི་མཁས་པ་ཉན་ཤུལ་མཁྱེན་རབ་འོད་གསལ་མཆོག་གིས། སྒྲ་སྒྱུར་ཞེས་པ་ནི་དངོས་པོ་གང་ཡང་རུང་བའི་མིང་དེ་མི་རིགས་གཞན་གྱི་སྐད་ཡིག་གི་སྒྲ་བཞིན་བོད་ཡིག་ཏུ་ཕབ་པ་དེ་ཡིན། སྤྱིར་བཏང་བྱས་ན་དེ་ནི་ཙུང་ཟད་ལས་སླ་བ་ཡིན་ཀྱང་དོ་སྣང་བྱེད་དགོས་པ་ཞིག་ལ་མིང་དེ་ཐོག་མར་རྒྱལ་ཁབ་བམ་མི་རིགས་སུའི་སྐད་ཡིག་ཡིན་པ་ཤེས་དགོས། སྤྱི་རན་མཚན་རིག་དང་འབྲེལ་བའི་མིང་ཕལ་

མོ་ཆེ་ཞིག་ཐོག་མར་དབྱིན་སྐད་དང་དབྱིན་ཡིག་ལས་བྱུང་བ་མང་བས་ད་ལྟ་དབྱིན་སྐད་དང་
དབྱིན་ཡིག་ལ་འཛམ་གླིང་སྤྱིའི་སྐད་ཡིག་ཅེས་པའི་ཐ་སྙད་ཀྱང་ཡོད་པ་རེད། དེ་མིན་རྒྱའི་
སྐད་ཡིག་ཀྱང་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་ཡོད་པ་དེ་རྒྱ་རིགས་ཀྱི་ལོ་ཙཱ་བ་མཁས་པ་རྣམས་ཀྱིས་
སྔར་ནས་ད་བར་རྒྱུན་མི་འཆད་པར་དོན་སྒྱུར་དང་སྒྲ་སྒྱུར་ཅི་རིགས་བྱས་པའི་ལག་རྗེས་
ཡིན། དཔེར་ན་རྒྱ་ཡིག་གི་མིང་ཁ་ཤས་དབྱིན་ཡིག་སོགས་ནས་སྒྲ་སྒྱུར་བྱས་པ་ཡིན་ཚེ་
དེ་བོད་སྐད་དུ་སྒྲ་སྒྱུར་བྱེད་སྐབས་ཐོག་མའི་མིང་གི་སྒྲ་ཇི་བཞིན་སྒྱུར་བ་ལས་རྒྱ་ཡིག་གི་སྒྲ་
གདངས་ཇི་བཞིན་བོད་ཡིག་ཏུ་བསྒྱུར་ན་ཅུང་བཟང་སྙམ། དབྱིན་ཡིག་སོགས་ཀྱི་མིང་རྒྱ་ཡིག་
ཏུ་སྒྱུར་སྐབས་སྒྲ་ཇི་བཞིན་མ་བྱུང་བར་ཟུར་ཆག་ཏུ་གྱུར་པ་ཅུང་མང་བས་ཐོག་མའི་མིང་དེ་
ཐད་ཀར་བོད་ཡིག་ཏུ་བསྒྱུར་ན་བོད་ཡིག་ནི་སྒྲ་སྦྱོར་ཡི་གེ་ཡིན་པས་ཇི་མ་ཇི་བཞིན་བསྒྱུར་
ཐུབ་ཁྱད་ཆོས་ཡོད་པ་ཡིན། སྤྱིར་སྒྲ་སྒྱུར་བྱེད་རྒྱུ་དེ་ཅུང་ཟད་སྟབས་བདེ་ནའང་ཏ་ཅང་མང་
དྲགས་ན་མི་རིགས་རང་གི་སྐད་ཡིག་གི་ཁྱད་ཆོས་རྣམས་ཉམས་ཏེ་གང་ཡིན་འདི་ཡིན་མེད་
པའི་སྐད་ཡིག་ཅིག་ཏུ་འགྱུར་ཉེན་ཡོད་ཅིང་། དོན་གྱི་དབང་འདི་གཟིགས་ནས་སྔར་བོད་ཀྱི་
ལོ་ཙཱ་བ་བཀའ་དྲིན་ཅན་རྣམ་པས་གཞུང་མང་དེ་ཙམ་ཞིག་བསྒྱུར་བ་ཀུན་བོད་རང་གི་སྐད་
ཡིག་ཏུ་དོན་སྒྱུར་བྱས་པ་རྣམས་ད་ལྟ་རང་རེའི་འཛིན་བྱེད་ཀྱི་ཡུལ་དུ་གྱུར་པ་འདི་ག་ལགས།
ཞེས་གསུངས། ཐད་སྒྱུར་ཞེས་པའི་ཐད་དུ་གཟིགས། 2 ལོ་ཙཱ་བ། སྒྲ་སྒྱུར་ལོ་ཙཱ་ཞེས་པ་ལྟ་བུ།

སྒྲ་སྒྲོག 1 སྲིན་པོའི་རྒྱལ་པོ་འབོད་སྒྲོག་མགྲིན་པ་བཅུ་པ་སྟེ། ལང་ཀ་མགྲིན་བཅུའི་མིང་། 2 གྲངས་བཅུའི་
མིང་། 3 ཁྱུག་རྟ། 4 ཁྱིམ་བྱ། 5 བརྒྱ་བྱིན། 6 ངང་པ། 7 ནམ་མཁའ། 8 སྤྲིན། 9 བྱ་སྤྱིའི་མིང་།
q བྱ་རོག w འབྲུག e རི་དྭགས་རུ་རུ། མངོན་བརྗོད་འཆི་མེད་མཛོད་ཀྱི་འགྲེལ་པ་འདོད་འཇོ་
བ་མོ་སྒྲ་མདོ་༼ སེ་པ ༽༣༠༥བ་༢ལས། རུ་རུ་ནི། སྒྲ་སྒྲོགས་སོ། །ཞེས་གསུངས། r སངས་
རྒྱས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་ཞིག་སྟེ། དྲི་མ་མེད་པའི་སྙན་གྲགས་ཀྱི་སྒྲས་འགྲོ་བ་ཀུན་ལ་སྒྲོག་ཅིང་ཁྱབ་
པའོ། །ལུང་ཕྲན་ཚེགས་ཀྱི་འགྲེལ་པ་ལས། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཁྱད་པར་ཇི་ལྟ་བུ་དང་ལྡན་པ་
ཞེ་ན། སྒྲ་སྒྲོགས་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་སྨོས་པ་ཡིན་ཏེ། འགྲོ་བ་ཐམས་ཅད་ལ་དྲི་མ་མེད་

པའི་སྔོན་པས་ཁྱབ་པར་གྱུར་པ་ནི་སྒྲ་གྲགས་པས་ཁྱབ་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས།

སྒྲ་སྒྲོགས། སྒྲ་སྒྲོག་དང་འབྲ། མངོན་བརྗོད་འཆི་མེད་མཛོད་ཀྱི་འགྲེལ་པ་འདོད་འཇོ་བ་མོ་སོགས་གཞུང་མང་པོའི་ནང་སྒྲ་སྒྲོགས་ས་མཐའི་ཡང་འཇུག་འབྱུང་ངོ། །

སྒྲ་གཅན། <ར་ཧུཿ> མགོ་མ་གཏོགས་ལུས་གཞན་མེད་པའི་ལྷ་མ་ཡིན་ཞིག འདིའི་ལོ་རྒྱུས་ནི། ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་པའི་བསྟོད་པའི་རྒྱ་ཆེར་བཤད་པ་ལས། དེ་ཡང་འདི་ལྟར་ཐོས་ཏེ། ཇི་ཙམ་ན་ལྷ་རྣམས་ཀྱིས་འོ་མ་ཅན་གྱི་རྒྱ་མཚོ་བསྲུབས་པ་ན། ཇི་སྲིད་ཅིག་ན་བདུད་རྩི་བྱུང་བར་གྱུར་པ་དང་། ལྷ་མ་ཡིན་སྒྲ་གཅན་གྱིས་ཐོགས་ནས་སྤྱོད་པར་རྩོམ་པ་ན། ཁྱབ་འཇུག་གིས་བསམས་པ། གལ་ཏེ་འདིས་བདུད་རྩི་འཐུངས་པར་གྱུར་ན་ལྷ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་ཀྱང་མི་ཐུབ་པར་འགྱུར་རོ་སྙམ་ནས། འཁོར་ལོས་མགོ་བཅད་པ་དང་། དེས་དེ་ནོར་བ་ན་ལྷ་རྣམས་ཀྱིས་ཡང་བླངས་སོ། །སྒྲ་གཅན་དེའི་ལྐོག་མའི་ཕྱོགས་ཀྱི་བར་དུ་བདུད་རྩིའི་ཆས་ཁྱབ་པར་གྱུར་པ་དང་། དེས་དེའི་འོག་གི་ཆའི་ལུས་ཤི་བར་གྱུར་ཀྱང་གསོན་ལ། དེ་ཡང་ལྷ་དང་མི་རྣམས་ལ་གནོད་པ་བྱ་བའི་ཕྱིར་རྒྱུའོ། །གནས་སྐབས་དེ་ནས་བཙམས་ཏེ། ས་གསུམ་སྣང་བར་བྱེད་པའི་ཉི་མ་དང་། ཟླ་བ་འཛིན་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས།

སྒྲ་གཅན་གྱི་མགོ་དང་མཇུག་གྲུའི་ལུས། སྒྲས་ཐ་དད་དུ་བརྗོད་པ་ཙམ་ལས་དོན་ལ་ཐ་དད་དུ་མེད་པའི་དཔེ་ཞིག འདིའི་དོགས་གཅོད་རྒྱས་པར་གཟིགས་འདོད་ན། རྒྱལ་ཁམས་རིག་པས་བསྐོར་བའི་གཏམ་རྒྱུད་གསེར་གྱི་ཐང་མ་ལས། སྒྲ་གཅན་གྱི་མགོ་དང་། མཇུག་གྲུའི་ལུས་བྱ་བ་ནི། ཁྱབ་འཇུག་གི་འཁོར་ལོས་སྒྲ་གཅན་དུམ་བུ་གཉིས་སུ་བཅད་པའི་མགོ་ནི་རཱ་ཧུ་སྟེ་སྒྲ་གཅན་དང་། ལུས་ནི་ཀེ་ཏུ་བྱ་བ་རྒྱལ་མཚན་གྱི་མིང་ངམ་དུ་བ་མཇུག་རིང་ལ་གྲགས་མོད། འདི་མཇུག་གྲུར་བསྒྱུར་བར་སེམས། རང་རེས་སྒྲ་གཅན་གྱི་མགོ་བྱ་བའི་རྒྱན་འདི་འདྲ་བྱེད་པ་རྒྱ་གར་དུ་ཡང་སྔོ་རྒྱན་སོགས་ལ་འདུག་ཅིང་། དེ་ལ་མགོ་ (འདིར་སྒྲ་གཅན་གྱི་མགོའི་དཔེ་རིས་འཇུག་དགོས) ལས་གཞན་ལག་པ་ནི་མི་སྣང་ཞིང་། མིང་ལ་ད་དུང་རཱ་ཧུ་ཙནྡྲ་སྟེ་སྒྲ་གཅན་ཟླ་བ་ཞེས་གྲགས་ཏེ་ཁ་ནང་གི་དེ་ཡང་ཟླ་བ་ཡིན་པས་

ཕྱིས་རང་རེས་ནོར་བུའི་གཟུགས་སུ་བསྒྱུར་འདུག དེས་ན་སྒྲ་གཅན་གྱི་གཟུགས་ནི་མགོ་ཙམ་ལས་མེད་ཅིང་། གེ་ཏུ་ཡང་ལུས་ལས་ལོགས་སུ་མེད་པས་དེ་གཉིས་ཐ་དད་མེད་པའི་དཔེར་སྦྱོར་བ་ཡིན། འོན་ཀྱང་གེ་ཏུའི་སྒྲ་མཆིག་གྱུ་ལ་བསྒྱུར་བས་གཏུན་བུ་སོགས་ཀྱི་མིང་དང་། རང་འཐག་གི་ཆས་རྣམས་ལ་གེ་ཏུ་ཞེས་གྲགས་མོད། ཞིབ་ཏུ་དྲིས་ཀྱང་རྩད་མ་ཆོད། དེས་ན་དུ་བ་མཇུག་རིང་ལ་སྔོན་གྱི་བོད་སྐད་དུ་མཆིག་གྱུར་འབོད་པ་འདྲ་ཞེ་ཡིན་སྙམ་སྟེ། འདིའི་དབྱིབས་གཟུགས་ཀྱང་མཆིག་གྱུའམ་རྒྱ་གར་བའི་འབྲས་གཏུན་བུ་དང་ཤིན་ཏུ་འདྲ། ཞེས་གསུངས་སོ། །

སྒྲ་གཅན་འཛིན། <ནྣ་ཏུལ> 1 ཤྲས་སྒྲ་གཅན་འཛིན་ཞེས་བྱ་བ་སྟོན་པ་ཤཱཀྱ་ཐུབ་པའི་སྲས་དེའི་མིང་ངོ་། །སྒྲ་གཅན་འཛིན་ཞེས་བཏགས་པའི་རྒྱུ་མཚན་ནི་འཁྲུངས་པའི་ཚེ་ཟླ་བ་གཟས་འཛིན་པས་དེ་སྐད་ཅེས་བྱའོ། །འདུལ་བ་ལུང་གཞི་ ངབ ནུ་གསལ་ཞིང་། དེབ་སྔོན་དང་ཆོས་འབྱུང་མཁས་པའི་དགའ་སྟོན་སོགས་ནའང་གསལ་ལོ། །2 བྲམ་ཟེ་སྒྲ་གཅན་འཛིན་ཞེས་བྱ་བ་སྐུ་ཚེའི་སྨད་དུ་གྲུབ་པ་ཐོབ་ནས་གྲུབ་ཆེན་ས་ར་ཧ་ཞེས་གྲགས་པ་དེའི་མིང་ཡིན་པར། བུ་སྟོན་རིན་པོ་དང་རྗེའི་རིམ་ལྔ་གསལ་སྒྲོན་ན་གསལ་ལོ། །

སྒྲ་གཅན་འཛིན་བཟང་པོ། འདི་ལ་གང་ཟག་མི་འདྲ་བ་གསུམ་བྱུང་སྟེ། 1 སློབ་དཔོན་ཀླུ་སྒྲུབ་ཀྱི་བླ་མ་སྒྲ་གཅན་འཛིན་བཟང་པོའམ། མཚན་གཞན་ས་ར་ཧ་ཞེས་བྱ་བ་ནི། དེའི་ཚེ་ཡུལ་ནྣ་ཊའི་བྲམ་ཟེ་གཅིག་ལ་ སྲས་བྲམ་ཟེ་བཞི་ཡོད་དེ། དེ་དག་གཞོན་ནུའི་དུས་ན་སྒྲའི་བསྟན་བཅོས་ལ་སོགས་པ་རིག་པའི་གནས་རྣམས་ལ་ལེགས་པར་སྦྱངས་ནས། ཕྱིས་བསྟན་པ་ལ་དད་པར་གྱུར་པ་དང་། དེའི་ནང་ནས་གཅིག། སྲས་སྒྲ་གཅན་འཛིན་བཟང་པོ་ལས་རབ་ཏུ་བྱུང་སྟེ། མཚན་ཡང་སྒྲ་གཅན་འཛིན་བཟང་པོར་བཏགས་སོ། །དེས་ཕྱི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་སྡེ་སྣོད་ལ་ལེགས་པར་སྦྱངས་པས་མཁས་པ་ཆེན་པོར་གྱུར་ཏོ། །དཔལ་བི་ཀྲ་མ་ཤཱི་ལཱི་གཙུག་ལག་ཁང་གི་མཁན་པོ་མཛད་དེ། བསྟན་པའི་བྱ་བ་རྒྱ་ཆེར་མཛད་པ་དང་། རྒྱལ་པོ་བི་སུ་ཀལྤ་ལ་མཁའ་འགྲོ་མས་གནང་བའི་གསང་སྔགས་ཀྱི་ཆོས་ཡོད་པ་ཐོས་ནས་དད་ནས། དེའི་དྲུང་དུ་སོང་སྟེ། མཎྜལ་སྟོན་དུ་འགྲོ་བས། གུས་པས་གསོལ་བ་བཏབ་པས། དེས་དཔལ་གསང་བ་འདུས་པའི་དཀྱིལ་

འཁོར་དུ་བཙུག་སྟེ། དབང་བསྐུར་རྒྱུད་བཤད། གདམས་པ་དང་རྗེས་སུ་བསྟན་པ་མཐའ་དག་གནང་ངོ་། །དེས་ཀྱང་དེའི་དོན་ཉམས་སུ་བླངས་པས་བསྐྱེད་རྫོགས་ཀྱི་དོན་ལ་བརྟན་པ་ཙུང་ཟད་ཐོབ་པ་དང་། མཐར་ཕྱིན་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར། རབ་བྱུང་གི་ཆ་ལུགས་སྤྲས་ཏེ། སྤྱོད་པ་ལ་གཤེགས་སོ། །དེའི་ཚེ་མདའ་འཕེན་པའི་སྤྱོད་པ་མཛད་དེ། མདའ་ལེགས་པར་བསྒྲངས་ནས་གནད་དུ་ཕོགས་པ་བཞིན་དུ་སེམས་ཉིད་གནས་ལུགས་ཀྱི་སྟེང་དུ་བསྒོངས་ན་གྲོལ་བར་རྟོགས་ནས། རྟོགས་པ་དང་མཆོག་བརྙེས་སོ། །དེའི་ཚེ་ས་ར་ཧ་སྟེ་མདའ་བསྣུན་ཞེས་གྲགས་ལ། དེའི་རང་གི་རྟོགས་དོན་གླུ་རུ་བླངས་པ་དོ་ཧ་མཛད་དོ། །ཞེས་གྲགས་པའི་རྨང་དོ་ཧ་སྐོར་གསུམ་མཛད་ཅེས་གྲགས་ཀྱང་། རྒྱལ་པོ་དོ་ཧ་དང་། བཙུན་མོ་དོ་ཧ་ནི་བལ་པོ་ཞིག་གིས་ཁ་གཡར་ནས་བྱས་ཞེས་བལ་པོ་ན་གྲགས་གསུང་ངོ་། །མཐར་དཔལ་གྱི་རི་ལ་གཤེགས་ཏེ། ལོ་སུམ་སྟོང་བཞི་བརྒྱ་བཞུགས་ནས་སྐལ་ལྡན་གྱི་དོན་མཛད་ཅེས་གྲགས་སོ། །ཞེས་བུ་སྟོན་གསང་འདུས་ཆོས་འབྱུང་ལས་གསུངས་སོ། །འདི་གླུ་སྒྲུབ་ཀྱི་བླ་མ་ཡིན་པ་ནི། རྗེའི་རིམ་ལྔ་གསལ་སྒྲོན་ལས། བྲམ་ཟེ་སྒྲ་གཅན་འཛིན་བཟང་པོ་ས་ར་ཧས་གླུ་སྒྲུབ་ལ་བཤད་ཅིང་། ཞེས་གསུངས་སོ། །འདི་སྐོར་ཧྲ་ར་ནཱ་ཐའི་རྒྱ་གར་ཆོས་འབྱུང་༧༩ན་ཡང་གསལ་ལོ། །2 སློབ་དཔོན་ཨཱརྱ་དེ་ཝའི་སློབ་པ་སྒྲ་གཅན་འཛིན་བཟང་པོ། འདིའི་ལོ་རྒྱུས་མདོར་བསྡུས་ཤིག་ཏཱ་ར་ནཱ་ཐའི་རྒྱ་གར་ཆོས་འབྱུང་༡༠༠ན་གསལ་ཞིང་། རྒྱས་པ་སྒྲོལ་མའི་ལོ་རྒྱུས་སུ་བཤད་ཟིན་གསུང་ངོ་། །3 བདག་ཅག་གི་སྟོན་པའི་སྲས་སྒྲ་གཅན་འཛིན་ལའང་། སྒྲ་གཅན་འཛིན་བཟང་པོ་ཟེར་རོ། །འདི་སྐོར་འདུལ་བ་ལུང་གཞི་༼ ང་པར ༽གསལ། འདིའི་སྐོར་ཏཱ་ར་ནཱ་ཐའི་རྒྱ་གར་ཆོས་འབྱུང་༢༢༨ནའང་གསལ་ལོ། །

སྒྲ་བརྙན། ཐག་ཅའི་མིང་། འཇུག་པའི་རང་འགྲེལ་ལས། གཟུགས་བརྙན་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པའི་སྒྲས་སྒྲ་བརྙན་ལ་སོགས་པ་བསྡུ་བར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པས་ཤེས་ནུས་སོ། །

སྒྲ་ཐད་ཀློག་ཏུ་བསྒྱུར་ན། ཐད་སྒྱུར་བྱས་ན་ཞེས་པའི་དོན། སི་ཏུ་འགྲེལ་ཆེན་ལས། ལྟ་ཏ་ཞེས་པ་སྒྲ་ཐད་ཀློག་ཏུ་བསྒྱུར་ན་ངེས་ཚིག་ཅེས་བྱ་ཞིང་ངེས་པའི་དོན་ཡང་ནི་ལྟ་ཏ་ཡིན་པ་རྣམས་ལ་རྟགས་

གསུམ་གྱི་དབྱེ་བ་མེད་པ་དང་། རྣམ་དབྱེའི་རྣམ་འགྱུར་ཕལ་ཆེར་མེད་པས་སྒྲའི་གཟུགས་ངེས་པའི་དོན་ཡིན་ཞིང་དེ་དག་ལ་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་གཞན་མི་ཟད་པ་ཞེས་ཀྱང་བྱ་ལ། བོད་ཀྱི་ཚིག་ཕྲད་ཅེས་བཏགས་པ་ནི་ཚིག་གི་བར་བར་དུ་མཚམས་སྦྱོར་བའི་འཕྲད་དུ་འབྱུང་བ་ཤས་ཆེ་བའི་རྒྱུ་མཚན་གྱིས་དེ་སྐད་ཅེས་བྱ་བས་མིང་དོན་གྱི་རྒྱུ་མཚན་ཡང་མཚུངས་པ་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

སྒྲ་ཐད་འགྱུར། ཐད་སྒྱུར་དང་དོན་འདྲ།

སྒྲ་ཐད་སྒྱུར། ཐད་སྒྱུར་དང་དོན་འདྲ།

སྒྲ་མཐས་ཐར་པ་སྟེར་བའི་དེ་ཉིད། སྒྲ་མཐས་ཐར་པ་སྟེར་བའི་དེ་ཉིད་དམ་བསམ་གཏན་ནི། བྱ་རྒྱུད་ཀྱི་བསམ་གཏན་གྱི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་ནང་གསེས་ཤིག་སྟེ། སྒྲ་གནས་ཀྱི་སྔགས་ཀྱི་སྒྲ་དེ་ལ་རིགས་པས་དཔྱད་ཅིང་གཞིགས་པས་སྒྲའི་རྒྱུན་ཇེ་ཕྲ་ཇེ་ཕྲར་སོང་ནས་མཐར་མི་རྟོག་པའི་ངང་དུ་མཉམ་པར་འཇོག་པ་སྟེ། དེ་ལས་ལྷག་མཐོང་གི་ཡེ་ཤེས་འཆར་ཞིང་ཐར་པའི་དངོས་ཀྱི་ཉེར་ལེན་དུ་འགྱུར་བར་བྱེད་པའི་བསམ་གཏན་ཞིག

སྒྲ་དག་གསལ་གསུམ། ཁ་རྒྱུན་ལ་སྒྲ་དག་གསལ་ཞེས་རླུང་ལྟར་གྲགས་མོད་གྲངས་འདྲེན་དུས་གཉིས་མ་གཏོགས་མི་ཐོན་པས་གསུམ་པོ་དེ་དག་གང་ཞེ་ན། ཁོ་བོ་ལྟར་ན། སྒྲ་དག་པ། གསལ་བ། བྱང་བ་དང་གསུམ་ཡིན་པར་སེམས་ཏེ། རྒྱལ་མཆོག་ལྔ་པའི་རང་རྣམ་དུ་དུ་ཀཱུ་ལའི་གོས་བཟང་ལས། ཤོག་བུ་མདའ་ཚད་དགུ་བརྒྱ་སྐོར་དག་གསལ་བྱང་གསུམ་འཛོམ་པའི་རྒྱུགས་སྤྲོད་པར་བསྟན་པའི་མིག་རྐྱེན་གོང་འཕེལ་ལ་བསམས། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །འོན་སྒྲ་དག་གསལ་གསུམ་ཞེས་བརྗོད་མི་རིགས་ཏེ། ཚིག་ཟིན་ལ་སྒྲ་དག་པ་དང་གསལ་བ་གཉིས་ལས་མི་ཐོན་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། འོན་མགོན་ཆོས་ (མགོན་པོ། ཆོས་རྒྱལ། ལྷ་མོ། རྣམ་སྲས་དང་བཞི) བཞི་ཞེས་བརྗོད་མི་རིགས་པར་ཐལ། མགོན་ཆོས་གཉིས་མ་གཏོགས་ཚིག་ཟིན་ལ་མི་ཐོན་པའི་ཕྱིར། རིགས་པ་མཚུངས་སོ་སྙམ་མོ། །

སྒྲ་དོན། 1 རྟོག་པའི་སྣང་བའམ་དོན་སྤྱི། བུམ་པའི་དོན་སྤྱི་ལ་བུམ་པའི་སྒྲ་དོན་ཞེས་པ་ལྟ་བུ། སྒྲ་བཤད་

ནི། རྗོད་བྱེད་ཀྱི་སྒྲ་ཡི་དོན་ཏེ་ཡུལ་ལམ་བརྗོད་བྱ་ཡིན་པས་སྒྲ་དོན་ཞེས་བྱའོ། །2 སྒྲ་བཤད། སྒྲ་དོན། ཚིག་དོན། ངེས་ཚིག་རྣམས་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་ཡིན།

སྒྲ་དོན་འདྲེས་རུང་དུ་འཛིན་པའི་བློ། རྟོག་པ། སྒྲ་བཤད་ནི། སྒྲ་སྤྱི་དང་དོན་སྤྱི་གང་རུང་སྣང་ཡུལ་དུ་བྱས་ནས་འཛིན་པའི་བློ་ཡིན་པས་དེ་སྐད་ཅེས་བྱའོ། །སྔེ་བདུན་ཡིད་ཀྱི་མུན་སེལ་ལས་གསུངས། རྒྱལ་དབང་དགེ་འདུན་གྲུབ་ཀྱི་ཚད་མ་རིགས་རྒྱན་ལས། འོ་ན་སྒྲ་དོན་འདྲེས་པར་འཛིན་པའི་ཚད་གང་། རུང་བ་སྨོས་པའི་དོན་ཅི་ཡིན་ཞེ་ན། ཆོས་དེའི་སྒྲ་སྤྱི་དང་དོན་སྤྱི་གཉིས་ཀ་རྟོག་པ་དེའི་ཡུལ་དུ་བྱེད་པར་ནུས་པ་དེའི་ཚེ་སྒྲ་དོན་འདྲེས་པར་འཛིན་པ་ཞེས་བྱ་ལ། བརྡ་ལ་མ་བྱང་བའི་བྱིས་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་རྟོག་པས་སྒྲ་སྤྱི་དང་དོན་སྤྱི་གང་རུང་ཡུལ་དུ་བྱེད་ཀྱང་གཉིས་ཀ་ཚོགས་པ་ཡུལ་དུ་མི་བྱེད་པས། སྒྲ་དོན་འདྲེས་རུང་འཛིན་པ་ཡིན་གྱི་སྒྲ་དོན་འདྲེས་པར་འཛིན་པ་ནི་མིན་នོ། །དེས་ན་འདྲེས་རུང་འཛིན་པ་ཞེས་སྨོས་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། བརྡ་ལ་མ་བྱང་བའི་བྱིས་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་རྟོག་པ་བསྡུ་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར་རོ། །འོན་ཀྱང་བརྡ་ལ་བྱང་བའི་རྟོག་པ་ཡིན་ན་སྒྲ་སྤྱི་དང་དོན་སྤྱི་གཉིས་ཀ་སྣང་ཡུལ་དུ་བྱེད་པས་མ་ཁྱབ་སྟེ། བདག་མེད་ལ་སྦྱོང་བ་ཐོན་པའི་སྐྱེས་བུས་སྒྲ་སྤྱི་ལ་མ་ལྟོས་པར་བདག་མེད་ཀྱི་དོན་སྤྱི་སྣང་ཡུལ་དུ་བྱེད་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་སོ། །

སྒྲ་གནས་ཀྱི་དེ་ཉིད། སྒྲ་གནས་ཀྱི་དེ་ཉིད་དམ་བསམ་གཏན་ནི། བྱ་རྒྱུད་ཀྱི་བསམ་གཏན་གྱི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་ནང་གསེས་ཤིག་སྟེ། སྙིང་གར་ཟླ་དཀྱིལ་གྱི་སྟེང་མེ་ལྕེའི་དབུས་སུ་ལྷའི་གཞིའམ། ཟླ་དཀྱིལ་སྔགས་འཕྲེང་གིས་བསྐོར་བ་ལ་གསལ་བར་དམིགས་ལ། དེ་ནས་དེ་ཡང་སྤྲངས་ལ་དྲིལ་བུའི་སྒྲ་ལྟ་བུའི་རང་བྱུང་གི་སྔགས་སྒྲའི་དབྱངས་ཙམ་གྲགས་པ་འབའ་ཞིག་ལ་བསམས་ལ་སྲོག་རྩོལ་བསྡོམས་ཏེ་བསྒོམ་པའི་བསམ་གཏན་ནོ། །

སྒྲ་རྣམ་གྲངས་པ། མིང་རྣམ་གྲངས་པ། མིང་གི་རྣམ་གྲངས་རྣམས་དོན་གཅིག

སྒྲ་སྤྱི། 1 གཞན་གྱི་སྒྲའམ་ཚིག་གི་རྗེས་སུ་འབྲངས་ཏེ་བྱུང་བའི་རྟོག་པའི་འདྲ་རྣམ། དཔེར་ན་ལྷ་སའི་གནས་བཤད་བྱས་ཏེ། རྟོག་ངོར་ཤར་བའི་ལྷ་སའི་འདྲ་རྣམ་ལྟ་བུ། 2 སྒྲ་འཛིན་རྟོག་པ་ལ་སྒྲ

མ་ཡིན་བཞིན་དུ་སྨྲ་ལྟ་བུར་སྣང་བའི་སྒྲོ་བཏགས་ཀྱི་ཆ། དཔེར་ན་དྲན་ལམ་དུ་ཤར་བའི་རང་གི་བླ་མ་དང་ཕ་མ་སོགས་ཀྱི་གསུང་གི་འདྲ་རྣམ་ལྟ་བུ། དེ་ལ་སྒྲ་སྤྱི་ཟེར་གྱི་སྒྲའི་དོན་སྤྱི་ཞེས་མི་ཟེར་རོ། །

སྒྲ་སྤྱི་རྐྱང་པ། རང་གི་དངོས་སུ་ཉམས་མྱོང་གི་གྲུབ་པ་མིན་པར། གཞན་གྱི་སྒྲའམ་ཚིག་ཁོ་ནའི་རྗེས་སུ་འབྲངས་ཏེ་བྱུང་བའི་རྟོག་པའི་འདྲ་རྣམ་ལ་ཟེར། དཔེར་ན་ལྷ་སར་འགྲོ་མ་མྱོང་བའི་གང་ཟག་ལ་ལྷ་སའི་གནས་བཤད་བྱས་ཏེ། རྟོག་ངོར་ཤར་བའི་ལྷ་སའི་འདྲ་རྣམ་ལྟ་བུའོ། །

སྒྲ་བྱེ་བྲག་ཏུ་རྟོགས་བྱེད་ཆེན་མོ། བྱེ་བྲག་ཏུ་རྟོགས་བྱེད་ཆེན་མོ་ལ་གཟིགས།

སྒྲ་དབྱངས། (བརྡ་སྤྲོད) དབྱངས་ཡིག ཐ་སྙད་སུམ་འགྲེལ་དང་། ནམ་སེང་གི་སུམ་རྟགས་ཀྱི་འགྲེལ་པ་བློ་ལྡན་དགའ་བསྐྱེད་ན་སོགས་ན་གསལ།

སྒྲ་སྦྱོར་བམ་གཉིས། ཧྥའི་ལོ་ ༼ ལུགས་ཧྥའམ་ ༧༩༠དང་། ཡང་ན་ཆུ་ཧྥ་༡༠༢གང་རུང་ཞིག་ལ་ཡིན་ནམ་སྙམ ༽ལ། སྒྲ་སྦྱོར་བམ་གཉིས་ལས། ཁྲི་བཙན་པོ་ཉིན་དགེ་བོད་དང་རྒྱ་གར་གྱི་མཁན་པོ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་ཆོས་སྐད་གཏན་ལ་ཕབ་སྟེ། རྗེ་བློན་མོལ་ནས་རེན་ཟིན་དུ་མཛད་པ་སྐད་གསར་གྱི་མིང་སྟོན་མ་ཐོགས་པ་དང་། གཏན་ལ་མ་ཕབ་པ་ལ་མཁས་པ་རྣམས་འཚོགས་ཏེ་མིང་དུ་བཏགས་ཤིང་གཏན་ལ་ཕབ་སྟེ། ལྷ་བཙད་པོ་ཁྲི་ལྡེ་སྲོང་བཙན་གྱིས་བསྐུལ་ནས་བཀས་བཅད་དེ་མི་བཅོས་པར་བཞག་པ་རྫོགས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་དང་། ཅུང་ཟད་ཞིབ་ཏུ་བཤད་ན། བོད་ཀྱི་རྒྱལ་རབས་༤༠ཁྲི་ལྡེ་སྲོང་བཙན་ནམ་སད་ན་ལེགས་འཛིན་ཡོན་ཕོ་བྲང་འོན་ཅང་དོར་བཞུགས་དུས། ཉེ་འོག་གི་མཁན་པོ་ཛྙཱ་ན་ཛཻ་ནམི་ཏྲ་སྟེ་རྒྱལ་བའི་བཤེས་གཉེན་དང་། སུ་རེནྡྲ་བོ་དྷི་དང་། ཤཱི་ལེནྡྲ་བོ་དྷི་དང་། དཱ་ན་ཤཱི་ལ་དང་། བོ་དྷི་མི་ཏྲ་དང་། བོད་ཀྱི་མཁན་པོ་རཏྣ་རཀྵི་ཏ་དང་། རྣམ་དཔལ་ཤཱི་ལ་དང་། ལོ་ཙཱ་བ་མཁས་པར་ཆུད་པ་ཛྙཱ་ན་སེན་དང་། ཇ་ཡ་རཀྵི་ཏ་དང་། མཉྫུ་ཤྲཱི་ཝརྨ་དང་། རཏྣེནྡྲ་ཤཱི་ལ་ལ་སོགས་པས་ཐེག་པ་ཆེ་ཆུང་ལས་འབྱུང་བའི་རྒྱ་གར་གྱི་སྐད་ལས་བོད་ཀྱི་བསྒྱུར་ཞིང་མིང་དུ་བཏགས་པ་རྣམས་དཀར་ཆག་ཏུ་བྲིས་ཏེ། ནམ་དུ་ཡང་གཞུང་ལུགས་དེ་ལས་མི་བསྒྱུར་ཞིང་ཀུན་གྱིས་བསླབ་ཏུ་རུང་བར་གྱིས་

ཤིག་ཅེས་བཀའ་སྩལ་ཏེ། སྔོན་ཡབ་རྒྱལ་པོ་ཁྲི་སྲོང་ལྡེ་བཙན་གྱི་སྐབས་སུ། མཁན་ཆེན་ཞི་བ་འཚོ་དང་། ཡེ་ཤེས་དབང་པོ་དང་། ཞང་རྒྱལ་ཉེན་ཉ་བཟང་དང་། བློན་ཁྲི་གཞེར་སང་ཤི་དང་། པོ་ཏླ་བ་རྙྩན་དེཝ་ཀོ༹་དང་། ལྕེ་ཁྱི་འབྲུག་དང་། བྲམ་ཟེ་ཨཱ་ནནྡ་ལ་སོགས་པས་ཆོས་ཀྱི་སྐད་བོད་ལ་མ་གྲགས་པ་ལས་མིང་དུ་བཏགས་པ་མང་དག་ཅིག་མཆིས་པའི་ནང་ནས་ཁ་ཅིག་ཆོས་ཀྱི་གཞུང་དང་། བྱཱ་ཀ་ར་ཎའི་ལུགས་དང་མི་མཐུན་ཏེ། མི་བཅོས་དགོས་པ་རྣམས་བཅོས། སྐད་ཀྱི་མིང་གཅེས་སོ་འཚལ་གྱིས་ཀྱང་བསྟན་ནས་ཐེག་པ་ཆེ་ཆུང་གི་གཞུང་ལས་ཇི་ལྟར་འབྱུང་བ་དང་། གནའི་མཁན་པོ་ཆེན་པོ་ནཱ་གཱརྫུ་ན་དང་། ཝསུབནྡྷུ་ལ་སོགས་པས་ཇི་ལྟར་བཤད་པ་དང་། བྱཱ་ཀ་ར་ཎའི་སྒྲའི་ལུགས་ལས་ཇི་སྐད་བཤད་པ་དང་ཡང་བསྟུན་ཏེ། མཛལ་དཀའ་བ་རྣམས་ཀྱང་ཚིག་སོ་སོར་ཕྲལ་ནས་གཏན་ཚིགས་ཀྱིས་བཤད་དེ་གཞུང་དུ་བྲིས་སོ། །བསྟན་འགྱུར་༼ ཅོ་བ ༽འི་ཤོག་གྲངས་བརྒྱ་དང་སོ་གཅིག་༡༣༡གི་རྒྱབ་གཟིགས་ན་བཞུགས་ལ། དེའི་གོང་དུ་བྱེ་བྲག་རྟོགས་བྱེད་ཆེན་པོ་བཞུགས་སོ། །འདི་ལ་བྱེ་བྲག་ཏུ་རྟོགས་བྱེད་འབྲིང་པོ་དང་། བྱེ་བྲག་ཏུ་རྟོགས་བྱེད་འབྲིང་པོ་སྒྲ་སྦྱོར་བམ་པོ་གཉིས་པ་ཞེས་ཀྱང་བྱའོ། །ཀློག་པའི་ཚེ། སྒྲ་སྦྱོར༌བམ་གཉིས༌ཞེས་བཀླག་དགོས།

སྒྲ་སྦྱོར་བམ་པོ་གཉིས་པ། སྒྲ་སྦྱོར་བམ་གཉིས་དང་འདྲ།

སྒྲ་མི་སྙན། གླིང་བཞིའི་ཡ་གྱལ་ཏེ། རི་རབ་ཀྱི་བྱང་ངོས་སུ་ཡོད་པའི་གླིང་ཆེན། སྒྲ་བཤད་ནི། དེར་སྐྱེས་པའི་སེམས་ཅན་དེ་དག་འཆི་བའི་ཞག་བདུན་གྱི་གོང་དུ་ཁྱོད་འཆིའོ་ཞེས་སྒྲ་མི་སྙན་པ་ནམ་མཁའ་ལས་ཐོས་པའི་ཕྱིར་རམ། པི་ཤ་ཙི་ཏ་འདྲེའི་སྐད་དུ་སླ་བའི་ཕྱིར་སྒྲ་མི་སྙན་ནོ། །ཞེས་མཆིམས་མཛོད་གསུང་།

སྒྲ་ཡི་ལྷ། ལྷ་ཡི་དེ་ཉིད་དྲུག་གི་ཡ་གྱལ་ཏེ། རང་སེམས་ཟླ་བའི་སྟེང་དུ་རིགས་གསུམ་གྱི་ལྷ་གང་ཉེ་བར་བསྙེན་པའི་བཟླ་བྱའི་སྔགས་རང་སྒྲ་སྒྲོག་པར་སྒོམ་པའོ། །

སྒྲ་ལོག་སྒྱུར། ཚིག་འགའ་ཞིག་ལྟག་འོག་གོ་ལྡོག་སྟེ་བསྒྱུར་བ་ལ་ཟེར། དཔེར་ན་གང་ཡིན་ཞེས་པའི་ཚིག་འདི་སཾ་སྐྲི་ཏའི་སྒྲ་ལ་ཚོ་གའི་ཚིག་གི་དང་པོ་ན་ཡོད་ཀྱང་། སྒྲ་ལོག་སྒྱུར་དུ་བསྒྱུར་བས་

བོད་དཔེ་ལ་ཚོ་གའི་ཚིག་གི་ཐ་མར་སོང་བར་ལྟ་བུའོ། །ཞེས་མཚོ་ཊཱི་ཀ་གསུང་བ་ལྟར་རོ། །

སྒྲ་ཤེས་ན་དོན་ལ་མི་རྨོངས་ཞེས་སོགས། ཞལ་རྒྱུན་དུ། སྒྲ་ཤེས་ན་དོན་ལ་མི་རྨོངས། མངོན་བརྗོད་ཤེས་ན་མིང་ལ་མི་རྨོངས། སྡེབ་སྦྱོར་ཤེས་ན་ཚིགས་བཅད་ལ་མི་རྨོངས། ཚིག་རྒྱན་ཤེས་ན་སྙན་ངག་ལ་མི་རྨོངས། ཞེས་འབྱུང་ངོ་། །ཆོས་འབྱུང་མཁས་པའི་དགའ་སྟོན་༡༥༠༩ནའང་དེ་བཞིན་དུ་འབྱུང་ངོ་། །ཡང་། སྡེ་སྲིད་སངས་རྒྱས་རྒྱ་མཚོའི་གཡའ་སེལ་གླེགས་བམ་གཉིས་པ་༢༢༨བ༥ལས། སྙན་ངག་ཤེས་ན་ཚིག་རྒྱན་ལ་མི་རྨོངས། སྡེབ་སྦྱོར་ཤེས་ན་ཚིགས་བཅད་ལ་མི་རྨོངས། མངོན་བརྗོད་ཤེས་ན་མིང་ལ་མི་རྨོངས། ཟློས་གར་ཤེས་ན་སྐད་རིགས་ལ་མི་རྨོངས། རྩིས་ཤེས་ན་གྲངས་ཀྱི་གནས་ལ་མི་རྨོངས། ཞེས་གསལ་ལོ། །

སྡིག་བཅད་པ། སྡིག་ལམ་བཟློས་པའི་དོན། དཔེར་ན། རྒྱལ་མཆོག་ལྔ་པའི་རང་རྣམ་དུ་ཀཱུ་ལའི་གོས་བཟང་ལས། དུས་གསུམ་པོ་དེའི་སྡིག་བཅད་པ་མ་གཏོགས་ཕལ་ཆེར་རྩེད་མོར་དུས་འདའ། ཞེས་གསལ་བ་ལྟར་རོ། །

སྒྲིབ་པ། ཡོན་ཏན་གོང་མ་སྐྱེ་བ་ལ་སྒྲིབ་བྱེད། ཉོན་མོངས་པ་དང་ཤེས་བྱའི་སྒྲིབ་པ་གཉིས་ལྟ་བུ། སྒྲ་བཤད་ནི། ཡོན་ཏན་གོང་མ་སྐྱེ་བ་ལ་སྒྲིབ་པས་ན་དེ་སྐད་ཅེས་བྱའོ། །

སྒྲིབ་པ་ལྔ། འདོད་པའི་སས་བསྡུས་ཀྱི་ཉོན་མོངས་ལྔ་སྟེ། ༡ རྒོད་འགྱོད་གཉིས། ༢ གཉིད་རྨུགས་གཉིས། ༣ འདོད་པའི་འདོད་ཆགས། ༤ གནོད་སེམས། ༥ ཐེ་ཚོམ་དང་ལྔའོ། །མདོ་ལས། འདོད་པ་ལ་འདུན་པ་དང་། གནོད་སེམས་དང་། རྨུགས་པ་དང་། གཉིད་དང་། རྒོད་པ་དང་། འགྱོད་པ་དང་། ཐེ་ཚོམ་དང་སྒྲིབ་པ་ལྔ། ཞེས་གསུངས་སོ། །མདོའི་ལུང་འདི་མཛོད་རང་འགྲེལ་ན་དྲངས་ཡོད། ཟླ་སྒྲུབ་ཀྱི་བཤེས་སྤྲིངས་ལས། རྒོད་དང་འགྱོད་དང་གནོད་སེམས་རྨུགས་པ་དང་། །གཉིད་དང་འདོད་ལ་འདུན་དང་ཐེ་ཚོམ་སྟེ། །སྒྲིབ་པ་ལྔ་པོ་དེ་དག་དགེ་བའི་ནོར། །འཕྲོག་པའི་ཆོམ་རྐུན་ལགས་པར་མཁྱེན་པར་མཛོད། །ཅེས་གསུངས། དོགས་གཅོད། སྒྲིབ་པ་ལྔ་བཤད་པ་ན། རྨུགས་གཉིད་གཉིས་དང་། རྒོད་འགྱོད་གཉིས་གཅིག་ཏུ་ཅིའི་ཕྱིར་དྲངས་ཤེ་ན། དེའི་རྒྱུ་མཚན་ནི། སྒྲིབ་པ་དེ་དག་ནི་གཉེན་པོ་གཅིག་པ་དང་། རྒྱུ་

གཅིག་པ་དང་། བྱ་བ་གཅིག་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ཡང་མཛོད་རྩ་བ་ལས། འདོད་ན་སྒྲིབ་རྣམས་མི་མཐུན་ (གཉེན་པོ) དང་། །ཟས་ (རྒྱུ) དང་བྱ་བ་གཅིག་པའི་ཕྱིར། །གཉིས་གཅིག་ (ཏུ་བཤད་དོ) ཕུང་པོ་གནོད་བྱེད་དང་། །ཞེས་གསུངས། རྨུགས་གཉིད་གཉིས་ཡོད་ཀྱང་སྒྲིབ་པ་གཅིག་ཏུ་བཤད་པའི་རྒྱུ་མཚན་ནི། དེ་གཉིས་ཀྱི་གཉེན་པོ་སྣང་བ་འདུ་ཤེས་ཡིན་པ་གཅིག་པ་དང་། དེ་གཉིས་ཀྱི་རྒྱུ་ཡང་གཅིག་པ་ཡིན་ཏེ། རྨྱ་བ་དང་། མི་དགའ་བ་དང་། བྱ་རྨྱངས་དང་། ཁ་ཟས་ཀྱི་ཚོད་མི་ཟིན་པ་དང་། སེམས་ཞུམ་པ་ཉིད་དེ། དེ་དག་གིས་དེ་གཉིས་རྒྱས་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །བྱ་བ་ནི་སེམས་ཞུམ་པར་བྱེད་པ་ཡང་གཅིག་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་བཞིན་དུ་རྒོད་འགྱོད་གཉིས་ཀྱང་སྒྲིབ་པ་གཅིག་ཏུ་བཞག་སྟེ། གཉེན་པོ་ནི་ཞི་གནས་ཡིན་པ་གཅིག་པ་དང་། རྒྱུ་ནི་བཞི་སྟེ། ཉེ་དུའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་དང་། ཡུལ་གྱི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་དང་། མི་འཆི་བའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་དང་། སྔོན་དགོད་པ་དང་རྩེས་པ་དང་དགའ་མགུར་སྤྱོད་པ་རྣམས་རྗེས་སུ་དྲན་པ་ཡང་གཅིག་པའི་ཕྱིར། བྱ་བ་ནི་གཉིས་ཀས་སེམས་རྣམ་པར་མ་ཞི་བར་བྱེད་པ་ཡང་གཅིག་པའི་ཕྱིར་རོ། །གལ་ཏེ་ཉོན་མོངས་པ་དང་ཉེ་བའི་ཉོན་མོངས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་སྒྲིབ་པ་ཡིན་ན་ཅིའི་ཕྱིར་ལྔ་པོ་ཁོ་ན་སྒྲིབ་པར་བསྟན་ཞེ་ན། འདོད་པ་ལ་འདུན་པ་དང་གནོད་སེམས་ཀྱིས་ནི་འདོད་པ་དང་སྡིག་པ་ལས་མི་འབྲལ་ཞིང་། རྨུགས་གཉིད་དང་རྒོད་འགྱོད་ཀྱིས་ནི་རིམ་པ་ལྟར་ལྷག་མཐོང་དང་ཞི་གནས་རིང་དུ་བྱེད་པས་རིམ་པ་ལྟར་ཚུལ་ཁྲིམས་དང་ཤེས་རབ་དང་ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་ཕུང་པོ་གསུམ་ལ་གནོད་པ་བྱེད་པའི་ཕྱིར་དང་། ཏིང་ངེ་འཛིན་དང་ཤེས་རབ་མེད་ན་ཐེ་ཚོམ་གྱིས་ཏིང་ངེ་འཛིན་དང་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕུང་པོའང་བདེན་པ་དག་ལ་ཐེ་ཚོམ་ཟ་བའི་ཕྱིར་ན་སྒྲིབ་པ་ལྔ་ཉིད་དུ་བཤད་དོ། །ཞེས་མཛོད་རང་འགྲེལ་དང་མཆིམས་ལས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

སྒྲིབ་པ་བཞི། ལུས་ཀྱི་སྒྲིབ་པ། ངག་གི་སྒྲིབ་པ། ཡིད་ཀྱི་སྒྲིབ་པ། སྒོ་གསུམ་ཐུན་མོང་གི་སྒྲིབ་པ་དང་བཞིའོ། །བླ་མ་མཆོད་པ་ལས། སྒྲིབ་བཞི་དག་ཅིང་རྣམ་དག་དབང་བཞི་ཐོབ། །ཅེས་པའི་སྒྲིབ་པ་བཞི་པོ་དེའོ། །

སྒྲིབ་བཞི། སྒྲིབ་པ་བཞི་ལ་གཟིགས།

སྒྲུབ་བརྒྱུད་ཤིང་རྟ་ཆེན་པོ་བརྒྱད། སྔ་འགྱུར་རྙིང་མ། བཀའ་གདམས་པ། ལམ་འབྲས་པ། མར་པའི་བཀའ་བརྒྱུད། ཤངས་པ་བཀའ་བརྒྱུད། ཞི་བྱེད་ཡན་ལག་དང་བཅས་པ། སྦྱོར་དྲུག་པ། རྡོ་རྗེ་གསུམ་གྱི་བསྙེན་སྒྲུབ་པའི་ལུགས་དང་བརྒྱད་དོ། །གོང་སྤྲུལ་ཡོན་ཏན་རྒྱ་མཚོའི་ཤེས་བྱ་མཛོད་འགྲེལ་གླེགས་བམ་སྟོད་ཆ་༥༠༨ལས། བོད་ཡུལ་སྒྲུབ་བརྒྱུད་ཤིང་རྟ་ཆེན་པོ་བརྒྱད། །རྙིང་མ་བཀའ་གདམས་ལམ་འབྲས་བཀའ་བརྒྱུད་པ། །ཤངས་པ་ཞི་བྱེད་སྦྱོར་དྲུག་བསྙེན་སྒྲུབ་བོ། །བོད་ཀྱི་ཡུལ་འདིར་སྒྲུབ་བརྒྱུད་ཀྱི་རིང་ལུགས་འཛིན་པ་ཆེ་ཕྲ་དུ་མ་བྱུང་ཡང་གཙོ་བོའི་རིགས་སུ་བསྡུ་ན་ཤིང་རྟ་ཆེན་པོ་བརྒྱད་དེ། སྔ་འགྱུར་རྙིང་མ། བཀའ་གདམས་པ། ལམ་འབྲས་པ། མར་པའི་བཀའ་བརྒྱུད། ཤངས་པ་བཀའ་བརྒྱུད། ཞི་བྱེད་ཡན་ལག་དང་བཅས་པ། སྦྱོར་དྲུག་པ། རྡོ་རྗེ་གསུམ་གྱི་བསྙེན་སྒྲུབ་པའི་ལུགས་རྣམས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །སྒྲུབ་བརྒྱུད་ཤིང་རྟ་ཆེན་པོ་བརྒྱད་ཀྱི་ཐ་སྙད་འདི་བྱུང་དུས་དགེ་ལྡན་རིང་ལུགས་སྲོལ་བཏོད་མེད་ན་ནི་དེར་ཟད། དེ་མིན་དེའི་གྲངས་འཛིན་ལ་བོད་གངས་ཅན་གྱི་ལྗོངས་ཀྱི་ཆོས་བརྒྱུད་ཁྱབ་བརྡལ་ཆེ་ཤོས་དང་གྲགས་ཆེ་ཤེས་དེ་ (དགེ་ལྡན་པ) མ་དྲངས་པར་གྲལ་ནས་ཕུད་པ་ནི་ལེགས་པར་མ་མཐོང་ངོ་། །སྒྲུབ་བརྒྱུད་ཤིང་རྟ་ཆེན་པོ་བརྒྱད་ཀྱི་ཐ་སྙད་འདི་ཐོག་མར་རྙིང་མའི་བླ་ཆེན་ཞིག་གིས་བཟོས་པར་ཐོས་ཤིང་། དགེ་ལྡན་པ་སྒྲུབ་བརྒྱུད་ཤིང་རྟ་ཆེན་པོ་བརྒྱད་ཀྱི་བཞུགས་གྲལ་ནས་འབུད་སྟངས་ལ་བལྟས་ན་འདི་ལ་ཕྱོགས་རིས་ཀྱི་དྲི་ངན་ཙུང་ཟད་འཐུལ་ལོ། །ཁ་ཅིག་ན་རེ། དེ་དེ་ལྟར་མིན་ཏེ། དེ་ནི་སྒྲུབ་པ་གཙོ་མི་གཙོའི་ཆ་ནས་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། ས་སྐྱ་པ་དང་དགེ་ལྡན་པ་གཉིས་སྒྲུབ་པ་གཙོ་ན་གཙོ་མཉམ་དང་མི་གཙོ་ན་མི་གཙོ་མཉམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་སྐྱོན་སོ་ན་གནས་སོ། །

སྒྲུབ་ངག མཐའ་གཉིས་སུ་དོགས་པའི་ཐེ་ཚོམ་གཅོད་པ་དང་། ཚུལ་གསུམ་ཅིག་ཅར་དུ་དྲན་པའི་དྲན་ཤེས་སྐྱེ་བའི་དོན་དུ་འགོད་པའི་ངག གང་བྱས་ན་མི་རྟག་པས་ཁྱབ། དཔེར་ན་བུམ་པ་བཞིན། སྒྲ་ཡང་བྱས་སོ། །ལྟ་བུའོ། །

སྒྲུབ་ཐབས་ཀུན་བཟང་། རྒྱ་གར་གྱི་སློབ་དཔོན་སངས་རྒྱས་ཡེ་ཤེས་ཞབས་ཀྱིས་མཛད་པའི་བསྟན་བཅོས་ཤིག་སྟེ། གསང་འདུས་འཇམ་དཔལ་རྡོ་རྗེ་ས་གཙོ་བོར་མཛད་པའི་ལྷ་བཅུ་དགུའི་དཀྱིལ་འཁོར་སོགས་སྟོན་པའི་བསྐྱེད་རིམ་གྱི་གཞུང་ཞིག

སྒྲུབ་ཐབས་མདོར་བྱས། མདོར་བྱས་ལ་གཟིགས།

སྒྲུབ་པ་སྙིང་པོར་བྱེད་པ། ཆོས་ཉམས་ལེན་ལ་ནན་ཏན་ཆེན་པོས་སློབ་པ་ལ་ཟེར། སྒྲ་བཤད་ནི། སྒྲུབ་པ་ནི་ལམ་མམ་སངས་རྒྱས་སོགས་སྒྲུབ་བྱེད་ཀྱི་ཐབས་ལ་ཟེར་ལ། སྙིང་པོར་བྱེད་པ་ནི་ནན་ཏན་དུ་བྱེད་པའི་དོན་ནོ། །རྗེའི་ལམ་རིམ་ཆེན་མོ་ལས། སྒྲུབ་པ་ནི་སངས་རྒྱས་བསྒྲུབ་པའི་ཐབས་བྱང་སེམས་ཀྱི་བསླབ་པ་ལ་སློབ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །

སྒྲུབ་པ་སྙིང་པོར་མཛད། སྒྲུབ་པ་སྙིང་པོར་བྱེད་པ་དང་དོན་འདྲ།

སྒྲུབ་པའི་མཆོད་པ། [1] ཆོས་ཉམས་ལེན་ཚུལ་བཞིན་བྱས་ནས་བླ་མ་ཐུགས་མཉེས་པར་བྱེད་པ་ལ་ཟེར། རྗེ་མིད་ལས། ནོར་ཟང་ཟིང་གི་འབུལ་བ་བདག་ལ་མེད། །ཕ་བླ་མའི་དྲིན་ལན་སྒྲུབ་པས་འཇལ། །ཞེས་དང་། སྙིང་རུས་སྤུག་བསྲན་གྱི་སྒྲུབ་པ་འདི། །ཕ་བླ་མ་མཉེས་པའི་ཞབས་ཏོག་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །སྒྲ་བཤད་ནི། སྒྲུབ་པ་ནི་ལམ་དང་། མཆོད་པ་ནི་མཉེས་པར་བྱེད་པའི་དོན་ཡིན་པས། ལམ་ཉམས་ལེན་ཚུལ་བཞིན་དུ་བྱས་ནས་བླ་མ་ཐུགས་མཉེས་པར་བྱས་པས་ན་དེ་སྐད་ཅེས་བྱའོ། [2] ཡང་ན། བླ་མའི་བཀའ་བཞིན་དུ་སྒྲུབ་པ་ལ། སྒྲུབ་པའི་མཆོད་པ་ཟེར།

སྒྲུབ་པའི་མཏྲལ། སྟེགས་ཀྱི་ཁར་མཏྲལ་གྱི་ཚོམ་བུ་ལྔ་བཀོད་པའི་དབུས་སུ་བླ་མ། ཤར་དུ་ཡི་དམ། ལྷོར་སངས་རྒྱས། ནུབ་ཏུ་ཆོས། བྱང་དུ་དགེ་འདུན་བཅས་གསལ་བཏབ་པ་ལ་ཟེར། དགོས་པ་ནི། སྐུ་གསུང་ཐུགས་རྟེན་དངོས་སུ་མ་འབྱོར་ན། དེའི་ཚབ་ལྟ་བུར་སྒྲུབ་པའི་མཏྲལ་གསལ་འདེབས་པ་ཡིན།

སྒྲུབ་པའི་བསླབ་བྱ། (ཕར་ཕྱིན) མཆོག་གསུམ་ལ་སྐྱབས་སུ་སོང་ནས་བསྒྲུབ་དགོས་པའི་བསླབ་བྱ་གསུམ་ནི། སངས་རྒྱས་ལ་སྐྱབས་སུ་སོང་བའི་སྒྲུབ་པའི་བསླབ་བྱ་ནི། སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྐུ་གཟུགས་

རི་མོར་བྲིས་པ་ལེགས་ཉེས་ཅི་འདྲ་ཞིག་ལ་འང་། དབུས་མི་གདགས་ཤིང་འོ་བརྒྱལ་སར་མི་བཞག་པ་དང་། གཏའ་མར་འཇོག་པ་སོགས་ཀྱི་མི་གུས་པ་དང་། བརྙས་ཐབས་སྤྱངས་ནས་སྟོན་པ་ལྟར་བཀུར་བའི་ཞིང་དུ་བཟུང་བར་བྱའོ། །ཆོས་ལ་སྐྱབས་སུ་སོང་བའི་སློབ་པའི་བསླབ་བྱ་ནི། ཆོས་ཚིག་བཞི་པ་ཞིག་ཡན་ཆད་ལ་ཡང་མ་གུས་པ་སྤང་ཞིང་། གླེགས་བམ་གཏར་འཇུག་པ་དང་ཟོང་དུ་བྱེད་པ་དང་ས་སྟེ་བོ་དང་འོ་བརྒྱལ་སར་འཇོག་པ་དང་། ལྷམ་དང་སྣྲགས་ཏེ་འཁྱུར་བ་དང་འགོམ་ཡུག་སོགས་མ་གུས་པ་ཐམས་ཅད་སྤྱངས་ཏེ། ཆོས་དཀོན་མཆོག་ལྟར་གུས་པར་བྱེད་པའོ། །དགེ་འདུན་ལ་སྐྱབས་སུ་སོང་བའི་སློབ་པའི་བསླབ་བྱ་ནི། དགེ་འདུན་ནམ་རབ་ཏུ་བྱུང་བ་དགེ་སློང་གི་རྟགས་ཙམ་འཛིན་པ་དང་། དེ་དག་གི་རྟགས་ཙམ་ལ་ཡང་མི་གཤེ་ཞིང་མི་བརྙས་པ་དང་། ཁྱེད་དང་ངེད་ཀྱི་ཚོ་ཞེས་རིས་སུ་བཅད་ནས་དབྲར་བལྟ་བ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་མི་བྱ་བར་དགེ་འདུན་དཀོན་མཆོག་ལྟར་གུས་པར་བྱེད་པའོ། །རྫེའི་ལམ་རིམ་ཆེན་མོ་ལས་བཏུས་ཏེ་བཀོད་དོ། །

སྒྲུབ་བྱེད་བསྒྲུབ་བྱ་དང་མཚུངས་པའི་ཐལ་འགྱུར། གཟུགས་ཕྱུང་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པར་ཐལ། ཚོར་ཕྱུང་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། ཞེ་ན། ཚོར་ཕྱུང་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པའི་རྟགས་ཀྱིས་གཟུགས་ཕྱུང་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་བསྒྲུབ་མི་ནུས་པར་ཐལ། སྒྲུབ་བྱེད་ཚོར་ཕྱུང་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་དང་། བསྒྲུབ་བྱ་གཟུགས་ཕྱུང་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་གཉིས་བསྒྲུབ་དཀའ་སླ་མཚུངས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་ལྟ་བུ།

སྒྲུབ་བྱེད་གཞིག་པ། (འདུལ་བ) རྟོད་པ་སྤོང་བའམ། སྐྱོན་སྤོང་བྱེད་པའི་དོན། མཚོ་ཊཱི་ཀ་སོགས་སུ་འབྱུང་བའི་འདུལ་བའི་བརྡ་ཆད་ཅིག སྒྲ་བཤད་ནི། སྒྲུབ་བྱེད་ནི་གཞན་གྱི་གནོད་བྱེད་ཡིན་ལ། གཞིག་པ་ནི་བསམ་གཞིག་བྱེད་པ་སྟེ་བརྟག་དཔྱད་བྱེད་པའི་དོན་ནོ། །དེས་ན་གཞན་གྱི་གནོད་བྱེད་ལ་བརྟག་པ་བྱས་ཏེ་སྐྱོན་སྤོང་བྱེད་པའི་དོན་ནོ། །

སྒྲུབ་ལོ། སྒྲུབ་ཁུལ།

སྒྲེ་མོང་། ཐེད་མོང་དང་འདྲ།

སྒྲིགས་པ། ཁོག་པའི་ནང་གི་རླུང་གཡེན་དུ་རྒྱུ་བ་ལ་ཟེར། གསོ་རིག་༼ གོ་པ ༽༣༡༧༨ལས། སྒྲིགས་པ་ནི་རླུང་གཡེན་དུ་རྒྱུ་བའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

སྒྲིན་མོ། 1 གཅེར་བུ། 2 ཚུའི་ནང་དུ་ཁྲུས་བྱེད་པ།

སྒྲོ་གུ། སྒྲོག་གུ་དང་འདྲ།

སྒྲོག་གུ། སྡོམ་བྱེད་དམ་འཆིང་བྱེད་ཀྱི་ལུང་ཐག

སྒྲོག་དུང་། 1 དུང་དཀར་ལས་བཟོས་པའི་བུད་མེད་ཀྱི་ལག་གདུབ། 2 ལག་གདུབ་སྤྱིའི་མིང་། ཐོག་མར་འདི་དུང་དཀར་ལས་བཟོས་པའི་ལག་གདུབ་ལ་གྲགས་ཀྱང་། ཕྱིས་སུ་རིམ་གྱིས་ལག་གདུབ་སྤྱིའི་མིང་དུ་ཆགས་སོ། །དཔེར་ན་གསེར་གྱི་སྒྲོག་དུང་། དངུལ་གྱི་སྒྲོག་དུང་ཟེར་བ་ལྟ་བུའོ། །

སྒྲོག་མདུད། གང་གིས་འཛིན་པ། འཛིན་བྱེད།

སྒྲོན་བསྐལ། སྒྲོན་མེའི་བསྐལ་པ་སྟེ་སངས་རྒྱས་འཇིག་རྟེན་དུ་འབྱོན་དུས་ཀྱི་བསྐལ་པ་ལ་ཟེར། སྒྲོན་བསྐལ་ལ། སྒྲོན་བསྐལ་བསྐལ་པ་བཟང་པོ། སྒྲོན་བསྐལ་སྣང་བ་ཆེན་པོ། བསྐལ་པ་སྐར་མ་ལྟ་བུ། སྒྲོན་བསྐལ་ཡོན་ཏན་བཀོད་པ་བཅས་སོ། །དེ་ཡང་སྒྲོན་བསྐལ་བསྐལ་པ་བཟང་པོ་ལ་སངས་རྒྱས་སྟོང་རམ་སྟོང་དང་ལྔ། གསང་བ་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པ་ལ་སོགས་པའི་མདོ་རྣམས་ལས་སངས་རྒྱས་སྟོང་འབྱོན་ཚུལ་གསུངས་ལ། སྙིང་རྗེ་པདྨ་དཀར་པོའི་མདོ་ལས་སངས་རྒྱས་སྟོང་དང་ལྔ་འབྱོན་པར་གསུངས་སོ། །སྒྲོན་བསྐལ་སྣང་བ་ཆེན་པོ་ལ་སངས་རྒྱས་ཁྲི། བསྐལ་པ་སྐར་མ་ལྟ་བུ་ལ་སངས་རྒྱས་བརྒྱད་ཁྲི། སྒྲོན་བསྐལ་ཡོན་ཏན་བཀོད་པ་ལ་སངས་རྒྱས་བརྒྱད་ཁྲི་བཞི་སྟོང་འབྱུང་བར་མདོ་སྡེ་བསྐལ་བཟང་ལས་བཤད་དོ། །

སྒྲོན་བསྐལ་དང་མུན་བསྐལ། སྒྲོན་བསྐལ་བསྐལ་པ་བཟང་པོ་ལ་སངས་རྒྱས་སྟོང་རམ་སྟོང་དང་ལྔ། འདིའི་འོག་ཏུ་སངས་རྒྱས་མེད་པའི་བསྐལ་པ་དྲུག་ཅུ་འབྱུང་ངོ་། །དེའི་འོག་ཏུ་བསྐལ་པ་སྣང་བ་ཆེན་པོ་ཞེས་བྱ་བ་འབྱུང་སྟེ། བསྐལ་པ་དེ་ལ་སངས་རྒྱས་ཁྲི་འབྱུང་ངོ་། །དེའི་འོག་ཏུ་སངས་རྒྱས་མེད་པའི་བསྐལ་པ་བརྒྱད་ཁྲི་འབྱུང་ངོ་། །དེའི་འོག་ཏུ་བསྐལ་པ་སྐར་མ་ཞེས་བྱ་བ་འབྱུང་ཞིང་། དེ་ལ་སངས་རྒྱས་བརྒྱད་ཁྲི་འབྱུང་ངོ་། །དེ་ནས་མུན་བསྐལ་སུམ་བརྒྱ། དེ་ནས་སྒྲོན་

བསྐལ་ཡོན་ཏན་བཀོད་པ་ལ་སངས་རྒྱས་བརྒྱད་ཁྲི་བཞི་སྟོང་འབྱུང་བར་མདོ་སྡེ་བསྐལ་བཟང་ལས་འབྱུང་བར་བཤད་དོ། །

སྒྲོན་མ་གསལ་བ། སྒྲོན་གསལ་དང་འདྲ།

སྒྲོན་མ་གསལ་བར་བྱེད་པ་ཞེས་བྱ་བའི་རྒྱ་ཆེར་བཤད་པ། སྒྲོན་གསལ་ལ་གཟིགས།

སྒྲོན་མེ་ལྔ། ༡ དྲི་ཆེན། (སྐྱག་པ) ༢ རཀྟ། (ཁྲག) ༣ བྱང་སེམས་དཀར་པོ། (ཁུ་བའམ་ཐིག་ལེ) ༤ ཤང་མར། (བཤང་ཤང་དང་དམུང་ཤང་ནང་གི་མར) ༥ དྲི་ཆུ། (གཅིན་པ) དང་ལྔའོ། །དེ་རྣམས་ཀྱིས་དངོས་གྲུབ་མྱུར་དུ་གསལ་བའམ་མངོན་དུ་འགྱུར་བར་བྱེད་པས་སྒྲོན་མེ་ཞེས་བརྗོད་དོ། །དེ་རྣམས་ལ་བདུད་རྩི་ལྔ་ཡང་ཟེར་རོ། །

སྒྲོན་གསལ། སྒྲོན་མ་གསལ་བར་བྱེད་པའི་རྒྱ་ཆེར་བཤད་པ་ཞེས་བྱ་བ། གསང་འདུས་ཀྱི་འགྲེལ་པ་སློབ་དཔོན་ཟླ་བ་གྲགས་པས་མཛད། རིན་ཆེན་བཟང་པོའི་འགྱུར། དབུ་ཤོག་ནས་ཤོག་གྲངས་༢༠༡བར་བཞུགས་ཤིང་། རྒྱུད་འགྲེལ་༼ཏ་པར༽བཞུགས་སོ། །

སྒྲོབ། <ཨཱ་ཏོ་པཿ> 1 བརྟེད་ཉམས་དང་། བསྒྲིངས་ཉམས། སྤྱམ་རྫུ་བྱས་པ་བཅས་ཀྱི་དོན་ལ་འཇུག་གོ། འདི་ལེགས་སྦྱར་གྱི་आटोपः "ཨཱ་ཏོ་པཿ" ཟུར་ཆག་པར། ལི་ཤིའི་གུར་ཁང་དུ་གསུངས། བོད་རྒྱ་ཚིག་མཛོད་ཆེན་མོར། འཕྲིང་ཉམས། དྲེགས་པའི་རྣམ་འགྱུར། མི་དེ་པོ་སྒྲོབ་ཆེ་བས་རང་མཉམ་སུ་དང་ཡང་མཐུན་པོ་མི་འདུག ཅེས་གསལ། 2 ལྷ་རྩེ་བའི་སྐད་དུ་ལད་ཟློས་བྱེད་པ་དང་འཕྲུ་སློད་བྱེད་པ་ལ་ཟེར། ཁོ་རེ་མི་ཆུན་པ་ལ་ཆེ་སྒྲོབ་ (བརྗོད་པའི་ཚེ་ཆེ་སྒྲོམ་ཞེས་པ་ལྟ་བུར་བརྗོད) མ་བྱེད་ཅེས་པ་ལྟ་བུ།

སྒྲོམ། སྒམ་དང་སྒྲོག་མའི་མིང་དུ་བཤད།

སྒྲོལ་དཀར་གྱི་སྤྱན་བདུན་གྱི་མཚོན་དོན། ཡོངས་གྲགས་ཀྱི་སྤྱན་གཉིས་ལ་འགྲེལ་བཤད་དམིགས་བསལ་མ་མཐོང་ལ། དཔྲལ་བའི་དབུས་ཀྱི་སྤྱན་ནི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྤྱན་དང་། ཕྱག་ཞབས་ཀྱི་མཐིལ་གྱི་སྤྱན་བཞིས་རྣམ་ཐར་སྒོ་བཞི་མཚོན་པར། པཎ་ཆེན་བློ་བཟང་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན་གྱི་སྒྲོལ་དཀར་སྒྲུབ་ཐབས་ན་གསལ།

སྒྲོལ་བསྟོད་མཁས་པའི་གཙུག་རྒྱན། རྗེ་དགེ་འདུན་གྲུབ་ཀྱིས་མཛད་པའི་སྒྲོལ་མའི་བསྟོད་པ་ལེགས་
བྲིས་མ་ཞེས་གྲགས་པ་དེ་འོ། །

སྒྲོལ་མ་རྒྱན་མེད་མ། འདིའི་སྐོར་ཏཱ་ར་ནཱ་ཐའི་རྒྱ་གར་ཆོས་འབྱུང་༡༨ ཉན་བཞུགས་སོ། །

སྒྲོལ་མ་ཉེར་གཅིག་གི་བསྟོད་པ། སྒྲོལ་མ་ཕྱག་འཚལ་ཉེར་གཅིག་གི་བསྟོད་པ་(ཨོཾ་རྗེ་བཙུན་མ་
འཕགས་མ་སྒྲོལ་མ་ལ་ཕྱག་འཚལ་ལོ)ཞེས་བྱ་བ་འདི་དང་། དེའི་ཕན་ཡོན་(ལྷ་མོ་ལ་
གུས་མ)གཉིས་པོ་འདི། སངས་རྒྱས་ཉིད་ཀྱིས་རྗེ་བཙུན་སྒྲོལ་མ་ལ་བསྟོད་པ་མཛད་པའི་
རྒྱུད་ཀྱི་གཞུང་ཚིག་ཡིན། འདི་རྒྱུད་འབུམ་(ཙ)པ་༩༢བ་ཉན་བཞུགས་ཤིང་། མདུག་བྱང་
དུ། བཅོམ་ལྡན་མ་སྒྲོལ་མ་ལ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་བསྟོད་པ་གསུངས་
པ་རྫོགས་སོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །རྗེ་དགེ་འདུན་གྲུབ་ཀྱི་སྒྲོལ་མའི་ཊཱི་ཀ་ལས་འདི་དེ་བཞིན་
གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཡུམ་སྒྲོལ་མ་ལ་བསྟོད་པ་ཞེས་བྱ་བའི་རྒྱུད་ལེའུ་སུམ་ཅུ་རྩ་ལྔ་
ཡོད་པའི་ལེའུ་གསུམ་པ་ལ་ཕྱག་འཚལ་ཉི་ཤུ་རྩ་གཅིག་མ་འདི་གསུངས་སོ། །ཞེས་གསུངས།

སྒྲོལ་མ་ཉེར་གཅིག་གི་བསྟོད་པའི་འགྲེལ་པ། སྒྲོལ་མའི་ཊཱི་ཀ་ལ་གཟིགས།

སྒྲོལ་མའི་སྒྲུབ་ཐབས། སྒྲོལ་མའི་ཊཱི་ཀར་གཟིགས།

སྒྲོལ་མའི་ཊཱི་ཀ། ༡ སྒྲོལ་མའི་སྒྲུབ་ཐབས་ཞེས་བྱ་བ་སྒྲོལ་མ་རྒྱ་མཚོའི་རྒྱུད་ནས་ཕྱུང་བ་འཕགས་པ་ཀླུ་
སྒྲུབ་ཀྱིས་མཛད་པ། བསྟན་འགྱུར་རྒྱུད་(ཤ་པ)ཤོག་གྲངས་༡ནས་༦བར་བཞུགས་སོ། །༢
རྗེ་བཙུན་མ་འཕགས་མ་སྒྲོལ་མ་སྒྲིའི་མངོན་པར་རྟོགས་པ་ཞེས་བྱ་བ་འཕགས་པ་ཀླུ་སྒྲུབ་ཀྱིས་
མཛད་པ། བསྟན་འགྱུར་རྒྱུད་(ཤ་པ)ཤོག་གྲངས་༦ན་ནས་༦བ་བར་བཞུགས་སོ། །༣ ལྷ་
མོ་སྒྲོལ་མའི་བསྟོད་པ་ཉི་ཤུ་རྩ་གཅིག་པའི་སྒྲུབ་ཐབས་ཞེས་བྱ་བ། ཁ་ཆེའི་པཎྜི་ཏ་སློབ་དཔོན་
ཉི་མ་སྦས་པས་མཛད་པ། བསྟན་འགྱུར་རྒྱུད་(ཤ་པ)༦ནས་༡༠བར་བཞུགས་སོ། །འདིའི་
ནང་སྒྲོལ་མ་ཉེར་གཅིག་སོ་སོའི་སྐུ་མདོག་ཕྱག་མཚན་སོགས་གསལ་བར་གསུངས་ཡོད། ༤
བཅོམ་ལྡན་འདས་མ་སྒྲོལ་མ་ལ་བསྟོད་པ་ཉི་ཤུ་རྩ་གཅིག་པའི་སྒྲུབ་ཐབས། རྗེ་བཙུན་ལྷ་མོ་མཆོག་
ཉིད་ཀྱི་སྐུས་རྗེས་སུ་བཟུང་བའི་སློབ་དཔོན་ཆེན་པོ་ཁ་ཆེའི་པཎྜི་ཏ་སློབ་དཔོན་ཉི་མ་སྦས་པས་

མཛད་པ། བསྟན་འགྱུར་རྒྱུད་༼ ཤ་པ ༽༢༦བ་ནས་༣༩ཡིག་ཕྲེང་༥བར་བཞུགས་སོ། །སློབ་
དཔོན་ཉི་མ་སྦས་པས་མཛད་པའི་སྒྲོལ་མའི་བསྟོད་པ་ཉེར་གཅིག་པའི་སྒྲུབ་ཐབས་མི་འདྲ་གོང་འོག་
གཉིས་ཀ་ཡང་ཕལ་ཆེར་འདྲ་བ་ལ། འོག་མས་རྒྱས་པར་བཤད་ཡོད་དོ། །༥ ལྷ་མོ་སྒྲོལ་མ་ཉི་ཤུ་
རྩ་གཅིག་ལ་བསྟོད་པ་རྣམ་དག་གཙུག་གི་ནོར་བུ་ཞེས་བྱ་བ། སློབ་དཔོན་ཆེན་པོ་སླུ་ཧྱུ་གུཔྟའམ་
ཉི་མ་སྦས་པས་མཛད་པ། བསྟན་འགྱུར་རྒྱུད་༼ ཤ་པ ༽༣༥ན་ནས་༣༨བ་བར་བཞུགས་
སོ། །༦ རྒྱལ་མཆོག་སྐུ་ཕྲེང་དང་པོ་རྗེ་དགེ་འདུན་གྲུབ་ཀྱིས་སྒྲོལ་ཊཱི་ཀ་རིན་ཆེན་ཕྲེང་བ་སྒྲོན་
ལྡང་སྒྲུབ་ཐབས་དང་བཅས་པ་ཞིག ༧ རྒྱལ་མཆོག་སྐུ་ཕྲེང་གཉིས་པ་རྗེ་དགེ་འདུན་རྒྱ་མཚོའི་
སྒྲོལ་མ་ཕྱག་འཚལ་ཉེར་གཅིག་གི་རྣམ་བཤད། ༨ ས་སྐྱའི་རྗེ་བཙུན་གྲགས་པ་རྒྱལ་མཚན་གྱི་
སྒྲོལ་མའི་ཊཱི་ཀ། ༩ ཇོ་ནང་ཏཱ་ར་ནཱ་ཐའི་སྒྲོལ་མའི་ཊཱི་ཀ། (འདི་ཏཱ་ར་ནཱ་ཐའི་གསུང་འབུམ་པོད་
༼ ན ༽པར་བཞུགས) ༡༠ དངུལ་ཆུ་རྡྷརྨ་བྷ་དྲའི་སྒྲོལ་མར་ཕྱག་འཚལ་ཉེར་གཅིག་གིས་
བསྟོད་པའི་རྣམ་བཤད་ཡིད་འཕྲོག་ཨུཏྤལའི་ཆུན་པོ། ༡༡ སི་ཏུ་པཎ་ཉིན་བྱེད་ཀྱིས་མཛད་པས་
སྒྲོལ་མ་ཕྱག་འཚལ་ཉེར་གཅིག་གི་བསྟོད་པའི་རྣམ་བཤད་གསལ་བའི་འོད་ཟེར་ཞེས་བྱ་བ།

སྒྲོལ་མའི་སྒྲུབ་ཐབས་བརྒྱ་དང་བརྒྱད། རྒྱ་གར་གྱི་སློབ་དཔོན་ཙནྡྲ་གོ་མིས་མཛད། བསྟན་འགྱུར་
རྒྱུད་འགྲེལ་༼ སུ ༽༢༦༨བ༣ན་བཞུགས་སོ། །འདི་ན་སྒྲོལ་མི་འདྲ་བ་བརྒྱ་དང་བརྒྱད་ཀྱི་
སྒྲུབ་ཐབས་མདོར་བསྡུས་རེ་གསུངས་ཡོད།

སྒྲོལ་མའི་གཟུངས་སྔགས་ཀྱི་འགྲེལ་བཤད། ཨོཾ་ཏཱ་རེ་ཏུཏྟཱ་རེ་ཏུ་རེ་སྭཱ་ཧཱ་ཞེས་པའི་ཐད་དུ་གཟིགས།

སྒྲོས། 1 བཤད་སྒྲོལ། དཔེར་ན་བཤད་སྒྲོས་དང་ཟེར་སྒྲོས་ཞེས་པ་ལྟ་བུ། 2 མཆུ། མཆུ་ཏོ། དཔེར་ན་
མཆུ་སྒྲོས་ཟེར་བ་ལྟ་བུ། 3 རྨ་རྗེས། རྨ་ཤུལ། དཔེར་ན་རྨ་སྒྲོས་ཟེར་བ་ལྟ་བུ། དགེ་སློང་མ་
ཨུཏྤལའི་མདོག་གི་བྱུང་བ་བརྗོད་པའི་སྐབས་ཀྱི་ལུང་རྣམ་འབྱེད་༼ ཀ ༽༢༧༨བ ༢ལས།
ཨུཏྤལའི་མདོག་གིས་བུ་མོ་དེའི་སྐྲ་བྱ་བར་བཅོམས་པ་དང་། མགོ་ལ་སྒྲོས་ཡོད་པ་མཐོང་
ངོ་། །མཐོང་ནས་ཀྱང་དྲིས་པ་བུ་མོ་འདི་ཅི་ཉེས། དེས་སྨྲས་པ། བདག་གིས་ཀྱང་མ་འཚལ་
ཏེ། བདག་གི་ཕྱི་མོའི་མཆིད་ནས་ཁྱོད་ཀྱི་མ་ཕ་ལ་ཁྲོས་པས་ཁྱོད་འཕངས་པས་སྒོའི་ཐེམ་པར་

ལྷུང་སྟེ། དེར་སྨྲོས་འདི་བླུང་ངོ་ཞེས་མཆིའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

བཀལ་བརྟག ལུང་རིགས་ལ་བརྟེན་ནས་བཀལ་བའམ་རྒོལ་བ་སྟེ་བརྩད་ཅིང་བརྟག་དཔྱད་བྱེད་པའི་
དོན་ནོ། །

བཀལ་ལན། རྩོད་ལན། རྩོད་པ་དང་ལན། རྒོལ་བ་དང་ལན། བཀལ་ནི་རྩོད་པའི་དོན་ཡིན།

བརྒྱ་གཅིག་པ། གྲངས་གནས་བརྒྱ་དང་གཅིག་ལ་གནས་པ་ལ་ཟེར། འདི་ལ་བརྒྱ་དང་གཅིག་པ་ཟེར་ཡང་
འཁྲིག་གམ་སྣམ་ཡང་དཔྱད། དཔེར་ན་གོ་བརྒྱད་པ། གོ་དགུ་པ། བརྒྱ་ཐམ་པ། བརྒྱ་གཅིག་
པ། བརྒྱ་གཉིས་པ། བརྒྱ་གསུམ་པ། བརྒྱ་བཞི་པ། བརྒྱ་ལྔ་པ། བརྒྱ་དྲུག་པ། བརྒྱ་བདུན་
པ། བརྒྱ་བརྒྱད་པ། བརྒྱ་དགུ་པ། བརྒྱ་བཅུ་པ། བརྒྱ་བཅུ་གཅིག་པ། བརྒྱ་བཅུ་གཉིས་པ་
སོགས་སོ། །ཐ་སྙད་འདི་དག་སྔེ་སྲིད་སངས་རྒྱས་རྒྱ་མཚོའི་གཡའ་སེལ་༡༥༨རྒྱབ་གཟིགས་
སོགས་སུ་གསལ་ལོ། །

བརྒྱ་མཆོད། མཆོད་པ་བརྒྱ་ཚར། མཆོད་མེ་བརྒྱ་མཆོད་ཅེས་པའི་ཐད་དུ་གཟིགས།

བརྒྱ་ཉི་ཤུ། བརྒྱ་དང་ཉི་ཤུ།

བརྒྱ་པ། 1 གྲངས་བརྒྱའི་ཐད་ལ་གནས་པ། ཨང་གྲངས་བརྒྱ་པ་ཞེས་པ་ལྟ་བུ། 2 གྲངས་བརྒྱ་དང་ལྡན་པ། རྡོ་རྗེ་
སེམས་དཔའི་གཟུངས་སྔགས་ལ་ཡིག་བརྒྱའམ་ཡི་གེ་བརྒྱ་པ་ཞེས་པ་ལྟ་བུ། བརྒྱ་པ་ཞེས་པའི་ཚིག་
ཟུར་གྱི་ "པ" ནི་ལྡན་པའི་དོན་ནོ། །3 མང་པོ། སོ་སོར་ཐར་པའི་མདོ་ལས། རྟག་ཏུ་འབད་པས་བདའ་
བ་ཡི། །སེམས་རྟ་ཁ་ལྷན་དཀའ་བ་ལ། །མཐུན་པའི་གཟེར་རྡོན་བརྒྱ་པ་ཡི། །སྲབ་ནི་སོ་སོར་ཐར་འདི་
ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

བརྒྱ་ཕྲག་ཕྱེད་དང་བཅུ་གསུམ། ཚིག་སྟོང་ཉིས་བརྒྱ་ལྔ་བཅུ། སྟོང་ཉིས་བརྒྱ་ལྔ་བཅུ། བརྒྱ་ཕྲག་ཕྱེད་
དང་བཅུ་རྣམས་དོན་གཅིག བརྒྱ་ཕྲག་ཕྱེད་དང་བཅུ་གསུམ་ཞེས་པ་རྒྱ་གར་གྱི་གྲངས་བརྩི་
ཚུལ་ཡིན་ཏེ། སྒྲ་སྦྱོར་བམ་གཉིས་གླེགས་བམ་༼ཅོ་བ༽༡༣༢ན༢ལས། གྲངས་ལ་རྒྱ་
གར་སྐད་བཞིན་དུ་བཞིན་དུ་བསྒྱུར་ན་དགེ་སློང་བརྒྱ་ཕྲག་ཕྱེད་དང་བཅུ་གསུམ་ཞེས་འབྱུང་
བ་ལ་སོགས་པ་ནི་སྟོང་ཉིས་བརྒྱ་ལྔ་བཅུ་ཞེས་ཐམལ་པར་བོད་ཀྱི་སྐད་བཞིན་བསྒྱུར་ན་དོན་

དང་ཡང་མི་འགལ་བ་བོད་ཀྱི་སྐད་ལ་ཡང་བདེ་བས་གྲངས་བསྡོམས་དུ་རུང་བ་རྣམས་བོད་སྐད་ཀྱི་ལུགས་བཞིན་དུ་ཐོགས་ཤིག ཅེས་གསུངས་སོ། །

བརྒྱ་བྱིན་སྤྱི་བོ། 1 གྲོག་ཚང་། གྲོག་མཁར། 2 དབང་པོའི་མཆོད་སྡོང་གི་རྩེ་མོ། མཁས་གྲུབ་ཊཱི་ཀ་ཆེན་རིགས་པའི་རྒྱ་མཚོ་ལས། བརྒྱ་བྱིན་གྱི་སྤྱི་བོ་ནི། བྲམ་ཟེ་ཆེན་པོས། དབང་པོའི་མཆོད་སྡོང་གི་རྩེ་མོ་ལ་བཤད་ལ། གཞན་དག་ནི། རྒྱ་མཚོའི་འགྲམ་གྱི་གྲོག་མཁར་ལ་གྲགས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

བརྒྱ་རྩ། བརྒྱ་ཕྲག་གི་མིང་དུ་མང་པོ་ལ་གྲགས་ཀྱང་། དོན་དུ་བརྒྱ་ཕྲག་ལས་ལྷག་པ་ཞེས་པ་ལྟ་བུ་ལས། སྤྱིར་བརྒྱ་རྩ་ཞེས་པའི་ཚིག་འདི་གཅིག་པུ་བརྗོད་ཚེ་གོ་རྒྱུ་མེད་པའི་ཚིག་ཅིག་སྟེ། དཔེར་ན་སུམ་ཅུ་སོ་ཞེས་བརྗོད་པ་མཚུངས་ཏེ། དེ་ལ་སུམ་ཅུ་སོ་གཅིག་དང་། སོ་གཉིས་སོགས་ཚིག་ལྷག་གིས་མ་བསྣན་ན་གོ་རྒྱུ་མེད་པ་དང་འདྲའོ། །བརྒྱ་རྩ་གཅིག བརྒྱ་རྩ་གཉིས་ཞེས་པ་ལྟ་བུ་ཚིག་ལྷག་སྣོན་དགོས་སོ། །

བརྒྱ་རྩ་གཅིག བརྒྱ་ཕྲག་དང་གཅིག གཅིག་གིས་ལྷག་པའི་བརྒྱ། སྒྲ་བཤད་ནི། བརྒྱ་ནི་བརྒྱ་ཕྲག་དང་། རྩ་ནི་ལྷག་པའི་དོན་ཡིན་པར་བུ་སྟོན་རིན་པོ་ཆེ་གསུངས་ཏེ། བུ་སྟོན་རིན་པོ་ཆེའི་ལས་བརྒྱ་རྩ་གཅིག་གི་རྣམ་པར་བཤད་པ་ཚོ་གའི་གསལ་བྱེད་༡༤༩ལས། གཅིག་ལྷག་པའི་བརྒྱ་ཐམ་པ་ནི། བརྒྱ་རྩ་གཅིག་པ་སྟེ། རྩ་ནི། ལྷག་པའི་དོན་ཏེ། རྒྱ་གར་སྐད་ལ་ཨེ་ཀོཏྟ་རི་ཀཾ་ཞེས་འབྱུང་བས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

བརྒྱ་རྩ་རྣམ་གསུམ། སྒྲུབ་ཐབས་རྒྱ་མཚོ་དང་། བརྒྱ་རྩ། སྣར་ཐང་བརྒྱ་རྩ་བཅས་ལ་བརྒྱ་རྩ་རྣམ་གསུམ་དུ་གྲགས། རྒྱ་རྒྱམ་གཉིས་རྒྱ་གཞུང་དང་། སྣར་ཐང་བརྒྱ་རྩ་ཇོ་བོའི་བཞེད་གཞུང་ཡིན། ཞེས་ཚོ་ནེ་བླ་མའི་ཕྱུགས་རིམ་ཆེན་མོའི་བཤད་ལུང་ནོས་སྐབས་ཕ་བོང་ཁ་པ་བདེ་ཆེན་སྙིང་པོས་ཟིན་བྲིས་སུ་བཏབ་པ་༣༥ན༨ན་གསལ།

བརྒྱ་ལ། གལ་ཏེ་ཞེས་པའི་དོན་ཡིན། རྒྱ་ལ་ཞེས་པ་དང་དོན་གཅིག རྗེའི་ལམ་རིམ་ཆེན་མོ་ལས། བརྒྱ་ལ་ཐོས་པ་དང་བསམ་པ་དང་བསྒོམ་པ་སོགས་ལ་ཞུགས་ཀྱང་ཚེ་འདི་པ་ཙམ་གྱི་ཆེད་

དུ་སོང་ནས་དགེ་བ་ཅི་བྱས་མཐུ་ཆུང་ཞིང་། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །རྣམ་འབྱེད་འགྲེལ་༼ ཚ ༽༡༡༨བ༥ལས། བརྒྱ་ལ་ཞེས་པ་ནི་དུས་ཚིགས་བཟུང་བ་དང་། བརྒྱ་ལམ་ན་ཞེས་པ་ནི་ཉི་མ་བཟུང་བའོ། །ཞེས་གསུངས། འདིའི་དོན་གང་ཡིན་དཔྱད།

བརྒྱ་ལམ། 1 ལམ་པོ་ཆེ། མང་པོ་འགྲོ་བའི་ལམ། གཞུང་ལམ། རྒྱ་ལམ་ཡང་འཐད་ཀྱང་བརྒྱ་ལམ་ལེགས་པར་སེམས། སྒྲ་བཤད་ནི། བརྒྱ་ནི་མང་པོའི་དོན་ཡིན་པས་མང་པོ་འགྲོ་བའི་ལམ་ཡིན་པས་བརྒྱ་ལམ་ཞེས་བྱའོ། །བརྒྱ་དང་སྟོང་དང་ཁྲི་ཞེས་པ་བརྒྱ་དང་སྟོང་དང་ཁྲི་ལ་ངེས་བཟུང་གི་དོན་དུ་མི་གོ་བར་མང་པོའི་དོན་ལ་གོ་དགོས་ཏེ། དགའ་ལྡན་ལྷ་བརྒྱ། ཞེས་པ་དང་། བསྐལ་པ་སྟོང་དུ་བསགས་པ་ཡིས། །ཞེས་དང་། ཁྲི་ལམ་ (མང་པོ་འགྲོ་བའི་ལམ) ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །2 ལན་འགའ། ནམ་ཞིག གལ་ཏེ། དཀོན་པའི་དཔེ། སྲིད་མཐའ་ཙམ། དཔེར་ན་སྤྱོད་འཇུག་ལས། ཇི་ལྟར་མཚན་མོ་མུན་ནག་སྤྲིན་རུམ་ན། །གློག་འགྱུ་སྐད་ཅིག་རབ་སྣང་སྟོན་པ་ལྟར། །དེ་བཞིན་སངས་རྒྱས་མཐུ་ཡིས་བརྒྱ་ལམ་ན། །འཇིག་རྟེན་བསོད་ནམས་བློ་གྲོས་ཐང་འགའ་འབྱུང་། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟ་བུ། ཡང་སྒྲ་བཤད་ནི། སྐྱེ་བོ་མང་པོ་འགྲོ་བའི་ལམ་པོ་ཆེར་རང་ལ་ནོར་སོགས་རྙེད་པ་ནི་ཤིན་ཏུ་དཀོན་པའམ་སྲིད་མཐའ་ཙམ་ཡིན་པས་དེ་སྐད་ཅེས་བརྗོད་དོ། །

བརྒྱད་བཀག (བརྡ་རྙིང) བཀའ་བཀྲོན་ནམ་བསྡིགས་པ། གདོང་དུ་རྐོལ་བ་དང་། སྨོད་པ་དང་། སྨ་ཕབ་པ། ཅོ་འདྲི་བ། བརྙས་ཐབས་བྱེད་པ། ཀུལ་ཀ་བྱེད་པ། ཡོངས་སུ་ལབ་པ། ཚར་བཅད་པ་ རྒྱ་གད། བསྡིགས་པ། གཤེ་བ། སྤྱོ་བ། སྤྱོས་པ། བཀྲོན་པ་རྣམས་ཡུལ་སྐད་ཀྱི་ཁྱད་པར་མ་གཏོགས་ཕལ་ཆེར་དོན་འདྲའོ། །ལམ་རིམ་མཆན་བུ་བཞི་སྒྲིགས་༼ ག ༽༥༧བ༥ལས། བརྒྱད་བཀག་ནི་བརྡ་རྙིང་སྟེ་གཞན་གྱིས་རང་ལ་བརྙས་ཐབས་བྱེད་པ་ལྟ་བུའམ་ཅོ་འདྲི་ཀུལ་ཀ་བྱེད་པ་ལྟ་བུ་ལ་ཟེར། སྨ་མ་དག་སྟོབས་ཀྱིས་རང་དབང་མེད་པར་ཁས་ལེན་དུ་འཇུག་པ་ལྟ་བུ་ལ་ཟེར། ཡང་དེ་ནི་སྤྱོ་བོའི་བྱེ་བྲག་སྟེ། སྤྱོ་བ་ལ་སྐད་དོད་མང་བས་དོན་སོ་སོར་དགོས་པ་ནི། ནླ་རི་ནླཱ་ཥཱ་ཎི་སྤྱོ་བ་ནི་ཡོངས་སུ་ལབ་པའི་དོན་ནོ། །ཞེཀྵ་ཏཿ ཡང་སྤྱོ་བའམ་བརྒྱད་

པའམ་ཚར་བཅད་པའོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །

བརྒྱད་ཚ། དུམ་བུ་བརྒྱད་དུ་བགོས་པའི་ཆ་གཅིག

བརྒྱད་གཉིས། བཅུ་དྲུག་གི་མིང་། རྗེའི་རྣམ་རྒྱལ་མའི་བསྟོད་པ་འཆི་མེད་གྲུབ་པ་ལས། མི་ཕྱེད་སྐྱིལ་ཀྲུང་མཆོག་གིས་ལེགས་གནས་ཤིང་། །བརྒྱད་གཉིས་ལང་ཚོའི་དཔལ་འཛིན་རྒྱལ་བའི་ཡུམ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

བརྒྱད་སྟོང་། 1 སྟོང་ཕྲག་བརྒྱད། 2 འཕགས་པ་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་བརྒྱད་སྟོང་པ་ཞེས་བྱ་བ། ཤེར་ཕྱིན་གྱི་མདོ་བསྡུས་པ་ཤོ་ལོ་ཀ་བརྒྱད་སྟོང་དང་ལྡན་པ་ཞིག

བརྒྱད་སྟོང་པ། 1 བརྒྱད་སྟོང་དང་ལྡན་པ། སྟོང་ཕྲག་བརྒྱད་དང་ལྡན་པ། 2 འཕགས་པ་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་བརྒྱད་སྟོང་པ་ཞེས་བྱ་བ། ཤེར་ཕྱིན་གྱི་མདོ་བསྡུས་པ་ཤོ་ལོ་ཀ་བརྒྱད་སྟོང་དང་ལྡན་པ་ཞིག

བརྒྱད་སྟོན། ཆོས་བརྒྱད་ལ་གཏོང་བའི་སྟོན་མོ། ལུང་ཕྲན་ཚེགས་ཀྱི་རྣམ་བཤད་ལས། ཆོས་བརྒྱད་ལ་ངེས་པར་སྦྱོར་བའི་སྟོན་མོ་ནི་བརྒྱད་སྟོན་ནོ། །དེ་བཞིན་དུ་བཅུ་བཞི་སྟོན་དང་ཉ་སྟོན་ཡང་ཤེས་པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

བརྒྱའི་ཆར་ཡང་མི་ཕོད། 1 གང་ཞིག་དུམ་བུ་བརྒྱར་ཕྱེ་བའི་ཆ་གཅིག་གི་དོ་ཟླར་ཡང་མི་འོས་ཞེས་པ་སྟེ། ཕུལ་དུ་བྱུང་བའི་དཔེའོ། །ཡང་ན། གང་ཞིག་ཆ་ཤས་བརྒྱར་ཕྱེ་བའི་ཆ་གཅིག་དང་ཡང་མི་མཉམ་ཞེས་པའི་དོན། སྒྲ་བཤད་ནི། གང་ཞིག་དུམ་བུ་བརྒྱ་རུ་ཕྱེ་བའི་ཆར་ཏེ་ཆ་ཤས་གཅིག་ཙམ་ལའང་མི་མཉམ་པའམ་མཉམ་པ་མེད་པས་ན་དེ་སྐད་ཅེས་བྱའོ། །སྤྱིར་མི་ཕོད་ནི་མི་ཐུབ། མི་བཟོད། མི་ནུས། མི་རུང་། མི་ཐོབ་བཅས་ཀྱི་དོན་ཏེ། བརྒྱད་སྟོང་པའི་འགྲེལ་པ་གནད་ཀྱི་ཟླ་འོད་༼ ད ༽༩༣༤༥ ལས། ཆ་ནི་ཆ་ཤས་སོ། །མི་ཕོད་ཅེས་པ་ནི་མི་རུང་མི་ཐོབ་ཅེས་པའི་དོན་ཏོ། །ཆར་ཡང་མི་ཕོད་ཅེས་པ་ནི། བསྙམས་ན་ཞེས་པའི་དོན་ཏོ། །ཅི་ལྟར་བགྲངས་ཀྱང་གྲངས་ཟླ་ལྟག་པས་མི་མཉམ་པ་སྟེ། སྔོན་གྱི་བསོད་ནམས་ཀྱིས་ཇི་སྲིད་དུ་བྱེ་བ་ཁྲག་ཁྲིག་བརྒྱ་སྟོང་གིས་ཀྱང་ཕྱི་མའི་བསོད་ནམས་དང་བསྙམས་ན་མི་བཟོད་ལ། ཞེས་

གསུངས། བརྒྱད་སྟོང་པའི་འགྲེལ་པ་སྙིང་པོ་མཆོག་ལས་ཀྱང་དེ་དང་འདྲ་བར་གསུངས་སོ། ། 2 བརྒྱའི་ཚ་སྟེ་བརྒྱའི་གྲངས་སུ་མི་འགྲོ་བའི་དོན་ཏེ། དམན་པའི་དོན་ནོ། །

བརྒྱའི་ཆར་ཡང་མི་འགྲོ། བརྒྱའི་ཆར་ཡང་མི་ཕོད་ཅེས་པ་དང་འདྲ། བརྒྱད་སྟོང་པའི་དཀའ་འགྲེལ་སྙིང་པོ་མཆོག་ལས། འདིར་ཆ་ནི་ཆ་ཤས་སོ། །ཉེ་བར་མི་འགྲོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་མི་ཐོབ་པའི་དོན་ཏོ། །ཆར་ཡང་ཉེ་བར་མི་འགྲོ་བར་མ་ཟད་ཀྱི། །འོན་ཀྱང་མཚུངས་པའི་དོན་དུ་གྲངས་དང་ཆར་ཡང་ཉེ་བར་མི་འགྲོ་བ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །བརྒྱད་སྟོང་པ་ལས། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་རིང་བསྲེལ་གྱི་སྙིང་པོ་ཅན་ལ་བཀུར་སྟི་བྱས་པའི་བསོད་ནམས་མངོན་པར་འདུ་བྱས་པ་སྔ་མ་དེས་བརྒྱའི་ཆར་ཡང་ཉེ་བར་མི་འགྲོ་སྟོང་གི་ཆར་ཡང་བརྒྱ་སྟོང་གི་ཆར་ཡང་བྱེ་བའི་ཆར་ཡང་བྱེ་བ་བརྒྱའི་ཆར་ཡང་བྱེ་བ་སྟོང་གི་ཆར་ཡང་བྱེ་བ་བརྒྱ་སྟོང་གི་ཆར་ཡང་བྱེ་བ་ཁྲག་ཁྲིག་བརྒྱ་སྟོང་གི་ཆར་ཡང་ཉེ་བར་མི་འགྲོའོ་གྲངས་སུ་ཡང་ཉེ་བར་མི་འགྲོའོ་ཆར་ཡང་བགྲང་བར་ཡང་དཔེར་ཡང་དཔེས་བསྟན་པར་བྱ་བར་ཡང་རྟེན་དུ་ཡང་རྒྱུར་ཡང་མི་བཟོད་དོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །

བརྒྱུད་འདེབས། བླ་བརྒྱུད་གསོལ་འདེབས། དེ་ཡང་བརྒྱུད་ནི་བླ་བརྒྱུད་དང་། འདེབས་ནི་གསོལ་འདེབས་སོ། །

བརྒྱུད་མ། རྒྱུན་མི་ཆད་པ། བར་མ་ཆད་པ། རྒྱུན་དུ། རྗེའི་བྱམས་པའི་བསྟོད་ཆེན་ལས། གཟུགས་དང་གཟུགས་མེད་ལྷ་ཡི་གནས་ཐོབ་ཀྱང་། །འདུ་བྱེད་སྡུག་བསྔལ་འཆིང་ལས་མ་གྲོལ་བས། །སྲོན་གྱི་ཏིང་ངེ་འཛིན་འཕེན་པ་མ་ཟད་པ་ན། །ཕྱིར་ཡང་འོག་ཏུ་ལྷུང་ནས་བརྒྱུད་མར་འཁོར། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

བསྒྲར་མ། བུ་རམ་བཞུར་ནས་རངས་སུ་འཇུག་སྟེ་བཟོས་པའི་མངར་ཟས་ཤིག བསྒྲར་ནི་འདིར་བཞུར་བའི་དོན་ཡིན།

བསྔོ་སྒྱུར་གྱི་ལྟུང་བ། (འདུལ་བ) ལྟུང་བ་དངོས་གཞི་རྫོགས་པར་སྐྱེད་པ་ལ་བཞམས་བསྔོ་གསོལ་བཞི་ཞེས་པའི་བསྔོ་བའམ་བསློག་བསྔོ་ལ་ལྟོས་པའི་ལྟུང་བ་ལ། བསྔོ་སྒྱུར་གྱི་ལྟུང་བ་ཟེར། དཔེར་

ན་དབྱེན་གྱི་ལྟུང་བ། དེ་རྗེས་ཕྱོགས་ཀྱི་ལྟུང་བ། ཁྲིམས་སུན་འབྱིན་པའི་ལྟུང་བ། བཀའ་གློ་མི་བདེ་བའི་ལྟུང་བ་ལ་སོགས་པ་བཅུ་ལ་ཟེར་རོ། །ལྟུང་བ་དང་པོ་དགུ་པོ་ལ་དངོས་པོ་ལས་གྱུར་པ་ཞེས་བརྗོད་དེ། དེ་བཟློག་པ་ལ་མ་ལྟོས་པར་བྱ་བ་དེ་ལ་ཞུགས་པ་ཉིད་ཀྱིས་ལྟུང་བ་དངོས་གཞི་རྫོགས་པར་འགྱུར་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །སེ་ར་རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན་གྱི་འདུལ་ཊཱི་ཀ་ལ་གཞི་བྱས།

བསྒོ་གྱུར་གྱི་ལྟུང་བ་བཅུ། (འདུལ་བ) དགེ་འདུན་གྱི་དབྱེན་བྱེད་པ་དང་། དེའི་རྗེས་སུ་ཕྱོགས་པ། ཁྲིམས་སུན་འབྱིན་པ། བཀའ་གློ་མི་བདེ་བ་སྟེ་དགེ་འདུན་ལྟུང་བ་བཞི་དང་། །སྡིག་ལྟ་མི་གཏོང་བའི་ལྟུང་བྱེད་དེ་ལྔ་དང་། །དགེ་སློང་མའི་བཟློག་པའི་ཕམ་པ། །དཀོན་མཆོག་གཏོང་བའི་ལྟུང་བ། །འཐབ་དཀྲོལ་བྱེད་པའི་ལྟུང་བ།།སྡེ་ཞིང་གནས་པའི་ལྟུང་བ། །སྡེ་ཞིང་གནས་སུ་འཇུག་པའི་ལྟུང་བ་དང་ལྔ་སྟེ་བཅུའོ། །དང་པོ་ལྔ་ནི་དགེ་སློང་ཕ་མ་གཉིས་ཀའི་ཐུན་མོང་བ་ཡིན་ལ། ཕྱི་མ་ལྔ་ནི་དགེ་སློང་མའི་བསྒོ་གྱུར་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་ཡིན་ནོ། །བསྒོ་གྱུར་ཙམ་གྱི་དབང་དུ་བྱས་ན་དགེ་ཚུལ་གྱི་སྡིག་ལྟ་མི་གཏོང་བའི་བསྒོ་གྱུར་གྱི་ཉེས་བྱས་ཡང་བསྒོ་གྱུར་གྱི་ལྟུང་བ་ཡིན་པས་བཅུར་གྲངས་མ་ངེས་སོ། །མཚོ་ཊཱི་ཀ་ལྟར་རོ། །

བསྒོ་བ། (འདུལ་བ) 1 (བྱ་ཚིག) གོ་བར་བྱེད་པའམ། བཤད་པའི་དོན་ཡིན། འདུལ་བ་ལུང་རྣམ་འབྱེད་༼ཆ༽༡༧བ༥ལས། རྒྱལ་པོ་ཚངས་བྱིན་གྱིས་གཤེད་མ་དག་བཀུག་ནས་གསང་སྟེ་བསྒོ་བ། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །འདུལ་བ་རྣམ་པར་འབྱེད་པའི་ཚིག་རྣམ་པར་བཤད་པ་༼ཚུ༽༥༨ན༡ལས་ཀྱང་། བསྒོ་སྟེ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་གོ་བར་བྱས་ཏེའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །ཚིག་འདིའི་ཐད་ཀའི་གོ་དོན་ནི་གོང་དུ་བཤད་པ་ལྟར། གོ་བར་བྱེད་པ་ཞེས་པའི་དོན་ཡིན། བསྒོ་བ་དང་གོ་བ་གཉིས་ཚིག་གི་འབྱུང་ཁུངས་གཅིག་པ་ཡིན། གོ་བར་བྱེད་པ་ལ། བསྒོ་བ། ཉེ་བར་བྱེད་པ་ལ། བསྙེན་པ། ཉུང་བར་བྱེད་པ་ལ། བསྙུང་བ་སོགས་རིགས་འགྲེ་བར་བྱའོ། །སྒོ་བ། བསྒོས་པ། བསྒོ་བ། སྒོས། 2 བཟློག་པ། བསླབ་

བྱ་རྒྱག་པ། 3 (མིང་ཚིག) བསླབ་བྱ། དཔེར་ན་བསྒོ་བ་རྣ་ལ་གཟོན་པ་ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །4 (བྱ་ཚིག) འགོས་པར་བྱེད་པ། སྐྱོན་གྱིས་འབག་པར་བྱེད་པ། སྐྱོན་འགོས་པར་བྱེད་པ། བག་ཆགས་བསྒོ་བ་ཞེས་པ་ལྟ་བུ། 5 (མིང་ཚིག) ནང་འཁོར་དང་ཆོས་གྲོགས་ལ་སོགས་པའོ། །

བསྒོ་བ་རྣ་ལ་གཟོན་པ། (འདུལ་བ) བསྒོ་བ་ལ་མི་ཉན་པ། གཞན་གྱིས་ཤ་ཚའི་བསླབ་བྱ་བརྒྱབ་པ་ལ་མི་ཉན་པར་ལན་ལོག་བྱེད་པ། ཕལ་སྐད་དུ། ཁ་ལ་མི་ཉན་པར་སྒོར་ཕྱོགས་བསློགས་ཞེས་པ་དང་དོན་གཅིག ཡང་ན། རྣ་བ་ལ་མི་འགྲོ་བར་སྲུན་སྣང་བྱེད་པའི་དོན་ཡིན། གཟོན་པ་དང་གཟན་པ་དང་གཟན་པོ་ཞེས་པ་རྣམས་དོན་འདྲ།

བསྒོ་བ་རྣ་ལ་གཟོན་པའི་ལྟུང་བྱེད། (འདུལ་བ) འབའ་ཞིག་པ་དགུ་བཅུའི་བཅུ་གསུམ་པ། བསྒོ་བ་རྣ་ལ་གཟོན་པའི་ལྟུང་བྱེད་ཀྱི་ངོ་བོ་ནི། བཅས་ལྡན་དགེ་སློང་གིས་རང་ལ་དགེ་སློང་གི་ཆོས་དང་ལྡན་པར་བསྒོ་བ་ལ་ལན་ལོག་སྨྲ་བའམ། དགེ་སློང་གིས་དྲིས་པ་ལ་ལན་ལོག་སྨྲ་བ་ལས་གྱུར་པའི་ལྟུང་བ་དངོས་གཞིའོ། །གླེང་གཞི་ནི། ཡུལ་ཀོཽ་ཤཱམྦིའི་གདངས་ཅན་གྱི་ཀུན་དགའ་ར་བར་འདུན་པས་བསྒོ་བ་རྣ་ལ་གཟོན་པ་ལས་ལྟུང་བྱེད་དུ་བཅས་སོ། །དགག་བྱ་ནི་དངོས་སུ་རང་རིགས་ཀྱི་སེམས་བདེ་བ་ལ་གནོད་པ་དང་། བརྒྱུད་ནས་ཚུལ་ཁྲིམས་ལ་གནོད་པའོ། །

བསྒོམ། 1 སྒོམ་གྱི་མ་འོངས་པ། 2 བསམ་པ། བློ་སྦྱོང་དོན་བདུན་མར། ཀུན་ལ་བཀའ་དྲིན་ཆེ་བར་བསྒོམ། །ཞེས་པ་ལྟ་བུ།

བསྒྲིངས་པ། བརྡེད་ཉམས་སྟོན་པ། ལུས་རྩལ་ངོམ་པ། སེ་དྷེ་གླལ་བ་བཅས་ལ་འཇུག་པར་བཤད།

བསྒྲིན་པ། གྲིན་པོ་སྟེ་ལེ་ལོར་མེད་པའི་དོན་དུ། དབྱངས་ཅན་དགའ་བློ་གསུང་། དཔུང་བཟང་གིས་ཞུས་པ་ལས། ཇི་ལྟར་འཁོར་ལོ་གཅིག་པའི་ཤིང་རྟ་ནི། །རྟ་དང་ལྡན་ཡང་ལམ་དུ་མི་འགྲོ་ལྟར། །དེ་བཞིན་བསྒྲུབ་པ་ཡི་ནི་གྲོགས་མེད་ན། །ལུས་ཅན་དངོས་གྲུབ་འཐོབ་པར་མི་འགྱུར་རོ། །དེ་ནི་བློ་ལྡན་གཟུགས་བཟང་གཙང་སྦྲ་ཆེ། །རིགས་ནི་བཙུན་ཞིང་ཆོས་ལ་གཞོལ་བ་དང་། །སྤོབས་པ་ཆེ་ཞིང་དཔའ་ལ་དབང་པོ་དུལ། །སྙན་པར་སྨྲ་ཞིང་སྦྱིན་པོད་སྙིང་རྗེ་ཅན། །བཀྲིས་དང་སྒོམ་དང་ཉོན་མོངས་བཟོད་པ་དང་། །བྲམ་ཟེ་དང་ནི་ལྷ་གཞན་མཆོད་མི་བྱེད། །བསྒྲིན་ཅིང་གཟོ་

ལ་བྱས་པ་གཟོ་བ་དང་། །དཀོན་མཆོག་གསུམ་ལ་དད་པ་གྲོགས་པོ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

བསྒྱུར་བ་ལྡེམ་དགོངས། 1 ལྡེམ་དགོངས་བཞིའི་ཐ་མ། མཚན་གཞི་ནི། རབ་ཏུ་གྲགས་པའི་ཡི་གེ་ངན་པ་མ་གྲགས་པའི་དོན་ཟབ་མོ་སྟོན་བྱེད་དུ་བསྒྱུར་བ་སྟེ། སྙིང་པོ་མེད་ལ་སྙིང་པོར་ཤེས། །ཞེས་སོགས་གསུངས་པ་ལྟ་བུའོ། །2 (བཀའ་བརྒྱུད) བསྒྱུར་བ་ལྡེམ་དགོངས་ནི། ཚོས་འདི་གོ་སླ་བའི་ཕྱིར་གཞན་ལས་དམན་པ་ཞིག་གོ་སྣམ་པའི་ཉེས་པ་ཞི་བའི་ཕྱིར་ཤིན་ཏུ་རྟོགས་དཀའ་བར་བསྟན་པ་རྣམས་ཏེ། དཔེར་ན་ཆེད་དུ་བརྗོད་པའི་ཚོམས་ལས། ཕ་དང་མ་ནི་བསད་བྱས་ཤིང་། །རྒྱལ་པོ་གཙང་སྦྲ་ཅན་གཉིས་དང་། །ཡུལ་འཁོར་འཁོར་བཅས་བཅོམ་པ་ན། །མི་དེ་དག་པ་ཉིད་དུ་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟ་བུའོ། །

བསྒྱུར་རོ། བསྒྱུར་བར་བྱའོ། །ཞེས་པའི་དོན།

བསྒྲགས་པ། 1 སྐད་ཆེན་པོ་འབྱིན་པའི་དོན་དུ་གོ་བའི་སྒྲོག་པའི་འདས་པ། སྒྲོག་ (ད་ལྟ་བ) བསྒྲགས། (འདས་པ) བསྒྲག (མ་འོངས་པ) སྒྲོགས། (སྐུལ་ཚིག) དག་ཡིག་གསར་བསྒྲིགས་སོགས་ལྟར་བཀོད། རྔ་བྱས་སྒྲ་སྒྲོག་ཅེས་པ་དང་། རྔ་བྱས་སྒྲ་བསྒྲགས་ཞེས་པ་ལྟ་བུ། 2 ཀུན་ལ་ཁྱབ་པར་གོ་བར་བྱེད་པའི་དོན་དུ་གོ་བའི་སྒྲོག་པའི་འདས་པ། སྒྲོག (ད་ལྟ་བ) བསྒྲགས། (འདས་པ) བསྒྲག (མ་འོངས་པ) བོད་རྒྱ་ཚིག་མཛོད་ཆེན་མོ་ལྟར་རོ། །

བསྒྲིམས་ཏེ་འཇུག་པའི་ཡིད་བྱེད། ཡིད་བྱེད་བཞིའི་དང་པོའོ། །སྒྲ་བཤད་ནི། སེམས་གནས་དང་པོ་གཉིས་ཀྱི་དུས་སུ་འབད་པས་བསྒྲིམ་དགོས་པས་བསྒྲིམས་ཏེ་འཇུག་པ་ཞེས་བྱའོ། །

བསྒྱུན་དུ་མེད་པ། འགྲན་དུ་མེད་པ། རྗེའི་སྐབས་གསུམ་པ་ལས། དྲི་ཟའི་དབྱངས་ཀྱིས་བསྒྱུན་དུ་མེད་པའི་གསུང་། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟ་བུའོ། །པཎ་ཆེན་ཤཱཀྱ་མཆོག་ལྡན་གྱི་སྒྲའི་གནས་བྱེ་བྲག་ཏུ་རྟོགས་པར་བྱེད་པ་ལས། འགྲན་དུ་མེད་པའི་རྣམ་གྲངས་ལ། །བསྒྱུན་དུ་མེད་ཅེས་འཆད་ན་ཡང་། །བསྐྱུན་དུ་མེད་པ་མཁས་པའི་བཟླ། །ཞེས་བསྐྱུན་དུ་མེད་པ་ལེགས་པར་གསུངས་སོ། །

༼ ང ༽

ང་རྒྱལ། <སྣ་ནཿ> (མཛོད) 1 ཁེངས་སེམས། ང་རྒྱལ་གྱི་ངོ་བོ་ནི། གཞན་ལ་མི་གུས་པའི་སེམས་ཁེངས་པའི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་སེམས་བྱུང་ཞིག་ལ་ཟེར། ང་རྒྱལ་གྱི་སྐད་དོད་སྣ་ན་ཞེས་པ། བྱེ་བྲག་རྟོགས་བྱེད་ཆེན་པོ་༩༠བ༩ན་གསལ། ཁེངས་པའི་སྒྲ་བཤད་ནི། དཔེར་ན་གྲང་ངར་གྱིས་འཁྱེངས་པའམ་རེངས་པའི་དངོས་པོ་རྣམས་མི་གུག་པའམ་མི་དུད་པ་ལྟར། སེམས་ཁེངས་པའམ་རེངས་པའི་གང་ཟག་དེ་གཞན་ལ་མི་འདུད་ཅིང་མི་གུས་པས་དེ་ལྟར་དུ་བཏགས་སོ། །འདུལ་བ་རྣམ་པར་འབྱེད་པའི་ཚིག་རྣམ་པར་བཤད་པ་ལས། ཁེངས་པ་ནི་རེངས་པའོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །ཁེངས་པའམ་རེངས་པའི་སྐད་དོད་སྟཾ་བྷ་ཞེས་པ་བྱེ་རྟོགས་༡༠༩བ༢ན་གསལ། ཡང་རྗེ་ཙོང་ཁ་པ་ཆེན་པོས་ལམ་རིམ་ཆེན་མོར། ཁེངས་པའི་དོན་མཐོ་བ་ལ་གསུངས་ཏེ། དེ་ཉིད་ལས། ང་རྒྱལ་ནི། འཇིག་ལྟ་ལ་བརྟེན་ཏེ་ཕྱིའམ་ནང་གི་མཐོ་དམན་དང་བཟང་ངན་ལ་དམིགས་ནས་སེམས་ཁེངས་པ་སྟེ། མཐོ་བའི་རྣམ་པ་ཅན་དུ་འཇུག་པའོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །2 མོས་པ་བརྟན་པོ། ལྷའི་ང་རྒྱལ་དང་གསལ་སྣང་ཞེས་པ་ལྟ་བུ། དེ་ཡང་རང་དང་རྒྱུད་གཅིག་པའི་གསང་བ་འདུས་པ་ལྟ་བུར་ང་རྒྱལ་བཞག་སྟེ། སྐུ་ཡོངས་དག་སོགས་ཡོངས་དག་བཞི་ལ་ང་རྒྱལ་འཛིན་པར། རྒྱལ་ཚབ་རིན་པོ་ཆེས་གསུངས་ཞེས་མཁས་པ་དག་གསུང་། 3 སྦྱོབས་པའམ་བློའི་བརྟན་པ་བསྐྱེད་པ། བློ་སྟོབས་བསྐྱེད་པ། སྤྱོད་འཇུག་ལས། ལས་དང་ཉོན་མོངས་ཐུས་པ་སྟེ། །གསུམ་པོ་དག་ལ་ང་རྒྱལ་བྱ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །ང་རྒྱལ་གསུམ་གྱི་འགྲེལ་བཤད་ང་རྒྱལ་གསུམ་ཞེས་པའི་ཐད་དུ་གཟིགས།

ང་རྒྱལ་གྱི་སྐྱང་བུ་ལ་ཡོན་ཏན་གྱི་ཆུ་མི་ཆགས། ས་ཆ་སྐྱང་བུར་གྱི་སྟེང་དུ་ཆུ་མི་ཆགས་པ་བཞིན་

དུ། ང་རྒྱལ་ཅན་གྱི་མི་ལའང་ཡོན་ཏན་མི་སྐྱེ་ཞེས་པའི་དོན་ཡིན། བཀའ་གདམས་པའི་དགེ་བཤེས་ཀྱི་གསུང་འདི། དཔེ་ཆོས་རིན་ཆེན་སྤུངས་པའི་འབུམ་འགྲེལ་༣༤༣ན་གསལ། སྤྱིར་བཏང་གྲྭ་སའི་བགྲེས་པ་ཚོའི་ཞལ་རྒྱུན་ལ། ང་རྒྱལ་གྱི་གོང་བུ་ལ། ཡོན་ཏན་གྱི་ཆུ་མི་ཆགས། ཞེས་པ་འདི་ཡོད།

ང་རྒྱལ་དགུ། (མཛོད) བདག་མཆོག་ཡིན་ནོ། །བདག་དང་འདྲའོ། །བདག་དམན་ནོ། །ཞེས་གཞན་ལ་ལྟོས་ནས་བདག་ལ་སྒྲུབ་པར་རློམ་པ་གསུམ། བདག་པས་མཆོག་ཡོད་དོ། །བདག་དང་མཉམ་པ་ཡོད་དོ། །བདག་པས་དམན་པ་ཡོད་དོ། །ཞེས་པ་བདག་ལ་ལྟོས་ནས་གཞན་ལ་སྒྲུབ་པར་རློམ་པ་གསུམ། བདག་པས་མཆོག་མེད་དོ། །བདག་དང་མཉམ་པ་མེད་དོ། །བདག་པས་དམན་པ་མེད་དོ། །ཞེས་བདག་ལ་ལྟོས་ནས་གཞན་ལ་དགག་པ་གསུམ་སྟེ་དགུའོ། །འདི་ནི་བསྟན་བཅོས་ཡེ་ཤེས་ལ་འཇུག་པ་ལས་བཤད་པའི་ང་རྒྱལ་དགུ་ཡིན་ནོ། །མཛོད་རང་འགྲེལ་ལྟར་བཀོད།

ང་རྒྱལ་བདུན། (མཛོད) ང་རྒྱལ། ལྷག་པའི་ང་རྒྱལ། ང་རྒྱལ་ལས་ཀྱང་ང་རྒྱལ། ངའོ་སྙམ་པའི་ང་རྒྱལ། མངོན་པའི་ང་རྒྱལ། ཅུང་ཟད་སྙམ་པའི་ང་རྒྱལ། ལོག་པའི་ང་རྒྱལ་དང་བདུན་ནོ། །༡ ང་རྒྱལ་ནི། ཆུང་ངུ་བས་བདག་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་པའམ། མཉམ་པ་དང་མཉམ་མོ་སྙམ་དུ་སེམས་པ་ནི་ང་རྒྱལ་ལོ། །༢ མཉམ་པ་བས་བདག་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་སོ་སྙམ་པ་ནི་ལྷག་པའི་ང་རྒྱལ་ལོ། །༣ ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་པ་བས་ཀྱང་བདག་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་སོ་སྙམ་པ་ནི་ང་རྒྱལ་ལས་ཀྱང་ང་རྒྱལ་ལོ། །༤ ཉེ་བར་ལེན་པའི་ཕུང་པོ་ལ་བདག་གམ་བདག་གིར་སེམས་པ་ནི་ངའོ་སྙམ་པའི་ང་རྒྱལ་ལོ། །༥ ཁྱད་པར་འཐོབ་པར་བྱ་བ་མ་ཐོབ་པར་བདག་གིས་ཐོབ་བོ་སྙམ་པ་ནི་མངོན་པའི་ང་རྒྱལ་ལོ། །༦ ཆེས་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་པ་བས་བདག་ཅུང་ཟད་ཅིག་གིས་དམན་ནོ་སྙམ་པ་ནི་ཅུང་ཟད་སྙམ་པའི་ང་རྒྱལ་ལོ། །༧ ཡོན་ཏན་མ་ཡིན་པ་དང་ལྡན་པ་ལ་བདག་ཡོན་ཏན་དང་ལྡན་ནོ་སྙམ་པ་ནི་ལོག་པའི་ང་རྒྱལ་ལོ། །ཞེས་མཛོད་རང་འགྲེལ་ལས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

ང་ཅག བདག་ཅག

ང་ཐོད། གོང་ཡུལ་གྱི་ས་ཁུལ་ཞིག་གི་མིང་ཡིན་པར་བཤད།

ང་སྒོར་འཁྱིལ་ལེ་བར་འཆར་བ། ང་ཀུན་ནས་བྲ་ཟུར་མ་ཉམས་པར་སྒོར་རེ་འཆར་བ་ལ་བཤད།

ང་ཐོབ་ཐོབ་པར་འཆར་བ། ང་རྗེས་བཅས་རགས་པའི་ཚུལ་དུ་འཆར་བ་ལ་བཤད།

ང་ཚུགས་སེ་བར་འཆར་བ། (དབུ་མ) ང་གདགས་གཞི་དང་ལྟོས་ཆོས་གང་ལའང་རག་མ་ལས་པར་
རང་དབང་བའི་ཚུལ་དུ་འཆར་བ་ལ་བཤད།

ང་ཡིར་འཛིན་པ། (དབུ་མ) བདག་གིར་ལྟ་བ། སྒྲ་བཤད་ནི། འདི་ནི་ངའིའོ་སྙམ་དུ་འཛིན་པས་ན་ང་ཡིར་
འཛིན་པའོ། །ཞེས་རིན་ཆེན་སྤྲེང་བའི་རྒྱ་ཆེར་བཤད་པ་༡༣༨ན༣ལས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

ང་རོ། སྒྲ་གདངས། དེའི་ཐད་ཀྱི་བོད་རྒྱ་ཚིག་མཛོད་ཆེན་མོར། སྒྲ་གདངས་ལ་ "སྒྲེར" བར་བྱའོ། །ཞེས་
སྣང་ཡང་ "སྒྲེང" བར་བྱའོ། །ཞེས་ཞུ་བཅོས་དགོས། ཚིག་མཛོད་ཆེན་མོའི་ང་རོའི་འགྲེལ་
བཤད་དེ། གོང་སྨྱུལ་ཡོན་ཏན་རྒྱ་མཚོའི་ཤེས་བྱ་མཛོད་འགྲེལ་གླེགས་བམ་བར་ཆ་ (༢༡༨)
ནས་གསུངས་པ་ལྟར་བཀོད་པ་ཡིན་འདུག་པས། དེ་ལས་ནི་ "ཡི་གེ་རེ་རེ་ནས་གློག་པའི་སྒྲ་
གདངས་ལ་སྒྲེང་བར་བྱ་ཞིང" ། ཞེས་གསུངས་ཤིང་དོན་ལ་ཡང་གནས་སོ། །

ང་ཕྲང་ཕྲང་བར་འཆར་བ། (དབུ་མ) སྤྲ་འཐས་ཀྱི་ཚུལ་དུ་འཕྲང་ཐང་ངེར་འཆར་བ་ལ་བཤད།

ངག་ཀྱལ། (ཕར་ཕྱིན) དོན་མེད་བྱུང་རྒྱལ་དུ་སྨྲ་བའི་ངག་ལ་ཟེར། ཡང་ཚིག་སྤྱ་ཕྱི་འབྲེལ་
བ་མེད་ཅིང་མི་སྦྱོར་བའི་ངག་ལ་བཤད་པའང་ཡོད། རྗེའི་ལམ་རིམ་ཆེན་མོ་
དང་། མདོ་སྡེ་དྲན་པ་ཉེར་གཞག་ལས་ངག་ཀྱལ་ཞེས་བྲིས་སྣང་། ཡང་རྗེའི་ལམ་རིམ་འབྲིང་
པོར་ངག་བཀྱལ་ཞེས་ཀྱང་སྣང་ངོ་། །སྒྲ་བཤད་ནི། ཀྱལ་ནི་ཀྱལ་ཀ་སྟེ་ཀུ་རེའམ་དོན་མེད་རྩེ་
མཚར་གྱི་རྣམ་པའི་ངག་ཡིན་པས་དེ་སྐད་ཅེས་བྱའོ། །

ངག་བཀྱལ། (ཕར་ཕྱིན) ངག་ཀྱལ་དང་འདྲ།

ངག་འཁྱལ། (ཕར་ཕྱིན) ངག་ཀྱལ་དང་འདྲ། དགེ་བ་བཅུའི་ལས་ཀྱི་ལམ་བསྟན་པ་ཞེས་བྱ་བ་བསྟན་འགྱུར་
༼ ངེ་པ ༽༣༡བ༨ལས། ངག་འཁྱལ་པས་ནི། སེམས་ཅན་དམྱལ་བར་ཁྲིད་དོ། །ཞེས་གསུངས།

ངག་གི་རིག་བྱེད། (མཛོད) ངག་གི་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་ལ་གཟིགས།

ངག་གི་རྣམ་པར་རིག་བྱེད། (མཛོད) ངག་སྒྲ། ངག་གི་རང་བཞིན་གྱི་སྒྲ། མཛོད་རྩ་བ་ལས། ངག་རྣམས་རིག་བྱེད་ནི་ངག་སྒྲ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །

ངག་འཆལ། (ཕར་ཕྱིན) ངག་ཀྱལ་དང་འདྲ།

ངག་དབེན། (གསང་སྔགས) ལུགས་འདིའི་རྣལ་འབྱོར་པས་སྙིང་གའི་སྣ་རྩེར་སྔགས་ཀྱི་ཐིག་ལེ་བསྒོམས་པས་སྟེང་འོག་གི་རླུང་རྣམས་སྙིང་གའི་ཧྲུ་དྷཱིའི་ནང་དུ་ཞུགས་གནས་ཐིམ་གསུམ་བྱས་པ་ལས་བྱུང་བའི་སྣང་བའི་ཡེ་ཤེས་སྐྱེས་པ་ནས་བསྒོམས་སྟོབས་ཀྱིས་སྙིང་གའི་རྩ་མདུད་རྫོགས་པར་གྲོལ་ཏེ་རླུང་སྙིང་གའི་མི་ཤིགས་པ་ལ་ཞུགས་གནས་ཐིམ་བྱས་པ་ལས་བྱུང་བའི་སྣང་བའི་ཡེ་ཤེས་མ་སྐྱེས་པའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་རྫོགས་རིམ་ནི། འཕགས་ལུགས་ཀྱི་རྫོགས་རིམ་ལ་རིམ་པ་དྲུག་ཏུ་བྱས་པའི་རིམ་པ་གཉིས་པའི་ངོ་བོའོ། །ངག་དབེན་གྱི་དབེན་གཞི་ནི། ཐ་མལ་པའི་རླུང་གི་ལྡང་འཇུག་གནས་གསུམ་མོ། །དབེན་རྒྱུའི་དགག་བྱ་ནི། རླུང་སྔགས་ཐ་དད་དུ་ཞེན་པ་སྟེ། ངག་དང་ཡི་གེ་གསུམ་གྱི་གདངས་ཐ་དད་དུ་ཞེན་པའོ། །དབེན་པའི་དོན་ནི། རླུང་གི་གདངས་དང་ཡི་གེ་གསུམ་གྱི་གདངས་དབྱེར་མེད་དུ་འཆར་བ་ལ་ཟེར་རོ། །

ངག་བཟླས། (གསང་སྔགས) ངག་ནས་ཡང་ཡང་འདོན་པ། ཡིད་བཟླས་ཀྱི་ལྡོག་ཕྱོགས།

དང་པའི་རྒྱལ་པོ། <ནཱ་དྷཱ་ཧཾ་ས> དང་པ་ནག་པོ་དང་སྐྱ་ལས་གཟུགས་ཉིས་འགྱུར་གྱིས་ཆེ་བ་དེ་ལ་ནཱ་དྷཱ་ཧཾ་ས་སྟེ་དང་པའི་རྒྱལ་པོར་འབོད། འདི་ཡང་ལུས་ཐམས་ཅད་ནག་པ་ཡིན་གྱི་སྒྲོ་དང་བྲང་ལ་ནག་ཁྲ་ཙམ་ཡོད་ཅིང་། སྐད་ནི་དང་པ་དཀྱུས་མ་ཚོ་དང་ཅུང་མི་འདྲ། ཞེས་དགེ་འདུན་ཆོས་འཕེལ་གྱི་རྒྱལ་ཁམས་རིག་པས་བསྐོར་བའི་གཏམ་རྒྱུད་གསེར་གྱི་ཐང་མ་ན་གསལ་ལོ། །མངོན་བརྗོད་རྣམས་སུ་ནི་དང་པའི་རྒྱལ་པོ་ཞེས་པ། ལུས་དཀར་ལ་མཆུ་དང་རྐང་པ་དམར་བ་ཞིག་ལ་འདོད་དེ། མངོན་བརྗོད་མཁས་པའི་རྣ་རྒྱན་ལས། དང་པའི་རྒྱལ་པོའི་མིང་། ལུས་དཀར་དྲི་ལྡན་ཕྲེང་བ་ཅན། །ཡུལ་འཁོར་འཛིན་དང་ (འདིའི་ཁྱད་ཆོས་ལ་མཆུ་དང་རྐང་པ་དམར་པོར་འོང་བས) མཆུ་རྐང་དམར། །དང་པའི་རྒྱལ་པོའི་ (བྱེ་བྲག) དང་སྐྱ (འི་མིང)

ལ། །བ་ལ་ཀ་དང་བད་ཆླུམ་མགྲིན། །ཞེས་ཀྲུང་འབྱུང་ངོ་། །མདོར་ན། མདོག་དཀར་ལ་མགྲིན་པ་དང་རྐང་པ་རིང་བའི་སྐེག་ཉམས་མཛེས་སྤུག་ལྡན་པའི་བྱ་རིགས་དེ་དག་ཐམས་ཅད་དང་བའི་རྒྱལ་པོའི་རིགས་སུ་གཏོགས་པར་སེམས་སོ། །ལུས་པོ་ཆུང་ལ་སྐེ་དང་རྐང་པ་ཐུང་བའི་བྱ་དེར་ཕྱི་རྒྱལ་བས་Duck དང་རྒྱ་གར་བས་ཧཾས་ཟེར་བ་དེ་མིན་པར། རྣ་ཧྣ་ཧཾ་སའམ་ Swan ཟེར་བ་དེའོ། །ཛེའི་སྐབས་གསུམ་མ་ལས། ནམ་མཁའི་ལམ་ནས་ཚོ་འཕྲུལ་དུ་མ་ཡིས། །ངང་པའི་རྒྱལ་པོ་བཞིན་དུ་ལྡིང་ཞིང་གཤེགས། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱ་རིགས་དེའོ། །

ངང་ཚུལ། 1 གཤིས་ཀ། སྤྱོད་ཚུལ། སྤྱོད་པ། དཔེར་ན། རང་གི་ངང་ཚུལ་གསལ་བར་སྟོན་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་པ་ལྟ་བུ་དང་། དམ་པ་འདི་ནི་ཆུང་དུའི་དུས་ནས་བྲིས་པའི་ངང་ཚུལ་ལས་འདས་ཤིང་། ཞེས་པ་ལྟ་བུ། 2 རང་བཞིན། པདྨའི་ངང་ཚུལ་ཞེས་པ་ལྟ་བུ། 3 སྣང་ཚུལ། དག་ཡིག་འགར་སྣང་།

ངང་ཚུལ་ཅན། སྤྱོད་ཚུལ་ཅན། སྤྱོད་ཚུལ་དང་ལྡན་པ། རང་བཞིན་དང་ལྡན་པ།

ངང་ཚུལ་མ། མོ་རྟགས་ཀྱི་རྐྱེན་སྦྱར་བ་ཙམ་ལས་ངང་ཚུལ་ཅན་དང་འདྲ།

ངང་ལག རྒྱ་གར་སྐད་དུ། ཀེ་ལྷ་ཞེས་པའི་ཤིང་ཏོག་དེའི་མིང་། ཞྭ་སྐབ་པའི་རྒྱལ་རབས་ན་གསལ། བྱ་ངང་པའི་ལག་པ་དང་དབྱིབས་འདྲ་བས་ངང་ལག་ཟེར་བ་ཡིན་འདུག ཕྱི་རྒྱལ་བས་Banana ཟེར་བ་དེའོ། །

ངན་འགྲོ། དམན་པའི་འགྲོ་བ། མཚན་གཞི་ནི་དམྱལ་བ། ཡི་དྭགས། དུད་འགྲོ་ལྟ་བུ།

ངན་འགྲོའི་ལམ། ངན་འགྲོའི་རྒྱུ་སྡེ་མི་དགེ་བའམ། དེར་སྐྱེད་བྱེད་ཀྱི་རྒྱུ་ལས་ཉོན་གཉིས།

ངན་ངོན། 1 སྨུས་ཀ་ཞན་པ། 2 ཉུང་ངུ། བརྒྱད་སྟོང་པའི་འགྲེལ་པ་གནད་ཀྱི་ཟླ་འོད་ལས། ངན་ངོན་(མ་དཔེར་ངན་ངོན་ཞེས་པ་ལྟ་བུར་བྲིས་འདུག་ཀྱང་ཡིག་ནོར་ཡིན་སྙམ་ཡང་དཔྱད) ནི་ཉུང་ངུའོ། །ཞེས་གསུངས། བརྒྱད་སྟོང་པ་ལས། དགེ་བའི་རྩ་བ་ངན་ངོན་ཙམ་དང་ལྡན་པར་མི་འགྱུར་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟ་བུའོ། །

ངན་དུ་ཟེར་བ། 1 ཕ་རོལ་པོའི་སྐྱོན་ནས་སྨྲས་པ། 2 དེའི་སྐྱོན་བརྗོད་པའི་ཕྱིར་འདྲི་བ་ལ་སྨྲོ་རབ།

ངན་ནེ་བ། དམན་པ། མདོག་ངན། རྒྱལ་ཁམས་རིག་པས་བསྐོར་བའི་གཏམ་རྒྱུད་གསེར་གྱི་ཐང་མ་ལས། ལྷ་ཁང་ཆུང་དུ་ངན་ནེ་བ་ཞིག་ལས་གཞན་ཅི་ཡང་མི་འདུག ཅེས་པ་ལྟ་བུ།

ངན་པ། དམན་པ། ཡོན་ཏན་དང་བྲལ་བ།

ངན་བུ། བདག་དང་། གྱི་ན་བའམ་ཐྲན་ཏེ། རང་ཉིད་དམའ་ས་འཛིན་པའི་ཁེངས་སྐྱུང་གི་ཚིག་ཅིག་ཡིན་པར་བཤད། འདུལ་བ་རྣམ་པར་འབྱེད་པའི་ཚིག་རྣམ་པར་བཤད་པ་༼ ཚུ ༽༡༥ན༣ལས། ངན་བུ་ཞེས་བྱ་བནི་བདག་གོ །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །རྣམ་འབྱེད་འགྲེལ་དུའང་དེ་བཞིན་དུ་བཤད་དོ། །

ངན་སྨྲས། ཚིག་ངན་སྨྲས་པ།

ངན་སོང་གི་སྒོ་བཅད། ངན་འགྲོའི་སྒོ་བརྒྱབ་པ་སྟེ། ངན་སོང་དུ་མི་སྐྱེ་བར་བྱས་པའི་དོན་ནོ། །

ངན་སོང་ཤུལ། ངན་སོང་གི་ལམ་མམ་ངན་སོང་གི་རྒྱུ་སྟེ། མི་དགེ་བའམ། ངན་སོང་དུ་སྐྱེད་བྱེད་ཀྱི་རྒྱུ་ལས་དང་ཉོན་གཉིས་ལ་ཟེར།

ངམ་གཞོགས་གཞོགས་པ། བྲེལ་འཚུབ་ཀྱི་མིང་དང་། རླབས་ཆེ་བའི་དོན། དཔེ་ཆོས་རིན་ཆེན་སྤུངས་པའི་བརྡ་བཀྲོལ་དོན་གཉེར་ཡིད་ཀྱི་དགའ་སྟོན་ལས་བཤད།

ངར། 1 ཤུགས། གསལ་ཆའི་ངར་དང་ལྡན་པ་ཞེས་པ་ལྟ་བུ། 2 ནུས་པ། གྲང་ངར་ཞེས་པ་ལྟ་བུ།

ངར་སྣབས། 1 སྣབས་ལུད། 2 ཁ་ཆུ་འབྱུར་བག་ཅན།

ངར་བ། དེ་ལ་དོན་མང་དུ་ཡོད་པ་ལས། འདིར་རྩེ་ཤིང་གི་ལོ་མའི་ཡུ་བའི་མིང་ཡིན་པར། དག་ཡིག་གསར་བསྒྲིགས་ལས་བཤད། དེ་ཉིད་ལས། ལོ་མ་ལྡང་ལ་ངར་བ་དམར། ལོ་མའི་ངར་བ་ཞེས་པ་ལྟ་བུ། ཞེས་གསལ། གཞན་ཡང་། ངར་བ་ནི། འབྲུ་དང་འབྲས་དང་ནས་སོགས་ཀྱི་སྡོང་བུའམ་ཡུ་བའི་མིང་སྟེ། མངོན་བརྗོད་མཁས་པའི་དགའ་སྟོན་ལས། འབྲུ་རྣམས་ཀྱི་ངར་བ་དང་སྡེ་མ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ཀྱི་མིང་། "ངར་བ་སྡོང་བུ" མགུལ་བ་དང་། སྡེ་མ་དང་ནི་དོག་པ་མཚུངས། །གྲམ་ལོ་ཐོག་རྩེ་མོ་དང་། །སྙིགས་པ་སྦྲུན་པ་ཕུབ་མའོ། །ཞེས་གསུངས། དོགས་གཅོད། མགུལ་བ་དང་། སྡེ་མ་དང་ནི་དོག་པ་མཚུངས། །ཞེས་མར་འབྲེལ་དགོས་པ་འདུག

ངར་འཛིན། བདག་ཏུ་ལྟ་བ། སྒྲ་བཤད་ནི། ངོ་སྣམ་དུ་འཛིན་པས་ན་ངར་འཛིན་ཞེས་བྱའོ། ། རིན་ཆེན་ཕྲེང་བའི་རྒྱ་ཆེར་བཤད་པ་༡༣༤ན༣ལས། ངོ་སྣམ་དུ་འཛིན་པས་ན་ངར་འཛིན་པ་སྟེ་བདག་ཏུ་ལྟ་བའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །ཀླུ་སྒྲུབ་རིན་ཆེན་ཕྲེང་བ་༼ གེ ༽༡༢༢ན༧ལས། ཉེ་བར་ལེན་པ་ཞེས་བྱ་བ། །ལྔ་པོ་སྟོང་པ་དེ་དག་ལ། །རློམས་པས་ང་སྣམ་འཛིན་པ་གང་། །དེ་ནི་ངོ་སྣམ་པར་བཤད། །ཅེས་གསུངས་སོ། །

ངལ་ཞིང་དུབ་པའི་མཐའ། ལྟོ་གོས་ཧ་ཅང་ཞན་པས་ངལ་དུབ་ཀྱི་ལུས་རྒྱུད་པ་ལ་ཟེར།

ངས། 1 ང་ཡིས། 2 སྐྱེན་པའམ་མྱུར་བའི་དོན། བརྗེད་སྐྱེན་པའམ་མྱུར་བ་ལ་བརྗེད་ངས་ཞེས་པ་ལྟ་བུ། ལུང་ཕྲན་ཚེགས་ཀྱི་འགྲེལ་པ་༼ ཚུན ༽༣༥ན༣ལས། བརྟུན་ངས་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་བརྟད་སྐྱེན་པ་སྟེ། རྩོལ་བ་ལ་གཞོན་བ་ཞེས་བྱ་བའི་ཐ་ཚིག་གོ །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །3 དྲག་པོའམ་ཆེ་བའི་དོན། བརྟུན་ངས་དང་ཚོར་ངས་ལྟ་བུ། 4 ནད། ལི་གུར་ལས། མི་ངས་ནི་མི་ནད་དམ་རིམས་ནད། ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །ཞིབ་པར་བརྗེད་ངས་ཞེས་པའི་ཐད་དུ་གཟིགས།

ངུ་འབོད། ཚ་དམྱལ་བརྒྱད་ཀྱི་བཞི་པ་ངུ་འབོད་ནི། སེམས་ཅན་དེ་དག་གནས་འཚོལ་ཞིང་ལྷགས་ཀྱི་ཁང་པའི་ནང་དུ་འཛུག་གོ། ཞུགས་པ་དང་མེ་ཀུན་ཏུ་འབར་ནས་སྲེག་པའི་ཚ་དམྱལ་ཞིག་གོ།

ངུ་འབོད་ཆེན་པོ། ཚ་དམྱལ་བརྒྱད་ཀྱི་ལྔ་པ་ངུ་འབོད་ཆེན་པོ་ནི། སེམས་ཅན་དེ་དག་གནས་འཚོལ་ཞིང་ལྷགས་ཀྱི་ཁང་པ་ཉིས་རིམ་གྱི་ནང་དུ་འཛུག་གོ། ཞུགས་པ་དང་མེ་ཀུན་ཏུ་འབར་ནས་སྲེག་པའི་ཚ་དམྱལ་ཞིག་གོ། རྗེའི་ལམ་རིམ་ཆེ་ཆུང་གི་དགོངས་པ་ལྟར་བཀོད། ངུ་འབོད་དང་ངུ་འབོད་ཆེན་པོའི་ཁྱད་པར་ནི། ལྷགས་ཁང་ཉིས་རིམ་ཡོད་མེད་ཀྱི་ཁྱད་པར་ཙམ་ཡིན་པར་གསུངས་སོ། །

ངུར་སྨྲ། ཕག་པའི་སྐད། དཔེར་ན། ཕག་པས་ཧོར་ཧོར་ཟེར་བཞིན་ངུར་སྨྲ་སྒྲོག་གི་འདུག་ལྟ་བུ། གཞན་ཡང་། ཕག་པ་ལ་ངུར་སྨྲ་ཅན་ཟེར་བ་བཞིན་ནོ། །ཕག་པའི་སྐད་དང་འདྲ་བའི་སྒྲ་སྐད་སྤྱིའི་མིང་། ངུར་སྨྲ་དང་ངུར་སྨྲ་གཉིས་འབྱུང་ཁུངས་གཅིག་མི་གཅིག་བརྟག་དགོས།

ངུར་སྨྲ་ཅན། ཕག་པའི་མིང་།

ངུར་པ། བྱ་དང་པ་སེར་པོ་ཞེས། བོད་རྒྱ་ཚིག་མཛོད་ཆེན་མོར་གསལ། འདི་ལ་ལོ་རྒྱུས་སྣན་པོ་འདི་
འདྲ་ཞིག་ཡོད་དེ། ངུར་པ་ཕོ་མོ་གཉིས་ལས་གཅིག་བཀུམ་ན་གཅིག་ཤོས་ཀྱིས་སྒྲོ་ཅ་ནག་
གིས་མ་ཟིན་བར་དུ་བཅལ་བར་གྲགས་སོ། །

ངུར་སྨྲིག 1 མདོག་དམར་སེར་རམ། ལི་ཁྲི། 2 ཆོས་སྙིགས་མས་བཙོས་པ། དག་ཡིག་ལི་ཤིའི་
གུར་ཁང་ལས། ངུར་སྨྲིག་ནི་གོས་དམར་སེར་ལ་གྲགས་ཀྱང་ཆོས་སྙིགས་མས་བཙོས་པའི་
དོན་ཡིན། ཞེས་གསུངས་སོ། །སྒྲ་བཤད་ནི། བྱ་ངུར་པའི་མདོག་འདྲ་བས་ན་ངུར། སྨྲིག་ནི་
སྙིགས་མ་སྟེ་ཆོས་སྙིགས་མས་བཙོས་པས་ན་སྨྲིག་ཅེས་བྱའོ། །དགེ་སློང་མའི་སོ་ཐར་གྱི་
མདོའི་འགྲེལ་པ་ལས་ཀྱང་། ངུར་སྨྲིག་ཅེས་བྱ་བ་ནི། སྐྱར་ཁ་དང་ཤིང་ཤུན་ལ་སོགས་པ་
ལས་བཙོས་པ་སྟེ། ཁ་དོག་ནོག་བག་ཆགས་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

ངུར་སྨྲིག་གི་རྒྱལ་མཚན། རབ་ཏུ་བྱུང་བའི་རྟགས་སམ། རབ་བྱུང་གི་ཆ་ལུགས།

ངེས་དོན་གྱི་མདོ། མདོ་གང་གི་དངོས་བསྟན་གྱི་དོན་དེ་ཉིད་གནས་ལུགས་མཐར་ཐུག་ཡིན་པས་དེ་ཕན་
ཆད་དུ་དྲང་དུ་མེད་པ་དང་། དེ་ལས་གཞན་དུ་གང་ཟག་གཞན་གྱིས་དྲང་དུ་མི་རུང་བ་དང་། དེ་
ལ་སྒྲུབ་བྱེད་ཚད་མ་དང་ལྡན་པའི་མདོ་ལ། ངེས་པའི་དོན་ནམ་དོན་ངེས་པའི་མདོ་ཞེས་བྱའོ། །

ངེས་དོན་གྱི་རྡོ་རྗེ་འཛིན་བྱེད། བདེ་སྟོང་དབྱེར་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ལ། ངེས་དོན་གྱི་རྡོ་རྗེ་འཛིན་གས་
བྱེད་ཟེར།

ངེས་དོན་གྱི་ལྷ། བདེ་བ་ཆེན་པོའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་མིང་།

ངེས་པ། 1 ནློས་རྟོགས་པ། གཞལ་བ། དཔེར་ན། ཚད་མས་ངེས་པ་ཞེས་པ་ལྟ་བུ། 2 གདོན་མི་ཟ་བ།
སོ་སོར་ཐར་མདོ་ལས། འདི་ནི་བཟང་འགྲོར་འགྲོ་བ་ཡི། །ངེས་པའི་རྒྱུ་ཡོན་ཟམ་པ་ཡིན། །ཞེས་
གསུངས་པ་ལྟ་བུའོ། །3 ཐག་ཆོད་པ། གཏན་ཁེལ་བ། ཁ་ཚོན་ཆོད་པ། རྗེའི་གསུང་མགྲིན་
སྲིད་མ་ལས། འཆི་བར་ངེས་ཤིང་ནམ་འཆི་ཆ་མེད་པ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟ་བུ། 4 དོན་ལ་
གནས་པ། བདེན་པ། མི་བསླུ་བ། ངེས་པའི་དོན་ཞེས་པ་ལྟ་བུ། 5 ཐར་པ། དཔེར་ན། ངེས་
པ་དོན་དུ་གཉེར་ལ་ལྷག་པར་འཆི། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །6 ངེས་པ་བདེན་པ་མཐོང་

བ་ལ་སྦྱར་ནས་དཔྱལ་ཚུ་རྣམ་ཐ་དྲས་གསུངས་པའང་ཡོད།

ངེས་པ་ལྔ། (འདུལ་བ) སྨོན་པ་ལེན་པའི་ཀུན་སློང་གི་སྐྱོན་ལྔ་སྟེ། སེམས་ཅན་ངེས་པ། ཡན་ལག་ངེས་པ། ཡུལ་ངེས་པ། དུས་ངེས་པ། ཚེ་ངེས་པ་དང་ལྔའོ། །དེ་ཡང་སེམས་ཅན་ངེས་པ་ཞེས་པ་ནི། སྲོག་གཅོད་ལྟ་བུ་ལ་མཚོན་ན་སེམས་ཅན་གཞན་ལ་སྤོང་ལ། སྦྲུལ་དང་ཙི་ཙི་དང་རང་གི་དགྲ་ལྟ་བུ་ལ་མི་སྤོང་སྙམ་པ་ནི་སེམས་ཅན་ངེས་པ། ཡན་ལག་ངེས་པ་ནི། ཆང་འཐུང་བ་སྤོང་ལ་ཡན་ལག་ཐམས་ཅད་མི་སྤོང་སྙམ་པ་ནི་ཡན་ལག་ངེས་པ། ཡུལ་ངེས་པ་ནི། བོད་དང་རྒྱ་གར་དུ་སྡོམ་པ་སྲུང་ལ། ཕྱི་རྒྱལ་དུ་མི་སྲུང་སྙམ་པ་ནི་ཡུལ་ངེས་པ། དུས་ངེས་པ་ནི། ལོ་གཅིག་ཙམ་གྱི་རིང་སྡོམ་པ་སྲུང་ལ། དེ་ནས་མི་སྲུང་སྙམ་པ་ནི་དུས་ངེས་པ་དང་། ཚེ་ངེས་པ་ནི། སྤྱིར་བཏང་སྡོམ་པ་སྲུང་ལ། དམག་འཁྲུག་དང་མུ་གེ་ལྟ་བུའི་ཚེ་མི་སྲུང་སྙམ་པ་དང་ལྔའོ། །དེ་ཡང་མཛོད་རང་འགྲེལ་ལས། ངེས་པ་ལྔ་པོ་སེམས་ཅན་དང་། །ཡན་ལག་དང་ཡུལ་དང་། དུས་དང་། ཚེ་ངེས་པ་མི་བྱེད་ན་སོ་སོར་ཐར་པའི་སྡོམ་པ་འཐོབ་སྟེ། སེམས་ཅན་ཆེ་གེ་མོ་ཞིག་ལས་སྤོང་ངོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་སེམས་ཅན་ངེས་པའོ། །ཡན་ལག་ཆེ་གེ་མོ་ཞིག་ལས་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཡན་ལག་ངེས་པའོ། །ཡུལ་ཆེ་གེ་མོ་ཞིག་ཏུ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཡུལ་ངེས་པའོ། །ཟླ་བའི་བར་དུ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་དུས་ངེས་པའོ། །འཐབ་མོ་མ་གཏོགས་སོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཚེ་ངེས་པ་སྟེ། དེ་ལྟར་མནོས་ན་ལེགས་པར་སྤྱོད་པ་ཙམ་དུ་ནི་འགྱུར་རོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །

ངེས་པ་ལྔ་དང་བྲལ་བ། (འདུལ་བ) སྡོམ་པ་ལེན་པའི་ཀུན་སློང་གི་སྐྱོན་ལྔ་དང་བྲལ་བ། ངེས་པ་ལྔ་ལ་གཟིགས།

ངེས་པ་ལྔ་བྲལ། (འདུལ་བ) ངེས་པ་ལྔ་དང་བྲལ་བ་དང་འདྲ།

ངེས་པ་ཡིད་ཀྱིས། རང་བཞིན་གྱིས་ཡིན་གྱི་བཅོས་མའི་སེམས་ཀྱིས་མ་ཡིན་ཞེས་བྱ་བའི་དོན།

ངེས་པའི་ཚིག ངེས་ཚིག་ཅེས་པའི་ཐད་ལ་གཟིགས།

ངེས་པར། 1 གདོན་མི་ཟ་བར། ངེས་པར་དུ་འགྲོ་དགོས་ལྟ་བུ། 2 རྟེ་གཅིག་གིས། ཇི་ལྟར་དུས་གསུམ་མགོན་པོ་རྣམས། །བྱང་ཆུབ་ཏུ་ནི་ངེས་མཛད་པའི། །བྱང་ཆུབ་སེམས་ནི་བླ་ན་མེད། །དམ་པ་

བདག་གིས་བསྐྱེད་པར་བགྱི། །ཞེས་པའི་ཐད་ཀྱི་རྗེའི་གསང་སྔགས་ཀྱི་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་རྣམ་བཤད་དངོས་གྲུབ་ཀྱི་སྙེ་མ་ལས། བྱང་ཆུབ་ཏུ་ནི་སྨྲེ་དོན་གཉིས་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཆེད་དུ་སྨྲིན་སོགས་ཀྱི་ཚོགས་མ་ལུས་པ་སྤྱུད་པའི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཐུགས་ངེས་པར་ཏེ་རྩེ་གཅིག་གིས་བསྐྱེད་པར་མཛད་པ་དང་། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

ངེས་པར་འབྱུང་བ། (འདུལ་བ) 1 སྤྱང་འདས་ལ་ཟེར། སློབ་དཔོན་ཆོས་ཀྱི་བཤེས་གཉེན་གྱི་འདུལ་བ་མདོའི་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ་པ་༢བ༣ལས། ངེས་པར་འབྱུང་བ་ནི་མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་སྟེ། ཞེས་གསུངས་ཤིང་། བུ་སྟོན་རིན་པོ་ཆེས་ཀྱང་དེ་བཞིན་དུ་གསུངས་སོ། །སྒྲ་བཤད་ནི། ངེས་པ་ནི་ཕྱིར་མི་ལྡོག་པ། འབྱུང་བ་ནི་འཐོབ་པར་བྱ་བ་སྟེ་ཕྱིར་མི་ལྡོག་པར་འཐོབ་པར་བྱ་བ་ཞེས་པའི་དོན་ནོ། །དེ་ཡང་ངེས་པ་ཞེས་པ་གདོན་མི་ཟ་བ་དང་། རྟག་པ་གཉིས་ལ་འཇུག་ཀྱང་འདིར་རྟག་པའི་དོན་ཏེ། བུ་སྟོན་རིན་པོ་ཆེའི་འདུལ་བ་མདོའི་དོན་རྣམ་པར་འབྱེད་པ་འདུལ་བ་རྒྱ་མཚོའི་སྙིང་པོ་རབ་ཏུ་གསལ་བར་བྱེད་པ་༦ན༦ལས། ངེས་པ་ནི། གདོན་མི་ཟ་བ་དང་། རྟག་པ་གཉིས་ལ་འཇུག་པ་ལས། འདིར་རྟག་པ་གཟུང་སྟེ། དེ་ཐོབ་ན། སླར་འཁོར་བར་ཕྱིར་མི་ལྡོག་པས་རྟག་པ་ཡིན་གྱི། མུ་སྟེགས་པས་བཏགས་པའི་རྟག་པ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །ཕྱིར་མི་ལྡོག་པར་འཐོབ་པར་བྱ་བ་ནི་འཐོབ་བྱ་བརྟན་པོ་ཞེས་པའི་དོན་ནོ། །ཡང་ན་གདོན་མི་ཟ་བར་འཐོབ་པར་བྱ་བ་ཡིན་པས་ན་ངེས་པར་འབྱུང་བ་ཞེས་ཀྱང་བྱའོ། །དེ་ཡང་འབྱུང་བའི་སྒྲ་ནི། འཐོབ་པ། འགྲོ་བ། གནས་པ། བཞོན་པ། ལམ་བཅས་ལ་འཇུག་པར་བཤད། འདིར་ངེས་པར་ཞེས་པའི་སྒྲ་དང་འབྲེལ་བས་འཐོབ་པ་ལ་འཇུག་པར་སློབ་དཔོན་ཆོས་བཤེས་ཀྱི་འདུལ་བ་མདོའི་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ་པ་དང་མཚོ་ཊཱི་ཀ་ལས་བཤད་དེ། འདུལ་བ་མདོ་རྩ་བའི་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ་པ་༣ན༣ལས། འབྱུང་བ་ཞེས་བྱ་བའི་སྒྲ་འདི་ནི་དོན་མང་པོ་ཞིག་ལ་ཡང་མཐོང་སྟེ། འདི་ལྟ་སྟེ། རྐང་གིས་འགྲོ་བ་ལ་གྲོང་དུ་འབྱུང་བ་དང་། གྲོང་ཁྱེར་དུ་འབྱུང་བ་ཞེས་བྱ་ལྟ་བུའོ། །བཞོན་པའི་དོན་ལ་ཡང་མཐོང་སྟེ། འདི་ལྟ་སྟེ་དཔེར་ན། གླང་པོས་འབྱུང་བ་དང་། རྟས་འབྱུང་བ་ཞེས་བྱ་བ་ལྟ་བུའོ། །ལམ་ལ་ཡང་འབྱུང་བ་ཞེས་བྱ་སྟེ། དེ་ནས་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །འཐོབ་པར་བྱ་བ་ལ་

ཡང་འབྱུང་བ་ཞེས་བྱ་སྟེ། འབྱུང་བ་ནི་འཐོབ་པར་བྱ་བའོ་ཞེས་ཟེར་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་དག་ལ་འདིར་ནི་འབྱུང་བའི་སྒྲ་འཐོབ་པར་བྱ་བ་ཁོ་ནར་བཟུང་སྟེ། ངེས་པར་ཞེས་བྱ་བའི་སྒྲ་སྨོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ངེས་པར་འབྱུང་བ་ནི་ངེས་པར་འབྱུང་བ་སྟེ། ཕྱིར་མི་ལྡོག་པར་འཐོབ་པར་བྱ་བ་ཕུང་པོ་ལྷག་མ་མེད་པའི་མྱ་ངན་ལས་པ་ཐོབ་པ་ཞེས་བྱ་བའི་ཐ་ཚིག་གོ། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །མཚོ་ཊཱི་ཀ་ལས་ཀྱང་དེ་བཞིན་དུ་གསུངས། 2 (མིང་ཚིག) གདོན་མི་ཟ་བར་འཐོབ་པར་འདོད་པ་སྟེ། ངེས་འབྱུང་གི་བསམ་པ་ལ་འང་གོའོ། །3 (བྱ་ཚིག) འཁོར་བ་ལ་སྐྱོ་ཤས་སྐྱེས་ཏེ་དེ་ལ་ཐར་ཐབས་བྱེད་པའི་བྱ་བའི་མིང་། འཁོར་བ་ལས་ངེས་པར་འབྱུང་བ་ཞེས་པ་ལྟ་བུ།

ངེས་པར་འབྱུང་བའི་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་ཏེ། (འདུལ་བ) འདིའི་དབང་དུ་བྱས་ཏེ་ཞེས་པའི་དོན་གང་ཡིན་ཞེ་ན། སློབ་དཔོན་ཡོན་ཏན་འོད་ཁྱེད་ཀྱིས་ཚུལ་ཁྲིམས་འཆད་པར་འདོད་ན། ཚུལ་ཁྲིམས་ལ་འཇིགས་སྐྱོབ་ཀྱི་ཚུལ་ཁྲིམས་དང་། ལེགས་སྨོན་གྱི་ཚུལ་ཁྲིམས། ངེས་འབྱུང་གི་ཚུལ་ཁྲིམས་གསུམ་ཡོད་པའི་གང་འཆད་ཅེ་ན། ངེས་འབྱུང་གི་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་ཏེ་འཆད་པར་བྱེད་དོ། །ཞེས་པའི་དོན་ནོ། །དེ་ཡང་མཚོ་ཊཱི་ཀ་མཆན་བུ་ལས། འཇིགས་སྐྱོབ་ཀྱི་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་དབང་དུ་མ་བྱས། ལེགས་སྨོན་གྱི་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་དབང་དུ་ཡང་མ་བྱས་ཀྱི། ཞེས་གསུངས་སོ། །

ངེས་པར་འབྱུང་བའི་བསམ་པ། ངེས་འབྱུང་གི་བསམ་པ་དང་དོན་འདྲ།

ངེས་པར་འབྱེད་པ། 1 ངེས་པར་རྟོགས་པ། སོ་སོར་འབྱེད་པ། གཅིག་ཏུ་ (མཐའ་གཅིག་ཏུ) ངེས་པའི་དོན་ཡིན་པར། བརྒྱད་སྟོང་པའི་དཀའ་འགྲེལ་སྙིང་པོ་མཆོག་ལས་གསུངས། 2 མཐོང་ལམ་གྱི་མིང་།

ངེས་པར་བཟུང་བ། ངེས་པའམ་རྟོགས་པའི་དོན་ཡིན། རྗེའི་ལེགས་བཤད་གསེར་ཕྲེང་ན་གསལ།

ངེས་པར་ལེགས་པ། ངེས་ལེགས་ལ་གཟིགས།

ངེས་འབྱུང་། འཁོར་བ་ལ་ཉེས་དམིགས་སུ་མཐོང་ནས་དེ་ལས་ཐར་འདོད་ཀྱི་བློའམ། ཐར་པ་དོན་གཉེར་གྱི་བློ་ལ། ངེས་འབྱུང་ངམ་ངེས་འབྱུང་གི་བསམ་པ་ཟེར། ཇི་སྐད་དུ། རྗེ་ཙོང་ཁ་པ་

ཆེན་པོས། དེ་ལྟར་གོམས་པས་འཁོར་བའི་ཕུན་ཚོགས་ལ། །ཡིད་སྨོན་སྐད་ཅིག་ཙམ་ཡང་མི་སྐྱེ་ཞིང་། །ཉིན་མཚན་ཀུན་ཏུ་ཐར་པ་དོན་གཉེར་བློ། །བྱུང་ན་དེ་ཚེ་ངེས་འབྱུང་སྐྱེས་པ་ལགས། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །སྒྲ་བཤད་ངེས་པར་འབྱུང་བ་ཞེས་པའི་ཐད་དུ་གཟིགས།

ངེས་འབྱུང་གི་ཚུལ་ཁྲིམས། (འདུལ་བ) ངེས་འབྱུང་གི་བསམ་པས་ཀུན་ནས་བསླངས་པའི་སྡོམ་པ་ལ་ཟེར།

ངེས་འབྱུང་གི་བསམ་པ། ཐར་པ་དོན་གཉེར་གྱི་བློ། འཁོར་བ་ལ་ཉེས་དམིགས་སུ་མཐོང་ནས་དེ་ལས་ཐར་འདོད་ཀྱི་བློ། ཐར་པ་ཅི་ནས་ཀྱང་འཐོབ་པར་བྱའོ་སྙམ་པའི་བསམ་པ། ངེས་འབྱུང་རྣམས་དོན་འདྲ།

ངེས་འབྱུང་སྨྱུ་སུད། མི་བརྟན་ཞིང་ཡུད་ཙམ་པའི་ངེས་འབྱུང་།

ངེས་འབྱེད་ཆ་མཐུན། སྦྱོར་ལམ། སྒྲ་བཤད་ནི། མཆིམས་མཛོད་ལས། ངེས་འབྱེད་ནི་མཐོང་ལམ་ཡིན་ཞིང་། དེའི་ཆ་ནི་དེའི་ཕྱོགས་གཅིག་སྟེ་བསྡུ་ལ་ཆོས་བཟོད་ཡིན་ལ། དེ་ཉིད་སྦྱོར་ལམ་དྲོད་སོགས་བཞིས་དངོས་དང་བརྒྱུད་ནས་འདྲེན་པར་བྱེད་པ་ཉིད་ཀྱིས་དེ་ལ་ཕན་འདོགས་པའི་ཕྱིར་མཐུན་པ་ཞེས་བྱའོ། །མཐོང་ལམ་ལ་ངེས་འབྱེད་ཅེས་པ་ནི། བདེན་པ་བཞི་པོ་རྣམས་ངེས་ཤིང་། སོ་སོར་རྣམ་པར་འབྱེད་པའི་ཕྱིར་ངེས་འབྱེད་དོ། །ཞེས་གསུངས། སེ་ར་རྗེ་བཙུན་པས། མཐོང་ལམ་གྱིས་སྤང་བྱ་མཐོང་སྤང་ལས་ངེས་པར་འབྱེད་པས་ན་ངེས་འབྱེད་ཅེས་བྱ་ལ། སྦྱོར་ལམ་ནི་དེ་ཐོབ་པ་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པའམ་འདྲ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དེ་སྐད་ཅེས་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས།

ངེས་ཚིག སྒྲ་བཤད། སྒྲ་དོན། ཚིག་དོན། མིང་དོན། མིང་གི་རྒྱུ་མཚན་བརྗོད་པའི་ཚིག་རྣམས་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་ཡིན། རྣམ་བཤད་རིགས་པ་༼བསྟན་འགྱུར་ཤི་པ་༣༤༥༽ལས། ངེས་པའི་ཚིག་ནི་མིང་གི་རྒྱུ་མཚན་བརྗོད་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །བུ་སྟོན་ཆོས་འབྱུང་ལས་ཀྱང་ཚིག་དེ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་འབྱུང་ངོ་། །འོན་ཀྱང་སཾ་སྐྲྀ་ཏའི་ཚིག་གི་འབྲུ་འགྲེལ་བྱེད་པ་ན་ངེས་ཚིག་ཟེར་གྱི་སྒྲ་བཤད་ཅེས་ཟེར་སྲོལ་མེད་དོ། །ཁ་ཅིག་ངེས་ཚིག་སྒྲའི་བཤད་པ་མིན་པར་འདོད་པ་མི་འཐད་དེ། ཨ་བྷྲ་ཤེ་ཁ་ལ་སོགས་པ་སྒྲའི་བཤད་

པར་གནས་བརྒྱད་དུ་བཤད་པས་སོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །

རེས་གཟུང་གི་སྒྲ། རེས་བཟུང་གི་སྒྲ་དང་འདྲ།

རེས་བཟུང་གི་སྒྲ། 1 དམིགས་སུ་དགར་བའི་ཚིག་ལ། རེས་བཟུང་གི་སྒྲ་ཟེར། “ནི” སྒྲ་དང་། “ལ” སྒྲ། “དེ” སྒྲ་དང་། “འདི” སྒྲ་རྣམས་ལྟ་བུ། དཔེར་ན་དབྱེ་ན་བཅུ་ཡོད་པ་ལས་དང་པོ་ནི། ཞེས་པའི་ “ནི་སྒྲ” རེས་བཟུང་གི་སྒྲ་ཡིན་པ་ལྟ་བུ། ལ་སྒྲ་ནི། ལམ་སྒྲོན་ལས། དམིགས་པ་གང་རུང་གཅིག་དག་ལ། །ཡིད་ནི་དགེ་ལ་གཞག་པར་བྱ། །ཞེས་གཅིག་དག་ལ་ཞེས་པ་རེས་བཟུང་གི་ཚིག་ཏུ་ཛྫེའི་ལམ་རིམ་འབྲིང་པོར་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །སི་ཏུ་འགྲེལ་ཆེན་ལས། དེ་ཞེས་པ་བྱེ་བྲག་རེས་གཟུང་གི་སྒྲ་ཡིན་པས། ཞེས་དང་། ཡང་དེ་ཉིད་ལས། བདུད་རྩི་ཞེས་པའི་མིང་མཐར་རེས་གཟུང་སོགས་ཀྱི་སྒྲ་ཡོད་ནའང་སྤྱི་མར་དང་པོ་འཇུག་པས་མིང་རྐྱང་ཉིད་དུ་གནས་པ། བདུད་རྩི་ “དེ།” བདུད་རྩི་“འདི” ལྟ་བུ་དང་། གསེར་ཏོག་སུམ་འགྲེལ་༢༢ལས། རེས་བཟུང་ནི་གང་ཡིན་དེ་ཉིད་དུ་ངེས་པར་བྱེད་པ་དང་། ཞེས་དང་། ཡང་དེ་ཉིད་༢༨ལས། ངེས་པར་བཟུང་བ་ནི། ཚུལ་ཁྲིམས་ནི་སྲོག་དང་བསྡོས་ཏེ་བསྲུང་བར་བགྱིའོ། །ཞེས་དང་། ཞེས་གསུངས། 2 ནན་ཏན་བརྟན་པའི་སྒྲ་ལའང་། རེས་བཟུང་གི་སྒྲ་ཟེར། སི་ཏུ་འགྲེལ་ཆེན་ལས། བརྟན་པ་ལ་འཇུག་པ་ནི། ཁྱོད་ནི་གཉེན་དང་ཁྱོད་ནི་བཤེས། སྐྱང་བར་བྱ་བ་ནི་སྐྱངས། ཆུབ་པར་བྱ་བ་ནི་ཆུབ། ལྟ་བུ་སྟེ། སྔོམ་པ་ཐམས་ཅད་ལྡན་པར་ནི། ལྟ་བུ་ཚིག་གི་ཁ་སྐོང་དུ་འཇུག་པའང་ཡོད་མོད་ཀྱི་དོན་ནི་རེས་བཟུང་གིས་བརྟན་པའི་སྒྲ་ཉིད་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

རེས་བཟུང་གི་ཚིག རེས་བཟུང་གི་སྒྲ་དང་དོན་འདྲ།

ངེས་ལེགས། ཐར་པའི་མིང་། སྡེ་དགེ་བསྟན་འགྱུར་༼ གི་པ ༽དབུ་མ་རིན་ཆེན་ཕྲེང་བ་༡༠༢ལས། དེ་ལ་མངོན་མཐོ་བདེ་བ་སྟེ། །ངེས་པར་ལེགས་པ་ཐར་པར་འདོད། །ཅེས་གསུངས། དེའི་ཐད་ཀྱི་རིན་ཆེན་དར་ཊཱི་ཀ་ལས། ངེས་པར་ལེགས་པ་ནི་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་སྡུག་ཀུན་སྤངས་པའི་བྲལ་བ་ཐར་པར་འདོད་དོ། །སླར་མི་ལྡོག་པའི་ཆོས་ཅན་གྱི་བྲལ་བ་ཡིན་

པས། ངེས་པར་ལེགས་པ་ཞེས་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །

ངེས་ཤེས་ཡུལ་གྱི་འཛིན་སྟངས་ཞེས་པ་ལ་དོགས་གཅོད། (དབུ་མ) བློན་མོངས་འགའ་ཞིག་གིས། རྗེ་ཙོང་ཁ་པ་ཆེན་པོའི་ལམ་གཙོ་རྣམ་གསུམ་ལས། ནམ་ཞིག་རེས་འཇོག་མེད་པར་ཅིག་ཅར་དུ། །རྟེན་འབྲེལ་མི་བསླུ་མཐོང་བ་ཙམ་ཉིད་ནས། །ངེས་ཤེས་ཡུལ་གྱི་འཛིན་སྟངས་ཀུན་ཞིག་ན། །དེ་ཚེ་ལྟ་བའི་དཔྱད་པ་རྫོགས་པ་ལགས། །ཞེས་གསུངས་པ་ལ། ཚིག་མཚམས་གཅོད་ཚུལ་མ་ཤེས་པར། ངེས་ཤེས་ཡུལ་གྱི་འཛིན་སྟངས། ཞེས་མར་འབྲེལ་ནས་བསླུགས་ཤིང་། དེ་བདེན་འཛིན་ལ་གསུངས་པར་འཁྲུལ་ནས། རྗེ་ཙོང་ཁ་པས་བདེན་འཛིན་ལ་ངེས་ཤེས་ཀྱི་ཐ་སྙད་སྦྱར་འདུག་པ་དེ་ནི་རྒྱ་བོད་ཀྱི་མཁས་པ་སུས་ཀྱང་མ་གསུངས་པའི་ལོག་བཤད་ཅིག་རེད་ཅེས་བསྐུར་བ་འདེབས་པ་ལ་བྲེལ་བ་ནི། གཞུང་ཟབ་མོའི་དགོངས་དོན་ལོན་རྒྱུ་ལྟ་ཞོག་ཐ་ན་ཚིག་གི་གཅོད་མཚམས་ཙམ་ཡང་ལེགས་པོ་མི་ཤེས་པའི་བློན་པོ་ཞིག་གིས། རྗེ་ཙོང་ཁ་པ་ཆེན་པོ་ལྟ་བུའི་ཚད་མའི་སྐྱེས་བུ་ལ་དགག་པ་གཏོང་ཁུལ་བྱེད་པ་ནི་བཞད་གད་ཀྱི་གནས་སོ། །ཚིག་དེའི་འདི་ལྟར་འགྲེལ་དགོས་ཏེ། སྣང་སྟོང་གཉིས་པོ་རེས་འཇོག་མ་ཡིན་པར། སྣང་ཞིང་སྲིད་པའི་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་ཆོས་མཐོང་ཙམ་ཉིད་ནས་སྟོང་ཉིད་ལ་ངེས་ཤེས་ལྷང་གིས་སྐྱེས་པ་དེའི་ཚེ་ཞེས་འགྲེལ་དགོས་ཀྱི། ཁྱོད་ལྟར་ངེས་ཤེས་ཡུལ་གྱི་འཛིན་སྟངས་ཞེས་མར་འབྲེལ་ནས་འགྲེལ་བཤད་བྱ་རྒྱུ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ཡང་། དེའི་ཐད་ཀྱི་རྒྱལ་མཆོག་ལྔ་པའི་ལམ་གཙོའི་མཆན་འགྲེལ་ལས། སྣང་བ་ (རྒྱུ་འདི་ལ་འབྲས་བུ་འདི་འབྱུང་ཞེས) རྟེན་འབྲེལ་ (ནམ་དུ་ཡང) བསླུ་བ་མེད་པ (འི་དོན་ལ་གཏིང་ཚུགས་པའི་གོ་བ) དང་། ། (ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་ཆོས་རྣམས་གདོད་མ་ནས་གྲུབ་པ་ཙུང་ཟད་ཀྱང་མེད་པས་) སྟོང་པ་ (ཉིད་མཐའ་གཉིས་དང་བྲལ་ལ་རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པའི་ཆོས་ རྡུལ་ ཙམ་ ཡང)ཁས་ ལེན་ བྲལ་ བའི་ (དོན་ ལ་ ངེས་ ཤེས་ རྙེད་ པའི)གོ་ བ་ གཉིས་ (པོ་དེ) ། །ཇི་སྲིད་སོ་སོར་སྣང་བ་ (སྐྱེ་ཚ་གྲང་ལྟར་འགལ་བར་བཟུང་བ) དེ་སྲིད་ (ཀྱི་བར་དུ) ། ད་དུང་ཐུབ་པའི་ (མཐར་ཐུག་གི) དགོངས་པ་ (ཤིང་རྟ་ཆེན་པོ་ཀླུ་སྒྲུབ་ཡབ་སྲས་ཀྱིས་བཀྲལ་བ་ལྟར) རྟོགས་པ་མེད (པ་སྟེ་མ་རྟོགས་སོ) ། ། (གང་ཟག་དེས) ནམ་ཞིག་ (སྔར

བཤད་པའི་གོ་བ་དེ་གཉིས) རེས་ (མོས་སུ) འཇོག་པ་མེད་པར་ཅིག་ཅར་དུ། ། (གཅིག་ལ་ངེས་པ་འཛིངས་པས་ཅིག་ཤོས་ལ་ཡང་འབད་མེད་དུ་ངེས་པ་སྐྱེད་པ་ཞིག་དགོས་པས) རྟེན་འབྲེལ་ (གྱི་ཚུལ) མི་བསླུ་ (བར) མཐོང་བ་ཙམ་ཉིད་ (ལ་བརྟེན) ནས། (དེ་ལྟ་བུའི) ངེས་ཤེས་ (ལྡང་གིས་སྐྱེས་པ་དེའི་ཚེ) ཡུལ་ (རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པར་འཛིན་པའི་བདེན་འཛིན) གྱི་ (བློའི) འཛིན་སྟངས་ཀུན་འཇིག་ (ཐུབ་པའི་ངེས་པ་སྐྱེད་པ) ན། དེ་ཚེ་ལྟ་བའི་དཔྱད་པ་རྫོགས་པ་ལགས། ། (སོ) ཞེས་གསལ་བར་གསུངས་པས་སོ། །

ངོ་འཕོར། གཙོ་འཕོར། དཔོན་གཡོག མི་ངོ་གཙོ་བོ་དང་དེའི་རྗེས་འབྲང་། དཔེར་ན། མཛོད་པ་ངོ་འཁོར་ལ་ལེགས་གསོལ་གྱི་ནོམ་པ་བསྟུལ། ཞེས་པ་ལྟ་བུ།

ངོ་དགལ། ངོ་བསྟོད། ངོ་ཤེས་གཏོང་བ། སྤྲེལ་ལད་བཤད་པ། (ཁ་སྐད་དུ་སྤྱེལ་ལད་བཤད་ཅེས་ར་བཏགས་དོར་ནས་བརྗོད་དགོས)

ངོ་དགའ་ཐོལ་འཛོག སྒྲིག་ཁྲིམས་སོགས་རང་གི་དགའ་ཉེ་སོགས་ཀྱིས་བཤིག་པ་ཤེས་བཞིན་དུ་མ་ཤེས་པའི་ཐོལ་གྱིས་སྣང་མེད་དུ་བཞག་པ་ལ་ཟེར།

ངོ་ཏི། (བརྡ་རྙིང) 1 (འདུལ་བ) ངོ་བོ། མཚན་ཉིད། གོ་དོན་བཅས་ཀྱི་དོན། མཚོ་ཊཱི་ཀ་ཏུ་ངོ་ཏི་ཞེས་པའི་ཚིག་འདི་མང་དུ་འབྱུང་། 2 ངོ་མའམ་ངོ་ཐོག

ངོ་རྟགས་ལག་ཁྱེར། ངོས་འཛིན་ལག་ཁྱེར་རམ།

ངོ་བསྟོད། མི་དེའི་མདུན་དུ་མི་དེ་ལ་བསྟོད་ར་གཏོང་བ་ལ་ཟེར། སྤྲེལ་ལད་བཤད་པ། (ཁ་སྐད་དུ་སྤྱེལ་ལད་བཤད་ཅེས་ར་བཏགས་དོར་ནས་བརྗོད་དགོས)

ངོ་འདྲ་གཉིས། བདེན་བརྫུན་མ་གཉིས།

ངོ་བོ། རང་བཞིན། མཚན་ཉིད། གོ་དོན་རྣམས་དོན་འདྲ།

ངོ་བོ་ཉིད་སྐུ། མངོན་རྟོགས་རྒྱན་ལས། ཐུབ་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་སྐུ་ནི། །ཟག་པ་མེད་པའི་ཆོས་གང་དག །ཐོབ་གྱུར་རྣམ་ཀུན་རྣམ་དག་པ། །དེ་དག་རང་བཞིན་མཚན་ཉིད་ཅན། །ཞེས་འབྱུང་། ངོ་བོ་ཉིད་སྐུའི་མཚན་ཉིད་ནི། དག་པ་གཉིས་ལྡན་གྱི་དབྱིངས་མཐར་ཐུག་གོ། དེ་ལ་དབྱེ་ན། རང་བཞིན་

རྣམ་དག་གི་ཆར་གྱུར་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་སྐུ་དང་། གློ་བུར་རྣམ་དག་གི་ཆར་གྱུར་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་སྐུ་གཉིས་ཡོད། དང་པོ་ནི། སངས་རྒྱས་འཕགས་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་ལྟ་བུ། གཉིས་པ་ནི། དེའི་རྒྱུད་ཀྱི་འགོག་བདེན་ལྟ་བུ།

ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་དགེ་བ། ཀུན་སློང་སོགས་ལ་མ་ལྟོས་པར་རང་གྲུབ་ཙམ་ནས་རྣམ་པར་དཀར་བའི་ཆོས་སུ་གནས་པའོ། །དཔེར་ན་ཀུན་སློང་ལ་མི་ལྟོས་པའི་ཕྱིར་སྣན་ལྟ་བུའོ། །མཚན་གཞི་ནི། དད་སོགས་དགེ་བ་བཅུ་གཅིག་ལྟ་བུའོ། །

ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་མི་དགེ་བ། སྡིག་པའི་ཆོས་ཀུན་ནས་སློང་ཞིང་། ཡང་སྲིད་ཕྱི་མ་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་རྣམ་པར་གནག་པའི་ཆོས་སོ། །འདོད་པའི་སས་བསྡུས་ཀྱི་ཉོན་མོངས་དང་ཉེ་ཉོན་ལྟ་བུའོ། །

ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་ལུང་མ་བསྟན། དགེ་མི་དགེ་གང་དུའང་ལུང་བསྟན་དུ་མེད་ཅིང་། རང་གྲུབ་ཙམ་ནས་དེ་ལྟར་དུ་གནས་པ་དང་། རྣམ་སྨིན་གྱིས་བསྡུས་པའོ། །དཔེར་ན་མིག་སོགས་དབང་པོ་ལྔ་ལྟ་བུའོ། །

ངོ་བོ་ཉིད་འཚོལ་བ། (འདུལ་བ) འདུལ་བའི་ཆད་ལས་ལ་གནས་པའི་དགེ་སློང་ཞིག་སྟེ། ལྟུང་བ་བྱུང་བ་བརྗོད་པའི་སྒོ་ནས་ཁས་མི་ལེན་ན། དེ་ལ་ལྟུང་བའི་ངོ་བོ་ཉིད་འཚོལ་བ་སྟེ་དྲན་ཏུ་གཞུག་པའི་དགེ་འདུན་གྱི་ཆད་ལས་ལ་གནས་པའི་དགེ་སློང་ངོ་། །

ངོ་བོ་ཉིད་འཚོལ་བ་སྦྱིན་པ། (འདུལ་བ) ངོ་བོ་ཉིད་འཚོལ་བ་དང་དོན་འདྲ།

ངོ་ཚ་བ། འཆེར་སྣང་བྱུང་བའམ། སེམས་ཞུམ་ནས་ཅི་བྱ་གཏོལ་མེད་དུ་གྱུར་པའི་ལུས་སེམས་ཀྱི་ཚོར་སྣང་ཞིག ལུང་ཕྲན་ཚེགས་ཀྱི་འགྲེལ་པ་ལས། ངོ་ཚ་བ་ནི། ཞུམ་པས་ཇི་ལྟར་བྱ་བ་ལ་རྨོངས་པར་གྱུར་པའོ། །ཞེས་གསུངས། མིང་གི་རྣམ་གྲངས་ནི། ངོ་ཚ་བ། སྐྱེངས་པ། ངོ་དམན་པ། འཆེར་བ་བཅས་སོ། །

ངོ་ཚ་མེད་པ། ཉེ་ཉོན་ཉི་ཤུའི་བཅུ་གཅིག་པ་ནི། དུག་གསུམ་གང་རུང་གི་ཆར་གཏོགས་གང་ཞིག བདག་གི་ཆོས་རྒྱུ་མཚན་དུ་བྱས་ནས་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་ལ་མི་འཛེམ་པས་རབ་ཏུ་ཕྱེ་བའི་སེམས་བྱུང་ངོ་། །བྱེད་ལས་ནི། ཉོན་མོངས་དང་ཉེ་བའི་ཉོན་མོངས་རྣམས་སྐྱེད་པའི་ལས་ཅན་ནོ། །

ངོ་ཚ་ཤེས་པ། རང་རྒྱུ་མཚན་དུ་བྱས་ཏེ་ངོ་ཚ་བ་ཞེས་པ་ལྟར། རང་རྒྱུ་མཚན་དུ་བྱས་ནས་ཁ་ན་མ་

ཐོ་བ་ལ་འཇོམ་པས་རབ་ཏུ་ཕྱེ་བའི་སེམས་བྱུང་ངོ་། །བྱེད་ལས་ནི། སྒོ་གསུམ་གྱི་ཉེས་སྤྱོད་སྤོམ་པའི་བྱེད་ལས་ཅན་ནོ། །རང་རྒྱུ་མཚན་དུ་བྱས་ཞེས་པ་ནི། དཔེར་ན། ང་ཆོས་པ་ཞིག་ཡིན། ངདགེ་སློང་ཞིག་ཡིན་དེ་འདྲ་བྱས་ན་མི་རུང་སྙམ་དུ་བསམས་ནས་ཉེས་སྤྱོད་ལ་འཛེམ་པའི་དོན་ནོ། །

ངོ་ཚ་ཁྲེལ་ཡོད། རང་རྒྱུ་མཚན་དུ་བྱས་ནས་ངོ་ཚ་བ། གཞན་རྒྱུ་མཚན་དུ་བྱས་ནས་ཁྲེལ་ཡོད་པ་ཞེས་པ་ལྟར། ངདགེ་སློང་ཡིན་པས་དེ་འདྲ་བྱས་ན་མི་རུང་སྙམ་དུ་བསམས་ནས་ཉེས་སྤྱོད་ལས་ལྡོག་པ་ནི། ངོ་ཚ་ཤེས་པ་དང་། བླ་མ་དཀོན་མཆོག་སོགས་གཞན་གྱིས་ཤེས་ན་མི་རུང་སྙམ་དུ་བསམས་ནས་ཉེས་སྤྱོད་ལས་ལྡོག་པ་ནི་ཁྲེལ་ཡོད་དོ། །

ངོ་མཚར། 1 ཡ་མཚན་པའམ་ཡིད་འཕྲོག་པའི་དོན། རྗེའི་འགྲེལ་པ་བཞི་སྦྲགས་ལས་ཡ་མཚན་ཏེ་བློ་མཆོག་དང་ལྡན་པ་རྣམས་ཀྱང་དགའ་བ་ཆེན་པོས་ཡིད་འཕྲོག་པའི་དོན་ལ་གསུངས། 2 སྔོན་མེད་གསར་དུ་བྱུང་བའི་ཆོས་ལ་ཡ་མཚན་དང་བཅས་ཏེ་ལྟ་ཞིབ་བྱེད་པའི་དོན་ཡིན་ཏེ། རྗེའི་རིམ་ལྔ་གསལ་སྒྲོན་ལས། སྔ་མ་རྣམས་སྔར་མ་བྱུང་བའི་དོན་ལ་སེམས་པ་མཐོང་བ་ལ་འཆད་པ་ལྟར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །3 གཏམ་སྣ་ཚོགས་པས་ཅི་འདི་ཡིན་ནམ་མིན་སྙམ་དུ་ཐེ་ཚོམ་ཟ་བའི་དོན་དུ་བཤད་པའང་ཡོད་དེ། རྗེའི་རིམ་ལྔ་གསལ་སྒྲོན་ལས། ངོ་མཚར་ནི་གཏམ་སྣ་ཚོགས་པས་ཅི་ཡིན་ནམ་མིན་སྙམ་དུ་ཐེ་ཚོམ་ཟ་བ་ལ་དོན་གསལ་གྱིས་བཤད་ཀྱང་། ཞེས་གསུངས་སོ། །

ངོ་མཚར་བ། ངོ་མཚར་བ་དང་འདྲ།

ངོ་མཚར་རྨད་དུ་བྱུང་བ། 1 ངོ་མཚར་ནི་ཡ་མཚན་དང་། རྨད་དུ་བྱུང་བ་ནི་ཡུལ་དུ་བྱུང་བའི་དོན་ནོ། །2 རྒྱན་སྣང་ལྟར་ན། རྒྱུ་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་པས་ངོ་མཚར། འབྲས་བུ་ཡུལ་དུ་བྱུང་བས་རྨད་བྱུང་། 3 ཡང་ན། སྔོན་ཆད་དེ་འདྲ་མ་མཐོང་བས་ངོ་མཚར། དེ་འདྲ་མ་ཐོས་པས་རྨད་བྱུང་། ཞེས་དགེ་ལེགས་བཤེས་གཉེན་གྱི་ལུང་གཞིའི་འགྲེལ་པར་གསལ། འདི་ལ་སྒྲོན་གསལ་གྱི་གསུང་ཚུལ་ཞིག་ཡོད་ཀྱང་མང་བས་དོགས་ནས་མ་བཀོད།

ངོ་ལས། ལས་བྱེད་སྐུ་ངོ་མ། ཞྭ་སྣབ་པའི་རྒྱལ་རབས་དེབ་དང་པོ་༥ལས། བོད་ཀྱི་ཚོང་དོན་བལྟ་ཞིབ་དོན་གཅོད་མི་སྣར་ཐྲན་ (ཞྭ་སྣབ་པ) ངོ་ལས། སྐད་བསྒྱུར་བཅས་འཛམ་གླིང་སྐོར་བས་ཆེན་རྒྱལ་ཁབ་འགའ་ཤས་ལ་ཚོང་དོན་དང་། སྲིད་དོན་གྱི་འབྲེལ་ཞུའི་བཀའ་མངགས་སྐྱལ་བ་ལྟར་ཐོན་ཏེ། ཞེས་པ་ལྟ་བུ།

ངོ་སོ། (བློ་སྤྱོད) བཟང་ལན། བྱས་དྲིན། ཡུས། བརྟེ་མཐོང་། བློ་སྤྱོད་ཉེ་མའི་འོད་ཟེར་ལས། འགྲོགས་ཀྱི་རྟེ་མི་གཏོད། ཅེས་པ་ནི་རང་གཞན་གཉིས་ཀྱི་སྤྱི་སོ་ན་གཞན་ལ་ཕན་བཏགས་པའི་ངོ་སོ་ལྟ་བུ་ཅིག་འོང་དུ་རེ་བ་དེ། དེ་ཁོ་བོ་ཅག་གིས་བྱས་པ་ཡིན་ཞེས་བདག་ཏུ་འཛིན་པ་ལ་ཟེར་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །སྒྲ་བཤད་ནི། ངོ་ནི་གདོང་དང་སོ་ནི་སོ་མའི་དོན་ཡིན་པས་དགའ་བའི་ངོ་ཞེས་པའི་དོན་ནོ། །ཚེ་ཏན་ཞབས་དྲུང་རིན་པོ་ཆེའི་གསུང་ལྟར་རོ། །

ངོ་སོར་འཕྲེར་བ། ངོམ་ངོམ་བྱེད་པའི་དོན་དུ་བཤད། ས་སྐྱ་ལེགས་བཤད་ལས། གཏིང་ནས་ཉམས་པའི་ཁྲེལ་འདས་རྣམས། །རང་གི་གཏམ་ངན་ངོ་སོར་འཕྲེར། །ཀཱཙྪའི་ཡུལ་གྱི་རྒྱལ་རིགས་འགའ། །ཕ་བསད་པ་ལ་རྒྱལ་ཧ་ཧྲུང་། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

ངོ་སོ་གཏོང་བ། བྱས་ཡུས་བཤད་པ།

ངོགས། མཐའ་དང་འགྲམ། ལུང་ཐྲན་ཚིགས་ཀྱི་འགྲེལ་པ་ལས། འདིར་ཆུ་བོའི་མཐའ་ནི་ངོགས་ཡིན་ཏེ། དེར་མཐར་ཐུག་པའི་ཕྱིར་ལ་གོས་ཀྱི་མཐའ་ནི་ཕྱག་དར་ཡིན་ཏེ། དེའི་མཐར་ཐུག་པ་ཡིན་པ་ཁོ་ནའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས།

ངོས་ཁྲུང་། (འདུལ་བ) རྟེག་པའི་ངོས་སུ་བཟོས་པའི་ཅ་ལག་འཇོག་སའི་ཁྲུང་བུ། གཙུག་ལག་ཁང་དང་ཁང་ཁྱིམ་སོགས་ཀྱི་ཅ་ལག་འཇོག་སའི་ཁྲུང་བུ་ལྟ་བུའོ། །

དངངས་པར་བྱེད་པའི་ལྟུང་བྱེད། (འདུལ་བ) འབའ་ཞིག་པ་དགུ་བཅུའི་རེ་དྲུག་པ། དངངས་པར་བྱེད་པའི་ལྟུང་བྱེད་ཀྱི་ངོ་ཏེ་ནི། བཅས་ལྡན་དགེ་སློང་གིས་དགེ་སློང་གཞན་ལ་འཇིགས་པའི་རྒྱུ་ཡིད་དུ་མི་འོང་བ་ཉེ་བར་བསྒྲུབ་པ་རང་ངམ་བསྐོས་པའི་དག་གི་རིག་བྱེད་ཀྱིས་དངངས་པར་བྱེད་པའི་ཚིག་སྨྲས་ཏེ་དོན་གོ་བ་ལས་གྱུར་པའི་ལྟུང་བ་དངོས་གཞིའོ། །གླེང་གཞི་ནི། མཉན་

ཡོད་དུ་འཆར་ཀས་དངངས་པར་བྱས་པ་ལས་ལྷུང་བྱེད་དུ་བཅས་སོ། །དགག་བྱ་ནི་རང་རིགས་ཀྱི་སེམས་བདེ་བ་ལ་གནོད་པའོ། །

དངན་བགྲང་བ། (རློ་སྦྱོང) མངན་བགྲང་བ་ལ་གཟིགས།

དངན་ཅན། �བྱུ

དངན་ཆན། ཇན་ཅན་དང་འདྲ།

དངན་འཐེན། (འདུལ་བ) གཞན་གྱི་ཇུས་ཕྱིར་ནས་ཚུར་མི་སྟེར་བ།

དདུལ་ཆབ། དདུལ་གྱི་མདོག་ཅན་གྱི་ཆུ། རྣམ་ཏཱའི་རྟོགས་བརྗོད་ནང་འདིའི་སྐོར་འབྱུང་།

དཪ། 1 དཪགས། འགྲམ། དཔེར་ན་ཆུའི་དཪགས་ཞེས་པ་ལྟ་བུ། ལུང་གཞི་ལས། འབབ་ཆུའི་དཪ་དང་ཞེས་པ་ལྟ་བུ། 2 སོ། ཁ། དཪ། དཔེར་ན་གྲིའི་དཪ་ཞེས་པ་ལྟ་བུ། ཆུའི་དཪ་དང་གྲིའི་དཪ་གཉིས་ཀ་དཪའམ་དཪ་གདོང་དང་འབྲེལ་བ་ཡོད། 3 རྩེ་མོ་ལའང་འཇུག་པར་བཤད། དཔེར་ན་ཏྲ་ཤུགས་ཀྱི་དཪ་ཞེས་པ་ལྟ་བུ། 4 བཀྲམ་ཤེས་པ། གནོད་པ། མི་དགེ་བ་བཅས་ཀྱི་དོན་ཡིན། རྒྱ་ཆེར་རོལ་པའི་མདོ་༼ ཁ ༽༣༩བ༥ལས། བདག་གི་རྨི་ལམ་འདི་ནི་རིགས་ལ་དཪའམ་ཅི། །ཞེས་དང་། ༣༣ན༣ལས། རིགས་ལ་དཪ་བ་མ་མཆིས་དགྲེས་པ་རྒྱ་ཆེན་བརྙེས་པར་འགྱུར། །ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །5 ཡུ་བ་ལའང་འཇུག་པར་བཤད། གྲིའི་དཪ་ཞེས་པ་ལྟ་བུ། གྲིའི་དཪ་ཞེས་པ་གྲིའི་སོ་དང་ཡུ་བ་གཉིས་ཀ་ལ་འཇུག་པར་བཤད།

དཪས་གྱུར་གྱི་ལྟུང་བ། (འདུལ་བ) ལྟུང་བ་དཪས་གཞི་རྫོགས་པར་སྐྱེད་པ་ལ་བཟློག་པ་ལ་མ་ལྟོས་པར་བྱ་བ་དེ་ལ་ཞུགས་པ་ཙམ་གྱིས་ལྟུང་བ་དཪས་གཞི་རྫོགས་པར་འགྱུར་བའི་ལྟུང་བ་ལ། དཪས་གྱུར་གྱི་ལྟུང་བ་ཟེར། དཔེར་ན་ལྷག་མ་དང་པོ་དགུ་ལྟ་བུའོ། །བསྒྱུར་གྱུར་གྱི་ལྟུང་བ་ནི་དེ་ལས་ལྡོག་སྟེ་བསྒོ་བ་ལ་ལྟོས་པའོ། །དཔེར་ན་དབྱེན་གྱི་ལྷག་མ་སོགས་ཐམ་བཞིའོ། །བསྒོ་གྱུར་གྱི་ལྟུང་བ་ཞེས་པའི་ཐད་དུ་གཟིགས། སེ་ར་རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན་གྱི་འདུལ་ཊཱི་ཀ་ལ་གཞི་བྱས།

དཪས་གྲུབ་ཆེན་པོ་བརྒྱད། གྲུབ་པ་ཆེན་པོ་བརྒྱད། དཪས་གྲུབ་ཆེན་པོ་བརྒྱད། ཐུན་མོང་གི་དཪས་

གྲུབ་བརྒྱད་ཅེས་པ་རྣམས་དོན་གཅིག་འགྲེལ་བཤད་ཐུན་མོང་གི་དངོས་གྲུབ་ཅེས་པའི་ཐད་དུ་གཟིགས།

དངོས་རྟོགས་ཤུགས་རྟོགས། དང་པོ་ནི། ཚད་མ་དེ་ཡུལ་དེ་ལ་བློ་ཁ་ཕྱོགས་ཤིང་རྣམ་པ་ཤར་བའི་སྟོབས་ཀྱིས་ངེས་ཤིང་རྗེས་ཀྱི་བློ་གཞན་ལ་ལྟོས་མེད་དུ་འདྲེན་པ་ནི། ཡུལ་དེ་དངོས་སུ་རྟོགས་པའི་དོན་ཡིན་ལ། ཡུལ་དེ་ལ་ད་ལྟ་བློ་ཁ་མ་ཕྱོགས་ཀྱང་། ཚད་མ་དེས་རང་གི་གཞལ་བྱ་དངོས་སུ་གཞལ་བའི་སྟོབས་ཀྱིས་ཡུལ་དེ་ལ་སྐབས་དང་མཐུན་པར་སྒྲོ་འདོགས་བཅད་ཚར་བས་ཕྱིས་བློ་ཁ་ཕྱོགས་པ་ཙམ་གྱིས་ཚད་མ་གཞན་ལ་ལྟོས་མེད་དུ་ངེས་པ་སྐྱེ་བར་འགྱུར་བ་ནི། ཤུགས་རྟོགས་ཀྱི་དོན་ནོ། །ཞེས་སྡེ་བདུན་ཡིད་ཀྱི་མུན་སེལ་ལས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

དངོས་དང་དངོས་མེད། དངོས་པོ་དང་དངོས་མེད་པ་དང་འདྲ།

དངོས་པོ། 1 དོན་བྱེད་ནུས་པའི་ཆོས། བྱས་པ། མི་རྟག་པ། འདུས་བྱས། སྐད་ཅིག་མ་རྣམས་དོན་གཅིག 2 ཆོས། ཡོད་པ། 3 ནོར་རྫས། ཅ་ལག ཡོ་བྱད། 4 ངོ་མ་དང་རང་ཉིད། དངོས་གནས་དང་ངོ་མ་ལའང་འཇུག་པ་ནི། རྗེའི་སྔགས་རིམ་ཆེན་མོ་༤༥༥བ་ལས། ལུས་དངོས་པོ་ལ་སྟོང་གཟུགས་ཀྱི་སྐྱུར་སོང་བ་མེད་དེ། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟ་བུ་དང་། མི་དངོས་པོ་ཞེས་པ་ལྟ་བུ།

དངོས་པོ་དང་དངོས་པོ་མེད་པ། 1 འདུས་བྱས་དང་འདུས་མ་བྱས། 2 འཁོར་བ་དང་མྱང་འདས། དེ་ཡང་དངོས་པོ་འཁོར་བ་དང་། དངོས་མེད་མྱང་འདས་ལ་བཤད། སྒྲ་བཤད་ནི། སྡུག་བསྔལ་སྐྱེད་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་དངོས་པོ། འཁོར་བ་ལས་ལྡོག་པའི་མཚན་ཉིད་དེ་རང་བཞིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དངོས་པོ་མེད་པའོ། །

དངོས་པོ་བྱས་པ་ཅན། དགག་བྱའི་དོན་སྤྱི། ཡང་ན་སྤྱིར་བཏང་གི་དོན་སྤྱི། དེ་ལ་བརྟགས་པའི་དངོས་པོ་ཞེས་ཀྱང་བརྗོད། སྤྱོད་འཇུག་ཆེན་མོ་ལས། བརྟགས་པའི་དངོས་ལ་མ་རེག་པར། །དེ་ཡི་དངོས་མེད་འཛིན་མ་ཡིན། །ཞེས་པ་དང་དོན་འདྲ་བ་ཡིན། སྤྱོད་འཇུག་དང་། རྗེའི་དབུ་མ་དགོངས་པ་རབ་གསལ་སོགས་སུ་ "བརྟགས་པའི་དངོས" ཞེས་གསལ་ཡང་། "བཏགས་པའི་དངོས" ཡིན་མིན་ལ་དོགས་པ་ཅུང་ཟད་དཔྱད་དགོས་པ་འདུག་གོ། སྒྲ་བཤད་ནི། དངོས་པོ་

ནི་རང་བཞིན་ནམ་ངོ་མའམ་དངོས་གནས་ཀྱི་དོན་ཡིན་ལ། བྱས་པ་ཅན་ནི་བཅོས་མའི་ཆོས་ཏེ། རང་བཞིན་བཅོས་མའི་ཆོས་ཞེས་པའི་དོན་ནོ། །

དངོས་པོའམ་བསམ་པའི་སྣོ་ནས་ནར་སོན་པ། (འདུལ་བ) དངོས་པོའི་སྣོ་ནས་ནར་སོན་པ་ནི། དགེ་ཚུལ་ལྷ་བུ་ལ་མཚོན་ན། མངལ་དང་ཟླ་བཤོལ་བཅས་ཏེ་ལོ་བདུན་ལོན་ཞིང་བྱ་རོག་སྐྲོད་ནུས་པའོ། །བསམ་པའི་སྣོ་ནས་ནར་སོན་པ་ནི། ལོ་བདུན་ལོན་པ་ལ་ལོན་པར་འདུ་ཤེས་པའོ། །

དངོས་པོ་གཙོ་བའི་ལྟུང་བ། (འདུལ་བ) འདུ་ཤེས་ཀྱིས་བསམ་པའི་དོན་དང་ཐྲད་ན་ལྟུང་བ་དངོས་གཞི་བསྐྱེད་པར་མ་ཟད་ཀྱི། མ་བསམ་པའི་དོན་དང་ཐྲད་ཀྱང་དངོས་གཞི་བསྐྱེད་པའོ། །དཔེར་ན་བཟང་མོ་ལ་མི་ཚངས་པར་སྤྱོད་འདོད་ཀྱིས་ནོར་ཏེ་ལྷ་སྐྱིད་ལ་མི་ཚངས་པར་སྤྱད་པ་ལྟ་བུ།

དངོས་པོའི་མཐའ། ཁྱབ་པའི་དམིགས་པ་བཞིའི་གསུམ་པ་ནི། ཕུང་པོ་ལྔར་འདུས་བྱས་ཐམས་ཅད་དང་། བདེན་པ་བཞིར་གྲོལ་བ་དོན་གཉེར་གྱི་གཞིར་གྱུར་པའི་ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་འདུས་ལུགས་བསམམས་ནས། དེའི་རྗེས་སུ་དེར་གྲངས་ངེས་པར་ཐག་བཅད་ནས་དེ་ལ་སེམས་འཛོག་པ་ལྟ་བུའོ། །

དངོས་འཛིན། བདེན་འཛིན། སྐྲ་བཤད་ནི། དངོས་པོ་བདེན་གྲུབ་ཏུ་འཛིན་པའི་བློ་ཡིན་པས་དེ་ལྟར་བརྗོད།

མངན་བགྲང་བ། (བློ་སྦྱོང) གཞན་གྱི་ངན་མཚང་ངམ་སྐྱོན་བགྲང་པའི་དོན་ཡིན། སྐྲ་བཤད་ནི། དེ་ཡང་ ཟན། མངན། དངན། ངན་རྣམས་ནི་དོན་འདྲ་བས། མངན་ནི་ངན་པ་སྟེ་གཞན་སྐྱོན་བགྲང་བས་ན་དེ་སྐད་ཅེས་བྱའོ། །པཎ་ཆེན་ཤཱཀ་མཆོག་པས་ཀྱང་། མངན་བགྲང་ཞེས་པ་སྐྱོན་བརྗོད་ནས། །བགྲང་བའི་མིང་དུ་གྲགས་པའོ། །ཞེས་བཤད་པ་ལྟར་རོ། །

མངའ་རིས། 1 རྒྱལ་པོའི་འབངས། ཆབ་འབངས། རྒྱལ་པོ་ལ་མངའ་བདག་དང་། འབངས་ལ་མངའ་རིས་སུ་གྲགས། 2 སྟོད་མངའ་རིས། སྟོད་མངའ་རིས་སྐོར་གསུམ་ལ་གཟིགས།

མངལ། 1 བུ་སྣོད། མངལ་ནི་ཕོ་བའི་འོག་ལོང་གའི་སྟེང་ན་ཡོད་པར། དགའ་བོ་མངལ་འཇུག་གི་མདོ་ལས་བཤད་པ་ལྟར་རོ། །2 མོ་མཚན་ལའང་འཇུག་པར་བཤད། ཚེ་ཏན་ཞབས་དྲུང་གི་དག་ཡིག་ཐོན་མིའི་དགོངས་རྒྱན་ལས། མངལ་ནི། ཚིག་གྲོགས་ཀྱི་དབང་གིས་བུད་མེད་ཀྱི་རྟགས་

དང་། བུ་སྟོད་གཉིས་ཀར་འཇུག་ཅིང་། དགའ་བོ་མངལ་འཇུག་ཏུ། མངལ་ནི་ཕོ་བའི་འོག་ཡོང་གའི་སྟེང་ན་ཡོད་པར་གསུངས་པའང་བུ་སྟོད་ལ་དགོངས་སོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །

མངལ་སྐྱེས་ཁམས་དྲུག་ལྡན། 1 རྒྱུད་ཀྱིས་བསྟུས་པའི་འབྱུང་བ་བཞི་དང་། རྩ་དང་ཐིག་ལེ་སྟེ་དྲུག་དང་ལྡན་པ་ལ། མངལ་སྐྱེས་ཁམས་དྲུག་ལྡན་ཟེར། སྒོ་མང་གུང་རུ་རབ་འབྱམས་པའི་དྲིས་ལན་ལྕང་སྐྱ་རོལ་པའི་རྡོ་རྗེས་གནང་བ་༡(ན༡)ལས་གསུངས་སོ། । 2 ཡང་ན། འབྱུང་བ་བཞི་དང་། ནམ་མཁའ་རྣམ་ཤེས་ཏེ་དྲུག་དང་ལྡན་པ། 3 ཡང་ན། ཕ་ལས་ཐོབ་པའི་རུས་པ་རྐང་ཁུ་བ་གསུམ་དང་། མ་ལས་ཐོབ་པའི་ཤ་པགས་ཁྲག་གསུམ་སྟེ་ཁམས་དྲུག་དང་ལྡན་པ་ལ་ཟེར། ཞེས་དབྱངས་ཅན་དགའ་བློའི་བརྗེད་བྱང་ན་གསལ། 4 (བཀའ་བརྒྱད) འབྱུང་བ་བཞི། ཁུ་བའི་ཁམས། ནམ་མཁའི་ཁམས་དང་དྲུག་ཅེས་པའང་སྣང་ངོ་། །

མངལ་གྱི་སྐྱོན་གསུམ། མངལ་རླུང་མཁྲིས་བད་ཀན་སོགས་ཀྱིས་བཀག་པ་དང་། མངལ་གྲོག་མའི་རྐེད་པ་ལྟ་བུ་དང་། ནས་ཀྱི་དབྱིབས་ལྟ་བུ་སྟེ། མངལ་གྱི་སྐྱོན་གསུམ་མོ། །ཞེས་རྗེའི་གསང་འདུས་བསྐྱེད་རིམ་བློ་གསལ་བྱུང་བའི་རེ་སྐོང་ན་གསལ།

མངལ་གྱི་གནས་སྐབས་ལྔ། (འདུལ་བ) འདི་ལ་མེར་ཚགས་པའི་གནས་སྐབས་ལྔ་ཡང་ཟེར། (མཚོ་ཏི་ཀ)
༡ མེར་མེར་པོ། ༢ ནུར་ནུར་པོ། ༣ ལྟར་ལྟར་པོ། ༤ མཁྲང་འགྱུར། ༥ རྐང་ལག་འགྱུས་པ་དང་ལྔའོ། །དང་པོ་མེར་མེར་པོ་ནི། ཕ་མའི་ཁུ་ཁྲག་གཉིས་ཚོགས་པའི་བདུན་ཕྲག་དང་པོ་ལ་ཕྱི་སྤྲིས་མ་ལྟ་བུས་གཡོགས་ལ་ནང་ཞིན་ཏུ་སླ་བའི་མེར་མེར་པོར་འདུག་པའོ། །གཉིས་པ་ནུར་ནུར་པོ་ནི། བདུན་ཕྲག་གཉིས་པ་ལ་ཕྱི་ནང་གཉིས་ཀ་ཞོ་ལྟར་འདུག་ལ་ཤར་མ་གྱུར་པའོ། །གསུམ་པ་ལྟར་ལྟར་པོ་ (ནར་ནར་པོ་ཞེས་པ་དང་དོན་འདྲ་བ་ཡིན) ནི། བདུན་ཕྲག་གསུམ་པ་ལ་ཤར་གྱུར་ཀྱང་མནན་མི་བཟོད་པ་དང་། བཞི་པ་མཁྲང་འགྱུར་ནི། བདུན་ཕྲག་བཞི་པ་ནས་བསྣུ་བར་གྱུར་ཏེ་མནན་ཀྱང་བཟོད་པའོ། །ལྔ་པ་རྐང་ལག་འགྱུས་པ་ནི། ཤ་ལྟ་བུར་གྱུར་ཏེ་ཡན་ལག་གི་མཚན་མ་འབུར་པོ་ལྔ་དོད་པའི་གནས་སྐབས་ཡིན་ནོ། །དོགས་གཅོད། མངལ་གྱི་གནས་སྐབས་ལྔའི་གོ་རིམ་ལ་བཤད་ཚུལ་མི་འདྲ་བ་འདི་ལྟར། (དགའ་བོ་མངལ་འཇུག་གི་མདོ) ༡

མེར་མེར་པོ། (བདུན་དང་པོའི་སྐབས། ཚོ་མ་ཆགས་པ་དང་འདྲ) ༢ ཉུར་ཉུར་པོ། (བདུན་གཉིས་པའི་སྐབས། ཚོ་སྐྲ་བའམ། མར་འཁྱུགས་པ་དང་འདྲ) ལྟར་ལྟར་པོ། (བདུན་གསུམ་པའི་སྐབས། དབྱིབས་ནི་སྨན་རྡུང་བའི་གཏུན་བུ་འདྲ་བ་ཐུང་ཞིང་ཚུང་བར་བཤད) མཁྲང་འགྱུར། (བདུན་བཞི་པའི་སྐབས་སུ། དབྱིབས་མཆི་གུ་དང་འདྲ) རྐང་ལག་འགྱུས་པ་ (བདུན་ལྔ་པའི་སྐབས། དབྱར་དུས་སུ་ལྗོང་ཤིང་རྣམས་ཡལ་ག་དང་འདབ་མ་སྐྱེ་བ་དང་འདྲ) དང་ལྔ་ཞེས་སྣང་ངོ། ། (འདུལ་བ་ལུང་ཕྲན་ཚེགས) ༡ ཉུར་ཉུར་པོ། (བདུན་དང་པོར། འབྲས་ཁུའམ་ཞོའི་ཞོ་ཁ་ཚུ་ལྟ་བུ) ༢ མེར་མེར་པོ། (བདུན་གཉིས་པར། ཞོའམ་མར་མཁྲང་པོ་ལྟ་བུ) ༣ ནར་ནར་པོ། (བདུན་གསུམ་པར། ཟངས་ཀྱི་ཐུར་མ་ཐྲ་མོའམ་སྲིན་བྲིལ་མ་ལྟ་བུ) ༤ གོར་གོར་པོ། (བདུན་བཞི་པར། གདར་རམ་མཆི་གུ་ལྟ་བུ) ༥ རྐང་ལག་འགྱུས་པ་ (བདུན་ལྔ་པར། དབྱར་དུས་སུ་ཤིང་ཕུང་དག་ལས་སྨྱུ་གུ་འབྱུང་བ་ལྟ་བུའོ) ལྔ་ཞེས་གསལ་ལོ། །དགའ་བོ་མངལ་འཇུག་གི་མདོ་དང་འོད་ལྡན་ལས། མེར་མེར་པོ། ཉུར་ཉུར་པོ་ཞེས་སྣང་ལ། ཡང་ལུང་ཕྲན་ཚེགས་དང་མཛོད་ཊཱི་ཀ་རྒྱལ་སྲས་མ་ལས། ཉུར་ཉུར་པོ། མེར་མེར་པོ་ཞེས་སྣང་བ་སྔར་བྱེད་ལོ་ཙཱ་བས་མིང་ཐ་དད་དུ་བརྡ་བཏགས་པའི་སྒྱུར་ཁྱད་ཙམ་ལས་དོན་ལ་འགལ་བ་མེད་ཚུལ་མཚོ་ཊཱི་ཀ་མཆན་བུར་གསལ་ལོ། །(རྫེ་ཙོང་ཁ་པ་སོགས)མེར་མེར་པོ་དང་། ལྟར་ལྟར་པོ། གོར་གོར་པོ། མཁྲང་འགྱུར། རྐང་ལག་འགྱུས་པའི་གནས་སྐབས་དང་ལྔའོ། །རྗེའི་གསུང་ཟིན་བྲིས་དང་གསང་འདུས་བསྐྱེད་རིམ་བློ་གསལ་བྱུང་བའི་རེ་སྐོང་ལས་གསུངས་པ་ལྟར་བཀོད། མངལ་གྱི་གནས་སྐབས་ལྔ་གྲངས་འདྲེན་ཚུལ་འདི་ལ་ཚིག་རིས་མི་འདྲ་བ་འགའ་ཞིག་སྣང་ཡང་། དོན་ལ་ཁྱད་པར་མེད། མཁྲང་འགྱུར་དང་། འཁྲང་འགྱུར་ཞེས་དག་ཆ་མི་འདྲ་བ་གཉིས་འབྱུང་ཡང་། གཉིས་ཀ་དག་པ་ཡིན་ནོ། །

མངོན་གྱུར་བཅུ། (འདུལ་བ) ལུང་ཞུ་བ་ལ་ལེ་ཚ་བཅུ་ཡོད་པའི་གཉིས་པ་གཅིག་ལས་འཕྲོས་པ་ལས། བསྙེན་པར་རྫོགས་པ་ལ་མངོན་དུ་གྱུར་པ་བཅུ་ཚང་དགོས་པར་གསུངས་ཏེ། ༡ སྟོན་པ་མངོན་གྱུར། ༢ སངས་རྒྱས་མངོན་གྱུར། ༣ ཆོས་མངོན་གྱུར། ༤ མཁན་པོ་མངོན་གྱུར། ༥ སློབ་

དཔོན་མཚོན་གྱུར། ༦ བསྟེན་པར་རྗོགས་འདོད་མཚོན་གྱུར། ༧ ཡོ་བྱད་མཚོན་གྱུར། ༨ ཡོངས་དག་མཚོན་གྱུར། ༩ གསོལ་བ་མཚོན་གྱུར། ༡༠ ལས་མཚོན་གྱུར་དང་བཅུའོ། ། (སྟོན་པ་མཚོན་སུམ་དུ་གྱུར་པ) ནི། དགེ་འདུན་མཚོན་སུམ་དུ་གྱུར་པ་ལ་བཤད། (སངས་རྒྱས) ནི་སྟོན་པའི་སྐུ་གཟུགས། (ཆོས) ནི། ལུང་གི་ཆོས་སློབ་བ་མ་ཉམས་པ། རྟོགས་པའི་ཆོས་སྒྲུབ་པ་མ་ཉམས་པ། འབྲས་བུའི་ཆོས་མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་རྣམས་བསྒྲུབ་བྱའི་བློ་ཡུལ་དུ་གྱུར་པའོ། ། (མཁན་པོ) ནི། བརྟན་མཁས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་གཉིས་དང་ལྡན་པ་ལ་མཁན་པོར་གསོལ་བ་བཏབ་ཅིང་ཁས་བླངས་པ་དང་ལྡན་པའོ། ། (སློབ་དཔོན) ནི། བསྙེན་རྫོགས་ཀྱི་སྡོམ་པ་དང་ལྡན་ཞིང་ཁ་སྐོང་བར་འོས་པ་དགེ་འདུན་གྱི་དབུས་སུ་ལས་ཀྱི་ཚིག་བརྗོད་པར་ནུས་པ་ལ་མཁན་པོར་གསོལ་བ་བཏབ་པའོ། ། (འདོད་པ་མཚོན་དུ་གྱུར་པ) ནི། ལུས་ཀྱི་རྟེན། ཉེས་མེད་ཀྱི་སྡོམ་པ་རྒྱུད་ལ་སྐྱེད་པ་ལ་ཚིགས་སྤྱི་མ་རྣམས་སྔོན་དུ་སོང་ཞིང་ཚོགས་པ་དང་ལྡན་ལ་རྒྱུད་ཚོགས་སུ་མ་ཚང་བ་དང་ལྡན་པ། བསམ་པའི་རྟེན། བསམ་པ་ཐག་པ་ནས་སྡོམ་པ་ལེན་པར་འདོད་པ་རྒྱུའི་ཀུན་སློང་། དངོས་གཞིའི་དུས་སུ་ཐོབ་ཤེས་ཀྱི་ནུས་པ་ལྡན་ཞིང་མི་མཐུན་པའི་སེམས་མ་སྐྱེས་པ་ངེས་པ་ལྔ་དང་བྲལ་བའོ། ། (ཡོ་བྱད) ནི། ཆོས་གོས་གསུམ་ངུང་བ་ཚད་ལྡན་མཁན་པོའི་གསུང་གིས་བྱིན་གྱིས་བརླབས་ཏེ་གནང་བ་དང་ལྡན་པ། ལུས་ཀྱི་རྟགས་སྐྲ་དང་ཁ་སྤུ་བྲེགས་ཤིང་ཁྲུས་བྱས་པ་སྟེ། རབ་ཏུ་བྱུང་བའི་རྟགས་དང་ཆ་ལུགས་ཚང་བའོ། ། (ཡོངས་སུ་དག་པ) ནི། སྡོམ་པ་སྐྱེ་བའི་བར་ཆད་མེད་པའོ། ། (གསོལ་བ) ནི། སྔོན་པའི་ལས་ཐམས་ཅད་ལ་གསོལ་བ་བཏབ་པ་སྔོན་དུ་འགྲོ་དགོས་པས་གང་ལས་སྡོམ་པ་ཐོབ་པར་འགྱུར་བས་དགེ་འདུན་ལ་གསོལ་བ་ལན་གསུམ་བཏབ་པའོ། ། (ལས) ནི། གསོལ་བཞིའི་ལས་མི་གཡོ་ཞིང་བཞག་པར་མི་འོས་པས་བྱས་པ་སྟེ། དེའི་བརྗོད་པ་ཐ་མའི་ཆ་གསུམ་པ་ལ་བསྙེན་རྫོགས་ཀྱི་སྡོམ་པ་སྐྱེའོ། །བུ་སྟོན་རིན་པོ་ཆེའི་མདོ་རྩའི་རྣམ་བཤད་ལ་གཞི་བྱས། མཚོན་བརྗོད་འཆི་མེད་མཛོད། འཆི་བ་མེད་པའི་མཛོད་ཅེས་བྱ་བ། རྒྱ་གར་སྐད་དུ། ཨམར་ཀོ།ཥ་ནཱ་མ། ཞེས་བྱ་བ་རྒྱ་གར་གྱི་སློབ་དཔོན་འཆི་མེད་སེང་གེས་མཛད། འདི་འཕགས་བོད་གཉིས་

ཀ་ཤཱན་སྦྱར་ཡིན། སྡེ་དགེ་བསྟན་འགྱུར་༼ སེ ༽པ་༡༣༨ ནས་དབུ་བཙུགས་ནས། མཇུག་
༣༥༣རྒྱབ་གཟིགས་སུ་ཛོགས་སོ། །

མངོན་བརྗོད་འཆི་མེད་མཛོད་ཀྱི་འགྲེལ་པའི་སྐོར། འདི་འགྲེལ་པ་གྲགས་ཆེ་ཤོས་ནི། འཆི་བ་མེད་པ་
མཛོད་ཀྱི་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ་པ་འདོད་འཇོའི་བ་མོ་ཞེས་བྱ་བ། རྒྱ་གར་གྱི་སློབ་དཔོན་རབ་འབྱོར་
ཟླ་བས་མཛད་པའི་རྒྱ་འགྲེལ་འདི་ཡིན། །དཔལ་སྤུངས་སི་ཏུས་མཛད་པའི་འཆི་མེད་ཀྱི་མཛོད་
ཀྱི་འགྲེལ་པ་ཞིག་ཡོད་སྐོར། སཾ་བོད་སྐད་གཉིས་ཤན་སྦྱར་གསེར་གྱི་ཕྲེང་མཛེས་ན་གསལ།

མངོན་བརྗོད་འཆི་མེད་མཛོད་ཀྱི་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ་པ་འདོད་འཇོའི་བ་མོ། འཆི་བ་མེད་པ་མཛོད་ཀྱི་རྒྱ་ཆེར་
འགྲེལ་པ་འདོད་འཇོའི་བ་མོ་ཞེས་བྱ་བ། རྒྱ་གར་གྱི་སློབ་དཔོན་རབ་འབྱོར་ཟླ་བས་མཛད། སྡེ་
དགེ་བསྟན་འགྱུར་༼ སེ ༽པ་༣༥༥ནས་དབུ་བཙུགས་ནས། མཇུག་༣༡༨རྒྱབ་གཟིགས་
སུ་ཛོགས་སོ། །

མངོན་མཐོ། བདེ་འགྲོའི་གོ་འཕང་། ལྷ་མིའི་གོ་འཕང་། ལྷ་མིའི་རྟེན་བཟང་། དཔེར་ན་མངོན་མཐོ་ལྷ་
མིའི་གོ་འཕང་ཐེར་བ་ལྟ་བུའོ། །སྡེ་བདུན་ཡིད་ཀྱི་མུན་སེལ་ལས། མངོན་མཐོ་བདེ་འགྲོའི་གོ་
འཕང་དང་། ཞེས་གསུངས་སོ། །བདེ་འགྲོའི་རྒྱུད་ཀྱི་བདེ་བ་དང་བཏང་སྙོམས་ཅི་རིགས་ལ་
ཐེར། རིན་ཆེན་དར་ཊཱི་ཀ་ལས། དེ་ལ་མངོན་མཐོ་ནི་བདེ་བ་སྟེ། །ལྷ་དང་མིའི་རྒྱུད་ཀྱིས་བསྡུས་
པའི་བདེ་བ་དང་། བཏང་སྙོམས་ཅི་རིགས་པ་ཡིན་ལ། ཞེས་གསུངས། སྡེ་དགེ་བསྟན་འགྱུར་༼
གེ་པ ༽དབུ་མ་རིན་ཆེན་ཕྲེང་བ་༡༠༧ལས། དེ་ལ་མངོན་མཐོ་བདེ་བ་སྟེ། །ངེས་པར་ལེགས་
པ་ཐར་པར་འདོད། །ཅེས་གསུངས། དེའི་ཐད་ཀྱི་རིན་ཆེན་དར་ཊཱི་ཀ་ལས། དེ་ལ་མངོན་མཐོ་ནི་
བདེ་བ་སྟེ། །ལྷ་དང་མིའི་རྒྱུད་ཀྱིས་བསྡུས་པའི་བདེ་བ་དང་། བཏང་སྙོམས་ཅི་རིགས་པ་ཡིན་
ལ། ངེས་པར་ལེགས་པ་ནི་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་སྡུག་ཀུན་སྤངས་པའི་བྲལ་
བ་ཐར་པར་འདོད་དོ། །སླར་མི་ལྡོག་པའི་ཆོས་ཅན་གྱི་བྲལ་བ་ཡིན་པས། ངེས་པར་ལེགས་པ་
ཞེས་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །དེ་ལ་མངོན་མཐོ་བདེ་བ་སྟེ། །ཞེས་པའི་ཚིག་འདི་ལ་འགྲེལ་
ཚུལ་གཉིས་ཏེ། གཅིག་ནི་གོང་ལྟར་ལྷ་མིའི་རྒྱུད་ཀྱིས་བསྡུས་པའི་བདེ་བ་ལ་འདོད་ལ། ཡང་

མངོན་མཐོའི་རྟེན་ནི་བདེ་བ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྒྱུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་འབྲས་མིང་རྒྱུ་ལ་བཏགས་པ་ཡིན་ཏེ། རིན་ཆེན་ཕྲེང་བའི་རྒྱ་ཆེར་བཤད་པ་༼ གེ ༽༡༣༩ བ༣ལས། གོང་མ་བཞིན་དུ་བདེ་བའི་རྒྱུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་བདེ་བ་སྟེ། མངོན་པར་མཐོ་བའི་ཆོས་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་འཇིག་རྟེན་པའི་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པའི་བདེ་བ་མཐའ་དག་ཐོབ་པ་དང་མཐུན་པའི་ཕྱིར་བདེ་བ་ཞེས་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། ། འཁོར་འདས་ཀྱིས་བསྡུས་པའི་ལུས་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ། ལོངས་སྤྱོད་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ། འཁོར་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་དང་བཅས་པ་ཐམས་ཅད་ལ་མངོན་མཐོ་ཟེར་རོ། །དེ་ཡང་རྗེའི་ལམ་རིམ་ཆེན་མོ་ལས། གསུམ་པ་དེ་ལ་ལོག་རྟོག་བསལ་བ་ནི། གསུང་རབ་ནས་འཁོར་བའི་ཕུན་ཚོགས་ཐམས་ཅད་ལ་ཡིད་ཕྱིར་ཕྱོགས་དགོས་པར་གསུངས་པས་འབྲེལ་གཞི་བྱས་པ་ཁ་ཅིག་ལུས་དང་ལོངས་སྤྱོད་སོགས་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པའི་མངོན་མཐོ་ནི་འཁོར་བ་ཡིན་པས་དེ་ལ་དོན་གཉེར་བསྐྱེད་པར་མི་རིགས་སོ་སྙམ་ན། དོན་དུ་གཉེར་བྱ་ལ་གནས་སྐབས་སུ་དོན་དུ་གཉེར་དགོས་པ་དང་མཐར་ཐུག་གི་དོན་དུ་གཉེར་བྱ་གཉིས་ལས། འཁོར་བའི་ལུས་ལ་སོགས་པ་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་ནི་གྲོལ་བ་དོན་གཉེར་གྱིས་ཀྱང་གནས་སྐབས་སུ་དོན་དུ་གཉེར་དགོས་ཏེ། རྟེན་དེ་རིམ་པར་བརྒྱུད་པ་ལས་མཐར་ངེས་ལེགས་ཐོབ་པར་བྱ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ལུས་དང་ལོངས་སྤྱོད་དང་འཁོར་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པའི་མངོན་མཐོ་གང་ཡིན་ཐམས་ཅད་འཁོར་བས་བསྡུས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ལུས་ལ་སོགས་པ་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་མཐར་ཕྱིན་པ་ནི་གཟུགས་ཀྱི་སྐུ་དང་དེའི་ཞིང་གི་འབྱོར་པ་དང་དེའི་འཁོར་རྣམས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལ་དགོངས་ནས་མདོ་སྡེའི་རྒྱན་ལས། ལོངས་སྤྱོད་དང་ལུས་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་དང་། །འཁོར་རྫོམ་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་མངོན་མཐོ་དང་། །ཞེས་ཕར་ཕྱིན་དང་པོ་བཞིས་མངོན་མཐོ་བསྒྲུབ་པར་གསུངས་ཤིང་། གཞུང་མང་པོ་ནས་དེ་དག་གིས་གཟུགས་སྐུ་བསྒྲུབ་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་རྣམ་མཁྱེན་བསྒྲུབ་པ་རྣམས་ཀྱིས་ནི་ཚུལ་ཁྲིམས་དང་སྦྱིན་པ་དང་བཟོད་པ་སོགས་ཆེས་མང་ཞིང་ཕྱུལ་དུ་བྱུང་བ་རྣམས་དུས་རིང་པོར་བསྒྲུབ་པས་ན། དེ་དག་གི་འབྲས་བུ་ལུས་ལ་སོགས་པའི་མངོན་མཐོ་ཡང་ཆེས་ཕྱུལ་དུ

བྱུང་བ་དོན་དུ་གཉེར་བ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །ཚེ་ཏན་ཞབས་དྲུང་རིན་པོ་ཆེའི་ལམ་རིམ་བརྗེད་བྱང་༣༠༨ན༩ལས། དེ་འདྲའི་མངོན་མཐོ་དེ་ཇི་ལྟ་བུ་ཞིག་ཅེ་ན། རིན་ཐྲེང་ལས། མངོན་པར་མཐོ་བ་བདེ་བ་སྟེ། །ཐད་ཀྱི་དར་ཊཱི་ཀ་ལས། དེ་ལ་མངོན་པར་མཐོ་བ་ནི་བདེ་བ་སྟེ། ལྷ་དང་མིའི་རྒྱུད་ཀྱིས་བསྡུས་པའི་བདེ་བ་དང་། བཏང་སྙོམས་ཅི་རིགས་པ་ཡིན་ལ། ཞེས་པ་ནི་ཐད་འདིའི་ལམ་རིམ་ཆེན་མོ་དང་མི་མཐུན་པས་དགོངས་གཞི་ཅན་ནོ། །དེས་ན། རང་རྒྱུ་བསོད་ནམས་དགེ་བ་ལས་བྱུང་ཞིང་། ལྷ་དང་མིའི་རྒྱུད་ཀྱི་བདེ་བ་དང་བདེ་བའི་རྟེན་གང་རུང་གི་ཆ་ནས་བཞག་པ་དེ། མངོན་མཐོའི་མཚན་ཉིད། དབྱེ་ན་གསུམ་ཡོད། དོགས་གཅོད་ནི། གླང་ཆེན་ས་ལ་རབ་བརྟན་ལྷ་དབང་གི་མངོན་མཐོ་ཡིན་ཡང་། མངོན་མཐོ་མ་ཡིན་པ་དང་། དེ་དུད་འགྲོ་ཡིན་པས་བསོད་ནམས་ལས་གྲུབ་པར་སྨྲ་མི་རུང་བ་དང་། དེ་རང་གི་བསོད་ནམས་ལས་གྲུབ་པ་མིན་ཡང་ལྷ་དབང་གི་བསོད་ནམས་ལས་གྲུབ་པར་ཁས་བླང་ཚོག་པ་སོགས་ཀྱི་ཞིབ་ཆ་འབྱེད་ཤེས་དགོས་སོ། །ཞེས་སོགས་གསུངས། མངོན་མཐོ་དང་མངོན་མཐོའི་གོ་འཕང་གཉིས་ལ་ཁྱད་པར་འབྱེད་དགོས་སམ་སྙམ་མོ། །

མངོན་པ་ཀུན་བཏུས། <ཨ་བྷི་དྷརྨ་ས་མུཙྪ་ཡ> ཆོས་མངོན་པ་ཀུན་ལས་བཏུས་པ་ཞེས་བྱ་བ། འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་མཛད། སྡེ་དགེ་བསྟན་འགྱུར་སེམས་ཙམ་གླེགས་བམ་༼ རི་པ ༽༩༩ན༡ན་བཞུགས་སོ། །

མངོན་པ་མཛོད་ནས་བཤད་པའི་འཇིག་རྟེན་ཆགས་ཚུལ། ཐོག་མར་འོག་གཞི་རླུང་གི་དཀྱིལ་འཁོར་ཆགས། དེ་སྟེང་ཆུའི་དཀྱིལ་འཁོར་ (དེ་ལྟ་བུའི་ཆུའི་དཀྱིལ་འཁོར་དེ་ཡིན་རིང་བསྡུབས་པ་ལས་མཚོ་ཆེན་པོ་ཞིག་ཏུ་གྱུར) དེ་སྟེང་ (གསེར་གྱི་རང་བཞིན་གྱི) སའི་དཀྱིལ་འཁོར། དེའི་རྗེས་ནམ་མཁའ་ལ་སྤྲིན་ལོ་མང་འཁྲིགས་ཏེ་ཆར་བབས་པ་ལས་ཡང་མཚོ་ཆེན་པོ་ཞིག་འཆགས་ཏེ། མཚོ་དེ་བསྡུབས་པ་ལས་དེའི་ཁམས་རབ་ལས་རིའི་རྒྱལ་པོ་རི་རབ་གྲུབ། ཁམས་འབྲིང་ལས་གསེར་གྱི་རི་བདུན། (རི་བདུན་ནི། གཉའ་ཤིང་འཛིན་དང་། གཤོལ་མདའ་འཛིན། སེང་ལྡེང་ཅན། བལྟ་ན་སྡུག་རི། རྟ་རྣ། རྣམ་འདུད། མུ་ཁྱུད་འཛིན་གྱི་རི་སྟེ་བདུན་ནོ) རིའི་རྒྱལ་པོ་

རི་རབ་ནས་གསེར་གྱི་རི་བདུན་གྱི་ཐམ་སྲུ་ཁྱུད་འཛིན་དང་ཕྱིའི་ཁོར་ཡུག་གི་ལྕགས་རི་ཆེན་
པོའི་བར་གྱི་མཚོ་ལ་ཕྱིའི་རྒྱ་མཚོ་ཆེན་པོ་ཞེས་བྱའོ། །ཁམས་ཐམ་ལས་གླིང་བཞི་དང་གླིང་ཕྲན་
བརྒྱད། དེ་དག་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཕྱི་རོལ་དུ་མཐའ་སྐོར་དུ་ཁོར་ཡུག་གི་ལྕགས་རིས་མཐའ་སྐོར་
བའི་ཚུལ་དུ་གནས་སོ། །མཛོད་རྩ་བ་ལས། དེ་ལ་སྣོད་ཀྱི་འཇིག་རྟེན་གྱི། །གནས་པར་འདོད་
པའི་འོག་དག་གི། །རླུང་གི་དཀྱིལ་འཁོར་ཇམས་སུ་ནི། །ས་ཡ་དྲུག་འབུམ་གྲངས་མེད་དོ། །ཆུ་
ཇམས་འབུམ་ཕྲག་བཅུ་གཅིག་དང་། །སྟོང་ཕྲག་དག་ནི་ཉི་ཤུའོ། །ཕྱིས་ནི་ཇམས་སུ་འབུམ་
ཕྲག་བརྒྱད། །ལྷག་མ་དག་ནི་གསེར་དུ་འགྱུར། །ཆུ་དང་གསེར་གྱི་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི། །ཐད་
ཀར་འབུམ་ཕྲག་བཅུ་གཉིས་དང་། །སྟོང་ཕྲག་གསུམ་དང་བརྒྱ་ཕྲག་ནི། །ཕྱེད་དང་ལྔ་རྣམས་ཁོ་
ནའོ། །ཁོར་ཡུག་ཏུ་ནི་སུམ་འགྱུར་རོ། །དེ་ལ་ལྷུན་པོ་གཞུའ་ཤིང་འཛིན། །ཞེས་སོགས་གསུངས་
སོ། །འདུལ་བ་ལུང་རྣམ་འབྱེད་གླེགས་བམ་དང་པོ་༼ ཅ་པ ༽༩༤བ༣ནའང་གོང་དང་འདྲ་
བར་བཤད་དོ། །འདི་སྐོར་དོགས་གཅོད་ཙུང་ཟད་ཅིག་སྡེ་སྲིད་སངས་རྒྱས་རྒྱ་མཚོའི་གཡའ་
སེལ་༣༣བ༣ན་གསལ་ལོ། །

མངོན་པའི་ང་རྒྱལ། <ཨ་བྷི་མ་ན> ཡོན་ཏན་མ་ཐོབ་པ་ལ་ཐོབ་བོ་སྙམ་དུ་སེམས་རབ་ཏུ་ཁེངས་པ་ལ་
མངོན་པའི་ང་རྒྱལ་ཟེར། དབྱིག་གཉེན་གྱི་མཛོད་རང་འགྲེལ་ལས། ཁྱད་པར་འཐོབ་པར་བྱ་བ་
མ་ཐོབ་པར་བདག་གིས་ཐོབ་བོ་སྙམ་པ་ནི་མངོན་པའི་ང་རྒྱལ་ལོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །སློབ་
དཔོན་བློ་གྲོས་ཆེན་པོས་མཛད་པའི་བཤེས་སྤྲིང་གི་རྒྱ་ཆེར་བཤད་པ་༼ ངེ་པ ༽༡༠ན༨
ལས་ཀྱང་དེ་ལྟར་དུ་བཤད་ཡོད། འདི་མཛོད་རང་འགྲེལ་ལས་བཤད་པའི་ང་རྒྱལ་བདུན་གྱི་
ལྔ་པ་ཡིན། ལེགས་སྦྱར་དུ་འདི་ལ་ “अभिमान” “ཨ་བྷི་མ་ན” ཞེས་པ་དང་། བོད་སྐད་དུ།
མངོན་པའི་ང་རྒྱལ། ཕྱི་རྒྱལ་བས་འདི་ལ་ Pride ཟེར། སྒྲ་བཤད་ནི། ཡོན་ཏན་ཙུང་ཟད་
མངོན་པའམ་མཐོང་བ་ལས་ཡོན་ཏན་ཐོབ་པར་ང་རྒྱལ་བྱེད་པའོ། །ཞེས་མཁས་པ་འགའ་
རེས་གསུངས་ཤིང་། ཁོ་བོས་ཀྱང་སྔོན་དེ་ལྟར་ཡིན་པར་བྱས་མོད། ད་དུང་དཔྱད་དགོས་
ཏེ། ལེགས་སྦྱར་དུ་འདི་ལ་ “अभिमान” “ཨ་བྷི་མ་ན” ཞེས་པ་སྟེ། དེ་ཡང་ “ཨ་བྷི” མངོན་

པར། "སྔ་ན" ནི་རྣོམ་པའམ་ཁེངས་པ་སྟེ་ང་རྒྱལ་གྱི་དོན་ལ་བཤད་དོ། །དེས་ན་མངོན་པའི་ང་རྒྱལ་ཞེས་པའི་མངོན་པ་ནི་མངོན་པར་ཏེ། ལྷག་པར། ཤིན་ཏུ། རབ་ཏུ། ཤས་ཆེར་སོགས་ལ་འཇུག་པས། སེམས་ལྷག་པར་ཁེངས་པའི་དོན་ཡིན་པར་སེམས་སོ། །

མངོན་པའི་ང་རྒྱལ་ཅན། ཡོན་ཏན་མ་ཐོབ་པ་ལ་ཐོབ་པོ་སྙམ་དུ་འཁྲུལ་ཏེ་ང་རྒྱལ་བྱེད་པའི་གང་ཟག དཔེར་ན་མངོན་པའི་ང་རྒྱལ་ཅན་གྱིས་ཡོན་ཏན་མ་ཐོབ་པ་ལ་ཐོབ་པོ་ཞེས་སྨྲས་ཀྱང་ལྟུང་བ་མེད་པ་ནི། འདུལ་བ་ལུང་ལས། མངོན་པའི་ང་རྒྱལ་མ་གཏོགས་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པ་དང་འདྲའོ། །

མངོན་པའི་སྡེ་སྣོད། ལྷག་པ་ཤེས་རབ་ཀྱི་བསླབ་པ་གཙོ་བོར་སྟོན་པའི་གསུང་རབ། སྒྲ་བཤད་ནི། མྱ་འདས་ལ་མངོན་དུ་ཕྱོགས་པའི་བདེན་པ་ལ་སོགས་པ་སྟོན་པའི་སྡེ་སྣོད་ཡིན་པས་ན་དེ་སྐད་ཅེས་བྱའོ། །

མངོན་པར། <ཨ་བྷི> 1 ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར། ཡང་དག་པར། ལེགས་པར། མ་ནོར་བར། དཔེར་ན་མངོན་པར་རྟོགས། མངོན་པར་བསྟོད། མངོན་པར་རྫོགས་པར་འཚང་རྒྱ། མངོན་པར་བརྗོད་ལྟ་བུའོ། །2 ལྷག་པར། མཆོག་ཏུ། རབ་ཏུ། ཤིན་ཏུ། ཏ་ཅང་། ཀུན་ཏུ། དཔེར་ན་མངོན་པར་འཆི་བ། མངོན་པར་སྨོད་པ། ཞེས་པ་ལྟ་བུ། རྣམ་པར། རབ་ཏུ། མངོན་པར། ཞེས་པ་རྣམས་དོན་འདྲ་བར་སེམས་སོ། །3 མངོན་པར་ཞེས་པ། མངོན་སུམ་དུ། གསལ་བར། མཐོང་བར། མཐོང་བཞིན་དུ། མངོན་བཞིན་དུ། ཞེས་པར་གོ་རུང་བར་སྙམ།

མངོན་པར་སྐབས་ཡོད་ཀྱི་གཟུགས། བར་གྱི་སྣང་བ་སྐྱ་སེང་བ་ལྟ་བུ་ལ་ཟེར། དེ་ཡང་མིག་ཤེས་ཀྱི་གཟུང་ཡུལ་ཁ་དོག་གིས་བསྡུས་པའོ། །སྒྲ་བཤད་ནི། ཕ་རིའི་གཟུགས་མངོན་པར་ཏེ་མིག་ཤེས་ཀྱིས་མཐོང་བ་ལ་གོ་སྐབས་འབྱེད་པའམ་ཕན་འདོགས་པའི་གཟུགས་ཡིན་པས་དེ་སྐད་ཅེས་བྱའོ། །མདོར་ན། ཕ་རིའི་གཟུགས་མཐོང་བ་ལ་བར་གྱི་སྣང་བ་ལ་ངེས་པར་བརྟེན་དགོས་པ་ལྟ་བུའོ། །མངོན་པར་སྐབས་ཡོད་ཀྱི་གཟུགས་ལ་མིག་ཤེས་ཀྱི་གཟུང་བྱ་ཡིན་མི་དགོས་པ་ནི། ཡིད་ཤེས་ཁོ་ན་ལ་སྣང་བའི་བར་གྱི་སྣང་བ་སྐྱ་སེང་བ་ལྟ་བུའང་ཆོས་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་ཀྱི་གཟུགས་དང་མངོན་པར་སྐབས་ཡོད་ཀྱི་གཟུགས་སུའང་ཀུན་བཏུས་དར་ཊཱི་ཀ་ལས་གསུངས་སོ། །

མངོན་པར་གྲུབ་པ། 1 སྐྱེ་བ་ལ་མངོན་དུ་ཕྱོགས་པ། 2 བར་དོའི་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་ཤིག མངོན་འགྲུབ་གྱི་སྲིད་པ་དང་དོན་འདྲ། སྒྲ་བཤད་ནི། སྐྱེ་བ་འགྲུབ་པ་ལ་མངོན་དུ་ཕྱོགས་པས་ན་མངོན་པར་འགྲུབ་པ་ཞེས་བྱའོ། །རྫེའི་རྣམ་གཞག་རིམ་པའི་རྣམ་བཤད་ལ་གཞི་བྱས།

མངོན་པར་འདུ་མི་བྱེད་པ། སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་ཤིག་སྟེ། མངོན་པར་འདུ་བྱེད་པ་མེད་པ་དང་དོན་གཅིག མ་འོངས་པའི་སྐྱེ་འགྱུར་གྱི་ལས་དོན་དམ་པར་མངོན་པར་འདུ་མི་བྱེད་པས་ན་དེ་སྐད་ཅེས་བྱའོ། །

མངོན་པར་བྱང་ཆུབ་པའི་རིམ་པ། འོད་གསལ་གྱི་རིམ་པ་ལ་ཟེར། རིམ་པ་བཞི་པ་འོད་གསལ་གྱི་རིམ་པ་ཡང་ཟེར། རྫེའི་རིམ་ལྔ་གསལ་སྒྲོན་ལས། དེ་འདྲ་བའི་དོན་གྱི་ལྷན་ཅིག་སྐྱེས་པའི་ཡེ་ཤེས་འདི་ལ་ཡང་དོན་གྱི་འོད་གསལ་རྒྱུད་པའི་སྐབས་གཅིག་དང་ཟུང་འཇུག་གི་སྐབས་ཀྱི་འོད་གསལ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི་རིམ་ལྔའི་རིམ་པ་བཞི་པར་བཤད་པའི་མངོན་པར་བྱང་ཆུབ་པའི་རིམ་པའམ་འོད་གསལ་གྱི་རིམ་པ་དང་། ཞེས་གསུངས་སོ། །

མངོན་པར་བྱུང་བ། (འདུལ་བ) རབ་ཏུ་བྱུང་བ། མངོན་པར་ནི་རབ་ཏུའམ་ལེགས་པར་ཞེས་པ་དང་དོན་གཅིག་པས། མངོན་པར་བྱུང་། རབ་ཏུ་བྱུང་། ལེགས་པར་བྱུང་བ་རྣམས་འདྲའོ། །རྒྱ་ཆེར་རོལ་པའི་མདོ་ལས། གདོན་མི་ཟ་བར་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་མིའི་འཇིག་རྟེན་དུ་སྐྱེ་བ་དང་། "མངོན་པར་བྱུང" ནས་བླ་ན་མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་མངོན་པར་རྫོགས་པར་སངས་རྒྱས་ཏེ་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་བསྐོར་བ་དང་། ཞེས་དང་། དེབ་ཐེར་དམར་པོ་༤ལས། དགུང་ལོ་ཉི་ཤུ་རྩ་དགུ་ཁབ་ཏུ་བཞུགས་ནས། སུམ་ཅུ་པ་ལ་མངོན་པར་བྱུང་སྟེ། དཀའ་བ་ལོ་དྲུག་སྤྱད་ནས་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སྙིང་པོར་གཤེགས་ཏེ། ཞེས་གསུངས་སོ། །ཐོས་པའི་ཚོམས་༡༠༩ལས། ལེགས་པར་ཐོས་དང་ལེགས་སྤྱོད་དང་། །ཁྱིམ་ནས་ལེགས་པར་བྱུང་བ་དང་། །སྤོང་བར་བྱེད་པས་རབ་བསྐོར་ཞིང་། །དགེ་སྦྱོང་གི་ནི་རྗེས་མཐུན་ལེགས། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

མངོན་པར་འབྱུང་བའི་མདོ། འདིར་སྟོན་པའི་རྣམ་ཐར་གསུངས་ཡོད། "ཨབྷི་ནིཥྐྲ་མཎ་སཱུ་ཏྲ" ། མངོན་

པར་འབྱུང་བའི་མདོ་ཞེས་བྱ་བ། མདོ་སྡེ་༼ ས ༽པའི་ནང་བཞུགས། འདི་ལ་ཤོག་ལྷེབས་སམ་ཤོག་ལྷེ་༡༢༥དང་། ངོས་ཤོག་༢༥༠ཡོད། འདི་ལུང་གཞིའི་ནང་གི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་རྣམ་ཐར་རྣམས་ཚིག་བསྡུས་སུ་བཏང་བ་ཙམ་ལས་དོན་ལས་ཁྱད་པར་མ་མཐོང་། རྒྱ་ཆེར་རོལ་པའི་མདོ་ནི་མདོ་དེ་གཉིས་དང་མི་འདྲ་བའི་ཁྱད་པར་མང་དུ་ཡོད་དོ། །

མངོན་པར་རྫོགས་པ་བྱང་ཆུབ་པ། 1 ཐུགས་སུ་ཆུད་པ། རྒྱ་གར་གྱི་སློབ་དཔོན་དགེ་ལེགས་བཤེས་གཉེན་གསུང་། ཞིབ་པར་བཤད་ན། མངོན་དུ་ཕྱོགས་པར་ཡང་དག་པར་ཐུགས་སུ་ཆུད་པ་ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་ཏེ། རྫེའི་འགྲེལ་པ་བཞི་སྦྱགས་ལས། མངོན་པར་ཏེ་མངོན་དུ་ཕྱོགས་པར་རྫོགས་པར་ཏེ་ཡང་དག་པར་བྱང་ཆུབ་པ་སྟེ་ཐུགས་སུ་ཆུད་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །2

མངོན་པར་རྫོགས་པར་སངས་རྒྱས་པ་དང་དོན་འདྲ།

མངོན་པར་རྫོགས་པར་སངས་རྒྱས་པ། 1 སངས་རྒྱས་པ་དང་དོན་གཅིག སྒྲ་བཤད་ནི། ཆོས་རྣམས་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་དེ་བཞིན་ཉིད་མངོན་པར་ཏེ་མངོན་སུམ་དུ་རྫོགས་པར་ཏེ་མ་ལུས་པར་སངས་རྒྱས་པ་སྟེ་སྒྲིབ་པ་མཐའ་དག་ཟད་པའི་ཚུལ་གྱིས་ཐུགས་སུ་ཆུད་པས་ན་དེ་སྐད་ཅེས་བྱའོ། །2

མངོན་པར་རྫོགས་པར་བྱང་ཆུབ་པ་དང་འདྲ།

མངོན་སྤྱོད། དྲག་ལས། དྲག་པོའི་སྤྱོད་པ། མངོན་ནི་དྲག་པོ་དང་། སྤྱོད་ནི་བྱ་བའི་མིང་ངོ་། །ཞིབ་ཏུ་བཤད་ན། མངོན་ནི་མངོན་པར་ཏེ། ལྷག་པར། རབ་ཏུའམ། ཧ་ཅང་ངམ། ཤུགས་དྲག་གམ། དྲག་པོ་བཅས་ཀྱི་དོན་དང་། སྤྱོད་ནི་སྤྱོད་པ་སྟེ། སྦྱོར་བའམ་བྱ་བའི་དོན་ནོ། །མངོན་སྤྱོད། དྲག་སྤྱོད། དྲག་སྦྱོར། དྲག་པོའི་བྱ་བ། དྲག་ལས་རྣམས་དོན་གཅིག དེ་ཡང་ལེགས་སྦྱར་གྱི་" ཨ་ཱབྷི་ཙཱ་ར" ཞེས་པའི་སྒྲ་ལས། "ཨ་ཱབྷི" ནི་མངོན་པར། "ཙཱ་ར" ནི་སྤྱོད་པའོ། །

མངོན་བྱང་ལྷ། (དགེ་ལུགས) ཟླ་བ། ཉི་མ། ས་བོན། ཕྱག་མཚན། སྐུ་རྫོགས་པ་ལས་བྱང་ཆུབ་པ་དང་ལྔའོ། །མངོན་བྱང་ལྔ་ལ། དེ་བཞིན་ཉིད། (འཆི་བ་ཆོས་སྐུའི་ལམ་འཁྱེར་ནི་དེ་བཞིན་ཉིད་ལས་བྱང་ཆུབ་པ) ཉི་ཟླ་གང་རུང་། ས་བོན། ཕྱག་མཚན། སྐུ་རྫོགས་པ་དང་ལྔ་ཞེས་གོང་དུ་བཤད་པ་དང་ཅུང་ཟད་མི་འདྲ་བ་གཉིས་ཡོད། མངོན་བྱང་ལྔ་བསྐྱེད་ལ་གཟིགས། (རྙིང་མ) སྐྱབས་

སེམས་སྨོན་དུ་སོང་ནས་སྟོང་པའི་ངང་ལས། ཞིང་དང་གནས་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་འགྲུབ་པའི་རྒྱུ་གདན་པད་ཟླ་ལས་མངོན་པར་བྱང་ཆུབ་པ་དང་། ཆོས་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་འབྱུང་བའི་རྒྱུ་གསུང་ཡིག་འབྲུ་ལས་མངོན་པར་བྱང་ཆུབ་པ། དུས་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་རྟག་པ་བསམ་མི་ཁྱབ་པར་གནས་པའི་རྒྱུ་ ཐུགས་ཕྱག་མཚན་ལས་མངོན་པར་བྱང་ཆུབ་པ། འཁོར་དང་སྟོན་པ་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པའི་རྒྱུ་སྐུ་ཡོངས་རྫོགས་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་འཁོར་ལོ་དང་བཅས་པ་ལས་མངོན་པར་བྱང་ཆུབ་པ། སྐུ་ཡི་ངོ་བོའམ་ཡེ་ཤེས་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པའི་རྒྱུ་ལྷ་ཡེ་ཤེས་སེམས་དཔའ་ལས་མངོན་པར་བྱང་ཆུབ་པ་སྟེ་ལྔའོ། །

མངོན་བྱང་ལྔ་བསྐྱེད། ལྔ་བསྐྱེད་ཚུལ་ཞིག་སྟེ། ཟླ་བ། ཉི་མ། ས་བོན། ཕྱག་མཚན། སྐུ་རྫོགས་པ་ལས་བྱང་ཆུབ་པ་དང་ལྔ་ལས་བསྐྱེད་ཚུལ་ཞིག དེ་ཡང་མེ་ལོང་ལྟ་བུའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ངོ་བོ་ཟླ་བ་ལས་བྱང་ཆུབ་པ། མཉམ་ཉིད་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉི་མ་ལས་བྱང་ཆུབ་པ། སོར་རྟོག་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ངོ་བོ་ས་བོན་ལས་བྱང་ཆུབ་པ། བྱ་གྲུབ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ངོ་བོ་ ཐུགས་ཕྱག་མཚན་ལས་བྱང་ཆུབ་པ། ཟླ་བ་དང་དེའི་སྟེང་གི་ཉི་མ་རྡོ་རྗེ་ཧཱུྃ་ཡིག་དང་བཅས་པ་ཡོངས་སུ་གྱུར་པ་ལས། རང་ཉིད་འབྲས་བུ་རྡོ་རྗེ་འཛིན་པ་དཔལ་རྡོ་རྗེ་འཇིགས་བྱེད་ཆོན་པོར་བསྐྱེད་པ་ནི། ཆོས་དབྱིངས་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ངོ་བོ་སྐུ་རྫོགས་པ་ལས་བྱང་ཆུབ་པ་དང་ལྔའོ། །འཇིགས་བྱེད་དཔའ་གཅིག་ལྟ་བུར་སྒྲུབ་ན། ཐོག་མར་ཨ་ཡིག་དང་པོ་ལས་བྱུང་བའི་ཟླ་བའི་དཀྱིལ་འཁོར་ཞིག་གསལ་གདབ། དེ་ནས་ཉི་མའི་དཀྱིལ་འཁོར། དེ་ནས་ཧཱུྃ་ཡིག (ས་བོན) དེ་ནས་རྡོ་རྗེ་ (ཕྱག་མཚན) གསལ་གདབ། དེ་ནས་ཟླ་བ་དང་དེའི་སྟེང་གི་ཉི་མ་རྡོ་རྗེ་ཧཱུྃ་ཡིག་དང་བཅས་པ་ཡོངས་སུ་གྱུར་པ་ལས། རང་ཉིད་འབྲས་བུ་རྡོ་རྗེ་འཛིན་པ་དཔལ་རྡོ་རྗེ་འཇིགས་བྱེད་ཆེན་པོར་བསྐྱེད་པ་ལྟ་བུའོ། །འདིའི་སྐོར་རྒྱས་པར་པཎ་ཆེན་བློ་བཟང་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན་གྱི་འཇིགས་བྱེད་བསྐྱེད་རིམ་དངོས་གྲུབ་སྙེ་མ་དང་། ཀློང་རྡོལ་བླ་མ་སོགས་ཀྱི་གསུང་ལ་བལྟ་བར་བྱའོ། །ཡང་མངོན་བྱང་ལྔ་བསྐྱེད་ལ། དེ་བཞིན་ཉིད། (འཆི་བ་ཆོས་སྐུའི་ལམ་འཁྱེར་ནི་དེ་བཞིན་ཉིད་ལས་བྱང་ཆུབ་པ) ཉི་ཟླ་གང་རུང་། ས་བོན། ཕྱག་མཚན། སྐུ་རྫོགས་པ་དང་ལྔ་གོང་དུ་བཤད་པ་དང་ཅུང་ཟད་མི་འདྲ་བ་གཉིས་

ཡོད། བྱང་ཆུབ་དང་པོ་བཞི་རྒྱུ་དང་ཕྱི་མ་འབྲས་བུ་ཡིན་པར། རྡོའི་གསང་འདུས་བསྐྱེད་རིམ་གྱི་ཟིན་བྲིས་ལས་གསུངས་སོ། །གཞུང་རྣམས་སུ་མངོན་བྱང་ལྔ་མིང་འདྲ་ལ་དོན་མི་འདྲ་བ་ཅི་རིགས་འབྱུང་བར་ཡང་བཤད། སྤྱིར་བཏང་ཟླ་བས་ཁམས་དཀར་པོ་དང་། ཉི་མས་ཁམས་དམར་པོ། ས་བོན་གྱི་བར་དོའི་རྣམ་ཤེས། ཐམས་ཅད་འདྲེས་པས་སྐྱེ་སྲིད་དུ་ཉིང་མཚམས་སྦྱོར་བ། སྐུ་རྫོགས་པས་ལུས་ཡོངས་སུ་རྫོགས་ཏེ་མངལ་ནས་ཕྱིར་བཙའ་བ་དང་མཚུངས་པར། ཀོང་སྤྲུལ་ཡོན་ཏན་རྒྱ་མཚོའི་གསུང་། མངོན་བྱང་ལྔ་བསྐྱེད། རྡོ་རྗེ་བཞི་བསྐྱེད། ཆོ་ག་གསུམ་བསྐྱེད་ཀྱི་སྐོར། ཀོང་སྤྲུལ་ཡོན་ཏན་རྒྱ་མཚོའི་ཤེས་བྱ་མཛོད་འགྲེལ་༡༤༠ན་གཟིགས།

མངོན་འབྱུང་གི་མདོ། མངོན་པར་འབྱུང་བའི་མདོ་ལ་གཟིགས།

མངོན་མཚན། <ཨ་ཧྲི་ཏི་ཧྣ> 1 (འདུལ་བ) མི་ལ་སོགས་པའི་མཚན་མའམ་རྟགས་དང་རི་མོ་ལ་མངོན་མཚན་ཞེས་བྱ། མངོན་གསལ་ཆེ་བ། རྟགས་མཚན། རྟགས་དང་མཚན་མ། རྒྱལ་མཆོག་ལྔ་པའི་རྣམ་ཐར་དུ་ཀུ་ལའི་གོས་བཟང་གླེགས་བམ་དང་པོ་༨༤༧ལས། ནང་སོ་དངོས་གྲུབ་ཀྱི་ཚྭར་བྲག་དབར་བའི་གྲྭ་པ་ཉན་པོ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཟེར་བ་གཟའ་བཙོས་ལ་མཁས་ཉམས་དང་ཟབ་མདོག་བྱེད་འདུག་པའི་དཔེ་ཚའི་མཇུག་གི་བརྒྱུད་པར་རྗེ་བཙུན་ཙོང་ཁ་པ་ཆེན་པོ་དག་ཞིང་དུ་གཤེགས་ནས་ལོ་མང་སོང་རྗེས་བྱུང་བའི་སེ་བ་མཁན་པོ་ཆོས་བཟང་ཉི་མར་རྗེ་རིན་པོ་ཆེ་ནས་གསན་ཚུལ་བྲིས་པའི་ཟག་ཟོག "མངོན་མཚན" ཆེ་བར་གདའ། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟ་བུ། 2 བྱུན་སྐྱེད་ཀྱི་མིང་། དཔེར་ན། མངོན་མཚན་གྱི་སྤྱང་པ་ཞེས་པ་ལྟ་བུ།

མངོན་མཚན་ཅན། (འདུལ་བ) གསེར་དངུལ་སོགས་ཀྱིས་བཟོས་པའི་རི་མོ་ཅན་གྱི་ཊཾ་ཀའི་མིང་། དངུལ་ལས་བྱས་པའི་ཀཱརྵ་པ་ཎ་ལ་མངོན་མཚན་ཅན་ཟེར་ཞེས་འདུལ་བ་གཞི་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ་ལས་གསུངས་ཤིང་། འདི་ལ་དབྱིབས་གོར་མོ་དང་གྲུ་བཞི་དང་ནར་མོ་ཡང་སྣང་། ཕྱི་རྒྱལ་བས་coin ཟེར་བ་དེ་དང་འདྲའོ། །ཕྱི་ལོའི་སྔོན་གྱི་དུས་རབས་གསུམ་པའི་ནང་གི་ཀཱརྵ་པ་ཎའམ་དངུལ་གྱི་དོང་ཙེ་མང་པོའི་སྤྱར་རིས་དབྱིན་ཡུལ་གྱི་འགྲེམ་སྟོན་ཁང་དང་དྲ་རྒྱ་ཞིག་ཏུའང་མཐོང་རྒྱུ་འདུག འདུལ་བ་གཞི་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ་ལས། ཀཱརྵ་པ་ཎ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་པ་ཎའི་བྱེ་བྲག་སྟེ། མངོན་

མཚན་ཅན་ཡིན་ན་ནི་དངུལ་ལས་བྱས་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས། མངོན་མཚན་ཅན་ལ་དངུལ་དང་ཟངས་དང་རག་བཅས་མཐོང་རྒྱུ་འདུག་པས་ངེས་པར་དངུལ་ལས་བྱས་པར་མ་ངེས་སོ། །སྒྲ་བཤད་ནི། ཉི་མ་དང་བ་ལང་དང་གླང་པོ་ཆེ་སོགས་ཀྱི་མཚན་མའམ་རྟགས་དང་རི་མོ་ལ་མངོན་མཚན་ཞེས་བྱ་ལ། དེ་གང་ལ་ལྡན་པ་དེ་ལ་མངོན་མཚན་ཅན་ཞེས་བྱའོ། །བོད་རྒྱ་ཚིག་མཛོད་ཆེན་མོར། "མངོན་ཚན" ཞེས་མས་འཕྲུལ་མེད་པ་འབྱུང་བ་ནི། གོང་སྨྲུལ་ཡོན་ཏན་རྒྱ་མཚོའི་ཤེས་བྱ་མཛོད་འགྲེལ་ལ་གཞི་བྱས་པར་སྣང་། དེ་ཡང་༼ ཤེས་བྱ་མཛོད་འགྲེལ་པར་ཆ་༥༩ ༽ལས། མངོན་ཚན་ཅན་གྱི་སྤྱང་པ་ནི། ཆགས་སེམས་ཀྱིས་ཉེ་དུ་མ་ཡིན་པའི་ཁྱིམ་པ་ལ་གསེར་ལ་སོགས་པ་བུན་སྐྱེད་དམ་ཁེ་སྤོགས་བྱེད་དུ་བཙུག་པའོ། །ཞེས་འབྱུང་བ་འདི་ཡིན་ལ། དེ་ནི་ཡི་གེ་མ་དག་པར་ཡིན་ཏེ། འདུལ་བ་ལུང་གཞི་དང་། ལུང་གཞིའི་འགྲེལ་པ་དང་། མཚོ་ཊཱི་ཀ་སོགས་འཕགས་བོད་ཀྱི་གཞུང་ཆེན་མོ་རྣམས་སུ། མངོན་མཚན་ཅན་ཞེས་འབྱུང་གི་མངོན་ཚན་ཅན་ཞེས་མི་འབྱུང་ལ། ཡར་ནས་མངོན་མཚན་ཅན་ཞེས་པའི་ཚིག་ཟུར་གྱི་མཚན་ནི་རྟགས་དང་མཚན་མ་ལ་གོ་དགོས་པས། མངོན་ཚན་ཞེས་བརྗོད་ན་གོ་རྒྱུ་ཡང་ཨེ་ཡོད་སྙམ་ཡང་མཁས་པ་རྣམས་ཀྱིས་དཔྱད་པར་འཚལ། མཁས་པའི་གསུང་ལ་སྤྱར་བས་ལག་ནོར་ཐལ་བ་ནི་མང་དག་ཅིག་སྣང་བས་དེ་ལྟར་དུ་སེམས་སོ། །ཚན་ནི་རྩ་ཚན་དང་ཆུ་ཚན་ཞེས་པ་ལྟ་བུའི་ཆ་རིག་དང་སྡེ་ཚན་བཅས་ལ་འཇུག་པ་ལས་རྟགས་ལ་འཇུག་པར་བཤད་པར་མི་སྣང་ངོ་། །ཀུཎྜ་པ་ཊ་ཞེས་པའི་ཐད་དུ་གཟིགས།

མངོན་མཚན་གྱི་སྤྱང་པ། (འདུལ་བ) སྤང་ལྟུང་སུམ་ཅུའི་བཅུ་དགུ་པ། མངོན་མཚན་ཅན་གྱི་སྤྱང་པའི་ངོ་ཏེ་ནི། བཅས་ལྡན་དགེ་སློང་གིས་བསྐྱེད་ཀྱི་གཞི་གསེར་དངུལ་ལ་སོགས་པའི་དངོས་པོ་ཁྱིམ་པ་ལ་བསྐྱེད་དུ་བཏང་སྟེ། ཡུལ་དུས་དེ་ན་བསྐྱེད་གང་ཡོད་པ་ཐོབ་ཅིང་ཐོབ་བློ་སྐྱེས་པ་ལས་གྱུར་པའི་ལྟུང་བ་དངོས་གཞིའོ། །གླེང་གཞི་ནི། གཉན་ཡོད་དུ་དྲུག་སྡེས་མངོན་མཚན་ཅན་གྱི་བསྐྱེད་འཕྲེད་པར་བྱེད་པ་ལས་སྤང་པའི་ལྟུང་བྱེད་དུ་བཅས་སོ། །དགག་བྱ་ནི་འདོད་པ་ཆེས་པ་དང་། མ་བྱིན་ལེན་གྱི་རྒྱུར་འགྲོ་བའོ། །

མངོན་ཤེས། (ཕར་ཕྱིན) རང་གི་བདག་རྐྱེན་དུ་གྱུར་པའི་བསམ་གཏན་གྱི་དངོས་གཞིའི་སེམས་ལ་བརྟེན་ནས་རང་ཡུལ་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་བས་རབ་ཏུ་ཕྱེ་བའི་རིགས་སུ་གནས་པ། མངོན་ཤེས་ཀྱི་མཚན་ཉིད། དེ་ལ་དབྱེ་ན་དྲུག་ཡོད་པ་འོག་ཏུ་གཟིགས།

མངོན་ཤེས་དྲུག (ཕར་ཕྱིན) རྫུ་འཕྲུལ་གྱི་མངོན་ཤེས། ལྷའི་རྣ་བའི་མངོན་ཤེས། གཞན་སེམས་ཤེས་པའི་མངོན་ཤེས། སྔོན་གྱི་གནས་རྗེས་སུ་དྲན་པའི་མངོན་ཤེས། ལྷའི་མིག་གི་མངོན་ཤེས། ཟག་པ་ཟད་པའི་མངོན་ཤེས་དང་དྲུག་གོ ། ༡ མངོན་ཤེས་དྲུག་གི་ནང་ཚན་གང་ཞིག། ས་གཡོ་བ་དང་གཅིག་ཏུ་སྒྱུར་ཞིང་མང་པོར་སྤྲུལ་པ་ལ་སོགས་པ་བྱེད་པར་ནུས་པའི་རིག་པ། རྫུ་འཕྲུལ་གྱི་མངོན་ཤེས་ཀྱི་མཚན་ཉིད། ༢ དེ་གང་ཞིག། རང་གི་བདག་རྐྱེན་དུ་གྱུར་བའི་ལྷའི་རྣ་བ་ལས་སྐྱེས་ཤིང་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་ཀྱི་སྒྲ་ཕྲ་རགས་ཤེས་པ། ལྷའི་རྣ་བའི་མངོན་ཤེས་ཀྱི་མཚན་ཉིད། ༣ དེ་གང་ཞིག། གཞན་གྱི་སེམས་འདོད་ཆགས་དང་བཅས་མ་བཅས་སོགས་ཤེས་པའི་རིགས་སུ་གནས་པ། གཞན་སེམས་ཤེས་པའི་མངོན་ཤེས་ཀྱི་མཚན་ཉིད། རིགས་གནས་སློས་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། ཕྱི་རོལ་བའི་རྒྱུད་ཀྱི་གཞན་སེམས་ཤེས་པའི་མངོན་ཤེས་དེ་གཞན་གྱི་སེམས་འདོད་ཆགས་དང་བཅས་མ་བཅས་སོགས་རྟོགས་མི་ནུས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེས་དེ་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་དེ་རྟོགས་མི་ནུས་པའི་ཕྱིར། ༤ དེ་གང་ཞིག། རང་གཞན་གྱི་ཚེ་རབས་སྔ་མ་དུ་མ་རྗེས་སུ་དྲན་པའི་རིགས་སུ་གནས་པ། སྔོན་གནས་རྗེས་དྲན་གྱི་མངོན་ཤེས་ཀྱི་མཚན་ཉིད། རིགས་གནས་སློས་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། སྔར་བཞིན། སྔོན་གནས་རྗེས་དྲན་ཙམ་ལ་དབྱེ་ན་སྔར་བཞིན་གསུམ་ལས། ༥ དེ་གང་ཞིག། རང་གི་བདག་རྐྱེན་དུ་གྱུར་པའི་ལྷའི་མིག་ལ་བརྟེན་ནས་སྐྱེས་ཤིང་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་ཀྱི་གཟུགས་ཕྲ་རགས་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་བ། ལྷའི་མིག་གི་མངོན་ཤེས་ཀྱི་མཚན་ཉིད། ༦དེ་གང་ཞིག ཉོན་སྒྲིབ་ཟད་པར་སྤངས་པ་དེ། ཟག་ཟད་ཀྱི་མངོན་ཤེས་ཀྱི་མཚན་ཉིད།

མངོན་སུམ། (རང་རྒྱུད་པ་མན་ཆད) རྟོག་བྲལ་གྱི་རིག་པ། (ཐལ་འགྱུར་བ) དབང་པོའི་ཡུལ་རྣམས་མངོན་སུམ་དང་། ཡུན་ཅན་དབང་ཤེས་རྣམས་ནི་མངོན་སུམ་བཏགས་པ་བར་འདོད། གྲུབ་

མཐའ་ཆེན་མོའི་མཚན་འགྲེལ་སོགས་ལ་གཞི་བྱས།

མངོན་སུམ་འཁྲུལ་གསུམ་པ། ཡིད་མངོན་སྐྱེ་བ་ན་མངོན་སུམ་མི་འདྲ་བ་ཇི་ཙམ་ཞིག་དུས་མཉམ་དུ་
སྐྱེ་བ་ཡིན་ཞེ་ན། དང་པོར་དབང་མངོན་སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་སྐྱེ་ལ། དེའི་རྗེས་སུ་དབང་མངོན་
སྐད་ཅིག་གཉིས་པ་དང་ཡིད་མངོན་སྐད་ཅིག་དང་པོ་གཉིས་དུས་མཉམ་དུ་སྐྱེ་བས། ཕྱིར་ལྟ་
དོན་རིག་གི་འཁྲུལ་གཉིས་དང་། དེ་གཉིས་ཉམས་སུ་མྱོང་བའི་རང་ལྟ་རང་རིག་གི་འཁྲུལ་
གཅིག་སྟེ་མངོན་སུམ་མི་འདྲ་བ་གསུམ་དུས་མཉམ་དུ་སྐྱེའོ། །མངོན་སུམ་འཁྲུལ་གསུམ་པའི་
ཐ་སྙད་འདི། ཚོས་རྗེ་ས་པཎ་གྱི་རིགས་གཏེར་ལས་གསུངས་པ་ལ། མཁས་གྲུབ་ཆོས་རྗེས་
སྡེ་བདུན་ཡིད་ཀྱི་མུན་སེལ་དང་། ཊཱི་ཀ་ཆེན་རིགས་པའི་རྒྱ་མཚོ་གཉིས་ཀར་འཐད་ཕྱོགས་སུ་
མཛད། མདོར་བསྡུས་ཏེ་བཤད་ན། ཡིད་མངོན་སྐྱེ་བ་ན། དབང་ཡིད་གཉིས་དང་། དེ་གཉིས་
ཉམས་མྱོང་གི་རང་རིག་སྟེ་གསུམ་དུས་མཉམ་དུ་སྐྱེའོ་ཞེས་པའོ། །འོན་ཀྱང་རྗེ་དགེ་འདུན་
གྲུབ་པས། དབང་མངོན་སྐད་ཅིག་གཉིས་པ་ཕན་ཆད་ཡིད་མངོན་ཡིན་པ་དང་། སྤེལ་མར་
སྐྱེ་བ་དང་། འཁྲུལ་གསུམ་པ་དང་། རྒྱན་མཁན་པོའི་ལུགས་ཀྱི་ཡིད་མངོན་སྐྱེ་ཚུལ་རྣམས་
མི་འཐད་པར་བསྒྲུབས་ནས། མཐའ་གཞན་འགོག་པའི་རིགས་པས། ཡིད་མངོན་དེ་དབང་
མངོན་གྱི་རྒྱུན་མཐར་སྐྱེ་བར་བཞེད་དོ། །འདིའི་འཁྲུལ་གསུམ་པ་ཞེས་པ། དང་པོ། གཉིས་
པ། གསུམ་པ་ཞེས་པའི་གྲངས་ཀྱི་རིམ་པ་སྟོན་པའི་ཚིག་མ་ཡིན་གྱི། གསུམ་དང་ལྡན་པ་ཞེས་
པའི་དོན་ཏེ། དཔེར་ན་ཤིང་ལོ་མ་བདུན་པ་ཞེས་པ་བཞིན་ནོ། །

མངོན་སུམ་དུ་བྱས། མངོན་དུ་བྱས་དང་དོན་གཅིག

ཟ་བལ་གྱི་སྣམ་བུ། ཟ་མོང་གི་བལ་ལས་བཟོས་པའི་སྣམ་བུ། རང་གི་རྣམ་བཤད་ལས། ཟ་བལ་གྱི་
སྣམ་བུ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཟ་མོའི་བལ་ལས་བྱས་པའི་སྣམ་བུའོ། །ཞེས་གསུངས།

ཟ་བྲན། (འདུལ་བ) བ་ལང་གཡོན་ནུའི་མིང་དུ། རྣམ་འབྱེད་འགྲེལ་༼ ཚུ ༽༡༢༨ན༣ལས་གསུངས་སོ། །

ཟ་ཡབ། གཡག་གི་ཟ་མ་ལས་བཟོས་པའི་རླུང་གཡབ། སྒྲ་བཤད་ནི། གསེར་དང་ནོར་བུས་སྤྲས་པའི་
ཡུ་བ་ཅན་གཡག་ཟ་ལས་བྱས་པའི་རླུང་གཡབ་ཡིན་པས་དེ་སྐད་ཅེས་བྱའོ། །

ཛད་མོ། དམོད་མོ། ལི་ཤིའི་གུར་ཁང་དུ་གསལ།

ཛན་བགྲང་བ། (ཟློ་སྦྱོར) མངན་བགྲང་བ་དང་དོན་འདྲ། ཛ་བོས་མཛད་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ནོར་བུའི་ཕྲེང་བ་ལས། ལེ་ལོ་སློམས་པའི་སེམས་བྱུང་ཆེ། །དེ་ཆེ་བདག་ལ་ཛན་བགྲང་ཞིང་། །བརྒྱལ་ཞུགས་སྙིང་པོ་དྲན་པར་བྱ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

ཛན་ཅན། བརྙས་བཅོས། མཐོང་ཆུང་། སྐྱོན་བརྗོད། ངན་སླས། གཞན་ཡང་། ནང་དུ་བཞད་གད་བྱེད་པ་ལའང་ཟེར་ཏེ། བརྒྱུད་སྟོང་པའི་འགྲེལ་པ་གནད་ཀྱི་ཟླ་འོད་ལས། ཛན་ཆེན་ནི་ནང་དུ་བཞད་གད་བྱེད་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །བརྒྱུད་སྟོང་པ་ལས་ཀྱང་། གཞན་དག་ལ་བརྙས་པར་བྱེད་ཛན་ཅན་བྱེད་སྨིང་བར་བྱེད་སློད་པར་བྱེད་པར་འགྱུར་ཏེ། ཞེས་གསུངས། དཔེ་ཆོས་རིན་ཆེན་སྤུངས་པ་ལས་ཀྱང་། ཛ་བོ་ཇེ་ལས་ཡོན་ཏན་ཆེ་བ་མེད་ཀྱང་ཐན་ཁྲི་ཚུན་ཆད་ལ་ཛན་ཅན་མི་མཛད་པ་ཡིན་གསུང་། ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །དངན་ཅན་ཞེས་ཀྱང་བྲིས་སྣང་ངོ། །

ཛན་ཆེན། ཛན་ཅན་དང་དོན་འདྲ།

ཛན་པ། 1 (འདུལ་བ) དགའ་བཞིན་དུ་སྟེར་བའི་དངོས་པོ། འདུལ་བའི་གཞུང་རྣམས་སུ་གླ་ཛན་ཞེས་མང་དུ་འབྱུང་བ་དེའོ། །སློབ་དཔོན་ཚུལ་ཁྲིམས་བསྐྱངས་ཀྱི་གསུང་ལ་གཞི་བྱས། 2 (བརྡ་རྙིང་) གླའི་བརྡ་རྙིང་ཡིན་པར་བཤད། གླ་ཛན་སྟེར་ཞེས་པ་ལྟ་བུ་དང་། སྤུད་པའི་ལུང་ཛེའི་ལམ་རིམ་དུ་དྲངས་པ་ལས། དཔེར་ན་རི་མོའི་ལས་ནི་ཡོངས་ཟིན་མིག་མེད་པ། །ཇི་སྲིད་མིག་མ་བྲིས་པར་ཛན་པ་མི་འཐོབ་བཞིན། །ཞེས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

ཛམས། 1 དཔངས། འཕང་། སྟེང་འོག སྲིད། མཐུག་ཚད་དང་། མཐོ་ཚད། མཆིམས་མཛོད་༢༺༠ལས། ཀླུང་གི་དཀྱིལ་འཁོར་ཛམས་སུ་སྟེ་སྟེང་འོག་ནི་དཔག་ཚད་ས་ཡ་གཅིག་དང་དྲུག་འབུམ་ཡོད་ལ། ཞེས་གསུངས། 2 ཞེང་། ཞེང་གཞམ། ཞེང་ཚད། ཡང་། མཆིམས་མཛོད་༢༺༣ལས། རི་དེ་དག་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཛམས་སུ་སྟེ་ཞེང་དུའང་རང་རང་གི་འཕང་དང་ཚད་མཉམ་སྟེ། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

ཛམ་པ། 1 ཟ་འདོད་ཆེར་ལངས་པ། དཔེར་ན་ཟས་ལ་ཛམ་ཞེས་པ་ལྟ་བུ། 2 འདོད་པ་ཆེན་པོ་བྱེད་པ།

ཧམ་པ། དཔེར་ན་འཇོང་ཛམ་ཞེས་པ་ལྟ་བུ། 3 ཤིན་ཏུ་ཁྲོས་ནས་དྲག་པོའི་རྣམ་འགྱུར་ཐོན་པ་ལ་ཟེར། རྣམ་འབྱེད་འགྲེལ་༼ ཚུ ༽༢༢༠༡༧ལས། ཛམ་པར་གྱུར་ཅེས་བྱ་བ་ནི་འཁྲུགས་པ་ཆེན་པོས་དྲག་ཤུལ་ཉིད་དུ་གྱུར་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །4 བརྫིད་པ། བརྫིད་ཛམ་ཞེས་པ་ལྟ་བུ། 5 འཇིགས་སུ་རུང་བ། འཇིགས་ཛམ་ཞེས་པ་ལྟ་བུ། 6 ཤིན་ཏུ་བྲེལ་བ། རྫེའི་ལམ་རིམ་ཆེན་མོ་ལས། དབུགས་ནི་ཕྱི་ནང་དུ་རྒྱུ་བ་སྒྲ་ཅན་ (ཕར་རྒྱུ་ཚུར་རྒྱུ་ཐོས་པའི་སྒྲ་ཅན) དང་ཛམ་པ། (ཤིན་ཏུ་བྲེལ་བ) དང་རྒོད་བག་ (འབད་རྩོལ་དང་ཤུ་ཚུགས) ཅན་དུ་མི་གཏང་གི་ཅི་ནས་ཀྱང་ཕར་རྒྱུ་ཚུར་རྒྱུ་མི་ཚོར་བར་དལ་བུ་དལ་བུས་འབད་པ་མེད་པར་འཇུག་པ་དེ་ལྟར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

ཛམས་པ། ཛམ་པའི་འབྲི་ཚུལ་གཞན།

ཛུབ་ར྄། ར྄་ཅོ་ལས་བཟོས་པའི་ཁྲག་དང་ཆུ་སེར་སོགས་ཛུབ་པའམ་འཇིབ་འཐེན་བྱེད་པའི་སྨན་པའི་ཡོ་བྱད་ཅིག འདི་ལ་ཛུབ་རུ་ཡང་ཟེར། བོད་ཀྱི་ཚིག་མཛོད་ཆེན་མོར་ཛུབ་ར་ཞེས་ཕྱ་ཟུར་ཆད་པའི་སྐྱོན་འདུག

ཛུབ་རུ། ཛུབ་ར྄་དང་དོན་འདྲ། འདི་རུ་ཞེས་པ་ར྄་དང་དོན་གཅིག་ཡིན། དཔེར་ན་གླང་ར྄་ལ་གླང་རུ་ཞེས་པ་དང་། གླང་རུ་ལུང་བསྟན་གྱི་མདོ་ཞེས་པ་ལྟ་བུས་མཚོན་ནོ། །

ཛུལ་གཟན། (འདུལ་བ) འཚོ་བའི་ཡོ་བྱད་བཅུ་གསུམ་གྱི་ཡ་གྱལ་ཏེ། ཚད་ལྷ་གོས་དང་མཉམ་ལ་ལུས་ཀྱི་ཛུལ་ལེན་བྱེད་ཀྱི་ཉིན་མོ་ལྷ་གོས་ཀྱི་ནང་ལ་གྱོན་རྒྱུའི་རབ་བྱུང་གི་གོས་ཤིག

ཛུལ་གཟན་གྱི་གཟན། (འདུལ་བ) འཚོ་བའི་ཡོ་བྱད་བཅུ་གསུམ་གྱི་ཡ་གྱལ་ཏེ། ཚད་ལྷ་གོས་དང་མཉམ་ལ་མཚན་མོ་ལྷ་གོས་ཀྱི་ནང་དུ་གྱོན་རྒྱུའི་རབ་བྱུང་གི་གོས་ཤིག

ཛེ་ཅེ་ཐོགས་པས། ནུས་པ་གང་ཡོད་ཀྱིས། ཅི་ནུས་ཀྱིས། ཅི་ནུས་པས། དེ་ཡང་འདུལ་བ་ལུང་གཞིའི་རྒྱ་ཆེར་བཤད་པ་ལས། ཛེ་ཅེ་ཐོགས་པས་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཅི་ནུས་པས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

ཛེ་ཐོགས་པ། 1 ཕན་ཐོགས་པ། 2 ནུས་པ། ནུས་པ་གང་ཡོད་ཀྱིས་ཞེས་པ་ལ། ཛེ་ཅེ་ཐོགས་པས་

ཞེས་པ་ལྟ་བུ།

རྔོ་མི་ཐོགས། 1 ཕན་མི་ཐོགས་པ། 2 མི་ནུས་པ། མཁས་གྲུབ་རིན་པོ་ཆེའི་གསུང་འབོར་བུ་༥༧ན༨ལས།

དེ་ཕྱིར་ཁྱེད་ཅག་ལྷག་བསམ་དགེ་མོད་ཀྱི། །བདག་གིས་ཁྱེད་ཀྱི་ཇི་ལྟར་བཞེད་པའི་དོན། །ཁས་བླང་བགྱི་བའི་དམ་བཅའ་རྔོ་མི་ཐོགས། །ཅེས་གསུངས་པ་ལྟ་བུ།

རྔོག་འགྱུར། རྔོག་ལོ་ཙཱ་བ་བློ་ལྡན་ཤེས་རབ་ཀྱི་འགྱུར་ལ་ཟེར། ལོ་ཙཱ་བ་འདི་ལ་རྔོག་ལོ་བསྟན་པའི་ཉི་མ་བློ་ལྡན་ཤེས་རབ་ཡང་ཟེར།

རྔོག་ལོ་ཆེན་པོ། རྔོག་ལོ་ཙཱ་བ་བློ་ལྡན་ཤེས་རབ།

རྔོག་ལོ་བསྟན་པའི་ཉི་མ། རྔོག་ལོ་ཙཱ་བ་བློ་ལྡན་ཤེས་རབ།

རྔོག་ལོ་བསྟན་པའི་ཉི་མ་ཁུ་དབོན། ཁུ་བོ་ནི་ཨ་ཁུ་སྟེ། ལོ་ཙཱ་བ་རྔོག་ལེགས་པའི་ཤེས་རབ་དང་། དབོན་ནི་ཚ་བོ་སྟེ། ལོ་ཙཱ་བ་རྔོག་བློ་ལྡན་ཤེས་རབ་གཉིས་ལ་ཟེར། ལོ་ཙཱ་བ་བློ་ལྡན་ཤེས་རབ་ནི། ལོ་ཙཱ་བ་ལེགས་པའི་ཤེས་རབ་ལ་གཅུང་པོ་ཆེ་ཆུང་བཞི་ཡོད་པའི་ནང་ནས་གསུམ་པ་ཆོས་སྐྱབས་ཀྱི་སྲས་ཡིན།

རྔོག་ལོ་བསྟན་པའི་ཉི་མ་བློ་ལྡན་ཤེས་རབ། ལོ་ཙཱ་བ་བློ་ལྡན་ཤེས་རབ་ནི། རྔོག་གི་རུས་ཀྱི་མིང་ཡིན། བོད་རབ་བྱུང་དང་པོའི་ས་ཕག་སྤྱི་ལོ་༡༠༥༩ལོར་སྐུ་འཁྲུངས། རྒྱལ་བས་ལུང་བསྟན་པར་ཡང་གྲགས་ཤིང་། ཇོ་བོ་རྗེའི་སློབ་མ་རྔོག་ལེགས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱི་དབོན་ནམ་ཚ་བོ་ཡིན་ཞིང་། དེ་ཡང་ལོ་ཙཱ་བ་ལེགས་པའི་ཤེས་རབ་ལ་གཅུང་པོ་ཆེ་ཆུང་བཞི་ཡོད་པའི་ནང་ནས་གསུམ་པ་ཆོས་སྐྱབས་ཀྱི་སྲས་ཡིན། ཤེས་རབ་ཀྱི་རྩ་ཕྱུལ་དུ་བྱུང་། ཁ་ཆེར་ལོ་བཅུ་བདུན་ཙམ་བཞུགས་ནས་མདོ་སྔགས་ལ་གསན་པ་རྒྱ་ཆེར་མཛད། འགྱུར་མཛད་པ་ཡང་ཤིན་ཏུ་མང་ཞིང་དག་ཅིང་དོན་བཟང་བས་ཀུན་གྱིས་ཚད་མར་བྱེད། བཤད་གྲྭ་མང་དུ་མཛད་པས་སྲས་ཀྱི་ཐུ་བོ་བཞི་སོགས་སློབ་མ་ཉིས་ཁྲི་སུམ་སྟོང་བྱུང་བར་གྲགས། གསང་ཕུའི་གདན་ས་ར་སེང་ཆེན་བརྒྱུད་སོགས་རིམ་པར་བྱོན་ཅིང་། ཕྱིས་གླིང་སྟོད་ཀྱི་གདན་རབས་ཀྱང་བྱོན་ཏེ་བཤད་གྲྭའི་ཆུ་འགོ་ཡོངས་གྲགས་སུ་གྱུར། འདིའི་རྣམ་ཐར་ཅུང་ཟད་རྒྱས་པ་ཉི་ཐང་སྤྲུལ་

སྐུ་ངག་དབང་གཞོན་ནུས་མཛད་པའི་གསང་ཕུའི་དཀར་ཆག་ཏུ་ཡོད་པར་བཤད། རྫོག་ལོ་ཆེན་པོ། རྫོག་ལོ་བསྟན་པའི་ཉི་མ། རྫོག་ལོ་ཙྪ་བ་བློ་ལྡན་ཤེས་རབ། ལོ་ཙྪ་བ་བློ་ལྡན་ཤེས་རབ་རྣམས་མཚན་གྱི་རྣམ་གྲངས་ཡིན།

རྫོག་ལོ་ཡབ་སྲས། རྫོག་ལེགས་པའི་ཤེས་རབ་དང་། རྫོག་བློ་ལྡན་ཤེས་རབ་གཉིས་ལ་ཟེར།

རྫོད། 1 འབྲུ་སོགས་སླ་ངར་བཞག་ནས་ཚོས་པར་བྱེད་པའི་དོན། ཡོས་རྫོད། ཚོད་མ་རྫོད་ཅེས་པ་ལྟ་བུ། (རྫོད) (བརྫོས) (བརྫོད) (རྫོད་ཅིག) 2 འབྲིད་པའམ་སླུ་བར་བྱེད་པའི་དོན། (རྫོད) (བརྫོད) (བརྫོད) (རྫོད་ཅིག) ལུང་རྣམ་འབྱེད་༼ ཅ ༽༢༥༤༣ལས། དེའི་ཚེ་དགེ་སློང་ཞིག་རྒྱལ་པོའི་ཁབ་ན་དགོན་པའི་སྤྱི་ལ་བུ་ན་འདུག་གོ། དེ་ནས་དགེ་སློང་དེས་དགོན་པའི་སྨྲ་མོ་ཞིག་ཟས་ཀྱིས་བརྫོད་བརྫོད་ནས་དེ་དང་ལྷན་ཅིག་མི་ཚངས་པར་སྤྱོད་པ་འཁྲིག་པའི་ཚོས་བསྟེན་ཏོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟ་བུ། ལུང་ཕྲན་ཚེགས་ཀྱི་འགྲེལ་པ་ལས། སླུ་བར་བྱེད་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་རྫོད་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ཏེ། རྣམ་པ་གཞན་དུ་སྟོན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས།

ལྡེ་བརྒྱ་ཐ་མ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་བསྟན་པ་ལོ་ལྔ་སྟོང་དུ་གནས་པར་བཤད་པའི་ལྔ་བརྒྱ་པ་ཐ་མ་སྟེ། རྟགས་ཙམ་འཛིན་པའི་ལེའུ་ཞེས་བྱའོ། །ལྔ་སྟོང་ལ་ལྔ་བརྒྱ་པ་ཐྲག་བཅུ་ཡོད་པའི་དེའི་ཐ་མ་ཞེས་པའོ། །ལྔ་བརྒྱ་པ་ཐྲག་བཅུ་པོ་དེ་རྣམས་ལེའུ་བཞིར་བསྡུ་བ་ཡིན་ཏེ། དང་པོ་དགྲ་བཅོམ་པའི་ལེའུ། གཉིས་པ་ཕྱིར་མི་འོང་བའི་ལེའུ། གསུམ་པ་རྒྱུན་ཞུགས་ཀྱི་ལེའུ། དེ་གསུམ་ལ་ཁོང་དུ་ཆུད་པའི་ལེའུ་ཞེས་བྱའོ། །བཞི་པ་ལྷག་མཐོང་གི་ལེའུ། ལྔ་པ་ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་ལེའུ། དྲུག་པ་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་ལེའུའོ།། དེ་གསུམ་ལ་སྒྲུབ་པའི་ལེའུ་ཞེས་བྱའོ། །བདུན་པ་ཆོས་མངོན་པའི་ལེའུ། བརྒྱད་པ་མདོ་སྡེའི་ལེའུ། དགུ་པ་འདུལ་བའི་ལེའུའོ། །དེ་གསུམ་ལ་ལུང་གི་ལེའུ་ཞེས་བྱའོ། །ལྔ་བརྒྱ་པ་ཐ་མ་ནི། རབ་ཏུ་བྱུང་བའི་རྟགས་ཙམ་ལས་ལྷ་སྤྱོད་རྣལ་མ་དང་མི་ལྡན་པས། རྟགས་ཙམ་འཛིན་པའི་ལེའུ་ཞེས་བྱའོ། །རྒྱས་པར་བུ་སྟོན་རིན་པོ་ཆེའི་ཆོས་འབྱུང་༡༣༤སོགས་སུ་བལྟ་བར་བྱའོ། །

ལྔ་བརྒྱ་པ་ཐ་མ། ལྔ་བརྒྱ་ཐ་མ་དང་དོན་འདྲ།

ལྷ་ཆ། དུམ་བུ་ལྷ་རུ་བགོས་པའི་ཆ་གཅིག

ལྷ་ལྡན། 1 འབྲི་གུང་འཇིག་རྟེན་མགོན་པོའི་ཕྱག་ཆེན་གྱི་འཁྲིད་ལུགས་ཀྱི་གདམས་པ་ཞིག་སྟེ། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་བསྒོམ་པ། རང་ལུས་ལྷར་བསྒོམ་པ། བླ་མ་ལ་མོས་གུས་བསྒོམ་པ། མི་རྟོག་པའི་ལྟ་བ་བསྒོམ་པ། བསྔོ་སྨོན་གྱིས་རྒྱས་འདེབས་པ་དང་ལྔའོ། །བཀའ་བརྒྱུད་པའི་ཕྱོགས་ལ་གདམས་པ་འདི་ཤིན་ཏུ་འཕྲིན་ལས་དང་དར་ཁྱབ་ཆེ་བར་གསུངས་སོ། །2 ལྷ་དང་ལྡན་པ། ལྷ་ཡི་སྡེ་ཚན།

ལྷ་པ། (འདུལ་བ) 1 གྲངས་གནས་ལྔའི་ཐད་ལ་གནས་པ། ཨང་གི་ལྔ་པ་ཞེས་པ་ལྟ་བུ། 2 ལྷ་ཚན། ལྔའི་སྡེ་ཚན། ལྷ་ཕྲུགས། དཔེར་ན་འདུལ་བ་ལས་ལྔ་པ་རང་དབང་ཅན་དང་རང་དབང་ཅན་མ་ཡིན་པ་ཞེས་པ་ལྟ་བུ། 3 ལྔ་དང་ལྡན་པ། དཔེར་ན་རྫོགས་རིམ་རིམ་པ་ལྔ་པ་ཞེས་པ་ལྟ་བུ། 4 འཆི་བ། དེ་ལ་ལྔ་པ་ཞེས་བརྗོད་པའི་རྒྱུ་མཚན་ནི། དང་པོ་མངལ་དུ་ཞུགས་པ། གཉིས་པ་སྐྱེ་བ། གསུམ་པ་རྒས་པ། བཞི་པ་ན་བ། ལྔ་པ་ཤི་བས་ན། འཆི་བའམ་ཤི་བ་ལ་ལྔ་པ་ཞེས་བརྗོད་དོ། །ཡང་ན་ལྔ་ནི། སྐྱེ་བ། རྒ་བ། ན་བ། རྒུད་པ། འཆི་བ་སྟེ་ལྔའོ། །འདི་ལ་ཕྱི་མའི་ལྔ་ལམ་ལམ་ཕྱི་མའི་ལྔ་ལམ་དུ་གྱུར་པ་ཡང་ཟེར་རོ། །5 (བརྡ་རྙིང) མཐང་གོས།

ལྔ་པ་ཁྱད་པར་ཅན། (འདུལ་བ) ལྔ་ཕྲུགས་ཁྱད་པར་ཅན་ལ་གཟིགས།

ལྔ་པ་ཁྱད་པར་ཅན་མ་ཡིན། (འདུལ་བ) ལྔ་ཕྲུགས་ཁྱད་པར་ཅན་མ་ཡིན་པ་ལ་གཟིགས།

ལྔ་པ་རང་དབང་ཅན། (འདུལ་བ) ལྔ་ཚན་གཅིག་ཚང་བར་བྱེད་པ་ལ་ལྔ་ཚན་གྱི་ཡན་ལག་ཟླ་བོར་ངེས་གཟུང་དུ་མི་དགོས་པའི་ལྔ་ཕྲུགས་ལ་ཟེར། མཚན་གཞི་ནི། གསལ་བའི་ལྔ་ཕྲུགས། འཛིན་དུ་འཇུག་ནུས་པའི་ལྔ་ཕྲུགས། ལྷག་པའི་བསླབ་པ་གསུམ་ལ་འཛིན་དུ་འཇུག་ནུས་པ། ལྷག་པའི་སྤྱོད་པ་ལ་སློབ་ཏུ་འཇུག་ནུས་པ་སྟེ་བཞིའོ། །ལྔ་ཕྲུགས་རང་དབང་ཅན་དང་དོན་གཅིག

ལྔ་པ་རང་དབང་ཅན་མ་ཡིན་པ། (འདུལ་བ) ལྔ་ཚན་གཅིག་ཚང་བར་བྱེད་པ་ལ་ལྔ་ཚན་གཞན་གྱི་ཡན་ལག་ཟླ་བོར་ངེས་གཟུང་དུ་དགོས་པའི་ལྔ་ཕྲུགས་ལ་ཟེར། ལྔ་ཕྲུགས་རང་དབང་ཅན་མ་ཡིན་པ་དང་དོན་གཅིག

ལྡེ་བའི་དབྱངས། 1 ཐླ་ལ་སྟན་པའི་དབྱངས་ཀྱི་མིང་། 2 ཁུ་བྱུག་གི་སྐད་ཀྱི་མིང་། རང་རེའི་སྐད་འདི་སྒོམ་ནས་ཐླ་རུ་བཏང་བས་དབྱངས་སྐོར་གཅིག་གི་ནང་དུ་རྫོགས་པ་རིམ་པ་བདུན་འོངས། ཐང་ལྡེ་བ་དེ་ཐླ་ཞིང་འཇེབས་པའི་མོ་སྐད་བཟང་ཤོས་ཡིན་ཞིང་། འདིའི་སྐད་ཀྱང་དེ་ཡིན་པས་ལྡེ་བའི་དབྱངས་ཞེས་བརྗོད་དོ། །ཞེས་གསུངས།

ལྡེ་ཐྲུགས། (འདུལ་བ) ལྡེ་ཚན། ལྡེའི་སྡེ་ཚན། སྤྱིར་བཏང་ཐྲུགས་ཞེས་པ་ཆའམ་ཟུར་དང་། ཚན་པའམ་སྡེ་ཚན་བཅས་ལ་འཇུག་གོ།

ལྡེ་ཐྲུགས་ཁྱད་པར་ཅན། (འདུལ་བ) འདུལ་བ་ཤེས་པའི་སྙེང་དུ་སྡེ་སྣོད་གཞན་གཉིས་ཤེས་པའམ་འཕགས་ཆོས་ཐོབ་པ་ལ་སོགས་པ་ཁྱད་པར་གྱི་ཡོན་ཏན་ཡར་ལྡན་དུ་ཡོད་པའི་ལྡེ་ཐྲུགས་ལ་ལྡེ་ཐྲུགས་ཁྱད་པར་ཅན་ཟེར། བྱང་ཤེས་ལྟུང་ཤེས་གཉིས་མ་གཏོགས་པའི་ལྡེ་ཐྲུགས་ལྷག་མ་བཅུ་དགུ་ནི་ཁྱད་པར་ཅན་ཡིན་ནོ། །འདི་ལ་མཚོ་ཊཱི་ཀ་དང་རིན་ཕྲེང་གཉིས་འདོད་ཚུལ་མི་མཐུན་པ་ཡོད།

ལྡེ་ཐྲུགས་ཁྱད་པར་ཅན་མ་ཡིན་པ། (འདུལ་བ) འདུལ་བ་འབའ་ཞིག་ཤེས་པའི་ལྡེ་ཐྲུགས་ལ་ཟེར། བྱང་ཤེས་ལྟུང་ཤེས་ཀྱི་ལྡེ་ཐྲུགས་གཉིས་ལྟ་བུ། འདི་ལ་མཚོ་ཊཱི་ཀ་དང་རིན་ཕྲེང་གཉིས་འདོད་ཚུལ་མི་མཐུན་པ་ཡོད།

ལྡེ་ཐྲུགས་ཉེར་གཅིག (འདུལ་བ) ལུང་གཞིའི་བར་སྡོམ་ལས། ལོ་བཅུ་ལོན་དང་འཛིན་དང་མཁས། །རིག་དང་གསལ་དང་འཛིན་འཇུག་དང་། །སློབ་དང་སློབ་འཇུག་རྣམ་པ་གཉིས། །ཕུན་སུམ་ཚོགས་གཉིས་རྣམ་པ་གསུམ། །སློབ་དང་མི་སློབ་བྱང་ཤེས་དང་། །གནས་འཆའ་འཆར་འཇུག་ལྟུང་བ་ཤེས། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

ལྡེ་ཐྲུགས་རང་དབང་ཅན། (འདུལ་བ) ལྡེ་པ་རང་དབང་ཅན་ལ་གཟིགས།

ལྡེ་ཐྲུགས་རང་དབང་ཅན་མ་ཡིན་པ། (འདུལ་བ) ལྡེ་པ་རང་དབང་ཅན་མ་ཡིན་པ་ལ་གཟིགས།

ལྡེ་ལམ་དུ་གྱུར་པ། ལྡེ་ལམ་དང་འདྲ།

ལྡེ་ལམ། ཤི་བའི་དོན། ཕྱི་མའི་ལྡེ་ལམ་དུ་གྱུར་པ་དང་དོན་གཅིག ལྡེ་ནི། སྐྱེ་བ། ན་བ། ན་བ། རྒུད་པ། འཆི་བ་སྟེ་ལྡེའོ། །

ལྡུས་མ། ཁྲི་དང་ཁྲིའུ།

ལྡུས་རྩེན་གྱི་རིགས། བྲ་རྒྱུད་རིགས་དྲུག་གི་ནང་གསེས་ཤིག མཚན་གཞི་ནི། གནོད་སྦྱིན་ལྡུས་རྩེན།
འཁྲོག་མ། བུ་དཀའ་བྱེད་ལ་སོགས་པ་ལྟ་བུ།

སྤྱི་འགྲེལ་དང་བྱེ་འགྲེལ། རྩ་ཚིག་མ་བྱུང་བའི་གོང་དུ་དེའི་དོན་སྤྱིར་བླངས་ནས་འགྲེལ་བཤད་བྱེད་
པ་ལ་སྤྱི་འགྲེལ་དང་། ཡོངས་གྲགས་ལྟར་རྩ་བའི་ཚིག་གི་རྗེས་སུ་དེའི་དོན་འགྲེལ་བ་ལ་བྱེ་
འགྲེལ་ཞེས་བྱའོ། །རྫེའི་ལེགས་བཤད་གསེར་ཕྲེང་ལས། རྩ་བ་དེའི་སྤྱིར་དང་རྗེས་སུ་དེའི་དོན་
བླངས་ནས་འགྲེལ་བ་ནི་སྤྱི་འགྲེལ་དང་བྱེ་འགྲེལ་གྱི་དོན་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

སྤྱི་གྲོལ་བྱེ་གྲོལ། 1 རྟགས་འགོད་པ་པོ་ལ་སྤྱི་གྲོལ། རྟགས་འགོད་ཡུལ་ལ་བྱེ་གྲོལ། 2 རང་གཞུང་
བསྐྱར་ཏེ་དམ་འཆའ་བ་པོ་ལ་ཕྱོགས་སྤྱི་མའམ་སྤྱི་གྲོལ། དེ་འགོག་པ་པོ་ལ་ཕྱོགས་བྱེ་མའམ་
བྱེ་གྲོལ་ཞེས་བྱའོ། །དཔེར་ན། སེ་ར་བའི་རིགས་ཆེ་ཆུང་གི་ཚོགས་ལངས་ལྟ་བུར། ལན་
དང་བཤད་པ་སྐྱོར་བ་པོ་ལ་སྤྱི་གྲོལ། རྟགས་གསལ་གཏོང་བ་པོ་ལ་བྱེ་གྲོལ་གྱི་ཐ་སྙད་བྱེད་
པ་དང་འདྲའོ། །སྔྲ་བཤད་ནི། སྔར་རྒྱ་གར་དུ་མཁས་པ་རྣམས་རྩོད་པ་ན། ཡུལ་གྱི་རྒྱལ་པོ་ལ་
སོགས་པ་དཔང་པོར་གདན་དྲངས་ཏེ། ཕྱོགས་སྔ་མས་རང་གི་དམ་བཅའ་འདི་དང་འདི་ཡིན་
ཞེས་རང་གཞུང་བསྐྱར་ཏེ་དམ་འཆའ་བ་པོར་དང་པོར་གྲོལ་བའམ་སྤྱི་གྲོལ་ཞེས་བྱ་ལ། དེའི་
རྗེས་མཁས་པ་གཞན་ཞིག་གིས་དེ་ལ་གནོད་བྱེད་འདི་དང་འདི་འདུག་ཅེས་གྲོལ་བ་ལ་རྗེས་
སུ་གྲོལ་བའམ་བྱེ་གྲོལ་ཞེས་བརྗོད་དོ། །དེ་གཉིས་ལ་ཕྱོགས་སྔ་ཕྱིའི་ཐ་སྙད་ཀྱང་བྱེད་དོ། །

སྤྱི་དྲོ། དགུང་ཚིགས་ཀྱི་གོང་རོལ་ལ་ཟེར།

སྤྱི་བ། 1 སྤྱི་ཤོས། ཐོག་མ། དང་པོ། གདོད་མ། གཟོད་མ་བཅས་ཀྱི་དོན། དཔེར་ན་བོད་ཀྱི་རྒྱལ་
པོ་ལ་སྤྱི་བ་གཉའ་ཁྲི་བཙན་པོ་ཞེས་པ་ལྟ་བུ་དང་། ནད་པ་ལ་སྤྱི་བ་ཤེད་བུ། སྨན་པ་ལ་སྤྱི་བ་
ཚངས་པ། སྨན་ལ་སྤྱི་བ་ཆུ་སྐྱོལ་ཞེས་པ་ལྟ་བུ། ཆོས་འབྱུང་མཁས་པའི་དགའ་སྟོན་སྟོད་ཆ
༡༥༡༥(ལས་ཀྱང་། (གསོ་བ་རིག་པ) མི་ཡུལ་དུ་དར་ཚུལ་ལ། སྔོན་བཙུད་ཚགས་ནས་རིང་
པོ་མ་ལོན་པ་ན་ཤེད་བུ་ཞིག་ས་ཞག་མ་ཞུ་བར་ན་སྟེ་སྨྲི་ངག་འདོན་པ་ན་ཚངས་པས་འོངས་ཏེ་

ཚུ་སློལ་བཏང་བས་ཞི་སྟེ་ནད་པ་ལ་ཐུ་བ་ཤེད་བྱ། སྨན་པ་ལ་ཐུ་བ་ཚངས་པ། སྨན་ལ་ཐུ་བ་ཚུ་སློལ་ཞེས་གྲགས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །2 ཐོན་མ། ཐུ་མ། ཕྱི་མའི་ཕྱོག་ཕྱོགས།

ཐུགས། <མནྟྲ> 1 མནྟྲ་ཞེས་པ་ནི་ཡིད་སྐྱོབ་ཅེས་པ་ཡིན་ལ། དེའི་དོན་ནི། སྣོད་མིན་ལ་གསང་ཞིང་སྒྲས་པས་འགྲུབ་པ་དང་། ཐབས་ཤེས་ཁྱད་པར་ཅན་གྱིས་ཡིད་ཐ་མལ་གྱི་སྣང་ཞེན་ལས་སྐྱོབ་བྱེད་ཀྱི་ཐབས་ལམ་ཞིག་ལ་ཟེར། སྒྲ་བཤད་ནི། ཡང་ཡང་བཟློས་ཤིང་འདོན་པས་ན་ཐུགས་ཞེས་བྱ་སྟེ། རྗེའི་འགྲེལ་པ་བཞི་སྦྲགས་ལས། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་བཟློས་ཤིང་འདོན་པས་ན་ཐུགས་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །དེས་ན། ཐུགས་དང་། ངག བརྗོད་པ། བཟློ་བའམ་བཟླ་བ། འདོན་པ་རྣམས་ནི་དོན་གཅིག་གོ། རྒྱས་པར་གསང་ཐུགས་ཞེས་པའི་ཐད་དུ་གཟིགས། ཐུགས་ནི། ཆགས་བྲལ་གྱི་ལམ་རྣལ་མ་ནས་དྲང་དུ་མ་བཏུབ་པའི་གང་ཟག་ཆགས་ཅན་རྣམས་འདུལ་བའི་དོན་དུ་གསུངས་ཤིང་། ཉོན་མོངས་ལམ་དུ་བྱས་ནས་སྤྱོད་པ་ཡིན། དེ་ཉམས་སུ་ལེན་ཚུལ་འཕྲུགས་ན། ཉོན་མོངས་རང་དགའ་བར་འཚོར་ཉེན་ཡོད་པས། ཐུགས་ཁེ་ཉེན་ཆེ་བའི་གནད་ཀ་ཡང་དེ་ཡིན་པར་གསུང་ངོ་། །ལོ་རྒྱུས་ནང་ཡོངས་གྲགས་སུ་འཁོད་པའི་ཐུན་སྣང་དུ་གྲུབ་པའི་སྟོན་པ་ཤཱཀྱ་ཐུབ་པ་ནི་གཅིག་ཁོ་ན་ཡིན་ལ། དེའི་འཁོར་གྱི་གཙོ་བོ་ཡང་ཚངས་པར་སྤྱོད་པ་རབ་ཏུ་བྱུང་བ་ཁོ་ན་ཡིན་ཞིང་། སྟོན་པའི་བསྟན་པ་ཡང་རྣལ་མ་རྗོད་མེད་ཡོངས་གྲགས་སུ་གྲགས་པ་ནི་གཞུང་སྡེ་སྣོད་རིན་པོ་ཆེ་གསུམ་ཡིན། གསང་ཐུགས་ནི་གང་ཟག་གི་བྱེ་བྲག་ཁ་ཅིག་ལ་དགོངས་ནས། གནས་དུར་ཁྲོད་ཆེན་པོ་བསིལ་བའི་ཚལ་ལ་སོགས་པར་སྐོག་ཆོས་སུ་གསུངས་པ་ཡིན། ཐུགས་སུ་རུང་རུང་གིས་ཐུན་མོང་དུ་སྤྱད་པའི་ཡུལ་མ་ཡིན་པས། རྒྱུད་ཐམས་ཅད་དཀྲུགས། ལུང་ཐམས་ཅད་གཙུས། མན་ངག་ཐམས་ཅད་སྦྲས། གཞུང་ཐམས་ཅད་རྡོ་རྗེའི་ཚིག་གིས་རྒྱས་བཏབ་ནས་ཡོད་པས། འདིའི་དགོངས་པ་ལོན་པ་ཤིན་ཏུ་དཀའ་ཞིང་། མུ་སྟེགས་པའི་གཞུང་དང་ཡང་ཤིན་ཏུ་དབྱེ་དཀའ་བ་ཡིན་པར་བཀའ་གདམས་པའི་དགེ་བཤེས་རྣམས་གསུང་ངོ་། །ཉམས་སུ་ལེན་ཚུལ་མ་ནོར་བ་བྱུང་ན་ནི་འཚང་རྒྱ་བ་ལ་འདི་བས་མྱུར་ཁྱད་ཆེ་བའི་ལམ་ཞིག་མེད། ངེས་ཚིག་ནི། མན་ཡིད་དང་། ཏྲཱ་ཡ་ནི་སྐྱོབ་པ་ཡིན་

པས་ངན་འགྲོ་སོགས་ཀྱི་སྡུག་བསྔལ་ལས་ཡིད་སྐྱོབ་པས་ན་སྔགས་ཞེས་བྱའོ། །རྡོའི་འགྲེལ་པ་བཞི་སྦྲགས་ན་གསལ། ཡང་ན། ཡིད་ཐ་མལ་གྱི་སྣང་ཞེན་ལས་སྐྱོབ་པས་ཡིད་སྐྱོབ་ཅེས་ཀྱང་བྱའོ། །2 སྔགས་ཞེས་བྱ་བ་ནི། ཐབས་དང་ཤེས་རབ་ཟུང་དུ་འབྲེལ་བའི་བདག་ཉིད་ལ་བྱའོ། །ཞེས་རོང་ཟོམ་ཆོས་བཟང་གསུང་། 3 ཡི་གེའི་གཟུངས། གཟུངས་སྔགས། 4 (འདུལ་བ) འདུལ་བའི་གཞུང་དུ་སྔགས་སམ་སྔགས་ཚིག་ཅེས་འབྱུང་བ་ནི། གསོལ་བ་འདེབས་པའི་ཚིག་གམ་ཞུ་འབུལ་གྱི་ཚིག་གི་དོན་ཡིན། རྒྱས་པར་སྔགས་ཚིག་ཅེས་པའི་ཐད་དུ་གཟིགས། 5 ཚིག དཔེར་ན་སྡུག་བསྔལ་བའི་ཚིག་ལ་སྨྲེ་སྔགས་ཞེས་པ་ལྟ་བུ།

སྔགས་ཀྱི་སྐུ། བསྐྱེད་རིམ་པའི་ལྷའི་སྐུ། རྡོའི་འགྲེལ་པ་བཞི་སྦྲགས་ལས་ན་གསལ།

སྔགས་ཀྱི་བསྟན་པ་ཡོད་པའི་སངས་རྒྱས་གཉིས། སངས་རྒྱས་སྟོང་རྩ་གཉིས་ཀྱི་ནང་ནས། རྣམ་འདྲེན་བཞི་པ་བདག་ཅག་གི་སྟོན་པ་ཤཱཀྱ་ཐུབ་པ་དང་། སྟོང་གི་ཐ་མ་མོས་པའི་བསྟན་པ་གཉིས་ལ་མ་གཏོགས་མི་འབྱུང་བར། ལུང་སྐྱ་རོལ་པའི་དྲིས་ལན་༡༨ལས། འདི་ནི་རྒྱུད་དང་གྲུབ་ཆེན་དུ་མས་བཤད་པས་བདེན་མི་བདེན་གྱི་དོགས་པ་ག་ལ་དགོས། ཞེས་གསུངས་སོ། །

སྔགས་ཀྱི་བསྟན་པ་ཡོད་པའི་སངས་རྒྱས་བཞི། སངས་རྒྱས་སྟོང་རྩ་གཉིས་ཀྱི་ནང་ནས། རྣམ་འདྲེན་བཞི་པ་ཤཱཀྱ་ཐུབ་པ། བཅུ་གཅིག་པ་སྨྲན་ལེགས། སངས་རྒྱས་བཞི་བཅུ་པ། ཐ་མ་མོས་པ་སྣང་མཛད་དང་བཞི་ཡིན་པར། ཅོ་ནེ་བླ་མའི་སྔགས་རིམ་ཆེན་མོའི་ཟིན་བྲིས་ཕ་བོང་ཁ་པ་བདེ་ཆེན་སྙིང་པོས་བཀྲབ་པ་ལས་གསུངས་སོ། །

སྔགས་ཀྱི་ཐིག་ལེ། རང་གི་ཤིན་ཏུ་ཕྲ་བའི་རླུང་སེམས་མི་ཤིགས་པའི་ཐིག་ལེ་རྣམ་པ་ཨ་ཐུང་ཤད་ཀྱི་རྣམ་པ་ཅན་ཟླ་ཚེས་ཐིག་ལེ་ན་ད་དང་བཅས་པའམ། སྙིང་གའི་སྔགས་འཁོར་ལ་ཟེར། རྗེ་ཙོང་ཁ་པ་ཆེན་པོས་གསང་འདུས་སྒྲོན་ལམ་ལས། ཐིག་ལེའི་རྒྱལ་པོ་སྔགས་ཀྱི་ཐིག་ལེ་མཆོག །ཅེས་སྙིང་གའི་སྔགས་ཐིག་ལ་ཐིག་ལེའི་རྒྱལ་པོ་ཞེས་པའི་རྒྱུ་མཚན་ནི། འདི་ལ་གནད་དུ་བསྣུན་པ་ལས་འོད་གསལ་འཆར་སླ་ཞིང་། གཟུང་འཛིན་གྱི་རྣམ་རྟོག་གིས་མི་བསྐྱོད་པའི་འོད་གསལ་ལྷན་སྐྱེས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཡུལ་དུ་བྱུང་བ་འཆར་བའི་རྒྱུ་མཚན་གྱིས་ཡིན་པར་

མཁས་པ་དག་གསུང་ངོ་། །

སྔགས་ཀྱི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་སེམས་བསྐྱེད། ཟུང་འཇུག་ལ་གོ་བ་ཆགས་ནས་དེ་འཐོབ་བྱར་བྱེད་པའི་སེམས་བསྐྱེད་ལ་ཟེར། སེམས་བསྐྱེད་པ་ནི་གཞན་དོན་ཕྱིར།། ཡང་དག་རྫོགས་པའི་ཟུང་འཇུག་འདོད། །ཅེས་ཞལ་སྔར་མཛད་པའང་མཐོང་།

སྔགས་ཀྱི་ཐེག་པ་འདི་ཕར་ཕྱིན་ཐེག་པ་ལས་ལམ་མྱུར་བའི་རྒྱུ་མཚན། འདི་ལ་རྒྱུ་མཚན་མང་དུ་ཡོད་ཀྱང་། ཕར་ཕྱིན་ཐེག་པར་ཆོས་སྐུ་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པར་ལམ་སྒོམ་པ་ཡོད་ཀྱང་། གཟུགས་སྐུ་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པར་ལམ་སྒོམ་པ་མེད་ལ། སྔགས་ཀྱི་ཐེག་པར་ཡོད་པས་དེའི་ཁྱད་པར་གྱིས་ཡིན་ནོ། །རྒྱས་པར་རྗེའི་སྔགས་རིམ་ཆེན་མོ་༤༤༡བ་ལ་གཟིགས།

སྔགས་ཀྱི་རྣལ་འབྱོར། འཇིགས་བྱེད་ཀྱི་རྫོགས་རིམ་རྣལ་འབྱོར་བཞིའི་ཡ་གྱལ་ཏེ། འདི་གསང་འདུས་ཀྱི་ལུས་དབེན་ངག་དབེན་གཉིས་ཀྱི་དོད་ཐུབ་ཡིན། འཇིགས་བྱེད་ཀྱི་སྐབས་སུ་གསང་འདུས་ལྟར་རྫོགས་རིམ་རིམ་པ་ལྔའམ་དྲུག་གི་ཐ་སྙད་མི་བྱེད་པར་དེའི་དོད་དུ་རྫོགས་རིམ་རྣལ་འབྱོར་བཞིའི་ཐ་སྙད་བྱེད་དེ། འཇིགས་བྱེད་ལྷ་བཅུ་གསུམ་མ། དཔའ་གཅིག དགྲ་ནག་གཤེད་དམར། རོ་ལངས་བརྒྱད་སྐོར། ཞེ་དགུ་མ་རྣམས་ལ་རྫོགས་རིམ་རྣལ་འབྱོར་བཞིའི་ཐ་སྙད་བྱེད། གསང་འདུས་ཀྱི་སྐབས་སུ་དབེན་པ་གསུམ་གྱི་རྣལ་འབྱོར། སྒྱུ་ལུས་དང་འོད་གསལ་ཟུང་འཇུག་སྟེ་རྫོགས་རིམ་རིམ་པ་ལྔའམ་དྲུག་གི་ཐ་སྙད་བྱེད་དོ། །

སྔགས་སྐྱེས། ལམ་ཐུན་མོང་བའི་རྒྱུད་སྦྱངས་ནས་བླ་མེད་ཀྱི་དབང་བཞི་ལེགས་པར་ཐོབ་ཅིང་། དམ་ཚིག་དང་སྡོམ་པ་ལ་གནས་པ། བསྐྱེད་རིམ་གྱི་རྟོགས་པའི་སྨིན་ཟིན་པའི་གསང་སྔགས་ཀྱི་རྣལ་འབྱོར་མའམ་ཕྱག་རྒྱ་མོ། །དེའི་ཡོན་ཏན་ནི། མཛེས་ཤིང་ཡིད་དུ་འོང་བ། རོ་སྨད་རྒྱས་ཤིང་འདོམ་སྟུག་པ། ནུ་འབུར་རྒྱས་ཤིང་ནུ་བར་དོག་པ། ལུས་ལས་དྲི་བཟང་པོ་འཕྲོ་བ། འཁྲུད་པ་དང་འཚོ་བྱེད་པ་ལ་སོགས་པའི་སྒྱུ་རྩལ་དྲུག་ཅུ་རྩ་བཞི་ལ་མཁས་པའི་བུད་མེད་དོ། །འདོད་དོན་མྱུར་དུ་སྒྲུབ་པའི་མི་ལ་ཕོ་ཉའི་བང་ཆེན་ཞེས་པ་ལྟར། འདིས་ཀྱང་ལྷན་སྐྱེས་ཀྱི་བདེ་སྟོང་མྱུར་དུ་བསྐྱེད་པའི་ཕྱིར་ཕོ་ཉ་ཞེས་ཀྱང་བྱའོ། །

སྤྱགས་སྒྲུབ་པའི་རྟེན་ལ་མི་ཉིད་བསྔགས་པའི་རྒྱུ་མཚན། ཐེག་པ་འདིའི་གདུལ་བྱའི་གཙོ་བོ་རིན་པོ་ཆེ་ལྟ་
བུའི་གང་ཟག་དེས། ཕོ་མོ་གཉིས་ཀྱི་དབང་པོ་གཉིས་མཉམ་པར་སྦྱར་ནས་ཁམས་དཀར་དམར་
གྱི་འདུ་འཕྲོད་བྱས་པ་ལས་བྱུང་བའི་བདེ་བ་ལམ་དུ་བྱེད་ནུས་པ་ཞིག་ཡིན་ལ། དེ་འདྲ་བའི་གང་
ཟག་ནི། འཛམ་བུ་གླིང་པ་མ་གཏོགས་པའི་འགྲོ་བ་གཞན་ལ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གཟུགས་མེད་
ཁམས་པའི་ལྷ་ལ་ནི། བཞིན་ལག་གི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་གཟུགས་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་། གཟུགས་
ཁམས་དང་འདོད་ལྷ་གོང་མ་ལ་ནི། གཟུགས་ཡོད་ཀྱང་ཕོ་མོའི་དབང་པོ་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་།
འདོད་ལྷ་འོག་མ་གཉིས་ལ་ཕོ་མོའི་དབང་པོ་ཡོད་ཀྱང་། མཚན་སྒྲོར་རླུང་ཉི་ཚེ་བ་དེ་རྒྱུ་བ་མ་
གཏོགས་ཁམས་དཀར་དམར་གྱི་འདུ་འཕྲོད་མེད་པ་དང་། ངན་སོང་གསུམ་ལ་ཁམས་དཀར་
དམར་གྱི་འདུ་འཕྲོའི་བདེ་བ་ཡོད་ཀྱང་། དེ་རྣམས་ཆོས་སྒྲུབ་པའི་རྟེན་དུ་མི་རུང་བ་དང་། གླིང་
གཞན་གསུམ་གྱི་མི་ལ་ཁམས་དཀར་དམར་གྱི་འཕྲོ་འདུའི་བདེ་བ་ཡོད་ཀྱང་། དེ་རྣམས་ཚེ་
སྔ་མར་བསགས་པའི་ལས་ཀྱི་འབྲས་བུ་ཚེ་འདིར་སྨྱོང་བའི་ལོངས་སྤྱོད་ཀྱི་ས་པ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར་དང་། ཚེ་འདིར་ལམ་སྒོམ་པའི་འབྲས་བུ་ཚེ་འདིར་ཐོབ་པའི་ལས་ཀྱི་ས་པ་མ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། འཛམ་བུ་གླིང་པའི་མི་ཉིད་གསང་སྔགས་ཀྱི་ལམ་ཉམས་སུ་ལེན་པའི་རྟེན་དུ་ངེས་སོ། །
སྤྱགས་པ། 1 བཤེས་གཉེན་རིང་དུ་བསྟེན་པ། གཞུང་ལུགས་གདམས་པར་ཤར་བ། རྣམ་དཔྱོད་དང་
ལྡན་པ། ཐོས་དོན་ཉམས་སུ་ལེན་པ། རྡོ་རྗེ་ཐེག་པའི་གཞི་ལམ་འབྲས་གསུམ་གྱི་རྣམ་གཞག་ལ་
མ་རྨོངས་པའི་སྒོ་ནས་གསང་སྔགས་ཉམས་སུ་ལེན་པ་ཞིག་ལ་སྔགས་པ་ཟེར་ཏེ། རྗེའི་སྔགས་
རིམ་ཆེན་མོ་ལས། བཤེས་གཉེན་དམ་པ་རིང་དུ་བསྟེན་པ་ཡིས། །ཕྱོགས་རེས་མ་ཚིམས་
གཞུང་ལུགས་གདམས་པར་ཤར། །ལུང་དོན་རིགས་པ་བློ་མོས་འབྱེད་ནུས་ཤིང་། །ཐོས་པའི་
དོན་ལ་བསྒྲུབ་པ་སྙིང་པོར་བྱེད།། སྨིན་བྱེད་དབང་དང་གྲོལ་བྱེད་ལམ་དང་ནི། །བསྒྲུབས་པའི་
འབྲས་བུ་ཀུན་ལ་མ་རྨོངས་པས། །རྡོ་རྗེ་ཐེག་པའི་ལམ་གྱིས་བགྲོད་བྱེད་པ། །དེ་ལ་མཁས་
རྣམས་གསང་སྔགས་པ་ཞེས་སྨྲ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །2 བུ་སྟོན་རིན་པོ་ཆེས། མཚན་
ལྡན་རྗེ་ལ་གསོལ་བ་ཐོབ། །ལུས་ནི་ལྷ་སྐུ་ངག་ནི་སྔགས། །ཡིད་ནི་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོར་བསྒོམ།།

འདི་བཞི་ལྡན་ན་སྔགས་པའོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །3 སྤྱིར་བཏང་སྔགས་པ་ཞེས་པ་གསང་སྔགས་ཉམས་སུ་ལེན་མཁན་ལ་ཟེར་བ་རེད། ཇོ་བོ་ཆེན་པོས་སྔགས་པ་མཚན་ཉིད་དང་མི་ལྡན་པ་རྣམས་ལ་འདི་ལྟར་གསུངས་ཏེ། བཀའ་གདམས་གླེགས་བམ་༼ ཀ་པ ༽༥༡ ལས། སེམས་བསྐྱེད་རྫོགས་མི་བྱེད་ཐ་མལ་ལམ། །ཟས་བྱིན་གྱིས་མ་རློབ་ཐ་མལ་ལས། །ཟས་སྦྱར་བ་མི་ཤེས་རང་མཚན་ནམ། །སེམས་རྣམ་རྟོག་རླུང་གིས་སྤྱོད་བྱེད་དམ། །ཡང་བཟང་ངན་ཆགས་སྡང་མི་སྨོམ་མམ། །རྟེན་སྔགས་པ་མ་ཡིན་དམ་ཉམས་ཡིན། །དེ་ངན་འགྲོར་ལྟུང་ན་ཐར་བ་དཀའ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །

སྔགས་བླ་མེད་ཀྱི་ཟབ་ལམ་རྣམས་སྣོད་མིན་ལ་བཤད་མི་རུང་བའི་ཚུལ། སྔགས་བླ་མེད་ཀྱི་ཟབ་ཆོས་རྣམས་སློབ་མ་སྣོད་དུ་མི་རུང་བ་ལ་བཤད་ན་ཉེས་པ་ཅི་ཡོད་ཅེ་ན། བསྐྱེད་རིམ་དངོས་གྲུབ་རྒྱ་མཚོ་༦ན༢ལས། སྔགས་བླ་མེད་ཀྱི་ལམ་ཟབ་མོ་སློབ་མ་སྣོད་དུ་མི་རུང་བ་ལ་བཤད་ན། སློབ་མ་འདི་ཕྱིར་ཕུང་པ་དང་། སློབ་དཔོན་རང་གི་རྒྱུད་ལ་ལམ་སྐྱེ་བ་དང་དངོས་གྲུབ་འགྲུབ་པ་ཆེས་རིང་དུ་འགྱུར་བར་གསུངས་ཏེ། རྒྱུད་རྡོ་རྗེ་འཕྲེང་བ་ལས། ཇི་ལྟར་སེང་གེའི་འོ་མ་ནི། །ས་ཡི་སྣོད་དུ་བཞག་མི་བྱ། །དེ་བཞིན་རྣལ་འབྱོར་ཆེན་པོའི་རྒྱུད། །སྣོད་མིན་དག་ལ་སྦྱིན་མི་བྱ། །སློབ་མ་སྐད་ཅིག་དེ་ལ་འཆི། །འདི་དང་ཕ་རོལ་ཏུ་ནི་ཕུང་། །སྣོད་མིན་མན་ངག་རབ་བཤད་ན། །སློབ་དཔོན་དངོས་གྲུབ་ཉམས་པར་འགྱུར། །ཞེས་སོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །

སྔགས་བླ་མེད་ཀྱི་ཡོ་བྱད་བཅུ་གཉིས། སྔགས་བླ་མེད་ཀྱི་རྣལ་འབྱོར་པ་རྣམས་ལ་དགོས་པའི་ཡོ་བྱད་བཅུ་གཉིས་ནི། ༡ རྡོ་རྗེ་དང་དྲིལ་བུ། ༢ ཅང་ཏེའུ། ༣ ཐོད་པ། ༤ ཁ་ཊྭཾ་ག ༥ རུས་རྒྱན། ༦ རིན་པོ་ཆེའི་རྒྱན་བརྒྱད། ༧ གཙུག་ཏོར་ཕྲོག་ཞུ། ༨ དགང་བླུག ༩ བུམ་པ། ༡༠ ཐེང་བ། ༡༡ རོ་གདན་དང་སྟག་ལྤགས་ཤམ་ཐབས། ༡༢ སྟོད་གཡོག་སྨད་གཡོག་བཅས་སོ། །འདི་དག་འགྱོར་ན་རབ་དང་། མ་འགྱོར་ན་བྲིས་པ་ཙམ་ཆད་ཀྱིས་དམ་ཚིག་གི་རྫས་སུ་བཅང་དགོས་པར་གསུངས་སོ། །

སྔགས་ཚིག (འདུལ་བ) འདུལ་བའི་གཞུང་དུ་སྔགས་སམ་སྔགས་ཚིག་ཅེས་འབྱུང་བ་ནི། ཐ་མལ་གྱི་

ཚིག་མིན་པར་ཞེ་ས་དང་བཅས་པའི་གསོལ་བ་འདེབས་པའི་ཚིག་གམ། ཞུ་འབུལ་གྱི་ཚིག་ཅིག་ལ་གོ་དགོས། འདི་ལ་སྦྱིགས་ཞེས་ཀྱང་བྱ། སྒྲ་བཤད་ནི། ཞེ་སའི་ཚིག་ཡིན་པས་ན་སྦྱིགས་ཞེས་པ་ཡིན་ནམ་སྙམ་མོ། །

སྦྱིགས་རིམ་ཆེན་མོ། རྒྱལ་བ་ཁྱབ་བདག་རྡོ་རྗེ་འཆང་ཆེན་པོའི་ལམ་གྱི་རིམ་པ་གསང་བ་ཀུན་གྱི་གནད་རྣམ་པར་ཕྱེ་བ་ཞེས་བྱ་བ། རྗེ་ཙོང་ཁ་པ་ཆེན་པོ་བློ་བཟང་གྲགས་པའི་དཔལ་གྱིས་མཛད། འདིས་རྒྱུད་སྡེ་བཞི་ཀའི་རྣམ་གཞག་རྒྱས་པར་བསྟན།

སྦྱིགས་ལ་ཞུགས་པ་དང་སྦྱིགས་ལམ་ལ་ཞུགས་པའི་ཁྱད་པར། མཚན་ཉིད་དང་ལྡན་པའི་སློབ་དཔོན་ལས། སྨིན་བྱེད་ཀྱི་དབང་བསྐུར་ནས་ཐོབ་པ་ན་སྦྱིགས་ལ་ཞུགས་པ་ཞེས་བྱ་ལ། ངེས་འབྱུང་གི་བསམ་པ་བཅོས་མིན་སྐྱེས་ཚེ་ལམ་དུ་ཞུགས་པར་འཇོག་པ་ལྟར། སངས་རྒྱས་ཀྱི་སའི་གནས་ལུས་ལོངས་སྤྱོད་མཛད་པ་བཞི་དང་རྣམ་པ་མཐུན་པའི་འབྲས་བུ་ལམ་བྱེད་ཀྱི་ལྷའི་རྣལ་འབྱོར་ལ་བཅོས་མིན་གྱི་སྤྱོད་བ་ཐོག་མར་སྐྱེས་ཚེ། སྦྱིགས་ལམ་ལ་ཞུགས་པ་ཞེས་བྱའོ། །

སྦྱིགས་ལུགས་ཀྱི་ཐབས་ཤེས་གཉིས། 1 (སྦྱིགས) ཐབས་ལྷའི་རྣལ་འབྱོར། ཤེས་རབ་ནི་རང་བཞིན་མེད་རྟོགས་ཀྱི་ཤེས་རབ། དེ་ཡང་དམིགས་པ་རང་ཉིད་ཡི་དམ་གྱི་ལྷར་བསྒོམ་པའི་ལྷ་སྐུ་ལ་དམིགས་ནས། རྣམ་པ་རང་བཞིན་མེད་པར་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ལ་ཟེར། རྗེའི་སྦྱིགས་རིམ་ཆེན་མོ་ལས། དེ་ལྟར་ན་གཟུང་ཚ་ལྷའི་འཁོར་ལོར་སྣང་བས་གཟུགས་ཀྱི་སྐུ་སྒྲུབ་ཅིང་། རང་བཞིན་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པས་ཆོས་ཀྱི་སྐུ་སྒྲུབ་པའི་ཐབས་ཤེས་གཉིས་མེད་དུ་སྦྱོར་བ་ནི་སྦྱིགས་ནས་གསུངས་པའི་ཐབས་ཤེས་དང་རྣལ་འབྱོར་རྣམས་ཀྱི་གཙོ་བོའི་དོན་དུ་ཤེས་པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །2 (སྦྱིགས) སྦྱིགས་བླ་མེད་ཀྱི་སྐབས་སྒྱུ་མའི་སྐུ་ཐབས་དང་། དོན་དམ་འོད་གསལ་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཆ་ཡིན་ནོ། །3 (སྦྱིགས) ལྷ་ཡབ་ཡུམ་ལ་ཟེར། རྗེའི་གསང་འདུས་སྒྲོན་ལམ་ལས། ཐབས་ཤེས་གསང་བའི་རྩ་མཆོག་གཉིས་ཀྱི་རྩེར། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །ཚིག་འདིའི་དོན་ནི། ལྷ་ཡབ་ཡུམ་གྱི་གསང་གནས་ཀྱི་རྩ་མཆོག་སྟེ་རྩ་དབུ་མ་གཉིས་ཀྱི་རྩེར། ཞེས་པའི་དོན་ཡིན། 4 (སྦྱིགས) ཡང་ཐབས་ཡབ་ཀྱི་རྡོ་རྗེ་དང་། ཤེས་རབ་

ཡུམ་གྱི་བརྡ་འོ། །

སྔགས་ལུགས་ལ་བུད་མེད་ཀྱི་རྟེན་ལ་འཚང་རྒྱ་བ་ཡོད་པའི་རྒྱུ་མཚན། སྔགས་ལུགས་ལ་རླུང་སེམས་
ཙམ་ལས་གྲུབ་པའི་གཙུག་མའི་ལུས་ཀྱིས་ཉེར་ལེན་བྱས་ཏེ། མཚན་དཔེས་བརྒྱན་པའི་སྐུར་
འགྱུར་བར་བཤད་པས། དེས་གནད་ཀྱིས་ཡིན་ཏེ། རྗེའི་བསྟོད་པ་དོན་ལྡན་མའི་འགྲེལ་པ་
༢༢༣ལས། ཐེག་ཆེན་རིགས་ཅན་རྣམས་ཀྱིས་དོན་དུ་གཉེར་བྱའི་གཙོ་བོ་གཞན་དོན་ཡིན་
ལ། གདུལ་བྱར་དངོས་སུ་སྣང་ནས་དོན་སྒྲུབ་བྱེད་གཟུགས་སྐུ་ཡིན་པས་ཆོས་སྐུ་བཞིན་དུ་
གཟུགས་སྐུའང་རྣམ་པ་མཐུན་པའི་རྒྱུས་བསྒྲུབ་དགོས་པར་མ་ཟད་གཟུགས་སྐུ་གཙོ་བོར་
བསྒྲུབ་དགོས། དེའང་ཐ་མལ་པ་རྟེན་མ་བཏྟེས་པར་ཚེ་གཅིག་ལ་འཚང་རྒྱ་བའི་ཚེ་ཉེར་ལེན་
གྱི་ཕུང་པོ་དེ་ག་མཚན་དཔེས་བརྒྱན་པའི་སྐུར་འགྱུར་མི་རུང་ལ། དེར་འགྱུར་རྒྱུའི་ཉེར་ལེན་
ཞིག་མེད་ཀྱང་མི་རུང་བས། རླུང་སེམས་ཙམ་ལས་གྲུབ་པའི་གཙུག་མའི་ལུས་ཀྱིས་དེའི་ཉེར་
ལེན་བྱེད་པར་གྲུབ་སྟེ། མདོ་ལུགས་སོགས་དང་མི་འདྲ་བར་བུད་མེད་ཚེ་གཅིག་ལ་འཚང་རྒྱ་
བའང་བཞག་ཚོག་པ་འདིའི་གནད་ཀྱིས་ཡིན་པར་བསྐྱེད་རིམ་དངོས་གྲུབ་རྒྱ་མཚོར་གསུངས་
སོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

སྔགས་ལོག་སྤུན་འབྲིན་པའི་སྦྱིངས་ཡིག་སོགས་ཇི་བྱུང་། བོད་ཀྱི་ཡུལ་དུ་སྔགས་ལོག་སྤུན་འབྲིན་
པའི་སྦྱིངས་ཡིག་སོགས་ཇི་ལྟར་བྱུང་བ་ནི། ལོ་ཙྪ་བ་རིན་ཆེན་བཟང་པོའི་སྔགས་ལོག་སྤུན་
འབྲིན་ལ་ཞེ་བརྒྱད། བོད་ཀྱི་ཆོས་རྒྱལ་བཀའ་དྲིན་ལྷ་བླ་མ་ཡེ་ཤེས་འོད་ཀྱི་སྔགས་ལོག་སྤུན་
འབྲིན་ལ་གཉིས། དེའི་སྲས་ཚུང་བ་ཕོ་བྲང་ཞི་བ་འོད་ཀྱི་སྦྱིངས་ཡིག་ལ་གཉིས། ལྷ་བླ་མ་བྱང་
ཆུབ་འོད་ཀྱི་སྦྱིངས་ཡིག་ལ་དགུ། ཏྟནག་འགོས་ཁུག་པ་ལྷས་བཙས་ཀྱི་སྦྱིངས་ཡིག་ལ་བཞི།
ཆག་ལོ་ཙྪ་བ་ཆོས་རྗེ་དཔལ་གྱི་སྔགས་ལོག་སྤུན་འབྲིན་ལ་བདུན། ཞང་སྟོན་བསོད་ནམས་
གྲགས་ཀྱི་སློབ་མ་འབྲི་གུང་དཔལ་འཛིན་གྱི་སྦྱིངས་ཡིག་སྔགས་ལོག་སྤུན་འབྲིན་མགོར་རྒྱ་
གར་སྐད་ཡོད་ལ་ཉེར་གཉིས། འབྲི་གུང་དཔལ་འཛིན་གྱིས་མཛད་པའི་རྒྱ་སྐད་མེད་པ་ལ་བཅོ་
བརྒྱད། དཔལ་འཛིན་གྱི་སྦྱིངས་ཡིག་ལ་བརྒྱ། དཔལ་འཛིན་གྱི་སློབ་མ་གཉིས་ཀྱིས་མཛད་

པ་ལ་དྲུག ཆོས་རྗེ་ས་པཎ་གྱི་སྐྱེས་བུ་དམ་པ་ལ་སྤྲིངས་ཡིག་ལ་བདུན། ཞྭ་ལུའམ་ཁྲི་ཕུ་བུ་སྟོན་རིན་ཆེན་གྲུབ་ཀྱིས་སྔགས་ལོག་སུན་འབྱིན་ལ་བཞི། བྲག་སྒོ་ཕུན་ཚོགས་རྒྱལ་མཚན་རྗེ་བྲག་པ་བཟླ་འཕྲིན་ལས་དང་རྟོད་པ་རྟོད་ལན་དང་དེའི་མཆན་བུ་ཕུར་བུ་ལྟོག་བྱམས་པས་མཛད་པ་བཅས་ལ་གྱ་བཞི། ཡང་བྲག་སྒོ་པའི་རྒྱལ་པོ་སྲོང་བཙན་བཀའ་འབུམ་ལ་བསྙེ་ལྷད་ཡོད་ཚུལ་ལྷག་བསམ་བརྡ་བཏང་ལ་བཅུ་གསུམ་བཅས་སོ། །

སྔན། སྔོན་ནམ་སྔ་མ། དཔེར་ན་སྔ་རྟིང་བརྗེས་ཞེས་པ་ལྟ་བུ།

སྔན་རྟིང་། སྔ་རྗེས། སྔན་ནི་སྔོན་མའམ་སྔ་མ། རྟིང་ནི་རྗེས་མ། ཚིག་འདི་དཔེ་ཆོས་རིན་ཆེན་སྤུངས་པའི་འབུམ་འགྲེལ་ན་གསལ། འདི་ཡུལ་སྐད་ཀྱི་ཁྲོད་དུའང་ཡོད་དེ། དཔེར་ན་སྔན་རྟིང་གཏོང་རོགས་ཞེས་པ་དང་། སྔན་རྟིང་བརྗེས་ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །

སྔས། 1 མགོ་རྟེན་སའི་མལ་ཆས་ཀྱི་རིགས། སྔས་མགོ་ལྟ་བུ། 2 སྔས་པའམ་སྔ་དྲགས་པའི་དོན། སྔས་པ་ལ་གཟིགས།

སྔས་པ། སྔ་དྲགས་པའི་དོན། དབྱར་རྟེད་བདག་གིར་བྱ་སྔས་པ། བགོ་སྔས་པ་ཞེས་པ་ལྟ་བུ།

སྔུན། མདུན་ནམ་སྔོན་གྱི་མིང་ཡིན་པར་བཤད། སྔུན་བསུ་ཞེས་པ་ལྟ་བུ།

སྔུན་བསུ། ཕེབས་བསུ། ལམ་སྣེ་འདྲེན་པ། སྔོན་དུ་འོང་བ་བཅས་ཀྱི་དོན། སྔོན་བསུ། མདུན་བསུ་རྣམས་དོན་གཅིག སྔོན་བསུ་ལ་གཟིགས།

སྔུར་སྒྲ། གཉིད་ཁུག་སྐབས་མགྲིན་པའི་ནང་ནས་དོན་པའི་སོར་སྒྲ་དེའི་མིང་། འདི་ལ་ཧར་སྒྲ་ཡང་ཟེར།

སྔོ་སྐྱ། དཀར་པོ་དང་འདྲེས་པའི་སྔོན་པོ།

སྔོ་ཇད། ཚོད་མའི་རིགས་ཀྱི་མིང་དུ་བཤད།

སྔོ་བ། བསྔོ་བའི་ད་ལྟ་བ། བསྔོ་བ་ལ་གཟིགས།

སྔོ་བསངས། <བྷྲ་མ> 1 དཀར་ཤས་ཆེ་བའི་སྔོན་པོ། དཔེར་ན་ནམ་མཁའི་མདོག་ལྟ་བུ་ལ་ཟེར་ཏེ། རྗེའི་འགྲེལ་པ་བཞི་སྦྲགས་ལས། བྷྲ་མ་ཞེས་པ་ལྷང་ཁུ་དང་། སྔོ་བསངས་གཉིས་ལ་འཇུག་ཀྱང་ནམ་མཁའ་ལྟར་སྔོ་བསངས་ཞེས་བྱ་བའི་དོན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །2 (བརྡ་

སྙིང) ནག་པོ། མཚན་མོ། ཞེས་བསྟན་དང་ལྷ་རམས་པ་སོགས་མཁས་པ་མང་པོ་གསུང་། 3 སྔོ་བསངས་ནི་བྱིས་པ་ཆུང་ངུའི་ལུས་ཀྱི་མདོག་འདྲ་བའི་སྨུག་སེང་ངེ་བ་ལ་བྱེད། སླང་པོ་ཆེའི་མདོག་ཀྱང་དེ་ཡིན་པས་སྔོ་བསངས་ཏམལ་ཡི་འོད་སོགས་བཤད། ཅེས་དགེ་འདུན་ཆོས་འཕེལ་གྱི་རྒྱལ་ཁམས་རིག་པས་བསྐོར་བའི་གཏམ་རྒྱུད་གསེར་གྱི་ཐང་མ་ལས་བཤད།

སྟོན་གྱི་མཐའ། འདས་པའི་དུས། སྐྱེ་བ་སྔོན་མ། སྟོན་གང་དུ་སྐྱེས་པའི་གནས། བརྒྱད་སྟོང་པའི་དཀའ་འགྲེལ་སྙིང་པོ་མཆོག་ལ་གཞི་བྱས། རྗེའི་འཇམ་དབྱངས་བསྟོད་སྤྲིན་རྒྱ་མཚོ་ལས། ཐོག་མེད་འཁོར་བར་ཡོངས་སུ་འདྲིས་བགྱིས་པའི། །རང་གཞན་ཚེ་རབས་དན་རྟགས་དང་བཅས་པར། །སྐད་ཅིག་ཙམ་གྱིས་ཁོང་དུ་ཆུད་པས་ན། །ཁྱོད་ནི་སྔོན་གྱི་མཐའ་ལ་མཁས་པ་ལགས། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

སྔོན་གྱི་མཐའ་ལ་མཁས་པ། རང་གཞན་གྱི་སྔོན་གྱི་ཚེ་རབས་དུ་མ་སྐད་ཅིག་ཙམ་གྱིས་ཁོང་དུ་ཆུད་ནུས་པ་ལ་ཟེར། རྗེའི་འཇམ་དབྱངས་བསྟོད་སྤྲིན་རྒྱ་མཚོ་ལས། ཐོག་མེད་འཁོར་བར་ཡོངས་སུ་འདྲིས་བགྱིས་པའི། །རང་གཞན་ཚེ་རབས་དན་རྟགས་དང་བཅས་པར། །སྐད་ཅིག་ཙམ་གྱིས་ཁོང་དུ་ཆུད་པས་ན། །ཁྱོད་ནི་སྔོན་གྱི་མཐའ་ལ་མཁས་པ་ལགས། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །དཔེ་འགར་དྲན་རྟགས་ཞེས་འབྱུང་ཡང་། དན་རྟགས་དག་པར་གསུངས་སོ། །དན་རྟགས་ཞེས་པའི་ཐད་དུ་གཟིགས།

སྔོན་གྱི་གནས། སྔོན་གང་དུ་སྐྱེས་པའི་གནས་སམ། སྐྱེ་བ་སྔ་མ།

སྔོན་གྱི་རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པ་བ། ཐོགས་མེད་སྐུ་མཆེད་ཀྱི་གོང་གི་སེམས་ཙམ་པ་རྣམས་ལ་ཟེར། དཔེར་ན་བཙུན་པ་དགའ་བོ་དང་། བཙུན་པ་དམ་པའི་སྡེ་དང་། བཙུན་པ་ཡང་དག་བདེན་པ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ལྟ་བུའོ། །ཏཱ་ར་ནཱ་ཐའི་རྒྱ་གར་ཆོས་འབྱུང་དེབ་གཟུགས་༢༨སོགས་སུ་གསལ་ལོ། །

སྔོན་གྱི་བྱུང་བ། 1 སྔོན་གྱི་ལོ་རྒྱུས། སྔོན་བྱུང་བའི་ལོ་རྒྱུས། སྔོན་གྱི་བྱུང་བ་རྣམས་དོན་གཅིག 2 སྔོན་ལ་བྱུང་བ། སྔོན་རོལ་དུ་བྱུང་བ།

སྔོན་གྱི་ལྷ། (མངོན་བརྗོད) ལྷ་མ་ཡིན་གྱི་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་ཤིག འདོད་འཇོ་བ་མོ་༢༥༥ན༡ལས། སྔོན་གྱི་ལྷ་ཞེས་པ་ཁྱད་པར་གྱི་བསྡུ་བ་སྟེ། སྔོན་ལྷའི་གནས་ལྷ་མ་ཡིན་གྱི་ཡིན་པ་ལ་དེ་ལྷ་རྣམས

ཀྱིས་ཐྲོགས་ནས་ལྷ་མ་ཡིན་རྣམས་རི་རབ་ཀྱི་སྟེང་ནས་མར་བསྐྲད་དོ་ཞེས་གྲག་གོ། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

སྟོན་འགྲོ་ཁྲིད་ཆེན་བཞི། སྐྱབས་འགྲོ་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་ཁྲིད། རྡོར་སེམས་སྒོམ་བཟླས་ཀྱི་ཁྲིད། མཎྜལ་གྱི་ཁྲིད། བླ་མའི་རྣལ་འབྱོར་གྱི་ཁྲིད་དང་བཞི་ལ་ཟེར་ཏེ། རྗེ་གུང་ཐང་པའི་མཎྜལ་གྱི་ཁྲིད་ཡིག་དཔག་བསམ་སྙེ་མ་ལས། བསྟན་པ་སྤྱིའི་འཇུག་སྒོ་སྐྱབས་འགྲོ་དང་། ཐེག་ཆེན་ལམ་གྱི་འཇུག་སྒོ་སེམས་ཀྱི་ཁྲིད། སྡིག་པ་སྦྱོང་བ་རྡོར་སེམས་སྒོམ་བཟླས་ཀྱི་ཁྲིད། ཚོགས་གསོག་པ་མཎྜལ་གྱི་ཁྲིད། བྱིན་རླབས་འཇུག་པ་བླ་མའི་རྣལ་འབྱོར་གྱི་ཁྲིད་བཞི་ལ་སྔོན་འགྲོ་ཁྲིད་ཆེན་བཞིའམ། སྔོན་འགྲོ་འབྲེལ་བ་ཅན་བཞིར་གྲགས། ཞེས་གསུངས་སོ། །

སྔོན་ཆོག (འདུལ་བ) ཡུལ་གང་ཟག་གཅིག་གི་རྒྱུད་ལ་རབ་བྱུང་དང་བསྙེན་རྫོགས་དུས་གཅིག་ཏུ་འཐོབ་བྱེད་ཀྱི་ཐབས་ཁྱད་པར་ཅན་གྱི་བདག་ཉིད་དུ་གནོགས་པ་དེ། སྔོན་ཆོག་གི་མཚན་ཉིད། (སྔོན་ཆོག་ཇི་ལྟར་བྱུང་བའི་ཚུལ) ནི། བདག་ཅག་གི་སྟོན་པ་སངས་རྒྱས་ནས་རིང་པོར་མ་ལོན་པ་ན་འཁོར་ལྔ་སྡེ་བཟང་པོ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ཚུར་ཤོག་གི་སྒོ་ནས་བསྙེན་པར་རྫོགས་པར་མཛད་ལ། དེའི་ཚེ་རབ་ཏུ་འབྱུང་བར་འདོད་པ་ཞིག་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱི་དྲུང་དུ་འོངས་པ་ན་སྤྱན་སྔར་མ་སླེབས་པའི་གོང་རོལ་དུ་བར་མ་དོར་ཤི་བ་ན། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་ང་ཡི་ཉན་ཐོས་རྣམས་ཐག་རིང་པོ་ནས་འོངས་པས་ངལ་བར་གྱུར་ཏོ་སྙམ་དུ་དགོངས་ནས། དེང་ཕྱིན་ཆད་ང་ཉིད་ལས་རབ་ཏུ་འབྱུང་མི་དགོས་པར་ཁྱེད་ཅག་དགེ་འདུན་གྱིས་རབ་ཏུ་འབྱུང་བ་དང་བསྙེན་པར་རྫོགས་པར་བྱོའི་ཞེས་སྔོག་ཆོག་གནང་ངོ་། །འདིའི་ཁུངས་ནི། ལུང་གཞི་༼ ཀ་པ ༽༤༧ན༧ན་གསལ་ཞིང་། སྔོན་ཆོག་གི་སྒོ་ནས་བསྙེན་པར་རྫོགས་ཚུལ་ལམ་དེའི་ཚོ་ག་ནི། ཤོག་གྲངས་༤༧བ༥ན་གསལ་ལོ། །མདོ་རྩ་བ་ལས་ནི། ངེས་པར་འབྱུང་བའི་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་ཏེ། དགེ་འདུན་ཐམས་ཅད་འདུས་པ་ན་ཆ་ལུགས་འདི་བཞིན་བྱས། རྒན་རིམས་ལ་ཕྱག་འཚལ་ཏེ་ཐལ་མོ་སྦྱར། ཙོག་ཙོག་པོར་འདུག་ཅིང་གསོལ་བ་བཏབ་པར་གྱུར་པ་གསུམ་དང་། གསོལ་བ་དང་བཞིའི་ལས་ཀྱིས་ཅིག་ཅར་རབ་ཏུ་དབྱུང་བ་དང་།

བསྙེན་པར་རྫོགས་པ་ཉེ་བར་བསྒྲུབས་པར་གྱུར་པ་ལྔ་བུ་ནི་སྡོན་གྱི་ཚོ་གའོ། །ཞེས་གསུངས་
པ་འདིའོ། །སྔོན་ཆོག་གི་སྐབས་སུ་མཁན་སློབ་མེད་པར་དགེ་འདུན་ཙམ་གྱིས་རབ་བྱུང་བསྙེན་
རྫོགས་སྒྲུབ་པར་བྱེད་དོ། ། (སྔོན་ཆོག་གི་དགོས་པ) ནི། ཚོགས་ཆུང་དུས་རབ་བྱུང་དང་
བསྙེན་རྫོགས་ཐོབ་པའོ། ། (སྔོན་ཆོག་གནང་བའི་རྐྱེན་གྱི་གང་ཟག) བཞག་ཏུ་ཡོད་དེ། སྨིན་
པ་གསུམ་ཤས་ཆེ་ཞིང་སྒྲིབ་པ་གསུམ་ཤས་ཆུང་བའི་གང་ཟག་ཅིག་ལ་གནང་བའི་ཕྱིར། སྨིན་
པ་གསུམ་ནི་རྒྱུད་སྨིན་པ། ཤེས་རབ་སྨིན་པ། དབང་པོ་སྨིན་པ་དང་གསུམ་ལ་བྱེད། རྒྱུད་སྨིན་
པ་ནི་སྐྱེ་བ་སྔ་མ་རྣམས་སུ་ལམ་ལ་ལེགས་པར་སྦྱངས་པ། ཤེས་རབ་སྨིན་པ་ནི་དེའི་སྟོབས་
ཀྱིས་སྐྱེས་སྟོབས་ཀྱི་ཤེས་རབ་ཆེ་བ། དབང་པོ་སྨིན་པ་ནི་དེའི་དབང་གིས་དད་སོགས་ཀྱི་
དབང་པོ་རྣོ་བ་ལ་བྱེད་དོ། །སྒྲིབ་པ་གསུམ་ནི། རྣམ་སྨིན་གྱི་སྒྲིབ་པ། ལས་ཀྱི་སྒྲིབ་པ། ཉོན་
མོངས་པའི་སྒྲིབ་པ་གསུམ་ལ་བྱེད། དང་པོ་ནི། ངན་སོང་བའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཕུང་ཁམས་སྐྱེ་མཆེད་
ལྔ་བུ། གཉིས་པ་ནི། མཚམས་མེད་ལྔ། ཕམ་པ་བཞི་དང་། ཆོས་སྤོང་གི་ལས་ལྔ་བུ། གསུམ་
པ་སྐབས་འདིའི་ཉོན་མོངས་པའི་སྒྲིབ་པ་ཤས་ཆེ་བ་ནི། ཉོན་མོངས་པ་རྒྱུན་རིང་ཞིང་གཉེན་
པོ་སྐྱེ་དཀའ་བ་ལ་བྱེད་ཀྱི་ཉོན་མོངས་པ་རྣོ་བ་ཙམ་ལ་མི་བྱེད་དེ། འཆར་ཀ་སོགས་སྲིད་པ་ཐ་
མ་པའི་གང་ཟག་འགའ་ཞིག་ལ་ཡང་ཉོན་མོངས་པ་རྣོ་བ་ཙམ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ། ། (སྔོན་ཆོག་
གི་དབྱེ་བ) ནི། བརྒྱད་དེ། འདྲེན་པ་རང་རྒྱལ་རང་བྱུང་ཚུལ་གཅིག་ཅིང་། །ཡེ་ཤེས་ཁོང་ཆུད་
ཚུར་ཤོག་སྐྱབས་འགྲོ་དང་། །སྟོན་པ་ཁས་བླངས་དྲི་མཉེས་ལྟི་ཆོས་སྤོང་། །གསོལ་བཞིའི་
ལས་ཀྱི་སྔོན་གྱི་ཆོ་གའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། ། (སྔོན་ཆོག་གི་བསྡུ་བ) ནི། ཡུལ་གྱི་
ཆ་ནས་བསྡུ་ན་གསུམ་དུ་འདུས་ཏེ། ལྟི་ཆོས་བརྒྱད་སྤོང་བའི་སྒོ་ནས་བསྙེན་པར་རྫོགས་པ་
བུད་མེད་ཁོ་ན་ལ་གནང་བ་དང་། ཚུར་ཤོག་སྐྱེས་པ་དང་བུད་མེད་ཐུན་མོང་དུ་གནང་བ་དང་།
དེ་གཉིས་ལས་གཞན་པའི་སྔོན་ཆོག་ནི་སྐྱེས་པ་ཁོ་ན་ལ་གནང་བ་ཡིན་ནོ། །སྒྲུབ་བྱེད་ཀྱི་ཆ་
ནས་བསྡུ་ན། སྒྲུབ་བྱེད་དགེ་འདུན་ལ་བརྟེན་པ་དང་། མི་བརྟེན་པ་གཉིས་སུ་འདུས་ཏེ། གསོལ་
བཞིའི་སྔོན་ཆོག་དང་སྔོན་ཆོག་གཞན་རྣམས་སོ། །ཚོ་གའི་ཆ་ནས་བསྡུ་ན། ཚོ་གའི་ལས་ལ་

བརྟེན་པ་དང་། ལས་ལ་མི་བརྟེན་པ་གཉིས་སུ་འདུས་ཏེ། གསོལ་བཞིའི་སྔོན་ཆོག་དང་སྔོན་ཆོག་གཞན་རྣམས་སོ། ། (གང་ཟག་གང་ལ་གནང་བ) ནི། མཐོང་ལམ་སྐྱེ་རྟུང་ལ་གནང་བ། མཐོང་ལམ་སྐྱེས་ཟིན་ལ་གནང་བ། སྲིད་པ་ཐ་མ་པ་ཁོ་ན་ལ་གནང་བ་དང་གསུམ་ཡོད་དེ། ཉ་པ་ལྔ་བརྒྱ་ཚུར་ཤོག་གི་སྒོ་ནས་བསྙེན་པར་རྫོགས་པ་མཐོང་ལམ་སྐྱེ་རྟུང་ལ་གནང་བ་དང་། སྟོན་པའི་མཆོག་ཟུང་གཅིག་ཚུར་ཤོག་གི་སྒོ་ནས་བསྙེན་པར་རྫོགས་པ་མཐོང་ལམ་སྐྱེས་ཟིན་ལ་གནང་བ། ཚུར་ཤོག་དང་རང་བྱུང་དང་ཡེ་ཤེས་ཁོང་ཚུད་དང་སྟོན་པར་ཁས་བླངས་དང་ལྕི་བའི་ཆོས་བརྒྱད་སྲོང་བར་ཁས་བླངས་པས་བསྙེན་པར་རྫོགས་པ་ནི་སྲིད་པ་ཐ་མ་པ་ཁོ་ན་ལ་གནང་བ་དང་གསུམ་མོ། ། (སྔོན་ཆོག་དུས་ནམ་གྱི་ཚེ་གནང་བ) ནི། སྟོན་པ་སངས་རྒྱས་ནས་ལོ་དྲུག་ཡན་ཆད་དུ་ནི་རབ་ཏུ་བྱུང་བ་ཐམས་ཅད་ལ་སྔོན་གྱི་ཆོ་ག་མཛད་ལ། ལོ་དྲུག་ནས་ད་ལྟར་གྱི་ཆོ་ག་གནང་ངོ་། །སྔོན་ཆོག་འགའ་ཞིག་ནི་ད་ལྟར་གྱི་ཆོ་ག་གནང་བའི་ཕྱི་ནས་མཛད་པའང་ཡོད་དེ་སངས་རྒྱས་མྱ་ངན་ལས་འདས་པའི་ཚེ་རབ་བཟང་ཚུར་ཤོག་གིས་བསྙེན་པར་རྫོགས་པར་མཛད་པའི་ཕྱིར་དང་། ཀུན་དགའ་བོ་ད་ལྟར་གྱི་ཆོ་གས་བསྙེན་པར་རྫོགས་པའི་རྗེས་སུ་ཀུན་དགའ་བོས་ཞུས་ནས་སྐྱེ་རྒུའི་བདག་མོ་ལྕི་བའི་ཆོས་བརྒྱད་སྲོང་བར་ཁས་བླངས་པས་བསྙེན་པར་རྫོགས་པར་མཛད་པའི་ཕྱིར་རོ། ། (སྔོན་ཆོག་སྒྲ་བཤད) ནི། ད་ལྟར་གྱི་ཆོ་གའི་སྔ་རོལ་དུ་བྱུང་བས་ན་སྔོན་ཆོག་ཅེས་བྱའོ། ། (སྔོན་ཆོག་དང་ད་ཆོག་གི་ཁྱད་པར) ནི། (འདིའི་སྔོན་ཆོག་དང་ད་ཆོག་གི་ཁྱད་པར་ཞེས་པ། གསོལ་བཞིའི་སྔོན་ཆོག་དང་ད་ཆོག་གི་ཁྱད་པར་བཤད་པ་ཡིན་གྱི་སྔོན་ཆོག་སྤྱིའི་དབང་དུ་བྱས་པ་ནི་མིན་ནོ) གང་ལས་ཐོབ་པ་ཡུལ་གྱི་ཁྱད་པར། གང་གིས་ཐོབ་པ་རྟེན་གྱི་ཁྱད་པར། ཇི་ལྟར་ཐོབ་པ་ཆོ་གའི་ཁྱད་པར། ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་འབྲས་བུའི་ཁྱད་པར་ཡོད། དང་པོ་སྡོམ་པ་བླང་སའི་དགེ་འདུན་གྱི་གྲངས་ལ་ཁྱད་པར་ཡོད་དེ། མཚམས་ནང་དེ་ན་ཡོད་པའི་དགེ་འདུན་ཐམས་ཅད་འདུས་དགོས་པ་དང་མི་དགོས་པའི་ཁྱད་པར་རོ། །གཉིས་པ་སྡོམ་པ་ལེན་མཁན་གྱི་གང་ཟག་གི་ཁྱད་པར་ནི། ཆ་ལུགས་ཀྱི་ཁྱད་པར། ལུས་འདུད་པའི་ཁྱད་པར། སྤྱོད་ལམ་གྱི་ཁྱད་པར།

གསོལ་བ་འདེབས་ཚུལ་གྱི་ཁྱད་པར་རྣམས་སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་རྟེན་གྱི་གང་ཟག་དེ་ཆ་ལུགས་ཅི་ཇི་འདྲ་ཞིག་ཡིན་ཞེ་ན། (ཆ་ལུགས་ཀྱི་ཁྱད་པར་འདི་མཚོ་ཏྨཀ་ལས་གསལ་བཤད་ལེགས་པོ་གནང་ཐུབ་མི་འདུག་ཅིང་། འདིར་བཤད་པ་ནི་སེ་ར་རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན་གྱི་འདུལ་བ་ལྟར་རོ) ད་ལྟར་གྱི་ཚོག་ལ་ཆོས་གོས་གསུམ་མཁན་པོས་བྱིན་གྱིས་བརླབས་ཏེ་སྙན་པ་ཡིན་ལ། སྔོན་ཚོག་ལ་དེ་མི་དགོས་པར་བསྒྲུབ་བྱ་རང་ཉིད་ཀྱིས་གྱོན་པ་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཆ་ལུགས་བཞིན་དུ་བྱས་པས་ཚོག་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཆ་ལུགས་འདི་བཞིན་བྱས། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ལུས་འདུད་པའི་ཁྱད་པར་ཡོད་དེ། ད་ལྟར་གྱི་ཚོག་ལ་ཕྱག་ཚན་ལན་བཅུ་གཅིག་དགོས་ལ། སྔོན་ཚོག་ལ་དེ་མི་དགོས་པར་རྒན་རིམས་ལ་ཡན་ལག་ལྔ་ས་ལ་ཕབ་པའི་ཕྱག་ཚན་ཚར་གཅིག་གིས་ཚོག་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྒན་རིམས་ལ་ཕྱག་འཚལ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་སྤྱོད་ལམ་གྱི་ཁྱད་པར་ཡོད་དེ། ད་ལྟར་གྱི་ཚོག་ལ་པ་གུའི་སྟེང་དུ་རྩྭ་བཏིང་བ་ལ་ཙོག་པུ་ནས་...

ཚོག་ལ་མཁན་པོས་ངོ་ཆེན་མཛད་དེ། ལས་སློབ་ཀྱིས་བརྡ་སྤྲད་ནས་གསོལ་བ་འདེབས་པ་ཡིན་ལ། སྔོན་ཚོག་ལ་བསྒྲུབ་བྱ་རང་ཉིད་ཀྱིས་གསོལ་བ་ལན་གསུམ་བཏབ་པས་ཚོག་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གསོལ་བ་བཏབ་པར་གྱུར་པ་གསུམ་དང་། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རྩ་བའི་ས་བཅད་གསུམ་པ་ཇི་ལྟར་ནོད་པ་ཚོ་གའི་ཁྱད་པར་ནི། ད་ལྟར་གྱི་ཚོག་ལ་འགལ་རྐྱེན་དང་བྲལ་བ་དང་། མཐུན་རྐྱེན་ཚང་བ་སོགས་བརྗོད་དགོས་ལ། སྔོན་ཚོག་ལ་དེ་ལྟར་མི་དགོས་པའི་ཕྱིར། བཞི་པ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་འབྲས་བུའི་ཁྱད་པར་ཡོད། ད་ལྟར་གྱི་ཚོག་ལ་རབ་བྱུང་དང་བསྙེན་རྫོགས་རིམ་གྱིས་སྒྲུབ་ལ། སྔོན་ཚོག་ལ་དེ་ཅིག་ཅར་དུ་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གསོལ་བ་དང་བཞིའི་ལས་ཀྱིས་ཅིག་ཅར་རབ་ཏུ་འབྱུང་བ་དང་། བསྙེན་པར་རྫོགས་པ་ཉེ་བར་བསྒྲུབ་པར་གྱུར་པ་ལྔ་བྱུ་ནི་སྔོན་གྱི་ཚོ་གའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ལྔ་པ་ད་ལྟར་

ཀྱི་དུས་སུ་སྔོན་ཚོག་ལ་བརྟེན་རུང་མི་རུང་ལ་དཔྱད་པ་ནི། ད་ལྟར་གྱི་དུས་སུ་གསོལ་བཞིའི་ལས་ཀྱི་སྔོན་ཚོག་ལ་བརྟེན་ནས་བསྙེན་པར་རྫོགས་པར་བྱར་མི་རུང་ལ། གལ་ཏེ་བྱས་ན་བསྙེན་རྫོགས་ཀྱི་སྡོམ་པ་སྐྱེ་བ་ཡོད་དེ། ད་ལྟར་གྱི་དུས་སུ་མཁན་པོ་མེད་པ་དང་བར་ཆད་མ་དྲིས་པར་བསྙེན་རྫོགས་ཀྱི་སྡོམ་པ་སྐྱེ་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །

སྔོན་འཇུག་གི་ཕོ་མོ་མ་ནིང་གི་ཁྱད་པར། སྔོན་འཇུག་ལྔ་པོ་རྣམས་ཕོ་དང་མ་ནིང་སོགས་སུ་ཇི་ལྟར་འཇོག་ཅེ་ན། དཀའ་གནད་གསལ་བའི་མེ་ལོང་ལས། སྔོན་འཇུག་ལྔ་ཡི་བ་ཡིག་ཕོ། །ག་ད་མ་ནིང་འ་མོ་ཡིག །མ་ནི་ཤིན་ཏུ་མོ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །དེ་དག་ཕོ་དང་མ་ནིང་མོ་སོགས་སུ་བཞག་པའི་རྒྱུ་མཚན་གང་ཡིན་ཞེ་ན། སི་ཏུ་འགྲེལ་ཆེན་ལས། རྟགས་དེ་ལྟར་དབྱེ་བའི་རྒྱུ་མཚན་ནི་མིང་གཞི་ལྟར་སྔོན་འཇུག་གི་ཡི་གེ་རང་རང་གློག་པའི་སྒྲ་གྲིམས་ལྷོད་སོགས་ལས་མ་ཡིན་ཏེ་འཆད་འགྱུར་ལྟར་དེ་དག་འཇུག་ཡུལ་གྱི་མིང་གཞིའི་ཡི་གེ་དང་སྦྱར་ནས་གློག་པའི་ཚེ་སྒྲ་གདངས་ཤུགས་ཆེ་ཆུང་དུ་འགྱུར་བའི་ཚ་ནས་བཞག་པའོ། །ཞེས་དང་། ཡང་མཇུག་ཙམ་དུ། འགྲེལ་བྱེད་ཕལ་མོ་ཆེས་སྐབས་འདིའི་འཇུག་ཚུལ་དྲག་ཞན་སོགས་སྒྲ་གདངས་ཁོ་ནའི་སྒོ་ནས་བཞག་པར་འདོད་ཀྱང་ལེགས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ཕོ་དང་མ་ནིང་གི་འཇུག་ཚུལ་ལ་སྒྲ་དྲག་ཞན་གྱི་དབྱེ་བ་ཆེར་མེད་ཀྱང་གཙོ་བོར་བྱེད་རྩོལ་ཆེ་ཆུང་གི་སྒོ་སྣ་འབྱེད་དགོས་ཤིང་། གཞན་རྣམས་ལའང་སྒྲ་གདངས་དྲག་ཞན་དུ་མ་ཟད་བྱེད་རྩོལ་ཆེ་ཆུང་གི་ཁྱད་པ་རེའང་ཞིབ་མོའི་བློས་དཔྱད་ན་མངོན་སུམ་གྱིས་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །

སྔོན་དུས་ཀྱི་སྲིད་པ། (མཛོད) སྲིད་པ་བཞིའི་ནང་གསེས་ཤིག་སྟེ། སྐྱེ་བ་བླངས་པའི་སྐད་ཅིག་མ་གཉིས་པ་ནས་འཆི་སྲིད་སྐད་ཅིག་མ་ཐ་མའི་སྔོན་རོལ་གྱི་སྲིད་པ་ལ་ཟེར། སྒྲ་བཤད་ནི། འཆི་སྲིད་ལ་ལྟོས་ནས་སྔོན་དུ་བྱུང་བའི་སྲིད་པ་ཡིན་པས་ན་དེ་སྐད་ཅེས་བྱའོ། །

སྔོན་གནས་རྗེས་དྲན་གྱི་མངོན་ཤེས། (ཕར་ཕྱིན) མངོན་ཤེས་དྲུག་གི་བཞི་པ་ནི། མངོན་ཤེས་དྲུག་གི་ནང་ཚན་གང་ཞིག རང་གཞན་གྱི་ཚེ་རབས་སྔ་མ་དུ་མ་རྗེས་སུ་དྲན་པའི་རིགས་སུ་གནས་པ། སྔོན་གནས་རྗེས་དྲན་གྱི་མངོན་ཤེས་ཀྱི་མཚན་ཉིད། རིགས་གནས་སློས་པ་ལ་དགོས་

པ་ཡོད་དེ། སྔར་བཞིན། སྔོན་གནས་རྗེས་དྲན་ཙམ་ལ་དབྱེ་ན་སྔར་བཞིན་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི། ལྟ་འདྲེ་ཕལ་ཆེར་ལྟ་བུ། གཉིས་པ་ནི་དམྱལ་བ་པ་ལྟ་བུ།། གསུམ་པ་ནི། སྐབས་འདིར་བསྟན་གྱི་མངོན་ཤེས་ལྟ་བུ།

སྔོན་བྱུང་། (མཛོད) སྔོན་གྱི་བྱུང་བ་དང་འདྲ།

སྔོན་བསྒུ། སྤྱན་བསྒུ་དང་། སྔོན་བསྒུ། མདུན་བསྒུ་རྣམས་དོན་གཅིག སྔོན་དུ་འོང་བའང་འདུག་སྟེ། སྡིག་ཅན་རྣམས་ལ་ད་ལྟའི་ཚེ་གཞུག་འདི་རང་ནས་ཅི་མི་འདོད་པའི་ན་ཚ་སྡུག་བསྔལ་སྣ་ཚོགས་འོང་བ་དེ། སྔོན་གྱི་དགེ་བའི་འབྲས་བུ་རྣམས་ཟད་ནས་སྡུག་བསྔལ་གྱི་འབྲས་བུ་སྔོན་བསྒུས་སླེབས་པ་བྱ་བ་ཡིན། ཞེས་འབྱུང་བ་ལྟ་བུ། སྤྱན་བསྒུ་ལ་གཟིགས།

བཟོད། ཟོད་དང་དོན་འདྲ། ཟོད་ལ་གཟིགས།

བསྔགས་པ། 1 (བྱ་ཚིག) ཡོན་ཏན་བརྗོད་པ། བསྟོད་པ་འབུལ་བ། བསྟོད་ར་གཏོང་བ། 2 (མིང་ཚིག) ཡོན་ཏན། དཔེར་ན་བསྔགས་པ་བརྗོད་ཅེས་པ་ལྟ་བུ།

བསྔགས་པ་ཀ། ཡོན་ཏན་ཁོ་ན། བསྔགས་པ་རང་། བསྔགས་པ་ཁོ་ན། བུ་སྟོན་རིན་པོ་ཆེའི་རྣམ་ཐར་ལས། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ཀྱི་བསྔགས་པ་ཀ་གསུང་། ཞེས་པ་ལྟ་བུ།

བསྔགས་འོས་བསྔགས་བསྟོད། སློབ་དཔོན་དཔའ་བོས་མཛད་པའི་བསྟན་བཅོས་ཤིག སྒྲ་བཤད་ནི། བསྔགས་པར་འོས་པ་ནི་སངས་རྒྱས་ཡིན་ལ། དེ་ལ་བསྔགས་པའམ་བསྟོད་པས་ན་དེ་སྐད་ཅེས་བྱའོ། །

བསྔོ་བགྲང་། གྲངས་བཤེར་བྱེད་པ། དཔེར་ན་དགོང་མོ་ཉལ་ཁར་ད་ནངས་ནམ་ལངས་ནས་ད་ལྟའི་བར་དགེ་བ་གང་བྱས། སྡིག་ལྟུང་ཅི་བྱུང་གི་རྩིས་བཤེར་བྱས་ཏེ། དགེ་བ་བྱས་པར་རྗེས་སུ་ཡི་རང་དང་། སྡིག་པ་བྱས་པར་འགྱོད་སེམས་དང་སྡོམ་སེམས་བསྐྱེན་ཏེ་སང་དེ་རིང་བས་དྲག་པ་ཞིག་བྱ་སྙམ་པའི་དམ་བཅའ་དང་བློ་སྟོབས་བསྐྱེད་པ་ལ་ཟེར། བསྔོ་བགྲང་ཞེས་པའི་བསྔོ་བ་དང་བགྲང་བ་གཉིས་ཀ་གྲངས་ཀ་བགྲང་བ་དང་རྩིས་བཤེར་བྱེད་པའི་དོན་ཡིན་ཏེ། འདུལ་བ་གཞི་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ་པ་ལས། བསྔོས་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་བགྲངས་པ་ནའོ། །ཞེས་གསུངས་

པའི་ཕྱིར་རོ། །

བསྔོ་བ། 1 དགེ་རྩ་རྣམས་འདུན་པ་དྲག་པོས་གཞན་ལ་སྒྱུར་བར་བྱེད་པ་ལ་ཟེར། ཡང་ན་དགེ་བ་རྣམས་གཞན་ལ་བྱིན་པར་བསམ་པ་ལ་ཟེར། ཕན་ཡོན་ནི། དགེ་རྩའི་འབྲས་བུ་ནམ་ཡང་མི་འཛད་པ་སྟེ། བསྔོ་སྨོན་གྱིས་རྒྱས་བཏབ་པའི་དགེ་རྩ་ནི་དཔལ་ཁང་དུ་བཙོལ་བའི་དངུལ་དང་འདྲ་བ་ཡིན། དེ་དག་གི་མ་བརྒྱན་པའི་དགེ་རྩ་ནི་རང་ལག་ཏུ་བཞག་པའི་དངུལ་དང་འདྲ་བར་ནམ་ཞིག་ན་ཁོང་ཁྲོའི་ཆོམ་རྐུན་གྱིས་ཕྲོགས་ཏེ་ཆུད་ཟ་ཉེན་ཡོད། འདི་ལ་ཕན་ཡོན་གཞན་ཡང་ཡོད་དེ། རྗེའི་ལམ་རིམ་ཆེན་མོ་ལས། བསྔོ་བས་ནི་བསགས་པ་དང་སྦྱངས་པ་དང་སྤེལ་བའི་དགེ་བ་རྣམས་ཉུང་ངུའང་ཆེས་མང་བར་སྤེལ་བ་དང་གནས་སྐབས་སུ་འབྲས་བུ་ཕྱུང་སྟེ་ཟད་པར་འགྱུར་བ་རྣམས་ཀྱང་ནམ་ཡང་མི་ཟད་པར་བྱེད་པ་སྟེ་བསྡུ་ན་བསག་པ་དང་སྦྱང་བ་དང་སྤེལ་ཞིང་མི་ཟད་པར་བྱེད་པ་གསུམ་དུ་འདུའོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །སྔོ་བཞིན་པ། བསྔོས་ཟིན་པ། བསྔོ་བར་འགྱུར་བ། སྔོས་ཤིག་ལྟ་བུ། 2 སྒྱུར་བར་བྱེད་པ། ཁ་སྒྱུར་བ། དངོས་སྒྱུར་སྤྱང་པ་ཞེས་པ་ལྟ་བུ་དང་། དགེ་འདུན་གྱི་རྫས་རང་ལ་སྔོ་བར་བྱེད་ཅེས་པ་ལྟ་བུ། 3 གཏོང་བ། སྦྱིན་པ། བགོ་བཤའ་བྱེད་པ་བཅས་ཀྱི་དོན། དཔེར་ན་ཐམས་ཅད་གཞན་ལ་གཏོང་བ་ལ། ཡོངས་སུ་བསྔོ་ཞེས་པ་ལྟ་བུ་དང་། གཞན་ལ་བགོ་བཤའ་བྱེད་པ་ལ། གཞན་དང་ཐུན་མོང་དུ་བསྔོ་ཞེས་པ་ལྟ་བུ། ལུང་ཕྲན་ཚེགས་ཀྱི་འགྲེལ་པ་ལས། བསྔོ་བ་ནི་ཆོས་ཀྱི་སྦྱིན་པ་ལ་སོགས་པའི་ལས་ཡང་དག་པ་ལས་བྱུང་བའི་བསོད་ནམས་ཀྱི་འབྲས་བུ་ཀུན་ཏུ་བགོ་བཤའ་བྱེད་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །4 ཆེད་དུ་དམིགས་པ། སངས་རྒྱས་རྣམ་གཟིགས་ཀྱི་ཆེད་དུ་བསྔོས་པའི་མཆོད་རྟེན་ཞེས་པ་ལྟ་བུ། འདུལ་བ་གཞི་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ་པ་ལ་གཞི་བྱས། 5 ཡིན་པར་སེམས་པའམ་རློམ་པའི་དོན་དུ། མདོ་ལས་བྱུང་བའི་གཏམ་རྒྱུད་སྣ་ཚོགས་ལས། བྱིས་པ་དག་གིས་ས་ལ་ཁང་བུ་དང་བང་མཛོད་དང་། རིན་པོ་ཆེར་བསྔོས་ནས་བརྩེ་ཞིང་འཕོད་དོ། །ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །6 མདོག་སྔོན་པོའམ་ནག་པོར་འགྱུར་བ། འདུལ་བ་གཞི་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ་པ་ལས། རྣམ་པར་བསྔོས་པའི་འདུ་ཤེས་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ལུས་རུལ་ཞིང་སྔོན་

པོར་གྱུར་པ་ལ་དམིགས་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །7 ཡིད་ཀྱིས་བགྲང་བ་ཤེར་བྱེད་པ། དཔེར་ན་བསྒོ་བགྲང་བྱེད་ལྟ་བུ།

བསྒོ་བ་དང་སྨོན་ལམ་གྱི་ཁྱད་པར། བསྒོ་བྱའི་རྫས་ཡོད་མེད་ཀྱི་སྒོ་ནས་བཞག་སྟེ། བསྒོ་བྱའི་རྫས་དམིགས་རྟེན་དུ་བཟུང་ནས། དགེ་རྩ་འདིའི་སྟོབས་ཀྱིས་འབྲས་བུ་འདི་དང་འདི་ཞེས་བྱ་བར་གྱུར་ཅིག་ཅེས་སྨོན་པ་ནི་བསྒོ་བ་དང་། བསྒོ་བྱའི་རྫས་མེད་པར་ འདི་དང་འདི་ལྟར་འགྱུར་བར་ཤོག་ཅིག་ཅེས་སྨོན་པ་ནི་སྨོན་ལམ་ཙམ་མོ། །སྤྱོད་འཇུག་དར་ཊཱི་ཀ་ལས། བསྒོ་བ་དང་སྨོན་ལམ་ཁྱད་པར་ཆེར་མེད་མོད་ཀྱི། འདོད་བྱའི་འབྲས་བུ་དོན་གཉེར་གྱི་འདུན་པས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་པ་སྨོན་ལམ་དང་། རྒྱུའི་དགེ་བ་རྣམས་འབྲས་བུ་དེའི་རྒྱུར་འགྱུར་བའི་འདུན་པས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་པ་བསྒོ་བའོ། །ཞེས་གསུངས། ཡང་ན། དེ་གཉིས་ཀྱི་ཁྱད་པར་ནི། དབུས་མཐའ་ལས། མི་ཟད་པ་དང་རྟག་འཇུག་དང་། །ཞེས་བསྒོ་བས་སྔར་བྱས་ཀྱི་དགེ་བ་མི་ཟད་པར་བྱེད་པ་དང་། སྨོན་ལམ་ནི་སླར་ཡང་དགེ་བ་ལ་རྟག་ཏུ་འཇུག་པའི་རྒྱུར་འགྱུར་བས་བྱེད་ལས་ཀྱི་སྒོ་ནས་སོ་སོར་གསུངས་ཞེས་མཁས་པ་ཁ་ཅིག་གསུངས། རྒྱལ་ཚབ་ཆོས་རྗེས། བསྒོ་སྨོན་གཉིས་ཕལ་ཆེར་འདྲ་བར་གསུངས་ལ། རྗེ་གུང་ཐང་པས་དེ་གཉིས་སྤྱི་བྱེ་བྲག་ལྟ་བུར་གསུངས། འགའ་ཞིག་གིས། གང་གིས་བསྒོ་བའི་རྒྱལ་པོ་འདི་ཐོས་ནས། །ཞེས་སོགས་ལ་བརྟེན་ནས་དེ་གཉིས་དོན་གཅིག་ཏུ་བཤད་པ་ཡང་ཡོད་དོ། །རྒྱས་པར་རྗེ་གུང་ཐང་པའི་བསྟན་འབར་མའི་ཊཱི་ཀྐར་བཤད།

བསྒོ་བས་རྒྱས་གདབ། བསྒོ་བས་རྒྱས་བཏབ་པ་དང་འདྲ།

བསྒོ་བས་རྒྱས་བཏབ། དགེ་བ་རྫོགས་བྱང་དུ་བསྔོས་ཏེ་བརྟན་པར་བྱས་པ་ལ་ཟེར། རྒྱས་བཏབ་ཅེས་པ་ནི་དམ་ཕྱག་བརྒྱབ་པ། བཙན་དུ་བཏང་བ། བརྟན་པར་བྱས་པ་ལ་ཟེར་བས། བསྒོ་སྨོན་གྱིས་རྒྱས་བཏབ་པའི་དགེ་རྩ་ནི་དམ་ཕྱག་བརྒྱབ་པའི་ཡིག་ཆ་ལྟར་ཏ་ཙང་བཙན་པ་སྟེ། ཁོང་ཁྲོ་སོགས་ཀྱིས་བཅོམ་སྟེ་བར་མ་དོར་ཆུད་ཟ་བར་མི་འགྱུར་བའོ། །

བསྔོས་བསྒྱུར་གྱི་སྤང་བ། (འདུལ་བ) སྤང་ལྟུང་སུམ་ཅུའི་ཉེར་དགུ་པ། བསྔོས་བསྒྱུར་གྱི་སྤང་བའི་ངོ་བོ་ནི། སྦྱིན་བདག་གིས་དགེ་སློང་གཞན་ལ་བསྔོས་པའི་གོས་སམ་ལྷུང་བཟེད་དེ་བཅས་ལྡན་དགེ་

སློང་གིས་བདག་ཉིད་ལ་བསྒྱུར་ཏེ་ཐོབ་པ་ལས་གྱུར་པའི་ལྟུང་བ་དངོས་གཞིའོ། །གླེང་གཞི་ནི། མཉན་ཡོད་དུ་སྦྱིན་བདག་གིས་དགེ་འདུན་ལ་བསྔོས་པ་ཉེ་དགས་རང་ལ་བསྒྱུར་བ་ལས་སྨྲང་བའི་ལྟུང་བྱེད་དུ་བཅས་སོ། །དགག་བྱ་ནི། རང་རིགས་ཀྱི་ལོངས་སྤྱོད་ལ་གནོད་པ་དང་། རང་འདོད་པ་ཆེས་པའོ། །བསྔོས་པ་གཞན་དུ་བསྒྱུར་བའི་སྨྲང་བ་ཡང་ཟེར།

བསྔོས་པ། སྔོ་བའི་འདས་པ།

ཙ

ཙ་ཙོ། སྦྲ་མཐོ་ལ་མི་གསལ་བ། སྐྱེ་བོ་མང་པོའི་སྦྲ་མི་གསལ་བ། ལུང་ཕུན་ཚོགས་ཀྱི་འགྲེལ་པ་གཞི་བྱས།

ཙ་ཙོ་འདོན་པ། སྦྲ་མཐོ་ལ་མི་གསལ་བ་འདོན་པ། ལུང་ཕུན་ཚོགས་ཀྱི་འགྲེལ་པར་གཞི་བྱས།

ཙ་འབྲིད། (ཡུལ་སྐད) སྤྱོང་བའམ་དོར་བའི་ཡུལ་སྐད་ཡིན་པར་བཤད་དོ། །རྗེའི་ལམ་རིམ་ཆེན་མོ་ལས། དགེ་བཤེས་སྟོན་པའི་ཞལ་ནས་ཀྱང་། ཚན་ཅིག་གིས་འདུལ་བ་ལ་བརྟེན་ནས་སྔགས་ཙ་འབྲིད། སྔགས་ལ་བརྟེན་ནས་འདུལ་བ་ཙ་འབྲིད་དེ། འདུལ་བ་སྔགས་ཀྱི་གྲོགས། སྔགས་འདུལ་བའི་གྲོགས་སུ་སོང་བ་ངའི་བླ་མའི་བཀའ་བརྒྱུད་མིན་པ་མེད་གསུང་བ་དང་། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

ཙག་གེ རྩག་གེ་ཞེས་པའི་དོན་དུ་བཤད། བེ་ཙུ་འགྲེལ་ལས། འདི་རྣམས་པོ་ཏོ་བ་ལ་ཙག་གེ་ཚང་བ་ཡིན་གསུང་། ཞེས་པ་ལྟ་བུ།

ཙག་གེ་བ། དཔྱིས་ཕྱིན་པའི་དོན་ལ་བཤད། བེ་ཙུ་འགྲེལ་ལས། ལོ་ཙཱ་བ་རིན་ཆེན་བཟང་པོ་ལ་སློབ་མ་ཞིག་གིས་སྒྲུབ་ཐབས་ཞུས་པས་མན་ངག་ཙག་གེ་བ་ཞིག་བསླབས་ནས་འདི་ཙམ་བསྒྲུབ་ན་དོན་འདི་ལྟ་བུ་འགྲུབ་ཀྱིས། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟ་བུ།

ཙང་ཏེ་ཙུ། <ཤྲཱི་པ་ཏི> ཊ་མ་རུའི་བྱེ་བྲག་དཔངས་མཐོ་ལ་ངོས་གཉིས་ཀྱི་པགས་པའི་བར་སྐྱུད་པ་ཕན་ཚུན་སྦྲེལ་བ་ཞིག ཙང་ཏེ་ཙུའི་རྒྱུ་ལ་བྱུང་ན་ལོ་བཅུ་དྲུག་ལོན་པའི་སྐྱེས་པའི་ཐོད་པའམ། ལོ་བཅུ་གཉིས་ལོན་པའི་བུ་མོའི་ཐོད་པ་དགོས་པར་བཤད་ཅིང་། མ་འབྱོར་ན་ཤིང་ཡང་རུང་བར་བཤད། སྦྲེ་ཙུའི་པགས་པས་ཁ་གཡོགས་པའི་གཡས་སུ་པད་འདབ་བརྒྱད་ལ་ཡབ་ཀྱི་སྙིང་པོ་བྲི། གཡོན་ཀྱི་པད་འདབ་བརྒྱད་ལ་ཡུམ་གྱི་སྙིང་པོ་བྲིས་ནས། ཆུ་བྱིའི་རྐང་པས་བརྡུང་

བར་བཤད་དོ། །མེ་ལོང་དང་དར་སྣ་འདོགས་པ་ཁྱུངས་ལྡན་མིན་པས། གློང་རྗོལ་བླ་མ་བཤད་དོ། །ཀྲི་པ་ཏི་ཞེས་པ་བོད་སྐད་དུ་བསྒྱུར་ན་ཚིམ་བྱེད་ཟེར་བ་ཡིན་འདུག ༧རྒྱལ་དབང་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་བསྟན་འཛིན་རྒྱ་མཚོས་དུས་འཁོར་དབང་ཆེན་གནང་དུས་ཕྱག་བསྟར་མཛད་རྒྱུའི་ཏ་མ་ཏུ་དེའོ། །

ཅང་མེད། ཅི་ཡང་མེད་པ་ཞེས་པའི་བསྡུས་ཚིག རྗེའི་རྩ་ཤེ་ཊཱི་ཀ་ཆེན་ལས། སྤྲོས་བྲལ་རྟོགས་སོ་བྱས་ན་ཤིན་ཏུ་རངས་ཤིང་དགའ་ལ། སྤྲོས་པ་མེད་པ་དགག་པ་འཇལ་ལོ་བྱས་ན་མི་བཟོད་པ་ནི། དགག་བྱ་རྣམ་པར་བཅད་ཙམ་ཞིག་མེད་དགག་གི་དོན་ཡིན་པ་མ་རྟོགས་པར་མེད་དགག་ཐམས་ཅད་རི་བོང་གི་རྭ་དང་འདྲ་བའི་ "ཅང་མེད" དུ་འདོད་པའི་བློ་སྐྱོན་ཡིན་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

ཅང་ཤེས། 1 ཅི་ཡང་ཤེས་པའི་བསྡུས་ཚིག་སྟེ། ཀུན་ཤེས་པ། གང་ཡང་ཤེས་པ་ཞེས་པའི་དོན། 2 འཇིགས་པ་མེད་པ། བརྒྱད་སྟོང་པའི་དཀའ་འགྲེལ་སྙིང་པོ་མཆོག་ལས། ཅང་ཤེས་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་འཇིགས་པ་མེད་པ་སྟེ། ཅང་ཤེས་པ་རྣམ་པ་ལྔའོ། །འདི་ལྟར་ཐོག་འབབ་པ་ལ་སོགས་པའི་གནོད་པའི་དོགས་པ་མེད་པས་ཁྱུ་མཆོག་ཅང་ཤེས་པའོ། །འཐབ་མོའི་འཇིགས་པ་མེད་པས་རྟ་ཅང་ཤེས་དང་། གླང་པོ་ཅང་ཤེས་པའོ། །ཕ་རོལ་གྱི་གནོད་པའི་འཇིགས་པ་མེད་པས་སེང྄་གེ་ཅང་ཤེས་པའོ། །འཆི་བའི་འཇིགས་པ་མེད་པས་དགྲ་བཅོམ་ཅང་ཤེས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

ཅམ་འཇོག དལ་གྱིས་འཇོག་པ། བཏང་སྙོམས་སུ་འཇོག་པ། ཕལ་སྐད་དུ་ཙུག་གེ་གཞག་ཅེས་པ་དང་དོན་གཅིག

ཅར་ལེབ། བཅར་ལེབ་དང་འདྲ།

ཅལ་ཅོལ། འབྲེལ་མེད་སྨྲོན་པའི་ངག་ལྟ་བུ་ལ་བཤད་དོ། །

ཅི། (བརྡ་སྙོད) སྤྱི་སྒྲ་ཞིག་སྟེ། སྦྱོར་ཚུལ་ནི། ཅི་ཞིག ཅི་སྟེ། ཅི་སྐད། ཅི་འདྲ། ཅི་ཕྱིར་ལྟ་བུ། ཡང་ཇི་ཞིག་ཀྱང་ཏུང་བར་གསུངས་སོ། །ས་པཎ་གྱི་བསྟན་བཅོས་མཁས་པའི་ཁ་

རྒྱན་ལས། ཞིག་སྟེ་སྨད་འདྲ་ཕྱིར་རྣམས་ལ་ཙེའོ། ། (ཛི) ཞིག་ལ་ཙི་ (ལྟར) ཡང་ངོ་། །ཞེས་གསུངས། ལྗོན་དབང་ལས། ཞིག་སྟེ་སྨད་འདྲ་ཕྱིར་ལ་ཙི། །ཞེས་གསུངས་སོ། །

ཙི་འཕྲོལ། བསྐྱལ་ཙི་ཐུབ་བྱེད་པ། བསྐྱལ་གང་ཐུབ་བྱེད་པ། དཔེར་ན་གནོད་པ་ཙི་འཕྲོལ་བྱེད་ལྟ་བུ།

ཙི་ག ཛི་ལྟར་རམ་ཙི་འདྲ་ཞེས་པའི་དོན།

ཙི་དགུ། ཡོད་དགུ། ཡོད་ཚད། སྨྲན་སྤྱ་བློ་གྲོས་རྒྱལ་མཚན་གྱི་བློ་སྦྱོང་༤༠ལས། ཙི་དགུ་རླུང་གིས་ཁྱེར་ཡང་སྡུག་བསྔལ་མི་བྱེད་པ། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟ་བུ།

ཙི་ཉེས། སྐྱོན་ཙི་ཡོད་དེ་མེད་དོ། །ཞེས་པའི་དོན།

ཙི་སྟེ། 1 གལ་ཏེ། སྤྱོད་འཇུག་ལས། བདག་དང་སྐལ་པ་མཉམ་པ་གཞན་གྱིས་ཀྱང་། །ཙི་སྟེ་འདི་དག་མཐོང་ན་དོན་ཡོད་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །གལ་ཏེ་ལ་གཟིགས། 2 ཙེའི་ཕྱིར། འདུལ་བ་ལུང་གཞི་ལས། འཕགས་པ་ཙི་སྟེ་དེ་སྐད་གསུངས། ཞེས་དང་། མཆིམས་མཛོད་ལས། ངས་རྟེག་པ་དེ་ལ་ཙི་སྟེ་རི་མོ་མ་བྲིས། ཞེས་པ་ལྟ་བུ།

ཙི་བདེར། ཙི་འདོད་པ་ལྟར་རམ། གང་འདོད་འདོད་དུ་ཞེས་པའི་དོན་ནོ། །

ཙི་གནང་། ཙིས་ཀྱང་གནང་བར་ཞུ་ཞེས་པའི་དོན།

ཙི་མ་རུང་། དེ་འདྲ་བྱུང་ན་སྐམ་དུ་ཡིད་ཀྱིས་ཤར་ཆེར་སློན་པ། ཕལ་སྐད་དུ། གང་དྲག་ཟེར་བ་དང་དོན་གཅིག ལུང་ཞུ་བའི་འགྲེལ་པ་ལས། ཙི་མ་རུང་ཞེས་བྱ་བ་ནི་སློན་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

ཙི་ཙུག ཙི་འདྲ། ག་འདྲ། རྗེའི་ལམ་རིམ་ཆེན་མོ་ལས། དེར་སྐྱེས་ན་དེ་ཙ་ན་ཙི་ཙུག་བྱེད་ཙེས་པ་ལྟ་བུ།

ཙི་ཞིག་ལྟར། 1 ཛི་ལྟར། ཛི་ལྟ་བུར། ཕལ་སྐད་དུ། ག་འདྲ་སེ། སྤྱོད་འཇུག་ཆེན་མོ་ལས། ཞེ་སྡང་སྲེད་སོགས་དགྲ་རྣམས་ནི། །རྐང་ལག་ལ་སོགས་ཡོད་མིན་ལ། །དཔའ་མཛངས་མིན་ཡང་ཛི་ཞིག་ལྟར། །དེ་དག་གིས་བདག་བྲན་བཞིན་བྱས། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །2 འབད་རྩོལ་མེད་པ། ལྷུང་སྐྱུ་རོལ་པའི་རྡོ་རྗེ་གསུང་།

ཙི་ཞིག་ན། ཛི་ཞིག་ན་དང་དོན་འདྲ།

ཅི་རིགས་པ། 1 གང་རུང་། གང་ཡང་རུང་བ། རྗེའི་ལམ་རིམ་ལས། སྙིང་རྗེའི་དམིགས་པ་ནི། སྡུག་བསྔལ་གསུམ་གྱིས་ཅི་རིགས་པར་སྡུག་བསྔལ་བའི་སེམས་ཅན་នོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟ་བུ། སྒྲ་བཤད་ནི། ཅི་ནི་གང་། རིགས་པ་ནི་འཐད་པའམ་རུང་བའི་དོན་ནོ། །2 སྣ་ཚོགས་པ། རྗེའི་ལེགས་བཤད་གསེར་ཕྲེང་ལས། དེ་ལ་སྐབས་ཀྱི་དང་པོར་བསྟན་པ་བརྒྱད་ནི། སྐབས་ཀྱི་གོ་རིམ་ངེས་པར་བྱེད་པའི་མཚམས་སྦྱོར་ཡིན་ལ། གཞན་རྣམས་ནི་ཅི་རིགས་པའོ་ཞེས་ཆོས་ཀྱི་བ་ཤེས་གཉེན་འཆད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟ་བུའོ། །

ཅི་ལ་ཡང་མ་རག་པ། གང་ལ་ཡང་རག་མ་ལས་པ། གཞན་དྲིང་མི་འཇོག་པ། གཞན་ལ་རག་མ་ལས་པ།

ཅིག (བརྡ་སྤྲོད) 1 ཚིག་ཚིག་གི་ཚོད་དུ་འཇུག་པ་ (བྱེ་བྲག་པའམ་ཞིག་གི་དོན) དང་། སྐུལ་ཚིག་ལ་འཇུག་པ་དང་། སྨོན་ལམ་ལ་འཇུག་པའི་ཕྲད་གཞན་དབང་ཅན་ཞིག ༡ ཚིག་གཅིག་གི་ཚོད་དུ་འཇུག་པའི་ "ཅིག" སྒྲ་ནི། གྲངས་ཀྱི་གཅིག་དང་མ་ནོར་བར་བྱེད་དགོས། དཔེར་ན་མང་དག་ཅིག་ཅེས་པ་ལྟ་བུ། ཚིག་བཅད་ཞིང་སོགས་ང་ན་མ། །འདང་ར་ལ་མཐའ་མེད་མཐར། །ཞིང་ཞེས་ཞེ་འོ་ཞེ་ན་ཞིག །ཅེས་སྦྱིར་བཏང་ནས། དམིགས་བསལ་ནི། མཐའ་མེད་ལ"" ཅིག" སྦྱོར་བ། དཔེར་ན་རྗེའི་སྔགས་རིམ་ཆེན་མོ་༥༡༡བ་ལས། "གནད་རྣམས་རྒྱས་པ"" ཅིག" གྱིས་ཞེས་ནན་ཏན་གྱིས་བསྐུལ་བ་དང་། ཞེས་དང་། དེའི་མཇུག་ཏུ། ལམ་གྱི་རིམ་པ་ཤིན་ཏུ་རྒྱས་པ"" ཅིག" གྱིས་ཞེས་ཡང་ཡང་བསྐུལ་བའི་དོན་དུ། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟ་བུ། གཞན་ཡང་༥༠༨མདུན་ལས། མཐའ་ཡས་པ"" ཅིག" ཅེས་འབྱུང་བ་ལྟ་བུ་རྣམས་ནི་བརྗོད་བདེ་འདྲེན་པའི་ཕྱིར་ཡིན་པར་སེམས་སོ། །2 སྐུལ་ཚིག་ལ་འཇུག་པ་ནི། ཉོན་ཅིག་ཅེས་པ་ལྟ་བུ། 3 སྨོན་པ་ལ་འཇུག་པ་ནི། ཞབས་པད་སྲིད་མཐའི་བར་དུ་བརྟན་གྱུར་ཅིག ཅེས་པ་ལྟ་བུ། སྦྱོར་ཚུལ་ནི། ལེགས་བཤད་ལྗོན་དབང་ལས། ག་ད་བ་དང་ད་དྲག་མཐར། །ཅིང་ཅེས་ཅེ་ན་ཅིག །ཅེས་པ་སྦྱིར་བཏང་དང་། དམིགས་བསལ་ནི། མཐའ་མེད་ལ"" ཅིག" སྦྱོར་བ་གོང་དུ་བཤད་པ་ལྟར་རོ། །མཐའ་མེད་ལ"" ཅིག" སྦྱོར་བ་འདི་བརྗོད་བདེ་འདྲེན་པའི་ཕྱིར་ཡིན་ཞིང་། འགོས་ལོ་གཞོན་ནུ་དཔལ་གྱི་དེབ་སྔོན་

དང་། ཆོས་འབྱུང་མཁས་པའི་དགའ་སྟོན་སོགས་གཞུང་ཁུངས་ཐུབ་མང་པོར་དེ་ལྟར་སྦྱོར་བར་སྣང་ངོ་། །

ཅིག་ཅར་བ། 1 སྔ་ཕྱིར་བྱེད་དགོས་པའི་བྱ་བ་རྣམས་དུས་གཅིག་ལ་བྱེད་མཁན་ལ་ཅིག་ཅར་བ་ཟེར། དཔེར་ན་སྒང་བྱ་ཅིག་ཅར་བ་ཞེས་པ་ལྟ་བུ། 2 (ཕྱག་ཆེན) དབང་པོ་རྣོན་པོའམ་སྔོན་སྦྱངས་ཀྱི་གོམ་པ་ཆེ་བའི་གང་ཟག་གིས་གོ་མྱོང་རྟོགས་གསུམ་དང་རྒྱལ་འབྱོར་བཞི་དུས་གཅིག་ལ་སྐྱེ་བའི་ཚུལ་ཞིག་སྟེ། དཔེར་ན་ཅོང་རོང་གི་ལུང་པར་ཉི་མ་ཤར་བ་ན་ཐུན་པ་སངས་པ་དང་ས་རྡོ་དྲོས་པ་སོགས་དུས་མཉམ་དུ་འབྱུང་བར་འདྲ་བར་བཤད་པ་ལྟར་རོ། །

ཅིག་ཤོས། ལྡོག་ཟླ།

ཅིང་། (བརྡ་རྙིང) སྡུད་པ་དང་སྒྲིལ་བ་དང་མཚམས་སྦྱོར་བ་དང་ལྷག་བཅས་ཀྱི་དོན་བཅས་ལ་འཇུག་པའི་ཕྲད་གཞན་དབང་ཅན་ཞིག སླ་སྒོ་ལས། ཀྱང་ཡང་སོགས་དང་འཇུག་པ་མཐུན་པའི་བསྡུ་བའི་དོན་ལ་འཇུག་པར་བཤད་དེ། དེ་ཉིད་ལས། ཅིང་ལ་སོགས་པ་བསྡུ་བ་དང་། །མཚམས་སྦྱོར་དག་ཏུ་འདོད་པ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་སོ། །༡ གཞི་མཐུན་པའི་མཚམས་སྦྱོར་ལ་འཇུག་པ། དཔེར་ན་འདོད་ཅིང་ཆགས་ཞེས་པ་ལྟ་བུ། ༢ དུས་ཅིག་ཅར་གྱི་མཚམས་སྦྱོར་ལ་འཇུག་པ། དཔེར་ན་དུད་ཅིང་འགྲོ་ཞེས་པ་ལྟ་བུ། ༣ གཞན་འདྲེན་ཙམ་གྱི་མཚམས་སྦྱོར་ལ་འཇུག་པ། དཔེར་ན་རྗེའི་ཐུགས་རིམ་ཆེན་མོ་ལས། རྒྱུན་མི་ཆད་དུ་ལྷག་པའི་ལྷར་བསྟེན "ཅིང" ། །ང་དུང་ཁྱོད་ཀྱི་ཞབས་པད་སྤྱང་སནས་ནི། །ནམ་ཡང་སྐྱབས་གཞན་མེད་དོ་མཁྱེན་པའི་གཏེར། །བདག་གི་རེ་བ་འབྲས་བུ་མཆིས་པར་མཛོད། །ཅེས་པ་ལྟ་བུ། ཏེ་དེ་སྟེ་གསུམ་དང་འཇུག་པ་མཚུངས་སོ། །

ཅིར་ཡང་མི་རྟོག་པ། གནས་ཚ་རྙེད་པ་ན་འདི་ཡིན་འདི་མིན་གྱི་རྟོག་དཔྱོད་མི་བྱེད་པར་དམིགས་པ་ལ་སེམས་ལྷན་ནེ་འཇོག་པ་ལ་ཟེར། འདི་ནི་བདེ་གསལ་མི་རྟོག་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ཞེས་པའི་མི་རྟོག་པ་དང་དོན་གཅིག

ཅུང་པེང་། 1 སྐྱུར་རྩི་སྣལ་བ། ཕྱིས་སླན་ཞེས་གྲགས་པ་དེ་ཡིན་པར་གསུང་། 2 ཆང་བུ།

ཅེ་ན། ཟེར་ན། ཞེ་ན། ཤེ་ན་རྣམས་དོན་གཅིག འདི་འདྲི་བའི་ཚུལ་དུ་འཇུག་པའི་ཕྲད་ཅིག་ཡིན།

ཙེ་སྤྱང་། 1 སྤྱང་ཁུའི་བྱེ་བྲག་ཅིག སྤྱང་ཁུ་དང་འཕར་བ་གཉིས་འདུས་པ་ལས་ཙེ་སྤྱང་སྐྱེས་པར། དབྱངས་ཅན་དགའ་བློས་བཤད་དོ། །2 ཕ་མོ། ཇམ་བུ་ཀ་ཞེས་པའི་སྐད་དོད་ཙེ་སྤྱང་དང་ཕ་གཉིས་ལ་འཇུག་པས་སྐབས་འགར་ཕ་ལའང་ཙེ་སྤྱང་ཞེས་འབྱུང་ངོ་། །ཞེས་དབྱངས་ཅན་དགའ་བློ་གསུང་།

ཙེ་རེ། ཧུ་རེ་ཞེས་པ་དང་དོན་གཅིག མིག་ཙེ་རེ་བལྟ་ཞེས་པ་ལྟ་བུ།

ཙེའོ། ཟེར་རོ། །ཞེའོ། །ཤེའོ། །དེ་འདྲ་ཟེར་རོ་རྣམས་དོན་གཅིག རེ་རྣམས་ཀྱི་གཙོ་བོ་ཡིན་པས་ན་རིའི་རྒྱལ་པོའོ། །ཞེས་པ་ལྟ་བུ།

ཙེས། ཙེས་པ། ཙེས་བྱ་བ། ཟེར། ཟེར་བ་བཅས་ཀྱི་དོན། ཚིག་ཕྲད་ "ཞེས" དང་དོན་གཅིག རྒྱས་པར་ "ཞེས" ཞེས་པའི་ཐད་དུ་གཟིགས། སྒྲོར་ཚུལ་ནི། ལྟོན་དབང་ལས། གད་བ་དང་དབྲག་མཐར། །ཅིང་ཙེས་ཙེའོ་ཙེ་ན་ཅིག །ཙེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །ཞེས་ལ་གཟིགས།

ཙེས་པ། ཟེར་བ།

ཙེས་བྱ་བའོ། ཟེར་རོ། །དེ་འདྲ་ཟེར་རོ། །

ཙེས་སོ། ཟེར་རོ། །ཙེའོ་དང་དོན་འདྲ།

ཙོ། 1 མགོའི་མིང་། དཔེར་ན་ཙོ་ཏོ་ཞེས་པ་ལྟ་བུ། 2 འདྲི་བའི་ཚིག དཔེར་ན་ཙོ་འདྲི་ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །

ཙོ་ཏོ། མགོ་སྤྱིའམ་སྤྲིའི་མིང་། ཙོ་ཞེས་པའི་མགོའི་དོན་ཡིན་པར། མདོ་སྡེ་རྒྱན་ལས་གསུངས་ཏེ། ཙོ་ནས་འཛིན་བཞིན་ཉེས་པའི་ཚང་ཚིང་ནས། །མཚན་གྱིས་བྲངས་ཏེ་བྱང་ཆུབ་ལ་དགོད་དོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །སློབ་སྦྱིང་ལས། ཙོ་དོ་འབབ་ཞིང་ཚོ་དེས་འདེབས་བྱེད་ཀྱང་། །ཞེས་གསུངས། དེའི་ཐད་ཀྱི་སློབ་སྦྱིང་དཀའ་འགྲེལ་༡༡༥ན༥ལས། ཙོ་ཏོ་ནི་སྤྲོའོ། །ཞེས་གསལ་བར་གསུངས་སོ། །པཎ་ཆེན་ཤཱཀྱ་མཆོག་ལྡན་གྱི་སྤྲིའི་གནས་བྱེ་བྲག་ཏུ་རྟོགས་པར་བྱེད་པ་ལས། ཙོ་ཏོ་ཞེས་པ་མགོ་སྤྱི་ཡི། །མིང་ཡིན་མགོ་ལ་ཙོ་ཞེས་པ། །མདོ་སྡེ་རྒྱན་ལས་གསལ་བར་གསུངས། །ཙོ་འདྲི་ཞེས་པ་མགོ་འཁོར་དུ། །འཇུག་པའི་མིང་ཡིན་ཙོ་ཞེས་པ། །ཅི་ཞེས་འདྲི་བའི་ཚིག་ལའང་འབྱུང་། །ཞེས་གསུངས་སོ། །

ཙོ་ཐོ། ཙོ་ཏོ་དང་དོན་གཅིག

ཙོ་དོ།   ཙོ་ཏོ་དང་འདྲ།   སློབ་སྤྲིང་རྒྱ་བར།   ཙོ་དོ་འབབ་ཞིང་ཚོ་ངེས་འདེབས་བྱེད་ཀྱང་། །ཞེས་གསུངས།

ཙོ་འདྲི། ཙོ་འདྲི་བ་དང་དོན་གཅིག

ཙོ་འདྲི་བ། 1 མཐོ་འཚམ་པ། སྒྲ་བཤད་ནི། ཙོ་ནི་ཅི་ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་ལ། འདྲི་བ་ནི་དྲི་བ་འདྲི་བའི་དོན་ཏེ། གཞན་ཉམས་སད་ཅིང་དམའ་དབབ་པའི་ཕྱིར། འདིའི་དོན་ཅི་ཡིན་ཞེས་དྲིས་ཏེ་མཐོ་འཚམ་པའོ། །པཎ་ཆེན་ཤཱཀ་མཆོག་པའི་སྒྲའི་གནས་བྱེ་བྲག་ཏུ་རྟོགས་པར་བྱེད་པ་ཞེས་བྱ་བ་ལས། ཙོ་འདྲི་ཞེས་པ་མགོ་འཁོར་དུ། །འཇུག་པའི་མིང་ཡིན་ཙོ་ཞེས་པ། །ཅི་ཞེས་འདྲི་བའི་ཚིག་ལའང་འབྱུང་། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །2 སྨྲ་ཕབ་པ། དམའ་ཕབ་པ། སྨྲ་དང་དམའ་གཉིས་གདམ་ང་ཅན་ཡིན། 3 མགོ་སྐོར་བ། པཎ་ཆེན་ཤཱཀྱ་མཆོག་ལྡན་པས་ཀྱང་། མགོ་འཁོར་དུ་འཇུག་པའི་དོན་ལ་བཤད། སྒྲ་བཤད་ནི། ཙོ་ནི་ཙོ་ཏོ་སྟེ་མགོའི་མིང་དང་། འདྲི་བ་ནི་འདྲིད་པ་སྟེ་སླུ་བའི་དོན་ཡིན་པས། མགོ་སྐོར་བའི་དོན་ནོ། །4 ཉམས་སད་པ་ (ཉམས་ཚོད་ལེན་པ) སོགས་ལའང་འཇུག་པར་བཤད་དོ། །

ཙོལ་ཆུང་། ཀླད་མེད་བྱབ་ཆུང་། འཕོས་ཆུང་། བློའི་མཐུ་ཞན་པ། བློ་རྒྱ་ཆུང་བ། ཀླད་ཆུང་རྣམས་དོན་གཅིག བུ་སྟོན་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པས། དམ་པའི་ཚུལ་བཟུང་ཚུལ་འཆོས་མཁན་པོ་སྟེ། །སྟན་པར་སྨྲན་མི་ཆོས་ཁ་གསག་ཅན། །ཀུན་དང་བསྟུན་ན་ཙོལ་ཆུང་བློ་སྣ་མང་། །རང་ཚུགས་བཟུང་ན་གྱོང་པོ་ཤིང་ལག་ཅན། །བདག་གི་སྤྱོད་ལམ་ཇི་ལྟར་བྱས་གྱུར་ཀྱང་། །ངན་པའི་བསྟོད་པ་མ་བཏགས་མ་བྱུང་ཞིང་། །ཐམས་ཅད་དགའ་བའི་སྤྱོད་པ་མ་ཤེས་པས། །གཅིག་པུར་དབེན་པར་གནས་ན་མི་ལེགས་སམ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

གཙགས་པ། (བྱེད་འབྲེལ་ལས་ཚིག་མ་འོངས་པ) སེམས་ལ་ངེས་པར་བྱས་པ། གཙགས། འཛུགས། བཙགས། ཚོགས། དག་ཡིག་གསར་བསྒྲིགས་ལྟར་རོ། །འཚང་བའམ་བཞག་པ། ཡིད་ལ་གཙགས་པ་ཞེས་པ་ལྟ་བུ། བོད་རྒྱ་ཚིག་མཛོད་ཆེན་མོར་ "གཙགས" ཀྱི་གོ་དོན་མི་གསལ།

"འཛུགས" ཀྱི་གོ་དོན་ཐློར་ངེས་པ། ཞེས་གསལ་ཡང་། དུས་གསུམ་གྱི་རྣམ་གཞག་བཤད་མི་འདུག གཙུགས་དང་ (གཞིས་ཆགས་ཞེས་པའི) ཆགས་གཉིས་ལ་འབྲེལ་བ་ཞིག་ཡོད་འདུག་སྙམ་སྟེ། ཏུན་ཧོང་ནས་ཐོན་པའི་ནླ་མ་ཧའི་རྟོགས་བརྗོད་ལས། ཤིན་དུ་ཡད་ལ་གཆགས་ནས་སྙིང་ལ་གནས་ཞེས་གཙུགས་ལ་གཆགས་ཞེས་བྲིས་འདུག་པས་སོ། །ཏུན་ཧོང་གི་ཡིག་རྙིང་དེ་བཞིན་དག་པར་བྲིས་ན། "ཤིན་ཏུ་ཡིད་ལ་གཙུགས་ནས་སྙིང་ལ་གནས" ཟེར་བ་ཡིན་འདུག

གཙད་དོ། (མ་འོངས) གཙད་པར་བྱའོ་ཞེས་པའི་དོན།

གཙན་པ། བྱ་ར་བ། བྱ་ར་བྱེད་མཁན། སོ་པ། སྐོར་སྲུང་བ། སྤྱན་པ་ཞེས་ཀྱང་འབྲི་སྟེ། ལི་ཤིའི་གུར་ཁང་ལས། སྤྱན་པ་ནི་བྱ་ར་བ། ཞེས་གསུངས་སོ། །གཙན་པ་ཞེས་པ་འདི་མིང་དང་བྱ་ཚིག་གཉིས་ཀ་ཡིན་ནམ་སྙམ་ཡང་དཔྱད། འདུལ་བ་གཞི་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ་པ་ལས། དགྲ་བོས་འོང་བར་དོགས་པ་ཉམ་ང་བའི་གནས་ལ་སྐྱེས་བུ་ངེས་པར་སྲུ་ར་བ་ (འདིའི་སྲུ་ར་བ་ཞེས་པ་ནི་བཞག་པའི་དོན་ཡིན་པར་སྙམ) ནི་གཙན་པའོ། །ཞེས་གསུངས། གཙན་པ་དང་ལ་གཙན་གཉིས་དོན་འདྲ་བར་སེམས་ཏེ། ལུང་ཕྲན་ཚེགས་ཀྱི་འགྲེལ་པ་ལས། ཕ་རོལ་གྱི་དཔུང་གི་ཚོགས་འོང་བ་རིག་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་དང་། ལམ་ཉམ་ང་བ་ཡོངས་སུ་བསྲུང་བའི་ཕྱིར་བཞག་པའི་སྐྱེས་བུ་ནི་ལ་གཙན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

གཙན་གཟན། མཆེ་བ་དང་སྡེར་མོ་ཡོད་པའི་དུད་འགྲོའི་རིགས། སྒྲ་བཤད་ནི། གཙན་ནི་གཙན་པ་སྟེ་མིག་ཏུར་རེར་བལྟས་ཏེ་སྲུང་བའི་དོན་ཡིན་ལ། གཟན་ནི་གཟན་པ་སྟེ་དུད་འགྲོའི་ཟས་སོ། །མདོར་ན་རང་གི་གསད་བྱ་ (དབྱིན་སྐད་དུ་ prey ཟེར) རྣམས་གསོད་པའི་ཚེ་འཛབ་ཅིང་གསོད་ལ། བསད་པའི་ཤ་དེ་ཉིད་ཟས་སུ་བྱེད་པས་ན་གཟན་ནོ། །གཙན་པ་དང་ལ་གཙན་ཞེས་པ་རྣམས་དོན་འདྲ་བར་སེམས་ཏེ། འདུལ་བ་གཞི་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ་པ་ལས། དགྲ་བོས་འོང་བར་དོགས་པ་ཉམ་ང་བའི་གནས་ལ་སྐྱེས་བུ་ངེས་པར་སྲུ་ར་བ་ (འདིའི་སྲུ་ར་བ་ཞེས་པ་ནི་བཞག་པའི་དོན་ཡིན་པར་སྙམ) ནི་གཙན་པའོ། །ཞེས་གསུངས། ཡང་། ལུང་ཕྲན་ཚེགས་ཀྱི་འགྲེལ་པ་ལས། ཕ་རོལ་གྱི་དཔུང་གི་ཚོགས་འོང་བ་རིག་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་དང་། ལམ་ཉམ་ང་བ་ཡོངས་

སུ་བསྲུང་བའི་ཕྱིར་བཞག་པའི་སྐྱེས་བུ་ནི་ལ་གཅན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །རང་གི་གསད་བྱ་ལ་མིག་ (སྤྱན) ཅེར་རེ་ལྟ་བའི་ཆ་ནས་གཅན་ཞེས་བརྗོད་པས། གཅན་ནི་སྤྱན་གྱི་འབྲི་ཚུལ་གཞན་ཡིན་ཏེ། དག་ཡིག་ལི་ཤིའི་གུར་ཁང་ལས། སྤྱན་པ་ནི་བྱ་རབ། ཞེས་གསུངས་པས་ཀྱང་ཤེས་སོ། །རི་དྭགས་དང་གཅན་གཟན་གྱི་ཁྱད་པར་ནི། མཆེ་སྡེར་ཅན་ལ་གཅན་གཟན་དང་། རྨིག་པ་ཅན་ལ་རི་དྭགས་ཟེར་བ་དང་། ཡང་ཆུ་ལྤྱིས་འདག་པ་ལ་གཅན་གཟན་དང་། མཆུས་འཐུང་བ་ལ་རི་དྭགས་ཀྱི་ཐ་སྙད་བྱེད་ཅེས་མཁས་པ་འགའ་གསུང་ངོ་། །

གཅན་གཟན་གདུག་པ། སེངྒེ་དང་སྟག་ལ་སོགས་པའི་གཅན་གཟན་རྣམས་ལ་ཟེར། འདུལ་བ་གཞི་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ་པ་ལས། རི་དྭགས་གདུག་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་སེང་གེ་དང་སྟག་ལ་སོགས་པ་གཅན་གཟན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །

གཅམ་བུ། བརྟན་གྱི་ངོ་བསྟོད། ཤཱཀ་མཆོག་པས། བརྟན་གྱི་ངོ་བསྟོད་གཅམ་བུར་གྲགས། །ཞེས་པ་ལྟར་རོ། །

གཅམ་གསག་གི་ཚིག གཅམ་བུ་དང་ཁ་གསག་གི་ཚིག་སྟེ། བསྙེན་བཀུར་གྱི་ཕྱིར་སྨྲས་པའི་ངོ་བསྟོད་དང་འཇམ་པོའི་ཚིག

གཅི་བའི་ལམ། (འདུལ་བ) མོ་མཚན་གྱི་མིང་། གཞུང་དམ་པའམ་ཞུ་བ་རྫོགས་པ་༼ ན ༽༡༧ན༥ལས། ཇི་ཙམ་གྱིས་ན་གཅི་བའི་ལམ་དུ་བཙུག་པ་ཞེས་བགྱི། ཁ་ཤུན་ལས་དགྲེ་འདས་ནའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

གཅིག 1 གྲངས་ཀྱི་གཅིག 2 མཆོག་དང་། བཟང་པོ། ལེགས་པ་བཅས་ལ་འཇུག ཚོམས་ལས། ཆོས་གཅིག་ (བདེན་པའི་ཚིག) ལས་ནི་རབ་འདས་ཤིང་། །འཇིག་རྟེན་ཕ་རོལ་བཅོམ་པ་ཡི། །ཞེས་པའི་ཐད་ཀྱི་ཚོམས་ཀྱི་འགྲེལ་པ་༡༢༡ན༦ལས། གཅིག་གི་སྒྲ་ནི་མཆོག་གི་ཚིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས། འདི་ལ་གོ་རྒྱུ་ཡོད་དེ། དཔེར་ན་འདི་འདྲ་བ་གཅིག་མ་གཏོགས་མེད་ལྟ་བུ་ཤིན་ཏུ་དཀོན་པའམ་མཆོག་གི་དོན་ནོ། །

གཅིན་སྣོད་ཀྱི་མོ། (འདུལ་བ) རྔ་མའི་གཅིན་སྣོད། ལུང་ཞུ་བ་༼ པ ༽༣༠༨བ༤ལས། དེ་སྐེ་གཅིན་སྣི་

བར་གྱུར་ན་གཅིན་སྣོད་ཀྱི་མོ་གདད་པར་བྱ། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

གཅིན་པ། དྲི་ཆུ་དང་། ཆུ། ཆབ་སོགས་ཟེར། ཞེ་ས་བྱས་ན་ཆབ་གསང་དང་། བླ་མ་ཆེན་པོའི་རིགས་ཀྱི་དྲི་ཆུ་ལ་གསང་ཆབ་ཟེར།

གཙུགས་པ། མཛའ་བའམ་བྱམས་པའི་དོན། འདུལ་བ་རྣམ་པར་འབྱེད་པའི་ཚིག་རྣམ་པར་བཤད་པ་༼ ཚུ ༽༤༥བ༡ལས། གཙུགས་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་བྱམས་པའོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །

གཙུང་དགའ་བོ། (འདུལ་བ) ཚེ་དང་ལྡན་པ་དགའ་བོ་ཞེས་བྱ་བ་འདི་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱི་ཡབ་གཅིག་པའི་སྐུ་མཆེད་གཞོན་པ་ཡིན། (སྟོན་པ་སྐུ་འཁྲུངས་ནས་ཞག་བདུན་ན་ཡུམ་སྒྱུ་མ་ལྷ་མཛེས་སྐུ་གཤེགས་པས། ཁོང་གཉིས་ཡབ་གཅིག་པ་ཙམ་ཡིན་པར་སྣང་ངོ་) འདི་གཟུགས་མཛེས་ལ་འདོད་ཆགས་ཀྱང་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བའི་དགེ་སློང་ཞིག་ཡིན། འདིའི་སྐོར་འདུལ་བ་ལུང་ཕྲན་ཚེགས་༼ ཐ་པ ༽༡༡༤དང་༡༢༡ སོགས་སུ་བཞུགས་སོ། །འདི་ལ་དགའ་བོ་དང་། ཚེ་དང་ལྡན་པ་དགའ་བོ། གཙུང་དགའ་བོ་སོགས་ཟེར།

གཙེན་པོ། ཕ་མ་གཅིག་པའི་སྤུན་ཟླན་པའི་མིང་། སྒྲ་བཤད་ནི། གཙེན་པོ་ནི་ཆེན་པོའམ་རྒན་པའི་དོན་ཡིན་ཏེ། ཡིག་རྙིང་རྣམས་སུ་གཙེན་པོ་ལ་གཆེན་པོ་ཞེས་འབྱུང་བས་ཆེན་པོའི་དོན་ཡིན་པར་སེམས་ཤིང་། གཙུང་པོ་ཡང་ཆུང་བའི་དོན་ཡིན་པར་ངེས་སོ། །

གཙེ་ཁུ། (འདུལ་བ) ལྟུགས་ལས་བྱས་པའི་དུ་བ་རྟུབ་བྱེད་ཅིག ལུང་ཕྲན་ཚེགས་ཀྱི་འགྲེལ་པ་ལས། གཙེ་ཁུ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ལྟུགས་ལས་བྱས་པ་ཅན་དུ་བ་རྟུབ་པའི་ཐབས་སུ་གྱུར་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

གཙེར་བུ་ལ་ཟས་སྦྱིན་པའི་ལྟུང་བྱེད། (འདུལ་བ) འབབ་ཞིག་པ་དགུ་བཅུའི་ཞེ་བཞི་པ། གཙེར་བུ་ལ་ཟས་སྦྱིན་པའི་ལྟུང་བྱེད་ཀྱི་ངོ་བོ་ནི། བཅས་ལྡན་དགེ་སློང་གིས་མུ་སྟེགས་ཀྱི་རབ་ཏུ་བྱུང་བ་ལ་དགོས་པ་ཁྱད་པར་ཅན་ལ་མ་ལྟོས་པར་ངག་གི་རིག་བྱེད་ཀྱིས་ཟས་བྱིན་ཞིང་དེས་ བླངས་པ་ལས་གྱུར་པའི་ལྟུང་བ་དངོས་གཞིའོ། །གླེང་གཞི་ནི། མཉན་ཡོད་དུ་ཀུན་དགའ་བོས་མ་བརྟགས་པར་གཙེར་བུ་ལ་ཟས་སྦྱིན་པ་ལས་ལྟུང་བྱེད་དུ་བཅས་སོ། །དགག་བྱ་ནི་ཆེས་མཆོད་པའི་

གནས་སུ་བྱེད་དོ་ཞེས་གཞན་དག་མ་དད་པ་སྐྱེ་བའོ། །

གཅེར་བུ་པ། <ནིགྲནྠ> ཕྱི་རོལ་པའི་བྱེ་བྲག་ཅིག སྐད་དོད་འདི་བྱེ་བྲག་རྟོགས་བྱེད་ཆེན་པོ་༼ཚོ༽༨༠ན༧ན་གསལ་ལོ། །

གཅེས། 1 རྩ་བ་ཆེ་བའམ་སྙིང་དུ་སྡུག་པ། གཅེས་ཕྲུག་ཅེས་པ་ལྟ་བུ། 2 བརྩེ་དུང་། གཅེས་མིང་ཞེས་པ་ལྟ་བུ། 3 གལ་ཆེ་བའམ་གནད་འགག་ཆེ་བ། རྒྱུན་དུ་སྟོབས་བཞི་ཚང་བར་བསྟེན་པ་གཅེས། །ཞེས་དང་། ཞལ་འདོན་གཅེས་བཏུས་ཞེས་པ་ལྟ་བུ།

གཙོད། (དཔྱ་བ) 1 གཏུབ་པ་དང་། འབྲེག་པ། 2 གཙོད་ཀྱི་གདམས་པའི་མིང་།

གཙོད་ཀྱི་གདམས་པ། རྒྱ་གར་གྱི་གྲུབ་ཆེན་ཕ་དམ་པ་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་སྲོལ་བཏོད། དེས་གཙང་གི་སྐྱོ་སྟོན་བསོད་ནམས་བླ་མ་ལ་གནང་། དེས་མ་ཅིག་ལབ་སྒྲོན་སོགས་ལ་གནང་། དེ་དག་ལས་བརྒྱུད་པའི་རང་ལུས་སྦྱིན་པར་གཏོང་བའི་གདམས་པ་ཞིག སྒྲ་བཤད་ནི། གདམས་པའི་བྱེད་ལས་ཀྱི་སྒོ་ནས་བཏགས་པ་སྟེ། བྱམས་སྙིང་རྗེ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ཀྱིས་རང་དོན་ཡིད་བྱེད་གཙོད། སྟོང་ཉིད་ཀྱི་ལྟ་བས་འཁོར་བ་རྩ་བ་གཙོད། དེ་དག་ཐུན་མོང་གིས་བདུད་བཞི་གཙོད་པས་དེ་སྐད་ཅེས་བཏགས་སོ། །ཡང་སྤྱོད་ཅེས་བྲིས་པའང་སྣང་སྟེ། རྒྱལ་བ་སྲས་བཅས་ཀྱི་ཉམས་ལེན་ཐབས་ཤེས་ཀྱི་ལམ་ལ་སྤྱོད་པས་དེ་ལྟར་དུ་གྲགས་སོ། །ཕྱིས་སུ་གཏེར་ནས་བཏོན་པའི་གཙོད་ཀྱི་གདམས་པ་འགའ་ཞིག་ཀྱང་བྱུང་འདུག་ཅིང་། རྒྱལ་ཐང་བ་བསམ་གཏན་འོད་ཟེར་གྱི་དག་སྣང་དུ་མ་ཅིག་ལབ་སྒྲོན་དང་མཇལ་ནས་གནང་བ་རྒྱལ་ཐང་དུ་ལུགས་དང་། རྟོགས་ལྡན་སྣ་ཚོགས་རང་གྲོལ་ལ་གནང་བ་སྣན་བརྒྱུད་ལམ་ཟབ་སོགས་མང་པོ་ཞིག་དར་རོ། །རྒྱལ་བ་ཙོང་ཁ་པ་ཆེན་པོ་ལ་རྗེ་བཙུན་འཇམ་པའི་དབྱངས་ཀྱིས་བསྐུལ་བའི་འཇམ་དབྱངས་ཆོས་སྐོར་དུ་གྲགས་ནག་གི་བྱིན་རླབས་དང་གཙོད་ཀྱི་མན་ངག་བཞུགས་པ་རྒྱལ་བ་དབེན་ས་པ་ནས་རིམ་པར་བརྒྱུད་དེ་དེང་སང་ཡང་དགེ་ལྡན་པའི་ཕྱོགས་སུ་དར་རྒྱས་ཆེ་བ་ཡོད་པར། ཐུའུ་བཀྭན་བློ་བཟང་ཆོས་ཀྱི་ཉི་མ་གསུང་ངོ་། །གཙོད་ལ་ཕོ་གཙོད། མོ་གཙོད་གཉིས་ཡོད།

གཙོད་དོ། (དཔྱ་བ) གཙོད་པར་བྱེད་དོ་ཞེས་པའི་དོན།

གཅོད་དོ་གཅད་དོ་བཅད་དོ་གསུམ་གྱི་ཁྱད་པར། གཅོད་དོ་ཞེས་པ་གཅོད་པར་བྱེད་དོ་ཞེས་པ་སྟེ་ད་ལྟ་
བ་དང་། གཅད་དོ་ནི་གཅད་པར་བྱའོ་སྟེ་མ་འོངས་པ། བཅད་དོ་ནི་བཅད་ཟིན་ཏོ་སྟེ་འདས་པའོ། །

བཅྭ་ལྔ། བཅོ་ལྔའི་འབྲི་ཚུལ་གཞན། འདི་མདོ་མཛངས་བླུན་༼ མདོ་སྡེ་ཤ ༽༡༤༡བ༡ན་གསལ་ལོ། །

བཅྭ་བརྒྱད། བཅོ་བརྒྱད་ཀྱི་འབྲི་ཚུལ་གཞན། ལུང་ཕྲན་ཚེགས་༼ ཐ ༽༡༣༣བ༥ལས། སྐལ་ཚིགས་
ཀྱི་རུས་པ་བཅྭ་བརྒྱད་དང་། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟ་བུ།

བཅད་དོ། (འདས་པ) བཅད་ཟིན་ཏོ་ཞེས་པའི་དོན།

བཅད་ཤེས། བློ་རིག་བདུན་གྱི་ཡ་གྱལ་ཏེ། རྟོགས་ཟིན་རྟོགས་པའི་རིག་པ། བཅད་ཤེས་ཀྱི་དོན་ཡིན།
མཚན་གཞི་ནི། བུམ་འཛིན་མངོན་སུམ་སྐད་ཅིག་གཉིས་པ་དང་། སྒྲ་མི་རྟག་རྟོགས་ཀྱི་རྗེས་
དཔག་སྐད་ཅིག་གཉིས་པ་ལྟ་བུ། སྒྲ་བཤད་ནི། ཚད་སྔ་མས་སྔོ་འདོགས་བཅད་ཟིན་གྱི་དོན་
ལ་སླར་ཡང་འཇུག་པའི་ཤེས་པ་ཡིན་པས་དེ་སྐད་ཅེས་བྱ། འདི་ལ་བཅད་ཤེས་དང་། དཔྱད་
ཤེས་ཞེས་འབྲི་ཚུལ་གཉིས་ལས་སྔ་མ་ལེགས་པར་སེམས་སོ། །

བཅའ་ཁྲལ། དཔྱ་ཁྲལ། བཅའ་ཁྲལ་ཞེས་པའི་ཐ་སྙད་འདི་ཚད་ལྡན་ཡིན་པ་མ་ཟད་དཔྱ་ཁྲལ་ཞེས་བྲིས་
པ་བས་ཀྱང་འདི་ཤིན་ཏུ་ལེགས་པ་ཡིན་ནོ། །ཞིབ་པར་དཔྱ་ཁྲལ་ཞེས་པའི་ཟད་དུ་གཟིགས།

བཅའ་བ། 1 གཏན་ལ་འབེབས་པ། བཟོ་བ། ཁྲིམས་བཅའ་བ། མལ་བཅའ་ཞེས་པ་ལྟ་བུ། 2 ཁས་ལེན་
པ། དམ་བཅའ་བ་ལྟ་བུ། 3 སོ་ཡིས་ལྡད་པ། 4 (འདུལ་བ) འདུལ་བ་ལས་བཟའ་བ་དང་བཅའ་
བ་ཞེས་འབྱུང་བའི་བཅའ་བ་ནི། རྩ་བ། སྡོང་བུ། ལོ་མ། མེ་ཏོག འབྲས་བུའི་བཅའ་བ་ལྟ་བུ་
ལ་ཟེར། དེ་དག་ལ་བཅའ་བ་ཞེས་བརྗོད་པའི་རྒྱུ་མཚན་དང་བཟའ་བ་དང་བཅའ་བའི་ཁྱད་པར་
སོགས་བཟའ་བཅའ་ཞེས་པའི་ཟད་དུ་གཟིགས།

བཅའ་བ་ལྔ། (འདུལ་བ) འདུལ་བ་ལས་བཟའ་བ་དང་བཅའ་བ་ཞེས་འབྱུང་བའི་བཅའ་བ་ནི། རྩ་བ། སྡོང་
བུ། ལོ་མ། མེ་ཏོག འབྲས་བུའི་བཅའ་བ་དང་ལྔའོ། །རྩ་བའི་བཅའ་བ་ནི། ལ་ཕུག་དང་ཉུང་མ་
ལྟ་བུ། སྡོང་བུའི་བཅའ་བ་ནི། བུར་ཤིང་ལྟ་བུ། ལོ་མའི་བཅའ་བ་ནི། ལ་ཕུག་གི་ལོ་མ་ལྟ་བུ།
མེ་ཏོག་གི་བཅའ་བ་ནི། ཨུཏྤལ་ལྟ་བུ། འབྲས་བུའི་བཅའ་བ་ནི། རྒུན་འབྲུམ་དང་ཁམ་སྔར་

སོགས་ཞིང་འབྲས་རིགས་ཡོངས་རྫོགས་ལྟ་བུའོ། །སེ་ར་རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན་གྱི་འདུལ་ཊཱིཀ་ལ་གཞི་བྱས་ཏེ་བཀོད། ཟས་ཕལ་པ་ལ་བཅའ་བ་ཟེར་ (བཅའ་བ་ལ་ཟས་ཀྱི་གཙོ་བོ་མ་ཡིན་པ་ཞིག་དགོས) བ་དང་། ཡང་ན་རྗེན་པར་བཟའ་རྒྱུའི་རིགས་ལ་བཅའ་བ་ཟེར། བཟའ་བཅའ་ཞེས་པར་གཟིགས།

བཅར་བཅར་པོ། ལེབ་ལེབ། ལྡབ་ལྡབ་པོ་ཡང་འཐད། དཔེར་ན་ཐལ་མོ་བཅར་བཅར་པོ་ཟེར་བ་ལྟ་བུ། བཅར་ལེབ། ལེབ་ལེབ། ཐལ་མོ་བཅར་ལེབ་ཅེས་པ་ལྟ་བུ། བཅར་བཅར་པོ་དང་འདྲ། ལྡབ་ལྡབ་པོ་ལ་གཟིགས། ཅར་ལེབ་ཅེས་ཀྱང་སྣང་སྟེ། མཆོ་ཊཱིཀ་ལས། ཐལ་མོ་ཁོང་སྟོང་དུ་སྦྱར་བ་ནི་ཆོས་འདི་པའི་ལུགས་དང་། ཐལ་མོ་ཅར་ལེབ་ཏུ་སྦྱར་བ་ནི་མུ་སྟེགས་པའི་ལུགས་ཡིན་ནོ་ཞེས་བུ་ཏྲ་ཤྲཱི་ (སུ་ཏྲ་ཤྲཱི་ཡིན་ནམ་དཔྱད) གསུང་ངོ་། །ཞེས་གསུངས་སོ། །

བཅས་བཅོས། བཟོ་བཅོས། དེབ་སྔོན་ལས། གནས་འོངས་ཆ་མེད་པའི་ཇོ་མོ་མ་ཅིག་བྱུང་ནས། ངའི་བླ་མ་དེ་འདི་ཁོ་ན་འདྲ། ད་བཅས་བཅོས་མ་བྱེད་ཟེར་བས་ངོ་མཚར་དུ་བཟུང་སྟེ། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

བཅས་པ། (བྱེད་འབྲེལ་ལས་ཚིག་འདས་པ) 1 གཏན་ལ་ཕབ་པ་དང་གསར་ཏུ་བཟོས་པའི་དོན། ཁྲིམས་བཅས་པ། གནས་མལ་བཅས་པ། བྱ་ཡིས་ཚང་བཅས་པ་ལྟ་བུ། འཆའ་བ་ནི། (ད་ལྟ་བ) སྒྲིག་ལམ་འཆའ་མཁན་ཞེས་པ་ལྟ་བུ། བཅས་པ་ནི། (འདས་པ) ཆོས་ཁྲིམས་བཅས་ལྟ་བུ། བཅའ་བ་ནི། (མ་འོངས་པ) སྒྲིག་ལམ་བཅའ་ཞེས་པ་ལྟ་བུ། འཆོས་ནི། (སྐུལ་ཚིག) སྒྲིག་ལམ་འཆོས་ཤིག་ལྟ་བུ། (དག་ཡིག་གསར་བསྒྲིགས་སུ་ "ཆོས" སྐུལ་ཚིག་ཏུ་བཞག་ཡོད) 2 (བྱེད་མེད་ལས་ཚིག་འདས་པ) ལྡན་པ། ཡོད་པ། དཔེར་ན་ཡུམ་བཅས་སམ་ཡུམ་དང་བཅས་པ་ཞེས་པ་ལྟ་བུ། 3 ཕན་ཚུན་སྟུད་པའམ་ཆ་ཚང་བའི་དོན། དཔེར་ན་གཞན་གནོད་གཞི་དང་བཅས་པ་ཞེས་པ་ལྟ་བུ། 4 ལྷན་ཅིག་པ། ཉན་ཐོས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ཚོགས་བཅས་ཞེས་པ་ལྟ་བུ། ལེགས་བཤད་གསེར་ཕྲེང་ལས། ཚོགས་དང་བཅས་པ་སྟེ་དེ་རྣམས་དང་ལྷན་ཅིག་པའོ། ཞེས་གསུངས་སོ། །5 (འདུལ་བ) འདུལ་ཁྲིམས། ཁྲིམས། དཔེར་ན་བཅས་པ་དང་འགལ་ཞེས་

པ་དང་། སངས་རྒྱས་ཀྱི་བཅས་པ་ཞེས་པ་ལྟ་བུ།

བཅས་པའི་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ། (འདུལ་བ) 1 གང་གི་གཞི་ལ་ཞུགས་ན་རབ་བྱུང་ཁོ་ན་ལ་ཉེས་པར་འགྱུར་བའི་ལྟུང་བ་དེ་ལ་བཅས་པའི་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་ཟེར། 2 རྒྱུའི་ཁྱད་པར་དགེ་བའམ་ལུང་མ་བསྟན་གྱིས་ཀུན་ནས་བསླངས་པ། ངོ་བོའི་ཁྱད་པར་ལུང་མ་བསྟན་དང་བདག་གཅིག་པ། འབྲས་བུའི་ཁྱད་པར་རྣམ་སྨིན་ཡིད་དུ་འོང་བ་འབྱིན་པའི་ནུས་དང་མི་ལྡན་པའི་ལྟུང་བ་ནི་བཅས་པའི་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་ཡིན་ནོ། །མཚོ་ཊཱི་ཀ་ལ་གཞི་བྱས་ཏེ་བཀོད།

བཅིང་བ། 1 (བྱེད་འབྲེལ་ལས་ཚིག་མ་འོངས) འཆིང་བའི་མ་འོངས། 2 (མིང་ཚིག) འཆིང་བའི་འབྲི་ཚུལ་གཞན། འཆིང་བྱེད་ལ་འཆིང་བ་ཞེས་པ་བྱ་ཚིག་ད་ལྟ་བས་གྲུབ་པ་ཡོངས་གྲགས་ཡིན་མོད། འོན་ཀྱང་བྱ་ཚིག་མ་འོངས་པས་གྲུབ་པའི་ལུགས་ཀྱང་ཡོད་དེ། མགོན་པོ་ཀླུ་སྒྲུབ་ཀྱི་མདོ་ཀུན་ལས་བཏུས་པ་ལས། འཆིང་བའི་ཚབ་ཏུ་བཅིང་བ་ཞེས་བྱ་ཚིག་མ་འོངས་པས་གྲུབ་པའི་མིང་ཚིག་ཀྱང་བཞག་ཡོད་དེ། དེ་ཉིད་ལས། ༡༽ ཀྱེ་མ་སེམས་ཅན་འདི་དག་ནི་བདུད་ཀྱི་ཞགས་པའི་༼ བཅིང ༽བས་བཅིངས་པ་གཡོ་བ་དང་། ༢༽གཤེད་མས་༼ བཅིང ༽བ་ལྟར་དམ་པོར་བཅིངས་ནས་དུར་ཁྲོད་ཆེན་པོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དོགས་གཅོད། བྱ་ཚིག་གིས་གྲུབ་པའི་མིང་ལ་དུས་ད་ལྟ་བས་གྲུབ་པ་དཔེར་ན། འཆིང་བྱེད་ལ་༼ འཆིང་བ ༽ཟེར་བ་ལྟ་བུ། མ་འོངས་པས་གྲུབ་པ་དཔེར་ན། ༼ བཟའ་བ ༽དང་༼ བཏུང་བ ༽སོགས་ཤིན་ཏུ་མང་། འདས་པས་གྲུབ་པ་དཔེར་ན། ༼ བཟླས་པ ༽གསུམ་དང་རྣམ་གྲངས་བཅུ་གཉིས་ལྟ་བུ་དང་། ༼ བརླས་བརྗོད ༽ ཅེས་པ་ལྟ་བུ། སྐུལ་ཚིག་གིས་གྲུབ་པ་དཔེར་ན། ཧ་སོགས་བཞོན་བྱ་ལ་༼ ཆིབས་པ ༽ཟེར་བ་ལྟ་བུ། ད་དུང་གྲུབ་ཚུལ་གཞན་ཡང་ཡོད་སྣང་། འདུལ་བ་ལུང་གཞི་ལས་ཀྱང་། གང་གིས་འདོད་ཆགས་བཅིང་བས་བཅིངས། །འདོད་ཆགས་ཞེ་སྡང་གིས་གདུངས་པའི། །སེམས་ཅན་མང་པོ་གྲོལ་མཛད་པའི། །དེ་ལ་ཐལ་སྦྱར་ཕྱག་འཚལ་ལོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །

བཅིང་བ་ལྔ། འཆིང་བ་ལྔ་ཞེས་པ་སྟེ། ཡན་ལག་བཞི་དང་མགོ་དང་ལྔ་ལ་བཤད་དོ། །

བཙིངས་གྲོལ། འཁོར་འདས་ཞེས་པ་སྟེ། བཙིངས་པ་ནི་འཁོར་བ་དང་། གྲོལ་བ་ནི་མྱང་འདས་སོ། །

བཙིབས་པ། ཚིབས་པ་དང་འདྲ། རྟ་དྲེལ་སོགས་བཞོན་བྱ་ལ། ཡོངས་གྲགས་སུ་ཚིབས་པ་དང་། བཞོན་པ་ཟེར། སྲིར་རྟ་སོགས་བཞོན་བྱ་ལ། ཚིབས་པ་ཞེས་སྐུལ་ཚིག་གིས་མིང་ཚིག་གྲུབ་པ་ལྟ་བུ་ཡིན་མོད། འདུལ་བ་ལུང་གཞི་〔ངབ〕ལས། ལྷ། བཙིབས་པ་བཟང་པོ་བཞམས་ལགས་ཀྱིས། ཞེས་དང་། ཡང་དེའི་འོག་ཏུ། ལྷ། བཙིབས་པ་བཟང་པོ་བཞམས་ལགས་ན། ཞེས་མིང་དེ་འདས་ཚིག་གིས་བཟོས་འདུག འོན་ཀྱང་འདི་ལ། བཙིབ་པར་བྱ་བ་ལ། བཙིབ་པ་ཞེས་ཅིའི་ཕྱིར་མ་བཏགས། དཔེར་ན་བཟའ་བར་བྱ་བ་ལ། བཟའ་བ། བཏུང་བར་བྱ་བ་ལ། བཏུང་བ། ཞེས་སོགས་བྱ་ཚིག་མ་འོངས་པས་གྲུབ་པའི་མིང་ཚིག་མཐའ་ཡས་པ་ཞིག་སི་ཏུ་འགྲེལ་ཆེན་སོགས་བརྡ་སྤྲོད་ཀྱི་གཞུང་རྣམས་སུ་འབྱུང་བ་ལྟར་བྱས་ན་མི་ལེགས་སམ།

བཙིལ། བཙོམ་པའི་དོན། འཇོམས་པ། གཞོམ་པ། རྗེའི་འཇམ་དབྱངས་བསྟོད་སྤྲིན་རྒྱ་མཚོ་ལས། རིང་ནས་གོམས་པའི་ཐུགས་རྗེའི་ཆབ་ཀྱིས་རང་བདེ་འདོད་པའི་ཡིད་ཀྱི་མེ་དབྱུང་བཙིལ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟ་བུ། "འཛིལ" གྱི་འདས་པ། འཛིལ་བ། བཙིལ་བ། གཞིལ་བ། ཚིལ།

བཙྭ་ཚའི་སྨིན་སྨྲེག སྨིན་སྨྲེག་བསྐྱེན་པའི་གྲངས་ཀྱི་བཙྭ་ཆ་ཞིག་འབུལ་བ་ལ། བཙྭ་ཚའི་སྨིན་སྨྲེག་ཟེར། དཔེར་ན་བཟླས་པ་འབུམ་གཅིག་སོང་ཡོད་ན། སྨིན་སྨྲེག་ཁྲི་གཅིག་འབུལ་བ་ལྟ་བུ་ལ་ཟེར།

བཙྭ་ཐྲག་བཙྭ་དང་བཙྭ་གཉིས་རྒྱན་སྤྲས། མཚན་བཟང་པོ་སུམ་ཅུ་རྩ་གཉིས་དང་དཔེ་བྱད་བཟང་པོ་བརྒྱད་ཅུའི་རྒྱན་གྱིས་སྤྲས་ཞེས་པའི་དོན་ཡིན། དེ་ཡང་བཙྭ་ཐྲག་བཙྭ་ནི་བརྒྱ་དང་། བཙྭ་གཉིས་ནི་གྲགས་བཙྭ་གཉིས་ཏེ། མཚན་དང་དཔེ་བྱད་བསྡོམས་པས་ཡོན་ཏན་བརྒྱ་དང་བཙྭ་གཉིས་སོ། །

བཙེར་བ། བཙིར་བའམ་སྤྱངས་པའི་དོན་དུ་བཤད།

བཙོམ་བསྐྱུངས། འཇིགས་ནས་སྐད་ཆུང་ངུར་སྨྲ་བའམ་ཁ་རོག་འདུག་པ་ཞེས་ལི་ཤིའི་གུར་ཁང་དུ་འབྱུང་། ཞེས་དབྱངས་ཅན་དགའ་བློ་གསུང་། ས་སྐྱ་ལེགས་བཤད་ལས། གཉེན་བཤེས་ཀུན་གྱིས་མཁའ་བསྐོར་ཏེ། །བཙོམ་བསྐྱུངས་མིག་རྩ་ཞེན་ཏུ་ཞོ། །གང་ཕྱོགས་འགྲོ་བའི་གཏོལ་མེད་པ། །དེ་ཚེ་དགེ་བ་བགེགས་རྣམས

ཕྱུང་། །ཞེས་པ་ལྟ་བུ།

བཅོམ་ལྡན་བསྐལ་པ་གྲངས་མེད་ཅེས་སོགས། བཅོམ་ལྡན་བསྐལ་པ་གྲངས་མེད་དུ་མ་རུ། །ཞེས་སོགས་ནས། མཆོག་རྣམས་ལེགས་པར་བསྟུལ་ཏུ་གསོལ། །ཞེས་པའི་བར་འདི་རྒྱལ་པོ་ཨིནྡྲ་བྷཱུ་ཏི་ཆེ་བས་གསུངས་པར་བཤད།

བཅོམ་ལྡན་འདས། སངས་རྒྱས་སྤྱིའི་མཚན་གྱི་རྣམ་གྲངས་ཤིག དེ་ཡང་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱི་སྐད་དོད་བྷ་ག་ཝཱན་ཞེས་པ་བོད་སྐད་དུ་ཐད་སྒྱུར་བྱས་ན་སྐལ་ལྡན་ཏེ། བྷ་ག་ནི་སྐལ་བ་དང་། ཝཱན་ནི་ལྡན་པ་ཡིན་པས་སྐལ་བ་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་དྲུག་དང་ལྡན་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་སྐལ་ལྡན་ནམ་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཞེས་བརྗོད་དོ། །ཡང་བྷ་ག་ལ་ངེས་ཚིག་གི་ཚུལ་གྱིས་བྷ་ག་ནི་བཅོམ་པ་སྟེ་མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་སྒྲིབ་གཉིས་དང་ཉོན་མོངས་པའི་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་སོགས་གསུམ་དང་། ཕུང་པོའི་བདུད་སོགས་བཞི་མ་ལུས་པར་བཅོམ་པ་དང་བཅོམ་པ་དེ་འདི་ལ་ལྡན་པས་ན། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཏེ། ཞེས་རྗེའི་འགྲེལ་པ་བཞི་སྦྲགས་ན་གསལ། བདུད་བཞི་བཅོམ་ཚུལ་ནི། ཁ་ཆེའི་པཎྜི་ཏ་ཆེན་པོ་ཛ་ཡ་ཨཱ་ནནྡས་མཛད་པའི་དབུ་མ་ལ་འཇུག་པའི་འགྲེལ་པའི་བཤད་པ་དོན་གསལ་བར་བྱེད་པ་ཞེས་བྱ་བ་སྡེ་དགེ་བསྟན་འགྱུར་༼ རབ ༽༨བ༢ལས། དེ་ལ་མི་གནས་པའི་མྱ་ངན་ལས་འདས་པས་ཕུང་པོའི་བདུད་དང་། འཆི་བདག་གི་བདུད་བཅོམ་མོ། །རྡོ་རྗེ་ལྟ་བུའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱིས་ཉོན་མོངས་པའི་བདུད་བཅོམ་མོ། །བྱམས་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱིས་ལྷའི་བུའི་བདུད་བཅོམ་མོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །སླར་བཤད་ནི། བདུད་བཞི་བཅོམ་ཞིང་ལེགས་པའི་ཡོན་ཏན་དྲུག་དང་ལྡན་པས་ན་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཞེས་བྱའོ། །བྷ་ག་ཝཱན་ཞེས་པ་འཇིག་རྟེན་པའི་ལྷ་ལའང་འཇུག་པས། དེ་ལས་ཁྱད་པར་དུ་འབྱེད་པའི་ཕྱིར། སྐད་དོད་ལ་འདས་པ་མེད་ཀྱང་། བོད་ཀྱི་ལོ་ཙཱ་བ་རྣམས་ཀྱིས། འདས་ཞེས་བླ་ཐབས་སུ་བསྣན་ནས་བཅོམ་ལྡན་འདས་སུ་བསྒྱུར་ཏོ། །སྐལ་བའམ་ལེགས་པའི་ཡོན་ཏན་དྲུག་ནི། སཱུ་ཏྲ་ལས། དབང་ཕྱུག་དང་ནི་གཟུགས་བཟང་དང་། །དཔལ་དང་གྲགས་དང་ཡེ་ཤེས་དང་། །བརྩོན་འགྲུས་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་སྟེ། །དྲུག་པོ་རྣམས་ལ་སྐལ་ཞེས་བྱ། ། (གོང་གི་ཚིགས་བཅད་འདི་ཙ་རྒྱུད་ཀྱི་གཞུང་ཚིག

ཡིན་པར་མཁས་གྲུབ་ཆོས་རྗེའི་དུས་འཁོར་ཊཱི་ཀྐར་གསུངས། འོན་ཀྱང་རྐང་པ་བཞི་པ་དེ་ཙུང་ཟད་མི་འདྲ། རྗེའི་འགྲེལ་པ་བཞི་སྦྲགས་དང་། རྗེ་གུང་ཐང་པའི་བསྟན་འབར་མའི་ཊཱི་ཀྐར་སམྦུ་ཊའི་གཞུང་ཚིག་ཡིན་པར་བྱས་ཏེ་དྲངས་འདུག) གོང་གི་ཚིགས་བཅད་དེའི་ཚིག་འགྲེལ་ནི། (དབང་ཕྱུག) ནི། སྒྲིབ་པ་ཐམས་ཅད་སྤངས་པའི་ཕྱིར་རང་དབང་དང་ལྡན་པས་ན་དབང་ཕྱུག (གཟུགས་བཟང) ནི། སྐུ་མཚན་དཔེས་བརྒྱན་པས་ན་གཟུགས་བཟང་བ། (དཔལ) ནི། ཕུན་སུམ་ཚོགས་"པ་མང་པོ་དང་ལྡན་པའི་ཕྱིར་དཔལ། (གྲགས་པ) ནི། སྙན་པའི་གྲགས་པས་ཕྱོགས་ཀུན་ཏུ་གྲགས་པའི་ཕྱིར་གྲགས་པ། (ཡེ་ཤེས) ནི། ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་ལ་ཆགས་ཐོགས་མེད་པའི་ཕྱིར་ཡེ་ཤེས་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ། (བརྩོན་འགྲུས) ནི། གཞན་གྱི་དོན་རྒྱུན་མི་འཆད་དུ་བྱེད་པའི་ཕྱིར་བརྩོན་འགྲུས་སོ། །སྒྲིབ་གཉིས་བག་ཆགས་དང་བཅས་པ་སྤངས་པའི་ཕྱིར་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་ཞེས་བྱའོ། །བརྒྱད་སྟོང་པའི་འགྲེལ་པ་སྙིང་པོ་མཆོག་དང་། རྗེའི་འགྲེལ་པ་བཞི་སྦྲགས་ལ་གཞི་བྱས་ཏེ་བཀོད། ཡང་ན་རྗེའི་ལེགས་བཤད་གསེར་ཕྲེང་ལས། དེ་བཞིན་ཉིད་རྣམ་རྟོག་གི་བག་ཆགས་མ་ལུས་པས་བདེན་པས་དབང་ཕྱུག་དང་། མེ་ལོང་ལྟ་བུའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་གཟུགས་བཟང་བ། མཉམ་ཉིད་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་དཔལ་དང་གྲགས་དང་། སོ་སོར་རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་དང་། བྱ་སྒྲུབ་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་བརྩོན་འགྲུས་ཏེ། ཞེས་ཀྱང་གསུངས་སོ། །(ས་སྐྱ) འཇམ་མགོན་ས་པཎ་གྱི་སྡོམ་གསུམ་རབ་དབྱེ་དང་། དེའི་འགྲེལ་ཊཱི་ཀ་བྱམས་ཆེན་རབ་འབྱམས་པ་ཀུན་མཁྱེན་སངས་རྒྱས་འཕེལ་དང་། པཎ་ཆེན་གོ་བོ་རབ་འབྱམས་པ། ཀུན་མཁྱེན་ཤཱཀྱ་མཆོག་ལྡན་སོགས་ཀྱི་སྡོམ་གསུམ་གྱི་སྤྱི་དོན་དང་། དཔལ་བསམ་ཡས་པ་བཤེས་གཉེན་བསོད་ནམས་དཔལ་ལྡན་གྱིས་མཛད་པའི་འགྲེལ་ཊཱི་ཀ་སོགས་ལས་ཀྱང་གོང་བཞིན་དུ་གསུངས་ཡོད་འདུག་གོ། (བཀའ་བརྒྱུད) བཅོམ་ལྡན་འདས་ཞེས་ཅིའི་སྐད་དུ་བརྗོད་ཅེ་ན། ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་འདི་ལ། རྣ་གའི་སྒྲ་སྐལ་བ་དང་བཅོམ་པ་གཉིས་ཀ་ལ་འཇུག་པའི་ཡོན་ཏན་མ་ཚང་བ་མེད་པ་མངའ་བས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཞེས་བརྗོད། རྣ་གའམ་སྐལ་བ་ནི་རྣམ་པ་དྲུག་ཏུ་བརྗོད་དེ། དཔལ་དང་གྲགས་དང་ཡེ་ཤེས

དང་། །དབང་ཕྱུག་དང་ནི་གཟུགས་བཟང་དང་། །བརྩོན་འགྲུས་ཕུན་སུམ་ཚོགས་ལྡན་པ། །དྲུག་ལྡན་རྣ་ག་ལྷན་ཞེས་བྱ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཡོན་ཏན་ཀུན་དང་ལྡན་པ་ཉིད་དོ། །ཡང་ན་རྣ་ག་ཏ་ནི་བཅོམ་པ་སྟེ། ཉོན་མོངས་པ་དང་འཆི་བདག་དང་ལྷའི་བུ་དང་ཕུང་པོའི་བདུད་བཞི་པོ་འཇོམས་པའི་ཕྱིར་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཞེས་བརྗོད་པར་བྱ་ཞིང་། འདས་ཞེས་པ་ལོ་ཙཱ་བས་བསྣན་པ་ཁོ་ན་མིན་ཏེ། སྲིད་པ་ལས་འདས་ཞེས་འབྱུང་བས་རྣ་ག་སྲིད་པ་དང་། ག་ཏ་འདས་པ་ཡིན་པས། འདིར་ག་ཡིག་གིས་འདས་པའི་སྒྲ་སྟོན་པ་འགོས་ལོ་ཆེན་པོ་བཞེད། ཡང་གོང་སྤྲུལ་ཡོན་ཏན་རྒྱ་མཚོའི་བརྟག་གཉིས་སྤྱི་དོན་ལས། འདས་ཞེས་པ་ནི་སྲིད་པའི་སྐྱོན་ལས་རིང་དུ་འདས་པའམ། སྲིད་ཞིའི་མཐའ་གཉིས་ལས་འདས་པ་སྟེ་འཇིག་རྟེན་པའི་ལེགས་ལྡན་སོགས་ལས་ཁྱད་པར་དུ་བྱ་བའི་ཕྱིར་བོད་ཀྱི་རྒྱལ་པོའི་བཀས་བཅད་པའི་ཚིག་གོ །ཞེས་གསུངས།
བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་ནད་པ་ལ་ནད་གཡོག་མཛད་པའི་སྐོར། (འདུལ་བ) སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྡན་འདས་འོད་མའི་ཚལ་ (འོད་མའི་ཚལ་ནི་རྒྱལ་པོ་གཟུགས་ཅན་སྙིང་པོས་སྟོན་པ་ལ་ཕུལ་བའི་རྒྱལ་པོའི་ཁབ་ཀྱི་ཉེ་འགྲམ་དུ་ཡོད་པའི་སྐྱེད་མོས་ཚལ་ཞིག་ཡིན) བཞུགས་པ་ན། དགེ་སློང་འབྲུམ་ནད་ཀྱིས་མནར་བ་རྟག་ཏུ་ལུས་ལས་རྣག་ཁྲག་རྒྱུན་མ་ཆད་པར་འབབ་པ་སུས་ཀྱང་མི་འདོད་པ་ཞིག་གཙུག་ལག་གི་ཁང་གི་ཕྱི་རོལ་ཏུ་ཁང་པ་ཞིག་རྩུལ་ཐ་ཤལ་ཞིག་ཏུ་བཞག་ཡོད་པར། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཉིད་དེར་གཤེགས་ཏེ་རང་གི་ཕྱག་གིས་བསྐྱར་ནས་ནད་པ་དེའི་རྣག་ཁྲག་རྣམས་ཆུས་བཀྲུས་ཤིང་། རིམ་གྱིས་སོས་པར་བྱས་ཏེ་མཐར་དགེ་སློང་དེ་དགྲ་བཅོམ་པའི་གོ་འཕང་ཐོབ་པའི་ལོ་རྒྱུས་དྲིན་ལན་བསབ་པའི་མདོ་ལས་འདི་ལྟར་གསུངས་ཏེ། སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྡན་འདས་འོད་མའི་ཚལ་བཞུགས་པ་ན། དྲིན་ལན་བསབ་པའི་མདོ་ ཨཿ ༡༨༩བ༦ལས། དགེ་སློང་གཅིག་ལུས་ལ་འབྲུམ་བུའི་ནད་ཀྱིས་བཏབ་ནས་ལུས་ལ་ཀུན་ནས་རྣག་ཁྲག་རྒྱུན་དུ་ཟག་པས་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་མི་འདོད་དེ། གཙུག་ལག་ཁང་གི་ཕྱི་རོལ་གནས་ཁང་ཞིག་པར་གྱུར་པ་ཐ་མ་ཞིག་གི་ནང་དུ་བཞག་གོ །དེའི་ཚེ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་རྫུ་འཕྲུལ་གྱི་མཐུས་འཁོར་མང་པོས་གཅིག་གིས་ཀྱང་མི་ཤེས་པར་བྱིན་གྱིས་བརླབས་ནས་དེ་

བཞིན་གཤེགས་པ་ཉག་གཅིག་དགེ་སློང་ནད་པའི་ཐད་དུ་གཤེགས་ཏེ། ཆུས་བཀྲུ་བར་བར་དགོངས་ནས་འདོད་པའི་ཁམས་ཀྱི་ལྷ་རྣམས་ཤེས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་བརྒྱ་བྱིན་ལྷའི་དབང་པོ་འཁོར་ཚད་མེད་པ་བརྒྱ་སྟོང་གིས་བསྐོར་ཏེ་ལྷ་རྫས་ཀྱི་མེ་ཏོག་ཆར་བཞིན་དུ་ཕབ། ལྷ་རྫས་ཀྱི་རོལ་མོ་སྣ་ཚོགས་བྱས་ནས་སྟེང་གི་ནམ་མཁའ་ལ་འཁོད་དོ། །དེའི་ཚེ་ན་སུམ་ཅུ་རྩ་གསུམ་གནས་ཀྱི་ལྷའི་དབང་པོ་བསོད་ནམས་བརྒྱ་ལས་གྲུབ་པའི་བུམ་པ་དམ་པའི་ནང་ན་སྙིང་རྗེ་ཆེན་པོའི་ཆུ་གཙང་མས་བཀང་ནས་ལག་ན་ཐོགས་ཏེ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཞབས་ལ་མགོ་བོས་ཕྱག་འཚལ་ནས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ལ་མདུན་ནས་བསུ་སྟེ་ཕྱོགས་གཅིག་ཏུ་སྡོད་དོ། །དེའི་ཚེ་ན་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་བསོད་ནམས་བརྒྱ་དང་ལྡན་པའི་ཕྱག་བཀྲང་ནས་ཕྱག་སོར་མཉེན་ཞིང་རིང་བ་ལྔ་ལས་འོད་ཟེར་ཆེན་པོ་བཀྱེ་ནས་ལྷ་དང་འཁོར་མང་པོ་དེ་དག་རྣམས་སྣང་བར་བྱས་ཏེ། འཁོར་མང་པོ་དེ་དག་འདུག་ནས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཉིད་དགེ་སློང་ནད་པའི་དྲུང་དུ་གཤེགས་ཏེ་དབུའི་སྤྱི་གཙུག་ནས་འོད་ཟེར་བཀྱེ་ནས་དགེ་སློང་ནད་པ་སྣང་བར་བྱས་སོ། །དགེ་སློང་ནད་པ་དེ་ལ་རེག་མ་ཐག་ཏུན་བའི་སྡུག་བསྔལ་བྱང་བར་གྱུར་ཏེ། རྨའི་རྣག་ཁྲག་དང་བཅས་པའི་ལུས་ཀྱིས་སྐྱབས་སུ་གསོལ་ནས་ལུས་ཀྱིས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ལ་ཕྱག་འཚལ་མ་ནུས་པས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་ཕྱག་གཡས་པས་བརྒྱ་བྱིན་ལྷའི་དབང་པོ་ལས་རིན་པོ་ཆེའི་བུམ་པ་བླངས་ཏེ་དགེ་སློང་ནད་པའི་སྤྱི་བོ་ནས་ཆུ་བླུགས་ཏེ། ཕྱག་གཡོན་པས་དགེ་སློང་ནད་པའི་ལུས་ཀྱི་རྨ་བཀྲུས་ཤིང་བྱུགས་པས་དགེ་སློང་ནད་པའི་རྨ་ཐམས་ཅད་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཕྱག་གི་རྗེས་སུ་སོས་པར་གྱུར་ཏོ། །དེ་ལྟར་རྨ་ཀུན་ནས་སོས་ནས་དགེ་སློང་དེ་དགའ་མགུ་རངས་པར་གྱུར་ཏེ་སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ལ་ཕྱག་འཚལ་ལོ། །ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོའི་ཡབ་ལ་ཕྱག་འཚལ་ལོ། །བླ་ན་མེད་པའི་སྨན་པའི་རྒྱལ་པོ་མཆོག་ལ་ཕྱག་འཚལ་ལོ་ཞེས་བརྗོད་དོ། །བདག་གི་ལུས་ཀྱི་ནད་རྣམས་ནི་དེང་དུ་སོས་པར་གྱུར་ན་སེམས་ཀྱི་ནད་འབའ་ཞིག་མ་སོས་པས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་ཐུགས་བརྩེ་བའི་སླད་དུ་བདག་ལ་ཆོས་ཀྱི་སྨན་སྩོལ་ཅིང་སེམས་ཀྱི་ནད་ཀྱང་གསོ་བར་གསོལ་ཏོ། །དེ་

ནས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་དགེ་སློང་ནད་པ་དེ་ལ་འདི་སྐད་ཅེས་བཀའ་སྩལ་ཏོ། །དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ནི་ཁྱོད་ཀྱི་དྲིན་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བར་དགོངས་པས་ན་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་ཁྱོད་ཀྱི་དྲིན་ལན་བསབ་པར་མཛད་དོ། །དེའི་ཚེ་དགེ་སློང་ནད་པ་དེ་ཤིན་ཏུ་དགའ་བར་གྱུར་ཏེ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་སྦྱོ་བ་དང་། དགའ་བ་དང་། གཟེངས་བསྟོད་པར་མཛད་ནས་དགེ་སློང་ནད་པ་དེ་དགྲ་བཅོམ་པའི་འབྲས་བུ་ཐོབ་ནས་རིག་པ་གསུམ་དང་། མངོན་པར་ཤེས་པ་དྲུག་དང་། རྣམ་པར་ཐར་པ་བརྒྱད་དང་ལྡན་པར་གྱུར་ཏོ། །ཞེས་སོགས་རྒྱས་པར་གསུངས་སོ། །

བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་རིགས་ངན་རབ་ཏུ་དབྱུང་བར་གནང་བའི་ཁུངས། (འདུལ་བ) བཅོམ་ལྡན་འདས་ཉིད་ཀྱིས། ངཡི་བསྟན་པ་ལ་རིགས་གཙོ་བ་མ་ཡིན། རུས་གཙོ་བ་མ་ཡིན། སྒྲུབ་པ་གཙོ་བ་ཡིན་ཞེས་ཐམས་ཅད་ལ་ཡོངས་སུ་གྲགས་ཀྱང་། དོན་དངོས་ཕྱུག་ལེན་ལ། ཁྱོད་མགར་བའི་བུ་མ་ཡིན་ནམ། བཤན་པའི་བུ་མ་ཡིན་ནམ་ཞེས་སོགས་དྲིས་ཏེ་རིགས་ངན་རྣམས་རབ་ཏུ་འབྱུང་བར་བཀག་ཀྱང་། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཞལ་འཚོ་བཞུགས་ཀྱི་ཚེ་དམངས་རིགས་སོགས་རིགས་ངན་ཐམས་ཅད་རབ་ཏུ་འབྱུང་བར་གནང་བར་མ་ཟད་ཚེ་དང་ལྡན་པ་མ་འགགས་པ་སོགས་རིགས་ངན་མང་པོ་ཞིག་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་ཁྲིམ་ནས་ཁྲིམ་མེད་པར་རབ་ཏུ་ཕྱུང་བ་ཡིན་ཏེ། དྲིན་ལན་བསབ་པའི་མདོ་༼ ཨཿ ༽༡༤༣བ༡ ལས། དེའི་ཚེ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ལ་འཁོར་མང་པོས་ཡོངས་སུ་བསྐོར་ནས་མཆོད་པ་དང་རིམ་གྲོ་བྱས། བཀུར་སྟི་དང་ཕུད་དུ་བྱས། བསྔགས་ཤིང་བསྟོད་ནས་འཁོད་དོ། །དེ་ནས་ཀུན་དགའ་བོས་འཁོར་མང་པོའི་ཐེ་ཚོམ་སེམས་ཀྱིས་རྟོགས་ནས་སྟན་ལས་ལངས་ནས་སངས་རྒྱས་ལ་འདི་སྐད་ཅེས་གསོལ་ཏོ། །བཅོམ་ལྡན་འདས་ཅིའི་སླད་དུ་མ་འགགས་པ་ལྷ་བུ་མ་རབས་རིགས་ངན་པ་ཡང་རབ་ཏུ་འབྱུང་དུ་གནང་། མ་འགགས་པ་རབ་ཏུ་བྱུང་བས་རྒྱལ་རིགས་དང་རྗེའི་རིགས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དད་པ་དང་གུས་པའི་སེམས་ཉམས་པར་གྱུར་ཏོ། །དེ་ལྟར་དད་པའི་སེམས་ཉམས་པས་བསོད་ནམས་ཀྱི་དངོས་ཡོངས་སུ་ཉམས་པར་གྱུར། རྒྱལ་པོ་ཟས་གཙང་མའི་སྲས་དགེ་སློང་དགའ་བོས་ཀྱང་བརྙས་པའི་སེམས་སྐྱེས་པར་གྱུར་ཏོ། །དེ་ནས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་ཀུན་

དགའ་བོ་དང་། འཁོར་མང་པོ་རྣམས་ལ་འདི་སྐད་ཅེས་བཀའ་སྩལ་ཏོ། །ཁྱེད་རྣམས་ལེགས་པར་ཉོན་ཅིག ཁྱེད་ནམས་ཀྱིས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ལ་མཉམ་སྙོམས་པའི་ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོ་དང་། དྲན་པ་ཉེ་བར་གཞག་པ་གསུམ་དང་། ཡེ་ཤེས་ལྔ་དང་། ཏིང་ངེ་འཛིན་མེད་དོ་ཞེས་སྨྲས་ཀྱང་བླའི། །དགེ་སློང་མ་འགགས་པར་མ་རབས་རིགས་ངན་ཡིན་ཞེའམ། སྤྱོད་པ་ཐ་མའམ། སློན་ལམ་ཐ་མའམ། བརྩོན་འགྲུས་ཐ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱར་རུང་ངམ། ཁྱེད་རྣམས་ཀྱིས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ནི་ཉོན་མོངས་པ་དང་བཅས་པའོ། །མི་རྟག་པའོ། །འགྱུར་ཞིང་འཕོ་བའོ་ཞེས་བྱས་ཀྱང་བླའི། །དགེ་སློང་མ་འགགས་པ་མ་རབས་རིགས་ངན་ལས་རབ་ཏུ་བྱུང་བ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བར་མི་རུང་ངོ་། །དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་ཡང་དག་པ་བདེན་པའི་ཚིག་གསུང་བས་ཁྱེད་རྣམས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་གསུངས་པ་ལ་ཡིད་ཆེས་པར་བྱའོ། །དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ནི་འཁོར་བའི་སྐྱོན་དང་ཉེས་པ་གཟིགས་ཤིང་མཁྱེན་པས་མངོན་པར་རྫོགས་པར་སངས་རྒྱས་ཏེ། དགེ་སློང་མ་འགགས་པ་ལྔ་བུ་རབ་ཏུ་བྱུང་བས་རིག་པ་གསུམ་དང་། མངོན་པར་ཤེས་པ་དྲུག་དང་། རྣམ་པར་ཐར་པ་བརྒྱད་དང་ལྡན་ཏེ། ལྷ་དང་མི་རྣམས་ཀྱི་མཆོད་པའི་གནས་སུ་གྱུར་ཏོ། །དམ་པའི་ཆོས་སྲུང་ཞིང་འདུལ་བ་འཛིན་པའི་མཆོག་དམ་པར་གྱུར་ཏེ། ཐམས་ཅད་ཀྱིས་མཆོད་པའི་གནས་སུ་གྱུར་པས་ན་སོ་སོའི་སྐྱེ་བོ་དག་ཀྱང་འབྲས་བུ་དམ་པ་གསུམ་ཐོབ་པར་བྱེད་དོ། །འདི་ལྟ་སྟེ། ད་ལྟར་གྱི་འབྲས་བུ་ཐོབ་པ་དང་། སྐྱེ་བའི་འབྲས་བུ་དང་། མ་འོངས་པའི་འབྲས་བུ་ཐོབ་པར་བྱེད་དེ། དེ་བས་ན་མ་འགགས་པ་ནི་སྤྱོད་པ་མཆོག་དམ་པ་དང་ལྡན་ཏེ། ཕྱོགས་གཅིག་ཏུ་སྙིང་རྗེ་ཆེ་བའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའོ། །སྔོན་འདས་པའི་དུས་ན་ཡང་སངས་རྒྱས་གྲངས་མེད་པ་བྱེ་བ་བརྒྱ་སྟོང་སྟེང་ལ་དགེ་བའི་རྩ་བ་བསྐྱེད་ལ་བསྙེན་བཀུར་བྱས་ནས་སངས་རྒྱས་དེ་དག་གི་ཆོས་ལ་ཡང་འདུལ་བ་འཛིན་པའི་མཆོག་བྱས། ད་ལྟར་སངས་རྒྱས་ཤཱཀྱ་ཐུབ་པའི་ཆོས་ལ་ཡང་འདུལ་བ་འཛིན་པའི་མཆོག་ཏུ་གྱུར་ཏོ། །དེའི་ཚེ་དགེ་སློང་དགའ་བོས་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་གསུངས་པ་ཐོས་ནས་འདུག་པ་ལས་ལངས་ཏེ། མགོ་བོས་འཕགས་པ་གཽཏྲ་ཆུའི་

ཀྲང་པ་ལ་ཕྱག་འཚལ་ཏེ། མཐར་གྱིས་མ་འགགས་པའི་དྲུང་དུ་ཕྱིན་ནས་འདུད་པ་ཙམ་བྱས་སོ། །དེ་ནས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་དགའ་བོ་ལ་ཚིགས་སུ་བཅད་དེ་བཀའ་སྩལ་པ། དགའ་བོ་ཁྱོད་ནི་ཤེས་པར་གྱིས། །དབུལ་ཞིང་སྡུག་པར་འགྱུར་བའམ། །ཆེ་བཙན་ཉམས་པར་མི་འགྱུར་གྱི། །རབ་ཏུ་བྱུང་བའི་ཆོས་ཉིད་དོ། །བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་དེ་ལྟར་དགའ་བོ་ལ་བསྟན་པ་དང་། གཟེངས་བསྟོད་པ་དང་། དགའ་བའི་ཆོས་རྣམ་པ་དུ་མ་གསུངས་ནས་དགའ་བོ་རབ་ཏུ་དགའ་མགུ་རངས་ཏེ། གོས་ཚགས་བཙོས་ནས་འཕགས་པ་མ་འགགས་པའི་ཀྲང་པ་ལ་མགོ་བོས་ཕྱག་འཚལ་བ་དང་། དེ་མ་ཐག་ཏུ་གནམ་ས་ཡང་རྣམ་པ་དྲུག་ཏུ་རབ་ཏུ་གཡོས་སོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །དེ་བཞིན་དུ། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་སྐྱོན་ནས་སྨྲ་བའི་ལྟུང་བྱེད་ཀྱི་སྐབས་སུ་འདུལ་བ་ལུང་རྣམ་འབྱེད་ལས་རིགས་ངན། ༡ དམངས་རིགས་དང་། ༢ ཐག་པ། ༣ ཁབ་རིས་མཁན། ༤ བཟང་མཁན། (མ་དཔེར་བཟང་མཁན་ཡོད་ཀྱང་ཟངས་མཁན་ཡིན་ནམ་སྙམ) ༥ ལྕགས་མཁན། ༦ རྡུངས་མཁན། ༧ གོ་ལྷགས་མཁན། ༨ རྫ་མཁན། ༩ འབྲེག་མཁན། ༡༠ ཤིང་མཁན། ༡༡ སྨྱིག་མ་མཁན། ༡༢ བྲན་བཅས་རབ་ཏུ་བྱུང་བར། ལུང་རྣམ་འབྱེད་༼ཆ༽༢༣༧ན༡ལས་གསུངས་ཏེ། དགེ་སློང་མིའི་སྐྱོན་ནས་སྨྲ་བའི་བསམ་པས་དམངས་རིགས་ལས་རབ་ཏུ་བྱུང་བ་གན་དུ་སོང་སྟེ་འདི་སྐད་ཅེས་ཚེ་དང་ལྡན་པ་ལ་དགེ་སྦྱོང་གི་ཚུལ་ག་ལ་ཡོད། བྲམ་ཟེའི་ཚུལ་ག་ལ་ཡོད། ཚེ་དང་ལྡན་པ་ནི་དམངས་རིགས་ལས་རབ་ཏུ་བྱུང་བ་ཡིན་གྱི། ཚེ་དང་ལྡན་པས་རང་གི་ལས་འདི་ལྟ་སྟེ། ཟོར་བ་དང་། ཐག་གདང་དང་དམངས་རིགས་ཀྱི་ལས་གཞན་གང་ཡིན་པ་དག་ཀྱང་བྱོའ་ཞེས་སྨྲས་ན་དགེ་སློང་སྨྲ་གོང་བ་ཉིད་དུ་གྱུར་ཀྱང་རུང་མ་གྱུར་ཀྱང་རུང་དགེ་སློང་ལ་ལྟུང་བྱེད་དུ་འགྱུར་རོ། །དགེ་སློང་གི་མིའི་སྐྱོན་ནས་སྨྲ་བའི་བསམ་པས་ཐག་པ་ལས་རབ་ཏུ་བྱུང་བའི་གན་དུ་སོང་སྟེ། འདི་སྐད་ཅེས་ཚེ་དང་ལྡན་པ་ལ་དགེ་སྦྱོང་གི་ཚུལ་ག་ལ་ཡོད། བྲམ་ཟེའི་ཚུལ་ག་ལ་ཡོད། ཚེ་དང་ལྡན་པ་ནི་ཐག་པ་ལས་རབ་ཏུ་བྱུང་བ་ཡིན་གྱི། ཚེ་དང་ལྡན་པས་འདི་ལྟ་སྟེ། ཐགས་བཟངས་དང་། སོན་པ་དང་། དྲ་བ་དང་། སྣས་ལ་སོགས་པས་རང་གི་ལས་བྱོའ་ཞེས་

སླྨས་ན་དགེ་སློང་སྤྱ་གོང་བ་ཉིད་དུ་གྱུར་ཀྱང་རུང་མ་གྱུར་ཀྱང་རུང་དགེ་སློང་ལ་ལྟུང་བྱེད་དུ་
འགྱུར་རོ། །དགེ་སློང་གིས་མིའི་སྐྱོན་ནས་སླྨ་བའི་བསམ་པས་ཁབ་རིས་མཁན་ལས་རབ་ཏུ་
བྱུང་བའི་གནད་དུ་སོང་སྟེ། འདི་སྐད་ཅེས་ཚེ་དང་ལྡན་པ་ལ་དགེ་སྦྱོང་གི་ཚུལ་ག་ལ་ཡོད། བྲམ་
ཟེའི་ཚུལ་ག་ལ་ཡོད། ཚེ་དང་ལྡན་པ་ནི་ཁབ་རིས་མཁན་ལས་རབ་ཏུ་བྱུང་བ་ཡིན་གྱི། ཚེ་
དང་ལྡན་པས་འདི་ལྟ་སྟེ་རྒྱུང་ཤིང་དང་། སྐུད་པ་དང་། ཚོན་དང་། ཕུར་པ་དང་། སོ་མདངས་
ཀྱིས་རང་གི་ལས་བྱོའོ་ཞེས་སླྨས་ན་དགེ་སློང་སྤྱ་གོང་བ་ཉིད་དུ་གྱུར་ཀྱང་རུང་མ་གྱུར་ཀྱང་
རུང་དགེ་སློང་ལ་ལྟུང་བྱེད་དུ་འགྱུར་རོ། །དགེ་སློང་གིས་མིའི་སྐྱོན་ནས་སླྨ་བའི་བསམ་པས་
བཟང་མཁན་ལས་རབ་ཏུ་བྱུང་བའི་གནད་དུ་སོང་སྟེ། འདི་སྐད་ཅེས་ཚེ་དང་ལྡན་པ་ལ་དགེ་སྦྱོང་
གི་ཚུལ་ག་ལ་ཡོད། བྲམ་ཟེའི་ཚུལ་ག་ལ་ཡོད། ཚེ་དང་ལྡན་པ་ནི་བཟང་མཁན་ལས་རབ་ཏུ་
བྱུང་བ་ཡིན་གྱི། ཚེ་དང་ལྡན་པས་འདི་ལྟ་སྟེ། ཁབ་དང་། སྐུད་པ་དང་། གྲི་དང་ཆན་པ་དང་།
ལྷུག་མོས་རང་གི་ལས་བྱོའོ་ཞེས་སླྨས་ན། དགེ་སློང་སྤྱ་གོང་བ་ཉིད་དུ་གྱུར་ཀྱང་རུང་མ་གྱུར་
ཀྱང་རུང་དགེ་སློང་ལ་ལྟུང་བྱེད་དུ་འགྱུར་རོ། །དགེ་སློང་གིས་མིའི་སྐྱོན་ནས་སླྨ་བའི་བསམ་
པས་ལྷུགས་མགར་ལས་རབ་ཏུ་བྱུང་བའི་གནད་དུ་སོང་སྟེ། འདི་སྐད་ཅེས་ཚེ་དང་ལྡན་པ་ལ་
དགེ་སྦྱོང་གི་ཚུལ་ག་ལ་ཡོད། བྲམ་ཟེའི་ཚུལ་ག་ལ་ཡོད། ཚེ་དང་ལྡན་པ་ནི་ལྷུགས་མགར་
ལས་རབ་ཏུ་བྱུང་བ་ཡིན་གྱི། ཚེ་དང་ལྡན་པས་འདི་ལྟ་སྟེ། སྦུད་པ་དང་། སྦུད་རུ་དང་། ཏི་ཙ་
དང་སྐམ་པ་དང་། ཐོ་བས་རང་གི་ལས་བྱོའོ་ཞེས་སླྨས་ན་དགེ་སློང་སྤྱ་གོང་བ་ཉིད་དུ་གྱུར་ཀྱང་
རུང་མ་གྱུར་ཀྱང་རུང་དགེ་སློང་ལ་ལྟུང་བྱེད་དུ་འགྱུར་རོ། །དགེ་སློང་གིས་མིའི་སྐྱོན་ནས་སླྨ་
བའི་བསམ་པས་ཧྲུངས་མགར་ལས་རབ་ཏུ་བྱུང་བའི་གནད་དུ་སོང་སྟེ། འདི་སྐད་ཅེས་ཚེ་དང་
ལྡན་པ་ལ་དགེ་སྦྱོང་གི་ཚུལ་ག་ལ་ཡོད། བྲམ་ཟེའི་ཚུལ་ག་ལ་ཡོད། ཚེ་དང་ལྡན་པ་ནི་ཧྲུངས་
མགར་ལས་རབ་ཏུ་བྱུང་བ་ཡིན་གྱི། ཚེ་དང་ལྡན་པས་ནི་འདི་ལྟ་སྟེ། སྦུད་པ་
དང་། སྦུད་རུ་དང་། ཏི་ཙ་དང་། སྐམ་པ་དང་། ཐོ་བས་རང་གི་ལས་བྱོའོ་ཞེས་སླྨས་ན། དགེ་
སློང་སྤྱ་གོང་བ་ཉིད་དུ་གྱུར་ཀྱང་རུང་མ་གྱུར་ཀྱང་རུང་དགེ་སློང་ལ་ལྟུང་བྱེད་དུ་འགྱུར་རོ། །དགེ་

སློང་མིའི་སྐྱོན་ནས་སླ་བའི་བསམ་པས་ཀོ་ཤྲཱུགས་མཁན་ལས་རབ་ཏུ་བྱུང་བའི་གནད་དུ་སོང་སྟེ། འདི་སྐད་ཅེས་ཚེ་དང་ལྡན་པ་ལ་དགེ་སྦྱོང་གི་ཚུལ་ག་ལ་ཡོད། བྲམ་ཟེའི་ཚུལ་ག་ལ་ཡོད། ཚེ་དང་ལྡན་པ་ནི་ཀོ་ཤྲཱུགས་མཁན་ལས་རབ་ཏུ་བྱུང་བ་ཡིན་གྱི། ཚེ་དང་ལྡན་པས་འདི་ལྟ་སྟེ། རྒྱུ་ས་པ་དང་། ཀྲི་ཙ་དང་། འབྲེང་བུ་དང་། ཟ་གྲི་དང་། སྨྱུང་དང་སྨྱུང་བུས་རང་གི་ལས་བྱོའ་ཞེས་སྨྲས་ན། དགེ་སློང་སྤྱ་གོང་བ་ཉིད་དུ་གྱུར་ཀྱང་རུང་མ་གྱུར་ཀྱང་རུང་དགེ་སློང་ལ་ལྟུང་བྱེད་དུ་འགྱུར་རོ། །དགེ་སློང་གིས་མིའི་སྐྱོན་ནས་སླ་བའི་བསམ་པས་ཛ་མཁན་ལས་རབ་ཏུ་བྱུང་བའི་གནད་དུ་སོང་སྟེ། འདི་སྐད་ཅེས་ཚེ་དང་ལྡན་པ་ལ་དགེ་སྦྱོང་གི་ཚུལ་ག་ལ་ཡོད། བྲམ་ཟེའི་ཚུལ་ག་ལ་ཡོད། ཚེ་དང་ལྡན་པ་ནི་ཛ་མཁན་ལས་རབ་ཏུ་བྱུང་བ་ཡིན་གྱི། ཚེ་དང་ལྡན་པས་འདི་ལྟ་སྟེ་འཁོར་ལོ་དང་། དབྱིག་གུ་དང་། ཐ་གུ་དང་། འཁོར་ལོའི་རྟེན་མ་དང་། གསལ་གྱིས་རང་གི་ལས་བྱོའ་ཞེས་སྨྲས་ན། དགེ་སློང་སྤྱ་གོང་བ་ཉིད་དུ་གྱུར་ཀྱང་རུང་མ་གྱུར་ཀྱང་རུང་དགེ་སློང་ལ་ལྟུང་བྱེད་དུ་འགྱུར་རོ། །དགེ་སློང་གིས་མིའི་སྐྱོན་ནས་སླ་བའི་བསམ་པས་འབྲེག་མཁན་ལས་རབ་ཏུ་བྱུང་བའི་གནད་དུ་སོང་སྟེ། འདི་སྐད་ཅེས་ཚེ་དང་ལྡན་པ་ལ་དགེ་སྦྱོང་གི་ཚུལ་ག་ལ་ཡོད། བྲམ་ཟེའི་ཚུལ་ག་ལ་ཡོད། ཚེ་དང་ལྡན་པ་ནི་འབྲེག་མཁན་ལས་རབ་ཏུ་བྱུང་བ་ཡིན་གྱི། ཚེ་དང་ལྡན་པས་འདི་ལྟ་སྟེ། སྤུ་གྲི་དང་། ཆན་པ་དང་། བདར་དང་། སྣང་ཅེར་དང་། སེན་གྲིས་རང་གི་ལས་བྱོའ་ཞེས་སྨྲས་ན། དགེ་སློང་སྤྱ་གོང་བ་ཉིད་དུ་གྱུར་ཀྱང་རུང་མ་གྱུར་ཀྱང་རུང་དགེ་སློང་ལ་ལྟུང་བྱེད་དུ་འགྱུར་རོ། །དགེ་སློང་གི་མིའི་སྐྱོན་ནས་སླ་བའི་བསམ་པས་ཤིང་མཁན་ལས་རབ་ཏུ་བྱུང་བའི་གནད་དུ་སོང་སྟེ། འདི་སྐད་ཅེས་ཚེ་དང་ལྡན་པ་ལ་དགེ་སྦྱོང་གི་ཚུལ་ག་ལ་ཡོད། བྲམ་ཟེའི་ཚུལ་ག་ལ་ཡོད། ཚེ་དང་ལྡན་པ་ནི་ཤིང་མཁན་ལས་རབ་ཏུ་བྱུང་བ་ཡིན་གྱི། ཚེ་དང་ལྡན་པས་འདི་ལྟ་སྟེ། སྟེའུ་དང་། སྟ་རེ་དང་། གཟོང་དང་། སོག་ལེ་དང་། ཐོ་བས་རང་གི་ལས་བྱོའ་ཞེས་སྨྲས་ན། དགེ་སློང་སྤྱ་གོང་བ་ཉིད་དུ་གྱུར་ཀྱང་རུང་མ་གྱུར་ཀྱང་རུང་དགེ་སློང་ལ་ལྟུང་བྱེད་དུ་འགྱུར་རོ། །དགེ་སློང་གིས་མིའི་སྐྱོན་ནས་སླ་བའི་

བསམ་པས་སྐྱིག་མ་མཁན་ལས་རབ་ཏུ་བྱུང་བའི་གནད་དུ་སོང་སྟེ། འདི་སྐད་ཅེས་ཚེ་དང་ལྡན་པ་ལ་དགེ་སྦྱོང་གི་ཚུལ་ག་ལ་ཡོད། བྲམ་ཟེའི་ཚུལ་ག་ལ་ཡོད། ཚེ་དང་ལྡན་པ་ནི་སྐྱིག་མ་མཁན་ལས་རབ་ཏུ་བྱུང་བ་ཡིན་གྱི། ཚེ་དང་ལྡན་པས་འདི་ལྟ་སྟེ། སྐྱིག་མ་དང་། གྲི་དང་། ཚོན་དང་། སྨྱུག་ཐོ་དང་། ལྷང་ཚེར་གྱིས་རང་གི་ལས་བྱོའ་ཞེས་སྨྲས་ན། དགེ་སློང་སྤྱ་གོང་བ་ཉིད་དུ་གྱུར་ཀྱང་རུང་མ་གྱུར་ཀྱང་རུང་དགེ་སློང་ལ་ལྟུང་བྱེད་དུ་འགྱུར་རོ། །དགེ་སློང་གིས་མིའི་སྐྱོན་ནས་སྨྲ་བའི་བསམ་པས་བྲན་ལས་རབ་ཏུ་བྱུང་བའི་གནད་དུ་སོང་སྟེ། འདི་སྐད་ཅེས་ཚེ་དང་ལྡན་པ་ལ་དགེ་སྦྱོང་གི་ཚུལ་ག་ལ་ཡོད། བྲམ་ཟེའི་ཚུལ་ག་ལ་ཡོད། ཚེ་དང་ལྡན་པ་ནི་བྲན་ལས་རབ་ཏུ་བྱུང་བ་ཡིན་གྱི། ཚེ་དང་ལྡན་པས་འདི་ལྟ་སྟེ། བསྐུ་མཉེ་དང་། ཁྲུས་དང་། ཕོ་ཉར་འགྲོ་བ་དང་། མངག་པས་རང་གི་ལས་བྱོའ་ཞེས་སྨྲས་ན། དགེ་སློང་སྤྱ་གོང་བ་ཉིད་དུ་གྱུར་ཀྱང་རུང་མ་གྱུར་ཀྱང་རུང་དགེ་སློང་ལ་ལྟུང་བྱེད་དུ་འགྱུར་རོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །འོན་ཀྱང་། སློབ་དཔོན་ཡོན་ཏན་འོད་ཀྱི་མདོ་རྩ་བར། ལྷམ་མཁན་དང་གདོལ་པ་དང་གཡུང་པོ་དང་དེ་ལྟ་བུ་རབ་ཏུ་དབྱུང་བར་མི་བྱའོ། །ཞེས་རིགས་དམན་པ་དག་རབ་ཏུ་འབྱུང་མི་རུང་བར་གསུངས་པ་སོགས་ལ་དཔྱད་དགོས་སོ། །རྟོགས་བརྗོད་བརྒྱ་པ་མདོ་སྡེ་༼ཨོཾ༽༢༩༣བ༩ ནའང་འབྲེག་མཁན་གྱི་བུ་ཉེ་བར་འཁོར་གྱིས་བཟང་ལྡན་དང་མ་འགགས་པ་དང་ལྷས་བྱིན་སོགས་ཤཱཀྱའི་བུ་ལྔ་བརྒྱ་རབ་ཏུ་འབྱུང་བར་མཐོང་ནས་དུས་པའི་སྐོར་བཞུགས་སོ། །

བཅོམ་ལྡན་འདས་རྒྱལ་བ་བྱམས་པ། རྒྱལ་བ་བྱམས་པ་ལ་གཟིགས།

བཅོམ་ལྡན་འདས་མ་མཆོད་བྱས་པས། བཅོམ་ལྡན་འདས་མ་མཆོད་བྱས་ཞེས་པ་དགེ་འདུན་གྲུབ་ཀྱིས་གསུངས། ཞེས་གློང་རྡོལ་བླ་མའི་གསུང་འབུམ་གླེགས་བམ་གཉིས་པ་༦༠༨ན་གསལ་ལོ། །

བཅོམ་ལྡན་འདས་ཤཱཀྱ་ཐུབ་པ། སྟོན་པ་ཤཱཀྱ་ཐུབ་པ་ལ་གཟིགས།

བཅོམ་ལྡན་རིག་རལ། བཅོམ་ལྡན་རིག་པའི་རལ་གྲི་དང་སྣར་ཐང་ལོ་ཙཱ་བ་ཡང་ཟེར། བཅོམ་ལྡན་རིག་པའི་རལ་གྲི་ནི། ཡུལ་ཕུ་ཐང་བ་ཡིན་པ་ཞིག་བསམ་ཡས་མཆོད་རྟེན་དཀར་པོ་བའི་བཙུན་པ

བྱས། དགའ་བ་གདོང་དུ་དབྱར་ཉི་མ་བརྩོན་འགྲུས་ལ་ཕར་ཕྱིན་སློབ་ཀྱིན་བཞུགས་པའི་ཚེ་མཛེ་ནད་ཀྱི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་ཞིག་བྱུང་ནས། སྨར་ཐང་སྐྱོ་སྟོན་པ་ལ་ཁམས་འཚོས་སུ་འོངས་པ་ན། (སྐྱོ་སྟོན་པ་དེ་ནི་ཕྱག་ན་རྡོ་རྗེ་ལ་ཉི་མ་མིག་གིས་མི་མཐོང་བའི་བསྙེན་པ་ལོ་བཅུ་གཅིག་ཏུ་མཛད་པ་ཞིག་ཡིན་པར་བཤད) བཅོམ་ལྡན་རིག་རལ་གྱིས་སྨར་ཐང་གི་ཐེམ་པ་ལ་ཞབས་བཞག་པ། དབུ་ལ་ཉི་མ་ཤར་བ། སྨར་ཐང་གི་ཚོགས་དུང་འབུད་པ་རྣམས་དུས་མཚུངས་སུ་བྱུང་བས་རྟེན་འབྲེལ་བཟང་བར་ཡང་གོ། སྐྱོ་སྟོན་པས་བཀས་བསྐུལ་བ་བཞིན་སྨར་ཐང་ཕྱིའི་གྲོག་ཕུག་ཅིག་ཏུ་རྣམ་ངེས་ཚར་སྟོང་བཤད། དེས་མཛེ་ནད་ལས་ཐར། དེ་ནས་སྨར་ཐང་གི་ཚོས་གྲྭར་བཞུགས་ནས་གཞུང་ཆེན་མོར་སྦྱངས་པ་མཛད་ཅིང་མི་གཡོ་བའི་བསྙེན་པ་ཡང་དུང་ཕྱུར་བཅུ་གསུམ་དུ་བསྐྱལ་བས་ཤེས་རབ་ཀྱི་ནམ་ལངས། ཆོས་སྐྱོང་ཞལ་བཞི་པས་ཀྱང་ཞབས་ཏོག་བསྒྲུབས་ཏེ་བཤད་ཉན་མཛད་པས། སློབ་མ་ཡང་དབུས་པ་བློ་གསལ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་ཤིན་ཏུ་མཁས་པ་མང་པོ་བྱུང་ཞིང་། སྡེ་སྣོད་འཛིན་པའི་སུམ་གཉིས་སྨར་ཐང་དུ་འདུས་པར་གྲགས། བཅོམ་ལྡན་པས་བསྟན་བཅོས་ཀྱང་པུ་སྟི་བཅུ་དྲུག་ཙམ་བརྩམས། བཀའ་བསྟན་གྱི་ཕྱི་མོ་གང་ཡོད་བསྡུས་ཏེ་དཀར་ཆག་ཉི་མའི་འོད་ཟེར་ཞེས་བྱ་བ་འགོད་པར་མཛད། ཁ་བའི་ལྗོངས་འདིར་བཀའ་བསྟན་གྱི་མ་ཕྱི་ནི་བཅོམ་ལྡན་རིག་རལ་དང་། དེའི་སློབ་མ་དབུས་པ་བློ་གསལ་བྱང་ཆུབ་ཡེ་ཤེས་དང་། ལོ་ཙཱ་བ་བསོད་ནམས་འོད་ཟེར། རྒྱང་རོ་བྱང་ཆུབ་འབུམ་གསུམ་གྱིས་འབད་པ་ཆེན་པོས་བསྡུས་པའི་སྨར་ཐང་གི་བཀའ་བསྟན་འདི་ཁོ་ན་ཡིན་པར་དེབ་སྔོན་དུ་གསལ། རྒྱས་པར་དེབ་སྔོན་སྟོད་ཆ་༢༠༩ལ་གཟིགས།

བཅོམ་བརླག <མ་ཐུ་ན> ཡུལ་བཅོམ་བརླག་ཅེས་བྱ་བ་སྔོན་སློབ་དཔོན་ཡོན་ཏན་འོད་གང་དུ་འཁྲུངས་པའི་ཡུལ་ལོ། །

བཅོས་པའི་ཆང་། (འདུལ་བ) བཅའ་བའི་རིགས་ལས་བཟོས་པའི་ཆང་ལ་ཟེར། དཔེར་ན་རྩ་བ། སྡོང་བུ། ལོ་མ། མེ་ཏོག འབྲས་བུའི་བཀྲུང་བ་ལས་བཅོས་པའི་ཆང་ལྔ་བུའོ། །རྩ་བའི་བཅའ་བ་ནི། ལ་ཕུག་དང་ཙུང་མ་ལྟ་བུ། སྡོང་བུའི་བཅའ་བ་ནི། བུར་ཤིང་ལྟ་བུ།

ཡོ་མའི་བཅའ་བ་ནི། ལ་ཕུག་གི་ཡོ་མ་ལྟ་བུ། མེ་ཏོག་གི་བཅའ་བ་ནི། ཨུཏྤལ་ལྟ་བུ། འབྲས་བུའི་བཅའ་བ་ནི། རྒུན་འབྲུམ་དང་ཁམ་སྐྱར་སོགས་ཤིང་འབྲས་རིགས་ཡོངས་རྫོགས་ལྟ་བུའོ། །ལུང་རྣམ་འབྱེད་༼ ཉ ༽༣༥ན༡ ལས། བཅོས་པའི་ཆང་ཞེས་བྱ་བ་ནི་རྩ་བའི་བཏུང་བ་དང་། སྡོང་བུའི་བཏུང་བ་དང་། འདབ་མའི་བཏུང་བ་དང་། མེ་ཏོག་གི་བཏུང་བ་དང་། འབྲས་བུའི་བཏུང་བའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །བཅོས་པའི་ཆང་དང་། འབྲུའི་ཆང་གི་ཁྱད་པར་ནི། བཅོས་པའི་ཆང་ནི་བཅའ་བའི་རིགས་ལས་བཟོས་པ་དང་། འབྲུའི་ཆང་ནི་བཟའ་བའི་རིགས་ལས་བཟོས་པའི་ཁྱད་པར་རོ། །

བཅོས་མའི་རྣམ་ཐར། གཡོ་སྒྱུའི་སྤྱོད་ཚུལ། ངོ་ལོག་མི་མཚུངས་པའི་བྱ་སྤྱོད་དམ་རྣམ་འགྱུར། རྫུན་དང་འདྲེས་པའི་བྱ་སྤྱོད་དམ་རྣམ་འགྱུར་བཅས་ཀྱི་དོན། ས་སྐྱ་ལེགས་བཤད་ལས་ཀྱང་། དམན་ལ་སྤྱོད་པ་བཟང་བྱུང་ཡང་། །དེ་ནི་བཅོས་མའི་རྣམ་ཐར་ཡིན། །ཤེས་ལ་ནོར་བུས་ཁ་བསྒྱུར་ཡང་། །ཚུ་དང་འཕྲད་ན་རང་མདོག་བསྟན། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟ་བུའོ། །གཞོན་ནུ་ཟླ་མེད་ཀྱི་རྣམ་ཐར་ལས་ཀྱང་། །ཀྱེ་ཧུད་བག་ཡོད་ངོ་ཚའི་གོས་བྲལ་བ། །ཁྲེལ་འདས་གཅེར་བུར་རྒྱུ་བའི་བློན་འབངས་ཀུན། །གཞོན་ནུ་བྲལ་བས་ནོངས་ཞེས་སྨྲ་ཞིང་དུ། །སྒྱུ་དང་བཅས་ཀྱང་བཅོས་མའི་རྣམ་ཐར་ཡིན།།ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །

ལྕགས་ཀྱི་ཐུ་ལུམ། ལྕགས་གོང་། ལྕགས་ཟླུམ་རིལ། འདུལ་བ་རྣམ་པར་འབྱེད་པའི་ཚིག་རྣམ་པར་བཤད་པ་༼ ཚུ ༽༥༡བ༨ལས། ལྕགས་ཀྱི་ཐུ་ལུམ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ལྕགས་བསྒོངས་པ་སྟེ་འདྲ་དཀའ་བ་ཉིད་ཀྱིས་དེ་དང་འདྲ་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །

ལྕགས་ཀྱི་ཐུ་ལུམ་མེ་འབར། ལྕགས་གོང་མེ་འབར་བ།

ལྕགས་ཀྱི་འཕྲུག་བྱེད། ཤིག་ཟ་བ་འཕྲུག་བྱེད།

ལྕགས་ཀྱི་ཚ་ཚ། མེར་བསྲེགས་པའི་ལྕགས་དམར་པོའི་མེ་ཆག

ལྕགས་ཀྱི་སེ་ཝ། (འདུལ་བ) ལྕགས་ལས་བྱས་པའི་བལ་པོ་སེ་ཝ་འདྲ་བ། ལུང་རྣམ་འབྱེད་ཀྱི་འགྲེལ་པ་༼ ཚུ ༽༥༤ན༨ལས། ལྕགས་ཀྱི་སེ་ཝ་དང་འདྲ་སྟེ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ལྕགས་ལས་བྱས་པའི་བལ་

པོ་སེ་ཙ་དང་འདྲའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

ལྕགས་ཀྱུ། ལྕགས་གུག་རྩེ་རྣོན་པོ་ཞིག་གི་མིང་། འདི་ལ་བརྡ་རྙིང་དུ་ལྕགས་ཀྱོ་ཟེར། ལྕགས་ཀྱུ་ཞེས་པའི་ཀྱུ་ནི། ཀྱོག་ཀྱོག་གི་དོན་ཡིན། ཀྱུ། ཀྱོ། ཀྱོག་ཀྱོག་རྣམས་དོན་འདྲ།

ལྕགས་ཀྱུ་ལྷ་དང་སྒྲོན་མ་ལྷ། ཤ་ལྔའི་མིང་། ཤ་ལྔ་ནི། བ་ལང་གི་ཤ། ཁྱིའི་ཤ། གླང་པོ་ཆེའི་ཤ། རྟའི་ཤ། མིའི་ཤ་དང་ལྔའོ། །སྒྲ་བཤད་ནི། དེ་ལྔས་དངོས་གྲུབ་མྱུར་དུ་འགུགས་པར་བྱེད་པས་ལྕགས་ཀྱུ་དང་འདྲ་བས་དེ་སྐད་ཅེས་བྱ་སྟེ། རྗེའི་སྔགས་རིམ་ཆེན་མོ་༤༣༣བ་ལས། ཤ་ལྔ་ལ་ལྕགས་ཀྱུ་ལྔ་དང་སྒྲོན་མ་ལྔ་ཞེས་ཀྱང་གསུངས་ཏེ་དངོས་གྲུབ་འགུགས་པ་དང་གསལ་བར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས།

ལྕགས་ཀྱོ། ལྕགས་ཀྱུ་དང་དོན་གཅིག ལི་ཤིའི་གུར་ཁང་དུ་གསུངས།

ལྕགས་གོང་། ལྕགས་ཀྱི་གོང་བུ། ལྕགས་ཟླུམ་རིལ། ལྕགས་རིལ་རིལ། འདི་ལ་ལྕགས་ཀྱི་ཐུ་ལུམ་ཞེས་ཀྱང་ཟེར། ལྕགས་སྒོང་ཞེས་ཀྱང་འབྲི་བར་བྱེད་དོ། །

ལྕགས་གོང་མེ་ལྟེ་འབར་བ། མེ་འབར་བཞིན་པའི་ལྕགས་ཀྱི་གོང་བུ། ལུང་རྣམ་འབྱེད་ལས་ཀྱང་། ལྕགས་གོང་མེ་ལྟེ་འབར་བ་དག །ཟོས་པར་གྱུར་པ་མཆོག་ཡིན་གྱི། །ཚུལ་འཆལ་ཡང་དག་མི་སྡོམ་པས། །ཡུལ་འཁོར་བསོད་སྙོམས་ཟ་བ་མིན། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟ་བུའོ། །ཚིགས་བཅད་འདི་ལས་ཀྱི་ཚོམས་དུའང་འབྱུང་ངོ་། །

ལྕགས་གོང་མེ་འབར་བ། ལྕགས་གོང་མེ་ལྟེ་འབར་བ་དང་དོན་འདྲ།

ལྕགས་སྒོང་། ལྕགས་གོང་དང་འདྲ། ཚོམས་ལས། ལྕགས་སྒོང་མེ་ལྟེ་འབར་འདྲ་བ། །ཟོས་པར་གྱུར་པ་ཆེས་སླ་ཡི། །ཞེས་པ་ལྟ་བུ།

ལྕགས་རྟུལ། (མཛོད) རྟུལ་ཕྲན་བདུན་ལ་ལྕགས་རྟུལ་གཅིག་ཟེར། འདི་ལ་རྟུལ་ཕྲ་རབ་༤༩ཡོད།

ལྕགས་པའི་བྲང་། གཙྪ་པ་ཌག་ཅེས་དང་། ལས་ཀྱི་བྲང་ཞེས་ཀྱང་འབྱུང་བ་སེང་གའི་གླིང་སྟེ་སྲིན་མོས་བཟུང་བ་དེད་དཔོན་སེང་གེས་བཏུལ་ནས་བཟུང་བའི་ཡུལ་ལོ། །

ལྕང་སྐྱ། ཤིང་ལྕང་མའི་བྱེ་བྲག་ཅིག་ཡིན་པར་བཤད།

ལྕང་སྐྱ་གོང་འོག ལྕང་སྐྱ་ཡེ་ཤེས་བསྟན་སྒྲོན་ལ་ཞེས་ཀྱང་བྱ། ལྕང་སྐྱ་སྐུ་གོང་མ་ངག་དབང་བློ་བཟང་ཆོས་ལྡན་ (༡༨༦༣-༡༩༡༦) དང་། དེའི་ཡང་སྲིད་ལྕང་སྐྱ་རོལ་པའི་རྡོ་རྗེ་ (༡༨༦༣-༡༩༡༦) གཉིས་ལ་ཞུ་བ་ཡིན།

ལྕང་སྐྱ་ངག་དབང་བློ་བཟང་ཆོས་ལྡན་གྱི་གསུང་འབུམ་དཀར་ཆག ལྕང་སྐྱ་རིན་པོ་ཆེ་སྐུ་གོང་མ་ངག་དབང་བློ་བཟང་ཆོས་ལྡན་དཔལ་བཟང་པོའི་གསུང་འབུམ་གྱི་དཀར་ཆག་ནི། ༼ ཀ་པར ༽ སྐྱབས་འགྲོའི་ཁྲིད་ཡན་ལག་བདུན་པ། ལམ་རིམ་ས་བཅད། དེ་ཡི་དམིགས་རིམ་བསྡུས་པ། ལམ་རིམ་ཞལ་ཤེས། ལམ་རིམ་གྱི་ཁྲིད་ཡིག་བློ་སྦྱོང་བསྟན་བརྒྱུད་ཆེན་མོའི་ཁྲིད་ཡིག གླང་ཐང་པའི་ཚིགས་རྐང་བརྒྱད་མའི་ཁྲིད། ཞི་གནས་སྒོམ་ཚུལ། ཕྱག་ཆེན་ཁྲིད། གཙོད་ཀྱི་མན་ངག་བདེ་སྟོན་དམིགས་རིམ། ཡང་བདེ་ཅན་སྦྱོར་ལམ། བྱང་ཆུབ་ལམ་རིམ་ཆེན་མོ་ཚིགས་བཅད་དུ་བསྡེབས་པ། ༼ ཁ་པར ༽ སྐྱབས་འགྲོའི་ཁྲིད། རྡོར་སེམས་སྒོམ་བཟླས། སྔགས་ཀྱི་རྩ་ལྟུང་དང་སྡོམ་པོའི་ངོས་བཟུང་བཤགས་པ་བྱ་ཚུལ། གསང་འདུས་བསྐྱེད་རིམ་གསང་ཆེན་སྦྱོར་ལམ། ཡང་འདུས་པའི་བསྐྱེད་རིམ་ཉི་མའི་འོད་ཟེར། འདུས་པའི་རྫོགས་རིམ་རྒྱུད་དོན་སྙིང་པོ། ཡང་འདུས་པའི་རྫོགས་རིམ་བློ་བཟང་དགོངས་རྒྱན། འདུས་པའི་རྫོགས་རིམ་གྱི་གེགས་སེལ་བོགས་འདོན་མན་ངག་བདེ་མཆོག་དྲིལ་བུ་ལུས་དཀྱིལ། བསྐྱེད་རིམ་སྒོམ་ཚུལ་མདོར་བསྡུས། དྲིལ་བུ་ལུས་དཀྱིལ་རྫོགས་རིམ་བདེ་ཆེན་སྦྱོར་ལམ། དུས་དགྲའི་དབང་པོའི་སྒྲུབ་ཐབས་ཞལ་ཤེས། འཇིགས་བྱེད་ཀྱི་རྫོགས་རིམ། ནཱ་རོ་ཆོས་དྲུག་གི་གཏུམ་མོའི་དམིགས་རིམ། སྙིང་པོ་དོན་གསུམ་ཁྲིད་ཡིག་ག་བུར་ཆུ་རྒྱུན། ཡང་དེ་ཡི་ཁྲིད་ཡིག་བདུད་རྩིའི་ཆུ་རྒྱུན། འཕོ་ཁྲིད་མཁའ་སྤྱོད་སྦྱོར་ལམ། ཚེ་ཁྲིད་འཆི་མེད་དགའ་སྟོན། ཚེ་སྒྲུབ་བདུད་རྩིའི་ཟིལ་མངར། འཇིགས་བྱེད་བསྙེན་ཡིག་དངོས་གྲུབ་རྒྱ་མཚོ། རྡོ་རྗེ་འཕྲེང་བའི་དབང་བསྐུར་ཚུལ་བློ་གསལ་མགུལ་རྒྱན་ནོར་བུའི་འཕྲེང་བ། འཕྲེང་བ་གཉིས་ཀྱི་མཐའ་དཔྱོད་འཕྲུལ་གྱི་ལྡེ་མིག་སྔགས་ཀྱི་དམ་ཚིག་རྣམ་གཞག་རྩ་ལྟུང་གི་ཐིག་ལེའི་རྣམ་དག་འདུས་པའི་ཟབ་གནད་གཅེས་བསྡུས། ༼ ག་པར ༽གསང་འདུས་ཚོ་ག་དང་གསང་འདུས་ཀྱི་རས་བྲིས་དང་བསམ་

གཏན་གྱི་སྒྲུབ་མཆོད་བྱ་ཚུལ་དངོས་གྲུབ་ཆར་འབེབས། བདེ་མཆོག་ལཱུ་ཧི་པའི་བདག་བསྐྱེད་མདུན་བསྐྱེད་སྒྲུབ་མཆོད་ཕྱི་རོལ་མཆོད་པ་ལག་མཆོད་དང་བཅས་པ་བདེ་ཆེན་ཆར་འབེབས། བདེ་མཆོག་ལུས་དཀྱིལ་མངོན་རྟོགས་བདེ་ཆེན་རབ་འཕེལ། འཇིགས་བྱེད་ཆོ་ག་འཇམ་དཔལ་དགོངས་རྒྱན། འཇིགས་བྱེད་དཔའ་བོ་གཅིག་པའི་ཆོ་ག་བདུད་ལས་རྒྱལ་བའི་རྒྱལ་མཚན། བླ་མའི་རྣལ་འབྱོར་གསོལ་འདེབས་སོགས་ལེ་ཚན་སོ་དྲུག་གཏོང་ལེན་གྱིས་དམིགས་པ་བྱ་ཚུལ། མི་ཏྲ་བརྒྱ་རྩའི་ནང་ཚན་ཁ་འབར་མའི་གཟུངས་ཀྱི་རྗེས་འབྲང་ཐུབ་པ་གཙོ་འཁོར་ལྔའི་སྒྲུབ་ཐབས། ཆེ་དཔག་དཀར་པོ། སྒྲོལ་དཀར། ལྷ་མོ་ཀུ་རུ་ཀུ་ལེ་བཅས་ཀྱི་སྒྲུབ་ཐབས། ཐོར་སྲུང་ལྷ་མོ་སྣ་ཚོགས་ཡུམ་གྱི་རྗེས་གནང་བྱ་ཚུལ། མ་ཎི་རིལ་སྒྲུབ་ཁྲིར་བདེ། འཇམ་དཔལ་མཚན་བརྗོད་ཁྲིད་ཆོས་དང་ཕན་ཡོན། རྟ་མགྲིན་གསང་སྒྲུབ་གཏོར་འབུལ་ལེ་ཚན་གཉིས། རྟ་མགྲིན་ཡང་གསང་ཁྲོས་པ་ལྷ་དགུའི་གསང་མཆོད། མཚོ་བདུན་གྱི་གཞི་བདག་ལ་བསངས་མཆོད། བསྙེན་གནས་སྡོམ་པ་འབོག་ཆོག་འཇིག་རྟེན་པའི་ལྷ་རྟེན་ནང་དུ་འཇུག་རྒྱུའི་ཚིགས་བཅད། སྐབས་གསུམ་པའི་ཊཱི་ཀ་ངོ་མཚར་དང་བ་རྒྱས་བྱེད། ཐོག་མཐའ་བར་དགེའི་སྨོན་ལམ་ཊཱི་ཀ་ལེགས་བཤད་སྒྲོན་མེ། ལྟ་བའི་དོགས་གཅོད་ཐོར་བུ། བདེ་མཆོག་དྲིལ་བུ་ལུས་དཀྱིལ་གྱི་སྨོན་ཤིས། དབང་གི་སྔོན་འགྲོའི་བཤད་པ་ལུང་སྦྱོར། ༼ ང་པར ༽ འཇིགས་བྱེད་ཀྱི་སྒྲུབ་ཐབས་འཁྲུལ་སྤོང་། དྲིལ་བུ་ལུས་དཀྱིལ་གྱི་དབང་ཆོག་དང་དེའི་དབང་བཤད། འཇིགས་བྱེད་ཞི་བའི་སྦྱིན་སྲེག་ཤེལ་དཀར་མེ་ལོང་། བདེ་མཆོག་གི་རྒྱས་པ་དང་དབང་གི་སྦྱིན་སྲེག་གསང་བདེ་འཇིགས་གསུམ་གྱི་སྦྱིན་སྲེག་དངོས་གྲུབ་རྣམ་གཉིས་འགུགས་པའི་ལྕགས་ཀྱུ། ཟ་བྱེད་མཁའ་འགྲོའི་སྦྱིན་སྲེག་སྡིག་ལྟུང་སྲུན་སེལ། དུས་ཆེན་གྱི་བཤད་པ་ངོ་མཚར་དགའ་བསྐྱེད། སྐུ་གསུང་ཐུགས་རྟེན་བཞེངས་པའི་ཕན་ཡོན་དགེ་ལེགས་ཆར་འབེབས། གཟུངས་གཞུག་འབུལ་ཚུལ་ཤེལ་དཀར་མེ་ལོང་། གཟུངས་འབུལ་ལག་ལེན་ཁྲིར་བདེ། གཟུངས་གཞུག་དང་གནོད་སྦྱིན་འཁོར་ལོ་སོགས་རབ་གནས་བྱ་ཚུལ་ཕུན་ཚོགས་ཆར་འབེབས། རབ་གནས་བཀྲ་ཤིས་སྙེ་མའི་ལྷན་ཐབས། རབ་གནས་དགེ་ལེགས་ཆར་འབེབས་ཀྱི་ཟུར་

འདེབས། སྨུད་བ་རབ་གནས་བྱ་ཚུལ། གཤིན་པོ་རྗེས་འཛིན་ལྷོ་སྒོའི་ཚོ་ག་བྱང་ཆེན་ཐར་ལམ། ཕུང་པོ་སྲེག་ཆོག་ཐར་པའི་སྒོ་འབྱེད། མི་འཁྲུགས་པའི་སྒོ་ནས་སྐྲ་ཆོག་སྡིག་སྒྲིབ་རྣམ་སྦྱོང་། འཇིགས་བྱེད་དཔའ་བོ་གཅིག་པའི་མངོན་རྟོགས་བདུད་དཔུང་རྣམ་འཇོམས། འཇིགས་བྱེད་དཔའ་བོ་གཅིག་པའི་བསྐྱེད་རྫོགས་གསང་ཆེན་བདེ་ལམ། འཇིགས་བྱེད་བཀའ་བསྒོ། དྲིལ་བུ་ལུས་དཀྱིལ་གྱི་བརྒྱུད་འདེབས། བདེ་མཆོག་ལྷ་ལྔའི་མངོན་རྟོགས་མདོར་བསྡུས། བདེ་མཆོག་ལ་བརྟེན་པའི་བསགས་སྦྱངས་གློ་བུར་ལས་བཅོལ་གྱི་གཏོར་མ་བསྔོ་ཚུལ། ལྷ་མོའི་འཕྲིན་བཅོལ། ལྷ་ཀླུ་གཏོར་འབུལ་ལེགས་ཚོགས་ལྷུན་གྲུབ། རབ་གནས་མདོར་བསྡུས་ལག་ཁྲ་བླང་བདེ་བ། ཛ་ཕུད་འབུལ་ཚུལ་དང་གཉེར་གཏད། སངས་རྒྱས་བྱང་སེམས་ཅི་རིགས་ལ་སྦྱོར་ཆོག་པའི་རྗེས་གནང་སྤྱི་འགྲོ་བྱེད་ཚུལ་བློ་གསལ་མགུལ་རྒྱན། ཆོས་རྒྱལ་གྱི་སྒོ་ནས་བཀའ་བསྒོ་བྱེད་ཚུལ། དམག་ཟོར་མ། མགོན་པོ་ཞལ་བཞི་པ། ཕྱག་བཞི་པ། དུར་ཁྲོད་མགོན་པོ་གཞི་བདག་རྣམས་ཀྱི་གཏོར་འབུལ་བྱེད་ཚུལ། མཚམས་ཐོ་བསྐྱེད་མཆོག་སུམ་ཟླ་ཞབས་དྲུང་ལ་གནང་བའི་བསླབ་བྱ། ༼ ཙ་པར ༽དགེ་བསྙེན་རབ་བྱུང་དགེ་ཚུལ་བསྙེན་རྫོགས་སྒྲུབ་ཚུལ་ཚོ་ག་ཁྲིར་བདེ་ཀུན་ཕན། བླ་མའི་རྣལ་འབྱོར་ལེ་ཚན། འཇིགས་བྱེད་དཔའ་གཅིག་ཐུབ་པ་རྡོ་རྗེ་གདན་པ། སྨན་བླ། ཀླུ་དབང་རྒྱལ་པོ། ཚེ་དཔག་མེད། འཇམ་དབྱངས་དཀར་པོ་བཅས་ཀྱི་མངོན་རྟོགས། སྒྲོལ་མ་ཉེར་གཅིག་གི་སྒྲུབ་ཐབས་ལས་ཚོགས་དང་། ཕྱག་རྡོར་ལོ་མ་གྱོན་མ་གཉིས་ཀྱི་མངོན་རྟོགས། སེང་གེའི་གདོང་ཅན་གྱི་སྒྲུབ་ཐབས་བཟློག་པ་དང་བཅས་ལེ་ཚན་གཉིས། རྟ་མགྲིན་གསང་སྒྲུབ་མངོན་རྟོགས་དང་། དེ་ཡི་ཚོགས་འཁོར་བྱ་ཚུལ། ཡུམ་ཆེན་མོ་ཛམ་ལྷ་ལ། རྒྱལ་ཆེན་རྣམ་སྲས་བཅས་ཀྱི་མངོན་རྟོགས། ཛམ་དཀར་ཆུ་སྦྱིན། དམིགས་བརྩེ་མའི་ཆར་འབེབས་ནུར་རྒྱུན། བསངས་མཆོད། གླུད་གཏོར་དགོར་སྒྲིབ་སྦྱོང་བྱེད། ལན་ཆགས་གཏོར་མ་གཏོང་ཚུལ། བསླབ་བྱ་རབ་གསལ་སྒྲོན་མེ། བསླབ་བྱ་གཅེས་པ་བཅོ་བརྒྱད། ལུགས་གཉིས་བསླབ་བྱ། རྒྱལ་སྲས་ཞི་བའི་བརྟན་བཞུགས། འབྱུང་བཞི་གཏོར་མ་གཏོང་ཚུལ། གཟུངས་གྲྭ་ལྔའི་བར་བྱང་སོགས་དྲུག་གསང་བདེ་འཇིགས་

གསུམ་གྱི་བསྙེན་ཡིག་ཤིན་ཏུ་བསྡུས་པ། ལྷ་མོ་རྣམ་སྲས། ལྷ་མོ་ཕྱག་བཞི་མ། ཡང་རྣམ་སྲས། དཔལ་ལྷ། ཚེ་རིང་མཆེད་ལྔ། བརྟན་མ་བཅུ་གཉིས། རྣམ་སྲས། ཞལ། ལྕམ་སྲིང་། ལ་མོ། སྐུ་ལྔ། མཁའ་འགྲོ་སྤྱི་གཏོར། ཟླ་ཆེན་གཞི་བདག་རྣམས་ཀྱི་གཏོར་འབུལ། སངས་རྒྱས་བྱང་སེམས་སྤྱིར་སྤྱར་ཚོག་པའི་བུམ་པ་སྒྲུབ་ཚུལ། ཡེ་ཤེས་ཀྱི་བཤད་པ་བདེ་གཤེགས་དགོངས་རྒྱན། ཐོ་སྦྱོང་། ལྷ་མོ་འོད་ཟེར་ཅན་གྱི་མདོན་རྟོགས་གཉིས། གདུགས་དཀར་མདོན་རྟོགས་གཉིས། ཕྱག་དྲུག་པའི་བསྙེན་སྒྲུབ་ཡིག་ཆུང་། དེ་ཡི་བསྒོམ་བཟླས་བྱ་ཚུལ། ཆོས་རྒྱལ་གསང་སྒྲུབ་གཏོར་འབུལ། ལྕགས་མཁར་ཟུར་དགུ་པའི་གཏོར་ཆེན་ངག་འདོན་དམིགས་རིམ་དང་བཅས་པ། གཏོར་ཟོར་འཕེན་པའི་དམིགས་རིམ། འཇམ་དབྱངས་འཕྲིན་ལས་དང་། ཛ་ཡ་པཎྜི་ཏ་ལ་གནང་བའི་གསོལ་འདེབས་ལེ་ཚན་བཅུ་བཅས། འབྲས་སྤུངས་པར་མ་ལྟར་དུ་པོ་ཏི་ལྔ་རྫོགས་སོ། །རྒྱལ་བའི་ཡོངས་འཛིན་པ་ཁྲི་ཆེན་ངག་དབང་མཆོག་ལྡན་གྱི་གསུང་འབུམ། ས་བཅུད་ལྷ་བུམ། ཀླུ་བུམ་བཅའ་ཐབས། སྦྲ་ཐབས། མགོན་པོ་ཕྱག་དྲུག་པའི་བསྙེན་ཡིག་འཕྲིན་ལས་བཞི་ཡི་བང་མཛོད། གཏོར་སྒྲུབ་དགོས་འདོད་ཀུན་འབྱུང་དངོས་གྲུབ་ལག་བཅང་། དྲག་པོའི་སྦྱིན་སྲེག་དམིགས་བརྗེ་མའི་ལས་ཚོགས་ཆར་འབེབས། ཤར་ཟླ་ཆེན་སྦོམ་རའི་གསོལ་མཆོད། ཁྲི་ཆེན་ངག་དབང་མཆོག་ལྡན། གནས་བརྟན་ལམ་ཕྲན་བསྟན། གྲུབ་ཆེན་ཧཱུྃ་ཀཱ་ར། རྒྱ་བཟའ་གོང་ཇོ། བོ་དོང་འཇིགས་མེད་གྲགས་པ་སོགས་སྐུ་སྐྱེ་བ་བཞེས་ཚུལ་དྲན་པའི་སྐུ་ཕྲེང་གསོལ་འདེབས། བཀའ་འགྱུར་བཞེངས་པ་སོགས་ཀྱི་སྨོན་ལམ་འདོད་གསོལ། འཕྲིན་བཅོལ་བཅས་པ་རྣམས་སོ། །

ལྕང་སྐྱ་ཡེ་ཤེས་བསྟན་པའི་སྒྲོན་མེ། ལྕང་སྐྱ་རོལ་པའི་རྡོ་རྗེའི་མཚན་གྱི་རྣམ་གྲངས་ཤིག

ལྕང་སྐྱ་ཡེ་ཤེས་བསྟན་པའི་སྒྲོན་མེའམ་རོལ་པའི་རྡོ་རྗེའི་གསུང་འབུམ་དཀར་ཆག ༼ ཀ་པར ༽་རྒྱལ་བ་བློ་བཟང་བསྐལ་བཟང་རྒྱ་མཚོའི་རྣམ་ཐར་དང་། གསང་བའི་རྣམ་ཐར་ཤོག་བུ་ལྔ་བརྒྱ་དང་བཅུ་གཉིས། ༼ ཁ་པར ༽གྲུབ་མཐའ་ཆེན་མོ་ལེ་ཚན་གསུམ་ལ་བཞི་བརྒྱ་སོ་དྲུག ༼ ག་པར ༽དག་ཡིག་མིང་གི་གྲངས་ལེ་ཚན་བཅུ་གཉིས་ལ་ཉིས་བརྒྱ་བཅུ་གསུམ། སུམ་རྟགས་

ཊཱི་ཀ་ལ་བཅུ་གཅིག་ལམ་སྒྲོན་ས་བཅད། བར་དོ་འཕྲང་སྒྲོལ་ས་བཅད། བར་དོ་འཕྲང་སྒྲོལ། རྟེན་འབྲེལ་བསྟོད་པའི་ཊཱི་ཀ། བཟང་སྤྱོད་ཊཱི་ཀ། ལྟ་ཁྲིད་བསྡུས་པ་རྒྱས་པ། གསོལ་འདེབས། བསླབ་བྱ་ལེ་ཚན་གཉིས། རང་ལ་གྲོས་འདེབས་རྣམས་སོ། །༼ ང་པར ༽ཁྲི་ཆེན་ངག་དབང་མཆོག་ལྡན་གྱི་རྣམ་ཐར་ལ་གོ་གཉིས། །བདེ་མཆོག་བསྟོད་པ། འཇིགས་བྱེད་བསྟོད་པ། འཇམ་དབྱངས་བསྟོད་པ། ཐུབ་དབང་མཛད་བཅུའི་བསྟོད་པ། སྒྲོལ་དཀར། དབྱངས་ཅན། ཞལ་བཞི་རྣམས་ཀྱི་བསྟོད་པ། རྒྱལ་བའི་བསྟན་པ་ལ་འཇུག་ཚུལ། བློ་སྦྱོང་ཆོས་སྒོ། སེམས་བསྐྱེད་ཚུལ། ལམ་རིམ་དགུང་ལོ་བཅུ་གཅིག་པར་གནང་བ། ཆོས་གླུ་རིང་མོ་སོགས་མགུར་མ་ལེ་ཚན་བཅུ། རྒྱལ་བ་འཇམ་དཔལ་རྒྱ་མཚོ་དང་གོང་མ་ལྔ་སྐྱོང་རྒྱལ་པོ་སོགས་ཀྱི་ཞབས་བརྟན་ལེ་ཚན་ཉེར་ལྔ། འཕགས་པ་ལྔ། མདོ་མཁར་བ། གུང་པཎྜི་ཏ་སོགས་ལ་ཆབ་ཤོག་ལེ་ཚན་བརྒྱད། རྟེན་བཞེངས་ཕན་ཡོན། བཀའ་འགྱུར་སྨོན་ཚིག་སྣན་དར་འདོད་གསོལ་སོགས་ལེ་ཚན་བཅུ་གསུམ། གྲུབ་མཐའི་རྟོགས་སེལ། རི་བོ་རྩེ་ལྔའི་གནས་བསྟོད། ལམ་སྒྲོན་ས་བཅད། གདུགས་དཀར་འཁོར་ལོ་རྒྱལ་མཚན་ལ་འཇོག་ཚུལ། དྲང་སྲོང་མདོན་དགའི་གཏམ་སོགས། ཁྲིན་སྒྲིལ་སུམ་བརྒྱ་སུམ་ཅུ་སོ་ལྔ། ༼ ཙ་པ་ལ ༽འཇིགས་བྱེད་བདེ་མཆོག་འཇམ་དབྱངས་ཙོང་ཁ་པ་སོགས་ཀྱི་བླ་མའི་རྣལ་འབྱོར་ལེ་ཚན་བདུན། གྲུབ་རྒྱལ་སྒྲོལ་དཀར་བདེ་མཆོག་དཀར་པོ་རྣམས་ཀྱི་ཚེ་སྒྲུབ་ལེ་ཚན་བདུན། འཇམ་དབྱངས་སེར་དཀར་ནག་པོ་ཁྱུང་ཁྲ་ཛམ་ནག་བདེ་མཆོག་ལྷན་སྐྱེས་རྡོར་སེམས་ཡུམ་བཅས་སོགས་སྒྲུབ་ཐབས་ལེ་ཚན་བདུན། གསང་འདུས་བསྐྱེད་ཡིག རྫོགས་རིམ་སྤྱི་འགྲོའི་རྩ་རླུང་ཐིག་ལེའི་རྣམ་གཞག་དུས་འཁོར་རྩ་རླུང་ཐིག་ལེའི་རྣམ་གཞག་རྒྱལ་བ་རྒྱ་མཚོའི་ཚོགས་མཆོད། བདེ་མཆོག་ལྷ་ལྔའི་སྨོན་ཤིས་ཟབ་མཆོད། ཆོས་སྐྱོང་སྤྱི། རྣམ་སྲས། སྐུ་ལྔ། ཕོ་ལྷ་དུང་སྐྱོང་། ཟ་ཆེན། རྩེ་ལྔ་རྣམས་ཀྱི་གཏོར་འབུལ། རི་བོ་རྩེ་ལྔ། རི་བོ་དྭངས་བསིལ་སོགས་ཀྱི་བསངས་མཆོད་ལེ་ཚན་དུ་མ། གླུ་གཏོར། གཟའ་ཡུམ་ཚོ་ག་བདེ་མཆོག་ལུས་དཀྱིལ་བུམ་ཆོག་དབང་ཆོག་ཆེམ་བུ་དམར་ཁྲིད། དྲིལ་བུ་ལུས་དཀྱིལ་བསྐྱེད་རིམ། དེ་ཡི་རྫོགས་རིམ་དོན་ཐུབ་ནཱ་རོ་གཏུམ་མོ་སྒོམ་ཚུལ། དྲིལ་བུ་

ལུས་དཀྱིལ་སྨིན་སྨེག་དེ་ཡི་ལྟོ་སྒོ་ཆེ་ག་བདེ་མཆོག་ཡབ་དང་ཡུམ་གྱི་ཐིང་སྔགས་ངེས་དོན་བོད་སྐད་དུ་འགྲེལ་བ་ལེ་ཚན་གཉིས། ཕྱག་རྡོར་འཁོར་ཆེན་བདག་བསྐྱེད་དང་མདུན་བསྐྱེད་རྡོ་རྗེའི་ལྷུན་པོ། དེ་ཡི་སྨིན་སྨེག་འདོད་འཇོ། དྲག་པོ་གསུམ་འདུལ་ལས་ཚོགས། མི་འཁྲུགས་པའི་སྒྲུབ་ཐབས་མདོན་དགའི་ཐེམ་སྐས། ཕྲིན་བསྒྲིལ་སུམ་བརྒྱ་དྲུག་ཅུའོ། །

ལྷུང་ལྟོང་། སྐད་ཉག་གི་དོན་དུ་བཤད།

ལྷུང་ལོ། 1 སྐྲའི་ལན་བུ། སྐྲའི་ལྷས་མ། སྐྲ་སིལ་བུ་རིང་པོའི་མིང་དུ། བསྟན་དང་ལྷ་རམས་པ་གསུང་། 2 ཤིང་ལྷུང་མའི་ལོ་མ།

ལྷུམ་དྲལ། མིང་སྲིང་། སྒྲ་བཤད་ནི། ལྷུམ་ནི་སྲིང་མོ། དྲལ་ནི་མིང་པོའི་མིང་ཡིན་པར་བཤད།

ལྟི་ཆོས་བརྒྱད། (འདུལ་བ) ལྟི་བའི་ཆོས་བརྒྱད་ལ་གཟིགས།

ལྟི་ཐེ། ལྟི་བ་བསྙམས་པའི་ཐེ་མ།

ལྟི་བ། 1 ཡང་བའི་ལྡོག་ཕྱོགས། ལྗིད་ཚད་ཆེ་བ། 2 བ་ཕྱུགས་སོགས་ཀྱི་ལྟི་བ། འདི་ལ་ལྟི་བ་ཞེས་བརྗོད་པའི་རྒྱུ་མཚན་ནི་སྲོག་ཆགས་གཞན་གྱི་བྲུན་ལས་ལྗིད་ཚད་ཆེ་བས་ན་ལྟི་བ་ཞེས་མིང་བཏགས་པར་སེམས། 3 ཚབས་ཆེ་བ། དཔེར་ན་ཉེས་པ་ལྟི་བ། ལྟུང་བ་ལྟི་བ་ཞེས་པ་ལྟ་བུ། 4 (འདུལ་བ) རིན་ཐང་ཆེ་བ། དཔེར་ན་ལུང་རྣམ་འབྱེད་༼ ཅ ༽༥༤ན༢ལས། དགེ་སློང་གིས་གཞན་དག་གི་ཡོ་བྱད་ལྟི་བ་དག་རྒྱུ་གསུམ་གྱིས་མ་བྱིན་པར་ལེན་ན་ཕམ་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟ་བུ། འདུལ་བ་རྣམ་པར་འབྱེད་པའི་ཚིག་རྣམ་པར་བཤད་པ་༼ ཚུ ༽༣༤བ༢ལས། ལྟི་བ་དག་ཅེས་བྱ་བ་ནི་རིན་ཆེ་བ་དག་གོ། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

ལྟི་བའི་ཆོས་བརྒྱད། (འདུལ་བ) ལྟི་བའམ་དཀའ་བའི་ཆོས་བརྒྱད་ནི། ༡ དགེ་སློང་མ་ལས་བླ་བ་ཕྱེད་ཕྱེད་ཅིང་གསོ་སྦྱོང་གི་གདམས་ངག་ཞོད་དགོས་པ། ༢ དགེ་སློང་ཕ་མེད་པའི་གནས་སུ་དབྱར་གནས་བྱེད་མི་ཆོག་པ། ༣ དགག་དབྱེ་བྱེད་པའི་ཚེ་གཉིས་ཀའི་དགེ་འདུན་ལས་བྱེད་དགོས་པ། ༤ དགེ་སློང་མ་བསྙེན་པར་རྫོགས་པའི་ཚེ་གཉིས་ཀའི་དགེ་འདུན་ལས་ཡོངས་སུ་བཙལ་དགོས་པ། ༥ དགེ་སློང་གསར་བུ་ལའང་ཕྱག་འཚལ་དགོས་པ། ༦ དགེ་སློང་ལ་ཅོ་འདྲི་མི་

རྡུང་བ། ༧ དགེ་སློང་ལ་ལྷུང་བ་གླེང་དྲན་བྱེད་མི་ཆོག་པ། ༨ གཉིས་ཀའི་དགེ་འདུན་ལས་མགུ་བ་སྤྱོད་དགོས་པ་དང་བརྒྱད་དོ། །སྒྲ་བཤད་ནི། བྱ་དཀའ་བས་ན་ལྷྱི་བ་ཞེས་བྱ་སྟེ། ལུང་ཕྲན་ཚེགས་ཀྱི་འགྲེལ་པ་ལས། ལྷྱི་བའི་ཆོས་ཞེས་བྱ་བ་ལ་ལྷྱི་བ་ཡང་དེ་ཉིད་ཡིན་ལ་སྡུག་བསྔལ་གྱིས་ཡོངས་སུ་བསྐྱང་བར་བྱ་བ་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཆོས་ཀྱང་ཡིན་པས་ན་ལྷྱི་བའི་ཆོས་ཡིན་པའམ། དགེ་སློང་གི་ཡུལ་ལ་གུས་པ་སྐྱེད་པར་བྱེད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ལྷྱི་བའི་ཆོས་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས། འདི་སྐོར་འདུལ་བ་རྣམ་པར་འབྱེད་པའི་ཚིག་རྣམ་པར་བཤད་པ་༼ ཚ ༽༡༤༤བ༡ལས་གསལ་བར་བཤད་ཡོད་དོ། །

ལྷྱི་བའི་ཆོས་ལས་འདས་པ། (འདུལ་བ) ལྷྱི་ཆོས་བརྒྱད་པོ་དེ་དག་དང་དུ་མི་ལེན་པའམ་མི་བྱེད་པ་ལ་ཟེར། དཔེར་ན་དགེ་སློང་མ་ལས་ཟླ་བ་ཕྱེད་ཕྱེད་ཅིང་གསོ་སྦྱོང་གི་གདམས་ངག་མི་ཞོད་པ། ༢ དགེ་སློང་པ་མེད་པའི་གནས་སུ་དབྱར་གནས་བྱེད་པ། ༣ དགག་དབྱེ་བྱེད་པའི་ཚེ་གཉིས་ཀའི་དགེ་འདུན་ལས་མི་བྱེད་པ། ༤ བསྙེན་པར་རྫོགས་པའི་ཚེ་གཉིས་ཀའི་དགེ་འདུན་ལ་གསོལ་བ་འདེབས་སུ་མི་འཇུག་པ། ༥ དགེ་སློང་གསར་བུ་ཕྱག་མི་འཚལ་བ། ༦ དགེ་སློང་ལ་ཙོ་འདྲི་བ། ༧ དགེ་སློང་ལ་ལྷུང་བ་གླེང་དྲན་བྱེད་པ། ༨ གཉིས་ཀའི་དགེ་འདུན་ལས་མགུ་བ་མི་སྤྱོད་པ་དང་བརྒྱད་ལྟ་བུའོ། །

ལྷྱིབས། ཤུན་ལྤགས། ཤུན་སྐོགས། ཕྱི་སྐོགས། ཕྱི་ལྤགས། ཤུབས། ཕྱི་ཐུམ། དཔེར་ན། ཉ་ལྷྱིབས། ལག་ལྷྱིབས་ཞེས་པ་ལྟ་བུ།

ལྷུག་ཐྲན། ཤིང་གི་ཡལ་ག་ཕྲ་མོ། ཤིང་གི་ཡལ་ག་གསར་པ།

ལྷུག་མ། 1 འབྲི་ཤིང་སོགས་ཀྱི་ཡལ་ག་ཕྲ་ཞིང་མཉེན་པའི་མིང་། ཤིང་གི་ཡལ་ག་གསར་པ། ལྷུག་མ་དང་ལྷུག་ཕྲན་གཉིས་དོན་གཅིག་ཡིན་མིན་བོད་རྒྱ་ཚིག་མཛོད་ཆེན་མོ་སོགས་སུ་གསལ་ཁ་མི་འབྱུང་ཡང་ཕལ་ཆེར་དོན་གཅིག་ཡིན་ནམ་སྙམ་ཡང་ད་དུང་དཔྱད་དོ། །2 ཕྲ་ལ་ནར་བའི་དབྱིབས་ཀྱི་མིང་། ཤའི་ལྷུག་མའམ། ཤ་ལྷུག་ཟེར་བ་ལྟ་བུའོ། །

ལྷེ་གཙོད། ཁྲིམས་ཀྱི་མིང་། ཞལ་ལྷེ་ལ་གཟིགས།

ལྩེ་ཚུང་། ཀན་སྦུག་གི་ལྩེ་ཙའི་མཛུག་གི་ཤ་རྟོག་ཚུང་ངུ་དེའི་མིང་།

ལྩེ་རྟེན། (འདུལ་བ) སྦྲུ་ཐབས། གཡོ་སྒྱུ། ཁག་དཀྲི་བ། ཁག་གཡོག་པ། ཁག་འགེལ་བ། བརྫོད་པའམ་སྣད་འདོགས་པའི་དོན་དུ་བཤད། འདུལ་བ་རྣམ་པར་འབྱེད་པའི་ཚིག་རྣམ་པར་བཤད་པ་༼ཚུ༽༥༠ན༢ལས། ལྩེ་རྟེན་གྱིས་ཞེས་བྱ་བ་ནི་སྒྲུ་ཐབས་ཀྱིས་སོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །འདུལ་བ་ལུང་རྣམ་འབྱེད་༼ཅ་པ༽༣ན༧ལས། གྲུ་བཙས་ཀྱི་ལྩེ་རྟེན་གྱིས་བདེན་པས་མི་མགུ་བ་དག་འཁོད་པས་རྫས་ཐམས་ཅད་འཕྲོག་པར་བགྱིད་པས་ཤོ་གམ་དང་། ལ་གཅན་དང་། གྲུ་བཙས་ཀྱིས་ཡོངས་སུ་ཡི་ཆད་པར་འགྱུར་རོ་ཞེས་མཆིའོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །

ལྩེའི་དབང་པོ། རྒྱུའི་ཁྱད་པར་རང་རྒྱུ་འབྱུང་བ་ཆེན་པོ་བཞི་ལས་འབྱུང་བ། བྱེད་ལས་ཀྱི་ཁྱད་པར་ལྩེ་ཤེས་ཀྱི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་བདག་རྐྱེན་བྱེད་པ། ངོ་བོའི་ཁྱད་པར་ནང་གི་གཟུགས་ཅན་ཤེན་ཏུ་དྭངས་པ། དབྱིབས་ནི་ཆོས་གསུམ་གྱི་ཟླ་བ་ལྟ་བུ་གཡས་གཡོན་གཉིས་ནས་བསྐོར་ཙམ་ཡོད་པ་ཧྲཊ་ཙམ་གྱིས་དེ་གཉིས་མ་ཐྲད་པ། དེ་གཉིས་ཐྲད་ན་ཟས་ཀྱི་བྲོ་བ་མི་ཚོར་བར་བཤད།

ལྩེབ་པ། ཚུ་དང་མེ་དང་གཡང་སར་མཆོངས་པ་སོགས་ཀྱི་སྒོ་ནས་རང་སྲོག་གཅོད་པ། ལྩེབ་པ། ལྩེབས་པ། ལྩེབ་པ། ལྩེབས།

ལྩེབས་པ། ལྩེབ་པའི་འདས་པ།

ལྩོང་། དམའ་བའམ། གཤོང་བུ། གཡང་ས་བཙས་ཀྱི་དོན་ཡིན་པར་སེམས། འདུལ་བ་རྣམ་པར་འབྱེད་པའི་ཚིག་རྣམ་པར་བཤད་པ་༩ ༣ན༨ལས། ལྩོང་ཞེས་བྱ་བ་ནི་དམའ་བའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །གཙོང་རོང་ཞེས་པའི་གཙོང་གི་འབྲི་ཚུལ་གཞན་ཡིན་པར་སེམས།

༼ཚ༽

ཚ། 1 ཟུང་། གཉིས། ལྷམ་ཚ་གཅིག་ཅེས་པ་ལྟ་བུ། 2 རྒྱུས་སམ་ཤེས་པའི་དོན་བཅས་ལ་འཇུག གར་སོང་ཚ་མེད་ཅེས་པ་ལྟ་བུ། 3 ཚ་ཤས། ལུས་ཀྱི་ཚ་སྟོད་སྨད་ཅེས་པ་ལྟ་བུ། 4 ཚ་ཞེས་པ་མཉམ་དུ་ཞེས་པའི་དོན་ལའང་འཇུག་སྟེ། ཡུལ་སྐད་འགར་མཉམ་དུ་འགྲོ་ཞེས་པར་ཚ་ལ་འགྲོ་ཞེས་ཟེར་བ་ལྟ་བུ།

ཚ་ག་པ། དབྱར་དུས་སུ་སྦྲ་དང་བཅས་ཏེ་ཙུང་ཟད་འཕུར་ཐུབ་པའི་སྲོག་ཆགས་ཕྲ་མ་ཞིག ཅེས་ངག་སྒྲོན་འགྲེལ་པར་གསལ། འདི་ "ཙོག་ཙོག་པ" ཟེར་བ་དེ་དང་ཕལ་ཆེར་དོན་གཅིག་ཡིན་ནམ་སྙམ་ཡང་དཔྱད། ཡང་ན་སྤྱིར་དེ་གཉིས་རིགས་གཅིག་ཡིན་ཀྱང་ནང་གསེས་ཀྱི་དབྱེ་བ་ཕྲན་བུའི་ཡོད་པར་སྙམ། བོད་རྒྱ་ཚིག་མཛོད་ཆེན་མོར་དེ་གཉིས་ལ་དབྱེ་ཞིབ་མཛད་མི་འདུག ཕྱི་རྒྱལ་བས་grasshopper ཟེར་བ་དེའོ། །

ཚ་དེ་ཆུང་དེ། ཆུང་ཆུང་།

ཚ་དེ་ཆུ་དེ། ཚ་དེ་ཆུ་དེ་ཡང་འཐད་པར་སེམས་ཏེ། ཀོ་ཆུ་ལྷང་ལྷིང་། ཞེས་པའི་དོན་འཆད་པའི་ཐད་ཀྱི་བརྡ་བཀྲོལ་ཡིད་དགའ་ལས། ཀོ་མིག་གི་ཆུ་ཚ་དེ་ཆུ་དེ་སྟེ་སྤྱང་ཐོག་འགའ་ཞིག་ལ་ཆུ་དུམ་རེ་དུམ་གཉིས་ཙམ་འཕྱིལ་བ་ལའོ། །ཞེས་གསུངས།

ཚ་ལྔ་པའི་འཁོར་ལོ། (འདུལ་བ) ཚའམ་དུམ་བུ་ལྔ་ལྡན་གྱི་སྲིད་པ་འཁོར་ལོ། ཚ་ལྔ་ནི། དམྱལ་བ། ཡི་དྭགས། དུད་འགྲོ། མི། ལྷ་དང་ལྔ་པོའོ། །འདུལ་བ་ལུང་རྣམ་འབྱེད་༼ཛ༽༡༡༥བ༥ལས། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་སྒོ་ཁང་དུ་ཚ་ལྔ་པའི་འཁོར་ལོ་བྲི་བར་བྱའོ། །ཞེས་བཀའ་སལ་ནས། དགེ་སློང་རྣམས་ཀྱིས་ཇི་ལྟར་བྲི་བ་མི་ཤེས་ནས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་བཀའ་སྩལ་པ། འགྲོ་

བ་ལྷ་པོ་སེམས་ཅན་དམྱལ་བའི་འགྲོ་བ་དང་། དུད་འགྲོའི་འགྲོ་བ་དང་། ཡི་དྭགས་ཀྱི་འགྲོ་བ་དང་། ལྷའི་འགྲོ་བ་དང་། མིའི་འགྲོ་བ་བྲི་བར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

ཚ་ཚ། མིང་བརྡ་སོམ་སེལ་ལས། ཚ་ཚ་ཞེས་པ་ཐམས་ཅད་དམ་ཕྱོགས་སྙོར་མོ་ཞེས་པའི་དོན་དུ་བཤད་ཅིང་། བེ་ཙུ་འགྲེལ་ལས། སྙོམ་གཅིག་པུ་མི་བྱ་བར་དགེ་སྐྱོར་གཞན་ཡང་ "ཚ་ཚ" ནས་བྱ་གསུང་། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །ཞེས་བཤད་ཀྱང་། མཉམ་དུའམ། མཉམ་དུ་མཉམ་དུ་ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་པར་སེམས་སོ། །

ཚ་གཉིས་བསྲེས་པའི་སྤྱང་པ། (འདུལ་བ) སྤྱང་ལྟུང་སུམ་ཅུའི་བཅུ་གསུམ་པ། ཚ་གཉིས་བསྲེས་པའི་སྤྱང་པའི་ངོ་ཏི་ནི། བཅས་ལྡན་དགེ་སློང་གིས་སྟན་གྱི་རྒྱུའི་བཞི་ཚ་གཉིས་བལ་ནག་དང་དཀར་པོ་དང་འཕོབ་བལ་བསྲེས་ཏེ་སྟན་བྱེད་པ་གནང་བ་ལས་བལ་ནག་པོ་སྤང་ཕྱེད་ཡན་ཆད་ལྷག་པ་ལས་གྱུར་པའི་ལྟུང་བ་དངོས་གཞིའོ། །གླེང་གཞི་ནི། མཉན་ཡོད་དུ་དགེ་སློང་རབ་ཏུ་མང་པོས་ཚ་གཉིས་བསྲེས་པའི་སྟན་བྱས་པ་ལས་སྤྱང་པའི་ལྟུང་བྱེད་དུ་བཅས་སོ། །དགག་བྱ་ནི་འདོད་པ་ཆེས་པ་དང་། དོན་དང་བྱ་བ་མང་བའོ། །

ཚ་མཉམ་པའི་ཐེ་ཚོམ། དཔེར་ན་སྒྲ་རྟག་གམ་མི་རྟག་སྙམ་པའི་ཐེ་ཚོམ་ལྟ་བུ།

ཚམ་ཐུན་གྱི་རྒྱུད། ཚམ་ཐུན་ནམ་ཡན་ལག་གི་རྒྱུད་ནི། བཤད་རྒྱུད་དུ་གཏོགས་པའི་མཚན་ཉིད་དེ་དག་མ་ཚང་ཡང་། ཕ་རྒྱུད་མ་རྒྱུད་སོགས་སུ་ཕྱེ་བ་ན། རྩ་རྒྱུད་དེ་དང་དེ་དག་གི་ནང་ནས་རྒྱུད་གང་ཡིན་པ་དེའི་ཕྱིར་གཏོགས་ཤིང་། དེ་དང་བརྗོད་བྱ་ཕྱོགས་མཐུན་དུ་གྱུར་པའི་རྒྱུད་ལ་ཟེར། དཔེར་ན་རྡོ་རྗེ་སྙིང་པོ་རྒྱན་གྱི་རྒྱུད་དང་། སྒྲུ་འཕྲུལ་དྲ་བ་དང་། གཤིན་རྗེ་གཤེད་དམར་ནག་གི་རྒྱུད་ལ་སོགས་པ་གསང་འདུས་ཀྱི་ཚ་མ་ཐུན་གྱི་རྒྱུད་ཡིན་པ་ལྟ་བུ་དང་། མཁའ་འགྲོ་རྒྱ་མཚོ་ལ་སོགས་པ་བདེ་མཆོག་གི་ཚ་མ་ཐུན་གྱི་རྒྱུད་ཡིན་པ་ལྟ་བུའོ། །

ཚ་བ། འཇུག་པ་དང་འགྲོ་བའི་དོན། འཕག་པ་དང་ཚ་བ་ནི་འཇུག་པའི་དོན་དུ་དག་ཡིག་ལི་ཤིའི་གུར་ཁང་ལས་བཤད་པ་ལྟར་རོ། །ཚ་བ། (ད་ལྟ) ཚས་པ། (འདས) ཚ་བ། (མ་འོང)

ཚ་མེད་ཀྱི་དངོས་པོ། རྟུལ་ཐན་ཕྱོགས་ཀྱི་ཚ་མེད་དང་། ཤེས་པ་སྐད་ཅིག་ཚ་མེད།

ཚ་ལ་བརྟེན་པའི་ཉེས་བྱས་བརྒྱད། (འདུལ་བ) ལག་ཉ་དང་། མཚམས་བཙོས། ཞག་ལོན། བཟེན་བཙོས་དང་བཞི་དང་། ཟས་དེ་བཞི་ཟོས་པའི་ཉེས་པ་བཞི་དང་བརྒྱད་དོ། །འདི་ལ་གསོག་འཇོག་གི་ཚ་ལ་བརྟེན་པའི་ཉེས་བྱས་ཞེས་ཀྱང་ཟེར་རོ། །

ཚ་ལག རྩ་བ་དང་ཡན་ལག་ཅེས་པའི་དོན། སྐྲ་བཤད་ནི། ཚ་ནི་འདིར་ཚ་ཅན་ཞེས་པའི་ཚིག་བསྡུས་པ་སྟེ་རྩ་བའི་དོན་དང་། ལག་ནི་ཡན་ལག་གོ།

ཚ་ཤས་ཀྱི་ཡན་ལག་ཅེས་བྱ་བའི་རབ་ཏུ་བྱེད་པ། སློབ་དཔོན་འཕགས་པ་ལྷས་མཛད། ཚ་ཤས་ཀྱི་ཡན་ལག་ཅེས་བྱ་བའི་རབ་ཏུ་བྱེད་པ་སློབ་དཔོན་འཕགས་པ་ལྷས་མཛད་པ་དང་། རྒྱ་གར་གྱི་མཁན་པོ་ཤྲདྡྷཱ་ཀ་ར་ཝརྨ་དང། བོད་ཀྱི་ལོ་ཙྪ་བ་རིན་ཆེན་བཟང་པོའི་འགྱུར་རོ། །འདི་ལ་ཚིག་བཅད་བདུན་མ་གཏོགས་མེད། བསྟན་འགྱུར་༼ ཅ་པར ༽བཞུགས།

ཚ་ཤས་ཀྱི་ཡན་ལག་ཅེས་བྱ་བའི་རབ་ཏུ་བྱེད་པའི་འགྲེལ་པ། ཚ་ཤས་ཀྱི་ཡན་ལག་ཅེས་བྱ་བའི་རབ་ཏུ་བྱེད་པའི་འགྲེལ་པ་སློབ་དཔོན་འཕགས་པ་ལྷས་མཛད་པ། རྒྱ་གར་གྱི་མཁན་པོ་ཤྲདྡྷཱ་ཀ་ར་ཝརྨ་དང། བོད་ཀྱི་ལོ་ཙྪ་བ་རིན་ཆེན་བཟང་པོའི་འགྱུར་རོ། །རྩ་འགྲེལ་གཉིས་ཀ་ཧ་ཅང་ཉུང་། བསྟན་འགྱུར་༼ ཅ་པར ༽བཞུགས།

ཚ་གསུམ་གཏོར་མ། ཕྱོགས་སྐྱོང་། འབྱུང་པོ། བགེགས་རྣམས་ལ་འབུལ་རྒྱུའི་གཏོར་མ་དུམ་བུ་གསུམ་པ་ཞིག་སྟེ། དེ་ཡང་ཚ་དང་པོ་ཕྱོགས་སྐྱོང་བཅུ་ལ་འབུལ། ཚ་གཉིས་པ་འབྱུང་པོ་རྣམས་ལ་འབུལ། ཚ་གསུམ་པ་བགེགས་རྣམས་ལ་འབུལ་བ་ཡིན་ཞེས་ས་སྐྱའི་ཆོས་སྤྱོད་ཞལ་འདོན་ལས་འབྱུང་བ་ལྟར་རོ། །

ཚག་པ། 1 དུམ་བུར་ཞིག་པའམ་གས་སྐྱོན་བྱུང་བའི་དོན། (ཚག) ནི་འདས་པ། (འཚག) ནི་མ་འོངས་པ་དང་ད་ལྟ་བ། འཚག་ལ་ཁད་ཅེས་པ་ལྟ་བུ། 2 ཚད་པའམ་ངེས་པར་བྱ་དགོས་པའི་བྱ་བ་རྣམས་དུས་ཐོག་བྱེད་མ་ཐུབ་པའི་དོན། ཁ་འདོན་ཚག་ཅེས་པ་ལྟ་བུ། 3 མང་པོ་མཉམ་དུ་བསྒྲིལ་བའི་དངོས་པོའི་མིང་། ཕོན་པོ་དང་། ཚུན་པོ། བམ་པོ། ཚོགས་པ། དུམ་བུ་རྣམས་དོན་འདྲ། སྤོས་ཚག་ཅེས་པ་ལྟ་བུ། ཕྲུག་པ་ཞེས་ཀྱང་འབྲི་ཚོག་པར་བཤད།

ཆག་ཤིང་། (འདུལ་བ) ཚོད་འཇལ་བྱེད་ཅིག དགེ་འགར་ཆགས་ཤིང་ཞེས་ཀྱང་སྣང་སྟེ། མདོ་རྩ་བ་ལས། གཞལ་བའི་ཕྱིར་དེའི་ཚད་ཀྱི་ཆགས་ཤིང་བཅང་བར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །ཚེ་ཏན་ཞབས་དྲུང་གིས། མདོ་རྩའི་བརྡ་བཀྲོལ་ལས་ཆག་ཤིང་བྲིས་པར་མཛད་དོ། །

ཆགས་ཐོགས་དམན་གསུམ་གྱི་སྒྲིབ་པ། ཆགས་པ་སྟེ་ཉོན་མོངས་པའི་སྒྲིབ་པ། ཐོགས་པ་སྟེ་ཤེས་བྱའི་སྒྲིབ་པ། དམན་པའི་སྒྲིབ་པ་སྟེ་ཐེག་དམན་གྱི་མྱང་འདས་ཡིད་ལ་བྱེད་པའི་བློ་དང་གསུམ་མོ། །

ཆགས་པ། 1 འཁྲིག་སྤྱོད་དམ་རྐྱོའི་མིང་། ཕལ་སྐད་ལ་ཆགས་པ་ཞེས་པ་འཁྲིག་སྤྱོད་དང་རྐྱོ་ལ་གོ་བས། མི་དམངས་དཀྲུས་མའི་ཁྲོད་དུ་ཆགས་པ་ཞེས་བེད་སྤྱོད་མི་བྱེད་པར་ཞེན་ཆགས་ཞེས་བེད་སྤྱོད་བྱེད་ན་ལེགས། 2 གསུང་རབ་ཀྱི་ཐ་སྙད་ལ་ཆགས་པ་ཞེས་པ་འཁྲིག་སྤྱོད་གཅིག་པུར་མིན་པར། ལུས་དང་ལོངས་སྤྱོད་དང་རྙེད་བཀུར་སྙན་གྲགས་སོགས་ལ་ཞེན་ཆགས་བྱེད་པའི་མིང་རེད། 3 སྙིང་བརྩེ་བའི་དོན། རྗེས་སུ་ཆགས་པ་ཞེས་པ་ལྟ་བུ། འགྲེལ་པ་དོན་གསལ་ལས། འགྲོ་ལ་ཆགས་པའི་ཀུན་ཆགས་མཛད། །ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །4 བྱུང་བ་དང་གྲུབ་པའི་དོན། ཞོ་ཆགས་པ་ཞེས་པ་དང་། འཇིག་རྟེན་ཆགས་པ་ཞེས་པ་ལྟ་བུ། 5 གནས་པ་དང་འཇུག་པ། དཔེར་ན་གཞིས་ཆགས་པ། གླིང་ཆགས་པ་ཞེས་པ་ལྟ་བུ།

ཆགས་པ་ལམ་བྱེད། གསང་སྔགས་ཀྱི་ཐ་སྙད་ཅིག་སྟེ། ཆགས་པ་ལམ་གྱི་གྲོགས་སུ་བསྒྱུར་བའི་དོན་ཡིན།

ཆགས་ཤིང་། (འདུལ་བ) ཆག་ཤིང་ལ་གཟིགས།

ཆགས་སོགས་ཉོན་མོངས་ལྔའི་གཉེན་པོ། འདོད་ཆགས་ལ་ཤེས་ཆེར་སྤྱོད་པའི་གཉེན་པོར་མི་སྡུག་པ། ཞེ་སྡང་ལ་ཤས་ཆེར་སྤྱོད་པའི་གཉེན་པོར་བྱམས་པ། གཏི་མུག་ལ་ཤས་ཆེར་སྤྱོད་པའི་གཉེན་པོར་རྟེན་འབྲེལ། ང་རྒྱལ་ལ་ཤས་ཆེར་སྤྱོད་པའི་གཉེན་པོར་དབུགས་འབྱུང་རྔུབ་སྟེ་ལྔའོ། །

ཆང་རྒྱལ། 1 པགས་པས་བཟོས་པའི་ཆང་བླུག་སའི་སྣོད་ཀྱི་མིང་། 2 (ཕལ་སྐད) ར་བཟིའམ་ཆང་ལ་དན་ལང་ཤོར་བའི་མིའི་མིང་། མི་རླུང་ཚ་པོ་ལ་རླུང་རྒྱལ་ཟེར་བ་དང་འདྲ་བར་དམའ་འབེབས་ཀྱི་ཚིག་ཅིག

ཆང་ཁྱུ། མཛུབ་མོའི་ཚོགས་སམ་ཁུ་ཚུར། ཆང་ནི་ཆང་སྟེ་སྙིམ་པའམ་ཐལ་མོ། ཁྱུ་ནི་ཚོགས་པའི་

མིང་ངོ༎ །

ཚང་ཁྲུ་ཚོགས། ཁུ་ཚུར། ཁུ་ཚུར་གྱི་གོང་བུ། ཁུ་ཚུར་གྱི་ཚོགས་པ།

ཚང་གི་ཉེས་དམིགས། (འདུལ་བ) ཚང་གི་ཉེས་དམིགས། (འདུལ་བ) ཚང་གི་ཉེས་དམིགས་སུམ་ཅུ་རྩ་དྲུག་ནི། ལས་རྣམ་པར་འབྱེད་པ་ཞེས་བྱ་བ། མདོ་༼ས༽༢༩༣བ༣ལས། འབྲུའི་ཚང་དང་སྦྱར་བའི་ཚང་བག་མེད་པའི་གནས་ལ། ཉེས་དམིགས་སུམ་ཅུ་རྩ་དྲུག་ཏུ་རིག་པར་བྱ་སྟེ། སུམ་ཅུ་རྩ་དྲུག་གང་ཞེ་ན། ཚེ་འདི་ལ་ནོར་ཟད་པ་དང་། ནད་ཀྱི་གཞིར་འགྱུར་བ་དང་། འཐབ་པ་དང་། མཚང་འབྲུ་བ་དང་། རྟོད་པ་འཕེལ་བ་དང་། སྦ་བའི་གནས་སྟོན་པ་དང་། མི་སྙན་པ་སྐྱེད་པ་དང་། ཤེས་རབ་ཉམས་པར་བྱེད་པ་དང་། མ་ཐོབ་པའི་ལོངས་སྤྱོད་རྣམས་མི་འཐོབ་པ་དང་། ལོངས་སྤྱོད་ཐོབ་པ་རྣམས་ལས་ཡོངས་སུ་ཉམས་པར་འགྱུར་བ་དང་། གསང་བ་རྣམས་སྨྲ་བ་དང་། ལས་སུ་བྱ་བ་རྣམས་ཡོངས་སུ་ཉམས་པ་དང་། མྱ་ངན་གྱི་རྩ་བར་འགྱུར་བ་དང་། ཉམ་ཆུང་བར་འགྱུར་བ་དང་། མར་མི་འཛིན་པར་འགྱུར་བ་དང་། ཕར་མི་འཛིན་པར་འགྱུར་བ་དང་། དགེ་སྦྱོང་དུ་མི་འཛིན་པར་འགྱུར་བ་དང་། བྲམ་ཟེར་མི་འཛིན་པར་འགྱུར་བ་དང་། རིགས་ཀྱི་གཙོ་བོ་ལ་རིམ་གྲོ་མེད་པར་འགྱུར་བ་དང་། སངས་རྒྱས་ལ་གུས་པར་མི་འགྱུར་བ་དང་། ཆོས་ལ་གུས་པར་མི་འགྱུར་བ་དང་། སྡིག་པའི་གྲོགས་པས་ཡོངས་སུ་ཟིན་པར་འགྱུར་བ་དང་། དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་གྱིས་རྣམ་པར་སྤངས་པ་དང་། ངོ་ཚ་མེད་པར་འགྱུར་བ་དང་། འཛེམ་པ་མེད་པར་འགྱུར་བ་དང་། དབང་པོའི་སྒོ་མ་བསྡམས་པར་འགྱུར་བ་དང་། བུད་མེད་རྣམས་ལ་ཤིན་ཏུ་བག་མེད་པར་འགྱུར་བ་དང་། སྐྱེ་བོ་མང་པོའི་ཡིད་དུ་མི་འོང་བར་འགྱུར་བ་དང་། སྐྱེ་བོ་མང་པོ་དང་མི་མཐུན་པ་དང་ཉེ་དུ་དང་སྣག་གི་གཉེན་མཚམས་བཙུན་པ་རྣམས་ཀྱིས་སྨད་པར་འགྱུར་བ་དང་། དམ་པའི་ཆོས་ཡོངས་སུ་སྤོང་བ་དང་། མཁས་པ་རྣམས་དེ་ལ་ཡིད་མི་འཇོག་པར་སེམས་པ་དང་། བག་བྱ་བ་ལ་གཡེལ་བ་དང་དེ་མྱ་ངན་ལས་པ་ལས་རིང་དུ་འགྱུར་བ་དང་སྨྱོས་པར་འགྱུར་བའི་ལས་བྱེད་ཅིང་སོགས་པ་དང་། ལུས་ཞིག་ནས་ཚེ་འཕོས་པའི་འོག་ཏུ་ངན་སོང་ངན་འགྲོ་ལོག་པར་ལྟུང་བ་སེམས་ཅན་དམྱལ་བ་རྣམས་སུ་སྐྱེ་བའོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །གཞན་ཡང་ཚང་གི་ཉེས་པས་དམྱལ་བ་ཏུ་འབོད་དུ་སྐྱེ་བར་མདོ་སྡེ་

དྲན་པ་ཉེར་གཞག་ལས་གསུངས་སོ། །གཞན་ཡང་འདིའི་ཉེས་དམིགས་སྐོར་མདོ་སྡེ་དྲན་པ་
ཉེར་གཞག་༼ ཡ་པ ༽༡༢༣བ༥ལས། དེར་གནོད་པ་འདི་ལྟར་འབྱུང་བར་འགྱུར་ཏེ། འདི་ལྟ་
སྟེ། ཤ་སྐམ་གྱིས་ཁ་གདངས་པའི་ནང་དུ། ཟངས་དམར་པོ་བསྐོལ་བ་རབ་ཏུ་འབར་བ་ལྷུགས་
སོ། །དེ་འཕྱུང་བ་ནི་དེའི་ཚེ་སྔར་མཆུ་སྲེག་གོ། མཆུ་བསྲེགས་ནས་ཀན་སྲེག་གོ། ཀན་བསྲེགས་
ནས་ལྕེ་སྲེག་གོ། ལྕེ་བསྲེགས་ནས་མིད་པ་སྲེག་གོ། དེ་བཞིན་དུ་ཨོལ་གོང་། དེ་བཞིན་དུ་གཉེ་
མ་དང་རྒྱུ་མ། དེ་བཞིན་དུ་ཕོ་བ་དང་ལོང་ཀ་བསྲེགས་ནས་རྫོ་སྨད་དུ་འབྱུང་བར་འགྱུར་ལ།
ཞེས་སོགས་དང་། དེའི་ཤོག་གྲངས་༡༢༦ན༣ ལས། ཆང་གིས་འདོད་ཆགས་
སྐྱེད་བྱེད་ཅིང་། །དེ་བཞིན་ཁྲོ་དང་སྡུག་བསྔལ་དག །ཡང་དང་ཡང་དུ་སྐྱེད་བྱེད་པས། །དེ་ལྟ་
བས་ན་ཆང་སྤོངས་ཤིག །ཅེས་སོགས་གསུངས་སོ། །མདོ་རྩ་རང་འགྲེལ་ལས། ནད་པས་ཆང་
ནི་རྡོ་མཆོག་གིས་ཀྱང་མི་བཏུང་ངོ་ཞེས་བྱ་བ་འདི་ནི་བཅས་པའི་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་དང་བཅས་
པ་ཐམས་ཅད་གནང་བའི་ཡུལ་ལ་རྗེས་སུ་གནང་བ་དེ་ནི་དམིགས་ཀྱིས་བསལ་བ་ཡིན་ཏེ།
ཇི་ལྟར་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་ཤཱཀྱ་ན་བར་གྱུར་པ་དག་ལ་དེ་ཉིད་མ་གནང་བར་གསུངས་
པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་དགེ་སློང་དག་ང་ལ་སྟོན་པ་ཞེས་ཟེར་བ་ཁྱེད་ཅག་གི་ཆང་རྡོ་མཆོག་
གིས་ཀྱང་མི་བླུད་མི་བཏུང་ངོ་ཞེས་གསུངས་པ་དེ་བས་མདོ་འདི་བྱས་སོ། །ཞེས་གསུངས་
སོ། །སློབ་དཔོན་ཀླུ་སྒྲུབ་ཀྱི་དབུ་མ་རིན་ཆེན་ཕྲེང་བ། སྡེ་དགེ་བསྟན་འགྱུར་༼ གེ་པ ༽༡༡༣ན༢
ལས། ཆང་གིས་འཇིག་རྟེན་བརྙས་འགྱུར་ཞིང་། །དོན་ཡལ་ནོར་ཡང་ཟད་པར་འགྱུར། །རྨོངས་
པས་བྱ་བ་མ་ཡིན་བྱེད། །དེ་བས་ཆང་ནི་རྟག་ཏུ་སྤོངས། །ཞེས་གསུངས། གཞན་ཡང་དེའི་གོང་
དུ་ལེའུ་དང་པོའི་སྐབས་སུ། ཆང་མི་འཐུང་དང་འཚོ་བ་བཟང་། །ཞེས་དང་། ཆང་འཐུངས་པས་
ནི་བློ་འཁྲུལ་ཏེ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །གཞན་ཡང་ཀླུ་སྒྲུབ་ཀྱི་བཤེས་སྤྲིངས་ལས། ཆང་རྣམས་
ལས་བཟློག་དེ་བཞིན་དགེ་བ་ཡི། ཞེས་དང་། ཆང་དང་དུས་མིན་ཟས་ལ་ཆགས་པ་དང་། །ཞེས་
དང་། ཡང་དེ་ཉིད་ལས། རྒྱན་པོ་འགྱེད་དང་འདུས་ལ་ལྟ་བ་དང་། །ལེ་ལོ་སྡིག་པའི་གྲོགས་ལ་
བརྟེན་པ་དང་། །ཆང་དང་མཆན་མོ་རྒྱུ་བ་དན་སོང་བ། །གྲགས་པ་ཉམས་པར་འགྱུར་བ་དེ་དྲུག

སྤྱོངས། །ཞེས་གསུངས་སོ། །འགའ་ཞིག་གིས་ཚང་ནི་མདོ་ཕྱོགས་ལ་བཀག་གི་སྔགས་ཀྱི་
སྐབས་སུ་བསྟེན་རུང་བ་ཙམ་མ་ཟད་ངེས་པར་བསྟེན་དགོས་སྙམ་པ་ནི་ལོག་རྟོག་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བ་
ཡིན་ཏེ། རྗེའི་གསང་སྔགས་ཀྱི་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་རྣམ་བཤད་དངོས་གྲུབ་སྙེ་མ་ལས། གཉིས་པ་
ཡན་ལག་གི་དམ་ཚིག་ལ་གསུམ། སྤྱོང་བའི་དམ་ཚིག །བསྟེན་པའི་དམ་ཚིག །སྤྱོང་བའི་དམ་
ཚིག་གཞན་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ནི། ཁྱོད་ཀྱིས་སྲོག་ཆགས་གསད་མི་བྱ། །མ་བྱིན་པར་ཡང་
མི་བླང་ངོ་། །འདོད་པ་ལོག་པར་མི་སྤྱད་ཅིང་། །བརྫུན་དུ་སྨྲ་བར་མི་བྱའོ། །ཕུང་ཁྲོལ་ཀུན་གྱི་
རྩ་བ་ཡི། །ཆང་ནི་རྣམ་པར་སྤང་བར་བྱ། །སེམས་ཅན་འདུལ་ཕྱིར་མ་གཏོགས་པ། །བྱ་བ་མ་
ཡིན་ཐམས་ཅད་སྤང་། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། སྲོག་གཅོད་པ་ནས་རྫུན་གྱི་བར་སྤོང་བ་བཞིའི་སྟེང་
དུ་ཆང་འཐུང་བ་སྤོང་བའི་བསླབ་པའི་གཞི་ལྔ་ནི་དངོས་གྲུབ་འགྲུབ་པའི་གཞིར་བསྲུང་དགོས་
ཏེ། རྡོ་རྗེ་རྩེ་མོ་ལས། གལ་ཏེ་དངོས་གྲུབ་མཆོག་འདོད་ན། །དཀོན་མཆོག་གསུམ་ལ་སྐྱབས་
སོང་སྟེ། །བསླབ་པ་ལྔ་ལ་རྣམ་པར་གནས། །བྱང་ཆུབ་སེམས་ལ་མཆོག་བརྟོན་བྱ། །ཞེས་
གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །ཆང་འཐུང་བ་ཕུང་ཁྲོལ་ཏེ་ཉེས་དམིགས་ཀུན་གྱི་རྩ་བར་གསུངས་པ་ནི་
རྣལ་འབྱོར་རྒྱུད་ཁོ་ནའི་མ་ཡིན་གྱི་བླ་མེད་དང་ཐུན་མོང་བ་ཡིན་ཏེ། བླ་མེད་ཀྱི་དཀྱིལ་ཆོག་
ཚད་ལྡན་དུ་མར་ཡང་རྩེ་མོ་ནས་འབྱུང་བ་ལྟར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་ཤིན་ཏུ་གསལ་
བར་བཀག་པའི་ཕྱིར་རོ། །འོ་ན། ཚོགས་ཆང་ལ་འགྲེལ་བཤད་ཇི་ལྟར་བྱ་དགོས་སམ་སྙམ་
སོ། །ཆང་གི་ཉེས་དམིགས་ཀྱི་སྐོར། ངག་དབང་བློ་བཟང་བསྟན་པའི་རྒྱལ་མཚན་སོགས་ཀྱི་
གསུང་འབུམ་དུའང་བཞུགས་སོ། །ཀུན་མཁྱེན་འཇམ་དབྱངས་བཞད་པའི་ལམ་རིམ་རྣམ་
བཤད་ལུང་རིགས་གཏེར་མཛོད་༡༥བ༣ལས། ཡང་ཁ་ཅིག སྔགས་པར་ཁས་ལེན་པ་ཅིག་
ཡིན་ན། སྨྱོས་འགྱུར་དང་ཕྱི་དྲོའི་ཁ་ཟས་དང་ཕྱག་རྒྱ་སོགས་མ་སྤྱད་ན་དམ་ཚིག་ཉམས་ཟེར་
ཚུལ་ཁྲིམས་འདོར་བ་མ་ཟད། གདུལ་བྱ་དུ་མའི་འདྲེན་པར་རློམ་པ། དུ་མས་བཀུར་བ་ཡིན་
ཀྱང་དུར་སྨྲིག་དང་བཅས་བཞིན་དུ་བུད་མེད་ཀྱི་ཚོགས་ཆེན་པོར་བབས་པ་ལ་རང་ཉིད་ཀྱང་
ཡ་མི་ང་ཞིང་། སུ་ལ་ཡང་སྨོད་པར་མི་བྱེད་ལ། ད་དུང་རབ་བྱུང་དང་བསྙེན་རྫོགས་སྒྲུབ་པར

བྱེད་དོ། །ཞེས་སོགས་གསུངས་སོ། །

ཚང་ངེ་ཚུང་ངེ་། ཚང་ངེ་ཚུང་ངེ་དང་དོན་གཅིག བོད་རྒྱ་ཚིག་མཛོད་ཆེན་མོར། ཚང་ངེ་ཚུང་ངེ་ཞེས་བྲིས་སྣང་།

ཚང་འཕྲུང་བའི་ཉེས་དམིགས་ཀྱི་སྐྱོར། (འདུལ་བ) ཚང་གི་ཉེས་དམིགས་ཞེས་པའི་ཐད་དུ་གཟིགས།

ཚང་འཕྲུང་བའི་ལྟུང་བྱེད། (འདུལ་བ) འབའ་ཞིག་པ་དགུ་བཅུའི་དོན་དགུ་པ་སྟེ། སྦྱོས་འགྱུར་འཕྲུང་བའི་ལྟུང་བྱེད་དང་འདྲ།

ཚང་པ། སྨིམ་པ། ཚོར་བ། ཐལ་མོ། ལག་མཐིལ། དཔེར་ན་ཚང་པར་བླངས་ཞེས་པ་ལྟ་བུ། ཟན་ཚང་ཞེས་པའི་ཚང་དེ་ཡང་ཚང་པ་ལ་གོ་དགོས། ཟན་ཚངས་ཡང་འཐད།

ཚངས་པ། ཚང་པ་དང་འདྲ།

ཚད་ཅིང་འདུག་པའི་ཡིད་བྱེད། ཡིད་བྱེད་བཞིའི་གཉིས་པ་ནི། སེམས་གནས་གསུམ་པ་ནས་བདུན་པའི་བར་གྱི་སེམས་གནས་ལྔའི་སྐབས་སུ་བྱིང་རྒོད་ཀྱིས་བར་དུ་བཅད་ནས་ཡུན་རིང་པོ་སྐྱོང་མི་ནུས་པས་སྐབས་སུ་ཚད་ཅིང་འདུག་པའི་ཡིད་བྱེད་ཅེས་བྱའོ། །སྒྲ་ཤེས་ཀུང་དེས་ཤེས་སོ། །

ཚད་སྟོང་། (དབུ་མ) ཅང་མེད་ཀྱི་སྟོང་པ། ཅི་ཡང་མེད་པའི་སྟོང་པ། མཁས་གྲུབ་ཆོས་རྗེའི་སྟོང་ཐུན་སྐལ་བཟང་མིག་འབྱེད་(༥བ༡)ལས། ཕུང་པོ་རིགས་པས་དཔྱད་ནས་བདེན་མེད་དུ་གཏན་ལ་ཕབ་པ་མ་ཡིན་པར། ཕུང་པོ་རིགས་པས་དཔྱད་ནས་ཅང་མེད་དུ་གཟུང་བའི་ཚད་སྟོང་འགོག་པ་ཡིན་ཏེ། དེའི་ཕྱིར་འགྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད་ལས། ཕུང་པོ་རྣམ་པར་དཔྱད་པའི་སྟོང་པ་ཉིད། །ཚད་པའི་སྟོང་པ་ཉིད་ལ་རིང་དུ་བྱས། །ཞེས་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །

ཚད་ལྟ། (དབུ་མ) ལས་འབྲས་དང་སྐྱེ་བ་སྔ་ཕྱི་དང་། ཐར་པ་དང་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་སོགས་མེད་པར་ལྟ་བ་ལ་ཟེར།

ཚད་མཐའ། (དབུ་མ) མེད་མཐའ་དང་དོན་གཅིག་སྟེ། ལས་འབྲས་དང་སྐྱེ་བ་སྔ་ཕྱི་དང་། ཐར་པ་དང་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་སོགས་མེད་པ་ལ་ཟེར། དེ་ལྟར་དུ་འཛིན་ན་ཚད་མཐར་ལྟུང་བ་ཞེས་བྱའོ། །སྒྲ་བཤད་ནི། ཚད་པ་ནི་མེད་པའམ་རྒྱུན་ཆད་པས་ན་དེ་སྐད་ཅེས་བྱའོ། །རྩ་

ཤེ་ལས། སྟོན་བྱུང་དུ་ལྟ་མེད་ཅེས་པ། །དེས་ན་ཆད་པར་ཐལ་བར་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་སོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །

ཆད་མཐར་ལྷུང་བ། (དབུ་མ) ཆད་མཐར་ལྷུང་བ་ལ་གཟིགས།

ཆད་མཐར་འཛིན་པ། (དབུ་མ) ཆད་མཐར་ལྷུང་བ་ལ་གཟིགས།

ཆད་མཐར་ལྷུང་བ། (དབུ་མ) ལས་འབྲས་དང་སྐྱེ་བ་སྔ་ཕྱི་དང་། ཐར་པ་དང་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་སོགས་མེད་པར་འཛིན་པ་ལ་ཟེར། འདི་ལ་ཆད་ལྟ་ཟེར། སྟོང་ཐུན་སྐལ་བཟང་མིག་འབྱེད་༥༥ན༢ལས། གཉིས་པ་མེད་མཐའ་ནི། ཕྱི་རོལ་པ་དག་གིས། ཐར་པ་དང་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་མེད་པ་དང་། དངོས་པོ་རྣམས་ལ་རྒྱུ་མེད་པར་ལྟ་བ་ལ་སོགས་པ་དང་། རང་སྡེ་ཁ་ཅིག་གིས། བར་སྲིད་མེད་པར་ལྟ་བ་སོགས་མེད་པར་ལྟ་བ་ཡིན་པར་མ་ཟད། དངོས་སྨྲ་བ་དག་གིས་དངོས་པོ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་སྐད་ཅིག་གཉིས་པར་རྒྱུན་ཆད་པར་ལྟ་བ་ཡང་ཆད་ལྟ་ཡིན་ཏེ། བུམ་པ་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་ན་ཡོད་པ་དེ་བུམ་པའི་གནས་ལུགས་སུ་གྲུབ་དགོས་ཤིང་། དེ་དུས་གཉིས་པར་རྒྱུན་ཆད་ན་གནས་ལུགས་ལ་སྐྱུར་འདེབས་སུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་དན། གོང་དུ་བཤད་པ་ལྟར་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་ན་རྟག་ཡིན་དགོས་ལ། དེ་སྐད་ཅིག་གཉིས་པར་ཞིག་པར་སྨྲས་ན་རྟག་པ་རྒྱུན་ཆད་པར་སྨྲ་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེའི་ཕྱིར། རྩ་ཤེ་ལས། སྟོན་བྱུང་དུ་ལྟ་མེད་ཅེས་པ། །དེས་ན་ཆད་པར་ཐལ་བར་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་སོ། །ཞེས་གསུངས།

ཆད་པ་རྣམ་པ་ལྔ། (འདུལ་བ) རབ་ཏུ་བྱུང་བ་དང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཟེར་བ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་འཇམ་འཇམ་ཁོན་བྱེད་པ་ཞིག་དགོས་སམ་སྙམ་ན། མ་ཡིན་ཏེ། མ་དད་པ་དང་། ལེ་ལོ་ཅན་དང་། བཀའ་བློ་མི་བདེ་བ་དང་། མ་གུས་པ་དང་། སྡིག་པའི་གྲོགས་བྱེད་པ་དེ་དག་ལ་ཆད་པ་རྣམ་པ་ལྔ་གསུངས་ཏེ། མདོ་རྩ་བ་ལས། གནས་པ་ཆད་པས་གཅད་པར་འོས་པ་ཆད་པ་མི་གཅད་པར་མི་བྱའོ། །ཆད་པ་ནི་ལྔའོ། །གཏམ་འདྲེ་བར་མི་བྱ་བ་ (སྐད་ཆ་མི་ཤོད་པ) དང་། གདམས་ངག་མི་སྦྱིན་པ་དང་། བསྙེན་བཀུར་དང་ཆོས་དང་ཟང་ཟིང་དག་གི་ལོངས་སྤྱོད་དུ་མི་གཞུག་པ་དང་། དགེ་བའི་ཕྱོགས་བརྩམས་པ་རྒྱུན་བཅད་པ་དང་། གནས་དགག་པར་བྱ་

བའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

ཚད་པ་མེད་པར་འཇུག་པའི་ཡིད་བྱེད། ཡིད་བྱེད་བཞིའི་གསུམ་པ་ནི། སེམས་གནས་བརྒྱད་པ་ལ་ནི་བྱིང་རྒོད་ཀྱིས་བར་གཅོད་མི་ནུས་པར་ཐུབ་ཡུན་རིང་པོ་སྐྱོང་ཐུབ་པས་ཚད་པ་མེད་པར་འཇུག་པའི་ཡིད་བྱེད་ཅེས་བྱའོ། །སློ་ཤེས་ཀུང་དེས་ཤེས་སོ། །

ཚད་པའི་མྱང་འདས། ཐེག་དམན་གྱི་མྱང་འདས་སམ། ཁྱབ་པ་འདུ་བྱེད་ཀྱི་སྡུག་བསྔལ་ཉེ་བར་ཞི་བའི་ཉེར་ཞིའི་དབྱིངས་ལ་ཟེར། སློབ་བཤད་ནི། ཁྱབ་པ་འདུ་བྱེད་ཀྱི་སྡུག་བསྔལ་རྒྱུན་ཆད་པའམ་འཁོར་བ་རྒྱུན་ཆད་པའི་མྱང་འདས་ཡིན་པས་ན་དེ་སྐད་ཅེས་བྱའོ། །དེ་ཡང་། རྟག་པ་འཁོར་བ་དང་། ཆད་པ་མྱང་འདས་ཞེས་པ་ལྟར་རོ། །

ཚད་ལས་སུ་གཏོགས་པའི་བྱ་བ་སྤྱོད་བ། (འདུལ་བ) ཁྱད་པར་ཅན་གྱི་བྱ་བ་ལྔ་སྤྱོད་པའི་ཡ་གྱལ་ཏེ། དགེ་སློང་གཞན་ལ་ལྟུང་བ་གླེང་དྲན་བྱ་བ་སྤྱོད་བ་སོགས་སོ། །

ཚབ། 1 ཚུའི་ཞེ་ས། 2 གཅིན་པའི་ཞེ་ས། དཔེར་ན་ཆབ་རྟགས་ཞེས་པ་ལྟ་བུ། 3 མིང་འགོར་སྦྱར་ན་ཞེ་སའི་ཚིག་ཏུ་སྒྱུར་བྱེད་ཀྱི་ཚིག་ཕྲད་ཅིག དཔེར་ན་ཆབ་འབབས། ཆབ་འོག ཆབ་ཤོག ཆབ་སྲིད་ཅེས་པ་ལྟ་བུ་རྣམས་སོ། །

ཆབ་གཅིག (བརྡ་རྙིང) ཆབས་ཅིག་གི་བརྡ་རྙིང་།

ཆབ་འབབས། མངའ་འབབས། འདིའི་ཆབ་ཅེས་པ་ནི་ཞེ་སའི་ཚིག་ཡིན་ལ། འབབས་ནི་མི་སེར་རོ། །

ཆབ་ཤོག གཏོང་ཡིག བཀའ་ཤོག སྤྲིང་ཡིག འཕྲིན་ཡིག སློབ་བཤད་ནི། ཆབ་ནི་འདིར་མིང་གི་འགོར་སྦྱར་ན་ཞེ་སའི་ཚིག་ཏུ་སྒྱུར་བྱེད་ཀྱི་ཚིག་ཕྲད་ཡིན་ལ། ཤོག་ནི་ཤོག་བུའོ། །དཔེར་ན་ཆབ་འོ་དང་། ཆབ་སྲིད། ཆབ་འབབས་སོགས་ལྟ་བུའོ། །

ཆབས་ཅིག ལྷན་ཅིག དུས་གཅིག དུས་མཉམ། ཐབས་ཅིག ཕྱོགས་གཅིག འདྲ་བའི་དོན་ལའང་བཤད། བོད་ཀྱི་བརྡ་རྙིང་ལ་ཆབ་གཅིག་ཅེས་བྲིས་ཡོད། བརྡ་རྙིང་དུ་ཕྱོགས་གཅིག ཆབ་གཅིག ཚོམ་གཅིག་རྣམས་དོན་འདྲ་བར་སི་ཏུ་འགྲེལ་ཆེན་ལས་བཤད། བརྡ་རྙིང་དུ་ཆབས་གཅིག་ཅེས་ཀྱང་འབྲི་སྲོལ་ཡོད་འདུག ད་ཀྱང་རྟགས་མཚུངས་འཛིན་ཚུལ་གྱི་དབང་གིས་གས་འཕྱུལ་དོར་

བ་ཡིན་ཏེ། ཆབས་གཅིག་ཅེས་པའི་རྗེས་འཇུག་ས་ཡིག་ནི་པོ་ཡིན་ལ། གཅིག་ཅེས་པའི་སྔོན་འཇུག་ག་ཡིག་ནི་གསལ་བྱེད་ཀྱི་མོ་ཡིག་ཡིན་པས་དེ་ཕྱིས་ན་ཆབས་ཅིག་ཅེས་གྲུབ་བོ། །འོ་ན་དུས་གཅིག་དང་ཕྱོགས་གཅིག་ལ་འང་མཚུངས་སོ་ཞེ་ན། འདི་ནི་རྟོག་ལྡན་གྱི་དོགས་པར་སྣང་བས་ད་དུང་དཔྱད་པར་འོས་སོ། །

ཆམ་དུ། གཏན་དུ། ལི་ཤིའི་གུར་ཁང་ལས། ཆམ་དུ་ནི་གཏན་དུ་ཞེས་གསུངས།

ཆམ་པ། ནད་ཅིག ཞེ་ས་བྱུས་ན་མགུལ་ཆམ་ཟེར།

ཆམ་པ་རྒྱག་པ། ཞེ་ས་བྱུས་ན་མགུལ་ཆམ་སྐྱོན་པ་ཟེར།

ཆམ་ལ་ཕབ། ཆམ་ལ་དབབ་དང་དོན་འདྲ།

ཆམ་ལ་དབབ། 1 བརྩལ་བའམ་ཞི་བར་བྱེད་པ། དཔེར་ན་རླུང་ཆམ་ལ་དབབ་ལྟ་བུ། 2 ཐམ་པར་བྱེད་པ། ཚར་གཅད་པ། བརྩལ་བ། དཔེར་ན་དགྲ་བོ་ཆམ་ལ་དབབ་ཅེས་པ་ལྟ་བུ།

ཆམ་ལ་འབེབས། ཆམ་ལ་དབབ་དང་འདྲ།

ཆར་ཁེབས། (འདུལ་བ) 1 ཆར་པ་སོགས་ལས་སྐྱོབ་བྱེད་ཀྱི་གདུགས། ཆར་གདུགས་དང་ཉི་གདུགས་ལྟ་བུ། འདུལ་བ་ལས་ཆར་ཁེབས་སམ། ཆར་གབ་ཅེས་འབྱུང་བ་དེའོ། །2 ཆར་པ་སྐྱོབ་བྱེད་ཀྱི་གྱོན་ཆས།

ཆར་གབ། (འདུལ་བ) ཆར་ཁེབས། མདོ་རྩ་བ་ལས། རྣམ་པ་ནི་བང་རིམ་བཞི་དང་འདབ་མ་དང་བུམ་པ་དང་སྤུ་ཤུ་དང་སྲོག་ཤིང་དང་གདུགས་བཅུ་གསུམ་དང་ཆར་གབ་དག་གོ །རང་སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱི་ནི་ཆར་གབ་མེད་པའོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །

ཆར་སྟོད་བྱེའུ། ཁུག་རྟའི་མིང་། མངོན་བརྗོད་མང་པོ་དང་རྟོགས་བརྗོད་དཔག་བསམ་འཁྲི་ཤིང་གི་མཆན་དུ་སྤང་ལོ་ཙཱ་བས་ཁུག་རྟའི་མིང་ཡིན་པར་བཤད་དེ་ཁུག་རྟ་ལ་ཆར་སྟོད་བྱེའུ་དང་། སྣ་རནྟ་དང་། ཅ་ཏ་ཀ་དང་། ཆར་དགའ་དང་། སྤྲིན་ལ་སློང་ཞེས་པ་སོགས་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་མང་དུ་བཤད་དོ། །ས་སྐྱ་ལེགས་བཤད་ལས། མཁས་པ་ཇི་ལྟར་ཐབས་རྟུགས་ཀྱང་། ། བླུན་པོ་འཇུག་པའི་ལམ་མི་འགྲོ། །ཆར་སྟོད་བྱེའུ་སྐོམ་ན་ཡང་། །ས་ལ་བབས་པའི་ཆུ་མི་འཐུང་། །ཞེས་

གསུངས་པ་ལྟ་བུ།

ཆར་མི་ཐོད། མི་མཉམ། ཆ་ཤས་ཆུང་ངུ་ཞིག་དང་ཡང་མི་མཉམ་ཞེས་པའི་དོན་ཡིན། ཞིབ་ཏུ་བཤད་ན་གང་ཞིག་ཆ་ཤས་སམ་དུམ་བུ་བརྒྱ་རུ་ཕྱེ་བའི་ཆ་གཅིག་ཙམ་དང་ཡང་མི་མཉམ་ཞེས་པ་ལྟ་བུའི་དོན་ནོ། །དཔེར་ན་བརྒྱ་ཡི་ཆར་ཡང་མི་ཐོད། སྟོང་གི་ཆར་ཡང་མི་ཐོད་ཅེས་པ་ལྟ་བུ། སྒྲ་བཤད་ནི། ཆར་ནི་ཆ་ཤས་གཅིག་ཙམ་ལའང་ཞེས་པའི་དོན་དང་མི་ཐོད་ནི་འདིར་མི་མཉམ་པའམ་མཉམ་པ་མེད་པའི་དོན་ཡིན་པས་ན་དེ་སྐད་ཅེས་བྱའོ། །སྤྱིར་མི་ཐོད་ནི་མི་ཐུབ། མི་བཟོད། མི་ནུས། མི་རུང་། མི་ཐོབ་བཅས་ཀྱི་དོན་ཏེ། བརྒྱད་སྟོང་པའི་འགྲེལ་པ་གནད་ཀྱི་ཟླ་འོད་༼ ད ༽༦༣༧ན༥ ལས། ཆ་ནི་ཆ་ཤས་སོ། །མི་ཐོད་ཅེས་པ་ནི་མི་རུང་མི་ཐོབ་ཅེས་པའི་དོན་ཏོ། །ཆར་ཡང་མི་ཐོད་ཅེས་པ་ནི། བསྡམས་ན་ཞེས་པའི་དོན་ཏོ། །ཅི་ལྟར་བགྲངས་ཀྱང་གྲངས་ཟླ་ལྟག་པས་མི་མཉམ་པ་སྟེ། སྔོན་གྱི་བསོད་ནམས་ཀྱིས་ཇི་སྲིད་དུ་བྱེ་བ་ཁྲག་ཁྲིག་བརྒྱ་སྟོང་གིས་ཀྱང་ཕྱི་མའི་བསོད་ནམས་དང་བསྡམས་ན་མི་བཟོད་ལ། ཞེས་གསུངས། བརྒྱད་སྟོང་པའི་འགྲེལ་པ་སྙིང་པོ་མཆོག་ལས་ཀྱང་དེ་དང་འདྲ་བར་གསུངས་སོ། །

ཆར་གསེ་བ། ཆ་ཤས་སམ་དུམ་བུར་གཤགས་པ།

ཆས། 1 ཆ་ལུགས་སམ་གོས། གྭ་ཆས་ཟེར་བ་ལྟ་བུ། 2 འཇུག་པ་དང་འགྲོ་བའི་དོན། སློབ་སྤྱིངས་རྗེའི་ལམ་རིམ་ཆེན་མོར་དྲངས་པ་ལས། བདེ་གཤེགས་ལམ་ཧྲེན་འགྲོ་བ་འདྲེན་པར་ཆས་གྱུར་ཅིང་། །སེམས་ཀྱི་སྟོབས་ཆེན་མི་ཡིས་རྟེད་པ་གང་ཡིན་པ། །ལམ་དེ་ལྷ་དང་ཀླུ་ཡིས་རྟེད་མིན་ལྷ་མིན་དང་། །མཁའ་ལྡིང་རིག་འཛིན་མིའམ་ཅི་དང་ལྟོ་འཕྱེ་མིན། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་དང་། གཞན་ཡང་། གཞན་དོན་དུ་ཆས་ཞེས་པ་དང་། དམག་ལ་ཆས། ལྟ་བུའོ། །

ཆས་གཟབ། གོས་ཀྱིས་བརྒྱན་པའམ། ཡང་ན། དགོས་མེད་ཀྱི་ཆ་རྐྱེན་ནམ་ཡོ་བྱད་མང་པོ་གཟབ་གཟབ་བྱས་ཏེ་བསྒྲིགས་པ་བྱེད་དམ་སྣམ། ཞེས་དབྱངས་ཅན་དགའ་བློ་གསུང་། ས་སྐྱ་ལེགས་བཤད་ལས། བྲན་གཡོག་ང་རྒྱལ་ཆེ་བ་དང་། །དཀའ་ཐུབ་ལྡན་པ་ཆས་གཟབ་དང་། །རྒྱལ་

པོ་ཆོས་བཞིན་མི་སྤྱོད་པ། །གསུམ་པོ་ཚུལ་མིན་ཞུགས་པ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟ་བུ།

ཆིངས། 1 སྤྱིའི་མིང་སྟེ། གཞུང་གི་གནད་འགག་རྣམས་དྲིལ་བའི་སྡོམ་མམ་ས་བཅད་ལྟ་བུ་ལ་ཟེར་ཏེ། གསང་འདུས་བསྐྱེད་རིམ་གྱི་སྐབས་སུ། དེ་ཉིད་ཞེ་དགུའི་ཆིངས་ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །2 ཁ་དན་གྱི་ཡི་གེ ཆིངས་ཡིག་ཅེས་པ་ལྟ་བུ། 3 འཆིང་བའི་སྐུལ་ཚིག

ཆིངས་མ། (མིང་ཚིག) འཆིང་བ་དང་དོན་གཅིག འཆིང་བྱེད་དམ་སྡོམ་བྱེད། ལུང་རྣམ་འབྱེད་༼ ཅ་པ ༽༥༤ན༢ལས། འཆིང་དམ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཚེ་སེམས་མ་གསུམ་པོ་ལྕགས་ལས་བྱས་པ་དང་། ཤིང་ལས་བྱས་པ་དང་། རྡོ་ལས་བྱས་པ་དག་གིས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །ཚོམས་ལས། ལྕགས་ཤིང་གྲེས་མ་ལས་བྱས་ཆིངས་མ་གང་། །དེ་དག་དམ་པོ་མིན་ཞེས་འཕགས་པ་གསུང་། །འདོད་པའི་ཆིངས་མ་གང་ཡིན་དེ་ལྟོད་ཀྱང་། །རབ་ཏུ་དགྲོལ་བར་དཀའ་ཞེས་འཕགས་པ་གསུང་། །ཞེས་གསུངས་སོ། །

ཆིབས་པ། (མིང་ཚིག) བཞོན་པའི་ཞེ་ས། ཆིབས་པ་བཅིབས་ལྟ་བུ། འོན་ཀྱང་དོགས་གཅོད་ཅིག་ལ། སྤྱིར་རྟ་སོགས་བཞོན་བྱ་ལ། ཆིབས་པ་ཞེས་སྐུལ་ཚིག་གིས་མིང་ཚིག་གྲུབ་པ་ལྟ་བུ་ཡིན་མོད། འདུལ་བ་ལུང་གཞི་༼ ང་པ ༽ལས། ལྷ། བཅིབས་པ་བཟང་པོ་བཞམས་ལགས་ཀྱིས། ཞེས་དང་། ཡང་དེའི་འོག་ཏུ། ལྷ། བཅིབས་པ་བཟང་པོ་བཞམས་ལགས་ན། ཞེས་མིང་དེ་འདས་ཚིག་གིས་བཟོས་འདུག གཞན་ཡང་། བཅིབ་པར་བྱ་བ་ལ། བཅིབ་པ་ཞེས་ཅིའི་ཕྱིར་མ་བཏགས། དཔེར་ན་བཟའ་བར་བྱ་བ་ལ། བཟའ་བ། བཏུང་བར་བྱ་བ་ལ། བཏུང་བ། ཞེས་སོགས་བྱ་ཚིག་མ་འོངས་པས་གྲུབ་པའི་མིང་ཚིག་མཐའ་ཡས་པ་ཞིག་སི་ཏུ་འགྲེལ་ཆེན་སོགས་བརྡ་སྤྲོད་ཀྱི་གཞུང་རྣམས་སུ་འབྱུང་བ་ལྟར་བྱས་ན་མི་ལེགས་སམ།

ཆིར་གྱིས་བཟུང་། ཟུག་པ་ལྟར་བཟུང་བའི་དོན་དུ་བཤད།

ཆུ་ཀླུང་། གཙང་པོའམ་རྒྱུག་ཆུ། འབབ་ཆུ། མི་རྟག་པའི་ཚོམས་ལས། ཆུ་ཀླུང་དྲག་ཏུ་འབབ་པའི་རྒྱུན། །ལྡོག་པ་མེད་པ་ཇི་ལྟ་བར། །དེ་བཞིན་མི་ཡི་ཚེ་འགྲོ་བ། །སླར་ནི་ལྡོག་པར་འགྱུར་བ་མེད། །ཅེས་པ་ལྟ་བུའོ། །

ཆུ་ཀླུང་སྐལ་ལྡན་ཤིང་རྟ། (འདུལ་བ) ཆུ་བོ་གང྄ཱའི་མིང་། འདུལ་བ་རྣམ་པར་འབྱེད་པའི་ཚིག་རྣམ་པར་

བཤད་པ་༼ ཚུ ༽༡༡ཌཞ་ལས། ཚུ་གླང་སྐལ་ལྡན་ཤིང་རྟ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཚུ་གླང་གཏྣོའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། ། འདུལ་བ་ལུང་གཞི་༼ ང ༽ལས། དེ་ན་གྲོང་ཁྱེར་གྱི་དཔོན་པོ་སྡེ་ཅན་ཞེས་བྱ་བ་དེ་ལ་བུ་མོ་གཉིས་ཡོད་དེ། དགའ་མོ་དང་། དགའ་སྟོབས་མའོ། །དེ་གཉིས་ཀྱིས་ཤཱཀྱ་རྣམས་ཀྱི་གཞོན་ནུ། གངས་རིའི་ངོས་ཚུ་བོ་སྐལ་ལྡན་ཤིང་རྟའི་འགྲམ། དྲང་སྲོང་སེར་སྐྱའི་བསྟི་གནས་དང་ཏ་ཅང་ཡང་མི་རིང་བར་བྱུང་བ་དེ། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

ཚུ་སྐྱར། ངང་པ་ཟེར་བའི་ཚུ་བྱ་དེའི་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་ཡིན། དབྱིན་སྐད་དུ་ duck ཟེར་བ་དེའོ། །ལེགས་སྦྱར་དུ་ཀལ་ཧཾས་कलहंसः་དང་། ཀཱདམྦ་कादंबः ཟེར། དེང་སང་གསར་དུ་བསྒྲིགས་པའི་རི་མོ་ཅན་གྱི་ཚིག་མཛོད་ཅིག་ནང་། ཚུ་སྐྱར་ཞེས་པ་ཚུ་བྱ་ "སྐྱི་ཀླལ" " seagull" ཞེས་པ་དེའི་མིང་དུ་བྱས་པ་ནི་ལེགས་པར་མ་མཐོང་སྟེ། མངོན་བརྗོད་འཆི་མེད་མཛོད་ཀྱི་འགྲེལ་པ་འདོད་འཇོ་བ་མོ་ལས། ཀཱདམྦ་དང་། ཀལ་ཧཾས་ནི་ཚུ་སྐྱར་རོ། །ཞེས་གསལ་བར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། ། Apte English Sanskrit dictionary ཞེས་པའི་དབྱིན་སཾ་ཤན་སྦྱར་གྱི་ཚིག་མཛོད་ནང་། ཀལ་ཧཾས་कलहंसः་དང་། ཀཱདམྦ་कादंबः་གཉིས་duckངང་པའི་མིང་དུ་བཤད་དོ། །

ཚུ་སྐྱེས། མེ་ཏོག་པདྨ། སྒྲ་བཤད་ནི། ཚུ་ལས་སྐྱེས་པའི་ཆ་ནས་དེ་སྐད་ཅེས་བྱའོ། །

ཚུ་ཁོལ། ཚུ་ཁོལ་ནི་བོད་པའི་སྤྱི་ཚོགས་ཁྲོད་སྨན་དུ་བཏྱེ་ཞིང་ཕོ་བའི་ནད་དང་བད་ཀན་ལ་ཕན་ཞེས་བོད་པའི་ཁ་རྒྱུན་ལ་ཡོད། སྔ་དྲོ་ཚུ་ཁོལ་བཏུང་ཐུབ་ན་ནད་མང་པོ་ཞིག་སྔོག་འགོག་བྱེད་ཐུབ། ངེད་རང་གསར་བུའི་སྐབས་གྲྭ་སའི་བགྲེས་པ་ཚོས་སྔ་དྲོ་ཚུ་ཁོལ་བཞེས་པའི་ཕྱག་སྲོལ་ཞིག་ཡོད། ཕྱིས་སུ་རིམ་པས་ཡལ་ནས་སོང་། ང་ཚོ་གསར་བུའི་སྐབས་ཞོག་པ་མཁར་བཏྟ་མ་བྱུང་གོང་མགྲོགས་པོར་སོང་སྟེ་ཏུང་ཁང་ནས་རང་གི་དགེ་རྒན་སོགས་ལ་ཚུ་ཁོལ་བླངས་ཏེ་འབུལ་གྱི་ཡོད། ངེད་ཀྱི་མ་རྒན་དམ་པ་དེས་ཀྱང་ཉིན་ལྟར་སྔ་དྲོ་ཚུ་ཁོལ་མཆོད་ཀྱི་ཡོད། འདི་དངོས་ཡོད་ཀྱི་གཟུགས་པོའི་འཕྲོད་བསྟེན་ལ་ཕན་ཐོགས་དང་རྒྱུ་མཚན་དང་ལོ་རྒྱུས་ལྡན་པ་ཞིག་ཀྱང་ཡིན་ཏེ། དཔལ་པོ་གཙུག་ལག་ཕྲེང་བའི་ཆོས་འབྱུང་མཁས་པའི་དགའ་སྟོན་༡༥༡༥ལས། (གསོ་བ་རིག་པ) མི་ཡུལ་དུ་དར་ཚུལ་ལ། སྔོན་བཙུན་ཆགས་ནས་རིང་པོར་

མ་ལོན་པ་ན་ཤེད་བུ་ཞིག་ས་ཞག་མ་ཞུ་བར་ན་སྟེ་སྨྲེ་སྔགས་འདོན་པ་ན་ཚངས་པས་འོངས་ཏེ་ཆུ་སྐོལ་བཏང་བས་ཞི་སྟེ་ནད་པ་ལ་ཕྱ་བ་ཤེད་བྱུ། སྨན་པ་ལ་ཕྱ་བ་ཚངས་པ། སྨན་ལ་ཕྱ་བ་ཆུ་སྐོལ་ཞེས་གྲགས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །ཆོས་འབྱུང་མཁས་པའི་དགའ་སྟོན་དུ་ཆུ་སྐོལ་ཞེས་གསལ་ཡང་། ཆུ་ཁོལ་ཞེས་བརྗོད་ན་ལེགས་པར་སེམས་སོ། །

ཆུ་གྲི། རྩེ་མོ་རྣོ་ཞིང་རྩེ་མོ་ནས་ཅུང་ཟད་འོང་བའི་དབྱུང་མགོ་རྒྱས་པ་སྙིད་པ་ནས་མར་ཕྲ་བ་ཡུ་བའི་རྩ་བ་རྒྱས་པ་ཞིག་གོ།

ཆུ་རྒྱུས། ལུས་ཀྱི་རྩ་རྒྱུས་ལ་ཟེར། འདུལ་བ་རྣམ་པར་འབྱེད་པའི་ཚིག་རྣམ་པར་བཤད་པ་༼ཚུ༽༡༩༡ན༥ལས། ཆུ་རྒྱུས་ཞེས་བྱ་བ་ནི་མཛུག་མ་ལ་སོགས་པ་དང་འབྲེལ་བའི་ཆུ་བ་དང་རྒྱུས་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །ཆུ་བ་ལ་གཟིགས།

ཆུ་སྒྲོགས། ནམ་མཁའི་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་སུ་གསུངས།

ཆུ་རྡོགས། ཆུ་འཁྲུམ།

ཆུ་ཆུན། ཆུ་འཆུ་མཁན། ཆུ་ལེན་མཁན། དཔེར་ན་ཆུ་འཆུ་མཁན་ལ་ཆུ་ཆུན། ཤིང་འཐུ་མཁན་ལ་ཤིང་ཐུན་ཞེས་ཟེར་བ་བཞིན་ནོ། །སྡུད་པ་ཚིགས་སུ་བཅད་པའི་དཀའ་འགྲེལ་༼ཉ༽༡༧༧ བ༣ལས། ང་རྒྱལ་འཛིན་པ་སྟེ་བྲན་མོ་ཆུ་ཆུན་བཞིན་དུ་ང་རྒྱལ་བཅོམ་པའི་ཡིད་ཀྱིས། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

ཆུ་གཉིས། མཆོད་ཡོན་དང་། (ལྷ་ཡི་ཞལ་ལ་གསོལ་རྒྱུའི་ཆུ) ཞབས་བསིལ་ (ལྷ་ཡི་ཞབས་འཁྲུད་བྱེད་ཀྱི་ཆུ) གཉིས་ལ་ཟེར།

ཆུ་གཉིས་ཉེར་སྤྱོད། ཆུ་གཉིས་ནི། མཆོད་ཡོན་དང་། ཞབས་བསིལ་ལོ། །ཉེར་སྤྱོད་ལྔ་ནི། མེ་ཏོག་བདུག་སྤོས། མར་མེ། དྲི་ཆབ། ཞལ་ཟས་དང་ལྔའོ། །ཡོན་ཆབ་ལ་བདུན་ཚར་རམ་བདུན་ཚན་དུ་བྱས་པ་ཡང་། ཆུ་གཉིས་དང་ཉེར་སྤྱོད་ལྔ་མཆོད་བྱེད་ཡིན་པར་སེམས་སོ། །

ཆུ་གདན། ཕྲུག་གུ་ཆུང་ངུའི་གཅིན་གདན། སྒྲ་བཤད་ནི། ཆུ་ནི་དྲི་ཆུ་སྟེ་གཅིན་པ་སྟེ་དེ་གཏོང་སའི་གདན་ཡིན་པས་དེ་སྐད་ཅེས་བྱའོ། །ཕྱི་རྒྱལ་གྱིས་ diaper, nappy ཟེར་བ་དེའོ། །བརྗོད་

པའི་ཚེ་ཚུའི་གདན་ཞེས་པ་ལྟ་བུར་བརྗོད་པར་བྱེད་དོ། །

ཚུ་ཏུལ། (མཛོད) ལྷུགས་ཏུལ་བདུན་ལ་ཚུ་ཏུལ་གཅིག་ཟེར། འདི་ལ་ཏུལ་ཕྲ་རབ་༢༤༣ཡོད།

ཚུ་ཐན། རྒྱུག་ཚུ་ཚུང་ངུ།

ཚུ་པ། ཕྱུ་པ་དང་དོན་གཅིག སྔ་བཤད་ནི། ཆར་ཚུ་སྐྱོབ་བྱེད་ཡིན་པས་མིང་དེ་ལྟར་ཐོགས་པར་སེམས། དུས་རབས་བཅུ་དགུ་པའི་ནང་Heinrich Jaschke (1817-1883) ཡིས་བསྒྲིགས་པའི་ "A Tibetan English Dictionary" བོད་དབྱིན་ཤན་སྦྱར་ཚིག་མཛོད་དང་། དུས་རབས་ཉི་ཤུ་པའི་ནང་བསྒྲིགས་པའི་དགེ་བཤེས་ཆོས་གྲགས་ཀྱི་ཚིག་མཛོད་དུའང་ཚུ་པ་ཞེས་གསལ། (དགེ་བཤེས་ཆོས་གྲགས་ལགས་ཨ་མདོ་དགེ་འདུན་ཆོས་འཕེལ་དང་མི་ཐོག་གཅིག་པ་ཡིན་ཞིང་། ཁོང་གཉིས་བློ་མཐུན་གྲོགས་པོའང་ཡིན་པར་སྣང་ངོ) གོང་གི་བོད་དབྱིན་ཚིག་མཛོད་རྩོམ་པ་པོ་ Heinrich Jaschke ནི། བོད་དུ་ཡེ་ཤུའི་ཆོས་སྤེལ་མཁན་གྱི་ "མི་ཤི་ན་རི" Missionary ཟེར་བ་དེ་འདྲ་ཞིག་ཡིན་ལ། ཟླ་བ་ཁོལ་ Saras chandradas ནི་དབྱིན་ཇིས་བོད་ལ་བཏང་བའི་སོ་ཞུགས་ཞིག་ཀྱང་ཡིན་པར་སྣང་བས། ཁོང་གཉིས་ཀྱི་ཀུན་སློང་ནི་ཆོས་ལུགས་བསྒྱུར་རྒྱུ་དང་སོ་ཞུགས་བྱ་རྒྱུར་སྣང་བས་དེ་ཙམ་ལེགས་རྒྱུ་མི་འདུག་མོད། འོན་ཀྱང་བོད་ཀྱི་རིག་གཞུང་ལ་ནི་ཞབས་འདེབས་ཆེན་པོ་ཆེ་བསྒྲུབས་པ་ནི་བསྙོན་དུ་མེད་དོ། །འོན་ཀྱང་ Saras chandradas ཟླ་བ་ཁོལ་ནི་ཐོག་མའི་ཀུན་སློང་སོ་ཞུགས་དང་ཆོས་ལུགས་བསྒྱུར་རྒྱུ་ཡིན་ཀྱང་། ཕྱིས་སུ་རིམ་པས་བོད་ཀྱི་ཆོས་དང་རིག་གཞུང་ལ་སློབ་གཉེར་ཤས་ཆེར་གནང་བ་ན། དེ་དག་གིས་ཡིད་འཕྲོགས་ཏེ་ཧ་ལམ་ནང་པར་ཞུགས་མེད་དམ་སྙམ་དུ་དོགས་སོ། །

ཚུ་ཕྲི་ལི་ལི་འགྲོ་བ། ཚུ་ཐུར་དུ་ཤ་ར་ར་འགྲོ་བའི་དོན།

ཚུ་བ། 1 ཡུ་བའམ་ཡན་ལག་གི་རྩ་བ་ལ་བཤད། དཔེར་ན་པདྨའི་ཚུ་བ་ཟེར་བ་ལྟ་བུ། ཚུ་བ་ཞེས་པ་འདི་ལེགས་སྦྱར་གྱི་ཀླུ་པ་ཟུར་ཆག་པར་དོགས་མཁན་ཡང་སྣང་སྟེ། ཆེ་ཞབས་དྲུང་རིན་པོ་ཆེས། ཡག་གའི་ཚུ་བ་ལ་ནྲ་རྒྱན་དུ་ཀླུ་པ་ཞེས་ཡོད་པ་ལྟར་ཟུར་ཆག་པར་མངོན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །2 ཚུ་རྒྱུས། རྩ་རྒྱུས། ལུང་རྣམ་འབྱེད་༼ ཉ ༽༡༡༡༢ན༡ལས། ཏུས་པའི་འབྲུལ་འཁོར་

སྤྱི་ལ་བུ་ལ། །ཆུ་བས་ཡོངས་སུ་དཀྲིས་གྱུར་ཅིང་། །མི་གཙང་རྡུས་པ་དྲི་ང་བ། །གཞན་ལ་སྟེན་ཅིང་བདག་གིར་བགྱིད། །ཅེས་གསུངས་པ་ལྟ་བུའོ། །3 ཆུ་རྩ་ཞེས་པའི་སྔོ་སྨན་ཞིག་གི་མིང་དུ་བཤད། ཞིབ་པར་སྨན་གཞུང་དྲི་མེད་ཤེལ་ཕྲེང་སོགས་སུ་གཟིགས།

ཆུ་བུར། 1 ཆུའི་ནང་དུ་ཆར་བབས་ཏེ་ཐོལ་གྱིས་ཐོན་པའི་ཤེལ་གོང་དང་འདྲ་བའི་ཆོས་ཤིག ཡང་ན། ཆུའི་ནང་ནས་གློ་བུར་དུ་ཐོན་ནས་ཡལ་འགྲོ་བའི་ལུས་ཀྱི་ཆུ་ལྷང་དན་འདྲ་བའི་ཆོས་ཤིག ཕྱི་རྒྱལ་བས་ bubble ཟེར་བ་དེའོ། །2 (འདུལ་བ) ཉེས་པམ་སྐྱོན་གྱི་མིང་། འདུལ་བ་ལུང་རྣམ་འབྱེད་〔ཅ་པ〕༡༧བཞལས། དགེ་སློང་དག་དེ་ལ་དེའི་ཚེ་དེའི་དུས་ན་གང་གིས་དེའི་དང་པོར་སེམས་ཅན་སུན་ཕྱུང་བར་གྱུར་པའི་སེམས་ཅན་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་ཀ་ལན་ད་ཀའི་བུའི་བཟང་བྱིན་ཡིན་ཏེ། འདིས་དེའི་ཚེ་ཡང་འཇིག་རྟེན་སྐྱོན་མེད་ཅིང་ཆུ་བུར་མེད་པ་ལ་དེའི་དང་པོར་འདི་ལྟ་སྟེ། མི་ཚངས་པར་སྤྱོད་པའི་རྐྱེན་གྱིས་ཆུ་བུར་ཕྱུང་ངོ་། །ཞེས་གསུངས་སོ། །

ཆུ་བུར་ཅན། གྲང་དམྱལ་བརྒྱད་ཀྱི་དང་པོ། གྲང་ངར་གྱིས་ལུས་ཆུ་བུར་འབུས་པའི་རྣམ་པ་ལྟར་སྣངས་པའོ། །འདུལ་བ་ལུང་གཞིའི་རྒྱ་ཆེར་བཤད་པ་ལས་གསུངས།

ཆུ་བུར་རྡོལ་བ་ཅན། གྲང་དམྱལ་བརྒྱད་ཀྱི་གཉིས་པ། གྲང་ངར་གྱིས་ཆུ་བུར་རྣམས་རྡོལ་བའམ་གས་པར་གྱུར་པའོ། །

ཆུ་བོ་སྐལ་ལྡན་ཤིང་རྟ། (འདུལ་བ) ཆུ་ཀླུང་སྐལ་ལྡན་ཤིང་རྟ་དང་དོན་འདྲའོ། །

ཆུ་བོ་གང་ྒཱ། གང་ྒཱ་ལ་གཟིགས།

ཆུ་བོ་བཞི། 1 རྒྱ་གར་གྱི་ཆུ་བོ་ཆེན་པོ་བཞི་སྟེ། གང་ྒཱ། པཀྴུ། སཱི་ཏཱ། སི་ནྡྷུ་དང་བཞིའོ། །ཁ་འབབ་རྣམ་བཞི་ལ་གཟིགས། 2 འདོད་པའི་ཆུ་བོ། སྲིད་པའི་ཆུ་བོ། ལྟ་བའི་ཆུ་བོ། མ་རིག་པའི་ཆུ་བོ་དང་བཞིའོ། །སྒྲ་བཤད་ནི། འདི་དག་གི་དབང་གིས་ཁམས་གསུམ་འཁོར་བའི་སྐྱེ་གནས་རྣམས་སུ་དབང་མེད་དུ་ཁྱེར་བར་བྱེད་པའི་དོན་གྱིས་ཆུ་བོ་ཞེས་བཏགས་པའོ། །

ཆུ་བོ་ཡན་ལག་བརྒྱད་ལྡན། ཡན་ལག་བརྒྱད་ལྡན་གྱི་ཆུ་ཞེས་པའི་ཐད་དུ་གཟིགས།

ཆུ་བོ་རབ་མེད། 1 གཙང་ཆུའི་ནང་ས་རྡོ་སོགས་ཙུང་ཟད་མཐོན་པོ་ཆགས་པའི་སྣང་རྒྱུད་ཀང་འགྲོས་

གྱིས་ཆུ་བརྒལ་ནས་འགྲོ་ནའང་འགྲོ་ཐུབ་པའི་རྟིག་པ་ལྟ་བུའི་མིང་ཡིན་ལ། དེ་མེད་པ་ལ་ཆུ་བོ་རབ་མེད་ཅེས་བྱའོ། །ཆུ་བོ་ལ་རབ་མེད་ན་ཆུ་བརྒལ་མི་ཐུབ་པར་ཆུའི་ནང་བྱིང་འགྲོ་བ་རེད། སྤྱོད་འཇུག་ལས། ཆུ་བོ་རབ་མེད་མེ་དང་འདྲ་ནང་བྱིང་བ་དག །ཅེས་གསུངས་སོ། །2 ཉེ་འཁོར་བའི་དམྱལ་བའི་ཡ་གྱལ་ཞིག་སྟེ། བྲོ་ཆུ་བོ་ལ་བའི་དམྱལ་བའི་ཆུ་བོ་ཆེན་པོའོ། །ཡན་ནཐལ་ཚན་ནམ་ཐལ་ཆུ་བོ་ལ་མའི་དམྱལ་བའི་ཆུ་བོ་ཆེན་པོ་ལ་ཟེར་ཏེ། དབྱིག་གཉེན་གྱི་མཛོད་རང་འགྲེལ་ལས། ལྷག་མ་བཞི་པོ་ནི་ཆུ་བོ་རབ་མེད་ཐལ་ཆུ་བོ་ལ་མས་གང་བ་སྟེ། གང་དུ་སེམས་ཅན་དེ་དག་སྐྱེས་བུ་ལག་ན་རལ་གྲི་དང་། མདུང་ཐུང་དང་། ཐག་མདུང་ཐོགས་པ་དག་གིས་འགོག་ཅིང་། དཔེར་ན་ཐྲུ་བ་ཆུ་མང་པོས་བཀང་བའི་ཐབ་ཏུ་བཙུག་པའི་ནང་དུ་ཏིལ་དང་འབྲས་ཐུག་པོ་ཆེ་ལ་སོགས་པ་བླུགས་པ་བཞིན་དུ། སྟེང་དུ་འགྲོ་ན་ཡང་གདུ་ཞིང་འཚེད་ལ། འོག་དང་ཐད་ཀར་འགྲོ་ན་ཡང་གདུ་ཞིང་འཚེད་པར་བྱེད་པའོ། །དེས་ཀྱང་དམྱལ་བ་ཆེན་པོ་འོབས་བཞིན་དུ་བསྐོར་རོ། །ཞེས་གསུངས། མཆིམས་མཛོད་ལས་ཀྱང་། དེའི་ཕ་རོལ་ནཐལ་ཚན་གྱི་ཆུ་བོ་རབ་མེད་ཡོད་དེ། དེར་དམྱལ་བ་དག་འབྲས་འཚེད་པ་བཞིན་དུ་འཚེད་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས། རྗེའི་ལམ་རིམ་ཆེན་མོར། ཆུ་ཀླུང་རབ་མེད་ཅེས་བྱ་བ་འཁྱུར་བྱེད་ཀྱི་ཆུ་བསྐོལ་བས་གང་བ་ཡོད་དེ། དེར་སེམས་ཅན་གནས་འཚོལ་བ་དེ་དག་ལྷུང་ནས་སྟེང་འོག་ཏུ་འགྲོ་ཞིང་འཚེད་པ་ནི། དཔེར་ན་ཟངས་ཆུས་བཀང་བ་མེ་ཆེན་པོ་སྦར་བའི་ནང་དུ་སྨན་མ་ལ་སོགས་པ་བླུགས་པ་བཞིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས།3 ཡི་དྭགས་ཀྱི་མིང་དུ་བཤད་པའང་ཡོད་དེ། མངོན་བརྗོད་ལས། ངན་ཁྲབ་དཔལ་མིན་ཕུན་ཚོགས་མིན། །ཆུ་བོ་རབ་མེད་ཡི་དྭགས་མིང་། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

ཆུ་བོའི་རབ། གཙང་ཆུའི་ནང་ས་རྡོ་སོགས་ཅུང་ཟད་མཐོན་པོ་ཆགས་པའི་སྐང་རྒྱུད་རྐང་འགྲོས་ཀྱིས་ཆུ་བརྒལ་ནས་འགྲོ་ནའང་འགྲོ་ཐུབ་པའི་རྟིག་པ་ལྟ་བུའི་མིང་། དབྱིན་སྐད་དུ་ "ford" ཟེར་བ་དེ་དང་ཕལ་ཆེར་འདྲ། དཔེར་ན་ཆུ་བོ་རབ་མེད་ཟེར་བ་ལྟ་བུའོ། །

ཆུ་བོ་རོ་ཧི་ཏ་ཀ། (འདུལ་བ) འབབ་ཆུ་རོ་ཧི་ཏ་ཀ་ལ་གཟིགས།

ཆུ་བྲན། ཆུ་ཕྲན་དང་དོན་གཅིག མཆིམས་མཛོད་༢༤༧ལས། གཙྭ་ལ་སོགས་པ་ཆུ་བོ་ཆེན་པོ་བཞི་རེ་རེའང་ "ཆུ་བྲན" ལྔ་བརྒྱ་ལྔ་བརྒྱ་དང་བཅས་པ་མཚོ་མ་དྲོས་པ་ལ་གཡས་ཕྱོགས་སུ་བསྐོར་ནས། ཞེས་གསུངས་ཤིང་། སློབ་པ་བཀའི་ཐང་ཡིག་ལས་ཀྱང་། ཆུ་བྲན་ལྔ་བརྒྱར་བཅས་ནས་ཤར་མཚོར་འབབ༔ ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

ཆུ་རྡྭ། ཆུའི་ནང་དུ་སྐྱེས་པའི་ཉ་ལྤྱིབས་དང་འདྲ་བའི་རྡྭ་རིགས་ཤིག ལུང་ཞུ་བའི་འགྲེལ་པ་སོགས་ན་གསལ།

ཆུ་ཚགས་ཟླུ་གསུམ། (འདུལ་བ) ཆུ་ཚགས་ཟླྭ་ཟླུ་གསུམ། ཆུ་ཚགས་ཟླུ་གསུམ། སྤྱང་ཚགས། རིལ་བ་ཞབས་ཚགས་ཅན། བསལ་ཚགས་དང་ལྔའོ། །

ཆུ་ཚགས་རིལ་ཚགས། (འདུལ་བ) ཆུ་ཚགས་ཟླུམ་པོ་ཁ་གཉིས་པ།

ཆུ་ཚད། གནས་ཚད། ཐུས་ཚད། སྤུས་ཚད། དཔེར་ན་ཤེས་ཡོན་གྱི་ཆུ་ཚད་ཁ་ཅང་མཐོན་པོ་ཡོད། ཅེས་པ་ལྟ་བུ།

ཆུ་ཚན།1 རང་བཞིན་གྱིས་ས་འོག་ནས་བཟོལ་བའི་ཆུ་ཚ་པོ། ཕྱི་རྒྱལ་བས་hot spring ཟེར་བ་དེའོ། །ཆུ་ཚན་ཞེས་པ་ཆུ་ཚ་པོའི་སྤྱི་མིང་ཡིན་ཀྱང་། རང་བཞིན་གྱིས་ས་འོག་ནས་ཐོན་པའི་ཆུ་ཚ་པོ་ལ་གཙོ་བོར་འཇུག་གོ །2 ཆུ་ཚ་པོ། མི་རྟག་པའི་ཚོམས་༤ལས། སྐྱེ་དང་འཆི་བའི་སྡུག་བསྔལ་དང་ལྡན་པ། །ཆུ་ཚན་ནང་དུ་གདུངས་པའི་ཉ་དང་འདྲ། །ཞེས་གསུངས།

ཆུ་ཚིགས་ཀྱིས་བྱིན་པའི་ཚུང་མ། (འདུལ་བ) འདུལ་བ་ནས་བཤད་པའི་ཚུང་མ་དྲུག་གི་ཡ་གྱལ། བྲམ་ཟེས་དམ་ཚིག་གི་ཆུ་འཁྱོར་བའི་ནང་ནས་བྱིན་ཅིང་འཕུང་དུ་བཙུག་ནས། བྲམ་ཟེའི་རིལ་བ་སྤྱི་ བླུགས་ཀྱི་ཆུའི་རྒྱུན་གྱིས་དེ་གཉིས་ལ་བསྐོར་ཞིང་བྲམ་ཟེས་ཚོ་ག་བྱས་ནས་ཚུང་མར་གྱུར་པའོ། །

ཆུ་ཚོད་གཅིག 1 གནའ་བོ་རྒྱ་གར་དུ་དུས་ཚོད་བརྩི་ཚུལ་ཞིག་སྟེ། སྐྱེས་བུ་ནད་མེད་ཅིག་གི་དབུགས་ཁྲིག་པ་དྲུག་ཅུ་ལ་ཆུ་སྲང་གཅིག་ཅེས་བྱ་ལ། དེ་ལྟ་བུའི་ཆུ་སྲང་དྲུག་ཅུ་ལ་ཆུ་ཚོད་གཅིག་ཅེས་བྱ། ཆུ་སྲང་དྲུག་ཅུ་ལ། ཆུ་ཚོད་གཅིག ཆུ་ཚོད་དྲུག་ཅུ་ལ་ཉིན་ཞག་གཅིག་ཅེས་གོང་ནས་གོང་

དུ་དྲུག་ཙུར་འགྱུར་བར་བྱའོ། །ཆུ་ཚོད་ཀྱི་བྱུང་བའི་སྐོར་ཙམ་རྒྱས་པར་གཟིགས་འདོད་ན། སྔེ་སྲིད་སངས་རྒྱས་རྒྱ་མཚོའི་གཡའ་སེལ་༡༡༤ནས་༤ན་གསལ་བས་དེར་བལྟ་བར་བྱའོ། །2 དེང་དུས་ཀྱི་ཆུ་ཚོད་བཅོ་ཚུལ་ནི། སྐར་མ་དྲུག་ཅུ་ལ་ཆུ་ཚོད་གཅིག་ཅེས་བྱའོ། །

ཆུ་བཞི། ༡ མཆོད་ཡོན། (ལྷ་ཡི་ཞབས་འཁྲུད་བྱེད་ཀྱི་ཆུ) (སྤྱིར་བཏང་གི་མཆོད་ཡོན་ནམ་ཆུ་གཉིས་ཀྱི་ནང་ཚན་གྱི་མཆོད་ཡོན་ནི། ལྷའི་ཞལ་ལ་གསོལ་རྒྱུའི་ཆུ་ལ་ཟེར་བས་དེ་གཉིས་ཀྱི་ཁྱད་པར་ཤེས་པར་བྱའོ) ༢ ཞབས་བསིལ། (ཞབས་འཁྲུད་བྱེད) ༣ ཞལ་བསིལ། (ཞལ་འཁྲུད་བྱེད) ༤ བསངས་གཏོར། (ལྷའི་སྐུ་སྤྱི་ལ་གཏོར་རྒྱུའི་ཆུ) (བསངས་གཏོར་ནི་རྒྱ་གར་ཚ་བ་ཆེ་བས་བསིལ་བ་སྟེར་བའི་ཕྱིར་སྐུ་སྤྱི་ལ་ཆུ་གཏོར་བའི་ལུགས་སྲོལ་ཡོད་པ་དེ་ཡིན་ནོ) འདིའི་སྐོར་རྫེའི་སྔགས་རིམ་ཆེན་མོ་༢༤༥མདུན་གཟིགས་ན་གསལ་ལོ། །

ཆུ་ཞེང་གབ་པ། 1 སྲིད་ཞེང་མཉམ་པ། འཕྲེད་གཞུང་མཉམ་པ། སྒྲ་བཤད་ནི། ཆུ་ནི་སྲིད་དམ་དཀྱུས། དབྱིན་སྐད་དུ་Lenghth ཟེར། ཞེང་ནི་ཞེང་ཁ་Width ཟེར། གབ་ནི་མཉམ་པའམ་འདྲ་བ་ལ་ཟེར། 2 སངས་རྒྱས་ཀྱི་མཚན་བཟང་ཞིག་སྟེ། ཕྱག་གཉིས་བརྐྱང་བའི་ཞེང་གི་ཚད་ཅམ་ཡོད་པ་དེ། ཞབས་མཐིལ་ནས་སྤྱི་བོའི་བར་དཀྱུས་སུའང་དེ་ལྟར་ཡོད་པས་ཆུ་ཞེང་གབ་པའོ། །

ཆུ་རིགས་བདུན། ཆར་ཆུ། གངས་ཆུ། ཆུ་ཟླུང་གི་ཆུ། ཆུ་མིག་གི་ཆུ། ཁྲོན་པའི་ཆུ། བ་ཚྭའི་ཆུ། ཤིང་གི་ཆུ་དང་བདུན་ནོ། །སྨན་གྱི་བཤད་རྒྱུད་ལས། ཆུ་ནི་ཆར་ཆུ་གངས་ཆུ་ཆུ་ཟླུང་ཆུ། །ཆུ་མིག་ཁྲོན་པ་བ་ཚྭ་ཤིང་གི་ཆུ། །རིམ་པས་དང་པོ་མཆོག་ཡིན་ཕྱི་མ་དམན། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

ཆུ་རིས། ཆུའི་རི་མོ་སྟེ་གཉེར་མ།

ཆུ་ལ་ཆུ་བཞག 1 ཆུའི་ནང་ཆུ་བླུག་པ། 2 ཆུའི་ནང་ཆུ་བླུག་པ་ལྟར་ངོ་བོ་དབྱེར་མེད་དུ་སོང་བའི་དཔེ།

ཆུ་ལ་རྡོ་འཕར་འཕེན་པ། ཆུ་ལ་རྡོ་འཕར་འཕེན་པ་ནི་ཆུའི་སྟེང་དུ་རྡོའི་དུམ་བུ་འཕེན་པར་བྱེད་པའོ། །ཞེས་ལུང་ཕྲན་ཚེགས་ཀྱི་འགྲེལ་པར་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

ཆུ་ལ་རྩེ་བའི་ལྟུང་བྱེད། (འདུལ་བ) འབའ་ཞིག་པ་དགུ་བཅུའི་རེ་བཞི་པ། ཆུ་ལ་རྩེ་བའི་ལྟུང་བྱེད་ཀྱི་ངོ་ཏོ་ནི། བཅས་ལྡན་དགེ་སློང་གིས་འཇིག་རྟེན་ལ་གྲགས་པའི་ཆུ་ལྡེ་བ་ནུབ་པའི་ཚད་དུ་ཚོག་

པ་ལ་རྟེའམ་བརྟེར་འཇུག་པ་ལས་གྱུར་པའི་ལྷུང་བ་དངོས་གཞིའོ། །གླེང་གཞི་ནི། མཉན་ཡོད་དུ་བཅུ་བདུན་སྡེས་ཆུ་ལ་རྩེ་བ་ལས་ལྷུང་བྱེད་དུ་བཅས་སོ། །དགག་བྱ་ནི་རྒོད་བག་ལ་ཆགས་པ་འཕེལ་བའོ། །

ཆུ་ལག ཆུ་བྲན་ནམ་ཆུ་སྲན་གྱི་མིང་། འདིའི་ལག་ཅེས་པ་ཡན་ལག་གསུམ་སྲ་བའི་དོན་ཡིན། ཆེད་དུ་བརྗོད་པའི་ཚོམས་ཀྱི་འགྲེལ་པ་༼ ཏུ ༽༥༢བ༣ལས། ཆུ་བྲན་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཆུ་ལག་གོ། ཞེས་གསུངས་སོ། །

ཆུ་ལས་ཉ་ལྡང་བ་ལྟར། ཆུ་ལས་ཉ་འཕར་བའི་ཚུལ་ལྟར་ཏེ། སྐད་ཅིག་མའམ། གློ་བུར་གྱི་དོན། རྗེའི་གསུང་འགྲེལ་པ་བཞི་སྦྲགས་ལ་གཞི་བྱས།

ཆུ་ལོན། (འདུལ་བ) 1 ཟམ་པ། སོ་སོར་ཐར་པའི་མདོ་དང་། ལུང་རྣམ་འབྱེད་༼ ཅ ༽༢༧བ༨ལས། འདི་ནི་བཟང་འགྲོར་འགྲོ་བ་ཡི། །ངེས་པའི་ཆུ་ལོན་ཟམ་པ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས། དེའི་ཐད་ཀྱི་རྣམ་འབྱེད་འགྲེལ་༤བ༢ལས། བདེ་འགྲོར་འགྲོ་ཞིང་འཇུག་པའི་ངེས་པ་བརྟན་པོ་གཅིག་ཏུ་གྱུར་པའི་ཆུ་ལོན་ཟམ་པ་ཞེས་བྱ་བས་གཞི་དང་འབྲེལ་བའི་རྒྱུན་ས་ཡིན་ཏེ། ཞེས་གསུངས་སོ། །2 ཆུ་རགས། ལུང་རྣམ་འབྱེད་༼ ཅ་པ ༽༢༤ན༥ལས། སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྡན་འདས་རྣམས་ནི་དོན་དང་མི་ལྡན་པ་རྨེད་པ་ལ་ཆུ་ལོན་གྱིས་ཟློག་པར་མཛད་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས། དེ་བཞིན་དུ་རྒྱལ་ཚབ་ཆོས་རྗེའི་བསྟོད་པ་དཔལ་ལྡན་ཡོན་ཏན་མ་ལས། བག་ཡོད་ཆུ་ལོན་བརྟན་པོ་ཡིས། །ཉེས་པའི་ཆུ་ཀླུང་རྒྱུན་བཅད་ནས། །བརྟུལ་ཞུགས་རྫོགས་པའི་དྲང་སྲོང་མཆོག །ཀུན་མཁྱེན་རལ་པའི་ཅོད་པན་མཛེས། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

ཆུ་ལོན་གྱི་ཐུབ་པ་ཆེན་པོ་བདུན། འཕགས་པ་ཀླུ་སྒྲུབ་ཀྱིས་ཆུ་ལོག་གི་འཇིགས་པ་ཞི་བའི་ཆེད་དུ་བྲག་ངོས་སུ་བསྐོས་པའི་ཐུབ་པའི་སྐུ་བརྙན་ཆེན་པོ་བདུན། འདིའི་ལོ་རྒྱུས་ནི། རྡོ་རྗེ་གདན་གྱི་ཤར་ངོས་ལ་ཆུའི་གནོད་པ་ཆེན་པོ་བྱུང་བའི་ཚེ། ཕ་བོང་བདུན་ལ་ཐུབ་པའི་སྐུ་བརྙན་ཆེན་པོ་བསྐོས་པ་ཞལ་ཕྱིར་བསྟན་ཏེ་ཆུ་རགས་ཀྱི་ཚུལ་དུ་བྱས་པས་ཆུའི་གནོད་པ་བཟློག ཆུ་ལོན་གྱི་ཐུབ་པ་བདུན་ཞེས་གྲགས། ཆུ་ལོན་ནི་ཆུ་རགས་ཀྱི་མིང་ཡིན། ཆུའི་ནང་དུ་གཟུགས་བརྙན་

ཤར་བ་ལ་འདྲ་ལེན་བྱས་པ་ཡིན་ཟེར་བ་ནི་ སྲུན་སྦྲུལ་ལོ། །ཞེས་ཧ་ར་ནཱ་ཐའི་རྒྱ་གར་ཚོས་འབྱུང་༢༧ན་གསལ་བ་ལྟར་རོ། །

ཆུ་ཤིང་། 1 རྒྱ་གར་གྱི་ཤིང་ཐོག་ཀེ་ལཱ་ཞེས་པ་དེའི་སྡོང་པོའོ། །དེ་ནི་ལོ་འདབ་ཤིན་ཏུ་ཆེ་ལ་འབྲས་བུ་ལན་མང་པོ་མི་སྨིན་པར་ཐེངས་གཅིག་སྐྱེས་ནས་སྐམ་འགྲོ་བ་ཞིག་སྟེ། སྤྱོད་འཇུག་ཆེན་མོ་ལས། དགེ་བ་གཞན་ཀུན་ཆུ་ཤིང་ཇི་བཞིན་དུ། །འབྲས་བུ་སྐྱུད་པས་ཟད་པར་འགྱུར་བ་ཉིད། །བྱང་ཆུབ་སེམས་ཀྱི་ལྗོང་ཤིང་རྟག་པར་ཡང་། །འབྲས་བུ་སྐྱུད་པས་མི་ཟད་འཕེལ་བར་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །རྒྱ་གར་བས་འདི་ལ་केला ཀེ་ལཱ་ཟེར། དབྱིན་སྐད་དུ་banana tree ཟེར། 2 ཆུ་ཤིང་འོམ་བུ། 3 སྨྱུག་མའི་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་ཤིག དདུལ་ཆུའི་མངོན་བརྗོད་ལས། འབྲས་བུས་འཇིག་དང་སེ་རཏྣ། །ཆུ་ཤིང་སྨྱུག་མའི་མིང་དུ་གྲགས། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

ཆུ་ཤེལ། ནོར་བུ་ཆུ་ཤེལ་ལ་གཟིགས།

ཆུ་སྲུབ། ཆུ་སྲུབས་དང་འདྲ།

ཆུ་སྲུབས། ཆུ་རིས་ཤུར་ཤུར་པོ་སྟེ། ཆུ་རླབས།

ཆུ་སོ། གཅིན་སྣོད་ལྷང་བ་ཞེས་པ་དེའི་མིང་དུ། སཾ་བོད་སྐད་གཉིས་ཤན་སྦྱར་ལས་བཤད།

ཆུ་སྲང་གཅིག སྐྱེས་བུ་ནད་མེད་ཅིག་གི་དབུགས་ཁུག་པ་དྲུག་ལ་ཆུ་སྲང་གཅིག་ཟེར། ཆུ་སྲང་དྲུག་ཅུ་ལ་ཆུ་ཚོད་གཅིག ཆུ་ཚོད་དྲུག་ཅུ་ལ་ཞག་གཅིག ཡང་ན་སྐྱེས་བུ་ནད་མེད་ཀྱི་དབུགས་ཁུག་པ་སུམ་བརྒྱ་ལ་ཆུ་ཚོད་གཅིག ཆུ་ཚོད་དྲུག་ཅུ་ལ་ཞག་གཅིག་ཟེར་ཞིང་། ཉིན་ཞག་གཅིག་ལ་སྐྱེས་བུའི་དབུགས་ཁུག་པ་ཉིས་ཁྲི་ཆིག་སྟོང་དྲུག་བརྒྱ་རྒྱུ་བ་དཔལ་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་ལས་བཤད་དོ། །

ཆུ་སྲིན། མཆེ་སྡེར་རྣོན་པོ་ཅན་གྱི་ཆུ་ནང་གི་སྲོག་ཆགས་ཤིག སྒྲ་བཤད་ནི། གཏུམ་ཞིང་འཇིགས་སུ་རུང་བའི་ཆ་ནས་ཆུ་སྲིན་ཞེས་བཏགས།

ཆུ་སྲིན་གྱི་ཁྱིམ། དགུན་གྱི་དུས། སྒྲ་བཤད་ནི། ཆུ་སྲིན་གྱི་ཁ་ཉི་མ་ལ་བསྟན་ནས་འདུག་པའི་དུས་

ཡིན་པས་དེ་སྐད་ཅེས་བྱ།

ཚུ་སྲིན་མ་ག་ར། ལུས་ནི་དུང་ཡིན་པ་ལ་མགོ་ཆུ་སྲིན་ཡིན་པའི་སྲོག་ཆགས་ཤིག

ཚུང་ཐ། ཚུང་ཤོས། ཐ་ཚུང་།

ཚུང་ཐག ཚུང་བའམ་ཚུང་ཤོས། བེའུ་བུམ་སྔོན་པོའི་འགྲེལ་པ་ལས། དེ་ཡང་ཕ་གཅིག་ལ་བུ་བཞི་ཡོད་པའི་ཚུང་ཐག་འཕགས་པ་གང་པོ་ཡིན། ཞེས་པ་ལྟ་བུ།

ཚུང་བ་དང་ཚུངས་པའི་ཁྱད་པར། ཚུངས་པ་དང་ཚུང་བའི་ཁྱད་པར་ཞེས་པའི་ཐད་དུ་གཟིགས།

ཚུང་མ། ཁྲོ་ག་ཡོད་པའི་བུད་མེད་ཀྱི་མིང་། སྒྲ་བཤད་ནི། ཁྲོ་ལས་ལོ་ཚུང་བའི་ཚ་ནས་ཚུང་མ་ཞེས་པ་ཡིན་སྙམ་སྟེ། རྒྱ་གར་གྱི་ལུགས་སྲོལ་ལ་ཚུང་མ་དེ་ཁྲོ་ལས་ལོ་གཞོན་པ་ཞིག་ལེན་སྲོལ་ཡོད་པས་དེའི་རྒྱུ་མཚན་གྱིས་མིང་དེ་ལྟར་ཐོགས་པ་ཡིན་ནམ་སྙམ་ཡང་དཔྱད།

ཚུང་མ་དྲུག (འདུལ་བ) ཚུ་ཚིགས་ཀྱིས་བྲིན་པ། རིན་ཆས་ཉོས་པ། བཙན་གྲོགས་སུ་ཐོབ་པ། དང་སེམ་དུ་འདུས་པ། ཟས་གོས་ཀྱིས་འཚོ་བ། ཁ་དུམ་པ་དང་དྲུག་གོ། དང་པོ་གསུམ་ཚུང་མ་དམ་པ་དང་། ཕྱི་མ་གསུམ་ཚུང་མ་དམན་པར་གསུངས་སོ། །

ཚུང་མ་བདུན། (འདུལ་བ) ཚུང་མ་དྲུག་གི་སྟེང་དུ་ཐང་འགག་ཕྲད་པའི་ཚུང་མ་བསྣན་པའི་བདུན་ནོ། །དང་པོ་གསུམ་ཚུང་མ་དམ་པ་དང་། ཕྱི་མ་བཞི་ཚུང་མ་དམན་པར་བཤད་དོ། །

ཚུང་ཅག ཚུང་ཚུང་ཅག་གི་ཅིག་གི་ཞེས་པ་སྟེ། རྩ་བ་ཚུང་བའམ་གལ་ཚུང་བའི་དོན། ཡང་ན། ཡོངས་གྲགས་ཀྱི་ཚུང་ཚུང་གི་དོན་ལའང་གོ དཔེར་ན་ལས་ཀ་ཚུང་ཅག་ཅེས་པ་ལྟ་བུ།

ཚུང་ཞིག ཙུང་ཟད་ཅིག འདུལ་བ་རྣམ་པར་འབྱེད་པའི་ཚིག་རྣམ་པར་བཤད་པ་༼ ཚུ ༽༡༩ན༥ ལས། ཚུང་ཞིག་ཅེས་བྱ་བ་ནི་ཙུང་ཟད་ཅིག་གོ །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

ཚུང་ཟད། ཙུང་ཟད་དང་དོན་གཅིག མདོ་སྡེ་མངོན་པར་འབྱུང་བ་༼ ས་པ ༽ན༣ལས། དེ་བཞིན་ཐུབ་པའི་ཚལ་གྱི་པད་མའི་ཚལ་ནང་ནས། །རང་ཡིད་རབ་ཏུ་དགའ་བྱེད་ཚུང་ཟད་བསྟུ་བར་བྱ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟ་བུའོ། །

ཚུངས་པ་དང་ཚུང་བའི་ཁྱད་པར། ཚུངས་པ་ནི་ཚུང་དྲགས་པའི་དོན་དང་། ཚུང་བ་ནི་ཆེ་བའི་ལྡོག་ཕྱོགས་

ཅམ་མོ། །ཚུངས་པ་ཞེས་པའི་ཡང་འཇུག་ཅན་འདི་ཚིག་མཛོད་རྣམས་སུ་ཡང་མི་གསལ་ལ། འདི་ལ་ཚུང་བ་ཞེས་པའི་ཚིག་གིས་མི་ཐོན་པའི་གནད་སྨྲ་མོ་ཀྱང་ཞིག་ཡོད་དེ། ཚུངས་པ་ནི་གོང་དུ་བཤད་པ་ལྟར་ཚུང་དྲགས་པའི་དོན་དང་། ཚུང་བ་ནི་ཆེ་བའི་ལྡོག་ཕྱོགས་ཙམ་ལ་ཟེར་རོ། །དཔེར་ན། ཆེས་པ་དང་ཆེ་བ། ཞུངས་པ་དང་ཞུང་བ། མངས་པ་དང་མང་བ་ཞེས་སོགས་ཤིན་ཏུ་མང་ངོ་། །རྗེའི་ལམ་རིམ་ཆེན་མོ་ལས་དགག་བྱ་ངོས་འཛིན་ཁྱབ་ཆེས་པ་དང་ཚུངས་པ། ཞེས་འབྱུང་བ་ལྟ་བུའོ། །དེ་སང་འདི་འདྲའི་གནད་སྨྲ་མོ་ལ་ཁྱད་པར་འབྱེད་ཤེས་མཁན་དང་དོ་སྣང་བྱེད་མཁན་ནི་ཉིན་མོའི་སྐར་མ་ལྟར་སྣང་ངོ་། །

ཚུད་ཟ་བ། འཁྲོ་བརྒྱག བསྟན་དར་ལྷ་རམས་པ་སོགས་ལ་གཞི་བྱས། ཚུད་ཟ་བ་དང་། ཚུད་ཟོས། ཚུད་གཟན་པ། ཚུད་གཟོན་པ། ཚུད་གསན་པ། ཚུད་གསོན་པ་བཅས་ལ་དུས་གསུམ་གྱི་ཁྱད་པར་ལ་ཞིབ་བཤད་དགོས།

ཚུད་ཟོས། དུས་གསུམ་གྱི་ཁྱད་པར་ཙམ་ལས། ཚུད་ཟ་བ་དང་འདྲ། བསྟན་དར་ལྷ་རམས་པ་སོགས་ལ་གཞི་བྱས།

ཚུད་གཟན་པ། ཚུད་ཟོས་དང་འདྲ།

ཚུད་གཟོན་པ། ཚུད་ཟོས་དང་འདྲ།

ཚུད་གསན་པ། དུས་གསུམ་གྱི་ཁྱད་པར་ཙམ་ལས། ཚུད་ཟོས་དང་འདྲ། སི་ཏུ་འགྲེལ་ཆེན་ལས། རྒྱ་མཚན་དེས་མཁས་པའི་གཞུང་ལུགས་ཚུད་གསན་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་དང་། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟ་བུ།

ཚུད་གསོན་པ། དུས་གསུམ་གྱི་ཁྱད་པར་ཙམ་ལས། ཚུད་ཟོས་དང་འདྲ།

ཚུན་མ། ཁྱོ་ག་གཅིག་ལ་ཆུང་མ་གཉིས་ཡོད་པའི་ནང་ནས་གཞོན་པའི་མིང་། ཆུང་མ་རྒན་པ་ལ་ཆེན་མ་ཟེར། ཐ་སྙད་འདི་མདོ་མཛངས་བླུན་ནང་ཡོད། ཡང་ཆུང་མ་གསུམ་ཡོད་ན། ཆེ་བ་ལ་ཆེན་མ། འབྲིང་བ་ལ་འབྲིང་མ། ཆུང་བ་ལ་ཚུན་མ་ཟེར་ཏེ། འདུལ་བ་ལུང་གཞི་ལས། དེའི་ཕས་ཆུང་མ་གསུམ་པོ་ཆེན་མ་དང་འབྲིང་མ་དང་། ཚུན་མ་དག་བཞག་ཅིང་གནས་པའི་ཁང་པ་རྣམ་པ་

གསུམ་པོ་དགྲུན་གྱི་དང་། ཞེས་གསུངས་སོ། །

ཚུར། 1 ཚུ་ལ། དཔེར་ན་ཚུར་རྟེ་ཞེས་པ་ལྟ་བུ། 2 དཀྱུས་སམ་རིང་ཚད་ལ། དཔེར་ན་གཏུར་བུ་ནི་རས་གང་ཚུར་ཁྲུ་གསུམ། ཞེང་དུ་ཁྲུ་ཕྱེད་དང་དོ་པ་ཉིས་བལྟབས་སུ་དྲུབ་པའོ། །ཞེས་པ་ལྟ་བུ། 3 ཚུས་ཡོངས་སུ་བཀང་བའི་སྣོད་ཀྱི་བྱེ་བྲག་ཅིག

ཚུར་སྒྲོགས། ཚུ་བྱ་ཞིག ཀ་སྒྲོགས་ཞེས་ཀྱང་ཟེར། སྒྲ་བཤད་ནི། འདི་ལ་ཚུར་སྒྲོགས་ཞེས་པ་ནི། ཚུ་ལ་གནས་ནས་སྒྲ་སྒྲོགས་པས་ན་ཚུར་སྒྲོགས་ཞེས་ཟེར་བ་ཡིན་ནམ་སྙམ།

ཚུར་བ། 1 ཕྱུར་བ་དང་དོན་གཅིག དེའུ་དམར་དགེ་བཤེས་བསྟན་འཛིན་ཕུན་ཚོགས་ཀྱི་དྲི་མེད་ཤེལ་ཕྲེང་༤༥༩ལས། མར་མ་བཏྲོན་པའི་ཕྲུམ་དང་ཁུ་གདུས་ལ། །ཚུར་བ་ཞེས་གྲགས་འདི་བཞིས་སྟོབས་བསྐྱེད་ཅིང་། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །2 (ཡུལ་སྐད) ཤོང་བ། ཅ་ལག་ཐམས་ཅད་ཚུར་བ།

ཚུར་ཤོང་བ། དཀྱུས་སུ་ཤོང་བ།

ཚེ་གེ་མོ། (འདུལ་བ) གང་ཟག་གི་མིང་ཚབ། འདུལ་བ་ལུང་གཞི་ལས། ལྷ་བཙུན་མོ་ཚེ་གེ་མོ་ཞེས་བགྱི་བའི་ནུ་ཧྲིག་གི་དོ་ཤལ་སྐྱེད་མོས་ཚལ་དུ་ལུས་ལགས་སོ། །ཞེས་དང་། ཡང་དེ་ཉིད་ལས། ཁྱིམ་བདག་ཚེ་གེ་མོ་ཞེས་བྱ་བའི་བུ་རྣམས་ཀྱི་ཁ་སྐྱུ་བཅོས་པའི་ལས་སྲུས་ཀྱང་མི་བྱེའོ་ཞེས་བཅས་སོ། །ཞེས་དང་། རྒྱ་ཆེར་རོལ་པའི་མདོ་ལས། བདག་དེ་ནས་ཤི་འཕོས་ནས་ཚེ་གེ་མོ་ཞེས་བྱ་བ་ཞིག་ཏུ་སྐྱེས་སོ། །དེ་ནས་ཤི་འཕོས་ནས་ཀྱང་ཚེ་གེ་མོ་ཞེས་བྱ་བ་ཞིག་ཏུ་སྐྱེས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །ཡང་ "ཚེ་གེ་མོ" གང་ཟག་ལས་གཞན་པ་ལ་སྦྱར་བའང་ཡོད་དེ། ཡང་ཚེ་གེ་མོ་ཞེས་པ་གང་ཟག་ལས་གཞན་པ་ལ་སྦྱར་བ་ཡོད་དེ། འདུལ་བ་ལུང་གཞི་ལས། ཕྱོགས་ཚེ་གེ་མོ་ཞིག་ན་གསེར་གྱི་ཁ་དོག་ཏུ་སྣང་བར་སྐྱུར་རོ། །ཞེས་དང་། ཡང་དེ་ཉིད་ལས། དེ་ནས་ཀྱང་འདིར་འོངས་ནས་དེ་འདི་སྙམ་དུ་སེམས་ཏེ་བདག་གིས་གྲོང་ཚེ་གེ་མོ་ནས་གྲོང་ཚེ་གེ་མོར་སོན་ཏོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །མངོན་བརྗོད་མཁས་པའི་རྣ་རྒྱན་ལས་ཀྱང་། ཅིག་ཤོས་གཞན་པ་ཚེ་གེ་མོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །ཚེ་གེ་མོ་དང་། ག་གེ་མོ་གཉིས་ཀྱི་

ཁྱད་པར་ནི། ཚེ་གེ་མོ་ནི་གཙོ་བོར་གང་ཟག་ལ་སྦྱོར་ཞིང་། ག་གེ་མོ་ནི་གཙོ་བོར་ཡུལ་དང་ཕྱོགས་སོགས་གང་ཟག་ལས་གཞན་པའི་ཆོས་ལ་སྦྱར་དགོས་པ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན་གང་ཟག་ཚེ་གེ་མོ་ཞིག་གིས། ཡུལ་ག་གེ་མོ་ཞིག་ཏུ་བྱ་བ་འདི་དང་འདི་ཞེས་བྱ་བ་བྱས་སོ། །ལྟ་བུའོ། །

ཚེ་གེ་མོ་དང་ག་གེ་མོ་གཉིས་ཀྱི་ཁྱད་པར། (འདུལ་བ) ཚེ་གེ་མོ་ནི་གཙོ་བོར་གང་ཟག་ལ་སྦྱོར་ཞིང་། ག་གེ་མོ་ནི་གཙོ་བོར་ཡུལ་དང་ཕྱོགས་སོགས་གང་ཟག་ལས་གཞན་པའི་ཆོས་ལ་སྦྱར་དགོས་པ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན་གང་ཟག་ཚེ་གེ་མོ་ཞིག་གིས། ཡུལ་ག་གེ་མོ་ཞིག་ཏུ་བྱ་བ་འདི་དང་འདི་ཞེས་བྱ་བ་བྱས་སོ། །ལྟ་བུའོ། །

ཚེ་འཁྱིང་། ང་རྒྱལ་དང་དྲེགས་པའི་རྣམ་འགྱུར། ཚེ་ཉམས། ཚེ་སྒྲོབ། འཁྱིང་ཉམས།

ཚེ་སྒྲོབ། 1 ཚེ་ཉམས། 2 ལྷ་རྟེ་བའི་སྐད་དུ། མི་རྒན་པའི་ལད་ཟློས་བྱས་ནས་འཕྱ་སྨོད་བྱེད་པ་ལ། ཚེ་སྒྲོབ་ཟེར། དཔེར་ན་ཁོ་རེ་མི་རྒན་པ་ལ་ཚེ་སྒྲོབ་མ་བྱེས་ཟེར་བ་ལྟ་བུ།

ཚེ་ཐག ཚེ་བའམ་ཚེ་ཤོས། བེ་ཙུ་བུམ་སྔོན་པོའི་འགྲེལ་པ་ལས། ཡང་བུ་ཚེ་ཐག་སྙིག་ཏུ། ཁྱེད་ཚོ་ཡེ་མ་འབྲལ་ཅིག་ཅེས་པ་ལྟ་བུའོ། །

ཚེ་བ། 1 ཆུང་བའི་ལྡོག་ཕྱོགས། 2 རྒན་པ། ན་ཚོད་རྒན་པའམ་མཐོ་བ། 3 ཡོན་ཏན་ནམ་ཁྱད་ཆོས། ཚེ་བ་བཞི་ལྡན་གྱི་ཆོས་ཞེས་པ་ལྟ་བུ། དབྱིན་སྐད་དུ་ཆེ་བ་ལ་ greatness ཟེར་བ་དེ་འགྱུར་ལེགས། 4 <ཨ་ཐི་མཏྲ> རབ་བམ་མཆོག བསླབ་བྱ་ལ་ཚུལ་བཞིན་དུ་སློབ་པར་འདོད་པའི་སྐྱེས་བུ། ཆེ་བའི་བདག་ཉིད། སོ་སོར་ཐར་པའི་མདོའི་གཞུང་འགྲེལ་ལས། ཆེ་བ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཆེ་བའི་བདག་ཉིད་ཅན་ཏེ། བསླབ་པ་འདོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས། སོ་སོར་ཐར་པའི་མདོ་ལས། ཆེ་བ་གང་དག་ངག་ཙམ་གྱིས། །ལྡོག་པའི་མཚམས་ལས་མི་འདའ་བ། །དེ་དག་མི་ཉ་བཟང་པོ་སྟེ། །ཉོན་མོངས་གཡུལ་ལས་ཐར་པར་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

ཆེ་བ་གཉིས་ལྡན་གྱི་ཆོས། ཆེ་བ་གཉིས་ལྡན་གྱི་ཆོས་ཞེས་པ་བྱང་ཆུབ་ལམ་སྒྲོན་ལ་གོ་དགོས། དོན་ལམ་སྒྲོན་བསྟན་པ་ཐམས་ཅད་འགལ་མེད་དུ་རྟོགས་པའི་ཆེ་བ། གསུང་རབ་མ་ལུས་གདམས་ངག་ཏུ་འཆར་བའི་ཆེ་བ། རྒྱལ་བའི་དགོངས་པ་བདེ་བླག་ཏུ་རྙེད་པའི་ཆེ་བ། ཉེས་སྤྱོད་ཆེན་པོ་

རང་འགགས་སུ་འགྲོ་བའི་ཆེ་བ་དང་བཞི་དང་ལྡན་པ་མ་ཡིན་ནམ་ཞེ་ན། སྐྱོན་མེད་དེ། འདིའི་ཆེ་བ་གཉིས་ནི། མཛད་པ་པོའི་ཆེ་བ་དང་། ཆོས་ཀྱི་ཆེ་བ་གཉིས་ལ་བྱའོ། །དེ་ཡང་རྗེའི་ལམ་རིམ་ཆེན་མོ་ལས། བྱང་ཆུབ་ལམ་གྱི་རིམ་པའི་ཁྲིད་ལ་བཞི། ཆོས་ཁུངས་བཙུན་པར་བསྟན་པའི་ཕྱིར། མཛད་པ་པོའི་ཆེ་བ་བསྟན་པ་དང་། གདམས་ངག་ལ་གུས་པ་བསྐྱེད་པའི་ཕྱིར། ཆོས་ཀྱི་ཆེ་བ་བསྟན་པ་དང་། ཆེ་བ་གཉིས་དང་ལྡན་པའི་ཆོས་ལ་ཉན་བཤད་ཇི་ལྟར་བྱ་བ་དང་། གདམས་པ་དངོས་ཀྱིས་སློབ་མ་ཇི་ལྟར་བཀྲི་བའི་རིམ་པའོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །

ཆེ་བ་བཞི་དང་ཁྱད་ཆོས་ཆེན་པོ་གསུམ། རྗེའི་ལམ་རིམ་ཆེན་མོར་ཇོ་བོའི་ལམ་སྒྲོན་ལ་ཆེ་བ་བཞི་དང་ཁྱད་ཆོས་ཆེན་པོ་གསུམ་གསུངས་པས། དང་པོ་ (ཆེ་བ་བཞི་ནི) བསྟན་པ་ཐམས་ཅད་འགལ་མེད་དུ་རྟོགས་པའི་ཆེ་བ། གསུང་རབ་མ་ལུས་གདམས་ངག་ཏུ་འཆར་བའི་ཆེ་བ། རྒྱལ་བའི་དགོངས་པ་བདེ་བླག་ཏུ་རྙེད་པའི་ཆེ་བ། ཉེས་སྤྱོད་ཆེན་པོ་རང་འགགས་སུ་འགྲོ་བའི་ཆེ་བ་དང་བཞིའོ། །དང་པོ་ (བསྟན་པ་ཐམས་ཅད་འགལ་མེད་དུ་རྟོགས་པའི་ཆེ་བ་ནི) ཇོ་བོའི་ལམ་སྒྲོན་ལ་བརྟེན་ནས། རྒྱལ་བས་གསུངས་པའི་ཐེག་པ་ཆེ་ཆུང་གི་ལུང་གི་བསྟན་པ་ཐམས་ཅད་རེ་ཞིག་འགལ་བ་ལྟར་སྣང་ཡང་མཐར་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སར་བགྲོ་བའི་ཐབས་མཁས་སུ་འདུག་སྙམ་དུ་གོ་ནུས་པས་ན། བསྟན་པ་ཐམས་ཅད་འགལ་མེད་དུ་རྟོགས་པའི་ཆེ་བ་ཟེར། དེ་ལྟར་གོ་ནུས་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡང་སྐྱེས་བུ་གསུམ་གྱི་ལམ་གྱི་རིམ་པ་མི་འདྲ་བ་གསུམ་གསུངས་ཏེ། མཐར་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སར་བགྲི་བའི་ཚུལ་གསུངས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ཡིན་ནོ། །གཉིས་པ་(གསུང་རབ་ཐམས་ཅད་གདམ་ངག་ཏུ་འཆར་བའི་ཆེ་བ་ནི) དཔེར་ན་ལམ་རིམ་ཉམས་ལེན་བྱེད་མཁན་ཞིག་གིས། རྟེན་འབྲེལ་ཡན་ལག་བཅུ་དང་རྒྱུ་འབྲས་མན་ངག་བདུན་མ་སོགས་ཉམས་སུ་ལེན་པ་ན། ཨ་ལས། སྔོན་མ་ངོས་ཀྱིས་ཕར་ཕྱིན་སྐབས་དང་པོ་བལྟ་དུས་རྟེན་འབྲེལ་དང་སེམས་བསྐྱེད་རྩོད་ཡ་དེ། ད་ལྟ་སྐྱེས་བུ་འབྲིང་དང་ཆེན་པོའི་ཉམས་ལེན་གྱི་གནད་ཡོད་ཀྱི་ཡོད་པ་འདྲ་འདུག་ཨང་སྙམ་དུ་ངེས་པ་རྙེད་དེ། གྲྭ་ཚང་སོ་སོའི་ཡིག་ཆ་རྣམས་ལ་གཏིང་ནས་དད་པ་སྐྱེ་བ་ལྟ་བུ་ལ་ཟེར། དེ་ལྟར་གོ་ཐུབ་ན་གསུང་རབ་ཐམས་ཅད་སྐྱེས་བུ་ཞིག་འཚང་

རྒྱ་བའི་གདམས་ངག་ཏུ་འཆར་བ་ཟེར་རོ། །གསུམ་པ་ (རྒྱལ་བའི་དགོངས་པ་བདེ་བླག་ཏུ་རྟོགས་པའི་ཆེ་བ་ནི) རྗེ་བོ་ལམ་སྒྲོན་གྱིས་བཀའ་དང་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་ཆེས་ཟབ་ལ་བརླིང་བའི་དགོངས་དོན་རྣམས་ཚིག་ཉུང་ངོ་བདེའི་ལམ་ནས་ཉམས་ལེན་གྱི་སྙིང་པོར་དྲིལ་ཏེ་བཟའ་ཚོག་འཕུང་ཚོག་ལྟ་བུ་བཟོས་པས། གཞུང་ཆེན་དེ་དག་གི་དགོངས་པའམ་བརྗོད་བྱའི་དོན་རྣམས་ཚེགས་མེད་དུ་རྟོགས་ཐུབ་པས་ན། རྒྱལ་བའི་དགོངས་པ་བདེ་བླག་ཏུ་རྟོགས་པའི་ཆེ་བ་ཟེར། བཞི་པ་ (ཉེས་སྤྱོད་ཆེན་པོ་རང་འགགས་སུ་འགྲོ་བའི་ཆེ་བ་ནི) སངས་རྒྱས་ཀྱི་བཀའ་དང་དེའི་དགོངས་འགྲེལ་རྣམས་དངོས་སམ་བརྒྱུད་པའི་སྒོ་ནས་འཚང་རྒྱ་བའི་ཐབས་སྟོན་པ་ཁ་སྟག་ཏུ་གོ་བ་ན། དེ་དག་ལ་སྤྱི་རིས་སུ་བཅད་ནས་བཟང་ངན་དང་རིགས་མི་རིགས་སོགས་ཀྱིས་སྐུར་བ་འདེབས་པར་མི་འགྱུར་བས། ཆོས་སྤོང་གི་ལས་སོགས་ཀྱི་ཉེས་སྤྱོད་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་གྱིས་ཁེག་འགྲོ་བས་ན། ཉེས་སྤྱོད་ཆེན་པོ་རང་འགགས་སུ་འགྲོ་བའི་ཆེ་བ་ཟེར་རོ། ། (ཁྱད་ཆོས་གསུམ་ནི) རྗེའི་ལམ་རིམ་ལས། མདོ་སྔགས་ཀྱི་གསུང་རབ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་བརྗོད་བྱ་བསྡུས་ནས་བསྟན་པས་བརྗོད་བྱ་མ་ཚང་བ་མེད་པ། སེམས་འདུལ་བའི་རིམ་པ་གཙོ་བོར་བྱས་ནས་བསྟན་པས་ལག་ཏུ་ལྷང་བདེ་བ། ཤིང་རྟ་ཆེན་པོ་གཉིས་ཀྱི་ལུགས་ལ་མཁས་པའི་བླ་མ་གཉིས་ཀྱི་གདམས་པས་བརྒྱན་པས་ལུགས་གཞན་ལས་ཁྱད་པར་འཕགས་པ་དང་གསུམ་མོ། །ཤིང་རྟ་ཆེན་པོ་གཉིས་ཀྱི་ལུགས་ལ་མཁས་པའི་བླ་མ་གཉིས་ནི། ཀླུ་སྒྲུབ་ཀྱི་ལུགས་ལ་མཁས་པའི་བླ་མ་རིག་པའི་ཁུ་བྱུག་དང་། ཐོགས་མེད་ཀྱི་ལུགས་ལ་མཁས་པའི་བླ་མ་གསེར་གླིང་པ་གཉིས་སོ། །ཁྱད་ཆོས་གསུམ་གྱི་ཐ་སྙད་འདི་རྗེའི་ལམ་རིམ་དུ་དངོས་སུ་མ་གསུངས་ཀྱང་། ཕྱིས་ཀྱི་དགེ་ལྡན་པའི་མཁས་པ་རྣམས་ཀྱིས་གསར་དུ་སྦྱར་བའོ། །

ཆེ་བའི་ཆེ་མཆོག་ཅེས་སོགས། ཆེ་བའི་ཆེ་མཆོག་སྟོན་མཆོག་བླ་ན་མེད། །ཆོས་རྗེ་ཉི་མ་རྒྱལ་བའི་བྱིན་རླབས་ཀྱིས། །བདུད་དང་བགེགས་རིགས་གནོད་པའི་དགྲ་ཞི་སྟེ། །རྟག་ཏུ་དཔལ་གནས་ཉིན་མཚན་བཀྲ་ཤིས་ཤོག །ཆོས་ཉིད་བདེན་པའི་ཆོས་མཆོག་བླ་ན་མེད། །དམ་ཆོས་བདུད་རྩིའི་བདེན་པའི་བྱིན་རླབས་ཀྱིས། །ཉེས་པའི་སྐྱོན་བྲལ་དགེ་ཚོགས་རྣམ་འཕེལ་

བ། །རྟག་ཏུ་དཔལ་གནས་ཉིན་མཚན་བཀྲ་ཤིས་ཤོག །དགེ་འདུན་ཡོན་ཏན་རིན་ཆེན་དཔལ་འབར་བ། །རྒྱལ་སྲས་ཕན་མཛད་བདེན་པའི་བྱིན་རླབས་ཀྱིས། །ཉོན་མོངས་སྡུག་བསྔལ་གདུང་བའི་དགྲ་ཞི་སྟེ། །རྟག་ཏུ་དཔལ་གནས་ཉིན་མཚན་བཀྲ་ཤིས་ཤོག །ཚངས་དང་ལྷ་དབང་སྲུང་མའི་བྱིན་རླབས་ཀྱིས། །ཕན་མཛད་ལྷ་ཡི་བཀྲ་ཤིས་གནས་གྱུར་ཏེ། །བདེ་ལེགས་བསམ་པ་ཡིད་བཞིན་འགྲུབ་པ་དང་། །ཚེ་རིང་ནད་མེད་བདེ་སྐྱིད་ལྡན་པར་ཤོག །དཀོན་མཆོག་གསུམ་གྱི་བཀྲ་ཤིས་ཀྱི་ཚིགས་སུ་བཅད་པ་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་ཁྱིམ་བདག་དེས་པ་ལ་གསུངས་པ་རྫོགས་སོ། །འདི་བཀའ་འགྱུར་གྱི་གྲས་སུ་བཞག་དགོས་ཀྱང་། སྡེ་དགེ་བསྟན་འགྱུར་སྣ་ཚོགས་ (ཉོ་པ) ༣༩༤བ༣ན་བཞུགས་སོ། །

ཚེ་མིང་། ཚེ་བརྗོད་དམ་བསྔོད་ར་བྱེད་པའི་མིང་། དེབ་སྔོན་སྟོད་ཆ༩༨༧ལས། དེ་ལ་ཀུན་ཏུ་འོད་ནི་ཚེ་མིང་ཡིན་ལ། མཚན་དངོས་དབང་ཕྱུག་སེ་ཏྲེ་འོ། །རྫོ་ར་བ་ཡང་ཟེར། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

ཚེ་ཞི། (བརྡ་རྙིང་) ཆུང་མའི་མིང་། ལྷུང་སྐྱ་རོལ་པའི་རྡོ་རྗེ་གསུང་།

ཚེ་ཞི། (བརྡ་རྙིང་) 1 སྲིང་མོའི་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་ཤིག ཨ་ཚེ་ཡང་ཟེར། ལུང་ཞུ་བའི་འགྲེལ་པ་ལས། ཚེ་ཞེ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་སྲིང་མོ་ལ་བོད་པའི་ཚིག་གོ། ཞེས་གསུངས། 2 ཁྱོའི་མིང་། 3 ཅི་ཞེས། ཚེ་ཞེའི་དོན་གསུམ་ལྷུང་སྐྱ་རོལ་པའི་རྡོ་རྗེ་གསུང་།

ཚེ་བཞི། དཔང་པོའི་མིང་། སྔོན་དུས་མི་བཞི་ཚོགས་ནས་ཐག་བཅད་པའི་དོན་ལ་ཚད་མར་བྱེད་པ་ལྟར་དེའི་སྒོ་ནས་མིང་ཆགས་པར་གསུངས། འདིའི་ཚེ་ཞེས་པ་ཤེས་རབ་ཆེ་བའམ། ལོ་ཚོད་ཀྱི་སྒོ་ནས་ཆེ་བའམ་རྒན་པ། གལ་ཆེ་བ་བཅས་ཀྱི་དོན་ཡིན་པར་སེམས།

ཚེ་ལོང་། རགས་རིམ། རགས་པ། གཙོ་བོ།

ཚེ་ལོང་ཚེ་ལོང་། གཙོ་བོ་དག་པས་ཀྱང་གཙོ་བོ། གཙོ་བོའི་ནང་ནས་གཙོ་བོ། གཅེས་གཅེས།

ཚེད་གཏད། ཚེད་མངགས། ཆང་གཏད། དམིགས་བཀར། དམིགས་སུ་བཀར།

ཚེད་དུ་བརྗོད་པ། གཏམ་གྱི་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་ཤིག ཚེད་དུ་བརྗོད་པའི་ཚོམས་ལ་གཟིགས།

ཚེད་དུ་བརྗོད་པའི་སྡེ། གསུང་རབ་ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་ལྔ་པ་ཚེད་དུ་བརྗོད་པའི་སྡེ་ནི། མཆིམས་མཛོད་ལས། གང་ཟག་གི་མིང་དང་རིགས་མ་བརྗོད་པར་དམ་པའི་ཆོས་དང་བསྟན་པ་ཡུན་

རིང་དུ་གནས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་ཡི་རང་ནས་གསུངས་པ་ཚེད་དུ་བརྗོད་པའི་སྡེ་དང་། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

ཚེད་དུ་བརྗོད་པའི་ཚེད་དུ་རྗོད་པར་བྱེད། མགུ་བའི་ཚིག་རྗོད་པར་བྱེད་པ།

ཚེད་དུ་བརྗོད་པའི་ཚོམས། <ཤུ་དྣ་ན་བཀྲ> ཚོམས་དང་དོན་གཅིག ཚེད་དུ་བརྗོད་པ་ནི་གཏམ་གྱི་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་ཡིན་པས། སྒྲ་བཤད་ནི། གཏམ་དུ་བརྗོད་པའི་སྡེ་ཚན་ཞེས་བྱ་བའི་དོན་ཏོ། །ཚེད་དུ་བརྗོད་པའི་ཚོམས་ཀྱི་འགྲེལ་པ་སྡེ་དགེ་བསྟན་འགྱུར་༼ཏུ་བ༽༥༣ན༧ལས། ཚེད་དུ་བརྗོད་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་གཏམ་གྱི་རྣམ་གྲངས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཇི་སྐད་དུ་བཤད་པ། ཚེད་དུ་བརྗོད་པ་ཡང་ཞེས་བྱ་བ་ནི་གཏམ་དེས་ཀྱང་ཞེས་བྱ་བའི་དོན་ཏོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །ཚོམས་ཞེས་པའི་ཐད་དུ་གཟིགས།

ཚེད་དུ་བརྗོད་པའི་ཚོམས་ཀྱི་འགྲེལ་པ། ཚེད་དུ་བརྗོད་པའི་ཚོམས་ཀྱི་རྣམ་པར་འགྲེལ་པ་ཞེས་བྱ་བ་རྒྱ་གར་གྱི་སློབ་དཔོན་ཤེས་རབ་གོ་ཆས་མཛད། སྡེ་དགེ་བསྟན་འགྱུར་མདོན་པའི་༼ཏུ༽༤༥བ༡ན་བཞུགས་སོ། །

ཚེད་དུ་བྱ་བ། དགོས་པའམ་དམིགས་ཡུལ།

ཚེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱ། གདུལ་བྱའི་གཙོ་བོའམ། ཆོས་དེ་ཉིད་གང་གི་ཚེད་དུ་གཙོ་བོར་གསུང་སའི་གདུལ་བྱ་ལ་ཟེར།

ཚེད་དུ་མ་བྱས་ཀྱང་། ཚེད་མངགས་ཀྱིས་མ་བྱས་ཀྱང་། ཆང་གཏད་ནས་མ་བྱས་ཀྱང་། ཆང་བཙུགས་ནས་མ་བྱས་ཀྱང་ཞེས་པའི་དོན། རྗེའི་བདེ་མཆོག་གི་རྫོགས་རིམ་རྣལ་འབྱོར་ཆེན་པོ་ཁྲིད་ཀྱི་རིམ་པ་ལས། དེ་གོམས་པ་ཡུན་བསྲིངས་ན་མཚམས་ཤིག་ནས་ཚེད་དུ་མ་བྱས་ཀྱང་རང་གི་ངང་གིས་གནས་པ་ཞིག་འོང་ངོ་། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟ་བུ།

ཚེད་རྩོམ། བརྗོད་གཞི་དམིགས་བསལ་ཅན་ཞིག་གི་ཐོག་ཏུ་བྲིས་པའི་རྩོམ་ཡིག་ལ་ཟེར། དཔེར་ན་དབྱར་རྩ་དགུན་འབུའི་ཐོག་བྲིས་པའི་རྩོམ་ཡིག་དང་། གྲོ་མའི་སྐོར་བྲིས་པའི་རྩོམ་ཡིག བུད་མེད་ཀྱི་རང་དབང་སྐོར་བྲིས་པའི་རྩོམ་ཡིག བོད་ཀྱི་སྐོར་བྲིས་པའི་རྩོམ་ཡིག་ལྟ་བུའོ། །

ཆེན་པོ། ཆུང་དུའི་ལྡོག་ཕྱོགས། ཆེན་པོའི་སྒྲ་འཇུག་གཞི་བརྒྱད་ཡོད་དེ། 1 མཆོག སྐྱེས་བུ་ཆེན་པོ་ཞེས་པའི་ཚིག་བསྡུས་ནས། ཆེན་པོ་ཞེས་བརྗོད་པའི་སྐབས་ཀྱང་མང་དུ་ཡོད། ཐེག་པ་མཆོག་ལ་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ཞེས་པ་ལྟ་བུ། རྗེའི་རིམ་ལྔ་གསལ་སྒྲོན་ལས་ཀྱང་། སྲོག་ནི་སྲོག་རླུང་དང་། ཆེན་པོ་ནི་མཆོག་གི་དོན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །2 ཚད་མེད་པ། བྱམས་པ་ཚད་མེད་ལ་བྱམས་པ་ཆེན་པོ་ཞེས་པ་ལྟ་བུ། 3 མང་དུ་ཤེས་པ། རིག་པའི་གནས་མང་དུ་ཤེས་པ་ལ་མཁས་པ་ཆེན་པོ་ཞེས་པ་ལྟ་བུ། 4 འབར་བ། བརྟོན་འགྲུས་འབར་བར་གྱུར་པ་ལ་བརྟོན་འགྲུས་ཆེ་བའ་ཆེན་པོ་ཞེས་པ་ལྟ་བུ། 5 ལྷག་པར་གྱུར་པ། སྤྲོ་ཤུགས་ལྷག་པར་གྱུར་པ་ལ་སྤྲོ་བ་ཆེ་བ་ཞེས་པ་ལྟ་བུ། 6 ལས་ཤིན་ཏུ་བྱ་བར་དཀའ་བ་བསྒྲུབ་པ། དཔེར་ན་ལས་ཤིན་ཏུ་བྱ་བར་དཀའ་བ་བསྒྲུབ་པ་ལ་ལས་ཀྱི་བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་ཞེས་པ་ལྟ་བུ། 7 ཤིན་ཏུ་རྨད་དུ་བྱུང་བ། ཤིན་ཏུ་རྨད་དུ་བྱུང་བ་ལ་ངོ་མཚར་ཆེའམ་ཆེན་པོ་ཞེས་པ་ལྟ་བུ། 8 ཐེག་ཆེན་གྱི་ལས་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པ་པོ། ཐེག་ཆེན་གྱི་ལམ་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པ་པོ་ལ་སྐྱེས་བུ་ཆེན་པོ་ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །རྗེའི་འགྲེལ་པ་བཞི་སྦྲགས་ལ་གཞི་བྱས། སྡོམ་ནི། ཆེན་པོའི་སྒྲ་ནི་མཆོག་དང་ནི། །ཚད་མེད་པ་དང་མང་དུ་ཤེས། །འབར་དང་ལྷག་པར་གྱུར་པ་དང་། །ལས་དཀའ་སྒྲུབ་དང་རྨད་དུ་བྱུང་། །ཐེག་ཆེན་ལམ་ནི་སྒྲུབ་པ་པོ། །འདི་ནི་སྡོམ་དུ་བསྡུས་པའོ། །ཞེས་ཀྱང་སྨྲའོ། །

ཆེད་ལས་པ། ལས་རིགས་དམིགས་བསལ་གྱིས་འཚོ་བ་སྐྱེལ་བའི་མི། ཕྱི་རྒྱལ་བས་professional ཟེར་བ་དེའོ། །འདི་དུས་རབས་ཉེར་གཅིག་པའི་ནང་ཉེ་དུས་བཟོས་པའི་ཐ་སྙད་ཅིག་ཡིན།

ཆེན་མ། ཁྲི་ག་གཅིག་ལ་ཆུང་མ་གཉིས་ཡོད་པའི་ནང་ནས་རྒན་པའི་མིང་། ཆུང་མ་གཞོན་པའི་མིང་ལ་ཆུན་མ་ཟེར། ཐ་སྙད་འདི་མདོ་མཛངས་ཁུལ་ནང་ཡོད།

ཆེམ་མེ། མི་གཡོ་བ། ལྷན་ལྷན་རྣམས་དོན་གཅིག ལྷན་ལྷན་མི་གཡོ་བའི་དོན་ཡིན་པ་ནི། རྗེའི་ལམ་རིམ་ཆེན་མོ་ལས། དེས་ན་སེམས་དམིགས་པ་ལས་མི་གཡེང་བར་གར་བཞག་ཏུ་ལྷན་ལྷན་སྡོད་པ་ནི་ཞི་གནས་ཀྱི་ལག་རྗེས་ཡིན་ལ། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

ཆེམ་མེ་ཆེམས་སེ། ཡོངས་སུ་གཡོ་བ་དང་བྲལ་བ། ཕ་རོལ་གྱི་དམག་ཚོགས་འོངས་པ་ན་གྲོང་ཁྱེར་

གྱི་མི་རྣམས་མི་གཡོ་བར་ཆེམ་མེ་ཆེམས་སེར་གནས་པར་གྱུར་ཏོ། །ཞེས་པ་ལྟ་བུ། འདུལ་བ་ལུང་གཞིའི་རྒྱ་ཆེར་བཤད་པ་སོགས་ན་གསལ་བ་ལྟར་རོ། །

ཆེམ་མེ་བས་ཀྱང་ཆེས་ཆེམས་སེ། ཆེམ་མེ་ཆེམས་སེ་དང་འདྲ།

ཆེམས། འཕྲིན་གྱི་མིང་། ཁ་ཆེམས་ཟེར་བ་ལྟ་བུ།

ཆེར་སྐྱེས་པ། ལོ་ན་ཆེ་རུ་སོང་བ། ན་ཚོད་ཆེ་རུ་སོང་བ། ཆེན་པོ་ཆགས་པ། མདོ་སྡེ་ལས་བརྒྱ་པ ༼ ཏ ༽༨བ་ལས། དེ་ནས་གང་གི་ཚེ་ཁྱེ་གུ་དེ་ཆེར་སྐྱེས་པ་དེའི་ཚེ། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟ་བུ།

ཆེས། ཤིན་ཏུ། ཧ་ཅང་བཅས་ཀྱི་དོན།

ཆེས་ཆེར། ཆེས་ཆེ་བ། ཆེན་པོའི་ནང་ནས་ཆེན་པོ། ཧ་ཅང་ཤུགས་ཆེན་པོ། ཧ་ཅང་ཆེ་བ། ཧ་ཅང་མང་བ་བཅས་ཀྱི་དོན།

ཆོ་ག (འདུལ་བ) <ཀལྤ> 1 (འདུལ་བ) ཐབས་དང་། སྔ་གོན་བཅས་ལ་འཇུག གཞན་ཡང་དཔེར་ན་རབ་ཏུ་བྱུང་བའི་ཐབས་ལ་རབ་ཏུ་བྱུང་བའི་ཆོ་ག་ཞེས་པ་ལྟ་བུ། དཔལ་པོ་གཙུག་ལག་ཕྲེང་བའི་སྤྱོད་འཇུག་འགྲེལ་པ་ལས་ཀྱང་། སྤྱིར་ཡང་ཆོ་ག་ཞེས་བྱ་བ་ནི་དེ་འགྲུབ་པའི་ཐབས་ཀྱི་བྱ་བའི་མིང་སྟེ། (ཞེས་སོགས་ནས) རྒྱ་མཚོ་ལས་ནོར་བུ་ལེན་པའི་ཐབས་ལ་དེའི་ཆོ་གར་གྲགས་པ་ལྟ་བུའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །གཞན་ཡང་། མཚོ་ཊཱི་ཀ་ལས། གལ་ཏེ་རང་བྱུང་དང་ཚུར་ཤོག་ལ་སོགས་པ་དེ་རྣམས་ཆོས་ཅན། སྔོན་གྱི་ཆོ་ག་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཆོ་ག་རང་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེ་ན། རྟགས་མ་གྲུབ་སྟེ། ཚུར་ཤོག་ལ་སོགས་པ་དེ་རྣམས་ནི་ཆོ་ག་ཡིན་ཏེ། རྗེས་སུ་མཐུན་པའི་ཆོས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། རིགས་པ་རྗེས་སུ་སྒྲུབ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་རེ་རེ་ནས་བརྗོད་དོ། །དེ་ཡང་ལུང་རྣམ་འབྱེད་ལས་ཆོ་ག་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི། རྗེས་སུ་མཐུན་པའི་ཆོས་ཡིན་པའོ་ཞེས་གསུངས་ལ། རྣམ་འབྱེད་འགྲེལ་ལས། ཆོ་ག་ཞེས་བྱ་བ་ནི་རིགས་མི་རིགས་པ་རྗེས་སུ་བསྒྲུབ་པ་མ་ཡིན་གྱི། (རིགས་པ་ནི་ཚུལ་མཐུན་གྱི་སྤྱོད་པ་ལ་ཟེར་ལ) པ་རྗེས་སུ་སྒྲུབ་པ་ (དེ་སྒྲུབ་བྱེད་ཀྱི་ཐབས) ཞེས་བྱ་བའི་ཐ་ཚིག་གོ་ཞེས་སོ། །ཞེས་གསུངས། 2 (འདུལ་བ) བྱ་བ། དཔེར་ན་གནས་མལ་བཤམས་པའི་བྱ་བ་ལ།

གནས་མལ་གྱི་ཚིག་ཞེས་པ་ལྟ་བུ། 3 (འདུལ་བ) སྤྱོད་པ། སྤྱོད་ལམ། སྤྱོད་ཚུལ། དཔེར་ན་ཚུལ་ཁྲིམས་ཉམས་པ། ལྟ་བ་ཉམས་པ། ཚོ་ག་ཉམས་པ་ཞེས་པའི་ཚོ་ག་ནི་སྤྱོད་པའི་མིང་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ལུང་ཕྲན་ཚེགས་ཀྱི་འགྲེལ་པ་ལས། ལུང་ཕྲན་ཚེགས་ཀྱི་འགྲེལ་པ་ལས། ཚོ་ག་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཁྲམ་ཟེ་ལ་རིགས་པའི་སྤྱོད་པ་དང་ཚུལ་སྤྱོད་ཉིད་ཡིན་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །4 ཞབས་བརྟན་དང་རིམ་གྲོའི་མིང་། ཚོ་ག་གཏོང་ལྟ་བུ། བསྡུས་ན་ཚོག་ཅེས་ཟེར་ཏེ། དཔེར་ན་སྒྲོལ་ཚོག་དང་གྲོང་ཚོག་ཅེས་པ་ལྟ་བུ། སྒྲ་བཤད་ནི། བཅོས་ཀ་ (བཅོས་ཐབས) ཞེས་བརྗོད་པའི་སྒྲ་དེ་རང་ལས་ཚོ་ག་ཞེས་བྱུང་བར་ངེས་སོ། །5 ལེའུ། རྟོག་པ། རབ་བྱེད་བཅས་ལ་འཇུག ཇོའི་འགྲེལ་པ་བཞི་སྦྲགས་ལས། ཚོ་གའི་སྐད་དོད་ཀལྤ་ཞེས་པ་རྟོག་པ་ལ་ཡང་འགྲོ་བས། རྟོག་པ་བཅུ་བདུན། དུམ་བུ་བཅུ་བདུན། རིམ་པར་ཕྱེ་བ་བཅུ་བདུན་ཏེ། མདོར་ན་གཞུང་ལ་ལེའུ་དུ་ཡོད་པའི་ཚད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །ཚོ་གའི་སྒྲ་འཇུག་ཡུལ་གཞན་ཡང་མང་དུ་ཡོད་པ་གཞན་ལས་ཤེས་པར་བྱའོ། །6 གྲུབ་མཐའི་གཞུང་ལུགས། འདུལ་བ་རྣམ་པར་འབྱེད་པའི་ཚིག་རྣམ་པར་བཤད་པ་༡༨༥(ན༢ལས། ཚོ་ག་ཞེས་བྱ་བ་ནི་གྲུབ་པའི་མཐའི་གཞུང་ལུགས་སོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །

ཚོ་ག་ཉམས་པ། 1 རིམ་གྲོའི་འདོན་པ་ལ་ཆད་ལྷག་བྱུང་བ། 2 (འདུལ་བ) སྤྱོད་པ་ཉམས་པ་ལ་ཟེར། ལུང་ཕྲན་ཚེགས་ཀྱི་འགྲེལ་པ་ལས། ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱིས་རྒུད་པ་ནི་ཚུལ་ཁྲིམས་ཉམས་པའོ། །ལྟ་བས་རྒུད་པ་ནི་ལྟ་བ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་པ་དང་ལྡན་པ་ཅན་ནོ། །ཚོགས་རྒུད་པ་ནི་སྤྱོད་ཡུལ་མ་ཡིན་པར་འགྲོ་བ་དང་འོང་བ་ལ་སོགས་པའོ། །ཞེས་གསུངས་ཤིང་། འདུལ་བ་གཞི་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ་པ་ལས། ཚུལ་ཁྲིམས་ཉམས་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་རང་བཞིན་གྱིས་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་དང་བཅས་པ་ལྷག་པར་སྤྱོད་པའོ། །ལྟ་བ་ཉམས་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་བདག་ཏུ་ལྟ་བ་ལ་སོགས་ཀུན་ཏུ་སྤྱོད་པའོ། །ཚོ་ག་ཉམས་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་བཅས་པའི་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་དང་བཅས་པ་ལྷག་པར་སྤྱོད་པའོ། །འཚོ་བ་ཉམས་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ལོག་པར་འཚོ་བའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །དེའི་ཐད་ཀྱི་འདུལ་བ་ལུང་གཞི་༼ག༽ལས། ཚུལ་ཁྲིམས་ཉམས་པ་ཡིན་པ་དང་། ལྟ་བ་ཉམས་

པ་ཡིན་པ་དང་། སྤྱོད་པ་ཉམས་པ་ཡིན་པ་དང་། འཚོ་བ་ཉམས་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པས་ཀྱང་ཤེས་ནུས་སོ། །

ཚིག་བཏང་བ། (འདུལ་བ) ཁྲིམས་ཀྱི་བྱ་བ་མ་བྱས་པ། སྒྲ་བཤད་ནི། ཚིག་ནི་འདིར་བྱ་བའི་མིང་ཡིན་པས་ཁྲིམས་ཀྱི་བྱ་བ་བཏང་བས་ན་དེ་སྐད་ཅེས་བྱའོ། །འདུལ་བ་མདོའི་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ་པ་༼ ཞ ༽༡༠༢༨ བ༢ལས། ཚིག་བཏང་ཞེས་བྱ་བ་ནི། ཁྲིམས་ཀྱ་ལས་སམ་ཁྲིམས་ཐབ་ཀྱི་རྐང་པ་བཀྱུ་བ་ལ་སོགས་པ་འཕྲུལ་གྱི་བྱ་བ་ནི་ཚིག་སྟེ། དེ་བཏང་བའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

ཚིག་མཐུན་པ། (འདུལ་བ) 1 བྱ་བ་གང་ཡང་རུང་བ་ཞིག་བསྒྲུབ་པའི་ཐབས་མཐུན་པ། 2 ལུས་དང་ངག་དང་ཡིད་བསྡམས་པར་མཐུན་པའམ་མཚུངས་པ།

ཚིག་གསུམ་བསྐྱེད། ལྷ་བསྐྱེད་ཚུལ་ཞིག་སྟེ། ས་བོན་ལས་བྱུང་ཆུབ་པ། ཕྱག་མཚན་ལས་བྱུང་ཆུབ་པ། སྐུ་རྫོགས་པ་ལས་བྱུང་ཆུབ་པ་དང་གསུམ་མོ། །ཚིག་ནི་ཐབས་ཀྱི་དོན་ཡིན་པས་ཐབས་མི་འདྲ་བ་གསུམ་གྱི་སྒོ་ནས་ལྷ་བསྐྱེད་པའི་དོན་ཡིན། རྗེའི་གསང་འདུས་བསྐྱེད་རིམ་ གླེ་གསལ་བྱུང་བའི་རེ་སྐོང་ལས། ས་བོན་སོ་གཉིས་ཡི་གེ་གསུམ་དང་སྦྱེལ་བ་ལས་བསྐྱེད་པ་ནི་གསུང་ཡིག་འབྲུ་ལས་བྱུང་ཆུབ་པ་དང་། རྡོ་རྗེ་ལ་སོགས་པའི་ཕྱག་མཚན་སོ་གཉིས་བསྐྱེད་པ་ནི་ ཐུགས་ཕྱག་མཚན་ལས་བྱུང་ཆུབ་པ་དང་། མི་བསྐྱོད་པ་ལ་སོགས་པའི་ལྷ་སོ་གཉིས་བསྐྱེད་པ་ནི། སྐུ་རྫོགས་པ་ལས་བྱུང་ཆུབ་པ་དང་གསུམ་མོ། །ཞེས་གསུངས། གློང་རྡོལ་བླ་མས་ཀྱང་། ས་བོན་ཕྱག་མཚན་སྐུ་རྫོགས་པ། །ཚིག་གསུམ་བསྐྱེད་བྱ་ཚུན་ཡིན། །ཞེས་དང་། པཎ་ཆེན་བློ་བཟང་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན་གྱི་རྡོ་རྗེ་འཇིགས་བྱེད་བསྐྱེད་རིམ་དངོས་གྲུབ་སྙེ་མ་ལས། དཀྱིལ་འཁོར་རྒྱལ་མཆོག་གི་ལྷ་རྣམས་ཚིག་གསུམ་བསྐྱེད་ཀྱི་སྒོ་ནས་བསྐྱེད་པ་ཡིན་ཏེ། ཡབ་ཡུམ་སྙོམས་པར་ཞུགས་པའི་ཐུགས་ཀའི་ཧཱུྃ་གི་འོད་ཟེར་གྱིས་མཁའ་ཁྱབ་ཀྱི་སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་བཀུག་ནས་རང་གི་ཞལ་དུ་བཙུག ཐུགས་ཀར་རྗེས་ཆགས་ཀྱི་མེས་ཞུ་བའི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་རྡོ་རྗེའི་ལམ་ནས་ཡུམ་གྱི་པདྨར་ཕབ་པའི་ཐིག་ལེ་གཉིས་ལས། ཆ་གཅིག་གཞལ་ཡས་ཁང་གདན་དང་། ཆ་གཅིག་གདན་རྣམས་ཀྱི་སྟེང་དུ་ཆ་བཅུ་བདུན་དུ་གྱུར་པའི་ཆ་གསུམ་ལས་

ས་བོན་བཅུ་གསུམ་དང་། དེ་ལས་ཕྱག་མཚན་བཅུ་གསུམ་དང་། དེ་རྣམས་ཡོངས་སུ་གྱུར་པ་ལས་ལྷ་གསུམ་དུ་བསྐྱེད་པ་ཡིན་ལ། ཐིག་ལེ་ཆ་བཞི་ལས་ཏཱ་ཡོ་ནི་རའི་ཡི་གེ་བཞི་དང་། དེ་བཞི་ལས་ཐོད་པ་བཞིར་བསྐྱེད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས།

ཆོ་དེ། དུད་མོའམ་དུ་འབོད། ཝ་ཏོད་འབོད་པ། སྨྲི་ཐུགས་འདོན་པ། མིག་ཆུ་གཏོང་བའམ་དུ་བ་བཅས་ཀྱི་དོན་ལ་བཤད།

ཆོ་འཕྲུལ། <པྲ་ཏི་ཧ་ཪྻཾ> ཡ་མཚན་བསྐྱེད་པའི་སྒོ་ནས་གཞན་གྱི་ཡིད་འཕྲོག་པ་དང་དབང་དུ་སྡུད་པར་བྱེད་པ་ལ་ཟེར། སྒྲ་བཤད་ནི། ནམ་མཁའ་ལ་ལྡིང་ཞིང་འགྲོ་བའི་ཆ་ནས་ཆོམས་འཕྱོ་ཞེས་བཏགས་ལ། འཕྲུལ་ནི་སྤྲུལ་པའི་དོན་ནོ། །དེས་ན་འཕྱོ་འཕྲུལ་ཞེས་བརྗོད་ཀྱང་རུང་བར་སེམས་སོ། །གནའ་བོའི་འབྲི་སྲོལ་ལ། སྒྲ་གདངས་འདྲ་བའི་ཆ་ནས། ཅ་ལ་བྱ། ཆ་ལ་ཕྱ། ཉ་ལ་མྱ་སོགས་སུ་འབྲི་སྲོལ་ཡོད་དེ། དཔེར་ན་བཅའ་ཁྲལ་ལ་དབྱ་ཁྲལ་དང་། བཅད་ཤེས་ལ་དཔྱད་ཤེས། གཉེན་བྱེད་པ་ལ་སྨྱན་བྱེད་པ་དང་། བསྙུང་གནས་ལ་སྨྱུང་གནས། གཉིད་ལམ་ལ་རྨྱིད་ལམ་མམ་རྨི་ལམ། ཨ་ཉོག་ལ་ཨ་སྨྱོག མགོ་ཉང་ཉང་ལ་མགོ་སྨྱང་སྨྱང་དང་། བྱ་བརྙངས་ལ་བྱ་རྨྱང་ཞེས་འབྲི་བ་ལྟ་བུས་མཚོན་ནོ། །ཆོ་འཕྲུལ་ཞེས་པའི་ཐ་སྙད་འདི་ནི་ཐོག་མར་སྐྱུ་རྫུ་འཕྲུལ་གྱི་ཆོ་འཕྲུལ་ལ་བཏགས་པ་ཡིན་ལ། རྗེས་སུ་ཐུགས་དང་གསུང་གི་ཆོ་འཕྲུལ་ལའང་དེའི་མིང་ཐོགས་པར་སེམས་སོ། །ལེགས་སྦྱར་གྱི་པྲ་ཏི་ཧ་ཪྻཾ་ཞེས་བྱ་བའི་པྲ་ཏི་ནི་སོ་སོར་སོགས་ལ་འཇུག་ཀྱང་འདིར་ཕ་རོལ་དང་། ཧ་ཪྻཾ་ནི་འཕྲོག་བྱེད་དེ་ཐད་འགྱུར་བྱེད་ན་ཕ་རོལ་འཕྲོག་བྱེད་ལྟ་བུར་བསྒྱུར་དགོས་ནའང་བོད་ཀྱི་ལོ་ཙཱ་བ་ཆེན་པོ་རྣམས་ཀྱིས་གོ་བདེ་བའི་ཕྱིར་ཆོ་འཕྲུལ་ཞེས་བསྒྱུར་ཏོ། །ངེས་ཚིག་ནི། ལེགས་སྦྱར་གྱི་ཧ་རའི་སྒྲ་ལས་འཕྲོག་པར་བྱེད་པས་ན་ཆོ་འཕྲུལ་ཞེས་བྱ་སྟེ། མཆིམས་མཛོད་ལས། ཅིའི་ཕྱིར་ཆོ་འཕྲུལ་ཞེས་བྱ་ཞེ་ན། གདུལ་བྱ་གཞན་གྱི་ཡིད་འཕྲོག་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ་ཧ་རའི་དོན་ནོ། །ལུང་ཕྲན་ཚེགས་ཀྱི་འགྲེལ་པ་ལས་ཀྱང་། སོ་སོའི་སྐྱེ་བོའི་སེམས་འཕྲོག་པར་བྱེད་ཅིང་འདྲེན་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་ཆོ་འཕྲུལ་ལོ། །ཞེས་གསུངས། འདུལ་བ་གཞི་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ་པ་ལས་ཀྱང་། ཆོ་འཕྲུལ་གསུམ་

གྱིས་ཞེས་བྱ་བ་ནི་རྒྱ་འཕྲུལ་དང་། ཀུན་བརྗོད་པ་དང་། རྗེས་སུ་བསྟན་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་ཡ་མཚན་བསྐྱེད་པ་དག་གིས་ཏེ། ཆོ་འཕྲུལ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཞི་འགྲུས་པ་དང་། ཐ་མལ་པ་རྣམས་ཀྱི་ཡིད་འཕྲོག་ཅིང་སྤྱད་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །དེ་ལ་དབྱེ་ན། སྐུ་རྫུ་འཕྲུལ་གྱི་ཆོ་འཕྲུལ། ཐུགས་ཀུན་བརྗོད་པའི་ཆོ་འཕྲུལ། གསུང་རྗེས་བསྟན་གྱི་ཆོ་འཕྲུལ་དང་གསུམ་མོ། །ཏོག་གེ་འབར་བ་ལས། རྫུ་འཕྲུལ་དང་། ཀུན་བརྗོད་པ་དང་། རྗེས་སུ་བསྟན་པ་དང་ལྡན་པ་ནི་ཆོ་འཕྲུལ་དང་བཅས་པ་སྟེ། འདིའི་རྫུ་འཕྲུལ་ནི་ཁྲབ་པ་དང་། སྟོན་པ་དང་། ཟབ་པ་ལ་སོགས་པའོ། །ཀུན་བརྗོད་པ་ནི་བུ་དང་བུ་མོ་ལ་སོགས་པ་ཚེ་རིང་བ་ལ་སོགས་པ་སྟོན་པ་དང་། དགེ་བ་དང་མི་དགེ་བ་ལས་འདི་དག་ལས་འགྲོ་བ་དྲུག་གི་སེམས་ཅན་རྣམས་བྱུང་བར་གྱུར་ཏོ། །འབྱུང་བར་འགྱུར་རོ། །དུས་འདི་སྲིད་དུ་འཁོར་བར་གནས་ནས་ཐར་པ་སྒྲུབ་པར་འགྱུར་རོ་ཞེས་བྱ་བའོ། །རྗེས་སུ་བསྟན་པ་ནི་ཡང་འདི་ནི་ཆོས་སོ་འདི་ནི་ཆོས་མ་ཡིན་པའོ། །འདི་ལ་ནི་བསླབ་པར་བྱའོ། །འདི་ལ་ནི་བསླབ་པར་མི་བྱའོ། །ཆོས་འདི་དག་ནི་སྲིད་པ་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པ་སྟེ། འདོད་ཆགས་ལ་སོགས་པའོ། །ཆོས་འདི་དག་ནི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཕྱོགས་དང་མཐུན་པ་སྟེ། དྲན་པ་ཉེ་བར་གཞག་པ་ལ་སོགས་པའོ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་དཔག་ཏུ་མེད་པའི་ཆོ་འཕྲུལ་བསྟན་པ་རྒྱས་པར་རིག་པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །ཆོ་འཕྲུལ་གསུམ་གྱི་སྐོར་ "ཆོ་འཕྲུལ་གསུམ" ཞེས་པའི་ཐད་དུ་གཟིགས།

ཆོ་འཕྲུལ་མཆོད་རྟེན། མཆོད་རྟེན་ཆ་བརྒྱད་ཀྱི་བཞི་པ་སྟེ། འདི་ལ་མུ་སྟེགས་ཕམ་བྱེད་ཀྱི་མཆོད་རྟེན་ཡང་ཟེར། དེའི་རྒྱུ་མཚན་ཡང་མཉན་ཡོད་ཛེ་ཏའི་ཚལ་དུ་མུ་སྟེགས་སྟོན་པ་དྲུག་ཆོ་འཕྲུལ་གྱིས་ཕམ་པར་མཛད་པའི་ཚེ་བཞེངས་པས་དེ་སྐད་ཅེས་བྱ། དེའི་དབྱིབས་གྲུ་བཞི་བང་རིམ་བཞི་པ་ཕྱོགས་རེ་རེར་སྒོ་འབུར་དང་བཅས་པའམ། ཟླུམ་པོ་བང་རིམ་བཞི་པ་པད་འདབ་ཅན་གྱི་མཆོད་རྟེན་ཞིག

ཆོ་འཕྲུལ་དུས་ཆེན། ཆོ་འཕྲུལ་སྨོན་ལམ་ཆེན་མོ་ལ་གཟིགས།

ཆོ་འཕྲུལ་རྣམ་པ་གསུམ། ཆོས་འཕྲུལ་གསུམ་ལ་གཟིགས།

ཆོ་འཕྲུལ་སྨོན་ལམ་ཆེན་མོ། ཆོ་འཕྲུལ་དུས་ཆེན་ནི་སྟོན་པ་ཤཱཀྱ་ཐུབ་པས་རྒྱ་གར་གྱི་གྲོང་ཁྱེར་ཆེན་པོ་མཉན་ཡོད་དུ་མུ་སྟེགས་ཀྱི་སྟོན་པ་དྲུག་དང་ཆོ་འཕྲུལ་འགྲན་ནས་ཕམ་པར་མཛད་པའི་དུས་ཆེན་ཡིན་པས་དེ་ལྟར་བརྗོད་ལ། སྤྱིར་བཏང་བྱས་ན་ཟླ་བ་དང་པོའི་ཚེས་གཅིག་ནས་བཅོ་ལྔའི་བར་ཆོ་འཕྲུལ་ཆེན་པོའི་དུས་ཆེན་ཡིན་ཞིང་། རྗེ་བཙུན་ཙོང་ཁ་པ་ཆེན་པོས་ཐོག་མར་ཆོ་འཕྲུལ་སྨོན་ལམ་ཟླ་བ་དང་པོའི་ཚེས་གཅིག་ནས་བཅོ་ལྔའི་བར་མཛད་ཀྱང་ལོ་གསར་གྱི་བྲེལ་ཟིང་སོགས་རྐྱེན་དབང་གིས་ཕྱིས་སུ་ལྷ་ས་སྨོན་ལམ་ཡང་ཟླ་བ་དང་པོའི་ཚེས་གསུམ་ནས་གྲལ་འཛིན་བྱས་ཏེ། དངོས་གཞི་ཚེས་བཞི་ནས་འགོ་ཚུགས་ནས་ཚེས་༢༤ལ་གཏོར་རྒྱག་དང་། ཚེས་༢༥ལ་བྱམས་པ་འདྲེན་གྲུབ་རྗེས་སྨོན་ལམ་གྲོལ་བ་ལགས་ཤིང་། འདིའི་སྲོལ་ནི་རྗེ་ཙོང་ཁ་པ་ཆེན་པོས་༡༤༠༩ལོར་ལྷ་སར་ཆོ་འཕྲུལ་སྨོན་ལམ་ཆེན་མོ་བཙུགས་པ་ལས་དར་ཞིང་། དེ་ནི་བོད་ཀྱི་ཆོས་ལུགས་དུས་ཆེན་ཆེ་ཤོས་ཡིན། སེ་འབྲས་དགེ་གསུམ་གྱི་དགེ་འདུན་ཡོངས་རྫོགས་ལྷ་སར་གདན་འཛོམས་ནས་ལྷ་ལྡན་གཙུག་ལག་ཁང་དུ་ཚེས་གསུམ་ནས་དབུ་ཚུགས་ཏེ་ཚེས་ཉེར་ལྔའི་བར་མཆོད་སྦྱིན་གཟབ་རྒྱས་གནང་བ་དང་འབྲེལ་རྒྱལ་བའི་བསྟན་པ་དར་ཞིང་རྒྱས་ལ་ཡུན་རིང་དུ་གནས་པ་དང་། བསྟན་འཛིན་གྱི་སྐྱེས་བུ་དམ་པ་རྣམས་སྐུ་ཚེ་ཡུན་རིང་དུ་འཚོ་ཞིང་གཞེས་པ། འགྲོ་ཀུན་ཕན་བདེའི་དཔལ་ལ་ལོངས་སུ་སྤྱོད་པ་སོགས་ཀྱི་སྨོན་ལམ་རྒྱ་ཆེར་མཛད་ཀྱིན་ཡོད། དེའི་མགྲོ་གྲོན་ནི་སྲིད་གཞུང་ནས་གཏོང་བ་དང་འབྱོར་ལྡན་སྦྱིན་བདག་ཁག་ནས་ཀྱང་རང་འདོད་ལྟར་འགྲེད་གཏོང་བསྙེན་བཀུར་གཟབ་རྒྱས་ཞུ་བཞིན་ཡོད། དེ་སྐབས་གདན་ས་ཆེན་པོ་གསུམ་གྱི་ལྷ་རམས་དགེ་བཤེས་རྣམས་ནས་སྨོན་ལམ་ཚོགས་དབུས་སུ་མཚན་ཉིད་དམ་བཅའ་བཞག་སྟེ་སྟོད་རྣམ་འགྲེལ། ཉིན་དཀྱུང་དབུ་ཕར། དགོང་དྲོ་འདུལ་བ་དང་མཛོད་བཅས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་གཞུང་ཆེན་མོ་ལྔ་ལ་བགྲོ་གླེང་གནང་བ་བཅས་སོ། །ཆོ་འཕྲུལ་སྨོན་ལམ་ཆེན་མོའི་ཐོག་མའི་འབྱུང་ཁུངས་སོགས་ཞིབ་པ་འོག་ཏུ་གཟིགས། ཆོ་འཕྲུལ་དུས་ཆེན་དུས་ནམ་གྱི་ཚེ་བྱུང་བ་ནི། བདག་ཅག་གི་སྟོན་པ་ཤཱཀྱ་ཐུབ་པ་དགུང་ལོ་ང་བདུན་པ་མེ་ཕོ་འབྲུག་གི་ལོར་བྱུང་། རྐྱེན་ཇི་ལྟ་བུས་བྱུང་

བ་ཉི། དེའི་སྤྱར་ལོ་ཤིང་ཡོས་ལ་བཅོམ་ལྡན་འདས་འཁོར་དགེ་སློང་སྟོང་ཉིས་བརྒྱ་ལྔ་བཅུའི་དགེ་འདུན་དང་བཅས་པ་རྒྱལ་པོའི་ཁབ་ཀྱི་འོད་མའི་ཚལ་ན་བཞུགས་པའི་ཚེ། མུ་སྟེགས་ཀྱི་སྟོན་པ་རྫོགས་བྱེད། ཀུན་ཏུ་རྒྱུ་གནག་ལྷས་ཀྱི་བུ། སྨྲ་འདོད་ཀྱི་བུ་ཡང་དག་རྒྱལ་བ་ཅན། མི་ཕམ་སྐྲའི་བུ་ལ་བ་ཅན། ཀ་ཏྱའི་བུ་ནོག་པོ་ཅན། གཅེར་བུ་པ་གཉེན་གྱི་བུ་དང་དྲུག་ཀུང་དེར་གནས་པ་ལས་རྒྱལ་པོ་དང་བློན་པོ་དང་། ཁྱིམ་བདག་དང་ཡུལ་མི་རྣམས་རིམ་གྱིས་སངས་རྒྱས་ལ་དད་དེ་ཞབས་ཏོག་བསྙེན་བཀུར་ཞུ་བ་ཇེ་མང་དང་། མུ་སྟེགས་ཀྱི་སྟོན་པ་དྲུག་ལ་ཞབས་ཏོག་བསྙེན་བཀུར་བྱེད་པ་ཇེ་ཉུང་དུ་སོང་བས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ལ་ཕྲག་དོག་གིས་ཡིད་བསྐྱོད་དེ་ཡུལ་དེའི་རྒྱལ་པོ་གཟུགས་ཅན་སྙིང་པོའི་དྲུང་དུ་སོང་སྟེ། བདག་ཅག་སངས་རྒྱས་དང་ཆོ་འཕྲུལ་འགྲན་དུ་ཆུག་ཅིག་ཅེས་ཞུས་པར་རྒྱལ་པོས་བཟློག་ཀྱང་མ་ཉན་པས་སངས་རྒྱས་ལ་ཞུས་པར། སངས་རྒྱས་ཀྱིས་ང་ཉིད་དུས་མཁྱེན་ནོ་ཞེས་ཞལ་གྱིས་བཞེས་ཏེ། སངས་རྒྱས་འཁོར་བཅས་ཡུལ་ཡངས་པ་ཅན། གཽ་ཤཱམྦཱི། ཝཱ་རཱ་ཎ་སཱི། སེར་སྐྱ་སོགས་སུ་རིམ་པ་བཞིན་བྱོན་པའི་མཐར་མཉན་ཡོད་དུ་ཕེབས། མུ་སྟེགས་ཀྱི་སྟོན་པ་དྲུག་འཁོར་བཅས་དང་། རྒྱལ་པོ་གཟུགས་ཅན་སྙིང་པོ་འཁོར་ཁྲི་ཕྲག་དྲུག་ཅུ། ལི་ཙ་བྱི་འཁོར་ཁྲི་ཕྲག་བདུན། རྒྱལ་པོ་ཨུ་ཏྲ་ཡ་ན་འཁོར་སྟོང་ཕྲག་བརྒྱད་ཁྲི། རྒྱལ་པོ་ཤུན་ཅི་ལ་འཁོར་ཁྲི་ཕྲག་ལྔ། རྒྱལ་པོ་ཨི་ནྡྲ་ཕམ་འཁོར་ཁྲི་ཕྲག་དྲུག རྒྱལ་པོ་ཚངས་སྦྱིན་འཁོར་ཁྲི་ཕྲག་བརྒྱད་ཅུ་སོགས་དང་། གཞན་ཡང་ཤཱཀྱའི་འཁོར་ཁྲི་ཕྲག་དགུ་དང་བཅས་པ་རྣམས་ཀྱང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་རྗེས་སུ་འབྲངས་ཏེ་ཤིང་ཡོས་དཔྱིད་ཟླ་བ་ཆུང་ལ་མཉན་ཡོད་དུ་འཚོགས། མུ་སྟེགས་ཀྱི་སྟོན་པ་དྲུག་མཉན་ཡོད་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་གསལ་རྒྱལ་གྱི་དྲུང་དུ་སོང་སྟེ། དགེ་སློང་གཽ་ཏ་མ་དང་བདག་ཅག་ཆོ་འཕྲུལ་འགྲན་པར་དུས་བྱས་པ་ལ་དུས་ལ་བབས་པ་དང་བྱོལ་ཞིང་བྲོས་ཏེ། ད་ནི་འཁོར་མང་པོ་ཡང་རྒྱལ་པོའི་ཡུལ་དུ་འཚོགས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོས་བདག་ཅག་འགྲན་དུ་ཆུག་ཅིག ཅེས་ཞུས་པ་ན་རྒྱལ་པོས་བཟློག་ཀྱང་མ་ཉན་པས་རྒྱལ་པོ་གསལ་རྒྱལ་གྱིས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ལ། མུ་སྟེགས་སྟོན་པ་དྲུག་གིས་ཆོ་འཕྲུལ་འགྲན་པར་ཡང་ནས་ཡང་དུ་བསྐུལ་བར་

འདུག་པས། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་འདི་དག་ཚོ་འཕྲུལ་གྱིས་ཆར་གཅད་དུ་གསོལ་ཞེས་གསོལ་བས་ང་ཉིད་དུས་མཁྱེན་ནོ། །ཞེས་བཀའ་བསྩལ་པ་དང་། གསལ་རྒྱལ་གྱིས་ས་ཕྱོགས་བྱེ་བདར་བྱས་ཤིང་བརྒྱན་ཏེ་འཁོར་མང་པོ་བསྡུས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་བྱུང་། ཚུལ་དེ་ལྟར་བྱུང་བ་ནི། མི་འབྲུག་གི་ཧོར་ཟླ་དང་པོའི་ཚེས་གཅིག་ལ་ཐམས་ཅད་འཚོགས་པའི་སར་རྒྱལ་པོ་གསལ་རྒྱལ་གྱིས་སངས་རྒྱས་ལ་ཆོས་སྟོན་བྲང་བའི་ཆེ་ཆེམས་ཤིང་ (སོ་ཤིང་སྟེ་སོ་འབྲུད་ཀྱི་ཤིང་བུའི་མིང་) ས་ལ་བཙུགས་མ་ཐག་ཏུ། རྩ་བ་དང་སྡོང་པོ་དང་ཡལ་ག་རྣམས་རིན་པོ་ཆེ་སྣ་བདུན་གྱིས་རང་བཞིན་ཅན། དཔག་ཚད་ལྔ་བརྒྱའི་རྒྱ་ཁྱོན་དང་ལྡན་པ་ལོ་འདབ་དང་མེ་ཏོག་ཤིན་ཏུ་ཡིད་དུ་འོང་ཞིང་། འབྲས་བུ་བྲེ་ལྔ་ཤོང་བའི་བུམ་པའི་ཚད་དང་ལྡན་པ། ཁ་དོག་དང་འོད་ཟེར་གྱིས་ཉི་ཟླ་ཟིལ་གྱིས་གནོན་ཅིང་། རླུང་གིས་བསྐྱོད་པའི་དྲི་བསུང་དང་སྒྲ་ལས་ཆོས་ཀྱི་སྒྲ་འབྱུང་བ་སྤྲུལ། ཚེ་གཉིས་ལ་རྒྱལ་པོ་ཨུ་ཏྲ་ཡ་ནས་མཆོད་པའི་ཚེ་སྐུའི་གཡས་གཡོན་དུ་རིན་པོ་ཆེའི་རི་མཐོ་ཞིང་བརྫིད་ཆགས་པ། ལྗོན་ཤིང་ཡལ་ག་ལོ་འདབ་དང་མེ་ཏོག་དང་འབྲས་བུ་མཛེས་ཤིང་ཡིད་དུ་འོང་བ་ཅན་གཉིས་ལས། གཡས་ཀྱི་རི་ལ་མི་རྣམས་འབྲས་བུ་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་ལ་ལོངས་སྤྱོད་པ་དང་། གཡོན་གྱི་རི་ལ་མི་རྣམས་འབྲས་བུ་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་ལ་ལོངས་སྤྱོད་པ་དང་། གཡོན་གྱི་རི་ལ་དུད་འགྲོ་རྣམས་རྩྭ་སྔོ་ལྡུང་བཅུད་དང་ལྡན་པ་ལ་བདེ་བར་ལོངས་སྤྱོད་པ་སྤྲུལ། ཚེས་གསུམ་ལ་ཤུན་ཙི་རྒྱལ་པོས་མཆོད་པའི་ཚེ་ཞལ་བཤལ་བའི་ཆུ་ལ་དོར་བ་ལས། ཆུ་ཡན་ལག་བརྒྱད་ལྡན་གྱིས་གང་བའི་རྫིང་བུ་དཔག་ཚད་ཉིས་བརྒྱའི་རྒྱ་ཁྱོན་ཅན། རིན་ཆེན་སྣ་བདུན་གྱིས་བརྒྱན་ཅིང་། ཤིང་རྟའི་འཕང་ལོ་ཙམ་གྱི་པདྨ་ཁ་དོག་སྣ་ཚོགས་པ་འོད་ཟེར་གྱིས་ཕྱོགས་ཐམས་ཅད་སྣང་བར་བྱེད་པ་མང་པོས་མཛེས་པར་བྱས་པ་སྤྲུལ། ཚེས་བཞི་ལ་རྒྱལ་པོ་ཨི་ནྡྲ་ཝརྨས་མཆོད་པའི་ཚེ་སྤྱར་ཉིན་སྤྲུལ་པའི་རྫིང་བུའི་ངོས་བཞིན་ཆུ་ཀླུང་ཡུར་བ་བརྒྱད་ཡོད་པ་ལ་འབབ་པ་འཁོར་ཞིང་རྫིང་བུའི་ནང་དུ་འབབ་པའི་སྒྲ་ལས་བྱང་ཆུབ་ཡན་ལག་བདུན། འཕགས་ལམ་ཡན་ལག་བརྒྱད། རྣམ་ཐར་གསུམ། ཕར་ཕྱིན་དྲུག ཚད་མེད་བཞི་སོགས་ཆོས་ཀྱི་སྒྲ་སྒྲོག་པ་སྤྲུལ། ཚེས་ལྔ་རྒྱལ་པོ་ཚངས་སྦྱིན་

གྱིས་མཆོད་པའི་ཚེ་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱི་ཞལ་གྱི་འཛུམ་ལས་འོད་ཟེར་སྟོང་སུམ་ཁྱབ་པ་
འཕྲོས་པའི་འོད་ཟེར་དེས་ལུས་ལ་རེག་པའི་སྐྱེ་དགུ་རྣམས་དུག་གསུམ་དང་སྒྲིབ་པ་ལྔ་དང་
བྲལ་ཏེ། ལུས་སེམས་རབ་ཏུ་བདེ་བ་ལ་བཀོད་པ་སྤྲུལ། ཚེས་དྲུག་ལ་ལི་ཙ་བྱི་རྣམས་ཀྱིས་
མཆོད་པའི་ཚེ་འཁོར་དུ་འདུས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་གཅིག་གཅིག་གིས་བསམ་པ་ཤེས་ཤིང་
སོ་སོའི་དགེ་བ་དང་མི་དགེ་བའི་ལས་འབྲས་མངོན་དུ་གྱུར་ནས་ལས་འབྲས་ལ་ཡིད་ཆེས་
ཀྱི་དད་པས་སྟོན་པའི་ཡོན་ཏན་བརྗོད་ཅིང་དགེ་ཚོགས་རྒྱ་ཆེན་པོ་བསྐྲུན་པ་སྤྲུལ། ཚེས་བདུན་
ལ་ཤཱཀྱའི་རིགས་རྣམས་ཀྱིས་མཆོད་པའི་ཚེ། སྟོན་པའི་འཁོར་རྣམས་སོ་སོ་ནས་འཁོར་ལོས་
བསྒྱུར་བའི་རྒྱལ་པོ་རྒྱལ་སྲིད་སྣ་བདུན་བུ་སྟོང་། རྒྱལ་ཕྲན་དང་བློན་པོའི་ཚོགས་མང་པོས་
བསྐོར་བ་ཀུན་ལ་མངོན་དུ་གྱུར་ནས་ངོ་མཚར་དང་དད་པ་ རྨད་དུ་བྱུང་བ་སྐྱེས་ཏེ་ཆོས་ལ་
སྦྱོར་བ་སྤྲུལ། འདི་དག་གི་ཚེ་ མུ་སྟེགས་ཀྱི་སྟོན་པ་དྲུག་ཚོ་འཕྲུལ་སྟོན་པར་འདོད་ཀྱང་ཡན་
ལག་རེངས་ཁ་འཐམས། སེམས་ཁོང་དུ་ཆུད་ཅིང་ཙུང་ཟད་ཀྱང་སྟོན་པའི་མཐུ་མེད་པར་གྱུར།
ཚེས་བརྒྱད་ལ་ལྷའི་དབང་པོ་བརྒྱ་བྱིན་གྱིས་སེངྒེའི་ཁྲི་བཤམས་པ་ལ་སྤྱན་དྲངས་ནས་
བཞུགས་སུ་གསོལ་ཏེ། ལྷ་ཚངས་པས་གཡས་ནས་མཆོད། བརྒྱ་བྱིན་གྱིས་གཡོན་ནས་
མཆོད་པའི་ཚེ་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱི་ཕྱག་གཡས་པའི་སོར་རྩེས་ཁྲི་ལ་རེག་པས་སྒྲ་སྐད་ཤིན་
ཏུ་ཆེ་བ་ཞིག་བྱུང་བ་དང་མཉམ་དུ་སྲིན་པོ་ལྔ་བྱུང་སྟོན་པ་དྲུག་གི་ཁྲི་བཤིག ཕྱག་ན་རྡོ་རྗེས་
མེ་རབ་ཏུ་འབར་བའི་རྡོ་རྗེས་བསྣུད། ཕྱག་ན་རྡོ་རྗེས་མེ་རབ་ཏུ་འབར་བའི་རྡོ་རྗེས་བསྣུད། ཁ་
ཅིག་སྐྲེངས་ཏེ་ཆུ་ལ་མཆོངས། མུ་སྟེགས་ཀྱི་འཁོར་དགུ་ཁྲི་ཆིག་སྟོང་བཅོམ་ལྡན་འདས་ལ་
སྐྱབས་སུ་སོང་སྟེ་རབ་ཏུ་བྱུང་ཞིང་བསྙེན་པར་རྫོགས། ཆོས་བསྟན་པས་དགྲ་བཅོམ་པར་
གྱུར་པ་སྤྲུལ། ཚེས་དགུ་ལ་ལྷ་ཚངས་པས་མཆོད་པའི་ཚེ། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱི་སྐུ་མཉན་
ཡོད་ཀྱི་ཁྲི་ལ་བཞུགས་བཞིན་པའི་དབུ་ཚངས་པའི་ཡུལ་སར་བསྙེགས་པ་གནམ་སའི་ཁྱོན་
ཀུན་སྒྲིབ་པ་མེད་པར་ཀུན་གྱིས་མངོན་སུམ་དུ་གསལ་བར་མཐོང་བར་བཞུགས་ནས་ཆོས་
སྟོན་པ་སྤྲུལ། ཚེས་བཅུ་ལ་རྒྱལ་ཆེན་བཞིས་མཆོད་པའི་ཚེ། སྐུ་ལུས་ཀྱི་སྲིད་རྩེའི་བར་ཁྱབ་

པ་ཀུན་གྱིས་མཐོང་ཞིང་གསུང་གིས་ཆོས་སྟོན་པ་ཀུན་གྱིས་ཐོས་པ་སྨྲུལ། ཆོས་བཅུ་གཅིག
ལ་ཁྱིམ་བདག་མགོན་མེད་ཟས་སྦྱིན་གྱི་མཆོད་པའི་ཚེ་བཅོམ་ལྡན་འདས་སེ་རྟྙའི་ཁྲི་ལ་བཞུགས་
བཞིན་དུ་སྐུ་མི་སྣང་ཞིང་འོད་ཟེར་གྱིས་སྟོང་གསུམ་ཁྱབ་པ་དང་གསུང་གིས་ཆོས་སྟོན་པ་ཐོས་
པ་སྨྲུལ། ཆོས་བཅུ་གཉིས་ལ་ཁྱིམ་བདག་གིས་མཆོད་པའི་ཚེ། ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་མཐུས་སྐུ་
ལས་གསེར་གྱི་ཁ་དོག་ལྟ་བུའི་འོད་ཟེར་བཀྱེས་པ་སྟོང་གསུམ་གྱི་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་ཀུན་
སྣང་བར་བྱས་ནས་འོད་གྱིས་རེག་པའི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་དུག་གསུམ་གྱི་སེམས་ཞི་
ནས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་གཅིག་ལ་གཅིག་ཕ་མའམ་ཕུ་ནུ་ལྟ་བུར་མཛའ་ཞིང་སྡུག་པའི་
སེམས་དང་ལྡན་པར་གྱུར་པ་ལ་ཆོས་སྟོན་པ་སྨྲུལ། ཆོས་བཅུ་གསུམ་ལ་ཤུན་ཅི་རྒྱལ་པོས་
མཆོད་པའི་ཚེ། སྐུའི་ལྟེ་བའི་དཀྱིལ་འཁོར་ལས་འོད་ཟེར་གཉིས་འཕྲོས་པ་འདོམ་བདུན་
འཕགས། དེའི་སྟེང་དུ་པདྨ་ལ་སྤྲུལ་སྐུ་མཚན་དཔེའི་བརྒྱན་པ་རེ་རེ། དེ་གཉིས་ཀྱི་ལྟེ་བ་ནས་
འོད་ཟེར་གཉིས་གཉིས་འཕྲོས་པ་འདོམ་བདུན་དུ་འཕགས་པའི་སྟེང་དུ་པདྨ་ལ་སྤྲུལ་སྐུ་མཚན་
དཔེས་བརྒྱན་པ་རེ་རེ། དེ་ལས་ཀྱང་འོད་ཟེར་དང་པདྨ་དང་སྤྲུལ་སྐུ་སྔར་ལྟར་གཅིག་ལས་
གཉིས། གཉིས་ལས་བཞི། བཞི་ལས་བརྒྱད། བརྒྱད་ལས་བཅུ་དྲུག་སོག་གཉིས་གཉིས་འཕྲོས་
པས་སྟོང་གསུམ་ཁྱབ་པ་ཀུན་ལ་མངོན་སུམ་དུ་གྱུར་པ་སྨྲུལ། ཆོས་བཅུ་བཞི་ལ་རྒྱལ་པོ་ཨུ་
དྲ་ཡ་ནས་མཆོད་པའི་ཚེ། ཨུ་དྲ་ཡ་ནས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྐུ་ལ་མེ་ཏོག་གཏོར་བ་རིན་པོ་ཆེའི་
ཤིང་རྟ་ནོར་བུས་སྤྲས་པ་མཐོ་ཁྱད་ཚངས་པའི་འཇིག་རྟེན་གྱི་བར་དུ་འཕགས་པ་བརྒྱ་ཕྲག
ཕྱེད་དང་བཅུ་གསུམ་གྱི་གྲངས་དང་ལྡན་པར་གྱུར་པའི་ཤིང་རྟ་རེ་རེའི་སྟེང་དུ་སྤྲུལ་པའི་སངས་
རྒྱས་རེ་རེ་བཞུགས་པའི་འོད་ཀྱིས་སྟོང་གསུམ་ཁྱབ་པ་སྨྲུལ། ཆོས་བཅོ་ལྔ་རྒྱལ་པོ་གཟུགས་
ཅན་སྙིང་པོས་མཆོད་པའི་ཚེ། ཟོས་ནས་ལུས་སེམས་བདེ་བ་ཁྱད་པར་ཅན་སྐྱེད་པའི་རོ་བརྒྱ་
པའི་ཟས་ཀྱིས་སྣོད་ཐམས་ཅད་གང་བར་མཛད་ཅིང་། ཕྱག་གཡས་ས་ལ་བསྣུན་མ་ཐག་དམྱལ་
ཁམས་བཅོ་བརྒྱད་ཀྱི་སེམས་ཅན་རྣམས་སྣྲི་ངག་སྣ་ཚོགས་འདོན་པ་ཀུན་གྱིས་མངོན་པར་
གྱུར་པ་ལ་བརྟེན་ནས་དངངས་སྐྲག་དང་སྐྱོ་བ་ཚད་མེད་པ་སྐྱེས་པ་ལ་ཆོས་བསྟན་པས་ལ་ལ་

ཤི་འཕོས་ཏེ་ལྷར་སྐྱེས། ལ་ལ་བྱང་ཆུབ་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད། ལ་ལས་རྒྱུན་ཞུགས་ནས་དགྲ་བཅོམ་པའི་བར་གྱི་འབྲས་བུ་མངོན་དུ་བྱས་པའི་སྤྲུལ་པ་སྟོན་པར་མཛད། དེ་ལྟར་ཉིན་བཅོ་ལྔ་ལ་ཆོ་འཕྲུལ་རེ་རེ་བསྟན་པས་ཉིན་རེ་བཞིན་འཁོར་གྱི་སེམས་ཅན་ལྷར་སྐྱེས། སེམས་བསྐྱེད་པ། འབྲས་བུ་ཐོབ་པ་དཔག་ཏུ་མེད་པ་བྱུང་ཞིང་དེ་ཕྱིན་ཆད་དཔྱིད་ར་བའི་ཡར་ངོའི་ཚེས་བཅོ་ལྔ་པོ་དུས་ཆེན་དུ་བྱིན་གྱིས་བརླབས་པ་ཡིན། ཆོ་འཕྲུལ་མཆོད་པ་ཇི་ལྟར་བྱུང་བ་ནི། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་ཆོ་འཕྲུལ་ཆེན་པོ་བསྟན་ཟིན་པ་དང་མཉན་ཡོད་དུ་ཆོ་འཕྲུལ་མཆོད་རྟེན་ནམ་སྣུ་སྟེགས་ཕམ་བྱེད་ཀྱི་མཆོད་རྟེན་བརྩིགས་ཤིང་། དེའི་ཕྱི་ལོ་ནས་ཆོ་འཕྲུལ་མཆོད་པ་ཡང་ཚུགས་ཏེ་རྒྱ་གར་གྱི་པཏྨ་གྲུབ་དང་རྒྱལ་པོ་དང་བློན་པོ་དང་། ཁྱིམ་བདག་དང་པ་ཅན་ལ་སོགས་པས་ཡུལ་སོ་སོར་ཆོ་འཕྲུལ་ཆེན་པོའི་དུས་ཆེན་ལ་མཆོད་པ་དན་དུས་སྟོན་བྱེད་པ་དར་བར་གྱུར། དེའི་རྒྱུན་གྱིས་བོད་དུ་ཡང་ཆོས་རྒྱལ་གོང་མ་ནས་བཟུང་སྟེ་བླ་མ་དང་། སྦྱིན་བདག་སྟོབས་དང་ལྡན་པ་རྣམས་ཀྱིས་རིམ་པ་ལྟར་ཆོ་འཕྲུལ་དུས་ཆེན་ལ་མཆོད་པ་མཛད་པ་མང་དུ་བྱུང་ཞིང་། ལྷག་པར་འཇམ་དབྱངས་བླ་མ་ཙོང་ཁ་པ་ཆེན་པོས་ལྷ་ལྡན་སྤྲུལ་པའི་གཙུག་ལག་ཁང་དུ་ཇོ་བོ་ཤཱཀྱ་མུ་ནེ་ས་གཙོ་མཛད་པའི་རྟེན་གསུམ་ཁྱད་པར་ཅན་གྱི་དྲུང་དུ། མཆོད་པ་རྒྱ་ཆེན་པོ་བཤམས་ཏེ་དགེ་འདུན་ཁྲི་ཐྲག་ལྷག་དང་བཅས་པས་ཤིང་བྱི་ཟླ་བ་བཅུ་གཉིས་པའི་གནམ་གང་ལ་སྟན་གསན་སྣ་གོན་དང་། ཤིང་གླུ་ཟླ་བ་དང་པོའི་ཚེས་གཅིག་ནས་ཉའི་བར་མཆོད་པ་དངོས་གཞི་ལྷ་ས་སྨོན་ལམ་ཆེན་མོར་གྲགས་པའི་ཆོ་འཕྲུལ་མཆོད་པ་མཛད་ཅིང་། དེའི་རྒྱུན་དེང་སང་གི་བར་དུ་མ་ཆད་པར་ཡོད། རྗེ་བཙུན་བླ་མ་ཙོང་ཁ་པ་ཆེན་པོའི་མཛད་ཆེན་དེའི་རྗེས་སུ་འབྲངས་ཏེ་ཆོ་འཕྲུལ་སྨོན་ལམ་དུ་གྲགས་པ་དབུས་གཙང་། མངའ་རིས། བར་ཁམས། མདོ་སྨད། སོག་ཡུལ་རྣམས་སུ་མཛད་མཁན་མང་དུ་བྱུང་ཞིང་། མ་ཧ་ཙི་ནའི་ཡུལ་ཁམས་སུ་འཇམ་དབྱངས་གོང་མ་ཆེན་པོ་ཤིན་ཙུ་རྒྱལ་པོས་ལྷ་ཁང་སེར་པོར་གྲགས་པའི་གཙུག་ལག་ཁང་གསར་བཞེངས། དེར་དགེ་འདུན་གྱི་སྡེ་བསྡུས་ཏེ། ས་བྱི་ཟླ་བ་དང་པོའི་ཚེས་བརྒྱད་ནས། ཆོ་འཕྲུལ་སྨོན་ལམ་འཛུགས་པར་མཛད་པ་དེང་སང་

གི་བར་དུ་ཧེ་འཕེལ་དུ་གྱུར། དེ་ཡང་སྔ་སོར་བླ་བ་དང་པོའི་ཆོས་བརྒྱད་ནས་བཅོ་ལྔའི་བར་ཚོ་འཕྲུལ་སྟོན་ལམ་མཛད་བཞིན་པའི་སྐྱེང་དུ་འཛམ་དབྱངས་གོང་མ་ཆེན་པོ་བདེ་སྐྱིད་རྒྱལ་པོས་ཅན་དན་ཛོ་བོ་བཞུགས་པའི་གཙུག་ལག་ཁང་གསར་བཞེངས་དེར་དགེ་འདུན་གྱི་སྡེ་བསྡུས་ཏེ། སའི་འབྲུག་བླ་བ་དང་པོའི་ཆེས་གསུམ་ནས་ཆེས་བརྒྱད་ཀྱི་བར་ཚོ་འཕྲུལ་མཆོད་པ་ཞག་པོ་འཕར་མ་སྟོན་པར་མཛད། དེ་ཡང་བླ་བ་དང་པོའི་ཡར་ངོའི་ཞག་བཅོ་ལྔ་པོ་ཚོ་འཕྲུལ་གྱི་དུས་ཆེན་ཡིན་ཀྱང་། ཆེས་བདུན་ཡན་གྱི་ཚོ་འཕྲུལ་ལ་འཕྲན་བླ་དང་བཅས་པའི་ཚོ་འཕྲུལ་དང་། ཆེས་བརྒྱད་ཀྱི་ཉིན་མུ་སྟེགས་ཀྱི་སྟོན་པ་དྲུག་བཅོམ་ཞིང་། དེ་དག་གི་འཁོར་དགུ་ཁྲི་ཆིག་སྟོང་བཅོམ་ལྡན་འདས་ལ་སྐྱབས་སུ་སོང་སྟེ་རབ་ཏུ་བྱུང་ཞིང་བསྙེན་པར་རྫོགས་ཏེ་དགྲ་བཅོམ་པར་གྱུར་པས་དེ་ཕྱིན་གྱི་ཚོ་འཕྲུལ་ལ་འཕྲན་བླ་མེད་པའི་ཚོ་འཕྲུལ་དུ་གྲགས་པ་དང་། རྗེ་ཙོང་ཁ་པ་ཆེན་པོས་ཀྱང་བླ་བ་དང་པོའི་ཆེས་བརྒྱད་ཀྱི་ཉིན་ཇོ་ཤཱཀྱ་སོགས་སྐུའི་རྟེན་ཐམས་ཅད་ལ་གསེར་ཆབ་སྒྲོན་པར་མཛད་པ་དུས་ཆེན་ཁྱད་པར་བ་ལ་དགོངས་ནས་ཡིན་པས་ཕྱིས་སུ་ཆེས་བརྒྱད་ལ་འགོ་འཛུགས་པ་དང་། ལོ་གསར་གྱི་ཆེས་གཅིག་ལ་སྲིད་གསུམ་བདག་མོ་མཆོད་པའི་དུས་ཁྱད་པར་བ་ཡིན་པས་སྲིད་གསུམ་བདག་མོ་མཆོད་པ་དང་། ཕལ་མོ་ཆེས་ལོ་གསར་གྱི་དགའ་སྟོན་བྱེད་པ་སོགས་བྲེལ་བ་ཆེ་བས་ཆེས་གཉིས་ལ་སྤྲོ་བ་ནས། ཆེས་གསུམ་ལ་དངོས་གཞི་འགོ་འཛུགས་པ་བྱུང་ངོ་། །ལུང་སྐྱ་ངག་དབང་བློ་བཟང་ཆོས་ལྡན་གྱི་གསུང་སོགས་ལ་གཞི་བྱས་ཏེ་བཀོད་ཅིང་། འདི་མདོ་མཛངས་བློན་དང་ལུང་རིགས་གཏེར་མཛོད་དང་། སྡེ་སྲིད་སངས་རྒྱས་རྒྱ་མཚོའི་གཡའ་སེལ་༼ཁ༽༢༢༩ཞན༢ན་གསལ་ལོ། །

ཚོ་འཕྲུལ་གསུམ། <ཧྲིཿཧི་བྲཧི་ཏརྃ> སྐུ་རྫུ་འཕྲུལ་གྱི་ཚོ་འཕྲུལ། ཐུགས་ཀུན་བརྗོད་པའི་ཚོ་འཕྲུལ། གསུང་རྗེས་སུ་བསྟན་པའི་ཚོ་འཕྲུལ་དང་གསུམ། ཐོག་མར་སྐུའི་སྒོ་ནས་ཚོ་འཕྲུལ་སྣ་ཚོགས་ཀྱིས་གདུལ་བྱའི་ཡིད་འཕྲོག་པར་བྱེད། ཐུགས་ཀྱིས་བསམ་པ་དང་བག་ལ་ཉལ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པར་མཛད། གསུང་གིས་སོ་སོའི་ཁམས་དང་མཐུན་པའི་ཆོས་སྟོན་པར་མཛད་པའི་སྒོ་ནས་གདུལ་བྱ་རྣམས་ཐར་པའི་ལམ་ལ་བཀྲི་བར་མཛད་དོ། །དེ་ཡང་རྗེའི་ལེགས་བཤད་གསེར་

གྱི་ཐེང་བ་ལས། བཅོམ་ལྡན་འདས་དང་པོར་སྐུ་རྫུ་འཕྲུལ་གྱི་ཆོ་འཕྲུལ་ནམ་མཁའ་ལ་འགྲོ་བ་ལ་སོགས་པས་ཕ་རོལ་ཐེལ་གྱིས་གནོན་ཞིང༌། དེ་ནས་ཐུགས་ཀུན་བརྗོད་པའི་ཆོ་འཕྲུལ་གྱིས་ཁམས་དང་བསམ་པ་དང་བག་ལ་ཉལ་མཁྱེན་ནས་སེམས་ཀྱི་རྒྱུ་བ་བསྟན་པས་དད་པར་བྱེད། དེ་ནས་གསུང་རྗེས་སུ་མཐུན་པའི་གདམས་ངག་སྨྲིན་པའི་རྗེས་སུ་བསྟན་པའི་ཆོ་འཕྲུལ་རྣམ་པ་གསུམ་གྱིས་འགྲོ་བ་མཐའ་དག་ལ་ལམ་རྗེས་སུ་སྟོན་པར་མཛད་པ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །བརྒྱད་སྟོང་པའི་འགྲེལ་པ་གནད་ཀྱི་ཟླ་འོད་ལས། ཆོ་འཕྲུལ་དེ་ཉིད་ནི་རྣམ་པ་གསུམ་སྟེ། རྫུ་འཕྲུལ་དང༌། གཞན་གྱི་སེམས་ཤེས་པ་དང༌། ཟག་པ་ཟད་པ་ཤེས་པའོ། །ཞེས་འབྱུང༌། གོང་དུ་བཤད་པ་དང་གནད་ཀྱི་ཟླ་འོད་ལས་བཤད་པ་གཉིས་ཚིག་རིས་མི་འདྲ་བ་ཙམ་ལས། དོན་ལ་ཁྱད་པར་མེད་པར་སེམས་སོ། །རྒྱས་པར་མཆིམས་མཛོད་དེབ་གཟུགས་༡༠༣ དང༌། བརྒྱད་སྟོང་པའི་འགྲེལ་པ་གནད་ཀྱི་ཟླ་འོད་ལས་ཤེས་པར་བྱའོ། །སྒྲ་སྦྱོར་བམ་གཉིས་༢༢ལས། ཆོ་འཕྲུལ་གསུམ་ལ། ཏྲི་ཎི་པྲ་ཏི་ཧཱ་རྻཾ་ཞེས་བྱ་བ་ཆོ་འཕྲུལ་གསུམ་ཡིན་ཏེ། ཨཱ་དེ་ཤ་ན་པྲ་ཏི་ཧཱ་རྻཾ་ཞེས་བྱ་བ་ཕ་རོལ་གྱི་སྙིང་ལ་ཅི་སེམས་པ་མཁྱེན་པས་ཇི་སེམས་པ་ཀུན་བརྗོད་པའི་ཆོ་འཕྲུལ་དང༌། ཪྡྡྷི་པྲ་ཏི་ཧཱ་རྻཾ་ནམ་མཁའ་ལ་གཤེགས་པ་དང༌། སྐུ་ལུས་མང་པོར་སྤྲུལ་པ་ལ་སོགས་པ་རྫུ་འཕྲུལ་གྱི་ཆོ་འཕྲུལ་དང༌། ཨ་ནུ་ཤཱ་སནྟི་པྲ་ཏི་ཧཱ་རྻཾ་བདེན་པ་གཉིས་ཀྱི་སྒོ་ནས་ཆོས་ཐམས་ཅད་གཏན་ལ་ཕབ་པར་བགྲོལ་ཏེ་ཕན་ཞིང་རྗེས་སུ་མཐུན་པར་བཤད་པས་ན་རྗེས་སུ་བསྟན་པའི་ཆོ་འཕྲུལ་རྣམ་པ་འདི་གསུམ་ངོ་མཚར་ཆེ་བའི་རྒྱུ་ད་འབྱུང་བས་སེམས་ཅན་མང་པོ་དད་ཅིང་འདུན་པར་མཛད་པས་ན་ཆོ་འཕྲུལ་གསུམ་ཞེས་བྱ། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །ཆོ་འཕྲུལ་གསུམ་གྱི་སྐོར་རྒྱས་པར་གཟིགས་འདོད་ན། འཕགས་པ་དཀོན་མཆོག་བརྩེགས་པའི་མདོ་༼ ཅ་པའི ༽ནང་ཚན། འཕགས་པ་ཆོ་འཕྲུལ་ཆེན་པོ་བསྟན་པ་ཞེས་བྱ་བ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་མདོ་༣༤ན༤ན་བཞུགས་པས་དེར་བལྟ་བར་བྱའོ། །

ཆོ་འབྲང༌། མ་ཡི་ཕྱོགས་གཉེན་གྱི་མིང༌། ཨ་མའི་ཁྱིམ་རྒྱུད། དཔེར་ན་ཨ་ཞང་ལྟ་བུ། ཞང་པོའམ་ཨ་ཞང་གི་མིང་ཡིན་པར། བསྟན་དང་ལྷ་རམས་པ་གསུང༌།

ཚོ་རིགས། 1 རིགས་མཐོན་པོ། བྲམ་ཟེའི་རིགས་དང་རྒྱལ་རིགས་ལྟ་བུ། སློབ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན་གྱིས་མཛད་པའི་བློ་གྲོས་མི་ཟད་པས་བསྟན་པའི་མདོའི་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ་པ་༼ ཅེ ༽ ༣༥ན༢ལས། རིགས་ནི་ཤཱཀྱའི་རིགས་ལ་སོགས་པའོ། །རུས་ནི་གཽ་ཏམ་ལ་སོགས་པའོ། །ཚོ་རིགས་ནི་རིགས་མཐོན་པོར་སྐྱེས་པ་ཉིད་ལ་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །2 ཚོ་ནི་ཚོ་འབྲང་སྟེ་མའི་བརྒྱུད་པ་དང་། རིགས་ནི་ཕའི་བརྒྱུད་པའམ་རིགས་ལ་བཤད་དོ། །3 ཕའི་ཁྲིམ་རྒྱུད་ལ་བཤད་པའང་མཐོང་།

ཚོ་རིགས་བཙུན་པ། རིགས་མཐོ་བའམ། རིགས་མཐོན་པོར་སྐྱེས་པ་ལ་ཟེར། དཔེར་ན་རྒྱལ་རིགས་དང་བྲམ་ཟེའི་རིགས།

ཚོ་ལོ། 1 ཤོ་ལོ། ཤོ། རྒྱན་པོ། རྒྱལ་པོའི་རྩེད་མོ། འདུལ་བ་རྣམ་པར་འབྱེད་པའི་ཚིག་རྣམ་པར་བཤད་པ་༧༠༧ན༦ལས། ཚོ་ལོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་རྒྱལ་པོའི་རྩེད་མོའོ། །ཞེས་གསུངས། 2 སོག་སྐད་ལ་གོ་སའི་མིང་ཡིན་པར་བཤད།

ཚོག 1 ཚོ་གའི་བསྡུས་ཚིག དཔེར་ན་སྟོན་ཚོག ད་ཚོག སྒྲོལ་ཚོག་ཅེས་པ་ལྟ་བུ། 2 ལོང་བ་དང་ལྡང་བ། ཚང་བ། དཔེར་ན་གཅིག་གིས་མ་ཚོག་པའི་བཙུ་ཞེས་པ་ལྟ་བུ། 3 རུང་བ་དང་འགྲིག་པ། བྱ་བ་དེ་བྱེད་ཚོག་ཅེས་པ་ལྟ་བུ། 4 ངོམས་པ། ཚིམ་པ། དཔེར་ན་ཚོག་ཤེས་ཞེས་པ་ལྟ་བུ། 5 གཙོག་པའི་སྐྱུལ་ཚིག

ཚོག་པ། 1 རུང་བའི་དོན། གྲྭ་པས་ཆང་འཐུང་མི་ཚོག་ཅེས་པ་ལྟ་བུ། 2 ངོམས་པ། ཚིམ་པ། ཚོག་ཤེས་ལྟ་བུ། 3 ལྡང་བ། ཚང་བ། གཅིག་གིས་མ་ཚོག་པའི་བཙུ་ཞེས་པ་ལྟ་བུ།

ཚོག་ཤེས། ཚོག་ཤེས་པ་ལ་གཟིགས།

ཚོག་ཤེས་པ། ཡིད་ཚིམ་པའི་དོན་ཡིན། ཞིབ་ཏུ་བཤད་ན། རྒྱུ་ནོར་སོགས་ངན་ངོན་ཙམ་གྱིས་ཚིམ་པ་ལ་ཟེར། རྗེའི་ལམ་རིམ་ཆེན་མོ་ལས། ཚོག་ཤེས་པ་ནི། ཆོས་གོས་ལ་སོགས་པ་ངན་ངོན་ཙམ་རྙེད་པས་རྟག་ཏུ་ཚོག་ཤེས་པའོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །ཀླུ་སྒྲུབ་བཤེས་སྤྲིང་༼ ངེ ༽༤༣ན༦ལས། ནོར་རྣམས་ཀུན་གྱི་ནང་ན་ཚོག་ཤེས་པ། །རམ་མཆོག་ལགས་པ་ལྷ་མིའི་སྟོན་པས་

གསུངས། །ཞེས་གསུངས་སོ། །

ཚོམ། འཛོམས་ཀྱི་སྐུལ་ཚིག་གི་འབྲི་ཚུལ་གཞན། ཚོམས་ལ་གཟིགས།

ཚོམས། འཛོམས་ཀྱི་སྐུལ་ཚིག ཚོམས་ཤིག་ཅེས་པ་ལྟ་བུ། རྗེའི་སྔགས་རིམ་ཆེན་མོ་སོགས་སུ་འཛོམས་ཀྱི་སྐུལ་ཚིག་ལ་ "ཚོམས" ཞེས་བྲིས་ཡོད། རྗེའི་སྔགས་རིམ་ཆེན་མོ་ལས། ཏ་ན་ནི་ཚོམས་ཤིག་པ་སྟེ་དམ་ཚིག་དེས་ཐེག་དམན་གྱི་བྱང་ཆུབ་འདོད་པ་ཚོམས་ཤིག་པའོ། །ཞེས་དང་། ཡང་དེ་ཉིད་ལས། གཞན་གང་གིས་ཀྱང་དེ་མི་ཚོམས་པས་ན་མི་ཤིགས་པ་དང་མ་སྦྲོས་པས་ན་ཐིག་ལེ་ཞེས་གསུངས་ལ། ཞེས་གསུངས་སོ། །བོད་རྒྱ་ཚིག་མཛོད་ཆེན་མོ་སོགས་སུ་ "ཚོམ" ཞེས་བྲིས་ཡོད། ཚོམས་དང་ཚོམ་གཉིས་ཀ་འཐད་ལྡན་ཡིན་ནོ། །

ཚོལ་ཁ། འབྱུང་ཁུངས། དཔེར་ན་མདོ་སྟོད་མིའི་ཚོལ་ཁ། མདོ་སྨད་ཧོའི་ཚོལ་ཁ། དབུས་གཙང་ཆོས་ཀྱི་ཚོལ་ཁ་ཞེས་པ་ལྟ་བུ། ཚོལ་ཁ་ཟེར་བ་སོག་སྐད་མིན་ནམ། རྗེ་ཧྲམ་ཧྭ་དྲའི་རྣམ་ཐར་ཞུ་སེར་བསྟན་པའི་མཛེས་རྒྱན་ལས། ཚོལ་ཁའམ། བོད་སྐད་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་ན་འབྱུང་ཁུངས་གསུམ་ཡོད། ཅེས་གསུངས་འདུག་ཅེས་ཞུ་སྐབ་པའི་རྒྱལ་རབས་ན་གསལ།

ཚོལ་ཁ་གསུམ། མངའ་རིས་གུང་ཐང་ནས་སོག་ལ་སྐྱ་བོ་ཡན་དབུས་གཙང་ཆོས་ཀྱི་ཚོལ་ཁ། དེ་ནས་རྨ་ཆུ་ཁུག་པ་ཡན་མདོ་སྟོད་མིའི་ཚོལ་ཁ། དེ་ནས་རྒྱའི་མཆོད་རྟེན་དཀར་པོ་ཡན་མདོ་སྨད་ཧོའི་ཚོལ་ཁར་བྱེད་དོ། །ཞེས་རྗེ་གུང་ཐང་པའི་མཛད་པའི་སྒྲོ་མང་མཁན་ཆེན་བློ་བཟང་ཆོས་དར་བའི་རྣམ་ཐར་དང་། མདོ་སྨད་ཆོས་འབྱུང་སོགས་སུ་གསལ། ཚོལ་ཁའི་སྒྲ་བཤད་གོང་དུ་ཚོལ་ཁ་ཞེས་པའི་ཐད་དུ་གཟིགས།

ཚོལ་ཟངས། 1 གཅིན་སྐྱག་སོགས་མི་གཙང་བ་ལྷུག་སྣོད། ཚིག་མཛོད་རྣམས་སུ་གཅིན་སྣོད་ཅེས་འབྱུང་ཡང་། གཅིན་པ་གཅིག་པུའི་སྣོད་མིན་པ་ནི་བཞི་བརྒྱ་པའི་འགྲེལ་པར་ཡང་གསལ། 2 རྐང་ལག་འཁྲུ་སྣོད། ལུང་ཕྲན་ཚེགས་ཀྱི་འགྲེལ་པ་ལས། རྐང་པ་བཀྲུ་བའི་སྣོད་ཅེས་བྱ་བ་ནི་ཚོལ་ཟངས་ཀྱི་མིང་ངོ་། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

ཚོས། <རྙམ> རྙམ་ "धर्मः" ཞེས་པ་བོད་སྐད་དུ་བསྒྱུར་ན་འཛིན་པའམ་ཆོས་ཞེས་བྱ་ལ། ཚོས་

ཀྱི་སྒྲ་དོན་བཅུ་ལ་འཇུག་སྟེ། 1 ཤེས་བྱ། ཆོས་ཀྱི་སྒྲ་ལ་འཇུག་པ་ནི་མདོ་ལས། ཆོས་གང་ལ་ལ་འདུས་བྱས་སམ། འདུས་མ་བྱས་། ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །2 ལམ། ལམ་ལ་འཇུག་པ་ནི། དགེ་སློང་དག་ལོག་པའི་ལྟ་བ་ནི་ཆོས་མ་ཡིན་ལ་ཡང་དག་པའི་ལྟ་བ་ནི་ཆོས་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟ་བུ། 3 མྱང་འདས། དེ་ལ་འཇུག་པ་ནི། ཆོས་ལ་སྐྱབས་སུ་སོང་བ་ཞེས་པ་ལྟ་བུ། 4 ཡིད་ཀྱི་ཡུལ། དེ་ལ་འཇུག་པ་ནི། ཆོས་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་ཅེས་པ་ལྟ་བུ། 5 བསོད་ནམས། དེ་ལ་འཇུག་པ་ནི། བཙུན་མོའི་འཁོར་དང་གཞོན་ནུ་མ་རྣམས་དང་ལྷན་ཅིག་ཏུ་ཆོས་སྤྱོད་ཅེས་པ་ལྟ་བུ། 6 ཚེ། (ཚེ་འདི་ཕྱི་ཞེས་པའི་ཚེ) དེ་ལ་འཇུག་པ་ནི། བྱིས་པ་ནི་མཐོང་བའི་ཆོས་གཅེས་པར་འཛིན་པ་ཡིན་ཞེས་པ་ལྟ་བུ། 7 གསུང་རབ། དམ་པའི་ཆོས། དེ་ལ་འཇུག་པ་ནི། དགེ་སློང་དག་ཆོས་ཞེས་པ་ནི་འདི་ལྟ་སྟེ། མདོ་སྡེ་དང་། དབྱངས་ཀྱི་བསྙད་པའི་སྡེ་དང་། ཞེས་པ་ལྟ་བུ། 8 འབྱུང་འགྱུར། དེ་ལ་འཇུག་པ་ནི། ང་ཡང་འཆི་བའི་ཆོས་དང་འཆི་བའི་ཆོས་ཉིད་ལས་མ་འདས་སོ། །ཞེས་པ་ལྟ་བུ། 9 ངེས་པ། དེ་ལ་འཇུག་པ་ནི། དགེ་སྦྱོང་གི་ཆོས་བཞི་ཞེས་དང་། དགེ་སློང་དག་སྲོག་གཅོད་པ་ནི་ཆོས་མ་ཡིན་ལ། སྲོག་གཅོད་སྤངས་པ་ནི་ཆོས་ཡིན་ནོ། །ཞེས་སོགས་འབྱུང་བ་ལྟ་བུའོ། །q ལུགས་སྲོལ། ཆོས་ལུགས། ཁྲིམས། དེ་ལ་འཇུག་པ་ནི། ཡུལ་ཆོས་ཞེས་པ་ལྟ་བུ། དོན་བཅུ་པོ་དེ་དག་འཛིན་པའི་སྒྲ་དོན་དང་འབྲེལ་ཚུལ་ནི། ཤེས་བྱས་རང་སྤྱིའི་མཚན་ཉིད་འཛིན་པ་དང་། ལམ་དང་མྱང་འདས་ཀྱིས་ནི་འཁོར་བར་ལྟུང་བ་ལས་འཛིན་པ་དང་། ཡིད་ཡུལ་གྱིས་ནི་ཡིད་འཛིན་པ་དང་། བསོད་ནམས་ཀྱིས་ནི་ངན་འགྲོར་ལྟུང་བ་ལས་འཛིན་པ་དང་། འབྱུང་འགྱུར་གྱིས་ནི་འབྱུང་རྒྱུའི་ཆོས་དེ་འཛིན་པ་དང་། ངེས་པས་ནི་ངེས་པར་བྱ་བའི་གཞི་འཛིན་པ་དང་། ལུགས་ཀྱིས་ནི་རང་དང་མཐུངས་པའི་སྤྱོད་པ་འཛིན་པ་བཅས་སོ། །དེ་ཡང་རྣམ་བཤད་རིག་པ་ལས། ཆོས་ནི་ཤེས་བྱ་ལམ་དང་ནི། །མྱ་ངན་འདས་དང་ཡིད་ཀྱི་ཡུལ། །བསོད་ནམས་ཚེ་དང་གསུང་རབ་དང་། །འབྱུང་འགྱུར་ངེས་དང་ཆོས་ལུགས་ལའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །ཆོས་ཀྱི་སྒྲ་གོང་དུ་བཤད་པའི་དོན་བཅུ་ལ་འཇུག་པ་མ་ཟད་དོན་གཞན་ལའང་འཇུག་སྟེ། w རིགས་པ།

དེ་ལ་འཇུག་པ་ནི། ཆོས་ཀྱིས་ཆོས་འཚོལ་བར་བྱེད་དེ། ཆོས་མ་ཡིན་པས་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་པ་ལྟ་བུ། e ཁྱད་ཆོས་ཀྱི་བསྡུས་ཚིག དཔེར་ན་ལུས་ཀྱི་ཁྱད་ཆོས་ལ་ལུས་ཀྱི་ཆོས་ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །ཆོས་ཀྱི་སྒྲ་བཤད་ནི། སེམས་རྒྱུད་ཉོན་མོངས་དུག་གསུམ་ལས་འཚོས་པར་བྱེད་པས་སྒོ་ནས་འཁོར་བ་དང་ངན་སོང་གི་གཡང་ས་ཆེན་པོར་ལྟུང་བ་ལས་འཛིན་པར་བྱེད་པས་དེ་སྐད་ཅེས་བྱ་བའོ། །འདི་ལ་བོད་སྐད་ཀྱི་ཆོས་ཀྱི་སྒྲ་བཤད་དང་དེའི་སྐད་དོད་རྣམ་གཉིས་ཀའི་ངེས་ཚིག་ཚང་ངོ་། །སྡེ་དགེ་བསྟན་འགྱུར་༼ གེ་པ ༽སློབ་དཔོན་མི་ཕམ་བཤེས་གཉེན་གྱི་རིན་ཆེན་ཕྲེང་བའི་རྒྱ་ཆེར་བཤད་པ་༡༢༧བ༧ལས། ངན་སོང་དུ་ལྟུང་བ་ལས་འཛིན་པའི་ཕྱིར་རམ་རྒྱུད་པར་ལྟུང་བ་ལས་འཛིན་པའི་ཕྱིར་ཆོས་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །གོང་གི་དེ་དམ་པའི་ཆོས་ཀྱི་སྒྲ་བཤད་ཡིན། སྤྱིར་ཆོས་ཙམ་གྱི་སྒྲ་བཤད་ནི་འཛིན་པར་བྱེད་པས་ན་ཆོས་ཞེས་བྱའོ། །

ཆོས་ཀྱི་སྐུ། ཆོས་སྐུ་ལ་གཟིགས།

ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོའི་མདོ། བཅོམ་ལྡན་འདས་སངས་རྒྱས་ནས་འཁོར་ལྔ་སྡེ་བཟང་པོ་ལ་བདེན་པ་བཞི་ལས་བརྩམས་ཏེ་གསུངས་པའི་ཐོག་མའི་ཆོས་འཁོར། སྡེ་དགེ་སྣར་མའི་མདོ་༼ ས ༽༢༧༥ན༨ན་བཞུགས་སོ། །

ཆོས་ཀྱི་གྲགས་པ། ཆོས་གྲགས་ལ་གཟིགས།

ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་མཚན་གྱི་རྣམ་གྲངས་ཤིག སངས་རྒྱས་ལ་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ཞེས་པའི་རྒྱུ་མཚན་ནི། འདིས་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་ལེགས་པར་བསྐོར་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ཡང་མདོན་བརྗོད་འཆི་མེད་མཛོད་ཀྱི་འགྲེལ་པ་འདོད་འཇོ་བ་མོ་༣༥༥བ༥ལས། ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ནི་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་རབ་ཏུ་བསྐོར་བའི་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ཙོང་ཁ་པ་ཞེས་སོགས། ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ཙོང་ཁ་པ་ཞེས་སོགས་ཀྱི་ཚིགས་བཅད་འདི་པཎ་ཆེན་བསོད་ནམས་གྲགས་པ་དགའ་ལྡན་ཁྲི་ལ་ཕེབས་སྐབས་གསུངས་པར་བཤད།

ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན། 1 དམ་པའི་ཆོས་རྒྱལ་མཚན་གྱི་གཟུགས་སུ་བཀོད་པའོ། །2 རབ་བྱུང་ཕོ་མོའི་མིང་། རྗེའི་ལམ་རིམ་སོགས་ལ་གཞི་བྱས།

ཆོས་ཀྱི་རྗེ། 1 སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྡན་འདས། སྒྲ་བཤད་ནི། དམ་པའི་ཆོས་ཀྱི་མངའ་བདག་ཏུ་གྱུར་པའི་ཕྱིར་རམ། ཡང་ན་ལུགས་རྟོགས་ཀྱི་ཆོས་ཐུགས་རྒྱུད་ལ་མངའ་བའི་སྒོ་ནས་དེའི་བདག་པོར་གྱུར་པའི་ཕྱིར་ཆོས་ཀྱི་རྗེ་ཞེས་བྱའོ། །2 ཆོས་སྨྲ་བ་རྣམས་ཀྱི་གཙོ་བོ་ཞེས་པའི་དོན། ཆོས་རྗེ་ས་པཎ་ཞེས་པ་ལྟ་བུ།

ཆོས་ཀྱི་སྡོམ་བཞི། ནང་པ་སངས་རྒྱས་པའི་ཆོས་ཀྱི་གནད་འགག་ཐམས་ཅད་འདུས་པའི་སྡོམ་ལྟ་བུའི་ཆོས་བཞི་ནི། འདུས་བྱས་ཐམས་ཅད་མི་རྟག་པ། ཟག་བཅས་ཐམས་ཅད་སྡུག་བསྔལ་བ། ཆོས་ཐམས་ཅད་སྟོང་ཞིང་བདག་མེད་པ། མྱ་ངན་ལས་པ་ཞི་བ་དམ་པའོ། །འདི་ལ་ལྟ་བ་བཀའ་རྟགས་ཀྱི་ཕྱག་རྒྱ་བཞི་ཟེར། སྒྲ་བཤད་ནི། ནང་པ་སངས་རྒྱས་པའི་ཆོས་ཀྱི་གནད་ཐམས་ཅད་དེར་འདུས་པས་ན་སྡོམ་ཞེས་བྱའོ། །

ཆོས་ཀྱི་རྣམ་གྲངས། ཆོས་ཀྱི་རྣམ་པ་མང་པོ། ཆོས་ཀྱི་དབྱེ་བ། ཆོས་ཀྱི་བྱེ་བྲག་གམ་ཁྱད་པར་བཅས་ཀྱི་དོན། རྣམ་གྲངས་ནི། རྣམ་དབྱེ། རྣམ་པའི་དབྱེ་བ། དབྱེ་བ། རབ་དབྱེ་ལ་ཟེར། བརྒྱུད་སྟོང་པའི་དཀའ་འགྲེལ་སྙིང་པོ་མཆོག་ན་གསལ། དེ་ཡང་རང་རང་གི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་མཚན་ཉིད་འཛིན་པས་ན་ཆོས། རྣམ་ནི་རྣམ་པ། གྲངས་ནི་གྲངས་མང་པོའི་བསྡུས་ཚིག་སྟེ། ཆོས་ཀྱི་རྣམ་པ་མང་པོ་ཞེས་པའི་དོན་ནོ། །འདུལ་བ་གཞི་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ་པ་ལས་ཀྱང་། ཆོས་ཀྱི་རྣམ་གྲངས་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཆོས་ཀྱི་རྣམ་པའམ་གོ་རིམ་མོ། །ཞེས་དང་། ལུང་ཕྲན་ཚེགས་ཀྱི་འགྲེལ་པ་ལས་ཀྱང་། ཆོས་ཀྱི་རྣམ་གྲངས་ཞེས་བྱ་བ་ནི་དོན་གཅིག་ལ་རྗོད་པར་བྱེད་པའི་སྒྲ་པན་ཚུན་ལྟོས་པ་དུ་མ་ནི་རྣམ་གྲངས་ཞེས་བྱ་སྟེ། གཅིག་ལ་ནི་གོ་རིམས་བཞིན་དུ་དུ་མའི་སྒོ་ནས་རྗོད་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །

ཆོས་ཀྱི་སྤྱན། (ཕར་ཕྱིན) འཕགས་པའི་གང་ཟག་གི་དབང་པོ་རྣོ་རྟུལ་གྱི་རིམ་པ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་རྟོགས་པའི་མཁྱེན་པ། ཆོས་ཀྱི་སྤྱན་གྱི་མཚན་ཉིད།

ཆོས་ཀྱི་ཕྱག་རྒྱ། (གསང་སྔགས) གསུང་ཆོས་ཀྱི་ཕྱག་རྒྱ་དང་དོན་འདྲ། དེར་གཟིགས།

ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས། (ཕར་ཕྱིན) སྟོང་ཉིད་ཀྱི་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་ཤིག སྒྲ་བཤད་ནི། སྣོད་བཅུད་ཀྱི་ཆོས་ཀུན་གྱི་དབྱིངས་སམ་ཁམས་ཏེ། རྩ་བ་མཐར་ཐུག་པ་ཡིན་པས་དེ་སྐད་ཅེས་བྱ་སྟེ། རྗེའི་འགྲེལ་པ་བཞི་སྦྲགས་ལས། དྷརྨ་ནི་ཆོས་ཏེ། སྔར་བཤད་པའི་སྣོད་བཅུད་ཀྱི་ཆོས་ཀུན་གྱི་དྷ་ཏུ་ནི་དབྱིངས་སམ་ཁམས་ཏེ། མཐར་ཐུག་པའི་རྩ་བའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །ཡང་ན་ཐེག་པ་གསུམ་གྱི་གང་ཟག་གི་ཐུགས་རྒྱུད་ཀྱི་རྟོགས་པའི་ཡོན་ཏན་གྱི་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་དབྱིངས་ཏེ་རྒྱུ་ཡིན་པས་ཆོས་དབྱིངས་ཞེས་བྱའོ། །བརྒྱད་སྟོང་པའི་དཀའ་འགྲེལ་སྙིང་པོ་མཆོག་དང་། རྗེ་གུང་ཐང་པའི་གསུང་གཉིས་ཀ་གསལ། དེས་ན་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་དབྱིངས་ཏེ་ཁམས་སམ་འཛིན་བྱེད་དམ་འབྱུང་ཁུངས་མཐར་ཐུགས་ཡིན་པས་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ཞེས་སམ། (ཁམས་དང་། འཛིན་བྱེད། འབྱུང་ཁུངས་རྣམས་དོན་ཕལ་ཆེར་འདྲ་བར་སེམས) ཡང་ན་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་རང་བཞིན་མཐར་ཐུག་ཡིན་པས་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ཞེས་བྱའོ། །སྟོང་ཉིད་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་འབྱུང་ཁུངས་ཡིན་ཞེས་པ་ནང་པའི་ལྟ་གྲུབ་འཛིན་པ་རྣམས་ཀྱིས་རྫོངས་ཆོད་ཀྱིས་བཤད་པ་མིན་པར། མཚན་རིག་པ་དང་མཐུན་ཞིང་དངོས་ཡོད་གནས་ཚུལ་དང་ཡང་མཐུན་པ་ཞིག་སྟེ། དཔེར་ན་ཤིང་སྡོང་ཆེན་པོ་ཞིག་ལ་དཔྱད་ཞིབ་བྱེད་ན། སྡོང་པ་དེ་ཐོག་མར་འབྲུ་ཏོག་ཆུང་ཆུང་ཞིག་ཡིན་པ་དང་། དེ་ཡང་དེའི་སྤུ་ལོགས་ཀྱི་རྒྱུ་རྫས་ཕྲ་མོ་ཞིག་གི་ངོ་བོར་གནས། དེ་ཡང་དེའི་སྤུ་ལོགས་ཀྱི་རྒྱུ་ཞེས་དཔྱད་ན་ཕྲ་རུ་ཕྲ་རུ་སོང་སྟེ་མཐར་སྟོང་ཉིད་ལ་ཐུག་འགྲོ་བར་རང་གི་ཉམས་མྱོང་གིས་ཀྱང་ལམ་ཙམ་གྲུབ་བོ། །

ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་གསུང་གི་དབང་ཕྱུག་གི་དཀྱིལ་འཁོར། (གསང་སྔགས) དུས་འཁོར་གྱི་ (རྟེན་དང་བརྟེན་པའི) དཀྱིལ་འཁོར་ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་པར་སྙམ། དུས་འཁོར་འགྲེལ་ཆེན་ལས། ཟླ་བ་བཅུ་གཉིས་པ་ནག་པའི་ཉ་ལ་ཕྱི་རྣ་ན་ཀ་ཊ་ཀར་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་གསུང་གི་དབང་ཕྱུག་གི་དཀྱིལ་འཁོར་གསུངས། ཧྲ་ར་ནཱ་ཐའི་རྒྱ་གར་ཆོས་འབྱུང་༢༡༤ལས་ཀྱང་། འཇམ་དཔལ་གྲགས་པ་ནི། མཚན་བརྗོད་ཀྱི་འགྲེལ་པ་ཆེན་པོ་མཛད་པ་པོ། ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་གསུང་གི་

དབང་ཕྱུག་གི་དཀྱིལ་འཁོར་དངོས་སུ་ཞལ་གཟིགས་པའི་རྡོ་རྗེ་སློབ་དཔོན་ཆེན་པོ་ཞིག་སྟེ།

ཞེས་གསུངས་པས་ཤེས་ནུས་སོ། །

ཆོས་ཀྱི་སྤྲིན་པ། དམ་པའི་ཆོས་སྟོན་པ་དང་གཞན་ལ་གནོད་པ་དང་མ་འབྲེལ་བའི་ཤེས་བྱ་ཡོན་ཏན་

སློབ་པ་སོགས་ལ་ཟེར། དཔེར་ན་ཆོས་སྟོན་པ། རིག་གནས་ཆེ་ཆུང་སོགས་སློབ་པ། དགེ་

ཚུལ་སློང་གི་སྡོམ་པ་སྤྲིན་པ། གཏོང་ལེན་སྒོམ་པ་སོགས་ལྟ་བུའོ། །རྗེའི་ལམ་རིམ་ཆེན་མོ་

ལས། ཆོས་ཀྱི་སྤྲིན་པ་ནི། དམ་པའི་ཆོས་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་སྟོན་པ་དང་བཟློ་ལ་སོགས་

པ་འཇིག་རྟེན་གྱི་ལས་ཀྱི་མཐའ་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་མེད་པ་སློབ་པ་རིགས་པར་སྟོན་པ་དང་བསླབ་

པའི་གཞི་འཛིན་དུ་འཇུག་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

ཆོས་ཀྱི་མིག ཟག་མེད་ཀྱི་ཤེས་རབ། བདག་མེད་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་བའི་ཤེས་རབ། མཐོང་ལམ།

ལུང་ཕྲན་ཚེགས་ཀྱི་འགྲེལ་པ་ལས། ཆོས་ཀྱི་མིག་གིས་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཟག་པ་མེད་པའི་ཤེས་

རབ་ཀྱི་མིག་གིས་སོ། །ཞེས་དང་། ཆོས་ཀྱི་མིག་ཅེས་བྱ་བ་ནི་ཆོས་ཐམས་ཅད་བདག་མེད་

པར་མཐོང་བའི་ཤེས་རབ་ཀྱི་མིག་གོ །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །འདུལ་བ་ལུང་གཞི་༼ ཀ ༽

ལས། དེ་ནས་ཚེ་དང་ལྡན་པ་རྟ་ཐུལ་གྱིས་དེའི་ཚེ་ཚིགས་སུ་བཅད་པ་སྨྲས་པ། ཆོས་རྣམས་

གང་དག་རྒྱུ་ལས་བྱུང་བ་དང་། །དེ་ཡི་རྒྱུ་དང་དེ་འགོག་གང་ཡིན་པའང་། །དེ་བཞིན་གཤེགས་

པ་ཉིད་ཀྱིས་བཀའ་སྩལ་ཏེ། །དེ་སྐད་གསུང་བའི་ཚུལ་ཅན་དགེ་སྦྱོང་ཆེ། །ཆོས་ཀྱི་རྣམ་གྲངས་

འདི་བཤད་པ་ན་ཀུན་དུ་རྒྱུ་ཉེ་རྒྱལ་ (ཤཱ་རིའི་བུ) ཆོས་རྣམས་ལ་ཆོས་ཀྱི་མིག་རྡུལ་མེད་ཅིང་

དྲི་མ་དང་བྲལ་བ་སྐྱེས་སོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །

ཆོས་ཀྱི་གཞི། ཆོས་གཞི་ལ་གཟིགས།

ཆོས་ཀྱི་སཀྐ་མ་ལོག་པ། ཆོས་ཀྱི་འཇུག་སྒོ་མ་ནོར་བ་ཞེས་པའི་དོན།

ཆོས་དཀོན་མཆོག བསམ་དུ་མེད་པ་ལ་སོགས་པའི་ཡོན་ཏན་བརྒྱད་པོ་གང་རུང་དང་ལྡན་པའི་འཕགས་རྒྱུད་ཀྱི་རྣམ་བྱང་བདེན་

པདེ། ཆོས་དཀོན་མཆོག་གི་མཚན་ཉིད། སྒྲས་བརྗོད་རིགས་ཀྱི་སྒོ་ནས་དབྱེ་ན། ཀུན་རྫོབ་པའི་ཆོས་དཀོན་མཆོག

དང་། དོན་དམ་པའི་ཆོས་དཀོན་མཆོག་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། གསུང་རབ་ཡན་ལག་བཅུ་

གཉིས་ལྡན་བྱུ། གཉིས་པ་ནི། འགོག་བདེན་དང་ལམ་བདེན་ལྡན་བྱུ། ཐེག་ཆེན་གྱི་ཆོས་དཀོན་མཆོག་ཆོས་ཅན། ཡོན་ཏན་བརྒྱད་དང་ལྡན་ཏེ། སྔ་བཞིར་རྟོག་གེ་པའི་བློས་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་བསམ་དུ་མེད་པའི་ཡོན་ཏན། ལས་ཉོན་ཅི་རིགས་པ་མེད་པ། ཚུལ་མིན་ཡིད་བྱེད་ཀྱི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་མེད་པ། ལམ་གྱི་ངོ་བོ་སྒྲིབ་པ་དང་མ་འདྲེས་པས་དག་པ། གསལ་བ་ཇི་ལྟ་བ་དང་ཇི་སྙེད་པ་རིག་པ། མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཀྱི་གཉེན་པོ་བྱེད་པའི་ཡོན་ཏན། གང་ཞིག་ལ་ཆགས་པ་དང་བྲལ་བའི་འགོག་བདེན་གྱི་ཡོན་ཏན། གང་གིས་ཆགས་པ་དང་བྲལ་བར་བྱེད་པ་ལམ་བདེན་གྱི་ཡོན་ཏན་རྣམས་དང་ལྡན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། བླ་རྒྱུད་བླ་མ་ལས། བསམ་མེད་གཉིས་མེད་རྟོག་མེད་པ། །དག་གསལ་གཉེན་པོའི་ཕྱོགས་ཉིད་ཀྱིས། །གང་ཞིག་གང་གིས་ཆགས་བྲལ་བ། །བདེན་གཉིས་མཚན་ཉིད་ཅན་དེ་ཆོས། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ཡང་བསྡུ་ན་གཉིས་སུ་འདུ་སྟེ། དང་པོ་གསུམ་འགོག་བདེན་གྱི་ཡོན་ཏན་དང་། ཕྱི་མ་གསུམ་ལམ་བདེན་གྱི་ཡོན་ཏན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ཉིད་ལས། ཆགས་བྲལ་གཉིས་ནི་འགོག་པ་དང་། །ལམ་གྱི་བདེན་པ་དག་གིས་བསྡུས། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

ཆོས་སྐུ། <དྷརྨ་ཀཱ་ཡ> (དགེ་ལུགས) ཆོས་ཀྱི་སྐུ་ལ་གཉིས་ཏེ། ཆོས་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཆ་ནས་ཆོས་སྐུ་དང་། ཆོས་ཉིད་ཡིན་པའི་ཆ་ནས་ཆོས་སྐུར་བཞག་པ་གཉིས་ཏེ། དང་པོ་ནི། དྲི་མ་མཐའ་དག་གིས་དབེན་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཐུགས་ཟག་པ་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་ལྟ་བུ། གཉིས་པ་ནི། དེའི་ཆོས་ཉིད་ལྟ་བུ། ཡང་འཆི་བ་འོད་གསལ་ལའང་ཆོས་སྐུ་ཞེས་ཐ་སྙད་སྦྱར་བ་ཡོད་དེ། བསྐྱེད་རིམ་དངོས་གྲུབ་རྒྱ་མཚོ་༤༣བ༥ལས། གཞི་དུས་ལ་འཆི་བའི་ཚེ་སྔར་གྱི་དེ་དག་ཐིམ་པའི་འོག་ཏུ་རང་བཞིན་བརྒྱད་ཅུའི་རྟོག་པ་སྣང་བ་ལ་ཐིམ་དེ་སྣང་བ་མཆེད་པ་ལ་ཐིམ་དེ་ཉེར་ཐོབ་ལ་ཐིམ་དེ་ཡང་འོད་གསལ་བར་ཐིམ་ནས་འཆི་བ་འོད་གསལ་ཉམས་སུ་མྱོང་བར་འགྱུར་རོ་ཞེས་པ་སྟེ། འོད་གསལ་དེའི་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་གཞན་ཡང་མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་དང་ཐམས་ཅད་སྟོང་པ་དང་ཆོས་ཀྱི་སྐུ་ཞེས་བྱ་བ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །ཡང་ཆོས་སྐུའི་འགྲེལ་བཤད་ལ། ཆོས་ནི་སྟོབས་བཅུ་དང་མི་འཇིགས་པ་བཞི་ལ་

སོགས་པ་ཡིན་ལ། དེ་ལྟ་བུའི་ཡེ་ཤེས་དུ་མ་ཚོགས་པ་ལ། ཆོས་ཀྱི་སྐུའམ་ཆོས་ཀྱི་ཚོགས་ཞེས་བྱ་སྟེ། དེ་ཡང་སྐུའི་སྐད་དོད་ཀཱ་ཡ་ཞེས་པ་ཚོགས་པའི་དོན་ལ་འཇུག་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ཡང་དཀོན་མཆོག་གསུམ་གྱི་བསྟོད་པའི་འགྲེལ་པ་སློབ་དཔོན་རྒྱལ་བའི་སྲས་ཀྱིས་མཛད་པ་བསྟན་འགྱུར་༼ ཀ་པ ༽བསྟོད་ཚོགས་༧༠༢བ་ཕྲེང་༣ལས། དེའི་ཆོས་སྟོབས་བཅུ་དང་མི་འཇིགས་པ་བཞི་ལ་སོགས་པ་ཡེ་ཤེས་ཐ་དད་པ་དུ་མ་ཚོགས་པས་ན་ཆོས་ཀྱི་ཚོགས་ཡིན་ལ། ཆོས་ཀྱི་སྐུ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཀཱ་ཡའི་སྒྲ་ཚོགས་ལ་འཇུག་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །ངེས་ཚིག་ནི། རྣམ་ཀཱ་ཡ། ཀཱ་ཡའི་དབྱིངས་ནི། ཙི་ཙ་ཡེ་ཞེས་པ་བསགས་པ་སྟེ། ཟག་མེད་ཀྱི་ཆོས་བསགས་པས་ན་ཆོས་སྐུའོ། །ཞེས་གསུང་ངོ་། ། (བཀའ་བརྒྱུད) གདོད་མ་ནས་རང་ཆས་སུ་ཡོད་པའི་སེམས་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་ལ་ཟེར། ཡོན་ཏན་ནམ་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་འབྱུང་ཁུངས། རང་རིག་པའི་ཡེ་ཤེས་དྲི་མ་ཐམས་ཅད་དང་བྲལ་བ་ཡེ་གདོད་མའི་སངས་རྒྱས་སོ། །

ཆོས་སྐུ་དང་གཟུགས་སྐུ། ཆོས་སྐུ་ལ་གཉིས་ཡོད་དེ། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་རྟག་ཏུ་མཉམ་པར་བཞག་པའི་རྒྱལ་བའི་ཐུགས་ལ། ཆོས་སྐུ་ཟེར་བ་ཞིག་དང་། ཡང་དྲི་མ་ཐམས་ཅད་ཟད་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཐུགས་རྒྱུད་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་ལ། ཆོས་སྐུ་ཟེར་བ་གཉིས་ཡོད་དོ། །དང་པོ་ལ་ཡེ་ཤེས་ཆོས་སྐུ་དང་། གཉིས་པ་ལ་ངོ་བོ་ཉིད་སྐུ་ཟེར། སྒྲ་བཤད་ནི། འདིས་ཆོས་ཉིད་རྟོགས་པས་ན་ཆོས་སྐུ་ཞེས་ཟེར་རོ། །ཡང་ན་འདིའི་ངོ་བོ་ཆོས་ཉིད་ཡིན་པས་ན་ཆོས་སྐུའོ། །གདུལ་བྱ་ལ་དངོས་སུ་སྣང་ནས་གཞན་དོན་བྱེད་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྐུ་ལ། གཟུགས་སྐུ་ཟེར་རོ། །

ཆོས་སྐོར། 1 ཆོས་ཚན། ཆོས་ཀྱི་སྡེ་ཚན། ཆོས་ཀྱི་རིགས། དཔེར་ན་འཕགས་སྐོར་རྣམས་བདག་གིས་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་མནོས་ཞེས་པ་ལྟ་བུ། 2 ཆར་འབེབས་སོགས་ཀྱི་ཆེད་དུ་ཆོས་ཀྱི་གླེགས་བམ་སྤྱན་དྲངས་ཏེ་ཞིང་མཐའ་དང་གྲོང་མཐའ་སོགས་སུ་སྐོར་བ་བྱེད་པའི་དོན།

ཆོས་སྐོར་མཆོད་རྟེན། མཆོད་རྟེན་ཆ་བརྒྱད་ཀྱི་གསུམ་པ་སྟེ། སྟོན་པ་ཐུབ་པའི་དབང་པོས་ཡུལ་ལྷ་ན་ཊ་སྣིར་ཆོས་འཁོར་བསྐོར་བའི་ཆེ་བཞེངས་པ། གྲུ་བཞི་བང་རིམ་བཞི་པ་སྒོ་འབུར་དང་བཅས་པ་སྒོ་རབ་བརྒྱ་རྩ་བརྒྱད། འཁྲིང་ང་དྲུག ཐ་མ་བཅུ་དྲུག་དང་ལྡན་པའི་མཆོད་རྟེན། དེ་

ལ་ཡེ་ཤེས་མཆོད་རྟེན་ཡང་ཟེར།

ཆོས་འཁོར་བསྐོར་བར་བསྐུལ་བ། ཕྱོགས་བཅུའི་ཞིང་དུ་བྱང་ཆུབ་ཏུ་མངོན་པར་རྫོགས་པར་སངས་རྒྱས་ཏེ་རིང་པོར་མ་ལོན་པ་རྣམས་ལ་ཆོས་སྟོན་པར་བསྐུལ་བའམ་གསོལ་བ་གདབ་པ།

ཆོས་འཁོར་གྱི་ཕྱག་རྒྱ། དེའི་མཚོན་དོན་ནི། བདེན་གཉིས་ཅིག་ཅར་དུ་མངོན་སུམ་དུ་གཟིགས་པའི་མཚོན་དོན་དང་། དེ་ཡང་ཕྱག་གཡོན་པས་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་དང་། གཡས་པས་དོན་དམ་བདེན་པ་མཚོན་པར་བཤད། ཕྱག་གཉིས་པོ་ཁ་སྦྱོད་དུ་བྱས་པ་ནི་བདེན་པ་གཉིས་པོ་ཕན་ཚུན་རྟེན་བརྟེན་པའམ། དེ་གཉིས་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་གཉིས་པོ་ཕན་ཚུན་ཅིག་གྲོགས་ཅིག་ཏུ་སོང་བའི་མཚོན་དོན་ཡིན། ཡང་། ཕྱག་གཡོན་པས་རྒྱུ་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པའི་ཐེག་པ་དང་། གཡས་པས་འབྲས་བུ་རྡོ་རྗེའི་ཐེག་པ་མཚོན་པར་བཤད། དེ་ནི་ཕྱི་རབས་ཀྱི་གདུལ་བྱ་རྣམས་ལ་སྤྱིར་རྒྱུ་དང་འབྲས་བུ་ཅིག་ཅར་དུ་འབྱུང་བའི་གནས་མེད་པར་རིམ་གྱི་འབྱུང་དགོས་པ་ལྟར། ཐོག་མར་ཕར་ཕྱིན་ཐེག་པ་ལ་ལེགས་པར་བསླབས། དེ་ནས་རིམ་གྱིས་རྡོ་རྗེ་ཐེག་པ་ལ་སློབ་དགོས་པའི་བརྡའོ། །དེ་ལྟར་བྱས་ཆེ་འབྲས་བུ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གོ་འཕང་དཀའ་ཚེགས་མེད་པར་མྱུར་དུ་ཐོབ་པའི་དགེ་མཚན་ཡོད་པར་ཤེས་པའི་ཆེད་དུའོ། །ཞེས་མཁས་པ་འགའ་རེའི་ཞལ་རྒྱུན་ལ་ཡོད། ཁོ་བོ་ལྟར་ན་འགྲེལ་བཤད་མགོ་རྟོགས་དེ་འདྲ་གང་ཡང་མེད་པ། ཆོས་འཁོར་གྱི་ཕྱག་རྒྱ་ནི་ཞིབ་ཏུ་བལྟས་ན་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོའི་དབྱིབས་སུ་ཡོད་པས། གདུལ་བྱ་ལ་ཟབ་པ་དང་རྒྱ་ཆེ་བའི་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་བསྐོར་བའི་མཚོན་དོན་ཙམ་མོ། །

ཆོས་གོས། (འདུལ་བ) 1 ཡོངས་གྲགས་ཀྱི་ཆོས་གོས་དང་སྣམ་སྦྱར་ཞེས་པའི་ཆོས་གོས་ལ་ཟེར། 2 སྐབས་རེར་སྣམ་སྦྱར་ལའང་ཆོས་གོས་ཟེར། འདུལ་བ་རྣམ་པར་འབྱེད་པའི་ཊཱིཀ་རྣམ་པར་བཤད་པ་༼ ཚུ ༽༡༩༨ན༢ལས། ཆོས་གོས་ཞེས་བྱ་བ་ནི་བླ་གོས་དང་སྣམ་སྦྱར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

ཆོས་གོས་ཀྱི་ཟ་མ་ཏོག (འདུལ་བ) རྒྱ་འདམ་བུའི་སྡོང་པོ་ཕྲ་ཞིང་མཉེན་པ་ལ་སོགས་པ་ལས་བཟོས་པའི་ཆོས་གོས་བཞག་སའི་སྣོད་ཟླུམ་པོ་ཞིག སློབ་དཔོན་དགེ་ལེགས་བཤེས་གཉེན་གྱིས་

མཛད་པའི་ལུང་ཞུ་བའི་འགྲེལ་པ་སོགས་ལས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

ཆོས་གོས་རྣམ་གསུམ། (འདུལ་བ) 1 དགེ་སློང་གི་བླ་གོས་ (ཆོས་གོས) ། མཐང་གོས་ (ཤམ་ཐབས། མཐང་ཞེས་པ་སྨད་དང་ནང་གཉིས་ཀ་ལ་འཇུག) ། སྣམ་སྦྱར་དང་གསུམ་མོ། །འདུལ་གཞུང་རྣམས་སུ་བླ་གོས། མཐང་གོས། ཆོས་གོས་ཞེས་འབྱུང་བའི་བླ་གོས་ནི་ཡོངས་གྲགས་ཀྱི་ཆོས་གོས་ལ་གོ་དགོས། མཐང་གོས་ནི་ཤམ་ཐབས། འདིའི་ཆོས་གོས་ནི་སྣམ་སྦྱར་ལ་ཟེར། 2 རབ་བྱུང་སྡེ་ལྔའི་ཐུན་མོང་གི་ཡོངས་སྤྱད་བྱའི་བླ་གོས། མཐང་གོས། གདིང་བ་དང་གསུམ་ལའང་ཆོས་གོས་རྣམ་གསུམ་གྱི་ཐ་སྙད་བྱེད་དེ། དཔའ་བོ་གཙུག་ལག་ཕྲེང་བའི་སྤྱོད་འཇུག་འགྲེལ་པ་ (༦༨༩) ལས། དགེ་སློང་གི་སྣམ་སྦྱར་དང་བཅས་པའི་ཆོས་གོས་གསུམ་མམ་རབ་བྱུང་སྡེ་ལྔ་ཐུན་མོང་གི་བླ་གོས་མཐང་གོས་གདིང་བ་སྟེ་ཆོས་གསུམ་ནི་ཕྱིའི་རྟགས་ཀྱི་སྒོ་ནས་རབ་བྱུང་ཡིན་མིན་གྱི་འབྱེད་ཆོས་ཡིན་པས། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

ཆོས་གོས་གསུམ། (འདུལ་བ) ཆོས་གོས་རྣམ་གསུམ་དང་འདྲ།

ཆོས་གོས་གསུམ་པ། (འདུལ་བ) ཆོས་གསུམ་ལས་ལྷག་པའི་ཡོ་བྱད་མང་པོ་ཉར་ཚགས་མི་བྱེད་པའི་དགེ་སྦྱོང་ལ་ཟེར། འདུལ་བ་རྣམ་པར་འབྱེད་པའི་ཚིག་རྣམ་པར་བཤད་པ་༼ ཚུ ༽༡༣༩༢ ལས། ཆོས་གོས་གསུམ་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཆོས་གོས་གསུམ་ལས་ལྷག་པ་བདག་གིར་མི་བྱེད་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

ཆོས་གྲགས། སློབ་དཔོན་ཕྱོགས་ཀྱི་གླང་པོའི་སློབ་མ་རིགས་པའི་དབང་ཕྱུག་དཔལ་ཆོས་ཀྱི་གྲགས་པ་ནི། རྒྱ་གར་ལྷོ་ཕྱོགས་རྒྱལ་དབང་གཙུག་གི་ནོར་བུ་ཞེས་བྱ་བའི་མུ་སྟེགས་ཀྱི་བྲམ་ཟེའི་རིགས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། ཆུང་ངུ་ནས་སྒྲ་ལེགས་པར་འབྱོངས། ནང་པའི་བསྟན་པ་ལ་རབ་ཏུ་བྱུང་ནས་སྦྱངས་པ་མཛད་ཅིང་། སློབ་དཔོན་དབང་ཕྱུག་སྡེ་ལ་ཚད་མ་ཀུན་ལ་བཏུས་པ་ལན་གསུམ་གསན། དེ་ནས་སློབ་དཔོན་གྱིས་གྲངས་ཅན་གྱི་གྲུབ་མཐའི་གསང་ཚིག་རྣམས་རྟོགས་པའི་དོན་དུ་བྲན་དུ་བཙུས་ཏེ། ཞང་པོའི་ཆུང་མའི་གཡོག་བྱས་ནས་མགུ་བར་བྱས་ཏེ། གྲུབ་མཐའི་གནད་ལ་འདི་འདྲ་འདྲི་དགོས་བྱས་པས། འདོད་པ་སྤྱོད་པའི་ཚེ་དྲི་ཡི་ཁྱོད་རང་

ཡིད་ལ་ཟུངས་ཤིག་ཟེར་ནས། མོའི་རྐང་པ་ལ་ཐག་པ་བཏགས་ནས་གང་དཀའ་བ་དེ་ལ་ཐག་པ་ནས་འཐེན་ནས་ལེགས་པར་ཤེས་པར་བྱས་ཏེ་རྟོད་པས་སྤུ་སྟེགས་ཐམས་ཅད་ཚར་བཅད་དེ་ཆོས་ལ་བཀོད། བསྟན་བཅོས་ཀྱང་། ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ། རྣམ་ངེས། རིགས་ཐིག གཏན་ཚིགས་ཐིག་པ། འབྲེལ་བ་བརྟག་པ། རྒྱུད་གཞན་གྲུབ་པ། རྟོད་པའི་རིགས་པ་བཅས་ཚད་མ་སྡེ་བདུན་དང་། རྣམ་འགྲེལ་ལེའུ་དང་པོའི་རང་འགྲེལ་བཅས་བརྩམས་སོ། །བསྟན་བཅོས་རྣམས་མཁས་པའི་གྲྭ་སར་འཁྲིམས་པས་ཐལ་ཆེར་གྱིས་མ་ཤེས་སོ། །ལ་ལས་ཤེས་ཀྱང་ཕྲག་དོག་གིས་ཉེས་སོ་ཞེས་བསྒྲགས་ཏེ་ཁྱིའི་མཇུག་མ་ལ་བཏགས་པས། སློབ་དཔོན་གྱིས། ཁྱི་གྲོང་དང་སྲང་ལམ་ཀུན་ཏུ་རྒྱུ་བ་བཞིན་བསྟན་བཅོས་ཀྱང་དར་བར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་གསུངས་ནས་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་འགོར། སྐྱེ་བོ་ཕལ་ཆེར་ཕལ་ལ་ཆགས་ཤིང་ཤེས་རབ་རྩལ་མེད་པས་ན་ལེགས་བཤད་རྣམས། །དོན་དུ་མི་གཉེར་ཁོ་ནར་མ་ཟད་ཕྲག་དོག་དྲི་མ་དག་གིས་སྡང་བར་ཡང་། །ཡོངས་གྱུར་དེས་ན་བདག་ལ་འདི་ནི་གཞན་ལ་ཕན་པ་ཡིན་ཞེས་བསམ་པའང་མེད། །སེམས་ནི་ཡུན་རིང་ལེགས་བཤད་གོམས་པ་ལྷུར་ལེན་བསྐྱེད་ཕྱིར་འདི་ལ་དགའ་བ་བསྐྱེད། །ཅེས་པ་བཙུག་གོ་ཞེས་གྲག་གོ།

ཆོས་རྒྱུག ཁ་སྐོང་། སྔོན་པ། བཤད་བྱའི་ཡན་ལག རྒྱབ་ཆོས་རྣམས་དོན་གཅིག ཞིབ་པར་བཤད་ན། གདམས་དངོས་མིན་པར་བཤད་བྱའི་ཆོས་ཀྱི་ཡན་ལག་གམ་རྒྱབ་སྐྱོར་ལྟ་བུ་ལ་ཟེར། རྗེའི་ལམ་རིམ་ཆེན་མོ་ལས། དེ་རྣམས་གདམས་ངག་དངོས་མིན་པའི་ཆོས་རྒྱབ་ཙམ་དུ་འཛིན་པའི་ལོག་རྟོག་རྣམས་ལྷག་མ་མེད་པར་བཟློག་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །རྗེའི་སྔགས་རིམ་ཆེན་མོ་ལས་ཀྱང་། རྒྱུད་སྡེ་དང་དེ་དག་གི་དགོངས་འགྲེལ་གྱི་གཞུང་ཆེ་བ་རྣམས་ཕྱིའི་སྤྲོས་གཅོད་པའི་ཆོས་རྒྱབ་ཙམ་དུ་མཐོང་ནས་དེ་དག་ཏུ་སྨས་ནས་མ་བཤད་པའི་གདམས་ངག་ཟུར་དུ་ཟབ་མོ་ཅིག་ཡོད་དོ་སྙམ་དུ་འཛིན་པས་ནི། ཆོས་ཀྱི་མཐར་ཐུག་པ་རྣམས་ལ་ཞེ་རྟེས་མེད་ཅིང་སྔགས་ཀྱི་གཞུང་ཆེ་བ་རྣམས་ལ་གུས་པ་ཆེན་པོ་སྐྱེ་བ་དང་དེ་དག་གདམས་ངག་ཏུ་འཆར་བའི་གེགས་བྱས་ནས་དེ་རྣམས་སྤུར་དུ་ཉུབ་པའི་རྒྱུན་ཆེན་པོ་ཡིན་པས་དུག་བཞིན་དུ་

སྤྱང་བར་བྱ་ལ། བླ་མ་དམ་པའི་མན་ངག་ལ་བརྟེན་ནས་གཞུང་ཚེ་བ་རྣམས་གདམས་ངག་ཏུ་
འཆར་བའི་ཐབས་ལ་འབད་པར་བྱ་སྟེ། ཞེས་གསུངས་སོ། །

ཆོས་རྒྱམ། ཆོས་ཀྱི་རྒྱ་མཚོ་ཞེས་པའི་ཚིག་སྣ་བསྡུས་པའོ། །

ཆོས་རྒྱལ་ནང་སྒྲུབ། སྲིན་པོའི་གདོང་ཅན་གྱི་ཆོས་རྒྱལ་ལ་ཟེར། འོ་ན་རྗེ་ཙོང་ཁ་པ་ཆེན་པོའི་ཆོས་རྒྱལ་
ནང་སྒྲུབ་ཀྱི་བསྟོད་པ་བརྒྱངས་བསྐུམས་མར། གཏུམ་དྲག་མ་ཧེའི་ཞལ་ནི་རབ་ཏུ་གདངས་
པས། །ཞེས་གསུངས་པ་དང་འགལ་ལོ་སྙམ་ན། དེ་ནི་རྡོ་རྗེ་འཇིགས་བྱེད་ལ་གསུངས་པ་
མཇུག་གི་ཚིག་རྐང་ལྷག་མ་རྣམས་ལ་བལྟས་ན་ཤེས་སོ། །བརྒྱངས་བསྐུམས་མའི་ཚིགས་
བཅད་དང་པོའི་དོན་ནི། མ་ཧེའི་གདོང་ཅན་གྱི་རྡོ་རྗེ་འཇིགས་བྱེད་ཆེན་པོ་ལ་བསྟོད་ནས། དེ་
ནས་གཤིན་རྗེ་ཆོས་རྒྱལ་ལ་བསྟོད་དོ་ཞེས་པའི་དོན་ཡིན།

ཆོས་རྒྱལ་ཕྱི་སྒྲུབ། མ་ཧེའི་གདོང་ཅན་གྱི་ཆོས་རྒྱལ་ལ་ཟེར། འདི་ལ་ཀཱ་ལ་ཙཀྲ་པ་ཡང་ཟེར། ཆོས་རྒྱལ་ནང་
སྒྲུབ་ཀྱི་འཁོར་ལ་ཞི་རྒྱས་དབང་དྲག་གི་གཤིན་རྗེ་བཞི་ཡོད་པའི་ནང་ནས། བྱང་གི་དྲག་པོའི་གཤིན་
རྗེ་དང་ཆོས་རྒྱལ་ཕྱི་སྒྲུབ་གཉིས་དོན་གཅིག་ཅིང་། དམྱལ་བའི་གནས་ཀྱི་དགེ་སྡིག་ཤན་འབྱེད་
གཤིན་རྗེ་ཆོས་རྒྱལ་དང་དོན་གཅིག་ཡིན་པར་གཙུག་ཏོར་རྣམ་རྒྱལ་ལས་བཤད་ཅིང་། རྒྱལ་
དབང་བསྐལ་བཟང་རྒྱལ་རྒྱ་མཚོའི་གསུང་ལས་ཕྱོགས་སྐྱོང་བཅོ་ལྔའི་ནང་གི་ལྷོ་ཕྱོགས་གཤིན་རྗེ་
དང་། ཆོས་རྒྱལ་ཕྱི་སྒྲུབ་གཉིས་དོན་གཅིག་ཡིན་གསུངས་པའམ་ཐོས། ཞེས་གློང་རྡོལ་བླ་
མ་གསུང་བ་ལྟར་རོ། །

ཆོས་རྒྱལ་ཟླ་བ་བཟང་པོ། དུས་འཁོར་རྩ་རྒྱུད་ཞུ་བ་པོ་སྟེ། ཤམྦྷ་ལའི་རྒྱལ་པོ་ཉི་མའི་འོད་ཀྱི་སྲས་སུ་
འཁྲུངས་ནས་དགུང་ལོ་དགུ་བཅུ་རྩ་དགུ་བཞེས་པའི་སྐབས། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱི་སྤྱན་སྔར་
འཁོར་དཔག་ཏུ་མེད་པ་དང་བཅས་འཕགས་ཡུལ་ལྷོ་ཕྱོགས་དཔལ་ལྡན་འབྲས་སྤུངས་
ཀྱི་མཆོད་རྟེན་དུ་རྫུ་འཕྲུལ་གྱིས་བྱོན་ནས། རྩ་རྒྱུད་སྟོན་པར་གསོལ་བ་བཏབ་པས། འོག་
ཏུ་ཆོས་དབྱིངས་གསུང་གི་དབང་ཕྱུག་དང་། སྟེང་དུ་དཔལ་ལྡན་རྒྱ་སྐར་གྱི་དཀྱིལ་འཁོར་
སྤྲུལ་ནས་དཔལ་ལྡན་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོའི་རྩ་རྒྱུད་སྟོང་ཕྲག་བཅུ་གཉིས་པ་བསྟན། རྒྱུད་གཞན་

རྣམས་ཀྱི་རྩ་རྒྱུད་ཀྱང་ཞུ་བ་པོ་སོ་སོའི་ངོར་གསུངས། ཟླ་བ་བཟང་པོས་སྤྱིར་རྒྱུད་ཐམས་ཅད་དང་། ཁྱད་པར་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོའི་རྩ་རྒྱུད་ཀྱི་འགྲེལ་ཆེན་སྟོང་ཕྲག་དྲུག་ཅུ་པ་མཛད། གྲོང་ཁྱེར་བྱེ་བ་དགུ་བཅུ་རྩ་དྲུག་གི་སྐྱེ་བོ་སྐལ་ལྡན་རྣམས་ལ་དབང་བསྐུར་ཅིང་རྒྱུད་བཤད། ཀ་ལཱ་པའི་གྲོང་གི་ལྷོ་ཕྱོགས་མ་ལ་ཡའི་སྐྱེད་མོས་ཚལ་དུ་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོའི་སྐུ་གསུང་ཐུགས་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པའི་དཀྱིལ་འཁོར་ཆེན་པོ་བཞེངས་སོ། །

ཆོས་རྒྱལ་གསང་སྔགས། ཆོས་རྒྱལ་གསང་སྔགས་ནོར་ལྷ་དབང་ཕྱུད་ཅེས་བྱ་བ། ཆོས་རྒྱལ་ནང་སྔགས་ཀྱི་འཁོར་ལ་ཞི་རྒྱས་དབང་དྲག་གི་གཤིན་རྗེ་བཞི་ཡོད་པའི་ནུབ་ཀྱི་དབང་གི་གཤིན་རྗེ་དང་དོན་གཅིག་ཡིན་པར་གསུངས།

ཆོས་སྒོར་ཞུགས། རབ་ཏུ་བྱུང་བའི་དོན། གྲྭ་པ་དང་ཨ་ནེ་བཟོས་པ། འཇམ་མགོན་ཀོང་སྤྲུལ་རིན་ཆེ་པོ་ཆེའི་རང་རྣམ་ལས། ཁྱིམ་གྱི་བཙོན་དོང་ནས་ཐྲལ་ཏེ་ཆོས་སྒོར་ཞུགས་པའི་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་དུ་སོང་བས་དྲིན་ལན་འཁོར་བ་དཀའ་བ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟ་བུ།

ཆོས་སྒྲ་ཆེན་པོ་ལན་གསུམ། སློབ་དཔོན་ཀླུ་སྒྲུབ་ཀྱིས་ཆོས་སྒྲ་ཆེན་པོ་ལན་གསུམ་དུ་བསྒྲགས་པར་བཤད་པའི་དང་པོ་ནི། དགེ་སློང་བདེ་བྱེད་ལ་སོགས་པའི་ཉན་ཐོས་སྡེ་པ་ཁ་ཅིག་ཚར་བཅད་པ་དང་། ཆོས་སྒྲ་གཉིས་པ་ནི་དབུ་མ་རིགས་ཚོགས་དྲུག་ལ་སོགས་པའི་ཟབ་མོ་སྟོང་ཉིད་སྟོན་པའི་བསྟན་བཅོས་བརྩམས་པ་དང་། ཆོས་སྒྲ་གསུམ་པ་ནི་ཐ་བོ་ཆེ་ལ་སོགས་པའི་མདོ་ལ་བརྟེན་ནས་བདེར་གཤེགས་སྙིང་པོའི་ཁམས་ཆོས་དབྱིངས་རྟག་པ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་ཁྱབ་པར་སྟོན་པའི་ཆོས་དབྱིངས་བསྟོད་པ་སོགས་བརྩམས་པ་ལ་བྱེད་པར་ཕྱོགས་གཞན་གྱིས་མཁས་པ་ཁ་ཅིག་གིས་བཤད་པ་ལ་ཀུན་མཁྱེན་འཇམ་དབྱངས་བཞད་པས་དེ་འཐད་ཕྱོགས་སུ་མཛད་ཅེས་ལུང་སྐྱ་རོལ་པའི་རྡོ་རྗེ་གསུང་ངོ་། །

ཆོས་བརྒྱད། འཇིག་རྟེན་ཆོས་བརྒྱད་དང་འདྲ།

ཆོས་བརྒྱད་དཀར་ནག་ཁྲ་གསུམ། མི་དགེ་བའི་རྩ་བ་ཅན་གྱི་ཆོས་བརྒྱད་ནག་པོ། རང་གཅེས་འཛིན་དང་བཅས་པའི་ཆོས་བརྒྱད་ནི་དཀར་པོ། མངོན་ཞེན་གྱི་བག་ཆགས་དང་བཅས་པའི་ཆོས་

བརྒྱད་ནི་ཆོས་བརྒྱད་ཁྲ་བོའམ་ཕྲ་མོ་ཞེས་བྱའོ། །རྗེ་གུང་ཐང་པ་སོགས་ཀྱི་གསུང་ལ་གཞི་བྱས། ཆོས་བརྒྱད་མགོ་སྙོམས། ཆོས་བརྒྱད་གང་བྱུང་ཡང་རྣམ་རྟོག་དང་དགའ་སྡུག་གི་འཕོ་འགྱུར་ཆེར་མེད་པར་སེམས་སྙོམས་པའམ་བརྟན་པོར་གནས་པ་ཞིག་བྱུང་ན། དེ་ལ་ཆོས་བརྒྱད་མགོ་སྙོམས་ཟེར། སྤྱིར་བཏང་མགོ་སྙོམས་ཞེས་པ་ཆ་སྙོམས། བཏང་སྙོམས། མཉམ་པ་བཅས་ཀྱི་དོན་ཡིན། རྒྱས་པར་མགོ་སྙོམས་ཞེས་པའི་ཐད་དུ་གཟིགས། ཡང་ན་རྗེ་གུང་ཐང་པའི་བསླབ་བྱ་ལས། སྐྱིད་ཀྱང་མི་རློམ་དཀོན་མཆོག་དྲིན་དུ་བལྟ། །སྡུག་ཀྱང་མི་འཁང་རང་གི་ལས་སུ་བསམ། །བསྟོད་ལ་མི་དགའ་བསོད་ནམས་ཉམས་བྱེད་དང་། །སྨད་ལ་མི་ཁྲོ་སྡིག་པའི་ཕྱགས་མར་བསྒོམ། །འདི་ནི་ཆོས་བརྒྱད་མགོ་སྙོམས་གདམས་པ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་བྱས་ན་གོ་རྒྱུ་ཞིན་ཏུ་ཆེའོ། །རྗེའི་ཐྲེང་བའི་གསོལ་འདེབས་ཚིགས་བཅད་ཉེར་གཅིག་མ་ལས། འཇིག་རྟེན་ཆོས་བརྒྱད་རྣམས་ལ་ནི། །ཡིད་ནི་མཉམ་པ་ཉིད་ཐོབ་ཅིང་། །རྟག་ཏུ་ཟང་ཟིང་མེད་པ་ཡི། །ཆོས་ཀྱི་དགའ་བདེས་འཚོ་བར་ཤོག །ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །རྙེད་མ་རྙེད། སྙན་མི་སྙན་ཏེ་བཞི་ནི་གོང་དུ་བཤད་པ་དེའི་ཤུགས་ལས་ཐོན་ནོ། །དེ་ལ་ཆོས་བརྒྱད་རོ་སྙོམས་ཡང་ཟེར། ཆོས་བརྒྱད་ནི། འཕགས་པ་ཀླུ་སྒྲུབ་ཀྱིས། འཇིག་རྟེན་མཁྱེན་པ་རྙེད་དང་མ་རྙེད་དང་། །བདེ་དང་མི་བདེ་སྙན་དན་མི་སྙན་དང་། །སྟོད་སྨད་ཅེས་བགྱི་འཇིག་རྟེན་ཆོས་བརྒྱད་པོ། །བདག་གི་ཡིད་ཡུལ་མིན་པར་མགོ་སྙོམས་མཛོད། །ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

ཆོས་བརྒྱད་རོ་སྙོམས། ཆོས་བརྒྱད་མགོ་སྙོམས་དང་འདྲ།

ཆོས་མངོན་པ། ཆོས་མངོན་པ་ལ། དོན་དམ་པའི་ཆོས་མངོན་པ་དང་། བརྟར་བཏགས་པའི་ཆོས་མངོན་པ་གཉིས་ཡོད། དང་པོ་ནི། གཙོ་བོ་ཟག་མེད་ཀྱི་ཤེས་རབ་དང་། དེའི་རྗེས་འབྲང་ངམ་འཁོར་གཟུགས་ (ཟག་མེད་ཀྱི་ཤེས་རབ་དེ་དང་ཚོགས་པ་གཅིག་ཏུ་གནས་པའི་ཟག་མེད་ཀྱི་སྡོམ་པ) སོགས་ཕུང་པོ་ལྔ་ལྷ་བུ་ལ་ཟེར་རོ། །གཉིས་པ་ནི། དེ་དག་བརྗོད་བྱར་བྱེད་པའི་བསྟན་བཅོས་སོ། །སྒྲ་བཤད་ནི། རང་གི་

མཚན་ཉིད་འཛིན་པས་ན་ཆོས། དོན་དམ་པའི་ཆོས་མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་མངོན་དུ་བྱེད་པའམ་མངོན་དུ་ཕྱོགས་པས་ན་མངོན་པ་ཞེས་བྱའོ། །

ཆོས་མངོན་པ་ཀུན་ལས་བཏུས་པ། མངོན་པ་ཀུན་བཏུས་ལ་གཟིགས།

ཆོས་མངོན་པ་མཛོད་ཀྱི་འགྲེལ་པ་གནད་ཀྱི་སྒྲོན་མ། སློབ་དཔོན་ཕྱོགས་ཀྱི་གླང་པོས་མཛད་པ། གཞུང་གི་ཚད་ཤློ་ཀ་བཞི་སྟོང་ཡོད་པ། པཎྜི་ཏ་ཆེན་པོ་རྣལ་འབྱོར་ཟླ་བ་དང༌། ལོ་ཙཱ་བ་འཇམ་དཔལ་གཞོན་ནུའི་འགྱུར། བསྟན་འགྱུར་༼ ཛུ་ཨུ ༽གཉིས་ན་བཞུགས་སོ། །

ཆོས་མངོན་པ་མཛོད་ཀྱི་འགྲེལ་བཤད་ཉེ་བར་མཁོ་བ། བལ་པོའི་པཎྜི་ཏ་དགེ་སློང་ཞི་གནས་ལྷས་ཡང་དག་པར་སྦྱར་བ། ཁ་ཆེའི་གྲོང་ཁྱེར་ཆེན་པོ་དཔེ་མེད་ཀྱི་དབུས་ཛ་ར་མེའི་གཙུག་ལག་ཁང་གི་བྱང་ཕྱོགས་ཀྱི་བསིལ་ཁང་དུ་རྒྱ་གར་གྱི་མཁན་པོ་ཛ་ཡ་ཤྲཱི་དང༌། བོད་ཀྱི་ལོ་ཙཱ་བ་ཁམས་པ་དགེ་སློང་ཤེས་རབ་འོད་ཟེར་གྱི་འགྱུར། བསྟན་འགྱུར་༼ ཛུ་ཨུ ༽གཉིས་ན་བཞུགས་སོ། །

ཆོས་མངོན་པ་མཛོད་ཀྱི་འགྲེལ་བཤད་དོན་གསལ་བ། སློབ་དཔོན་རྒྱལ་པོའི་སྲས་གྲགས་པ་བཤེས་གཉེན་གྱིས་མཛད། རྒྱ་གར་གྱི་མཁན་པོ་བི་ཤུདྡྷ་སིཾ་ཧ་དང༌། ཞུ་ཆེན་གྱི་ལོ་ཙཱ་བ་དཔལ་བརྩེགས་ཀྱི་འགྱུར་བ། བསྟན་འགྱུར་༼ གུ་ငུ ༽གཉིས་ན་བཞུགས་སོ། །

ཆོས་མངོན་པ་མཛོད་ཀྱི་འགྲེལ་བཤད་མཚན་ཉིད་ཀྱི་རྗེས་སུ་འབྲང་བ། སློབ་དཔོན་གང་བ་སྤེལ་ཞེས་པ་ཆོས་མངོན་པའི་གཞུང་ལུགས་གངས་ཅན་མཚོའི་ཕ་རོལ་ཏུ་སོན་པས་མཛད་པ། འདི་ནི་གངས་རི་ཆེན་པོ་ཏི་སེ་དང་ཡིད་བཞིན་གྱི་མཚོའི་ལྷོ་ངོས། རི་བོ་ཆེན་པོ་སྤོས་ཀྱི་ངད་ལྡང་བའི་འདབ་ཡུལ་བུ་རངས་སུ། རྒྱ་གར་གྱི་མཁན་པོ་ཀ་ན་ཀ་ཝརྨ་དང༌། བོད་ཀྱི་ལོ་ཙཱ་བ་པ་ཚབ་ཉི་མ་གྲགས་ཀྱི་འགྱུར། བསྟན་འགྱུར་༼ ཅུ་ཆུ ༽གཉིས་ན་བཞུགས་སོ། །འདི་འགྲེལ་པ་ཆེན་མོ་ལས་མཆིམས་ཀྱིས་བཀོལ་བ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཀྱང་གྲག་གོ།

ཆོས་མངོན་པ་མཛོད་ཀྱི་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་ཚིག་ལེའུར་བྱས་པའི་འགྲེལ་པ་མདོ་དང་མཐུན་པ། སློབ་དཔོན་འདུས་བཟང་གིས་མཛད། བསྟན་འགྱུར་༼ ཁུ་པའི ༽༤༥༤བ༧ན་བཞུགས་སོ། །

ཆོས་མངོན་པ་མཛོད་ཀྱི་ཚིག་ལེའུར་བྱས། དབྱིག་གཉེན་གྱིས་མཛད་པའི་མཛོད་རྩ་བ། བསྟན་འགྱུར་

(ཀ་པ)༡ན༡ན་བཞུགས་སོ། །རྒྱ་གར་གྱི་མཁན་པོ་ཛི་ན་མི་ཏྲ་དང་། ཞུ་ཆེན་གྱི་ལོ་ཙྪ་བ་དཔལ་བརྩེགས་རཀྵི་ཏའི་འགྱུར།

ཆོས་མངོན་པ་མཛོད་ཀྱི་བཤད་པ། དབྱིག་གཉེན་གྱིས་མཛད་པའི་མཛོད་རང་འགྲེལ། བསྟན་འགྱུར་ (ཀུ་པ)༣༨བ༡ན་བཞུགས་ཤིང་། དེའི་ལྷག་མ་ (ཁུ་པར)བཞུགས་སོ། །རྒྱ་གར་གྱི་མཁན་པོ་ཛི་ན་མི་ཏྲ་དང་། ཞུ་ཆེན་གྱི་ལོ་ཙྪ་བ་དཔལ་བརྩེགས་རཀྵི་ཏའི་འགྱུར།

ཆོས་ཅན་བརྗོད་པའི་སྒྲ། ཁྱད་གཞི་བརྗོད་པའི་ངག ཁྱད་པར་གཞན་མི་སྤོང་བའི་སྒྲ། དཔེར་ན་སྒྲའི་མི་རྟག་ཅེས་པའི་ངག་ལྟ་བུ། སྒྲའི་མི་རྟག་ཅེས་བརྗོད་ན། མི་རྟག་པ་ཁྱད་གཞི་དང་། སྒྲ་ཁྱད་ཆོས་སུ་གོ་བར་བྱེད་དོ། །

ཆོས་ཅན་མཐུན་སྣང་བ། ཕྱི་རྒོལ་དངོས་སྨྲ་བ་དང་སྔ་རྒོལ་དབུ་མ་པ་གཉིས་ཀའི་ཞེ་འདོད་ཀྱི་བཞག་པའི་ཆོས་ཅན་ཞིག་མཐུན་སྣང་ངམ་མཐུན་གྲུབ་ཏུ་འཛོག་རྒྱུ་ཡོད་ན་དེ་ལ་ཆོས་ཅན་མཐུན་སྣང་བ་ཟེར་ཏེ། ལྷག་མཐོང་ཆེན་མོ་ལས། མཐུན་སྣང་དུ་གྲུབ་པའི་དོན་ཡང་། ཕྱི་རྒོལ་ལ་ཚད་མ་ཅི་འདྲ་བ་ཞིག་གིས་གྲུབ་པའི་ཚད་མ་དེ་འདྲ་བ་ཞིག་གིས་སྔ་རྒོལ་ལའང་གྲུབ་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

ཆོས་འཆད་ཀྱི་ཕྱག་རྒྱ་དང་ཚེ་བུམ་གྱི་མཚོན་དོན། ཆོས་འཆད་ཀྱིས་གདུལ་བྱ་ཐོས་པ་ལ་བསྐུལ་བ་དང་། ཆོས་སྟོན་པས་རྫོངས་པ་འཇོམས་པ་མཚོན། ཚེ་བུམ་གྱི་འཆི་མེད་བདུད་རྩིས་འཆི་བདག་འཇོམས་པ་མཚོན།

ཆོས་འཆད་དང་མཉམ་བཞག་གི་ཕྱག་རྒྱའི་མཚོན་དོན། ཕྱག་གཡས་ཆོས་འཆད་ཀྱིས་གདུལ་བྱ་ཐོས་པ་ལ་བསྐུལ་བ་དང་། ཆོས་སྟོན་པས་རྫོངས་པ་འཇོམས་པ་མཚོན། གཡོན་མཉམ་བཞག་གི་ཐོས་དོན་སྒྲུབ་པ་ལ་བསྐུལ་བའི་བརྡ་ཡིན། ཡང་ན་མཉམ་བཞག་དང་ཆོས་འཆད་ཀྱིས་ཆོས་ཉིད་ལ་མཉམ་པར་བཞག་བཞིན་དུ་ཆོས་སྟོན་པ་མཚོན་ཞིང་དེ་ནི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཁྱད་ཆོས་ཡིན་པས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་མཚོན་དོན་ནོ། །

ཆོས་རྗེ། ཆོས་ཀྱི་རྗེའི་བསྡུས་ཚིག་སྟེ། ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ཞེས་པའི་དོན།

ཆོས་རྗེ་རྣམ་གསུམ། རྗེ་བཙུན་རེད་མདའ་བ། རྗེ་ཙོང་ཁ་པ་ཆེན་པོ། ལོ་ཆེན་སྐྱབས་མཆོག་དཔལ་
བཟང་དང་གསུམ་མོ། །

ཆོས་རྗེ་སྐལ་བཟང་རྩེ་པ། དེབ་སྔོན་མཛད་པ་པོ་འགོས་ལོ་ཙྪ་བ་གཞོན་ནུ་དཔལ་བ།

ཆོས་རྗེ་རིན་པོ་ཆེ་ཡིད་བཟང་རྩེ་པ། དེབ་སྔོན་མཛད་པ་པོ་འགོས་ལོ་ཙྪ་བ་གཞོན་ནུ་དཔལ་བ།

ཆོས་བརྗོད་ཀྱི་སྒྲ། ཆོས་བརྗོད་པའི་སྒྲ་དང་དོན་གཅིག དེར་གཟིགས།

ཆོས་བརྗོད་པའི་སྒྲ། ཁྱད་ཆོས་བརྗོད་པའི་ངག འདི་ལ་ཁྱད་པར་གཞན་སྒྲོང་གི་སྒྲ་ཟེར། དཔེར་ན་མེ་
ཏོག་དཀར་པོ་ཞེས་བརྗོད་པའི་ཚེ། མེ་ཏོག་ཁྱད་གཞི་དང་། དཀར་པོ་ཁྱད་ཆོས་སུ་གོ་བར་
བྱེད་པ་ལྟ་བུ། དེ་ཁྱད་པར་གཞན་སྒྲོང་གི་སྒྲ་ཡིན་ཚུལ་ནི། དཔེར་ན་མི་ཞིག་གིས་དཀར་པོ་
ཞེས་བརྗོད་པ་ན། ཁྱད་གཞི་གང་གི་དཀར་པོ་ཡིན་སྙམ་དུ་ཐེ་ཚོམ་དུ་གྱུར་པ་ན། མེ་ཏོག་གི་
དཀར་པོ་ཞེས་བརྗོད་ན། དཀར་པོ་དེ་ཁྱད་ཆོས་གཞན་གྱི་ཡིན་པ་སྤྱངས་ནས་མེ་ཏོག་གི་ཡིན་
པར་བདེ་བླག་ཏུ་གོ་ཐུབ་པས་ན་ཁྱད་པར་གཞན་སྒྲོང་གི་སྒྲ་ཞེས་བརྗོད་དོ། །

ཆོས་ཉིད། 1 སྟོང་ཉིད། སྒྲ་བཤད་ནི། ཆོས་དེའི་སྡོད་ལུགས་དེ་ཁོ་ན་ཡིན་པས་ན་ཆོས་ཉིད་ཅེས་བྱའོ། །
2 མཚན་ཉིད། རང་བཞིན། དཔེར་ན་མི་བརྟེད་པའི་མཚན་ཉིད་དམ་རང་བཞིན་ལ། བསྙེལ་
བ་མི་མངའ་བའི་ཆོས་ཉིད་ཅེས་པ་ལྟ་བུ། རྗེའི་ལམ་རིམ་ཆེན་མོ་ལས། ཆོས་ཉིད་ཀྱིས་ལུས་
ལྡོད་པར་མི་འགྱུར་བ་དང་། གཉིད་ལོག་ནའང་དྲན་པ་མི་བརྗེད་པ་དང་། གཉིད་སྟུག་པོར་མི་
འགྱུར་བ་དང་། རྨི་ལམ་ སྡིག་པའམ་ངན་པ་མི་རྨི་བ་ཡིན་གྱི། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

ཆོས་ཉིད་ཀྱི་སྟོབས་ཀྱིས་ཐོབ་པ། 1 ཆོས་ཉིད་བསྒོམས་སྟོབས་ཀྱིས་ཐོབ་པ་ཞེས་པའི་དོན། དཔེར་ན་
དོན་དམ་སེམས་བསྐྱེད་ལྟ་བུ། 2 རྩོལ་བ་ལ་མ་ལྟོས་པར་རང་བཞིན་ནམ་རང་བྱུང་གིས་ཐོབ་
པ། དཔེར་ན་བསྐལ་བ་འཇིག་པའི་ཚེ་ཐོབ་པའི་བསམ་གཏན་གྱི་དངོས་གཞི་ལྟ་བུ།

ཆོས་ཉིད་ཀྱི་རིག་པ། འདི་ལ་གསུམ་སྟེ། འཇིག་རྟེན་ན་གྲགས་པའི་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་རིགས་པ་ནི། མེ་ཚྭ་
དུ་འབར་བ་དང་། ཆུ་འཐུར་དུ་འབབ་པ་ལྟ་བུའོ། །བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པའི་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་རིགས་
པ་ནི། སྔགས་དང་སྔགས་དང་ནོར་བུ་དང་སངས་རྒྱས་བྱང་སེམས་ཀྱི་ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་མཐུ་

དང་ཉུས་པ་ལྔ་བུའོ། །གནས་པའི་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་རིགས་པ་ནི། ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་བདེན་གྲུབ་ཀྱིས་སྟོང་པ་ལྟ་བུའོ། །རྫོའི་ལམ་རིམ་ཆེན་མོ་ལ་གཞི་བྱས། སློང་རྫོལ་བླ་མའི་གསུང་འབུམ་གླེགས་བམ་དང་པོ་༤༤༤ནའང་དེ་བཞིན་དུ་གསལ།

ཆོས་ཉིད་ཀྱི་སེམས། (བཀའ་བརྒྱུད) སེམས་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་དང་དོན་གཅིག (དགེ་ལུགས) སེམས་ཙམ་པའི་ལུགས་ལ་སེམས་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་དང་དོན་གཅིག སེམས་ཙམ་པའི་ལུགས་ལ་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་གཟུགས་དང་། གཟུགས་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་དོན་གཅིག་ཅེས་སེ་ར་རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན་གྱི་དྲང་ངེས་སྤྱི་དོན་གྲོལ་དན་ཆར་གཙོད་ལས་གསུངས་པ་ལྟར་ན། ཆོས་ཉིད་ཀྱི་སེམས་དང་། སེམས་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་དོན་གཅིག་བཞག་ཆོག་པ་འདུག་གོ།

ཆོས་ཉིད་ཀྱིས་ཐོབ་པའི་སྡོམ་པ། (མཛོད) སྡོམ་པ་ལ་ཡང་དག་པར་བླངས་པའི་སྡོམ་པ་དང་། ཆོས་ཉིད་ཀྱིས་ཐོབ་པའི་སྡོམ་པ་རྣམ་པ་གཉིས་ཡོད་པའི་ཕྱི་མ་སྟེ། བསམ་གཏན་དང་ཟག་མེད་ཀྱི་སྡོམ་པ་གཉིས་ལ་བཤད་དོ། །

ཆོས་སྟོན་པའི་ཕན་ཡོན་ཉི་ཤུ། ཟྭན་པ་དང་ལྡན་པར་འགྱུར་བ་ལ་སོགས་པའི་ཆོས་བཤད་པའི་ཕན་ཡོན་ཉི་ཤུ་ནི། རྗེའི་ལམ་རིམ་ཆེན་མོ་ལས། རྙེད་བཀུར་དང་གྲགས་པ་ལ་སོགས་པའི་ཟང་ཟིང་ལ་མི་བལྟ་བར་ཆོས་སྟོན་པ་ནི་ཤིན་ཏུ་ཕན་ཡོན་ཆེ་སྟེ། ལྷག་པའི་བསམ་པ་བསྐུལ་བ་ལས། བྱམས་པ་ཉི་ཤུ་པོ་འདི་ནི་ཟང་ཟིང་མེད་པའི་ཆོས་ཀྱི་སྦྱིན་པ་རྙེད་པ་དང་བཀུར་སྟི་མི་འདོད་པར་ཆོས་ཀྱི་སྦྱིན་པ་སྦྱིན་པ་གང་ཡིན་པ་དེའི་ཕན་ཡོན་ཡིན་ཏེ། ཉི་ཤུ་གང་ཞེ་ན། འདི་ལྟ་སྟེ། ཟྭན་པ་དང་ལྡན་པར་འགྱུར་བ་དང་། བློ་གྲོས་དང་ལྡན་པར་འགྱུར་བ་དང་། བློ་དང་ལྡན་པར་འགྱུར་བ་དང་། བརྟན་པ་དང་ལྡན་པར་འགྱུར་བ་དང་། ཤེས་རབ་དང་ལྡན་པར་འགྱུར་བ་དང་། འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ཤེས་རབ་རྗེས་སུ་རྟོགས་པར་འགྱུར་བ་དང་། འདོད་ཆགས་ཆུང་བར་འགྱུར་བ་དང་། ཞེ་སྡང་ཆུང་བར་འགྱུར་བ་དང་། གཏི་མུག་ཆུང་བར་འགྱུར་བ་དང་། བདུད་ཀྱིས་དེ་ལ་གླགས་མི་རྙེད་པར་འགྱུར་བ་དང་། སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྡན་འདས་རྣམས་ཀྱིས་དགོངས་པར་འགྱུར་བ་དང་། མི་མ་ཡིན་པ་རྣམས་དེ་ལ་བསྲུང་བར་འགྱུར་བ་དང་། ལྷ་

རྣམས་དེ་ལ་གཟི་བྱིན་བསྐྱེད་པར་འགྱུར་བ་དང་། མི་མཛའ་བ་རྣམས་ཀྱིས་དེ་ལ་གླགས་རྙེད་པར་མི་འགྱུར་བ་དང་། དེའི་མཛའ་བཤེས་རྣམས་མི་ཕྱེད་པར་འགྱུར་བ་དང་། ཚིག་བཙུན་པར་འགྱུར་བ་དང་། དེས་མི་འཇིགས་པ་ཐོབ་པར་འགྱུར་བ་དང་། ཡིད་བདེ་བ་མང་བར་འགྱུར་བ་དང་། མཁས་པས་བསྔགས་པར་འགྱུར་བ་དང་། དེའི་ཆོས་ཀྱི་སྦྱིན་པ་དེ་ཡང་རྗེས་སུ་དྲན་པར་བྱ་བར་འོས་པར་འགྱུར་བ་སྟེ། ཞེས་སོགས་མདོ་སྡེ་དུ་མར་གསུངས་པའི་ཕན་ཡོན་ལ་སྙིང་ཐག་པ་ནས་མོས་པ་བསྐྱེད་པའོ། །དེ་ལ་བརྟན་པ་དང་ལྡན་པ་ནི། བསླབ་བཏུས་འགྲེལ་གསར་དུ་མོས་པ་དང་ལྡན་པར་བསྒྱུར་ལ། འགྱུར་རྙིང་ཁ་ཅིག་ལས་བརྟུན་པ་དང་ལྡན་པར་བསྒྱུར་རོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །

ཆོས་ཐམས་ཅད་སྟོང་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་འགྱུར་ཡིན་ཚུལ། རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པའི་སྟོང་ཙམ་དེ་ཉིད་གཟུགས་སོགས་ཀྱི་ཆོས་ཅན་སྣ་ཚོགས་སུ་ཤར་བ་ལ། སྟོང་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་འགྱུར་ཞེས་བྱ་སྟེ། རྗེའི་རིམ་ལྔ་གསལ་སྒྲོན་ལས། ཐམས་ཅད་གདོད་མ་ནས་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པས་སྟོང་པའི་རང་བཞིན་རྣམ་དག་གི་བདག་ཉིད་དུ་གཏན་ལ་ཕབ་པ་ན། རང་བཞིན་མེད་པའི་སྟོང་ཉིད་དེ་ཉིད་ཆོས་ཅན་དེ་རྣམས་སུ་ཤར་བར་ངེས་ཏེ། དེ་ནི་ཆོས་རྣམས་སྟོང་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་འགྱུར་ཡིན་པའི་དོན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

ཆོས་ཐམས་ཅད་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་མངོན་པར་རྫོགས་པར་བྱང་ཆུབ་པ། སློབ་པའི་གནས་སྐབས་སུ། ཆོས་ཉིད་དང་ཆོས་ཅན་གཉིས་གཅིག་སྣང་ན་ཅིག་ཤོས་མི་སྣང་བའི་རྣམ་པ་རེས་འཇོག་པ་ཡིན་ལ། སངས་རྒྱས་པ་ན་དེ་ལྟར་མིན་པར། བདེན་གཉིས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མངོན་སུམ་དུ་མ་ལུས་པར་ཁོང་དུ་ཆུད་པའི་ཕྱིར་དེ་སྐད་ཅེས་བྱའོ། །

ཆོས་མཐུན་སྦྱོར་གྱི་སྒྲུབ་ངག རྟགས་དེ་དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་མཐུན་ཕྱོགས་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་པར་མཐུན་དཔེ་དང་སྦྱོར་ཞིང་དངོས་སུ་སྟོན་པའི་ངག་གོ། དཔེར་ན་གང་བྱས་ན་མི་རྟག་པས་ཁྱབ། དཔེར་ན་བུམ་པ་བཞིན། སྒྲ་ཡང་བྱས་སོ། །ཞེས་པ་ལྟ་བུ། སྡེ་བདུན་ཡིད་ཀྱི་མུན་སེལ་ན་གསལ་བ་ལྟར་རོ། །སྒྲ་བཤད་ཀུང་དེས་ཤེས་སོ། །

ཆོས་དག་པ་དང་ཚུལ་ཁྲིམས་དག་པ། (འདུལ་བ) ཉོན་མོངས་མངོན་འགྱུར་བ་དག་པ་ལ་ཆོས་དག་པ། ལྟུང་བ་དག་པ་ལ་ཚུལ་ཁྲིམས་དག་པ་ཞེས་བྱའོ། །དེ་ཡང་གསོ་སྦྱོང་གི་དགོས་པ་ནི། ཉོན་མོངས་མངོན་འགྱུར་བའི་ཆོས་དག་པར་འགྱུར་བ་དང་། ལྟུང་བ་བཤགས་པ་དང་། བསྡམས་པ་དང་། བྱིན་གྱིས་བརླབས་པའི་སྒོ་ནས་ཚུལ་ཁྲིམས་དག་པར་འགྱུར་ཞེས་པའོ། །

ཆོས་དང་ཆོས་ཅན་གྱི་ཚོགས་དོན། བསྒྲུབ་བྱ། སྒྲ་བཤད་ནི། ཆོས་ནི་བསྒྲུབ་བྱའི་ཆོས་དང་། ཆོས་ཅན་ནི་རྩོད་གཞི་ཆོས་ཅན་ཏེ། བསྒྲུབ་བྱའི་ཆོས་དང་རྩོད་གཞིའི་ཚོགས་པའོ། །དཔེར་ན་སྒྲ་དང་མི་རྟག་པ། བྱས་པའི་རྟགས་ཀྱིས་སྒྲ་མི་རྟག་པར་སྒྲུབ་པའི་ཆོས་དང་ཆོས་ཅན་གྱི་ཚོགས་དོན་ཡིན་པ་ལྟ་བུའོ། །

ཆོས་དང་ཆོས་ཉིད་རྣམ་འབྱེད། བྱམས་ཆོས་སྡེ་ལྔའི་ཡ་གྱལ། སྒྲ་བཤད་ནི། ཆོས་ཞེས་པ་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་འཁོར་བའི་ཆོས་དང་། ཆོས་ཉིད་ནི་མྱ་ངན་ལས་འདས་པའི་ཆོས་ཏེ། དེ་གཉིས་ཀྱི་རྣམ་དབྱེ་སྟོན་པས། ཆོས་དང་ཆོས་ཉིད་རྣམ་འབྱེད་ཅེས་བྱའོ། །

ཆོས་དྲུག ནཱ་རོ་ཆོས་དྲུག ཆོས་དྲུག་གི་གདམས་པ་ཞེས་པ་ལྟ་བུ།

ཆོས་དྲེད། ཆོས་ཤེས་ཀྱང་ཆོས་ཀྱིས་མ་ཐུལ་བར་སེམས་རྒྱུད་རེངས་པོར་གྱུར་པའི་མི། ཆོས་དྲེད་ཆོས་ཀྱིས་མི་ཐུལ། མར་སྐྱོགས་མར་གྱིས་མི་ཐུལ། ཞེས་དང་། བཀའ་གདམས་གོང་མའི་གསུང་ལས། སྡིག་ཅན་ཆོས་ཀྱིས་ཐུལ་ཀྱང་། །ཆོས་དྲེད་ཆོས་ཀྱིས་མི་ཐུལ། །གྲོང་པོ་སྨྱུམ་གྱིས་ཐུལ་ཀྱང་། །མར་སྐྱོགས་སྨྱུམ་གྱིས་མི་ཐུལ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

ཆོས་འདི་པ། ནང་པ་སངས་རྒྱས་པའི་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་ཤིག

ཆོས་འདུལ་བ། (འདུལ་བ) སེམས་རྒྱུད་འདུལ་བའི་དོན་དུ་ཉེ་བར་བསྟན་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གསུང་རབ།

ཆོས་སྤྱོང་གི་ལས། སངས་རྒྱས་ཀྱི་བཀའ་ལ་བཟང་ངན་སོགས་ཀྱི་དབྱེ་བ་འབྱེད་པ་ལ་ཟེར། འདི་ནི་ཉེས་དམིགས་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བ་ཡིན་ནོ། ། རྗེའི་ལམ་རིམ་ཆེན་མོ་ལས། རྣམ་པར་འཐག་པ་ཐམས་ཅད་བསྡུས་བའི་མདོ་ལས། འཇམ་དཔལ་དམ་པའི་ཆོས་སྤྱོང་བའི་ལས་ཀྱི་སྒྲིབ་པ་ནི་ཕྲའོ། །འཇམ་དཔལ་གང་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་གསུངས་པའི་བཀའ་ལ་ལ་ནི་བཟང་བར་འདུ་ཤེས་ལ། ལ་

ལ་ནི་ངན་པར་འདུ་ཤེས་པ་ནི་ཆོས་སྤོང་བའོ། །གང་ཆོས་སྤོང་བ་དེས་ཆོས་སྤྱངས་པས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ལ་སྐུར་པ་འདེབས་པ་ཡིན། དགེ་འདུན་ལ་ངན་དུ་བརྗོད་པ་ཡིན་ནོ། །འདི་ནི་རིགས་པའོ་འདི་ནི་མི་རིགས་པའོ་ཞེས་ཟེར་ན་ཆོས་སྤོང་བའོ། །འདི་ནི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱི་ཆེད་དུ་གསུངས་པའོ། །འདི་ནི་ཉན་ཐོས་རྣམས་ཀྱི་ཆེད་དུ་གསུངས་པའོ་ཞེས་ཟེར་ན་ཆོས་སྤོང་བ་ཡིན་ནོ། །འདི་ནི་རང་སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱི་ཆེད་དུ་གསུངས་པའོ་ཞེས་ཟེར་ན་ཆོས་སྤོང་བ་ཡིན་ནོ། །འདི་ནི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱི་བསླབ་པ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་ན་ཆོས་སྤོང་བ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །ཆོས་སྤྱངས་ན་དེའི་ཉེས་པ་ཤིན་ཏུ་ལྕི་བ་ནི། ཏིང་ངེ་འཛིན་རྒྱལ་པོ་ལས། གང་གིས་འཛམ་བུའི་གླིང་འདིར་ནི། །མཆོད་རྟེན་ཐམས་ཅད་བཤིག་བྱེད་པས། །གང་གིས་མདོ་སྡེ་སྤོང་བྱེད་པའི། །སྡིག་པ་དེ་ནི་ཆེས་ཁྱད་འཕགས། །གང་གིས་གནྡྷའི་བྱེ་སྙེད་ཀྱི། །དགྲ་བཅོམ་བསད་པར་གྱུར་པ་བས། །གང་གིས་མདོ་སྡེ་སྤོང་བྱེད་པའི། །སྡིག་པ་དེ་ནི་ཆེས་ཁྱད་འཕགས། །ཞེས་གསུངས་སོ། །སྤྱིར་ཆོས་སྤོང་འབྱུང་བ་ལ་སྒོ་མང་དུ་སྣང་ནའང་སྟར་བསྟན་པའི་སྒོ་འདི་ཆེ་ཤོས་སུ་སྣང་བས་འབད་པས་སྤང་བར་བྱའོ། །དེ་ཡང་སྟར་བསྟན་པ་ལྟར་གྱི་ངེས་པ་རྙེད་པ་ཙམ་གྱིས་བཟློག་པར་འགྱུར་བས་ཉེས་སྤྱོད་རང་འགགས་སུ་འགྲོ་བའོ། །ངེས་པ་དེ་ནི་བདེན་པ་པོའི་ལེ་ཚུ་དང་དམ་པའི་ཆོས་པདྨ་དཀར་པོ་མང་དུ་བལྟས་པ་ལས་བཙལ་བར་བྱ་ཞིང་། ཆོས་སྤོང་གི་སྒོ་གཞན་རྣམས་ནི་རྣམ་པར་འཐག་པ་བསྡུས་པའི་མདོ་ལས་ཤེས་པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །མཁས་གྲུབ་ཆོས་རྗེའི་ཐུབ་བསྟན་བྱེ་དོར་༡༢༧བ༢ལས་ཀྱང་། ཆོས་ཆོས་མ་ཡིན་པར་སྟོན་པ་དང་། ཆོས་མ་ཡིན་པ་ཆོས་སུ་སྟོན་པ་གཉིས་ཀ་ཡང་ཆོས་སྤོང་གི་ལས་སུ་འགྱུར་བ་ལ་ཁྱད་པར་མེད་པར་འཕགས་པ་རྣམ་པར་འཐག་པ་བསྡུས་པའི་མདོ་ལས་གསུངས་སོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །

ཆོས་སྤྱོད། 1 དགེ་བའམ་དགེ་བའི་བྱ་བ། ལེགས་སྤྱད། ལེགས་བྱས། འདུལ་བ་གཞི་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ་པ་ལས། ཆོས་སྤྱོད་ཅེས་བྱ་བ་ནི་ལུས་དང་ངག་དང་ཡིད་ཀྱི་ལས་ལེགས་པར་སྤྱོད་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །2 འདོན་ཁ་ཁྲལ།

ཆོས་སྤྱོད་བཅུ། 1 དབུས་མཐའ་ལས། ཡི་གེ་འབྲི་མཆོད་སྦྱིན་པ་དང་། །ཉན་དང་ཀློག་དང་ལེན་པ་དང་། །འཆད་དང་ཁ་ཏོན་བྱེད་པ་དང་། །དེ་སེམས་པ་དང་སྒོམ་པའོ། །ཆོས་སྤྱོད་བཅུ་ཡི་བདག་ཉིད་ནི། །བསོད་ནམས་ཕུང་པོ་དཔག་ཏུ་མེད། །ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར་བཅུ་ལ་བཞེད། 2 ཡང་གསེར་ཕྲེང་དང་ཕར་ཕྱིན་ཊཱིཀ་གེའི་སྣང་བ་ལས། སྦྱིན་སོགས་ཕར་ཕྱིན་བཅུ་ལ་གསུངས། 3 རྣམ་བཤད་སྙིང་པོའི་རྒྱན་ལས། སེམས་བསྐྱེད་སོགས་ཆོས་བཅུ་ལ་གསུངས། 4 ས་པཎ་གྱིས། ཡན་ལག་བདུན་པའི་སྟེང་དུ། སྐྱབས་འགྲོ་དང་སྨོན་འཇུག་གི་སེམས་བསྐྱེད་གཉིས་བསྣན་ཏེ་བཅུ་ལ་བཞེད་དོ། ། 5 ཡན་ལག་བདུན་གྱི་སྟེང་དུ། འཁོར་བའི་ཉེས་དམིགས་བསམ་པ། སྨྲ་དན་ལས་འདས་པའི་ཕན་ཡོན་བསམ་པ། དེའི་བླང་དོར་གྱི་ལག་ལེན། བསྔོ་བ་དང་བཅུའོ། །བཀའ་གདམས་གླེགས་བམ་༼ ཀ་པ ༽༣༤༥ལ་གཞི་བྱས། 6 དགེ་བ་བཅུ། བཀའ་གདམས་གླེགས་བམ་༼ ཀ་པ ༽༣༤༥ན་གསལ།

ཆོས་སྤྱོད་རབ་གསལ། འགོ་སྐྱབས་འགྲོ་ཁྲུས་གསོལ་ནས་མཇུག་བསྔོ་སྨོན་ཤིས་བརྗོད་ཀྱི་བར་གྱི་འདོན་ཆོག་ཆ་ཚང་བ་ལ་ཟེར།

ཆོས་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་འབྱུང་བའི་གཞི། སྟོན་པ་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ། དུས་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ། གནས་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ། འཁོར་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་དང་བཞིའོ། །

ཆོས་དབྱིངས། ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ལ་གཟིགས།

ཆོས་དབྱིངས་བསྟོད་པ། སློབ་དཔོན་ཀླུ་སྒྲུབ་ཀྱིས་མཛད། ནག་ཚོའི་འགྱུར།

ཆོས་དབྱིངས་རྣམ་འབྱེད། ཆོས་དང་ཆོས་ཉིད་རྣམ་འབྱེད་དང་འདྲ།

ཆོས་དབྱིངས་ཡེ་ཤེས། 1 (འབྲས་དུས་ཀྱི་ཆོས་དབྱིངས་ཡེ་ཤེས) སེམས་ཅན་གྱི་རྒྱུད་ཀྱི་ཆོས་དབྱིངས་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་དེ་ཉིད་དྲི་མ་དང་བྲལ་བ་ན། ཆོས་དབྱིངས་ཡེ་ཤེས་ཟེར་རོ། །2 (རྒྱུ་དུས་ཀྱི་ཆོས་དབྱིངས་ཡེ་ཤེས) དྲི་མ་སྤངས་ན་གནས་འགྱུར་རུང་གི་ཡིད་ཀྱི་དབང་པོའི་ངོ་བོ་ལ། ཆོས་དབྱིངས་ཡེ་ཤེས་ཟེར།

ཆོས་འབྱུང་གི་མཚོན་དོན། ཕྱི་དཀར་བ་དེས་བདེ་བ་ཆེན་པོ། ནང་དམར་བས་སྟོང་ཉིད། ཆོས་འབྱུང་

གི་གདེངས་ཀ་གྲེན་དུ་ཕྱོགས་པས། སོས་སྦྱོད་ཀྱི་ས་ནས་བཟུང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སའི་བར་གྱི་ཡོན་ཏན་གོང་ནས་གོང་དུ་འཕེལ་ཞིང་རྒྱས་པ། ཆོས་འབྱུང་གི་རྩེ་མོ་ཟླ་བ་ཐུར་དུ་ཟུག་པས་ལས་དང་པོ་བའི་སྐབས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་རྒྱ་ཆུང་བ། ཆོས་འབྱུང་གི་ཟུར་གསུམ་གྱིས་སྐུ་གསུང་ཐུགས་གསུམ་མམ་རྣམ་ཐར་སྒོ་གསུམ། ཆོས་འབྱུང་ཟླ་གའི་རྣམ་པའམ་ཤེས་རབ་མའི་སྐྱེ་གནས་ཀྱི་རྣམ་པར་ཡོད་པ་དེས་བདེ་བ་ཆེན་པོའི་ཡེ་ཤེས། ཆོས་འབྱུང་གི་ནང་དུ་རྟེན་དང་བརྟེན་པའི་དཀྱིལ་འཁོར་ཡོངས་རྫོགས་ཚུད་པ་དེས་རྟེན་དང་བརྟེན་པའི་དཀྱིལ་འཁོར་སོགས་བདེ་སྟོང་དབྱེར་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་རྣམ་རོལ་ལས་མ་འདས་པ་དང་། ལ་འབྲས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་ཐམས་ཅད་བདེ་སྟོང་དབྱེར་མེད་བསྒོམས་པ་ལས་འབྱུང་བ་མཚོན། སྒྲ་བཤད་ནི། རྟེན་དང་བརྟེན་པའི་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་འབྱུང་གནས་སུ་གྱུར་པས་ན་ཆོས་འབྱུང་ཞེས་བྱའོ། །

ཆོས་སྦྱིན། ཆོས་ཀྱི་སྦྱིན་པ་སྟེ་གཞན་ལ་ཆོས་འཆད་པ་ལ་ཟེར།

ཆོས་མི་མཐུན་སྦྱོར་གྱི་སྒྲུབ་ངག རྟགས་དེ་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་མེད་པ་ཁོ་ནར་མི་མཐུན་དཔེ་དང་སྦྱོར་ཞིང་དངོས་སུ་སྟོན་པའི་ངག་གོ། དཔེར་ན་རྟག་ནས་མ་བྱས་པས་ཁྱབ། དཔེར་ན་ནམ་མཁའ་བཞིན། སྒྲ་ནི་བྱས་ཞེས་པ་ལྟ་བུ།

ཆོས་སྨྲ་བ། ཆོས་སྟོན་པའི་བླ་མའི་མིང་། ཆོས་སྨྲ་བ་ནི་སྟོན་པར་བྱེད་པའི་བླ་མའོ། །ཞེས་བརྒྱད་སྟོང་པའི་དཀའ་འགྲེལ་སྙིང་པོ་མཆོག་ན་གསལ་བ་ལྟར་རོ། །

ཆོས་སྨྲ་བ་འདུལ་བ་སྨྲ་བ། (འདུལ་བ) ཆོས་སྨྲ་བ་ནི་རིགས་པ་སྨྲ་བའོ། །འདུལ་བ་སྨྲ་བ་ནི་ལུང་གི་རྗེས་སུ་འབྲང་བའོ། །ཞེས་སོ་ཐར་གྱི་མདོའི་འགྲེལ་པར་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

ཆོས་གཞི། (འདུལ་བ) གཙུག་ལག་ཁང་། དགོན་སྡེ། ཆོས་སྡེ། ལྷ་ཁང་བཅས་ཀྱི་དོན་ཡིན་པར་སེམས། རིན་ཆེན་ཕྲེང་བའི་དར་ཊཱི་ཀ་ལས། སྔོན་གྱི་རྒྱལ་པོས་ཆོས་ཀྱི་གཞི་ལྷ་ཁང་ལ་སོགས་པ། ཞེས་དང་། ཡང་དེའི་འོག་ཏུ། གཙུག་ལག་ཁང་ལ་སོགས་པའི་ཆོས་ཀྱི་གཞི། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

ཆོས་གཞིས། སྤྱར་དགོན་པ་གྲྭ་ཚང་ཁག་གིས་བདག་ཏུ་འཛིན་པའི་གཞིས་ཀ། ཞེས་ཚིག་མཛོད་རྣམས་སུ་འབྱུང་བ་ལྟར་རོ། །ལམ་རིམ་ བླ་མ་བརྒྱུད་པའི་རྣམ་ཐར་སོགས་སུ་མཆོད་གཞིས་ཞེས་ཀྱང་སྣང་ངོ་། །

ཆོས་བཞིན་འདུལ་བ་བཞིན། (འདུལ་བ) དེའི་དོན་ནི། འདུལ་བ་གཞི་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ་པ་ལས། ལྟུང་བའི་ངོ་བོ་ཉིད་ལས་མི་འདའ་བར་རོ། །འདུལ་བ་བཞིན་ཞེས་བྱ་བ་ནི་འདུལ་བ་བཞིན་ཕྱིར་བཅོས་པ་ལས་མི་འདའ་བར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

ཆོས་གཟུགས་ཀྱི་སྐུ་གཉིས། ཆོས་སྐུ་དང་གཟུགས་སྐུ་ཞེས་པའི་ཐད་དུ་གཟིགས།

ཆོས་བཟང་ལྷའི་མདུན་ས། རི་རབ་ཀྱི་རྩེ་མོའི་དབུས་ན་གྲོང་ཁྱེར་ལྟ་ན་སྡུག་ཅེས་བྱ་བ་ཡོད་ལ། དེའི་ཕྱི་རོལ་གྱི་ལྷོ་ནུབ་ཀྱི་མཚམས་ན་ལྷ་རྣམས་འཁོད་ནས་ཆོས་ཀྱི་བགྲོ་གླེང་བྱེད་སའི་གཞལ་ཡས་ཁང་ཞིག་སྟེ། མཆིམས་མཛོད་༣༠༨ལས། གྲོང་ཁྱེར་ (ལྟ་ན་སྡུག་གི) ཕྱི་རོལ་གྱི་ལྷོ་ནུབ་ཀྱི་མཚམས་དཔག་ཚད་བཅུ་གཉིས་ན་གང་དུ་ལྷ་རྣམས་འཁོད་ནས་བྱ་བ་དང་བྱ་བ་མ་ཡིན་པ་བགྲོ་བར་བྱེད་པ་ཆོས་བཟང་ལྷའི་མདུན་ས་ཞེས་བྱ་བ་ཚུ་ཞེང་དུ་དཔག་ཚད་སུམ་བརྒྱ་སུམ་བརྒྱ་མཐའ་སྐོར་དུ་དགུ་བརྒྱ་ཡོད་པ་ལྷའི་གྲོང་ཁྱེར་ལས་དཔག་ཚད་ཕྱེད་དང་བཞིས་ཕྱིན་དུ་འཕགས་པ་མཛེས་ཤིང་ལྟ་ན་སྡུག་པ་ས་གཞི་དང་ཡང་ཐོག་དང་བགབ་པ་དང་སྒྲི་བསྡུས་ཀྱི་གདུང་དང་ཡང་ཐོག་གི་རྩེ་བཞི་དང་ཕྱམ་རྟེན་དང་ཕྱམ་དགུ་པོ་ཐམས་ཅད་ཤེལ་ལས་བྱས་པས། སྤྲིན་དཀར་པོའི་ཕུང་པོ་ལྟར་དཀར་བ། རིན་པོ་ཆེ་སྣ་བཞིའི་ལན་ཀན་གྱིས་བསྐོར་བ་ཕྱམ་དགུ་པོ་རེ་རེ་ཀ་བ་བཅུ་དྲུག་བཅུ་དྲུག་གིས་བརྟེན་པ། དབུས་ན་བཻཌཱུརྻའི་ཀ་བ་ཟུར་བརྒྱད་པ་གསལ་ཞིང་འཕན་མེད་པ་སྒྲི་བསྡུས་ཀྱི་གདུང་ལ་སྐྲ་རྩེ་ཙམ་གྱིས་མ་རེག་པ་དེའི་དྲུང་ན་བརྒྱ་བྱིན་གྱི་ཆོས་སྟོན་པའི་གསེར་གྱི་ཁྲི་བཤམས་པ་ཡོད་དོ། །དེའི་མཐར་ཉེ་དབང་གཞན་རྣམས་ཀྱི་གསེར་གྱི་ཁྲི་བཤམས་ཏེ་དེར་སུམ་ཅུ་རྩ་གསུམ་པའི་ལྷ་རྣམས་འདུས་ནས་ལྷ་དང་མི་རྣམས་ཀྱི་དོན་དང་ཆོས་སེམས་ཤིང་དཔྱོད་པ་དང་ཆོས་དང་ཆོས་མ་ཡིན་པའི་མདུན་མ་བགྲོ་བར་བྱེད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །རྒྱས་པར་མཆིམས་མཛོད་༣༠༨ལ་གཟིགས།

ཚོས་ལ་དམིགས་པའི་སྙིང་རྗེ། (དབུ་མ) སེམས་ཅན་མི་རྟག་པར་ཚད་མས་གྲུབ་པའི་གང་ཟག་གི་རྒྱུད་ཀྱི་སྙིང་རྗེ་གང་ཞིག མི་རྟག་པས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་ནས་སེམས་ཅན་ལ་དམིགས་ནས་སྡུག་བསྔལ་དང་བྲལ་བར་འདོད་པའི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་བརྩེ་བ་དེ། ཚོས་ལ་དམིགས་པའི་སྙིང་རྗེའི་མཚན་ཉིད། དབུ་མ་ལ་འཇུག་པ་ལས། འགྲོ་བ་གཡོ་བའི་ཆུ་ཡི་ནང་གི་ཟླ་བ་ལྟར། །གཡོ་དང་། ཞེས་པས་བསྟན། ཞིབ་པར་སྙིང་རྗེ་གསུམ་ཞེས་པའི་ཐད་དུ་གཟིགས།

ཚོས་བཤད་པའི་ཕན་ཡོན་ཉི་ཤུ། ཚོས་སྟོན་པའི་ཕན་ཡོན་ཉི་ཤུ་ཞེས་པའི་ཐད་དུ་གཟིགས།

མཆད་ཀ། (བློ་སྦྱོང) མཆད་པ་དང་འདྲ།

མཆད་ཀ་བ། (བློ་སྦྱོང) མཆད་ཁ་བ་དང་འདྲ།

མཆད་ཁ་བ། (བློ་སྦྱོང) བཀའ་གདམས་པའི་དགེ་བཤེས་ཤིག་གི་མིང་སྟེ། མཆད་ནི་དུར་གྱི་མིང་སྟེ། ཁོང་མི་རྟག་པ་དྲན་པའི་ཆེད་དུ་དུར་སར་ཕེབས་ནས་བཞུགས་པས་མཆད་ཁ་བ་ཞེས་མིང་ཐོགས་སོ། །དཔེ་མང་པོར་འཆད་ཁ་བ་ཞེས་འབས་ཡུལ་བྱེད་པ་ནི་ཡི་གེ་མ་དག་པ་ཡིན་ནོ། །

མཆད་སྐམ། རོ་སྐམ།

མཆད་པ། (བློ་སྦྱོང) དུར་ཁྲོད། དུར་ཁང་གི་མིང་། ལམ་རིམ་བརྡ་བཀྲོལ་དང་། དགེ་འདུན་ཚོས་འཕེལ་སོགས་གསུང་།

མཆན། 1 མཆན་བུ་དང་དོན་འདྲ། 2 མཆན་ཁུང་གི་བསྒུས་མིང་། དཔེར་མཆན་དུ་ཐྲོས་ལྟ་བུ།

མཆན་དུ་ཐྲོས། མཆན་ཁུང་འོག་ཐྲོས་པའི་དོན། མདོ་ལས། དེ་ཐོས་པས་བུ་གཉིས་རྒྱལ་པོའི་མཆན་ཐྲོས་ནས་དུས་ཏེ་དེ་སྐད་ཅེས་སྨྲས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

མཆན་བུ། 1 གཞུང་དངོས་གཞིའི་ཚིག་གི་འོག་ཏུའམ་དེ་དང་ཉེ་བར་བཏགས་པའི་འགྲེལ་བཤད་ཡིག་ཆུང་ལ་ཟེར། སྐྲ་བཤད་ནི། གཞུང་དངོས་གཞིའི་འོག་ཏུ་བཏགས་པའི་ཡིག་ཆུང་ཡིན་པས་ན་དེ་སྐད་ཅེས་བྱ་བར་བཏགས་ཏེ། དེ་ཡང་མཆན་འདིར་འོག་གི་དོན་ཡིན་པར་སེམས་ཏེ། དཔེར་ན་དཔུང་པའི་འོག་ལ་མཆན་ཁུང་ཟེར་བ་ལྟ་བུའོ། །བུ་ཞེས་པ་ནི་འདིར་ཆུང་བའི་དོན་ནོ། །2 སློབ་མའི་མིང་དུའང་བཤད།

མཆི་གུ། མཆིག་གུ་དང་འདྲ།

མཆིག 1 ཆུ་འཁོར་རམ་རང་འཐག་གི་མས་རྡོ་ལ་ཟེར། སློབ་དཔོན་ཆོས་བཤེས་ཀྱི་འདུལ་བ་མདོའི་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ་པ་སྣར་ཆ་༼ ཡུ ༽༣༧༦ན༥༡ལས། མཆིག་ཅེས་བྱ་བ་ནི་ལན་ཚྭ་ལ་སོགས་པ་བཏགས་པའི་ཕྱིར་འོག་གཞིར་བཞག་པའི་རྡོ་ལེབ་བོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །2 མཆིག་དང་དབྱིབས་འདྲ་བའི་སྒྲོག་ཆགས་ཤིག་གི་མིང་།

མཆིག་གུ། 1 རང་འཐག་གི་ཡས་རྡོ། སློབ་དཔོན་ཆོས་བཤེས་ཀྱི་འདུལ་བ་མདོའི་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ་པ་སྣར་ཆ་༼ ཡུ ༽༣༧༦ན༥༡ལས། དེའི་མཆི་གུ་ཞེས་བྱ་བ་ནི། མཆིག་དེའི་སྟེང་ནས་ལན་ཚྭ་ལ་སོགས་པ་འཐག་པར་བྱེད་པའི་རྡོ་ལེབ་ཆུང་ངུ་ཐེད་ཀར་གཞག་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །2 སྔོག་གཅུན་གྱི་གཅུན་རྡོ། 3 གཅུན་ཤིང་། གཅུན་ཤིང་ལ་མཆིག་གུ་ཞེས་ལི་ཤིའི་གུར་ཁང་ན་གསལ།

མཆིག་དང་མཆིག་གུ། རང་འཐག་གི་ཡས་མས་ཀྱི་རྡོ་ལེབ་གཉིས་པོའི་མིང་།

མཆིང་། དཀྱིལ་ལམ་དབུས་ཀྱི་དོན་དུ་བཤད། འཛིངས་དང་དོན་གཅིག དཔེར་ན་རྒྱ་མཚོའི་མཆིང་ཞེས་པ་ལྟ་བུ། དག་ཡིག་ངག་སྒྲོན་ལས། སྐྱེ་མཆེད་མཆིང་བུ་རྒྱ་མཚོའི་མཆིང་། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

མཆིང་བུ། ནོར་བུ་བརྫུས་མ། ཁུ་ནུ་བླ་མའི་ངག་སྒྲོན་འགྲེལ་པར། མདོག་སྔ་ཚོགས་ཤིང་ལྤྱིད་མེད་པའི་ནོར་བུ་ཕལ་པ་ཞེས་གསུངས་སོ། །རྗེའི་ལམ་རིམ་ཆེན་མོ་ལས། གཞུང་ལུགས་ཆེ་ལ་ལོ་མང་སྦྱངས་པ་ཡི། །གྲོགས་དག་རང་གི་ནོར་བུ་རིན་པོ་ཆེ། །དོར་ནས་གཞན་གྱི་མཆིང་བུ་མ་ལེན་པར། །རང་ལ་རིན་ཆེན་ཡོད་པ་མཐྱེན་པར་མཛོད། །ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

མཆིད། 1 གཏམ། བཤད་པ། སྐད་ཆ། ངག ངག་སྒྲོས། འཕྲོས་མོལ། བཀའ་མོལ། ལུང་རྣམ་འབྱེད་༼ ཉ ༽༢༧༡བ ༢ལས། ཨུཏྤལའི་མདོག་གིས་བུ་མོ་དེའི་སྐྲ་བྱི་བར་བརྩམས་པ་དང་། མགོ་ལ་སྒྲོས་ཡོད་པ་མཐོང་ངོ་། །མཐོང་ནས་ཀྱང་དྲིས་པ་བུ་མོ་འདི་ཅི་ཉེས། དེས་སྨྲས་པ། བདག་གིས་ཀྱང་མ་འཚལ་ཏེ། བདག་གི་ཕྱི་མོའི་མཆིད་ནས་ཁྱོད་ཀྱི་མ་པ་ལ་ཁྲོས་པས་ཁྱོད་འཕངས་

པས་སྒོའི་ཐེམ་པར་ལྟུང་སྟེ། དེར་སྒྲོས་འདི་བྱུང་ངོ་ཞེས་མཆིའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །2 འཕྲིན་ཡིག། སྤྲིངས་ཡིག

མཆིའོ། 1 འགྲོའོ་ཞེས་པའི་དོན་ཡིན། དཔེར་ན་བླ་མ་ལ་སྐྱབས་སུ་མཆིའོ། །ཞེས་པ་ལྟ་བུ། 2 འོང་ངོ་ཞེས་པའི་དོན་ཡིན། དཔེར་ན་མདོ་མཛངས་བླུན་༡༩༡བ༦ལས། བུད་མེད་དེས་སྨྲས་པ། བཙུན་པ་ཉུང་ཙམ་གཞེས་ཤིག །བདག་སླར་མཆིའོ། །ཞེས་པ་ལྟ་བུ། 3 ཡོད་དོ་ཞེས་པའི་དོན། འདུལ་བ་ལུང་གཞི་ལས། མདོ་སྡེ་འཛིན་པ་དང་། འདུལ་བ་འཛིན་པ་དང་། མ་མོ་འཛིན་པ་དག་མཆིའོ་ཞེས་ཐོས་ནས། ཞེས་པ་ལྟ་བུ། འདི་ལ་ད་དུང་ཡང་དོན་མང་དུ་ཡོད་དོ། །

མཆིལ་པ། 1 (བརྡ་རྙིང) ཉ་འཛིན་བྱེད་ཀྱི་ལྕགས་ཀྱུའི་མིང་། དཔེར་ན་ཉ་མཆིལ་ཞེས་པ་ལྟ་བུ། འདུལ་བ་ལུང་གཞིའི་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ་ལས། མཆིལ་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི། སྨྱིག་མའི་རྩེ་མོ་ལ་ཐ་གུ་རིང་པོ་བཏགས་པའི་སྣ་ལ་ལྕགས་ཀྱི་རྩེ་རྣོན་བཏགས་པའོ།།ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །ལྕགས་ཀྱུ་ཡུ་བ་ཅན་ཟེར་བ་དེ་འདི་རང་ལ་ཟེར་བ་ཡིན་འདུག འདི་དེང་སང་གི་རྒྱུག་པ་རིང་པོའི་རྩེ་ལ་ལྕགས་ཀྱུ་བཏགས་པའི་ཉ་འཛིན་བྱེད་དེའི་མིང་ཡིན། དབྱིན་སྐད་དུ་fishing rod ཟེར་བ་དེའོ། །2 ལྕགས་ཀྱུ་སྤྱིའི་མིང་། 3 ཁང་བྱིའུ། མིང་གི་རྣམ་གྲངས་ལ། ཁྱིམ་དུ་ཉལ། མགྲིན་སྔོན། རྒྱབ་བཀྲ་བཅས་སོ། །

མཆིལ་མ། ཁ་ཆུ།

མཆིལ་མའི་ཐལ་བ། མཆིལ་མ། ཁ་ཆུའི་ཐིགས་པའམ་རྡུལ། མཆིལ་མའི་རྫོག་པོ། མཆིལ་མའི་དུམ་བུ། འདིའི་ཐལ་བ་ཞེས་པ་ཡོངས་གྲགས་ཀྱི་ས་ཡི་ཐལ་བ་ལྟ་བུ་ལ་མི་གོ་བར་རྡུལ་ལམ་ཐིགས་པ་ལ་གོ་དགོས། འོན་འདི་ལ་ཐལ་བ་ཞེས་བརྗོད་པའི་རྒྱུ་མཚན་གང་ཡིན་ཞེ་ན། འཇིག་རྟེན་ནང་རྡུལ་གྱི་ཕུང་པོ་ལ་ཐལ་བ་ཞེས་པ་བརྗོད་པ་ལྟར། འདི་ཡང་ཁ་ཆུའི་རྡུལ་མང་པོ་བསགས་པའི་ཚོགས་པ་ཡིན་པས་ཐལ་བ་ཞེས་བཏགས་པའམ། ཡང་ན་འདིའི་ཐལ་བ་ཞེས་པ་རྡུལ་གྱི་མིང་སྟེ། དེ་ཡང་དྲི་མའམ་མི་གཙང་བའམ་སྙིགས་བཅས་ཀྱི་མིང་ཡིན་པས། ཁ་ནས་འཛག་པའི་མི་གཙང་བ་ལ་ཐལ་བའམ་རྡུལ་ཞེས་མིང་བཏགས་ཏེ། དཔེར་ན་མིག་སྐྱག་ལ་མིག་གི་རྡུལ་ཞེས་བརྗོད་

པ་བཞིན་ནོ། །འདུལ་བ་རྣམ་པར་འབྱེད་པའི་ཚིག་རྣམ་པར་བཤད་པ་(ཚུ)༡༥ན༩ལས། མཚིལ་མའི་ཐལ་བ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་བད་ཀན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །

མཚིས་པ། 1 འགྲོ་བའམ་སོང་བ། མཆི་བའི་འདས་པ་སྟེ། མཆི་བ། མཚིས་པ། མཆི་བ། 2 འོངས་པ། དཔེར་ན་ལུང་ཕྲན་ཚེགས་(ཐ་པ)༡༠༡བ༦ལས། ཀུན་ཞུགས་ཁྱོད་ག་ལས་འོངས། དེས་སྨྲས་པ། སློབ་དཔོན་བདག་སྔོན་གྱི་མཚིས་འབྲང་ཞིག་མཚིས་པ་ལྟར་མཚིས་ཏེ། བདག་དེ་ནས་མཚིས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། ། 3 ཡོད་པ།

མཚིས་བྲང་། མཚིས་འབྲང་དང་དོན་འདྲ།

མཚིས་འབྲང་། 1 ཁྱིམ་མམ་ཁང་པའི་མིང་། དཔེར་ན་ལུང་ཕྲན་ཚེགས་(ཐ་པ)༡༠༡བ༦ལས། ཀུན་ཞུགས་ཁྱོད་ག་ལས་འོངས། དེས་སྨྲས་པ། སློབ་དཔོན་བདག་སྔོན་གྱི་མཚིས་འབྲང་ཞིག་མཚིས་པ་ལྟར་མཚིས་ཏེ། བདག་དེ་ནས་མཚིས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །2 ཚུང་མའམ་བུད་མེད་ཀྱི་མིང་། དཔེར་ན་འདུལ་བ་ལུང་གཞི་ལས། ཁྱིམ་བདག་སངས་རྒྱས་འཚོས་སྨྲས་པ། འཕགས་པ་བདག་གི་མཚིས་འབྲང་འདི་ལ་སེམས་ཅན་ཞིག་ཞུགས་པར་གྱུར་གྱིས། གལ་ཏེ་བུ་པོ་ཞིག་བཙས་པར་གྱུར་ན་དེ་བདག་གིས་འཕགས་པའི་སླད་བཞིན་འབྲང་བའི་དགེ་སྦྱོང་དུ་འབུལ་ལོ། །དེས་སྨྲས་པ། ཁྱིམ་བདག་ཐབས་ཡིན་ནོ། །

མཆེད་པ། 1 གཅིག་ནས་གཉིས་སུ་འཕེལ་བའི་དོན། སློབ་སྦྱིངས་འགྲེལ་པ་(ངེ)༡༣༠ན༥ལས། མཆེད་པ་ནི་འཕེལ་བའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །2 (གསང་སྔགས) སྣང་བ་མཆེད་པ་ལ་ཐིམ་ཞིང་། སྟོན་གནམ་གཡའ་དག་པ་ལ་ཉི་འོད་ཀྱིས་ཁྱབ་པ་ལྟ་བུའི་སྟོང་སང་དམར་ལམ་པའི་སྣང་བ་འཆར་གྱི། དེ་ལས་གཞན་པའི་གཉིས་སྣང་རགས་པ་གཞན་གང་ཡང་མི་འཆར་བའི་ཡིད་ཀྱི་ཤེས་པ་ལ། མཆེད་པ་ཟེར། མཆེད་པ། སྣང་བ་མཆེད་པ། མཆེད་པ་དམར་ལམ་པ། ཤིན་ཏུ་སྟོང་པ་རྣམས་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་ཡིན། དམར་ལམ་པ་འཆར་བའི་རྒྱུ་ནི། སྙིང་ག་མན་ཆད་ཀྱི་རོ་རྐྱང་གི་རླུང་ཐམས་ཅད་དབུ་མའི་མར་སྣ་ནས་ཞུགས་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་ནོར་བུའི་རྩ་འཁོར་གྱི་མདུད་པ་དང་། ལྟེ་བའི་རྩ་འཁོར་གྱི་མདུད་པ་རྣམས་རིམ་གྱིས་གྲོལ་བས།

ལྟེ་བའི་རྩ་འཁོར་གྱི་དབུས་སུ་མ་ལས་ཐོབ་པའི་ཐིག་ལེ་དམར་པོ་ཨ་ཐུང་ཤད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཡོད་པ་མེའི་རང་བཞིན་ཅན་དེ་ཡར་འོངས་ཏེ། སྙིང་གའི་རོ་རྐྱང་གི་མདུད་པ་དྲུག་སྐོར་གྱི་འོག་ཏུ་སླེབས་པའི་བར་ལ་དེ་འདྲའི་སྣང་བ་འབྱུང་བར་གསུངས་ཤིང་། ཕྱི་རོལ་ནས་ཉི་འོད་སོགས་ཀྱི་སྣང་བ་ཤར་བ་ནི་མིན་ནོ། །མཆེད་པའི་སྦྲ་བཤད་ནི། ཐུར་གྱི་ཟླ་འོད་ལྟ་བུའི་སྣང་བ་དེ་ཉིད་མཆེད་པ་སྟེ་ཆེས་ཆེར་རྒྱས་ནས་ཉི་འོད་ལྟ་བུའི་ཆེས་གསལ་བའི་སྣང་བ་འབྱུང་བས་ན་དེ་སྐད་ཅེས་བྱའོ། །རྫེའི་རིམ་ལྔ་གསལ་སྒྲོན་ལས། ཉི་འོད་བཞིན་དུ་ཆེས་གསལ་བའི་སྒྲོ་ནས་སྣང་བ་མཆེད་པ་དང་། ཞེས་གསུངས་སོ། །དེ་ལ་ཤིན་ཏུ་སྟོང་བ་ཟེར་བའི་རྒྱུ་མཚན་ནི། དེ་ཉིད་ལས། སྣང་བ་ལྷུང་དང་བཅས་པས་སྟོང་པས་ཤིན་ཏུ་སྟོང་པ་དང་། ཞེས་གསུངས་སོ། །

མཆོག 1 གཙོ་བོ། རབ། རབ་མཆོག ཕུལ་བྱུང་། ཁྱད་འཕགས། དམ་པ། གོང་མ། རྩེར་སོན། གོང་མ། བླ་མ་རྣམས་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་སོ། །དཔེར་ན་སེམས་ཅན་གང་སུ་དག་ཡོད་པ་རྣམས་ཀྱི་མཆོག་ནི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའོ་ཞེས་གསུངས་པ་ལྟ་བུ་རྣམས་སོ། །2 དང་པོ། སྟོན་དང་། ཚུ་དང་། བསོད་སྙོམས་རྣམས་ཀྱི་དང་པོའམ་ཐོག་མ་ལ། སྟོན་གྱི་མཆོག ཚུའི་མཆོག བསོད་སྙོམས་ཀྱི་མཆོག་ཅེས་པ་ལྟ་བུ། 3 རྩེ་མོ། སྐྲ་དང་རྟའི་རྩེ་མོ་ལ། སྐྲའི་མཆོག་མ། རྟའི་མཆོག་མ་ཟེར་བ་ལྟ་བུ། 4 མདུན། མདུན་དུ་འགྲོ་ལ། མཆོག་ཏུ་འགྲོ་ཞེས་པ་ལྟ་བུ། (མཚན་གཞི་ལ་དཔྱད) 5 ཚིག ཚིག་གི་ས་བོན་ལ། མཆོག་གི་ས་བོན་ཞེས་པ་ལྟ་བུ། (མཚན་གཞི་ལ་དཔྱད) 6 མང་པོ། ཁྲིམ་གྱི་རུ་ལ། མཆོག་གི་རུ་ཞེས་པ་ལྟ་བུ། (མཚན་གཞི་ལ་དཔྱད) 7 དམིགས་པ། སེམས་རྩེ་གཅིག་པ་ལ། སེམས་མཆོག་གཅིག་པ་ཞེས་པ་ལྟ་བུ། (མཚན་གཞི་ལ་དཔྱད) རྣམ་བཤད་རིགས་པ་༼ སེམས་ཙམ་བསྟན་འགྱུར་ཤི་༣༥(ན༡) ༽ལས། མཆོག་གི་སྒྲ་ནི་གཙོ་བོ་དང་། །དང་པོ་རྩེ་མོ་གདུན་དོན་དང་། །ཚིག་དང་མང་པོ་དག་དང་ནི། །དམིགས་པ་ལ་ཡང་ཡོད་པར་མཐོང་། །གཙོ་བོ་ལ་ནི་སེམས་ཅན་གང་སུ་དག་ཡོད་པ་རྣམས་ཀྱི་མཆོག་ནི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཡིན་པར་བཤད་ཅེས་འབྱུང་བ་ལྟ་བུའོ། །དང་པོ་ལ་ནི་སྟོན་གྱི་ཐོག་མ་དང་། ཚུའི་ཐོག་མ་དང་། བསོད་སྙོམས་ཀྱི་ཐོག་མ་ཞེས་འབྱུང་བ་ལྟ་བུའོ། །རྩེ་མོ་ལ་ནི་སྐྲའི་རྩེ་མོས་སམ། རྟའི་

མཆོག་མས་སམ་ཞེས་འབྱུང་བ་ལྟ་བུའོ། །མདུན་གྱི་དོན་ལ་ནི་མདུན་དུ་འགྲོའོ་ཞེས་འབྱུང་བ་ལྟ་བུའོ། །ཚིག་ལ་ནི་ཚིག་གི་ས་བོན་ཞེས་འབྱུང་བ་ལྟ་བུའོ། །མང་པོ་ལ་ནི་ཁྲིམ་གྱི་ཟུ་ཞེས་འབྱུང་བ་ལྟ་བུའོ། །དམིགས་པ་ལ་ནི་སེམས་རྩེ་གཅིག་པ་ཉིད་དང་། སེམས་མི་འབྲལ་བ་ཞེས་འབྱུང་བ་ལྟ་བུའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

མཆོག་གི་དངོས་གྲུབ། 1 མི་སློབ་པའི་ཟུང་འཇུག་ཁ་སྦྱོར་ཡན་ལག་བདུན་ལྡན་རྡོ་རྗེ་འཆང་གི་གོ་འཕང་ངོ་། །2 མཐོང་ལམ་སོགས་འཇིག་ལས་འདས་པའི་ལམ་སྤྱི་ལ་ཟེར། དཔེ་ཆོས་རིན་ཆེན་སྤུངས་པའི་འབུམ་འགྲེལ་ལས་༤༧༣ལས་ནི། མཐོང་ལམ་སྐྱེས་པ་དེ་ཀ་ལ་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོ་མཆོག་གི་དངོས་གྲུབ་ཟེར་བ་ཡིན་གསུང་། ཞེས་གསུངས་སོ། །དཔལ་བོ་གཙུག་ལག་ཕྲེང་བས་ཀྱང་མཆོག་གི་དངོས་གྲུབ་མཐོང་ལམ་ལ་བཤད་དེ། ཆོས་འབྱུང་མཁས་པའི་དགའ་སྟོན་སྨད་ཆ་༧༤༤༧ལས། དེས་མཆོག་གི་དངོས་གྲུབ་ས་དང་པོའི་རྟོགས་པ་ཐོབ། ཐུན་མོང་གི་དངོས་གྲུབ་གནོད་སྦྱིན་མོ་རྣམས་དང་བུམ་པ་བཟང་པོ་གྲུབ། ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

མཆོག་གི་སྤྲུལ་སྐུ། ལོངས་སྐུས་བདག་རྐྱེན་བྱས་ནས་མཛད་པ་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་སྒོ་ནས་གདུལ་བྱ་རྗེས་སུ་འཛིན་པའི་སྤྲུལ་སྐུ་ལ། མཆོག་གི་སྤྲུལ་སྐུ་ཟེར། རྒྱལ་ཚབ་ཆོས་རྗེའི་རྣམ་བཤད་སྙིང་པོའི་རྒྱན་ལས། ལོངས་སྐུས་བདག་རྐྱེན་བྱས་ནས་མཛད་པ་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་སྒོ་ནས་གདུལ་བྱ་རྗེས་སུ་འཛིན་པའི་མཆོག་གི་སྤྲུལ་པའི་སྐུ་ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཞན་ཡང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཉིད་མཆོག་གི་སྤྲུལ་སྐུའི་རྣམ་པར་འཆར་བ་ཡིན་གྱི། བེམ་པོས་བསྡུས་པའི་རྡུལ་ཕྲ་རབ་བསགས་པའི་ལུས་ནི་ཙུང་ཟད་ཀྱང་མེད་དེ། དེ་ཉིད་ལས། དེས་ན་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཉིད་གདགས་པའི་གཞིར་བྱས་ནས་གཟུགས་ཀྱི་སྐུར་རྣམ་པར་བཞག་པ་ཡིན་གྱི། བེམ་པོས་བསྡུས་པའི་རྡུལ་ཕྲ་རབ་བསགས་པའི་ལུས་ནི་ཙུང་ཟད་ཀྱང་མེད་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །རྒྱུད་བླར། ཇི་ལྟར་བཻཌཱུཪྱའི་ས་གཞི་གཙང་མ་ལ། །ལྷ་དབང་ལུས་ཀྱི་གཟུགས་བརྙན་འཆར་བ་བཞིན། །དེ་བཞིན་འགྲོ་བའི་ས་གཞི་གཙང་མ་ལ། །ཐུབ་པའི་དབང་པོའི་སྐུ་ཡི་གཟུགས་བརྙན་འཆར། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། བཻཌཱུཪྱའི་ས་གཞི་གཙང་

མ་ལ་བརྒྱ་བྱིན་གྱི་གཟུགས་བརྙན་ཤར་བ་བཞིན་དུ། གདུལ་བྱ་ལས་དག་པའི་མིག་ཤེས་ལ་གཟུགས་སྐུའི་སྣང་བ་ཤར་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །

མཆོག་ཏུ། 1 ཡུལ་མཆོག་ལ། 2 རབ་ཏུ། ཤིན་ཏུ། ཆེས། ཆེས་ཆེར། དཔེར་ན་ཤིན་ཏུ་རྟོགས་དཀའ་བ་ལ། མཆོག་ཏུ་རྟོགས་དཀའ་བ། ཞེས་པ་དང་། ཤིན་ཏུ་དགའ་བ་ལ། མཆོག་ཏུ་དགའ། ཞེས་པ་དང་། རབ་ཏུ་དད་པ་ལ། མཆོག་ཏུ་དད་ཅེས་པ་ལྟ་བུའོ། །

མཆོག་ཏུ་དགའ་བ། ཆེ་ཆེར་དགའ་བ། ཤིན་ཏུ་དགའ་བ། ཆེས་དགའ་མོས་བྱེད་པ། དཔེར་ན་སྨོན་ལམ་དང་པོ་ལས། མཆོག་ཏུ་དགའ་བའི་དངོས་པོ་སངས་རྒྱས་ལ་སོགས་པའི་ཡོན་ཏན་ཡིད་ལ་བྱེད་པས་བྱིང་བ་བསལ་ལ་དམིགས་པ་དེ་ཉིད་དམ་དུ་གཟུང་ངོ་། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟ་བུ།

མཆོག་ཏུ་དད་པ། རབ་ཏུ་དད་པ། ཤིན་ཏུ་དད་པ། ཆེས་ཆེར་དད་པ། དཔེར་ན་མཆོག་ཏུ་དད་པས་ཕྱག་འཚལ་ལོ་ཞེས་པ་ལྟ་བུ།

མཆོག་དང་ཐུན་མོང་གི་དངོས་གྲུབ། མཆོག་གི་དངོས་གྲུབ་ནི། སངས་རྒྱས་ཀྱི་གོ་འཕང་སོགས་འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ལམ་སྒྲི་དང་། ཐུན་མོང་གི་དངོས་གྲུབ་ནི་བརྒྱད་དེ། མཁའ་སྤྱོད་རལ་གྲི་རི་ལུ་དང་། །རྐང་མགྱོགས་བུམ་པ་གནོད་སྦྱིན་ཁོལ། །བཅུད་ལེན་དང་ནི་མིག་སྨན་ནོ། །དེ་ཡང་མཁའ་སྤྱོད་ནི། མི་འཆི་བར་གནམ་མཁར་གནས་ནུས་པའོ། །རལ་གྲི་ནི། དེས་དགྲའི་དཔུང་དུ་མ་འཇོམས་ནུས་པའོ། །སྨན་གང་ཞིག་བསྒྲུབས་པ་དེ་ལག་ཏུ་ཐོགས་པས་ལུས་མི་སྣང་བའོ། །རྐང་མགྱོགས་ནི། མཆིལ་ལྷམ་གྲུབ་སྐེ་གྱོན་པས་ཡུད་ཙམ་ལ་རྒྱ་མཚོའི་མཐའ་འཁོར་བའོ། །བུམ་པ་ནི། དེའི་ནང་དུ་ཟས་ནོར་གོས་ལ་སོགས་པ་ཡོ་བྱད་ཟད་མི་ཤེས་པ་འབྱུང་ངོ་། །གནོད་སྦྱིན་ཁོལ་བ་ནི། དེས་བྲན་བྱེད་པས་ཅི་བསྒོ་བ་སྒྲུབ་ཅིང་། མི་འབུམ་ཕྲག་གིས་བསྒྲུབ་དགོས་པའི་བྱ་བ་ཉིན་གཅིག་ལ་འགྲུབ་པའོ། །བཅུད་ལེན་ནི། ཚེ་ཉི་ཟླ་དང་མཉམ། སྟོབས་གླང་པོ་དང་མཉམ། གདངས་བཞད་དང་མཉམ། ལྡང་བ་ཤིང་བལ་ལས་ཡང་བའོ། །མིག་སྨན་ནི། མིག་ལ་བྱུགས་པས་ས་འོག་གི་གཏེར་ལ་སོགས་པ་མཐོང་བའོ། །

མཆོག་མ། ཐོག་མའམ་རྩེ་མོའི་དོན། དཔེར་ན་རྭའི་རྩེ་མོ་ལ། རྭའི་མཆོག་མ་

དང་། སྐྲའི་རྩེ་མོ་ལ། སྐྲའི་མཆོག་མ་ཟེར་བ་ལྟ་བུའོ། །འདི་རྣམ་བཤད་རིགས་པ་ལས་མཆོག་གི་སྒྲ་འཇུག་ཡུལ་བདུན་གསུངས་པའི་ "རྩེ་མོ" ལ་འཇུག་པའི་དབང་དུ་བྱས་སོ། །རྒྱས་པར་ "མཆོག" ཅེས་པའི་ཐད་དུ་གཟིགས།

མཆོག་ཟུང་། མཆོག་ཟུང་གཅིག་ལ་གཟིགས།

མཆོག་ཟུང་གཅིག ཤཱ་རིའི་བུ་དང་། མོ་དགལ་གྱི་བུ་གཉིས་ལ་ཟེར། འདུལ་བ་ལུང་གཞི་དང་། རྗེ་ཙོང་ཁ་པ་ཆེན་པོའི་ལམ་རིམ་ཆེན་མོར། མཆོག་ཟུང་གཅིག་ཅེས་འབྱུང་། ཏཱ་ར་ནཱ་ཐའི་རྒྱ་གར་ཆོས་འབྱུང་དེབ་གཟུགས་༨༩ལས་ཀྱང་། མཆོག་ཟུང་གཅིག་ནི་སྟོན་པའི་སྤྱི་རོལ་དུ་སྨྱུ་དན་ལས་པ་ཡིན་ལ། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །འགའ་ཞིག་གིས། མཆོག་ཟུང་གཉིས་ཞེས་ཐ་སྙད་མཛད་པ་ནི་ནོར་རོ། །དེའི་རྒྱུ་མཚན་ནི། ཟུང་ནི་གཉིས་སམ་ཚའི་དོན་ཡིན་པས། ཚ་གཉིས་ལ་ཡ་བཞིར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །

མཆོག་གསུམ་ཀུན་འདུས། (སྙིང་མ) བླ་མའི་མཚན་གྱི་རྣམ་གྲངས་ཤིག མཆོག་གསུམ་ཀུན་འདུས་ཀྱི་ངོ་བོ་ཡིན་ཚུལ་ནི། བླ་མའི་སྐུ་དགེ་འདུན། གསུང་དམ་ཆོས། ཐུགས་སངས་རྒྱས་ཡིན་པའི་ཚུལ་གྱིས་སོ། །རིག་འཛིན་འདུས་པའི་ཟིན་བྲིས་རིག་འཛིན་ཞལ་ལུང་ལ་གཞི་བྱས་ཏེ་བཀོད།

མཆོད་བརྗོད་དང་རྩོམ་པར་དམ་བཅའ། མཆོད་བརྗོད་ནི་བསྟན་བཅོས་རྩོམ་པའི་ཐོག་མར་སངས་རྒྱས་སོགས་རང་གི་ལྷག་པའི་ལྷ་ལ་གུས་པས་བསྟོད་པའོ། །རྩོམ་པར་དམ་བཅའ་ནི་བསྟན་བཅོས་བརྩམ་པར་དམ་བཅའ་བའམ་ཁས་ལེན་པའོ། །བསྟན་བཅོས་ཚད་ལྡན་ཡིན་ཚད་ལ་རྩོམ་པར་དམ་བཅའ་དངོས་སུ་ཡོད་དགོས་པའི་ངེས་པ་མེད་དེ། དཔེར་ན་རྩོམ་པར་དམ་བཅའ་ཡོད་ལ། མཆོད་བརྗོད་མེད་པ། བཤེས་སྤྲིངས་ལྟ་བུ། མཆོད་བརྗོད་ཡོད་ལ། རྩོམ་པར་དམ་བཅའ་དངོས་སུ་མེད་པ། རྩ་བ་ཤེས་རབ་ལྟ་བུ། གཉིས་ཀ་ཡོད་པ་ནི་ཤིན་ཏུ་མང་། གཉིས་ཀ་མེད་པ་ནི་མངོན་པ་ཀུན་འདུས་ལྟ་བུའོ། །རྗེའི་གསུང་བཞིན་བཀོད།

མཆོད་རྟེན། གནའ་བོ་མཆོད་རྟེན་ཞེས་པ་སྐྱེས་བུ་དམ་པའི་གདུང་རུས་བཞག་པའི་འཛིམ་པའི་ཕུང་པོ་ལ་ཟེར། ལུང་ཕྲན་ཚེགས་ཀྱི་འགྲེལ་པ་ལས། མཆོད་རྟེན་ནི་རུས་པ་བཞག་པའི་དོན་གྱིས་

འཛིམ་པའི་ཕུང་པོའོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །

མཆོད་རྟེན་བསྐོར་བའི་ཚིགས་སུ་བཅད་པ། མཆོད་རྟེན་ལ་ཕྱག་མཆོད་སྐོར་བ་བྱེད་པ་དང་། བསྙེན་བཀུར་བྱེད་པའི་ཕན་ཡོན་སྟོན་པའི་མདོ་ཞིག འདི་སྡེ་དགེ་སྤར་མའི་མདོ་སྡེ་༼ས་པ ༽༡༩༤བ༢ནས། ༢༠༡ན༥བར་བཞུགས་སོ། །

མཆོད་རྟེན་གྱི་བྲི། མཆོད་རྟེན་གྱི་སྟེང་དུ་བླ་བྲེའི་ཚུལ་དུ་ཡོད་པའི་སྟེང་གཡོགས་ལ། མཆོད་རྟེན་གྱི་བྲེ་ཟེར། འདི་མཆོད་རྟེན་ཉི་མ་དང་ཆར་པ་སོགས་ལས་སྐྱོབ་བྱེད་ཀྱི་ཐོག་གཡོགས་ཡིན། བོད་བཟོའི་མཆོད་རྟེན་རྣམས་ཀྱི་བྲེ་ལ་ཐོག་གཡབ་ཀྱི་རྣམ་པ་གསལ་བར་མི་ཐོན་ཡང་། རྒྱ་གར་སོགས་ཀྱི་ནང་པའི་མཆོད་རྟེན་རྙིང་པ་དང་དེའི་རིས་མོ་རྙིང་པ་རྣམས་ལ་གསལ་བར་ཐོན་ཡོད། །མདོ་རྩ་བར་དེ་ལ་མཆོད་རྟེན་གྱི་ཕུ་ཤུ་ཞེས་ཐ་སྙད་གསུངས་ཡོད།

མཆོད་རྟེན་བརྒྱད། 1 སངས་རྒྱས་ཀྱིས་མཛད་པ་ཁྱད་པར་ཅན་རེ་མཛད་པའི་ཚེ་མཆོད་རྟེན་རེ་བཞེངས་པའི་མཆོད་རྟེན་བརྒྱད་ཅེས་ཡོངས་སུ་གྲགས་པ་ནི། ༡ པདྨ་སྤུངས་པའི་མཆོད་རྟེན། (ལུམྦིའི་ཚལ་དུ་སྟོན་པ་སྐུ་བལྟམས་མ་ཐག་ཕྱོགས་སོ་སོར་གོམ་པ་བདུན་བདུན་པོར་བ་ལས་པདྨ་སྐྱེས་པ་དང་། པདྨ་འདམ་ལས་སྐྱེས་ཀྱང་འདམ་གྱིས་མ་གོས་པས་འཁོར་བར་སྐྱེས་ཀྱང་སྐྱོན་གྱིས་མ་གོས་པའི་མཚོན་བྱེད་པདྨ་སྤུངས་པའི་མཆོད་རྟེན) ༢ བྱང་ཆུབ་མཆོད་རྟེན། (རྡོ་རྗེ་གདན་དུ་སྐུ་བཞི་མངོན་པར་བྱང་ཆུབ་པའི་མཆོད་རྟེན) ༣ བཀྲ་ཤིས་སྒོ་མང་། (ཝཱ་ར་ཎ་སིར་ཆོས་འཁོར་བསྐོར་བའི་ཚེ་བདེན་བཞི་རྣམ་ཐར་བརྒྱད་སོགས་མཚོན་བྱེད་སྒོ་བཅུ་དྲུག་ནས་བརྒྱ་རྩ་བརྒྱད་སོགས་ཡོད་པ་བཀྲ་ཤིས་སྒོ་མང) ༤ ཆོ་འཕྲུལ་མཆོད་རྟེན། (མཉན་ཡོད་དུ་མུ་སྟེགས་སྟོན་པ་དྲུག་སོགས་བཏུལ་ཏེ་གཞན་ལས་ཁྱད་པར་འཕགས་པས་གླེ་འབུར་ཅན་གྱི་ཆོ་འཕྲུལ་མཆོད་རྟེན) ༥ ལྷ་བབས་མཆོད་རྟེན། (ཀ་ཤིའི་གྲོང་དུ་གཞན་དོན་དུ་འབྱོན་པ་མཚོན་བྱེད་ཐེམ་སྐས་ཅན་གྱི་ལྷ་བབས་མཆོད་རྟེན། འགའ་ཞིག་གིས་འདི་མཉན་ཡོད་དུ་ཡིན་པར་བཤད) ༦ དབྱེན་བསྡུམས་མཆོད་རྟེན། (རྒྱལ་པོའི་ཁབ་ཏུ་དགེ་འདུན་གྱི་དབྱེན་བསྡུམས་པའི་ཚེ་དེའི་རྒྱུ་དུག་གསུམ་ལྷ་བ་དང་བཞི་བཅད་དེ་རྣམ་ཐར་བརྒྱད་ལ་གནས་པ་མཚོན་བྱེད་

བང་རིམ་གྱི་གྲུ་བཞི་བཅད་དེ་ཟུར་བརྒྱད་དུ་ཡོད་པར་དབྱེན་བརླམས་མཆོད་རྟེན) ༧ རྣམ་རྒྱལ་མཆོད་རྟེན། (ཡངས་པ་ཅན་དུ་སྐུ་ཚེ་ཟླ་བ་གསུམ་དུ་བྱིན་གྱིས་བརླབས་པའི་ཚེ་བང་རིམ་ཟླུམ་པོ་གསུམ་པ་འཆི་བདག་ལས་རྣམ་པར་རྒྱལ་བའི་མཆོད་རྟེན) ༨ མྱང་འདས་མཆོད་རྟེན། (རྩྭ་མཆོག་གྲོང་དུ་འཕོར་བའི་སྦྱོས་པ་དང་བྲལ་བ་མཚོན་བྱེད་བང་རིམ་མེད་པའི་མྱང་འདས་མཆོད་རྟེན་རྣམས་སོ) དབྱེ་བ་འདི་རྣམས་དགེ་བའི་རྩ་བ་ཡོངས་སུ་འཛིན་པའི་མདོ་འོག་ཏུ་འབྱུང་བ་དང་། ལི་ཡུལ་ལུང་བསྟན་པ། ཀླུ་སྒྲུབ་ཀྱིས་མཆོད་རྟེན་བརྒྱད་ལ་བསྟོད་པ། དྲི་མེད་འགྲེལ་པ་རྣམས་སུ་འབྱུང་ཞིང་། སྐུ་གདུང་ཆ་བརྒྱད་དུ་བགོས་པའི་མཆོད་རྟེན་བརྒྱད་དང་འདི་གཉིས་མི་འདྲ་བར་གུང་ཐང་རིན་པོ་ཆེའི་«བདེ་བར་གཤེགས་པའི་སྐུ་གསུང་ཐུགས་ཀྱི་རྟེན་བཞེངས་པ་དང་ཕྱག་མཆོད་སྐོར་བའི་ཕན་ཡོན་བསྟན་པ»ལས་གསུངས་སོ། །གློང་རྡོལ་བླ་མ་དང་། དཔའ་བོ་གཙུག་ལག་ཕྲེང་བ། དངུལ་ཆུ་རྡྷརྨ་སོགས་ཀྱིས་ཀྱང་ཚིག་རིས་ཙམ་ལས་དོན་ལ་གོང་དང་འདྲ་བར་གསུངས་སོ། །2 བསྐྱེད་རིམ་སྐབས་སུ་འབྱུང་བའི་མཆོད་རྟེན་བརྒྱད་ནི། རྡོ་རྗེ་དཀར་པོ། རྡོ་རྗེ་ནག་པོ། རྡོ་རྗེ་ཆགས་པ། རྡོ་རྗེ་འདུས་བྱས། ཐུགས་རྡོ་རྗེ། སྐུ་རྡོ་རྗེ། རིན་ཆེན་རྡོ་རྗེ། ཆོས་རྡོ་རྗེ་ཞེས་མིང་སོ་སོར་བཏགས་པ་ཀུན་མཁྱེན་འཇམ་དབྱངས་བཞད་པའི་བསྐྱེད་རིམ་དུ་སྣང་ངོ་། །ཞེས་དངུལ་ཆུ་གསུང་ངོ་། །

མཆོད་རྟེན་ཆ་བརྒྱད། མཆོད་རྟེན་བརྒྱད་དང་འདྲ། སྐུ་གདུང་ཆ་བརྒྱད་དུ་བགོས་པའི་མཆོད་རྟེན་བརྒྱད་དང་། མཆོད་རྟེན་བརྒྱད་གཉིས་མི་འདྲ་བར་རྗེ་གུང་ཐང་པའི་བདེ་བར་གཤེགས་པའི་སྐུ་གསུང་ཐུགས་རྟེན་བཞེངས་པ་དང་ཕྱག་མཆོད་སྐོར་བའི་ཕན་ཡོན་བསྟན་པ་རྣམ་དཀར་ལས་ལ་སྐུལ་བྱེད་དཀར་ཆག་ལྷའི་རྔ་ཆེན་ལས་གསུངས་སོ། །

མཆོད་རྟེན་བཞེངས་པའི་ཕན་ཡོན་བཅོ་བརྒྱད། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་མཆོད་རྟེན་བྱེད་པའི་ཕན་ཡོན་བཅོ་བརྒྱད་ཡོད་དེ། བཅོ་བརྒྱད་གང་ཞེ་ན། རྒྱ་ཆེན་པོའི་རིགས་སུ་སྐྱེ་བར་འགྱུར་བ་དང་། གཟུགས་བཟང་བར་འགྱུར་བ་དང་། མཛེས་ཤིང་མིག་ཏུ་སྡུག་པར་འགྱུར་བ་དང་། དབང་ཆེ་བར་གྲགས་པར་འགྱུར་བ་དང་། གཡོག་འཁོར་རྒྱ་ཆེན་པོར་འགྱུར་བ་དང་། གཡོག་འཁོར་མི་ཕྱེད་པར་འགྱུར་

བ་དང་། ལོངས་སྤྱོད་ཆེ་བར་འགྱུར་བ་དང་། འཇིག་རྟེན་པ་རྣམས་འཁོར་ཞིང་འདུ་བར་འགྱུར་བ་དང་། ཀུན་གྱི་རྟེན་དུ་འགྱུར་བ་དང་། ཕྱོགས་བཅུར་བརྗོད་པ་དང་། སྒྲ་དང་ཚིགས་སུ་བཅད་པ་རྒྱ་ཆེན་པོ་མངོན་དུ་འབྱུང་བར་འགྱུར་བ་དང་། ལྷ་དང་མིས་མཆོད་པར་འགྱུར་བ་དང་། ཕྱུག་ཅིང་ནོར་མང་པོ་དང་ལྡན་པར་འགྱུར་བ་དང་། འཁོར་ལོས་སྒྱུར་བའི་རྒྱལ་སྲིད་འཐོབ་པར་འགྱུར་བ་དང་། ཚེ་རིང་བར་འགྱུར་བ་དང་། ལུས་རྡོ་རྗེ་ལྟར་མཁྲེགས་པར་འགྱུར་བ་དང་། ལུས་མཚན་དང་དཔེ་བྱད་དང་ལྡན་པར་འགྱུར་བ་དང་། མཐོ་རིས་སུ་སྐྱེ་བར་འགྱུར་བ་དང་། མྱུར་དུ་ཡོངས་སུ་མྱ་ངན་ལས་འདའ་བ་སྟེ། བཅོ་བརྒྱད་པོ་དེ་དག་ནི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་མཆོད་རྟེན་བྱེད་པའི་ཕན་ཡོན་ནོ། །ཞེས་ལས་རྣམ་པར་འབྱེད་པ། མདོ་༼ས༽༢༩༨ན ༣ལས་གསུངས་སོ། །

མཆོད་རྟེན་ལ་སྐོར་བ་བྱེད་པའི་ཕན་ཡོན། སྐོར་བ་བྱེད་པའི་ཕན་ཡོན་ཞེས་པའི་ཐད་དུ་གཟིགས།

མཆོད་རྟེན་ལ་ཕྱག་འཚལ་བའི་ཕན་ཡོན་བཅུ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་མཆོད་རྟེན་ལ་ཕྱག་འཚལ་བའི་ཕན་ཡོན་བཅུ་ཡོད་དེ། བཅུ་གང་ཞེ་ན། གཟུགས་བཟང་ཞིང་མདོག་གསེར་གྱི་ཁ་དོག་ལྟ་བུར་འགྱུར་བ་དང་མཛེས་ཤིང་མིག་ཏུ་སྡུག་པར་འགྱུར་བ་དང་། སྐད་སྙན་ཅིང་གཟུང་བའི་ཚིག་ཏུ་འགྱུར་བ་དང་བག་ཚ་བ་མེད་པར་འཁོར་གྱི་ནང་དུ་འགྲོ་བ་དང་ལྷ་དང་མི་རྣམས་དགའ་བར་འགྱུར་བ་དང་གཟི་བྱིན་ཆེན་པོར་འགྱུར་བ་དང་གཟི་བྱིན་ཆེན་པོའི་གང་ཟག་འདི་ལྟ་སྟེ། སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྡན་འདས་རྣམས་དང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་དང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཉན་ཐོས་རྣམས་དང་འགྲོགས་པར་འགྱུར་བ་དང་ལོངས་སྤྱོད་ཆེ་བར་འགྱུར་བ་དང་མཐོ་རིས་སུ་སྐྱེ་བར་འགྱུར་བ་དང་མྱུར་དུ་ཡོངས་སུ་མྱ་ངན་ལས་འདའ་བ་སྟེ། བཅུ་པོ་དེ་དག་ནི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་མཆོད་རྟེན་ལ་ཕྱག་འཚལ་བ་འི་ཕན་ཡོན་ནོ། །ཞེས་ལས་རྣམ་པར་འབྱེད་པ། མདོ་༼ས༽༢༩༩ན ༩ལས་གསུངས། དེའི་གོང་དུ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་མཆོད་རྟེན་ལ་ཐལ་མོ་སྦྱོར་བའི་ཕན་ཡོན་བཅུ་ཡང་གསུངས་སོ། །

མཆོད་རྟེན་ལ་མར་མེ་དབུལ་བའི་ཕན་ཡོན་བཅུ། ལས་རྣམ་པར་འབྱེད་པ་ལས། མདོ་༼ས༽༢༩༥བ༢ལས། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་མཆོད་རྟེན་ལ་མར་མེ་དབུལ་བའི་ཕན་ཡོན་བཅུ་ཡོད་དེ།

བཅུ་གང་ཞེ་ན། འཇིག་རྟེན་ན་མར་མེ་ལྷ་བུར་འགྱུར་བ་དང་། ཤའི་མིག་རྣམ་པར་དག་པར་འགྱུར་བ་དང་། ལྷའི་མིག་འཐོབ་པར་འགྱུར་བ་དང་། དགེ་བ་དང་མི་དགེ་བའི་ཆོས་རྣམས་ལ་ཤེས་རབ་འབྱུང་བར་འགྱུར་བ་དང་། མ་རིག་པ་དང་གཏི་མུག་གི་མུན་པ་སེལ་བ་དང་། ཤེས་རབ་ཀྱི་སྣང་བ་འཐོབ་པར་འགྱུར་བ་དང་། དེ་འཁོར་བ་ན་འཁོར་བའི་ཚེ་ནམ་ཡང་མུན་པ་ན་གནས་པར་མི་འགྱུར་བ་དང་། ལོངས་སྤྱོད་ཆེ་བར་འགྱུར་བ་དང་། མཐོ་རིས་སུ་སྐྱེ་བར་འགྱུར་བ་དང་། མྱུར་དུ་ཡོངས་སུ་མྱ་ངན་ལས་འདའ་བ་སྟེ། བཅུ་པོ་དེ་དག་ནི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་མཆོད་རྟེན་ལ་མར་མེ་ཕུལ་བའི་ཕན་ཡོན་ནོ། །ཞེས་གསུངས། གཞན་ཡང་ཕྲེང་བ་ཕུལ་བའི་ཕན་ཡོན་དང་། བདུག་སྤོས་ཕུལ་བའི་ཕན་ཡོན། རོལ་མོ་དང་སིལ་སྙན་ཕུལ་བའི་ཕན་ཡོན་བཅུ་སོགས་གསུངས་སོ། །

མཆོད་སྟོན་ལ་སོགས་པའི་དུས་སུ་སྒྲུབ་པའི་དམན་སྤྱོད། དམན་སྤྱོད་ལྷའི་ཡ་གྱལ་ཏེ། གསོལ་སྟོན་བཤམས་ཟིན་ནས་དགེ་འདུན་འདུ་བའི་ཕྱིར་གཎྜི་བརྡུང་བ། གསོལ་སྟོན་གྱི་ཚེ་ཚ་བ་བསིལ་བ་བྱ་བ། མཛུག་ཏུ་སྟན་བསྡུ་བ་སོགས་སོ། །

མཆོད་སྡོང་། 1 མཆོད་རྟེན། སྒྲ་བཤད་ནི། མཆོད་པའི་སྡོང་གྲོགས་སམ་ཆེད་དུའམ་རྟེན་དུ་བཙུགས་པའམ་བཞེངས་པས་ན་མཆོད་སྡོང་ཞེས་བྱའོ། །ས་པཎ་གྱིས་མཛད་པའི་སྒྲ་ལ་འཇུག་པ་ཞེས་བྱ་བ་((ན༡༦ལས། མཆོད་པའི་ཆེད་དུ་བཙུགས་པ་ནི། མཆོད་སྡོང་ཞེས་དགོས་ཆེད་ཀྱི་ཚིག་བསྡུས་པ་དང་། ཞེས་གསུངས་ཤིང་། རང་གི་རྣམ་བཤད་ལས་ཀྱང་། མཆོད་སྡོང་གཟུགས་པ་དང་རྒྱལ་མཚན་བསྒྲེང་བ་ཞེས་བྱ་བ་ལ། མཆོད་སྡོང་གི་སྒྲས་ནི་གཟུགས་པ་དང་འབྲེལ་བའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་འདི་དང་གོང་གི་ས་པཎ་གྱི་ཚིག་དེ་གཉིས་འབྲེལ་བ་ཡོད་དམ་སྙམ་ཡང་དཔྱད། 2 མཆོད་མེ། 3 མཆོད་མེའི་སྡོང་རས།

མཆོད་གནས། 1 ཕྱག་མཆོད་ཀྱི་ཡུལ། སྐྱབས་ཡུལ། སྤྱོད་འཇུག་ཆེན་མོ་ལས། ཐུབ་དབང་མཆོད་གནས་མཆོག་ལ་ཡིད་འོང་བའི། །མེ་ཏོག་མནྡ་ར་དང་པདྨ་དང་། །ཨུཏྤལ་ལ་སོགས་དྲི་ཞིམ་ཐམས་ཅད་དང་། །ཕྲེང་བ་སྤེལ་ལེགས་ཡིད་འོང་རྣམས་ཀྱིས་མཆོད། །ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར་

རོ། །2 དད་རྟེན། ཕྱག་མཆོད་ཀྱི་ཡུལ། བུ་སྟོན་ཆོས་འབྱུང་དེབ་གཟུགས་༡༩༥ལས། ཀླུ་མེས་ཀྱིས་མཁན་པོ་ལ་ཁོ་བོ་དབུས་གཙང་དུ་འགྲོ་བས་མཆོད་གནས་ཤིག་ཞུ་བྱས་པས་བོན་པོའི་ཞྭ་འོབ་ཞུ་ཡོག་ནས་ས་སེར་བཏབ་པ་ཞིག་གསོལ་འཕྲོ་ལ་གནང་སྟེ། འདི་གྲོན་ལ་ང་རྗེས་སུ་དྲན་པར་གྱིས་གསུངས། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

མཆོད་པ། 1 (མིང) མཆོད་རྫས་ཀྱི་མིང་། དཔེར་ན་མཆོད་པ་རྒྱ་ཆེན་པོ་ཕུལ་ཞེས་པ་ལྟ་བུ། 2 (བྱ་ཚིག) མཆོད་ཡུལ་ལ་མཆོད་རྫས་འབུལ་བའི་དོན་ཡིན། མཆོད་པའི་སྐད་དོད་པཱུ་ཛ་ཞེས་པ་མཉེས་པར་བྱེད་པའི་དོན་ཡིན་པས། མཆོད་ཡུལ་དེ་ཉིད་མཉེས་པའི་ཕྱིར་མཆོད་རྫས་འབུལ་བའི་དོན་ནོ། །3 (བྱ་ཚིག) རབ་ཏུ་འདུད་པ་དང་། ཐལ་མོ་སྦྱོར་བ་དང་། བསྟོད་པ་སོགས་ལུས་ངག་ཡིད་གསུམ་གྱིས་གོང་དུ་བཀུར་བ་ལ་ཟེར། བརྒྱད་སྟོང་པའི་དཀའ་འགྲེལ་སྙིང་པོ་མཆོག་ལས། མཆོད་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་རབ་ཏུ་འདུད་པ་དང་། ཐལ་མོ་སྦྱར་བ་དང་བསྟོད་པ་ལ་སོགས་པ་དག་གིས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །4 (བྱ་ཚིག) བཟའ་བཏུང་བྱེད་པའི་ཞེ་སའི་མིང་། བཞེས་ལག་མཆོད་ཅེས་པ་ལྟ་བུ།

མཆོད་པ་ཐམས་ཅད་ཡོངས་སྤྱངས་ནས་ཞེས་སོགས། འདི་གང་གི་གཞུང་ཚིག་ཡིན་ཞེ་ན། ཡོངས་འཛིན་ཡེ་ཤེས་རྒྱལ་མཚན་གྱི་གསུང་རྗེ་གུང་ཐང་པས་ཟིན་བྲིས་སུ་བཏབ་པ་ལས། དཔལ་མགོན་ཀླུ་སྒྲུབ་ཀྱི་རིམ་ལྔ་རིམ་པ་གསུམ་པ་ལས། མཆོད་པ་ཐམས་ཅད་ཡོངས་སྤྱངས་ནས། །བླ་མ་མཆོད་པ་ཡང་དག་བརྩམ། །དེ་མཉེས་པས་ནི་ཀུན་མཁྱེན་གྱི། །ཡེ་ཤེས་མཆོག་དེ་འཐོབ་པར་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས། ཞེས་འབྱུང་།

མཆོད་པ་བཞི། ཕྱི་ནང་གསང་བ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་མཆོད་པ་དང་བཞི། གླིང་སོགས་རྒྱུད་ཀྱིས་མ་བསྡུས་པའི་མཆོད་རྫས་འབུལ་བ་ནི། ཕྱིའི་མཆོད་པའོ། །ཤ་ལྔ་བདུད་རྩི་འབུལ་བ་ནི། ནང་གི་མཆོད་པ། སྐྱབས་ཡུལ་ལ་ཕྱག་རྒྱ་མ་ཕུལ་ཏེ་དེ་དང་སྙོམས་པར་ཞུགས་ནས་ཐུགས་རྒྱུད་ལ་ཟག་མེད་ཀྱི་བདེ་བས་ཚིམ་པར་མཛད་པ་གསང་བའི་མཆོད་པ། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་དམ་བདེ་སྟོང་གཉིས་སུ་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་ལ་མཉམ་པར་བཞག་ལ། དེ་ལྟ་བུའི་མཉམ་བཞག་གི་རྟོགས་པ་སྐྱབས་

ཡུལ་ལ་འབུལ་བ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་མཆོད་པའོ། །ན་མཆོད་ལྟར་བྱས་ན། བྱེ་བ་ཕྲག་བརྒྱའི་གླིང་བཞི་ཞེས་སོགས་ཀྱིས་ཕྱིའི་མཆོད་པ། ལྕགས་ཀྱུ་ཧཱུྃ་དང་སྒྲོན་མེ་ཞེས་སོགས་ཀྱིས་ནང་གི་མཆོད་པ། ཡིད་འོང་ལང་ཚོའི་ཞེས་སོགས་ཀྱིས་གསང་བའི་མཆོད་པ། སྒྲིབ་བྲལ་ལྷན་སྐྱེས་ཞེས་སོགས་ཀྱིས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་མཆོད་པ་འབུལ་བ་བཅས་སོ། །

མཆོད་པ་གཡོ་མེད་པ། གཡོ་སྒྱུའི་སློ་ནས་བཅོལ་བ་མ་ཡིན་པའི་མཆོད་པ་རྣམ་དག

མཆོད་པའི་སྤྲིན། མཆོད་སྤྲིན་དང་འདྲ།

མཆོད་པའི་ལྷ་མོ་ལྔ། དེ་ལྔ་ནི། གཟུགས་རྡོ་རྗེ་མ། སྒྲ་རྡོ་རྗེ་མ། དྲི་རྡོ་རྗེ་མ། རོ་རྡོ་རྗེ་མ། རེག་བྱ་རྡོ་རྗེ་མ་དང་ལྔའོ། །འཇིག་རྟེན་ཁམས་རབ་འབྱམས་ན་གཟུགས་སོགས་འདོད་ཡོན་ལྔ་པོ་ཇི་སྙེད་ཅིག་མཆིས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྙིང་པོ་ཡོངས་སུ་བཀྱུར་པ་ལས་མཆོད་པའི་ལྷ་མོའི་གཟུགས་སུ་ཤར་བ་ལ། གཟུགས་རྡོ་རྗེ་མ་སོགས་ཟེར་རོ། །རྗེའི་གསུང་འབོར་བུ་༢༢༢བ༧ལས། (གཟུགས་རྡོ་རྗེ་མ) རབ་འབྱམས་ཞིང་ན་ཇི་སྙེད་གཟུགས་མཆིས་པ། །ཡོངས་སུ་བཀྱུར་པ་ལས་བྱུང་ལྷ་མོ་ནི། །བཞིན་རས་རྒྱས་ཤིང་སྐུ་ཡི་མཛེས་པ་སྟོན། །གཟུགས་ཀྱི་རྡོ་རྗེ་མ་ཡིས་མཆོད་པ་ཡིས། །གང་ཤར་གཟུགས་ཀྱི་སྣང་བ་ཐམས་ཅད་ནི། །གཟུགས་ཀྱི་རྡོ་རྗེ་མར་ནི་ཤར་བའི་མཐུས། །མི་འགྱུར་བདེ་བ་ཆེན་པོ་རབ་བརྟལ་ཏེ། །བདེ་སྟོང་མཆོག་གི་ཏིང་འཛིན་རྫོགས་པར་ཤོག། (སྒྲ་རྡོ་རྗེ་མ) རབ་འབྱམས་ཞིང་ན་ཇི་སྙེད་སྒྲ་མཆིས་པ། །ཡོངས་སུ་བཀྱུར་པ་ལས་བྱུང་ལྷ་མོ་ནི། །སྙན་པའི་པི་ཝང་བརྡུང་ཞིང་གླུ་ལེན་མ། །སྒྲ་ཡི་རྡོ་རྗེ་མ་ཡིས་མཆོད་པ་ཡིས། །གང་ཤར་སྒྲ་ཡི་སྣང་བ་ཐམས་ཅད་ནི། །སྒྲ་ཡི་རྡོ་རྗེ་མར་ནི་ཤར་བའི་མཐུས། །མི་འགྱུར་བདེ་བ་ཆེན་པོ་རབ་བརྟལ་ཏེ། །བདེ་སྟོང་མཆོག་གི་ཏིང་འཛིན་རྫོགས་པར་ཤོག། (དྲི་རྡོ་རྗེ་མ) རབ་འབྱམས་ཞིང་ན་ཇི་སྙེད་དྲི་མཆིས་པ། །ཡོངས་སུ་བཀྱུར་པ་ལས་བྱུང་ལྷ་མོ་ནི། །བཟང་པོའི་དྲི་ཡིས་ཕྱོགས་ཀུན་རབ་འགེངས་མ། །དྲི་ཡི་རྡོ་རྗེ་མ་ཡིས་མཆོད་པ་ཡིས། །གང་ཤར་དྲི་ཡི་སྣང་བ་ཐམས་ཅད་ནི། །དྲི་ཡི་རྡོ་རྗེ་མར་ནི་ཤར་བའི་མཐུས། །མི་འགྱུར་བདེ་བ་ཆེན་པོ་རབ་བརྟལ་ཏེ། །བདེ་སྟོང་མཆོག་གི་ཏིང་འཛིན་རྫོགས་པར་ཤོག། (རོ་རྡོ་རྗེ་མ) རབ་འབྱམས་ཞིང་ན་ཇི་སྙེད་རོ་མཆིས་པ། །ཡོངས་

སུ་གྱུར་པ་ལས་བྱུང་ལྷ་མོ་ནི། །བདུད་རྩིས་གང་བའི་རིན་ཆེན་སྣོད་འཛིན་མ། །རོ་ཡི་རྡོ་རྗེ་མ་ཡིས་མཆོད་པ་ཡིས། །གང་ཤར་རོ་ཡི་སྣང་བ་ཐམས་ཅད་ནི། །རོ་ཡི་རྡོ་རྗེ་མར་ནི་ཤར་བའི་མཐུས། །མི་འགྱུར་བདེ་བ་ཆེན་པོ་རབ་བརྟལ་ཏེ། །བདེ་སྟོང་མཆོག་གི་ཏིང་འཛིན་རྫོགས་པར་ཤོག ། (རེག་བྱ་རྡོ་རྗེ་མ) རབ་འབྱམས་ཞིང་ན་ཧཱི་སྙིང་རེག་མཆིས་པ། །ཡོངས་སུ་གྱུར་པ་ལས་བྱུང་ལྷ་མོ་ནི། །འཇམ་མཉེན་རེག་བྱ་མཆོག་གི་ཡིད་འཕྲོག་མ། །རེག་བྱ་རྡོ་རྗེ་མ་ཡིས་མཆོད་པ་ཡིས། །གང་ཤར་རེག་བྱའི་སྣང་བ་ཐམས་ཅད་ནི། །རེག་བྱ་རྡོ་རྗེ་མར་ནི་ཤར་བའི་མཐུས། །མི་འགྱུར་བདེ་བ་ཆེན་པོ་རབ་བརྟལ་ཏེ། །བདེ་སྟོང་མཆོག་གི་ཏིང་འཛིན་རྫོགས་པར་ཤོག །ཅེས་གསུངས་སོ། །

མཆོད་པར་བྱ་བ། རི་མོར་བྱ་བ། བསྙེན་བཀུར་བྱ་བ་སོགས་ཀྱི་ཁྱད་པར། སྤྱིར་རྗེད་པར་བྱ་བ། མཆོད་པར་བྱ་བ། རི་མོར་བྱ་བ། བསྙེན་བཀུར་བྱ་བ། བཀུར་སྟི་བྱ་བ། བླ་མར་བྱ་བ་རྣམས་དོན་འདྲ། ནང་གསེས་ཀྱི་ཁྱད་པར་ནི། བརྒྱད་སྟོང་འགྲེལ་ཆེན་ལས། རྙེད་པར་བྱ་བ་ནི། ཡོན་ཏན་རྗེས་སུ་དྲན་པའི་སྒོ་ནས་ཕྱུ་དུད་བྱེད་པའོ། །མཆོད་པར་བྱ་བ་ནི། མཆོད་པ་ཆུང་ངུ། རི་མོར་བྱ་བ་ནི། མཆོད་པ་འབྲིང་། བསྙེན་བཀུར་བྱ་བ་ནི། མཆོད་པ་ཆེན་པོ་དང་། བཀུར་སྟི་བྱ་བ་ནི། དར་དཔྱངས་ལ་སོགས་པ་བཅིངས་ནས་ཁྱད་པར་འཕགས་པའི་གནས་ལ་འཇོག་པ་དང་། བླ་མར་བྱ་བ་ནི། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་འདུད་པར་བྱ་བ་མ་ཡིན་པ་ཉིད་དོ་ཞེས་བཤད་པ་ལྟར་རོ། །

མཆོད་སྤྲིན། མཆོད་པའི་ཚོགས། སྤྲིན་ནི་འདིར་ཚོགས་སམ་མང་པོའི་དོན་ནོ། །

མཆོད་ཕྱིར་ཐོགས། ཐག་པ་ནས་མཚན་ཁུང་བར་རྒྱ་གྲམ་དུ་འཆིང་རྒྱུའི་མི་རུས་ཀྱི་ཕྲེང་རྒྱན་ཞིག རྗེའི་འདོད་འཇོ་ལས། མཆོད་ཕྱིར་ཐོགས་ནི་མི་རུས་ལས་བྱས་པར། འབྲུལ་སྤྱོད་དང་ཁྱད་པར་གསལ་བྱེད་ལས་བཤད་ལ། ཞེས་གསུངས། དཔལ་ཆུའི་གསུང་རྣལ་འབྱོར་མའི་བསྐྱེད་རྫོགས་ཀྱི་ཐིན་ཐྲིས་ལས། རྒྱབ་མདུན་གྱི་སྙིང་གའི་ཐད་དུ་རྡོ་རྗེ་རྩེ་གསུམ་པས་མཚན་པས་འཁོར་ལོ་རྩིབས་བརྒྱད་པ་ཕྱི་དབྱིབས་གྲུ་བཞི་པའི་ཟུར་བཞི་ལས་ཐོན་པས་རུས་ཕྲེང་ཉིས་གཤིབས་སམ་སུམ་གཤིབས་ཐག་གོང་གཉིས་ནས་མཚན་ཁུང་གཉིས་སུ་བསྙོལ་མར་བཏང་

བའི་ཚངས་སྐུད་དོ། །ཞེས་གསུངས། སེ་རལ་ཁ། ཚངས་སྐུད། སྐུད་པ་སེ་རལ་ཁ། མཆོད་
ཕྱིར་ཐོགས་རྣམས་དོན་གཅིག་སྟེ། རྫེའི་འདོད་འཇོ་ལས། མཆོད་ཕྱིར་ཐོགས་ནི་མི་ཏྲས་ལས་
བྱས་པར་འབྲུལ་སྲོང་དང་། ཁྱད་པར་གསལ་བྱེད་ལས་བཤད་ལ། མིང་གཉིས་པ་ཚངས་སྐུད་
ཅེས་ཀྱང་འབྱུང་སྟེ། སེ་རལ་ཁ་ཐོགས་པའོ། །ཞེས་གསུངས།

མཆོད་སྦྱིན། དཀོན་མཆོག་མཆོད་པ་སྟེ་མཉེས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་དན་སློང་ལ་སྦྱིན་པ་གཏོང་བ།
མཆོད་མེའི་འགྲེལ་བཤད་དང་ཕན་ཡོན། མཆོད་མེ་འབུལ་བ་ནི་དེའི་འོད་སྣང་འབུལ་བ་ཡིན་པས། མ་
རིག་པའི་མུན་པ་སེལ་ཞིང་། ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྣང་བ་ཆེན་པོ་འཐོབ་པར་
འགྱུར་རོ། །མར་མེ་ནི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྤྱན་ལ་འབུལ་བ་ཡིན་པས། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་
སྤྱན་རྣམ་པར་དག་པ་ཐོབ་པ་དང་། གཞན་ཡང་ཤ་དང་ལྷའི་མིག་རྣམ་པར་དག་པ་འཐོབ་
བོ། །མར་མེ་འབུལ་བའི་ཚེ་དམིགས་པ་ཇི་ལྟར་བྱ་བ་ནི། མར་མེའི་མཆོད་ཀོང་ཁོར་ཡུག་
ཆེན་པོ་ཙམ་དུ་མོས་པ་དང་། མར་ཁུ་རྒྱ་མཚོ་ཆེན་པོ། སྡོང་རས་རི་རབ་ཙམ་པ། མེ་ལྕེ་སྲིད་
པའི་རྩེ་མོར་ཐུག་པ་ཙམ། གྲངས་ནི་རྡུལ་ཕྲ་རབ་ཀྱི་གྲངས་དང་མཉམ་པ། ཐེ་ཙམ་ཁྱབ་པ་
ནི་ཕྱོགས་བཅུའི་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་ཀྱི་མཐའ་ཡས་མུ་མེད་པ་ཐམས་ཅད་ཁྱབ་པར་མོས།
ཡུན་ནི་ཇི་སྲིད་དུ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྐུ་གསུང་ཐུགས་རྒྱུན་མི་འཆད་པ་དང་། འཁོར་
བ་ཇི་སྲིད་མ་སྟོངས་ཀྱི་བར་དུ་གནས་པ། ཡུལ་ནི་ཕྱོགས་བཅུའི་དཀོན་མཆོག་གསུམ་དང་།
གསུང་རབ་མདོ་སྡེ་དང་། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྐུ་གདུང་མཆོད་རྟེན་ཐམས་ཅད་ལ་འབུལ་
བའི་དམིགས་པ་བྱའོ། །དེ་ལྟར་བྱས་ན་བསོད་ནམས་དཔག་ཏུ་མེད་པ་འཐོབ་བོ། །མར་མེ་
གཙོ་བོར་འོད་ཕུལ་བ་ཡིན་ཀྱང་རྒྱུའི་ཞུན་མར་དང་འབྲུ་མར་ཡང་ཁ་དོག་ལེགས་པ་དྲི་ངོ་
ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་དེ་ལྟ་བུ་བྱུང་ན་བསོད་ནམས་རྫོགས་ཚབས་ལྷག་པར་ཆེའོ། །མར་
མེའི་སྡོང་བུའང་གསེར་དངུལ་སོགས་ལས་བྱས་པའམ། སྡུ་མ་འགའ་ཞིག་ཤེས་རབ་ཕུན་
སུམ་ཚོགས་པའི་ཕྱིར་རྒྱ་ཁབ་ཀྱི་སྙེང་དུ་རས་བལ་གྱིས་དཀྲི་བའང་ཡོད་ལ། མ་མཐའ་ཡང་
དྲི་བཟང་པོའི་ཤིང་ཏ་ཙང་སྦྲོམ་པ་མ་ཡིན་པ་དྲང་ཞིང་རྙན་མེད་པའི་སྙེང་དུ་རས་བལ་གྱིས་

དམ་ལྷོད་སྙོམས་པར་དྲིལ་ཏེ་རིང་ཐུང་གོང་བུའི་ཚད་ལ་དཔག་པས་ཇི་ལྟར་འཚམ་པ་བྱ། མར་མེའི་སྡོང་བུ་ལ་སྲོག་ཤིང་དགོས་མི་དགོས་ཀྱི་དོགས་པ་བྱེད་ཀྱང་དེ་མེད་པར་རས་བལ་གྱིས་འཚོ་མི་ཟིན་པས་འོས་མེད་ཀྱིས་འགྲུབ་ལ། ལུང་འགའ་ཞིག་ཏུ་མར་མེའི་སྡོང་བུ་ལ་ཤིང་བལ་གྱི་འདབ་མས་དཀྲི་བར་གསུངས་པ་སྡོང་བུ་སྤྱི་ཙམ་ལ་མི་འགྲིག་པས་ནང་གི་སྲོག་ཤིང་ལ་བྱེད་དགོས་པ་དང་། མགོན་པོའི་གཏོར་ཆོག་ཏུ་ཡི་དྭགས་ཀྱི་ཕུང་པོ་སྲོག་ཤིང་གི་ཚུལ་དུ་བྱས་ནས་སྐྲའི་རས་ཀྱིས་དཀྲི་བར་གསུངས་པའི་རིགས་འགྲོས་ཀྱིས་ཀྱང་ཤེས་སོ། །ལ་ལ་འོད་མེད་པར་མེ་མ་ཤི་ཙམ་གྱིས་རྒྱུན་གང་རིང་བྱེད་པ་མི་ལེགས་ལ། སྡོང་བུ་ཏ་ཙང་སྦོམ་པས་སྣུར་དུ་འབར་བའང་མི་བྱེད་པར། འོད་གསལ་བའི་སྟེང་ནས་དལ་འབར་བྱས་ན་ལེགས་པར་བཀའ་གདམས་ཀྱི་བསྟན་རིམ་ལས་གསུངས། ཞེས་སོགས་རྗེ་གུང་ཐང་བསྟན་པའི་སྒྲོན་མེའི་གསུང་པོད་༼ ཛ ༽ལེ་ཚན་ཐོར་བུ་སྣ་ཚོགས་༢༨ན༣ལས་ གསུངས་སོ། །༼ སྤྱིར་ན་མར་མེ་ཕུལ་བའི་ཕན་ཡོན་བཅུ་ཡོད་དེ ༽ ལས་རྣམ་པར་འབྱེད་པའི་མདོ་ལས། འཇིག་རྟེན་ན་མར་མེ་ལྟ་བུར་འགྱུར་བ་དང་། ཤའི་མིག་རྣམ་པར་དག་པར་འགྱུར་བ་དང་། ལྷའི་མིག་འཐོབ་པར་འགྱུར་བ་དང་། དགེ་བ་དང་མི་དགེ་བའི་ཆོས་རྣམས་ལ་ཤེས་རབ་འབྱུང་བར་འགྱུར་བ་དང་། མ་རིག་པ་དང་གཏི་མུག་གི་མུན་པ་སེལ་བ་དང་། ཤེས་རབ་ཀྱི་སྣང་བ་འཐོབ་པར་འགྱུར་བ་དང་། དེའི་འཁོར་བ་ན་འཁོར་བའི་ཚེ་ནམ་དུ་ཡང་མུན་པ་ན་གནས་པར་མི་འགྱུར་བ་དང་། ལོངས་སྤྱོད་ཆེ་བར་འགྱུར་བ་དང་། མཐོ་རིས་སུ་སྐྱེ་བར་འགྱུར་བ་དང་། མྱུར་དུ་ཡོངས་སུ་མྱ་ངན་ལས་འདའ་བ་སྟེ། དེ་དག་ནི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་མཆོད་རྟེན་ལ་མར་མེ་ཕུལ་བའི་ཕན་ཡོན་ནོ། །༼ བོད་ལ་མཆོད་མེ་བརྒྱ་མཆོད་འབུལ་བའི་སྲོལ་འདི་གང་ནས་བྱུང་བ་ཡིན་ཞེ་ན ༽ བདེ་མཆོག་ཙ་རྒྱུད་ལེའུ་གཉིས་པ་ལས། གལ་ཏེ་དངོས་གྲུབ་མཆོག་འདོད་ན། །མར་མེ་བརྒྱ་ནི་དབུལ་བར་བྱ། །ཞེས་པའི་གཞུང་འདི་ལ་བརྟེན་པར། རྗེ་གུང་ཐང་པའི་«བདེ་བར་གཤེགས་པའི་སྐུ་གསུང་ཐུགས་ཀྱི་རྟེན་བཞེངས་པ་དང་ཕྱག་མཆོད་སྐོར་བའི་ཕན་ཡོན་བསྟན་པ»ལས་གསུངས་སོ། །«མར་མེའི་སྨོན་ལམ»དང་། གོང་དུ་གསལ་

བའི་རྫེ་གྱུང་ཐང་པའི་གསུང་སོགས་ལ་གཞི་བྱས། མར་མེའི་སློན་ལམ་འདི་མདོ་དང་བསྟན་བཅོས་གང་ཡིན་མི་གསལ། ཏུན་ཧོང་ནས་ཐོན་པའི་ཡིག་རྙིང་བྲིས་མའི་གྲས་ཀྱི་«འཕགས་པ་རྒྱལ་བུ་དོན་གྲུབ་ཀྱི་མདོ»ཞེས་བྱ་བའི་མཇུག་ཉིད་དུ་གསལ་ལོ། །

མཆོད་མེ་བརྒྱ་མཆོད་འབུལ་བའི་ཁུངས། མཆོད་མེའི་འགྲེལ་བཤད་དང་དེའི་ཕན་ཡོན་ཞེས་པའི་ཐད་དུ་གཟིགས།

མཆོད་གཞིས། ཆོས་གཞི་དང་འདྲ། ལམ་རིམ་བླ་མ་བརྒྱུད་པའི་རྣམ་ཐར་སོགས་སུ་མཆོད་གཞིས་ཞེས་བྲིས་སྣང་།

མཆོད་ཡོན། 1 ཆུ་གཉིས་ཀྱི་ནང་ཚན་གྱི་མཆོད་ཡོན་ནི། ལྷ་ཡི་ཞལ་ལ་འབུལ་རྒྱུའམ་གསོལ་རྒྱུའི་ཆུའི་མིང་། 2 ཆུ་བཞིའི་ནང་གི་མཆོད་ཡོན་ནི། ལྷ་ཡི་ཕྱག་འབྲུད་བྱེད་ཀྱི་ཆུ་ལ་ཟེར། དཔེར་ན་མཆོད་ཡོན་ཕྱག ཞབས་བསིལ་ཞབས། ཞལ་བསིལ་ཞལ། བསངས་གཏོར་སྐུ་སྒྲི། མེ་ཏོག་དབྱུ། བདུག་སྤོས་ཤངས། མར་མེ་སྤྱན། དྲི་ཆབ་ཐུགས། ཞལ་ཟས་ལྗགས། རོལ་མོ་སྙན་གྱི་ཡུལ་དུ་ཟག་པ་མེད་པའི་བདེ་བ་སྐྱེར་བར་བསམ། ཞེས་འབྱུང་བ་ལྟར་རོ། །3 མཆོད་གནས་དང་ཡོན་བདག་གི་བསྡུས་ཚིག

མཆོད་ཡོན་སྦྱིན་བདག མཆོད་ཡུལ་བླ་མ་དང་དེའི་སྦྱིན་བདག བླ་མ་དང་དེའི་སྦྱིན་བདག

འཚག་པ། (ད་ལྟ་བ) བཙགས། (འདས་པ) བཙག་གམ་གཙག (མ་འོངས་པ) ཚོགས་ (སྐུལ་ཚིག) 1 འགྲོ་བ། རྐང་པས་མནན་པའམ་གོམ་པ་སྤོས་པ། 2 ཉེ་འཁོར་དུ་འཚམ་འཚམ་བྱེད་པ། པཎ་ཆེན་བློ་བཟང་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན་གྱི་རང་རྣམ་ལས། མེ་ཏོག་རྣམ་པར་བཀྲ་ཞིང་ནགས་ཀྱི་སྦྲ་ལོང་རྒྱས་པའི་ལྡོངས་སུ་འཚག་པར་སོང་བའི་ཚེ། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

འཚགས་པ། ཉེས་སྤྱོད་འདག་པར་བྱེད་པ་ལ་ཟེར། འཚགས་པ། (ད་ལྟ་བ) བཤགས་པ། (འདས་པ) བཤག (མ་འོངས་པ) ཤོག (སྐུལ་ཚིག) བོད་རྒྱ་ཚིག་མཛོད་ཆེན་མོར། འཚགས་པའི་དོན་ལ། རང་སྐྱོན་མི་སང་བར་ཤོད་པའམ་བརྗོད་པ་ཞེས་གསལ་ཡང་། དེ་ནི་མཐོལ་བའི་དོན་ཡིན་གྱི་འཚགས་པའི་དོན་མིན་ཏེ། དེ་ལྟར་ན་མཐོལ་བ་དང་བཤགས་པ་གཉིས་ལ་ཁྱད་པར་

མེད་པར་འགྱུར་རོ། །

འཆགས་པའི་བསྐལ་པ། (མཛོད) འཆགས་པའི་བསྐལ་པ་ནི། མེས་ཞིག་ནས་སྟོངས་པའི་དབང་དུ་བྱས་ན། མེས་སྟོངས་པའི་རྗེས་ལ་བསམ་གཏན་དང་པོའི་འོག་གཞིའི་རླུང་གི་དཀྱིལ་འཁོར་འཆགས་པ་ནས་བཟུམས་ཏེ་དམྱལ་བ་མནར་མེད་པར་སེམས་ཅན་གཅིག་སྲིད་པའི་བར་གྱི་དུས་ཡུན་ལ། འཆགས་པའི་བསྐལ་པ་ཟེར། སྣོད་འཆགས་པ་ལ་བར་བསྐལ་གཅིག་དང་། སེམས་ཅན་འཆགས་པ་ལ་བར་བསྐལ་བཅུ་དགུ་སྟེ་བསྡོམས་འཆགས་པའི་བསྐལ་པ་ལ་བར་བསྐལ་ཉི་ཤུ་ཐོགས་སོ། །ཐ་མར་འཇིག་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་དང་པོར་འཆགས་པ་ཡིན། མཛོད་རྩ་བ་ལས། འཆགས་པ་(བསམ་གཏན)དང་པོའི་རླུང་ནས་ནི། །དམྱལ་བའི་སྲིད་པའི་བར་དུའོ། །མཛོད་རང་འགྲེལ་ལས། འཆགས་པ་དང་པོའི་རླུང་ནི་དམྱལ་བ་སྲིད་པའི་བར་དུའོ། །དང་པོའི་རླུང་ནས་བཟུང་སྟེ་དམྱལ་བ་དག་ནས་སེམས་ཅན་སྲིད་པའི་བར་ཏེ། དེ་ལྟར་འཇིག་རྟེན་ཞིག་པ་ནི་ནམ་མཁའ་ཙམ་ལུས་པར་ཡུན་རིང་དུ་གནས་སོ། །ཡང་རིམ་གྱིས་སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་ལས་ཀྱི་དབང་གིས་ནམ་མཁའ་ལ་སྣོད་རྣམས་ཀྱི་སྔ་ལྟས་སུ་གྱུར་པ་རླུང་འཇམ་པོ་འཇམ་པོ་དག་ལྡང་སྟེ། དེའི་ཚེ་འཇིག་རྟེན་འདི་ཞིག་ནས་བར་གྱི་བསྐལ་པ་ཉི་ཤུར་འདུག་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ལས་ནི་ངེས་པར་འབྱུང་བ་ཞེས་བརྗོད་པར་བྱ་ལ། བར་གྱི་བསྐལ་པ་ཉི་ཤུར་འཆགས་པར་འགྱུར་བ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་ཉེ་བར་འོངས་པར་བརྗོད་པར་བྱའོ། །དེ་ནས་རླུང་དེ་དག་སྐྱེ་བ་ན་ཇི་སྐད་བཤད་པའི་རླུང་གི་དཀྱིལ་འཁོར་དུ་འགྱུར་རོ། །དེའི་འོག་ཏུ་རིམ་གྱིས་ཆུའི་དཀྱིལ་འཁོར་དང་། གསེར་གྱི་རང་བཞིན་གྱི་ས་གཞི་ཆེན་པོ་དང་། གླིང་རྣམས་དང་། རི་རབ་ལ་སོགས་པ་ཇི་སྐད་བཤད་པའི་རིམ་པ་དང་ཚུལ་དུ་ཐམས་ཅད་འབྱུང་ངོ་། །དང་པོར་ནི་ཚངས་པའི་གཞལ་མེད་ཁང་འབྱུང་ངོ་། །དེའི་འོག་ཏུ་ནི་འཐབ་བྲལ་བའི་བར་དུ་འབྱུང་ངོ་། །དེའི་འོག་ཏུ་ནི་རླུང་གི་དཀྱིལ་འཁོར་ལ་སོགས་པ་སྟེ། དེ་ཙམ་གྱིས་ན་འདི་ལྟ་སྟེ་སྣོད་ཆགས་པས་འཇིག་རྟེན་འདི་ཆགས་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ནས་སེམས་ཅན་གང་ཡང་རུང་བ་ཞིག་འོད་གསལ་དག་ནས་ཤི་འཕོས་ནས་ཚངས་པའི་གཞལ་མེད་ཁང་སྟོང་པར་སྐྱེ་བར་འགྱུར་ལ། སེམས་ཅན་གཞན་དག

ཀྱང་དེ་ནས་ཤི་འཕོས་ནས་ཚངས་པའི་མདུན་ན་འདོན་དག་ཏུ་སྐྱེ་བར་འགྱུར་རོ། །དེའི་འོག་ཏུ་ཚངས་རིས་དག་དང་། གཞན་འཕྲུལ་དབང་བྱེད་དག་དང་། འཕྲུལ་དགའ་དག་ནས་རིམ་གྱིས་བྱང་གི་སྒྲ་མི་སྙན་པ་དང་། བ་ལང་སྤྱོད་དང་། ཤར་གྱི་ལུས་འཕགས་པོ་དང་། འཛམ་བུའི་གླིང་དང་། ཡི་དགས་རྣམས་དང་། དུད་འགྲོ་རྣམས་དང་། དམྱལ་བ་དག་གི་ནང་དུ་སྐྱེ་བར་འགྱུར་ཏེ། གང་མཐུག་ཏུ་འཛིག་པ་དེ་དང་པོར་འཆགས་པ་འདི་ནི་ཆོས་ཉིད་ཡིན་នོ། །གང་གི་ཚེ་དམྱལ་བ་དག་ན་སེམས་ཅན་འགའ་ཞིག་སྐྱེས་པར་གྱུར་པ་དེའི་ཚེ་འཇིག་རྟེན་འདི་བར་གྱི་བསྐལ་པ་ཉི་ཤུར་འཆགས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ལས་ནི་ངེས་པར་འབྱུང་བ་ཡིན་ལ། ཆགས་ནས་བར་གྱི་བསྐལ་པ་ཉི་ཤུར་འདུག་པར་འགྱུར་བ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་ཉེ་བར་འོངས་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། ། བོད་རྒྱ་ཚིག་མཛོད་ཆེན་མོར། ཆགས་པའི་བསྐལ་པ་ཞེས་བྲིས་ཀྱང་། འཆགས་པ་བསྐལ་པ་ཞེས་བྲིས་ན་ཡི་གེ་དག་པར་སེམས་ཏེ། མཛོད་རྩ་འགྲེལ་དང་མཆིམས་མཛོད་སོགས་གཞུང་ཁུངས་མ་ཕལ་མོ་ཆེར། འཆགས་པའི་བསྐལ་པ་ཞེས་འབྱུང་ངོ། །

ཀྱང་དེ་ནས་ཤི་འཕོས་ནས་ཚངས་པའི་མདུན་ན་འདོན་དག་ཏུ་སྐྱེ་བར་འགྱུར་རོ། །དེའི་འོག་ཏུ་ཚངས་རིས་དག་དང་།

འཕྲུལ་སྣང་བའི་ཕྱིར་རོ། །

འཆང་བ། 1 (བྱ་ཚིག) གཟུང་བའམ་འཛིན་པའི་དོན། རྡོ་རྗེ་འཆང་ཞེས་པ་ལྟ་བུ། 2 (བྱ་ཚིག) ཉར་བའམ་འཇོག་པ། སེམས་ལ་འཆང་ལྟ་བུ། 3 (བྱ་ཚིག) གྱོན་པ། ང་ར་སྙིག་འཆང་ལྟ་བུ། 4 (མིང་ཚིག) ཡུ་བའི་མིང་། རལ་གྲིའི་འཆང་བའམ་འཆང་བཟུང་ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །

འཆང་བཟུང་། གྲལ་གྲི་སོགས་ཀྱི་ཡུ་བའི་མིང་། རལ་གྲིའི་འཆང་བཟུང་ཞེས་པ་དང་། གཞུའི་འཆང་བཟུང་ཞེས་པ་ལྟ་བུ།

འཆད་དེ་སྐད། མ་རངས་པའི་ཟུར་ཟའི་ཚིག་ཅིག་སྟེ། ཕལ་སྐད་དུ། ཁོས་སྐད་ཆ་དེ་འདྲ་ཤོད་ཀ་བྱེད་ཀྱི་ཟེར་བ་དང་འདྲ། འཆད་དེ་སྐད་ཅེས་པ་མ་རངས་པའི་ཚིག་ཡིན་པར། རྗེའི་རིམ་ལྔ་གསལ་སྒྲོན་ན་གསལ།

འཆབ་པ། ཉེས་པ་སྦེད་ཅིང་གསང་བ་ལ་ཟེར། བྱེད་ལས་ནི། འགྱོད་པ་དང་བདེ་བ་ལ་རེག་པར་མི་གནས་པའི་རྟེན་བྱེད་པའོ། །

འཆར། <ཨུ་དྣ་ཡི> སྟོན་པའི་འཁོར་ཉན་ཐོས་ཤིག

འཆར་སྒོ། འཆར་ཚུལ། འཆར་སྣང་། བསམ་ཚུལ། དྲན་ཚུལ། སེམས་ཀྱི་འཆར་སྒོ་ཞེས་པ་ལྟ་བུ། དགེ་འདུན་ཆོས་འཕེལ་གྱིས། གསུངས་པ་རེ་ལ་དགོངས་པ་མཐའ་ཡས་ཤིང་། །བསམ་པར་རེ་ལ་འཆར་སྒོ་གྲངས་མེད་ཕྱིར། །གོ་བར་དཀའ་བའི་རྡོ་རྗེའི་ཚིག་རྣམས་ལ། །གོ་ཚོད་མ་ལུས་དོན་དུ་འགྲེལ་བར་བྱ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

འཆར་གཡེང་། འཕྱུར་གཡེང་དང་དོན་འདྲ། ཤཱཀྱ་མཆོག་ལྡན་གྱི་སྤྱིའི་གནས་བྱེ་བྲག་ཏུ་རྟོགས་བྱེད་ལས། འཆར་གཡེང་ཞེས་པ་ཆགས་པ་ཡི། །བསླངས་ནས་ཀུན་ཏུ་རྟེ་བའི་མིང་། །ཞེས་གསལ།

འཆལ་སྤྱོད། ཚུལ་དང་མི་མཐུན་པའི་འཕྲིག་པའི་བྱ་སྤྱོད། དཔེར་ན་གཞན་གྱི་ཆུང་མ་ལ་ལོག་གཡེམ་བྱེད་པ་ལྟ་བུ།

འཆལ་བ། 1 སྐྱོན་ནམ་སྐྱོན་ཅན། ཉེས་པའམ་ཉེས་ཅན། ནོར་བ། 2 ཚུལ་དང་མི་མཐུན་པ། གཏད་སོ་མེད་པ། 3 མི་བརྟན་པ། 4 ཁུངས་མེད་པ་བཅས་ཀྱི་དོན་དུ་བཤད། ཤེས་རབ་འཆལ་བ། ཚུལ་ཁྲིམས་འཆལ་བ། འཆལ་པོ་སོགས་ལྟ་བུ། ཤེས་རབ་འཆལ་བ་ཞེས་པའི་ཐད་དུ་གཟིགས།

འཆལ་བའི་ཚུལ་ཁྲིམས། (འདུལ་བ) <དཽཿཤཱི་ལྱཾ> སྐྱོན་དང་བཅས་པའི་ཚུལ་ཁྲིམས་ལ་ཟེར། བྱེ་བྲག་ཏུ་སྨྲ་བས་ནི། མི་དགེ་བའི་ལུས་ངག་གི་ལས་ལ། འཆལ་བའི་ཚུལ་ཁྲིམས་སུ་འདོད་དོ། །དེ་ལ་རྣམཔར་རིག་བྱེད་དང་། རྣམ་པར་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པ་གཉིས་ཡོད། མཛོད་ལས། འཆལ་བའི་ཚུལ་ཁྲིམས་མི་དགེའི་གཟུགས། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །ཚུལ་ཁྲིམས་འཆལ་བ་ལ་གཟིགས།

འཆལ་བའི་ཤེས་རབ། <དཽཿཔྲ་ཛྙཱ> སྐྱོན་དང་བཅས་པའི་ཤེས་རབ། ཤེས་རབ་འཆལ་བ་དང་དོན་འདྲ། ཤེས་རབ་འཆལ་བ་ལ་གཟིགས།

འཆི་ཆུང་། (མཛོད) བར་དོའི་གནས་སྐབས་སུ་བདུན་ཕྲག་རེ་རེའི་མཚམས་ན་འཆི་ཐེངས་རེ་བྱེད་པ་དེ་ལ། འཆི་ཆུང་ཟེར། འདི་མངོན་པ་མཛོད་ཀྱི་བརྡ་ཆད་ཅིག་ཡིན།

འཆི་ལྟས་ལྔ། ལྷའི་འཆི་ལྟས་ལྔ་ལ་གཟིགས།

འཆི་ལྟས་བརྟག་ཚུལ། འཆི་ལྟས་བརྟག་ཚུལ་ལ། ལུས་ཀྱི་སྒོ་ནས་བརྟག་པ་དང་། ངག་གི་སྒོ་ནས་བརྟག་པ། ཡིད་ཀྱི་སྒོ་ནས་བརྟག་པ་དང་གསུམ་མོ། །དང་པོ་ནི། ཉིན་མོའམ་མཚན་མོ་གང་རུང་ལ། ཉི་ཟླ་ལ་རྒྱབ་བསྟན་ཏེ་རྐང་ལག་བབྲད་པའི་རང་གི་གྲིབ་མའི་སྙིང་ཁར་མིག་མི་འཛུམ་པར་ཟས་ཁམ་གཅིག་ཟ་བའི་ཡུན་ཙམ་བལྟས་ལ། དེའི་རྗེས་ནམ་མཁར་བལྟས་པས། གྲིབ་མའི་གཟུགས་བརྙན་ཆ་ཚང་བར་ཡོད་ན། རེ་ཞིག་འཆི་བའི་འཇིགས་པ་མེད། མགོ་མེད་ན་ཟླ་གཅིག་ནས་འཆི། ལག་པ་གཡས་ཆད་ན་བུ་དང་། གཡོན་པ་ཆད་ན་ཚུང་མ་དང་། བུ་དང་འབྲེལ་བའི་ཕ་ཚན་དང་། ཚུང་མ་དང་འབྲེལ་བའི་མ་ཚན་ཉེ་དུ་འཆིའོ། །ཡང་རྐང་མཐིལ་གཉིས། ལྟེ་བ། སྙིང་ཁ། མགྲིན་པ། མིག སྣ་རྣམས་ལ་ཕུར་པ་བཏབ་པ་ལྟ་བུའི་ཟུག་ཅིག་ཅར་བྱུང་ན་ཟླ་བ་གཅིག་ནས་འཆི། བཤང་གཅིག་དང་སྲིད་པ་དུས་མཉམ་དུ་བྱུང་བ་དང་། ཚེས་གཅིག་ལ་ཁྲུ་བ་ནག་པོར་བྱུང་བ་དང་། སྐྱེས་པ་ལ་རཀྟ་དང་། བུད་མེད་ལ་ཁྲུ་བ་བྱུང་བ་རྣམས་ཟླ་བ་གཅིག་ནས་འཆིའོ། །ཡང་ནམ་མཁའི་མེ་ཏོག་ཡལ་བ་ཞེས་བྱ་བ་མིག་འབྲས་བཙིར་བའི་འོད་ཟེར་མེད་པ་དང་། མཁའ་འགྲོའི་སྒྲ་ཡལ་བ་ཞེས་པ་རྣ་བའི་བུག་ག་བཀག་པའི་ဖུར་སྒྲ་མེད་པ་དང་། གནམ་སའི་འབྲེལ་ཐག་ཆད་པ་ཞེས་པ་མིག་གཉིས་ཀྱི་དབུས་སུ་ལག་པའི་མཐྲིག་པ་གཏད་པ་ལག་མགོ་ཆད་པར་སྣང་བ་རྣམས་ཟླ་བ་གཅིག་ནས་འཆི་བར་བཤད་དོ། །མི་གཡོ་བ་རྡོ་རྗེ་གཏུམ་པོའི་རྒྱུད་ལས། འཆི་ལྟས་བཤད་པ་ནི། རྐང་མཐིལ་ལྟེ་བར་འབྱུགས་བྱེད་ན། །ཞག་གསུམ་ནས་ནི་འཆི་བར་འགྱུར། །རྐང་པའི་མཐིལ་དུ་འབྱུགས་པ་དང་། །མིག་ཏུ་ཟུག་བྱུང་ཟླ་གསུམ་ནས། །རྐང་པའི་མཐིལ་དུ་འབྱུགས་པ་དང་། །སྣ་ཡི་ཟུག་རྫུས་ཟླ་གསུམ་ནས། །བཤང་བ་འཛག་པའི་དུས་སུ་ནི། །སྲིད་པ་མཉམ་བྱུང་ཟླ་བ་ན། །ཞེས་དང་། ཡང་རྒྱུད་དེ་ཉིད་ལས། ལྟེ་བ་དང་ལྟོ་བའི་ཟུག་རྫུ་ལོ་ནའོ། །མཛོད་སྤུའི་ཟུག་རྫུས་ཉི་མ་གཅིག་ནའོ། །ལྕེའི་རྩེ་མ་མཐོང་ན་ཟླ་བ་ཕྱེད་ནའོ། །སྣའི་རྩེ་མོ་ཟུག་རྫུས་ཟླ་བ་བཞི་ནའོ། །འཁྲིག་པའི་དུས་ཀྱི་སྲིད་པས་ཟླ་བ་ནའོ། །མཐེ་ཚུང་ཐམས་ཅད་མཉམ་དུ་ཟུག་རྫུར་གྱུར་ན་ཟླ་བ་ནའོ། །མཉམ་དུ་སྙིང་ཁ་དང་མགྲིན་པ་ཟུག་རྫུར་གྱུར་ན་ཕྱེད་པ་གསུམ་ནའོ། །མཉམ་དུ་ཏཱ་ལུ་ཀ་གསུམ་ཟུག

ཧུར་གྱུར་ཉི་མ་གསུམ་ནའོ། །ནྭ་བའི་སྒྲ་ཡལ་ན་ཟླ་བ་གསུམ་ནའོ། །ནྭ་བའི་རྩ་བ་དང་སྨིན་མའི་དབུས་དང་། མགོ་བོའི་དང་པོ་རྣམས་སུ་ཟུག་ཧུར་གྱུར་ན་ཉི་མ་གཅིག་ནའོ། །རྐང་མཐིལ་ནས་བརྩམས་ཏེ་ལྟེ་བའི་བར་ཟུག་ཧུར་གྱུར་ན་ཟླ་བ་དྲུག་ནའོ། །སྣ་རྩེའི་ཤ་ཞུམ་ན་ཞག་བདུན་ནའོ། །སེན་མོ་ལ་ཁྲག་མ་མཐོན་ན་ཟླ་བ་དྲུག་ནའོ། །སོ་སྐམས་ན་ཟླ་བ་དྲུག་ནའོ། །ཨ་ཧ་ཀྵ་མ་མཐོང་ན་ཟླ་བ་དྲུག་ནའོ། །གྲང་མོ་ལ་སོགས་པའི་དུས་ཕྱིན་ཅི་ལོག་པ་ལས་ཐམས་ཅད་བྱུག་པར་མཐོང་ན་ཟླ་བ་ཕྱེད་ནའོ། །ཏུས་བཏབ་ན་གྲང་བ་དང་། ཕུས་བཏབ་ན་དྲོ་བར་གྱུར་ན་ཉི་མ་བཅུ་ནའོ། །མིང་མེད་ཀྱི་རྩ་བ་རི་མོ་ནག་པོ་མཐོང་ན་ཉི་མ་བཅོ་བརྒྱད་ནའོ། །ལུས་མཉེས་པས་སྒྲ་ཐོས་པ་དང་། ལུས་ཐམས་ཅད་ལས་རླུང་ཉིད་ཀྱང་ཉི་མ་བཅུ་ནའོ། །ཁྲུས་བྱས་པ་ཙམ་གྱིས་རྐང་པ་སྙིང་ཁ་བསྐམས་ན། ཏ་ཀྲི་ན་མ་ལུས་ལ་དྲི་ངན་བྱུང་ན་ཞག་གསུམ་ནའོ། །ལུས་སྣྲཱི་མ་གཅིག་ནའོ། །དྲི་ཚུ་གཡོན་དུ་འཁོར་ན་ཟླ་བ་དྲུག་ནའོ། །ལྟེ་བ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ན་ཉི་མ་ལྔ་ནའོ། །སྣའི་རྩེ་མོ་མ་མཐོང་ན་ཟླ་བ་ལྔ་ནའོ། །མིག་བཙིར་བས་འོད་མ་མཐོང་ན་ཉི་མ་བརྒྱད་ནའོ། །ནྭ་བའི་ནྡྲཾ་མ་ཐོས་ན་ལོ་གཅིག་ནའོ། །ཕ་རོལ་གྱི་མིག་ལ་རང་གི་གཟུགས་བརྙན་མ་མཐོང་ན་ཟླ་བ་ཕྱེད་ནའོ། །དེ་ཉིད་ཤེས་ཕྱིན་འཆི་ལྟུ་དང་། །འཇིག་རྟེན་ཕ་རོལ་བསམ་པར་བྱ། །ཞེས་པ་རྣམས་རྒྱུད་དེ་ཉིད་ལས་སོ། །གཉིས་པ་ངག་གི་སྒོ་ནས་བརྟག་པ་ནི། ངག་རླུང་ལ་བཤད་པས་ངག་འབྱུང་བའི་གནས་མགྲིན་པ་ཡིན་པ་ལྟར། རླུང་ཡང་མགྲིན་པ་ནས་འབྱུང་བས་ངག་ཀྱང་རླུང་སྟེ། རྒྱུད་སྡོམ་འབྱུང་ནས་གསུངས་པའི་དོན་ནི། ཧོར་ཟླ་བཅུ་གཅིག་པ་མགོའི་ཟླ་བའི་ཚེས་གཅིག་ནས་ཞག་ལྔ་དང་། བཞི་དང་། གསུམ་གྱི་བར་དུ་སྣ་བུག་གཡས་པོ་ན་ནས་རླུང་རྒྱུ་ན་ལོ་བཅོ་བརྒྱད་དང་བཅུ་དང་ཉི་ཤུ་ནས་རིམ་པ་བཞིན་འཆི། ཧོར་ཟླ་དགུ་པ་ཐ་སྐར་གྱི་ཟླ་བའི་ཚེ་གཅིག་ནས་ལྔ་དང་། བཞི་དང་། གསུམ་གྱི་བར་སྣ་བུག་གཡས་ནས་རྒྱུ་ན་རིམ་བཞིན་ལོ་བཅོ་ལྔ་བཅུ་དྲུག་བཅུ་བདུན་ནས་འཆི། ཧོར་ཟླ་བདུན་པ་གྲོ་བཞིན་གྱི་ཟླ་བའི་ཚེས་གཅིག་ནས་ལྔ་དང་བཞི་དང་གསུམ་གྱི་བར་དུ་གཡས་པོ་ན་ནས་རྒྱུ་ན་ལོ་བཅུ་གཉིས་དང་བཅུ་གསུམ་དང་བཅུ་བཞི་ནས་རིམ་བཞིན་འཆི། ཧོར་ཟླ་ལྔ་པའི་སྨྲོན་གྱི་ཟླ་བའི་

ཆེས་གཅིག་ནས་ལྔ་དང་བཞི་དང་གསུམ་གྱི་བར་དུ་གཡས་ཁོན་ནས་རྒྱུ་ན་ལོ་དགུ་དང་
བཅུ་དང་བཅུ་གཅིག་ནས་རིམ་པ་བཞིན་འཆི། ཧོར་ཟླ་གསུམ་པའི་ནག་པའི་ཟླ་བའི་ཚེས་
གཅིག་ནས་ལྔ་དང་བཞི་དང་གསུམ་གྱི་བར་དུ་གཡས་ཁོན་ནས་རྒྱུ་ན་ལོ་དྲུག་དང་བདུན་
དང་བརྒྱད་ནས་རིམ་པ་བཞིན་འཆི། ཧོར་ཟླ་དང་པོ་མཆུ་ཟླ་བའི་ཚེས་གཅིག་ནས་ལྔ་དང་
བཞི་དང་གསུམ་གྱི་བར་དུ་གཡས་ཁོན་ནས་རྒྱུ་ན་ལོ་གསུམ་དང་བཞི་དང་ལྔ་ནས་རིམ་
བཞིན་འཆིའོ། །ཡང་ཧོར་ཟླ་དང་པོའི་ཚེས་གཅིག་ནས་དྲུག་དང་བདུན་གྱི་བར་དུ་གཡས་
ཁོན་ནས་རྒྱུ་ན་ལོ་གཉིས་དང་གཅིག་ནས་རིམ་བཞིན་འཆིའོ། །སྣ་བུག་གཉིས་ཁ་དང་གསུམ་
ག་ནས་དྲག་ཏུ་རྒྱུ་ན་དེའི་ཉིན་འཆིའོ། །ཞག་བཅུའི་བར་དུ་སྣ་བུག་གཉིས་ཀ་ནས་དྲག་ཏུ་རྒྱུ་
ན་སྣ་བུག་གང་རུང་གཅིག་ཏུ་འཕོས་མ་ཐག་འཆིའོ། །ཟླ་བ་བྱུང་ངོ་ཙོག་གི་ཚེས་གཅིག་དང་
གཉིས་དང་གསུམ་ལ་སྐྱ་རེངས་ཐམ་ཤར་ནས་ཐུན་ཕྱེད་པ་རེ་སྣ་བུག་གཡོན་ནས་རྒྱུ་བ་ཡིན་
ལ། བཞི་དང་ལྔ་དང་དྲུག་གི་བར་དུ་སྐྱ་རེངས་ཐམ་ཤར་ནས་ཐུན་ཕྱེད་པ་རེ་གཡས་ནས་རྒྱུ།
དེ་བཞིན་དུ་ཞག་གསུམ་གསུམ་གྱི་བར་དུ་གཡོན་དང་གཡས་རེ་མོས་བྱས་རྒྱུ་བ་ཡིན་པ་ལ།
 རླུང་ལྡས་གོ་ལོག་ནས་གཡོན་ནས་རྒྱུ་དུས་གཡས་དང་གཡས་ནས་རྒྱུ་དུས་གཡོན་ནས་ཞག་
དྲུག་གི་བར་དུ་རྒྱུ་ན་འཐབ་རྩོད་འོང་། ཟླ་ཕྱེད་བར་དུ་རྒྱུ་ན་རང་ལ་ན་ཚ་དང་། ཟླ་བ་གཅིག་
གི་བར་དུ་རྒྱུ་ན་ཉེ་དུ་བརླག་པར་འགྱུར། ཟླ་བ་ཕྱེད་དང་གཉིས་ཀྱི་བར་དུ་རྒྱུ་ན་རང་ཉིད་ཟླ་
གཅིག་ནས་འཆིའོ། །སྐབས་འདིར་རླུང་ལྡས་ལ་བརྟེན་ནས་དགེ་མི་དགེའི་མཚན་མ་ཞིབ་པར་
ཡོད་ནའང་འདིར་འཆི་ལྟས་བརྟག་པའི་སྐབས་ཡིན་པས་དེ་ཙམ་ཞིག་སྨོས་སོ། །གསུམ་པ་
ཡིད་ཀྱི་སྒོ་ནས་བརྟག་པ་ནི། སེམས་རྒྱུད་འགྱུར་ནས་འོང་བ་ཡིན་ཏེ། སྔར་གྱི་གནས་ཁང་
དང་། ས་ཕྱོགས་སུ་སྡོད་སྙིང་མི་འདོད། སྐྱོ་ནས་གཞན་དུ་འགྲོ་འདོད་པ་དང་། སྔར་ཞིབ་པོ་
ཡོད་པ་རྩིང་དུ་སོང་བ་དང་། རྩིང་པོ་ཡོད་པ་ཞིབ་པོར་སོང་བ་དང་། སྒྲོ་རིང་པོ་ཐུང་དུ་སོང་
བ་དང་ཐུང་བ་རིང་དུ་སོང་བ་རྣམས་ཀུང་འཆི་ལྟས་ཡིན་ལ། རྨི་ལམ་གི་སྒོ་ནས་བརྟག་ཐབས་
སུ་འདུ་བས། རྨི་ལམ་དུ་རྒྱ་སྐྱེགས་ཀྱི་རི་དང་ཐལ་བའི་རི་དང་མཆོད་རྟེན་ལ་འཛེག་པ་རྨི་བ་

དང་། ཛ་མོ་ལ་ཞོན་ནས་ཁ་ལྷོ་དང་། བོང་བུ་ལ་ཞོན་ནས་ཤར་དང་། སྤྲེའུ་ལ་ཞོན་ནས་བྱང་དུ་ཁ་བལྟས་ཏེ་འགྲོ་བ་དང་། སྔར་འགྲོ་མ་མྱོང་བའི་ཡུལ་དུ་ཕྱི་མིག་མི་ལྟ་བར་འགྲོ་ན་ལོ་གཅིག་ནས་འཆི། གོས་དམར་པོ་གྱོན་པ་དང་། མེ་ཏོག་དམར་པོ་འཐུ་བ་དང་། དེའི་ཐང་ལ་འགྲོ་བ་དང་། ཐོད་འཆིང་བ་རྣམས་རྨི་ན་ཟླ་བ་དྲུག་ནས་འཆིའོ། །བུད་མེད་ནག་མོས་རྒྱུ་ལྷོ་ཕྲལ་བ་རྨི་ན་ལོ་གཅིག་ནས་འཆིའོ། །གཞན་ཡང་དུར་དུ་སྦྲེད་པ་དང་སྐྲ་ཞགས་པས་བཅིང་སྟེ་ཨྱུན་པ་དང་བཅས་པའི་ཕྱུར་དུ་མི་ནག་པོས་ཁྲིད་པར་རྨི་བ་སོགས་དང་། དོན་སྙིང་བཏོན་པ་སོགས་རྨི་བ་རྣམས་ཀྱང་འཆི་ལྟས་སུ་བཤད་དོ། །ལུས་ཀྱི་སྒོ་ནས་ཚེ་གཟུགས་བརྟག་པ་དང་། ངག་གི་རླུང་ལྟས་རྣམས་ནི། ངེས་པའི་འཆི་ལྟས་སུ་བཤད་ལ། དེ་ལས་གཞན་པ་རྣམས་མ་ངེས་པའི་འཆི་ལྟས་སུ་བཤད་པས་བཟློག་ཐབས་ཡོད་པར་བཤད་ཅིང་། དེའི་ཚུལ་རྒྱལ་དབང་དགེ་འདུན་གྲུབ་པའི་འཆི་ལྟས་བརྟག་པ་ལས་རྒྱས་པར་བཤད་ཡོད་དོ། །གློང་རྡོལ་བླ་མ་གསུང་འབུམ་དུའང་འཆི་ལྟས་བརྟག་ཐབས་མདོར་བསྡུས་ཤིག་བཤད་ཡོད་དོ། །

འཆི་དུས་སུ་བསྟེན་དགོས་པའི་འདུ་ཤེས་བཅུ་གཅིག བཅོམ་ལྡན་འདས་མྱ་ངན་ལས་འདའ་ཁར་དགེ་སློང་རྣམས་ལ་ཞལ་ཆེམས་ཀྱི་ཚུལ་དུ་གསུངས་པའི་འཆི་དུས་ཀྱི་འདུ་ཤེས་བཅུ་གཅིག་ནི། འཕགས་པ་འདུ་ཤེས་བཅུ་གཅིག་བསྟན་པའི་མདོ་༼ ས་པ ༽༡༥༥༧ན༧ལས། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀུ་ཤའི་གྲོང་ཁྱེར་ན་གྲུད་ཀྱི་ཉེ་འཁོར་ཤིང་སཱ་ལ་ཟུང་གི་ཚལ་ན་བཞུགས་ཏེ། ཡོངས་སུ་མྱ་ངན་ལས་འདའ་བའི་དུས་ཀྱི་ཚེ་དགེ་སློང་རྣམས་ལ་བཀའ་སྩལ་པ། དགེ་སློང་དག་ནམ་འཆི་བའི་དུས་ཀྱི་ཚེ་དགེ་སློང་གིས་འདུ་ཤེས་བཅུ་གཅིག་མངོན་དུ་བྱའོ། །བཅུ་གཅིག་གང་ཞེ་ན། ༡ (ཚེ) འདི་ལ་མ་ཆགས་པའི་འདུ་ཤེས། ༢ སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་བྱམས་པའི་འདུ་ཤེས་དང་། ༣ འཁོན་དུ་འཛིན་པ་ཐམས་ཅད་ཡོངས་སུ་དོར་བའི་འདུ་ཤེས་དང་། ༤ འཆལ་བའི་ཚུལ་ཁྲིམས་ཐམས་ཅད་བཤགས་པའི་འདུ་ཤེས་དང་། ༥ ཚུལ་ཁྲིམས་ཐམས་ཅད་ཡང་དག་པར་བླང་བའི་འདུ་ཤེས་དང་། ༦ ཉེས་པ་ཆེན་པོ་བྱས་པ་དག་ལ་ཡང་ཡང་བའི་འདུ་ཤེས་

དང་། ༧ དགེ་བའི་རྩ་བ་ཆུང་ངུ་དག་ལ་ཆེ་བའི་འདུ་ཤེས་དང་། ༨ འཇིག་རྟེན་ཕ་རོལ་དག་ལ་འཇིགས་པ་མེད་པའི་འདུ་ཤེས་དང་། ༩ འདུས་བྱས་ཐམས་ཅད་མི་རྟག་པའི་འདུ་ཤེས་དང་། ༡༠ ཆོས་ཐམས་ཅད་ལ་བདག་མེད་པའི་འདུ་ཤེས་དང་། ༡༡ མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་ནི་ཞི་བའོ་སྙམ་པའི་འདུ་ཤེས་མངོན་དུ་བྱེའོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །

འཆི་བདག 1 འཆི་བ། འདུལ་བ་རྣམ་པར་འབྱེད་པའི་ཚིག་རྣམ་པར་བཤད་པ་༤༩༢༣ལས། འཆི་བདག་ཅེས་བྱ་བ་ནི་འཆི་བའོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །2 འཆི་བདག་གཤིན་རྗེ།

འཆི་བདག་གི་བདུད། (ཕར་ཕྱིན) བདུད་བཞིའི་ཡ་གྱལ་ཏེ། ཚེའི་འདུ་བྱེད་ཞིག་སྟེ་སྲོག་དང་བྲལ་ནས་དགེ་བ་བྱེད་པའི་རྒྱུན་ཆད་པ་ནི་འཆི་བདག་གི་བདུད་དོ། །མི་གནས་པའི་མྱ་ངན་ལས་འདས་པས་འཆི་བདག་གི་བདུད་བཅོམ་པར་བཤད་དོ། །

འཆི་བདག་སྡེ། 1 འཆི་བདག་ནི་འཆི་བ་དང་། སྡེ་ནི་སྲིད་པ་ལ་སོགས་པ་ལ་ཟེར། འཆི་བདག་ཅེས་བྱ་བ་ནི་འཆི་བའོ། །སྡེ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་སྲིད་པ་ལ་སོགས་པ་འཁོར་ཏོ། །ཞེས་སོ་སོར་ཐར་པའི་མདོའི་གཞུང་འགྲེལ་ལས་གསུངས་སོ། །2 མ་རིག་པ་ལ་འཆི་བདག་དང་དེའི་འབྲས་བུ་རྣམས་ལ་སྡེ་བརྗོད། མ་རིག་པ་ནི་གཙོ་བོའམ་རྒྱལ་པོ་ལྟ་བུ་ཡིན་པས་འཆི་བདག་ཅེས་བྱ་ལ། སྡེ་ནི་འཁོར་ཏེ་དེའི་འབྲས་བུ་སྐྱེ་བ་ལ་སོགས་པའི་ཡན་ལག་ལྷག་མ་བཅུ་གཅིག་གོ། མའི་སོ་ཐར་གྱི་མདོའི་འགྲེལ་པར་གཞི་བྱས། 3 འཆི་བདག་གཤིན་རྗེ་དང་དེའི་འཁོར་ཚོགས།

འཆི་འཕོ་བ། ཤི་ནས་སྐྱེ་བ་ཕྱི་མར་འགྲོ་བའི་དོན། སྒྲ་བཤད་ནི། འཆི་བ་ནི་སྲོག་གི་དབང་པོ་འགག་པ་དང་། འཕོ་བ་ནི་བར་དོ་ལ་ཟེར་བ་མཆིམས་མཛོད་ན་གསལ།

འཆི་བ་དགུ་ཐུགས་སུ་བསམ་པ། རྒྱུ་མཚན་དགུའི་སྒོ་ནས་འཆི་བའི་ཚུལ་བསམ་པ་ལ་ཟེར། ཐུགས་ཞེས་པ་འདིར་སྡེ་ཚན་གྱི་དོན་ཡིན། དེ་ཡང་རྒྱས་པར་བཤད་ན། རྩ་བ་གསུམ། རྒྱུ་མཚན་དགུ། ཐག་པ་བཅད་པ་གསུམ་གྱི་སྒོ་ནས་བསམ་པ་ལ་བྱ་སྟེ། རྩ་བ་གསུམ་ནི། ངེས་པར་འཆི་བ་བསམ་པ། ནམ་འཆི་ངེས་མེད་བསམ་པ། འཆི་བའི་ཚེ་ཆོས་མ་གཏོགས་པ་གང་གིས་ཀྱང་མི་ཕན་པ་བསམ་པ་དང་གསུམ་མོ། །རྒྱུ་མཚན་དགུ་ནི། དང་པོ་ངེས་པར་འཆི་བའི་རྒྱུ་མཚན་

གསུམ་ནི། འཆི་བདག་ངེས་པར་འོང་ལ་རྐྱེན་གང་གིས་ཀྱང་བཟློག་ཏུ་མེད་པ། ཚེ་ལ་སྣོན་པ་མེད་ཅིང་འགྲིད་བྱེད་བར་མ་ཆད་དུ་ཡོད་པ། གསོན་པའི་ཚེའང་ཆོས་བྱ་ལོང་མེད་པར་ངེས་པར་འཆི་བ་བསམ་པ་དང་གསུམ་མོ། །གཉིས་པ་ནམ་འཆི་ངེས་མེད་བསམ་པ་ལ་རྒྱུ་མཚན་གསུམ་ནི། སྤྱིར་འཛམ་བུ་གླིང་པ་དང་སྙོས་སྙིགས་དུས་ཀྱི་ཚེ་ལ་ངེས་པ་མེད་པ། འཆི་བའི་རྐྱེན་མང་ཞིང་། གསོན་པའི་རྐྱེན་ཉུང་བས་ཀྱང་ནམ་འཆི་ལ་ངེས་པ་མེད་པ། ལུས་ཤིན་ཏུ་ཉམ་ཆུང་བས་ཀྱང་ནམ་འཆི་ལ་ངེས་པ་མེད་པ་དང་གསུམ་མོ། །གསུམ་པ་འཆི་བའི་ཚེ་ཆོས་མ་གཏོགས་པ་གང་གིས་ཀྱང་མི་ཕན་པ་ལ་རྒྱུ་མཚན་གསུམ་ནི། ལུས་ལོངས་སྤྱོད་གཉེན་གང་གིས་ཀྱང་མི་ཕན་པའི་རྒྱུ་མཚན་གསུམ་མོ། །ཐག་པ་བཅད་པ་གསུམ་ནི། ངེས་པར་འཆི་བ་བསམ་པའི་སྒོ་ནས་ཆོས་བྱེད་དགོས་པར་ཐག་བཅད། ནམ་འཆི་ངེས་མེད་བསམ་པའི་སྒོ་ནས་ད་ལྟ་ཉིད་ནས་ཆོས་བྱེད་དགོས་པར་ཐག་བཅད། འཆི་བའི་ཚེ་ཆོས་མ་གཏོགས་པ་གང་གིས་ཀྱང་མི་ཕན་པར་བསམ་པའི་སྒོ་ནས་ཆོས་ཁོ་ན་བྱེད་དགོས་པར་ཐག་བཅད་པ་གསུམ་མོ། །འཆི་བ་དགུ་སྦྱུགས་ཀྱི་སྐོར་འདི་རྗེའི་བྱང་ཆུབ་ལམ་རིམ་ཆེན་མོ་སོགས་ལམ་རིམ་གྱི་གཞུང་རྣམས་སུ་ཤིན་ཏུ་གྲགས་ཆེ་ལ། མཉམ་མེད་དྭགས་པོ་ལྷ་རྗེའི་དྭགས་པོ་ཐར་རྒྱན་དུའང་གསལ་ལོ། །

འཆི་བ་ཆོས་སྐུའི་རྣལ་འབྱོར། འཆི་བ་ཆོས་སྐུའི་ལམ་འཁྱེར་དང་འདྲ།

འཆི་བ་ཆོས་སྐུའི་ལམ་འཁྱེར། རང་དང་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་ལྷ་རྣམས་སྟོང་པར་སྡུད་ནས་དེ་ལ་རྩེ་གཅིག་ཏུ་མཉམ་པར་བཞག་པ་ལ་ཟེར། རྗེའི་གསང་འདུས་བསྐྱེད་རིམ་བློ་གསལ་བྱུང་བའི་རེ་སྐོང་གནད་དོན་གསལ་བ་ལས། སྤྱི་བོ་ལ་སོགས་པའི་གནས་སུ་གཟུགས་ཕུང་ལ་སོགས་པའི་ལུས་ཀྱི་ཆ་ཤས་རྣམས་དང་། རྣམ་སྣང་ལ་སོགས་པའི་ལྷའི་འཁོར་ལོའི་ངོ་བོ་དབྱེར་མེད་དུ་བྱས་ན། གནས་དེ་དང་དེར་བདེ་སྟོང་དབྱེར་མེད་ཀྱི་འོད་གསལ་ཐིམ་པར་བསྒོམ། དེ་ནས་གཙོ་བོ་ཡང་འོད་གསལ་དུ་ཐིམ་པ་ལས་བྱུང་བའི་བདེ་སྟོང་སྒྲུར་ནས་བསྒོམས་ཏེ། ཤུ་ནྱ་ཏཱའི་སྔགས་བརྗོད་ནས། ཡུལ་སྟོང་པ་ཉིད་དང་། ཡུལ་ཅན་ཡེ་ཤེས་དབྱེར་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་བདག་ཉིད་དེ་ངོ་སྐམ་པའི་ང་རྒྱལ་ལ་སློབ་པར་བྱེད་པ་ནི། བསྐྱེད་རིམ་པའི་འཆི་བ་ཆོས་སྐུར་

འཁྲེར་བའི་ལམ་འཁྲེར་ཡིན་ལ། དེ་ལ་ནི་འཆི་བ་ཆོས་སྐུར་འཁྲེར་བའི་ལམ་འཁྲེར་དང་། དེ་བཞིན་ཉིད་ལས་བྱུང་ཆུབ་པ་དང་། ལྷག་མོས་འོད་གསལ་དུ་སྟུད་པའི་དེ་ཉིད་དང་། དོན་དམ་པའི་དཀྱིལ་འཁོར་ཅེས་བྱའོ། །འོན་བསྐྱེད་རིམ་པའི་ཆོས་སྐུས་འཆི་བ་སྦྱོང་བའི་ཚུལ་ཇི་ལྟར་ཡིན་སྙམ་ན། ཐ་མལ་པའི་འཆི་བ་རང་དགའ་བ་འབྱུང་བའི་དོད་ལ། རྣལ་འབྱོར་པ་ལ་ལྷག་མོས་འོད་གསལ་དུ་བསྡུས་པའི་ཆོས་སྐུ་འབྱུང་བ་སྟེ། བསྐྱེད་རིམ་པའི་ཆོས་སྐུས་འཆི་བ་སྦྱོང་བའི་ཚུལ་ཡིན་ནོ། །འོན་དེས་རྫོགས་རིམ་པའི་རྒྱུད་གང་སྨིན་པར་བྱེད་སྙམ་ན། ལུས་དབེན་དང་ངག་དབེན་གྱི་སྐབས་ཀྱི་དཔེའི་འོད་གསལ་དང་། འཆི་བ་དངོས་གནས་པ་སྦྱོང་བར་བྱེད་པའི་སེམས་དབེན་དང་། སྒྱུ་ལུས་ཀྱི་སྐབས་ཀྱི་དཔེའི་འོད་གསལ་དང་། རིམ་པ་བཞི་པ་དང་། ལྔ་པའི་སྐབས་ཀྱི་དོན་གྱི་འོད་གསལ་རྣམས་ཀྱིས་རྒྱུད་སྨིན་པར་བྱེད་ཅིང་། སྦྱངས་པའི་འབྲས་བུ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་སྐུ་འགྲུབ་པར་བྱེད་དོ། །ཞེས་གསུངས།

འཆི་བ་ཆོས་སྐུའི་ལམ་འཁྲེར་གྱིས་འཆི་བ་སྦྱོང་ཚུལ། འཆི་བ་ཆོས་སྐུའི་ལམ་འཁྲེར་ལ་གཟིགས།

འཆི་བ་ཆོས་སྐུའི་བསྲེ་བ། བསྲེ་བ་སྐོར་དགུའི་བདུན་པ་དང་འཆི་དུས་ཀྱི་བསྲེ་བ་གསུམ་གྱི་དང་པོ་ནི། འཆི་བ་འོད་གསལ་ཆོས་སྐུ་དང་བསྲེ་བ་ནི། འཛམ་བུ་གླིང་པའི་མི་ཁམས་ལྡན་ཞིག་རིམ་གྱིས་འཆི་བའི་ཚེ་སྙིང་གར་རང་ཤུགས་ཀྱིས་རླུང་འདུ་བའི་གནད་ཀྱིས། འཆི་བའི་ཚེ་སྣང་མཆེད་ཐོབ་གསུམ་འོད་གསལ་དང་བཅས་པ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་འཆར་ཞིང་། དུས་དེར་ཤར་བའི་འོད་གསལ་ནི་མའི་འོད་གསལ་ཡིན་ལ། སྙིང་ག་ལ་སོགས་པའི་གནས་རྣམས་སུ་གནད་དུ་བསྣུན་པ་ལ་བརྟེན་ནས། སྣང་མཆེད་ཐོབ་འོད་གསལ་དང་བཅས་པ་ཤར་བའི་འོད་གསལ་ནི་བུའི་འོད་གསལ་ཡིན་ཞིང་། འཆི་བའི་ཚེ་རླུང་སྡུད་པར་རྩོད་པ་ན་སྙིང་གའི་སྡུད་རིམ་ལེགས་པར་བསྒོམས་ཏེ། འོད་གསལ་མ་བུ་འདྲེས་པའི་འོད་གསལ་ཤར་བའི་ཚེ། ལྟ་ཐོག་ཏུ་ལེགས་པར་བཞག་སྟེ། འོད་གསལ་ལ་ཇི་ཙམ་གནས་ཀྱི་བར་འཛོག་པ་ནི་འཆི་བ་ཆོས་སྐུའི་བསྲེ་བའོ། །རྗེ་གསུང་ལྟར་བཀོད།

འཆི་བ་འོད་གསལ། འཆི་དུས་ཀྱི་འོད་གསལ། དེ་ལ་མའི་འོད་གསལ་ཡང་ཟེར། ཐ་མལ་པ་འཆི་བའི་

ཆོ། ས་ཚུ་ལ་ཐིམ། ཚུ་མེ་ལ། མེ་རླུང་ལ། རླུང་རྣམ་ཤེས་ལ། རྣམ་ཤེས་སྣང་བ་ལ། སྣང་བ་མཆེད་པ་ལ། མཆེད་པ་ཉེར་ཐོབ་ལ། ཉེར་ཐོབ་འོད་གསལ་ལ་ཐིམ་ཞིང་། ཉེར་ཐོབ་ཀྱི་སྐྲད་དྲན་མེད་དེ་སངས་ནས། གཉིས་སྣང་རགས་པ་ཙུང་ཟད་ཀྱང་མེད་པར། སྟོན་གྱི་ནམ་མཁའ་གཡའ་དག་པ་ལ་ཟླ་ཉི་འོད་ཤུན་པ་སྟེ། སློད་བྱེད་ཀྱི་སྐྱོན་གསུམ་དང་བྲལ་བའི་ཐོ་རངས་ཀྱི་ནམ་མཁའི་རང་མདོག་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན། སྟོང་སང་ཤིན་ཏུ་དྭངས་པའི་སྣང་བ་སྟོང་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་མཉམ་བཞག་གི་སྣང་བ་འདྲ་བ་འཆར་བ་དེ་ལ་འཆི་བ་འོད་གསལ་ཟེར། ཞིབ་པར་འཆི་དུས་ཀྱི་འབྱུང་བ་ཐིམ་རིམ་དང་དེ་དག་གི་ཕྱི་ནང་གི་རྟགས་ཞེས་པའི་ཐད་དུ་གཟིགས། དེ་ལྟར་འཆར་བའི་རྐྱེན་ཡང་། ཐིག་ལེ་དཀར་དམར་མི་ཤིགས་པའི་ཐིག་ལེ་དཀར་དམར་ལ་ཐིམ། དབུ་མའི་ནང་གི་རླུང་ཐམས་ཅད་ཀྱང་ཤིན་ཏུ་ཕྲ་བའི་སྲོག་འཛིན་གྱི་རླུང་ལ་ཐིམ་པས། དང་པོ་ནས་ཡོད་པའི་ཤིན་ཏུ་ཕྲ་བའི་རླུང་སེམས་མངོན་དུ་གྱུར་པས་ན། དེ་འདྲ་བའི་སྣང་བ་ཤར་བ་ཡིན་གྱི་ཕྱི་རོལ་ནས་ནམ་མཁའི་སྟོང་སང་སྣང་བ་ལྟ་བུ་ནི་མ་ཡིན་នོ། །འཆི་བ་འོད་གསལ་ལ། འོད་གསལ་མཚན་ཉིད་པ་ཡིན་མིན་གཉིས་ཡོད་པར་གསུངས་ཏེ། རྣལ་འབྱོར་པས་འོད་གསལ་མ་བུ་བསྲེས་ཏེ་ལྟ་ཐོག་ཏུ་འཛོག་པའི་འོད་གསལ་ནི་འོད་གསལ་མཚན་ཉིད་པ་དང་། དེ་ལྟར་མ་ཡིན་པར་ཐ་མལ་པ་ལ་རང་ཤུགས་ཀྱིས་ཤར་བའི་འཆི་བ་འོད་གསལ་ནི་གཉིས་སྣང་རགས་པ་འགགས་པ་ཙམ་ལ་འོད་གསལ་དུ་བཏགས་པ་ཙམ་ཡིན་གྱི་མཚན་ཉིད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ནི་སྟོང་པ་བཞིའི་སྐབས་སུ་སྔ་མ་སྔ་མ་ཡུལ་སྣང་དང་བཅས་པ་ལས་ཕྱི་མ་ཕྱི་མ་རྣམས་ཡུལ་སྣང་དང་བཅས་ཇེ་ཕྲ་ཇེ་ཕྲར་སོང་བའི་སྟོབས་ཀྱིས་ཡིད་ངོར་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་སྣང་བ་རགས་པ་ལོག་ནས་སྟོང་སང་ངེ་བ་ཞིག་ཤར་བ་ཡིན་གྱི་སྟོང་ཉིད་མཚན་ཉིད་པ་ཤར་བ་ནི་མིན་ཞེས་མཁས་པ་འགའ་གསུང་ངོ་། །

འཆི་བ་སེལ་བའི་ཐུགས། བྱང་སྒྲ་མི་སྙན་པའི་ཚེ་གཟུངས་ལ་གཟིགས།

འཆི་བའི་ཚེ་འབྱུང་བ་ཐིམ་རིམ་དང་དེ་དག་གི་ཕྱི་ནང་གི་རྟགས། འབྱུང་བ་ཐིམ་རིམ་མ་བཤད་གོང་ཐ་མལ་པའི་ལུས་འདི་འབྱུང་བ་བཞི་ལས་གྲུབ་པའི་ཚུལ་བཤད་པ་ལ། ལུས་པོའི་ནང་གི་ཤ་དང་

ཏུས་པ་རྩ་རྒྱུས་སོགས་གཟུགས་རགས་པའམ་སྦྲ་བའི་རིགས་རྣམས་སའི་འབྱུང་བ་དང་། ཁྲག་blood་དང་རྣག་pus་དང་ཆུ་སེར་lymph་སོགས་རླན་གཤེར་གྱི་རིགས་རྣམས་ཆུའི་འབྱུང་བ། ལུས་ཀྱི་དྲོད་མེའི་འབྱུང་བ། དབུགས་དང་ལུས་ཀྱི་ནང་གི་རླུང་ཕྲ་མོ་རྣམས་རླུང་གི་འབྱུང་བ་ཡིན་པ་བཅས་སོ། །ཕྱིར་བཏང་འབྱུང་བ་བཞི་དང་ནམ་མཁའ་རྣམ་ཤེས་ཏེ་འབྱུང་བ་དྲུག་གམ་ཁམས་དྲུག་ཅེས་ཀྱང་འབྱུང་ཡང་། སྐབས་དོན་དང་མ་འབྲེལ་བས་མི་སྤྲོའོ། །བཤད་བྱ་དངོས་ནི། ཐ་མལ་པ་འཆི་བའི་ཚེ། ས་ཆུ་ལ་ཐིམ། ཆུ་མེ་ལ། མེ་རླུང་ལ། རླུང་རྣམ་ཤེས་ལ། རྣམ་ཤེས་སྣང་བ་ལ། སྣང་བ་མཆེད་པ་ལ། མཆེད་པ་ཉེར་ཐོབ་ལ། ཉེར་ཐོབ་འོད་གསལ་ལ་ཐིམ་པ་དང་བརྒྱད་དང་དེའི་ཕྱི་ནང་གི་རྟགས་རྣམས་ནི། ༡ ས་ཆུ་ལ་ཐིམ་པའི་ཕྱི་རྟགས་སུ་ལུས་ཀྱི་སྟོབས་ཤོར། ཡན་ལག་ཕྲ་རུ་འགྲོ། ལུས་ས་འོག་ཏུ་བྱིང་བ་ལྟ་བུའི་སྣང་བ་འབྱུང་། ནང་རྟགས་སུ་ཡིད་དྭོར་སྨིག་རྒྱུ་ལྟ་བུའི་སྣང་བ་འབྱུང་། (སྨིག་རྒྱུ་ཞེས་པ་ནི་བྱེ་ཐང་ལ་ཉི་འོད་ཀྱིས་ཐོག་པ་ན་ཆུ་བོ་ཆེན་པོའི་སྣང་བ་འབྱུང་བ་དེ་ལ་ཟེར) ༢ ཆུ་མེ་ལ་ཐིམ་པའི་ཕྱི་རྟགས་སུ་ཁ་སྣ་སྐམ་ཞིང་ཡ་མཆུ་བརྗེས། ནང་རྟགས་སུ་དུ་བ་དྲག་འཕྱུར་མ་ཡིན་པར་གྲོང་ཁྱེར་ཆེན་པོའི་སྟེང་དུ་དུད་ཞགས་འཁྱིལ་བའམ། ཁང་པའི་ནང་དུ་དུ་བ་འཁྲིགས་པའི་རགས་པ་ཡལ་ཏེ་དུ་བ་སྲབ་མོས་ཁྱབ་པ་འདྲ་བའི་སྣང་བ་འབྱུང་། ༣ མེ་རླུང་ལ་ཐིམ་པའི་ཕྱི་རྟགས་སུ་ལུས་ཀྱི་དྲོད་ (མཐའ་ནས) འདུས་པས་ལུས་གྲང་། ནང་རྟགས་སྲིན་བུ་མེ་ཁྱེར་དཔག་ཏུ་མེད་པ་མཉམ་དུ་འཚོགས་པའམ། ཡོས་སྤྱོད་སའི་སླ་ངའི་རྒྱབ་ཀྱི་མེ་སྟག་དམར་ཆིག་ཆིག་དཔག་ཏུ་མེད་པ་འཐོར་བ་ལྟ་བུའི་སྣང་བ་འབྱུང་། ༤ རླུང་རྣམ་ཤེས་ལ་ཐིམ་པའི་ཕྱི་རྟགས་སུ་དབུགས་ཕྱི་ནང་དུ་རྒྱུ་བ་ཆད། ནང་རྟགས་སུ་རླུང་གིས་མ་གཡོས་པའམ་རླུང་མེད་པའི་མར་མེ་འབར་བ་ལྟ་བུའི་སྣང་བ་འབྱུང་། འདིའི་སྐབས་སུ་ཤད་པས་བྱ་བ་མི་བྱེད་པས། ཕྱི་རྒྱལ་གྱིས་སྨན་པ་ཚོས་མི་དེ་ཤི་ཟིན་པར་ངོས་འཛིན་བྱེད། འོན་ཀྱང་ནང་པ་ལྟར་ན་འདིའི་སྐབས་སུ་ལྟ་ཞོག་འཆི་རིམ་བརྒྱད་པ་འཆི་བ་འོད་གསལ་གྱི་དུས་སུའང་རྣལ་འབྱོར་པ་དེ་ཉིད་འཆི་བ་འོད་གསལ་ལ་སྙོམས་པར་ཞུགས་ནས་ཡོད་པས། ཐུགས་དམ་གྲོལ་བའི་རྟགས་སུ་བྱང་སེམས་དཀར་

དམར་འབབ་པ་སོགས་མ་བྱུང་གི་བར་སྨུར་སྦྱོང་སོགས་བྱ་མི་དུང་ཞིང་། བྱས་ན་མི་བསད་
པའི་ཉེས་པ་འབྱུང་བར་གསུང་ངོ་། །མར་མེ་འབར་བ་ལྟ་བུའི་སྣང་བ་ཞེས་པ་འདི་ལ་མཁས་
པ་སོ་སོའི་གསུང་ཚུལ་ཐྲན་བུའི་མི་འདྲ་བ་ཡོད་ནའང་། ཁོ་བོས་རྗེའི་གསུང་རིམ་ལྔ་གདན་
རྫོགས་དང་། ནཱ་རོ་ཆོས་དྲུག་གི་ཁྲིད་སོགས་ལ་གཞི་བྱས་ཏེ་བཀོད་དོ། །གཞུང་དེ་གཉིས་
སུ་རླུང་རྣམ་ཤེས་ལ་ཐིམ་ཞེས་པའི་ཐ་སྙད་སྦྱར་བ་ལྟར་བྱས་ན་ཤིན་ཏུ་གོ་བདེ་བར་སྣང་
ངོ་། །ཡང་གཞུང་འགའ་ཞིག་ཏུ་རླུང་སྣང་བ་ལ་ཐིམ་པར་རྗོམ་ཞེས་པ་དང་། རླུང་རྣམ་ཤེས་
ལ་ཐིམ་ཞེས་པ་གཉིས་ཚིག་གིས་བརྗོད་ཚུལ་ཙམ་ལས་དོན་འདྲའོ། །རླུང་རྣམ་ཤེས་ལ་ཐིམ་
པ་ན་རླུང་རགས་པ་རྣམས་རྣམ་ཤེས་ལ་ཐིམ་པ་ཡིན་ཞིང་། རང་བཞིན་བརྒྱད་ཅུའི་རྟོག་པའི་
སེམས་དང་། དེའི་བཞོན་པར་གྱུར་པའི་རླུང་གཉིས་སྣང་བ་དཀར་ལམ་པའི་སྤྱི་རོལ་ཏུ་ཐིམ་
དགོས་པ་ཡིན་ནོ། །༥ འདི་ནས་བཟུང་ནང་གི་རྟགས་མ་གཏོགས་ཕྱིའི་རྟགས་རྣམས་མི་འབྱུང་
ངོ་། །རྣམ་ཤེས་སྣང་བ་ལ་ཐིམ་པའི་དུས་སུ་སྟོན་གནམ་གཡའ་དག་པ་ལ་ཟླ་འོད་ཀྱིས་ཁྱབ་
པ་ལྟ་བུའི་སྟོང་སང་དཀར་ལམ་པའི་སྣང་བ་འབྱུང་། སྣང་བ་དཀར་ལམ་པ་འཆར་བའི་རྒྱུ་རྐྱེན་
ནི། སྙིང་ག་ཡན་ཆད་ཀྱི་རོ་རྐྱང་གི་རླུང་ཐམས་ཅད་དབུ་མའི་མར་སྣ་ནས་ཞུགས་པའི་སྟོབས་
ཀྱིས་སྤྱི་བོའི་རྩ་མདུད་གྲོལ་བའི་དབུས་ན་ཕ་ལས་ཐོབ་པའི་ཐིག་ལེ་དཀར་པོ་ཧཾ་ཡིག་མགོ་
ཐུར་བསྟན་གྱི་རྣམ་པར་ཡོད་པ་ཆུའི་རང་བཞིན་ཅན་ཡིན་པས་ཐུར་ལ་འོངས་ཏེ། སྙིང་གའི་
རོ་རྐྱང་གི་མདུད་པ་དྲུག་སྐོར་གྱི་སྟེང་དུ་སླེབས་པའི་བར་ལ་དེ་འདྲའི་སྣང་བ་འབྱུང་བ་ཡིན་
གྱི་ཕྱི་རོལ་ནས་ཟླ་འོད་སོགས་ཀྱི་སྣང་བ་ཤར་བ་ནི་མིན་ནོ། །དེ་ལ་སྣང་མཆེད་ཐོབ་གསུམ་
གྱི་ནང་ནས་སྣང་བ་དང་། སྟོང་པ་བཞིའི་ནང་ནས་སྟོང་པ་ཞེས་བྱའོ། །སྣང་བའི་སྒྲ་བཤད་ནི།
རྗེའི་རིམ་ལྔ་གསལ་སྒྲོན་ལས། ཀུན་རྟོག་གཡོ་བའི་རླུང་ཐིམ་ནས་ཟླ་འོད་ལྟ་བུར་སྣང་བའི་
སྒོ་ནས་སྣང་བ་ཞེས་བྱ་ལ། ཞེས་གསུངས། དེ་ལ་སྟོང་པ་ཟེར་བའི་རྒྱུ་མཚན་ནི། དེ་ཉིད་ལས།
དེ་ཉིད་ཀུན་རྟོག་བརྒྱད་ཅུ་རླུང་དང་བཅས་པས་སྟོང་པས་སྟོང་པ་དང་། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་
རོ། །༦ སྣང་བ་མཆེད་པ་ལ་ཐིམ་པའི་དུས་སུ་སྟོན་གནམ་གཡའ་དག་ལ་ཉི་འོད་ཀྱིས་ཁྱབ་

པ་ལྷ་བུའི་སྣང་བ་དམར་ལམ་པའམ་དམར་སེར་གྱི་སྣང་བ་འབྱུང་ངོ་། །སྣང་བ་དམར་ལམ་པའམ་དམར་སེར་འབྱུང་བའི་རྒྱུན་ནི། སྙིང་ག་མན་ཆད་ཀྱི་རོ་རྐྱང་གི་རླུང་ཐམས་ཅད་དབུ་མའི་མར་སྣ་ནས་ཞུགས་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་ནོར་བུའི་རྩ་འཁོར་གྱི་མདུད་པ་དང་ལྟེ་བའི་རྩ་འཁོར་གྱི་མདུད་པ་རྣམས་རིམ་གྱིས་གྲོལ་ཏེ། ལྟེ་བའི་རྩ་འཁོར་གྱི་དབུས་སུ་མ་ལས་ཐོབ་པའི་ཐིག་ལེ་དམར་པོ་ཨ་ཤུང་ཤད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཡོད་པ་མེའི་རང་བཞིན་ཅན་ཡིན་པས་ཡར་འོངས་ཏེ། སྙིང་གའི་རོ་རྐྱང་གི་མདུད་པ་དྲུག་སྐོར་གྱི་འོག་ཏུ་སླེབས་པའི་བར་དེ་འདྲའི་སྣང་བ་འབྱུང་བ་ཡིན་གྱི། ཕྱི་རོལ་ནས་ཉི་འོད་སོགས་ཀྱི་སྣང་བ་ཤར་བ་མིན་པ་ནི་གོང་དང་འདྲའོ། །དེ་ལ་སྣང་མཆེད་ཐོབ་གསུམ་གྱི་ནང་ནས་སྣང་བ་མཆེད་པ་དང་། སྟོང་པ་བཞིའི་ནང་ནས་སྟོང་པ་ཆེན་པོ་ཟེར་རོ། །མཆེད་པའི་སྒྲ་བཤད་ནི། སྔར་གྱི་ཟླ་འོད་ལྟ་བུའི་སྣང་བ་དེ་ཉིད་མཆེད་པ་སྟེ་ཆེས་ཆེར་རྒྱས་ནས་ཉི་འོད་ལྟ་བུའི་ཆེས་གསལ་བའི་སྣང་བ་འབྱུང་བས་ན་དེ་སྐད་ཅེས་བྱའོ། །རྗེའི་རིམ་ལྔ་གསལ་སྒྲོན་ལས། ཉི་འོད་བཞིན་དུ་ཆེས་གསལ་བའི་སྒོ་ནས་སྣང་བ་མཆེད་པ་དང་། ཞེས་གསུངས་སོ། །དེ་ལ་ཤིན་ཏུ་སྟོང་པ་ཟེར་བའི་རྒྱུ་མཚན་ནི། དེ་ཉིད་ལས། སྣང་བ་རླུང་དང་བཅས་པས་སྟོང་པས་ཤིན་ཏུ་སྟོང་པ་དང་། ཞེས་གསུངས་སོ། །༢ མཆེད་པ་ཉེར་ཐོབ་ལ་ཐིམ་པའི་དུས་སུ་སྟོན་གནམ་གཡའ་དག་ལ་སྲོད་ཀྱི་སྨག་འཐུག་པོས་ཁྱབ་པ་ལྟ་བུའི་སྟོང་སང་ནག་ལམ་པའི་སྣང་བ་འབྱུང་། སྣང་བ་ནག་ལམ་པ་འཆར་བའི་རྒྱུན་ནི། དབུ་མའི་ནང་གི་ཡས་རླུང་མས་རླུང་རྣམས་སྙིང་གའི་དབུ་མའི་ནང་དུ་འདུས་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་སྙིང་གའི་རོ་རྐྱང་གི་མདུད་པ་དྲུག་སྐོར་གྲོལ་ཏེ། སྟེང་གི་ཐིག་ལེ་དཀར་པོ་མར་བབས། འོག་གི་ཐིག་ལེ་དམར་པོ་ཡར་འོངས་ཏེ། སྙིང་གའི་རྣྲུ་ཏྟིའི་དབུས་ན་མི་ཤིགས་པའི་ཐིག་ལེ་དཀར་དམར་གཙུ་ཁ་སྦྱོར་གྱི་ཚུལ་དུ་ཡོད་པའི་དབུས་སུ་ཚུད་ནས་ཐད་པའི་རྒྱུན་གྱིས་དེ་འདྲའི་སྣང་བ་འབྱུང་བ་ཡིན། དེ་ལ་སྣང་མཆེད་ཐོབ་གསུམ་གྱི་ནང་ནས་ཉེར་ཐོབ་དང་། སྟོང་པ་བཞིའི་ནང་ནས་ཤིན་ཏུ་སྟོང་པ་ཞེས་བྱའོ། །ཉེར་ཐོབ་ཀྱི་སྒྲ་བཤད་ནི། འོད་གསལ་དང་ཉེ་ཞིང་དེ་ཉིད་མྱུར་དུ་འཐོབ་པར་འགྱུར་བའི་གནས་སྐབས་ཡིན་པས་ན་དེ་སྐད་ཅེས་བྱའོ། །རྗེའི་

རིམ་ལྔ་གསལ་སྒྲོན་ལས། ཐུན་མཚམས་ཀྱི་སྣང་བ་བཞིན་དུ་ཤིན་ཏུ་མི་གསལ་བར་སྣང་ཞིང་
འོད་གསལ་དང་ཉེ་བས་སྣང་བ་ཉེར་ཐོབ་དང་། ཞེས་གསུངས། དེ་ལ་སྟོང་པ་ཆེན་པོ་ཟེར་བའི་
རྒྱུ་མཚན་ནི། མཆེད་པ་རླུང་དང་བཅས་པས་སྟོང་པས་སྟོང་པ་ཆེན་པོ་དང་། ཞེས་གསུངས་
སོ། །ཉེར་ཐོབ་ལའང་དྲན་བཅས་དང་དྲན་མེད་གཉིས། ཉེར་ཐོབ་ཀྱི་སྟོད་དྲན་བཅས་དང་། སྨད་
ནི་གང་ཡང་མི་དྲན་པར་དྲན་མེད་དུ་བརྒྱལ་བ་ལྟར་ནག་འཐོམས་ཀྱིས་འགྲོ་བར་གསུངས་
སོ། །རྡོའི་གསང་འདུས་མན་ངག་ཡིག་ཆུང་ལས་ནི་ཉེར་ཐོབ་ཀྱི་སྟོད་སྨད་ལ་དྲན་པ་མི་ཉམས་
པར་བར་དུ་ཉམས་པར་གསུངས་ཏེ། དེ་ཉིད་ལས། དེ་ནས་སྣང་བ་དེ་ཡང་རིམ་གྱིས་བསྡུས་
ནས་སྣང་བ་གཞན་གང་ཡང་མི་འཆར་བར་ཡུལ་དུ་སྣང་བ་ཐམས་ཅད་མཚན་མོ་སྲོད་ཀྱི་ནམ་
མཁའ་དྲི་མ་མེད་པ་ལ་མཚམས་ཀྱི་སྣང་བ་གིས་ཁྱབ་པ་བཞིན་དུ་ནག་ལམ་གྱི་ཉམས་འབྱུང་།
དེའི་སྟོད་སྨད་ལ་དྲན་པ་མི་ཉམས་ཤིང་། བར་དུ་རླུང་ཆེར་ཐིམ་པའི་མཐུས་དྲན་པ་ཆེར་ཉམས་
པ་འབྱུང་ངོ་། །ཞེས་གསུངས་སོ། །མཁས་གྲུབ་ཆོས་རྗེའི་གསང་འདུས་ཡིག་ཆུང་ཉེར་གཅིག་
ལས་ཀྱང་ཚིག་རིས་དེ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་འབྱུང་ངོ་། །འབྱུང་ཐིམ་རིམ་སྐབས་སྣང་བ་དཀར་ལམ་
པ་དང་། དམར་ལམ་པའམ་དམར་སེར། ནག་ལམ་པ་གསུམ་འབྱུང་བའི་རྐྱེན་བཤད་པ་འདིའི་
ཁུངས་ཡང་། རྗེའི་གསུང་རིམ་ལྔ་གདན་རྫོགས་ཀྱི་ཁྲིད་ཡིག་ལས། འདི་ནི་སྣང་བ་གསུམ་
རིམ་གྱིས་ཐིམ་ནས་རླུང་རྣམས་སྙིང་གའི་མི་ཤིགས་པ་ལ་ཐིམ་པ་དང་། སྤྱི་བོའི་ཐིག་ལེ་དཀར་
པོ་མར་བབས། ལྟེ་བའི་དམར་པོ་ཡར་འོངས་ཏེ་སྙིང་གའི་ཐིག་ལེ་ལ་འདུས་པའི་སྐབས་ཡིན་
ནོ། །ཞེས་གསལ་བར་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །༤ ཉེར་ཐོབ་འོད་གསལ་ལ་ཐིམ་པའི་དུས་སུ་
སློད་བྱེད་ཀྱི་སྐྱོན་ཟླ་ཉི་སྣང་གསུམ་དང་བྲལ་བའི་ཐོ་རངས་ཀྱི་ནམ་མཁའ་གཡའ་དག་ལྟ་བུའི་
སྟོང་སང་འཆར་རོ། །དེ་ལ་འོད་གསལ་དང་སྟོང་པ་བཞི་ལས་ཐམས་ཅད་སྟོང་པ་ཞེས་བྱའོ། །དེ་
ལྟ་བུའི་ཐ་མལ་པའི་འཆི་བ་འོད་གསལ་ལ་སློམས་པར་ཞུགས་པ་ལ་ཐུགས་དམ་ལ་ཞུགས་
པའི་ཐ་སྙད་བྱེད་དོ། །འོ་ན་འཆི་བ་འོད་གསལ་དེ་འོད་གསལ་མཚན་ཉིད་ཡིན་ནམ་ཞེ་ན། རྣལ་
འབྱོར་པས་འོད་གསལ་མ་བུ་བསྲེས་ཏེ་ལྷ་ཐོག་ཏུ་འཛོག་པ་ནི་འོད་གསལ་མཚན་ཉིད་པ་ཡིན་

ཀྱང་། དེ་ལྟར་མ་ཡིན་པར་ཐམལ་པ་ལ་རང་ཤུགས་ཀྱིས་ཤར་བའི་འཆི་བ་འོད་གསལ་ནི་གཉིས་སྣང་རགས་པ་འགགས་པ་ཙམ་ལ་འོད་གསལ་ཞེས་བཏགས་པ་ཙམ་ཡིན་གྱི་མཚན་ཉིད་པ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་མཁས་པ་འགའ་གསུང་ངོ་། །འོད་གསལ་མ་བུ་བསྲེས་ཞེས་པ་ནི། ལམ་དུས་སུ་བསྒོམས་སྟོབས་ཀྱིས་ཤར་བའི་འོད་གསལ་ལ་བུའི་འོད་གསལ་དང་། འཆི་དུས་ཀྱི་འོད་གསལ་ལ་མ་ཡི་འོད་གསལ་ཟེར་བས། དེ་གཉིས་འཆི་བ་འོད་གསལ་གྱི་དུས་སུ་ངོ་ཤེས་ནས་བསྒོམས་པ་ལ་འོད་གསལ་མ་བུ་བསྲེས་པ་ཟེར། ས་ཆུ་ལ་ཐིམ་ཞེས་བརྗོད་ཀྱང་། དོན་དངོས་སུ་ས་ཁམས་ཡེ་མེད་དུ་སོང་བ་མིན་པར་སས་ཤེས་པའི་རྟེན་བྱེད་པའི་ནུས་པ་ཉམས་པ་ལ་ས་ཆུ་ལ་ཐིམ་པའི་ཐ་སྙད་བྱེད་དོ། །དེ་ཡང་རྗེའི་རིམ་ལྔ་གསལ་སྒྲོན་ལས། དེས་ན་སྔ་མ་ཕྱི་མ་ལ་ཐིམ་ཞེས་པ་ནི་སྔ་མའི་ནུས་པ་བསྐྱུས་ནས་མི་གསལ་དུ་སོང་བ་ན། ཕྱི་མ་ལ་ནུས་པ་འཕོས་པ་འདྲ་བ་ཞིག་བྱུང་བ་དེར་བཏགས་པ་ཙམ་མོ། །ཞེས་གསུངས་པའང་དེ་དང་འདྲའོ། །ཆུ་མེ་ལ་ཐིམ་ཚུལ་སོགས་ལའང་དེ་དང་འདྲའོ། །རླུང་རྣམ་ཤེས་ལ་ཐིམ་ཞེས་སོགས་ནི། སྣ་སྒོར་རྒྱུ་བའི་རླུང་རགས་པས་ཤེས་པའི་རྟེན་མི་བྱེད་པའམ། ཡང་ན་རླུང་རགས་པ་དེ་སྙིང་གའི་རྩ་མདུད་ཀྱི་ནང་གི་ལྷན་སྐྱེས་ཀྱི་རླུང་ཕྲ་བ་ལ་ཐིམ་པ་ཡིན་གྱི་ལྷན་སྐྱེས་ཀྱི་རླུང་ཕྲ་བ་ཐིམ་པ་ནི་མིན་པར། རྗེའི་གསུང་ཟིན་རྫོགས་རིམ་དཔྱིད་ཀྱི་ཐིག་ལེ་ལས་གསུངས་སོ། །དེ་དུས་རླུང་རགས་པས་ཤེས་པའི་རྟེན་མི་བྱེད་ཀྱང་། ལྷན་སྐྱེས་ཀྱི་རླུང་ཕྲ་མོས་ཤེས་པའི་རྟེན་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །འབྱུང་བ་ཐིམ་རིམ་འདི་ཡང་རང་བཞིན་གྱིས་འཆི་བ་ལ་མ་གཏོགས་ཆུར་བྱིང་བ་དང་མེར་འཚིགས་པ་ལྟ་བུའི་གློ་བུར་གྱི་འཆི་བ་རྣམས་ལ་མི་འབྱུང་ངོ་། །དེ་ནས་ (བར་དོ་འགྲུབ་པའི་རིམ་པ་བཤད་པ་ནི) དེ་ལྟར་འཆི་བ་འོད་གསལ་གྱི་སེམས་དེ་གཡོ་མེད་དུ་ཇི་ཙམ་གནས་པའི་མཐར། དེའི་ངང་ནས་འདར་འཕྲིག་ཙམ་གྱིས་ཅུང་ཟད་གཡོ་བ་ཞིག་འོང་ལ། དེ་བྱུང་བའི་ཚེ་འོད་གསལ་ལས་ལྡང་བར་རྩོམ་པ་ཡིན་པས་མཚམས་དེ་ནས་ཤིན་ཏུ་ཕྲ་བའི་རླུང་སེམས་དེ་སྙིང་གའི་ཁམས་དཀར་དམར་གྱི་ཐིག་ལེ་ཁ་བཤགས་གི་ཕྱེ་བའི་ནང་ནས་ཕྱི་རོལ་ཏུ་རྒྱུངས་ཏེ་ཐོན་ནས་ལུས་འདི་བོར་ཏེ། བར་དོའི་ལུས་གྲུབ་པ་ཡིན། དེ་དང་དུས་མཉམ་

དུ་སྙིང་གའི་ཁམས་དཀར་པོ་ཐུར་དུ་བབས་ནས་རྟགས་ཀྱི་རྩེ་དང་། དམར་པོ་གྱེན་དུ་སོང་ནས་སྙིང་གི་སྣ་སྒོ་ནས་ཕྱིར་འབྱུང་ངོ་། །(སྐྱེས་ཆེན་དམ་པའི་རིགས་ལ་སྣ་སྒོ་ནས་བྱང་སེམས་དམར་པོ་འབབ་ཅིང་། རྟགས་ཀྱི་རྩེ་ནས་བྱང་སེམས་དཀར་པོ་འབབ་པའི་ཚེ། ཐུགས་དམ་གྲོལ་ཞེས་པའི་ཐ་སྙད་བྱེད་པ་རེད། དེའི་རྗེས་སུ་སྐུ་གདུང་ཞུགས་འབུལ་བྱེད་ནའང་འགྲིག ཁམས་དཀར་པོ་ཆུའི་རང་བཞིན་ཡིན་པས་སྨད་དུ་མར་བབས་ནས་རྟགས་ཀྱི་རྩེ་ནས་ཐོན་པ་དང་། ཁམས་དམར་པོ་མེའི་རང་བཞིན་ཡིན་པས་སྟེང་དུ་ཡར་སོང་སྟེ་སྣ་སྒོ་ནས་ཐོན་པ་ཡིན་ནོ།) དེ་ཡང་འཆི་བ་འོད་གསལ་གྱི་བཞོན་པར་གྱུར་པའི་རླུང་འོད་ཟེར་ལྔ་པ་དེས་བར་དོའི་ལུས་ཀྱི་ཉེར་ལེན་དང་སེམས་ཀྱི་ལྷན་ཅིག་བྱེད་རྐྱེན་བྱེད་ལ། འཆི་བ་འོད་གསལ་གྱི་སེམས་དེས་བར་དོའི་ལུས་ཀྱི་ལྷན་ཅིག་བྱེད་རྐྱེན་དང་སེམས་ཀྱི་ཉེར་ལེན་བྱས་པ་ལ་བརྟེན་ནས། གང་དུ་སྐྱེ་འགྱུར་གྱི་མིའི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་བར་དོ་རླུང་གི་ལུས་ཅན་རྣམ་སྨིན་གྱི་ཕུང་པོ་རྙིང་པ་ལས་ལོགས་སུ་ཕྱེ་བའི་ཚུལ་གྱིས་དངོས་གནས་ལ་གྲུབ་བོ། །དེའི་ཚེ་སྣང་མཆེད་ཐོབ་གསུམ་སོགས་སྔར་བཤད་པ་ལས་གོ་རིམ་བཟློག་སྟེ་ལུགས་ལྡོག་གི་ཉེར་ཐོབ་ནག་ལམ་པ་ཤར་བ། འཆི་བ་འོད་གསལ་འགགས་པ། བར་དོ་གྲུབ་པ་རྣམས་དུས་མཉམ་ཡིན་ཏེ། མངོན་པ་གོང་འོག་དང་ས་སྡེ་སོགས་མང་པོ་ནས་འཆི་སྲིད་འགགས་པ་དང་བར་སྲིད་གྲུབ་པ་གཉིས་སྲང་མདའི་མཐོ་དམན་བཞིན་དུ་དུས་མཉམ་པར་གསུངས་ཤིང་། བར་སྲིད་པ་རྫུས་སྐྱེས་ཡིན་པས་དབང་པོ་དང་ཡན་ལག་ཉིང་ལག་ཐམས་ཅད་ཅིག་ཅར་དུ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །བར་དོ་གྲུབ་མ་ཐག་པའི་སེམས་ནི་ལུགས་ལྡོག་གི་ཉེར་ཐོབ་ཡིན་ལ། དེ་ལས་ལུགས་ལྡོག་གི་མཆེད་པ་དང་། དེ་ལས་སྣང་བ་དང་། སྣང་བ་དེ་ལས་རང་བཞིན་བརྒྱད་ཅུའི་ཀུན་རྟོག་རྣམས་སྐྱེས་ཏེ་བར་དོ་བ་དེས་སྐྱེ་གནས་དང་དྲི་འཚོར་བ་སོགས་ཀྱི་ཕྱིར་དུ་མངོན་པར་རྒྱུག་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་དག་གི་ཚེའང་སྔར་བཤད་པའི་རིམ་པ་ལས་ལྡོག་སྟེ། ཉེར་ཐོབ་ནས་སྨིག་རྒྱུའི་བར་གྱི་རྟགས་རྣམས་རིམ་བཞིན་འབྱུང་། ཤ་ཁྲག་རྡོས་བཅས་སོགས་འབྱུང་ལུས་རགས་པ་སྤངས་པའི་རླུང་ཙམ་ལས་གྲུབ་པའི་ཡིད་ལུས་ཤིན་ཏུ་ཕྲ་བའི་བར་དོ་བ་དེ་ལ། གཞིའི་ལོངས་སྐུ་དང་། དྲི་ཟ་

ཞེས་བྱའོ། །ཞེས་དབྱངས་ཅན་དགའ་བློའི་གཞིའི་སྐུ་གསུམ་གྱི་རྣམ་གཞག་བཤད་པ་སོགས་ལས་གསུངས་སོ། །གོང་དུ་འཆི་རིམ་རྣམས་མདོར་བསྡུས་སུ་བཀོད་ན། པཎ་ཆེན་བློ་བཟང་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན་གྱི་སྐྱབས་ཐུགས་རྗེ་མ་ལས། ས་ཁམས་ཐིམ་པས་ལྟེ་བའི་རྩ་འཁོར་ཞིག །ལུས་ཀྱི་སྟོབས་ཤོར་ཡན་ལག་སྤྱད་མི་ཐུབ། །བྱད་ལ་རྡུལ་ཆགས་མིག་གཉིས་རྗེབ་པའི་ཚེ། །སྐྱབས་ལ་བབ་བོ་བླ་མ་རིན་པོ་ཆེ། །འཁོར་བ་ནས་དྲོངས་ཤིག་འཕགས་མཆོག་སྤྱན་རས་གཟིགས། །ཆུ་ཁམས་ཐིམ་པས་སྙིང་གའི་རྩ་འཁོར་ཞིག །ཚོར་བ་ཉམས་པས་ཁ་སྣ་ཕྱི་ནས་སྐམ། །སྣ་ཡི་བུ་ག་གཉིས་པོ་སྐམ་པའི་ཚེ། །སྐྱབས་ལ༔ །འཁོར་བ་ནས༔ །མེ་ཁམས་ཐིམ་པས་མགྲིན་པའི་རྩ་འཁོར་ཞིག །ལུས་ཀྱི་དྲོད་བསྡོགས་ཟས་སྐོམ་འཇུ་མི་ཐུབ། །རྣ་བ་གཡས་གཡོན་དབང་པོ་འགགས་པའི་ཚེ། །སྐྱབས་ལ༔ །འཁོར་བ༔ །རླུང་ཁམས་ཐིམ་པས་སྤྱི་བོའི་རྩ་འཁོར་ཞིག །ངར་ངོར་སོག་སོག་ཕྱི་དབུགས་སྤྱད་མ་ཐུབ། །ཁ་ལྐུགས་ལྕེ་ཡི་དབང་པོ་ཉམས་པའི་ཚེ། །སྐྱབས༔ འཁོར་བ༔ །བྱང་སེམས་ཐུར་བབས་དཀར་ལམ་ཤར་བ་དང་། །རཀྟ་གྱེན་ཡོག་དམར་ལམ་ཤར་བ་དང་། །དབུ་མ་འགྱེལ་དུས་ནག་ལམ་འཚུབ་པའི་ཚེ། །སྐྱབས༔ འཁོར༔ རང་བཞིན་བརྒྱད་ཅུའི་རྟོག་པ་རིམ་གྱིས་འགགས། །འོད་གསལ་རང་བཞིན་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོའི་དང་། །བཅོས་མེད་རང་གི་རྒྱུད་ལ་ཤར་བའི་ཚེ། །སྐྱབས་ལ་བབ་བོ་བླ་མ་རིན་པོ་ཆེ། །འཁོར་བ་ནས་དྲོངས་ཤིག་འཕགས་མཆོག་སྤྱན་རས་གཟིགས། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

འཆི་མེད། 1 ཚེ་ལ་མངའ་བརྙེས་པ། ཚེ་ལ་རང་དབང་ཐོབ་པ། 2 ལྷ། དཔེར་ན་ལྷའི་དབང་པོ་བརྒྱ་བྱིན་ལ་འཆི་མེད་བདག་པོ་ཞེས་པ་ལྟ་བུ། 3 ཐར་པ། ཐར་པའི་ལམ་སྟོན་པ་ལ་འཆི་མེད་ལམ་སྟོན་ཞེས་པ་ལྟ་བུ་སྟེ། དགེ་འདུན་ཆོས་འཕེལ་གྱིས། གང་དུ་བདག་གི་སྟོན་པ་ (ལུམྦི་ནི) སྐུ་འཁྲུངས་ཤིང་། །གང་དུ་འདྲེན་པས་བྱང་ཆུབ་མཆོག་ (རྡོ་རྗེ་གདན) བརྙེས་ཏེ། །འཆི་མེད་ལམ་བསྟན་ (ཝཱ་ར་ཎ་སི) སྲུ་ངན་འདས་པ་ (རྩྭ་མཆོག་གྲོ) ཡི། །རྒྱ་གར་གནས་ཆེན་རྣམས་

ལ་ཕྱག་འཚལ་ལོ། །ཞེས་པ་ལྟར་རོ། །

འཆི་མེད་གནས། སྤྱ་དཾ་འདས་དང་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་གོ་འཕང་། རྒྱུད་བླ་དར་ཊཱི་ཀ་ལས། ཕྱུལ་དུ་བྱུང་བའི་དམ་ཆོས་བདུད་རྩིའི་རོ། །གང་ཞིག་སྤྱངས་པས་འཆི་མེད་གནས་སྟེར་བ། །འཁོར་ལོ་བར་མཐའི་གསུང་གི་གཅེས་པའི་དོན། །རྗེ་བཙུན་བླ་མའི་གསུང་བཞིན་བཤད་པར་བྱ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །སྒྲ་བཤད་ནི། འཆི་བ་ལ་སོགས་པའི་གནོད་པ་མེད་པའི་གནས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་འཆི་མེད་གནས་ཞེས་བྱའོ། །

འཆི་མེད་བུ་མོ། ལྷའི་བུ་མོ།

འཆི་མེད་མཛོད། མངོན་བརྗོད་འཆི་མེད་མཛོད་ཅེས་པའི་ཐད་དུ་གཟིགས།

འཆི་མེད་མཛོད་ཀྱི་འགྲེལ་པའི་སྐོར། མངོན་བརྗོད་འཆི་མེད་མཛོད་ཀྱི་འགྲེལ་པའི་སྐོར། ཞེས་པའི་ཐད་དུ་གཟིགས།

འཆི་སེམས། 1 འཆི་བའི་ཚེ་གང་མངོན་དུ་གྱུར་པའི་སེམས་ལ། འཆི་སེམས་ཟེར། དེ་ལ་གསུམ་ཡོད། དགེ་བའི་འཆི་སེམས། མི་དགེ་བའི་འཆི་སེམས། ལུང་མ་བསྟན་གྱི་འཆི་སེམས་དང་གསུམ་ཡོད་དེ། ཀུན་བཏུས་དར་ཊཱི་ཀ་ལས། འཆི་སེམས་གསུམ་ཡོད་དེ། རང་གི་དགེ་རྩའི་སྟོབས་བསྐྱེད་པའམ། གཞན་གྱིས་གསལ་བཏབ་པ་ཡང་རུང་། འཆི་སེམས་ཐ་མ་ལུང་མ་བསྟན་གྱི་སྔ་སྲོལ་སེམས་གསལ་བའི་ཚེ། སངས་རྒྱས་ལ་དམིགས་པའི་དད་པ་སོགས་དགེ་སེམས་ཀྱིས་འཆི་བ་དང་། སེམས་གསལ་བའི་ཚེ་ཁོང་ཁྲོ་སོགས་མི་དགེ་བའི་སེམས་ཀྱིས་འཆི་བ་དང་། རྐྱེན་དེ་གཉིས་ཀ་མ་ཚང་བ་ལུང་མ་བསྟན་གྱི་སེམས་ཀྱིས་འཆི་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་སོ། །འཆི་སེམས་ལའང་ཕྲ་རགས་མང་པོ་ཡོད་ཅིང་། འཆི་སེམས་ཤིན་ཏུ་ཕྲ་བ་ནི། རྗེའི་རིམ་ལྔ་གསལ་སྒྲོན་ལས། རང་ལུགས་ལ་ཚོགས་དྲུག་ལས་ངོ་བོ་ཐ་དད་པའི་ཀུན་གཞི་མི་བཞེད་དེ། གསང་འདུས་འཕགས་ལུགས་ལྟར་ན་འཆི་བའི་འོད་གསལ་ཐམས་ཅད་སྟོང་པའི་སེམས་འཆི་སེམས་དང་། དེ་ལས་ལུགས་ལྡོག་ཏུ་ལངས་པའི་ཉེར་ཐོབ་ཀྱི་སེམས་སྐྱེ་སེམས་ཡིན་ལ། དེ་གཉིས་ཀུན་གཞི་ལ་མི་རུང་བ་དང་།

ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །གཞུང་ཆེན་མོ་རྣམས་སུ་འཆི་སེམས་ཞེས་འབྱུང་བ་དེའི་གོ་དོན་ནི་གོང་དུ་བཤད་པ་ལྟར་གོ་བར་བྱའི། དེ་ལས་གཞན་དུ། བདག་འཆི་བར་བྱའོ་སྙམ་པ་དང་། ང་འཆི་བཞིན་འདུག་སྙམ་པ་ལྟ་བུའི་སེམས་ལ་གོ་ལ། གོ་བ་ཤིན་ཏུ་འཁྲུགས་པ་ཡིན་ནོ། །འཆི་སེམས་ཀྱི་སྐོར། མངོན་པ་གོང་འོག་གཉིས་དང་། རྣམ་འགྲེལ་ལེའུ་གཉིས་པ་རྣམས་སུ་གསུངས་ཡོད། རྗེ་ཙོང་ཁ་པ་ཆེན་པོའི་གསུང་དུ་གོང་གི་དྲངས་པའི་རིམ་ལྔ་གསལ་སྒྲོན་གྱི་ལུང་དེ་དང་། ལེགས་བཤད་སྙིང་པོའི་ནང་ཟུར་ཙམ་2 བདག་འཆིའོ་སྙམ་པའམ་བདག་འཆི་བར་བྱའོ་སྙམ་པའི་སེམས།

འཆི་སྲིད། སྲིད་པ་ལ་བཞིར་ཕྱེ་བའི་འཆི་སྲིད་ནི། འཆི་བའི་སྐད་ཅིག་ཐ་མའོ། །

འཆིང་བ། 1 (བྱེད་འབྲེལ་ལས་ཚིག་ད་ལྟ་བ) བཅིངས་པ། བཅིང་བ། ཆིངས། འཁྱིག་པའམ་བཀྱིག་པ། སྡོམ་པ་བཅས་ཀྱི་དོན། 2 (མིང་ཚིག) འཆིང་བྱེད་ཐག་པ་སོགས། འདི་བྱ་ཚིག་མིང་དུ་གྱུར་པ་ཡིན། འཆིང་བྱེད་ལ་འཆིང་བ་ཞེས་པ་བྱ་ཚིག་ད་ལྟ་བས་གྲུབ་པ་ཡོངས་གྲགས་ཡིན་མོད། འོན་ཀྱང་བྱ་ཚིག་མ་འོངས་པས་གྲུབ་པའི་ལུགས་ཀྱང་ཡོད་དེ། མགོན་པོ་ཀླུ་སྒྲུབ་ཀྱི་མདོ་ཀུན་ལས་བཏུས་པ་ལས། འཆིང་བའི་ཆབ་ཏུ་བཅིང་བ་ཞེས་བྱ་ཚིག་མ་འོངས་པས་གྲུབ་པའི་མིང་ཚིག་ཀྱང་བཞག་ཡོད་དེ། དེ་ཉིད་ལས། ༡ ཀྱེ་མ་སེམས་ཅན་འདི་དག་ནི་བདུད་ཀྱི་ཞགས་པའི་ "བཅིང" བས་བཅིངས་པ་གཡོ་བ་དང་། ༢ གཤེད་མས་ "བཅིང" བ་ལྟས་དམ་པོར་བཅིངས་ནས་དུར་ཁྲོད་ཆེན་པོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དོགས་གཅོད། བྱ་ཚིག་གིས་གྲུབ་པའི་མིང་ལ་དུས་ད་ལྟ་བས་གྲུབ་པ་དཔེར་ན། འཆིང་བྱེད་ལ་ "འཆིང་བ" ཟེར་བ་ལྟ་བུ། མ་འོངས་པས་གྲུབ་པ་དཔེར་ན། "བཟའ་བ" དང་ "བཏུང་བ" སོགས་ཤིན་ཏུ་མང་། འདས་པས་གྲུབ་པ་དཔེར་ན། "བཟླས་པ" གསུམ་དང་རྣམ་གྲངས་བཅུ་གཉིས་ལྟ་བུ་དང་། "བཟླས་བརྗོད" ཅེས་པ་ལྟ་བུ། སྐུལ་ཚིག་གིས་གྲུབ་པ་དཔེར་ན། རྟ་སོགས་བཞོན་བྱ་ལ་ "ཆིབས་པ" ཟེར་བ་ལྟ་བུ། ད་དུང་གྲུབ་ཚུལ་གཞན་ཡང་ཡོད་སྣང་།

འཆུན་པ། (བྱེད་མེད་ལས་ཚིག ཚུན་པའི་ད་ལྟ་བ་དང་མ་འོངས་པ) 1 བཏུལ་ནས་འཐུལ་བ། རྟ་རྒོད་

འཆུན་ལྟ་བུ། 2 ལྷོགས་པ། ཐུབ་པ། ནུས་པ། ཕལ་སྐད་དུ། འབ་སུ་འདུ་བ། རང་གི་བློ་གྲོས་ཀྱིས་མ་འཆུན་པའི་ཚིག་དོན་གྱི་ཆ་ལ་ནོར་འཁྲུལ་ཤོར་ཡོད་པ་གོར་མ་ཆག་པས། རྣམ་དཔྱོད་ཅན་རྣམས་ཀྱིས་ཞིབ་ཏུ་དཔྱད་དེ་གད་བཏར་གྱི་ཚུལ་དུ་ལྟད་ཞུགས་སེལ་བར་རིགས་ཤིང་། ལྟ་བུ།

འཆུམ་པ། (བྲེད་མེད་ལས་ཚིག) (བཏ་རྐྱེན) ཆགས་པའི་བཏ་རྐྱེན། ཆགས་སེམས། སྲེད་པ། སྲེད་ཞེན། ཆགས་ཞེན། ཆགས་སེམས། བཀྲམ་ཆགས་ཀྱི་སེམས། འཆུམ་པའི་སེམས། འདོད་ཇམ། འཁྱུ་བའི་སེམས་རྣམས་ཕལ་ཆེར་དོན་འདྲའོ། །འཆུམ་པ། འཆུམས་པ། འཆུམ་པ། ཇོའི་ལམ་རིམ་ཆེན་མོ་ལས། གཞན་གྱི་ནོར་ལ་སོགས་པ་བཟང་པོ་ལ་ཡོངས་སུ་རྟོག་ཅིང་རོ་སྨྲོང་བར་བྱེད་པས་འཆུམ་པའི་སེམས་དང་ལྡན་པ་དང་། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །འདུལ་བ་གཞི་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ་ལས་ཀྱང་། འཆུམས་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་སྐད་ཅིག་ཀྱང་ཡོངས་སུ་མི་གཏོང་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས།

འཆུམས་པ། འཆུམ་པའི་འདས་པ།

འཆེག་པ། དུམ་བུ་གཉིས་སུ་གཤག་པའི་དོན། འདུལ་བ་གཞི་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ་པ་ལས། གཙོད་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཐད་ཀར་གཙོད་པའོ། །འཆེག་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཚལ་པ་གཉིས་སུ་འཆེག་པའོ། །བརྡུང་བ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཏིལ་བཞིན་དུ་ཐེ་མར་བརྡུང་བའོ། །འདྲལ་བ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་གཞོག་པའོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །

འཆེལ་བ། 1 ཞེན་པའམ་ཆགས་པ། ཚིག་ཙམ་ལ་འཆེལ་བ་ཞེས་པ་ལྟ་བུ། 2 བསྙེན་པ། གབ་པ་དང་ཡིབ་པ། པཎ་ཆེན་བློ་བཟང་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན་གྱི་རང་རྣམ་ལས། དམ་པའི་སྙིང་ལ་འཛིགས་པ་སྦྲིན་བྱེད་པ། །དུག་གསུམ་ཆང་གིས་རབ་ཏུ་སྨྱོས་པ་ཡི། །ཚོས་གར་མངོན་པར་བསྒྱུར་ཀྱང་ཚུལ་བསྟན་ཞེས། །ཡོལ་བའི་ཕག་ཏུ་འཆེལ་ལའང་བདག་མི་དད། །ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

འཚོས་པ། 1 (འཚོས་པ) (བཙོས་པ) (བཙོས་པ) (ཚོས) བཟོ་བའི་དོན། 2 འགྱུར་བཙོས་གཏོང་བའི་དོན། རྣམ་བཤད་རིགས་པ་ལས། ཉོན་མོངས་དགྲ་རྣམས་མ་ལུས་འཚོས་པ་དང་། །ངན་འགྲོའི་སྲིད་ལས་སྐྱོབ་བྱེད་གང་ཡིན་པ། །འཚོས་སྐྱོབ་ཡོན་ཏན་ཕྱིར་ན་བསྟན་བཙོས་ཏེ། །གཉིས་པོ་འདི་དག་གཞན་གྱི་ལུགས་ལ་མེད། །ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །3 ཟས་པའམ་བཙོམ་པའི་དོན། ཁྱིས་འཚོས་ཟེར་བ་ལྟ་བུ། 4 སྲུར་བའི་དོན་དུ་གོ་བའི་འཆའ་བའི་འདས་པ།

པར་བྱང་སྨོན་ཚིག

རྣམ་གྲོལ་ཞི་བའི་རྒྱ་མཚོར་རོ་གཅིག་ཏུ། །
གཞོལ་བའི་མཐའ་ཡས་ཆོས་ཚུལ་དཔལ་འབབ་ཀླུང་། །
ཚིག་གི་གཟེགས་མ་རེས་ཀྱང་དུག་གསུམ་གྱི། །
དྲི་མ་ཡོངས་འཁྲུད་ལེགས་བཤད་བདུད་རྩི་འདི། །

དཔར་དུ་བསྒྲུན་པའི་རྣམ་དཀར་ཕུང་པོའི་མཐུས། །
ཡང་དག་ཆོས་ཀྱི་སྒོ་མོ་སྟོང་ཕྲག་བརྒྱ། །
གདངས་ཏེ་རྒྱུད་ལྡུའི་འགྲོ་བ་མ་ལུས་པ། །
ངེས་ལེགས་ནོར་བུའི་མཛོད་ལ་དབང་འབྱོར་ཤོག །

ཅེས་འཛམ་གླིང་ཡངས་པའི་ཁྱོན་ལ་འཆི་མེད་ཞི་བའི་ལམ་སྟོན་རྣམ་འདྲེན་ཤཱཀྱ་སེངྒེའི་རིང་ལུགས་སྒོ་ཀུན་ནས་རྒྱས་པ་སོགས་འཕྲལ་ཡུན་ལེགས་ཚོགས་དུ་མའི་ཆེད་དུ་དམིགས། ནང་བསྟན་གྲུབ་མཐའ་རིས་མེད་ཀྱི་གསུང་རབ་དག་དཔར་དུ་བསྒྲུན་དང་བསྒྲུན་འགྱུར་གང་ལའང་སྦྱར་ཆོག་པའི་དགེ་བསྔོའི་སྨོན་ཚིག་ཏུ་ཤཱཀྱའི་དགེ་སློང་ཆོས་སྨྲ་བ་ངག་དབང་བློ་བཟང་བསྟན་འཛིན་རྒྱ་མཚོས་སྦྱར་བའོ། །